

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

GRAD
EREN
3332
BUHR

P. C.
W. W. Y.
James J. ...

ONNIG, H. KODJABEYEG

S. ...
1918

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that proper record-keeping is essential for transparency and accountability, particularly in financial reporting and auditing. The text notes that incomplete or inconsistent records can lead to significant errors and potential legal consequences.

2. The second section focuses on the role of internal controls in preventing fraud and ensuring the integrity of the organization's data. It highlights that a robust system of internal controls, including segregation of duties and regular audits, is crucial for identifying and mitigating risks. The document stresses that these controls should be tailored to the specific needs and size of the organization.

3. The third part of the document addresses the challenges of data security in the digital age. It discusses the increasing threat of cyberattacks and the need for organizations to implement strong security protocols, such as encryption and access controls. The text also mentions the importance of employee training and awareness in maintaining a secure environment.

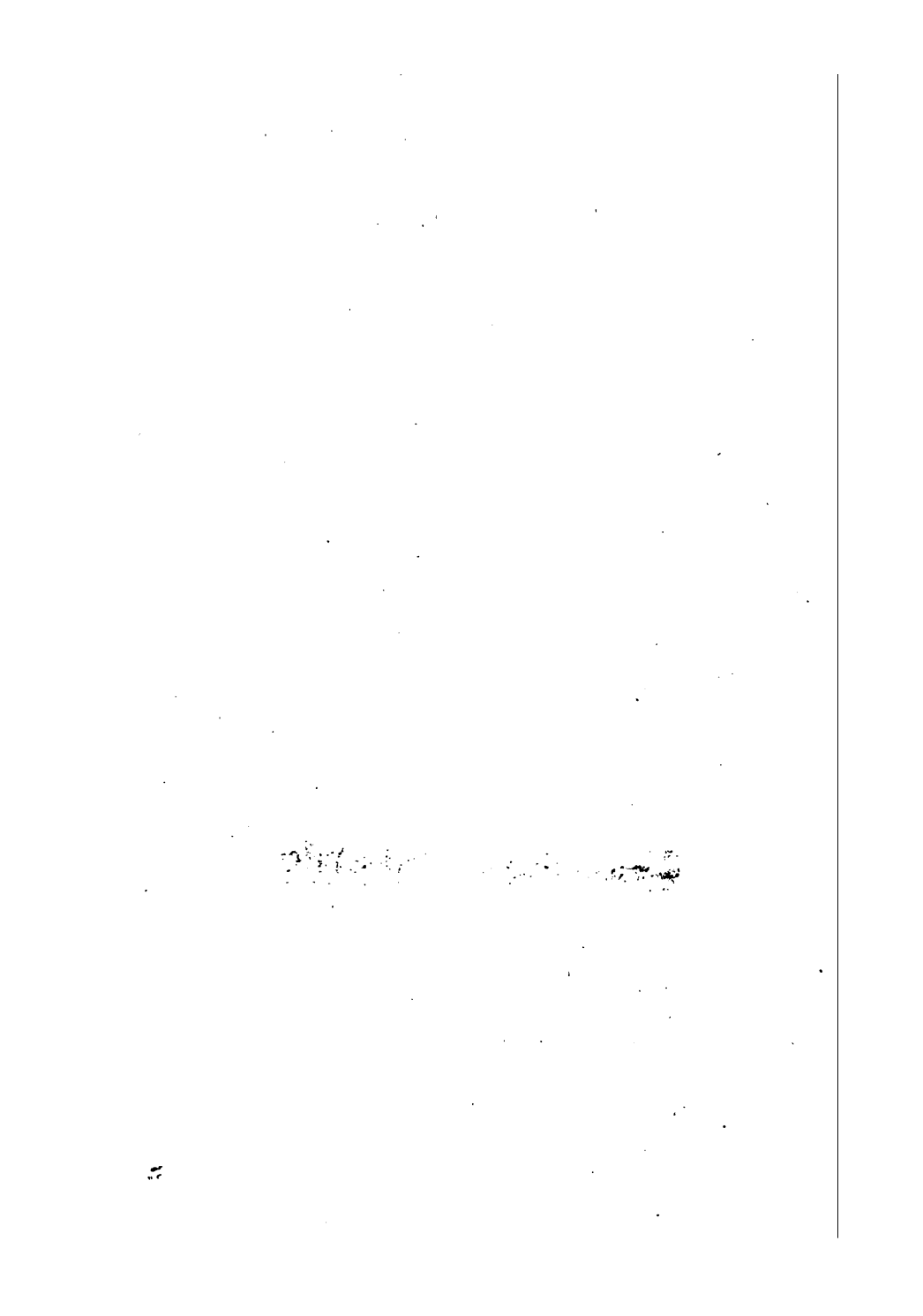
4. The final section discusses the impact of regulatory changes on business operations. It notes that organizations must stay up-to-date with the latest regulations and standards to ensure compliance. This involves regular monitoring of regulatory updates and the implementation of necessary changes to internal policies and procedures.

64
1
1
1
2
3
197

~~GNNIG.H.KODJABEYEG~~

~~GNNIG.H.KODJABEYEG~~

~~GNNIG.H.KODJABEYEG~~

Haakopian, V. H.

Norbury Press

A

DICTIONARY

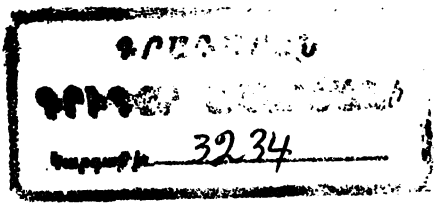
English Armenian

Բ Ա Ռ Ա Ր Ա Ն

Անգլիերէնէ Հայերէն

~~ONNIG.H.K.G.D.JABEYES~~

A
DICTIONARY
ENGLISH ARMENIAN

BY

Prof. V. H. HAGOPIAN

EDITOR

Z. TOROSSIAN

CONSTANTINOPLE

PRINTED BY SERVITCHEN

1892

ՆՈՐ

Բ Ա Ռ Ա Ր Ա Ն

ԱՆԳԼԻԵՐԻՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ

ՅՕՐԻՆԵՑ

7287

ԲՐՈՑ. Վ. Յ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ

Զ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

3234
شباط
المدرسة

معارف عمومية نظارت جليله سنك ۹۸ و
۱۳۰۷ تاريخلو رخصتنامه سيله طبع و نشر

ԿՈՍՏԱՆԳՆՈՒԳՈՒԽՈ

ՏԳԱՐԱՆ ՍԵՐՎԻՉԷՆ

1892

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARIES

TO
THE HONORABLE MEMBERS
OF THE

Faculty of Anatolia College

MY ALMA MATER

THIS VOLUME IS

MOST RESPECTFULLY

INSCRIBED.

GRAD
EREM
3332
02.19.93

Wyznawca
Wła

Właścicielka
Właścicielka

Właścicielka
Właścicielka
Właścicielka

Właścicielka
Właścicielka
Właścicielka

Właścicielka
Właścicielka

ՅԱՌԱԶԱԲԱՆ

Հագիւ բոլորած դարուս առաջին քառորդը մեր ազգը կտրուեալ եւրոպական գիտաւոր շեղուաց բառաւանկերուն, շնորհիւ վեկեակեան բազմեալս. Հարց. դարուս կիսուն արդէն ոմանք իրենց կրկին սպառութեան արժանացած էին. Աստուծոյ մին էր Աւգերեանի Անգ.-Հայ քաղցիրէն՝ սպեայ 1819 թն; որոյ երկրորդն յոյժ աննշան փոփոխութեամբ 1867 թն, հետեւողութեամբ ձօնաւորի հին բառարանին. Սակայն սոյն բառարանք քեւ գործ հոյակապ էւ աշխատաշի. երեք քառորդ դար ծառայեցէ յետոյ, քանի ազգային գրականութիւնն կյունաշահար, շեղուն կը կակուռ էւ կրկնհանրուար, հետզհետէ յարգէ կիշնային. Գիտական էւ արհեստական բացարձակութիւնք յոյժ քերի էին. բոյս ինչ, ծառ ինչ, է քար ինչ կամ շատ շատ տունկ ինչ փշալից, ծաղիկ ինչ անուշահոտ եւն էն անդին յէին անցներ:

Հայ բառագրութեան նոր դարագոյնի մը բացաւ էւ հիւնը գլխովին քարձի քոյի ըրաւ Նորայրի Բառարանն. ճշդեղով հայ բառագիտութիւնն, քանադով նախնեաց մատենագրութեան անգին գանձերն աշխարհի առաջ, շրջեց ճնջեց աւանդական քանաձեւն. Սոյն հոյակապ գործին հետեւողութեամբ հրատարակուեցան հետզհետէ Գանձարեանի, Նուպարեանի, Տեհիրճիպաշեանի, Ոսկեանի՝ գաղիերէն, Միսթճեանի՝ շախներէն, Կոյաշեանի՝ գերմաներէն բառագիրք էւ շատ մը գիտական էւ արհեստական դասագրեանք.

Բանի որ Գաղիերէն բառարանք կյորդէին, անդին կանար անգլիերէնն, որ հայոց հանար ո՛չ նուազ կարեւոր, յարմար բառարանի էւ դասագրոն չգոյութեան անհանգիստ է. ...հպեցի կրտուար. վեկե-

Տիկի բառարանն իր հին բացատրութեանք եւ շեղումով, սխալ հեղինակք եւ սարապայտան գնովն անհասչեղի եր-
ուսանող դասուն: Անհրաժեշտ էր դիրստար, ճիշդ ա-
ժան եւ աշխարհիկ շեղումը բառարանի մը պէտքն առ
այս ձեռնարկեցիկն, ունենալով դառն փորձառութիւնն
մեր ուսանողական շրջանին, յօրինեց աշխարհիկ շեղ-
ումը, համաձայն ընդունելի մեթոտի անգլիական բա-
ռագրոց:

Արդարեւ երկար եւ սաժանեղի եղաւ մեր գործ,
չունենալով շուագոյն նախորդ մը մեր առաջ անկն
ինչ մեկն սեղծեցիկն մեզ համար, օգտուելով ի վերեւ
յիշուած բառարաններէ որպէս եւ Հ. Մ. Բաշունեւոյ
հոյակապ գործէն:

Մտիական հետեւողութիւն մը չէ սակայն սա մեր
նախորդներուն. անգլիական շեղում չի նշելով եւրոպական
շեղումաց հարստագոյնը, հարիւրաւոր անգլիներէն բա-
նեռու դիմաց շուագոյն հայ-գաղ-Գերմ. բառարանները
կտարանային տեսք, չըսելի յուսա մտ հատերութիւն մը
կպահե՞ին, սակայն բարեխախտն էր տակաւ մտոցուց այն
անկն դժուարութիւններն. Հարեակրական աշակգութիւնն
գոր շնորհեցիկն ինձ Անարոյիս Գոյեճի պատ պաշտ-
նակիցքս եւ Գոյեճի մեծ Գրաստունն պարգեցիկն իմ ձաւ-
բաս: Գաւառաբարբառք օգնեցիկն շնոր իարեւոր բաց
մը. այնպէս որ հայ գրականութեան մեջ բոլորովին նոր
հարիւրաւոր բռնաբանական, հակախիկ, կիկոսանա-
բանական եւ երկրագործական բառեր եւ բազմաբիւ-
սաութիւններ՝ կապուած անգլիական ստութեանց եւ
յակաբանութեանց հետ՝ մուտ գտան սա բառգրիս մեջ.
Ի պահանջել հարկին նստե՞ր սանկերէնով բացատրուեցան:

Անգլիական շեղութի դժուարագոյն մեկ մասն է
հեղումները թէր անհետարին է մշտել անկն հեղում
գոր անգլիական թերան մը կարտասանի. ջանացիկն շա-

ւագոյն կերպ մը գտնել եւ այնու արձանագրէչ բոլոր հնչումները: Հնչումն որդեգրեալ այս բանաչին պիտի տեսնուի գործոյս սկիզբը: Մեծ հոգ տարի՛նք նաեւ համոտօսագրութեանց, ցցելով թէ ի՛նչ միւլի կվերաբերէր բառ մը. այսու բառի մը տարբեր ստուաները աւելի որոշ կերպով պիտի հասկցուին:

Համոտօսագրութեանց ուրիշ մէկ ձեւն է այն գործածեցի՛նք բառերու մէջ. շատ բառերու վերջադիր մասնիկները միայն ցուցուած են եւ աւելորդ համարուած է կրկնել անէն բառի արմատը, գոր. *Misunderstand* բառին հետեւոյ *Misunderstanding* բառին արմատը ջրնուած եւ միայն *-ing* նշանակուած է, այսու մասնիկներու դերն ու գորութիւնն աչ շիովին պարզուած եւ բառից ընտանիքներն յայտնուած են, որով միայն պարփակելու կարող եղանք անձուկ կշերու մէջ *Webster's Condensed Dictionary* ի բոլոր բառերն, ստաւել խն 55,000, ի՛նչ բացատրեալք:

Սակայն հետաքննել պիտի տեսնեն զվեց շատ անգամ շեղած նոյն հոյակապ բառգրքէն. խնդի նա շինուած շինելով անգղիախօսներու համար, կրեւանար թնակաւնաբար, օտարաց աննաւջելի՛ իսկ անգղիացոց հասարակ, անհասկանալի ոճերու եւ յակարարութեանց մասին. ուստի մեծ հոգ տարի՛նք սարրացնել հայերէն ոճերն սոյն շեղուի ստութեանց հետ:

Կննայ այժմ հրատարակու շնորհակալութիւն մատուցանել այն բոլոր բարեկամաց որք բանիւ եւ գրով եւ բաժանորդագրութեանք քաջաչէր հանդիսացան մեզ. մասնաւորապէս Արեւելքի իմքագիր բարեկամիս Բ. Բեյեան Էժ. ի, որ գործոյս հրատարակութեան օրէն սկսեալ ցվեց չգրացաւ երթեք իւր համակրանքն ու քաջաչեալքն. Բրոք. Յ. Մանիսանեանի, վկայեալ Հայտնչպերկի եւ Պերլիի համալսարաններէն, թնական գիտու-

թեանց ուսուցիչ ի Գոյեճիս, իւր անձանձիւր աշխատակցութեան համար ճշդեղու ամեն մի գիտական բառ:

Իմ արքայազնացս մեծ. Ե. եւ Տ. Մարտիկեան հարազատաց, առանց որոց աշխատակցութեան անկիւ սխալներ մուտ պիտի գտնեիմ:

Իմ հրատարակչիս Գրախանաւ-Հրատարակիչ Զ. Թորոսեան եւ՛ ի առանց որոյ աջակցութեան փոշիներու մեջ քաղուած պիտի մնար մեր դուզնախաչ այս երկիւնքն եր որ տկարով անհամար դժուարութեանց, յաջողեցաւ ի յոյս հանել զայս:

Նուիրելով ուրեմն սոյն գործը ուսանող մանկչւոյն, կապատել խաջարտութեան, հրատարակելու հետզհետեւ կատարեալ ընթացք մը անգլիերէնի ուսմանց, բաւարան մը Հայ-Անգլ., ֆրանսիականութիւն, ընթերցարան եւ ֆրանսիական որոց առաջնոյն բնագիրը եւ միւսներուն ստաղծը պատրաստ ունիմ արդէն:

ՄԱՐԶՈՒԱՆ

Նոյ. 1894

Բրով. Վ. Յ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉՆ ԱՌ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆ

Հաւասարիմ իմ խոսմանս անս կը նուիրեմ *ուսանող դասուն* երկրորդ գիւր մ'ալ այնու գիտակցութեամբ թէ սա ոչ նուազ օգտակար պիտի լինի նո՛նց իսկ Անգլիներէն լեզուին հմուտ եղող անձանց առ հասարակ:

Թէ այս գործը իրապէս հոյակապ է կատարեալ է, առանց բան մը բռնելու, կը բողոքում որ մեծահմուտ եւ կարող անձինք տեսնեն եւ դասեմ-միայն քանի մը պարագայներ ծանօթացնել արգոյ հաստատելուք ան աւելորդ չեմ սեպեր: Գրիս սպագրութիւնը տեսած է իբր 3 տարի (սկսեալ 1892 Ապրիլ) եւ այս երկար ծանանակամիջոցին հազիւ կարելի եղած է ունենալ ընդ ամենայն 34 *բաժանորդ* 25—30 դուրուտով: Հարկ չկայ բռնել թէ ուրիշ շատ աստեղ այս վիճակին մէջ պիտի լինէին գործն սկիզբէն իսկ: Անճնարին ճիւրթական զոհողութեանց եւ անճնական ծանր գրկանաց շնորհիւ միայն կարելի եղաւ այս մեծածախ եւ ծանրաստղտակ գործը աւարտել:

Բառգրքիս պատ. հեղինակն ո՛չ միայն խլիճի մտք է և լիովին կատարեց իր պարտքը, այլ նաեւ *ճիւրթական կարեւոր* բաժին մ'ունեցաւ Տպագրական ու յարակից անագին ծախուց մէջ: Եւ այսու բովանդակ բարոյական ծանր աշխատութիւնք, ճիւրթական բազմաթիւ հոգեր եւ անէ՛ն տեսակ ծախներ ծանցացան միմիայն երկու տարի արաւածներու վրայ՝ *Հեղինակին* եւ *Հրատարակչին*, բայց երբ այս տղերք կը գրեմ՝ աչի առաջ ունենալով բառգրքին մեծութիւնն ու ընդարձակութիւնը՝ արդար հպարտութիւն մը կզգամ եւ առ յաւէտ կը նրկասեմ զայն «վառն մը որպէս հեղինակին նոյնպէս նաեւ ինձ եւ Գրասանս»:

Մեծ. Յակոբեան էձե՛նսի շնորհակալեաց բաժնին արտոյին ձայնակցել է՛ք մասնաւորապէս պատ. անձին կը համարիմ յիշատակել աս Տպագրչին գործոյս, մեծ. Սերվիլէն էձե՛նսին, որ ազնուաբար դիւրացուց մեր գործն. իր մասին ինչ որ հնար էր բրաւ եւ բաց ասի զոհողութիւն չինայեց լաւ գործ մը հրատարակ հանելու համար:

Հարկ կը սեպեմ նաեւ այժմէն ազգաբարեւել թէ իբր *Հրատարակիչ* եւ *Տէր* այս բառգրքին, ո՛չ մէկ անձի կ'արտօնեմ մասամբ կամ ամբողջովին ընդօրինակել կամ արտատպել զայն:

1894 Դեկտ. 1

Կ. Պոլիս

Զ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ

Ծանօթ.— Գնողներն պարտին ամեն օրինակի *յառաջարակին* տակ եւ բառգրքին յաւելումովն *վերջն* փնտռել գրասան կնիքն մեր անուամբ՝ հաստատողիներէն եւ եթէ չկայ մերժեն եւ հանին իմացնել մեզ

պլալը՝ յօգուտ իրենց:

Ք Ա Ն Ա Լ Ս

Հնչման ձայնաւորաց Անգլիերէն լեզուի

A

1. Էյ հրկայն. <i>Ale, Fate</i> ԷյԼ, ֆէյԻ:	5. -Է. Է-. <i>Ask, Dance</i> ԷԷԻ, ԷԷԻ-
2. Է կարճ. <i>Add, Fat, Have</i> ԷԻ. ֆէԻԻ. ԿԷԼ.	6. Է. <i>All, Talk</i> ԷԼԼ, ԻԷԷԻ:
3. ԷԷ <i>Air, Skare</i> ԷԷԻ, ԷԷԷԻ.	7. Է կարճ. <i>Wander</i> ԷԷԷԻ ԷԷԻ
4. - . <i>Arm, Far</i> ԷԻԻ. ֆ-Ի:	8. Է. <i>Final, Infant</i> ֆ-ԷԷԼԼ, ԷԷֆԷԷԻԻ.
	9. <i>au, aw. Autumn, Awe</i> ԷԷԻԷԻԻ. ԷԷ

E

1. Էյ հրկայն. <i>Eve, Metes</i> ԷյԷ, ԷյԷԻԻ [ԲԷԷԻԻ]	4. ԷԷ. <i>There</i> ԻԷԷԻԻ.
2. Է կարճ. <i>Event, Depend</i> ԷԷԷԷԻԻ. ԻԷԷ.	5. Էյ. <i>Eight, Prey</i> ԷյԷԻ, ԲԷԷԷ
3. Է. <i>End, Mend</i> ԷԷԻ. ԷԷԻԻ	6. Է. <i>Ermin, Verge</i> ԷԻ ԷԷ. ԷԷԻԻ.

I

1. Էյ հրկայն. <i>Ice, Fine</i> ԷյԷ ֆ-ԷԷԷ	3. ԷԷ. <i>Pique, Machine</i> ԲԷԷԻ. ԷԷԷԷԷԷ.
2. Է. <i>Ill, Fin</i> ԷԼ, ֆԷԷ.	4. Է. <i>Irksome, Vergin</i> ԷԻԻԻԻԻ. ԷԷԻԻ ԷԷԷԷԷԷ

O

1. Է հրկայն. <i>Old, Note</i> Է՛ԼԷ (ԷԷԷԷ. ԷԷԷԷ), Է՛ԷԷԷ.	7. Է՞՞ Է՛- <i>o, b, kայն. Moon, Food</i> Է՛՛ԷԷ ֆ՛՛ԷԷԷԷ.
2. - . <i>Not, Odd</i> ԷԷԷԷ. ԷԷԷ.	8. Է՞՞ - <i>o</i> կարճ. <i>Foot.</i> ֆ՛ԷԷԷԷ.
3. Է. <i>Other, Done</i> ԷԷԷԷԷԷ. ԷԷԷԷ.	9. ԷԷ, Էյ Էյ, (Էյ) <i>Oil, Join, Toy</i> ԷԷԼ ֆ՛ԷԷԷԷ (ֆ՛ԷԷԷԷ) ԷԷԷԷ (ԷԷԷԷ).
4. - - <i>o</i> հրկայն. <i>Prove, Do</i> ԲԷԷԷԷԷԷԷԷԷ.	10. Է՞՞, Է՞՞Է ԷԷԷԷ. <i>Out, Hound, Down</i> ԷԷԷԷԷԷ. ԷԷԷԷԷԷԷԷԷԷԷԷ.
5. - - <i>o</i> կարճ. <i>Bosom</i> ԷԷԷԷԷԷ.	
6. - - . <i>Form, Stork</i> ֆ՛ԷԷԷԷԷԷ. ԷԷԷԷԷԷԷԷ.	

U

1. Է՞՞ . <i>Tube</i> Է՛ԷԷԷԷԷԷ.	4. - - (<i>R kն յեռոյ</i>). <i>Rude, Rural</i> ԷԷԷԷԷԷ. ԷԷԷԷԷԷԷԷԷԷԷԷ.
2. Է՞՞ . <i>Use</i> Է՛ԷԷԷԷ.	5. - - <i>u</i> կարճ. <i>Bull, Put</i> ԷԷԷԷԷԷԷԷԷԷԷԷ.
3. Է. <i>Us, Tub, But</i> ԷԷ. ԷԷԷԷԷ. ԷԷԷԷԷԷ.	6. ԷԷ. <i>Burn</i> ԷԷԷԷԷԷ.

Y

1. Էյ. <i>Fly, Style</i> ֆ՛ԷԷԷԷ. ԷԷԷԷԷԷ.	2. Է. <i>Cyst, Abyss</i> ԷԷԷԷԷԷ. ԷԷԷԷԷԷ.

ACCENT. ՆԵՇՏ

Բառ մը կարդալու կամ արտաբերելու ատեն մէկ վանկին միւսներէն անելի ուժ տալուն կամ անոր վրայ զարնելուն կրտսի շեշտել, *Accent.* գոր. *Common* *աւճ* բառին առաջին մասը երկրորդէն անելի ուժով կննչուի. *Հետեւեալ կանոններուն միտ դնել.*

Ա. *Միաձայնկ* բառերը շեշտ չունին:

Բ. *Երկաձայնկներուն* ընդհանրապէս առաջին վանկը կը շեշտուի. *Follow, holy.*

Գ. Իրենց սկիզբը կամ վերջը մասնիկ ունեցող բառերուն բուն արմատը շեշտելու է, եւ ոչ՝ մասնիկը. *Affect', commit', king'dom, hard'ly.*

Դ. Ան բառերուն որ անուն եւ միանգամայն բայ են, եւ քի առաջին վանկը շեշտուի՝ անուն կհասկցուի, եթէ վերջին վանկը շեշտուի՝ բայի նշանակութիւն կուտայ. *Con'duct վարք. Conduct' վարել, ուղղել.*

Դիտ. Այս կանոնին համեմատ առջի մասը մասնիկ եղողներն երրորդ կանոնէն բացառուութիւն են:

Ե. Երբ իրարու կից գտնուող երկու ձայնաւոր զատ զատ կննչուին, բառին առաջին վանկը կը շեշտուի. *Li'on vi'al* *ւայճ. լայճ.*

Զ. *Եռաձայնկ* բառերուն որոց առաջին եւ վերջին վանկը մասնիկ է՝ բուն արմատը կը շեշտուի. *Excep'tion, unhelp'ful.*

Է. Եռաձայնկ բառերուն շատին առաջին վանկը կը շեշտուի. քանզի մասնիկք այս տեսակ բառերուն մէջ առհասարակ վերջադիր են. *Solidness* *սոլիտէս:*

Ը. *Գաղիերէէնէ փոխառեալ* բառից վերջի վանկը կը շեշտուի. *Abatis* *էպիտէյ:*

Թ. *Բազմաձայնկ* բառերն այնպէս կը շեշտուին, ինչպէս իրենց արմատը. *Ar'rogating, incontinently.* վասն զի ասոնց արմատներն են *ar'rogate, contin'ent.*

Եթէ բառ մը ուղիղ չըշտուի, սխալ կհասկցուի. գոր. *Colleag'ue* *սոլէյ* պաշտօնակից. *սոլէյ*՝ յարեալ:

Ա Մ Ա Ն Յ Ա Կ Ա Ն Մ Ա Ս Ն Ի Կ Ք

Յառաջադիր մասնիկը բացատրուած են յընթացս գործոյս: Հոս կցուցուին վերջադիրք, և ասոնք կբաժնուին խումբերու:

վերաբերական մասնիկք. -ական, -ային, -աւոր.

-ac, ic, ical; -al; -ar, ary, ant; -ine; -ant, ent; -ose, ous, ive.

վիճակ, հանգամանք ցցնող մասնիկք, -ութիւն, -փիւն.

-ance, ence, ancy, ency; -bility, ty; -dom, -ment, ness, ship; -ion, ism, tude, ric; -ty, ure.

Տեղական մասնիկք. -անոց, -արան.

-ary, ate, ory.

Գիտութիւն և արհեստ. -աբանութիւն, -ութիւն.

-logy, -ics.

Կուսակական մասնիկք. -իկ, -ակ, -ուկ.

-ele, ule; -kin, -oek; -et, let.

Բայացուցիչ մասնիկք. -ել, -եցնել, -իլ.

-ish, -ize, ise, ate, fy, er, en.

Ածական մասնիկք. **-ble, able** -ելի; **-en** (նիւթը կը ցցնէ); **-ern** (կողմ); **-ish** -ական, ուկ; **-ful** լի, լեցուն; **-less** (պակասութիւն) ան, ապ, առանց; **-some** -ալի, **-nut; -ly** -ական; **-y** -ացած, ոտ:

Մակբայականք.

-ly -կերպով, -աբար, -ութեամբ; **-ward** դէպի; **wise, way** կերպով:

Տէր, բնող, զբաղող. **-ող, -արար, -գործ.**

-ar, er, or, eer, ier; -ist -աբան:

Իգական մասնիկ. **-ունի -ess.**

Չափ, վարձ. **-ողջէք, -ջէք, -ագին. -age.**

ՀԱՄԱՌՕՏԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ

-տր. Ախտաբանական.
 -տտ. Ա. տեղագիտական.
 Աձ. Աստուածաբանական.
 -մբ. Ամբուլանց.
 Աժ. Ամերիկեան.
 ԱՅ. Անգլիական.
 -չի. Աշխարհաբանական.
 Բձ. Բձշական.
 Բժ. Բնագիտական.
 ԲՆ. Բանա տեղական.
 Գ. Գործի, գործիք աշխ.
 ԳՂ. Գաղիական.
 ԳԶ. Գրահաշուի.
 ԳՐ. Գրագիտական.
 (Գ) Անցեալ դերբայի ճ.
 ԴՊ. Դատավարական.
 ԴԻԳ. Դիցարանական.
 ԵԿ. Եկեղեցական.
 ԵԼ. Երկրաբանական.
 ԵԻ. Երկամուղուղ.
 ԵՐ. Երամշտական.
 ՂԻ. Ղինուրական.
 Բ. Թուարանական.
 ԲՂ. Թղթախալի.
 ԲՊ. Թուշուն մը.
 ԻԵ. Իրաւագիտական.
 ԶՂ. Ծաղիկ մը.
 ԶՊ. Ծոռ մը.
 Կ. Կենդանաբանական. կենդանի մը.
 Զ. Հոսովայեցուց. [կան].
 ԿՄ. Համաբարանական, ղպրոցա.
 ԿԻ. Հին ժամանակուան.
 ԿՆ. Հանրաբանական, հանք մը.
 Յ. Զուկ մը.
 Զ. Զարտարապետական.
 ԴԲԳ. Մարդկագիտութեան.
 ԿԻ. Մեքենագիտական.

ՅՆ. Յունաց, Հելլենական.
 ՅԲ. Յարանուանուծիւն, բողոքական.
 ՆԿ. Նկարչութիւն.
 ՆՊ. Նուային.
 ՆՊԳ. Զափագիտական.
 ՍԳ. Սուրբ Գրոց.
 ԼՃ. Վաճառականական.
 ԼԻ. Վիրտուծական.
 Դ. Տարբարանական.
 ԴՂ. Տպագրական.
 ԴՐ. Տրամաբանական.
 ԺԵ. Փիլիսոփայական.
 Ժ. Քերականական.
 ա. Adjective Ածական.
 աա. Adjective and adverb.
 աձ. Adverb Մակբայ.
 առ. Active and neuter verb.
 Ար. Arabic Արապերէն.
 Ա. Տ. Anglo Saxon.
 con. Coniunctiոն Ետդկապ.
 co. Comparative Բաղդատական.
 F. French Գաղիերէն.
 G. German Գերմաներէն.
 H. Hebrew Եբրայեցերէն.
 int. Interjection Միջարկութիւն.
 It. Italian Իտալերէն.
 Ir. Irish Իռլանտական.
 L. Latin Լատիներէն.
 R. Russian Րուսերէն.
 p. a. Particip. adj. Ածակ. ղերբայ.
 pp. Past participle Անց. ընդ.
 P. Persian Պարսկերէն.
 s. Superlative Գերադրական.
 Sp. Spanish Սպաներէն.
 T. Turkish Տանկերէն.
 va. Verb active Բոյ ներգ.
 vn. Verb neuter Բայ չէզորք.

ԱՆԳԼԻԵՐԵՆԷ ԻՅԱՅ

ABA

ABD

A, An է, էյ; էն, անորոշ յոդ. Մը. A man. Մարդ մը. An hour. Ժամ մը. An ox. Եզ մը. [կանեփ. x **Abaca** է-դ-է-ն. s. Մանիլիան **Aback** է-դ-է-ն, ad. Դէպ ի նս, ետեւ; (հովէն) փակուած. Taken— Յանկարծակիի եկած; բռնուած. **Abacus** է-դ-է-ն, s. Հաշուեհ, ռախտակ, աղիսակ է; սեան վեր- նախարհիս. Քաղաղակ պաշարգ. x **Abast** է-դ-է-ն, pr. Դէպ ի նսեւ, ետեւով, (նաւուն) խելաց կողմը. **Abalienate** է-դ-է-ն, va. Օտարացնել, փոխանցել (սաց-). **Abandon** է-դ-է-ն, va. Լքանել, թողուլ; հրաժարիլ, յանձնել, քաշ- ուիլ. To— one's self. Անձնատու ըլլալ. -ed է-դ-է-ն, a. Անձնա- տուր (կրից), մոլի, անտակ լքեալ, լքուե. -er է-դ-է-ն, s. Փոխանցող էր. -ment, s. Լքում, թողում, արեւ- -donee է-դ-է-ն, s. Փոխանցող էր. **Abase** է-դ-է-ն (չ). va. Յածցնել, խոնարհեցնել, նուասացնել, իջե- ցնել. -ment է-դ-է-ն, s. Նուաս- տութ., խոնարհութ., ցածութիւն. **Abash** է-դ-է-ն, va. Տապալիլ, կործանել, խանգարել; ամչցնել, շփոթեցնել. -ment է-դ-է-ն, s.

կործանում; ամչնալի. [զեղի. **Abatable** է-դ-է-ն, a. Նուա- **Abate** է-դ-է-ն, va. Նուազեցնել, իջեցնել. = va. Քիչնալ, թեթեւնալ; -ment է-դ-է-ն, s. Նուազում; զեղում, զեղջ; ամորում. **Abatis** է-դ-է-ն, s. Մրժայր ծա- ւերու շեղջակոյս, ջարդակոյս. -է. **Abattoir** է-դ-է-ն, s. Չինա- րան, սպանդանոց սպիանեհ. **Abb** է-դ, s. Առիգած, առէչ. **Abba** է-դ-է-ն, s. Հայր, արբա- -cy է-դ-է-ն, s. Արքայութ. -tial է-դ-է-ն, a. Արքայական, արքայի. x **Abbe** է-դ-է-ն, s. Քահանայ, երէց. **Abness** է-դ-է-ն, s. Արքատոհի, մայրապետ, վանամայր. [բան. **Abbey** է-դ-է-ն, s. Վանք, արքայա- **Abbot**, s. Վանահայր, արքահայր **Abbreviate** է-դ-է-ն, va. Հա- մառօտել, ամփոփել, կարճեցնել. -tion, -ture է-դ-է-ն, -իէ-ն, s. Համառօտագրութիւն, համառօ- տութ., ամփոփում. -tor է-դ-է-ն, s. Համառօտիչ, -տոր. -tory, -ting է-դ-է-ն, a. Համառօտութեան, -տոր. **Abdicant**, -cator է-դ-է-ն, s. Հրաժարեալ, հրաժարող, բաւոր. **Abdicat** է-դ-է-ն, va. Թողուլ

հրժարիլ -tion, s. Հրժարում.

Ab'ditory -դէր, s. Մոծհրանոց.

Abdomen եղտո՛վ, s. ֆոր, որովայն. -minal եղտո՛վէլ, a. որովայնի. =s. Գորտաձու (ձուկ):

Abduce եղտե՛լ, va. վարել, արագրել, ի բաց մղել: ցրուել:

Abduct եղտէր, va. կորզել, յափշտակել, անհիլի- -ion եղտէ՛լէլ, s. Ցափշտակում, հափափում (աղջրկան). -or -դէր, s. Ձափիչ (ղնդեր):

Abed, ad. Ցանկողնի, պտուկած.

Abele եղե՛լ, s. Բարսի, սօսի, հազնի (ճերմակ կաղամախ):

Abelmosk եղե՛լ, s. Ցամպար, յամբարուկ եր. որ է musk-mallow.

Aberrance, -ration եղէր՛եմ, եղէ՛լ, s. Մոլորում, մոլորում, թիւրում: շեղում, խտրում -rant -ել, a. Թափառական, մոլորուն:

Abet եղեր, va. Գաջայրել, գրգռել. -tor, -ter եղեր՛դէր, s. Դրող, գրգռող: օգնող, պաշտպան.

Abeyance եղե՛լ, s. Ակնկալում, կախում: պարապում ինչ էր.

Abhor եղհո՛ր, s. Բորչիլ: զգուիլ, զարշիլ. -rence -ել, s. Գարշանք, զգուանք. -rent -ել, a. (to) Ջգուող, զանող: զարշելի.

Abide եղայ՛, տ. [Abode; Abiding] Բնակիլ, կենալ, մնալ: հանդուրժել, համբերել: շարունակել. =va. Սպասել: դիմանալ.

Abiding եղայ՛իլ, a. Մնայուն.

Abietin եղայ՛, s. Եղեւնիս ր.

Abigail եղի՛լ, s. Նածիշ Բ.

Ability եղել՛, s. Կարողում, յաշողակում, ճարտարում, տաղանդ.

Abintestate -րէլ, a. Անկտակ.

Abogenesis, -geny եղե՛լ, s. Եղեւնիս արտադրում, ստեղծում.

Abirritate եղեր՛իլ, va. Անզգայացնել, սկարացնել էձ. -tion s. Անզգայում, սկարացում.

Abject եղե՛լ, a. Գձու, անարգ, անպիտան, ցած, վատ. -ness, -ion -ել, s. Գձու, անարգություն.

Abjuration եղե՛լ, s. Ուրացում, հրժարում (երգմամբ).

Abjure եղե՛լ, va. Թողուլ, արանալ, հրժարիլ (երգմամբ):

Ab lactation եղե՛լ, s. Միծէն կտելը, կանանճատություն.

Ab laqueation եղե՛լ, s. Մառի շուրջ փորելը, բաժակում.

Ablative եղե՛լ, s. Բացասական.

Ablaze եղի՛լ, a. Բոցավառ.

Able եղել, a. Կարող, մեղք. հաս, յաջողակ: զորուր. -bodied -ղորդ. Կարիճ, ճուճկու.

Ab'lepsy, s. Անեստեզիա էձ.

Abluent -ր. See Abstergent.

Ablution եղե՛լ, s. Լուացում ապսքս. լոգանք, վճարանք.

Ably եղե՛լ, ad. Ճարտարեղեմամբ.

Abnegate եղե՛լ, va. Ուրանալ, ժխտել. -tion -ել, s. Հրաժարում, թողում: ուրացում.

Abnormal եղե՛լ, a. Անկանոն, անկարգ, ապօրէն: քացառիկ. -ity, Abnormity -ել, եղե՛լ, s. -ում. [վրայնալը.

Aboard եղեր, ad. Նստում մէջ.

Abode եղտո՛, s. Բնակում, բնակարան. =va. Գուշակել, ցցնել:

Abolish եղե՛լ, va. Զնջել, խափանել, բառնալ, վերցնել. -ment, Abolition եղե՛լ, s. Զնջում, բարձում, խափանում, եղծում.

Abomasum, -sus եղե՛լ, s. Որոճայնոց չորրորդ ստամոքս, հագարձերձիկ.

Abominable եղե՛լ, a. Անպիտան, զարշելի, պիղծ, զգուելի.

Abominate եղե՛լ, va. Գարշիլ, զգուիլ. -tion, s. Խորշում, զգուանք, զարշում ինչ էլ.

Aboriginal եղեր՛ել, a. Բը.

նիկ, նախնական, -gines ԵՂԵՏ՝. Բիւլ, pl. Բնիկը, սեղացիք.

Abort ԵՂԵՏ՝, տ. Տղայ ձգել, վիժել -ion ԵՂԵՏ՝, զ. Վիժում: վիժած, Թերածին (սղայ): -ive ԵՂԵՏ՝, Զ. Վիժեցուցիչ: վիժման: վիժած, Թերածին, անյաջող.

Abound ԵՂԵՏ՝, տ. Յարդել, շատ ըլլալ, վիսալ. -ing ԵՂԵՏ՝. րի, Բարդ, աւաւ, լի, Տոխ.

About ԵՂԵՏ՝, քր. Մօտ, գրեթէ, չափ, շուրջ, իբր, վրայ. -ten. Տասնի չափս —noon. Կիսաւեր ժամ.—these places. Աս տեղուանքը: I am -to go. Երթալու վրայ եմ. —to begin. Սկսելու վրայ. —500 houses. 500 տան չափ, շուրջ 500 տուն. 2. Վասն, վրայ, համար. Angry—something. 3. Ատրի՛ն, անդին. He went—bareheaded. Գլխիւրաց կվազգեր. 4. Շուրջանակի, երկայնութեան. A mile—and half a mile across, —all. Ամեն տեղը [տիրք].

About, ad. Շուրջանակի, քոյուր.

Above ԵՂԵՏ՝, քր. Վեր, գեր բան, —my power, —comprehension. Խելք չհասնելիք. To be —Գերազանցել. 2. Բան զ, աւելի. —all. Ամեն բանէ աւելի. —ten years. —measure. Չափազանց. He is —noticing us. Մեզ չտեսնելու կգարնէ. Ռներ. —board. Յայտնի, որոշ. —cited, —mentioned, —said. Վերոյիշեալ, պէ: From —Վերէն.

Above, ad. Ի բարձունս, վերը.

Abraçada'bra, s. Ախապայծ (բաւ դիւթական), [մաշել, քերել].

Abrade ԵՂԵՏ՝, va. Շփել.

Abraison ԵՂԵՏ՝, զ. Մաշում.

Abreast ԵՂԵՏ՝, ad. Քովքով, Ի միասին, միասեղ.

Abridge ԵՂԵՏ՝ (տ), va. Կարճել, ամփոփել, կտրել, համառօտել. -ment, s. Կարճ րովանդակութիւն, համառօտութիւն; նուազում.

Abroad ԵՂԵՏ՝, ad. Հեռու,

դուրս; սար աշխարհ, օտար երկիր.

Abrogate ԵՂԵՏ՝, va. Խափանել, ջնջել. -tion ԵՂԵՏ՝, զ. Զնջում, խափանում.

× **Abrupt** ԵՂԵՏ՝, Զ. Դարուվար; խոտուրդ; զանալէժ, անակընկալ, յանկարծ. -ion ԵՂԵՏ՝, զ. Խոտակում, պատում, խզում.

-ly, ad. Յանկարծ; ամադորէն. -ness, s. Խոտութիւն, ամապարանք.

Abscess ԵՂԵՏ՝, s. Պալար, խոց.

Abscind ԵՂԵՏ՝, va. Կտրել.

Abseission ԵՂԵՏ՝, s. Հատում.

Abseond ԵՂԵՏ՝, տ. Պահուրսիլ, խուսափիլ. [լուծիւն].

Absence ԵՂԵՏ՝, s. Բացակայ.

Absent ԵՂԵՏ՝, Զ. Բացակայ, տարակայ. = ԵՂԵՏ՝, va. Հեռանալ;

բացակայիլ. —minded. Մտաքաղ.

-tee ԵՂԵՏ՝, Զ. Բացակայ. [ղի].

Absinthe ԵՂԵՏ՝, Զ. Օշինիկ (օ.

Absolute ԵՂԵՏ՝, Զ. Բացարձակ, անկախ; միասնեան; զուտ.

-ly ԵՂԵՏ՝, —բոլ. ad. Տիրապար;

բացարձակօրէն; բոլորովին.

Absolution ԵՂԵՏ՝, զ. Թողութիւն, արձակում. -lutism, s. Արձակութեանութիւն.

-lutist, s. Արձակութեանիւն. [ազակել].

Absolve ԵՂԵՏ՝, va. Արձակել.

Absorb ԵՂԵՏ՝, va. Ծծել; քաշել; խմել; բամբի; կլլել; սպառել.

-able, ԵՂԵՏ՝, —ent ԵՂԵՏ՝, Զ. Ծծիլ; քաշիլ; քաշող.

Absorption ԵՂԵՏ՝, զ. Ծծում; խնդում, ընկղմում.

Abstain ԵՂԵՏ՝, տ. Ետ կե.

նալ, զգուշանալ, հրժարիլ. -er

ԵՂԵՏ՝, s. Հրժարող, զգուշացող.

Abstemious ԵՂԵՏ՝, Զ. Ետժուժկալ, սակաւակեր. [ժարում].

Abstention ԵՂԵՏ՝, զ. Տէրա.

Absterge, -terse ԵՂԵՏ՝, -

ԵՂԵՏ՝, va. Մաքրել, սրբել. -gent

ԿՐԵՂՆԵՐ, a. Վերաարթիկ, յուս-
ցող (դեղ)։ =s. Մըբական (դեղ)։

Abstinence ԿՐԵՂՆԵՐ, s. Պահր, հրաժարում, ժուժկալուժ. **-nent**, a. Պահնցող, ժուժկալ։

Abstract ԿՐԵՂՆԵՐ, va. Ան-
ջատել; վերացնել։ =a. ԿՐԵՂՆԵՐ, **Չատում**; վերացեալ։ =s. Համա-
nos բովանդակութ. համառոտու-
թիւն. **-ion** ԿՐԵՂՆԵՐ, s. Մեկու-
սիլը; վերացում, բացակայութիւն.
-ive ԿՐԵՂՆԵՐ, a. Վերացական։

Abstruse ԿՐԵՂՆԵՐ, a. Խրթնի-
մաց, մթին; վերացեալ էլ։ **-ly**,
ad. Վերացաբար, Խրթնի, մթին։

Absurd ԿՐԵՂՆԵՐ, a. Անպատեհ,
անհեծեծ; անիմաստ. **-ly**, ad.
Անեղաբար. **-ity, -ness** ԿՐԵՂՆԵՐ,
ԿՐԵՂՆԵՐ, s. Անեղութ. անհեծեծութ.

Abundance ԿՐԵՂՆԵՐ, s. Շա-
տութիւն; լիութիւն; օրհնենք։

Abundant ԿՐԵՂՆԵՐ, ԿՐԵՂՆԵՐ,
a. Լի, յորդ, առատ. **-ly**, ad. Ա-
ռատօրէն, անոր քան զչափն։

Abuse ԿՐԵՂՆԵՐ, va. Եղծել, յա-
րայար գործածել; նախատել։ =
s. ԿՐԵՂՆԵՐ, Զեղծում; Թշնամանք.
-sive ԿՐԵՂՆԵՐ, a. Անկարգ;
զեղծական; Թշնամանք։

Abut ԿՐԵՂՆԵՐ, va. Յանգիլ, ծայրը
դպչիլ. **-ment**, s. Կամարակալ։

Abyss ԿՐԵՂՆԵՐ, s. Դժոխք; ան-
դունդ, վիհ; զուր; ծով։

Acacia ԿՐԵՂՆԵՐ, s. Կակիա բ.

Academic ԿՐԵՂՆԵՐ, a. Կակիա բ.
Ակադեմական. **-cian** ԿՐԵՂՆԵՐ,
s. Ակադեմիոյ անդամ։

Academy ԿՐԵՂՆԵՐ, s. Ակադե-
միա, կամառ; քարձ վարժարան։

Acanthus ԿՐԵՂՆԵՐ, s. Ականձ աշը
բէնչեպի րի; ականձակ բ. [հանիլ]

Accede ԿՐԵՂՆԵՐ, va. Հաւանիլ.

Accelerate ԿՐԵՂՆԵՐ, va. Ե-
րագել, փութացնել. **-tion** ԿՐԵՂՆԵՐ,
s. Երագում, փութացում։

Accent ԿՐԵՂՆԵՐ, s. Շեշտ։

Accentuate ԿՐԵՂՆԵՐ, ԿՐԵՂՆԵՐ,
va. Շեշտել. **-uation** ԿՐԵՂՆԵՐ,
ԿՐԵՂՆԵՐ, s. Շեշտում, շեշտարութիւն։

Accept ԿՐԵՂՆԵՐ, va. Ընդունիլ,
հաւանիլ, յանձն առնուլ. **-able**,
a. Ընդունելի. **-ance** ԿՐԵՂՆԵՐ,
-ation, s. Ընդունելութիւն; ա-
ռում; ընկալում, ընդունիլը. **-ant**,
ԿՐԵՂՆԵՐ, ԿՐԵՂՆԵՐ, s. Ընդունող.

Access ԿՐԵՂՆԵՐ, ԿՐԵՂՆԵՐ, s. Մուտ,
ժօսենալը; ունելչորութիւն; ըն-
դունելութիւն; յանելում. **-ary**,
-ory ԿՐԵՂՆԵՐ, a. Գործակից, մեղ-
սակից; երկրորդական. **-ible** ԿՐԵՂՆԵՐ,
a. Հպելի, մասչելի։

Accident ԿՐԵՂՆԵՐ, s. Իրիւ-
րում, պատահար; արկած; pl.
փոփոխումք ԿՐԵՂՆԵՐ. **-al**, a. Պատա-
հական, յանկարձաղէպ. =s. Իրիւ-
րումաբանութ. **-ally**, ad. Պա-
տահամար։ [Կանուծեան.]

Accidence, s. Տրուք քերտ։

Acclaim ԿՐԵՂՆԵՐ, ԿՐԵՂՆԵՐ,
ԿՐԵՂՆԵՐ, s. Տնծութեան համու-
ծեան ձայն; կայթիւն; ծափ. =
va. Ծափահարել, ողջունել։

Acclimate ԿՐԵՂՆԵՐ, ԿՐԵՂՆԵՐ,
ԿՐԵՂՆԵՐ, va. Ետ կլիմայի վար-
ժեցնել; վարժուիլ. **-tion**, **-tiza-**
-tion, **-ture** ԿՐԵՂՆԵՐ, s. Տարա-
վարժութիւն, օղբնայութիւն։

Acclivity ԿՐԵՂՆԵՐ, s. Չափակեր.

Accolade ԿՐԵՂՆԵՐ, s. Ապիտ
ընդունիլը, թիկնախորութիւն հի.

Accomodate ԿՐԵՂՆԵՐ, va.
Յարմարցնել; յարդարել, կար-
մել, հոգալ; համաձայնիլ. **-ting**,
a. Իլուրաբարոյ, վարուող. **-tion**,
s. Յարմարութիւն; կարգաբու-
ծիւն; համաձայնութիւն; փոխա-
տուութիւն ԿՐԵՂՆԵՐ. — note. Իր իրա-
ւախօնութեան. — train. Յաւել-
ուածական կառախումք։

Accompany ԿԻԿԻՒԹԻ (Կ), ՎԱ. Ընկերակցիցի; Երգակցիլ, -niment, Ե. ԸնկերակցուԹ.; յարակիցք; գու. գերգուԹ. -nist ԲԻԻԻԿ, Ե. Նուա. Կակից [ծակից; մեղակից ԷԷ. **Accomplice** ԿԻԿԻՒԹԻ, Ե. Գոր. **Accomplish** ԿԻԿԻՒԹԻ, ՎԱ. Լը. Բացնել, կատարել; լնուլ, պատ. կել, -ed ԿԻԿԻՒԹԻՆԵՐ, Ե. Կատար. նալ, -ment, Ե. Լրում, կատարում:

Accord ԿԻԿԻՒԹԻ, Ե. Համաձայ. նուծիլն; ներդաշնակուծիլն = ՎԱ. Համաձայնեցնել, = ՎՊ. Միա. բանիլ; ներդաշնակիլ ԷԷ. -ance, Ե. Համաձայնուծիլն -ant ԿԻԿԻՒԹԻ, Ե. Հաւանող; համաձայն:

According ԿԻԿԻՒԹԻ, Ե. Լուս. համեմատ. -ly, ad. Հետեւաբար: **Accordion** ԿԻԿԻՒԹԻ, Ե. Ձեռ. նաղաշնակ (զործի) ԷԷ. **Accost** ԿԻԿԻՒԹԻ, ՎԱ. Ուղղել, խօ. սիլ, -able, Ե. Մատչելի; մարդածօ. **Accoucher** ԿԻԿԻՒԹԻ, Ե. Ման. կարբու. -chouse, ԷԷ. Դայնալ: [F]

Account ԿԻԿԻՒԹԻ, Ե. Համար; հաշիւ; շարժ. տեղեկուծիլն; նը. կատարուծիլն = ՎԱ. Թուել; հաշ. տել; վճարել; = ՎՊ. Նկատել; պատասխանատու ըլլալ; տեղեկացնել. On—. Առ հաշիւ. On—of. Վասն. To give an—. Հաշիւ պատասխան տալ. To settle an—. Հաշիւը գոցել յարդարել. On all—. Որ ել է կերպով. Man of no —. Չնշին մարդ. — of a battle. Գնատեւազմի մը տեղեկագիրը. — book. Տոմար. current. Հաշուընձաց:

Accountable, Ե. Գատասխանատու. -bility, -ness, Ե. ուծիլն: **Accountant** ԿԻԿԻՒԹԻ, Ե. Տոմարակալ; հաշուագէտ. [ըննելիցիլ: **Accouple** ԿԻԿԻՒԹԻ, ՎԱ. Միա. դեցնել, -ment, Ե. Վրայգոխ, հագուստ; հանդերձանք ԿԷ. **Accredit** ԿԻԿԻՒԹԻ, ՎԱ. Հաւատալ; հաստատել; վարկ քանալ: **Accretion** ԿԻԿԻՒԹԻ, Ե. Տարգուցում, աճում. [բանալ; աւելնալ: **Accrue** ԿԻԿԻՒԹԻ, ՎԱ. Աճիլ, բարձ. **Accubation** ԿԻԿԻՒԹԻ, Ե. Կողմ. նակի բազմիլը (ի սերգանի) ԷԷ. **Accumulate** ԿԻԿԻՒԹԻ, ՎԱ. Բարդել, դիզել; կուտել, հաւ. քել, = ՎՊ. Դիզուել, հաւաքուլ; ա. ճիլ, -tion, Ե. Կուտակում, կոյտ. **Accurate** ԿԻԿԻՒԹԻ, Ե. Զիշող. անվրէպ. -ness, -racy ԿԻԿԻՒԹԻ, Ե. Զիշուծիլն; փոյծ; խնամք. **Accurse** ԿԻԿԻՒԹԻ, ՎԱ. Նզովել; անիծել, -sed ԿԻԿԻՒԹԻ, Ե. Կարգ. Ե. Անիծեալ; Թշուառ; անպիտան. **Accuse** ԿԻԿԻՒԹԻ, ՎԱ. Աճրատանել; մեղադրել; բարձրատանել; մեղադրանք. -sation, Ե. Աճրատանուծիլն; մեղադրանք. -sative, Ե. Հայցական հոլով. = ՎԱ. Աճրատանելի. **Accustom** ԿԻԿԻՒԹԻ, ՎԱ. Վար. ժել, սովորել, -ary, Ե. Սովորական. գործածական. -ed, Ե. Վարժ, ընդել. [ընակ, օչինչ. **Ace** ԵԷ, Ե. Միաւոր, մէկնոց; **Acephalous** ԿԻԿԻՒԹԻ, Ե. Ան. գլուխ (կենդանի); անհաւոր (թոյս). **Acerb** ԿԻԿԻՒԹԻ, Ե. Թժու; դա. ժան. -ity, -itude, Ե. Կծուուծ. Թժուուծ.; դաժանուծ. [ընակիլ. **Acescent** ԿԻԿԻՒԹԻ, Ե. Թժուող **Acetic** ԿԻԿԻՒԹԻ, Ե. Բացխական. **Acetite**, -tate, Ե. Բացխախտ Է. **Acetous**, Ե. Բացխահամ Է. **Ache** ԵԷ (Կ), Ե. Ցաւ; վիշտ. = ՎՊ. Ցաւիլ, կսկծել; վշտանալ. **Achieve** ԿԻԿԻՒԹԻ, ՎԱ. Դրուխ հանել, կատարել; ձեռք ձգել; ստանալ. -vable ԿԻԿԻՒԹԻ, Ե. Գործադրելի. -ment, Ե. Վախճան; կատարում; ստացում. [շարունակ. **Aching** ԵԷ (Կ), Ե. Ցաւ. վիշտ.

Achromatic Կտրօ՛ւր Կտ, Կ. Ան-
զոյն, գոյն չցցնող. [Կնան.
Accular Կտ՛ի Կտ, Կ. Ասեղի
Acid Կտ՛ի Կտ, Կ. թմու. -իֆ
Կտ՛ի Կտ, Կ. թմու. ընել, թմուե-
ցընել. -ity Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. թմուե. թմուե.
Acidulate Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. թմուե.
Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. թմուե. թմուե.
Acirage Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Գողովառում.
Acknowledge Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Գողովառում.
Acknowledgment, Կ. ճանաչում; խոստովա-
նիլը, ընդունիլը; անգործագիր.
Aeme Կտ՛ի Կտ, Կ. Յայրակէտ. կա-
սարեայը; ասգնայ. [չանկայի Կ.
Acolyte Կտ՛ի Կտ, Կ. Արանեակ;
Aconite Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Ընծախոս.
Acorn Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Խոզկալիին.
Acotyledon Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Անթրիմակ Կ.
Acoustic Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Լսա-
յին; լսելիաց, թ. Չայիարանու. Կ.
Acquaint Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Ըն-
ծելացնել; անդեկացնել; իմացնել. To
be acquainted with. Թանօ՞նական. -ance, Կ.
Թանօ՞նական. ընթանում. Կ. Թանօ՞նական.
Acquiesce Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Նա-
ծիլ; հաւանիլ. -cense Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ,
Կ. Նա. Նա. Կ. Նա. Կ. Նա. Կ. Նա.
Acquire Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Սա-
նայ; շահիլ. -ment, Կ. Սացում.
Acquisition Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Սացում.
Acquisitive Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Սացում.
Acquit Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Ազատիլ, ար-
ձակել; վճարել. հատուցանել. -tal,
-ment, Կ. (Անպարտ) արձակում.
-tance, Կ. Ազատում. (ի պարտոց);
սացագիր. [սպար), լծվար.
Acre Կտ՛ի Կտ, Կ. Ակրոն (չոռս ար.
Acrid Կտ՛ի Կտ, Կ. Բարկ. կծու;
կծող. -ness, -ity, Կ. Կծու. կծու.
Acrimony, -ritude, Կ. Կծու.
ում. Կ. Կծու. կծու.
Acrobat Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Լարս.

իաղաց. [Ծայրափոփ Կ.
Acrogenous Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Թայ-
Acropolis Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Թայ-
րարաղաց, վերնաքերդ ԱՅԷնքի.
Across Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Թայրածու; խո-
սորնակի. = ք. Մէկ կողմէն միւսը.
Aeros'tic, Կ. Ծայրանուն ճաղ.
Act Կտ՛ի Կտ, Կ. Գործել; ընել; վար-
ուիլ; ղեր կասարել = Կ. Չեւացը-
նել. ներկայացնել, խաղալ Կտ. = Կ.
Նանդէտ. արարում Կտ; Կ. Կ. Կ. Կ.
նու. Կ. յիշատակարան; յետակար, մու-
հակ. վճիռ; հրովարակ. ք. Գործը
(Ա. արեւոյց). To - Macbeth. Մար-
պէղի ղեր կասարել, իսաղալ.
Action Կտ՛ի Կտ, Կ. Գործողութիւն,
գործ. 2. Գործունեութիւն. 3. Շարժ-
մունք, ձեւ. 4. Կատարութիւն. 5.
Բաժնեկցութիւն (երկարութիւն). 6. Կ. Կ.
զուպար Կտ. 7. Ազդեցում. ազդում
Կտ. -able, Կ. Կատարելի -ary
Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Շահակից, բաժնետէր.
Active Կտ՛ի Կտ, Կ. Գործունեայ,
ժիր; գործնական; ներգործական
(բայ). -vity, -ness, Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Գոր-
ուն. գործունեութիւն; փոյթ, գորուն.
Actor Կտ՛ի Կտ, Կ. Կատարող, [հի.
Actress Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Կատարող.
Actual Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Կատարող, իր-
ական; գործուն. -ly, ad. Կ. Կատարող.
-ist, Կ. Կատարող Կտ. -ity, -ness,
Կ. Կատարողութիւն; այժմու իրք.
Actualize, Կ. Կատարողութիւն.
Actuary Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Կատարող.
Actuate, Կ. Շարժել, ազդել.
Actinia, Կ. Ճարակայթ Կ.
Aculeate Կտ՛ի Կտ, Կ. Մարտայր Կ.
Acumen, Կ. Կատարողութիւն.
Acuminote, Կ. Կատարողութիւն.
Acupuncture Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Կատարողութիւն.
Կ. Ազդողութիւն Կ. Կ.
Acute Կտ՛ի Կտ՛ի Կտ, Կ. Մուր. սարձայր;
սասիկ, սրընծաց (ցաւ); նուրբ, Կ. Կ.
սար. -ly, ad. Սասիկ; նրբորէն.

Adage ԷՊԻՃ, *ս. Առակ, առած.*
Adagio ԷՊԻՃԵ, *ad. Յուշիկ ԷՊ.*
Adamant ԷՊԻՃԷՊ, *ս. Ազամանդ, զոհար; կարծր. -ine, Կարծրակուռ, ազամանդեայ.*
Adam's-apple, *ս. Եարիմը մը; խոչափողի ցցուած, խոռուռ.*
Adapt ԷՊԻՃԷՊ, *va. Յարմարըննել. -able, Ե. Յարմարելի, պատշաճելի. -ation, Ե. Յարմարում.*
Add ԷՊ, *va. Կցել, յարել, աւելցնել; զուժարել. -able, -ible, -itive, Ե. Կցելի, զուժարելի.*
Addenda, *pl. Յաւելուածք.*
Adder ԷՊԷՐԵ, *ս. Իծ կնկերէի. -fly. Երեքփազի. —'s tongue. Օձալեզու ԷՊ. —'s wort. Օձակ ԷՊ.*
Addict ԷՊԷՊԷՊ, *va. Ետել իլեայ; անձը՝ խելքը քաջ; պարտպիլ; յաճախել.*
Addition ԷՊԷՆ, *Յ. Յաւելում, զուժար. -al, Ե. Յաւելումական.*
Addle ԷՊԷՆ, *Ե. Փուռ; ամուր; ունայն; հոտած, իսկած (ձու). —headed, —pated. Յիմար, ապուշ.*
Address ԷՊԷՊԷՊ, *va. Ուղղել, խօսիլ; պատրաստել, դրկել ԷՊ. = Ե. Ուղերծ; աղերս; քանխօսում. ; հասցէ, երեսագիր; ճարպիկում. , հանճար.*
Adduce ԷՊԷՊԷՊԷՊ, *va. Յցնել; յառաջ բերել՝ըջել. [յառաջ բերելի.*
Adducible ԷՊԷՊԷՊ, *Ե. Յուցանելի.*
Adduction ԷՊԷՊԷՊԷՊ, *Յ. Յուցում, յառաջ բերելը. [(ղնդեր).*
Adductor ԷՊԷՊԷՊԷՊ, *Յ. Առբերող.*
Adenitis, *Յ. Կնիճասպ բէ.*
Adept ԷՊԷՊԷՊԷՊ, *Ե. Գիտակ, հմուտ.*
Adequate ԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊ, *Ե. Հասար; համեմատ; անձեքի. -ness, -quacy, Ե. Հասարում. , համեմատ.*
Adhere ԷՊԷՊԷՊԷՊ, *տ. Կցիլ, յարիլ; հաստատիլ. -ance, -ney ԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊ, Ե. Միում. , յարում; հասարում. ; հանումիւն. -rent, Ե.*

Կից; յարած; համախոհ, կուսակից.
Adhesion ԷՊԷՊԷՊ, *Միում. ; հասարում. ; փակչում, կպում. -sive ԷՊԷՊԷՊ, Ե. Կպած, միացած; մածուցիկ.*
Adhortatory, *Ե. Իրասական.*
Adieu ԷՊԷՊԷՊԷՊ, *ad. Մնար բարեալ; երթար բարեալ. = Ե. Հըրածելոքի բարեալ, հուսկողջիլ.*
Adipose, **-pous** ԷՊԷՊԷՊԷՊ, *-բը, Ե. ճարպային. [կամարայ ԷՊ.*
Adipocere ԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊ, *Յ. Դիա.*
Adite ԷՊԷՊԷՊ, *Յ. Հանքի ձանրայ; անց; ներքումիլ.*
Adjacency ԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊ, *Յ. Մօտիկումիւն. -cent ԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊ, Ե. Մօտիկ, մերձաւոր; յարադիր.*
Adjective ԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊ, *Յ. Ածական. -ly, ad. Ածականորէն.*
Adjoin ԷՊԷՊԷՊԷՊ, *va. Միացնել, կցել. = տ. Մօտեմալ, դրացի ըլլալ.*
Adjourn ԷՊԷՊԷՊԷՊ, *va. Յետածղել, յապաղել. = տ. Օրածղել (ճորդը), զոցնիլ, չուել. -ment, Ե. Յետածում; յապաղանք.*
Adjudge ԷՊԷՊԷՊԷՊ, *va. Վճիլ.*
Adjudicate ԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊ, *va. Վճիւնել; զատասանել վճիւն՝ քալում. -tion. Աճիւնում; զատասան վճիւն.*
Adjunct ԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊ, *Ե. Երկրորդական, յաւելում; պաշտօնակից. -ly, ad. Հետեւարար. -ion, Ե. Միաւորում; յաւելում. -ive ԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊ, Ե. Յաւելում; կցող.*
Adjure ԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊ, *va. Երզումձել, երզումընցնել. -ration ԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊ, Ե. Երզումընցնելը.*
Adjust ԷՊԷՊԷՊԷՊ, *va. Ուղղել, ճշղել; յարարել; շտկել. -er, Ե. Ուղղիչ; յարարիչ. -ment ԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊ, Ե. Ուղղելը; յարարում.*
Adjutant ԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊԷՊ, *Ե. Աջակից՝ օգնական (զորապետի) սոջոլ, աղաքը; արագիլ մը.*
Adjuvant ԷՊԷՊԷՊԷՊ, *Ե. Օգնող.*

==s. օգնական; դարձան բխ. [փեխ]
Admeasure երգչի, va. Չա-
Administer երգչի, va. Չա-
 Տնտեսական կարգի, =տն. Վա-
 րի, յանձնածի էր. -**ration**, s.
 Տնտեսութ. ; տնտեսութ. ; վարչութ. :
trative, a. Վարչական; -**trator**, s.
 Տնտեսչ, տնտեսչ; մասնակարար. վա-
 րի, -**tratrix**, s. Տեսչուհի :
Admiral երգչի, s. Ծովակալ :
-ty, -ship, s. Ծովակալութիւն :
Admire երգչի, va. Սիրանայ,
 հիանայ, սրանչանայ, =տն. Չա-
 մանայ. -**rable** երգչի, a. Հրա-
 շայի, սրանչայի. -**ration** երգչի,
 լծ. s. Սրանչացում, հիացում :
Admission երգչի, s. Ընդու-
 նելութիւն; մուտ. -**sible** երգչի,
 էլ, a. Ընդունելի, թողելի :
Admit երգչի, va. Ներս ընդու-
 նիլ, թողուլ; հաւանիլ. -**tance**
 երգչի, s. Ընդունելութիւն :
Admix երգչի, va. Խառնել :
-tion, -ture երգչի, s. Խառնել :
 s. Խառնուող, բաղադրութիւն :
Admonish երգչի, va. Չա-
 ղուղացնել, ազդարարել; խրատել,
-er երգչի, a. Խրատու :
Admonition, s. Խրատ; յան-
 դիմանութիւն ծոզի. -**tive, -tory**
 երգչի, a. Խրատական, [աղմուկ :
Ado երգչի, s. Նեղութիւն; ճիգ,
Adolescence երգչի, s. Չա-
 տանելութիւն. -**cent**, a. Չատանի :
Adonis երգչի, s. Թամուզ էր :
Adopt երգչի, va. Ընտրել,
 որդեգրել; ձեռնարկել. -**er** էր,
 s. Ընտրող, որդեգրող; ընդունարան
 մը է. -**ion** երգչի, s. Ընտրութ. ;
 որդեգրութ. : ընդունելութիւն մա-
 ղոյ Ան. -**ive**, a. Որդեգրեալ :
Adore երգչի, va. Երկրպագել,
 պաշտել. -**rable** երգչի, a. Չաշտե-
 լի. -**rer** երգչի, a. Երկրպագող :

-**ration**, s. Երկրպագութ. պաշտում :
Adorn երգչի, va. Չարդարել ;
 յարդարել. -**ment** երգչի, s.
 Չարդարանք :
Adown երգչի, pr. Գնալ վար.
 =ad. Վարք, գնալնք. [ծան :
Adrift երգչի, aa. Ալիծա-
Adroit երգչի, a. Չարպիկ ;
 վարպետ, յաջողակ, ասակ :
Adry երգչի, a. Ծարու :
Adscititious երգչի, a.
 Յանելուածոյ, եկամուտ :
Adulation երգչի, s. Են-
 դորութիւն; փառաբանք. -
tor երգչի, s. Ենդորութ :
Adult երգչի, a. Չափահաս :
-ness, s. Արուներ. -**erate** էր,
 va. Ապականել; խարդախել; շնայ :
 =a. Խարդախեալ; նուաստ-**tion**
 երգչի, s. Խարդախութիւն :
Adultery երգչի, s. Ենու-
 թիւն. -**rer** երգչի, s. Ենա-
 ցող. -**ress**, s. Ենացող կին :
Adumbrate երգչի, va. Ասուե-
 րարել, ընդ աղօս գծել. -
rant, a. Ասուերարի. -**tion**
 երգչի, s. Ընդ աղօս նե-
 կայացնելը, սուերարութիւն :
Aduncity երգչի, s. Ծուռ-
 ութիւն, կեռութիւն. [ցած :
Adust երգչի, a. Այրած, չոր :
Advance երգչի, va. Յա-
 ռաջ բռնել, դնել; բարձրացնել ;
 զարգացնել; ձեռնուող ըլլալ; կան-
 խաղմար ընել. =տն. Յառաջա-
 դիմել; յառաջանայ. =s. Յառա-
 ջադիմութիւն; յառաջացում, շահ
 յանելութիւն : In—. Կանխիկ. -**guard**. Յառաջապահ
 գունդ. -**ment**, s. Յառաջացում :
Advantage երգչի, s. Տեսի ;
 օգուտ; առաւելութիւն. =va. Թ.
 գուտ ըլլալ, օգտուող. -**ground**. Կա-
 ռելոր դիրք. -**ous** երգչի, s.

ս. նպաստուոր, շահաւէս.
Advent երկեր, ս. Գալուս
 Տեառն մերոյ; Տիսնակ է. -itious
 րէլը. a. Պատահական; զիպուածա-
 կան. -ual -ւալը. a. Յիսնակաց է.
Adventure երկեր, շահ(ար), տ.
 Բաղըր փորձել; յառաջ նետելի.
 -va. Վանգել. =s. Պատահար,
 արկած; ղէպը, բաղը; ծնունարդ,
 զիմագրաուծիւն.
Advertiser երկեր, շահ(ար), ս.
 Արկածահնդիր. - rous երկեր,
 լալը. a. Յանդուգն; զիմագրաւ.
Adverb երկեր, ս. Մակրայ.
 -ial երկեր, գէլը, a. Մակրայական.
Adverse երկեր, a. Հակառակ,
 ներհակ; սոսիս. -ly, ad. Ներհա-
 կորէն. -ness, s. Հակառակուծիւն.
 -sity, s. Չախորդուծիւն, զըծ-
 րաղողուծիւն. -sary երկեր, գէլը, s.
 Իմամարս, սոսիս, ախոյեան.
Advert երկեր, տ. Աւշը զը-
 րակել; զիսել. -ence, -tency եր-
 կեր, գէլը. -t, s. Աւշողուծիւն.
Advertise երկեր, տ. Նը-
 րատարակել; ծանուցանել. -ment,
 s. Ծանուցում. [հուրդ; հրահանգ.
Advice երկեր, s. Խրատ; խոր.
Advise երկեր, va. Խրատել; ի-
 մաց տալ; ազդարարել. =տ. Քննել,
 կշռել, խորհիլ. -dly -վերէ, ad. Նը-
 պատակաւ. -sable -ել, a. Թար-
 մար, պատշաճ. -ment, s. Խորհուրդ.
 -ser -լալը, s. Խորհրդական; իրատ-
 սու. -visory երկեր, լալը. Խրատական.
Advocacy երկեր, գէլը, s. Պաշտ-
 պանուծիւն ր. ; փաստարանուծ.
Advocate երկեր, va. Պաշտպանել,
 փաստարանել. =s. Փաստարան.
Adynamic, a. Անզոր էր.
Adytum, s. Պատգամասեղի Հ.
Adz, Adze էր, s. Տերագ թեւեր.
Aegis էր, s. Վահան; եգիս.
Aerate երկեր, va. Հոգնել.

Aerial երկեր, a. Օդային.
Aerie էր, s. Ռոյն զիշակեաց.
Aerolite երկեր, ր. s. Երկնա-
 քար. -logy, s. Օդաբանուծիւն.
Aerometer երկեր, գէլը, s. Օդա-
 չափ է. -stat երկեր, s. Օդաչափի.
Esthetic երկեր, գէլը, a. Գեղա-
 գիտական; ճաշակագիտական ր.
 երկեր, գէլը. Գեղագիտուծիւն.
Afar էր, ad. Հեռու, հեռուն.
Affable էր, գէլը, a. Աղիւն; ճեղ-
 -bility, s. Աղիւնուծիւն. [ղուժ.
Affair էր, ս. Գործ; զրա-
Affect էր, գէլը, va. Ազդել. ր.
 շել; կեղծել. -ation, s. Արուես-
 րակուծիւն; կեղծում; ցոյց. -ed
 էր, a. Չզածեալ; անքնա-
 կան. -ing, pa. Մտաշարժ, յուզիլ.
Affection էր, գէլը, s. Գործ,
 սէր; գուրգուրանք. -ate էր,
 լալը, a. Միտարի, խանդական.
 -ed էր, a. Յոժարամիտ.
 -ive էր, a. Ազդող, տաշարժ.
Affettuoso էր, ad. Խանդակաւ էր. [It.]
Alliance էր, ս. Նշան-
 սուր; վստահուծիւն. = va. Նշա-
 նել; վստահիլ. [յուծ. (գոյ) ր.
Allidavit էր, ր. s. Վկա-
Affiliate էր, va. a. Որդեգ-
 րել; րնկիր ընդունիլ. -tion, s. ուծ.
Allinage էր, ս. Չաում ր.
Allinity էր, s. Ազգականուծ;
 կապակցում. յարամերձուծիւն ր.
Allirm էր, an. Հաստատել,
 պնդել. -ance էր, s. Հաս-
 տատումիւն. -ant, a. Հաստատող
 ր. -ation, s. Հաստատումիւն;
 հաստատում ր. -ative էր, ր.
 լալը, s. Մտառասական, հաստատական.
Allix էր, va. Աւելցնել; միա-
 զընել; յարել; հաստատել. =s. էր.
 ձել. (Յաւելական) մասնիկ, վերջա-

գիր. -tion էֆի'ւն, ս. Յարում. -
ture, ս. Յաւիտայ; հաստատայ.

Affatus էֆի'ւր, ս. Ներշնե-
լում. էֆի'ւն, ս. Նիլուս, փչում.

Afflict էֆի'ւր, քա. Տրամցենի,
վշտացնել. -ing, քա. Տաւալի, սխուր-
-ion էֆի'ւն, ս. Դաւանուծ. վիշտ,
ցաւ. -ive, քա. Յաւագին, վշտալից.

Affluent էֆի'ւր-էր, քա. Յոր-
գահոս, առատ. = ք. Օժանդակ գեռ.
-ence, -ency էֆլե'ն, -ըն, -ի, ս.
Առատութիւն, յարգութիւն.

Afflux էֆի'ւր, -ion էֆի'ւր-
ւն, ս. Հասում, գիմում.

Afford էֆոր', քա. Տալ; միջոց
պահառ ըլլալ; հայժայժել.

Afforest, քա. Անտառացնել.

Affray էֆրայ', ս. Վէճ, կռիւ.

Affright էֆրի'ւր, քա. (Նաւ)
վարձել, նաւվարձել.

Affright էֆրի'ւր, քա. Վախցնել,
դողացնել. = ք. Երկիւզ, զոգ.

Affront էֆրոն', քա. Նախա-
տել; Յշնամանել; վշտացնել. = ք.
Նախատիկ. -ive, քա. Քշնամական.

Affuse էֆի'ւս, քա. Հեղուլ,
Յափել; սրսկել. -sion էֆի'ւսն,
ս. Հեղում; սրսկում. [գաշտի.]

Afield էֆի'ւլ, քա. Դաշտ; ք.

Afire էֆիր', քա. Բռնկած.

Affame էֆամ', քա. Ինգալատ.

Afloat էֆլոտ', քա. Ալիծածան.

Afoot էֆուտ', քա. Հետի, ասրով;
կանգուն, շարժուն.

Afore էֆոր, քա. Առջեւ, յա-
ռաջ. -going, քա. աջընկաց, -hand,
կանխիկ. -mentioned, -named, նա-
խայիշեալ. -thought, կանխամը-
տած. -time, ք. հնումն.

Afoul էֆուլ', քա. Բաւն.

Afraid էֆրայդ', քա. Վախցած;
վախկեռ. To be. - վախնալ.

Afresh էֆրէշ', քա. Ի նորոյ.

Afront էֆրոն', քա. Առջեւ.

Aft էֆ, քա. Յետակողմ ն..

Fore and -. Երկայնքը (նաւուն);

After էֆտեր, քա. Ետքը, զկնի;

After էֆտեր, քա. Ետքը, զկնի;
քա. համեմատ. = ad. Յետոյ. = քա.
Ետքի, յաջորդ, հետագայ. -ages.

Ապագայ զարեւ' սերունդը. -all.

Ի վերջոյ, հուսկ. -birth, Տղընկեր

էշ. -clap, Անակնկալ. -comer, Յա-

ջորդ. -crop, Երկրորդ հունձը. -damp.

Ննխեալ օդ. -glow, Արշալուսիկ.

-math, Աշնանհունձ (խոտոյ). -piece.

Վերջնական Ստեղծախաղ. -tast.

(Քերնի) համբեր. -thought, Վերջին

խորհուրդ. -state, Հանգրծեալ

կեանք. -most, քա. Յեռնագոյն.

-ward, -wards, քա. Յետոյ, սպա.

-noon, ս. Յետիկ, յետմիջառոտ.

Again էֆայն', քա. Վերստին,

զարժեալ. -and again, Ետնախ;

աներկհատ. [ուսկ; գէմ.]

Against էֆայնտ', քա. Հակա.

Agape էֆապե', քա. Քերտնաբաց;

ակնկառայց.

Agate էֆատ', ս. Եղնկաքար.

Agave էֆաւե', ս. Զարմանի բ..

Age էյճ, [ք. էյճէլ] ս. Հասակ,

տարիք. կեանք; ժամանակ, զար.

ազգ ր. ; ծերութիւն. = տ. Տա-

րիքը առնուլ; ծերանալ.

Aged էյճէտ, քա. Տարիքոտ, սա.

րէց, ծերունի; տարեկան; հին.

pl. Ծերունիք. [տար; ծիտառն.

Agendum (ք. -da) ս. Յուշա-

Agency էյճէնթ, ս. Գործա-

կալութիւն; յանձնառումիւն.

Agent էյճէտ, ս. Գործակալ;

գործող; ազգակ Բէ; պաշտօնեայ.

Agglomerate էյճէլէտ, քա.

ժողովել, դրկել. -tion էյճէլէն,

ս. Նեղջ, կուտում. Իամայսքում.

Agglutinate էյճէլէտ, քա.

Բախցնել. -tion, ս. Մածոցում, յո.

զում. -tive էյճէլէտ, քա. Մածոցիչ;

Aggrandize էի՛րե՛րալ (տ), *va.* Բեծցնել; **-ment** -րալե՛ր, *s.* Բեծուծիւն; առաւելումիւն

Aggravate էի՛րե՛րէր, *va.* Մանրացնել; առաւելում-**-tion** -ի՛ր, չը՛ծ, *s.* Մանրութ. սաստկութ.; զրգռելը

Aggregate էի՛րե՛րէր, *va.* Գումարել; ղիզել = *s.* Գումար, ղէզ, = *a.* Միացեալ էր. **-tion**, *s.* Հումարում; ժողով-**-tive**, *a.* Հաւարական.

Aggress եի՛րե՛ր (տ), *va.* Նախալարձակ լինել; կռիւը սկսիլ = *s.* Ցարձակում. **-ion**, *s.* Նախալարձակութ. **-ive**, **-or**, *a.* Նախալարձակ.

Aggrieve եի՛րե՛րէլ, *va.* Վշտացնել; զրկել; նեղել. **-vance** եի՛րե՛րէլ, *s.* Զրկանք; անիրաւութիւն

Aggroup, *va.* Դիզել; հաւաքել **Aghast** եի՛րե՛ր, *a.* Զարհուրեալ, անբանկ; լեղապատառ.

Agile է՛րալ *a.* Թեթեւաշարժ, արագ; պատաս. **-ness**, **-ity** լի՛րէ, *s.* Թեթեւութիւն, արագութ.

Agio է՛րէ, *s.* Լումսայշահ; զուլի է. **-stage** է՛րէրէ, *s.* Արժեթղծոց առեւտուր. [րածել]

Agist է՛րէր, *va.* Վարձրով ա.

Agitate է՛րէրէր, *va.* Ճնցել, շարժել; յուզել, քրքրել. **-tor**, *a.* Ցուզիչ; խռովարար. **-tion** է՛րէրէրէլ, *s.* Ցուզում; խռովութ.; վարանք

Aglow եի՛ր, *ad.* Տար, ջերմ.

Agglutition եի՛րէրէլ, *s.* Դրժուարակուցութիւն. [տղտմա.

Agnail է՛րէր, *s.* Մասնշուրթ

Agnate է՛րէր, *s.* (Հօր կողմանէ արու) ազգական էր.

Agnumen է՛րէր, *s.* Մակաւուն, վերադիր. [կանուծ. էել

Agnostie է՛րէրէր, *s.* Տգիտա.

Agnus Dei է՛րէրէրէլ, *s.* (Մովսէսի) Գաւն Աստուծոյ ուղ.

Ago է՛ր, *aa.* Առաջ; անցնիլ *Long*— Ետանց, ի վաղուց.

Agog է՛ր, *aa.* Անձկանօր.

Agoling է՛րէլ, *ad.* Այնինչ, ընելու վրայ, սկսելու վրայ.

Agony է՛րէլ, *s.* Հոգեվարք, օրհասական. **-nism** է՛րէրէլ, *s.* Մրցութիւն. **-nist**, *s.* Մրցող; ըմբիշ.

aimize է՛րէրալ, *vn.* Տազնապիլ; Գոզի տալ, ոգեվարիլ = *va.* Զարշարել.

Agouti, *s.* Ամերիկեան ճագար.

Agrarian եի՛րե՛րէլ, *a.* Հողաշին (օրէնք); վայրենացող, վայրենի բ. **-ism**, *s.* Հաւատարարութեան ժանութիւն (հողոյ).

Agree եի՛րէլ, *vn.* Միարանիլ, համաձայնիլ; հաւանիլ. **-able**, *a.* Յարմար; հաճոյ; զեղեցիկ. **-ment**, *s.* Համաձայնութ. 4; միարանութ., հաճութիւն; հաւանութիւն էր.

Agres'tic, **-al**, *a.* Երինական.

Agriculture եի՛րե՛րէրալ, *va.* *s.* Երկրագործութիւն. **-ral**, *a.* Հողագործական. **-cultor**, **-ist**, *s.* Հողագործ. [տըզ օրը.

Agrim'ony, *s.* Երեսնակ գա.

Aground եի՛րէրալ, *a.* Խրած (նաւ). [Ախտամ մեղքը.

Ague է՛րէրալ, *s.* Զերմ, զոզ. **-fit**.

Aguish է՛րէրալ, *a.* Զերմուտ.

Ah —, *int.* Ո՛հ; եղճիկ.

Ahead է՛րէր, *ad.* Առջեւէն.

Ahoj է՛ր, *int.* Ի՞նչ, ինձի՛.

Al — էր, *s.* Հեղգերէ (կենդ.).

Aid էր, *va.* Օգնել, ծնունու ըլլալ. = *s.* Օյնութիւն; թիկունք.

-ance է՛րէրալ, *s.* Օգնութիւն. *Aide*

-de camp. —րէրալ. Համարգ եպփր.

Algette եի՛րէր, *s.* Գարգամակ սօրդում; ցցուք սերմանց;

մկնկուլ սպիտակ բ.

All էր, *va.* Նեղել; վշտացնել. = *vn.* Նեղուիլ. **-ment** է՛րէր, *s.* Անհանգստութիւն, ցաւ.

Aim էր, *vn.* Ուղղել; նշան առնուլ. = *s.* Ուղղութիւն; նպատակ.

միտք. -less, a. Աննպասակ.
Air էր, s. Օդ, սիր; եղանակ էր; կերպարանք, ձև. = va. Արելը գնել; փռել; յօդ տալ. To put on. — Թոթոսալ. — bladder. Թածի ձկանց. -born. Օդածին. — cells. Օդախորշ. — gun. Օդային հրացան. — hole. Օդամուտ ծակ. — plant. Օդատունկ. — pump. Օդահան գործի. — tight. Օդախից.
Airily ելէլի, ad. Թեթեւօրէն.
Airy էլէլի, a. Թեթեւել; զուարթ.
Aisle ալ, s. Թեւ դասու էլ.
Ait էր, s. Կղզեակ. [(ղուռ).
Ajar էլէլի, ad. Կիսարաց
Akimbo էլէլի, a. Չեռքերը ետին կապած.
Akin a. Ազգական, մերձաւոր.
Alabaster էլէլի, s. Լըսնակին սու մարմարի. = a. Սպիտակափայլ, կհանձնել. [Աւաղ, սիհ.
Alack, -aday էլէլի, s. Իտ.
Alacrity էլէլի, s. Յօծաբանութիւն; աշխուժում; փոյժ.
Alamode էլէլի, ad. Նորեղութիւն, ըս նորածեւումնան. = s. Նոր ու սու մեքսա մը. [F.]
Alantine, s. Բնակողութիւն.
Alarm էլէլի, s. Չինակոչում. Թիւն; ծայն նշան վանգի; վախ, ստիպում, արհաւիրք. = va. (-ed էլէլի) Իգէն կոչել; զոյժ մունդ հանել; վրդովել. — bell. Վանգի զանգակ. — rum, — clock, — watch. Չոր. — post. Դիտանց շ. — ist էլէլի, s. Վիվիլի; խոռովի.
Alary էլէլի, a. Թեւաման.
Alas էլի, int. Աւաղ, փսսոս.
Alate էլի, a. Թեւաւոր.
Alb էլի, s. Շապիկ էլ. — Sunday. Նոր կիրակի. [Բ.
Albatross էլէլի, s. Չկնկուլ.
Albeit էլի, con. Թէեւ.
Albescent էլի, a. Ճերմակ, մերմակ.
Albino էլի, s. Հսնամորթ.
Albion էլի, s. Մեծ Բրիտանիա.
Album էլի, s. Նկարատեղ.
Albumen էլի, s. Բնաստի.
Albnum էլի, s. (Օւռի) Պերփայլ.
Alcaid էլի, s. Բեղապահ.
Alcalde էլի, s. Գաւառ Ս.
Alchemy էլի, s. Ոսկեփոխութիւն, սարսաղութիւն.
Alcohol էլի, s. Ալկոլ.
Alcove էլի, s. Խցիկ, խորշ.
Alder էլի, s. Լաստի զըզըլ աղան.
Alderman էլի, s. Քա.
Ale էլի, s. Ճերմակ զաւեղուր; զիւղահանդէս Ա.
Alee էլի, ad. Հոգի հակառակ.
Alembic, s. Թորանց ինկի.
Alert էլի, a. Արթն. Upon the. — Ալըլ չորս դին.
Alexandrine էլի, s. Երկարասանոս (սալ).
Alexipharmic, s. Դեղմակ.
Alga էլի, s. Ջրիմուռ. [Զի.
Algebra էլի, s. Գրահա.
Algide, s. Յրասառոյց (սննդ).
Algific էլի, a. Յրարեղ.
Algous էլի, a. Լողային.
Alguazil էլի, s. Փեւոր, ստիկան Ս.
Alias էլի, ad. Այլով բանի.
Alibi էլի, s. Այլուրեքութիւն.
Alien էլի, a. Օտար. — able էլի, a. Վաճառելի. — age էլի, s. Օտարացում.
Alienate էլի, va. Վաճառել, օտարացնել. = a. Օտարացած, ուժացնալ. — tion էլի, s. Չեռքէ հանում, վաճառում; ուժացում; յիմարում. [ուժացնել.
Aliene էլի, va. Վաճառել;
Alience էլի, s. Գորդ.

միտք. -less, a. Աննպասակ.
Air էր, s. Օդ, սիր; եղանակ էր; կերպարանք, ձև. = va. Արելը գնել; փռել; յօդ տալ. To put on. — Թոթոսալ. — bladder. Թածի ձկանց. -born. Օդածին. — cells. Օդախորշ. — gun. Օդային հրացան. — hole. Օդամուտ ծակ. — plant. Օդատունկ. — pump. Օդահան գործի. — tight. Օդախից.
Airily ելէլի, ad. Թեթեւօրէն.
Airy էլէլի, a. Թեթեւել; զուարթ.
Aisle ալ, s. Թեւ դասու էլ.
Ait էր, s. Կղզեակ. [(ղուռ).
Ajar էլէլի, ad. Կիսարաց
Akimbo էլէլի, a. Չեռքերը ետին կապած.
Akin a. Ազգական, մերձաւոր.
Alabaster էլէլի, s. Լըսնակին սու մարմարի. = a. Սպիտակափայլ, կհանձնել. [Աւաղ, սիհ.
Alack, -aday էլէլի, s. Իտ.
Alacrity էլէլի, s. Յօծաբանութիւն; աշխուժում; փոյժ.
Alamode էլէլի, ad. Նորեղութիւն, ըս նորածեւումնան. = s. Նոր ու սու մեքսա մը. [F.]
Alantine, s. Բնակողութիւն.
Alarm էլէլի, s. Չինակոչում. Թիւն; ծայն նշան վանգի; վախ, ստիպում, արհաւիրք. = va. (-ed էլէլի) Իգէն կոչել; զոյժ մունդ հանել; վրդովել. — bell. Վանգի զանգակ. — rum, — clock, — watch. Չոր. — post. Դիտանց շ. — ist էլէլի, s. Վիվիլի; խոռովի.
Alary էլէլի, a. Թեւաման.
Alas էլի, int. Աւաղ, փսսոս.
Alate էլի, a. Թեւաւոր.
Alb էլի, s. Շապիկ էլ. — Sunday. Նոր կիրակի. [Բ.
Albatross էլէլի, s. Չկնկուլ.
Albeit էլի, con. Թէեւ.
Albescent էլի, a. Ճերմակ, մերմակ.
Albino էլի, s. Հսնամորթ.
Albion էլի, s. Մեծ Բրիտանիա.
Album էլի, s. Նկարատեղ.
Albumen էլի, s. Բնաստի.
Albnum էլի, s. (Օւռի) Պերփայլ.
Alcaid էլի, s. Բեղապահ.
Alcalde էլի, s. Գաւառ Ս.
Alchemy էլի, s. Ոսկեփոխութիւն, սարսաղութիւն.
Alcohol էլի, s. Ալկոլ.
Alcove էլի, s. Խցիկ, խորշ.
Alder էլի, s. Լաստի զըզըլ աղան.
Alderman էլի, s. Քա.
Ale էլի, s. Ճերմակ զաւեղուր; զիւղահանդէս Ա.
Alee էլի, ad. Հոգի հակառակ.
Alembic, s. Թորանց ինկի.
Alert էլի, a. Արթն. Upon the. — Ալըլ չորս դին.
Alexandrine էլի, s. Երկարասանոս (սալ).
Alexipharmic, s. Դեղմակ.
Alga էլի, s. Ջրիմուռ. [Զի.
Algebra էլի, s. Գրահա.
Algide, s. Յրասառոյց (սննդ).
Algific էլի, a. Յրարեղ.
Algous էլի, a. Լողային.
Alguazil էլի, s. Փեւոր, ստիկան Ս.
Alias էլի, ad. Այլով բանի.
Alibi էլի, s. Այլուրեքութիւն.
Alien էլի, a. Օտար. — able էլի, a. Վաճառելի. — age էլի, s. Օտարացում.
Alienate էլի, va. Վաճառել, օտարացնել. = a. Օտարացած, ուժացնալ. — tion էլի, s. Չեռքէ հանում, վաճառում; ուժացում; յիմարում. [ուժացնել.
Aliene էլի, va. Վաճառել;
Alience էլի, s. Գորդ.

Allenist, *s.* Յիմարարոյժ.
Allform էլէֆթ, *s.* Թեւածու.
Allight էլտր, *va.* հոշնի(ծիէն);
 խոնարհիլ, իյնայ; *o*ծեւանիլ =
a. վառած; կարմած, հրաշէկ.
Allign էլտժ, *va.* Մէկ զծի վը.
 րայ րեւել, ճողաղիլ. **-ement**
 էլտժտր, *s.* Տողաղումիւն
Allike էլտժ, *aa.* նման, նոյն.
Alliment էլէֆթ, *s.* Սնունդ.
-al, -ary, a. Սննդական; կերան.
guy, -ation, s. Սնուցում.
Allimony էլէֆթ, *s.* Թոշակ
 (թածանեալ կնոջ) [նի է.
Alliped էլէֆթ, *a.* Թեւածնու.
Aliquant էլէֆթ, *a.* Որչա-
 փական (մաս) ք. [դական ք.
Aliquot էլէֆթ, *a.* Քանոր.
Alive էլտժ, *a.* Ողջ; զուարթ.
Alizarine, s. Տորոն ֆոօլջոյա.
Alkali էլէֆթ, *s.* Թանձոնիկ ք.
Alkoraan էլէֆթ, *s.* Գուրան.
All ուլ, *a.* Ամէն, բոլոր = *ad.*
 Բոլորովին = *s.* Ամենայն ինչ; ամե-
 նը; զուճարը [Բառից նշանակու-
 րիւնը սասկացեղու համար քար.
 դուքեանց մէջ շատ կործածուի].
 At—, Բոլորովին, իսպառ; *n* եւ է
 կերպով. Not at—, Բնաւ. If at—,
 Թէեւ. Above—, Մանաւանդ. Af-
 ter—, Ի վերջոյ, — in all, Ամենայն
 յամենայնի, —about, Ամեն ճեղ,
 —along, Եարունակ; կանոնաւոր.
 պէս. —that, Նոյնամու իր; Բաւայնի.
 —fools'—day, Ապրիլի մէկը *Son* ամե-
 նայն յիսմաւաց. Մկնօսն —fours,
 Քառեակ քչ; չորս ոտքով. —heal,
 Ամենարոյժ ֆոօի օրու. —hail կնց-
 ցէ, որջոյն. —hallow, —Saints'—day,
 Տօն Ամենայն Սրբոց զչ. —spice, Դու-
 րապզգեղ պաճպիպէր. —right! Շո՛ս
 աղէկ. [—տոյ, —*s.* Աղածներ իր.
Allantoid, -tois էլէֆթ, *s.*
Allay էլէֆթ, *va.* Մեղմել, ամոքել,

Allegation էլէֆթ, *s.* Վկայութիւն.
Allege էլտժ, *va.* Հաստատել;
 վկայել; յառաջ րեւել. [Յիւն.
Alligance, s. Հաւասարմու.
Allegory էլէֆթ, *s.* Այլաբա-
 նութիւն. **-ric, -rical, a.** Այլա-
 բանական. **-rist, s.** Այլասաց.
Allegro էլտժ, *ad.* Հուար.
 Յիկ էր. [It.]. [ներք; ալելուիա
Alleluiah էլէֆթ, *s.* Յրհ.
Alleviate էլէֆթ, *va.* Թե-
 ջեղցնել, մեղմել. **-tion, s. Թե-
 ջեղումիւն; մեղմացում.
Alley էլէֆթ, *s.* Մարտիկ; նոյն ճան-
 քա; կենայ սարքա. [տրային.
Alliaceous էլտժէֆթ, *a.* Մըրի-
Alliance էլտժէֆթ, *s.* Ազգականութիւն.
nicus զաշն; զաշնակցումիւն.
Alligate էլէֆթ, *va.* Կապել;
 միասնել. **-tion, s.** Միացում.
Alligator, s. Տիտու Աճ.
Allision էլտժէֆթ, *s.* Ընդհարում.
Alliteration նմանաւանութիւն.
Allocation —էֆթ, *s.* Հաւանու-
 միւն(ծախուց). [ճառ(Պապին).
Allocution —էֆթ, *s.* Ուղերձ.
Allodium էլտժէֆթ, *s.* Ազա-
 ական կալուած էր. [ուած.
Allonge էլէֆթ, *s.* Թուրի հար-
Allopathy էլտժէֆթ, *s.* Այլա-
 բուժութիւն. *Opp.* Homeopathy.
Alloquy էլտժէֆթ, *s.* Ուղերձ.
Allot էլտժ, *va.* Բաժնել; որո-
 շիլ; շնորհիլ. **-ment, s.** Բաժին;
 մաս. **-lotee, s.** Բաժին առնող.
Allow էլտժ, *va.* Ընդունիլ,
 հաւանիլ; թողուլ; սեպիլ. **-able,**
a. ներհիլ; օրինաւոր. **-ance** էլտժ-
 շէ, *s.* Թայլուութիւն, հաւանութիւն;
 բաժին; օրարաժին. Թոշակ և;
 զեղջ ԿՏ. —տ. Բաժնիւր չափով ալ.
Alloy էլտժ, *va.* Խառնել(վա-
 նոց մետաղի հետ). *s.* Խառնուցել.
-age էլտժ, *s.* Խառնուրդ;**

Allude էլիւմ, տ. Ակնարկելի
Alluminate էլիւմ, տ. Գրել, տ. Գրանագրողի
Alluminor էլիւմ, տ. (Պատկեր)
Allure էլիւմ, տ. Գրել, տ. Գրանագրողի, տ. Գրանագրողի, տ. Գրանագրողի
Allusion էլիւմ, տ. Ակնարկում
Alluvial էլիւմ, տ. Զրա. Զրա. Զրա. Զրա.
Ally էլիւմ, տ. Միացնել; յո. ղել; = Սնդ. ընկեր; ազգական; զաշնակից. Pl. Allies էլիւմ.
Almagest էլիւմ, տ. Աստ. զագիտում. Պարսկերէն, երևանում.
Alma mater էլիւմ, տ. Մայր խանդակում, համալսարան
Almanac էլիւմ, տ. Օրացոյց.
Almighty էլիւմ, տ. Գերա. զոյն էակ. = Ամենակարող.
Almond էլիւմ, տ. Նուշ.
Almoner էլիւմ, տ. Ողորմա. բաշխ; պարգևապետ. [մարաշխի.
Almonry էլիւմ, տ. Տուն ողոր.
Almost էլիւմ, տ. Գրեմէ.
Alms էլիւմ, տ. Ողորմումիւն. -house. Աղքատանոց. [փուժիւն.
Almagest էլիւմ, տ. Գանձնաչա.
Aloe էլիւմ, տ. Հալուէ, սապո.
Aloft էլիւմ, տ. Ի բարձր; կայմին ծայրը ու.
Alone էլիւմ, տ. Միայնակ. ա.
Aloof էլիւմ, տ. Հեռու; մէկկի.
Alose, տ. Բընկամայր Յի. [F].
Aloud էլիւմ, տ. Բարձրէն.
Alow էլիւմ, տ. Վարդ; ցածը.
Alpaca էլիւմ, տ. Պակ ու.
Alpha էլիւմ, տ. Պայծառ ազոյն առդ; այբ, այլփու.
Alphabet, տ. Այբուբեն -ical. ly, տ. Այբուբենի. [պարս.
Alpine էլիւմ, տ. Ալպիան; ճր.
Already էլիւմ, տ. Այժմէն; առդէն.
Also էլիւմ, տ. Նաեւ; նոյնպէս.

Alter էլիւմ, տ. Սեղան է. — cloth. Դասառակ, սիրոց է. — piece. Նկարուն ծածկոց է. -age, տ. Ժամուց; ընծայ.
Alter էլիւմ, տ. Փոփոխել. = Գոփոխել; աւրուել. -ed էլիւմ, տ. Փոփոխուն էլիւմ. -able, տ. Այլայլուն. -ant, -ative, տ. Զորացուցիչ, բարձրագոյն (դեղ). -ation, տ. Փոփոխում; այլայլում.
Altercate էլիւմ, տ. Վիճել, կռակել. -tion, տ. Վէճ, կռակ.
Alternate էլիւմ, տ. Փոփոխակի. = Գոփոխ փոփոխը ընել վարել. -ly, տ. Փոփոխակի, փոխասաց. -tion, -nity, տ. Փոփոխընդունում. -tive, տ. Ընդունում. (երկուց իրաց). [պէտել.
Although էլիւմ, տ. Թե.
Althæa, տ. Տուրք. [նոււմ.
Altiloquence, տ. Գերբարա.
Altimeter, տ. Բարձրաչափ է.
Altitude էլիւմ, տ. Բարձրումիւն (ծովուն երեսէն).
Alto էլիւմ, տ. Մերձադիլ է.
Altogether էլիւմ, տ. Գոյն. Բոլորովին; ի միասին. [Միւն.
Altruism, տ. Անծուրացում.
Aludel էլիւմ, տ. Ապու. ցիկ, խեցեղէն փողակ է.
Alum էլիւմ, տ. Պարզ, առդ.
Alumine, -na էլիւմ, տ. Գրեմէ. Գրեմէ, տ. Արգնահող. -nons էլիւմ, տ. Լեղախառն, արգնախառն.
Aluminum էլիւմ, տ. Ռիպեդ.
Alumnus էլիւմ, (-ni, -nee էլիւմ, տ. Աշակերտ, սան; ընծայացաւորս հմ. [L.]
Alveary էլիւմ, տ. Փեճակ; խոռոչ ականջի. [պիճ ակոպի.
Alveolus, տ. Բշիշ; խոռոչ կա.
Alvine, տ. Ներքնափորի.
Always էլիւմ, տ. Զմայ. Զմայ. Զմայ. Զմայ.

Aly'ssum, *s.* Վառվռուկ ԿԻ.
Am Indec. Pres. of To be. Inf.
Amadon ԵԿԻԿԻ, *s.* Արեթ.
Amain ԵԿԻԿԻ, *ad.* Սասիկյան.
 կարծ, ուժգին, անմիջապէս.
Amalgam ԵԿԻԿԻԿԻ, *s.* Սընդ-
 կազոծ; խառնուրդ. **-ate**, **-ize**,
va. Խառնել; բաղադրել. **-ation**,
s. Սընդով զասել՝ հանելը (ոսկի).
 կղզում Կ; խառնուրդ.
Amanuensis, **-ses** ԵԿԻԿԻԿԻ.
 ԵԿԻԿԻ. *s.* Օրինակիչ, գրագիր.
Amaranth ԵԿԻԿԻԿԻԿԻ, *s.* Թաւ-
 րնչակ գաթիճէկ յիշէյի.
Amaryllis ԿԻԿԻԿԻ, *s.* Գեղա-
 ծաղիկ ներկիս գենպաղը.
Amass ԵԿԻԿԻԿԻ (Կ). *va.* Դիզել,
 բարդել; ժողովել **-ment**, *s.* Կոյս,
 դէզ; հաւարում. [զակալել]. [F.]
Amasset ԵԿԻԿԻԿԻ, *s.* Երան.
Amateur ԵԿԻԿԻԿԻ, *s.* Արուես-
 տներ; սիրող. **-tive**, **-tory**, *s.*
 Սիրագետ; սիրային. [բուծ. ԲԻ].
Amaurosis ԵԿԻԿԻԿԻԿԻ, *s.* Մեղա-
Amaze ԵԿԻԿԻ, *va.* Ահիշեցնել;
 հիացնել. **-ment** ԵԿԻԿԻԿԻԿԻ, *s.*
 Ահշուժիւն; շփոթութիւն. **-zingly**,
ad. Հիանալի կերպով.
Amason ԵԿԻԿԻԿԻ, *s.* Միասանի,
 կարծ կին; աւնակին.
Ambassador ԵԿԻԿԻԿԻԿԻԿԻ, *s.*
 Դեսպան. **-dress**, *s.* Դեսպանութիւն.
Ambassage, **-bassy**, *s.* Դես-
 պանութիւն. [Յամբար, բուրկէն].
Amber ԵԿԻԿԻԿԻ, *s.* Սաթ. **-gris**.
Ambidexter, *s.* Երկու ձեռ-
 քն ալ յաջողակ. [պատող].
Ambient ԵԿԻԿԻԿԻԿԻ, *a.* Երջա-
Ambiguous ԵԿԻԿԻԿԻԿԻԿԻ, *a.* Երկ-
 դիմ, անորոշ. **-guity**, *s.* ուժիւն.
Ambit ԵԿԻԿԻԿԻ, *s.* Երջապատ.
Ambitious ԵԿԻԿԻԿԻԿԻ, *a.* Փա-
 րատէր, փառամոլ, շատ փափագող.
-tion ԵԿԻԿԻԿԻԿԻ, *s.* Փառասիրութիւն.

Ambly ԵԿԻԿԻ, *s.* Միակողմեայ
 քայլածք (ծիռ) եղջիմ. [նուծ.].
Amblyopy ԵԿԻԿԻԿԻԿԻԿԻ, *s.* Բլշակ.
Ambrosia ԵԿԻԿԻԿԻԿԻ, *s.* Կերա-
 կուր մասուածոց; ամբրոսիոս Բ-
-sial ԵԿԻԿԻԿԻԿԻ, *a.* Ամբրոսական,
 անուշակ.
Ambry ԵԿԻԿԻԿԻ, *s.* Մառան.
Ambuace ԵԿԻԿԻԿԻԿԻ, *s.* Զոյգ մեկ-
 նակ հեքեքէկ (ի նարսի).
Ambulance ԵԿԻԿԻԿԻԿԻԿԻ, *s.*
 Եարժուն հիւանդանոց զի. **-cart**.
 Պարզարակ զի. **-ant** ԵԿԻԿԻԿԻԿԻԿԻ,
a. Եարժուն; աստանդական.
Ambulation, *s.* Երջապայու-
 ժիւն. **-tory**, *s.* ձեմապայուր. =
 Եարժուն; փոփոխական (կասկ) եր-
Ambury ԵԿԻԿԻԿԻԿԻ, *s.* Թարա-
 խոս ուռեցք (ծիռ). [բան զի].
Ambuscade ԵԿԻԿԻԿԻԿԻԿԻ, *s.* Դա-
Ambush ԵԿԻԿԻԿԻԿԻԿԻ, *s.* Դարանա-
 կայութիւն; դարանաձու (զօրք).
 = *va.* Դարանել; սպասել.
Amelloratet ԵԿԻԿԻԿԻԿԻ, *va.* Բարու-
 թել; ուղղել **-tion** ԵԿԻԿԻԿԻԿԻԿԻ.
Amen ԵԿԻԿԻԿԻ, *ad.* Ամէն.
Amenable ԵԿԻԿԻԿԻԿԻ, *s.* Պա-
 տաստանասու; ենթարկելի.
Amend ԵԿԻԿԻԿԻ, *va.* Ուղղել; բա-
 րեփոխել = *տ.* Լաւանալ, շփուիլ.
 = *s.* Տոյժ, տուգանք; զոհացում.
-able, *a.* Բարեփոխելի. **-atory**,
a. Մեղմիչ; ուղղիչ **-ment**, *s.* Բար-
 ւորում; ուղղութիւն; բարեփոխում.
Amende ԵԿԻԿԻԿԻ, *s.* Տուգանք;
 մեղայ, յիսակոչում. [F.] [նուծ.].
Amenity ԵԿԻԿԻԿԻԿԻԿԻ, *s.* Սիրու-
Ament ԵԿԻԿԻԿԻԿԻ, *s.* Կատարիկ Բ-
Amerce ԵԿԻԿԻԿԻ, *va.* Տուգանել;
 պատժել. **-ment**, *s.* Տուգանք.
American ԵԿԻԿԻԿԻԿԻԿԻ, *a.* Ամե-
 րիկեան; Միացեալ Նահանգաց. =
s. Ամերիկացի. **-ism**, *s.* Ամե-
 րիկեան (ոճ) հայրենասիրութիւն).

Am'ethyst, *s.* Մեղեմիկ(քար):
Amiable Է՛հէ՛ւ, *a.* Սիրուն,
 դիւթիչ, -ի, *ad.* Համոյապէս:
Amianth *s.* Ահարաք քիւ
 րուք բարդ, [Բարեկամական].
Amicable, -*cal* Է՛հ՛յ՛տէ՛ւ, *a.*
Amice, *s.* Ուրար վարչականկէ:
Amid, **Amidst** Է՛հ՛տ՛, Է՛հ՛տ՛,
prep Մէջ տեղը, մէջը, շրջապա-
 նայ -ship. Ետուն մէջտեղը:
Amiss Է՛հ՛, *ad.* Չարաչար, ան-
 կարգ, անդէպ, գէշ, [համամայնութիւն]:
Amity Է՛հ՛տէ՛, *s.* Բարեկամութիւն:
Ammonia Է՛հ՛տէ՛, *s.* Ամոնիակ
 անուշաբոց հիշարտ, -*niac* Է՛հ՛տէ՛,
 Է՛հ՛տէ՛, *s.* Ամուշաբոցակ:
Ammunition, *s.* Իրազ համր,
 Թերթ, [նոր նն որումիրն]:
Amnesty Է՛հ՛տէ՛տէ՛, *s.* Ընդուն.
Amoan, *s.* Սաղմուտապանութիւն:
Amoeban Է՛հ՛տէ՛տէ՛, *ad.* Փո-
 խասացիկ, [prep. Մէջը, ի մէջ]:
Among, **Amongst** Է՛հ՛, -*st*,
Amorous Է՛հ՛տէ՛, *a.* Սիրամարտ:
Amorph Է՛հ՛տէ՛տէ՛, *s.* Անձնութիւն:
-ism, *s.* Անորոշեցումութիւն:
-ous Է՛հ՛տէ՛տէ՛, *a.* Անկերպարան:
Amortize Է՛հ՛տէ՛տէ՛տէ՛, *va.* Կտա-
 կել, վազրթ ընկեր-**ment**, *s.* Փակա-
 նուորումիրն (պարտքի, գրիտ
 վճար ածորթ: Իրաւունք՝ ան-
 ժամանակիկ բլլալը):
Amount Է՛հ՛տէ՛տէ՛, *s.* Գումար;
 ածէր: աղիւնք, -*en* Համարի,
 հասարակ, կլիկ:
Amour -*en*, *s.* Տարփանք,
 սէր, -*propre*. Անձնասիրութիւն:
Ampelite Է՛հ՛տէ՛տէ՛, *s.* Սոսար:
Amphibia Է՛հ՛տէ՛տէ՛տէ՛, *s.* Եր-
 կակենցար-**-bious**, -*bious* Է՛հ՛տէ՛տէ՛,
 Է՛հ՛տէ՛տէ՛, *a.* Երկակենցար:
Amphibolous, *a.* Երկակենցար:
Amphibrach, *s.* Գրգռոս բն-
Amphisciaust Է՛հ՛տէ՛տէ՛տէ՛, *a.* Երկակենցար:

Է՛հ՛տէ՛տէ՛, *s.* Երկակենցար -*en* [քր-
Amphitheatre, *s.* Ամփիթէատ:
Amphora, *s.* Սափոր մը Հ.
Ample Է՛հ՛տէ՛տէ՛, *a.* Հայի; ըն-
 դարձակ; ճոխ, առիւթ, [մակելի]:
Ampliate Է՛հ՛տէ՛տէ՛տէ՛, *va.* Ընդար-
Amplify Է՛հ՛տէ՛տէ՛տէ՛, *va.* Ստուա-
 բել: ընդարձակ էր. -**fication**, *s.*
 Ստուարացում: ընդարձակում:
Amplitude Է՛հ՛տէ՛տէ՛տէ՛, *s.* Հայ-
 նութիւն: լայնոյթ -*-tion* Ընդարձակում:
Amply Է՛հ՛տէ՛տէ՛, *ad.* Ընդարձակ-
 կողէն. լիութիւն, երկար քարակ:
Ampulla, *s.* Տիչ; գաւառ հ. խ.
Amputate Է՛հ՛տէ՛տէ՛տէ՛, *va.*
 Աղիւտանանքի -**-tion** Ընդարձակում:
Amuck Է՛հ՛տէ՛տէ՛, *s.* Կտորած:
ad. վայրենասար: զազանարար:
Amulet Է՛հ՛տէ՛տէ՛, *s.* Հմայխակ,
 բոժանք նուխար:
Amuse Է՛հ՛տէ՛տէ՛, *va.* Զրոյցը
 ննիւ. -**ment**, *s.* Զուարճութիւն:
-sing, -**sive**, *a.* Զատեցուցիչ:
Amygdalate Է՛հ՛տէ՛տէ՛տէ՛, *a.*
 Նուշէ շինուած, նշային:
Amylaceous, *a.* Նշայինման:
Ana Է՛հ՛տէ՛, *suff.* (Նէքսիթիւան
 բարդումը =*ad.* Հաւասար բխ.
Anabaptist Է՛հ՛տէ՛տէ՛տէ՛, *s.*
 Կրկնակնուոր մը:
Anabasis, *a.* Աշխարհ:
Anachronism Է՛հ՛տէ՛տէ՛տէ՛, *s.*
 ժամանակագրական սխալ [էր-
Anacoluthon]: *s.* Յապաւում
Anacorda, *s.* Մեծ իժ մը:
Anagoreotic, *a.* Անաղիւտան-
 ան: -*s.* Անեղիւտ, գինեղիւտ:
Anaesthesia Է՛հ՛տէ՛տէ՛տէ՛, *s.*
 Յուշագրկութիւն բխ.
Anagoge Է՛հ՛տէ՛տէ՛, *s.* Հայեցո-
 գութիւն: միասիրական մեկնու-
 ցիւն, վերածումութիւն Սէ: արիւն
 փոխելը, բխ. -**-gical** Է՛հ՛տէ՛տէ՛տէ՛,
a. Խորհրդարար, միասիրական:

Anagram է՛-ի-տ՛-ի՛, *s.* Անրա-
սառուծիւն էր:

An'agraph, *s.* Մեկնութիւն:

Anal է՛-ի-լ, *a.* Սրբանային:

An'alec'ts, **-ta**, *pl.* Հասրնօիր:

Analep'tic, *a.* Կազդուրիչ:

Analogy է՛-ի-լ-է՛, *s.* Վերաբա-
նութիւն, նմանութիւն; *sարք.*

համեմատութիւն է՛-ի՛. **-gical**, *a.*

Վերաբանական, համեմատական.

-gism, *s.* Հանգիսական վճիռ.

-gous է՛-ը, *a.* նման, հանգէ՛:

Analysis է՛-ի-լ-է՛-ի՛, *s.* Լուծում:

վերլուծում: *քննութիւն* **-lyst**,

a. վերլուծիչ: **-lytic**, *a.* վեր-
լուծական: [վերլուծել; քննել]

Analyze է՛-ի-լ-չ, *va.* Լուծել;

Ananas է՛-ի-տ՛-ի՛, *s.* Արքայա-
խնձոր: [Յիւն էր:

Anaph'ora, *s.* Իրձնաբանու-
թիւն:

Anarch է՛-ի-տ՛-ի՛, *s.* Թոռվայոյգ:

պարագուիս. **-ist**, *s.* Անիշխանա-
կան.

-ic, **-ical**, *a.* Անիշխանա-
կան: [նութիւն:

Anarchy է՛-ի-տ՛-ի՛, *s.* Անիշխա-
նութիւն:

Anasarca է՛-ի-տ՛-ի՛-տ՛-ի՛, *s.* Զրա-
մորժութիւն, ջրայտում բէ:

Anasta'sis, *s.* Ապարիսում:

Anastatic's, *s.* Չինկագրու-
թիւն: [ցութիւն (երակաց):

Anastom'osis, *s.* Բերանակը-
նութիւն: **-tize**, *s.* Յետա-
դարձութիւն, հակաշրջում էր:

Anathema է՛-ի-տ՛-ի՛-տ՛-ի՛, *s.* Նը-
զովք, բանադրանք; արգադիր նը-
ռուր (զից): **-tize**, **-tize**, *va.* Բա-
նադրել: [զրնական:

Anatom'ic, **-al**, *a.* Անդամա-
նութիւն:

Anat'omist, *s.* Անդամագնիւն;
անդամահաս:

Anatomy է՛-ի-տ՛-ի՛-տ՛-ի՛, *s.* Մարդա-
կազմութիւն; անդամագնութիւն,
անդամահերձութիւն; հերձեալ
մարմին; կմախք:

Ancestor է՛-ի-տ՛-ի՛-տ՛-ի՛, *s.* Նախա-
հայր: *pl.* Նախնիք; հարք, [եաց:

Ances'trial, **-ral**, *a.* Նախն-

Ancestry է՛-ի-տ՛-ի՛-տ՛-ի՛, *s.* Հինք,
նախորդ, նախնիք; ազնուակա-
նութիւն:

Anchor է՛-ի-տ՛-ի՛, *s.* Խարխիս, եր-
կաթ է՛-ը; յոյս; հաստատութիւն:

= *an*. Երկաթ նետել, խարխիս;
հաստատել, պնդել; կենալ: *At* —

Երկաթ ձգած. *To be*, *to lie*, *to ride*

at —, *խարխիսեալ մնալ*. *To come*

to an —, *to cast*, *to drop*, *to let go*

the —, *խարխիս նետել*: *To weigh*

the —, *խարխիս վերցնել*; **-ground**,
խարխալայր:

Anchor, **-able**, *a.* Խարխիս-
լի:

-age, *s.* Խարխալայր; կազ-
մածք խարխիս; խարխալէք (ըս-
տակ): **-ed** է՛-ի-տ՛-ի՛, *a.* Խարխիսեալ;

խարխիսանիշ Իտ. *հարուհ հան* *An-*
cred էւ *ancree*: [**ress**, *s.* — ուհի:

Anchor'et, **-rite**, *s.* Զգնաւոր:

Anchovy է՛-ի-տ՛-ի՛-տ՛-ի՛, *s.* Անձրուկ
խամսի պաղղը:

Anchylos, **-lose** է՛-ի-տ՛-ի՛-տ՛-ի՛, *va.*
Ամրցնել, պնդել, կարկամել:

Ancient է՛-ի-տ՛-ի՛-տ՛-ի՛, *a.* Վաղեմի,
վաղուց, հին; նախնի; երէց, ծե-
րունի: *pl.* Ծերունիք; նախնիք,

հինք; *The—of Days*, Հինաւուրցը

Սէ. **-ly**, *ad.* Ի հնումն. **-ry**, *s.* Զը-
նութիւն (տոմի); ազնուապե-
տութիւն:

Ancillary, **-iary**, *s.* Նածիչ:

And, է՛-ի-տ՛ *con.* Եւ: [It.

Anda'nte, **-te**, *ad.* Յորդոր էր:

Andiron է՛-ի-տ՛-ի՛-տ՛-ի՛, *s.* Փայտա-
կալ օճագ սրբաւր: [ձեւէզ:

Androgynal, **-nous**, *a.* Որ-

An'droid, *a.* Մարդակերպ: =

s. Ինքնաշարժ մարդապատկեր:

Anecdote է՛-ի-տ՛-ի՛-տ՛-ի՛, *s.* Ման-
րավէպ; մասնաղէպ:

Anemog'raphy, *s.* Հողմաբա-
նութիւն . [մայած Գ.]

Anemometer, *ֆրեզ.* Հող-

Anemone Ի՛Վ՛Ի՛Ք, *s.* Հողմա-
ծաղիկ, նարսնուկ, պոյս շագանից .

Anem'oscope, *s.* Հողմացոյց Գ .

Anent Ի՛Վ՛Ի՛Ք *pr.* Դիմացը; նը-
կասմամբ [ՏԵ.]

Anetic, *ս.* Յաւանոք (ղեղ) .

Ancurism Ի՛Վ՛Ի՛Ք, *s.* մա-
ւալում շնչերակի, սորոմում Ի՛Ր .

Anew Ի՛Վ՛Ի՛Ք, *ad.* Վերսին .

Anfractuons Ի՛Վ՛Ի՛Ք Ի՛Ր, *s.*
Բազմապոյս, ծաւառմուն .

Angel Ի՛Վ՛Ի՛Ք, *s.* Հրեշտակ, զը-
ուարձուծ . Դին գրամ մը Ա: զես-
պան . -ish, Քիւնկ: -ic, -ical, *s.*
Հրեշտակային . -ico, *s.* Իմի մէկէ՛
օրը . **Angelus**, Հրեշտակ Տեառն
(աղօթք) ԳԳ .

Anger Ի՛ԼԵՐ, *s.* Բարկութիւն,
զայրոյթ . = *ca.* Բարկացրնել, զայ-
բացնել . -ly, *ad.* Բարկութեամբ .

Angina, Ի՛Վ՛Ի՛Ք *s.* Փողացաւ .
-Pectoris, Կրծասապ ԳԳ

Angiology, *s.* Անոթաբանու-
թիւն . **Angiotomy**, *s.* Երակա-
նասութիւն ԳԻ .

Angle Ի՛ԼԵ, *s.* Անկիւն, կարծ .
= *ca.* (Կարծով) ձուկ սրալ .

Anglican Ի՛ԼԵՐ, *s.* Կաթնորգ .
Anglican Ի՛ԼԵՒԻ՛Ք, *s.* Անգլի-
ական . = Անգլիքան ԳԵ .

Anglicism Ի՛Վ՛Ի՛Ք, *s.* Անգլիա-
բանութիւն . [ցուցիւն .

Angling Ի՛ԼԵՒ, *s.* Կարծընկէ-
լիսնալ .

Anglisme Ի՛ԼԵՒ, *ca.* Անգ-
լիացրնել .

Anglo Ի՛ԼԵ, *pr.* Անգլօ .
-Saxon, -German, -American .
-mania, *s.* Անգլիամալութիւն .

Angor, *s.* Սասիկ իրծ .

Angry Ի՛ԼԵՒ, *s.* Բարկացած;
զայրացեալ : սասիկ : կասաղի .

An'grily, *ad.* Չայրաղին .

Anguish Ի՛Վ՛Ի՛Ք, *s.* Անձկու-
թիւն, վիշտ; սառապանք; հոգե-
վարք . [նաւոր .

Angular Ի՛Վ՛Ի՛Ք Ի՛Ր, *s.* Անկիւ-

Anhela'tion, *s.* Հեւը .

Anhydrous, *s.* Անջուր Գ .

Anil Ի՛Վ՛Ի՛Ք, *s.* Մշկան եղի՛ճ չի-

վիս օրը . -ine, *s.* Բնեղի՛ճ, լեղակ ;

Anile Ի՛Վ՛Ի՛Ք, *s.* Լեղակագոյն ;

պառաւ . զառամ . -ness, -lity

Ի՛Վ՛Ի՛Ք, *s.* Գառաւութիւն .

Animadvert Ի՛Վ՛Ի՛Ք Ի՛Ր, *ca.*

Նկատել, զննել Ի՛ԼԵ; քննադատել ;

պարտաւել; մեղադրել . -version

Ի՛Վ՛Ի՛Ք Ի՛Ր, *s.* Դիտողութիւն ;

պարտաւ; քննադատութիւն .

Animal Ի՛Վ՛Ի՛Ք, *s.* Կենդանի ;

անասուն . = *a.* Կենդանական ; ան-

նանական . -cul, -culum . *s.*

Մանրածի, սրգ . -isme Ի՛Վ՛Ի՛Ք Ի՛Ր,

s. Անասնութիւն, Էջութիւն .

Animalize Ի՛Վ՛Ի՛Ք, *ca.* Ի մար-

մին փոխել; իրրել անասուն նը-

կանել . -nation Ի՛Վ՛Ի՛Ք Ի՛Ր, *s.*

Կենդանագործութիւն .

Animate Ի՛Վ՛Ի՛Ք, *ca.* Կենդա-

ցրնել; ոգեւորել; խրատուել ; =

a. Կենդանի . -ted, Ի՛Վ՛Ի՛Ք *a.* Կեն-

դանի; կենսալից . ոգեւունչ, քա-

չալիտեալ . -tion, *s.* Կենսաւո-

ում . շնչաւորութիւն; զուար-

նութիւն, կենք; շնչումութիւն .

Animosity Ի՛Վ՛Ի՛Ք Ի՛Ր, *s.* Քըշ-

նամութիւն; ատելութիւն; սրտքը-

տութիւն; կերք, կասաղութիւն .

Anise Ի՛Վ՛Ի՛Ք, *s.* Անիսան .

Ankle Ի՛Վ՛Ի՛Ք, *s.* Գնդ բորուց .

Annalist, *s.* Տարեգր .

Annals Ի՛Վ՛Ի՛Ք, *pr.* Տարեգրք ;

չար պատմական գրագր .

Annals Ի՛Վ՛Ի՛Ք, *pr.* Տարեգրք ;

եւթայտիք [Ex. Ecc. Law] .

Annal Ի՛Վ՛Ի՛Ք, *ca.* Գալկել; քա-

բխառնել; արցնել (ապակին)։

Annel'ata, -lida, -lids, pl. Մանկաւորք է։

Annex էնէտ', s. Յարակից; յաւելուած։ = va. կցել, յարել, յաւելուել; միացնել։ **-ation, -ion, s.** Միացում, կցում; խառնում էր. **-ment, s.** Յաւելում։

Annihilate էննիլէյտ, տ. եղծանել, ջնջել։ **-tion, s.** եղծում, ջնջում; աւերում։ **-tory, a.** Կործանարար։

Anniversary էննիւլէյրէյ, s. Տարեդարձ։ [նութիւն։

Annomin'ation, s. Համանում։

Annotate էննօտէյտ, va. Ծանօթագրել։ **-tion, s.** Ծանօթագրութիւն։ **-tor -ւր, s.** Ծանօթագիր։

Announce էննօնս', va. Ծանուցանել։ **-ment, s.** Ծանուցանանք, ազդ; հրատարակութիւն։

Annoy էննօյ', va. Անհանգիստ ընել, ծանձրացնել; վշտացնել։ **-ance, s.** Անհանգիստ, ծանձրոյթ։

Annual էննիւլէյ, a. Տարեկան; արեւոր, միամեայ. = s. Տարեւոր, եղանակի (իր, տունկ)։ **-ly, ad.** Տարուէ տարի։

Annuity էննիւլէյ, s. Տարեվճարք. **-tant, s.** Հասարակ։

Annul էննլ', va. Ջնջել, խափանել; ջրել։ **-ment, s.** Ջնջում; խափանում։

An'nular, -y, a. Օղակաձեւ, մանկաձեւ։ **-lose, -lated, a. O.** ղակաւոր, մանկաւոր։

Annulet էննլէյ, s. Մասնեակ, օղակ; քանոն (սեան); շրջագիծ ք.։

Ann'umerate, va. Հաշուել; աւելցնել։ **-tion, s.** Յաւելում։

Annunciate էննսիէյտ, va. Անսել; ծանուցանել։ **-tion, s.**

Աւերում Ս. Կուսին; ազդարարութիւն։ **-tor, s.** Ազդարար. [ղեղ]

Anodyne էնօդիյն. s. Ճուլամոք

Anoint էննօյն', va. Օծել։ **-ed -ւր, s.** Օծեալ, Մեսիա։ **-er, s.** Օծող։ **-ment, s.** Օծոյ մ։

Anom'aly, -lism, s. Անկանոնութիւն; զարտուկութիւն. **-lous, a.** Անկանոն, արականոն։

Anon էնօն', ad. Անմիջապէս, շուտով; վերսին։ Ever and —, Յաճախ. [անուն; սուսանուն։

Anonymous էննօնիմ', a. Անանուն։

Anorexia, -xy էնօրէյէյ, s. Անխորժութիւն ք.։

Another էնօրօր', a. Ուրիշ, այլ; այլ ոմ; մին։ One —, Իրար; զմիմեանս։ To one —, Իրարու. — and —, Դարձեալ եւ դարձեալ. One after —, Հետզհետէ։ Just such —, ձիշղ, յարեւման։

Anourous, a. Անծն (կենդ)։

An'stated, a. ձարմաղաւոր։

Anserine, -rous, էնսէրիյն, a. Մազամորթ ք.։ սազի նման; անմիտ։

Answer էնսւլ', va. Պատասխանել; հերքել, ջրել; վճարել. =տ. Պատասխան տալ; յարմարիլ, պատշաճիլ; համապատասխանել, պատասխանատու ըլլալ; =s. Պատասխան; լուծում ք.։ To—well, Լաւ յարմարիլ. **-able, a.** Պատասխանելի; պատասխանատու; վճարելի; յարմար; հաւասար. **-less, a.** Անպատասխանի։

Ant էտ, s. Մրջիւն. — bear, —eater Մրջնառիւծ. —eggs, Մրջնորդ. —hill, Մրջնոց բոյն։

Antagonism էտէյէյ, s. Հակառակութիւն։ դիմամարտութիւն. **-nist, s.** Հակառակորդ, ստի; ախոյեան։ **-mize, va.** Հակառակել; ոտխիլ։

Antanaclasis, *s.* Բառախաղափր, անդրադարձ էր. [սուզակէտ:

Antarectic, *a.* Հակարջային, **Antecedence**, **-cy** Ի՛րի՛նի՛ն, **-ity**, **-ness**, *s.* նախորդութիւն, առաջնութիւն :

Antecedent, *a.* նախընթաց, առաջուան, նախորդ. = *s.* նախընթաց ; յարաբերեալ + ; նախորդ էր ; *pl.* Անցեալ վարք, անցեալը (մէկու), **-ly**, *ad.* Ետառազագոյն ; նախապէս :

Antecessor Ի՛րի՛նի՛ն, *s.* Առաջնորդ ; նախկին սէր. **-chamber**, *s.* նախասենեակ, **-cursor**, *s.* Ետառաջնաց :

Antedate, *va.* Հին Յուական դնել ; կանխաճուռել :

Antedeluvial, **-vian** Ի՛րի՛նի՛ն, *a.* Անդրբնդեղեան :

Antelope Ի՛րի՛նի՛ն, *s.* Այծաբաղ ճէյրան :

Antemeridian, *a.* Կէս օրէն առաջ. **-mundane**, *a.* Սեղծագործութենէ առաջ. **-nicene**, **-ness**, *a.* նախանիկեան (հարք) :

Antenna Ի՛րի՛նի՛ն, *s.* Բողկուկ պոստիլիոն :

Antepascal, *a.* Չասկէն առաջ. **-past**, *s.* նախաճաշակ. **-pennit**, նախվերջընծեր վանկ :

Anterior Ի՛րի՛նի՛ն, *a.* նախընթաց ; առջի. **-ity**, *s.* Առաջնութիւն. [զեղ]

Anthelminthic, *s.* ձմեսասակ **Anthem** Ի՛րի՛նի՛ն, *s.* Կցուրդ ; երգ, սաղմոս. [կկան Բ.]

Anther -*er*, *s.* Սերմնարան, **Anthology**, *s.* Ծաղկարանութիւն ; ծաղկեփունջ ; ծաղկարան :

Anthony's Fire Ի՛րի՛նի՛ն, *s.* Օծացաւ երլանճրգ. [բար] **Anthracite** -*ite*, *s.* Ածխա-

Anthrax, *s.* Կայծակ շիրքեկ :

Anthropol'ogy, *s.* Մարդաբանութիւն. **-morphism**, **-ism** **-morphism**, *a.* Մարդացեալ, մարդակերպ. **-phagi** -*phagy*, *pl.* Մարդակերպ. **-phagy**, *s.* Մարդակերութիւն. [հակ . . .]

Anti Ի՛րի՛նի՛ն, *Prefix.* Հակառակ, **Antic** Ի՛րի՛նի՛ն, *a.* Այլանդակ, անհեռեռ. = *s.* Ինդկասակ, միմոս :

Antichrist -*ist*, *s.* Նեռ :

Anticipate Ի՛րի՛նի՛ն, *va.* Կանխել, առաջուց ընել ; գուշակել ; ակնկալել ; ճաշակել. **-tion**, *s.* Կանխում ; նախաստուծութիւն ; կանխակալ կործիր ; նախազգացում էլ ; ճաշակ. [կան]

Anticleric, *n.* Հակակղերան.

Antidote -*ite*, *s.* Դեղմաքի. **-febrile** -*febrile*, *a.* Ջերմահալած.

Antimony, *s.* Ծարրաքար :

Antinomy Ի՛րի՛նի՛ն, *s.* Օրինաց հակասութիւն :

Antipal, *s.* Հակապապական. **-pathetic**, *s.* Հակակրկական.

-pestilential, *a.* Ժանտախոյս :

-phlogistic, *a.* Տապախոյս. **-phony**, *s.* Կցուրդ փոխառաց էլ.

-phrasis, *s.* Ներհակարանութիւն. **-podal**, *a.* Հակոսնէից :

-podes -*ite*, *pl.* Հակոսնայք :

-pope, *s.* Հակապապ. **-putride**, *a.* Հականեխական :

Antiquarian -*ian*, *a.* Հնախուզական. = *s.* Հնախոյգ, հնագէտ. **-quary**, *s.* Հնախոյգ, հնախօս. **-quate**, *va.* Հինգնել ; խափանել. **-quity**, *s.* Հնութիւնք ; հին դարեր ; հնախօսութիւն :

Antique Ի՛րի՛նի՛ն, *a.* Հին առեւնի, հին ; հնածեւ, հնադրոյց. = *s.* Հինցած բան ; հնութիւն, բեկոր. [F]

Antiscians, **-cil** -*ite*, *pl.* Հակասուրեանք. **-septic**,

a. Հականնիսական-**spasmodic**,
 a. Մեկարարժ. -**strophe**, s. Ան-
 դրադարձեակ էր; պարերգ հի. -
theist, -բնիւթ, s. Հակ-Աստուած-
 անն էլւ. -**thesis**, s. Հակադրու-
 թիւն էր. -**type**, s. Նախասիպ;
 -**venerial**, a. Հակասուփական.

Antler էտ'ւը, s. Եղջիւր' ու-
 ղէջ այծեամբ.

Antonomasia -տշ'ւիէ, s. Փո-
 խանունուծիւն էր.

Anus էնը, s. Նշտեղ [L.]

Anvil էն'վէ, Սալ' koru :

Anxious էն'չը, s. Անհան-
 գրուս, խռովեալ; տանապալից;
 -**ly**, ad. Վշտազին; ան կալից; -
ness, **Anxiety** էն'չ'տէ, s. Անձ-
 կուծիւն, վիշտ, հոգ; երկիւղ.

Any էնի, a. Ոմն, մը; ռելէ,
 ռելիցէ; քանի մը; իւրաքանչիւր.
 =ad. Ռելէ կերպով, բոլորովին.
 -one, body, Ռելէ մէկը; ոմն. —
 how, -wise, Ինչեւիցէ; ռելէ կեր-
 պով. —where, —whither, Ո եւ է
 տղ մը; ամեն տղ; — thing,
 pron. Բան մը; ոչինչ.

Aorist էտ'տէ, s. Յարակա-
 սար +. -ic, a. Անորոշ. [րակ]

Aorta էտ'տէ, s. Բնաշնչե-

Apace, ad. Շուտով, արագ.

Apart էտ'տէ, ad. Չատ, ու-
 ռոյն, առանձին; -**ment**, s. Յար-
 կաբաժին տարիւր.

Apathetic, -al էտ'տէտէ, a.
 Անզգայ; անտարբեր.

Apathy, էտ'տէտէ s. Անզգայու-
 թիւն; անտարբերութիւն.

Ape էտ, s. Կապիկ, va. Կապ-
 կորէն նմանիլ' նմանցնել. [ղակի]

Apeak էտ'տէ, ad. Ենշտակի, ուղ-

Apep'sy, s. Տհալուծիւն բի.

Aper էտ'ւը, s. Միմոս, խեղ-
 փասակ :

Aperient էտ'տէտէ, a. Լուծո-

ղական : =s. Մարդողական ղեղ.

Aperture էտ'ւը, s. Բաց-
 ուածք, ծակ; անցք.

Apery էտ'ւը, s. Միմոսութիւն.

Apet'alous, a. Անեթե'ւ :

Apex էտ'տէ, (pl. -es, Apices,
 էտ'տէ) s. Ծայր, ծագ; զագած.

Aphelion էտ'տէ, Հեռակէտ.

Aph'is, s. Ործալուրիծ.

Aph'ony, s. Անձայնութիւն.

Aph'orism, s. Առած, վճիռ էր.

Aphrodis'iac, s. Գրգռիչ ղեղ.

Aphro'ng, s. Անձայն տառ.

Aphy'l'ious, a. Անտերեւ. [տղ]

Apiary էտ'տէտէ, s. Մեղուա-

Apiece էտ'տէ, ad. Իւրաքան-
 չիւրին :

Apish էտ'տէ, a. Կապկանման.

Apocalypse էտ'տէտէ, s.
 Յայտնութիւն (Ս. Յովհաննոս) :

Apoc'opate, va. Կրճատել +.

Apoc'ope -էտ, s. Ծայրատում.

Apoc'rypha, pl. Անկանոն զը-
 ան Ստ. -**phal**, s. Անվաւեր.

Apode էտ'տէ, s. Անտնի.

Apodeictic -տէտէ, -**dietic**,
 -al. a. Բաշտայայ, ապացուցա-
 կան էր. [նի]; ծայրակէտ.

Apogee -էտ, s. Հեռակէտ(լուս-
 նի) : ծայրակէտ.

Apographe, s. Պատճէն :

Apollyon -էտ, s. Կորուսիչ Ստ.

Apologetic, -al էտ'տէտէ, a.
 Չառագովական : pl. Չատագո-
 վութիւն (կրօնի) :

Apologize -տէտէ, vn. Չատա-
 գովել; պաշտպանել; արդարացը-
 նելի. -**logist**, s. Չատագով, պաշ-
 պան. [ուակ] :

Ap'ologue, s. (Քրատական) ա-

Apology էտ'տէտէ, s. Չատագո-
 վութիւն; պաշտպանութիւն; Թո-
 դուծիւն' ներում խնդրելը; չքմե-
 դանք. **Aponeurosis**, Չզուներ;
Apoplexy էտ'տէտէ, s. Կան-

ուած: -lectie, a. Կաթուածային:

Apostasy, s. Ուրացումքիւն; դասայրութիւն: -ate, a. Հաւատուրաց: Ուխտագանգ; դասայիր:

Aposteme էֆ-օ-թէ՛, s. Պալար, խղիխայթ յապան:

A posteriori էֆ-օ-թէ՛:է՛:է՛, Ի յետագունէ [L].

Apostle էֆ-օ-լ, s. Առաքեալ; դեսպան, երեսփոխան: -ship, **Apostolate**, s. Առաքելութիւն:

Apostolic, -al էֆ-օ-լի՛, a. Առաքելական:

Apostrophe էֆ-օ-թէ՛:է՛, s. Բացադարձութիւն էր; ապաճարցէ; յապաւումք. -phize, va. Իօսրը դարձնել ուղղել, բացադարձել (առ խաչն); բռն կրճատել:

Apothecary էֆ-օ-թէ՛:է՛:է՛, s. Դեղագործ: -s shop, Դեղարան:

Apothegm էֆ-օ-թէ՛, s. Նշանաւոր խօսք: -them, Հարձագիծ:

Apotheosis, s. Աստուածացումք

Apozem էֆ-օ-լէ՛, s. Բուսաջուր, խաշոյ քէ:

Appall էֆֆ-օ-լ, va. Վախընել, սուկացնել, ահաբեկել: -ing a. Չարհուրելի, սասիկ, = s. Ահաբեկելը:

Appanage էֆֆ-օ-լէ՛, s. Կրսւեր արքայորդուց տուած կալուած; պաշտասկանք:

Apparatus էֆֆ-օ-լէ՛, s. Կազմած; գործիք:

Apparel s. Զգես; կերպարանք; կազմած, հանդերձանք: = va. Հագցնել, կապցնել; զարդարել: **Apparent** էֆֆ-օ-լէ՛, a. Տեսանելի, յայտնի; ակնեւել; առեւես, առեւելոյթ: -ly, ad. Ըստ եւելութիւն, յայտնի կերպով:

Apparition էֆֆ-օ-լէ՛, s. Եւելումք: յայտնումք; Դպրուս (Տեսում); ուրուական, ոգի:

Appeal էֆֆ-օ-լ, an. Վերաբնուծեան դիմել; բողոքել; ամբասանել; դիմումընել, խնդրել: պահանջել; կոչել: = s. Աղբւս, դիմում; կոչում, հրուէր; վերաբնուծութիւն, (իրաւունքը, աղերսագիրը); բողոքումք: Court of—, Վերաբնուծեան ատեան իրականութեամբ: To lodge on —, Վերաբնուծեան դիմել:

Appear էֆֆ-օ-լ, vn. Եւելիլ, տեսնուիլ, յայտնուիլ; Մուիլ; ներկայանալ էր. -ance, s. Եւելոյթ, կերպարան, դէմք; տես, նմանութիւն:

Appease էֆֆ-օ-լ, va. Հանդարտել, խաղաղցնել, մեղմել: -sable, a. Հանդարտելի: -sive, a. Մեղմիչ, հանդարտեցնող:

Appellant, s. Բողոքարկու:

Appellate էֆֆ-օ-լէ՛, a. Ամբասանեալ: -tion, s. Բողոք էր. կոչում, անուն, ինչորս: -tive, s. Հասարակ անուն: -tory, s. Վերաբնական էր. [տանեալ]

Appellee էֆֆ-օ-լէ՛, a. Ամբաս:

Appellor էֆֆ-օ-լէ՛, s. Դասախաղկցել; աւելցնել: -age, s. Ցաւելուած: -ant, s. Կախեալ, յաւելեալ: [ուած]

Appendix էֆֆ-օ-լէ՛, s. Ցաւել:

Apperception էֆֆ-օ-լէ՛:է՛, s. Դիտակցութիւն էլ: [բարեբիլ]

Appertain էֆֆ-օ-լէ՛, va. Վեր:

Appetence, -cy էֆֆ-օ-լէ՛, s. Փափար; միտում, հակում; ցանկութիւն: -tent էֆֆ-օ-լէ՛, a. Ինչս փափարող:

Appetite էֆֆ-օ-լէ՛, s. Ախորժակ; փափար, ցանկութիւն: Ravenous —, Սասիկ անօթութիւն: -tize էֆֆ-օ-լէ՛, vn. Ախորժակ բանալ:

Applaud էֆֆ-օ-լէ՛, an. Գո:

վել, դրուակել; ծափահարել; շքնորհակողել: -er շքնորհակող, **Applause** -բարձր, ճ. Ծափահարուկներն; դրուակ, զովես:

Apple Էֆֆլ, ճ. Խնձոր, — blight, Լուխճ ֆիտան պիթի, — brandy, —jack, Խնձորողի, — butter, — sauce, Խնձորանուշ, — fir, Շոճեպրտուղ շամ ֆրսորղը, — gall's, Փուկ խնձոր (Մեռեալ ծոզու), Oak —, Գղձոր, Love —, Ոսկեխընձոր, Crab —, Վայրի խընձոր, The — of thy eye, Բիր:

Appliance, ճ. Մերձեցում: **Applicable** Էֆֆլ, Էֆլ, **Applicable** Էֆֆլ, Էֆլ, a. Պատշաճելի, յարմար:

Applicant Էֆֆլ, Էֆլ, ճ. Խնդրարկու, պեղրարկու; Պեկնածու; դատ բացող:

Applicate, ճ. Շարամբճ (զիծ) Էֆլ, -tion, ճ. Մերձեցուցում; յարմարում; դիմում; զործածուկներն; ուշադրուկներն; մտադրուկներն; պարապում, զբաղում; փոյթ; սուտումն: To make an —, (to) Գիմել; (for) խնդրել: -tive, -category, a. Մերձեցնող; դիւրայարմար:

Applique, ճ. Ազուցիկ (կտր):

Apply Էֆֆլ, ճ. Մերձեցնել, զնել; զիմել; յարել, յակցանել; Ուսումնասիրել, պարապել: =տ. Եւրամարի; զիմել:

Appoggiatura -ֆոֆ-տ-տ-բ, ճ. Յենող, յեց(խազ փոքր) Էֆլ [It]

Appoint Էֆֆլ, ճ. Սահմանել, կարգել; որոշել; հաստատել; հրամայել, =տ. Վճռել, որոշել; պատուիրել: -able, a. Որոշելի, սահմանելի: -ment, ճ. Հաստատուկներն, որոշում, անուանում; հարգադրուկներն; հրաման, պատուէր, վճիռ: pl. Ամսական, ռոճիկ; պիտոյր, կազմածք շք:

Appointed, a. Որոշեալ, -tee, ճ. Պաշտօնատար: -ter, ճ. Պաշտօնադիր, պաշտօնաբաշխ:

Apportion Էֆֆլ, ճ. Բաշխել, (հաւասար) բաժնել: -ment, ճ. Բաշխում:

Proposer, ճ. Բնիկ ԳՊ:

Apposite -բար, a. Յարմար, վայելուչ: -ly, ad. ness, -sition -բար, ճ. Յաւելում, յարադրուկներն; բացայայտիչ:

Appraise Էֆֆլ, ճ. Արժեքնել, զին զնել կտրել: -ment, **Appraisal**, ճ. Գին կտրել, զնահատուկներն մոխամեկնիք: -ser, ճ. Գին կտրող, զնահատող: [Երևան կտրուի ու կենուի Appraise, Էֆֆլ, -ալ -ալ եւայլն]:

Appreciable, a. Գնահատելի:

Appreciate -բար, ճ. Կրնահատել, ճանչնալ, արժեքնել: սուղցնել Աժ. =տ. Սուղնալ: -tion, ճ. Գնահատում: -tive, -tory, a. Գնահատում:

Apprehend -բար, ճ. Բռնել, ճեղքակալել; ըմբռնել, իմանալ; վախնալ: -er -բար, ճ. Բռնող:

Apprehension -բար, ճ. Ձեռքակալում; հատուկներն, ըմբռնում; ուշիմուկներն; երկիւղ, վախ: -sible, a. Ըմբռնելի: -sive Էֆֆլ, ճ. Ընթրողական; կասկածոտ, երկչոտ:

Apprentice -բար, ճ. Աշակերտ, դպիր (ուսարի): =տ. Վարպետալ: -see, Վարպետէք, -ship, ճ. Աշակերտուկներն: [նել, հարդրակ]

Apprise Էֆֆլ, ճ. Մտազը:

Apprize, See Appraise:

Approach Էֆֆլ, ճ. Մոտենալ, մօտեցնել; կպիլ, նմանիլ: =տ. Մօտիլը, մատչում; մերձեցում; անջրպետ (ասնց): pl. Մերձավայր -բար:

Approbation -դե՛լք, *a.* Հա- մուծիւն, հաւանութիւն . -**tive**, -**tory**, *a.* Համուծեան : [կաննի]

Appropriate, *a.* Սեպհա-

Appropriate ԲԻ՛ԲԻԵ՛, *sa.* Սեպհականելի, գրաւելի; յակացընելի, իւրացնելի. =*a.* Սեպհական, յա- սուկ; յարմար. -**ly**, *ad.*

Appropriation ԲԻ՛ԲԻԵ՛ՅԻ՛՞Լ՞Է, *s.* Սեպհականութիւն; յակացում; գրաւում, իւրացում; պահծու- յակացեալ (սակ); պաշտանու- թիւն. -**riator**, *s.* Յակացնող, իւ- րացնող; ճոշակառու էր.

Approvable, *a.* Հա աննի

Approval, *s.* Հաւանութիւն

Approve ԲԻ՛ԲԻ՛-Ն՞Լ, *va.* Հաճիլ, հաւանիլ; հաստատել, վա երացը- նել; յանձնարարել, նուիրագոր- ծել. -**prover**, *s.* Հաւանող; քն- նող; խոսողանող, մասնիչ Գ-Գ.

Approximate ԲԻ՛ԲԻ՛-Ի՛ՂԻԵ՛, *a.* Մերձաւոր, մօտ, = *an.* Մերձե- նալ, մօտիկեալ; մօտեցնել -**tion**, *s.* Մերձեցում; մերձաւորութիւն. -**tive**, -**ting**, *a.* Մեր յաւոր, մօտ.

Appulse ԲԻ՛ԲԵ՛, -**sion** -Լ՞Է, *s.* Բաղխիւն, հարում; ընդհարում; հպում. [եալ մաս :]

Appurtenance, *s.* Վերաբեր- **-purtenant**, *a.* Վերաբերեալ.

Apricot ԲԻ՛ԲԻ՛-Գ՛, *s.* Յիրան ; մահապի գայտի. —tree, Յիրանի.

April Ե՛ԲԵ՛Լ, *s.* Ապրիլ. —fool, Ապրիլի իմարդ. **A priori** Ե՛ԲԻ՛-ՅԵ՛Յ, Ի յաւաչագունէլ : [դենչակ.]

Apron Ե՛ԲԵ՛Զ, -բ՞Է, *s.* Գոգնոց.

Apropos -ԲԻ՛ԲԵ՛, *ad.* Պատշան, Ի դէպ ; աղէկ միտք եկաւ ; ան- ցողաբար [Բ]. [մտխի.]

Aps ԲԻ՛-՝, *s.* ձերմակ կաղա-

Apse, *s.* Տաճար, խորան էլ.

Apsis ԲԻ՛-Ի՛, *s.* (pl. —sides - Ի՛-Ի՛Լ) Աղեղնակէտ Գ-Գ ; խորան էլ.

Apt Ի՛ԲԵ՛, *a.* Յարմար, ընդու- նակ, առակ ; կարող ; հակամէտ, յօժար. -**itude**, -**ness**, *s.* Յար- մարութիւն, ընդունակութիւն, կարողութիւն; միտում, յօժարու- թիւն. -**ly**, *ad.* Պատշաճօրէն, վա- յելչապէս. [անսիւն Գ.]

Ap'teral, *s.* Անձեւ ; կողմերը

Ap'tote, *s.* Անհողով (անուն) :

Aqua Ե՛ՅԻ՛-Ի՛Է, *s.* Ջուր Գ. [L]. —fortis, Ժանաշուր ֆեզապ. — marina, Իերիւղ պէզաքի բաշըր . —vitæ, Օղի, պրանդի :

Aquarium Ի՛ԲԵ՛Լ, *s.* Անձ կամ աւազանիկ ենկոց՝ անասնոց, ջը- րարան. -**rius**, *s.* Ջրհոս կենդ.

Aquatic, -**al**, *a.* Ջրային, ջը- րատուն; ջրուտ : [մուղ, ազուգա :

Aqueduct Ի՛ԲԻ՛-Ի՛ԳԵ՛Գ, *s.* Ջրը-

Aqueous Ե՛ՅԻ՛-Ի՛Է, *a.* Ջրային, ջ ուտ, ջրի. —humor, Ալիքիւրէր Գ.

Aquiform, *a.* Ջրանման :

Aquiline Ի՛ԲԻ՛-Ի՛Լ՞ՅԻ՛, *a.* Արժ- ուային ; արժուունքն, կոր(ունն) :

Arab ԲԻ՛ԲԻ՛, *a.* Արաբացի : - **esque**, *sa.* Արաբական (Տարա- րութիւն) : -**ian** ԲԻ՛ԲԻ՛-ԳԻ՛Է, -**ic** - ԳԻ՛Է, Արաբական : -**ic**, *s.* Արաբե- րէն : -**ist**, *s.* Արաբագէտ :

Arable ԲԻ՛ԲԻ՛-Լ, *a.* Հերկելի ; ենրկեալ.

Arachnida ԲԻ՛ԲԻ՛-ԳԻ՛Է, pl. Աւր- ղագգիբ Ի. -**noid**, *s.* Աարդատե- նի ԳԵ՛ ; սասայնածեւ Բ..

Araneous ԲԻ՛ԲԻ՛-Ի՛Է, *a.* Ու- սայնաման; նուրբ.

Arbalest, -**list** -Ի՛-Ե՛ՅԵ՛Լ՞, - **blast** -Ի՛ԳԻ՛ԳԻ՛Գ, *s.* Նետմիզ հին գէնք մը, խաչաղեղ; բաղիստ :

Arbiter -Ի՛ԳԻ՛Է, -**bitrator**, *s.* Ի աւարար; բնական, ինքնա- կամ (դատող) : -**bitrable**, *a.* Պա- մաւոր; վճռելի :

Arbitrage -Ի՛ԳԻ՛ԷԻ՛ԳԻ՛Գ, *s.* Իրա-

ւարառութիւն ; շահադիտութիւն
 փոխանակագրական :

Arbitrament -ր'տ'ր', ս. կամք,
 վճիռ ; վարձ (իրաւարարաց) :

Arbitrary, a. Կամայական,
 կամաւոր ; բացարձակ, քմածին :

Arbitrate -ր'տ'ր'ել, տ. (իր
 իրաւընթիւ) դատել, վճռել, գնա-
 հատել : **tion**, s. Իրաւարառու-
 Թիւն : **-tress**, **-trix**, s. Իրաւ-
 արառուհի :

Arbor -ր'տ'ր', s. Սարփինա ;
 առանցք Կ+. **-eous**, **-eal**, -ր'ել,
 a. Ծառային : **-escent**, a. Ծա-
 ռածեւ : **-et**, s. Տունկ, Թուփ : **-
 iculture** -ուլ'ուր', s. Ծառասա-
 ծութիւն : **-ist**, s. Ծառագէտ, սրն-
 կագէտ : **-ization**, s. Ծառագը-
 ծածք հաստ : **-ous** -ու, a. Ծա-
 ռերէ շինուած :

Arbusele -ր'տ'ուլ', s. Տունկ :

Arbut, **-tus** -ր'տ'ուտ, s.
 Մանուկ գոճա եկեղիցի :

Are -ր', s. Արեղ — boutant,
 -ր'ուտ-ու, կամարակալ Գ.

Arade -ր'տ'ր', s. Կամարա-
 կալ ; կամարաշարք ; խանութի
 շարք : [Փաղսնիր :

Arcanum -ր'տ'ուլ'ուլ', pl. **-na**,
Arch -ու, s. Կամար ; աղեղ = a.

Արժուն, չարածնի = an. Կամար
 շինել : **Arches Court** -ր'ել'տ'ր'ուլ',
 եկեղեցական ատեան Ա. — way
 Կամար, կամարանցք ; կամարուղի.
Triumphal—, Յաղթական կամար :

Arch -ու, a. Գլխաւոր, առա-
 ջին, մեծ : [Բարդուքեանց մէջ շատ
 կարծածուի, իրեւ նախադաս
 ասանկ] : **-angel** -ե'տ'ուլ'ուլ' շրեշտա-
 կապետ : **-bishop** -ուլ'ել'ուլ', Արք-
 եպիսկոպոս : **-bishopric**, Արք-
 եպիսկոպոսութիւն : **Archdea-
 con** -ր'տ', Աւագարկաւագ : **-ry**, **-
 ship**, Նախասարկաւագութիւն :

Archduke, Մեծ դուքս, Արքի-
 դուքս (կայսերագուն իշխան Աւս-
 ռիոյ) **-dom** Արքիդքսութիւն **-du-
 chess**, Արքիդքսուհի (աւստրիա-
 կան) : **-enemy**, Մասանայ : **-fiend**
 -փ'ուտ, Սաղայէլ :

Archæan -ր'տ'ի'ն, a. Հին ;
 վաղնջական շրջան երկ :

Archæology -ր'տ'ի'ուլ'ուլ', s. Հը-
 նախօտութիւն : **-gical**, Հնագի-
 տական : **-gist**, Հնագէտ :

Archaic, **-al** -ր'տ'ի'ն, a. Հին,
 վաղնջական : [Թիւն :

Archaism, s. Վաղնջարանու-

Archer -ր'տ'ուլ', s. Աղեղնածիլ :

Archery, s. Աղեղնածղութիւն :

Archetype -ր'տ'ի'տ'ի'ն, s. ըՍ-
 կրդրնասիպ, նախասիպ : **-pal**, a.
 Նախասիպի ; թուն, նախնական :

Archidiaconal -ր'տ'ի'տ'ի'ն, s.
 Նախասարկաւագի : **-episco-
 pacy**, Արքեպիսկոպոսութիւն :

Archil -ր'տ'ի'ն, Գարաբոս (ներկ)

Archipelago -ր'տ'ի'ն, s. Արշի-
 պեղագոս, կղզեխումբ :

Architect -ր'տ'ի'տ'ի'ն, s. Ճար-
 արապետ : **-ive**, **-ionic**, **-ioni-
 cal**, a. Ճարարապետական :

Architecture, **-tionics** -ր'տ'ի-
 տ'ի'ն, -ր'տ'ի'ն, s. Ճարարապե-
 տութիւն : **-tress**, s. — ունիի :

Architrave -ր'տ'ի'տ'ի'ն, s. Բով-
 ար սիւրճ պաշտ Գ.

Archives -ր'տ'ի'ն, pl. Դիւա-
 նաժողովք ; դիւան : **-vist**, s. Դի-
 ւանապետ :

Archivolt, s. Դրուագ կամա-
 րաբարանց :

Archly -ր'տ'ի'ն ad. Նըբամու-

Archness, s. Չարածնիութիւն ;
 նըբութիւն :

Archon, s. Իշխան, արքոն :

Arctic -ր'տ'ի'ն, a. Հիւսիսա-
 յին, Արշային : pl. 2 մեռուան

հաս կոչիկ. [րածել :

Arcuate -d -ր'--դ, a. կո-

Arcubalist, s. Բաղիսը զն-

Ardency, Ardor -ր'--դ, s. Եռանդ, խանդ, բորբոք;

sob; արուծիւն :

Ardent -ր'--դ, a. Վառ, իր-

բարբոք: Եռանդոս.

Arduous -ր'--դ, s. Դժուար

աւժանիկ: բարձր. -ly, ad-ness,

s. Դժուարութիւն.

Are -ր, Ind. Pr. pl. of To be

եմք, էք. են. շարիւր բառա-

կուսի մեծը, կալ :

Area էրէտ, s. Մակերեւոյթ :

դաւալարակ, բակ.

Arefy էրէտ: ra. Չարցիկ: ա-

գազիկ : Arefraction, s. Չարց-

ենը, չորութիւն :

Arena էրէտ s. Հանդիսարան,

մրցարան, սաւաղէզ :- -ceous

-ուց. a. Արակային: փշրելի.

Arcola էրէտ, s. միւր ձմի

պտ. կի, բակ: միւր, շրջանակ,

-lar, a. միւր նման:

Arcolate -tion, s. Կալիկ.

Arcometer, s. Աճարաչափ:

Arcopagus էրէտ, s. Ա-

րքագագու: -pagite -դ, s. Ա-

րքագագու:

Arcinates, s. Արքագագու-

Նշմ էլ. Արքագագու:

Argent -ր'--դ, a. Արծաթա-

գիւ. Արծաթ -iferous, s. Ա-

րծաթապարակ: -ine -դ, s. Ա-

րծաթ:

Argil -ր'--դ, s. Բոցի կար :

-iferous -դ, s. Կարմիր

-iferous, s. Կարմիր:

Argonaut, s. Արգոնաւոր:

Կարմիր ի:

Argosy, s. Հսկայ արարի

Argent -ր'--դ, s. Կարմիր

արգոնաւոր: Արքագագու:

ծածկակերու :

Argue -ր'--դ, an. Չեռնար-

կել, ապացուցանիկ: վիճարանիկ,

առարկել: համոզել :

Arguer -ր'--դ, s. Չեռնար

կու, վիճարան, շղակիցոս:

Argument -ր'--դ, s. Փասոս,

պատճառարանութիւն, ապացոյց:

համառոտութիւն. -al, a-Ապացու-

ցական, ձեռնարկական. -ation,

s. Պատճառարանութիւն. -ative,

a. Պատճառարանական :

Aria -րէտ, s. Երգ, եղանակ :

Arid էրէտ, a. Չոր. անջրդի :

-ity, -ness, s. Չորութիւն, ցա-

մարութիւն :

Aries էրէտ, s. Իայ կենդ.

Aright էրէտ, ad. Ճշգրիտ,

արգար Ենամբ: անխելաք.

Arise էրէտ, ra. (Arose էրէտ,

Arisen էրէտ), Ելնել, բարձրա-

նալ, մագիլ: յառաջ գալ, բղիւի:

To — from the dead, Զարնուի

մեռելոց. Ազնուպիտութիւն:

Aristocracy էրէտ: -cy, s.

Aristocrat, -ic, -cal, a. Ազ-

նուպիտական: յուրիւն :

Arithmetic, s. Թուալմա-

Arithmetic էրէտ: -ic, -cal, a. Ազ-

նուպիտական: -ian -դ, a. Թը-

նուպիտական:

Ark -ր'--դ, s. Հապանակ (ալի-

ս): սաղարակ (ալի): սննդի: մեծ

տաւաղ ի:

Arm -ր'--դ, s. Հարաւի: աս,

մար: ծոց, ծոց: Թոք: զո-

րա ծոց: զուլ: զուլ: քր:

մար: զուլ: զուլ: զուլ: քր:

ալի: զուլ: զուլ: զուլ: քր:

ալի: զուլ: զուլ: զուլ: քր:

ալի: զուլ: զուլ: զուլ: քր:

ալի: զուլ: զուլ: զուլ: քր:

ալի: զուլ: զուլ: զուլ: քր:

բուգ : [Նաւասորմիլ Սյ.

Armada -ր՝-տի, -տի՛տի, *s.*

Armadillo -ր՝-տիլի, *s.* Զրահան ակ :

Armament -ր՝-տի՛ք, *s.* Զօրք, բանակ; տորմիլ (մահճանաւուց), զրահաւորք; սպառազինութիւն :

Armature -ր՝-տի, *s.* Զրահ, զէնք; Պիժեղ (լէյտան անօթի) բէ; պահպանակ (մագնիսի) :

Armful, *s.* Գրկալիւր, գիրկ մը :

Armiger, *s.* Զինակիր Ի+ :

Armillary -ր՝-տի՛ւրի, *s.* Մանկաւոր (զուկ) : -late, -lated, *a.* Մանկաւոր :

Armipotent, *a.* Զօրաւոր, հզօր (ի պատերազմի) : [դար.

Armistice -ր՝-տի, *s.* Զինադա-

Armlet, *s.* Բազկիկ, բազպան; ծոցիկ (ծովու) :

Armor -ր՝-տի, *s.* Զրահ, զէնք, պահպանակ — bearer, Զինակիր սիրահար : -er -բեր, *s.* Զինազործ; զինակիր. -ial, *a.* Զինուց, զրահի; զինանշանի Ի+ :

Armory -ր՝-տի, *s.* Զինարան : Զկախանէ; զէնք; կնքագիտութիւն, զինանշանք :

Arms -ր՝-տի *pl.* of **Arm**, Զէնք; մահ; Պշնամութիւն; կնքանշանք; Coat of—, Զինանշանք տաւ : Stand of—, Զինուորին սարուածքը սիրահ բազընը : [զարդ.

Armure -ր՝-տի, *s.* Զէն ու

Army -ր՝-տի, *s.* Զօրք, բանակ :

Arnica -ր՝-տի, *s.* Փննչուկ Ի+ :

Arnott's, *s.* Հրուկ, հրկենի :

Aroma Կո՛ւր, *s.* Բոյրք, խունկ; համեմ : -tic, -tical, *a.* Խնկահոտ, անուշաբոյր; համեմային : -tic, *s.* Համեմանք; անոյշ խունկը : -tize -ր՝-տի, *va.* Համեմել; ինկարուելի : -tous Կու՛ր, *a.* Խնկելի; համեմոտ : **Arose**, *pp.* of **Arise** :

Around Կր՛-նո՛ւր՝ *pr.* & *ad.*

Շուրջը, թորթիքը; շուրջանակի, *was* անդ : — me, us, him, you. *Inf.* մեր, անոր, ձեր շուրջը : All—

Arouse Կր՛-նո՛ւր՝ (տ), *va.* Արթնցնել; կենդանացնել, զրգռել, ոգեւորել : [Պըսալով Կր. [Է]] :

Arpeggio -ր՝-տի՛ք, *ad.* Քոր-

Arpent. -ր՝-տի, *s.* Լծկար :

Arquebuse -ր՝-տի՛ք, *s.* Հին հրացան մը, հրահար, հրանօթ :

Arrack Կր՛-տի, *s.* Բրինձօղի :

Arraign Կր՛-տի՛ք (տ), *va.* Դատախազել, ամբասանել Կր-տ; մեղադրել : — ment, *s.* Ամբասանութիւն :

Arrange Կր՛-տի՛ք (տ), *va.* Կարգադրել, դասաւորել : -ment, *s.* Կարգադրութիւն; դասաւորութիւն յարմարում, համաձայնում Է; կարգ կանոն : [կատար.

Arrant Կր՛-տի՛ք, *a.* Զարագոյն :

Arras Կր՛-տի, *s.* Օճոցք :

Array Կր՛-տի՛ք (տ), *s.* Կարգ, դաս, շարք (գօրաց) ; բանակ ; համախըմբում, դասաւորում; հանդերձ, կազմած ; ցուցակում, ցուցակ (երդուելոց); երդուելալը : *va.* (Զօրքը) շարել; կազմել, կարգի դնել; զգեսաւորել, զարդարել ; (երդուելաները) դասաւորել, կոչել :

Arrear, -rears Կր՛-տի՛ք, -րե՛ր, *s.* Ետեւ անվճար (մնացած) Է :

-age -ր՝-տի, *s.* Յետամնաց պագայե :

Arrect, -ed, *a.* Տնկուած, կանգնուած; ուշադիր :

Arrest Կր՛-տի՛ք, *va.* Կարգեցնել, կեցնել ; բռնել, ձեռքաւելել; զրաւել. = *s.* Արգելք ; ձեռքաւելում, կալանք ; զրաւում : -ation, *s.* Ձեռքաւելում, զրաւում : -ment, *s.* Զրաման (ձեռքաւելման) :

Arret Կր՛-տի՛ք, Կր՛-տի՛ք, *s.* Վճիւր, ո-

Artillery -րտիլերի, *s.* Հրետանի (Պնդանօթք, ուռմար, զնդակք, հրակէնք); Պնդաթք, հրետագոր, հրետաւորք, Պնդանօրգածիք; հրետագիտութիւն. — *man*, թնդանօթակիր զօրք: -**rist**, Հրետածիք:

Artisan -րտիչ, *s.* Ձեռագէտ, վարպէտ; արհեստաւոր Կանգ:

Artist րտիչ, *s.* Արուեստագէտ; գեղարուեստ մշակող:

Artiste -րտիչ, *s.* Արուեստաւոր (Պատրերգակ, դերասան, խոհարար, սափրիչ, ասամանաբոյժ եւ այլն): [ուեստգիտական]

Artistic, -al, Արուեստի, ար-

Artless, *a.* Անարուեստ, պարզ, անսեռութիւն: -**ly**, Բնականօրէն, պարզ կերպով:

Arum Էրբ, *s.* Նուրիկ, պատենածաղիկ երջան Կասաղոր: -**plant**, Պատենիկ:

Arundinaceous երբոյնիչ, *a.* Եղբգնեայ: -**neous** -րբոյնիչ, *a.* Եղբգնուտ: [բանմայ Հ.:

Aruspice երբոյնիչ, *s.* Ընդե-

Aryan -րիւն, *a.* Արիական (ցեղ, լեզու):

As Է. *ad.* Պէս, նման; մինչ; իբր թէ, որպէս թէ; զորօրինակ: *As if*, *as though*, իբր թէ; *որպէս թէ*: *As for*, *as to*, Գալով, իսկ, մասին: *As it were*, Այսպէս ըսենք, զոգոցես, զրեթէ: *As well*, Բաց աստի, նաեւ, ալ: *As well as*, նման, որպէս: *So as*, Կերպով, որ: *As much as*, Որչափ որ: *As yet*, Յարզ:

Asafetida, -**fetida**, *s.* Անգոս, մաղի շէյթան պօզու:

Asbestos, -**tus** Էրբոյնիչ, *s.* Կտաւարաւ ծաղ Բրքեկի հետ:

Ascaris, *s.* Լեղերանճի, ամն:

Ascend Էրբոյնիչ, *an.* Ելլել, շուրջելի, բարձրանալ, վերանալ: -**able**, *a.* Ելլուելիք:

Ascendant, *a.* Բարձրացող, վերելակ (աստղ); վերին, բարձրագոյն, իրող: — *s.* Ազդեցութիւն, իշխանութիւն; նախնիք, պապ; վերելակ կէտ, վերելակ, ծննդաբարդ: — *The lord of the*—Աստղ; *qorawlor*, իշխող: *To be in the*—, Բարդաւոր՝ ազդեցիկ լինել:

Ascendency -րբոյնիչ, *s.* Իշխանութիւն, հեղինակութիւն; վերագուտութիւն:

Ascension Էրբոյնիչ, *s.* Բարձրացում, ամբարձում, ելք; Համբարձում (Տեառն); վերելք: — *day*, Օր Համբարձման (Տեառն մերոյ): -**al**, -**sive**, *a.* Բարձրացող:

Ascent Էրբոյնիչ, *s.* Ելք, վերելք; բարձրացում; զանիվեր, զար; բլուր:

Ascertain Էրբոյնիչ, *va.* ըստուգել, քննել: -**able**, *a.* Ատուգելի: -**ment**, *s.* Ատուգութիւն, քննութիւն:

Ascetic Էրբոյնիչ, *s.* ձգնաւոր: — *a.* Խստակեաց, ճգնազգեաց:

Ascii, **Ascians** Էրբոյնիչ, Էրբոյնիչ *s.* Անտուերք -լի:

Ascitic, -**al** Էրբոյնիչ, *a.* Ձրգողութեան, փորուռէցքի:

Ascribe Էրբոյնիչ(ր), *va.* Ընծայել, վերագրել, համարել, յատկացնել: -**able**, *a.* Վերագրելի:

Ascription -րբոյնիչ, *s.* Վերագրութիւն:

Ash Է. *s.* Հացենի թիչպուտագ աղանք: — *box*, — *pit*, — *pan*, — *hole*, — *tub*, Մոխրանոց: — *Wednesday*, Օր Մոխրոց (սօն) ուր:

Ashamed Էրբոյնիչ, *a.* Ամօժահար, ամէցած: *To be*—, Ամէնալ:

Ashen Էրբոյնիչ, *a.* Հացիէ (շինուած); մոխրագոյն:

Ashery Էրբոյնիչ, *s.* Մոխրանոց; բոլորապէս:

Ashes Կ՛ԷԼ, Կ՛ԷԼ, *pl.* Մոխիր, ածիւն. (Բարդաբանաց մէջ եղաւ կի կործածութի. bon - ash, pearlash եւայլն) :

Ashlar, -ler Կ՛ԷԼ, *s.* (Ան-սաշ) որմարար. [բայ, եզերքը]

Ashore Կ՛Է՛, *ad.* Ցամաքի վը-

Ashy Կ՛Է՛, *a.* Մոխրագոյն; մոխ-րանման :

Asiatic, Asian Կ՛՛՛՛ Կ՛՛՛՛, *s.* Ասիական, *a.* Ասիական. = *s.* Ասիացի :

Aside Կ՛՛՛՛, *ad.* Մէկզի; մէկուսի :

Asinine Կ՛՛՛՛, *a.* Իշային :

Ask Կ՛՛՛, Կ՛՛՛(ր), *an.* Հարցնել, պահանջել, խնդրել, աղաչել, պա-նասիլ; փնտռել. To — for, Հարցը-նել, փնտռել. To — to, Հրաւիրել; աղաչել : To — up, Վեր կանչել՝ հրաւիրել. To — in, Ենթ կանչել՝ հրաւիրել :

Askance, -kant Կ՛՛՛՛ Կ՛՛՛՛, *adv.* Կողմնակի; այքին ծայրով :

Asker, s. Ինքող, թխանծող; ջրմողէզ և :

Askew Կ՛՛՛՛, *ad.* Խոտորան-կի; խոտոր, ընդ աղամբ :

Aslant Կ՛՛՛՛, *ad.* Կողմնա-կի, ծուռ. [մեռեալ]

Asleep *aa.* Քնոյ մէջ, ննջեալ :

Aslope Կ՛՛՛՛, *ad.* Ձառիվայր, դար : [մարմին]

Asomatous Կ՛՛՛՛, *a.* Ան-

Asp, Aspic Կ՛՛՛՛, *s.* Խիս թուևաւոր օձ, բարբ; հուսամբ ք-

Asparagus Կ՛՛՛՛, *s.* Ծը-նեքնի գուշ գօնեագ :

Aspect Կ՛՛՛՛, *s.* Նայուածք, երևոյթ; կերպարանք, կողմ, դիրք (աստեղց). Present —, ներկայ վիճակ : [աղաճը]

Aspen Կ՛՛՛՛, *s.* Բարձի բոց

Asperate Կ՛՛՛՛, *va.* Խրու-սացնել, բրացնել :

Asperity, s. Անհարթութիւն; կոշտութիւն, բրտութիւն, խստու-թիւն. [բը Կ՛՛՛՛, *a.* Անպրծ ք-

Aspermatous, -mous Կ՛՛՛՛ **Asperse** Կ՛՛՛՛, *va.* Վա-սահամբաւել, գրպարծել; անար-գել :

Aspersion Կ՛՛՛՛, Յօղում, սը-րըսկում; գրպարտութիւն, բամ-բասանք : [Կուպր մը, կշայ]

Asphalt, -um Կ՛՛՛՛, *s.*

Asphodel, s. Օդին յիբիջօքը :

Asphyxia, -xy Կ՛՛՛՛, *s.* Ենչնեղծութիւն :

Aspirant Կ՛՛՛՛, *s.* Թեկ-նածու, հետամուտ. = *a.* Հետա-մուտ; հազազային (գիր) :

Aspirate Կ՛՛՛՛, *s.* Հազա-զային, թաւ գիր. = *va.* Թաւհնչել. = *an.* Հազազէն հնչուիլ. = *a.* Կո-կորդածայն. -**tion** Կ՛՛՛՛, *s.* Կո-կորդէ հնչելը; Թաւութիւն; Թը-ռիչք սրճի, ըղձանք, եննչանք :

Aspirator Կ՛՛՛՛, *s.* Եծող գործի քի. ր :

Aspire Կ՛՛՛՛, *vn.* Ցանկալ, եննչալ; ելնել, բարձրանալ; ջա-նալ. -**pire**, *s.* Ցանկացող, ենն-չացող; փառասէր :

Asquint Կ՛՛՛՛, *ad.* Ծուռ, շիլ; այքին ծայրով :

Ass Կ՛՛՛, *s.* Էջ; ապուշ :

Assafoetida, s. Մաղի :

Assail Կ՛՛՛՛, *va.* Ծարձա-կիլ, վրան իյնալ, կոխել; չարա-խօսել. -**able**, *a.* Ծարձակելի; հերքելի; ուրանալի. -**ant, -er, s.** Ծարձակող, զարնող; հերքող :

Assasin Կ՛՛՛՛, *s.* Եննզա-խոշոշ, արիւնարու. -**ate**, *va.* Դաղճնի սպաննել, արիւնը մըս-նել. -**ation, s.** Դաւանանութիւն; (զաղճնի՝ յարձակամար) սպանու-թիւն :

Assault Է-՝-՝-՝-՝, *s.* Թարձա-
կում, արշաւանք: նախասիւք,
հարուած. = *va.* Թարձակիլ, ար-
շաւել: աղմկել: -**able**, *a.* Թար-
ձակելի: -**er**, *s.* Թարձակող: աղ-
մկող .

Assay Է-՝-՝-՝(ր), *s.* Փորձ պաշար:
քննութիւն, փորձ (կշռոց);
փորձելի մեսաղ: = *va.* Քննել,
փորձել (մեսաղները): = *vn.* Զա-
նալ, աշխատիլ: — office, Փորձա-
բան պարխանէ: [յարճը:

Assayer, *s.* Մեսաղափորձ ա-
Assemble Է-՝-՝-՝-՝, *va.* Գու-
մարել, ժողովել: = *vn.* Հաւաքուիլ,
ժողովուիլ: -**lage** -դէ, *s.* Գու-
մարում: հաւաքում: ամբոխ:

Assembly -դէ, *s.* Ասեան, ժո-
ղով, կաճառ, ակումբ: — room,
Դահլիճ, սրահ. To hold, meet an—,
ժողով գումարել:

Assent Է-՝-՝-՝, *s.* Հաւանու-
թիւն. = *vn.* Հաւանիլ, հանիլ: -
ation, *s.* Կեղծ հաւանութիւն,
շողորորթութիւն. -**ator** -դէ, *ր*,
s. նողորորթ: -**er**, *s.* Հաւանող:

Assert Է-՝-՝-՝, *va.* Պնդել, հաս-
տատել: պաշտպանել: It is — ed
that, կրտուի թէ: -**ion**, *s.* Հաստ-
տութիւն, պնդելը: պաշտպանու-
թիւն: -**ive**, *a.* Հաստատական: -
or, *s.* Հաստատող, պաշտպան: -
ory -դէ, *a.* Հաստատող:

Assess Է-՝-՝-՝ (ր), *va.* Տուրք՝
հարկ դնել: (զին) որոշել: զնա-
հատել: -**able**, *a.* Գնահատելի: -
ment, *s.* Հարկադրութիւն: հարկ,
բաժ, -**or**, *s.* Դասաւորակից, ա-
նուակից: բաժարան, հարկադիր:

Assets Է-՝-՝-՝-՝. *pl.* Գահանջք ի՛ն.

Asseverate Է-՝-՝-՝-՝, *va.*
(Հանդիսապէս հաստատել, երդ-
նուլ. -**tion**, *s.* Հաստատելը, յայ-
տարուութիւն:

Assiduity -դէ-՝-՝-՝, *s.* Թարա-
տեւութիւն, անդուլ՝ անդադար
ջանք: ցանկորդութիւն:

Assiduous -դէ-՝-՝-՝, *s.* Թա-
րատեւող, մշտջան: -**ness**, *s.*
Թարատեւելը:

Assign Է-՝-՝-՝(ր), *va.* Որոշել,
նշանակել, սահմանել: փոխան-
ցել, դարձնել էր: = *s.* Փոխանց-
եալ անձն. -**able**, *a.* Սահմանե-
լի, փոխանցելի: -**ation**, *s.* Սահ-
մանում, (սիրային) ժամադրու-
թիւն: -**ee** -՝-՝-՝, փոխանցեալ
(անձ): -**er**, -**or**, *s.* Որոշող, սահ-
մանող: փոխանցող: -**ment**, *s.*
Որոշելը, թողում: փոխանցում
ճեղքաղ: նշանակագիր, վճարագիր
հեղաղէ էր: [(1789)ի Գլ:

Assignat Է-՝-՝-՝-՝ Թղղադրամ:

Assimilate -՝-՝-՝-՝, *va.* Նը-
մանցնել: փոխարկել, իւրաշըր-
ջել: = *vn.* Նմանիլ, փոխուիլ: -
tion, *s.* Նմանութիւն: իւրաշըր-
ջում, փոխարկում (կերակրոյ): -
tive, *a.* Փոխարկող, իւրաշըր-
ջող:

Assist Է-՝-՝-՝, *va.* Օգնել: =
vn. Օգնական ըլլալ: ներկայ լի-
նել՝ զօնուիլ: -**ance**, *s.* Օգնու-
թիւն, նպաստ: -**ant**, *a.* Օգնական,
օժանդակ:

Assize Է-՝-՝-՝(ր), *s.* Նիս;
զնհատում նախ: *pl.* նստաշըջան
բար: ; տեղ եւ ժամանակ նստի բար:
= *va.* Չափ՝ զին՝ կշիռ սահմա-
նել: Court of —, Ռճրադատ դար-
պաս, անսիգ: եղեւնադատ աս-
եան. -**zer**, *s.* Գնահատող նախաճը:

Associate -՝-՝-՝-՝, *va.* Ընկեր՝
կցորդ դնել, ընկեր աւանուլ: խառ-
նել, միաւորել: = *vn.* Ընկերակ-
ցիլ: ընկերանալ: = *a.* կցորդ, (ըն-
կերակից: = *s.* Ընկեր:

Association, Է-՝-՝-՝-՝-՝ *s.* Ըն-

կերակրութիւն, ընկերութիւն; միաբանութիւն; կապակցութիւն- **al**, *a.* Հնկերակրութեան **-alism**, *s.* Կէ.

Assonance **ափ-**, *s.* Նոյնաձայնութիւն **-nant**, *a.* Երժանաձայն (վանկ) :

Assort **տ-տր'**, *va.* Դասակարգել; (խանութ) շահել; (ամէն պիտոյր) սալ. **-ment**, *s.* Դասակարգութիւն; մեքեր, հաւար.

Assuage **տ-տր'** (*v*), *va.* Կազդնել, մեղմել, մեծեցնել, չափաւորել. **-ment**, *s.* Մեղմացում, մեծեցում; սփոփանք **-ger**, *s.* Ամորիլ.

Assuasive **տ-տր'**, *a.* Թեմեցնող, ամորիլ.

Assuetude **տ-տր'** **-տ** *s.* Սովորոյթ, ունակութիւն :

Assume **տ-տր'** (*v*), *va.* Անուել; սանձնել, վրան առնել; ենթադրել; առնուլ ձեւացնել = *en.* Գոռոգանալ, ձեւեր առնուլ **-mer**, **-ming**, *s.* Ամբարտաւան.

Assumption **տ-տր'**, *s.* Սանձում, ենթադրութիւն; փոքրագոյն նախադասութիւն **-re**; վերափոխում *U.* Գուսին **-tive**, *a.* ենթադրելի.

Assure **տ-տր'** (*v*), *va.* Հաւաստել, ապահովել, վստահեցնել; ապահովագրել :

Assurance, *s.* Վստահութիւն, ապահովութիւն; հաւաստիք; անվերտութիւն, համարձակութիւն; ապահովագրութիւն :

Assured **տ-տր'**, *a.* Վստած, ապահով **-ly**, *ad.* Վստահաբար **-ness**, *s.* [նակի վեր ելնող *թ.*

Assurgent **տ-տր'**, *a.* Ինտր. **Astatic**, *a.* Անկայուն *թ.*

Aster **տ-տր'**, *s.* Աստղիկ բարձրիկի.

Asterisk, *s.* Աստղանիշ (*°*) **Asterism**, *s.* Համաստեղութիւն **-y**; եռասղ (*°* *°*) *տր.*

Astern, *ad.* Յետակողմը, նաւուն ետեւը. To go—, *ես ետ երթալ*. To tow—, *ետեւէն քաշել* :

Asteroid **տ-տր'**, *s.* Աստեղաքար :

Asthenic, *a.* Անզոր, սկար.

Asthma **տ-տր'**, *s.* Ծանաշնութիւն գրգեկճեւ.

Astonish **տ-տր'** (*v*), *va.* Ապշեցնել, հիացնել, զարմացնել **-ing**, *a.* Հիանալի **-ment**, *s.* զարմացում, զարմանք. [ցրնել.

Astound **տ-տր'**, *va.* Հիա-

Astraddle, *ad.* Հնծելաբար :

Astragal **տ-տր'**, *s.* Կոնակ, անրակ (սեան) *թ.*; խազիրան, զազ, կոնի *թ.* **-oid**, *a.* Կոնանման, որոքային :

Astral, *a.* Աստղային.

Astray **տ-տր'**, *ad.* Մուռ, զարուկի. To go —, *Մոլորիլ*. To lead —, *Գլխէ աննել*.

Astrict, **Astringe** **տ-տր'**, *va.* Սեղմել, պնդել **-ringency**, *s.* Պնդութիւն **-gent**, *a.* Պնդեցնող. = *s.* Գորովիզ դեղ գապզ վերեւ *Opp.* Laxative.

Astrolabe **տ-տր'**, *s.* Աստղադիտակ **-latory**, *s.* Աստղապաշտութիւն **-loger**, *s.* Աղմարմնել, բաղդայ. **-logy**, *s.* Աստղադիտութիւն, քաղդութիւն *Judicial astrology*, *Մոգութիւն* :

Astronomy **տ-տր'** **-տ**, *s.* Աստղագիտութիւն **-mer**, *s.* Աստեղագէտ **-mic**, **-mical**, *a.* Աստեղագիտական :

Astute **տ-տր'** **-տ**, *a.* Ինրազէտ, ծարսար **-ly**, *ad.* **-ness**, *s.*

Asunder **տ-տր'**, *ad.* Ուրոյն, բարւիլ զատ. To come—, *Հատուիլ*,

փրօթիլ . To cut—, երկուքի կիսել .

Asylum Ի-յուլ՝ թլ. -lums -լէւ, -la -լ, Ապաստանարան, ապա-
ւէյն; դարմանոց, յիմարանոց .

Asymmetry, s. Անհամեմա-
տութիւն . [չիզական զիծ Հ .

Asymptot Ի-տօր, s. Անհան-

At Էր, ք. Ի, առ . . . , ով;
վրայ; մերծ; շարժում գցնող քայի
վերջ դէպ ի . At home, Ի սան, տու-
նը . At one o'clock, Ժամը մէկին .
At the table, Սեղանին վրայ . To
run, go at a thing, Բանի մը վրայ
վազել, յարձակիլ . To be put at a
thing Բանով մը զրպարի .

Atavism, s. Առհաւուծութիւն քի .

Atte Էր, ք. pret. of Eat, Կերաւ .

Atelier Էր-լէյ, s. Արուեստա-
նոց; աշխատանոց, (կազմա)տուն,
(հիւս)նոց . [ուսածուծիւն .

Atheism Էր-էիզ՝, s. Անաստ-

Athenæum Էր-էնէյ՝, s. Գի-
տական կաճառ, ԱՅԵՆէնն .

Athirst Էր-էշտօր՝, a. Ծարաւ .

Athlete Էր-էլէթ, s. Ըմբիշ, ա-
խոյեան, -letie, a. Ըմբշական, զօ-
րաւոր . [կողմէն միւսը .

Athwart Էր-է-տօր՝, ք. Մէկ

Atilt Էր-իլթ՝, ad . Խոտոռնակի;
մէկ ծայրը վեր . [եան .

Atlantic Էր-ի-տլէտի՝ a. Ատլանտի-

Atlantes Էր-ի-տլէտի, թլ. (Քան-
դակեալ) մարդապատկեր քի .

Atlas Էր-ի-տլէտի, s. Հաւարածոյ
(աշխարհացոյցներու, տարածակ-
ներու, մեծերու), անլաս; կերպաս
մը արագ; նախալիստեն (վզի)էր .

Atmosphere Էր-ի-տֆօթօր, s.
Մթնոլորտ . [կզգի բասային .

Atolle Էր-տօլլ, s. Մասանածել

Atom Էր-էտօմ՝, s. Հիւլէ, շաման-
դաղ . -ie, -ical, a. Հիւլէական .
-ism, s. Հիւլէականութիւն փիլ .
-ize -իզ, ր. (Հեղուկը) փրփուր-

ներու, շփիկներու վերածել .

Atone Էր-էտօն(ո) ր. Բաւուծիւն
ընել Ար . = aa . Հայտնեցնել, քա-
ւելի; զոհացնել . -ment, s. Հաշ-
տուծիւն ; հատուցում; քաւու-
ծիւն Ար . **Atonable**, a. [ար .

Atoner, s. Հաշարար, քաւչա-

Atony Էր-էտօնի, a. Տկարութիւն;
Յուլութիւն քի . -nic, a. Անոյժ

քի; անձայն, անշշտ . [րան .

Atop Էր-էտօփ՝ ad . Կատարը, վը-

Atrabilla'rian, -rious, s. Մե-
լամադոնտ . -biliar, -rous, a. Ա-
խոնդանոտ քի . [անային, սել .

Atrament'al, -tious, a. Մե-

Atrocious Էր-էտրօշիւ՝, a. Զարա-
չար (անշանք), անհնարին (յան-
ցանք); ամբարիշտ, զազանային .

-ly, ad . Վայրագիտարար, չարագո-
-ness, -rocity, s. Դժնդակութիւն,
սասկուծիւն, (ստկալի) անզը-

Յուծիւն . [ծում .

Atro'phy, s. Կերակուծում, հիւ-

Attach Էր-ի-տլէտի(ո) , ր. Կապել,
Կցել, միացնել; գրաւել; առնուլ;
յանկուցանել, սեւեռել (աչքերը);
շահիլ . = va . Կապուիլ, յարիլ .

-able, a. Ցարեկի, գրաւելի . -ment,
s. Մէք, յարում; (սրտի, սիրոյ) յօղ,
կապ; յաւելական մաս քի ; գրա-
ւում, կալանք (ընչից) հաճօգ; գրա-
ւագիր էր . [նսպա-

Attaché Էր-ի-տլէտի(ո) , s. (Ինսպա-

Attack Էր-ի-տլէտի(ո) , ր. Կրան
իյնալ, յարձակիլ, զարնել; դէմ
խօսիլ՝ գրել; փաղաղել քի . = s .
Ցարձակում, հարուած; խօսք նե-

տելլ .

Attain Էր-ի-տլէտի(ո) , ր. Հասնիլ,
ժամանել . = va . Մասնալ, շահիլ;
հաւասարիլ . - able, a. Հասա-

նելի, սիրանալի (Միայ քի ստանա-
լի բարգմանելը) . -ment, s. Հաս-
նիլը, ժամանում; սացում; տա-

զանկ , հմտութիւն : -ability , -ableness , s .

Attainder, Attainure երէյեւր , չէր , (Ռճոյմ վըրյաճաւսանութիւն : վասահմաքաւութիւն ; արասաւորում (վարկի) :

Attaint երէյեւր , տ . Աւասաւորել , վասահմաքաւել , մտնել (անուն) ; աւրել (արիւնք) : = s . Բիծ , արաս ; (երդուելոց ղէմ) ամբասանութիւն ; ոսկակեղ (ծիու) . -ment , s . Վասահմաքաւիլը ; արասում :

Attemper երէյեւր (տ) , va . Մեղմնել , կակղցնել ; բարեխառնել ; յարմարցնել , բարեփոխել :

Attempt երէյեւր , va . Փորձել ; ձեռնարկել ; յարձակիլ : = տ . Զանալ ; յարձակիլ , դաւել . = s . Փորձ , ձեռնարկ , քիզ , ջանք ; դաւաճանութիւն . To —one's self Դաւաղելի . -able , a .

Attend երէյեւր , va . Սպասել , մնալ ; ընկերակցիլ ; միանալ ; ծառայել , խնամել : = տ . Ուշադիր ըլլալ , հետեւիլ , ցանկորդել ; միտ ղնել [լսել ; սպասել , ջանալ] -ance , s . Ծառայուելիւն , խնամք , սպաս ; յարասելութիւն ; հետեւորդ , կըցորդ . -ant , a . Հետեւող , ներկայ ; ընկերակցից , կցորդ ; կախեալ , հըպասակ էր . = s . Հետեւորդ , կըցորդ (ծառայ , ընկեր , բարեկամ) ; օգնական :

Attend երէյեւր , a . Ուշադիր -ion երէյեւր , շ , s . Ուշադրութիւն , մտորութիւն ; պասուստիութիւն , խնամք , հոգ :

Attentive երէյեւր էլ , a . Մըտադիր , ուշադիր ; քաղաքավար -ly , ad . ness , s .

Attenuate երէյեւր էւր , va . Երհարցնել , անօտարցնել ; անգայացնել , = տ . Նրբանայ , բարակ-

նայ ; նուազիլ . -nuant էլ էւր , a . Երհարցնող : = s . Անօտարիչ ղեղ -tion , s . Նուազում , Թեթեւում , անօտում (հեղուկի) , փոշիացում :

Attest երէյեւր , va . Վկայել , հաստատել , յայտնել ; վկայութեան կոչել . -ation , s . Վկայութիւն եւր ; վկայական . -or , s . Վկայ :

Attic երէյեւր , a . Աստիկան . = s . Վերի յարկ ; ձեղնայարկ . —wit , salt , նուրբ կասակ . —style , Վայելուչ ոճ . -ism երէյեւր , s . Աստիկան փափկութիւն , նրբութիւն :

Attire երէյեւր (տ) va . Հագըրնել , պննել : = s . Զգեստ ; զարդ , պաճոյճ ; (այժեմայն) կոսոշ :

Attitude երէյեւր էւր , s . Կեցուածք , դիրք : -tudinize էւր , va . Դիրք՝ կայք տալ :

Attol'ent , a . Բարձրացնող :

Attorney, երէյեւր էլ , s . Pl . —neys էլ , Փոխանորդ , յանձնածիլ էր . Power of — , Փոխանորդագիր , — general , Հնդհանուր դասախաղ . -ship , s . Փոխանորդութիւն [տութիւն (հողագործի) էր .

Attornment, s . Տիրանաւ .

Attract երէյեւր , va . Իրեն թաշել , ձգել ; յանկուցանել . -able , a . Զգելի ; գրաւելի . -ile եւր , a . Բաշիչ , գրաւիչ . -ability , s .

Attraction երէյեւր , շ , s . Զգողութիւն , թաշողութիւն բէ ; հըրապուրանք , թաշում :

Attractive, a . Բաշողական ; յանկուցիչ . -ly , ad . -ness , -tivity , s . Զգողականութիւն :

Attractor, At'rahent, երէյեւր a . Զգիչ ; գրաւիչ :

Attribute երէյեւր էւր , va . Վերագրել , ընծայել , տալ ; համարիլ : = s . Հանգամանք , ստորոգելիք ; ստորոգելի եր ; + -table , a . Վերագրելի . -tion -ւճ , s . Վերա-

գրում; հանգամանք, յատկութիւն
Attributive -րէւ, *a.* Տռւիչ
վերագրող; ստորոգական: = *s.* ըս-
տորոգեալ +.

Attrite երբէք, *a.* Մաշած.
-ness, Attrition ռիւթ, *s.* Շրփ-
մամբ) մաշում:

Attune էրբէք, *v.* ներ-
դաշնակել, համահայնեցնել:

Anburn -ւք, *a.* Նազա-
նակագոյն գումարչ:

Auction -ւթ, *s.* Աճուրդ.
-ary, a. Աճուրդի-eer** օւթեր, *s.*
Մուներիկ, միջնորդ տեղաւ: = *v.*
Աճուրդով ծախել:**

Audacious -ւք, *a.*
Յանդուզն, ժպիրհ; համարձակ-
-ly, ad. Յանդգնարար, յրբօրէն
-ness, Audacity օրբէք, *s.*
Իրզատում, յանդուութիւն; ժը-
պիրհութիւն:

Audible -ւթ, *a.* Լսելի:
-ness, -dibility, s. Լսելիու-
թիւն. **-dibly, ad.** Լսելի կերպով:

Audience -ւթ, *s.* Ուն-
կնորութիւն, լսուոր; ունկնդիրք:
To hold an —, ժողով կազմել. —
chamber, hall, Դահլիճ: **-room,**
Հիւրասենեակ:

Au'diphone, s. Իլաձայն ք.

Audit օրթ, *s.* Հաշուեքննու-
թիւն: = *v.* Հաշիւը քննել եւ
վաւերել:

Au'ditor -րէք, *s.* Ունկնդիր,
լսող; հաշուեքննիչ տուհասեպեճի.
-ship, s. Հաշուեքննութիւն. **-**
tory -րէի, *a.* Լսողական: = *s.*
Ունկնդիրք; լսարան, սրահ: **-tress,**
s. Ունկնդիր կին:

Anger -ւք, *s.* Գայլիկոն
պեռիւք պարզում; հողազիր ք.

Aught -ւք, *s.* Բան մը; *n.*
չինչ: **Augite** -ւք, *s.* Հրանտ հւ.
Augment -ւթ, *v.* Մեծ-

ցննել, անցնել; աւելցնել: = *v.*
Մեծնալ, անիլ, երկննալ: = *s.*
Աճում, յաւելում, զարգացում;
յաւելական (զիր): **-able, a.** Յա-
ւելիլի. **-ation, s.** Աճում, յաւե-
լում; յաւելում: **-ative, a.** Յա-
ւելական:

Angur -ւք, *s.* Հաւահմայ
չ; գուշակ, բաղդասաց: = *an-*
Գուշակել; կռահել; հմայել. **-al,**
-ial, a. Հաւահարցի. **-ing** օւքիլ.
-ation, -ship, s. Հաւահմայու-
թիւն. [հմայք, գուշակութիւն:

Augury օւք, *s.* Հաւահարց.

August -ւք, *s.* Օգոստոս
ամիս: = -ւք, *a.* Մեծափառ,
վեհ, օգոստոսիս: Augustan age,
Ոսկեդար. **-ine, -inian, a.** Օգոս-
տինեան. **-ness, s.** Վեհափառու-
թիւն. **Auk** -ւթ, *s.* Թոււտ ք.

Aulic -ւթ, *a.* Գերագոյն ա-
տեմի: = *s.* Բանամրցութիւն (*was-*
ու անգլերէնի): [արքայ:

Aunt -ւք, *s.* Հօրարք, մօ-

Aura -ւթ, *s.* Սղոխ (շոգի)-
Aural -ւթ, *a.* Օղի; սղոխի;
խելեպց. **-rist, s.** Ականջարդիժ:

Au'rated, a. Ոսկւոյ նման:

Aureola, -le, -ly, s. Գլխի
s. ձեռննչ, լուսպակ (զլիսի) չի.
Au'ricle ռիւլ, *s.* Արտաքին ա-
կանջ; արի խորշ, բլթակ; **-en-**
-lar, a. [հա չիէյի]:

Auric'ula, s. Արջականջ չու-
Auric'ulate, -riform -ւթ.

Aurif'eros, a. Ոսկեքեր:

Au'rochs օրթ, *s.* Յլալայիի:
Aurora -ւք, *s.* Արշալոյս;
հրանունի խաւքիի ֆուքսի ծւ.
-borealis, Հիւսսայլ ք.

Ansculta'tion, s. (Չայնըն-
կալ կամ կրծաղէտ գործիքով) ա-
կանջում ք.

Auspicate ---'փիէյր, տա-
նաւապասիբ ընել, բանալ :

Auspice օ'փի, s. Pl. -pices -
փի, Հմայք, գուշակութիւն; պաշտ-
պանութիւն, հոգանի : -cial -
փի'չլ, a.

Auspicious օ'փիլէ, a. Բա-
րեգուշակ, բարեբաստիկ. -ly, ad.
Բասակրօն :

Austere ---'փիէր', a. Իսիս,
խստապահանջ; խոժոռ; կոշտ; կը-
ծու, քարկ. -ness, -rity, s. Իրս-
տութիւն; դառնութիւն : -ly, ad.
Austral a. Հարաւային :

Authentic, -al ---'փիլէ'փի,
a. Վաւերական, հարապատ. -ally.

Authenticate, տա. Վաւերել-
-tica'tion, -tic'ity, s. Վաւերա-
կանութիւն, ստուգութիւն.

Author ---'փիլէր, s. Հեղինակ,
մատենագիր; գրիչ, պատճառ : -
ess, s. Հեղինակութիւն. -ship, Հե-
ղինակութիւն : -itative, a. Իշ-
խանական, վճռական. -itative-
ly, ad. Տիրաբար :

Authority -փիլէր', s. Հեղինա-
կութիւն; իշխանութիւն; քի. Վա-
րիչ, իշխող, պետ; կշիռ, վարկ,
ազդեցութիւն; վկայութիւն, վը-
կայ; հաւաքածոյ վճռոց եւ օրի-
նաց ր---ր.

Authorize օրհելը-յլ, տո. Արտօ-
նել, Պոյաւտել; հաստատել, վա-
ւերացնել; օրինաւոր ընել : -tho-
rization, s. Հրաման, հաստա-
տութիւն, իշխանութիւն :

Autobiography ---'փիլէր-
փիլէ, s. Ինքնակենսագրութիւն;
-pher, s. [Բնաշխարհիկ, բնիկ :

Autochthon ---'փիլէր', s.

Autocracy ---'փիլէր', s. Ինքնակալութիւն :

Au'tocrat -փիլէր', s. Ինքնակալ
(Թուսաց); -ratrix,

s. Ինքնակալութիւն.

Auto-da-fe օրհլէր', s. Հրա-
դատութիւն (հաւատարմութեան)

Autograph փիլէր', s. Ինքնա-
գիր; բնագիր : -tography, s.
Նմանագրութիւն; ինքնագիր.

Automaton ---'փիլէր', s.
Ինքնաշարժ մեքենայ : -tic, -ti-
cal, a. Ինքնաշարժիկ; ինքնարե-
կան. [Քիւն, անկախութիւն.

Autonomy, s. Ինքնօրինու-
նական) քննութիւն; դիպանութի-
ւն. [-al, a. Աշնան, աշնային.

Autumn ---'փիլէր', s. Աշուն.

Auxiliar, -ry ---'փիլէր', րի.
a. Օգնող, նպաստող. -ry, s. Օգ-
նական, ծեռնատ; pl. Երկակա-
կից, օժանդակ գունդ. -verb, է-
ական' օժանդակ բայ :

Avail փիլէր', տա. Ետնդնել,
օգնել; զարգացնել. ---ր. Ետնա-
ւոր օգտակար ըլլալ; (նպասակին)
ծառայել. = Առաւելութիւն,
օգուտ, շահ. Of no --, Ոչինչ, չըն-
չին. To --one's self, Օգտուիլ :

Avail'able, a. Ետնաւոր, ար-
ժէքաւոր; վաւերական. -ness, -
bil'ity, s. -bly -փի, ad. Յաջող
շահաւէտ կերպով [հիւս, ուսին.

Avalanche փիլէր', s. Չեան.

Avant փիլէր', ---courier ---փիլէր,
Յառաջընթաց, կարապետ; ---guard
փիլէր, Յառաջապահ (գունդ) շար-
գանդ. [Քիւն, կծծութիւն :

Avarice փիլէր', s. Ազատու-
կածի. -ly ad. -ness, s.

Avast փիլէր', int. Կեցի՛ր' Ն--.

Avatar փիլէր', s. Մարմնա-
նութիւն (Հնդիկ չաստւածոց).

Avant փիլէր', int. Կորի՛ր.

Ave-Maria էփիլէր', Ողջոյն
Քեզ Մարիամ (աղօթք) րր.

Avenaceous ԷՎէյ՝ւ, ԷՎէյ՝ւր-
սակային-նաց, վարսակի վարձ.

Avenge ԷՎէ՞ճ(ր), ԵՎ. վրէժ-
խընդի ըլլալ, վրէժ առնուլ; զխա
կայ. **-Avenger** Ե. վրէժինդիր.

Avens ԷՎէ՞ւ, Ե. Մարեմխոս :
Avenue ԷՎէ՞ւ, Ե. Մուսք, ա-
րահես; ծառուղի; պողոսա :

Aver ԷՎէ՞(ր), ԵՎ. Հաստատել,
պնդել. **-ment**, Ե. Հաստատու-
թիւն; վկայութիւն էր.

Average ԷՎէ՞ճ, ԷՎ՞ճ, Ե. Մի-
ջինս. = Ե. Միջին (հաշիւ, քանակ,
զին); նաւուղէք (վաճառաց); զե-
ան, վնաս (սպաւանաց) Ե. = ԵՎ.
Միջինի վերածել, իրարու վրայ
հաշուել = ԵՎ. Միջին (քանակ)
ունենալ.

Averse ԷՎէ՞ւ, Ե. Բաշուող,
խորշող, անյօժար; արգելչ. հա-
կառակ. To be —, Դժկամակիլ,
հակառակիլ. **-ness**, Ե. Խորշում.

Aversion ԷՎէ՞ւ, Ե. Հակա-
կուծիւն, խորշում, պետու-
ծիւն, զգուանք. **Aversely**, ԵՎ.

Avert ԷՎէ՞ր, ԵՎ. Մէկզի դար-
ձնել, հեռացնել; խտրցնել, ետ
կեցնել. = ԵՎ. Խոտորիլ. **-er**, Ե.

Aviary ԷՎէ՞ր, Ե. Թռչնարան,
աղանձսուն. [Թիւն, տննչ.]

Avidity ԷՎէ՞ր, Ե. Անյազու-

Avocation ԷՎէ՞ւ, Ե. Կոչում,
գործ, զբաղում. [ցար Բ-]

Avocet, **-tte**, Ե. Վերակըս.

Avoid ԷՎէ՞ր, ԵՎ. Զգուշանալ,
խոյ սալ; միջոց գտնել; պարպել,
զատկել; (փաստերը) ջրել, ջնջել.
= ԵՎ. Բաշուիլ, հեռանալ; զազար-
կանալ. **-able**, Ե. Խուսափելի,
զգուշանալիս. **-ance**, Ե. Զգուշու-
թիւն; զլացում, խորշում; ջրել,
զնջացնելը. **-er**, Ե. Խուսափող;
(նաւ) յափշտակող. **-less**, Ե. Ան-
խուսափելի.

Avoirdupois ԷՎէ՞ր, ԷՎէ՞ր, Ե.
կշուադ.

Avouch ԷՎէ՞ւ(ր), ԵՎ. Ցայ-
տարարել; հաստատել, պնդել. **-ab-**
le, Ե. Հաստատելի. **-er**, Ե.

Avow ԷՎէ՞ւ(ր), ԵՎ. Դաւանիլ,
խոստովանիլ, ճանչնալ; հաստա-
տել, ընդունիլ էր. **-able**, Ե. Ըն-
դունելի, խոստովանելի. **-al**, Ե.
Ցայտարարութիւն, խոստովանու-
թիւն. **-edly**, Ե. Ցայտարարա-
ցէ ի բաց. **-er**, Ե.

Avowee ԷՎէ՞ւ, Ե. Դատի գոր-
ծակալ (ի պաշտօնէ), իրաւայ;
մատակարար (կալուածոց) էր.

Awowery, Ե. Իրաւելը էր.

Avulsion ԷՎէ՞ւ, Ե. Խլում;
անջատում; պատառ, կտրու; ջրա-
տուճ երկրի էր. [Հօրեղոր :

Avuncular ԷՎէ՞ւ, Ե. Ե. Ե.

Await ԷՎէ՞ր, ԵՎ. Սպասել,
ակնկալել.

Awake ԷՎէ՞ր, ԵՎ. (Awoke,
-d, ԷՎէ՞ր), Արթնցնել; զգրել
(գործի) մղել, զգուորել, = ԵՎ.
Արթննալ; սթափիլ. = ԵՎ. Արթուն.
To be —, wide —, broad —, Ար-
թուն, աչքը բաց.

Awaken ԷՎէ՞ր, ԵՎ. Ար-
թննալ; արթնցնել. **-ing**, Ե. Արթ-
նուծիւն.

Award ԷՎէ՞ր, ԵՎ. Վճուել,
դատակնքել; սահմանել, յանձնել
Ե. = ԵՎ. Որոշել, վճիռ տալ. =
Ե. Վճիռ, որոշում (իրաւարարաց);
որոշմակիր. **-er**, Ե. Վճող; դա-
տաւոր. **-ed** ԷՎ, Ե. [զեկ.

Aware ԷՎէ՞ր, Ե. Արթուն; իրա.

Away ԷՎէ՞ր, ԵՎ. Հեռու, բա-
ցակալ; մէկզի շարունակ, անընդ-
հատ. = ԵՎ. Կորիք; օ՛ն. Far —,
Իհիս հեռու. To come —, ետ դառ-
նալ. To do — with, վերցնել, ջըն-
ջել. To drive —, վարել, քշել. To

fire —, Հացնել, սպառել: To go —, երկալ, մեկնիլ: To make — with, վասնել, մտնցնել:

Awe ---, s. (---), s. Աճ, երկուդ; յարգանք: =va. Ահաբեկել, վախցնել: — struck, a. Ահաբեկ: To fill, strike with —, Ահաբեկել, վախցնել: **Awful**, a. Ահարկու, ահեղ; փառահեղ: **-ly**, ad. Ահաւոր՝ սոսկալի կերպով; պատկառանք: **-ness**, s. Ահարկուծիւն, պատկառանք:

Awether ---, ad. Հոսիս առջեւ բռնաւ: Opp. Alec.

Aweigh ---, ad. (Բարխիսը) կախուած:

While ---, ad. Քիչմը, ժամանակ մը, վայր մը:

Awakward ---, a. Անհարակ, ապիկար, անխելք, կոպիտ, անվայել: **-ly**, ad. **-ness**, s. Ապիկարուծիւն:

Awl ---, s. Հերիւն պիգ:

Awn ---, s. Քիտ, մորուք (հասկի) գըլլըգ: **-less**, a.

Awning ---, s. Վրանակ քենք; սալագ: [Սընցաւ: **Awoke** p. of **Awake**. Ար-

Awry ---, a. Քիւր, ծուռ: **Ax, Axe** ---, s. Գացի: **Axial** ---, a. Առանցքի:

Axil, -la ---, լի, s. Անուծ գօրբուգ: **-lar** a. Անծային:

Axiom ---, s. (Յայնի) մշմարտութիւն; առած:

Axis ---, s. Առանցք, լիսեւորն; սունակ (վզի); առեղ (բուսնց): pl. **Axes** ---:

Axle ---, tree, Սունակ, սեւորն սիւնիկ; առանցք:

Axunge ---, s. Խողի ճարպ:

Ay, Aye ---, ad. Հա՛, այո; միշտ, շարունակ: =s. Այո (բուէի):

Aye-Aye ---, s. Մկնածեռնի:

Azalea ---, s. Վառ ծաղիկ, ծեփիկ:

Azimuth ---, s. Ազմուտ:

Azole ---, a. Անկենդան:

Azote ---, s. Բորակածին: **-tous**, a. Բորակային (ՅՅու):

Azure ---, s. Գապոյտ, երկնագոյն: =s. Գապուտակ, լազուտաւ; (կապոյտ) կամար երկնից:

Azymous ---, a. Անխմոր:

Azygous ---, a. Կոծաս, անզոյգ էր:

Baa ---, s. Մայիւն (ոչխարի) =va. Մայիլ:

Babble ---, s. Շաղափրատել, շատախօսել; կարկաջել: =va. Կարգալ, արատանել:

Bab'ble, -ment, s. Շատախօսութիւն; ոչնչաբանութիւն:

Babbler ---, s. Շատզրոյց:

Babe ---, s. Մանկիկ, ճղեկ:

Babel ---, s. Խառնակութիւն, բարբոն: [պիկ]: **Baboon**, s. Խանազուխ (կա-

Baby ---, s. Մանկիկ, չաղա; պանուճապատանք պէպէ՛ր: —house

Քանուճապատանց: — farm, Երախանց: — jump'er, Զարակ: —

hood, s. Երախայութիւն: **-ish**, a. Մանկական: [տաշտ, գուռ:

Bac, Back ---, s. Գետնաւ:

Baccalaureate ---, s. Գաւաւորութիւն: — Sermon, Հրածեշտի քարոզ (ուղղեալ

առ ընծացաւարտ): [տաղ մը: **Baccarat** ---, s. Բոգոս:

Bac'cate -տէր, *a.* Մունս (պը-
տուղ) :

Bacchanal', -ian ղտտիւհէլ,
ձիւլիւ, *a.* Բագոսական; շուայս.
= *s.* Բագոսանուէր; շուայս :

Bac'canals ձիւլ, -իւս, *s.* Խոր-
հորատանք, շուայսանք :

Baccant ղտտիւհէլ, *s.* Գուրմ
բագոսան, զիններու :

Baccante', s. Բրուհի բագոս-
եան, լիսուհի : [կան:]

Bac'chic, -al, *a.* Բագոսա-

Bac'ciferous ղտտիւհէլ, *a.*
Հասարհ. -form, *s.* Մրգածել :

Bac'civorous, Հասարհ.

Bachelor ղիւլէլ, *s.* Ամուրի;
պսակաւոր; ասպետ : — of Arts

(B. A.) Գսակաւոր Արուեստից. —
of Divinity (BD) Գսակաւոր Աստու-

ծարանութեան : -s -button -դէր,
Բաւածապիկ, տերփուկ ղիւլիկի

իւլիկի : -ship, *s.* Ամուրութիւն :

Bacillus ղիւլիւլ, *s.* Գասիլ,
ցապիլ The cholera — .

Back ղտ, Կոնակ, ետել; Ե-

տելի կողմ քերս, արգա. = *va.* Հեծ-
նել; թիկունք ըլլալ; օգնել; յետ

մղել; (տոմսակը) առսորագրել
= *en.* ետ ետ երթալ = *ad.* ետ, դարձ-

եալ, վերսին. To — out, — down,
Իրծել; հեռանալ. To — an anchor,

Մեծին վրայ փոր խարխիս մ'ալ
նետել, To fall —, ետ քաշուիլ. To

fall — upon, Վստահիլ. To order —
երթալ զալու հրահան տալ. To —

up, Ուժ տալ :

Back', *a.* [Բարդութեանց ձեշ]
Յեւի. —bone, Ողնայտ; քաշու-

իւն, ազնուութիւն. —door, Փա-
խքսի ճամբա. —gammon, Տապա-

լի —ground, Հեռանկար; երես
յաակ նկարի. —handed, Չեռքե-

րը ետին; անուղղակի : —house,
Ներքնասնեակ. —log, Կոշոյ ֆու-

շիւլ. -piece-թէ, -plate, Թիկնա-
զրահ : —side, ետել, յետոյր. —

—slide -ուլոյթ', *va.* Հաւասար ուրա-
նալ. —slider, Հաւասուրաց : —

stays, Երեքկողի առասանք կայմից.
—sword -տէր, Մուսեր; Տոկան. —

woodsman, Անտառաբնակը Ա.

Back'bite -դէր, *an.* Բամբա-
սել. միտք ծածկել :

Back'er -ը, *a.* Զօրավիգ :

Back'ing, *s.* Բաշարեուծ; հա-
մետուժ (ծիոյ); գրին կողք ղի-

նել. [կաշի :

Backs, *pl.* Կոնակի զօրաւոր

Back'ward, -wards -տէր,
-ուլէլ, *ad.* Գէպի ետ :

Backward, *a.* Դանդաղ, յամբ.
-ly, *ad.* Ակամայ, -ness, *s.* Դան-

դադութիւն : -a'tion, *s.* Տեսա-
ձրզում. **Bactery**, Մանրածիւր

Bacon ղիւլ, *s.* Խոզի սպուլիտ :

Bad ղտ, *a.* (*c.* Worse -ուլ,
sp. Worst, -ուլտէր), Յոռի, վատ,

զէշ, հիւանդ. -ly, *aa.* Յոռի, զէշ
կերպով, չարաչար. -ness, *s.* Զա-

րութիւն, զէշութիւն :

Bad, Bade See Bid.

Badge ղիւլ, *s.* Շքանշան :

Badger ղիւլէլ, *s.* Իշղար պօր-
տուգ; ցորենավաճառ. = *va.* Նե-

ղիլ, ծանձրացնել. [ներկ, բուռ.]

Badigeon ղիւլիւլ, *s.* Զրա-

Badinage ղիւլիւլ, *s.* Կատա-
կանք, ծաղարանութիւն. [F]

Baffle ղիւլիւլ(տ), *va.* Ծաղրել;
պատրել; ամչցնել : **Baffler**, *s.*

Bag ղիւլ(տ), *s.* Տոպրակ, մա-
խաղ, պայուսակ. = *va.* Գարկին

մէջ դնել; շորձել. = *en.* Ուռե-
նալ. —man, Երջարպիւր է. —pipe,
Տկճոր, թիկ. [բան, սնտօրը.]

Bagatelle ղիւլիւլ, *s.* Այնիւշ

Baggage ղիւլիւլ, *s.* Մպասք,
հանդերձանք; բեռ, աղի բլբլբլ;
լիւղած կին :

Bagging, *s.* Գարկնոց (կտաւ) :
Bagnio ԳԻՒՆԻ, *s.* Բաղնիք; բռն-
զանոց [ԼԷ] :

Bail ԴԵՂ(Դ) *s.* Երաշխաւորու-
թիւն; երաշխագիր; բռնատեղ(տա-
նի) . = *va.* (ով) Բանտէն արժակելի .
— *bond*, երաշխագիր : — *able*, *a.*
Երաշխաւորելի :

Bailee ԴԵՂԷ՛, *s.* Աւանդապահ :

Bailor, — *ler*, *s.* Աւանդատու :

Bailiff, *s.* Հարկաճան . պայլի
մուկեր : **Bailiwick**, *s.* Գայլու-
թիւն : [զատուիք] :

Bailment, *s.* Աւանդին ա-

Bait ԴԵՐ, *s.* Խայծ, կեր; հրա-
պոյր; հանգիստ, զովուծիւն : =
va. Գեր խայծ սալ : (Ճանրուս վը-
րայ) կեր սալ : = *vn.* (Ճանրան) զովանալու համար հանգչիլ :

Baize ԴԵՂ, *s.* Բրդէ պանսառ :

Bake ԴԵՂ(Դ) Ե՛, *va.* Եփել (փու-
ռը); Թրծել : = *vn.* Եփուիլ; փուռ
վառել : — *house*, փուռ :

Baker ԴԵՐ, *s.* Հացագործ ;
փռապան; Թիթեղէ փուռ :

Bakery, *s.* Հացագործի խա-
նութ; փուռ : — *s dozen*, 13 հատ :

Baking ԴԵՂ, *s.* Փուռ մը (հաց) :

Balance ԴԵՂԷ՛(Դ) Ե՛, *s.* Կշիւք;
հաշուեկշիւ Կ՛; մնացորդ; հաւա-
սարակչուծիւն; ճօճանակ (ճա-
մացուցի); կշիւ հաւաստ . = *va.*
Հաւասարակչուել , հաւասարել ;
քննել , կշուել ; (հաշիւը) զոցել ,
զոցել , գշոցել ; ճածանիլ (պար) :
= *vn.* Հաւասարիլ ; ճաճանիլ , օր-
ուիլ : — *sheet*, Փորձակշիւ Կ՛ :

Balancer ԴԵՐ, *s.* Կշուող :

Balcony ԴԵՂԷ՛Է՛, *s.* Գատզգամ :

Bald ԴԵՐԵ՛, *a.* ձալառ ; ան-
զարդ, անպաճոյն . — *head*, — *pate*,
ձալասզուռիս : — *ly*, *ad.* Գարգ .
ness, *s.* Կնուծիւն :

Baldachin ԴԵՂԷ՛, *s.* Ամպ-

հովանի; սրահակալալ :
Balderdash ԴԵՐԷ՛Է՛Է՛Է՛, *s.*
Ոչնչարանուծիւն :

Baldrick ԴԵՐԷ՛Է՛, Թրկապ :

Bale ԴԵՂ(Դ) Ե՛, *s.* Հալ պաշեռ;
Ժշուառուծիւն, աղէտ . = *va.* Բեռ .
հակ կապել ; ջուրը պարպել . *Ba-*
ling press, Բեռնապիրի մեքենայ .
-ful *a.* Թշուառ , յիտուր; ժանյ .

Baleen ԴԵՂԷ՛, *s.* Կիսոսկր; (հո-
վանոցի) պալէնա : [բաքան]

Balister ԴԵՐԷ՛Է՛, *s.* Բաղիւստ :

Balize ԴԵՂԷ՛Է՛, *s.* (Շոգու մէջ)
ժողանշան :

Balk ԴԵՐ, ԴԵՐԵ՛Է՛(Դ) Ե՛, *s.* Անհերկ
մաս, հողագօտի; գերան; արգելք;
վրիպում . = *va.* Անհերկ Թողուլ ;
խարիլ, պատել : = *vn.* Ծանկարծ
կենալ . — *er* ԴԵՐ, *s.* Խարդղ ; ազ-
դարար ձկնորս :

Ball ԴԵՐԷ՛(Դ) Ե՛, *s.* Գնակ, կը-
ծիկ; գունդ, գնդակ, ափուճ; պա-
րահանդէս : = *va.* Գունդ շինել :
— *cartridge*, Թու մը : — *valve*, Կա-
փոյր : **Ballad** ԴԵՂԷ՛Է՛Է՛, *s.* Գեղօն :

Ballast ԴԵՂԷ՛Է՛Է՛Է՛, *s.* Աւազու-
լիք : **Ballet** ԴԵՂԷ՛Է՛, *s.* Թատերա-
պար : **Ballistics** ԴԵՂԷ՛Է՛Է՛Է՛Է՛, *sing*
Զգարանուծիւն :

Balloon ԴԵՐԷ՛Է՛Է՛, *s.* Օդապա-
րիկ; սապկի փամփուռ շտ Ե՛ . — *ist*,
s. Օդաչու : — *ing*, *s.* Գնոց բարձ-
րացում սակարանի :

Ballot ԴԵՂԷ՛Է՛Է՛, *s.* Գնդակ, քուէ ;
քուէարկուծիւն (զեղակաւ, ճում-
սակաւ) ; գումար քուէից . = *vn.*
Գուէարկելի : — *box*, Գուէտուփ :

Balm ԴԵՐԷ՛, *s.* Բալասան, Թրընջ-
խոս; օժանելիք; սպիղանի . = *va.*
Օժանելի ; մեղմել , ամրեղիլ :

Balmy ԴԵՂԷ՛Է՛, *a.* Բալասանա-
նային, բալասանապէր :

Balsam ԴԵՐԷ՛Է՛Է՛Է՛Է՛, *s.* Բալասա-
ման; հինածաղիկ . — *amic*, — *ami-*

cal, -ous -է, a. Բալսամային. **-iferous, a.** Բալսամաբեր :

Balsamine -ի, s. Հինածաղիկ (կամաս, սիննակ բարձագլուխ) :

Baluster ղիւլըբ, s. Վանդա-

Balustrade շէշ, s. Վանդապատ :

Bam ղիւ, s. Խարէրուծիւն :

Bamboo ղիւլըբ, s. Հնդկեղէց :

Bamboozle ղիւլըբ, va. Խարխրել :

Ban ղիւ, s. Ծանուցում, հրովարտակ : նզովը : = va. Նզովել : խորշիլ : [Յուզ մեկ] :

Banana ղիւլըբ, s. Աղամա-

Band ղիւլըբ, s. Կապ, կապանք; փողպատ; երիզ, շղթայ; յարաբերուծիւն; խումբ, գունդ : = va. Կապել; միացնել : = տ. Դաշնակցիլ [կապ, = va. (Վէրբը) միացնել] :

Bandage ղիւլըբ, s. Վիրա-

Bandan'a, s. (Մեքարս) թաշկինակ : [տուկ] :

Band'box ղիւլըբ, s. Թղթի սրն-

Bandeau ղիւլըբ, s. Ապարօշ, վարսակալ : [nerol, s. Դրօշիկ] :

Ban'derole, Ban'drol, Ban'

Bandit ղիւլըբ, s. (pl. di'iti), Աւազակ; Քախաւաշքիկ, երուզակ [Ի] :

Band'let, -elet, s. Երիզ 4 :

Bandog ղիւլըբ, s. Գամփո :

Bandoleer ղիւլըբ, s. Փոկ (հրացանի); վառօթաման :

Bandy ղիւլըբ, va. (Գնտակ) արձակել, հոս հոն նետել; փոխփխել : = s. ձոկան; ձոկանախաղ : = a. Կոր, ծուռ. —legged, Կորապրունըբ : [լեր.] :

Bane ղիւ, s. Թոյն; աղէտ, ա-

Bane'ful, a. Վնասակար, Քուտուռ. -ly, ad. -ness, s. Bane'wort --ըբ, Արուս թի :

Bang ղիւլըբ, va. Չարնել; ծե-

ծել, նեղել : = s. Չարուած :

Banjan ղիւլըբ, s. Հնդիկ վանառական; տնական հանդերձ; Դնդկաթուզ Ի. — days, Գարոց օր :

Banish ղիւլըբ, va. Արսրել, վտարել. -ment, s. Տարագրում, վտար. -er, s. :

Banister, s. Վանդակապատ :

Bank ղիւլըբ, s. Թումբ; դարաստի, բլուր; գետափ; աւազակոյս; դրամատուն : = va. Թումբ շինել, Քումբըղ ամրացնել; (կրակը) ծածկել : = va. Գանգան դրամ դնել. — bill, — note, Դրամատուն, պանգնող. — stock, — securities, Բաժնետուղի պանգալի. Saving—, Խնայողութեան սնտուկ :

Banker -ըբ, s. Սեղանաւոր :

Banking ղիւլըբ, s. Սեղանաւորութիւն : [ջեխ] :

Bankable, a. Նշողունքի; զեղ-

Bank'rupt -ըբ, s. Սնանկ. a. Սնանկագած : = a. Սնանկացնել, կործանել. -cy, -թ, s. Սնանկութիւն : [s. Հրամանատար ասպետ] :

Banner ղիւլըբ, s. Դրօշ. -et,

Bannock ղիւլըբ, s. Ծօծ :

Banns ղիւլըբ, pl. Ամուսնութեան ծանուցում :

Banquet ղիւլըբ, s. Կոչունըբ, խնձոյր : = va. Կոչունըբ տալ : = va. Խնձոյր ընել : = ղիւլըբ, s. Հողաբլուր. -er, s. [Ի.] :

Ban'shee, -shie, s. Համարու-

Banter ղիւլըբ, s. Մտաբանութիւն, կատակ : = va. Քաշկըտել, կատակել. **Bantling** ղիւլըբ, s. Մանկիկ :

Banyan, s. Հնդկեղէց : [ժառ.] :

Baobab ղիւլըբ, s. Վարազա-

Baptism ղիւլըբ, s. Մկրտութիւն : -al, -tistic, -tial, a. Մկրտութեան :

Baptist ղիւլըբ, s. (Յովհան-

նէս) մկրտիչ; մկրտական Յր. Ana-
Կրկնակնունք Յր. -ery, s. Մկրտա-
րան, աւազան. [տեղ.]

Baptize ԳՐԻՆ(Գ), va. Մկրտ-

Bar ԳՐԻ(Գ), s. Զող, բժուար;
Քուսք, արգել; աւազակոյս (գետի
քերանի), խուռ; ասեանի անջրը-
պետ ԳՐԻ; ասեան, դասարան; նիզ
Ֆ; անջատ գիծ էր; փաստարանը,
փաստարանուձիւն. =va. Նիզ զը-
նել; զոցել; խափանել; գիծ քա-
շել. To be called to the —, Փաս-
տարան լինել. -iron, երկաթի ձող
չրպուզ օճմարի. -keeper, -tender,
Գինեպան. -maid, Գինեվաճառկին.
-shot, երկզկի զուկն(ս.ճուսք) :

Barb ԳՐԻԳ, s. Մորուք, Պեղ,
քիս; մազվուք (քուսք); կարճ,
ժանիք; ծիւռ գրան Կ; պէրպէրիկ
(ծի, աղանի) =va. (Կարճը), նե-
սել) մազվել; ծին զինել.

Barbacan, -bican ԳՐԻԳԻԿԻ,
s. Որմածակ (քերի); պատնիշակ.

Barbarian ԳՐԻԳԻԿԻԿԻ, s. Բար-
բարոս, վայրենի; վայրագ, ան-
զուձ. =a. Բարբարիկ, զուծ; ան-
զուձ. [րիկ.]

Barbaric, a. Օտար; բարբա-

Barbarism, s. Բարբարոսու-
ձիւն; խժարանուձիւն.

Barbarity, վայրագուձիւն,
վայրենուձիւն.

Barbarize ԳՐԻԳԻՆԻՆՆԱԿ. vt.
վայրենանալ; խժարանել. =va.
վայրենացնել.

Barbarous ԳՐԻ, a. Բարբա-
րոս; անզուձ. -ly, ad. ness, s.

Barbate, -d ԳՐԻԳԻԿԻ, a. Գանգ-
րածիզ.

Barbecue ԳՐԻԳԻԿԻՆ(Գ), s.
Ողջախօռով (եզ); խորովհանդէս.
=va. Իլխովին խորովել.

Barbel ԳՐԻԳԻ, s. Մորուսձուկ
չայ քէֆրի; ծիւռ մօրուք ԵԻ.

Barber ԳՐԻԳԻՆ, s. Սափրիչ, =
va. Սափրել, ածիլել. [նի.]

Barberry ԳՐԻԳԻՆԻ, s. Ծորե-

Barbet ԳՐԻԳԻՆԻ, s. Թաւարծի.

Barbette, s. Հողալուռ աս-
փարակ ԵԻ.

Bard ԳՐԻԳ, s. (Կեղաց) քա-
նասեղծ, բարդ, -ic, a. Բարգից.

Bare ԳՐԻԳ(Գ), a. Մերկ, ան-
ծածկոյձ, հոլանի; (զուխը)բաց;
աղքատ, կաթոս; անպատնիշ, պարզ.
=va. Հողանել, մերկացնել, քա-
նալ. -back, Մերկ. -faced ԳԵՐԻԿ.
Բացերես; անպատնիշակ; լիթի.
—foot, Բոպիկ. —headed, Գլխաբաց.
—legged, Մերկատունք. -ly, ad.
Պարզապէս; մերկ, խեղճուկ. =
s. -ness, Մերկուձիւն.

Bargain ԳՐԻԳԻՆ(Գ), s. Սա-
կարկուձիւն; պայման; շահագի-
տուձիւն, առնուող. =an. Սա-
կարկել; յարմարիլ, համաձայնիլ.
To strike a —, Սակարկել.

Bargainee ԳՐԻ, s. Գնող. -ner
ԳՐԻ, s. Վաճառող. -nor ԳՐԻ, s.
Պայմանադիր.

Barge ԳՐԻԳ, s. Զրօսանալ;
վաճառարարձ նաւ. -man, Սա-
կուկավար մառնանը.

Barilla ԳՐԻԳԻՆԻ, s. Թանձոնիկ
քի; նատրոն սօս.

Baritone, s. Վառճուձ ծայն եր

Barium ԳՐԻԳԻՆԻՆ, s. Կըռուձ Գ.

Bark ԳՐԻԳ(Գ), s. Կեղիւ (ծա-
ռոց); հաչիւն. =va. Կեղելը հա-
նել, կեղելել; կեղելով պատել. =
vt. Հանել; պողայ, լուսալ. Peru-
vian —, Քինայի կեղել.

Bark, **Barque**, s. Մակոյկ.
նաւակ; եռակայմ նաւ.

Barker ԳՐԻԳԻՆ s. Հաչող.

Barky ԳՐԻԳԻՆ, a. Կեղելուռ.

Barley ԳՐԻԳԻՆ, s. Գարի. -break,
break, Խաղ մը -corn, Գարնիտ; եր-

կայնուծ . չափ մը . -sugar, Գարե-
շաքար . -water, Փրփուր : [մոր .

Barm գործ , ճ . Փրփուր , խը .

Barmy գործի , ա . Խմորուս :

Barn գործ , ճ . Շենմարան , յար-
դանոց , մարագ :

Barnacle գործիչ , ճ . Բաղ-
քեր (խնցի) և ; կարմրասագ ; քի .
Կոժէք նաշպան եպաշտար :

Barometer գործիչ , ճ . Ծան-
րաչափ ք . -tric, -trical, ա . Ծան-
րաչափական :

Baron գործիչ , ճ . Պարոն ; էրիկ
էր . — of beef, Եզան կողիկները . -
age Վեճ , ճ . Պարոնուծիւն . -ness
Վեճ , ճ . Պարոնուծի . -ial գործիչիւն .
ա . Պարոնական : [տոն :

Baronet գործիչ , ճ . Դերպա-

Barony գործիչ , ճ . Պարոնուծիւն .

Baroscope , ճ . Ծանրագոյց .

Barouche գործիչ , ճ . Կառք մը .

Barrack գործիչ , ճ . Զորանոց ,
հիւղ . [Գերինոց :

Bar'coon գործիչ , ճ .

Bar'rator քեր , ճ . Խռովայոյց ;
խարդախ նաւապետ :

Bar'traty , ճ . Նաւապետի խա-
ղախուծիւն ; խռովայուզուծիւն .

Barrel գործիչ (ք) , ճ . Տակառ ;
ձակառաչափ ; փող (հրացանի ,
փէտուրի) : — va. (սք) Տակառը դը-
նել , ձակառակել . Double — , Երկ-
փող (հրացան) . -organ, Երգիոնիկ .

Barren գործիչ , ա . Ամուր , ան-
ծին ; անպտուղ , անբեր . — ճ . Անա-
պառ , լեռնաղայտ . -ness, Ամու-
ծիւն , անբերուծիւն . -ly, ad .

Barricade գործիչ , -de
Վեճ , ճ . Երեսփակ , ընդդիմա-
քի : — va. Պատնիշել , ամրափակել .

Barricade գործիչ , ճ . Արգել ,
պատուար ; քերդարաղար ; խափան ,
խոչ , սահման . [ամբուծիւն հոմ .

Barring-out գործիչ , ճ . Ապրս-

Barrister գործիչ , ճ . Փաստաբան .

Barrow գործիչ , ճ . Զեռքի կառք ,
յուզնակ ; առւ խոզ ; հողակոյտ
(գրեկ) . Hand — , Պատարակ :

Barter գործիչ , ճ . Փոխանա-
կուծիւն քրտնքա : — an. Փոխ-
նակել :

Bartizan գործիչ , Աշտարակիկ :

Bar'tram , ճ . Ապակեխոս , կըռ-
ուիկ : [Կիկ (հող) ք .

Baryta գործիչ , ճ . Կշռու-

Barytes գործիչ , ճ . Ծանրա-
րաս (քար) : [ծայն ; ծանրոյր ք .

Bariton գործիչ , ճ . Վառ

Barytum գործիչ , ճ . Կշռուն .

Basal գործիչ , ա . Խարսխային .

Basalt գործիչ , ճ . Երկանա-
քար ; սեւակուծ . -ic, ա . Բասանա-
կան : [ազիտուհի [F] .

Bas-bleu գործիչ , գործիչ , Գը-

Base գործիչ (ք) . Նուստ , ցած ;
աննշան ; ստորին , վարնոց ; գեւե-
հիկ , անոպայ ; բաժն (ծայն) ; ան-

հարազատ (որդի) : — ճ . Խարսխ ,
նիս , հիմ ; պատուանդան ք ; աղ-
կազմ նիւծ ք ; բամբ ծայն պատ ;
նախաներկ ; ստորոտ , սք . — va. Լաս-

տատել , հիմնել . -born , Յածազ-
գի ; պոռնկորդի . -plate, նիս մե-

քննայի . -less, գ . Անհիմն . -ly ,
ad . Նուստաբար ; ւայօրէն կեր-

պով . -ment, ճ . Գեղնայարկ . -ness,
ճ . Յածուծիւն , վատուծիւն :

Bashful գործիչ , ա . Անկոտ .

-ly, ad . Ամօխաժօրէն : -ness,

ճ . Անկոտուծիւն :

Basic գործիչ , ա . Աղկազմային

ք ; հիմնական : [մն .

Basify գործիչ , va. Աղկազ-

Basil գործիչ , ճ . Ենդասայր , շե-
ղեգր ; շահասպարտ , ռահան ; սեկ ,
կաշի . — va. Ենդասարել .

Basilar , -y գործիչ , ա . Լիմնա-
կան , խարսխի :

Basilic, -ca ԳԻՎԼԻ, ԳԻՎԻ, *s.* Ասենարահ, դասարան; մայր եկեղեցի, աճոսանիւստ :

Basilic, -al, *a.* Մայր եկեղեցւոյ; արքայերակի անոց :

Basilicon, *s.* Արքայաճարպ :

Basilisk ԴԵՎԻ, *s.* Օծարքայիկ; ծառմուղէզ; հրեանի :

Basin ԴԵՎԻ, *s.* Կոնք, շաշտ, շունիճ, պոսնարդ; ջրակայան, լճակ; ծոց; զոգ երէ; աւազան(զետոյ); լեռնամէջ, լեռնաղաշտ; նրծար : [ԳԻՎ] Բարխիս, հիմ :

Basis ԴԵՎԻ, *s.* (pl. Bases ԴԵՎԻ)

Basist ԴԵՎԻ, *s.* Բամբերգ :

Bask ԴԵՎԻ, *vn.* (Արեւը) պառկիլ, շարձալ : = *va.* Տարցնել :

Basket ԴԵՎԻ, *s.* Կողով, սաւկառ : — fish, Ասղաձուկ : — hi'lt, Ինգեղասակ (սուր) : — woman, Գոգպաճառ կին :

Bason ԴԵՎԻ, *See Basin* :

Basque ԴԵՎԻ, Զգեսի ծայր :

Bas-relief, **Bass** ԴԵՎԻ, ԴԵՎԻ, **Basso-relievo** ԴԵՎԻ, ԴԵՎԻ, *s.* Հարձրանդակ ազ գաւպարմա :

Bas ԴԵՎԻ, *s.* Ենովազայլ լեվրեֆ չի; կակիլ, Թմրի մը զերանուր; = ԴԵՎԻ, Բամբ ծայն : — viol ԴԵՎԻ, Թաւջուճակ :

Basset, *s.* Բարախաղ մը : = *vn.* (Լեռը) նորէն ելնել երէ : [ընրգ]

Basso ԴԵՎԻ, *s.* Բամբ; բամ :

Bassoon ԴԵՎԻ, *s.* Թաւափող :

Bast ԴԵՎԻ, *s.* Թմիկի կեղեւ; խիւր, մայլուխ :

Bastard ԴԵՎԻ, *a.* Անհարազատ, պիտակ; սուտ, խարդախալ : = *s.* Գոռնկորդի; վարճոց շարք : — *ize*, *va.* Անհարազատութիւնը հաստատել : — *y* ԴԵՎԻ, *s.* Անհարազատութիւն :

Baste ԴԵՎԻ, *va.* Ենծել; (իւզ)

ցանել, սրսկել, ճիծել : = *vn.* Հարեւանցի կարել, կնճել :

Bastile ԴԵՎԻ, *s.* Ամրոց :

Bastinade, -de ԴԵՎԻ, *va.* Բրածնծ ընել, ոքերը ծեծել : = *s.* Ենծ ֆալազա : [կոց]

Bastion ԴԵՎԻ, *s.* Մարտ

Bat ԴԵՎԻ, *s.* Տոփան, զաւազան, բիր; աղիւսի կտոր, ազուռ; Թերեարար երէ; ջրիկ երեսակ; բամպակի կծիկ : [խոււր]

Batch ԴԵՎԻ, *s.* Փուռ մը (հաց)

Bate ԴԵՎԻ, *s.* Կռիւ : = *va.* Նրուազնցնել :

Bateau ԴԵՎԻ, *s.* (pl. ԴԵՎԻ) Բաղնիք, լոգարան; լոգանք; մարեմանոճ, ջրեփոց Կ. Order of—, Երանշան Բաղանեաց Ա. — **brick**, Յղկարար (մեաղաց) մոսֆոքաշը :

Bathe ԴԵՎԻ, *va.* Լոգացրնել, լուալ; Թաճաւել, Խրջել : = *vn.* Թաճուլիլ, Թաճաւել; բաղնիք մտնել : = *s.* Բաղնիք, Bathing-tub, Լոգարան, շաշտ : **Bather**, *s.* Բաղնիք՝ ծով մտնող :

Bathos ԴԵՎԻ, *s.* Ուռուցիկ փրացեալ խօսքեր Գ :

Bating ԴԵՎԻ, *ad.* Բացի :

Bat'let ԴԵՎԻ, *s.* (Լուացքի) տփան :

Baton, -toon ԴԵՎԻ, ԴԵՎԻ, *s.* Յուպ, զաւազան; զօտի (պիտականիշ) Գ :

[Գորազգիք]

Batrachian ԴԵՎԻ, *s.*

Battalia ԴԵՎԻ, *s.* Ճակատ մ բանակի; բանակ : **Battalion** ԴԵՎԻ, *s.* Գումարակի թապուր : [տուրիւն Գ]

Battel ԴԵՎԻ, *s.* Դասամար

Batten ԴԵՎԻ, *va.* Գիրցնել; (երկիրը) պարտարացնել; սախակել, կաւարել : = *vn.* Գիրնալ, յափրանալ : = *s.* Նուրբ սախակ, կաւար; զոյգ հեծանք : — **ing**, *s.*

կաւար շարս, շիշի:

Batter ՂԻԴ ԴԵՐ(Դ), յս. Զար- նել; ումրակոծել; մաշեցնել; կա- մարի ձեւ սալ և. = յս. Գմբեղար- դում; զանգուած, խմոր : — ing ram, Հոյ, մանգրիոն: **-pudding**, կարկանդակ, **-er** ԴԵՐ, յս. Զարնոդ:

Bat'er, Bat'ster, յս. ձոկա- նահար :

Battery ԴԵՐԷ, յս. Հարուած, բաղխուն; բախոց, մարտկոց; հե- սանի; (ելիկերական) մարտկոց; ծեծկուռութ, կոփում էր: [շիբիկ :

Bat'ting, յս. Բամպակէ վերմակ

Battle ՂԻԴ՝ԴԱԼ(Դ), յս. Կռիւ, մարտ, պատերազմ: = յս. Մարա- ռիլ, կռուիլ: - array, ձակասա- մարտ: -ax, - axe, Տապար զե՞ - -door, - field, - ground, Պատե- րազմի դաշտը: Pitched—, ձակաս: Drawn—, Հեծելանքն անորոշ պատ- Թո — the watch, Շահասակել:

Battement, յս. Ակուա՝ կեռիք պարսպի:

Battue ՂԻԴ՝ԴԱՆ, յս. Մացառ- ները զարնելը (երէները դուրս հանելու համար) : [բէննի:

Bau'bee, Baw'bee, յս. Կէս:

Bauble. Bawble ՂԻԴ՝ԴԱԼ, յս. Յիմարուծեան զաւազան, մար- տակ; բոժոժ, ուլունք; խաղալիկ:

Bauxite, Beauxite ՂԻԴ՝ԴԱՆ, Բարեբար: **Bavin** ՂԻԴ՝ԴԱՆ, յս. Շերտ:

Bawd ՂԻԴ՝ԴԱՆ, յս. Բողարած (կին)

Bawdy, ա. Լիկի, բոզ:

Bawl ՂԻԴ՝ԴԱՆ(Դ), յս. Գոռալ, կանչել, ձնել: = յս. ձիչ, աղաղակ- **-er**, ձիչոդ, պոռացող :

Bay ՂԻԴ, ա. Շառւտ (ծի) *sornu*: Dark—, Աջխէս եաղազ: = յս. Գոգ, խորշ (ծովու); որժաժակ է; խո- սանոց; ք. Դափնի, քարքիոն: = *an*. Հաչիլ: -berry, Դափնեպտուղ: -ram, -water, Դափնօղի: -salt, Ծո-

վու ալ : -tree, Սարդենի *skiffik*:

Bayadere, յս. Գուտան հնդկի:

Bayard ՂԻԴ՝ԴԱՆ, յս. (Շառուս)ծի:

Bayonet ՂԻԴ՝ԴԱՆ, յս. Սուրիս:

Bazaar, -zar ՂԻԴ՝ԴԱՆ, յս. Շուկայ;

վաճառահանդէս : [խունկ խեչը:

Bdellium ՂԻԴ՝ԴԱՆ, յս. Բարա-

Be, ՂԻ *prefix*, Անուանց եւ սծա- կանաց սկիզբը դրուելով զանոճի կրայացնէ շէլ, . . . Եւ նշանա- կութեամբ : Bedew, Յօդել, Bedim, Նսեմել:

Be ՂԻ *vn. & aux.* (Ind. Am. art. is, *pl.* Are; *past.* Was, *pl.* Were *pp.* Been) Լինել, ըլլալ, զենուիլ : Let be, Միայնակ Թողուլ, չդաչիլ: There is, are Կայ: As it were, Իբրեւ Թէ : So be it, Եղիցի : Դիցուք Թէ : To be at, To be about, To be up to To be after, Ընել, ըլլալ:

Beach ՂԻԴ, յս. (Աւազուս) ափ, ծովագր: = *va.* (Նաւը) խրիլ :

Beacon ՂԻԴ՝ԴԱՆ(Դ), յս. (Վշտանի) նշան; ծողանշան (ի ծովու) և. = *va.* նշան սալ, աղբարտել:

Bead ՂԻԴ, յս. Համբիջի հաս: *pl.* Վարդարան, համբիջ; կանիլ, շիմ: —proof, Փրօքուս (տոբուոր) ողի: —roll, Յուլցակ (աղօթեկի ան- ծանց) ղո. - house, Աղբասանոց : Beadsman ՂԻԴ՝ԴԱՆ, Աղօթարար, միշ- նորդ: -ing, յս. Հասածու անրակ է:

Beadle ՂԻԴ՝ԴԱՆ, յս. Նուիրակ ԴԻԴ; բարապան; ժամկոց: **-ship**, յս.

Beagle ՂԻԴ, յս. Բարակ բագր: **Beak** ՂԻԴ, յս. Կտուց; լեզու (երկ- րի); ցռուկ (սաւու): **-ed**, ՂԻԴ, Կցուոր: **Beak'er**, յս. Դաւան:

Beana ՂԻԴ՝ԴԱՆ(Դ), յս. Գերան, հե- ծան; լծակ (կշռոց); թղի (կա- ուաց) օգ; ծաղ (խարսիսի); ճառ- գայի, շառաւիղ : = *vn.* ճառա- գայի, ցոլանալ, փայլիլ: = *va.* Յոլացնել, (ճառագայի) արժա-

կել : -bird, ձանճրաղ է- -tree, Ալիզանի, -less, a. ՄԹին; սխուր, ազօս, նսեմ :

Beamy, a. լուսածաճանել, պայծառ; ստուար, մեծդի; կոտշուար :

Beam շէթ, s. Բակիւ; խորիւ. Common—, Ոլոռ : - by, Ոլոռնաճանճ :

Bear զէր, va. (Bore, Born or Borne) Կրել; ծնանիլ; համբերել, ժուծել; ընդունիլ; Հնծայել, պրզարերել; վարել, կասարել; Արծե-ՅզՅոց արժէքը կոտրել, Ե. Չոզարերել; կոխել, ծանրանալ; յարժարիլ, վերարերիլ. To— away, ար Հոգին երթալ; քաշուռիլ. To — back, ետ երթալ. To—date, Թիւ կրել. To —down upon, Մղել, վարել. To —down, ձնշել, ճգնել. To — a hand, Օգնել, փութալ. To — off, Հեռանալ, քաշուռիլ. To— on, Օգնել, մղել; յարաջանալ. To —one's self վարուիլ. To — out, Համբերել, հաստանել. To— palm, Յողճական լինել. To— through, Առաջնորդել, ուղղել. To—up, Չաշտանել. To —upon, To—with, Կրել, համբերել :

Bear զէր, s. Արջ; վայրենի, կոպիտ; վայրախաղաց (սակարանի) opp. Bull. Great, Little—, Մեծ, փոքր Արջ կամուս. - baiting, Արջտհարսուծիւն, որս : - bind, Արջակապ, գեղձ վայրի : - garden, Արջասան ; խոզվայոյզ ժողով : -grease, Օծանոյշ բոտադա : -'s foot, Արանդ , արջամազիլ : -skin, Արջենի, -ward, Արջապահ :

Bearable, a. Տանելի; կրելի : **Bear'd** զէր, s. Մորուք; քիւս, փուշ(հասկի) :—va. Մորուքը փետել քաշել; արհամարհել : -ed զէր, a. Մորուսուոր : -less, a. Անմորուք, նորաթ :

Bearer զէր, s. Բերող, կրող; զիակիր :

Bearing զէր, s. վարմունք, ընծացք; դիրք, վերարերուծիւն, յարարերուծիւն ; ծնանիլը, արտարուծիւն; նեցուկ Ե; վահանարածք Բ+; արժ, բարձիկ Բ+ :

Bearish, a. Արջի պէս, կոշտ :

Beast զիւր, s. Զորքոսանի, անասուն, զազան; անասնական, ստորդի. A — of burden, Գրաս. -liness, s. Անբանութիւն, անասնութիւն ; պղծութիւն : -ly, ad. Անասնօրէն, զազանօրէն :

Beat զէր, va. (Beat, -en) Զարնել, ծեծել; մանրել, փշրել, կոտրել; յաղթել, սփել; Սմբուկ զարնել :—Ե. Զարնել, բարախել; յուզել, խոզկել; հովին ղէմ նաւարկել :—s. Զարուած, բաղիւն; (երակի) զարկ; ժամանակ, չափ եւ; շրջան, պոսոյ ; սոգորական ծանրայ :—a. Յոգնած. To—about, Խօսք նետել; հիռ զալ; փնտռել. To—in, Մտնել; ներս հրել. To—into, Դըժուարաւ ուսանիլ. To— time Զափ ղոնել էր. To—up, Յարժակիլ, վերան իյնալ. To—up for, Զօրք ժողվել. To be — out, Զարաշար յոզնիլ :

Beaten զիւր, a. Աւրուած, մաշած, ծեծուած ; հարժուած :

Beater, s. Զարնող, (սափանա)հար; տփան, Թակ :

Beatific, -al զիւր, s. Իւր, a. Երանաւէտ, երանական, -ally, ad. Երանութեամբ : -ation, s. Երանացում Ա+ :

Beatify զիւր, s. Իւր, va. Երանացնել ; երջանկացնել ; երանելիաց կարգը դասել (զօր) Դ+ :

Beating, s. Զարուած, ծեծ, ապակ; (երակի) զարկ; հովին ղէմ նաւարկութիւն :

Beatitude գերհիշման, ս. Եր-
ջանկութիւն, երանաւէտ կեանք.
pl. (ինն) Երանութիւնք .

Beau, րօ. (pl. Fr. Beaux, Eng.
Beaus րօւ), Վայելչազգես շիւ ;
պնասաւէր հօսպա ; ասպես, սար-
փաւոր (սիկնանց) . — Ideal արդէւ,
Կեղատիպար . — jolais Եօյ, Պուր-
կոնեան ընտիր զինի . — Mond Եօյր,
Բարձր ընկերութիւն . — Ish արժէ,
a. Հագուած, շքուած :

Beauteous գերհիշման, a. Գե-
ղանի . — ness, s. Գեղ, շնորհ . — ly.

Beautiful գերհիշման, a. Գե-
ղեցիկ, վայելուչ ; պատուական,
ընտիր . — ly, ad. Վայելչապէս . —
ness, s. Գեղեցկութիւն, վայել-
չութիւն .

Beautify գերհիշման, va. Գե-
ղեցկացնել, զարգարել . = vn. Գե-
ղեցկանալ, պնասել . — tifier ֆի-
շար, Կեղեցկացնող .

Beautify գերհիշման, s. Գեղ, զե-
ղեցկութիւն ; շնորհք, հրապոյր ;
գեղուհի, գեղանոյշ . — spot, Կեղծ
պիսակ, գեղանիշ :

Beaver գերհիշման, s. Կուղը, շըն-
ջի գունուզ ; կրքենի (փեղոյր) ;
ստուի մը գաւթօր . (երկսի) պահ-
պանակ . **Bebirine**, s. Բերիբիս ր .

Beccafico, s. Բզախայծ ր .

Beccalm գերհիշման, va. Հանդար-
եցնել .

Became' pp. of To Become .

Because գերհիշման con. Բանզի,
արդինեան ; համար, վասն .

Bechance գերհիշման, va. Պատահիլ .

Becharm գերհիշման, va. Դիւթել .

Beck գերհիշման, s. (Չեղոյր, զխոյ)
կան .

Beek, Beekon գերհիշման, an.
Կան ընել, ակնարկել ; հրամայել .

Become գերհիշման, vn. (Became,
Become) Ըլլալ, դառնալ . = va.

Երանարիլ պատշաճիլ .

Becoming գերհիշման, a. Վայել-
լուչ, յարմար . — ness, s. Վայել-
չութիւն . — ly, ad.

Bed գերհիշման, s. Անկողին, մահիճ ;
ամուսնութիւն ; ածու, ախօսա-
մէջ ; փոս, յասակ (գետի) ; խաւ,
շար, նիստ եւլ . = va. Պակեցնել ;
սնկել ; (հողով) ծածկել ; տղաւո-
րել . = vn. Պակելիլ . — of justice,
(Արքայի ներկայութեամբ) աւա-
զատողով ր . To be brought to —,
մտանիլ . To make the —, Անկողին
շտկել . From — and board, Էրիկ կըն-
կան առժամեայ բաժանում . — bug,
Մլուկ . — chair, Հիւսնողի բարձիկք .
— chamber, Ննջարան . — clothes արջ,
Մահճեղէնք . — fellow, Անկողնակից .
— pan, Տարջուրի շիշ ; փշաման . —
piece, — plate, Նիստ, ոտք Եւլ . — quilt,
Վերմակի . — rite, Ամուսնական ա-
սօնութիւն . — room, Ննջասենեակ .
— side, Սնարք . — stead, Խշտեակ, տխր .
— tick, Մահճեղինաց դարան . — time,
Ննջածամ .

Bedab'ble, va. Բըջել .

Bedagle, va. Յետխոնիլ .

Bedash, va. Բանալ, Բըջել .

Bedaub, va. Բսել, շաղախել .

Bedaz'zle, va. Խոսողել (աչքը) .

Bedding գերհիշման, s. Անկողնի

կազմածք, անկողնայք ; դիրք խա-
ւուց երլ . **Bedeck**, va. Չարգարել .

Bed'ehouse, s. Անկլանոց .

Bedevil գերհիշման, va. Աւրջը-
կել, խանգարել ; կեղերել .

Bedew գերհիշման, va. Յօղիլ .

Bedight գերհիշման, va. Չարգարել .

Bedim, va. Նսեմել .

Bedizen գերհիշման, va. Անհաշա-
կօրէն զարգարել, փերեւեցիլ .

Bedlam գերհիշման, s. Յիմարա-
նոց ; ժխոր, արմուկ . — ite Եւլ .
s. Յիմար .

Bedouin, *s.* Գետնին Արաբ.
Bedraggle, *va.* Աղտոտել.
Bedrid, -den ղեբեբ, ղեբեբ, *a.* Ինդ, անդամալոյծ.
Bedye ղեբե, *va.* Ներկել.
Bee բ, *s.* Մեղու, զամբուռ; գիշերաչանուծիւն : -bread, Կեր մեղուորդաց, -eater, Մեղուարաղ, -flower, Աղուխաճուր ասիկայ, -glue, Ականամոմ, -hive, Փեթակ, մեղուանոց : -house, Մեղուտուն : -line, Ուղիղ զիծ : -master, Մեղուարոյծ : Bees-wax, Մեղրամոմ : -wing, Բորբոս հին զինւոյ : Queen— Գարնայր : Humble—, Բոռ :
Beech բեչ, *s.* Փեկոն կիչկեկն բ, -mast, ուն, Փիճապտուղ : -en, ղեբե *a.* Փեկոնէ :
Beef բեֆ, *s.* Արջառ (կով, եզ, ցուլ) սրդոր : եզան կովու միս : = *a.* եզան մտէ, -eater, Թանձրամարմին; գեղարդուոր (զինւոր)եւ : -steak -բեբե, եզի կասկարա պիֆ-դեֆ : **Been**, *pp.* of To be
Beer բեր, *s.* Գարեջուր :
Beet բետ, *s.* ձակնդեղ :
Beetle բեթլ, *s.* Թակ, փան : բղէզ մը, շերտիակոծ; —browed, ձակասը ցցուած : —headed, Կեբեբ, Տափանզուխ, ապուշ :
Beeves բեբե, *pl.* Արջառ :
Befall բեֆալ, *an.* (-fell, -fallen) Գասահիլ, հանդիպիլ, ըլլալ :
Befit, *va.* Եարմարիլ, վայելիլ :
Befogged բեֆոգ, *a.* Միգապաս : **Befool**, *va.* Խաբել :
Before բեֆոր, *pr.* Առջեւ : առաջ, նախքան : զիմացը : = *ad.* Առջեւէն; արդէն, յառաջագոյն : -cited, -mentioned, վերոյիշեալ : -hand, Կանխաւ : առաջէն, կանխիկ : -time, երբեմն, ասենով :
Befoul բեֆալ, *va.* Աղտոտել :
Befriend, *va.* Սէր ցցնել [ւոր :

Befringed բեֆրիգ, *a.* Ծոպա-
Beg գի(բ), *va.* Ինդրել, աղա-
 ջել, պաղտել; համարել : = *vn.* Մուրալ :
Beget գիբե, *va.* (-got or -gat, -gotten), Մնանիլ; արտադրել, -ter.
Beggar գիբեր, *a.* Մուրացիկ = *va.* : Մուրացնել ; աղքատնել, գրկել : -ly, *a.* Մուրացիկ, կծծի; խեղճ : -liness, *s.* [անկուծիւն :
Beg'gary, *s.* Ինդուծիւն, քը-
Begild, *va.* Ուխտովել :
Begia գիբե, *an.* (Began, Begun) Սկսիլ, ծագիլ ; ծեռք զարնել : -ner գիբեբեր, *s.* Ծորուս, համարակ-
 -ing գիբեբե, *s.* Սկսուած, սկիզբ, ծագում; նախափորձ : In the —, Ի սկզբանէ :
Begird գերբ, *va.* Գոծ որիլ :
Begnew գեք, *va.* Խոծնել :
Begone գիբե, *int.* Կորիք :
Begonia, *s.* Բեզոնեայր բ :
Begot, -ten գեթ, գեթ, *pp.* of **Beget**. The only — ten, Միա-
 ծին (որդի) :
Begrease գերե, *va.* Իւղոտել :
Begrime, *va.* Աղտոտել :
Begrudge գերջ, *va.* Խնայել :
Beguile գիբուլ(բ), *va.* Խաբել, հրապուրել, նենգել ; մոռցնել, անցնել : -ment, *s.* Խաբելը : -guiler, *s.* Խաբող :
Behalf բեհալֆ, *s.* Շահ, օգուտ; առաւելուծիւն; շնորհ : In —of, Ի զիմաց, վասն :
Behave բեհեյվ(բ), *an.* Կենցաղիլ, վարուիլ, ընծացք ցցնել; գործել : To — his anger, Բարկուծիւնը զոսել : [ընծացք, կենցաղ :
Behavior բեհեյվեր, *s.* Վարք :
Behead գիբեթ, *va.* Գլխատել :
Behemoth, *s.* Բեհեմովդ Աբ :
Behen գիբե, *s.* Իշաբեղ բ :
Behest, *s.* Հրաման, հրովար-

ակ **Behind** ԴԷՆԻՊ՝, *pr.* ետև ետք; *usr* ին, վարի = *ad.* ետք, ետև; ուշ. —hand, Ուշ; դանդաղ, յեամանաց. —time, Ժամանակէն ուշ

Behold ԴԷՎՈ՛, *vn.* (*ppa.* Be held) նայիլ, դիտել = *va.* Չննել; տեսնել, նշմարել | Behold! Ահաւաասիկ. —er —բըբ, *s.* Հանդիսասես; վկայ **Beholden** ԿՈ՛ՒՆ, *a.* Պարտաւոր; երախտապարտ :

Behold'ing, *a.* Սեխպեայ | **Behoof** ԴԷՎՈ՛Ք՝, *s.* Շահ, օգուտ, առաւելում թիւն :

Behoove, —**hove** ԿՈ՛ՒՂ(Գ), *va.* Պէտք, յարմար, օգտակար ըլլալ :

Beige ԴԷՎՈ՛Ք՝, *s.* Բնեքինեայ բուրդ **Being** ԴԷՎՈ՛Ք՝, *s.* Էութիւն, գոյութիւն; էակ | In —, Գոյ եղող | To have a —, Գոյ լինել :

Belabor ԴԷՎՈ՛ՒՐ, *va.* Աշխատել; ծծծել; Թրջել :

Belate, *va.* Յապաղել :

Belay ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *va.* Կասանել | —ing *pin.* Պողիզ, պնդարող արձառնը լեզիյի ն. . .

Belch ԴԷՎՈ՛ՒՆ(Գ), *an.* Փսիտել; ըզզայտել, երծկատել = *s.* Զգայունութիւնը :

Bel'dame ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *s.* Զատուկ :

Beleaguer ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *va.* Պաշարել, պատել | [սեցի հ. . .

Bel'm'nite ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *s.* Նիսիտ

Bel-esprit ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *s.* Զարգաւուն միտք, սպանդ[F] | [տուն :

Bel'fry, ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *s.* Զանգակաւ

Belie ԴԷՎՈ՛ՒՆ(Գ), *va.* Հերքել, ժխտել, սուտ հանել; ցրպարել :

Belief ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *s.* Համոզում, հաւատք; դաւանութիւն, հաւատ : Easy, ready of —, Դիւրահաւան : An article of —, Հաւատարկիք :

Believ'able, *a.* Հաւատարկ :

Believe ԴԷՎՈ՛ՒՆ(Գ), *va.* Հաւատալ, վստահիլ = *vn.* Համոզուիլ,

համարիլ | [եայ :

Believer ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *a.* Հաւատաց

Belike ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *ad.* Թերեւս, հավանականաբար :

Bell ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *s.* Զանգակ, հնչակ, բոժոժ; բաժակ (ծաղկի) | *pl.* ԴԷՎՈ՛ՒՆ | Կիսածամբ (հարուստ զանգակի) ն. . . To beer away the —, Շահիլ; գերազանցել | To bear the —, Առաջնորդել | To — the cat, Բոժոժը կախիլ, առջի քայլն առնուլ | —bird, Զանգահաւ ԲՈ՛ՒՆ | —buoy ԴԷՎՈ՛ՒՆ, Զանգաւոր խարսխանիչ | —crank, Զանգախիղք | —cat, Զանգածածք | —faced ԴԷՎՈ՛ՒՆ, Կորընթաւոր (մուրճ) | —flower, Զանգակածաղիկ, բոժոժիկ | —founder, Զանգածոյլ | —man, Զանգակահար, պահապան | —pull, Զանգակի ջուան | —ringer, Զանգակահար | —wether ԴԷՎՈ՛ՒՆ, Բոժոժակիր յառաջննաց ոչխար :

Belladonna ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *s.* Նիկատակ, ասրոպ կիւղեղ արեւոյ օրու | **Belle** ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *s.* Գեղունի[F] :

Belles-lettres ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *pl.* Գեղեցիկ դպրութիւն :

Bell'icose ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *a.* Մարսիկ, սազմասէր; մարտաշունչ (մատ) :

Belligerent ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *a.* Պատերազանող-կոտորուկ :

Bellow ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *vn.* Բառաւել, մունչել, պոռալ; հեծեծել = *s.* Հեկեկանք, կական :

Bellows ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *va.* *sing & pl.* Փռըք ֆորսիկ | —fish, Մընգածուկ :

Belluine ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *a.* Անասնական :

Belly ԴԷՎՈ՛ՒՆ, *s.* Փոր, որովայն = *vn.* Ուռիլ | —ache ԴԷՎՈ՛ՒՆ, Խիթ սակ. ճը | —band, Փոկ զօջան | —bound, Փորը պինդ | —ful, *s.* Կշտանալիք :

Belong ԴԷՎՈ՛ՒՆ(Գ), *vn.* Վերաբերել, պատկանիլ ; (յատուկ) լինիլ | —ing ԴԷՎՈ՛ՒՆ(Գ), *a.* Վերաբերեալ = *s.* Յարակից՝ վերաբերեալ իրեր :

Beloved, as an adj. Իւրեւր, as a pt. Դիւել', Սիրեցեալ, սիրելի.

Below Կիս, pr. Տակը, վարը, ներքոյ. =ad. Տակը, վարը; յերկրի; ի դոճոսս; usnrին դասարանի մէջ. Down—վարը, usnrել. Here —, Աս. The realms of—, Սանդարամեք, usnrին զաւառք.

Belt Դիւ, s. Փոկ, կամար, գօշի. = ca. Կօսի կապել, պատել.

Belting Բի, s. Փոկեղէնք.

Beluga, s. ձերմակ զլիկն.

Belvedere Բելլե', s. Հովանոց, արեւնակ Կ; ամառանոց.

Bemire Բեմիր', ca. Յնխոսել.

Bemoan Բեմօն' (բ), ca. Ողբալ.

Bemoock', ca. Սաղրել.

Ben Դն, s. Բանքնկոյզ.

Bench Դն, s. Նսարան; զօրձասեղան; բազմական, ասեան (դասաւորաց); դասաւորք; արուկերք; -mark, Կիսանիշ(ի հարկաւորութեան). -show, Յուցանողէշանոց. -war'rant, Կանխգիր էր.

Benecher Եր s. Դասաւոր; երիցագոյն (փաստարանաց).

Bend Դն, ca. (Bent poet. Bend) Մոսել, կորացնել; Սիւրել, շեղեցնել; (բանի մը) յօժարիլ, հակամիտիլ; պարանը խարխալիկ կապել և. = ca. Մոսիլ, կրիլ, ձկիլ; միտել, խոնարհիլ; շեղիլ; = s. Մոսելիւն, կորուսիւն; ձկում, Սերուճ; ծայր; զարձուածք; հակում, միտում; հանգոյց, կապ և. կամար Բ; կաշիին հաս կողմը. To—the brow, Յօնքերը պատել.

Benevolent Բեւոլենտ', a. Բարեսէր, մարգասէր. -ly, ad. Բարեսիրաբար.

Bend Դն, ca. (Bent poet. Bend) Մոսել, կորացնել; Սիւրել, շեղեցնել; (բանի մը) յօժարիլ, հակամիտիլ; պարանը խարխալիկ կապել և. = ca. Մոսիլ, կրիլ, ձկիլ; միտել, խոնարհիլ; շեղիլ; = s. Մոսելիւն, կորուսիւն; ձկում, Սերուճ; ծայր; զարձուածք; հակում, միտում; հանգոյց, կապ և. կամար Բ; կաշիին հաս կողմը. To—the brow, Յօնքերը պատել.

Benevolence Բեւոլենտե', s. Ազնուութիւն, մարգասիրութիւն, բարեսիրութիւն.

Benight Բեյնայտ', ca. Նսեմել, միտցնել; զգիտութեան ենթարկել.

Benign Բեյնայտ', a. Բարեսէր, մարգասէր, ազնիւ.

Benignant Բեյնայտ', a. Գեթած, ազնիւ, ինք. Benignly Բե, ad. Բազրուութեամբ, սիրով.

Benignity Բեյնայտե', s. Մարգասիրութիւն, ինքութիւն; բաղարարութիւն.

Benison Բեյնիզ', s. Օրհնութիւն, օրհնեք.

Ben'shee, s. Համբարու [Ir.]

Bent, pp. of Bend, Կոր, ծուռ.

Benediction Բեյնիկտիզ', s. Օրհնութիւն; զօհութիւն.

Benefaction Բեֆէկտիզ', s. Բարեգործութիւն, բարեգործութիւն. **Benefactor**, s. Բարեգործ, -factress Բեֆէկտրիս, s. Բարեգործուհի.

Benefice Բեֆիս', s. Կնորհ; վասակ; հոգեւոր հաստատարութիւն.

Beneficed Բեֆիս', a. Հաստատար.

Beneficence Բեֆիսենտե', s. Բարեգործութիւն, բարեգործութիւն. **Beneficent** Բեֆիսենտ', a. Բարեգործ, երեսմար. -ly, ad.

Beneficial Բեֆիսիւլե', a. Նահաւէտ, շահաւոր; արդիւնաւոր, հասաւոր էր. -ly, ad.

Beneficiary Բեֆիսիւլերի, a. Հաստատար; նպաստաւոր; աւաստաւոր.

Benefit Բեֆիտ', s. Բարեգործութիւն, շահ; շահ, օգուտ; ի նպաստ ներկայացում; առանձնաշնորհումներ է. = ca. Օգուտ բնիլ, օգտակար բլլալ. = ca. Նահիլ, օգտուիլ.

Benevolent Բեւոլենտ', a. Բարեսէր, մարգասէր. -ly, ad. Բարեսիրաբար.

Benevolence Բեւոլենտե', s. Ազնուութիւն, մարգասիրութիւն, բարեսիրութիւն.

Benight Բեյնայտ', ca. Նսեմել, միտցնել; զգիտութեան ենթարկել.

Benign Բեյնայտ', a. Բարեսէր, մարգասէր, ազնիւ.

Benignant Բեյնայտ', a. Գեթած, ազնիւ, ինք. Benignly Բե, ad. Բազրուութեամբ, սիրով.

Benignity Բեյնայտե', s. Մարգասիրութիւն, ինքութիւն; բաղարարութիւն.

Benison Բեյնիզ', s. Օրհնութիւն, օրհնեք.

Ben'shee, s. Համբարու [Ir.]

Bent, pp. of Bend, Կոր, ծուռ.

==s. կորուսիւն ; հակում ; ծրկ-
սում : -grass, Սէզ այրոց :

Benumb գեղձ,՝, va. Բնդարմա-
ցընել ; Թմնեցնել :

Ben'zine, s. Բնալինդրուկ Կ.

Benzoic գեղձ,՝, a. Կնդրա-
կային : -zoline, Կնդրածին ԹՅՈւ.

Benzoin գեղձ,՝, s. Կնդրուկ :

Bepaint,՝, va. Սնգուրել ; շը-
պարել : [Փռշեզոծել :

Bepowder գեղձ,՝, va.

Bepraise գեղձ,՝, va. Ձափա-
զանց զովել :

Bequeath գեղձ,՝, va. Կա-
կել, հրիտակ ընել : **Bequeather**

s. Կակարար :

Bequest գեղձ,՝, s. Հրիտակ :

Berate գեղձ,՝, va. Ձեխել :

Bereave գեղձ,՝ (-reaved գեղձ,՝,
Bereft), va. Զրկել ; կորոպսել ;

լափշսակել : -ment, s. Զրկանք ;
կորոպուս :

Berg ղըձ,՝, s. Սառնալեռ : -
Bergmehl -Գլ, Բրածոյ ալիւր Գլ :

Bergamot ղըձ,՝, s. Նա-
րինջ մր ; արքայասանձ ; շարքա-
սուփ :

Berlin ղըձ,՝ s. Կառք մր : -
shop, Նորածուռնեանց վաճա-
րասուն :

Berm ղըձ,՝, s. Պատուարի եւ
պարկէն փոսի մէջքեղ ճաւրայ,
կածան. [նարդեան (կրօնաւոր) :

Bernardin ղըձ,՝, s. Բեռ-

Berry գեղձ,՝, s. Հասապտուղ ;
ձկան հակկիթ : ==va. Պարբերել :

Berserk ղըձ,՝, s. Գոռմար-
թիկ, քաջ պատերազմող :

Berth ղըձ,՝, s. Ննջատնեակ
նաւու ; պաշտօն, գործ : To give a

wide —, Հեռուն մնալ : -age, s.

Խարսխարկէք :

Beryle գեղձ,՝, s. Բիւրեղ : -line
գեղձ,՝, s. Բիւրեղանման :

Beseech գեղձ,՝ (Besought գե-
ղձ,՝) : ==va. Աղաչել, պաղաթիլ,
մաղթել : -ingly, ad. Աղաչանք :

-er ղը, s. [յարմարիլ :

Beseem գեղձ,՝, va. Վայել ;

Beset գեղձ,՝, va. Պատել, պա-
շարել ; ստիպել ; թագնապեցնել :

-ment, s. Պաշարում ; ստիպում :

-ting, a. Թագնապիչ, թռնաղատող :

Beshrew գեղձ,՝, va. Անիծել,
նզովել :

Beside գեղձ,՝, pr. Գովը, մժ-
քը, առ ; բաց ի ; արտարոյ — one's
self, Խենդ, ապուշ :

Besides գեղձ,՝, ad. Եւս, ալ
աւելի ; դարձեալ : ==pr. Բաց ի . . .

ի զառ : **Besiege** գեղձ,՝ (թ), va.
Պաշարել : -ment, s. Պաշարում :

Besique, -ique գեղձ,՝, s.
Թղթախաղ մր : [Աւելել :

Besom գեղձ,՝, s. Աւելի : ==va.

Besot գեղձ,՝, va. Արեքցնել ;
թնացնել, ապուշ ընել : -tedly,

ad. Յիմարարար : -tedness, s.
Գինովուծիւն, ցնորում :

Besaught p. of **Beseech**.

Bespatter գեղձ,՝, va. Բը-
ծաւորել ; աղետողել, զրպարել ;
թամբասել :

Bespeak -բէթ, (-poke, -poken),
va. Յանձնարարել ; առաջնորդել ;
ցցնել ; խօսիլ, ուղղել :

Best գեղձ,՝ (superl. of Good) a.
Ամենաբարի ; լաւագոյն ; ընտելա-

գոյն : ==s. Ծայրագոյն շանք՝ ճիգ
== (superl. of Well) ad. Լաւ, լա-

ւագոյն, լաւ եւս. At —, Լաւա-

պէս. To do one's—, Զեռքէն եկա-

ծը ընել : To make the —, Ռեւէ
թանով մը զոհանալ :

Bestead գեղձ,՝, va. Օգտա-
կար ըլլալ, զետեղել, տեղաւորել,
գործի դնել : [Կան :

Bestial գեղձ,՝, a. Անասնա-

Bestow գ-տ' (տ) , ca. ՄՅԵ-
 րել; պահել; ընծանել, ընծայել;
 տօրինել: **-al, -ment** -տ'ել, Մը-
 Պերել: ընծայում: կարգադրում:
Bestraught գ-տ' (տ), a. Յնգած:
Bestride գ-տ' (տ) , (-rid, -rode,
 -ridden), ca. Չի հեծնել, աշանա-
 կել: սրունքները լարելով կենալ
 նստիլ: [գնել]

Bet գ-տ' , s. Գրու: =ca. Գրու
Betake գ-տ' (տ) (-took, -taken),
 ca. Վերագործնել, գիծել; քաշ-
 ուիլ, երծալ: ծնո նամուխ բլրալ
Betel գ-տ' (տ), s. Գողգոթի մը, Երմ.
 բուր

Bethel գ-տ' (տ) , s. Մասուռ:
Bethink գ-տ' (տ) , (Bethought -
 գ-տ' (տ) , ca. Յիշել, վերակոչել:
 խորհիլ: [պատահիլ, լինիլ]

Betide գ-տ' (տ) , ca. Հանկուպիլ,
Betime, -mes գ-տ' (տ) , ad.
 Յարժար ժամանակին: շատ կա-
 նուխ: [Իրեն: ոչնչու թիւն]

Betise գ-տ' (տ) , s. Անրևըրու:
Betoken գ-տ' (տ) , ca. Նշանա-
 կել, ցցնել: գուշակել:

Betony, -nica գ-տ' (տ) , s. Լո-
 ասեւմ, Յնարոս ֆարքե օբու:

Betray գ-տ' (տ) (-), ca. Մասնել,
 յայննել: դրձել: խաբել: **-al**, s.
 Մասնու թիւն: **-er**, a. Մասնըլ:
 գուսան:

Betroth գ-տ' (տ) , ca. Նշանել:
 նշանակել: **-al, -ment, -ing**, s.
 նշանակում թիւն:

Better գ-տ' (տ) , ca. Գոյն (տ) ,
 Աւելի լաւ, լաւագոյն: ընտելա-
 գոյն: գեղեցկագոյն: =ca. Աւաւե-
 լու թիւն, յաղթու թիւն: ք- Իլլա-
 ւոր, մեծաւոր: =ca. Կարգ
 Well, Բաշ, լաւ, լաւագու: =ca.
 Բարեքել, Բոր = Կարգ Ալէկ
 կամ գէշ: բարձր: to be the — 0:
 տիլ: I: Ե = Ե. Կաւաւալ:

I had —, Կաւ կրկայ, եՅէ (ընեմ),
-ment, s. Բարեքում:

Better, -tor, s. Գրուադիր:
Betty գ-տ' (տ) , s. Կնահանոյ:
 (սանձի օնել) յարգապատ շիշ մը:
 նրգաքեկ ծոյ (գողգոթ):

Between գ-տ' (տ) , p. Մէջ,
 մէջքեղ: =decks, Միջնայարկ —,
 Far —, Հազիւ:

Betwixt գ-տ' (տ) , p. Մէջ,
 մէջքեղ: — and between, Կիսակէս:

Bevel գ-տ' (տ) , s. Անկիւնաչափ:
 =ca. Ծուռ, շեղ: =ca. Անկիւնել,
 ծուռել, -gear, Կոնսանել ընդադոյցը:

Beverage գ-տ' (տ) , s. Ըմպե-
 լիք: [սրկնանոյ, խումբ]:

Bevy գ-տ' (տ) , s. Երամ, սարմ:

Bewail գ-տ' (տ) , Ողբալ: սգալ,
 կոծել: **Beware** գ-տ' (տ) , ca. Ըջ-
 գուշանալ: =ca. Զգոյշ լիւր:

Bewilder գ-տ' (տ) , ca. Մոլոր-
 ցրնել: շփոթել: խառնակել: **-**
ment, s. Ենթու թիւն:

Bewitch գ-տ' (տ) , ca. Կախար-
 դել, դիւ թել: յախշակել: **-ery** -
 լըն, **-ment**, s. Դիւ թու թիւն: իը-
 ւապոյր: զմայր: [նել]

Bewray գ-տ' (տ) (-), ca. Մաս:

Beyond գ-տ' (տ) , p. Անդին;
 գեր բան: արտարայ: աւաւել բան:
 =ca. Անդաւոր, անդր, ան:

Bezel գ-տ' (տ) , s. Անկնակալի շմա-
 սանոյ, յանալ:

Beware գ-տ' (տ) , s. Անեկարար:

Bias գ-տ' (տ) , s. Բասարում: ար-
 կանչում թիւն, յօծարու թիւն: ցար-
 մաւու թիւն: =ca. Բասարայիլ:
 =ca. Հակամիջիլ, ըստարցնել:

Biaxial գ-տ' (տ) , s. Երգու-
 աւնոյր գ-տ':

Bib, s. Գոմ յալ: **-acious** գ-տ'
 գ-տ' (տ) , s. Գնեւել: **-acety**, -Գր-
 նստը: ո թիւն: **Bibba sic**, ca. Եր-
 իլ լի լի լի լի: =ca. Զուռն, Ս-Գրիլ:

Bible ԴՅՂԼ, s. Աստուածա-
Biblical ղեղեմեան, a. Ս. Իրոց.
Bibliography Կրթիչ, s. Մա-
 տնախօսութիւն, մատենագիտու-
 Թիւն; -**pher** -փեր, s. Մատենա-
 խօս. -**phic**, a. Մատենագիտական.
Bibliola'try, s. Գրագրաշու-
 Թիւն; կոյր հաւատ: -**man'ia**, s.
 Գրասիրութ. -**maniae**, -**phile**
 -փիլ, a. Գրամոլ, գրատէր. [ճառ.
Bibliopole' -**list**, s. Գրավա-
Bibliotheca Գրքեր, s. Մա-
 տնադարան: [կերպ.
Bibulous -ուլու, a. Սպնգա-
Bicapsular Դեմքեւեր, a. Երկ-
 պատիծ: [Երկքանձխառ Գ.
Bicarbonate ղեմքեղեմեան, s.
Bice, **Bise** Գոյ, s. Խուլի
 սել զոյն Կ. [Երկզկի
Bicephalous Գոյեմեան, a.
Biceps Գոյեմեան, a. Երկզկի
 (շնկեր): [Երկքրոմաս Գ.
Bichrom'ate Գոյեմեան, a.
Bicipital, -**tous** Գոյեմեանեան
 a. Երկզկային:
Bicker ղեմքեր, vn. Հակառա-
 կիլ. վիճել; դողդղալ, սարսուլ;
 կարկաչել, շողշողել: [նային.
Bicolor Գոյեւեր, a. Երկգու-
Bicorn, -**ed**, -**ous** Գոյեմեան,
 Գոյեւ, Կուր, a. Երկեղջիւր; մահի-
 կածն: [նահարմին.
Bicor'poral, -**rate**, a. Կրկ-
Bicrural Գոյեմեան, a. Կրկնա-
 սքրունք: [սայր.
Bicus'pid, -**ate**, a. Կրկնա-
Bicycle Գոյեմեան, s. Հեծելաքիւ.
Bid, va. (Bid or Bade, Bidden)
 Հրամայել; հրաւիրել; ընծայել,
 մատուցանել; ըսել, մարմնել: =s.
 (Անուղի մէջ) գնաց յաւելում.
 To — defiance Ասպարէզ կարգալ.
 To — fair, Խուսանալ; մեծ մեծ ջար-
 Գիլ: **Bide** Գոյր vn. Բնակիլ: =

va. Կրել, համբերել; սպասել:
Bidental, -**tate**, Գոյեմեան, a.
 երկաստն:
Bidet ղեմե, s. Մատնագիտի
 միջոց: (վրան նստելու) լսկան:
Biennial Գոյեմեան, երկամնայ
Bier Կեր, s. Դագաղ, ճաղ:
Biestings Գոյեմեան, pl. Դալ
 սիւս ազգը: [եան.
Bifacial -փեյսիլ, a. Երկզկի-
Bif'ian, s. Խորոզեալ խնձոր.
Bif'id, -**ate**, a. Երկնիւրձ Բ-
Bifilar -փիլեր, a. Երկհերեւի:
Bifurcate, -**rous**, a. Կրկնա-
 ծաղիկ. **Bifurcate** Գոյեմեան,
 s. Երկզկի -**tion**, s. Կրկն:
Big Կի, a. Մեծ. հաս; խոշոր,
 վիճիարի; հպարտ, պարծոնալ; յղի-
 -wig, Դաւաւոր; մեծ աղաւ-**ness**,
 a. Մեծութիւն; խոշորութիւն:
Bigamy -իգի, s. Երկպառու-
 Թիւն, կրկնակնութիւն: -**amous**,
 a. Կրկնամուսին: [կրկնակ Բ-
Bigem'inate -իգեմեան, a. Երկ-
Big'in, s. Գոյակ (մանկանց);
Bight Գոյր, s. Իոց, խորշ -ուլ:
Bigot ղեմքեր, -**ed** -դեմքեր, s. Սը-
 նապաշտ; մոլեռանդ; կեղծապա-
 րիշտ: -**ry**, s. Սնապաշտութիւն:
Bijou ղեմքեր, s. (pl. -joux -յու)
 Գոհար, պակ; տուփ: -**tery**, s. Գո-
 հարեղէնք, զարդեղէնք:
Bijugate, -**gous** Գոյեմեան-
 Կրկնաւոր (այս): [շուր.
Bilabiate Գոյեմեան, a. Երկ-
Bilam'ellate, a. Երկթերթի:
Bilat'eral Գոյ: a. Կրկնակող:
Bilberry ղեմքեր, s. Հապա-
 լաթի եպպան մերսիկի:
Bilbo ղեմքեր, s. (pl. -յու) Սլաք,
 աշտէ, սուսեր:
Bile Գոյ, s. Մաղձ սափրա;
 բարկութիւն: -**duck**, Մաղձա-
 սար փող:

Bilge ՚իւ՛ճ, *s.* Յեռակ, փոր, ողնուց (նաւու, ճակառի) = *en.* (նաւը) ձեղքուիլ, յառակը բացուիլ - water, Զրամբար, լցարան նաւու սեւեղեկ սուշու : [յին]

Biliary ՚իւ՛ճբբէ, *a.* Մաղծա-
Bilingual -**guar**, *a.* Երկլեզու : [մաղծոս; մաղծախոս]

Bilious ՚իւ՛ճբ, *a.* Մաղծալի,
Bilateral ՚իւ՛ճբբբբբբ, *a.* Երկգիր

Bilk ՚իւ՛(բ), Խարթիլ, նենգել

Bill ՚իւ՛, *s.* Կտուց; թուղար, սակր ՚իւ՛; փեռաս; խարսխաթանի կէտ և- = *տ.* Կտել, գրգալ, համբուրել, զգուել - **hook**, Տապարիկ նաճագ - *man*, Տապարակիր (զինուոր) :

Bill, *s.* Օրինական ծրագիր, օրինագիծ Աս; աղերսագիր, ինդրագիր; տոմսակ, մուհակ; հաշուեցոյց; ծանուցում, ազդագիր - of credit. Թղթարամ; վարկագիր. ՚իւ՛—of entry (Մարս մենոյ բեռանց) ցուցակ - of exchange, Փոխանակագիր - of health, Մարուր վկայագիր նաւու - of leading, Բեռնագիր - of mortality, Մահացուցակ - of pains and penalties, Առանց դատասանի դատապարտութիւն (մասնաց) - of rights, Ցուցակ ժողովրդական իրաւանց Bills receivable, payable Ընդունելի, վճարելի տոմսակը - **book**, Տեսր փոխլգրոց - **broker**, Միջնորդ փոխլգրոց - **poster**, -**sticker**, Թղթամամոյժ պասի :

Billet ՚իւ՛ճբբ, *s.* Տոմսակ, պիսակ; հրամանագիր (զօրք բնակեցնելու); փայտի կտոր - *doux*, Սիրասոմս : [մուղ պիլատսօ]

Billiards ՚իւ՛ճբբբբ, *pl.* Գնդա-

Billings, -**gate** ՚իւ՛ճբբբբ, *s.* Անպարկեղէտ լիտի լեզու :

Billion ՚իւ՛ճբբբ, *s.* Ե

Billow ՚իւ՛ճ, *s.* Կոհակ, ալիք

Billowy ՚իւ՛ճբ, *a.* Ալիծուկի

Bill'y, *s.* Հիւղ պահակի

Bilobate ՚իւ՛- *a.* Երկբլթակ

Bilocular, *a.* Երկպսիմծ

Bimanous -*ly*, Երկծեռնի

Bimen'sal, - **mes'trial**, -

month'ly, *a.* Երկամսեայ [եան

Bimet'al, -**list**, *a.* Երկմետալ-

Bin ՚իւ՛(բ), *s.* Սնուկ - = *va.* Սնու կին մէջ տեղաւորել

Binary ՚իւ՛ճբբբբ, *a.* Երկեակ; կրկնակ (դրութիւն) բ.

Bind ՚իւ՛ճբբ, *va.* (Bound ՚իւ՛ճբբբբ) Կապել, պնդել, կաշկանդել; սեղմել, արգիլել; փակեցել (զիրք) կազմել; պարտաւորել - = *տ.* Կապուիլ, պնդանալ; բռնուիլ; ստիպուիլ - = *s.* Գայլուկի ցողուն - To—over. Դատարանը գալ պարտաւորել - weed, Պատասուկ, զեղծ յարք լիջեյի; -wood, Բաղել

Bind'er, *s.* Կազմարար; կապ-

Bindery ՚իւ՛ճբբբբ, *s.* Կազմատուն

Binding ՚իւ՛ճբբբբբ, *a.* Գարտաւորիչ; = *s.* Կապ, պատան; կազմ (զրքի); եղերք Half—, Կիսակազմ

Binnacle ՚իւ՛ճբբբբ, *s.* Կողմնացուցի արկղիկ

Bin'poele, *s.* Տնաւոր ակնոց

-**poe'ular**, -**e'ulate**, Երկպեայ

Bino'mial ՚իւ՛ճբբբբբբ, *s.* Երկբաշխ բրէ

Biogenesis, **Biogeny** ՚իւ՛ճբբբբբբբբ, ՚իւ՛ճբբբբբբբ, *a.* Կենսածին, կենսասու : [սագրութիւն

Biography ՚իւ՛ճբբբբբբբ, *s.* Կեն-

Biographer, *s.* Կենսագիր

-**phic**, -**phical**, *a.* Կենսագրական

Biology ՚իւ՛ճբբբբբբբ, *s.* Կենսագրականութիւն

Bipa'rous, *a.* Երկուուրածին

Bipartite ՚իւ՛ճբբբբբբբ, *a.* Երկձիղիտիոն ՚իւ՛ճբբբբբբ, *s.* Երկձիղութիւն

Biped գոյ՛բէր, *a.* երկոտանի.
Bipennate. *a.* երկփեղուր.
Bipetalous, *a.* երկփետրեւան.
Biquadrate, -tic, գոյ՛տ-տոյ՛տ-
 տէր, *a.* երկարաակուսի, չորրորդ
 կարողութիւն բէք.

Birch շէր, *s.* ծառասի, հաւ-
 ւամբի գայիւն, գուշ աղանք; զաւ-
 ւազան, ճիպոտ: [սիէ]:

Birch, -en, գոյ՛ն, *a.* ծառաւ.

Bird շէր, *s.* Քոչուկ: = *va.*
 Ռոսալ, բռնելի - cage, Վանդակ,
 արկնոց - call, Սուլակ, Քոչնա-
 կոյ: -fancier, Կեր Քոչնոց գուշ եւ-
 տի - of-paradise, Դրախտահալ քո-
 Bird's-eye, Վերէն վար (տեսնուած).
 -'s nest, Բոյն Քոչնոց. = *va.* Բոյն
 ոտար. Bird's-eye Maple, Ցախ, թրխ-
 քի քո. [ակաւոր ցոկանաւ Կ]:

Bireme գոյ՛բէք, *s.* երկկարգ թի-

Birth գոյ՛նէք, *s.* Ծնունդ; ազ-
 զատոհմ, զարմ; Ծնանելը; մանուկ,
 ծագ, բերք; ծագում, սկիզբ. New
 -, Վերսին ծնունդ Սէ. -day, Տա-
 րեարժ ծննդեան; -place, Ծննդա-
 տեղի, որում - right, Ժառանգու-
 թեան իրաւունք:

Biscuit դէ՛տէք, *s.* Պարքա-
 մտ; պան, կակուծ; (քրօի) կաւ:

Bisect գոյ՛նէք, *va.* Երկուքի
 բաժնել. -ion, -ւք *s.* երկհատում:

Bisegment *s.* Կիսամաս(գծի):

Bisexual --ի-ի-ի *a.* Որձեւէզ:

Bishop դէ՛ւբէք, *s.* Եպիսկոպոս-
 -ric, *s.* Եպիսկոպոսութիւն:

Bismuth դէ՛ւբէք, *s.* Պիզմուծ:

Bison գոյ՛նէք, *s.* Վայրի եզ Ա՛:

Bisque, Bisk, *s.* Մալեալ թան:

Bissextile դէ՛նէք-տոյ՛ն, *a.*
 Ենամանք (տարի): [չուր, ունջ Կ]:

Bister, -tre դէ՛տէք, *s.* Մրա-

Bistorf դէ՛տէք-տէք, *s.* Օձակ
 իյանճըք: [ձակ Կ]:

Bistoury դէ՛տէք-տէք, *s.* Հեր-

Bisulcate, -cous գոյ՛նէք-
 --ւք, *a.* Թաճաճերծ, կնդակա-
 բաշխ: [ծմբաք]:

Bisulphate գոյ՛նէք-տէք, *s.* երկ-

Bisulphuret, *s.* երկծմբուկ:

Bit դէք, *s.* Սանձ, լկամ; պա-
 տառ, կտոր, մաս; դամբ, բէալ;
 զալար, դուր Վարգապ. = *va.* (Ձին)
 սանձել: Not a —, երբէք. A little
 — ֆչիկ մը -stock, Դայիլկոն ք:

Bitch դէք, *s.* Բաւձ գանճըք

Bite գոյք, *an.* (**Bit, Bitten**
 դէք-ն) Խածնել; խայթել, ցաւը-
 նել, վշտացնել, վնասել; խաբել,
 նննզել; բռնել: = *s.* Խածնելը;
 խածուած, վէրք; պատառ (հացի)
 խարդախ, նննզաւոր; նննզութիւն
 To—the dust or the ground, Հոգե-
 վարք լինել. **Biter.** *a.* Խածնող:

Biting, *a.* Խայթիլ, կծու, դա-
 ուրն: **Bitingin,** Լուծում մե-
 տալց (ժանաջրով):

Bit դէք, *va.* (Խարխի) մա-
 լուխը հաստարանին կապել. = *pl.*
 Հաստարան մալխոյ մայրուճնըք:

-acle, *s.* Կողմնացուցի արկղիկ:
Bitter դէք-տէք, *a.* Եղի, դա-
 ուրն; կծու, խայթիլ, խիտ, սաս-
 տիկ; ցաւալի. *pl.* -տէք, Տանձո-
 զի ամեր: -sweet, Վայրի յասմիկ
 -wort, Դեղին բոգ Եւ. -ish, *a.*
 Լեղինամ աճրճաւ. -ly, *ad.* Դառ-
 նապէս. -ness, *s.* Դառնութիւն:

Bit'tern -տէք, *s.* Բոտոր քո-
 ղիտ աղաջրոյ ք:

Bitumen դէք-ն-գէք, *s.* Կու-
 պր: -tuminous, *a.* Կարային,
 կարալի. [եան է; կրկնաճիփ ք]:

Bivalve գոյ՛նէք, *s.* Երկպատ-

Bivalved գոյ՛նէք-տէք, -valvous,
a. երկպիկի:

Bivouac դէ՛տէք-տէք, *s.* Բա-
 ցողեայ բանակեղ, արտարանակ
 = *en.* Բացողեայ բանակիլ:

Biweek'ly ԴՅԴ, *a.* երկշաբա-
ժական։ [անճեթեթ՝

Bizarre ԴԷԴ, *a.* Ալլանդակ,

Blab ԴԷԴ, *an.* Շաղակրատել,
շատխոսել; զայտնիրը յայտնել
== *s.* Շաղակրատ, բացքերան։

Black ԴԷԴ(Դ), *a.* Սև; մուժ,
խաւար; աղտոտ, կեղտոտ, ապի-
րատ; սխուր, ցաւագին։ == *s.* Սև
գոյն; խափշիկ; սուզի հանդերձ,
սեւեր։ == *va.* Սեւցնել, մտնել։ In

— and white, Գրուած եւ սպուած։

—ari, Մոզուժիւն։ —amoor, Խափ-
շիկ, սեւամորժ։ —ball, Կոշկաներկ;

ոչ-բուէ։ == *va.* Բուէով մերժել։

Black-berry, Մոր, մորենի։ —bird,
Սարեակ։ —board, Սեւ սախտակ։

—book Արձանագիր Թերուժեանց;
զիրք մոզուժեանց։ —browed, Սե-

ւայօն։ —cattle, Արջաւեղէնք սը-
ղըր գրախ։ —cock, —game, —

grouse, Յախարար։ —friar, Դո-
մինիկեան կրօն։ —guard ԴԷԷ՝

ԷԴԴ, Աղտոտ, անախտան մտք։ ==
va. Թշնամանել։ —hole, Չնդան։

—jack, Ծծմբիս զինի Դ; կաղնի
մը; բիր, վիրգ։ —lead, Իրարար։

—leg, Խաղաղուծ։ —letter, Դո-
ժագիր։ —mail, (Յելուզակաց վը-

ճարեալ) հարկ։ —martin, Ման-
գալթեւ Բ։ —pudding, Արիւ-

նազանգ խնուկ առձուգ։ —rod,
Վարդուար բարապան, հեճուկ

Չանկապանի[Garter]։ —rust, Ժան-
գախտ (րուսոց)։ —smith, երկա-

ժագործ։ —snake, Սեւ օձ։ —tail,
Պերկէ խամեկ պաղղըր։ —thorn,

Մամիս կապան երիչ։

Blacken ԴԷԷ՝Է(Դ), *va.* Սեւըր-
նել; վատհամբաւել։ == *vn.* Սեւ-

նալ։ **Black'ing**, *s.* Կոշկաներկ։
Blackish ԴԷԷ՝Է, *a.* Սեւուկ։

Black'ey, *ad.* Մժին; աղտո
կերպով։ [խաւար

Blackness, *s.* Մժուժիւն,

Bladder ԴԷԷ՝ԷԴ, *s.* Փամ-
փուշտ ԷԴԴ; խալաւարտ; բշիկ;
սերմնարան Բ։ —nut-tree, Պայժա-
կենի Բ։

Blade ԴԷԴ, *s.* Ծիղ, ծղօս;
շիղք, բերան (դանակի) նախու;
սափակ կողմ (ժիակի); յանդու-
զըն, կայտառ, կտրծ։ —bone, Ու-
սուկր։ == *va.* Ենղք անցնել։

Bladed ԴԷԷ՝ԷԴ, *a.* Ենղջա-
ւոր; ընծիւղեալ; սափակ։ Two—
knife, երկու բերնէ դանակ։ [ւարտ

Blain ԴԷԷ՝, *s.* Այտուց, խաղա-

Blamable ԴԷԷ՝ԷԴ, *a.* Պար-
տաւելի, եպերելի, —ness, *s.* Յան-

ցանք։ **Blamably**, *ad.*

Blame ԴԷԷ՝(Դ), *v.* Մեղա-
դրել, պատաւել, պահարակել։

== *s.* Դարով, եպերանք, պատաւ;
յանցանք, մեղք։ —ful, *a.* Դարովե-

լի, մեղադրելի։

Blameless, *a.* Անմեղ, ան-
պարտ; անսգիւտ։ —ly, *ad.* Ան-

մեղաբար։ —ness, *s.* Անմեղու-
ժիւն։ [կրիսիկ։

Blam'er ԴԷԷ՝Է, *s.* Պարտաւող;

Blameworthy —ԷԷ՝ԷԷ, *a.*
Մեղադրելի; յանցապարտ։

Blanch ԴԷԷ՝Է(Դ), *va.* Սպիտա-
կել, ձերմկցնել; սկիւր, կեղեւել;

փայլեցնել։ == *vn.* ձերմկիլ; դըծ-
գունիլ։ —er —ԷԴ, *s.* ձերմկցնող,

փայլեցնող։ **Blanc - mange**,
—manger ԴԷ՝ԷԷ՝Է՝, —Է՝ԷԷԴ, *s.*

ձերմակ զոնզող սիւսիչի կրմասիյի։

Blind ԴԷԷ՝Է, *a.* Բաղցր, մեղմ;
ազնիւ։ —ness, *s.* Բաղցրութիւն,

հեզութիւն։ —ation, —ԷԷ՝ԷԷ, *s.*
Շողորրութիւն, բծիք։ —ill'o-

quency, *s.* Շողորրութիւն։
Blandish ԴԷԷ՝ԷԷ(Դ), *va.* Եռ-
դոմել, շողորրութել; զգուել, շոյել;
ոճնիւ։ —er —ԷԷԷԷ, *s.* Փաղաքուշ,

շողով; կեղծաւոր. -ment, 8.Շո-
ղորորձութիւն :

Blank շիւտ, 8. Սպիտակ, ճեր-
մակ; թճոյն, դակիահար; պարապ,
դատարկ; պարզ, անխառն : = 8.
Բաց տեղ, սպիտակ; (վիճակախա-
ղի) պարապ տոմս; անզիր ձուղթ;
անուանելու ձուղականի տեղերը
բաց ձողուած ձուղթ; կէտ նպա-
տակի; (դրամցու) յարդարուն մե-
տաղ. — cartridge, Անգղիակ (քաշ-
ուած); — indorsement, Անուանելու
դր բաց ծովուած (ձուղթ, մուր-
հակ); —verse, Անյանգ ոտանաւոր.
-ly, ad. ձեփճներակ, թճոյն : **-
ness, 8.** ձերմկուծիւն; տակնու-
վրայութիւն, դալուկ, շփոթ :

Blanket շիւտ, 8. Բրդէ վեր-
մակ, ծածկոյթ; մամուլի ձմրկի
լսիւր; լսնատանձ : = 8. Վերմա-
կով ծածկել; վեցգետնել, ծաղ-
րել ալը օգգա կրիւն. — **-ing, 8.**
ծածկարան (մահճի); վերմակցու
լսիւ; վեցգետնում :

Blare շիւտ, 8. Մոնչել, գո-
նել : = 8. Մոնչիւն, գոչիւն :

Blarney շիւտ, 8. Շողովու-
թիւն, շողորորձութիւն : = 8. Շո-
ղով, կեղծել. [F]

Blasé շիւտ, 8. Ցամբացած.
Blasphehme շիւտ, 8. Հայ-
հոյել, լուտալ. [հոյիչ]

Blasphemer. շիւտ, 8. Հայ-
հոյիչ.

Blas'phemous շիւտ, 8. Հայ-
հոյական. **-ly, ad.**

Blasphemy, -pheming 8.
շիւտ, 8. Հայհոյութիւն :

Blast շիւտ, 8. Խորշակ; փը-
լում, շուռնչ, հոզ; ճայթիւն, պայ-
թիւն; ցայտում (շողի, ջուրի) :
ածխահարութիւն (ցորենի); խոր-
շակահարում (անասնոց) : = 8.
անձահարել, խորշակահարել,
մանախահարել; խամբել, եղծա-

նել, աւրել; ճայթեցնել, պայթե-
ցնել. — furnace, Կոշտ երկաթի հա-
լարան. — pipe, Փրակոզ (հրէջ) ջրը-
հանի. — **-ed, -տէտ, 8.** Կործանած,
զարնուած, աւերակ. — **-er, 8.**

Blatant շիւտ, 8. Բառա-
շուտ; պոռացող; վիզիկի :

Blather շիւտ, 8. Ոչնչարա-
նութիւն : = 8. Ոչնչարանել :

Blatter շիւտ, 8. Մարդել,
քաշկոտել, այպանել :

Blaze շիւտ, 8. Բոցավա-
ռիլ, շողշողել; ցոլանալ; փայլիլ,
յայտնի երևիլ : = 8. Հրատարա-
կել, հռչակել; նիշել, նշան դը-
նել (ծառի) : = 8. Բոց, փայլ, ցո-
լացում, լսյա; ճերմակ նիշ (միւ-
նակաթ) ; ծառանիշ (դանակով) :

Blaz'er, 8. Հրատարակող, հըր-
չակող. Blaz'ing-star, Գիտաւոր տասող :

Blazon շիւտ, 8. Հռչակ-
կել, յայտարարել; զարդարել; տը-
մանշանները մեկնել, կնքաբա-
նել : = 8. Կնքաբանութիւն; կնքա-
նշանք; զարդարանք, շքում; հը-
րատարակում. — **-er** շիւտ, 8. **-
ment, 8.** Մոնչիւն, գոչիւն, 8. Կըն-
քանշանք; կնքաբանութիւն : **-
ment, 8.** Տոյց; հրատարակում :

Bleaberry շիւտ, 8. Յինց :

Bleach շիւտ, 8. ձերմկը-
նել : = 8. ձերմկում. — **-er** շիւտ, 8. **-
ery, 8.** Թափիչ, լուացարար. — **-ery, 8.** Լուա-
ցարան. **Bleaching,** ձերմկում :

Bleack շիւտ, 8. Գուռնաձագ,
թճոյն; ամայի, լրեալ; տրուտ;
ցուրտ, ցրտազին : = 8. Լսնածուկ.
-ly, ad. Անշքաբար. — **-ness, 8.** Ծը-
տութիւն, տրուտութիւն :

Blear շիւտ, 8. Բժոճ, ճրպ-
նոց (աչք); խաբէական, մթնշաղ.
= 8. Բժոճել. — **-eyed, 8.** Լսնածուկ.
-ly, 8. Բժականութիւն, զիծականու-
թիւն; աղօտութիւն : — **-eyed, 8.**

Գիծակն . Bleat լեօր, րո Մա-
յիւ . -ing, լեօրի, s. Մայիւն .

Bleed լեօր, րո. (Bled լեօր,
Bleeding), Արիւն հոսել; սպաննը-
ուիլ, մեռնիլ; (արիւնը , հիւնը)
կանկանել, վազել:(սակ)սալ, մըս-
խել . = րո. Արիւն առնուլ (երա-
կէն). The heart—s, Սիրքը խշխը-
շալ . -ing, s. Երակահատուծիւն;
արիւնհոսո Սիւն .

Blemish լեօ՛ժի(ր), րո. Այլա-
փոխել, աւելլ; ապականել, ա-
րատուողիլ . = ր. Բիծ, արատ, խե-
ղուծիւն; Սերուծիւն . -less, Ա-
նարատ, անբիծ .

Blench լեօ՛ւ(ր), րո. Ընկրկիլ,
բայուիլ . = րո. Բռոպել, խաբել;
աւելլ, ապականել .

Blend լեօ՛ւր, րո . (pp. Blent),
Խառնել . = րո. Իրար խառնուիլ,
զանգուիլ; ժխանալ .

Blende , s. Ծածկուկ զինկի,
փայլուկ հւ. (G). [շակաճուծիւն .

Blenorrhoea լեօ՛ւրիւ . s. Մըշ-
Blen'ny, s. Իլնծուկ .

Bless լեօ՛ւ, րո. (Blessed լեօ՛ւր
or Blest) Երջանկացնել, օրհնել,
օրհնենք շալ; օրհնել, փառաբա-
նել . God — you, Աստուած օրհնէ
զքեզ : —her honest soul, Աստուած
ողորմի հոգւոյն . -er, լեօ՛ւր, s.
Օրհնող, բարեբանող . -ing, s. Օրհ-
նուծիւն, շնորհ .

Blessed լեօ՛ւր, րո. Օրհնեալ,
երջանիկ, երանելի ; բարեյիշա-
սակ; սուրբ, երկնային . -ness, s.
Երջանկութիւն , երանու թիւն .
Single—, Ամուրիութիւն . [ոիծ .

Blest, a. Երջանիկ; ուրախա-

Blet, a. Բուլցած՝ Կզացած
(սանձ) . -ting, s. Բզացում .

Blew լեօ՛ւր, pp. of. To Blow

Blight լեօ՛ւր, s. Ածխահարու-
ծիւն, ժանգախ (բուսո) .

սախարուծիւն; հարուած ; Կըր-
Յուր (բուսոյ) = րո. Բորշակա-
հարել, յուսախար ընել .

Blind լեօ՛ւր, a. Կոյր, չեսս;
զգէս, չսմար; զազնք, ծածուկ .
= րո. Կուրցնել, նեւժացնել; խա-
բել . = s. Պատուակ, վարագոյր;
արգելք խափան; աչքի կապ . —
of one eye, Միականի . — alley, Ա-
ննի փողոց . -man's-buff, Աջքա-
պուկ (խաղ) . -side, Տկար կողմ .
-wort —բլ, Կուրծ . -er —բլ,
s. Կուրացուցիչ; պապած (ծիու) .
-fold, a. Աչքեր կապած, խուփ;
զգէս . = րո. Աչքեր կապել ; սն-
ուծնէն պահել, ծածկել . -ly,
ad. Կուրար . -ness, s. Կուրու-
ծիւն; չսմարուծիւն .

Blink լեօ՛ւ(ր), րո. Աչքը քննել,
ակնճարնել; կրտարաց աչօք նա-
յիլ; քիչ լոյս տալ , ազօք վառիլ .
= րո. Բուսափել, խոյս տալ; ան-
եսեսել . = s. Ակնճարն, ակնարկ,
նայուածք , աչք ; -ard, s. Աչք
քննող; պրպուս (աստղ) . -er, s.
Ակնարքիւն; ծիու աշապահ .

Bliss լեօ՛ւ, s. Երանութիւն,
երջանկութիւն .

Blissful, a. Երանելի, երջան-
կաւէս . -ly, ad. Երջանկարար . -
ness, երանութիւն .

Blist'er լեօ՛ւր(ր), s. Պալար,
բշիկ; ծածկուք, ուռ, պղպղակ
(մեշաղի ե. այլն) ; խարանդղ
բեհիկամ ետքուր . = րո. Բշիլ,
խաղաւարտիլ; խարանել, ցաւըն-
նել . = րո. Բշիլ . -ry, s. Պալա-
րուն . -ly, Յոհաննանճանն, կոյա-
ղնդիո գուհեաղ պեօճեյի .

Blite, s. Ծիւղիլ իւրիւր օրը .

Blith, -some լեօ՛ւր, --բլ, a.
Ուրախ, զուարթ ; կայտաւ . -ly,
ad. Զուարթելի . -ness, s.

Blizzard լեօ՛ւր, s. Զնան
սասիկ փոճորիկ .

Bloat շւտ, va. Ուռեցնել, փր-
ցել; փրացնել; հպարացնել =
ռ. Ուռիլ, միծնալ [բիւկա չի:

Bloater շւտ' ւր, Ալիած առեկի
Blob ber-hip, s. Լայն շուրի՝

Block 'աւ+(տ), s. Խոշոր կը-
սոր (քարի), կոճղ, բուն; կաղա-
պար զխարկի գաղչպ; ճախարակ,
լիսեռնիկ; ճնակոյս; զլիասու-
նեան կոճ; արգելք, խոչ = ռ.
Արգիլել, կեցնել; որմել, զոցել.
-head, Տխմար, ապուշ, -house,
Փայտեկեռ ամրոց, -im. Ջոյլ՝ զուհ
Ֆիմելդ. To—ont, Չեւել սկսիլ.

Blockade շւտ' ւր, va. Պա-
շարել. = Տաշարում սպյօզա.

Block'ish, a. Ապուշ, սխմար.
-ly, ad. -ness, s. [Ֆի հնոց.

Blomary շւտ' ւր, s. Երկա-

Blond, -lases շւտ' ւր, Մե-
սարսէ ժանեակի -metal, Երկաթա-
բար. **Blonde** շւտ' ւր, a. Խաւսի-
շահեր, բու մայի, դեղման :

Blood շւտ, s. Արիւն, ցեղ,
գարմ, ճոճմ; ազգակցութիւն; ա-
րիւնճեղութիւն; ջուր, քամուք
(բուսոց); կիրք, զայրոյթ; անա-
ւակ, ստահակ; աճիւն. ցեղ(ծիւն).
= ռ. Արիւն առնուլ; արիւնով
ներկել; զիշխանց սուրբեցնել(որ-
սի շունք); կասողեցնել. -guilty,
Մարդապան. -heat, Արեան ջեր-
մութիւն (98° Fahr.). -horse, (Արա-
բական) նժոյգ. -hot, Գաղջ ըլլը-
նագ. -hound, Հեռախոյզ բարակ,
յուզաշուն. -letter, Երակահաս. -
money, Արեան զին. -relation, Արե-
նակցութիւն. -root, -wort, Սպլի-
քնի. -shed, Արիւնհեղութիւն, բա-
պանութիւն. -shot, -shotten, Արիւ-
նոս, բորբոքեալ (աչք) . -spavin,
Սպաւան, կարճուռէցք (ծիւն).
-stone, Արիւնքար, արծնաքար
գան բաշր. -sucker, Տգրուկ; յասա-

լէգ. -thirsty, Արիւնախանձ. -ves-
sel, Երակ. -warm, Գաղջ, եղկ ըլլը-
նագ. -wood, Որդանկաս պագաւ :

Blooded -ւր, a. Ազնիւ ցեղէ.
Blood'ily, ad. Արիւնհեղու-
նեամբ, զազանաբար :

Bloodiness, s. Արի նախան-
ձութիւն; անողորմութիւն :

Blood'less, a. Անարիւն, մե-
ռած; առանց արիւնհեղութեան;
վաստախրս. -ly, ad.

Blood'y, a. Արիւնհեղ, ա-
րիւնուռչ; անողորմ; արիւնոս,
արիւնալից. -flux, Փանչք, կոյշ
գանդը խոհալ. -minded, Արիւնա-
բու. -sweat, Քրահասենդ -ւր.

Bloom շւտ-(տ), s. Փթիթ, կո-
կոն; ծաղիկ; մասդաշու Քիւն, ծա-
ղիկ հասակ; պայծառագեղ ծա-
մանակ, փայլ; քող, խաւ, ման
(պսուղի) ճուճակ; քծուար, կտոր
(երկաթի) = ռ. Փթիթի, ծաղիկի;
գեղեցկանալ, պայծառանալ. -
ing, a. Ծաղկաթիթ, ծաղկեալ.
= ռ. Քծուարում; մուսլում Վ.

Bloom'y շւտ-տ, a. Ծաղկա-
գարգ, ծաղկահասակ :

Bloomer -ւր, s. Աւնահան-
դերձ (կանանց); առնազգեստ(կին).

Blossom շւտ' ւր(տ), s. Ծա-
ղիկ, փթիթ; բեղմնափոշի = ռ.
Ծաղկիլ, փթիթի :

Blot շւտ, va. Արատել, մոռել,
բժաւորել, պղծել; արատաւորել;
զրչով աւելել, բերձել; մոռցնել.
= ռ. (Մելանի) բիծ, արած, զրչի
աւրուածք, բերձուք; մոռում;
արատ, կեղտ, նախաքնք, To—out,
Արել, զծել. -ter, s. Մոռող, ա-
րատող; մեռատեռ լէ. Blotting-pa-
per, Ծծուն Խուղթ.

Blotch շւտ(տ), s. Արած, կեղ
(մարմնոյ). va. Մարմնը կեղտեւլ.

Blouse, **Blowse** շւտ. շւտ-

—լ, և (Բանուորի) բանորնակ, բարդն, գլուխ:

Blow ար. և հոկոն, ծաղկափրփրք: ծաղկունք: հարուած, աղէտ, արկած. անակնկալ դէպք: խայթուած՝ ծիրտ յանձի: բամփ, յոճ և. = ԲԱ. Ծաղկիլ, փճիլ: փճնցնել: A—, a— օտ. Խնձոյր: At a —, Մէկէն, յանկարծ: To come to blows, Մարտնչիլ:

Blow ԵՊ. փչել, շնչել, յոճել: յնւալ: յնչել, ծայն ալ: մեծաբանել, զոգո իլ = ԵԱ. (շոճիլ) փրչել: մղել, քշել. րեել: յնչեցնել, զարնել: արտածել, յնչալիլ: (ճանձը) ածել: ուղեցնել, փչել: To—away, Վարել, ցրուիլ: To—down, կործանել, քաղալիլ: To—out, (շոճիլ) պարպել: To—out, փչել, մաւել: (օտո՛ս brain) շրագէնքով ուղեղը ցրուել: To—through, Մարքել և. To—up, ԵՊ. Գայթել, կործանել. = ԵՊ. փչել, ուղեցնել: վառօրով նետել: ջնխել: To—upon, Անպատուել, երեսէ ձգել. ԷՕԵ, Կէտի ունն զն: սառնածակ լի ծոփու. —pipe, Կրտաղը փչող, փչան և. —օմ—pipe, Արափողրակ:

Blower ար. փչող, նալիչ: միտաղէտ արտաչ: ցրաշունչ ծուկ:

Blowy ար. Ե. Նոփոտ, —ասուն:

Blowze ար. և Կարմաղէժ, կարմամուշ (կին): **Blowzed** ար. —լ (Կ), —չ, Ե.

Blubber ար. ար. և Կէտի ծարպ. = ԵՊ. Գոռչալ, ճեկեկել: = ԵԱ. վալէն) երեսը աւելի:

Bludgeon ար. Ե. Բիւ:

Blue ար. և Կապոյտ: Բ. սխուժիւն, մելամաղմուժիւն, = Ե. Կապտաղոյն, կապուտ: սխուր, մելամաղիկ: խաւարարոյ, = ԵԱ. Կապուտակելի, —bell, Վարդի սրճ.

բուլ, զանգալածաղիկ. —bird, Կապուտիկ և. —bottle, Սճմար և. կապտաճանձ: —breast, Կապուտակ և. —devils, Տըխրուժիւն: վիշտ. —fish, Դիփին —gum, Զերմնի և. —Peter, Մեկնանշան և. —stocking, Գրադիտուհի. —stone, ստուռ, Սճմարիկ պղնձի և.

Bluff ար. Ե. Բոշոր, ուղւած, կոշտ, խիստ: զառի վեր, անհարձ, = և. Զառի վեր, վախ, զահալէժ: Սղճախաղ մը. —ness, և. Բրուժիւն: վախք. **Bluffly**, Ե. Վախուտ, զահալէժ, կոշտ:

Bluing ար. Բ. և Կապուտում: կապուտցնող (ներկ). **Bluish**, Ե. ար. և Կապուտակելի:

Blunder ար. ար. Ե. Սխալիլ, վրիպիլ, սայթաթիլ: շփոթիլ: = և. Սխալանք, վրիպանք: անխոյն. մտնու. —head, Բժամար. **Blunderer**, Բազմավրէպ, ապուշ, անմիտ:

Blunderbuss ար. կայնփող կարճ րացան գարապիւն: ապուշ: **Blunger** ար. Ե. և Սըխոց և.

Blunt ար. Ե. Բուժ, զուլ: սմարդի, կոպիտ. = ԵԱ. Բժացնել: չափաւորել. —ly, Ե. Տմարդօրէն. —ness, և. Բժուժիւն: խստուժիւն, սմարդուժիւն:

Blur ար. Ե. և Արած, բիծ, նիշ: նսնումիւն. = ԵԱ. Բժաւորել: աւելի, բերձել: նսնացնել, անպատուել, աղտոտել:

Blurt ար. Ե. Անխորհուրդ խօսիլ, նետել:

Blush ար. Ե. Ե. Կարմիրիլ: շարագիլ, շիկնիլ. = և. Կարմուժիւն, շարագնուժիւն: հայեացք, յանկարծ երեւում: մարդաշուժ.

Bluster ար. ար. Ե. և Ն. Ուժգին փնչել, փռճորկել: շարագնել

աղմկել; կատարել, պոռալ կանչել. =s. ժխոր, աղմուկ; աղաղակ, վայնասուն, պոռչուր; սնապարծուձիւն. -er, s. Աղմկիչ; սնապարծ. -ingly, ad.

Boa գօ՛ւ, s. Վիշապոճ; վզի երկայն մուշակ. -constrictor, Վարզոճ Ամերիկեան.

Boar գօր, Բարսի՛ արո խոզ. Wild—, Կիճճ, վարազ. -spear, Ուսորդի նիզակ.

Board գօր, s. Տախտակ; սեղան; ուսեստ, հացաթոշակ; ժողով, ասեան; տախտակամած, ճեմք շրջանք, կողմ՝ կող (Նաու); Թղթի սեղան; խաւարար; pl. Թասերաքեմ. =va. Տախտակել; նաւ մտնել; կերակրել, Թոշակա՞որ ընել. =en. Թոշակաւ կերակրուիլ. —and lodging, Օճեւան. In boards Բարձունով կազմեալ. —of Managers, Հոգաբարձուաց ժողով. —of Trustees, Բնամակալաց ժողով. -wages, կերակուրչէք ծառայից.

Boarder գօրբ, s. (Տան մէջ) վարձով կերակուր ունող, Թոշակաւոր; Թշնամուղն նաւը ելնող նաւագ. Day—, Ճերեկօթիկ. -ing, s. Որմտորուագ. -house, Թոշակատուն. -school, Կիշեթօթիկ դպրոց.

Boarish գօրե՛ւ, a. Խոզի, զանազան, անողորմ.

Boast գօր, en. Գովուիլ, մեծաբանել. =va. Գովել. =s. Մնապարծուձիւն, պարծանք. -er, s. Մնապարծ, մեծաբան. **Boastful**, գօր՝ ֆօւլ, a. Մնափառ. —ly, -ingly, ad. -ness, Մնապարծուձիւն.

Boat գօր, s. Նաւակ, մակոյկ, նաւ, կուր. =en. (Նաւակը) փոխադրել, փոխադրուիլ. -bill, Կուրկուց Բօ. —man, Մակուկավար. swain գօ՛ւ, Տեղակալ porուն Է. -able, a. Նաւարկելի.

Bob գօր(տ), Ողի բար, զինդարար; խոյծ (օժամկան); ծանրոց ճախարակի, ոսպամծեւ. =va. ձօճել; (շուտով) Թեճեւ մը զարնել; խարել, շահիլ; մազերը փորթիլ. =en. ձօճել, տարուբերել. —stays, Մալուխը Է. —white, Ամերիկեան լոր Բօ. —tail, Կտուճ ազի; սինլորք. —wig, Կեղծամիկ.

Bobbin, s. Թելոց մագարա.

Bobbinet, s. Շղարշ, կազ.

Boblink գօր՝ օլնօ, Ժանեակ մը. =s. Սեւասարիկ Բօ. [սիրտ.

Bock-beer, s. Կասկաշուր

Bocking, s. Կոշ Թաղիք մը.

Bode գօր, va. Գուշակել, նշանակել, **Bodice-Bodice** գօրե՛ւ, s. Սեղմիտան; չփակ գօրսի.

... **Bodied** գօրե՛ւ, a. [Ի բար դուքիւն] Able — Մարմնեղ.

Bodiless, a. Անմարմին, աննիւն. **Bodily** գօրե՛ւ, a. Մարմնաւոր, մարմնական; նիւնական. =ad. Մարմնապէս; բոլորովին.

Bodkin գօրե՛ւ, s. Գաշոյն; նիւն պիզ. **Body** գօրե՛ւ, s. Մարմն; կոճղ, իրան, անձիք; անձ; էակ; խումբ, դաս, կարգ; ժողով; զունդ; (զօրաց); զօրուձիւն, Թանձուրուձիւն Է. =va. Մարմնաւորել, ձեւացնել. —clothes —դրեւ, Հանդերձանք, —color, Բուճ գոյն (նկարի); —guard, Կօր, Պահանդար, Թիկնապահ, —politic, Դահլիճ, քաղաք. մարմին. —snatcher, Մեռելազող, դիակապուճ.

Bœotian գօ՛ւ, s. Բէոտիացի; սխմար, աւանակ.

Boer գօր, s. Հոլանճացի գաղ-ձական ի Հար. Ափրիկէ, պօր.

Bog գօր, s. ձախին, ձահիճ, մօր. =va. (Տղմի մէջ) Թանթիւ, կոխել. —ore, —earth, երկաթ հա-

նածոյ մօրի. -spavin, Ռենակեղ ծի-
ռւ. -trotter, ձախնարնակ (աւա-
զակ) -wood, Մօրափայտ :

Boggy, *a.* ձախնային, ջղմուտ :

Bogey, **Bogy** *գ-ի* **Bogel**,

Boggle *գ-ի*, *s.* Տղեկները վախ-
ցնող ծիււաղ, շամբակ : [նիլ :

Boggle *գ-ի* (տ), *տ.* վարա-

Bogus *գ-ի*, *a.* Սուտ, կեղծ :

Bogy, **Bogle**, *s.* Ձեռքի կառք

Bohea *գ-ի*, *s.* Սեւ ձէյ, [եթ :

Bohemian *գ-ի* **Բեչ**, *a.* Բոշա,

գնու : **Boil** *գ-լ* (տ), *տ.* եռալ :

եփել; պղզակել; տքնալ = տ-

եռացնել, խաշել; եփել = տ-
ղաւարտ, հրակայծակ, մկնոռ, To,

—away, եփելով ցնդիլ : Boiling

point, եռացման կէտ (212° Fahr.) :

Boiler, *s.* եռացնող կաճասյ :

խալկին, մեծ պղինձ (շոգիի) :

Boillery *գ-լ* (տ), *s.* եփոց :

Boiling *գ-լ* (տ), *s.* եռացում :

Boisterous *գ-լ* (տ), *a.* Մաս-

տիկ, կատաղի, բուռն. -ly, Ուժ-

գին, փոռոկային -ness, *s.* Մաս-

տուծիւն, ուժգնուծիւն :

Bold *գ-լ*, *a.* Քաջասիրտ, ա-

րի, անվեհեր; ժպիտի, լիք, ազա-

տախտ; գերազանց, ակներեւ : To

make—, Բացալերել; յանդգնիլ. -ly,

ad. Անվեհեր : -ness, *s.* Արիուծ.

Bole *գ-լ*, *s.* Կոճղ, իրան (ծա-

ռի); հայլալ; [Սգ :

Bolero *գ-լ* (տ), *s.* Կարա մը

Boll *գ-լ*, *s.* Պատիճ, կճեպ ;

Սկոպ. չափ մը. *va.* Պատիճ շինել :

Bolster *գ-լ* (տ), *s.* Բարձ,

զինարարձ; վերարարձիկ = *va.*

Բարձ դնել ըլլալ; բռնել, վերցնել :

Bolt *գ-լ*, *s.* Նետ, սլաք; սող-

նակ, նիզ, աղի; կայծակ, շանձ;

ոսնակապ; 28 կանգուն կտա. բօք :

—*va.* Նիզել, աղիսել; կապել, հե-

զուսել, զամել; մաղել, կրկսել;

կլլել = *տ.* Իոյանալ, սրանալ,

փախչիլ; (սկզբունք) ուրանալ,

— *ad.* Ընդհարելով, ուղղորդ. -

head, Ընդունարան մը. -rope, եզ-

րալար (առազատի) : -sprit, Յրո-

կակայծ չուլատուտ :

Bolter *գ-լ*, *s.* Մաղ; մաղող;

անվարձ փախան ծի :

Bolus *գ-լ*, *s.* Դեղահատ մեծ :

Bomb *գ-լ*, *s.* Բոււմք, զնդակ :

—ketch, -vessel, Խմբածիզ նաւ :

-proof, Բոււմքէ անձափանց. -shell,

Բոււմք. **Bombard** *գ-լ* (տ), *va.*

Խմբակոծել. -ier, -իք, *s.* Հրե-

տաւոր, Մնդանօճածիզ (զօրք) :

-ment, *s.* Խմբակոծում :

Bombast *գ-լ* (տ), *s.* Ու-

ռուցիկ ոճ, փքաբանուծիւն :

Bombast *գ-լ* (տ), -ic, *a.* Փք-

բացեալ(ոճ); մեծբան, պարծուկ :

Bombazet, -zette *գ-լ* (տ), *s.* Բե-

րիական հիւսուած, կերպաս սօփ :

Bombie, *a.* Ենրամի. -byci-

nous, *a.* Ենրամի զոյն. (դէն[F]) :

Bonbon *գ-լ* (տ), *s.* Եարտե-

Bond *գ-լ* (տ), *s.* Կապ, չուան,

շղձայ; զօղ, կապ, յարում; պար-

տաւորուծիւն; մուրհակ, արժե-

ւուղիք; որմած ք. = *a.* Կալանա-

ւոր, գերի, ծառայ = *va.* Մար-

տիկ վճարումը մուրհակաւ ապա-

հովել. -maid, —swoman, Գերուհի-

-man, — servant, -slave, Գերի, ծա-

ռայ, ստրուկ. -service, Ստրուծիւն,

գերուծիւն : -stone, Պատիճ լայն-

քին չափ քար. -timber, Պատիճ եր-

կայնքին դրուած փայտ :

Bondage *գ-լ* (տ), *s.* Գերու-

ծիւն; ստրուծեւն; բռնադատու-

ծիւն, հարկ. **Bond'ed** *գ-լ* (տ), *a.*

(Մարքը) մեծերեալ. -goods, Մար-

տատուը ձգուած ապրանք. -ware-

house, Պատիճսի մեծերանց(մարքի)

Bonds Դ՛ՆԻՂ, pl. Կապանք ; զերուծիւն, բանս :

Bone Դ՛Ռ(Գ), s. Ոսկոր ; ոսկրասի = a. Ոսկրեայ, = va. Ոսկրներ հանել ; (չփակին) ոսկրներ զնել : A — of contention, Վէճի նիւթ : A — to pick or gnaw, Զրալում, գործ ; բաժին : To pick a — with, Վիճիլ : To make no — s, Body and Bones, Գլխովին ; անպայման, -ash, Այրած ոսկրի սկուրք, -black, Ոսկրածուխ : -cave, Քարացեալ կենդանեաց այր, -dust, Ոսկրափոշի, -earth, Գրի լուսածնաս, -setter, Բեկարոյժ սրնրգճը, -spavin, Ճուռակէցք (ծիռ) : **Boneless**, a. Անոսկր :

[լուծիւն.

Bonfire Դ՛ՆՖՅԸԸ, s. Լրախա.

Bonhomie Դ՛ՌՕԳ, a. Բարեմտութիւն [F] [մուս յի.

Bonité, s. Շերտածն բարա.

Bonmot Դ՛ՂՂՅ, s. Մարանուծիւն [F], **Bonne** Դ՛Ռ, Դայեակ :

Bonnet Դ՛ՆԻԳ, s. Փեղոյր, կարճեզր գլխարկ ; փրին -ի ; մանրաւազաս ն. [կաւոր.

Bonneted ԴԻԿ, a. Գլխար.

Bonny Դ՛ՆԻԷ, a. Ուրախ զրուարթ ; զեղեցիկ ; զէր. Թոնոշիկ, -clabber, Թնուած կաթ :

Bonnilly, ad. Զքնաղ կայտառ կերպով :

[ւեր :

Bon-ton Դ՛ՂԵՂ, s. Ազնիւ ծե.

Bonus Դ՛ՂԵԸ, s. (Բաժանորդի) պարգեւ, շահ :

Bon-vivant Դ՛ՂԷԷՎՂ, s. Զրուարթարարոյ :

Bony Դ՛ՌԷԻ, a. Ոսկրուս ; մաւծափ, վեհիս ; փշոտ (ձուկ) :

Bonze Դ՛ՆԻԸ, s. Քուրմ (Ձիւնաց) :

Booby Դ՛ՆՂԷ, s. Հասցալուխ, սպառչ ; կոնհաւ ք. [նուծ.

Boodhi'sm, s. Պուստայակա.

Book Դ՛ՆԻ(Գ), s. Մատենան,

զիրք ; հագներգուծիւն, զուլիս ; սերակ, տմար ւճ. = va. Արձանագրել, սերակը անցնել : Without —, Յիշողութեամբ, առանց հեղինակութեան : -binder, Կազմարար. -bindery, Կազմատուն : -bin-ding, Կազմարարութիւն. -case, Գրարդարան ; գրքի կողք. -cover, Գրքի երես կողք. -keeper, Տոմարակալ ; գրագիր. -keeping, Տոմարակալութիւն. -learned, Հմուս ; աշխարհէ անփորձ. -louse, -worm, Ուսիճ ; գրամուր. -maker, Հեղինակ. -mark, Գրքի նշան. -seller, Գրավաճառ. -shelf, Գրադարակ. -shop, -stalle, -store, Գրատուն, գրավաճառանոց. -stand, Գրակալ, գրքակալ :

Bookish Դ՛ՆԻԸԸ, s. Ուսումնասէր. -ly, ad. -ness, s.

Boom Դ՛ՆՂ(Գ), s. Թել կայմից ; անցարգել շղթայ (զեռոց) ; հունացոյց ձող (ծովու) ; մունչիւն (կոհակաց), Խնդիւն ; կանչ, գոչիւն ; հայց, խնդանք ; ընդհանուր հետաքրքրութիւն. = va. Մոնչել, գոռալ ; (ճայր) ծայն ձգել, կանչել ; առաջասալիւր ընծանալ :

Boon Դ՛ՆԸ, s. Զիրք, պարգեւ ; շնորհ, խնդիրք, աղօթք. = a. Զուարթ, ուրախ ; բարերար :

Boor Դ՛ՆԸ, s. Գեղջուկ, շինական, բիրտ. **Boorish**, a. Գեղջական, սմարդի. -ly, ad. -ness, s.

Booze, **Booze** Դ՛ՆԸ, va. Արբենալ. **Boozy**, -zy, a. Արեցող ; զինով ; յիմար :

[վերցնել :

Boost, va. Մղել ; յառաջանել :

Boot Դ՛ՆԸԳ, s. Կոշիկ, մոյկ ; կապիճք (սանջան.) հի ; արկղ կառաց, սապան ; ծածկոյթ կառքի ; կոշկաներկ ծառայ ; շահ, օգուս. = va. Կոշիկ հագնիլ ; շահիլ, օգտուիլ. -crimp, -tree, -last, Կոշիկ կաղապար. -jack, Կոշկածիզ :

Bootee Գ՝ՊԷ, Կիսակօշիկ .
Booth Գ՝ՊԷ, Ե. Տաղաւար, հիւղ
Boothy Գ՝ՊԷԻ, Տնակ, խրճիթ .
Bootless, a. Անօգուտ, ան-
 շահեկան . -ly. ad. -ness, s.
Booty, s. Աւար, կողոպուտ .
Bopeep, s. Գահուրսուրի խաղ .
Boracic, -racous Գ՝ՊԷԻԿ, a.
 Ոսկեքորական . [Ոսկեքորակ .
Bo'rate, s. Ոսկեքորաս .**Borax**
Borage Գ՝ՊԷԿ, s. Գաղտիկուր
 գեղեցիկ լիլիկի .
Border Գ՝ՊԷՐ, s. Եզերք, ծայր-
 շրջանակ : աստիճանագլուխ : = բո-
 Սահմանակցիկ, դրակցիկ : մտե-
 նալ . = բա. եզերել, ժապաւինել .
Bo'rate Գ՝ՊԷՐ, s. Սահմանարը-
 նակ, եզերարանակ .
Bore Գ՝ՊԷ, բա. Թափանցել,
 ծակել : նեղել, ծանծաղցնել . = բո-
 ծակել, մանել : ծակուիլ : (ծին)
 քիթը գեթիքը քսել . = ծակ : սը-
 նամէջ , խոռոջ (Մնդ.) : բերնի
 չափ , ս՝ամազիծ (հրազինոց) :
 տաղկալից, ծանծաղից : գեթի բեր-
 նի հոսանք, կոճակ , -worm, Ծա-
 կորդ . -dom Գ՝ՊԷՐԸ, Չանծրոյթ ,
 զիտու ցաւ . [կորդ (միջատ) .
Borer Գ՝ՊԷՐ, s. Ծակիչ : ծա-
Bore, **Borne** pp. of **Bear** .
Boreal Գ՝ՊԷԻԼ, a. Հիւսիսային
Bor'od, s. Բնապորիկ Գ .
Borough Գ՝ՊԷՐ, s. Աւան .
Borrow Գ՝ՊԷՐԻ(Գ), բա. Փոխ
 առնուլ . -ing. Գ՝ՊԷՐԻ, Փոխառու-
 թիւն : **Borrower** Գ՝ՊԷՐ, s. Փո-
 խառու . [կանց .
Bort Գ՝ՊԷՐ, s. Ածնիչ [փոշի ա-
Boscage Գ՝ՊԷԻԵ, s. Գուրակ,
 անտառ : Խաւուտ Կ .
Bosh Գ՝ՊԷ, s. Սուտ, խծիպ .
Bosky Գ՝ՊԷԻ, a. Ծառախիտ,
 անտառախիտ, փայտաւէտ .
Bosom Գ՝ՊԷՐԻ(Գ), s. Կուրծք,

[անջ : սիրտ : ծոց, զոգ : ողջագու-
 րանք : ներքին (տեղի) . = a. Սերտ,
 մտերիմ, սիրելի : = բա. Բնամտ
 պահել : գրկել : պահել, ծածկել .
Boss Գ՝ՊԷ, s. Ուռուցիկ զարդ,
 կոճակ : ուռ, ուռէջ, ելուստ : վար-
 պետ գալֆա : միջանիւ, առեղ Ե .
 = բա. (Ուլունքով) զարդարել :
 (զործը) ուղղել, վարել .
Bossy, a. Գանդակեալ, զար-
 դարեալ . = շ. ԶորԿ .
Botanic, -al Գ՝ՊԷԻԿ, a. Բու-
 սարանական . [սարան .
Botanist Գ՝ՊԷԻԿ, s. Բու-
Bo'tanize, բա. Բուսաբարդել .
Botany Գ՝ՊԷԻԿ, s. Բուսա-
 քանութիւն, սնկաքանութիւն .
Botch Գ՝ՊԷ(Գ), բա. Գէշ կար-
 կըսել : աւել, խանձարել, հարե-
 ւանցի ընել : (խօսքը) ԹափՊփել .
 = շ. Գտ. կ, կոճակ : անշահ կար-
 կետք : գէշ ձեւեր, բիւր կերպեր :
 կեղ . **Botch'er**, s. Անշահ բան-
 ւոր՝ հեղինակ .
Both Գ՝ՊԷԿ, a. & pron. Երկու-
 քըն ալ . = con. Թէ . . . Թէ . . .
 = On—sides, Երկու կողմէն . They
 are—guilty, Երկուքն ալ յանցաւոր
 են . Both young and old, Թէ մեծն
 եւ Թէ պզտիկը .
Bother Գ՝ՊԷՐԻ(Գ), բա. Նեղել,
 տուտակեցնել . = շ. Չանծրոյթ : տղ-
 մուկ : նեղիչ, -ation, s. Նեղուի-
 լի . -some -ըԸ, a. Նեղիչ .
Bothy, s. Հիւղ (մշակաց) .
Bots, Botts Գ՝ՊԷ, pl. Գռուիկ .
Bottle Գ՝ՊԷԼ, s. Եիւղ, սրուակ .
 = բա. Եիւր ղեկ : խուրճ կապել .
 -green, Խուժ կանանչ, -holder, Ծգ-
 նական, բեկեր . -head, -nose, Դրու-
 փին մր, -nose, Եիւրիկ : խաշքիթ .
Bottom Գ՝ՊԷՐԻ(Գ), s. Տեսակ,
 տակ, խոր : հիմ : մար, հովիտ : յա-
 տակ նաւու, նաւ : դիւր, s. կուր :

դիմացուսնու՞ծ. = va. Հիմ դնել, շինել; (յասակ) դնել. = vn. Հիմնուելի. -less, a. Անյասակ. -ry, s. Գրուարդուսիւն նաւու :

Boudoir գո՞ւրո՞ւր, s. Ներքնասննեակ (կանանց) : [F]

Bough գո՞ւ, s. Ոս, ճիւղ :

Bought գո՞ւր, գո՞ր See **Buy**, Գնուած; գնեց . [ծի] Ար.

Bougie գո՞ւի՛, s. Մղնակ (գոր.

Bouilli գո՞ւլի՛, s. Իւաշած միս, պիս : **Bouillon** գո՞ւլեօ՛, s. Մաջուր; ծուռախոս (ծիւ) [F.] :

Boul'der, գո՞ւ, s. Մածոր խիճ :

Boulevard գո՞ւլե՛ւր, s. Ծառուղի. [F.]

Bounce գո՞ւն (ր), vn. Ցասկել, ոստել; մեծարանել, զովուիլ. = va. Ցառաջ քշել. = s. Ոսիւն; հարուած, շառւայ; սնապարծուսիւն, սուս. **Bounce'er**, s. Ինքնազով, պարծուի; սուս, առասպել; սպիտուս : **Bouncing**, a. Աւեղ, կայտառ; խոշոր.

Bound գո՞ւն (ր), s. Մահման; ոսոււմ, ոսիւն. = va. Մահմանել, սահման չալ; աճիփիել. = vn. Ոսնուլ, գնակել. = a. Մահմանեակ, որոշեակ, երձալու (վրայ) : -ary, s. Մահման, եզր. -less, a. Անեզր,անսահմանի (փաթեթուած).

Bound, pp. of Bind կապուած,

Bounden գո՞ւն (ր), Պարտաւորի, ստիպողական :

Bounteous գո՞ւն (ր)ի՛ւր, a. Առասածեւն, բարեւոր. -ly, ad. -ness, s. Բարեւորութիւն :

Bountiful, a. Առասածեւն; առա. -ly, ad Առասօրէն. -ness, a. Առասածեւնութիւն, լիութիւն :

Bounty գո՞ւն (ր)ի՛, s. Առասածեւնութիւն, մարդասիրութիւն; առասութիւն; շնորհ; պարգեւ, մրցանակ. [F.]

Bouquet գո՞ւի՛, s. Ծաղկեփունջ, փունջ; զեղօն; համեմ, անոյշ հոս :

Bourgeois շէ՞օ, s. Տանոց զիր ար. = գո՞ւն (ր)ի՛ւր, Բարաբար, քաղքենի Գու. -geoisie -տո՞ւր, s. Միջակորեար Գու.

Bourgeon շէ՞օն, vn. Պակել, (ճիւղը) ոստել :

Bourn, Bourne գո՞ւն, գո՞ւն, s. Եզր, սահման; վտակ :

Bourse գո՞ւր, s. Ոսկարան :

Bout գո՞ւր, s. Փորձ; ընդ. հարոււմ, մրցում; անգամ, նուազ.

Bouts-rimes գո՞ւն (ր)ի՛, s. Բուսայանգ բն.

Bovine գո՞ւն (ր), a. Առջառաջին : -viform, a. Առջառանման.

Bow գո՞ւ (ր), va. Թելել, ծռել; սահեցնել; ճնշել, նուսնել. = vn. Խոնարհիլ, ծռիլ (ի յարգակս). = s Խոնարհութիւն, բարեւ; հանգոյց, օղակ; Թափք զունս էյէր գաշը; հարիչ, ճպոս (քնարի). = The bows, նուսն առաջըր. -compasses գո՞ւն (ր)ի՛ւր, s. Մէկ ծայրը փոփոխելի կարկին. -hand, Չախ ձեռքի; աջ ձեռք եր. -legged, կորաւորոււն. -line, կողմնակիչուսն նւ. -man, Աղեղնաւոր. -oar, Առաջի Թիակար. -pen, Բանակածիգ. -shot, Նետնկէց. -spirit, Յուկակայմ. -string, Աղեղնակար; խեղդան. = va. (Չուանով) խեղդել :

Bowel գո՞ւն (ր)ի՛ւր, s. Աղիք; խորշ ներքին; զուժ, զորով. = va. Փորոտիքը պարպել, սկելել. [նակ.

Bowie-knife, գո՞ւն (ր)ի՛, Դաշ.

Bower գո՞ւր, s. Մարփիկան, ծողաբարձ; զարդասնեակ (կանանց); զիւղի տուն; հրւղ, խարսխիկ նւ. **Bowery**, գո՞ւր (ր)ի՛ւր, Շուքնոց.

Bowl գո՞ւն (ր), s. Թաս, բաժակ; ծիսափողի վառարան շիւղի; խըս.

տուժիւն; զնդակ. = ռ. (Գնդակ) ար-
ժակել, ննսել, զլորել = ռ. (Դըն-
դակ) զլորել, խաղալ; զլորուիլ, սրա-
նայ. To — out, (Գնդակախաղի մէջ)
զիմացիւր վանել. Bowling alley,
Գնդակ խաղալու գոց սեղ. -green,
Գնդակ խաղալու բաց դաշտ :

Bowler, s. Գնդակ խաղող :

Box Դ-+-(Դ), s. Մնուկ, սուփ; օճեակ Ի-; սնակ; դճամարկ; կա-
ռապանի նստարան; առնակի պահ-
պանակ, օտար; կռուփ; ընծայ
= ռ. Մնուկը զնել; կռփահա-
րել. = ռ. Կռփամարտի. In a —
Դժուարութեան մէջ. In the wrong
—, Սխալմամբ. To — the compass,
Կողմեացուցի աստիճանները համ-
րել. **Boxen** Դ-+-(Դ), a. Տօսախնայ :

Boxer Դ-+-(Դ), s. Կռփամարտ :

Boy Դ-յ, Դ-յ, s. Տղայ, պատ-
նի. -hood, s. Տղայսնժիւն :

Boyish Դ-իւ, a. Մանկական.
-ly, ad. Տղայաբար -ness, s.

Boyar, s. Առաստուռ Ռուս :

Brace Դ-իւ, s. նեցուկ, կապ,
գօտի; տղակապ [յ]; զոյգ, ամուր;
փոկ, ձգափոկ; պահանջ —: ձրկ-
տուժ. = ռ. Կապել, պրկել, ձրկ-
սել; զօրացնել [րանջան, քօլէք].

Bracelet Դ-իւ-իւ, s. Ապս :

Brachial Դ-իւ-իւ, a. Բազ-
կային, Սեւի. [Սիւն.]

Brachygraphy, s. Սղագրու-

Bracken Դ-իւ, s. Գտեր :

Bracket Դ-իւ-իւ, s. Մոյժ, նե-
ցուկ Գ; փականիշ [յ], = ռ. Փա-
կանիշել. -light, Գատի ծրագ :

Brackish Դ-իւ, a. Աղի :

Bract Դ-իւ-իւ, s. Տերեւուկ. -
cal, -cate, -ed, a. Տերեւուտ :

Brad Դ-իւ, s. (Փոքրիկ զլխով)
զամ. **Bradawl**, s. Հերիւն :

Brag Դ-իւ(Դ), ռ. Մեծարա-
նել, պարծենալ. = s. Մնապար-

ծուժիւն; Կրծի խաղ մը :

Braggadocio Դ-իւ-իւ, s. Իրոխ-
տարան, սէզ գայաթայր. -ger,
-ger, s. Սուս կտրիճ, պարծուկ,
ջարդող. = a. Մնապարծ :

Brahma Դ-իւ-իւ, s. Հնդկ եր-
րորութեան առաջին անձը, ա-
րարիչ. **Brahman, man** Դ-իւ-իւ-
-իւ, s. Հնդկ բուրմ; պահման :

Braid Դ-իւ-իւ, ռ. Հիւսել; խառ-
նել. = s. Երիզ, լար; հիւսուած :

Braill Դ-իւ(Դ), ռ. (Առաքաս-
ները) հանգրիմել. = s. Ապուան-
դակ, հանգրէճ — :

Brain Դ-իւ-իւ, s. Ուղեղ; խելք,
միտք. = ռ. Գլուխը ճզմել, մեռ-
ցընել. -fever, Ուղեղի տենդ. -pan,
Գանկ. -sick, Իելազար :

Brake Դ-իւ-իւ, s. Գտեր, պտե-
րուտ, պուրակ; (կանեփի) Սակ,
ցարան; զապակ ծիու; անուակալ;
արգելակ էփ; (ջրհանի) լծակ; Կա-
ցի տաշ. = ռ. Արգելակ զնել;
-man, Արգելակ մագանձը :

Brak'en, s. Գտեր. **Brak'y**,
a. Մագանուտ, փշոտ :

Bramble Դ-իւ-իւ, s. Մորե-
նի; խայտիս խորհօգ. -bly, a.
Մորուտ, մորի. **Bran** Դ-իւ, s.
Թեփ. -new, Բոլորովին նոր :

Branch Դ-իւ-իւ(Դ), s. Ուս, միւղ;
շառաւիղ, զարմ, բաժանում; նա-
ւուղիղի վարձ. = ռ. ձիղաւոր-
ել. բաժնել. = ռ. ձիղ միւղ ըլ-
լալ. To — out, Բօսքը երկնցնել;
Root and —, Բոլորովին. -bank,
-office, Մասնամիւղ. -less, a. Ա-
նուտ. -let, s. ձիղ. -iness, s.
Ստեղնուժիւն. **Branch'y**, a. Բա-
ջուղէշ, ուսալից :

Branchial Դ-իւ-իւ-իւ, a. Զրկ-
նականջի. -chlopedis, -i-օ-օ-ու-
ր. Իրուկոտներ է :

Brand քել, s. Կիսայրեաց փայտ, խանձող; Ծուր; խարանիչ երկաթ; խարան, դրոշմ; սեւակ; պատճառորոշմ, խարան, = ռա. Խարան գարնել, խարանել, -iron, -ing iron, Խարանիչ (երկաթ), -new, նորնոր, -goose, Շիկասագ :

Brandish քել, (ք), ռա. Շո. զացնել, ճոճել (սուր) : = s. ձո. ճուճ, շողացնելը, -er, s.

Brandling, s. Խայծորդ :

Brandy քել, s. Օղի :

Brangle քել, s. Վէճ, կռիւ : = ռա. Վիճել, կռուիլ :

Brank քել, s. Սեւ ցորեն; զլիանոց (կանանց) :

Brant քել, s. Լոսրիկ

Branny քել, a. Թեփոտ :

Brant քել, s. Շիկասագ :

Brantfox, s. Շէկաղուէս :

Brash քել, a. Փռւթկոտ; դիւրաբեկ : = s. Մառի ոստեր; սառնակոտոր; ժայռակոտոր երէ; դուրսայլ(մարմնոյ), եռացումբէ :

Brasier քել, s. Պղնձագործ; կրակարան :

Brass քել, s. Արոյր; արուրագարդ; լրբուծիւն : -band, Արուրահարբէր : -leaf, Արուրաձերձ :

Brassy քել, a. Պղնձայ, արուրի, արուրանման; անամօծ, լիւր, -siness, s. Արուրանմանութիւն :

Brat քել, s. Լաճուկ, լակոտ :

Bravado քել, s. Մեծարանութիւն, մեծարան; սպառնալիք [Sp.]

Brave քել, a. Քաջ, արի, անվեհեր; ազնիւ; չքնաղ : = ռա. Առաքելգ կարող, խիզախել; = s. Քաջ, աներկիւղ, գոռ (զինուոր շնորհիկ), -ly, ad. Արիարար : -ry -ւեր, s. Քաջութիւն, արիութիւն, շքեղութիւն, վսեմութիւն :

Bravo քել, s. Սիկարեան;

յելուգակ **Bravo!** Կեցցե՛ս. [It.]

Brawl քել, տ. Կազել, վիճել; կարկաշել : = s. Կազ, վէճ, ապաղակ, -er, s. Կռուաւէր :

Brawn քել, s. Բողնի, խոզ; (մուտ) դնդեր; զօրութիւն; արմուկ, **Brawn's** a. Զօրաւոր; մեծ :

Bray քել, ռա. Տրտել, փրշտել, լսուել : = տ. Զուլ, զունչել : = s. Զոխնչ, -er, s. Զուացող : = s. Մելանի Թիակ ար; տրտող :

Braze քել, ռա. Մածուցել շէկայիւր; արուրագործել; կարծր դիմացկուն ընել :

Brazen քել, a. Պղնձի, արուրէ; անամօծ : = ռա. Պնդացրնել, -faced -իւր, Կաշի երես :

Brazil-wood քել, s. Որզանիպատ պազաճ :

Breach քել, s. Կոտուճ; ճեղք, խրամատ, խզուած; դրժում, բռնաբարութիւն; խզում, կռիւ : = ռա. (Պարիսպը) խրամատել, **Breachy**, a. Ցանկակոտոր (կոպ) :

Bread քել, s. Հաց; պարէն, -fruit -իւր, Հացածառի պրատուղ, -corn, stuff, Արմսիք :

Breadth քել, s. Հայնութիւն, լայնք; ընդարձակութիւն :

Break քել, ռա. (Broke or Brake, Broken) Կոտել, բցնել, խրչեկել; աւրել, դրժել; կտրել, բաժնել; արժիլել, ետ կեցնել; ընտանցնել, կրճել; սնանկացնել; պաշտօնանկ ընել; ընդմիջել : = տ. Բաժնուել, խզուել; փշրուել; երեւնալ, ծագիլ; պայծառել; սկարանայ; սնանկանալ : = s. Ճեղք, պատռուածք; հանգիտ, դաղար; ընդհատ, բաց; արշալոյս; մեծ կարծ մը : [With prepositions or adverbs] To—away, Լրանել, փախչիլ; (ամպ) ցրուիլ, պարզուիլ : To—down, Կործանել; մանրել; վրի-

պիլ, կործանիլ. To—forth, Յանկարծ երեւնալ; պոռալ. To—in, Բռնանալ, յարձակիլ; ընտանեցնիլ. To, —louse, Պրծիլ. To—of, Թողուլ; փրթիլ. To—off, Փրցնել; ընդմիջել. To—open, ձեղրուիլ. To—out, Յանկարծ երեւիլ; (մտքը) դուրս ալ. To—over, Արհամարհել. To—up, Բաժնել, բաժնուիլ; լուծուիլ, լուծել. To—with, Մտերմանալ; խօսք բանալ. [With an object] To—the back, neck, Վիզը բրցնել. To—cover, Պահուած տղէն երեւիլ. To—fast, Նախանշել. To—ground, Հողը պեղել; խորհիլ; խարխիւր վերցնել. To—heart, Վշէն ընկնուիլ. To—the ice, ըՎկիզը ընել. To—jail, Բանտէն փախչիլ. To—jest, Մտախօսել, կատակել. To—path, road. Խոչնդոսները բառնալ. To—upon a wheel, Անուապտիկ ընելով մտցնել.

Breakable, *a.* Բեկանելի.

Break'age, *s.* Կոտրած, քրդած.

Breaker Պրէյ՛ճը, *s.* Կոտրող, մնշող; դրժող, խորհակող (ալիք); սակաւիկ և.

Breakfast Պրէ՛՛ֆէ՛ր, *s.* Նախանշել. = *an.* Նախանշել ընել, պատրաստել, սպասարկել.

Breakneck, *s.* Իյնալու՛ վրանկաւոր սեղի. = *a.* Վսանկաւոր; արագ. **-water**, *s.* Կոհակաճոււմբ.

Bream Պրէ՛՛, *s.* Բրամ՝ եայրն պաղղը. = *ea.* Տակը վառել և.

Breast Պրէ՛՛ր, *s.* Կուրծք, բանջ; ծիծ; սիրտ; ծոց, գրպան. = *vn.* ձակասիլ, դիմադրել. To make a clean —, Կատարեալ խոստովանութիւն մը ընել. —bone, Լանջուսիլ. —hook, մնկհեծան եաքը՛ւնս քարայոջ և. —knot, Կուրծքի ժապաւէն. —pine, Փողկապի անեղ. —plate, Լանջագրահ; լանջապանակ

Սփ. —plow, —plough, Արօրիկ.

Breath Պրէ՛՛ր, *s.* Շունջ, հեւ; շնչառութիւն; կենք; խօսք, բարտ: զեփուրիկ; րոպէ. **-less**, *a.* Անշունջ: **-able**, *a.* Շնչելի. **-ing**, *s.* Շնչառութիւն, հեւ; շունջ եկեղեցի; Թորիք հողոյ, ալօթք: հանգիստ; Ծառ Թիւն, Թաւ +:

Breathe Պրէ՛՛ր(ր), *vn.* Շնչել, ապրիլ, շունջ առնուիլ, հանգչիլ; (հովը) փչել. = *va.* Շնչել, բուրեղ; փչել; հեւալ, շունջ առնուիլ: ներշնչել; մոմնջել (ալօթք); աբիւն առնուլ. [կուճ Գ. +. (It)]

Breccia Պրէ՛՛ր՛ւտ, *s.* Խառնա-

Breech Պրէ՛՛ր(ր), *s.* երասան; յասակ, սակ (հրացանի) գրչ. թլ. Պրէ՛՛ր՛ւ, Տափաս, վարսիք. = *va.* Տափաս հագնիլ. —loading, Յասակէն լցուող (հրագէն): **-ing**, *s.* Ազդերափոկ (ծիու); զապանան (ձնըանօթի) և.

Breed Պրէ՛՛ր, *va.* Յղանալ, ծընանիլ; սնուցանել; կրթել; արտադրել; պատճառել. *vn.* Ծնանիլ, անիլ. = *s.* Սերունդ, ծնունդ; **-er** —րը, *s.* Ծնանող, սնուցիչ; **-ing**, *s.* Մնունդ; վարք, ընթացք.

Breese, Breeze, Briz Պրէ՛՛ր՛ւ, **-fly**, *s.* Գոռեխ, ծիասաց.

Breeze, *s.* Հովիկ, սիւրք; վէճ, բանակուիլ. = *vn.* Շնչել, փչել.

Breezy Պրէ՛՛ր՛ւ, *a.* Հովատուն.

Brent, Պրէ՛՛ր, *s.* Շիկասագ.

Brethren Պրէ՛՛ր՛հը՛ւ, թլ. —՞ր. Brother, եղբարք (ի Տէր).

Breve Պրէ՛՛ր, ձերմակ նոդա; սուղ (—) րոպ. **Brevet** Պրէ՛՛ր՛ւր, *s.* Արժանագիր. = *vn.* Արժանալ, արժանագրել զի.

Breviary Պրէ՛՛ր՛ւր, *s.* Բովանակութիւն; ժամագիրք. [րոպ.]

Brevier Պրէ՛՛ր՛ւ, *s.* Ուճնոց զիր

Breviped, *a.* Կարճարուն.

Brevipen'nate, Կարճաձեւ :

Brevity, *s.* Կարճութիւն :

Brew ԴԲ՝(Գ), *s.* Կասկում :
va. Կասկել, գարեջուր շինել; ըմ-
 պելը պատրաստել; մերսնայել,
 նիւծել : = *en.* Պատրաստել;
 նիւծուել : [ջուր :

Brewage ԴԲ՝՝ԳՏ, *s.* Կասկա-

Brewer ԴԲ՝՝ԸԲ, *s.* Կասկա-
 գործ : **Brewry** ԴԲ՝՝ԸԲ, **Brew-**
house, *s.* Գարեջրատուն :

Brewing ԴԲ՝՝ԷԼ, *s.* Կասկում :

Bribe ԴԲ՝՝Դ(Գ), *s.* Կաշառք;
 նրապար : = *va.* Կաշառել, եղծել,
 նրապուրել : **ry** ԴԲ՝՝ՂԲ՝, *s.* Կա-
 շառակրծուծիւն : **Bribeable**, *a.*
 Կաշառելի : [Հնեղէնք [F],

Brie-a-brac ԴԲ՝՝ԷԴԲԷԷ, *s.*

Brick ԴԲ՝՝Դ(Գ), *s.* Աղիւս, ա-
 գաււն; մարդուկ : = *va.* Աղիւսով
 յառակել, A—in his hat, Գինով :
 bat, Աղիւսի կտոր : -clay, Ագու-
 աւնոյ երկ : -kiln ԷԷԷ, Թրծոց ա-
 ղիւսի : -layer, Որմնապիր : -nogging,
 Աղիւսաշէն, -work, Աղիւսակերտ :
 x **Bridal** ԴԲ՝՝ԷԷԷԷ, *a.* Հարսան-
 եաց : = *s.* Հարսնիք, ամուսնուծ :

Bride ԴԲ՝՝Դ, *s.* Հարսնոյւ,
 նշանած; (նոր) հարս : -chamber,
 Առագաստ : -groom, Փեսայոյւ, նոր
 փեսայ : -maid, -man, *or* **Brides-**
maid, -*man* Հարսնաւոր, փե-
 սաւոր եկեկեկ, աղջրճ :

Bridewell, *s.* Զգաստարան :

Bridge ԴԲ՝՝Գ(Գ), *s.* Կամուրջ :
 = *va.* (over) Կամուրջ նետել, ձգել :

Bridle ԴԲ՝՝ԴԷԷ(Գ), *s.* Երասա-
 նակ, պոխուրճ; սան; կապ; մա-
 լուխ բաղաւոր : = *va.* Սանձել,
 զապիլ : = *en.* Գլուխ բռնել, գո-
 սողանալ : -path, -way, (Զիւտորի)
 նկուղի : **Bridoon** *s.* Սանձ(Գ Է) :

Brief ԴԲ՝՝ԳՏ, *a.* Հակիրճ, հա-
 մառս : = *s.* Համառոտութիւն :

(գրախ մը) Թղթածար, պարու-
 թայ : = *va.* Պարուժայել, Aposto-
 lical brief, Թուղթ Ս. Պապին :
less, *a.* Անգործ փաստարան : **-ly**,
ad. Ի հակիրճ, **-ness**, *s.*

Brier, **Briar** ԴԲ՝՝ԸԲ, *s.* Փը-
 շուտ Թուփ; լեռնաժարդ :

Briery ԴԲ՝՝ԸԲԷԷ, *a.* Փշոտ :

Brig ԴԲ՝՝ԷԼ, *s.* Երկկայմ նաւ :

Brigade ԴԲ՝՝ԷԴԴ՝, *s.* Վաշ լի-
 վա : -major, Վաշնապետի օգնական :

Brigadier-general, Վաշ-
 նապետ միտրիփա :

Brigand ԴԲ՝՝ԷԷԷԷ, *s.* Հարսա-
 հարդ; յելուզակ : **-age**, *s.* Աւա-
 զակո թիւն, կողոպուտ :

Brigantine, *s.* Փոքր երկկայմ :

Bright ԴԲ՝՝ԴԴ *a.* Պայծառ, շող-
 շողուն, լուսափայլ; ջինջ, վճիտ;
 սրամիտ, պերճ, փայլուն : **-ly**, *ad.*
 Պայծառ, շինդ, պերճօճէն : **-ness**,
s. Պայծառութիւն, յսակութիւն,
 կորովամտութիւն :

Brighten ԴԲ՝՝ԴԴԷԷ(Գ), *en.* Նշու-
 ցել, փայլել : = *va.* (with, up) Պայ-
 ծառացնել, լուսաւորել; փայլե-
 ցննել; զուարթացնել; սրամիտ ը-
 սել : **Brill**, *s.* Վահանակ ձէ :

Brilliance, **-iancy** ԴԲ՝՝ԷԷԷԷԷԷ,
s. Պայծառութիւն, փառաւորութիւն :

Brilliant ԷԷԷԷԷԷ, *a.* Նողշողուն,
 գեղափայլ, փայլիլուն : = *s.* Նո-
 ղալուն բարձրակի; ջորտոյ գիր
 ԴԴ. **-ly**, *ad.* Փառաւորապէս :

Brim ԴԲ՝՝ԷԷ, *s.* Եզր, շուրճ; լու-
 սանցք : = *en.* Լեփիլեցուն ըլլալ :
-ful, **-ming** ԴԲ՝՝ԷԷԷԷ, *a.* Լեփիլե-
 ցուն : **-mer**, *s.* Լեցուն գաւաթ :

Brim'stone ԷԷԷԷԷԷ, *s.* Ծծումբ :

Brimded, **Brimled** ԴԲ՝՝ԷԷԷԷԷԷ,
a. Բծաւոր, պիտակոտ :

Brim'dle, *s.* Բծաւորութիւն :

Brine ԴԲ՝՝ԳՏ, *s.* Աղջուր; ծով;
arsour : -pan, -pit, Աղահանք :

Bring Գ՝Մ, րա. (p. **Brought** Գ՝Գ) Բերել; բաշել, ձգել; հայ-ՍայՍել, հոգալ; ասնիլ. To—about, Առի՞մ լինել: Ի գուրս հանել.

To—back, Յեա կոչել; յիշել.

To—down, Իջցնել; (the house)

Ծափով Սնացնել. To—forth, Հո-

գալ; յայցնել. To—in, Մուծ:սնել,

բերել, միացնել. To—off, Բերել

ազատել. To—on, Յառաջ վարել.

բերել. To—out, Յայսնել. To—

over, Դարձնել. To—to, Ի կեանս

կոչիլ; նաւուն ընձացր Նու-

զեցրնել. To—under, ձնշել, նու-

ձնել. To—up, Սնուցանել, կրնել.

Brinich Գ՝Յ՝Ն, **Briny**, a.

Աղանման, աղի, լեղի; ծոկային.

Brink Գ՝Ի՝, a. եզր, շուրճ.

Brisk Գ՝Ի՝, a. Աշխոյժ, գու-

արձ; փրփրուն, զօրեղ. =ռ. (սր)

Ոգի առնուլ, քաջանալ. -ly, ad.

Չուարժօրէն. -ness, s.

Brisket Գ՝Ի՝ԳԳ, s. Լանջ.

Bristle Գ՝Ի՝Ն(Գ), s. Սան

ձագ; Կել Բ. = an. Բսւմնիլ

ցցուիլ. -ly Գ՝Ի՝Ի, Բաւասել.

Bristol, -board, Ազնիւ բարձուն

մը. -brich, Արձնաբար պողպատի.

British Գ՝Ի՝Ն, Բրիտանական.

Briton Գ՝Ի՝Ն, s. Բրիտանացի.

Brittle Գ՝Ի՝Ն, a. Դիւրաքեկ,

կոտրուն. -ness, s. [կառք մը.

Britzka Գ՝Ի՝Գ, s. Երկայն

Bronch Գ՝Ն(Գ), s. Նամփուր;

զարդանդ. = րա. Նամփրել, ծա-

կել; (շիշ) բանալ; հասարակաց

ընել. -er, s. Հնարիչ, ձեղիսակ;

զարդանդ պոչ. :

Broad Գ՝Պ՝Պ, Գ՝Պ, a. Լայն,

ընդարձակ, բիր: յայսնի, համար-

ձակ. As — as long, Յարեւման,

նոյն. -brim, (Բուէլլի) գակ;

երեւական Յ: -cloth, Ընփր ա-

ուի մը. -piece, Ոսկի դրամ մը (30

ժրակ) . -scal, Արայական կնիք.

-cast, aa. Սիռեւով (ցաննել) .

-sword, Սուճօժ բայ: -ish, a.

Լայնկեկ. -ly, ad. Բրգօրէն. -ness,

s. Լայնութիւն: -side, s. Կող-

մնական հրացանութիւն; ափնա-

ծիր ալպանսալ. -wise ---շ, ad.

Լայնութեանը .

Broaden Գ՝Պ՝Ն, an. Լայնել,

ընդարձակել, լայննալ .

Brocade Գ՝Պ՝Գ, s. Դիպակ;

ծաղկեայ պաս առ. [չէք]

Bro'cage, -kage, s. Միջնորդ.

Brocard Գ՝Պ՝ԳԳ, s. Կանոն.

Bro'catel, -tello, s. ձաձանաւ.

ուլիս ճիգա բագիտի; խայտարար.

Brochure Գ՝Պ՝Գ, s. Տեսակ.

Brock, s. Եղնաբաշ պօրաւզ.

Bro'gan, s. Սանդալ. [չուճ.]

Brogue Գ՝Պ, s. Ալաւազ հըն.

Broider Գ՝Պ՝Գ, րա. Ասիւն-

զօրծել. **Broil** Գ՝Պ, րա. Նամբ-

րել, խորովել. =ռ. Խորզիլ. =s.

Կռիւ. -er, s. Խոզարար; կաս-

կարա. **Brok'age**, s. Միջնորդ.

չէք. **Broke** Գ՝Պ pp-of. **Break**.

=ռ. Սիրային միջնորդութ. ընել.

Broken Գ՝Պ, p. a. Կոտրած,

բրգած. -heart, Ինկեալ սիր: .

-hearted, Սրաքեկ. -winded, Չի

Յառուն սօրաւզակ աք .

Broker Գ՝Պ՝Գ, s. Միջնորդ

սկըստ. -age, s. Միջնորդութիւն:

միջնորդչէք .

Bromal Գ՝Պ՝Ն, s. Ժամնան

Bro'mine, s. Ժամին Գ.

Bronchi, -chia, -chisæ -ի,

-իէ, -իէ, pl. Բորառաջք ԳԳ.

Bronchitis Գ՝Պ՝Պ՝ԳԳ, s.

Յնցղառապ, ծանր հարբուիս .

Bronze Գ՝Պ՝Ն(Գ), s. Անագ.

պղինձ բուճ: պղնձի բանդակ. =

a. Գղնձէ; միսպոյն. =րա. Գղնն.

ծի գոյն սալ; Թխագունել, միսագունել; խոսացնել :

Brooch Բրուչ, ճարգասեղ; ափզակ; միագոյն նկար :

Brood Բրուդ, տ.Թխսել; խոկալ, մտածանքովի = տ.Գուրգուրալ : = Տնունդ, ճեռ; (հաւի) ձագեր, պիլիկ, -mare, Խարսի զամբիկ :

Brook, Տ Առու, վտակ, -lime, Զբարբ : = տ. Կրել, համբերել -let, Տ Առուակ : [ւել]

Broom Տ Օրոճ Ի՛; ցախ, ա-

Broth, Բրոտ, Տ Արգանակ :

Brothel Բրոտել, Տ Բողանոց

Brother Բրոտեր, Տ, (pl. -thers -rethren) Եղբայր; պաշտօնակից :

in-law Ինլու, Ինլուայր, Տագր, աներձակ : -hood, Տ Եղբայրուծիւն;

Եղբայրակցուծիւն, -ly, ա, եղբայրական, հարազատ; եղբայրաբար :

Brougham, Բրուհամ, Տ Կիսակառք :

Brought See Bring

Brow Բրու, Տ Յօնք; ճակատ; ղէմք; կատար (ըրի) : To knit the brows, Յօնք պուսել : [ցընել]

Browbeat տ. (Աջը) վախ-

Brown Բրուն, ա. Թխագոյն, = տ. Թխացնել, -coal, Փայտաբար, -sturdy, Երազ, խոկ, -stout, Ընտիր զարեչուր մը, -ish, ա. Թխուրակ, -ing, Տ Թխուրակում; Խուխիմանել : [ւաղ (Sc.)

Brownie Բրունի, Տ Ոգի, ճի-

Browse Բրուզ, տ. (Տիրել) ուտել, = Տ. Գրուզ, Ծառի ուտել :

Bruin Բրուին, Տ Արջ :

Bruise Բրուզ, տ. ձգովել, ճմել, փշրել; կոփամարտիլ :

Bruit Բրուի, Տ Ձայն, աղաղակ, ժխո; = տ. Տարածայնել, ճանճնել :

Brunal Բրունալ, ա. Զմուռն :

Brunette Բրունետ, Տ Թխա-

նոյշ : [Միւն; խանդ, Թափ :

Brunt, Տ Զարուած; սաստիկու-

Brush Բրուշ, Տ Խոզանակ, փրօն; փշուք, մացա; Թփուռ; Թերամարտ : = տ. Խոզանակել, ալել, = տ. Արագօրէն անցնիլ; ոգեւորիլ, -wood, Բարակ ստեր; Թփուռ : [տուրոգ]

Brushy Բրուշի, ա. Կոշտ, խո-

Brusk, Brusque Բրուսկ, ա. Տմարդի, կոշտ :

Brutal Բրուտալ, ա. Անասնական; վայրագ, անզուժ, կոշտ, բիրտ, վայրենի, -ity, Տ Անասնուծիւն; անզուժիւն; վայրենուծիւն, -ly, ա, Անասնաբար; անզուժաբար; կոպտօրէն : [նել]

Brutalize, տ. Վայրենացը :

Bruite Բրուիտ, Տ Անբան, անստուն; անկիրթ, անմշակ, կոշտ : = Տ Անասուն, կենդանի :

Brutify Բրուտիֆայ, տ. Ապուշ ընել, անասնացնել :

Bru'ish, ա. Անասնական; անկիրթ, անարգ, -ly, ա, -ness, Տ

Bryony Բրույոնի, Տ Խորճո իլ, յօշակ ազ սանա : [րիկ; ծիծիկ]

Bub, Bubby Բուբ, Բուբի, Ախրա-

Bubble Բուբլ, Տ Գողպակ; ցնորք; խաբէլուծիւն : = տ. Խաբել, = տ. Գողպակել; խոխոցել :

Bubbler Բուբլեր, Տ Խարդակ :

Bubbly, Գճպճուռ, յորճանուռ :

Bubo Բուբո, Տ (Bubos-դու)

Ցայք, ամուկ գաղաղ; խաղաւարտ, կորիզ ֆօքօքֆ մեմեխի :

Buccal Բուքալ, ա. Այրի :

Buccaneer, canier Բուքանիեր, Տ Ծովահէն, սասպատակ :

Buccinal Բուքանալ, ա. Փո-

ղածել, փողարդ :

Buccina'tor, Տ Փչաղնկերք :

Bucentaur Բուքենտուր, Տ Զիպցուլ; դրսանալ (Վ

Bucephalus ՂԵԻՔՒԼԵ, s. Յլագուխ ձի (Աղէք.)

Buck ՂԵԿ, s. Ործ (զիծ; այծ; ճագար); մխրաչուր; լուսցուած կտաններ = Վ. Մխրաչուրով լըուայ; (միտարը) փշրել; (չորին) ցասկել : -basket, Լուացքի սահառ... mast, Փեկոնի. -skin, Այծենի; այծենի սափաս. -shot, Խոշոր զընասակ. -wheat, Ցախանի Ի՛՛ք. -stall, Վարձ եղջերուի. -thorn, Փոկուռի Ի՛՛ք. **Bucket** ՂԵԿԻԿ, s. Իոյլ; աշխ (ջրարաշխ. անուոյ): զանրի:

Buckish ՂԵՔՒԼ, Թե՛ծե. սոյիկ. **Buckle** ՂԵՔՒԼ(Ի), s. Գանգուր, խոպոպի; օղ, ճարմանոց = Վ. ճարմանոցել; պատաստել = Վ. ծըռնել, ծալել; վիճիլ. To—տօ, Փակչիլ, Զանալ. [վահան.]

Buckler ՂԵՔՒԼԵ, s. Ապար, **Buckram**, Փոկարան (կտաւ.)

Bucolic, -ical, a. Անէորգական. -colic, s. Հովուերգութիւն.

Bucra'nia, քիւնրաւագուխ Է **Bud** ՂԵՒԻ, s. Պսկուռ, կոկոն; սերձ, Է. = Վ. Բողբոջել, պսկիլ չու. = Վ. Պատաստել :

Buddhism ԳՈՒԻՔՒՄ, Պուստ. յայնանութիւն. [լուայ.]

Buddle ՂԵՒԻԼ, Վ. (Միտարը) **Budge** ՂԵՔ(Ի), առ. Տեղէն շարժիլ, խլրտիլ. = s. Գաւառակի մորթ. = a. Կարծր, խիստ; զաւնիով եզերած, դարոցական :

Budget ՂԵՔՒԻԿ, s. Բաակ; վաճառասուն; ելմացոյց .

Buff ՂԵՔՒՔ, s. Գոմեշի մորթ, կաշի; մաշկ (արեան երեսի) քաց զեղնագոյն : [Աճար, աքիլ.]

Buffalo ՂԵՔՒԵ, s. Գոմէշ -chips, **Buffer** ՂԵՔՒՔԵ, s. Արգելակ Ի՛՛ք. **Buffet** ՂԵՔՒԻԿ, ԳՈՒՔԻ, s. ԸՍպատակալ; շրտանդան; ապակ; ընդդիմութիւն. = Վ. Ապակել,

կոփահարել; ընդդիմանալ. = Վ. կոփամարտիլ. -er ՂԵՒԵԼԵ, s. կոփամարտ :

Buffo ՂԵՔՒՔՈ, Կասակագուսն. **Buffoon** ՂԵՔՒՆԻ, s. Միմոս, խեղկասակ. -ery, s. Ծաղրածութիւն.

Bug ՂԵՔ, s. Մլուկ, փէտոջիլ. **Bug**, -bear ՂԵՒԻԿ, -aboo ՂԵՒԻԿ, s. Ահարկո. (ինչ); ճիւղաղ, զգի:

Bugger ՂԵՒԵԼ, s. Արուագէտ. **Bug'gy**, a. Մլուկոտ. = s. Թե՛ծե. Թե՛ծե միամի կառք մը .

Bugle-horn, s. Եղջերափող. **Bugle** ՂԵՒԵՒԼ, s. Ուլուռնք .

Bu'gler ՂԵՒԵՒԼԵ, s. Փողահար. **Bugloss** ՂԵՒԵՒԼԵ, s. Եզնալուկու սղորտ ճիլի . [Ի՛՛քար.]

Buhr-stone ՂԵՒԻՔՈՒ, s. Ալու. **Build** ՂԵՒԵՒԼ, Վ. (Bai ՂԵՒԵՒԼ, or

Builed—Ի՛՛ք Շինել, կանգնել, փիւնել; զօրացնել, աճեցնել. = Վ. (Շէնք) շինել. = s. Զեւ, կերտ; յօրինուած. -er ՂԵՒԵՒԼԵ, s. Շինող, ճարտարագետ. -ing, -իլ, s. Կառուցում, շինուածք; շէնք .

Bulb ՂԵՒԵՒ, s. (Տունկի) կոճղէզ, սոխ; սնդկոց (չեմաշափի); կոճղիկ Է՛՛ք. -iferous, Կոճղիկաբեր.

Bulbous ՂԵՒԵՒԵՒԼ, Կոճղիկաւոր. **Bulge** ՂԵՒԵՒԵՒԼ(Ի), s. Յտակ, փոր. = Վ. ձեղքուիլ, բացուիլ (նաւ) .

Bulk ՂԵՒԵՒ, s. Ատուարութիւն, մեծութիւն, յատուութիւն; զլիսուոր մաս; մեծամասնութիւն; աւորութիւն (նաւու), բնու. = Վ. Մեծ կարեւոր Յուրիլ. In—, Կուսուած, ամբարեայ . To break —, (նաւը) բեռ պարպիլ սկսիլ. By—, Ամենը մէկ. -head, Միջնորձ, դաւապայ չու.

Bulk'y, a. Խոշոր, ստուար . **Bull** ԳՈՒՔ, s. Ցուլ; կնիք՝ վուլ, կոնդակ ԳՂ; պարգութիւն, զգիւսարանութիւն; վերնախաղաց սա.

Bull ԳՈՒՔ, s. Գոմեշի մորթ, կաշի; մաշկ (արեան երեսի) քաց զեղնագոյն : [Աճար, աքիլ.]

Buffalo ՂԵՔՒԵ, s. Գոմէշ -chips, **Buffer** ՂԵՔՒՔԵ, s. Արգելակ Ի՛՛ք. **Buffet** ՂԵՔՒԻԿ, ԳՈՒՔԻ, s. ԸՍպատակալ; շրտանդան; ապակ; ընդդիմութիւն. = Վ. Ապակել,

Bulk ՂԵՒԵՒ, s. Ատուարութիւն, մեծութիւն, յատուութիւն; զլիսուոր մաս; մեծամասնութիւն; աւորութիւն (նաւու), բնու. = Վ. Մեծ կարեւոր Յուրիլ. In—, Կուսուած, ամբարեայ . To break —, (նաւը) բեռ պարպիլ սկսիլ. By—, Ամենը մէկ. -head, Միջնորձ, դաւապայ չու.

Bulk'y, a. Խոշոր, ստուար . **Bull** ԳՈՒՔ, s. Ցուլ; կնիք՝ վուլ, կոնդակ ԳՂ; պարգութիւն, զգիւսարանութիւն; վերնախաղաց սա.

Bull ԳՈՒՔ, s. Գոմեշի մորթ, կաշի; մաշկ (արեան երեսի) քաց զեղնագոյն : [Աճար, աքիլ.]

Buffalo ՂԵՔՒԵ, s. Գոմէշ -chips, **Buffer** ՂԵՔՒՔԵ, s. Արգելակ Ի՛՛ք. **Buffet** ՂԵՔՒԻԿ, ԳՈՒՔԻ, s. ԸՍպատակալ; շրտանդան; ապակ; ընդդիմութիւն. = Վ. Ապակել,

Bulk ՂԵՒԵՒ, s. Ատուարութիւն, մեծութիւն, յատուութիւն; զլիսուոր մաս; մեծամասնութիւն; աւորութիւն (նաւու), բնու. = Վ. Մեծ կարեւոր Յուրիլ. In—, Կուսուած, ամբարեայ . To break —, (նաւը) բեռ պարպիլ սկսիլ. By—, Ամենը մէկ. -head, Միջնորձ, դաւապայ չու.

Bulk'y, a. Խոշոր, ստուար . **Bull** ԳՈՒՔ, s. Ցուլ; կնիք՝ վուլ, կոնդակ ԳՂ; պարգութիւն, զգիւսարանութիւն; վերնախաղաց սա.

կարանի oppos. Bear; Յուլ համաս. =va. Կինները բարձր բունելլ. John —, Անգլիացի. -baiting, Մարս գր-լու ելլ շանս -calf, Հորձ; սխմար : -dog, Գամփոնիկ, ցլաշուռն. -fight, Յլամարտուձիւն. -finch, Սարեկիկ Բ. -fly, Գոռեղի -frog, Մեծ գորս. -head, Կատուածուկ, կապուռ; քա-րաղիաց Յ; խեւանոս, ապուշ. -headed, -necked Կէր, Թանձու-միս, խեռ . -lace, Դամոն, շլոռ. -lock, եզնակ բոսուն. Bul's eye, կը-լու պատուհան, եզնակնու. : պահ-նորդի լապտեր; Թիրախի կեդրոն.

Bull'doze, va. Վախցնել, ըս-տիպել. **Bullet** Գ-լէր, s. Գնակ. **Bulletine** Գ-լէր, s. Զե-կոյց, տեղեկագիր; նախօրուած (լրագրի) . [ծոյլ] .

Bullion Գ-լէր, s. Մետաղի **Bully** Գ-լէր, s. Սէզ, սուս կտրին. =a. Աւստրիական. =va. Սպառնալ; բռնանալ; անվայել վարուիլ. =տ. Կարճուձիւն ծա-խել, շարգել, առնել ալ :

Bulwark Գ-լէր, s. Պատ-ուար, պատնէշ, ամրուձիւն; ա-պաստան . pl. Վերնսծածք ֆի-րեշք Կ. =va. Պատնիշել, պաշտ-պանել. **Bumble-bee**, Գոռեղի :

Bumboat Գ-լէր, s. Աւ-տասակիր նաւակ . [ծոյլ Կ.]

Bunkin Գ-լէր, s. Նեցուկ, **Bummer**, s. Թափառայած :

Bump Գ-լէր, s. Շարուած, բախիւն; ուռ, կուսկէն . = va. Բախել, զարնել . = տ. Թնգալ, հնչել . [լաժակ] .

Bumper Գ-լէր, s. Լեցուն **Bumpkin** Գ-լէր, s. Անկիրձ, շինական . [ԳԿԲ] .

Bun, Bunn Գ-լէր, s. Բլիձ յեռ.

Bunch Գ-լէր, s. Սապաս կուզ; տղակ, խուրձ; ողկոյզ. =տ. Յըց-

ուիլ. va. Փունջ, խուրձ կապել

Bundle Գ-լէր, s. Ծրար, պա-սաս, խուրձ. =a. Փանձանիկ, ծը-րարել. տ. Երծալ, ցուցել, անց-նիլ . **Bung** Գ-լէր, s. Ծակ բերան (սակառի); խցան. va. Խցել, զոցել .

Bun'galow, s. Միայակուռն. **Bungle** Գ-լէր, va. Վրիպիլ, եղծանել, աւրել. = s. Վրիպում, սխալ; պիղծ .

Bungler Գ-լէր, a Անճարակ **Bung'ling**, s. Անճարակ, ա-պիկար. **Bunk** Գ-լէր, s. Ընկողնոց

Bunker Գ-լէր, s. Ածխանոց Կ. **Bunyon**, **Bunion** Գ-լէր, s.

Յաւուռ կոշտ ոտից, բլիձին .

Bunt Գ-լէր, s. Մէջը սուա-գասի . = տ. Յցուիլ; կոտորով զարնել, դնել, մղել . [զիկ Բ.]

Bunting, s. Դրօշի կտակ; տը-

Buoy Գ-լէր, s. Խարխա-նիշ. =va. Ծածանել, վեր բռնել; պահել; խարսխանիշել. =տ. Եր-վալ, տասանիլ . -ancy, Գ-լէր, s. Թեճեւումն, տասան; յարգ; զուարթ, անհողումն. -ant Գ-լէր a. Թեճեւ, յարգի; անհող .

Bur, Burr Գ-լէր, s. Կուսուկ, մագիրիկոն տղայրեկ օրք; բըլ-ձակ (ականջի); զեղծ կք պզգի; Կոշտ հնչիւն Բի (խրեւ ո.) . =va. Կոկորդէն հնչել; բարսալ .

Bur, Burr Գ-լէր, s. Փշոտ սերմ-նարան բուսոց; խորշով, ցցուն; կոկորդի հնչիւն Բի . = va. Կոշտ հնչել; բարսալ. —dock, Կուսուկ; մագիրիկոն Բ. . [լրագրի Գ.]

Burbot Գ-լէր, s. Հասարակ

Burden Գ-լէր, s. Բեռ; հագնեց ճագարաք . = va. Բեռ-նաւորել; ճնշել. -ous Գ-լէր, = some -ը, a. Ծանր, ղժնդակ .

Bureau Գ-լէր, s. Գրասեն-եակ, դիւան; պաշտօնաւորք; հան-

դերձարան պիւրօ. -eracy, զ--
բ-դե-ի-ս. Դիւանակալութիւն.

Burg, **Burgh** շէր, ս. Աւան.
-er շէր, ս. Բաղարացի :

Burgess շէր-ճե-ս. Բաղա-
բաւոր; շահապ :

Burggrave, ս. Բաղարակալ.
Burghal շէր-իւ, ա. Աւանի :

Burghal շէր-իւ, ս. Աւազակ,
զոդ, -lary, ս. (Գիշերանց տուն
կոխելով) զոդութիւն :

Burgomaster շէր-ճե-շէր, ս.
Շահապ (Գերմ.) :

Burgundy շէր-ճե-ճե-ի, ս. Գուր-
կոյնի գինի, -pitch, Ռեթին մը :

Burial շէր-իւ, ս. Թաղում,
յուզարկաւորութիւն :

Burin շէր-ճե-ի, ս. Իրոց, զրիչ
օյճմաճր գայճի; փորագրուածք :

Burke շէր-ի, ռա. (Իիակը ծա-
խելու համար) սպաննել; խեղդել :

Burle շէր-ի, ռա. (Հանդերձը)
յարգարել; ս. (Դերձանի) հանգոյց :

Burlesque շէր-ճե-ի, ա. Իրն-
դալու, ծաղրակից, ծաղրական. =
ս. Ծաղրական ոճ, ծաղրանկար. =
ռա. Ծաղրօրէն նմանցնել :

Burletta շէր-ճե-ի, ս. Երգա-
խառն Յասերախաղ. [It]

Burly շէր-ի, ա. Մեծզի, վիճ-
խարի, **Burliness**, ս.

Burn շէր-ի, ռա. (Burned, Burnt)
Այրել, տոյրել, խամրել, չորցնել,
խարել, տաղել. = ռա. Այրիլ, ճրա-
շէկիլ, կարմրիլ; տարնալ, զրգուել
= ս. Այրած; այրում; վտակ, հե-
ղեղաս. To -out, Այրել նստցնել :
Burning-glass, Խոշորացոյց, Burnt
offering, Ողջակէզ :

Burner շէր-ի, ս. Այրող, վա-
ռոդ; կտուց (կազի) :

Burnettise շէր-ճե-ի, ռա.
(Փայտը) պահպանել շ-

Burnish շէր-ի, ռա. Ողոր-

կել, յղկել, փոխկցնել. = ռա.
Փայլիլ. = ս. Փայլ, շողիւն :

Burr, See **Bur**.

Burrow շէր-ի, ս. Սար, ծակ,
որջ (ճագարի), ճագարնոց. = ռա.
Ծակը մտնել, պահուիլ :

Burse շէր-ի, ս. Բաակ; (աշա-
կերտի շնորհում) Թոշակ, հոգոյ;
ակմբանոց, սակարան :

Bursar շէր-ի, ս. Գանձապետ,
բաակակալ; հոգաւոր :

Bur'sary, ս. Գանձ հո-; բա-
րեսիրական հաստատ. քի համալ :

Burst շէր-ի, տ. Գատնիլ,
պայծիլ, ճայծիլ; փրծկիլ, միծկիլ,
խորտակել, կոտել. = ռա. Գայ-
ծեցնել; յանկարծ բռնալ, սկսիլ.
= ս. Հերձում; պայծիւն. To -
epen, Իննի բռնալ, To -
away, Փայծիլ :

Barthen շէր-ճե-ի, See **Barden**.

Bury շէր-ի, ռա. Թաղել,
ծածկել, պահել; մոպուիլ, To -
the hachet, Հաշտուիլ, -ing-ground,
-place, Հողք, գերեզման :

Bus շէր-ի, ս. Հանրակառք :

Busby շէր-ի, ս. Գտակ զի-.

Bush շէր-ի, ս. Մացուռ, Սա-
ւուռ; զարար փունջ, կապելայ;
ծայրօղակ. = ռա. Բուսանալ, ան-
տաւանալ. = ռա. Օղակ անցնել,
-bean, Դիուզ պէճորչիւն. -fighting,
Անկանոն մարտ քի Սաւուռս. -har-
row, ձիւղէ ցարան. -man, Մացա-
ւարանակր (Աւարալիցի, Հովնե-
նոն) -whacker, Գերանգի; Սաւու-
սահար; զարանամուռ մարտիկ :

Bushel շէր-ի, ս. Գուան,
գրիւ. -age, ս. Գրիւլէք. -er շէր-
-man, ս. Դերձակի աշկերտ :

Busily շէր-ի, ռա. Փուճով,
ժրուկեանիլ. [գործ, աւելուել.

Business շէր-ի, ս. Զբոսում.

Busk շէտ, Չիպակի ծողիկի =
ռո. **Quersausen** ևլ.

Buskin շէտի, Տ. Կոշիկ (ող-
բերոյ սոյ) : ողբերգութիւն.

Buss շէտ, Տ. Համարոյ : երկ-
կայմ նաւակ ձկնորսի : Վազնել.

Bust շէտ, Տ. Կիսարժան, կի-
սանդրի : իրան (լուսանկարի)

Bustard, Տ. Արօս բոյ գուշու :

Bustle շէտ, Վո. ձիւ Թա-
փել, շարժիլ = Տ. Արօս կ, շար-
ժոււ : կեղծուիկ (կանանց) :

Busy շէտ, Վ. Զբաղեալ,
բաղմազբաղ, ժրջան : = Վա-
Զբաղեցնել, գործ. ալ, գրաւել -
Busy-body, Փու. Պկոս :

But շէտ, ք. & com. Բայց, սա-
կայն : միայն : բաց ի — yet, նոյն
ասէն, մինչ : But for, Եթէ ոչ :

Butcher շէտ, Տ. Մսագործ,
արիւնարբու, դարձի : քուժակ :
= Վա. Զննել : սպաննել, փողոտել :
-bird, Հոռոմ սանձել -ly, ad. Ա-
րիւնահող, գազանարարոյ :

Butchery, Մսագործութիւն :
արիւնահողութիւն : կոտորած :

But-end, Տ. Ծայր, եզր :

Butler շէտ, Տ. Մասակա-
րար, մսուանապետ : -ship, Տ.
Մսանապետութիւն :

Butt շէտ, Տ. Նպասակ, կէտ
նպասակի : նշան, նշաւակ, այլան :
հարուած : եզր, սահման : ա-
կառ : = Վո. Ծայրերը միանալ : =
Վո. եղջիւր ածել, խնձկիլ :

Butte շէտ, շէտ, Տ. Բլրակ :

Butter շէտ, Տ. Կարագ, կո-
փի = Վա. Կարագ քոնել -boat, Կա-
րագաման -cup, Հրանուկի, խա-
նածաղկի -fingered, Անպիտան,
Պակիճիճի -fly, Թիճեռնիկ -milk,
Սառի շիճուկ -nut, -tree, Կարա-
գննի -ry, Կարագային : մսուան :

Buttock շէտ, Տ. Յետոյր :

Button շէտ, Տ. Կոճակ : փա-
կաղակ : պոռկ, կոկոն : = Վա-կոճ-
կել : գոցել : To hold by the -
button երկնցնել, փռեցնել -hole,
Օղակ -wood, Սոսի լինար : [Ք.

Buttress շէտ, Տ. Յենարան

Butyraceous, -rous, Կարա-
գային : **Buxom** շէտ, Վ. Զը-
ուարձ, կայստու -ly, ad-ness, Տ.

Buy շէտ, Վա. (Bought շէտ, Bu-
ying), Գնել, ծախու առնուլ, ըս-
տանալ : կաշառել : = Վո. Վախա-
րել, գնող լինել :

To buy off, Բաժնել, համոզել : To
-on credit, Ապառիկ գնել : To-
the refusal, Գրաւական ալ : To-
up, Մեծարանակ գնել :

Buyer շէտ, Տ. Գնորդ, գնող :

Buzz շէտ, Վո. Բզզել, հրժ-
ծել : շնչել : = Վա. Բարակ, հրա-
սարակել : = Տ. Բզզիւն, հիծիւն,
շնչիւն : **Buzzard** շէտ, Տ. Զա-
ւակուլ Բ- : հասցալուի ապուշ :

By շէտ, ք. (Իտրծ.) ընդ, ...ով,
միջոցաւ : (Քայ-)ի, . . . է : քովէն :
մօտէն : մօտը, քովը, առ : ըստ : =
ad. Մօտ, հուպ, քովը : By and by,
Հեզգիտէ, ընդհուպ : By one's self,
Առանձին : One by one, day by day,
piece by piece, Մէկիկ մէկիկ, or
քստ օրէ, մաս մաս : To come by,
Ստանալ : To set by, Գնահատել,
արժեցնել : To stand by, Օգնել :

By the ran, Բոլորը միասեղ : By the
bye, By the way, Անցողակի կեր-
պով : By God, Յանուն Աստուծոյ :
I was by, Հոն ներկայ էի -blow, -
stroke, Անակնկալ հարուած -cor-
ner, Խոռոջ, խորշ -end, Գաղտնի
նպասակ -gone, Անցած, անցեալ,
-lane, Կողմնակի փողոց -law,
Մասնաւոր օրէնք -name, Մտկա-
նուն -path, Գաղտնի զարեւոյթ
ճանապարհ -play, Մասնախաղ Բ-տ-

-stander, Հանդիսական, ներկայ
-word, Առած, ասացուած:

Bye ԴԿ, և. Բնակումիւն :

Byssus ԴԿԿ՝ԵԸ, ԴԷ՝ԸԸ, և. Վուշ,

բնիգ; կաւարար; ծմակասոււնի:

Bys'sine --ԿԻ, և. Մեհարսի:

Byz'antine, և. Ռիւզանդեան:

Byz'ant, և. Ոսկի դրամ մը:

Cab ԿԿ, և. Միածի կառք մը:

Cabal ԿԵԴԷ՝(Կ), և. Դաւաճա-
նութիւն; մերենայութի ն; խրմ-
րակ, դաւաղիրք : = ԵԱ. Դաւա-
ղիւն, (զարգանի) միարանիլ :

Cabala ԿԵԴԷԷ, և. Ծածկա-
զիտութիւն, վեցհազարեակ (Բա-
բունական) : [քի :

Cab'alist, և. Եածկագէտ րար:

Caballine ԴԵԼԸԿԻ, և. Ձիու :

Cabaret ԴԷԷԵԵ, և. Ճաշատուն:

Cabas ԿԵԴԵ, և. Պայուսակ :

Cabbage ԿԵԴԷԷԷ, և. Կաղամբ;
Դերծակի շորձած լած : = ԵԱ. (Կա-
ղամբը) զուխ կապել : = ԵԱ. (Դեր-
ծակը) շորձել, գոյնալ :

Cabin ԿԵԴԷԷ(Կ), և. Իրճիթ,
սաղաւար; խիլի և. = ԵԱ. Նըս-
սիլ, բնակիլ; (խուցը) փակուիլ :
-boy, նաւամանչ միջո :

Cabinet ԿԵԴԷԷԷԿ, և. Ներքնա-
սեննակ; առանձնարան; պահա-
րան; տէրութեան ժողով, դահ-
լիճ : -council, նախարարաց ժո-
ղով : -maker, Կահագործ մարանկոզ :

Cable ԿԵԴԸ, և. Մալուխ, պա-
րան; ընդծովայ հեռագիր : = ԵԱ.
Մալուխով կապել; հեռագրե (ընդ-
ծովայ) -gram, Հեռագրալուր : -
length, 720 ոտք : [նաւու :

Caboos ԿԵԴԸԸԸ, և. Խոհանոց

Cabriolet ԿԵԴԷԷԷԷԷ, և. Թե-
նեկ կաւար մը, Երթրակ :

Cacao ԿԵԴԸԸ, և. Կեփիլի:

Cachalot, և. Կիսածանի ձի :

Cache ԿԵԼ, և. Թարսոցի [Բ.]

Cachet ԿԵԼԷԿ. և. Կնքոց, մաս-
նի; քիեղ (դեղի). Lettre de—, Ձեռ-
բակլման արքունադոշմ հրա-
մանագիր ԳԸ. [զարդաթուղթ :

Cachepot ԿԵԷԸԸ, և. Թաղարի

Cachexy ԿԵԷԸԸԸԸ, և. Ախսա-
ժէտութիւն, վատառողջութիւն :

Cachectic, -al, և. Ախսագին :

Cachinnation ԿԵԷԸԸ, Գրքիչ :

Cachou ԿԵԷԸԸ, և. Կայմու :

Cacique, և. Իշխան (վայրեն.)

Cackle ԿԵԷԸԸ(Կ), և. (Հաւը)
գրգալ, (սագը) կտաւշեց; բաժբա-
սել, շաղակրատել :

Cac'ochymy, և. Վատարի նուժ :

Cacography, և. Թիւրագրութ :

Cacoph'ony, և. Վատաձայնութ :

Cactus ԿԵԷԸԸԸ, և. Կակտիսի :

Cad ԿԵԿ, և. Կառուկիլ; ըս-
տամակ; **Cadaverous** ԿԵԷԸԸԸ-
ԸԸ, և. Դիակային, մեռելասիպ :

Cad'is, և. Ժապաւէն մը :

Caddow ԿԵԸԸԸ, և. Խոլմուկի

Cad'dy, և. Թիլլի ուկի :

Cade ԿԵԸԸ, և. Տակառ :

Cadence, -cy ԿԵԷԸԸԸԸ, և. Հան-
գիս, կաց (ժայթի); կանոնեալ
քայլ և. յարգ, աւարտել : = ԵԱ.
Նուագաւորել : [հոսոց :

Cadent ԿԵԷԸԸԸԸ, և. Իսկնող,

Cader, Cadre ԿԵԷԸԸԸԸ, և. Պաշ-
տոնակալը զորացունդի :

Cadet ԿԵԷԸԸԸ, և. Կրստը, եր-
կրորդ, օգնական; ոչակերտ զին-
ուկի : [հաւ ծախոց; մուշագիլի

Cadger +Է՛ւր, *ս. Իւզականագո,*
Cadgy +Է՛ր, *ա. Ուրախ :*
Cadi +Է՛ր, *ս. Դասաւոր ՏՃ.*
Cadmiium, *ս. Կարմիրն Կ.*
Caduceus +Է՛ր-ու՛ւր, *ս. Դա-
 ւազան շերմեսի, քարոզակ :*
Caduceus +ւր, *ա. Դիււրահոս
 (սերել): Caducity, ս. Դիււրա-
 հոսումիւն; ալելուրումիւն:*
Cæsura +Է՛ւր, *ս. Հասած Բն-
 Կաճ +ֆ՛ւր, ս. Մեծարան :*
Cag +Է, *ս. Տակառիկ :*
Age +Է՛ր(→), *ս. Վանորակ, զա-
 նազիղ, բանս = va. Վանդակել,
 բանել :* **Caiman** *ս. Կոկոզիլոս.*
Cairn +Էր, *ս. Կարկառակոյս.*
Caisson +Էր-ու՛ւր, *ս. Բանակի
 կառք :* **Caitiff** +Էր, *ֆ. ս. Չարա-
 գործ :* **Cajeput**, *ս. Կաժպուս իւղ.*
Cajol +Է՛ւր(→), *ս. Շողոմել,
 թծնիլ: -ery* +ւր, *ս. Փաղաքշանք,
 թծին :* **Cake** +Էր(→), *ս. Քարար,
 բլիճ : կոյս, գանգուած = an,
 Գնդանալ; գանգել : [մը, կօշ,*
Calabash +Էլ՛ր-դէլ, *ս. Դղում
 Calaboose* -ու, *ս. Բանս.*
Calamine +Էլ՛ր-ու՛ւր, *ս. Թոււճ.
 Եարար քիւքիւս : [ալի. Թշուառ.*
Calamitous +Էլ՛ր-ու՛ւր, *ա. Աղե-
 Կամր, շարիք, աղէս :*
Calamus +Էլ՛, *ս. Բաղշակի.*
Calash +Էլ՛, *ս. Կառք մը :*
Calcareous +Էլ՛ր-ու՛ւր, *ա. Կը-
 րային: Calceolaria* *ս. Կօշկարոյս*
Cal'eisy, *va. Կրացքնել :*
Calcinable, *ա. Կրանալի :*
Calcination, *ս. Կրացում :*
Calcine +Էլ՛-ու՛ւր, *va. Կիր դար-
 ծնել. ալրել, մեկել :*
Calcium +Էլ՛-ու՛ւր, *ս. Կրածին:*
Calculable, *ա. Հաշուելի :*
Calculate +Էլ՛-ու՛ւր, *va. Հա-
 շուրել, համելի: -tion*, *ս. Հա-*

շիւ, համելիլ: -tor +Էլ՛-ու՛ւր-
 ւր, *ս. Հաշուող [քարահար -Էր-
Calculus +ւր-ու՛ւր, ս. Քարային:
 արար, մուր; քէ; աննարարժ
 ուսողումիւն, քալքիւլ :*
Caldron +Էլ՛-ու՛ւր, *ս. Կանա-
 Կալցիւմ, -ու՛ւր, ս. Ջեռու-
 ցիչ: -faction*, *ս. Ջեռուցում :*
Caledonia, *ս. Սկոզիա Բն-
Calendar +Էլ՛-ու՛ւր, ս. Օրա-
 ցոյց, քոմար; ցուցակ = va. Ար-
 ծանագրել -month, Արեգակ, ամիս,
 -year, Տոմարական տարի :*
Calender -ուր, *ս. Պատասաղի
 մամակ = va. (Պատասաղ)մամելիլ*
Calends +Էլ՛-ու՛ւր, *pl. Ամառ-
 մուս, կարանդ շ: [տալուանդ,*
Calenture +Էլ՛-ու՛ւր, *Տենդ
Calf +ֆ, ս. (pl. calves +ու՛ւր,
 Հորճ; ապուշ; դնդուց, բուժք
 պալտը; (ստուռլեռէ անջառ)
 ստուոյ, ստուռլի կտոր :*
Caliber, -bre, +Էլ՛-ու՛ւր, *ս. (Հը-
 րագէնի) թերնի չափ; քամագրծ՝
 չափ (սեան); կարողումիւն, չափ.*
Calice +Էլ՛-ու՛ւր, *Բաժակ, սկիճ:*
Calicot +Էլ՛-ու՛ւր, *ս. Քալիքօ իւս-
 սա; տպածոյ պատմա :*
Calif +Էլ՛-ու՛ւր, *ա. Ամիրայտես.*
Calipash +Էլ՛-ու՛ւր, *ս. Արա-
 պատեան, -pee -բէ, ս. Ներապատե-
 ան (կրիայի) : [չափ ք.*
Calipers +Էլ՛-ու՛ւր, *pl. Տրամա-
Calisthenic, -nies +Էլ՛-ու՛ւր-
 ւր, *ս. Մարմնամարզումիւն :*
Calk +ու, +ու(→), *va. (Նաւը)
 կարագօծել; (ծին) կռապայտել.*
Calk, -er, -in, *Calking iron* *ս. Կըպ-
 րաղուր նաւու = s. Կռապայտ
 ծիո պուզ մըխը:*
Call +ու-ու, +ու(→), *va. Կոչել,
 հրաւիրել; անուանել; կանչել
 = va. Պոռալ, կանչել; այցելել :**

=s. Կոչ, հրաւեր; կոչում; կարծայց; սուլում(որս); սոյլ, ազգ զԻ.
 —of the house, հետեւայում Թիւնն ըստուգելը, անուանակոչ. To—back, Յետս կոչել. To—down, վար կանչել. հրաւիրել. To—for, Պահանջել. To—forth, Կոչել, ի յայտ ածել. To—in, Հաւարել. To—off, վերակոչել, (ե՛ս) դարձնել. To—out, Պուտլ, կոչել (ի մաս). To—over, Անունները կարգալ. To—up, Յիշել, ի յայտ ածել. To—to mind, Յիշել. [ի յայտ ածող.]
Caller +ուլ, s. Կոչող; այցող.
Calla +ուլ, s. Խպիպ բ.
Calligraphy +լիգրաֆի, s. Գեղագրութիւն. —phist, Գեղագիր.
Calling +լիլ, s. Կոչ, հրաւեր; կոչում (Աբրահամ); գործ, արհեստ. [Յոյ; ճեռ.]
Callos'ity, s. Բրտութիւն մոր.
Callous +ուլ, s. Անզգայ; բրտացած. —ly, ad. անհոգ.
Callow +ուլ, a. Անփեսուր, մերկ, փեսրածափ.
Callus +ուլ, s. Կոճանք բխ.
Calm +ուլ(տ), a. Խաղաղ, հանդարտ. = s. Անդորութիւն. = va. Անդորել, խաղաղել, մեղմել. —ly, ad. Խաղաղիկ. —ness, s. Հանդարտութիւն. —ative, a. Ամոքիչ.
Calomel +ուլ, s. Կալումէլ Կ.
Caloric, s. Ջերմութիւն բխ.
Calorie, s. Ջերմացուցակ. —rification, Կենդ. ջերմութիւն.
Calorim'eter, Ջերմադիտակ.
Calorim'otor, s. Ջերմաշարժ.
Calotte, —lote +ուլ, s. Գլուխակ.
Cal'otype, s. Լուսասպութիւն.
Caltrap, —trop, —thrap, s. Փշակողոս բ.; սաստակ զԻ.
Cal'umet, s. Մուխրաշ.
Calumniate +ուլ(ալիա), va. Զրպարել. —tion, s. Զրպարում.

Թիւն, մուր. —tor +ուլ(ալիա), s. Քիլ, զրպարել. —nious +ուլ(ալիա), a. Զրպարական. [զրպարութիւն.]
Calunny +ուլ(ալիա), s. Մուր.
Calvary +ուլ(ալիա), s. Գողգոթա; խաչարուր ԿԷ.
Calve +ուլ, va. Հորձ ծնանիլ.
Calx +ուլ, s. (pl. Calces —ուլ, Calces —ուլ.) Կղկղանք, սկուր, Կ.
Calycle +ուլ(ալիա), Գաղ(թուսոց).
Calyx +ուլ(ալիա), s. Բաճակ բ.
Cam +ուլ, s. Գլխաստպ.
Camaieu +ուլ(ալիա), **Cameo** +ուլ(ալիա), s. Նկարէն քար [F],
Camber +ուլ(ալիա), s. Կամար, կորութիւն Կ.
Cambist, s. Սեղանաւոր; փոխլզոց գործակալ գանկիօճը. [Ե.]
Camboose +ուլ(ալիա), Խոհանոց.
Cambrie +ուլ(ալիա), s. Զանջիլ բարխաղս. **Came** p. of Come.
Camel, +ուլ(ալիա), s. Ուղտ. Camel's-hair, a. Սեւէլ. —opard, s. Ընձուկտ. [նափաղ, կամսիլիս.]
Camellia +ուլ(ալիա), s. Ճարդ.
Camera, —obscura +ուլ(ալիա), Ասուերտուն, նկարառուփ. —Lucida, նկարացոյց.
Camisade, —sado +ուլ(ալիա), s. Գիշերային յարձակում զԻ.
Cam'let, s. Այծէք աօփ, շալի.
Camomile +ուլ(ալիա), s. Երիցուկ, մփնի բարաղես յիկյի.
Camp +ուլ(ալիա), s. Բանակեօղ, բանակ; = an. Բանակ դնել, բանակիլ; կենալ. —meeting, Բացողեայ ժողով, ալօթք. —stool, Ծալանոս.
Campaign +ուլ(ալիա), s. Դաշնաբացալայ; բանակում (ժամանակ); ընտրական պայքար. = an. (Բանակը) ծառայել. —er, s. Ենտրուկի զինուոր. [կածել.]
Campaniform, a. Զանգա.
Campanula, s. Զանգիկ ԵԷ.

-ulate Ի-լյ, a. Զանգածել.
 -nile Ի-լի, Զանգակասուն. [L.]
Campestral, -rian, a. Դաշտի.
Camphene, -phine Կ-ֆի, s. Բափուրածին Գ.
Camphor Կ-ֆե, s. Բափուր-
 -ate, va. Բափրախառնել. -ic.
 a. Բափուրային խաֆուրի.
Cam'pion, s. Զամասպրամ Բ.
Cam'wood, s. Որդանփայտ.
Can Կ-ն(ո), s. Մետադէ աման, Կիճեղ, = va. (Զուկը) Կիճեղի մէջ պահել. = տ. Կարենալ, կարող լինել. He can write, Կրնայ գրել. -akine, -ikine, Թիճեղիկ.
Canaille Կ-նայ, Կ-նայլ, s. Սիկորո խուժան, սինկորո. [F.]
Canal Կ-նէլ, s. Զրանցք, ջրամուկ; խողովակ, անցք Կ. [սուս]
Canard Կ-նար, Ծիծու խօսք.
Canary Կ-նարի, s. Բանարենան զինի. -bird, Դեղձանիկ.
Cancan Կ-նան, s. Զարափօսուձիւն, շոգմոգ; շշուկ; լիֆի կարա մը. [F.]
Cancel Կ-նալ(ո), va. (Իրչով) ջնջել, խաչ քաշել, աւրել.
 -lation, s. Զնջումն Թուոյ Բ.
Cancer Կ-նար, s. Խեցգետին հաճա; խիրդ ինճիթեկ պեճի-տ. -ate Կ-նար, va. Խրդանալ -տ. -ation, s. Խրդանալը. -ous Կ-նար, a. Խրդային.
Canceriform Կ-նարիֆոր, a. Խեցգետնի նման; խրդային.
Cancerine Կ-նարի, a. Խեցգետնանման. **Candent** Կ-նարեմ, a. Լաշէկ.
Candid Կ-նարեմ, a. Զերմակ; անթոմ, անաչառ, պարզ. -ly, ad. Գարուձեամբ, անննկ. -ness, s.
Candidate Կ-նարեմ, s. Զեամուս, Կեկանձու, ընտրելի-ship, **Candidacy**, -dature, s. Զեամ.

մրուձիւն, Կեկանձուձիւն.

Candilabrum Կ-նարեմ, s. Աշանակ բազմասեղն; ճրագկալ
Candle Կ-նար, s. Զրագ, մոմ-
 -coal, Վառածուխ. -mass, Տեառ-
 նընդառաջ. -stick, Սեղնարան.
 -wick, Գարոյց, բուճիս.

Candor Կ-նարեմ, s. Գարզու-
 ձիւն, միամտութիւն, անմեղու-
 ձիւն, անաչառութիւն.

Candy Կ-նարեմ(ո), va. Բաղցրա-
 ւենի շինել; (շաք.) բիւրեղանալ.
 = տ. Թանձրանալ, շաքարանալ.
 = s. Վանաշաքար նեկպար շէֆերի-
 -tuff, Արարենի Բ.

Cane Կ-ն, s. Եղէգ; զաւազան,
 եղէգնացուպ. = va. Եղէգով ծե-
 ծել; -brake, Եղէգնուս.

Canicula, -cule Կ-նիլ(ո), s. Ծնիկ աստղ.
Canine Կ-նար, a. Ծնական.
Canister Կ-նարեմ, s. Կողով,
 սակառ; Կէլի սուրճի աման.
 -shot, Խարս, քարսիմ.

Canker Կ-նարեմ, s. Զարակեղ;
 աղէտ, վիշտ; փռուձիւն; կերակս
 ծառոց; ոտախտ ծիւռ: շնամարդ;
 -worm, Թրճուռ մը. = va. Ուտել,
 մաշել, սպանել. -ed Կ-նարեմ, a.
 Վնասակար; Կռուսալից. -ous Կ-նարեմ,
 a. Զարակեղոտ; հալիչ, սրամաշուրք.

Cannel-coal, s. Վառածուխ.
Cannibal Կ-նարեմ Մարդակեր.
Canon Կ-նարեմ, s. Թնդանօճ;
 փող (հրացանի). -ball, Գնդակ.
 -shot, Գնդակ; գնդակէց(հեռու).
ade, s. Գնդակոծում. = տ. Գնդակոծել,
 գնդակոծուիլ. -eer, -
 -ier Կ-նարեմ, s. Թնդանօճիկ. -ry
 Կ-նարեմ, s. Լրեսանի.

Cannot Կ-նարեմ, Զկարենալ.

Cannular Կ-նարեմ(ո), a. Փռ-

ղածել. **Can'ny**, a. Ազնիւ; զգոյշ.

Canoe Կ-նարեմ, s. Կուր, նաւակ.

Canon +ԿՆԸԸ, s. Կանոն, օրէնք; կանոնագիրք; կանոնիկոս; խոշոր զիր ԿՊ. -**icate** ԻԿԵՊ Ի -**ship, -ry**, s. Կանոնիկոսութիւն:

Canon, Canyon +ԿՆԵԸԸ, s. Կիրճ, ձորագիւծ (Քոլորադոյի):

Canoness, s. Կանոնուհի:

Canonic, -al, a. Կանոնական. pl. եկեղեցական զգեսք. -**ally**, ad. Վաւերական:

Canonize +ԿՆԸՆՂ, s. Սրբոց կարգը դասել, սրբարարել: -**za-tion**, s. Սրբարարութիւն: [նի]

Canopy +ԿՆԸՔԷ, s. Աւախովա.

Can't +ԿՆԿ, va. Քիչմը ծռել, հակեցնել; անկիւն կտել = տ. Ռնգախօսել, մտնալ; կեղծաւորել: = s. Հակում; մղում; հրելը; կեղծ ձեւեր; ընգախօսութիւն; ծածկախելու, գողոց լեզու. = a. Գռեհիկ, ռամիկ, ծածուկ(լեզու):

Can't +ԿՆԿ, abr. of **Cannot**

Cantabile -ԿԻՉ, **Cantilena** -ԿԻԷՆԻ, s. Մեղեդի [It.] [պոպ.]

Canteleup, -loup, s. Մեղրա.

Cantan'kerous, a. Թճու:

Cantata +ԿՆԿԵԿԵԿ, s. Միտերգ.

Canteen -ԿԵՅ, s. Հաղաղակ:

Canter +ԿՆԿԵՐ, va. (Ձիւ) արշաւել: = s. Կեղծաւոր; մուրաջիկ, շրջերգիկ: -**er** +ԿՆԿԵՐԵՐ, s. Կողմնազնայ (ձի) կշիին:

Canterbury +ԿՆԿԵՐԵՐԷ, s. Գրակալ: -bell, Կանթերբերիք ք.

Cantharis, +ԿՆԿԵԿԵԿ, s. (pl. -rides -ԿԻԻԿԸ), Յոհաննանանն գունուզ պիօնէյի: [երգ երգոց ՍԿ.]

Canticle +ԿՆԿԵԿԸ s. Երգ, սաղ;

Cantillate +ԿՆԿԵԿԵՊ, va. երգել: -**tion**, s. Կցուրդ, երգ:

Cantine +ԿՆԿԵՅ, Հաղաղակ:

Canting +ԿՆԿԵՅ, s. Կեղծաւոր, մուրաջիկ; ընգախօս:

Cantle +ԿՆԿԸԸ, s. Անկիւն, քե-

կար; Պամրոզն կշերին սոս գաշք:

Can't let. s. Հասուած կտել եր:

Canto +ԿՆԿԵՅ, s. Երգ; զիրք: բարձրագոյն սուր ծայն, զիր:

Canton +ԿՆԿԵՅ, s. Նահանգ; գաւառակ: -**al**, a. Գաւառային: -**ize**, va. Գիւղ զիւղ բաժնել: -**ment**, s. Գիւղատրոհ գէ. [մր.]

Cantoon', s. Տոկուն պասսառ:

Canvas +ԿՆԿԵԿ, s. Հաս կըրտաւ եկշիկն պեղի; առագաստ: -**back**, Հանգրահալ:

Canvass, +ԿՆԿԵԿ(Պ), va. Յուզել, քննել; վիճել; Պափանցել: = տ. Քուէ մուրալ: = s. Քննութիւն; վիճարանութիւն; մերենալուծիւն, քուէ, պայքար: -**er**, s. Քուէմոյր, ընժ. գործակալ:

Cany +ԿՆԵԿ, s. Եղեգնուս:

Canzonet +ԿՆԿԵԿԿ, s. Տաղ:

Cauchoué +ԿՆԿԵԿԸ, s. Զգալիէճ գօտկաստիկ:

Cap +ԿԷ(Պ), s. Կիտարկ, զըղակ; գլուխ, ծածք: = va. Վերածածկել, գոցել; զղակ դնել ապ: լրացնել, ի գլուխ հանել: To set one's cap for, (Մէկը) գրաւել խաբել աշխատիլ: To — verses, Տաղ վերծանել:

Capable +ԿԵԿԵԿԸ, a. Ասակ կարող, նարպիկ: -**ness**, -**bility**, s. Յաջողակութիւն, ընդունակութիւն, կար:

Capacious +ԿԵԿԵԿԸ, a. Լայն, ընդարձակ: -**ly**, ad. -**ness**, s. Ընդարձակութիւն, արողութիւն:

Capacitate +ԿԵԿԵԿԵԿԵՊ, va. կարող ասակ յարմար ընել:

Capacity -ԿԵԿԵԿԸ, s. Ընդարձակութիւն. մեծութիւն; կարողութիւն, տաղանք; հանգամանք, զըրոշմ; արողութիւն է: [լուխ]

Cap-a-pie +ԿԵԿԵԿԸ, Յոսից ցգը:

Caparison +ԿԵԿԵԿԸ, ծած-

կողմ ձիու, սապազէն :

Capē +էթ, s. Գլուխ, հրուանդան ; օժիր ; խանձ գաբախչ . of Good Hope, Բարեյուսոյ գլուխ :

Cap'ellet +էթ(լ)էր, s. Կարծայանց ձիու -եր :

Capē +էթեր, va. Ցասկել, ուսել, պարհիլ =s. Ցասկուր, ուսիւն, ուրնդպար ; կապար(բուսոց) : s. -bush, -tree, Կապրըցախ, կորար :

Capias +էթիւ, s. Հրամանագիր քննարկումն էր :

Capillaire լէր, Զարխոս րի :

Capillary +էթիլէրէ, a. Մազանման, նուրբ ; = s. Հերածել վառ՝ անօժ էր. -attraction, Մազակառուցիւն :

Capillarity, s. Հերածելու թիւն :

Capillaceous լէր, Հերանման -lament, s. նուրբ դերձան :

Capital +էթիլէլ, a. Գլխաւոր, էական, առաջին ; մահացու (մեղք) =s. Սիւնագրուխ, խոյակ ; մայրաքաղաք ; դամագրուխ ; ազնեցու թիւն ; գլխագիր : -ist, s. Իրամաէր : -ly, ad. Մահապարս ; որանցելապէս :

Capitalize +էթիլէլ, va. Իրամագրի խառնել, գլխաւորել ; գլխագիր սպել : -zation -դէլ, Գլխաւորում ; գործած. գլխագրի :

Capita'tion, s. Գլխահարկ :

Capitol +էթիլէլ, s. Կապիտոլիոն, մեհեան Արամագրայ 2 ; (կառավ) պալատ, պաշտօնատուն :

Capitalar +էթիլէլ, a. Գլխի ; գլխածել ծաղկում -tular, -tulary, s. Կանոնիկաժողովի անդամ ; հաւարածոյ ; (վանա) ժողովի արարք ; կանոնագիրք :

Capitulate +էթիլէլ, va. Գաշինքով անձնասուր ըլլալ -tion, s. Գլուխներու բաժնելը ; հաշու թիւն ; անձնասուր թիւն :

դաշինք **Capivi** +էթիլ Գալասան

Capoeh +էթ-լ, s. Կնուկ :

Capon +էթ, s. Կուրս արադադ, սրճաս -ize, va. (Անդադաղը)

կրտել **Caponier** +էթ, Գողուկի :

Capot +էթ-լ, s. (Թաղի մէջ) կապուս : **Capote**, s. Երթնաղ լի ; լոգիկ կանանց [մաց :

Capriccio +էթիլէլ, Ընս րը :

Caprice +էթիլէլ, s. Բնամոյր :

Capricious լը, a. Բնավար, կամչոս, փոփոխամիտ :

Cap'icorn, s. Այծեղջիւր :

Caprifica'tion, s. Կանխահասու թիւն Պոյլ -riform, Այծածել -rigenous, s. Այծածին :

Cap'riole լէլ, s. Կրնչիւն :

Cap'sicum +էթ, Իտալացի կարկ :

Capsize +էթ-լ(եր), au. Գլուխի վար դառնալ, շրջիլ :

Capstan +էթ, s. Անուորդ :

Capsular, -ry +էթիլէլ, a. Գասնային, խորխածել -sulate, -ted, a. Գասնուոր :

Capsule -իլ, s. Հունքի պատեան, պատիճ ; խառնարան ; պարուսակ էր ; խանձ հրացանի ; պարկուն (ղեղի) :

Captain +էթիլ, s. Զորավար, զորագրուխ ; հրամանատար ; նաւանց ; վերակացու, մեծ ; ռազմագէտ, մարտիկ -general, ընկալարապետ : -lieutenant, Տեղակալ հրամանատարի -ey, s. Հրամանատար թիւն ; հարիւրապետ թիւն -ry, Գլխաւորութիւն ; -ship, s. Հրամանատարութիւն ; ոստիկանութիւն ; ռազմագիտութիւն :

Caption +էթիլ, s. Զեռքուկալութիւն ; խորագիր :

Captious +էթիլ, a. Իստան ; ստապարի -ly, ad. -ness, s. **Cap'tivate** լէլ, va. Գերել, հրապուրել, մոգելի -tion,

s. Կալանք .

Captive +բ'ր'իւ, s. Գերի. =

a. Գերի բռնուած ; գերուծեան .

Captivity, s. Գերուծիւն .

Captor +բ'ր'աբ, s. Յաղթական, վասակող ; գերիչ .

Capture +բ'ր'աբ, s. Կալանք, գրաւում, աւար : = va. Բռնել, գրաւել, առնուի .

Capuchin +բ'ր'աբ, s. Փրանկիսկեան (կրօն.) ; բուսիճայ կանանց ; կնգզաւոր աղանի .

Car +բ, s. Կառք, սայլ ; դեպակ ; յոպնակ էի. **Carabiue** or **Carbine** +բ'ր'աբ, s. Հրազէն մը, կարբին. **Car'ack** վաճ. նաւ հէ .

Car'acole +բ'ր'աբ, s. Ճախրանք ձիու ; պտուտակածու սանդուխ. **Carafe** +բ'ր'աբ, s. Յուրան .

Caramel +բ'ր'աբ, s. Սեւամեղր .

Cara'pace, -pax -բ'ր, s. Խեփոր . **Carat** +բ'ր'աբ, s. Կերաս .

Caravan +բ'ր'աբ, s. Կարաւան . **sary**, -seral -բ'ր, s. Իջեւան .

Caravel, **Carvel** +բ'ր'աբ, s. Թեճեւ նաւ քեփեկ ; տառեխաւ նաւ. **Car'away**, s. Ճապուռ .

Carbineer +բ'ր'աբ, Կարբինաւոր . **Carbon** +բ'ր'աբ, s. Բնածուխ . **accous** +բ'ր'աբ, a. Ածխային . **-ate** -բ'ր'աբ, s. Բնածխաս . **-ic** +բ'ր'աբ, a. Բնածխական (Պճուռուս) . **-iferous** -բ'ր'աբ, a. Ածխաբեր .

Carbonize +բ'ր'աբ, va. Ածխացնել . **-zation**, s. Ածխացում . **Carboy** +բ'ր'աբ, s. Շուշայ, կոս խաւարը շիշե .

Carbuncle +բ'ր'աբ, s. Կայծ, հրակն շեպըրաղ ; կայծակ բէ . **-buncular**, a. Կայծակնային .

Carburate -բ'ր'աբ, s. Բնածխուկ .

Carbanet +բ'ր'աբ, s. Բայռ .

Carcass, -case +բ'ր'աբ, s.

Մարմին, դիակ ; կմախք ; վանդակեայ կազմած (նաւու) ; հրագունն փ .

Card +բ'ր'աբ, s. Խաւարար ; այցարար ; հողմարար ; տմակ, ցուցակ ; սանտոց, զոց (քրի) ; = va. Գգել, սանտել . = տ. Թուղթ խաղալ . On the cards, Կարելոր ; կարելի . -board, Թանճարար . -case, Թղթակալ . -table, Քարասանդան . -machine, Carding-engine Գոց .

Cardamine +բ'ր'աբ, s.

Ջրկոսիմ . **Cardamom** -բ'ր, s.

Անդրիսակ, հիլ րի . **Card'er**, Գգիչ .

Cardiac, -al +բ'ր'աբ, բ'ր'աբ a. Մտային, ստամոքսի (դեղ) .

Cardialgy -բ'ր'աբ, s. Ստամոքացաւ . **Cardinal** +բ'ր'աբ, a.

Գլխաւոր, էական = s. Ծիրանաւոր, կարդինալ . — numbers, Բացարձակ թիւ + . — points, Երկրիս չորս կողմերը . — virtues, Ջգաստեճիւն ; աղբարուճիւն ; աթուճիւն ; ժուկկայուճիւն . -bird, Ծիրանահաւ . -flower, Ծիրանածաղիկ . **-ate**, **-ship** +բ'ր'աբ, s. Կարդինալութիւն .

Carditis -բ'ր'աբ, s. Մտասալ .

Cardiol'ogy, s. Մտաբանութ .

Cardoon +բ'ր'աբ, s. Վայրի կանկաւ .

Care +բ'ր'աբ, s. Բնամք, հոգ, զգուշութիւն ; ստմաշուք, հնճուք ; = տ. Հոգ ընել, խորհիլ ; յարգել, պատուել . I don't care! Հոգս չէ : Take care! Ջգոյճ լիւր .

Careen +բ'ր'աբ, va. Նաւը քովընսի պառկեցնել , նորոգել .

Careeage, s. Նորոգեալ .

Career +բ'ր'աբ, s. Ասպազէզ ; ժընճաց, առշաւ ; ընճացք, կեանք = տ. Արշաւել .

Careful, s. Ջգուշաւոր, ուշադիր ; բազմահոգ . **-ly**, ad. Խրնամով, **-ness**,

[շաղիր .

Careless, *a.* Անհոգ, անու-
Caress +րէ՛(ր) , *va.* Շոյել,
 գգուել : = *s.* Գգուանք, փայփա-
 յանք : **Caret** +րէ՛ր, *h.* Կոչանիշ(․)
Cargo +րէ՛ց , *s.* Կառու բեռ :
Caricature +րէ՛իւր(ր) , *s.*
 Ծաղրանկար : *va.* Ծաղրանկարել :
Caries +րէ՛իւ, *տր.* փուս բխ-
Carinate, -**ted**, *a.* Ողնածեւ :
Carisol, *s.* Վրան բաց կառք մը :
Carl +րէ՛, *s.* Ինդոնէկ, սոպոն :
 կանեփ մը . [մական] և-
Carline, -**ling** +րէ՛ն, *s.* Կայ-
Carman +րէ՛, *s.* Կառապան :
Car'melite , *s.* Կարմելեան
 (կրօն) : **Carmin'ative**, *s.* Փրա-
 հան դեղ : **Car'mine** Կարմաղեղ :
Carnage +րէ՛ի, *s.* Նախծիր :
Carnal +րէ՛ի, *a.* Մարմնա-
 տր, գգայական; հեշտատէր : -**ist**,
տր. Գգայական; հեշտատէր : -**ity**,
s. Հեշտատէր-
 բուն թիւն : -**ize** փոխ, *va.* Աշ-
 խարհատէր ընել : -**ly**, *ad.* Ըս-
 տարմտայ : -**minded**, Աշխարհային :
Carnation +րէ՛իւ, *s.* Վար-
 դագոյն ; մերկ մասեր , միւս և ;
 շահոքրաճ գարեկնի :
Carneous փոխ, *a.* Մսային :
Carnification, *s.* Մսացում :
Carnival +րէ՛իւ, *s.* Բարեկեն-
 դան : **Carnivorous** -**ize**ր, *a.* Մը-
 սակեր : -**vora**, փոխ, *pl.* Գիշա-
 կերք : **Carnosity** *s.* Մսկում :
Carob +րէ՛ր, *s.* Եղջիւր :
Carol +րէ՛, *տր.* Երգ, տաղ : = *տր.*
 երգել, զովել, հոչակել :
Carotid ր-ր - *s.* Թմբերակ :
Carousal ր-ր-ր-ր-ր-ր-ր-ր-ր-ր-ր-ր-
Carouse +րէ՛իւ(ր) , *տր.* Ու-
 տել խմել : = *s.* Կերուխում :
Carp +րէ՛, *s.* Ծածան ձկ :
Carpal +րէ՛ի, *a.* Դաստակի :
Car'pel, Սերմնափակի տարր :
Carpenter +րէ՛ր, *s.* Հիւս

-**pentry**, *s.* Աստղագործութիւն :
Carper +րէ՛ր, *s.* Գարսաւիչ :
Carpet +րէ՛ր, *s.* Օձոց,
 գորգ, կապեղ : = *va.* Օձոցով
 զարդարել, տրամակել : On the -
 փննուծեան ճակ, -**knight**, Կնա-
 մարդի : -**bag**, ձամբու մախաղ : -
ing, *s.* Գորգեղէնք : [ձիւն :
Carphology, *s.* Գողարանու-
Carpus +րէ՛ր, *s.* Դաստակ :
Carrageen, -**rigeen** +րէ՛ի, *s.*
 Մարգարտալոս բո-
Carriage +րէ՛ի, *s.* Կառք ;
 փոխադրութիւն ; ուղեգիրն ; ըն-
 Թացք, վարք : -**able**, *a.* (Կառքով)
 անցանելի :
Carrier +րէ՛ր, *s.* Գրող, տանող :
Carriion +րէ՛ի, *s.* Սասակ,
 շաղիղ : *a.* Շողակեր, զիշակեր :
Car'ronade, *s.* Կարոնընկեց :
Carrot +րէ՛ր, *s.* Սեպտիլին :
Carry +րէ՛ի(ր) , *va.* Գրել, տա-
 նել, փոխադրել ; մղել, վարել ; յա-
 տալ տանիլ ; տանալ, մեղք ըը-
 գել ; = *տր.* Գրել : To—off, Սպան-
 նել : To—on, Յառաջ վարել : To—
 out, Կատարել ; ի զուրկ հանել :
-all, Թե՛նիւ կառք մը : Carrying
 trade, Թե՛նաբարծում :
Cart +րէ՛ր , *s.* Թե՛նակառք :
 -wright, Կառաշէն : -**age**, *s.* Կա-
 ուղչէք , կրողչէք :
Carte, *s.* Խուսափի շարժում ;
 ճաշացուցակ : -**blanche**, -**լու** Բա-
 ցարձակ իշխանութիւն : -**de visite**
 -**րէ՛ի** , Այցաբարտ :
Cartel +րէ՛ի, *s.* Գերեաց
 մասին համաձայնում փ :
Carter +րէ՛ր, *s.* Կառապան :
Cartesian -րէ՛ի, Կարտէզեան
Carthamus, *s.* Ասփուր րի :
Carthusian, Կարտուզեան կր-
Cartilage րէ՛ի, *s.* Կռմիկ ր-
-laginous, *a.* Աճառուս :

Cartography -տրէֆէ, ս. Աշխարհագրագիտութիւն .

Car'ton, ս. Խաւարքս [Բ.]

Cartoon, ս. Երագրութիւն Կ.

Cartouch +տր--ւ', ս. Պարկուց; պահանգարանի ֆիշէկիֆ; հրածէշաստն զն; գարս Գ.

Cartridge -րէճ, ս. Պարկուց; -box, Պահանգարանի բաշախա; Blank—, Փամիւռ Զ.

Caruncle +տրէճ+ւ, ս. Մսիկ .

Carve +տրւ(տ), Վճ. Յօշոտել; կտրել; բաժնել; քանդակել .

Carver, ս. Քանդակող, փորագրող .

Carving, ս. Քանդակագործութիւն; քանդակ; միս մանրելը(ի սեղանի) .

Caryates, -tides +տր. էրէրէւ, -տէւ, pl. Կինարձանք Գ.

Cascade +տէրտ', ս. Զովիտ, քարազգ; **Cascarilla**, ս. Ելեւթերակեղեւ .

Case +տչ(տ), ս. Արկղ, տուփ; գրասուփ, դուրճ Գ; պատահար, դէպք; պարագայ, վիճակ; խնդիր; դատ; հողով Գ. = Վճ. Արկղը դրնել, արկղել . In — of, In — that, Ենթարդելով թէ, եթէ . -knife, Խոհանոցի դանակ; -shot, Խարսիճ; -worm, Տփորղ(ճնի) . -harden, -հարտն Վճ. (Երկաթը) ջրդեղել; կարծրցնել . -mate, ս. (Կամարակապ) ներքնասուն զն . -ment, ս. Լուսամն Գ.

Caseous +տչ'էր, Գ. Պանրային .

Casein -իէ, Գ. Պանրածին Գ.

Casern +տչ'ըն, Գ. Զօրանոց .

Cash +տւ(տ), ս. Ասակ, (կանխիկ) դրամ; դրամարկի գացս; = Վճ. Դրամի վերածել, ա ռել . -balance, Կշիւ, մնացորդ . -book, Մտուկի տեսակ .

Cashew +տւ', Գ. Բալաստինի .

Cashier +տւէր(տ), Վճ. Զամբայ տու, պաշտօնակն ընել; հա-

նել, =ս. Արկղակալ; [(շաղ) .

Cashmere +տւ'էր, Գ. Լահոր

Casing +տչ'էլ, Պատաս(ուճ) .

Casino +տէնո, Գ. Զրուարան .

Cask +տտ, Գ. Տակառ [(հարի) .

Cask'et, Գ. Դրոց, սփիկ (գո-

Cask, -que +տտ, Սաղարարս .

Cassada, -sava +տէ-տրէ-տէ, ս. Մանիհոսի պիւր . [կուճ .

Cassation +տէ- եղծուճ, ըեր .

Cassia +տւ'է, Գ. Ժիրակ Գ; .

Cassimere -տէտր, Գ. Քազմիր .

Cassock +տէ'ըն, Գ. Պարեզօս .

Cassowary --տրէ, Զայլամ մը .

Cast +տտ, Վճ. Մղել, հրել ;

նետել; ուղղել, դարձնել; զգեսնել, յաղթել; Պարիւր; հաշուել; (դերերը) բաժնել; = Վճ. Մտքին մէջ դաւնալ, ձեւ տանալ; հո-

վին իյնալ Զ; ծախլ; =ս. Նետաւածք, միգ, զարուած; տեսք, սրպ, ձեւ, ծոյլ; Կերպար-լուճ ԲԳ. To — aside, Մերժել, ճանքել . To—away, Մերժել, շը-

ւայելլ . To—down, Տխրելնել . To —off, Քակել, արձիկել . To—one's self on, Յանձնել, անձնատուր ըլ-

լալ . To—in the teeth, Երեսը տալ . To—up, Հաշուել; փսխել . -away, Գ. Լքել; խոտիլ . -off, Գ. Զրգուած, անգործածակի .

Cast'nea, Գ. Բաճակաբեր .

Castanet, Գ. Բամբիւր շաղարատ

Caste +տտ, Գ. Դասակարգ .

Castellan, Գ. Կղեկաւէր .

Castellated +տրէլէտ'տտ Գ. Աւամուտուր -տէ .

Caster, -tor +տտ'էր, Գ. Նետ-տող; հաշուագէտ; ասեղակալ; իր կակալ; անուակ (ամոռի) .

Castigate +տր'իէտ, Վճ. Պատ-ժել, -tion, Գ. Պատիժ, խրատ .

Castig +տտ'էլ, Գ. Նետաւածք; ծուլուճ, ծոյլ; -net, Աւական .

-voice, -vote, նախագահի՝ քեկանոյ քուէ՝

Castle +հ՛ւ, Տ. Դղեակ; աւրոց =va. (ձառակի մէջ) պաշարել, ուղիւր. —s in air or in Spain, Սղակաւոյց դղեակներ. -builder, Երազուն-guard, -ward, Դղեկապահ:

Castor +հ՛ւրք, Տ. Գուզք, շրջուն գունճուգ; կղբնի; կղբամու: -oil, Հընդիկ իւղ:

Castramination +հ՛ւրք+հ՛ւ, Կէլք, Տ. Բանակարու թիւն:

Castrate +հ՛ւրքեյր, Եa. ներքինացնել, մալիլ. -tion, Տ. Ուճաու թիւն, մալում:

Castrel, Տ. Հողմալար Բ-

Castrensian -ի՛ն, a-Գանակի:

Casual +հ՛ի-ի-ի, a. Գասահական, դիպուածական. -ly, ad-Գասահարս: -ty, Տ. Գէպր, պասահար; փորձանք; -ism, Տ. Դիպուածականութիւն:

Casualist +հ՛ի-ի-ի-ի, Տ. Բողմի խնդրոց հմուտ, խղճագէտ: -ic, -ical, a. Բողմագիտական. -ry, Տ. Բողմագիտութիւն:

Cat +հ՛ր, Տ. Գասու; խարսխարսարձ և- = va. Կաւանել, -amount, Գասուաւիւծ. -bird, Գասուահաւ. -cal, Եչակ Բ- .-fish, Կասուածու կ; ծովապայլ. -hole, Գարանածակ և-. -head, Մալխեծան դըրթիկ և-. -mint, -nip, Գասուանիւ. -nap, Կարճ քուն, ասուեծուր. -o-nine -tails, Խարազան: Cat's eye, Կասուակն. -paw, Յիմար; գործիք, միջոց; սիւք, հով. -tail, Կասուի ձեռք Բ-. -like, a. Կասուի պէս, անձայն. -ling, Տ. Կասուի ձագ; աղի լար; կասուիկ Բ: Կանակ Լէ. [Ի-]

Catacaustic, Հակայրեցական

Catachresis Պիտակամուտութիւն

Cataclysm, Տ. Գիտելից. [բան:

Catacomb +տ՛, Տ. Դեանաղամ:

Catacoustics +տ-տ-տ. Լսելութիւն:

Catafalque, -ico, Տ. Մահաքոն:

Cataleptic, a-Թերականիկ:

Catalepsy, Տ. Ուշաբարձութիւն:

Catalogue +հ՛րք-ի, Տ. Տուցակ, ցանկ(անուանց) =va. Տանկել: **Catalpa** Տ. Գասալլոնի:

Catamaran +հ՛րք+հ՛ի, Տ. Սալ Հնդկաց; սայլ, կաւք; Զասուկ, ճի ալ:

Catamenia -հ՛ն, Դաշան:

Cataphonics, pl. Ընդդիմաձայնութիւն. [գրահ:

Cataphraet, Տ. Կաւանաւոր

Cataplasm -ի՛ւ, Տ. Խիւս, լակ:

Catapult -ի՛ւրք, Տ. Բարան:

Cataract +հ՛րք+ի-ի, Տ. Սահանք, ջրվէժ; լուսն, ականաքող կեօզ քերտուի:

Catarrh +հ՛րք-ի, Տ. Հարբուխ, դում Եկզիկ. -al, -ous -ք, Հարբիային, հարբիտէ:

Catastrophe -ի՛ւ, Տ. Զարաշուք վախճան, աւիած: վերջնալէպր (խաղի):

Catch +իլ va. (Cought +տ), Բռնել; գրաւել, շահել, հրապուրել. = va. Սագուելի, վարձուելի, աւնուել. — Տ. Բռնելը. կարծիք; ուս, շահ; երգալարձ, -penny, Սակ քաշոյ, ոչինչ իրեր. հիշձանճարս (խոս). -po l, Բարապոնի օգնական. -word, վերջին քաւ (երեսի; Խոս.) -able, a. Բռնելի. -er +իւր, Տ. Բռնող:

Catchup, Catsup +իլ-ի, Տ. Սնկաղճան. [Հարցպատասխանելոյ:

Catechetical, -al +ի-ի+ի-ի, Տ. Կրօնք սորվեցնել, հարցնել:

Catechism -ի՛ւ, Տ. Բրիտանական (դասաղիք):

Catechist, -chiser -ի-ի, +տ-

ւը, Տ. Բրիտանիական սորվեցնող.

Catechu Կիտի, Տ. Կայմու Ե.

Catechumen Կիտի: Կիտի, Տ. Նորահաւատ, երախայ:

Category Կիտիցի, Տ. Ստորագումբիւն էլ: հանգամանք; կարգ-
-gorical Կիտիցի: Կիտիցի, Տ. Ստորագուման; բացարձակ.

Catenary, -narian Կիտի, Կիտի, Տ. Ներքայական, շղթայի.

Catenate Կիտիցի, Տ. Ներքայական, շղթայի.
-tion, Տ. Ներքայական; շղթայ, կապ.

Cater Կիտիցի(տ), Տ. Նայմայ-
-er, -ess, Տ. Մասակարար, ռուհի քիմիկար:

Caterpillar Կիտիցի, Տ. Բրնուր (Սիմեոնի), Բրնուրի բ-
-er (հասուն) մրմուռ, նուալ:

Caterwaul Կիտիցի, Տ. Նուալ:

Cates Կիտի, Տ. Ինճոյր:

Catgut Կիտիցի, Տ. Ալի, լար:

Cathartic, -al, Կիտիցի, Տ. Լուծողական (ղեղ) **-time**, Տ. Լուծիչ:

Cathedra Կիտիցի, Տ. Ամուռ:

Cathedral, Տ. Եպիսկոպոսանիս եկեղեցի, կամողիկէ, մայր եկեղեցի:

Catheter Կիտիցի, Տ. Իորայոյց Կ.

Catholic Կիտիցի, Տ. Ընդհանրական, կամողիկէ; պապական. Տ. Ընդամուտական. **-ism** Կիտիցի, Տ. Կամողիկանութիւն; ընդհանրականութիւն. **-on** Կիտիցի, Տ. Ընդամուտականութիւն. **-ize** Կիտիցի, Տ. Ընդամուտականացնել.

Catholicity Կիտիցի, Տ. Ընդհանրականութիւն; կամողիկանութիւն; ազատականութիւն.

Catholicos Կիտիցի, Տ. Կամողիկոս, հայրապետ:

Catkin, Տ. Կասուիկ բ-; աղի.

Catop'rics, Տ. Ընդամուտականութիւն.

Cattle Կիտիցի, Տ. Գանար, գումար.

-guard, Անցարգիլ էլ. -plague, Գանարիս. -show, Գանարացոյց.

Caucus, Տ. Կուսակց. ժողով:

Caudal Կիտիցի, Տ. Ազնաման:

Caudate, -ted, Տ. Տանաւոր:

Candle Կիտիցի, Տ. Քերտու:

Cauf Կիտիցի, Տ. Զինարան:

Cause Կիտիցի, Տ. Կարուան զերեաց:

Caught, Տ. Կաշար, Կաշար.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

Caul Կիտիցի, Տ. Կիտիցար, Թագ.

շացնել. -ary, a. Հգուշական; խրատական; գրական.

Cautious +ո՛ւր, s. Արձուն, խոհեմ; զգոյշ. -ly, ad. **ness**.

Cavalcade +ե՛լէտէր, s. Հեծելուծիւն արշը արարը:

Cavalier +ե՛լէր, s. Հեծեալ, ասպետ: = a. Ազատ, համարձակ;

բաշ, ազնիւ. -ly, ad. [հեծելագոր

Cavalry +ե՛լեր, s. Այրուծի, **Cavatina**, s. Գեղգեղանք [It.]

Cave +ե՛լ(տ), s. Այր, նկուղ. = va. Խոռոչել, փորել. = տ. Այրել մէջ բնակիլ. [բ-բ]

Caveat +ե՛լէր, s. Արգել, ազդ

Cavern +ե՛լը, s. Այր, որջ. -ous, a. Անձաւուս:

Cavil +ե՛լէր, s. Ձկնկիծ:

Cavil +ե՛լ(տ), va. Իմաստակելի, խժժծել. = s. Իմաստակում.

Cavity, s. Խորշ, խոռոչ.

Caw +, տ. (Ազոււր) կռնչել. = s. Կռնչ, ազուր.

Cawker See Calker

Cayenne +ե՛ն, s. Տարդեղ.

Cayman +ե՛յ, s. Կոկորդիլոսմը.

Cazique +ե՛լ, s. Գլխաւոր.

Cease -ե(տ), տ. Վերջ ալ, կասիլ. դադրիլ. = va. Դադրեցնել; վերջացնել. -less, a. Անդադար, շարունակ:

Cedar +ե՛ր, s. Մայր սեյդի.

Cede -եր. va. Տալ, շնորհել.

Cedilla -ե՛րէլ, s. Ենթակէս(ց).

Cedrine -ե՛րէն, a. Մայրի.

Cell -ել(տ), va. Ձեղունել. -ing, s. Ձեղուն; պրշակ նաւու.

Cel'adon, s. Տիոյն կանանչ.

Celandine -ե՛լէր, s. Հողմափայտ, գըրլանդըն օրու.

Celebrant -ե՛լէր, Ժամարար.

Celebrate -ե՛լէր, va. Փառարանել, սօծել, հռչակել; -rated -ե՛լէր, a. Հռչակաւոր,

երեւելի. -ration, s. Երբող, հռչակ; մատուցում (պատարագի);

սօնախմբում. -rater, Հռչակող.

Celebrity -րէր, s. Հռչակում, համբաւ; հոյակապ անձ.

Celerity -ե՛լէր, s. Արագութ.

Celery -ե՛լէր, s. Կարոս.

Celestial -ե՛լէր, a. Երկնային. = s. Երկնաբարացի, ոգի. -ly, ad. Յերհնուս.

Cel'estine -րէն, s. Երկնաբար, հեռ; Կելեսիանս կրօնաւոր.

Cellac -ե՛լէր, a. Փորի.

Cellibacy -ե՛լէր, s. Ամուրուծիւն. -libate -դէր, a. Ամուրի.

Cell -ել, s. Խուց, մենարան, խղիկ; խորշ հր; է-.

Cellar -ե՛լէր, s. Մառան. -age, s. Ենթարան; մառանի վարձ

-er, -ist, s. Մառանապետ էլ.

Cellular -ե՛լէր, a. Խորշուս, բազմախոռոչ. -lated, -ե՛լէր, a. Խորշաւոր.

Cellule -ե՛լէր, s. Բջիկ, խորշ.

Cellulose -ու, a. Բազմախորշ.

Celt -ել, s. Կելտ.

Celtic, a. Կելտական (եզուլ).

Cement -ե՛ր, s. Կպուս. = an. Փակցնել, փակցիլ. -ation, s. Փակցնելը; շաղախում ր.

Cemetery -ե՛ր, s. Գերեզմանանուս, գերեզմանք.

Cenotaph -րէր, a. Ընդերաց.

Cen'obite -դէր, s. Վանական.

Cenotaph -րէն, s. Մաշիքիմ.

Cense -ե՛ր(տ), va. Խնկել.

Censor -ե՛ր, s. Բուրվաւոր.

Censor -ե՛ր, s. Համարակար Հ; գրաքննիչ; պարտաւարի. -al, -ian, a. Իտարնական. -ship, s. Համարակարութիւն.

Censorious -րէն, a. Իտարնական; պարտաւոր, խժժող. -ly, ad. -ness, s.

Censurable -տ՛ւելեղ, *a.* Եպերեղի, քննարանելի. **-ness**, *s.* **-ably**, *ad.* Մեղարեղի կերպով.

Censure -տ՛ւել (տ), *s.* Եպերանք, պարտաւ. = *va.* Պարտաւել, խժբժել, քննադատել.

Census -ւո, *s.* Մարդահամար. **Cent** -տեր, *s.* Իրամ մը, սէնդ. Five per cent, հինգ առ հարիւր (5%), **-age** -տերտե՛, *s.* Սակ.

Centaur -տերտեր, *s.* Ձիացուլ. **Centaur** զիտեր. **-taury** -տերտե՛, *s.* Տերեփուկ զանբարեխուն բ.

Centenary -տերտերտե՛, *s.* Հարիւրամեակ, զար. = *a.* Հարիւրեմեան, հարիւրամեան. **-rian**, *a.* Հարիւրամեան, զառամ.

Centennial -տերտե՛տե՛, *a.* Հարիւրամեկի, հարիւրամեան.

Centesimal, *a.* Հարիւրորդ. **Center**, **-tre** -տերտեր, *s.* Կեդրոն; մէջտեղը, միջագայր. = *vn.* Կեդրոնը դրուիլ; կեդրոնանալ. = *va.* Կեդրոնացնել, ամբողջել. —of gravity, Ծանուկեան կեդրոն.

Centigrade -տերտերտեր, *a.* Հարիւրամեան (ջերմչ.). **-gramme** -գրամ, *s.* Հարիւրորդակրամ. **-liter** -լիտր, **-litre** -լիտր, *s.* Հարիւրորդակր. **-meter** -մետր, **-metre** -մետր, *s.* Հարիւրորդամետր. **-ped** -պեդ, *s.* Նեպուկ բեպակն պեպակի [(Ֆրանսիի).

Centime -սենտիմ, *s.* Հարիւրորդ. **Centinel** *s.* Պահանարդ զիտ.

Cento, *s.* (pl. -tos -տու) Հասակարկուս քերծն ած.

Central -տերտե՛տե՛, *a.* Կեդրոնական. **-ity**, *s.* Կեդրոնականութիւն. **-ly**, *ad.*

Centralize -տրալիզ (տ), *va.* Կեդրոնացնել. **-zation**, *s.* Կեդրոնացում. **Centric**, **-al**, *a.* Կեդրոնի, -ական **-ricity**, *s.* -ացում.

Centrifugal -տերտերտե՛տե՛, *a.* Կեդրոնախոյս. **-petal** -պետալ, *a.* Կեդրոնածիղ.

Century, *s.* Պահակեր զիտ.

Centumvir *s.* Հարիւրպետ Հ.

Centuple *a.* Հարիւրապատիկ. = *vn.* Հարիւրապատկել. **-heate**, *va.* Հարիւրապատկել.

[պետ Հ.

Centurion -տերտե՛, *s.* Հարիւրա.

Century -տե՛ւելեղ, -տե՛ւտե՛-տե՛տե՛ *s.* Հարիւր; հարիւր տարի, զար.

Centurial, *a.* Իտուրեց; հարիւրեկի.

Cephalalgia -տերտերտե՛տե՛, *s.* Գլխապարուծիւն, զլխացաւ.

Cephalic -տերտե՛տե՛, *a.* Գլխի.

Cephalopod, *s.* Գլխոտն է.

Ceraceous -ւո, *s.* Մեղրամուծ.

Ceramic, *a.* Բրուսի.

Cerate -տերտեր, *s.* Մոմեղծ սաւրը մերեղծ բէ. **-ted**, *a.* Մոմագոծ.

Cere -տերտ (տ), *va.* Մոմել. **-cloth**, Մոմագոծ կտաւ մուշամա.

Cereal -տերտե՛տե՛, *s.* Արմայր.

Cerebel, **-lum** -տերտե՛տե՛, *ւո*, *s.* Ստրին մաս ուղեղի, ուղեղիտ.

-rebrum -տերտերտե՛տե՛, *s.* Կերնամաւրն ուղեղի, ուղեղիտ.

Cerebral, *a.* Ուղեղի.

Cerement -տերտերտեր. *s.* (Մեռելի) մոմագոծ պատանք.

Ceremonial -տերտերտե՛տե՛տե՛, *a.* Աւարողական, = *s.* Աւարողական կարգ. **-ly**, *ad.*

Ceremonious -տերտերտե՛տե՛տե՛, *a.* Աւարողական, ծիսական; մեծուհանդէս. **-ly**, *ad.*

Ceremony -տերտերտե՛տե՛տե՛, *s.* Աւարողութիւն, ծէս; (քաղաքապարական) ծէսը. Master of —, Աւարողական. **-ly**, *ad.*

Cerise -տերտե՛տե՛, *a.* Կեռասա.

Cerography, *s.* Մոմագրութիւն.

Certain -տերտե՛տե՛, *a.* Հուսատի.

սոյոց; որոշ; հաստատ; ոմն, մը .
 On a—day, Յ մը . A—person, Մէ-
 կը, մարդ մը . — people , Ինչ ինչ
 անձինք : -ly, ad. Ստուգիւ, ար-
 արեւ . -ness, s.

Certainty շէ՛րճ՛էր, s. Ստու-
 գուծի ն, հաւաստութիւն; սոյոց:
Certes -դէւ, ad. Անսարակոյս .

Certificate -ժ, երդ, s. Վկա-
 յագիր . =va. Վկայել, հաստատել;
 վկայագիր տալ . -tion, s. Հաստա-
 տութեան գիր, վկայո թիւն .

Certify -ժոյ(տ), va. Վկայել,
 հաստատել, հաւատասել; ծանու-
 ցանել . It is hereby certified, կը ծա-
 նուցուի որ . . . [զուծիւն .

Certitude -ւճրդէրդէր, s. Ստու-
Cerulean -երդ-ժէն, a. Երկնա-
 յայն . **Ceru'men**, Ականջի աղս .

Ceruse -ճիւր, s. Սպիտակաղեղ .

Cervical -ւր, a. Ծոճրակի .

Cervine -ւճն, a. Եղջերուի .

Cesarean -իւլի՛ն, a. Կե-
 սարու . section, Արգանդահատու-
 թիւն ճր .

Cession -իւլճ, s. Թողում .

Cess-pool, s. Կոյուղի .

Cestus -իւ՛ր, s. Գոռի (Աս-
 քրկան); ձեռնապանակ ըմբշաց,
 ձեռէր . **Cetacea** -իւլի՛ն, pl. Կի-
 սազգիք . -cean -ժն, Կիսազգի .

Cetology, s. Կիսաքանուծիւն .

Chafe շէ՛ժ(տ), va. Երկել, տա-
 ցնել; զրգուել, յուզել; մաշեցը-
 սել . =տ. Ջայրանալ, զրգուել;
 մաշիլ . =s Տարուծիւն, զրգու .

Chafur շէ՛ժ, s. ձպուռ .

Chaf'ery, s. Հալոց երկաթի .

Chaff շէ՛ժ(տ), s. Փուր, ծանծ,
 փոծոկ (յորեմի); յարդ, խոխ,
 խոզան; սնոսիք, խեղճանք . =
 տ. Ծարեւել, քաշկուսել .

Chaffer շէ՛ժ(տ), տ. Սա-
 կարիկ; շատիսուել . =va Գնել,

փոխանակել . -er, s.

Chaf'finch, s. Խաչիս Խ .

Chaffy շէ՛ժ, a. Յարդանման .

Chaf'ing-dish, s. Երկոյ .

Chagreen շէ՛, s. Հասակաշի .

Chagrine շէ՛(տ), s. Թա-
 խիծ, վիշտ . = va Վշտացնել,
 սխրեցնել, ցաւցնել . [F]

Chain շէ՛(տ), s. Եղծայ; սա-
 րիք, կապանք; կարգ, շարք; գե-
 նաչափ (66 ոտք): (լեռնա)գօռի .
 = va. Եղծայել, գերել; յօղել . -
 bridge, Առկախ կամուրջ . -gang,
 Եղծայաշարք (մարդ-) -pump, Դոյ-
 լակիրշղծայ . -shot, Երկզկիսիսուս .

-stitch, Գատուկար; -wales, Գալա-
 դրա շ . -less, a. Անյարիր, կրց-
 կրտուր, անկապ .

Chair շէ՛(տ), s. Աձոռ, զահ;
 նախագահութիւն, նախագահ;
 աձոռ, բեմ (վարժապետի); կառք
 մը, բազմիք; բարձիկ է՛ . = va.
 Յաղծանակաւ քանիլ . Chair! Լու-
 ճէ՛ր . To take the—, նախագահել .

Chairman, s. Նախագահ .

Chaise շէ՛ւ, s. Ուղեկառք .

Chalcography շէ՛ւ-ճիւլճ, s.
 Գղնձագրութիւն .

Chaldaic, Chaldee շէ՛ւլճի՛
 շէ՛լ, a. Բաղդէական, բաղդէա-
 րէն . [պարկ (չափ մը);

Chaldron շէ՛ւրճ, s. Բոսան

Chalice շէ՛լ, s. Սկիի .

Chalk շէ՛(տ), s. Կաւիճ . =va.
 Կաւիճով գծել; կաւիճ քսել .
 French —, Սապոնքար . -stone, Յօղ-
 ոււածաքար է՛ . To —out, Ուրուա-
 գրել . -pit, Կաւճահանք .

Chalky, a. Կաւճային .

Challenge շէ՛լի՛(տ), s. Կոչ,
 զրգիւ, հրաւէր (ի մաս); մայնա-
 սուծիւն (պահակի) . =va. Աս-
 պարէզ կարգալ; հրաւիրել, կո-
 ջել; պահանջել (իրաւ .); աւար-

կել, մեծել, բուէ չալ, -able a.

Chalybeate չէլ'բէյէ, a. Երկաթախառն (ջուր, դեղ) :

Chamade չամ'ադ, s. (Բանակ-ցութեան) Մտնկահարուձիւն զժ.

Chamber չեմ'բլէ(ր), s. Սեն-եակ; առանձնարան; խորհրդարան; տնայն : = ԵՄ. Փակուիլ, նստիլ (սենեակը); = ԵՄ. Սենեակը փակելու -council, -councilor, Խորհրդասու փաստարան, -maid, նա-ծիչս, -pot, կճիճ korskf, -lain, -ք, s. Սենեկապահ; (արուճի) սենեկապահ; զանձապահ :

Chameleon չեմ'լէն, s. Գետնախիժ պուզայնձուն.

Chamfer չեմ'բլէ(ր), ԵՄ. Ալյուսիլ, s. Ալյուս, փող օյուզ, էիվ ք.

Chamois չեմ'ա, s. Բարայծ; բարայծենի կիտերի : [երիցուկ.

Chamomile չեմ'ոյլ, s. ձիւնի, **Champ** չեմ'բ(ր), ԵՄ. Գրծել, ծամել, ծամձել : [նի մը :

Champange չեմ'բէն, s. Գի- **Champaign** չեմ'բէն, s. Դաշ-սալայր : = a. Զարթ, սափարակ.

Champerly չեմ'բլէրէ, s. Եւ-նակցութեամբ զատարուձիւն :

Champion չեմ'բէն(ր), s. Ախոյեան, շախմատ, մարտիկ :

Chance չէն, s. Իրպուած պատահում, բահտ : առիթ : հաւանականութիւն : = a. Պատահական, դիպումայն, = ԵՄ. Պատահիլ, դիպիլ, By —, Պատահարար, A lucky —, Յաջող առիթ :

Chancel չեմ'չէլ, s. Դաս է- **Chancellor** չեմ'չլէ, s. Իրա-նապետ, կերպար : — of the Exchequer, Նախարար Ելեւմտիկ Ա.

Lord high —, Նախարար Արքա-րութեան Ա. — of a University, Նախագար շու-սնիք, s. **Chancery**, չեմ'չէլ, s. Արքա-

րութեան բարձրագոյն Ասեան Ա. : հիւպատոսարան, ազգապետարան :

To get or hold in —, Հակառակոր-դին զուխը Ելեւի նալ առնուլ :

Chancre չեմ'չլ, s. Զարակեղ :

Chaney չեմ'է, a. Կասկածելի :

Chandelier չեմ'չլլէ, s. Զահ-վածառ : (ցորենա)վածառ; նպարավածառ : -lery, s. Համեմ-ծեղէն, նպար :

Change չեմ'ջ(ր), ԵՄ. Փոխել, շրջել, զարձնել; փոխանակել; (տակ) աւելի; Մեղուիլ, նեխիլ : = ԵՄ. Դառնալ, փոխուիլ; (յու-սինը) նորիլ : = s. Փոփոխութիւն, յեղաշրջում; փոխանակութիւն; մանրուր տակ; Մեղհնչիւ, մը-նացորդ; սակարան : -less, a. Անփոփոխ, -er, s. Լուսայափոխ- **-ling**, s. (Ողբներէ) փոխուած մանուկ; փոփոխ, անմիտ :

Changeable չեմ'ջլլ, a. Փո-փոխական, յեղյեղուկ, -ness, -bility, s. Յողողողութիւն :

Changeful, a. Յարափոխ, անկայ, -ly, ad. -ness, s.

Channel չեմ'չլ(ր), s. Փոս, խոր (գետի); նեղուց; ճանապ, մի-ջոց; մասնէր, խազ ք; երեքկրկ բաղադրութեամբ շ. — = ԵՄ. Մասնէրել :

Chant չէն, ԵՄ. Նուագել, երգել; ուշակել, զոգել; նուագերգել : = s. Նուագ, երգ; նուագերգութիւն : -er, -լէր, -ress, -լէն, s. Երգիչ, երգչուհի, -icleer թղէ, s. Արագող :

Chantry չեմ'չէլ, s. Մատուռ :

Chaos չէ — s. Անդունդ, վիհ; բառս, Ստուգում; շփոթութիւն :

Chaotic չեմ'չլլ, Անդունդի- **Chap** չեմ'բ(ր), ԵՄ. ձաւթիլ, ճեղ-րուիլ, ԵՄ. Հեծմաթիլ, s. շեմ, ձա-

Պուք, հեղք; զուկ, կրակ; մանչ, աղայ; -fallen ՎՔՖՅԸ, Մրեանձափ, յուսահաս. -man, Մանրափամառ, փերեզակ : [(պատենի) Ժայրնոց :

Chape լԷՖ, Բունասեղ, փոկ;

Chapeau լԷՖ, Ե. Գլխարկ :

Chapel լԷՖԷ, Ե. Մատուռ; ժողովարան, աղօթարան; նուազախուսմբ, դպրաց դաս; սպարան; -lan, -ry, Ե. Մարտնապետութիւն, Պեմ : [պանդակ :

Chap'ellet, Ե. Փոկ ու աս :

Chaperon լԷՖԷՐՅ, Ե. Փակեղ, խոյ; զխաշուք (ժիռ) ; ասպեհ, առաջնորդ (սիկանեց) : = Ե. Առաջնորդել : [ցուցակ, խնդիր :

Chapiter լԷՖՒԷԷ, Ե. Դաս :

Chaplain լԷՖՒԷՒ, Ե. Մատուռնապետ, ասներէց : -cy, լԷՖՒԷՒ-ship, Ե. Տանտէրցութիւն :

Chaplet լԷՖՅԷ, Ե. Գսակ, շամփրակ ; վարարան, համիչ ; հասածեւ ան ալ Է; վկայարան, ժամ : **Chapter** լԷՖԷԷ, Ե. Գլուխ (գրքի) ; կանոնիկաժողով ; ժողով, հիւղ ; կանոնաձուղի Է; զգասանոց :

Char, Chare լԷԷ, Ե. Օրական աշխատութիւն : -woman, Բանուոր, աւուրչէքով զորժող :

Char լԷԷ(Է), Ե. Ածուխ դարձրել ; (քար) աշեղի : -coal լԷԷՅԷ, Ե. Ածուխ :

Character ԷԷՒԷԷԷ, Ե. Գիր, ասո; նշանագիր; բնաւորութիւն, հակամանք, յասկանիչ; նկարագիր (բարուց) , բնադրոջմ; համբաւ, պատիւ; բնութեան ԷԷԷ; բարոյական ոյժ; բացատրութիւն : = Ե. Բնութեան; նկարագրել ; յասկանիչ, -istic, Ե. Յասկանիչ, բոյս բարուց; կնիք, լԷԷ -less, Ե. Առանց նկարագրի -istic, -al, Ե. Որոշիչ, նշանակոն, յայտարար :

Char'acterize լԷԷՅԷ(Է), Ե. նկարագրել, յասկանիչել : -zation

Charade լԷԷ - Բառեղծուած :

Chard լԷԷԷ, Ե. (Բազուկի, կանկարի) միջնաշիղ, կողեր :

Charge լԷԷ(Է), Ե. Բեռ, ծանրութիւն; հրաման, յանձնարարութիւն; ուղղութիւն, առաջնորդութիւն; ծախք, հարկ; ամբաստանութիւն; ելիկարակցք, լիցք (հրացանի); յարձակում, զոհի : = Ե. Բեռցնել, լիցնել; հրամայել, պատուիրել; հարկ բաժ դնել; հաշուոյն անցնել; ամբաստանել; բեռնաւորել; = Ե. Յարձակիլ :

Chargeable լԷԷՒԷԷ, Ե. Գահանջելի; վերագրելի ; ծանրութիւն, Ե. -bly, Ե. Սուղ, ծանր :

Chargé d'Affaires լԷԷՒԷՒԷՒԷՒԷ, Ե. Գործակալար :

Charger լԷԷՒԷԷ, Ե. Անբաստանոց; սկուտեղ; մարտածի :

Charily լԷԷԷԷԷ, Ե. Խնամով :

Charitess, Ե. Զգուշութիւն :

Chariot լԷԷՒԷԷԷ, Ե. Կառք (պատեղով); կիսակառք : -ee ԷԷԷ, Ե. Զքուսակառք : -eer ԷԷԷ, Ե. Կառպան, կառավար :

Char'itable, Ե. ԳՊած, մարդասէր ; աղքատսուէր; զՊատիրական : -ness, Ե. ԳՊատիրութիւն :

Charity ԷԷԷԷԷԷ, Ե. Գուժ, կարեկցութիւն; սէր, մարդասիրութիւն; բարեսիրութիւն : Sisters of - , ԳՊութեան բորք :

Charivary լԷԷՒԷՒԷՒԷՒԷՒԷ, Ե. Ճիտրայի երաժշտութիւն :

Charlatan լԷԷՒԷՒԷՒԷՒԷՒԷ, Ե. Սուսբժիշկ, բուժակ; խաբեքայ, շաղակրաս : [Մեծ արջ հաւաստ :

Charles's Wain լԷԷՒԷՒԷՒԷՒԷՒԷՒԷ, **Charlotten-Russe** լԷԷՒԷՒԷՒԷՒԷՒԷՒԷ, Ե. Խնձորի կարկանդակ :

Charm ՎԻԺ(տ), Դիւթուծիւն, Ծովուծիւն, սմայր; հմայեակ; հրապոյր, սիրանք, զեղ : = ռա- շմայել, Ծովիլ, յուսեանիլ; հրա- պո: ռել, յափշտակել: ռա- շըմուիլ, հիմնալ: **-er** ՎԻԺ՛ԵՐ, *ս. Թովիչ, -ing, ա. Չմայելի, զեղանի -ing, ա. Սիրալի, սիրո ն, զիւծիլ :*

Charnel-house ՎԻՇՆԵՆ՝, *ս. Դամբարան, շիբո՛:*

Charred ՎԻՇԻ, *ա. Ածխացեալ:*

Charry ՎԻՇԻ, *ա. Ածխային :*

Chart ՎՐԻ, *ս. Տփռակ; աշ- խարհացոյց ծովային: -aceous -ԻՅ՛ԵՐ, ա. Բարանման:*

Charter ՎՐԻՐԵ(տ), *ս. Սահմա- նագրուծիւն; հրովարակ, արտա- նագիր; արտօնուծիւն; վարձու՛մ = ռա. Ա՛տօնել; (նալը) վարձել, -party, վարձու՛մ նաւու :*

Chartography, *ս. Բարա- զրձուծիւն, քարտագրուծիւն:*

Chary, ՎԻՇԻ՛Է, *ա. Բնայոյ :*

Chase ՎԻՇ(տ), *ռա. Հալածել, որսել; բշել, վանել; քանակել : = ռա. Որսողուծիւն; հալածում; երէ, որսորսագայ; շրջանակ ԳՂ:*

Chaser ՎԻՇ՛ԵՐ, *ս. Հալածոյ; աւաջոյ Ծնդանօծը Ն՛:*

Chasible ՎԻ՛Ն, *ս. Շուրջառ :*

Chasim ՎԻ՛Ն, *ս. Հերձ, Տեղը, պա- տառուածք: -y ՎԻՇ՛Է՛, ա. Հերձոս:*

Chassepot Վ՛ՐԻՇ, *Հեռասար հրացան, շարք իյնկի թիֆ:*

Chasseur Վ՛ՐՇ՛ԵՐ, *ս. Թեճե- լագոր; որսազգես ծառայք, որ- սապահք :*

Chaste ՎԻՇԻ, *ա. Ողջախո՛, պարկե՛տ, անարատ : մարու՛ր ո՛ճ -ness, Chastity*, *ս. Ողջախա- հուծիւն, պարկեշտուծիւն, սը- բուծիւն: -ly*, *ad. Զգաստէն :*

Chasten ՎԻՇ՛(տ), *ռա. Իրա- տել, պատժել; ուղղել: -er*, *-ք, ս.*

Պատճոյ, խրատոյ :
Chastisable Վ՛ՐՇ՛ԻՒԼ, *Պատ- ժելի: -tishment Վ՛ՐՇ՛ԻՒԷՐ, ռա. Պա- տիժ, Տիժ; ուղղուծիւն: -tiser, Վ՛ՐՇ՛ԵՐ, ս. Պատճառու :*

Chastize Վ՛ՐՇ՛ԻՒԷՐ(տ), *ռա. Խը- րատել, պատժել, ուղղել, Տնշել, նուստել: [փորձ, շուրջառ Է:*

Chasuble ՎԻՇԻ՛ՂԼ, *ս. Նա- Chat ՎԻՇԻ, ռա. Շաղակրատել : = ռա. Շասախօսուծիւն, շաղակրա- տանք, քարբանշարք :*

Chateau Վ՛ՐՇ՛, *ս. (pl. -teaux - ԻՇՂ), ռա. Դղեակ; ամառանոց, զի- զի տուն Chateaux en Espagne, Ո- ղակառոյց դղեակը :*

Chatelet *ս. Դղեկիկ :*

Chatellany Վ՛ՐՇ՛, *ս. Դղեկա- տիւրուծիւն: Chatoyant*, *ա. Փայփլուն(քար), ս.Կառուակն Տ՛:*

Chattel Վ՛ՐՇ՛, *Շարժուն ինչք:*

Chatter Վ՛ՐՇ՛ԵՐ(տ), *ռա. Շասա- խօսել; կարկաչելի, կրկրալ; (ակ- ռան) կրճեել : -box, Շասխօսիկ -ation*, *ս. Շաղակրատուծիւն: -er*, *-քք, ս. Շաղակրատ, շաղփաղփ:*

Chatty Վ՛ՐՇ՛ԻՒԷ՛, *ա. Շասգրուց:*

Chauvinism Վ՛ՐՇ՛ԻՒՆԷ՛, *ս. Ազ- գամբուծիւն քաղաք, մղեռան- ղուծիւն: [քի; խոհիլ; որոճալ:*

Chaw Վ՛ՐՇ՛(տ), *Ծամել, ծառ:*

Cheap ՎԻՇԻ, *ա. Աճան; չնչնի- -ly*, *ad. Աճնկելի: -ness*, *ս. Աճ- նուծիւն: [կի, զինը կորել :*

Cheaper ՎԻՇ՛(տ), *ա. Սակար-*

Cheat ՎԻՇԻ, *ռա. Իարել, նեն- զիլ, պատրել : = ռա. նենգուծիւն, խաբէուծիւն; խաբերայ : ցորեն, նաց: -er Վ՛ՐՇ՛ԵՐ, ս.*

Check ՎԻՇ՛(տ) *ս. Արգելք, խոց; խաչ, նշան; տոճակ, նիշ; վճա- րագիր: Վ՛ՐՇ՛ Է՛: քառեկաւ որ սաք- բանձ (լրաճ) = ռա. Արգիլել, ճրն- շիլ, Թափը կոտել; քանդիմանել;*

խազ օժիլ = Ե՛. Կենսւլ, դարար
սուլ. **-mate**, Ե. Պաշա ոււ՛ ար-
բայի, մատ; = Ե՛. (ձառակի լիջ)
կրանցնէ; կրանցնել, յարթու իլ
-roll, Պաշաօնէից ցուցակ. -string;
Քուլ, լար (կառայ) :

Checker շէ՛ւք(Գ) , Ե՛. Քա-
նկաւորել; պէտպիսել. = Ե՛. Տախ-
տակ; pl. աղիւսախաղ տախտ. -bo-
ard, ձառակի տապիղ-work, նան-
ցակերպ, երփնադրուագ. -berry,
Աղաւնիխոս :

Check չէ՛տ, Ե. Այ՛, ծնօս; ւ-
նամօճուճիւն; pl. զոյգ (նիծանք)
Կ; -by jowl, Դոլու զլիսի :

Checky, Ե. Անտրես, անամօճ,
Checkup, Ե՛. ձուռողել :

Cheer չէ՛ք(Գ) , Ե. Ուրախուճ.
ցնծուճիւն; խնծոյք; ծափ, կեց-
ցէ. = Ե՛. Ուրախացնել, գուար-
ծացնել; խրախուսել; ծափահա-
րել Ե՛. Ձուարձանալ. **-ily**, Ե՛.
Ինչպակի, յօժարամիտ. **-iness**,
Ե. Ինչ, ուրախուճիւն ,

Cheerful, Ե՛. Ուրախ, գուարճ,
ծիծաղուճ. **-ly**, Ե՛. **-ness**, Ե.

Cheerless , Ե. Տրտու՛, քը-
խուր, վշտակին. **-ness**, Ե.

Cheerly, Ե. Ուրախ, գուարճ.
= Ե՛. Սրտագին, խնդագին :

Cheery չէ՛ի, Ե. Ձուարճ. շէն.

Cheese չէ՛շ, Ե. Պանիր. -cake,
Պրակուճ. -milk, Պանիրոգ. -mon-
ger շէնք. Պանրավաճառ. -press,
Պանիր մամուլ. -rennet, Կաննիխոս :

Cheesy չէ՛ի, Ե. Պանրային :

Chef-d'oeuvre չէ՛, Ե՛. Ե՛. Գը-
լուխ գործոյ, հրաշակերտ. [F.]

Chegre, Chegoe Ե՛. Ե՛. **Sec Chigoe**

Chelonian Կէ՛-Ե. Կրայագլի.

Chemic, **-al** Կէ՛-Ե. Ե. Տար-
բարանական. **-ally**, Ե՛. -օրէն :

Chemise Կէ՛ւ, Ե. Շապիկ կան-
-sette շէ՛տ, Ե. Ներքնակ կան.

Chemist Կէ՛-Ե. Ե. Տարբարան.
Chemism Կէ՛ւ, Ե. Տարբար-
անութիւն :

Chemistry Կէ՛-Ե. Ե. Տար-
բարանութիւն. [Երբանութիւն.

Chemotype, Ե. Տարբարանութիւն.

Chenille չէ՛ի, Ե. Թրեւր կ :

Cheque չէ՛, Ե. Վճարագիր :

Cherish չէ՛ւ(Գ) , Ե՛. Կրուել,

սիրել, գուրգուրալ; նշար, պանիլ

Cherry չէ՛ի, Ե. Կիտաւս = Ե.

Կարմիր, կեռասագոյն. [Կզգի :

Chersoness Կէ՛-Ե. Ե. Թերսոն

Chert չէ՛ք, Ե. Կարմար (քար).

Cherub չէ՛ւ, Ե. (pl. -rubs -

բէր. *Heb.* pl. Cherubim շէ՛ի), Քե-

րովի; սիրուն սղիկ, հրեշտակ :

-ic Կէ՛-Ե. Ե. **-ical**, Ե. Բրովիէս-

կան; հրեշտակային :

Cherup չէ՛ք, Ե. Ե. ձուռողիլ

= Ե. (Շղիթի) նուին :

Chesible չէ՛ի, Ե. Ե. Շուրջաւ :

Chess, Կէ՛, Ե. ձառակ, սա-

րինն. -board, ձառակի սախսակ.

-man, Տապիգուլունք գար :

Chest չէ՛ք, Ե. Արկի; լանջ ;

(Յէյի) տուփ :

Chestnut, Chesnut չէ՛ւք,

Ե. Շագանակ. Ե. Շագանակագոյն :

Chevalier չէ՛ի, Ե. Ապիտ :

Cheveril չէ՛ւք, Ե. Կակուլ

կաշի = Ե. ձիուն, առածիլ :

Chevron չէ՛ւք, Ե. Կարակիւն

Կ; ; ժապաւէն, նիծանակ չէ ;

ժպիլ Կ **Chevy** չէ՛ի, Ե. Յնցել :

Chew չէ՛(Գ) , Ե. Ե. Ծամիլ, ծա-

րել; որոճալ = Ե. Ծամիլ :

Chic չէ՛, Ե. Ե. Զեւաւոր. [F.]

Chicane չէ՛ի, Ե. Նրբանու-

թիւն, իմաստակութիւն. Ե. Կը-

կըցել. **-er**, Քաշշող, բանգիւ-

-ery, Ե. ժախնդրութիւն; կիճ

նրբութիւն. **Chich** չէ՛, Ե. Սիսեռ :

Chick չէ՛, Ե. Կառեակ. **-ling**,

Ե. Զագուկ, ծագ. -pea, Սիսեռ. -

veich, Վայրի բռնկան, ասիողու-
weed, Բզրուկ : [զլուխ Բ-

Chick'adee -տէշէ, s. Մկնա-

Chick'aree, s. Գարմիր սկիւռ.

Chicken Վ՛շէ, s. Վրանակ; մանկամարդ, -hearted, Ծրկչոս : -
pox, Սուս ծաղիկ ԲԲ. [ժխպ-

Chicory Վ՛շէր, s. Եղերդ հիմ-

Chide Վ՛շտ, va. (Chid, chidden)
Սասել, շեխել, =տ. Սխալ զրս-
նել; մոնչել :

Chief Վ՛ժ, a. Գլխաւոր, առա-
ջին; կարեւոր, գերագոյն : s. Գլուխ,
առաջնորդ, մեծ; (ցեղա)պետ, հրա-
մանասար, իշխան; զլուխ Բ+. In
-, Ի զլուխ; գլխաւոր; (Eng. Law)
յկրքայէ -baron, նախագ. Ելմից
պաշտօն. -justice, Դատաւորապետ :
-ly, ad. Յաւէտ, մանաւանդ, զըլ-
խաւորապէս :

Chieftain Վ՛ժ՛բ, s. Հրամա-
նասար; առաջնորդ : -cy -է, -
ship, s. Առաջնորդութիւն :

Chiffonier Ճի՛ֆէ՛նէ՛ր, s. Կա-
պերտալայ (կան.) : նախար.

Chignon Չի՛ոն, Գլխակոյտ (կան.)

Chigoe, **Chigre** s. Մուն :

Chilblain Չի՛ն, s. Զմուռակ :

Child Վ՛շտ, s. (pl.-ren, Վ՛շտէ՛ծ)
Զաւակ, մանուկ; սղայ, To be with
-, Յղի լինել, -bed, -տ Զարերբ-
-bearing, -birth, Ծննդարեւութիւն,
-hood, s. Մանկութիւն : -like,
a. Տղայական (զարմ մանուկ) :

Childe Վ՛շտ, Վ՛շ, s. Ազնուա-

Childermas-day Չի՛լտէ՛ր-Վ՛շէ-
s. Տօն Մանկանց Բնութի մեծի.

Childish Չի՛լտէ՛ր, a. Տղայական,
-ly, ad. Տղայաբոր : -ness, s.
Մանկութիւն, մտամտութիւն :

Childless, a. Անորդի, անզա-
ւակ : -ness, s.

Childhood Չի՛լտէ՛ր, s. Հարստ (տարի)

Chilicath, s. Հարստապետ :

Chilliasm, s. Հարստանակ Սէ.

Chill Չի՛լ(տ), a. Յուրտ, պաղուկ,
զով, = s. Յրատուութիւն, ցրտու-
թիւն : = va. Յրատարել; ցրտ-
ցրնել, վնասեցնել, -iness, -
ness, s. Գաղութիւն, ցրտութիւն.

Chilly, a. Յրատին; անար-
բեր, ցուրտ : **Chimb** Վ՛շ, **Chime**,
s. (Տակառի) շուրթ, եգր :

Chime, s. Կերդաշնակութիւն,
դաշնաւորութիւն; զանգաղաշ-
նակ; համամայնութիւն : = տ.
(Ջանգակները) դաշնահարել; հա-
մամայնել :

Chimera Վ՛ժ՛րէ, s. Եղջեր-
ուարաղ; մարգապայ Գէշ; բան-
դազուշանք, ցնորք : -merical,
Վ՛ժ՛րէ՛րէ՛լ a. Տնորական :

Chimney Չի՛մնէ՛յ, s. (pl.-Chimneys
Չի՛մնէ՛յ) Ծխնելոյզ, ծխան; վառա-
րան; օդամուղ ծխան : -pot, Մու-
խառիկ, -sweeper, Ծխան մաքրող :

Chimpanzee Չի՛մ՛ժէ, s. Ան-
տաւարդ Ափրիկեան (կապիկ) :

Chin Չի՛ն, s. Ծնոս, դունչ :

China Վ՛ժի, s. Յարստապա-
կի լիճի, -aster, ձնասառիկ շու

Chincapin Կարճ շաղանակի-

Chinch Վ՛ժի, s. Մլուկ :

Chinchila, s. Կենկեկա, [հազ]

Chincough Վ՛ժի, s. Կապուտ

Chine Վ՛ժ, s. Աղնայար; ող-
նուց (միս) : (տակառի)եգր, շուրթ :
=տ. Ախանաշի :

Chinese Վ՛ժի՛լ, s. Չինացի :

Chink Չի՛ն, s. ձեղք, բացուած;
մեղիւն մեռաղի; զրամ, = առ-
ձեղքիւ, պատեկ, բացուիլ; (մե-
տաղբ) մեղիլ, [խր]

Chintz Չի՛ն, s. Գարսկակաւ

Chinky, a. Ծակուկէն :

Chip Չի՛բ, va. Տաշել; բրբ-
թիլ, Թաշիլ : = s. Տաշուք, տա-
շի; փշուք :

Chipping-bird, *ս. ձնճղուկ մը* :

Chirographe *չիրոֆեֆ*, *ս. ծեփար*, *դաշնագիր* : **-pher**, **-graphist**, *ս. ֆեղագիր*; *ծեռնահմայ* **-graphy**, *ս. (Ձեռնագրութիւն* : **-logy**, *ս. Ձեռնաստուութիւն* : **-mancy**, *ս. Ձեռնահմայոց* : **Քիւն**, **-nomy**, *ս. Ձեռնարաշխութիւն* **չր.** **-podist**, *ս. Ռենարոյժ* :

Chirp *չիքֆ* (*չ*) *ս. երգ*, *ճռռուցիւն*, *ճիվճիվ* : **-er** *չիքֆէր*, *ս.*

Chirrup *չիքֆ* (*չ*) *ս. երգել*, *ճռռուողել*, *կարկայել*; *խրախուսել* : **Chisel** *չիշլ* (*չ*) *ս. Բանդակել*; *զինէն իյնալ* : = *ս. Գչիր*, *դուր* : **Chisley** *չիշլեյ*, *ս. Աւագուց* : **Chit** *չիտ*, *ս. Ընծիւղ*, *ծիլ*; *երախայ*, *մանուկ* : **Chit-chat** *չիտչիտ*, *ս. Եղակերատութիւն* :

Chitline *չիտլին*, *ս. Խեփոցիչ* :

Chitterlings, *ս. Խոշի երշիկ* :

Chit'ty, *ս. Ընծիւղաւոր* :

Chivalry *չիվրի*, *ս. Ասպետութիւն*, *ասպետք*; *բաջութիւն*, *զինանճնութիւն* : **-valric**, **-rous** *չիվրու*, *ս. Ասպետական* :

Chives *չիււզ*, *pl. Մտնր սոխ*; *մանածեք ծաղկանց* :

Chlorine *չլորին*, *ս. Գլոր* : **-ride**, **Քլորիտ**, **-rous**, *ս. Ելեկերատիւական*, *քլորային* : **-roform**, *ս. Գլորակերպ* : *ս. Գլորակերպով անզգայել* : **Chlorosis**, *ս. Տժգոյն դաղուկ ԲԻ*; *զարուկ Բ.*

Chock *չոք* (*չ*) *ս. Ընուլ*, *խրցել*; *ընդհարիլ* : *ս. Սեպ*, *խից*; *ընդհարում* : **Chock** *-full*, *Լեփեցուն* :

Chocolate *չոկոլէթ*, *ս. Տուրմ* :

Choice *չոյս*, *ս. Ընտրութիւն*; *ընտրութիւն*, *կամք*; *ընտրել* : *զերնսիր մաս*, *ծաղիկ* : = *ս. Ընտիր*, *ազնիւ*; *զգոյժ*, *խնամոց* :

Choiceness, *ս. Ընտրելիութիւն* : *զերազնեցունութիւն* :

Choir *չուր*, *չուր*, *ս. Դարագ դաս*, *խմբերգերգեցիկ դաս*, *հոյլ*; *դաս*, *խորան ԷԲ* :

Choke *չոք* (*չ*) *ս. Խղզիլ*; *խրնուլ*, *զոցել*; *ճնշել* : *ս. Խղզուիլ*, *զ պուրիլ* : **To** — *with laughing*, *Խրնդալէն մարիլ* : **To** — *up*, *Խնուլ* : **damp**, *Աւրումած խեղդիչ օդ* : **pear**, *Անդհասամ* : **Chock** — *full*, *Լեփեցուն*, *լիուլի*, *զեցուն* :

Choker, *ս. Խղզոյ*, *խեղդիչ*; *անհերքելի*; *ջախջախիչ*; *փողպատ* :

Choky, *ս. Զեղծուցիչ*; *խրղղուկ* : **Choler** *չոլէր*, *ս. Մաղճ*; *բարկութիւն* : **-ic**, *ս. Մղճային*, *մաղճոց*; *ցաւոց*, *դաման* :

Cholera *չոլէրէ*, *ս. Ընտրախոց* : **-morbus**, *Տեղական հնարխոց* : **Asiatic** — *Համաճարակ հնարխոց* :

Cholerine *չիլին*, *ս. Թեմեմ հնս* :

Choles'trine, *ս. Մաղճիչ* :

Choose *չուչ*, *an.* (**Chose** *չոշ*, **Chosen** *չոշ*), *Ընտրել*, *նախընտրել*; *կամիլ*, *ընտրութիւն ընել* :

Chooser *չուչ*, *ս. Ընտրող* :

Chop *չոք* (*չ*) *ս. Կտրել*, *մանրել*, *կտրել*; *ճեղքել*; *ճանաչիլ*; *փոխանակել*; *առնուլ թալ* : = **տ.** (**Քերնով**) *ըռնել*, *խիլ*; *կռուիլ*; (**հովը**) *յանկարծ փոխուիլ* : = *ս. Կտրում*; *ճանաչուց*; *ճեղք*, *կող (մսի)*; *սեռակ*; *մուսք* : **-fallen**, **Չակուցեալ** : **-house**, **Վարնոց ճաշարան** : **-stick**, **Ձինական ղզայ** :

Chopin *չոֆին*, *ս. Տնուշի* :

Chop'ping, *ս. Հասում*, *փոխանակութիւն*; *վէճ* : **-block**, **Կոնդ** : **-knife**, **Դահնայ**, *սակր* :

Chops, *չոֆ*, *ս. Թուրմ* :

Choral *չորէլ*, *ս. Խմբերգական* : *ս. Եղանակ (երգի)* : **-ly**, *ած.*

Chord *չորտ*, *ս. Աղի*, *Մեկ*, *լար*; *ԷԲ* : = *ս. Թել անցնել* :

Chore *չոր*, *ս. Գործ* :

Chorea Կորե՛ի, *s.* Կարաւախ։
Choree Կորե՛ի, *s.* Մեծասար։
riamb, *s.* Մեծալեզական բն։
Chorion *s.* Աղս, փառ հէր։
Chorist, *s.* Խմբերգու։ -er, Կորիստէր, *s.* Տիրացու, զպիր։
Chorography, *s.* Գաւառագրութիւն։ **Chose** շո, *s.* Անծնական գոյք։ **Chose-in action**, ընթացողածք՝ որոյ վրայ իրաւունք ունի, թայց սէրը չէ։
Chose, **Chose** See Choose.
Chough շո, *s.* Խոլոմուկ Բ։
Chouse շո---(Գ), *va.* Խաբել։ = *s.* Գիւրախաբ, ապուշ։
Chrestomathy Կրիստոմատի, *s.* Հասընիւր, ծաղկարան։
Chrism Կրիստոմ, *s.* Միւռոն։ -al *a.* Միւռոնային։ -ation, Օծում, միւռոնում։ -atory Կրիստոմատար, [եպլ լաճ]։
Chrisom Կրիստոմ, *s.* Միւռոն։
Christ Կրիստոս, *s.* ԳԲԻՍՏՈՍ։
Christen Կրիստոս(Գ), *va.* Մկրտեց։ անուանել։ -dom Կրիստոսոնէութիւն, քրիստոնէայ աշխարհ։ **Christian** Կրիստոնէս, *s.* Քրիստոնէայ։ *a.* Քրիստոնէական։ եկեղեցական։ -name, Մկրտութեան անուն։ -ity Կրիստոնէական։
Christianize Կրիստոնէանել, *va.* Քրիստոնէացնել։
Christmas Կրիստոնէանել, *s.* Տօն ծննդեան։ -box, ծննդեան նուէր։
Christology, Կրիստոնէանել, *s.* Քրիստոսաբանութիւն Ա։
Chro'mate, *s.* Քրոմատ։
Chromatic Կրիստոնէանել, *a.* Գոյներու։ կիսածայնեայ, կործային էր։ ընդ. Գունաբանութիւն։
Chrome, **Chromium** Կրոմ, Կրոմիւմ, *s.* Քրոմ Գ։
Chromo-lithography Կրոմոլիտոգրաֆիա, *s.* Գունաւոր վիմագրութիւն։

Chronie, -al Կրոնի, *a.* Ժամանակի։ երկարատեւ, հին։
Chronicle Կրոնիկ, *s.* Ժամանակագրութիւն, քրոնիկոն։ ընդ. Գիրք Մնացորդայ Սէր։
Chronology Կրոնիկագրութիւն, *s.* Ժամանակագրութիւն։ -gic, -gical, *a.* Ժամանակագրական։ -gist, *s.* Ժամանակագիր։ [Կաշափ]։
Chronom'eter, *s.* Ժամանակագրութիւն։ -salis Կրիստոմ, *s.* Հարսնեակ քրքրլ զօգուպար։
Chrysanthemum Կրիստոմ, *s.* Ոսկեծաղիկ, արեւածաղիկ։
Chrysoberyl, *s.* Ոսկեքերիւղ։
Chrysolite Կրիստոմ, *s.* Ոսկեքար։
Chrysopraxe, *s.* Ոսկեպար։
Chrysostom, *s.* Ոսկեքերան։
Chubb շո, *s.* Կապուս ծուկ։
Chubbed, **Chubby**, շո, Կրիստոմ, *a.* Կարմրեղէն, գիրուկ, շոյղ (մանուկ)։
Chuck շո(Գ), *va.* (Հաւը) գրգռել, կարկաչել։ բերեւել, ծիծաղել։ = *s.* Գրգռիւն։ շոյղ, խնդուր։ զգուանք, փայտաշանք։ փայտայանք, (այսին) զարնելը։ զանակ, սեղմակ Գ։
Chuckle շո(Գ), *va.* (Հաւն իր ծագերը) կանչել։ զգուել, շոյղել։ = *va.* Խնդուրը զսպել, բրբր ընել։ = *s.* Խնդուր, ծիծաղ։ -head, Հաստ գլուխ, ապուշ։
Chuff շո, *s.* ԲՊամիս։ [կոշ]։
Chuffy շո, *s.* Խոյղ։ բիրս, Կոշ։
Chum շո, *s.* Մենեկակից հաւ։
Chunck շո, *s.* (Կոնցի)կար։
Chunky Կո, *a.* Կարծ ու հաստ։
Church շո(Գ), *s.* Ժամ, եկեղեցի։ եկեղեցականութիւն, կղեր։ = *va.* (Ծննդականը) ժամ երեւար։ -ly, *a.* եկեղեցւոյ։ ժամանակ։

-man, s. Եկեղեցական, կրեական ; Եպիսկոպոսական Ե. -warden, s. Եկեղեցական, Թաղակառնուհար : -yard, s. Գաւիթ, գերեզմաննոց :

Churl ւըւ, s. Գեղջուկ; անուպայ, անկիրճ; կծծի :

Churlish, a. Կոշտ, դաժան; ամենակծծի : -ly, ad. ness, s.

Churn ւըւ(տ), s. Խնոցի, ծփոցեայք. =sa. Խնոցի հարել, լնդել, ծփել. =տ. Հարուիլ :

Chute ւըւ-տ, s. Գլորում, անկում, հոսանք; սահանք :

Chyle ւըւ, s. Մամաց, -ification, s. Մամացազորում :

Chylous ւըւլւ, a. Մամացային :

Chyme ւըւ, s. Մախաց :

-mification ւըւվ, s. Մախացում :

Chymous ւըւլւ, s. Մախացային :

Chemistry, See Chemistry.

Cicada ւիւիւ, s. (pl. -dae ւիւ) Արմաւենապահր Բ. ; Եպուռ, ծիծի :

Cicatrice, -rix ւիւիւ, s. Իւրիւ, ւիւիւիւ, ւիւիւիւ, s. Սպի, երաշխէպ :

Cicatrize ւիւլւ(տ), an. Սպիացնել (վերբո); աղէկցնել, աղէկանալ-ization ւիւլւ, s. Սպիացում :

Cicerone ւիւլւիւ, ւիւլւիւ, s. Շրջիկ Թարգման, ուղեցոյց :

Ciceronian ւիւլւիւ, a. Կիկերոնեան (ոճ), -ism, s.

Cicisbeo ւիւիւիւ, s. Արանեակ հնչապաշտօնեայ կնոջ. [It.]

Cider ւիւլւ, s. Խնձորոյի :

Ci-devant ւիւիւ, a. Ենտացումն, երբեմն. [F]

Cigar ւիւլւ, s. Գլան, ոլոռ :

Cigarette ւիւլւիւ, s. Գլանիկ :

Cilia ւիւլւ, s. Թարթիչ իրիի : -ry ւիւիւ, a. Թարթիչական :

Ciliate, -ted ւիւիւիւ, ւիւիւ, a. Թարթիչաւոր, Թարթիչաման :

Cilicious ւիւլւ, a. Մազային :

Cima ւիւիւ, See Cyma.

Cimeter ւիւլւ, s. Թուր :

Cinchona ւիւիւ, s. Կինքոն

Բ. -bark, Գինայի կեղև ինճաֆնա :

Cincture ւիւլւ, s. Գոտի, կամար; սեան գոտի :

Cinder ւիւլւ, s. Աճիւն, անձեղ, գազախ; լետուրք (ածխային) :

Cinematic, Եարժարանում :

Cinera'ria, s. Մոխրատունի :

Cinerary ւիւլւիւ, a. Աճիւնի :

Cineration, s. Աճիւնացում :

-neritious ւիւլւ, a. Աճիւնային :

Cin'nabar, s. Խրուկ զինճեփ :

Cinnamon ւիւիւիւ, s. Կինամոն, դարիճենիկ :

Cinque ւիւ, s. Հինգ բեկն : -foil, Մասնիկ Գ; սլուրալախուր Բ. :

Cion ւիւլւ, s. Մասալ ծիւղ :

Cipher ւիւլւ(տ), s. Չրոյ (0); չնչին մարդ, ոչինչ; վաղգիր, հիւսք; ծածկագրութիւն, =տ. Ծածկագրել : =տ. Հաշուել, հաշիւ սորվիլ. [բէգ]

Circassian ւըւիւիւ, s. Չէրսեան :

Circian ւըւիւիւ, a. Կախարդական : [Ասպարէզի, կրկէսի. Հ. :

Circensial, sian ւըւիւիւ, a. :

Circle ւըւլւ(տ), s. Բոլորակ; շրջագիծ, ծիր; շրջանակ; շրջապատ; շրջան, ախումբ; յոռի շրջան ւըւ; իշխանապետութիւն, երկիր : =տ. Բոլորել, շրջապատել; պարփակել տ. Շրջաբերիլ, պարայաժմիլ :

Circlet, s. Շրջանակիկ :

Circuit ւըւիւ, s. Շրջան, պտոյտ; շրջանակ, գաւառ; օղակ, պատկ; =տ. Դաւնալ, պտտիլ; շրջեցնել. -ous ւըւիւիւ, a. Բոլորապտոյտ, անուղղակի :

Circulable ւիւլւ, a. Շրջելի :

Circular ւըւիւիւ, a. Բոլորշի, բոլորածել; մանառիկ (փաստ); հասարակ, ստորին; շրջա-

բերական. -numbers, Գարբերական
 թիւ ք. -ity, s. Բոլորականութիւն,
 -ly, ad. Բոլորականել.

Circulate -լիւր, տ. Հիւ գալ,
 շրջան առնուլ, դառնալ; շրջա-
 բերիլ, ձեռքէ ձեռք անցնել. =
 ռա. Գտցնել, շրջաբերել. -tion,
 s. Շրջան, պտոյտ; շրջաբերութիւն
 (դրամի); անցուդարձ; երեւելակ.
 Paper—, Թղթագրամ. -tor -րէր,
 -tory -րէր, a. Շրջող, դարձող.

Circum -ըտք
 -ambient, a. Շրջապատող.
 -ambulate, Յաժիլ, շրջիլ, պտտիլ.
 -cision -լիւն, ռա. Թլիփահել.
 -cise -լիւն, s. Թլիփահութիւն;
 մաքրութիւն հոգւոյ; Հրէութիւն.
 -duct -րէր, ռա. Յաժեցնել; ջնջել.
 -ference -ֆըրէն, s. Շրջապատ;
 պարփակ միջոց; արտաքին երես.
 -fensor -րէր, s. Տարաչափ ք.
 -flex, s. Գարոյլ (°); ոլորակ (°).
 -fluent, -fluous -ֆլուէն, -ֆլուէր,
 a. Շրջահոս, շրջագեղ.
 -facent, a. Շրջակայ, մտակայ.
 -locution, s. Շրջասացութիւն.
 -navigation, s. Շրջանաւում.
 -po'lar, a. Շրջաբերեւոյյին.
 -posi'tion, s. Շրջադրութիւն.
 -rotary, -tatory, a. Շրջապտոյտ.
 -scribe -տրէր, ռա. Սահմա-
 նափակել, պարագրել.
 -scription -տրէր, s. Կոպար,
 սահման; պարագրութիւն.
 -scriptible, a. Գրագրելի.
 -spect, a. Շրջահայեաց, զոյշ.
 -spection, s. Շրջահայեցութիւն.
 -stance -տրէն, ռա. Գրագայ,
 հանգամանք, բերմունք; վիճակ;
 pl. մանրամասնութիւն. = ռա.
 Դնել, կարգադրել.
 -stancial տրէն, a. Մանրապա-
 տում; պարագայական. —evidence,
 Անուղղակի ապացոյց:

-stanciality, s. Գասահականու-
 թիւն, մանրամասնութիւն.
 -stancially -տրէն, ռա. Մի-
 րոս միոջէ; ըս պարագայից.
 -stanciate -ֆիւր, ռա. (Մասնաւոր
 դրից մէջ) դնել; մանրամասնել.
 -vallation -վալէն, s. Շրջապատել
 (պաշարողաց). [Սկարդել.
 -vent, ռա. Շրջապատել, խաբել.
 -vention -վէն, s. Ծննդութիւն.
 -vest, ռա. Ծածկել, հագուեցնել.
 -volve, -վըլ(տ), Հոլովել, ոլորել.
 -volution -վըլուէն, s. Գտնում.

Circus -ըրէր, s. Կրկէս ձ;
 ծիարձակարան.

Cirque -ըրտ, s. Կրկէս.

Cirrif'erous, a. Դանգրաբեր.

Cir'riped, s. Խոպոպտունք ք.

Cirrocumulus -ըրտ, ռա. Դանգուր կարտա (ամպ).

Cirrostratus -ըրտ, ռա. Դանգուր արամ, [Հիւսասայր ք.

Cirrous, -rose -իւրէր, ռա. Դանգուր արամ.

Cirrus -իւրէր, s. (pl. Cirri -րոյ),
 Գասալիճ, խիղթ ք.; զանգուր
 ամպ; խոպոպ ք.

Cisalpine -իսլիւն, a. Այս-
 ալպիան. [Եան.

Cisatlantic, a. Այսատլանտ.

Cismontane, a. Այսրեւոննայ.

Cissoid -իսսոյդ, s. Բաղկեղ-
 նածու ք. Cist -իտ, s. Կողով ք.

Cistercian -իտրէն, s. Սի-
 ւոյեան կրօնաւոր. [Չրջեղջ.

Cistern -իտրէն, s. Զրամբար.

Cit -իտ, s. Բողոքցի, ջոջ.

Citadel -տիտէլ, s. Միջնաբերդ.

Cital -տրէլ, s. Կոչնագիր;
 կոչում (ի գրոց).

Citation -տրէլ, ռա. Դասակո-
 ջութիւն, կոչնագիր; կոչում;
 Թուում, անուանում. -tory -րէր,
 a. Կոչնագրի, կոչման. Citer, s.

Cite -չր, va. Դատարանի կոչել: վկայութիւն բերել, յառաջ բերել՝ բշել; կոչել, անուանել.

Cithern, **Cittern** -իտ'հըհ, s. փանդիռ, ջնար.

Citizen -իտ'հն, s. Բաղարացի; քաղաքաբնակ; հպատակ. -ship, s. Հպատակութիւն.

Citrate շիտ, s. Կիտրատ.

Citric, a. Կիտրական (թթու).

Citrine -իտ'հն, a. Լիմոնազոյն.

Citron -իտ'հն, s. Կիտրոն.

Citrus -իտ'հն, s. Ձմերուկ.

City -իտ'հ, s. Քաղաք.

Cives -չիվ, s. Սխտր մը.

Civet -իվետ, s. Մշկահիւթ; մշկաբէշկ միսք ֆեխիսի.

Civic -իվ, a. Քաղաքացիական.

Civil -իվի, a. Քաղաքական; քաղաքային (oppos. military); քաղաքավար, կիրթ. -death, Իրաւագրիւթիւն.

-engineer, (Հանրային շինութեանց) երկրաչափ. -law, Քաղաքային օրինագիրք Հ. -war, Ներքին ընթանի պատերազմ. -year, Ելեւմտական տարի.

Civilian -իվիվ, s. Օրէնսդէս; իրաւագիտութեան ուսանող.

Civility, s. Բարեկրթութիւն, մտղավարութիւն.

Civilize -իվիլիչ, va. Քաղաքակրթել; դաստիարակել. -zable, a. -ելի. -zation, s. Քաղաքակրթութիւն. -zed -չիլչ, a. Քաղաքակրթ. -zer -չիլչը, a. Քաղաքակրթիչ. [ղաքավար.

Civily, ad. Մարդավարի, քաղաքակրթ.

Civism -իվիվ, քաղաքացիութիւն.

Clabber շիվիվ, s. Թանձր կաթ.

Clack շիվիվ(տ), տ. Շառաչել, շաչել; շաղկերասել. = s. Շառաչիւն, ղողանջ; շաղկերասութիւն, շաչիւն; չխչիսիկ (աղօրէնքի). -valve, Բացխփիկ կափոյր.

Claim շիվիվ(տ), va. Խնդրել, պահանջել. տ. Տիրանալ; կոչուիլ. = s. Պահանջ, խնդր; Իրաւունք (բանի մը). -able, a. Պահանջելի. -ant, -er, s. Պահանջող, հետամուտ, Թիկնածու.

Clairvoyance շիվիլիվիվ, s. Կորովամտութիւն; յստիաստութիւն. -voyant, a Բաշատես, կորովամիտ.

Clam շիվիվ, s. Սանճամբջատ; աջան ը-; = va. Ուտղ բսել, (ոտղա)գօծել, տ. Խոնաւնալ; փակչիլ. -bake, Սանճամբջատի ձուկի տապակ. [լիլ.

Clam'ber, տ. Նուլլուիլ, մագ. **Clam'my**, a. Կակուղ, մածուցիկ. -miness, s. -ութիւն.

Clamor շիվիվ(չ), s. Աղաղակ. = va. Պոռալ, աղմկել; բողբոլել.

Clamorous -չըչ, a. Խռովալոյլ, աղմկալոյլ. -ly, ad. -ness, s. **Clamp** շիվիվ(տ), s. Կռռան, յօղակապ; Խռոնց մը (աղիւտ); կռածագ պահանգ ը-; դանդաղ բայլ. = տ. Հաստատել, զելուլ; պնդել.

Clan շիվիվ, s. Տեղ, տոհմ; խրմբակ, ժողովակ. -ship, s. Խրմբակիցութիւն; ցեղապետութիւն.

Clandestine շիվիվիվիվ, a. Գաղտնալոյլ. -ly, ad. Գաղտնի. **Clang** շիվիվ(տ), va. Հնչել, շաչել. = s. Հնչիւն, շառաչիւն, շաչիւն (զինուղ). որ եւ **Clangor** շիվիվիվ: [տուր: **Clangorous** -չըչ, a. Կռնչող, **Clank** շիվիվ(տ), s. Շկահիւն, շաչիւն. = տ. Շկահիլ, շաչել. **Clan'nish**, a. Իրեայոյլ, միացեալ; ցեղային. -ly, ad. -ness s. **Clap** շիվիվ(տ), va. (Ձեռը, Թելը) զարնել, բաղնել; ղնել, հրել, մղել; ծափահարել; = տ.

իբար զարնուիլ; ննրս մննել; =
 s. Հարուած, բաղխիւն; ծափ;
 ստեմնակաՊուՊիւն. -board +խ-
 րէր, Ռարակ խախակ քեռալրա-
 -trap, ձիգ, նննգուՊիւն; իմասա-
 կուՊիւն. To -to, Գոցել, լծել;
 զոցուիլ, ջանալ, ճգնիլ. To -up,
 ձեպով կանգնել, շինել.

Clapper +խ-բ'էր, s. Ծափահա-
 րող; զանգակի լեզուակ; շիջխիկ,
 տուս (աղօրէքարի) լազրլափ,
 -claw, +ւլ, Վա. Զիխել; ծեծել,
 ձանկոսել. [կիսարք Բ-ր.

Claque +խ+, s. Վարձեալ ծա.

Clarence +խ-բ'է, s. Քառածի
 զոց կառք. [հաստ գրի տեսակները

Clarendon +խ-բ'է-ը, s. Ննդ,

Clarencieux +խ-բ'է-ի-ը, s.
 Արարողապետ Անգլ. արքունեաց.

Clare-obscure, -obscuro,
 +խ-բ'է-ու-ի-ը, s. Լուսաստուեր.

Claret +խ-բ'էր, s. Մուկ կար-
 միր գինի, մայր կարմիր (Պորտի)։

Clarify +խ-բ'է-ի-ը(ր), Վա. Պար-
 զել, զտել. -fication րիճիէ-յը,
 s. Պարզում. -fier +խ-բ'է-յը, s.

Clarion +խ-բ'է, s. Մրափող

Clarionet, -rinet +խ-բ'է-ի-ը,
 s. Նրարսիւնգ գարիէնդդա.

Clary +խ-բ'է, s. Հազի խոս.

Clash +խ-լ(ր), Վա. Եկահել,
 շառաչել, բաղխիլ; ընդհարիլ. =
 s. Աղմակից ժողով; ընդհարում
 (շահերու), հակառակուՊիւն.

Clasp +խ-բ'է(ր), s. ձարմանդ,
 կոճակ, շիգ; գրկախաւնուՊիւն.
 = Վա. Կոճիկ; գրկել. -knife, Գո-
 ցուող չախու. [պատաղիճ.

Clasper +խ-բ'էր, s. Խաւարծիլ.

Class +խ-բ(ր), s. Կարգ, դաս,
 դասակարգ. = Վա. Դասաւորել,
 դասել; դասակարգուիլ. -fellow,
 mate, Դասակից. -book, Դասագիրք.

Classic, -al +խ-ի-տ, +խ-ի-տ+ւ, a.
 Դասական՝ ընթիւր (մասնագիր);
 Յոյն ու Լատին հեղինակներ; զուս,
 ազնիւ. = s. Ընթիւր մասնագիր.

Classicalism, **Classicism**
 +խ-ի-ւճ, s. Դասական՝ ընթիւր ոճ.

Classicality, -calness +ի-լ-
 էրէ, s. Դասականութիւն. [օրէն.

Classically, ad. Դասական.

Classific, s. Դասակարգող
 -ation, s. Դասակարգութիւն.

Classify, Վա. Դասակարգել.

Clatter +խ-ր'էր(ր), Վա. ձննչել,
 հնչել, ձայն տալ. = s. ձնիկ;
 ժխոր, աղմուկ. -er -էր, s. ձննչող.
 շաղակրաս.

Clause +լ-ը-ւ, +ւլ, s. Պար-
 քերութիւն +; մաս, յօդուած.

Claustal -ր'էլ, a. Վանական.

Clavate, -ted, a. Լախածեղի.

Claviary s. Փայտանոցոյց եր.
Clavichord +ի-ի-տ, s. Տարա-
 դաշնակ չիւկալո. [անրակ.

Clavicle -ի-տ, s. Ուսի ոսկր.

Clavier +ի-ի-էր, +ի-ի-է, s.
 (Դաշնակի) մատեր, ստիղնարան.

Claw +լ-ը-ը(ր), s. Մազիկ, շի-
 րան, ճանկ. = Վա. ձանկոսելի-
 ցան; քիւիլ; խուսափիլ. To -out.
 Մազապուր գերծանիլ.

Clay +ի-յ(ր), s. Կաւ ինչ; հող(ա-
 զուն); մարդկային մարմին +. =
 Վա. Կաւ դնիլ, կաւոսել; (շարքի)
 ճերմկցնել, զտել. -col'd, Անշուր,
 անկենդան. -marl, ձերմակ կաւ,
 սախակ կաւ. -pit, Կաւնոց.

Clayey +ի-ի, a. Կաւային.

Clay'more s. (Սկզբ.) սուր.

Clean +ի-ն(ր), a. Մարութ; ան-
 քիծ, անարտ, սուրբ, անմոլ;
 լիան. = Վա. Մարելիլ, արքելիլ. -ily
 +ի-ի-ի-ի, ad. ձղիւ, կոկիկ, մա-
 քուր. -liness, s. Մարութիւն.
 վայելչութ. -ness, s. Մարութ

Cleanly +խ⁴լե, *a.* Կոկիկ, մա-
րուր; անմեղ; մաքրիչ; ճարպիկ,
թաղողակ = +խ⁴լե, *ad.* Մաքրու-
թեամբ: [րելի]

Cleansable +խ⁴լե-ալ, *a.* Մաք-

Cleanse +խ⁴լ (տ), *va.* Մաք-
րել, լուալ: **Cleanser** +խ⁴լչր, *a.*
(Վիրա)մաքրիչ:

Clear +կլր(տ), *s.* Շինուածք,
չէնք, երկանք *s.* = *a.* Ցասակ,
վճիռ, Թափանցիկ, ջինջ; քաջա-
յայտ, որոշ; սրամիտ; = *ad.* Որոշ,
մեկին; զլլտովին, լիովին = *va.*
Պա զել, լուսարանել; սկիել, գետել;
պարպել; = *vn.* (Յղը) քացուիլ,
պարզուիլ; Թեթեւնալ, ազատ ըլ-
լալ: (Տաշիւը) մաքրել; *To*—a ship,
Մեկնելու հրաման ստանալ: *To*—
the land, Ցամաքէն հեռանալ: *To*—
out, (Նաւը) մեկնիլ: *To get*—,
Սնկը ազատել, պծիլ, -headed,
Խոհեմ, -sighted —տարեք, Մասեա;
խորհակամեց, —starch, *va.* Շո-
նով սծել, շոհիլ գորշաւագ, -story,
Բարձր պատուանք էլ:

Clearage -րե⁴, *s.* Մաքրում:

Clearance -րե⁴, *s.* Մաքրում;
սազագիւր մաքրիչ նւ; զուտ շահ:

Clear'er, *s.* Մաքրող, զտող:

Clearing +կլրիլ, *s.* Մաքրում,
զտում; ծառերէ մաքրուած եր-
կիր, քաջասան; հաշուեյարդա-
րում (գրամասանյ). —house, Հա-
շուեանն (որ կը ժողովին դա-
մասանց գրագիրք առօրեայ հաշիւ-
ները կարգադրելու):

Clearly, *ad.* Որոշ, մեկին:

Clearness, *s.* Մաքրումիւն,
պայծառութիւն:

Clear +կլր, *s.* երկնիլ ծանկ
գաբանեօրա նւ; կաւառ շիշէ *s.*

Clearable, *a.* Հերձանելի

Cleavage +կլե⁴լ, *s.* Հերձում,
պատուում; հերձատութիւն հւ:

Cleave +կլ, *vn.* (Cleaved +կլե⁴
or Clave +կլ, Cleaved), Հեռանալ,
համածայնիլ, փակչիլ:

Cleave +կլ, *va.* (Cleft or clave;
cleft or cleaved.) ձեղքել, անջատել;
ճեղքուիլ, քացուիլ:

Cleaver, *s.* Հերձանող; սակ:

Cleft +կլ, *s.* Բանալի եր:

Cleft *imp & pra. of Cleave*, = *s.*

ձեղքուած, փեռնեկոււմ, ճաճուր:

Clematis -կլե⁴լ, *s.* Հողմազարդ:

Clemency +կլե⁴լ, *s.* Բարե-
գութութիւն, անյիշատարութիւն;
մեղմութիւն, քաղցրութիւն:

Clement +կլե⁴լ, *a.* Ներող,
զթած; նպատաւոր, մեղմ (կլի-
մայ) -ly, *ad.*

Clench +կլե⁴լ, *See Clutch.*

Clepsydra +կլե⁴լ-տրե⁴, —տրե⁴,
s. Ջուրի ժամացոյց, ջրազուլ:

Clergy +կլր⁴, *s.* Կիրական,
կլիր, Benefit of—, Առանձնաշնորհ-
մունք եկեղեցականաց, -able, *a.*
Առանձնաշնորհելի, -man, *s.* Ե-
կեղեցական: [կլիրական:

Cleric +կլր⁴լ, *s.* Կարգացող,

Cleric, -al, *a.* Կիրականաց;
գրագրի, ընդօրինակչի:

Clerk +կլր, +կլր, *s.* Դպրա-
պետ, ժառանգաւոր, սիրացու; գրա-
գիր; դպիր; պաշտօնեայ, վերակա-
ցու (վաճառասան), -like, -ly,
ad. Գիտունի նման: -ship, *s.*

Clever +կլե⁴լ, *s.* ձուտար, խե-
լացի; վայելուչ, ազնիւ. -ly, *ad.*
ձուտարութեամբ, -ness, *s.* ձու-
տարութիւն, հնարք:

Clevis, **clevy** +կլե⁴լ, +կլե⁴լ, *s.*
(Արտածողի) երկամէ անուր:

Clew +կլ (տ), *s.* Գծիկ; դերձան,
ուղեցոյց; հանգրէն առապաստի:
= *va.* Հանգրհմել, վեր ժողվել;
(չուանով) առաջնորդել:

Click +կլ(տ), *vn.* Շաշել, կլն:

չել = Տաշլին, ճոհնչ; կոհնչ (ճնջման); դոնափակ, մլլակ:

Client +լոյճԷ, Տ. Պաշտպանեայ, ծեռական 2; կախում ունեցող, ստորակայ; ծուխ, յամախորդ -al, ա. կախեայ; պաշտպանելի -ship, Տ. Պաշտպանութիւն, -age ԳԻՃ, -tele ԳԻԼ, Տ. Հովանաւորեայր, պաշտպանեայր; ծուխը (նօսարի, փաստարանի):

Cliff ԳԻՃ, Տ. Յից ապաւած, խարակ; վախք, զահաւանդ:

Cliffy, ա. Յից, դժուարասեպ:

Climacteric +լոյԳԷԳԷԻԳ, Տ. Վանգաւոր (7 եւ 63րդ) ամբ կենայ; ճգնածամ:

Climate +լոյԳԷԳ, Տ. Օդաբաժին, զօտի; կլիմայ, -matic, -al, ա. կլիմայական:

Climatize +լոյԳԷԳԷԼ, առ. նոր կլիմայի վարժեցնել; օդընտելիլ:

Climatology +լոյԳԷԳԷԼԻՃ, Տ. կլիմաբանութիւն:

Climax +լոյԳԷԳԷ, Տ. Աստիճանաւորում ԳԷ; բարձրագոյն կէտ:

Climb +լոյՃ (Գ), առ. Մազկել, շուլլուիլ, -able, ա. -ելի -er, +լոյՃ ԷԸ, Տ. Մազկող (կենդ-); փամբուող, շուլլուսպ:

Climb +լոյՃ, Տ. կլիմայ, երկիր:
Clinch +լոյԳԷԳ (Գ), Վա. Անդելի, նաստակել; զամին ծայրը ոլորել; պինգ կապել, պրկել = Տ. Անդելը; պնդել; օրոմաննկի յանգոյց Է; բառախաղ, -er +լոյՃԷԸ, Տ. Պնդիչ; կեն, յանկ; չարխատիչ փաստ:

Cling +լոյՃ, Վա. (Cling, -ing) Մամնուլ, փակչիլ; փարիլ, յարիլ = Վա. Փակչեկ, -stone, Միսը կուտիճ փակամ զեզմ մր, աղոյ:

Clingy, Մամուցիկ, փակուռ:

Clinic, -al ԳԻՃԻԳ, ա. Մամ, ծային; անկողին ինկամ փրակել:

Clinique ԳԻՃԻԳ, Տ. Գործնա-

կան բժշկութ. հիւանդախօսութ

Clink ԳԻՃԻԳ (Գ), Վա. Հնչել, դորանչել = Տ. Հնչիւն, Ծնդիւն, զանչիւն, -stone, Բարամբար:

Clinker, Տ. (Տարէն) իրար փակչած աղիւս; կղկղանք, խարամ:

Clip ԳԻՃԻԳ (Գ), Վա. Գրկել; խուզել, կտրել; յապաւել, կարծել; To - it, Մրանալ = Տ. Գրկում, սեղմում; խուզում, յապաւում; ապասկ, հարուած -per ԳԻՃԷԸԸ, Տ. Բուզիչ, կտրոյ; (դրամի) եղբարհաս; սրանու -ping, Տ. Գրկում; հասում, կտրուք, յապաւած:

Clique ԳԷԳԷ, Տ. Խմբակ:

Clitoris, Տ. Գնաբիր, Ժիկ համբ:

Cloak ԳԷԳԷԳ (Գ), Տ. Կրկնոց, վերարկու; պատրուակ, դիմակ = Վա. (Լոզիկով) ծածկել; սրողել, պատրուակելի -bag, ձնաբու պայուսակ:

Clock ԳԷԳԷ, Տ. Ժամացոյց; ծարկենկար զուլպա; -maker, Կեամագործ; -work, Անուշաղար; Like -work, Ժամացոյցի պէս:

Cloak ԳԷԳԷ, Տ. Բուռն, հողակոշտ; երկիր, գետին; մարմին; թմամիտ, -hopper ԳԷԸԸԸ, Գեղզուկանկիրձ, -pate -poll, Ապուշ, կով, -dish, ա. Անկիրձ, տնոպայ:

Cloak'dy, ա. Գոշաղից:

Cloak ԳԷԳԷ, Տե՛ Cloak:

Clog ԳԷԳԷ (Գ), Վա. Արգիլիլ, խափանել; զոցել = Վա. Արգիլուիլ; մածանիլ = Տ. Արգել; կապանք; անուր, ոռնակապ; սանղայ, երասնկ, -giness, Տ. Բափանում, խոչ, -gy, ա. Բափանիլ, արգիլիլ:

Cloister +լոյՃԷԸԸ (Գ), Տ. Գառանկիւն, զաւիթ Գ; մենաստան, վանք, = Վա. Վանարգել ընել:

Cloistral ԳԷԼ, ա. Վանական:

Cloke Տե՛ Cloak:

Close ԳԷԸԷԳ (Գ), Վա. Խոցել, փակել; լմնչեկ; բանեկ; պարփա-

կել, բոլորել, =տ. Միանալ, գոյուելի; լմննալ, լրանալ, =տ. Բառնում: կցու: լրում, վերջ; զիրկընդիսուն ըմբշամաս: յանգ, աւարտ եւ: ցանկապատ (արտ): նըրբազաւիթ, նըրանցք: To draw to a—, լմննալու մօտ լինել: To— with, Եւրմարել: բոլորել, սխմել:

Close +լօ, a. Փակ, զոց; առանձին, գաղտնի; անշարժ, խեղդիչ (օդ); գաղտնապահ; ազահ, կծծի; խիտ, պինդ, ամուր: մերձակայ, կից; ընտանի, մտերիմ; զոլշաւոր, խիտ: = ad. Հուպ, առ ընթեր; զոյուելի. -bodied, Մարմնոյն փակ. —communion. *Ըստ Մկրտ.* իրենցմէ ուրիշները Հաղորդութենէ մերժելը. — Corporation, Նոր անդամները հիներէն ընտրող ժողով մարմին. -fisted, -handed, Կծծի, բռնուկ. -holed, Կողմնակի նաւող հօտաւ կիսէն. -stool, Հիւանդի զոց կնի՞մ միզաման. -quarters, Կուրծ կուրծքի. -translation, Հաւասարիմ արգամանութիւն:

Closely +լօ, բ, ad. Մտանց, սերտ: հուպ, մօտ; ճշգրտէն; զաղտնի; ուշադիր; պնդապէս:

Closeness +լօ, նի, s. Անձկութիւն, ամեհփութ, սեղմում; կծծութիւն; զաղտնապահութիւն; հոծութիւն. ջերմութիւն. ուշադրութիւն:

Closest +լօ, շէ, Գլխոց, լրացնող:

Closest +լօ, շէ, s. Ներքնասենեակ; պահարան; դարան: = տ. Երգարել ընել: (մէկուս հետ) առանձնանալ:

Closure +լօ, շէ, s. Գոցելը, փակում; փակող; վերջ, լրում:

Clot +լօ, տ, s. Փսոր, մակարդ (կաթի); դողող (տեան) բռխբռխ: =տ. Փսորել, մակարդել, լիսիլ; մեծնալ, կոշտանալ:

Cloth +լօ, տ, s. Ասուի, կտաւ,

կերպաս, փոռոց; պարեգօտ, կղերակնուկ. -worker, Կերպասագործ: Bound in—, Լաճակազմ:

Clothe +լօ, տ, va. (Clothed +լօ, տ, or Clod) Հագցնել, պնել: հագնիլ:

Clothes +լօ, տ, լ, s. Հանդերձ, զգեստեղէնք; մահճեղէն, սաւան. -horse, պատկերակալ Կ. -peg, Լաճակալ յարպ. -wringer, -բիւլը, Լուացքի մեքենայ:

Clothier +լօ, տ, լ, s. Կտաւագործ; չոխայալմանա; դերձակ:

Clothing +լօ, տ, լ, s. Ազանելիք, հանդերձեղէն; փոռոց:

Clotty +լօ, տ, լ, a. Փսորուտ:

Cloud +լօ, տ, s. Ամպ; մայլ, մէգ; երակ, բիծ; կասկած, վիշտ; ամբոխ, հրոս; արափ (ներերու): =տ. Ամպել, միագնել; երկնել; միագնիլ. -ily, ad. Ամպահած, միագնիւ. -iness, s. Ամպոտութիւն, միագնութիւն:

Cloudy +լօ, տ, լ, a. Ամպամած; ամպեղէն, -ային; աղօտ, միմին; նստ, սխուր; երակաւոր (կիմ):

Clough +լօ, տ, s. Զորակ: = +լօ, Կենդինարին երկու հոխայ զիշում; սահանաղուս, կափոյ:

Clout +լօ, տ, s. Քուրջ, կարկան; Թիւրախի զամ; կլոր դուր; անխի Թիւրեղ; ապսակ: = տ. Կարկենլ, Թիւրեղել, զոցել; զարնել. -nail, Կօշկի զամ:

Clove +լօ, լ, s. Ինդակ մեխակի; ժազախոտ; պնել (սխորի): -gilly flower, Շահորամ. -pink, Մեխակ. -tree, Մեխակենի:

Cloven +լօ, լ, pp. of Cleave, Հերձեալ; մեղրուած. -footed, -hoofed, Թաճահերձ, կնդակաբաշխ:

Clover +լօ, լ, s. Առուոյուտ: To live in—, Ճոխաբար ապրիլ:

Clown +լօ, տ, s. Հողագործ; շինական, անկիրթ; հօպիտ: =տ.

ՄիմոսուՅիւն ընել.

Clown'ish, a. Անկիրթ, անպայ. -ly, ad. -ness, s. ԲրտուՅիւն.

Cloy +ւլ (տ. va. Ցագեցնել.

Club +ւլ (տ. s. Բիր, լախ; աւուռոյ՝ ըսպարի; ակուժր, ժողովակ կլուբ; | an-Բրածեծ ընել; միանալ, մասնակցի; իր մասը վճարել. To—a musket, Շրացանը իր բիր գործածել; -fist, Խոշոր բռուսոյ. -footed, Թիւրոսն. -house, Ակմբանոց. -headed, Դողուժ գըլուխ. -law -ը, ՍասկուՅիւն, անգլուՅիւն. -moss, Գեճնամամուռ. -bish a. Ժողովման; կոշ:

Cluck +ւլ (+տ), առ. (Հաւը) գըրգալ; (ծագերը) կանչել. = s. Դըրգանք՝ կոչ հաւուռ.

Clue +ւլ --, s. Կծիկ; Յել.

Clump +ւլ (տ. s. Կոճղ; արցակ, խուժ, շեղչ; պնդացած կաւ.

Clumsy +ւլ (տ. a. Բիր, անարուեստ, անհիճեճ. -silly, ad. Կոշ կերպով. -siness, s.

Cluster +ւլ (տ. Ենդչ, կարկաւ; ողկոյց. =an. Խմբել, հաւասրել; ողկուզանալ.

Clustery, a. Խումբ խումբ.

Clutch +ւլ (տ. Կորգել, խիլ; s. Կորգում, կալանք; ազուցիկ Կ+; քլ. Չեւք, գորուՅիւն, անգլուՅ.

Clutter +ւլ (տ. Ենդչ), s. ԵփոճուՅիւն, արմուկ, Յիչ. [նածեւ Բ.

Clypeate +ւլ (տ. a. Վարս.

Clyster +ւլ (տ. s. Գեխի.

Coach +ւլ (s. Կաւար. =va Կաւարով անիլ; քննուՅեան պատաստել. -box, Կաւապանի նասարան.

Coachman -Կ, s. Կաւապան.

Coaction +ւլ (+ւլ), s. Ախպուժ. -tive, a. շարիհ ցուցիլ; գործակից.

Coadjutant +ւլ (+ւլ -րէր, a. Ծղնական.

Coadjutor -ր (տ. s. Ծղնական,

աշակից; փոխ-առաջնորդ. -jutrix, րէ+. s. Ծղնականուհի.

Coagent +ւլ (+ւլ -ր, s. Ընկեր.

Coagulable +ւլ (+ւլ -լու, a. Մածնելի. -gulant, a. Մածիչ, մակարդիչ.

Coagulate -լու (-լու -ր, va. Բանձ. րացնել, մածել. -tion, s. Մակար.

Coagulum -լու, s. Մակարգլղիլ.

Coal +ւլ, s. Ածուխ; հանրա. ծուխ. =va. Ածուխ դարձնել, ած.

խացնել; ածուխով գծել; ածուխ քալ. | րո. (Նաւը) ածուխ աւնել. To carry coa's, Տոկալ, համբերել. To carry coals to Newcastle, Ոչինչ տեղը աշխատել. To haul or call over the—Ցանդիմանել, հաշիւ ու.

Coast +ւլ (-ւլ, s. Կոճղ; արցակ, խուժ, շեղչ; պնդացած կաւ. Ել. -oil, -լու, Բարիւղ. -pit, Ածխահոր. -scuttle, Ածուխի զանիւղ. -tar, Սե. մի Ս. -whipper, Ածուխի քուճակիր. Ե. -work, -mine, Ածխահանք. [s. Ածխահանք.

Coalery +ւլ (տ. Ենդչ. Ենդչ.

Coalesce +ւլ (+ւլ -ր), տ. Չանցիլ, միանալ; զաշնակցիլ.

Coalescence -լու -լու, s. Կցում.

միաւորում. -lescent, a. Կցող.

Coalition +ւլ (+ւլ -լու, s. Չանցում;

զաշնակցուՅիւն.

Coally +ւլ (տ. s. Դաշնակից.

Coaly +ւլ, a. Ածխային.

Coamings +ւլ (+ւլ -լու, s. Նաւու շահմարանի շուրթ, շրջանակ.

Coaptation +ւլ (+ւլ -րէր, s. Չու.

պայամարում Յիւն.

Coarse +ւլ (-ա. շատ, կոշտ, ան.

ոգարկ, անպիտան; նոր, ցանցաւ. -ly, ad. -ness, s. **Coast** +ւլ -ր, s. եղեր, ծովեղ. տ. Մտննալ; եղերէն նաւաւ.

կել, ծովափը բերել; (դահուկով), դարվար սահիլ. Coasting trade, երկրի մը նաւահանվաճառներու մէջտեղ եղած վաճառականութ. -wise, եզերքէն:

Coaster, *s.* եզերազնաց (նաւ):

Coast +օր, *s.* Զգես, վերարկու, հանդերձ; մորթ, կաշի, փետուր. =*va.* Հազգնել, պատել. -of mail, -of Arms, վերս զրահ; զինանշան Ի+. -card, Պատկ. Պուղթ խաղի (արքայ, Պագուհի, ասպետ):

Coatee +օր, *s.* Թիկնոցակ:

Coating, *s.* Երկի ՚ի; կտակ:

Coax +օր(ր), *va.* Գրուել, շոյողմել, անուշուճեամբ համոզել:

Coaxer -բբ, *s.* Շողորորթ:

Cob +օր, *s.* Գուլիս; խոշոր, մեծ; երեւելի, հարուստ; կտոր, մաս, դէզ (քարի); սարդ; մանրուկ ժի, բուշոյ; հասկ. -nat, Մեծ ընկոյզ; ընկուզի խաղ-*web*, Սարդիտասայն; ծուղակ:

Cobalt +օր(ր), *s.* Կոբալտ ք.

Cobbler +օր(ր), *s.* Ձկնորսի նաւակ; մանր խիճ. =*va.* (Իէշ) կարկել; (գէշ) լմի յնել:

Cobbler +օր(ր), *s.* Հնակարկաւ; անշահ բանուոր. [ւակ]:

Coble +օր, *s.* Ձկնորսի նաւ:

Cobra de capello, *s.* Իժ մը:

Cobstone, *s.* Մանր խիճ:

Cocagne +օր(ր), *s.* Ամենաբերեկիր Բ.:

Cociferous --իֆ-, Հասարեր:

Cochineal +օր(ր), Կարմրորդ:

Cochleary, -leate, -leated +օր(ր), *a.* Դզալածել:

Cock +օր, *s.* Աքաղաղ, խօսնակ; արու (Պատկ.); հողմացոյց; մենծ աղա, ջոջ; ծորակ մուսչոզգ; շիկ (հրացանի); սլաք (ժամ); դէզ (խոսի); =*va.* Կանգնել, վերցնել; հրացանը լարել լեցնել; Կեղ շինել; (զիլարկը) մէկրի ծուել:

Cack-a-hoop, Յաղթական, պարծուկ. —and bull story, Ռնչարանութիւն. -bill, *a.* (Նետուելու դիրքին մէջ) խարխիւ. -boat, նաւու մակոյկ. -chafer՝ ծառի բնոր ծօնուզան պիտոճի. -crow, Հաւասուս, այգ. -eye, Շիլ. -fight, -math, Արլորամարտ. -horse, Ձի, սահ ճահ (մանկ.); -loft, Ձեղնայարկ; վերի սենեակ. -pit, Տեղ արլորամարտի; վիրաւորելոց խուց և. -spur, Արլորի քիտ մանուզ. Cocked hat, Եւանկիւն զիլարկ:

Cockade +օր(ր), *s.* Խոյրանիշ:

Cockatoo +օր(ր), *s.* Պապկա:

Cockatrice -բբ, Օճարայիկ:

Cocker +օր(ր), *va.* Գուրգուրալ, խնամել, =*e.* Աքաղաղ կուռեցնող; կիսախոշիկ; զամիւռ:

Cockerel +օր(ր), *s.* Աքլորիկ:

Cocket +օր(ր), *s.* Անորոտգիր մարտասան; արածելի ապրանաց մճերանց (մարս.) =*a.* Զուարթ, Թեճեւսողիկ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Cockle +օր(ր), *s.* Ժժմակ, խեցեմորթ: որոճ տեղիէ; հարսնուկ, դարեւնած կէրիճիֆ չիէյի. =*an.* Գալարել, կծկել; կծկուիլ. -shell, Խեցի, խեփոր (ժժմակի); -stairs, Գալարուն աստիճան շեֆ:

Coction +-+լըծ, *s.* Եփում: Եփ: Կարում, մարում բ.

Cod +-ոք, *s.* Գաթիճ, փողոջ, փոճոկ: փամփուշ Էք: ծողածուկ ճօրհնա. -liver oil, Մորհնայի ի դ:

Coddle +-ոքլ(ո), *va.* Բըքշել: զզուել, ursopp երկայ:

Code +-ոք, *s.* Օրինագիրք:

Codex +-ոքի, *s.* (pl. Codices -ոքի-նչ) Ձեռագիր, (դաստասան) գիրք: [զօշարաղ:

Codger +-ոքճըք, *s.* Այլանդակ:

Codicil +-ոքի-լ, *s.* Յաւելումած կտակի:

Codify +-ոքի-նչ(ո), *va.* Օրէնքները դասաւորել, հաւարել:

Codification +-ոքի-նչը, *s.* Հաւարումն օրինաց:

Codlin, -ling +-ոքի, *s.* Խակ խնձոր: Եփելու խնձոր:

Coefficiency +-ոքի-նչը-ի, Գործակուս. **Coefficient** -ի-նչը-ք, *a.* Գործակից. | *s.* Համադասարիչը-ի: զուգադիր. -ly, *ad.*

Coehorn +-ոքհօռ, *s.* Պնձէ փորիկ անկան զք:

Coelice -ի-նչի-ք *a.* Ընդերային:

Coemption, *s.* Համագումում:

Coequal +-ոքհօլ, *a.* Հաւասարակից, -ity, *s.* -ցումիւն:

Coerce +-ոքք(ո), *va.* Բռնադատել, նուստել, արգիլել: **Coercible**, *a.* արգիլի: **Coercion** -ը-նչը, *s.* Չուլում: արգիլք **Coercive**, *a.* Արգիլի, բռնադատիչ:

Cocessential +-ոքհօլ-նչի, Էականից, ամագոյ. -ity, *s.* Համարանութ:

Coetaneous +-ոքհօլ-նչի, կամ

Coeval +-ոքհօլ, *a.* Հասակակից, ժամանակակից:

Coeternal +-ոքհօլ-նչի, *a.* Յաւիտենակից. -ity, *s.* Յաւիտենակցում:

Coexist +-ոքի-նչ(ո), *va.* Գոյակից լինել, էակից. -ence, -ոքի-նչ, *s.*

Էակցում. -ent, -ոքի-ք, *a.* Գոյակից:

Coextend +-ոքի-նչ(ո), *va.* Հաւասարածղել **-tension**, *s.* Ձգում:

Coffee +-ոքֆի, *s.* Սուրճ, կոփ-պար, Սուրճի գուլաթ. -house, Սըրճարան, զօսարան. -mill, Մընաղաց. pot, Մընաշունիմ ճկզկ:

Coffer +-ոքֆըք(ո), *s.* (Իրաճ)արկղ: ծառայան (զարդ) Է: խրամի պատնէշ -ոք. = *va.* Արկղել. -dam, *s.*

Coffin +-ոքֆի(ո), *s.* Դագաղ, սընտուկ: սմբակ ծիռ: Կուղնէ պահարան: քարի կաղապար Ծք. = *va.* Դագաղի մէջ դնել:

Coffle, *s.* Գերեաց կարա ան:

Cog +-ոք(ո), *va.* Տղորթել: խարել: անուրի ակուայ շինել. || *s.* Անուրի ակուայ:

Cog, **Coggle** +-ոք(ո), *s.* Նաւակ:

Cogeneity +-ոքհօլ-ի, *s.* Ասիպում:

Cogent +-ոքհօլ, *a.* Ջորաւոր: Ծնչիչ, բռնադատիչ. -ly, *ad.* Բռնի:

Cogitable, Իո-նիլի, մատնիլի:

Cogitate +-ոքի-նչ(ո), *va.* Իորըրածել. -tion, *s.* Իորըրածում. Յիւն. -tive, *a.* Իորնող, իոնական: մտախոյ:

Cognac +-ոքհօլ, *s.* Բարկոլի:

Cognate +-ոքհօլ, *a.* Ազգական: նման, ամագոյի. -tion, *s.* Ազգականութիւն: յարաբերութիւն:

Cognition -նչի-նչը, *s.* Հանաչում: ծանօթութիւն:

Cognizable +-ոքի-նչ(ո), +-ոքի-նչը, *a.* Հանաչելի: դասարանի իրաւասութեան տակ:

Cognizance -նչի-նչը, *s.* Հանաչում, գիտութիւն, ամտութիւն: իրաւասութիւն Ծք. նշան. -xant, -նչի-ք, *a.* Գիտաց:

Cognize +-ոքհօլ-նչ(ո), *va.* Հանաչել:

Cognomen +-ոքհօլ, *s.* Մականանուն, -minal, *s.* Մականուման:

Cognoomination +-ոքհօլ-նչ(ո)

ս. Մականուն; մակդիր:

Cognoscente +փո- +տե- +տ, s. (pl. -centi +սո- +տե- +տ) ձանաչող, հմուտ, գիտակ:

Cognoscible +ո- +տե- +լ, ձանաչելի; գիտելի. -bility, s.

Cognovit +տե- +տ, s. Հակառակորդին իրաւանց ձանաչում:

Cohabit +տե- +տ, տ. Բնակակցել: (էրիկ կնիկ) կենակցել. -ant, s. Բնակակցից, կենակցից. -ation, s. Բնակակցումը, սնակցումը:

Cohair +տե- +տ, s. Ժառանգակցից. -ess, +տե- +տ, s. — կին:

Cohere +տե- +տ (տ) տ. Յարել, յօդել; յարմարել:

Cohereence, -cy -հի- +տե- +տ, s. Յարակցումը, կցում:

Cohesent +տե- +տ, s. Յարակցից, իրար բռնող; վայելուչ. -ly, ad.

Cohesion +տե- +տ, s. Յարակցումը, բաղակցումը; յարում, վերաբերումը. -sive +տե- +տ, a. Շարամբոճ; կից:

Cohorn, s. Փորիկ սանդ զեռ.

Cohort +տե- +տ, s. Հետևուկ գունդ (5-600 զորաց); զումարտակ:

Coif +տե- +տ, s. Գլխադիր:

Coifed +տե- +տ, a. Գլխաւաւոր:

Coiffure +տե- +տ, s. Սափրիչ:

Coigne +տե- +տ, s. Անկիւն, ան կի նարար; եզր, ծայր. See **Coign**:

Coil +տե- +տ (տ), տ. Փաթեւ, պըլել: | s. Փաթոյթ, կծիկ; աղմուկ:

Coin +տե- +տ (տ), Անկիւն; երեւ, սեպ; անկիւնասայր Է. դրամ, սոսի. =ա. Սոսի հանել, շինել:

Coinage +տե- +տ, s. Դրամահանումը; հասեալ դրամ; դրամ. Իտալից; հնարք, գիւտ:

Coincide +տե- +տ (տ), տ. Յարմարի; գուզընթանալ, զուգահիւսիլ: **Coincidence** +տե- +տ (տ), s. Համարումը; գուզընթացում:

-dent, s. Համարիր, զուգադէպ: **Coiner** +տե- +տ, s. Դրամահան; հնարիչ, բառակերտ:

Coir +տե- +տ, s. Կոկոսի մազմուր:

Coltton +տե- +տ, Մերձաւորում:

Coke +տե- +տ, s. Գեծածխակ:

Colander +տե- +տ, s. Պարզուտ:

Colchicum +տե- +տ, +տե- +տ, s. Ձիւնածաղիկ, սապսուկ:

Colethar, s. Այրած արշապ: **Cold** +տե- +տ, a. Յուտ, պաղ; անարբեր, Խոյլ, անփոյթ; զգոյշ. = s. Յոտումը, պաղումը; հարուխ նեզդէ. In—blood, Պաղարեամբ: To have a —, Հարուխ ըլլալ. -blooded, Պաղարիւն; անխոտ, անսիրտ; անզգայ; ասորին զեղէ (կենդ.). -chisel, Մեծաղ ծակելու հերիւն. -short, Դիւրաբնիկ. -shoulder, Չոր ու զամար կերպ, կոպսուտ. -sore, Սողնական ախտ:

Coldly, ad. Պաղութեամբ, ցրտահիւ, **Coldness**, s. Պաղութ.

Cole +տե- +տ, s. Կաղամբ. -wort, Գանգրածեւ՝ կանաչ կաղամբ:

Coleopteral, -terous +տե- +տ, +տե- +տ, a. Գասենաթեւ, պատենաւոր (միջատ): **Collie** +տե- +տ, s. Փորիցաւ, խիթ; խոցուկ գուշաւնձ: Lead—, Painter's—, or Plumber's—, Կապարախիթ:

Colicly, a. Խիթարեր:

Coliseum +տե- +տ, Կոլոսէոն:

Collaborator +տե- +տ (տ), s. Աշխատակից, օգնական:

Collapse +տե- +տ (տ), տ. Տկարանալ, իյնալ, կրիլ. = s. (Բարակ ամանի) ճնշում; կրում, անկում: **Col-** -sion, s. Կրում:

Collar +տե- +տ (տ), s. Քայռ, մանեակ; անրակ (սեան); ւնուր Գտ; = ա. Օծիքէն բունել; օծիք՝ փողպատ ղնել, -beam, Ծպեղակալ գուշազընգ **Collar** -bone,

Անրակ. Stand up—, Գարգ օծիր.
Lie down—, Դարձում օծիր.

Coll'land, *ս. Գանձուր կաղամբ.*

Collate +*ւլք+ր*, *տ. Բարդա-
սել, դէմքնդդէմել; (գրքի Թերթեր)
Տշգրտել, կարգի դնել; անուանել,
որոշել | տ. Հասապաշտօնի մը
դնել է. -tion, ս. Բարդատու:
Հնորհում, պաշտօնարաշխուժիւն
է; նախաճաշ. -tive, ա. (Եպիս-
կոպսէ) Հնորհելի, տուելի. -tor,
ս. Գաշտօնարաշխ (եպիսկոպոս);
ձեռագիր ժողովոյ.*

Collateral +*ւլք+ր* *ւլք*, *ս. Կողմ-
նական, անուղղակի; արեւառու,
մերձաւոր (ազգական). — security,
(Գրուականով) երաշխաւորու-
թիւն. -ly, ad.*

Colleague +*ւլլէ*, *ս. Գաշտօ-
նակից, ընկեր | տ. Բարձակից
պաշտօնակից լինել.*

Collect +*ւլլք+ր*, *տ. Հաւարել,
ժողովել: քաղել, հետեւցնել | ս.
+ւլլք+ր, Կարճ ազգու ազօժք. |
տ. ժողովի; մակարեւել. To —
ones self, Զգաստանալ, միտքը աւ-
փոփել.*

Collectanea +*ւլլք+ր* *ւլք*, *ս. Ծաղկարար, -taneous, ա. Հա-
ւարեալ, ժողովեալ.*

Collected +*ւլլք+ր* *ւլք*, *ա. ժող-
վուած; հանդարտ, ամիտփ. -ness,
ս. (Մտքի) հանդարտութիւն.*

Collectible +*ւլլք+ր* *ւլք*, *ա. Բա-
ղիլի, հաւարելի, մակարեւելի.*

Collection +*ւլլք+ր* *ւլք*, *ս. Հա-
ւարում; հաւարածոյ, ժողովա-
ծոյ: հանգանակութիւն.*

Collective +*րէ*, *ա. Հաւարեալ;
հաւարական (անուն): -ly, ad.
Միասնաձուռ.*

Collector +*րէ*, *ս. Հաւարիչ.
ship, -orate, +րէրէր* *ս. ուժիւն.*

College +*ւլլք*, *ս. ժողով; վար-*

ժարան, ուսումնարան.

Collegial, **-gian**, **-giate**,

+*ւլլք+ր*, +*ւլլք+ր*, *ա. Դպրոցա-
կան, ուսանող, գողէմական.*

Collet, *Մանիկ կապիճ; մանակ:*

Collide +*ւլլք+ր*, *տ. Ընդհասել:*

Collie +*ւլլք*, *ս. Շուն (հովուի):*

Collier +*ւլլք*, *ս. Ածխահանքի
բանուոր; ածխալաճառ; գետնա-
ծուխի նաւ. Colliery, ս. Ածխա-
հանք; ածխալաճառութիւն.*

Collimation +*ւլլք+ր* *ւլք*, *ս.
(Գիտակը) ուղղել, լաւելը: Line of
—, Տեսութեան գիծ.*

Collision +*ւլլք+ր*, *ս. Ընդհա-
րում, բաղխում; կոխ, մտցում.*

Collocate +*ւլլք+ր*, *տ. Տե-
ղաւորել, կարգել: դնել. -tion,
ս. Զետեղում; դիրք.*

Collodion, *ս. Բամպակի ոգի:*

Collop +*ւլլք*, *ս. (Մսի) պատու:*

Colloquial +*ւլլք+ր* *ւլք*, *ա.
Թամկական, ընտանի (ոճ) -ism,
ս. Սովորական ոճ. [Պիւնն]*

Colloquy +*ւլլք*, *ս. Խօսակցու-*

Collude +*ւլլք+ր*, *տ. (Գողտի)
միարանիլ, դաւածանել; անտեսել:*

Collusion +*ւլլք+ր* *ւլք*, *ս. Գողտ
միարանութիւն, դաւածանութիւն.*

Collusive +*ւլլք+ր* *ւլք*, *-sory
-սոյ: ա. Գաւախտան, խտբէական
-ly, ad. -ness, ս.*

Colluvies, *-իւլք, թ. Կղզկանք:*

Collyrium, *Աչքի դեղ, շուփայ:*

Colly +*ւլլք*, *ս. Ածուխի մուր:*

Coloc'o *ս. Վայրի կատու.*

Colocynth, **Colocynthida**
+*ւլլք*, *իշկոյ վարունգ աճը կլմա:*

Cologne +*ւլլք*, *ս. Քոլոնի ջուր:*

Colon +*ւլլք*, *ս. Վերնալի հր;*

կրկնակէս (:) :

Colonel +*ւլլք* *ւլլք*, *ս. Գնդապետ
միտայ: -cy -ւլլք: -ship, ս.
Դնդապետութիւն.*

Colonial +լււ՛-, *s.* Գաղթային.
Colonist +ւլււ՛-, *s.* Գաղթական.
Colonize +ւլււ՛շլւ (ր), *va.* Գաղթագործել, գաղթ. հաստատել | *vn.* Գաղթել. **-zation** -վ՛շլւ՛, *s.* Գաղթարարութիւն. վարտականք.
Colonnade, *s.* Սիւնաշարք 4.
Colony +ւլււ՛ն, *s.* Գաղթական. նութիւն, գաղութ, հաստատ; գաղթավայր, խախտես.
Colophon +ւլււ՛ֆլւ, *s.* (Գրքի) վերջաբան, յիշատակարան [նէճ].
Colophony +ւլււ՛ֆլւ՛ն, *s.* Ռասի.
Color +ւլււ՛ր (ր), *s.* Գոյն. Թոյր; երփն, երանգ; ներկ; պատրուակ, սուս; *pl.* Դրօշ, նշան = *va.* ներկել, շպարել, գունակորել; գունազարդել | *vn.* Կարմրիլ. -blindness, Անգունատութիւն քէ. -sergeant, -ա՛րճէր, -ււր, *s.* Դրօշակիր վճ.
Colorable +ւլււ՛ւրէրլւ *a.* ձղարատակեցալ, պատրուակեցալ. -ness, *s.* -rably, *ad.* Իրաւ կերպով.
Coloration, *s.* Գունակորում.
Colored +ւլււ՛ւր, *s.* Գունակոր; շոյշողուն. — people, Խափշիկը.
Colorific, *a.* Գունատու, -մեր.
Colorist, երանգիչ, գունազէս.
Col'orless, *a.* Անգոյն.
Colossal, -sean +ւււ՛ն, -նէն, *a.* Վիթխարի, հսկայական.
Colosse'um, *s.* Կոլոսէոն Ն.
Colossus +ւլււ՛ււր, *s.* (*L.* *pl.* -si -այ, *E.* *pl.* -suses -իւ) Նսկա-յազործ անդրի (Նոսոքոսի).
Colportage +ւլււ՛ֆօրէճ, *s.* Երջիկ գրածախտութիւն.
Colporteur, -ter -ււր, *s.* Երջիկ գրավաճառ. [ժող].
Colstoff +ւլււ՛ֆօրէճ, *s.* Բեռնակիրի
Colt +ւլււ՛, *s.* Մարուկ; բուռակի.
Colt's-foot, Խոնկորակ րի. -ish, *a.* Կայտաւ, գուարթ; ցատկուն.
Colter +ւլււ՛ւր, *s.* Զուկիչ, դուր.

Colubrine +ւլււ՛ւր-րէն, *a.* 00փ պէս, խորագէս, ճարար.
Columbary, *s.* Աղաւնեռուն.
Columbiad, *s.* Ծանր Թնդա-նօժ մը [կալ, արժուէկոց Իւ].
Columbine +ւլււ՛ւր-ն, *s.* Զրըն.
Columella, *s.* Կանն (բուսոց).
Column +ւլււ՛ւր, *s.* Սիւն; կո-ժող, արձան; բազուկ, սառչք յիւ; շարք. -ա՛ր-ււր, *a.* Սիւնածեւ.
Colure +ւլււ՛ւր, *s.* Ծիր գունեի.
Colza +ւլււ՛ն, *s.* Գանճակ բ.
Coma +ւլււ՛ն, *s.* Թմրիւր քէ.
Comate +ւլււ՛ւր, *a.* Վարսաւոր.
Comatose, -tous, *s.* Քնսփ.
Comb +ւլււ՛ր (ր), *s.* Սանաք; զոց (բուրդի); կատար, բռուկ; բջիջ; (կոնակի) գուլիս = *va.* Սանճել, մաքրել, զոցել; | *vn.* (Կոնակը) թա-ւալիլ, փրփրիլ.
Combat +ւլււ՛ւր-ր, *vn.* Պատե-րագմիլ, կռուիլ, ոգորիլ | *va.* Դի-մադրել = *s.* Պատերազմ, ճակա-տամարս; ընդհարում, կռիւ վճ. -ant, -er -ււր, *s.* Իրագմիկ, մար-տիկ; ախոյեան. -ant, -ive -րիւր, -րէլ, *a.* Իրագմատէր; կռուատէր.
Comber +ւլււ՛ւր, *s.* Սանճող; (Թաւալուն) կոնակ.
Combinable +ւլււ՛ւր-նէրլւ, *a.* Խառնելի; յարմար.
Combination +ւլււ՛ւր-ն, *s.* Խառ-նում, բաղադրութիւն; միաբա-նութիւն; զուգարուութիւն լււ.
Combine +ւլււ՛ւր-ն (ր), *va.* Միա-ցնել, կցել. || *vn.* Միաբանիլ; իտա-նուիլ, բաղակցիլ. [խառնուող].
Combiner +ւլււ՛ւր, *s.* Միացող.
Combustible +ւլււ՛ւր-րէն, *a.* Կիզանելի, այրելի; զիւրավառ. -ness, -bility, *s.* Կիզականութիւն.
Combustion -ւլււ՛ւր-րէն, -ււր-ւն, *s.* Այրում, կիզում.
Come +ւլււ՛ւր, +ւլււ՛ւր, *va.* (Came +ւլււ՛ւր,

(Come) Գալ; հասնիլ, հանդիպիլ; երեւնալ. To come, *adv.* Գալիք; ապագայ. To — about, Պատահիլ, հասնիլ; փոխուիլ, աղէկնալ. To — after, (ետեւէն) գալ, փնտռել. To — at, Հասնիլ; ստանալ. To — by, Ստանալ, վաստիլ; անցնիլ. To — down հջնել, խոնարհիլ, կործանիլ. To — down with, Վճարել; մեհերել, ժողովել. To — home, Մօտ գալ; մըշել, վերադառնել (զգացում); (խորհոյք) Պոլնալ. To — in, Մտնել, հասնիլ; յարմարիլ; յանձնուիլ. To — in for, Մասնակից ըլլալ; երեւնալ, բաժին ուզել. To — into, Միանալ, յարմարիլ; ներս մտնել. To — off, Մեկնիլ, խուսափիլ; փրձիլ; տեղի ունենալ. To — out, Յայտնուիլ, ելնել, հրատարակուիլ, երեւնալ; վերջանալ. To — short, Գակաս գալ, պակսիլ. To — to, Զգաստանալ; զիջանիլ; հասնիլ; To — up with, Հասնիլ, բռնել. To — upon, Վրան իյնալ; յարձակիլ. A come down, Անկում, կործանում. Come-outer, Հրամարող, մող. Coming-in, Մուտք; ժամանում.

Comedian ԷԿՎԻԷ, *s.* Գուսան, կասակերակ [գուծիւն.

Comedy ԿՄԷԴԻ, *s.* Կասակեր.

Comedienne Կերասանուհի.

Comeliness ԷԿՎԷԻ, *s.* Վախելուծիւն, շնորհ, գեղ.

Comely ԷԿՎԷ, *a.* Վայելուչ, շնորհի, գեղեցիկ. — *ad.* Վախելուղէն. **Comer** ԷԿՎԵՐ, *s.* Եկող.

Comestibles, *n. pl.* Առտես.

Comet ԿՄԷԿՐ, *s.* Կիսուտ. — *ENDER*, ԵԿԷՐ. Մեծ տեղադրակ.

-ic, -ary, *a.* Կիսուտի (անան).
Comit-ure ԷԿՎԷՐԵՐ, *s.* Նախաձեռն; բողոքականի շէնք.

Comfort ԷԿՎԷՐԵՐ, *տ* Այծ

ալ, զօրացնիլ; մխիթարել, սփոփել. — *s.* Զօրութիւն, Միկուներ; սփոփանք, հանգի; օգնութիւն; **-able**, *a.* Հանգիստ, հանգստաւէտ; ուրախ, զուարթ. *s.* Վզիշալ, անկողնի ծածկոյթ. **-ably**, *ad.* Հանգիստ կերպով. **-less**, *a.* Թշուառ, լքեալ.

Comforter ԷԿՎԷՐԵՐ, *s.* Մխիթարիչ; Սուրբ Հոգի Սէշալ. Ֆանէլա, ծածկոյթ. [բարխոտ Բ.

Comfrey ԷԿՎԷՐԵՐ, *s.* Նամիկահ.

Comic, -al ԷԿՎԷԼԷԼ, Կասակերական; ծաղրածու, ծիծաղաշարժ.

-ally, *ad.* Ծաղրաշարժ կերպով.

-alness, *s.* Ծաղրածուութիւն.

Coming, *a.* Գալիք. *s.* Եկ. [Հ.

Comitia ԿՄԷԿԻԷ, Հանրաժողով.

Comitial ԿԻԷԼԷԼ, Հանրաժողովի.

Comma ԿՄԷԿԷ, *s.* Ստորակէտ.

Command ԷԿՎԷՐԵՐ, *տ* Հրամայել.

իլ, (զօրա) վարել; իշխել, նայիլ;

առաջնորդել, ուղղել, պատուիրել.

| *տ*. Հրամայել, իշխել. — *s.* Հրաման, պատուէր; տեսչութ. հրամարուծ.

տեսչութ. տեսչութ. զօրագունդ.

-ant, ԷԿՎԷՐԵՐԷՐ, *s.* Հրամանատար.

Commander ԷԿՎԷՐԵՐ, *s.* Առաջնորդ, զլուխ; հրամարուծ; նաւապետ (մարտանաւու); մեծ զաւակ.

Հրամարան, պէտիւք բօզմաք.

Commandery, -mandry ԿՄԷՐԷԻ, Հասապաշտօն (ապետաց); ժողովատուն Ազատ Որմնաղաց.

Commanding Հրամայական.

Commandment, s. Գատուէր, հրաման; *pl.* (Տասը) պատուիրանք.

Commensurable ԿՄԷՐԵՐ, *a.* Համապատկան (կեղի).

Commemorable, a. Յիշատար.

Commemorate ԷԿՎԷՐԵՐԵՐ, *տ*. Յիշատակել, հուշակել.

-tive, -tory, Յիշեցնող, յիշարար.

-tion, *s.* Յիշատակ, հանդէս յիշատակի.

Commence ԿԵՄԻՆ (Կ), տ. Սկիզբ առնուլ, սկսիլ; պսակաւոր լինել հօ՛ւ | Վա.Սկսիլ, ծագիլ [խրճէ յետոյ բնաւ դերբայ լգար] -ment, Տ. Սկիզբ, ծագում; ամազերջ (դպրոցական):

Commend ԿԵՄԻՆՎ, Վա. Ցանձնարարել; զովել. -me to him, Բա. բեւեռնս մատուցէք:

Commendable, a. Պատուական, զովելի. -ness, Տ. Արժանիք. -dably, ad. Արժանապէս:

Commendam ԿԵՄԻՆ, Տ. Հասարակացոսն առ ժամանակեայ. [կալ]

Commendatory, Տ. Հասարկ.

Commendation, Տ. Ցանձնարարութ. զովուծ. յարգանք, բարեւ. -tory, a. Ներբողական, զովեսի; նաբնկալ:

Commender, Տ. Գովասան.

Commensurable, ԿԵՄԻՆՆԵՐԵՂ, a. Համաչափական. -ness, -bility, Տ. Չափակցութիւն.

Commensurate ԿԵՄԻՆՆԵՐԵՂ, a. Համաչափ; համեմատ, հաստատ. -ly, ad. Կերպով. -ration, Տ. ուծ.

Comment ԿԵՄԻՆՎ, տ. Մեկնել, բացատրել; ծանօթագրել. | Տ. Մեկնութիւն, ծանօթութիւն. -ator, ԿԵՄԻՆՎՐ, -er ԿԵՄԻՆՎՐ, Տ. Մեկնիչ:

Commentary ԿԵՄԻՆՎՐԵՂ, Տ. Մեկնութիւն; յիշատակարան.

Commerce ԿԵՄԻՆՎՐ, Տ. Վաճառականութիւն, առուսուր; ընտանութիւն, յարաբերութիւն.

Commercial ԿԵՄԻՆՎՐԵՂ, a. Առեւտրական. -ly, ad. Ըստ —

Commination ԿԵՄԻՆՎ, Տ. Ըստպանալիք, սատա; -tory, ԿԵՄԻՆՎ, a. Սպառնական:

Commingle ԿԵՄԻՆՎԵՂ, an. Իրար խառնուիլ; խառնել:

Commminute ԿԵՄԻՆՎԻՆՎ, Վա. Փշրել, լոսել. -tion, Տ. Փռշիւ.

ցում, լոսում:

Commiserate ԿԵՄԻՆՎՐԵՐԵՂ, տ. Կարեկցիլ, զեղալ. -tion, Տ. Ցաւակցութիւն, զեղութիւն. -tive, a. Ցաւակցական:

Commissarial ԿԵՄԻՆՎՐԵՂ, a. Գործակալի. -missariat, Տ. Մատակարարութիւն զինտուրական պիտոյից:

Commissary ԿԵՄԻՆՎՐԵՂ, Տ. Գործակալ, նուիրակ; ոսիկան; յանձնաձիչ (զին. պիտ.) - General, Տեսուչ մատակարարութ. -ship, Տ.

Commission ԿԵՄԻՆՎՐԵՂ (Կ), Տ. Գործիլը, ընելը; զործ, պաշտօն; յանձնաժողով; յանձնակատարութիւն; ապագանք, յանձնարարութիւն; յանձնարարողչէք, — Վա. Պաշտօն կամ յանձնարարութիւն ալ, յանձնարարել. To put into—, Ցանձնաժողովի յանձնել; (նալը) զործի մը լրկել, պաշտօն ալ. To charge a—, Ցանձնարարողչէք ուզել. To be in the — of Peace, Հաշտարար դատար լինել. -merchant, Ցանձնակատար գովեսիտներ:

Commissionnaire ԿԵՄԻՆՎՐ, Տ. Ցանձնակատար. [կցումաժ:

Commissure ԿԵՄԻՆՎՐ, Տ. Կից.

Commissioner ԿԵՄԻՆՎՐ, Տ. Պաշտօնեայ, զործակալ; յանձնակատար:

Commit ԿԵՄԻՆՎ, Վա. Աւանդալ, յանձնել; ընել, զործել; զբրաւի առնուլ; արգիլել, բանտարկել. -ment, Տ. Ցանձնում; (համան) բանտարգելութ. -tal ԿԵՄԻՆՎ, Տ. Ցանձնում; գրաւ (աղրութ.). -ter, Տ. Ընող, զործող; յանձնող. -tible, a. Գործելի. [նաժողով:

Committee ԿԵՄԻՆՎՐԵՂ, Տ. Ցանձն.

Commix ԿԵՄԻՆՎՐԵՂ (Կ), an. Խառնել, խառնուիլ. -ion, ԿԵՄԻՆՎՐԵՂ, Տ. Խառնուրդ. -ture ԿԵՄԻՆՎՐ, Տ. Խառնում; խառնուրդ; բաղադրեալ:

Commode ԿԵՄԻՄ, ք. Գլխադիր կան.; ձոցաւոր պահարան, հեշ-տադարան.

Commodious ԿԵՄԻԷՆ, Բար-մար, դիւրին, հանգիստ, բարեհամ-բոյր.-ly, ad.-որէն.-ness, ուժիւն.

Commodity ԿԵՄԻՄԻՄԻՄ, ցճահ, օգուտ; (շահաւոր) վաճառք, ապ-րանք; առտարնոց.

Commodore ԿԵՄԻՄԻՄԻՄ, Բար-տանաւուց հրամանատար; երրորդ ծովակալ; (միացեալ մարտանա-ւուց) երիցագոյն նա ապետ; ա-ռաջնորդ նաւ ԿՖ.

Common ԿԵՄԻՄԻՄ, Բ. Հասարակ, հասարակաց, հանրական; սովոր-ական, ընդհանուր; ռամիկ, = 8. Հասարակաց (դաշտ, տեղի, արօտ); շահակցութեան իրաւունք; ռա-միկը = տ. Հասարակաց սեղա-նէն ուտել; միատեղ ճաշել; շա-հուն մասնակցիլ. -carrier, Զորե-պան. -council, Թողապետակ. ժո-ղով. -divisor, -measure, Ընդհ. թա-ժանարար.-law, Անգիր՝ սովորու-թական օրէնք. -Pleas, (ոճրագոտ) Նախնական Ատեան. -Prayer, Եկե-ղեցակ. պաշտամունք եպիսկ. ՅԵ.-sense, Ուղիղ միտք՝ դատաստան. In common, Առհասարակ, սովոր-աբար: [(արօտ):

Commonable, Բ. Հասարակաց
Commonage ԿԵՄԻՄԻՄ, 8 (Արօտ) Կ-ցուժիւն. [Թիւնք; ռամիկը.

Commonalty, 8. Հասարակու-

Commoner, 8. Հասարակ ժո-ղովուրդ, բարաբացի; երեսփ. ժող-անդամ; արօտակից; (երկրորդակ.) ուսանող (Օրսֆորսի) Ա.

Commonly, ad. Սովորաբար, յովճախ. [սովորականութիւն.

Commonness, 8. Յաճախութեան;

Common-place, Հասարակ, գրեթէիկ, անշուք. | 8. Ընդհանուր

գաղափար՝ ոճ. ԿԵՄԻՄ | va. Ընդհա-նուր զուխնետու վերածել. -book, Յուշատետք:

Commons ԿԵՄԻՄԻՄ, Ռամիկը. հասարակութիւնք; երեսփ. ժողով Ա. ուտեստ, պաշար; հասարա-կաց սեղան. -house of —, երես-փոխանական ժողով Անգլիոյ.

Commonweal, -wealth ԿԵՄԻՄԻՄԻՄԻՄ, Բ. Հանրա-պետութիւն; երկիր.

Commotion ԿԵՄԻՄԻՄԻՄ, 8. Յու-զում, սասանում, ցնցում: իրա-անցում; վրդովում.

Commov ԿԵՄԻՄԻՄԻՄ, 8. Յուզել.

Communal ԿԵՄԻՄԻՄԻՄ, Բ. Վիճակի.

Commune ԿԵՄԻՄԻՄԻՄ, տ. Թօ-սակցիլ; հաղորդակցիլ; հաղորդ առնել. = ԿԵՄԻՄԻՄԻՄԻՄ 8. Վիճակ, գա-ւառ ԳԼ; հասարակութիւն (Բարիզի).

Communicable ԿԵՄԻՄԻՄԻՄԻՄ, Բ. Հաղորդելի; տարափոխիկ. -ness, -bility, 8. Հաղորդականութիւն.

Communicant ԿԵՄԻՄԻՄԻՄԻՄ 8. Եկեղեցւոյ անդամ, հաղորդ անդամ.

Communicate ԿԵՄԻՄԻՄԻՄԻՄԻՄ, va. Տալ, շնորհել; հաղորդել, յայտնել, իմացնել. = տ. Մաս-նակցիլ, հաղորդակցիլ. -tion, 8. Հաղորդակցութիւն; Թղթակցու-թիւն; ընկերակցութիւն; տեղա-փոխութիւն; ճանապ, միջոց; լուր, տեղեկութիւն. -tor, 8. Հաղորդ, լրատու. -tory, Բ. Յայտարար, նշանակող.

Communicative ԿԵՄԻՄԻՄԻՄԻՄԻՄ, Բ. Հա-ղորդաբեր; Թուլբերան. -ness, 8.

Communion ԿԵՄԻՄԻՄԻՄԻՄԻՄԻՄ, 8. Յարաբերութիւն; հաւատակցու-թիւն, ուխտ, յարանուանութիւն; Սուրբ Հաղորդութիւն. -cup, Սկիւն- -service, Պաշտօն Հաղորդութեան.

Communism ԿԵՄԻՄԻՄԻՄԻՄԻՄԻՄ, 8. Հասարակուրդ, ընկերակցակա-

նուծիւն. -nist, s. Ընկերգարական, հասարակորդ:

Community +շէ-նէրէ, s. Ընկերակցութիւն; ժողովուրդ, երրայրո թիւն; հասարակութիւն, ընդհանրութիւն:

Commutable +շէ-տէրէ, a. Փոփոխական, նուագելի: -**tability**, s. Փոփոխականութիւն:

Commutation +տէ-տէրէ, s. Փոփոխում, փոխանակութիւն; ամարում: -**tive** -տէ՛ւ, a. Փոխանակական -**tor** +տէ-տէրէ, s. Փոխարկիչ (գործի) քէ:

Commute +շէ-տէ՛, va. Փոխանակել, փոխել, ամորել: նուագվճարել =տ. Մէկանց վճարելու կարգադրել, [Փոփոխակի]

Commutual +շէ-տէ-տէ, a.

Compact +տէ-տէրէ, s. Ուխտ, դաշն, պայման: = +շէ-տէրէ, a. Պինդ, հաստատ; կուռ, խիտ, հոծ; ամփոփ, համառօտ: = +շէ-տէրէ, տ. Պնդել, հաստատել, միացնել: կազմել: -**edly**, -**ly**, +շէ-տէրէ, ad. Սերտ ամփոփ կերպով, վայելահիւս: -**ness**, s. Պնդութիւն, սերտութիւն:

Companion +շէ-տէ-տէ, s. Ընկեր, ըներակից, (պաշտօնա)կից; -in arms, Ձինակից: -hatch, Խոցի առաջը գալստա գառուք աղբը: -ladder, Պաշտօնէից սանդուխ: -գալստա խափշախ: -way, նաւուղիկի սասիմանք:

Companionable, a. Ընկերական, դիւրահամբոյր: -**ness**, s. -ութիւն:

Companionship, s. Ընկերութիւն, ընկերակցութիւն, ուխտ:

Company +շէ-տէրէ, s. Ընկերութիւն. հաւարում, ուխտ; հիւր: ընկերութիւն. ընկերք թ: զասակ, գորատուք: նաւագր. || տ. Ուղեկցի, ընկերի, ընկերակցի, ընկերանալ:

Comparable +շէ-տէրէ, a. Բաղդասելի: -**rably**, ad. Բաղդասարար:

Comparative +շէ-տէրէ, a. Համեմատական, բաղդասական:

Compare, +շէ-տէրէ(տ), va. Համեմատել, բաղդասել; նմանցնել: = տ. Բաղդասուիլ, հաւասարիլ:

Comparer, -ter, s. Բաղդասող:

Comparison, +շէ-տէ-տէ, s. Համեմատութիւն, բաղդատում; նմանութիւն: ասիճմանաւորում:

Compart +շէ-տէրէ, va. Բաժնել: -**ition** +տէ-տէ-տէ, s. Բաժանում: -**ment** +շէ-տէ-տէ, s. Աչք, խորշ, բաժանում:

Compass +շէ-տէ(տ), s. Շրջան, շրջապատ; սահման, պարփակեալ միջոց; արածութիւն, ծաւալ, կողմնացոյց: = va. Շրջիլ, բռնել: պարփակել; պաշտել; հասնիլ, կարենալ; ստանալ; խորհիլ, Mariner's—, կողմնացոյց բռնաւալ: To fetch a —, երկայն շրջան մը ընել: -**able**, a. Պարփակելի; կարենալի; խորհելի: -**ing**, a. Քիւր, կոր: [կարկին քերկէշ:

Compasses +շէ-տէ-տէ, ըլ.

Compassion +շէ-տէ-տէ, s. Կարեկցութիւն. արգահասանք, գութ:

Compassionate -տէ-տէ-տէ, va. Արգահասիլ; գութ. = a. Գութ, վշակից: -**ly**, ad. Կարեկցարար: -**ness**, s. Վշակցութիւն:

Compatible +շէ-տէ-տէ, s. Վայելուչ, յարմար, յանկ: -**ibility**, s. Յարմարութիւն: -**tibly**, ad. Պատշաճօրէն: [Հայրենակից:

Compatriot +շէ-տէ-տէ-տէ, s.

Compeer +շէ-տէ, s. Հաւասար, ընկեր:

Compel +շէ-տէ(տ), va. Մտնել, արգիլել; յափշտակել, բռնի աւնուլ: -**table**, a. Բռնադատելի:

Compellation +մբելլել՝ւել՝, *s.* կոչում, անուանում. **-tive** +ել՝, *s.* (Ուղղասական) շիջողս: [ժիջ]

Compeller +ել՝, *s.* Բռնադա-

Compend +մ՝բեմ, **-dium**

+ել՝եմ՝տել՝, *s.* Համառոտութիւն.

Compensious +ել՝եմ՝տել՝ել՝, *a.* Համառոտ, ամփոփ. **-ly**, *ad.* Հա-

մառոտիւ: **-ness**, *a.* -ութիւն:

Compensate +մ՝բեմ՝ել՝, կաւ

+ել՝եմ՝ել՝, *va.* Փոխարինել, հա-

մակշռել. **-tion**, *s.* Փոխարինում,

փոխարինութիւն; փոխարէն;

(վարկով) հատուցում: **-tive**, **-**

tory +ել՝եմ՝ել՝տել՝, +ել՝եմ՝ել՝տել՝ել՝, *a.* Փոխարինական:

Compete +ել՝բեթ՝, *vn.* Մրցիլ:

Competence, **-cy** +մ՝բեթեմ,

-ի, *s.* Յարմարութիւն, կարողու-

թիւն; բաւականութիւն; ձեռքն-

հասութիւն; իրաւունք:

Competent +մ՝բեթեմ, *a.*

Ձեռնհաս, կարող, բաւական;

յարմար, պատշաճ: **-ly**, *ad.* Ըստ

պատշաճի, բաւականապէս:

Competition +մ՝բեթել՝, *s.*

Մրցակցութիւն, նախանձութիւն.

-tive +ել՝բեթեթել՝, *a.* Examination

—, Մրցում: **-tor** +ել՝բեթեթել՝, *s.*

Մրցակից, զուգահնդիր:

Compilation +մ՝բեթլլել՝, *s.*

Ծաղկաբաղ, հաւաքածոյ:

Compile +ել՝բլլել՝(ր), *va.* Ծաղ-

կաբաղ ընել, հաւաքել:

Compiler -լլել, *s.* Հաւաքիչ:

Compotence, **-cy** +ել՝բեթեմ-

ել՝, -ւել՝, *s.* Գոհունակութիւն, հաճութիւն;

հաճութիւն; գանգատիլ, ամբասա-

նել; ողբալ, հեծել: **-er** +ել՝բեթեթել՝, **-ant**, *s.* Դատախազ; ճրանջող:

Complaint +ել՝բլեմ՝, *s.* Գան-

գատ, ճրտունջ; ցաւ, վիշտ, հիւան-

դութիւն; ամբասանութիւն եւ-

Complaisance +մ՝-ի, *s.* Կա-

մահանոյ փոյթ, քաղաքավարութիւն.

Complaisant +մ՝բլեյլեմ՝, *a.*

Կամահանոյ, քաղաքավար: **-ly**, *ad.*

Գոհունակութեամբ: [Հարեմ]

Complenate +մ՝բլեյլեմ՝, *va.*

Complement +մ՝բլեյլեմ՝, *s.*

Լրում, լրացուցիչ (մաս); Arithme-

tical—, Թուաքանական լրում: **-al**, **-ary**, Ամբողջարար, լրացուցիչ:

Complet +ել՝բլեթ՝, *a.* Կատար-

եալ, ամբողջ, անձերիլ: լրացած,

լման: = *va.* Կատարել, լրացնել,

ամբողջացնել: **-ly**, *ad.* Կատարել-

ապէս, լիովին **-ness**, *s.* Կա-

տարելութիւն, լրութիւն:

Completion +ել՝բլեթլլել՝, *s.* Լրա-

ցում, կատարում; իրականացում:

-tive +ել՝բլեթլլել՝, *a.* Լրացուցիչ:

Complex +մ՝բլեթեթ, *a.* Բա-

դարեալ, բազմայտ, խառն: || *s.*

Ժողով, հաւաքում: **-edness** +մ՝-

բլեթեթեթեթ, **-ness** +ել՝բլեթեթեթեթ, **-ity** +ել՝բլեթեթեթեթ, *s.* Խառնուածք, բաղադրութիւն, բազմամասնութիւն:

Complexion +ել՝բլեթլլել՝, *a.*

Խառնուածք, կազմուածք, բնու-

թիւն; երեսի գոյն, մոյն; զէմք,

կերպարանք: **-al**, **ary**, *a.* Երեսի

գոյնի, խառնուածքի **-ed**, **-լլել՝**, *a.* Dark—, Թխածոյր, Թխածոթ:

Fair, light—, Խաւթիշահեր, բովանայթ

Complexly +մ՝բլեթլլել՝, *ad.*

Խառն, բաղադրութեամբ:

Complexure *s.* Խառնուածք:

Compliable +ել՝, Հաւանելիլ:

Compliance +ել՝բլեյլեմ՝, *s.* Հա-

նութիւն, հաւանութիւն. յօժարութիւն:

Compliant յեփ, *a.* Կակուղ, ձկուն; դիւրանասաց, հնազանդ, հիւս: **-ly, ad.** [բաղադրուած ինն]

Comlicacy էփ, *s.* Խառնուած:

Complicate +ափէ, *va.* Խառնել, խառնշնկել; հիւսել: = *a.* Հիւսուած, մանուածոյ: **-ly, ad.** -ness, *s.* Խառնակուծիւն, շփոծ:

Complication +ափէ: +եփ: լեծ, *s.* Մանուած, խառնակում, կնճռոտութիւն; հիւսուած, կնճիռ:

Complicity +էփ: էփ: էփ, *s.* Կամակցութիւն, մեղսակցութիւն:

Complier -լը: էփ, *s.* Դիւրանասաց:

Compliment +ափ: էփ: էփ, *s.* Եծարանք, յարգանք; բարեւ: = *va.* Խնդակցիլ, պատուասիրել, զովել:

Coplimental, tary -րէլ: -րէփ: էփ, *a.* Պատուասիրական, քաղաքավար:

Compline, -իւս +ափ: էփ: էփ, *s.* Հանգստան ժամերգութ. եկեղեցի:

Complot +ափ: էփ, *s.* Դաւադրութիւն: = +էփ: էփ: էփ, *va.* -ընել:

Complutensian -բլ: -րէփ: էփ, Բազմալեզուեան Աստուածաշնչի:

Comply +էփ: էփ, *vn.* Հանձնիլ, հաւանիլ: [Կազմիչ:

Component +էփ: էփ: էփ, *a.*

Comport +էփ: էփ: էփ, *va.* Յարմարիլ, համաձայնիլ: = *vn.* Կենցաղիլ, վարուիլ: **-able, a.** Յարմար, վայելուչ:

Compose +էփ: էփ, *va.* Կազմել, բաղադրել, յօդել; շարադրել, յօրինել; յարգարել, շնկել; հանդարեցնել, խաղաղցնել; շարել: **Composing-stick, Գրաշարոց** րր:

Composed +էփ: էփ, *p. a. & a.* Հանդարե, խաղաղ: **-ly** էփ: էփ, *ad.* Հանդարեիլ: **-ness** +էփ: էփ: էփ: էփ, *s.* Հանդարեութիւն: [նուազայարգար

Composer +էփ: էփ: էփ, *vn.* Երգահան:

Composit +էփ: էփ: էփ, *a.* Խառն:

Composition +էփ: էփ: էփ: էփ, *s.*

Շարադրութիւն, յօրինում; շարակարգութիւն: **;** շարած րր; իրաւախոհութիւն, համաձայնում: — of forces, Բաղադրութիւն զօրութեանց րր:

Compositive +էփ: էփ: էփ: էփ, *a.* Բաղադրական: **-tor** -բ: էփ: էփ: էփ, *s.* Կարգադրող; գրաշար:

Compost +ափ: էփ: էփ, *s.* Պարարութիւն, աղբ(ախուղբ): = *va.* Պարարել, աղբել (արտերը): **;**

Composure +էփ: էփ: էփ, *s.* Յօրինում, շարադրութիւն; հանդարութիւն, անզորութիւն:

Compound +էփ: էփ: էփ: էփ, *va.* Յօդել, բաղադրել; իրաւախոհ լինիլ: || *va.* Համաձայնիլ, իրաւախոհ ըլլալ: **To—** a felony, Գողօն առնելով զողին ներել:

Compound +ափ: էփ: էփ: էփ, *adj.* Բաղադրեալ, խառն, բազմամասն: = *s.* Բաղադրութիւն: — word, Բարդ: **-er** +էփ: էփ: էփ: էփ, *s.* Բաղադրիչ; հաշտեցնող; վկայեալ:

Comprador +ափ: էփ: էփ: էփ, *s.* Բնիկ գործակաւար ի Ձին րր:

Comprehend +ափ: էփ: էփ: էփ, *va.* Պարփակել, բովանդակել; իմանալ, հասու ըլլալ:

Comprehensible -հի: էփ: էփ: էփ, *a.* Պարփակելի, իմանալի: **-ness, -bility, s.** Իմանալիութիւն:

Comprehension -հի: էփ: էփ: էփ, *s.* Ընդարձակութ. տարողութ. համառօտութ. իմացում, բմբռնում:

Comprehensive -իլ: էփ: էփ: էփ, *a.* Ընդարձակ, լայնածաւալ: **-ly, ad.**

Compress +էփ: էփ: էփ, *va.* Սեղմել, զրկել; համառօտել, խճողել: = +ափ: էփ: էփ, Վէրքի բարձիկ, կոխան:

Compressible +էփ: էփ: էփ: էփ, *a.* ձնշական: **-ness, -bility, s.** ձնշականութիւն:

Compression, -ressure, +բ՛.
Բրէւէ՛ն, Բրէւէր, *s.* ձնշում [կան:

Compressive -բ՛-իւ, a. ձնշա-

Compressor -բ՛ւր, *s.* ձնշիչ:

Comprisal, s. Գարփակում:

Comprise +բ՛բր-յւ՛ (ր), va.

Գարունակել, բովանդակել:

Compromise +ս՛բր-սյւ՛ (ր),

s. Իրաւախոնոթիւն, համաձայնում; գործը իրաւարարաց յանձնելը = *va.* Իրաւախոնութեամբ լմնցնել; վստակել:

Compromit +ս՛բր-սիթ, s.

Խոստանալ, զրաւի դնել; վստակել, վստակի ենթարկել, [առու, քննող:

Comptroller +բ՛ր-ս, s. Համար-

Compulsative -բ՛իւ- satory

-ւիւրէրէ, -sory -ւրէի, *a.* Բռնի, ստիպողական, հարկեցուցիչ:

Compulsion +բ՛բւլէն, s. Ասի-

պում, բռնադատութիւն:

Compulsive +բ՛բւլ-իւ, a.

Գարատորիչ, բռնի, ակամայ, -ly, -sorially, -ւրէիի, *ad.* Բռնութեամբ, [ձիղջ, ապաշաւ:

Compunction +բ՛բւլէն, s.

Compunctious +բ՛բւլ-իւ, a. Ցաւագին, զղջական:

Compurgation +ս՛բր-իւլէն,

s. Այլոց երզումներով անմեղութիւնը հաստատելը, -tor -իւրէր, *s.* Վկայ, [Հաշուելի:

Computable +բ՛իւ-բ՛իւլ, s.

Computation +ս՛բ՛, s. Հաշիւ:

Compute +բ՛իւ-թ, va. Հաշուել, հաշիւ ընել; Թուել:

Comrade +ս՛բր-յ, s. Ընկեր:

Comtism +սիթ-իւ, s. Իրական փիլիսոփայութիւն (րոս 0. Գոնդի):

Con +ս, Abbr. of Contra, Հակ, Pro and con, Թեքն ու դէմը:

Can +ս (ր), va. Վերծանել, որոնալ, ուսանալ: [իւ:

Conation +բ՛ն-իւ, s. ձիզ ընել

Conative +սն-ի, a. Ձանքի:

Concamerate +բ՛ն-իւլէր, *va.* Կամար ձգել, -tion, *s.* Կամար:

Concatenate +բ՛ն-իւլէր, *va.* Շղթայել, կապել, -tion, *s.* Շղթայում, յեռում:

Concavation +սն-ի, s. Գեղում:

Concave +սն-իւլ, a. Գոգաւոր, խորամէջ = *s.* Կամար: Concavo-concave +բ՛ն-իւլէր-սն-իւլ, *br.* կոգաւոր: Concavo-convex +սն-իւլ-սն-իւլ, *br.* կոգընթացող, -ness +սն-իւլ-գաւորութիւն, խորութիւն:

Concavity +բ՛ն-իւլէրի, s. Գոգածեւ մաս՝ կողմ, զոգած; խորոյ:

Conceal +բ՛ն-իւլ (ր), va. Ծած-

կել, պահել, -able, *a.* Ծածկելի-

-er -իւլէր, *s.* Գահող, -ment, *s.* Գահելը; Թաքսոց; գաղտնիք;

Concede +բ՛ն-իւլ (ր), va. Ձիջանիլ, Թոյլ տալ; շնորհել, աւալ | *vn.* Ձիջողութիւն ընել:

Conceit +բ՛ն-իւլ (ր), s. Խորհուրդ, երեւակայութիւն, յղացում (մը-սաց); անճաշակ իմաստք; կարծիք, ունայնամտութիւն = *an.* Խորհիլ, երեւակայել, դատել:

Concedited -բ՛իւլ, a. Անճանախ-ly, *ad.* -ness, *s.*

Conceivable +բ՛ն-իւլ-իւ, a. Ըմբռնելի, երեւակայելի, -ness, *s.* -vably, *ad.* Իմանալի կերպով:

Conceive +բ՛ն-իւլ, va. Յղանալ, ծոցընթիլ; երկնել, խորհիլ; նկարիլ ի մտի, երեւակայելը = *vn.* Յղիլլալ; միտք՝ խորհուրդ ունենալ:

Conceiver -իւլէր, s. Երկնող:

Concent, s. Կերպանակութիւն:

Concenter, -tre +բ՛ն-իւլէր (ր), va. Կեդրոնանալ, ամփոփուիլ; = *va.* Կեդրոնացնել, համախմբել:

Concentrate +սն-իւլէրիւլ, va. Կեդրոնաւորել, հաւաքել, -tion,

ս. Կեդրոնացում; ամփոփում; զօրացում ր. **-tive**, օ. Ամփոփիչ:

Concentric Էժ-, օ. Համա-կենդուն. **-ally**, *ad.* [ԿենդանուՑ.]

Conciliate Էժ-ՆԻԷԷ, օ. Համա-սեծիլ, պահեք էէ:

Conception Էժ-ԷԲ ւժ. օ. Յղու-թիւն, յղացում; ծնունդ մնաց, խոշուոր, յղուՑիւն; ըմբռնում, հասողութիւն. **-tive**, օ. Յղանայի:

Concern Էժ-ւժժ՝ (ր), *va.* Վե-րաբերիլ, պահանքիլ; հետաքրքրիլ, հոգածու լինիլ; նկղել, վշտացնել. = օ. Գործ, բան, զբաղում; հոգա-ծութիւն, փոյժ; կարեւորութիւն, հիմնարկութիւն, տուն է. **-edly**, Էժ-ւժժ՝ԷԷԷԷ, *ad.* Բնամօք, հոգա-ծութեամբ; վշտազին:

Concerning -ւժժ՝ի, *pr.* նկատ-մամբ, վրայ, մասին:

Concernment Էժ-ԷԷԷ, օ. Գործ, հոգածութիւն; կարեւորութիւն; միջամտութ. աննկուՑ. թազնայ:

Concert Էժ-ւժԷԷ՝, *va.* (Միասին) խորհիլ, կարգադրել, յարմարցնել. || տ, Յարմարիլ, համաձայն գոր-ծել; խորհրդակցիլ; ներդաշնակել Էժ-ւժԷԷ, օ. Միաբանութիւն, հա-մաձայնութիւն; ներդաշնակու-թիւն; նուագահանդէս, կացուրդ:

Concertina ԷԷԷԷԷ, օ. Ձեռ-նադաշնակ. [Իւ.] [նուագ.]

Concerto, օ. Գեղեցկայարմար

Concession Էժ-ԷԷԷժ, օ. Հա-ւանութիւն, արձօնութիւն; զի-ջում, շնո՛հ; զիջողութիւն; շնո՛հ-եալ արձօնեալ իր. **-ist**, օ. Ար-ձօնող, Յոյլարող: [Հանութեան:]

Concessiye Էժ-Է՝-ԷԷԷ, օ. Հա-նուց: խորան սրբութեան է:

Conch Էժ-Է, օ. Ծովային խնցիլ; կոնք: խորան սրբութեան է:

Concha Էժ-ԷԷ, Ականջակոնք:

Conchoild օ. Կոնքակերպ Է:

Conchology Էժ-Է՝ԷԷ՝, օ. Խնցքբանութի ն. **-gical**, Էժ-Է՝ԷԷ-Է՝ԷԷԷԷ, օ. Խնցքբանական:

Conciliate Էժ-Է՝ԷԷԷԷ, *va.* Հաշտեցնել, գրաւել, շահիլ. **-tion**, օ. Միաբանութիւն; հաշտութիւն. **-tor**, օ. Հաշտիչ, համոզիչ:

Concise Էժ-Է՝ԷԷ՝, օ. Հակիրճ. **-ly**, *ad.* Ի հակիրճ. **-ness**, օ. Համառօտութիւն:

Concision Էժ-Է՝Է՝ժ, օ. Հա-րուած, հասում; Թլփառութիւն:

Conclave Էժ-Է՝ԷԷԷԷ, օ. Ժողով կարօհնայաց (Պապ ընտրելու հա-մար), փակարան; զաղճնի ժողով:

Conclude Էժ-Է՝ԷԷ-ԷԷ՝, *va.* Աւար-տել, լմնցնել; վերջնապէս հաստա-տել, կնքել. = տ. Լմննայ; որոշել:

Conclusion Էժ-Է՝ԷԷ-Էժժ, օ. Կատարում, վերջ, աւարտ; վերջ-նական որոշում; հետեւութիւն, եզրակացութիւն; վախճան (ճառի) է; պահանջ:

Conclusive Էժ-Է՝Է՝-ԷԷԷ, օ. Վերջոն, որոշիչ, եզրակացուցիչ; վճռական. **-ly**, *ad.* Վճռաբար:

Concoet Էժ-ԷԷ-ԷԷ՝, *va.* Հալել, մարսել; հատուկնել: հնարել, նիւթել. **-er** Էժ-ԷԷ-ԷԷ՝ԷԷ, օ. Հալիչ:

Concoction Էժ-ԷԷ-Էժժ, օ. Մար-տողութիւն, մարտում; հատու-նայլ; երկնում, յղացում. **-tive**, օ. Մարսիչ, հատուկ յող:

Concomitance Էժ-Է՝ ԷԷԷԷԷ, **-tancy** ԷԷԷԷԷ, օ. Զուգընթացու-թիւն, համընթացութիւն:

Concomitant Էժ-ԷԷԷԷԷԷ, օ. Զուգընթաց, համընթաց. || օ. Ըն-կեր, ընթացակից **-ly**, օ. Ի միասին:

Concord Էժ-ԷԷ-ԷԷ՝, օ. Միաբա-նութիւն, յարմարութիւն, ներ-դաշնակութ.: համաձայնութ. Է:

Concordance ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Համաձայնութիւն, միաբանութիւն; համաբարբառ (Ս Գրոց):

Concordant ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Համաձայն, միաբան; ներդաշնակ. -ly, ad. Համաձայնութեամբ:

Concordat ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Դաշանց թուղթ (պապի՝ Պապաւորիմը հետ):

Concorporate ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Խառնել, միացնել:

Concours ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Գործակցութիւն, աջակցութիւն, զուգընթացութիւն; ժողով, ամբոխ:

Concrement ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Թանձրացում; մածուց [ծուածութեամբ]. -erescence ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Աճում, մաշակում:

Concresce, a. Համախին:

Concret ԷՆԻՐԻՆՆ, a. Թանձրացեալ (անուն, քիմ), ոչ-վերացեալ. = 8. Չոյլ՝ Պանձր մարմին; զանգուած, մածիկ ք; Պանձրացեալ եզր ք. = ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Թանձրացնել, խտացնել; Պանձրանալ. -ly, ad. -ness, 8. Թանձրացում:

Concretion ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Թանձրացում, մակարդում; Պանձրանիւթ, կցուած (բարեհում). -al, a. Մակարդի. [Թանձրացնող]

Concretive ԷՆԻՐԻՆՆ, a

Concubinage, 8. Անպալկ կենակցութիւն, հարճեւորութիւն:

Concubinal ԷՆԻՐԻՆՆ, -nary ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Հարճեւորի:

Concubine ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Ապօրինաւոր կին, հարճ, ապօրինի:

Concupiscence ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Ցանկութիւն, ապօրինի:

Concupiscent, ԷՆԻՐԻՆՆ, a. Ցանկաւոր, վազաշոտ:

Concur ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Համագործակցել, զուգընթանալ; միաբանակցել, համամիտ ըլլալ:

Concurrence ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Զուգընթացութիւն, միաբանութիւն;

զապաւարակցութեամբ. զործակցութեամբ; հաւասար իրաւունք:

Concurrent ԷՆԻՐԻՆՆ, a. Զուգընթաց, զործակցել; ընկեր, կցորդ; հաւասար. || 8. Ցարակից պատճառ. -ly, an. Ի միասին:

Concussion ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Ցնցում, ընդհարում:

Concussive ԷՆԻՐԻՆՆ, a.

Condemn ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Դատապարտել, պախարակել, եպերել; անգործութեան դատապարտել. -able, a. Դատապարտելի, մեղադրելի:

-ation, ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Դատապարտութիւն; դատակնիք:

-atory ԷՆԻՐԻՆՆ, a. Դատապարտիչ:

Condemner ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Դատապարտիչ, մեղադրող, [Թանախի]

Condensable ԷՆԻՐԻՆՆ, a.

Condensate ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Խտացնել, խտանալ:

Condensation ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Խտացում. -tive ԷՆԻՐԻՆՆ, a. Խտացուցիչ:

Condense ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Խտացնել, սեղմել; խճողել, ամփոփել. = 8. Խտանալ. [խտացիչ]

Condenser ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Խճող:

Condescend ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Երկնային, խոնարհիլ; բարեհաճիլ. -ingly ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Խոնարհութեամբ:

Condescension ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Խոնարհութիւն; շնորհ, բարեհաճութեամբ:

Condign ԷՆԻՐԻՆՆ, a. Արդար (պատճ), արժանաւոր. -ly, ad. Արժանապէս. -ness, 8. Արժանիք, յարմարութիւն:

Conditment ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Զուսմունք, խաղաղութեամբ:

Disciple ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Դասակից, աշակերտակից:

Condition ԷՆԻՐԻՆՆ, 8. Վիճակ, կացութիւն, արպիտութիւն, հան-

զամանք; յաճկուծիւն, պայման, յիմ; **սարբ.** = տ. Պայման դնել, In-, Գէր, լեցուն, Out of—, Տկարակազմ, յոյր, An express—, Որոշ պայման : On—of . . . or that . . . Պայմանաւ որ . . . ; միայն թէ . . .

Conditional -ւել, a. Թէպէկան, պայմանական; **-ity**, s. Պայմանականութիւն; **-ly**, ad. Պայմանաւոր, պայմանօր.

Conditioned -ւծ, a. Պայմանաւ. Well-, Բարեկազմ, ընտիր; **III—**, Գէշ՝ յոռի կերպով.

Conditory -տէրէի, s. Դարան.

Condole +ւծ, տ. Ծաւակցիլ; **-ment**, **Condolence** +ւծ, s. Ծաւակցութիւն, վշակցութիւն.

Condoler +ւծ, s. Վշակցից.

Condonation +ւծ, s. Երանում; **[նոյն]** ներել.

Condone +ւծ, va. (Ամուս.)

Condor +ւծ, վարազահաւ.

Conduce +ւծ, տ. Պատարել, առնել, առաջնորդել; նպաստել.

Conducibile, **-dusive** +ւծ, a. Առաջնորդող, առնող.

Conducibility, **-cibleness**, **-civeness**, Պատարելութիւն, պատարել.

Conduct +ւծ, տ. Առաջնորդել, աննել, վարել, քշել, ուղղել; **||** տ. Գործել; = +ւծ, s. Առաջնորդութիւն, ուղղիւթ, վարելիք; վարչութիւն, հրամանատարութիւն; առաջնորդ, վարիչ; ընկաց, վարք.

Conductible +ւծ, a. վարելի; **-tibility**, s. Հաղորդականութիւն. [փոխանցում]

Conduction +ւծ, s. Անցք.

Conductive +ւծ, a. Հաղորդիչ, **-tivity** +ւծ, s. Հաղորդարարութիւն.

Conductor +ւծ, վարիչ,

ուղղիչ, առաջնորդ; կառուղիղ; **սոմաբաշի;** հաղորդիչ (ծող) **Բեռ-**

-tress, +ւծ, s. վարիչ կին; **Conduit** +ւծ, s. Ազուգայ, ցնցուղ, փողարակ.

Conduplicate +ւծ, a. Ծալուած, կրկնուած.

Condyle +ւծ, s. Ծօղեկ, կուռ պողոս.

Condylloid -ւծ, a. Կոնանածու.

Condyllope, **-lopod**, s. Ծօղեկ, [ծն պոսուլ, խոզակ Բ.]

Cone +ւծ, s. Բուրգ, կոն; կոնա.

Confab +ւծ, **-fabulation** +ւծ, s. Ընթացի խօսակցութիւն. [ղակրատել]

Confabulate +ւծ, տ. Ծալ.

Confect +ւծ, **-ionary** +ւծ, s. Քաղցրանի, բանդակ. [գործ]

Confectioner +ւծ, s. Շարքար.

Confederacy +ւծ, **-deration** +ւծ, s. Դաշնակցութիւն, նիդակցութիւն; դաշնակիցք; դաւադրութիւն Ի.

Confederate +ւծ, a. Դաշնակից, դաշնակից ըլլալ.

Confer +ւծ, va. Տալ, շնորհել, ընծանել; **||** տ. Խօսակցիլ, խորհրդակցիլ; բաղդատել; **-rable**, a. Շնորհելի, ճախի.

ConfERENCE +ւծ, s. Խորհուրդ, բանակցութիւն; (դեսպան) ժողով; համաժողով;

Conferva +ւծ, s. (pl. -væ -fæ) Զրամամուռ, մամուռ.

Confess +ւծ, s. Խոսողանիլ; վկայել, յայտնել; դաւանիլ (գրիսոս); խոսողանանք ըլլալ ընել; **-edly** ad. Արդարեւ.

Confession +ւծ, s. Խոսողանութիւն; խոսողանանք; դաւանագիր, դաւանութիւն; **-al**

-լճԷԼ, s. Խոսողանանքի խցիկ-
տուփ: -ary, a. (Ականջալուր)
խոսողանանքի:

Confessor ԲՆՖԷՐ, s. Խոսողանող: (ղբբխոսու) դաւանող, խոսողանանայր:

Confidant ԲՆՖԷԻԻԲՐ, mas; -dante ԲՆՖԷԻԻԲՐ, fem. Մտերիմ:

Confide ԲՆՖԷՅՐ, vn Հաւատալ, վստահիլ, =va.Ձեռքը յանձնել, աւանդել:

Confidence ԲՆՖԷՐԸ, s. Վրասահուծիւն, հաւատալը; յանձնապատասխանութիւն, սնծին վստահուծիւն; յոյս, քաջութիւն: In-, Գաղտնի կերպով: To inspire with—, Վստահացնել: -man, Այլոց վստահութիւնն չարաչար զործածող; նենգաւոր:

Confident ԲՆՖԷՐԸԴ, a. Մտերիմ, սրտակից: -ial ԲՆՖԷՐԸ, a. Մտերմական; գաղտնի կերպով; -ly, ad. Վստահարար:

Confiture ԲՆՖԷՐԸՐ(Դ), va. Ձել տալ, -guration, s. Արտաքին ձել, կերպարանք; կերպաւորութիւն --Դ. [Սահմանեցիլ]:

Confinable ԲՆՖԷՐԸԷՐ, s.

Confine ԲՆՖԷՐԸ, s. Սահմանազուխ, սահման; ծայր, = ԲՆՖԷՐԸ, va. Սահմանել, որոշել, ամփոփել: Ճնշել: =տ.Սահմանակից ըլլալ, եզերել: To be confined, Ծննդական լինել: To be-in bowels, Փորը պիտոց ըլլալ: -ment ԲՆԸԴ, s. Բանդարգիւնութիւն; տունը արգելուիլ մտալ, արացկանութիւն:

Confiner ԲՆՖԷՐԸՐ, s. Բանարկող; = ԲՆՖԷՐԸՐ, s. Եզերարքակ, զրացի, սահմանակից:

Confirm ԲՆՖԷՐԸՐ(Դ), va. Հաստատել, հուստատել; վստահացնել; զորոշ տալ եւ -able, Հաստատելի:

Confirmation ԲՆՖԷՐԸՐԸՐ, s.

Հաստատութիւն, հաստատում; վստահացում; կնիք, զորոշ եւ: -tive ԲՆՖԷՐԸՐԸԸԸԸ, a. Հաստատող; -tory, ԸՐԸԸԸԸԸ, a.Հաստատական; զորոշի. [Գրաւելիլ]:

Confiscable ԲՆՖԷՐԸՐԸՐ, a.

Confiscate ԲՆՖԷՐԸՐԸՐԸՐ, va. Յարքունիս գրաւել. =a.Գրաւելալ յարքունիս: -tion, ԲՆՖԷՐԸՐԸՐԸՐԸՐ, s. Գրաւում: -tor ԸԸԸԸ, s. Գրաւող: -tory ԸԸԸԸ, a.Գրաւման:

Conflagration ԲՆՖԷՐԸՐԸՐԸՐԸՐ, Ընդհանուր հրկիզում, հրայրեացք:

Conflict ԲՆՖԷՐԸՐԸՐ, s. Ընդհանուր, քաղիքիւն, կռիւ, մարտ, պայքար, վէճ, ազդասք = ԲՆՖԷՐԸՐԸՐ, va. Ընդհարիլ, քաղխել; մարտել, մարտնչիլ: -ing, -ive ԲՆՖԷՐԸՐԸՐԸՐ, a. Հակառակ, դէմ:

Confluence ԲՆՖԷՐԸՐԸՐ, s. Գնահախառնուկ, կցուան; խուռն բազմութիւն, ամբոխ:

Confluent ԲՆՖԷՐԸՐԸՐ, s. Միախառն, համահոսան (գեո); կից (կիզան, ըլկակ) Ը-- =s. Օժանդակ գետ, վտակ; կցուան:

Conflux ԲՆՖԷՐԸՐԸՐ, s. կցուան; ամբոխ, խառնիմաղանք:

Conform ԲՆՖԷՐԸՐԸՐ(Դ), va. նմանիլ, յարմարիլ, համակերպիլ, զիջանիլ. = va. Կերպարանել, նմանցնել; ձեւ տալ, յարմարցնել:

Conformable ԲՆՖԷՐԸՐԸՐԸՐ, a. նմանատիպ, համամայն, համատիպ; հյու, հնազանդ; պատշաճ, յարմար (կերպով); զուգակազմելի: -ness, -mability, s. -ութիւն: -mably, ad. Համմատա:

Conformate ԲՆՖԷՐԸՐԸՐԸՐ, s. նմանակերպ: -tion ԲՆՖԷՐԸՐԸՐԸՐԸՐ, s. Կազմութիւն, յարմարութիւն; ձեւ; նմանութիւն. [կից (Անգլ. եկել):

Conformist ԲՆԸԴ, s. Դաւանար:

Conformity ԲՆՖԷՐԸՐԸՐԸՐ, s.

Նմանութիւն, հանգիստութիւն, հա-
մագոյնհնչում: դաւանակցութիւն:

Confound +ՀՖ--ՆԳ, Վա. Իրար
խառնել, խառնակել, շփոթել;
աւերել, ապականել; շուարեցնել,
ամչցնել:

Confounded +ՀՖ--ՆԳԻԿ, Բառն,
շփոթ, շուարած; ահագին,
անիծեալ. -ly, ad. Մոսկալի կեր-
պով, կասաղաբար; մեծապէս. -
ness, s. Շփոթութիւն: [Լեհոդ.]

Confounder, s. Շփոթող, ա-

Confraternity +ՀՖԻԿԵՐՆԻԿԻ,
s. Եղբայրակցութ. [պաշտօնակից:

Confreze -ՖԻԿԵ, s. Եղբայրակից,

Confrication +ՀՖ, s. Շփում:

Confront +ՀՖԻԵԿՐ, Վա. Ի՛նչմա-
ղէմ բերել, երեսել; նակասիլ,
հակառակիլ; բաղդատել. -ation
+ՀՖԵԿԻԿՆԻԵ, s. Ի՛նչմաղէմ բերելը,
երեսելը; բաղդատութիւն:

Confuse +ՀՖԻ--ՆԳ(Գ), Վա. Խառ-
նակել, շփոթել; խանգարել, խռո-
վել, ջազոտապել:

Confused +ՀՖԻ--ՆԳԻ, Բա. Շփոթ,
խառնափնդոր; աղօտ, մթին; ա-
մօծապարտ: -ly -ՆԻԿԻԿ, Բա. Խառ-
նիխառն, շփոթ կերպով. -ness,
s. Շփոթութիւն, աղօտութիւն:

Confusion +ՀՖԻ--ՆԵ, s. Խառ-
նակութիւն. շփոթութիւն; ամօծ,
կորսոյթ. [Հերքելի:

Confutable +ՀՖԻ--ԿԵՂ, Բա.

Confutant -ՖԻ--ԿԵԿԵ, s. Զրոյ:

Confute +ՀՖԻ--ԿԵՐ, Վա. Կար-
կեցնել, լուեցնել; քիչել, հերքել:
-futation +ՀՖ, s. Եղծ, ճերքում:

Congee +ՀՖԻ, +Վ՛ԻԿ, s. (Մեկ-
նելու) հրաման; հրածեղջ; արձա-
կուրդ; խոնարհութիւն, ողջոյն;
խորափիլ զեհ ք. =տ. (Conge ed -
ՖԻ--ԿԵԿԵ, géeing), Հրածեղջ առնուլ:
Congé d'elire +ՀՖԻԿԵԿԵՐ, Հրովար-
տակ եպիսկ. ընտրութեան [F.]

Congeeal +ՀՖԻԵՂ(Գ), Վա. Սա-
ռեցնել; պակուցանել. =տ. Սա-
ռիլ, սառոյց բուներ. -able, Բա.
Սառելի--ment, Սառում, սառած:

Congelation +ՀՖԵՂՆԻԵ, s.
Սառուցում, սառում; պարած,
զոնդոյ; պալլորակը (զարդ) ք.

Congener +ՀՖԻԿԵՐ, s. Համ-
ազգի, համասոց:

Congenial +ՀՖԻԿԵՂ, Բա. Հա-
մարան; համամիտ, համազգի. -
ity, -ness, s. Ազգակցութիւն:

Congenital, -genite -ՖԻԿԵԿԵ,
Բա. Համածին, ծննդակից; ի ծնէ,
ընդարդս. [Օձածուկ ծովու, կրոն:

Conger, -eel +ՀՖԵՐ, ԿԵՂ, s.

Congeries +ՀՖԻԿԵՂ, Բա. Ի՛նչ:

Congest +ՀՖԻԿԵՐ, Վա. Իրիզել,
կուսել, խռնել. -ion +ՀՖԻԿԵՂ, s.
Կուսակում, համախռնում; ար-
եան հաւար բէ. -ive -ՖԻԿԵԿԵ, Բա.
Արիւնակոյցիս. [s. Սառում:

Conglaciation +ՀՖԻԵԿԵՂՆԻԵ,

Conglobate +ՀՖԻԿԵԿԵԿԵ, Բա.
Գնդածել. -tion +ՀՖԻԿԵԿԵՂՆԻԵ, s.
Գնդածելը; բլուրակ. [Կել:

Conglobe +ՀՖԻԿԵՂ, Վա. Գնդա-

Conglomerate +ՀՖԻԿԵԿԵԿԵԿԵ,
Բա. Համախմբեալ, դիլուսած; բարդ
(տերեւ, ծաղիկ); շեղջազող (քար)
եք. =s. Համախմբութիւն. =տ.
Գնդածել կուսել. -tion, s. Հաւա-
քում, կուսակում. [փակցնող:

Conglutinant, Բա. Մածիչ,

Conglutinate +ՀՖԻԿԵԿԵԿԵԿԵԿԵ,
Վա. Մածել, փակցնել, սսածել.
=տ. Կցիլ, յօդիլ. =Բա. Իրար փա-
կած. -tion, s. Մածում, փակցնելը.
-tive, Բա. Մածուցիչ. [(վարնոց):

Congo, Congou, s. Սև չայ

Congratulant, s. Արախակից

Congratulate +ՀՖԻԿԵԿԵԿԵԿԵԿԵ,
Վա. Ծնորհաւորել, խնդակցիլ. -
tion, s. Ծնորհաւորութիւն, աչքի

լոյս: -tor -տոր, s. Ինդակցող: -tory -տոր, a. Ընդհանուրական.

Congrate +ռէկրէյտ, an. Հաւքի, ժողովել; հաւարուիլ: -tion +ռէկրէյշն, s. Հաւարում, ժողով; եղբայրութիւն, ուխտ.

Congregational -րէկրէլէնթլ, a. Ժողովոյ, միաբանութեան; ժողովականաց եր. -church, ժողովական եկեղեցի: -ism -իզմ, s. Ժողովականութիւն եր. -ist, s. Ժողովական, Անկախ (բողոքական):

Congress +ռէկրէյտ, s. Հաւարում, ժողով; վեհաժողով; ծերակոյտ եւ երեսփոխանք Ա՛: (գիտական) համաժողով: -man, Ծերակոյտի անդամ: -ional, +ռէկրէլէնթլ, a. Վեհաժողովի, ծերակոյտի: -ive +ւլ, a. Հաւարող, հանդիպող.

Congruence +ռէկրուէնս, a. Ետմահարուծ. վայելչութ. նմանութ.

Congruent +ռէկրուէնթ, -gruous -րուշ, a. Նմանակերպ, համահար; համաձայն, յարմար.

Congruity +ռէկրուէնթի, s. Պատշաճութիւն, նմանութիւն, հանգիստութիւն **Congruously**, ad.

Conic, -al +ռէկոնիք, +ռէկոնիքլ, a. Կոնածեւ, կոնական: -ally, ad. Կոնի ձեւով: -alness, s. Կոնածեւութիւն.

Conics +ռէկոնիք, s. Sing, Կոնագիծք; pl. Կոնական հատուածքոր եւ Conic Sections. [նարքեր ք.

Coniferous +ռէկոնիք, a. Կոնաձեւ.

Coniform -ֆորմ, a. Կոնածեւ.

Conia, +ռէկոնիք, **Conine** +ռէկոնիք, s. Ինդամոլիս (Պոյն) ք. [կարելի.

Conjecturable s. Գուշակելի.

Conjectural +ռէկոնիքլ, a. Կշռարդասական, կարծական: -ly, ad. Կարծեօք, ի կարծ.

Conjecture +ռէկոնիքլ, s. Վարկած, կռահում, կարծիք. = va.

կարծել, կարծիքով դարել, կռահել, -turer, s. Կռահող.

Conjoin +ռէյնթ(ք), va. Միաւորել, յօդել, զօդել, ամուսնացնել: = տ. Միանալ, դաշնակցել: || a. Կից, յարակայ, զուգակից: -ly, ad. Ի միասին, միանգամայն.

Conjugal +ռէյնթլ, -jugal -յուգալ, a. Ամուսնական: -ity, s. Ամուսնական վիճակ: -ly, an. Ամուսնորէն, իբր այր ու կին.

Conjugate +ռէյնթ, va. (Քայլը) լծորդել, խոնարհել: = a. Լծորդ (քառ), զուգակից.

Conjugation +ռէյնթիշն, s. Խոնարհում +; լծորդութիւն +.

Conjunct +ռէյնթիք, a. Կից, զոյգ, -ion +ռէյնթիք, s. Կցորդութիւն; միաւորութիւն; հանդիպութիւն --ք; շարկապ +.

Conjunctiva +ռէյնթիքիք, s. Ակնազօղ, զօղակապ աչաց Կք.

Conjunctive +ռէյնթիքլ, a. Կից, յօդեալ; միաւորիչ; ստորադասական +. -ly, [միաբան.

Conjunctly, an. Ի միասին.

Conjuncture -թլ+ւք, s. Պարագայ, հանգամանք; կապակցութ. միաւորութիւն; պատահակցութ.

Conjuration +ռէյնթիքիք, s. Երգմանեցուցումութիւն, երգմանեցում; կախարդական րօպեր, Յովալութ.

Conjure +ռէյնթ(ք), va. Երգմանցնել, կոչել; պաղատել: = +ռէյնթ, va. Դիւժնել, Յովել, կախարդել: = տ. Զեռնածուցութիւն ընել.

Conjurer +ռէյնթիք, s. Զեռնածուց: = +ռէյնթլ, վհուկ, կախարդ.

Connascence, cy +ռէյնթիքիք, -թի, s. Համածնութիւն, համածին; ի միասին աճում: [եալ.

Connascent a. Համարտադր.

Connate +ռէյնթիք, a. Համածին, քնածին; համարտոյս (սերել).

Connatural +ընկերել, a. Համարուն, ընդարյոս, բնական-
-ity, s. Համարնութիւն.

Connect +ընկալ, va. Կապել, կցել, միացնել, = տ. Կապուիլ, միանալ: -edly, ad. Կապակցու-
-թեամբ, կարգաւ.

Connection, Connexion +ըն-
կալել, s. Կապակցութիւն, յարա-
բերութիւն, յարակցութիւն: յարա-
կից իր: Իսպանական(ուսթիւն). Close
—, Սերս յարաբերութիւն. In
this —, Այսու ամենայնիւ.

Connective +ընկալել, a. Եւ-
րակցական: զօրեղի = s. Ետկկապ
+ -ly, ad. Ի միասին, միահաղոյն.

Connector +ընկալել, s. Զօղիչ.

Connivance +ընկալել, s. Աչք
խփելը, անտեսութիւն.

Connive +ընկալ(տ), տ. Աչքզո-
ցել, անտեսել.

Conniver +ընկալել, n. Աչք
զոցող: զանգատու: Յերարամ, շա-
րայար (կոնակ) հր. [խփող.

Conniver +ընկալել, a. Աչք

Connoisseur +ընկալել, Հմուտ,
գիտակ: քննադատ արուեստագէտ:
-ship, s. Հմուտ. (արուեստագիտի).

Connotative +ընկալել, a.
Ակնարկական, նշանակիչ: ստոր-
գական ր. [ցցնել, ակնարկել.

Connote +ընկալ, va. նշաններ տալ.

Connubial +ընկալել, a. Ամուս-
նական, հարսանեկան. [ցուցիւն.

Connumeration s. Թուակ-

Conoid +ընկալ, s. Կոնակերպ.

Conquer +ընկալ(տ), va. Յաղ-
-կել, տիրել. նուաճել: ժառանգել.
= տ. Յաղթական ըլլալ. -able,
a. նուաճելի.

Conqueror +ընկալ(տ), s. Նուա-
ճող, աշխարհակալ, յաղթական.

Conquest +ընկալ(տ), s. Նուա-
ճում, յաղթութիւն. Իսպանականութիւն.

Consanguinous +ընկալել, a. Արեւնակից, [նուսթիւն.

Consanguinity, s. Համարու-

Conscience +ընկալել, s. Խիղճ,

խղճմանք: արդարութիւն, զճու-

թիւն: գիտակցութիւն. —liberty,
Խիղճի ազատութիւն. -proof, Ան-

խիղճ. -smitten, -struck, Խղճահար-
-less, a. Անխիղճ, անգիտակից.

Conscientious +ընկալել, a.
Խղճահար, երկիւղած. -ly, ad.
Խիղճի մօր. -ness, s. Խղճահարու-

թիւն. [Թարեխիղճ, արդար.

Conscionable +ընկալել, a.

Conscious +ընկալել, a. Գիտ-
ակից, գիտակ: ինքնագէտ: իրագել,
հմուտ: զգացող. -ly, ad. Գիտակցու-

թեամբ, ճանաչմամբ. -ness, s.
Գիտակցութիւն, ճանաչում.

Conscript +ընկալ(տ), a. Ար-
ճանագրեալ. —Fathers. Հարք տե-
-նուարք Ն. = s. Կոնսքրիտ, նո-

րագէն (զինուոր, նաւասի) :

-tion +ընկալել, s. Վիճակաւ
զինուորագրութիւն: արճանագրութիւն.

Consecrate +ընկալ(տ), va.
Նուիրել, նուիրագործել, սրա-

գործել: օրհնել, օծել, ձօնել. =
a. նուիրեալ, ընծայեալ, օրհնեալ.

Consecration +ընկալ(տ), s. Նուիր-
ագործութիւն (անձնա) նուիրում:

արտագրում, արագործում:

-tor +ընկալ(տ), s. Օծող, նուիրող.

Consecution +ընկալ(տ)ել, s.
Յաջորդութիւն: յառաջատութիւն.

-tive +ընկալ(տ)ել, a. Յաջոր-
դական, անընդհատ. -tively, ad.
Հետզհետէ, շարունակաբար.

Consent +ընկալ(տ), s. Հաւա-
նութիւն, համութիւն, համաձայ-

նութիւն, (զաղփարակ) կցութիւն.
տ. Հաւանիլ, համիլ, յանձն առնուլ.

Consentaneous +ընկալ(տ)ել,

Կէլ, a. Համաձայն, համեմատ.
-ly, ad. Համաձայն, միարան.
-ness, s. -ուծիւն. [Համ, հաւան.]

Conscient ԿՆԿՆԻՆԵՐ, a.

Consequence ԿՆԿՆԻՆԵՐ, s.
Հետեւութիւն, հետեւանք; հետեւորդ քր; կապակցութիւն (պատճառի եւ արդեանց). In—, Ուստի.
In—of, Հետեւաբար, ըստ այնմ. Of—, Կարելոր, ազդեցիկ, հոյակապ.

Consequent ԿՆԿՆԻՆԵՐ, a.

Հետեւական, հետեւող, ծագեալ.
= s. Հետեւութիւն; հետեւորդ քր; երկրորդ եզր. (համեմատութեան) ք.
-ly, ad. Հետեւաբար, ուրեմն.

Consequential ԿՆԿՆԻՆԵՐ, a.

Հետեւական, ապացուցական; մեծութիւն ծախող, պարծուկ.

-ly, ad. Ուղիղ հետեւութեամբ, արամայանօրէն; հետեւաբար; ըստ կարգի; կարելոր կերպով, փառաւորապէս. [Պահելի.]

Conservable ԿՆԿՆԻՆԵՐ, a.

Conservancy ԿՆԿՆԻՆԵՐ, s. Պահելի.

Conservant ԿՆԿՆԻՆԵՐ, a. Պահող,

պահպանող; [Սիւն, պահ.]

Conservation s. Պահպանում.

Conservatism ԿՆԿՆԻՆԵՐ, s. Պահպանողականութիւն. [դական.]

Conservative a. Պահպանող.

Conservator ԿՆԿՆԻՆԵՐ, s. Պահող,

պահպանող(ական).

Conservatory ԿՆԿՆԻՆԵՐ, a. Պահող.

= s. Ետեմարան; ջերոց (բուսոց) լիսօղիւղ; պահող (փտութեան); վարժոց (հրաժ.); արուեստասուն.

Conserve ԿՆԿՆԻՆԵՐ, va. Պահպանել;

անեղծ՝ անվնաս պահել.
= s. ԿՆԿՆԻՆԵՐ, s. Բաղցրաւենի տէգի. — of roses, Վարդ մարապա կիւլ բարիչըր.

Consider ԿՆԿՆԻՆԵՐ, va. Դիտել,

զննել, նկատել; մտածել, ըննել; կշռել; համարել, սեպել;

պատուել, ակնածել, մեծարել = տ. Քննել, խորհիլ.

Considerable ԿՆԿՆԻՆԵՐ, a.

Երեւելի, նշանաւոր, կարեւոր, ակնաւոր. -ness, s. -ութիւն, արժանիք. -derably, ad. Կարի, յոյժ, մեծապէս.

Considerate ԿՆԿՆԻՆԵՐ, a.

Խոհեմ, խոհուն; խղճահար, զՊոս: -ly, ad. Խոհեմութեամբ. -ness, s. Խոհեմութիւն.

Consideration ԿՆԿՆԻՆԵՐ, s.

Նկատողութիւն, մտածողութիւն; յարգանք, ակնածութիւն; կարեւորութիւն; շարժաւիթ, նկատում; փոխառէն եր.

Consign ԿՆԿՆԻՆԵՐ, va. Յանձնել,

աւանդ դնել; աւանդել, հաւատալ; յանձնարարութիւն ընել; ապրանք դրկել, ապսպրել ք.

Consignatory ԿՆԿՆԻՆԵՐ, s. Միասեղ

ստորագրող, համատարազիր.

Consignee ԿՆԿՆԻՆԵՐ, s. Վաճառընկալ,

յանձնակաւար.

Consigner, -ner ԿՆԿՆԻՆԵՐ, s. Ապրանք

դրկող, առաքիչ.

Consignement ԿՆԿՆԻՆԵՐ, s. Աւանդում,

ուրարկում; դրկում՝ վաճառելի ապրանք.

Consist ԿՆԿՆԻՆԵՐ, տ. Կայաւնալ,

գոյ լինիլ; բաղկանալ; մնալ; մնայուն լինել; միաբանիլ, յարմարիլ. To—in, Բոլորիւմիլ, կազմուիլ. To—of, Բաղկացեալ լինիլ, շինուիլ. To—together, Համագոյ լին.

Consistance. -ency ԿՆԿՆԻՆԵՐ, s. Պողոծիւն,

սիրտութիւն; հաստատութիւն, սեւտողութիւն; միաւրում; յարմարութ. համաձայնութ.

Consistent ԿՆԿՆԻՆԵՐ, a. Միարան,

համահայն, հաստատուն, սերտ. -ly, ad. Ըստ.

Consistory ԿՆԿՆԻՆԵՐ, s. Ժողով,

խորհուրդ; եկեղեցւոյ ասեան; -torial ԿՆԿՆԻՆԵՐ, a. Ժողովոյ.

Consociate +շ-օ՛ղեյր, *an-* Ընկեր կցող ըլլալ: ընկերութիւն կազմել, **-tion**, *s.* Ընկերակցութիւն, պաշտօնակցութիւն: միութիւն (մերձակայ եկեղեցեաց).

Consolable +շ-օ՛ղյ, *s.* Մխիթարելի.

Consolation +շ-օ՛ղյ, *s.* Մխիթարութիւն, սփոփանք; մխիթարական. **-tory**, +շ-օ՛ղեյր, *s.* Մխիթարական.

Console +շ-օ՛ղ, *va.* Մխիթարել, սփոփել, **մեծել**ցնել; = +շ-օ՛ղ *s.* Գնոց, տող. [հիշ]

Consoler +շ-օ՛ղեր, *s.* Մխիթար.

Consolidant *a.* Հաստատող.

Consolidate +շ-օ՛ղեյր, *va.* Հաստատել, պնդացնել, միաւորել, միացնել. = *vn.* Պնդանալ, հաստատել, = +շ-օ՛ղեյր, *a.* Հաստատուն. **-tion** +շ-օ՛ղեյր, *s.* Հաստատում; հաստատագործում (տէրութեան պարտոց). **-tive** +շ-օ՛ղեյր, *a.* Միացնող, բուժիչ.

Consols +շ-օ՛ղ, +շ-օ՛ղ, *pl.* Հաստատուն պարտ տէրութեան; արժէքուղթ. [արգանակ [F]].

Consummation, **-cy** +շ-օ՛ղեյր, *s.* Զուգածայնութիւն էր; համաձայնութիւն.

Consonant +շ-օ՛ղեյր, *a.* նմանաձայն, նոյնաձայն էր; համաձայն, համահաս. = *s.* Բաղաձայն *son.* **-al**, *a.* Բաղաձայնի. **-ly**, *ad.* Համաձայն. [ձայն].

Consonous +շ-օ՛ղեյր, *a.* Միա-

Consort +շ-օ՛ղեր, *s.* Ընկեր, ամուսին. = *vn.* Ընկերակցել. Queen—, Թագուորի կին.

Conspicuous +շ-օ՛ղեյր, *s.* Համառօտութիւն, քաղաւածոյք.

Conspicuousness +շ-օ՛ղեյր, *a.* Ակներել, գերազանց, նրբելի. **-ly**, *ad.* Յայնապէս. **-ness**, *s.*

Conspiracy +շ-օ՛ղեյր, *s.* Դաւադրութիւն, մեքենայութիւն. **-pirator** +շ-օ՛ղեր, *s.* Դաւադիր.

Conspire +շ-օ՛ղեյր, *s.* Դաւադրել, զաւանանել; միարանիլ, նպաստել. [Պացակց.

Conspiring +շ-օ՛ղեյր, *s.* Ա-

Constable +շ-օ՛ղեյր, *s.* Ախտապետ, զուեստապալ. **-ship**, Ախտապետութիւն. **-tabulary** +շ-օ՛ղեյր, *a.* Ոստիկանի, նուիրակի.

Constancy +շ-օ՛ղեյր, *s.* Հաստատութիւն; հաստատութիւն, յարասեւութիւն.

Constant +շ-օ՛ղեյր, *a.* Կայուն, անշարժ, հաստատուն; անփոփոխ, յարասեւ. **-ly**, *ad.* Հանապազ, անդրդուելի, [տեղութիւն].

Constellation +շ-օ՛ղեյր, Համաստատութիւն. **-ation** +շ-օ՛ղեյր, *s.* Սարսափ, արհաւիրք.

Constipate +շ-օ՛ղեյր, *va.* Գոցել, անցրը խնուլ, (փորը) պնդացնել. **-tion**, *s.* Հոծութիւն, խճողում; պնդութիւն գապլ.

Constituent +շ-օ՛ղեյր, *s.* Բաղկացուցիչ, կազմիչ, յօդիչ, սարրական. || *s.* Բուխաստ. ընտրող.

Constitute +շ-օ՛ղեյր, *va.* Հաստատել, հիմնել, սահմանել, կարգել, ընտրել. **-tion** +շ-օ՛ղեյր, *s.* Կազմակերպութիւն, յօրինում, կազմութիւն, հաստատութիւն; սահմանադրութիւն, օրէնք, կանոնագրութիւն. **-tional** +շ-օ՛ղեյր, *a.* Սահմանադրական; օրինաւոր; ըստ սահմանադրութեան; ընդարդոյ, ի բնէ. = *s.* Պետոյ, մարմնամարզ. **-ity**, *s.* Սահմանադրականութիւն. **-ly**, *a.* Սահմանադրապէս.

Constitutive +շ-օ՛ղեյր, *a.* Էական, կազմական; հաստատող.

Constrain ԿՆՊԻՆՅ՝(Կ), *va.* Բռնադատել, ստիպել, հարկադրել, **-able**, *a.* Բռնադատելի : **-edly**, ԻՆՅ՝ԻՊԻ, *ad.* Բռնի : **-er** ԿՆՊԻՆՅ՝ԵՐ, *s.* Բուռն, ստիպող :

Constraint ԿՆՊԻՆՅ՝(Կ), *s.* Բռնութ. ստիպում, հարկ; նեղիչ :

Constrict ԿՆՊԻՆՅ՝Կ՝, *va.* Սեղմել, պրկել, պնդացնել, **-ed**, ԻՆՅ՝ԻՊԻ, *p.* *a.* Սեղմ, ամփոփ, պրկ :

Constriction ԿՆՊԻՆՅ՝, *s.* Սեղմում, պրկում, պնդում : **-tive** ԻՆՅ՝ԻՊԻՆՅ՝, *a.* Պրկող : **-tor** ԿՆՊԻՆՅ՝Կ՝ԵՐ, *s.* Սեղմիչ, պնդացնող; վարագոծ :

Constringe ԿՆՊԻՆՅ՝(Կ), *va.* Սեղմել, մնշել, պնդել : **-gent** ԻՆՅ՝ԻՊԻՆՅ՝, *a.* Պնդեցնող, կոպիչ :

Construct ԿՆՊԻՆՅ՝Կ՝, *va.* Կազմել, կերտել, կանգնել, շինել; կարգադրել : = *a.* Շինուած, . . . կերտ. **-er** ԻՆՅ՝ԻՊԻՆՅ՝Կ՝ԵՐ, *s.* Կանգնող, կերտող :

Construction ԿՆՊԻՆՅ՝Կ՝, *s.* Շինելը, կառուցում, յօրինում; Կազմուածք, յօրինուածք; դասաւորութիւն (անուանց) +; *h.* մաս, հասկցողութ. մեկնութիւն : — of an equation, Գծագրութիւն երկրաչափական : **-al**, *a.* Կազմական : **-ist**, *s.* Լուծիչ, մեկնիչ :

Constructive ԻՆՅ՝ԻՊԻՆՅ՝, *a.* Կազմիչ; մեկնական : **-ly**, *ad.* **-ness**, *s.*

Construe ԿՆՊԻՆՅ՝(Կ), *va.* Մեկնել, լուծել, Թարգմանել :

Constuprate ԿՆՊԻՆՅ՝Կ՝ԵՐ, *va.* Լիկել, աւրել : **-tion**, *s.* Կուսապղծութիւն :

Consubstantial ԿՆՊԻՆՅ՝Յ՝ԵՆ, *a.* Համազոյ, իսկակից : **-ity**, *s.* Համազոյութիւն :

Consubstantiate ԿՆՊԻՆՅ՝(Կ), *va.* Համազոյ լինիլ : **-tion** ԿՆՊԻՆՅ՝Յ՝ԵՆ, *s.* Գոյակցութիւն, իսկական ներկայութիւն մարմնոյ Տեառն ի հաց եւ ի զինի : [Սովորութիւն :

Consuetude ԿՆՊԻՆՅ՝(Կ), *s.*

Consul ԿՆՊԻՆՅ՝(Կ), *s.* Հիւպատոս, **-ar**, **-ary**, *a.* ակամ : **-ship**, **-n** ԿՆՊԻՆՅ՝, **-ate**, *s.* Հիւպատոսարան :

Consult ԿՆՊԻՆՅ՝(Կ), *va.* Խորհրդակցիլ, խորհուրդ հարցնել; զիտել, քննել, հետազօտել (գրքեր), նայիլ (*was* զեր) : = *տ.* Խորհուրդ ընել, խորհրդակցիլ, խորհրդածել : **-tion** ԿՆՊԻՆՅ՝Յ՝ԵՆ, *s.* Խորհուրդ, խորհրդակցութիւն (քծշկաց) :

Consulter ԿՆՊԻՆՅ՝Կ՝ԵՐ, *s.* Խորհրդատու, խորհուրդ հարցնող :

Consumable ԿՆՊԻՆՅ՝Կ՝ԵՐ, *a.* Ապաւելի, մաշելի :

Consume ԿՆՊԻՆՅ՝(Կ), *va.* Ջնջել, վասնել, սպաւել : = *տ.* Հալիլ, մաշիլ, փծանալ :

Consummate ԿՆՊԻՆՅ՝Կ՝ԵՐ, ԿՆՊԻՆՅ՝Կ՝ԵՐ, *va.* Կատարել, լմնցնել : = ԿՆՊԻՆՅ՝Կ՝ԵՐ, *a.* Կատարել, անձերի : **-ly**, *ad.* Կատարելապէս :

Consummation ԿՆՊԻՆՅ՝Յ՝ԵՆ, *s.* Կատարում, լրում, վախճան :

Consumption ԿՆՊԻՆՅ՝Յ՝ԵՆ, *s.* Ապաւում, վասնում; հալումաշ, ծիրախս վերեւ :

Consumptive ԻՆՅ՝ԻՊԻՆՅ՝, *a.* Ապաւուիչ; ծիրական, Թորախատուր : **-ly**, *ad.* Հալումաշ : **-ness**, *s.* Թորախատուրութիւն :

Contact ԿՆՊԻՆՅ՝(Կ), *s.* Շօշափում, հպում; հաղորդակցութիւն :

Contagion ԿՆՊԻՆՅ՝Յ՝ԵՆ, *s.* Տարափոխութիւն, փոխանցում (ախտի); տարափոխիկ ախտ; վարակում :

Contagious ԿՆՊԻՆՅ՝Յ՝ԵՆ, *a.* Տարափոխիկ, փոխանցիկ; հաղորդական : **-ly**, *ad.* **-ness**, *s.*

Contain ԿՆՊԻՆՅ՝(Կ), *va.* Բովանդակել, պարունակել; արգիլել, զսպել : = *տ.* Ժուժկայօրէն ապրիլ : **-able**, *a.* Պարփակելի : **-er**, ԿՆՊԻՆՅ՝Կ՝ԵՐ, *s.* Պարունակող :

Contaminable *ա. Պղծելի. Contaminate* *չընդհանրել, va. Աղակահանել, պղծել* = *ա. Պղծեալ, աղտեղի. [Պիւն.*

Contamination, *ս. Պղծում.*

Contemn *չընդհանրել, va. (-temned* *դէմ, Contemning* *դէմհանել), Արհամարհել, անզոյել.*

Contemper etc. Sec Temper.

Contemplate *չընդհանրել, va. Նկատել, գննել, հոգեպիշ նայիլ; խորհիլ, խոկալ. -tion, անընդհանրել, ս. Նկատում, խոկում, հայեցողութիւն. To have in-. Խորհիլ, մտածել.*

Contemplative *չընդհանրել, ա. Հայեցող, տեսական, ուսումնասէր. -ly, ad. -ness, s.*

Contemplator *չընդհանրել, նկատող, հայեցող, ուսումնական.*

Contemporaneous *չընդհանրել, ա. Ժամանակակից, արդի. -ly, ad. -ness, s. [կակից.*

Contemporary *ա. Ժամանակ.*

Contempt *չընդհանրել, ս. Արհամարհանք, անարգանք; անհնազանդութիւն էր.*

Contemptible *ա. Անարգ, արհամարհելի. -ness, s. Նուասուծութիւն. -tibly* *չընդհանրել, ad Անարգար, նուաստարար.*

Contemptuous *չընդհանրել, ա. Անարգական. -ly, ad.*

Contend *չընդհանրել, va. Մարտիլ, հակառակիլ; վիճիլ, մրցիլ, -er, s. Մրցակից, ակոյտեան.*

Content *չընդհանրել, ա. Գոհ, հասնական. =va. Գոհ ընել, զոհացրնել; հասնցնել = չընդհանրել, անընդհանրել, ս. Հասնութիւն, հաւանութիւն, զոհութիւն; pl. Պարունակութիւն, տարողութիւն, ծաւալ. Table of contents, Յանկ նիւթոց.*

Contented *չընդհանրել, ա. Գոհանակ. -ly, ad. -ness, s.*

Contention *չընդհանրել, ս. Ճիգ, փոյթ; վէճ, կռիւ, հակառակութ.*

Contentious *չընդհանրել, ա. Կռուարար, վիճատէր; վէճի՛ կռուիակի. -ly, ad. Կռուով. -ness, s. Կռուարարութիւն.*

Contentment *չընդհանրել, Գոհացում, հաւանութ; զոհունակութ.*

Conterminat *չընդհանրել, -minal, -minous Սահմանակից.*

Contest *չընդհանրել, va. Վիճել, կռուիլ, ստանալ, ժխտել, վիճարանել. = va. Վէճ ընել, վիճարանիլ. = անընդհանրել, ս. Վէճ, կռիւ, բանամրցում; հակառակութիւն, զինհարութիւն. -able* *չընդհանրել, ա. Վիճելի. -ant* *չընդհանրել, ս. Վիճող; մրցակից, հակառակորդ.*

Contestation *անընդհանրել, ս. Հակառակութիւն, մրցում.*

Context *անընդհանրել, ս. Ցեղում, շարամանութիւն. -eve* *չընդհանրել, s. Հիւստածք, կապակցութիւն.*

Contignation *անընդհանրել, ս. Հեծանածգութիւն; յարկ.*

Contiguity *ս. Միայրութիւն.*

Contiguous *չընդհանրել, ա. Կից, յարակից. -ly, ad. -ness, s.*

Continence, *-cy* *անընդհանրել, ս. Պարկշտութիւն, ժուժկալութ.*

Continent *չընդհանրել, ա. Ժուժկալ, պարկշտ. =s. Յամար, աշխարհ; Եւրոպական ցամար, Western—, Արեւմտեան Կիսագունտ, -ly, ad. Ժուժկալօրէն.*

Continental *չընդհանրել, ա. Ծամարային; Եւրոպական (ըստ Անգլ.).*

Contingence, *-cy* *չընդհանրել, ս. Պատահականութիւն; պատահար.*

Contingent *չընդհանրել, ա. Պատահական, դիպուածական. -ly, ad. Պատահարար. = s. Պատահականը; մաս, բաժին. [րունակելի.*

Continuable *չընդհանրել, ա. Շա.*

Continual +ըրբի՛ն--ել, *a.* Անընդհատ, շարունակ, անդուր-
-ly, ad. Անդադար:

Continuance +ըրբի՛ն--ել, *s.* Տևողութիւն, յարատևութիւն, քննարկութիւն:

Continue +ըրբի՛ն--ել, *va.* Կցել, յարել: -*a.* Յարակից; ան-
ընդհատ, -**-tion** +ըրբի՛ն--ել, *s.* Շարունակութիւն, յարատևութե-
-tive -րբի՛ն--ել, *a.* Շարակապ +
-tor -ի--ել, *s.* Շարունակող:

Continue +ըրբի՛ն--ել, *va.* Շարունակել, մնալ; հաստատ կենալ, տեղի = *va.* Շարունակել, երկնցնել:
Continued fraction, -proportion, Շարունակ կոտորակ՝ համեմատութեամբ:

Continuity +ըրբի՛ն--ել, *s.* Տևականութիւն, շարայարութիւն:

Continuous +ըրբի՛ն--ել, *a.* Անընդհատ, շարունակ, -**-ly, ad.**

Contort +ըրբ--րք, *va.* Ոլորել, գալարել: -**-tion** +ըրբ--րք, *s.* Գալարում, ծամածուծութիւն: -**-ive** +ըրբ--րք, *a.* Ծուռումուռ:

Contour +ըրբ--րք, *s.* Երջագիծ, ծիր; շրջափակ -*մք.*

Contra +ըրբ--րք, *pr.* Ի փոխա-
րէն = *prefix.* Հակ . . .

Contraband +ըրբ--րք, *a.* Արգիլեալ = *s.* Արգիլեալ ապ-
րանք; մարտանենգութիւն: -**-ist,**
s. Մարտանենգ:

Contract +ըրբի՛րք, *va.* Կրծ-
կել, ամփոփել; դաշն հաստատել,
պայման դնել; նշանել (աղջիկ);
կարծել +. = *va.* Կծկուիլ, ամփո-
փուիլ; դաշնադրել, պայմանադրել
= +ըրբի՛րք, *s.* Դաշնադրութիւն,
պայման; պայմանագիր:

Contracted +ըրբի՛րք, *a.* Ամփոփ, -**-ly, ad.** -**-ness, s.**

Contractible +ըրբի՛րք, *a.* Ամփոփելի, հանգրծելի: -**-ness,**
-bility, s. Ամփոփելիութիւն:

Contraction +ըրբի՛րք, *s.* Ամփոփում, հաւարում; համառո-
տելի իր; սղում վանկի +.

Contractile, -tive +ըրբի՛րք, *a.* Ամփոփելի, կծկելի-
-tility, s. Ամփոփելիութիւն:

Contractor +ըրբի՛րք, *s.* Դաշնադիր, յանձնառու:

Contra-dance +ըրբի՛րք, *s.* Հակապար. [հան Country-dance]:

Contradict +ըրբի՛րք, *va.* Ուրանալ, ժխտել; հակառակել: -
-er -րք, *s.* Հակաբան, ընդ-
դիմաբան: -**-ion** -րք, *s.* Ընդ-
դիմաբանութիւն, հակառակու-
թիւն ժխտում: **Contradictions**
+ըրբի՛րք, *a.* Հակասական,
ներհակ, ընդդէմ: -**-ive** +ըրբի՛րք,
a. Ժխական:

Contradictory +ըրբի՛րք, *s.* Հակասութիւն = *a.* Հակասա-
կան; ներհակ, հակառակ: -
-torily, ad. Հակասաբար: -**-tori-**
-ness, s. Հակասականութիւն:

Contradistinction, s. Ընդ-
դիմաբանում; շարունակութիւն:

Contradistinguish +ըրբի՛րք,
va. Ընդդիմաբանել, զատել:

Contraindication, s. Հակա-
ռականշան. [արժ Եր:

Contralto +ըրբի՛րք, *s.* Գերա-

Contra-position +ըրբ, *s.* Հա-
կադրութիւն: [ներհակականք րք:

Contraries +ըրբի՛րք, *pl.*

Contrary +ըրբի՛րք, *a.* Ընդ-
դէմ, հակառակ; արքեր = *s.*
ներհակ (իր, նախադասութիւն):
On the—, Ընդհակառակն, նա մա-
նաւանդ: To the—, Հակառակ
այսմ: -**-rily, ad.** -**-rwise** -րք, -**-ry,**
ad. Ընդհակառակն: -**-riness, s.**
Հակառակութիւն:

Contrariety +ըրբի՛րք, *s.* Ընդդիմութիւն, ներհակութիւն:

Contrast ԺԵՐԷՐ՝, va. Իիմս-
պակերել, հակապակերել =
ԺԵՐԷՐ՝, s. Հակադրութիւն.

Contrateneur ԺԵՐԷՐԷՐ՝, s.
Մերձագիլ էր. [փոս -է-

Contravallation, s. Պարկէն
Contravené ԺԵՐԷՐԷՐ՝, va.
Հակառակիլ, զիճել; աւրել, -
vention, s. Օրինազանցութիւն.

Contraversion, s. Հակադարձ.
Contrayerva ԺԵՐԷՐԷՐ՝, s.
Դեղձափ արմատ.

Contretemps ԺԵՐԷՐ՝, s.
Ձախող ժամանակ, փորձանք. [F.]

Contributable, a. Նպասելի-
-butary, a. Միասին հարկատու.

Contribute առ. Նպասել, օգ-
նել; մասնակցիլ, հանձնակել.

Contribution ԺԵՐԷՐԷՐ՝, s.
Հանձնակութիւն; մաս, բաժին,
նպաս; այժ, հարկ էր; բռնա-
հարկ զի. **-tive**, **-tory** ԺԵՐԷՐԷՐ՝
ԴԷՐԷՐԷՐ՝, ԷՐԷՐԷՐ՝, a. Նպասող; **-**
tor ԺԵՐԷՐԷՐ՝, ԷՐԷՐԷՐ՝, s. Ձեռնօժու,
օգնական; աշխատակից.

Contrite ԺԵՐԷՐ՝, a. Տխուր,
վշտցեալ, ապաշաւող. **-ness**,

Contrition, s. Զղջում, ապաշաւ.

Contrivable, a. Դիւրահնար.
-vance ԷՐԷՐԷՐ՝, s. Հնարք, զիւս;
մարտութիւն; դաւ.

Contrive ԺԵՐԷՐ՝(Է), առ.
Հնարել, գտնել, խորհիլ; **Cont-**
river ԺԵՐԷՐ՝, s. Հնարիչ.

Control ԺԵՐԷՐ՝(Է), a. Հա-
մարտուռ, բնիկ; սանձ, զուտպ,
իշխանութիւն. = va. Բննել, ուղ-
ղել; զպել, վարել; իշխել. **-lable**,
a. Նուսնելի, **-ler**, s. Տեսակ
բռնող, բնիկ; համարառու. **-**
ment, s. Վերակացութիւն. վարելը.

Controversial ԺԵՐԷՐԷՐ՝, a.
Վիճարանական. **-ist**, s. Վի-
ճարանող. **-ly**, ad. [կատակութիւն.

Controversy, ՎԷՃ, խնդիր; հա-
Controvert ԺԵՐԷՐԷՐ՝, va.

Վիճիլ, հակաճառիլ, մարտաբի-
-er ԷՐԷՐԷՐ՝, **-ist** ԷՐԷՐԷՐ՝, s. Հա-
կաճառող, պայքարագիր. **-ible**
ԺԵՐԷՐԷՐԷՐ՝, a. Վիճելի.

Contumacious ԺԵՐԷՐԷՐ՝, a.
Կամակոր, ընդոս, խեռ.
-ly, ad. **-ness**, s. **-ութիւն**.

Contumacy ԷՐԷՐ՝, s. Կամա-
կորութիւն, յամառութիւն, օրի-
նազանցութիւն, դատազանցութիւն.

Contumelious ԺԵՐԷՐԷՐ՝, a.
Նախասական; Եղծամակց. **-ly**,
ad. Անարգիւտ. **-ness**, s. Նա-
խասիր; [Եղծամանք, պարտու.

Contumely ԺԵՐԷՐԷՐ՝, s.

Contuse ԺԵՐԷՐ՝(Է), va.
ձմել, փշրել. **-sion** ԺԵՐԷՐԷՐ՝, s.
ձմում, փշրած, վէրք. [հանելուկ.

Conundrum s. Առեղծուած.

Conusance ԺԵՐԷՐԷՐ՝, s. Զա-
նչում, զիտութիւն. **-sant** ԷՐԷՐԷՐ՝,
a. Դիտակ. [Ապարիսիլ.

Convalesce ԺԵՐԷՐԷՐ՝(Է), տո.

Convalescence, **-cy** ԷՐԷՐԷՐ՝, s.
Նորարոյժ զիճակ, ապարիսում.
-cent ԷՐԷՐԷՐ՝, a. Ապարիսեալ.

Convection ԷՐԷՐԷՐ՝, փոխանցում.

Convenable ԷՐԷՐԷՐ՝, a. Պաշտան.

Convene ԷՐԷՐԷՐ՝(Է), տո. Միանալ,
ժողովիլ. = va. Ժողովել, հաւա-
քել; դատի կոչել, հրակերել.

Convenience, **-cy** ԷՐԷՐԷՐ՝, s.
Թարմարութիւն, վայելչութիւն;
գիւրութիւն; պատենի տոնիք.

Convenient ԷՐԷՐԷՐ՝(Է), a.
Թարմար, վայելչույց, պատենի. **-ly**,
ad. Վայելչարար.

Convent ԺԵՐԷՐ՝, s. Վանք,
մենասան; միանձուկ; **-icle**
ԷՐԷՐԷՐԷՐ՝, s. [Աղօթքի] ժողով.

Convention ԷՐԷՐԷՐ՝, s. Հա-
ւարում; սովորոյթ; ազգային ժո-
ղով; զինադադար. դաշն.

Conventional ԷՎԻՆՆԵՐԷԼ, *a.* Դաշնադրական; սովորական, նուիրական; -ism, *s.* (Առ հասարակ) ընդունուած բան; սովորական ոճ արարք. -ity, *s.* Սովորութեան կապուկիր. -ly, *ad.* Ըստ սովորութեան.

Conventiary ԿՆՆՆԵՐԷԼ, *a.* Դաշնադրեալ, պայմանեալ, [կան.

Conventual ԷՎՆ, *a.* Վանա.
Converge ԷՎԷՐՎԵՐ, *va.* Հալիլ, միտիլ, միեննոյն կէտին ձգուիլ. -vergence, -cy ԷՎԷՐՎԵՐՆԷՐ, *s.* Միտում; զուգամերձութիւն. -vergent ԷՎԷՐՎԵՐ, *a.* Զուգամերձ.

Conversable ԷՎԷՐՎԵՐԷՆ, *a.* Ընկերական, սնուշլիզու. -ness, *s.* -sably, *ad.* Ընտանքար.

Conversant ԷՎԷՐՎԵՐՆԵՐ, *a.* Ընտանի, հմուտ.

Conversation ԷՎԷՐՎԵՐՆԷՐ, *s.* Խօսակցութիւն, զրոյց; ընկերակցութիւն, կենցաղ; վարք. -al ԷՎՆ, *a.* Ընկերական, -alist, -ist, *s.* Կենցաղագէտ. [բական.

Conversative ԷՎՆ, *a.* Ընկեր.
Conversazione ԿԵՐՎԵՐՎԵՆ, (*pl.* -oni -նէ), *s.* Գիտական համաժողով, կոնաւ. [ւ.]

Converse ԷՎԷՐՎԵՐ, *va.* Կենցաղիլ, ընտանեայ; խօսակցիլ, շաղկաբանիլ = ԷՎԷՐՎԵՐ, *s.* Ընտանութիւն, ծանօթութիւն; խօսակցութիւն; շրջուն յաւաքագրութիւն ԵՐ. Բ. = *a.* Երջում, փոփոխ. -ly ԷՎՆ, *ad.* Փոփոխակի.

Conversion ԷՎԷՐՎԵՐՆԷՐ, *s.* Փոխարկում, շրջում; քարձ, քառնայր; փոփոխութիւն (տատերու) ԷՎ: շրջում Բ. և *ԵՐ*: Ճակատ փոխիլը (պարայ); քարձի գալիլ. ԷՎ.

Convert ԷՎԷՐՎԵՐ, *va.* Փոխիլ; քարձիլ, *va.* Փոխուիլ. ԷՎՆ. ԷՐՎ. *s.* Խառնուստ, քարձում.

նորադարձ. -er ԷՎԷՐՎԵՐ, *s.* Հաւաքի՛ դարձի բերող.

Convertible ԷՎԷՐՎԵՐՎԵՆ, *a.* Երջիլ, փոփոխելի; ընտիր՝ անցուկ ապրանք. -ness, -bility, *s.* Գիտարձութիւն. -tibly, *ad.* Փոփոխակի.

Convex ԷՎԷՐՎԵՐ, *a.* Կորն. Կարդ, զորն. Կարդ. -edness, -ity, -ness, *s.* -ութիւն; Convexo-concave Ուււ-զոգաւոր, զուգամերձ. Convexoconvex, Երկկորն. Կարդ. Convexoplane. Լարն կորն. Կարդ.

Convey ԷՎԷՐՎԵՐ, *va.* Փոխադրել, տանիլ; հաղորդել, պատմել. -able, *a.* Փոխադրելի, ձգելի. -ance ԷՎԷՐՎԵՐՆԷՐ, *s.* Փոխադրութիւն; միջոց, մանրայ; փոխանցում փերայ ԵՐ. -ancer ԷՎԷՐՎԵՐ, *s.* Կուար.

Convict ԷՎԷՐՎԵՐ, *va.* Դատապարտել, յանցաւոր գտնել; = ԷՎՎԷՐՎԵՐ, *s.* Յանցաւոր, ոճբազորձ.

Conviction ԷՎԷՐՎԵՐՆԷՐ, *s.* Յանցաւոր գտնելը, դատապարտութիւն; հերքում, ապացոյց; -tive, *a.* Վճռական.

Convince ԷՎԷՐՎԵՐ, *va.* Համոզել, լիովին ապացուցանել. -cible, *a.* Համոզելի. -cingly, *ad.* Համոզիչ կերպով.

Convive ԷՎԷՐՎԵՐ, *s.* Ճաշակիլց.

Convivial ԷՎԷՐՎԵՐՆԷՐ, Ինծոյից, ուրախութեան; զուարթ, զինտել. -ity, *s.* Զուարթութիւն.

Convocation ԷՎԷՐՎԵՐՆԷՐՆԷՐ, *s.* Կուում, Իրաւէր, հաւարում, ժողով; եկեղեցւոյ ժողով, սիւնհողոս ԷՎ.

Convoke ԷՎԷՐՎԵՐ, *va.* Ժողովի կանչել, զուսարել.

Convolute ԷՎԷՐՎԵՐՎԵՐ, -ted, ԷՎՎ. *a.* Գտտաւում, զարտուն.

Convolution, *s.* Գտտաւում.

Convolve ԷՎԷՐՎԵՐՎԵՐ, Փառնուիլ.

Convolutus ԿՆԷԼՎՈՒՄ (ս. (pl.-vuli ԿՆ), Գեղձ, պատուակեռ:

Convoy ԿՆԷՎՅ (տ), օճ. Ուղեկցիլ; պաշտպանել: = ԿՆԷՎՅ, Տ. Ուղեկցուձիւն, պաշտպանուձիւն; (վաճառանաւուց) պաշտպան տորիլ; վաճառանաւոր:

Convulse ԿՆԷԼՎ (տ), օճ. Տրնցել, շարժել: **Convulsion** ԿՆԷԼՎՆԸ, Տ. Դողերահարուձիւն, լորցք ԲԻ; ցնցում, կծկում; շփոթ: **-sive, -sionary** ԿՆԷԼՎԻԷ, -ԷԼՎՆԻԷ, օճ. Տնցական, կծկող:

Cony ԿՆԷՎ, Տ. ձագար:

Coop ԿՆԷ (տ), օճ. Մնջել (աղանկի):

Cook ԿՆԷԿ (տ), օճ. Եփել: = տ. Կերակուր պատրաստել: = Տ. Խոհարար: **-ery** ԿՆԷԿԷՐԻ, Տ. Խոհարարուձիւն; կերակրողէնք:

Cooky ԿՆԷԿԻ, Տ. Բիթ մը:

Cool ԿՆԷԼ (տ), օճ. Գաղչ; պազուկ; զովարար; պազարիւն; անյօժար, անհող: = Տ. Ձովուձիւն, օճ. Ձովացնել, զովանալ, բարեխառնել: **-headed**, Հանդարտ: **-er** ԿՆԷԼԷՐ, Ձովացուցիլ, Խուլցնող; պաղեցնելու աման: **-ly**, օճ. Տեսողէն: **-ness**, Տ. Տեսուձիւն, զովուձիւն, անարբերուձիւն:

Collie, Cooly ԿՆԷԼՎԻ, Տ. Մշակ:

Coom ԿՆԷՎ, Տ. (Կառանխի) սնեցած ճարպ; ծխանի մուր, ունջ:

Coom ԿՆԷՎ, Տ. Քուռ, (4 զրիւ):

Coomb ԿՆԷՎ, Տ. Հեղեղաս, ծոր:

Coop ԿՆԷԿ (տ), Տ. Տակառ; հաւի վանդակ: = օճ. Վանդակել, արգիլել:

Copper ԿՆԷԿԷՐ, Տ. Տակառագործ: = օճ. Տակառ շինել: **-age** ԿՆԷԿԷՐԷՎ, Տակառագործի իսանուձ: վարձք; տակառագործուձ:

Cooperate ԿՆԷԿԷՐԵՐ, տ. Գործակցիլ, օգնել: **-tion** ԿՆԷԿԷՐԻ, Տ. Գործակցուձիւն: **-tive** ԿՆԷԿԷՐԻԷ, օճ. Գործակցական, շահակցական:

tor ԿՆԷԿԷՐ, Տ. Գործակցիլ. [Միւն:

Coopery, Տ. Տակառագործու:

Coordinate ԿՆԷԿԷՐԵՐ, Տ. Պաշտօնակցիլ, պատճենակցիլ, = օճ. Համագտակել; ներդաշնակել: = Տ. Համակարգ զիծ Ի. **-ly** ԿՆԷԿԷՐԻԷ, օճ. Համադաս:

Coordination ԿՆԷԿԷՐԵՐԻ, Տ. Համակարգում; զատուրուձիւն: **-tive**, օճ. Շարակարգ +:

Coot ԿՆԷԿ, Տ. Փարվար, կերկեր անդրդ գուշու; թխմար:

Cop ԿՆԷԿ, Տ. Կծիկ, կարծ:

Copaiba, **-va** ԿՆԷԿԷՐԻԷ, **-fite** ԿՆԷԿԷՐԻԷ, Տ. Կոպայնի ծառ:

Copal ԿՆԷԿԷԼ, Տ. Ռեսին մը:

Coparcenary ԿՆԷԿԷՐԻԷՐԻԷ, Տ. Ժառանգակցուձիւն:

Copartner ԿՆԷԿԷՐԵՐԻ, Տ. Ընկեր: **-ship**, Տ. Ընկերակցուձիւն:

Cope ԿՆԷԿ (տ), Տ. Գլխարկ, փակեղ; ձեղուն, կամար (երկնի); նափար; ծնուջատ: = օճ. Հակառակիլ, միտիլ: [Կոպերնիկեան:

Copernican ԿՆԷԿԷՐԻԷԻԷ, օճ.

Copier ԿՆԷԿԷՐԻԷ, Տ. Օրինակող:

Coping ԿՆԷԿԷՐԻԷ, Տ. Ծածկոյթ թիւի, որ էւ **Copeston**:

Copious ԿՆԷԿԷՐԻԷ, օճ. Ճոխ, առատ, զեղուն: **-ly**, օճ. Ճոխարար: **-ness**, Տ. Լիութիւն:

Copper ԿՆԷԿԷՐԻԷ (տ), Տ. Պղինձ; կաճապ; պղնձագրամ, փող: = օճ. Պղնձել: —plate, Պղնձի տախտակ:

smith. Պղնձագործ: **-work**. Մասանորդ Ի. **-ish**, օճ. Պղնձային, գոյն:

Copperas ԿՆԷԿԷՐԻԷ, Տ. Արջասպ:

Coppery ԿՆԷԿԷՐԻԷԻԷ, օճ. Պղնձախառն, պղնձադոյն:

Coppice ԿՆԷԿԷՐԻԷ, **Copse**

ԿՆԷԿԷՐԻԷ, Տ. Պզտի անտառ, պուրակ:

Coprolite, Տ. Աղբար երկ:

Copt ԿՆԷԿԷՐԻԷ, Տ. Խպտիլ:

Copula ԿՆԷԿԷՐԻԷԻԷ, Տ. Կապ Իր:

Copulate +բ-: va. Միացնել:

Copulation +բ-ի-ն-ի-չ-լ-ն, s. Զուգաւորութիւն: -նիւ, -տօր -րէր, a. Բաղճիւնական:

Copy +բ-ի(ր), s. Պատճէն, օրինակ; բնագիր; ձեռագիր արդ; զաղարար; սկզբնասիւյ, նմանութիւն: = va. Պատճէն հանել, օրինակել; նմանցնել: -book, Օրինագիր, սեռակ: -hold, Հողային իրաւունք ինչ յնկզիս. Copying-press, Ընդօրինակութեան մասնու:

Copyist +բ-ի-տ, s. Ընդօրինակող:

Copyright +բ-ի-ր-տ, s. Իրաւունք հրատարակչին: = a. Իրաւունքը վերականգնել:

Coquet +ո-ի-տ, va. Թծնիլ, պչրիլ: -ry -ի-ն, s. Չրանք, նազանք:

Coquette s. Չրող, քծնող:

Coquettish -ի-տ-ի-ն, Չրատէր:

Coracle, s. Գաշնպատ նաւակ:

Coracid s. Արշաւակառուց ր-տ:

Coral +բ-ի-ւ, s. Բուս. -line -ի-ն, a. Բուսային: = s. Ծամ ծոգային բ-: մամա արուս: -loid, -loidal -լ-ո-տ-ի-ւ, a. Բուսածն:

Corb +բ-ո, s. Ածխակողով; կողովածն է. [նակ:

Corban +բ-ի-ն, s. Գանձու:

Corbell, -bel s. Գողովածն է:

Corb +բ-ո, s. Զուան, պարան, լար; 128 խորանարդ օսնոց փայտի չափ մը: = va. Զուանով կապել; (ծախելու համար) դիրել: -age +բ-ի-ն, s. Զուաննդէնք:

Cordate, -ted a. Մրսածն բ-:

Cordelier +բ-ու-ն-ի-տ, s. Փրան. կիսկիան կուսանք, պարանաւորք: կասաղի ժազպէն ր-ւ: -Here +բ-ու-ն-ի-տ, s. Միտարս Սաշկիանակ:

Coridal +բ-ի-ն-ի-ւ-մ +բ-ի-ւ, a. Գանձոգին, սիրալիւ: կազդուրիլ (դիզ), -ity +բ-ի-ն-ի-տ, s.

Մեծմուծ. -ness, Գանձոգին սէր: **Cordon** +բ-ո-ն-ի-տ, -ո-ն, s. Ժապակէն (պատուանշան): պակի է; շղթայ (զօրայ):

Cordovan -ո-ն-ի-ւ, **Cordwain** +բ-ու-ն-ի-տ, s. Սեկ, պանթրենի Ս-չ:

Corduroy +բ-ու-ն-ի-տ, s. Քանձր կտաւ: [կալկար:

Cordwainer +բ-ու-ն-ի-տ, s. Կոշ:

Core +բ-ո(ր), s. Միջուկ (պստոց), կոշան; ուռ, շարու: զանգուած: = va. Սեկել, պակիել: [նակից:

Correspondent, s. Անդաստա:

Coriander +բ-ի-ն-ի-տ, s. Փինձ:

Corinthian +բ-ի-ն-ի-տ, a. Գորնական (կարգ) է:

Cork +բ-ո(ր), s. Իրց, սունկ: = va. Իցել, սնկել: -jacket, Սուգարգել բանկոն: -serew, Իցան. [նի):

Corked +բ-ո(ր), a. Կանկանաձ (զի-ն):

Corky +բ-ի-ն, a. Կնկանման:

Cormorant +բ-ի-ն-ի-տ, s. Զրագուս; շատալիւր ծուսայ:

Corn +բ-ո(ր), s. Հաս, կուս (ցորենի): արձիք, ցորեն; կոշոսից նատու: = va. (Միսը) աղել; հասաւորել; վարսակ կերցնել;

Corn +բ-ո(ր), s. Հաս, կուս (ցորենի): արձիք, ցորեն; կոշոսից նատու: = va. (Միսը) աղել; հասաւորել; վարսակ կերցնել;

Corn +բ-ո(ր), s. Հաս, կուս (ցորենի): արձիք, ցորեն; կոշոսից նատու: = va. (Միսը) աղել; հասաւորել; վարսակ կերցնել;

Corn +բ-ո(ր), s. Հաս, կուս (ցորենի): արձիք, ցորեն; կոշոսից նատու: = va. (Միսը) աղել; հասաւորել; վարսակ կերցնել;

Corn +բ-ո(ր), s. Հաս, կուս (ցորենի): արձիք, ցորեն; կոշոսից նատու: = va. (Միսը) աղել; հասաւորել; վարսակ կերցնել;

Corn +բ-ո(ր), s. Հաս, կուս (ցորենի): արձիք, ցորեն; կոշոսից նատու: = va. (Միսը) աղել; հասաւորել; վարսակ կերցնել;

Corn +բ-ո(ր), s. Հաս, կուս (ցորենի): արձիք, ցորեն; կոշոսից նատու: = va. (Միսը) աղել; հասաւորել; վարսակ կերցնել;

Corn +բ-ո(ր), s. Հաս, կուս (ցորենի): արձիք, ցորեն; կոշոսից նատու: = va. (Միսը) աղել; հասաւորել; վարսակ կերցնել;

Corn +բ-ո(ր), s. Հաս, կուս (ցորենի): արձիք, ցորեն; կոշոսից նատու: = va. (Միսը) աղել; հասաւորել; վարսակ կերցնել;

Corn +բ-ո(ր), s. Հաս, կուս (ցորենի): արձիք, ցորեն; կոշոսից նատու: = va. (Միսը) աղել; հասաւորել; վարսակ կերցնել;

Corn +բ-ո(ր), s. Հաս, կուս (ցորենի): արձիք, ցորեն; կոշոսից նատու: = va. (Միսը) աղել; հասաւորել; վարսակ կերցնել;

Corn +բ-ո(ր), s. Հաս, կուս (ցորենի): արձիք, ցորեն; կոշոսից նատու: = va. (Միսը) աղել; հասաւորել; վարսակ կերցնել;

Corn +բ-ո(ր), s. Հաս, կուս (ցորենի): արձիք, ցորեն; կոշոսից նատու: = va. (Միսը) աղել; հասաւորել; վարսակ կերցնել;

Corn +բ-ո(ր), s. Հաս, կուս (ցորենի): արձիք, ցորեն; կոշոսից նատու: = va. (Միսը) աղել; հասաւորել; վարսակ կերցնել;

Corn +բ-ո(ր), s. Հաս, կուս (ցորենի): արձիք, ցորեն; կոշոսից նատու: = va. (Միսը) աղել; հասաւորել; վարսակ կերցնել;

Corn +բ-ո(ր), s. Հաս, կուս (ցորենի): արձիք, ցորեն; կոշոսից նատու: = va. (Միսը) աղել; հասաւորել; վարսակ կերցնել;

Corn +բ-ո(ր), s. Հաս, կուս (ցորենի): արձիք, ցորեն; կոշոսից նատու: = va. (Միսը) աղել; հասաւորել; վարսակ կերցնել;

Corn +բ-ո(ր), s. Հաս, կուս (ցորենի): արձիք, ցորեն; կոշոսից նատու: = va. (Միսը) աղել; հասաւորել; վարսակ կերցնել;

Cornelian s. Սարգիս (բար):
Corneous ձիւ, եղջերածան:
Corner +րձիւ(ր), s. Անկիւն:
 =a. Անկիւնը հոգի; դժուարու-
 թեանց մէջ ձգել; (արժեճողի) ժողով; մեծերէ; -stone, Անկիւնի
 բար: -wise, Խաչածու:
Cornet +րձիւ, s. եղջերափող,
 քոչակիր (հեծելոց); Պղծէ զակի
 -a-piston, Առուրափող. [Պիւն:
Cornetcy +րձիւ, Իրոչակրու-
Cornice +րձիւ, s. Բիւ թ:
Cornigerous a. եղջերաւար:
Cornish +րձիւ, a. Բորնուոյ.
 ցոց (զաւառարարաւ) Ա-
Cornucopia +րձիւ-+բիւ, s.
 s. (pl. -piz -բի) Անսղեղցիւր:
Cornute, -ted +րձիւ-+ր, +րձի-
 ր-+ր, a. եղջերածու:
Corny +րձիւ, a. Յարնաբեր;
 ցորեան շիւտած (կասկաջու),
 եղջերածան, կարծր:
Cornwall +րձիւ-+ա-լիւ, s.
 Գաակ, շափրակ Բ-
Corollary +րձիւ, s. Գաակ՝
 կեփրանից, հետեւումիւն. -late,
 -lated, a. Գաակածու:
Corona +րձիւ, s. (pl. -na ձի)
 Գաակ Գ; գրսի կողմ (ակրայի);
 բակ, կալ -+ր; պսակիկ (ծաղկանց):
Coronal, s. ձակի ոսկր; Խազ,
 պսակ; =a Թաշի; զսպանի:
Coronary +րձիւ, a. Թա-
 շային. =s. Կարծուկր (ծիւ):
Coronation +րձիւ, s. Թա-
 շաղրումիւն. [Պեանց ընկից:
Coroner +րձիւ, s. Սպանու-
Coronet +րձիւ, s. (Ազնուա-
 կանաց)Պազ; պսակ (կնդակի ծիւ):
Coronoid, +րձիւ, a. Կոցածու:
Corporal +րձիւ, s. Տաս-
 նակեռ; =a. Երևանական, մարմն-
 ղէն. մարմնաւոր. -ity, s. Երևան-
 կանութիւն, մարմնաւորութիւն:

-ly, ad. Ըստ մարմնոյ.
Corporate +րձիւ, a. Հաս-
 տանալ, միացեալ; միասնութիւն:
Corporation +րձիւ, s. Միա-
 քանութիւն, ընկերութիւն. -tor
 -րձիւ, s. Ընկերութեան անդամ
Corporeal +րձիւ, a. մարմ-
 նաւոր. -ist, s. Երևանապաշտ. -ity,
 s. մարմնականութիւն. -ly, ad.
 Ըստ մարմնոյ. [Պականութիւն:
Corporeity +րձիւ, s. Երև-
Corposant s. Ս. Երկրի հուր:
Corps +րձիւ, pl. +րձիւ, մարմին:
Corps +րձիւ, pl. +րձիւ, մարմին:
d'armée +րձիւ, s. Բանակ:
Corpse +րձիւ, s. Դիակ:
Corpulence, -cy +րձիւ-լիւ, s.
 Կիրումիւն. -lent -լիւ, a. Կիր-
Corpus Christii +րձիւ-լիւ, s. Կրի-
 ան, s. Տոն Ս. Հարութեան:
Corpuscle, -cule +րձիւ-լիւ, -
 էրձիւ-լիւ, s. Եւանակալ, հիւլէ -
ocular, -larian +րձիւ-լիւ-լիւ,
 -լիւ-լիւ, a. Հիւլէական:
Corradiate +րձիւ-լիւ, va.
 (ձառագայիլ) կեդրոնացնել:
Corral +րձիւ, s. Բակ. =
 +րձիւ, va. (Փարսիլը) փակել:
Correct +րձիւ, a. Ուղիղ,
 ճիշդ, անխալ; =va. Մրազեղ,
 ուղղիլ; խառնել, պատժել; մեղ-
 մել, փոխել. -ness, s. ճշդութիւն:
 -ly, ad. Անխալ, ճշգրիտ:
Correction +րձիւ, s. Մրա-
 զումիւն; խառն, պատժ, բարե-
 խառնում. House of—, Զգաստ-
 րան. I speak under—, Ե՛մ է չեմ
 սխալիլ. -al, -rective, a.
Correlate +րձիւ, va. Ա-
 ունչումիւն ունենալ. -tion -լիւ-
 լիւ, s. Անչումիւն; արերու -ative
 +րձիւ-լիւ, a. Յարնական:
Correspond +րձիւ-լիւ-լիւ, va.
 Համապատասխանել; հարգողակ-
 ցիլ, Պղծականցիլ:

Correspondence, -cy Ինքն- շնի, s. Հարդրակցութ. Կրթական- գուծ; Ծանականի; յարաբերութ.

Correspondent Ինքն- շնի, a. Համապատասխան, պատշաճ; = s. Թղթակից; -ly, -dingly, ad. Պատշաճօրէն. [a Համեմատ.]

Corresponsive Կարգ- շնի, a. Կարգապատասխան

Corridor s. Փող, նրբանցք.

Corrigendum Կարգ- շնի, a. Սղ- շնի (pl. -genda Կարգ- շնի) Վրիպակ:

Corrigible Կարգ- շնի, a. Սղ- շնի; պատճելի, -ness, s.

Corrival Կարգ- շնի, a. Մրցակից.

Corroborant Կարգ- շնի, a. Զորացուցիչ (ղեղ).

Corroborate Կարգ- շնի, va. Հա- ւաստել. ոյժ տալ, -tion Կարգ- շնի, s. Հաստատելը; գորացուցիչ; - tive, -tory a Զորացուցիչ (ղեղ).

Corrode Կարգ- շնի, va. Ուսել, կրծել; մաշել. **Corrodent** Կար- շնի, va. Ուսող, մաշիչ.

Corrodible, -rosible Կարգ- շնի, a. Մաշելի, կրծելի. [մաշում.]

Corrosion Կարգ- շնի, s. Ուսելը.

Corrosive Կարգ- շնի, a. Մաշիչ, փողողիչ; -ness, s. Կծումը.

Corrugate Կարգ- շնի, a. Խորշոմիչ.

Corrugate Կարգ- շնի, va. Կծումել, պոսել; = a. Խորշոմնայ, -tion Կարգ- շնի, s. Խորշոմ, պոսում.

Corrupt Կարգ- շնի, va. Եղծա- նել, խանգարել, աւրել; զրկել ան- նել; ազաւաղել; = va. Աւրուիլ; = a. Ազաւաղանայ, աւրուած, չար, մոլի; կաւաւարոյժ; -ness, s. Ա- պականւածութիւն: Եղծում.

Corruptible Կարգ- շնի, a. Ապականացու, եղծանելի; = s. Երկրաւոր մարմին; -ness Կարգ- շնի, s. Ապականացուածութիւն; -tibly, ad. Եղծելի փերպօք.

Corruption Կարգ- շնի, s. Ապ- կանւածութիւն, եղծում, խանգարում; նեխումութիւն, փուս, խաւած մար- մին; ժառանգարկում էր: -tive Կարգ- շնի, a. Ապականիչ, չար.

Corsage Կարգ- շնի, s. Սեղմորան, չիպի foruk.

Corset Կարգ- շնի, s. Սեղմորան, չիպի foruk.

Corsair Կարգ- շնի, s. Ենդարհէն գուրամ; ասպասակի նաւ.

Corse Կարգ- շնի, s. Դի, դիակ.

Corselet Կարգ- շնի, s. Լանջա- պանակ, գրահ; (միջափ) լանջ.

Cortège Կարգ- շնի, s. Ի պատիւ ուղեկիցք, շրջափեր, [բան (Ապ.)]

Cortes Կարգ- շնի, s. Խորհրդա- **Cortex** s. Կեղև, պատեան.

Cortical a. Կեղևի, արտաքին.

Corticate, -ted, a. Կեղևաւային.

Corticiform, a. Կեղևաձեւ.

Corticose, -cons, a. Կեղևաւային.

Corandum, s. Փայլելիկարաւ.

Coruscant Կարգ- շնի, Եղծողան.

Coruscate Կարգ- շնի, va. Փայ- լասակել, շողողել; -tion Կարգ- շնի, s. Փայլում, շողում.

Corvet Կարգ- շնի, -vette Կարգ- շնի, s. Միայակ նաւ.

Corvine Կարգ- շնի, a. Ազաւաղի.

Corybant Կարգ- շնի, (pl. -tes Կիբիկան րուսմ -ե, a. Կարաղի.

Corymb Կարգ- շնի, s. Փնջածն ծաղիկ; -ose Կարգ- շնի, a. Մաղկողկոյզ.

Corypheus Կարգ- շնի, s. Գար- աւառ, գասապն; [կից Կ.

Cosecant Կարգ- շնի, s. Հասարկող.

Cosely, -sily, See **Cosy**.

Cosine Կարգ- շնի, Համաձոց Կ.

Cosmetic, al Կարգ- շնի, a. Կեղև- կացեղ s. Զարգացեղ, գեղաղեղ; **Cosmic**, -al Կարգ- շնի, a. Տի- եփրակած; ժայռայնական; **Cosmogony** Կարգ- շնի, a. Աշ- րար անգործութիւն; -gonist, s. **Cosmography** Կարգ- շնի, s. Կարգ- շնի

Cosmology +ու՛մբ՛ն, s. Տիեզերագիտութիւն; Տիեզերաբանութիւն.
Cosmoplastic, +ու՛մբ՛ն-դէմ, s. Տիեզերականութիւն.
Cosmopolitan, -polite +ու՛մբ՛ն, s. Բոլորեւորացի. a. Աշխարհաբարբաղի. [Տիեզերացոյց].
Cosmorama +ու՛մբ՛ն, s.
Cosmos +ու՛մբ՛ն, s. Տիեզերք.
Cosset +ու՛մբ՛ն, s. Կանոնակ. = va. Գոռել, սիրել, շոյել.
Cost +ու՛մբ՛ն, s. Ծախք, գին, վարձ, փոխարէն; տոյժ, վնաս; = va. (Cost, Costing) Արժեք, գին ունենալ; թել ըլլալ, սուղի նստիլ.
Costal +ու՛մբ՛ն, a. Կողական.
Costard +ու՛մբ՛ն, s. Խոշոր խնձոր; գլուխ. — monger, or Coster monger, Պողպանաւ.
Costive +ու՛մբ՛ն, a. Պնդեցնող. -ness, s. Պնդութիւն փոքի.
Costliness, s. Աղուծիւն.
Costly +ու՛մբ՛ն, a. Սուղ.
Costume +ու՛մբ՛ն, s. Ձեւ, սարագ.
Cosy +ու՛մբ՛ն, ad. Հանգստ.
Cot +ու՛մբ՛ն, **Cote** +ու՛մբ՛ն, s. Հիւղակ, սաղարար: գոմ, փարախ; մասի ցալի փակոյթ. **Cot**, **Cott** +ու՛մբ՛ն, s. Մահիճ, որհան.
Cotangent, s. Համաշօշափ Ի.
Cotemporaneous See **Contemporaneous**. [Կուծիւն].
Coterie +ու՛մբ՛ն, s. Ընկերշա.
Cotillon, -tillion +ու՛մբ՛ն, s. Վերջապար. [ճոյ].
Cotquean +ու՛մբ՛ն, s. Կնահա.
Cotswold +ու՛մբ՛ն, փարախ Ի.
Cottage +ու՛մբ՛ն, s. Ծակ, հիւղ. -tager, **Cotter** +ու՛մբ՛ն, Հիւղա.
Cotter, s. Փականք. [անակ].
Cotton +ու՛մբ՛ն, s. Բամպակ, = va. Բրդեխիլ; միանալ. -gin, +ու՛մբ՛ն, Բամպակի մերենայ. — grass, Կիզմոս, ջապչա. -plant, Բամպակնի:

կենի: velvet, Գարգ Թակիչ. -waste, Բամպակի մազմուր. -wood, Կնամպակի մր. -wool, Կուզոս բմակ.
Cottony +ու՛մբ՛ն, a. Թաւամազ, բրդոս; կակուղ.
Cotyledon +ու՛մբ՛ն, s. Բլլ-Թակ (սերմի). **Cotyledonous** +ու՛մբ՛ն, a. Բլլակաւոր.
Couch +ու՛մբ՛ն, vn. Ընկող-մանիլ, պառկիլ, հանգչիլ; պահ- ունըսիլ; ծնրադնել; ծռիլ, կրիլ. = va. Պառկեցնել, հանգչեցնել; առ- սայայտել, հնչել. = Անկողին; որչ; To—a cataract, Աչքին վարագոյրը պատել էք. -grass, Աջ պարզ.
Couchant +ու՛մբ՛ն, a. Պառ- կած; ընկողմանեալ (ստիւժ) Ի.
Coucher +ու՛մբ՛ն, s. Ակնարդժ.
Cougar +ու՛մբ՛ն, Կասուառիւծ.
Cough +ու՛մբ՛ն, Հազ. = առ-Հա- զալ, կուրծքը մարքիլ.
Could +ու՛մբ՛ն, imp. of **Can**, Կրնայի, կրնայիր, կրնար եւայլն. I couldn't see, Աչի կարող տեսնել.
Coulter +ու՛մբ՛ն, s. Ձեւիլ կիտեա.
Council +ու՛մբ՛ն, s. Ժողով, ատեան, -man, **Counciller** +ու՛մբ՛ն, Ժողովական, ժողովոյ անդամ. -chamber, Ատեանարան. Cabinet—, Նախարարաց խորհուղ.
Counsel +ու՛մբ՛ն, s. Խորհրդ- դակցութիւն, խորհուղ, խորհոս; որոշում; դիտում; ջասագոյ, փաստա- րան. || va. Խրատել, խորհուղ ապ. To hold a (Պարտեմիրը) լաւ պահել.
Counselor +ու՛մբ՛ն, s. Խրատ- ան; օրէնսգէտ; փաստաբան.
Count +ու՛մբ՛ն, va. Թուել, հաշուել; համարիլ. = vn. Համար- ուիլ, դասուիլ; կախեալ լինիլ; դասավարել, պաշտպանել. = s. Թուում, հաշիւ; զլխաւոր մաս ամբաստանութեան; դէմ վկայու- թիւն էք; կոմս. -palatine, Դասա- ւորապետ Գերմ.

Countenance +---՝ ԳԻՒՆ (Գ)
 Գէմք, կերպարանք, մոյն; շնորհ,
 հաճակունքիւն. = *va.* Քաջայտեի
 (հայուածքով) Out of—, Երկնոս,
 շիկնոս. To keep the—ըջօրէն կենալ:
Counter +---՝ ԴԵՐ, *s.* Հաշուող,
 համարակալ; զրամածն նշան;
 փող; հաշունետղան; ծնդնապա-
 ճուհան Ն-; լանջ ձիու; բարձրա-
 նուագ էր. = *a.* Հակառակ:

Counter +---՝ ԴԵՐ, *ad.* Իբրև
 ճանկի բառից սկիզբը գալով
 հակառակ նշանակութիւններուայ:

- act, *va.* Հակառակիլ, աւելի
- action, Հակառակութ. արգելք
- balance, *va.* Հակակշռել
- brace -դէր, *s.* Հակազօտի Ն-
- buff -դէք(Գ), *va.* Յետ մղել
- change -դէք, *va.* Փոխանակել
- charm -չար, *va.* Հակաճովել
- check -չէ, *s.* Արգելք, խոչ
- current, *s.* Հակահոսանք
- deed, *s.* Փայտի յեպար էր
- draw Դ-ի, *va.* Ծայրահանել
- evidence, *s.* Հակավկայութ.
- feit -ֆէր, *va.* Կանանցնել, կեղծել
- feiter -ֆէր, *s.* Իրամաննեզ
- guard, *s.* Նախապառուար -իք
- indication, *s.* Հակացուցութ.
- irritate, *va.* Հակազգուել
- jumper, Խանութպանի մանչ
- mand, -ման, *s.* Հակահրաման
- march, *s.* Հակաշարժում-դէր
- mark, *s.* Երկրորդ դրոշմ (կա-
 պոցի); սահնիշ (ձիու ակուայի)
- mine, *s.* Հնդդիմափորական
- motion, *s.* Հակաշարժում
- pane, -point, *s.* Վերմակ
- part, *s.* Օրինակ, նմանութիւն;

հակամաս էր
 -plea, *s.* Իմաստասխան Գ-ի
 -point, *s.* Նուագագրութիւն
 -poise, *va.* Հակակշռել = *s.*
 Հակակշռ, հակակայ ծանրոց:

- poison, *s.* Թունաճար
- proof, *s.* Հակծրագիր էր-լենի
- prove, Բ-ի-Ն, Հակափորձ հա-
- revolution, Հակայեղաշրջում
- scarp -սար, *s.* Առլիքի -իք
- sign -սի, *va.* Աւստագրել
- sink -սիք, *va.* Ծակը մեծցնել
- stroke, *s.* Հակահարում
- sway, *s.* Հակազդեցութիւն
- tenor, -տէր, *s.* Մեծագիր
- tide, *s.* Հակախաղացութիւն
- timber, *s.* Դիմարկ սեծան
- vail -վալ, *va.* Հակակշռել
- vallation, *s.* Փոսուղակիշ -իք
- view -վիւ, *s.* Հակախորհուրդ

Countess +---՝ ԿԻՆ, Գոմարհի
Counting-house, -room, *s.*
 Հաշունետն. գրասենակ [ճար

Countless +---՝ ԿՆԻ, Անհա-

Countrified +ՇՆ՝ ԿԻՒՄ, *a.*
 Երնական, զեղջուկ:

Country +ՇՆ՝ ԿԻՆ, *s.* Գաւառ;
 երկիր, հայրենիք; գիւղ; գաւա-
 ռացի (քնակից); երդուել էր =
a. Երնական; կոպիտ, զգէտ. In
 the — Գիւղը. Native — Հայրենի
 երկիր -box -բօք, -seat, Գիւղի տուն
 -dance, Հակապար -man, Գաւա-
 ռացի; սեղացի; հայրենակից;
 զիւղանակի -woman, Գիւղացի
 կին -seat, Ամարանոց:

County +---՝ ԿԻՆ, *s.* Նահանգ;
 -corporate, Անկախ նահանգ -court,
 Նահանգային ատեան -palatine,
 Աւանձնշնորհեալ նահանգ -town,
 Կեդրոն նահանգի:

Coupé +---՝ ԿԻՆ, *s.* Կիսակտր:

Couple +ՇՆ՝ Լ (Գ) *s.* Զույգ, կըր-
 կին; ամուսն, լծակիցք. = *va.* Զու-
 գիլ: լծակ-կապից: ամուսնացնել:

= *va.* Մեծաւորիլ. [երկօղ:

Couplet +ՇՆ՝ ԿՆԻ, *s.* Տուն (սաղի)

Coupling +ՇՆ՝ Լ, *s.* Մեծա-
 ւորութ. արգելք զօղ, շղթայ:

Coupon +--ի-լ, s. Կարօն.
Courage +բ-ի-թ, s. Բարձունք
 արիւնքիւն, զսահունք.խրատոյս:
Courageous -ե-ւ, a Բարձունքի.
 անգինի: -ly, ad. Բարձրար.
 -ness, s. Բարձրելիւն.

Courant, to +--բ-ի-թ, -ա-ի-թ, s. Ցամապար: լրագիր: [զակ.]
Courier +--ի-ի-թ, s. Սուրհան.

Course +բ-ի-թ, s. Ընծացք, զնացք, արշաւանք; միջոց, ճանապարհ, սպարէզ; ղեղդում; կարգ. շարք; կենդանի, վարք; քարաշար; սեղանի սպաս; pl. Դաշտան = Աշտան, վազել. հալածել, որսալ; վազանել. In—, Կարգաւ. In due—, Ցարձար Ցամապարհիւն. Of course, Բնականաբար, անսարկայոյս: To walk over the— Կիրաւ յաղկել.

Courser +բ-ի-թ, s. Արշաւազ, որսաղդ; նժոյզ.

Court +բ-ի-թ, s. Բակ, զաւիթ; պալատ; պալատականք; արքունիք; մեծարանք, բժիշք; ասեան, դասարան; ժողովականք; պաշտօնեայք; pl. Սրբարան, ժամ. = va. Մեծարել, փաղարշել; դարպաս ընել, բժնիլ; Civil—, —Criminal—, Իրաւադաս, եղեռնադաս ասեան. — of Queen's Bench, Նախագաս ասեան (ի Լոնտոն). — of Chancery, Գերագոյն ասեան էր.— of Justice, Դասարան. The — of France, Գաղիոյ արքունիքը. To bring into—, Դաստատանքիւն: card, Գասկերաւոր խաղաքարս. -day, Ժողովի օր. -dress, -fashion, Գալաթի հանդերձ. -hand, Գաշտանական ոճ գիր. -house, Արարունքեան պալատ. -Martial +բ-ի-թ, Զինուորական ասեան. -plaster, Մեղդուտի խարան. -yard, Գաւիթ, բակ.

Courteous +բ-ի-թ, a. Բարեկիթ, ազնիւ, ճարգալճարի-ly,

ad. -ness, s. [պոռնիկ.]

Courtesan +բ-ի-թ, s. Գերձ
Courtesy +բ-ի-թ, s. Բարձրարձարունքիւն, ազնուունքիւն = +բ-ի-թ, s. Ընտրանքի ձեւեր. = տ. Ծնարդել, ողջունել.

Courtier +բ-ի-թ, s. Գալատեան, զրանիկ, բարեկիրք.

Courtly +բ-ի-թ, a. Գալատեան, ազնիւ; շողորմ. -liness, s.

Courtship +բ-ի-թ, s. Փաղարշանք; սիրարանունքիւն.

Cousin +բ-ի-թ, s. Զօրեղբորդի, մօրեղբորդի, հօրաքեռորդի եւ այլն; զարմուհի, տղամուսնի, զարմիկ, ւազական. -german, եղբորդի եւյն. My—, Իմ տղամուսնի (Պազաւորէն ազուականաց կ'ըսուի).
Cove +թ, s. Ծոցիկ, խորշիկ; ապաւէն; մարդ, մանչ. = va. Գաւար նետել.

Covenant +բ-ի-թ, s. Ախտ, դաշնադրութիւն; պայմանագիր; դաշինք. = տ. Ախտ դաշինք զնել; պայմանագրել; խոստանալ. -er, -or +բ-ի-թ, s. Գալատեանգիր.

Coventry +բ-ի-թ, s. To send to—, Մեկուսացնել.

Cover +բ-ի-թ, va. Գատել, ծածկել; թուխ նստիլ; պահել; սքողել, պահպանել, պաշտպանել; սրբառուիլ, բաւել; զուգարուիլ. = s. Ծածկոյթ, խուփ, կախարհիչ; զիմակ, քող, պատուակ: կողմ(գրքի); ապաւէն, թաւուք; պաշտպանութիւն; սեղանի սպասք, սրբոց.
Covered +բ-ի-թ, p. a. Ծածկուած, Պազուն. — way Ծածուկ ճամբայ —ի. [ճակ.]

Covert +բ-ի-թ, a. Ծածկուած, գաղտնի, պահպանեալ. = s. Ապաւէն; Թաւուք. -baron, Անուսացեալիւն. -ly, Բարձունք, ծածուկ

Couverture ԷՇԷՐԷՐ, Տ. Պաշտպանութ. ծածկողութ; անուանութ.

Covet ԷՇԷՐ, ՎԱ. Ծանկալ, տենջալ, տփալ. -able, Ա. Ծանկալի-iveness ԷՇԷՆ, Տ. Ընչասիրութիւն.

Covetous ԷՇԷՐԷՐ, Ա. Ծանկացող, կծծի, ընչասէր. -ly, Ա. Ընչասիրութեամբ, անծկանօր. -ness, Տ. Ընչասիրութիւն, արգահութիւն.

Covey ԷՇԷՆ, Տ. Բխամայր, կուրդ; Խռչնէրամ, պիլիլ; խուճը.

Covin ԷՇԷՆ, Տ. (Երրորդ մը խաբելու) դատարութիւն. -ons, ԷՇԷՆ. Ա. Խաբէական, անհամես.

Coving ԷՇԷՆ, Տ. Գամարածգում.

Cow ԷՇԷՆ, Տ. (pl. Cows ԷՇԷՆ-Ն, old pl. Kine ԷՇԷՆ) Կով. = ՎԱ. Վարացնել, արարեկել. -bane, Զրային մոլեխիկ. -berry, Լապալասի. -bird, bundling, Կեռնեխ, սաբիկ Ամերիկեան. -burner, Կովակէզ, եզնուռոյց. -boy, -herd, կովարած. -catcher, Խրախիսկ ԷՇ. -hide, Արջառնեխ; մտակ. = ՎԱ. Մտակել, ծեծել. -keeper, Կովարոյծ. -lungwort, Խռնդոս. -parsley, -weed, Կլանխոս. -parsnip, Արջամագիլ. -pox, Կովու պիսակ. -slip, Գարնանարեւ, կովացնուկ. -tree, Կաննածառ.

Coward ԷՇԷՆ-ԷՐԷՐ, Տ. Երկոս, վախկոս; վառողի. -ice ԷՇԷՆ-ԷՐԷՐ. -liness, Տ. Երկոսութիւն, վառարտութիւն. -ly, Ա. Վախկոս, վառ; երկոսութեամբ. [կծկիլ, զողալ.

Cower ԷՇԷՆ-ԷՐԷՐ(Վ), ՎՆ. Վախել.

Cowl Տ. Փակեղ; ծխանի զուլա.

Cowry ԷՇԷՆ-ԷՐ, Տ. Ինցեղամ.

Coxalgia Տ. Երանացառութիւն.

Coxcomb ԷՇԷՆ-ԷՐԷՐ, Տ. Յիմառութեան զգակ, գառագան; զառան; յիմար, իմար; ձապաւար ԷՇ. -ical, -comical, ԷՇԷՆ-ԷՐԷՐ. -ty, ԷՇԷՆ-ԷՐԷՐ, Տ. Մտառութիւն.

Coy ԷՇԷՆ, Տ. Գարկեշտ, ամօժխած. -ish, -ly, Ա. Գարկեշտօրէն.

Cox ԷՇԷՆ, ՎԱ. Կոճառ. **Constable**

Coxen ԷՇԷՆ, ՎԱ. Խաբիլ, նենգիլ. -age ԷՇԷՆ-ԷՐԷՐ, Տ. Խաբութիւն. -er ԷՇԷՆ-ԷՐ, Տ. Ենչգաւոր.

Coxily ԷՇԷՆ-ԷՐ ԱԸ. Լանգիտ.

Cozy ԷՇԷՆ, Ա. Լանգիտ.

Crab ԷՇԷՆ, Տ. Ինչպիտոս; վերամարծ, բերնարած մերկանայ. -apple, -tree, Վայրի խնձոր. -eater, Կարմարդ ԷՇ. -house, Յայրջիլ.

Crabbed ԷՇԷՆ-ԷՐԷՐ, Տ. Իրճոտ, կոշ, Խճու. -ly, Ա. Իրճ.

Crack ԷՇԷՆ(Վ), ՎԱ. Զնդրել, ճարճանցնել, կոտրել, ճաճեցնել; ճզվել. = ՎՆ. Զաճիլ, ճեղրուիլ, ճարճանցնել; մեծարանել. = Տ. Զնդր, ճայճիւն; ճաճուր; ինչպարութիւն. = Ա. Ամենաընտիր. -brained, Յիմար, բախուկ.

Cracker ԷՇԷՆ-ԷՐ, Տ. Կոտրիլ; պայճուցիկ բարձրէշտ, պայճակ բարձրէշտ; մեծարան; բլիթ.

Crackle ԷՇԷՆ-ԷՐ, ՎՆ. Զարճանցնել.

Crackling, Տ. Ծառաչիւն; աղանձած միս, ապուխտ.

Cracknel ԷՇԷՆ-ԷՐ, Տ. Կսկուծ.

Cradle ԷՇԷՆ-ԷՐ, Տ. Որորոց; մանկութիւն; որայալալ (գերանդուր); զրոցակ Է. բեկածի տխտակ ԷՐ; բալիիր նաւու. = ՎԱ. Որորել, ծծցնել, սնուցանել; բաղել (մանգաղով). = ՎՆ. (Որորոցին մէջ) պառկիլ.

Craft ԷՇԷՆ, Տ. Արուեստ, ճարտութիւն; խորամանկութիւն; նաւ. Craftsman, ԷՇԷՆ-ԷՐԷՐ, Վարպէ, մերկնագէտ.

Crafty Ա. Խորամանկ. -liness, Տ. Խաբութիւն. **Crag** ԷՇԷՆ, Տ. Գառեխ. -gyed, -gye. Գառեխոս.

Crake ԷՇԷՆ, Տ. Խաղամարդ ԷՇ.

Cram ԿՐԻՐ (ր), va. Խնդիլ, յա-
գնիլ, յախացնել: քննութեան
պատրաստել: = տ. Յախանալ;
դասերը հարեւանցի կրկնել.

Crambo ԿՐԻՐՈՑ, s. Յանգախաղ:

Crampe ԿՐԻՐՔ (ք), s. Չափ, սահ-
ման: յողակապ ճիւղք: ջրաքա-
ռութիւն ք. = va. Կծկել, խափա-
նել, նեղել, յոգել. -fish, Թմբա-
ձուկ. -iron, Կռուակ, զօր. [ճեք:

Crampit s. Կռուակ սեւիտ ճիւղ:

Crampons ԿՐԻՐՆԵՆՆԷՆ, s.
Երկաթ ճանկ, բեռնաքարծ: Կրո. քա-
ղաճ (կոշկի) ք.

Crampy ԿՐԻՐԻ, a. Չլացաւուս:

Cranage, s. Անդուրդի վարծ:

Cranberry ԿՐԻՐՎԵՐԵՆ, s. Լեռ-
նեղէզ, հապալասի: [Ժամել:

Cranch ԿՐԻՐՆ, va. Ետաջոզվ

Crane ԿՐԻՐ, s. Կռուակ, խորդ;
անուար, խորդակ ք: Կր խո-
րդակ: սղոցածու. կէմպար ք.
= va. (Քեռ) վերցնել. = տ. Գլուխը
եւ կնիցնել, նայիլ: Երկչոս երեւի.
Crane's bill, Խորդնի ըբըր ք.

Craniology ԿՐԻՐԿՆԵՆՆԷՆ, -os-
copy ԿՐԻՐԿՆԵՆՆԷՆ, s. Գանկաքանու-
թիւն, զննութիւն. -meter, s. Գան-
կաչափ. -otomy, Գանկահատում:

Cranium ԿՐԻՐՆԵՆՆԷՆ, s. Գանկ:

Crank ԿՐԻՐԻ, s. Իռնասեղ, մա-
նիճ: որոտե ճանքա, մանուած:
բառախաղ: = a. Ծռուող (նալ):
կայառ, կարծի:

Crankle ԿՐԻՐԻՆԷՆ, va. Ծամսձուռել,
որ որ մորը ընել, = s. Պատուած,
որոուկ. **Cranny** ԿՐԻՐՆԷՆ, s. Ճեղք:
խոր, ծակ. = տ. Լերձասել:

Crape ԿՐԻՐՔ, s. Եղարշ. To wear
-Սոյ դանդերձ հագնիլ. [Շուայ:

Crapulent, -lous ԿՐԻՐՔ, ԿՐԻՐՔ

Crap ԿՐԻՐՔԻ, a. Եղարշանման:

Crash ԿՐԻՐՔ (ք), տ. Ետուայել,
ճնդալ. = va. Չախցախել. = s. Ետ-
ուայիւն, Թնդիւն: խոշոր կուռ:

Crass ԿՐԻՐ, a. Կոշո, Կանձի: =
itude, s. -ութիւն. -ment, s.
Լինս, զոնորդ (արեւան):

Cratch ԿՐԻՐ, s. Մտուր:

Crate ԿՐԻՐՔ, s. Սակառ:

Crater ԿՐԻՐՔԵՆ, s. Բառնարան
(հրաբխ), հրաբերան: -iform
ԿՐԻՐՔԵՆԻՐՔ, a. Սկահածու:

Craunch ԿՐԻՐՔ (ք), Ծամսձուռել:

Cravat ԿՐԻՐՔԻՐ, s. Փողկապ:

Crave ԿՐԻՐՔՆ (ք), va. Խնդել,
հայցել. [Երկչոս, վաստիս:

Craven ԿՐԻՐՔՆ, s. Գարեհալ:

Craw ԿՐԻՐՔՆ, s. Խածի զուրագ.
-fish, Crayfish, Կարձածուկ:

Crawl ԿՐԻՐՔՆ (ք), տ. Սողալ,
սողոսկիլ, սարդիլ: մարմինը փուռ
փուռ ըլլալ. = s. Սողում:

Crayon ԿՐԻՐՔՆ (ք), Կարկէզ գրիչ,
ծրագրիչ: (մաթառով) ծրագրի քառ-
չագ. = va. Մատիտել, սուրեւրգրել:

Crease ԿՐԻՐՔ, va. Խառնձակել.
շփոնցնել: խննդցնել. = s. Յի-
մարութիւն, յիմարական քաղձանք:

Crazy ԿՐԻՐՔՆ, a, Բախուկ, յի-
մար. -bone, Արմուկ. -ziness, s.
-zily, ad. [Շոնիչ, կոնիչ:

Creak ԿՐԻՐՔ (ք), տ. Ճննչել. = s.

Cream ԿՐԻՐՔ, s. Սեր գայմագ:
ազնուագոյն մասը, ծաղիկը. = va.
Կանիւն երեսը առնուլ: աղնի:
մասը ժողվել. = տ. Սեր կրակել.
-of tartar, Գինեփրփուր. -cheese,
Թարճ պանիր. [Սերանման:

Creamy ԿՐԻՐՔ, a. Սերայից:

Crease ԿՐԻՐՔ (ք), s. Ծալ, ծա-
լուածք. = va. Ծալել:

Creasote, s. Կրէնզող ք.

Create ԿՐԻՐՔԻՐ, va. Ստեղծել,
արարչագործել: յառաջ բերել,
հնարել, շինել, հաստատել:

Creation ԿՐԻՐՔՆԷՆ, s. Ստեղծա-
գործութիւն, արարչութիւն: գիւս.
հնարք: արարածք, սիեզերք:

Creative րէ:րէիւ, *a.* Արարչական; հնարիչ, *-ness*, *s.*

Creator րէիւրէր, *s.* Արարիչ:

Creature րէիւջ, *s.* Արարած, էակ, կենդանի; սիրական; ձեռական, պաշտպաննայ:

Credch րէիւ, *s.* Մանկանոց:

Credence րէիւրէիւ, *s.* Վստահութիւն, հաւատք; վկայագիր:

Credent րէիւր, *s.* Հաւատացող:

Credential րէիւ, *a.* Սպորտական. = *s.* Վկայագիր, ընծայագիր:

Credible րէիւիւ, *a.* Հաւատարմի. *-ness*, *-bility*, *s.* -ութիւն. *-dibly*, *ad.* Հաւատարմաւ:

Credit րէիւրէր, *s.* Հաւատք, վստահութիւն, հաճարում, պատիւ, համբաւ; վարկ է; պահանջի սիւնակ, մալք (առնորթ). = *va.* Հաւատայ; պահանջի կողմն անցնելի: To give—, Վստահի, վարկ քաննալ: Եր—, Ապրուիկ: Four month's—, Զորս ամիս պայմանագրամ: Letters of—, Վարկագիր: Pub ic—, Քանծային վարկ:

Creditable, *a.* Վստահելի, հաւատարիմ. *-ness*, *s.* Յարգ, վարք. *-tably*, *ad.* Պատուար կերպով:

Creditor րէր, *s.* Պահանջատէր:

Credulous րէիւրէիւ, *a.* Պիւրահաւան. *-ly*, *ad.* *-ness*, *s.* Պիւրահաւանութիւն:

Creed րէիւ, *s.* Հանգանակ, հաւատամք, դաւանութիւն:

Creek, *s.* Ծոցիկ, խորշ: առ. ա.

Creel րէիւ, *s.* Կողով:

Crew րէիւք, *տ.* (Crept, -ing)

Սողալ, գնուալ, սողոսկել; սահիլ, սպրդիլ; շողորթնել; (թաղել) պատահիլ; սնննալ. *-er* րէիւրէր, *s.* Սողացող, սողուն; գննատող, պատաղիծ (տունկ): փայտաբոյք. Տանկաւոր ձող. *-ingly* *ad.* Սողալով, սնննալով:

Crees, *s.* Պահակ (Հնդկ.):

Cremation րէիւրէիւ, *s.* Կիզում, դիակիզում: [չունակ մը]

Cremona րէիւր, *s.* Ազնիւ

Crenate, -ted րէիւրէրէր, *a.* Հերձեգոտ, առամհածիւ (տիրել):

Creole րէիւ, *s.* Խառնածին, գաղթածին: **Creptate** րէիւրէիւ, *տ.* ձարձաւել. *-tion*, *s.* ձարձատիւն:

Crept *imp. & pp. of Creep.*

Crepuscular, -culous *s.* Արշալուսական, նսնձ աղօս:

Crescendo րէիւրէիւ, *o. s.* (Չայնը) անցնելով; մայնամբարձ (կտր)ել:

Crescent րէիւրէր, *a.* Աւելցող, աճուն; մահիլածիւ. = *s.* Քիտալուսին, մահիլ; աճնկական դօշ: Տաճկաստան. [Տուն:]

Cressive րէիւիւ, *a.* Յարա-

Cress րէիւ, *s.* Կոտիմ քրք օքը:

Cresset րէիւրէր, *s.* Հապտեր:

Crest րէիւր, *s.* Բրունկ կաւար; զարգանակ, սաղուար: գազանախնայ = *va.* Յցունազարդիլ: Interior—, Ծնօս, պակ պատուարի: —fallen *-ի* ին, Եկուն, կորակի. —tiles, Տան գազանի կղմին:

Crested րէիւր, *a.* Պատուար, յցունազարդ. *-lark*, Տորդիկ:

Cretaceous րէիւրէիւ, *a.* Կալածային, կալճոտ:

Cretan րէիւրէիւ, *s.* Քիտացի:

Cretic, *s.* Քիտաղօս (չափ) բն:

Cretin րէիւրէիւ, *s.* Ապուշ բն:

Creton, Իմացիւն կտա մը:

Crevasse, -vice րէիւրէիւ, րէիւիւ, ձեղը, բացուածք:

Crew րէիւք, *imp. of Crow*, *s.* Խուճք, ամբոխ; նաւատարի:

Crowl րէիւրէիւ, *s.* Բեր կիւն իրի. *-work*, Ազնագործութիւն:

Crib րէիւ(ր), *s.* Մնուր; օրոց: գօմ. սնակ; շահարան; Խարգամնութիւն (դասական գրոց): =

va. նեղ սեղ մը զոցել; մէջ խաղ-
ցնել, զողնալ ք. տ. Բնոցել, -bage,
s. Քղմի խաղ մը. -bing, s. Զիռն
մտուր խամենլը. [va. Մաղել

Cribble s. նրայր փոկէմաղ. =

Criek, s. Գնում զնդերաց.

Cricket +ր+ե+դ, s. Եղրիզ; ա-
մուռակ; զնդակխաղ: = տ. Գնդակ

Cricoid +դ, a. Մասանանու.

Cried +դ, imp. & pp. of Cry.

Crier, Գանչոզ; քարոզ, մունենիկ.

Crime +դ, s. Ռճիր; էպեռն.

Criminal +ր+ի+ու, a. Եպեռ-
նական, մեղապարս, մեղսակից,
= s. Ռճրագործ. — Conversation or
Crim. Con. Ենուծիւն էր. -ity, s.
Ցանցաւորութիւն. -ly, ad. Մեղա-
պարսօւն.

Criminate +ր+ի+դ, va. Սըզ
անել, ամբասանել, -tion, s.
Ամբասանութիւն. -tory Կէրէի,
a. Ամբասանական.

Crimp +ր+ի+դ, a. Կիւրափշուր,
փիւրուն. = va. Գանգրել; ոլորել;
(ողջ ծուկը) կտրել; խարել. = s.
Նուաստի խարոզ, որսացող:

Crimple, va. Փոռնել, կծկել.

Crimson +ր+ի+ն, s. Մուռ
կարմիր, րոսորագոյն. = an. Բո-
սորագոյններեկել, ներկուիլ; շիկնել:

Crinatory +դ, Բազային.

Cringe + ր+ն, s. Նուաստա-
տուարութիւն, կեղծիք. = տ.
Բծիլ, նուաստանալ. = va. Ամ-
փոխել, փոռնել. [ճանկ, գաբն.

Cringle +ր+ի+ն, s. Բարսիսի

Crinte +ր+ի+ն, a. Գիսանման.

Crinkle, va. Կծկել, փոռնել.
= s. Գալար, փոռն. [լափօժ.

Crinoline, s. Լակուուոյց մա.

Crinose +դ, a. Մազոս.

Cripple, s. Ինչ, հաշմանդամ.
= va. Հաշմենցնել, խեղել; ջլասել.

Crisis +դ, s. Ցազնուպ.

նզնածամ; ժամզուխ էր.

Crisp +ր+ի+դ, a. Գանգուռ,
դորուն; ժամածուռ; դիւրարեկ,
եփուն; փրփրոզ (հեղուկ). = va.
Գալարել; զանգրել. —ing iron,
Գանգրոզ, -ly; ad. mess, s.

Crispin +ր+ի+ն, s. Կոշկակար:

Crisp ք, a. Գանգուռ, կսկծիկ.

Cris-Cross, s. Իսչանչանն. =

ad. Իսչածուռ. -row, Այբէն զիմ,
Իսչ օգնես ինծ.

Criterion +դ, s. (pl. -
ria) Դասելու չափ՝ նշան; չափանիշ:

Critic +ի+ի, s. Ֆննագաս,
գրադաս, բժամխնդիր, խժբժող.
= a. Ֆննադասական.

Critical +ի+ի+ու, a. Զգու-
շաւոր, մանրակրկիտ; խժբժող,
պարսաւաղէտ; որոշիչ (կէտ);
վճանգաւոր, ասփոսպալի (զիրք,
ժամանակ). -ly, ad. Զնորէն; ճզնա-
ժամի. -ness, s. Զգուշաւորութ.

Criticise +ի+ի+ու (ր), va.
Ֆննադատել, պարսաւել, խժբժել:

Criticism, **Critique** +ի+ի-
իւ, +ի+ի+ի, s. Ֆննադատութիւն,
բանադատութիւն.

Croak +ր+ի+դ, տ. Կունչել,
զանգիլ. = s. Կունչիւ. -er +, s. Զ-
Տրենչացող, յոռուստ; պզօի ծուկմը:

Crochet +ր+ի+ն, s. Զանկ, կռա-
ժող (ծկնորսի):

Croek +ր+ի, s. Գունկ, կահոյր;
մուր. = an. Մրոսել, սեւցնել. -
ery +, s. Ինչեղէն անօճր.

Croek et, s. Տերեւազարդ ք.

Crocodile +ր+ի+ն, s. Կակոռ-
դիլոս. -tears, Սուս արցունք՝ ցաւ.

Crocos +ր+ի+ն, s. Բրբուս.

Croft +ր+ի+ն, s. Մարգ; հող.

Cromlech +ր+ի+ն, s. Շրջա-
քար (սեղան Կեղսացոց):

Cromorna, s. Երզնիսի փող.

Crone +ր+ի, s. Գաւաւ.

Crony քրօնի, *ս. Մտերիմ*
Crook քրօոս(ք), *ս. Կորուծիւն;*
 դարուած, վարպետութիւն; կռա-
 ծայր գաւազան, ցուպ, = *տոթե-
 քել, ծոնել; ծոնիլ, -back, Սապատող*
Crooked քրօոսիք, *ս. Կոր. Թիւր.*
 ծուռ; խն. -ly, *ad. ness, Ե.
 Կորուծիւն.* [*Տ. Մրմունջ. Երգ.*
Croon քրօոն, *va. Մրմունջել* =
Crop քրօք(ք), *ս. Թածի; Ժայր,*
 զազաթ; հունձք, կուծք, բերք;
 քի. եզի կռակ, = *va. Թուզել*;
 կտել, հստել; = *տո. (out) Ղողին
 երեսը ելնել; տնտիւլի -eared,
 -երք. Ականջը կտած: -per, Ե.
 Աղանի մը.* [*մը.*
Croquet քրօքի, *a. Գնդխաղ*
Croquette քրօքի, *ս. Բուֆրու*
Crosier քրօիք, *ս. Եպիսկոպո-
 սական ցուպ, գաւազան.*
Cross քրօս, *ս. Խաչ, խաչափայտ;*
 քրիստոնէութիւն; տառապանք,
 վիշտ; տարազուգութիւն (կենդ);
 զեւայ, ձեւոց կոտէտ. = *ա. Թա-
 չածեւ, խոտորակի; հակառակ,
 ներհակ; զածան, դէզ; փոփո-
 խակի = va. Իրարու վրայ զնել,
 խաչածեւել; (վրայէն) զծել, չնջել
 (ղիմացը) անցնիլ; իրար հանդի-
 պիլ; խաչակնքել; տրզիլ; տարա-
 զուզել. = *տո. (իրար) կտել, (մէջ-
 տեղէն) անցնիլ = -bar, Լծակ;
 խոտորակ Ծեւ. -beam, Խոտորակ
 հեծան. -bearer, Թաչակիր. -belt,
 Սուրիակալ, Կրկապ. -bill, Խաչ-
 կտուց Բ.; հակապահանջ աղեր-
 սագիր. -bow, Խաչաղեղ. -breed,
 Թաննածին. -bun, Թաչգանա. -cat,
 Հաստուծիանը կտել. -cut-saw,
 Մեծ սղոց, իւրաց. -days, Համարձ.
 ման նախընծաց երեք աւուրք.
 -examine, -question, (Հակառակ
 կողմը) վկան հարցարնել. -exami-
 nation, Թչնամական հարցարնու.**

Թիւն. -eyed, Եիլ. -grained, Երակ-
 ները ծուռ (փայտ); այլանդակ-
 legged -լէք, Ժայրապահիկ նստած.
 -patch, Կոռուար, դէզ. -purpose,
 Հակահիգ, ընդդիմութիւն; Կցկտուր
 խօսքեր (խաղ). To be at—, Գան-
 զէսս մէկուն վնասել. -road, -way,
 Բառուղի, զոհիմ. —sea, Հակահո-
 սանք ծոպի. -tie, Փոսեփայտ էի.
 —tree, Հայեկի ձող գուրջեքս և.
Crosslet, *ս. Փոքրիկ խաչ*
Crossly քրօսիք, *ad. Խոտորակի*
Crossness, *ս. Դեզուծ. ցատուծ.*
Crosswise քրօսիք, *Խոտորակի*
Crotch քրօչ, *ս. Երկձայնի*
Crotchety քրօչիք, *ս. Երկձայն
 փայտ; կործ, քառադէր.; փակա-
 զիծ [ ] քր.; անծոռնի հաճոյք.*
Crotchet քրօչի, *a. Այլանդակ
 փայտ; կործ, քառադէր.; փակա-
 զիծ [ ] քր.; անծոռնի հաճոյք.*
Croton քրօտ, *ս. -bag, Աւրիճի
 տեսակէն միջատ էր. -oil, Թեյ-
 զեծուկի իւղ. [քրծիլ, ցածնալ.*
Crouch քրօչի, *տո. Սողալ, կծկիլ:*
Croup քրօք, *ս. Գառակ (ծիւ);
 կապուտ հագ. [նույր գուտուն.*
Crouper քրօքի, քրօքի, *ս. Սիլ-
 ընկեր; նախագահի օգնական.*
Croupier քրօքի, *ս. Խաղի
 ընկեր; նախագահի օգնական.*
Crow քրօ, *ս. Աղռու; արծան,
 լաւիս; հաւախուտ = տո. (Crow or
 Crowed) (Արագաղը) երգել, խօսիլ;
 մեծարանիլ, պարծնեալ; ծուլալ,
 զուարեանալ. -bar, Իրդը, Լծակ
 մահալէր. -bill, Արծանուկ. -foot,
 -toe քր., Թագիրան, հրանունկ քր.;
 խոտանալու և.; տատակ քր.;
 -keeper, Թոչնալական. -quill, (Աղ-
 ռուկ) փեռու գրիչ, երկան գրիչ.
 Crow's-feet, Այրիի քրծիլ բոծիւրը.
 Crow's-nest, Դիտանոց կայմի և.
Crowd քրօս, *տո. Դիզուիլ,
 խռնուիլ, խռնողիլ = va. ձնջիլ,
 խռնողիլ = s. Աճախ, խուժան,
 Խառնիճաղան; դէզ, կոչ.**

Crown Կրոն. 8. Պսակ, Սագ, բրաբրոն, մրցանակ; Սագաւոր; Սագաւորութիւն; Սագադարան: գաւաթ (զլիսարկի); պսակ (շինուածոյ, բուսոց); զլուխ: կասար = va. Պսակել; վաճառել, պննել; լրացնել, ի կարար ածել: → glass, Անիսր պակիր - imperial, Շահպակ Բ. - land, Արքունական հող. -law, եղևանական օրէնք. -lawyer, Ոնրադաս դասաւոր. -office, -side, Աննակալք սէրութեան. -post, Որմակալ -prince, Փահաճաւանք

Crowner Կրոնէր. 8. Խոյրարար, Սագադիր. [աճանելի, ծանր

Crucial Կրուցիկ, 8. Խաչածնել;

Crucible Կրուց, 8. Նալոց բոբա:

Cruciferous Կրուցէր. 8. Խաչակիր; խաչակերպ Բ.,

Crucifer -ֆյուքր, Խաչահանու:

Crucifix -ֆիքս, 8. Խաչելութեան պատկեր; -ion ֆիքսից, 8. Խաչելութ.

Cruciform, **Cruciate** -ֆուր, Կրուցիկ, 8. Խաչածնել:

Crucify Կրուցիկէլ(տ), va. Խաչել; յաղծել, նուանել. [Խաչակիր

Crucigerous Կրուցէր. 8. Խաչակիր:

Crude Կրուց, 8. Նոււ, 8 հաս; անկերպարան; անկասար; անմարս;

անկործ; փեր ի վերոյ. -ly, ad. Նարեւանցի.

-ness, **Crudity**, 8. Խաղութ., հմութ., անկասարութ.

Crüel Կրուցիկ, 8. Անզուժ, անորոճ; դժնդակ, դսճան, քաւալի:

-ly, ad. Անխնայ, անզորէն, չարալար. [բազուժիւն, խստութիւն

Crucelty, 8. Անզուժութիւն, վայ

Crucet Կրուցիկ, 8. Ինզաման, քաղախան. -frame, Մրուակալ:

Cruse Կրուց (տ), 8. Պզօր շիշ; յածանք, պոռոյս; → տ. (Մովսիսանց առջեւ) երկեւեկելի. [(նաւ.)

Cruiser Կրուցէր, 8. Յածաւոր

Crumb Կրեճ, 8. Հացի միջուկ,

փշրանք = va. Փշրել, մանրել; -cloth, Խոստաւակ, սիւնոց.

Crumble Կրեճլ (տ), va. Մանրել, փշրել, բրդել = տ. Փշրուիլ, կորուսիլ; = Յմանք փշրանք, փշուր.

Crum'my Կրեճի, 8. Մակաւակեղել (հաց). [Կեպրեք]

Crum'pet Կրեճիք, 8. Կսկուծ

Crumple Կրեճլ (տ), va. Մալծալ ընել, ճմաւեկելի. → տ. Խորշոմիլ, աճն. Խուիլ korok'kensk'f.

Crumpling, 8. Խորշոմ խնձոր:

Crunch Կրեճլ (տ), va. Ուժոճ պղմուկոճ ծամել; շաւաչոճ աղալ:

Cruor Կրուց, 8. Լնդածարիւն.

Crupper Կրուցէր, 8. Պաւակ սադր; ողնուլար գաւաթն.

Crural Բարձայիւն, սրունածնել.

Crusade -Էյթ, 8. Խաչակրութ; արշաւանք (հերետիկոսաց դէմ).

Crusader -Էյթ, 8. Խաչակիր:

Causado -Էյթ, 8. Խաչարամ:

Cruse Կրուց, 8. Շիշ, կղճ:

Cruset Կրուցիկ, 8. Բուրայ:

Crush Կրեճ (տ), va. ձգելի, ճմելի, սափակցնել, նուանել. = տ.

ձմլուիլ. = 8. ձմլում; ճնշում.

Crust Կրեճ, 8. (Հացի) կեղել, քոս (վէրքի); առ. Կեղելոճ պատել;

կեղել. քոս կապել: Pie—, Կարկանդակի խմոր. [որդկապատան է.

Crustacea Կրեճիք, pl. Ո.

Crustacean -իք, -ceous Էր, Որդկապատան (կենդ.)

Crusty Կրեճի, 8. Պատեւաւոր;

բիր, անոպալ. -tily, ad. Բրազէն

-tiness, 8. Բրտութիւն.

Crutch Կրեճ, 8. Անձացուպ:

Cruched Կրեճ, 8. Կռնած; — friar, Խաչակիր կրօնաւոր.

Cry Կրայ, va. (cried Կրայթ), Պոռալ, գոչել, աղաղակել; ճնշել, լալ, հեծել. = տ. Հրատարակել, ծանուցանել, պոռալ. = 8. ձնլն,

կանչ, ձայն; աղաղակ; ծանուցում, ազդ; որսորդի շունք: To—of, Ուրանայ, հսիակակիր: To—to, Գոչել, պոռայ: To—up, Գովարանել: To—down, Վաստահամալել:

Crying ԿՐՅԵԼ, *a.* Գոռացող, ծանուցանող:

Crypt ԿՐԻԲԻ, *s.* Ինքնաղամբանի: **-ic, -ical, a.** Գաղսնի:

Cryolite ԿՐՅԻՏ, *s.* Սառնարար:

Cryptogam ԿՐԻԲՐԵԼԻՏ, *s.* Գաղսատեր բոյս: **-gamian** ԿՐԵԼԻՏԻ, **-gamie** ԿՐԵԼԻՏԻ, **-gamous** ԿՐԵԼՆԱՆ, *a.* Գաղսատեր բույս: **-graphy** ԿՐԵԼԵԳՐԱԿՐԱԿ, *s.* Ծածկագրութիւն: **-logy** ԿՐԵԼԵԼՈԳՐԱԿ, *s.* Ծածուկ լեզու:

Crystal ԿՐԻՏԱԼ, *s.* Ակնվանի, բիրեղ; (ժամացոյցի) ապակի = *a.* Բիրեղեղայ, բիրեղանման; վճի; Խափանցիկ:

Crystalline ԿՐԻՏԵԼԻՆ, *a.* Բիրեղեղայ; ախանակի, սառնորակ; -humour, -lens, Սառնենի (աչաց):

Crystallize ԿՐԻՏԵԼՅԱԿԵԼ, *an.* Բիրեղացնել, սառնացնել; բիրեղանալ: **-zation, -ization**, *s.* Բիրեղացում: **-iography, s. Բիրեղարանութիւն: [եայր (ձուկ):**

Ctenoids, *pl.* Սանտարանի: **Cub** ԿՐԵԼ(Ի), *s.* Արջու ձագ = *an.* Ծնիլ, ձկնիլ: [նարդում:

Cubature ԿՐԵԼՅԱԿ, *s.* Խորանարդ:

Cube ԿՐԵԼՆԱՆ, *s.* Խորանարդ:

Cubeb, s. Հնդկապղպեղ:

Cubic, -al ԿՐԵԼՆԱՆԻ, *a.* Խորանարդի -foot, Խորանարդ ոտք—number Խորանարդ թիւ: **-ally, ad.** Խորանարդէն: **-alness, s.** Խորանարդութիւն: [րանարդածել:

Cubiform ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Խորանարդի:

Cubit, s. Ծղոսկր; կանգուն: **-al, a.** Ծղոսկրի; կանգունաչափի:

Cubo-cube, s. Երկու կարողութիւն:

Cuboid, -al ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *a.*

Ծարանկիւնանիս (ձուկ):

Cucking-stool ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Աճող մը որոյ վրայ յանգաւորը նստ. ցնելով աղտոս ջուրը կմխելին:

Cuckold ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Գաւառ:

Cuckoo ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Կկու:

Cucullate, -ted ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Կնդաւոր, վեզարածել:

Cucumber ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Վարունգ:

Cucurbit, -bite ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Կնդաւոր:

Cud ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Որսն կիկիչ:

Cuddle ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *vn.* Փարիլ:

Cuddy, s. (Մակոյկի) խցիկ:

Cudgel ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Բիր = *va.* Ծեծել, Խրջել, -ing, -իլ, *s.* Ծեծ:

Cue ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Կեղծամի ձեռքերէն; վերջին բառ (զերասանի); թելադրանք; զնգամուկ:

Cuff ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Ապակի; Թելանիւրի հանգրէն = *va.* Ապակի, Ծեծել, ստեղծել: **Cuirass** ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Զրահ: **-ier** ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Զրահաւոր:

Culish ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Բարձապանակ:

Cuisine ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Խոհանոց; խոհարարութիւն:

Culdee, s. Կոչական կրօնաւոր:

Cul-de-sac ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Անել փողոց; քակի յաշակ:

Culinary, a. Խոհարարի:

Cull ԿՐԵԼ(Ի), *va.* Զատել; հաքել: **-ender** ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Զիմար, ապուշ; պարզուկ:

Culler ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Վաճառահաւար:

Cullis ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Արգանակ:

Cully ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *va.* Խաքել:

Culm ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Զողուն; ածխաբար ելի: **-iferous, a.** Զողարբ:

Culminate ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *vn.* Գաւանակէն հոսանիլ: կատարել հասնիլ = *a.* Դէպի վեր ելնող: **-tion** ԿՐԵԼՆԱՆԻՆ, *s.* Գաւանակաւ հայեցումիւն; սնցք ընդ միջրէտուկան; փառաց կատարել հասնիլ:

Culpable ԿՐԼԻԲԻՆ, *a. Գար- սաւելի, յանցաւոր: -ness, -bi- lity, s. Թանցաւորութիւն. -pably, ad. Մեղապարտ կերպով* [գործ:

Culprit, *a. Թանցաւոր, ոճրա-*

Cult, Cultus ԿՐԼՄ, ԿՐԼԻՆ, *s. երկրագոյնութեան, պաշտամունք:*

Culter ԿՐԼՄ, *s. Խոփ:*

Cultivable ԿՐԼՄ, *a. Մշակելի:*

Cultivate ԿՐԼՄԻՅԻ, *va. եր- կիրը գործել, մշակել; զարգացնել, կրթել; պարապիլ, դեզերիլ:*

Cultivation ԿՐԼՄԻՅԻՆ, *s. Մշակութիւն, հողագործութիւն; կրթութիւն, զարգացում:*

Cultivator ԿՐԻՄԻՅԻ, *s. Մշակող; մշակ; արօրակ, քրքիչ, քերիչ:*

Cul'trate, -ted, *a. Ծայրասուր:*

Culture ԿՐԼՄ(Ի), *va. Մշակել, դերկել. = s. Մշակութիւն, հերկ; զարգացում. [Ծղղանօթ, օժարդ:*

Culverine ԿՐԼՄԻՅԻ, *s. Օժածել:*

Culvert, *s. Հնդհողեայ փողրակ:*

Culver-tailed ԿՐԻՄ, *s. Կցուած:*

Cumber ԿՐԼՄ(Ի), *va. Արգելք՝ բն ըլլալ, ներել:*

Cumbersome ԿՐԼՄԻՅԻ, *a. նեղիչ, արգելիչ; ծանր, դժուար: -ly, ad. Ծանր կերպով:*

Cum'brance, *s. Բն; արգելք:*

Cumbrous ԿՐԼՄԻՅԻ, *a. նեղիչ: -ly, ad. -ness, s. [սակ ք...]*

Cum'frey ԿՐԼՄԻՅԻ, *s. Շամիլ:*

Cumin ԿՐԼՄԻՅԻ, *s. Գլխենն:*

Cumulate ԿՐԻՄԻՅԻ, *va. կուտել, դիզել, բարդել: -tion, s. Հաւաքում. -tive, a. Հաւաքական; յաւելական; կուտական եր:*

Cumulus ԿՐԻՄԻՅԻ, *a. Կար- կառ (ամպակոյտ); Cumulo-stratus -տիւր, Կարկառ-սարած (ամպ):*

Cunctative ԿՐԻՄԻՅԻ, *a. Յապաղիտ, դանդաղ:*

Cuneal, -neate, -neated, -

neatic, -niform ԿՐԻՄԻՅԻ etc. *a. Սեպածել, երիթածել. — cha- racters. Բնեւածել արձանագրու- թիւնը, սեպագիրք:*

Cunning ԿՐԻՄԻՅԻ, *a. Վարպետ, խորամանկ; մքերնայիչ, ստանայ: = a. Խորամանկութիւն, ստանութիւն, խաբէրայութիւն. -ly, ad. -ness, s. Դաւ; խորամանկութիւն:*

Cup ԿՐԻՄ(Ի), *s. Սկահ, գաւառ; բաժակ (վոջաց, ծարկանց); սրուակ էր; ըլ. Արքեպոստոսութիւն. = va. Մատուցել; սրուակ զարնել էր. In his—. Գինով ասեղնը -bearer Մատուցակ. —board ԿՐԻՄ(Ի), Գա- հարան: **Cupel** ԿՐԻՄԻՅԻ, *s. Հա- լոց. -lation, s. Հալում, զտում:**

Cupidity ԿՐԻՄԻՅԻ, *s. Ընչա- սիրութիւն; սննչանք:*

Cupola ԿՐԻՄԻՅԻ, *s. (ըլ. -las -լա) Կամար; մուխաւուռ; փուռ:*

Copper ԿՐԻՄ(Ի), *s. Շիշքաշող:*

Cupping, *s. Հիւանդին սրուակ զարնելը. -glass. Ապիկիք, սրուակ:*

Cupreous ԿՐԻՄԻՅԻ, *a. Գոնձի:*

Cupriferous ԿՐԻՄԻՅԻ, *s. Գոնձարեր:*

Cupule ԿՐԻՄ(Ի), *s. Սկահակ ք...*

Cur ԿՐԻՄ(Ի), *s. Անպիտան շուն; վարնոց մարդ, քրքրքր:*

Curable ԿՐԻՄԻՅԻ, *a. Բուժելի:*

Curacao ԿՐԻՄԻՅԻ, *s. Խարնչօղի:*

Curacy ԿՐԻՄԻՅԻ, *s. Ժողովրդա- պետութիւն. [կտուց ք...]*

Curassow ԿՐԻՄԻՅԻ, *s. Տափակ:*

Curate ԿՐԻՄԻՅԻ, *s. Ժողովրդապետ:*

Cura're, *s. Նեսաղել (Եղիլ):*

Curative ԿՐԻՄԻՅԻ, *a. Բուժիչ:*

Curator ԿՐԻՄԻՅԻ, *s. Թնամա- կալ; օգնական (ի թանգարանի):*

Curd ԿՐԻՄ(Ի), *s. Կրակակալ (սանձի); սանձում, զուսպ; եզնակ (շրթունք հորի); կարծայտոց ծիւռ. = va. Սանձել, զսպել; կեցեցնել; եզնակել. —stone. Մոյծարար:*

Curd **չըր**, *Տ.Մակարդ (կաթի), մածուն. = Վա.Մակարդիլ (կաթը).*

Curdle **չըրլ** (ր), *առ.Մակարդել, լնեցնել, Քանձրացնել:*

Curdy, *ա.Մակարսած, կտրած:*

Curse **չիր** (ր), *Տ.Դարման, բոյժ, դեղ; խնամք հոգևոց, ժողովրդապետութիւն. = Վա. Բժշկել, բուժել; խնամել; ալել, պահել. = Վո. Բժշկուիլ, -less, ա. Անբուժելի:*

Curé **չիր** (ր), *Տ. Գլխորէց [F]:*

Curfew **չըրֆ**, *Տ. Կրակմարի զանգակ ետքը ջահը 4, 4:*

Curiosity **չիրիտիտի**, *Տ. Հետաքրքրութիւն, հետաքրքրութիւն; նոր հագուագիւս իրեր բուհաֆիէ:*

Curious **չիրիտի**, *ա. Մանրակրկիտ, զգոյշ; քննող, նուրբ, ճարտար; հարցաւէր, հետաքրքիր. -ly, ad. -ness, Տ. Հետաքրքրութիւն:*

Carl **չըրլ**, *Վա. Խոպոպել, զանգրել, զալարել; ծփծփիլ (ալիքները), ծածանիլ. = Տ. Խոպոպիք, զանգուր; ծալք, զալար; զեռնախնձորի ախտ մը. Curling irons, -tongs Թիժեննիկ (հերաց), զանգրոց:*

Curlew **չըրլ**, *Տ. Հողմանար Բո.*

Curly **չըրլի**, *ա. Գննզուր:*

Curmudgeon **չըրժ**, *Տ. Կծծի, բնիլ:*

Current **չըրիտ**, *Տ. Հաղարջ:*

Currency **չըրիտի**, *Տ. Շրջաբերութիւն, ընդունելիութիւն, ընծացք; համբաւ, յարգ; անցուկ ստակ. -paper. Թղթաղղամ. Metallic. Հնչուն դամ:*

Current **չըրիտ**, *ա. Ընծացիկ, անցուկ; հասարակ; վազուն; ներկայ, այժմու. = Տ. Ընծացք, հոսանք; շրջաբերութիւն. -ly, ad. Ընդհանրապէս, առհասարակ. -ness, Տ. Տարածայնութիւն:*

Curricule **չըրիտիլ**, *Տ. Թեժեւ երկզի կառք մը:*

Curriculum **չըրիտիլ**, *Տ. Կու.*

տարեալ ընծացք համալսարանի:

Currier **չըրիտի**, *Տ. Թաղախորդ:*

Currish **չըրիտիլ**, *Տ. Դածան, անոպա, անկիրժ. -ness, Տ.*

Carry **չըրիտի** (ր), *Վա. (Կաշիճ) յարարել, խաղախորդել; (ձիճ) քերել; համեմով եկիլ. = Տ. Համեմապուր, ջնդակ. -comb տ. Բերոց գաշաղը. To—favor, Փաղարջել:*

Curse **չըրիտի**, *Վա. (Cursed չըրիտ or Curse) Անիծել; նոզիլ, անարգել, հայհոյել, ցաւցնել, վշտացնել. = Տ. Նոզիլ, անէծք; վիշտ, ցաւ:*

Cursed **չըրիտի**, *ա. Անիծեալ. -ly, ad. Անիծուած; անհոյճ, շատ. Cursive 'իլ, ա. Վազուն, արագ. Cursorily, ad. Հարեանցի կերպով. -sorniness չըրիտիտ. Տ.*

Cursory **չըրիտի**, *ա. Շուտափոյժ, հարեւանցի; անզոյշ:*

Cur **չըրիտի**, *Կարծ, կրճատ, կրճուկ. -ly, ad. -ness, Տ. Կարճութիւն:*

Curtail **չըրիտիլ** (ր), *Վա Կրճատել, յապաւել; մկրտել:*

Curial **չըրիտի**, **չըրիտի**, *Տ. Վարագոյր; միջնորմ տ. = Վա. Վարագոյրով ծածկել. —lecture. Կանաչի յիւրտանք, զեշերարոց: [-*

Curte-distance, *Մերձակէժ:*

Curteil, **-axe**, *Տ. Վալոր քոպէր:*

Curtilage, *Տ. Բակ (սան) եր:*

Curule-chair **չըրիտիլ**, *Տ. Փղոսկրաձող ահեճակալի շ.*

Curvate, **ted** **չըրիտիտի**, *ա. Կոր, կորացեալ:*

Curvation **չըրիտիլ**, *Տ. Յռուճ:*

Curvature **չըրիտի**, *Տ. Կորացում:*

Curve **չըրիտի** (ր), *ա. Կոր. = Տ. Կորութիւն, կոր զիծ. = առ. Մուկ, ծոխիլ. -dness, Curvity չըրիտիտի. Տ. Կորացում, կորութիւն:*

Curvet **չըրիտի**, *Տ. Կորակաղ (ծիւլ); խայտանք, խաղ. = առ. (Ձիճ) խաղալ, ոսոսել:*

Curvilinear, -near +բիւն-իւ-իւ, հիւ-ր, a. կորագիծ (ծնւ.)

Cushat +--չիւր, s. Հաւաքալիւ-ր

Cushion +--լըն(ր), x. Բարձր = տ. Բարձր յենուի, բարձր դիւնել;

Cusp +բ, s. Եղջիւր մահիկի; գաղափար (շէնքի) ք.

Cuspidate, -dated +բիւն-իւ-ր +բ a. Մրածայր, եղջիւրանման.

Cuspidor +բիւն-իւ-ր, Քրաման.

Custard +բիւն-իւ-ր, s. Կարկան-դակ -apple. Դեղին խնձոր.

Custodian +բիւն-իւ-ր, s. Հսկող, պահապան; **Custody** +բիւն-իւ-ր, Գահեստ, արգել, քանակաւորութիւն.

Custom +բիւն-իւ-ր, s. Սովորութիւն, սովորոյթ; օրէնք, կարգ; յանձնարար, ծուխ; մարտ, բաժ. -house, Մարտահուս. -duty, Մարտի տուր, մարտ. -able, a. Սովորական; մարտ վճարելի -ably +բիւն-իւ-ր ad. Հաս սովորութեան.

Customary +բիւն-իւ-ր, a. Սովորական, սովորալ; -marily +բիւն-իւ-ր ad. Սովորաբար.

Customer +բիւն-իւ-ր, s. Ցանախորդ. Ugly — Արատավոր մարդ.

Cut +բ, va. (Cut, Cutting) Կտել յօշի, բաժնել, սղոցել; հնձել, խուզել; կրճատել, զեղջել; ձեւել; վիտարել, խոցել; կտել, անցնել. =տ. Կտել, հատու ըլլալ; կտուրի; ընձանալ, վազել; բաժնել; Թուղթ կտել. = s. Հատուս, հատուած; վէր, շերտ, պատու; ձեւելը, ձեւ; ջրանցք, անցք; փորագրութիւն, քանակ; Թուղթ կտելը.

Cut and dried, Գատրատուած. -glass, Էլեմքրաշ; —purse, Քաւակահատ, գող-throat. Մարդասպան, անզգամ. —water. Ծովահերձ քայլահար կ. —way or Short cut. Սղուղի, կտուրի ճանապ. —work, Ասղանագործ բանուածք. —worm, Ուտից մի. To—

a dash, a figure. Յոյց մը ընել. To —capers. Խեղկասակել. To —across. (Մէջտեղէն) կտել, անցնիլ. To —down. Կտել, զեղջել; անցնել. To —in, into. Բաժնել, Թուղթ կտել; ընդլիջել. To —out. Կտել, ձեւել; զատել; տեղն անցնիլ. To —short. Կարճ կապել, կրճատել. To —under. Գինը կտել. To —up. Կտել; վնասել. To —a person. (Մէկուն հետ) աւրուիլ. To —the teeth. Ալյալ հանել. [Մորթիլ, մորթալիլ.

Cutaneous +բիւն-իւ-ր, a. **Cute** +բիւն-իւ-ր, a. Խելացի; սուր. **Cuticle** +բիւն-իւ-ր, s. Վերնա-

մորթ, մաշկ; միզ ք. -cular +բիւն-իւ-ր, s. Վերնամորթիլ.

Cutis +բիւն-իւ-ր, s. Բուսն մորթ.

Cutlass +բիւն-իւ-ր, Դահնայ, սակի. **Cutler** +բիւն-իւ-ր, s. Դահնակագ.

ճառ. -lery, s. Դահնակեղէնք; զանակաշինութիւն. [ռակ.

Cutlet +բիւն-իւ-ր, s. Կողիլ, պ.

Cut-off +բիւն-իւ-ր, s. Կտրող, կար-ճող; Եղբահատ ձեւ (մերթայից).

Cutter +բիւն-իւ-ր, s. Կտրող, յօսոց, կտրոց; հատանող (ալյալ); միաձի զահուկ; միակայմ մարտանաւ մը.

Cuttle, -fish, Կաղամարածուկ.

Cutting +բիւն-իւ-ր, s. Հատում, անցք. = a. Հատու, կծու.

Cwl, հեւրեւր +բիւն-իւ-ր, s. Անզգիական կենդանալ.

Cyanic-acid +բիւն-իւ-ր +բիւն-իւ-ր, s. Խաժական Թժուր. **Cyanide** +բիւն-իւ-ր, s. Խաժուս. [ժածիլ.

Cyanogen +բիւն-իւ-ր, a. Խա-

Cycadea +բիւն-իւ-ր, pl. Արմաւենաբերք. **Cyclamen** +բիւն-իւ-ր, s. Արջտակ, յօշ, արուայ ծաղիկ.

Cycle +բիւն-իւ-ր, s. Երջան. —of the sun. 28 տարու շրջան. —of the moon. Ոսկեգիր, 19 տարու շրջան.

Cyclic, -al, a. Երջանակի.

Cycloid -լշո, *ս.Բոլորահեռ Է-*
Cyclone -ոյ՛՛ժ, *ս. Փոթորկա-*
հողմ, կիկլոն. [եան, հսկայական.
Cyclopean -ոյ՛՛լքէէ՛, *կիկլոպ-*
Cyclopedia, -pædia -ու՛լք-
բէ՛րէէ, Ե. Համայնագիտակ.
Cygnets -ի՛՛՛՛՛՛, *ճ. Գարապի ծագ.*
Cylinder -ի՛՛՛՛՛՛, *ճ. Գլան.*
Cylindric, -rical, -riform
-ի՛՛՛՛՛՛, Գլանաձև.
Cyma -ոյ՛՛՛, *ճ. Վերնագէտք Է.*
Cymar -ի՛՛՛՛՛՛, *ճ. Բնակիչ շրջա-*
զգես մը, զարբաշ.
Cymbal -ի՛՛՛՛՛՛, *ճ. Ծնծղայ,*
բամբուլ զի. [ծաղիկը.
Cyme -ոյ՛՛՛, *ճ. Գազանակերպ*
Cymric -ի՛՛՛՛՛՛, *ճ. Կեմրական,*
Կալլիսի երկրի.
Cynic, -al -ի՛՛՛՛՛՛, *ճ. Ենական,*
կէսի, անամօ; Ենիկ աստեղ.

Cynic, Ե. Ենական փիլիսոփայ;
շնական, մարդասեաց. -ally, ad,
Անամօժարար: -alness, Ե. [Միւն.
Cynicism -ի՛՛՛՛՛՛, *ճ. Ենականու-*
**Cynosure, Ե. Ենագի (համասող).
Cypher -ոյ՛՛՛՛՛՛, *ճ. Ձրոյ.*
Cypress -ոյ՛՛՛՛՛՛, *ճ. Նոճի.*
Cyprian -ոյ՛՛՛՛՛՛, *Կիպրացի; բող.*
**Cyriologic, Գ. Գլիսագրի.
Cyst -ի՛՛՛՛՛՛, *ճ. Բուշ, բշիկ Էր.*
**Cystic, -tose, Գ. Բշական.
**Cystocele, Ե. Այնուր փամփոշի.
Cystotomy -ի՛՛՛՛՛՛, *ճ. Փամ-*
փրշահարուձիւն. [ճագ.
Cystitis -ի՛՛՛՛՛՛, *ճ. Փամփոշա-*
Czar -ու՛՛՛, *ճ. Կայսր Ռուսաց.*
**Զար. -ina, շրէ՛՛՛, Ե. Զարուհի.
-owitz -ու՛՛՛՛՛՛, *ճ. Գահաժառանգ*
իշխան Ռուսիոյ, Զարագուն.
Czech -ի՛՛՛, *ճ. Ձեմ, Գոհմեմացի.***********

Dab -ի՛՛՛(՛), *ճ. Մեղմիլ զար-*
եել. = Ե. (Մեղմիլ) յարուած; շեռ,
կտր; ճարտար, ասակ; խարտաձուկ.
**Dabber, Զարնոյ; մելանս յար.
Dabble -ի՛՛՛՛՛՛(՛), *ճ. Քրչիլ,*
գողիլ. - Ե. Զուրիմ յիս խաղայ;
վեր ի վերայ գործել. Dabbler,
՛ի՛՛՛՛՛՛ Ե. Մրտազ, անպիտան.
Dabchick -ի՛՛՛՛՛՛, *ճ. Վայրի*
բազ; զայլամիս մարզ.
Dabster -ի՛՛՛՛՛՛, *ճ. Վարպճ.*
Da capo -ու՛՛՛ - Ե. Բո, Կրուիւն էր
Dace -ի՛՛՛, *ճ. Տիպուձուկ.*
Dactyle -ի՛՛՛՛՛՛, *ճ. Անկոյն Բո.*
Dactylogogy -ի՛՛՛՛՛՛, *ճ. Բաժնետիրութիւն (տարր).*
Dad, Daddy -ի՛՛՛, *ճ. Երեմ, Ե.***

Daws, պուպուկ. Daddy-long-legs,
Դաշասարդ; Daddle -ի՛՛՛՛՛՛,
ճ. Կրչնել, պրչնել (մանկանց).
Dadal, Dardalian -ի՛՛՛՛՛՛,
՛ի՛՛՛՛՛՛, Գ. Զնարագէտ, խոր-
մանկ. [եգրոս (տիրու).
Dardalous -ի՛՛՛՛՛՛, *ճ. Զնոյ.*
**Dardil, Ե. Զարուհի.
Dart -ի՛՛՛, *ճ. Իննչ, փայտուկ.*
Dag -ի՛՛՛, *ճ. Դաշոյն; ասրեմանկ;*
տէրի փոկ.
Dagger -ի՛՛՛՛՛՛, *ճ. Դաշնակ; խալ*
(՛) Եր. = Ե. Դաշնակոյ զարնել.
To look - Ե. Իննչի հայելի; At-
draw, Ե. Զնարագ.
Daggle -ի՛՛՛՛՛՛(՛), *ճ. Քրչիլ,*
պիտան. բռն. = Ե. Զուրիմ յի-
*մել. - Ե. Աշտ մարզ.***

Dagnerreotype ԴԵՆԵՐՅԵ, *s.* Բագրեսպուճիւն (լուսանկարի)։

Dahlia ԴԱՒԻԵ, *s.* Գորգինա ծառ

Daily Օրական, հանապազորդ

Dainty ԴԵՆՅԵՒ, *a.* Համեղ, համազամ; նրբին, բարակ, փափուկ; մանրակրկիտ։

Daintiness, *s.* Փափկութիւն։

Dairy ԴԵՆՅԵՒ, *s.* Կաթնարան -maid, -man, Կաթնալաճառ։

Dais ԴԵՆՅԵ, *s.* Սարաւանդակ, բարձր հեղ (սեննակի); ամպիոն, վանի, զահ։ [Ժողովի։

Daisy ԴԵՆՅԵՒ, *s.* Մարգարա։

Dale ԴԵՆԼ, *s.* Չոր, հովիտ։

Dalliance ԴԵՂԵՒԻՆ, *s.* Գրգռանք, խանդաղասանք։

Dally, *s.* Բաղլ խնդալ, ժամանակ վասնեց; սիրաբանել, զգուել։

Dalmatica ԴԵՂԵՒԻՆԻՒՆ, *s.* Թակալի (հանդերձ դարաց); ճերմակ պատման։ [նէն էր։

Dal Segno ԴԵՂԵՒԻՆԻՍ, *s.* Նշաւ։

Daltonism, Անդունասեստութիւն։

Dam ԴԵՄ (Դ), *s.* Մայր, էգ (սնասուն); Թուճիւ = Վա. Արգիլել, Թուճի ղնել։

Damage ԴԵՄՅԵՒ, *s.* Վնաս, կորուստ; տուգանք էր. = Վա. Վնասել, կորուստ պատճառել։ To lay—, Վնասը հաշուել։ To make good a—, Փոխարինել։ -able, *a.* Վնասելի։

Damascene, **Damson** ԴԵՄՅԵՒ, ԴԵՄՅԵՒ, *s.* Դամսն Շաւ կրիչի։

Damask ԴԵՄՅԵՒ (Դ), *a.* Դամասկեան; հարդազոյն աչք կիւյնի = *s.* Դամասկեան կերպաս. = Վա. (Պոլլապսին վրայ) ոսկի ուրծան դուռագել, յնուռլ; ծաղկազարդել. -steel, Պոլլապսիլի, ղմիշկի։

Damasken, -keen, Իրուագել։

Dame ԴԵՄՅԵ, *s.* Տոհմիկ կին, հիկին; վարժուհի, բամբիշ։

Damn ԴԵՄ, Վա. (Damned ԴԵՄԵՐ,

Damning ԴԵՄՅԵՒ, ԴԵՄՅԵՒ) (Դժոխքի) դատապարտել; մեղադրել։ God—you! Այդք կուրնայ, -able ԴԵՄՅԵՒ. *a.* Դատապարտելի. -ably, *ad.* Զարաչար; բազմաթիւ. -ation ԴԵՄՅԵՒՆԻՆ, *s.* Գեհեհնապարտութիւն։

Damned ԴԵՄԵՐ, ԴԵՄՅԵՐ, Գեհեհնապարտ; անիծեալ Թշուառական։

Damp ԴԵՄԵ (Դ), *s.* Խոնաւութիւն, մէգ; վնասութիւն; ժահաշնչութիւն, նիր. = *a.* Խոնաւ, քամուկ. = Վա. Խոնաւցնեց; վնասեցնել; մնշել. -ness, *s.* Խոնաւութիւն։

Dampen ԴԵՄԵՒ (Դ), *an.* Խոնաւցնել, խոնաւնալ։

Damper ԴԵՄԵՒՅԵՐ, *s.* Խափուցիչ է; փակաղակ (վառարանի); ծայնարգել, հեղձակ (դաշնակի) եր։

Damsel ԴԵՄԵՒԼ, *s.* Օրիորդ։

Dance ԴԵՒՆ (Դ), *vn.* Կարակել, պորել; ցակել, խաղալ. = Վա. Խաղցնել. = *s.* Կարաւ, պար; պարանուագ։ To—attendance. Երկայն աշին սպասել։

Dancer ԴԵՒՆՅԵՐ, *s.* Պարող։

Dandelion, *s.* Զարճուկ բուս։

Dander ԴԵՒՆՅԵՐ, *s.* Ցատուճ։

Dandle ԴԵՒՆԵՐ (Դ), Վա. (Տղան) փայփայել, խաւցնել; շփացնել։

Dandriff, -druff ԴԵՒՆԵՐԻՔ, -բէք, *s.* Բարակ մաշկ, փախ։

Dandy ԴԵՒՆԻՒՆ, *s.* Պճնասէր։

Danger ԴԵՄՅԵՒՅԵՐ, *s.* Վնանգ, սազնապ, **Dangerous** -ԵՐԵՐ, *a.* Վնանգաւոր. -ly, *s.* -ness, *s.*

Dangle ԴԵՒՅԵՒ, Վա. Կախուլի, քանակի. մօծիլ. = Վա. Կախել, մօծել. To—about, after. Կախուլի, քմնիլ։

Dangler ԴԵՒՅԵՐ, *s.* Կնասէր։

Danish ԴԵՒՅԵՒ, Տանիմարբեան։

Dank ԴԵՒԻ, *a.* Թաց, խոնաւ։

Daphne ԴԵՄՅԵՒ, *s.* Դափնի։

Dapper ԴԵՄԵՐԵՐ, *s.* Փորիկ; հանճարեղ, մարաւէր։

Dapple ԴԻՔԼ, *a.* Բառուսիկ .
= *ca.* Բառուսեկ . = *s.* Գիսակ .

Dare ԴԵՐ, *տ.* (**Durst** ԴԵՐԻ) Լամարձակիլ . յանդգնիլ . = *ca.* (**Dared** ԴԵՐԻ) Գրգռել, հրաւիրել .
— *devil.* Կոչ, կոպիտ . I dare say .
Թերեւս, մինչև իսկ . [կոծած .

Daring ԴԵՐԻՆԻ, *a.* Ցանդուզն .

Dark ԴՐԻ, *s.* Մուծ, խոււար ;
աղօս , Թանձօր , անձափանցիկ ;
սգէս ; կոյր ; անզգամ ; նախանձօս ,
սխուր . = *s.* Խոււար , մՊուծիւն ;
սզիսուծիւն . **Dark blue**, Լազուարդ
լաճիկերս . — *green*, Գորշ .

Darken ԴՐԻՆԻ, *տ.* ՄՊնցնել .
աղօսացնել ; նսեմացնել ; աղօսեցել .
= *տ.* Մուծը կոխել , մՊագնիլ .

Darkish ԴՐԻՆԻ, *a.* ՄՊնշաղ .

Darkly, Աղօս՝ նսեմ կերպով .

Darkness, *s.* ՄՊուծիւն , խուար ;
աղօսուծ . ; սզիսուծ . , ամբարշտուծ . . Land of—, Կերեզման .

Darksome, *a.* Նսեմ , աղօս .

Darky ԴՐԻԻ, *s.* Խափշիկ .

Darling ԴՐԻՆԻ, *s.* Սիրական .
= *a.* Սրի հասոր , հոգի .

Dara *ca.* Կարկեցել , նորոգել .
հիւսել ; անիծել . = *s.* Կարկեցուր .

Darnel ԴՐՆԵԼ, *s.* Ռոճ .

Darnex, -nic, *Sec Dornic* .

Darrein ԴՐԻՆԻ, *a.* Ցեսին եր .

Dart ԴՐԻ, *s.* Նիզակ , ճէգ .
զեղարդ . = *տ.* Նեսուիլ , սրանալ .
սրանալ . = *ca.* Նեսիլ : ճիլ , դրկիլ .

Darter ԴՐԻՐ, *s.* Նիզակամիզ .
օձանալ Բ . . [Ենչընուծիւն ԳԵ

Darwinism ԴՐԻՎԻԻՄ, *s.* Բա .

Dash ԴՃ (Գ) . *տ.* Նետել ; (զարնիլով) կոտրել ; շրոթեցնել , զախցնել ; շուտ շուտ գրել ; զծել , ջնջել , աւերել . = *տ.* Նեսուիլ , զարնուիլ .
= *s.* Ընդհարում , զարուած ; շփուած .
աւեր ; յարձակողականուծիւն ;
նազանք , ծիրծիրում ; սաշ (—)
Գ ; շեշ (Վ) եր .

Dastard, -ly ԴԵՐԻՐ, *տ.* Կախկոտ , վատ . [Կախցնել .

Dastardize ԴԵՐԻՐԻՐ, *տ.* Կախկոտացնել .

Data, *pl.* եղեղում . , սեղեղում .

Date ԴԵՐ, *s.* Թուական ; տեղուծիւն ; արմալ . = *ca.* Թուագրել ;
սկիզբն հաշուել . = *տ.* Սկսիլ ;
Պուական ունենալ . Bearing — .

Թուակիր . — *palm*, — *tree*. Արմալենի . Dated from, . . . Էն ի վեր .

-less, *a.* Առանց Պուականի .

Dative ԴԵՐԻՎ, *a.* Անսանէ կարգուած , տուչական եր . = *s.* Տրական հոլով . **Datum** ԴԵՐԻՎ, *s.* (*pl.* *Data*) Լիմնակէտ , հիմ .

Datura, *s.* Դիւախոտ Բ . .

Daub ԴՈՒՅ, *տ.* Գր . Գնել ;
աննեճեճ նկարներ շինել ; ծպտիլ .
պարսկել . [նկարիչ .

Dauber ԴՈՒՅԻՐ, *s.* Անպիտան

Daubery, *s.* Մուտ , շաղպ .

Daughter ԴՐԻՐ, *s.* Դուստր .
— *in law*. Լարս , նու . — **ly** ԴՐԻՐԻՐԻՐ .
a. Ռեղիական , աղջկան պէս .

Daint ԴՈՒՐ, *տ.* Անարկիւն ,
վախցնել . — **less**, *a.* Աներկիւղ .

Dauphin ԴՐՖԻՆ, *s.* Անդրանիկ արքայորդի Գու . — **ess**, *s.* Արքայորդույ կին . **Davenport** ԴԵՎԻՎՐՏ, *s.* (Կանանց) գրասեղան .

Davit ԴԵՎԻՐ, ԴԵՎԻՐ, *s.* Բարս .
խամբարձ (նաւու) . [լապտեր .

Davy-lamp ԴԵՎԻՎԻՐԻՐ, Լանթի

Daw ԴՈՒ, *s.* Ճայտակ Բ . .

Dawdle ԴՈՒՎ, *տ.* Ցաննալ ,
քրքուիլ . — **ler** ԴՈՒՎԻՐ, *s.* Ծոյլ .

Dawn ԴՈՒ, ԴՈՒՎ (Գ) , *տ.* Ծագիլ ,
ընդ աղօս երեւնալ ; իմացուիլ .
= *s.* Արշալոյս , այց , ծագում , սկիզբ .

Day ԴԵ , *s.* Յորեկ , ժու ; օր ;
օրեր , դար ; յաղթանակ . Civil — .
(Կէս գիշերէն սկսող) օր . Day by day . *Օր ըստ օրէ , առօրեայ* . **Work —**
Day օր , **Flesh —** . Առօր . **Work —**

լուր օր. Days of grace. Թոյխուու-
ժեան երեք օրեր էջ. —book, Ձե-
նասեր էջ. —break. Արշալոյս. —
dream. Անուրջք, երազ. —laborer.
Մշակ, վարձուուր. —light, Հոյս, ցո-
րեկ. —spring. Արեւազալ. —star. Ա-
նաւօտեան աստղ. —time, Յորեկ.
Daysman. Իրաւարար. [խոյնել.]

Daze ԴԷՂ (Գ), ՎԱ. Շլացնել, աչքը
Dazzle ԴԷՂԼ (Գ), ՎԱ. Շլացնել,
խնլըր առնուլ, հրապուրել: կուր-
ցնել. = ՎՈ. Սասկապէս փայլիլ;
կուրծալ (լոյսէլ):

Dazzling ԴԷՂԼԷ, Ա. Շլացու-
ցիլ, փայլուց, —ly, ad.

Deacon ԴԷՂԻ, Տ. Սարկաւազ.
To—out. (երգը) տող տող կարդալ.
—ess ԴԷՂԻԻ, Տ. Սարկաւազուհի.
—ry, —ship, Տ. —ուծիւն.

Dead ԴԷԻ, Ա. Մեռած, անշունչ;
մահախալ, անշունչ, անշարժ;
անուլ, ամայիլ; լիւր. = օձ. Մե-
ռելահալ; ամբողջովին. = Տ. Խոր
լուծիւն; քլ. Մեռեալք; հանք
չգնտուող տեղ. —ahead, Շեշտակի
հովուն դէմ և. —drunk, Անզգայա-
ցած. —beat, Յոզնած; անճարակ,
բլլմբոշ. —coloring. Նախնական
զոյն նկարուց, գորշ. —eye, Կեւի
պոչաքաք. —head, Ազատ մուսք
ունեցող. —heat. Հաւասար մարտ,
կռիւ. —house. Գիականարան. —
letter. Անտէր նամակ. —lift. Բեռ-
նարածուժ սոսկ զօրութեամբ;
յեօն կարօտութիւն. —light. Զօ-
րաւոր փեղկ նաւու. —lock. Անզօր-
ծութիւն արտադրող ընդհարում.
—march. Մահերգ. —reckoning.
Առանց աստիճան դիտելու նաւուղ-
ղութիւն. —wall. (Առանց պատու-
հանի) ճեմակ պատ. —water. Նա-
ւուն յառաջ ընթաց յորձանքը.
—weight. Զնշիլ բեռ .

Deaden ԴԷԻԻ (Գ), ՎԱ. Անշն-
լացնել, Քափը կոտրել; զոյնը ան-

հետացնել, նսեմացնել; (ցաւը)
Քեքեւցնել, կտրել.

Deadly ԴԷՂԻ, ԱԱ. Մահկանա-
ցու, մահաբեր. —liness, Տ.

Deadness, Տ. Մեռելութիւն.
Քուլուծիւն, անարբերութիւն.

Deaf ԴԷՔ, ԴԷՔԻ, Ա. Խուլ, —ness,
Տ. Խուլութիւն. Deaf and dumb, —
mute. Խուլ համբ. **Deafen** ԴԷՔԻ, ՎԱ.
Խուլցնել; ծայրը աննափանց ընել.

Deal ԴԷԼ, ՎԱ. (Dealt, dealt ԴԷԼԻ),
Բաժնել, ցրուել, տեղաւորել. =
ՎՈ. Առուտուր ընել, ծախսել, շա-
հագործել, վարել. = Տ. Մաս, բա-
ժին; Քուղծ բաժնելը; մայր փայտ.

Dealer ԴԷԼԵՐ, Տ. Վաճառող.

Dean ԴԷՆ, Տ. Արքեպիսկոպոս;
զահերէց, նախերէց; ուսուցչա-
պետ հոգի; քարտուղար հոգի.

Deary, —ship, Տ. Գահերէցութիւն.

Dear ԴԷՐ, Ա Սիրելի, պատուա-
կան, ցանկալի, կարեւոր; սուղ,
Քանկազին. = Տ. Սիրելի, մեհրիմ.
Oh dear! Մի հ, ամա՛ն. —ly ԴԷՐԻԷ, ad.
Թանկ, սուղ. —ness, Տ. Սղութիւն,
Քանկութիւն.

Dearth ԴԷՐԿ, Տ. Նուազութիւն,
կարօտութիւն, Քանկութիւն.

Dearborn ԴԷՐՆԵՐ, Տ. Կառք մը.

Death ԴԷԿԿ, Տ. Մահի, —bed, Մա-
հուան անկողին, վերջին ժամեր.
—rate. Միջին հաշիւ մեռելոց. —
warrant. Դատակիրք մահու. —watch.
Թոտտ, փայտորդ. Death's head. Մե-
ռելի զուլի. Death's man, Դահիճ.
—less, Ա. Անմահի. —ly, ad. Գիակա-
նման; մահացու.

Debacle ԴԷԿԻԿԼ, Տ. Սառնա-
հալք; քակտում, քայքայում.

Debar ԴԷԿԻԲ (Գ), ՎԱ. Արգիլել,
զոցել; հերքել ժխտել.

Debark ԴԷԿԻԲԻ (Գ), ԱՈ. Յամար
ելնել հասնել. —ation ԴԷԿԻԲԻԵՆ-
ԻՅ, Տ. Յամար ելնելը հասնելը.

Debase Դեփեյ (ք), Վա. Արժէքը
կորսել, եղծանել, նուաստացնել:

-ment, *ս. Ցածուծ*, նուաստութիւն:

Debased Դեփեյթ, *ս. Եղծուն*:

Debatable Դեփեյթեալ, *ս. Վիճելի, խնդրոյ չափ*:

Debate Դեփեյթ, *ս. Կարգ, վիճարանութիւն, բանակոխութիւն = Վիճել, մարտել, պայքարել; վիճարանիլ. Debating society. Գրական ընկերութիւն. [բանող]*:

Debater Դեփեյթը, *ս. Վիճարան*:

Debauch Դեփաւ (ք), Վա. Ապականել, զինէ հանել, մոլորցնել, = *ս. Շուայտութիւն, անտուակութիւն. -ment, ս. Անտուակութիւն. -ery, Դեփաւէք, ս. Զեղծում;* շուայտութիւն, անկարգութիւն:

Debauchee, *Զեղծ, անտուակ*:

Debenture Դեփեյթը, *ս. Մուրհակ, յեղար; մարքասումս փ*:

Debilitate Դեփիլիթեյթ, Վա. Տկարացնել, վաստցնել:

Debility Դեփիլիթեթ, *ս. Ծերութիւն, Թուլութիւն*:

Debit Դեփթ, *ս. Պարտուց կողմը անցնել. = ֊Պարտք. [Նամքոյր]*:

Debonair Դեփոնեյթ, *ս. Բարեմ*:

Debouch Դեփաւ, *Վո. Բացը ելնել, ղուրս յարձակիլ [Բ.]*:

Debris Դեյբրի, *ս. Մնացորդ նշխար; բեկոր, կորստուք երկ. [Բ.]*

Debt Դեթ, *ս. Պարտք, յանցանք*:

Debtor Դեթը, *ս. Պարտական*:

Debut Դեյբու, *ս. Նախափորձ, նախաքայլ. -ant, Դեյբուտը, ս. Նորնձայ, նոր սկսող [Բ.]*:

Dec'achord, *ս. Տասնադի երգ*:

Decade Դեփեյթ, *ս. Տասնեակ*:

Decadence, **-cy** Դեփեյթենս, *ս. Անկում, վասթարացում. [իլին]*:

Decagon Դեփեյթոն, *ս. Տասնանի*:

Decagram Կէփ, *Տասնակրամ*:

Decahedron Դեփեփեթը, *ս.*

Տասնանիս : Decahedral, ա. Տասնկողեան (մարմին):

Decalcomania, **-mie** Դեփեթեմանիա, *ս. Վերահանում*:

Decaliter Դեփեթլիթը, *ս. Տասնալիտր. [բաննայ]*:

Decalogue Դեփեթլոկ, *ս. Տասնա-*

Decameter *ս. Տասնամետր*:

Decamp Դեփեթթ, *Վո. (-ed, Դեփեթթ) Բանակը վերցնել, չուել; փախչիլ. -ment, ս. Զու*:

Decanal Դեփեթ, *ս. Գահերէցի*:

Decandrous Դեփեթը, *ս. Տասնաուէջ (բոյս)*:

Decant Դեփեթթ, Վա. Մուրհէն զատիլ, ուրիշ մասնի մէջ զնել, **-ation**, *ս. Տարամանում*:

Decanter Դեփեթթը, *ս. Ցուրան սիւրահի*:

Decapitate Դեփեթիթեյթ, Վա. Գլխտել, **-tion**, *ս. Գլխտուծիւն*:

Decapod, *ս. Տասնոտեան է*:

Decarbonize Դեփեթընթիզը (ք), Վա. Բնութուիւր հանել, [(շէնք)]:

Decastyle Դեփեթ, *ս. Տասնասիւն*:

Decasyllabic, *ս. Տասնավանկ*:

Decay Դեփեթ (ք), Վո. Օրէ օր իյնալ, քայքայիլ, = *Վասթարացնել. = ֊Վասթարում, անկում; քայքայում. Decease Դեփեթ (ք), *ս. Մահ, փոխում. = Վո. Մեռնիլ*:*

Decelt Դեփեթ, *ս. Խարէութիւն, նենգ. -ful Դեփեթթը, ս. Խարէական, նենգաւոր, խորամանկ*:

Deceive Դեփեթ (ք), Վա. Խաբել, պատել, նենգել:

Deceiver Կէթ, *ս. Խաբեքայ*:

Deceivable, *ս. Խաբախարի*:

December Դեփեթմբը, *ս. Դեկտեմբեր, քաղոց. [նապի չ. Տասնամետր]*:

Decemvir Դեփեթմբը, *ս. Տաս-*

Decency Դեփեթենս, *ս. Ազնուական, պարկեշտութիւն; պարկեշտ*:

Decennial, *ս. Տասնամասն*:

Decent Դե-ն-Է, *a.* Վայելուէ, պաշտօն, շնորհրով; պարկեշտ, աղինւ. **-ly, ad.** **-ness, s.**

Deception Դե-ի-բ-լէ՛ն, *s.* Խաբէութիւն. պատհար; յուսադրութիւն. **-tive, a.** Խաբէական.

Decidable *a.* Վճռելի, որոշելի. **Decide** Դե-ս-յ-Դ, *va.* Վճիռ տալ; որոշել. Վճռել, տնօրինել = տնօրոշման յանգիլ, միտք դնել.

Decided Դե-ս-յ-Է-Դ, *a.* Որոշեալ, վճռական, որոշ. **ly, ad.** Հաստատալէս. [Պօժարական.

Deciduous *a.* Վաղանցուկ.

Decigram, s. Տասնակրամ.

Deciliter, s. Տասնորակիտր.

Decimal Դե-ս-լ-Է, *a.* Տասնորդական (Պիւ, կոստրակ).

Decimate Դե-ս-լ-Է-Դ, *va.* Տասնորդել; ջնջել, միացնել. **-tion, s.** Տասնին մէկը սպաննելը. **-tor, s.** Տասնորդիչ. [նորդամետր.

Decimator Դե-ս-լ-Է-Դ, *s.* Տասնորդիչ.

Decipher Դե-ս-լ-Ֆ-Է, *va.* (Ծածկագիր) կարդալ, լուծել. **-able** Դե-ս-լ-Ֆ-Է-Դ, *a.* Ընթեռնելի.

Decision Դե-ս-լ-Է՛ն. *s.* Վճիռ, որոշում, ընտրութիւն; հաստատութիւն. **-sory** Դե-ս-լ-Է-Է, *a.* Որոշիչ.

Decisive Դե-ս-լ-Է՛լ, *a.* Որոշիչ, վճռական; վերջնական. **-ly, ad.** Վճռապէս. **-ness, s.**

Deck Դե-Կ, *va.* Ծածկել; պհնել, զարդարել; ծածք շինել և. = *s.* Տախակամած, ծածք կիւղերք.

Decker Դե-Կ-Է, *s.* Զարդարող; Two—, Three—. Կրկնայարկ եռալարի (նու.) իւշ անպարը.

Declain Դե-ի-Կ-Է (Կ), *տն.* Պերճօրէն հառել, արտասանել, = *va.* Հրապարակաւ խօսիլ. **-ation** Դե-ի-Կ-Է՛ն, *s.* Պերճ հրապարակօտութիւն; **աքնարանութիւն; հռու. մարանութիւն. -atory, a.** Քաջա-

խօսական, հռուամարան (ոճ).

Declaration Դե-ի-Կ-Է՛ն, *s.* Յայտարարութիւն, հրատարակութիւն; աղերսագիր է; հաշիւ, ծանուցում. **-tive** Դե-ի-Կ-Է-Է-Դ, **-tory** Դե-ի-Կ-Է-Է-Է, *a.* Յայտարար.

Declare Դե-ի-Կ-Է (Կ), *va.* Հրատարակել, յայտարարել, ծանուցանել; հաստատել; ապրանց գուցակը տալ. = *տն.* Ինքզինք յայտնել, երեւնալ. To— one's self. Մէկուն յարիլ. **-dly, ad.** Որոշապէս.

Declension, s. Հակում, խոնարհում; անկում; հոլովում +.

Declinable Դե-ի-Կ-Է-Դ, *a.* Հոլովելի, խոնարհելի; մեծելի.

Declinate Դե-ի-Կ-Է, *s.* Հակեալ.

Declination Դե-ի-Կ-Է՛ն, *s.* Հակում; անկում; մեծում; խոնարում --Կ; խոնարհում. **-tor** Դե-ի-Կ-Է-Է-Է, *s.* Խոնարացափ. **-tory** Դե-ի-Կ-Է-Է-Է-Է, *a.* Իրաւասութեան մէջ չճանչնալու. **-ture** Դե-ի-Կ-Է-Է-Է-Է, *s.* Մեծում.

Decline Դե-ի-Կ-Է (Կ), *տն.* Խոնարհիլ, նուաղիլ. սկարանալ; խոսուրիլ; մեծել. = *va.* Ցածցնել, ճնշել; հրժարիլ, մեծել; հոլովել +. = *s.* Անկում, նուաղում.

Declivity Դե-ի-Կ-Է-Է, *s.* Դարուվարութիւն. **-livous** Դե-ի-Կ-Է-Է, **-livity** Դե-ի-Կ-Է-Է-Է, *a.* Դարուվար. **Decoit** Դե-ի-Կ-Է, *va.* Խաշել, եփել; մարսել. **-ible** Դե-ի-Կ-Է-Է-Է, *a.* Եփելի. **-ion** Դե-ի-Կ-Է-Է, *s.* Եփում; բուսախարշ, խաշոյ քէ.

Decollate Դե-ի-Կ-Է-Է, *va.* Վիզը կտրել. զլխահել. **-tion** Դե-ի-Կ-Է-Է-Է, *s.* Գլխատում.

Decolor Դե-ի-Է-Է, *va.* Տգառնիլ, զոննալ. **-ation, s.** Գոննատում.

Decompose Դե-ի-Է-Է-Է (Կ), *va.* Լուծել; արքաղարել; = *տն.* Լուծուիլ, աւրուիլ, ասպակսնիլ. -

posite րէւբէւէր, a. կրկին բաղադրուած. **-sition** րէւբէւէր, s. Գաղտում, արարողադրուածիւն; լուծում, եղծում.

Decompose, va. Վերակազմել; լուծել = a. Յարարարդ.

Decorate րէւբէրէր, va. Ջարդարել, սիւնել, զեղեցկացնել; շքանշան տալ. **-tion** րէւբէրէր, s. Ջարդ, պատուանք; պատուանշան. **-tive**, a. Ջարդի, զարդական. **-tor** րէւբէրէր s Ջարդարիչ.

Decorous րէւբէր, a. Երանար, վայելուչ. **-ly**, ad. Վայելչօրէն.

Decorticate րէւբէրէր, va. Կեղեցել, զերծուլ. **-tion**, s. Կեղեցում. [վայելչութիւն.

Decorum րէւբէր, s. Բարե.

Decoy րէւբ(ր), va. Հրապուրել, Խախտողել, խաբել = s. Թաղարդ, ծուղակ; խանձ, ձեռ. — duck. Լողոր, հաւկոչ (բարդ).

Decrease րէւբէր(ր), va. Նուսգիլ, պակսիլ = տ. Բիջցնել = s. Նուսգում, անկում.

Decree րէւբէր(ր), s. Հրաման, վճիռ; հրամանագիր, հրովարտակ = va. Հրամայել, վճռել; սահմանել. The divine —. Նախասահմանութիւն.

Decrement րէւբէր, s. Նուսգում, պակսումիւն; կորուստ, կորած, Թախած.

Decrepid րէւբէրէր, a. Ջաւամսած, ոտքէ ծնոքէ ինկած. **-ness** **-itude**, s. Թոր ծերութիւն.

Decrepitate րէւբէրէրէր, va. Ճարճացել, չժրտալ. **-tion** րէւբէր, s. Ճարճասիւն, չժրտոց.

Decrescendo, Մեղմելով էր.

Decrescent, a. Նուսգական.

Decretal րէւբէրէր, a. Հրամանի, վճռի = s. Կոնդակ պապի; վճռոց մատան, կանոնագիրք արդ.

Decretive րէւբէրէր, a. Վճռի,

Decretory րէւբէրէր, a. Վճռական, որոշ; դատողական.

Decrial րէւբէր, s. Անուանարկութիւն; մեղադրանք.

Decry րէւբ(ր), va. Անուանարկել, անունն արել.

Decumbent րէւբէրէր, a. Յածուկ; վայրահակ (տոյս).

Decuple րէւբէր, a. Տասնապատիկ = va. Տասնապատկել.

Decurion րէւբէրէր, s. Տասնապետ. [րահակ (տերտ).

Decurrent րէւբէրէր. a. Վայ.

Decursive, a. Վար հակեալ.

Decussate րէւբէրէր, va. Ջիւրար խոտորնակի կերել. **-tion**, s. Խաչանիշ հասում. [Անվայել.

Dedecorous րէւբէրէր, a.

Dedentition րէւբէրէր, s. Ասամնաթափումիւն.

Dedicate րէւբէրէր, va. Չօնել, ընծայել, նուիրել, սրբել = a. Չօնեալ, նուիրալ.

Dedicattee, s. Նուիրընկալ.

Dedication րէւբէրէր, s.

Նուակասիրք, օծում; ընծայում, ձօն. **-tor** **-տէր**, s. Ընծայող.

-tory րէւբէրէրէր, a. Ընծայական.

Deduce րէւբէր(ր), va. Իմաստասիրել, մակարերել, հետեւցնել.

-ment, s. Հետեւութիւն.

Deducible, a. Մակարերելի.

Deducive, a. Ինքնաբերական.

Deduct րէւբէր(ր), va. Գալեցնել, հանել. **-ion** րէւբէրէր, s. Բարձում, հանում; հետեւութիւն, արտածութիւն ար. **-ive** րէւբէրէր, a. Մակարերական.

Deed րէր, s. Գործ, արդիւնք; արարք; մեծագործութիւն, ճշմարտութիւն; դաշն, մուհակ էր. Title —. Մուհակ. In —, indeed. Յիւրտի.

-less, a. Ապարդիւն, անգործ.

Deem, an. Համարիլ, կարծել.

Deep ԴԵՔ, *a.* Խոր, խորունկ; ցած; խորխաւս, խորին; բամբ, աստ (ձայն) = *s.* Անդունդ, ծոփ; ար, խորք; խորութիւն, կեդրոն-
-ly, *ad.* Խորապէս, ի խոր; մեծա-
պէս; -ness, *s.* Խորութիւն:

Deepen ԴԵՔՆ(Դ), *va.* Խորունկ-
ցնել; Թանձրացնել; սասկացնել;
(ձայնը) հասցնել:

Deer ԴԵՐ, *sing & pl.* Եղջիրու,
վիճ. —skin. Այծենի. -stalking Եղ-
ջիրուի որս (հետի):

Deface ԴԵՖԵՎ(Դ), *va.* Աւել,
ընել, ջնջել, եղծանել, -ment,
s. Ջնջում, եղծանում:

Defalcate ԴԵՖԵԼՎԵՅԴ, *va.* Պակ-
սեցնել, (հաշիւէ) հանել, -tion,
ԴԵՖԵԼՎԵՅԻՆ, *s.* Հանելը, պակ-
սեցնելը; խորուած (սակ):

Defamation ԴԵՖԵՎԵՅԻՆ, *s.*
Զրպարութիւն, բամբասանք. -
tory ԴԵՖԵՎԵՅԻՆ, *a.* Զրպարական:

Defame ԴԵՖԵՎԵՅԻՆ(Դ), *va.* Վաստ-
համաւել, զրպարել; նշաւակել:

Default ԴԵՖԵՎԵՅԻՆ, *s.* Վրիպակ;
Թերութիւն, պակտութիւն; անտան
չերելիք, դատազանցութիւն էր.
= *vn.* Բացակայիլ ԴԵՎԵՅԻՆ. = *va.*
Վրիպիլ, Թերանալ, ի բացակայու-
թեան դատիլ չալ: In—of. Առ ի
չգոյլէ. In the—. Ի հարկէ:

Defaulter ԴԵՖԵՎԵՅԻՆԵՐ, *s.* Զան-
ցառու; անհաւատարիմ, ցոյլ:

Defeasance ԴԵՖԵՎԵՅԻՆԵՆ, *s.*
Ջնջում, եղծում (դաշանց):

Defeasible ԴԵՖԵՎԵՅԻՆԵՆ, *a.* Եղծանելի:

Defeat ԴԵՖԵՎԵՅԻՆ, *va.* Ջնջել, եղ-
ծանել; նուսձել, յաղթել; դիմա-
նալ. = *s.* Պարտութիւն, նուսձում,
եղծում:

Defecate ԴԵՖԵԿԵՅԻՆ, *va.* Զսել,
պարզիլ, քմմել, մարբել, -tion
ԴԵՖԵԿԵՅԻՆ, *s.* Զսում, պարզելը:

Defect ԴԵՖԵԿՏ, *s.* Թերութիւն,

պակասութիւն; ինքութիւն, -ion
ԴԵՖԵԿՏԻՆ, *s.* Կուսակցութիւն Թո-
ղուլը, ձեռնհատութիւն:

Defective ԴԵՖԵԿՏԻՎ, *a.* Պա-
կասաւոր, -ly, *ad.* -ness, *s.* Պա-
կասաւորութիւն:

Defend ԴԵՖԵՆԴ, *va.* Պաշտպա-
նել; շատազովիլ էր. -ant ԴԵՖԵՆ-
ԴԵՆԴ, *s.* Պաշտպան, ջատազով,
փաստարան, -er ԴԵՆԴ, *s.* Պաշտպան:

Defensive, (ՎԵՐՔ) պահող:

Defense, -fence ԴԵՖԵՆՍ, *s.*
Պաշտպանութիւն; պաշտպանող;
շատազովութիւն էր. -less, *a.* Ան-
պաշտպան, անզէն. [պանելի]

Defensible ԴԵՖԵՆՍԻԿԵՆ, *a.* Պաշ-

Defensive ԴԵՖԵՆՍԻՎ, *a.* Պաշ-
պանողական. = *s.* Պաշտպանողա-
կան դիրք. To be on the—. Ինք-
զինքը պաշտպանել:

Defer ԴԵՖԵՐ, *va.* Յապաղել, յե-
տաձգել; գլուխ ծռել, անսալ. =
vn. Ապասել, ուշ մնալ; անսալ,
խոնարհիլ, -ence, *s.* Ակնածութիւն,
հպասակութիւն, զիջողութիւն:

Deferent ԴԵՖԵՐԵՆԵՆԿ, *s.* Տանող;
բարձող (շրջանակ) —-ial
ԴԵՖԵՐԵՆԵՆԿԻԱ, *a.* Ակնածական:

Defiance ԴԵՖԵՅԻՆԵՆ, *s.* Կռուի
հրակէր, գրգիռ, կոչ; հակառա-
կութիւն, In, out of—. Ի հեճուկս:

Defiant, *s.* Կռուարար, լիրք:

Deficiency, -cy ԴԵՖԵՅԻՆԵՆԵՆ, *s.*
Պակաս, կարօտութիւն, ձկնութիւն:

Deficient ԴԵՖԵՅԻՆԵՆԿ, *a.* Պակաս,
անբաւական; Թերի, -ly, *ad.*

Deficit ԴԵՖԵՅԻՆԵՆԿ, *s.* Պակասորդ, բաց-
Defile ԴԵՖԵՅԻՆԵՆԿ(Դ), *va.* Աղտոտել,
բժաւորել; եղծանել; պղծել, աւ-
րել; անմարդ ընել. = *vn.* Աղտո-
հանդէս ընել ԴԵՆ. = *s.* Կիրճ, կա-
պան, -ment, *s.* Աղտոտութիւն,
անմարդութիւն, ապականութիւն:

Defin'able. *a.* Սահմանելի:

Define րէֆին(ր), *va.* Սահմանել, որոշել; նկարագիր տալ; պարզել; պարհակել; յանգեցնել.

Definite րէֆինիտ, *a.* Սահմանեալ, որոշ, հաստատ; որոշեալ (յօղ). **-ly, ad.** Որոշակի. **-ness, s.** Ստուգութիւն. [նում, սահման].

Definition րէֆինիչը, Սահման. **Definitive** րէֆինիտիւ, *a.* Վճռական, որոշ, վերջնական. **-ly, ad.** Վերջնականապէս. **-ness, s.**

Deflagrate րէֆլիքտ, *an.* Բռնկելով այրի; բոցակէզ ընել. **-tion, s.** Հրայր, բոցակիզում. ր.

Deflect րէֆլեքտ, *vn.* Խոտորիլ, շեղիլ. = *va.* Խոտորցնել. **-ion** րէֆլեքչը, *s.* Խոտորում, շեղում.

Deflecture չլք, *s.* Թերում.

Defloration, s. Գուսապղծում.

Deflour, -flower րէֆլուււր, *va.* Ծաղկներէն զրկել, անշքացնել; ապականել (կոյս).

Defluxion, s. Հոսում, ծորում.

Defoliation րէֆոլիէ, *s.* Անկում տերեւոց; տերեւաձափ (աշուն). ր.

Deforce րէֆօրս(ր), *va.* Յափը; տակել, գրակել էր. **-ment, -forciation, s.** Իրաւում ընչից էր.

Deform րէֆօրմ(ր), *va.* Անշքացրնել, ձեւէ հանել; տգիպնել. **-ation, s.** Չեւազեղծում. **-edly** րէֆօրմելի, *ad.* Անշքօրէն.

Deformity րէֆօրմիտի, *s.* Անշքութիւն, այլանդակութիւն; տգեւութիւն.

Defraud րէֆրաւ, *va.* Զրկել, անիրակել; նենգել, խաբել.

Defray րէֆրէյ(ր), *va.* Ծախսը քաշել, տալ. **-al, s.** Ծախսը քաշելը. **-ment, s.** Վճարում ծախուց.

Defy րէֆայ, *a.* Վայելույ, մարութ, փափուկ. **-ly, ad.** Վայելլօրէն.

Defunct րէֆւնկտ, *sa.* Հանգուցեալ, լուսահոգի; ննջեցեալ.

Defy րէֆայ(ր), *va.* Ասպարէզ

կարդալ, զրգուել, խոհասալ.

Degeneracy, -ration րէճեցիւթիւթի, րէճչը, *s.* Վատթարացում, նուաստութիւն; տարատեսում; անկում.

Degenerate րէճեցիւթիւթի, *va.* Օտարանալ, խորձանալ; խանգարիլ, նուաստանալ. = *a.* Նուաստ, անհարազատ, այլատես. **-tive, a.**

Deglutinate րէճլուտիւթի, *va.* Սոսինձը ոտող հանել.

Deglutition րէճլուտիւթիւթի, *s.* Կուլ տալը, կլլում, կուլը.

Degradation րէճեցիւթիւթիւթի, *s.* Բարձրնկէցութիւն, շնորհագրութիւն; անկում, նուաստութիւն; տակաւ մտնում էր; Թեճեւացում (զունոց) էի.

Degrade րէճեցիւթի, *va.* Պատիւէ տատկանէ ձգել; վատթարացնել, ցածցնել; մաշեցնել էր.

Degree րէճեցի, *s.* Ատիճան; պորտ. By—*s.* Ատիճանաբար, կամայ կամայ. Of high—. Բարձրատիճան. To a—. Առաւելապէս.

Dehiscence րէճիւթիւթի, *s.* Ինքնաբացումիւն էր. **-cent, s. Ինքնաբաց.**

Dehort րէճուրտ, *va.* Զգուշացրնել. **-ation, s.** Զգուշացում. **-atory** րէճուրտի, *a.* Իրատական.

Deicide րէճիւթի, *s.* Խաչահանում; Իրիսոտասպան.

Deific, -al րէճիւթիւթի, *a.* Ատուածային. **-ation, s.** Ատուածացում.

Deify րէճիւթի, *va.* Ատուածացնել; արքայացնել, չափազանց զովիլ.

Deign րէճիւթի(ր), *vn.* Արժանի ընել՝ սեպիլ; = *va.* Ընտրել, բարեհամիլ.

[տուածային.

Deiparous րէճիւթիւթի, *s.* Ատուած.

Deist րէճիւթի, *s.* Ատուածեան.

Deity րէճիւթի, *s.* Ատուածութիւն; չատուած, դիցանոյշ. The Deity. Ատուած.

Deject ԳԻՎԻՎՐՐ, ԵԱՎԿՏԻՏԵՆԵՅԵԼ, լրանելի -**edly**, ԵԱՎՋՏԱՊԻՆ, -**edness**, ԵԱՎԿՏՈՒԹԻՒՆ, լրում:

Dejection ԳԻՎԻՎԻՆՆԻ, ԵԱՎԿՏՈՒԹԻՒՆ, անյուսուժիւն; նուաստութիւն; ապավիժում, կրկողանք: -**ture** ԳԻՎԻՎՐՐԵՐ, Ե. կրի, քակոր:

Dejeuner, Dejeune ԳԻՎԵՆՅՆՅՐ, ԳԻՎԵՆՅՆՅՐ, Ե. նախաճաշ, ճաշ [F.]:

Delapse ՎՈ. ԽԵՆԱԼ; սահիլ:

Delay ԳԻՎԵՅՐ(Գ), ԵԱ. ՅԱՍԱՊԱԳԵԼ, ուշացնել, կայնեցնել = ՎՈ. Ուշանալ, ծանրէն առնել, = Ե. ՅԱՍԱՊԱԳԱՆՔ, սպասելը; ուշացնելը:

Dele ԳԻՎԵ, ԵԱՎՋԱՆԵՒՄ, ջնջել ԳՊ:

Delible ԳԻՎԵՂԼ, Ե. Ջնջելի:

Delectable, Հեշտալի, քաղցր:

Delectation ԳԻՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Բերկուժ., գուարձուժ., հեշտանք:

Delegate ԳԻՎԵՎԵՅՐ, ԵԱ. Պաշտօն իշխանութիւն թալ; փոխանորդել; յանձնարարել: = Ե. Փոխանորդ, = Ե. Փոխանորդեալ, ներկայացուցիչ, պատուիրակ:

Delegation ԳԻՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Պատուիրակութիւն, պատգամաւորութիւն; փոխանցում հեղաշարժ:

Delenda ԳԻՎԵՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Ջնջելիք:

Delf, Delfware ԳԻՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Ինքի, փաւեակ լինի:

Deliberate ԳԻՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ, ԵԱՎՃԱՆԵԼ, Խորհիլ = ՎՈ. Խորհրդակցիլ, քննել, կշռել, = Ե. Ջգուշարար, խոհական, հանդարս. -**ly**, ԵԱ. Ջանդարսօրէն: -**ness**, Ե.

Delibration ԳԻՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Խորհրդածութիւն, մտածում: քննելութիւն, զգուշութիւն: -**tive**, Ե. կշռողական; խորհրդական:

Delicacy ԳԻՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Նոյնութիւն, փափկութիւն; քնքշութիւն, զգուշութիւն; փափկանկատութիւն; դիտազգածութիւն; զրգանք, խրտամք; համեղութիւն:

Delicate ԳԻՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Փափուկ, քնքշուշ, զիրզ; նուրբ, աղնիւ, զողտրիկ; կիրձ, դիւրազգաց; ճաշակաւոր, համեղ; դիւրաքեղ: -**ly**, ԵԱ. Փափկօրէն: -**ness**, Ե.

Delicious ԳԻՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Հեշտալի, բերկրական; անմահական, համեղ: -**ly**, ԵԱ. Սքանչելի, -**ness**, Ե. Հեշտութիւն: [Պոյն ՎԵՐ:

Deligation ԳԻՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Փա-

Delight ԳԻՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Բերկուժութիւն, ուրախութիւն; զբօսանք, հեշտութիւն: = ՎՈ. Ուրախացնել, համեցնել, = ՎՈ. Ջուարձանալ, բերկրիլ: -**ed** ԳԻՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. ԵԱՎՈՒՐԱԽ, զուարձ. -**some** ԳԻՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Ջանոյական, ուրախալից:

Delightful, ԳԻՎԵՂԼ, Ե. Ինքիցիկ, զուարճալի, հանոյալից: -**ly**, ԵԱ. -**ness**, Ե. Բերկուժութիւն, հանոյք:

Delineate ԳԻՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ, ԵԱ. Յրագրել, նկարել; նկարագրել: -**tion** ԳԻՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Յրագում, սոււերագիր; նկար, նկարագիր:

Delinquency ԳԻՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Յանցանք; ոճիր: -**quent**, Ե. Յանցաւոր, վնասապարս; ոճրագործ:

Deliquesce ԳԻՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ(Գ) ԵԱ **Deliquiate** -ՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Խոնաւալոյծ ըլլալ: -**quescence** ԳԻՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Խոնաւալուծութիւն: -**quescent** ԳԻՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Խոնաւալոյծ:

Deliquium ԳԻՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Խոնաւալոյծ վիճակ Գ:

Delirious ԳԻՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Տնորած, յիմար: -**ness**, Ե. Մաջնորք:

Delirium ԳԻՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Տնորած, զաւանցանք; մոլեգնութիւն: -**tremens**. Խողողջական տնորանք Գ:

Delitescence, -**cy** ԳԻՎԵՎԵՅՐԻՆՆԻ, Ե. Մեկուսացում, պահուիլը:

Deliver ԳԻՎԵՅՐԻՆՆԻ(Գ), ԵԱ. Ազատել, փրկել, արձակել; յանձնել, սուարել, տալ; հաղորդել, պատ-

մել; արսասանել; ծնեցնել: Stand and—! Կեանքը կամ քսակը.

-able, *ա.Յանձնելի* -**er** *տեղեւոր*, *Փրկիչ*; *յանձնող*; *գրող*, *խօսող*;

Delivrance *տեղեւորութիւն*, *ա.Ազատութիւն*, *գերծում*, *փրկութիւն*;

Delivery *տեղեւորութիւն*, *ա.Ազատում*, *յանձնում*, *աւանդում*; *արսասանութիւն*, *խօսուածք*; *սղարքեր*; *փրկութիւն*; *տղ ծանր*;

Bell *տէլ*, *ս. Ծորժոր*, *խոռոչ*;

Delta *տէլտէ*, *ս.Յունականի երկիր*, *դելտա*; [*Դիրսխաբ*];

Deludable *տէլ-տէլ*, *ա. Բարեւ*, *ս. Բարեւ*;

Deluge *տէլ-տէլ* (*տ*), *ս. Յորդանան*, *հեղեղ*, *ջրհեղեղ*; *մեծ աղէտ*; = *va. Աղաղել*, *յորդել*;

Delusion *տէլ-տէլ*, *ս. Պատանջ*, *խաբէութիւն*, *ցնորք*; *սխալ-տէլ*, *-sory* *տէլ-տէլ* -**er** *տէլ*, *ա. Պատանջ*, *խաբէական*;

Delve *տէլ* (*տ*), *առ. Բահով փորել*, *պեղել*; *բաց փորել*;

Demagogue *տէլ-տէլ* -**ist**, *ս. Կիրքեր յուզող*, *ոսովագար*, **-gogism**, **-gogy**, **-gogery** *տէլ-տէլ* -**er** *տէլ*, *ս. Խամբագարութիւն*;

Demand *տէլ-տէլ*, *առ. Խնդրել*, *նայցիլ*, *պահանջել*; *դատ բանալ*; = *ս. Խնդրել*, *պահանջ*, *խնդրում*; *նայց*, *խնդրանք* **-ing**. **-in** - *Փնտրուել*, *լու փրայ*, **On** - *Ուզում ասեն*;

-able, *ա. Պահանջելի* -**ant**, *ս. Բան խնդրող*, *պահանջող*; *դատախոս*;

Demarcation, *ս. Սահմանագծում*, *բաժանում*, *սահմանագիծ*;

Demerit *տէլ-տէլ* (*տ*), *առ. Կարգ*; (*one's merit*) *Կենցաղի նուաստացնել*;

Demeritor *տէլ-տէլ* -**er**, *ս. Կարք*, *քննարկ*, *կենցաղ*;

Dementate *տէլ-տէլ* -**er** *տէլ*, *ա. Տիմար*, = *ս. Տիմար չնել*; *ցնորք չնել* -**ion** *տէլ-տէլ*, *ս. Ինչպիսորութիւն*;

Dementia, **-mency** *տէլ-տէլ* -**er** *տէլ*, *ս. Տիմարութիւն*, *խնդրութիւն*;

Demerit *տէլ-տէլ* -**er**, *ս. Անարժան գործ*, *յանցանք*, *մեղք*;

Demersion *տէլ-տէլ*, *ս. Միջոց*;

Demesne *տէլ-տէլ*, **-main** *տէլ-տէլ*, *ս. Կալուածք*, *ստացուածք*, *հող*;

Demi -**er** *տէլ-տէլ*, *prefix* *Կէս* -**cadence**, *Կիսաւարտ էլ* -**god**, *Կիսասուած*, *դիւցան* -**john**, *ս. Չնդու սաւաճեցում* -**lune** *տէլ-տէլ*, *ս. Կիսալուսին* -**ic**, **-monde** *տէլ-տէլ*, *ս. Կիսաշխարհ*, *քոզերու ընկերութիւն* -**rep** *տէլ-տէլ*, *ս. Անպարկեշտ* *կին* -**semi-quaver**, *Չորքերոճ* *խաղ* -**tint** *տէլ-տէլ*, *ս. Կիսաներկ*;

Demis'able, *ա. Փոխանցելի*;

Demise *տէլ-տէլ* (*տ*), *ս. Փոխանցում*, *զարձնելը էլ*; *հանգիստ*, *մահ*; *առ. Կտակել*, *հրիսակել*; *փոխանցել*;

Demission *ս. Նուաստութիւն*;

Demit *տէլ-տէլ*, *առ. Չգել*, *հրատարիլ*; *զիջանիլ*, *խոնարհիլ*;

Demiurge *տէլ-տէլ*, *ս. Արարիչն Աստուած*; *յաւիտեն*, *քրիստոս* (*zeon*);

Democracy *տէլ-տէլ-տէլ*, *ս. Ռազմականութիւն*; [*կապիտալ*];

Democrat *տէլ-տէլ-տէլ*, *ս. Ռազմական*;

Demolish *տէլ-տէլ-տէլ* (*տ*), *առ. Կործանել*, *քանդել*; [*դում*], *առ. Կործանել*, *քանդել*;

Demolition *տէլ-տէլ-տէլ*, *ս. Բան-քանդ*;

Demon *տէլ-տէլ*, *ս. Չար ոգի*, *այլ*, *դիւ*; *ոգի* -**iac** *տէլ-տէլ-տէլ*, **-iacal** *տէլ-տէլ-տէլ-տէլ*, *ա. Դիւական*, *այլտես*, *դիւանար* -**ian** *տէլ-տէլ-տէլ*, *ա. Սահայական* -**ism** *տէլ-տէլ-տէլ*, **-olatry** *տէլ-տէլ-տէլ*, *Դիւապաշտութիւն*;

Demonstrable *տէլ-տէլ-տէլ*, *ա. Ապացուցանելի* -**ness**, **-bility** *ս. Ապացուցանելիութիւն* -**rably**, *առ. Ամփստելի կերպով*;

Demonstrate *տէլ-տէլ-տէլ-տէլ*, *առ. Տուցնել*, *յայտնի ընել*, *սպառնալ*; **-tion** *տէլ-տէլ-տէլ-տէլ*, *ս.*

Յցնելը, ցոյց; ասպացոյց; գործնական դաս ֆ; կեղծ շարժմունք ր; **-tive** տե՛ս **տրէյտ**, **աՅուցական**, ասպացական; որոշ, բաց; **ցուցական** (դերանուն). **-tor** տե՛՛շ **ըւրտրէյտը**, **ս. Ապացուցնող**; գործնական դասախոս անդամականութեան.

Demoralization տե՛՛ք **լաջ**, **ս. Բարուց խանգարում**; վհասանք; **Demoralize** լաջ (ո), **ա. Ապականել**, աւել; սմքեցնել, սքելի.

Demotic տե՛՛ք **իտ**, **ս. Ժողովրդական**, **ուսմական**, [միջ, ամսքիջ]

Demulcent տե՛՛ք **եպ**, **ս. Մեղ-Էմուր** տե՛՛ք (ո), **ա. Վարանիլ**, ռասանիլ, անսոյգ ձողողը; կասկած յարուցանել եր. = **ս. Տասամ. սուճիւն**, **սարակոյս**.

Demure տե՛՛ք **ուր**, **ա. Գարկեշ**, համես, ծանրաբարոյ, **-ly**, **ad.**

Demurrage տե՛՛ք **իւր**, **ս. Վնասարուծիւն** (վաճ. նսուոց), յամուղ սրաչխա.

Demurrrer տե՛՛ք **իւր**, **ս. Օրինական յապաղում եր**; վարանոս.

Demy տե՛՛ք **ոյ**, **ս. Մանրուկ ձեռք Թողճիլ**; կիսընծացաւարս հմ.

Den տե՛՛, **ս. Որշ**, **զուր**, **բայոյց**, բարայր = **տ. Որշարնակ լինիլ**.

Denarius տե՛՛ք **իւր**, **ս. Դենար**,

Denationalize տե՛՛ք **ըւր**, **ա. Հպասակութենէ հանել**.

Denaturalize տե՛՛ք **ըւր**, **ա. Բաղաբացւոյ հպասակի իրաւունքէ զրկել**; անքնական ընել.

Dendrite տե՛՛ք **ուր**, **ս. Ծառաբար հ+**, **-tic**, **ա. Ծառանման**

Dendrology տե՛՛ք **ուր**, **ս. Ծառաբանութ.** [հննդ ամկ քե.]

Dengue տե՛՛ք **իւ**, **ս. Տողուածա**.

Deniable, **ա. Ժխտելի**, **հերքելի**.

Denial տե՛՛ք **իւ**, **ս. Ժխտում**, **ուրացում**, **հրաժարում**; զլացում:

Denim, **Թանժ**; հաս կըսւ մը;

Denization, **Հպասակութիւն**.

Denizen տե՛՛ք **ըւ**, **ս. Հպասակ, քաղաքացի**; բնակիչ.

Dennet տե՛՛ք **իւ**, **ս. Կարւ մը**.

Nominable, **ա. Կոչելի**.

Nominate տե՛՛ք **իւր**, **ա. Անուանել**. **-tion** տե՛՛ք **ըւր**, **ս. Գարանուանութիւն**; **դաս**, **խումբ**; **անուանում**. **-tive** տե՛՛ք **ըւր**, **ա. Անուն տւող**, **յարանուանակամ**.

Nominator տե՛՛ք **ուր**, **ս. Տայրար ք**; **անուանող**. [նակելի]

Denotable տե՛՛ք **ուր**, **ա. Նշանակելի**.

Denotation, **ս. Նշանակում**.

Denote տե՛՛ք **ուր**, **ա. Նշանակալ**, **նշանակել**; **ցցնել**, **յայտնել**.

Denouement տե՛՛ք **ուր**, **ս. Տանգում**, **գրւմ**, **երւ**, **լուծում** (վէպի).

Denounce տե՛՛ք **ուր**, **ա. Հրասարակել**, **ծանուցանել**, **իմացնել**; **ազարարել** (պատիժներ).

-ment, **ս. Տայրարութիւն**, **հրասարակութիւն**; **ծանուցում**; **ազարարութիւն**.

Dense տե՛՛, **ա. Իիս**, **հոծ**, **Թանժ**; **սեղմ**, **կարծր**, **ly**, **ad.**

Deusimeter, **ս. Խտաչափ ք**.

Density տե՛՛ք **իւր**, **ս. Թանժութիւն**; **խտութիւն**.

Dent, **ս. Նշան**, **դրոշմ**, **փոսիկ պերկ**, = **ա. Խոռոչել**, **փոսիկ ընել**.

Dental տե՛՛ք **իւ**, **ա. Աւամայլիւն** = **ս. Աւամնահնչիւն տառ**.

Dentate, **-ted**, **Denticulated**, **Dentiform** տե՛՛ք **իւր**, **ս. Աւամնահնչիւն**, **աւամնաւոր**, **ժանեւոր**.

Dentation, **Աւամնահնչութիւն**.

Denticle տե՛՛ք **իւ**, **ս. Աւամնիկ**.

Denticulation տե՛՛ք **իւր**, **ս. Աւամնահնչիւն**, **ս. Աւամնաւորութիւն**. [փոշի]

Dentifrice տե՛՛ք **ուր**, **ս. Աւամնահնչիւն**.

Dentist տե՛՛ք **իւր**, **ս. Աւամնահնչիւն**.

dentist տե՛՛ք **իւր**, **ս. Աւամնահնչիւն**.

Dentition ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Ակուս հանելը; ասամնաշարք է.

Dentoid ԳՊՏ Ասամնածեւ.

Denudation ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Մերկացում (ընդհողեայ ժայռից) երեւնալը. [կացնել]

Denude ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Մերկացնել.

Denunciate ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Ծանուցանել. **-tion** ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Ծանուցանելը, ազդարարութիւն. սպառնալիք. **-tor** ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Նշարարակող, սպառնացող, շարախօս.

Deny ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Ժխտել, ուրանալ; զանալ; մերժել; հրաժարիլ. To—ones's self, 8. Անձը ուրանալ, = 8. Իր զուրը զոցել, մարդ չընդունիլ.

Deobtruent ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Լուծողական դեղ. **Deodand** ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Արեան զին [Eng. Law].

Deodorize ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Գարշահոտութիւնէ մաքրել.

Deoxidate, dize ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Նիւթէ մը Խճուածիքը վտարել.

Depart ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Մեկնիլ, հեռանալ, երկալ; փոխիլ յաստեաց, մեռնիլ. = 8. Զգել, զատիլ, բաժնուիլ.

Department ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Զիւղ, բաժին; պաշտօնարան; վիճակ, զատու. **-al** ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Նահանգային; պաշտօնարանի.

Departure ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Մեկնում, բաժանում, ձգելը; վախճան, մահ; լքանելը, Խողուլը;

Depend ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Կախուիլ, կախում ունենալ; հպատակիլ, ջակ լինիլ; հաւատալ, վստահիլ; կարօք ըլլալ; անորոշ առկախ մնալ.

Dependable, 8. Վստահելի.

Dependant, -dent ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Կախեալ, հպատակ; Խէական; ստորակարգեալ. = 8. Կախեալ, ստորակայ, պարագայ;

ծառայ, հետևորդ; հետևութիւն.

Dependence ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Կախելը, կախում; հետևութիւն, հետևորդ; զուգակցութիւն, յարամատնք, կարօքութիւն; հաւատ, վստահութիւն.

Dependency ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Կախում; առ կախ քան մը; ստորակայ, արքանեակ; զաղծականութիւն, զերիշխանութիւն.

Dephlegmate ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Նիւթ մը ջրի մասերէ զտել, զտելի. **-tion** ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Զտուում.

Deplagisticated, 8. Անհրակաթ (քս հնոց) ԳՊՏ. ԹՊուածին.

Depict, Depicture ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Նկարել; նկարագրել.

Depilatory ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Զերանափ (դեղ). [պարզել]

Deplete ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Գատարկել.

Depletion ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Գատարկելը, պարպելը; նիհարցնելը; արիւն առնելը.

Deplorable ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Անպիտի, եղիկի, ողբալի, ողորմելի, ողբացեալ. **-rably** ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Յաւալի՝ ողբալի կերպով.

Deplore ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Վնասալ, արիւն առնալ, սգալ.

Deploy ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Միտել, արածել (զօրքը). = 8. Բացուիլ, արածուիլ ԳՊ.

Depulation, 8. Փետրանափութիւն. ԳՊ. Խարթիչներու Խափուլը.

Deplume ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Փետրանափ ընել; փետրել, ճարացնել.

Depolarize ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Բեւեռացումը ջնջել ԳՊ.

Depone ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Երդնուլ, վկայել, հաստատել, զննել.

Deponent ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Երդմամբ վկայող; հաստատել քայր ԳՊ.

Depopulate ԳԻՏԻՆՆԷՆ, 8. Անմարդացնել, ամայացնել.

= տ. Գարգուիլ, ամայիլ, -tion
ծնել, 8. Անմարդացում, ամայու-
նիւն, -tor -ւոր, 8. Կործանիչ:

Deport յիբոր, 8. Հեռու տեղ
աքսորել, տարագրել, վարել, -
ation -տել, 8. Տարագրութիւն,
արտասանութիւն: -ment,
իբոր, 8. Վարք, ընծացք:

Deposable յիբոր, 8. Գահա-
կազմութիւն, պաշտօնակազմութիւն:

Depose յիբոր, 8. Զգել,
պաշտօնանկ՝ զահագուրկ ընել;
երզմամբ վկայել: = տ. Վկայ լինիլ:

Deposit յիբոր, 8. Դիրտ,
մուտ, տկուք; աւանդ, պահեստ
հմանք: = տ. Վար դնել, դնել;
աւանդ՝ ի պահ դնել, To—money.
Ստակ պահելընել: In or on —
Աւանդ՝ գրաւ դրուած: -ary տե-
լոր, 8. Աւանդատան; մտերիմ:
-or -որ, 8. Աւանդատու, -ory -
որ, 8. Աւանդատուն, մտերանոց:

Deposition յիբոր, 8. Շնոր-
հագրութիւն, պաշտօնակազմութիւն;
դիրտ, մուտ: վկայութիւն տար:

Depot յիբոր, 8. Մտերանոց,
համարոց; զինարան; զօրակա-
յան; կայարան երկաթուղւոյ:

Depravation յիբոր, մղծում,
վասնարացում, ապականում:

Deprave յիբոր, 8. Աւել,
ապականել, խանգարել, -dness,
-ment, Depravity յիբոր, 8. Խանգարում,
այլայլութիւն, վասնարում, եղծում:

Deprecate յիբոր, 8. Ա-
ղերսել, պաղատել; խորապէս ցա-
կիլ, -tion յիբոր, 8. Գաղա-
տանք, աղերս: -tive յիբոր, 8. Աղերսական:
-tory յիբոր, 8. Աղերսական:

Depreciate յիբոր, 8. Կնիւր
կորել; արժէքը պակսեցնել:

-tion յիբոր, 8. Գնասում,
դժգունութիւն; արժէքի նուազում:

Depredate յիբոր, 8. Աւարի
առնուլ, կողոպտել, քան-
դել; կլկել, -tion յիբոր, 8. Աւար,
կողոպտու, յափշտակութիւն, քան-
դում, -tor յիբոր, 8. Աւարառու:

Depress յիբոր, 8. ձնշել,
կոխել; ընկճել, նուաճել, վհասե-
ցնել; (արժէքը) կորել; աճեցնել:

-ion յիբոր, 8. Ինչպէս, ձնշել,
խորութիւն, փոս, ցածում; ընկ-
ճում, նուաճում, վհասութիւն; ան-
գործութիւն *staus*; ձնշում —

-ive յիբոր, 8. ձնշիլ, հարստահար:
Deprivable 8. Զրկելի:

Deprivation յիբոր, 8. Զրկում,
անկում, կորուստ; պաշտօնակազմ:

Deprive յիբոր, 8. Վեր-
ջացնել, քանակ; (պաշտօն) զրկել:

Depth յիբոր, 8. Խորութիւն,
խոր, անդունդ; խրճնութիւն;
մէջ (զիշերոյ, մման), խորք:

Depurate յիբոր, 8. Մաքրել,
գետիլ, -tion, 8. Զտում:

Deputation յիբոր, 8. Գաս-
գամաւոր զրկելը, պատուիրակութ.

Depute յիբոր, 8. Գասգամա-
ւոր ընտել՝ զրկել, 8. Գատուիրակ:

Deputy յիբոր, 8. Գատուիրակ;
նուիրակ, փոխանորդ, տեղակալ:

Deracinate յիբոր, 8. Ամաստի
ընել, արմատէն խլել:

Derange, յիբոր, 8. Խառ-
նըշկել, շփոթել, խառնակել;
խանգարել (խնքը), -ment, 8.
Շփոթութիւն, (մարդ) խանգարում:

Derelict յիբոր, 8. Արձալ,
անտէր; ուխտադրում: = 8. Անտէր
ինչ; որդոս ելի. -ion 8. Արձում,
ձողում; ընդարձակում երկրի եւ:

Deride յիբոր, 8. Հեզնել,
ծաղրել, -sion յիբոր, 8. Տաղր,
հեզնութիւն: -sive յիբոր, 8. Ծաղր-
իչ: -sory յիբոր, 8. Հեզնական:

Derivable ԴԻՐՅ՝Ս Ածանցելի
Derivation ԴԻՐԻՍ՝ՆԷ՝, *s.* Բխում, ծագում, ածանցում: -
tive -ՎԻՐԻՒԼ, *a.* Բխեալ, ածանց-
 եալ; ածանց (բառ):

Derive ԴԻՐՅՎ՝(Գ), *va.* Առնուլ, հանել; բխեցնել, ածանցել: = *an.* Բխիլ, հոսիլ:

Derm ԴԵՐՎ, *s.* Մորթ ԴԵՐ. -
atology ԴԵՐՎ՝ՆԷ՝, Մորթարանութ.:

Dermal ԴԵՐՎ՝ԷԼ, *a.* Մորթային:

Dernier ԴԵՐՆԷ՝ՆԵՐ, *a.* Վերջին: -
 -ressort. Յեթին միջոց:

Derogate ԴԻՐ՝ՎԵՂԻՄ, *va.* Փո-
 փոխիլ, խոտորել; եղծանել, հա-
 կառակել: -**tion** ԴԻՐՎ՝ՆԷ՝, *s.* Փո-
 փոխում (օրինաց): -**tory** ԴԻՐ՝-
 ՎԵՂԻՄԷ՝, *a.* Փոփոխիչ, եղծանող:

Derrick ԴԵՐԻ՝ԷԷ, *s.* Կառու բեռ-
 նարարծ ճակարակ. -boom. Բեռ-
 նակայմ: [ճանակ]:

Derringer ԴԻՐԻ՝ՎԷ՝ՆԵՐ, *s.* Անըր-

Dervis, -vese, -vish ԴԵՐՎ՝Է՝,
 ԴԵՐՎ՝ԷՒԼ, *s.* Տէրփղի:

Descant ԴԻ՝ԷՆԿ՝, *va.* Քննա-
 խօսել, ճառել: = *s.* Քննական
 ճառ; յեղերգ, փոխերգ նագարադ:

Descend ԴԻ՝ԷՆԿ՝, *va.* Իջնել;
 իջնալ; խոնարհիլ, մարդ մենել;
 սերիլ, ծագիլ: = *va.* (Լեռնէն)
 իջնել. Well -ed. Ազնիւ ընտանիքէ:

Descendant ԴԻ՝ԷՆԿ՝ԷՂԻՄ, *s.*
 Ազգ, տոհմ; զաւակ, սերունդ, շա-
 աւաիլ: = *a.* Իջնող, սերող:

Descendible ԴԻ՝ԷՆԿ՝ԷՂԻՄ, *a.*
 Իջանելի, սերելի:

Descension ԴԻ՝ԷՆԿ՝ՆԷ՝, *s.* Ի-
 ջում, խոնարհում, մուտք. -**al** ԴԻ՝-
 ԷՆԿ՝ՆԷՒԼ, *a.* Մտից --Գ:

Descent ԴԻ՝ԷՆԿ՝, *s.* Իջք, ի-
 ջում; գաւիպայր; անկում, խո-
 նարհում; յարձակում; անցք,
 փոխանցում; ծագում, սերունդ,
 զաւակ, ժառանգութիւն; ազգա-

համար; յասակ: [Նկարագրելի]

Describable ԴԻ՝ԷՆԿ՝ԷՂԻՄ, *a.*
Describe ԴԻ՝ԷՆԿ՝Վ՝(Գ), *va.*
 Անրագրել, նկարագրել, զծագրել:

Description ԴԻ՝ԷՆԿ՝Վ՝ՆԷ՝, *s.*
 Նկարագրութիւն; ազգ, սեսակ. -
tive *a.* Նկարագրական. - geometry.
 Ձեւագրական երկրաչափութիւն:

Desecry ԴԻ՝ԷՆԿ՝Վ՝(Գ), *va.* Նշմա-
 րել, զննել, դիտել: = *s.* Տեսիլ,
 սեսարան; նշմարանք:

Desecrate ԴԻ՝ԷՆԿ՝ՎԵՂԻՄ, *va.*
 Մրապղծել, ապականել: -**tion**
s. Մրապղծութ. , ապականութ.:

Desert ԴԻՎ՝ԷՐԵՐ, *s.* Անապաս,
 ամայի երկիր. = *a.* Ամայի, ա-
 ւերակ, առանձին. = ԴԻՎ՝ԷՐԵՐ՝,
va. Թողուլ, ձգել, լքանել:

Desert ԴԻՎ՝ԷՐԵՐ՝, *s.* Արժանիք,
 արժանաւորութիւն; արժանաւոր
 -less, *a.* Անարժան:

Deserter ԴԻՎ՝ԷՐԵՐ՝ՆԵՐ, *a.* Փախս-
 սական, դասալիք: [լքում:

Desertion ԴԻՎ՝ԷՐԵՐ՝ՆԷ՝, *s.* Թողում,
Deserve ԴԻՎ՝ԷՐԵՐ՝Վ՝(Գ), *va.* Ար-
 ժանիք՝ արդիւնք ունենալ: = *va.*
 ԴԻՎ՝ԷՐԸ՝, Արժանաւոր ըլլալ: -**dly**
 ԴԻՎ՝ԷՐԵՐԻ՝Վ՝, -**vingly** ԴԻՎ՝ԷՐԻՎ՝Վ՝
 Ը՝, Արժանապէս:

Deshabille ԴԻՎ՝ԷՂ՝ՎԷ՝, *s.* Տան
 հագուստ, անխնամ հագ (F.):

Desiccate ԴԻ՝ԷՆԿ՝ՎԵՂԻՄ, *va.* Ցամ-
 քեցնել. չորցնել: = *va.* Ցամքիլ,
 չորնալ: -**tion** ԴԻ՝ԷՆԿ՝Վ՝ՆԷ՝, *s.* Ցո-
 րութիւն: -**tive** -ՎԻՐԻՒԼ, *a.* Ցորցնող:

Desiderate ԴԻ՝ԷՆԿ՝ՎԵՂԻՄ, *va.*
 Ցանկալ, փափաքիլ:

Desideratum, -ta ԴԻ՝ԷՆԿ՝Վ՝-
 ՎԸ՝, *pl.* Ցանկալի փափաքելի իրեր:

Design ԴԻՎ՝ԷՂ՝Վ՝(Գ), *va.* Նկարել,
 զծել, ստուերագրել; խորհիլ, մտա-
 ծել; սահմանել; ցցնել: = *va.*
 Նպատակ ունենալ: = *s.* Մրագիր;
 խորհուրդ, զաղափար; նպատակ;

զծագրութիւն, նկար. -able -ելլս
a. Գծելի, գտանելի, խորհելի:

Designate ԴԵՂԻՆԵՂ, va. Ուրոշել, անուանել, -tion ԴԵՂԻՆԵՂ՝ լն, s. Ուրոշելը, որոշուելը; անուանում, կարգում; անուն, մականուն:

Designer ԴԵՂՆ՝ԵՂ, a. նկարիչ, գեղ; վարպետողի, [տննգաւոր:

Designing ԴԵՂ՝ԵՂ, a. Խորամանկ,

Designless ԴԵՂՆ՝ԵՂ, a. Անզգոյշ, աննպասակ, անխորհուրդ:

Designment ԴԵՂՆ՝ԵՂ, s. Իտաւորութիւն, յատկագիծ:

Desinence ԴԵՂՆ՝ԵՂ, s. Հորով; խոնարհում +. [խաղասէր:

Desipient ԴԵՂ՝ԵՂ, a. Մանկական,

Desirable ԴԵՂՆ՝ԵՂ, a. Ցանկալի, փափաքելի, բարձրալի, գեղեցիկ, -ness, s.

Desire ԴԵՂՆ՝ԵՂ, s. Փափաք, սեղանք, իղծ, մաղթանք; յօժարութիւն, ցանկութիւն. = va. Ցանկալ, փափաքել, բարձրալ; մաղթել, խնդրել; հրամայել: Earnest—. Անկեղծ փափաք. Inordinate—. Անզուսպ բարձրանք. By— of. Հրամանաւ. To be inflamed by—. Ցանկութեամբ տոչորիլ. To curb one's—. Բռնադատել, զսպել:

Desirous ԴԵՂՆ՝ԵՂ, a. Փափաքող, -ness, s. Կաճողին սէր, փափաք, բարձրանք:

Desist ԴԵՂ՝ԵՂ, va. Հրաժարիլ, կենալ, -ance ԴԵՂ՝ԵՂ, s. Հրաժարում:

Desk ԴԵՂ՝ԵՂ, s. Գրասեղան; ժամրգակալ; ամպիոն, բեմ:

Desman ԴԵՂ՝ԵՂ, s. Զրաքիլ +:

Desmine ԴԵՂ՝ԵՂ, s. Մետաքսաբար հո. [ուսածաբանութիւն:

Desmology ԴԵՂ՝ԵՂ, s. Յօղ:

Desolate ԴԵՂ՝ԵՂ, s. Ամայի, անբնակ; աւերակ; առանձին, անմիջեմար. = va. Աւերացնել, աւերել, անջրացնել, -ly, ad. -ness, s. Անշրուութիւն:

Desolation ԴԵՂՆ՝ԵՂ, s. Բանզուրում, կործանում; ամայութիւն, աւեր; առանձնութիւն; վհատութիւն:

Despair ԴԵՂ՝ԵՂ, va. Յուսահատիլ, = s. Յուսահատութիւն; վհատիչ իր. -ingly. Անյուսաբար:

Despatch See Dispatch.

Desperado ԴԵՂ՝ԵՂ, s. Յուսահատ, կասաղի, յանդուգն (It.):

Desperate ԴԵՂ՝ԵՂ, a. Անյոյս, յուսահատ; կասաղի, մոլի, անհնարին. -ly, ad. Յուսահատութեամբ, յանդուարութեամբ, յանդուգնութիւն. -ness, s. Անյուսութիւն, մոլեգնութիւն:

Desperation, s. Անյուսութիւն:

Despicable ԴԵՂ՝ԵՂ, a. Անարգ, նուաստ, չնչին. -ly, ad. Նուաստաբար. -ness, s. Անարգութիւն, անպիտանութիւն:

Despicable ԴԵՂ՝ԵՂ, a. Արհամարհ, չնչին; զարշնի, ոչինչ:

Despise ԴԵՂ՝ԵՂ, va. Անարգել, արհամարհել; իորշել. -dness ԴԵՂ՝ԵՂ, Անարգութիւն:

Despite ԴԵՂ՝ԵՂ, s. Զարուսութիւն, նախասինք, Կշնամութիւն. = va. Զայրացնել; անարգել, նախատել, -of. Այսու ամենայնիւ:

Despiteful ԴԵՂ՝ԵՂ, a. Զարակամ, անզգամ, -ly- ad. Թշնամութեամբ, անզգամութեամբ:

Despoil ԴԵՂ՝ԵՂ, va. Կողոպտել, յափշտակել; գրկել. -ment, Despoliation ԴԵՂ՝ԵՂ՝ԵՂ, s. Կողոպտում, գրկում:

Despond ԴԵՂ՝ԵՂ, va. Վհատեցնել, սրտաբեկել, լքանել:

Despondence, -cy ԴԵՂ՝ԵՂ՝ԵՂ, s. Սրտաբեկում, լքում. -dent ԴԵՂ՝ԵՂ՝ԵՂ, -ding ԴԵՂ՝ԵՂ՝ԵՂ, a. Լքեալ, յուսահատ:

Despot ԴԵՂ՝ԵՂ, s. Միահեծան՝ ինքիշխան տէր. -ism ԴԵՂ՝ԵՂ՝ԵՂ, s. Բռնապետութիւն, բռնակալութիւն:

Despotic, -al Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, a. Բագարձակ, բռնապետական.

Despumatation Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Փրփրաբարդումիւն Կ.

Desquamation Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Քեփոտում (մորձի) բժ.

Dessert Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Աղանդեր.

Destination Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Սահմանում, կարգում; որոշում; բաղդ; նպատակ, վախճան.

Destinate, Destine Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Սահմանել, որոշել.

Destiny Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Ճակատագիր, բաղդ; կեսեր; The Destinies Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, Գարկայք Ի-Ի-Ի.

Destitute Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Լքեալ, խեղճ, անոր, աղքատ. = Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, a. Թափուր, անխնամ, զրկեալ, կառօ.

Destitution Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Կառօտութիւն, զրկանք, չբաւորութիւն.

Destroy Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, va. Կործանել, ջնջել, եղծել; կործանել, աւերել, քանդել, -able Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, a. Ջնջելի, եղծելի. -er Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, -ing Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, a. Կորուսիչ, սասակիչ.

Destructible Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, a. Ապականացու, կործանելի.

Destruction Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Աւերում, կործանում; քակտում, ջնջում, կորուստ; սպանութիւն.

Destructive Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, a. Խանձարիչ, սպականիչ, սասակիչ. -ly, ad. Զուրալար. -ness, s. Եղծում, սպականութիւն.

Desudation Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Բրնահարութիւն, եռացում.

Desuetude Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Խափանում (սովորութեան).

Desultory Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, a. Յողողող, անհաստատ.

Detach Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, va. Անջատել, բաժնել; արձկել, քակել,

փրցնել; զօրքի հատուած մը զրկել. -ment, s. Անջատում: հատուած, ջոկատ (զօրաց).

Detail Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Մանրամասնութիւն, պարագայք; մաս մաս բաժանում; վաճառում. = va. Մանրամասնորէն պատմել; հատուածներու ջոկերու բաժնել. In detail. Մանրամասնաբար.

Detain Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, va. Գտնել, վար դնել, բանտել.

Detainder Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Հրամանագիր բանտարկութեան.

Detainer Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Թափանոց, պահող, վար դնող է.

Detainment Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Գոժը պահելը, բանտարկութիւն.

Detect Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Յայննել, գտնել. -ion Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Յայննութիւն, զիւս. -ive Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Գաղտնի ոտսիկան.

Detention Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Արգիլելը, ծերբակալում; յապաղում.

Detentor Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Գողծն.

Deter Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, va. Ետ կեցնել, կասեցնել; հետացնել, արգիլել.

Deterge Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, va. Մաքրել, լուալ, սրբել.

Detergent Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, a. Վէրք մաքրող (դեղ), վիւսաւորիկ.

Deteriorate Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, va. Աւերել, սպականել. = va. Վատարանալ, գէշնալ. -tion Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Վատարացում, աւրուիլ, աղաւաղում, յուռութիւն.

Determent Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, a. Արգիլք, խոչ, խափան.

Determinable Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, a. Վճռելի, սահմանելի

Determinate Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, a. Որոշեալ, սահմանեալ. -ly, ad. Որոշապէս, հաստատապէս.

Determination Ի-Ի-Ի-Ի-Ի-Ի, s. Սահմանելը, որոշելը; կարգում,

դիտարուածիւն; կամք, վճիռ. To come to a—. Բանի մը՝ որոշման մը յանդիւլ — of blood to the head. Ար- իւնը գլուխը զարնելը:

Determine, va. որոշել; սահ- մանել; հաստատել, ընտրել, կարգել, = va. որոշել, լմննայլ, աւարտել:

Deterration տէրէրէ՛ւն, s. ձողէ՛ գերեզմանէ հանելը:

Detersion տէրէրէ՛ւն, s. վէրքը մաքրելը; սրբում: **-sive** տէրէր- տէ՛ւ, a. մաքրողական, վիրասրբիկ:

Detest տէրէրտ՛, an. Գարշիլ, զգուկի; ատելի. **-er** տէրէրտ՛էր, va. Թշնամի, ատեցող:

Detestable տէրէրտէ՛ւլ, a. Զգուկի, ատելի. **-ness, Detes- tation** տէրէրտէ՛ւն, s. Զգուանք, զարշանք, ատելութիւն:

Dethrone տէրէրտէ՛ւ, va. Գահըն- կէցընել. **-ment, Գահընկէցուծ- ւ**:

Detonate, Detonize տէր- ընէր, տէրէնէ՛ւլ(տ), an. ձայնել, ձայնեցնել, բոմբիւն հանել:

Detonation տէրէնէ՛ւն, s. Բոմբիւն, շառագիւն, ճայնիւն:

Detour տէրտուր, տէրտուր՛, s. Շրջուն, ոլորուտ ճանապ. [F.]:

Detort տէրտորտ՛, va. Շրջել, փոփոխել, ծումսրահել:

Detract տէրտորտ՛, va. վատա- համարակել, գրկել. **-ion** տէրտորտէ՛ւն, s. Բամբասանք, գրպարտութիւն; վնաս. **-ive** տէրտորտէ՛ւլ, **-ory** տէրտորտ- տէրտէ՛ւ, a. Նախասական, անուա- նարկից, բամբասող. **-ress** տէր- տորտորտէ՛ւ, s. Լեզուազար կին:

Detriment տէրտորտորտէ՛ւ, s. վնաս, կորուստ. **-al** տէրտորտէ՛ւլ, վնասակար:

Detrition տէրտորտէ՛ւն, s. Մաշում:

Detritus տէրտորտորտէ՛ւ, s. Մա- շումը, մնացորդ երև. [վար քշել]:

Detrude տէրտորտորտէ՛ւն, մղել, **Detruncate** տէրտորտորտէ՛ւն, va.

Ծայրատել, կրճատել. **-tion** տէր- տէ՛ւն, s. Ծայրատում, յսպաւում:

Detrusion տէրտուրտէ՛ւն, s. Զրկելը, մղում; վանում:

Deuce տէրտուր, s. Կրկին, կրկնակ էլ: սասանայ. **-ace** տէրտուրտէ՛ւն, s. Կրկին կրկնակ ճիւղատէր. The — is in him. Սասանան փորն է:

Deuced տէրտուրտ, a. Սասանա- յական; անհամար, զարշելի:

Deuteronomy տէրտուրտուրտէ՛ւլ, s. Գիրք երկրորդ օրինաց Սբ.:

Deutoxide s. երկօքսիտած տ.:

Devastate տէրտուրտորտ, va. կործանել, աւերել, քանդել. **- tion** տէրտուրտորտէ՛ւն, s. կործանում, աւերում, աւերակ:

Develop տէրտուրտ(տ), va. Բա- նայլ, պարզել; յայնել, մանրա- մասնել; զարգացնել. **-ment** տէ- տերտուրտորտ, s. Բացում, անճում, զարգացում; մանրամասնութիւն; պարզում; տարածում; երկայնութ.:

Devest տէրտուրտ, va. Մերկացնել:

Devexity տէրտուրտորտ, s. Կո- րուծիւն; զառիվայր:

Deviate տէրտուրտորտ, va. Մոլորիլ, զարտուղիլ, խտտորիլ. = Without deviating. Ուղղակի, շիփշիտակ:

Deviation տէրտուրտորտէ՛ւն, s. Խո- տորում, զարտուղութիւն. = Մո- լորիլը; վրիպակ, սխալ:

Device տէրտուրտ(տ), s. Ննարք, զիւտ; զաւխտամանկութիւն; մի- ջոց, խորհուրդ, նշան. **-ful** տէրտուրտ- տուրտ, a. Ննարագէտ, խորամանկ:

Devil տէրտուրտ, s. Դեւ, սասանայ, սաղայել; գող՝ սրիկայ; մանրող մեքենայ. = va. Չարացնել; ման- րել, զգել; համեմել. Printer's—. Տպարանի մանկ. To play — with. Միջանքել, նեղել, հարստահարել: Devil's darning needle. Ձիւստաց, զաւան (մեծիլ). [կան, դիւային]:

Devilish Դե՛վիլի, *a.* Սասանայա.
Devilkin Դե՛վիլ, *s.* Պզխիսասանայ.
Devious Դե՛վիլեւ, *a.* Ծուռու՝
 մուռ; խոտորեալ [հնարեկի].
Devisable Դե՛վիլելի, *a.* Կատկելի;
Devise Դե՛վիլել(ո), *va.* Խորհիլ,
 ծրագրել, հնարել; կատկել = *s.*
 Հրիտակ, կտակ; ժառանգութիւն.
Deviser Դե՛վիլէր, *s.* Գիտիչ,
 հնարող; -**sor** Դե՛վիլէր, *s.* Կրտա-
 կող; **Devisee** Դե՛վիլեթառանգորդ;
Devoid Դե՛վիլոյ, Դե՛վիլոյ, *a.* Պա-
 րապ, դատարկ; գուրկ.
Devoir Դե՛վիլոյ, *s.* Մեծարանք,
 յարգութիւն; պարտականութիւն.
Devolution Դե՛վիլու՛ւլ, *s.* Փո-
 խանցում, Թաւալում.
Devolve Դե՛վիլուլ(ո), *va.* Փոխան-
 ցել, շրջել = *va.* Թաւալիլ; փո-
 խանցել; -**ment**, *s.* Փոխանցում.
Devonian Դե՛վիլոնեւ, *a.* Դեւոն-
 եան (դար); -**age**. Չկանց շրջան երէ.
Devoration Դե՛վիլուլ, *s.* Գիշատում.
Devote Դե՛վիլոյ, *va.* Աւխտել,
 նուիրել; նզովել = *a.* Ընծայեալ,
 նուիրեալ, ուխտեալ; ոխերիմ, նա-
 խանծաւոր *nr* *lx* **Devoted** Դե՛վիլոյ.
Devotee Դե՛վիլոյ, *s.* Զերմեւանդ,
 սուս բարեպաշտ;
Devoter Դե՛վիլոյ, *s.* Պաշտող;
Devotion, *s.* Աւխտ, նուիրում,
 անձնուիրութիւն, բարեպաշտու-
 թիւն; *pl.* Աղօթք, երկրպագութիւն.
Devotional Դե՛վիլուլեւ, *a.* Բա-
 րեպաշտական; -**ist**, *a.* Կրօնամոլ;
Devour Դե՛վիլուլ, *va.* Կլկել, զի-
 շատել; բզկիտել, պատանել; սպա-
 ռել, լզել; անյազարար դիտել; -
er, -**ing** Դե՛վիլուլէր, Դե՛վիլուլելի, *a.*
 Սպառող, ուրկամոլ.
Devout Դե՛վիլուլ, *s.* Զերմեւանդ,
 երկիրզած; երանդուն; -**ly**, երան-
 դազին, ջերմեւանդօրէն; -**ness**,
Dew Դե՛վիլ(ո), *s.* Յօղ; = *va.* Յօ-

ղել; խոնաւցնել; -berry. Մորա,
 մորենի; -drop, Յօղի կաթիլ; -lap.
 Կենդանեաց վզին տակ կախուած
 մործ; -point. Յօղակէտ Բե՛դ. -worm.
 Բոսոս սօղալճան.
Dewiness Դե՛վիլեւ, *s.* Խո-
 նաւութիւն; **Dewless**, *a.* Անցօղ;
Dewy Դե՛վիլեւ, *a.* Յօղաթուրմ;
Dexter Դե՛վիլէր, *a.* Աջ սաղ;
-ity Դե՛վիլէրի, -**ousness** Դե՛վիլէր-
 րէւեւ, *s.* Արագութիւն; յաջողա-
 կութիւն, վարպետութիւն;
Dexterous, Dextrous Դե՛
 վիլէրէր, *a.* Արագաշարժ, Թեթեւ;
 յաջողակ, վարպետ, նրամիտ;
Dextral Դե՛վիլէրեւ, *a.* Աջ;
Dextrine Դե՛վիլ, *a.* Աջօղայ Դ.
Dey Դե՛վիլ, *s.* Կուլակալ Ալմէրիոյ,
 սայ 4. 4. [բար հնո-
Diabase Դե՛վիլեւ, *s.* Կանաչա-
Diabetes Դե՛վիլեւ, *pl.* Շա-
 բարալս; [Սասանութիւն
Diablerie, -lery Դե՛վիլերի, *s.*
Diabolic, -al Դե՛վիլեւ, *a.*
 Դիւական, դժոխ-
 ցնել, արգիլել;
 Դե՛վիլեւ, *s.* Երկիրայմ Զ(ո) Կ. Կ. Կ. Կ.
Diacoustic Դե՛վիլուլ, *a.*
 Ընդայրեցական Դե՛վիլ.
Diachylon, -lum Դե՛վիլեւ,
 Դե՛վիլեւ, *s.* Սպեղանի կաղն;
Diaconate, s. Սարկաւագութիւն.
Diacoustics Դե՛վիլուլ, *s.* Ընդայրեցական,
 Ընդայրեցական, Երանայրեցական.
Diacritic, -al Դե՛վիլեւ, *a.* Տրոնական Դ.
 [Ործելէզ Բե՛վ.
Diadelphia Դե՛վիլեւ, *s.*
Diadem Դե՛վիլեւ, *s.* Թագ,
 խոյր; իշխան, ինքնակալ; -**ed** Դե՛
 վիլեւ, *a.* Թագազարդ; [Տրոնում;
Diaeresis Դե՛վիլեւ, *s.* Վանկի
Diagnosis Դե՛վիլեւ, *s.* Ախ-
 տազոյց նշան; -**nostic** Դե՛վիլեւ,
 Դե՛վիլեւ, *s.* Ախտաճանաչութիւն; ախտախոյզ;

Diagonal Դայե՛կ՝ շե՛կ, *s.* Տրամանկիւն է. [ժրագիր:

Diagram Դայե՛կ՝ րե՛մ, *s.* Չեւ,

Dial Դե՛յ՝ եւ, *s.* Արեւի ժամացոյց, ժամացուցի երես: — plate. Արեւածամու շրջանակ, **-ist**, *s.* ժամագործ: [գաւառաբարբառ:

Dialect Դայե՛կ՝ քե՛ր, *s.* Լեզու,

Dialectic, -al Դայե՛կ՝ քե՛ր՝ քե՛ր՝ քե՛ր, *a.* Գաւառաբարբառի; տրամաբանական: **-ician** Դայե՛կ՝ շե՛կ, *s.* Տրամասն, տրամարան: [մախօս:

Dialogist Դայե՛կ՝ քե՛ր՝ քե՛ր, *s.* Տրամախօս:

Dialogue Դայե՛կ՝ քե՛ր, *s.* Տրամախօսութիւն; խօսակցութիւն:

Dialysis Դայե՛կ՝ շե՛կ, *s.* Բառից տրոհում; երկլուծում Դ.

Diamagnetic Դայե՛կ՝ քե՛ր՝ քե՛ր՝ քե՛ր, *a.* Տրամագնիսութիւն:

Diameter Դայե՛կ՝ քե՛ր՝ քե՛ր, *s.* Տրամագիծ, տրամաչափ; երկալիսուր:

Diametral Տրամաչափական:

Diametrical Դայե՛կ՝ քե՛ր՝ քե՛ր՝ քե՛ր, *a.* Տրամագծական, **-ly, ad.** Տրամագրծաբար, հակառակ:

Diamond Դայե՛կ՝ քե՛ր, Դայե՛կ՝ շե՛կ, *s.* Ադամանդ; շեղանկիւն պազլազիա Տիլիմի; բաւեակ օրեա Քու = *a.* Ադամանդեայ, ակնանկուռ: — cut. Չօրաւոր կտրիմիս ղէմ. — cutter. Ակնահաս, Glazier's — Ապակեգործի ադամանդ: — edition. Ամենամանր գրով սպագրութիւն: — shaped Կէյք. Ծեղածն:

Diandrous *a.* Երկրործայ (բոյս):

Diapason Դայե՛կ՝ քե՛ր՝ ղե՛ն, *s.* Չայնաչար, ութերեակ; ծայնացոյց էր:

Diaper Էքէք, *s.* Բանուած՝ երփնազարդ կտաւ, անծեռոց հալըռ:

Diaphaneity Դայե՛կ՝ շե՛կ՝ քե՛ր *s.* Թափանցկութիւն, **-phanous, a.** Դայե՛կ՝ շե՛կ: Թափանցիկ, պայծառ:

Diaphoresis Դայե՛կ՝ քե՛ր՝ քե՛ր՝ քե՛ր, *s.* Քրտնութիւն, **-retic, a.** Քրտնաբեր:

Diaphragm Դայե՛կ՝ քե՛ր՝ քե՛ր, *s.* Անջրպիտ, բաժանում; ստոծանի ժր:

Diarchy, s. Երկպետութիւն:

Diarist Դայե՛ր՝ քե՛ր, *s.* Օրագիր:

Diarrhoea, -hea Դայե՛ր՝ քե՛ր, *s.* Թանջ, փորքշուր: [ձիւն:

Diary Դայե՛ր՝ քե՛ր, *s.* Օրագրութիւն:

Diastole Դայե՛ր՝ քե՛ր, *s.* Ընդարձակում, ծաւալում տրտի բէ:

Diatessaron Դայե՛ր՝ քե՛ր՝ քե՛ր, *s.* Համաձայնութիւն չորից աւետարանաց; բառանիւթ: [միտնութիւն:

Diathesis Դայե՛ր՝ քե՛ր՝ քե՛ր, Ախտա-

Diatonic Դայե՛ր՝ քե՛ր՝ քե՛ր, *a.* Յարածայն (սանդուխ) էր:

Diatrobe Դայե՛ր՝ քե՛ր՝ քե՛ր, *s.* Դասափետութիւն, պարսաւագիր:

Dibber, Dibble Դե՛յ՝ քե՛ր, Դե՛յ՝ քե՛ր, *s.* Տնկելու փայտ, = *va.* Փայտով ծակ բանակ եւ տնկել:

Dice Դայե՛ր, *pl.* of Die. Քուեայք զար; նարսխաղ = *va.* նարսխաղալ -box. Քուէսկահճ զար գուպուռու:

Dichotomy Դայե՛ր՝ քե՛ր՝ քե՛ր, *s.* Երկհերձութիւն, երկասութիւն: **-tous** Դայե՛ր՝ քե՛ր՝ քե՛ր, *a.* Երկհերձ:

Dickens Դե՛յ՝ քե՛ր, *int.* Ծո՛ւլիկ, գրո՛ղ, աչքղ կորնայ:

Dickey, Dicky Դե՛յ՝ քե՛ր, *s.* Կառաց ետին ծառայի սեղ; շապկիկ:

Dicotyledon Դայե՛ր՝ քե՛ր՝ քե՛ր՝ քե՛ր, *s.* Երկբլթակ բոյս: [գուկ բոյ:

Dictany Դե՛յ՝ քե՛ր՝ քե՛ր, *s.* Աղկուռ:

Dictate Դե՛յ՝ քե՛ր՝ քե՛ր, *va.* Թելադրել, տուն տալ, ըսել; ցցնել, հրամայել: = *s.* Թելադրութիւն, տուն տալը; հրաման:

Dictation Դե՛յ՝ քե՛ր՝ ղե՛ն, *s.* Թելադրութիւն, տուն տալը, գրուցագրութիւն; հրամայելը:

Dictator Դե՛յ՝ քե՛ր՝ քե՛ր, *s.* Իշխանապետ, ղիկսար, **-ial** Դե՛յ՝ քե՛ր՝ քե՛ր, *a.* Իշխանական, **-ship,**

Dictatory Էքէք, *s.* Դիկսարութիւն:

Dictatress, -ress րէրէրէրէր, s. Իշխող, հրամայող կին: [Թիւն.]

Dictature s. Իշխանապետութիւն.

Diction րէրէրէր, s. Ասացում, ճշմարտութիւն: [բանագիրք.]

Dictionary րէրէրէր, s. Բանարան

Dictum րէրէրէր, s. Առած:

Did, Didst See **Do** Ըրիր:

Didactic, -al րէրէրէրէրէր, a. Վարդապետական, յորդորական, քր. Ռեպեզիան արհեստ.

Didactyl, -ous րէրէրէրէրէր, a. Երկնային, երկաստիղ.

Didapper, s. Լողբաղ Բուռ

Diddle րէրէրէր, va. Խաբել:

Didymia, a-Երկագոր (քոյս).

Die րէրէր, m. (Died րէրէր, Dying)

Մեռնիլ, կորուցիլ, անշնչանալ: Հորնալ, սասկիլ (շան): նուազիլ, մարիլ: հրամարիլ: սառապիլ, Dying breath. Վերջին շունչը: To die away. Շիջանիլ: մեռնիլ, To die off. Մարիլ մոռցուիլ:

Die րէրէր, (pl. Dies) s. Բուռ (նարսի) գար: (pl. Dies րէրէր) Կնիք գրամոյ, կնքոց սիֆֆէ: ներկ, -sinking. Բուռ շինուածիւն:

Dier րէրէր, s. Ներկարար: —'s -broom. Մոշի (նարոսաներկաց): —'s -weed. Այսմահրի մեհրի Բուռ:

Diesis րէրէրէր, s. Կիսասուր էր:

Diet րէրէր, s. Ռոճիլ, սնունդ, կերակուր: ժուժկալուծիւն, պահք Բուռ: աւագածողով = va. Սնուցանել, կերակուրէ զգուշացնել: = va. Սնանիլ, ուտել: (կերակուրէ) զգուշանալ, —drink. Բուռաջուր:

Dietary րէրէրէր, s. Պահեցողական: ցուցակ ուտելի կերակրոց:

Dietetic, -al, a. Կերակրոց:

Dieter, -farian րէրէրէր, րէրէրէրէր, a. Դարմանիչ:

Diff րէրէր, s. Կռվամար:

Differ րէրէրէր(ր), m. (from) Sur-

բերիլ, զանազանիլ, չմիաբանիլ, զժտիլ: (with) սարակարծիք ըլլալ:

Difference րէրէրէր(ր), s. Տարբերութիւն, զանազանութիւն, խտր: խնդիր, վէճ: սարբերականութիւն: = va. Ռոշել:

Different րէրէրէր(ր), a. Տարբեր, այլեւայլ, զանազան:

Differential րէրէրէրէրէր, -իւն Տարբերական, -calculus. Տարբարիլ րէրէր. -ly, ad. Տարբեր կերպով:

Difficult րէրէրէր(ր), a. Գժուար, ծանր, խիստ, սաժանելի: -ly, ad. Գժուարաւ:

Difficulty -ութիւն, s. Գժուարութիւն, ծանրութիւն: խնդիր, սարակոյս: ցու, վիշտ: ընդդիմութիւն:

Diffidence, **Diffidentness** րէրէրէրէր(ր), րէրէրէրէր(ր) s. Տարակոյս, երկմտութիւն, երկչոտութիւն, անվստահութիւն:

Diffident րէրէրէր(ր), a. Թերահաւատ, կասկածոտ: [լուծում:

Diffluence -ութիւն, s. Հալում:

Difform րէրէրէր(ր), a. Տնկ: սարբեր. -ity րէրէրէր(ր), s. Անմանութիւն, զեղումութիւն:

Diffract րէրէրէր(ր), va. (Լոյսը) քեկրեկելիլ: -ion րէրէրէր(ր), s. Խոտարում քեկրեկում լուսոյ:

Diffranchise See **Disfr-**

Diffuse րէրէր(ր), va. Հեղուլ, զեղուլ: ծաւալել: = a. ձոխ, ընդարձակ, սարածեալ. -ly, ad. Ընդարձակորէն, ճապող կերպով:

Diffused րէրէր(ր), a. Միտեալ, ցանուցիր: -ly, ad. ձոխարար: շփոթ: -ness, s. Ծաւալում:

Diffusible -ելի, a. Տարածելի:

Diffusion րէրէր(ր), s. Տարածում, ծաւալում:

Diffusive րէրէր(ր), a. Միտեալի, ցրտեալ, ճապող:

Dig րէր, va. (Dug, Digged րէր(ր))

Փորել, պեղել; քահով փորել =
s. Բահի հարուած; ապակի

Digastic քոյէ-քէէ, s. Կրկ-
նափորոք զնդեր քէք.

Digest քէճէ-քէ, va. Մարսել,
հալեցնել; հանդուրժել. կլլել;
կարգադրել, քննել; հասցնել =
va. Մարսուիլ, հալիլ; հասնիլ =
քոյէ-քէ, s. Հաւարումն (օրինաց).
-er քէճէ-քէ, a. Մարսողական.

Digestible -իչ, a. Գիւրամարս-
-ness, Digestibility քէճէ-քէ-
դիէրէ, s. Մարսողականութիւն.

Digestion քէճէ-քէ, s. Մար-
սողութիւն; կարգադրութիւն; հա-
սունութիւն. [ըող]

Digger քէճէ, s. Փորող, պե-
Diggings քէճէ, pl. Հանք.

Dight քոյ, va. Պճնել, կոկկել,
հագուեցնել.

Digit քէճէ, s. Մաս, մասնա-
չափ; թիւ, թուանշան. **al**, a. Մասի.

Digitalis քէճէ-քէ, s. Մաս-
նոցակ առ զօրակը լի լիլի.

Digitate, a. Մասնածու (քոյս).

Digitigrade քէճէ-քէ, a.
Մասնագնաց (կենդանի).

Dignified քէճէ-քէ, a. Յար-
գելի, մեծարու; աւսիմանաւոր.

Dignify քէճէ-քէ, va. Աւսիման-
իշխանութիւն տալ; բարձրացնել,
պանծացնել, մեծարել.

Dignitary քէճէ-քէ, a. Աւսի-
մանաւոր, բարձրաւսիման.

Dignity քէճէ-քէ, s. Աւսիման,
պատիւ, բարձրութիւն, արժանա-
պատուութ., զերազանցութ., շուք.

Digress քէճէ-քէ, va. Խոսորիլ,
շեղիլ. **-ion** քէճէ-քէ, s. Շեղում.
-ional քէճէ-քէ, **-ive** քէճէ-
իլ, a. Խոսորեալ, խոսոր.

Dike քոյ(ք), s. Փոս, խրամ;
Թուք. =va. Թուքը շինել, ամ-
բարսակիլ. [ոռւմ, հերձ,

Dilaceration քէճէ, a. Պատա-
Dilapidate քէճէ-քէ, va.
Աւերել, կործանել, վասնել. **-tion**
քէճէ-քէ, s. Աւերում, կործանում.

Dilapidator, Աւերիչ, վասնիչ.

Dilatable քէճէ-քէ, s. Ծա-
ւալելի, սարածելի. **-bility** քէճէ-
քէ-դիէրէ, s. Ընդլայնականութիւն.

Dilatation քէճէ-քէ, **Di-**
lation քոյէ-քէ, s. Ծաւալում.
ընդլայնում, ընդարձակում.

Dilate քէճէ-քէ, va. Ընդարձա-
կել, լայնցնել, սարածել. =va.
Սփռուիլ, ուռիլ, բացուիլ.

Dilator քէճէ-քէ, a. Լայնցող,
լայնող. **-iness**, s. Յարձակում.

Dilatory քէճէ-քէ, a. Յիմար,
զանդող, ձգձող, [արձակութիւն.

Dilemma քոյէ-քէ, s. Երկապ-

Dilettante քէճէ-քէ, s. (pl.
ti -քոյ) s. Գեղարուեստէր [It.]

Diligence քէճէ-քէ, s. Փոյթ,
ջանք, խնամք; ճիշդնեաց կարք.

Diligent քէճէ-քէ, a. Ժիր, փու-
ծաշան, ջանասէր. **-ly**, ճիշդան.

Dill քէլ, s. Արմիթ սուրոց օրու.

Dilucidation քէճէ-քէ, s.
Բացատրութիւն. [մտօրիչ.

Diluent քէճէ-քէ, a. Լուծիչ,

Dilute քէճէ-քէ, va. Զուր զնել,
լուծել; մեղմել, բարեխառնել.

Diluted, a. Թոյլ, բաց, մեղմ.

Dilution քէճէ-քէ, s. Զուր
խառնելը, մեղմելը; լուծելը;
բացզուտութ. [ձէլ, Զրհեղեղեան.

Diluvial, -vian a. քէլ-ձէլ,

Diluvium, -vion քէլ-ձէլ,
քէլ-ձէլ, s. Զրհեղեղեան երկիր;
չորրորդախաւ երկ.

Dim քէլ, a. Աղօս, նսեմ, մթին.
=va. Մթագնել, նսեմացնել.

Dime քոյ, s. Թալերին ¹/₁₀ը.

Dimension քէճէ-քէ, s. Ծա-
րածութիւն, քանակութիւն ւ. ք.

հասողութիւն; կարողութիւն. - less, a. Անկոր, անչափ.

Diminish ԴԻՄԻՆԻՇ (Դ), va. Պակսցնել, նուազեցնել, պզտիկցնել, նրբացնել = տ. փրչնալ, նուազիլ, պզտիկնալ, բարակնալ. - able, a. նուազելի, իջնալիք:

Diminuendo ԴԻՄԻՆՈՒԵՆԴՈ, a. Պակսցնելով; ծայրիջիկ էք. [Ի.]

Diminution ԴԻՄԻՆՈՒՄ, s. նուազութիւն, պակսութիւն, փորութիւն; զեղջ:

Diminutive ԴԻՄԻՆՈՒՄԻՒՄ, a. նուազ, փորք, պզտիկ = ս. նուազական անուն. -ness, s. նուազութիւն, պզտիկութիւն.

Dimish ԴԻՄԻՇ, a. Այոս:

Dimissory ԴԻՄԻՍՅՈՐԻ, a. Արձակման; թոյլտուութեան (թուղթ):

Dimity ԴԻՄԻՏԻ, s. Պասաւո մը ծիւփ պեղի:

Dimly ԴԻՄԼԻ, a. Մթազին:

Dimming ԴԻՄԻՆԳ, նսեմացում:

Dimness ԴԻՄԻՆՆԵՍ, Մթազնութիւն:

Dimorphous ԴԻՄՈՐՖՅՈՒՍ, a. երկկերպեան (բիւրեղ):

Dimple ԴԻՄՔԼ, s. Փոսիկ = առ. Փոսցնել; փոսիկ փոսիկ ընել:

Din ԴԻՆ, s. Աղմուկ, աղաղակ. = va. Հնչեցնել, թնայացնել:

Dine ԴԻՆ, առ. ճաշել; ճաշ աւլ:

Ding ԴԻՆԼ, va. Թնդացնել, զօղանցնել. Ding-dang. Զօղանջիւն:

Dinger ԴԻՆԼԵՐ, s. Գող:

Dinghy ԴԻՆԳԻ, s. նաւակ:

Dingle ԴԻՆԳԼ, s. Հողիւս, ծոր:

Dingy ԴԻՆԳԻ, a. Այոս, մութ:

Dining ԴԻՆԳԻՆԳ, s. ճաշելը, ճաշ. -hall, -room. Ճաշասրահ:

Dinner ԴԻՆԵՐ, s. ճաշ, հացկերոյթ. —party. Ճաշկերոյթ —time, ճաշածամ:

Dinotherium ԴԻՆՈՒԹԵՐԻՒՄ, s. Պարացեալ կենդանի մը, հոյազազան:

Dint ԴԻՆՏ, s. Հարուած, վէրք, խոց; զօրութիւն. = va. Բռցել, էշան ընել:

Diocesan ԴԻՈՍԵՍԻՆ, a. Բեմական. s. Վիճակաւոր եպիսկոպոս:

Diocese ԴԻՈՍԵՍԻՍ, s. Բեմ, աթոռ:

Diocia ԴԻՈՍԻՆ, երկարձակք բնակարան:

Dioptrics ԴԻՈՓՏԻԿՆԵՒՆ, pl. Ընդհայեցողութիւն, լուսոյ քնկրելման գիտութիւն. [բանասոյց]:

Diorama ԴԻՈՐԵՄԻՆՏ, s. Տեսարան:

Dip ԴԻՓ, va. (Dipped ԴԻՓԵՐ, օր Dipt) Ընկրղմել, մխել, թափախել. = տ. Սուզանիլ, մխիլ. = s. Ընկրղմում, մխելը, մխրում; հակում, ճնշում; թափախում ժամ. Dip of the horizon. Հակում հորիզոնի. Dip of the needle. Մագնիսական ճնշում. [տեքնիկական (թոյս)]:

Dipetalodus ԴԻՓԵՏԵՒՈՍ, a. երկկերպ:

Diphtheria ԴԻՓԻՏԵՐԻՆԻ, ԴԻՓԵՐԻՆԻ, s. Կեղծամաշկութիւն բէ. [բառ]:

Diphthong ԴԻՓԹՅՈՆԳ, s. երկկարգ:

Dipilate ԴԻՓԻԼԵՄ, va. Մազերը վնասել:

Diploma ԴԻՓԼՈՄԵ, s. (pl. ԴԻՓԼՈՄԵՆՆԵ) Վկայական, վկայագիր:

Diplomacy, -matism ԴԻՓԼՈՄԱՏԻԿԵՒՆ, ԴԻՓԼՈՄԱՏԻԿՆԵՒՆ, s. Դիւանագիտութիւն, ճարտարութիւն, դիւանագիտական մարմին:

Diploma, -mate, -matic, -matist ԴԻՓԼՈՄԱՏ, ԴԻՓԼՈՄԱՏԻՍ, ԴԻՓԼՈՄԱՏԻԿ, s. Դիւանագէտ, քաղաքագէտ, վարպետորդի:

Diplomatic, -al ԴԻՓԼՈՄԱՏԻԿԵՒՆ, a. Դիւանագիտական:

Dipped ԴԻՓԵՐ, a. Պարական;

Dipper ԴԻՓԵՐԵՐ, s. Սուզակ; մխրոց; կենսիկ բռն; մեծ Արշ Գող:

Dipteral, -terous ԴԻՓՏԵՐԵՒՆ, ԴԻՓՏԵՐԵՐԵՐ, a. երկթեւեայ (միջնոց):

Dire ԴԻՐԵ, a. Սուկալի, սարսափելի, դժնդակ; սեւուրիկ:

Direct ԴԻՐԷՄ, *a.* Շիսակ, ուղիղ; ուղղագիծ, ուղղակի; պարզ, սրբոյ = *va.* վարել, առաջնորդել, նրամայել, մարել; հասցէն գրել - **ness**, *s.* ուղղում., բացորոշում.

Direction ԴԻՐԷՄԷՆ, *s.* ուղղում. թիւն, հրահանգ, հրաման; վարչութիւն, տեսչութիւն; հասցէ, - *post.* Ուղեցոյց, - *word.* Երեսարարձ, կոչում.

Directive ԴԻՐԷՄԷՒՄ, *a.* Առաջնորդող, վարչական.

Directly ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒ, *ad.* Ուղիղի, յայտնապէս; անմիջապէս.

Director ԴԻՐԷՄԷՐ, *s.* Տնօրէն, վարիչ, առաջնորդ - **ship**, *s.* Տնօրինութիւն, առաջնորդութիւն.

Directory ԴԻՐԷՄԷՐԷՒ, *s.* Վարչութիւն, ուղղութիւն - **trix**, **-tress** ԴԻՐԷՄԷՒ, - **trix**, *s.* Տնօրինուի: ուղիղ զիծ է.

Direful ԴԻՐԷՄԷՒՄ, *a.* Սոսկալի, այլակալի - **ness**, **Direness** ԴԻՐԷՄԷՒՄ, *s.* Ահագնութիւն, [երգ.

Dirge ԴԻՐԷՄԷՒ, *s.* Լալօնք, մահ.

Dirigent *s.* Ուղղիչ, վարիչ.

Dirk ԴԻՐԷՄԷՒ, *s.* Դաշնակ մը. = *a.* Մուծ. = *va.* Դաշունահարել.

Dirt ԴԻՐԷՄԷՒ, *s.* Աղս, տիւր; աղտոյնութիւն, թիծ. = *va.* Աղտոտել.

Dirtyed ԴԻՐԷՄԷՒՄ, *a.* Աղտոտած, - **iness**, *s.* Աղտոտութիւն; նուաստութիւն, [պղտոր, ապականած.

Dirty ԴԻՐԷՄԷՒՄ, *a.* Աղտոտ, ցեխոտ;

Diruption ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒ, *s.* Պայուած, պայծիւն; խորհակում.

Disability ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒ, *s.* Անկարողութիւն.

Disable ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒ, *va.* Անկարող պնդործածելի ընել; տկարացնել, - **ment**, *s.* Անկարողանալը, տկարացնելը, [ցնել, ուղղել, շօտել.

Disabuse ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒ, *va.* Զրուշա.

Disaccommodate ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒ, *va.* Նեղը խօթել, տագ.

նապեցնել, - **tion** ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *s.* Անպարտասուցութիւն.

Disaccord ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *s.* Երկպառակութիւն; անհամաձայնութիւն.

Disaccustom ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *va.* Սովորութիւնը կտրել, ալ, տարավարժել.

Disacknowledge ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *va.* Ուրանալ, ժխտել, չհամաձայնել.

Disadvantage ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *s.* Զախորդութիւն, վնաս.

Disageous ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *a.* Զախորդ, - **Disaffect** ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *va.* Սէրը կտրել, պաղեցնել; խառնակել.

Disaffection ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *s.* Յրտութիւն, անարթութիւն.

Disaffirme ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *va.* Ժխտել, հերքել, մերժել, - **ance**, **-ation** ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, - **ance**, *s.* Մերժում, ժխտում, հերքում.

Disagree ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *va.* Տարբերիլ, չհամաձայնիլ, չյարմարիլ, հակառակիլ, - **able**, ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *a.* Անհամաձայն, հակառակ, անհամոյ, տակաւի. - **ment** ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *s.* Անհամաձայնութիւն, գծտութիւն, թիւրիմացութիւն.

Disallow ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *va.* Արգիլել; մերժել; դատապարտել, - **ance** ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *s.* Արգիլք.

Disanimate ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *va.* Սպաննել; վհատեցնել.

Disannex ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *va.* Բաժնել, կտրել, զատել.

Disannul ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *va.* Ոչնչացնել, ջնջել.

Disappear ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *va.* Աներևութանալ, գոյութիւնը դաղրիլ, - **ance** ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *s.* Անհետացում, ոչնչացում.

Disappoint ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *va.* Ստել, խաբել, ի դերել հանել, - **ment** ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *s.* Տուտագողութիւն, վրիպում; սրտնեղութիւն.

Disappreciate ԴԻՐԷՄԷՒՄԷՒՄԷՒ, *va.* Արհամարհել, չգնահատել.

Disapproval, -probation ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Անհաւանութիւն.*

Disapprove ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Անհաւանիլ, մերժել, սագսանել.*

Disarm ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Զինաթափ ընել, հանդարեցնել, -ament* ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Զինաթափում.*

Disarrange ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Խառնակել, խանգարել, -ment, ս. Խանգարում, շփոթութիւն.*

Disarray ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Զգեսք հանել, մերկանել, շփոթութիւն ձգել, = ս. Խառնակութիւն, շփոթութիւն; մերկացում.*

Disaster ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Անհաւան յանկարծական աղէք, վիշտ, -ous* ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Աղետալի.*

Disavow ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Աւերանալ, մերժել, -ment, -al* ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Աւերում, ուրացում.*

Disband ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Արձակել, ծամբել (զօրքը), ցրուել, -ment* ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Արձակել, ւրդ*

Disbark, *ս. Նար պարպել.*

Disbelief ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Անհաւատութիւն, արակոյս.*

Disbelieve ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Անհաւատալ, թերահաւատիլ.*

Disbeliever ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Անհաւատ, թերահաւատ, [հանել.*

Disbowel ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Աղիքները*

Disburden, -burthen ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Քրտը պարպել, թեթեւացնել.*

Disburse ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Վասնել, խաճել, ծախսել, -ment, ս. Վասնում, ծախսում.*

Dise See **Disk.**

Discard ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Վարել, մերժել; աւելորդ նետել և:*

Discern ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Որոշել, նշխարել, = տ. Զանազանել, -ible* ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Տեսանելի; դիւրինաց, -ing* ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Մտախնայ, խոհմ. -ment* ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Գտնողութիւն, ընտրողութիւն.*

Discharge ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Բեռը պարպել, թեթեւացնել; (հրացանը) արձակել, պարպել; ազատել; վճարել; ազատ կացուցանել; կատարել; սփոփել, = տ. Թափել, պարպել; վազել, = ս. Բեռնաթափում; հոսում; հրացանութիւն; պաշտօնակութիւն; վճարում, փրկանք; անդորրագիր; ազատ թողիլը; գործադրութիւն.*

Discharger, *ս. Ելեկ. հոսանքը պարպող գործի, զերծիչ ք.*

Disciple ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Աշակերտ, հետևող, -ship, ս. Աշակերտութիւն.* [ծնւ.

Disciform ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Աղանա.*

Discipline ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Կրթութիւն, հրահանգ; կարգապահութիւն, աւաջնորդութիւն; յանդիմանութիւն, խարգան, ծաղկանք, պատիժ, = ս. Բարեկարգել; հրահանգել, կրթել, պատժել, ծաղկել.*

Disciplinable ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Դիւրամարդ, հրահանգելի.*

Disciplinant ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Խոսակրօնք, ծաղկիչ կրօնաւոր.*

Disciplinarian ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Խրատար, ս. Խոսապահանջ.*

Disciplinary ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Հրահանգիչ, մարդիչ.*

Disclaim ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Ժխտել, ուրանալ, չընդունիլ; վարել.*

Disclaimer ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Ուրացում, ժխտում, յետ, կոչում.*

Disclose ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Բանալ, հոլանել; յայտնել, ցցնել.*

Disclosure ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Բացում, յայտնութիւն.*

Discoid ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Ալկահածն.*

Discolor ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Գունանալ; բժաւորել, -ation* ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Գունանալութիւն, դժգոնութիւն.*

Discomfit ԳԻՒՄՆԱԿՆԵՐ, *ս. Խորտակել, յաղթահարել; ցրուել.*

Discomfiture -ֆիւլը, *s.* Պարտութիւն; կորսութիւն, անհաւանութիւն

Discomfort -տխմար, *s.* Վնասութիւն, անարարութիւն, անարարութիւն, անարարութիւն, անարարութիւն

Discommend -տխմար, *va.* Պարտաւորել, **-able** -տխմար, *a.* Պարտաւորելի, **-ation** -տխմար, *s.* Նախատեսք, պարտաւորում

Discommode, -modate -տխմար, *va.* Տառապեցնել, **-modiousness, s.** Անարարութիւն

Discommodity -տխմար, *s.* Տառապանք, անհանգստութիւն

Discommon -տխմար, *va.* Իրաւագրել [վեր, խանգարել]

Discompose -տխմար, *va.* Խռովել

Discompose -տխմար, *va.* Խռովել, խանգարում, եղծում

Disconcert -տխմար, *va.* Խռովել, խանգարել, **-ion** -տխմար, *s.* Խռովում, անհանգստութիւն

Disconnect -տխմար, *va.* Ուղղել, զատել, **-ion** -տխմար, *s.* Անջատում, բաժանում

Disconsolate -տխմար, *a.* Անխորհուրդ, **-tion** -տխմար, *s.* -ութիւն

Discontent -տխմար, *s.* Դժկամակութիւն, **-edness, s.** Տհաճութիւն, վիշտ

Discontinue -տխմար, *va.* Հնդհարել, ընդմիջել, թողնել, **-tion** -տխմար, *s.* Հնդհարում

Discontinuance, -tinuation -տխմար, *s.* Հնդհարում, **-tinity, -tinnous** -տխմար, *s.* Լուծում, հասում, բերանարար (վէրք)

Discord -տխմար, *s.* Գժտութիւն, երկպառակութիւն, անհարգանք, **-ant** -տխմար, *s.* Գժտանք

Discordance, -cy -տխմար, *s.* Գժտանք, անհարգանք

Discordant -տխմար, *a.* Անհամաձայն, անհարգանք, խառնիխուռն, կոչ, հակառակ

Discount -տխմար, *s.* Զեղչ, զիջում, **-able, a.** Զեղչելի

Discountenance -տխմար, *va.* Կտրել, **-ment** -տխմար, *s.* Կտրում, անհարգանք, **-ment** -տխմար, *s.* Կտրում, անհարգանք

Discourage -տխմար, *va.* Վհասեցնել, վախեցնել, **-ment** -տխմար, *s.* Վհասութիւն, վախեցնել, **-ment** -տխմար, *s.* Վհասութիւն

Discourse -տխմար, *s.* Իմաստասիրութիւն, զրոյց, խօսք; բանասիրութիւն, ճառ, քարոզ, **-ment** -տխմար, *s.* Իմաստասիրութիւն, քարոզ, բանասիրութիւն, **-ment** -տխմար, *s.* Իմաստասիրութիւն

Discursive -տխմար, *a.* Տրամախոհական, խօսակցական

Discourtesy -տխմար, *s.* Բարություն, կոպտութիւն

Discous -տխմար, *a.* Սկզբնական, լայնահաս (ծաղիկ)

Discover -տխմար, *va.* Բացահայտել, յայտնել; գտնել, հնարել, զիջել, **-ment** -տխմար, *s.* Գտնում, հնարք

Discoverer -տխմար, *s.* Գտնող, հնարիչ, գտնող, երկրախոյզ

Discovery -տխմար, *s.* Գտնում, հնարք; յայտնում

Discredit -տխմար, *va.* Վարկի յարգի նուազում, անվարկութիւն; անվստահութիւն, **-ment** -տխմար, *s.* Անվարկութիւն, վարկը կորսել; հաւատ չընծայել, **-ment** -տխմար, *s.* Անվարկութիւն

Discrete -տխմար, *a.* Ուղղակի, զատ, անջատ

Discretion -տխմար, *s.* Խոյն

հականութիւն, դատողութիւն; կամք; հաճոյք: To come to years of— Յարթունս հասնիլ, ինքնազուխ լինիլ: At— Անպայման կերպով:

Discretionary, -tionary ԳԻՐԸԻՐԻՑ, Ե. Ազատ, ինքնակամ:

Discretive ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՒՄ, Ե. Ընտրողական, գառական:

Discriminate ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Զատել, որոշել, զանազանել: = Ե. Որոշ, գառ, ուրոյն: -ly, ad. Որոշակի, -ness; Ե:

Discriminative, -tory ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Զանազանիչ, խտրական:

Discrimination ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄԻՆ, Ե. Որոշում, արթնութիւն, ընտրողութիւն; որոշիչ նշան:

Discrown ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Գահազուրկի՝ ճագազուրկ ընել:

Disculpate ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Արդարացնել, արձակել:

Discumber ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Ազատել, հանել, դուրս բերել:

Discursive, -sory ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Ըրամախոսական; քանական; սասանդական:

Discus ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. (Eng. pl. -es -ընէլ, Lat. pl. Disci) Սկաւառակ:

Discuss ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Քննել, յուզել; վիճել; լուծել, քակել; պարպել: -ion ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Քննութիւն; վիճարանութիւն, պայքար; լուծում:

Discussive, Discutient ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Գնահատողական; փարսիչ:

Disdain ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Անոյինչ գրել, անարգել: = Ե. Արհամարհանք; քամահրանք; խոժոռութիւն: -ful ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Արհամարհոս; անփոյթ; հպարտ:

Disease ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Հիւանդութիւն, ախտ; նեղութիւն: = Ե. Հիւանդացնել, ճկարացնել; նեղել:

Disembark ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Ծամարք հանել, ելլել: -ation ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Ծամարք ելլելը, հանելը:

Disembarrass ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Ե. Արգելքները վերցնել, մաքրել, փրկել: -ment Ե. Փրկութիւն, հանգստութիւն, հանդարտութիւն:

Disembody ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Անմարմնացնել; զօրքը ցրուել:

Disemboque ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Գետը ծովը ճափուլ: -ment Ե. Ծախում:

Disembowel ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Փորոթիքը հանել:

Disembroil ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Կնճիւղը լուծել, քակել: [չացնել:

Disenable ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Անկարողացնել:

Disenchant ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Պատարճը փարսել, հմայածափ ընել: -ment, Ե. Հմայածափութիւն:

Disencumber ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Ազատել, գերծ ընել, մաքրել:

Disencombrance ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Թեթեւութիւն, գերծում:

Disengage ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Փրկել, թեթեւցնել, զատել: -ment, Պարսպութիւն, արձակում, ճորտութիւն:

Disennoble ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Ետնուսասցնել, անպատիւ ընել:

Disenroll ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Ցուցակէն հանել, ջնջել, արեւել:

Disentangle ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Արձկել, զատել, մաքրել, յայտնել:

Disenthrall Ե. Փրկել . . .

Disenthroned ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Գահազուրկի իշխանազուրկ ընել:

Disentomb Ե. Հողէն հանել:

Disentrance ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Զգասցնել, խելքը զուխը բերել:

Disesteem ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Անպատիւ, անարգել: -ation ԳԻՐԸԻՐԻՑԻՆԵՅԻՄ, Ե. Անպատիւութիւն, անարգանք:

Disfavor ԴԻՖԵՐԷՐ, *s.* Ենորհարկութիւն, անպատուութիւն; անելութիւն, թշնամութիւն. = *va.* Երեսէ ձգել, սերծել:

Disfigure ԴԻՖԻԿՆԵՐ(Ի), *va.* Այլափոխել, աւելել, խանգարել: **-ment, Disfiguration** ԷՇԵՆԻՆԸ, Աւելլը, այլափոխութ.: զգեղութիւն:

Disfranchise ԴԻՖԻՖԻՆՇԻՆ(Ի), Իրաւունքէ՝ արժանութենէ զրկել: **-ment, s.** Իրաւորկում:

Disgorge ԴԻՎՐՅԵՐ, *va.* Փսխել, ժայթքել; հոսել, յանձնել. = *s.* Փսխում; յեսս դարձնելը: **-ment, s.** Փսխուք, դարձուք

Disgrace ԴԻԷՇԵՐ(Ի), *s.* Ենորհարկութիւն; դժբաղդութիւն; նախասիրք, աղէտք; ամօթ. = *va.* Նախասել, անպատուել; շնորհքէ զրկել; ամօթ ըլլալ: **-ful, Disgracious, a.** Անհամոյ, անշնորհք:

Disguise ԴԻՎԻՅԻՆ(Ի), *va.* Ծպսել, այլակերպել; պահել; կեղծել, (զինուզ) զուարթացնել. = *տ.* Ծպսիլ, փոխուիլ. = *s.* Ծպսում, այլակերպում, կեղծելը; զուարթութիւն: **-ment, s.** Ծպսելը:

Disgust ԴԻՎԵՐՅԵՐ, *s.* Զգուանք, յախանք. = *va.* Զգուեցնել: **-ful, -ing** ԴԻՇԵՐԻՅԻ, *a.* Զգուեցի:

Dish ԴԻՆ(Ի), *s.* Սկաւառակ, պնակ, զաւակ; խորհիկ, կերակուր. = *va.* Սեղան յարարել՝ շէկել; պնակը լեցնել; զոգել, խորոպել: *To* — *up.* Նշկուեցիլ: **-cloth, clout.** Զնշոց. [ցնել, յոյսը կտրել:

Dishearten ԴԻՎԵՐՅԵՐ. Վհասե-

Dishevel ԴԻՎԻՎԵՐ(Ի), *va.* Հերարձակ լինիլ, մազերը թափել:

Dishful, *s.* Աման մը (լեցուն):

Dishonest ԴԻՎՆՅԻՆԵՐ, *a.* Անպարկեշտ, անհաւատարիմ; անհամես, ամօթալից. = *s.* Անհաւատարմութիւն, անպարկեշտութիւն:

Dishonor ԴԻՎՆՅԵՐ, *va.* Անպատուել, անարգել; արատել, աւելել, պղծել; (փոխանակազիրը) չզնարել. || *s.* Ամօթ, անպատուութիւն, անարգանք: **-able, a.** Ամօթալից:

Disinclination ԴԻՎԻՆԻՆԸ, *s.* Անյօժարութիւն, հակակրօնութիւն:

Disincline ԴԻՎԻՎԵՆԻՆ(Ի) *va.* Միտքը դարձնել, խորշեցնել:

Disinfect ԴԻՎԻՖԻՏԻՐ, *va.* Օղը մաքրել: **-ant** ԻՎԻՖԻՏԻՆԻՐ, *a.* Մաքրական, հականեխական: **-ion** ԴԻՎԻՖԻՏԻՆԸ, *s.* Ապանեխում:

Disingenous ԴԻՎԻՎԵՐԻՆԵՐ, *a.* Կեղծ, խարդախ, անազնիւ: **-ly, ad.** Գաղտնի խարդախ կերպով: **-ness, s.** Խարդախութիւն:

Disinherit ԴԻՎԻՎԵՐԻՏԻՐ, *va.* Ժառանգազրկել: **-ance, Disinheritson, s.** Ժառանգազրկութիւն:

Disintegrate ԴԻՎԻՎԵՐԻՏԻՐ, *va.* (Մարմնոյ մասերը) անջատել:

Disintegration, *s.* Անջատում; մաշում (հողային խաւուց) երբ:

Disinter ԴԻՎԻՏԻՐ, *va.* Հողէ՝ մուսաղութենէ դուրս հանել:

Disinterested ԴԻՎԻՎԵՐԻՏԻՐ *a.* Անշահասէր, անաշուտ:

Disinthrall ԴԻՎԻՎԵՐԻՏԻՐ(Ի), *va.* Ազատագրել: **-ment, s.** գրուութիւն:

Disjoin ԴԻՎԻՎԵՐԻՏԻՐ(Ի), *va.* Զատել, բաժնել:

Disjoint ԴԻՎԵՐԻՏԻՐ, *va.* Խախտել; յօշել, բաժնել; խանգարել:

Disjunct ԴԻՎԵՐԻՏԻՐ, *a.* Ուրոյն, անջատ, զատ: **-ion, s.** Անջատում:

Disjunctive ԴԻՎԵՐԻՏԻՐԻՆԻՎԻՎԵՐԻՏԻՐ, *a.* Սկաւառակ; զուես (արեւու): սկուսեղ (ծաղկի):

Disk ԴԻՎԻՏԻՐ, *s.* Սկաւառակ; զուես (արեւու): սկուսեղ (ծաղկի): **Dislike** ԴԻՎԵՐԻՏԻՐ(Ի), *s.* Զգուելը, զգուանք; անելութիւն, խորշում, = *va.* Խորշիլ, անել:

Dislocate ԴԻՎԵՐԻՏԻՐ, *va.* Խախտել, տեղէն հանել, յօղակոտոր

ընել տion ԳԻՎԻՆԷՆ, 8 Խախտելը; յօդարյոժք ԲԻ. [Բել, վրնտել]

Dislodge ԳԻՎԻՆԷՆ, -ԵՑ, ԵՎ. ՎՏԱ-

Disloyal ԳԻՎԻՆԷՆ, Ե. Ապաստմբ, ննկաուտ; անհաւասարիմ: **-ty** ԳԻՎԻՆԷՆ, 8. Ննկաուձիւն:

Dismal ԳԻՎԻՆԷՆ, Ե. Աղետալի, ցաւազին, սխուր, սուկալի, ծախորդ: **-ly**, ԵԿ. Աղետալի կերպով:

Dismantle ԳԻՎԻՆԷՆ, Ե. ՎՐԱՆդը հանել; կործանել; քանդել; կողոպտել; վերցնել:

Dismask ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Դիմակը հանել; հոլանել ԳԻ.

Dismast, Ե. Կայմիրը կորել:

Dismay ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Վախցնել, սուկացնել: [Տ. Սուկում, արհաւիրք:

Dismember ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Անդամատել, յօշել: **-ment**, ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), 8. Յօշում, անդամահատում:

Dismiss ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Արձակել; Թող տալ; պաշտօնէ՛ հանել; վրնտել: **-al** ԳԻՎԻՆԷՆ, **-ion** ԳԻՎԻՆԷՆ, 8. Առարկում, Թողյաուձիւն; արձակում, պաշտօնանկումիւն; վարում: **-ive** ԳԻՎԻՆԷՆ, **-ory** ԳԻՎԻՆԷՆ, Ե. Արձակուրդի:

Dismount ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Վարիջնել: = Ե. Իջեցնել, վար առնուլ, ձիէն ձգել; կորել, (հրետանին) խանգարել:

Disobey ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Անհրնազանդիլ, չանալ: = Ե. Անսասել: [հնազանդումիւն:

Disobedience ԳԻՎԻՆԷՆ, 8. Ան-

Disobedient ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Անհնազարդ, խեռ:

Disobligation ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), 8. Անբարեմոյն՝ ճմարդի ընձացք:

Disoblige ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Միտ կորել; վշտացնել; անբարեմոյն ըլլալ:

Disorder ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), 8. Խառնակում, անկարգում, շփոթում:

Թիւն, խռովումիւն, հիւանդութիւն: = Ե. Խառնակել, շփոթել, խռովել, հիւանդացնել: **In**— Խառնակնոր:

Disorganize ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Ե. Խանգարել, կազմալուծել:

Disorganization ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Խանգարում, շփոթումիւն, կազմալուծում: [ուրանալ:

Disown ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Ժխտել:

Dispend ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Ծաւածել:

Disparage ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Բերհն, Ե. Անարգել, անպատել; արժէքը կորել, անշքացնել: **-ment** ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Ըստ արժանոյն չգնահատելը, անարգելը; վատխրնամումիւն; անպատուումիւն; արժէքի նուազում:

Disparate ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Անյարմար, անհանգէտ, աննման; քլ. Ներհականք:

Disparity ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Աննմանումիւն, անհաւասարումիւն:

Dispark ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Ծաւածել, ցրուել, քծրցնել; բանալ:

Dispart ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Զատել, որոշել, բաժնել: = Ե. Զատուլի, ցրուիլ; հրացանին ծայրը նպատակին ուղղել: [ղարտումիւն:

Dispassion ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), 8. Տան-

Dispassionate ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Անվրդով, հանդարտ, անկիրք:

Dispatch ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Առարկել, յղել; անդին դրկել, մուցնել; փութացնել, բուսցնել; լմնցնել, կատարել: = Ե. Անպարել: = Ե. Առարկում; դրկումը, դրկուելիքը; պաշտօնագիր, հեռագիր; փոյթ, արագումիւն: **-ful** ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Արագընձաց, փութկոտ:

Dispatcher ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Ղրկող; սպաննող: [վարել:

Dispel ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Ցրուել:

Dispensable ԳԻՎԻՆԷՆ (Գ), Ե. Բաշխելի, զանցառնելի, Թողյատելի:

Dispensary ԴԻՔԵՆՆԻՆ, ճ. Զրի զարմանոց, դեղարան,

Dispensation ԴԻՔԵՆՆԻՆՆԵՆ, ճ. Բաշխում, մասակարարութիւն, բաժանում; ճիօրնութիւն, նախախնամութիւն ևն; ճնտեսութիւն, ուխտ (Հին եւ Նոր) Ս; արժօնութ., Թոյսուութ.; ներողագիր Պապին.

Dispensative ԴԻՔԵՆՆԻՆԻՆ, ճ. Արժօնական, ներողութեան. -**tor** ԲԻՆՆԵՐԵՐ, ճ. Մասակարար-**tory** ԴԻՔԵՆՆԵՐԵՐ, ճ. ներողութեան. = ճ. Հաւարումն դեղագրոց.

Dispense ԴԻՔԵՆՆԻՆ (Տ), ճ. Բաշխել, մասակարարել, վարել, = ճ. (with) Ազատ ձգել, Թոյստել.

Dispersions ԴԻՔԵՆՆԻՆՆԵՐ, ճ. Երկրորդ (բոյս).

Disperse ԴԻՔԵՆՆԻՆ (Տ), ճ. Գաւել, սարածել; վարել, = ճ. Սփռուիլ, սարածուիլ, ցրուիլ.

Dispersion ԲԵՐՆԻՆ, ճ. Սփռում, ցրում, բաժանում (ճառագ.) ԲԻՔԵՐ.

Dspirit ԴԻՔԵՆՆԻՆ, ճ. Անարեկել, վախցնել, վհատեցնել.

Displace ԴԻՔԵՆՆԻՆ (Տ), ճ. Տեղափոխել, պաշտօնէ հանել, ճամբել; գրաւել, ճեղք փոխել. -**ment**, ճ. Տեղափոխութիւն, պաշտօնափոխութիւն, պաշտօնէ հանելը.

Displant, ճ. Տեղը փոխել.

Display ԴԻՔԵՆՆԻՆ (Տ), ճ. Պարզել, սարածել; բանալ, յայտնել, = ճ. Բանալը, պարզում, ցոյց.

Displease ԴԻՔԵՆՆԻՆ (Տ), Վշտացնել, հիասնցնել, դառնացնել.

Displease ԴԻՔԵՆՆԻՆՆԵՐ, ճ. Տըհաճութիւն, բարկութիւն; սրտիցաւ, անհաճոյ իր.

Displode ԴԻՔԵՆՆԻՆ, ճ. Նեղել, պայթեցնել; պայթիլ. [Թում.

Disploston ԴԻՔԵՆՆԻՆՆԵՐ, ճ. Պայ.

Displume ԴԻՔԵՆՆԻՆՆԵՐ. Փետտել.

Disport ԴԻՔԵՆՆԻՆ, ճ. Զրօսանք,

խաղ, = ճ. Զրօսում, խաղալ.

Disposable ԴԻՔԵՆՆԻՆ, ճ. Ցարգարելի, վարելի.

Disposal, -**posure** ԴԻՔԵՆՆԻՆ, -**քօքք**, ճ. Ազգութիւն, կարգադրութիւն; հրաման, բաշխում; զործածութիւն. Divine—, նախախնամութիւն. To be at one's—, Մէկուն ճամադրութեան ներքեւ ըլլալ.

Dispose ԴԻՔԵՆՆԻՆ (Տ), ճ. Ցարգարել, կարգաւորել, կանոնաւորել; ճամադիր ընել, պատաստել. To—of a thing. Տնօրինել, վարել, ուղղել; որոշել, վճռել.

Disposed ԴԻՔԵՆՆԻՆ, ճ. Հակամէտ, հակեալ. Well—, Բարեացակամ; բարեմտն. Evil—, III—, Զարակամ. [Տիեզերաց.

Disposer ԴԻՔԵՆՆԻՆ, ճ. Իշխան

Disposition ԴԻՔԵՆՆԻՆՆԵՐ, ճ. Ցարգարում, յօրինում, քառարում; միտում, ճամադրութիւն. -**al** ԴԻՔԵՆՆԻՆՆԵՐ, ճ. Տրամադրական.

Dispositive ԴԻՔԵՆՆԻՆ, ճ. Արոշիլ.

Dispossess ԴԻՔԵՆՆԻՆ, ճ. Զրգրկել (սացումաճրէլ). -**ion** ԴԻՔԵՆՆԻՆՆԵՐ, ճ. Իրաւագրկութիւն.

Dispost ճ. Պաշտօնագրկել.

Dispraise ԴԻՔԵՆՆԻՆ, ճ. Պարտաւ, նախասինք.

Dispread ԴԻՔԵՆՆԻՆ, ճ. Ցրուել, սփռել; սարածուիլ.

Disproof ԴԻՔԵՆՆԻՆՆԵՐ, ճ. Զերբում.

Disproportion ԴԻՔԵՆՆԻՆՆԵՐ, ճ. Անհամեմատութիւն, անյարմարութիւն. -**able** ԻՆԵՐ, -**al** ԲԵՐՆԻՆՆԵՐ, -**ate** ԲԵՐՆԻՆՆԵՐ, ճ. Անհամեմատ, անյարմար. -**ably**, -**ally**, -**ately** ԻՆԵՐԻՆ, Անհամեմատաբար.

Disprovable ԴԻՔԵՆՆԻՆՆԵՐ, ճ. Զերբելի, ցուցանելի.

Disprove ԴԻՔԵՆՆԻՆՆԵՐ, ճ. Զերբել, ստուծիւնը ցցնել. [Տեղի.

Disputable ԲԻՔԵՆՆԻՆ, ճ. Վի-

Disputant ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Վիճող, վիճարարող (բանուժիկն)։

Disputation ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Վիճա-

Disputations, Disputative ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, ԳԻՔԻՆՊՆԻՊՆԻՊ, 8. Վիճարարանալի, կռուտ։

Dispute ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Վիճա-
րանիլ, վիճիլ = 8. Վիճել, կռուիլ, հերքել; յուզել, քննել = 8. Վիճարարանուժիկն, անհամաձայնու-
ժիկն, վէճ։ Beyond all— Անվիճելի, որոշ։

Disqualification ԳԻՔԻՆՊՆԻՊՆԻՊ, 8. Անյարամարուժիկն, ան-
կարողութիւն; անյարմար իր։

Disqualify ԳԻՔԻՆՊՆԻՊՆԻՊ, 8. Անյարմար, անկարող ընել։

Disquiet, -ude, -ness ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, ԳԻՔԻՆՊՆԻՊՆԻՊ, 8. Հոգ, անծկուժ; անհանգստութիւն։

Disquiet, va. Նեղել, խռովել; անհանգիստ՝ ակննվարայ ընել, -ful ԳԻՔԻՆՊՆԻՊՆԻՊ, 8. Նեղիչ։

Disquisition ԳԻՔԻՆՊՆԻՊՆԻՊ, 8. Գննութիւն, խոյզ, հետազոտութիւն։

Disregard ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Ան-
հոգութիւն = 8. Անհարմարելի, չսեպել, -ful, 8. Անփոյժ, -fully ԳԻՔԻՆՊՆԻՊՆԻՊ, 8. Անփութ։

Disrelish ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Նող-
կանք, յափրանք, սիրտխառնութիւն = 8. Չանծրանալ, զգուիլ, սիրտը խառնուիլ, դառնալ։

Disreputable ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Ան-
լից, խայտառակ, անպատիւ, ցած։

Disrepute, -reputation ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Գնահատութիւն, անպատիւութիւն, ամօժ։

Disrespect ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Չան-
հարգանք, չսեպել = 8. Անպատիւութիւն, ծայրուժիկն, կոպ-
տութիւն, -ful, 8. Գողիտ, կոշ։

Disrobe ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Վրանս-
քը հանել, մերկանալ։

Disroot, va. Արմատախիլ ընել։
Disrupt ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Բայ-
քայուած, բեկած։

Disruption, -rupture ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Բայքայում, խորտակում, խզում, բրզուք։

Dissatisfaction ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Դժգոհութիւն, անհանգստութիւն։

Dissatisfactory ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Անհամոզող, -torily, ad.

Dissatisfy ԳԻՔԻՆՊՆԻՊՆԻՊ, 8. Դժգոհացնել, անհամոզ ընել։

Dissect ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Անդա-
մահատել; կրկնել, քննել, -ible ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Անդամահատելի-
ութիւն, քննութիւն, -or ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Անդամահատ։

Disseize ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Ձեռքէն
առնուլ, խլել; ստացուածքէ գրկել։

Disseizee ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Ձրկեալ։

Dissemble ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Կեղծ-
ծել, ծայտել, փոփոխել, պարտա-
կել = 8. Գահել, քողարկել։

Disseminate ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Սերմանել, ցանել; սփռել, ար-
ածել, **Dissemination** ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Սերմանում, արածում, սփռու-
թիւն, -tor ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Տանող, արածող։

Dissension ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Ան-
համաձայնութիւն, զժտութիւն։

Dissent ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Տար-
կածիք՝ անհամաձայն ըլլալ = 8. Կարծեաց զանազանութիւն; ան-
համաձայնութիւն; (Անգլ. եկեղ.)
բաժանում, հերժուած, (լատին.)

Dissentient ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Տարակործիր; կռուարար։

Dissertation ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Գնահատական տեսութիւն, տար.

Disserve ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Վնասել։

Disservice ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Վնաս,
չարիք, -able ԳԻՔԻՆՊՆԻՊ, 8. Վնասելի։

Dissever ԴԻՍՎԵՐ, *va.* Անջատել, զատել, **-ance, -ation** ԴԻՍՎԵՐԱՆՍ, ԴԻՍՎԵՐԱՑԻՆ, *s.* Անջատում, զատում:

Dissidence ԴԻՍՎԵՐԵՆՍ, *s.* Անփաքանութիւն, անլուզութիւն:

Dissident ԴԻՍՎԵՐԵՆՏ, *sa.* Տարբեր, անփաքան; հերձուածող:

Dissillience ԴԻՍՎԵՐԵՆՍ, *s.* Ճարձիւն, փճիւն, քայքայութիւն:

Dissillant ԴԻՍՎԵՐԵՆՏ, *a.* Փճող:

Dissimilar ԴԻՍՎԵՐԵՆՏ, *a.* Տարբեր, այլատեսակ, **-ity** ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԻՒՄ, **Dissimilitude** ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԻՒՄ, *s.* Անմանութիւն, զանազանութիւն:

Dissimulate ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԻՒՄ, *vn.* Կեղծել, պատրուակել:

Dissimulation ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԻՒՄ, *s.* Կեղծիք, կեղծաւորութիւն:

Dissipate ԴԻՍՎԵՐԵՆՏ, *va.* Յրուել, ջնջել; մսխել, վատնել, = *vn.* Յրուիլ, վատնուիլ:

Dissipation ԴԻՍՎԵՐԵՆՏ, *s.* Փնացում, ցրում; անտակութիւն:

Dissociable ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱԿԱՆ, *s.* Կանխարձիկութիւն, **-ibility, s. Կանխարձիկութիւն:**

Dissocial ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱԿԱՆ, *a.* Անընտել:

Dissociate ԴԻՍՎԵՐԵՆՏ, *va.* Չատել, բաժնել; քակել, [անջատում, **Dissociation** ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱՑԻՆ, *s.* Չատելը, **Dissoluble, Dissolvable** ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱԿԱՆ, ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱԿԱՆ, *a.* Լուծելի, քակելի:

Dissolute ԴԻՍՎԵՐԵՆՏ, *a.* Չեղիս, ցոփ, մոլի, **-ness, s.**

Dissolution ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱՑԻՆ, *s.* Լուծում, հալում; եղծում, քանդում, կործանում; լրացում:

Dissolvable ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱԿԱՆ, *a.* Հալելի:

Dissolve ԴԻՍՎԵՐԵՆՏ, *va.* Լուծել, հալել; քակել, արձկել; ցրուել, ջնջել, = *vn.* Հալիլ, ցրուել, ցնդիլ:

Dissolvent ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱԿԱՆ, *sa.* Հալող, լուծիչ:

Dissonnance, -ey ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱՆՍ, *s.* Աններդաշնակութիւն, անհամայնութիւն:

Dissonant ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱԿԱՆ, *a.* Աններդաշնակ, անհամայն, խառն:

Dissuade ԴԻՍՎԵՐԵՆՏ, *va.* Միտք դարձնել, շրջել, [համոզում, **Dissuasion** ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱՑԻՆ, *s.* Տարածում, **Dissuasive, a. Տարհամոզիչ, **Dissyllable** ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱԿԱՆ, *a.* Երկվանկ, **Dissyllable** ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱԿԱՆ, *s.* Կրկնավանկ բառ:**

Distaff ԴԻՍՎԵՐԵՆՏ, *s.* Աղեկաս Կորկոխ; մանող, կին. —thistle ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱԿԱՆ, Դեղին եկքան բույս:

Distain ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱԿԱՆ, *va.* Ներկել; քաւորել, արանել:

Distance ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱՑԻՆ, *s.* Հեռաւորութիւն; միջոց, անջրպետ; պազութիւն, արբերութիւն; ակնածութիւն, մեծարանք, = *va.* Ետեւ ձգել; առաջ անցնիլ, իրարմէ հեռացնել, *At a—.* Հեռուն, *From a—.* Ի հեռուս, *To keep one's—.* Իր դիրքը պահել:

Distant ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱԿԱՆ, *a.* Հեռու, հեռաւոր; զգուշաւոր, ցուրտ:

Distaste ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱՑԻՆ, *s.* Չզուանք, նողկանք, = *va.* Չախորժիլ, **-ful** ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱԿԱՆ, *a.* Անախորժ, զգուշիկ:

Distemper ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱՑԻՆ, *s.* Անբարեխառնութիւն; խանգարում, հիւանդութիւն; շնախոս; ջրաներկ, = *va.* Խանգարել, արել, վատարանցնել, խռովել, խռովանցնել:

Distemperance, -perature ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱՑԻՆ, *s.* Կրկնաւորութիւն; խանգարում, անհամայնութիւն:

Distend ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱԿԱՆ, *va.* Ձկնել, ուռնցնել; արածել, պարզել; կտրել զատուց, = *vn.* Ձկնել, ուռնիլ:

Distansible ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱԿԱՆ, *a.* Ձկնելի:

Distanton ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱԿԱՆ, *a.* Ձկնում:

Distich ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱԿԱՆ, *s.* Երկար նախաւոր

Distil ԴԻՍՎԵՐԵՆՏԱԿԱՆ, *va.* Թորել,

կանել; Թորանցէ ծորել, = տ. Թորիլ, կանկնի; Թորիչ գործածել, -able բերելի, ա. Թորելի. -er բերելի, թ. Թորիչ; ցրիվաճառ. -ery բերելի, թ. Զատարան.

Distillation բերելի, թ. Թորում ինպիսեկն յիսեկ, հոսում; ծորում; Թորում, կայլակ.

Distinct, ա. Զատ, որոշ, յսակ, պայծառ; գունայեռ, պիսակոս.

Distinction բերելի, թ. Զանազանութ., պարզութ., ընտելութ.; խիտ, բաժանում; դատողութիւն; պատիւ, աւարութիւն; նշանաւորութ. Of — Հոյակապ, նշանաւոր. Without — Առանց բացառութեան.

Distinctive բերելի, թ. Զորոշիչ, -ly, **Distinctly** բերելի, թ. ad. Որոշակի, յսակ, պարզապէս.

Distinctness բերելի, թ. Գարգուծիւն, յսակութիւն.

Distinguish բերելի, թ. Բաժնել, որոշել, զատել, զանազանել; պատուել, մեծարել. To — one's self by. Գերազանց հանդիսանալ, երեւելի ըլլալ. -able բերելի, թ. Զանազանելի.

Distinguished -իւ, ա. Զատ, որոշականաւոր, երեւելի, նշանաւոր.

Distort բերելի, թ. Ծամածռել, խեղամիւրել; շրջել. փոփոխել. -ion բերելի, թ. Ծամածռում, զելում; խեղամիւրում.

Distortive բերելի, թ. Ծշշշշող, զելիչ, Խիւիչ.

Distract բերելի, թ. Խոտոցնել, զրադեցնել, միտքը դարձնել. -ed բերելի, թ. Խոտոցիւր, փախուկ, խենդ, Խառափուկ.

Distraction -իւ, թ. Բաժանում; մատցում, յիմարութիւն. -tive բերելի, թ. Բաժանեցնող, վարանոս.

Distrain բերելի, թ. Բաժնել, զրաւել. -able, ա. Գրաւելի.

Distraught բերելի, թ. Խեղ.

Distress բերելի, թ. Ծագնապ, վիշտ; աղէտ, Խշուռութիւն; ընչից գրաւում; գրաւել ինչ. = va. Ծանցել, նեղել; գրաւել եր. -ful, **Distressed** բերելի, թ. Խշուռ, վշտալի. — for money. Դրամական նեղութեան մէջ.

Distributable, ա. Բաժանելի.

Distribute բերելի, թ. Բաշխել, բաժնել. -bute բերելի, թ. Բաժանող, մատակարար.

Distribution բերելի, թ. Բաշխում, բաժանում.

Distributive բերելի, թ. Բաշխական, տրամաբաշխական. — Justice. Տրամաբաշխարարութ. -ly, ad. Բաշխամամ, միամիտ.

District բերելի, թ. Երջանակ, վիճակ, նահանգ. — Court. Նահանգալի նախան.

Distrust բերելի, թ. Կասկած, անվստահութիւն. = va. Կասկածել, չվստահիլ, չհաւատալ. -ful -իւ, ա. Կասկածոս, անվստ, վախկոս.

Disturb բերելի, թ. Խոտոցել, շարժել, վրդովել, խանգարել; շփոթել, նեղել.

Disturbance բերելի, թ. Խոտոցութիւն, շփոթ; խանդակութիւն, աղմուկ, վրդով; խափանում (իրաւանց). **Disturber** բերելի, թ. Խոտոցող, վրդովիչ.

Disunion բերելի, թ. Գաւախում, զժողովիւն; բաժանում.

Disunite բերելի, թ. Բաժանել, պառակտել. = տ. Բաժնելի.

Disusage, **Disuse** բերելի, թ. Բացօգտութիւն, թ. Զգործածելը; խափանում (սովորութեան).

Disuse բերելի, թ. Գործածել զարեցնել, տարվարժել.

Disvalue բերելի, թ. Բացարժեքել, չմեծարել, յարգը կորել.

Ditch ԻՒԼ(Տ), va. Փոս փորել, խրատ հասանել, = s. Փոս, խրատ:

Ditcher ԻՒԼԵՐ, s. Խրամահաս:

Ditheism ԴԻԹԻԷԻԶՄ, s. Կրկնասուածուճիւն, մոզակրօն:

Dithyramb, -us ԴԻԹԻՐԱՄԲ, ԻԹԻՐԱՄԲՊԵՆ, s. Գինեղոսութիւն:

Dittany ԴԻԹԻՆԻ, s. Խանձէփար, բունկակ կիթիս օքալ ք-

Ditto ԴԻԹԻՏ, ad. նոյնը, նոյնպէս:

Ditty ԴԻԹԻՏԻ, s. Երգ, սաղ:

Diuretic ԴԻՒՐԵՏԻՎ, a. Միզողական, մէզմուղ, միզային:

Diurnal ԴԻՅՐՆԱԼ, a. Օրական, ցերեկեայ; օրնշնային (ընդ), = s. Օրական աղօթագիրք, -ly, ad. Հանապազօրեայ:

Diuternal ԴԻՅՐՆԱԼ, a. Տեւական, [սորում]:

Divagation ԴԻՎԵՂՆՆԻՍ, s. Խո-

Divan ԴԻՎԱՆ, s. Տաղարան; զահիճ, դասարան օսմանեան, ասեան; բազմոց; սրահ, [Persian]

Divaricate ԴԻՎԱՐԻԿԵՏ, տ. ձիւղաորիլ չարաշարձագ, = va. երկնդել, = a. Տարածուն ք-:

Divariation ԴԻՎԱՐԻԿԵՂՆՆԻՍ, s. Բաժանում, ձիւղաորում, բացում; սխառում; երկդիմի խօսք:

Dive ԴԻՎ(Տ), տ. Սուզիլ, խոճմիսիլ; խորը ձագիւնցել:

Diver ԴԻՎԵՐ, s. Լուզակ; հողամաղ զարագաբազ ք-; խորաքնին:

Diverge ԴԻՎԵՐՔ, տ. Բաժնուելիլ, խոտորիլ, -ment, **Divergence**, -ey ԴԻՎԵՐՔԵՆԻՍ, s. Խոտորում, անհամայնութիւն:

Divergent, -ging ԴԻՎԵՐՔԵՆՏ, Բացահայեաց(գիծ); անհամայն:

Divers ԴԻՎԵՐՔ, a. Մի բանիլ:

Diverse ԴԻՎԵՐՔԻ, a. Պէսպէս, գանազան, -ly, Այլիւնայլիերպիւրով:

Diversity ԴԻՎԵՐՔԻՆԵՍ, ԴԻՎԵՐՔԻՏ, s. Պէսպիսութիւն, գանազանութիւն:

Diversify ԴԻՎԵՐՔԻՆՎ, va. Փոփոխել, պէսպիսել, -fied ԴԻՎԵՐՔԻՎԵՐՔԻ, a. Պէսպիսեալ, փոփոխ:

Diversion ԴԻՎԵՐՔԻՍ, s. Զարտուղութիւն, զառածուճիւն, ուրիշ ուղղութիւն արը; ճշնամիս խոտորցնելը; զբօսանք, խաղ:

Divert ԴԻՎԵՐՏ, va. (Մէկուն ուշը) ուրիշ կողմ դարձնել, խոտորցնել; զբօսցնել, -ing, -ive ԴԻՎԵՐՏԻԼ, -er ԴԻՎԵՐՏԵՐ, a. Զբօսուցիչ, զուարճայիլ, զուարճարար:

Divertisement ԴԻՎԵՐՏԻՄԵՆՏ, s. Զուարճութիւն, պարանցիկ պաշտպանութիւն:

Divest ԴԻՎԵՍՏ, va. Մերկացնել, փեհսնել, կողոպտել, -iture ԴԻՎԵՍՏԻՆԵՐ, s. Կողոպտում:

Divide ԴԻՎԵՅՎ, va. Բաժնել, երկպառակել; զանել, ջոկել, = տ. Բաժնուելիլ, Dividing-spoon, Երեքփ

Dividend ԴԻՎԵՆԴԵՆՏ, s. Բաժանելի ձիւ ք-; մաս, բաժին; շահարժին (արժէճուողութիւն):

Divider ԴԻՎԵՅՎԵՐ, s. Բաժանարար ձիւ; բաժնող, = s. Կարկին:

Divination ԴԻՎԻՆԵՂՆԻՍ, s. Գուշակութիւն, ըզմութիւն, հմայք:

Divinator, s. Հարցուկ, զուշակ:

Divine ԴԻՎԻՆԻ, a. Ասուածային; երկնային, հեշտակային; սրանցիլ, = s. Վարդապետ, երկնեցական; ասուածարան, = va. Գուշակել, կանխասացել, = տ. Հմայել:

Divinely ԴԻՎԻՆԻԻՍ, ad. յլասուածութիւն, հրաշապէս, սրանցիլիլ

Divining-rod ԴԻՎԻՆԻՆԵՂ, s. Զբախոյոյ ձող:

Divining ԴԻՎԻՆԻՆԵՂՆԻՍ, s. Սոյլ, սուզիլ, -apparatus, —suit, Սուզարգել:

Divinity ԴԻՎԻՆԻՏԵՐ, s. Ասուածութիւն; Ասուած; չասուած, դիր; երկնաւոր էակ; հեշտակագեղ կիւն; ահաւորութիւն; ասուածարանութիւն, [ժաննիլ]:

Divisible ԴԻՎԻԴԻԼ, a. Բաժա-

Divisibility րիվիզիբիլիթի, *s.* Բաժանականութիւն, նեխիութիւն

Division րիվիզի՞ն, *a.* Բաժանում, բաժանմունք, մաս; հերձուած, պառակեցում; արբերութիւն; բաժանում քուէարկուաց; գորարժին, նաւարժին:

Divisional, -nary րիվիզի՞ն, *a.* Վարչական բաժնի (սեսուչ); հասուածապէս փերիզ զեւ:; կալուածապէս:

Divisor րիվիզի՞ւր, *s.* Բաժանարար: Common.— Ընդհ. բաժան:

Divorce րիվու՞ր(տ), *s.* Արձակում, ամուսնալուծութիւն, ապահարզան: բաժանում = *va.* Կինը արձակելի, բաժնելի: **-able, a.** Արձակելի: **-ment, Ամուսնաճորտութիւն:**

Divulge րիվուլ՞ջ(տ), *va.* Յանձնել, հրատարակել, գտնել:

Divulsion րիվուլ՞իւն, *s.* Կորզում, իլում, խզում [սել, զարգարել:

Dizen րիվիզի՞ն, *va.* Չմտնել, փերեւեւ:

Dizzied րիվիզի՞տ, *a.* Յնդած:

Dizzy րիվիզի՞տ, *a.* Գլխու պտտոյս պատճառով, ցնորաբեր; ցնորած: = *va.* Գլուխը դարձնել, ցնդեցնել:

Do րո, *s.* Երաժշտ. ա ծայն:

Do րո, *va.* (Did. Done րըձ), Ընել, կատարել, պատճառել; վանել, եփել; թարգմանել; խարել; (կանխիկ) վճարել, = *va.* Վարուիլ; ջանալ; լինիլ; յաշողիլ, յարմարիլ: = *s.* Գործ; ապուսկ; հնարաւորն: To do over. Գրկնել, ծախել; ծեփել: To do for. Լի՛նցնել; կործանել: To do up. Կապել, փակճեղիլ, յարմարել, սուլալագոծել: To do with. Գործածել: To have to do with. Զբաղիլ: To do without. Զրաժարիլ, զանց ընել: That will do. Այդ կը բաւէ. Did you? or You did? Այդպէս է, ինչ կ'ըսես: How do you do? Ինչպէս էք: See also to **Done.**

Docile րոսի՞ւլ, *a.* Դիւրակիրութիւն:

դիւրնելի: **-ness, -bility, Docility** րոսի՞լիթի, *s.* Էլուծիւն:

Docile րոսի՞լ, Դիւրանասց, հլու:

Docimacy. Մեսալափորձութիւն:

Dock րոս, րոս, *s.* Աւազանաւու թերանեկ հաջուղու: աճող սմբասանելոյն; կրճատում, ազեհասութիւն; ազեփոկ աք գաւազու: աւելուկ յիպակ օքու: = *va.* Ազին կտելի, կրճատել; զեղջել; նաւը աւազան զնելի, = Dock-dues, -rent, **Dockage** րոսի՞ւյճ, նաւաւազանի՛ շեմարանի բաժ: -master. նաւարանի սեսուչ:—yard. նաւարան թերանեկ. Graving—, Dry—. նորոգեող գալափաթ ետրի:

Docket րոսի՞տ, *s.* Համառօտութիւն; պիտակ, Թղթիկ; դասացուցակ: = *va.* Պիտակել, ծանօթագրել: To strike a—. Մէկուս սնանկութիւնը հրատարակել:

Doctor րոսի՞ւր, *s.* Աւուցիչ, վարժապետ; բժիշկ: = *va.* Բժշկութիւն ընել, ինձամել; վարդապետութեան ստիճան տալ: —of Laws [LL. D]. Վարդապետ իրաւագիտութեան. —of Medicine [M. D.], Վարդապետ բժշկութեան, բժիշկ: —of Divinity [D. D.], Վարդապետ Աստուածաբանութեան [պետական:

Doctoral րըքի՞լ, *a.* Վարդարժարութեան:

Doctorate, Doctorship րոսի՞ւր, Վարդապետութիւն: Բժշկութիւն:

Doctress, Doctress րոսի՞ւր, *s.* Կին-բժիշկ: [տական:

Doctrinal րըքի՞լ, *a.* Վարդապետութեան:

Doctrine րոսի՞ւր, *s.* Վարդապետութիւն, կարծիք, տեսչանելը:

Document րոսի՞ւր, *s.* Յիշատակարան, ապացոյց, հաստատագիր: **-al** րըքի՞լ, **-ary** րոսի՞ւր:

Dodder րոսի՞ւր, *s.* Գոճմորուկազ թուփ: [սանանկիւն:

Dodecagon րոսի՞ւր, *s.* Երկուս:

Dodecahedron Դօճեդէհէդրոն, *s.* երկուսասանանիս:

Dodge Դօճ, Դօճ, *vn.* խոսորիլ, խուսափիլ = *s.* խոսորում, դարձուածք; խորամանկութիւն:

Dodger Դօճ՛ւր, *s.* խորամանկ:

Dodo Դօ՛ճ, *s.* Դոդիկ Բո:

Doe Դօ, *s.* էշայծեամ, եղնիկ; —rabbit. Էջ ճագար. —skin, Այծեւի կիւսեքի:

Doer Դօ՛ւր, *s.* Ընող, զործող; դերասան; զործակատար:

Doest; Does, Doeth Դօ՛ւտ, Դէլ, Դօ՛ւտ, *pres.* կրնես; կրնէ:

Doff Դօ՛ֆ(Դ), *va.* Հանել, մերկացնել; մերժել, ձգել:

Dog Դօ, Դօ, *s.* Շուն; անպիսան: վաւարանի երկամբ = *va.* Լըրեստի, դիստի, որսալ. To go to the — կործանել. Dog's bane. Ընծախոս Բո: —berry, —wood. Հոյն, զոզալ, չում. Dog's brier, —rose. Ծաղիկ մատենոյ, լեռնավարդ. Dog's rose-bush. Մատենի. —cart. Որսի կառք. —cheap. Շատ ածան, ցանցիր. —days. Ենիկի աւուրք. —ear. Էջին ծայ:բերդ աղտոսած՝ ծալուած. Dog's fennel, —grass, —wheat. Սէղ այրոգօթու. —fish. Շանածուկ մը. —fox. Արու աղուէս. —house. —hole, —kennel. Տնակ շան, խշի. —Latin. Աղաւաղ լատիներէնի. —star. Ենիկ հօ. —tooth. Ենասամ. —trot. Միջակ քայլուածք, սրոս. չեմփեմ. —watch. Իրիկուայ պահանութիւն և:

Dogate Դօ՛լեյտ, *s.* Դըրութիւն:

Doge Դօ՛գ, *s.* Դուքս (Վենեսիկի):

Dogged Դօ՛լիտ, *a.* Խեռ, յամալ; քսեստալ. —ly, *ad.*

Dogger Դօ՛լւր, *s.* Հոլանտական ձկնորսանաւ, փոկ:

Doggerel Դօ՛լւրէլ, *s.* Անհարթ անյափ ոտանաւոր:

Doggish Դօ՛լիլ, *a.* Շան պէս:

Dogma Դօ՛լտ, *s.* Վարդպետեանութիւն; հաւատարկութիւն:

Dogmatic, —al. Դօ՛լտիկ, Դօ՛լտական, հրամանական; վճռական:

Dogmatics Դօ՛լտիկ, *pl.* Դիտութիւն Բրիտ. հաւատարկաց; վարդպետական աստուծաբանութիւն:

Dogmatism *s.* վճռականութիւն:

Dogmatist, —tize Դօ՛լտիկ, Դօ՛լտիկ, Դօ՛լտիկ, *s.* վարդպետ կրօնի:

Dogmatize Դօ՛լտիկ, *va.* վարդպետել, իշխանապար ուսուցանել:

Dolly Դօ՛լլ, Անծոռոցակ:

Doings Դօ՛լլ, *pl.* Գործք, աւարք. Grand—. Խնճոյք, սօն:

Doit Դօ՛լտ, *s.* Բնիծն. դանկ:

Dolabriform Դօ՛լտիկ, *a.* կացնածու, քերչածու Բո:

Dolce, —mente Դօ՛լտիկ, Դէլ, *ad.* Անուշակ, մեղսօրէն եք. [It:]

Dole Դօ՛լ, *s.* Բաշխում, ողորմութիւն; բաժին, վիշտ. —*va.* Բաշխել, քիչ քիչ տալ. —ful, —some, Դօ՛լուլ, *a.* Տխրազին, վշտազին:

Doll Դօ՛լ, *s.* Պանուծապատանք գուզա, պէպէք:

Dollar Դօ՛լլ, *s.* Թալիւ:

Dolly *s.* Ցցատփան; սալահար:

Dolman Դօ՛լտիկ, *s.* Մեկնոցակ:

Dolmen Դօ՛լտիկ, *s.* Բարստեղան (Կեղաց), զոհանոց:

Dolor Դօ՛լւր, *s.* Ցաւ, վիշտ:

Doloriferous, Dolorific, —al Դօ՛լտիկ, Դօ՛լտիկ, Դօ՛լտական, *a.* վշտառիւթ, ցաւազին:

Doloroso, *ad.* Ցաւազին եք. It.

Dolorous Դօ՛լտիկ, *a.* Խառնակակիծ. —ly, *ad.* Ցաւալի:

Dolphin Դօ՛լֆին, *s.* Դլփին չէ; կառանացի շէ; զահածառուց իշխան Գաղ. **Dolt** Դօ՛լտ, *s.* Ապուշ **Doltish**, *a.* Խենդուկ, շոշորդ:

Domain ԴՕԳՅ՛, *s.* Պետուծիւն՝ իշխանութիւն; կալուած, երկիր :

Dome ԴՕԴ, *s.* Տուն, յարկ; *sw.* ճար, զմբէզ, եկեղեցի :

Domesday, *See* **Doomsday**.

Domestic ԴՕԴ՝ԴԵԻ, *a.* Առար- նին, բնասնեկան; տնայէր, տնա- շէն; բնեւի; բնասնի; բնիկ, ներ- բին. = *s.* Ծառայ; *pl.* բնիկապահանք :

Domesticate ԴՕԴ՝ԴԵԻԿԵՂ, *va.* Ընտանեցնել, ընտելացնել [ցում. :

Domestication, *s.* Ընտելա-

Domicile ԴՕԴ՛ԻԵԼ, *s.* Բնակա- րան, տուն. = *va.* Բնակեցնել :

Domiciliary ԴՕԴ՛ԻԵԼԻԵՂ, *a.* Բնական. -visit. Տնայց ոստիկանաց :

Domicillate ԴՕԴ՛ԻԵԼԵԿԵՂ, *va.* Բնակեցնել. [Բնակութիւն. :

Domiciliation, -իԼԵԿԵՂԷ, *s.* **Dominance**, -ey ԴՕԴ՛ԻԵԼԻԵՂ, *s.* Իշխանութիւն, տիրում. :

Dominant ԴՕԴ՛ԻԵԼԵԿԵՂ, *a.* Գլը- խառը, տիրող, իշխեցող. = *s.* Տի- րող (ՅԻԳԻ՝) խազ, տիրական. :

Dominance ԴՕԴ՛ԻԵԼԵԿԵՂ, *va.* Տի- րապետել, տիրանալ, բռնանալ, իշ- խել. **Domination** ԴՕԴ՛ԻԵԼԵԿԵՂԷ, *s.* Բռնակալութեւն. իշխանութեւն; չոր- րորդ դաս հրեշտակաց, Տէրութիւնք :

Dominative ԴՕԴ՛ԻԵԼԵԿԵՂԷԼ, *a.* Տի- րական. **Dominator** ԴՕԴ՛ԻԵԼԵԿԵՂԷՐ, *s.* Իշխող, բռնակալ. [նակալել :

Domineer *va.* Բռնանալ, բրու-

Dominical ԴՕԴ՛ԻԵԼԵԼ, *a.* Տէրու- նական, տիրութիւն. -letter. Գիրակա- գիր (ԱԷ՝Տառհարը). [եան կրօնաւոր. :

Dominican -իԵԼԵ, *s.* Դոմինիկ-

Dominie -իԵԼԵ, *s.* Վարժապետ :

Dominion ԴՕԴ՛ԻԵԼԵՑ, *s.* Տէրու- թիւն, իշխանութիւն; կալուածք; երկիր, պետութիւն :

Domino ԴՕԴ՛ԻԵՑ, *s.* Թիկնոցակ, կնգուղ եկ; սգազգես կանանց; կէս- դիմակ; կնգուաւոր զգեստ, կընգ-

ղակիր; տօնիս (խաղ, քար) :

Don ԴՕԵ, *s.* Տէր, պարոն; սգ- նուական (ի Սպանիայ) . = *va.* Հագ- նիլ, վրան աւնուլ :

Donable ԴՕԵԿԵԼ, *a.* Տրուելի-

Donate ԴՕԵԿԵՂ, *va.* Նուիրել, տալ :

Donation ԴՕԵԿԵՂԷ, *s.* Նուիրա- տուութեւն; պարգև -**tive** ԴՕԵԿԵՂԷԼ, *s.* Ընծայ, նուէր. = *a.* Պարգևական :

Done ԴՕԵԼ, *pp. of.* **Do.** Տրուած; հրատարակեալ; արտաբախ; լինցած : Done to death. Մեռցուած : To have —, Լինցնել : To have —with. Կա- տարել, ի զլուխ հանել :

Donee ԴՕԵԼԵ, *s.* Նուիրողնկալ :

Donjon, *See* **Dungeon**.

Donkey ԴՕԵԿԵՂԷ, *s.* Էշ, իշուկ :

Donna ԴՕԵԿԵՂԷ, *s.* Տիկին (Սպան- ական. :

Donor ԴՕԵԿԵՂԷՐ, *s.* Նուիրատու :

Doodle ԴՕԵԿԵՂԷՐԵԼ, *s.* Անմիտ :

Doom ԴՕԵԿԵՂԷՐԵԼ, *s.* Վճիռ. դատակնիք, դատապարտեմ. վերջին դատաստան; կործանում. = *va.* Դատել, դատա- պարտել; որոշել, սահմանել; վճուել : **Doomsday** ԴՕԵԿԵՂԷՐԵԼԵԼ, *s.* Կա- տարած՝ վերջ աշխարհի . —book. Կալուածատուաւոր յԱնգլիայ :

Door ԴՕԵՂ, *s.* Դուռ; մուտք, անցք : In doors, Within doors. Ի մէջ դը- րան, ներսը. Next —to. Հուզ, կից : Out of doors. Դուրէն դուրս, դուրսը, օդին մէջ : To lay at one's —. Յան- ցանքը ուր իշիննեցել . —keeper. Գրու նապան. —nail. Ուռնակ (դասակ) շագ- շագ. —post. Դրանգիրք. —way. Մուտք :

Dor, Dorr -beetle ԴՕԵՂԵԿԵԼԵԼ, *s.* Ծառի բնդեր, ջորեակ կ. :

Dorado ԴՕԵՂԵԿԵԼԵԼ, *s.* Դորաձուկ :

Dorian, Doric ԴՕԵՂԵԼԵԼ, ԴՕԵՂԵԼԵԼԵԼ, *s.* Դորական (լեզու, ճարտարապե- տութիւն) : [ը; հանգիստ, դադար :

Dormancy ԴՕԵՂԵԼԵԼԵԼ, *s.* Դորու ըլլա-

Dormant ԴՕԵՂԵԼԵԼԵԼԵԼ, *a.* Քընա- ցող, իբրև, անշարժ, անգործար.

րելի. =s. Իրան Թեւի անշարժ շըր-
ջանակ, —partner. Գլխադիր ընկեր
(որ միայն դրամ կուսայ շահուն
մասնակցելու հասար):

Dormer, -window ԴՕՐ՝ՆԵՐ, s.
Գառուհան ասնեաց:

Dormitive, s. Բնաբեր դեղ.
Dormitory ԴՕՐ՝ՏՂՆԵՒ, s. Նըն-
ջարան, ննջարահ գովուշ:

Dormouse ԴՕՐ՝ՄՈՒՍ, s. (pl.
Dormice.) Առնէս, դաշտամուկ:

Dorsal -ԵՂ. Ողնային, կռնակի.
Dorsiferous, -p'arous, a.
(Տերեւին ետեւ) հնարաբեր. [ձուկ:

Dory, Doree ԴՕՐ՝ԵՒ, s. Ոսկե-
Dory, s. Նաւակիկ, կուր:

Dose ԴՕՐ՝(Ե), s. Դեղաչափ; դե-
ղի նիւթ. =va. Դեղորէից չափը
որոշել, քանակել. [Ֆիթիլ ԿԵՐ.:

Dossil ԴՕՐ՝ՆԷԼ, s. Վէր թի բարձիկ
Dossier ԴՕՐ՝ԵՒ, s. Տեղեւորան (ա-
ծոյթ); սնարակալ անկողնի; Խըղ-
ածար, պարուկայ. [F.]:

Dost ԴՕՐ՝ԵՐ, pres. of Do, Կընես:

Dot ԴՕՐ՝ԵՐ, s. Կէս; թիծ; օժիտ.
=va. Կէսադրել. թիծ թիծ ընել:

Dotage ԴՕՐ՝ԵՐ՝Տ, s. Չառամուկիւն.

Dotal ԴՕՐ՝ԵՐ՝ԷԼ, a. Օժտական:

Dotard ԴՕՐ՝ԵՐ՝ԵՐ, s. Չառամձեր:

Dotation ԴՕՐ՝ԵՐ՝ՆԵՒ, s. Չասօժիտ;
հաստուռութիւն; եկամուտ շինելը:

Doté, տ. Բանդազուշել, զառան-
ցել. To —on. Յիմարաբար սիրել:

Doth ԴՕՐ՝ԵՐ, pres. of Do, Կընէ:

Dotard ԴՕՐ՝ԵՐ՝ԵՐ, s. Փսած՝
ինկած ծառ:

Dotted ԴՕՐ՝ԵՐ՝ԵՐ, a. Կէսադրեալ:

Dotterel, Dottrel ԴՕՐ՝ԵՐ՝ԵՐԷԼ,
s. Խորհակառ չըրայք գոռու:

Double ԴՕՐ՝ԵՒ, a. Կրկին, զոյգ;
կրկնակ; բարդ (ծաղիկ). =s. Կըր-
կին, կրկնապատիկ; ծալք; զաւ.
նենգ; խոյս, փախուստ. =va. Կրկ-
նել, ծալել; կրկնապատիկ, շաս-

ցնել; հրուանդանը անցնիլ. =տ.
Կրկնուիլ; խուսել; զաւել. —bar-
relled. Երկհարուածնան(հրացան).
—bass, -bass. Կրկնաբարձր գործիչ:

—breasted. Իրարու վրայ քերուած՝
կոճկուած բանկոն. —dealer, —ton-
gued ԴՕՐ՝ԵՐ. Երկդիմի, խորամանկ.
—dealing, -facedness. s. Խարդախու-
կիւն, շոգմոգուկիւն. —Eagle. 20

ձայերնոց ԱՏ. —entendre ԴՕՐ՝ՆԷԼ-
ԵՐ՝ԵՐ, Երկդիմի խօսք, ստախօ-
սուկիւն. —entry. Կրկնասոմար ԿՏ.
—flower. Կրկնածերթ ծաղիկ. —min-
ded. Յողողող, երկմիտ. —quick, Կրկ-
նավագր զԵՐ. [ծալուած:

Doubled ԴՕՐ՝ԵՐ՝ԵՐ, a. Կրկնուած,

Doublet ԴՕՐ՝ԵՐ՝ԵՐ, s. Կրկնոց,
բանկոնակ; զոյգ; սուտ շողակն;
pl. Կրկնակ չիֆֆե գար:

Doubleton ԴՕՐ՝ԵՐ՝ՆԵՒ, s. Սպան.
ոսկի դրամ (14—15 ոսկինոց):

Doubley ԴՕՐ՝ԵՐ՝ԵՐ, ad. Կրկին:

Doubt ԴՕՐ՝ԵՐ, s. Տարակոյս,
կասկած, վարանում; վախ; զըժ-
ուարուկիւն. =va. Երկալիլ; վա-
րանիլ; վախնալ. =տ. Կասկածիլ;
տարակոյսի՝ վարանուց մէջ մնալ:

Doubter ԴՕՐ՝ԵՐ՝ԵՐ, Կասկածոտ:

Doubtful ԴՕՐ՝ԵՐ՝ՔՆԷԼ, a. Երկ-
ալիլի, կասկածելի, անսոյգ; մը-
թիւն, աղօտ; երկչոտ; դժուարին,
վսանգաւոր. [տարակոյս:

Doubtless ԴՕՐ՝ԵՐ՝ՔՆԷԼ, a. Ան-
ժողով:

Donceur ԴՕՐ՝ՆԵՐ՝, s. Ընծայ;
կաշառք (F.). [լոյս (F.).

Donche ԴՕՐ՝ՆԷԼ, s. Զըցայտ, ցնց-
Dough ԴՕՐ, s. Զանգուած, հայս.

—face. Կակուղ, ճկուն. —nut. Մաս-
նածեւ քարքար. My cake is —. Գոր-
ծըս ծախող է:

Doughty ԴՕՐ՝ԵՐ՝ԵՐ, a. Բաշ, անկե-
հեր. —illy ԴՕՐ՝ԵՐ՝ԵՐ՝ԵՐ, ad. Արիաբար:

Doughy ԴՕՐ՝ԵՐ՝ԵՐ, a. Խմոր, անկե,
կակուղ, ճկուն:

Douse ԴՈՍԷ (Դ), Վա. Ընկղմել, մխել; մարել:

Dove ԴՈՎԷ, Տ. Տասրակ; աղանի. = Վա. Տանել, աղուցանել, յարմարցնել. -cot. Աղանեսուհի. -tail. Ծիծեռաձուկը սանձազգը կկլմխի.

Dowager ԴՈՎԷՂԻ, Տ. Հասաւոր, մահրընկալ (այրի) Queen. Այրի Թագուհի. [ուած, գուեհիկ]

Dowdy ԴՈՎԷՅԻ, Տ. Անճաշակ հագ.

Dowdysish ԴՈՎԷՅԻՆԻ, Ա. Բիրս, կոպիտ, անճաշակ.

Dowel ԴՈՎԷՆԻ, Վա. Սեպերով ցիցերով բռնեցնել. = Տ. Սեպ; ցից (պատի). որ էւ Dowel-pin.

Dower ԴՈՎԷՐ, Տ. Օժիտ; այրիուծեան ժամանակի համար էրկիկէ տուած հասոյթ, մահր. -less, Ա. Անօժիտ, անմահր. [Թաւոր.]

Dowered ԴՈՎԷՐԵՐ, Ա. Հասու.

Dowlas ԴՈՎԷՆԻ, Տ. Արտակալ կտավ.

Down ԴՈՎՆԻ, Տ. Աղուամազ, փետրիկ; նորարոյս մօրուք; բուրդ՝ մազ ծաղկանց; աւազակոյտ; դաշտավայր. pl. նուասուծիւն. = prep. Դէպի վար; դէպի ծովը. = ad. Վարը, երկրի՝ գետի վրայ; խոնարհեալ, նուաստացած, Թշուառ. = a. Դէպի վար, խոնարհ; հարձ, պարզ, ասփարակ. Ups and downs of life. Ելելէջը՝ փոփոխութիւնը կենաց. Up and— Վեր վար: The watch is— ժամացոյցը չէ լարուած. To go— վար՝ դէպի ծով երեւալ; (արեւը) մտնել; կլկել, հաւալ.

-east ԴՈՎՆԱՐ, Ա. Յերկիր խոնարհած; ակնկոր. } Տ. Հովի հոսանք. **-fall**, Տ. Անկում, կործանում. **-fallen** -ՓՈՆ, Ա. Անկեղծ; կործանած. **-hearted**, ԴՈՎՆԱՐ, Ա. Անոյոյս, վիտ. **-hill**, Տ. Զարիվայր, դարվար. } Ա. Վար իշնող. —pour. Տ. Հեղում, տեղալը. **-right** ԴՈՎՆԱՐԻՆԻ, Ա. Պարզամիտ; յայնս.

պէս, ուղղակի. **-sitting**, Տ. Ծալպատիկ նիւտ պատշաշ. **-stairs**, Ա. Վարը, ցածը; տնոնայարը. **-trodden**, Ա. Ոնձակոխ, կոխուած. **-ward**, **-wards** ԴՈՎՆԱՐԻՆԻ, ad. Վերէն վար; ի հնուց բրդոտ; քնքուշ; հանդարտ.

Dowry ԴՈՎՆԱՐԻՆԻ, Տ. Նուէր; օժիտ, մահր, հասոյթ. [տակե; մարել]

Dowse ԴՈՎՆԱՐԻՆԻ, Վա. Զարնել, Կալ.

Doxology ԴՈՎՆԱՐԻՆԻ, Ա. Փառաբանութիւն, օրհներգ. **-gical** ԴՈՎՆԱՐԻՆԻՆԻ, Ա. Փառաբանական.

Doxy ԴՈՎՆԱՐԻՆԻ, Տ. Տարփուհի.

Doze ԴՈՎՆԱՐԻՆԻ, Վա. Մրափել, նիւհել. = Վա. Թմբեցնել; բուռով անցնել.

Dozen ԴՈՎՆԱՐԻՆԻ, Տ. Երկուսասն. Կսկ տուգինա Baker's— 13 հաս. **Dozy** ԴՈՎՆԱՐԻՆԻ, Ա. Բնէած.

Drab ԴՈՎՆԱՐԻՆԻ, Տ. Բոզ; կնոս. = Ա. Թխազոն; Թխանոյշ.

Drachm, Drachma Տ. Դրեմ, Դրեմ, Կշիւ, դրամ (Յունաց), տրամ. **Drain** ԴՈՎՆԱՐԻՆԻ, Ա. Աւելցուկ, կեր. (կովու) այլը. **Drainy** Զնչիւն.

Draft ԴՈՎՆԱՐԻՆԻ, Տ. Քաշիլը, լծածիկ կրելը; շտկատու, խումբ; փոխանակագիր; ծրագիր; օդհոսանք. = Վա. Հասուածել, զօրը կրկել; ծրագրել, սուտերագրել, գծել.

Draftsman ԴՈՎՆԱՐԻՆԻ, Տ. Գծագրիչ; աղուարար տաճաքաշը.

Drafts ԴՈՎՆԱՐԻՆԻ, Տ. Աղուարար.

Drag ԴՈՎՆԱՐԻՆԻ, Վա. Քաշել, բաշկոտել; հողահանով մարել, ցարանել. = Վա. Քաշկոտել; յառաջ մղել, հրել; վարմուռ կանով որսալ. = Մեծ վարմուռ կան, դուրգար. Ծանիւ սայլակ; անուարգել (կառայ); ոտնակապ; ցարան յիժքճիքառաղը.

Dragées ԴՈՎՆԱՐԻՆԻ, Քիւրարար. հատ ակիտ; դեղահատ հապ.

Dragle Դրե՛լ, *va.* Բարշել, գե-
սինք քսել, *==* տ. Դեռինք քսուիլ;
աղտոսիլ [ման,

Dragoman Դրե՛լ՝Է՛Գ, *s.* Թարգ-

Dragon Դրե՛լ՝Է՛, *s.* Վիշապ; մու-
ղէզ մը, վիշապիկ; կասաղի:

Dragonade Դրե՛լ՝Է՛Գ, *s.* Ան-
հնարին հալածանք, կոտորած. —
blood. Շաւաշարիւն գաղտաշ գանգ:
— *fly.* Շերեփագի մայիս պիտօնի:

Dragonet Դրե՛լ՝Է՛Գ, *s.* Փոքր
վիշապ (*-fish*) ծիսձուկ:

Dragoon Դրե՛լ՝Է՛, *s.* Վիշապա-
գորք *==* *va.* Զօրաց զազանուծեան
մասնել, կոտորել թալ. ճանջել:

Drain Դրե՛լ՝ *s.* Ծծելը, քաշե-
լը; կոյուղի, ական շաղջմ; ջուրի
ծանրա . *==* *va.* Ծծել, պարպել;
հասնիլ, չորնալ:

Drainage Դրե՛լ՝Է՛Գ, *s.* Ճամբե-
ցնելը; ընդհողնայ խողովակնե-
րով գետինը չորցնելը:

Drainer, *s.* Բամոյ; քամոց:

Drake Դրե՛լ՝Է՛, *s.* Արու բաղ; հին
հնդանօձ մը, օձաղ:

Dram Դրե՛լ՝, *s.* Տրամ, կոտրիկ
մը, քչիկ մը; գաւաթիկ զինուոյ:

Drama Դրե՛լ՝Է՛, *s.* Թատերա-
խաղ; սրայոյղ դէպք, [տերական:

Dramatic, *al-* Դրե՛լ՝Է՛, *a.* Թա-

Dramatist, *s.* Թատերագիկ:

Dramatize Դրե՛լ՝Է՛, *va.* Թատե-
րական ձև թալ; ներկայացնել:

Dramatis personæ Դրե՛լ՝Է՛-
Գ: Բընե՛լ, *s.* Ներակատարք, ան-
ծինք (*Պատերախաղի*):

Drank Դրե՛լ՝, *pp. of. Drink*:
== *s.* Որոճ; անքեր վարսակ:

Drape Դրե՛լ՝Է՛, *va.* Մեղով պա-
սել *==* տ. Ասուի շինել, [գործ:

Drapery Դրե՛լ՝Է՛, *s.* Զուխայա-

գործուծիւն; ասուղէէնք; հանդեր-
ծեղէնք; լայնուծիւն հանդերձ:

Drastic Դրե՛լ՝Է՛, *a.* Ազդու:

Draught Դրե՛լ՝Է՛, *s.* Զգելը, քա-
շում; ունկանածգուծիւն; քմպում,
ուււպ, գաւաթիկ; նախաղիծ, ստուե-
րագրուծիւն; բուռն յարձակում,
արշալ; (*հողի*) հոսանք; փոխանա-
կագիր; մանանխուս, խիւս *==*
Ստուերագրել: Light—. Նաւը քիչ
ջուր առնուլ; քաշել: At a—. Ի մի
ուււպ, մէկանց: —board. Աղիւսա-
տախակ սաւա քախքաւք: —house.
Արայքնոց: **Draughtsman** *s.*
Դրե՛լ՝Է՛, Գծագիր: **Draughts**
Դրե՛լ՝Է՛, *pl.* Աղիւսախաղ սաւա:

Draw Դրե՛լ, *va.* (*Drew, Drawn*)
Քաշել, ձգել; գրաւել, խել, կոր-
գել; ծծել, հանել, թորել; (*փորը*)
մտքել; քաղել; մակարերել; գծել,
նկարել, գրել; (*վիճակահ.*) Պիւերը
շահիլ; ձկնել, երկարել; նաւը ջու-
րին մէջ մտնել:

== տ. Քաշել, քաշուսել; առա-
գասները լեցնել; յուշիկ ընծա-
նալ; քաշըշուիլ; (*փոխնակագիր*)
քաշել, *==* *s.* Գծագրուծիւն, նկար;
վիճակահանուծիւն, քաշուսծք:
Drawn butter. Զտուած կարագ:
Drawn game, —battle. Անպարտելի,
հաւասարագոր. To — a curtain.
Վարագոյրը սահեցնել: To —back.
Ետ քաշել, առնել: To —in. Կետք
բերել; քաղել, ժողովել; հրատուրել,
համոզել: To —interest. Շահիլ,
վասկիլ: To —off. Քաշել. հանել;
խօսքէն դառնալ: To —on. Պատ-
հանել; քաշել: To —up. *va.* Գծել,
ծրագրել, ամփոփել; շարել, կար-
գաղբել. *==* տ. Կենալ, շարուիլ:
—back. Վնաս, ծախողուծիւն;
մարսի գեղջ. —bridge. Շարժական
կամուրջ: —net. Վերէն վար. ձգուած
ուռկան, վարմ:

Drawable Դրե՛լ՝Է՛, *a.* Քաշելի,
հանելի; առնելի:

Drawee ԴՐԵՎ, *s.* Վճարող (փոխակալագրի)։ **Drawer** ԴՐԵՐ, *s.* Գաղող, հանազ, գծող, գծագրիչ; զինվածառ; զորոց, ծոցոց; քաշող և՛։ **Drawers** ԴՐԵՐԸ, *pl.* Վարտիք։

Drawing ԴՐԵՎ, *s.* Գաշելը; հանելը, գծելը; գծագրութիւն; վիճակահանութիւն. —knife. Գշիր հիւսանց պուրդու. —master. Վարժապետ գծագրութեան. —room. Հիւսանանակ, դահլիճ։

Drawl ԴՐԸ, *vn.* Երկարելով կոսիլ, ծամծմել. = *s.* երկար դանդաղ խօսակցութիւն; կմխտալը։

Dray ԴՐԵ, *s.* Ցամանիւ սայլ; սկիւռի բոյն. —man. Սայլապան։

Drayage ԴՐԵՎՅ, *s.* Սայլողէք։

Dread ԴՐԵՊ, *s.* Ահ, երկիւզ. = *a.* Ահաւոր, ահեղ, = *an.* երկնչիլ, զարհուրիլ. —nought. ԴՐԵՊՆՆԵՐ, *s.* Անվերջ քաջ մարդ; Թանձր առտի; առտիէ շինուած հաս վրանոց ապա. **Dreadful**, *ad.* Ահաբալ, սոսկալի. —ly, —կերպով։

Dream ԴՐԵՄ, *vn.* (Dreamed ԴՐԵՄԻՐ, or Dreamt) երագիլ, երեւակայիլ. = *va.* երագ տեսնել, երագստնել. = *s.* երագ, անուշք, —less, *a.* Անեւրագ. **Dreamer** ԴՐԵՄԵՐ, *s.* երագող, երագուն, **Dreamy**, *s.* Անբջալից, երագներով լի; երագաբեր։

Dreariness ԴՐԵՄՆԵՆ, *s.* Տխրութիւն։

Drear, Dreary ԴՐԵՄԵՐ, ԴՐԵՄՆԵՆ, *a.* Տխուր, ամայի, տրտման։

Dredge ԴՐԵՃ, *s.* Հողա ան, աւազան (գործի), խառն ցանուած վարակ ու զարի = *va.* Հողա անով մաքրել, ստիկ; (խորովածը պիւրել) **Dreggy, Dreggish** ԴՐԵՃԻԷ, *a.* Բրայից, տկուս։

Dregs ԴՐԵՃԸ, *pl.* Բուր, գիրտ, տկուս, լրից բորբու։

Drench ԴՐԵՃԸԴԵՐ, *va.* Թրջել, Թանալ; ողողել; խմցնել; մաքրու-

ղական ալ. = *s.* Ըմպելի; ումպ; մաքրողական դեր։

Dress ԴՐԵՍ(Ի), *va.* Հագցնել, զարդարել; դարմանել, խնամել; եփել, պատաստել; կարգադրել, շիտկել; ալրել; յօտել; մշակել. = *vn.* Զօրքը տողաշարել; հագնուիլ, զարդարուիլ. = *s.* Հագուստ; արդուարդ; շրջագգես։ To —up. Հագուիլ սզուիլ։ To — a ship. Նալը դրօշազարդել. **Dresser** ԴՐԵՍԵՐ, *s.* Հագցնող; դարմանող, օգնական փր; սեղան, ղնոց (խոհասան) քրայփ։

Dressing ԴՐԵՍԻՆ, *s.* Հագուստ; արդուարդ քրայփ; հանդերձանք կերակրոյ քրայփէ; վիրադարձանութիւն; վէրքի պատանք; (կտաներու) օսլայազօծում փ; աղիւ—gown. Թեթեւ՝ սան հագուստ. —room, Արդուարդի սենեակ. [շիփ։

Dressy ԴՐԵՍԻՆԻ, *a.* Գննազարդ. **Drib** ԴՐԵՂ (Դ), *va.* Գալսեցնել, զեղջել; հրապուրել, դիւժնել։

Dribble ԴՐԵՂԸ, *vn.* Գալսիլ, կաթկթիլ։

Driblet, *s.* Մասնիկ, կտոր։

Dried ԴՐԵՂԻ, *p.* *a.* Զորցած։

Drier ԴՐԵՂԵՐ, *s.* Զորցնող։

Drift ԴՐԵՂԻՐ, *s.* Ուժգնութիւն, բռնութիւն, հոսանք; կոյտ, դէպ շեղջ; խումբ, շօտ, երամ; ուղղութիւն, ընծացք; վախճան, նպատակ; գիտնուլի (հասքի); հեղեղակոյտ ելի; երկաթի գլխ։

= *vn.* Հոսանքէն բըռելի; կուսակուիլ. = *va.* Վարել, քաշել, շեղջելի —way, Նախուղի սխրիւ ետոււ —wood. Հոսանքէն բըռուած փայտ։

Drifty ԴՐԵՂԻՐԻ, *a.* Գուսակիլ։ **Drill** ԴՐԵՂ(Ի), *va.* Գայիկոնել, ծակել; մարել, կրճել զժ.; մէկ զծի վրայ ցանել. = *va.* Ծակուիլ; զին. կրճուութիւն ընել; ուսման րեսելիլ. = *s.* Գայիկոն, աղեղնակ

մասգապ; զինուորապարզուծիւն; կրթուծիւն, պարապում; սերմանացանի գործի, աղօսիչ, սերմնիչ. -plough, -plow. Սիրմնիչ Գ. -sargent. --ԳՁԻԻ, Մարգիչ յիսնապետ:

Drilling ԴՐԷԼԻՆ, Տ. Հողը փայտ խօծելով սնկելը; հաստ կտաւ.

Drink ԴՐԷԼԻ, ՎԱ. (Drank, Drunk.) Իմել, կոնծել; ծծելի = Տ. Ըմպելիք, խմելիք, ցրի. To —the health, to —to. Ողջունել, կենաց ընել, գաւաթ պարպել, սրինկել. -able, ա. Իմելի, ըմպելի. [խման.]

Drinker ԴՐԷԼԻՎԵՐ, Տ. Արքեցող,

Drip ԴՐԷԼԻ(Պ), ԱՌ. Կաթիլ, Խո. Իլի = Տ. Կաթիլ, շիթ; քիւի եզր. -stone. Անձրեւարգել պատուհանի.

Dripping ԴՐԷԼԻՎԵՐ, Տ. Շիթ, կաթիլնք; խոտիկէն կաթածիլը. -pan. ձարպընկալ (աման).

Drive ԴՐԵՎԻՎԱ. (Drove, Driven) Գշել, վարել, մղել, գամել; որսալ; ստիպել, փուծացնել, յառաջ վարել = ՎՏ. Կառքը վարել՝ քշել; բունարասել, զօրաւոր որոշման գալ; = Տ. (Կառքով) շրջապայուծիւն; կառուղի. To —at, To let — նշան առնուլ, կարնել, Driving -wheel. Մղանիւ կառքի. -band. Շարժիչ կաշեփոկք ԳԻ.:

Drivel ԴՐԷԼԻՎ, ՎՏ. Լորձունքը վազել; բարբանջել. գառանցել = Տ. Լորձունք, բարբանջ; անմիտ.

Driver ԴՐԵՎԻՎԵՐ, Տ. Գշող, կառավար, կառուղիի; զերեվար; մըղիչ գործի.

Drizzle ԴՐԷԼԻՎ, ԱՌ. Մանրէն անձրեւել, բարակէն ճեղալ. = Տ. Բարակ անձրեւ, մանրացնող.

Droll ԴՐԵՎ, Տ. Մաղաժու, հանած վարած. -ery ԴՐԵՎԵՐԻ, Տ. Միմտածիւն, ծաղիածուծիւն.

Dromedary ԴՐԸՎԻՎԵՐԻՎ, Տ. Տաճիկ ուղտ հեծիմ ճեղհսի.

Drone ԴՐԸՎ, Տ. Արու մեղու, կոռա; դասարկագորտ; բամբ ծայն; Թաւափող, = ՎՏ. Վզզալ, բզզալ, ճգալ; ծուկանիլ, պարսալ շրջիլ.

Dronish ԴՐԸՎԻՎ, Ա. Թող, ծոյլ.

Drool ԴՐԸՎԻՎ, ՎՏ. Լորձունքիլ.

Droop ԴՐԸՎԻՎ(Պ), ՎՏ. Թուլնալ, Խօշնիլ; կծոցիլ, նուաղիլ.

Drop ԴՐԸՎ(Պ), Տ. Կաթիլ, շիթ, կայլակ, պուտ; վերնադուռ, փեղկ; կափուլ (կախադանի); նաւամէջք. = ՎՏ. Կաթեցնել, ցօլել, սրսկել; Թող թալ; ետ ձգել, ձգել; դարեցնել; մոռնալ; փայցնել, սպրեցնել.

= ՎՏ. (Կաթիլ) իյնալ, կաթիլ; ձգուիլ, Խողուիլ, զոզուիլ; հանդիպիլ, սպրդիլ; վերջանալ, յանկարծ մեռնիլ, յանկարծ գալ; ցածնալ. To —down. Դէպի վար նաւարկել. To —away. Դէպի յետամարը (գըլ) նաւարկել; մէկիկ մէկիկ մեկնիլ; կաթ կաթ ճակիլ. -letter. Նամակառակի ԳՏ. ԳՏ. նամակ, -press. Կիտուածի մերենա. -scene. -ԳԻ. Մեծ վարագոյր ԳՏ. ԳՏ. -wort. ՇՊախոտ, -stone. ՇՊարար.

Droplet ԴՐԸՎԻՎԻՎ, Մանր կաթիլ.

Dropsical, Ա. Ջրզողեալ.

Dropsy ԴՐԸՎԻՎ, Տ. Ջրզողուծիւն.

Drosky, Տ. Ցածանիւ կառք մը.

Drosometer ԴՐԸՎԻՎ, Տ. Ցօլաչափ.

Dross ԴՐԸՎ, Տ. Կղկղանք մետաղաց, խարամ; Թափժուր. [չին.]

Drossy ԴՐԸՎԻՎ, Խարամոտ, չին.

Drought, Drouth ԴՐԸՎԻՎ, Տ. Չորուծիւն; երաշուծիւն.

Droughty ԴՐԸՎԻՎ, Տ. ԳՏ. Չոր, անջրդի; ծարաւ. [ժիւն.]

Droughtiness, Տ. Երաշու.

Drove op. of. Drive. = Տ. Նախիւ, հօտ; առու, ջրմուկ.

Drover ԴՐԸՎԻՎ, Տ. Եղնարած.

Drown ԴՐԸՎԻՎ, ՎՏ. Ողողել, կոխել; խողել; զսպել. = ՎՏ. Խողուիլ.

Drouse ԴՐՈՍՆԱ, տ. Մրափել, նիրհել, =s. Մրափ, Կենքեւ քուն.

Drousy ԴՐՈՍՆԱԿԵ, a. Բնամոլ, քնատէր; ծանրացած; քնաքեր; ապուշ, Խմրած: **Drou'siness**, s. Բնատուժիւն, ծանրուժիւն

Drub ԴՐԱԴ, va. Ծծծել, կռ. փել: = s. Ծծծ, կռուի:

Drudge ԴՐԱՋ (Դ), տ. Տաժաւնաբար աշխատիլ, սաժանիլ: =s. (Ձարաչար բանող) ստրուկ, գերի.

Drudgery ԴՐԱՋՆԵՐ, s. Ստրկական աշխատութիւն, սաժանելի՛ անսանելի զործ:

Drug ԴՐԱԿ, s. Դեղ, դեղորայք; մեքերք անվաճառ ապրանսաց: = va. Դեղ տալ՝ շինել; Խմրեցնել:

Drugget, s. Կոշտ Թաղիք մը:

Druggist ԴՐԱԿԻՍ, Դեղավաճառ:

Druid ԴՐՈՒԻԴ, s. Քուրմ կելաց: **Druidess** ԴՐՈՒԻՍ, s. Քրմուհի, վհուկ: **Druidism**, s. Կրօն Կելաց, դրուիդականութիւն:

Drum ԴՐԱՄ, s. Թմբուկ; Թմբկահար զին.; Թուզի տուփ; սընամէջ տնիւ; վերնամաս (զմբէղի); ականջի Թմբուկ Դրոս: =տ. Թրմբուկ զարնել; (ի ծայն Թմբկի) կոչել; (սիրտը) բարասել: =va. (out) (ի ծայն Թմբկի) վանել; (ար) ժողովել, կանչել; ազդարարել: —major Դրոս, Թմբկապետ զին.: —stick (Թմբկի) հարիչ քամքեղաս ճեղնէի:

Drum-head, s. Թմբուկի մորթ; անուորդի ծայրը: —court martial. Յանկարծակի կանչուած պատերազմական ատեսն: [կահար:

Drummer ԴՐԱՄՆԵՐ, s. Թմբուկահար:

Drunk ԴՐԱՄԻ, a. Զուարթ, զինով; ողողեալ, Խրջած:

Drunken a. Զարբած; Խրջած: —ness, s. Գինովութիւն:

Drunkard Արբոյն, զինեմոլ:

Drupaceor ԴՐԱՄԱՅՈՒՆ, Դաւոր:

Drape ԴՐԱՊ, s. (Սալորի, դեղ. ծի նման) միակորիզ պտուղ:

Dry ԴՐԱՅ (Դ), a. Զոր, ցամաք, անջրդի; կաթը քաշուած; անթաց, անլաց; անզգայ; սուր, խիստ =տ. Զորնալ, ցամքիլ; շոգիանալ: =va. Շոգիացնել, չորցնել: To —up, տ. Բոլորովին չորցնել; չորնալ: Dry —rub, va. Զոր չոր շիփել՝ մաքրել:

Dryad ԴՐԱՅԻՍ, s. Անտառի յաւերժահարս, ծառանոյշ:

Dryer ԴՐԱՅԵՐ, s. Զորցնող:

Drying ԴՐԱՅԻՆ, a. Զորցող:

Dryly ԴՐԱՅԻՆԻ, ad. Զոր չոր, ցուրտ կերպով, չոր ու ցամաք:

Dryness ԴՐԱՅԻՆԻՍ, s. Զորութիւն, ցամաքութիւն, անհամուծ:

Duad ԴՐԱԿԻՍ, s. Կրկինը:

Dual ԴՐԱԿԻՆ, s. Երկուտրական:

Dualism ԴՐԱԿԻՆՈՒԹՅՈՒՆ, s. Կրկնատեսուածութիւն, երկնապայտուածութիւն; երկուորութիւն: [Ժանտու:

Duality, s. Երկուորութիւն; բա:

Dub ԴՐԱԿ (Դ), va. Թիկնահարել, ասպեսացնել; ազնուականացնել, պատիւ աստիճան տալ:

Dubious ԴՐԱԿԻՆԵՐ, a. Երկբայական, անսոյոյ: [կածելի:

Dubitable ԴՐԱԿԻՆՈՒԹՅԱՆ, a. Կաս:

Dubitation ԴՐԱԿԻՆՈՒԹՅՈՒՆ, s. Կասկած, տարակոյս: —five ԴՐԱԿԻՆՈՒԹՅՈՒՆ, s. Պատմական անցեալ:

Ducal ԴՐԱԿԻՆԵՐ, a. Դքսական:

Ducat ԴՐԱԿԻՆԵՐ, s. Դրամ մը:

Duchess ԴՐԱԿԻՆԻՍ, s. Դքսուհի:

Duchy ԴՐԱԿԻՆԵՐ, s. Դքսութիւն:

Duck ԴՐԱԿ (Դ), s. Բաղ *korshk*; զլուխը ծռելը, կորացում: Կտաւ մը *sof պեղի*, =va. Գլուխը ջուրը մխել հանել, մխրճել; ծռել: խոնարհեցնել: My little — Անճւշիկս սիրելիս: —Lame — Մանկ սեղանաւոր: To make — and drakes. Շուայիկ, հասցնել: Duck-weed. Զրոսպ Բ:

Ducker ԴԷ՛ԸԵ, *s.* Մուգակ սայ-
ղը: **Duckling**, *s.* Բարդի ծագ:

Duct ԴԷ՛Դ, *s.* Աղուգայ, ցնցուղ,
խողովակ:

Ductile ԴԷ՛ԴԷԼ, *a.* Դիւրաձեք,
ձկուճ, կակուղ; կորզանէ (*knassh*)
անցնելի: **-ness, Ductility**, *s.*
Հլուծիւն, դիւրաձեքութիւն:

Dudeen ԴԷ՛ԴԷՆ, *s.* Ծխախողիկ:

Dudgeon ԴԷ՛ԴՇՆ, *s.* Դաշոյն
գամա; ասելութիւն, գայրոյթ:

Duds ԴԷ՛Զ, *pl.* Տնցոսիք:

Due ԴԷ՛Ն, *a.* Պարտագատան;
օրինաւոր, յարմար, վայելուչ;
պատական, վճարելի; սահման-
եայ; ճիշդ, ի դէպ: = *ad.* Անվերէպ,
ուղղակի: = *s.* Իրաւունք; հարկ,
տուրք: **Due-bill**, *a.* Մուրհակ:

Duel, Duello ԴԷ՛ՆԷԼՆ, *s.* Մե-
նամարտ: = *տ.* Միմակը կռուիլ;
մենամարտիլ: [*մարտիկ*]

Duellist ԴԷ՛ՆԷԼԷՆԻՍԻՍ, *s.* Մենա-

Duena ԴԷ՛ՆԷՆԱ, *s.* Տիկին:

Duenna ԴԷ՛ՆԷՆԱ, *s.* Շքաղիւր
տիկին (*Պագուհւոյ*); մանկամարդի
հսկող պառաւ, վարժուհի:

Duet ԴԷ՛ՆԷՏ, *s.* Զուգերգ եր-

Dug ԴԷ՛Ն, *pp. of Dig.* = *s.* (Կո-
վի) ծիծ; պսկոնք:

Duke ԴԷ՛ՆԷԿ, *s.* Դուքս:

Dukedom ԴԷ՛ՆԷԿԷԴՈՄ, *s.* Դքսութիւն:

Dulcet ԴԷ՛ՆԷՏԵՏ, *a.* Անուշիկ,
քաղցր; ախորժալուր; խոլովիկ:

Dulcification, *s.* Ամոքում:

Dulcify ԴԷ՛ՆԷՏԻՑ, *va.* Անուշ-
ցնել; ամոքել, խոլուցնել: [*քուր*]

Dulcimer *s.* Արուրաբնար սան-

Dull ԴԷ՛Ն, *a.* Բձամիտ, ապուշ,
ղանդաղ; գուլ, բուռն քնակգ; նսեմ,
աղօս; ժանձրալի; սխարզին, = *va.*
Նսեմացնել, աղօսացնել; բձացնել;
= *տ.* Աղօսանալ; բձանալ:

Dullard ԴԷ՛ՆԿԱՐԴ, *a.* Ապուշ:

Dully ԴԷ՛ՆԷԿ, *ad.* Տխմարաբար:

Duly ԴԷ՛ՆԷԿ, *ad.* Հստ արժան-
ւոյն; ճիշդ ժամանակին, ի դէպ:

Dumb ԴԷ՛Ն, *s.* Համբ, սիղինջ;
անխօս, անբան: — *bellis.* Կիցզըն-
դիկը (*մարմնամարդի*): — *show.*
Մնջկասակ բանօտիկա ք—ք:

Dumbly ԴԷ՛ՆԷԿ, *ad.* Անբար-
բառ, անմտունջ, համբի պէս:

Dummy ԴԷ՛ՆԷԿ, *s.* Մուկ, ան-
խօս; համբ ծառայ; ապակեղէն
տուփ; զոց վայրաշարժ; կոշտ, ա-
ւանակ: = *a.* Լուռ մունջ; խարդախ:

Dumprish ԴԷ՛ՆԷԿԷՆ, *a.* Տխուր:

Dumps ԴԷ՛ՆԷԿ, *pl.* Տխրութիւն,
մելամաղոնտութիւն: [*կլոր*]

Dumpy ԴԷ՛ՆԷԿԷՆ, *a.* Կարճ ու

Dun ԴԷ՛Ն (Պ), *as.* Թուխ, մթին,
աղօս; պահանջում, սխալում: =
va. Պարտքը սասկապէս պահան-
ջել; (*միւրը*) մուխի ցցնել:

× **Dunce** ԴԷ՛Ն, *s.* Ապուշ, էշ:

Dunder *s.* Շարարեղէնի մուր-
-heat, -pate. Անկարող, սխալմիտ:

Dune ԴԷ՛Ն, *s.* Աւազակոյտ:

Dung ԴԷ՛Ն, *s.* Աղբ, քակոր, կղի,
ծիրտ: = *va.* Աղբել, -fork. Եռաժա-
նի, -hill, -heap. Աղբամոց, կղամոց
աղբակոյտ:

Dungeon ԴԷ՛ՆՇՆ, *s.* Զնդան,
նկուղ; դղեակի շշտարակ: = *va.*
Մուռ բանջը նետել: [*շելի*]

Dunnage ԴԷ՛ՆՇՆԷԿ, *a.* Աղտոս; զար-

Dunnage ԴԷ՛ՆՇՆԷԿ, *s.* Նաւուն
հակերուն մէջքեղ դրուած ձանձր
նիւթեր, մթել, տաշուր:

Duo ԴԷ՛ՆՇՆ, *s.* Զուգերգ եր:

Duodecimal ԴԷ՛ՆՇՆԷԿԷՆԷԼ *a.*
Երկոսասնեան (դրութիւն) ք:

Duodecimo ԴԷ՛ՆՇՆԷԿԷՆԷՆԷՆ, *s.*
Երկոսասնածալ զիրք (12mo):

Duodenum ԴԷ՛ՆՇՆԷԿԷՆ, *s.*
Առաջնաղիք Կեր: [*խար, ապուշ*]

Dupe ԴԷ՛ՆՇՆ, *a.* Խաբուած, դիւրա-

Duple, Duplex ԴԷ՛ՆՇՆԷԿ, ԴԷ՛Ն

ա. Կրկին, կրկնապատիկ.

Duplicate ԴԻՊԼԻԿԱՆԻ, Ե. Կրկնապատ, պատճէն, օրինակ, = Ե. Կրկին, = ՎԱ. Կրկնել, օրինակը առնել **Duplication** ԴԻՊԼԻԿԱՆԻՄԱՆ, Ե. Կրկնապատկում, կրկնում **Duplicateure** ԴԻՊԼԻԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն.

Duplicity ԴԻՊԼԻԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն.

Durable ԴՐԱՅԱՆԱԿԱՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն **Durability** ԴՐԱՅԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն **Durably** ԴՐԱՅԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն

Durance ԴՐԱՅԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն **Durand** ԴՐԱՅԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն

Duration ԴՐԱՅԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն

Dure ԴՐԱՅԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն

Duress ԴՐԱՅԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն

During ԴՐԱՅԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն

Durst ԴՐԱՅԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն

Dusk ԴՐԱՅԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն

Dusky ԴՐԱՅԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն

Dust ԴՐԱՅԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն

Duster ԴՐԱՅԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն

Dusty ԴՐԱՅԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն

Dutch ԴՐԱՅԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն

Duteour ԴՐԱՅԱՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Կրկնապատկում, խաղախումքիւն

ա. Գարսածնայ, հյու, հնա-
գանդ; մեծարու. **-ly, ad. -ness, s.**

Duty ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու. **Duunvir** ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dwarf ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dwarfish ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dwell ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dwelling ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dweller ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dwindle ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dyad ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dye ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dyer ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dying ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dynamic, al ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dynamics ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dynamometer ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dynamite ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dynasty ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dysentery ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dysmenorrhea ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dyspepsia ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dysphony ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dyspnoea ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Dysury ԴՅՄՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ե. Գարսածնայ, հյու, հնագանդ; մեծարու.

Each էլ, *a. Իւրաքանչիւր.* — one. Ամէն մէկ. *Each other.* Իրար, իրարու. *On each side.* Երկու կողմէն:

Eager է՛լէր, *a. Մեծափափար, ջերմ, անձկալից.* -ly. *ad. Կանոնգին, ուժգին.* -ness, *s. Փափար, փոյթ, ջանք; անհամբերութիւն.*

Eagle է՛լ, *s. Արծիւ; արծուէրամ Ա՛.* — eyed Իւշար. — sighted. Մրասեալ — stone արշարծուաքար.

— winged, — pinioned. Բարձրաթևիչ

Eagless, է՛ց արծիւ, արծուահաւ:

Eaglet է՛լիւր, *s. Արծուիկ.*

Eagle բ՛լէր, է՛լէր, *s. Կոհակ, մկանուր ջուր, ալէկոծ ջուրեր.*

Ean է՛, *տ. Ծնիլ, ծննդիլ, ծկնիլ.*

Ear է՛ր, է՛բ, *s. Ականջ; շողու-*

թիւն; ունկնդրութիւն, ուշադրու-

թիւն; հասկ պաշաք. = տ. Հասկ

հապիլ. About the —. Բնիւն ջակ,

մօտիկը. By the ear. Մտերմօրէն.

A box on the ear. Ապսակ. — ache

է՛, Ականջի ցաւ. — mark. (Ոչխարի)

ականջի նշան. — pick. Ականջա-

կրկիտ հիշալ. — ring. Գինս, օղ. —

shot. Ձայնահաս գուշազ մեկգիչի.

— wax է՛-տ-տ, Ականջի աղս, —

մերպ. — wig. Ունկնամուտ սնի;

սեռեակներ որդ. — witness. Ական-

ջարու վկայ. To have a good —

Խաղերը որոշելու կարող լինիլ.

Eared է՛ր, *a. Long. — Երկան-*

ականջ. Full. — Ատր. լիահասկ.

Earl է՛ր, *s. Կոմս գօնթ. — Mars-*

hal. Մեծ Արարողապետ Ա՛. -dom

Earliness է՛րիւն, *s. Կան-*

խում, յառաջում; փոյթ, շտապ.

Early է՛րի, *a. Կանուխ; կան-*

խահաս; նախկին. = ad. Կանու-

խէն, շուտով, անյապաղ. — chris-

tians. Ա. Դարու քրիստոնեայր. In

— life. Պատանեկութեան ասեն. —

riser. Կանուխէն ելնող, կանխ-

յարոյց. [արժանանալ.

Earn է՛ն, *տ. Ստանալ, շահիլ.*

Earnest է՛րիւր, *a. Զերմ-*

ուանդ; ստիպողական. = s. Ստու-

զուծիւն, իրականութիւն; առ-

հաւատարմայ, գրաւ; երախայրի. In

— . Լրջօրէն. In good. — Ըստ ար-

ժանուոյն. To give. Գրաւական

ալ. — money. Գրաւ քէյ.

Earnestly, *ad. Թախանձանօր,*

կանոնգին; փութաջան; ակնկա-

ւոյց. Earnestness, s. Թախան-

ձանք; փութաջանութիւն, նա-

խանձաւորութիւն.

Earning է՛րի, *s. Ստանալը;*

շահիլը; շահ, վասակ.

Earth է՛րհ, *s. Լող, երկիր; գե-*

տիւն; աշխարհ; որջ (աղուէսի). =

տ. Ուշանալ; պահուսթիլ; հողով

ծածկել. Fuller's —. Մոխիր. Pot-

ter's —. Կաւ պալլոգ. To — up,

over. Լողով հաստատել, ծածկել.

— work. Լողապատնէջ. — worm-

փորի որդ սողունան.

Earthen է՛րհէն, *a. Լողեղէն,*

խեցեղէն. — ware. Խեցեղէնք,

պտուկեղէնք.

Earthiness, Earthliness, s.

Լողեղէն բնութիւն, կոշտութիւն;

աշխարհասիրութիւն.

Earthing արհի, *s.* Արաւած, մահիկանացու; խղճուկ:

Earthy արհի, *a.* Հողեղէն, աշխարհային; նուաստ; հնարաւոր:

Earthquake արհի-հարկ, *s.* Երկրաշարժ: **Earthward** արհի-արդ, *ad.* Դէպի երկիր, դէպի գետին:

Earthy արհի, *a.* Հողեղէն, երկրաւոր, մարմնաւոր; կոշտ:

Ease էյ, *s.* Հանգիստ, անորորութիւն, դիւրութիւն: = *va.* Դիւրացնել; փարսակ: Թեթեւցնել, մեղմել: With —. Դիւրաւ. At ease. Հանգիստ; անսեթեւեթ:

Easel էլլ, *s.* Պատկերակալ Կ:

Easement էլլիտ, *s.* Դիւրութիւն, յարմարութիւն; նպաստ:

Easily էլլի, *ad.* Դիւրաւ, յօժարակամ; ազնուօրէն, մեղմաբար: To take —. Անդրդով մնալ:

Easiness էլլիտ, *s.* Դիւրութիւն, հանգստութիւն: Դիւրակեցութիւն:

East էտ, *s.* Արեւելք; արեւելեան երկիրներ: *a.* Դէպի արեւելք:

Easter, **-day** էտ-ըր, *s.* Զատիկ; պատեր: **-eve** էտըրեյ, *s.* Խնուամ: **-ly**, *ad.* Արեւելեան, [արեւելից:

Eastern էտըր, *a.* Արեւելեան;

Easy էլլ, *a.* Դիւրին; հանգիստ, խաղաղ, անխռով; յօժարակամ; Թեթեւ; համարձակ; ախորժեղի, դիւրահամբոյր:

Eat էտ, *va.* (Ate, Eaten) Ուտել, սպառել; կլլել, լափել: = *vn.* Ուտել; մաշել: To — away, up. Սպառել, հասցնել: To — one's word. Թրածը լզել, դրժել:

Eatable էտիլ, *a.* Ուտելի; լզելի: = *s.* Ուտելիք, նպար:

Eater էտըր, *s.* Ուտող, մաշող:

Eating-house, *s.* Ճաշարան:

Eau-de-vie արլի, *s.* Օղի:

Eaves էվ, *pl.* Գիւ, ծիօս աննեաց սալագ:

Eavesdrop էլլ-ըր-ք, *vn.* Գոնէն ծակէն մտիկ ընել:

Ebb էբ(տ), *s.* Տեղատուութիւն, հոսանք; անկում, քայքայում: = *vn.* Քաշուիլ, տեղի տալ; քիչնալ: **Ebb and flow**. Տեղատուութիւն եւ մակընթացութիւն: **Ebb-tide**. Տեղատուութիւն:

Eben, Ebon, Ebony էվը, էվը, էբենոս, ոսկնիազ; էբենոսէ:

Ebonize էվը-ար, *va.* էբենոսի պէս սեւցնել, ոսկնիազել:

Ehriety, Ebriosity էրի-յիտի, էրի-էրի, Գինովութիւն: հարբածութիւն:

Ebullience, -cy, Ebullition էբլլլիտ, էբլլլիտ, *s.* Եռացում:

Ebullient էբլլիտ, *a.* Եռացող:

Eburnean էբլլիտ, ֆլորսիլիտ:

Ecarte էտ-արտի, *s.* Զուգախաղ, սարսիսաղ խախտք սյունու:

Ecehomo էտ-էտ-է, *s.* Փոշպասակ պատկեր Տեառն մերոյ, Ահա այրդ, Այր ցառոյ:

Eccentric, -al էտ-արտի-իտ, *a.* Արտակերտն; այլանդակ: **-ly**, *ad.* Այլանդակ՝ անճոռնի կերպով:

Eccentricity էտ-արտի-իտ, *s.* Արտակերտնութիւն:

Echymosis էտի-տիտ, *s.* (Ընդ մորձեայ) արեան կապուտ քիծ:

Ecclesiastes էկլի-էտ-իտ, *s.* Գիրք ժողովի Սէ:

Ecclesiastic, -al էտի-էտ-իտ, *a.* Եկեղեցական, եկեղեցւոյ: = *s.* Եկեղեցական, կրօնաւոր, ժառանգաւոր: [*s.* Գիրք Սիրարայ: **Ecclesiasticus** էտի-էտ-իտ-իտ:

Echelon էկլլիտ, *va.* Զօրքը ասիճանաբար շարել:

Echinus էտի-տիտ, *s.* Ոգնի ճիւղի սեւան խոյակի զարդ, ձուարդ է; փշալից գլուխ ծաղկանց:

Echo էտիտ, *s.* Արձագանգ: (*pl.* էտիտ) = *va.* Արձագանգել: **-meter** էտ-իտ-ըր, *s.* Արձագանգաչափ:

Eclairissement ԷԿԼԻՄԱՆՆ, Ե. Բացարձակին [F.]

Eclat ԷԿԼԱՆ, Ե. Փառք, շքեղութիւն; շուք, պերճութիւն [F.].

Eclectic ԷԿԼԵԿՏԻԿ, ԵՎ. Ընտրողական, ընտրական. -ism ԷԿԼԵԿՏԻԿԻՅԱՆ, Ե. Ընտրողականութիւն. -ally, ad. Ընտրողաբար.

Eclipse ԷԿԼԻՔՆԻՍ, Ե. Խաւարում (արեւու եւ լուսնի); նսեմութիւն. =ա. Խաւարեցնել, նսեմացնել, ծածկել. =տ. Խաւարիլ, բռնուիլ.

Ecliptic ԷԿԼԻՔՏԻԿԱՆ, Ե. Ծիր խաւարման. =ա. Խաւարածիրի; խաւարման. **Eclogue** ԷԿԼՈՂՈՂ, Ե. Հովներգութիւն, տուրածականք.

Economic, -al ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՆ, Ե. Տնտեսական, խնայողական. -ally ad. Խնայողաբար.

Economics, pl. Տնտեսագիտութիւն, քաղ. տնտեսութիւն.

Economist ԷԿՈՆՈՄԻՏՏ, Ե. Տնտեսագէտ; խնայող.

Economize ԷԿՈՆՈՄԻԶՈՒԹԻՄ, ԵՎ. Տնտեսել, մատակարարել, խնայել.

Economy ԷԿՈՆՈՄԻԱ, Ե. Տնտեսութիւն, տնտեսութիւն; մատակարարութիւն, խնայողութիւն.

Ecstasy, -tasy ԷԿՏԱՏԻԿԱՆ, Ե. Զնայլում, մտաց յափշտակութիւն, սրանչացում, յիմարութիւն.

Ectype ԷԿՏԻՊՏԻԿ, Ե. Պատճէն, օրինակ; գաղափար.

Ecstatic, -al ԷԿՏԱՏԻԿԱՆ, Ե. Զափշտակիչ, սրանչիլի.

Ectypal ԷԿՏԻՊԻԿԱՆ, Ե. Օրինակութեամբ, նմանցութեամբ.

Ecumenic, -al ԷԿՄԵՆԻԿԱՆ, Ե. Ընդհանրական. տիեզերական.

Eczema ԷԿԷՄԱ, Ե. Մորձի եռք, մալպոր, քիծ ԵԷԿ. [կեր.]

Edacious ԷԴԱՑԻՈՒՅԱՆ, Ե. Շատակութիւն, անյագութիւն.

Edacity ԷԴԱՑԻՈՒՅԱՆ, Ե. Շատակութիւն, անյագութիւն.

Edda ԷԴԴԱ, Ե. Սկանդինավեան դիցաբանութիւն, սակա.

Eddy ԷԴԴԻ, Ե. Հակահոսանք (ջրի, օդի); ջրապոյտ, յորմանք, պոյտ, կիկլոն. =ա. Հոսանք, փոճարկեալ. =տ. Պտուտկիլ, յորմանք ընել. [ւոր, շրջանաւոր.]

Eddying ԷԴԴԻՅԻՄ, Ե. Յորմանա.

Eden ԷԴԵՆ, Ե. Եդեմ, Ադին ՍԷ.

Edental, -talous, **Edentate**, -ted ԷԴԵՆՏԱՆ, ԷԴԵՆՏԱՆՈՒՅԱՆ, Ե. Ակոսաները ճափած, անատան; ժողատ, ակոսալիկ.

Edge ԷԴՋ, Ե. Եզր, շրճուք, սայր, ծայր; ուժգնութիւն, սասկութիւն. =ա. Եզրել, սրել, յիսանել; մկել, գրգռել. =տ. Կամաց կամաց յառաջ բշուիլ. To set the teeth on edge. Ակոսան աւնուլ գաւառեաց. To give— Ախորժակ բանալ, սրել. To take off — Գուլցնել *skor-pukhs*; Edge tool. Կտրոց, սրածայր գործի. [եալ.]

Edgewise ad. Բոլ քով, եզեր.

Edging ԷԴՋԻՅԻՄ, Ե. Ծայր Եզր շինող; երկարող, երկրք.

Edible ԷԴԻԲԻԿԱՆ, Ե. Ուտելի.

Edict ԷԴԻԿՏԱՆ, Ե. Հրաման, պատուէր (Պապաւորի); հրովարտակ.

Edification ԷԴԻԿՏԻԿԱՆ, Ե. (Կրօն. եւ բարոյական) զարգացում; հրահանգութիւն, կրճուութիւն.

Edifice ԷԴԻԿՏԻՑ, Ե. (Հոյակապ եւ փառաւոր) շինութեամբ, շէնք; ապարանք. -ficial, աշինութեամբի.

Edify ԷԴԻԿՏԻՑԻՄ, ԵՎ. Շինել, հրահանգել, զարգացնել (կրօն. եւ բարոյապէս); բարի օրինակ լինիլ.

Edile ԷԴԻԿՏՈՒՅԱՆ, Ե. Քաղաքապաշտ Ն.

Edit ԵԴԻՏԱՐԱՐԵԼ, Ե. Խմբագրել; (ձեռագիր) պատրաստել; մամփոփել.

Editon ԷԴԻՏԻՍ, Ե. Տպագրութիւն, տպ; մէկ անգամ տպել գրոց միւր, հրատարակութիւն.

Editor էրիտօր, *s.* Տպագրիչ, հրատարակիչ; խմբագիր:

Editorial էրիտօրիկ, *a.* Տպագրական; խմբագրական, առաջնորդող (յօղուած):

Educate էրիտօրեայ, էժիտօրեայ, *va.* Դաստիարակել, (միտքը) մշակել; մարզել, կրթել:

Education էրիտօրեայիչ, էժիտօրեայիչ, *s.* Դաստիարակումը, կրթումը, հրահանգումը, մանկավարժումը:

Educator էժիտօրեայ, *s.* Դաստիարակ, կրթիչ; վարժապետ:

Educe էրիտօրեայ, *va.* Ի լոյս հանել, դուրս բերել, արտադրել:

Educat էրիտօրեայ, *s.* Վերլուծմամբ ի լոյս եկած իր, արահան:

Educatum էրիտօրեայիչ, *s.* Ի լոյս կամ ի լոյս հանելը, արահանում:

Edulcorate էժեկտ, *va.* Գաղցրացնել, դառնումը քառնալու:

Eel էլ, *s.* Օձածուկ. -grass-ձոսկեից էփրիչէսի. -pot էլիք. Օձածուկ որսալու կողով. -pout Փոռոչ, լուսի հրի էայրն պաղղղ:

E'en է՛ն, *See Even*

E'er է՛ր, է՛ր, *See Ever*

Effable էֆֆեբլ, *a.* Բացարեւի, ճառելի, խօսելի:

Efface էֆֆեյս(է), *va.* Աւելի ջնջել; մքէն հանել. -ment, *s.*

Effect էֆֆեյտ, *s.* Արդիւնք, արգասիք, զործ; ներգործումը, ազդեցումը; զիտարուցումը; վախճան, աւարտ. քլ. Կարասիք, ապրանք. =*va.* Կատարել, իրականացրնել; արագործել; ներգործել. To carry into —. Իրագործել. To this —. Ասոր շամար, առ այս. Of no —. Ապարդիւն, անօգուտ, ջնջիւն. No effects. Անկուտի ցօցօց:

Effectible, *a.* Գործադրելի:

Effective էֆֆեյտիվ, *a.* Գաւ-

ճառող; պիտանի; իրական, ազդու:

Effectless, *a.* Ապարդիւն. [րող:

Effector, *s.* Գաւճառող, կատար:

Effectual էֆֆեյտիւս, էլ. *a.* Ազդու, ներգործիչ, իրական:

Effectuate էֆֆեյտիւսեայ, *va.* Կատարել, ընել, զործադրել:

Effectuation, *s.* Գործադրում:

Effeminate էֆֆեյմինատ, *a.* Կրնամարդի, կանացի, Թոյլ, հեշտասէր. =*va.* Կնամարդի ընել, մեղկացնել. -ness, **Effeminacy** էֆֆեյմինատի, *s.* Կնասուք, մեղկութիւն:

Effervesce էֆֆերեսք(է), *va.* Եռալ, պղպջալ; բորբոքիլ:

Effervescence, -cy էֆֆերեսքէն, էֆֆերեսքէն, *s.* Եռացում, բորբոքում ֆօքիւրօք; եռանդ, ալիւն:

Effervescent *a.* Եռացկոտ:

Effervescible *a.* Եռանալի:

Effete էֆֆեյտ, *a.* Ամուլ, անբեր, անծին; հիյնած, զառամ:

Effolious էֆֆոլիւս, էլ. *a.* Ազդու, զորակուր; արդիւնագործ(ընտրոյ). -ly, *ad.* Ազդուապէս:

Efficacy էֆֆիկասիտի, *s.* Ազդեցումը, զորումը:

Efficience, -cy էֆֆիչիւնտի, *s.* Ազդեցումը, կարողումը:

Efficient էֆֆիչիւտ, *a.* Ներգործիչ, պատճառող, կարող. -ly, էֆֆիչիւտի, *ad.* Ազդուապէս:

Effigy էֆֆիջի, *s.* Դէմք, նմանություն; պատկեր. (քլ. -gies էֆֆիջիէլ):

Efflate էֆֆլեյտ, *va.* Փչել, ուռնցնել. [սոսիլ, ժանգոտիլ:

Effloresce էֆֆլորեսք(է), *va.* Բորբոքում:

Efflorescence էֆֆլորեսքէն, էլ. *s.* Ծաղկի սկսիլը, փթնում; բորբոքում, ծաղկոցում; պղտի ուռնցք:

Efflorescent, *a.* Ծաղկի սկսող (սոյս); բորբոքում:

Effluence, -cy: **Efflux**, -ion էֆֆլուենտի, էֆֆլուէնտի, էֆֆլուէնտի, *s.* Ըն-

դում, զեղում, հոսում; զորոշի.

Effluent, *a.* Արտահոսող.

Effluvium էֆլուււմ, *s.* Գորոշի, մագնիսական հոսում, արաշնչումքիւն. [զուն զործել].

Efforce էֆֆորս, *va.* Ստիպել.

Effort էֆֆորտ, *s.* ձիզ, ջանք, աշխատութիւն, փորձ. To exert every—. Զոնք չխնայել. [զօնել].

Emfranchiset էմֆրանչիսէ, *va.* Արքունութիւն.

Emfrontery էմֆրոնտրէ, *s.* Արքունութիւն, անաժողութիւն.

Emfulgence էմֆուլճենս, *s.* Փայլ, պայծառութիւն. **-gent** էճէնտ, *a.* Փայլուն, շողշողուն, պայծառ.

Effuse էֆֆուս, *va.* Թափել, զեղուլ; սիրել, ծաւալել, ճարածել. =*va.* Ելլել, հոսել.

Effusion էֆֆուսիւն, *s.* Հեղում, զեղում; արտահոսութիւն. **-sive** *a.* էֆֆուսիւն, Վազող, առատահոս.

Eft էֆտ, *s.* Կովարիաց, մոլէս.

Egad էէգ, *int.* Խաչմուր.

Egg էֆ, *s.* Հաւկիթ, ձու. =*va.* Գրողել ստիպել. **-cup.** Զուրնկալ (զաւաթ). **-nog** էֆնոգ, Շիկածան, Պոգ, **-plant.** Պատնջան, սմբուկ. **Soft-boiled egg.** Թերխորով բաժարակ.

Egis էէգիս, *s.* Վահան, պաշտպանութիւն; Եկիս քէչ.

Eglantine էէլանտին, *s.* Ծաղիկ մարենտոյ; մասուր. [Պիւն].

Eglogue էէլոգ, *s.* Հովուերգու.

Egoism էէգօիզմ, *s.* Անձնասիրութիւն. Եսամոլութիւն; Եսապաշտութիւն.

Egoist, **-tist** էէգօիստ, *a.* Անձնասէր, ինքնամոլ; Եսապաշտ ֆէլ.

Egotize էէգօտիզ, *va.* Գովուել, ունենալ, պարծենալ.

Egregious էէգրէճիւս, *a.* Արատիւր, արտաքոյ կարգի, այլանդակի. **-ly**, *ad.* Մեծապէս, անաժողաբար.

Egress, **Egression** էէգրէսիւն, էէգրէսիւն, *s.* Ելլ, մեկնում.

Egret էէգրէտ, *s.* Սպիտակ կաշաղակ, կաշաղակի թագ՝ զցունք; նուրբ թիւր, թիւս (սերմանց) բո; կապիկ սը. [Տեղանակ սօրղունք].

Egrette էէգրէտ, *s.* Գարգանակ,

Egyptian էէգիպտէ, *a.* Եգիպտական. =*s.* Եգիպտացի; զնչում, խաչի. **Egyptology** էէգիպտօլոգի, *s.* Եգիպտաբանութիւն.

Eider, **-duck** էէյդեր, *s.* Փափկափեռուր բաղմը. **Eider-down.** Հիւսիս. սազի փեռուր, ճեղ.

Eight էյտ, *a.* Ութ.

Eighteen էյտիս, *a.* Տասն Եւ

Eighteenth էյտիտիս, *s.* 18րդ.

Eightfold էյտֆոլդ, Ութնապիկ.

Eighth էյտիս, *a.* Ութերորդ.

Eightieth էյտիտիս, *a.* 80րդ.

Eightscore էյտսքօր, *a.* 160 հաս.

Eisteddfod էէստէֆօտ, *s.* Ժողով Կալլէսի բանաստեղծաց.

Eighty էյտիս, *a.* Ութսուն.

Either էէթիթ, *pron.* Եւ *a.* Երկուքէն մէկը, միս կամ միւրը, այս կամ այն. =*conj.* Կամ, թէ.

Ejaculate էէյէկուլէտ, *va.* Պոռչոցալ, զոչել; նետել, ցայտել. =*verb.* Բացազանչել.

Ejaculation, *s.* Աղաղակ, համառօս մաղթանք; նետելը, ցայտելը. **-tory** էէյէկուլէտրէ, *a.* Հառաչանայ, յորպահոս.

Eject էէյէկտ, *va.* Գուրս ընել, արտաքել; պաշտօնէ մեծել.

Ejection էէյէկուլէտ, *s.* Արտաքում, մեծում; պաշտօնակում; զգալում, փոխում.

Ejector էէյէկտօր, *a.* Բռնասաց.

Eke էէյէկտ, *va.* Աճեցնել, մեծցնել, ընդարձակել. (*out*) երկնցընել. աւելցնել. =*ad.* Նսեւ, նման.

Elaborate էլէլէբօրէտ, *va.* Աշխատասիրել, ինձարով պատրաստել, երկասիրել. =*a.* Խնամեալ.

կոկիկ; հոյակապ, ընօր. **-ly, ad.**
 Մեծաւ ինամօր; գրուշուճեամբ
-tion էլէշէյ'ւն. s. Աշխատասի-
 րուճիւն, երկասիրուճիւն, կազ-
 մակերպուճիւն էր.

Elaborator, s. Աշխատասիրող.

Elaine էլէյ'ն, s. Եւլիս Դ.:

Elance էլէն' (բ), Վա. Ուժով մը
 նետել, խոյացնել. [սըղըն է.:

Eland էլէն' Դ, s. Հիւսիսեղն

Elapse, Վա. Սահիլ, անցնիլ.

Elastic էլէտ'է, a. Առածիզ,
 առածգական, երկնցող կարճցող.

Elasticity էլէտ'է-էթէ. s. Ա-
 ռածգուճիւն, ծգականութիւն.

Elate էլէտ', Վա. Բարձրացնել,
 հպարտացնել; գուարձացնել. =
 a. Ամբարտան, փրացել, **-dly**
 -էտ'ի, ad. Թէգորէն, գոռոգուճեամբ:

Elation էլէյ'ւն, s. Գոռոգուճ. .
 սէզուճիւն, ամբարտանութիւն.

Elaterium էլէտ'էլէ, s. Յայ-
 սազարունց, շանվարունց.

Elbow էլ'ու, s. Արմուկ; ան-
 կիւն. = Վա. Արմուկով հրել, մշտել;
 վանել. = Վա. Անկիւնաւոր ըլլալ,
 խժուրիլ. -chair էլ'ու-իէր, Թիկնա-
 ճոռ. բազկաճոռ գոշրուգ. -piece.
 Արմկազէն. -room, Ասպարէզ, զաշ-
 -grease, Զորուճիւն, հոլոնութիւն:
 At the —. Կիցը, քովիկը: Out at —
 Արմուկները մաշած, խեղճ:

Eld էլ'ա, s. Հին օրեր; ծերու-
 ճիւն; ծերունի, պիւտր.

Elder էլ'ա, a. Երիցագոյն, մեծ,
 արիքոտ, հինաւուրց. = s. Ծերու-
 նի, ծեր; երէց, պաշտօնեայ; նա-
 խոյաց, պապ; Թանձրվեհի փաշ-
 վեր աղածր. —berry. Թանձրուկ,
 շամբուկ միւրվեր սակեաի —bro-
 ther. Երէց եղբայր, անդրանիկ
 Dwarf —. Մորսեանձրուճենի.

Elderly, ad Հասակով մեծ,
 ծերունի, հինաւուրց **Eldership**
 s. Աիւտուճիւն, երէցութիւն.

Eldest էլ'տ'տ, s. Երիցագոյն,
 ծերունի, աճէնէն ծերը, մեծը:
 անդրանիկ.

Eldorado էլ'աշտ'ա, s. Հեշ-
 տուճեան եւ առատութեան եր-
 կիր, Պղնձէ Բաղաթ [Sp.].

Elecampane էլէտ'էթէ, s.
 Հաստենի, կղմուխ ինտուց օքու.

Elect էլէտ', Վա. Ընտրել, որո-
 շիլ, զատել; սահմանել Աշ. = a.
 Ընտրել, փրկելալ, նախասահման-
 եալ. = pl. Ընտրելալ ազգ, սեփա-
 կան ժողովուրդ (Աստուծոյ).

Election էլէտ'ւն, s. Ընտրու-
 ճիւն; ընտրելութիւն Աշ.; ըն-
 տրողութիւն, ազատ կամք; ընտր-
 եալ սերունդ Աշ.:

Electioneer -ւնէլէր, Վա. Բուէ
 մուրալ, ընտրուելու ծիզ Թափիլ.

Elective էլէտ'էլ, a. Ընտր-
 կան, ընտրողական. — affinity. Ըն-
 տրական յարակցութիւն Դ. —ly,
 էլէտ'էլէ, ad. Ընտրութեամբ.

Elector էլէտ'տ, s. Ընտրող;
 կայսրընտիր (Գերմանիոյ) —al, a.
 Ընտրողի, ընտրական, կայսրընտիր.

Electorate էլէտ'շէտ'ա, կայսր-
 ընտրութիւն. [ընտրուիլի

Electress էլէտ'էտ', s. կայսր-
Electric, -al էլէտ'էլէլ, a.

Ելեկտրական. = s. Անհատորդիլ ԲԺ.
Electrician էլէտ'էլէլ, s. Ե-
 լեկտրագէտ. [կանութիւն

Electricity -էթէ, s. Ելեկտրա-
Electrifiable էլէտ'էլէլ-իլ, a.

Ելեկտրականալիլ, Ելեկտրանալիլ
Electrify, Electrize էլէտ'էլէ-
 թա, էլէտ'էլէլ, Վա. Ելեկտրականա-
 ցնել; Ելեկտրագէտ ազդել, ցնցել.

Electro-, [գառելի]

-biology, Ելեկտրական ախտաբանութիւն.
-chemistry s. Ելեկտրասարա-
 բանութիւն. [պիլոնի վրայ].

-gilding, Ելեկտրագծում (տոկոսով)
-logy -ւնէլէ, Ելեկտրաախտաբանութիւն.

-lysis ԴՐԵԼԻ, Ելեկոսալուծում.

-lyte s. Ելեկոսարյոծ. [սուձիւն.

-magnetism s. Ելեկոնամագնի-

-meter ԴՐԵԿՄԵՏ, Ելեկոնաչափ.

-motor ԴՐԵՄՈՒՄ, s. Ելեկոնաշարժիչ.

-negative, a. Ելեկոնաժխական.

-positive, a. Ելեկոնադրական.

-scope ԴՐԵՍԿՈՒՄ, s. Ելեկոնադիտչի.

-type ԻԷԿՏՐՈՒՅԲ, Ելեկոնասիւյ.

Electrode ԻԷԿՏՐՈՒՅԲ, s. Ելեկոնասայր. [նանչ ոսկի.

Electrum ԻԷԿՏՐՈՒՅԲ, s. Կա-

Electuary ԻԷԿՏՐՈՒՅԲԻՆ, s. Ընս-
րուկ, բարձրախիւս մածոն.

Eleemosynary ԻԷԿՏՐՈՒՅԲԻՆ, a. Գծասիրական, գթութեան. =
s. Ողորմութեամբ ապրող.

Elegance, -cy ԵԼԵԳԱՆՏ, s. Վա-

յելուծ., գեղեցիկութ., շքեղութ..

Elegant ԵԼԵԳԱՆՏ, a. Վայելուչ,
ընտիր, չքնայ. ly, ad.

Elegiac, -al ԵԼԵԳԻԱԿԱՆ, a. Եղբերգական, ողբերգական.

Elegist, s. Ողբերգակ, եղբերգու.

Elegy ԵԼԵԳԻԱ, եղբերգութ., եղերգ.

Element ԵԼԵՄԵՆՏ, s. Տարր,
սկզբունք; pl. Տարերք, նախագի-

տելիք; (չորս) տարերք. The con-

secrated — s. Հարց եւ զինիր (Հա-

ղորդ.) Առ. To be in one's —. Իր

միջավայրին մէջ; սիրած զբաղ-

մունքը ունենալ. [կան. -ly, ad.

Elemental ԵԼԵՄԵՆՏԱԿԱՆ, a. Տարրա-

րական, սկզբնական, էական, պարզ.

Elemi ԵԼԵՄԻ, s. Չուկի ձէձ բ.

Elench ԵԼԵՆԿ, s. Սխալ եզրա-

կայութիւն, իմաստազուլութիւն ԴՐ.

Elephant ԵԼԵՖԱՆՏ, s. Փիղ
ճիւղ; մեծամեծ գծագրութեան
Պուղձ (28 X 23) Bull, cow —. Արու,
էգ փիղ. [րակ, խոսորուկ բ.

Elephantiasis ԵԼԵՖԱՆՏԻՅՈՒՄ, s. Բստ-

Elephantine ԵԼԵՖԱՆՏԻՆ, a. Փիղի, փղական; անպին.

Eleusinian ԵԼԵՍԻՆԻԱՆ, a. Իսթիսէ դիցունայն, Հնոց.

Elevate ԵԼԵՎԵՐ, va. Բարձրա-
ցնել, վերցնել, ճնկել, կանգնել;
աւելցնել, անցնել; ոգեւորել,
զրգոել. a. Բարձր, զինմ, վեճ, պերճ.

Elevation ԵԼԵՎԱՆ, s. Բար-
ժացնելը, վերցնելը; բարձրու-
թիւն; բարձրանդակ, բարձունք;
վեճմութիւն, պահել; շէնքի կան-
գուն ծրագիր. — of the Host. Վե-
րաբերում սկիզբի.

Elevator ԵԼԵՎԱՆՈՒՅԲ, s. Բարձրա-
ցընող; վերամարձ Կռ.; վերա-
ցուցիչ դնդերք Կռ.

Eleven ԵԼԵՎԵՆ, a. Տասնըմէկ.

Eleventh ԵԼԵՎԵՆԻՆ, a. 11րդ.

Elf ԵԼՖ, s. (pl. Elves ԵԼՖՆԵՐ) Օ-
ղոտայ, հիւաղ = va. Բառնշջեկ
Պնճակելի. -arrow, -bolt. Նեճածել
զայլախազ. -lock. Իրար հիւսուած
մնազ, Պնճուկ.

Elfin ԵԼՖԻՆ, s. Պայիկ; չարանճիկ

Elicit ԵԼԵՎԻՐ, va. Ելուզել, դուրս
նանել. **Elide** ԵԼԻՉԻՐ, Գրճասել +.

Eligible ԵԼԻԳԻԲԻԼ, a. Ընտրելի,
նախամեծար. -ness, **Eligibility**,
s. Ընտրելիութիւն, առաւելութիւն.

Eligibly, ad. Վայելչօրէն.

Eliminate ԵԼԵՄԻՆԱՆ, va. Տա-
րագրել, շնջել Կռ. &; արտաքսել.
-tion, s. Արտաքսում, տարագրութ.

Elision ԵԼԵՄԻՆԱՆ, s. Գրճասում,
յապաւում. **Elite** ԵԼԵՎԵՐ, s. Ըն-
տրելագոյն մաս, ընտիր ընտիրք.

Elixir ԵԼԵՎԻՐ, s. Ոգեղէն ըմ-
պիլի, ազնիւ ցրի, իրսիր; բա-
ղադրեալ ըմպիլի (դեղ); փիլիսո-
փայական բար. — witte. Կենաց ջուր.

Elizabethan ԵԼԵՎԻՆՆԻՆ, a. Ելիսաբեթեան (դարու).

Elk ԵԼԿ, s. Ումպրական եղնիկ

-nut. Բանընկոյզ. [կեճագե.

Ell ԵԼ, s. Գանգուռ, ձողաչափ

Ellipse էլիփս, *ս. թեքաս*, ձուլածու պիչզի է. [Էր.]

Ellipsis էլիփսի, *ս. Չեղջուլ*

Ellipsoid, -al էլիփսոյ՝, *ա. թեքասածու, թեքասակերպ.*

Elliptic, -al էլիփսի, *ա. թեքասական է; -ly, ad. Չեղջական.*

Ellipticity, թեքասականութիւն.

Elm էլմ, *ս. Կնձնի զարտ աղամ.*

Elm'y էլմի, *ա. Կնձնու.*

Elocution էլոկուշի, *ս. Պերճախօսութիւն, վայելչախօսութիւն.*

-ary, *ա. Պերճախօսական. -ist, ս. էլոկուշիէր, Պերճախօս, ուսուցիչ վայելչախօսութեան.*

Eloge էլոժ, *ս. ներբող [F.]*

Elongate էլոնգի, *va. Չեռացնել, երկարել, տարածել; = տ. Բացողի, հեռանալ. -tion էլոնգի, ս. Երկարում, տարածում; հեռացում; միջոց, հեռառու.*

-ion էլոնգի, *ս. Երկարում, տարածում; հեռացում; միջոց, հեռառու.*

-ion էլոնգի, *ս. Երկարում, տարածում; հեռացում; միջոց, հեռառու.*

-ion էլոնգի, *ս. Երկարում, տարածում; հեռացում; միջոց, հեռառու.*

Elope էլոփ(ար), *տ. Փախչիլ, խոյս տալ (սիրահարին հետ). -ment, ս. (Կնոջ իր սիրահարին հետ) փախուստ, լքում.*

Eloquence էլոկուշի, *ս. Պերճախօսութիւն, ճարտարախօսութիւն. Forensic—. Անասական պերճախօսութիւն. Pulpit—. Բնմարախօսութիւն.*

Eloquent էլոկուշի, *ա. Պերճախօս, ճարտասան; կորովաբան.*

-ly էլոկուշի, *ad. Պերճօրէս.*

Else էլ, *ա. Ուրիշ, այլ. = ad. Ենթ ոչ; ուրիշ կերպ, այլազգ. Or else. Կամ թէ, եւ կամ.*

Elsewhere էլսուրիշ, *ad. Ուրիշ տեղ, ուրիշ կողմ, այլուր.*

Elusive էլուսի, *va. Պարզաբանել, պարզել, լուսաբանել. -tive, -tory, a. Բացարկիչ, լուսաբանիչ. -tion էլուսի, ս. Բացարուծիւն, մեկնութիւն.*

Elude էլուսի, *va. Փախուստ խոյս տալ; պարագի ի դերել հանել, ժածուկ մնալ [դերելի.]*

Eludible էլուսի, *ա. Թուսելի.*

Eclusion էլուսի, *ս. Փախուստ, պատրուակ, նենգութիւն.*

Elusive, -sory էլուսի, *va. Պատրուակ, նենգութիւն.*

Elutriate էլուտրի, *va. Լուլալ, մաքրել. Elve էլվ, See Elf.*

Elvish, Պարիկի; կախարական.

Elysian էլիսի, *ա. Ելիսեան, երանական, եղիւսական.*

Elysium էլիսի, *ս. Ելիսեան դաշտ, երանելիաց բնակարան.*

Elytron, -rum էլիտրոն, *թէ՛, ս. Վերնաձեռն (միջասի).*

Em abbr. of. Them.

Emaciate էմասի, *տ. Չիւծիլ, հալիլ, հաշիլ, նիհարնալ. = va. Նիհարցնել, վատցնել.*

-tion էմասի, *ս. Չիւծում, նիհարում.*

Emanant էմանան, *ա. Ծագած, բխած, ելում.*

Emanate էմանան, *տ. Ծագիլ, բխել, ելնել; տարածուիլ. -tion էմանան, ս. Ծագում, բխում, հոսում; արտահոսում, հոսանք.*

Emancipate էմանսի, *va. Ազատագրել, ազատել. = a. Ազատագրեալ.*

Emancipation էմանսի, *ս. Ազատագրութիւն, ազատութիւն.*

-tor էմանսի, *ս. Ազատագրող.*

Emasculate էմասկուլի, *va. Ներքինացնել, մալել; իզգացնել, մեղկացնել. = a. Մալեալ; կնամարդի. -tion էմասկուլի, ս. Մալում, ամորձատու. մեղկութիւն.*

Embalm էմբալմի, *va. Դիակասել, զմուսել; խնկել; անուշահոտել; յաւերժացնել, անմահացնել. -ment էմբալմի, ս. Անմահութիւն.*

Embalmed է՜-լ-ւ-մ, Զմուսեալ
Embalmer, է՜-լ-ւ-մ' շբ. Զմբո-
 սող, դիպազարդ:

Embank է՜-լ-ւ-մ' (ք), ա. Թումմ
 բաշիւ, լեցնել, -ment, Ե. Թմմա-
 շինութ. . եզրամուծմ, պատուար:

Embar է՜-լ-ւ-մ' (ք), Եա. Գոցել:

Embarcation, **Embarka-
 tion** է՜-լ-ւ-մ' (ք), շ. Եաւ ղնելը,
 նաւ մանելը, նաւամուսք, թեռ:

Embargo է՜-լ-ւ-մ' (ք), շ. Եաւե-
 ռու դրուած արգելք, նաւարգելք:
 = Եա. Եաւուն միկնուել արգիլել:

Embark է՜-լ-ւ-մ' (ք) Եա. Եաւակ
 ղնել, նաւ մացնել, գործի մէջ
 նետել, խոթել, = Եա. Եաւ մացնել,
 ձեռք-զարնել, սկսիլ, նետուել:

Embarrass է՜-լ-ւ-մ' (ք), Եա.
 Արգիլել, խափանել: նեղը խոթել,
 շփոթեցնել, ամչցնել: խառնշղկել
 կնճռոտել: պարտքով մնշել, -ment
 Ե. Թառնակութիւն, շփոթութիւն:
 նեղութ. հոգ, Եազնապ. դժուարութ.

Embarrassed է՜-լ-ւ-մ' (ք), Եա.
 Վարանեալ, շփոթ, նեղուած:
 խառնախնդր. [Գիտական]

Embassador, Ե. է՜-լ-ւ-մ' (ք).

Embassy է՜-լ-ւ-մ' (ք), Ե. Գիտական.
 նութիւն: զեսպանորեարք: դիւ-
 պանառուն: պատգամ, լուր:

Embattle է՜-լ-ւ-մ' (ք), Եա. Պա-
 տեղադի շարել: պատրաստել:

Embay է՜-լ-ւ-մ' (ք), Եա. Ծոցի կամ
 խորշի մէջ փակել: Եապատարան
 ընծայել, **Embed** Եա. Պատկեցնել:

Embellish է՜-լ-ւ-մ' (ք), Եա.
 Զարդարել, գեղազարդել, գեղեց-
 կացնել, -ment, Ե. Զարդարանք,
 զարդ, գեղեցութիւն:

Embers է՜-լ-ւ-մ' (ք), Եա. Վառ
 կրակ, խարոյիկ, Ember-days. Զորս
 եղանակաց ծոմ դպ. — goose.
 Հողամայ հիւսիսի Բ. — week. Ծո-
 մապատուութեան շաբաթ:

Embezzle է՜-լ-ւ-մ' (ք), Եա. Խորել,
 նենգել, զողնալ, -ment, Ե. (Ա-
 ւանդի) խորում, նենգութիւն:

Embit'ter, Եա. Դառնացնել:

Emblaze, **Emblazon** է՜-լ-ւ-մ' (ք)
 Եա. Գեղազարդել, շքեղազարդել,
 պննել. [Նշանի պննում]

Emblazonry -ւ-մ' (ք), Ե. Զինա-

Emblem է՜-լ-ւ-մ' (ք), Ե. Խորհրդա-
 նըշան, խորհրդաւոր նշան, սիպ:

Emblematic, -al է՜-լ-ւ-մ' (ք), Եա.
 Խորհրդաւոր, նշանակաւն:

Emblematize -ւ-մ' (ք), Եա.
 Խորհրդաւոր կերպով ներկայացնել

Em'blement, Ե. Բերք (հողի):

Embodiment է՜-լ-ւ-մ' (ք), Ե.
 Մարմնացնելը, մարմնացում:
 մարմնաւորութ., պարունակում:

Embody է՜-լ-ւ-մ' (ք), Եա. Մարմ-
 նացնել, մարմնաւորել: ժողովել,
 ամփոփել: պարունակել, պար-
 փակել: [Տալ, քաջակերել]

Embolden է՜-լ-ւ-մ' (ք), Եա. Երես

Embolism է՜-լ-ւ-մ' (ք), Ե. Ամսոց
 յաւելում, (սարւոյ) սառանջ:

Embolus է՜-լ-ւ-մ' (ք), Ե. Ազուցիկ
 մերենայի, մկխնիլ,

Embonpoint -ւ-մ' (ք), Ե. Ե.
 Մարմնակութիւն, գիւրութիւն. [F.]

Emborder է՜-լ-ւ-մ' (ք), Եա. Եզր-
 րել, եզրազարդել: եզրաւորել,
 շրջապատել: [զգուել, պահել]

Embosom է՜-լ-ւ-մ' (ք), Եա. Գրկել:

Embos է՜-լ-ւ-մ' (ք), Եա. Ուռե-
 ջընել, սորունել: քանդակել, քարծ-
 րաքանդակել, -ment Ե. Բարծ-
 րաքանդակ: [տրուակ քաշել]

Embottle է՜-լ-ւ-մ' (ք), Եա. Ծիշ կամ

Embouchure -ւ-մ' (ք), Ե. Ե.
 (Գետի, հնոցի) քերան, գետաքերան:

Embowel է՜-լ-ւ-մ' (ք), Եա. Փորոտի-
 քը հանել: խորունկը խոթել, Եա. Պարտի-

Embower է՜-լ-ւ-մ' (ք), Եա. Ծա-
 ռազարդել, հողաքարծ շինել:

Embrace է՛դէյ (Է), va. Ընդգրկել, գրկել; փառիլ; համառելիլ: պատել, պարփակել: ընդունել, յանձն առնուլ: ողջունել = տոփամ. Թուիլ, զիրկընդխառնել = Տ. Ընդգրկում, փառում, զիրկընդխառնութիւն, համառելիլ -ment, Տ. Ողջագուրանք, գրկանք; բովանդակութիւն, [միջնորդ.

Embraceor -է՛լէր, s. Կաշառքի
Embracery է՛դէյ՛հէր, s. Կաշառքի առջալի, կաշառառք.

Embrasure է՛դէյ՛հէր, s. Ուժամակ, ուժամեղպ. -հէ:

Embrogate է՛դէյ՛հէր, va. Հիւանդ մասին վրայ հեղուկ թափել, շփել: **Embrocation** է՛դէյ՛հէր՛ւն, s. Շփելը, usածում.

Embroider է՛դէյ՛հէր, a. Աւղանագործել: նկարակերտել, երփնել.

Embroidery է՛դէյ՛հէր, s. Աւղանագործութիւն, երփնագարդութիւն.

Embroil է՛դէյ՛հէր (Է) va. Խառնել, շփոթել: խառնշփել, ակնուվրայ ընել, -ment, s. Խառնակութիւն, շփոթութիւն.

Embryo է՛դէյ՛հէր, s. Ձմնածէակ, սաղմ, = a. Սաղմնային, անկասար.

Embryology: Սաղմ. սրանութիւն.

Emend է՛դէյ՛հէր, va. Ուղղել, շրջելիլ, -able, a. Աղղկի [փոխութիւն].

Emendation, s. Աղղկութիւն, փո.

Emendator նկարագրագրող.

Emerald է՛լէր՛լէր, s. Ձմրութիւն: գրի սեսակ մը, Գրի The -isle, Իւլանտա.

Emerge է՛լէր՛հէր (Է), va. Բարձրանալ, իյլոյ գալ, երելիլ.
Emergence, -ey է՛լէր՛հէր, s. Ելք, արձագանգ: զէպք, պատահար: սպ. գոյ սկան յարի In case of... Ի պատահել յարկին.

Emergent է՛լէր՛հէր, a. Մագնայ, երելոյ, արձագանգող.

Emeritus, -ted է՛լէր՛հէր, է՛լէր՛հէր.

է՛լէր, a. Արժանաւոր, վկայեալ, — Professor. Վարդի վաստակաւոր.

Emerods է՛լէր՛հէր, pl. Տեղատեղութիւն, Թուկք մաշաւըլ.

Emersion է՛լէր՛ւն, s. Վերերեւնալը, բարձրացում, արձագանգում; վերածագում —.

Emery է՛լէր, s. Սմալաքիծ, զմունիս զընթարա, [մաղձաղեղ.

Emetic է՛դէյ՛հէր, s. Փսիւնցնող,

Emeu, Emew է՛լէր, s. Հնդկաչալլամ, կանգուռ Բ.—.

Emication է՛դէյ՛հէր, s. Յայտում (ջրոյ); կայծարմակութիւն.

Emiction է՛դէյ՛հէր, s. Միզում, ջուրձափ, **Emigrant** է՛լէր՛հէր, s. Դաղձական; պանդուխտ, նձղին.

Emigrate է՛լէր՛հէր, va. Գաղթել, պանդխտիլ: -tion է՛լէր՛հէր, s. Գաղթում, պանդխտութիւն: գաղթականութիւն: հասուած, գաղութ.

Eminence, -ey է՛լէր՛հէր, s. Բարձրութիւն, գեմմութիւն, առակութիւն, գերազանցում, բարձրեղ, բարձրաւանդ; պերճութիւն, պերճաշնորհ (Կարգինալ):

Eminent է՛լէր՛հէր, a. Բարձր, գերազանց, վսեմ, հոյակապ, ծայրագոյն. [մասնմասակ.] Կմիտ.

Emir, Emeer է՛լէր, s. Իշխան

Emissary է՛լէր՛հէր, s. Լրեսն, գաղտնի պատուիրակ, = a. Խուզարկող, լրեսնող մասնալ.

Emission է՛լէր՛հէր, s. Արձակում, առարում: բխում, յոսում; հրատարակութիւն, պրակ, Թերթ.

Emit է՛լէր, va. Արձակել, դրկել: բուրել: շրջարեութեան հանել.

Emmet է՛լէր, s. Մըջիւն.

Emollescence s. Մեղմանի կակուտ.

Emolliate է՛լէր՛հէր, va. Կակոյցնել: մեղմացնել.

Emollient է՛լէր՛հէր, a. Կակոյցիլ.

Emolument էմօլումենտ, *ս. վարձ, շահ, եկամուտ. արեւոյնի*

Emotion էմօշն, *ս. Յուզում, յոյզ; շարժում.* [զիչ]

Emotional, Emotive *ա. Յու-*

Empale էմփէյլ, *Վա. Երջափա- կել, (ցիցով, ցանկով) շրջապատել; ցիցը հանել զագրգշամագ.*

Empower էմփօւեր, *Վա. Արարացնել, ինքն՝ իշխու- ընել, անգորացնել,*

Empress էմփրէս, *Վա. Կայսրուհի, զգագումները) շարժել, յու- գել. -ate էմփրէտ, *ա. Յուզեալ, բորբոքած.* [րուհի]*

Empress էմփրէս, *ս. Կայսր-*

Emporor էմփօր, *ս. Կայսր, ինքնակալ*

Emphasis էմփէիզ, *ս. (ըլ. ses էմփէիզ) Սեղեւեղեացի ազգու- լանքի կրկնումը, ճշգրտումը.*

Emphasize էմփէիզ, *Վա. Ենշնշել.*

Emphatic, -al էմփէիզի, *Վա. Ազգու- լանքի, կրկնումի, ճշգրտումի*

Empire էմփայր, *ս. Կայսրու- թ., ինքնակալութ., իշխանութ., տէրու- թ.*

Empirie էմփայրի, *Վա. Փորձա- ապան; ստանց զհետեւեան, փոր- ծառուութեամբ միայն. = ճ. Անու- սում՝ խորքայ լուծիչ, բուժակ.*

Empiricism էմփայրիզմ, *Վա. Փոր- ծառակասութիւն; պաշտութ. էլ.*

Empirist էմփայրիզմ, *Վա. Փոր- ծառակալ.*

Emplastic էմփլէստիկ, *Վա. Մա- ծուցիկ կաշու, փակչող.*

Employ էմփլօյ, *Վա. Գործածել, գործ ալ; գործիք միջոց ընել. = ճ. Զարգում, գործ. պաշտութ. To -one's self. Զարգիլ. գործել.*

Employe էմփլօյեյ, *Վա. Պաշ- տեալ, ծառայ, մարդ [Բ.].*

Employer էմփլօյեր, *Վա. Գոր- ծածոյ, զարգեցնող; գործատէր, գործարանատէր. The -and employ- ed. Կարգեան ու բանարը.*

Employment էմփլօյմենտ, *Վա. Գործածութ., զարգում, գործ. պաշտութ.*

Empoison էմփօյզն, *Վա. Թու- նաւորել, մեղցնել. -ment, *Վա. Թունաւորում; զաղնացում.**

Emporetic, -al, *Վա. Վաճառա- կանական. Emporium էմփօրիզմ, *Վա. Վաճառատեղի, վաճառանոց.**

Empoverish էմփօւերիշ, *Վա. Աղքատացնել, ինքն՝ աղքատ ընել, անգորացնել,*

Empower էմփօւեր, *Վա. Զար- ծան՝ իշխանութիւն տալ, արժանել.*

Empress էմփրէս, *Վա. Կայսրուհի.*

Empressement էմփրէսեմեն, *Վա. Երջալ, խանդ. [Բ.].* [կուռիւն]

Emprise էմփրայզ, *Վա. Զեղում.*

Emptiness էմփէյնես, *Վա. Զարկութիւն, պարագութիւն, ու- նայնութիւն, զգիտութիւն.*

Emption էմփէյն, *Վա. Գնում.*

Empty էմփէյ, *Վա. Դատարկ, պա- րակ, ունայն; սնոսի, անխնայ, զարակ; անսուղ, անօթի; անա- պատ, ամայի. = Վա. Դատարկել, պարակել, պարակել; Սպիլիլ. To -itself. Թափիլ, հոսիլ. -handed. Ու- նայնածնն. -headed. Դատարկութիւն.*

Emptying էմփէյնգ, *Վա. Պա- րակել. = Վա. Դատարկ, մաւր. Եմպուրպլ.*

Empurple էմպուրպլ, *Վա. Զարկութիւն.*

Empyema էմփէյմա, *Վա. Կուրծքի Սարակում, ներակոյտ բ.*

Empyrean, *Վա. Զրեղէն, հրային.*

Empyrean էմփրէյան, *Վա. Զրեղէն երկինք, վերին եմբր, երանիցաց բնակարան, երկինք. = Վա. Զրեղէն.*

Empyreumatic, -al էմփրէյանիկ, *Վա. Զրեղէն, հրային, խանձահոտ.*

Emu, Emue, *Վա. Զանգուռ.*

Emulate էմպուլէյտ, *Վա. Զե- րանիլ, զանալ; մրցիլ, նախան- ձիլ; հաւասարիլ. -tion էմպուլէյ- լիզ, *Վա. Մրցում, բարի նախանձ.**

tor Էմուլ՝ժը, *s.* նախանձորդ, հետամուտ; ախոյեան, մրցակից.

Emulgent Էմուլ՝ժը, *a.* Կաննացնող, կծիչ (անոթ) չը.

Emulous Էմուլ՝ժը, *a.* նախանձորդ, հետամուտ.

Emulsion Էմուլ՝ժը, *s.* (Բուսական) կիժ, մթջարակ, **-sive** Էմուլ՝ժը, *a.* Կակղիչ, կաննային, կծեկի.

Emunctory Էմուլ՝ժը, *s.* Արժանացնող ազոպայ չը.

Enable Էնեյ՝լը, *va.* Կարողացնել; միջոց՝ զորութիւն՝ թոյլտուութիւն տալ.

Enact Էնեյ՝տը, *va.* Սահմանել, ժողովով հաստատել, վճռել; կատարել, ընել, յառաջ բերել. **-ment**, *s.* Վաւերացում; օրէնք, կանոն; դերականութիւն թ.

Enactive Էնեյ՝տը, *a.* Վճռական, հաստատական. [գործող.

Enactor Էնեյ՝տը, *s.* Օրէնստիր,

Enallage Էնեյ՝տը, *s.* Փոփոխում, փոխադրութիւն +.

Enambushed Էնեյ՝տը, *s.* Դարանամուտ (զօր).

Enamel Էնեյ՝տը, *an.* Կիտուանրկարել, կիտուածել; զարդարել, զնդրփնել, = *s.* Կիտուածանկար, կիտուած միճե, միճե իշի; կիտուած՝ բուս ակուալի.

Enamel'ler, -list, *s.* Կիտուանկար, կիտուածանկարիչ միճեճի.

Enamour Էնեյ՝տը, *va.* Սէրը բորբորել, դիւժնել, գրաւել.

Encage Էնեյ՝տը, *va.* Վանդակին մէջ փակել, վանդակել.

Encamp Էնեյ՝տը, *an.* (-ed -եյտը) Բանակեցնել, բանակիլ. **-ment**, *s.* Բանակում, բանակ, բանակեցի.

Encase Էնեյ՝տը, *va.* Պատանը դնել; զանծել. [Գանձում.

Encashment Էնեյ՝տը, *s.*

Encaustic Էնեյ՝տը, *s.* Մոմանկարչութիւն, մոմածեփ.

Encave *va.* Պահել, փակել.

Enceint Էնեյ՝տը, *s.* Շրջապակ չը. = *a.* Յղի (կիւն).

Encephalic Էնեյ՝տը, *a.* Գլխի, զանկի, ուղեղի. [զոգուել.

Enchafe Էնեյ՝տը, *s.* Բարկացնել;

Enchain Էնեյ՝տը, *va.* Շղթայել; պնդել,ամրցնել. **-ment**, Շղթայում.

Enchant Էնեյ՝տը, *va.* Կախարդել, դիւժնել, մոգել, թոգել, գրաւել, զմոյլեցնել.

Enchanted Էնեյ՝տը, *a.* Ձապրշակեալ, սիրալի, հիասքանչ.

Enchanter Էնեյ՝տը, *s.* Դիւժիչ, թոգիչ, հրապուրիչ.

Enchanting, Գրաւիչ, զեղանի.

Enchantment Էնեյ՝տը, *s.* Դիւժում, կախարդութիւն, յափրշակում, զմայլում, զարժանալիք.

Enchantress, *s.* Վհուկ, կիտ.

Enchase Էնեյ՝տը, *va.* Ազոցանել, յեռուել, զարդարել, քանդակել.

Encircle Էնեյ՝տը, *va.* Շրջապատել, պատել, պարփակել; շրջիլ, դառնալ; ընդգրկել.

Enclave Էնեյ՝տը, *s.* Ստար երկրէ շրջապատեալ զաւառ. [Կցեալ +.

Enclitic, **-al** Էնեյ՝տը, *a.*

Enclose Էնեյ՝տը, *va.* Փակել, զոցել, պատել, ներփակել. The enclosed letter. Ներփակեալ նամակը.

Enclosure Էնեյ՝տը, *s.* Փակում, զոցել; ներփակել, փակարան, ցանկապատ տեղ; ներփակեալ իր, նամակ.

Encomiast, ic Էնեյ՝տը, *a.* Դուռասակալ, ներբողիչ.

Encomium Էնեյ՝տը, *s.* Ներբողեան, զոգես, դուռագ.

Encompass Էնեյ՝տը, *va.* Պատակել, պարփակել, զոցել.

Encore Էնեյ՝տը, *ad. & int.* Անգամ մ'ալ, դարձեալ. = *va.* Դուռս կոչել, ծափահարել թ.

Encounter Էնեյ՝տը, *s.*

Հանդիպում, պատահում; հակա-
նախուժիւմ, կռիւ, վէճ; դիպ-
ում. = va. Իրարու հանդիպիլ,
յարձակիլ, կռուքիլ = va. Հան-
դիպիլ, պատահիլ; հակառակիլ,
ընդդիմանալ; ընդհարիլ, զարնուիլ:

Encourage Է՛նչը՛քէ՛, Է՛քէ՛, va.
Իրախուսել, քաջալերել. **-ment**,
Իրախոյս, քաջալեր; օգուտ, շահ:

Encrimson Է՛նչի՛մէ՛, կարմիր
ներկիլ; **Encrinite**, Շուշանածու:

Enrooch Է՛նչօ՛ւլ(չ), va. Ոսն-
ծի՞ ձեռնծի՞ զլլալ; յափշտակել,
շործել. **-ment**, s. Ոսնծգութիւն,
ձեռնծգութիւն; (իրաւանց) յափշ-
տակութիւն:

Encumber Է՛նչս՛լլըք, va. Ճան-
քան զոցնլ թռնել, զոցել; իսփա-
նել, խռնիլ, արզիլել. բեռնաւորել:

Encumbrance Է՛նչս՛լլըք, s.
Արգելք, խոյ, շփոթութիւն; հոգ,
պարտք; անպատշաճ (նաւու) մեծ հակ:

Encyclical, a. Երջարեական:

Encyclopædia, -pedia Է՛-
նչս՛լլըքէ՛, s. Համայնագիտակ
բառարան, հանրագիտարան:

Encyclopedian, -pedic, -al
Է՛նչս՛լլըքէ՛, a. Հանրագիտական:
-pedist, a. Հանրագիտակ:

Encysted Է՛նչս՛լլըք, a. Այ-
տուցիկ, փափշտապատ:

End Է՛նչ, s. Ծայր, եզր, վերջ;
նպատակ, վախճան; մահ, կոր-
ծանում, անկում = տ. Վերջա-
նալ, լանալ, լմննալ; կորսուիլ,
սեռնիլ = va. Լմննցնել, կորել;
ծայր՝ զլուխ շինեն; մեռցնել;
լուցնել. The further—. Միւս ծայ-
րը. The large —. Հաստ կողմը. At
an end. Լմննցած, հատած. By the
end. Մինչև վերջը; պատահարաւ:
In the end. Վերջ ի վերջոյ, հոսկ
ուրեմն. An end. Շարունակ, ան-
զարգում. On end. Շփշտակ, ուղ-

ղորդ, Private end. Թաղուն նպա-
տակ. To the end of . . . նպատա-
կաւ. World without. — Յաւիտեանս
լաւիսենից; To no end. Աննպա-
տակ, պարապ սեղը. End-long.
Ուղղածից, հեռածից. End-piece.
Ծայրի կտորը. End-pipe. Ծորակ
Փխսիյի լիչկախի:

Endamage Է՛նչս՛լլըք, va. Վնա-
սել. **-ment**, s. Վնաս, կորուստ:

Endanger Է՛նչըք, va. Վտանգել:

Endear Է՛նչի՛մէ՛, va. Սիրցնել:
-ment, s. Սիրելութիւն, զգուանք,
նազանք:

Endeavor Է՛նչս՛լլըք, s. Հանք,
ծից, աշխատանք; = տ. Ձանալ,
նկրքիլ, փութալ. = va. Վաստիկի
ջանալ. Christian — Society. Քրիս-
տոնեայ աշխատանքը. **Endea-**
vorer Է՛նչս՛լլըքըք, s. Աշխատաւոր:

Endecagon Է՛նչս՛լլըքէ՛, s. Մե-
ասանանկիւն:

Endemic, -al; Endemial Է՛-
նչս՛լլըքէ՛, Է՛նչս՛լլըքէ՛ Է՛նչս՛լլըքէ՛ Է՛նչս՛լլըքէ՛, a. Տե-
ղական, տեղային, բնիկ (ախտ):

Ending Է՛նչի՛մէ՛, s. Վերջաւորու-
թիւն, վերջ; հետեւանք; = a. Վեր-
ջացող, լրացող. [սխալ բառ]

Endive Է՛նչի՛մէ՛, s. Եղերդ հիմ:

Endless Է՛նչի՛մէ՛, a. Անվերջ,
անեզր, անլուր; անբաւ, անսպառ.
— screw. Անվերջ պտուտակ փռ:

Endlong Է՛նչի՛մէ՛, ad. Ուղղածից:

Endocarp Է՛նչս՛լլըքէ՛, s. Ներք-
նամաշկ (պտղոց):

Endogen, -ous Է՛նչս՛լլըքէ՛, a.
Ներքնարոյս, ներքնածնունդ:

Endorse Է՛նչս՛լլըքէ՛(չ), va. Փո-
խանցել. **-ment**, s. Փոխանցում,
ծիրօ; հաստատութիւն. [բաշտփ:

Endoscope Է՛նչի՛մէ՛, s. Միջանց-

Endosmose Է՛նչս՛լլըքէ՛, s. Ներ-
հոսում, ներհոսութիւն բռ:

Endow Է՛նչս՛լլըքէ՛, va. Հատոյթ

սահմանել, օժտել; պարզելել, նուէր ընել, -ment, Ինքնագործ, s. Պարզել, նուէր, հասոյթ; ծիրք՝ քանքար, տարածք. [էր ընել

Endue Ինքնագործ, va. օժտել,

Endurable Ինքնագործ, a. Կրելի, տանելի, քաշուելիք:

Endurance Ինքնագործ, s. Համբերութիւն, տկալք; տևողութիւն.

Endure Ինքնագործ, va. Տեսել, տկալ; համբերել, կրել.

Endways, Endwise Ինքնագործ, ad. Ծայր դէպի յառաջ

Eneid, Eneid Ինքնագործ, s. Ենեյական (Վիրգիլիոսի). [հա.

Enema Ինքնագործ, s. Գրեխ, հոգ.

Enemy Ինքնագործ, s. Թշուա՛մի; ռոսի, հակառակորդ. The Arch —. Սասանայ.

Energetic, -al; Energie Ինքնագործ, Ինքնագործ, a. Ազգու, զօրաւոր; սաստիկ, բուռն; զորժունեայ. -ly, ad. Հզօրապէս, ազգու կերպով.

Energy Ինքնագործ, s. Ազգուութիւն, կորով; ոյժ, զօրութիւն.

Enervate Ինքնագործ, va. (Ջիգորը) թուլցնել, ջրասել; ուժէ ձգել, սկարացնել; մեղկացնել. -tion Ինքնագործ, s. Թուլութիւն, մեղկութիւն, ջրասում, ջրասութիւն.

Enfeble Ինքնագործ, va. Ուժա՛ծափ ընել, սկարացնել.

Enfeoff Ինքնագործ, va. Երկիր՝ աւառ տալ. -ment, s. Աւառելք; աւառի տրաման, մաւրտակ (տղի) բառու սեճէփ.

Enfetter Ինքնագործ, va. Եղծալել.

Enfilade Ինքնագործ, va. Երկայնիկ զնդակածել. = s. Ազգոյ գիծ, սեցք.

Enforce Ինքնագործ, va. Բռնադատել, ստիպել, պնդել; ապացուցանել. -ment, s. Թշուա՛մ, բռնադատում, տաճ. գրուածք.

Enfranchise Ինքնագործ, va. Ազատագրել, ազատել; առանձնաշնորհել; -ment, s. Ազատագրութիւն, առանձնաշնորհում.

Engage Ինքնագործ, va. Երաշխաւոր տալ; զրաւ դնել, տալ; զբրաւել, համոզել, յորդորել; յարել՝ կապել; վարձել, պատրուարել; յարձակել, մրցիլ, = va. Միտել, մղուիլ; յարիլ; խոստանալ; պատերազմիլ. To — one's self. Անձը պատրուարել; նշանուիլ, խոստիլ.

Engaged Ինքնագործ, վարձեալ, զրաւի զրուած; նշանուած; հետարքիւր, աշխոյժ. — column. Մասամբ պատին միտած սիւն.

Engagement s. Գրաւ, երաշխաւորութիւն, խոստում, յանձնառութիւն; զորժ, զբաղում; նշանախոսութիւն; կախ, պատերազմ. June 16's —. Ճակատ ննայի.

Engender Ինքնագործ, a. Ծնանիլ, արտադրել, սերմանել.

Engine Ինքնագործ, s. Անիւ, մեքենայ; զորժիք, միջոց; մեքենայութիւն, վարպետութիւն; հրէջ ջրում. Locomotive —. Վայրաշարժ երկաթուղայ. Fire — շրէջ — driver, -man. Մեքենավար. -turn. Անուի վրայ շինուած.

Engineer Ինքնագործ, s. Երկրաչափ, շարժարագէտ, մեքենագործ. Civil —, military —.

Engineering Ինքնագործ, s. Մեքենայք, րեճանի; մեքենավարութիւն.

England Ինքնագործ, s. Անգլիա.

English Ինքնագործ, va. Անգլիերէն. անգլիացի; անգլիական. = va. Անգլիացնել; (անգլիերէնի) Թարգանքել. = va. Անգլիացի. -woman. Անգլուհի.

Engorge Ինքնագործ, va. Գլխիւրափռել. -ment, s. Գլխիւր. լափիկում; ծծել, ուժ. [ծնելի.

Engraff va. Ծայրը ասամնա-
Engraff Էնգրաֆ, va. Պատուա-
 քել, աւելցնել, յաւելլել [ներկիկ]
Engrain Էնգրեյն, va. (Մուկի)
Engrave Էնգրեյվ, va. Փորագ-
 րել, քանդակել; խորապէս սպա-
 ւորել, զրոշմնել. **-ment**, **Engra-**
ving, s. Փորագրութիւն, քանդակ-
Engraver, s. Փորագրիչ,
Engrass Էնգրաս (ք), va. Ամ-
 բողջովին գնել, գրաւել; գեղեցիկ
 եւ խոշոր գրել. **-ment**, **Engros-**
sing, s. Ամբողջական գնում. գրա-
 ւում; խոշոր գեղագիր. [հավիժել]
Engulf Էնգլֆ (ք), va. Կլլել. գա-
Enhance Էնհանս (ք), va. Աւել-
 ցնել, ամեցնել; գէշցնել. =տ.
 Անիլ, մեծնալ. **-ment**, s. Աճում,
 վասնարացում.
Enhabor Էնհարբ, va. Բը-
 նակիլ, պարիակել, պարունակել.
Enigma Էնիգմ, s. Աւեղծուած,
 հանելուկ. **Enigmatic**, **-al**, a.
 Աւեղծուածային, մեկն; խրեկն,
 անիմանալի. **-ly**, ad.
Enjoin Էնճայն, va. Պատուիրել,
 հրամայել; արգիլել. **-ment**, s. Պատ-
 ուէր, հրաման. արգելք.
Enjoy Էնճայն, va. Վայելել. ստա-
 նալ. To — one's self. Չուարճանալ-
 ցնձալ, երջանիկ ըլլալ. **-ment**, s.
 Վայելում, վայելք, զուարճութիւն,
 երջանկութիւն.
Enkindle Էնկայնդ, va. Վառել,
 բորբոքել, բռնկցնել.
Enlarge Էնլարճ (ք), va. Մեծ-
 ցրել, ընդարձակել, սարածել, ու-
 ղեցնել, արձակել (բանէն). =տ.
 Մեծնալ, աճիլ, ծաւալիլ, խօսքը
 երկարցնել, չափազանցել, փստե-
 ցնել. **-ment**, s. Ընդարձակութիւն,
 ընդարձակում; արձակում. աղա-
 տութիւն; երկայնաբանութիւն, չա-
 փազանցում. ; (մեքի) ընդլայնում;

(ursi) տրոսում.
Enlighten Էնլայտն, va. Լուսա-
 ւորել, լուսարանել. **-ment** s. Գի-
 տութիւն, լուսաւորութիւն.
Enlightener Էնլայտնէր, s. (Եր-
 րիզոր) լուսաւորիչ. [յօղել,
Enlink Էնլինկ (ք), va. Կապել.
Enlist Էնլիստ, va. Արձանագ-
 րել, զինուորագրել, գրել; յարիլ,
 փակչիլ. **-ment**, s. Արձանագրու-
 թիւն, զինուորագրութիւն.
Enliven Էնլայւն, va. Ոգևորել
 կազդուրել, զուարճացնել.
En masse Էնմաս, ad. Խմբո-
 վին, զլիսովին. [Բ.]
Enmity Էնմայթի, s. Թշնամու-
 թիւն, ատելութիւն, չարատրտութիւն.
Enneagon Էննէյգոն, s. Իննանկիւն.
Ennoble Էննոբլ, va. Ազնուա-
 ցրել, բարձրացնել, ազնուակա-
 նացնել. **-ment**, s. Ազնուացում.
Ennoi Էննոյ, s. Չանձոյթ [Բ.]
Enormity Էնորմայթի, s. Անվա-
 յել' ամօճալից գործ, ամբարշտու-
 թիւն; անկարգութիւն.
Enormous Էնորմոս, a. Ըարա-
 պայման, անսովոր, անճոռնի,
 վիճխարի; ամբարշտ. **-ly**, ad.
-ness, s. Անսովոր մեծութիւն,
 այլանդակութեւն, սասկութիւն.
Enough Էնոջ, ad. Ըստ բաւա-
 կանին = a. Բաւական, բաւ.
Enpassant Էնպասան, ad. Ան-
 ցողաբար, միտքս ինկաւ [Բ.]
Enquire See **Inquire**.
Enrage Էնրեյճ, va. Չայրացնել.
Enrank Էնրանկ, va. Գարգաղել;
Enrapt Էնրեպտ, a. Ցափռակ-
 ետլ, գրաւեալ, հմայեալ.
Enrapture, **Enravis** Է-
 ռեպտուր, Էնրեյւն (ք), va. Ցափռակե-
 րաւել; զմայլեցնել, լիացնել.
Enrich Էնրիչ (ք), va. Չարստ-
 ցնել, պարստացնել; կրեկել, պճնել;

-ment Ի-ր-ի-Վ-ր, s. Հարսու-
Սիւն, զարդարանք, ճոխացում:

Enrobe Ի-ր-ո-Վ, va. Հագուեցնել:

Enroll Ի-ր-ճ, va. Յիշատակել,
արձանագրել, գրել, զինուորագրել,
փաճճել: -ment, s. Արձանագրու-
թիւն, արձանագրելը; փաճճելը,
արձանագիր: sodar; զինուորա-
գրութիւն:

Enroot Ի-ր-ո-Վ, va. (որ) սնկել:

Ensample Ի-ր-ճ, a. Օրինակ:

Enscouse Ի-ր-ո-Վ (թ), va. Պա-
սպարել, պահել, պաշտպանել:

Ensemble Ի-ր-ո-Վ, ad. Միա-
հարկն, մէկանց: = a. Ամբողջ [F]:

Enshield Ի-ր-ի-Վ, va. Ծածկել,
պաշտպանել, պահպանել:

Enshrine Ի-ր-ճ, va. Փանծա
նակին մէջ պահել, պատուել:

Enshroud Ի-ր-ո-Վ, va. Պա-
սակրել, ծածկել: [սերակիր:

Ensisferous Ի-ր-ի-Վ, s. Սու-
նակ:

Ensisform Ի-ր-ճ, a. Սուսերածնու-
թիւն: -ment, s. Դրոշակ,
դրոշ: նշան; դրոշակիր: ship,

Ensigney Ի-ր-ճ-ի, Դրոշակութիւն:

Enslave Ի-ր-ի-Վ, va. Նուստել,
գերել, յանկուցանել: -ment, s.
Փերուծութիւն, ծառայութիւն:

Ensnare Ի-ր-ի-Վ, va. Հայածել,
հետեւիլ: = va. Ետեւէն գալ, յա-
ջորդել: [սեւեալ:

Ensnare Ի-ր-ի-Վ, a. Հետեւ:

Ensure Ի-ր-ո-Վ, va. Ապահովել:

Entail Ի-ր-ի-Վ, va. Տալ, կտակաւ
ժողով, յիշատակել: -ment Ի-
ր-ի-Վ, s. Պայմանաւ կտակում:

Entangle Ի-ր-ի-Վ, va. Թնձու-
կել, խառնակել: կնձուս գործե-
րու մէջ ձգել, կնձուսել: -ment
Ի-ր-ի-Վ, s. Գնձիւ, շփոթ:

Enter Ի-ր-ճ, va. Մտնել, մտնել
Քաղաքներ: մտնարկել, սկսել,
ընդունիլ: արձանագրել, մտնել:

անդորրագիրը մարտասան յանձ-
նել: = va. Երթալ գալ, սկսիլ;
մտնիլ, մէջ մտնել; խորը մտնել,
Քաղաքներ: To — into details,
Մանրամասնութեանց մտնել: To
— upon. Սկսիլ: To — one into. Մէ-
կուն զարդնիք մը յայտնել:

Entering Ի-ր-ճ, s. Մտնար,
ընդունելութիւն:

Enteritis Ի-ր-ի-Վ, s. Կողա-
ցաւ, հարիւր սաքիթանք բռն:

Enterotomy, s. Ալէհարուծ:

Enterprise Ի-ր-ճ, s. Զեռնարկութիւն; ձեռնարկ; ար-
կած, յանդիմութիւն:

Entertain Ի-ր-ճ, va. Զիւր-
ընկալել, հիւրասիրել; հաց-
կերոյժ սեղան տալ; ընդունիլ,
սածել, բռնել; յղանալ, յիշել,
հնարել; զուարճացնել: = va. Հիւր
ընդունիլ: To be — ed. Հիւրա-
սիրուիլ, ընդունուիլ; զուարճանալ:

Entertainer Ի-ր-ճ, s. Հիւր-
ընկալ, հիւրասիր: կողմ-
սէր; հնարող, զուարճանող:

Entertaining Ի-ր-ճ, s. Զուարճացուցիչ,
յանկուցիչ:

Entertainment Ի-ր-ճ, s. Ինձոյր,
կոչուք; զուար-
ծութիւն, զրօսանք; ներկայացում,
Քաղաքներ; հիւրընկալութիւն,
ընդունելութիւն, գործ՝ Մոշակ տալը:

Entrall Ի-ր-ճ, va. Գերել:

Enthroned Ի-ր-ճ, va. Աժող-
բարձրացնել, նստեցնել; զարդար-
անցնել: -ment, s. Պահպանութիւն:

Enthusiasm Ի-ր-ճ, s. Սաստիկ եռանդ,
իրացում, խանդ,
աւրն, իրձուանք; յափշտակու-
թիւն, սաստաճագնացութիւն:

Enthusiastic, -al, a. Եռան-
դուն, յափշտակալ, ափուսալից:

Enthymeme Ի-ր-ճ, s. Եռ-
պատած, նար, նաճար Գրք:

Entice էտիչ' (բ), *va.* Հրապուրել, որսալ, պատել, խաբել, **-ment**, *s.* Հրապուր, խաբողականութիւն.

Enticer տիչ' ըբ, *s.* Հրապուրիչ:

Entire էտիւր' ըբ, *a.* Բոլոր, ամբողջ, անձեռի; անկեղծ, պարզ, անխառն; անճիւղ (ըռյս), *-horse*, *s.* Յովասակ այղըր: **-ness**, **Entirety** էտիւր' ըբ է, *s.* Ամբողջութիւն, լրութիւն; պարզութիւն. [ըովին, լիովին]

Entirely էտիւր' ըբ է, *ad.* Ամբողջ.

Entitatively էտիտիտիւր' ըբ է, *ad.* Առանձին նկատեալ.

Entitle էտիտիւր' ըլ, *va.* Անուանել, յորչորցնել, մականուանել, կոչել, իշխանութիւն իրաւունք տալ

Entity էտիտիւր' ըբ է, *s.* Էութիւն, էականութիւն Ան.

Entomb էտոմ' ըբ, *va.* Թաղել, ծածկել, **-ment**, *s.* Թաղում:

Entomology էտոմոլոլ' ըբ է, *s.* Միջասարանութիւն, **-logist**, *s.* Միջասարան. [տախեցի:

Entomostadan, *s.* Միջա.

Entozoon էտոզոօն' ըբ, *s.* (ըլ. **-zoa** զօն,) *s.* Ներքնամիջաս:

Entrails էտրէյլ' ըբ, ըլ. Ընդերք, փորոտիք; (երկրիս) խորերը.

Entrance էտրէնս' ըբ, *s.* Մուտք, դուռ; սկիզբ, սկզբնաւորութիւն; մտնելու իրաւունք; մտնելու հրաման, մուտք, մասս. *-fee*, *-money*. Մուտք, մտնելը. **-hall**. Նախասենեակ, նախարան. **== էտրէնս' (բ)**, *va.* Գէշ վարուիլ, նախասել; հեռացնել, գրաւել; Թմբեցնել, ափշեցնել.

Entrancement էտրէնս' ըբ է, *s.* Յափշտակութիւն, Թմբիւր.

Entrap, *va.* Որսալ, Թակարդել.

Entreat էտրէյտ' ըբ, *va.* Աղերսել, պաղատել; համոզել, կակղանել, **-ment**, **Entreaty** էտրէյտ' ըբ է, *s.* Աղերս, լսնզիրք.

Entrée էտրէյ' ըբ, *s.* Առաջին կերակուրք, նախապաս.

Entremets էտրէյ' ըբ, *s.* Երկրորդական կերակուր, խահամէջ.

Entrenous էտրէյ' ըբ, *aa.* Իսուրը մեր մէջ. [մտերանոց.

Entrepôt էտրէյ' ըբ, *s.* Պահեստի.

Entresol էտրէյ' ըբ, *s.* Միջնայարկ.

Entry էտրէյ' ըբ, *s.* Մուտք, սկիզբ; արձանագրութիւն; փողոց, անցք; նախասենեակ, դահլիճ; ծանուցում, յայտարարութիւն (մաքսի մէջ); հողի տիրացում էր. **Entry-door**. Տան դուռ, փողոցի դուռ. **Single** —. Պարզ տուար: **Double** —. Կրկնատուար.

Entwine, Entwist էտուին' ըբ է, *va.* Փաթնել, հիւսել.

Enucleate էնուկլէյտ' ըբ, *va.* Պարզել, լուծել, յայնել.

Enumerate էնումէրէյտ' ըբ, *va.* Համրել, հաշուել, **-tion** էնումէրէյտ' ըբ, *s.* Հաշուելը, Թուում, Թուարկութիւն.

Enunciate էնուկլէյտ' ըբ, *va.* Հրատարակել, յայտնել, արտայայտել; անուանել. **publi** = տ. (Թառ, գիր) հնչել; **Enunciation** էնուկլէյտ' ըբ, *s.* Յայտարարութիւն, յայտնում; ըսուածք, բացատրուածք; խօսք, յառաջադրութիւն, **-tive**, **-tory**, *a.* Յայտնիչ (խօսք).

Enveigle էնվէյլ, *See* **Inveigle**.

Envelop էնվելոփ' ըբ, *va.* Ծրարել, փաթնել, պատահել; ներկապել, մէջ առնուլ, պաշարել, շուրջ պատել; քողարկել, ծածկել.

Envelop, Envelope էնվելոփ' ըբ է, *s.* Պահարան, ծածկոյթ, պատահան (նամակի) զարթ. **-ment**, *s.* Փաթնելը, պատահել, պատասում.

Euvenom էւււնոմ' ըբ, *va.* Վէրքին մէջ) Թոյն դնել, Թունաւորել, դառնացնել, զայրացնել. [ծեփի.

Enviable էնվէյլ' ըբ, *a.* Նախան.

Envier է՛վէր, *ս. նախանձոս. Envious* է՛վէւր, *ա. նախանձոս, յաչաղկոս. -ly, ad. Ոխով:*

Environ է՛ււր՛բ, *va. Շրջապատել, պարփակել; չորս կողմն առնուլ, պաշտօնել. -ment, Տաշարում; պատելը.*

Environs է՛ււր՛ւն, է՛վէր՛ւն *լ. Արուարձանք, շրջակայք:*

Envoy է՛ււյ, *ճ. Հրեշտակ, պատգամուհոր, պատուիրակ. [F.]*

Envy է՛վի, *ճ. նախանձ, մախանք; նախանձեալը, =va. նախանձիլ, մախալ; փափաքիլ. ցանկալ. րդձալ. [յին (շրջան)երև.*

Eocene է՛օօն, *ա. Արշալուսա.*

Eolian, **Eolic** է՛օլիան, է՛օլի *ա. եւոլիան. [նական քիւում էէլ.*

Eon, **Eon** է՛օն, *ա. Յաւիտե.*

Epaet է՛բէր, *ճ. Վերադիր (լուսնական տարւոյ):*

Eparch է՛բար, *ա. նահանգապետ. Eparchy* է՛բարտի, *ճ. նահանգ, Կետ:*

Epaulement է՛բօւլմէն, *ճ. Հոդապատնէշ, հողապատուար տէր.*

Epaulet, **Epaulette** է՛բօւլէտ, *ճ. Ուսանոց (կանանոց):*

Ependyma *ճ. Վերամիզն բն.*

Epenthesis *ճ. Վերադրում. +*

Epergu է՛բերգ, է՛բերգ, *ճ. Պընակեզարդ; շքանօթ (մեծ սեղանի):*

Epha, **Ephah** է՛փէ, *ճ. Արդու (19 հոխա) Սէ.*

Ephemer է՛փէմէր, *ճ. Միօրեայ (ճանճ, ծաղիկ): առօրեայ ջերմ.*

Ephemeral, **-meric**, **-merous** է՛փէմէրէլ, է՛փէմէրէ, *ա. Արօրեայ (ջերմ), կարճատեւ.*

Ephemeris է՛փէմէրէս, *ճ. (լ. Ephemerides) Տարագումնիւն տար; աստեղացոյց, եփեմնրէլ.*

Ephemerist է՛փէմէրէստ, *ճ. Աստեղանմայ, քաղդեայ, օրագրիչ:*

Ephesian է՛փէսիան, *ճ. Եփեսացի, ցոփ, շոտայ:*

Ephod է՛փօդ, *ճ. Եփուս, վաղաք.*

Epic է՛փիկ, *ճ. Դիւցազներգութիւն. =a. Դիւցազնական, դիւցազներգական. [սար (քաւուր) +*

Epicene է՛փիկէն, *ա. Մակաւա.*

Epicure, **Epicurean** է՛փիկուրէ, *ա. Եպիկուրեան; հեշտատէր, մարմնատէր.*

Epicurema *ճ. Փաստող րէ. Epicyle է՛փիկուլ, *ճ. Մակաբոլորակ. -cycloid, Մակաշրջան.**

Epidemic, **-al** է՛փիդէմիկէլ, *ա. Համաճարակ (ախտ) պոչաշրջ.*

Epidermis է՛փիդէրմիս, *ճ. Վերնամշկ բն; վերնամործ է. [հտ.*

Epidote է՛փիդօտ, *ճ. Թխարար*

Epigastric է՛փիգաստրիկ, *ա. Մակորովայնի.*

Epigenesis *ճ. Վերածնունդ.*

Epiglottis է՛փիկոտիտիս, *ճ. Մակայեղու, կատիկ, խաղողիկ Կր.*

Epigram է՛փիգրամ, *ճ. Կծու խոսքով մը վերջացող տանաւոր, վերտառումիւն. -matic, -al* *ա. Վերտառական (քերթուած):*

Epigraph է՛փիգրափ, *ճ. (Շէնքի) վերնագիր; նշանաբան, վերնաբան (գրքի զլուխի):*

Epigynous *ա. Վերադրող:*

Epilepsy է՛փիլէպսի, *ճ. Լուսնոտութիւն, վերնոտութիւն տար.*

Epileptic, *ճ. Լուսնոտ.*

Epilogue է՛փիլօղ, *ճ. Վերջաբան, եզրակացումիւն.*

Epilobium, *ճ. Ծաղկոգրի.*

Epimachinae, *ճ. Մարդիկ Եմ.*

Epimeral *ճ. Վերարարծր.*

Epitalous *ա. Վերաձերծ:*

Epiphany, է՛փիփանի, *ճ. Յայտնում. Աստուծայայտում. (տօն):*

Epiphonema *ճ. Մակազանչումիւն. [քուսակ (քոյս):*

Epiphycy էփիֆ'յոյ, *s.* Վերա-
Episcopacy էփե'պիսկոփ'յա, *s.*
Եպիսկոպոսականութիւն:

Episcopal, -ian էփե'պիսկոփ'յա,
էփե'պիսկոփ'յան, *a.* Եպիսկոպոսական:

Episcopate էփե'պիսկոփ'յոյ, *s.* Ե-
պիսկոպոսութիւն, եպիսկոպոսը:

Episode էփե'պոզ, *s.* Միջանկ-
եայ դէպք, յարազէպ, դրուագ:

Episodic, -al *a.* Երկրորդա-
կան, յարազէպի: **Epispasdis**, *a.*
Մորթիկերծ (դեղ): [մակ]

Epistle էփիստ'լ, *s.* Թուղթ, նա-

Epistolary էփե'պիստ'լի, *a.* նա-
մակագրական, նամակի: [էր]

Epistrophe էփիստրոփ, *s.* Նոյնայանգ
Epistyle *s.* Քովղար 4. [գիր]

Epitaph էփիտաֆ, *s.* Տապանա-

Epithalamy, -mium էփիտալա-
մի'յոյ, էփիտալա'մի'յոյ, *s.* Առագաստի երգ,
հարսներգ: [ածական]

Epithet էփիտիտ, *s.* Մակդիր,

Epitome էփիտոմ, *s.* Գրքի հա-
մառօտութիւն, քաղուածք:

Epizoon էփիզոոն, *s.* (pl. -zoa)
Մակկենդան, վերնակեաց (ճճի):

Epizooty էփիզոոտի, *s.* Համա-
ձարակ անասնոց, պանձարախոս:

Epoch, Epocha էփոքի, էփոքի'
էփոքի', *s.* Թուական, դարազրուի:
Epoee էփոքի, *s.* Վերերգութիւն,
վերջամաս, վերջերգ:

Epoee էփոքի, **Epos** էփոքի'
s. Դիցազներգութիւն:

Epsom-salts էփսոմ'սոլթ, *s.*
Դառնաղ ինկիլիզ քուղու:

Eputation, *s.* Խնճոյք:

Equable էքուաբլ, *a.* Հաւա-
սար, միօրինակ: նոյն, անփոփոխ-
-ness, -bility *s.* Միօրինակու-
թիւն: **-ly** *adv.* Միօրինակ կերպով:

Equal էքուալ, *a.* Հաւասար,
միօրինակ, նոյն, անփոփոխ: ար-
դար, անաչառ: = *s.* Հաւասարա-

կից, նման, = *va.* Հաւասարցնել,
նմանցնել:

Equality էքուալիտի, *s.* Հա-
ւասարութիւն, միակերպութիւն,
միահարթութիւն:

Equalization էքուալիզա'չոն, *s.*
Հաւասարագործութիւն:

Equalize էքուալիզ, *va.* Հա-
ւասար դնել, հաւասարցնել:

Equally էքուալիտի, *adv.* Հաւա-
սարարար, արդարութեամբ:

Equalness, Հաւասարութիւն:

Equangular էքուանկուլիտի, *a.*
Հաւասարանկիւն:

Equanimity էքուանիմիտի, *s.*
(Մտքի) հանդարտութիւն, (մտքի)
անդորրութիւն: [Անդորր]

Equanimous էքուանիմիտոս, *a.*

Equation էքուաչոն, *s.* Հաւա-
սարութիւն էչոն; զուգակորութիւն
= Simple, Quadretic, Cubic—. 1ՔՆ,
2ՔՆ, 3ՔՆ առիճ. հաւասարութիւն
— of payment. Միջին ժամանակ
վճարման. — of time. Հաւ. ժամա-
նակի =. [սարակած]

Equator էքուատոր, *s.* Հա-

Equatorial էքուատորիալ, *a.*
Հասարակածային: = *s.* Երջողէտ,
երկշրջանակ (գործի) =.

Equerry էքուերի, *s.* Մեծ ա-
խոռ: ախոռապետ (արքայի):

Equestrian էքուեստրիան, *s.*
Զիւռուր (արձան): հեծեալ, սապետ:

Equi-,

-angular էքուանկուլիտի, *a.* Զուգանկիւն

-distance *s.* Զուգանջրպետ: =

-distant էքուանկուլիտի, *a.* Զուգանջրա-

-lateral էքուանկուլիտի, *a.* Հաւա-
սարակողմ, զուգակողմ: **-librate**

էքուալիզաչոն, *s.* Հաւասարակշռել,
զուգակշռել: **-libration, -lib-**

-rity, -librium էքուալիզաչոն,
էքուալիզաչոն, էքուալիզաչոն, *s.* Հաւասարա-

կշռութիւն: **-librist** էքուալիզաչոն

ս. կշռախաղաց, -noctial էտտէ-
կտէլ, Ե. Զուգորեայ, հասարակ-
օրեայ, Ե. Տիր զիշերահաւասարի
-nox էտտէ-նտտ, Ե. Փիշերահա-
ւասար, զուգորուծիւն.

-poise էտտէ-քշշ, Ե. Զուգակըշ-
նուծիւն, հաւասարակշռուծիւն.

-pollence, -cy էտտէ-լլլ, Ե. Զամագոր-
ուծիւն. [համագոր.

-pollent էտտէ-լլլ, Ե. Զաւասար,
-ponderance, էտտէ-նտտ, Ե. Զամագոր-
ուծիւն.

-cy էտտէ-քշշ, Ե. Զաւասար կշիռ
ուենալը, զուգածանրուծիւն.

-ponderate րա. Զուգակշռել.
-valence էտտէ-լլլ, -cy էտտէ-
լլլ, Ե. Զամագորուծիւն.

-valent Ե. Զամագոր, համարժէք,
-vocal էտտէ-կէլ, Ե. Երկղիմի,
երկղիս; կեղակարծ,

-vocate րա. երկղիմի խօսիլ, սրա-
բանել, երկղիմաբանել.

-vocation Ե. երկղիմուծիւն.
-voke էտտէ-լլլ, Ե. երկղիմի միջ-
խօսք, համարանուծ, բառախաղ.

Equinal, Equine էտտէ-նտտ
էտտէ-նտտ, Ե. Զիռու.

Equip էտտէ-քշշ, րա. Սպառա-
զիւնել; հագցնել, զարդարել.

Equipage էտտէ-քշշ, Ե. Զան-
գերձանք, պիտոյք (կառքի, միռ);
ծառայից խումբ, սպառազիւնու-
ծիւն; շքասպաս.

Equipment էտտէ-քշշ, Ե. Սպա-
ռազիւնուծ, անգերձանք, պիտոյք.

Equitable էտտէ-լլլ, Ե. Ար-
դարաբար, անաւար, սղիղ; -ness,
Ե. Արդարութեանծիւն, սղիղութիւն.
-ly, Ե. Արդարութեանծեմք.

Equitation էտտէ-լլլ, Ե. Զե-
ծելութիւն. **Equitant**, Ե. Զբառ
հիծամ: Ինծիլամու (սեռել).

Equity էտտէ-լլլ, Ե. Արդար-
ութեանծ, անգերձանք, անգերձանք;
անգերձանք (սեռել).

Era էլլլ, Ե. (քլ. էլլլ) Բը-
ւական: դար, դարագլուխ. The Chris-
tian era. Շնորհաց Ունական.
Eradiate էտտէ-նտտ. Զարագայնել.
Eradicable էտտէ-նտտ Ե. Բա-
կելի, ջնջելի.
Eradicate էտտէ-նտտ. րա. Ար-
մատել խելի, ջնջել.
Eradication Ե. Արմատաքի խը-
լում, քանցում. -tive էտտէ-լլլ, Ե.
Կորցիլ, արմատաքիլ.
Erase էտտէ-քշշ, րա. Քերձել:
ջնջել, աւելի, զծել. -ment, Ե.
Erasion էտտէ-քշշ, էտտէ-լլլ, Ե.
Քերձելը, ջնջելը, եղծում.
Erasure էտտէ-քշշ, Ե. Եղծում,
քերձուք, կերձուք.
Ere էլլլ, էլլլ. քր. Նախ քան,
յառաջ քան; . . . է առաջ. Ere-
now. Մինչեւ ցարդ, ասկէց առաջ.
Ere then. Անկէ առաջ. Ere long, Ի
մօտ, մօտեւ. Erewhile. Քիչ առաջ.
Erect էտտէ-քշշ, Ե. Ուղիղ, կան-
գուն, շիտակ; հաստատուն, պիծղ;
= րա. Կանգնել, շինել, բարձրա-
ցնել; զուարթացնել, քաջալերել.
Erectible, Erectile էտտէ-լլլ
էտտէ-լլլ, Ե. Կանգնելի.
Erection էտտէ-լլլ, Ե. Կանգնում,
ամբարձում: Իստատուծիւն, շէնք;
դուծիւն. -tive էտտէ-լլլ, Ե. Կանգ-
նիլ, կանգնական.
Erectness, Ե. Ուղղութիւն.
Eremitic էտտէ-քշշ, Ե. Զգնաւոր.
Ergo էլլլ, Ե. Եւ. Զեմեաբար.
Ergot էտտէ-քշշ, Ե. Տիտ մահճուց;
կարմրեւոյց (ձիւն); քահարուծ-
(շօտել): քահարուծեմք.
Eria էլլլ, Ե. Բալանս.
Ermine էլլլ, Ե. Սպիտակ-
բն. կծրուծ գագուծ; կնգնի
անշուք: գաւառ. [ուսել].
Erode էտտէ-լլլ, րա. Կրծել, մաշել.
Erosion էտտէ-լլլ, Ե. Կրծում,
մաշում: կրծում, մաշում.

Erotic, -al էրօտիկ'ա. Տարփական, || ս.Միտերգու. [Պիւն.]

Eripetology, s. Մոլորարանու.

Err էր(տ), տ.Մոլորիլ, Թափառիլ, վրիպիլ; մեղանչել, խնայ.

Errand էրանդ, s. Ցանձնարարու.

Errant էրանտ, a. Թափառաշրջիկ, վարանդի, վայրի. Knight — Թափառական սապեհ.

Errata երեյտ, pl. (sing. Erratum) (Գրքի) վրիպակք. [Պիւն.]

Errantry s. Ասանդականու.

Erratic, -al էրեյտիկ'ա. Թափառական, ասանդական, անկանոն; յողողող, մոլոր. — blocks. Յաճառ Ժայռեր երբ.

Errhine էրին, a. Փննգացրնող, քնի. = s. Գեախոս.

Erring էրին, a. Մոլորեալ, սխալական, մեղաւոր.

Erroneous էրրօնիկ'ա. Մոլոր, սխալ, վրիպական. -ly, ad. վրիպակաւ, սխալմամբ. -ness, s. Մոլորութիւն, Թիւրութիւն.

Error էրր, s. Սխալ, վրիպակ; անճշդութիւն, մոլորութիւն; մեղք, յանցանք. Errors excepted. Բաց ի սխալմունքէ կամ մոռացմունքէ.

Erse էր, s. Սկոտիոյ լեռնագաւառին հին լեզուն, Կաելիք.

Erst էրտ, ad. Ի սկզբան, գաւաչիւն. Erstwhile. Առեւտք.

Erubescence, -cy էրիւբեսցենս, s. Շառագոնութիւն, կարմրութիւն. -bescent a. Շառագոյն, կարմիր.

Eruel, Eructate էրուէտ, տ. երծակալ. **Eructation** էրուէտիւն, s. Զգայում, ձգեհ կեյիւմ.

Erudite էրուէտ, a. Հմուտ, գիտուն. -ly, ad. Հմուտէն.

Erudition էրուէտիւն, s. Հմուտութիւն, տեղեկութիւն, գիտութիւն.

Eruiginous էրուէգին, a. Ժանգանան, ժանգաւային.

Eruption էրէպիւն, s. Ժայթառում, հրաշնչութիւն: մորթի զուրս օայլը, էլուկ. -tive, a. Հրաբխային, եռացական (ջերմ).

Eryngo էրինգ, s. Երնջակ բույս. **Erysepelas** էրիսէպէլ, s. Օձացաւ, ապակ եղլաճէրգ.

Escalade էսկալադ, s. Սանդուխներով յարձակում օգ.

Escalop See Scallop **Escapade** էսէպէդ, s. Զիուխեռութիւն, յես սոսում; անխոհեմ խօսք, փսղոր.

Escape էսէյք(տ), տ. Փախուստ ալ, փախչիլ; խոյս ալ, խուսափել; ճողալիլ, ազատիլ, պրծիլ, =s. Ճողալում, պրծում, փրկութիւն; փախուստ, խուսափում. A fire—. Հրդեհի սանդուխ.

Escape'ment, կասեցում (մեքենայի); խուսակ, կանոնիչ (ծայցի)

Escarp էստարք(տ), s. Զաւրիվեր, շեղ, ցից, սեպ օգ. =va. Շեղ շինելու օգ. -ment Ռոկ, փուլ օգ.

Eschalot էշկալոտ, s. Ասկալոնիկ (սխտր).

Eschar էստար, s. (Մորթի վըրայ) սեւ կեղ. բողբոսութիւն.

Eschatology էստատոլոգի, s. Վախճանարանութիւն Առ.

Escheat էսչէտ, s. (Առ ի չգոյէ ժառանգորդաց) գրաւումն ընչից, տիրացում. -able, s. Գրաւելի, մ'նալի. [խորշիլ]

Eschew էսչէւ, va. Խուսափիլ, **Escort** էստարտ, s. Ուղեկից զօրք, պահապան; ուղեկցութիւն, պաշտպանութիւն. =va. Ուղեկցիլ, պաշտպանել. [սեղեւ.

Escritoir էստրիտար, s. Գրասեղան.

Escrow էսքրօ, s. Առժամայ հրամանագիր, ապահովագիր.

Esculapian էսկալապիան, a. Ասկլեպեան, բժշկական, բուժիչ.

Esculent Է-ս-կ-ւ-լ-է-տ, *a.* Ուսելի, ուսուելիք: = *s.* Ուսելիք:

Esutcheon Է-ս-տ-չ-է-ո, *s.* Վահան (զինանշանի): (նառևն անունը գրուած) Եսայական, [չափող:

Esophagus Է-ս-ֆ-է-լ-ո, *s.* Խո-

Esoteric Է-ս-տ-ր-է-տ, *a.* ներքին, պահձու (վրդպսութ) ԷԷ:

Espallier Է-ս-փ-է-լ-է-ր, *s.* Ուժանց ծառոց շարք, կողմանոց:

Esparsette *s.* Երեքնուկ բ-

Esparto, *s.* Կեմ հասաք օքու:

Especial Է-ս-փ-է-լ-է-լ, *a.* Մասնաւոր, առանձին, զիտւոր: -ly, *ad.* Մասնաւորապէս, մանաւանդ:

Espial Է-ս-փ-է-լ, *s.* Լրեստելը, խոյզ: [Լրեստութիւն:

Espionage Է-ս-փ-է-ժ-է-ճ, -ժ-է-ժ, *s.*

Espanade Է-ս-փ-է-ճ-է-ճ, *s.* Հարածալայր, դաշտալայր, դափ դի:

Espousal Է-ս-փ-է-լ-է-լ, *s.* Ամուսնութիւն: *pl.* Հարսնիք:

Espouse Է-ս-փ-է-լ-է-լ (տ), *va.* Կին հարս առնուլ, ամուսնանալ, կարգուիլ: ամուսնացնել: ընդունել, յարիլ:

Espirit Է-ս-փ-ր-է-տ, *s.* Ոգի, հոգի:

Espy Է-ս-փ-ճ, *va.* Նշմարել, տեսնել: Լրեստել, դիտել:

Esq; Esquire Է-ս-ք-ւ-ր-է-ճ, *s.* Զինակիր, շքադիր 4-րդ իսկ այժմ առհասարակ պատգոնէից եւ աշխարհակամաց տրուած միջակ պատուաւորութ. պարոն, աղաս: = *va.* Ընկերանալ, ընկերակցիլ:

Esquimeau -dog Է-ս-ք-ւ-ի-մ-է-ո, *s.* Բալխիրածիք շուն:

Esquisse Է-ս-ք-ւ-ի-ժ, *s.* Ուրուագիծ:

Essay Է-ս-է-ճ, *s.* (Իրական) փորձ, նախափորձ, նաշակ, նառ: փորձաւորութիւն. փորձ: ջանք, փոյժ: = *va.* Փորձել, ջանալ, քննել:

Essays Է-ս-է-ճ, *s.* Ճառագիր:

Essence Է-ս-է-ն, Է-է-ն (տ), *s.* Էութիւն, գոյութիւն: իսկութիւն:

բնութիւն: վարդի իւղ, բոյբք: ոգի մզածոյ: = *va.* Հասուէտել, քննելիլ:

Essential Է-ս-է-ն-է-լ, *a.* Էական, հարկաւոր, կարեւոր, զիտւոր: ծաղիկներէ հանուած, մզածոյ: -oil. Ճնդելի իւղ: -ly, *ad.* Իրապէս, էապէս: -ness, **Essentiality**, Է-է-ն-է-լ-է-տ-է-տ, *s.* Էութիւն:

Establish Է-ս-տ-է-լ-է-լ (տ), *va.* Հաստատել, հիմնել, զնել, զետելիլ: զործի ալ, տեղաւորել: որոշել, տանձանել: հնարել:

Established Է-ս-տ-է-լ-է-լ-է-լ, *a.* - Church. Պետական՝ Անգլիքան եկեղեցի: -in life Հաստատու զործի տէր, ամուսնացած:

Establishment Է-ս-տ-է-լ-է-լ-է-լ, *s.* Հաստատութիւն, հիմնութ: հաստատու, հիմնարկութիւն: զետելիլ, տեղաւորութ: հնարք: կալուած, հաս, եկամուտ: զործատելի:

Estafet, -fette *s.* Բղձաբեր, սուրհանդակ, փութանակ:

Estate Է-ս-տ-է-ճ, *s.* Ինձակ, հանգամանք: կարգ, ստիճան, դիրք: (անշարժ) կայուած, ստացուածք, ըզգակ: իշխանութիւն, պետութիւն: The—of the realm. Համագումար ժողով: Real—s. Անշարժ կայուածք:

Esteem Է-ս-տ-է-ճ, *va.* Յարգել, մեծարել, պատուել: յարմարիլ, զընահատել, արժէքնել: = *s.* Յարգ, վարկ, համարում, պատիւ: կարծիք: մեծաւոր հաշիւ: Self—Անձնական պատիւ շքք:

Esteemer Է-ս-տ-է-ճ-է-լ, *s.* Ինահատող, զին կարող, արժէքնող:

Esteemable Estimable, Յարգելի, պատուարժան: զնահատելի:

Esthetic Է-ս-տ-է-տ-է-լ, *a.* Ինդագիտական, նաշակագիտական: = *pl.* Ինդագիտութիւն:

Estimate Է-ս-տ-է-ճ-է-լ, *va.* Գին արժէք կտել, զնահատել, արժե-

ցնել; յարգել, համարում ունենալ
-tion է-ր-է-յ-ւ-ն, օ. Գնհատութիւն;
 յարգ, պատիւ. **-tor**-է-յ-ւ-ր, օ. Գին
 կտրող, գնահատող մուխամեհին.
Estival է-ր-է-ւ-լ, օ. Ամառ-
 նային, ամառուան:

Estivate է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Ամառը
 տեղ մը անցնել, զիւր երեւալ:

Estop է-ր-է-ր(տ), օ. (Կանգա-
 տը) կասեցնել լուեցնել:

Estrade է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Տախտա-
 կամածի բարձրացած մաս, սա-
 րաւանդակ քեֆե, ֆրեկվեք. [F.]

Estrange է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Օտա-
 րացնել, պաղեցնել, ուծացնել;
 զարմնել, շրջել, **-ment**, օ. Օտա-
 րացում, սւծացում, հեռացում:

Estrapade է-ր-է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. (Ձի-
 ու) սանձակոծումիւն շահչանձագ:

Estray է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Մոլորած ա-
 նասուն. **Estreat** է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ.
 Վաւերացեալ օրինակ, պատճէն:

Estuary է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Գետա-
 երան, ծովախորշ:

Etagère է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Յարկա-
 տան, զարակ տափչը տոչապ:

Etat-major է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Տ.
 Սպախոյս, [օ. եւ այլն, եւն.]

Et cetera; **Etc.**; **&c** է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր,
Etech է-ւ-յ-ւ-ր, օ. ժանտաշրոզ(ֆե-
 զապ) քանդակել, նկարել. **Etech-**
ing է-ւ-յ-ւ-ր, օ. ժանտափորագրութիւն:

Eternal է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Յաւիտե-
 նական, անվախճան, անանց; ան-
 փոփոխ. = օ. Աստուած Յաւիտե-
 նական, Ենդլա:

Eternally ad. Մշտնջենապէս,
 ի յաւիտենից, յաւիտեան, միշտ:

Eternity է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Յաւի-
 տենականութիւն, յաւերժութիւն:

Eternize է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Յաւերժա-
 ցնել, ամսմահացնել: Մշտնջենաւորել:

Etesian է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Տարեւոր;
 տարեկան, կանտնաւոր (հովեր):

Ether է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Եթեր, արփի,
 այեր, մթնոլորտ; (ծծմբային) Ե-
 թեր յօգնան տուտու:

Ethereal է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Եթե-
 րային; երկնային:

Etherealize, Etherize է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր,
 է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Եթերաւ, օ. Եթերով
 Եթերացնել, Եթերացնել. [զիտական:

Ethic, -al է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Բարոյա-

Ethicist է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Բարոյագիտ:

Ethiop, -ian է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր,
 է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Եթիոպիական, սեւամոր:

Ethiopian, -pic է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ.
 Եթիոպիական, Եթիոպացի,
 հապէշ; Եթիոպիական:

Ethmoid, -al է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Մա-
 կանման, սպիկածն (զանկոսկր):

Ethnic, -al է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Զննանո-
 սական, Ազգաց: ազգանունական:

Ethnography է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Ազգագրու-
 թիւն. **-phic** օ. Յեղա-
 քանական. [զախօսութիւն:

Ethnology է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Ազ-

Ethology օ. Բարախօսութիւն:

Etiolate է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Գունա-
 թափ ընել, ճերմկցնել՝ ճուղել, ոս-
 ննել. = տ. ձերմկիլ, ճուղիլ, ոսնիլ:
-tion է-ւ-յ-ւ-ր, օ. (Օղ ու լոյս չեսու-
 ննել) ճուղածութիւն, գունաթա-
 փութիւն, ոսնում:

Etiology է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Պատճա-
 ռախօսութիւն, -բանութիւն:

Etiquette է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Սովոր-
 ութութիւն, կարգ, կարգուծել, կար-
 գուտարք քերթիքաք, մերտախ:

Etol է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Կարկոստը-
 ման, պայուսակ (կանանց):

Etymological է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Առ-
 օ. Առուգարանական. **-ly** ad. **-gist**
 օ. Առուգարան, բառագիտ:

Etymologize է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Առ-
 օ. Առուգարանել. [զարանութիւն:

Etymology է-ր-է-ւ-յ-ւ-ր, օ. Առու-

Etymon, օ. (Բառի) արմատ +:

Eucharist Է-ս-տ-ի-տ-ի-ք, *s.* Գո-
հուծիւն; *U.* Հաղորդուծիւն.

Eucharistic, -*al* Է-ս-տ-ի-տ-ի-ք-
ի-տիւ, *a.* *U.* Հաղորդուծեան.

Euchology Է-ս-տ-ի-ց-ի, *s.* Ծի-
սարան, մաշոց; ժամագիրք:

Euchre Է-ս-տ-ի-ք, *s.* Թղթախաղ մը

Euchroite, *s.* Թզաքար հն.

Euchronic *a.* Գեղագունական.

Euchymy, *s.* Բարեհիւծուծ. բի

Eucrase, *s.* Լիճաքար հն.

Eucrasia, *s.* Բարեխաւնուծ.

Eudæmonism, *s.* Երջանկուծ.

Eudæmonics Է-ս-տ-ի-տ-ի-ք-ի-ք, *s.*
Երջանկագիտուծիւն փիւ.

Eudialite, *s.* Գիւրաքաժ հն.

Eudiometer Է-ս-տ-ի-տ-ի-ք-ը, *s.*
Պարզաչափ (զործի) բն. [ղիչ:

Eulogist Է-ս-տ-ի-ց-ի-ք, *s.* Ենթո-

Eulogize Է-ս-տ-ի-ց-ի-ք, *va.* Ենթ-
բողիլ; զրուսեիլ:

Eulogy, -*gium* Է-ս-տ-ի-ց-ի-ք-ի-ք, *s.*
Գովիւս, ներբողեան, զրուս:

Eunuch Է-ս-տ-ի-ք, *s.* Ենթրիսի
խաւք; արքունի սենեկապետ.

Euonymus Է-ս-տ-ի-ք, *s.* Ի-
լենի իլ աղանը. **Eupatorium**

Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք, *s.* Երեսնակ գոյուն
պըքրաղը. [մարսողուծիւն.

Eupepsy Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք, *s.* Լաւ

Euphemism Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք, *s.* Բա-
րերուծիւն, մեղմարանուծիւն էր.

Euphemize *va.* Մեղմարանեիլ:

Euphorbium Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք, *s.*
Կաղանջան, պարբրիֆարֆիեռն օք

Euphonic, -*al*; -*nous* Է-ս-տ-ի-ք-
ի-ք, Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք, Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք, *a.*
Քաղցրամայն, քաղցրամայնիւն.

Euphonism, **Euphony** Է-ս-տ-ի-ք-
ի-ք, *s.* Քաղցրամայնուծիւն.

Euphotide, *s.* Բարեքար հն.

Euphrasy -ի-ք-ի-ք, *s.* Ալլարոյս:

Euphuism Գեղեցկաբանուծ.

Eupion, *s.* Բարեճարպ ք.

Euplastic Է-ս-տ-ի-ք, *a.* Բարեւեղծ

European Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք, *as.* Աւ-
րոպական, Եւրոպացի:

Eurythmy -ի-ք-ի-ք, *s.* Չափակ-
ցուծ, կանոնաւոր զարկ (երակի):

Eurus Է-ս-տ-ի-ք, *s.* Արեւելն հով:

Eustachian-tube Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք-
ի-ք-ի-ք, *s.* Աւստաքեան փող էր.

Eustyle, *s.* Բարեսլան է.

Evacuant Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք, *s.* Մաք-
րողական, արտազորիչ:

Evacuate Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք, *va.* Դա-
տարկել, պարպել; ներսը մաքրել,
փսիսել; (քաղըէն, բերըէն) զուրս

ելնել; ջնջել. -*tion* Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք-
ի-ք, *s.* Դատարկելը; պարպելը; արտազոր-
ուում, զարժուք; աւելուող, կկկանք;

ջնջում, եղծում (մուրհակաց): -

Evacuative Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք-ի-ք, *a.*
Պարպող, մաքրողական.

Evade Է-ս-տ-ի-ք, *va.* Խոյս ալ, փա-
խիլ; ձգել անցիլ; պրծիլ. = տ-

խուսափել, փախուս փորձել, պա-
տրուակել.

Evagation Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք, *s.* Թա-
փաւում, մարի ցում, յաժանք:

Evanescence Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք-ի-ք, *s.* Ան-
հետացում, ունայնալում, ցնդում;

նուագում. -*cent* Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք-ի-ք, *a.*
Աներեւոյթ, անբըմունցի, անհետ:

Evangelic, -*al* Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք-ի-ք, *a.*
Աւետարանի, աւետարանական; բո-
ղոքական. **The Armenian**—**Chur-**

ly, *ad.* Հոս աւետարանի.

Evangelicalism, *s.* Աւետա-
րանականուծիւն, բողոքականուծ.

Evangelism Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք-ի-ք, *s.* Աւ-
ետարանչում; բարոգում Բանին:

Evangelist Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք-ի-ք, *s.* Աւ-
ետարանիչ, բարոգիչ Բանին.

Evangelize Է-ս-տ-ի-ք-ի-ք-ի-ք, *va.* Աւ-
ետարանել, քրիստոնեայ ընել,
քրիստոնէացնել; բարեկարգել. =

տ. Գարգել, աւեսարանել; քա-
նը արածել:

Evanish էվե'նի (τ), տ. Ան-
յայտանալ, աներևուցանալ:

Evaporate էվե'քե'տ: տ. Շո-
գիացնել, ցնդեցնել: =տ. Շոգի-
անալ, ցնդիլ, թեթեւանալ. **Eva-
poration** էվե'քե'շն: տ. Շոգիա-
ցում, գոլորշիացում: շոգի, գոլորշի-
մեջ a. Շոգիացող:

Evasion էվե'շն, տ. Փախուստ,
խուսափում: խաբէութիւն. **-sive**
-իվ, a. Բուսափական, փախստի:

Eve, Even էվ, է՛ն, տ. Իրիկուն;
նախընթաց, նաւակասիր: (Մենդ-
եան) խՅումս. **Eve**. Եւա. The —
song. Երգ զիշերոյ, հսկում. [(յմի):

Evection էվե'շն, տ. Խոսորում

Even է՛ն. տ. Հարթ, հաւասար;
ուղիղ, ուղղահայեաց; զոյգ, դար
(Յիւ): անխռով; անյողողոյ; կտր,
ուղիղ, հաւասար (հաշիւ): =տ,
Հարթել, հաւասարել: =ad. Նոյն
իսկ, այլ, եւս; ճշդիւ, հաւասարա-
պէս. The —tenour. Կանոնաւոր ըն-
թացք; միօրինակութիւն. To be—
with a person. Փոխարինել: Even so.
Այսպէս այլ, այսպէս. **-handed**,
a. Արդարադատ, ուղիղ. **-minded**,
a. Հանդարտ, հաստատմիտ:

Evening է՛նի. տ. Իրիկուն, ե-
րեկոյ; խոնարհում (կենաց): —
flower. Քիշերածաղիկ, ցայգանոյշ
կենեկ սկզբաւ. —hymn, —song. Երե-
կոյեան երգ. —party. Երեկոյթ. —pra-
yer. Երեկոյեան աղօթք, պաշտօն
ընթանկան. —primrose. Իշխախտ բու-
սիկ. Երեկոյեան աստղ, Արուսեակ.
—service. Երեկոյեան ժամերգութիւն.
—tide. Պահ զիշերոյ, զիշեր: Երեկոյթ:

Evenly է՛նի, ad. Հարթ, հա-
ւասար, արդար, անաչտո:

Evenness է՛նիտ, տ. Հարթու-
թիւն, հաւասարութիւն, միօրինա-

կութիւն, ուղղութիւն, անյողողոյթ.

Event էվե'տ', տ. Դիպում, ե-
ղիւթութիւն; անցք, պատահում: երթ,
վախճան, Of all events. Ամենայն
կերպով. In the—of. Ի հարկին:

Event'ful, a. Արկածալից:

Event'rate, տ. Փորը ճնդրել:

Eventual էվե'տ'ի'տ, a. Պա-
տահական, վերջնական. **-ly**, ad.
Դիպումածաւ, պատահար:

Ever է՛լք, ad. Երբէք, բնաւ;
հանապազ, միշտ; երբեմն, մերթ.

For ever. Յաւիտեան, միշտ; յաւէ՛րժ
(կեցցէ). For — and ever. Յաւի-
տեան յաւիտենից. For ever and a
day. Միշտ, ցմիշտ. Hardly, scarcely

— Դրեճէ երբէք, բնաւ. For ever
and anon. Անդադար. —active. Մըշ-
ագործ. —burning. Մշուովաւ, ան-

շէջ. —changing. Յարափոփոխ: —during
Մշակայ, —glade. Զրամարգ (երկիր).
—living. Ամմահ; անդադար. —memo-
rable. Յաւէ՛րժայիշատակ. —smiling.

Յարածմիտ; խնդամոլիկ:

Everlasting էլք'տ'ի'տ, a Մշ-
ատեւ, անվախճան, յաւիտենական
անժառամ. =տ. Ամենուկ գաբի-
ժե չի՛յէյի. From—to—. Ի սկզբա-
նէ ցյաւիտեան. —pea. Գոնկան բու-
սիկ:

Evermore է՛լք'տ, ad. Միշտ,
յարածամ. For—. Յաւիտեան:

Eversion էլք'տ, տ. Երջում;
խառնակութիւն. [ձընել:

Evert էլք'տ, տ. Երջել, դար-

Every է՛լքի, a. Իւրարանչիւր.
—one, —body. Իւրարանչիւր որ: —day.
Ամեն օր. || a. Ամեն աւուր, հասա-
րակ. —now and there. Յաճախ, ան-

դադրում. —where. Ամենուրեք:

Eviet, տ. Իրաւագուրկ ընել:

Eviotion էվե'տ'ի'տ, տ. Մտազուած-
քի մը իրաւունքէն զրկում, իրա-
ւագրկութիւն; ապացոյց:

Evidence էվե'տ'ի'տ (τ), տ. Վկայ

անպացոյց; յայնուեթիւն, վկայու-
թիւն; ստուգութիւն, պարզութիւն.
=va. Յցնել, յայննել, առաջնորդել.

Evident է՛ի՛-՛ն՛, a. Յայննի-
տոռոջ, պայծառ, -ly, ad. Յայննա-
պէս, բացէ ի բաց.

Evil է՛ւ, a. Չար, վասնոր, յո-
ռի; վնասակար, մատոյ, ճշուտաւ.
=s. Չարիք, գէշութիւն; անիս: ա-
ղէտ, ճշուտութիւն; խոյլ սլա-
ճաւ. =ad. Չարացար: -affected, -dis-
posed. Չարակամ, ասելի. -boding,
-omened. Չարագուշակ ուղու-
տուզ. -doer, worker Չարագործ,
մեղապարս. -eye է՛ւ-յ, Չար աչք
նազար. -eyed. Նախանձոտ, չա-
րակն. -favored. Տգեղ, չարաշուք,
-minder. Փէշմիտք, չարակամ. -spea-
king. Չարախօսութիւն. The king's.—
Խոյլ սլաճաւ. The—One. Սասանայ.

Evince է՛ն՛-՛(ր), va. Յայննել, գը-
ցնել, ակացուցանել. -ments. Ցոյց

Evincible, -sive է՛ն՛-՛ել, a.
Ապացուցական, ցուցանելի, յայտ-
նելի, անմխտելի. [ղիքը հանել.

Eviscerate է՛ն՛-՛ել, va. Ա-

Evitable է՛ն՛-՛ել, a. Չգու-
շանալի, խուսափելի.

Evocation է՛ն՛-՛ել, s. Կան-
չելը, ոգեկոչութիւն, կոչ.

Evoke է՛ն՛-՛(ր) va. Կանչել, (ո-
գե)կոչել, (իջնասակ) զարնուցա-
նել; (դասը) ուրիշ ասեանի առ-
ջել հանել.

Evolution, s. Տնդում; Թռիչ.

Evolutionic, -al, a. Տնդական.

Evolute See **Involute**.

Evolution է՛ն՛-՛ել, s. Բացում.
լուծում, արձակում; կարգ, դաս;
հրահանգ, շարժում դէ: բարեշը-
ջութիւն, զարգացում է՛ւ. —of
powers. Ելուզումն արմատոց. -ary,
a. Բարեշըջական, զարգացական.

Evolve է՛ն՛-՛ել(ր)

պարզել, արձկել, քակել; արա-
ծել, սփռել, -ment. s. Արձկե-
լը, քակելը.

Evulsion է՛ն՛-՛ել, s. Քակելը,
կորզում; խլում.

Ewe է-ւ, s. Ոչխար, մարի.

Ever է-ւ-՛լ, է-ւ-՛ր, s. Սոսման
ըպրդգ. Basin and—. Շարկիթ, լու-
ացանօթ ըպրդգ յէյհն.

Exacerbate է՛ն՛-՛ել, va.
Սասկայնել, զայրացնել.

Exacerbation, -bescence
-ել, է-ւ-՛ն, s. Չայրուցք, սասկակն.

Exact է՛ն՛-՛ել, a. Ճիշդ, ուղիղ,
ճշգրիտ, զգուշաւոր, մտադիր; ճըշ-
դապան, խիստ: =va. Պահանջել,
սխիպել, առնուլ. -science. Ուսողա-
կան գիտութիւնք. [հանջ, ճիշդ.

Exactor, -tor է-ւ-՛լ, Խսապա-

Exacting a. Խսապահանջ.

Exaction է՛ն՛-՛ել, s. Պահանջ,
խսապահանջութիւն; բռնի հար-
կապահանջութիւն, հարստահա-
րում, կեղծբում.

Exactness, **Exactitude**, s.
Ճշդութիւն, ճշդապահում. փոյժ.

Exactly, ad. Ճշդիւ, անվէպ.

Exaggerate է՛ն՛-՛ել, va.
Չափազանցել, -tion է՛ն՛-՛ել,
s. Չափազանցում. -tory է՛ն՛-
՛ել, a. Չափազանցական.

Exalt է՛ն՛-՛ել, va. Բարձ-
րացնել, վառաւորել, զովել; մեծ-
ցնել, հռչակել; հպարտացնել; մար-
բել, զեկր. -edness, s. Մեծու-
թիւն, բարձրութիւն.

Exaltation է՛ն՛-՛ել, s.
Բարձրացում, ամբարձում; բարձ-
րութիւն, վեհութիւն, մեծութիւն.
պատիւ, աստիճան. [Բննելի.

Examinable է՛ն՛-՛ել, a.

Examination է՛ն՛-՛ել, s.
Չննութիւն, քննութիւն է-ւ-՛լ,
Board of—. Չարցաքննիչ ասեան.

Examine էլլե՛հ, *va.* Բննել, զննել; հարցաքննել; փորձել:

Examinee -ի՛ն, *a.* Բննեալը:

Examiner էլլե՛հ՛բը, *s.* Գըննիչ, հարցաքննիչ; զննիչ, փորձող:

Exanimate էլլե՛ն՛հ, *a.* Անշունչ, անկենդան:

Exanthema է+-ե՛հ, *s.* (pl. -mata) Մորձի կարմիր հիւանդու. թիւնը, կարմրոյթ:

Exarch է+-եր, էլլե՛ր, *s.* Մարզպան (Տրվէննայի); (Պուրլաւաց) պատրիարք:

Exarchate, *s.* էկզարքու. թիւն:

Exasperate էլլե՛հբը, *va.* Սասիկ բարկացնել, գայրացնել, սրտնցնել: = *a.* Դաժան, գայրացկո:

-tion էլլե՛հբը, *s.* Ձայրոյթ, կատաղութիւն, սրտնութիւն:

Excavate է+-իլ, *va.* Փորել, ծակել: -**tion** է+-իլ, *s.* Փորելը, պեղում; խոռոչ, խորշ:

Excandescant, *s.* Հրաշէկ:

Exceed է+-ի, *va.* Չափը անցնել, աւելի գալ, աւելնալ; գերազանցել:

Exceeding է+-ի՛, *a.* Առաւել, գերազանց: -**ly**, *ad.* Մեծապէս, առաւելապէս:

Excell է+-ել, *an.* Անցնիլ, գերազանցել, վարպետ ըլլալ:

Excellence, -**cy** է+-ել, *s.* Գերազանցութիւն, բարձրութիւն; մեծութիւն, գեղեցկութիւն: His—տրին գեղեցկութիւնը:

Excellent է+-ել, *a.* Սրանշիւի, գերազանց, ընտիր, ազնիւ: -**ly**, *ad.* Գերազանցօրէն, գեղեցկաբար, ազնուութեամբ:

Except է+-ի, *va.* (Թիւլէն) դուրս հանել, չսեպել, բացառութիւն ընել: = *vn.* Առարկել, բացառել: = *pr.* Բաց ՚ի; . . . ի զան; դուրս: = *con.* Եթէ ոչ:

Excepter, -**tor** է+-ի, *a.*

Առարկու, հակառակորդ:

Excepting է+-ի, *pr.* Բաց ի, ի բաց առեալ, ի զան:

Exception է+-ի, *s.* Բացառութիւն, խտրութիւն, բացառում, առարկութիւն: Beyond—Անվիճելի, անհակառակելի: Without—Առանց բացառութեան: To make an—Խտրող զնել, բացառութիւն ընել:

Exceptionable, *a.* Առարկելի:

Exceptional, **Executive** է+-ի, *a.* Բացառիկ:

Excerpt է+-ի, *va.* Հատնել, ծաղկաբար ընել, ընտրել: (գրքէ) կոչում ընել, մէջ բերել:

Excerpts Excerpta [L.] է+-ի, *pl.* Հատնելք, ծաղկաբար (հատուածք):

Excess է+-ի, *s.* Մայրաբեղութիւն, չափազանցութիւն, առաւելութիւն; անառակութիւն, անբարեխառնութիւն; մնացորդ, աւելորդ ք:

Excessive է+-ի, *a.* Չափազանց; ծայրայեղ, անհաստիւն: -**ly**, *ad.* Յանչափս, չարտար:

Exchange է+-ի, *an.* Փոխել, փոխփոխել, փոխանակել; = *s.* Փոխանակութիւն, փոփոխութիւն; փոխանակագին; փոխփոխութիւն; փոխանակարան պօստ: Cours of—Ընթացք փոխփոխութիւն: Rate of—Սակ փոխփոխութիւն, լումայաշահ գաւազի: Par of—Ընթացք դրամաց, [կելի]:

Exchangeable, *a.* Փոխանա-

Exchequer է+-ի, *s.* Արքունի դատարան Ա: Ելեւմտից սեւ չութիւն, գանձ Ա: Chancellor of—Ելեւմտից նախարար: —bill, Գանձային սոսն Ա: = *a.* Արքունի դատարանին բողոքել:

Excisable է+-ի, *a.* (Մարս, բաժ) վճարելի:

Excise է+-ի, *s.* Բաժ, սակ խեղճապ; անուղղակի սուրբ Գ—

—office. Անուղղակի սրոց վարչութ., բաժանուն. —man. Բաժանահաւար.

Excision է+տէ'ւն, s. (Ուռեց-րի) հատում, կտրում, բարձում; արտաքսում (եկեղեցիէ):

Excitable է+տյ'էր, a. Դիւ-րագրիւ. -bility, s. Դրգուժիւն, գրգիւ; շարժում, յուզում:

Excitant է+տյ'էր, a. Դրգուիչ (դեղ):

Excitation է+տյ'էր, s. Դրգուժիւն, -tive, -tory է+տյ-տ'էրէէ a. Դիւրագրիւ, գրգուիչ:

Excite է+տյ'էր, va. Դրգուել, շար-ժել, արձնցնել, յորդորել; հանել պատճառել. -ment, է+տյ'էր, s. Դրգիւ, շարժում, յուզում;

Exciting, -tive, -tory, է+տյ-տ'էրէ a. Դրգուիչ, յուզիչ, շարժիչ:

Exclaim է+տ'էր, va. Գոչել, աղաղակել. բացազանջել:

Exclamation է+տ'էր, s. Գոչիւն, աղաղակ, բացազանջութ. Note of—. Չարմացական նշան (!). -tive, -tory, a. Բացազանջական:

Exclude է+տ'էր, va. Արտաք-սել, դուրս ձգել: չընդունիլ, մեր-ժել, հանել:

Exclusion է+տ'էր, s. Մեր-ժում, արտաքսում, վտարում. To the—of. Իրաց առեալ, բաց 'ի:

Exclusive, -sory է+տ'էր, a. Արտաքական, առանձնական; մեր-ժիչ, արտաքող; բացարձակ; ու-րիշին կարծիքը չընդունող. -ly, ad. Բացարձակաբար, ուրոյն, մի միայն:

Excogitate է+տ'էր, va. Խոկալ, մտածել, խորհիլ; հնարել. -tion, s. Խոկում, հնարք:

Excommunicable է+տ'էր, a. (Եկեղեցիէն) արտաք-սելի, խոկելի, բանադրելի:

Excommunicate է+տ'էր, va. Հաղորդութենէ կտրել; արտաքսել, բանադրել. =a. Ար-

տաքսել, բանադրել. -tion է+տ'էր, s. (Եկեղեցիէ) արտաքսում, բանադրանք:

Excoriate է+տ'էր, va. Սկր-ծել (մարձը), քերծել. -tion, է+տ'էր, s. Սկրդուք, քերծուք:

Exhortation է+տ'էր, s. Կեղեւում, կեծպելը:

Excrement է+տ'էր, s. Ար-տաձորում, կղկղանք, ապաւառ:

Excremental, -titial, -tion է+տ'էր, a. Աւելորդի, կղկղանաց, տղային:

Exerescence է+տ'էր, s. Աւելորդ միւս, մամուլ; կոշտ, ու-ռեց; մուլաբայս:

Excrete է+տ'էր, va. (Աւ-տորդը, ուռայքը) անջատել, կտրել:

Excretion է+տ'էր, s. Ան-ջատում, զատում, կտրելը: անելորդ, արտաձորութիւն. -tive, -tory, a. Չատիչ, մարիչ; հիւժանջատ:

Exerciate է+տ'էր, va. Չարչրկել, անջել. -tion -իւն: s. Տանջանք, կտտանք, գելում:

Exculpate է+տ'էր, va. Ար-դարացնել, անպատ հանել. -tion է+տ'էր, s. Արդարացում. -tory է+տ'էր, a. Չատագովական:

Excursion է+տ'էր, s. Շը-ջապայութիւն; խոտորում, շերում, զարտուղութիւն; ապագանութ. -ive է+տ'էր, a. Չարտուղի, խո-տորեալ. [բանութ., արտաճառ:

Excursus է+տ'էր, s. Արտա-քսութիւն, արդարանալի, անմեղադրելի:

Excusable է+տ'էր, a. Ան-րելի, արդարանալի, անմեղադրելի:

Excusatory a. Չատագովական: **Excuse** է+տ'էր, s. Արդարա-ցում, շատագովութիւն, չքմեղանք, պատճառանք, պատուակ, բարոյք = է+տ'էր, va. Արդարացնել, ներել, պատճառները ընդունիլ: նե-րում խնդրել. Have me excused! Կալ զիս հրաժարեալ:

Execrable Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *a.* Անիծապարս, զարշեյի, զգուհիի, նողկալի-

-ly, ad. Զգուհեյի՝ նողկալի կերպով.
Excrate Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *va.* Նզովել, ասել; զարշիլ, նողկալ, պժգալ, -**tion** Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *s.* Անիծելը, նզովք զարշանք, պժգանք; անիծեալը.

Exceute Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *va.* Գլուխ հանել, կատարել, ընել. ի գործ դնել; վաւերացնել; զլլխասել, նըւազել, -**tion** Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *s.* Գործադրութիւն, կատարում; յօրինւածք, շինելը; զլլխասութիւն; վաւերացումք; նուազածութիւն; նախնիք; արդիւնք. Warrant of— Գասակնիք. To do— Նախնիք գործել.

Executioner Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *s.* Գահին; գործադիր.

Executive Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *a.* Գործադիր, գործադրական. = *s.* Գործադիր պաշտօնեայ՝ վարչութիւն. —Committee. Գործադիր ժողով.

Exceutor, -tress, -trix, Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, Է՛ր՝ Է՛ր, Է՛ր, *s.* Կտակակատար, ինամակալ, ուճի վասի Էր. —**ship, s.** ուճիւն.

Executory Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *a.* Գործադրական, գործադրելի Էր.

Exegesis Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *s.* Մեկնութիւն. (քննական) մեկնութիւն Ս. Գրոց.

Exegete Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *s.* Մեկնիչ.
Exegetical, a. Մեկնական.

Exegetics Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *pl.* Մեկնական գիտութիւն.

Exemplar Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *s.* Օրինակ, նմոյշ, զաղափար. —**ly, ad.** Օրինակելի, անբասիր կերպով. —**ness, s.** Օրինակ կամ զաղափար ըլլալը. [յանձնարարելի].

Exemplary, a. Օրինակելի,
Exemplify Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *va.* Օրինակել; օրինակով ցնցել, լուսարանել, բացատրել.

Exempli gratia Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր Է՛ր՝

Է՛ր, Զոր օրինակ.
Exempt Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *va.* Ներել, շնորհել, փրկել, թող տալ. = *a.* Անմասն; զերծ, թող տուած, (իր զըլխուն) ձգուած. = *s.* Առանձնաշընորհեալ, ապահարկ, -**tion** Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *s.* Զանձակայութիւն, ապահարկութիւն, առանձնաշնորհում.

Exequatur Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *s.* Հիւպատոսի արտօնագիր, կատարեցէ [F.] [կան].
Exequial, a. Յուղարկաւորաւ.
Exequies Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *pl.* Թաղման հանդէս, յուղարկաւորութիւն.
Exercisable, -ible, a. Կատարելի, ուսուցանելի.
Exercise Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *va.* Գործածում, կատարում; սովորոյթ; հրահանգ, վարժութիւն, դաս կործութիւն, աշխատութիւն; մարմնամարզ. = *va.* Վարժեցնել, հրահանգել. մարզել; կատարել, գործադրել; սովորութիւն ընել, գործակ, բանեցնել. = *vn.* Մարմնամարզ ընել, պստիլ; զին. կրթութիւն; փորձել. —book. Հրահանգի, պարտականութեան տեսակ. To take— Երջագայիլ, հիռ զալ.

Exercitation Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *s.* Վարժութիւն. մարզանք, գործածութիւն.
Exerguet Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *s.* (Իրամի՛միտալի) Կնքատեղ, թուատեղ, արարածիւն.

Exert Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *va.* Կատարել, գործադրել, ջանալ, աշխատիլ. To —one's self. Զգնիլ, ջանալ.

Exertion Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *s.* Կատարում, գործադրութիւն; ճիգ, ջանք.

Exeunt Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *va.* Կարողանալ, կերթան, —**omnes** Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *va.* Ամէնքը կերթան Էր. [L.]

Exfoliate Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *va.* (Ոսկրը) թերթոնիլ բույ բույ տեղիւնէ; երեսը թերթատիլ Էր. —**tion** Է՛ր՝ Է՛ր՝ Է՛ր, *s.* Թերթատում.

Exhalant, *a.* (Արա) ծխիչ, բուրդ, արձակող.

Exhale էլհէլ(տ), *va.* (Արա) բուրել, արտաշնչել: (*հոս, գոլորշի*) արձակել, բխել.

Exhalable, *a.* Բուրելի, ծխելի.

Exhaust էլհէլտ, *va.* (Ձուրը) վեր բաշել, (օդը) պարպել, հասցնել, դատարկել; (ոյժը) սպառել, յոգնեցնել. = *a.* Պարպուած, դատարկ; ուժասպառ. = *s.* Պարպուած՝ անմարուր օդ. **-ible**, *a.* Դատարկելի, սպառելի. **-less**, *a.* Անսպառ. **-tive** էլհէլտի, *a.* Պարպող: խորագնին, կատարել.

Exhaustion էլհէլտիւն, *s.* Պարպելը, թափում; դատարկում; ուժասպառումն.

Exheredation էլհէլտիւն, *s.* Ժառանգազրկումն.

Exhibit էլհէլտ, *va.* Ցցնել, ի սես դնել, յայտնել; (դեղ) մատակարարել, ար: = *s.* Մուրհակ; հաստատագիր է; ցուցահանդէսի դրամած հաւարածոյ.

Exhibiter, *s.* Ցուցադիր.

Exhibition էլհէլտիւն, *s.* Ցուցում, ցոյց, յայտնում, պարզում; (ցոյց դրամած) հաւարածոյ; արուեստահանդէս, ցուցահանդէս; (դեղի) մատակարարումն.

Exhibitioner, *s.* Բարերարել ուսանող (ի ֆէլձմարիւն). **-tive** էլհէլտիւն, *a.* Ցուցահանդիսի.

Exhilarant, *a.* Ձուարձարար.

Exhilarate էլհէլտիւն, *va.* Ձուարձացնել, ուրախացնել, զուարճացնել. **-tion** էլհէլտիւն, *s.* Ձուարձումն, զուարճումն.

Exhort էլհէլտ, *va.* Յորդորել, խրատել, բաշարել. = *տ.* Յարդոր՝ խրատոյ կարգալ.

Exhortation, *s.* Յորդոր, խրատոյս. **-tive**, **-tory** էլհէլտիւն

a. Յորդորական, խրատական.

Exhumation էլհէլտիւն, *s.* Գերեզմանէ՝ հողէ հանելը.

Exhume էլհէլտիւն, *va.* Գերեզմանէ՝ հողէ հանել.

Ex'igence, **-cy**, էլհէլտիւն, *s.* Պահանջոսումն, պահանջանք, պահանջում, հարկ, պէճք.

Exigent, *a.* Սխիզողական.

Exile էլհէլտիւն, *s.* Աքսորել, արագիր, նժդեհ, արսոր, = էլհէլտիւն, *va.* Աքսորել, բշի, արագրել.

Exist էլհէլտիւն, *տ.* Գոյութիւն ունենալ, գոյ լինել, ըլլալ; ապրիլ; կենալ, մնալ.

Existence, **-cy**, էլհէլտիւն, *s.* Էութիւն, գոյութիւն; էակ, արարած; կենսք, ապրիլը.

Existent, **-ting**, *a.* Գոյ եղող, գոյութիւն ունեցող, Under—circumstances. Առ այժմ.

Exit էլհէլտիւն, *s.* (Թատրոսի) աշխարհէ) մեկնում, ելք, մահ: Brutus —. Բրուտոս կելլէ Բ—.

Exitial, **Exitious**, էլհէլտիւն, *a.* Մահաբեր, վստագաւար.

Exode էլհէլտիւն, *s.* Ողբերգութեան ելք Յ: միջնախաղ Բ—.

Exodus էլհէլտիւն, *s.* Մեկնում, ելք (յեզիպոսէ); Գիրք Ելից Ս—.

Exofficial էլհէլտիւն, *a.* Պաշտօնական. [Արածնունդ, -բոյս.

Exogen, **-ous**, էլհէլտիւն, *a.*

Exon էլհէլտիւն, *s.* Հեծելոց ենթասալար (յՄկիսա)

Exonerate էլհէլտիւն, *va.* Արդարացնել, չբեղացնել, թեթեւացնել.

Exoneration էլհէլտիւն, *s.* Թեթեւումն, արդարացում. **-tive**, *a.* Թեթեւացուցիչ.

Exorbitant էլհէլտիւն, *a.* Անկանոն, այլանդակ, արտաո. **-ly**, *ad*

Exorbitance, **-cy** էլհէլտիւն, *s.* Այլանդակումն, արտաո. գումն, անկանոնումն.

Exorcise Է-տ-տ-ալ, յա. Երդ- ուրնցնել, դու հանել, փշել կարգով:

Exorciser, Տ. Երդմնցուցիչ:

Exorcism Է-տ-տ-իւմ, Տ. Երդ- մնցուցում., այսամարի աղօթք:

Exorcist, Տ. Կարդացող փշող, փնուկ, [ուաջարանի, մեց:

Exordial Է-տ-տ-իւմ, ա. Յա-

Exordium Է-տ-տ-իւմ, Տ. (ըլ- dia-

-իւմ) (ձառի) յառաջարան, մուտք:

Exosmos, -mosis, Է-տ-տ-իւմ, Տ. Արտահոսում քիմ.:

Exoteric, -al Է-տ-տ-իւմ, ա. Արտաքին, դուրսի, յայտնի:

Exotery, ա. Ընդհանուր, յայտնի:

Exotic, -al Է-տ-տ-իւմ, ա. Տար- աշխարհիկ, եկամուտ, օտարոյ:

Expand Է-տ-տ-իւմ, յա. Սփռել, տարածել; պարզել, բանուլ, ուռե- ցնել; լայնել, մշակել (միտքը) = յա. Բացուիլ, փռիլ; տարածուիլ, ընդարձակուիլ, ուռիլ; առատածե- ուր ըլլալ: [ժուռ. միջոց, երկինք:

Expanse Է-տ-տ-իւմ, յա. Տար-

Expansible Է-տ-տ-իւմ, ա. Տարածելի, ծաւալելի, -bility, Տ. Տարածականութ., ծաւալականութ.:

Expansion Է-տ-տ-իւմ, Տ. Ընդ- լայնում, տարածում, ընդարձակում: շրջանակ, ծաւալ: առատածե- նութիւն; Խղձարամի խնդրում (հրապարակի)՝. —of steam. ձրն- շալ օդի ծաւալում:

Expansive, Է-տ-տ-իւմ, ա. Ծա- ւալական, արագեղ, -ness, Տ. մէն.

Ex parte Է-տ-տ-իւմ, Մէկ կողմ:

Expatriate Է-տ-տ-իւմ, յա. ձե- մել, շրջիլ; հառել; քննախօսել; երկայնարանել, հառանել: = յա. Տարածել, ծաւալել -tion Է-տ-տ-իւմ, Տ. ձեմել, պոյս; ընդլայն- նում, մանրամասնութիւն: -tor, Է-տ-տ-իւմ, Տ. Երկարարան:

Expatriate Է-տ-տ-իւմ, յա. Կարծիքէն քշել, արտոնել, -tion

Է-տ-տ-իւմ, Տ. Կարծիքէն օգե- լը, մոռնալը; վտարանդում, տար- աքրուածիւն; արտոն:

Expect Է-տ-տ-իւմ, ա. Սպասել, ակնկալել; նայիլ, յուսալ; հաւատալ: զուշակել. -able, ա. Ակնկալելի:

Expectance, -cy Է-տ-տ-իւմ, Տ. Սպասելը, ակնկալութիւն:

Expectant ա. Ակնկալու, ըս- պասող; ակնկալոց:

Expectation Է-տ-տ-իւմ, Տ. Սպա- սում, ակնկալութիւն; յոյս, ակնկա- կալիք; աւիթ; սպասողին մեծոքէ.

Expectorant, ա. Կուրծքը մար- րող, մաղաւալոյծ (դեղ):

Expectorate Է-տ-տ-իւմ, ա. (Մաղաւ) քրնել; կուրծքը պարպել, խուխ դուրս տալ, հազալ: -tion Է- տ-տ-իւմ, Տ. Կուրծքը մարբելը; մաղաս, խուխ պաղղամ, Խուր:

Expience, -cy Է-տ-տ-իւմ, Տ. Երաժարութիւն, պատշաճու- Թիւն, վայելչութիւն:

Expient Է-տ-տ-իւմ, Տ. Պատշա- շան, կարեւոր, պիտանի, յարմար, շահաւոր; անծնասէր: = Տ. Միջոց, հնարք; մանրա; ելք: տեղեկութիւն:

-ly, ad. Երաժարաբար, վայելչօրէն:

Expedite Է-տ-տ-իւմ, յա. ձան- րա դնել, առաքել, յղել; փութա- ցնել, դիւրացնել; լմնցնել = ա- Ջերծ, արագ, փութկոտ, -ly, ad. փութով, տեղով:

Expedition Է-տ-տ-իւմ, Տ. Փոյթ, երազութիւն; արշաւանք, շահաւակութիւն; առաքում՝ յու- դարկում (ապրանաց); նստատուն, զօրագունք:

Expeditions, -tive, -tory Է-տ-տ-իւմ, ա. Արագ, փոյթ, շուտ: ձեռքը շուտ: -ly, ad. փութով:

Expel Է-տ-տ-իւմ, յա. Վարել, քր- շել, վտարել, վռնել, -table, ա. Վտարելի: [խարճել, վաճնել:

Expend Է-տ-տ-իւմ, յա. Մատուցել,

Expenditure -տելը, *s.* Ծախսում, վաճուճ; ծախք:

Expense Է-տէ-ն, *s.* Ծախք; վաճում, խարճելը; արժէք, զին. Petty—*s.* Մանր մունր ծախքեր. Free of—Առանց ծախուց, զրի. To meet an—Ծախուց հաշիւը մարտի: **Expensive** Է-տէ-ն-իւ, *a.* Բազմածախ, մեծածախ, սուղ; առաստճուն, շոայլ. -ly, *ad.* -ness, *s.*

Experience Է-տէ-ն-իւ-տ (տ), *s.* Փորձ, փորձառութիւն; հմտութիւն, տեղեկութիւն: =*va.* Փորձել, կրթել, զգալ. To—religion. Կորահաւաս՝ քրիստոնեայ ըլլալ.

Experienced Է-տէ-ն-իւ-տ, *p. a.* Փորձառու, կիրճ, հմուտ.

Experientialism Է-տէ-ն-իւ-տ-իւ-ն, *s.* Փորձապաշտութիւն Է-ն.

Experiment Է-տէ-ն-իւ-տ, *s.* Փորձ =*va.* Փորձ ընել, փորձել, փորձարկել: **Experimental** Է-տէ-ն-իւ-տ-աւ, *a.* Փորձառական. -ly, *ad.* Փորձառաբար.

Experimenter, -mentalist *s.* Փորձ ընող, փորձող.

Expert Է-տէ-ն-տ, *s.* Փորձագէտ, իրագէտ: =Է-տէ-ն-տ, *a.* Փորձ, վարժ, վարպետ. -ly, *ad.* -ness, *s.* Հրճութիւն, վարպետութիւն.

Expiable Է-տէ-ն-աւ, *a.* Քաւելի.

Expiate Է-տէ-ն-տ, *va.* (Յանցանքը քաւել, սրբել.

Expiation Է-տէ-ն-իւ, *s.* Քաւումիւն, քաւումեան զոհ. -tory, *a.* Քաւչական, քաւչային.

Expirant Է-տ-յ *a.* Մահամեծ.

Expiration Է-տէ-ն-իւ, *s.* Շնչառութիւն, շունչ; վերջին շունչ, մահ; լրում, վախճան; քաւում, զոյրշի.

Expire Է-տ-յ-տ (տ), *va.* Շնչել, փչել. =*va.* Շնչել, հոգին փչել, ելել; մարիլ, հասնիլ. սպառիլ;

վերջանալ, լրանալ Է-ն.

Explain Է-տէ-ն-տ (տ), *va.* Բացատրել, մեկնել; պարզել, յայտնել. =*va.* Բացատրում. Զալ. To—away. Լուսարանել. -able, *a.* Բացատրելի.

Explanation Է-տէ-ն-իւ-ն, *s.* Մեկնութիւն, բացատրութիւն, լուսարանութիւն, մանրամասնութիւն. -tory, *a.* Մեկնական, բացատրիչ.

Expletive Է-տէ-ն-իւ-տ, *a.* Բարմասար, իբր զարդ գրուած (քաւ).

Explicable Մեկնելի, մասնալի:

Explicate Է-տէ-ն-իւ-տ, *va.* Պատճառն հասկցնել, բացատրել, մեկնել. լուծել. =*a.* (Մայրը) բացուած.

Explication Է-տէ-ն-իւ-ն, *s.* Մեկնութիւն, բացատրութիւն. -tive, -tory, *a.* Բացատրիչ, մեկնողական. -tor, Է-տէ-ն-իւ-տ-աւ, *s.* Մեկնող.

Explicit Է-տէ-ն-իւ-տ, *a.* Մեկնի, որոշ, բացայայտ. -ly, *ad.* Յայտնապէս, որոշակի. -ness, *s.*

Explode Է-տէ-ն-տ, *va.* Պայթիլ, շառաչել, պոռկալ; բարկութեան փրճիլ. =*va.* Պայթեցնել; կորսնցնել, սպառել; լլծնորել պայթչ-ճագ. Exploding cotton. Վառողաբանապակ.

Exploit Է-տէ-ն-տ, *s.* Քաշագործութիւն; շահատիրութիւն. =*va.* (Հանք) շահագործել. բանցրնել. -ation Է-տէ-ն-իւ-ն *s.* Քաւնցնելը, շահագործում. (հանքի):

Exploration Է-տէ-ն-իւ-ն, *s.* Խուզարկութիւն, աշխարհագրատիրութիւն; հետազոտութիւն. -tor Է-տէ-ն-տ, **Explorer**, *s.* Խուզարկու, աշխարհագէտ. -tive, -tory, *a.* Գնննելի, խուզարկելի, դիտելի.

Explore Է-տէ-ն-տ, *va.* Պատնիս հետազոտել, աշխարհագրատիրութիւն; քննել, զննել.

Explosion Է-տէ-ն-իւ-ն, *s.* Պայթիւն, շառաչիւն, ճայթիւն; ճար.

ծախն: **-sive** ԿԻՔԻՒՄԻՒՄ, *ա. Պայ-
նուցիկ; բարկացայ, -ճայձ.*

Expollation *See Spolliation*

Exponent ԿԻՔԻՒՄՆԻՄ, *ս. Յայ-
սարար, ցուցիչ (կ', 7^ն) ԿԻՔ.*

Export ԿԻՔԻՒՄ, *va. Վաճառել,
երկրէն դուրս հանել, արտածել.
= ԿԻՔԻՒՄ, ս. Վաճառահանու-
թիւն, արտածութիւն.*

Exportable, *ա. Արտածելի.*

Exportation ԿԻՔԻՒՄ, *ս. Արտա-
ծութիւն; արտածեալ ապրանք.*

Expose ԿԻՔԻՒՄ, *va Ի ճես դը-
նել, պարզել; բացատրել; նշաւա-
կել, վստահել, ենթարկել; ծանու-
ցանել, խայտառակել. To be—d to
a thing, նշաւակ ընել, ենթարկել.
To—a child. Տղան լրանել, ձգել.*

Exposé ԿԻՔԻՒՄ, *ս. Պատմու-
թիւն, իրայայտութիւն, յայտք. [F.]*

Exposition ԿԻՔԻՒՄ, *ս. Ի
ցոյց՝ ի ճես հանում, առաջադրու-
թիւն; արուեստահանդէս; բացատ-
րութիւն, սեկնութիւն, ծանոթու-
թիւն. -tive, -tory, a. Մեկնական.
-tor-ի—ՎԻՔԻՒՄ, ս. Մեկնիչ, Թարգման.*

Expostulate ԿԻՔԻՒՄ, *va. Սխալմունքը
ցցնել, հասկցննել; խրատել,
յանդիմաննել. -tion ԿԻՔԻՒՄ,
ս. Դիտողութիւն, ազ-
դարարութիւն, խրատ. -tor, s. Յան-
դիմանող. -tory, a. Խրատական.*

Exposure ԿԻՔԻՒՄ, *ս. Պար-
զելը, բանալը, արտածելը; արտա-
յայտութիւն, նշաւակութիւն; զայ-
նակում. (մանկան) լրում. From
the—to the air. Օդը դրուելէն.*

Expound ԿԻՔԻՒՄ, *va. Ար-
այայտել, հասկցնել, մեկնել.*

Express ԿԻՔԻՒՄ, *va. Պար-
զել, արայայտել, ներկայացնել,
նկարել, նշանակել; ճնշել, ճմլել,
մզկել; ճնպընձացով դրկել (ուղղա-
կի) = a. Պարզ, յայտնի, որոշ, մե-*

*կին; մասնաւոր. = s. Սուրհանդակ
բանբեր; ճնպընձաց (շողգնկառք);
մասնաւոր նամակ. Sent— Ուղ-
ղակի դրկում. —ed juice. Քա-
մուր, մուր. [ճմլար.]*

Expressage, *ա. Սուրհանդակի*

Expressible, *ա. Պարզելի, ար-
այայտելի; ճմլուելիք.*

Expression ԿԻՔԻՒՄ, *ս. Ար-
այայտում. բացատրութիւն, բառ,
ոճ; ներկայացում, շարժումը,
կերպ; ճմլում, բանիւն, ճնշում.
Beyond all—. Որոշ, մեկին.*

Expressive ԿԻՔԻՒՄ, *ա. Ազ-
դու, նշանակական, արայայտիչ.*

-ly, *ad. Յայտնապէս, ազդուարար.*

Expressly ԿԻՔԻՒՄ, *ad. Որ-
ոշակի, յատկապէս.*

Expropriate ԿԻՔԻՒՄ, *va. Ստացումքը
ծնորէն առնում.
-tion, s. Կալուածահանում ԿԻՔ.*

Expugn ԿԻՔԻՒՄ, *va. Դրաւել.*

Expuition ԿԻՔԻՒՄ, *s. Դրանելը.*

Expulsion ԿԻՔԻՒՄ, *s. Ար-
տարում. -sive ԿԻՔԻՒՄ, a. Ար-
տարիչ, մղիչ, վարիչ.*

Expunction, *s. Ջնջելը, ջնջում.*

Expunge ԿԻՔԻՒՄ, *va. Ջնջ-
ջել, զծել; արւել.*

Expurgate ԿԻՔԻՒՄ, *va. Մար-
բել, զծել; արագրել, ուղղել,
կոկել. -tion, s. Ջնում, մաքրում.
-tor, a. Մարբիչ, մաքրողական.*

Expurgatory ԿԻՔԻՒՄ, *a. Մար-
բական. —index. Յուցակ ար-
գիլեալ գրեանց ի Հռովմայ.*

Exquisite ԿԻՔԻՒՄ, *a. Ըն-
տր, պատուական, համնդ, գեղա-
զանց; անհնարին, սուսիկ. = s.
Նորածելիկ, պճնասէր. -ly, ad.*

Exquisiteness ԿԻՔԻՒՄ, *s. Գեղազանցու-
թիւն, պատուականու-
թիւն, պճնութիւն, ճշդութիւն.*

Exsanguious էտտնիտէ, a. Անարիւն (միջատ):

Exsert, -ed էտտտրտ', -տրտրտ. a. Պարզեալ; ցցուած, սեկուած:

Exsiccant, s. Չորցնող (դեղ):

Exsiccate, էտտտեյտ va. Չորցրնել: -tion -տն'ւն, s. Չորնալը, չորուծիւն: -tive, a. Չորցնող:

Exsude էտտտ', an. Արտաշնչել; ծորել, կամել:

Extant էտտտ', a. Բարձր, վեհ, գերազանց; մնալուն:

Extasy, See **Extacy**.

Extemporaneous, -porary, -pore էտտտտտտտտտ, էտտտտտտտտտ, էտտտտտտ, a. Ցանկարժական, յանպատասխան, ավիպիտոյ; անխորհուրդ, անակնկալ:

Extemporize էտտտտտտտ (տ) va. Ցանկարժակութել, յանպատասխան յորինել խօսել, վեր ի վերոյ ընել: -rizer, a. Անկախիտ յորինող:

Extend էտտտտ', va. Տարածել, երկնցնել, ակնել, ծաւալել; լայնցնել, ընդարձակել; ներկայացրնել; գրաւեալ հողին զին կրտել էր. =տ. երկննալ, տարածուիլ, հասնիլ: To—over. Պարփակել:

Extendible, -sible, -sile էտտտտտտ, էտտտտտտ, էտտտտտտ, a. Տարածելի: -ness, **Extensibility**, s. Տարածականութիւն:

Extension էտտտտտ, s. Երկրնցնելը, երկննալը, տարածում, մկտում, ընդարձակութիւն; երկարում (պայմանաժամի); լայնում տր:

Extensive էտտտտտ, a. Լայնատարած, ընդարձակ: -ly, ad. ձոխարտ: -ness, s.

Extensor, s. Ձկտող (մկան):

Extent էտտտտտ, s. Տարածութիւն. ծաւալ, ընդարձակութիւն, մեծութիւն; գրաւազիր (տացուածոց): To the—of. Մինչեւ այսինչ

զուժարը, սալափ:

Extenuate էտտտտտտ, va. երկնցնել, նիհարցնել, ներգելել, նուազեցնել: -tion էտտտտտտտտտ, s. Ուժամափութիւն, հիւծում; նըրազութիւն, ճեմեւութիւն; նըրազուցիչ դէպք (յանցանաջ):

Exterior էտտտտտտ, a. Արտաքին, գրսի, օտար: =s. Իրսի կողմը, դուրսը; արտաքին երեւոյթ, արարք: -ly, ad. Դուրսէն, երեսանց:

Exterminate էտտտտտտտ, va. Անճեմել, ընաջինջ ընել; տարազրել, ելուզել տէ. -tion, s. Անճեմում, կոտորում; ջնջում, տարազրութիւն տէ. -tor, -tory էտտտտտ, a. Անճեմող, կոտորիչ, տասակող:

Extern, -al էտտտտտտ, a. Արտաքին, օտար; մարմնաւոր: =s. Ցորեկօծիկ (աշակերտ): -ly, ad. Ար երեւոյթս, ըստ երեւութիւն:

Extern' s. Ցորեկօծիկ (աշակերտ)

Externals էտտտտտտ, ը. Արտաքին երեւոյթը, հազուս, կարպուս; դրսի՛ մարմնաւոր գործեր:

Extinct էտտտտտ, a. Նուաղեալ, մարած, շիջեալ; ծարափ; խափանուած, ջնջեալ:

Extinction էտտտտտտ, s. Մարելը, հանգցնելը, շիջում; սպառում, ջնջում; լիալճար:

Extinguish էտտտտտտ (տ) va. Մարել, շիջուցանել, աղօտացրնել, ջնջել; ամբողջովին վճարել, -ment, s. Ձնջելը, սնչլացրնելը; պարտաջնջում: **Extinguisher** էտտտտտտտ, s. Խափուցիչ սօժ սկոնսիտէկէֆ:

Extirpate էտտտտտտ, va. Արմատաքի խլել, կորզել; ջնջել, անճեմել. -tion էտտտտտտտտ, s. Արմատէն հանելը, խլում; բարձում, ջնջում: **Extirpator**, a. Ձնջող; խլող, խլիչ (գէշ խոտերու):

Extol Էտոլ(տ), va. փառաբանել; ներբողել, գովել. **-ler** Էտոլէր, s. Գովասան, ներբողիչ.

Extorsive Էտորսիվ, s. Բռնի.

Extort Էտորտ, va. Բռնի առնել, կորզել, բռնադատել. =տ. Հարստահարել.

Extortion Էտորտիչ, s. Բռնի ստակ առնուլը, կեղեքում, զորկում; անխղճութիւն.

Extortionate, **-nary**, **-ner** Էտորտիչ, երէ, քս. Անխիղճ, անիրաւ.

Extra Էտրա, a. Վրայ, վեր; անսովոր; արտաքայ կարքի, արտակարգ. = s. Ցաւելուած երեւոյթ (Սեր-Յի) մասնաւոր զարգումը; մասնաւոր կառայութիւն.

Extract Էտրակտ, va. Հանել, մզել; ընտրել. = Էտրակտ, s. Հասնուած, քաղուած, ծայրաքաղ; մուգ, մզածոյ խիչաստ. Nobly—ed. Ազնըւտնահմ. To—the root. Արմաջը կելուել էր. **-able**, **-ible**, a. Հանելի, մզելի; քաղելի.

Extraction Էտրակտիչ, s. Դուր հանելը, արտահանում; տոմ, ընտանիք; ծնունդ; մզածոյ, մուգ, հոտաւէտ իւղ. **-tor** Էտրակտէր, s. Սաղմահան գործի վեր.

Extradition Էտրակտիչ, s. Փախստականի մը իր տերութեան յանձնումը, տիրայանձնութիւն.

Extrados Էտրադոս, s. Արտակամար, արտաքին կամար 4.

Extra-

-dotal, a. Օժիտէն դուրս (եղող).

-foliaceus, a. Տերեւէն զատ.

-judicial, a. Դատաստանէ դուրս; ազօրինաւոր, արտադատ.

-mundane, a. Արտաշխարհիկ.

-mural, a. Գարիսպէն դուրս.

-ordinary Էտրաորդինարի, a. Արտաքայ կարգի; երեւելի, անսովոր, այլանդակ, հազուադէպ.

-parochial, a. Թեմէն դուրս.

-professional Էտրոֆէսիոնէլ, a. Պաշտօնէն դուրս.

-uterin, a. Արգանդէ դուրս.

-vagance, **-cy** Էտրեվանտի, s. Շուայլութիւն, այլանդակութիւն.

-vagrant, a. Շուայլ, անհեծեծ, արտառոց, խենդ ու մենդ. **-ly**, ad.

-vaganza Վեյ, s. Արտանուագ.

-vasate Վետայ, va. (Արիւն եւն) դուրս վազել; արտահոսել.

-vasation, s. Արտահոսում, զերգում.

Extraneous Էտրեյնէյ, a. Ելուածէն դուրս, օտար.

Extreme Էտրէյմ, a. Ծայրադայն, ծայրայեղ, յետին; վերջին ծայր, վերջին. = s. Ծայր, վերջեղ, —unction. Վերջին օժոււմ. In the—. Հնար եղածին չափ (չափ). In extremis. Մահուան ժամուն.

-less, s. Անծայր, անեղ.

-ly, ad. Յետին սասիման, յոյժ.

Extremist, s. Ծայրայեղական.

Extremity Էտրէյմիտի, s. Ծայր, եղ, սահման; ամենածանր վիճակ, զարգացում, չքաւորութիւն, ծայրայեղութիւն, չափազանցում.

To proceed—ies. Ծայրայեղ միջոցներու դիմել. To drive to—. Յուսահատիլ. The extremities. Ոտք մտք.

Extricable, a. Գալկելի, հանելի.

Extricate Էտրիկէյտ, va. Դրժարումը լուծել. արձակել, թողուլ. . . . **-tion** Էտրիկէյչ, s. Արձակում, զերծում.

Extrinsic, **-al** Էտրիկէյտէլ, a. Արտաքին, դուրսի. **-ly**, ad.

Extrude Էտրուդ, va. Վանել, արտաքսել. [տում.]

Extrusion Էտրուշի, s. Արտաքսում.

Extubance, **-cy** Էտրուտանտի, s. Ուռեցք, ուռ.

Exuberance, **-cy** Էտրուբանտի, s. Ձեղում, յորդում, առատութիւն.

Exuberant, *a. Առատ, գեղուն;* *յորդ, լիառատ: -ly, ad. Առատօրէն.*
Exude *էլլ-ւր', an. Գրծելի, Թորիլ, ծորիլ.* [*սինք*]
Exudation, *s. Թորում, քրք.*
Exulcerate *էւ-ւլ-ւրէյր, va. Կեղել, խոցել -tion, s. Մակակեղ, կեղպատ, վէրքի կոճ.*
Exult-*ւլլւր'; տ. Տնծալ, հրճուիլ: -ant էլլւր'էր, a. Տնծալից.*
Exultation *էլլւր'էւ՛ւ, s. Տընծուծիւն, յարձանակ, խնծիղ.*
Exuvise *էլլ-ւ՛ւլլ, pl. Հանուած մորս, շապիկ (օճի), խորխ; քրածոյ (կենդանի) էր:*
Exuviate *էլլ'է-ւլլւր, va. Մոր՛ը՛ կեղւոր՛ շապիկը ձգել.*
Eyas *ւյ'է, s. (Բոյնէն բունը-ւած) բազէ:*
Ey, **Eyot** *ւյ, -ւլլւր, s. Կղզեակ.*
Eye *ւյ(ր), s. Աչք, պին; սեռուծիւն; ակնարկ, նայուածք, պահել; փեթի խայտ, պկուռք, (տեսնողի) ծակ, ողջ. = va. նայիլ, դիտել.*

To have an—to. *Ուշադիր զննել.*
 To keep an—on. *Պահել, պահպանել.*
 To see with half an—. *Գիւրա՛ւ կիսխուշ սեսնել.* To set the eyes on. *Նայիլ, դիտել. -ball. Աչքի բիբ; -bright. Աչախոտ իւժրագիշէ յէ; ծծմօր ք. -brow. Արեւանունք գաշ. -flap. (Ձիու) աչապահր. -glass. Ակնոց, աչքոց. -lash. Թարթիջ իրարիջ. -lid ւյ'էր. Կույ կեօզ գաքաղը. -piece. Գիտակի սուպիլ-salve ծարոյր սխրճկ. -service. Կեղծաւորութիւն. -shote. Աչքի միջոց, տարածութիւն կեօզ իրիմի. -sight. Նայուածք, ակնարկ, դիտողութիւն. -sore. Աչաց ասեիլի. -stone. Կիղաքար, ակնաքար. -water. Աչքի զեղ. -witness. Ականատես (վկայ):*

Eyed *ւյ(ր), a. Black—Սեւաչուի, սեւաչուի. Blear— Բժակի, աչքը ձիպրոտ. Eyne* *ւյ, pl. of Eye:*
Eyre *էր, Երչան. Justice in— Երչիկ զատուոր. [բոյն, հորց]*
Eyrie, Eyry *էր'է; s. (Արծիւի)*

Fa *ֆ, s. Խազ մը, ֆա էր.*
Fabian *ֆէ-վի, a. Ցամբըն-Ցաղ, գոլշաւոր, Թ. Նամին նեղող.*
Fable *ֆէ-լլ, s. Տեսկուած պատմութիւն, առասպել; (խրատական) առակ; սուտ, չեկոց. = an. Առակ վէպ խօսիլ, առասպելաբանել. վիպախօսել; մատել.*
Fabric *ֆէ-րի, s. Երեսմութիւն, շինուածք; շէնք, քրտուածք. կազմութիւն.*
Fabricate *ֆէ-րի-ւր, va. Երեսնել; գործել տգումագ; կեղծել, շեկել, յօղիլ.*

Fabrication *րի-ւր'էւ՛ւ, s. Երեսում, յօրինուածք; շինութիւն; տարազագործութիւն; առասպել, սուտութիւն. -tor -ի-ւր, Fabler* *ֆէ-լլւր, s. Երեսող, գործող, հնարող, զտակ. Fabricize, va. Առակ շինել, խօսիլ. [կախօս]*
Fabulist *ֆէ-րի-ւր, s. Առասպելագիր.*
Fabulous *ֆէ-րի-ւր, a. Ստալող, առասպելական, անհաւատարմ. -ness. Առասպելաբան շրջան. -ly, ad. Առասպելաբան, առասպելաբան. -ness, s.*

Facade ֆա-սա-՝, *s.* Երես, ճա-
կաս (շէնքի) [F.]

Face ֆեյ-՝(բ), *s.* Երես, դէմք;
(արտքին) երեսոյթ, կերպարանք;
մակերես; համարձակութիւն, լը-
րութիւն. =*va.* Դիմաւորել; ընդ-
դիմանալ; նայիլ, առջեւը կեննալ;
դուռագել; երեսել; կեցծել. (Մէ-
լը) խարդախել. =*vn.* Երեսը դառ-
նալ, նայիլ. To make a —. Երեսը
շննել, ծաղիւրել. To seek one's face,
Շնորհ խնդրել. —value. Առ.երեսոյթ
արժէք. To —about. (Զօրքը) ճի-
կուքը զարծնել.

Faced ֆեյ-՝(բ), *a.* Black—Սեւա-
դէմ, սեւուկիկ. Double—Երկդիմի.

Facet, Facette ֆե-՝(բ), *s.* Ան-
կիւնաւոր երես (աղամանդի), Ե-
րեսիկ ֆայտքա.

Facetiae ֆե-՝(բ), *pl.* Ծաղրա-
բանութիւնք, զուարճախօսութիւնք.

Facetious ֆե-՝(բ), *a.* Ծաղ-
րաբան, զուարճախօս, սրախօս.

Facial ֆեյ-՝(բ), *a.* Երեսի. —
angle. Դիմանկիւն.

Facile ֆե-՝(բ), *a.* Հեշտ, դիւրին,
բարեբարոյ; դիւրանասաց, դիւրա-
նաւան, հեզ, ճոյլ.

Facilitate ֆե-՝(բ), *va.* Դիւ-
րացնել, **Facilitation** ֆե-՝(բ), *n.* Դիւ-
րացում.

Facility ֆե-՝(բ), *s.* Դիւրու-
թիւն, դիւրասանութիւն (ոճոյ);
կանխարուժիւն, քաղցրութիւն;
յաջողակութիւն.

Facing ֆե-՝(բ), *s.* (Հանդերձի)
զարդարանք, դրուագ.

Fac-simile ֆե-՝(բ), *s.* Նմա-
նագրութիւն. (*pl.* —իւն) L.

Fact ֆե-՝(բ), *s.* Իրողութիւն, ար-
դիւնք, գործ; դէպք, դիպում.

In fact. Արդեամբ, իրօք. The —is.
Միով բանիւ, համառօտիւ,

Faction ֆե-՝(բ), *s.* Բռնակարարաց

կուսակցութիւն. խմբակ, խումբ օճագ:

Factionist, Factionous ֆե-՝(բ),
a. Բռնակարար, —ly, *ad.* —ness, *s.*

Facillious ֆե-՝(բ), *a.* Ար-
ուեսական, շինծու, անքնական.
—ly, *ad.* Արուեսակորէն.

Factor ֆե-՝(բ), *s.* Գործակալ,
միջնորդ, յանձնակատար և՛; ար-
տադրիչ ք; սասար. գ ործիչ. —age,
ֆե-՝(բ), *s.* Միջնորդչէք, յանձ-
նարարողչէք. [իյնըը գրաւելի է.]

Factorize, *va.* (Պարտականի)

Factory ֆե-՝(բ), *s.* Գործակա-
լատուն, հաշուետուն, գործակա-
լութիւն; գործարան.

Factotum ֆե-՝(բ), *s.* (*pl.* —
տէ՛ւ) Տան ամեն գործը տեսող,
համայնագործ, պարոն-ամէն-բան.

Facture ֆե-՝(բ), *s.* Վաճառագիր.

Faculty ֆե-՝(բ), *s.* Կարողու-
թիւն, զօրութիւն; իշխանութիւն,
հրաման; տալանդ, ծիրք; ժողով
վարժապետաց, կամառ. —of Law,
Medicine. Օրէնսդիտաց՝ բժշկաց
դաս. —of Anatolia College. Վարժա-
պետական ժողով . . . ի

Fade ֆեյ-՝(բ), *vn.* Խամրիլ, Պա-
ռամիլ, անցնիլ, աղօսանալ; նը-
ւազիլ, սպառիլ. =*va.* Խամրեցը-
նել, չորցընել. Fading, Անցաւոր.
Fadeless, *n.* Անժառամ.

Fadge ֆե-՝(բ), *vn.* Յարմարիլ.

Faeces ֆե-՝(բ), *pl.* Դիրս, ան-
լորդ, կղկղանք. [թէրի.]

Faery ֆեյ-՝(բ), *s.* Չարիկ, ոգի

Fag ֆե-՝(բ), *s.* (Մեծին ծառա-
յոյ) կրտսեր ուսանող, սպասեակ
հատ. =*va.* Աշխատցնել, յոգնեցը-
նել. =*vn.* Աշխատիլ, սպասաւորել,
ծառայել, յոգնիլ. Fag-end. (Ձուանի
ձիոյնսած) ծայր, եզերք.

Fagot ֆե-՝(բ), *s.* Տնիկեղբու խումբ,
սրգակ; երկամի կամ, փեր սեւեք;
փոխ-վարձ (զինուոր) պիսեք. =*va.*
Տրգակ շինել, սրգակել.

Falence, Fayence ֆայ-նի, s. Ազնիւ խեցեղէն, արծափ:

Fall ֆոլ(ո), տ. Պակսիլ, կարծ զալ, լմննալ: հասնիլ; սպառիլ, ոչ չընչանալ, սկարանալ; վրիպիլ, թե-րանալ; սնանկանալ: =va. կարօ-սիլ, վրիպիլ: =s. Պակասութիւն, կարօսութիւն. Without— Անսարակոյս, բացարձակարար,

Falling ֆոլլին, s. Սպասում. վրիպում, զանցառութիւն, սկար-ուութիւն, սնանկութիւն; սխալ:

Failure ֆոլլէր, s. Սպասում, դադարում, անկում, նուազու-թիւն; սնանկութիւն.

Fain ֆայն, a. Ծնորակալու, յօժարամիտ: =ad. Մտազին, խըն-դազին. I would—. Սիրով կուզէի:

Faint ֆայն, a. Նուաղեալ, լը-քեալ, վհատեալ: =տ. Նուաղիլ, սկարանալ, վհատիլ, անհետանալ: =s. Նուաղում, սկարութիւն.

—hearted. Վհատեալ, երկչոտ:

Faintish, a. Նուաղուն, նը-լաղկոտ; ծանր բուրոզ:

Faintly, ad. Նուաղեալ, վհա-տեալ; աղօտ, նստմ, թոյլ:

Faintness ֆայնէս, s. Նուաղում; վհատութիւն; թուլութիւն, սկարութիւն. [(հուխարիի):

Faints ֆայնթ, pl. Նախաժողով

Faint'y, a. Նուաղուն, աննշան:

Fair ֆայր, a. Անրիծ, մարու; գեղեցիկ, չընազ, ակնահասնոյ: բայ-գոյն; անամպ, պարզ, պայծառ; մարդասէր, համես. հեզ; պարզ, որոշ, դիւրընթեռնելի: =ad. Պարզ՝ որոշ կերպով, հասոյ, լու, բար-ւոր: —s. Կին, գեղու յի. գեղանոյշ; գեղեցիկ սեռը, կանայք; տես-վաստ, ցուռ բաճայիւր. To bid—. Նմանիլ, նուակցուիլ: —and square. Արդար՝ անաշտ կերպով: —plav. Հաւասար խաղ—haired. Բարսեալ:

սպիտակ: -shake. Շահաւոր գործ. -spoken. Անուշեղու. քաղաքավար:

Fairing ֆայրին, s. Յուռընծայ:

Fairish ֆայրիշ, a. Բարեաշ:

Fairly ֆայրի, ad. Որոշակի; սիրուն. հաճոյակից; անարատ, ան-թերի: **Fairness**, s. Անրծութիւն, սիրունութ. յասակութ. պարզութ.

Fairy ֆայրի, s. Կիւս, պայիկ, ըզմանոյշ: —like. Կիւսական. —ring, -circle. Կիւսական շրջանակ(խոտի):

Faith ֆայթ, s. Հաւասք, հա-ւաս; վաստիւթիւն; (ամուսն) հա-ւասարմութ. ; հաստտ խօսք, խոս-տում; հաւասք, կրօնք, դաւանութ.

Faith! Հաւասքս վկայ, խա՛ջ որ:

Faithful ֆայթֆուլ, a. Հա-ւասարիմ, արդար, ուղիղ, անկեղծ; հաւասացեալ, ուղղահաւաս; ար-ժանահաւաս. -ly, ad. Հաւասար-մարար: -ness, s. Հաւասարմու-թիւն; մշղուծիւն, ուղղութիւն.

Faithless, a. Անհաւաս; ան-հաւասարիմ, նենգաւոր:

Fake ֆայթ(ո). (Մալուխի)ծալք գանդալ: =va. Կծիկ շինել; նն-գել, զոդնալ, խաբել; ընել, շինել; շարունակել:

Fakir ֆայթ, **Faquir** ֆայթի, s. Մուրացիկ կրօնաւոր, հնդկի ա-րեղայ տերմիշ, Քազի:

Falcate, ted, Falciform ֆու-լէթի, ֆուլիթի, a. Մանգաղա-մնել, գութանման:

Falchion ֆոլչիօն, ֆոլչիօն, s. (Կորածայր) լայն ծուռ, խարք:

Falcon ֆոլքոն, ֆոլք, s. Բա-զէ, բազա շահին, բազը:

Falconer ֆոլքոնէր, s. Բազէա-պան, բազէակիր:

Falconet ֆոլքոնէթ, s. Փոքր մեղանոթ մը, գաւազ հ. Է:

Falconry ֆոլքոնի, s. Բազէ-կրթութիւն: բազէով արսորութիւն:

Faldstool ֆօլ՝Տ՝-Տ՝-Ն, զ. Ծալ-
աժոռ; (ժամլի) գրքակալ:

Fall ֆօլ, ֆօլ-Ն, տ. (Fell,
Fallen) հյնայ; կործանիլ, ընկ-
նովի; (պատր) փլիլ; տկարանալ,
նուագիլ; (գետր) Պափիլ, հոսիլ;
(արցունքը) վազել; (անձրեւը) զալ,
տեղալ; (մուկը) կոխել, տրել; (ձալ-
նը) ցածնալ, նուաղիլ; վիճակիլ,
հանդիպիլ; մեղանելիլ; ուրանալ,
=տ. Ընկզմել, ընկճել:

To—aboard of. (Նաւը) ընդհարիլ:
To—among. Յանակնկալս երեւ-
նալ, իյնալ [ձել]:

To—asleep. Քուկը տանիլ, տարեւ-
To astern. Յամբ երթալ, ետ մնալ:
To—away. Նիհարնալ, միտէ իյնալ;
պատամարիլ, ուրանալ, վտարան-
ջել; կործանիլ, կորուսիլ; Պառա-
միլ, նուաղիլ:

To—back. ետ քաշուիլ, տեղի տալ;
(խոտուտը) դրժիլ: To—foul. Յար-
ձակիլ, ընդհարիլ:

To—from, Գլուխ քաշել, ապսամ-
բիլ; (grace) Մեղանելիլ, մեղք գործել:
To—home. (Նաւու կողմնակի գե-
րանը) ներս ծռել:

To—in. Համամիտ ըլլալ, միարա-
նիլ; ներս գալ, մտնել; իյնալ; (with)
հանդիպիլ, մօտ գալ:

To—off. Ջատել, անգատել; մեղան-
ջել, ուրանալ; մուկնալ, լրանել;
տարուիլ, գէշնալ; իյնալ, Պափ-
ուիլ; (նաւը) կամայցնել:

To—on. Վրան իյնալ, յարձակիլ;
(աշխուժիւ) սկսիլ: To—out. կրու-
ուիլ, պատահիլ, հանդիպիլ:

To—over. Ապսամբիլ; անդին դուրս
իյնալ; պատահիլ: To—short. Պա-
կաս կորճ գալ, չբաւել:

To—to. Սկսիլ, (տանի) փակչիլ:

Fall ֆօլ, զ. Անկում, իյնալը,
իջնալը; կործանում, նուանում, գը-
լորում; մահ; խոնարհում իւն, նը-

ւասում:; (զնոց) անկում; (ձալ-
նի) ցածում, կացը; ջրվէժ, քարա-
վաղ (Նիակարայի); (գետի) պարպը-
ւիլը; անկումն տերեւոց, աշուն:

Fallacious ֆօլ՝Յ՝-Ն, զ. Պա-
տիւ, խաբէական; սուտ, նենգաւոր:
-ly, ad. Խորամանկութեամբ, -ness,
զ. Նենգութիւն, խաբեքայութիւն:

Fallacy ֆօլ՝Յ՝-Ն, զ. Խաբէու-
թիւն, ստուկութիւն, խորամանկու-
թիւն; իմաստակութիւն տ.:

Fallen ֆօլ՝Ն, զ. Անկեալ, կոր-
ծան; (քիճը) քսուած, իջած:

Fallible ֆօլ՝Յ՝-Ն, զ. Սխալա-
կան, խաբէական, վրիպական, -
bility, զ. Սխալականութիւն. -ly, ad.

Falling ֆօլ-Ն՝Յ, զ. Անկում:
—star. Քոնիլ-ասոց, ասուպ:
—sickness. Լուսնոտութիւն արաւ:
—stone, Օղաքար:

Fallow ֆօլ՝(Տ), զ. Սեւեազոյն,
շէկ; անմշակ, կորդ, հանգաւած (տրտ)
=տ. (Հանգաւած արքը) վարել, հեր-
կել: —deer. Շիկերէ, վիժ արա կե-
յիկ, գարանաւ. -chat, finch. Զրակը-
ցար սաւ չուլլուղոն Բ.:

False ֆօլ-Ն՝Յ, ֆօլ, զ. Սուտ;
ստայոց; Պիւր, մոլոր, սխալ, խա-
ղախ, կեղծ, ծուռ; սնոտի, փուճ;
անհաւատարիմ; սխալ ծայն Ե. =
ad. Ստուտեամբ, նենգութեամբ, -
ly, ad. Խաբէութեամբ, խաբեք-
այութեամբ, -hearded, Խաբեքայ,
-imprisonment, Անիրաւ . . . .

-ness, Falsehood ֆօլ՝Յ՝-Ն, զ.
Նենգութիւն, ստուտ. խաբեքայութիւն:

Falsette, -setto ֆօլ՝Յ՝-Ն, զ.
ձաձած ծայն, Պերածայն. [It.]

Falsifiable, զ. Նենգելիլ:
Falsification, զ. Նենգութիւն.
ստուկութիւն, խաբեքայութիւն, կեղծելը:

Falsify ֆօլ՝Յ՝-Ն, տ, կեղծը շի-
նել, խաբեքայութիւն, նենգել; ստուկութիւնը
ապացուցանել, հերքել; սխալը ցը-
ցընել: =տ. Սուտ խօսիլ, ստել:

Falsity ֆալսիտէտ, *s.* Ստուծիւն, խաբէութիւն:

Falter ֆալտըր, *vn.* Վարանիլ, տատանիլ, զարուրերիլ; Թոնովիլ, կակաղիլ, -ingly, *ad.* Գողղոջուն:

Fame ֆեյմ, *s.* Ձայն, համբաւ; հռչակում, հռչակ, վարկ, պատիւ. = *va.* Հռչակել, զարածել [ւելի]: **Famed** ֆեյմդ, *a.* Հռչակաւոր, հրե:

Familiar ֆեյմիլըր, *a.* Ընտանեկան; ընտանի, մերիմ; համարձակ, սովորական; ծանօթ, (լաւ) տիրական. = *s.* Ընտանի, մերիմ; չար հրեշտակ՝ ոգի; (հաւասարըն-նեւծեան) պաշտօնեայ ոչ:

Familiarity ֆեյմիլիտէ, *s.* Ընտելութիւն, ընտանութիւն; ծանօթութիւն, մեհրմութիւն, համարձակութիւն:

Familiarize ֆեյմիլիզըր, *va.* Ընտանեցնել; ծանօծացնել:

Famillist, *s.* Ընկերատէր Յէր:

Family ֆեյմիլի, *s.* Ընտանիք, գերաւասան, տուն; զարմ, ազգականութիւն; տոմ, ցեղ ք. Կ:

Famine ֆեյմին, *s.* Սով, քաղց; Թանկութիւն, սղութիւն:

Famish ֆեյմիշըր, *va.* Սովաւոր սովալլուկ ընել, քաղցով, նեղիլ, զրկելիլ. = *vn.* Սովաւսի ըլլալ: -ment, *s.* Անտութիւն, քաղց:

Famous ֆեյմուս, *a.* Հռչակաւոր, ընտել, երեւիլի: -ly, *ad.* Հաստատայն, մեծապէս:

Fan ֆեյն, *s.* Հովանար կէշտակ: փուր, փան, սովաւարիչ; ուղմազայիլ; Իշխմարդիլ; (ցրեմ) օտար, արնիչ կուգտ. = *va.* Հովանարել, արծարծել (պոչք, զովացնել; (ցրեմը օտար, արնիլ ստովարմագ, -eticet. Թիմարիլուր Էլ, light. Կրկնոր ազգիչ: քանակաւոր արմածնիչ: Եւստիստովիչ արմածնիչ):

Fanatic, -al ֆեյնիտիկ, *a. Գր.* Երանման, մոլեռանիլ, միտք ան:

-ness, **Fanaticism** ֆեյնիտիկէտ, *s.* Մոլեռանակութիւն, կրօնամոլութիւն, կոյր եռանդ:

Fancier ֆեյնիչըր, *s.* Միտք, մոլի մերազը; խնուն, երազուն; մշակ մատրագ:

Fanciful ֆեյնիֆուլ, *a.* Մատրագծիւն, երեւակայական, ցնորական; մոլի, -ly, *s.* Հաստատացող, -ness, *s.*

Fancy ֆեյնի, *s.* Երեւակայութիւն, զողափար, խորհուրդ, միտք; հնարք, զիւր; մտահանոյք, մաշակ, ըմբոսնոյք, անցաւոր կամք, վաղանցիկ սէր, = *an.* Գողափար կազմել, երեւակայել; ըմբոսնոյք՝ սէր ունենալ. = *a.* Քմահան, բմոջ: To have a - կարծել, մոլիս ըլլալ: -ball. Բմագարդ պարահանելից: good articles. Մանրագարգ քուսափիլ: -man, Կռփամարտիկ. -monger, երազուն. -work. Փափուկ զեռագործ: The fancy. (Որս)մոլ, (որս)սէր; (կռփա)սէր: [ուսկալալ [Տք]]

Fandango ֆեյնդանցո, *s.* Բամբուլ:

Fane ֆեյն, *s.* Ժողովարան, ժամ; հողմաջոյլ:

Fanfare ֆեյնֆար, *s.* Յաղմուկեան հռչակ, յոյլ; փողերգ եր:

Fanfaron ֆեյնֆարոն, *s.* Գարծուկ, անմազով, զովանիլ. [Է]

Fanfaronade ֆեյնֆարոնադ, *s.* Մեծարանութիւն, անմազովութիւն:

Fang ֆեյն, *s.* Սուր ակառ, մանկ; ճիւղ, մաղի; կեռ, մանկ յեկեկ: (օտի) Թուխաւոր ակառ:

Fanged ֆեյնդ, *a.* Ճիւղաւոր:

Fanon ֆեյնոն, *s.* Ուրար Կ:

Fantasia ֆեյնտազիա, *s.* Իտալերգ, բմերգ, բմբերգ:

Fantasm, *See* **Phantasm**.

Fantom, *See* **Phantom**.

Fantastic, -al ֆեյնտազիտիկ, *a.* Երեւակայական, ցնորական; միտք - *s.* Արագարգ, բմոջ:

Fantasy, See Fancy.

Far ֆ-ր, a. (com. Farther; sup. Farthest.) Հեռու; հեռի, Թշնամի = ad. Հեռուն, անդին; մեծաւ մասամբ; բաւական անդին:

As—as. Մինչեւ. By— թիս շահ. How—. Որչափ, որչափ հեռու.

Thus—, So— Մինչեւ հոս. From— Հեռուէն. fetched ֆեչ, Հեռուէն բերուած, անընական, քաշքշուք. —from it! Քաւ լիցի. —off. Շահ հեռու, Թշնամի, ցգէս, պաղ. — other. Շահ սարբեր. —sighted. Հեռահետ, արահետ. —side. Աջ կողմ, խէչ. —sought. Արուեստակալ:

Farce ֆ-ր, s. Ինդիասակուծ. գաւեշ: խնդրակ, լիքք օջոճա.

Farcical ֆ-ր-ի+ւել, a. Մարական; խաբէական. —ly, ad. —ness, s.

Farcin ֆ-ր-ի, **Farcy** ֆ-ր-ի, s. Ձիարս ար ուշադու:

Far ֆեչ, ֆ-ր, տ. Երթալ, անցիլ, ճամբորդել; ըլլալ, պատահիլ (լաւ, գէշ) = s. Տանողէք, անցազին; հմտութիւն; կեր, ուսելիք.

Farewell ֆեչե-ւել, s. Հրածեշ, մեկնում; հուսկ ողջոյն, կաց բարով: = a. Հրածեշի, մեկնման. = ֆեչե-ւել, int. Միաս բարով. երթան բարեւաւ, կաց բարով.

Farina ֆեչ-ի, s. Ալիւր, օսլայ, փեկուղ, ակածիք ր. —ceous ֆեչ-իւր, a. Ալիւրային:

Farm ֆ-ր, s. Ագարակ; վարձակալութիւն: = va. Մշակութիւն ընել, մշակել; վարձու ալ; վարձել: = va. (Հողը) մշակել, վարձուցան ընել. —bailiff. Վարձագիր; հոգաբարձու. —house. Ագարակասուն. —yard. Հաւնոց; քակ:

Farmer ֆ-ր-ւել, s. Ագարակապան, հողի վարձակալ; բաժանաւար; հողագործ, մշակ:

Farmery ֆ-ր-ւել, s. Ագարակի

սուն՝ շէնք, ագարակ, եգրակ.

Farming ֆ-ր-ի, s. Երկրագործութիւն.

Farmost ֆ-ր-ի, a. Հեռագոյն.

Farness, s. Հեռաւորութիւն.

Faro ֆեչ-ի, s. Թղթխաղ մք.

Farraginous, a. Խառնիխուռն.

Farrago ֆեչ-ի, s. Խառնուրդ:

Farrier ֆեչ-ի, s. Անանաւորոյծ: պայտաւ նաշպան.

Farriery ֆեչ-ի, s. Անանաւորութիւն. պայտաւութիւն.

Farrow ֆ-ր-ի, s. (Խոզի) մկնածք: = va. (Խոզը) մկնիլ, մկնիլ. = a. Սեւեղ, ամուլ (կող):

Farther ֆ-ր-ի, a. Աւելի հեռու, հեռաւոր; երկար; անդագոյն, աւելի. = ad. Աւելի հեռուն, աւաւել եւս, անդին, նսւել.

Farthest ֆ-ր-ի, a. Հեռագոյն շահ հեռու, ծայրագոյն:

Farthing ֆ-ր-ի, s. Բեննիլին լիլ դրամ մը (2 1/2 բարս):

Farthingale ֆ-ր-ի, s. Հաճուճոց գաթն գրչողը:

Fascas ֆ-ի, pl. (Իշխանական) գաւազանխուրձք շ.

Fascial ֆ-ի, a. Գաւազանխուրձի.

Fasciate, —ted; **Fasciular** a. Տրցակածու, խրձածու (սերել):

Fasciule ֆ-ի, s. Փնջիկ, տրցակ, խուրձ ք-ք.

Fascinate ֆ-ի, va. (Աչքը) կապել, կախարդել; դիւժեւել, գրաւել. —tion ֆ-ի, s. Կախարդանք; դիւժական խօսք, յուռութիւն, դիւժ; անհերելոյժ գորութիւն, հրապոյր:

Fascine ֆ-ի, s. ձեղան փ-ք.

Fash ֆ-ի, va. Ձանձուցանել:

Fashion ֆ-ի, s. Կերպարանք, ձեւ, տարակ; նորածեւութիւն; սովորոյթ; ազնուականութիւն || va. Երկնել, ձեւել, յարմարցնել:

After a—. Տարագաւոր, ըս խմբ

A man of— **Բարեկիրք մարդ**;
-able, a. նորածնական, նոր-
ածնիկ, նորնուկ, անցուկ, ընթա-
ցիկ; աղնուկակն:

Fast ֆ-է-տ, ֆ-տ, a. Արագ,
չուս, հաստատ, պինդ; ամուր, ա-
նառիկ; անբաժան, սերտ, խորին;
հաւասարիմ; զեղիս, շուայլ =
Ծոմ, պահր; պահեցողութիւն =
ad. Պինդ, ուժգին, հաստատ, ա-
րագ = va. Ծոմ՝ պահր բռնել; ծոմ
կենալ, չուսել: To make—, Կապել,
—and loose. Խարդախ, անհաստատ,
ճուլ, —by, —beside Առընձեր,
կիցը, —handed. Ազահ, ճղճիմ, կծծի
To be too— (ժամացոյցը) առաջ
երթալ: To break one's— նախա-
ճաշել, ծոմը աւելի: —day. Պա-
հոց or, պահր, պար:

Fasten ֆ-ա-ն, ֆ-ն, va. Պնդել,
հաստատել; կապել, կցել, փակ-
ցընել: =տո. Փակչիլ: [կապ]

Fastener ֆ-ա-ն-ը, s. Կապող

Fastening ֆ-ա-ն-ի, s. Փոկ,
կապ, կապանք:

Fastidious ֆ-տի-տի-է-ա. Իրժ-
ուարահան, դէզ բիբիզ; մանրա-
կրկիս: -ly, ad. Արհամարհանօր-
քամահանօր; անձերի (գործ):

Fastness ֆ-տ-ն-ի, s. Հաստ-
տութիւն, պնդութիւն; ամուրութիւն, ամրոց:

Fat ֆ-տ, a. Գէր, իւղոս; պա-
րտտ, լեցուն; բարեբեր; բնամիտ,
ապուշ. =s. Պարտտութիւն, ճարպ;
լաւագոյնը; կարաս, սակառ. =an.
Գիրցնել; զիրնալ, պարտիլ:

Fatal ֆ-տ-է-լ, a. Անխուսափե-
լի, անհրաժեշտ; ճակատագրային;
աղետարեւ, սել (or); մահաբեր:
-ly, ad. Մահացու կերպով; ճա-
կատագրապէս:

Fatalism ֆ-տ-ի-զմ, s. ճակա-
տագրի հաւատք, բաղդակրօնութիւն:

Fatalist, s. ճակատագրի հա-

ւատացող, ճակատագրեան, բաղ-
դակրօն: **Fatality** ֆ-տ-ի-զ-մ. ճա-
կատագիր, ճակատագրութիւն, աղէտ:

Fata-morgana ֆ-տ-ա-մ-ո-ր-գ-ա-ն-ա,
s. Կրկնեւելոյթ (ի Սիկիլիայ):

Fate ֆ-տ, s. ճակատագիր, դիպ-
ուած, բաղդ; արկածք, աղէտ, օր-
հաս, մահ: The Fates. Կենաց Թելը
մանող խզող երեք դիցուհիք, Պար-
կայք Դէյ. -ful ֆ-տ-ա-լ, a.
Մահացու, ճակատագրային:

Fated ֆ-տ-է-լ, a Սահմանեալ,
դասապարտուած, ճակատագրեալ:

Father ֆ-ա-հ-ը, s. Հայր; նա-
խահայր, նահապետ; սեղծող, հիմ-
նողիք: pl. Սուրբ Հայրք, Հայրա-
պետք, Ասենակալ Հայր Հ. =va,
Հայր ըլլալ; ծնանիլ; որդեգրել; (on,
upon) Ընծայել, սեպհակասնել:

Almighty—. Ամենակարող Հայր:
Adoptive—, Հայրագիր: God—, Կրն-
քահայր: Grand—Մեծ հայր, պապ:
Holy—. Սրբազան Պապը; խոստ-
վանահայր, հայր սուրբ:

Step—. Խորդ հայր, հօրու:

—Daniel Ծերուկ Դանիէլ յախար:
—Peter. Հայր Պետրոս վարդապետ:

—in-law. Անեք; սկեսայր:
-land. Հայրենի երկիր. հայրենիք:

-lasher. Յլածուկ. —long-legs. Խոր-
դածանճ; դաշտասարդ:

Fatherhood, s. Հայրութիւն

Fatherless, s. Անհայր; հեղի-
նակն անծանօթ. **Fatherliness**,

s. Հայրական գուծ. **Fatherly**, a.
ԳՊալիք, հայրական, պաշտպան:

Fathom ֆ-տ-հ-ը, s. Գրկայափ-
=va. Խորութիւնը չափել, խորա-
չափել: -able, a. Չափելի, ըրն-
նելի: -less, a. Անչափ, ան-
սահման, անչափելի: [զուշակ]

Fatidical -ի-տ-ի-լ, a. Բաղդա-
Fatigue ֆ-տ-ի-լ, s. Ցողունութիւն,
խոնջութիւն; խոնջէք; նեղութիւն:

փսփոխ աշխատութիւն զբ. = va. ճոզնեցնել, սաղկացնել:

Fatiguing ֆէ՛տի՛ն, a. Տաժաւանոր, նեղիչ, ծանծաղի:

Fatling ֆէ՛տլին, s. Պարարակ (զառն):

Fatly ֆէ՛տլի, a. Պարարտէն:

Fatner, Fattener ֆէ՛տլե՛ր, a. Պարարացնող, զիրցնող:

Fatness, s. Պարարտութիւն, զիրութիւն; առատութիւն:

Fatten ֆէ՛տն, an. Պարարել, զիրցնել; զիրնալ. [բիչ]:

Fattening ֆէ՛տնել, a. Պարար:

Fattish, a. Զարպոտ, ճենճոտ:

Fattiness ֆէ՛տնիտ, s. Իւրոտութիւն, պարարտութիւն:

Fatty ֆէ՛տի, a. Իւրային, իւրոտ, պարարտ:

Fatuity ֆէ՛տիտիտ, s. Մտքի սկարտութիւն, յիմարտութիւն:

Fatuous ֆէ՛տիտա՛ւ, a. Յիմարական, անմիտ; ցնորական, փուճ:

Fatbourg ֆէ՛տբուր, s. Արուածան (Քարիզի) [F.] [(զիր):

Faecal ֆէ՛տէլ, a. Կոկորդային

Faeces ֆէ՛տէ՛ս, ֆէ՛տէ՛ս, pl. Ըբան, որկոր. [յուզ]:

Faecet ֆէ՛տէտ, s. Ծորակ մուս:

Faugh ֆո՛ւ, int. Բո՛ւ, րո՛ւհ, Բալիւն, See Folchion.

Fault ֆո՛ւլտ, ֆո՛ւլտ, s. Պակասութիւն, սխալանք, վրիպանք, սանցոնք, վրիպակ; վրիպում հս. To beat—. Շփոթիլ, զինքը կորսնցնել. To find—. Պակաս զրսնել, մեղադրել; զայրացնել:

-ness, s. Սխալ, պակասութիւն:

Faultily, ad. Սխալմամբ, պարսակի կերպով:

Faultless ֆո՛ւլտա՛ւ, a. Անմեղի, անսխալ, -ness, s.

Faulty ֆո՛ւլտի, n. Ցանցաւոր, մեղադրելի; Մեղի, սխալ:

Faun ֆո՛ւ, s. Շահապետ դաշտաց, մարդապայ քաղ. պայ, փառնա

Fauna ֆո՛ւն, s. երկրի մը անասունք, անասնացոյց,

Fauteuil ֆո՛տուէլ, s. Թիկնաւոտ; (ակադեմականի) աճոտ:

Favor ֆէ՛տու՛ր, s. Ընորհ, երախտիք; պաշտպանութիւն; հաճութ., քաղցրութիւն; մեղմութիւն; յարգ, պատիւ; պաշտպանելը; սիրոյ զբաւական, պարգեւ; Զամակ = ցարդաբոյ, նպաստել, պաշտպանել, դիւրացնել. With your—. Ձեր հրամանաւ. To carry—. Շողորործել:

Favorable, ad. Նպաստաւոր

-ly, ad. Բարեյօժար կերպիւ:

Favored ֆէ՛տու՛ր, a. Well— Կեղեցիկ, վայելուէ. III— Զարաշուք

Favorer ֆէ՛տու՛ր, s. Ձեռնասու. պաշտպան, բարեխէր:

Favorite ֆէ՛տու՛ր, s. Սիրական, սիրելի, աչքի լոյս; մեղրիմ, (արքայի) օճանեպ:

Favoritism, s. Օճանակալութիւն, կողմնակցութիւն:

Favose ֆէ՛տու՛ր, a. Բշշչանման բ.

Favus ֆէ՛տու՛ր, s. Խորխային զոնջութիւն, զոնջուկ տիտ:

Fawn ֆո՛ւ, s. Այծեմի ծագ, եղնորհ. = va. (եղնորհը) ծնիլ, ծրկնիլ; (շունը) քծնիլ, քսքսվիլ:

Fay ֆէ՛յ, s. Կիւս, պարիկ քերի. = va. Պնդել, յարմարցնել, կցել:

Faith ֆէ՛յթ, s. Զաւաստամտութիւն:

Fear ֆէ՛յ, s. Ահ, երկիւղ, վախ; արհաւիրք, սուկում; ակնածութիւն. = an. երկնիլ, զարհուրել; սրսփիլ, զարգնդիլ; ակնածիլ, քաշլիլ. Fearnought. ֆէ՛յթա՛ւտ, Թաղիք մը, կծայ:

Fearful ֆէ՛յթա՛ւ, a. Ահաւոր, երկիւղալի, սուկալի; երկչոտ, վեհերոտ; վախկոտ. -ly, ad. Ահաւոր կերպով, սուկմամբ. -ness, s. Զարհուրանք, երկիւղ; ահաւորութիւն:

Fearless ֆէ՛յթա՛ւ, a. Աներկիւղ

բաշ, -ly, ad. Քաջաբար, անվեհեր. -ness, s. Արիութ., քաջութ.

Feasible ֆեյ՝ել, a. Յարմար, հնարաւոր, ըլլալիք, դիւրին.

Feasibleness, Feasibility, s. Կարելիութիւն, հնարաւորութիւն.

Feast ֆէյսթ, s. Կոչումը, խընձոյր, տոնախումբ, հարսնիք, հանդէս, տոն =va. Կոչումը՝ հրաւէր ընել, ուրախացնել: =տո. Ուտել խմել, զուարճանալ.

Feat ֆէյթ, s. Քաջագործութ., շահաստիւթիւն, մեծագործութ.

Feather ֆէյթ՝չըր, s. Փետուր, ցցունք, զարգափետուր; (փետուրէ) գրիչ; (ծիւռ մագերու) պտուսակուսիքան; ոչինչ չիտոյս: =տո. Փետրազարդել, փետուր անցրնել; (արաղաղը) սիգալ, տոնոգիլ: =տո. Շէշակի կենալ. հորիզոնանալ; (չուրիս վրայ) ծփծփիլ, փալփռլիլ. To be in high — Շատ ուրախ՝ առողջ ըլլալ. To cut a — Ջուրը փրփրեցնել և... To show the white — Վախնալ, դող առնուլ. To — the nest. Գործը կարգին դրնել. To — the oars. Շէշակի նաւարկել, թիավարել. -boarding. Շէղայեց տախտակամած. -edge. Շէղակտուր (եզր), շեղեզր.

Feathered ֆէյթ՝չըր, a. Փետրազարդ, ցցունազարդ; շէշակի, պառկեցուցած, [յին, փետրալից.

Feathery ֆէյթ՝չըր, a. Փետրա-

Featly ֆէյթ՝ի, ad. Ճարպիկութեամբ, մարուր կերպով.

Feature ֆէյչըր, s. Դիմագիծ, կերպարանք; դրոշմ, հանգամանք, թւ. Տեսիլ, պատկեր, նկարագիր. -less, s. Արոշ նկարագիր չունեցող. -ly, a. Նկարագրի տէր, վայելուչ.

Febrile ֆեյբրիլ, **Febrilitic** ֆեյբրիլիտիկ, a. Տենդաներ, սաստիկ.

Febrifuge ֆեյբրիլիտիկ, a. Զեր.

մահալած (դեղ), տենդադեղ.

Febrile ֆեյբրիլ, a. Տենդային. **February** ֆեյբրուարի, s. Փետրուար, մեհեան.

Fecal ֆեյքալ, a. Մրրալից, մըրուրի. **Feces** ֆեյքէս, թւ. Մրուր, աղբ.

Fecula ֆեյքուլա, s. Բուսալիւր, նշայ, պսժիք.

Feculence, -cy ֆեյքուլենս, s. Դիւրս, մուր, պղտորութիւն.

Feculent ֆեյքուլենտ, a. Մըրրալից, պղտոր.

Fecund ֆեյքունտ, a. Բազմաձրնունդ, բարեբեր, արգաւանդ.

Fecundate ֆեյքունտիք, s. Բեղմնաւորել, պտղաբեր ընել, արգասաւորել. -tion ֆեյքունտիք, s. Բեղմնաւորում, արգասաւորութիւն.

Fecundity ֆեյքունտիք, s. Արգաւանդութիւն; բազմաձնութիւն; ծոխութիւն, ծոխաբանութիւն.

Fed ֆեյդ, s. pp. of **Feed**.

Federal ֆեյդըրալ, a. Դաշնաւորական, դաշնակցական.

Federalism, s. Դաշնաւորական սկզբունք վարչութիւն.

Federate ֆեյդըրէյթ, a. Դաշնաւոր. -tion ֆեյդըրէյթիք, s. Դաշնաւորութիւն. -tive ֆեյդըրէյթիք, a. Դաշնաւոր, միացեալ.

Fee ֆէյ, s. Կալուածք, ըստացուածք; վարձ, իրաւունք; ժառանգական հող եր. =va. Վարձը վճա ելլ: պարգեւ տալ; կաշառել, վարձել. -absolute, -simple. Ազատաւառ (կալուածք), -faint. Ժառանգական դատակիր (ի վարձու). Knight's —. Պարգեւական երկիր. -tail. . . . . աւառ.

Feeble ֆէյբլ, a. Տկար, անզոր, թոյլ. -minded. Տկարամիտ. -ness, ֆէյբլիտիք. -ly, s. Տկարութիւն.

Feebly, ad. Թուլութեամբ.

Feed ֆէյթ, ra [Fed ֆեյթ] կե.

րակիել, սնուցանել; պահել, կըշ-
 ասցնել, արածել; պակասը լեցը-
 նել, (հրացանի, կարճի) խանձ դը-
 նել, =տ. Ուսել, սնանիլ, արժը-
 ւիլ, =տ. Սնունդ, ախր, կեր, ճա-
 րահի արօտ; (շոգեմեքենայի) ջուր:

Feeder ֆէ'բըբ, տ. Սնուցիչ, ա-
 րածող; ուսող, (մեքենայի) ջրա-
 դարձ; փեռնեկուած էբ; (երկա-
 ծուղոյ, գետի) ծիւղ:

Feel ֆէ'լ, տ. [Felt, ֆէ'լթ] Իմա-
 նայ, զգալ; շօշափել, փորձել,
 քննել; զգածուիլ; ներքնապէս հա-
 մոզուիլ, =տ. Զգայարանք, շօշա-
 փելիք, շօշափում:

Feeler ֆէ'լըբ, տ. Զգայուն,
 զգացող; փորձարար, բանփորձ;
 քարավար էբ; բողոկուկ, հպելիք,
 եղջերիկ (միջասներու) է.:

Feeling ֆէ'լին, տ. Զգայուն, դիւ-
 րագած, ազդու. =տ. Շօշափելիք,
 հպելիք; զգայութիւն, ազդում; ըզ-
 գացում, կարծիք, զգացողութիւն,
 զիսակցութիւն; զգայնութ. , դիւ-
 րագածութիւն; զգացող, Good,
 bad.— Մտերմութիւն, պաղութիւն,
 -ly, ad. Մտառուչ, գորովագին:

Feet ֆէ'թ pl. of **Foot**. Ոտեր:

Feign ֆէ'յն, տ. Կեղծել, հնա-
 րել, շինել, շփել:

Feigner, ֆէ'յնը, տ. Հնարիչ,

Feint ֆէ'յնթ, տ. Պատահանք, կեղ-
 ծիք; պատիւ սուտ ձեւեր:

Feldspar ֆէ'լթ-բ-թ, տ. Արաս-
 տոյ վէմ, խոտարար հտ.:

Felicitate ֆէ'լի-տի-տի, տ. Ու-
 րախացնել, հաճեցնել; շնորհաւո-
 րել, խնդակցիլ. -tion ֆէ'լի-տի-տի-
 ւն, տ. Խնդակցութիւն:

Felicitous ֆէ'լի-տի-տի, տ. Եր-
 ջանիկ, վայելուչ; յարմար:

Felicity ֆէ'լի-տի-տի, տ. Երջան-
 կութիւն, բարեպաշտութիւն:

Feline ֆէ'լին, տ. Կատուանման,

կատուանո, կատուային:

Fell ֆէ'լ imp. of **Fall**. =տ.
 (Մառը) ռապակել. կործանել; կար-
 կընել, շուլլել, =տ. Մորձ, կաշի;
 բլուր, բլրաշարք, =տ. Արիւնդուշտ,
 անգուձ. անողորմ. -monger -հէ'լըբ,
 Խաղախորդ. -wort. թծի սխտը, բոգ:

Felly ֆէ'լն, ad. Անողորմարար:

Fellness, տ. Դազանութիւն:

Felloe, **Felly** ֆէ'լն, ֆէ'լն, տ.
 (Անիւի) հեւակ:

Fellow ֆէ'լն, տ. Ընկեր; անդամ;
 հաւասարակից, պաշտօնակից; ան-
 հաս, մարդ; զոյգ; տեսուչ, հոգա-
 րարձու; մարդուկ, շինական. —of
 Royal Academy Անդամ Արք. Ակա-
 դեմիոյ, կամաւորդ: Good— Շիտակ'
 բարի մարդ: Fine— Գեղեցիկ ա-
 րարած, քաջ մարդ: Old— Հին
 ընկեր, ծերուկ, Odd— Արտակար
 մարդ: Poor— Ի՞նչ դժ մարդ. (Սոյն
 բառը շատ կործանուի ի բարդու-
 թիւնս և կեշանակէ) հաւասար, բն-
 կիւր: Fellow-citizen. Քաղաքակից.

-commoner. Հաւասարակից; զիշեր-
 օձիկ հտ. -creature, -being, -man.
 Համաստեղծ, գոյակից, ընկեր: -
 feeling. Վշտակցութիւն. համակը-
 րանք, -student. Դասընկեր, -teacher.
 Պաշտօնակից,

Fellowship ֆէ'լը-իթ, տ. Ընկե-
 րակցութիւն, ընկերութիւն; ընկե-
 րութեան կանոն բ. Good— Ըն-
 կերութիւն, ազնուութիւն:

Felo-de-se ֆէ'լը-թ-թ, տ. Անձ-
 նասպան էր. [L.]

Felon ֆէ'լն, տ. Ոճրագործ էր;
 եղեռնագործ, չարագործ, մահըն-
 շուրձօջախա, աւպիհրատ; անգամ:

Felonious ֆէ'լնի-տի, տ. Զար,
 անզգամ, -ly, ad. Անիրաւութեամբ:

Felony ֆէ'լնի-տի, տ. Քրէական
 յանցանք, ոճիր; տիրադրութիւն.---

Felspar, See **Feldspar**.

Felt ֆելտ, pp. of **Feel**. ==s. Բաղ, Թաղակ ֆելտ, ֆելտ; բուրդ զսակ. ==va. (Մազէ) Պաղիք շինել, Թաղակել: —clock, **Felting**, s. Բաղականիւթ. [Փիլիգաւ. [It.]

Felucca ֆելուք, +-a, s. Գաշտի **Female** ֆեմալ, a. էգ, մասակ, քած; իգական. ==s. էգ, կին. —flower, —plant. էգ բոյս, իգայ. —sex. իգական սեռ.

Femme, **Feme** ֆեմ, s. կին. —covert. Արամբի. —sole. Ամուրի.

Feminine ֆեմին, a. իգական, կնային, կանացի; մեղմ, փափուկ; շնորհալի, սիրուն, -gender. իգական սեռ.

Femininity, s. իգականութիւն.

Femeral ֆեմերալ, Բարձային.

Fen ֆեն, s. ձախին, մօր.

Fence ֆենս (ք), s. Ցանկ, շրջափակ, պարիսպ; ինքնապաշտպանութիւն (սրով). ==a. Շրջափակել. պաշտպանել, պահել. —տո. Գարսապաւորել, ցանկել, պաշտպանել, պահովցնել; (ինքզինքը) սրով պաշտպանել.

Fencible ֆենսիբլ, a. Պատշտպանելի, պաշտպանողական. ==s. Պահակագօր.

Fencing ֆենսինգ, s. Սուսերամարտութիւն; ցանկանիւթ (ազարակի); ցանկաշինութիւն.

Fend ֆենդ, va. Ինքզինք պաշտպանել, առջեւը առնուլ, դուրս ձգել.

Fender ֆենդեր, s. Արգիլով, արգելք; հրարգել վանդակ; ընդդիմարգել (փայտ, բարձ) և. [հանի.

Fenestral ֆենեստրալ, a. Պատու. **Fennec**, s. Ձերտաղուէս և.

Fennel ֆենել, s. Սամիթ սերէ օբռու. -flower. Սել հնտիկ չորեք օբռու. -seed. Շուճրայ բաղանիկ.

Fennish, **Fenny** ֆենիէլ, ֆենիէ, v. ձախնախուս, տղուս, ձախնուս.

Fengreek ֆենգրիէ, s. Նոսոմ-չաման, հացհամեմ պոյ օբռու.

Feod, **Feodal** See **Feud**.

Feof ֆեֆ (ք), va. երկիր աւաստլ, **Feoffee** ֆեֆիէ. Աւաստնկալ.

Feoffer, -for ֆեֆեր. Աւաստու. **Feofment** ֆեֆմէնտ, s. Աւաստուութիւն; աւաստիր էր.

Feral, **Ferine** ֆերալ, ֆերալ, a. Վայրենի, վայրի, անընտել.

Feretary ֆերետար, s. Նշարք սրբոց; մասնատակ.

Ferial ֆերալ, a. Տօնի աւուր, տօնական.

Ferment ֆերմէնտ, s. Բորբորում, եռալը, յուզումը; խմոր մակարդ մայրա. ==ֆերմէնտ, տո. եռալ, յուզուիլ; խմորիլ, Թթուիլ. —va. եռացնել, զայրացնել.

Fermentation ֆերմէնտ, s. եռալը; յոյզ, յուզումը; խմորում. **-tive** ֆերմէնտիւթիւ, a. Խմորիչ.

Fern ֆերն, s. Վայրի ճարխոս, խմբր, պտեր խժքրէի. -owl. Խոլովուկ. **Royal**—. Ջրապտեր է.

Ferny ֆերնի, a. Պտերուս.

Ferocious ֆերուչ, a. Արիւնախանձ, վայրագ, զազանաբարոյ. **-ness**, **Ferocity** ֆերուչիւթ, s. Վայրագութիւն, զազանութիւն.

Ferrous ֆերուչ, երկանտղէն.

Ferret ֆերետ, s. Նոյ երիգ, ժապաւէն; (ապակեգործի) երկան, յուզակ; ախազ եսպանի կէշիւնիի. **To**—about, out. Պրպտել; հայածել.

Ferriage ֆերիէժ, s. (Նաւակի) անցողէք, լասողէք.

Ferruginous ֆերուգին, a. երկանային, երկանախառն.

Ferro, a. **-cyanate**. երկանախառն ք. **-cyanide**, a. երկանախառն ք. [օղակ.

Ferril ֆերիլ, s. (Գաւազանի)

Ferry ֆերի, s. Գետանաւ, կուր;

գետի անցք; անցքի իրաւունք: =
an. նաւակով անցնիլ, տղափո-
խել; անցնիլ; նաւարկել. —boat.
կաս: —man. կասապար:

Fertile ֆերտիլ, a. Արգաւանդ,
բարեբեր; հարուստ, բեղուն. —ly,
ad. —ness, **Fertility** ֆերտիլիտէ:
s. Արգաւանդութիւն, առատու-
թիւն, բեղմնաւորութիւն:

Fertilize ֆերտիլիզ, va. Արգա-
ւանդել, բեղմնաւորել, կենսաւորել:

Ferule ֆերուլ, s. Գաւազան,
ճաճ: =va. Գաւազանով պատժել,
ափն ճաճ զարնել:

Fervency ֆերուլենտի, s. Եռանդ,
բոբոբ, նախանձ:

Fervent ֆերուլէտ, a. Ջերմ, արբ;
եռացող, եռանդուն, սաստիկ. —ly,
ad. եռանդազին. —ness, s. Ե-
ռանդ; տենչ, փափար:

Feruid ֆերուիտ, a. Ջերմ, կի-
զիչ; սաստիկ նախանձաւոր:

Fervor ֆերուեր, s. Ջերմութիւն,
արբութիւն; նախանձ, եռանդ:

Fescue ֆէսքու, s. Գրացոյց
եղէզ, ճիպտ: =va. Գրացոյցով
կարգալ. —grass. Բոշխ բ...:

Fess, Fesse ֆէս, s. Գոտի ք+:

Festal ֆէստիլ, a. Տօնի աւուր, տօ-
նական, ուրդխական, զուարթախից

Fester ֆէստըր, տ. Թարխոնի,
փտիլ; ապականիլ, աւրուիլ: =s.
Պալար, խաղաւար:

Festival ֆէստիւլ, s. Տօն, տօ-
նախմբութիւն; արեղարձ, հանդէս;
խնձոյք; կոչունք:

Festival, Festive ֆէստիւլ, a.
Տօնի, հանդիսի, ուրախութեան:

Festivity ֆէստիւլիտէ, s. Հանդէս,
տօն; ուրախութիւն, ցնձութիւն:

Festoon ֆէստոն, s. Դրասանգ,
ծաղկաճիւս սայլակ: =va. Դրա-
սանգածել զարդարել:

Festucine ֆէստիւսին, a. Ցար-

ղազոյն, բոշխի: [Ճային:

Fetal ֆէտալ, a. Սաղմի, սաղ-

Fetch ֆէչ(տ), va. Երթալ բե-
րել; բերել, պատաստել; ի զուխ
հանել, ընել; սծափեցնել, խնլըը
զուխը բերել; վերածել; յառաջ
բերել, ստանալ, հասնիլ, շահիլ:
To—compass. Գտնակելով երթալ,
To—a pump. Ջուր դնել (ջրհանը
որ բանի): To—way- (նալը) շար-
ժակիլ; ցնցուիլ:

Fete ֆէտ, s. Տօն, հանդէս, կա-
ցուրդ. =տ. Տօնել, պատուել,
խնձոյք՝ կոչունք ար:

Fetich, -tish ֆէտիշ, s. Թե-
րափիս, թանձրակուռք (Ափրիկ):

Fetid ֆէտիտ, a. Գարշահոտ:

Fetlock ֆէտլոք, s. Կապեղ
աք թօթուղու: [Նեխի:

Fetor ֆէտըր, s. Գարշելի հոտ:

Fetter ֆէտըր, s. Ռոնակապ; ար-
գելք: =va. Եղծայել, կապել, կաշ-
կանդել, արգիլել:

Fetus ֆէտուս, s. Սաղմ:

Fend ֆէնդ, s. Գժտութիւն, կը-
ռիւ, սաստիկ անելութիւն; պարգե-
ւական վիճակ, աւուս, դասակերտ:

Fendal ֆէնալ, a. Աւասական:

Fendalism, Fendality ֆեն-
լիտի, s. Կարուածապետութիւն, ա-
ւասականութիւն, անուտէրութիւն:

Fendary, Fendatory ֆեն-
տարի, s. Աւասառու; անուտէր:

Fenilleton ֆէնիլտոն, s. Թեր-
նօն (բարի) [Բ:]

Fever ֆէւըր, s. Տենդ, ջերմ;
ուզմունք. —few. Իզարող նիւզիկ յօ-
բու; խնձաղեղ բարբաթիս. —root,
wort. Տերեփուկ զանբարիուն. —weed
Խոյննի սքրանս օրու: To be in a
— Գապակիլ, տչորիլ, սազնապիլ:

Feverish ֆէւըրիշ, a. Տենդոտ, տեն-
դալին, հրատապ, յուզեալ. —ness, s.

Few ֆէւ, a. Փիչ, սակաւ: =

s. Ոմանք, սակաւք: A few. **Քչիկ մը.** Some—, not a—. **Ըսք բաւականին, բաւական.** In—. **Համառօտիւ.** **Fey** ֆէյ, *va. Բարամին սիրմը մարտել:*

Fez ֆէշ, *s. Գլխարկ, ֆէս:*

Fiat ֆէյտ, *s. Եղիցի, հրաման:*

Flacre ֆլէյ, *ֆողոցի վարձակառք:*

Fib ֆէյ, *s. Սուս, խճիպ, = va. Ստել:*

Fiber, Fibre ֆէյբըր, *s. Մանրաձել, նեարդ բ.:* [մազմազք:

Fibril ֆէյբրէլ, *s. Նեարդիկ:*

Fibrous ֆէյբըր, *s. Նեարդապատ:*

Fibula ֆէյբուլ, *s. [pl. -lae -ի] ձարձանդ բոգս; նրբոյրք (սրունքի): վիտիոր ասեղ փէ:*

Ficu ֆէյս, *s. Վզպան, պերոզ, փոշի:* [F.]

Fiekle ֆէյկլ, *a. Փոփոխամիտ, կամշոտ, =ness, s Փոփոխամտութիւն:*

Fictile ֆէյքտէլ, ֆէյքտէլ, *a. Կաւեղէն, խեցեգործական:*

Fiction ֆէյքշն, *s. Առասպել, քայ, վէպ; կեղծիք, երեւակալութիւն, զիւտ:*

Fictitious, Fictitive ֆէյքտիւշն, ֆէյքտիւշն, *a. Կեղծ, արուեստական, առասպելական:*

Fid ֆէյ, *s. Հանգուցայոյժ հերիւն և: բանալի, փականափայտ:*

Fiddle ֆէյդլ, *s. Զուռակ; զրբզնի բ.:* = *va. Զուռակ գարնել:*

Fid ֆէյ, *s. Զուռակ գարնել:*

Fid ֆէյ, *s. Զուռակ գարնել:*

Fid ֆէյ, *s. Զուռակ գարնել:*

Fid ֆէյ, *s. Զուռակ գարնել:*

Fid ֆէյ, *s. Զուռակ գարնել:*

Fid ֆէյ, *s. Զուռակ գարնել:*

Fid ֆէյ, *s. Զուռակ գարնել:*

Fid ֆէյ, *s. Զուռակ գարնել:*

Fid ֆէյ, *s. Զուռակ գարնել:*

ad. Վսահարար, վսահ կերպով:

Fiduciary ֆէյդիւշի, *a. Վըսահական, վստահական, =s. Աւանդառու; հաւատական (քրիստոնէայ) Ա.:*

Fie ֆէյ, *int. Վոյ, բուհ:*

Fief ֆէֆ, *s. Դասակերտ, աւս:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Field ֆէլդ, *s. Դաշտ, դաշտափայր; ասպարէզ, ռազմափայր; անկասամարտ; քաղաքափայր, արածուծիւն; երես, յատակ ք.:*

Fiftieth ֆիֆտիեր, *a.* 50րդ.
Fifty ֆիֆթի, *a.* Յիսուն.

Fig ֆիգ, *s.* Թուզ; Թզնի; հա-
զուս, սարագ, -eater. Թզկերուկ
թու- marigold. Թզակերպ թու- wort.
Թխարմաս թու- To—up and down.
Վազմանի, I dont care a—for him-
նո՞զու է մի՞նէ.

Fight ֆայթ, *vn.* [**Fought** ֆա-
ուտ.] Գոռիլ, մարտնչիլ, ծեծկը-
ւիլ, պատերազմիլ; ընդդիմանալ;
կռիւր շարունակիլ, =*va.* Գոռու-
ցըննի; հետը կռուիլ, =*s.* Գոռիւ,
մարտ; մենամարտ; պատերազմ.

Fighting ֆայթեր, ֆայթիս, *s.* Պատերազմող, մարտիկ.

Figure ֆիգուր, *s.* Կեղծիք,
խծիպ, շկիւղ, սուս; գիւտ, առասպել.

Figurable ֆիգուրելի, *a.* Ձե-
ւանալի, ձեւանալիք, ձեւի գալիք.

Figure, **Figure** ֆիգուրելի, *a.*
շեշտ, *a.* Ձեւաւոր; -ունակ, -ազան.

Figuration ֆիգուրացիոն, *s.*
Կազմելը, կազմում, ձեւացում;
խառնուրդ եր.

Figurative ֆիգուրատիւ, *a.*
Խորհրդաւոր, այլաբանական. -ly,
ad. Այլաբանօրէն:

Figure ֆիգուր, ֆիգուր, *s.* Կեր-
պարանք, երեւոյթ, սիպ, ձեւ; ցոյց,
պատկեր, օրինակ, նշան; Թիւ, Թը-
ւանշան; զին; փոխաբերութիւն.
=*va.* Պատկերը շինել, գծել; նշա-
նակել; Թուագրել, հաշուել; կեր-
պարանել, ներկայացնել; պատկե-
րել, գեղագործել. =*vn.* (Յանկիւն
մէջ) գեղուիլ, երեւիլ; դերը խաղալ.
—*head.* Նաւանշան (քանդակ).

Filaceous ֆիլաքս, *a.* Թելի.

Filament ֆիլամէնտ, *s.* Թել,
մազգոյք, նեարդ բուսոց, -ous
-ֆիլաքս, *a.* Թելանման, Թելային.

Filbert ֆիլբերտ, *s.* Արթայակաղին.

Filature ֆիլաթուր, *s.* Մանա-

րան, սարամանց; կառժառում.

Filch ֆիլչ, *va.* Գողնալ, շորձել.

Filcher ֆիլչեր, *s.* Գող.

File ֆայլ, *s.* Կարգ, դաս, շար,
սոյ; ծրար, շարք Թղթոց; Թղթակալ
Թել; խարսոց skorpia, նեկե-
=*va.* Շարել, կարգադրել; արժա-
նագրել; խարսոցել, =*va.* Խարսը-
ւիլ; (գորքը) կարգու քալել. —
leader. Առջեւէն գացող զինուոր.

Filer ֆայլեր, *s.* Խարսող.

Filial ֆիլիալ, *s.* Որդական.

Filiate ֆիլիատ, *va.* Որդեգրել.

Filiation ֆիլիացիոն, *s.* Որդու-
թիւն, որդեգրութիւն.

Filibuster ֆիլիստեր, *s.* Հուղ-
կահար, ծովահէն.

Filiform, ֆիլի, *a.* Թելանման.

Filigree ֆիլիգրի, *s.* Հիւսկէնած,
ցանցադրուալ.

Filings ֆայլիւ, *s.* Խարսուք.

Fill ֆիլ *va.* Լեցնել, զրանել,
ստանալ; զոհացնել, կշացնել, =
vn. Լեցուիլ, զաւանթը լեցնել, խըմ-
ցըննել, =*s.* Յագուրդ, յափրանք;
սայլակի թել. To—in. Նեւս լնուլ.
To—out. Տարածել, ընդլայնել. To
—up. Խճողել, լեփլեցուն ընել. To
the—. Ըստ թաւականին.

Fillet ֆիլետ, *s.* Ժապաւէն, ե-
րիզ, բոշի; դնկողուց, սկնմիս,
կողիկ (կենդ.); կանոնագիծ 4.

Filibeg, ֆիլիբեյ, *s.* Զպուն.

Filling ֆիլլինգ, *s.* Հիւսելը.

Filip ֆիլիֆ(թ), *s.* Պոնդ, պը-
լնսօրիկ. =*va.* Պոնդ տալ, (մասին
եսեւով) զարնել.

Filipeen, See **Philopena**.

Filly ֆիլի, *s.* Մարուկ (ձիու);
անհամես աղջիկ.

Film ֆիլմ, *s.* Մաշկ, թաղանթ; ոս-
տայնի թել. *va.* Թաղանթով պատել.

Filmy ֆիլմի, *a.* Մաշկային.

Filose ֆայլոս, *a.* Ծոպաւոր.

Filter ֆիլտր, *s.* Պարզուհ, քա-
մոց. =*va.* Քամել, գետլ. =*տո.*
Քամուհի, անցնիլ, գտուհիլ

Filth ֆիլտ, *s.* Աղտոտութիւն,
աղտ, սիղմ; վնասութիւն; վնաս
պատկեր:

Filthily, *a.* Աղտոտութեամբ:

Filthiness, *s.* Աղտոտութիւն:

Filthy ֆիլտի, *a.* Աղտոտ, զա-
գիր, պիղծ; կոշտ, կոպիտ:

Filtrate ֆիլտրէյտ, *va.* Քամելլ

Filtration ֆիլտրէյն, *s.* Քա-
մում, գտում, մղում:

Fimbriate ֆիմբրէյտ, *va.* Մո-
պագարդել, ծոպելլ. =*a.* Մոպա-
ւոր, ծոպագարդ սաջազլ:

Fin ֆին, *s.* Ձկան ձեւ, լուղա-
թեւ. -fish. կոզաւոր կէտ, toed,
footed. Մաշկոսն. [տուգաննիլ]

Finable ֆինաբլ, *a.* Տուժելի:

Final ֆինալ, *a.* Վերջնական,
վերջին; վճռական, մահացու. —
cause. Վախճանական պատճառ,

Finale ֆինալէ, *s.* Հուսկերգ
եր; վերջ, աւարտ. [II.]

Finality ֆինալիտէ, *s.* Վերջ-
նականութիւն, վախճանականութիւն:

Finally ֆինալիտէ, *ad.* Վերջա-
պէս, հուսկ յետոյ, վերջի վերջոյ:

Finance ֆինանս, *s.* Ելումուսք;
եկամուս, հասոյթ = ֆինանս էլ, *pl.*
Շահաւոր միջոց՝ աղբիւր:

Financial ֆինանսիալ, *a.* Ելու-
մուսկան. ելումուսքից:

Financier ֆինանսիէր, *s.* Ելում-
ուսպէտ; ելումուսքից պաշտօնեայ. =
տո. Դրամական գործեր ընել:

Finch ֆինչ, *s.* Խայտիս խարիճու թռ-
չ:

Find ֆինդ, *ad.* [Found ֆաունդ]

Գտնել; ըմբռնել, իմանալ, զգալ;
ստանալ; պատրաստել, հայթայթել;
հաստատել, եզրակացնել. To—out.
Գտնել, իմանալ. To—fault. (with)
Մեղադրել, ընկալաւորել. To—one's
self. Ինքզինք հոգալ; սճափիլ:

Finder ֆինդեր, *s.* Գտնող, զը-
տակ, հնարիչ; յաւելադրակ

Finding ֆինդինգ, *s.* Գիւտ,
գտնում ըստ; (երդարեւոյց) վճիռ;
pl. Կազմած, գործիլ:

Fine ֆայն, *a.* Հնձիր, ազնիւ,
զեղեցիկ; նուրբ, նրբահիւս; զուտ,
մաքուր, յստակ; սուր, կորովի; բա-
րեզուակ; հաւկիթ, սրիկայ. =*տո.*
Մաքրել, գտել; տուգանք առնուլ.
= *a.* Տուգանք, տուրք; փրկանք.
The—arts. Գեղարուեստք. 18 carats
— 18 այարնոց, 10— Վերջապէս:

Finedraw ֆայնդրաւ, *s.* Բարակ
կար, հիւս:

Finespun, *a.* Նրբահիւս:

Finely ֆայնլի, *ad.* Գեղեցիկ
վայելուչ կերպով; մանրակրկիտ:

Fineness, *s.* Նրբութիւն, փափ-
կութիւն, մաքրութիւն:

Finer ֆայնըր, *s.* Զտիչ, մաքրիչ:

Finery ֆայնըրի, *s.* Զարդարանք,
շքուածք; դարձնոցարան:

Finesse ֆինէս, *s.* Նրբութիւն.
բարակութիւն; նրբամտութիւն. =
տո. Մտքանել, հնարք բանցնել:

Finger ֆինգըր, *s.* Մատ; մատ-
նայտի; դիրադարձութիւն, ճը-
կութիւն: = *տո.* Դպչիլ, հպիլ;

մատամբ նուագել, սծել; զողնալ,
առնուլ. = *տո.* Մատները խաղցնել
եր. -board. Ստեղծարան, դասա-
կետից եր. -bowl, glass. Մատնալուաց,
բերնաման. -fern. Բուժիչ ստեղծակ
թռ. -grass. Մատնուկ թռ.;

արծուա-
ճանկ թռ. -post. Յից, ուղեցոյց:

Finical ֆինիկալ, (Միւնի)զլիսազարդ:

Finical ֆինիկալ, *a.* Պճնազարդ,
ցուցամոլ, ծանծրալի:

Finis ֆինիս, *s.* Վերջ:

Finish ֆինիշ, *va.* Աւարտել,
լմնցնել; կատարել, կատարելա-
գործել. = *տո.* Լրանալ, վերջանալ.
= *s.* Կատարուն վիճակ:

Finisher, *s.* Լրացուցիչ, կա-
տարո; մտքնապարծ:

Finite ֆ-յ-յոթ, *a.* Հունաւոր-
-ly, *ad.* Հունաւորապէս; մինչեւ
ասիծան մը. -ness, *s.*

Finless ֆ-լ-ւ, *a.* Անծեւ:

Finn ֆ-ն, *s.* Ֆինլանտացի:

Finnish, *s.* Ֆինլանտական:

Finnyc ֆ-ն-ի, *a.* Քելաւոր (ծուկ)
Պեկ նման: [մը, եղունիկ:

Finnikin ֆ-ն-ի-ն, *s.* Աղաւնի:

Fir ֆ-ր, *s.* Եղեւին, շոճի. -ap-
ple, -bob, -cone. Խոզակ, կոն. -tribe.
Կոնաբեր. -wood Եղեւնուտ, կափուկ

Fire ֆ-յ-բ, *s.* Կրակ, հուր, հր-
դեմ, կիզում; կրից սաստկութիւն,
հուր, խանդ, աշխոյժ, սրիփ, սէր;
հրացանածոութիւն; խարան, = *va.*
Հրկէզ ընել, այրել, վառել, ար-
ծարծել; նետել, կրակ ընել; խա-
րանել, = *vn.* Հրծիզ ըլլալ; կրակ
առնուլ, նետուլ; զայրանալ. On
- . Հրդեհեալ. Fire! Կրակ կայ.
St. Antony's-. Տապալկ, օժախս.
To set on-. Կրակ ալ: To-up.

Հնոցին կրակը շացնել Կ+. To
hang-or miss-. (Հրացանը) կրակ
առնուլ, կրակ չառնուլ. -alarm.

Հրդեհի՛ կրակի նշան. -arm. Հրա-
զէն. -ball. Գնդակ; հրազունս .-

-board. Բուխերկիլի յասակերկաթ.

-brand. Կիսայրեաց կոճ, խանձող;
խոսվարար. -brick. Անկէզ աղիւս.

-clay. Անհալ կաւ. -cracker. Պայթակ
ֆէշեմբ. -damp. Գորշ հուր (հան-
քերու). -dog. Նոխազ, փայտակալ

(վառարանի). -engine. Հրէջջ, ջր-
հան, հրէջջոյց. -fork. Աւնելիք. -

grate. Վառարանի վանդակ. -fly.
Կայծողիկ. -irons -յ-բ-ւ, -shovel.

Հրեփ. -lock. Հրացան. -man. Զր-
հանկիր Բուռնապաճը. -new. Փայ-

լուն, նոր նոր. -place. Վառարան.
-proof. Անկէզ. -raising. Հրճիզութ.

-screen. Հրարգել, ջերմարգել. -ship.
Հրծիզ նաւ. -office. Հրդեհի ապա-
հովազրական ընկերութիւն. -wor-
shiper. Կրակապաշտ. -works. Հրա-
խաղութիւնը:

Fireside ֆ-յ-բ-ի-յոթ, *s.* Վա-
ռարան; ընտանիք, տուն:

Firing ֆ-յ-բ-ի, *s.* Հրացանու-
թիւն. հրացանի միասխուռն ար-
ծակում; վառելիքայտ; խարա-
նում. -iron. Խարանից:

Firkin ֆ-բ-ի-ն, *s.* 36 հոխանց
չափ մը; իւր կրելիք սակառակ,
նաւակ:

Firm ֆ-բ-ի, *a.* Պինդ, կարծր;
ամուր, հաստատ, կուռ; անխախտ,
անյողողող. = *va.* Հաստատել, ամրա-
ցրնել; ուղղել, վարել. = *s.* Տուն,
վաճառատուն; անուն. The-of
Rotchild. Բոչիլիի տունը:

Firmament ֆ-բ-ի-ն-ի-յոթ, *s.*
Հաստատութիւն (երկնից), երկինք.
-al, ֆ-ի-ն-ը, *a.* Հաստատութեան.

Firman ֆ-բ-ի-ն, *s.* Հրովարակ.

Firmer ֆ-բ-ի-բ, *s.* Բահ պէշ:

Firm'ly, *ad.* Պնդապէս, հաստատ:

Firm'ness, *s.* Պնդութիւն, հաս-
տատութիւն, սուղութիւն:

First ֆ-բ-ի, *a.* Առաջին; զըլ-
խաւոր; գերազանց. = *ad.* Նախ,
զառաջինն; առաջ, առաջին ան-

գամ. At, at the-. Նախ, ի սկզբան.

-or last. Կամ առաջ կամ վերջը.

-born, -begotten. *a.* Անդրանիկ,
երէց. -cause. Նախապատճառ, սուս-

ուած. -day. Միաշաբաթ, կիրակի.

-floor. Ստոնայարկ Ա; միջնայարկ
Ա+. -fruits. Երախայրիք. -lings.

Նախածինք (հօտի). -rate. Բաջա-
լաւ, առաջնակարգ:

Firstly ֆ-բ-ի-ն, *ad.* Նախ; ա-
ռաջին անգամ, ի սկզբան:

Firth ֆ-բ-ի, *s.* Ծոց [Sk.]

Fisc, *s.* Արքունի գանձ:

Fiscal ֆի-ս'ել, *a.* Գանձուց, ելիւնձական. = *s.* Գանձապետ, ընդհանուր դաստիարակ Ս-դ.

Fish ֆիշ, *s.* Չուկ, ձկան միս. = *va.* Որսալ, բռնել, ծուկ բռնել; որոնել. = *va.* Որսալ, բերանը փրն. ջրուել; կարկեել, յօղել (Սոյն բառը բարբուռեանց մէջ կեշանակէ նաև ձկան ձեւ ունեցող բան մը). -ball. Չուկի բարբար. -carver, -knife, -slice. Չկնաս. -crow. Չկնազուս. -block. Չոյզհեծանք մեքենայի. -culture. Չկնասածուկիւն. -day. Պահոց օր, պար. -fag, -wife, woman. Չկնազաճառ կին. -gig. Երեքարձէն (ձրկնորսի). -glue. Չկան սոսկնծ. -kettle, Չկնասապակ. -hawk. Գեաարծիւ, ոսկրկուլ. -hook. Խանձոց, կարձ. -market. Չկնարան. -monger, Չկնազաճառ. -plate. Երկաձուղւոյ ձողերու կապ. -spear. Երեքժանի (ձկնորսի). -skin. Ախս մը մորձի. -van, -cart. Չկնարեք կառք. -joint. Երկաձուղւոյ ձողերու յօղք.

Fisher ֆիշեր, *s.* Չկնորս. -man, *s.* Չկնորս; ձկնորսանաւ.

Fishery, *s.* Չկնորսութիւն; ձրկնաւէտ սեղ, ձկնալից.

Fishiness, *s.* Չկնաւէտութիւն.

Fishy ֆիշի, *a.* Չկնահամ; ձրկնանման; ձկնալից; չափազանց.

Fisk ֆի-ս, *va.* Եարծել, շատանել. = *vn.* Երեքալ.

Fissile ֆի-ս'ել, *a.* Դիւրահեծ.

Fission ֆի-ս'ել, *s.* ձեղրում.

Fissure ֆիշեր, *s.* ձաձած, ծերպ, ձեղր. = *va.* ձղրել. ձաձեցնել:

Fissiparous, *a.* Հերձածիւն.

Fist ֆի-ս, *s.* Բոունց, կռուփ. = *va.* Կռփահարել, բռնցի զարնել.

Flastic ֆի-ս'ել, *a.* Կռփամարտի.

Fisticuffs ֆի-ս'ել-ս'ել, *s.* Կրռփամարտութիւն; բռնցա յարուկիւն.

Fistula ֆի-ս'ել-ս'ել, *s.* Կեղանկ

Քիւղոյ բռն; եղէզ, փող.

Fistular, -ious, *a.* Կեղանկային; սնամէջ, փողածնել.

Fit ֆի-տ, *s.* Դարձ, պիտածամ, նոպայ բռն; լուսնոտութիւն; կաթուած, մարմնուր; ցնցում, բորբոքում; յարմարցնել. = *va.* Յարմարցնել, յարդարել, պատրաստել. = *a.* Յարմար, պատրաստ, վայելուչ; վարպետ. Cold—. Պաղ առնելը. Fainting—. Մարիլ. A good—. Հանդերձին յարմարիլը. —to eat, to be seen. Ուտելի, սեսանելի. To—up. Զարդարել. To—out. Պատրաստել, զարդարել. By—s and starts. Անկանոն կերպով. To—one. Զնաման հասուցանել. [Կուղ Է.

Fitchew, Fitchet ֆիշ-ս, *s.* **Fitch** ֆիշ, *s.* Կզնի (մուշակ).

Fitful *a.* Երեւուկ, անկանոն.

Fitly ֆի-տ'ի, *ad.* Ըստ արժանւոյն.

Fittings, *s.* Կազմածք.

Fitness, *s.* Յարմարութիւն.

Fix ֆի-ս, *prefix* . . . եան; որդի.

Five ֆ-յէ, *a.* Հինգ. = ֆ-յէ. pl. Ինգակախաղ մը; զայլցաւ, ժողականցի մասնաց ուռիլը. -fold, *a.* Հնգից, հինգ անգամ.

Fix ֆի-ս' (տ), *va.* Գնդել, հաստատել; սեւեռել, անբձիձ նայիլ; հաստատագործել; որոշել, կարգադրել. = *vn.* Գնդանալ, կարծրանալ, դադարիլ, կենալ. = *s.* Դժուարութիւն. կացութիւն. -able. *a.* Հաստատելի. -action ֆի-ս'ել-ս'ել. Ամբուկիւն, հաստատութիւն; անբձիձութիւն; անցնողականութիւն, թանձրութիւն.

Fixed ֆի-ս' (տ), *a.* Հաստատուն, պինդ. —stars. Հաստատուն աստղեր. -ly ֆի-ս'ել-ս'ել, *ad.* Անարփա՞ն հաստատ. -ness ֆի-ս'ել-ս'ել. Ամբուկիւն, անցնողութիւն.

Fixity ֆի-ս'ել-ս'ել, *s.* Հաստատ.

մըտնովն; անցնելիուձիւն:

Fixture ֆէքչիւր, *s.* Անբաժանելի մաս; անշարժականութիւն; անշարժ կահ, կարասիք:

Fizig ֆէչիկ, *s.* Հրձիւն; պըջրուհի; եռածանի (մկնորաց):

Fizz, Fizzle ֆէչ, ֆէչլ, *vn.* Սոլել; վրիպիլ, սխալիլ = *s.* Սուլում, ճարձասիւն; վրիպում:

Flabby ֆլեյբլ, *a.* Կակուղ, թոյլ:

Flabelliform, *a.* Հովանոցաձեւ:

Flaccid ֆլեքչիւր, *a.* Թոյլ - **ity, -ness**, *s.* Թուլութիւն, կակուղութիւն:

Flacker, *va.* Եփալ, ծածանիլ:

Flag ֆլեյ, *s.* Դրօշ; պրտու; սալարար = *va.* Սալարասակել; ճկարացնել = *vn.* Տկարանալ, թուլնալ, թօշնիլ, Corn — Թրաշուշան ք. Yellow water — Եղիւրի հիւրիկ ք. To deck with — Դրօշազարդել: To hoist a — Դրօշը վերցսել, պատել: To strike a — Յանձնուիլ - *officer.* Վերնասալար ք. - *stone.* Սալարար - *staff.* Դրօշամոյ:

Flagellate ֆլեգելլէյտ, *va.* Զաղկել; խարազանել, - **tion**, *s.* Զաղկում, ծեծ. [ժայն արինգ մը]

Flageolet ֆլեգելլէյտ, *s.* Զլա-

Flagging ֆլեգլլ, *a.* Թոյլ, մեղկ - **ears**, *pl.* Կախականջք:

Flaggy ֆլեգլլ, *a.* Թոյլ, թօշնանձ; անհամ; պրտուսքիւր,

Flagitious ֆլեգլիչիւր, *a.* Ապիւրաւ, անզգամ,

Flagon ֆլեյն, *s.* Սրուակ:

Flairance, - **ey** ֆլեյրէն, - **ty** *s.* Արուս; անզգամութիւն:

Flagrant ֆլեյրէնտ, *a.* Վառած, հրային; նոյն պահուն գործուած, ինքնայայտ (յանգանք):

Flail ֆլեյլ, *s.* (Յարնահար) գաւազան, տփան:

Flake ֆլեյք, *s.* Զիւնի հատիկ; Կեփահաս (մկան); կշիռքի աչք,

նծար; ցցունաւոր շահորամ = *va.* Ենփը, ներկը, թեփը թափուիլ - *s.* of fire, Կայծ. -white. Սպիտակադեղ իսրիպէն:

Flaky, ֆլեքչիւր, *ad.* Թեփոսած, կեղեւ կեղեւ թափած: [բանջք]

Flam ֆլեյ, *s.* Պատար, բար:

Flambeau ֆլեյթ, *s.* Զահ, կերոն:

Flame ֆլեյմ, *s.* Բոց, կայծ. հուր; եռանդ, կիրք, սասկուծ. ; ճկանք, սէր = *vn.* Վառիլ, բորքրիլ, արծարծիլ, փայլիլ - *colored.* Մուռ կարմիր:

Flamen ֆլեյմն, *s.* Գուրմ Հ.

Flaming, Flamy ֆլեյմլ, ֆլեյմլ, *a.* Բոցավառ; եռանդուն:

Flamingo ֆլեյմլո, *s.* Փիւնիկաձիւ, հրաձիւն:

Flammivomous, *a.* Հրացայտ:

Flange ֆլեյնջ, *s.* Եզր, շուրձ, ծնօս (անուոյ) = *va.* Երկան շրջանակով պատել (անիւր):

Flank ֆլեյնք, *s.* Կողշ, կող, ազր, զիս, կողմ = *va.* Կողէն զանել, ըզմնի նայիլ, պահպանել:

Flanker ֆլեյնքեր, *ad.* Գոզնի մարտկոց շինել: [Քանէշա]

Flannel ֆլեյնլ, *s.* Ատուեակ

Flap ֆլեյփ, *s.* Քղանց, թուկ; թեւ, ծայր; բաղիւն. = *va.* Զարնել, բաղիւն (ձեւերը) = *vn.* Զարնելիլ, ծփծփիլ - *dragon.* Քերանայրոց պատու. - *table.* Ծալածոյ սեղան. - *doodle.* Անպատեհութիւն. - *jack.* Ծօծ, մուսակ ճըրճաւ:

Flare ֆլեյր, *vn.* Փողկողել, փայլիլ, շրացնել = *s.* Բոցավառ լոյս; կառուածուկ: To — *up.* Զայրանալ, շուայլել. — *up articles.* Աւազրաւ յօդուածք լրագրաց:

Flash ֆլեյշ, *s.* Եղիւն, փայլակ; վազանցիկ լոյս; քթիձ ական; բոց, արագ նայուածք. = *a.* Ըստորին, գոեհիկ; վարպետ. = *vn.*

Փայլասակել, շուտ մը անցնիլ; խոյանալ; = va. Ցանկարժ լուսաւորել: A—of lightening. Փայլակ.—s of wit. Մարախուծիւնք. For a—. Ցանկարժ, իրթիւնի ական. -language. Արկոսերէն, գողերու լեզու. -man. Գող, մարդասպան. -house. Գողի տուն. -song. Գռեհիկ երգ. He is but a— . Իր միտքը բան չկայ.

Flashy ֆլէշ, a. Փցուն, գռեհիկ, սնոտ, անհեծեծ; վաղանցիկ.

Flask ֆլէս, s. Սրուակ, շիշ; Թորանոց. —board. Զուլիյի թախակ. A powder—. Վառօժաշիշ.

Flat ֆլէտ, a. Հարթ, սափարակ, սափակ; գռեհիկ, անճաշակ; նրկուն; անխայ; կիսավար(ձայն) . = s. Դիւր, սափարակ; դաշտավայր; սափակ կողմ, ծանծաղոտ, ծանծաղամիտ մարդ; կիսահարթ (ի) եր. = va. Տափակցնել; աղօտացնել; ապուշ ընել, ստորնացնել, ցածցնել. -arch. (Իրան) քարտուր ք. -bottomed Հարթայտակ, -footed. Տափոտն. հաստասամիտ. -fish. Խարոցածուկ. -nosed. Տափակրիթ, սափունչ -iron. Արդուկ իւրիւ. -tile. Կղմիւտ մը.

Flatly ֆլէտի, ad. Պարզօրէն, որոշ կերպով; հորիզոնաբար; մերեւնաբար, անսիրտ.

Flatness, s. Մակարդակութ. հարթութիւն, հաւասարութ. անհամութ. անճաշակութ. ցածութ.

Flatten ֆլէտ, va. Տափակցնել, հարթել; ճնշել; ցածցնել. = va. Հարթուիլ, տափակնալ; խիլիլ.

Flatter ֆլէտէր, va. Շողորործել, փաղարշել, շոյել, շողումել. To—one's self. Մեծամտիլ, ինքզինքը խաբել. [բործ.

Flatterer ֆլէտէր, a. Շողորորդ. **Flattering**, a. փաղարուշ, բծնիք. = s. Շողումութիւն, շողորործութ.

Flattery ֆլէտէրի, s. Շողոր

մութիւն, շողորործութիւն.

Flatfish ֆլէտիւ, a. Հարթածել; աղօտ իմն.

Flatulence, -cy ֆլէտիւլենս, -տի, s. Փրոտութիւն եկել. -lent ֆլէտիւլենտ. a. Փրոտ, փուրպատանառոյ; դատարկ, ուռուցիկ, զոռոգ.

Flatways, -wise ֆլէտայայ, ad. Տափակութեամբ, հարթածել.

Flaunt ֆլէտայ, va. Սիլալ.

Flautist ֆլէտիստ, s. Սրնգահար.

Flavor ֆլէվէր, s. Համ, ճաշակ. = va. Համ տալ. -ous ֆլէվէրէս, a. Համեղ, անուշահոտ.

Flaw ֆլէվ, s. Ճեղք, ճանաժ; փոթորիկ, մտրիկ; սարսուռ; փորոք (գոհարաց մէջ) տախա. -less, a. Ամբիծ, անխեղձ. [աւտոր.

Flawy ֆլէվի, a. Ճանրեած, արաւ.

Flax ֆլէք, s. Վուշ, քիւնն.

Flaxen, Flaxy ֆլէքս, ֆլէքսի, a. Վշեայ, քիւննե; խարտեայ.

Flay ֆլէյ, va. Քերթել, մորթել.

Flea ֆլէֆ, s. Լու. -bite. Լուխած. -bane, -wort. Լուխոտ. -biten. Դեղնազոյն ծի. A—in the ear. Հոգ, հնհնուք. = va. Լու բռնել.

Fleak ֆլէֆ. Լիւսք, ծիւղերման.

Fleam ֆլէմ, s. Պայտառի նըշտակ. —teeth. Սղոցի ակուայք.

Fleck ֆլէք, s. Բիծ, պիտակ.

Fledge ֆլէջ, va. Փետրազարդել. պատրաստել. **Fledgeling**, s. Անփետուր ճռչնիկ.

Flee ֆլէֆ, vn. (Fled.) Փախիլ.

Fleece ֆլէս, s. Բուրդ; խուզածք. = va. Խուլել; կողոպտել; բուրդով պատել. **Fleecy**, a. Աւրապառ, քրայիւն.

Fleer ֆլէյր, va. Երեսը ծըռ. մրուկել, ծաղրել. = s. Ծաղր.

Fleet ֆլէյտ, s. Նաւատուրդ, նաւախումբ. = a. Սրննաց, արագան, ճեծել. = vn. Սրննալ.

սահիլ, անցնիլ. =*va.* Սահեցնելի-
-ness, *s.* Արագութիւն.

Fleeting, *a.* Անցաւոր.

Flemish ֆլէ'ֆլ, *a.* Հոլանտա-
կան. —*account.* Անբաւական, խա-
ռըն հաշիւ (նաւաստեաց լեզուաւ).
Fleuse ֆլէ'ւ, (Գալիանան) կհրատելի.

Flesh ֆլէ'շ, *s.* Մարմին, միս;
շնչաւոր, մարդ, մարդկութիւն; հեշ-
տանք, ապականութիւն; սերունդի-
-ness, *s.* Մարմնեղութիւն, հեշ-
տախորութիւն.

Flesh'ly, *a.* Մտն, հեշտական.

Fleshy ֆլէ'շի, *a.* Դէր, զի-
րուկ, մեծափոր.

Flew ֆլէ'ւ, *See* Fly.

Flex ֆլէ'ք, *va.* Ծռելի, թեքելի.
-ibility, -ibleness, *s.* Կակղու-
թիւն, դիւրամեքութիւն.

Flexible, **Flexile** ֆլէ'ք'ի-լ, ֆլէ'ք-լ, *a.* ձկուն, ճապուկ; դիւ-
րաքի, կակղու; դիւրադարձ.

Flexion, -xure-լ, ֆլէ'ք-լ, *s.* Ծռում, թեքում, ճկում; կրկնուած.

Flexor ֆլէ'ք'որ, *s.* Կորացու-
ցիլ զնդերք ֆէք.

Flicker ֆլէ'ք'եր, *va.* Գլպլպ; թե-
ւահարելի. =*s.* Ոսկեզոյն փայտփոր.

Flier ֆլէ'ք'եր, *a.* Թռչող, փա-
խրտական; ճշդակ քերպանէ ֆէք.

Flight ֆլէ'ք'տ, *s.* Թռչիլը, թռ-
չից, չու, երամ, ճախրանք (թռչ-
նոց); սաւառնում, փախուս. *A—*
of steps. Վերնապատակ. *The—of*
artillery. Շաւիղ ուղմեքու. *To*
take—. Թռիլ, փախիլ. *To put to*
—. Փախցնել, —*time.* Թռչնոց
զաղծելու ժամանակ, չու.

Flinch ֆլինչ'տ, *a.* Թեմեւ, տկար.

Flinch ֆլինչ'տ, *va.* Վհատիլ, ընկրկիլ.

Flinders ֆլին'տեր, *s.* Հասա-
կոտորք, ծուէնք.

Fling ֆլինչ'տ, *va.* Արձակել, նե-
սել, ձգել. =*va.* Նետուիլ. =*s.*

Նետուածք, ձիգ, արձակում; նա-
խահնք; պար Սկոզիական.

Flint ֆլինտ'տ, *s.* Գայլախազքար.
-glass. Խիճապակի. վանապակի.
-lock. Կայծուս հրաքան լազմազլը.
-stone. Կայծքար լազմազ քաշը.

Flinty, *a.* Գայլախազէ. **Flip**,
s. Գարեջրօղի. [Լեզուանուծ.

Flippancy, -pantness, *s.*
Flippant ֆլիք'թիտ, *a.* Լեզ-
ուանի, շատախոս, շուտախոսիկ.

Flipper, *s.* Լուղամուկ (ծկան).
Flirt ֆլիրտ'տ, *va.* Արձակել. =

va. Նետուիլ; սիրազուարճ ակնարկ-
ներ ընել; քաշկուսել. =*s.* Նե-
տածք, կատակ, ծաղր; պչրուցի.

Flirtation, *s.* Նազանք, սիրա-
ւէտ ակնարկք; արագ շարժմունք.

Flit ֆլիտ'տ, *va.* Սրանալ, թռչ-
իլ; փոխադրուիլ. [(խոզի).

Flitch ֆլիչ'տ, *s.* Թիկնալար շերտ
Float ֆլոտ'տ, *va.* Տասանիլ, ծա-
ծանիլ; տարուբերիլ. =*va.* Ողո-
ղել; ջուրին վրայ կեցնել; միա-
հարթել. =*s.* Հաս, լասափայտ;

ծփանք, կոճակ; խարսխասակառ;
կարծասունկ; ծեփից; -board. Զաղա-
ցանույ շախտակ. -stone. Զեչաքար.

Floating, *a.* Երերուն, -bridge.
Շարժական կամուրջ. -debt. Երե-
րուն պարտք. -security. Անհաս-
տատ երաշխաւորութիւն.

Flocculence ֆլոք'սեն-լ, *s.*
Երեմիլ ըլլալը, ծուաւորութիւն.
-lent ֆլոք'սեն-լիտ, *a.* Ծուաւոր.
Flock ֆլոք'տ, *s.* Երամ, խումբ,
հօտ, ամբոխ; բրդի պչրուս բուրա;
խուզած, ծիւ; զանգուր. =*va.*
Խոնիլ, -bed, -mattress. Բրդալից
անկողին. -surface. Թաւշեպատ.
-paper. Էպրու թուղթ.

Floe ֆլո, *s.* Սառնալեռ.

Flog ֆլոգ'տ, Խարազանել, մտրակել.

Flood ֆլոտ'տ, *s.* Հեղեղ, ջրհե-

ղեղ; զեհ, ծով; հոսում, մակըն-
 Պացուծիւն; յորդուծիւն; դաշ-
 ան, —ա Հեղեղել, ողողել -gate.
 Սահանարուք, -mark. Ջրակա-
 ցուծեան նշան, չափ, -tide. Մա-
 կընՊացուծեան ժամանակ.

Floor ֆլօր', *s.* Տախտակամած;
 զսահլոն; նաւակող, —*ea.* Ցառա-
 կել; լուեցնել, —cloth. Մոճոր
 տուշամա. To get the— (ժողովոյ
 մը մէջ) վիճարանուծեան մաս-
 նակցիլ. To have the— Խօսելու
 կարգը ունենալ.

Flop, *va.* Թււերը իրար զարնել.

Flora ֆլօր'ե', *s.* Ծաղկանոյշ, փը-
 լորա բոյ; երկրի մը բոյսերը, ծաղ-
 կացուցակ. [փլորական.]

Floral ֆլօր'ել, *a.* Ծաղկային.

Flora'mour, *s.* ԱնՊատամբ--

Florescence ֆլօր'էն'էն, *s.* փրթ-
 Պելու ժամանակ, ծաղկափնիք.

Floret ֆլօր'էթ, *s.* Ծաղկիկ.

Floriculture ֆլօր'իւլ'չը, *բնագիտ.*
s. Ծաղկաբուծութիւն.

Florid ֆլօր'իթ, *a.* Ծաղկաւէտ; պայ-
 ծաւազեղ (զոյն); պննազարդ (ոճ).

Florin ֆլօր'ին, *s.* Ֆիորին (ղը-
 բամ); (իրճատակ **Fl.**) [ման.]

Florist, *a.* Ծաղկաւէր, -դար.

Floscule ֆլօր'իւլ, *s.* Ծաղ-
 կիկ, քաղաղրեալ ծաղկի մէկ մասը.

Floss ֆլօր', *s.* Ալուամազ, մե-
 տաքսանան երկայն թելեր; մե-
 տաքսի պէրուս բարա. —silk. Խակ
 մետաքս. [ուսած փայտ.]

Flotage ֆլօր'աճ, *s.* Գեղը ձրգ-
Flotation -լէն, *s.* Ծփում.

Flotsam, -son, ֆլօտ'սմ', -ջէն,
s. Նաւաքնկուծեան մասցորդ.

Flounce ֆլօր'նս, *s.* Փունջ,
 ցցունք, հախակք սաչազ.

Flounder *s.* Տափամուկ, —*vn.*
 Տղմոտ ջուրի մէջ քալել; շփոթիլ.

Flour ֆլօր'ուր, *s.* Ալիւր, —

va. Ալիւրոտիլ; աղալ.

Flourish ֆլօր'իշ, *vn.* Ծաղկիլ,
 փնթիլ, բարգաւաճիլ; պննազար-
 դել (ոճ): պերճանալ, ճոխանալ-
 —*ea.* ձոխաբանել, ընդլայնել, ծաղ-
 կեցնել, շողացնել; նկարակերտել,
 պատուածել, —*s.* Ջարդարանք,
 փայլիւն; ընդլայնում, պերճարա-
 նութիւն; Պերճունզեղզեղանք; ա-
 դորսպոյտք; պատածք, գրեռու
 հիւսեակ սահն.

Flout ֆլօր'տ', *va.* Ծաղելիլ.

Flow ֆլօ, *vn.* Հոսիլ, վազել;
 բղիկիլ, ծազկիլ; յարկել, լեցուկիլ;
 սահիլ; ծածանիլ, ծփալ —*ea.* Ո-
 ղողիլ, ծածկելիլ —*s.* Հոսում, ըն-
 Պացք; մակընՊացուծիւն, յորդու-
 ծիւն, առատութիւն, զեղում. To—*out.*
 Կրուին ուրուիլ; ծովը քաշուիլ.

Flower ֆլօր'ուր, *s.* Ծաղիկ;
 ծաղիկ հասակ; դաշտան; բնտեալ
 ազնիւ մաս, —*vn.* Ծաղկիլ; փրթ-
 Պիլ -bed, -garden. Ծաղկոց, ածու-
 -bud. Կոկոն, -de luce. Թրաշուշան;
 Գաղիա, -dust. Քեղնափոշի (ծղկ-
 -fence. Իրպխտածաղիկ; -stalk. Յօղուն

Floweret ֆլօր'ուր'էթ, *s.* Ծաղկիկ.

Flowersy ֆլօր'ուր'էթ, *a.* Ծաղկա-
 վէտ; զարդարուն (ոճ).

Flown ֆլօր'ուր, *pp.* of **Fly**.

Fluate ֆլօր'ուր'էթ, *s.* Փլորատ.

Fluctuant, -ating, *a.* Ծփուն.

Fluctuate ֆլօր'ուր'էթ, *vn.*
 Ծածանիլ, ծփալ, վարանիլ; փո-
 փոխել. -tion ֆլօր'ուր'էթ'էն, *s.*
 Ծփանք, ելեւէջք; վարանում.

Flue ֆլօր'ուր, *s.* Ծխնեղոյգ, մուխ-
 առուկ; աղումամազ, Պեմն փո-
 շի. —faker. Ծխան մաքրող. -hole.
 Հնոցի բերան. [նիկէ բ--

Fluellen ֆլօր'ուր'էթ, *s.* Բերե-

Fluency ֆլօր'ուր'էթ, *s.* Դիւրա-

սահութիւն, (ոճոյ) սահունութիւն.

Fluent ֆլօր'ուր'էթ, *a.* Դիւրասահ,

լոյծ, սահուն, վազուն; ճոխարան; առագ, հարժ, =ս. Ամբողջական (քանակութիւն):

Fluff ֆլւֆ, *s.* Աղուամագ, փոշի:
Flugelman ֆլւ-լէւէ, Եարբի՝ տողանի զլուխ, պարագլուխ զ՛ն:

Fluid ֆլւ-էր, Հեղանիւթ, հեղուկ-
-ness, Fluidity, s. Ծորակա-
նութիւն, հոսականութիւն:

Fluke ֆլւ-էր, *s.* ձիւրանք (նա-
ւախարսիսի); կիսածեռ. —worm.
Գառնորդ [բառնումք ֆեֆեկեկ]:

Flume ֆլւ-էր, *s.* Աղօրեաց ջը-
Flummary ֆլւ-էրէ, *s.* Կան-
ջրմա, խիւս: փաղաքշանք, քծիւնք:

Flung ֆլւ-էր, *p. of Fling.*
Flunk ֆլւ-էր, *vn.* Առ աճի ետ
քաշուիլ, ընծուծեան մէջ չյաջողիլ:

Flinky ֆլւ-էր, *s.* Ծառայ,
լան; ապուշ, անմիտ, դիւրախաբ:
Flinkyism, s. Ստիկութիւն:

Fluor, ֆլւ-էր, *spar.* Ծաղկեքար,
ծորին հո- —albas. Դաշաան:

Flur-bird ֆլւ-բըր-բըր, *s.* Հաւկոյ,
Flurry ֆլւ-բըր, *s.* Յուզմունք;
յանկարծահոյզ: արտափիկ = Վա-
ճուգիլ, խռովիլ: վախցնել:

Flush ֆլւ-էր, *va.* Շառագնիլ, ա-
մբջըննիլ: գուարճացնել: խրտեղը-
նել, վերցնել: կարմիր ներկիլ,
լուայ = Վո. Գոռ ձկալ: մէկէն շա-
ռագնիլ, յանկարծ փայլիլ = *s.*
Շառագնուծիւն, յուզմունք, Պար-
մուծիւն: խրտուած Պաշտններու
երամ: համագոյն թղթեր Բ-դ = *a.*
Թարմ, պայծառ, եռանդուն; շը-
նայլ: մակաւասար, հարժ:

Flusher ֆլւ-բըր, *s.* Մկնակալ
բազէ բռպֆի:

Fluster ֆլւ-բըր, *s.* Յուզմունք
զլիւտ արքունիւն = *vn.* Թուշերը
կարմրիլ, ֆէյֆ ըլլալ, գուարճա-
նայ: խառնակիլ, շփոթցնել:

Flute ֆլւ-բըր, *s.* Սրինգ; մաս-

նէք, խոռոջ (սեան); խողովակ,
փողարակ; փողածու փոթ = *vn.* Խո-
ղովակիլ, փողածուել: փոթ փոթ
ընել = *vn.* Սրինգ ածել:

Fluting ֆլւ-բըր, *s.* Աղօսա-
ծու փորուածք, մասնէք:

Flutist -բըր-բըր *s.* Սրնգահար:
Flutter ֆլւ-բըր, *s.* Յուզում =
va. Յուզել = *vn.* Յուզուիլ, խռովիլ:

Fluvial -uviale, -uviate,
ֆլւ-վիւ, -բըր-բըր, -բըր *a.* Գետային:

Flux ֆլւ-էր, *s.* Հոսում, ընծացք,
անցք; թանջք, փորհարում: մա-
կրնծացում: հալիլ: յուծու-
մըն = and reflux. Մակրնծացում.
Եւ տեղափոխութիւն = *va.* Հուծել,
հալիլ = *a.* Անհաստատ, փոփոխ-
միտ, -ation, *s.* Հուծում:

Fluxion ֆլւ-բըր, *s.* Հոսում, ծորում,
հարբուխ; արբերականութ. -բըր-
բըր:

Fly ֆլւ-բըր. (**Flew, Flown.**) *vn.*
Թռչիլ, սաւառնիլ, արանայ, սա-
հիլ անցնիլ, փախչիլ; խորհակել:
= *va.* Թռսնել, քաշուիլ: Պնդնել
= *s.* ձանձ; ճշդակ Բ-դ: ճոճանակ,
պար: դոշ. To out. Բրդիլ: գրգռը-
ւիլ. To let - Արձակել, նետել, -bane
ձանձասպան, -blow. ձանձի ծիրս,
-boat. Նաւակ մը, -catcher. ձանձորս,
To -fish *vn.* ձանձով ձուկ կարճել,
-leaf. Դրին սկիզբը՝ վերջը պա-
րապ ձուլած երեսներ, -paper.
ձանձասպան Պուղի, -rail. Սեղա-
նակալ: trap. ձանձկալ: wheel ճշդակ

Flyer, See Flier s. Թռչող:

Flying ֆլւ-բըր, *a.* -artillery.
Դաշային հրետանի զ՛ն. —bridge.
Ներակամուրջ՝ -battress. Կամա-
րակալ. —fish. Թռածուկ, —jib.
Ցուկառագաս (նաւու առաջակող-
ման), —squirrel. Թռչող սկիւռ,

Foal ֆո-լ, *s.* Մտուկ, = *va.*
(Ձին) ծնանիլ. [Փրփրիլ]

Foam ֆո-մ, *s.* Փրփուր = *vn.*

Foamy ֆօ՛մի, *a.* փրփրալից.
Fob ֆօ՛ւ, *s.* Գրպանակ. = *va.*
 Խարքի, խորել. [յին.]

Focal ֆօ՛ւել, *a.* Վառարանա-
Focus ֆօ՛ւս, *s.* Վառարան,
 կեղուն, հնոց քօփ. (pl. **Foci** ֆօ՛ւս)

Fodder ֆօ՛ւք, *s.* ձարակ, ա-
 լիք; կեր. = *va.* Արծելի, սնուցանելի
Foe ֆօ՛ւ, *s.* Թշնամի, հակառակորդ

Foetus ֆօ՛ւք, *s.* Սաղմ.
Fog ֆօ՛ւ, *s.* Մշուշ, մէջ; վե-
 րախոս; չոր խոս. —bank, —ring.
 Հեռամէջ. [ախտուղ.]

Fogginess, *s.* Մթուճիւն, մա-
Foggy ֆօ՛ւի, *a.* Միզապաս.

Fogy, -gle, -gey ֆօ՛ւի, *s.* Պաշ-
 պանդական, հին զլուխ.

Foh ֆօ՛ւ, *int.* Ո՛հ.
Foible ֆօ՛ւլ, *s.* Տկարուճիւն,
 սկար կողմ.

Foil ֆօ՛ւլ, *va.* Ընկնել, նկուն
 ընել. = *s.* Պարտուճիւն, վրիպում;
 ըմաստը, փորձաստը; մեծադի
 Կերք; սնդկանագ (հայելիի); սուս
 ոսկեճիճեղ; շրջանակ (ոճ) եւ;
 զեղացուցակ. [զել.]

Foist ֆօ՛ւք, *va.* Սահեցնել, նեն-
Fold ֆօ՛ւք, *s.* Փարսխ, գաւիթ,
 հոս; ծալք, կրկնուած; անգամ. =

va. Տաւաղել, փարսխել, փակել,
 պառել, ծալել. = *en.* Ծալուելի. Three
 —, four —. Երեւակ, քառեակ.

To—the arms, Թեւերը խաչածնել
 ծալել. To—a letter. Համակ ծալել

Folding, *a.* Գալարուն. —screen
 Հողմարգել. —doors. Գալարուն
 փեղիք. [րեւային.]

Foliaceous ֆօլիօ՛ւս, *a.* Տե-
Foliage ֆօլիօ՛ւճ, *s.* Սաղար-
 Թուխ, տերեւ.

Foliate ֆօլիօ՛ւս, *va.* Թիճեղել,
 Կերթաւորել. = *a.* Տերեւագարդ.

Folle ֆօլիօ՛ւ, *s.* Կիսամերձ՝ մի-
 ածակ զիրք.

Folk ֆօ՛ւ, *s.* Ամբոխ, ժողո-
 վուրդ; մարդիկ. —lore, Ջրոյցք, հե-
 տաքք. —mote. Ժողով.

Follicle, *s.* Պատիճ, պարու-
 սակ, —licular, *a.* Պարկային.

Follow ֆօլ-լօ, *an.* Հետելի,
 ուղեկցիլ, ետեւէն խնայլ; շարու-
 նակել, պարապիլ, յաճախել; ան-
 սալ, յարիլ. To—on, —up. Ձեռն
 պնդիլ, հետեւիլ. As follows. Որքնն.

Follower ֆօլ-լօ՛ւս, *s.* Հետեւող
 աշակերտ, ծառայ.

Following ֆօլ-լօ՛ւի, *a.* Հետեւ-
 եալ, հետագայ, զախիք.

Foment ֆօ՛ւտ, *va.* Վրան տաք-
 դեղ՝ սաճ դնել, զրգուել; սաստկա-
 ցննել. —ation ֆօ՛ւտ րեւել, *s.*
 Սաճումս, սաճ.

Fond ֆօ՛ւտ, *n.* Մոլի; հետա-
 մուտ, սիրող, կամոզին, երանդուն,
 —ly, *ad.* Կամոզին, մոլեկան. —ness,
s. Խանդաղասանք, ճաշակ, սէր.

Fondle ֆօ՛ւտ, *va.* Գոռել,
 փայփայելի. —ling, *s.* Մարկան.

Font ֆօ՛ւք, *s.* Մկրտարան, ա-
 ւազան; ծուլաստք.

Fontal ֆօ՛ւտ, *a.* Աղբիւր.

Fontanel ֆօ՛ւտ ֆօլիօ՛ւլ, *s.* Խարան.
Food ֆօ՛ւք, *s.* Կերակուր, սը-
 նունդ. —ful, *a.* Մենդարար.

Fool ֆօ՛ւլ, *s.* Փախուկ, խենդ,
 խել, ցնդած, յիմար; ամբարիշտ
 Սէ; խեղկասակ, ծաղրածու. = *vn.*
 Յիմարուճ. ընել; աղուաշել, ծաղ-
 րել. = *a.* Խենդեցնել, խելցնել;
 խարել. —'s errand. Յիմարական
 ծեռնարկ. To—away. Յիմարաբար
 մտնել, —hardy. Յանդուզն, ժպիրհ;
 անզոյշ, —hardiness. Յանդուզն.
 —stones. Զուածաղիկ աղիւյք քօ.

Foolscap ֆօլ-լօ՛ւս, *s.* Մյաներձ՝
 խոշոր գրի սուղի (13 1/2 X 16 1/2)

Foolery ֆօլ-լօ՛ւս, *s.* Յիմարու-
 Թիւն, անբանութիւն, էշուճիւն;
 ծաղրածութիւն.

Foolish ֆ֊ւ֊իւ, *a.* Տխմար, անանակ; արեղցգիտ; ծաղրական; անզգամ, մեղաւոր Ափ. **-ly, ad.** Յիմարաբար; տկար կերպով. **-ness, s.** Յիմարութիւն, անխելքութիւն.

Foot ֆ֊ւ֊տ, *s.* (*pl.* **Feet** ֆ֊ի֊տ) Ոտ; տակի մաս, ստորոտ, արմ, պատուանդան, խարխոխ; ոտնաչափ (12 մաս.); հետեւակ զօրք, = տ. Կարաւել, պարել; քայել. = *va.* Կից զարնել, արագել, չափով քայել; (ձիւ) զուժարել; ոտք շինել. *By*—, *on*—. Ոտով, հետի. *Bare*— . Բոպիկ. *To*—a bill. (Մուրհակը) վրձարել. *To be on*—. Եւրժման մէջ ըլլալ. *To set on*— . Սկսիլ; հնարել, -ball. Օղազնդակ, օղազունտ. -boy. Ծառայ, սպասիկ. -bridge. Անցարան, նրբակամուրջ. -fall, Ռենաձայն, դիտոց; զայճում. -guards. Հետեւակց պահակ ֆ֊ւ. -hold. Ռից կռուան. -light. Կանթեղաշար ֆ֊ւ. -man. Հետեւակազօր; ծառայ. -mark, print, step. Ռից հետք՝ նըշան, ոտնահետ. -note. Լուսանցքի ծանօթութիւն. -pace. Սովորական քայլածք, ոտք; զուժիկ սահանք; բեմառաջք ֆ֊ւ. -pad. Հուկահար, զոդ. -passenger. Հետեւակ, հետի. -path՝ -pavement. Երբուդի. արահետ, մայիժ. -soldier. Հետեւակազօր թխտեկ. -sore. Ոտըլ ցաւոտ, յոգնած լիկած. -stalk. (Տերեւի) կոճուկ. -stool. Ռանձոտ. -stove, -maff, -bag. Զերմունակ (ոտքի).

Footing ֆ֊ւ֊գ֊իւ, *s.* Ռանասողի, կռուան, հիմ; հաստատ վարկ, պատիւ, դիրք; ընծացք; զուժարում, զուժար; քայլումածք, կարաւ, պար; (կօշկի) նորոգում; խարխոխ, ոտք.

Fop ֆ֊ւ֊ֆ, *s.* Խենդ, անմիտ.

Fopling ֆ֊ւ֊ֆ֊իւ, *s.* Խենդուկ.

Foppery ֆ֊ւ֊ֆ֊ւր, *s.* Անմտութիւն, սխմարութիւն, Թեթեւութ.

Foppish ֆ֊ւ֊ֆ֊իւ, *a.* Գնամոկ, Թեթեւութիկ զեզեկ. **-ly, ad.** -ness, Թեթեւութ., ցուցամոկութ.

For ֆ֊ւ֊ր, ֆ֊ւ֊ր, *pr.* Համար, վասրն. = *con.* Վասն զի, որովհետեւ. *For as much as.* Քանզի, եւ որովհետեւ. = *ever.* Յաւիտեան, ցմիշօ. *For as for.* Բաղդասարար.

Forage ֆ֊ւ֊ր֊ա֊ (ֆ), *s.* Գաշարածութիւն, խոտարոյ; բուսամարակ, ալիք, կեր (կենդանեաց) = *con.* (Բանակի) պարար՝ խոտ ժողովել, ճարակ փնտռել.

Forager ֆ֊ւ֊ր֊ա֊ւ֊ր, *s.* Խոտաբեր զօրական; ասպասակ.

Foramen ֆ֊ւ֊ր֊ա֊մ֊ա֊, *s.* (*pl.* -mina ֆ֊ւ֊ր֊ա֊մ֊ին.) Ծակ, փորուած ֆ֊ւ֊ր.

Foramineferous Ծակաբեր:

Forasmuch ֆ֊ւ֊ր֊ա֊մ֊ա֊, *con.* Որովհետեւ, յորմէ հետեւ.

Foray ֆ֊ւ֊ր֊այ֊, ֆ֊ւ֊ր֊այ֊, *s.* Ասպասակ, արշաւանք (զօրաց).

Forbade ֆ֊ւ֊ր֊ա֊ւ֊ր, *imp. of* **Forbid.**

Forbear ֆ֊ւ֊ր֊ա֊բ֊ար֊, *an.* (Forborne -borne.) Ինքզինք զսպել, խորշիկ, զգուշանալ; հրժարիլ, մերժել. **-ance** ֆ֊ւ֊ր֊ա֊բ֊ար֊ա֊, *s.* Զեռնպահութիւն, հրժարում; համբերութ.

Forbid ֆ֊ւ֊ր֊ա֊ւ֊ր, *va.* (Forbade, Forbidden.) Արգիլել, խափանել; զգուշացնել. = *տ.* Արգելք դնել. **-dance** ֆ֊ւ֊ր֊ա֊բ֊ար֊ա֊, *s.* Արգիլելը, արգելք. **-der** ֆ֊ւ֊ր֊ա֊ւ֊ր֊ա֊, *s.* Արգելիչ, խափանարար. **-ding** ֆ֊ւ֊ր֊ա֊ւ֊ր֊ա֊, *p. a.* Անհատ, զգուշիկ, զարհր.

Force ֆ֊ւ֊ր֊ս֊ (ֆ), *s.* Զօրութիւն, կարողութիւն, ոյժ; բռնութիւն; (ցամաքի՝ ծովու) զօրութիւն, զօրք; վաւերականութ ֆ֊ւ֊ր. = *va.* Բռնադատել, ստիպել; բռնաբարել; բռնի առնուլ, յափշտակել; վարել, վանել. *In*—, *of*—. Վաւերական. *By main*— . Բռնի. -meat. Ծեծուած միս. -pump. ձնշիչ՝ օդամուկ ջրհան.

Forceps ֆօր՝ս֊է֊ք, *s.* Ունելիք, կաս փք; սողմարծան փք.

Forcer ֆօր՝ս֊բ, *s.* Ստիպող, ճնշող; ջրհանի մխոց.

Forcible ֆօր՝տ֊լ, *a.* Ազդու, բուռն, հզոր; բռնի. **-ly**, *ad.* Հըրզորապէս, բռնաւժեամբ.

Ford ֆօր՝ք, *s.* Գիտիանցք, հուն. = *va.* Հունէն անցնել. **-able**, *a.* Հունաւոր, անցուելիք.

Fore ֆօ՛ւբ, ֆօ՛ւր, *a.* Առաջ, առաջամաս; նախկին, նախընթաց; = *ad.* Դէպի առաջ, = *s.* Ճակատ, առաջ. — *and aft.* նաւուն երկայնքին. *To the—*, Առաջը; պատաս; որոշ, յայտնի. (Իբրև ածական հա. զիւ կործանուի. իսկ յաճախ ի բարդումիւն վարի, որպէս է տեսանել.)

Fore-

-advice, *va.* Զգուշացնել.

-arm ֆօւբ֊տ֊ս՛, *s.* Առաջուրնէ զինել. = *s.* Արմուկէ մինչեւ դասակ, ծղի փք.

-bode, *va.* Կանխագուշակել.

-boding, վհանգի նախագագուռ:

-boder, *s.* Բաղդագուշակ.

-cast, *va.* Նախասեսել; ծրագրել, խորհիլ. = *s.* Նախասեսու. Թիւս, հեռասեսու. Դրակ Կ.

-castle, *s.* Առաջքի բարձրաւան.

-cited ֆօւբ֊տ֊ք, *a.* Նախայիշեալ.

-close, *va.* Գոցիլ, արգիլել.

-closure, *s.* Արամբժում փք.

-doom, *va.* Նախասահմանել.

-end, *s.* Առաջակողմ.

-father, *s.* Նախահայր, պապ.

-fend, *va.* Արգիլել, պահել.

-finger, *s.* Յուլցամաս.

-foot, *s.* Առջեւի ոտք; ոշնայ ք.

-front, *s.* Առաջոյ մաս.

-go ֆօր՛ս, *va.* Լքանել, Թողուլ, հրաժարիլ; նախընթաց ըլլալ.

-gone, *a.* Սկիզբէն խորհուած.

-ground, *s.* Առաջոյ մաս Կ.

-hand, *s.* Զիւս լանջ; կարեւոր մաս; խոհեմու. Թ.

-handed, *a.* Կանուխ; նախածուն; դիպուկ (առիթ).

-head, ֆօր՛տ֊ք, *s.* Ճակատ; վրաստիւթիւն, համարձակութիւն.

Foreign ֆօր՛տ֊ք, *a.* Օտար, զրտեցի; արտարին; արտարնակ. **-ness**, *s.* Օտարութիւն.

Foreigner ֆօր՛տ֊բ, *s.* Օտարկան, օտարագրի; պանդուխտ.

Fore-, [խաղաղարելի

-judge, *va.* Կանխադատել; նա.

-know ֆօր՛ս, *va.* Կանխաւ գիտնալ.

-knower Կօ՛ւբ, *s.* Կանխապէտ.

-knowledge ֆօւբ֊ու՛ւթ, *s.* Կանխագիտութիւն.

-land, *s.* Հրուանդան, գրուտ.

-lay, *va.* (Ճանրան) սպասել.

-lock ֆօւբ֊տ֊ք, *s.* Ճակատի մագ.

To take time or occasion by the—

Առիթը չփախցնել, օգտուիլ.

-man, *s.* (Երգուելոց) զխաւոր;

վրակեցու, գործավար.

-mast, *s.* Յառաջակայմ.

-mentioned, **-named**, *a.*

Վերոյիշեալ, յիշեալ.

-most, *a.* Կիսաւոր, առաջին.

-name, *s.* (Միտնութեան) անուն.

-noon, *s.* Նախ-միջօրէ, առտու.

Forensic, **-al** ֆօր՛տ֊տ֊լ, *a.*

Աննական, դատասանական.

Fore-

-ordain, *va.* Նախակարգիլ.

նախասահմանել. [մտնութիւն.

-ordination, *s.* Նախասահ.

-part, *s.* Առաջակողմ, առա.

ջամաս, սկիզբ.

-rank, *s.* Զօրքի մակաս.

-run, *va.* Յաւաջել, կանխել.

-runner րօն՛ւբ, *s.* Յաւաջըն.

ճաց; (նախա)հարագետ; նշան.

-sail, *s.* Նախառագաս Կ.

-see ֊տ֊, նախասերել, գուշակիլ.

-seer, -սֵր' s. Բաղդազուշակի
 -shadow, Նախագաղափարելի
 -shorten, va. Համառօտելի,
 կարճել; ամփոփել ՚՛կի
 -show, va. Գուշակելի
 -sight, s. Նախասեսում. շրջա-
 հայեցումիւն, խոհեմումիւն
 -skin, s. Թլիւս ղոչֆե
 Forest ֆօրօէստ, s. Անտառ: ար-
 բունի երէնց, = va. Անտառացնելի
 Forester ֆօրօէստէր, s. Ան-
 տառապահ; անտառաքնակի
 Fore-,
 -stall, --տօլ, va. Առաջուց ը-
 նել, կանխել; խափանել, խցել,
 (ծանրան) զոցել; համագրաւել էր
 -staller, --տօլէր, s. (Ապրան-
 քը) կանխաւ զնող, համագրաւող
 -taste փէստ, s. Նախամշակ,
 ակաժածիկ, -ֆէստէր, va. ձա-
 շակն առնուլ; առաջել, կանխել
 -tell, va. Կանխածայնել, նա-
 խածայնել, զուշակելի
 -teller, s. Մարգարէ, զուշակի
 -thought փօտտ, s. Նախասե-
 սումիւն, կանխամտածում,
 -token փօտոն, va. Գուշակելի,
 = s. Գուշակումիւն, նշան
 -tooth, s. Առջուկի հերժ(ակոս)
 -top ֆօլէթ-թ, s. ձակթի մագ;
 զագամի ցցուերք փունջ; կայմա-
 սաջի հայելի պաշ շանախը Ն-
 -warn --ուր, va. Զգուշացնելի
 Forever ֆօրօւէւր, ad. Միշտ,
 յակեան, յաւերժ, անդադար,
 անդադրում
 Forfeit ֆօրֆէյթ, a. Կորսուած,
 դատապարտ, զորժը զէշ; = s. Կոր-
 սրած մաս, կորուստ; զրաւում,
 զրաւուածք, տուգանք; պատուհաս,
 պատիժ; (խաղի) զրաւ. = va. (Յան-
 ցանքով մը) կորսնցնել, իրաւա-
 զուրկ ըլլալ -able ֆօրֆէյթեպլ,
 a. Տուժելի; զրաւելի;

Forfeiture ֆօրֆէյթ, s. Իրա-
 ւագրկուծ-կորուստ, տոյժ, զրաւում
 Forgave, imp. of Forgive
 Farge ֆօրճ, s. Երկամի զործա-
 րան, դարբնոց; (դարբինի) հնոց,
 = va. (Երկամը) ծեծել, կռել, դարբ-
 նել; ծեծել, հնարել; կեղծել, խար-
 դախել, = va. (Երկամը) ծեծուիլ,
 դարբնուիլ; (նաը) յարաշանալ
 Forger, s. Դարբնող, խարդախ
 Forgery ֆօրճերի, s. Շինելը,
 յօրինելը, կեղծելը; խարդախուծ-
 նմանագործումիւն; կեղծ(մուղծ)
 Forget ֆէրիտ, va. (Forget,
 Forgotten ֆէրիտ, ֆէրիտ) Մոռնալ;
 զանց ընելի To— one's
 self. Ինքզինքը մոռնալ, չափը անց-
 նելի — me— not թիշէ՛ զիս; յիշածա-
 ղիկ, անմոռուկ մեհնանկիշ Բ-
 Forgetful, n. Մոռացկոս, ան-
 փոյթ, անհոգ -ness, s. Անհո-
 գուծ. անփուծուծ. մոռացկոսուծ
 Forgetter ֆէրիտէր, s. Մոռացկոս
 Forgivable, a. Ներելի
 Forgive ֆէրիվ, va. (Forgave,
 Forgiven ֆէրիվ) Ներել, շնորհել
 -ness, s. Ներողութ. ներում, շնորհ
 Forgiver, s. Ներող
 Forgiving ֆէրիվինթ րա. Նե-
 րող, զձած, ողորմած
 Fork ֆօրք(տ), s. Եռաձանի,
 երկմասնի օր շարպը; պատասա-
 րաղ, մըսակալ; գետի ճիւղ շարպ;
 = va. Շարժել, փորել, քրքրել (հողը);
 խարխալել, որնել (ցորենը); խառ-
 նել (խոս); երկնդել, ճիւղաւորել
 շարպալմագ To— over. Առասա-
 նալ, կանխիկ անելի տալ To— out.
 Ճըղճըղիլ, տալ
 Forked ֆօրքտ, ֆօրքտ; a.
 Ծամածուռ, օձագիծ, երկնդի-
 -ness, Forkiness ֆօրքտեպլ,
 ֆօրքտ, s. Ծամածուռութ. երկնդութ.
 Forky ֆօրքտի, a. Երկնդի, երկ-

մղղի, բազմամեղի, մղմղած.

Forlorn ֆօր-լօրն, *a.* Թողնալ, լքեալ, ամայի; անհէր, անոր: The —hope. Նախալարձակ զունդ փն-
-ness, *s.* Անյուսումնիւն, աւեր.

Form ֆօրմ(ո), *s.* Ձեւ, կերպարանք, տեսք, եղանակ, ոճ; կարգ, կանոն, օրէնք րար; կաղապար, թիպ; նստարան, սախ; դաս հար; որջ, բայոց(նապաս); թիփառ րար, = *va.* Ձեւ տալ, ձեւացնել, շակել; ձեւել, կազմակերպել, յօրինել ստեղծել, երկնել; կրճել, հրահանգել; բոյն՝ որջ շինել.

Formal ֆօրմալ, *a.* Ձեւական; էական; պարզ, որոշ, մեկին, օրինաւոր; արտաքին, հանդիսական, պաշտօնական.

Formalism ֆօրմալիզմ, *a.* Ձեւապաշտութիւն, ծիսապաշտութիւն.

Formalist ֆօրմալիստ, *s.* Ձեւապաշտ, ծիսապաշտ, ծիսակրօն.

Formality ֆօրմալիտի, *s.* Ձեւակերպութիւն, կարգ, ձեւ; (արժուանական) սովորոյթ, կարգուսարք, արարողութիւն. ձեւասիրութիւն.

Formally ֆօրմալմէ, *ad.* Պաշտօնապէս, մեկին, բացայայտ, կանոնաւորապէս.

Formation ֆօրմաչիզմ, *s.* կազմելը, ստեղծում; ձեւացում; ձեւառութիւն; կազմակերպութիւն, ձեւակերպում; կազմութիւն, շարք (ժայռից)էր; յարդարում(վաշի).
-tive ֆօրմաչիզմ, *a.* Հաստիչ, յօրինիչ, ձեւացնող, = *s.* Ածանցական, կազմիչ (սառ.) +.

Former ֆօրմեր, *s.* Յօրինիչ, ստեղծող; զանգիչ = *a.* Նախկին, նախնիաց, առաջուան. —ly, *ad.* ֆօրմերմէ, Ի հնում; յանցելում, ասնեօք, նախապէս.

Formic, *a.* Մրջնական(ձիւն).
Formicary, *s.* Մրջնարոյն.

Formication, *s.* Մարմաջուձ.

Farmidable ֆօրմիդաբլ, *a.* Ահաւոր, ահեղ, սսկապի, զարհուրելի. —ness, *s.* —ly, *ad.*

Formless ֆօրմլէս, *a.* Անձեւ, ձեւ, ալկերպարան, զգեղ.

Formula ֆօրմուլա, *a.* (pl. —las —լա.) Ձեւ, բանձեւ; դաւանագիր էլ; տարագ, ձեւան էր. դեղագիր. նուսխայէր; նշանացոյց.

Formulary ֆօրմուլարի, *a.* Ձեւական, պաշտօնական, արարողական. = *s.* Ձեւարան, դեղամատան, օրինակ, ձեւ.

Formulate, —ize, ֆօրմուլաչար, *va.* Հստ օրինի՝ ձեւապէս զրեի; տարագ շինել; դեղագրել.

Fornicate ֆօրնիչար, *va.* Երնալ, պոռնկիլ. = *a.* Կամարայած, կամարակապ. —tion ֆօրնիչարմէ, *s.* Երնութիւն, քառնկութիւն. —tor ֆօրնիչարտէր, *s.* Ենացող, կրուպաշտ; ամբարիշտ, չար.

Forsay, See **Forsay**.

Forsake ֆօրսեչար, *va.* Forsook, pp. Forsaken ֆօրսօուտ, ֆօրսեչարմէ (երեսէ) ձգել, թողուլ, լքանիլ՝ բարձի թողի ընել, մէկդի նետել.
Forsooth ֆօրսօուտ, *ad.* Իրաւոր, ճշմարիտ; շահ տղէկ.

Forswear ֆօրսուր, *va.* (—owore, —sworn.) Երդումով ժըխտել, ուրանալ. = *va.* Սուտ երդնուլ, երդմահարել, երդմազանցելլալ.

Fort ֆօրտ, *s.* Ամրութիւն, ամրոց. —alice ֆօրտիկ, *s.* Ամրոցիկ փն.

Forté ֆօրտէ, *s.* Հաստատուն կողմ, զօրաւոր մաս. = րտէ, *ad.* Ուժգին.

Forth ֆօրտհ, *ad.* Տուտալ, անդին, դուրսը, հեռու. And so—. Եւ այլն, այլովքն հանդերձ, եւ որ զկնի. To bring—. Ենանիլ, արտադրել. To put—. Մղել; բանիլ. To go—. Դուրս ելլել, տարածուիլ.

—from. (Միտ)էն — coming. նկե-
լու վրայ, երեւնալիք, պատաս-
—տի. Անմիջապէս, ուղղակի:

Fortieth ֆորտիէթ, *a.* 40րդ:

Fortifiable ֆորտիֆիկեմ, *a.*
Ամրանալի, ամրանալիք:

Fortification ֆորտիֆիկացիոն, *s.*
Ամրացում, ամրութիւն; պատ-
նէշ, ամրոց, ակառ; բերդաշինութ.

Fortifier ֆորտիֆայ, *s.* Ամրացնող:

Fortify ֆորտիֆայ, *va.* Հորա-
ցնել, ամրացնել, զինել:

Fortissimo, *ad.* Հզորագոյն:

Fortitude ֆորտիտուտ, *s.* Ա-
րիւթ. քաջութ. հաստատութ.

Fortnight ֆորտնայթ, *s.* Երկու
շաբաթ, ասանդհինգ *or.* -ly. *ad.*
Հնգասասնորեայ:

Fortress ֆորտրէս, *s.* Բերդ, ամ-
րոց, միջնաբերդ, ամրակուռ քաղաք

Fortuitous ֆորտիտուս, *a.*
Պատահական, անակնկալ: -ly, *ad.*
Դիպումաւ: -ness, *s.*

Fortuity ֆորտիտուտ, *s.* Պա-
տահար, դէպք, դիպումաւ:

Fortunate ֆորտունէտ, *a.* Բախ-
տաւոր, երջանիկ, բարեբաստիկ,
յաջողակ: -ly, *ad.* Բարեբաղդա-
բար: -ness, *s.* Բաղդաւորութիւն,
երջանկութիւն:

Fortune ֆորտուն, *s.* Բաղդ, դիպ-
ումաւ, պատահար, վիճակ; ինչք,
հարսութիւն; օժիտ, պուրջ: =
va. Պատահիլ, վիճակիլ -hunter.
Հարուս ալջիկ փնտռող, -teller.
Բաղդաւորչակ: Bad, Good—. Դըժ-
բաղդութիւն, յաջողութիւն: To
make a— Հարսանալ: To tell one's
— Բաղդը վիճակը նայիլ: The
Fortune. Բաղդի չասումաւ, By—
Դիպումաւ:

Forty ֆորտի, *s.* Բառասուն:

Forum ֆորում, *s.* Վանանանոց,
հրապարակ Հ.; ասեան, ժողով:

Forward ֆորուարդ; *a.* Ցանձ-
նապատան, յանդուզն; եւանդուն;
կանխահաս: = *va.* Փուռացնել,
դրկել, շուտով հասցնել; զարձնել,
անցնել: -ly, *ad.* Եւանդեամբ,
փութանակի: -ness, *s.* Փոյթ, ե-
ւանդ, յօժարութիւն, կանխահ-
սութիւն, յառաջացում:

Forward, Forwards ֆորու-
արդ, *ad.* Դէպ ի յառաջ, յառաջ:

Forzando ֆորչանդո, *ad.* Բըռ-
նադասելով (>) *abb. sf. or fz.*

Fosse ֆոս, *s.* Փոս, փապ, խը-
րամ-տ; փոսիկ, փորոք (*urati*):

Fossil ֆոսիլ, *s.* Հանածոյ, բը-
րածոյ երկ: = *a.* Գետնի ճակէն
հանուած: -iferous, *s.* Հանածո-
յաբեր: **Fossilist**, *s.* Հնէաբան:

Fossilize ֆոսիլայզ, *vn.* Քա-
րանալ; հիմնալ: -ation ֆոսի-
լայզացիոն, *s.* Բարացում:

Foster ֆոստը; *va.* Սնուցա-
նել, ծծցնել; դարմանել; դրդել,
քաջայրել: -brother. Կաննդրայր,
եղբայրագիր: -child, -ling, -սըժ-
կանի տուած, ասնդեայ; որդեգիր:
-father. Հայրագիր: -mother. Սըն-
տու, ծծկան, դայեակ; մայրագիր:
-son. Որդեգիր:

Fosterage, *s.* Դայեկէք,

Fosterer ֆոստըր, *s.* Սնուու,
ծծմայր, ծծկան: [ցել ւ.:

Fother ֆոտհը, *va.* Ծակը խը-

Fought ֆայթ, *pp. of Fight.*

Foul ֆուլ, *a.* Աղտոտ, անմա-

քուր, պիղծ, զարշելի, անպարկեշտ;
ատելի; ամպոտ; մթին; ծննդակոտ:
= *va.* Աղտոտել, աւրել; խառնա-
կել, խառնշեկել: = *vn.* Իրար խառ-
նելիլ: A—copy. Մրագրեալ օրի-
նակ ար. To fall—. Իրար իյնալ,
կուռիլ: To run or fall—of. Ընդ-
հարիլ, իրար զարնուել; հակառակ
զալ ւ. —mouthed, spoken. Հայտո-
լիչ, պիղծբերան:

Foulard ֆ--ւար՝, *s.* Հնդկի դիպակ; մետաքս Թաշկինակ.

Fouly ֆ--ւէ, *ad.* Ժպրհու. Թեամբ, յանդգնօրէնք աղտոտ.

Foulness ֆ--ւէտ, *s.* Անմաքրուածիւն, աղտոտութիւն.

Foumart ֆ--ւարտ, *s.* Կզարիս.

Found, *imp. & pp. of Find.*

Found ֆ--ւոյտ, *va.* Հիմերը դընել, կանգնել, հիմնարկել; հաստատել, հիմնել, շինել; ձուլել, Թափել, հայեցնել.

Foundation ֆ--ւոյտե՛լւթ, *s.* Հիմնարկութիւն, հիմնադրութիւն; իտարիս, հիմ; բարեպաշտական նուէր, հրեակ; բարեսիրական հաստատութիւն. **-er** ֆ--ւոյտէլւթ, *s.* Բարեբարեակ.

Founder ֆ--ւոյտը, *s.* Հաստատիչ, հիմնարկու, հիմնադիր, (աղանդա)պետ; ձուլիչ (գրի, գանգակի); = *va.* Զբով լեցուկի, ընկզմի; և; (ծին) կաղալ, զայնել; վրիպիլ, ի դերել ելլել; = *va.* (Զիւն ոտքը) կարկամիլ, կաղալ. = *s.* Ոտքի բորբոքում (ծիւն); սաստիկ յողուածացաւ. [մուս.]

Fou'nderous, *a.* ձախիւն, սրղ.

Foundry, **Foundry** ֆ--ւոյտը, *s.* Զուլագործութիւն, ձուլում; հալարան, ձուլարան.

Foundling ֆ--ւոյտի՛ն, *s.* Ընկեցիկ եղայ. [բերարուհի.]

Foundress ֆ--ւոյտիտ, *s.* Բա.

Fount, *See Font* Կաղապար.

Fount, **Fountain** ֆ--ւոյտ, ֆ--ւոյտի, *s.* Աղբիւրակն, աղբիւր. ջուրի ակ; սկիզբ, նախապատճառ. **-head** Աղբիւրակն; սկիզբ. **Fount of types**. Զուլաստք.

Four ֆոր, *s.* Չորս. **-fold**. Քառապատիկ; չորս անգամք. **-toothed** Զորքաստի. **-o'clock**. Իրիկնամաս. **դիկ Էլ**. **-score** Ուսուսն. **-wheel**.

led. Քառանիւ. —square. Զարբկուսի; քառանկիւն.

Forteen ֆորտէտ, *s.* Զամբընորս.

Fourteenth ֆորտէտհ, *a.* 14րդ.

Fourth ֆորտհ, *s.* Չորրորդ.

Fourthly, *ad.* Չորրորդ, 4րդին.

Fowl ֆ--ւոլ, *s.* Թռչուն, հաւ. = *va.* Թռչուն որսալ. **-ing piece** (Որսի) Թնթել հրացան. **Fowler** ֆ--ւոլը, *s.* Հաւորս, Թռչնորս.

Fox ֆ--ւոք, *s.* Աղուէս; խորամանկ նենգաւոր; ծիածուկ; շանածուկ մը, ծովկապիկ և = *va.* Կոշիկը նորել, նորոգել; = *vn.* (Քարեջուրը) Թնուրիլ. — and geese. Քանի մը տեսակ խաղեր. **-chase**, **-hunt**. Աղուէսի որս. **-evil** Հերածափրօտ **-glove**. Մատնոցակ եխախֆօք **-hound**. Ընտիր բարակ մը քաղը. **-tail** Աղուէսապի բ. — **-trap**, **ժուղակ**, աղուէսակալ, **-trot**. Զիւն աւազ ընծացք. [Թուղթ, տախակ]

Foxed ֆ--ւոք, *a.* Դեղնած

Foxy ֆ--ւոքի, *a.* Աղուէսանըման, աղուիսու; դեղնագոյն, գոյնը նեւած; Թնու (խաղող), Թնուաշ.

Foyer ֆ--ւոյթ, *s.* Հանրասահի.

Fracas ֆրէտիտ, *s.* Ալմուկ, ժխոր; շառաչ, ճայնիւն.

Fraction ֆրէտիւթ, *s.* Բաժին, մաս; կոտորակ. **-al**, **-ary** ֆրէտիւթւթ, ֆրէտիւթիտ. *a.* Կոտորակային կոտորակաւոր.

Fractions ֆրէտիւթ. *a.* Կրուատը, ցասկոտ, խածան. **-ly**, *ad.* **-ness**, *s.* Ինճութիւն.

Fracture ֆրէտիւթ, *s.* Բեկում. խորակում; բեկած; ոսկրաբեկիլ էր; ծեւց էր. = *va.* Խորակել, կոտրել; ծեղքել. **Comminuted**. Զախշարիած (ոսկր) էր. **Compound**. Քանի մը տեղերէն բեկած.

Fragile ֆրէտիլ, *a.* Դիւրաբեկ կոտրուն; տկար, մեղանշական.

Fragility ֆրեյլիթիթ, *s.* Դիւրարեկութիւն; անհաստատութիւն, սխալակամութիւն:

Fragment ֆրեյֆթ, *s.* Բեկոր, կտոր, նշխար; հատուած, հասակոտ, **-ary** ֆրեյֆթերիթ, *a.* Կրտոր կտոր, հատուածական:

Fragrance, **-ey** ֆրեյլիթնիթ, *s.* Անուշահոտութիւն, քաղցր բուուած:

Fragrant ֆրեյթ, *a.* Անուշահոտ, քաղցրաբոյր, հոտաւէտ, **-ly**, *ad.*

Frail ֆրեյլ, *a.* Դիւրափշուր, զիւրարեկ; սխոր, զիւրազայթ, օրթալակամ; անհաստատ, = *s.* Կողով (Սուղի, խաղողի); ոգորիի ոտ, ոգոր, **-ness**, **Frailty** ֆրեյլիթիթ, *s.* Դիւրարեկութիւն; փոփոխամտութիւն, զիւրահաւանութիւն սխրամտութիւն:

Frame ֆրեյմ, *va.* Կազմել, շինել, յօրինել; յարմարեցնել, հնարել, կեղծը շինել; կանոնաւորել, ձեւի բերել; (պատկեր) շրջանակել, = *s.* Կազմութիւն, շինուածք; շրջանակ չէրչիվի; կերպարանք, ձեւ, կմախք; գործաստեղան ձեղկեան; բնաւորութիւն, խառնուածք. *In* — վանդակապատ, շրջանակաւոր. *The human* — Մարդկ. կազմութիւն գալըպ. **-work**. Շրջանակ, վանդակ:

Framer ֆրեյմը, *a.* Եինող:

Frane ֆրեյն, *s.* Փռանկ:

Franchise ֆրեյչիթ, *s.* (Քրէի) իրաւունք; աւանձնաշնորհում, արժօնութիւն; ապաստանանք, փաստաւորան = *va.* Արժակել, ճող սպի, **-ment**, *s.* Արժակում:

Release, **deliverance**, **freedom**.

Franciscan ֆրեյսիսթիթ, *s.* Փրանկիսկեան (կրօն) որդի *Gray Friars*.

Francolin ֆրեյնֆլիթ, *s.* Սալամբ, զահուն, կիրիս չիչ գուշու:

Frangible ֆրեյնգիլ, *a.* Դիւրարեկ, փխրուն կեղտեֆ. **-bility**, *s.*

Frangipane ֆրեյֆրեյթ, *s.* Անշարքար; անուշահոտ իւղ, ցրանոյշ

Frank ֆրեյնթ, *a.* Անկեղծ, արձակ համարձակ, համարձակութեան; պարզ (= *va.* նամակ) փրկականաւորել, տուրքէ զերծ բնել, ծրի դրկելի = *s.* Անտուրք՝ ծրիասար նամակ; հին Գերմանիկ ժողովուրդ մը; եւրոպացի Քրեկնի — *almoigne*. Գնակեալ կայուած է. — *incense*. Խունկ. [holder.

Frank'lin, *s.* An English free-

Frank'ly, *ad.* Յայնի համարձակ, անկեղծաբար: **Frankness** ֆրեյնթնիթ, *s.* Անկեղծութիւն, պարզութիւն; համարձակութիւն:

Frantic ֆրեյթիթ, *a.* Կաստիկ, մոլեգին; վայրենի, մոլի. **-ly**, *ad.* Կաստիկաբար. **-ness**, *s.* [ոլցիցիլ,

Frap ֆրեյթթ, *va.* Կապել, հանձն

Fraternal, ֆրեյթերնէլ, *a.* Եղբայրութիւն, եղբայրակցութիւն:

Fraternize ֆրեյթերնայզ, *va.* Եղբայրաբար սպրիլ; եղբայրակցիլ:

-zation, *s.* Եղբայրակցութիւն:

Fratricide ֆրեյթրիթիթ, *a.* Եղբայրասպան, քոյրասպան, = *s.* Քոյրասպանութիւն:

Fraud ֆրոշ, *s.* Նենգ, խարդախութիւն. խարդաւանք, խաբէութիւն:

Fraudful ֆրոշլ, *a.* Խաբէական:

Fraudulence, **-ey** ֆրոշլիթնիթ, *s.* Խաբէարարութիւն, նենգութիւն:

-lent ֆրոշլիթնիթ, *a.* Խաբէարայ, խարդախ նենգաւոր, դաւանան, խաբէական:

Fraught ֆրոշթ, *a.* Բեռնաւորեալ, բեռնցուած, լեցուել; ամբարեալ

Fray ֆրեյ, *s.* Վէճ, կռիւ, աղմուկ; պատռած, մաշուր. = *va.* Ահարեկել, վախցնել; մաշեցնել:

Freak ֆրեյթթ, *s.* Բանահանոյք, այլանդակութիւն, ինքնուրութիւն:

= *va.* Քառեկաւորել, սխիսակոտել:

Freakish, *a.* Այլանդակ, քր-
մազար. **-ly**, *ad.* **-ness**, *s.*

Freckle ֆրէկլ, *s.* Դեղնագոյն
պիսակ, բիծ, ցան չիլ, պեկեֆ;
անզունութիւն. = *va.* Պիսակոտել

Freckly, *n.* Պիսակոտ, ցանոտ

Free ֆրէ, *a.* Ձերծ, արձակ; ա-
նարզել, համարձակ, անկեղծ, բաց;
հեռի; ճրի; ճոխ, շոտայլ; անպարս,
= *va.* Արձկել, քակել; արձակել,
պրծեցնել, թող տալ; քանել, մտք-
րել, պարպել. — *agency*, — *will*. Ա-
զատ կամք ֆրէ. — *booter*. Հէն, աւա-
զակ; յափշտակիչ, աւարառու. — *hand*.

Առանց զործիրի, — *hearted*. Առա-
տանդան, ձեռքըս, — *hold*. Կալ-
ուածք, նոյ վիշտ. — *holder*. Հո-
ղատել, — *liver*. Կենցաղատել, —
martin. Չուգածին սործ. — *port*. Ար-
ձակ բաց նստանդան, — *stone*.
Տրձար, տաշար տաշարաշար,
— *thinker*. *s.* Ազատխոյ, աննա-
ւար, սկեպտիկան. — *thinking*, *s.*
Անտառտութիւն. — *trade*. Արձակ
փոխանակութիւն ֆրէ. — *trader*. Ար-
ձակփոխանակեան. — *warren*. Տր-
տրդութեան իրաւունք. = *a.* Յո-
ժար ինքնարեւ. — *wind*. Պարզ բաց
օդ. — **Համ**. At liberty, independ-
ant, enjoying political liberty. *Opp.*
to. Arbitrary, despotic, absolute.

Freedman, Freedwoman.

Freedom ֆրէֆրէ, *s.* Համար-
ձակութիւն, ընտանութիւն. — *of the*
City. Պատուայ քաղաքացիութիւն.
Համ. Liberty, independence.

Freely ֆրէֆրէ, *ad.* Լիութի; ա-
ռատար; ճրի, անարզել, պարզ.

Freeman ֆրէֆրէ, *s.*

Freedom ֆրէֆրէ, *s.* Առատա-
ձեռնութիւն; պարզութիւն. **Համ**.
Freedom, liberty; openness.

Freeze ֆրէյզ, *va.* Սառեցնել;
պղզեցնել. = *en.* Սառիլ; պղզիլ.

= *s.* Սառեցնելը, սառիլը; ցրացում:

Freezer ֆրէյզեր, *s.* Սառուցիչ,
զովացուցիչ; պղզար ֆ.

Freezing-point, *s.* Սառուց-
ման կէտ (շուրի), որ է 32° *Fah.*

Freight ֆրէյթ, *s.* Նաւու բեռ;
նաւողչէք, բեռնագին, = *va.* (նա-
ւը) բեռնաւորել, բեռնցնել. **-age**
ֆրէյթէճ, *s.* Նաւողչէք, բեռնա-
զին; նաւու բեռ; նավարձութիւն.

Freighter ֆրէյթեր, *s.* Նաւա-
բարձ, բեռնաբարձ; վաճառահան,
յանձնակատար ֆ.

French ֆրէնչ, *a.* Իրանական,
Գաղղիական. = *s.* Իրաներէն,
գաղղիերէն; գաղղիացի; Իրանաս-
-berry. Գահրի ձեհրի. — *chalk*. — **չ**,
Անտառար. — *grass*. Ճաղատութիւն;
-*grass*. Երեքնուկ, իղիսար կվիս-
օրու. — *horn*. Գալարափող. — *leave*.
Անտառան մեկնում. — *pox*. Գաղղի-
ական տխր ֆրէնչի. — *girl*, — *woman*.
Իրանուհի. — *man*. Գաղղացի.

Frenchify, *s.* Գաղղիացնել.

Frenetic, — **al** ֆրէնչիէթէթլ, *a.*
Կատաղի, վայրենի, շունդալից.

Frenzy ֆրէնչիէթ, *s.* Մոլեգունութիւն,
կատաղութիւն; գառանցանք, խե-
լացնորութիւն, մարախութիւն.

Frequency ֆրէյքւենչիէթ, *s.* Յա-
ճախութիւն. յաճախում; շուտութիւն.

Frequent ֆրէյքւենչիէթ, *a.* Ստէպ,
յաճախ, արագ, շուտ. = *va.* Յա-
ճախել, ցանկարզել. շատ երթալ,
մտնել կլլել. **-ation** ֆրէյքւենչիէթէթ-
լէթ, *s.* Շուտ երթալը, յաճախում.

-ative ֆրէյքւենչիէթէթլ, *a.* Յոյր-
վական; յաճախական (քայ).

Frequently, *ad* Յաճախակի,
յաճախ, ստէպ ստէպ, յովովակի.

Frequenter, *s.* Յաճախող.

Fresco ֆրէֆրէթ, *s.* Զովութիւն,
շուր; սամկանկար, որմանկար ֆ.

Fresh ֆրէշ, *a.* Թարմ, նոր.

զալար; զով, ցուրս; կայսառ, առոյգ; անուշ, անխի, չաղած (ջուր, միս) ==s. Անուշ ջուրի գեղ; գեղա-
 յարոյցք, հեղեղ; անուշ ջուրի խառ-
 նուրդ՝ հոսանք. -water. a. Անուշ
 ջուրի մէջ ապրոյ; համբակ, խակ-
 -way. Աճեցուն արագութիւնն Ն-

Freshen ֆրէշն, va. Աղիւթիւ-
 նը առնուլ, անուշցնել; (չուանը)
 Թուլցնել, զօրացնել Ն- =տն. Ա-
 նուշնալ; զօրանալ, նորոգուիլ

Freshet ֆրէշէտ, s. (Անձրեւէ) յորում գեղայարոյցք

Freshly, a. նոր ի նորոյ

Freshman ֆրէշմէն, s. նորըն-
 ծայ, համբակ; կրտսերագոյն (ու-
 սանոց) հ-մ. —class. Առաջին աս-
 րի, կրտսերագոյն կարգ

Freshness, s. Դալարութիւն, Թարմութ. նորութ. առոյգութիւն

Fret ֆրէտ, va. Մաշեցնել, մա-
 իլ, ոճեել; աւերել, խանգարել; զայ-
 ցնել, բորբոքել, յուզել; զըր-
 փագել, շրջագարդել; սեղնազար-
 դել էր. =տն. Մաշիլ, ցեցոտիլ; զայ-
 ցնալ, =s. (Ջուրի) պղպջակում,
 Թծփում; զայրոյթ, վրդով, յոյգ,
 Երանք; հիւսազարդք ք. Ի+; սե-
 ղնք, մաս էր; որքին քեմեքի քե-
 րեմեքի մաշուք հ-+ . —sav.
 արակ նեղ սոցո. —work. Հարձ-
 անդակ

Fretful ֆրէտֆուլ, a. Խոժոռ,
 Թգ քիթիգ. -ly, ad. -ness, s.

Fretty, a. Քանդակազարդ

Friable ֆրայեբլ, a. Դիւրա-
 փշուր, փիւրսն, փուխ կեղեքի.
-ness, -bility, s. Փխրականութ.

Friar ֆրայեր, s. Արեղայ, կը-
 րօնաւոր, վանական, միաբան, եղ-
 բայ; Թերթի չսպուած մաս Դ-
 Gray—. Փրանկիսկեան կրօնաւոր.
 Black— Դոմինիկեան. White—
 Կարմեիան կրօնաւոր

Friary ֆրայեր, s. Մենասան,
 վանք; վանականութիւն

Fribble ֆրիբլ, a. Փուճ, սը-
 նտի, ոչինչ. =s. Մանծարամիս

Fricassee ֆրիկասե, s. Աղան-
 ծած, սապակ զափուրճա. =va.
 Աղանծել. [ճաննչիւն.

Fricative ֆրիկտիւ, a. Մար-

Friction ֆրիկշն, s. Շփում,
 մարձում օվալանա. -wheel. Մար-
 ծանիւ. -al ֆրիկշնէլ, a. Նը-
 փուճէ յաւաջ եկած

Friday ֆրայդեյ, s. Ուրբաթ

Fried ֆրայդ, imp. & pp. of Fry

Friend ֆրէնդ, s. Բարեկամ,
 մեքիմ; ծանօթ, ընկեր; Երեւ-
 կան, Քուէյքք Եր. =va. Բարե-
 կամարար գործել, պատելիլ. A—
 at court. Անձնուէր, մեքիմ. -less,
 a. Լքեալ, խնդն. -liness, s. Բար-
 եացականութ. քաղցրաբարոյութ.

Friendly, a. Բարեկամական,
 սերտ, մեքեմական, հաշտարար

Friendship ֆրէնդշիփ, s. Բա-
 րեկամութիւն, մարդասիրութիւն,
 քաղցրութիւն

Frieze ֆրէյզ, s. Դանգրասուի
 շաջագ; ծոփոր, քանդակ ք. =va.
 Դանգուր շինել

Frigate ֆրիգեթ, s. Մարսա-
 նաւ (երկարկ); ճղլակ Բ-

Fright ֆրայտ, s. Ահ, երկիւղ,
 սուսուճ. =va. Վախցնել, զոյ ազդել

Frighten ֆրայտն, s. Դող դա-
 նել, ահաբեկել, զարհուրեցնել

Frightful ֆրայտֆուլ, a. Սու-
 կալի, ահաւոր. -ly, ad. -ness, s.

Frigid ֆրիգիդ, a. Սառուցեալ,
 ցուրտ; անկարող. -ness, **Frigi-**
dity -իտիտի. s. Ցրակութիւն

Frigidly ֆրիգիդիլ, ad. Ցրօ-
 րէն, պաղ կերպով

Frigorific, -al, a. Ցրաքեր.

Frill ֆրիլ, s. Վակաս էլ; փո-

Թօժիք, փողկապ (կանանց) = *va.* փողածեւել; փողկապ շինել, = *vn.* (Յուրսէն) սարսուլ, զողալ, սրսփիլ:

Fringe ֆրէնճ, *s.* Ծոպ, վերջաւոր սալագ: = *va.* Ծոպաւորել:

Frippery ֆրէֆ՛ւրէ, *s.* Հինուձին հանդերձ, հնոսիր; հնազանաւանդ; հնազանաւորութիւն:

Friseur ֆրէւզ, *s.* Սափրիչ:

Frisk ֆրէտ՛, *vn.* Չուարճանալ, ցտկաւորել, խաղալ, խնդալ; պարել: = *s.* Խաղ, խնդում, կայծիւն:

-iness, *s.* Չուարճումութիւն, կասակ:

Frisker ֆրէտ՛ւր, *s.* Խաղացող:

Frisket ֆրէտ՛էտ, *s.* Թերթապահ (շրջանակ) ար:

Frisky ֆրէտ՛ի, *a.* Չուարճատէր:

Frit ֆրէտ, *s.* Ապակիի զանգրւած: = *va.* (Ապակին) զանգել, խտր ընել:

Frith ֆրէտ՛, *s.* Դեսարեան, ծոց; (ձկնորսի) Թել:

Fritillary, *s.* Շահպակ ծա:

Fritter ֆրէտ՛ւր, *s.* Պտուղով կարկանդակ, ծիրիխսա; շերս, կտր: = *va.* (Միսը) շերս շերս կտրել, մանրել; շարդուրուր ընել, կոտորել: To—away. Սպառել:

Frivolous ֆրէվուզ, *a.* Մեծի, ոչինչ, չնչին: **-ness, Frivolity** ֆրէվուզութիւն. *s.* փռձ բաներ, ունայնութիւն, Թեթեւութիւն:

Friz, Frizzle ֆրէզ, ֆրէզլ, *va.* Ոլորել, զանգրել, խոտապել: = *s.* Գանգուր, խոտոպ, պուպուկ:

Fro ֆրօ, *ad.* Ետ, անդին: To and—. Աստ անդ, հուսա հունա:

Frock ֆրօտ, *s.* Բաճկոն, վրանոց; սրեմ էլ: —coat. Թիկնոց:

Frog ֆրօլ, *s.* Գորս; (ձիու սրբակի) ներքնակողմ; (հագուստի վրայ) սրիզուածք; ճամբու եռանկիւն էր. —bit. Սանտուկ ք:; կասուածուկ, ծովալու: —grass. Գառ-

նալեզու ծովի ք. —hopper. Ապա-կարող (միջաս):

Frolic ֆրօլիտ (տ), *a.* Ուրախ, զուարթ, կայտուն: = *s.* կայծասօնք, ուրախութիւն: = *vn.* Խաղալ խնդալ, ցնծալ, ուսել խմել:

Frolicsome ֆրօլիտիւզ, *a.* Զրօսատէր, խաղատէր, —մոլ, չարածնի: **-ness** ֆրօլիտիւզիւն, *s.*

From ֆրօմ, *pr.* Բացառական նախդիր է. 'ի . . . . էլ, . . . էն. Far—home. Հեռի ի տանէ: —ignorance. Ան սգիտութեան: —day to day. Օր ըստ օրէ: —a friend. Բարեկամի մը կողմանէ: —this. Այսու հետեւ:

Frohd ֆրօմտ, *s.* (Զարխոսի) տերեւ, ծիւղ: **-ation** ֆրօմտիւզիւն, *s.* (Բուսոց) ճիւղաւորում: **-iferous** *a.* Տերեւաբեր, ճիւղաբեր:

Front ֆրօնտ, *s.* Ճակատ, երես; երեսի ջուր, լրբութիւն, անասութեան թուր; առաջակողմ; ճակատի մաս (կանանց): = *a.* Առջեւի, ճակատի, առաջի: = *va.* Հակառակիլ, դէմ կենալ; հանդիպիլ; ճակատը զարդարել: = *vn.* Ճակատիլ, առջեւը կենալ: [երես, ճակատ:

Frontage ֆրօնտիւզ, *s.* Շէնքի **Frontal** ֆրօնտիւզ, *a.* Առաջակողմեան, ճակտի: = *s.* Գլխաշուր, ծամակալ; (դռան) եռանկիւնի ճակատ ք; ճակտի ապարօշ (Հրէից):

Frontier ֆրօնտիէր, *s.* Սահման, ռահմանազուլա: = *a.* Սահմանակից

Frontispiece ֆրօնտիէրիւզ, *s.* Շէնքի ճակատ; (գրքի) ճակատի պատկեր: [մօթ, լիբր:

Frontless ֆրօնտիէր, *a.* Անակապ, ապարօշ, ճակատնոց:

Frost ֆրօստ, *s.* Սառուցում; սառիկ ցուրս; եղիամ: = *va.* (Քաւարը) դոնդողամածել; եղիամը-

ման դրուագել, Black—. Սառոյց, սառնամանիք: Hoar, white—. Եղեամ գրաղը. -bite. Սառնահարում (ծեռքի եւն). -bittew, -nipped. Սառնահար. -fish. Գաղլուղ (ձուկ). -nail. Կռապայտ պուզ մըլը. -work. Սառնածաղիկ, եղեմնազարդ 4.

Frostily ֆր--տ'ի, ad. Յրտութեամբ, պաղուժեամբ:

Frostiness ֆր--տ'ի, s. Յրտութիւն. [շարքաւ:

Frosting ֆր--տ'ի, s. Սառնա-

Frosty ֆր--տ'ի, a. Սառնաքեր, սառնային, եղեմապատ; ցուրտ, ցրտազին; ալեհեր, ճեմկամ:

Froth ֆր--տ'ի, s. Փրփուր; ոչընչարանութիւն; ոչինչ բան. = an. Փրփրել, փրփրեցնել; փրփուրով պատել. -ily, a. Փրփրալից:

Frothy ֆր--տ'ի, a. Փրփրալից; կակուղ, թողլ; սնոսի, ոչինչ:

Fraunce ֆր--տ'ի, va. (Մագերը) խաղապել, զանգրել. = s. Գանգուր, խաղապիկ; պաւսում; բազէի ախ մը, զարաւիտուց:

Frousy, Frowzy ֆր--տ'ի, a. Տխուր, մթին; զարշահոս:

Froward ֆր--տ'ի, a. Յամառ, դաժան, անզուսպ. -ly, ad. -ness, s.

Frowey ֆր--տ'ի, a. Աղէկ, հարթ (սախտակ) պոռագաղղ

Frown ֆր--տ'ի, va. Յօնքը պընքուել, նակասը կնճել, ծուռնայիլ; խոժոռիլ. = s. Պոսոււմ, կնճիւն; հիանձութիւն, խէթ. -ing, a. Խոժոռաղէմ, սպառնական, խիստ; մթին, աղօս:

Frowy ֆր--տ'ի, See **Frausy**.

Frozen ֆր--տ'ի, pp. of **Freez**. Սառուցեալ, ցրտազին:

Fructescence ֆր--տ'ի, s. Պրտաքերութիւն; պտղահասք (եղանակ).

Fructiferous ֆր--տ'ի, s. a. Պտղաքեր, պտղատու:

Fructification ֆր--տ'ի, s. Պտղաքերութիւն, բեղմնաւորում:

Fructify ֆր--տ'ի, va. Պրտաքերել, արգասաւորել, արղիւնաւորել. = an. Պտուղ սալ հասցնել:

Frugal ֆր--տ'ի, a. Սակաւապէտ, պարզ ուսող, խնայողական; անպատճիւն, չորաքելի. -ly, ad. Խնայողաբար, պարզասնունդ:

Frugality ֆր--տ'ի, s. Չափաւորութիւն, խնայողութիւն. սանկիւնութիւն.

Frugiferous ֆր--տ'ի, a. Պտղաքեր, պտղատու. -vorous, a. ֆր--տ'ի, s. Բուսակեր, ընդակեր:

Fruit ֆր--տ'ի, s. Միրգ, պտուղ; արղիւնք, արգասիք; բերք; զաւակ, ծնունդ; շահ, օգուտ; մուսք, հասոյթ եւ. -tree. Պտղատու ծառ:

Fruitage ֆր--տ'ի, s. Պտղեղէնք, մրգեղէնք. [ղաղաճառ:

Fruiterer ֆր--տ'ի, s. Պրտաքեր:

Fruiterery ֆր--տ'ի, s. Պտղեղէնք; մրգանոց, մրգատուն:

Fruitful ֆր--տ'ի, a. Պտղաքեր, պտղատու, բեղմնաւոր, արղիւնաւոր. -ly, ad. -ness, Պտղաքերութիւն, առատութիւն, արգասաւորութիւն.

Fruition ֆր--տ'ի, s. Վայելք, վայելում, պտղաքերութիւն:

Fruitless, a. Անպտուղ, ամուլ; ապարդիւն. -ly, ad. -ness, s.

Fruity ֆր--տ'ի, a. Պտղանման, պտղահամ:

Frumentaceous ֆր--տ'ի, a. Յորնէտ, ցորենային:

Frumenty, Frumety ֆր--տ'ի, s. Կորիզապուր, լանդակ:

Frush ֆր--տ'ի, s. Չիռ սննդի ներքնակողմ. = va. Խորակել, կորսրտել. = a. Կոր կոր, ջախջախած:

Frustrate ֆր--տ'ի, va. Ի դերել հանել, խախտել, ոչնչացրնել, վրիպեցնել. = a. Վրիպեալ, ձեւնունայն, ոչինչ. -tion

ֆրուտիւն՝ լծ, *s.* Գարունքին, վր-
հիպում; զրկում, խափանում.

Frustulent, *a.* Բազմակողար:
Frustum ֆրու-տ՝ւ, *s.* Հասեալ
կոն *t. pl.* -ta, -tums. [կերպ:

Frutescent ֆրու-տի-տ՝ւ, ֆրու-
Fruticose, -cons ֆրու-տի-տ՝ւ,
ֆրու-տի-տ՝ւ, *a.* Թփային, Թփոց:

Fry ֆրու-յ, *an.* Տապկել, ապ-
կրել; փրփրիլ, արքնալ = Ման-
րածկուք, բազմումիւն՝ խուժր
(ծկանց); Տապակ մը (ծուկ); Fry-
ing-pan. Տապակ բաւա: Small—
Մանրօրիկ, մանրոք մուրուք (ծը-
կուք, տղայ). [ներկուած:

Fucate, -ted, *a.* Շղարուած.

Fuchsia ֆու-չի *s.* Փուքսիա ծղ.

Fuchsiine ֆու-չի-ն, *s.* Փուքսիա ր.

Fucoid, Գաղմակերպ (բրածոյ)

Fucus ֆու-ս, *a.* Շղար, ներկ,
սուս երեւոյթ; ծովատէգ, գաղճ բու.

Fuddle ֆու-լ, *an.* Չափազանց
խմել, հարբիլ; փնտկցնել, խնե-
ղեցնել. **Fuddler** ֆու-լեր, *s.*
Հարած, խման, զինով:

Fudge ֆու-ճ, *s.* Սուս, խծիպ, ա-
ռասպել. Fudge կորսուէ. սասխոս,

Fuel ֆու-լ, *s.* Վառելիք կի-
զանիւթ, վառելափայտ; ճարակ.

Fugacious ֆու-ճի-ու, *a.* Կար-
ճաեւ, վազանցիկ, ցնդական. —
ness, **Fugacity** ֆու-ճի-տէ. *s.*
Անցաւորութիւն, ցնդականութիւն,
անկայունութիւն:

Fugitive ֆու-ճի-տէ. *a.* Վա-
զանցուկ, երազախոյս, փոխասա-
կան, խափուսիկ; Թափառական,
վարանդիլ = Տափասական, դա-
սալիք. -ly, *ad.* -ness, *s.*

Fugleman, *See* Flugleman,

Fugue ֆու-ճի, *s.* Դարձադարձ եր:

Fulcrum ֆու-լեր՝ *s.* Նեցուկ;
յննարան, յննակէտ բռ.

Fulfil, -fill ֆու-լիլ, *va.* Կա-

արել, ի գործ դնել, գործադրել;
իրականացնել, լնուլ. -ment, *s.*
Կատարում, լրում. [փառք:

Fulgency ֆուլ-ճի-տէ. *s.* Փայլ:

Fulgent ֆուլ-ճի-տէ, *a.* Շողոզուծ,

Fulgurite, *s.* Փայլակնարար:

Fuliginous ֆուլ-ճի-տէ, *a.* Ծու-

խի, ծխային; սևևորակ, մրգոյն:

Full ֆու-լ, *a.* Լի. լեցուն; զէր,

կուշտ; շատ, սուտ; կատարեալ,

ընդարձակ, = լրումն; կատար-

եալ չափ; յագուրք. = ձ. Լիովին,

իսկապար, անձեռի. = ձ. Ամ-

բողջովին լուսաւորուիլ; (ասուին՝

ճմուռիլ, Թանձրանալ. = ձ. (Լիւթ)

լուալ, Թափել; (աղօրիքի մէջ սա-

ուկին) ճմուռ, կոխել, խոսցնել, զո-

րացնել; (ճերմակեղէնը լուալով)

խոսցնել, պզգիկցնել. Բարդու-

եանց մէջ, մանաւանդ ընդունելու-

եանց հետ կեանակէ ժայթազոյն ա-

տինան. Chock—, Quite—. Լիկ լի-

ցուն. Half—. Կիսով չափ. To the

— Ամենայն կերպով. -blooded, Ազ-

նուացեղ (ծի). -blown. Ծաղկեալ;

սուած, փչուած. -dressed. Զար-

դարեալ, հազմուած; շրուած. —

mouthed. Բերանալիք; բամբ, հաս

(ժայն). — moon. Լիալուսին. — nigh-

ty. — orbed. Կսկլոր. — sized Կա-

արեալ. — spread. Լիսարած,

Fulling-mill, *s.* Ասուադորիք:

Fuller ֆու-լեր, *s.* Աղօրիքով

ստուեղէնները կոխող, Թափիլ:

—'s earth. Զուխա մարերու կաւ.

Թափչակաւ. —'s herb. Թանգուս բու.

—'s thistle. Թափչի եկրան.

Fullery ֆու-լերի, *s.* Զուխ

ճմուռ գործարան, ճմառուն:

Fullness ֆու-լի-տէ. *s.* Լիւթ.

լիցունութիւն, սուտութիւն:

Fully ֆու-լի-տէ, *ad.* Լիովին, բո-

լորովին, ըստ արժանոյն:

Fulminate ֆուլ-մի-տէ, *va.* Փայ-

լատակել, պայծիլ, որոտալ, շանձել; սպառնալ; սաստել. =va. Պայծե-
ցրնել; արժակել, շանձել (եզովք).
=s. Շանձակաս ր.

Fulmination ֆւլմինացիոն, s. Շանձամար ճայծիլը, ճայծիւն; եզովք ունէծք, շանձ. -tory, a. Շանձածիգ, շանձընկէց, ամպահար

Fulminic, a. Շանձական ր.

Fulsome ֆւլսոմ, a. Կոշ, քիւր, եղիկալի, -ness ֆւլսոմութիւն, s.

Fulvid, Fulvous, a. Շէկ.

Fumble ֆւլմբլ, vn. Խարխա-
փել; պարապ տեղը աշխատել; շրջ-
շրջել, քրքրել. =va. Իրար անց-
նել, խառնշոյակել. [ջող.

Fumbler, s. Անասակ, անյա.

Fume ֆյում, s. Ծուխ, մուխ, գոլորշի, շոգի, ճենճեր; ունայ-
նութիւն. =vn. Մխալ, ծխիլ, գո-
լորշանալ, ճենճերիլ; բարկանալ.
=va. Մուխի ցցնել, ծխել, լրցոցնել.

Fumigate ֆյուգիտ, va. Ծու-
խի ցցնել, ծխոտել թիքսիչեղեղեկի.

Fumigation ֆյուգիտացիոն, s. Ծխաւորում; մուխ, ծուխ.

Fumiter, -tory ֆյուտիտեր, s. Անձխոս շաթթրեկ օրու.

Fumous, Fumy ֆյումոս, ֆյու-
մի, a. Ծխալի, ձխոս; գոլորշուտ.

Fun ֆւն, s. Չուարճութիւն; խաղ,
կատակ, զուեշոյ.

Funambulist ֆւնամբլիստ, s. Լարախաղաց, անպարար իք
ճանպարհ. -bulatory, a. Անպա-
րարի; մկտալ, պիւրկ, կարճ.

Function ֆւնկցիոն, s. Գործո-
ղութիւն, պարտաւորութիւն; գործ.
պաշտօն; կախեալ չէ. **Functional** ֆւնկցիոնալ, a. Պաշտօնի, գոր-
ծի, գործաւնութեան. **Functionary** ֆւնկցիոնար, a. Պաշտօնասար.

Fund ֆւնդ, s. Դրամագումար; մնոր, պատրաստ գումար. ր. ր.

ժէժուղթ, հաս, հասանուղթ. =
va. (Տէրութեան պարտուց) գումար
մը ցցնել, հաստատագործել; դրա-
մագումար ղեկել, շահուտալ. Sinking
— (Արժողովոց) զխաղմար. Funded
debts. Հաստատու պարտ տէրու-
թեան գոնւօյիս. -able, a, Հաս-
տատագործելի (արժէժուղթ).

Fundament ֆւնդամէնտ, s. Տակ,
երասան. -al ֆւնդամէնտալ, a. շիմ-
նական, տարակուս, էական.

Funeral ֆյունըրալ, s. Ցու-
ղարկաւորութիւն, թաղման հան-
դէս. =a. Թաղման, յուղարկաւոր-
ութեան, մեռելահանդէսի.

Funereal ֆյունըրալ, a. Ցու-
ղարկաւորական, մեռելական.

Fungosity ֆւնգոսիտի, s. Սըն-
կանման միս, սնկայտուցք.

Fungous ֆւնգոս, a. Սնկեղէն,
սնկանման; թոյլ, կակուղ, արագ.

Fungus ֆւնգի, s. Սուկն ամե-
քար; (տունկի վրայ) աւելորդ ուռ-
ածուսմոլ, վարակ; (վերքի) աւե-
լորդ միս, մասուկնի բէ. [ցի-
ֆոնց.]

Funicle ֆյունիկլ, s. Առասա-
նակ, լար (ըստաց). -cular, a,
Չուանեայ, մանրամեղի.

Funk ֆւնկ, s. Արատալ; գէշ հոտ.

Funnel ֆւննլ, s. Չազառ խու-
նի; խողովակ (վառարանի).

Funny ֆւնի, a. Ծիծաղաշարժ,
գարմանալի, այլանդակ. —bone.
Ուսակից, ծղոսկի փոք.

Fur ֆւր, s. Մուշակ; մորթ,
կաշի, (աղուէս)ենի; (ջերմոսի)
լեզուի ղեղնութիւն, գայտ. =va.
Մուշակել; մուշակ անցնել; (լե-
զուն) աղտ գայտ. կապել; (զերա-
նը) գամել, պնդել.

Furbelow ֆւրբելու, s. Վեր-
ջաւոր, ծոպ, համալի փարպիլա.

Furbish ֆւրբիշ, va. Փայ-
տել, յղկել, մաքրել.

Furcate, -ted ֆւր՛տէ, րտր. *a.* Երկբաժին, երկճիւղ չաքալ:

Furfuraceous ֆւրֆւր՛ւտէ, *a.* Թեփանման, ձեփայլին:

Furious ֆւր՛ւտէ, *a.* Կասաղի, մոլեղին; սասիկ, բուռն. **-ly, ad.** Կասաղաբար; սսսկալի. **-ness, s.**

Furl ֆւրլ(ր), *vn.* (Առազասը) ծայել, կապել, ժողվել:

Furlong, -le ֆւրլոնգ, *s.* Մղոնի ճրղը:

Furlough ֆւրլո՛ւղ, *s.* (Պաշտօնէ) արձակուրդ, իրձան քն. = *va.* Արձակուրդի հրձան տալ:

Furnace ֆւրնա՛ւ, *s.* Փուռ Փարուհ; հնոց, հալոց՝ Reverberatory — ճոխցուցիչ հնոց ր. Blast — Վերակոչ՝ օդարարչ հնոց,

Furnish ֆւրնիշ(ր), *va.* Հայծ-հայծել, հոգալ, մասակարարել; կազմել, պատաստել, յարդարել, զարդարել, կահաւորել, սարքել. **-er** ֆւրնիշ(ւր), *s.* (Պիտոյից) հայ-ծայիչ, յարդարիչ; վիժակագործ:

Furniture ֆերնիշ(ւր), *s.* Կահ-կարասիք, հանդերձանք, զարդարանք; կազմած, սարքած քազընք; էջերու սեղմակ րդ:

Furrier ֆւրիշ(ւր), *s.* Մուշակագործ, մուշակալվամառ ֆիւրֆիւ:

Furriers ֆւրիշ(ւր), *s.* Մուշակ-կեղէնք; մուշակալվամառուծիւն:

Furring, s. Տախտակի շիւրս:

Furrow ֆւրո՛ւ, *s.* Ակոս, փոս, խրամ; (Երեսի) խորշում. = *va.* Ակոսել, ակոս բանալ; խրամել; խորշոմներ բանալ [մուշակայիս]:

Furry ֆւրի՛, *a.* Մուշակապաս,

Further ֆւր՛տհւր, *a.* (*Sup.* Furthest.) Աւելի յառաջ, հեռագոյն; աւելի, յաւելուածական. = *ad.* Աւելի հեռու. = *va.* Օգնել; յառաջ վարել, յառաջացնել. **-ance** ֆւրտհւրանս, *s.* Ցառաջացում: օգնուծիւն. **-more, ad.** կամ *con.* նախ, դար-

ձեալ; քայլի. **-most, Furthest** ֆւրտհւր՛տ, ֆւրտհւր՛տ, *aa.* Իսս հեռու, հեռաւորագոյն. էնհեռու:

Furtive ֆւրտիւ՛ւ, *a.* Գողուած, գողունի, ծածուկ, գաղտագողի:

Furuncle ֆւրու՛նկլ, *s.* Խաղաւարս հրակայծակ, մկնու յիպսն:

Fury ֆւրի՛, *s.* Մոլեղնուծիւն, կասաղուծիւն; ամեհուծիւն; զայրոյծ, սասեկուծիւն; (դժոխսց) կասաղիք, ընզայր, վշկապարիկք; րէն; չարասիրտ կին:

Furze ֆւրշ, *s.* Խոպանուկ, կենիսառ հապարտու, զարք թընաղը:

Fuscous ֆւստ՛ւ, *a.* Մժագոյն:

Fuse ֆիւս-ա, *an.* Հայեցնել, հալել, լուծել; հալոսիր. = *s.* Հուցանիչ, հրընկէց քն:

Fusee ֆիւս-է, *s.* Ըրեհոր Փիշկնի; փամփուռց քն; լուցիկ, արեծ; (ժամացուցի մէջի շղծան վրան պատելու) կոնիկ, իլ:

Fusel, s. Թանձրիւլաւոր ցրի:

Fusible ֆիւսիւ-ր, *a.* Հալելի, ձուլելի, **-bility, s.** Հալականուծ:

Fusiform ֆիւսիֆորմ, *a.* Իլամու:

Fusil ֆիւսիլ, *s.* Փամփուռց քն:

Fusillade ֆիւսիլա՛ձ, *s.* Հրացանուծիւն. = *va.* Հրացանները պարպել [Հրացանակիր(զին):]

Fusileer, -ler ֆիւսիլէր, *s.*

Fusion ֆիւսիոն, *s.* Հալում: հալանք; մուլում, համաձուլում:

Fuss ֆւս(ր), *s.* Ազմուկ, շիտ-ձուծիւն. = *vn.* Ազմկել, ազմուկ հանել. [գործուն:

Fussy ֆւսի՛, *a.* Ազմկալից,

Fust ֆւստ, *s.* Բորբոս, բորբոսի հոս, սիք ֆիւք:

Fustet ֆւստէտ, *s.* Սպարակ սարք աղամ, զհրէ յոքփ:

Fustian ֆւստիան, *s.* Հաս բամպակի կտաւ; ճամարակուծ. = *a.* Բամպակեայ; մեծաղորդ:

Fustic ֆււ-տ'ի, *s.* Դեղնափայտ,
Fustiness, *a.* Բորբոսութիւն:
Fusty ֆււ-տ'ի, *a.* Բորբոսած,
 մքրոս, նիքոս, հոսած.
Futil ֆիւ-տ'ի, *a.* Փուճ, չըն-
 ին, ոչինչ. [Նանրութիւն:
Futility -տ'իտ'ի, *s.* Փուճութիւն.
Futtock ֆւտ'ուք, *s.* (Նաւու) կայ-
 մապարանք, մայրուխք; մայրուխ
 պրկելիք շահասակ:

Future ֆիւ-չւր, *s.* Ապառնի,
 գալիք, հանդերձեայ. = *s.* Ապառ-
 նի ժամանակ +; հանդերձեայ, ա-
 պագայ; գալու աշխարհ.
Futurity ֆիւ-տ'ւր-իտ'ի, *s.* Ա-
 պառնութիւն, ապագայ, ապառնի.
Fuze ֆիւ-չ, *See* Fuse.
Fuzz ֆււ, *s.* Թեթեւ մասնիկ,
 մղեղ. = *տ.* Մուտեղ, փոշիանալ:
Fy ֆ-չ, *int.* Ամճճ, աւանդ:
Fyke ֆ-չ, *s.* Ուռլիսն մը:

Gab ց-չ(տ), *տ.* Շահախօսել,
 շաղակրատել; ստել. = *s.* Բերան,
 լեզու; շահախօսութիւն:

Gabardine ց-չ-բ-բ-ն, *s.* Լայն
 Թելերով հագուստ, սառառոկ ապա:

Gabble ց-չ-լ(տ), *տ.* Կարկա-
 ջել (հաւու պէս). Կտկտակ ընել;
 շաղակրատել. = *s.* Շաղակրատանք;
 կտկտանք. [Նեչ, կողով -չ-բ.

Gabion ց-չ-դ-ն, *s.* Որձապատ.

Gable ց-չ-լ, *s.* Տանիքի ե-
 ունիկունքի կառար, առիք, — win-
 dow. Առիքի պատուհան:

Gab ց-տ, *s.* Նիզակածայր, սր-
 լար; խձան, մէսէս կոչեմտերե.
 = *տ.* Թափառիլ. — about. Դատար-
 կաշրջիլ. -նչ. Զիստաց, բոռ.

Gael ց-լ, *s.* Սկոթիացի լեռ-
 նական; Իռլանտացի (Գելտաստ-
 բունդ), **Gaelic**, ց-լ-ի-տ, *a.* Գելտա-
 ցի, կաէլեան; սկոթներէն:

Gaff ց-ֆ, *s.* Կարձածող; գաբ,
 ճանկ, ցոկածող կիթ և-.

Gaffer ֆ-ւր, *s.* Ծերուկ, պապուկ:

Gaffle ց-ֆ-լ, *s.* Մարտարողա-
 ղի պողպատեայ բլիս մանճուգ:

Gag ց-լ, *տ.* Բերանը գեղոց՝ բազ
 դնել, լռեցնել. = *տ.* Սիրս խառ-
 նուք զգալ, նողկալ, գանիլ. = *s.*
 Բերանակապ, գիլ, գալլ; դերա-
 սացութեան մէջ յաւելում և-.

Gage ց-չ, *s.* Գրու, գրաւա-
 կան; երաշխաւորութիւն; մենա-
 մարտի գրգիռ; չափ:

Gaiety ց-չ-տ'ի, *s.* Զուարճութիւն:

Gaily ց-չ-ի, *ad.* Զուարճօրէն:

Gall-tree, *s.* Հնդկարմալ:

Gain ց-ն(տ), *տ.* Շահիլ, վաս-

ըրիլի, ստանալ, գրաւել, սիրանալ;
 յաջողիլ, յաղթել; հասնիլ. = *տ.*
 Հարստանալ; շահ ընել; յառաջա-
 նալ, աւելնալ, (ժամացոյցը) ա-
 ռաջ երթալ. = *s.* Շահ, օգուտ; ըս-
 տացում; փորուածք և. To—the
 wind. Հովը իր կողմն ունենալ և-.
 To—over. Շահիլ, յանկուցանել
 To—on, upon. Ետեւէն հասնիլ:

Gainer ց-ն-ւր, *s.* Շահող, վաստող:

Gainful ց-ն-ի-ւր, *a.* Շահաւոր,
 օգտակար. -ly, *ad.* Շահաւէտ կեր-
 պով. -ness, *s.* [անշահ:

Gainless ց-ն-ի-ւր, *a.* Անպիտան,

Gainsay Գեյն՝այ, va. (pp. Gain-said Գեյն՝այ, ր.) Հակառակելի; վիճիլ; ժխտել. [ուսկող:

Gainsayer Գեյն՝այ՝եր, s. Հակա-

Gairish Գեյրի՛շ, a. Երեղ, փառաւոր: Գեյրիշութիկ շէնուաշխոյժ

Gait Գեյտ, s. Քայլուածք; ըն-

Թացք, ճանրայ: **Gaiter** Գեյտ՝եր, s. Զանկապան, հետկ բոզրուգ:

Gala Գեյլ՝, s. Ուրախութիւն; կերուխում: —day. Տօնախմբու-

թիւն, տօնի օր, [չափ Է.

Galactometer, s. Կաճճա-

Galanga Գեյլ՝գեյ, s. Խոնջան հալչիճան բ-.

Galbanum Գեյլ՝գեյն՝, s. Բարկ-

Galaxy Գեյլ՝գէյ, s. Յարզող, ծիր կաճիւն -;

Gale Գեյլ, s. Բռնաշունչ հով, բուք, փոճորիկ; սիւք, զեփիւռ:

ուրախութիւն, յուզում; վայրի ժըր-տնի բ-.

Galeate, -ted Գեյլ՝եյտ, a. Սաղաւարտանի բ-.

Galena, -nite Գեյլ՝նեյ, -ն՝յտ. Կապարի ծծմբաք Գ.

[կապիկ. **Galeopithecus**, s. Կասուա-

Galimatias Գեյլ՝մէյ, s. Խառնաշփոթ մտ. Թ խօսքեր, շփոթա-րանութիւն.

Gallot Գեյլ՝էտ, s. Գզի ցըռկանաւ

Հոլանտական; որամաւ.

Gallipot Գեյլ՝իթ, s. Բեւեկնիի խէժ,

շոճիւտիւն յամ սաքրը.

Galingale, s. Կիպերիս բ-.

Gall Գեյլ, s. Լիզի, մալճ Կօս, սաճրա:

դառնութիւն, զայրոյթ, քէն; զոճոր մաքր:

մորթի սկըր-զուք, բերճուք: =ca. Սկըղել, բեր-ճել;

մաշեցնել; վշտացնել, դառնայրենի; սեղիլ, մանճրացնել. -ly. Մալճամանճ.

-bladder. Մալճի պարկ Էտ. -nut. Գոճոր.

Gallant Գեյլ՝տ, a. Աղնիւ, վա-

խելուչ, շնորհալի, ընծիր; վեհանճըն,

քաջ, աշխոյժ -ly, ad. Ազնուութեամբ,

արիարար; վեհանճնօրէն. -ness, s. Զուարճութիւն,

ազնուութիւն, վեհանճնութիւն.

Gallant Գեյլ՝տ՝, s. Կանանց քով փուճկոս,

կնահանջ, քծնի; արփաւոր,

սիրահար: =va. Կանանց հետեւելի,

հաճոյ ըլլալ, փուճկոս երելիլ. -ly, ad. Քաղաքավար,

կնահանջոյ կերպով.

Gallantry Գեյլ՝տրէյ, s. Քաջութիւն,

ազնուութիւն; կնահանճութիւն,

քծնիք; մերճնայութիւն.

Galeas, -leass. -liass Գեյլ՝եյ, s. Մեծ ցականաւ

(Ղենես. եւ Սպ), եռակայմ մեծ նաւ

Սպանիացուց: **Gallery** Գեյլ՝երէյ,

s. Ճեմելիք, նրբանցք;

պատկերասրահ, Թանգարան;

վերհասուն էէ; պատճառ՝ -;

դիտանոց, հայեարան բ-ք.

Galley Գեյլ՝, s. (pl. -leys Գեյլ՝լ) Յոկանաւ

յեփեփէ; մարտի նաւակ Ա;

խոհանոց -;

ցուցուցիչ հր-հոց Գ; զրաշարի պնակիս Գ. թլ.

Թիապարտութիւն թրանգա, ֆլերէյ-

slave. Թիապարտ. -fish. Ծովամայր.

Gallie, -can Գեյլ՝եյն՝, a. Գաղիական,

Կալիթրան սկեղեցի; զըղ-ճարային (ԹՊՈւ.) Գ.

Gallicism Գեյլ՝իցմ, s. Գաղիարանութիւն.

-canism, s. Կալիթրանութիւն.

Opp. Ultramontanism. **Galligaskins** Գեյլ՝իցմ, pl. Լայն վարտիք,

կաշի հետկ բոզրուգ: **Gallimaufry** Գեյլ՝մաֆրէյ, s. Միտեղցուքէ պորանի,

խաշապուր: **Gallinacean** Գեյլ՝նէյն՝, s. Զաւուցիղ,

հունեղէնի -nace-ous, a. Զաւային: [ծի պնակ: **Gallipot** Գեյլ՝իթ, s. Դոճազոր.

Gallon Գեյլ՝ըն, s. Գալոն պիւնիլի.

Galleon Գեյլ՝ըն, s. Ռակի ար.

ծած մեաքս լար, արէզ:

Gallop ԻՆԼԲ(Գ), տ. Գառա-
ամբակ վազել, քառասորոփել, ըշ-
տակել; վազվռնել: = 5. Գառասա-
քակ արշաւ ընծացք, քառասորոփք:

Gallopade ԻՆԼԲ-Գ, 5. Կա-
քաւ մը, ճախրապար; պարերգ:
= ԻՆԼԲ-Գ, տ. ձիարուպարել:

Galloway ԻՆԼ-Ե, 5. Ձի մը:

Gallows ԻՆԼԵ, ԻՆԼԵ, 5. [քի-
-lowse.] Կախաղան; ձգափոկ աաղը:
-bits. Ուղղորդ գիւնն, կախան և-

Gally ԻՆԼԵ. See Galley.

Galoche ԻՆԼԵ, 5. Վերնամոյկ:

Galoot, 5. Անհանգիս մարդ:

Galvanic ԻՆԼԵԻԿ, 5. Գալ-
ուանեան (հոսանու, քարդ) բէք:

Galvanism ԻՆԼԵԻԿ, 5. Գալ-
ուանութիւն բէք. -nise ԻՆԼԵԻԿ,
տ. Վոլթայեան քարդով ելեկտրա-
գրնէ, գալուանել; վայրկեանական
կենսքաւ, ցնդել: -nometer ԻՆ-
ԵԻԿ, 5. Գալուանաչափի: -no-
graphy ԵԻԿԵԻԿ, 5. Գալուանա-
չիպ, ելեկտրաչիպ, հաստատաչիպ:

Gambado ԻՆԵԻԿԵ, 5. Սոնա-
պան, հետկ, կանոնկ, սախ թօզրուգ:

Gambit, 5. Խաղի սկսուածք:

Gamble ԻՆԵԻԿ, տ. Սակրով
խաղալ. To—away. (Խաղի մէջ) ար-
ուելի: **Gambler** ԻՆԵԻԿ, 5. Խա-
ղամոլ, դրամախաղաց գումարապագ:

Gamboge ԻՆԵԻԿԵ, 5. Զնդ-
կառեփն, իլիժակաձ. շիժախէժ:

Gambol ԻՆԵԻԿ, տ. Յապրու-
սել, ոտոտսել: = 5. Յապրուսել,
խաղ, խայտանք:

Gambrel ԻՆԵԻԿ, 5. Ձիու ե-
տեի սրունք; մսի ճանկ, կեռ; ձեղ-
նայաւել, աւիք:

Gambroon, 5. Ծուլալի կաւա-
Կե ԻՆԵԻԿ, 5. Զքօսանք, խաղ,
ոտոտրութիւն; զուարճութիւն; ար-
շաւ, մրցում; սրսք, երէնեք; ծը-

րագիր, նպատակ. = 5. Քաջ, յա-
մառ, կուռելու պատրաս; երէ-
նեռու. = տ. Զուարճանալ; զքօ-
տակ, որսալ, դրամով խաղալ. To
make—of. Ծաղրել, հեծը իյնալ. To
die—. Յամառ՝ քաջ ըլլալ. -bag,
pouch. Որսի մախաղ. -cock. Մար-
աքաղաղ. -keeper. Որսապահ. -leg.
Կաղատունք, [քաջութիւն

Gameness, 5. Տոկունութիւն,

Gamesome ԻՆԵԻԿ, 5. Զը-
լարձ, խաղատէր:

Gameter ԻՆԵԻԿԵԻԿ, 5. Խա-
ղամոլ, խաղատէր գումարապագ:

Gamin ԻՆԵԻԿ, 5. Փողոցները
խաղացող տղայ, ստամբակ, լակոտ:

Gammer, 5. Պատաւ, մամուկ:

Gammon ԻՆԵԻԿ, 5. (Ծխուած)
խոզի ապուխտ; խաբէութիւն սուռ,
խծիպ; նարսխաղ, ռապալի =
տ. Ծարելմարս եքսէք; (մուխով)
ապխտել; սուռ շարդիլ, կլիցնել;
հանդուցել և-:

Gamp ԻՆԵԻԿ, 5. Մեծ հովանոց:

Gamut ԻՆԵԻԿ, 5. Զայնաշար եր-

Gamy ԻՆԵԻԿ, 5. Լաւ բուրդող,
համեղ (երէ); տոկուն, անվեհեր:

Gander ԻՆԵԻԿ, 5. Առու սագ:

Gang ԻՆԵԻԿ, 5. Խումբ, ամբոխ,
խառնիճաղանձ; հրոսակ; զուգձ
հո-; -board. Անցնելիք տասխական-
յարան և-: -cask. Զուրի ասխառ-
-work. Անցատան օրհնէք՝ ող:

Ganglion ԻՆԵԻԿ, 5. Զղային
կծիկ; ուռ, խոյլիկ կէ: Lymphatic
—: Աւշային խոյլ. [լային:

Gangliae, -gllionie, 5. Խոյ-

Gangrene ԻՆԵԻԿ, 5. Քաղըց-
կեղ, կեղցաւ, մսի փտութիւն բէք.
= տ. Միսը փտեցնել, փտել: քաղց-
կեղիլ, ապականիլ:

Gangrenous ԻՆԵԻԿԵԻԿ, 5.
Փրսած, քաղցկեղային:

Gangue ԻՆԵԻԿ, 5. Անցարան և-

To bring to the— **Գասծել** ն.—

Ganister ԳՆԻՏԵՐ, *s.* Հանքածուխի կարծր խաւ.

Gannet ԳՆԻՏ, *s.* Խօլախաւ.

Ganoid, -noidian ԳՆԻՏԻՆԻ, *s.* Փայլածկուկը.

Gantlet, -lope ԳՆԻՏԻՆԻՆԻ, *s.* Հետկածեծ փն. To run the— Հետկիլ, չարչարուիլ.

Gaol ԳՆԼ, *s.* Զնդան, բանս.

Gaoler ԳՆԼԵՐ, *s.* Բանսպահես.

Gap ԳՔ, *s.* ձեղք, բացուածք, խրամաս; միջոց, անջրպետ, անցք; թերի, պակաս.

Gape ԳՅԲ, ԳՅԲ(Տ), *vn.* Յօրանջել; բերանսրաց մնալ, յառիլ; անծկալ, ճղքել ծակ բանալ. = *s.* Յօրանջում, երծկուկը; բերանի լայնք Ի. The gapes. Վառեկախս.

Gar, -fish, -pike, *s.* Մրածուկ.

Garb ԳՐԳ, *s.* Հանդերձ, համազգեստ; ծեւ, կերպարանք; նորածնուկիւն.

Garbage ԳՐԴԳ, *s.* Փոռոսիք, ընդերք, քաղիւրդ; աղբ; սիւնն բան.

Garble ԳՐԴԼ, *va.* Կրկնել, մաղել; ստկել, զատել, ընտրել. = ԳՐԴԼ, *pl.* Ստկուք. [առկ ն.—

Garboard, *s.* Յասակի սախ.

Garden ԳՐԴՆ, *s.* Գարտէզ, բուրասան. = *vn.* (Գարտէզ) մշակել.

Gardener ԳՐԴՆԵՐ, *s.* Գարտիզպան, բուսադարման. [Սիւն.

Gardening, *s.* Գարտիզպանու.

Garget ԳՐԴՏ, *s.* (Կովի) ծիծախս; խոզի ախս մը; եղեմուտ *s.* Բ.—

Gargle ԳՐԴԼ, *va.* Խաղաջել, սոսորդել, կարկառաւ ընել. = *s.* Սոսորդաջուր ԲԺ.

Gargol ԳՐԴԼ, *s.* Խոզի միսի մէջ փոքրիկ որդ, կիսս, փիւն.

Gargoyle. Աղբիւրի բերան է.

Garish ԳՐԴԼ. *See* **Gairish**,

Garland ԳՐԴԼԻՆ, *s.* Ծաղիկէ

պսակ, դրասանդ; ծաղկաքաղ Բ.— մարաղ (նաւաստեաց) = *va.* Ծաղկաքաղել, պակաքաղել.

Garlic ԳՐԴԻՏ, *s.* Մխար.

Garment ԳՐԴԻՏ; *s.* Հագուստ, հանդերձ, զգեստ, լաթ.

Garner ԳՐԴՆԵՐ, *s.* Շեսմարան, համարանոց; *va.* Յորհնը համարել.

Garnet ԳՐԴԻՏ, *s.* Կարկեհան, սուտակ սկշրակ բաշը.

Garnish ԳՐԴԻՆ(Տ), *va.* Շտկել, զարդարել, կահաւորել; ամրացնել; զգուշացնել, ազդարարել էր. = Զարդարանք, պսոնուհանք; պառաւոր հանդերձ; զարդ, երկզարդ;

պնակի զարդ, սպաս (սեղանի); (բանսի մէջ) շղթայ, նորընծայէք, **-ment**, *s.* Զարդարանք, զարդ; կոշնազիր ԳՐԴ; պաշտօնական ազդարարուկիւն; կալուածք.

Garnishee ԳՐԴԻՆԻ, *s.* (Ուրիշլ սացուածոց) հոգաբարձու էր.

Garniture ԳՐԴԻՆԵՐ, *s.* Կահաւորասի, պէտքի բաներ; զարդարանք, երկզ.

Garret ԳՐԴՏ, *s.* Զեղնայարկ, առիթ, **-eer** ԳՐԴՏԻՆԵՐ, *s.* Առիթաբնակ; խեղճ գրազէս.

Garrison ԳՐԴՆԻ, *s.* (Քաղրի) պահապան զօրք; բերդակալք, ամրակալք; զինուորանոց, ամրոց. = *va.* (Զօրքը) ամուր տեղ դնել, պրացնել (զօրքով).

-Garron ԳՐԴՆ, *s.* Կառնամիլ.

Garrote ԳՐԴՏ; *s.* Գրկման խեղդիլու պատիժ; պրկոց, զելը. նակ. = *va.* Գրկել, խղղիլ; կողոպտել.

Garroter ԳՐԴՏԵՐ, *s.* Ետէն փողը սիւնող, զող. [սուկիւն.

Garrulity ԳՐԴՏԻՆ, *s.* Շատախօս.

Garrulous ԳՐԴՏԻՆ, *a.* Շատախօս.

Garter ԳՐԴՏԵՐ, *s.* Ծնրակալ; զանկապանի շքանշան Ա.— = Ծնրակալք կապել; զանկապանի ասպետ ընել.

Garth ԳԵՐԿ, *s.* Գուտիձ, պար-
էզ, բակ; մկնարգի վանդակ.

Gas ԿԵ, ԿԵԼ, *s.* Կնդ; օդային
կազ. -burner, -lamp, -oller ԿԵ-
քէ, *s.* Կազի կտուց՝ բերան; կազի
կանդիղ. -fixture. Կազի կազմածք.
-holder, -ometer ԿԵՎՓԵՐ, Կա-
զաչափ; կազարան.

Gasconade ԿԵՂԵՐ՝, *s.* Մե-
ծարանուձիւն. = *vn.* Մեծախօսել

Gaseous ԿԵՐ. ԿԵԼԵՐ, *a.* Կա-
զային, կազոս; կազակերպ.

Gash ԿԵԼ (Կ), *vn.* (Մարմնոյն
մէջ) մեծ վէրք բանալ. = *s.* Խոր՝
մեծ վէրք, սրավէրք.

Gasification, *s.* Կաղացում.

Gasify ԿԵ՝ԿՖ, *va.* Կաղացնել.

Gasket ԿԵ՝ԿԵՐ, *s.* Հաստ չու-
անէ դերձան և; առասանակ և.

Gasp ԿԵՔ (Կ), *vn.* Հեւալ. = *s.*
Հեւք, ճատում սօռնաւս.

Gassy ԿԵ՛Է, *a.* Կազոս; պար-
ծուկ. մեծարան.

Gasteropod, *s.* Որովայնոսն Կ.

Gastric ԿԵ՝ԿԵՐԷ, *a.* Սամար-
սական. -fever. Սամարաջերմ.

Gastrology ԿԵ՝ԿԵՐԷԷԷ, *s.* Որո-
վայնախօսուձ.

Gastro-, *s.* Սաստորարանուձիւն.

-nomy ԿԵ՝ԿԵՐԷՆՇՓ, *s.* Գորսօ-
րէնք; եպիկուրեանուձիւն.

-nomer, *s.* Որովայնապարար.

-nomic, -al, *a.* Գորսօրինական.

-nomer, *s.* Որկորածէս.

-scopy, *s.* Որովայնագննուձիւն.

-tomy, *s.* Որովայնահերձուձ.

Gate ԿԵՐ, *s.* Մեծ դուռ, դուռ;
մուտք, անցք, փող; վանդակորմ;
արգիլք, պառուար. -way. Կաւիթ;
անցք, դուռ.

Gather ԿԵ՝ԿՇԵՐ, *va.* Ժողովել,
հաւարել, կուտել, դիզել; քաշել.

փրցնել, հնծել, կճել; (միտքը) ամ-
փոփել, ժողվտուել; (լսածը) փոճ
փոճ ընել, շուլլել; մակարերել,
հանել, իմանալ. = *vn.* Ժողովել,
հաւարուիլ, խմբուիլ; աճիլ; պա-
լարանալ, ճարտիտիք; զխուռն գալ
(ցաւ). = *s.* Փոճ փոճ, շուլլալ
(հանդերձի) գըրմա. [ըիչ, հնծող.

Gatherer ԿԵ՝ԿՇԵՐԵՐ, *s.* Հաւա-
րուհ.

Gathering ԿԵ՝ԿՇԵՐԷՆ, *s.* Հաւա-
քում, ժողով; պալար.

Gaucherie ԿԵ՛ՇԷ, Լակիկարուձ.

Gaud ԿԵ՝ԿԵՐ, *s.* Խաղայիք; ինչին
իրեր. -ily, *ad.* Երեղաշուք, առօր
փառօր. -iness, *s.* Շուք, պերճանք.

Gaudy ԿԵ՛ՇԷ՛, *a.* Զքնալ, հրա-
շափաւ, հանդիսի; շէն, զուարճ.

Gaufer ԿԵ՛ՖԵՐ, *va.* Նկարասպել.

Gauge ԿԵ՛Ֆ, *va.* Զափը ճշդել,
սակառաչափել, չափել. = *s.* Զափ,
սակառաչափ ձող; անզայնչափ,
հորձուճակ ԲԷ; փերք, քրաչափ
և; զիծերու լայնք, անջրգիծ Է՛Ֆ.

Gauger ԿԵ՛ՖԵՐ, *s.* Զափը նա-
յող (պաշտօնայ), չափադէս; չա-
փող (սակառ). [Ե՛ՖԷ.]

Gault ԿԵ՛Ղ, *s.* Կրակախառն խաւ.

Gaunt ԿԵ՛ՂԵՐ, *s.* Նիհար.

Gauntlet ԿԵ՛ՂԵՐԵՐ, *s.* Երկաճ
մեռնապան, թաճապան; մեռնոց.
To throw down the—. Մենամարտի
գրգռել. To take up the—. Մենա-
մարտի հրաւերն ընդունիլ.

Gauze ԿԵ՛Ղ, *s.* Քողկապ. -goggles.
Փոշիարգիլ ակնոց. **Gauzy** ԿԵ՛ՂԷ,
a. Քողանման, նուրբ.

Gave, *pp. of Give.* Տուաւ.

Gavel ԿԵ՛ՂԷԼ, *s.* (Յորենի) որայ,
խուրձ; նախագահի մուրճ. -kind,
s. Եղբարց մէջ ժառանգուձեան
հաւասար բաժանում էր. [խոյճ.

Gavial ԿԵ՛ՂԷԼ, *s.* Տիտու մը.

Gavot ԿԵ՛ՂԵՐ, *s.* Կարսու մը.

Gawk ԿԵ՛ՂԷՐ, *s.* Կկուռ; յիմար.

Gawky Կո՛ւի, *a.* Ապուշ, մն. միս; անճարակ, քլմքոշ.

Gay Կեյ, *a.* Հուարձ, ուրախ; սիրուն, պննազարգ; զունայեռ, զունազեղ. [Միւն, սիրունուձ.

Gayety Կեյ՛ւթի, *s.* Հուարձու-

Gayly Կեյ՛ւթ, *ad.* Հուարձօրէն.

Gaze Կեյլ, *vn.* Պշնուլ, յառիլ, հիանալ. = *s.* Հիացում, զարմանք. -hound. Մրասես բարակ թազը. -stock. Հիանալի իրեղէնք.

Gazing-stock. Ծագրաշարժ մարդ.

Gazell Կեյ՛իւ, *s.* Ղիձ դազալ Է.

Gazette Կեյ՛իւր, *s.* (Պաշտօնական) լրագիր. = *va.* Պաշտօնապէս հրատարակել.

Gazetteer Կեյ՛իւրէր, *s.* Լրագրիչ, խմբագիր; պաշտօնեայ, հրատարակիչ; աշխարհագրական բառարան; այբուբենական ցանկ.

Gear Կեյր, *s.* Չգեսեղէն, հանդերձ; կազմած, սպաս թազրձ; ժանեզոյց (անիւ) Ֆո; կազմակերտ խաղաք և. = *va.* Զարդարել, կազմածը զարնել: Hunting—Որսի կազմածը. In—. Գործող մերենայ. Out of—. Անգործ մերենայ. To put in—. Անուոց անդամները իրարու մէջ անցնել.

Gearing Կեյր՛ի, *s.* Ժանեզոյց Ֆո; ձիու կազմած, սարքած.

Gecko Կեյ՛օ, *s.* Գիշերամողէղ.

Ged Կեյ, *s.* Գայլածուկ.

Gee Կեյ, *int.* Տի՛հ, անդի՛ն.

Geese Կեյ, *pl. of* Goose.

Gehenna Կեյ՛նի, *s.* Գեհենն.

Gelable Կեյ՛ւլ, *s.* Մառիլի.

Gelatine Կեյ՛լի, *s.* Մածուած, մածիս բուքգալ խիչասաւք.

Gelatinate, -nize Կեյ՛լի Կեյր, *va.* Մածիսել, դնողով. -tion Կեյ՛լի Կեյր, *s.* Մածիսում.

Gelatinous Կեյ՛լի Կեյր, *a.* Մածիսային, փակչուն, մածուցիկ, զոնդող քիչդէ.

Geld Կեյլ, *va.* Ներքինացնել, մալել; յազաւել, ծայրասել.

Gelding Կեյ՛լի Կեյր, *s.* Մալում; որժաւս ձի իշիշչ աք. [Չաւ ցուր.

Gelid Կեյ՛լի, *a.* Յրասառոյց.

Gelly Կեյ՛լի, *s.* Մոխի պաղած, դոնդող, խաշ; բանդակ քիչքէ.

Gem Կեյր, *s.* Գոհար, ակն; պրտուկ, ծիլ, կոծակ. = *va.* Գոհարազարդիլ, զարդարել. [Ճաւ.

Gemini Կեյ՛լի, *pl.* Երկուոր հա.

Geminous Կեյ՛լի Կեյր, *a.* Զայց.

Gemmate Կեյ՛լի Կեյր, *a.* Բոլորշաւոր. -tion Կեյ՛լի Կեյր, *s.* Գոռկներու մեծնայր; (տունկի) պտուկ;

Gemneous Կեյ՛լի Կեյր, *a.* Գոհարանման, զոհարային.

Gemmiferous, *a.* Գեկարեր.

Gemmiparous, *a.* Գեկածին.

Gemmy Կեյ՛լի, *a.* Ալիսափայլ, շողշողուն; զոհարազարդ.

Gendarm Կեյ՛լի Կեյր, *s.* Ոստիկան, քաղաքապահ ժանաւրմա.

Genery Կեյ՛լի Կեյր, *s.* Ոստիկանուձիւն.

Gender Կեյ՛լի Կեյր, *s.* Ազգ, սեռ. = *va.* Ծնանիլ, սրսադրել. Feminine—. Իգական սեռ.

Genealogical Կեյ՛լի Կեյր Կեյր, *a.* Ազգաբանական, ցեղահամարի.

Genealogist Կեյ՛լի Կեյր Կեյր, *a.* Ազգաբան.

Genealogy Կեյ՛լի Կեյր Կեյր, *s.* Ազգաբանութ. ճիւղահամար, տոհմագիրք.

Genera Կեյ՛լի Կեյր, *pl. of* Genus

Generable Կեյ՛լի Կեյր, *a.* Ծընանելի, սրսադրելի.

General Կեյ՛լի Կեյր, *a.* Ընդհանուր, հանրական, հասարակ; ընդհանրական (արքայ). = *s.* Ընդհանուրը, բոլորը, ընդհանրուձիւն;

զօրավար, զօրապետ; հանրարայ;

(Պաշտօնի մը անուան կցուելով կը նշանակէլլիսաւորը, զօր. Commissary

-general, quarter-master-general.) —

assembly, -court. Վարչական՝ օրէ-նային ժողով. -remark. Ընդհանուր ղեկավարութիւնը. - officer. Վաշապեան չի. In—. Ընդհանրապէս.

Generalissimo Գեներալիսիմո, *s.* Ընդհանրամասար, սպարապետ.

Generality Գեներալիտէ, *s.* Ընդհանրութիւն, մեծամասնութիւն, հանրութիւն; կցիւոր խօսքեր.

Generalize Գեներալիզաց, *va.* Ընդհանրացնել, հանրացնել. =տ. Ընդ գեղ կազմել. **-zation** -իչիչիչիչիչ, *s.* Ընդհանրացնելը, ընդհանրացում, հանրացում.

Generally Գեներալիտե, *ad.* Առհասարակ, ընդհանրապէս.

Generalness Գեներալիտե, *s.* Ընդհանրութիւն, յամախոսութիւն.

Generalship Գեներալիտէ, *s.* Սպարապետութիւն, զօրապետութիւն, հանրութիւն, հնարք.

Generate Գեներալիզաց, *s.* Ծնող, ծնիչ, ծննդական; արտադրիչ է.

Generate Գեներալիզաց, *va.* Ծնանել; արտադրել, յառաջ բերել, հանել.

Generation Գեներալիզաց, *s.* Ծնընդագործութիւն; ծնունդ, արտադրութիւն, բերք; (զիծի) կազմութիւն; սերունդ, ազգասօճմ, պորտ; ժամանակակից մտադ, դար. **-tive** Գեներալիզաց, *a.* Ծննդական, արդիւնաւոր. **-tor** Գեներալիզաց, *s.* Ծնանող, արտադրիչ; շոգեկանասայ Գեներալիզաց, *s.* Ծնող զիծ է.

Generic, -al Գեներալիզաց, *a.* Սերական, հասարակ. **-ly**, *ad.*

Generosity Գեներալիզաց, *s.* Վեհամտութիւն, առատձեռնութիւն.

Generous Գեներալիզաց, *a.* Վեհամտ, զըն, մեծահոգի, ազնուական, քայքայ, առատձեռն; առատ, շատ. **-ly**, *ad.*

Genesis Գեներալիզաց, *s.* Ստեղծագործութիւն; ծագում; Գիրք Մըրնիկոյ Սէ.

Genet Գեներալիզաց, *s.* Սպանիական փոքրիկ մի. բուռնի; բնական կանաչ, ծորէ ի. [տուի մուշակի.

Genet, -nette Գեներալիզաց, *s.* Կանաչ. **Genetic** -al Գեներալիզաց, *a.* Ծննդական. **-ly**, *ad.*

Geneva Գեներալիզաց, *s.* Գիճօղի. **Genial** Գեներալիզաց, *a.* Արտադրիչ, բեղմնաւարիչ; հաճելի; բնական.

Geniality Գեներալիզաց, *s.* Զրարութիւն.

Geniculate, -ted Գեներալիզաց, *s.* Ծննդալ (մաս առնկի). **Genie** Գեներալիզաց, *s.* Ոգի ձիւնն.

Genital Գեներալիզաց, *a.* Ծննդական. =pl. Ծննդական գործարանք; **Genitive** Գեներալիզաց, *a.* Սերական; սերական (հոլով).

Genitor Գեներալիզաց, *s.* Արտադրիչ, ծնողիչ; հայր.

Genius Գեներալիզաց, *s.* Բնածին տաղանդ՝ տաղանդութիւն, ոգի, համեմար; արտադրիչ կարողութիւն; համեմար, տաղանդ; մասնաւոր յատկութիւն՝ բարք. =pl. Genii Գեներալիզաց, Ոգի, (բարի) հրեշտակ, (չար) սասանայ; ոգի, բարք (դարուցի).

Genre Գեներալիզաց, *s.* Ճաշակ, ոճ. F.

Genteel Գեներալիզաց, *a.* Ազնուական, ազնիւ, ընտիր, հաճելի, քաղաքավար. **-ly**, *ad.* Վայելչաբար. **-ness** Գեներալիզաց, *s.* [բողգ.]

Gentian Գեներալիզաց, *s.* Օձի սիտոր, **Gentile** Գեներալիզաց, *s.* Հեթանոս, կռապաշտ. =a. Ազգաց, հեթանոսաց; աշխարհի +.

Gentilism Գեներալիզաց, *s.* Հեթանոսութիւն, կռապաշտութիւն.

Gentility Գեներալիզաց, *s.* Վայելչութիւն. ազնուութիւն. քաղաքավարութիւն.

Genie Գեներալիզաց, *a.* Ազնուական, ուսանիկ; մարդասէր, քայքայ; մեղմ, դաշն. -craft. Կոշիկաւարութիւն. -folk Գեներալիզաց. Բաղքեմի, ազնու.

ւականք: -ness, s. Ազնուասոհմ. մուծիւն, մարդասիրութիւն.

Gentleman գէնթլէմ, s. Ազնուական, ազնուասոհմ; սեպուհ, պարոն. սէր, էֆէնսի, յեշեպի; զինակիր Բ+. Gentlemen! Տեսր ք. քաղաքացիք. A lady and—. Տիկինն եւ իւր պարակիցը գազաշիւ: Mr. Pascal's— . Գ. Յարուծիւնի սենեկականք: -at -arms. Թիկնապահ արունի Ա. —commoner. Թոշակուտոր ուսանող յօրսֆորս: -usher. Արբունի բարապան: -woman. -ուհի, Ազնուական՝ շրաղիր տիկին:

Gentleman-like, -manly, a. Ազնիւ, քաղաքավար: -**manliness, s.** Քաղաքավարութիւն.

Gentleness գէնթլէս, s. Քաղցրութիւն, հեղուծ, ազնուութիւն.

Gently, ad. Հեղաբար, մեղմով.

Gentry գէնթրէ, s. Ազատանի, քաղքենի; մեծաղայք, ջոջք:

Geunfection, s. Ծնադրութիւն.

Genuine գէնյու, a. Հարագուս, բուն, իսկական, զուտ: -ly, ad. իսկապէս, պարզօրէն: -ness, s. Հարագատեւութիւն, անխառնութիւն; զտութիւն:

Genus գէնը, s. (pl Genera գէնջէ.) Սեռ, տեսակ, խական աս.

Geocentric, -al, a. Երկրակեդրո.

Geode գէօ, s. Երկրաքար.

Geodesy գէօմէթրի, s. Անդաշափութիւն, երկրաքաշխուծիւն.

Geognosy, s. Երկրագիտութիւն.

Geogony գէօնոլոգի, s. Երկրածնութիւն.

Geographer գէօգրաֆէր, s. Աշխարհագիր: -**phic, -al** գէօգրաֆիկ, a. Աշխարհագրական: [հագրութիւն.]

Geography գէօգրաֆի, s. Աշխարհագրութիւն.

Geologer, -gist գէօլոգ, գէօլոգիստ, s. Երկրաբան: -**gize** գէօլոգիզ, տ. Երկրաբանութիւն ուսանիլ; երկրաբանակ. խուզարկու.

Սիւնեւր կասարել: [տնութիւն.]

Geology գէօլոգի, s. Երկրաբան.

Geomancy, s. Հոդանմայութիւն.

Geometer, -metrician գէօմէթրիստ, -մէթրիկ, s. Երկրաչափ.

Geometric, -al գէօմէթրիկ, a. Երկրաչափական: -ly, ad.

Geometrize գէօմէթրիզ, տ. Երկրաչափ. գիտութեամբ զբաղիլ.

Geometry, s. Երկրաչափութիւն.

Geoponic, -al գէօփոնիկ, a. Երկրագործական: -**ponics** գէօփոնիկ, s. Երկրագործութիւն.

Georama, s. Երկրացոյց.

Georgic գէօրգիկ, s. Մշակական (Վիրգիլի) բուրացան (Հիւսիսիզի).

Georgic, -al, a. Գեղջկական.

Geranium գէրանիւմ, s. Խորգենի, կոնկենի. Rose—. Աղանեւ.

Geranium, -al, a. Կոնկենի սարսեղա յիշեպի. Fish—. Կոնկենի սարսեղա յիշեպի.

Gerfalcon գէրֆալկոն, s. Կերպազ:

Germ գերմ, s. Ծիր, ընծիւղ, պրտուկ; պատճառ, սկիզբ:

German, -main, -mane գերմէն, a. Արիւնառու, արեւնակից, հարագուս (ազգական); յարմար, վայելուչ. Cousins—. Բուն զարմիկ (եղբորորդիք, քեռորդիք).

German գերմէն, a. Գերմանական, = pl. գերմէն, Գերմանացի, գերմաներէն. High—. Տեւտոնական զաւառաբարբառ. Low—. Անցյոն-սարսոն, Հոլանտերէն: -**butte** Մրաւինց, սրուկ: -**marmot** Գերմանիկ մուկ: -**sausage** Համմսայ կիսեփ երշիկ: -**silver** Պղնձի գիծի եւ նիթէլի խտնուտղ, մայշոր: -**tinder**. Արեւ զափ:

Germanism գերմէնիզմ, s. Գերմանաբանութիւն.

Germinal Գերմինալ, *a.* Հնժիւ-
դային. [կած, ծրող.

Germinant Գերմինանտ, *n.* Պրո-

Germinate Գերմինեմ, *vn.* Հն-
ժիւղել, ծրիլ, պսկիլ. **-tion** Գերմինացիոն, *s.* Ծրարձակում, բողբոջում.

Gerocomy, *s.* Ծերասածում.

Gerund Գերունդ, *s.* Ներկայ դեր-
բայ, դերբայ. [պառնի դերբայ.

Gerundive Գերունդիվ, *s.* Ա-

Gestation Գեստացիոն, *s.* Յղու-
թիւն. յղացում. ծոցուորումթիւն;
(ծիով)սարուիլը.պսացուիլը. **-tory**
Գեստացիոն, *a.* Յղուձեան.

Gesticulate Գեստիկուլեմ, *va.*
(Խօսելու ատեն) շատ շարժուածք-
ներ ընել; ծեռոքով նշաններ ընել.
= *vn.* (Ձեռքը) շարժել. **-tion** Գեստիկուլացիոն, *s.* Սասիկ շարժու-
ածք, ճարտասանական ծեռեր. **-tor**
Գեստիկուլատոր, *s.* Շարժում-
ներով խօսող. **-tory** Գեստիկուլացիոն, *a.* Ձեռնաց շարժման.

Gesture Գեստուր, *s.* Շարժուածք,
շարժում, կեցուած, դիրք. = *an.*
(Խօսելու ատեն) ճարտասանական
շարժումներ ընել, կեսել.

Get Գետ, *va.* [Got, Gotten.] ըՍ-
անալ, ունենալ, վասկել, շահիլ,
ծեռք բերել; հայժայթել, գտնել;
ծնանիլ, յառաջ բերել; ուսանիլ,
գոց ընել; Իբժէ ետքը ընդունելու-
թիւնով ընել, ըլլալ; Անդրադարձ Ի-
մաստով քաջուիլ, երեւալ. To—a
breakfast. Նախաճաշել. To—time.
Ժամանակ գտնել. To—a thing done.
Բան մը ընել, գրուիլ հանել. To—as-
leep, drank. Քիանալ, արքենալ. To—
away. Ազատ, հանել, առնուլ.
To—back. Ատ դարձնել առնուլ. To—
down. Իջեցնել, կործանել. To—

forward. Յառաջ վարել. To—in-
tern. Խոնքել, ժողովել. To—off. Հանել,
ազատել; ծախել. To—on. Հազ-
ցնել, հազնիլ; յառաջացնել. To—
out. Հանել; փրկել. To—over. Ճա-
կեցնել, անցնել. To—the upper
hand. Յաղթել, վրայ ելլել. To—un-
der. Կոխել. մարել. = *vn.* Ետձ վա-
սակ ընել; պատածիլ, գրուիլը գալ,
ըլլալ. տէր բայիին պատկանող ած-
ականէ առաջ. To—a head. Յառաջ-
նալ; յաջողիլ. To—along. Առաջ-
ցնել, մղել; յաջողիլ. To—home.
Տուն հասնիլ. To—over. Անցնել,
գտնելցնել; աղէկնալ. To—through.
Մէջէն անցնիլ. To—up. Պատաս-
տել; գրել, հրատարակել. [բար, ծել.

Get up Գետաք, *s.* Եղանակ, ա-

Gewgaw Գեւգաւ, *s.* Խաղաղիկ,

Geyser, *s.* Տար ջուրի աղբիւր.

Ghastliness Գեստլինես, *s.* Ուրուա-

կանի երեւոյթ, մեռելաստի դէմք.

Ghastly Գեստլի, *a.* Ահազնի,

սուկալի; մեռելաստի.

Gherkin Գերկին, *s.* Վարնզիկ.

Ghat, **Ghaut**, *s.* Հնունագօթի.

Ghetto Գետտո, *s.* Հրէից թաղ.

Ghost Գոստ, *s.* Հոգի, ոգի; ուր-

ուական, սոռեր. Holy—. Հոգին

Սուրբ. To give up the—. Հոգին տալ,

մեռնիլ. **-ly** Գոստի, *a.* Հոգեղէն,

ամբարձի, ուրուականի, մեռելի.

Ghoul Գուլ, *s.* Միճուաւնջ.

Giant Գայնտ, *s.* Հսկայ, =

Հսկայածել, վիթխարի, հսկայ. թի-

տանեան. —powder. Ուժանակ ք.

Giantess, *s.* Հսկայ կին.

Gibber Գիբեր, *va.* Կակազեր ա-

րագ արագ խօսիլ. **-ish** Գիբերի,

a. Անիմաս, անորոշ (խօսք).

Gibbet Գիբետ, *s.* Կախաղան;

(լայնութեան դուռած) ճախարակի

ծող Գ. = *va.* Կախել, կախաղա-

նը հանել; անպատուել.

Gibbon, *s.* Կապիկ մը, ապուզնայ.

Gibbons ԳԻԲՆ, *a.* Ուռած, Երած, կուզ գանգուր; կորնմարդ-ness, **Gibbosity** ԳԻԳՆՆԻԿԻ, *s.* կուզուծիւն, սապաս գանգուր.

Gibe ԳԻԳ, *an.* Ծաղրել, ճնագել, քաշկուսել, արհամարհել = *s.* Հեզնուծիւն, ծաղր, երգիծանք.

Giblets ԳԻԳՆԻ, *pl.* Սիրտուծոր (հաւու), շարդուկ. [գանն.]

Gibstaff, *s.* Կեռածայր գաւա-

Giddily, *ad.* Գլուխը դարձած.

Giddiness, *s.* Թեթեւամտութիւն.

Giddy ԳԻԳԻ, *a.* Գլխու պոսոյս պատճառով; ցնորած; անխորհուրդ, փոփոխամիտ, արագ; կճոռ, երեւուծն = *տ.* (ձխարակին մանիչը) դարձնել = *va.* Խմբեցնել, գլուխը դարձնել, ցնորեցնել.

Gift ԳԻԳԻ, *s.* Ընծայ, նուէր; պարգև, կաշառք; շնորհք, ձիրք, տուրք, տաղանդ = *va.* Օժտել.

Gift ԳԻ, *s.* Եռնչան զրրչոյս; երկանիւ փորրիկ կառք մը, ձըւծուակ; ձեծեւ նաւակ մը; (մըկնորսի)երեքժանի; (չուխայի)երհերիչ; անխորհուրդ խաղաւէր մարդ.

Giganteau, **Gigantic** ԳԻԳԻԿԻ, ԳԻԳԻԿԻ, *a.* Վիժխարի, հրակայածու, սրտանեան, յաղձ, խոշոր.

Giggle ԳԻԳԼ, *vn.* Հեզնաբար ծիծաղել, քիքելու = *s.* Խղզուկ ծիծաղ, քիքել.

Gild ԳԻԼ, *va.* [Gilt or Gilded.] Ոսկեզօծել, փայեցնել, գեղեցիկացնել, զարդարել. [եպարզօճը.]

Gilder ԳԻԼԵՐ, *s.* Ոսկեզօծիչ

Gilding, Ոսկեզօծում, դրուագ:

Gill ԳԻԼ, *s.* Չկան ականջ; կրտուցի՝ կզակի սակի միտ, խածեակ = ԳԻԼ, Հեղանիւծոց չափ մը (36 ցրած), ձմակենի հէր միւրջկերի; գարեջուր մը միւրջկեր պիւրաք; պլուրոցի, գեղանի կին.

Gille, **Gilly** ԳԻԼԻ, *s.* Մանչ, ծառայ, սղայ օտա ուշադր.

Gillyflower ԳԻԼԻԿԻՆ, *s.*

Մեմփիածաղիկ, շահագրակ շեհադայ.

Gilt ԳԻԼ, *imp. & pp. of Gild*, Ոսկեզօծ = *s.* Ոսկեզօծում. -edged ԳԻԼԵՐ, Եզերը ոսկեզօծ զիրք. -head. Ոսկեծուկ տիւրկեր պալըդը.

Gimbal ԳԻԳԻԼ, *s.* Կողմացուցի կշռոց որ եւ **Gimmal**.

Gimerack ԳԻԳԻԿԻ, *s.* Անպիտան բան, չնչին իր, խալալիք.

Gimlet ԳԻԳԻԿԻ, *s.* Գլխիւ.

Gimmal ԳԻԼ. *s.* Կշռոց (կողմնացուցի); մերենայ; գիւտ, հնարք.

Gimp ԳԻԳԻ, *s.* Տրէզ գայքան.

Gin ԳԻՆ, *s.* Գիօլի արտըն րազըւք; (բամպակի) մերենայ, գատոց; խորդակ Քտ; ծուղակ, սոքայի = *va.* (Բամպակը կուտէն) գատել; ծուղակը մզել.

Ginger ԳԻՆԳԻՆ, *s.* Կոնսպիկուզ գեճեճիլի -bread. Լամբմաց, -bread-work. Փտտուկ գործ.

Gingerly ԳԻՆԳԻՆԻ, *ad.* Փափկօրէն, զգուշուծեամբ.

Gingham ԳԻՆԻՆԻ, *s.* Մանհուսա բօք, քիտի, մանուսա.

Ginseng ԳԻՆՆԻՆ, *s.* Պանակ բ.

Gip ԳԻՔ, *va.* Փորը մաքրել.

Gipsy ԳԻՔԻՔԻ, *s.* Գնչու, բոշա, մաղագործ; բոշայերէն; գեղանի, պլուրոցի; սեւուլիկ [գիւրաճի.

Giraffe ԳԻՐ, ԳԻՐԳԻ, *s.* Ընծուր

Girandole ԳԻՐԵՆԵԼ, *s.* Բազմակալ զօլլու շամբան.

Girasol, -sole ԳԻՐԵՆԵԼ, *s.* Արեւաղէմ (ծաղիկ); արեւակն հ.

Gird ԳԻՐԵՐ, *va.* [Girded, Girt.] Գօտի կապել, գօտեւորել; փառձել.

բոլորել; հազցնել; հարուածել, հեզնել, ծաղրել, պլլել = *s.* Լարուած, ծաղր, հեզնուծ. սաստիկ զաւ, խիժ.

Girdler ԳԻՐԵՐԵՐ, *s.* Գերան, հեծան.

Girding, *s.* Եածկոց, փաթոյց.
Girdle իւրւ, *s.* Գօտի, կամար.
 =*va.* Գօտի կապել, փաթծել; քո-
 լորել, պատել; (դանակով) շուր-
 ջանակի գծել: [Նող]

Girdler իւրւ, *s.* Գօտի շի-

Girl իւրւ, *s.* Աղջիկ, օրիորդ; -
hood իւրւ, *s.* Աղջիկնութիւն, մանկութիւն: **Girlish** իւրւ, *a.*
 Մանկական, աղջիկնութեան:

Girth, **Girt** իւրւ, *s.* Քաշիկ.
 համեմատիով գօշակ; շրջապատ. =
va. Մէջքը բոլորել, կապել:

Gisl իւրւ, *s.* Գրաւ, պատանդ:

Gist իւրւ, *s.* Էական կէս, մաս:

Give իւրւ, *va.* [Gave, Given.] Տալ:

շնորհել, պարգեւել, քնծայել, նը-
 վիել, զնծալ; արտօնել, ձողլատ-
 րել; վճարել; ակտել; վճռել, ար-
 տասանել; արդիւնք բերել, ար-
 տաղել. =*va.* Տեղի տալ, քաշուիլ,
 լուծուիլ, To—away. Տալ; ճանքել,
 ձողլուլ, To—chase. Հալածել, To

—eat. Լսել, արկանջել, To—in. Ջեղ-
 ջել, շնորհել, To—in to. Տեղի տալ,
 զիջանիլ, յարմարիլ, հաճիլ, To

—on, upon. Տեսարան ունենալ, նա-

յիլ, To—one's self up. Կեանքէն

յոյսը կտրել; ինքզինքը տալ; անմ-

նասուր ըլլալ, To—out. Վասնել;
 զիջանիլ, To—over. *va.* Թողուլ,
 լրաննլ, =*va.* Կտրել, կենալ; քաշ-

ուիլ, կասիլ, To—up. Դարդիլ, կա-

սիլ, To—way. Տեղի տալ, Թոյլատ-

րել; Թիսարել և. [լու.]

Given իւրւ, *a.* Անմասուր, հը-

Giver -ւր, *s.* Տուիչ, պարգեւիչ:

Gizzard իւրւ, *s.* Քաճի, քաւ-
 տիկ (Քուշնոց) գուրագ. To fret

the—. Ցաւ՝վիշտ տալ:

Glabrate, -rous իւրւ, *a.* Լեկի, կուս, ճալատ.

Glacial իւրւ, *a.* Սառնեղէն,
 նային; նայեալ; ողորկ, փայլուն:

Glacier իւրւ, *s.* Կեղծ, *s.*
 Սառնակոյտ, սառնալեռ, նարան:

Glacis իւրւ, *s.* Հարձ գառի-
 վայր; օրոք (ամուսնեանց):

Glad իւրւ, *a.* Ուրախ, զը-
 ւարձ, զոհ, հաճոյարար:

Glad, Gladden իւրւ, *an.* Ու-
 րախացնել, ուրախանալ:

Glade իւրւ, *s.* Քացասան:

Gladiate իւրւ, *a.* Թրու-
 ծել, **Gladiator** իւրւ, *s.* Սուսերամարտիչ, -
tory, -**torial**, -
torian, *a.* Կրկեսի խաղուց Հ:

Gladiolus իւրւ, *s.* Թը-
 րաշուշան գուզուց գրչընթ:

Gladly, *ad.* Ուրախութեամբ,
 հաճութեամբ, **Gladsome**, *a.* Ու-
 րախարար, զուարձ, հաճելի:

Glaire իւրւ, *s.* Հաւկթի սերմը-
 կուց, *va.* ձերմուցով փայլեցնել:

Glam'our, *s.* Թովկութիւն:

Glance իւրւ, *vn.* Ակնարկ
 նետել, նայիլ; փայլատակել, նշո-
 դել; հարեւանցի անցնիլ, սրանալ,
 սահիլ. =*s.* Ակնարկ, հայեարքը;

փայլակ; ծծմբաւոր հ.+. At first—
 Զառաջինն :

Gland իւրւ, *s.* Գեղծ, խաղծ-
 մունք պէզ էրէրի էր. Բ.+. խուփ
 (մերքնայի), -**iferous**, *a.* Մոմո-

շարքի. -**diform** իւրւ, *a.*
 Մոմոշածել, խոզկաղնի:

Glanders իւրւ, *s.* Քուշ-
 զածոր (ձիու) սագաղը:

Glandule իւրւ, *s.* Գեղծիկ էր.

Glandulous իւրւ, *a.*
 Գեղծամասն, գեղծային:

Glans իւրւ, *s.* Թովատ, վա-
 րոցի ծայր դուշէկ էր.

Glare իւրւ, *vn.* Փայլիլ, շողալ,
 փայլատակել, փողփողել; խօզդիլ,
 շլանալ; խորանափանց նայիլ. =
va. Շլացնել, արձակել. =*a.* Փայ-
 լուն, ողորկ, հարձ, =*s.* Քոց, հուր

սիրոյ, հրայր; շլացում, խառում; լուսափայլում, խորին նայուածք:

Glareous ցէր'էւ. Մածուցիկ:

Glaring ցէր'էի, ք.ա. Յայտնի, անպատշաճակ; շլացուցիչ:

Glass ցէ(ք), Տ. Ապակի ան, նաև ապակիէ շինուած ու է բան, գոր. զաւակ, հայելի, ակնոց, դիտակ, մանրացոյց; աւագածամ, ջր-բազող սու սաաքը, կեանք; ծանրաչափ, կէս ժամ; ջնարակ, ապակեբուռ սրբ. =տ. (Ապակիէ) նայիլ, դիտել, անդրադարձել, ցուցնել; ապակիել; ապակաբուել. My-is run. Կեանքս ընծացքս լրբացաւ. —blower, -founder, -maker.

Ապակեգործ:-furnace. **Ապակեփուռ:**-house. **Ապակիի գործարան:** -man. **Ապակիփայնառ:** -snake. **Փխրուկի ժոժ:** -work. **Ապակեգործու թիւ:** pl. **Ապակիի:** գործարան. -wort. **Ազիւ:** օշնան բ. [ցունն].

Glass'ful, ա. Գաւակ մը (լե-

Glassy ցէ'է, ա. Ապակեղէն, ապակեայ; ապակենման:

Glassiness, Տ. Հարկուածիւն:

Glauber's-salt ցըլըլ'սիք Տ. Ծծմբակեծու-նասրոն ք.

Glaucous ցըլըլ'սիք, ցըլըլ'սիք, ա. Թաժագոյն, ներմկեկ:

Glaucous ցըլ'էւ, ա. Լրծագոյն, բաց կապոյս, [նիշակ:

Glave ցըլ, Տ. Սուսեր, սուր;

Glaze ցըլ, տ. Ապակի անցընել; ապակաբուել; հարկել, փայլեցնել. =Տ. Զրդեղ վերհիւ; ապակաբուռ սրբ.

Glazer ցըլ'ըր, Տ. Ապակաբուիչ; պատշաճի մամլող; դանակագործի անիւ. **Glazier** 'էր, Տ. Ապակեփայնառ, ապակեգործ անձը:

Glazing ցըլ'ի, Տ. Ապակի անցնելը; բուռ, բուռ, ջրդեղ վեր-

նիւ; վերաներկ ք: փայլ (նիւթի, պատշաճ) քերտիք, միշտ:

Gleam ցըլ, Տ. Հառագայթ, նըշոյլ, շող, լոյս, պայծառութիւն. =տ. Հառագայթել, շողշողել; ցուլանալ. [պաղպաջուն.

Gleamy ցըլ'ի, ա. Շողշողուն,

Glean ցըլ, տ. Հասկաբաղ՝ նընարաղ բնել; քողել, հաւարել, գտել:

Gleaner ցըլ'ըր, Տ. Հասկաբաղ, նընարաղ պաշտօնը. [սիր:

Gleaning, Տ. Հասկաբաղ, հասըն. **Glebe** ցըլ, Տ. Ար, դաշտ, հող; (վանքապատան) կալուած; հողակոշտ, գուղծ ֆուկի, ֆուլի:

Gleby ցըլ'ի, ա. Վանքի, ժամի; տրբուտ ֆուկի, չիւղի:

Glede ցըլ, Տ. Յին չայրագ:

Glee ցըլ, Տ. Զուարճութ. ցընծութիւն; երեւակ ք. -woman. Երգչուհի. -ful, ա. Ուրախ, զուարթ:

Gleet ցըլ, Տ. Զրի թարախ, սերմնակաթութիւն ք. =տ. Թարախել, կամկեկել:

Gleety ցըլ'ի, ա. Թարախոտ:

Glen ցըլ, Տ. Զովիտ, խինծ:

Glenoid, ա. Յողախորշային:

Glib ցըլ, ա. Ողորկ, սահուն;

ղիւրաշարժ, արագ. -ly, ad. Յուշիկ, հանդարտելն, զիւրաւ, շուտ. -ness, Տ. Սահունութիւն:

Glide ցըլ, տ. Սահիլ, սկըռուիլ; արանալ; հոսիլ, անցնիլ:

Glidingly, ad. Յուշիկ յուշիկ:

Glim ցըլ, Տ. Լոյս, մոմ:

Glimmer ցըլ'ըր, տ. Ընդադոտ վառիլ, պլպլալ; սկար լոյս արձակել, շողել, փալփիլ, պսպղիլ:

Glimpse ցըլ'ի, Տ. Նշոյլ; նըմարանք; ակնարկ. =տ. Ընդնըմարել, կէս մը տեսնել:

Glint ցըլ, Տ. Փայլ, ցոլք:

Glisten, **Glister** ցըլ'ի, ցըլ'ըր, տ. Նշողել, ցոլանալ; շողալ:

Glitter Կէ՛ր՛ւր. տ. Փողփողիլ, փալփիլի, շողշողել, ցոլանալ, = s. Յողում, փայլունութիւն, ցոլք:

Gloaming Կ՛՞ճի, s. Վերջալոյս, մութ; ուշ ասեւն, ճրագվառում:

Gloat Կ՛ւր. տ. Յանկումեանք նայիլ, աչքով լսփելի:

Globate, -ted; Globose, -bous; -bulous, -bular Կ՛՞դէյ-րէ՛ր, Կ՛՞րէ՛ւ, Կ՛՞դէ՛ւ-լու, Կ՛՞րէ՛ւ-լու: a. Գրնդածել, կլոր, բոլորակ:

Globe Կ՛ւր, s. Գնդածեւ մարմին, գունս; երկնագունս, երկրագունս; երկիր; գլուխ, գանկ. -fish. Գնդածուկ:

Globosity Կ՛ւր-՛՛էրէ՛, s. Գրնդածեւութիւն, կլորութիւն:

Globule Կ՛ւր-՛՛լու, s. Գնդակ:

Glomerate Կ՛ւր-՛՛ւր, տ. Կըծիլ՝ զնդակ շինել, կծիլիկել. **-tion** Կ՛ւր-՛՛ւր, s. Կծիլ շինելը, կըծկում; կծիլ, զունդ:

Gloom Կ՛ւր-՛՛ւ, s. Նսեմութիւն, մուլլ; ճիրութ., թախծ. =տ. Աղօս փայլիլ, նսեմանալ, աղօսանալ; մուլլիլ, ճիրիլ =տ. Նսեմացնել, ճիրեցնել. **-ily**, ad. Աղօսարար, **-iness**, s. Նսեմութիւն; ճիրութիւն; թանձրամտութիւն:

Gloomy Կ՛ւր-՛՛ւ, a. Նսեմ, աղօս, մթին; ճխուր, ճրտում; անյոյս, թախծալից:

Glorification -ֆի+դէ՛ւ, s. Փառարանութիւն, փառաւորում:

Glorify Կ՛՞րէ՛ֆ-յ, տ. Փառարանել, փառաւորել, օրճնել, զովել (զԱսուած): բարձրացնել, պաշտել:

Glorious Կ՛՞րէ՛ւ, a. Պանծալի, փառաւոր, մեծափառ, փառաւորեալ; մեծանուն գերագանց; սնապարծ, մեծամիտ. **-ly**, ad. Փառօր, պանծանօր:

Glory -՛րէ՛, s. Փառք, պարծանք; փառաւորութիւն, շքեղութ.: մե-

ծութիւն; համբաւ; երանութ. (արդարոց); լուսպակ, ճառագայթի; զոռոգութիւն, սնապարծութիւն, = Կ՛՞րէ՛ւ, տ. Ուրախանալ, ցնծալ; պարծիլ, պանծալ:

Gloss Կ՛ւր-՛՛(ր), s. Փայլ, փայլիւն; սեթեւեթ, շարք; մեկնութ. ծանօթութիւն; բարձրութ. =տ. Փայլեցնել, յղկել; սեթեւեթել; պարսրկել; մեկնել, պարզել: =տ. Փայլիլ; մեկնել, ծանօթագրել; խրժբըծել, բարձրել. **-ography** -ուր-՛՛էֆի, s. Լեզուագրութիւն; ծանօթագրութիւն. **-ologist**, s. Լեզուագիր, ծանօթագիր. **-ology**, **Glottology** Կ՛ւր-՛՛ւր-՛՛էֆի, s. Էրզնագրութիւն; բանութ., բանագրութ.

Glossarial Կ՛ւր-՛՛ւր-՛՛էֆի, a. Մեկնական, ծանօթագրական:

Glossarist, Glosser Կ՛ւր-՛՛ւր-՛՛ւր, s. Մեկնիչ, բանագիր:

Glossary Կ՛ւր-՛՛ւր, s. Մեկնական բազիրք, բանգրքուկ:

Glossiness, s. Փայլունութիւն:

Glossy Կ՛ւր-՛՛ւ, s. Ողորկ, փայլուն, սիրուկ; լուսափայլ:

Glottis Կ՛ւր-՛՛ւ, s. Խոչակքեւան, հագագ, ձայնարան:

Glottal Կ՛ւր-՛՛ւ, a. Լազագային:

Glove Կ՛ւր-՛՛ւ. s. Չեռնոց, թանկան կշիպկեն =տ. Չեռնոց անցընել: **Glover** Կ՛ւր-՛՛ւր, s. Չեռնոցավաճառ, թանկանագործ:

Glow Կ՛՞(ր), s. Լրաշէկութիւն, կարմրութիւն; ջերմութ., եռանդ. =տ. Արաշէկանալ, կարմրիլ; շանագնիլ; վառիլ; փայլիլ, ցոլանալ; տարութիւն զգալ; ջեռնուլ. -worm. Կայծոռիկ (միջատ):

Gloze Կ՛՞ւր, տ. Շողմել; փաղարշել; սխալ մեկնել. =տ. Պարսրկել, փայլեցնել. =s. Շողորդութիւն, շողմ, փաղարշանք:

Glue Կ՛՞ւր, s. Սոսինձ, կպչու,

==va. Փակցնել, սոսինձել; յօղել; կպել, -boiler. Սոսնձագործ:

Gluey կը-ի, s. կպչուն, փակչուն, մածոզուն, մածուցիկ:

Glucose կը-տո, s. Քաղցրանիւծ, օսլաշարար ք; միզաշարար:

Glucosuria, s. Շարարախոս:
Glum կը, s. խոժոռ, սխրամած, լուռ: [մեպ, ծանծ:

Glume կը--ժ, s. (Յոռենի) կը-
Glut կըք, va. կլլել, լափել; յագեցնել, կշռացնել: =s. կլլելը, կուլք; անյազուձ գեղոււմ, խճողոււմ; (փայտ ճեղքելու) խոշոր սեպ:

Gluten կը-քը, s. Յոռենի մասզանիւծ, սնձան ք:

Glutinate -դիւնք, va. Փակցընել, -tination կը-քիւնքը, s. Մածուցում, փակցնելը:

Glutinate, -tinous կը-քի-նքիւնքը, a. Մածուցիկ, փակչող, կպչուն; մասզուս:

Glutton կըք-ն, s. Որկրամոլ, շատկեր, անյազ որկրուս ք:
-ous -ը, a. Շատկեր, անյազ:

Gluttony կըք-նի, a. Որկրամոլութեան, շատկերութիւն: [ք:

Glycerine կը-ըն, s. Քաղցրիտ
Glyph կըֆ, s. Փորուսած ք:

Glyptography կըֆ-իւնքիւնքի, s. Քանդակագիտութիւն:

Glyptics, s. Ականագրութիւն:

Gnarled, **Gnarly** կը-ըլ, va. Քրձմնջել, քրձմնջել, մմրակ, քրձալ: =s. Վարակ պոռաք:

Gnarled, **Gnarly** կը-ըլ, -ի, a. Ուսալից, վարակոս պոռաքը:

Gnash կը-լ(ք), am. (Յաւէն, քարկուծնէն) իրար զարնել, կրճեել, **Gnat** կըք, s. Մժղուկ, մուս:

Gnaw կո, va. կրծել, խածնել; մաշցնել, հասցնել, սպառել:

Gnawer -ըք, կրծող, մաշցնող:

Gneiss կը-յո, s. Գդձարա:

Gnome կո, s. Պարիկ, հողապայ, շահապետ (մանրաց); զանձ:

Gnomon կո-ն, s. Արեւածամու սլաք; ստուերաչափ, -ցոյց:

Gnostic կը-քի, s. Գէտապաղաք ==a. Գնոսիկեան (աղանդաւոր):

Gnu կո, s. Չիեղջերու ք:

Go կո, va. [Went, Gone.] երձալ, չլուել, քալել, շրջագայիլ; անցնիլ, յառաջանալ, շրջիլ, դառնալ; յիլ ըլլալ, կրիլ; ելլել, մեկնիլ, ծփել; կորսուիլ; կործանել մեռնիլ: To

—about. Շրջագայիլ; դարձնել կո: To—abroad. Գուրս' օտար երկիր երձալ, հակառակիլ: To—along. Քալել, ճանքա առնուլ: To—aside. Մէկզի երձալ; մուրիլ: To—astray. Ճանքան կորսնցնիլ: To—between. Մէջ մնել: To—by. Անցնիլ, անհոգանալ; հետեւիլ: To—back on. Լքանել, հակառակիլ: To—down. Մեկնիլ; մարջ մնել; քաշուիլ: To

—for. Առնիլու' ուզելու երձալ; համարուիլ: To—in. Ենթ երձալ, մնել: To—off. Երձալ; բռնկիլ; մեռնիլ: To—on. Շարունակել, շարժիլ: To—out. Դուս ելլիլ երձալ; պատերազմի երձալ; մեռնիլ, մարիլ: To—over. Վրայէն անցնիլ: To

—to the world. Աշխարհ մնել, կարգուիլ: To—to Jericho. Ետ դառնալ, կորսուիլ, հաւատուրաց լինիլ, եզրպատս դառնալ: To—up. Բարձրանալ, յառաջանալ; (մայրաքաղաքն) երձալ: To—

—with young ծոցուորիլ, յիլ ըլլալ: Go to! Մ'ն անդր, յառաջ. How goes it? Ի՞նչ պէս է: How goes there? Ի՞՞՞՞ է:

Go կո, va. Բաժին' մաս ունենալ: =s. Պարագայ; մու, կերպ; ուրախութիւն. -between. Միջնորդ աշխար ք; կաւաս, բողաւաք. —by. Մերժում: խաբէութիւն. -cart. Քալելու ճակարակ, շահալ (մեկը):

Goad Կօր, s. Խճան *kojčakrk* =տ. Բըճել, գրգռել, մղել.

Goal Կօլ. Կէս նպասակի, նշան, նպասակիէս; վասնան, նպասակ.

Goat Կօթ, s. Այծ, նոխազ. —'s beard, —marjoram. Գոգի ըսգորչիկս ք. —'s rue. Քօշիեզենայ ք. —'s stones. Որճակ, որքիս ք. —'s thorn Գազ ք. — herd. Այծարած, հովիւ. —sucker. Խոլումուկ, այծարդիաց ք.

Goatee, s. Առձոր պամ քեչի.

Goatish Կօթի, a. Լիխի, վաւաշ.

Gob Կօ, s. Պուռ մը; Խուք, լորձուք; քիւրան. — stick. Դգալ.

Gobble Կօլ. va. Լափել, կըլիլի; =va. (Հնդկահար) խոխոջել.

Gobbler Կօլուր, s. Որկրամու; առն հողկահաւ. [Լաճ.]

Goblet Կօլէթ, s. Սկահ. գաւ.

Goblin Կօլիք, s. Ոգի, ուր. ուակոյն, դիւ, չար ոգի.

Goby Կօլի, s. Խարակածուկ.

God Կօր, Կօր, s. Աստուած, Եհովայ; դիւ, չասուած. Ին —'s name Յանուն՝ ի սէր Աստուծոյ. A house god. Թերափք. God-damn! Աստուծմէ՛ գանես. -child, -son. (Գրկի)սան. -daughter. Սանուհի. -father. Կնքա. հայր. -given. Աստուածասուր. -mother. Կնքամայր, -speed! Բարի ճանապարհ ուղուղա՛ւ օջտուն.

Goddess Կօրի. s. Դիցունհի.

Godhead Կօրհէր, s. Աստուածուճ; Աստուած; դիցանոյշ, կուռք.

Godless Կօրէր, a. Անասուած; անխիղճ, անբարիշտ.

Godlike Կօրույ, a. Աստուածաման, երկնային.

Godly Կօրի, a. Բարեպաշտ.

Godsend Կօրհէր, a. Յ'Ասուածուս, անակընկալ.

Godship Կօրիք, s. Աստուածութիւն; չասուած, դիցունհի.

Godroon, s. Չուսանել գարգ.

Godward, ad. Առ Աստուած.

Godwit Կօր, s. Մօրահաւ.

Goer Կօր, s. Երկող, գնացող.

Goffer Կօլուր, va. Նկարասպել.

Goggle Կօլ, տ. Աչքերը դարձրել, շրջարջել. =a. Երջարջուն՝ մեծ աչքով. s. Երջարջիւն, Խաւարում(աչաց); pl. աչապահք(աչիւնց).

Going Կօլի, s. Երեւ, ընծացք; մեկնում; յղում. : ընծացք կենաց.

Golter, Goltre Կօլուր, s. Վզի ուռեցք, խալիպ.

Gold Կօլ, s. Ոսկի; ստակ, հարսուծիւն; ոսկի գոյն, դեղին. -beater. Ոսկի Խիճիլ Վարագճք. -dust. Ոսկեփոշի. -finch. Եկքանիկ սագա գուշու. -finder. Արսարնոց մարոզ. -fish. Ոսկեծուկ մեհաճ պաշրդը. -leaf. Ոսկեճիւր. -pleasure. Գեհնակաւ ք. —proof. Աննչաւ, անկարաւ. —stick. Վարոցուր ջաւշու Լ. —thread, —wire. Ոսկեճել սքրմա. Goldy locks. Տեցխոս ք.

Golden Կօլի, a. Ոսկեղէն, ոսկի; ընտիր, ազնիւ, ոսկեգոյն, դեղին. —age. Ոսկեղար. -bug, -knop. Չասկածնի Կ. —cup. Ոսկեկոկոն ք. —flower. Արեւածաղիկի. —hair. Ոսկեհեր (ծաղիկ). —number. Ոսկեճիւր. —rode. Կայուն ք. —rule. Ոսկեղէն կանոն Լուկ. գ. 31. [Կերիչ.]

Goldsmith Կօլուրհէր, s. Ոս.

Golf Կօլի, s. Գունդ խաղ մը.

Gondola Կօրուր, s. Վենես.

կեան նաւակ մը, գոնդոլ.

Gondolier Կօլուր. Գոնդոլավար.

Gone Կօր, a. Գացած, լմնցած.

Almost—. Հայումաշ, ուժասպառ.

Gonfalon, —non Կօրիւր, s. Խաչադրօշ, խաչվաւ. դրօշ եւ.

Gong Կօլ, s. Ենծղայ մը.

Gonimeter, s. Անկիւնաչափ.

Gonorrhea Կօրիւր, s. Սերմ. նակաճուճիւն պէշ սողուգուշու.

Good {---, a. [co. Better. su. Best.] Բարի, լաւ. աղէի; պահիւ, պատական, ընծի; բարեմիտ, բարեսէր; վայելուչ, յարմար; ճարտար յաջողակ; բաւական, շատ; կատարեալ. լի; ուղիղ, պարկեշտ = s. Լաւը, բարին; օգուտ, շահ, արդիւնք. թ. Կահկարասի; ապրանք, ստացուածք. = ad. Բարւոք, լաւագոյն, լաւ. To make---. Տայ, կատարել; լրացնել; հաստատել. As—as-Ձափ լաւ, իրապէս, իբրեւ, գրեթէ. As—as his word. Խոստումը կատարող. For—, For—and all. Իրապէս, առանց կոտակի, հաստատապէս. -for nothing. Անշահ, անօգուտ, ոչինչ. To think it—. Յարմար՝ պատշաճ դատել. —morning! Բարի լոյս; Աստուծոյ բարին. -afternoon! Բարի յետիմբ! —evening! Բարի իրիկուն. —night! Գիշեր բարի. (Սոյն չորք կգործածուի նաեւ իբրեւ հրածեշտ՝ Մնաք բարեալ, եր. Թաք բարեալ իմաստով).

Good-, -breeding. Քաղաքավարուն. Թիւն; ազնուութիւն. —fellow Յարմար ընկեր. -Friday. Աւագ Ուրբաթ. —humored. Բարեմիտ. —man. Բարեկամ; տանէր; մարդ, էրիկ. —natured. Բարեսէր, յօժարամիտ. —tempered. Ազնուարարոյ. —wife. Տանսիկին; պակասաւոր. —will. Մարդասիրութիւն; յամախորդ լէ.

Good-by, -bye; Good-day {--- դայ, -տէյ, s. Հրածեշտ, կաց բարով ողջերեթ = նո. Մնամ բարով, երեմամ —, բարի ծանապարհ.

Goodliness, s. Ծնորհ, զեղեցկութիւն, ազնուութիւն.

Goodly {---, a. Ազնիւ, զեղեցիկ, շնորհալի; ընդարձակ, մեծկակ.

Goodness, s. Ծնորհ, երախտիք; բարութիւն; ազնուութիւն.

Goody {---, s. Մամուկ, կըն-

բամայր. թ. Եարար, շարարեղէն. -goody. Շէնք շնորհք, լակեկ, կակուղիկ. [նու. Թիւն]

Goodyish {---, a. s. Սիրու-

Goosander, s. Զկնասագի.

Goose {---, s. [թ. Geese.] Սագ քազ; ապուշ, հիմար; արդուկ իւրիւ; բաղդախաղ մը. Mother Cary's —. Զրիտեան, ծկնկուլ թ. —berry. Փուշհաղարջ պէքաշի իգիւմիւ. —cap. Տիմար, անուակ. —fish. Յըցունածու (ծկունք). —flesh, —skin. (Մորթի) ճաճեռուք. —foot. Սագախոտ, ծմնլ թ. —grass. Մածնի թ.

Goosery {---, a. s. Հանոց.

Gopher {---, s. Իծաքեր փայտ մը, չորեր Սէ; գետնափոր.

Gor {---, s. Մեծ, խոշոր. —belied. Մեծփոր. —cock, —hen. Յախարլոր, խալանջհալ. —crow. Սեաուրի, սեւուրիկ թ.

Gordian {---, a. Անլոյծ՝ կորզեան (հանդայց); զժուարարլոյծ.

Gore {---, s. Լնկած արիւն, արիւն; սրակտուր ծայր, քղանցք; փոքր հրուանդան. = va. Խոցել, խեղել; եռանկիւնի կտրել.

Gorge {---, s. Կոկորդ, որկոր; նեղ անցք, կիրճ; ումպ, կուլ. = va. Կլլել, լափել; խնդկել; լեցնել; յագիցնել, յափրացնել. = va Անյազարար ունել.

Gorgeous {---, a. Երեղ, հոյակապ, պայծառ. —ly, ad. —ness, s. Երեղութիւն, պայծառութիւն.

Gorget {---, s. Վզի պահպանակ; (սպաննու վզի) մահիկ Ա; քարահատ (գործի) լէ.

Gorgon {---, s. Կարկոնտադ; ահազին՝ զգեղ բան; հրէշ = va. Քարի փոխարկել. [պիկ]

Gorilla {---, s. Մարդակա.

Gormand {---, s. Որկրամոլ, շատակեր, ափիզող.

Gormandize Ի-ր-ձ-ի-ր-յա, va. Էսա ուռել, լարկիլիլ:

Gorse Ի-ր-ձ, s. Խոպանուկ, կե- նիսառ, փշամոխ գաթրբ բրնաղը:

Gory Ի-ր-ձ, a. Արիւնաշաղախ; արիւնոտ, արիւնէր:

Goshawk Ի-ր-ձ-ի-տ, s. Շահէն:

Gosling Ի-ր-ձ-ի-կ, s. Սագի ծագ,

Gospel Ի-ր-ձ-ի-լ, s. Աւետիք, ա- լետիք; Աւետարան:

Gospeler Ի-ր-ձ-ի-ւր, s. Աւետարանիչ; Աւետիքի փետան, Մարտիրոն Եր; գրականագ (պաշտ.) է:

Gossamer Ի-ր-ձ-ի-ւր, s. Օղին մէջ ճռող ճերմակ Թելեր, կուսա- Թելը, a. Թոյլ, ոչինչ:

Gossip Ի-ր-ձ-ի-ք, s. Շատխոս, շաղակրատ; բարբանջանք, բամբասանք; խոստըբոսութ; կերպարայր, ընկեր, ախպար: =տ. Բամբասան, շաղակրատել: [Get.

Got, Gotten Ի-ր-ձ, Ի-ր-ձ, See

Goth Ի-ր-ձ, s. Գոթացի; բարբոս, սղէտ:

Gothic Ի-ր-ձ-ի-կ, a. Գոթական, գոթացի: =ս. Գոթերէն; գոթագիր ար.

Gothicize Ի-ր-ձ Ի-ր-ձ-յա, va. Վայրենացնել; գոթականի վերածել:

Gothicism, s. Գոթարանութ.; գոթական (ոճ) է; կուսուցիւն, վայրենութիւն, բարբարոսութիւն,

Gouge Ի-ր-ձ-ի-ք, Ի-ր-ձ-ի-ք, s. Փողա- ձեւ գրոց, մասնիկ օլուգրոտ գայրեմ է. =տ. Փողաձեւ փորել; (այլը) եղունգով փորել; մասը աչքը խօ- Թել, աչքը հանել; խաթել:

Gougers Ի-ր-ձ-ի-ւր, s. Աիրո- դիտան՝ գողիական ախտ Փրկեցի:

Gourd Ի-ր-ձ, Ի-ր-ձ, s. Դրում:

Gourmand Ի-ր-ձ-ի-ք, a. Որհրամոյ:

Gout Ի-ր-ձ-ի-ք, s. Յոդատապ նիք- րիս է. =տ. Համ, ճաշակ.

iness, Ոնանուութ. յողացաւոտութ.

Gouty Ի-ր-ձ-ի-ք, a. Յոդացաւոտ:

Govern Ի-ր-ձ-ի-ւր, va. Կառավարել, վարել, ուղղել; (հայցական) աւնուլ է; ղեկավարել: =տ. Տիրել, իշխել, կառավարել: -able, a. Կառավարելի; ուղղելի, հնազանդ, հլու:

Governante, -ness Ի-ր-ձ-ի-ւր, s. Դաստիարակուհի, վարժուհի:

Government Ի-ր-ձ-ի-ւր, s. Կառավարութիւն, իշխանութիւն; սէրութիւն, երկիր; տեսչութիւն; ինչիդ է. -al, a. Կառավարական:

Governor Ի-ր-ձ-ի-ւր, s. Կառավարիչ, կուսակալ, քաղաքապետ; վերակացու, կարգապահ, վարիչ, վարժապետ; նաւուղիղ, ղեկավար; կանոնիչ մաս, սարուած Զ-տ:

Gown Ի-ր-ձ-ի-ք, s. Երջազգեստ ֆիսքան; պարեգոտ, պատուճան(պաշտօնէից և դպրոցականաց); ոչ-զինուորական պաշտօնէութիւնի Bed, night—. Դիշերանոց, -sman Ի-ր-ձ-ի-ւր, s. Դասաւոր, փաստարան; սասուածարան; ուսանող Զ-տ:

Grab Ի-ր-ձ-ի-ք, s. Ցեփշտակելը, խիլ: =տ. Խլիլ. յափշտակել; բռնել:

Grace Ի-ր-ձ-ի-ք, s. Շնորհ, պարգեւ, բարեբարութիւն, բարեսիրութիւն; վայելչութիւն, շնորհագեղութիւն, զեղ; պերճութ., զարդ; սեղանի աղօթք, զոհութիւն, սեղանորհնէք; թլ. Խաբիղայր, շը- նորհք քէտ; ծայն խաղցնելը, զեղ- զեղանք Եր; վճիռ Զ-տ: =տ. Չարարել, պճնել; փառաւորի, պատուել. An act of—. Պատճի շնորհում՝ Պողութիւն; ներողագիր (Պազուորի). Days of—. Ապաշխարութեան աւուրք է; յաւելիալ պայմանաժամ է. Good—. Վայելչութիւն; թլ. Շնորհ; բարեկամութիւն, պատիւ. Your, His—. Ձեր, Նորին Շնորհափայլութիւն; Շնորհափայլ (դուքս, արքեպիսկոպոս) Ա- cup

Վերջին գաւաթ, կենաց, Herb of —. Փեղենայ բ.— Herbs of —. Ծաղ. կերգանք էր.

Graceful Իէ՛-՛՛՛-՛՛՛ a. Ծնոր-հալի, շնորհազարդ, վայելչագեղ, նագելի; քաղաքավար, ազնիւ. -ly, ad. -ness, s. Ծնորհ, վայելչութիւն.

Graceless Իէ՛-՛՛՛-՛՛՛ a. Անշնորհք, ապիրաս, անբարիշտ. -ly, ad.

Gracious Իէ՛՛՛-՛՛՛ a. Բարեբար, մարդասէր, քաղցր; ողորմած, զր-ժած; հանոյ, հանոյակիան; զեղեցիկ, շնորհալի. -ly, ad. Քաղցրութեանք, ազնուարար. -ness, s. Քաղցրութիւն, մարդասիրութիւն, շնորհ. [կեղծամ բ.—

Grackle, Grakle Իէ՛՛՛՛՛, s.

Gradation Իէ՛-՛՛՛՛՛, s. Յաջորդական անում, աստիճանում; յաւաջասուութիւն, կարգ. -tory Իէ՛-՛՛՛՛՛, a. Աստիճանաբար. = s. Աստիճանք, սանդուխք էր.

Grade Իէ՛-՛՛՛, s. Աստիճան; սանդուխտ, սանդղամաս; (աստիճանական) զառիվարացոյց, ելեւէջ էր; արժէքընոց շահաւոր փոխանակութիւն. = va. (Դեպինը) հարձ հաւասար ընել, (զեար) հարձաջափել. At —. Հարձ հաւասար. Down —. Իջնելը, էջք. Up —. Ելնելը, ելք.

Gradient Իէ՛-՛՛՛՛՛, a. Աստիճանաբար ելեւէջող, քալող. = s. ձամբու ելեւէջի չափ, աստիճան; զառիվոր, դարվար.

Gradual Իէ՛-՛՛՛՛՛-՛՛՛-՛՛՛-՛՛՛ a. Աստիճանական. = s. Աստիճանաշարք; մետեղի էր; պատարագի երգարան; օրհնութիւնք աստիճանաց Սէ. -ly Իէ՛՛՛՛՛-՛՛՛-՛՛՛-՛՛՛ ad. Աստիճանաբար, քայլ առ քայլ, ճակաւ.

Graduate Իէ՛-՛՛՛՛՛-՛՛՛, -՛՛՛-՛՛՛, va. Աստիճանի բաժնել՝ որոշել; աստիճան ճալ, աստիճանաւորել հ.— կամաց կամաց պատրաս-

տել. = va. Ընթացաւար ըլլալ հ.— աստիճանաւ անցնիլ, ճակա փոխուիլ. = s. Ընթացաւար, շրջանաւարտ, աստիճանաւոր հ.—

Graduation Իէ՛՛՛-՛՛՛, s. Աստիճանական բաժանում, աստիճանում, աստիճանաւորում; ընթացաւարութիւն. -tor —-էրէր, s. Ընթացաւարտ; աստիճանաբաշխ.

Grades Իէ՛՛՛-՛՛՛ s. Ճանգարան **Graft, Graft** Իէ՛՛՛, Իէ՛՛՛, s. Պատուտտ, պատրոյս, պատկին աշք; երիթուտ, երիթ աշք Քիտանը. = an. Պատուտտի, պատկինի, Cleft —. ձրպատրոյս. Saddle —. Մորճապատրոյս. Splice, Shield —. Կեղեւապատրոյս. Whips —, Tongue. Մի՛-ճապատրոյս. — tree. Պատրուտտի.

Graill Իէ՛՛՛, s. Պատարագի երգարան, մետեղի; սկիհ, բաժակ.

Grain Իէ՛՛՛, s. Հաս, հասիկ; սերմ, կորիզ, պտուղ, հունէս; արմար; ցորենահաս, զարեհաս (կրշիւ); որդանկարմիր, նարոսաներկ; (պատարուի) մանր անհարձութիւնք, հասոյք; (փայտի) երակ; (քնկոց) ձեղք; քլ. Խմորում զարի, (զարեջոյ) սրտանք. = an. Հասաւորել, հաս հաս ընել՝ ներկել, պեպննել; երակաւորել, կետաւորել; հաս հաս ըլլալ. To dye in —. Որդանի ներկել, հաստատուն ներկ ճալ; բուրդ ներկել. Against the —. Երակին՝ հասոյքին հակառակ, խաւին դէմ; մէկուն կամաց հակառակ; դժուարութեամբ. — moth. (Հաւու) ընդդէմ. — side. Գտշիի հասաւոր կողմ օտմարդը բարաբ, օտմարդի.

Grained Իէ՛՛՛, a. Հաս հաս; վրան խիս հասիկներ ունեցող (կաշի); որդաններկ; (փայտի) երակ նման) ներկում; լեցուն, ասոք (հասկ); ցանկ լիլի, պեկնի բ.—

Grallatory, -rial Գրալլատորիալ, Գրալլատորիական (Պոլ. սեռ.)

Gram, Gramme Գրամ, Գրամ (Ֆրանսիական չափ) [French.]

Graminaceous, -mineous, -neal Գրամինոս, Գրամինոս, Գրամինոս, Գրամինոս, Գրամինոս, Գրամինոս

Graminivorous. a. Գրամինոսակեր

Grammar Գրամմար, Գրամմատիկա

Grammarian Գրամմատիկոս, Գրամմատիկոս

Grammatic, -al Գրամմատիկական, Գրամմատիկական

Grammaticize Գրամմատիկացնել

Grampus Գրամպուս, Գրամպուս

Granary Գրանարի, Գրանար

Grand Գրանդ, Գրանդ, Գրանդ

Grand Գրանդ, Գրանդ, Գրանդ

Grand Գրանդ, Գրանդ, Գրանդ

Grand Գրանդ, Գրանդ, Գրանդ

Grand Գրանդ, Գրանդ, Գրանդ

Grand Գրանդ, Գրանդ, Գրանդ

Grand Գրանդ, Գրանդ, Գրանդ

Grand Գրանդ, Գրանդ, Գրանդ

Grand Գրանդ, Գրանդ, Գրանդ

Grand Գրանդ, Գրանդ, Գրանդ

Grand Գրանդ, Գրանդ, Գրանդ

Grand Գրանդ, Գրանդ, Գրանդ

Grandiose Գրանդիոս, Գրանդիոս

Grandly Գրանդի, Գրանդի

Grange Գրանջ, Գրանջ

Granit Գրանիտ, Գրանիտ

Granitic, -al, -niform Գրանիտային, Գրանիտային

Granivorous Գրանիտակեր, Գրանիտակեր

Grant Գրանտ, Գրանտ

Grant Գրանտ, Գրանտ

Grant Գրանտ, Գրանտ

Grant Գրանտ, Գրանտ

Grant Գրանտ, Գրանտ

Grant Գրանտ, Գրանտ

Grant Գրանտ, Գրանտ

Grant Գրանտ, Գրանտ

Grant Գրանտ, Գրանտ

Grant Գրանտ, Գրանտ

Grant Գրանտ, Գրանտ

Grant Գրանտ, Գրանտ

Grant Գրանտ, Գրանտ

Grant Գրանտ, Գրանտ

Grant Գրանտ, Գրանտ

Grant Գրանտ, Գրանտ

Grant Գրանտ, Գրանտ

Graphite ԻԵԻՔ՝ՅԴ, *s.* Ուրոււ-
քար, գրչաքար հւր.

Grapple, **Grappel** ԻԵԻՔ՝ԿՆ,
ԻԵԻՔ՝ԵԼ, *s.* Քառաժանի խարսիսի
(նաւակի); ակիշ, ճանկ և-

Grapple ԻԵԻՔ՝Լ, *va.* ձանկել,
(ակիշով) բռնել; փանծել; գրկել,
= *va.* Կռուիլ, փանծուիլ, ոգորիլ
= *s.* ձանկելը; ճանկ, ակիշ գանձա
և-; բռնամարտութիւն, զիրկընդ-
խառնում. -ling irons. ձանկ, ակիշ:

Grasp ԻԵԻՔ՝(Դ), *va.* Պինդ բռնել;
բռնել, բռնելի գալքաձագ. = *s.*
Ըմբռնում, սացում; բուռ, ծեռք:

Grasping ԻԵԻՔ՝ՅԻ, *s.* Անյագ,
ցանկացող; արծառաէր. **Gras-
per** ԻԵԻՔ՝ԸԸ, *a.* Բռնող, ճանկող:

Grass ԻԵԻՔ՝, ԻԵԻՔ՝(Դ), *s.* Խոտ օք;
կանաչ մարգ; սիզաբոյս բ-. = *va.*
Խոտով պատել. = *vn.* Արծուիլ, ճա-
րակիլ. -green. Բազալկանչ Քբւ-
քըզի եկէշի; Դալարի. -hopper. Մա-
րախ. -plot. Մարգագէտին. -widow.
Էրիկը պանդուխտ նոր հարս. —
wrack-ծովաւէզ. Vernal— Խմբխոտ.

Grassy ԻԵԻՔ՝Ի, *a.* Խոտաւէտ, խո-
տոտ; կանանչ, դալարի.

Grate ԻԵԻՔ՝, *s.* Երկամէ վան-
դակ; կասկարայ. = *va.* Վանդա-
կել; քսել, շիկել; գրգռել, զայրա-
ցնել; կրճատել. = *vn.* Քերել, վնասել.

Grateful ԻԵԻՔ՝ԻՔ՝ԵԼ, *a.* Երախ-
տազէտ; հաճող, սիրելի, բերկրալի.
-ly, *ad.* -ness, *s.* Երախտագիտութիւն.

Grater ԻԵԻՔ՝ԸԸ, *s.* Քերող րեկեկ.

Gratification ԻԵԻՔ՝ԻՔ՝ԵԼ՝ԵԼ,
s. Հաճութիւն, բերկրութիւն; հաճողը,
վայելը; հասուցում, պարգև.

Gratifier, *s.* Հաճոյարար.

Gratify ԻԵԻՔ՝ԻՔ՝ՅԻ, *va.* Հաճե-
ցնել, գոհացնել, հաճելի բնծայել.

Grating ԻԵԻՔ՝ԻՔ՝, *s.* Քերում;
կրճատք; վանդակում; մաճուակ և-

Gratis ԻԵԻՔ՝ԻԻ, *ad.* Զրիս

Gratitude ԻԵԻՔ՝ԻԻՔ՝ԻՔ՝, *s.* Ե-
րախտագիտութիւն, շնորհապարտութիւն.

Gratuitous ԻԵԻՔ՝ԻՔ՝ԻՔ՝ԵԼ, *a.*
Զրիս, վայրապար, առանց պատճա-
ռի. -ly, *ad.* Տարապարտուց.

Gratuity ԻԵԻՔ՝ԻՔ՝ԻՔ՝ԵԼ, *s.* Պարգև.

Gratulate ԻԵԻՔ՝ԻՔ՝ԻՔ՝ԵԼ՝ԵԼ, *va.* Եր-
նորհաւորել, խնդակցիլ. -tion
-ւթ՝ԵԼ՝, *s.* Ենորհաւորութիւն, աջը-
թոյս. -tory -ԴԵԸԸ, *a.* Խնդակցա-
կան, շնորհաւորութեան.

Grave ԻԵԻՔ՝, *va.* Քանդակել,
փորագրել, գրոշմել; կարածիւնով
գաշաճաբարաւագ. = *va.* Քանդակա-
գործութիւն ընել. = *s.* Քերեզման,
շիրիմ, սապան; փոս; մահ; յեճար-
պի սկուր, կովտն. = *a.* Ծանր,
խոհեմ, իմաստուն, վստմ, ծանրա-
բարոյ; հաստ (մայն) եր. -clothes-
-ԻՅԻԿԸ. Պատար. -digger. Փոսա-
պեղ. -stone. Տապանարար. -yard.
Քերեզմանասուն, զերեզմանից.

Gravel ԻԵԻՔ՝Լ, *s.* Աւազ, խիճ;
աւազի սխտ բէ. = *va.* Խիճով ծած-
կել; յասակել; (ծիուկ ոտքը) աւա-
զէ վնասուիլ; նեղիլ, նեղը խո-
ծել. -ly, ԻԵԻՔ՝ԻՔ՝ *ad.* Կոպտոտ,
խիճային, աւազաժէտ.

Gravely ԻԵԻՔ՝ԻՔ՝, *a.* Ծանրու-
թեամբ, խոհեմութեամբ, լըջօրէն.
Graveness, *s.* Ծանրութիւն,
պարկիշտութիւն, լուրջ վարմունք.

Graver ԻԵԻՔ՝ԸԸ, *s.* Քանդակա-
գործ; փորագրիչ; զջիւր, գրող է.

Gravid ԻԵԻՔ՝ԵԼ՝, *a.* Յղի.

Gravimeter, *s.* Ծանրաչափ է.

Graving ԻԵԻՔ՝ԻՔ՝ԻՔ՝, *s.* Փորագրու-
թիւն, քանդակ; նորոգութիւն գա-
շաճաբ և-; սպաւորութիւն. -tool.
Իրող է. -dock, նորոգասեղի և-

Gravitate ԻԵԻՔ՝ԻԻՔ՝ԻՔ՝, *vn.* Ծան-
րութեամբ հակիլ, ծանրակշռել;
կեդրոնաձգիլ. -tion -ԻԵԻՔ՝ԻՔ՝ԵԼ՝, *s.*
Ծանրողութիւն, ձգողութիւն բէ.

Gravity Իրէ՛լէ՛ր, *s.* Ծանրութիւն. հանդարտութիւն, զգոնութիւն; կարեւորութիւն; ծանրակշռութիւն; ծոզութիւն քե՛զ: Մաւութիւն. (ձայնի) Specific — Տեսակարար ծանրութիւն.

Gravy Իրէ՛ւէ՛, *s.* Խորովածի հիւ՞՞ ջուր, արգանակ.

Gray Իրէ՛, *a.* Գորշ գըր, մոխրագոյն; աղէքեկ, ալէխաւն, ալեւոր. = *s.* Գորշ գոյն; աւօր, արշալոյս; իշղար բուրուց; մոխրագոյն ծի գըր ար. To get, grow, turn — Ալեւորիլ, մազերը ծերմիլիլ — beard. ձերմակ իօրուոք մարդ. — brock. Իշղար, գորշուկ. — eyed. Սեւորակ ալուի. — fly. Ոչխարի ոջիլ, րին. — friar. Կնզկակիր, Բարուջին. — haired, — headed. Աղբքեկ մազերով, ալեհեր. — hound. Բարակ քաղը. — mare. Տան մէջ իշխոյ կին. — mill. Բարասերմնիկ ք. — wacke. Իրէ. — Կ, Գրւակ Կ+

Grayish, *a.* Մթագոյն ազ չիլ.
Grayling, —ի՛ն. *s.* ձովանածուկ.
Grayness Իրէ՛, Կ+ *s.* Գորշութիւն, աղէքեկութիւն.

Graze Իրէ՛ւ, *an.* Արածել; արածուկի; ճարակիլ, խոտ ուտել; խոտ ալ՝ արտադրել; (զնդակը) գետնուտուտել; քսուիլ, հպիլ.

Grazer, *s.* ճարակող, խոտակեր.
Grazier, —՛Էր, *s.* Անասնաբոյծ.

Grazing Իրէ՛ւէ՛ն, *s.* Հպում, քսուվորսիլը; (անասնա) յրուծում; արտ, ճարակ. [հպի եր.

Grazioso Իրէ՛յի՛ւ՛, *ad.* Ծնոր.

Grease Իրէ՛, *s.* ճարպ, ճրագու; (ծիւ) կրնկառապ գօնազ իշըփի. = Իրէ, Իրէւ, *va.* ճարպ քրտել, իւղոտել; ճննճոտել; կաշաւել; խարել, պատել.

Greaser, *s.* Մերսիկացի Կե՛.

Greasily, *ad.* ճարպոտ, իւղոտ.

Greasiness, *s.* Պարարտութիւն.

Greasy Իրէ՛լէ՛, *a.* ճարպոտ, ճարպալից; ճննճոտ, աղոտ; պարարտ, իւղոտ (նիւթ), իւղի պէս, հարթ; կրնկոտ (ծի) գօնազը.

Great Իրէ՛ր, *a.* Մեծ, մեծաւն, սոււար; զխաւոր, երեւելի, կարեւոր, աւագ; վեմ, մեծահոգի, գերազանց; մեծասարած, լայն, ընդարձակ; արհիպոտ, արէջ. A — man. Մեծ՝ հոյակապ անձնաւորութիւն մը, A — deal, a — many. Շատ մը, շատ. — grand father. Պապու՝ մամի հայր, ջոջապա, Great great grand father. Հաւուն հաւը. — grand child. Բոռնորդի. — coat. Վրանոց բարջախ. [գացնել.

Greaten, *va.* Մեծցնել, գար.

Greatly Իրէ՛ր՛ի, *ad.* Մեծապէս, առատօրէն, ազնուարար.

Greatness, *s.* Մեծութիւն, բազմութիւն, առաւելութիւն, բարձրութիւն, վեմութիւն; իշխանութիւն; սասկութիւն.

Greaves Իրէ՛ւ, *pl.* Սունապան; ճարպի մուր, կոլտն.

Grebe Իրէ՛ր, *s.* Սուզակ Բ.

Grecian Իրէ՛ւ, *s.* Յունական. = *s.* Յոյն, յունագէտ.

Grecism Իրէ՛-Իրէ՛, *s.* Հնլինարանութիւն. — *eize*, *va.* Յոյնի դարձնել.

Greece Իրէ՛, *s.* Յունաստան.

Greed, — *iness* Իրէ՛ր, *s.* Անյազութիւն, ցանկութիւն, տենջ. — *ly*, *ad.*

Greedy Իրէ՛ր՛ի, *a.* Շատակեր, անյազ, ծակ աքը; մեծափափաք. — *gat*. Խախուտ, աչքծակ.

Gree-gree, **Gri-gri** Իրէ՛-Իրէ՛, *s.* Ափրիկէցի վհուկ.

Greek Իրէ՛, *s.* Յոյն, հոռոմ; յունարէն. = *s.* Յունակաւն, յոյն. — *fire*. Ընդջակէզ հուր ք.

Green Իրէ՛, *a.* Կանանչ, դարար; տհաս, խակ; մասաղ, նորարոյս; Թարմ; նորահաս համրակ.

==s. Կանանչ գոյն; մարգագետին; *pl.* Տիրեւք; սալարձք, դալարիք; կանանչեղեղք, քանջար. =va. Կանանչցնել, կանչել. — back. Ամերիկեան *Պղնձագրամ*. —finch. Կանաչահաւ *Փջօրեհ գուշու*. — gage. *Շրու քրեհի քրիի*. —grocer. *Մըրգավաճառ*. —horn. *Համբակ*. —house. *Ջիրոց յիճօնուգ*. —peak. *Փայսփոցիկ ք.*. —room. *Ներքնասարահ ք.*. —sand. *Չասարար հ.*. —shank. Կանանչ կիւ ք. —sickness. Կանանչախտ *սարբլոգ*. —stone. *Յայսարար հ.*. —sward. *Մարգագետին*. —wood. *Մարգարօտ*, *դալարավայր*. —vitriol. *Երկաթի արջասպ գարս պոյա*.

Greening ԻԷԻ՝ՅԻ, *s.* Խնձոր մը.

Greenish ԻԷԻ՝ԷԼ, *a.* Կանանչ կեկ; համբակ. [նանչ.

Greenly ԻԷԻ՝ՅԻ, *ad.* Կակիկա.

Greenness ԻԷԻ՝ՆԷ, *s.* Կանանչութիւն, խակութիւն.

Greet ԻԷԻ՝Տ, *va.* Ողջունել, շքեմահարկել; զիմաւորել, պատուաւորել; խօսքը դարձնել, ուղղել. =տ. Բարեւ ատ, բարեւել.

Greeting ԻԷԻ՝ՏԻ, *s.* Ողջոյն, բարեւ; շնորհաւորութիւն.

Gregarious ԻԷԻ՝ՏԷԼ, *a.* Խըմբովին, երամովին (սպորոց).

Gregorian ԻԷԻ՝ՏԷԸ, *a.* Իրիգորեան(տոմար), լուսաւորչական(չայ)

Grenade ԻԷԻ՝ՆԵՊ, *s.* Նունակ զք.

Grenadier ԻԷԻ՝ՆԵՅԻ՝, *s.* Բարձրահասակ՝ ընտիր զինուոր, սկաւազօր; ննակաւոր, —գունդ զք.

Grew ԻԷ՝Պ, *pp.* of **Grow**.

Grey ԻԷԻ, *pp.* of **Gray**.

Griddle ԻԷԻ՝ՊԷԼ, *s.* (Քարարի) կակարա; ջերոցի ծածկոց; Թելմաղ (հանքագործի). [կարա.

Grindiron ԻԷԻ՝ՅԷՏ, *s.* Կաս.

Grief ԻԷԻ՝ՅԻ, *s.* Կակիծ, վիշտ, սխրութիւն, աղէտ, նեղութիւն. To

come to— Կործանիլ, կորսուիլ.

Grievance ԻԷԻ՝ԷԻ՝Ն, *s.* Նեղութիւն, գրկանք; ցաւ, վիշտ; տրտնչ.

Grieve ԻԷԻ՝ԷԼ, *va.* Նեղել, վշտացնել, սխտեցնել. =տ. Վշտանալ, սխտիլ; սգալ, տրտիլ.

Grievous ԻԷԻ՝ԷԼ, *a.* Ծանր, դժնդակ, ցաւագին,անհանելի, դառըն, անձնարին; ցաւալի, աղէտալի. —ly, *ad.* Վշտագին, դառնագին. —ness, *s.* Աղէտ, վիշտ.

Griffin, —**son** ԻԷԻ՝ՖԻ՝, ԻԷԻ՝ՖԸ, *s.* Առասպելական կենդանի մը, կորճառիւծ, պատկուճ անգա գուշու; կորճ քաղաքնճիլ ք. [մարախ.

Grig ԻԷԻ, *s.* Օծածուկ; ծղրիգ;

Grill ԻԷԼ, *va.* Կակարայիլ, խորովել. =տ. Խորովիլ; խանձիլ, այրիլ, մեկիլ. —ade ԻԷԻ՝ՅԵՊ, *s.* Կակարում; խորված, խանձած.

Grim ԻԷԻ՝Տ, *a.* Խոճոռ, անեղ; սոսկալի, անճոռնի. —ly, *ad.* Ըսպառնագին. —ness, *s.* Խոճոռութիւն.

Grimace —Է՝ՅԻ, *s.* Երեսք ծընճող կեղծ, երեսի ծոռութիւն, կնքիւ, քիթ պոչ ընելը, ծերում, ծամա, ծըռութիւն. [տու, մալոյ.

Grimalkin —Է՝ՅԻ՝Տ, *s.* Երկկա.

Grime ԻԷ՝ՅԻ, *s.* Աղտոնութիւն. =տ. Աղտոնել, մտնել, սեւցնել.

Grimy ԻԷ՝ՅԻ՝Տ, *a.* Աղտոն, մտն.

Grin ԻԷ՝Տ, *va.* Ժպտիլ, սկոռնեքը ցցնել քերքել. =տ. (Աղտոնեքը խուփել շրճուկը քաց) խօսիլ. =տ. Ժպտի, քերքուում.

Grind ԻԷ՝ՅԵՊ, *va.* [քք. Ground.]

Աղալ, մանրել, փշրել, ծածկել; (շփելով) մտնեցնել, սրել, յետանել; փայլեցնել; քննութեան պատաստիլ հ.տ; նեղել, հարստահարել. =տ. Աղալ, փշրուիլ; շփուիլ, քուրիլ; սրուիլ, սուրնալ; (սկոռն) կրճեցել; աշխատիլ, ճգնիլ. —stone. Յետան պիլեյի քաշը. —ery ԻԷ՝ՅԵՊ.

զէ, *s.* Կօշկակարի նիւթի Թ.

Grinder ԳՐԻՆԴԵՐ, *s.* Աղացող; շրջարիչ, յեսանող; աղօրիք; լեսասամուկը ազը թիշի:

Grip ԳՐԻՔ, *a.* Բռնեցնել, պընդից; սեղմել, սխմել:

Gripe ԳՐԻՔ(Դ), *va.* Բռնել, պինդ բռնել; կորզել, յափշտակել, ձեռք անցնել; սխմել, փորը ցաւընել; սեղմել, = *տ.* Սեղմել, սխմել, սխմուիլ; խիթ պատճառել; հոգին առջեւ ինչպաւ ճգնիլն. = *ս.* Բըռնելը, սեղմում, պնդում; կոթ, մանրի; փորցաւ, խիթ; զսպակ Գ+

Griper ԳՐԻՔԵՐ, *s.* Ճնշող, հարսահարիչ, յափշտակիչ:

Grisette ԳՐԻՔԵՐ՝, *s.* Պէրող բանուորուհի, մոխրանոջ:

Grisliness, *s.* Տգեղութիւն.

Gristly ԳՐԻՔԼԻ, *a.* Սոսկալի, անձուկի, ճգեղ:

Griston ԳՐԻՔՆԷՆ, *s.* Արիս մը:

Grist ԳՐԻՔ, *s.* (Մէկ անգամէն աղցուած) ցորեն, -mill. Զաղացք:

Gristle ԳՐԻՔԼ, *s.* Աճառ, կոճիկ ԳՐ. **Gristly** ԳՐԻՔԼԻ, *a.* Աճառու:

Grit ԳՐԻՔ, *s.* Աւազ, միզաքար; (քարի) ազնուութիւն; յարմարութիւն; բաջուութիւն, սրտուութիւն; խճաքար ԿԴԼ. Գ+: երեմուկ, ծաւար; նաշիհ սխիւնստ ուն. = *an.* (Աւազը) կոխիւրեմ, կրճեմ; աղալ. —stone. Թճաքար, կոպիմ Գ+. -tiness, *s.* Աւազուութիւն, քարուութիւն.

Gritty ԳՐԻՔԼԻ, *a.* Աւազու, քարու, անհարթ; սրտու, քաշ:

Grizzle, *a.* Մոխրագոյն, գորշ:

Grizzled, *a.* Մուկ գոյն, գորշ:

Grizzly ԳՐԻՔԼԻ, *a.* Մոխրագոյն:

Groan ԳՐՆ, *vn.* Հեծել, ողբալ, մեղցիլ; հառաչել, քրալ. = *s.* Հեծումիւն, հառաչք, ողբ, մեղիւն.

Groat ԳՐՈՒՐ, *s.* Դանկ, բնիոն Թ. = ԿՐԵՑ, քլ. Խոշոր աղցուած

վարակ՝ ցորեն. երեմուկ, ծաւար:

Grocer ԳՐՈՒՐԵՐ, *s.* Համեմակաւնու. **Grocery** ԳՐԵՐԻ, *s.* Կարեւորէնք, համեմուկէնք; խանութ:

Grog ԳՐՈՒ, *s.* Ըմպիլի մը, զրուոզ բոճն. -shop, **Groggery** ԳՐՈՒՐԵՐԻ, *s.* Կինեռու. -giness, *s.*

Groggy ԳՐՈՒՅԻ, *a.* Արեւալ, զինով, զուարթ, Թեթեւուն, զողողջուն, սկար; սքը ցաւուս (մի):

Grogram, -ran ԳՐՈՒՅԻՐԵՐ՝, -ԵԻՆ, *s.* Կերպաս մը, ճաննչաւուկուս:

Groin ԳՐՆ, *s.* Երաստան; զէսքի ցցունք, ջիլ Գ; խողքի րիւն, կընճիւն. = *va.* Ցլուսել, ջրիւիլ:

Groined ԳՐ, *a.* Մրանկիւն:

Grommet ԳՐՈՒՄ ԳՐ, *s.* Չուանեայ օղակ (նաւու) սխիլք հալգաւք; Կնդանօճի խճուծ:

Gromwell, *s.* Քարասեւմնիկ

Groom ԳՐՈՒՄ, *s.* Զիապան, ըսպասաւոր; սենեկապետ իջադաւաք Թ; նոր փեսայ, = *va.* (Ձի) դարմանել, -sman, *s.* Փեսայդար:

Groove ԳՐՈՒՎ, *s.* Խոռոչ, ալիսիկ, մասնէք. = *va.* Մասնէքիլ:

Grope ԳՐՈՒՔ, *an.* (Մուկին մէջ) որոնել; խարխափել, շոշափել:

Gross ԳՐՈՒՄ, *a.* Մեծ, յաղճ, քսուար, խոշոր; Թանձր, կոշտ, հաս; քիւմիս, քիրս, ստորին, անձուկի, անհեթեթ; ամբողջ, բովանդակ. = *s.* Մեծ մասը, զլիսաւոր մաս; 12 երկուսանակ(144 հաս): A great

—. 12 կրոս (144 տոգիւն). In the —. Բոլորը մէկանց. —beak. Հարամիկ, խոսակուց ֆորձուկ Բ. Dealer in. Մեծաքանակ վաճառող:

Grossly, *ad.* Կոպտէն, բըռնութեամբ; Թանձր կեպով; միանաղոյն. **Grossness** ԳՐՈՒՅԻՐԵՐ. Մեծութեամբ, հասութիւն, խոշորութիւն, կոպտութիւն, բըռնութիւն:

Grot, **Grotto** ԳՐՈՒՐ, ԳՐՈՒՐ՝, *s.*

[pl.-toes Իբրայր, անծաւ.

Grotesque Իբրայր, a. Անհե-
թեթ՝ այլանդակ պատկեր, ծաղրա-
նրկար, խեղկատակ. [ուած:

Ground pp. of Grind. Աղաց-

Ground Իբրայր, s. Դեֆին, հող;
երկիր, զաւառ, կալուածակից; հիմ,
խարխիս, հաստատութիւն; պատ-
ճառ, փաստ; երես, յատակ(նկարի);
մուր, սկուք, դիրք; բնեղ եր. =
va. Գեֆինը զնել; հաստատել, հիմ-
նել; սկզբունքը՝ առերթը սորվե-
ցնել, գեֆինիտ հաղորդակցիլ ԲԷԷ.
= vn. (Նաւը՝ զամսքը) նստիլ, խրիլ.
Above —. Հողին վրայ, յայտնի. E-
ven with —. Հողի հաւասար, հարձ
հաւասար. Good — s. Լաւագոյն
փաստեր. Not without — s. Հիմնա-
ւոր, իրաւացի. On the —. Գեֆինը,
Rising —. Բլուր, դար. Under —. Հո-
ղին սակը. Without —. Անհիմն. To
bite the —. Վիրաւորուած իյնալ. To
fall to the —. Վրիպիլ; Թողուիլ. To
gain —. Յառաջանալ. To lose —.
Տեղի սալ, կորսնցնել.

= ash. Հացենի. -bait. Գեր՝ խայծ
ձկանց. -floor. Գեֆնայարկ. -hog.
Արջամուկ ճաղ փարեփ. -ivy. Ծը-
մակենի բ. —nut. Արաքիտ եկր
ճրքաբոլոր; կոնծող հապաղ յեզից;
պանակիկ բ. —plan. Յատակագիծ.
-pine. Գեֆնամամուռ գուրտ աչաղը.
—plate, -sell, -sill. Ծպեղակալ եկր
քապանը s. —plot. Յատակագիծ հի-
ման; գեֆին արտա. —rent. Հողի
վարձ. -squirrel. Հասարակ սկիւռ,
դուռ. -swell. Ծփում և. ապրիլը.
-tackle. Խարսխի կազմած. —work.
Հիմ, սկիզբ; նախնականպատճառ.

Groundage Իբրայր, s. Խարսխ-
արկէք լիմակ քարասը.

Groundless, a. Անհիմն, սուս.
-ly, ad. Ի նանիր. -ness, s.

Groundling, s. Ձուկ մը, լոք;

գեֆնայարկի հանդիսական ԲԷԷ.

Groop Իբրայր, s. Խուճ, կոյ;
նկարախուճ, խմբանդի; զուճա-
րում, խմբում. = va. Խմբել, ժող-
վել; խուճ կազմել; [չաշը խօտօզու.

Grouse Իբրայր, s. Յախարլոր

Grout Իբրայր, s. Թեփ, զարե-
ճաւար; ճերմակ զարեջուր, կաս-
կաջուր; շաղախ սուշու խարձ;
դիրտ, մուր բօքբու; վայրի խնձոր.
= va. Շաղախ լեցնել.

Grouty, a. Խոճոռ, ծուռ. երես.
Grove Իբրայր, s. Գուրակ.

Grovel Իբրայր, va. Սողալ; Թա-
պրկիլ; նուաստանալ. [լաու.

Groveler, s. Գեֆնարարչ, նը.

Grow Իբրայր, vn. [Grew Իբրայր, Grown
Իբրայր.] Աճիլ, մեծնալ, զարգանալ,
շահնալ; յառաջ գալ, բուսնիլ; ըլ-
լալ. = va. Մշակել, մեծցնել, հաս-
ցնել. To—in, —out. Ետքս դուրս
մեծնալ, բշիլ. To—up. Մեծնալ,
բշիլ. To—hot. Տաքնալ.

Grower, s. Մեծցնող/հասցնող

Growl Իբրայր, vn. Մեծնալ,
բրթմնջել, քհնջել, քհնջել. = s.
Տրտուք, քհնջել, մրմուր (շան).

Growler Իբրայր, s. Տրտուքող

Growth Իբրայր, s. Աճում, զար-
գացում, արթունք; բերք, հունձք;
արդիւնք, հետեւանք.

Grub Իբրայր, vn. Բրել, բորել,
փորփշակել, (հաց) մուրալ. = va.
Արմատէն խելլ, քանցել. = s. Բոր,
ճնի: Թրթուր (երեկոյի՝ շերեփագիլի);
զամաճ: ուտելիք. -ber Իբրայր, Ե-
րեկոյանի բրիջ չարքա զազմա.

Grudge Իբրայր, va. Նախանձիլ;
դժուարիլ, դժկամակիլ, բրթմնջել.
= s. Չկամուկիւն, դժկամակութեւ.
նախանձ, անխուճիւն. [ճոս.

Grudgingly, ad. Իժկամակութեամբ

Gruel Իբրայր, s. Փոխիկ; մա-

մալից. To give on his—. Սպաննելի
Gruff ԻՐՔՖ, *a.* Խիստ, դաժան.
կոշո. **-ly** ԻՐՔՖԻ, *ad.* **-ness** ԻՐՔՖԻ-
ԻՒ, *s.* Խոճոռութիւն, խստութիւն.

Grum ԻՐՔ, *a.* Անհանջ, Թաղ-
ծալից, կոպիտ; խռպոտ, կոկորդա-
յին. **-ly** ԻՐՔԻ, *ad.* Թաղծալիչ.
Grumble ԻՐՔՂԱ, *տո* Քրթմնջել,
մռնելի, մրմրալ, տրտնջել; կրկրալ.

Grumbler ԻՐՂԱ, *s.* Քրթմնջող.
Grum ԻՐՔՂ, *s.* (Արիւնի)փստը,
խտուր.

Grumous ԻՐՔՂԱ, *a.* Փստր փստր.

Grunt ԻՐՔՂ, *va.* (Խոզը)խռնչել,
խանչել. **=s.** (Խոզի) խանչիւն. **-**
ling, *s.* Խոզի ձագ, խոնկոր.

Gryphon, *See* **Griffon**.

Gualacum, *s.* Գուակենի բուս.

Guano ԻՐՔՂԱ, *s.* Ծովային
ձռնչնոց ծիրս, գուանոյ.

Guarantee ԻՐԷԻՒՄԻՅ, *s.* Երաշ-
խաւորութիւն(պարտքի), երաշխա-
ւորեալ էր. **=va.** (Վճարումը) ե-
րաշխաւորել, վստահացնել. [Լոր.

Guarantor, ԳՐԷՐ, *s.* Երաշխա-
ւոր.

Guaranty ԻՐԷԻՒՄԻՅ, *s.* Երաշ-
խաւորութիւն. **=va.** Երաշխաւորել;
սպահովել; պատասխանել. պահել.

Guard ԻՐԷՐ, *va.* Պահել, պաշտ-
պանել, հսկել; ընկերանալ; տրտնջել,
զարդարել. **=տո.** Հսկել, սպասել,
զգուշանալ. **=s.** Պահակ, դէտ; պա-
հակագոր, պահնորդ, պահապան;
կառուկից; (սուրի)կռուսան; զարդ,
տրտնջող; Ժամացոյցի շղթայ;
խրտուրակ, ցանկ; պահպանակ. **=**
զգուշութիւն, պահպանութիւն. The
king's—. (Արքունի) թիկնապահը,
անձնապահը. To be on—. Պահակ
կայիլի. -chamber, room. house. Պա-
հականոց գուշուրդ. -ship. Պահնորդ
նաւ. **-able**, *a.* Պաշտպանելի. **-**
ant ԻՐԷՐԻՒՄԻՅ, *a.* Երեսը դիտողին
զարձած բռ. **-edly**, *ad.* Չգուշու-

մեամբ. **-edness**, *s.* Չգուշութիւն.

Guarder ԻՐԷՐԷՐ, *s.* Պահապան.
Guardian ԻՐԷՐԻՒՄԻՅ, *s.* Պահա-
պան, խնամակալ փառի; վերակե-
ցու. **=a.** Պահապան, պաշտպան.

Guava ԻՐՔՂԱ, *s.* Տանձ մր.

Gubernatorial ԻՐՔՂԱԻՒՄԻՅԻՅ,
a. Կառավարչական.

Gudgen ԻՐՔՂԱ, *s.* Խարակա-
մուկ; ապուշ, սխմար; կեր, խայծ;
դուան առանցք; երկաթ բոյն և.

Gueber, **Guebre** ԻՐՔՂԱ, *s.* Գը-
րակապաշ; զրադոշական, քարսի:

Guerdon ԻՐԷՐԷՐ, *s.* Վարձք.

Guerrilla ԻՐԷՐԻՒՄԻՅ, *s.* Արձակա-
գորք պաշտ պոզուգ.

Guess ԻՐԷՐԷՐ, *va.* Կարծել, հա-
մարիլ; կուսիլ. **=s.** Ենթադրու-
թիւն, կարծիք, վարկած.

Guest ԻՐԷՐԷՐ, *s.* Հիւր, այցելու.
—chamber. Հիւրասենեակ.

Guffaw ԻՐՔՂԱ, *s.* Քրքիչ.

Guidable ԻՐՔՂԱ, *a.* Հիւր, հեզ.

Guidage, *s.* Առաջնորդողէք.

Guidance ԻՐՔՂԱ, *s.* Առաջ-
նորդութիւն. ուղղութիւն. կառավարութիւն.

Guide ԻՐՔՂԱ, *va.* Առաջնորդել,
սանիլ; ուղղել, վարել. **=s. Առաջ-
նորդ, ուղեցոյց; վարիչ, ուղեղիչ;
ուղեգիրք. —bars, blocks. Առաջ-
կայք և. —book. Ուղեգիրք, ուղե-
ցոյց. —post. Ուղեցոյց ձող, ցիլ.**

Guidon ԻՐՔՂԱ, *s.* Զօրաց զը-
րօշ, վառ; դրօշակիր (զօրք).

Guild ԻՐՔՂԱ, *s.* Ընկերութիւն, մի-
արանութիւն, դասակարգ եւնաթ,
—hall. Ժողովարան շոնճա, գիւնաթ.

Guile ԻՐՔՂԱ, *s.* Խորամանկութիւն,
նենգութիւն. **-ful** ԻՐՔՂԱ, *a.* Դա-
ւանան, նենգաւոր. **Guileless**

ԻՐՔՂԱ, *a.* Անկեղծ, պարզ.

Guillemot ԻՐՔՂԱ, *s.* Սազորի բռ.

Guillich ԻՐՔՂԱ, *s.* Նմանախառ-
նուած (զարդ) 4.

Guillotine Գիլոտին, *s.* Կառատփնասի.

Guilt Գիւտ, *s.* Յանցանք, մեղք; յանցաւորութիւն. -and Shame. Սփորն ու Աճօթը. -**ily**, *a.* Մեղապարտէն. -**iness**, *s.* Յանցապարտութիւն. -**less**, *a.* Անմեղ, -պարտ.

Gully Գլլ, *a.* Յանցաւոր, մեղաւոր; չար, ամբարիշտ; ոճրագործ.

Guinea Գինէ, *s.* Դրամ մը, կիկնէ (21 շիլին). -fowl, -hen. Նուսի-սահաւ. -pig. Խոճկոր Հնդկաց. -corn. Գուրիմ գուռա բո. -dropper. Գասկահաս եան ֆուսիմի.

Guise Գյուզ, *s.* Ձեւ, կերպարանք, արագ, կերպ; դիմակ.

Guitar Գիտր, *s.* Կիթառ.

Gulch Գլչ, *s.* Հեղեղաւ.

Gules Գլլ, *s.* Կարմիր Գ.

Gulf Գլֆ, *s.* Անդունդ, յորձանք; ծովածոց, ծոց. -stream. Գլֆօրէյ. Ծովածոցի հոսանք Բլլ. -լի.

Gulfy Գլֆի, *a.* Յորձանուց.

Gull Գլլ, *s.* Խարէնութիւն, դաւ; ժամար, դիւրախաբ; արմտոր, ամար մարդ գուշու. Sea—. Ամար.

Gullet Գլլետ, *s.* Խոչափող, ստուգ Գրդ; փողածու բան.

Gullible Գլլիբլ, *a.* Դիւրախաբ.
-bility Գլլիբլի, *s.* Դիւրախաբութիւն.

Gully Գլլի, *s.* Հեղեղաւ, =*va.* Զուրը հողը մաշել, հեղեղաւտել.

Gulosity Գլլոսիտի, *s.* Շատակեռութիւն.

Gulp Գլֆ(Գ), *s.* Կլլելը, կուլ, ումպ ետրում. =*va.* Կլլել. To-up. Փսիսել, դուրս տալ գուամագ.

Gum Գլմ, *s.* Ակրայի միս, լինդ; խէժ սամդ; ճիւղ, բիժ (աչքի). = *an.* Խժոնել, փակցնել; խիժանալ. -ammoniac. Աւշակի. -arabic. Կոէզ. -boil. Լիդայոնդ. -elastic. Զգախէժ շապիֆ. -lac. Դոն շոֆ. -rash. Լընդահարութիւն. -resin. Ռեզին չամ սազըղը. -tree. Եւկալիք բո.

Gummy, Gummos Գլմի, Գլմի, *a.* Խիժային. -miness, *s.* Խիժոտութիւն. **Gummiferous** Գլմիֆերոս, *a.* Խիժաբեր (բոյս).

Gump Գլմֆ, *a.* Ապուշ, խնդ. **Gumption** Գլմֆի, *s.* Ծաղանդի խելք; գունահարութիւն Գլմ.

Gun Գն, *s.* Հրացան; մեծ հրետանի. =*vn.* Որսի երթալ. -boat. Հրետակիր նաւակ. -cotton. Հրամամպակ բամբուջ պարտքու. -deck. Ստորնայարկ (նաւու). -fire. Թմկանջան գորաց. -port. Հրետակ նաւու. -powder. Վառօթ. -reach, shot. Գնընկէց գուշուն սառնը. -room. Վառօթարան Գլմ. -smith. Զինագործ ֆիլֆեմֆի. -stick. Զոդակ ֆիլֆեմֆ շիշի. -stock. Բուճ գունագ. -stone. Գնակ. -tackle. Կրկնմայր բոք բաշանգաւը. -tier. Բախոց; հրետանի. -wale, **Gunnel** Գննէլ, *s.* Շրջանակ, ծիօս ֆիլֆեմֆ Գլմ.

Gunner Գլմեր, *s.* Զինագործ; հրետաւոր; պահարան Գլմ.

Gunnery, *s.* Հրացանածղութիւն.

Gunning, *s.* (Հրացանով) որս.

Gunny Գլմի, *s.* Հաս խարար մը.

Gunter Գլմեր, *s.* -'s chain. Գնանաչափ շիշայ. -'s scale. Գլմերլի. Դիպահմար.

Gurgle Գլլլ, *vn.* Խոխոջել, կլլկլլ ծայն հանել. =*s.* Կարկաջ.

Gurnard, Gurnet Գլմարդ, *s.* Խանջածուկ գրշանդը պաշտը.

Gush Գլշ(Գ), *vn.* Զեղանիլ, արտահոսել, յորդել, ցայտել. =*s.* Ցայտում, զեղում; յորդում.

Gusset Գլշետ, *s.* Անձմէջ, անձոց, խշակ; կարկան.

Gust Գլշտ, *s.* Համոյք, համառութիւն, բիւր, ընտրողութիւն, մաշակ կուտք; յանկարծանողութիւն; (ցամամ) պայծալութիւն.

tory լե՛րտ՛բբէ, *a.* Ճաշակային.
Gusto լե՛րտ, *s.* Ճաշակ. *It.*
Gusty լե՛րտի, *a.* Մրրկալից.
Gut լե՛ր, *s.* Աղիք, փորոտիք;
 ընդերք, =*va.* Փորոտիքը հաննել;
 պարպել; կողոպտել; (ներքը) աւ-
 րել. — spinner. Լարագործ ֆիշիշ-
 ձի. —string. Ջուճակալար ֆիշիշ.
Gutta լե՛րտ, [*pl.* -tae.] *s.* Կայ-
 լակ; զանգազարդ, շիճիկ ք. —purcha
 Բե՛րտ. Եղջերխութժ. —Serena. Սե-
 ւալուան աչաց կօզ քերեքսի.
Gutter լե՛րբ, *s.* Տանիքի խո-
 դովակ, ջրորդան, ուրդ; ուխ (փո-
 դոցի. =*an.* Խոռոջել, խողովակ
 շինել; ծակ ծակ ըլլալ. To pick up
 the—. Գինովը սիղմէն հաննել.
Guttle լե՛ր, *va.* Կլլել, լափել.
Guttural լե՛րբբէ, *a.* Կոկոր-
 դային, կոկորդի (հազ, ձայն, զիր).
Guy լե՛ր, *s.* Առագաստակալ,
 կայմակալ (չուան,ձող); միամուրծ,
 նագով պուրծ աղանձը.
Guzzle լե՛րլ, *an.* Խմել, կլլել,
 լափել; անյագօրէն կլլել. =*s.* Ան-
 յազ, կիշացող.
Gybe Է՛րլ, *an.* (Մէկ կողմէն
 միւրը) սեղափոխել; ծաղրել.
Gymnasium Է՛րլբբէ, *s.* [*pl.*

-sia -դէ,] Մարզարան; կրճարան,
 սւսումնարան ժիմնագ.գիմնազիոն
Gymnast Է՛րլբբ, *s.* Մարզ-
 ուսոյց; գիմնազի սեռուչ, -*ic,* -
ical, *a.* Մարմնամարզական.
-tics, *s.* Մարմնամարզումիւն.
Gymnosophist, *s.* Մերկի-
 մասաստէր. [սերմ.
Gymnospermous, *s.* Մերկա-
Gymnotus, *s.* Մերկածուկ ք.
Gynarchy, Gyneocracy Է՛ր-
 Էրտի, Է՛րլբբբբբբ, *s.* Նուիրապե-
 տութիւն կանանց, կնոջապետութ-
Gynecology Է՛րլբբբբբբ, *s.* Կը-
 նոջաբանութիւն. [յին.
Gypseous Է՛րլբբբբ, *a.* Գածա-
-sography, *s.* Բռագրութիւն.
-sum Է՛րլբբ, *s.* Բռւն; զածարա-
Gypsy Է՛րլբբբ, *s.* Քնչու, բոշա-
Gyral Է՛րլբբբ, *a.* Պտուական.
Gyrate Է՛րլբբբբ, *vn.* Բոլորել.
-tion Է՛րլբբբբբ, *s.* Պտոյն, շրջան.
-tory, *a.* Պտուական, պտուստոր.
Gyre Է՛րլբբ, *s.* Շրջանակ.
Gyrfalcon, *Sec* **Girfalcon.**
Gyromancy, *s.* Շրջանակալութ.
Gyroscope Է՛րլբբ, *s.* Շրջալէս.
Gyve Է՛րլբբ, *s.* Ունակալ. =*va.*
 Շղթայել, կաշկանդել.

Ha Է՛ր, *int.* Ո՛հ.
Habeas corpus -դէրտբբբբբ,
 Երաշխաւորով բանտէն ազատելու
 անձնակալութեան օրէնք Ա՜.
Haberdasher Է՛րլբբբբբբբբ, *s.*
 Փերեզակ, մանրավաճառ չերքճի.
-dashery. Փերեզակի ապրանք.

Habergeon Է՛րլբբբբբ, *s.* Հիւ-
 սած վերս, զրահ; լանջապանակ.
Habil'iment, *s.* Հանդերժ.
Habit Է՛րլբբ, *s.* Բնաւորութ.;
 սովորոյթ, ունակութ.; լաթ, հա-
 զուս. =*va.* Հագուեցնել. Riding
 —. Հեծելհանդերժ սիկնանց.

Habitable -իւլ, *a.* Բնակելի.
-ness, s. Բնակելիութիւն.

Habitancy, s. Բնակութիւն.

Habitant -իւրիւր, *s.* Բնակիչ.

Habitat հ-իւրիւր, *s.* Մարզ
(բուսոց, անասնոց) բն. ալի.

Habitation -իւն, *s.* Բնակութիւն;
կայան, բնակարան, օճեւան.

Habitual հ-իւրիւր, *a.* Սովորական;
ընդարդս. -ly, *ad.* Սովորաբար, շատ անգամ.

Habituate հ-իւրիւր, *va.* Ընդելել, սովորեցնել, -tion հ-իւրիւր, *s.* Ընդելութիւն.
Habitue հ-իւրիւր, *s.* Յաճախող.

Habitude հ-իւրիւր, *s.* Ունակութիւն, սովորութիւն.

Hacienda -իւր, Ագարակ.

Hack հ-իւր, *va.* Հերժոտել, կրքործել; սղոցի պէս ընել; խոնարհել, կակազել, մտ. (Յամարի կարծկարծ) հազալ, սպաս թքնել = *s.* Կտրած, փորք; խոնարհում, թրուտաս; գրաս, ծի; (վարձեալ) զորագէտ; վարձու կառք; բրիչ, բարհուս; (մտորի) վանդակ = *a.* Վարձեալ, վարձկան. —berry-Կուենի բ. **Hacking** հ-իւր, *s.* Հազան.

Hackle հ-իւր, *va.* Սանտրել; խզել, բզկտել = *s.* Սանտրոց ֆրքեն բարաղը; անձափ (մետաքս), քուլ չիֆ; ճանճանճան խանձ(ծկ.)

Hackney հ-իւր, *s.* [pl. -neys հ-իւրիւր] Վարձու ծի կառք; հանդարտ ծի, հիզնայ; վարձկան = *a.* Վարձու, հասարակաց; պոռնիկ, հանրակիւն, կիսաշխարհիկ = *va.* Հասարակաց ընել. —coach. Փոզոցի վարձու կառք.

Had հ-իւր, *pp.* of **Have**. I had rather. Լաւագոյն կիսմարիմ, աւելի կուզէի. He—better to go. Եթէ երժար աւելի լաւ կընէր.

Hades -իւր, *s.* Սանդարամետք.

Haft հ-իւր, *s.* Կոթ, երախակալ.

Hag հ-իւր, *s.* Կախարգ, ջատուկ, զնուկ, ընզգայ. -gish, *a.* Սոսկալի, զարշնիլ, ջգծու. -ship, *s.*

Haggard հ-իւրիւր, *a.* Վայրենի. դժնեայ, վայրագ; վիտ, զեղեղեղ, խռոված(ղէմք), անյարգար (մտուք) = *s.* Դժուարընդել բազէ; վայրենի, անընդել; կախարգ. -ly հ-իւրիւր, *ad.*

Haggess, -gis -իւր, *s.* Գորանի.
Haggle հ-իւր, *va.* Կտր քրզուծ ընել = *va.* Սակարկել, պայքարիլ

Haggler, s. Սակարկող; շուկայի զործոց վարպետ.

Hagiography, -pha հ-իւրիւր, *s.* Սրբագիրք (ազ ի Հնգամասեանէ եւ ի Մարգարէից) Սէ; վարք սրբոց, յայտաւուրք.

Haguebut հ-իւր, *s.* Հրանօթ.

Hah հ-իւր, *int.* Ի՛հ, ա՛հ. [հափառ]

Ha-ha հ-իւր, *s.* (Գարէլի) եզ.

Hail հ-իւր, *s.* Կարկուտ; բարեւուտ, բարեւ, ողջոյն = *an.* (Կարկուտ) ճեղակ, կարկեսել; (հեռուէն) կանչել, ծայն տալ, անուանել; ուղղել; ողջունել = *int.* Ողջոյն, ողջ լեր. All—! Ողջոյն. -fellow. Մտերիմ. —stone. Կարկուտի հաս.

Haily հ-իւր, *a.* Կարկուտաւան.

Hair հ-իւր, *s.* Հեր, մազ; բաշտել; մզուկ, ձեւեր (սնկոց). To split—. Մզմուծել ընել. Not work a—. Ոչինչ. To a—. Ամենաւուրք կերպով. -brained. Անխել. -breadth. Մազի չափ, խիտ ներ. -brush. Մազի վրձին. -cloth. Քոտճ խաւար. —dresser. Վարսավիայ, սափրիչ. —grass. Որոճ ճեղիճ. —line, -stroke. Նուրք զիծ—. —pin, needle. Մազի զեղասեղ, զարդասեղ. —restorer. Մազ-երկնցնող. —spring. Ժամացոյցի զսպանակին փաթեղ. —laid ձեւը. —trigger. Զգանակ թիֆ.

քրիչի -lness, s. Թաւամագու-
նիւն -less, a. Կնասկ. Ճաղաս.

Hairy հէրէի, a. Մազոտ, Թաւ,
բազմամիր; մազանման.

Hake հէյ, s. Կարմրակն ձի.

Halberd, -bert հուլբերտ, s.
Գեղարդ սաղարաւոր, արդն հար-
պի. -ier -իէր, s. Գեղարդաւոր.

Halcyon հէլ-իւլէն, s. Խոթ, ծո-
վածիծառ, ծղնի մարբը գուշու-
=a. Հանդարտ, խաղաղ.

Hale հէլ, a. Առողջ, առողջ,
կորովի =հէլ, հըլ(տ), va. (Ի-
րեն) քաշել, քսիւնել սիրիւնի.

Half հ-ֆ, pl. Halves հ-ֆու, sa-
կէս, կիսամասն =ad. Կիսով չափ,
մասամբ. Half and half. Կիսակէս.

-binding. Կիսակազմ. blood, -brother.
Միայն հոր կամ մոր կողմանէ՛ խորթ
(եղբայր). -breed. Խառնածինս -

caste հ-ֆ-ու, s. Խառնածին (ի
Հնդկիս). -cocked. Գայժհանի վա-
րի դիրք պէք քրիչիտ. -dead. Կի-

սամտ. -hearted. Կեղծ; կծծիլ. -
moon. Մահիկ; կիսալուսին -ֆ. -
note. Կիսախաղ եր. (ն) -pay. Կէս

ճոշակ, կիսամոռակ. (ն) -penny -
բէնի, հ-բէնի. Պղինձ ասանոց Ա.

-scholar. Կէս գիտուն. -step. Կիս-
լորակ եր. -way. ad. Կէսը, մասամբ
մը; անկասար. =a. Ճամբուն կէ-

սը; մէջտեղը. — -witted. Խեղճ, ա-
պուշ. -yearly. Վեցամսեայ.

Halibut հէլ-իւլբուտ, s. Չիպլեզու
քիչիւն պարզը. [Մրոց.]

Halimas հէլ-իմաս, s. Ամենայն
Hall հուլ, հըլ, s. Դահլիճ, սը-
րահ; զալիթ, ներանցք; դղեակ --;
ժողովարահ; ուսումնարան, սեր-

տարան հ-ֆ. դասարան.
Halleluiah, -jah! հէլլիւի-
տ. տ. & s. Ալէլուիա, Օրհնեցէք
զՏէր, Փառք Հօր [Hebrew.]

Halloo հէլու- (տ), an. Չայն

սալ, գրգռել; հիւլ կանչել; պոռալ
=հէլ! int. Ի՞ճ, Ի՛նձ նայէ ես հու.

Hallow հէլու(տ), va. Մրքել, օրհ-
նել, նուիրել. -een -իէն, s. Նա-
ւակասիր Ամենայն Մրոց Տօնին.

-mas, s. Տօն Ամ. Մրոց (Նոյ. 1-2).
Hallucination հէլու-իւլիւզիւն,
s. Վրիպակ, սխալանք; զայարա-

նաց պատրանք, ցնորք.
Halo հէլ(տ), s. Ճամանչ, լու-
սապակիչ; բակ(լուսնի), կալ. pl.

-los. =an. Ճամանչով պատել. [Ar.]
Haloid հէլ-ի, a. Աղանման ր.

Halser հ-ս-ըր, s. Խառանիւն.
Halt հ-ս-ըր, vn. Գայթիլ, սայ-

թարել; կաղալ; վարանիլ, կենալ,
դադար առնուլ. =va. Զօրը կե-

ցնել, դադար առլ. =a. Գայթող,
կաղ. =s. Կաղուձիւն; կաց, կանգ.
Halt! Կե՛ցիր, կանկ առ.

Halter հուլտըր, s. Չիու կապ,
ծամ, պախուրց; կարաղանի չուան

խեղի; կաղացող, խեղ. =va. (Չին)
կապել, պախուցել. [նել, կիսել.]

Halve հ-ու, va. Երկուքի բաժ-

Halyard, -liard հէլ-իտըր, s.
Դրօշածիզ՝ առագաստածիզ չուան.

Ham հէֆ, s. Նստոտը; (խոզի)
երշիկ; ծնկան ետելի կողմ. կարթ-

-shackle, va. (Մորձուելու կեն-
դանուոյն) զլուխը առցելի ոտքին

կապել. -string. Կարձակոտը ընել.
Hamadryad հէֆ-տըր-յետ, s.

[pl. -des -տէլ.] Ծառանոյշ րիչ.
Hamate հէֆ-տէֆ, a. Բառնակեալ;
Hames հէֆու, pl. Անրատախ-

տակ (կառածիզ ծիու). [մակալ]
Hamite, -ite հէֆ-տէֆ, a. Գա-
Hamlet -իտ, s. Գիւղակ, շէն.
Hammel հէֆ-ըլ, s. Փոքր մա-

կաղասեղ աղըլ.
Hammer հէֆ-տըր(տ), s. Մուրճ,
ուռն; բախոց, (հրացանի) ուռնակ
=va. Դարբնել, մրճոտել; մուրճով

զարնել; հնարել. =տ. Զբաղել; ջանալ, ճգնիլ. To come to the—. Աճուրդի հանուելի. -cloth. (Աճուրդի) ծածկոց. -harden, va. Մրճոնել. լոյ կարծրացնել (մեղալը). -head, -fish. Ուռնածուկ. -cd steel. Կռա- նակուռ. -wort. Ապակիխոս.

Hammer հեբբ, s. Մրճահար.

Hammock հեբբ, s. Կախմա- հիծ, կախորան, ճոճք.

Hamose, -mous հեբբ, հեբբ, a. Կարծածել, կարծային.

Hamper հեբբբբ(բ), s. Սակառ, կնոց; կապանք, շղճայ. =տ. (Ձի- ուն) ոսնակապ զնել, նեղը ձգել, խոռնչակել; դիզել.

Hamster հեբբբ, s. Արջամուկ.

Hanaper հեբբբբ, s. Զամ- բիւկ; արքունի գանձ.

Hand հեբբ, s. Ձեռք; Սամ, մազիլ; սլաք (ժամայ.); թիզ, ու- ղուկ; կողմ, ձեռ; ունեւթիւն, նար- սարութիւն; (մեռա) գործ, մեռ- նարկ; գործաւոր, գործող; գրու- թիւն, զիր; սիրութիւն, ճանկ. At or on all—s. Ամէն կողմէն. At—Մօս, պատաս. By—. Ձեռքով (ոչ թէ գործիքով). From—to—. Մէ- կէն միւսին. —in—. Միաբան, մի- ասնդ. —over—. Շուռ, շուռ. —to —. Միւռնեամբ. —to mouth. Ան- հաստա կերպով; օրջսօրէ, առ- օրեայ, Off—. Անյապաղ; մէկուսն սիրացուէն ազաւ. To bear a—, Փռւթալ, օգնել—. On—. Ձեռքին տակ. To be—and glove. Թիւս մը- տերիմ ըլլալ. To be on the mending

—. Բարեքրման ճամբու մէջ ըլլալ. To bring up a child by—. Տղայ մը առանց մօր կամին մեծցուներ. To change —s. Ձեռքը՝ հէրը փո- խել. To come to—. Ընդունուիլ. To have a—in. Մաս՝ շահ ունե- նալ. To have in—. Շինելու վրայ

ըլլալ. To lend a—. Օգնել. To put the—to, or lay—on. Իրակել. To strike—s. Պայման զնել, երաշխա- ւոր ըլլալ. To take—in. Ստանձնել, սխիլ. To wash the—s. Ձինքն ան- պաւրս համարիլ. Under the—of. Ըս- տրագրուեանմար վաւերացեալ.

Hand հեբբ, va. Տալ, մատու- ցանել, կարկառել; առաջնորդել, վարել. To—down. Ժառանգ ձգել, հօրմէն որդեայն անցնիլ; վար տալ —barrow. Պատարակ. —basket. Սովառի. -bell. Լնչակի. -bill. Յայ- տագիր, ազդ; փայտազդ եաճքա- -book. (Աւժեռն) մասնինիկ, (քառ) գրքուկ. -breadth. Թիզ, Սպաշարի, =

+բբ(բ), va. Ձեռնակապ զնել, -gallop. Քառարշաւ (ձեռնու) ըն- ձացք. -gun լէ. Լրացան. -maid, maid- den. Աղախին. —me-downs. Իոր- ծածեալ հանդերձք. -organ. Պար- պերեան երգեհոնիկ. —seller. Փե- րեզակ. -smooth. Ճարպիկ. —spike. Լծակ. -work. Ձեռագործ. -worm. Ուտիճ, ցեց. [սակա ինչ.

Handful, s. Բուռ մը, ճանկ մը.

Handed հեբբբ, s. Ձեռնի; ափամե բ-; մաշկակապ (ոքր սա- զի). Right—. Աջամեռնի. Left—. Ձախիկ, անհիան. One—. Ձեռնա տջազ. Open—. Առատմեռն.

Handicraft հեբբբբ, s. Ձեռ- նարհեստ, արհեստ. —smann հեբբբ- հեբբ, s. Արհեստաւոր, վարպետ.

Handily. ad. Զարագօրէն.

Handiness, s. Վարպետութիւն.

Handiwork հեբբբբբբբ, s. Ձեռագործ; գործուած.

Handkerchief հեբբբբբբ, s. Բաշկինակ, վարջամակ.

Handle հեբբբբ(բ), va. Եօշա- փել; վարել, գործածել; վարժե- ցընել, կրթել; ճառել, խօսիլ. =

ս. կոթ, ճարմանդ; դասակ, երա-
կարկալի. To give a—, Առիթ մասա-
կարարելի.

Handling հե՛նք՝ լի, ճ. կիրա-
ռութիւն; (նկարհիւլ) յասուկ կերպ.

Handmaid. -en հե՛նք՝ Կեյր, -
Կեյր, ճ. նածիշտ, աղախին.

Handsaw հե՛նք՝-ու, ճ. Սղոցիկ.

Handsel հե՛նք՝-ու, ճ. Կաղանդ-
չէք; նախալմանա սիճքահ: =va.
Կաղանդիք; նախալմորդ լինիլ.

Handsome հե՛նք՝-ու, ա. Գեղե-
ցիկ, վայելու; ընտիր, շքեղ; ա-
ռաս(ածեռն) -ly, ad. Գեղեցիկա-
բար; առատէն -ness -ուհե՛նք,
ճ. Վայելչութիւն. [ուազիր.

Handwriting -ուհե՛նք, ճ. Ձե-
ռ.

Handy հե՛նք՝ի, ա. ճաշողակ,
վարպետ, վայելու; առձեռն.

Hang հե՛նք, va. (-ed հե՛նք, Hang
հե՛նք.) Կախել, առկախել; կպցնել;
կախարան հանել; (պատերը) զար-
դարել, սրահակել; Թղթումել. =
տ. Կախուիլ, շատանիլ; կախում
ունենալ. =ճ. Կախում, To—fire.
(Հրացանը) կրակ չառնուլ. To—a
scythe. Գերանդիմ կոճէն կախել.
To—by the eyelids. Թոյլ կերպով
կախել. To—on. Սպասել, կախուիլ
մնալ. To—together. Միանալ. To get
the—of. Սորվիլ, վարժուիլ. -bird.
Ոսկեսարեակ, բալտիմոր. —dog.
Նուն արծող, անպիտան.

Hanger հե՛նք՝ու, ճ. Վաղր բա-
լա -on, ճ. Պատառարոյժ, պնա-
կալէզ, հացիտասակ.

Hanging հե՛նք՝ի. ճ. Կախաղանի
պատիժ; կախում; pl. Պատի պաս-
տառ, վիժակ. -buttress, Կամարա-
կալ 4. [ղանհանն.

Hangman, ճ. Դահլիճ, կախա-

Hangnail հե՛նք՝ի, ճ. Քցիմ.

Hank հե՛նք, ճ. Կարժ չիք; օ-
ղակ առազասի տանտ չեկնպէրի.

Hanker, տ. Անծկալ, փափարիլ.

Hap հե՛ք(ք), տ. Պատահիլ, հան-
դիպիլ. =ճ. Բաղդ, դէպք, պատա-
հար. —hazard. Դիպումսժ. -less,
a. Դժբաղդ, Թշուառ. -ly, ad. Թե-
րեւս, զուցէ; պատահար.

Happen հե՛ք՝ի, տ. Հանդիպիլ;
պատահիլ, գալ. To—on. Տեղի ու-
նենալ, պատահիլ, ըլլալ.

Happily հե՛ք՝ի, ad. Բարե-
բաղդաբար; նպատաւոր, յաջող,
վարպետ կերպով.

Happiness հե՛ք՝ի, ճ. Եր-
ջանկութիւն, բարեպաշտութիւն,
երանութիւն; բաղդ, շնորհ, զեղ.

Happy հե՛ք՝ի, ա. Բարեբաղդ,
երջանիկ, բարեյաջող; նպատա-
ւոր, պատեհ, յաջող.

Harangue հե՛ք՝ի(ք), va. Ա-
տեմարանել, ճառախօսել. =տ.
Բանախօսել. =ճ. Հրապարակա-
խօսութիւն, բանախօսութիւն.

Harass հե՛ք՝ի(ք), va. Չարա-
չար յոցնեցնել, հոգին հանել, ճա-
ռապեցնել; -er, ճ. Տառապեցնող.

Harbinger հե՛ք՝ի, ճ. Յա-
նաջընձաց, սուրհանդակ. =va.
Յառաջընձաց լինիլ, աւեսել.

Harbor հե՛ք՝ու, ճ. Ապաւեն,
իջեւան; նաւահանգիստ. =va. Հիւ-
րնկալել, պատարհել; ապաստան
ընծայել. =տ. Յճեւանիլ; ապաս-
տանիլ. -master. Նաւահանգիստի տե-
տւչ շիւան ռեիսի. -er, ճ. Վա-
նասուր. -less, a. Անապաւեն. -
age -իք, ճ. Պատարան.

Hard հե՛ք, ա. Կարծր, պինդ,
խիտ; դժուարին, դժնդակ; ճաժա-
նելի, ծանր; անհնարին; Թճու,
ժանտահամ; ժանտահայիւն. =ad.
Դժուարաւ, խստիւ, ստասիլ; ա-
րագութեամբ. —by. Մօտ, առըն-
ժեր. -up. Առանց սասկի՛ միջոցի.
—favored. -իք, ճ. Ժանտաստիլ.

-fisted. Կծծի; կարծրամտուն. -fought հարբօք. Մողեցիկն, կասաղի. — handed. Կոչք ձեռքով: —hearted. Խսասիրտ. —money. Հնչուն դրամ. —pan. Կարծր խաւ ծայրից. —water. Հեղի ջուր. —tack. Նաւու պակցամաս. —ware. Երկաթնայ անօթք:

Harden հարժե(ր), va. Կարծրացնել, պնդացնել; զորացնել. = տ. Կարծրանալ, պնդանալ; զորանալ. —er, s. Կարծրացնող, խսաս.

Hardihood, -diness հարժեհասար, s. Քնջուկութիւն, արիւնքութիւն. **Hardily**, ad. Քաջաբար.

Hardish արժե, a. Կարծրկէկ.

Hardly հարժե, ad. Իժուարաւ, հազիւ; խսիւ, կոչսարար.

Hardness հարժեհասար, s. Կարծրութիւն, պնդութիւն; դժուարութիւն.

Hardship, s. Զրկանք, վիշտ; նեղութիւն, դժուարութիւն.

Hardy հարժե, a. Արի, քաջ, անվեհեր; ժպիր; ամուր, օտուր.

Hare հէր, հէր, s. Նապասակ. —bell. Վայրի սմբուլ. —brained արեք, Թեմնաւիտ; վայրենի. —lip. Երկնային:

Harem հէրէ, s. Կանանոց, կանանի ճարճ. [լուրիս.

Haricot հէրէ, s. Պորանի;

Harier հէրէ, s. Բարակ.

Hark հար, va. Լսել, մտիկ բռնել. Hark! Մտիկ բռէ, լսէ.

Harlequin հարլէք, s. Զրպիտ. խեղկասակ. —ade հարլէք. —պար, s. Զօպանք, մրմնաւնիւն.

Harlock հարլոք, s. Մագարիկան, կռասուկ բ.

Harlot հարլոտ, s. Լանդակն. = a. Լուստ; վտառ, ցոփ. —ք. հարլոտի, s. Պռնեկութիւն.

Harm հար, a. Վնաս, սարք; փորձու. —va. Վնասել, սարքել. չիլ-վնաս. Կնասարքութեան զար

Harmattan հարմտտ, s. Խորշակ Եւրօսիան. [զննայ.

Harmel հարմէլ, s. Վայրի փե.

Harmless հարմէլէ, a. Անվնաս, անմեղ. —ly, ad. —ness, s.

Harmonic, -al հարմէլէ, a. Ներդաշնակ, քաջայարմար; դաշնակաւոր, քաղցրանուագ. —ly, ad. Ներդաշնակութեամբ. —monic, s. Ներդաշնակ ձայն; pl. Երաժշտութիւն; դաշնակախազք.

Harmonica հարմէլէ, s. Դաշնակարան; արմօնիք.

Harmonious հարմէլէ, a. Քաղցրանուագ, դաշնակաւոր, ներդաշնակ; միաբան; համաձայն. —ly, ad. Ներդաշնակութեամբ.

Harmonist հարմէլէք, s. Ներդաշնակագիր, երաժիշտ; համաբարբառ (հեղինակ). [նիկ.

Harmonize հարմէլէք, s. Երգող. —va. Համաձայնել, միաբանել; ներդաշնակիլ. = va. Համաձայնեցնել; ներդաշնակիլ. —mizer —լէք, s. Համաբարբառ (հեղինակ).

Harmony հարմէլէ, s. Համաձայնութիւն. միութիւն. ներդաշնակութիւն. դաշնակաղիք. —of 4 Gospels. Համաձայնութիւն. չորից անտարանոց.

Harness հարժեք, s. Ասպարէն, վարաւանդ(ձիու); կաշխարք (կառավարչ); զրահ, լանջապանակ. = va. Զինել, վառել; ասպարհեկ (ձիւ); լծել.

Harp հարթ(ք), s. Տաւիղ սանբուր. = va. Տաւիղ զարնել; կրկնարանել, սրայնել. —sichord. Զարագանջակ գամբ.

Harp er, -pist, s. Զնարահար. **Harping-iron**, **Harpoon** հարթակ, հարթակ(ք), s. Երկթմակ, սփորոց. = va. Երկթմանիլ; զարնել, սրայնել (ձուկը). [մի;

-poneer, -poon'er, s. Արժենա-

Harpings -բէկ, s. Կողնոցն-

Harpy հարփէի, s. (pl. -pies -բէի.)

հնադէմ անդր, հարպիայ քէշ; յա-
փըշակիկ; ապուռ անդր.

Harquebuse, See Arquebuse,

Harf հարֆ, s. Մրկայոյց կո-
հակ; փոթորիկ. [նոյշ, բոզ]

Harridan հարիճիտ, s. Ձողա-

Harrier հարիէր, s. Ուսի շուն,
քերձէ բազը; հաւկուլ Բ-

Harrow հարրո (ք), s. Ցարան
յիֆթճի արաղը. =va. Ցարանել;
սակնուվրայ ընել, -er հարրէր, s.
Ցարանող; բաշոս Բ-

Harry հարի (ք), va. Աւարել;
նեղել, (Քուչնոց թոյն) պարպել;
սացուածքէն վանել.

Harsh հարշ, a. Կարծր; կոշտ,
անխորժ, խորժ; իկոս, լեղի -
ly, ad. Անխորժ, դժուարալուր-
ness, s. Բռնութիւն; անհարժութիւն.

Hart, s. Եղջերու. -'s tongue.
Արծուանակ, ձողիկնի գարգազ
այաղը Բ. — beest. Յիւղջերու.

Hartshorn հարտհորն, s. Եղ-
ջիւր (եղջ.); Salt of—. Անուշաղբ.

Harum-Searum հարումսարում,
բէ, a. Փախուկ, կուտը պակաս.

Haruspice. s. Ընդերահմայ Հ.

Harvest հարվեստ, s. Հունձը;
պսուգ, արդիւնք. =va. Հնձել. —
նք, ձգուռ. -home. Երգ՝ սօն հըն-
ձոց; հունձը. -moon. Հնձալուսին.

Harvester -հարվեստ, s. Հնձող.

Has հատ. 3d. p. sing. of Have.

Hash հատ, va. Կտել, յօ-
շել; (տորէն) տարցնել. =s. Յօշած
զըմա; հնոսինեռու ցոյց. [շիշ.]

Hasheesh, -ish հատիշ, s. Հա-

Has'let. s. Փորոտիք (խոզի).

Hasp հատթ (ք), s. Իլ, իլիկ. =
va. Աղիւնել, նիզը ղնել, գոցիլ.

Hassock հատսոկ, s. Բարձիկ,

փսիւթ էի. -grass, s. Եղէգ.

Hast հատ, 2d. p. sing. of Have.

Hastate, -ted, a. Արղնածն.

Haste հատ, s. Անսպարանք,
շտապ; արագութիւն. Տես; սագնապ.

Haste, Hasten հատն (ք), va.
Փութացնել; արտոյցնել. =տ. Փութ-
նալ, անսպարել, արտոյց,

Hastener հատնէր, s. Մղիլ.

Hasty հատի, a. Փոյթ, արագ,
ժիւր; յախուռն; զահպէժ; դիւ-
րագրիւ. —pudding. Աճեռայ.

Hastily, ad. Փութանակի, ա-
նսպարանօր; խուճապաւ. Has-
tiness, s. Փոյթ, շտապ; զայրոյթ.

Hasting հատիշ, s. Գարուն
Բ.; pl. Կանխահաս պտուղներ.

Hat հատ, s. Գլխարկ, փեղոյր.
—band. Ժապաւէն գլխարկի.

Hatable հատելի, a. Անելի.

Hatch հատ (ք), va. Թխել, ձագ
հանել; խորհիլ, հնարել, նիւծել;
խայազժիւր շինելիւ. =տ. Թուխս
նստիլ; ածել, մերենայել. =s. Հա-
ւի հանած ձագեր, թուխս; զիւս;

կախաղուռ; նաւու շտեմարանի բե-
րան; իջանելիք շուքար. —way.
Իջանելիք շուքար աղղը. Under
—s. Նաւուն ծածրին ձակ անպար-
տա; Թշուաւ, Թալուած, լքեալ.

Hatcher -ւէր, s. Մերենայիլ.

Hatchet հատիւ, s. Սանտոց.

Hatchet հատիւ, s. Կացին, աս-
պարիկ. To bury the—. Հաշտուիլ.
To take up the—. Կուռիլ.

Hatchment, s. Վահանակ(զի-
նանշանի); բանդակք (Թրի կոթի).

Hate հատ, va. Անել, զարշիլ,
զգուիլ. =s. Անելութիւն, ոյս.

Hatable, Hatelul, a. Անելի,
նողկալի, զգուելի. -ly, ad. Դըժ-
պրհի՛ ասելի կերպով. -ness, s.
Գարշուծիւն, նողկանք. [տելի]

Hater հատեր, s. Անեցող, ա-

Hatred հէրէր, a. Ասելու-
ծիւն; Թշնամուծիւն. [գործ.]

Hatter հէրէր, s. Փեղուրա-

Hauberk, s. Հանջապանակ.

Haughty հօգրէ, a. Գոռոզ,
սէզ, ամբարձաւան. **-tily**, ad. Գո-
ռօզարար. **-tiness**, s. Ամբարձա-
ւանուծիւն.

Haul հօւլ(ր), va. Քաշել. =
տո. (Նաւը) ուղղուծիւն փոխել;
մէկդի քաշել, ետ դարձնել. =s.
Ձգում, քաշելը; քաշուածք. To—
over the coals. Հաշիւ պահանջել.

Haulm հօւլ, s. Յօղուն սաք.

Haunch հօւչ, s. Աղդր գալլա
պաշը. —es of an arch. Ողնուց 4.

Haunt հօւք, an. Յանախել,
զեզերիլ, ստէպ երծալ, ցանկո-
ղել. =s. Յանախած տեղը; ժա-
մադրավայր. **-er**, s. Յանախող.

Hautboy հօւբօյ, s. Բարձրա-
սրինգ, շեփոր. —strawberry. Մըշ-
կօլակ. [Սիւն [F.]

Hauteur օտէր', s. Գոռոզու-

Have հէւ, va. (Had, Having.)
Ունենալ; ստանալ, առնուլ, ընդու-
նիլ; համարիլ, կարծել, կրել, ծը-
նանիլ; պահանջել, փափարիլ; պար-
տաւորել. To—after. Հետամտիլ. To
—at. Յարժակիլ. To—away. Վեր-
ջընել, հանել. To—back ետ առնուլ
To—on. Կրել, դնել. To—down, up
in, out. Իջեցնել, վերցնել, մացնել;
հանել. You—me. Հսածս կհասկը-
նաս. Do as I would—you. Ինձի նե-
տեւէ. [Իբրև օժանդակ բայ **Have**
կգործածուի Անցեալ Դերբային հետ
բայի մը Անցեալները շինելու. I have
loved, I shall have eaten.]

Haven հէյվն, s. Նաւահան-
գիստ, ապաւէն. [պայուսակ.]

Haversack հէրէտ, s. Մախաղ,

Havock հէւէտ, s. Կործանում,
աւեր, կտորած. =va. Քանդիլ.

աւերել; Havoc! Ի զէ'ն, կարեղք!

Haw հօււ(ր), տո. Կմկմալ, կա-
կաղել. =s. Յանկապատ պարտէզ;
հազոր, սինձ հալլաճ բ-; կմկմալը,
կակաղում; ծիուն աչքը բիժ մը.
—finch. Խոտակուց բ-.

Hawk հօւէ, հօ(ր), s. Բազէ;
=va. Հազալով մաղաս հանել. =
տո. (Բազէով) Յռ շնորոտողուծիւն
ընել; ապրանք պօսցնել, պոռալ.
—eyed. Մրասնս. —weed. Բազէխոտ.

Hawser հօւէր, s. Երջիկ փե-
րեզակ, մանրավաճառ գօլթուզան;
քաղէորս. [Եւրկ Ե-.

Hawse հօւլ, հօլ, s. Խառա-

Hawser հօւեր, s. Երեքկիլի չո-
րերկի չուան, խառան քաշում.

Hawthorn հօւէրհօւ, s. Մրա-
փուշ, քունկ ազ ձիճեւ.

Hay հէյ, s. Չոր խոտ, խար;
ծուղակ, վարձ. =տո. Խոտ հնձել,
չորցնել. —cock. Խոտի դէզ, Պեղ-
-fork. Երեքժանի, անաղոզ օք չա-
քաշը. —loft. Խոտանոց. —maker. Խոտ
քաղող, չորցնող. —making. Խոտա-
քաղուծիւն. —mow, —rick, —stack.
Յարդի դէղ, բարդ.

Hazard հէւէր, s. Պատահում,
դիպումած, բաղդ; վտանգ. արկած.
=va. Վտանգի մէջ դնել, վտանգել,
բաղդին յանձնել. =տո. (Վտանգի)
մէջ նետուիլ. **-able**, a. Վտանգելի.

Hazardous հէւէրէր a. Վը-
տանգաւոր, արկածալից. **-ly**, ad.

Haze հէյլ, s. Մէզ, մառախուղ;
մաւլլ, ազօտուծիւն. =տո. Մէզը
պատիլ. [նեղոյն & Hazelly.]

Hazel հէյլ, s. Կաղնի. =a. Կաղ-

Haziness, s. Աիզապատուծ.

Hazy, հէյլ, s. Միզամած,
մառախապատ, նեմ.

He հէ, pron. Նա (արական), ին-
քըն; մարդ, այր; արու. He goat.
Նսխագ, բոշ.

Head հէր, *s.* Գլուխ; ծայր, գա-
 զաթ, առանջ, ճակատ; աղբիւր, ակ,
 սկիզբ; պարագլուխ, գլխաւոր, մեծ;
 մարդ, անձ, հաս; խելք, հանճար,
 միտք; իշխանութիւն, զօրութիւն,
 բարձրութիւն; գլխարկ; զօրք: =*va.*
 Գլուխ ըլլալ, առաջնորդել; գլուխ
 շինել կապել; առջեւը կտրել, ար-
 զիլել; (*down*) գլխասել; յօտել;
 (*off*) կտրել: =*vn.* Սկսիլ; գլուխ կա-
 պել Բ-- Head or tail. (Իրաժիւն) ա՛յս
 թէ ա՛յն կողմը; սա՞ թէ նա՞. —and
 ears. Բոլորովին, գլխովին. To come
 to a—. Գլուխ կապել, հասնիլ. To
 his—. Առջեւէն. To make—, or to
 make—against. Տոկայ; յառաջադի-
 մել, —ache. հէր+էր+. Գլխու ցաւ.
 -band. Վարսակալ, ծամակալ; կո-
 դակալ (զրքի), —dress, -gear. Գըլ-
 սազար, գլխանոց, -land. Գլուխ,
 սար, հրուանդան; արտի անմշակ
 ծայր. -long հէր+ւն, *a.* Յանդուզն,
 գահավիժ, անխորհուրդ, կոշտ: =
ad. Գլխիվայր. -man. Գլխաւոր. —
 money. Գլխահարկ խարամ. -piece.
 Գլուխ; սաղաւար; իմաստութիւն.
 -quarters. Սպարտպետի կայան.
 քնդհանուր սպայակոյտ; վարչու-
 թիւն, գրասենեակ, կեդրոն. Head-
 sman. Դահիճն. -spring. Աղբիւր, ակ,
 սկիզբ. —stall. Գլխանոց ձիու. —
 stone. Անկիւնի քար; (զերեզմանի)
 գլխաւ քար. -strong. Յամառ, պինդ.
 գլուխ. —tire. Գլխաշաւք, —way.
 (Նառ) Տանքալ:

Header հէր+ըր, *s.* Գլխաւոր;
 (գամերու) գլուխ շինող, ծայրա-
 շէն; պատին մէջ դրուած երկայն
 բար. **Headily**, Յամառապէս.
Headiness, *s.* Յամառութիւն,
 կամակորութիւն; կոպտութիւն.
Heading, *s.* Տիրոջս մակագիր.
Headless հէր+ւն, *a.* Անգլուխ.
Headship, *s.* Վարչութիւն:

Heady, *a.* Յամառ, յանդուզն,
 անսանձ, խել; զօրաւոր, զինովցնող:

Heal հէլ, *va.* Բժշկել, բուժել;
 աղէկցնել; ազնուացնել, զտել; փաշ-
 տեցնել: =*va.* Աղէկնալ, առողջա-
 նալ. -able -ել, *a.* Բուժելի:

Healer հէլ+ըր, *s.* Աղէկցնող.
Healing հէլ+ըն, *a.* Բուժիչ, ա-
 ռողջարար: =*s.* Բժշկութիւն:

Health հէլ+հ, *s.* Առողջութիւն,
 ողջութիւն; բարեմաղութիւն. կե-
 նաց ընելը. Bad—. Վասառողջու-
 թիւն. Your!— Զեր կենացը. To
 drink a—. Դաւաթ պարպել:

Healthful, *a.* Բաշատողջ, լաւ;
 բուժիչ; առողջարար. -ly, **Heal-
 thily**, *ad.* Ողջամբ; առողջական
 պայմաններով. -ness, **Healthi-
 ness**, Առողջութիւն. առողջարարութիւն.

Healthy հէլ+հէ, *a.* Բաշա-
 տողջ, առողջարար:

Heap հէք(ք), *s.* Դէզ, շեղջ,
 կոյտ; ամբսի, խումբ. =*va.* Դի-
 զել, կուտել, ժողովել; համաբարել:

Heaper հէք+ըր, *s.* Դիզող:

Hear հէր, *va.* (Heard հէր+ըր.)
 Լսել, ունկնդրել, դատել, քննել;
 ակամջ տալ, անտալ. =*va.* Լսել,
 ակամջել; յուր առնել, լիլըդիր:

Hearer հէր+ըր, *s.* Լսող, ուն-

Hearing հէր+ըն, *s.* Լսողութիւն,
 լսելը; ունկնդրութիւն; ծայնի հա-
 սողութիւն. To give a—. Դատք լսել:

Hearken հէր+ըր, *va.* Ակամջ
 տալ; ուշադիր ըլլալ, մտել:

Hearsay -հէր, *s.* Զրոյց, լուր:

Hearse հէր+ըր, *s.* Մեռելակառք:

Heart հէր+ըր, *s.* Սիրտ; խիղճ, գուճ,
 քաջութիւն, կրոն; կեդրոնակայր.
 կենսական մաս, մէջտեղ; միջուկ
 (պտուղի); սրտիկ գոռա Բ-- At
 heart. Իրականապէս. By heart. Գոց,
 բերան. To break the—of. Վհատե-
 ցընել, սրտակի ընել. To get the

—upon. Անծկալ, շատ փափարիլ.
 -ache հ-րդ՝ էչ, ս. Մտի ցաւ, կսկիծ.
 -broken. Վշտարեկ, օտարեկ, -burn.
 Սամորացաւ. —burning. Ասելու.
 Քիւն, օրտի դառնուծիւն, -piercing.
 Սիւս ծակող. —rending. Խաւն,
 վշտալից. —'s-case. Հանդարտուծ.;
 խնդածաղիկ հեռահի հեռահիչե. —
 sick. Վշտահար. -string. Սիրտնկալ
 երակներ հրդ. -whole. Անխոց սիւս.

Heart'en, va. Բաշտարեկ.

Heart հ-րդ՝ հ, s. Կրակեղ, վառարան օճագ; սուն, երդ.քնա-
 կարան. -stone. Վառարանի յասակ.

Heartily -ly, ad. Ի բոլոր օրէ,
 մտադիր; եռանդազին, անկեղծօ-
 ռէն. -liness, s. Բուռն ջննչ, յօ-
 ժարուծիւն, անկեղծուծիւն.

Heartless, a. Անսիրտ; վախ-
 կոտ; անխիղճ. -ly, ad. Անխղճօ-
 ռէն. -ness հ-րդ՝ լիւնիւն s.

Heartly հ-րդ՝ հ, a. Անկեղծ,
 օրտազին; բաշ, կորովի, աննդարար.

Heat հեք, s. Ջերմութիւն, ջա-
 րութիւն, շող բազ; եռանդ, սաս-
 կութիւն, ջննչ; յուզում, գայրոյթ;
 եռալը, յոյզը; կարմրութիւն, շա-
 ւազնութիւն. =va. Տարցնել: բոր-
 քոքել, գրգռել. =vn. Տարնալ. To
 be in—. Գրգռուիլ գրգռչմագ.

Heater հեք՝ շ, s. Ջեռուցիչ.

Heath հիւհ՝, s. Խալանց, ցախ,
 ցախաստան; անապատ. —cock, -
 game, -hen, -pout. Ցախարլոր է. —
 pea. Բիտամ, քուշնայ բ.

Heathen հեք՝ հ, s. Հեծանոս,
 կռապաշտ, այլազգ. -dom հեք՝ հ՝
 նալ, -ism հեք՝ հիւհ՝, s. Հեծանո-
 սութիւն, կռապաշտութիւն; հե-
 ծանոս աշխարհ.

Heathenish հիւհ՝ հիւ, a. Հե-
 ծանոսական; բարբարոս, վայրե-
 նի. -ness հիւ. s. -ութիւն.

Heathenize, Հեծանոսացնել.

Heather հեք՝ շ, s. Ցախ.
Heathy, -thery, a. Ցախալից.

Heave հել, va. [Heaved, Hove;
 Hoven հօլն.] Վերցնել, կանգնել,
 բարձրացնել; նսեցի, բարշել հանել;
 վեր բարշել. =vn. Տրուեցի, բարա-
 խել; ծփալ, հեւալ; փսխելու նրգ-
 նիլ. =s. Տասանում, ծփում, հեւը;
 ճիւղ, ջանք; pl. զոռարաշնչուծի.
 ծիռ. -offering. Երախայրեացնուէր.

Heaven հիւհ՝, s. Երկինք; ե-
 ծեր, մընդորտ; արքայութիւն երկ-
 նից; Ասուած. Good—! Արդար
 Ասուած. -liness, s. Երկնային
 բնութիւն. -ly հիւհիւ, a. Երկնա-
 յին, երկնաւոր; անզուգական, յաս-
 ուածային. ad. Երկնամտան; յաս-
 ուածուստ. —minded. Ասուածա-
 վախ, հրեշտակային. [կինք]

Heavenward, aa. Դէպ ի եր.

Heaver, s. Վերամբարձ; լծակ.

Heavily հիւհիւ, ad. Ծանր կեր-
 պով; ցաւազին, ջարտէն, դառ-
 նապէս; զոռարուծեամբ.

Heaviness, s. Ծանրութիւն.

Heavy հիւհիւ, a. Ծանր, ծան-
 րակշիռ; անսանելի, դառն, զժրն-
 զակ, սաժանելի; ծանրաբեռնեաց;
 սպուշ, ծանծարմիս; զօրուտը; բար-
 ժըր, խորին; զոռարամարս; ամ-
 պամած. =ad. Ծանր կերպով. =
 հիւհիւ, a. Ծփծփուռ, սասանեալ.

Hebdomadal, -domadary

հեք՝ հիւհիւ, -տօհիւհիւ, a. Երա-
 ժական, շաբաթեայ. =s. Եօթնե-
 կապաս քահանայ զդ.
Hebetate հեք՝ հիւհիւ, va. Ա-
 պուշ դարձնել, բնացնել. =a. Բը-
 ժամիս, սպուշ. **Hebetation**, -
betude, s. Բնամտութիւն.

Hebraic հեք՝ հիւհիւ, a. Եբրայա-
 կան, հրէական. -ally, ad. Ըստ
 Եբրայականին, աշէն ծախ.
Hebraism հեք՝ հիւհիւ, s. Եբ-

րայարանութիւնս: [յագէտ:

Hebraist հի'բրէյէ-ր, *s.* Եբրա-
Hebraize հի'բրէյալ, *an.* Եբ-
րայականի վերածել, հիշացնել;
Եբրայեցերէն խօսիլ:

Hebrew հի'բրէյ, *s.* Եբրայեցի,
հիւայ; Եբրայեցերէն: = *a.* յական:

Hecatom հե'տո-տ, *s.* Հա-
րիւրեզնեան զոհ; արիւնհեղութիւն:

Heckle, *s.* Գանգոց (քնանի):

Hectar հե'կտար, *s.* Հարիւրակալ:

Hectie, -al հե'կտիտէլ, *a.* Երիւ-
րական; Ժիւրախաւուր վերահի-
= *s.* Բարակ ցաւ, Թորախս վերահիւ:

Hectogram, *s.* Հարիւրակրամ:

Hectoliter, *s.* Հարիւրալիտր:

Hectometer, *s.* Հարիւրամետր:

Hector հե'կտըր, *s.* Մնայարժ, արժանի, ջարդող: = *va.* Մեծա-
բանել, պարծենալ: [նեայր:

Hederaceous, -'al, *a.* Բաղդդ-

Hederal, *a.* Բաղդդի. -ային:

Hedge հեճ, *s.* Ցանկ չիք: =
va. Ցանկով պատել; փակել; ար-
զիլել, կատցնել; պաշտպանել: =
en. Ցանկին մէջ պահուրսիլ; սրլիլ:
(*a bet*) Երկու կողմէն գրաւի մըս-
նել, -priest. Ոչինչ քահանայ. -row.
Ժառուղի նշարեաց: -sparrow,
Կայտառիկ քո: [հիքրի:

Hedgehog հեճ'հո, *s.* Ողնի

Heed հիտ, *va.* Աւշադիր ըլլալ;
դիտել, գննել, զգուշանալ: = *s.* Ու-
շադրութիւն, դիտողութիւն, խը-
նամբ, պատկառանք:

Heedful, *a.* Երջանայեաց, ըզ-
գոյշ խոհեմ: -ly, *ad.* -ness, *s.*

Heedless, *a.* Անհոգ, անփոյժ:

Heel հիլ, *s.* Կրուկ, զարշապար
կոֆէ; մնացորդ մաս: = *an.* Պա-
րել, դառնալ; (կոշիկի) կրուկ շի-
նել, (նաւը) պտուկիլ, Neck and-
s. Մարմնոյ երկանքին, To be at
the-*s* of. Հասնելաւ վրայ ըլլալ:

To be out of the-*s.* Գուլպան ծա-
կիլ; շաւ նեղուիլ: To cool the-*s.*
Սպասել: To go-*s* over head. Հապ-
ճեպել, խուճապել: To lay by the
-s. Ոտքը կոծողի զարնել բօւրու-
ղա վուրնագ: To show the-*s,* to
take to the-*s.* Փախչիլ, -piece. Կը-
րունկի կարկան; կրունկի զրահ-
-տը. *va.* Կարկան ձգել (կրունկին):

Hest հե'սթ, *s.* Ծանրութիւն:

Hegemony, *s.* Գերազատութիւն:

Hegira հիգ'րա, -'et, հիգ'րէտ,
s. Ցանկաց Թուական շիճէրք:

Heifer հե'ֆայր, *s.* Երիւջ:

Heigh-ho հայ'հո, *int.* Ո'հ:

Height, **Hight** հայտ, *s.* Բարձ-
րութիւն, զագած, կասար; մեծու-
թիւն, վսեմութիւն; կասարեղութիւն.
գերազանցութիւն, լեռնըլուր; աս-
տիճան, պատիւ:

Heighten հայտ'ն, *va.* Բարձ-
րացնել; գեղեցկացնել, լուսնել:

Heinous հի'նուս, *a.* Անեղի,
ստուկալի, ահագին, -ly, *ad.* -ness, *s.*

Heir էիր, *s.* Ժառանգ, ժա-
ռանգորդ: -apparent. Գահաժա-
ռանգ, -presumptive. Անուղղակի
ժառանգ, [գուճիւն:

Heirdom էիր'տմ, *s.* Ժառան-

Heiress էիր'էտ, Ժառանգուհի:

Heirloom էիր'լու-մ, *s.* Ժառան-
գական իրեղէնք:

Heirship, *s.* Ժառանգութիւն:

Held հիլ, *pp.* of **Hold**.

Heliac, -al հիլ'էտ, հիլ'էտիտէլ
a. Արփիական, արեւային (Երբ եւ
մուտք ասեղ), [յին:

Helical հիլ'էտիտէլ *a.* Ուրտա-

Helicoid, *s.* Չուզորդ (ծնւ):

Heliocentric, -al հիլ'էտիտէր-
տիտէլ, *a.* Արեւակեդրոնական -որ:

Heliography, *s.* Արեւագրութիւն:

Heliolatry, *s.* Արապաշտութիւն:

Heliometer, *s.* Արեւաչափ:

Helioscope, *s.* Արեւադէս Է.
Heliostat, *s.* Արեւակայ Է.
Heliotrope հելիոտրոփ, *s.* Արեւածադիկ այ շիշիշի; արեւադէմ Է; կարմրանիշ ակաս հո+.
Helix հելիք, *s.* (pl. Helices հելիքեր) Խղիսունջ, խլիսոս; ոլորտ Է; պարոյր Էք.
Hell հել, *s.* Դժոխք, զեհեան, սարսարոս; գերեզման; զնդան, բանս; խաղարան. —cat. Զատուկ, պառուս. —hoand. Դժոխքի շուն.
Hellebore հելլեբոր, *s.* Մրջիսակ, վրացի կոճ պոչնուզ օքու.
Hellenic հելլենիք, *a.* Հելլենական; Յոյն. [Յիւն].
Hellenism, *s.* Հելլենաբանութիւն.
Hellenist, հելլենիստ, *s.* Հելլենացեալ, հելլենախօս, լիննագէս.
Hellish հելլիք, *a.* Դժոխային, դիւական, անզգամ. —ly, ad.
Helm հելմ, *s.* Սաժիթ, քեղի սիւռնակն եկկոսի; զեկ. =va. Ղեկավարել; սաղաւարտ զնել. [ւարտի-mless, *a.* Առանց զեկի, սաղաւարտ.
Helm, **Helmet** հելմէթ, *s.* Սաղաւարտ միզփէր; զլխանոց.
Helminthic, *a.* Բոսոտասպան սողունձան իրանք.
Helms'man, *s.* Ղեկավար.
Helot հելոթ, *s.* Գերի, ստրուկ (Սպարտացոց). —ism, *s.* Ստրուկութիւն.
Help հելփ(թ), *va.* Օգնել, նրպասել, օգուտ ընել; դարմանել, առողջացնել; խալըսել, ճարգ զրտնել; արգիլել. =su. Օգնութեան հասնիլ; ինքզինքը զուգել; կերակուր բաժնել. =s. Օգնութիւն, նրպաս; օգուտ, դարման; օգնական, ծառայ. Help! Օգնութիւն, հաստէր! Help yourself! Հրամեցէք! To —out. (Ելլելու, հասնելու) օգնել. To —over. (Ցատկելու, անցնելու) օգնել.
Helper հելփըր, *s.* Օգնական.

Helpful, *a.* Օգակար, առողջարար. —ness, *s.* Օգնութիւն.
Helpless, *a.* Անօգնական, լրքեայ; ազրաս. —ly, ad. —ness, *s.* Անճարակութիւն.
Helpmate, —meet հելփմէթ, *s.* Օգնական, ընկեր; կին, կողակից.
Helter-skelter հելթսքէլթը, *ad.* Խառնիխառն, ակնուկայ.
Helve հելվ, *s.* Մեդիս, կոճ. =va. (Կացիին) կոճ անցնել.
Helvetic, *a.* Հելվետեան.
Hem հեմ, *s.* Կտաւի դարձուած, լսծիպ; քթէն խօսուածք, հազագ. =va. (Կտաւը) լսծպել. =su. Գր. Թէն խօսիլ. Hem! Ի՛նչ լինելու.
Hematite, *s.* Արիւնքար.
Hemiplegy, *s.* Կիսազօտութիւն.
Hemipter, *s.* Կիսաթևեր.
Hemisphere, *s.* Կիսագուն.
Hemistich հեմիստիք, *s.* Կիսաստի.
Hemitone, *s.* Կիսածայն.
Hemlock, *s.* Մոլախիմն Էք.
Hemorrhage հեմորիճիճ, *s.* Արիւնքութիւն.
Hemorrhoids հեմորիճիճ, *pl.* Տեղաւորութիւն, Թուրքախաղը.
Hemp հեմփ, *s.* Կանեփի ֆեկսի.
Hempen հեմփըն, *a.* Կանեփի.
Hemstitch հեմստիք, *s.* Կապակել. =s. Կապակ թիշիշի.
Hen հեն, *s.* Հաւ, մարի; էգ. —ban. Աղուէջքանց պեկն օքու. —coop. Հաւնոց իլուսու. —harrier. Ճահճային հաւկուլ Էք.
Hence հենս, *ad.* Ասկէ; հիմակուրնէ; ուստի. From— Ասկէ, ստի.
Henceforth, —forward հենսֆորթ, —ֆորթւարթ, *ad.* Ասկէ ետքը, այսուհետև. [անկիւն]
Hendecagon, *s.* Մեասան.
Henchman, *s.* Ծառայ; մանկ.
Henna հենն, *s.* Հինայ գրկա.
Henpecked հենփէք, *a.* Կնիկէն

վախոյ (մարդ), փեռած հաւ.

Hepatic, -al հէփտիէտիկ, *a.* Լեարդի; լեռզաղոյն:

Hepatica, *s.* Լեռզառուկ.

Heptachord -տէփտ, եօթնաղի.

Heptagon -էփտ, եօթնանկիւն.

-gynia, *pl.* եօթնասնրմնափակ.

Heptangular, *a.* -անկիւնի.

Heptarchy հէփտէփտի, *s.* Եօթնպետեւորման (Անգղիոյ).

Her հէր, *pron. & a.* Ձեռ, նոր, նմա (հօգական). Her father.

Herald հէրալտ, *s.* (Պատերազմի եւն.) պատգամաւոր; մունետիկ; սուրհանդակ; կնքազէտ արմա մեւուրու. =*va.* Ներս մտցնել, ներկայացնել, ազդարարել.

Heraldic, *a.* Կնքագիտական.

Heraldry հէրալտի, *s.* Կնքաբանութիւն, տոհմագիտութիւն.

Heraldship, *s.* Պաշտօն քարտի, տոհմագէտի.

Herb էրբ, հէրբ, *s.* Խոտ. -**aceous**, *a.* Խոտեղէն, -ային (տունկ).

Herbage -էրբ, *s.* Դալարեղէնք, խոտեղէնք; արածելու իրաւունք.

Herbal, *s.* Ձոր բուսոց ժողովածոյ, բուսարան. =*a.* Խոտային.

Herbalist, **Herborist**, *s.* Բուսահաւար, բուսագէտ.

Herbarium հէրալտիէրբ, *s.* Բուսարան, բուսագիրք, [*pl.* -ums, -ria.]

Herbary, *s.* Տնկապարտէզ.

Herbescent, *a.* Խոտանման.

Herbiferous, *a.* Խոտաբեր.

Herbivorous -*a.* Խոտակեր.

HerbORIZATION հէրալտիէրբիզ, *s.* Բուսաբաղումիւն.

Herborize հէրալտիէրբիզ, *v a.* Բոյս փնտնել, քողել; բուսաբաղել.

Herbouse, **Herbous**, **Herby**, *a.* Խոտայից, խոտաւէտ, խոտանման.

Herculean հէրակուէսի, *a.* Հերակլեան; անհաղթ.

Herd հէրտ, *s.* Հօտ, նրամակ, նախիր; ժողով, խումբ, ամբոխ. =*va.* Հօտ կազմել; ժողովել, խմբել. Herdman, Herdsman հէրտման, հէրտման. Հովիւ; անդէորդ. Herdgrass, *s.* Կատուածետ, խաւարտ (ազնիւ խոտ).

Here հիէր, *ad.* Հոս, այտ, ասողին; ահաւասիկ; այժմ.

-about, **-abouts** հիէրտաւոր, -տաւոր Այս կողմերը, շուրջանակի.

-after. Ապագային, զալիքին. =*s.* Հանդերձեւ աշխարհ.

-at. Այսու, այս պատճառաւ.

-by. Այսու՝ ասի.

-in. Ասով. **-into**. Ասով, հոս. **-of** հիէրօֆ. Ասոր, ասէլ, ասոր համար. **-on**. Ասոր համար, ուստի.

-to Առ այս, այսու. **-tofore**. Յառաջազոյն, երբեմն.

-unto. Առայս, հոս. **-upon**. Ասոր վրայ, **-with** -տաւոր. Ասով.

Hereditable, *a.* Ժառանգելի.

Hereditament, *s.* Ժառանգելի սացուածք. [զուճեամբ.

Hereditarily, *ad.* Ժառանգական.

Hereditary -իէրիտէրի, *a.* Ժառանգական; հայրենաւանդ; թագածառանգ. [իւրիւրսպատե.

Heresiarch հիէրիտիէրի, *s.* Հիւրսի.

Heresy, *s.* Հիւրսիկոսութիւն.

Heretic -իէրիտի, *s.* Հիւրսիկոս, -al հիէրիտիէտիկ, *a.* -ական.

Heriot հիէրիտ, *s.* Տուրք, հաս.

Heritable, *a.* Ժառանգելի.

Heritage, *s.* Ժառանգութիւն.

-maphrodite հէրտիէրիտի, *s.* Որձեւէզ, արուէզ, երկսեռ ք. **Hermeneutics** հէրմէնտիտիկ, *s.* Մեկնութ. մեկնաբանութ. Մէ.

Hermetic, -al հէրմիտի, *a.* Քիմիական; Հերմեան, արախոսական էլէ; ամրափից (շիշ).

Hermit հէրմիտ, *s.* Ճգնաւոր. **-age** հէրմիտիէ, *s.* Ճգնարան.

Hermitess Իրեմ, *s.* Մենուհի.
Hern հերն, *s.* Ձկնկուլ Բ.
Hernia հերնիա, *s.* Աղէծափու-
 թիւն, փոշոսանկ պարտագ ենձե-
Hero հերո, *s.* (pl. -roes հերօզ)
 Գիւցազն, հերոս, զլխաւոր անձ.
Heroic, -al հերօիկ, *a.* Գիւ-
 ցազնական. -poetry. Գիւցազնե-
 զուծիւն, -ly, *ad.* Գիւցազնօրէն,
 զիւցազնաբար. [կասակ].
Heroi-comic, *a.* Գիւցազնա-
Heroine հերօին, *s.* ցազնուհի,
Heroism, *s.* Գիւցազնութիւն.
Heron հերօն, *s.* ձայ, սառեղ,
 ձկնկուլ պաշտօնի. որ և -shaw.
Heronry, *s.* Տառեղաբոյն.
Herpes հերփէզ, *s.* Մործային
 ախտ. մը, օձախտ երշանձըզ.
Herpetie, *a.* Օձախտի.
Herpetology, Սողնաբանութ.
Herring հերրինգ, *s.* Տառեխ Կ.
Hers հեր, *pron.* Ներա, նորա.
Herse Herisson, հերս, *s.* Ե-
 կամէ փուշեռով սերդի մեծ դուռ.
Herself հերսելֆ, *pron.* Նոյն
 ինք, նա ինքն իգ. By—. Միայնակ.
Hesitancy հէզիտանտի, *s.* Վա-
 րանում, երկարումիւն.
Hesitate հէզիտէյտ, *vn.* Վա-
 րանիլ, տատանիլ, տարակուսիլ; կա-
 կազել. -tion հէզիտէյշն, *s.* Տա-
 րակուսանք, տատանում, վարանք;
 կակազում, կմկմարը.
Hesperian հէսփէրէն, *a.* Ա-
 րեւմտեան, երեկոսնական,
Hest հէսթ, *s.* Հրաման.
Heteroclitic, -clitic, -litical
 հէտփրէկտիկ, շիփփէլ, *s.* Չարտու-
 ղի, անկանոն; անհինձեմ, արտաոց.
Heterodox Իտերօքս, *a.* Այ-
 րահաւատ, այլափառ, չարափառ.
Heteroecial, -neous հէ-
 տերօցիէլ, -հիէլ, *a.* Օտարացեղ,
 այլասեռ. -ness, **Heterogenel-**

ty Իտերօցիէլիտի, *s.* Տարասեռութ-
 անձամբութիւն. [Թիւն].

Heterop'athy, *s.* Այլաբուժութ.
Hetman հէտմէն, *s.* Տեղապետ,
 աղաման (Խաղախաց).
Hew հէու, *va.* (Hewed, Hewn.)
 (Կացինով) կտրել, կտրել, տաշել.
Hewer հէուէր, *s.* (Քարա)կտփ,
 (փայտ)հաս.

Hexachord, *s.* Վեցադի եր-
Hexagon, *s.* Վեցանկիւն.
Hexahedral, *a.* Վեցանկիւս-
-hedron, *s.* Խորանարդ.
Hexameter, *a.* Վեցոճենայ.
Hexangular, *a.* Վեցանկիւն.
Hey հէյ, *int.* Ա՛յ, է՛.
Heyday հէյդէյ, *int.* Օ՛, այս-
 պէս. = *s.* Կայծառօճք, ուրախու-
 Թիւն, ցնծութիւն.

Hiatus հիատիւս, *s.* Քաղցուածք,
 ճեղք; պակաս (գրքի մէջ); երկու
 ժայնաւորաց պատահակցութիւն,
 դժուարանհշուտութիւն.

Hiberual հիբերուալ, *a.* Ձմ-
 րան, ձմեռային. -nate հիբյտ, *vn.*
 Ձմեռել. -tion, *s.* Ձմեռելը, -րում.
Hibernian հիբերիէն, *a.* Ե-
 րեւնական, Իռլանդացի; Իռլան-
 ական. -ism, -icism հիբիէլիզմ, *s.*
 Իռլանդական ոճ, լանդաբանութ.

Hibiscus հիբիս, *s.* Մոլորչ բ-
Hiccough, **Hiccup** **Hiccup**
 հիքոպ, *vn.* Հեծկլըտալ, = *s.* Հեծ-
 կլըտանք, կլիկ. [նի մը].

Hickory հիքօրի, *s.* Ընկուզե-
Hid, **Hidden**, *pp. of Hide*,
a. Ծածկեալ. Թաղու, պահուած.
Hidalgo, *s.* Ազնուական Սդ.
Hide հիյդ, *va.* (Hid, Hidden.)
 Պահել, ծածկել, պաշտպանել, =
 տ. Ինքզինքը պահել, պահուելիլ
 = *s.* (Անասնոյ) մորթ; տուն; լիծ-
 վար (400 արապար). Hide and seek.
 Պահուելուք (խաղ). -bound. Կարծ-

րամորթ; զինացուկն; կեղեւը փա-
կած (ծառ):

Hideous հիւ՛տէւ, a. Սոսկալի
զեղ, ժանտահսիլի -ly հիւ՛տէւ՛ք,
ad. Սոսկալի կերպով. -ness, s.

Hider հոյ՛ւբ, s. Պահող:

Hiding հիւ՛ց, s. Պահելը; ծեծ:

Hie հոյ, տ. Աճապարել:

Hierarch հոյ՛ւբբբ, s. Կրօնա-
պետ, քրմապետ, նուիրապետ:

Hierarchy հոյ՛ւբբբբ, s. Նը-
ւիրապետութիւն, կրօնապետութիւն:

Hieratic հոյ՛ւբբբբ, s. Նուիր-
ական, քրմական, սրբական:

Hieroglyph, -ical հոյ՛ւբբբբբ-
ի՛ւբ, sa. Մեհենարոշմ (նշանա-
գիր եզ.), մեհենագիր, սրբագիր:

Hierophant, s. Քրմապետ:

Higgle հի՛ց, va. Նպար պատը-
նել, ծախել; սակարկել:

Higgledy - piggedy հի՛ցբբ-
ի՛ցբբ, ad. Խառնի խառն:

Higgler, s. Եղջկավաճառ:

High հոյ, s. Բարձր, վերի, գե-
րագոյն; մեծ, երեւելի, շքեղ; վեհ,
վեմ, վեհանմն; գոռոզ, հպարտ;
ազնիւ, համեղ; սուղ, պատուա-
կան: =ad. Բարձրէն, ի բարձունս,
մեծապէս, խորապէս, =s. Բարձր
եղ. վերնագաւառ. High-born Ազ-
նուազիմ. -bred. Լու զաստիա-
րակուած, բարեկիրթ. -church. Նը-
ւիրապետական, ծիսասէր եկեղե-
ցի; եպիսկոպոսականութիւն Եջ-
colored. Պայծառ, սաստիկ (զոյն).
-day. Տօն. -Dutch, German. Ընտիր
գործաներէն. -sier. Բարձրաձող,
գոռոզ. -sown. Մեծամիտ, հպարտ;
սիգապանծ. -handed. Ճնշիչ, բըռ-
նաւորական. -land. Լեռնագաւառ.
-lander. Լեռնաքնակ, լեռնական.
-life. Բարձր դաս; ազնուականու-
թիւն. -living. Ճոխաբար ապրիլը.
-mass. Ձայնաւոր պատարագ. —

minded. Մեծահոգի, ազնիւ. -noon.
Միջօրէ, կէս օր: -priest. Քահա-
նայապետ. -road. Ուղի, արքունի
ճանրա, -seas. Բաց ծով. -seasoned.
Լու համեմուած. —time. Պատեհ
ժամանակ. -toned. Գերազնիւ կեր-
պերով, մեւերով. -treason. Քրէա-
կան մատնութիւն. -water. Խորունկ,
խորաշուր. -way. Արքունի ճանրայ,
ուղի. -wine. Ազնիւ զինի, բարկ օ-
ղի. -wrought հոյ՛ւբբբբ. կատարուն;
ազնիւ, նրաշէն:

Highly հոյ՛ցբ, ad. Մեծապէս:

Highness հոյ՛ցբբ, s. Բարձու-
թիւն, վեմութիւն. His—. Նորին
բարձրութիւնը, ն. վեմութիւնն:

Hilarious հոյ՛ցբբբբ, a. Ու-
րախ, գուարթ. [Յուութիւն:

Hillarity հոյ՛ցբբբբ, s. Ձուար:

Hill հեւ, s. Բլուր, սարաւանդ,
=va. (Տունկի շուրջ) հող կուտել:

Hillock հե՛լբ, s. Բլրակ:

Hilly հե՛լբ, a. Լեռնոտ:

Hilt հե՛լբ, s. (Դասակի) կոթ:

Hilus հոյ՛ւբ, s. (Լեռնեթ) պորտ:

Him հի՛, pron. Ձայն, զնա ար:

Himself հի՛-ի՛, pron. Նոյն
ինքն, ինքնին, ինքզինքը. By—
Միս մինակ, առանձին:

Hind հոյ՛բ, s. Եղնիկ սիշի կե-
յի՛, զիւղացի: =a. Ետեւի, կունակի:

Hinder հի՛ւբբբ, a. Ետեւի, ետ-
քի. =տ. Արգիլել, խափանել: ընդ-
միջել, արգելլը ըլլալ:

Hinderance, -drance հի՛ւ-
բբբբ, s. Արգիլ, խափան, խոչընդոտ:

Hinderland, s. Ետքնաշխարհ:

Hinderer. Արգիլող, խափանող:

Hindermost, Hindmost, a.
Ետնագոյն, էն վերջինը:

Hindoo, -du հի՛ւբբբ, s. Հնդկ:

Hindoostance, -ustan հի՛ւ-
բբբբբբ, s. (Արդի) Հնդկերէն:

Hinge հի՛ւ, s. Ծխնի, կրունկ

մկերէշէ, բկզէ; կցուածք (տուփի); միջոց, կեդրոն, կանոն. = *an. Ծխնի անցնել;* Ծխնիսեռուն վրայ դառնալ. **Hinny** հիւնի, *s.* Ջորի.

Hint հիւտ, *va.* Ակնարկել, հեռուէն հասկցնել, Պնդադել. = *s.* Ակնարկուծիւն; Պնդադուծիւն.

Hip հիփ. *s.* Ազգր, զիտ գաշա; մասուր կիշ պուրճու; անկիւնաւայր գերան *s.* — *shot.* Ազգրաքել. — *roof.* Շեղասայր անկիւր.

Hippocamp, *s.* Ձիածուկ.

Hippocentaur, *s.* Ձիացուլ. — **podrome,** *s.* Ձիարձակարան.

Hippogriff, *s.* Թեւաւոր ձի.

Hippophagy, *s.* Ձիակեր.

Hippopotamus հիփփօթօթիւ, *s.* [ըլ. *-mli* հայ.] Ձիագետի.

Hire հիր (թ), *va.* Վարձել, վարձու բռնել; կաշառել; (*out*) վարձու ալլ. = *s.* Վարձք; կաշառ; վճարք.

Hireling, *s.* Վարձկան, ուուր.

Hirsute հերսիւտ, *a.* Մազոտ, թաւ. կոշտ, անկիրթ.

His հիս, *pron.* Անոր (ար.)

Hispid հիփիտ, *a.* Մազոտ, կոպիտ.

Hiss հիս (թ), *vn.* Սուլել; շնել. *va.* Եղարել, մերժել. = *s.* Սոյլ, սուլում; շնիւն (օձի); սոխնչ (սարեկի); սուլմունք (նովի); շկահիւն (սեփի).

Hissing հիսիս, *s.* Սուլելը; սուլում (սհանուծեան).

Hist հիտ, *int.* Լուէ՛, լու՛ւ.

Histology հիտօլոճի, *s.* Հիսուուածաբանութիւն.

Historian հիտօրիէն, *s.* Պատմագիր, պատմիչ; վիպասան.

Historic հիտօրիէտէլ, *a.* Պատմագրական, պատմական. — **ly,** *ad.* Պատմական ոճով.

Historiographer հիտօրիէտէլ, *s.* (Պատշօնական) պատմագիր.

History հիտօրի, *s.* Պատմութիւն, պատմագրութիւն; նկարագիր.

Histrionic հիտրիօնիէլ *a.* Թատերական, միմոսական.

Hit հիտ, *va.* Հասցնել, հասնողացնել, չփրկեցնել, զարնել, հասկրնալ; յարմարիլ. = *vn.* Յաջողիլ; զարնել, նշան առնուլ; (*off*) յարմարցնել, նմանցնել; պատահիլ; (*on*, *upon*) երեւակայել. = *s.* Հարուած, նշան; հանդիպում.

Hitch հիչ (թ), *vn.* Բռնուիլ ի շիշնիփ; կաղալ, դանդաչել; շարժիլ, թոնձուլիլ; (կեռով) բռնել. = *s.* Բռնուածք; (յանկարծ) կեցուածք; հանգոյց *և* .

Hither հիտհեր, *ad.* Հուս; դէպի հոս, այս կողմը. = *a.* Աղիկինը. — **to,** *ad.* Դէպի հոս; մինչեւ հիմա, ցարդ. — **ward,** *ad.* Այս կողմը.

Hive հիւ, *s.* Փեծակ, մեղուանոց; պար մեղուաց; խուճի, ամբոխ. = *vn.* Փեծակին մէջ առնուլ; մծերել. = *vn.* Իրարու քով զալ, խմբուիլ. [լար]

Hiver հիւլեր, *s.* Մեղուահա-

Hives հիւլիւ, *s.* Ալլուրախեղզ

գուշ պողան; դուրս ալլը, էլուկիթ **Ho, Hoa** հօ, *int.* Ո՛վ, է՛յ.

Hoar հօր, *a.* Ճերմակ. ճերմակեկ; մոխրագոյն; լուսահեր, աղբէկ. — *frost.* Սառած ցօղ, ցօղեղեամ. — *hound.* Մեղրածուծ ք.

Hoard հօրտ, *s.* Մծերք, գանձ. = *va.* Ստակ դիզել, մծերել, պահել.

Hoarder հօրտեր, *s.* Ստակ դիզող.

Hoariness հօրիտիւ, *s.* Սպի-

տակութիւն, ալիք.

Hoarse հօրս, *a.* Թուլութ, հաստ, խղղուկ (ձայն); կոշտ, — **ly** հի, *ad.* Կերկեռածայն. — **ness** հօրսիտիւ, *s.* Կերկեռում, խուլութեան. [գոյն]

Hoary հօրիտ, *a.* Ճերմակեկ; մոխրա- **Hoax** հօտիւ, *s.* Մարդխաղութիւն. = *va.* Քծէն բռնել, խաղցրել, մարդ բռնել, խաբել.

Hob հոյ, *s.* Միջանիւ, առեղ; վառարանի փոռւ՝ քովիկ:

Hobble հոյլ, *տ.* կաղալ, զայն ի գայն՝ կաղի ի կաղը քալել: = *va.* (Ձիուն) ոսնակապ զարնել: = *s.* կաղուծիւն; դժուարուծիւն:

-dehoy. Անփորձ, համբակ(աղայ): **Hobbly**, խոտհարուրդ(ճանքա):

Hobby հոյդ, *s.* Արտուսկիտ բ. — horse հոյբ. Մանրուկ ձի, բալայ միտիլի; (աղուծի, սահսահ):

Hobgoblin հոյգիլ, *s.* ձիււտի, ոգի: [զամպուզ մըխը]:

Hobnail հոյնիլ, *s.* Մեծ գլուխ **Hobnob** հոյնոյ, *տ.* Գաւաթ պարպել, սրիկելի: *ad.* Փոփոխակի:

Hobson's Choice հոյնչույ, *s.* Բռնի ընտրութիւն, ստիպում:

Hock հոյ, *s.* Ձիուն ետելի սը. ռոնըը, կարծ: Բէնեան ազնիւ զինի

Hockey, *s.* ձիանախաղ մը: **Hocus** հոյս, *va.* Խաբել: = *s.* Խաբբայ, Hocus-pocus հոյս բոյս, *s.* Աճաբար, ծեռնածու:

Hod հոյ, *s.* Տաշ քիֆնի: **Hodiernal**, *a.* Այս առուր:

Hodge-podge հոյսոյ, *s.* Խառնիխուռն կերակուր, փորանի:

Hodman հոյմ, *s.* Շաղախ կրող քիֆնի:

Hoe հո, *s.* Մարկեղ չափա: = *an.* Բրիւով, մարկեղով գործել:

Hog հոյ, *s.* Մայեալ խոզ, խոզ; մեծ փոր մարդ; նաւաւել: = *an.* Մաղը կտրել; (նաւը) ծռել, կորել:

Hodherd հոյհեր, խոզապահ: **Hogpen**, **Hogsty** հոյսոյ, խոզի զոմ: **խոզանոց**, **Hogshead** հոյհետ (250 ճոխանոց) չափ մը, սակառ:

Hoggish հոյիլ, *a.* Խոզանման, աղտեղի, անասնական, որկրամոլ:

Hoiden հոյդ, *s.* Գեղջիկուհի:

Holst հոյս, *va.* Վերցնել, վեր քաշել, = *s.* (Նաւու դրօշի) լայնու:

ծիւն; վեր քաշելը; վերամարձ ք: **Holty-toity**, *na.* Անխորհմտ եղ:

Hold հոլ, *va.* (Hold, Holden.) Բռնել, գրաւել, ստանալ; պիտի բռնենի, քովը պահել; վարել, շարունակել; զսպել, նուաճել; պարունակել, առնուլ; ընդունիլ, որդեգրել; համարիլ, նայիլ: = *տ.* Տիրում; բռնելը, բռնուիլը, կալանք; բռնելու տեղ, կռուան; բանս; ամբողջ; շահմարանն. որսակ (ճ) եր:

Hold! Կեցի՛ր: **To—forth.** Ընծայել, մատուցանել; առաջը դնել: || *տ.* Հրապարակութիւլ: **To—fn.** Ստանձել, նուաճել, կեցնել: || *տ.* Հանդարտիլ, համարել: **To—off.** Հեռու պահել, չճօտեցնել: **To—one's own.** Իր զիրքը պահել: **To—out.** Տարածել (ծել), պահպանել; տեղի, ուկալ, || *տ.* Տոկալ: **To—over.** Սովորականէն աւելի մնալ: **To—to or with** կողմ բռնել: **To—together.** Միանալ: **To—up.** Վերցնել, վեր քաշել: || *տ.* Ետել չմնալ, չլիսախի; անծրելը կտրիլ:

Hold back, *s.* Արգելք, խոչ; անուարգել երկաթ (կառքի):

Holder հոլլ, *s.* Բռնող, (պարունակ)ող, (վարձա)կալ, կրող, ստացող, տէր: **Pen—** Գրչակալ: **Kettle—** Կուժ բռնիչ, ջնջոց:

Holding, *s.* Վարձու հող, կալուած; ազդեցութիւն, գորութիւն:

Hole հոլ, *s.* Ծակ, ճեղք, բաւիղ, փոս, փապար, որջ, խոռոց:

Holiday հոլիդէյ, *s.* Տօն, կիրակի; արձակուրդ, բանձող: = *a.* Տօնի, կիրակնաւուր; զուարթ:

Holly հոլի, *ad.* Սրբութեամբ, սրբօրէն: **Holiness**, *s.* Սրբութիւն, սրբազնութիւն, **His—** Նորին Սրբութիւնը (Պապը):

Holla, Hollo, Holloa, -low հոլլ, հոլլ, հոլլ, հոլլ, *տ.* Պոռալ,

կանչել, սուլել, =int. Ո՛վ, է՛յ

Hollands Դ՛ոլանդ, s. Օղի մը

Hollow հա-լու, a. Խոռոչաւոր, փոս, սնաժէշ; դատարկ հնչող(աման); անհաւատարիմ; խարդախ, =s. Ծակ, խոռոչ, փոս, որջ, =va. Ծակել, փոսել, հերժանել; (out) փոսել, խորել, =ad. Գլխովին, քորովին, -hearted. Կեղծաւոր, խաբերայ, -ness, s. Խորութիւն, փորոր, խոռոչ; խարդախութիւն:

Holly հա-լի, s. Աճարուկ, բրնալ չօպան քիւսկիւշի բուս. -hock -հո-տ. Պառաւ-վարդ խաբախի յիշեցի:

Holm հո-մ, s. Մարգասան (գետեգր); կղզեակ (գետի); (oak) սղոցի բայաճուռ աղամը:

Holocaust հա-լո-ստ-ո-ս. Ողջակէզ Սփ. [նազիր (կտակ)]

Holograph հա-լո-գրափ, s. Ինքնագիր

Holoster հո-լո-ստեր, s. Աօրճանակի պատեան (Պամբի վրայ):

Holy հո-լի, s. Սուրբ, նուիրական, սրբազան; անարատ, անբիծ.

—office. Հաւատարմութիւն. —of Holies. Սրբութիւն Սրբոց (աճարիս):

—One. (խրայելի) Սուրբը. —stone. Անգուռ մայրաքարը և. —Water. Օրհնած ջուր. —Week.

Աւագ Շաբաթ. —Writ. Հոգեշունչ Մատեան, Ս. Կիրք:

Homage հո-մա՛ջ, s. Հպատակութեան դաւանութիւն հ. ք; հրնազանդութ. պատիւ, մեծարանք:

Home հո-մ, s. Տուն, բնակութիւն; բնանիւր, հայրենիք, երկիր, բնագաւառ. =a. Տնական, բնանեկան, հայրենական, ներքին, առջընին, =ad. Դէպի տունը, երկիրը, բնավայրը; ազգու՝ ներքին կերպով. To be at—. Ընտանի՛ հմուտ ըլլալ; պատրաստ լինիլ. To come— (Խարխիւր)հովէն, հոսանքէն քըշուիլ և. —bred. Տնահատ; բնիկ,

ներքին; անձնակ, -feeling. Ընտանեկանութիւն -made, -spun. Տեղական, բնիկ; առջին, -rule. Ինքնօրինութիւն (իւրանական) —secretary. Ներքին գործոց նախարար, -speaking. Ազգու, գօրաւոր —sick. Կարօտէն հիւանդ, հայրատած, կարօտակէզ. [տուն]

Homeless, a. Անտունի, անհայրենի, անարտնայեան, անարտնայեան, անհայրենի:

Homely հո-մի, ad. Ընտանեկան, ընտանի, առջին, ճակատ; պարզ, անպաճոյճ, գեղջրիկ:

Homeopathic հո-մո-պա-թի, a. Նմանարութեան —thist հո-մո-պա-թի, s. Նմանարոյժ:

Homeopathy հո-մո-պա-թի, s. Նմանարութեան բժ. [բամ]

Homer հո-մեր, s. Օմէր (730 թը.)

Homeric հո-մերի, a. Հոմերոսի, Հոմերական:

Homicial, a. Մարդախոռոչ: **Homicide** հո-մի-սի-դ, s. Մարդասպանութ. -ասպան, սպանող:

Homilistic, -al հո-մի-լի-ստի, -իս a. Ճառախօսական:

Homiletic -ի-լի-ստի, s. Բեմաստացութիւն, քարոզարանութ.

Homilist, a. Ճառախօս:

Homily հո-մի-լի, s. Ճառքարոզ:

Hominy հո-մի-նի, s. Լանդակ, եգիպտացորենի ապուր:

Hommoek հո-մո-է-ք, s. Բլուր:

Homo-, հո-մո-,

-centric, a. Համակեդրոն:

-genial, -genous հո-մո-ճի-նյա

-ի-նյա, a. Համացեղ, միատարր:

-genous, -ness; -geneity հո-մո-ճի-նյա, s. Համացեղութիւն:

-logous -լո-լ, a. Համազիր:

-nym, -ous հո-մո-նի, հո-մո-նի, a. Նոյնանուն, նոյնանուն (քառ), համանուն:

Homonymy հոմոնիմի, *s.* Հա-
մանունութիւն. [ԱՅ.]

-ousian, *s.* Համագոյադաւանք

-phonous, *a.* Նոյնաձայնի

-phony, *s.* Նոյնաձայնութիւն

-pteran, *s.* Նմանաթև է.

-type, *a* Համասիւս էր.

Hone հօ, *s.* Յետան պիկեյի
բաշը. =*va.* Յետանել, սրել.

Honest հօնէտ, *a.* Պարկեշտ, շի-
տակ, պատուաւոր, առարինի; առ-
դար, ուղիղ, ազնիւ; շնորհքով, քա-
րելիքով. **-ly** հօնէտի, *ad.* Պար-
կեշտութեամբ, շնորհքով.

Honesty հօնէտի, *s.* Պարկեշ-
տութիւն, ուղղութիւն, պատիւ, հա-
մեսութիւն, առարինութիւն.

Honey հօնէի, *s.* Մեղր; մեղրա-
ծորան, անուշ (լեզու); անուշիկ,
սիրելի. =*տ.* Փաղաքել, գոլուել.
=*va.* Անուշցնել. —*bug.* Մեղրուի
տամորս. —*bee.* Մարի (մեղր).
-*comb.* հօնէիտի, Մեղրախորիսի, քը-
ջիջ կիւմեճ. —*dew.* Գազպէ, մա-
նանա գուտքի կէշվաք. —*guide.*
Մեղրակու թ. —*locust.* Կակիւս ա.
խախա. —*lotus.* Ներգիւն շուճեր
իւ. —*moon.* Ամուսնութեան առջի
ամիս, մեղրալուսին. —*suckle.* Այծ-
մերեւի հանրակէի ծառ. —*wort,* Մեղ-
րածաղիկ [նաստանի].

Hong հօն, *s.* Վաճառանոց (Չի.)

Honor հօնէր, *s.* Գասիւ, մեծա-
ւանք; փառք, գովութիւն; արժա-
նաւորութիւն, համբաւ; առարի-
նութիւն; պարկեշտութիւն, պա-
տիւ (կնոջ); թ. Յաղութի զօգ թռ.
=*va.* Մեծարել, պատուել; երկրպա-
զել; (փոխ)վերջընդունել, վճարել.

Honorable հօնէրէղ, *a.* Գառ-
ուարման, արժանալարգ, մեծա-
րոյ; մեծաշուք, պատուաւոր. Right
— Վսեմաշուք. [Լորութիւն]

Honorableness. *s.* Գատուա-

-ably, *ad.* Գատուաւոր կերպով,
շքով, պատուով, մեծարանօք.

Honorarium, **-rary** հօնէրէի-
րէլէի, հօնէրէի, *s.* Վարձք (բժշկի,
փաստաբանի); =*a.* Գատուակալ
(նախագահ), պատուոյ (անդամ).

Hood հօտ, *s.* Կնգուղ, վեղար;
կառքի գուլխ; (ծխնելայղի) գլխա-
նոց. =*va.* Կնգուղը գուլխը դնել;
ծածկել, զոյցել.

Hoodwink հօտտիտ(տ), *va.*
Աչքը կապել, կուրցնել, ծածկել.

Hoof հօփ, *s.* Ամբակ, կծակա-
նասուն-bound. Կրուկը նեղցած ծի.

Hook հօտ(տ), *s.* Կեռ, ճանկ,
ճանկամուկ; կոճակ, կարծ; գերան-
դի, գուղան. =*va.* Ճանկել, բռն-
նել, ճարմանդել; կոճկել; հրապու-
րել; զողնալ. =*va.* Ծռել, ծռիլ.
By— or by crook. Ու էլ կերպով,
ուղղակի կամ անուղղակի. On
one's own— Մէկուն հաշուոյն.

Hooked հօտտ, հօտտ, *a.*
Ճանկաւոր, կեռուտ. կոր, ծուռ;
խաբուած. **-ness**, *s.* Կեռութիւն.

Hookah հօտտ, *s.* Կլկլակ.

Hoop հօփ(տ), *s.* Երջանակ,
զօտի յեկպէր. թ. Լամուռոյց (կա-
նանց) որ է —skirt. =*va.* Երջա-
նակել; պատել; զօտիներ դնել. =
տ. Պուպրալ, պուչալ, ճչիլ.
Hooping-cough. Կապուտ հազ.

Hooper հօփէր, *s.* Տակառա-
գործ; մկնաքաղ քօյ գուշու.

Hoopoe, Hoopoo հօփօ, հօփօ,
s. Յուպպ հիւսիսն գուշու.

Hoosier հօփիէր, *s.* Ինսիանացի.

Hoot հօտ, *տ.* Հայհուելի, կը-
ռընչել (բուլի). =*s.* Հայհուել եռ-
հա; կռիւնչ, յիլել.

Hop հօփ(տ), *տ.* Տասքսել, ոս-
տոսել; Թուչիլի. =*s.* Յակտուք,
ոստոսում; կարաւ, պար; զայլուի,
հիմուլ մայա օքու. —bind, —vine. Հմու-

լենի. -scotch. Մանկական խաղ մը.

Hope հօբ(դ), *s.* Յոյս, ակնկալ- լիք; ակնկալում թիւն. = *տ.* Ակնկալ- լում թիւն ունենալ, յուսալ, վստահիլ, խնդրել. = *տ.* Ակնկալել, յուսալ:

Hopeful, *a.* Յուսալից, յուսա- տու; հանոյական. -**ly,** *ad.* Յուսով:

Hopeless, *a.* Անյոյս, յուսա- հաս. -**ly,** *ad.* Անյուսօրէն. -**ness,** *s.* Յուսահասութիւն:

Hopper հօբ(ր), *s.* Ցասկող, ցաս- կըռտող (Պուչ); այլօրիքի ժագար, ղոխ; սնամնապարկ (հողագործի):

Hopple հօբ(բ), *va.* Ոտքերը կապել, շղթայել. = *s.* Սնամկապ(ծիւն):

Horal, Horary հօրէլ, հօրէրէ, *a.* Ժամերու, ժամի; ժամական:

Horde հօր, *s.* Զոկ, հրոս:

Horchound, *s.* Մեղրածուժ բ.:

Horizon հօրիզօն, *s.* Հորիզոն:

Horizontal հօրիզօնտիլ, ա-Հո- րիզոնական; հորիզոնական, հարձ հաւասար. -**ly,** *ad.* Հորիզոնաբար:

Horn հօր, *s.* Եղջիւր; կոտոշ; եղջերափող; (եղջիւրէ; զաւառ; վա- ուծմաման; եղջերակերպ նիւթ; զօ- րութիւն, իշխանութիւն Սփ. = *pl.* Բողաւազ, կաւաս. = *va.* Կոտոշիլ, կոտոշի մեւ ճալ; կաւասութիւն ը- նել. To draw, pull, or haul in the — *s.* Քիթը կոտրիլ, խնամահիլ, սքլիլ. To take a — *s.* Գաւառ մը խմել. — beam. Նշդարի գաշիկն աղաճը. -bill. Եզնեղջիւր բ. -book. Քերական; տետրակ. -mad. Կասաղի, կասողած. -owl. Բու մը, կաւկամ. -pipe. Եղ- ջերափող, սկնոր; պարերգ մը. — -stone. Կոտոշաքար. -work. Կիսա- լուսին — *ֆ.* [լուկ հո.:

Harnblende 'արնր, *s.* Փայ.

Horned հօրր, *a.* Եղջերաւոր, եղջերածնել. [բու.:

Hornet հօրնիթ *s.* Իշամեղու.

Horny հօրնի, *a.* Եղջերաւոր,

եղջերային; կարծր:

Horography հօր-օրէֆի, *s.* Ըս- տութեացիտութիւն, -չափում. ---

Horologe, *s.* Ժամաչափ:

Horology հօր-լէֆի, *s.* ութ.

Horoscopy հօր-օրէֆի, *s.* Աս- տեղադիտութիւն, արձարք:

Horrent հօրնր, *a.* Տնկում:

Horrible հօրնիլ *a.* Սոսկալի, ահագին, քսամնիլի. -**ness,** *s.*

-**ribly,** *ad.* Սոսկալի կերպով:

Horrid հօրնիլ *a.* Նողկալի սոսկալի, ահաւոր. -**ly,** *ad.* -**ness,**

Horrific հօրնիֆի, *a.* Ահարկու, ահագին, ահեղ, քսամնիլի:

Horrify հօրնիֆայ, *va.* Զարհու- րեցնել, ահուկող ազդել:

Horror հօրնր, *s.* Սոսկում, ա- հուկող, սարսափ. = *pl.* Իողողչա- կան ցնարանք բէ.

Horse հօր, հօրն(ր), *s.* Զի, ե- ռիվար; ձիաւոր, այրուծի (զօրք); յենարան, փայտոսն. = *տ.* Զի հեծ- նել, (կառքին) ձի լծել. = *va.* Զի հեծցնել. -back. Կռնակ՝ նիւս ձի- ու. — bean. Պգտի բակլա, Խրմուս. -block. Զի հեծնելու կոճը. հեծել- քար. — boat. Զիով քաշուած նա- ւակ. — bramble. Վայրի մարտնիլ. — breaker -արեյլը. Զիավարժ ա- խոռապետ. — car. Զիով երկանու- զի. -chestnut. Մաշկամրցի բ. — cloth. Տապմակ հարա. -doctor. Ա- նասնաբոյժ. -fly. Զիաճանճ, զո- ռեղ. -foot. Խոնկորակ բ. — guards -լորն. Զիաւոր պահակ զն; = *pl.* Սպարապետի զուռ Ա. —hair. Բաշ եհիէ, աք գըըը. -jockey. Զիավա- ճառ. — laugh -լաֆ. Խոշոր քրքիլ. -leech. Զիաբոյժ; զգրուկ մը. -litter. Զիածիզ զահաւորակի. — mackerel. Կապուսածուկ. -man. Զիաւոր; հեծ- ետլ, այրուծի. -manship. Հեծելու- թիւն, ձիավարժութիւն. -marten.

Բալլինջ (մեղու) -play. Իշու կա-
տի, մեքքի կատսու. -power- Զիու
սարողութիւն: գորութիւն. —race.
Զիարշաւ. —radish. Բողկավայրի բ-
-railroad. Զիով երկաթուղի քրամ.
ուէշ: —shoe. Պայս, պայսածել, մա-
հիկածել. —woman. Հեծեալ կին,
հեծելուհի. —whip —հ-իք(դ). Մըս-
րակ գըրպան. =va. Մարտիկ:

Hortation հօրտի՛ւն, s. Յոր-
դորանք, խրատոյս. —**tory, -tive**
հօրտի՛ւն, a. Յորդորական:

Horticultural, a. Պարտիկա-
նական. **Horticulture** հօրտի՛ւ-
նութ, s. Պարտիկականութ. —**turist**
հօրտի՛ւն, s. Պարտիկական:

Hortus siccus, Բուսագիրք.
Hosanna հօսաննա, s. Օրհնու-
թիւն, փառք, ովսաննա:

Hose հօս, s. (pl. Hose, Hosen
հօսն) Զանկապան, գուլպա; խո-
ղովակ հրչէջի բաշտակա խօրք:

Hosier հօսիէր, s. Գուլպագործ,
գուլպայարար. **Hosiery** հօսիէրի,
s. Գուլպայագործութ. —յեղէնք:

Hospice հօսպիտ, s. Հիւրատուն,
վանատուն (Ս. Բեռնարդոսի):

Hospitable հօսպիտաբլ, a. Հիւ-
րատէր, սասնջական, հիւրընկալ;
հիւրասիրական. —**ly, ad.** —արար:

Hospital հօսպիտալ, s. Անկե-
լանոց, հիւանդանոց. **Hospita-
ler** հօսպիտալ, s. Վանատուր,
հիւրընկալ (սասնջք), —**tality, s.**
Հիւրընկալութ. հիւրասիրութիւն:

Hospodar հօսպօդար, s. Իշ-
խան Վլայարիոյ, Հոսպօդար:

Host հօսթ, s. Հիւրընկալ, օտ-
նուէր, պանդոկապան; զօրք; բա-
նակ; բազմութիւն; նշխար (պա-
տարակի). The Lord of—s. Զօրաց
Տէրք, Տէր գորութեանց Սէ:

Hostage հօսթաճ, s. Պատանդ:

Hostel, -ry հօսթել, հօսթելի:

s. Իշեւան, պանդոկ:

Hostess հօսթէս, s. Կին հիւրըն-
կալ, պանդոկապան, զինեվածու:

Hostile հօսթիլ, a. Թշնամա-
կան, զրգոխ, հակառակ. —**ly, ad.**

Hostility հօսթիլիտէ, s. Թըշ-
նամութիւն, հակառակութիւն:

Hostler հօսլէր, s. Զիարարման
մանչ, հիւպեռէս սկիա:

Hot հօթ, a. Զերմ, շող, արք;
սօժագին, ջերմին, արքուկ; կրա-
կոս, խանդավառ; բուռն, սաս-
նիկ, խիստ; կիրիւն, լիզի. —bed.
Ակրակից ամուսն: —; բոյն, կեղտոն.
—brained. Կրակուրոց, կասաղի. —
cockles. Աչկապուկի խաղ. —headed.
Տար գլուխ. —house. (Ժաղկանց)
ջերմանոց. —press. Մամիկ, սեղմել;
արդուկել. —spur Մոլեզկին. կասաղի:

Hotch potch հօտչօտչ, s. (Ե-
զի) յօշածոյ պորանի տիրիւն; մի-
ջուցու ընչից:

Hotel հօթել, s. Օթեւան, պան-
դոկ. — de ville, Քարաքառուն.
— de Dieu. Անկիւնանոց:

Hotly հօթիլ, ad. Տար արք, ե-
ռանդագին, ջերմագին; խկոյն:

Hotness, s. Տարութիւն, ջեր-
մութիւն; կասաղութիւն:

Hough հօգ, s. Ծնկան ետեկ
կողմ. կարծ. va. Կարծակոտ ընել:

Hound հօնդ, s. (Ուրի) շուն.
=va. (Շունը) զրգուել, (որսը) հա-
լածել; քշել, մղել:

Hour հօր, s. Ժամ; ժամանակ,
պահ. A set—. Ուրշեալ ժամանակ.
—glass. Աւագացոյց գում սասքը.
—hand. (Ժամացոյցի) լեզուակ ագ-
րէպ. —plate. Ժամացոյցի սախակ:

Hourly հօրիլ, a. Եւրունա-
կական, յաճախ, ժամէ ժամ:

House հօս, s. (pl. հօսն) Զու-
ն, ընակարան, տուն տեղ, քը-
նական գործեր, ընտանիք, տան

մարդիկ; գերդասան, զարմ, տոմ; խորհրդարան Առէ; վաճառատուն; կենդանակերպ --; պանդոկ = հ--ւլ va. Ասպնջականի, ռունն ընդունիլ, պահիլ, պատասպարել = տ. Ապաւինիլ, բնակիլ. —of Correction. Զգաստարան. —of God. Սըր- արան, ժամ. The Upper—. Լոր- սերու խորհրդարան. The Lower—. Հասարակաց խորհ., Երեսփ. ժո- դով. Religious. —Մենասան, վանք. —breaker. Գող. պատ ծակող. — leek. Գաւնազմակ սագաք կիւզգ- յի շղ. —maid. Սպասուհի, -room. Տեղ, միջոց. —warming. Նորա- քնակ ճան նաւակասիր.

-less, a. Անտուն; անապաւէն.

Household հ--ւլ, s. Ըն- տանիք, ճան մարդիկ; ճնեցի. = a. Ընտանեկան. -er, s. Տանուէր.

Housekeeper հ--ւլէբ, s. Տանէր; վերակացուհի; ճնկալուչ, ճնաշէն (կին) **Housekeeping**, s. Տանսիկնութիւն; հիւրնկալութ.

Housewife հ--ւլիջ, հւլ- յիջ, s. Տանսիկին, ճանսիրուհի; դերձանաման, կարաման. -ry հւլ- յիբ, s. Տանսիկնութիւն, առ- ճնին ճնեստութիւն.

Housing հ--ւլի, s. Տապնակ հաշա; պատասպարում, ապաւէն.

Hove, pp. of **Heave**.

Hovel հ--ւլ, s. Խոյիկ, հիւղակ; տաղաւար. սայլատուն.

Hoven հ--ւլ, a. (Փորը) ուռած.

Hover հւլբ, տ. (Շուրջը) պտ- կիլ; օրուիլ, տատանիլ, սաւառնիլ.

How հ--ւ, ad. Ինչպէ՞ս; ին- տոր; ինչո՞ւ; է՞ր; ի՞նչ, —much՞ Ո՞րչափ. —many՞ Քանի՞ք, քանի՞ք հաս- -long՞ Որչափ (երկայն), —do you do? Ի՞նչպէս էք:

Howbeit հ--ւլիբ, con. Ինչ- եւիցէ; ճակատին; դեռ .

However հ--ւլբ, ad. Սա- կայն, բայց, այլու ամենայնիւ, թէ եւ, թեպէ՛տեւ; ո եւ է կերպով.

Howitzer հ--ւլիբ, s. Որմը- կասանդ ուլուս զի՞ն.

Howl հ--ւլ տ. Ունալ (զալ- լի), կաղկանծիլ (շան); ճչիլ, որ- բալ; գողալ (ժողովրդի), =va. Ա- ղաղակիլ, պողալ =s. Ունալը. կաղկանծիւն, ճիչ. [պայցող.

Houlet հ--ւլիբ, s. Բուխնալ.

Howsoever հ--ւլբ, ad. Ո եւ է կերպով; ճակատին, դարձեալ.

Hoy հւ, s. Հանրանալ.

Hub հւ, s. Երախակալ.

Hubble-bubble հւլբլբլբլ, s. Կլկլակ նարկիչիչ.

Hubbub հւլբլբ, s. Գողուժ գո- ջում, աղաղակ, ծանծան.

Huckle հւլի, s. Աղբի. -backed -իբ. Կուզի. -berry. Հապալապի.

Huckster հւլիբ, s. Երջուն փերեցակ, աւնող ծախող.

Huddle հւլիբ, տ. Խառնուիլ, դիզուիլ, իրար անցնիլ. =va. Խառ- նակելի, շփոթել. =s. Խառնակութ. ամբոխ, իրարանցում, վկվուկ.

Hue հիւ, s. Գոյն, երանգ; ա- ղաղակ. -and cry. Գողուժ գոջում.

Huff հւլիբ, s. Քէն, ոխ; սը- նապարծ. =an. Քէննալ, սրողիլ գողոզանալ, փքանալ; յանդիմանիլ.

Huffish, **Huffy** հւլիբ, a. Իը- րոխ. դիւրագրգիտ, սնապարծ.

Hug հւլ, va. Գրկել, սեղմել, կուրծքը կոխել; մօտենալ. քերել շ. =s. Գրկում, սեղմում, փառում.

Huge հւլի, a. Վիճխարի, ա- հագին, խոշոր; անհուն. -ly, ad. Մեծապէս, անհունապէս. -ness, s. -ութ. Hugger-mugger. Գաղտնիք.

Huguenot հւլիբ, s. Գա- ղիացի հին բողոքական. -ism, s. Կաղիւնականութիւն Եր.

Hulk հւլ, *s.* Տափակ նաւ; *pl.* Թխարան **-ing**, *a.* Դասարկապոս:

Hull հւլ, *s.* (Նաւու) մարմին **թէֆնէ**; կեղեւ, կիճեպ (ընկուզի եւն) = *va.* Կճեպեցի; (նաւը) ծակ ծակ ընել յաստիը *v.* մթակոծել:

Hum հւլ, *s.* Բզզիւն, զգիւն; շշուռնչ, փսփսուք, հիծծիւն. = *va.* Մոմբալ, մոմսցել, քթին սակէն երգել, բզզալ (մեղուն): **Huml** Հըմ:

Human հւ--'հւ, *a.* Մարդկային, կեղէն, մարդու, աշխարհիկ:

Humane հւ--'հւ, *s.* Բարեւէր, զթած. **-ly**, *ad.* Մարդասիրաբար: **-ness**, *s.* Բարեպիտեւ:

-manist, *s.* Բանասիրութեան հետեւող, դպրավարժ; մարդաբան:

Humanitarian -տէյ', *s.* զԹս. լիկ մարդ դաւանող, մարդեղական:

Humanity հւ--'հւ, *s.* Մարդկութիւն; մարդասիրութիւն; բանասիրութեանց դպրութեանց դասեր; *pl.* Գեղեցիկ դպրութիւնք:

Humanize -հւ'այլ, *va.* Մարդկային բնութիւն տալ, մարդացնել; բարդարկեցիլ. = *vn.* Մարդ ըլլալ:

Humankind, *s.* Մարդկ. ազգ:

Humanly, *ad.* Մարդիօրէն:

Humble հւլ'ու, *a.* Ցած, նրւաս, խոնարհ, անշուք, խոնարհասիտ. = *pl.* Եղջերուի փոռոսիք. = *va.* Խոնարհեցնել, իջեցնել; կորացնել, քիթը քսել, ընկճել. = *vn.* Ընկճուիլ, տկալ, ասնիլ: **Humble-bee.** Իշամկու. [ժիւն:

Humbleness, *s.* Խոնարհութեամբ:

Humbly, *ad.* Խոնարհութեամբ, խոնարհաբար; համեսօրէն:

Humblebug, **-gery** հւլ'ուլ, *s.* Խաբքայուցիւն, խծիպ; խաբքայ. = *va.* Խաբիլ, խծիպ նետել:

Humdrum, *a.* Ապուշ, քթամիտ:

Humeral հւ--'հւ, *a.* Ուսի:

Humid հւ--'հւ, *a.* Տամուկ,

խոնաւ, Սաց. **-ness**, *s.* -ութիւն:

Humidity հւ--'հւ'իտի, *s.* Խոնաւութիւն, տամուկութիւն:

Humiliate -իտի, *va.* Խոնարհեցնել, կորացնել, նկուռ ընել:

Humiliation հւ--'հւ'իտի'ւն, *s.* Նուասուցիւն, խոնարհիլը, պըրցիկութիւն, կորանք, ընկճում:

Humility, *s.* Խոնարհութիւն, հեզութիւն, պարկեշտութիւն:

Hummer հւլ'հւ, *s.* Բզզացող; ծափահար. [բաժուծ Բ--

-ming-bird հւլ'հւ'ուցրտ, *s.* Մեղ-

Hummock, *s.* Բլբլակ, սարակ:

Humor հւ--'հւ, *s.* Հիւթ, խոնաւահիւթ (մարմնոյ); ապակաւեալ հիւթ, բնաւորութիւն, խառնուածք; սրամարդութիւն, քմահաճոյք; զուարթասխոհութիւն. = *va.* Կամահաճոյ ըլլալ. III--. Այլանդակութիւն, նեղարեւութիւն:

Humoral Բ--'հւ, *a.* Հիւթային: **-ism**, *s.* Հիւթակամութիւն: **-orist**, *s.* Կասակախօս, զուարթաբան; հիւթակամ (մփիշի):

Humorous Բ--'հւ, *a.* Այլանդակ, անճոռնի; զուարճալից, ծաղրածու: **-ly**, *ad.* Անճոռնի' զըլարճալի կերպով. **-ness**, *s.*

Humorsome Բ--'հւ'հւ, *a.* Անհեծեծ, ծաղրաբեր; դժկամակ:

Hump, **Hunch** հւլ'ի, հւլ'ու, *s.* Սապաս, կուսկէն գանպոս. -back. Կուսկէննաւոր, սապասող:

Humus հւ--'հւ, *s.* Բուսահող:

Hundred հւլ'տըրտ, հւլ'տըրտ, *a.* Հարիւր. = *s.* Հարիւր հաս, հարիւրեակի —fold. Հարիւրապատիկ. -weight. (*Cwt.*) Կենդիւսար Անգ.

Hundredth -տըրտըտ, *a.* Հարիւրերորդ, հարիւրորդ:

Hung հւլ, *pp.* of **Hang**.

Hunger հւլ'իտ, *s.* Անօթութեամբ; տեղ, իրծ. = *vn.* Անօթե-

նալ, ըզձալ. =*va.* Անօթի ձգել.

Hungriily, *ad.* Անյագարար.

Hungry հւլիէ, *a.* Քաղցած, սովաբեկ, անօթի; չոր, ցամաք, վառոյժ (*հող*).

Hunk հւլի, *s.* Կոշա եռութու. —*er*, Յեսաղէմ, պահպանողական.

Hunks հւլի, *s.* Փլառ.

Hunt հնէ, *va.* Որսալ, փնտրուել; հալածել. =*տ.* Որսի ելլել, որսալ; խուզել որոնել, հետամուտ ըլլալ. =*s.* Որսորդութիւն, որս; որսական աղիս, որսորդք; հալածում, խոյզ, խուզարկութիւն.

Hunter հնէ, *s.* Որսորդ; որսի շուն ձի; վագան շներով որս.

Hunting, *s.* Որսորդութիւն. փղնջաբուր. խոյզ; որսակազմածք. —*horn*. Որսական փող.

Huntress, *s.* Որսորդուհի.

Huntsman հնէ, *s.* Որսորդ; *urusagqhus* ծուռայր, որսալացի.

Hurd, *s.* (Չուանի) կուղ գաթ.

Hurdle հւրէ, *s.* Ոստանիւս վանդակ. [Մակ].

Hardy-gurdy, *s.* Անուաշու.

Hurl հւրէ, *va.* Նետել, արծակել. =*s.* Արծակելը, նետումը. —*bone*. Բարձուսի (ձիու).

Hurling, *s.* Արծակելը, (*բար*) ընկէցութիւն; զնդակախաղ մը.

Hurly-burly, *s.* Աղմուկ.

Hurra, Hurrah հւրհւ, *int.* Կեցցէ՛, (*for*) Յաւերժ կեցցէ՛.

Hurricane հւրիէ, *s.* Սուկայի մհրիկ. ամպրոպ. —*deck*. Անցարան, նրբակամուրջ.

Hurrier, Անապարտող, շապող.

Hurry հւրիէ, *va.* Անապարտել, ստիպել, շապուել, նեղել, մղել. =*տ.* Ստիպել, թունանալ, փութացընել. =*s.* Անապարտք, ստիպում, մնշում; խառնակութիւն.

Hurt հւրի, *va.* (Hurt) Խոցել,

վիրաւորել; վնասել. խանգարել; ցաւցնել, ծանր զալ. =*s.* Վէրք, հարուած; վնաս; քոյժ.

Hurtful, *a.* Վնասակաս, վրասակաւոր. —*ly*, *ad.* —*ness*, *s.* Վրնաս, զին.

Hurtle հւրէ, *va.* Զարնուել, բաղխել; պռուսթիլ, յորժանել. —*berry*. Հապալասի.

Hurtless, *s.* Անվնաս, անմեղ.

Husband հւրհւ, *s.* Ամուսին, էրիկ, այր. =*տ.* Վարել, կառավարել; խնայել; (*հողը*) մշակել. —*and wife*. էրիկ կնիկ. Ship's —*man*. Գործակատար նաւու. —*man*.

Husbandry հւրհւ, *s.* Արօրադրութիւն, հողագործութիւն; առանին անտառութիւն.

Hush հւր(ի), *va.* Անեցնել, ձայնը կտրել, հանդարտեցնել. =*տ.* Անել, դադարիլ. —*money*. Կաշտու.

Husk հւր, *s.* Կեղեւ, կծեպ պարուտակ բ. =*va.* Կեղեւել, կրծեպել. —*iness*, *s.* Պարուտակում.

Husking, *s.* Կեղեւագործում, սկիւր; զիշերային աշխատութիւն (*զիւղացոյց*).

Husky հւրի, *a.* Փեմեկուտ, կեղեւանման; խղրուկ (*ձայն*).

Hussar հւրհւ, *s.* Թեմեւազէն այրուծի, հուսար.

Hussy հւրի, *s.* Թեմեւ պատիւ կին; ասղանոց.

Hustings հւրի, *s.* Երեսփոխարութեան սրահ.

Hustle հւր(ի), *va.* Հրել, իրմշակել, մշակել.

Huswife հւրի, *s.* Տանտիկին; անպատիւ կին; տաղանդ, կարաման. —*ry* հւրի. Տանտիկնութիւն.

Hut հւր, *s.* Տնակ, հիւղ, սեւանսէր. =*va.* (Զօրը) հիւղակները պատարաւ.

Hutch հւշ, *ս. Մետուկ, ալիւր-սուն, շահմարան; նազարնոց:*

Huzza հւշհ, *տ. Մափահարել, աղաղակել* = *ս. Ուր-սխառութան աղաղակ* Huzzal! Կեցցէ՛:

Hyacinth հ-յե-ի-տ, *ս. Յակինթ սիւնպիւղ լիշիշի; յակինթ կոթ եագոյք* -**ine**, *ա. Մանուշակո-րակ կապոյտ; մանուշակապոյտ:*

Hyades, Hyads հ-յե-ի-շ, *ս. Ալաւուկ, բոյլք, հինգ աղբար* -

Hyaline հ-յե-ի-ն, *ա. Ալակի-նետակ, վանակ սքրչա.*

Hybrid հ-յո-ի-տ, *ս. Խառնածին, սարսափ (կենդանի), ջորի:*

Hydatid, *ս. Զրապարտ* է:

Hydra հ-յո-ի-տ, *ս. Եօթնզուկս օձ, հիդրա ԴԷԷ:*

Hydrangea, *ս. Զրածաղիկ:*

Hydrant, *ս. Զրանիւ:*

Hydrate, *ս. Զրայտ* Գ:

Hydraulic, -**al** հ-յո-ի-տ, *ա. Զրաբաշխական, ջրերը բարձրացնող* = *բլ. Զրաբաշխութիւն:*

Hydraucel, *ս. Զրափոշառութիւն:*

Hydro- հ-յո-ի-տ,

-**cephalus** հ-յո-ի-տ-ի-ն, *ս. Գլխու ջրզողութիւն:*

-**dynamic**, *ա. Զրազօրանական* = *բլ. Զրաշարժութիւն:*

-**gen** հ-յո-ի-տ-ի-ն, *ս. Զրածին* Գ:

-**graphy** հ-յո-ի-տ-ի-ն, *ս. Զրաբաշխութիւն, ծովագրութիւն:*

-**logy**, *ս. Զրաբանութիւն:*

-**maney**, *ս. Զրահմայութիւն:*

-**mel**, *ս. Միկրաշուր:*

-**meter**, *ս. Զրայափ* Գ:

-**metry**, *ս. Զրաչափութիւն:*

-**pathy**, *ս. Զրաբուժութիւն:*

-**phobia**, *ս. Զրախուսութիւն, կատալութիւն:*

-**pic** -ի-տ-ի-ն, *ա. Զրզող սքրչա:*

-**scope**, *ս. Զրադէտ; ջրազող:*

-**static**, *ա. Զրակշռական:*

-**statics**, *ս. Զրակշռութիւն:*

-**thorax**, *ս. Զրալանջութիւն:*

Hydrous -ի-տ-ի-ն, *ա. Զրոտ, ջրի:*

Hyemal հ-յո-ի-ն, *ա. Զմեռնային:*

Hyena հ-յո-ի-ն, *ս. Բորենի* է:

Hygeian հ-յո-ի-ն, *ա. Առողջապահական:*

Hygiene հ-յո-ի-ն, *ս. Առողջարանութիւն:*

Hygienic հ-յո-ի-ն-ի-տ, *ա. Առողջարանական:*

Hygrometry, *ս. Զիւնաբանութիւն:*

Hygrometer, *ս. Խոնաւաչափ:*

-**metry**, *ս. Խոնաւաչափութիւն:*

-**scope**, *ս. Խոնաւացոյց* Գ:

Hylotheism, *ս. Երևանապաշ-*

տութիւն -**zoism**, *ս. կենսականութիւն:*

Hymen հ-յո-ի-ն, *Զարսնեաց*

չառուած, Զիմեն; կնիք կուսութեան, խորոպ ԿԷԷ:

Hymeneal, -nean հ-յո-ի-ն-ի-ն, *ա. Զարսնեաց* = *ս. Զարսնեք:*

Hymenopteral, -rous հ-յո-ի-ն-ի-տ-ի-ն, *Թաղանթաթիւն (միջ):*

Hymn հի-ն, *ս. Երգ, տող, օրհնութիւն, օրհնեք, շարական* = *տ. Օրհնել, փառաբանել:*

Hymnic հի-ն-ի-ն, *ս. Երգոց:*

Hymnography, -logy, *ս. Երգագրութիւն, հաւաքածոյ երգոց:*

Hyoid, -ean, *ա. Կամարածեւ:*

Hyp հի-փ, *ս. Մեխամագոտութիւն:*

Hypallage, *ս. Փոխադարձութիւն:*

Hyper- հ-յո-ի-տ-

-**baton**, *ս. Արտուկութիւն* Գ:

-**bola**, *ս. Անդամիզ (ծեւ) է:*

-**bole** հ-յո-ի-տ-ի-ն, *ս. Զափա-*

զանցութիւն, աւելարանութիւն:

-**bolle**, -**al** հ-յո-ի-տ-ի-ն-ի-ն, *ա. Զափազանցական; անդամզանցական:*

-**borean** հ-յո-ի-տ-ի-ն-ի-ն, *ա. Ծայրագոյն, հիւսիսային, ցրագոյն:*

-**critic**, *ս. Զարաբ քննադատ:*

-**trophy**, *ս. Ընդարձակում, սը-*

նընդազանցութիւն (սրի): [ԳԷԷ]

Hyphou -ի-ն, *ս. Զողազիծ (-)*

Hypnotic հիփնոթիտ, *a.* ֆնէ-
ածական. **-tism**, *s.* ֆնածուծիւն.
Hypo-, հ-յֆ-- [Թիւն քի.
-chondria, *s.* Ախոնդանոսու.
-chondriac -աչոնդիէտ, *a.* Տը-
խուր, մելամաղձոս, արատոց.
-chondrium, *s.* Ախոնդիք քէ.
Hypocrisy հիփոքիտ, *s.* Կեղծա-
ւորութիւն, կեղծ բարեպաշտութիւն.
-crite հիփոքիտ, *s.* Կեղծաւոր.
-critic, **-al**, Կեղծաւորական.
-gastric, *a.* Ենթորովայնի.
-stasis, *s.* Անձ, ինքնութիւն.
-static, *a.* Էսական, անձնական.
-tenuis, **-thenus** հ-յֆ-թիէ.

---, *s.* Հակուղիկ է. [դրել.
-thecate, *va.* (Ինչք) գրաւս.
-thecation, *s.* (Պարտականի
կալուածոց վրայ) անշարժ գրաւ-
-thesis հ-թէ-թիէտ, *s.* Են-
թադրութիւն, վարկած.
-thetic, **-al** հ-յֆ-թիէտ, *s.* Են-
a. Ենթադրական. [Թէլ].
Hyson հ-յֆ, *s.* Ընտիր կանանկ.
Hyssop հիփոքիտ, *s.* Մշակի ք-
Hysteria, **-terics** հիփոքիտի-
հիփոքիտ, *s.* Կանանց ջղային նի-
ւանդութիւն, արգանդակնեղ.
Hysterie, **-al** հիփոքիտի, *s.* Են-
a. Որովայնակնեղի.
Hysterotomy հիփոքիտի, *s.* Արգանդահատում քի.

I -յ, *pron.* Ես.
Iamb, **Iambic**, **Iambus** --
յիֆ, -յիֆտ, -յիֆալ, *s.* Մեծավերջ
տող. *pl.* Խոսորայանց կծու քեր-
թուած.
Iambic, **-al** -յիֆիտ, -իւ *a.*
Ibex -յիֆտ, *s.* Այծբաղ.
Ibidem -յիֆտիֆ, *ad.* Ընն, անդ.
Ibis -յիֆ, *s.* Քաջահաւ, ցեծ,
արտաւազանու գառա շէյիֆ.
Icarian -յիֆիէտ, *a.* Արկա-
ծայինդիր, Իկառեան.
Ice -յի(ք), *s.* Սառ ոյց, սառ; պող-
պողակ *solenostrus*, վանաշարա-
==*va.* Սառուցով պահել, սառե-
ցնել; սառնաշարաբել, շարարա-
պահել. To break the—, Փորձ փոր-
ծել; ճանքա բանալ, -berg -յիֆալի.
Սառնային երկ. -blink. Ակնակարգ
ցղայցում. —cream. Պաղպաղակ.
—float, -floe. Սառնակոյտ. -house.
Սառնարան: -plant. Բիւրեղաքառնի.
Icelandic -յիֆիէտ, *s.* Իսլան.

սերէն. —moss. Մամուարոյս է-
Ichneumon էփոնոմոն, *s.* Օնու-
մար, հեռահան է; հեռահաս (վր-
Ichnography էփոնոգրֆի, *s.*
Ձեւագրութիւն, յատկագրիծ քի.
Ichor -յիֆալ, *s.* Շարաւ, ակն-
կարկ սոյոյս. **-ous**, *a.* Շարաւակն-
Ichthyology էփոնոլոգի, *s.*
Ձկնաբուծութիւն. [Ձկնակեր-
Ichthyophagous -իփոֆոգ, *s.*
Ichthyosaurus էփոնոսուր, *s.*
a. Ձկնամուկէզ. [պաղպղակի
Icicle -յիֆիլ, *s.* Սառնակոտ.
Iciness -յիֆիէտ, *s.* Սառնութիւն.
Icing -իֆ, *s.* Շարարապահում.
Iconoclast, *s.* Պատկերամար-
-graphy, *s.* Պատկերագրութիւն.
-logy -յիֆոլոգի, *s.* -բանութիւն.
Icosahedron -յիփոսիֆոն, *s.*
Քսանափոս. բանակողմ (մեկ).
-sandria, *s.* Քսանառէջք է.
Icteric, **-al** էփոքիտի, *s.* Են-
Դակահար; դակային (դեղ).

Icy -յի, *a.* Սառնապատ, սառնացեալ, սառնային; ծանծրալի, պղտ, ցուրտ:

Id., Idem -յո՛րի, *ad.* նոյն:

I'd -յո՛ր, *abb.* of I had or I would. I'd rather not. **Զեմ** ուզեմ:

Idea -յո՛րի, *s.* Գաղափար; կարծիք, խորհուրդ; միտք, յիշատակ; տեսիլ, երեւոյթ, նախագաղափար:

Ideal -յո՛րի, *s.* Տեսլականը, մտաբար, գաղափարական = *a.* Տեսլական(էակը); մտացածին, անոգոյ; իսէական, տեսլական:

Idealism -յո՛րի, *s.* Տեսլականութիւն, իսէապաշտութիւն:

Idealist, *s.* իսէապաշտ փիլ:

Ideality, *s.* իսէականութիւն:

Idealize -յո՛րի, *va.* Տեսլականացնել, = *տ.* Երեւակայել:

Identical -յո՛րի, *a.* նոյնօրինակ, նոյն; համիմաստ. **-ly**, *ad.* նոյն կերպով, -պէս, -օրէն:

Identification -յո՛րի, *s.* նոյնացնելը, նոյնացում:

Identify -յո՛րի, *va.* նոյնօրինակընել, միաւորել, նոյնաւորել = *տ.* նոյնանալ, միանալ:

Identity -յո՛րի, *s.* նոյնութիւն, ինքնութիւն:

Ideographic, **-al**, *a.* Գաղափարագրական. **Ideography** -յո՛րի, *s.* Գաղափար մը նշաններով ներկայացնել, գաղափարագրութիւն:

Ideology -յո՛րի, *s.* Մտային կարողութեանց զիտութիւն, գաղափարագիտութիւն:

Idea -յո՛ր, *pl.* Իդոք 2. (Մարտ, Մայիս, Յուլիս և Հոկտեմբ. բերի 15ը, միւս ամսոց 13ը):

Idocracy -յո՛րի, *s.* Ինքնախառնութիւն բռն:

Idiocy -յո՛րի, *s.* Տխմարութիւն:

Idiom -յո՛րի, *s.* Յատկաբանութիւն, ոճ; տոհմային լեզու, բար:

բար; զաւառարարառութիւն:

Idiomatic, **-al**, *a.* Լեզուի յատկ, սեպհական; լեզուի:

Idiopathy -յո՛րի, *s.* Զատնական կախ հիւանդութիւն, բնախտ:

-syncrasy, *s.* Բնիկ խառնուած:

Idiot -յո՛ր, *s.* Տխմար, ապուշ:

Idiotcy -յո՛րի, *s.* Տխմարութիւն:

Idiotic, **-al** -յո՛րի, *s.* Տխմարի, *a.* Տխմարի, յիմարական:

Idiotism, *See* **Idiom**.

Idle -յո՛ր, *a.* Ոչինչ, անպիտան, չնչին; Պոյլ, հեզգ, ծոյլ, անհոգ, դանդաղ = *տ.* Գարապ կենալ, լուրանալ: **Idleness** -յո՛րի, *s.* Ծուլութիւն, անգործութիւն:

Idler -յո՛ր, *s.* Ծոյլ, Պոյլ:

Idly -յո՛րի, *ad.* Ծուլութեամբ:

Idol -յո՛ր, *s.* Կուռք, պատկեր; աչքի լոյս, հոգի, պաշտուած բան:

Idolater -յո՛րի, *s.* Կուռպաշտ; սիրահար, երկրպագու:

Idolatress, *a.* Կուռպաշտ կին:

Idolatrous -յո՛րի, *a.* Կուռպաշտական, պաշտողական:

Idolatry -յո՛րի, *s.* Կուռպաշտութիւն; չափազանց սէր:

Idollize -յո՛րի, *va.* Երկրպագել, պաշտել, հոգի տալ:

Idyle -յո՛րի, *s.* Հոգուերգութիւն:

If բի, *con.* եթէ, թէ որ. If not եթէ ոչ: *As*-. Իր թէ:

Igneous բի, *a.* Կրակէ, հրեղէն; հրային. [բորբոք:

Ignescent բի, *a.* Հրա-

Igniferous բի, *a.* Հրաբեր:

Ignipotent բի, *a.* Հրապետ:

Ignis-fatuus բի, *s.* Երջմոյի (հուր):

Ignite բի, *va.* Բռնկել, բորբոքել, այրել. *va.* Կրակ տալ, վառել:

Ignitable, *a.* Վառելի:

Ignition բի, *s.* Այրում, կիզում; կրակի պէս կարմրութիւն,

արաշիկուծիւն, [հրաշունչ]

Ignominious, *a.* Հրաբուռիւ.

Ignoble Ի՛նօ-ու, *a.* Անարգ, վար-նոց, գոեհիկ, սամիկ; չնչին, ան-պատիւ. **-ness**, *s.* -ուծիւն.

-ly, *ad.* Անարգ, ցած կերպով.

Ignominious Ինօ-ու, *a.* Նա-խաստից, խայտառակ, ամօժալից.

Ignominy Ինօ-գի, *s.* Խայտա-ռակութիւն, խողքութիւն, ամօժ.

Ignoramus Ինօ-գի, *s.* Տգէտ:

Ignorance Ինօ-գի, *s.* Տգի-տութիւն, անգիտութիւն, անուսումնութիւն.

Ignorant Ինօ-գի, *s.* Տգէտ, անուս, սխմար; անտեղեակ **-ly**, *ad.* Տգիտաբար, յանգէտս.

Ignore Ինօ-գի, *va.* Չգիտնալ, ան-գիտել, չճանչնալ, չգիտանալ.

Ilex Իլեք, *s.* Սղոցի (ծառ):

Iliac, **-al** Իլիէտ, Իլիէտէլ, *a.* Կողերու, կշտակիրի.

Ilium, *s.* Գոլտուկի Դէր.

Ilk Իլ, *a.* Նոյն, հա՛մ (անուն); James of that ilk. Յակոր Յակորեան.

Ill Իլ, *a.* (*comp.* Worse, *sup.* Worst) Անպիտան, յոռի, գէշ, վատ; հի-ւանդ, սկար, վատառողջ; ծախող; ծուռ, խոժոռ. = *s.* Չարիք, աղէտ, գէշութիւն, ցաւ. = *ad.* Ցաւօր, նե-ղութեամբ, չարաչար. **-blood**. Թըշ-նամութիւն. **-bred**. Կոշտ, կոպիտ. — *conditioned*. Վասուծ, վտիտ. — *favoured*. Տգեղ, կոտած. — *judged*. Անխոհեմ. **-natured**. Չարամիտ, ա-նըզգամ, խիտ. — *starred*. Չարա-գուշակ, վատարիտ.

Illapse Իլէք, *s.* Մուտք.

Illation, *s.* Մակարեութիւն.

Illative, *a.* Մակարեական.

Illegal Իլլէլ, *a.* Ապօրինաւոր, ապօրինի **-ity**, *s.* Ապօրինութիւն.

Illegible, *a.* Անընթեռնի.

Illegitimate, *a.* Անվաւեր, ան-հարազատ. **-tion**, Անհարազատութիւն.

Illiberal Իլլի-բէրէլ, *a.* Ազատ, ժլատ, կծծի; ցած, նուաստ. **-ity** Իլլի-բէրէլիտի, *s.* -ութիւն. **-ly**, *ad.*

Illicit Իլլի-տի, *a.* Անվայել, ա-պօրինաւոր, արգիլեալ.

Illiteracy, *s.* Տգիտութիւն.

Illiterate Իլլի-տի, *a.* Անուս.

Illness Իլլի-նէս, *s.* Հիւանդութիւն, սկարութիւն; չարութիւն. [կան.]

Illogical, *a.* Անտամարանա.

Illude Իլլի-տի, *va.* Խաբել.

Illuminate Իլլի-տի, *va.* Լուսաւորել, ճրագավորութիւնը, նեղ; (գիրք) զեղազարդել.

Illuminati Իլլի-տի-տի, *pl.* Լուսակրօնից աղանդ, լուսակրօնք.

Illumination Իլլի-տի-տի, *s.* Լուսաւորութիւն. լուսաւորում; լու-սավառութիւն, -սահանդէս; երփ-նագրութիւն, նկար (գրքի); պայ-ծառութիւն. **-tive**, *a.* Լուսաւորական.

Illuminator Իլլի-տի-տի, *s.* Լու-սաւորող. լուսաւոր, -սաւորիչ. (գրք-քի) երփնագրող, St. Gregor, the-.

Illumine, Illume Իլլի-տի, *va.* Լուսաւորել, զարգարել.

Illusion Իլլի-տի, *s.* Պատանջի խաբէական երեւոյթ, անուշոյր.

Illusive, -sory Իլլի-տի-տի, *a.* Խաբէական, պատիւ, ցնորական, փուճ.

Illustrate Իլլի-տի, *va.* Մեկ-նել, լուսարանել, պատկերագրող.

Illustration Իլլի-տի, *s.* Մեկ-նութիւն, լուսարանութիւն. պատկեր-**-tive, -tory**, *a.* Բացայայտիչ, պարզող, լուսարանող.

-tor, *s.* Մեկնիչ. բացատրող.

Illustrious Իլլի-տի-տի, *a.* Հոյա-կապ, գերազանձ, պիտեմ, մեծա-նուն, փայլուն.

Illy Իլլի, *ad.* Հիւանդոտ.

Image Իմի-ջ, *s.* Պատկեր, քան-դակ; կուռք, նմանութիւն, սիպ;

զաղափար, նկարագրութիւն, նը-
կարագիր; փոխարեութիւն քր. =
va. նկարել; երեւակայել

Imagery էֆէ՛յէ, s. Պատկերք,
նկարեղէնք; ցուցք; ցնորք, երե-
ւոյթ; երեւակայութիւն

Imaginable, a. Երեւակայելի
Imaginary -ֆէրէ, a. Երեւա-
կայական, մտացածին, ցնորական

Imagination էֆէ՛յէ՛ւ, s. Երեւակայութիւն, հնարողութիւն;
խորհուրդ, զաղափար, մտածութիւն

-tive -էրէ՛ւ, a. Երեւակայա-
կան; երեւակայուն

Imagine էֆէ՛ր, va. Երեւա-
կայել; գտնել, հասնաբել, հնարել
=տ. Մտքին առջև բերել, երե-
ւակայել; միտքը դնել, խորհիլ

Iman, Imam, Imaun -յ-
ւ, էֆէ՛, էֆէ՛ւ. s. Կրօնաւոր, ի-
մամ (Տաճկաց), ցեղապետ

Imaukment, s. Թումար

Imbath էֆէ՛րէ՛ւ, va. Լուսւլ

Imbecile էֆէ՛րէ՛ւ, a. Մարմ-
նով մտքով խեղճ, անկարող; ա-
նառակ [դուքիւն]

Imbecillity -լէրէ, s. Անկարո-

Imbed, va. Ծածկելի, Քաղել

Imbibe էֆէ՛րէ՛ւ, va. Ծծել, քա-
շել, խմել; ուսանիլ, խոկալ

Imbibition էֆէ՛րէ՛ւ, s. Խը-
մելը, ծծելը

Imbitter էֆէ՛րէ՛ւ, va. Դառ-
նացնել, զայրացնել, վշտով ընուլ

Imbody -դէ՛ւ, va. Մարմնացնել;
ժողովել, հաւաքել; պարունակել

Imborder էֆէ՛րէ՛ւ, va. Եզերել

Imbosom -դէ՛ւ, va. Գրկել

Imbow -դ, va. Կամարածնել

Imbricate, -ted էֆէ՛րէ՛րէ՛ր, a. Պատկերաւոր, կզմտաշար
-tion -ի՛ւ, s. Կզմտաշար

Imbroglia էֆէ՛րէ՛ւ, s. Կընճ-
առ; Պատերախաղ; շփոթութիւն

խառնակութիւն [նել]

Imbrow, va. (Գոյնը) միացը-

Imbrue էֆէ՛րէ՛ւ, va. Թաթխել

Imbrute, va. Անսանալ

Imbue էֆէ՛րէ՛ւ, va. Թաթախել,
նեղկել; տղորել, դրոշմել

Imitable a. Նմանելի, հետեւելի
-bility, s. Նմանելիութիւն

Imitate էֆէ՛րէ՛ր, va. Նմանիլ

հետեւող ըլլալ, նմանցնել, օրինակել

Imitation էֆէ՛րէ՛ւ, s. Նմա-
նութիւն, հետեւողական

-tive էֆէ՛րէ՛րէ՛ւ, a. Նմանողական, նմա-
նական; նմանցուած, կեղծ

-tor էֆէ՛րէ՛րէ՛ր, s. Նմանցնող

Immaculate էֆէ՛րէ՛ւ-լէր, a. Անբիծ,
մաքուր; անարատ

Immalleable, a. Դիւրարեկ

Immanent էֆէ՛րէ՛ր, a. Կա-
յուն; ներքին, մտայուն, բնակաւոր

Immanuel էֆէ՛րէ՛ւ-ւ, s. Եմ-
մանուէլ, ընդ-միջ-Աստուած

Immaterial -րէ՛րէ՛ւ a. Ան-
նիւթական, աննիւթ, հոգեւոր

-ly, ad. Աննիւթապէս **-ness**, -
riality, s. Աննիւթութիւն

Immature, -ed էֆէ՛րէ՛ւ-ր(տ),
a. Տհաս, խակ, անկասար; կան-
խահաս **-ly**, ad. Տարածամ

-ness, **-rity**, s. Կանխահասութիւն

Immeasurable էֆէ՛րէ՛ւ-ւ, a. Անհուն,
անչափելի, լայնածա-
ւալ **-ly**, ad. Անհունաբար

Immediate էֆէ՛րէ՛րէ՛ր, a. Ան-
ընդմիջական, անմիջական; ներ-
կայ; ուղղակի **-ly**, ad. Անմիջա-

պէս, իսկոյն, ուղղակի **-ness**,
s. Անմիջականութիւն [նակ]

Immellodious, a. Աններդաշ-

Immemorial էֆէ՛րէ՛րէ՛ւ, a. Ան-
յիշատակ, աննախին **-ly**, ad.

Immense էֆէ՛րէ՛ւ, a. Անսահ-
ման, աննոյր, անչափ, անհուն, ա-
հագին **-ly**, ad. Յանհունա

-ness, Immensity Իմենսիտի, s. Անհունութիւն. անբաւութիւն, անբաւ սարածութիւն.

Immerse Իմէրսեմ, Իմէրսեմ (տ), va. (Ջուրը) թափելի, մխել, խոթել, թափաւել, =va. Ընկղմիլ, մխրծիլ, սուզիլ.

Immersion Իմէրսիւն, s. Մխում (ջրի մէջ). ընկղմում, մխրծում; քրտեւրասոյզը (լուսնի); ջրասուզանք (նաւու). [ընտելիլ.]

Immesh, va. (Ուռկանին մէջ)

Immethodical, a. Անկարգ, շփոթ, խառնի խուռն. -ly, ad.

Immigrant Իմիգրէնտ, a. Պանդուխտ, եկաւոր, գաղթական.

Immigrate Իմիգրէնտ, տ. Պանդրխտանալ, գաղթել.

-tion Իմիգրէնտիւն, s. Պանդրխտութիւն, գաղթականութ. գաղթում.

Imminence Իմինենս, s. (Վրտանքի) մտտաբուռութ. վերահասութ.

-nent, a. Մտաբուռ, վերահաս.

Immiscible, a. Անխառն.

Immission Իմիսիւն, s. Յղում.

Immobility, s. Անշարժութ.

Immoderate Իմմորէտ, a. Անչափաւոր, արապայման, չափազանց. -ly, ad. -ness, s. Անչափութիւն, անչափաւորութիւն.

Immodest Իմմորէտ, a. Անպարկեշտ, անհամեստ, անվայելուց.

Immodesty, s. Անպարկեշտութիւն, անհամեստութ. յայրատութ.

Immolate Իմուլէտ, va. Ձոհագործել, զոհել, սպանել.

-tion Իմուլէտիւն, s. Ձոհագործութիւն, զոհում. կոտորած, ջարդ.

Immoral Իմմորէլ, a. Անբարոյական; անառակ. -ity -իտի, s. -ութիւն. -ly, ad. Անբարոյապէս.

Immortal Իմմորտէլ, a. Անմահ, անմեռ; անեղծ, անանց յաւերժական; անմոռաց. -ity, s. Ան-

մահութ. -ly, ad. Անմահաբար.

Immortalize Իմմորտէլէզ, va. Անմահացնել, յաւերժացնել.

Immovable Իմմուբլէ, s. Անշարժ, անսասան, անդրդուելի = pl. Անշարժ կալուածք. -ness, -vability, s. Անշարժութիւն.

Immovably, ad. Անշարժօրէն.

Immunity Իմունիտի, s. (Տուրքէ պարսականութենէ) ազատութիւն, ապահարկութ.; մասնակի շնորհ.

Immure Իմուրէ, va. Երջապատել, շրջափակել; բանտել.

Immusical, a. Աններդաշնակ.

Immutable Իմմուտէբլ, a. Անփոփոխ; անսասան, անյողողող. -ness, -bility, s. -ութիւն. -ly, ad.

Imp Իմպ (տ), s. Ստանայ; չարածնիլ, =va. Անեցնել, զօրացնել.

Impact, va. Մխմել, իրարու ըով թխմել, =s. Բախում, ընդհարում; մղում.

Impair Իմպայր, va. Ապականել, աւելնել, պակսեցնել, սկաւրացնել.

Impale Իմպէյլ, va. Ծցահարել; ցցապատել շով փակել; զինադրոշմները միացնել Ի+.

Impalpable, a. Անշօշափելի, ամենանուրբ. -bility, s. -ութիւն.

Impanation, s. Գոյակցում. հացի ընդ մարմնոյ Տեսում Ա+.

Impannel Իմպանել, -ել, va. Երգուելոց ցուցակը շինել Ի+.

Imparadise, Երջանկացնել.

Imparity Իմպարիտի, s. Ձոյգ չլինելը, անզուգումութ., անհաւասարութ.

Impark Իմպարկ (տ), va. Երբջափակել, զոցել.

Impart Իմպարտ, va. Հաղորդել, ծանուցանել; ընծայել, շնորհել, =տ. Մասնակից ընել.

Impartial Իմպարիտլ, a. Անկողմնակալ, անաչառ, անկողմնապահ. -ity Իմպարիտլիտի, s. Ա-

նախառուծ․, արդարասիրուծիւն․
-ly ԻՔ-ը՛նիւ, ad. Արդարապէս․

Impartible, a. Անբաժանելի; հաղորդելի, շալի -bility, s. Անբաժանուծիւն, անբախուծիւն.

Impassable ԻՔ-ը՛նիւ, a. Անանցանելի, չերթցուելիք, անանց.

Impassible ԻՔ-ը՛նիւ, a. Անզգած. անայլայլ, անհոգ, անվիշտ -ness, -bility, s. Անհոգուծիւն.

Impassion ԻՔ-ը՛նիւ, s. Յանկուցանելի, ոգեւորելի, արծարծել, գրգռել -sionate, va. Ոգեւորելի.

Impassioned ԻՔ-ը՛նիւ, a. Իանդակաւ, -զին, ջերմաջերմ.

Impassive, s. Անզգայ, անվիշտ -ness, s. Անզգածուծիւն.

Impast ԻՔ-ը՛նիւ, va. Թրել, շաղիլ, զանգել; (պոյնը) Թանձրացնելի -pation, s. Չանզուածում.

Impatience ԻՔ-ը՛նիւ, s. Անհամբերութիւն, -patient ԻՔ-ը՛նիւ, s. Անհամբեր, նեղսիրտ -ly, ad. Անձկանօր, [ղրբելի]

Impaw ԻՔ-ը՛նիւ, va. Գրում -Impatch ԻՔ-ը՛նիւ, va. (Պաշտօնապէս) ամբաստանելի, հարուածելի -able ԻՔ-ը՛նիւ a. Ամբաստանելի սզգանելի -ment, s. [ղե]

Impearl, va. Մարգարազար.

Impeccable, a. Անմեղանչական, անմեղ -bility, s. -ուծիւն.

Impecunious, a. Անարժան.

Impede ԻՔ-ը՛նիւ, va. Արգիլելի.

Impediment, s. Արգիլք, խփան, —in speech. Թոճովակիտ.

Impeditive ԻՔ-ը՛նիւ, a. Արգիլիչ.

Impel ԻՔ-ը՛նիւ, va. Մղելի, քշելի, վարելի -lent, a. Մղիչ, շարժիչ.

Impen, va. Փակելի, մակաղելի.

Impend ԻՔ-ը՛նիւ, vn. Կայտուելի, ծօծելի, -ence ԻՔ-ը՛նիւ s. (Վսանգի) ծօտուորուծիւն.

Independent, -ding, a. Մօտ.

լուս, վերահաս, սպառնական.

Impenetrable, s. Անթափանցելի, անանցանելի, անմատչելի; դժուարիմաց -ness, -bility, s. Անթափանցուծ - (մարմնոց); անզայուծիւն, անիմանալիուծիւն.

Impenitence, -cy ԻՔ-ը՛նիւ, s. Անզեղջ, անապաշաւ, խտասիրտ.

Imperative ԻՔ-ը՛նիւ, a. Հրամայող, իշխանական; հրամայական + -ly ԻՔ-ը՛նիւ, ad.

Imperceptible, a. Անզգայի, անըմբռնելի, անզննելի; ամենափոքր -ness, -bility, s. -ուծիւն.

Imbly ԻՔ-ը՛նիւ, ad. Անզգալարար կամաց կամաց.

Imperfect ԻՔ-ը՛նիւ, a. Թերակատար, կիսկատար, անկատար; Թերի, պակաս —tense. Անցեալ անկատար + -ly, ad. Թերի կերպով.

Imperfection, s. Անկատարութիւն, պակասութ, Թերութիւն.

Imperforate, s. Չմակուած -tion ԻՔ-ը՛նիւ, s. Գոցուծիւն.

Imperial ԻՔ-ը՛նիւ, s. Կայսերական, արքայական, իշխանական; գերագոյն —s. Գերագոյն; փուռնջմօրուք; թարձուանդ (կառքի) -ist, s. Կայսերագուռնդ; կայսերական -ity, s. (Կայսերական) իշխանութիւն, իրաւունք.

Imperil ԻՔ-ը՛նիւ, va. Վսանգելի.

Imperious ԻՔ-ը՛նիւ, a. Գոռոզճիրոխ, սէգ; իշխանական, հզօր; ստիպողական, անհրաժեշտ -ly, ad. Տիրարար; անհրաժեշտ, -ness ԻՔ-ը՛նիւ, s. Թոռխուծիւն.

Imperishable ԻՔ-ը՛նիւ, a. Անկորուտ, անանց, անեղծ.

Impermeable ԻՔ-ը՛նիւ, a. (Չուրէ) անթափանց -bility, s.

Impersonal, s. Միադէմ, դիմազուրկ, անդէմ (այս).

Impersonate Ի՛բէւ՛ր, va. Մարդու յասկումիւն թալ, անծնաւորելի, **-ation, -nification** Ի՛բէւ՛րւնէ՛յ՝-ւն՝, Ի՛բէ՛ւնէ՛յ՝ւն՝, s. Անծնաւորում:

Impertinence, -cy, s. Անհամարհատ անծնահանձութիւն, ժպրհուկութիւն; անպատեհութիւն:

Impertinent, a. Տմարդի, անկիրթ, լիրբ; անհեծեծ, անյարմար: **Imperturbable, s.** Անշփոթ, անվրդով, անխռով. **-bility, s.**

Imperturbation Ի՛բէ՛րբէր, s. Անդորրուծիւն, հանդարտութիւն:

Impervious, Impervious, a. Անանցանելի, անթափանց:

Impetuous, a. Բուռն, ուժգին, սաստիկ, անզուսպ. **-ly, ad.** Սաստիկաշունչ, Թափով. **-ness, -tuosity, s.** Թափ, սաստիկութիւն:

Impetus Ի՛բէ՛րբէր, s. Թափ:

Impiety Ի՛բէ՛յնէ՛նէ՛ն, s. Ամբարշտութիւն, անկրօնութիւն:

Impinge Ի՛բէ՛ճ, vt. Ջարնել, զարնուիլ, ընդհարիլ, բաղխիլ:

Impious Ի՛բէ՛ւն, a. Ամբարշտ, անկրօն, անզգամ, չար. **-ly, ad. -ness** Ի՛բէ՛ւնէ՛ն, s. -ութիւն:

Implacable Ի՛բէ՛լէ՛լէ՛ր, a. Անհաշտ, անողոր. **-bility, s.** Ոխտրիմ ճշնամութիւն. **-ly, ad.**

Implant, va. Տնկել; մտցնել, սպաւորել [Տնկազործում:

Implantation Ի՛բէ՛լէ՛րէ՛յն, s.

Implement Ի՛բէ՛լէ՛ր, s. Պէտք, գործիք, պիտոյք ավասանչրք:

Impletion Ի՛բէ՛լէ՛ն, s. Լրում, լրութիւն; լրացուցիչ:

Implex Ի՛բէ՛լէ՛ր, a. Մէջէ մէջ, բազմաման, խառնուած:

Implicate Ի՛բէ՛լէ՛ր, va. Կրցորդ ընել, խառնել, կնճռոթել; պարունակելի. **-tion, s.** Կցորդութիւն, խառնում, խառնակութիւն; լուծեայն իմաստ:

Implicit Ի՛բէ՛լէ՛ր, s. Լուծեայն՝ զօրութեամբ հասկցում. **-ly, ad.** Զօրութեամբ, լուծեայն:

Implore Ի՛բէ՛րբ, va. Աղերսել, պաղաքիլ, խնդրել, կարգալ, ճայցել. **-plorer, s.** Աղերսարկու:

Implumed, -plumous Ի՛բէ՛լէ՛ր, s. Անփետուր, լերկ:

Imply Ը՛յ, va. Ակնարկել, հասկըցնել; պարունակել, նշանակել:

Impoison, va. Թունաւորել:

Impolite, a. Անքաղաքավար, անկիրթ, կոպիտ. **-ly, ad. -ness, s.**

Impolitic Ի՛բէ՛լ, a. Անքաղաքազէտ, անխոհեմ. **-ly, -ly,** -կերպով:

Imponderable, a. Անկշռելի:

Imporous, a. Թիտ, անծակիք: **-porosity** Ի՛բէ՛րբ, s. Թունութիւն:

Import Ի՛բէ՛րբ, va. (Ապրանքը) երկիր մը մտցնել, ներածել; նշանակել. պարունակել; կարեւոր պէտք ըլլալ; ներմուծել. = ներածեալ ապրանք, ներածութիւն; նշանակութիւն; կարեւորութիւն:

-able Ի՛բէ՛րբ, a. ներածելի:

Importance Ի՛բէ՛րբէ՛ն, s. Մեծութիւն, կարեւորութիւն; պատիւ, ազդեցութիւն. Self—. Գոռոզութիւն:

Important, a. Կարեւոր, ծանրակշիւ; մեծ, ծանր, ազդեցիկ:

-portation, s. ներածութիւն:

Importer Ի՛բէ՛րբ, a. ներածող:

Importunate Ի՛բէ՛րբ, a. Գլուխ ցաւցնող, ծանծրացուցիչ, անասնելի. **-ly, ad. -ness, -tunacy, -tunity, s.** Տաղտալացնելը; Թախանձանք; ծանծրութիւն:

Importune Ի՛բէ՛րբէ՛րբ, vt. Գլուխը սանիլ, ծանծրացնել:

Imposable, a. Դնելի (հարկ):

Impose Ի՛բէ՛րբ, va. (Վրան) զընել, ծգել; (տուրք, հարկ, պատիժ) դնել; ձեռք դնել, ձեռնարկել է; (սպելի էջերը) կարգի դնել:

Imposing Ի՛բօւմի, *a.* Հոյա-կայ, ազդեցիկ; խաբէական. — stone. Վիմասեպան *առ*.

Imposition Ի՛բօւմիւն, *s.* Իր-նելը, դուռելը; (ծնունդ)դրուածիւն; (կարգա)դրուածիւն, (հարկա)դրու-ածիւն; հարկ, բաժ; խաբէութիւն.

Impossible Ի՛բօւմիւն, *a.* Ան-կարելի, անհնարին; անհնար, ան-գործադրելի. **-bility**, *s.* -ութիւն.

Impost Ի՛բօւմ, *s.* Հարկ, (մար-տա)տուր; ճակատնոց, կամարա-կալի. **-humate**, *vn.* Պալարանալ, **-hume** *առ* Ի՛բօւմ, *s.* Պալար չիպան.

Impostor Ի՛բօւմաբ, *s.* Խաբե-բայ, գրպարսիչ. **-ship**, *s.* -ութիւն.

Imposture Ի՛բօւմաբ, *s.* Խա-բեբայութիւն; մուր, գրպարսանք.

Impotence, **-ey** Ի՛բօւմութիւն, *s.* Անկարողութիւն, սկարութիւն.

-potent, *a.* Անկարող; անզուակ.

Impound Ի՛բօւմաբ, *va.* Բան-տարկել, (զովին մէջ) գոցել.

Impoverish Ի՛բօւմաբ (առ), *va.* Տնակացնել, աղքատացնել; (հողին) հիւժը սպառել. **-ment**, *s.* Աղքա-տացում, անգորութիւն.

Impracticable, *a.* Անգոր-ծադրելի, անգործնական; զժուար-անցանելի, անանց; զժուարահամ-բոյր, խիստ, անգործածելի (մարդ). **-ness**, **-bility**, *s.* -ութիւն. **-ly**, *ad.*

Imprecate Ի՛բօւմաբ, *va.* Ա-նիծել, չարիք մաղթել. **-tion**, *s.* Անէծք, նզովք. **-tory**, *a.* Անիծա-կառ, չարամաղթական.

Impregnable Ի՛բօւմաբ, *a.* Անառիկ, անմատոյց; անյաղժելի, անդողունելի. **-ly**, *ad.* Անկարելի.

Impregnate Ի՛բօւմաբ, *va.* Յղի-ձգել; բեղմնաւորել, պարարտել; տոգորել, ճամբարել. = *a.* Թանա-տուն; յղի. **-tion**, ճղութիւն. բեղմնա-ւորութիւն, ճամբարելը, տոգորում.

Imprescriptible Ի՛բօւմաբ, *a.* Ժամանցումով չկորսուող, ան-կորնելի, աննախազրկի.

Impress Ի՛բօւմաբ (առ), *va.* Իրոշ-մել, տպաւորել, քանդակել, պատ-կերել, կոխել; բռնապատել, տարա-պարհակ վարել. = *s.* Իրոշմ, տպ, նշան; տպաւորութիւն; բռնի զին-ուորագրութիւն. [Իլուրագրած.

Impressible Ի՛բօւմաբ, *a.* **-bility**, *s.* Իլուրագրածութիւն.

Impression Ի՛բօւմաբ, *s.* Տպա-ւորելը, դրոշմելը; դրոշմ, նշան; հետք, շոշորթ; տպաւորութիւն, ազ-դեցում; կարծիք, զաղափար; տը-պագրութիւն, տպ; (պատկերի յա-տակի)ներկ. **-able**, *a.* Իլուրագրած, զիլուրագրելի. [պահանջ.

Impressment Ի՛բօւմաբ, *s.* Բռնի

Impressive Ի՛բօւմաբ, *a.* Իլու-րագրած; ազդու. **-ly**, *ad.* **-ness**, *s.*

Imprimatur Ի՛բօւմաբ (առ), *s.* Արտօնութիւն (տպագրութեան), Լ.

Imprimis Ի՛բօւմաբ, *ad.* Նախ.

Imprint Ի՛բօւմաբ, *va.* Իրոշմել, դրոշմ կոխել; տպագրել, տպել; տը-պաւորել. = *s.* Տպագրչին անունը.

Imprison Ի՛բօւմաբ, *va.* Բան-տել, բանտարկել; արզիլել, սահմա-նափակել. [բանտում.

-ment Ի՛բօւմաբ, *s.* Բանտարկութիւն.

Improbable, *a.* Անհավանա-կան. **-bility**, *s.* -ութիւն. **-ly**, *ad.*

Improbability Ի՛բօւմաբ, *s.* Անուղիղ ընթացք, անհավանականութիւն.

Impromptu Ի՛բօւմաբ (առ), *va.* Թանաքատուր, ափ յափող, = *s.* Թանաքատուր, յանկարծանք.

Improper Ի՛բօւմաբ (առ), *a.* Ան-յարմար, անտեղի, անընչափ. **-fraction**. Անյատուկ կոտորակ (ի/ս). **-ly**, *ad.* Պիտակարար, յանդէպ.

Impropritate, *va.* Եկեղ. կալ-ուածները աշխարհականաց յանձ.

նել, -tion -ւել, s. Կալուածոց աշխարհականացում; աշխարհակա. նացնալ կալուած: -tor. s. Աշխարհական հոգաբարձու էլ.

Impropriety էֆբօբբէրէ. s. Անպատշաճութիւն, անյարմարութիւն. անվայել ընծացք՝ խօսք:

Improvable, a. Ողղելի, շրջկուելիք, լուանալի, բարեկարգելի -ness, s. Բարելաւութիւն:

Improve էֆբ--ւ. va. Բարւո. րել, զարգացնել, կատարելագործել; լաւ կերպով գործածել. = տ. Բարւորիլ, շահուիլ, լուանալ; զարգանալ, բազմանալ, -ment, s. Բարելաւութիւն, բարւորում, լուանցում, կատարելագործութիւն, յառաջացում, զարգացում:

Improvvidence, s. Աննախատեսութիւն, անխոհեմութիւն:

-vident, a. Անհնաւասես, անհոգ, անզոյշ, -ly, ad. -աբար:

Improvisation էֆբ-վիզիւզ, s. Յանկարծարանութիւն. -իստութիւն:

Improvisatore, -trice էֆբ-վիզիւզ, -ուտրէլի, s. Անի յափոյ յօրինող, յանկարծարան [It.]

Improvise, -visate ֆբււզի, էֆբ-վիւզի, va. Յանպատշաճից շարադրել; յանկարծակի յօրինել, հանել, պատշատել. = տ. Յանպատշաճից՝ ափ յափոյ յօրինել (նուագ, ոտանաւոր). [Պիւն:

Imprudent, s. Անխոհեմութիւն:

Imprudent, a. Անխոհեմ, անզոյշ, -խորհուրդ, -ly, ad. -աբար:

Impudence էֆ; s. Լքբութիւն, անամօթութիւն, աներեսութիւն:

Impudent, a. Լպիրշ, լիքբ, աներես, անպարկեշտ, անամօթ, -ly, ad. -օրէն: Կարկեշտութիւն:

Impudicity, s. Լկտութիւն. ան:

Impugn էֆբ-պ, va. Հարուածել, հերքել, յանդիմանել, հակա.

նակիլ, -able, a. Միտելի:

Impulse, Impulsion էֆբււ, էֆբււււ, s. Գրգռ. գարկ, մղում, ձեռնարկութիւն; շարժում, խլրտում; ազդեցութիւն, սպաւորութիւն:

Impulsive, a. Մղից, շարժից, զրդից; արտոնօր օրոշում ընդ, վազվազուկ, -ly, ad.

Impunity էֆբ-պիւտի, s. Անպատիժ մուտք, անպատժութիւն:

Impure էֆբ-պ, a. Անմաքուր, աղտոտ; զարշիլի, զաղիւր. պիղծ; անպատիւ, խառնակ(արիւն); լիքի, անպարկեշտ (իզու), -ness, **Impurity**, s. Աղտոտութիւն, անմաքութիւն, զազրութիւն, պղծութիւն; պիղծ (իզու), -ly, ad.

Impurple էֆբււբւ(տ), va. Միւրանի ներկիլ, մանիշակի դարձնել:

Imputable, a. Ընծայելի, համակրելի, վերագրելի, -ness, s.

Imputation, s. Մէկու վրայ ձգելը (յանցանք, ամբասանութիւն); ուրիշի վրայ ձգում յանցանք, մեղադրանք; վերագրութիւն:

Imputative էֆբ-պէպիւ, a. Ամբասանակամ, մեղադրանաց:

Impute էֆբ-պ, va. Համարել, ընծայել, վերագրել; (մեղքը) վրան ձգել, բեռնել, մեղադրել:

Imputer -տրէ, s. Վերագրիչ:

Imputrescible էֆ-պէ-իւ, a. Անեղծ, անկեղծանելի:

In ֆ, pr. ֆ, մէջ, — ad. Ներք. մէջը. In the house .ի տան, տունը. In five days. Հինգ օրէն. In that; In as much as. Որովհետեւ, քանզի. To be in. Ներքը, տունը. գործի՛ն՝ պաշտօնին վրայ ըլլալ. In the name of. Յանուն, սիրոյն, ի դիմաց. To be or keep in with. Հուլպ՝ մօտ ըլլալ; հետք աղկի ըլլալ:

Inability, s. Անկարողութիւն, անընդունակութիւն, սկաբութիւն:

Inaccess'ible. *a.* Անհասոյց, -մատչելի: զժուարհասոյց: (*մտքէ*) զեր, անհաս. **-ness, -bility.** *s.* Անհասելութիւն, անհասուցութ. **-ly, ad.** — կերպով:

Inaccuracy, s. Անճշդութիւն, թերութիւն, սխալ. **Inaccurate, a.** Անճիշդ, սխալտիւն. **-ly, ad.** Վրիպանօք, անճշդութեամբ:

Inaction. s. Անգործութիւն:

Inactive բեր, *a.* Անգործ, ծոյլ, անգործօն. **-ly, ad.** **Inactivity** բերբեր, *s.* Անգործունէութիւն:

Inadequacy, s. Անհաստատութիւն, անբաւականութիւն:

Inadequate, a. Անհաստատ, անբաւական, համբալ, անկարող, անարժան. **-ly, ad. -ness, s.**

Inadmis'sible. a. Անընդունելի, անարժան. **-bility, s. -ութ.**

Inadvertence. -cy բերբեր, *s.* Անզգուշութ., անմտազգութիւն:

Inadvertent, a. Անզգուշ. **-ly, ad.** Անխոհեմաբար:

Inalienable բերբեր, *a.* Ուրբիշի չանցնիր, անփոխանցելի. **-ness, s.** Անօտարացութիւն:

Inalterable. a. Անփոփոխելի:

Inane. a. Դատարկ, պարապ:

Inanimate բերբեր, *a.* Անկենդան, անշունչ. [*հարեալ*]

Inamorata բերբեր, *s.* Սիրտ:

Inanition բերբեր, *s.* Անօնութիւն, անշունչ, անստաղութիւն: պարապութիւն:

Inanity բերբեր, *s.* Դատարկութ.

Inappetence, -cy բերբեր, *s.* Դատարկութիւն, բերբեր, *s.* Անսխորժութիւն:

Inapplicable բերբեր, *a.* Անզգ. անյարմար. **-bility, s.**

Inapplication բերբեր, *s.* Անհագութիւն, անփութութիւն:

Inapposite, a. Անյարմար:

Inappreciable բերբեր, *a.* Ան-

զնահասելի, դոյզն: հազիւ զգալի:

Inapprehen'sible, a. Անհիմա. նախ, անհաս, անհասկանալի:

-proachable, a. Անհասելելի:

Inaptitude, s. Անընդունակութիւն, -բաւականութ. -յարմարութ.

Inarable բերբեր, *a.* Անհերկելի:

Inarch բերբեր, *va.* Մերձապատու սկզբնաշրջան աշրջ:

Inarticulate, a. Անյօղակապ, անյօղ: անարասանելի. **-ly, ad.** Անորոշաբար. **-ness, -ulation, s.** Երթն արասանութիւն:

Inartificial բերբեր, *a.* Անարուեստ, քնական:

Inasmuch բերբեր, *ad.* Որովհետեւ, ըստ որում. — *as.* Բանզի:

Inattention բերբեր, *s.* Անուշադրութիւն, անմտազգութիւն:

Inattentive, a. Անուշադիր, անմտազգի. **-ly, s. -ութիւն:**

Inaudible բերբեր, *a.* Անլսելի, անձայն, զժուարալար. **-ly.**

Inaugural բերբեր, *a.* Նըւիրման, բացման, նաւակահանց. = *s.* Նաւակահանց' բացման ճառ:

Inaugurate բերբեր, *va.* Բացումն ընելի, նուիրել, օծել, նաւակահանք ընել: սկիզբ ընել, սկըսիլ. **-tion** բերբեր, *s.* Հանդէս, նուիրում, բացում (զարդոյթ), մերկացում (անդրիլի), նաւակահանք (եկեղեցւոյ). **-tory, s. Բացման:**

Inauspicious բերբեր, *a.* Զարաբասիկ, -զուշակ, ծախող. **-ly, ad.** Զախողաբար. [*համէութիւն*]

Inbeing բերբեր, *s.* Տարրացում:

Inborn, Inbred բերբեր, *a.* Բնածին, քնական, ընդածին:

Inbreathe բերբեր, *va.* Մէջը փչել, ներշնչել:

Inca բերբեր, *s.* (ըլ. էքեր.) Բերուի հին թագաւոր, ինկա:

Incege բերբեր, *va.* Վանդակել:

Incalculable, +ել+ի+...ել+...
Անհամար, անթիւ, անհաշուելի

Incalcescence, -cy բ+ի+...ել+...
-ի, s ներքին՝ անցուցն ջերմութ.

Incandescence բ+ի+...ել+...
s ձերմկապու սասիճան արքնալը
-cent, a. Հրաշէկ, կասկարմիր.

Incantation բ+ի+...ել+...
s Դիւժուծիւն. **-tory**, a. -Պական.

Incapable բ+ի+...ել+...
ւական, նեղ; անկարող, անձեռն.
հաս, անճարակ; անընդունակ. **-**
bility, s. -ութիւն. **-ly**, ad.

Incarnate բ+ի+...ել+...
va. Անընդունակ ընել, անբաւա.
կանայնել, սխարայնել.

Incarnacity, s. Անկարողութ.
անճարակութ., սպիկարութիւն.

Incarcerate բ+ի+...ել+...
va. Բանտարկել, բանտել, գոցել.

-tion բ+ի+...ել+...
s. Բանտարկութ.

Incaruate +բ+...ել+...
s. Մարմն հագնել. մարմնաւորել = a.
Մարմնաւորակ, մարմնացեալ. **-**
tion բ+ի+...ել+...
s. Մարմնաւորում, մարդկութիւն: պէրքին սե.
զը) միս բուսնիլը. **-live** բ+ի+...
ել+...
a. Միս բուսնող, կցուց.

Incense բ+ի+...ել+...
va. Սոսուկը դը-
նել, պա-ել, դրու աղել.

Incantation +բ+...ել+...
s. Եղծայում. յօղում.

Incautious +ի+...
a. Ախտուհուր. անխափան.
-ly, ad. **-ness**, s.

Incense բ+ի+...ել+...
va. Ի վարկել. խոնկ ծխել; գոգել. = s.
Խոնկ; գոգիւտ = բ+ի+...
va. Գոգ.
ոել, գայրայնել.

Incension բ+ի+...ել+...
s. Բարբո-
րում: գայրայթ. **-sive** բ+ի+...
ել+...
a. Գրգռող, բարբոքիչ.

Incensive -ի+...ել+...
a. Գրգռիչ,
մղիչ. = s. Եւրծ.ստիթ, գրգիւ.

Inception, s. Սկիզբ. **-tive**,

բ+ի+...ել+...
a. Սկզբ, սկզբնական.

Incertitude -բ+...ել+...
s. Անբա-
տուզութ. անբաւարանք, վարանք.

Incessant բ+ի+...ել+...
a. Ան-
դադար, շարունակ. **-ly** բ+ի+...
ել+...
ad. Անդուլ, անընդհատ.

Incest բ+ի+...ել+...
s. Ազգապը-
ծութիւն. **-tuous** բ+ի+...ել+...
a. Ազգապիլծ(կիմ), ազգապըծական.

-ly, ad. Մծղնէութեամբ.

Inch բ+...
s. Մասնաչափ ինչիզ.
By inch-meal. Կամաց կամաց.

Inchoation բ+ի+...ել+...
s. Ու-
կրնաւորութ. **-ly**, ad. -ական.

Incidence բ+ի+...ել+...
s. Պատ-
հում. դէպք; պատահուկութիւն,
մականկութիւն բ+...
Angle of -
Անկման անկիւն.

Incident -ի+...ել+...
a. Միջանկ-
եալ (ճառագայթ); պատահական,
դիպուածական; կապուած, յա-
րակից, = s Միջադուլ, դէպք, պա-
տահար; միջանկեալ դէպք եւ.

Incidental, ad. Պատահական;
երկրորդական, յարակից. **-ly**, ad.

Inciderate -ի+...ել+...
va. Մոխիր
դործնել, աճիւնացնել. **-tion**, a.
Աճիւնացում, միդիլ.

Incipience, -cy բ+ի+...ել+...
s. Ուկրնաւորութիւն, սկիզբ.

Incipient -ի+...ել+...
a. Եւրա-
սկիզբ. նորահաստ, դիւստիւն.

Incircumspection, s. Անըզ-
գուշութիւն. [զգուշիլ

Incise --ել+...
va. Փորել. քան-
Incision, -cisure բ+ի+...ել+...
-ի+...
s. Գորելը, հասում; կրամ,
ձգում, խզում. [սուր

Incisive բ+ի+...ել+...
a. Հասու,

Incisor բ+ի+...ել+...
s. Հասանող,
նեւծող, առջեի (սակս).

Incitation բ+ի+...ել+...
s. Թե-
լադրութիւն, գրգռ, դրգում.

Incite բ+ի+...ել+...
va. Գրգռել. նե.

լարել, դրդել. -ment, s. Խրա-
խոյս, քաջալերում: շարժառիթ:

Incivil'ity, s Անկրթութիւն,
սմարդութիւն, կոպտութիւն:

Inclenemey -տխմեմբ, s. Խըս-
տութիւն, դժնդակութ. -ment, a.
Դժնդակ, խիստ, -ly, ad. Անդժոժէն:

Inclinable -տնջելի, a. Իլու-
րահակ, հակամէտ, յօժար.

Inclination -տնջելիք, s. Հա-
կում, միտում, հակամիտում, յօ-
ժարութիւն: ձգում: բարեկամու-
թիւն, ուղի: հակման անկիւն է.

Incline -տնջել (տ), բռ. Ծռել,
հակիլ, պտտիլ: հակամիտել: մօ-
տնայլ, միտիլ = ա. Ծռել, մակե-
ցրել: յօժարեցնել = ս. (ձանրու)
զտախոր. Inclined plan. Հակու-
ղիղ մակարդակ է.

Inclose -տնջել, va. Գոցել, շըր-
ջապատել, բոլորել, ներփակել.

Inclosure -տնջելք, s. Պատում.
պարփակում: ներփակում:

Includ'. va. Անկով պատել.

Include -տնջում, va. Պարու-
նակել, մէջը առնուլ, բովանդա-
կել -ded, a. մէջը պարունակեալ.

Inclusive -տնջումի, a. Պար-
փակող, պարունակող. -ly, ad. Մի-
տին նաշուելով: մէջը առնելով.

Incog, **Incognito** -տնջումի, a. Ցան-
ցած, անհայտ, անհայտ.

Incoherence, -cy -տնջումի, s. Անյօղաբութ., անկապակցութ.

Incoherent -տնջումի, a. Այոց,
անյօր: անկապակից: չնչին,
փոքումուն. -ly, ad. կերպով.

Incombustible, a. Անկեղծի,
անկէզ. -ness, bility, s. -ութ.

Incoming -տնջումի, a. Մուտք,
մտնել. = a. ներս եկող, իրող.

Incommensurable -տնջումի, a. Անպար-
հապ (թիւ), -bility, s. -ութիւն:

Incommensurate a. Անհա-
փակից, անհասար. -ly, ad.

Incommode -տնջումի, va. Ան-
հանգիստ ընել, նեղել, նեղացնել:
Incommod'ious, a. Անհանգի-
ստացի, նեղիչ. -ly, ad. -ness, s.
Անյարմարութ. Թափեփաժութիւն:

Incommu'nicable, a. Անհա-
ղորդական. -ness, -bility, s.

Incommunicative -տնջումի, a. Անհաղորդ. զոյշ, խոհեմ.

Incommutable, n. Անփոխ,
անփոխանցի (սագ.) էր. -bility, s.
Անփոխ հաստատութիւն:

Incompara'ble, a. Անբաղ-
դասելի, անմեան, անհամեմատ, ան-
զուգական. -ness, s. -ութիւն. -
ly, ad. Անբաղդասելի կերպով.

Compatible, a. Անհամաձայն,
ներհակ, անմիաբան. -bility, s.

Incompetence, -cy -տնջումի, s. Անբա-
ղականութիւն, ան-
ձեռնհասութիւն.

Incompetent -տնջումի, a. Անբա-
ղական, -ձեռնհաս. -ly, ad.

Incomplete -տնջումի, a. Ան-
կատար, Թերի. -ness, -tion, s.

Incomplex, **Incomposit**
-տնջումի, a. Անյօց, պարզ.

Incomprehensible, a. Անի-
մանալի, անհաս, անհասկնալի. -
ness, -bility, s. -ութիւն.

Incompressible, a. Անճնշե-
լի. -bility, s. Անճնշելիութիւն:

Incomputable, Անհաշուելի.
-concealable, a. Ապարկելի:

Inconceivable, a. Անհասա-
նելի, անբնական, անհասկնալի.

Inconclus'ive, a. Տարհամո-
ղիչ. -ly, a. Առանց հետեւութեան:

Incongruity, Անպարահմութ.
Incongruous, a. Անհաս, ան-
յարմար, անպարահմ. -ly, ad.

Inconse'quent, a. Անհետ-

լակ, անյարմար, անհամաձայն. -
ial Ի+Է+Ի+Է+Է+Է, a. Անհամա-
բանական: անկարեւոր.

Inconsiderable, a. Անկարե-
ւոր, չնչին -ness, s. -ութիւն.

Inconsiderate, a. Չմտնող,
անխորհուրդ. -ly, ad. Չկշռելով
-ness, -ration, s. Անխորհրդութիւն.

Inconsistency Ի+Է+Է+Է+Է+Է,
s. Յողդողղութիւն, անհաստատու-
թիւն: անհամահաստութիւն: փոփո-
խակամութիւն

Inconsistent, a. Յեղիջողակ,
անկայուն, անհաստատ: (բարու) հակառ: ներակ. -ly, ad.

Inconsolable, a. Անմխիթար.
-ly, ad. -Պար կերպով, տխրօրէն.

Inconstant, s. Փոփոխամը-
տութիւն, յիզամտութիւն, պէպիտութիւն.
-constant, a. Անաստատ, յեղ-
իջողակ, փոփոխամըտ. -ly, ad.

Incontestable, a. Չառաստի,
անհակադասելի: անժխտելի.

Incontiguous, a. Առտչ.

Incontinence, -cy, s. Անուժմ-
կայութիւն. բռնախումբութիւն: մի-
զարձակութիւն ԲԻ.

Incontinent, a. Անուժմկալ,
անստակ: մէջըր Պոյր. -ly, ad. նոյն նշանը, մէկանց.

Inconvertible Ի+Է+Է+Է+Է+Է
ԷԷԷԷԷ, a. Անփոփոխելի, անփոփոխ-

Inconvenience ԷԷԷԷԷ, s. Կրճ-
ուտութիւն, նեղութիւն, անգու-
տնութիւն, անյարձակութիւն. -ca, -ness, -
զիլ, աննպաստանքիւ, վնասել.

Inconvenient, a. Անյարձակ,
անպատշաճ, անպատշաճ, նեղիչ, վը-
նասակար. -ly, ad.

Inconversable, a. Չգոյշխո-
նեմ, աննորոգ.

Inconvertible, a. Անփոփոխ-
անփոփոխելի, անուպոփոխելի, չը
փոփոխելի, ստաց -ness, -bility, a.

Incorporate Ի+Է+ԷԷԷԷԷ, a.
Անմարմին, աննիւթ: խոտնուած,
զանգիտ: միացեալ, կազմակերպ-
եալ. -va. Միացնել, Խառնել,
սորրացնել, մարմնաւորել: կազ-
մակերպել. տ. Կազմակերպուելի.

Incorporation, s. Խառնում:
կազմակերպութիւն, միութիւն.

Incorporeal ԷԷԷԷԷ, a. Անմար-
մին, ճոզիկան. -ly, Աննիւթազէս

Imporeity, s. Անհարմարութիւն

Incorrect, a. Անճիշդ, ճուռ.
-ly, ad. Անճշգրիտ կերպով -ness,

s. Անճշգրտութիւն, վրիպակ.

Incorrigible, a. Անարագըն-
լի, անուղղայ, չշտկելիք, ան-
գարձանելի. -ness, -bility, s. Ա-
նուղղայ բարք. -ly, ad.

Incorrupt, a. Չարուած, չը
մաշած: անրիծ, արդար: արդա-
րատէր, անկաշտ, պարկեշտ. -
ness, -ion ԷԷԷԷԷԷԷ, s. Անուպ-
կանութիւն, անկեղծութիւն: ար-
դարութիւն, անրճութիւն.

Incorruptible, a. Անիտ s.
անկեղծ, անուպական(աշու): ան-
կաշտ, արդարատէր. -ness, s.

Թանճացնել. = a. Թանճ.

Increasable, a. Եռանալիք.

Increase Ի+ԷԷԷ(Է) տ. Աճիլ՝
շահնալ, աւելնալ, բազմանալ: (գի-
նք) բարձրանալ. = va. Աճեցնել,
շահեցնել, աւելցնել: Աճցնել =
Ի+ԷԷԷ, s. Աճում, շահնալը, մեծ-
նալը գազալում, աւելնալը, յա-
ւելում: արդիւնք, պատշգ: ծնունդ.

Incredible, a. Անհաստատելի
-ness, -bility, s. -ութիւն.

Incredulous, a. Դժուարահա-
ւան կապիածառ, երկրայող. -ness,

Incredulity, s. -ութիւն.

Increment Ի+ԷԷԷ, s. Աճում,
աւելում: Թանճութիւն:

Ineremate va. Գիտիլը կիզուլ
Inerescent Ի՞նչ՞ե՞ր, a. Եւաջող
Inerust, va. Կեղեւով քրտիլ
-ation Ի՞նչ՞ե՞ր ի՞նչ, s. Կեղեւ բրու
 նելը; կեղեւ քրուակու մ գաքչաճա
Incubate Բ՛ռնու, տ. Թու խոսի
 նախի. **-tion**, s. Թուխս, կուրեժ
Incubus Բ՛ռնու՞ղ. s. Աւնա-
 կերպ) ցայգաղեւ; մնշոյ ծանրու-
 թիւն, մղմաւանչ
Inculcate Ի՞նչ՞ե՞ր, va. Ասէպ
 կրկնել, յեղեղել, սերտել, մարին
 մէջ խոսել. սպարտել
Inculpate Ի՞նչ՞ե՞ր, va. Վը-
 բան յանցանք ձգել, ամբասանել
-tion, s. Ամասանք, մեղադրելը
-tory, a. Ամբասանական
Incubency Ի՞նչ՞ե՞ր, s. Կն
 թնիկը. ընկողմնում, պարտա-
 ւորութիւն; պաշտօնավարութ. է՛
Incumbent, a. (Վրան) պառ-
 կած, նստած, աւկախ; հարկա-
 ւոր, պարտաւորիչ. — s. Գիւղերէց,
 ժողովրդագետ
Incur Ի՞նչ՞ե՞ր, (-ring Ի՞նչ՞ե՞ր) va.
 Իր վրայ հրախել, ենթարկուիլ
Incurable Ի՞նչ՞ե՞ր, a. Անբու-
 ժիկ (հիւանդ), անբոյժ. **-ness**,
-bility, s. Թութիւն. **-ly**, ad.
Incurious, s. Անհոգ, անկոյժ
Incursion Ի՞նչ՞ե՞ր, s. Ասպա-
 տակութիւն. **-sive**, a. Ասպասակի
Incurvate, va. Ծո ել, կորացը-
 նել, ձեքել. — a. Ծոու. կոր. **-**
tion, s. Կորութ. ծոութ. ծռիլը
Indart, va. Կրտիլ, արձակել
Indebt Ի՞նչ՞ե՞ր, va. Պարտաւո-
 ւելի **Indebted** Ի՞նչ՞ե՞ր էր, a. Պար-
 տաւորեալ, պարտաւոր. **-ness**, s.
Indecence, **-cy** Ի՞նչ՞ե՞ր, s. Անպաշտ-
 մութիւն, անհամեստու-
 թիւն; անպարկեշտ խօսք՝ բան.
Indecent, a. Անպարկեշտ, ան-
 վայելի **-ly**, ad. Անթաւայից

Indecision. Ի՞նչ՞ե՞ր, s. Վար-
 նում, երկմտութ., անորոշութիւն.
-sive Ի՞նչ՞ե՞ր էլ, a. Անորոշ, երկ-
 բայական, վարանա. **-ness**, s.
Indeclinable Ի՞նչ՞ե՞ր, a. Անհո-
 լով (բառ), անփոփոխ [բակ-
-decomposable, a. Անլոյժ, ան-
Indecorous, Ի՞նչ՞ե՞ր, a. Ան-
 վայելի, անթ. **-ly**, ad. **-ness**, **-**
decorum Ի՞նչ՞ե՞ր, s. Անպարկեշ-
 տութիւն, անամաթ բան՝ խօսք
Indeed Ի՞նչ՞ե՞ր, ad. Ասուզիւ,
 արդարեւ, իրաւ ար. Indeed! Իրաւ
 կրտու, այդպէ՛ս է՛նք մի
Indefatigable, a. Զոյգնող,
 անխոնջ **-ness**, **-bility**, s. Թութ.
Indefeasible Ի՞նչ՞ե՞ր, a. Ան-
 ջնջելի, անդժմնակի. **-ness** Ի՞նչ՞ե՞ր,
-bility Ի՞նչ՞ե՞ր էլ, s. Թութիւն
Indefectible, s. Անպակաս
Indefeu'sible, a. Անպաշտպա-
 նելի; անարդարանալի
Indefensive, a. Անպաշտպան
Indefinable Ի՞նչ՞ե՞ր, a. Անսահ-
 մանելի, անպատճառ, քայտաբեկի
Indefinite Ի՞նչ՞ե՞ր, a. Անսահ-
 ման, անորոշ, արտաւ. — article.
 Անորոշ յոյժ. **-ly**, ad. Անսահման,
 անպայման կիրպով. **-ness**, s.
Indehiscent Ի՞նչ՞ե՞ր էր, a.
 Աննքնարաց բ.
Indelible Ի՞նչ՞ե՞ր էլ, a. Անջն-
 ջելի, անեղձ, անուայ. **-bility**, s.
Indelicasy Ի՞նչ՞ե՞ր էր, s. Կոշ-
 տութիւն, կոպտութիւն
Indelicate, a. Կոշտ, կոպիտ,
 փափկազուրկ. **-ly**, ad. Բրտէն,
-demnification, s. Վնասը հա-
 տուցանելը, վնասարութ. հասոյց
Indemnity Ի՞նչ՞ե՞ր էր, va. Վը-
 նասը քալ, տուժիլ; վնասարութ.
 թիւնը երաշխաւորել
Indemnity Ի՞նչ՞ե՞ր. s. Վնասը
 հատուցում, վնասարութիւն

Indenizen Ինձեն, օտ. օտարահպասակ լինելի:

Indent Ինտը՝ օտ. Ակրայի մեւով կտրել, կտրատել; (մուրհակով) պայմանագրելի քս. Կոստուածք, փոս, (դանակի բերնի)կտրուածք; դրոշմուտ Թուղթ:

Indented Ինտընտը, ք. օ. ճրտած; պայմանով կապուած:

Indenture Ինտընչը, ք. Դրոշմուտ պայմանագիր, Թուղթ: ք. օ. Մուրհակու աշկերտ քալ:

Independence Ինքնիշխանութիւն, ք. Անկախութիւն, անմեկշխանութիւն: անկախ դիրք՝ վիճակ:

Independent Ինքնաշարժ, ք. Անկախ, ինքնիշխան, որոշ, ազատ: ք. Անկախ եկեղեցի Յէ. -ly, ad. Անկախօրէն: ազատօրէն:

Indescribable Ինքնագրելի, ք. Անպատմ, անկարագրելի:

Indesert, ք. Անարժանութիւն:

Indestructible, ք. Անջնջելի, անեղծ, անկործան -ibility, ք. Ինքնապայծառութիւն, ք. Անեղծութիւն:

Indeterminable, ք. Անորոշելի, անսահմանելի:

Indeterminate Ինտըտըրտը, ք. Անսահմանութիւն, անորոշ, երկմիտ. -ly, ad. -ness, ք. -ութիւն:

Indetermination, ք. Վարանում: անորոշութիւն:

Index Ինդէքս, ք. [pl. Indexes Ինդէքս] Յուցամատ: նշան, առաջնորդ: ցանկ նիւթոց: ցուցամատ ք. Լեզուակ ժամացոյցի [pl. Indices, ք. Յուցիչ Սիւ (ք՝ օ)]: ք. Յանկը՝ ցուցակը շինել:

Indiaman Ինդիան, ք. Նիգկաստն զացոյ վաճ. նու:

Indian Ինդիան, ք. Ինդիան, ք. Նիգկաստնի: վայրենի Ամերիկացի. -corn, ք. յիպոպոպոս, ք. յալուս. Indis-Rubber, Զգախիճ:

լատիկի, [նոր:

Indicant Ինդիկանտ, ք. Յուց:

Indicate Ինդիկանտել, ք. Յուցնել, որոշել, նշանակել:

Indication, ք. Յուցնելը, ցուցում, նշան. -tive Ինդիկանտիւ, ք. Յայտնող, ցուցական: սահմանական (եղանակ) ք. [նոր:

Indicator Ինդիկանտը, ք. Յըց:

Indict Ինդիկտ, ք. Ամբաստանել, դատախազ ըլլալ -able Ինդիկտաւ, ք. Ամբաստանելի:

Indiction Ինդիկտը, ք. 15 արու շրջան, ընդհիստոն 2:

Indictment Ինդիկտմէնտ, ք. Ամբաստանագիր ք. ք.

Indifference Ինդիֆերենս, ք. Անարբերութիւն, անհոգութիւն, անկողմնակալութիւն:

Indifferent Ինդիֆերենտ, ք. Անարբեր, անհոգ: չէզոք, անկողմնակալ, անաչառ. -ism, ք. Անխտականութիւն. -ly, ք. ad. Անարբեր, անխտօր, չափաւոր:

Indigence, -cy Ինդիգենս, ք. Կարօտութիւն, չքաւորութիւն:

Indigenous Ինդիգենուս, ք. Բնիկ, տեղացի. բնաշխարհիկ:

Indigent Ինդիգենտ, ք. Կարօտ, չքաւոր, աղքատ:

Indigested, ք. Դժուարամարս, ք. ք. Խառնիխառն, անկարգ:

Indigestion Ինդիգեստը, ք. Անամարսութիւն:

Indignant Ինդիգնանտ, ք. Այաբացած, արհեստ. -ly, ad.

Indignation Ինդիգնանտ, ք. Յաւատ, զայրացում, արհեստութիւն:

Indignity Ինդիգնիտի, ք. Անարժանութիւն: Թշնամանք. [վիտ:

Indigo Ինդիգո, ք. Լեղակ չի:

Indirect Ինդիքտը, ք. Անուղղակի, կողմնական: ժուռ. -ly, ad. -ness, ք. -ութիւն:

Indirection, *s.* Ինտրնակու-
նիւն, ծռուծիւն:
Indiscernible ԲՊԷԿԵՐՆ՝, *a.*
Անզգալի, աննշմարելի, անորոշ:
Indisciplinable, *a.* Անխրատ,
անհրահանգելի **-bility**, *s.*
Indiscoverable ԻՆԻՎԵԼԵԻԿԵ
a. Անյայտ, չհասկցուելիք:
Indiscreet, *a.* Անխորհուրդ, ան-
խոհեմ **-ly**, *ad.* Անխորհրդաբար:
Indiscrete ԻՆԵՐ, *a.* Անշտա-
-cretion ԻՆԵՐՆ՝, *s.* Անխոհեմութ.
Indiscriminate, *a.* Անխտի-
Indispensable, *a.* Անհրա-
ժեշտ, կարեւոր **-ness**, *s.*
Indispose ԻՆԴՍԷ, *va.* Անյար-
մար ընել: գէշցնել: (*toward*) սր-
զողցնել, նեղացնել **-ness**, *s.*
Indisposition ԻՆԴՍԷՆ՝, *s.* Տկա-
րութիւն, անհանգստութիւն; սրբ.
նեղութիւն; անյարմարութիւն:
Indisputable, *a.* Անվիճելի,
բազրոշ **-ly**, *ad.* **-ness**, *s.*
Indissoluble, *a.* Անլուծ; ան-
զատելի, անբախ, ամուր **-ness**,
-bility, *s.* Անլուծութ. **-ly**, *ad.*
Indistinct ԻՆԻՎԵՆԻՎ՝, *a.* Աղտո-
շփոթ, անորոշ, խառն **-ly**, *ad.*
Եկոտ կերպով **-ness**, *s.* **-ութ.**
Indistinguishable, *a.* Անզա-
նազանելի, որոշելի դժուար:
Indite ԻՆԴԻՏ՝, *va.* Տուն ասլ. թե-
լադրել, գրել ասլ; շարադրել, շինել:
Individual ԻՆԴԻՎԻԴՎ՝, ԻՆԻՎԻ-
ԴՎ՝, *a.* Ուրոյն անմիւր, անհա-
տակ. = *s.* Անձ, անհատ, հաս-
-ity, -ism ԻՆԻՎ, *s.* Անհատականութ.,
անհատութ. անձ; անհատաբու-
թիւն փեւ **-ly**, *ad.* Իբր անհատ, ան-
հատաբար; զատ զատ, առանձին:
Individualize, *va.* Ուրոշել, ան-
հատաբար զատել **-zation**, *s.*
Individuate ԻՆԻՎԻԴՎ՝, ԻՆԻՎ՝, *va.*
(Միանձնէն) զատել:

Indivisible ԻՆԻՎԻԿԵ, *a.* Անբա-
ժանելի **-ness, -bility, s. -ly, ad.**
Indocible, *a.* Անաստ, անհը-
րահանգելի **-ness, -bility, s.**
Indocile ԻՆԻՎԵԼ, *a.* Թեռ, ան-
աստ, անհյու: անուղղայ, **Indo-
cility**, *s.* Յամտութիւն:
Indolence, -ey ԻՆԴՎԵՆ՝, *s.* Ան-
փութութ., անհոգութ., հեղգութ.
Indolent ԻՆԴՎԵՆ՝, *a.* Անփութ,
անհոգ, անզգայ; անցաւ (ուռեցր):
-ly, *ad.* Անհոգ մը:
Indomitable ԻՎԵ, *a.* Անընկ-
ճելի, աննւաճ, անհփի:
Indoor ԻՆԴՎՐ, *a.* Ներքո:
Indorsable, *a.* Փոխանցելի:
Indorse ԻՆԴՎՐ՝, *va.* Ետեւը
գրել, դարձնել, փոխանցել է; վա-
ւերացնել **-ment, -s.** Ետեւը գրե-
լը, փոխանցելը; փոխանցում հե-
շտ, ճիշտ; վաւերացում:
Indorsee ԻՆԴՎՐ՝, *s.* Փոխան-
ցեալ (որուն վճարելի է):
Indorser, -sor ԻՆԴՎՐ՝, *s.* Փո-
խան ող ճիշտ քահն, ճիշտեղա:
Indrawn, *a.* Ներս բաշում:
-dubious ԻՆԴՎԵ, *a.* Անհերկրայ,
Indubitable, *a.* Անհերկրայելի,
-սարակուսելի **-ly, ad.** Հուսառատ:
Induce ԻՆԴՎԷՎ՝, *va.* Առաջ-
նորդել գրդել, մղել, համոզել; պատ-
ճառել **-ment, s.** Պատճառ, շար-
ժառիթ; սկզբ, յոտ աչքարմն է:
Inducible ԻՆԴՎԷՎ՝, *a.* Պատ-
ճառելի; խորհելի:
Induct ԻՆԴՎԷՎ՝, *va.* Պաշտօնին
վրայ հաստատել, նսեցնել:
Inductile ԻՆԴՎԵ, *a.* Գորգանէ
չանցնելիք, անսարածութ.: **-tility, s.**
Induction ԻՆԴՎԷՎ՝, *s.* Մակա-
բերութիւն, մակածութ. փեւ; (պաշ-
տօնի) նստիլը, սկսիլը; ներածութ.
Inductive, *a.* Մակածական;
Inductively (չարի) **-ly, ad.** **-duc-**

tor, s. Պաշտօնագիր.

Indue Ի-ու-ւ-՝, va. Տալ. շնորհել, պարգևել; օժտել, զարգարել.

Indulge Ի-ու-լ-ճ, va. Ներողամիտ ըլլալ, աչքբացել. = տ. (Մոլութեանց մէջ) զլսորիլ, անձնասուր լինիլ.

Indulgence, -ey Ի-ու-լ-ճ-ու-՝, s. Ներողութ., ներողամտութ.; անձնասուրութիւն; ներողագիր (Պապին):

Indulgent -ու-լ-ճ-ու-՝, a. Ներող. ներողամիտ, ներողակամ, զթաւաս. -ly, ad. Մեղմօրէն.

Indurate Ի-ու-ր-է-յ-տ, va. Պնդանալ, կարծրանալ. = va. Քարացր. նել, խստացնել. -tion, s. կարծրացում, կարծրութիւն; Թանձրութիւն, խստութիւն.

Industrial Ի-ու-ր-է-լ-է-լ, a. Արտեսական, արտեսի.

Industrious Ի-ու-ր-է-լ-է-լ, a. Ժրատան. աշխատասէր, ժիւր; վարպէտ, ճարտար. -ly, ad.

Industry Ի-ու-ր-է-լ-է-լ, s. Աշխատասիրութիւն; յարատեւութ.; արհեստ, ճարտարութիւն. [կիչ]

Indweller Ի-ու-ն-վ-է-լ-ը, s. Բնա-

Indwelling, s. Հոգիին աւեր. ներսը. = a. Ներքին, հոգեկան.

Inebriant Ի-ն-բ-ր-է-ն-է-լ, a. Ոգեկից, Թմբեցուցիչ

Inebriate Ի-ն-բ-ր-է-ն-է-լ, va. Դիւնովցնել, Թմբեղցնել. = s. Դիւնով, խման, արբշխ. -tion, **Inebriety** Ի-ն-բ-ր-է-ն-է-լ, Ի-ն-բ-ր-է-ն-է-լ, s. Գինովութիւն, զուարճութիւն.

Inedited Ի-ն-է-դ-է-տ, a. Անտիպ.

Ineffable Ի-ն-է-ֆ-է-լ, a. Անպատում, անճառ. -ly, ad. Անճառելի.

Ineffaceable Ի-ն-է-ֆ-է-լ-է-լ, a. Անջնջելի, անջնջ.

Ineffect'ive, a. Տկար, ոչինչ, անազդեցիկ. -ly, ad. Ապարդիւն.

Ineffect'ual, a. Անզոր, անազդեցիկ; անպիտան, ոչինչ. -ly Ի-

ն-է-ֆ-է-լ-է-լ-է-լ, ad. Տկար կերպով.

Inefficiencies Ի-ն-է-ֆ-է-լ-է-լ-է-լ, a. Տկար, անզոր. -ness, **Inefficiency** Ի-ն-է-ֆ-է-լ-է-լ, s. -ութիւն.

Inefficient, s. Անզոր, անկարող.

Inelegance, -cy Ի-ն-է-լ-է-լ, s. Կոշտութիւն. անվայելչութիւն.

Inelegant Ի-ն-է-լ-է-լ, a. Անվայելչ, անողորմ; սգեղ. -ly, ad.

Ineligible Ի-ն-է-լ-է-լ, a. Անընտելի.

Inept Ի-ն-է-լ, a. Անյարմար, անպիտան, անվայելչ; անմիտ, դարտակ. -itude, Անասելիութ. -ly, ad.

Inequality Ի-ն-է-լ-է-լ-է-լ, s. Անհաւասարութիւն; անողորմութիւն, խորհարարութիւն, խոստում.

Inequitable, a. Անարդար.

Inerm Ի-ն-է-լ, a. Անկողջ ք.

Inert Ի-ն-է-լ, a. Անշարժ, անգործ; ծոյլ, հեղուկ. -ly, ad. -ness, s.

Inertia Ի-ն-է-լ-է-լ, s. Անշարժութ.

Inestimable, a. Անկշիւտ, անզրնահատելի, անզին. -ly, ad.

Inevitable, a. Անճողոպրելի, անհրաժեշտ, անխուսելի. -ness, s. -ly, ad. Ի հարկէ.

Inexact Ի-ն-է-լ-է-լ-է-լ, a. Անճիշդ, ճշգրիտ, անհաւանակամ; անփոյթ.

Inexcitable Ի-ն-է-լ-է-լ-է-լ, a. Խորհմ.

Inexcusable, a. Աններելի, անարդարանալի. -ness, s. -ly, ad.

Inexhaustible, a. Անլրակատ, անհատնում, անսպառ. -ness, ad.

Inexistent Ի-ն-է-լ-է-լ-է-լ-է-լ, a. Անգոյ, չգոյ. -tence, s. -ութիւն.

Inexorable Ի-ն-է-լ-է-լ, a. (Խոր) մտիկ չընող, անողորմելի. -bility, s. Խսում. -ly, ad. Անողորմարար.

Inexpedience, -cy, Ի-ն-է-լ-է-լ, s. Անպաշտանութ., անհամեմատութ. -expedient, a. Անյարմար, անպիտան, անվայելչ.

Inexpensive, a. Ծախար փիչ.

Inexperience, s. Անխորժութ.

անվարժութիւն. [անվարժ.
-rienced -րէն-ր, *a.* Անփորձ,
Inexpert -բէր', *a.* Համբակ,
Inexpiable -իտ-բէ- *a.* Անքաւե-
 լի, անքաւ, աննհեղի.
Inexplicable, *a.* Անբացատրե-
 լի, -իմանալի, -հասկնալի **-ness**,
-bility, *s.* -ութիւն. **-ly**, *ad.*
Inexplorable, *a.* Չըննուած,
 անխոյզ մտայած.
Inexpressible Իտ-բէր-իչ, *a.* Անբացատրելի, չըսուելիք, = *pl.*
 Տարաս, *quasi* -ly, *ad.*
Inexpressive, *a.* Անիմաս.
Inexpugnable Իտ-ն-ւ, *a.* Զառ-
 նուելիք, անուսիկ. [*n.* ող.
Inextinct, *a.* Չմարած, վա-
Inextinguishable, *a.* Չմա-
 բող, անշիջանելի, անչէջ.
-extricable, *a.* Չքակուելիք, ան-
 լուծանելի, իրար անցած. **-ly**, *ad.*
Ineye -յ, *va.* (Մտառ ըլլաւուսուսելի.
Infallible -ֆէլ, *a.* Անսխալ-
 կան, անսխալ, ուղիղ, արդար; վըս-
 տանելի, **-ness**, **-bility**, *s.* Անը-
 խալութիւն. **-ly**, *ad.* Անշուշտ; ան-
 վըրէպ, անսխալ կերպով.
Infamous, *a.* Անպատիւ, վա-
 սանմբաւ; խայտառակ. **-ly**, *ad.*
Infamy Ի-ֆէ-պ, *s.* Վասանամ-
 բաւութիւն, վաս անուն, խայտա-
 ռակութիւն, սեւերեսութիւն.
Infancy Ի-ֆէ-ի, *s.* Տղայութ.,
 մանկութիւն; ծագում, սկիզբ.
Infant -ֆէ-ր, *s.* Երակայ, ման-
 կիկ, չաղա; անչափահաս էր. = *a.*
 Տղայական, մանկական, մասաղ,
 նորահաս. [*quasi* սր Սդ.
Infanta, *s.* Կրտսեր արքայա-
Infante -ֆէ-րէ, *s.* Կրտսեր ար-
 քայազուն (Ուլանիոյ եւ Բորդ-).
Infanticide -ֆէ-ր-ի-ս, *s.* Որ-
 զիսպանութ., մանկասպանութ.
Infantile, **-tine** Ի-ֆէ-ր-իչ, *a.*

Վարժ, *a.* Տղայական, տղայոց.
Infantry Ի-ֆէ-րէ, *s.* Հետեւա-
 կազոր, հետեւակր թիակ.
Infatuate -ֆէ-տ-ւոյ, *va.* Ինչ-
 րը միտքը առնուլ, գրաւել. **-tion**,
s. Յիմարութիւն, ապուշում.: խել-
 րը տալը. յափշտակում.
Infect -ֆէ-տ', *va.* Վարակել. ա-
 պականել; զէշ հոս հանել; հոսեցնել
Infection Ի-ֆէ-շէ, *s.* Վարա-
 կում, տարախոխիկ ախտ; վարակիչ
 հիւանդութ., ապականութիւն.
-fectious -շէ, *a.* Տարախոխիկ,
 վարակիչ, ապականիչ. **-ly**, *ad.*
Infecund, *a.* Անուլ, անբեր. ան-
 պրտուղ. **-ity**, *s.* Անբերութիւն.
Infelicitous, *a.* Ապերջանիկ.
-felicity, *s.* Դժբաղղութիւն.
Infer Ի-ֆէ- (տ) (-ring. -ֆէ-րէ-ի)
 Հասկնալ, մակարերել, հետեւցնել,
 իմաստասիրել. **-able**, **-rible**, *a.*
 Մակարերելի. [*quasi* ու. իմաստ.
Inference, *s.* Հետեւում. հարա-
-rential, *a.* Մակարերական.
Inferior -ֆէ-րէ, *a.* Ատուր, փո-
 քոր, վար; վարնոց, զէշ; ստոր-
 դաս. = *s.* Ստորադաս, ստորակար-
 գեալ. **-ity**, *s.* Ցածութիւն; ստոր-
 նութ., վարնոցութ., նուաստութ.
Infernal Ի-ֆէ-րէ, *a.* Դժոխ-
 քի, դժոխային; սանդարմէական;
 ստակալ. = *s.* Դժոխարձնակ, զեւ-
-ly, *ad.* Ստակալ; անպիմ (Պուով).
Infertile -ֆէ-ր-ու, *a.* Անուլ,
 անբեր, անպտուղ. **-tility**, *s.* -ութ.
Infest Ի-ֆէ-տ', *va.* Նեղել, ան-
 հանգիստ ընել, ծանծայել. **-fes-**
-ation, *s.* Նեղացնելը, չարչիւում.
Infidel Ի-ֆէ-ի, *a.* Անհուատ,
 = *s.* Հեծանոս, անհուատ, անկրօն.
-ity Ի-ֆէ-ի-ի-տէ, *s.* Անհուատամու-
 թիւն, հեծանցումութիւն; անհուատ-
 տութիւն, սկեպտիկանութիւն.
Infiltrate -ֆէ-լէ-ի-տ, *va.* Ներս

անցնիլ, գամուիլ, մանել, -tion, s. Ծակերէ անցնիլը, մզմզում:

Infinite Ի՛նֆինիտ, a. Անեզր, անսահման; անսպառ; անհուն; անհամար; անսահման էր-հ. =s. Անսահմանը: -ly դե, ad. Յանչափս, յանհունս; կարի յոյժ. -ness, s:

-infinitesimal -Ինֆինիտիզմ, a. Յանհունս փոքր; անսահմանական (հաշիւ): [ներեւոյթ]

-infinitive, a. Անորոշ դերբայ, ա-

Infinitude, Infinity Ինֆինիտիւտ, Ինֆինիտի, s. Անսահմանութիւն, անբառութիւն; անհամար բազմութիւն; անհունութիւն չէ:

Infirm Ինֆերմ, a. Տկար, անզոր, ապիկար; անհաստատ. -ary Ինֆերմիտի, s. Հիւանդանոց, անկերանոց. -ness, -firmity, a. Տկարութիւն, սովորական հիւանդութիւն:

Infix Ինֆիքս, a. Մխիւ, գամել; սեւեռել, հաստատել:

Inflame Ինֆլեյմ, va. Վառել, բորբոքել; գրգռել, շարժել, =տ. Բորբոքիլ, գրգռուիլ, քարնալ:

Inflammable Ինֆլեյմաբլ, a. Վառելի, դիւրավառ. -ness Ինֆլեյմաբլութիւն, s. Դիւրավառութիւն:

Inflammation Ինֆլեյմացիոն, s. Բորբոքում, վառում; քաղ, զայրուց իւժիւնէք էք; զայրոյթ, քարութիւն. -tory Ինֆլեյմատորի, a. Տարցնող, բորբոքում թուղ; գրգռիչ:

Inflate Ինֆլեյտ, va. Փչել, ուռեցնել, =a. Օդով լեցում, ուռած. -tion Ինֆլեյշն, s. Ուռիլը, ուռեցնիլը; գոռոզութիւն:

Infect Ինֆեյք, va. Ծոռել, կորացնել; սլորել; հոլովել, խմարհել +; (մայնր) եղանակաւորել:

Infection, s. Ծոռում, Թերում; շեղում, բեկում, բեկբեկում չէ. բէ; (մայնր) շեշտի) փոփոխանք; դիւրաբարձութիւն (մայնր):

Inflexible, a. Զծռող, անձեքիլ; ամուր, անդրդուելի, կամակար. -ness, -bility, s. -ly, ad.

Inflexion, See **Infection**.

Inflict Ինֆլիքտ, va. Պատուհասնել, (պատիժ) սահմանել, դատապարտել. -tion Ինֆլիքշն, s. Հարուած, պատիժ, պատուհաս. -tive Ինֆլիքտիւ, a. Պատժական:

Inflorescence Ինֆլուէնս, s. Ծաղկում, փթիւում; Ծաղկակարգութիւն:

Influence Ինֆլուէնս(ա), s. Ազդեցութիւն, ներգործութիւն, ազդում; սյժ, =a. Ազդեցութիւն բանեցնել, ներգործել, ազդել:

Infuential Ինֆլուէնշիւ, a. Ազդեցիկ, ազդու. -ly, ad.

Influenza Ինֆլուէնշիւ, s. Տնկախառն հարուցիչ, զուճ [It.]

Influx, s. Ողողում, հոսում:

Infold Ինֆոլդ, va. Ծրարել, փաթել; պարունակել; գրկել:

In-folio, a. Միստայ (Պերթի)

Inform Ինֆորմ, va. Իմացնել, տեղեկացնել, ծանուցանել; կեանք՝ ձեռն տալ, ոգևորել; ամբաստանել, =տ. Լուր տալ, իմաց տալ:

Informal, a. Անկանոն, անկերպարան, անսովոր. -ity, s. -ութիւն. -ly, ad. Ոչ-պաշտօնապէս:

Informant Ինֆորմանտ, s. Իմացնող, լուր տուող, լրատու:

Information Ինֆորմացիոն, s. Լուր, տեղեկութիւն, ծանօթութիւն; նախարանութիւն (ոմբրի):

Informers Ինֆորմէր, s. Լրատու, քուռ, մտանի, բանասարկու:

Infraction Ինֆրէկշն, s. Իրբժում, (ուխարանութիւն):

Infrequency, s. Նուազում:

Infrequent Ինֆրէկուէնտ, a. Սակաւազէպ, անսովոր:

Infringe, va. Կտրել, դրժել, չպահել, մեղանշել. -ment Ինֆրէկշն:

• Իժժում, օրինականութիւն.

Infundibular, -dibulate, -buliform -ի՛ն-ը, a. Ձագարածնւ.

Infuriate -ի՛ն-ի՛ն-ը, a. Կատաղի, մոռեգին. =va. Կատաղեցնել, խենդեցնել. [ցրնել]

Infusate, va. Սեւցնել, մըըն.

Infuse Ի՛ն-ի՛ն-ը, va. Թափել, մեցնել; խառնել, ոգեւորել; եռացեալ ջուրի մէջ դնել; Թրջոց դնել.

Infusible, a. Անլոյծ, անհալ; խառնելի, Թափելի. **-ibility**, s. Անհալութիւն; Թափուելիք; Թափելի, եփելի, խառնելի, ուսանելի լինելը.

Infusion Ի՛ն-ի՛ն-ը, s. Հեղում, խառնում, Թորում; Թելադրութիւն, ներշնչում; Թրջոց դնելը, Թրջոց հարպուխ քէ [ջրամնիք և]

Infusoria, pl. Մանրալողակք.

Ingathering -ի՛ն-ը, s. Հոռնծոք.

Ingenious -ի՛ն-ի՛ն-ը, a. Հնարագէտ, հանճարեղ, ճարտար, ուշիմ.

Ingenerate Ի՛ն-ի՛ն-ը, a. Ընդարոյ, ծին. **-ness**, **Ingenuity**, s. Հանճարեղութիւն, կորովամբռութիւն, նրբամտութիւն.

Ingenuous -ի՛ն-ի՛ն-ը, a. Պարզամիտ, անկեղծ, ողջամիտ, ուղիղ; ազատ, համարձակ. **-ly**, ad. Պարզօրէն. **-ness**, **Ingénue** -նի՛ն-ը, s. Պարզմիտ աղջկան դեր.

Ingle Ի՛ն-ը, s. Վառարան.

Inglorious -ի՛ն-ի՛ն-ը, a. Անփառունակ, անպատիւ, ամօժալից.

Ingot, s. (Արծաթի) ձոյլ.

Ingraft -ի՛ն-ի՛ն-ը, va. Պատուասեցնել; հաստատել, սեւեռել. **-ment**, s. Պատուաստում, պատուաստ.

Ingrain, va. (Բուրդը) ներկել.

-grate, s. Ապիքատ, ապերախ.

Ingratiate -ի՛ն-ի՛ն-ը, va. Սիրցնել.

Ingratitude, s. Ապերախութիւն.

Ingradient -ի՛ն-ի՛ն-ի՛ն-ը, s. Բազարիչ մաս, *saurr*.

Ingress -ի՛ն-ը, s. Մուտք, դուռ.

-gression Ի՛ն-ի՛ն-ը, s. Մտնելը.

Inguinal, a. Գոյլի, ածուկի.

Ingulf -ի՛ն-ի՛ն-ը, va. Կլկել; խառատողիլ, մխրձիլ.

Inhabit Ի՛ն-ի՛ն-ի՛ն-ը, va. Բնակիլ; գտնուիլ, ըլլալ. **-able**, a. Բնակելի. **-ancy**, **-ation**, s. -ութիւն.

Inhabitant -ի՛ն-ի՛ն-ի՛ն-ը, a. Բրնակող. գտնուող. pl. Բնակիչք.

Inhalation -ի՛ն-ի՛ն-ը, s. Ներսրաշելը, ներքսաշնչութիւն.

Inhale Ի՛ն-ի՛ն-ը, va. Ծծել, ներսրաշել, ներածծել. [շնչող]

Inhaler -ի՛ն-ի՛ն-ը, s. Ներածծող.

Inharmonious Ի՛ն-ի՛ն-ի՛ն-ը, a. Աններդաշնակ, անսխորժ.

Inhere Ի՛ն-ի՛ն-ը, vn. Յարակցիլ, սարանալ; միանալ, յարիլ.

Inherence, **-cy** Ի՛ն-ի՛ն-ի՛ն-ը, s. Տարրացում, յարեղութիւն.

Inherent Ի՛ն-ի՛ն-ի՛ն-ը, a. Անբաժան, յարակից. **-ly**, ad.

Inherit Ի՛ն-ի՛ն-ի՛ն-ը, va. Ժառանգել, ստանալ, ունենալ. =vn. Ժառանգ ըլլալ. **-able**, a. Ժառանգելի. **-ably**, ad. -գութեամբ.

Inheritance Ի՛ն-ի՛ն-ի՛ն-ի՛ն-ը, s. Ժառանգութիւն; Ժառանգական ստացումք; ստացում.

Inheritor Ի՛ն-ի՛ն-ի՛ն-ը, s. Ժառանգորդ, ժառանգ.

-tress, **-rix**, s. Ժառանգուհի.

Inhesion Ի՛ն-ի՛ն-ի՛ն-ը, s. Յարակցութիւն, յարում, միաւորութիւն.

Inhibit Ի՛ն-ի՛ն-ի՛ն-ը, va. Արգիլել, զսպել. **-ion** -ի՛ն-ը, s. Արգելք. **-ory**, a. Արգելիչ, արգելական.

Inhospitable Ի՛ն-ի՛ն-ի՛ն-ը, a. Հիւրատեաց, օտարամեծ. **-ness**, **-bility**, s. Անհիւրատիրութիւն. **-ly**, ad.

Inhuman Ի՛ն-ի՛ն-ի՛ն-ը, a. Անգութ, անողորմ, զազանաբարոյ.

-ity, s. Բարսուցութիւն, անգութ.

Պիւն, ամարդուձիւն. -ly, ad. Դա-
ժանօրէն, անզՊարար.

Inhume, -hurate, va. Հողը
գնել, թաղել. -tion, s. Թաղում.

Inimical Ինիմիկալ. a. Թշնա-
ժական, հակառակի. -ly, ad.

Inimitable, a. Աննման, ան-
զուգական; աննմանելի, անկեղ-
ծելի. -ness, -bility, s. -ուծիւն.
-ly, ad. Կերականցօրէն.

Iniquitous Ինիկուիտոս. a. Անօ-
րէն, անզգամ, անարդար. -ly, ad.
Անիրաւութեամբ.

Iniquity Ինիկուիտի, s. Անօրի-
նութ., անիրաւութ. ոգիւր, մեղք.

Initial Ինիշլալ, a. Ծայրի, սկիզբի,
զուխը դրուած. = a. Սկզբնաստ.

Initiate Ինիշլիշտ, va. Սորվեցը-
նել; մասնակից խելամուտ ընել;
սկսիլ, մուտք ընել. = a. Սկսուած;
անկատար; համբակ, նորաւարժ.

Initiation Ինիշլիշտ, s. Գաղա-
նի կամ բարձր բաներու խելամուտ
ընելը, ներբաժնութիւն, մասնակի-
ցութիւն; սկիզբ, մուտք; ընդունե-
նելութիւն. -ting, -tive, -tory
Ինիշլիշտընի, s. Սկիզբ, նախածեռ-
նութիւն; առաջարկութեան իրա-
ւունք. a. Սկզբնական, նախնական.

Inject Ինյեկտ, va. (Գործիքով)
ներս ցայտեցնել, ներարկել.

Injection Ինյեկտ, s. ներար-
կում. ներարկելայ իր, ներարկած;
արիւնզանգղութիւն (երակաց).

Judicious Դյուշիշտ, a. Տիմար,
անխորհուրդ. -ly, ad. Անմտօրէն.

Junction Դյուշիշտ, s. Գատուէր,
հրաման, -մանագիր պայրաւքաւ.

Injure Ինյուր, va. Վնասել, զր-
կել, նախասել, անիրաւել, թշնա-
մանել, ցուցնել.

Injurious Ինյուրիւս, a. Վնասա-
կար, թշնամական. -ly, ad. -ness, s.

Injury Ինյուրի, s. Վնաս, աւեր;

չարիք, նախասնիք, զրկանք.

Injustice Ինյուշտիշտ, s. Անիրա-
ւութիւն, բռնաբարութ.

Ink Ինք, s. Մելան, թանաք.
va. (Մելանով) թաւարկել. Inkhorn,
Inkstand. Կարամար, թանաքաման.

Inkiness, s. Ինքանուծ.

Inkling Ինքլինկ, s. Հակում, փա-
փազ; նշմար, հետք.

Inky Ինքի, s. Ինքանոս, սեւ.

Inlace, va. Տանդելազործել.

Inlaid Ինլայդ, a. Իրուագեալ.

Inland Ինլանդ, a. Ծովէն հեռու,
նօսրի; ներքին, բնիկ. = a. ներ-
սերը, գաւառները.

Inlander, s. Իրուառացի.

Inlay Ինլայ, va. [Inlaid Ինլայ]
Իրուագել, յեռուել, երփնադրուա-
գել; ազուցանել; զարչաւագ, զագ-
ճագ. = Ինլայ, s. (Իրուագելի) փայտ,
փղոսկր.

Inlet Ինլետ, s. Մուտք, անցք.

July Ինյուլ, a. ներսի, զաղսնիլ.

In'mate, s. Բնակից, -կակից.

In'mast, a. ներքին, խորին.

Inn Ին, s. Գանդակ, օձեւան; ի-
րուագ. դպրոց Աճ. = an. Գասըս-
պարել; բնակիլ, նստիլ. Inns of Court.

Բնակարան փաստարանայ. Inn-hol-
der, inn-keeper. Գանդակապետ.

Inuate Ինյուտ, a. Ինսպոյս, ըն-
դածին, բնածին. -ly, ad. -ness, s.

Innavigable Իննաւիգեյբլ, a.
Աննաւարկելի, աննաւելի.

Inner Ինըր, a. ներսի, ներքին
(մարդ). **Innermost** Ինըրմոսթ.

a. նաւ ներսի, ներքնագոյն.

Innervate Ինըրւեյթ, va. Զիկիւրը զոր-
դել, զօրութիւն տալ. -nervation

Ինըրւեյթ, s. Զղագրգռութիւն.

Inning Իննին, s. Հունձք; (զրն-
գակախաղի) կարգ. = pl. Ծովէն
խորուած ցամաք.

Innocence Իննոսենս, s. Անմե.

ղութ. ; անվնասութ. ; անխաճութ.

Innocent Ին-նո-սենտ, a. Անմեղ, անպատ, անվնաս, պարզ, միա-միտ. —s. Անմեղ մանկիկ; միամիտ, սխմար. -ly, ad. Անմեղութեամբ.

Innocuous Ին-ո-սու-ուս, a. Ան-վնաս. -ly, ad. -ness, s.

Innovate Ին-նովյոյր, տ. նորու-թիւն մտցնել, նոր բան հանել. -tion, s. նորութիւն, նորածեւու-թիւն. -tor Ին-նովյոյր, s. նորու-թիւն հանող; համբակ.

Innoxious Ին-ո-սու-ուս, a. Անվը-նաս, անմեղ. -ly, ad. -ness, s.

Innuendo Ին-ու-են-ու-են, s. վար-պետ խօսք, ակնարկութիւն.

Innumerable Ին-ու-են-ու-են, a. Անհամար, անթիւ, չհամարուելիք. -ness, -bility, s. -ly, ad.

Inobservance Ին-ո-սեր-վան, s. Չպահելը, (խոստմնա) զանցում.

Inoculate Ին-ո-սու-ու-ս, va. Պա-տուակել; հարողիցել. -tion, s. Պա-տուակում (ծաղիկախի); փոխան-ցում, ծաւալում. **Inoculator**, s. Պատուակող [չհոսող, անբոյր.

Inodorous Ին-ո-դորոս, a. Անհոտ,

Inoffensive, a. Անմեղ, անվը-նաս. -ly, ad. -ness, s. ունութիւն.

Inofficial Ին-ո-ֆի-սի-ալ, a. Ան-պաշտօն, ոչ-պաշտօնական.

Inoperative Ին-ո-ֆե-ւ, a. Անազ-դեցիկ, անզորագրիկ.

Inopportune Ին-ո-ֆե-ւ-ու-ս, a. Ան-ժամ, անղէպ. -ly, ad. Ապաժամ.

Inordinate, a. Չպիսկանց.

Inorganical Ին-ո-րգանիկ, a. Անզործարանաւոր.

Inosculate Ին-ո-սու-ու-ս, տ. Կցուել, միանալ. -tion, s. Կցում.

Inquest Ին-քեստ, s. Քննու-թիւն, հարցափորձ քաք.

Inquietude Ին-քու-ետու-դ, s. Ան-հանգստութիւն, հոգ:

Inquire Ին-քայր, տ. Հարցնել, հարցափորձել, հետազօտել, հար-ցարննել. To—into. Քննել, որոննել.

Inquiry Ին-քայր, s. Հարցա-փորձ, քննութիւն; հետազօտութիւն.

Inquisition Ին-քայր-ի-զ, s. Քնն-նութիւն, խուզարկութիւն; կրօնա-քննութիւն, հաւատարմութիւն.

-al Ին-քայր-ի-զ, a. Հարցարնական; հաւատարմական ար.

Inquisitive, a. Քննութեան, խուզարկութեան. -ly, ad. -ness, s.

Inquisitor Ին-քայր-ի-զ, s. Հարցա-քննիչ; հաւատարմիչ. -ial, -tor-ի-զ, a. Հարցարնութեան; Հա-ւատարմութեան ար.

Inroad Ին-րո-ւ-դ, s. Արշաւանք, սպասակութիւն; հետխուզութիւն. -tor, s. խոյզ ու խնդիր, փնտռողք.

Insalubrious Ին-սա-լու-բրի-ու-ս, a. վա-ստառոյց, ապառույց. -lubrity, s.

Insane Ին-սայն, a. Յիմար, խե-լագար. -ly, ad. Խելի պէս.

Insanity Ին-սայն-ի-տի, s. Յիմա-րութիւն, խելագարութիւն.

Insatiable Ին-սայն-ի-ալ, a. Ան-կուշտ, անյազ. -ness, s. Անյա-զութիւն. -ly, ad. Անյազօղէն.

Insatiate Ին-սայն-ի-ալ, a. Անյա-զուող; ծակաչք [զուութիւն.

Insatiety Ին-սայն-ի-ալ, s. Անյա-զութիւն.

Inscribe, va. Գրել, արձանա-գրել; գրոշմել, մակագրել, բանդա-կել; (ձեւի մը մէջ ուրիշ մը) գծել Ե.

Inscription Ին-սայն-ի-զ, s. Ար-ձանագրութիւն, (բարի մարմարի վրայ) արձանագիր, մակագրութիւն; ընծայում, ձօն (գրքի). -tive, a.

Inscrole Ին-սո-ր-ու-լ, va. Մազա-ղածի վրայ գրել.

Inscrutable Ին-սո-ր-ու-լ, a. Ան-քննելի, խորին. -ness, -bility, s.

Insect Ին-սե-կտ, s. Միջատ. -ile Ին-սե-կտ-ի-ալ, a. Միջատի, ժժմակային.

Insectivore -րէւր, *s.* Միջա-
սակեր: **-vorous** -ւոր, *a.* Միջա-
սակեր; միջասակիւրաց:

Insecure Ի՛նսըք՝, *a.* Անա-
պահով, անսոյզ: **-ly**, *ad.* Վսան-
զաւոր: [պահովութիւն:

Insecurity -ի՛նսըք՛իտի, *s.* Անա-
Inensate -ինսըք՛, *a.* Մա-
կորոյս, պակասամիտ, յիմարտկան:

Insensible Ի՛նսըք՛, *a.* Զգա-
յազիրիկ, անզգայ; անկարեկից; ան-
զգայի **-bility**, *s.* -ութիւն: **-ly**,
ad. Մեղմով, ասկաւ, անզգայապէս:

Insentient, *a.* Անզգայուն:

Insep'arable, *a.* Անանջատ,
անբալի, անբաժան **-ness**, **-bi-**
lity, *s.* -ութիւն: **-ly**, *ad.*

Insert Ի՛նսըք՛, *va.* Մէջ խոժելի,
մտցնել, դնել, լցնել:

Insertion Ի՛նսըք՛ըն, *s.* Դնելը,
խոժելը, մտցնելը; յեռում:

Inshrine, *See* **Enshrine**.

Inside, *pr. & ad.* Ենքսը: = *a.* Ենք-
քին, *ներսի*; = *s.* Ենքսիքը, մէջինը:

Insidious -ինսըք՛իւր, *a.* Գաղտ-
նորոգայթ, նենգաւոր, խորամանկ:
-ly, *ad.* Դաւով, նենգաւ: **-ness**,
s. նենգութիւն, դաւ:

Insight Ի՛նսըք՛, *s.* Հմտութիւն,
ծանօթութիւն, տեսութիւն: [նշան,

Insigna -ինսըք՛, *pl.* Պատուա-
Insignificance, **-cy** Ի՛նսըք՛իցի-
տի, *s.* Աննշանութիւն; իմաստ

չունենալը **-ficant**, *a.* Աննշան, չըն-
շին, դուզնաբար; անիմաստ: **-ly**, *ad.*

Insincere Ի՛նսըք՛իւր, *a.* Խարդախ,
կեղծաւոր; պատիւ, խաբեքայ: **-ly**
Ի՛նսըք՛իւր, *ad.* Խաբեքայօրէն:

Insincerity -ինսըք՛իտի, *s.* Անհա-
ւասարմութիւն, խաբախութիւն:

Insinuate -ինսըք՛իւր, *va.* Վար-
պետութեամբ՝ կամաց մը մտցնել,
սարդեցնել; կամացուկ մը հասկը-
կըցնել, ակնարկել, զգալ տալ; ինք-

զինքը սիրցնել = *va.* Սողոսկիլ,
մտնել, սարդիլ:

Insinuation -ինսըք՛ըն, *s.* Մէ-
ջը մտնելը, սարգում, մեղմանցու-
թիւն, ակնարկութիւն, յինքնա-
կում **-tive**, **-tory**, *a.* Մեղմանա-
փանց, յանկուցիչ: **-tor**, *s.* Սարգու-
Insipid Ի՛նսըք՛իւր, *a.* Անհամ-
հոտ, անլի, անժուր; անճաշակ **-**
ity, **-ness**, *s.* -ութիւն:

Insist -ինսըք՛, *va.* Ցանաւելլ, պըն-
դել, թախանծել; հաստատել:

Insuare Ի՛նսըք՛իւր, *va.* Ծովափը
ծղել, թախանծել; խաբել:

Insobriety Ի՛նսըք՛իւր, *s.* Ան-
ժուժկայութիւն, շուայտութիւն:

Insociable Ի՛նսըք՛իւր, *a.* Ան-
ընկերական, անհամայր:

In'solence, *s.* Լրքութիւն, ժպը-
հութիւն, ամբաստանութիւն:

Insolate -ինսըք՛իւր, *va.* Արեւը դնել:

Insolent Ի՛նսըք՛իւր, *a.* Լրք, ժպիրի,
լրքնի; խորխոս, **-ly**, *ad.* Լրքօրէն:

Insoluble -ինսըք՛իւր, *a.* Անլոյծ,
դժուարահալ **-ness**, **-bility**, *s.*
Դժուարալուծութիւն:

Insolvable, *a.* (Հատուցանե-
լու) անկարող; անլուծելի, կնճուտ:

Insolvency Ի՛նսըք՛իւր, *s.* Մնանկու-
թիւն: **-vent** Ի՛նսըք՛իւր, *a.* Մնանկ:

Insomuch Ի՛նսըք՛իւր, *ad.* Նոյն
իսկ; անանկ որ:

Inspect -ինսըք՛իւր, *va.* Զննել, քըն-
նել, այքէ անցնել: **-tion**, Քննու-
թիւն, զննութիւն; այք, հսկողու-
թիւն, վերակիցութիւն:

Inspector Ի՛նսըք՛իւր, *s.* Այցելու,
տեսուչ, վերակացու: **-ate**, **-ship**,
-տէրէտ, *s.* Տեսչութիւն: [ջնկի

Inspirable -ինսըք՛իւր, *a.* Զըն-
Inspiration Ի՛նսըք՛ըն, *s.* Օ-ղը ներս առնելը, շնչառութիւն;

ներշնչութիւն Սէ: ազդեցութիւն;
խանդաւութիւն: **-tory**, *a.* Շնչառական

Inspire Ի-ս-ք' (ք), *va.* Շունչ առնուլ, շունչ առլ; ճերարել, ազդել; ներշնչել։ = տ. Շնչել, փչել։

Inspired Ի-ս-ք' (ք), *a.* Ներշնչեալ, հոգեշունչ։

Inspirit, *va.* Ոգեւորել, քաջաւորել, խրախուսել։

Inspissate Ի-ս-ք' (ք), *va.* Խտցնել, **-tion**, *s.* Խտցում, թանձրացում։

Instable -դ-ի-լ, *a.* Անկայուն, անհաստատ, խախուտ. **-bility**, *s.*

Install Ի-ս-տ' (տ), *va.* (Պաշտօնին վրայ) հաստատել; տեղադրել; կահել։

Installation -դ-ի-ս-տ' (տ), *s.* Տեղաւորելը, կարգելը, նստեցնելը։

Installment -տ-ի-տ, *s.* Գարգում, հաստատում; նստանվճար քաղաք։

Instance Ի-ս-տ' (տ), *s.* Թախանձանք, աղերս, ստիպում; պատճառ; առիթ, պարագայ, անգամ; օրինակ։ = *va.* Օրինակ բերել։ For —. Չոր օրինակ։ In the first —. Չառաջինն, նախ։ At my —. Իմ ջանքով, ստիպմամբ։

Instant Ի-ս-տ' (տ), *s.* Պահ, կէս, վայրկեան; ժամանակ; ներկայ (ա. միտ)։ = *a.* Մտադրական, թախանձանք; վերահաս, մտալուտ; ներկայ, այս։ On the 4th inst. Ներկայ ամսոյս 4 ին։ [կանոն.]

Instantaneity, *s.* Վայրկեանա-

Instantaneous -դ-ի-ն-ի-տ, *a.* Վաղանցուկ, անկարծական, վայրկեանական. **-ly**, *ad.* Յանկարծակի, իրձմելի ական, իսկոյն։

Instanter, **Instantly** Ի-ս-տ' (տ), *ad.* Ամիջապէս, նոյն հետեայն, ստիպողաբար։

Instar Ի-ս-տ' (տ), *va.* Աստեղագրդել; գեղագրդել։

Instate Ի-ս-տ' (տ), *va.* Հաստատել, տեղաւորել, գտնել։ [տեղը]

Instead Ի-ս-տ' (տ), *ad.* Փոխանակ, **Instep**, *va.* Գրել, թախանձել։

Instep, *s.* Ոտքի ետեւի մաս, ուղն'։

Instigate, *va.* Գրգռել, գրգռել, **-tor**, *s.* Սարդիս, գրգռիչ։

Instill Ի-ս-տ' (տ), *va.* Շինջ վազընել, կահեցնել, թորեցնել; սպաւորել, կամաց կամաց սորվեցնել, միտք կահեցնել. **-ment**, **-ation**, *s.* Թորեցնելը, կահեցնելը; (գուլար) մեցնելը; սպաւորում; թորած, շինջ։

Instinct Ի-ս-տ' (տ), *a.* Կենդանի; շարժում, գրգռում. = *s.* Իրողում, մղում, ազդում; բնազդում։

Instinctive, *a.* Բնազդական, բնազդեցիկ. **-ly**, *ad.* Ինքնաբերաբար

Institute Ի-ս-տ' (տ), *va.* Հաստատել, հիմնարկել, որոշել, կարգել; սկսիլ, ձեռնարկել; (պաշտօնի) դնել ել։ = *s.* Օրէնք, սահմանադրութիւն, կանոն; հաստատութիւն, հիմնարկութիւն; միաբանութիւն; (գրագիտաց) կաճառ, ճեմարան Գուլ։

Institution -դ-ի-տ' (տ), *s.* Հաստատութիւն, հիմնարկութիւն, դաստիարակութիւն; անուանում, կարգում ել; օրէնք, կարգ, կանոն; միաբանութիւն, ուխտ; նախադիտելիք, սարերք. **-al**, **ary**, *a.* Տարական, էական; օրինական։

Institutive, *a.* Հաստատական; հաստատել, կանոնական։

Institutor, **-ter** -տ-եր, *s.* Հիմնադիր, հաստատ; վարժապետ։

Instruct -տ-ր-է-տ' (տ), *va.* Հրահանգել, կրթել, մարզել, սորվեցնել; հրահանգ տալ. **-ible**, *a.* Հրահանգելի։

Instruction -տ-ր-է-տ' (տ), *s.* Հրահանգում; հրահանգ, կրթութիւն, վարժութիւն, դաս; հրամանք։

Instructive -տ-ր-է-տ' (տ), *a.* Խրատական, կրթական, հրահանգիչ. **-ly**, *ad.* **-ness**, *s.* ունութիւն։

Instructor -տ' (տ), *s.* Հրահանգիչ, կրթիչ; վարժապետ, ուսուցիչ։

-ctress -բէրհիւ, s. վարժուհի.

Instrument -բերհիւ, s. Գործիք, միջոց; դաշնագիր, մուհակ; նուագարան, գործի -**ation** -ելիւ, s. Միջոց, աջակցութիւն; նուագում, նուագերգ եր.

Instrumental -բերիւ, a. Օգնական, ձեռնու; նուագարաններով, գործիական. - case. Գործիական հոլով. -**ity**, s. Միջոց, գործիք. -**ly**, ad. նուագարաններով; . . . ով. -**ness**, s. -ութիւն.

Insubordinate, a. -**tion**, s. -բերհիւ, See **Disorder**.

Insuf'ferable, a. Անսանելի, անհնարին. -**ly**, ad. Չարաչար.

Insufficiency, -**cy**, s. Անբաւականութիւն; անկարողութիւն.

Insufficient -բերհիւ, a. Անբաւական, անկարող. -**ly**, ad.

Insular -բերհիւ, a. կղզիանքման, կղզիացեալ; կղզեցի. -**ity**, s.

Insulate -բերհիւ, va. Չորսկողմէն զատել, կղզիացնել, մեկուսացնել; անջատել, բաժնել.

Insulated -բերհիւ, a. Չատած, կղզիացած, մեկուսի, զատ. -**tor** -բերհիւ, s. Անջատիչ, -**tion**, s. Չայրացում, մեկուսացում.

Insult -բերհիւ, s. Նախասինք, թշնամանք, յարժակում. = va. Թշնամանել, նախասել, (յախուռն կերպով) յարժակիլ. vt. Արհամարհել, ծաղրել. -**ing**, a. Նախասական.

Insuperable -բերհիւ, a. Անյաղճելի, անպարտելի. -**ly**, ad.

Insupportable, a. Անսանելի, դժնդակ. -**ness**, s. -ութիւն. -**ly**, ad. Դժնդակ կերպով.

Insuppressible -բերհիւ, a. Անզապելի; աննուամ. [վագրելի].

Insurable -բերհիւ, a. Ապահովանքով. -**ty**, s. -ութիւն, s. Ապահովագրութիւն սկիւրբա; ապա-

հովողէք, ապահովագրիւ.

Insure -բերհիւ, vt. Ապահովել, վստահեցնել; ապահովագրել (ըստ սացումաձրքի, կեսերը եւլիւ.)

Insurer -բերհիւ, s. Ապահովիչ, ապահովագրող.

Insurgent -բերհիւ, a. Ապրտամբ, խռովայրոյ.

Insurmountable, a. Անյաղճելի, անպարտելի. -**ness**, s. -**ly**, ad.

Insurrectionist -բերհիւ, See **Insurgent**. -**rection**, s. -ութիւն.

Insurrectional, -**nary**, a. -ական.

Insusceptible -բերհիւ, a. Անզգայ. -**bility**, s. -ութիւն.

Intact -բերհիւ, a. Չեղբ չըղբուած, անեղծ, անվնաս.

Intaglio -բերհիւ, s. Փորուածք, քանդակ (քարի վրայ կէլ) [It.]

Intangible, a. Անշօշափելի.

Intastable, a. Չուտուելիք.

Integer -բերհիւ, s. Ամբողջական թիւ. [opp. Fraction.]

Integral -բերհիւ, s. Ամբողջ, ամբողջական, բովանդակ; կոտրակ չեղող (թիւ). - calculus. Ամբողջական քալիլիւ. -**ly**, ad. -չապէս.

Integrant -բերհիւ, a. Ամբողջական, լրացուցիչ.

Integrate -բերհիւ, va. -**ing**, s. Ինտեգրել, ամբողջացնել; լրացնել; (տարբերական քանակութեան վր) ամբողջականը գտնել. -**tion**, s. Ամբողջացնելը; -ականը գտնելը. -**ty**.

Integrity -բերհիւ, s. Ամբողջութիւն, լրութիւն, ուղղութիւն, անկեղծութիւն; անարատութիւն, մաքրութիւն.

Integument -բերհիւ, s. Թաղանթ, պատեան, մորթ զար էր.

Intellect -բերհիւ, s. Իմացութիւն, միտք. հասողութիւն, հանճար. -**tion** -բերհիւ, s. Իմացութիւն, իմացում, հասողութիւն.

Intellective -բերհիւ, s. Իմացական.

Մային, իմացական. -ly, ad.

Intellectual -լի՛չ-ել, a. Իմացական, մատարական; անհիւժ, հոգեղէն. -ism, s. Իմացականութիւն. -ly, ad. Մատարապէս:

Intelligence -լի՛նէ՛հ, s. Հասկըցողութիւն; մատար կարողութիւն; ուշիմութիւն, հմտութիւն; հոգեղէն էութիւն; լուր, հարդորակցութիւն. Good —. Բարի լուրեր. — office. Մանօժութեանց գրասենեակ:

Intelligencer Իլլի՛նէ՛հ-ըր, s. Լրատու, լրետ, լրագիր:

Intelligent -լի՛նէ՛հ-ըր, a. Մտացի, խելացի, ուշիմ, մարտիկ. -ly, ad.

Intelligible -լի՛նէ՛լ, a. Դիւրիմաց, դիւրահասկնալի. -ness, -bility, s. Դիւրիմացութիւն. -ly -լի՛նէ՛հ-լի, ad. Որոշ. բացայայտ:

Intemperance -լի՛նէ՛հ-ըր, s. Անժուժկալութիւն, անբարեխառնութիւն, չափազանցութիւն:

Intemperate, a. Անժուժկալ, շուայտ, անառակ. -ly, ad. Զեղխութեամբ. -ness, s. ըլլալը. -ութիւն:

Intend, va. Միտքը դնել, կամենալ, խորհիլ, որոշել, աւաջադրել:

Intendancy -լի՛նէ՛հ. s. Տեսչութիւն, հոգաբարձութիւն, վերակացութիւն:

Intendant -լի՛նէ՛հ, a. Վերակացու, տեսչ, տնօրէն, քաղաքակալ:

Intended -լի՛նէ՛հ, a. Նշանած, խօսեցեալ:

Intense -լի՛նէ՛հ, a. Զկտուլ, պինդ; բուռն, յիստ, սաստիկ. -ly, ad. Բուռն կերպով; ուշադրութեամբ. -ness, **Intensify** Իլլի՛նէ՛հ-ըր, s. Ուժգնութիւն, սաստկութիւն:

Intensify -լի՛նէ՛հ-ըր, an. Սաստկացնել, խոսացնել; խոսանալ, պրն. դանալ. [կրութիւն. -ըր, s. Զկտում. սաստ. -ness, **Intensive** Իլլի՛նէ՛հ-ըր, a. Սաստիկ, բուռն, ուժգին, ձկտեալ; չափազանցական +. -ly, ad.

Intent Իլլի՛նէ՛հ, a. Մտադիր, ուշադիր, (միտքը) սեւեռեալ. =s. Դիտարութիւն, նպատակ. -ly, ad. Ուշի ուշով, խնամքով. -ness, s. Մտադրութիւն. -tion Իլլի՛նէ՛հ-ըր, s. Դիտարութիւն, միտք, կամք. To heal by the first —. Վերքը շուտով սպիանալ, աղէկեալ:

Intentional, a. Դիտամբ, նպատակաւ. -ly, ad.

Inter Իլլի՛նէ՛հ, va. Թաղիլ:
Interact Իլլի՛նէ՛հ-ըր, s. Միջնարար Բ. =va. Կամաց կամաց գրաւել; ձեռք երկնցնել:

Intercalate -լի՛նէ՛հ-ըր, va. (Նահանջ տարւոյ վրայ օր մը) աւելցնել; միջադրել երկ. -tion -լի՛նէ՛հ, s. Յաւելում (տոմարի); միջադրութիւն երկ. -calary -լի՛նէ՛հ, s. Աւելեաց, նահանջ օր (29 փետր.)

Intercede -լի՛նէ՛հ, va. Միջնորդել, բարեխօսել, միջամտել. -cedent, a. Միջանկեալ, միջնորդ. -cellular, a. Միջախորշային:

Intercept -լի՛նէ՛հ-ըր, va. (ձանբան) կտրել, խափանել; ընդհատել ընդմիջել. -tion -լի՛նէ՛հ-ըր, s. Արգելում, ընդմիջում, խափանում:

Intercession -լի՛նէ՛հ, s. Միջնորդութիւն, բարեխօսութիւն:

Intercessor Իլլի՛նէ՛հ-ըր, s. Բարեխօս, միջնորդ; տեղապահ եպիսկոպոս. -cessory, -ial Իլլի՛նէ՛հ-ըր-իլ, a. Բարեխօսական, միջնորդական:

Interchange Իլլի՛նէ՛հ-ըր, va. Փոխանակել, փոփոխել. =va. Փոփոխակի յաջորդել. =s. Փոփոխութիւն, փոխարինութիւն; փոխանակութիւն թշտամբա:

Interchangeable -լի՛նէ՛հ-ըր, a. Փոփոխելի; իրար յաջորդելի, փոխանակելի. -ness, **Interchangeability** Իլլի՛նէ՛հ-ըր-իլ, ad. Փոփոխակի:

Intercolumniation -լի՛նէ՛հ-ըր, s.

1244' 12', s. Սիւնամէջք 4.

Intercommon, տ. Մասնակցիլ, սեղանակցիլ; առօակցիլ էր.

Intercommunciate, տ. Հաղորդակցիլ -tion -ութիւն, -community, s. Հաղորդակցութիւն.

-costal -ութիւն, a. Կողմալիջային.

Int'ercourse, s. Յարաբերութիւն, հաղորդակցութիւն. առեւտուր.

Intercurent, a. Մէջ խառնուող, միջընծացիկ -rence բարբառութիւն, s. Միջանցք.

Interdict Բարբառութիւն, va. Արգիլել, դադրեցնել: խափանել, = Բարբառութիւն, s. Արգիլք; քահանայազորութիւննէ դադարում ԿԴ.

Interdiction -ութիւն, a. Արգիլանք, արգիլք, քահանայանք, -tive, -tory Բարբառութիւն -բարբառութիւն, a. Արգիլիչ, խափանարար.

Interest Բարբառութիւն, s. Հետաքրքրութիւն, համակրութիւն; սիրալիք հոգածութիւն, փոյն; մաս, բաժին; օգուտ, շահ; տկոս Փայիկ; առաւելութիւն. = va. Հետաքրքրուիլ հոգ խնամիր տանիլ. մասնակցիլ. Public— Հասարակաց շահը. Simple— Compound— Պարզ բաղադրեալ տկոս.

Interested, a. Շահակցի, շահաւէց, շահակցի, շահաքրքիր.

Interesting Բարբառութիւն, a. Գրաւիչ, յանկուցիչ, շահակցի, շահաքրքրական, նմակրելի կարեւոր.

Interfere Բարբառութիւն, va. Միջամտել, (ուրիշին զործոց) խանութիլ; զպչիլ, արգիլել, վնասել; ընդմարիլ, զարնուել; (սինտօքրեմ իրար զարնել, վիրաւորել. To wish խառնեցիլ, արեւիլ.

Interference Բարբառութիւն, s. Մէջ մտնելք, միջամտութիւն; ընդմարում.

Interfester -ութիւն, s. Խառնուող, միջամտող.

Interfused Բարբառութիւն, a. Միջնագեղ, միջահոս.

Interim Բարբառութիւն, s. Փամանակալիցոց; հաշտարար հրովարակ.

Interior Բարբառութիւն, a. Ներքին, ներսի. = s. Ներքնակողմ, ներսի կողմ, ներսը; խորքը, ներքնաշխարհ, գաւառ. Minister of— Ներքին զործոց նախարար. -ly, ad. Ներքնապէս, ներքին կերպով.

Interjacent Բարբառութիւն, a. Միջանկեալ, միջին. [մտնել.

Interject -ութիւն, a. Մէջ խօսնել.

Interjection -ութիւն, s. Միջարկութիւն, ծայնարկութիւն. -al, -ary Բարբառութիւն, Գրքի, a. Միջանկեալ; ծայնարկութեան.

Interlace Բարբառութիւն (տ), տ. Իւրաւու անցնել, հիւսել, խառնել.

Interlard -ութիւն, va. (Մտնել) ճարպ դնել, խառնել; յետույցիւսել.

Interleave -ութիւն, va. (Գրքի մը մէջ) ճեմակ կողմեր անցնել, կողմանցիկ կազմել.

Interline -ութիւն, va. Տող ընդ մէջ գրել. -lineal, -ar, երկու տողի մէջսեղ գրուած, տողամիջական.

Interlink -ութիւն (տ), va. (Տողակապով) կցել; շղթայել, կապել.

Interlocution Բարբառութիւն, s. Տրամախօսութիւն, խօսակցութիւն; նախնական վճիռ ԳԴ.

-tor -ութիւն-բարբառ, s. Տրամախօս- -tory Բարբառ, a. Տրամախօսական; միջին. ոչ-վերջնական (վճիռ).

Interlope, va. Արեւիլ, խլիլ.

Interlude Բարբառութիւն, s. (Երկու արարուածի մէջսեղ) միջնախաղ; միջանուագ էր. [ուսին.

Intermarry, -ry -ութիւն, a. Ան.

Intermarriage, -ry -ութիւն, s. Ազգականց մէջ խնամութիւն. -marry Բարբառութիւն, va. Խնամակցիլ.

Intermeddle Բարբառութիւն, տ.

խառնուիլ, միջամսել.

Intermediary -ֆ-ի-ր-, *ա. Միջին, միջանկեալ, միջասահման, երկրորդական*: **Intermediate**, -րէր-, *ա. Միջանկեալ, միջին*, -ly, *ad.* -**tion**, *ս. Հասարակ միջոցներ* -**diatement**, *ս. Թաղում*.

Interminable Ի-րէր-, *ա. Ան-ծայր, անսահման*, -ly, *ad.*

Intermingle, *va.* Խառնել, միասեղ դնել, տ. Խառնուիլ, զանգուիլ

Intermission -ֆ-լէ՛, *ս. Ընդհատութիւն, ընդմիջում; առժամեայ դադարում ջերմի, դադար բռ-*

-sive, *ա. Դադարող սկսող, ընդհատ*: **Intermit** -ֆ-ր-, *va.* Ընդհատել.

Intermittent -րէր-ֆ-ր-ի-ր-, *ա. Ընդհատական, ընդհատ (ջերմ)*.

Intermix -ֆ-ի-ր-(ր), *va.* Իրար խառնել. =տ. Խառնուիլ, միանալ.

-ture, *ս. Խառնուող, զանգուած*: **Intermundane** Ի-րէր-ֆ-ի-ր-ի-ն-, *ա. Միջշարահային*. [միջեւ.

-mural -ֆ-ու-րէլ, *ա. Պատերու*

Internal Ի-րէր-ն-ի-ւ, *ա. Ներքին, ներսի; անձնական, առնչին, ըն-սանեկան; բուն, իրական*, -ly, *ad.* Իներթուս, սրտին մէջ; մարէն.

International, *ա. Ազգաց մէջ-եղ, միջազգային, համազգային*:

Interneecine, *ա. Զիրար կոտորող, աբիւնաբանած եղբայրասպան*.

Internuncio -ն-լէ՛-ի-ս, *ս. Սուր-հանդակ; միջակ նուիրակ (Պապ-)*

Interpellation, *ս. Ընդհարում, միջամտութիւն, միջամխութիւն*.

Interplead -ֆ-ի-ր-, *va.* Դատին մանրամասնութիւնները քննել.

Interpolate -ֆ-լէ-ր-, *va.* (Բը-նագրին մէջ) բան խառնել, աւել-ցնել, եղծանել, խորհայնել. -**tion**, *ս. (Բնագրի մէջ) աւելցում բան*:

Interpose -ֆ-ու, *va.* Մէջցնել

դնել. =տ. Մէջ մտնել, միջամը-սել. -**posal**, *ս. Միջամտութիւն*.

Interposition, *ս. Միջամտու-թիւն, միջնորդութիւն; ձեռնը-լուծութիւն, օգնութիւն; անջպետ*.

Interpret -ֆ-ի-ր-, *va.* Թարգ-մանել, մեկնել; բացատրել.

Interpretation -ֆ-ի-ր-ի-ւն, *ս. Թարգմանութիւն; մեկնութիւն, բա-ցատրութիւն*. -**ive**, *ա. Մեկնական*:

Interpreter -ֆ-ի-ր-էր-, *ս. Թարգ-ման; Թարգմանիչ; երազահան*.

Interregnum Ի-րէր-է-ի-ւն, *ս. Միջնիշխանութիւն, զանընդմիջում*.

Interrogate -ր-լէ-ր-, *va.* Հար-ցուփործել, հարցաքննել.

Interrogation -րէր-լէ-ի-ւն, *ս. Հարցում, հարցափորձ; խնդիր. Point of* -**ive**, *ա. Հարցական նշան (?)* -**ive**, *ա. Հարցական, հարցման*. = *ս. Հար-ցական դերանուն*. -**tor**, *ս. Հարց-նող, հարցաքննիչ*. -**rogatory**, *ա. Հարցական; հարցաքննական*.

Interrupt Ի-րէր-է-ր-, *va.* Ընդ-միջել, ընդհատել; խափանել, դադ-րեցնել; կտրել, բաժնել.

Interruption -րէ-ի-ւն, *ս. Ընդ-միջում, ընդհատում; խափանում, արգելք, դադարում*.

Intersect -ի-ր-, *va.* Մէջցնելն երկուքի կիսել. =տ. (Երկու գիծ) զիրար հասանել, կտրել, խաչածնել:

Intersection Ի-րէր-ի-ւն, *ս. Հասման կէտ*.

-terspers -ֆ-ր-(ր), *va.* Ծրուել, սփռել. (հոս հոն) ցանել. -**sion** -ֆ-ի-ւն, *ս. (Հոս հոն) ցանելը*.

Interstellar, -ry Ի-րէր-է-ի-ւն, *ա. Աստղաց մէջցեղ*.

Interstice, -space -րէր-ի-ւն, *ս. Անջրպետ (մարմնոյ), միջոց (ժա-մանակի), միջանկեալ միջոց*.

Intertropical Ի-րէր-ի-ւն, *ա. Միջարեւադարձային*.

Intertwine Ինտերտայն, *va.* Իրա-
րու անցնել, հիւսել, = *vn.* Իրար
փաթառուիլ, հիւսուիլ.

Interval Ինտերվալ, *s.* Միջոց,
անջրպես, պարագա; ժամանակա-
միջոց; անջրպես (ժայնի) եր.

Intervene Ինտերվեն, *vn.* Մէջ-
տեղ մտնել, միջամտել, միջնորդել;
պատանիլ, մէջտեղ ելնել.

Intervention, *s.* Մէջ՝ մէջտեղ
մտնելը, միջամտութ., օգնութիւն.

Interview Ինտերվյու, *s.* Տեսակցու-
թիւն, տեսութիւն. [դնել.]

Intervolve Ինտերվոլվ, *va.* Մէջէջ մէջ
Interweave Ինտերվայվ, *va.* (-wove,
-woven.) Հիւսել, խառնել, կցել.

-woven Ինտերվայվ, *a.* Իրերահիւս-

Intestable, *a.* Կտակի անկար-

Intestacy Ինտեստասի, *s.* Առանց
կտակի մեռնիլը, անկտակութիւն.

Intestate, *a.* Անկտակ (մեռած)՝
-testinal, *a.* Աղետաց, ընդերային.

Intestine Ինտեստին, *a.* Ներքին՝
= *s.* Աղիք, ընդերք.

Inthrall Ինտրալ, *va.* Գերի վա-
րել, գերել. **-ment**, *s.* Գերութիւն.

Inthrone, *See* **Enthrone**.

Intimacy Ինտիմասի, *s.* Մտնմու-
թիւն, սեր բարեկամութիւն.

Intimate Ինտիմայտ, *a.* Ներքին;
մեծաւոր; մտնիմ, սերտ. = *s.* Մտն-
իմ բարեկամ. = *va.* Ծանուցանել,
զեկուցանել; թերխոսել, ակնարկել.

-ly, *ad.* Անբաժան, սեր կերպով.

Intimation Ինտիմասի, *s.* Ծանու-
ցութիւն, հազորելը, ակնարկու-
թիւն; ծանուցանելը, զեկուցում.

Intimidate Ինտիմայտ, *va.* Աջ-
քը վախցնել, ահ ձգել. **-tion**, *s.*
Վախցնելը, ահարկութիւն.

Into Ինտո, *pr.* Ի, առ, դէպ ի
մէջ, ներքը. **Into God**. Առ Աս-
ուած. — *house*. (Դէպ ի) տունը.

Intolerable Ինտոլերաբլ, *a.* Անտա-

նելի, չբաշուկիր. **-ness**, *s.* **-ly**,
ad. Անհանդուրժելի կերպով.

Intolerance Ինտոլերանս, *s.* (Կը-
րօնական) անհերոգութ., անճոյլ-
տուութիւն. [անող. **-ly**, *ad.*

Intolerant, *a.* Անհերոգ, մոլե-
-toleration, *s.* Մոլեռանդութ.

Intomb Ինտոմ, *va.* Թաղել.

Intonate Ինտոնատ, *va.* Եղանակել,
նախերգել, (ժամը) կարգալ; որո-
տալ. **-tion** Ինտոնացի, *s.* (Կարգալու
տեսն) ժայնի ելուէջ, Թրթրացում,
եղանակում ել.

Intone Ինտոն, *va.* Եղանակով
կարգալ, կցուրդ երգել.

Intoxicate Ինտոքսիկայտ, *va.*
Խմցնել, արեգնել, զինոզցնել. =
a. Գինով, արքիւլ. **-scating** Ին-
տոքսիկայտիչ, *a.* Ոգելից, արքեցու-
ցիչ, զինոզցնող (ըմպելիք). **-tion**

Ինտոքսիկացի, *s.* Գինովութ., արքեցու-
թիւն, զուարճութ., մոլեգնութ.

Intractable, *a.* Անհամարողը,
ժընդակ, անուղղայ, յամառ; ան-
ըսելի. **-ness**, **-bility**, *s.* **-ly**, *ad.*

Intrados Ինտրադոս, *s.* Խոր-
փիք (կամարի), զոգ.

Intransitive Ինտրանսիտիվ, *a.*
Չանցողական, չէզոք (բայ) +.

Intrrench Ինտրենչ, *va.* Ակիշ-
ներով, պատնէջներով ամրացնել
= *vn.* *See* **Enroach**. **-ment**,
s. (Բանակի) ամրացում, պատնէջ.

Intrepid Ինտրեփիդ, *a.* Աներ-
կիւղ, անվեհեր, զու. **-ity** Ինտրեփի-
դիտ, *s.* Լուծիւն. **-ly**, *ad.*

Intricacy, *s.* Խառնակութիւն,
կնճռոտութ., մանուած, կնճիռ.

Intricate Ինտրիկայտ, *a.* Մանուա-
ծոյ, կնճռոտ, բազմակնճիռ, շփոթ,
միմիւն. **-ly**, *ad.* **-ness**, *s.*

Intrigue Ինտրիգ, *s.* Ձեռքի սակ-
հնարք, մտքենայութ., դարձուածք,
սաստնութիւն; սիրային զուակ-

ցումիւն. =տ. Հնարքներ բանեցնել. (սիրահար.) խաղեր դարձնել.

Intrinsic, -al Ի՚ՏՐԻ՚Ի՚ԿԻ՚ԿԻ, a. ներքին, բուն, իրական, էական. -ly, ad. ներքին կերպով.

Introduce Ի՚ՏՐԵ՚Կ՚Ո՚ՒՄ (Գ), va. Մտնել, խոճել, ներկայացնել; ծանոթացնել; ի հանդէս բերել, ներածել; հնարել; սխալ, մուտք բալ.

Introduction Ի՚ՏՐԵ՚Կ՚Ո՚ՒՄ, s. Մուտք, մտնելը, խոճելը, սկզբնաւորութիւն; ներկայանալը. ներկայացում; ներածութ. (գրքի); պատաստութիւն, նախադուռ (ճանի). -letter. Յանձնարարական թուղթ. -introduction, -tory, a. ներածական, սկզբնաւորական.

Introit Ի՚ՏՐ՚Ո՚ՒՄ, s. Պատարակի սկիզբի աղօթք, ժամամուտ.

Intromission Ի՚ՏՐՈ՚ՄԻ՚ՍԻ՚ՅՈՒՆ, s. մտնելը.

Intromit Ի՚ՏՐՈ՚ՄԻ՚ՏԻ՚Մ, va. ներս մտնել.

Introvert Ի՚ՏՐԵ՚ԿՈՒՄ, va. ներս դարձնել, շրջել.

Intrude Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, տ. Բռնի ներս մտնել, մտնելի, սպրդիլ = va. (Բռնի) ներս խօծել, քշել, մղել, հրել; ներամխիլ (ժայռը) ելի.

Intrusion Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, s. Ինքնակոչ մուտք, սպրդում, ինքնամտնութիւն; ներամխում (ժայռի) ելի.

Intrusive Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, a. Ինքնակոչ, ինքնամուտ, ինքնամտն.

Intrust Ի՚ՏՐԵ՚ԿԻ՚Մ, va. Աւանդել, վստահիլ, յանձնել.

Intuition Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, s. Պայծառ հասկողութիւն, յայնասեստութ. ; յայնի ճշմարտութիւն.

Intuitive, a. Պայս յանդիման; ղէմ յանդիման, պայծառ. -ly, ad.

Intumescence Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, տ. մուտք; -mescence, -turgescence, s. Ուռիլը, այնում.

Intussusception Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, s.

ուռ, s. Մնուկի նիւթերը ներս առնելը, ներառութիւն Կր.

Intwine, **Intwixt** Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, va. Հիւսել, ուրել.

Inundate Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, va. Ողողել, հեղեղել, յորդել, ծովացնել; լեւի լիցուն ընել, ղեղում. -tion -տ՚իւն, s. Զուր կոխելը, ողողում; յորդումիւն, ղեղում, հեղեղ.

Inure Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, va. Վարժեցնել, սորվեցնել, ընտելացնել = տ. Յատկանալ, մնալ; վարժուիլ. **Inurement**, s. Վարժութիւն.

Inurn Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, va. (Աճիւնը) սափորի մէջ ղնել; ճաղել, պատնքել.

Inutility, s. Անպիտանութիւն, փութութիւն, անօգուտութիւն.

Invalidate Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, va. To attack, to assail, to assault (a country.)

Invader, s. Ատաղանակ, հրոսակ.

Invalide Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, a. Անվաւեր, անզօր, անարժէք, = Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, a. Անկարող, ցուազար, սկառ, ախտաւոր = s. Վատառողջ, ապաւորողջ, va. Անկարող զինուորաց կարգ անցնիլ.

Invalidate Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, va. Անվաւեր ընել, անվաւերութ. հաստատել. -tion, s. Անվաւերացնելը.

Invalidity, s. Անվաւերութ.

Invaluable Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, a. Անզին, մեծագին, ճանկագին.

Invariable Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, a. Անփոփոխ, անյողիլ, անայլայլակ -ness, -bility, s. -ութիւն. -ly, ad.

Invasion Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, s. Արշաւանք, յարձակում, սիրացում, գրաւում. -sive Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, a. Գրաւման, յարձակողական, ասպատ. . .

Invective Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, s. Ծանր ճշնամանք, լուսանք, = a. Կշատաբական, ճշնամալից.

Inveigh Ի՚ՏՐՈ՚ՒՄ, տ. Կշատաբել, պորալ կանչել, լուսալ.

Inveigle, va. Հրապուրել, խաբել,

մոլորցնել՝ -ment, s. Հրապուրելը՝

Invent -ի-ն-ք', va. Հնարել, ստեղծել, գտնել, հանել, շինել; կեղծել:

Invention -ի-ն-ը-ն, s. Հնարում, գտնելը; գիւտ, հնարք, հնարողութիւն. — of the Cross. Խաչվերաց-տիւ, a. Հնարագէտ, գտնիչ, վարպետ:

Inventor Ի-ն-վ-է-ր-է-ր, s. Հնարիչ, գտնող, գտնիչ:

Inventory Ի-ն-վ-է-ր-է-ր, s. ՄՊե-րասետ, մՊերագիր և; վաճառա-ցուցակ, ցուցակ արանաց. = va. ՄՊերագիրը շինել, ցուցակագրել:

Inversal -ի-ն-է-ր-է-ր, a. ՄՊերագրի. **Inverse** Ի-ն-վ-է-ր, a. Հակառակ, ներհակ (կողմ), շրջուն, խոտու-նակ. -ly, ad. Հակադարձ կերպով:

Inversion Ի-ն-վ-է-ր-է-ր, s. Հակա-դարձութիւն, անդրադարձ, շրջում; արտադուծիւն և; ճեղափոխութիւն:

Invert Ի-ն-վ-է-ր-է-ր, va. Երջել, դար-ձընել, (սեղերհին) փոխել:

Invertebrate, -ted -ի-ն-վ-է-ր-է-ր-է-ր, a. Անողնայար, անողնաշար և:

Inverted -ի-ն-վ-է-ր-է-ր, a. Գլխիվայր; շրջուն, ակնուկրայ:

Invest Ի-ն-վ-է-ր-է-ր, va. Հազցնել; (իշխանութիւն) սպ, շնորհել, կար-գել; պատել, պաշարել և; (տն) դը-նել. պառկեցնել (սակի):

Investigable Ի-ն-վ-է-ր-է-ր-է-ր, a. Քննելի, հետազոտելի:

Investigate -ի-ն-վ-է-ր-է-ր, va. Խու-զարկել, հետազոտել, քննել:

Investigation -ի-ն-վ-է-ր-է-ր, s. Խու-զարկում, հետազոտութիւն, քննու-թիւն. -tive -ի-ն-վ-է-ր-է-ր-է-ր, a. Քննա-կան. -tor, s. Հետազոտիչ, քննիչ:

Investiture -ի-ն-վ-է-ր-է-ր, s. Տալը, տուլութիւն, պաշտօնատուութիւն:

Investment -ի-ն-վ-է-ր-է-ր, s. Հազցնե-լը, հազնիլը: զգետ, հանդերձ; պա-շարում; սակի՛ն աւանդ դրուիլը, շահագործութիւն:

Inveteracy -ի-ն-վ-է-ր-է-ր, s. Հին-ցած սովորութիւն, հուսմութիւն:

Inveterate -ի-ն-վ-է-ր-է-ր, s. Հինցած, հին, արմատացած. -ly, ad.

Invidious -ի-ն-վ-է-ր, a. Ենթանձոս; -ձեռի, չարակամ. -ly, ad. -ness, s.

Invigorate -ի-ն-վ-է-ր-է-ր, va. Ջո-րացնել, քաջախել, խրախուսել: -tion, s. Քաջայտրուծիւն:

Invincible -ի-ն-վ-է-ր-է-ր, a. Անյաղ-ձեռի, անպարտելի, անզուսպ. -ly, ad. -կերպով. -ness, -bility, s.

Inviolable -ի-ն-վ-է-ր-է-ր, a. Անբառա-բարելի, անվթար, սրբազան, չուր-րական, անդրձեռի. -ness, bility, s. -ութիւն. -ly, ad. Անդրձեռի հա-ւատարմութեամբ. [անբաղի]

Involute, a. Անեղծ, անարատ:

Invisible Ի-ն-վ-է-ր-է-ր, a. Անեղծ, ան-սեանսանելի; գաղտնի, ծածուկ. -ness, -bility Ի-ն-վ-է-ր-է-ր-է-ր-է-ր, s. Ան-սեանութիւն. -ly, ad. -կերպով:

Invitation -ի-ն-վ-է-ր-է-ր, s. Հրաւեր, կոչ; կոչունք. -tory Ի-ն-վ-է-ր-է-ր-է-ր, a. Յորդորական. = s. Կցուող մը, հրաւիրան և. [դրդել]

Invite, va. Հրաւիրել; յորդորել:

Invocate Ի-ն-վ-է-ր-է-ր-է-ր va. Կանչել, աղերսել, գրաւել, քաջել:

Invocation Ի-ն-վ-է-ր-է-ր-է-ր, s. Կոչում, կարգալր(զԱստուած), աղօթք, մաղ-թանք; աղերս, կոչում (առ Մու-սայն); կոչ (դաստանի):

Invoice Ի-ն-վ-է-ր-է-ր, s. Վաճառա-գիր, (պարանագ) ցուցակ քարտ-րա. = va. Վաճառամուղիքը շի-նել; ցուցակը անցնել:

Invoke Ի-ն-վ-է-ր-է-ր, va. Կանչել, կոչել (զԱձ-); մաղթել, աղերսել:

Involvere, Involverum Ի-ն-վ-է-ր-է-ր-է-ր, -ի-ն-վ-է-ր-է-ր-է-ր, s. Քաշառ և:

Involuntary Ի-ն-վ-է-ր-է-ր-է-ր-է-ր, a. Ակամայ, առանց կամաց, բռնի. -tarily, ad. Յակամայս, ակամայ:

Involute Ի՛վոլւե՛տ, *a.* ներս դարձած, ներազմածիկ բռ; պարու-
 ծիգ (զիծ) որ *և* Evolvent. Խոյ E-
 volute է Պարուրածու, պարզած Ե.

Involution Ի՛վոլւե՛տ, *s.* Պա-
 սառում, փաթնելը; կնճիռ, խառ-
 նակուծ; միջանկեպ հասուած ք.

Involve Ի՛վոլւե՛մ, *va.* Պաստել,
 ծրարել, ներփակել; պարունակել;
 կնճռոտել, խառնշղթել. **-dness, -**
ment, s. Պաստում; ներփակում:

Invulnerable Ի՛վոլւե՛մ, *a.* Ան-
 խոցելի. անազդելի, անվէր. **In-**
vulnerability, s. -ուծիւն:

Inward Ի՛ւրա՛ւ, *a.* ներքին,
 ներս; հոգեկան, բարոյական (մտա-
 զը) = *s.* Իէպ ի ներս, խիղճը, հո-
 զին, = *pl.* Փոռոտիք, աղիք:

Inward, inwards Ի՛ւրա՛ւ, Ի՛ւ-
 րա՛ւ, *ad.* Դէպ ի ներս.

Inwardly, *ad.* ներքնապէս, զաղ-
 նապէս, ի ներքուստ, դէպ ի ներս.

Inweave Ի՛ւրա՛ւ, *va.* (-wove, -woven)
 Հիւսել, ուսայնել, յեռուլ, խառնել:

Inwrap Ի՛րէ՛ք, *va.* Ծրարել,
 փաթնել; կնճուել, ղծուարացնել:

Inwreath Ի՛րէ՛ք, *va.* Թագ հիւ-
 սել, ծաղկազարդել:

Inwrought Ի՛րէ՛ք, *a.* Նկարա-
 կերտ, ծաղկէնկար:

Iodine Ի՛ո՛ւ, *s.* Մանիշ ք.

Iodate Ի՛ո՛ւ, *s.* Մանշառ ք.

Ionic Ի՛ոնի՛, *a.* Յոնիական:

Iota Ի՛ո՛ւ, *s.* Յոյզ (i, y), նշա-
 նակեց, կէս:

Ipecacuanha Ի՛քէ՛պէ՛-նի՛, *s.* Աճառ
 մը, ոսկիտակ բռ.

Irrascible Ի՛րա՛ւ, *a.* Բարկացոտ,
 ցասկոտ. **-ness, -bility, s.** -ly, *ad.*

Irate Ի՛րա՛ւ, *a.* Զայրացած:

Irranian Ի՛րանի՛, *a.* Երանեան:

Ire Ի՛րա՛ւ, *s.* Բարկութիւն, զայ-
 րոյթ. **-ful, a.** Մոռմած:

Iridesence Ի՛րէ՛ք, *s.* Փայ-

փիւն. շողարձակութիւն. **-cent -**
 -ը՛ք, *a.* Գոյնզոյնփայլող, փայլփուն:

Iridium Ի՛րի՛ւմ, *s.* Ճերմակ
 մետաղ մը, իռիւմ:

Iris Ի՛րի՛ս, *s.* (pl. -es Ի՛րի՛ս) Ծիա-
 ծան, ծիրանի գօտի; (այսց) ծիա-
 ծան; կապուսակ շուշան, հիրիկ:

Irish Ի՛րի՛ս, *a.* Իռլանտական:
 = *s.* Իռլանտերէն, = *pl.* Իռլանտա-
 ցի. -girl, -woman. Իռլանտուհի:

Moss Ի՛րի՛ս, *s.* Մարգարտալոռ բռ.

-ism, s. Իռլանտական ոճ:

Irish Ի՛րի՛ս, *va.* Զանձարացնել, վշա-
 ցըննել. **-some** Ի՛րի՛ս, *a.* Ծաղկա-

լից, ծանձարի. **-ly, s.** -ness, *s.*
 Զանձորոյթ, ճաղառկ; ներուծիւն:

Iron Ի՛րոն, *s.* Երկաթ; (երկաթէ)
 գործիք; արդուկ իւրիւ. *pl.* Երկաթ,
 կապանք, = *a.* Երկաթի նման; եր-

կրթէ (շինուած); հուժկու, անզուծ:
 = *va.* Արդուկել; շղծայել. երկաթ-

ներով կապել; երկծով զինել. —
 bound. Երկաթալիպ; ժայռագօտի,

վիմուար. — clad. Զրահապաս (նաւ),
 զրահաւոր. -monger Ի՛րոնի՛, Երկա-

թեղէն ծախող, երկաթաձգանառ.
 -sides. Զրահաւոր զօրականք, Ան-

պարտելիք (Քրոմուէլի). — wood. Եր-
 կաթափայտ. — work. Երկաթեղէն

(գործ) = *pl.* Դարբնոց:

Ironie, -al Ի՛րոնի՛, *a.* Հեղ-
 նական. **-ly, ad.** Հեղտօրէն:

Irony Ի՛րոնի՛, *a.* Երկաթէ, երկա-

թեղայ; երկաթի պէս, կարծր. =
 Ի՛րոնի՛, *s.* Հեղուծութիւն, հեղու:

Irradiance, -cy Ի՛րրա՛ւ, *s.* Զառա-
 զայնում. Զառազայնում. Զառազայն; Զա-

ճառազայնում. Իրրա՛ւ, *a.* Զառա-
 զայնում; լուսաւորել; կեանք

իոզի ճալ. **-tion, s.** Երկարձակութիւն,
 ճառազայնութիւն; լուսաւորութիւն:

Irrational Ի՛րրա՛ւ, *a.* Անբա-
 նաւոր, անհեղի; անհամաչափ Ի՛ր-

րա՛ւ, *s.* -ուծիւն. **-ly, ad.**

Irreclaimable էրէւթ'ա.Ան. մաղրելի **-bility, s. -ly, ad.**

Irreconcilable -րէւթ'ա.Ան. մահաշահի, ղիսրիմ; անհամաձայն **-ness, s. -ly, ad.** Անհաշահ

Irrecoverable էրէւթ'ա. Անգանելի, անորոգելի, անբուժելի, չշինուելիք **-ly, ad.** Անյոյս

Irredeemable էրէւթ'ա.Ան. փրկանաւորելի, չստանուելիք

Irreducible, a. Անմեծելի

Irrefragable էրէւթ'ա. Անհակառակելի, հերքելի **-bility, s.**

Irrefutable էրէւթ'ա. Անհերքելի, անձխտելի, անջրելի

Irregular -րէւթ'ա. Անկանոն, կարգ: զարտուկ(քայ) **-ly, ad. -ity, s.** Անկանոնութիւն; մոլուժ

Irrelative, a. Անկապակից

Irrelevant էրէւթ'ա. Անղէպ, անյարմար, անպահշտ, անպատեհ **-ly, ad. -vancy, s. -ուժ.**

Irreligion, s. Անկրօնութիւն

Irreligious -րէւթ'ա. Անկրօն. հաւատ, ամբարիշտ **-ly, ad. -ness, s.**

Irremediable -րէւթ'ա. Անդարմանելի, անբուժելի **-ly, ad.**

Irremissible էրէւթ'ա. Անմեղելի, անբաւելի **-ness, s. -ly, ad.**

Irremovable էրէւթ'ա. Անստատ, անխախտ (պաշտօն) **-ly, ad.** Անխախտելի, ցկեանս

Irreparable -րէւթ'ա. Անդարմանելի, անկարկասելի **-ly, ad.**

Irreprehensible, a. Անբասիր, անսգիւտ. [զուպելի]

-repressible, a. Անարգել, անարձագանքելի **-ly, ad.** Անմատու

Irreprovable, a. Անմեղ, անհրաժեշտ, անմեղադրելի **-ly, ad.** Անմեղութիւն

Irresistance, s. Կուժիւն

Irresistible -րէւթ'ա. Անպի

-bility, s. -ly, ad.

Irresolute էրէւթ'ա. Անշուճուած, երկղիմի, սարսամ, անորոշ **-ly, ad.** Կարանեալ կերպով մը **-ness, -tion, s.** Կարանք, անորոշութիւն, սարսամութիւն, վարանառութիւն. [ծելի]

Irresolvable -րէւթ'ա. Անլուծելի

Irrespective էրէւթ'ա. Անկանոն, յարգանց **-ly, ad.**

Irresponsible էրէւթ'ա. Անպատասխանատու, անհամարձակ **-bility էրէւթ'ա. Անպատասխանատուութիւն, s.**

Irretrievable -րէւթ'ա. Անգարմանելի, ձեռք չանցուցելիք

Irreverence էրէւթ'ա. Անպատեհ, անպատեհութիւն, անպատեհութիւն

Irreverent -րէւթ'ա. Անպատեհ, անպատեհ **-ly, ad.**

Irreversible, Irrevocable, a. Անդադնալի, անփոփոխելի; անըջելի, անդարձ **-ness, s. -ly, ad.**

Irrigate -րէւթ'ա. Ջրել, ոռոգել; թրջել **-tion էրէւթ'ա. Ջրում, ոռոգում:**

Irriguous -րէւթ'ա. Ջրարքի, ջրոտ, ցողածում, խոնար

Irritable էրէւթ'ա. Իրարագրիւ, զայրացիութիւն **-bility, s.** Դաժանութիւն, խոժոռութիւն

Irritant էրէւթ'ա. Ջայրացընող՝ զրգռիչ (ղեղ)

Irritate էրէւթ'ա. Ջայրացընել, բարկացնել; զրգռել

Irritation էրէւթ'ա. Բարկութիւն, զայրոյթ, զրգռութիւն, կատարութիւն, զրգռելիք; զրգռոյթ **-tive, -tory, a.** Իրգռիչ

Irruption էրէւթ'ա. Բռնի ներս մտնելը, խուժում; կոխելը, հրոսում **-tive, a.** Խուժող

Is էւ, ind. pres. of To Be. է

Isabel էլէւթ'ա. Դեղնաբար, դեղնաման (զոյն) գույն

Ischiatic -իտի', *a.* Զսոսկիի
Ischury, *s.* Միզարգելու թիւն.
Isinglass -յիւնկէր, *s.* Զկան
ստինձ; փայլաւ, թիճղօն հւ.
Islamism իսլամիզմ, *s.* Իսլա-
մու թիւն, մահմեդականութիւն.
Island -յիւնտ, *s.* Կղզի. =*va.*
Կղզիի վերածել, կղզիացնել.
Islander -յիւնտէր, *s.* Կղզեցի.
Isle -յւ, *s.* Կղզեակ, կղզի.
Islet -յիւտ, *s.* Կղզեկիկ.
Isochronal, -chronous -յ-
-իօքրոն, *a.* Զուգամանակ փ.
Isolate -յ, էլէտ, *va.* Զորս
կողմէն զատել, կղզիացնել, մե-
կուացնել, -**tion**, Մեկուսացում.
Isometric -յի, *a.* Զուգաչափ.
Isoperimetry -յիւրէրէրէրի,
s. Զուգաշրջանակ է. **Isosceles**
-յիւիսէլէ, *a.* Զուգաբարձ է.
Isotherm -յիւրէրէրէր, *s.* Զու-
գաջերմ (զիծ) փ. [յիւլացի].
Israelite էլէրէլտ, *s.* Իսրա-
Issuable էլէլտ-յւ, *a.* Ելլելիք,
յանձնուելիք, տուելիք.
Issue էլէլտ, *s.* Դուրս ելնելը,
ելք; դրկելը, առարոււմ; հետեւանք,
արգասիք, արդիւնք, արտադրութիւն;
պրակ, սեռակ, թիւ; թափնելը, հո-
սում; խարան եագը; խնդիր էր. =
vn. Ելլել, հոսել, վազել, երթալ,
արդիւնք յառաջ գալ, արտադր-
ելի; միաբանիլ էր; զոցել, վերջա-
ցրնել. =*va.* Առարքել, յղիլ; յանձ-
նել; հրատարակել, ի յոյս ընծա-

յել. At -. Անհամամայն, վէճի
աակ. —*pea.* Խարանի սխեռ. The
—for October. Զոկեմբերի թիւը.
Isthmus է-իսթմոս, է-իսթմոս, *s.* Գա-
րանոց (Բանամայի).
It էր, *pron.* Նա, անիկայ, այն.
It rains, It snows. (Օլլ) կանձե-
ւէ, կծիւնէ.
Italian էրէլիտ, *a.* Իտալական
=*s.* Իտալացի; իտալիէն.
Italianize, *vn.* Իտալանալ.
Italic էրէլիտ, *a.* Իտալական;
տնօր գիր, շեղագիր.
Itch էլտ, *s.* Ֆերուրտըր, մար-
մաջում, քու, բոր ոչուզ; սաս-
տիկ փափագ, մարմաջ. =*vn.* Կե-
ռալ, քերուրի; փափագիլ.
Ichy էլի, *a.* Փոսոս, բորոս,
Item -յիտէր, *ad.* Դարձեալ, նա-
եւ. =*s.* (Հաշուի) տող, կտոր գա-
լեմ. =*va.* Նշանակել, գրել.
Iterate էրէրէրտ, *va.* Կրկնել,
-**ration** էրէրէրէլ, *s.* Կրկնում.
Itive էր էրէրէլ, *s.* Կրկին կրիին.
Itinerancy -յիտէրէլ, *a.* Զան-
բորող; ճանապարհական, ճան-
քու. =*s.* Ուղեցոյց, ուղեգիրք.
Itererate, *vn.* Երջիլ, պատիլ.
Itself, *pron.* Նոյն ինքն, ինքը.
Its էր, էյ, *pron.* Անոր.
Ivory -յիւրէլ, *s.* Փղոսկր.
Ivy -յիվ, *s.* Բաղեղ, պատաղիծ.
Barren—, Ground—. Ծմակենիսի —
clad, —grown, —mantled. **Ivyed**
-իվտէր, -յիվտ. Բաղեղնապատ.
Izzard էլէրէր, *s.* Զի (սառ.) Z.

Jabber չիւր-յուր, *s.* Շուտ ու շը-
փոթ խօսուածք, լիռտուր. =*an.*
Նասախօսել, լիռտալ, թաչել.
Jacent, *a.* Երկնցած պառկած.

Jacinth չիւր-իւրէլ, *s.* Յակինթ.
Jack չիւր, *s.* Անիտելք, խակ, Ա-
կո; մանչ պաճագ էլ; նուամանչ
մարմեք; կօշկահան (երկաթ), կօշ-

կածից; բնուարար Կ+; շամիրա-վար Կ+; գայլածուկ; վերս, զրահ; որձ, արու (էջ); փայտ սղոցելու կոճղ, փայտոն; նուագարանի լա-րահար; ցուկանաւու դրօշ. —at-all-trades. Ճարպիկ, պարոն-ամէն-բան. —a-lantern, —with-a-lantern, Շրջմլի հուր. —a-dandy. Թեթեւ-սոյիկ, անկիրթ, հաւկիրթ. —an-apes. Գապիկ; ժամար, կով, խեւ. —boots. Ասպետի խոշոր կօշիկ, մոյկ. —ketch. Դահիճ. —knife. Զա-խու. —plane. Երկձեռնի քերիչ, տապղբեր. —pudding. Անպարարի հօպիտ բայրջու. —screw. Բնուարարձ (պզգի մերենայ). —straw. Մանչուկ; սարեկիկ Բ.:

Jackal Կ+՝ու, s. Գայլաշուն.

Jackass Կ+՝ու, s. Որձ էջ.

Jackdaw Կ+՝ու, s. Ճայտակ.

Jacket Կ+՝ու, s. Չաքմուճան, պարեզօս չափք.

Jacobin Կ+՝ու, s. Եայրա-յեղ ռամբլավարական, յեղափո-խական; Դոմինիկեան կրօնաւոր, աղաւնի մը. [Միւն.

Jacobinism, s. Ժազոպէնու.

Jacobite Կ+՝ու, s. Կուսա-կից Յակոբ Բ. Ի Ա.: Յակոբիկեան Յբ.

Jacob's-ladder Կ+՝ու, s. Գայտէ ոտքով չուանեայ սան-դուխ Ե.: հուռմ-մրուան Բ.:

Jacobus, s. Ոսկի դրամ մը Ա.

Jaconet Կ+՝ու, s. Բամպա-կէ ցանցառ պատառ մը.

Jaculation, Jactation Կ+՝ու, s. Նետելը, արձակելը, -tory, s. Բարձրացայտիկ.

Jade Կ+՝ու, s. Յամպար եկ-ջիճ; վտիճ անշահ ձի; վտիճ կին, ժողանոյշ. —va. Ընկճել յոգնեցնել.

Jadish Կ+՝ու, a. Վավաշո-անպիտան; անհամես (կին).

Jag Կ+՝ու, s. Լերձոտուկիւն, ցը-

տած քիւրիզ, յինքիքի; (սղոցի)ակ-ու. —va. Լերձոտել, ցեղ.

Jaggy, -ged Կ+՝ու, Կ+՝ու, a. Լերձոտած, ասամածու, ցած.

Jaguar Կ+՝ու, s. Ամերիկ-եան յովազ, յանդուար.

Jah Կ+՝ու, s. Ենդկայ, Որ Էն.

Jail Կ+՝ու, s. Բանտ, զնդան. -bird. Բանտարկեալ. -fever. Ժանտառնդ.

Jailer Կ+՝ու, s. Բանտապահ.

Jalal Կ+՝ու, s. Յալապ Բ.:

Jam Կ+՝ու, s. Խոնուճ, ճնշում (ամբոխի); բաղքաւենի. —va. Ամբոխը խոնուիլ, դիւրս սեղմել.

Jamb Կ+՝ու, s. Դրանդի սեռէյ.

Jane Կ+՝ու, s. Կոշտ կիւս.

Jangle Կ+՝ու, տ. Վիճիլ, կըռ-ուիլ; զօղանջել, անխորժ ձայն հանել. —s. Անխորժ խուպոս ձայն; կուռուր. [բարապան.

Janitor -Կ+՝ու, s. Խոնապան.

Janissary, Janizary Կ+՝ու, -Կ+՝ու, s. Ենիլիէրի, նորամարտիկ.

Jansenism Կ+՝ու, s. Յան-սենեան վարդապետիւն.

Jant etc; See to Jaunt.

January Կ+՝ու, s. Յուն. վար, յանուար, արաց.

Japan Կ+՝ու, s. Չինական վեր-նիճ, դոճ. —va. Զրդեղիլ.

Japanner -Կ+՝ու, s. Զրդեղիլ.

Japanese Կ+՝ու, s. Ճարոն-ցի; ճարոնեւէն. [Իրական.

Japhetic, a. Յարեթական, Ա-

Jar Կ+՝ու, տ. Ճոնչել, շառաչել, շկահել; զարնուիլ, կուռիլ; ճօհիլ. —va. Եարժել, ցնցել. —s. Ճոհիլ, շոհիլ; շկահիւն, ընդհարում; ճօ-նուճ (ճօնանակի); սափոր, կուժ, կարաս. On the—, (առ. Կիսա-

խուճ, կիսաբազ շարու. յիսա-բազ. —Կ+՝ու, s. Աղաւազ խօս-ուածք, ծերաբանութիւն; զեղիճ աղամանդ մը, յարգօն.

Jargonelle Գարձեղ, *s.* Կանխահատ սանձ մը, դղմնկէն.

Jasmin, *-mine*, *s.* Յասմինկ.

Jasper Գեմքեր, *s.* Յասպիս.

Jaundice Գաւրտ, *s.* Մորձի դեղնամիւն, դալուկ, *-diced*, *a.* Դալակահար; նախապաշարեալ.

Jaunt Գաւրտ, *vn.* Երջագայիլ, պատիլ, *=s.* Պոյն, ճեմ.

Jaunty Գաւրտ, *a.* Աշխոյժ, զուարթ, շնորհակի.

Javelin Գեղեղ, *s.* Նիզակ.

Jaw Գաւ, *s.* Ծնօտ, ծամելիք, կզակ, *=pl.* Բերան; ձայն, խօսք, *=va.* Եղակերտեալ, *=vn.* Յանդիմանելիլ, [գարդա; ճայ Ա՛.

Jay Գայ, *s.* Անձեղ, ճուլա աշա

Jealous Գելուս, *a.* Նախանձոտ, նախանձաւոր, նախանձահինդիր, զգուշաւոր. *-ly*, *ad.* Նախանձով; *աշխուշով*, *-ness*, *s.* *-ութիւն*.

Jealousy Գելուստի, *s.* Նախանձ, նախանձոտութիւն; նախանձաւորութիւն, հոգ, խնամք; կասկած.

Jean Գեյ, *s.* Խիս կտաւ մը.

Jeer Գեր, *vn.* Ծաղրել, քաշկըռել, պլլել, *=s.* Ծաղր, քաշկըռուք.

Jehovah Գեհօվ, *s.* Ենովա.

Jejune Գեյուն, *a.* Անօթի, անսուաղ; դատարկ, պարապ, *-ly*, *ad.* *-ness*, *s.* (Լեզուի) աղքատութիւն.

Jelly Գելլեղ, *s.* Մածիս, մածուած; զոնդող, մսի պաղած հիւթ; եփած պտղի թանձր հիւթ, բանդակ, *-fish*. Եղվամայր Կ. *-bag*. Մածիսի քամոց.

Jennet Գեյնետ, *s.* Սպանիական մանրուկ ձի, բուշոյ.

Jenneting Գեյնետիլ, *s.* Կանխահատ խնձոր մը. [քենայ.

Jenny Գեյնի, *s.* Մանեղու մե-

Jeopard, *-ize* Գեյքեր, Գեյքերալ(ք), *va.* Վտանգելիլ.

Jeopardous, *a.* Վտանգաւոր.

Jeopardy, *s.* Վտանգ, վտխ.

Jerboa Գերդի, *s.* Թակ (մուկ).

Jeremiade Գերմայետ, *a.* Տըխուր պատմութիւն, երեմիական.

Jerk Գեր(ք), *vn.* Թօժուուելիլ, ցատկելիլ, *=vn.* Թօժուուելիլ, ցնցելիլ; նեղելիլ; ապխտել (մխրք), չորցնելիլ, *=s.* Ցնցում, ցունց, Թօժափ.

Jerkin Գերքի, *s.* Բանկոն վարապանակ; կերբազէ Բ.

Jersey Գերսի, *s.* Բուրգէ շապիկ.

Jess Գեյ, *s.* Բազէի ողնուլար.

Jessamine Գեյմին, *s.* Յասմինկ.

Jest Գետ, *s.* Կատակարանութիւն, կատակ; ծաղր; ծաղրելի մտք. *=an.* Կատակելիլ; ծաղրելիլ. *In jest*. Իրեւ կատակ.

Jester Գետքեր, *s.* Կատակարան; զուարճախօս, խեղկատակ.

Jesuit Գեյսիտ, *s.* Յիսուսեան կրօնաւոր, եզուիտ; կեղծաւոր, խորամանկ. *-s*. *bark*. Քիսայի կեղեւ.

Jesuitic, *-al* Գեյսիտիկ, *a.* Կեղծաւոր, խորամանկ, խաբերայ.

Jesuitism Գեյսիտիզմ, *s.* Ճիզուկիթութիւն, խորամանկութիւն.

Jesus Գեյսուս, *s.* Յիսուս:

Jet Գետ, *s.* Սեւ սառ Գեյ; ցայտում (ջուրի); շատրուան, ջրցայ; կարծրակալուր, զագատ. *=va.* Վեր նետելիլ, ցատկելիլ. [F.

Jet-d'ean Գեյտո, *s.* Ջրցայ.

Jetsam, **Jetson** Գեյթեյ, *-s*, *s.* (Ապրանքի) ծով թափելը, ծովարկութիւն.

Jetty Գեյթի, *s.* (Նաւահանգսի քերտ) թուղթ. *=a.* Մամի պէս սեւ.

Jew Գու, Գու, *s.* Եբրայեցի, հրեայ. *-s*. *harp*. Փանդնակ աղբ քանպուրաւը.

Jewel Գուել, Գուելիլ, *s.* Գոհար, պատական քար, ակն; սակ. *-s*. *pitch*. Կշայ մատն զիֆթի.

Jeweller, *s.* Գոհարաւաճառ.

Jewellery, Jewelry 4--իւլէրէ, *s.* Գոհարեղէնք, պակագործութիւն.

Jewess 4--իւ, *s.* Հրէուհի.

Jewish 4--իւ, 4--իւ, *s.* Հրէից, եբրայական.

Jesebel 4--իւլէլ, *s.* Յեզաբել.

Jib 4--ի, *s.* Եռանկիւնի առագաստ: **Մեւ** մերենայի, կնճակ, -boom. Յռկակայմի ծող պատրօն. The cut of one's jib. Կիմագծութիւն.

Jibe 4--ի, *See* Gibe, *va.*

Jiffy 4--իֆէ, *s.* Այնժամ.

Jig 4--ի, *s.* Հին կարգու մր; պարերգ; խնդկատակութիւն, զաւեշտ: =տ. Գարել, խաղալ.

Jigger 4--իջեր, *s.* Գարող, ցասկող; (բռնակ) զուրգ; փորքիկ առագաստ; մորձամուս (միջատ) 4.

Jill 4--իլ, *s.* Կնիկ. —*fixt.* Թե. **Սեւտղիկ** կին.

Jilt 4--իլ, *s.* Գլուհի, =տ. (Սիւսհարը) խաբել, երեսէ ձգել.

Jimmy, *s.* (Գողի) երկաթէ ծող.

Jingle 4--իջլ, տ. (Մեռողը) ծայն հանել, հնչել. =*s.* (Չանգակի) հնչիւն; յանգերու ներդաշնակութիւն.

Job 4--ոյ, *s.* Ջոպոմ, գործ, ծեռնարկութիւն. =տ. Օրականով կառք կամ ձի վարձել; գործի ետեւէ ըլլալ, աշխատիլ. **-ber** 4--բեր, *s.* Մանր մուր գործեր ընող. —*nowl.* Յիմար, սխմար.

Jockey 4--ոյ, *s.* Արշալի մէջ ձի հեծնող, միարշալիկ; միավաճառ; խաղախ վաճառական. =տ. Խաղախիկ, խաբել.

Jocosity 4--ոյսիտ, *s.* Ձիավաճառութիւն; խաբերայութիւն.

Jocose 4--ոյսիտ, *s.* Կատակաբան, զուարճարար. **-ly**, *ad.* Իրեւ կատակ. **-ness, Jocosity** 4--ոյսիտ, *s.* Կատականք, ծաղրարարութիւն.

Jocular 4--ոյսիտ, *a.* Համոյական, պարծելի; ծաղրարան,

զուարթ. **-ity**, *s.* Կատակաբանութիւն. **-ly**, *ad.* Կատակաւ.

Jocund 4--ոյսիտ, *a.* Ջուարթ, համոյալից. **-ity**, *s.* Ջուարթութիւն.

Jog 4--ոյ, *va.* Հրել. ղղղել, մշտել, ցնցել, շարժել. =տ. Մանր ծանրալի, աշխատիլ. **Jog-trot** Մանր յամր ընձացք.

Jogger 4--ոյսիտ, *s.* Յամրարալ.

Joggle *va.* Ցնցել, շարժել, Թոնոնել, տ. Շարժիլ, շարժակիլ, խրչիլ.

John Bull 4--ոյսիտ, *a.* Անգլիացի սրուած մակառնու, Անգլիացի.

John-Dory 4--ոյսիտ, *s.* Համոյալ.

Johnny-cake 4--ոյսիտ, *s.* Համ.

Join 4--ոյսիտ, *va.* Միացնել, միաւորել, խառնել; կցել, կպցնել, յօդել. =տ. Միանալ, ընկերակցիլ; խառնուիլ, կցիլ, յարիլ; դաշնադիր ըլլալ.

Joinder, See Conjunction.

Joiner 4--ոյսիտ, *s.* Կցող; փայտակորփ, հիւսն, աստղծագործ.

Joinery 4--ոյսիտ, *s.* Կահագործութիւն, հիւսնութիւն.

Joint 4--ոյսիտ, *s.* Սակրագօղ; կրքուածք կիցք (քարերու); յօդուած պօղոս; հանգոյց, կապ. =*a.* Կրքուած, միացած; միացեալ, խառն; հասարակ. =*va.* Յօդաւորել, կցել; յօդակոսու ընել; (միար) բաժնել. =տ. Կցուիլ, ամուսնալ. —*heir.* Ժառանգակից. —*stock.* Բաժանորդական ընկերակցութիւն. —*company.* Ընկերակցութիւն. —*tenancy.* Միասեղ վարձու առնուլը, համավարձութիւն.

Jointer *s.* Մեծ քերիչ, խարառուգ րեկեկ; յօդերկաթ (պաթի).

Jointly, *ad.* Միասեղ, միասին.

Jointress, *s.* Մահրընկալ կին.

Jointure 4--ոյսիտ, *s.* Այրիւթեան ժամանակի համար էրիկէն սրուած հասոյթ, մահր.

Jolist Վոյ-բ, Տ. Յասակի հեծան.
Joke Վոյ(բ), Տ. Կասակ, սրախօ.
 սուճիւն: =an. Կասակել, կասա.
 կարանել; խաղ խաղալ. Practical—.
 Ձեռքի կասակ. To crack a—. Կա.
 սակի սկիլի:

Joker Վոյ'ւբ, Տ. Ձուարճախօս.
Jole See **Jowl**. Այս; ձկան գլուխ:
Jollification Վոյ'ւբ'տ'յ'ւբ'ւբ'ւբ', Տ.
 Իրախճան, խնծիրը. [բէն].
Jollily Վոյ'ւբ'տ', ad. Ձուարճօ.
Jolliness, Jollity Վոյ'ւբ'տ'բ' Տ.
 Ձուարճուճիւն:

Jolly, a. Ձուարճ, բերկրալիւր;
 զեղեցիկ. —boat. (Նաւու)մակոյկ.
Jolt Վոյ'ւբ, տ. (Կաւոր) ցնցել.
 =Տ. Յնցում. —head. Յիմար:

Jonquil, bilie Վոյ'ւբ'տ'յ'ւբ'ւբ', Վոյ.
 Կոյ'ւբ'Տ. Սոսկինարգէս Քոչուքա յիյեյի:
Joran, Jorum Վոյ'ւբ'տ', Վոյ'ւբ'ւբ',
 Տ. (Գինիի) գաւաճ, նիկոդոս:

Joss-house Վոյ'ւբ'տ'յ'ւբ'ւբ', Տ. Կուս.
 տուն Ֆինացւոց. —Stick. Եխանեւ.
 լի եղէզ (ի կուստունս):

Jostle Վոյ'ւբ'ւբ, Վա. Հրել, մղել; խըւ.
 նիլ. իրար զարնուիլ:

Jot Վոյ-բ, Տ. Կտոր մը, քչիկ մը. =
 va. Յուշագրել, արձանագրել:

Journal Վոյ'ւբ'ւբ, Տ. Օրհիշիչի Վճ;
 օրագրում, օրագիր, օրանիւր, օրանիւր,
 լրագիր; որոշք մէջ ետքադը Կոյ.
Journalism, Տ. Լրագրում.

Journalist Վոյ-բ, Տ. Խմբագիր.
Journalize Վոյ'ւբ'ւբ'ւբ, va. Օր.
 հիշիւր անցնել; յուշագրել:

Journey Վոյ'ւբ'տ', Տ. Ճանապարհ.
 հորդումիւն, ուղեւորումիւն. =
 va. Ուղեւորիլ, ճանապարհորդել.
 —man. Գործաւոր, մշակ. —work.
 Աւուշէքով գործ:

Jove Վոյ, Տ. Արամազդ Դէյ.
Jovial Վոյ'ւբ'ւբ, a. Լուսնմազի
 —; զուարճաբարոյ, զուարճ, ու.
 բախ, —ly, ad. Յնծուճեանք, ու.

րախումքի. —ness, Տ. Ձուարճուճ'
Jowl Վոյ'ւբ'ւբ, Տ. Այս; ձկան գլուխ.
 Cheek by—. Գլուխ գլխի:

Jowler Վոյ'ւբ'ւբ, Տ. Ռսի շուն.
Joy Վոյ, Վոյ, Տ. Ուրախումիւն,
 ցնծումիւն, հրճուանք; վայելք,
 զբօսանք. =տ. Ուրախանալ, ցըն.
 ծալ, հրճուիլ:

Joyful Վոյ'ւբ'ւբ'ւբ, a. Ուրախ, զբ.
 ուարճ. ցնծալից. —ly, ad. Բերկրա.
 պատար. —ness, Տ. Ուրախումիւն,
 զուարճումիւն:

Joyless Վոյ'ւբ'ւբ, a. Տրտում, տր.
 խուր. —ly, ad. Տխուրագեաց. —ness, Տ.

Joyous Վոյ'ւբ'ւբ, a. Բերկրալի, ու.
 բախ; աջուցիչ. —ly, ad. —ness, Տ.
Jubilant Վոյ'ւբ'տ', a. Յնծալից.

Jubilate Վոյ'ւբ'տ'յ'ւբ'տ'բ', Տ. Ձառ.
 կի Յրդ Կիրակին, Կարմիր կիրակի:

Jubilation Վոյ'ւբ'տ', Տ. Մեծ ու.
 րախումիւն, ցնծումիւն:

Jubilee Վոյ'ւբ'տ'յ'ւբ'տ', Տ. Ամ Թողու.
 ճեան, յորելեան տարի Սէ; Յորե.
 լեան, ներսողումիւն Կոյ; յիսուներ.
 բորդ տարեպարծ, յիսնամեակ, յո.
 բելեան; տն ցնծումեան; ուրա.
 խումիւն, ցնծումիւն:

Judaic, ical Վոյ'ւբ'տ'յ'ւբ'տ', a.
 Հրէական, յուդայական:

Judaism Վոյ'ւբ'տ'յ'ւբ'տ', Տ. Հրէա.
 կանումիւն, մովսիսականումիւն:

Judaize Վոյ'ւբ'տ'յ'ւբ'տ', va. Տա.
 նապէս մեկնել:

Judge Վոյ'ւբ'տ', Տ. Դասաւոր; իրա.
 ւարար; ճանչցող, հասկցող, հը.
 մուտ. =ք. Գիրք դասաւորաց Սէ.
 =տ. Դասել; կարծիք կազմել, հաս.
 կընալ, գնահատել. =va. Որոշում
 քնել, վճիտ տալ; դատել, վճել;
 համարիլ, կարծել; քննել, գնա.
 հատել, հասկնալ, դասաւոր քլլալ.
 —Advocate. Ձինս. ատենի ընդհա.
 նուր դասախազ. Assistant or De.
 puty—. Դասաւորի օգնական, տե.

դախալ ճախալ. [ւորուծիւն.

Judgeship ճէճիք, *s.* Դատա-

Judgment ճէճութիւն, *s.* Դատե-
լը. դատաստան; դատողութիւն, օրա-
մարանութիւն էլ; կարծիք, դա-
տում; վճիռ, որոշում (դատարա-
նի); պատիժ, դատապարտութիւն Սէ.
— day. Վերջին դատաստան. — seat.
Դատարան. In my—. Ըստ իւ. Cor-
rect —. Առողջ դատողութիւն. To
give, to pass—. Դատել, վճնել.

Judicative, -tory ճէճութեայ,
թիւ, ճէճութեայք, *a.* Դատողա-
կան, ատենական, դատաստանական.

Judicature, -tory ճէճութեայ-
լը, ճէճիք, *s.* Դատարան, ատենան;
դատարանի իրաւասութիւն; դա-
տաւարութիւն.

Judicial ճէճութեայ, *a.* Ատենա-
կան, դատաստանական, դատաւո-
րական; վճնող հաստատութիւն, օ-
րինաւոր. —ly, *ad.* Ըստ օրինաց
դատաստանի, դատաստանով.

Judiciary ճէճութեայք, *a.* Ատե-
նական, դատաւորական. = *s.* Դա-
տաւորութիւն, դատաւորք.

Judicious ճէճութեայ, *a.* Խելա-
ցի, հանճարեղ, խոհական. —ly,
ad. Դատողութեամբ, խոհեմաբար.

Jug ճէ, *s.* Կուժ, սափոր; շրու-
նին ըպրըգ; բան. = *va.* (Կուժին
մէջ) խորովել, եփել.

Juggle ճէլիւ, *vn.* Չեռնածու-
թիւն ընել. = *s.* Չեռնածութիւն;
խաղախութիւն. [ճօգգապագ.

Juggler ճէլիւր, *s.* Չեռնածու-

Jugglery, Juggling ճէլիւրի,
ճէլիւթի, *s.* Չեռնածութիւն.

Jugular ճէլիւթի, *a.* Վզի,
փողկան. = *s.* Փողերակք էք.

Juice ճէլիւթ, *s.* Ջուր, քամուր,
մուղ (պտղոց); արգանակ. —less,
a. Անհիւթ, չորուկ. [Պիւն.

Juiciness ճէլիւթի, *s.* Ջրոտու-

Juley ճէլիւթ, *a.* Ջրոտ, հիւնեղ.

Jujube ճէլիւթ, *s.* Գետիկ մր.
յունապ. [պելի մր, յուլապ.

Julep ճէլիւթ, *s.* Հանդարտիչ ըմ.

Julian ճէլիւթի, *a.* Յուլիանի
— calendar. Յուլիան տմար.

July ճէլիւթ, *s.* Յուլիս, հրոսից.
Junart ճէլիւթ, *s.* Մացա-
ծին անասուն մր, կողմէշ.

Jumble ճէլիւթ, *va.* Խրար խառ-
նել, խառնշակել. = *vn.* Խառ-
նուիլ. = *s.* Խառնակոյտ.

Jump ճէլիւթ, *vn.* (—ed ճէլիւթ) Յասկիլ,
նետուիլ. = *va.* Ցատկել, ձգել, անց-
նիլ. = *s.* Ցատկելը, ոտտու, խախ-
տում; մեծ պատառուածք, խախ-
տածք էր; ելուտ, ծնօտ է; վա-
ւակ Փիսքան. At a —. Մէկանց,
մէկէն. To — about. Ցատկուել. To

— up. Վեր ցատկել, ելիլ, հագնիլ.
To — in. Ներս նետուիլ. To — out.
Դուրս ցատկել.

Junceate ճէլիւթ, *s.* Գանի բը-
լիթ; համով բան.

Juncture ճէլիւթ, *s.* Միաւորում,
միացում; ուղիկիցք էք; խառնում.

Juncture ճէլիւթ, *s.* Կցում, կցա-
կէտ; պարագայ, միջոց, ժամանակ.

June ճէլիւթ, *s.* Յունիս, մարգայ.

Juneating ճէլիւթի, *s.* Կանխա-
հատ խնձոր. [առտ.

Jungle ճէլիւթ, *s.* Անտառ, մտցա.

Jungly ճէլիւթի, *s.* Մացաւուտ.

Junior ճէլիւթի, *a.* Կրտսեր, իր-
բր. = *s.* Գրանի; երէց կարգի (ու-
սանոց). Mr. Clark Jr. Կրտսեր ֆը-
լարք կամ ֆլարքի որդին. — class.

Գոլէճի շրջ կարգ, երէց; Աստուծ.
ձեմարանի ինի. կարգ, կրտսերազոյն.

Juniority ճէլիւթի, *s.* Կրտ-
սերութիւն, փոքրիւնութիւն.

Juniper, *s.* Գի, գիհի արօզն.

Junk ճէլիւթ, *s.* Հին չուանեղէն;
Չինացոց նաւ; աղած եղան միւս.

-ket 42' 47, s. Կոչուներ, խնճոյր: = an. Կոչուներ սալ: խնճոյրի երկուսի:

June 42' 48, s. Հնրա ԴԻԶ:

Junta, Junto 42' 49, s. Ինքուհարկի արտան, խորհուրդ: See **Faction**.

Jupiter 42' 50, s. Դիոս, Արամազդ: Հուսննազ -- Գ:

Juppon 42' 51, s. Վաւալի:

Jurassic 42' 52, a. Ժուրայիան (հոյ) էր:

Juridic, -al 42' 53, a. Հասօրինաց դասասանի, արհնակիան, դասաւորի: -ly, ad. Օրինապէս:

Juriscensult 42' 54, s. Իրաւագէտ, օրէնագէտ:

Jurisdiction 42' 55, s. Իրաւասութիւն, սահման (դասաւորի): -al, a. Իրաւասական:

Jurisprudence 42' 56, s. Օրէնագիտութիւն, իրաւագիտութիւն:

Jurisprudent 42' 57, a. Օրէնագէտ, իրաւագէտ:

Jurist 42' 58, s. Իրաւագէտ:

Juror 42' 59, s. Երդուեալ դասաւոր: զնահասիչ, քննիչ:

Jury 43' 00, s. Երդուելոց ժողով, երկուսասանք էր: քննիչ յանձնախումբ: -man, երդուեալ:

Jury-mast, s. Կայմ Կ:

Just 43' 01, a. Ուղիղ, արդար, ճիշդ: արդարադատ, արդարացի: կատարեալ, սուրբ: = օ. Մականախաղ ճիշտ: = օ. Նիզակախաղութիւն քննիչ: քշիլ, միել: = ad. Արդարապէս, իրաւացի, ճշգրիտ, գրեթէ. But just. Հազիւ թէ: Just now. ճիշդ հիմա:

Justice 43' 02, s. Արդարութիւն, իրաւունք: ուղղութիւն, հասասարութիւն: արդարութեան պաշ-

տօնեայ, դասաւոր. — of the Peace. Հաշարար դասաւոր: -ship, s. Դասաւորութիւն: [վարելի:

Justiciable, a. Գննելի, դասաւոր: **Justiciar, -ry** 43' 03, s. Դասաւոր, Լորս դասաւորապետ:

Justifiable 43' 04, a. Արդարանալի: -ness, s. -tifiably 43' 05, ad. Իրաւամբ:

Justification 43' 06, s. Արդարացում: արդարացուցում Ած. -tive 43' 07, -tory 43' 08, a. Զատագովիչ, արդարացուցիչ:

Justifier, -ticator 43' 09, s. Եր. -իչ ԴԻԶ, s. Արդարացուցիչ: **Justify** 43' 10, va. Արդարացնել, ջատագովել, անպարտ հանել Ած: սոյեբր յարմարցնել ԳԳ:

Justle 43' 11, vn. Զիրար հրել, իրար զարնուիլ: (off, out) մղել, քշել: = օ. Ընդհարում, բախում:

Justly 43' 12, ad. Իրաւամբ, արդարութեամբ: ճշգրիտ, ճիշդ: ուղղութեամբ Ած. **Justness**, s. ճշգրութեամբ, ուղղութիւն, արդարութիւն:

Just 43' 13, vn. Դուրս ցցուիլ, ցլուկիլ: Դուրս ելած մաս, կուտ, քիթ:

Juste 43' 14, s. Հնդկ. կանեփի:

Jutty 43' 15, s. Դուրս ելած մաս, կլուտ:

Juvenescence 43' 16, s. Երիտասարդանալը: -ութիւն:

Juvenile 43' 17, a. Երիտասարդական, մանկական: պատանի, մանուկ. -ness, **Juvenility** 43' 18, s. Երիտասարդութիւն, պատանեկան ձեւեր:

Juxtaposite 43' 19, va. Բովը դնել, յարակիլ:

Juxtaposition 43' 20, s. Թարակրութիւն: մօտաւորութիւն:

Kall, Kale ԿԵԼ, *s.* Գանձուհի.
Kaiser ԿԵՅՆ, *s.* Կայսր.
Kaleidoscope ԿԵԼԵՅԿՈՍԿՈՒՄ, *s.* Գեղադիտակ, հայելացոյց.
Kalendar, *s.* Օրացոյց.
Kalender ԿԵԼԵՅՆ, *s.* Քալէնդեր ԵՐ ԵՐԿԻՅ, [մուս. շ. Կալէնդեր, *s.* Ամսա-
Kali ԿԵԼԻ, *s.* Քալի (բոյս).
Kalif ԿԵԼԻ, *s.* Ամիրապետ.
Kalmia ԿԵԼԻ, *s.* Քալմի բուս.
Kamsin ԿԵՄԻ, *s.* Խորշակի.
Kangaroo ԿԵՂԵՅՆ, *s.* Ազգե-
 վազ, քանձուրու չ.
Kaolin ԿԵՂԻ, *s.* Քաոլին հւ.
Keek ԿԵԿ, *s.* Սիրսխառնուր.
Keekle ԿԵԿԵԼ, *va.* Եղծան պահ-
 պանել, փանթիկ ն.
Kedge ԿԵԿ, *s.* Խարսխիկ ն.
Keel ԿԵԼ, *s.* Ողնափայտ նաւու;
 ածուխի նաւ; կեռած (ծաղկանց),
 պսակի զոգ (ջրծնաւորաց) բուս.; զոգ
 Ի. = *va.* (Նաւը) ավիթները պատ-
 նել, սկօսել. [ն.
Keelage ԿԵԼԵՅ, *s.* Մօից սուրբ
Keeler ԿԵԼԵՐ, *s.* Տակառակ,
 դոյլ կերակ ն.; նաւավար.
Keelhaul ԿԵԼԵՅՆ, *s.* Ջրասոյց պա-
 ժիծ ն.
Keeling, *s.* Բրածուկ.
Keelson ԿԵԼԵՍՆ, *s.* Լցարանի
 հաս հեծան, կայմակալ ն.
Keen ԿԵՆ, *a.* Մրած, սուր, հա-
 սու; ծակող, խայթիչ, դառնահամ,
 լեղի; իռուն, սաստիկ; սրամիտ.
 —edged. Մրածայր, սայրասուր.
Keenly, *ad.* Սաստիկ, սաստ-
 կապէս, կակծալի, սուր կերպով.
Keeness, *s.* Մրուծիւն; դաժա-
 նուծիւն; սրամտութիւն.

Keep ԿԵՔ, *va.* (Kept) Պահել,
 պահպանել; հոգ ասնիլ, զոչուշա-
 նալ; հոգալ, նայիլ; սնուցանել,
 ապրեցնել; շարունակել, չփոխել.
 = *տ.* Շարունակել, ճեւել, մնալ,
 կենալ; բնակիլ. = *s.* Պահել, պա-
 հես, ծախք; վիճակ, կացութիւն;
 պահպանութիւն; (դիակի) զերան,
 բանս. = *To* —back. Ետ կեցնել, ա-
 զիկել. *To* —company. Ընկերանալ;
 (with) Տեղ մը յաճախել. *To* —down.
 Զսպել, բռնել; պահել, արգիլել.
To —bed. Ուշ պառկիլ, ուշ ելլել.
To —from. Արգիլել, ետ պահել. *To*
 —in. Պահել; կրակը մարել. *To* —
 off. Հեռուն պահել; արգիլել. *To*
 —on. Յառաջանալ; շարունակել.
To —up. Շարունակել, վրայ բլլալ.
To —school, house. (Ինքնուրոյն) դպ-
 րոց, տուն պահել. *To* —to. Յարի,
 փախչիլ, կատարել. *To* —under. Ետ
 պահել, զսպել. *To* —up. Զպառ-
 կիլ, աշխատիլ.

Keeper ԿԵՔԵՐ, *s.* Հսկող, պա-
 հապան, բանասպահ; վերակազոն,
 խնամակալ, սեօրէն. Lord —. Լորտ
 կնքապահ Արք. —ship, *s.* ունիւն.

Keeping ԿԵՔԻՆ, *s.* Հոգասարու-
 թիւն, պաշտպանութիւն, պահալու-
 թիւն; ապրուստ, պարէն. *To* be in
 —, Համաձայնիլ, նմանիլ. —room.
 Հիւրասենեակ. [տակ]

Keepsake ԿԵՔԻՅԿ, *s.* Յիշա-

Keg ԿԵԿ, *s.* Տակառակ.

Kelp ԿԵՔ, *s.* Ծովի լուռ, աղ-
 բոյս բուս.; կալարար, օշնան.

Kelpy, pie ԿԵՔԻՅԻ, *s.* Զուրի ոգի,
 դիցանոյց Սի; ժիւնոյց Դիշ.

Kelt ԿԵԿ, *s.* Կելտացի.

Kelter +ելուց, *ս. Կարգ կանոն*։
Ken +ե, *va. Գիտնալ, հասկնալ*;
ճանչնալ. =s. Այրի հասնելու մի-
շոց կիօզ իրիմի։ *սետուծիւն*։
Kennel +ե՛ւ, *ս. Ճնյարկ, խըշ-*
տնակ (շան)։ *(աղուէսի) որջ. բոյն*;
որսի շանց խուսք. =an. Բուն-
տել. զոցել։ *շնՊուկիլ*։ [ն-
Kentledge +ե՛ք՝է՛ք, *ս. Ակօսիչ*։
Kept pp. of **Keep**.
Kerchief +ե՛ք՝է՛ք, *ս. Վարշա-*
մակ չկտրե։ [միր.
Kermes +ե՛ք՝է՛ք, *ս. Որդան կար-*
Kernel +ը՛՛ն, *ս. (Գտուղի) մի-*
շուկ, կորիզ, կուս։
Kerosene +ե՛ք՝է՛ք, *ս. Քարիւղ*։
Kersey +ը՛՛ն, *ս. Քանձոր ասուի*
շայագ։ [միր.
Kerseymere +ը՛ք՝ի՛տէ՛ք, *ս. Քաւ-*
Kes'trel, *ս. Հողմավար ք-*
Ketch +ել, *ս. Երկկայմ փոք-*
րիկ նաւ քեֆնակ, տուպ։
Ketchup +ե՛ւ՛ք, *ս. Սնկաղձան*։
Kettle +ե՛ք՝է՛ք, *ս. Եռոց կիչկիւմ*։
—drum. Թմբուկ տիւնպէր։
Kex, *ս. Մոլախիւնդի չորցած*։
Key +ե, *ս. Բանալի, կղպանք,*
փականք։ *բուժակ եք*։ *լուծում,*
բանալի։ *կղզեակ*։ *բարափ տխրբում*։
կառուիկ ք-։ *=va. Կղպել, (կա-*
մար) կցել։ *Keyboard. Փակակալք*
(նուագարանի)։ *Keyhole. Փական-*
քի ծակ։ *Keystone. Կամարակիցք,*
պոռաքար։ [խփչիք բարասը։
Keyage +ե՛ք՝է՛ք, *ս. Քարափչէք*։
Khan +ե, *ս. Իշխան, իւան*։
պանդակ իւան։ [Պիւն.
Khanate +ե՛ն՝է՛ք, *ս. Խանու-*
Kibe +ույ, *ս. Ձմռնակ*։
Kick +ե՛(ք), *ս. Կից, արաց*
քերտ, չիֆթե։ *=տ. Կից զար-*
նել, քացել։ *=va. Ոքով զարնել*։
կից նետել, (հրացանը) ետ զար-
նել։ *To—the beam. Պակաս՝ Թեթեւ*։

զայ։ *To—the bucket. Մեռնիլ*։
Kieckshaw +ե՛ք՝է՛ք, *ս. Անհեծեծ՝*
արտակարգ բաներ։
Ktd +եք, *ս. Ուլ, ամիկ*։ *խուրձ,*
սրգակ։ *(փայտէ) ուսանակ քեւտ*
ն-։ *այծենիէ ձեռնոց կիւտքի*։
Kid'nap, *va. (Տղայ) զողնալ*։
Kidney +ե՛ք՝է՛ք, *ս. Երկկամուկ*
պկօպէք։ *կազմուածք, որակ, տե-*
սակ։ *Ժառայ, լամ*։ *—bean. Լու-*
քիա, բակիա։ *—vetch. Վիտալուս-*
-wort. Քարկոտուկ (տուկի), -form
-shaped. Երկկամածու։
Kilderkin +ե՛ք՝է՛ք, *ս. (70*
հօխանոց) օսկառ։
Kill +ել(ք), *ս. Կեանքէ զրա-*
ւել, մահ պատճառել, սպաննել,
մեռցնել։ *մորթել, կորել*։
Kiln +ել, *ս. Փուռ, Թրձոց*։
Kilndry +ելուց, *va. Փուռը*
ղնել, չորցնել, Թրձել։
Kilogram, *ս. Հազարակրամ*։
Kilometer, *ս. Հազարամետր*։
Kilt +ելք, *ս. Կարճ շրջազգես*։
Kimbo +ե՛ք՝է՛ք, *ս. Կոր. ծոած*։
Kin +ե, *ս. Արեանկցուծիւն,*
խնամուծիւն։ *ազգական*։ *խնամի*։
Kind +ույք, *ս. Բարեսէր, մար-*
դաէր, բարեար, քաղցր։ *=s.*
Տեսակ, տես։ *ոճ, արագ*։ *քնու-*
ծիւն։ *To pay in— Նոյն տեսակէն*
վճարել (մարք)։ *You are very—*
Շատ բարի էք։ *-hearted. Բարեսիրտ*։
Kindergarten +ե՛ք՝է՛ք, *ս. Մանկապարտէզ, ծաղկոց*։
Kindle +ե՛ք՝է՛ք, *va. Վառել, բը-*
ռնկցնել, բորբոքել, զրգուել, յու-
զել։ *=տ. Բռնկիլ, բորբոքիլ, զը-*
զրուելիլ, օտրնալ, վառիլ։
Kindler, *ս. Բռնկցնող, յուզող*։
Kindliness, *ս. Բարեսիրտ*։
Kindly +ույք, *ս. Բաղցր, բա-*
րեսէր։ *շնորհալի, ազնիւ, առա-*
ածեուն։ *=ad. Բարեսիրտեամբ,*

բաղցրութեամբ. **Kindness** + ք + ք + ք, *s.* Բաղցրութիւն, սէր, մարդասիրութիւն, ազնուութիւն, շքեմք, բարեսիրութիւն.

Kindred + ք + ք + ք, *s.* Ազգականութիւն, ինձամութիւն; ազգական, մերձաւոր: = *a.* Ազգակից.

Kine + ք, *pl.* of Cow. Առջար, գունաշ; (կով, եզ).

King + ք, *s.* Կրօնական՝ աշխարհական զլուի, վեհապետ. At — arms. Մեծ Աւարդապետ Ա. — 's English. Հսփր Անգլիերէն. —bird. ձանձորակի Ի. —. —fisher. Ծղկի մարդ գուշու. —hood. Ոստանիկ. —post. Եկերի եւանկիւն կառար.

King's Bench. Բարձրագոյն ատեան Արդարութեան (ի Լոնտոն). King's Evil. Խոյլ. Kingcup. Խարածաղիկ.

Kingcraft + ք + ք + ք, *s.* Արհեստագիտութեան.

Kingdom + ք + ք, *s.* Թագաւորութիւն, սէրութիւն; մաս, բաժանութ. [Թիւն.]

Kingliness, *s.* Վեհափառութեան.

Kingly + ք + ք, *a.* Արքայական, վեհափառ, յոյժ շքեղ. = *ad.* Արքայաբար. [Թիւն.]

Kingship, *s.* Թագաւորութեան.

Kink + ք + (ք), *s.* Անլուծելի հանգոյց, պոճուր, Թնձուկ. = *vn.* Թնձուկիլ. [կան.]

Kinsfolk + ք + ք + ք, *s.* Ազգական.

Kinsman + ք + ք + ք, *s.* Ազգական, ինձամի [ինձամի.]

Kinswoman —, *s.* Գոհմունի.

Kiosk + ք + ք, *s.* Գորմ ֆոզի.

Kip-leather, *s.* Լորձակաշի.

Kipper + ք + ք, *va.* Զուկը աղի, չորցիկ.

Kirk + ք + ք, *s.* Եկեղեցի, ժամ; Գնական եկեղեցի (Սկովեթոյ). —man. Անգլիացի Սկովեթոյ.

Kirschwasser + ք + ք + ք, *s.*

Կեռասոյի. (German)

Kirtle + ք + ք, *s.* Երջագգետ, վրանոց, վաւակ.

Kiss + ք, *va.* Համբիւրել, պագներ. *s.* Համբոյր, պախիկ. Kissing-crust Հացի կողիւն. Kissing-confit. Եարարանուշ պահած շիֆերի.

Kit + ք, *s.* Իրեղէնք, կաղնած բարդը; գրպանի ջուկակ; տաշ.

Kitchen + ք + ք, *s.* Խոհանոց —garden Բանջարանոց. —maid, —trull. Խոհասան սպասուհի. —stuff. ձննձ, մարպ.

Kite + ք + ք, *s.* Տիկ ջայլագ; յափըջակող; Թռուցիկ. = *vn.* Կեղծ դրամաստմօր հանել.

Kith + ք + ք, *s.* Մանօթք.

Kitten + ք + ք, *s.* Կատուիկ, կատուի մագ. = *va.* (Գառուն) ձկնիլ.

Kiteck, *vn.* Հասել, ժայն հանել.

Knab + ք + ք, *va.* Բրցնել, խաճնել.

Knack + ք + ք, *s.* Խաղալիք; հանձար, սաղանջ; վարպետութիւն.

Knacker + ք + ք, *s.* Մանր մուրբաներ շիմող; (ծիւղ դիակ) յօշոդ.

Knag + ք + ք, *s.* Վարակ պուտաք.

Knaggy + ք + ք, *s.* Ուտալից.

Knapsack + ք + ք + ք. Մախաղ.

Knarl + ք + ք. Գ. Ծառի յօղ. վարակ պուտաք.

Knave + ք + ք, *s.* Հանած վարած, սրիկայ; մանչ պանաք Ի.

Knavery, —ness + ք + ք, *s.* Խարդախութիւն, նենգութիւն.

Knavish + ք + ք + ք, *a.* Նենգաւոր, անզգամ. —ly, *ad.* —աբար.

Knead + ք + ք, *va.* Եաղել, Գրել.

Knee + ք + ք, *s.* Մուկի; Կեղուկ սիւրսի. —deep, —high. Միջիւն ծնկուրները կիւնող. —joint. Ծրնրածեւ. յօղուած. —pan. Ծնկուկի Կ.

Kneel + ք + ք, *vn.* Մուկի գալ. Ծնրադիլ.

Knell + ք + ք, *s.* Մուկի զանգակ.

մահադանձակ. =տ. Յամբօրէն հնչել (զանգակ).

Knew Կէ, pp. of Know.

Knick-knack, s. Խաղալիք.

Knife Կոճ, (pl. Knives Կոճիկ) s. Դանակ, չախու.

Knight Կոյր, s. Հեծնալ, հեծելորդ զէ; սապե; ծիաւոր(ճառ. րակի); =va. Ասպետութիւն սալ; շքանշան սալ. —errant. Թափառական սապեհ Կ, Թ. —of the Garter. Չանկապանի սապեհ, Ծնկակալ.

Knighthood Կոյրհոյր, s. Ասպետութիւն; սապեհք.

Knightliness, s. Ասպետական շահասակութիւնք, քաջութիւն.

Knightly Կոյրի, ad. Ասպետաբար, վեհանձնաբար,

Knit Կիտ, va. Գապել, հանգուցել; հիւսել, միացնել, կապել; կաշնապել. To—the brows. Յօնք պուսել.

Knitting Կիտիկ, s. Օղ օղ հիւս, ուպծ, օղածոյ-needle. Օղածոյ սանդ

Knob Կոպ, s. Կծիկ, զուն; այտոյ; ծաւերու սև, մայծայ.

-biness, s. Թորսուբորութիւն.

Knobby Կոպի, a. Թորսուբոր.

Knock Կոկ(ք), տ. (Ծանր բաժով մը) զարնել; զարնուիլ, ընդհարիլ. =va. (Գոռը) զարնել, բախել. =s. Չարնելք, հարուած, բախում. To—down. Գետինը զարնել, ձգել; (ամուրդի մէջ) սպանըը գնողին տրուիլ To—in the head, on the head. Դիտուն զարնել, կիկղուսել, մեռցնել. To—off. (Աճուրդի մէջ) սպանըը գնողին սալ. || տ. Գործարար ընել: To—under. Ձիչանիլ; յանձնել. To—up. va. (Գուռը զարնելով) առնցնել; յոգնիլ, պարասիլ. =տ. Ուժէ ընկնիլ, լոգնիլ, խոնջիլ. [ուռնակ.

Knocker Կոկք, s. Գուռահար,

Knoll Կոլ, va. (Չանգակ) զարնել. =տ. (Չանգակը) հնչել, ծայր հասնել. =s. Հողակոյս, բլրակ.

Knot Կոտ, s. Հանգոյց, խեղդկապ; մուծիւն, կապ; կնճիռ, դժուարութիւն: հաւարում, խումբ; (ցողունի) ծուներ, կղծկապ պողոտ; վարակ պուսագ; հանգոյց, մղոն Կ; կարգութ. =va. Հանգուցել, կնեղկապ ընել. —berry. Մորա, մուռնի. —grass, s. Սէգ պրքք.

Knotless, a. Անցողուն.

Knottiness Կոտիտ, s. Ծողունաւորութիւն; անգոյց վարակ.

Knotty Կոտիտի, a. Հանգուցաւոր; ցողունաւոր պողոտեղ; վարակաւոր; դժուարակնճիռ.

Knout Կոտ, s. Խորագանի սանջանք (ի Ռուսիա).

Know Կօ, va. (Knew, Known Կի, Կօ.) Գիտնալ, ճանչնալ, տեսնել ըլլալ; հասկնալ, իմանալ; ծանօթանալ. =տ. Ծանօթութիւն՝ տեղեկութիւն ունենալ.

Knowable Կօելի, a. Իմանալի, ճանչնալիք, գիտցուելիք.

Knowing Կօլի, a. Հանձարեղ, հմուտ, աչքապ. —ly. Գիտութեամբ.

Knowledge Կօլիք, s. Գիտութիւն, խելամուծութիւն. =pl. Ծանօթութիւն; հմուտութիւն, տեղեկութիւն. Without my—, Առանց իմ գիտութեան. [իւ, ծանօթ.

Known Կօ, a Գիտցուած, յայտ.

Knuckle Կոկ, s. Ոսկապօղ (մասի). =տ. Յապուիլ, փլիլ. va. Մասին ետեւով զարնել (տեղանի).

Knurl Կուրլ, s. Մեծ վարակ.

Knurlly Կուրլի, a. Վարակոտ.

Kopeck Կօփք, s. Ռուսական դրամ մը, կոպէկ.

Koran Կօրան, s. Գուրան.

Koumiss, s. Թմուած կամ.

Kraal Կուր, s. Գիւղակ.

Kraken ԿՐԵՆԻ, Ե. Առասպել.
 ական ծովային կենդանի մը.
Kufic ԿՒՖԻԿ, Ե. Կոփական.

Kyanize ԿՅԱՆԻԶԵ, Ե. (Փայ-
 սեղէնը) հակափետլ.

La Լ, *int.* Աղէ՛, հա՛պա. = Լ, Երդ. խաղ երաժշտութեան.
Labarum ԼԱԲԱՐԱՄ, Ե. Դրոշ
 Կոստանդիանոսի.
Labdanum ԼԱԲԴԱՆԱՄ, Ե. Հող-
 մի խունկ շաճն.
Labefaction ԼԱԲԵՖԻՄԵՆՏ, Ե. Տը-
 կարանք, սկարացում.
Label ԼԱԲԵՆ, Ե. Պիտակ, փայտազղ
 ետքքա; կտակի յաւելում, տո՛-
 մանշանք; քանիքի ծնօ՛ս. = Վա. Թղ-
 Թիկ ղնել, փակցնել, պիտակել.
Labial ԼԱԲԻԱԼ, Ե. Երձիւային,
 շրճնամայն (գիր՝ որք են պ, մ, բ).
Labiate, -ted ԼԱԲԻԱՏԻՄ, Ե. Երձիւ-
 աճեալ, շրճնաւոր. [յին.
Labiodental, Ե. Երձիւասամա.
Labor ԼԱԲՈՐ, Ե. Աշխատութիւն,
 աշխատանք, ջանք, գործ; փաստակ,
 սաժանք; ծննդաբերութիւն, եր-
 կունք. = Վո. Աշխատել, ջանալ,
 մղնիլ; գործել, քանիլ; յոգնիլ,
 մեշտիլ. = Վա (երկիրը) գործել.
 հերկիլ, վարել; պատճաստել, հան-
 դերծել; աշխատասիրել, աշխա՛-
 ցընել. To—under. Կրել, քաշել,
 Laboring oar. Գլխաւոր թիւ.
Laboratory ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻՄ, Ե. Աշխատա-
 նոց, գործանոց, քնալուծարան.
Laborer ԼԱԲՈՐԱՆՏ, Ե. Աշխատա-
 ւոր, մշակ, գործաւոր, վարձկան.
Laborious ԼԱԲՈՐԻՅՈՒՍ, Ե. Աշխա-
 տաւէր, ծիւր; աշխատալի, սաժա.
 նիլի. -ly, *ad.* Դժուարութեամբ,
 դժուարաւ. -ness, Ե. Դժուարութեամբ.
Laborsome ԼԱԲՈՐՍՈՒՄ, Ե. Տա-

ժանելի, դժուարին.
Laburnum ԼԱԲՈՐՆԱՄ, Ե. Երկուպ
 սարը սայգըմ աղանը.
Labyrinth ԼԱԲԻՐԻՆԻՄ, Ե. Լաբի-
 րինդոս, քաղի; խառնակութիւն,
 անելանելի դժուարութիւն.
Labyrinthian, -thine ԼԱԲԻ-
 ՐԻՆԻՄԻՆԻԱՆ, Ե. Լաբի-
 թիւն, խառնիխառն.
Lae ԼԵ, Ե. Դոճի խէճ յօփ. A
 —of rupees. Լարիւր հազար բուրի.
 Gum—. Լայրայ, դոճ.
Lace ԼԵՍԵ, Ե. Ժանեակ օճե-
 դեղա; ժապաւէն, երիզ, խրաց,
 շեքիս; արէզ խարճ, գայքան; սու-
 զակ սըրմա, գըշապօճան. = Վա. Ե.
 րիզապնդել, խրացել; արիզարդել,
 եզրաւորել. = Վո Երիզաւոր, արի-
 զաւոր ըլլալ. Gold—Սուզակ, սու-
 կեհուռ. [յին, խզիլի.
Lacerable ԼԱԿԵՐԱԼ, Ե. Պատճա-
 ճելի, խզիլի; ցաւցնել, վշտացնել,
 կեղեքել, վիրաւորել. -tion ԼԱԿԵ-
 ՐԵՄԵՆՏ, Ե. Պատճառելը; պատճառ, խզ-
 ցած, մեղքած. -tive, Ե. Լերժա-
 նող, պատճառող. [քի.
Lache, **Laches** ԼԱԿԵ, Ե. Լա-
 խրիւմ ԼԱԿՐԻՄԱԼ, Ե. Ար-
 ցասուաց, արցասուակիւն.
Lachrymatory ԼԱԿՐԻՄԱՏՈՐԻՄ, Ե. Արցա-
 սուան, կոշտալ չ.
Lachrymose ԼԱԿՐԻՄՈՒՍ, Ե. Ար-
 ցունքով, լալագին.
Lacing ԼԱԿԻՆԻՍ, Ե. Երիզում.
Lack ԼԱԿԵՆ, Ե. Չէճք՝ կարօ.

տուժիւն ունենալ, չունենալ, կարօթիլ, ուզել • =տ. Կարօտանալ • =ս. Գակասուժիւն, կարօտուժիւն, պէտք, չզոյուժ., մէկ բիւ (100,000)

Lackaday, -sical լակաճայ, լակաճայի, ա. Աւարկիւի, որդալի, սխուր. լակաճայ, int. Աւար, ս'հ.

Lackey լակեյ, ս. Ծառայ, մանչ. =տ. Տիրուքը ետեւէն երթալ, սպասաւորել. —brain. Տխմար, անմիտ. —lustre. Անկալլ, աղօս, սխուր.

Lacking լակինգ, ա. Առ ի չզոյէ.

Laconic, -al լակոնիկ, ա. Լակոնացի, լակոնական; կարճառօս, կարճարար. —ly, ad. Լակոնարար.

Laconicism, Laconism լակոնիզմ, լակոնիզմ, ս. Լակոնական. նուժիւն, լակոնարանուժիւն.

Lacquer լակքեր, ս. Դոճի խէժ, դոճ. =տ. Վերնիճել.

Lactate. ս. Կաճնաս •.

Lactation լակտացիոն, ս. Դիւցում, կաճնատուժիւն.

Lactical, Lacteous լակտիկ, լակտիկ, ս. Կաճնային, կաճնաւէտ; մամաքար (երակ).
Lactescent լակտէսց, ա. Կաճնատու, կաճնարուի. [Պսւ].

Lactic լակտիկ, ա. Շճական (Պը).

Lactiferous լակտիֆերոս, ա. Կաճնարեր(տունկ), կաճնասար(անօձ), կաճներակ. [Նաչարի Գ.

Lactometer լակտոմետր, ս. Կաճնաւորչի, ջրասլի, ջրասլիչ •.

Lad լաճ, ս. Մանչ, լաճ.

Ladanum լաճան, ս. Անուշահոս խէժ մր, դանգանոյն, հոռմի խէժ •.

Ladder լակտեր, ս. Սանդուխ, կիւարան; նաւամատոյց •.

Lade լակտ, տ. (Laded, Laden) Բեռցնել, բեռ տալ. բեռնաւորել; բեռ առնուլ. [Լեցուն].

Laden լակտան, ա. Բեռնաւորեալ,

Lading լակտինգ, ս. Բեռնաւորում; նաւու բեռ. Bill of—, Բեռնագիր (նաւու).
Ladle լակտլ, ս. Երեկոյի —ful, ա. Երեկոյ մը (լեցուն).
Ladrone, ս. Գող, արկալ.

Lady լեճայի, ս. Տիկիւն, սիրուհի, բամբիշ, խամուս, մեծուհի, լորտուհի. Our—, Սուրբ Կոյս Մարիամ. Young—, Օրիորդ. —bird, bug, cow, fly. Կարմրորդ, զատկաճճի —day. Տօն Աւետան. —love. Նշանած, օրիորդ, սիրուհի. —'s-bedstraw. Կըրարծի խոտ, կաճնխոտ. —'s-bower. Պատվարդ, հողմավարդ. —'s-comb. Լոզող բ. —'s-finger. Բարուպ բ. —'s-mantle. Զարպիթ բ. —'s-slipper. Զինածաղիկ. —'s-smock. Զըրկոսիմ. —'s-tress. Զերանոյշ իւ.

Ladylike լեճայիկ, ա. Տիկնատան, փափուկ.

Ladyship լեճայիք, ս. Ն. Տիկնուժիւնը, Նորին Ազնուուժիւնն.

Lag լակ, ս. Վերջին, յետին; դանդաղ, տ. (Ընկերներէն) ետ մնալ.

Laggard, -ger լակարճ, լակարճ, ս. Յամբարկաց, դանդաղ.

Lagoon, -gune լակուն, ա. Ծանծաղ ծովակ, ծովալիճ, լճակ, խաղ.

Lale. -al լեյ, լեյի, ա. Աշխարհական, աշխարհականի.

Laid pp. of Lay. —paper. Շեղանկիւն Թուղթ սարքանճ. New—eggs. Թարմ հաւկիճ •. —by. Պահուած, մէկղի դրուած.

Lain լեյ, pp. of Lie. —in, on, վրան, մէջը պառկուած.

Lair լեյր, ս. Որջ (զազանի).
Laird լեյր, ս. (Սկզբացի) հողատէր, ազնուական.

Laity լեյի, ս. Աշխարհական, ժողովուրդ. [պօետ].

Lake լեյ, ս. Լիճ; լաքա լեճ •.

Lakelet լեյիկ, ս. Լճակ.

Lakin լյ'օր, օ. Իսթուրիկ.

Laky լյ'օր, օ. Լճային.

Lama լյ'օր, օ. Պուստայի բուրմ; այծուղտ, լամա. Grand— Լամապետ.

Lamb լյ'օր, օ. Գառն, գառնուկ; գառնակա. տ. (Ոչխարը) ծնանիլ, —of God. Գառն Առուծոյ, With —. Յղի(ոչխար). —lettuce. Մրուան բ: հաւաղման (բանջար.)—wool. Գառնենի (բուրդ): [զոյ (հուր).

Lambent լյ'օր, օ. Լափի.

Lambkin լյ'օր, օ. Գառնուկ.

Lame լյ'օր, օ. Կաղ. հաշմ; Սե. րի, անկասար. =va. Ոտը խախտել, կաղացնել. —duck. Զանցառու. To walk— Կաղալ.

Lamellar, Lamellate լյ'օր, լյ'օր, օ. Բազմաձեռք, Սե. թիկ. Սե. թիկ, Սե. թաւոր.

Lamella լյ'օր, օ. Բարակ Սե. թիկ.

Lamely լյ'օր, օ. Կաղի ի կաղը, կաղ ի կաղ; Սե. թի. անկասար.

Lameness, օ. Կաղուկիւն, հաշմուկ, Սե. թուկիւն, ոչնչուկիւն.

Lament լյ'օր, օ. Ողբալ, լալ, կոծել, աշխարել, սգալ, մեծ վիշտ զգալ. =s. Ողբ, կոծ, հեծ, մեծուկիւն, սուգ; ողբական երգ, մեմուր. —able, օ. Ողբալի, ցաւագին, հաւուր, խղճալի, ողորմելի; ճշուառ, ազրաս. —ly, օ. Ողբագին, վշտագին, ողորմ.

Lamentation լյ'օր, օ. Ողբալը, հեծ, կական, ողբ.

Lamina լյ'օր, օ. (pl. —mine) Կուած Սե. թիկ, սափաթել, Սե. թիկ; սալուռն (ականջի); լոռ բ.

Laminable լյ'օր, օ. Սե. թի. թելի, կուանելի.

Laminar, -nate լյ'օր, լյ'օր, օ. Սե. թի. թաւոր, Սե. թի. թաւոր.

Lammas լյ'օր, օ. Օգոստ. 1.

Lammergeir, -geyer լյ'օր, օ. Կործ, լաշաւ բ.

Lamp լյ'օր, օ. Կանթեղ, լապտեր. —black. Մուռ. —lighter. Զահ. ընկալ, ճրագվառ.

Lampoon լյ'օր, օ. Անհամ' գոեհիկ հեղուկիւն, պարտաւ. =va. Գարտաւել, անձնականութեամբ զրազիլ.

Lamprey; Lamper, -peel լյ'օր, օ. Գարալիաց (ձուկ).

Lance լյ'օր, լյ'օր (թ), օ. Նիզակ, ճեղ, զեղարդ մշտագ; Նիզակաւոր (զօրք) =va. (Նիզակով) զարնել, արձակել, վիրաւորել; Նշշրակով բանալ մեշքերէնէք.

Lanceolate լյ'օր, օ. Տիպանել.

Lancer լյ'օր, օ. Գեղարգա. հար; Նիզակաւոր.

Lancet լյ'օր, օ. Երակահաս, Նշրակ մեշքեր; արածայր կամահ.

Launch լյ'օր (թ), օ. Ելնել, արձակել; ծակ բանալ, ծակել.

Laucinate, օ. Գառնել.

Land լյ'օր, օ. Երկիր, գետին, հող; աշխարհ, գուառ; ցամաք; կալուած. =ad. Ցամաք հանել; ցամաք ելնել. By—. Ցամաքէն. —flood. Ողողում, հեղեղ. —force. Ցամաքային զօրք. —holder, —owner. Հողատէր. —jobber. Կալուածային միջնորդ. —office. Կալուածոց զբարաննեակ. —slide, —slip. (Լեռան) փլոււմ, փլած. —tax. Հողատուրք.

Landamman լյ'օր, օ. Անե. նակալի (Էրուտտիա); զուառագետ:

Landau լյ'օր, օ. Գառնիլ բացխիիկ կառք մը, շանթ.

Landed լյ'օր, օ. Կալուած. տէր; հողային; ցամաքը հանուած.

Landfall, օ. Հողի ժառանգու. թիւն; ցամաքը երեւնալը Ն.

Landgrave լյ'օր, օ. Աշխարհակոմս.—graviate. հակոմուկ.

Landing լյ'օր, օ. Ցամաք հանելը; ցամաք ելնելը; նաւամա.

տոյց. Սահարան; սանդղակի զը-
լուխ, զաւճակ սահանքը:

Landlady, *ս. Հողատիրուհի;*
*սասիրուհի, գինեպանուհի; վա-
ճակալ սիկին.* [զազուրկ.]

Landless, *ա. Առանց հողի, հս.*

Landlock, *ա. Գոց մնացած.*

Landlord լն՝ւրբ, *ս. Գալուս-
ժաւէր, հողատէր; պանդոկապետ:*

Landlubler լն՝ւրբ, *ս. Ծոզէ
անփորձ; զեփ նաւորդ:*

Landmark ՝ւրբ, *ս. Սահմա-
նարար, սահմանանիշ; (եզերքի վը-
րայ) յայնիւնչանք ն.:*

Landscape ՝ւրբ, *ս. Տեսա-
րան, բնավայր; դաշտանկար, տես-
լանկար.* [քարնակ.]

Landman լն՝ւրբ, *ս. Ցամա-*

Landward, *ad. Դէպի ի ցամաք:*

Landwehr լն՝ւրբ, *ս. Պա-
հեստի զօրք Գրբ.*

Lane լն, *ս. Փողոցիկ, նրբա-
փողոց: նեղ ճանրաւ.*

Langrage, Langrel լն՝ւրբ, *ս. Թնդանօձ լեցնելու զըն-
դակ եւ երկամի կտորուանք:*

Language լն՝ւրբ, *ս. Լեզու,
բարբառ; ոճ; ազգ. ժողովուրդ:*

Languid լն՝ւրբ, *ս. Ոյժէ ին-
կած, ծնցոտ, կծոտ, Ժոյլ, նուա-
ղուն: -ly, ad. Թոյլ Ժոյլ, մեղիօ-
ղէն, -ness, ս. նուաղում, մեղ-
կութիւն, Ժուլութիւն.*

Languish լն՝ւրբ (տ), *տ. Տը-
կարանալ, հիւժիլ; սառապիլ, նը-
քողիլ, ծնգիլ; Ժուլնալ, սիրօ մա-
շուք ըլլալ: =ս. նուաղում, մեղ-
կութիւն, հնգնուք; Ժոյլ՝ անոյշ
նայուածք. որ ե -guishment.*

Langnor լն՝ւրբ, *ս. նուա-
ղում, Ժուլութիւն, վհատում:*

Laniard, Lanyard լն՝ւրբ, *ս. Ծայրերն երկամ անզուած լար:*

Laniary լն՝ւրբ, *ա. Պատռող:*

Laniferous ՝ւրբ, *ա. Գիղմ-
նաւոր, բրդոտ.* [ւամագ.]

Lanigerous ՝ւրբ, *ա. Թա-*

Lank լն, *ա. Ոին, աղազուն,
վախ, նիհար.* [կերպով.]

Lankly լն՝ւրբ, *ad. Վախ՝ նիհար*

Lankness, *ս. Նիհարութիւն.*

Lanky լն՝ւրբ, *ա. Նիհարկեկ.*

Lanner, Lanneret լն՝ւրբ, *ս. Երկայնատուս բազէ:*

Lansquenec ՝ւրբ, *ս. Թըղ-
ճախալ մը; հետեւակազօր Գրբ.*

Lantern լն՝ւրբ, *ս. Լապտեր;
աշտարակիկ (զմբէղի վրայ). Dark
-. Գողի լապտեր:*

Lanthanium, -num լն՝ւրբ, *ս. Զմեռանքար.*

Lanyard, *ս. Կարճ պարան ն.:*

Lap լն (տ), *ս. Գլանց հրէք;
զուգ, զիրկ, ծոց, ծունկ. =va. փաթ.
Պել, ծրարել, ծալլել; լեզուին ծայ-
րովը խմել, լսելի; սրբել, փայլե-
ցնել (լսածով) =տ. Ծայրը վը-
րան զալ, ծածկել; լսելի. Lapping
over. Պատնակուռ կղմնաշար.
Lap-dog. Լակոս, լամուկ:*

Lapel լն՝ւրբ, *ս. Լանջամաս,
զարձ (մեկնոցի). [ցուն].*

Lapful ՝ւրբ, *ս. Գիրկ մը (լն-
ն).*

Lapidarian լն՝ւրբ, *ս. Գարի վրայ փորուած:*

Lapidary լն՝ւրբ, *ս. Ակնա-
հատ, ակնագործ; ակնավաճառ:*

Lapidation, *ս. Գարկոծում:*

Lapidescence ՝ւրբ, *ս. Գա-
րացում. -cent, ա. Գարացուցիլ:*

Lapidify լն՝ւրբ, *տ. Գա-
րացնել, քարանալ:*

Lapis լն՝ւրբ, *ս. Գար. —lazuli.
Լազուարդ, զոճագմ լաճիկեր:*

Lapling լն՝ւրբ, *ս. Գրկի մա-
նուկ; հեշտաւէր, ունայն:*

Lapper ՝ւրբ, *ս. Ծալլող; լակող.
-pet, ս. Կախուած մաս (զգնտի).*

Lapsable փխտել, *a.* Սահելի.
Lapse փխտ(ար), *s.* Շրջան, անցք (ժամանակի); սխալմունք, վրիպում; յանցանք, վրիպանք; անկումն (նախամարդոյ) ԱՅ. = տ. Սահիլ, կամաց կամաց անցնիլ; վրիպիլ, սխալիլ, իյնալ; (մէկէն միւսին) անցնիլ էր. The— of time. Հոսանք ժամանակի, յորովում. — of pen. Գրչի սխալ.

Lapstone, *s.* Կոշկակարի քար.

Lapsided փխտարկ, *a.* Մէկ կողմը միւսէն ծանր (նաւ).

Lapwing փխտի, *s.* Աղջկահաւ.

Lar ար, *s.* Շնանի կուռք, Պե. րափ Հ; տուն, երդ [pl. Lares փրտել].
Larboard արձր, *s.* Ձախակողմ (նաւու).

Larceny արտիւտ, *s.* Գողութիւն.

Larch արշ, *s.* Սոճի, կուենի.

Lard արտ, *s.* Խոզի ճարպ, զիրուց. = *va.* ճարպով խառնել; ճարպօնիլ, համեմել, պարարացնել.

Larder արտար, *s.* Ծեփմարան.

Large արճ, *s.* Մեծ, ընդարձակ, լայն; բազմաթիւ, առատ; խոշոր, յաղձ; ճոխ, հարուստ. At large. Ընդարձակ, լիութի; ազատ, համարձակ. To go or sail—. Բաց ծովը ելնել. կողմնակի հովով նաւարկել:

Largely արճիւտ, *ad.* Լիութի; առատօրէն, ճոխճոխ.

Largeness արճիւտ, *s.* Մեծութիւն, ընդարձակութիւն; առատածոնութիւն, ճոխութիւն.

Largest արճիւտ, *s.* Առատածոնութիւն, բաշխոյք, պարզել պախչիչ.

Largetto, *ad.* Ծանրկեկ էր.

Largo արճ, *ad.* Ամենածանր [It].

Lark արտ(ար), *s.* Արտոյ յայտը գոռչու; գուարճութիւն. — spur, — 's-heel. Դիփնածաղիկ հեգարան.

Larrier արտար, *s.* Միօս (սանիրի); ընդակննայ խոռոչ (եզջ).

Larrup արտար, *va.* Մեծել.

Larum արտար, *s.* Շշուկ, իրարանցում; զարձուցիչ.

Larva, Larve արտար, արտ, *s.* (pl. -væ, -ves.) Որդնական վիճակ միջասի, Յրճուու. [Larv.]

Larvated արտար, *a.* Դիմակա.

Laryngeal, -gean արտարտիւտ, արտար, *a.* Խոչափողի, խոչակային.

Laryngitis, *s.* Խոչակասապ.

Laryngotomy արտարտար, *s.* Խոչակահատում էր.

Larynx արտարտիւտ, *s.* Խոչափող, խոչակ խորթազ.

Lascar, *s.* Հնդիկ նաւաստի.

Lascivious արտարտիւտ, *a.* Ծանկասէր, վավաշոս; լիկի, յայրաստիւ, *ad.* վավաշոս կերպով. -ness, *s.* Լիկուծիւն, յայրաստութիւն; ցանկասիրութիւն.

Lash արտ(ար), *s.* Խարազանի չըւաննայ ծայր, մարակաթի; խարազանի հարուած; արգիծանք, կիծ: = *va.* Խարազանով զարնել, քշել, հարուածել, հեզնել, քաշկուտել; չուանով կապել. = *տ.* Մտակով խաղալ: -out. Բերանը եկածը խօսիլ.

Lasher արտար, *s.* Մտակող, ծեծող; փահճիւլ չուան.

Lashing, *s.* Խարազանի չըւ, ծեծ; չուանով փահճելը արտ; փահճոյն.

Lass արտ, *s.* Աղջիկ.

Lassitude, *s.* Սաստիկ յոգնութիւն, օստան; օտոկուծութիւն.

Lasso արտար, *s.* Վայրի ծիծեր արտալու ծուղակ [Sp.]

Last արտար, արտ, *a.* Վերջին, վերին, ետրի; անցնալ, նախորդ, նախնիաց; ստոնագոյն. = *s.* Վերջ, աւարտ; կոշիկ կաղապար; նաւ մը (լեզուն), 200 քու. = *va.* Ծարուանակել, տեւել; տկալ, զիմանալ. = *ad.* Վերջին անգամ; հուսկ ուրեմն, վերջապէս; ամենէն վեր.

ըը. Ի վերջոյ. At—. Վերջ Ի վերջոյ. To the—. Յվերջ.

Lasting Լ-տ'իլ ք. Երմայկուն, հաստատուն. =ս. Գտու մը գարտմանօրայ; սեւտղունիւն. -ly, ad. Մնայուն կերպով. -ness, s. Տեւտղունիւն, զիմացյունունիւն.

Lastly Լ-տ'իւ. ad. Ի վերջոյ, վերջապէս. հուսկ յետոյ.

Latch Լ-տ' (ք), s. Դռնափակ. մղակ մանաթ, գեկպերեկ. =va. (Դռուք) մղակել. -key. (Հասարակաց) քանակի. - [կայ.

Latchet Լ-տ' (ք), s. (Գոշկի) խրաց.

Late Լ-տ, a. Ուշ, անագան; նախկին, առջի; վերջին, այժմու; հանգուցիալ. =ad. Ուշ, ուշ ասն; վերջերս. The—pastor. Բարեյիշատակ յովիւր. Of—. Այս օրերս, մօտերս. Too—. Շատ ուշ. Lateen—sail. Եռանկիւնի առագաստ.

Lately Լ-տ'իւ. ad. Վերջերս, այն իսկ, մտներս, նոր.

Lateness. s. Անագանունիւն.

Latent, a. Թաքուն, գաղտնի, ծածուկ. -heat. Թաքուն ջերմութ.

Lateral Լ-տ'ըրեւ. a. Գողմնական, կողմնագիծ. -ly, ad. Գողմնակի, առ Ի կողմ.

Lath Լ-տ' (ք), s. (ք. Լ-տ' (ք)) Շիտակ երկր սախտակ, կաւառ շաքա. =va. Կաւառներով պատել.

Lathe Լ-տ' (ք), s. ձախարակ շարխ.

Lather Լ-տ' (ք) շո. (Աճառք) փփփիլ. =va. Փրփրեցնել, ամառել. =s. Փրփուր (օճառի, միտ).

Lathing, s. Կաւառամածութ.

Lattice Լ-տ'իւ (ք), s. Միջնածիրանի (ծրակաւառականաց) Հ.

Latin Լ-տ' (ք), a. Լատինական, Լատին, Հռոմվէական. =s. Լատինացի, Լատին; Լատիներէն.

Latinism, s. Լատինաբանութ.

Latinist, s. Լատինագէտ.

Latinity, s. Լատին ոճ.

Lat' nize, va. Լատինացնել.

Latish Լ-տ'իւ, ad. Քիչ մը ուշ.

Latitat Լ-տ'իւ, s. (Գաղտնիքամ) յանցաւորին ուղղեալ կոչնագիր.

Latitude Լ-տ'իւ (ք), s. Տարածութիւն, ընդարձակութիւն; զիւրումիւն, (գործելու) իշխանութիւն; Լայնութիւն —ի.

Latitudinal, a. Լայնութեան.

Latitudinarian Լ-տ'իւ (ք), s. Լուսաւորեալ, լայնակրօն; ազասութիւն. [ժայիս պաշտօն.

Latria Լ-տ'իւ (ք), s. Աստուա.

Lat' ten, s. Արդր քիթիմ.

Latter Լ-տ' (ք) շո. a. Վերջին, յետին; արդի, այժմու. -ly, ad. Վերջերս.

Lattice Լ-տ'իւ (ք), s. Վանդակազմած, ցանցիէն; վանդակապատաստան. =va. Վանդակիլ.

Laud Լ-տ, s. Օրհներգ, օրհնութ. ներքող. =va. Օրհնել, իտաւարանել.

Laudable Լ-տ'իւ (ք), a. Գովելի. -ness, s. Աժանագովութիւն.

-ly, ad. Գովելի կերպով. վայելչօրէն.

Laudanum Լ-տ'իւ (ք), s. Ափիոնի ոգի, լուսան.

Laudation Լ-տ'իւ (ք), s. Գովարանութ. -tory, Դրուատական.

Laugh Լ-տ' (ք), va. Ծիծաղիլ, խնդալ; ժպտուն զուարճ երեւնալ. =va. Ծաղրել, ծիծաղիլ. =s. Ծաղր, ծիծաղ, խնդուք. To—at. Վրան խնդալ, ծաղրել, հեզնել. To—in the sleeve. Քնին սակէն խնդալ. To—out of the other corner of the mouth. Լայ. To—to scorn. Ծաղրել, այպանել. A loud—. Քրքիք.

Laughable Լ-տ'իւ (ք), s. Ծիծաղելի, ծիծաղաշարժ, խնդալիք. -ness, s. Ծաղրելի կերպ. -ly, ad. Ծաղրելի կերպով.

Laughing Լ-տ'իւ (ք), s. Ծիծաղ, ծաղր. —gas. Խնդամոխի ք. —stock.

Քրքիք, քահրահ; իսաղալիլի [ծաղ.
Laughter Լ՜՛ւչը, ս. Խնդուք, ծի-

Launch Լ՜՛ւչ (տ), va. Ծով ի-
 ջնցնել, ծովարկել (նաւ); արձա-
 կել, նետել; = տ. (նաւը) ծով ի-
 ջնցնել; (out) չափազանցել, շը-
 ռայելի; = ս. Ծովընդը (նաւու);
 նաւակ (նաւու) :

Launderer, -dress Լ՜՛ւչըք,
 Դ՛ւչի, ս. Լուացարար, լուացուհի :

Laundry Լ՜՛ւչիք, ս. Լուացք;
 լուացարան :

Laureate Լ՜՛ւչիք, a. Դափնե-
 պատկ, պատկաւոր (քերթող)-
 ship, s. Պաշտօն Պատկաւոր Քերթողի :

Laurel Լ՜՛ւչիք, s. Սարգիսի, դափ-
 նի, բլ. Համբատ, պատիւ; բայժի ք-

Laurestine, s. Լայրի դափնի :

Lava Լ՜՛ւչիք, Լ՜՛ւչիք, s. Հրաբուխի
 փրփուր, հուրհոսանք, լավա :

Lavatory Լ՜՛ւչիք, ս. Լուա-
 ցարան; (սպուհով) լուանք բի :

Lave Լ՜՛ւչիք, va. Լուայ; Թրջել;
 = տ. Լուացուիլ, լուանալ :

Lavender Լ՜՛ւչիք, s. Հուսամ
 հիւսամեք opու. — water. Եպանդի.
 — color. Գորշ-կապուս :

Laver Լ՜՛ւչիք, s. Կոնք, լախան,
 շունիս; բսիսիս շարք :

Lavish Լ՜՛ւչիք (տ), a. Մսխող,
 չինայող, շուայլ; = va. Վասնել,
 շուայել, մսխել; անինայ ալ. —
 -ly, ad. Անինայ կերպով, շուայ-
 լարաւ. —ment, -ness, s. Շուայ-
 լում, շուայումիւն :

Law Լ՜՛ւչիք, s. Օրէնք, կանոն, կարգ,
 սահման; Մովսիսական օրէնք; ի-
 բաւագիտումիւն. — book. Օրինա-
 գիրք; — breaker. Օրինազանց; —
 lore. Օրէնագիտումիւն. — monger.
 Ոչինչ փաստարան :

Lawful Լ՜՛ւչիք, a. Օրինաւոր,
 իրաւացի, արդար; ներելի; հարա-
 զաս. —ly, ad. Օրինաւորապէս, ըս

օրինի. -ness, s. Օրինաւորում :

Lawgiver, Lawmaker Լ՜՛ւչի-
 ք, s. Օրէնագիր, օրինապի :

Lawless Լ՜՛ւչիք, a. Ապօրինա-
 ւոր, ապօրինի. —ly, ad. -ness, s.

Lawn Լ՜՛ւչիք, s. Բոս բուսած սեղ,
 մարմանդ; բարակ կտու, նրբազուշ;
 վեգար (եպիսկ) :

Lawnly Լ՜՛ւչիք, a. Բաց (սեղ);

Lawsuit Լ՜՛ւչիք, s. Դատ :

Lawyer Լ՜՛ւչիք, s. Իրաւագէտ, օ-
 բէնագէտ; փաստարան :

Lax Լ՜՛ւչիք, a. Բոյլ, կակուղ, Թուլ,
 լոյծ, մեղմ; Աւաւանդ, մեղմ; =
 s. Բուլում; փորշուր. —ly, ad.

Laxation Լ՜՛ւչիք, s. Բուլում-
 Թիւն, լուծում. —tive Լ՜՛ւչիք, a.
 Լուծողական (դեղ), —
 -ity Լ՜՛ւչիք, s. Բուլումիւն, կակ-
 դումիւն; նուրումիւն (կտակ); հա-
 մարձակախօսում, բացումիւն :

Lay, imp of Lie.

Lay Լ՜՛ւչիք, va. (Laid) Դնել, հաս-
 տատել, գետեղել, պաւկեցնել; կար-
 զադրել, շոկել, պատրաստել; ա-
 րածել, փռել, սփռել; ամոքել,
 հանդարտեցնել; գրաւի դնել; (հա-
 կիթ) ածել; յասկացնել; (տուր,
 հարկ) դնել; ընծայել. վերագրել;
 (ցամաքը) անհետ ըլլալ. — = տ.
 Հաւկիթ ածել; դիրք առնուլ, եր-
 Թալ, գալ. — To—about. Աճէն կող-
 մէն զարնել. To—a cable, rope. Նա-
 ւուն պարանն ոլորել. To—aside.
 Հանել, մէկդի դնել, պահել. To—
 before. Ցցնել, պարզել; առջեւը
 դնել. To—heads together. Խորհր-
 դակցիլ, զուխ զլիս ալ. To—hold
 of or on. Բռնել. To—on. Յարձա-
 կիլ, գոհի ալ. To—out. Երախել.
 To—to. (Նաւուն) ընծացրը կեց-
 նել. To—to heart. Հոգ ընել, վըշ-
 տակցիլ. To—up. Ժողովել, պահել,
 մեծել; անկողին ձգել; (նաւը)

մերկացնել, To—wait for. Գարանամուտ ըլլալ, To—waste. Կործանել, քանդել, կորսնցնել.

Lay վ, ս. կարգ, շարք, խաւ; շահաբաժին, գին; երգ, սաղ; օղորդութիւն և. ի. = a. Աշխարհականի. —figure. Փայտէ՛ մոմէ՛ մտրդ, մարդապատկեր ևլ.

Layer վ, ս. հինոց; շար, կարգ, խաւ; աղուրի, օտարանաղ օտարութեամբարաշար, վիճակ; աման(հում).

Layman վ, ի. ս. Աշխարհական; հասարակ ժողովուրդ.

Lazar վ, ի. ս. Բորոտ, ուրուկ, —house. Մարտանոց գաւանթիկա.

Lazaret, -to վ, ի. ս. Բորոտ, ս. (Հնասխտի) զգուշարան, մարտանոց գաւանթիկա.

Lazily վ, ի. ս. Ծուլօրէն, յոյլ՝ զանդաղ կերպով.

Laziness, ս. Ծուլութիւն.

Lazuli վ, ի. ս. Լազուլ, ս. Դոնազով, պարսիկաքար, ջրլարար.

Lazy վ, ի. ս. Ծուլ, Ծուլ, զանդաղ.

Lazzaroni վ, ի. ս. (Նաբօ. լիցի) մուրացկան.

Lea ի. ս. Մարգագետին

Leach վ, ի. ս. Մոխրաշուրով լուալ, լուացքի դնել, =ս. Մոխրաշուր պուղասա սոյու.

Lead վ, ս. Կապար; գունտ, իտրայաթ (ջի) ըսգանիչ; սոգամէջք Գ. կապար գրիչ; ան կապարեղէնք, կապարածածք. =va. Կապարով պատել, կապարել; սոգամէջք դնել Գ. —wort Ասամնախոտ. —pencil Կապար գրիչ. White —. Սպիտակագեղ իւրփայտ. Pig —. Ձոյլ կապար. Sugar of —. Կապարուտ գորշուտ քուզու.

Lead վ, ս. (Led) Առաջնորդել, ցննել, ուղղել, ասնիլ; վարել, կառավարել, գարմնել; քաշել, քըշել, քշել ասնիլ. =va. Ձեռքէն

մուսնել, առջեւէն երձալ, մանքացնել, ուղղել. To—about. Գրքընքնել, առաջնորդել. To—along. Տանիլ, շրջեցնել. To—away, off. Հեռուն ասնիլ, հրապուրել; քաշքըշել, առնուլ երձալ. || տ. (Խաղը) սկսիլ. To—on. Առաջ քշել; ուղղել, սիրտ սալ. To—the way. Ճանքացնել, ուղղել.

Leaden վ, ի. ս. Կապարէ, կապարեայ; ծանր, զանդաղ.

Leader վ, ի. ս. Ուղղիչ, առաջնորդ, ուղեցոյց; հրամանատար, զինաւոր; զուլս, գասապետ, երգապետ; ք. կիւսանշանք (.....) Գ. առաջնորդող յօղուած (գրագրի); կառքի առջեւի ձի.

Leadership, ս. —ութիւն.

Leading վ, ի. ս. Գլխաւոր, առաջիկայ. —article. Առաջնորդող յօղուած. —strings. Նորաքայլ մանուկը բռնող գօտի, բռնալար.

Leaf վ, ի. ս. (Գ). Ե. Leaves վ, ի. Տերեւ, սաղարթ; (լիբրի) Թուղթ, Թերթ, երես; փեղկ գանաս; ծալ (սեղանի); Թիթիկ, Թերթ (սուկի). =va. Սաղարթանալ, տերեւանալ, տերեւիլ. —bridge Կարծուն, ծալուն կամուրջ. —crowned. Սաղարթագեղ, սաղարթագարդ. —louse. Լուխն ֆիսան պիթի. —stalk. Տերեւի կոճիկ, կոճուկ.

Leafed վ, ի. ս. Տերեւալից.

Leafless, a. Տերեւաթափ, մերկ.

Leafy վ, ի. ս. Տերեւալից, տերեւազարդ. —let, s. Տերեւիկ.

Leak վ, ի. ս. Զնդը, ծակ (Նաւու); քամուր, մղում, արօածորում. =տ. Ծորիլ, վազել; ջուր առնուլ և. To spring a—. (Նաւը) ջուր առնուլ սկսիլ.

Leakage վ, ի. ս. Ծորում, վազում (սակառի); վազողէք ևլ.

Leaky վ, ի. ս. Վազող, մղուն;

շուր առնող (նաւ); շոռոս, շոռան; շատախօս: **Leal**, *a.* Հաւատարիմ:

Lean լէն, *տ.* (Leaned or leant լէնք.) Ծոխիլ, հակիլ; յօժարիլ, հակամիտիլ; կռնիլ, յինուլ = *va.* Հակեցնել, ծոծել, կռնցնել = *a.* Երհար, վտիտ, ազազուն; անծուր; ցամաք (միտ); չորուցամաք, ստորին; ամուլ, անջրդի. = *s.* Անիւղ անծուր միտ:

Leanness լէնէտ, *s.* Երհարուծիւն, ցամաքութիւն, չքաւորութիւն. (տարմա 4.)

Lean-to, *s.* ձեմալայր սուռ.

Leap լէք(ք), *տ.* Ցատկել, նետուիլ, ոռնուլ; ցատկուել, կայտուել = *va.* Ցատկելով անցնիլ; զուգաւորել. = *s.* Ոռնում: ցատկիլը; ցատկուած տեղը; զուգաւորում. (կենդ.) -frog, Խաղ մը, ցատկուոր, -year. Ետհանջ տարի:

Learn լէռն, *s.* (Learned or Learnt) Ուսանիլ, սորվիլ, սերտել = *տ.* Տեղեկանալ, իմանալ, լսել; ուսանիլ:

Learned լէռնէտ, *a.* Ուսեալ; զիտնական, հմուտ, ներհուն, զիտուն. -ly, *ad.* Իմաստնաբար:

Learner լէռնէր, *s.* Ուսանող:

Learning լէռնէի, *s.* Ուսում, զիտութիւն; բան զիտալը, ուսանիլը; հմուտութիւն:

Lease լէս(ք), *s.* (Կալուածոց) վարձում; վարձագիր, պայմանաժամ (վարձու), տել. = *va.* Վարձել, վարձու տալ; հասկարաղ ընել:

Leasehold լէսէօլք, *a.* Ցկեանս վարձեալ (կալուած):

Leash լէշ(ք), *տ.* Կապիլ, չուանոց բռնել. = *s.* Շանկապ, փոկ (որսի). (բազէի) խրաց; երեք (որսաշուն); կապ, կապանք, ձգափղկ:

Leasing լէշի, *s.* Հասկարաղ:

Least լէտ, *a.* (sup. of Little)

Փոքրագոյն, նուագազոյն; աւելի քիչ, աւելի պղտիկ. = *ad.* Ամէնէն քիչ, նուագ. Least ways, -wise, At -, At the-. Գոնէ, զէՄ:

Leather լէտէք, *s.* Գաշի -dresser. Գաշեգործ, մորՊագործ, տն: -dressing. Գաշեգործութիւն:

Leathern լէտէքն, *a.* Գաշեղէն, մաշկեղէն. [ման:

Leathery լէտէքն, *a.* Գաշեղը:

Leave լէվ, *s.* Թողլուսնութիւն, հրաման; արձակուրդ, հրաժեշտ = *va.* (Left) Չգել, Թողլուլ; զատուիլ, բաժնուիլ; լրանել; կասկել; աւանդել. յանձնել; Թողլուսնել. = *տ.* (out) Կատիլ, դատիլ, կհնալ; տել. արձակել, կանանջիլ. By your - Չեք հրամանաւ. On - Արձակուրդի վրայ. To take French - Առանց Թողլուսնութեան անցնիլ. Ticket of - Թիպագրտի ազատագիր:

To - out, *va.* Չգել, մէկդի ձգիլ:

Leaven լէվն, *s.* Խմոր; հիւտն. զուտեան պատճառ, բողբոջ, տեմ = *va.* Խմորել, բացխնցնել; ազդիլ, ներկել. -ing, *s.* Խմորում, Խննւացում; խմորիչ, Խննւեցնող:

Leavings լէվնէլ, *pl.* Մնացորդ, նշխար քեկորք; աւելցուր:

Lecher լէչէք, *s.* Անառակ, կիտի:

Lecherous լէչէքն, *a.* Հեշտասէր, վաւաշոտ. -ly, *ad.* Ցայրասորէն. -ness, **Lechery**, *s.* Անառակութ., ցոփութիւն; հեշտասիրութ.

Lesson լէսն, *s.* Երևագրց արբերութիւն, ընթերցում; ընթերցում (Սուրբ Գիրքէ) Ի:

Lessonary, *s.* Ճաշոց զիրքոյր:

Lecture լէչէք, *s.* Բանախօսութ., ճառ; դասախօսութիւն; դասասացութիւն; իրա ճար, կշտմբանք. = *տ.* Բանախօսել; դասախօսել. = *va.* Խրատիլ, ճանրու քերել; ճառել, քարոզել; յանդիմանել:

Վեր, և. Օրէնսդիր, օրէնք դնող.

Legislature լե՛յի-վե՛ր, և. Օրէնսդիր իշխանութ., օրէնսդիրք.

Legist լե՛յի-դ, և. Օրէնսագէս.

Legitimacy լե՛յի-տե՛տ, և. Օրինաւորութ.: օրինական ծնունդ, հարազատութ.: վաւերականութ.

Legitimate լե՛յի-տե՛տ, և. Օրինաւոր, օրինական; հարազատ (որդի); վաւերական, իրական; արգարացի, իրաւունքով. = աս. Օրինաւորել, վաւերական՝ ներելի ընելի; (վաւակը) հարազատել. -ly, ad. Օրինաւորապէս; իրաւունքով; ներելի կերպով. -ness, և Օրինաւորութիւն, վաւերականութիւն.

See Legitimacy.

Legitimation լե՛յի-ւն, և. Հաւազասագործութիւն.

Legitimize, va. Օրինաւորել.

Legume լե՛յի-ւ, և. կանանչ պտտեան, պարկուճ բ.: խոտեղէն. ընդեղէն, բանջար.

Leguminous լե՛յի-ւն, և. Չարկեաւոր, խորխաւոր բ.: խոտեղէն, բանջարեղէն.

Leisure լե՛յի-ւ, և. Հանգիստ ժամանակ, պարտպող ժամ, պարտպ; ժամանակ, պատեհումիւն. -ly, ad. Չարտապով, հանգստութեամբ. = և. Հանգստ, անաշխատ.

Lemma լե՛յի-տ, և. նախակարգ, յառաջագում., առած; առում ար.

Lemning լե՛յի-տ, և. վաշտամուկ, գաղթամուկ.

Lemon լե՛յի-ն, և. կեմոն, կիտր; կիտրեխի, լիմոնի. -drops. Լիմոնի շարք. [ջուր.

Lemonade լե՛յի-նե՛ր, և. Լիմոն.

Lemure լե՛յի-ւ, և. Ազուրիակապիկ

Lemures լե՛յի-ւ, pl. Մեռեւոց սուրականք, լեմուրք շ.

Lend լե՛ն, va. (Lent) Փոխ նալ; հայծայնել, ընծանել; (out) վար.

ծել, վարձու ալլ.

Lender լե՛նե՛ր, և. Փոխատու.

Length լե՛նտ, և. երկայնութ., երկայնք; ընդարձակութիւն, երկարութիւն. = pl. Միջոց, տեղութիւն. At -վերջապէս, հուսկ ուրեմն; երկար բարակ, երկարօրէն.

Lengthen լե՛նտե՛ն, va. երկնցընել, երկարել; տարածել, = տ. երկրնալ. [կար բարակ.

Lengthily, a. երկարօրէն, եր.

Lengthways, **Lengthwise** լե՛նտե՛ն, լե՛նտե՛ն, ad. երկայնութեանը, երկանքէն.

Lengthy լե՛նտե՛ն, a. երկայն.

Lentience, -cy; **Lentily** լե՛նտե՛ն, լե՛նտե՛ն, s. Բաղցրութիւն, անյիշաչարութիւն, մեղմութիւն.

Lentil լե՛նտի, a. Փայտք, անոշ, հեղ, մեղմ; զմած; կակղի (դեղ) բխ. -ly, ad.

Lentive լե՛նտի, a. Գակղի (դեղ); կակղցնող, ամսրիչ.

Lens լե՛ն, և. Ոսպնածու ապակի, ոսպնածու բխ; մանրացոյց. -Lent, pp. of Lend. = և. Մեծ պահք, պոռնացք. -lily. Եւրզէս.

Lenten լե՛նտի, a. Մեծ պահոց; խեղճ. վատուժ.

Lenticular լե՛նտի-ա՛ն, a. Ոսպնածու, ոսպակերպ.

Lentiginous լե՛նտե՛ն, a. Գիւսակոտ, բժուար, ցանոտ (մարմն).

Lentil լե՛նտի, և. Ոսպ.

Lentiscus, -tisk լե՛նտի-տե՛ն, և. Հերձի սազը պազը.

Lento, ad. Յամբօրէն եր. It..

Levey լե՛նե՛ն, և. Տաւելումած, վերջարան; խրատ, ձուս.

Leonine լե՛ոնե՛ն, a. Առիւծախն, առիւծի; ամենաճոխ, քայլ (յանգիր); լեւոնեան ձայլ.

Leopard լե՛ոնե՛ր, և. Հնամալիւծ բարս. -bane. Դարուհան բ.

Lepër լէբ'ը, *ս. Բորոս.*
Lepidoptera լէփթ-էփթըտ. *քլ.*
Բեփաթեք, Բիթնուկք.

Leporine լէբ'ըն, *ա. Նապաստակի.* [Սիւն, բոր ոչուզ:

Leprosy լէփ'ըտի, *ս. Բորոսու-*

Leprous լէփ'ըւ, *ա. Բորոս.*

Leston լէ՛՛՛, *ս. Զրկանք, վնասութի; վնասում, խոց բժ.*

Less լէ. *ա. Անելի պզտի, փոքրագոյն; սուելի քիչ, նուազագոյն. = ad-նչ այնքան, պակաս, նուազ. = ս. Աննէն քիչը, նուազագոյնը; անննապզտիկը, յետինը.*

Lessee լէ-է, *ս. Վարձակայ.*

Lesson լէ-ն, *ս. Պզտիկցնել, կարճցնել, քիչցնել, իջեցնել; պակասցնել, պակսիլ.* [զագոյն.

Lesser, *ա. Փոքրագոյն, նուա.*

Lesson լէ-ն, *ս. Համար, դաս; ընթերցումը (Ս. Գրքէ); խրատ, կշտամբանք. = va. Ուսուցանել, սորվեցնել.*

Lessor լէ-ըտ, *ս. Վարձատու.*

Lest լէ-տ. *con. Գու: Է. չըլլայ Սէ.*

Let լէ-տ, *va. (Let, Let) Զգել, թողուլ; Սոյաբարի, հրաման ալ; (out) վարձու ալ, վարձել; արգիլել. To let alone. Զգիլ, հանգիստ թողուլ. To - down. Բող ալ, վար իջեցնել. To - fly. Բռնցիկ; սաստիկ ճիւղաձիւղ. նե. տել, արձակիլ (բար, հրացան). To - in. ներս խօսել, մտցնել. To - loose. Արձակել, թող ալ. To - out. Զգիլ, փախցնել; (չուանը) թողցնել. To - off. (Հրացանը) պարպել; նետել, թաղուլ. Հրամայականն մէջ Let կը գործածուի իբրև օ. ժանդակ բայ՝ արտայայտուել, 1. բաղձանք; 2. հրաման, Սոյաբարի; 3՝ խրատ, հրահանգ կն. իբրև յետոյ կուգայ զերբայ մը առանց տօի. Let us go. Երթանք. Let it be so.*

Բող այսպէս ըլլայ, եղիցի.

Lethal լէտ'էլ, *ա. Մահացու, մահառիթ, մահուան.*

Lethargic, *-al -հարգիտել, ա. Մահարուն թմրութեան մէջ ընկած; խիստ անհոգ, անզգայ, սասկած.*

Lethargy լէտ'էրգի, *ս. Մահարուն թմրութիւն, քնտի; անըզգայ անփութութիւն.*

Lethe լէտ'էի, *ս. Մոռացութեան գետ, մոռացկոտութիւն. The lethean cup. Մոռացութեան գունձը տէջ.*

Letter լէտ'ը, *ս. Գիր, սառ; թուղթ, գիր, նամակ; բառական իմաստ, սառ (օրէնքի); քլ-դպրութիւն, գրագիտութիւն. = va. Վրան գիր կոխել, սպել. - Patent. Հրովարտակ. A man of - Գրագէտ, գրարոց. - book. Ընդօրինակութեան տար լէ. - box. Նամակատուի. - carrier. Նամակատան ցրտիչ. - close. Գաղտնի, մութ բան. - founder. Գրածուիչ. - press. Ընդօրինակութեան մամուլ; գրքի տառեր. - writer. Գրագիր; նամակագրութիւն.*

Lettered լէտ'ըտ, *ա. Գրագէտ, գրոց; դպրութիւն; վրան անունը սպուած. [ղոտ, անուկ, թիւ.*

Lettering, *ս. Գիր կոխել; տիտ.*

Letterless, *ա. Անգրագէտ, քրոց.*

Letuce լէտ'տի, *ս. Հազար տառու, Cos -- Եղերգայ.*

Leucorrhoea լու-տի-է, *ս. Ասիտակ սպարտ (կանանց).*

Levant լէվ'տ', *ա. Արեւելեան. = ս. Արեւելք, Տանկաստան.*

Levander լէվ'տ'ըտ, *ս. Արեւելեան հովա; խարդախ գրաւոր.*

Levantine լէվ'տ'իտ, *ս. Արեւելք ծնող եւրոպացի, Արեւելքի; կերպաս մը.*

Levee լէվ, *ս. Անկողնէն ելլելու ժամ, ընդունելութիւն (արքայի); ճուղ (գետի).*

Level վ'լէլ, *ա. Լարժ հաւասար, սփարակ, շիտակ, հորիզոնական; հաւասար. = va. Լարժել, հարժ հաւասար ընել; նշան առնուլ, շեշտել; (հրացանը) շփել, ուղղել, հաւասարցնել. = va. (Լրացանը) շփել; (at) նպաստիկն ուղղել = Յ. Շիտակ երես, մակարդակ, մակերեւոյթ; հարժուծիւն; կշիռ, սակաստիման; կարգ, կանոն; (հրացանի) ուղղումեան զիծ; հարժաչափ. բանոն ք. On a—with. Լարժ հաւասար; ընկեր, հաւասար.*

Leveller վ'լէլ, *ճ. Զ. սփող, հարժաչափող; (ընկերական աստիճան. ներն) հաւասարող, հաւասարական:*

Levelling վ'լէլի, *ճ. Լարժում, հաւասարում; հարժաչափումիւն:*

Levelness վ'լէն, *ճ. Լարժութիւն, հաւասարութիւն:*

Lever վ'լէր, *ճ. Ըծակ ժանաչկաւ:*

Leverage վ'լէրեյճ, *ճ. Կէճ, մէճ Գ. մամաչկա գուպչքի.*

Leveret վ'լէրէր *ճ. Նապասակի ձագ. [հաւարելի:*

Leviable վ'լէիւլ, *ճ. Դնելի.*

Leviathan վ'լէյ'տհի, *ճ. Մեծ վիշակ, լեւիտան Մէ; կէճ ձուկ:*

Levigate վ'լէիեյր, *va. Մանրել, փոշիացնել; յղել, ողորկել:*

Levitation վ'լէիեյր, *ճ. Լեւում, փոշիացնելը:*

Levite վ'լէյր. *ճ. Ղեւսացի:*

Levitical վ'լէրիւլ, *ճ. Ղեւսական. —degrees. Ամուսնական օրէնք Ղե. ԺԹ.*

Leviticus վ'լէլ, *ճ. Գիրք Ղեւսացոց, Ղեւսական Սէ.*

Levity վ'լէրի, *ճ. Թեթեւութիւն; ունայնութիւն; թեթեւամտութիւն:*

Levy վ'լէ, *va. (Ջօր) զրել; (տուր, հարկ) ղնել, հաւարել; կանգնել, շինել; ռուզանք առնուլ էր. = ճ. Ջօրածողով, ժողովուած զինուոր; հարկահանում. հարկ; 12 1/2 սենդ-*

նոց դրամ ԱՏ. To—war. Յարժակի; հրասարակել (պատերազմ)

Lewd վ'լէյր, *ճ. Անառակ, ցոփ, զեղիւլիկի. —wy, ad. Յոփումեամբ. —ness, ճ. Անառակութիւն. [կրուծիւն:*

Lewisson վ'լէյ'տհ, *ճ. Բնուարած մերինայ, բնուարած.*

Lex վ'լէ, *ճ. Կանոն, օրէնք:*

Lexicographer վ'լէյ'տհլէր, *ճ. Բառգիրք շինող, բառագիր.*

Lexicographic, **-al** վ'լէյ'տհլէրիւլ, *ճ. Բառագրական.*

Lexicography վ'լէյ'տհլէրիւլ, *ճ. Բառագրութիւն:*

Lexicology վ'լէլէյ, *ճ. Բառագրութիւն, բառագրութեան.*

Lexicon վ'լէյ'տհ, *ճ. Բառարան, բառգիրք:*

Ley վ'լէ, *ճ. Մարգասան.*

Lexe majesty, *See High-treason.*

Liability վ'լէյ'տհլէրիւլ, *ճ. Գաստիտանառութիւն; ենձակայնութիւն, վստայն. = ըլ. Գարսթ, աւիրք Գ. Assets and liabilities. Գարսթ եւ պահանջք Գ.*

Liabile վ'լէիւլ, *ճ. Երաշխուոր, պատասխանատու; ենձարկեալ, նշաւակ, առարկայ, նիւթ, սակ ինկում. —ness, ճ. ենձակայնութիւն, նշաւակութիւն. [արբերութիւն:*

Liaison վ'լէյ'տհ, *ճ. Ապօրինի յաւարտ.*

Liar վ'լէր, *ճ. Սափաւս.*

Libation վ'լէյ'տհ, *ճ. Գինեմանք Գ. Ե; Պափում' նուիրեալ զինի.*

Label վ'լէլ, *ճ. Գարսուագիր, աղերսագիր. = va. վաստամբաւել, անուանարկել (բանիւ եւ գրով):*

Libellant, Libeller վ'լէյ'տհլէր, *ճ. Գարսուագիր, պարսուագրող:*

Libelous վ'լէյ'տհ, *ճ. Գարսուանաց, երգիծական:*

Libel վ'լէլ, *ճ. Թերտափայ, փառ աղանձն իյ գապուղու:*

Liberal վ'լէրիւլ, *ճ. Բարեխէլ,*

ազնիւ, վեճ, վեճիմ. —arts. Ազա-
սական արհեստք. -ism. ուժիւն.

Liberality փրճեմքի, Տ. Բա-
րեւորութիւն; առատութիւն; վը-
սեմութիւն. [նուացնել]

Liberalize փրճեմք, Վա. Ազ-
Liberally փրճեմք, ad. Առա-
ածնունդն արհեստք, ազնուօրէն, ազ-
նուամտութեամբ .

Liberate փրճեմք, Վա. -tion
փրճեմք, Տ. Փրկութիւն.

-tor փրճեմք, Տ. Հանող .

Liberty փրճեմք, Տ. Անա-
ռակ, խառնակեաց, լիտի; ազա-
սաստի. [ժիւն, անառակութիւն].

Libertinism, Տ. Խառնակեցու-

Liberty փրճեմք, Տ. Բողոքուող-
ժիւն, հրաման; առտնութիւն; ըն-
սանութիւն; արձակ շրջանակ Աժ. Բ.
Ա.—Արտնակ, Բողոքեաց; գերծ.
To take liberties. Ժպրհիլ.

Libidinous փրճեմք, Տ. Վա-
ւառո, փաւաշ, հեշտասէր, զը-
փական. -ly, ad. Յայրատէն,
փաւաշարար. -ness, Տ. Ճանկա-
սիրութիւն, լիզութիւն.

Libra լա՛ր, Տ. Կշիռ 4=1.

Librarian լա՛ր, Տ. Գրա-
սենակցի, գրաստի. -ship, Տ.

Library լա՛ր, Տ. Մատե-
նադարան; գրատուն.

Librate լա՛ր, Տ. Կշռել, Տ.
ճօճել, տասնել.

Libration լա՛ր, Տ. Ժօ-
ճում, երեւում, տասնում (կշիռ-
քի); ճօճում —-tory լա՛ր, Տ.
Եր. Բ. երեւման, կշռական.

Lice լա՛, pl. of Louse.

Librette, Տ. Բարեբան (It.)

License լա՛ր, Տ. Բողո-
քութիւն, հրաման; հրամանա-
գիր; չափազանց համարձակութիւն.
Ժպրհութիւն; ազատութիւն. —-
հրաման տալ, Բողոքել, արտնել.

Licensee լա՛ր, Տ. Արտնա-
սէր, **Licenser** —-ը, Տ. Արտնատու.

Licentious լա՛ր, Տ. Անա-
ռակ, անհամար. -ly, ad. Լիզու-
թեամբ. -ness, Տ. Անառակութիւն.
-tiate —-ը, Տ. Վարդապետութեան
շրջ. աստիճան, միջնաստիճան.

Lichen լա՛ր, լա՛ր, Տ. Քա-
րածանկ, քարաքոս ճիւղք օրու;
(մորթի) կարմիր քոս, արած քի.

Lick լա՛ր, Վա. լիզել; (սք) լիզ-
ով ուտել, լիզել, լիզիլ; ծծծել,
ճրջիլ, խարազանել; —-հարուած,
ծծծ, ապակ; աղջուրի ակ, -spit-
tle. Պնակալէզ. To—the dust. Մեռ-
նիլ, պատերազմի մէջ իյնալ.

Lickerish լա՛ր, Տ. Փափկա-
ճաշակ, փափկակեր, լառ ուտելիք
սիրող; որկրամոլ, անյազ.

Licorice լա՛ր, Տ. Մատե-
նակ, մարուխ ճիւղ փոփոխ.

Lictor լա՛ր, Տ. Կռակ, սակ-
րաւոր պաշտօնեայ.

Lid լա՛, Տ. Խուփ, կափարիչ;
արեւանունք (այքի).

Lie լա՛, Տ. Մոխրաջուր; սուտութիւն,
սուտ; մոխր վարդապետութիւն,
մոխրութիւն. —-va. Սուտ խօսիլ, ստել.
To give the—to. Մատուց համարիլ.

Lie լա՛, Վա. (Lay, Lain) Պառկիլ,
երկննալ; արածութիւն, ըլլալ; ըը-
նակիլ, գրաւել. (On, upon.) Կենալ,
մնալ; վերաբերիլ; քնննալ, հանգ-
չիլ. To—at the heart of. Մտին մէջ՝
մտքին մէջ պահել, չմոռնալ. To
—down. Պառկիլ, հանգչիլ. To—
by. Հանգչիլ, գործէ զաղբիլ. To—
in. Տղացկան ըլլալ, ծնանիլ; նը-
շուակ, ենձակայ ըլլալ է. To—on,
upon. Վրան ծանրանալ, պարսք ըլ-
լալ. To—on the head of. Վրին պարսք
ըլլալ. To—over. Յետագուիլ, մնալ.
To—to. (Նալ) կենալ, սպասել.
To—under. Ենձարկուիլ. To—under

arms. **Պահարտ** ըլլալ • Here lies. Աս հանգլի, Այս է օսպանի. **Lay ներք. բայ է և անց. ընդ. է** Laid. **գոր.** He told me to lay it down, and I laid it down. **Իսկ** Lie չէգոր բայ է և անց. ընդ. է Lay. **գոր.** He told me to lie down, and I lay down.

Lief լիֆ, **ad.** **Մտազին, համովին.** I had as lief go as not. **Երևալ** կամ չերևալ ինձ համար նոյն է.

Liege լիճ, **s.** **Վեհապետ; սէր, հողակալ, աւաստիտ.** = **a.** **Հլպ. օակ, ճորս.** — lord. **Աւաստիտ.** — man. **Ճորս, գերի.** [հանջ, առնելիք.

Lien լի՛ն, **լի՛ն.** **s.** **Օրինական պա.**

Lientery, **s.** **Թեւամարտիկ.**

Lier լի՛ւր, **s.** **Պառկող.**

Lieu լիւ, **s.** **Տեղ, վայր.** In— **փոխանակ, սիլը.**

Lieutenancy լիււն, **լի՛ւն.** **լի՛ւն.** **s.** **Տեղակալահումիւն, տեղակալումիւն.** Lord— **Կուսակալումիւն, փոխարքայումիւն.**

Lieutenant լի՛ւն, **լի՛ւն.** **լի՛ւն.** **s.** **Տեղակալ միշտգին; երկրորդ նաւապետ պատրիկ եհիզ պա. շքադ; տեղակալ.** — colonel. **Յըն. դուպետի տեղակալ.** — general. **Սպարապետի փոխանորդ.** — governor. **Փոխ-կառավարիչ.** Deputy — **Տեղապահ գաղտնագաճ.** Lord— **Կուսակալ;** **փոխարքայ (Իւլանայի).**

Life լիֆ, **s.** (pl. Lives) **Կեանք, կենդանութիւն; շունչ, հոգի, արիւն; կենցաղ, վարք, բարք; շնչաւոր է. սկ, մարդ, անձ; եռ. անդ, աշխոյժ. զօրութիւն; վարք, կենսագրութիւն.** To seek one's life. **Դաւաճանել, կեանքը փնտել.** To the—. **Մեծ խրանով, կատարելապէս.** — annuity. **Ցկեանս հաս, կենսահաս.** — boat. **Փրկանաւ, կենաց նաւակ ճամբուր. բարան.** — blood. **Կենսական արիւն էր.** — buoy. **Սուզարգել սնկե.**

նի. — giving. **Կենդանար, կենսառու.** — guard. **Արշունի Թիկնապարք.** — insurance. **Ապահովագրութիւն կենաց.** — interest, — reat. **Կենսասեւ Յոշակ.** — leaving. **Փոխում, մահ.** — line. **Վանդակապա, ծնօր բարձախլղ.** — preserver. **Սուզարգել (զործի); կապարածայր սիր.** — time. **Կեանք, կենաց սեւողութիւն.** — string. **Նետարդ՝ քնանելի շըղային).** — spring. **Կենաց աղբիւր.**

Lifeless լիֆ՛էս, **a.** **Անկենդան, անշունչ, մեռած; անզգայ, անզօր.**

ly, **s.** **Թոյլ կիրպով. -ness,**

Lift լիֆ՛տ, **ս.** **Վեր վերցնել, կանգնել, վերցնել; բարձրացնել, պատուել; հպարտացնել, փրցցնել; կրել; գողնալ.** = **տ.** **Վերցնելու աշխատի; վերնալ.** = **ս.** **Վերցնելը, ամբարձում; վերնալիք բան, բեռ, ծանրութիւն; օգնութիւն; վերամբարձ (մի քննայ); պատիւ, բարձրացում.** Dead-**Սուկ զօրութեամբ՝ առանց զործիքի բեռնաբարձում.** — lock. **Սահանք, աստիճանաղու.**

Lifter լիֆ՛տը, **s.** **Վերցնող, զող.**

Ligament լիֆ՛տը, **s.** **Նեարդային յօդակապ, նեարդակապ էր; կապ, յօդ. -al, -ous** լիֆ՛տը՛ել, լիֆ՛տը՛ւր. **a.** **Յօդակապի.**

Ligan լիֆ՛ն, **s.** (նշանակեալ) **ծովատոյգ կարմնք.**

Ligation լիֆ՛նը՛ւն, **s.** **Կապում; կապող, կապ. Ligature** լիֆ՛նը, **s.** **Կապ; կապում, կապուիլը; կրցումած գրեր, կցատառք էր; երակակապ էր; կապ (խազի).**

Light լիֆ՛տ, **s.** **Լոյս, ճրագ, կան. ճեղք ջահ; պատահան; կեանք, էութիւն; լուսաւորութիւն, կրճու. սարանութիւն.** = **a.** **Լուսաւոր, պայծառ; ճերմկեկ, ճերմակ, բացգոյն.**

Light լիֆ՛տ, **a.** **Թեկեւ, դիւրին;**

դիւրամարս, առանց բնուի; պարայ, փոր, չնչին, պղտիկ, Թե. Թեւամարս, փափուկ; անտուտակ. անհամեստ; զուարճալի, զուարթ. = ca. (ար) վառել; լոյս տալ, լուսաւորել; լոյսով առաջնորդել. =տ. Իջնել, (on upon) պատահիլ; հանդիպիլ. վիճակիլ; (Սուչունը) նստիլ. To make - of a thing. Բանի սեղ չը դնել. To strike a -. Լուցիի վառելի -armed. Թեթեւազէն. -bearer. Լուսարիւ. -brain. Բնամիտ, պարայ. զուրի. -fingered. Ճագուկ; ձկնը ծուռ, զոյ. -footed. Արագընձայ. -handed. Նաւաստեաց Թիւր Թերի (նար). -headed. Զուսանցոյ (հիւանդ). -hearted. Զուարթ. -horse, -infantry. Թեթեւազէն այրուծի բարգաճը սափերի. -house. Փարոս.

Lighten լայ՛ն, տ. Փայլասակել; լոյս արձակել, լուսաւորուիլ, ստուել. =տ. Թեթեւեցնել; ծանրութիւնը պակսեցնել; ուրախացնել, զուարթացնել; լուսաւորել, միտք բանալ, լոյս տալ.

Lighter լայ՛ւր, ս. վառող, քր. ռընկցնող; ոսփանաւ մագոնա, սալապուր. **Lighterage**, ս. Տափնաւողչէր. -man. Նաւավար.

Lightly լայ՛ւթ, ad. Թեթեւօրէն, մեղմով; զուարթօրէն; դիւրաւ, դիւրութեամբ; անհամեստ կերպով; առանց պատճառի.

Lightness, ս. Թեթեւութիւն; արագութիւն, դիւրադարձութիւն; անհաստատութիւն; Թեթեւամտութիւն; սիրունութիւն.

Lightning լայ՛նիկ, ս. Փայլակ, փայլասակում; կայծակ. -conductor, -rod. Տանիքի վրայ շանձապահ, շանձարգել. -glance. Խորահայնաց ակնարկ.

Lights լայ, pl. Բոյ.
Lightsome լայ՛ւր, ա. Լուսաւ.

Լոր, պայծառ; զուարթարար.

Lign-aloes լի՛ն՛ալօ. ս. Հալուէ կօտ աղածը.

Ligneous լի՛նէր, a. Փայտեղէն. փայտ, փայտանման.

Lignification, ս. Փայտացում.

Ligniform, a. Փայտման.

Lignify լի՛նէր, an. Փայտացրնել, փայտանալ.

Lignine լի՛նէ, ս. Փայտի ր.

Lignite լի՛նայր, s. Թերակալով բրածոյ անուխ, փայլաքար.

Lignum-vite լի՛նէ՛լայր, ս. Ագրում պէրկեմէս աղածը.

Ligare լայ՛ւր, ս. Գոճալմ.

Like լայ՛ (ր), a. Համանման, նման, պէս, հաւասար; հաւանական. =ս. նման, հաւասար, ընկիր; նմանութիւն. օրինակ; հակում. ad. Նոյնպէս, նոյն կերպով; ըստ որում. Had. Գրեմէլ թէ՛ մնաց.

Like, va. Սիրել, ուզիլ, փափաքիլ. =տ. Ախորժիլ, հաւանիլ, ցանկալ, հաճիլ.

Likelihood, Likelihood լայ՛ութեւր, ս. Հաւանականութ., ճիշմարտութեան երեւոյթ.

Likely լայ՛ութ, a. Հաւանական, ճշմարտանման; հանոյական, սիրուն. =ad. Հաւանականաբար.

Liken, va. Բարդասել, նմանեցնել.

Likeness լայ՛ութեւր, s. նմանութ.; կերպարանք, երեւոյթ, պատկեր.

Likewise լայ՛ւր, con. նաեւ, նմանապէս, նոյնպէս.

Liking լայ՛ութի, ս. Համակրում., հակում, սէր, հաճոյք. To take on - ետ տալու պայմանաւ գնել.

Lilae, ս. Եղբւանի յէշագ. a. Տժգոյն մանկշակագոյն աշէգ սօր.

Liliaceous, ս. Շուշանագոյն բ.

Lilled, a. Եռշահապարդ.

Lilliputian լիլիպու՛տի, a. Իխտ փոքրահասակ; մատի չափ, մատիկ.

Lily լիլի, *s.* Շուշանի. — of the valley, May—. Փողաճեղձ, հովտի շուշանի ինճու լիլիյի. — handed. Սպիտակածուռն:

Limation լիմ'ալե, *s.* Յղկում:

Limb լի, *s.* Անդամ (ոտք, մեռք); ուղիշ, սոս, ճիւղ; ծայր, եզր; ճնոս միաներն ծաղկի. = *va* Անդամ անդամ յօշիլ, յօշոնել. — of the devil. Սասանի ծագ:

Lumber լիմ'ալ, *a.* Դիւրարեկ, ճապուկ, ճկուն, կառուց, = *s.* Առաջակողմ (կառքի, հրճակառքի); ջրհանի ծակ և. = *va.* Դիւրաճեք՝ ճկուն ընել; (*սք*) մնդանօժը կառքին կապել. — *ness, s.*

Limbo, Limbus լիմ'ալ, — *ալ,* *s.* (Նահապետաց, անկնուք մանկանց) կայանք, լիմպու; զծոխք:

Limbe լիմ, *s.* Ոսոջ կօփակ; կիր, բուռ իրեճ; կակրի օխշամուր; շաս ԹՅու լիմն մը, նուճայ. = *va.* Ոսոջ քսել, սոսողել; սոսիմնել, փակցնել; վրան կիր ցանել; Սակարգել. Bird —. Ոսոջ, Quick—. Չմարած կիր. Slacked—. Մարած կիր. — *water-burner.* — *burner.* Կրագործ իրեճ. ճի. — *juice.* Նումայաջուր. — *kiln.* Կրափուռ իրեճ օճաղը:

Limestone, *s.* Կրաքար երկ:

Limit լիմ'ալ, *s.* Սահման, կուպար, եզր; չափ. = *va.* Սահման դնել, սահմանել; չափ դնել, սահմանաւորել, չափաւորել. — *able, a.* Սահմանելի, սահմանաւոր:

Limitary, a. Սահմանափակ:

Limitation լիմ'ալե, լեճ, *s.* Որոշում, սահմանում; ամփոփում; սեղմում, սահման; պայմանաժամ Գ—; որոշեալ ժամանակ Գ—:

Limited լիմ'ալե, *a.* Սահմանաւոր, նեղ, չափաւոր:

Limitless, a. Անսահման:

Limn լի, *va.* Նկարել, ջրաներկ

ընել; (զիրքը) սուկեգօծել:

Limner լիմ'ալ, *s.* Նկարիչ:

Limning, s. Ջրանկար:

Limp լիմ, *va.* (-ed լիմ) կազալ, կաղ քայլել; = *s.* Կազալը; = *s.* Կակուղ, ճկուն, ճապուկ:

Limpet լիմ'իտ, *s.* Կռախեցի:

Limpid լիմ'իտ, *a.* Ցասակ, վրճիւ, մարուր. — *ity, -ness, s.* — ուժ:

Limpsey, Limsy, a. Տկար:

Lime լիմ, *s.* Կրայիւն, կրու; մսժուցիկ, կաշուն:

Limepila լիմ'իս, *s.* Կառանիւրի բուժ օրնկիլ լիվխի. [նանչ:

Limecoln-green, s. Բաց կա:

Lindenb' — Տկակղի օխշամուր:

Line լիմ, *s.* Տող. զիծ; լար, չուան; ծիր, ուրուագիծ; տող Բ—; երկտող, տմասկ; (զօրաց) կարգ, շարք; սահման, սահմանագիծ; զարմ զուակ, սերունդ; զործ, մասնագիծ. զրագում. = *va.* Կրկնել, աստանել; զօրքը տողաշարել; տող առ տող կարգալ, կրկնել; որմասպակի պատել; զծնել, զժաւորել. Meridian —. Հասարակածի (ծիր). In a — Մէկ զծի վրայ. To pass the —. Հասարակածէն անցնիլ և. [բուկ:

Lineage լիմ'իւճ, *s.* Չարմ, սեր:

Lineal լիմ'իւ, *a.* Գծական; ուղղակի. — *ly, ad.* Ուղղակի:

Lineament լիմ'իտ, *s.* Նախագիծ, ուրուագիծ, դիմագիծ:

Linear լիմ'իտ, *a.* Գծերու, զծալի; զժակերպ Բ—; շիփշիտակ:

Lineate լիմ'իտ, *a.* Գծակերպ:

Linens լիմ'ի, *s.* (Վաւել, կանեփէ, բաճրակէ) կաւ, քիւան; ճերմակեղէն. = *a.* Քիւանէ, քիւան, **Linens** լիմ'ալ, *s.* նաւ:

Ling լիմ, *s.* Բրածուկ պազգալ պաղըզը; խալան, ցախ:

Linger լիմ'իտ, *va.* մշտնալ, յապաղիլ; վարանիլ, տատանիլ; մը:

նալ (երկար): հիւծիլ, մաշիլ; հոգեգեղարը երկննալ, -ing, օ. Յամբըլը, բապաղում, վարանը. = օ. Յամբ.

Lingo քիլի, օ. Չազի լեզու. -
Lingual քիլի-ի, օ. Լեզուի.
Linguist քիլի-ի-ր, օ. Լեզուագէտ: **Linguistic**, -al -ի-ր-ի-ւ, օ. Լեզուագիտական, լեզուաբանական; pl. լեզուներու սկզբանց ուսում; լեզուաբանութիւն. [Ի.

Linniment, օ. Շնիւլու իւղ, օյլ
Lining քիլի, օ. Աստառ.

Link քիլ(ր) օ. Ազոյց, օղ, օ. դակ (չղծայի) հաշգա; (մազի) խոտոպիք, զանգուր: կապ, զօղ; ջահ մաշոյա; խմուղ կոտեճ. = օ. Երդ. Սայիլ, չղծայուիլ; կապել, կցել, միացնել. Ganter's. — (Արաջապական) օղակ, 6 1/2 մաս. — boy, — man. **Link** քիլի-ր. — motion. Օղակաշարժը.
Linnec քիլի-ր, օ. Կուսաւս ֆր. քեն քօյմը. — cake. Կոփածո ֆոփքեր. — oil. Կուսաւսի իւղ պէգր եաղը.

Linsey-woolsey քիլի-ի-ւ, օ. Վարնոց ասուի մը. բուրդամ. պակ; միջնագոյն կանանց.
Linstock քիլի-ր-ի, օ. Զրմից զաւազան, պարուզափայտ (Սնդ.)
Lint քիլի-ր, օ. Սուստ, բուլլաք բիժքիքի: քծան, վուշ.

Lintel քիլի-ր-ի-ւ, օ. Դրան վերի շենը, բառաւոր.
Lion քիլի-ւ, օ. Առիւծ; Կշանաւոր մարդ (օրուսի). — hearted. Առիւծասիրտ. —'s-car. Առիւծասունկ. —'s-foot, —paw. Առիւծիմարիկ. —'s-mouth. Զըքնկալ.

Lioness քիլի-ւ-ի, օ. Էղ առիւծ.
Lionize քիլի-ւ-ի, օ. Երշեցնել.
Lisp քիլի-ր, օ. Եւրեւ, պրկուելը շրճուելը; ծայր, եզր. To make a —. Գիծ պոչ ընել, ծռմբակել.
Lipogram, օ. Թերագրութիւն.

Lipothymy քիլի-ր-ի-ւ, օ. Բալկացում, նուազում.

Lippitude, օ. Բժականութիւն.

Liquation, Liquefaction քիլի-ւ-ի-ւ, քիլի-ւ-ի-ւ-ի-ւ, օ. Լալում, լուծում; մեղալուծում.

Liquesfy քիլի-ւ-ի-ւ-ի-ւ, օ. Լալեցնել. լուծել; հալիլ. [հալող.
Liquescent քիլի-ւ-ի-ւ, օ. Լալելի.
Liqueur քիլի-ւ-ի-ւ, օ. Յամբարուկ անպիքիք [F.]

Liquid քիլի-ւ-ի-ւ, օ. Զեղանիւծ, լոյծ նիւծ, հեղուկ; կակուղ՝ նայ բաղամայն (l. m. n. r.) = օ. Լոյծ հեղուկ; կակուղ, պիտոժալուր; նայ, կակուղ (գիր). — amber, — amber. Յամպարահիւծ ք.

Liquidate քիլի-ւ-ի-ւ-ի-ւ, օ. Լալեցնելը մարքել, պարգել, կարգադրել, վճարել; [ուշարդարում.
Liquidation քիլի-ւ-ի-ւ, օ. Լալեցնել.
Liquidity քիլի-ւ-ի-ւ-ի-ւ, օ. Սուստութիւն, լուծութիւն.

Liqueur քիլի-ւ-ի-ւ, օ. Ըմպելիր; (ոգելից) ըմպելիր, խմիչք.
Liquorice, See Licorice.

Lisp քիլի-ր, օ. Թոնովել, կակաղել; = օ. Կակաղում թլուտում.
Lisper, օ. Թոնով, թլուտաւ.
List քիլի-ր, օ. (Ասուի) եզերք յոյն ֆրանս; ծայր, եզր, սահման; ցանկ, ցուցակ, կանոնագիծ 4; pl. Մրցարան, ասպարէզ, արշաւապայր. = օ. Զինուորագրել, արժանագրել; ասուի եզերք կարել, եզրել; = օ. Ասուիեզրել, գունագունել; զինուորագրել; լսել, պատուել. To enter the —. Պայքարի մտել:

Listel քիլի-ր-ի-ւ, օ. Կանոնագիծ 4.
Listen քիլի-ւ, օ. Ակնջ ընել, լսել, մտիկ ընել; հնազանդիլ.
-er քիլի-ւ-ի-ւ, օ. Ունկնդիր.

Listless քիլի-ւ-ի-ւ, օ. Մտիկ չընող, անհոգ, անարար. -ly, ad.

Անհաղիւր, անփոքիւ. -ness, Տ. Անփուռութիւն; անհոգութիւն.

Lit., *pp.* of **Light**. Վառեց; վառած.

Litany լիտանի, Տ. Մարգարէ.

Liter լիտեր, Տ. Լիտեր.

Literal լիտերալ, *a.* Բառական (իմաստ); բառ առ բառ (Պարզ); թափական. -**ly**, *ad.* Բառական իմաստով, բառ առ բառ. -**ity**, Տ. Բառ առ բառութիւն (Պարզ.)

Literary լիտերարի, *a.* Գրական, գրագիտական; գրոցի — *man.* Գրագէտ, հեղինակ.

Literate լիտերարի, Տ. } Գրա-
Literati լիտերարի, *pl.* } գէտ,
գրող կարգացող; գիտուցի.

Literatim, *ad.* Բառ առ բառ **L.**

Literature լիտերարի, Տ. Գրականութիւն, գրագիտութիւն; մասնագրութիւն.

Lithagogue, Տ. Բարավանքի.

Lithargy լիտարգի, Տ. Բարմարցանի միւրստի.

Lithe լիտի, *a.* Կալուղ, ճկուն. -**ness**, Տ. Դիւրամեքութիւն. -**some**, Տ. Դիւրամեք, ճկուն; զուարթ.

Lithiasis, Տ. Բարահարութիւն.

Lithic լիտիկ, *a.* Փամփոջաքարի.

Lithium լիտիւմ, Տ. Լիթիւմ.

Litho- [պակերաց]

-**chromics**, Տ. Գունաւորութիւն.

-**colla**, Տ. Բարասինձ վաճառ.

-**come**, Տ. Բարակեացի.

-**graph** լիտոգրաֆի, Տ. Քարի վրայ փորելի գրելի, վիմագրելի. = Վիմագիր (տիպ.)

-**grapher** լիտոգրաֆի, Տ. Վիմագրիչ.

-**graphic**, *ad.* Վիմագրական:

-**graphy**, Տ. Վիմագրութիւն.

-**labor**. Բարձրաւորող (արջան).

-**logic**, *ad.* Բարագիտական.

-**logy** լիտոլոգի, Տ. Բարագիտութիւն, քարաբանութիւն.

-**mancy**, Տ. Բարահմայութիւն.

-**phagy**, Տ. Բարաբանակ.

-**phyte**, Տ. Բարառուկի.

-**spermum**, Տ. Բարասերմիկ.

-**tomist** լիտոմիստ, Տ. Բարահան վիրաբոյժ, փամփոջահեծ.

-**tomy**, Տ. Փամփոջահատութիւն.

-**tripsy**, -**trity**. Բարաբիկութիւն.

-**triptic**, Տ. Բարահաղ (ղեղ).

Litigant լիտիգանտ, *a.* Դատախազ, ոսխի.

Litigate լիտիգանտ, Տ. Դատախազելի, դատախազելի, = *va.* Պաշտպանելի.

Litigation լիտիգանտի, Տ. Դատ.

Litigious լիտիգանտի, Տ. Գնուատէր, դատատէր; կռուական, վիճելի. -**ly**, *ad.* -**ness**, Տ. -ութիւն.

Litmus լիտմուս, Տ. Բարաբոսական կապոյտ, վիմարոս.

Litorn, Տ. Մոշահաւ.

Litotes, Տ. Աղուարանութիւն.

Litre լիտր, Տ. Լիտր.

Litter լիտր, Տ. Գահաւորակ բախրիկ; պաշարակ սքսրիկ; անասնոց իշխրի; անկածածք. բուսածածք; խառնակոյտ, խառնակութիւն; մէկ ծննդով ծագել, ծնունդ. = *va.* (Ձիուն օակը) յար խոս սիւնելի, իսունշակելի; ծննդի, ծննդի, ծննդի, բերելի.

Little լիտլ, *a.* (*com.* *Less*, *sup.* *Least*.) Փոքր, փոքրիկ; մանր; կարճահասակ; պզուի, պզուիկ, միւսիկ; կարճատեւ, կարճ; քիչիկ; քիչ; նուաստ, ցած. = *ad.* Քիչ մը, քիչիկ մը, դոյզն ինչ, = Տակաւ, սակաւիկ, դոյզն. **A—**. Քիչ մը, սակաւիկ ինչ.

Littleness, Տ. Փոքրիկութիւն, պզուիկութիւն, սակաւութիւն, քիչութիւն.

Littoral, *a.* Ծովեզերեայ.

Liturgic, *ad.* լիտուրգիական, Տ. Եկեղեցական պաշտաման.

Liturgist, Տ. Եկեղեցատէր.

Liturgy, Տ. Աստուծային պաշտ.

ամուկը; պատարագամատոյց զԿ.

Live վէ, va. Ապրիլ, կեանք վա-
րել; բնակիլ, կենալ, մնալ; կեն-
ցադաժարիլ; սնանիլ; չկորուսիլ ՍԳ.
=va. կենաք անցնել; գործել: =a.
կենդանի, ողջ; կայտառ; աշխոյժ,
եռանդառ; ջուր չեսած, անշէջ;
կենդանի, պայծառ (գոյն): To-
with. կենակցիլ: To—a thing down.
Անքաքի կեանք վարել, անցեալը
մոռցնել յալ. oak. եղկաղնի Ի-

Livelihood լայ՛կիւհոօ, s. Ապ-
րուս, ուսես, պարէն.

Liveliness, s. կենդանութիւն,
կայտառութիւն; պայծառութիւն.

Livelong, a. Երկարամիգ, ծանժ-
րալի. The-day-իրօրը, օրնիրուն

Lively լայ՛կ, a. կենդանի, ա-
ռողջ, առոյգ, աշխոյժ, կայտառ;
զուարթ, պայծառ; ազդու, զօրաւոր.

Liver վէ՛բ, s. Ապրող, բնակող,
սնանող; լեարդ գարտ ճիշեր. leaf,
—wort. Լերդախոտ. stone. Լերդա-
քար. White—ed. Վախիլոս, երկչոտ:

Liverted լայ՛բեք, a. Եշանա-
զգես հագնող, միազգեստ (ծառայ):

Livery լայ՛բէր, s. Տալը, աւան-
դում, յանձնում; ինքնազուտի լի-
նելը, ձերբագատութիւն իր; նշա-
նագես (ծառայի); հանդիսական
հագուստ, օտարագ; (ծառայի՝ ծիու)
Յոշակ, ոռժիկ, կեր քանիւն; ար-
հեստաւոր քանակ. =va. Համազ-
գեստ՝ նոյնազգեստ հագնիլ. —of
seisin. Ժառանգակ. կալուածքի տի-
րացում. — stable. Վարձեալ ծի պա-
հելու ախոռ. —man. Նմանազգեստ
ծառայ; վկայեալ արհեստաւոր. —
stock. Նախիր, արջառ.

Livid վէ՛վ, a. կապուտագոյն,
կապարագոյն Վերաբըջ. —ness,
Lividity, s. կապուտակութիւն.

Living վէ՛ն, a. կենդանի, ա-
ռոյգ, կայտառ; Քարմ, կանանչա-

զեղ; կենդանացնող; =s. Ապրուս,
կեանք; հաց, պարէն; Յոշակ իր;
կենդանի, կենդանիր: [Մերթ F.

Livraison վի՛բյալ, s. Տեօր,
Livre վէ՛բ, s. Կիրա, ոսկի.

Lixivial, **Lixivious**, a. Մոխ-
րալուացական (աղ), մոխրաջրոյ.

Lixivate, va. Մոխրաջրով լը-
լալ. —tion, s. Մոխրալուացում.

Lixivium, s. Մոխրաջուր.

Lizard վէ՛բ, s. Մողես.

Llama լյա՛ն, s. Այծուղօ.

Lo! լ՛, int. Ահա՛, ահա՛ւասիկ.

Loach լ՛, s. Լոպ (ձուկ).

Load լ՛, s. Բեռ, ծանր բեռ,
ծանրութիւն; (հրացան) լեցնելը.

=տ. Բեռնաւորել, բեռցնել, շա-
լակը յալ; սկիզբիլ (նաւը); ծան-
րացնել, բեռ ընել; տեղալ, աւել-
ցնել, կուտել; (հրացանը) լեցնել;
—star. Հիւսիսային աստղ. —stone.
Մագնիս մըզմարջա. (Կը գրուի
նաև Loadestar, Loadestone.)

Loaf լօ՛ֆ(ք), s. (pl. Loaves.) Նը-
կան, նկանակ; զուլու շարք. =
an. Ժամանակ սպաննել, պտակիլ,
երկննալ. [պնակալէգ.

Loafer լօ՛բ, s. Դանդաղ, ծոյլ;

Loam լօ՛, s. Աղբախուղբ, բրօն,
կաւ. va. (Արը) կաւ ղնել, կաւտեղ.

Loamy լօ՛ֆ, a. Կաւուս.

Loan լօ՛ն, s. Փոխառութ. փոխ.

va. Փոխ յալ, փոխառուութ. ընել.

Loath լօ՛հ, a. Ակամայ, զրժ-
կամակ, անյօժար.

Loathe լօ՛հ, va. Ջրուլի, նող-
կալ, ատել; չսխտժիլ, զարշիլ.

զանիլ քիսիւնմէք.

Leather լօ՛հէբ, s. Գանող.

Loathing լօ՛հէ, s. Գարշեցող.

Loathly, a. Ակամայ; զրուելի.

Loathness, s. Անյօժարութ.

Loathsome լօ՛հէբէ, a. Զրլո-
ուելի, նողկալի, զարշելի.

-ness, s. նողկանք. -ly, ad.
Loaves ԵՎ, pl. of **Loaf**.
Lob ԼՊ, s. Առուջ; քնածիս;
 Ժահր բան մը; ճծի. =va. Վար
 ձգել, Խողուլ:
Lobate, -ted, a. Բլծակաւոր է.
Lobby ԼՊՊ, s. Նսխասրահ
 տեղից; զատարանի նսխասրահ;
 դատաւէրք. =vn. Գուէ որսալ.
Lobe ԼՊ, s. Ալկանջի կախուղ
 միս, պկանջնոռ, բլծակ; լերդա-
 փոյթ էր; բոյթ, բլծակ Բ--
Lobed ԼՊԲ, a. Բլծակաւոր.
Lobellia -դի, s. Լոբոլիս Բ--
Loblolly ԼՊԼՊ, s. Հաճարի
 թան. -boy. Հիւանդապահ նաւու.
Lobscouse, s. Գորանի:
Lobster ԼՊԻԵՐ, s. Շոպու
 մեծ խեցգետին շարքաֆու:
Lobule ԼՊԼԼ, s. Բլծակիկ:
Local ԼՊԼԼ, ԼՊԼԼ, a. Տեղա-
 կան, վայրական.
Localism, s. Տեղական ոճ.
Locality ԼՊԼԼԷՐ, s. Տեղ, դիրք,
 վայր; տեղական հանգամանք; սահ-
 ման (տեղի մը).
Localize ԼՊԼԼԼ, va. Տեղա-
 ւորել, դնել; սահմանափակել:
Locally, ad. Հս տեղւոյն.
Locate, va. Ձեռնկել, դնել;
 հաստատել; (դիրքը՝ տեղը) որոշել:
Location ԼՊԼԼ, s. Ձեռնկում,
 տեղաւորում; դիրք, տեղ. վայր; վար-
 ժում էր. -tive. Նախորիւ տրական.
Loch ԼՊ, s. Լիճ; ծոց; փրս-
 տուղի կիթ (դեղ) մաճուռ.
Loch ԼՊԷՐ, s. Փականք, կրղ-
 պանք թիխ; հրահան թիւֆեկեֆ
 շարքազը; պարսպնդում; ցանկա-
 պատ, որմած; սահանաղուռ, զե-
 տի Խուճր, զեօի փակոց, ապուռ;
 մազի ոլրածք, գանգուռ, պէրուս
 քուռա. =va. Փակել, զոցել, իւր-
 փել կղպել; արզիլել, բռնել, կա-

պել; շուրջ պատել, ցանկել, որ-
 մել; Խուճրել, ամրափակել. =vn.
 կապուիլ, բռնուիլ, զոցուիլ. **Loch**,
Locked-jaw ԼՊԷՐԷՐ. Աղուս խփիկ
 տէր. -smith. Դարբին, կոպարար
 լիչիկիկիր. **Lock-up**. Պահակարան:
Lockage ԼՊԷՐԷՐ, s. Խահանքի
 շինուածք; սահանք ճեղկել հա-
 վուգու, սահանարած հալուգրա-
 րաւք; հոսանք, ցրվէժ.
Locker ԼՊԷՐ, s. Սնուկ, զգրոց.
Locket ԼՊԷՐԷՐ, s. (Մանակի)
 ճարմանք; յուշապակ, մեծաթնոն.
Lockram, s. Բանձր կտու մը:
Loce-foce, s. Լուցիկ թիպի:
Locomotion, s. Տեղափոխում.
Locomotive ԼՊԷՐԷՐ, a. Տեղա-
 փոխական, շարժական. =s. (Շո-
 գեկաւորի) վայրաշարժ, տեղաշարժ:
Loeus ԼՊԷՐԷՐ, s. Դիրք է.
Loeust ԼՊԷՐԷՐ, s. Մարտի լե-
 թիկ; եղջիւր, այծի կոտշ (պղ-)
 -tree. Գեղձ արմարիս. The-
 eaters. Լուսասակերք:
Loeution ԼՊԷՐԷՐԷՐ, s. Ճան:
Lode ԼՊ, s. (Հանքի) երակ տա-
 տար; փեռնկուած երկ.
Lodge ԼՊԷՐ, s. Հիւղտի, խրճիթ,
 առանձնոց; (դռնապանի) բուց;
 ժողով, օճեակ. =va. Աւտիղ ի
 պահ դնել, պահել: վարսել, ցցել,
 իրոնել; հաստատել, տնկել, միտք
 դնել; տեղ՝ իջեւան օալ, բնակեց-
 նել; ներս ընդունիլ, հանգչեցնել;
 =vn. Նսիլ, բնակիլ; բնակարան
 շէկել, տեղաւորել. [կալ].
Lodger ԼՊԷՐ, ԼՊԷՐ, s. Վարձ.
Lodging ԼՊԷՐ, ԼՊԷՐ, s. Իջեւան,
 հիւրանոց; վարձու տնկեսկ, յար-
 կարածիս տայիտե; տուն տեղ, բը-
 նակումիւն.
Lodgement ԼՊԷՐԷՐ, s. Վար-
 ձատուումիւն, վարձում; տուն տեղ,
 վարձատնկեսկ; կոյս, կուտակում,

համբարում; ամբածածուկ կայան (պաշարողաց) ԿՒ.

Loff Լօֆ, *ս. Ձեղնայարկ շաքր առար; վերնառու, դստիկոն է; առկի սամ աքրը.*

Loffily Լօֆիլի, *ad. Բարձրէն, վերէն; փնտրտէն; գոռոզարար.*

Loffiness, *ս. Բարձրուծ. վստ. մուծիւն, ամբարաւանութիւն.*

Loffy Լօֆի, *ս. Բարձր, վերի; փստ, պերճ, վերճ; կրթուած, ազնուացած; գոռոզ, սէգ, խրոխտ.*

Log Լօ, *ս. Փայտի կտոր, ծառի կտճ, կոճոց; երազայտի, ուղեչափ (գործի) Եւ; չափ մը, ճաշակ (100 տրաւ) Ափ. =va. փայտ կտրել; փայտ ժողվել. —board. Ուղեչափի գուցակ. —book. Երազացոյց տետրակ; -house, -hut. Կոճոցէ հիւղակի -line. Ուղեչափի լար: King log. Ապիկար, ոչինչ. —real. Ուղեչափի կուր.*

Logarithm Լօգիթմ, *ս. Գի. պատմար, նշանակ.*

Logarithmic, *ad Լօգիթմի Գ. Կ. Կ., ս. Գիպահամարի.*

Logger Լօջեր, *ս. Փայտահատ -head. Ապուշ; կրիայ, քարդոշ. To beat, To fall, To go to—. Գոռը-տի; զարեուիլ. [տրտի.]*

Loggia Լօգի, *ս. Պատկերա.*

Logic Լօգիկ, *ս. Տրամաբանութ.*

Logical Լօգիկական, *ս. Տրամաբանական. -ly, ad. -բանտէն.*

Logician Լօգիկական, *ս. Տրամաբան.*

Logman, *ս. Փայտահատ.*

Logography, *ս. Ձրուցապատում.*

Logomachy Լօգոմախի, *ս. Բառակռուծիւն, բառակռուծի.*

Logotype, *ս. Գրկնագիր (x, fi, fi.)*

Log-roll Լօգրոլ, *տ. Օգնել.*

Logwood, *ս. Երկափայտ պագաճ.*

Loin Լօն, *ս. Մէջք, երանք պէշ.*

Loiter Լօտեր, *տ. Դանդաղիլ, ժամապամար ըլլալ, ծուլանալ.*

Loiterer, *ս. Ծոյլ, դանդաղ.*

Loll Լօլ, *տ. Տասանիլ, օրօրուիլ, քաշկուռուիլ, քակրուիլ; (լեզուն) կահուած մնալ, կահուիլ =va. (լեզուն) զուրս ձգել.*

Lollard Լօլլարդ, *ս. Սաղմոսաւացք Կ. Ժ. Յբ; բողոքական.*

Lollipop Լօլլիփ, *ս. Դիւրահալ շարտեղէն մը.*

Lombard, *ս. Լոմբայտիս.*

Londoner Լօնդօն, *ս. Լոնտօնացի.*

Lone Լօն, *ս. Առանձին, միայնակ, մինակ; միմաւորիկ, մեկուսի; ամուրի, այրի.*

Loneliness Լօնլիս, *ս. Առանձնութիւն, միայնութիւն, մենուծութիւն; մենասիրութիւն.*

Lonely Լօնլի, *ս. Առանձին, առանձ, մենասէր, մենակեաց.*

Lonesome Լօնսօմ, *ս. Առանձին, մենացեալ, վշտահար. -ly, ad. Միս մինակ; անտերունջ -ness Լօնսօմի, ս. Առանձնութիւն.*

Long Լօն, *ս. (com. Լօնլիս; sup. Լօնլիստ) երկար, երկայն; երկարածից, հեռաւոր, հեռու; յամբ, դանդաղ, երկարատեւ. =ad. Ընդ երկար, երկայն երկայն, երկարօրէն; բոլոր ատենը. =տ. Ակնկալաւորոյց սպասել, անձկալ, փափաքիլ. As long as. Մինչեւ; չափ (տեղ, ժամանակ). Before—, Ere—. Ընդ հուս. ի մօտոյ. How long? Ո՞րչափ (ատեն). No longer. Ոչ եւս. Long ago, long since. Շատնց. Not long ago. Գիչ մը առաջ. In the—run. Վերջ ի վերջոյ, հոսակ. Long home. Գերեզման. Long dozen. 13 հատ.*

Long-, *ս. —boat. Մեծ մակոյկ Եւ. —headed. Կորովամիտ, նրամիտ. —armed. Երկայնաբազուկ. —measure. Յուցակ, երկայնուծ. —jaw. փոց. —primer. Գրի միջակ տեսակ մը ԴԴ. —shoreman. Նաւամատոյցի*

րնուակիր, —sighted. *Սրասես; հե-
ռասես, խոհեմ.* —sufferance. *Եր-
կայնստուծիւն.* —sufferant. *Երկայ-
նամիս.* —suffering, *ա. Համբերա-
սար. ս. Համբերուծիւն.* —winded.
Շասախօս, բազմաբան, լարլար.

Longanimity լոնանիմիտի, *ս. Երկայնամուծիւն, համբերուծիւն.*

Longe լոնգ, *ս. Թրի հարուած.*

Longer լոնջեր, *ս. Փափարող.*

Lengeval, Longevous լոնջե-
վալ, -գիւլ, *ա. Երկայնակեաց, ծեր.
Longevity* լոնջեվիտի, *ս. Երկա-
րակեցուծիւն.* [փափար]

Longing լոնջին, *ս. Ցանկուծ.*

Longi- [նարսզուկ]

-manous լոնջիմանուս, *ա. Երկայ-*

-metry, *ս. Երկայնաչափուծ.*

-palm, *ա. Երկայնարազկեայ և.*

-pennate, *ա. Երկայնամուկ և.*

-roster, *ա. Երկայնակառց.*

Longish լոնջիշ, *ա. Երկնկեկ.*

Longitnde լոնջիտնդ, *ս. Եր-
կայնուծիւն.*

Longitudinal լոնջիտնդալ, *ա. Եր-
կայնուծեան, երկայնքէ սարած-
ուած. -ly, ad. Ընդ երկայն.*

Longways, -wise լոնջեյս, -այս,
լոնջեյս, *ad. Դէպ ի երկայնքը.*

Loe լո, *ս. Թղթախաղ մը.*

Looby լոբի, *ս. Ալուշ, էշ.*

Loof լոֆ, լոֆ(տ), *See Luff.*

Look լուք(տ), *տ. Նայիլ, հա-
յիլ; զննել, դիտել; համարիլ, նկա-
սելիլ; սպասել, յուսայ, հսկել, աջ
սեկել; (զարհնիրք) լուծել; երեւ-
նայ, երեւիլ, ճոճիլ, նմանիլ, =
va. Նայիլ, համակրիլ, ակնարկ նե-
սելիլ, ակնարկով պարուրել; փնե-
ռել. =s. Հայացքը, նայուածք;
դէմք, հով, երեւոյծ. Look! Տե՛ս,
ահա՛, նայէ՛. To—about. Որոնել,
հոս հոն նայիլ. To—after. Դիտել,
զննել; փնտռել. To—down. Ամբլ-*

*ցնել. To—down upon, վերէն վար
նայիլ, դիտել; արհամարհել. To—
for. Փնտռել; յուսայ, սպասել. To
—in. Ներս մտնել, հանդիպիլ; քնն-
նել, փնտռել. To—on, upon. Նայիլ,
դիտլ ըլլալ; համարիլ, պատուել.
To—out. Զգուշանալ, դիտել; պահ-
պանել, պահել; փնտռել. զննել.
To—over. (Մէկիկ մէկիկ) քննել;
աջք պահել. To—to, unto. Նայիլ,
խնամք տանիլ; (ուրիշին ձեռքը)
նայիլ. To—up. Փնտռել, զննել, ժող-
վել. To—up to. Մեծարել, պատուել.*

Looker լուքուր, *ս. Դիտող, զնն-
ող; մարսախոյզ. —on. Դիտող,
հանդիսական.*

Looking լուքուցի, *a. Good—(Գե-
ղա)տեսիլ, (քարե)մուկ. III—(Գար-
շա)տեսիլ, տգեղ. —for. Սպասելը.
—glass. Հայեցի.*

Lookout լուքուտ, *ս. Դիտելը,
զննուծիւն, պահ; պահանորդ, դէտ,
(զիշերա)պահ; դիտարան.*

Loom լու, *ս. Գործասեղան
(նոսայնակի), հոր տարփեան;
կուռբաղ Բ.—=տ. (Հեռուանց) ա-
ղօս կերպով երեւնալ.*

Loon լուն, *ս. Ստահակ, արիկայ;
հողամաղ մը, հիւսիսասաղ Բ.—*

Loop լուփ(տ), *ս. Օղակ, ալոյց
իլմէ; կոճակիծակ, լամբակի(քեր-
դի) հրածեպ. =va. Զարմանդիլ,
կոճկել, բռնեցնել. —hole. (Բեր-
դի) հրածեպ լուփ; փայտաքի ճակ-
բա. =va. (Պարիսպը) ժանեւորել
լուփ. To—up. կոճկել, վերցնել.*

Loose լուս(տ), *va. Քակել, բա-
նալ, արձկել; (բանեէն) ճող տալ.
=va. (Նաւը) մեկնիլ, բացուիլ. =a.
Արձակ, ճոյլ, ճուլ, լոյծ, չկար-
ուած, քակուած, արձկուած անեղի,
ցոփ, անառակ. To break—(Ձուա-
նը) ճող տալ. To let—Արձկել, ճող
տալ; ճուլցնել. At—end. Անգործ.*

Loosely Լուսի, *ad.* Թոյլ ար-
ծակ կերպով, անկապ; մեղկու-
նեամբ; անհոգութեամբ.

Loosen Լուսն, *va.* Արձակել, Թուլ-
ցնել, քակել. = *vn.* Թուլնալ.

Looseness Լուսնե, *s.* Թու-
լութիւն; լուծում խսկապ; ցոփութե.

Loose'strife, *s.* Սակի եղէց բո.

Loot Լուտ, *s.* Աւարտում.

Lop Լոփ(ֆ), *va.* (Վարի ոստերը)
կտրել, ծիւղհատել, մարտել; ձգել,
Յողուլ. = *s.* Ջրկոհատութիւն, կը-
ցրուած ոստեր, յօթ. —sided.
Բովսի պառկած ու.

Lopper Լոփէր, *vn.* Թնուիլ.

Lopping, *s.* Ճիւղի կտրուր.

Loquacious Լուսնիչ, *a.* Շա-
տխոս, յարլար. —ly, *ad.* —ness.

Loquacity, *s.* Շատխոսութիւն.

Loran'thus, *s.* Փոկածաղիկ.

Lord Լորդ, Լորդ, *s.* Տէր, իշ-
խան, սեպուհ; Անկիացի ազնուա-
կան, լորս. = *vn.* Տիրել, իշխել.

O Lord! Ո՛վ Տէր, Տէր Աստուած.
Our Lord. Տէրն մեր Յիսուս Քրի-
ստոս. —paramount. Թագաւոր. The
Lord's Supper. Հաղորդութիւն. To
—it over. Իշխանութիւն ծախել.
—Mayor. Լորս Բաղարքապետ, Շա-
նայ (Լոնտոնի). Lord chancellor.
Լորս Նախարարապետ.

Lordliness, *s.* Բարձրութիւն,
վեհմութիւն; գոռոգութիւն.

—ling, *s.* Լորսի ծագ, իշխանիկ.

Lordly Լորդի, *a.* Տիրաբար, իշ-
խանաբար, վէս, հպարտ.

Lordship Լորդիք, *s.* (Նորին)
ժէրութիւն; լորսութիւն, իշխանու-
թիւն, Your—. Ձեր Տէրութիւնը.

Lore Լոր, *s.* Ուսում.

Lorette Լորէթ, *s.* Ժամանակեաց
կին. Լորէթ

Lorgnette Լորնէթ, *s.* Զննան.

Loricatc, *va.* Պատել, դուռապել.

Lorimer Լորիմէր, *s.* Մանձագործ.

Lorn Լորն, *s.* Լքեալ.

Loriot, *s.* Սկեսարեակ.

Lory Լորի, *s.* Թուռակ մը.

Losable, *a.* Կորուելիք.

Lose Լուսն, *va.* (Lost Լոսթ)
Կորսնցնել, (առիձը) փախցնել; ի
կորուս մասնել, կործանել; աւ-
րել, խանգարել; վասնել, ցրուել,
ծախսել. = *vn.* (Խաղը) կորսնցնել,
սարուիլ; վնասել; յարգէ իյնալ,
պակսիլ. To lose one 's self. Ինք-
զինքը կորսնցնել, մոլորիլ, քուկը
սանիլ. To—sight of. Զեսնել.

Losser Լուսնէր, *s.* Կորսնցնող.

Lossing Լուսնիչ, *s.* Կորուս.

Loss Լուս, Լոս, *s.* Կորուս, վը-
նաս, այլժ; կործանում, մահ.

Lost Լոսթ, *a.* Կորուած, մեռ-
քէ ելած, անյոյս; յաղթուած, սար-
ուած; մոլորեալ (կին); անհեա-
ցած, անհրեւոյթ, ընկղմած.

Lot Լոտ, *s.* Ճակատափր, բաղդ,
դիպում; բաժին, մաս; վիճակար-
կութիւն, վիճակ գուրս; քանակ,
մաս; գետին արաս. = *va.* Բաժին
ընել, որոշել; վիճակ ձգել.

Lote, Lotos, Lotus Լոտ, Լո-
թէ, *s.* Հայրենիք մոռցնող պտուղ,
լուսաս; ներգիւն նիշուփեր; լոս-
սենի, բանջի յեխէնպիտ; անփար
բ.; լուսասագարդ 4.

Loth Լոտ, *a.* See Loath.

Lotion, *s.* (Սպուռեղով) լուս-
ցում մարմնոյ; լոգանք; լոգացուր.

Lottery Լոտրէթ, *s.* Վիճակա-
հանում. վիճակափառ խեղանգօ.

Loud Լուսթ, *a.* Ամուր, սաս-
տիկ (ձայն), բարձրաձայն, մեծա-
գոյ, ժխորածայն, ահեղազոյ.

Loud, Loudly Լուսթի, *ad.*
Մեծաձայն, ժխորալից, ահարկու.

Loudness Լուսթե, *s.* Աղաղակ,
շուինը, շառալ, ժխոր.

Lough Լու, ք. Լիմ; ծոց:

Louis Լուի, ք. Գաղիակ. ոսկի:

Lounge Լու՞նջ, տ. Գարապ, պարապ պատիլ, վայրաշրջիլ: oron- ունիլ, քսիլ, ունիլ = ք. վայրաշրջ- ջում, ծուլումնիւն, oronուիլը, քա- անում: զրօսարան:

Lounger Լու՞նջաբ, ք. Դասար- կաշրջիկ, վայրայած հայազ:

Lour Լու՞ր, տ. Քէննալ:

Louse, ք. (pl. Lice) Ոջիլ, միւ:

Lousiness Լու՞սնիւթ, ք. Ոջ- լումն. Lousy, ք. Ոջլոս, էշլոս:

Lout Լու՞տ, տ. Հասս զլուխ, երկանականջ, էշ, -տն, ք. Էշուկ:

Louver, Louvre Լու՞վաբ, ք. Լուսամուտ պաճա: —window. Օղա- մուտ (գանձակասան): [րունիկ]

Lovable Լու՞վաթ, ք. Սիրուն, սի-

Lovage Լու՞վաթ, ք. Գնդ, կապըն- ղնդ, քաշմ սեխամ օքալ:

Love Լու, ք. Սիրելը, սէր, սարփ; սիրահարումնիւն, սարփանք; բա- րեսիրումնիւն, գՊումնիւն; կուպիտ, Սէր Գէշ, = ք. Սիրել, սիրող ըլլալ, ախորժիլ: = ք. Հանոյք զգալ, սի- րահարիլ. My—! Սիրակա՛նս, հո- զի՛ս; սէ՛ր իմ, To make— Սիրա- րանել, քծնիլ. Give my—to. Բա- րուններս մասուցէք: —apple. Ու- կիխնձոր բօճաթա, -birds. Անբա- ժանելի (սիրող)ք; սէ՛րհաւ Ի— —child. Բնութեան որդի քիճ. — -feast. Նախնի քրիստոնէից եղբայ- րական ճաշ: -knot Լու՞նջ-Իրերա- զող հանձոյց; սիրոյ կապ: —lass. Սիրական. սիրուհի. —letter. Սի- րասոճա: —lock. Խոպոպիք: —horn Լու՞նջ-Ի. Լքնալ (սիրուհի). —sick. Սիրահար; սիրակէզ: —song. Սի- րեզ: —suit. Բծիք, զարպաս:

Loveless, ք. Առանց սիրոյ; պազ:

Lovelessness, ք. Սիրունումնիւն, ազնուումնիւն, սիրանք, հրապոյր:

Lovely, ք. Սիրուն, ամենասիրե- լի, նազելի, զմայլելի, հրապուրելի:

Lover Լու՞վաթ, ք. Սիրող, բարե- կամ; սիրահար, սարփաւոր; սի- րուհի, սարփուհի; հանձնիլ:

Loving Լու՞վաթ, ք. Սիրող, քազգր; սիրասարփ: —kindness. ԳՊումնիւն, մարդասիրումնիւն Սէ. -ly, ad. Սի- րով: -ness, ք. Սիրունումն., սէր:

Low Լու, ք. Ստորին, ցած, վար., խոնարհ; վարնոց, անարգ; նուաստ, զժուծ; խորունկ, խոր; բարձա- մնալ(օր); ցած, մեղմ, բարձ(ժայն), զլիկիկոր, նկուն, սրտմ: = ք. Լա- րով, վարը, ստորին; մեղմամայն, մեղմ; մօտ ասնննհոս; վերքերս; նուաստարար: = ք. (ճուլճ) գո- չիլ, բառաչել: —born. Ցածկազի- ք. -bred. Անկիրք, -church. Ինտանտիժ Ել. —Dutch, German. Հիւսիսայնոց զհրամներէն: -dis. Ինդժ ազրաս կեանք: —spirited. Ցածոգի, վաս; վախկոտ; յուսահատ, նկուն: —Sun- day. Նոր կիրակի, պզգի Չափիլ: — -tide, —water. Ցարճազոյն աստիճ. տեղատումնալ: —wine. Նախաճո- րում (Ստորանցիլ):

Low ք. Գնց արեւ; բառաչիւն, պոչ: = ք. Բառաչել պէտքիւրմեք:

Lower Լու՞վաթ, տ. Ցածկնել, ի- չեցնել, վար առնուլ. խոնարհե- ցնել, նուազեցնել, ամեցնել: = ք. Իջնալ, իյնալ, ցածնալ, խո- նարհիլ, նուազիլ, քիչնալ; (տեսը) ժուել, խոճառել; ամպով պատել խաւարիլ; (փոխորիկ) պատառալ: —case. Ման քեր Գր:

Lowermost, ք. Ստորագոյն:

Lowery Լու՞վաթ, ք. Անպա- մաժ, անպատ, նեճ, միզպատ:

Lowing Լու՞վաթ, ք. Բարաչ:

Lowland Լու՞վաթ, ք. Դասարապոյր:

Lowliness Լու՞վաթ, ք. Ստորու- միւն, ցածումնիւն, խոնարհումն:

Lowly Լ՛ՅԻ, *a.* Ստորին, ցած, խոնարհ. = *ad.* Խոնարհութեամբ, համեստօրէն; ցած, վար.

Lowness Լ՛ՅԻՒ, *s.* Ստորութ. վարեղութիւն; ցածութիւն, նը. աստութիւն; ձեզութիւն, համեստութիւն; աղքատութիւն; (ժայնի) մեղմութիւն, բարբ.

Loxodromics Լ՛ՕՕԴՐՄԻԿՆԻՍ, *s.* Շեղընծացութիւն (նաւու):

Loyal Լ՛ՅԻԼ, *a.* Հաւատարիմ.

Loyalist Լ՛ՅԻՍԷ, *a.* Արքայապաշտ.

Loyally, *ad.* Հաւատարմութեամբ:

Loyalty, *s.* Հաւատարմութիւն.

Lozenge Լ՛ՂԸԺ, *s.* Տարանկիւնի; շեղանկիւն; պնակիս (շաքար):

Lubber Լ՛ԿԻ, *a.* Բիրտ, անկիրթ: անճարակ. -**ly**, *ad.* Կոշտութեամբ:

Lubric, -**oil** Լ՛ՍԻԿԻԿԼ, *a.* Լը. պիթ, սահուն; ցանկապէր, կանոն:

Lubricant, *a.* Լարժուն.

Lubricate Լ՛ՍԻԿԻԿԵՄ, *va* Սահուն լարժուն ընել (խլղով):

Lubricity, *s.* Սահունկութիւն, լարժում գայրազլլթ; անհաստատութիւն, փոփոխամտութ., սաստիկ ցանկութիւն, լարշումիւն.

Lubrication, faction, -flection, *s.* Սահունութ., լարժումութ., -**ricous**, *a.* Սահուն; անհաստատ.

Luce Լ՛ՍԵ, *s.* Գայլածուկ.

Lucens, *a.* Փայլուն, պայծառ.

Lucern Լ՛ՍԵՆ, *s.* Մարանույն, ասպատ գապա եօճնա.

Lucernal Լ՛ՍԵՆԻԿ, *a.* Կաննեղի.

Lucid Լ՛ՍԵՆԻԿ, *a.* Լուսաւոր, պայծառ; մարտր, ջինջ; պարզ, յասակ; խելքը զուխը, զգաս. **A**-**interval**. (Խենդի) խելարեհալ միջոց. -**ness**, -**clidity**, *s.* Փայծառութիւն; լուսաւորութիւն.

-**ly**, *ad.* Փայծառ. որոշ կերպով.

Lucifer Լ՛ՍԵՆԻԿԵՐ, *s.* Այգաւող, Արասեակ; զրևապետ, լուսաբեր,

սաղայէլ; լուցիկ իկարիք. **Luciferous** Լ՛ՍԵՆԻԿԵՐ, *a.* Լուսաւոր, պայծառ.

Lucife Լ՛ՍԵՆԻԿԵՐ, *a.* Լուսայ.

Luciform, *a.* Լոյսի նման.

Luck Լ՛ՍԻ, *s.* Փաստնար, բաղղ.

Luckily, *ad.* Բարեբաղղաբար.

Luckiness, *s.* Բարեբաղղութիւն, յաջողութիւն.

Luckless, *a.* Բարեբաղղ. ճշտաւոր.

Lucky Լ՛ՍԻԿ, *a.* Բարեբաղղ, յաջող, երջանիկ, բարեբաստ.

Lucrative Լ՛ՍԻԿԵՐԵԿԻ, *a.* Եռ. նաբեր, շահաւոր, շահաւէտ.

Lucre Լ՛ՍԻԿԵՐ, *s.* Եռ. ն. օգուտ.

Lucubrate Լ՛ՍԻԿԵՐԵԿԵՄ, *va.* Լոյսով զիշերը աշխատել. -**tion**, *s.* Գիշերաշան աշխատան., քրք. նութիւն, -**tory**, *a.* Գիշերաշան.

Ludicrous Լ՛ՍԻԿԵՐ, *a.* Մեղրական, -**ness**, *s.* Եռ. ն. օգուտ. պէտ. -**ness**, *s.* Եռ. ն. օգուտ. պէտ.

Lues Լ՛ՍԻԿԵՐ, *s.* Ժակասիս.

Luff Լ՛ՍԻԿԵՐ, *va.* Գէպիկ հոգաւորով զարնել. = *a.* Հովակազով դէպի հովակազով նաւարկութ.

Lug Լ՛Ե, *va.* Փայշել, քաշքշել, քաշկոտել; վարել, օտնել; ք. Բիւ, ծանրութիւն; ականջ, բրդեակ; մանիճ, Եռ. ն. օգուտ.

Luggage Լ՛ԵԿԵՐ, *s.* Կան, կարասի, բեռ. [արագութեամբ]

Lugger Լ՛ԵԿԵՐ, *s.* Արագութիւն.

Lugubrous, *a.* Ագաւոր, սգալի, դառն. -**ly**, *ad.* Զաւանապէտ.

Lukewarm Լ՛ՍԻԿԵՐԵԿԻ, *a.* Ըստ. րուկ, զաղջ. եղի ըլլթ; ծայլ, անհոգ. -**ly**, *ad.* Գաղջ. ճոյլ կերպով. -**ness**, *s.* Եղիութեամբ. անտարբերութ.

Lull Լ՛ԵԼ, *va.* Հանկարծեցեմ, մեղմել. = *va.* (Հեզգիտակ) հանդար. իլ, խաղաղել; զիտիկ ընել. աստ. Հանդարտութիւն (նոյն); անտարբ. մեղմում (ցաւի).

Lullaby ԼԷԼԻԿԻ, *ա. ԲուՆի երգ, քներգ, oror ԱճճՆի .*

Lumbago ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Մէջքի ցաւ, միջցաւ գոլունն.*

Lumbar ԼԷԼԻԿԻ, *ա. Մէջքի — region. Մէջք պէշ:*

Lumber ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Տեղ բռնող չնչին իրեր, խեշերանք; օտխաւի ֆոքօք . = Վա. Իրարու վրայ կուտել, դիզել . = Վա. Դանդաղօրէն քալել, փայտ կտել, ծախել. Live — Ամբոխ . — room. Ինչերատուն.*

Lumbering, *ա. Դանդաղաբայլ:*

Lumbrical, *ա. Ողպիին:*

Luminary ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Լուսաւոր (մարմին), արեւ, լուսին; լուսաւորող, բազմահմուտ:*

Luminiferous, *ա. Լուսարբ:*

Luminosity, *ս. Պայծառութիւն:*

Luminous ԼԷԼԻԿԻ, *ա. Լուսաւոր, պայծառ, լուսեղէն; պարզի, օձ-Լուսաւոր կերպով. —ness, ս.*

Lump ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Զանգուած, կոյս, դէզ; կտր, կոշ . = Վա. Ենդշել, դիզել; հաւարապէս ընդհանուրին խօսիլ . —fish. —sucker. Դողող ձ:*

Lumpish ԼԷԼԻԿԻ, *ա. Ծանրամարմին, կոշ; յիմար. —ness, ս.*

Lumpy ԼԷԼԻԿԻ, *ա. Կոշալից:*

Lunacy ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Լուսնօտութիւն, խելագարութիւն:*

Lunar ԼԷԼԻԿԻ, *ա. Լուսնական, լուսնի . —caustic. Կիզարար ճեհէն. ճեհ բաշտ . —cycle, —month, —year. Լուսնական շրջան՝ ամիս՝ արի:*

Lunate, *-ted* ԼԷԼԻԿԻ, *ա. Մահիկաձիւ:*

Lunatic ԼԷԼԻԿԻ, *ա. Լուսնաճէն, յիմար; լուսնոտ:*

Lunation ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Երջան լուսնի, լուսնաշրջան:*

Luncheon ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Նախընթաց միջնամաշ: տ. Նախընթաց ընել:*

Luncheon ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Կէս օր-*

ուան նախամաշ, միջնամաշ:

Lune ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Կիսալուսնին; մահիկաձիւ, մահիկ ե.*

Lunette ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Բերդի ամրութ. մը, կիսալուսնակ; աջապահը (միւլ); (կամարի) պզտի պատուհան:*

Lung ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Կիսամոր; քլ. Կոր:*

Lung ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Հարուած:*

Lunged ԼԷԼԻԿԻ, *ա. Մեծամոր:*

Luniform, *ս. Լուսնաձիւ:*

Lunisolar ԼԷԼԻԿԻ, *ա. Լուսնարեւական. [ձիւ:*

Lunular ԼԷԼԻԿԻ, *ա. Մահիկա.*

Lupine ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Բրնուտ:*

Lurch ԼԷԼԻԿԻ, *ս. (Փոխարկէ) յոյզը, օտանուած . = տ. Տառա.*

Lurcher ԼԷԼԻԿԻ, *ս. (Փոխարկէ) Կոր, յուզուի (նար); վարպետ. Պեմաք զողնալ, Պոցնել. To leave in the —. Լքանել, Պողոլ:*

Lurcher ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Խաղաննից;*

Lure ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Խաղաննից;*

Lure ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Խաղաննից; կաշեայ Պոցնել; խանձ, հապարդ . = տ. (Բազէ) կանչել . = Վա. Խանձ ցցնել, կանչել; հապարդել, խաբել:*

Lurid ԼԷԼԻԿԻ, *ա. Տօղոյն, օրմոյն; մեհն, սիրազոյն:*

Lark ԼԷԼԻԿԻ, *տ. Պահուրօիլ, պահուից; անկիւն մը քաշուիլ. Զեպնուիլ. Larking hole, —place. Բարուտ, Պարսոց. [նոլ:*

Larker, *ս. Պահուրօղ; դարա.*

Luscious ԼԷԼԻԿԻ, *ա. Անուշ, քաղցրիկ; անմահական (զիւնի) . —ly, ad. —ness, ս. [տալի:*

Lush ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Հիւսուալէն; հեշ:*

Lust ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Ցանկութիւն, օրդփանք; օրիժ, յոյզ, օննչ . = տ. Ցանկալ, օննչալ; կրքօիլ, գրգռուիլ:*

Luster, Lustre ԼԷԼԻԿԻ, *ս. Փայլ, շքեղութիւն; շուք, համբաւ; ջահ, ճար պիլզէ; հնգամայ միջոց:*

Lustful ԼԷԼԻԿԻ, *ա. Հեշա-*

սէր, ռւփոս, ցանկական -ly, ad. Լիօրէն. -ness, s. Լիւուծիւն.

Lustily լւստիւ, a. Արիարար: քաշուծեամբ **Lustiness**, s. Բաշուծիւն, կորով, արիւնք: զիրուծ.

Lustral լւստրալ, a. Ծարբողական: մարութեան, մկրտութեան.

Lustrate լւստրալ, va. Լուալ, մարել. -tion, s. Լուացում, մարում. թիւն: սրկում, սրբելը.

Lustring լւստրինգ, s. Մեարսեայ պասառ մը, փայլիկ.

Lustrous լւստրոս, a. Փայլուն, որորկ, շողշողուն. [նակ]

Lustrum, s. Զնգամեայ ժամա-

Lusty լւստի, a. Առոյգ, աշխոյժ, կորովի, հուժկու: գէր.

Lutanist լւտանիստ, s. Վինահար:

Lutarious, a. Տղմուս, -ային.

Lute լւտ, s. Վինշառքա: ա. նօթի բերան զոցելու ծեփ, մորս, շոխ, օկ, va. Մորսով ծեփել, օկել.

Luteous լւտոս, a. Թանձր դեղին, նարնջագոյն: ոսկեգոյն.

Lutheran լւտերան, a. Լուութերական Յ. -ism, Lutherism լւտերիզմ, s. Լուութերականութիւն.

Luthern, s. Տանիքի պատուհան

Luthing լւտինգ, s. Շոխ, օկ.

Luxate լւստալ, va. Տեղէն հանել, խախտել. -tion լւստալիւն, s. (Ոսկորի) խախտում.

Luxuriance, -cy լւստրիւնս, a. Անչափ առատութիւն, ուռնացում: փառաւորութիւն.

Luxuriant լւստրիւնտ, a. Ճոխ, առա, ուռնացեալ, ողբալից. -ly, ad. Առատութեամբ. -ness, s.

Luxuriate լւստրիւտ, vn. Ուռ.

ճանալ, առտիկ անիլ, թաւանալ: ճոխանալ, ճոխարար՝ զեղիւնութեամբ ապրիլ: առատութիւն. -tion, s. Ուռնացում.

Luxurious լւստրիւս, a. Ձեղխ, անառակ, ցանկաւէր, փափկաւէր, հեշատի: զրգաւէր. -ly, ad. Ձեղխութեամբ. -ness լւստրիւսութիւն. s. Ձեղխութիւն: զրգանք.

Luxury լւստրիւս, s. Չափազանց շքեղութիւն, զեղխութիւն, պիծանք, շոխյութիւն: զարդ, զուգ: համադամ. [գարս սեղես]

Lycantropy լւկանտրոպի, s. Գայլափո

Lyceum լւկէյւմ, s. Դպրոց Արիստոսի, լիկէյն: երկրորդական ուսմանց վարժարան, լիսէ, ծեմարան: զրական ակումբ, ընկերութիւն.

Lycopodium, s. Գեներամամուռ.

Lycopsis, s. Լոսիսոյ բ.

Lydian, s. Լիդիացի, հեշատաւէր.

Lye լայ, s. Մոխրաջուր.

Lying լայինգ, s. Մտելը, սուս:

պառկելը, կենալը. a. Սող. սա. խօս. —to. Մեծ առագաստ.

Lymph լիմֆ, s. Աւիշ Գր.

Lymphatic լիմֆատիկ, a. Աշխոյն պաղղամբ. [բէնք]

Lynch-law լինչլո, s. Լինչի օ.

Lynx լինք, s. Բաւթարեմի, լուսան վաշագ. —eyed. Մրագես.

Lyra լայրա, s. Բար Գր.

Lyre, s. Բար. —bird. —անաւ.

Lyric, -al լիրիկ, a. Բարերգական: երգիլի, մայնագրիլի. =s. երգ, սաղ դագէլ: pl. Բարերգութիւն.

Lyrical լիրիկալ, s. Բարերգականանանդձ. քնարերգ.

Lysimachia, s. Ոսկեղէգ բ.

Ma *հ.*, *s.* Մամա, մայրիկ.
Ma'am *հ.հ.*, *s.* Տիկին, մասամ.
Mah *հ.հ.*, *s.* Իրցանոյշ.
Mac *հ.հ.* Որդի; . . . եան.
Macadamize *հ.հ.հ.հ.հ.*, *va.*
 Բարի կտրներով խնայասակ շինել
Macaroni *հ.հ.հ.հ.հ.*, *s.* Դրամած
 մախրեա; անուշապուր աշուրեհ;
 շողորորհ, Սեճեւամիս.
Macaronic *հ.հ.հ.հ.հ.*, *a.* Դրդ-
 մաճպնման, պարապ, սին; ծերա-
 վիրջի = *s.* Մաղաքերճուած, ծե-
 րավիրջ (քանասեղծութիւն).
հ.հ.հ.հ.հ., *s.* Հաստեայ մը,
 Իշապան պահմ գուրապիշխի.
Macaron, *s.* Կապիկ մը, մարթ.
Macaw *հ.հ.*, *s.* Արայ Բ-
Macabean *հ.հ.հ.հ.հ.*, *pl.* (Ան-
 վար) զիր Մաղաքայեցւոց Սե-
Macce *հ.հ.*, *s.* Մանակ, լախս քո-
 թուզ, կիրգ; զաւազան, մական;
 զնդամուդի վիրգ; (հնդկընկոյզի)
 ներսի կողմ, Mace-bearer, **Macer**
 -*ը.*, *s.* Գաւազանակիր (պաշտօնեայ).
Macerate *հ.հ.հ.հ.հ.*, *va.* Թրշոց
 դնել, Թրշել, մկն, մարմինը ճնշել,
 մահացնել, -*tion* *հ.հ.հ.հ.հ.*, *s.*
 Թրշում, Թուշ, Թրշոց (ղեղի):
 վշտանքերութիւն.
Machiavellian *հ.հ.հ.հ.հ.*, *a.*
 Մարիավէլիան, նենգաւոր, -*ism*,
s. Ինկզաւոր քաղաքականութիւն.
Machiavellian *հ.հ.հ.հ.հ.*, *s.*
 (Տարջուր կէլ նեղել) ներքնա-
 ձակ քննելիք. [նական].
Machinal *հ.հ.հ.հ.հ.*, *a.* Մերթ-
Machinate *հ.հ.հ.հ.հ.*, *va.* Մե-
 րենայել, նրկել, դաւել, -*tion*
հ.հ.հ.հ.հ., *s.* Մերթնայութեան, զաւ-

-*tor*, *s.* Մերթնայող, զաւաղի-
Machin *հ.հ.հ.*, *s.* Մերթնայ.
Machinery *հ.հ.հ.հ.հ.*, *s.* Մերթ-
 նայք, զործիներ; յորինուած, կազ-
 մուած, շինուածք; գերմարդկա-
 յին էականց ներմուծում յերգս,
 հրաշալիւն.
Machinist, *s.* Մերթնայործ.
Mackereel *հ.հ.հ.հ.*, *s.* Թիւնիկ
 ըստման պալլալը, -*sky*. Փիսա-
 կեպոլ հողմաքեր երկինք.
Mackintosh *հ.հ.հ.հ.հ.*, *s.* Ան-
 ռեւարգել վրանոց լապիխ [F].
Mackle *հ.հ.հ.*, *s.* Քիծ.
Macrocosm *հ.հ.հ.հ.հ.հ.*, *s.* Ամ-
 բողջ աշխարհ, համաշխարհ.
Macula, *pl.* -*ae*, **Macule** *հ.հ.*
ի.ի., *s.* Արար, քիծ.
Maculate *հ.հ.հ.հ.հ.*, *va.* Բը-
 ծաւորել, մրոնել, -*tion* *հ.հ.հ.*
ի.ի.ի., *s.* Բծաւորում, աղտ, քիծ.
Mad *հ.հ.*, *a.* Յիմար, խենդ; ան-
 խելք, խելազար, ցնուած, կառոյթ,
 կասողի; զայրացած, = *va.* Կա-
 ղեցնել, խենդեցնել, զայրացնել
 -*brain*, -*brained*. Խելազար, փա-
 խուկ, -*house*. Յիմարանոց.
Madam *հ.հ.հ.հ.*, *s.* Տիկին.
Madame *հ.հ.հ.հ.*, *s.* (pl. Mes-
 dames *հ.հ.հ.հ.*) Տիկին, քամքիշ.
Madcap *հ.հ.հ.հ.*, *s.* Խենդ.
Madden *հ.հ.հ.հ.*, *va.* Խենդեցնել,
 = *va.* Խենդիմալ, յիմարանալ.
Madder *հ.հ.հ.*, *s.* Տորդի.
Made *հ.հ.հ.*, *pp.* of **Make**. Ը-
 րաւ, շինեց, սեղծեց; շինուած,
 -*up*. Շինծու, սուտ. [եան զինի].
Madeira *հ.հ.հ.հ.*, *s.* Մասեր.
Mademoiselle *հ.հ.հ.հ.հ.հ.*, *s.*

(pl. Mesdemoiselles Կարճաւ)Օրհորդ:

Madly Կարճի, ad. Յիմարտար:

Madness, s: Յիմար, խել:

Madness, s. Յիմարութիւն, մո. լեզուութիւն, կոստողութիւն:

Madonna Կարճի, s. Տիրա. Տօր գահեր: Տիրանայ, Ս. Կոյս:

Madrepour Կարճի, s. Բուս սք, քարամայր հէ:

Madrier Կարճի, s. Կաղնի հաս սիտակ, սեղուկ:

Madrigal Կարճի, s. Քծնա. րանութիւն, զգուարանութիւն, մանրերգ:

Maestoso Կարճի, s. Մեծա. փառ, ուժգին է: [It.]

Magazine Կարճի, s. Վաճառ. առանձին, մեծերանց, զինարան, վառ. ուժարան; (գարբերական) Թերթ, հանդէս, շենմարան:

Magdalen Կարճի, s. Մագ. դաղնացի, ապաշուսհի:

Maggot, s. Թրճուռ, որդ, ճճի:

Maggoty Կարճի, a. Որդնալից; կամճոս, փոփոխամոս:

Magi Կարճի, pl. Էփն Գարսից րուսմ, մոզ; կախարդ:

Magian Կարճի, a. Կրտսկապաշ: =s. Մոզ, մարդպետ; րուսմ:

Magianism Կարճի, s. Զրա. դաշտի կրօն, մոզսկրօնութիւն, քէշ:

Magie Կարճի, s. Կախարդութիւն, մոզի, հմայիչ, դիւմական, -lantern. Մոզական լուստեր: -ly, ad. Կա. խազդութեամբ: [մոզ, քաղղեայ]

Magician Կարճի, s. Կախարդ:

Magillp, Magilph Կարճի, s. Զէն, ուստիս (նկարապ):

Magisterial Կարճի, a. Իշ. խանական, վարդապետական, հր. անմայական; վարպետի արժանի. ֆանցիս. (Կարգապետական) հաստապաշտօնի: -ly, ad. Տիրաքար. վարդապետօրէն. -ness, s. Իշխա.

նութիւն, հեղինակութիւն:

Magistracy Կարճի, s. Ա. տնտեսարանութիւն, զանաւորութիւն;

աննակարգի -trate Կարճի, s. Ա. տնտեսար, զանաւոր; կանալորէի:

Magna Charta Կարճի, s. Մեծ հրովարտակ (1215թ) Թէ:

Magnanimity Կարճի, s. Մեծամտութիւն, վեհամտութիւն:

Magnanimous Կարճի, a. Մեծամտ, մեծոգի, վեհամտ:

-ly, ad. Մեծամտութեամբ, ազ. կուար: [զեղիկ]

Magnate, Գեղ. քրտնապետ:

Magnesia Կարճի, s. Մակնեզիա կիւրտիկի քաջապաշ:

Sulfate of-. Դաննալ խել. քաղղու:

Magnetism Կարճի, s. Մագնետիզմ:

Magnet Կարճի, s. Մագնէտ:

Magnetic, -al Կարճի, a. Մագնետական; քաղղուական, մոզ. դական: -ly, ad. -ness, s. -ութիւն:

Magnetism Կարճի, s. Մագնետիզմականութիւն, քաղղուականութիւն:

Magnetist, s. Մագնետագետ:

Magnetize Կարճի, v. Մագնետացնել: (Մէ. կը) մագնետացնել, շարժել: յոն. գել = տ. (ն. կանոն) մագնետացնել:

Magneto-electricity, s. Ե. լեկտրամագնետութիւն: [չափ. զափ. Magnétometer, s. Մագնետա. արագչիչ Կարճի, s. Ա. Մեծնալու, մեծնալիք, մեծնալիքի:

Magnific, -al Կարճի, a. Փառ. աւար. հոյակապ, պիրճ, երեւելի:

Magnificent Կարճի, a. Փառ. նութիւն Ս. Կուսիս, Մեծապաշտօնի:

Magnificence Կարճի, s. Փառ. դութիւն, պայծառութիւն, շուր:

Magnificent Կարճի, a. Լայն. կապ; շքեղ, երեւելի, փառաւոր:

-ly, ad. Շքեղութեամբ:

Magnifier Կարճի, s. Բարձր. ցնող; մեծցնող գործի, խոշորացոյց

Magnify, va. Մեծցնել, փառաւորել: —ing glass. Թոշորացոյց:

Magniloquence, s. ճառամուծիւն, a. ճառամայսու:

Magnitude Կէրէր, s. Մեծութիւն, ծաւալ: քանակութիւն: քարճուծ, վսեմութիւն: կարեւորութիւն:

Magnolia Կթօ՛րէն, s. Ծառեւրու եւ Եփհրու սեւ, մագնոլ:

Magpie Կի՛թ, s. Անծեղ, կաշաղակ, ճուլս սագաջղան: [Յ-

Magwey Կի՛թ, s. Ագաւենիք

Mahogany Կհօ՛րէն, s. Ռուսարեւի, մահոն Եր:

Mahaleb, s. Ծառ մը, մահլէպ,

Mahomedan, —tan Կհօ՛րէն, s. Մահմեմական:

Maid Կնոջ, s. Կոյս, աղջիկ, օրինոց: աղայիկ, —servant. Աղայիկ, նաժիշտ, սպասուհի:

Maiden Կնոջ, s. Կոյս, օրինոց: գրիստուծան գործի հէ: լըւայրի միջինայ, = a. Կուսական, օրինոցի: Կարմ, աննարչամ: անարատ: —assize. (Գլխատ. վճիռ չարմակոյ) յոճուպատ անտուն: —hair. Իլուածար, փաղանգամուշկ պաշտքը գտրտ. White—hair. Բարփեզնայ, սպանկ իւզդիթի, սեւեճ օքու: —pink. Վաշտեւորի հիւսնի նուաւճ. —speech. Անգրանիկ ճառ:

Maidenhood, **Maidenhood**.

Maidhood Կնոջ, Կնոջ, Կնոջ, Կնոջ, s. Կուսական մարութիւն, կուսութիւն, Կարմութիւն, անարատութիւն:

Maidenly, a. Կուսականի, նազիկ, ամենիւրեմ, պարկեշտ:

Mail Կնոջ, s. Վերս, գրանի գրքի: նամակայ ծրար: պայուսակ: Կրկնասար կտաք: սուրհանդակ. = ca. Զրահաւորի: նամակատունը տայ: —bag. Թղթասար պայուսակ. —clad. Զրահաւոր. —coach. Թղթասար կտաք:

Mailable Կնոջ, a. (Թղթասարով) յիկի: [մործով]

Mailed Կնոջ, a. Խառնիկ

Maim Կնոջ, va. (Սպը) կտրել, խեղել: հաշմել: աւրել, փծացնել, կտր՛ քրդուծ. ընել: = s. Հաշմութիւն, խեղութիւն: ծայրատութիւն, կրճատում, վնաս. —ed, a. Հաշմաւորութիւն: ծով, ովկիանոս: ցամաք, երկիր: մեծ փողոսակ, խողովակ. = a. Գլխաւոր, կարեւոր, էական, մեծ: ընդարձակ, ստուար, անաղիւն: For the—, In the—, Ընդհանուր կերպով. —deck. Թաղարատ. —land. Ցամաք երկիր. —mast. Մեծ կայս կարանի սիւրճի. —sale. Մեծ առւապատ. —sheet. Քոչարան կայսի. —spring. Մեծ ջրածիլ Կ. —top. Հայելի սիւրճի չանագըղը Ե. With might and— . Համակ զօրութեամբ. —ly Կնոջ, ad. Գլխաւորաբար, մանաւանդ, մեծապէս:

Main Կնոջ, s. Զօրութիւն, կարողութիւն: ծով, ովկիանոս: ցամաք, երկիր: մեծ փողոսակ, խողովակ. = a. Գլխաւոր, կարեւոր, էական, մեծ: ընդարձակ, ստուար, անաղիւն: For the—, In the—, Ընդհանուր կերպով. —deck. Թաղարատ. —land. Ցամաք երկիր. —mast. Մեծ կայս կարանի սիւրճի. —sale. Մեծ առւապատ. —sheet. Քոչարան կայսի. —spring. Մեծ ջրածիլ Կ. —top. Հայելի սիւրճի չանագըղը Ե. With might and— . Համակ զօրութեամբ. —ly Կնոջ, ad. Գլխաւորաբար, մանաւանդ, մեծապէս:

Mainprise, va (Բանարկեալը) երաշխաւորութեամբ արձակել: = s. (Երաշխաւորով) արձակում:

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

Maintain Կնոջ, va. Անկր. Կար՛ հաստատուն պահել, բռնել: շարունակել, չփոխել: սպրեցնել, նայիլ, սնուցանել: պնդել, հաստատել. = ca. Ամուր՛ հաստատել.

պանծ, պակառելի:

Majesty Կ՛Ք-բէ, *ս.Մեծափառութիւն, մեծ վայելչութիւն, վեհութիւն; վեհափառութիւն; արքայական իշխանութիւն:* H. B. Majesty. Բրիտանիոյ վեհ. *Սագուհին.*

Major Կ՛յ՛ճը, *ա.Մեծ, կարեւոր, աւագ, մեծագոյն: =ս. Հազարապետ, համարակալ արջ Կ.Ճիճի զԻ; հասուն, խելահաս էր; մեծագոյն նախադասութիւն Կր. Drum— Քմրկապետ. Aid— Ասպահապետ գոյ աղապար. -domo. Սեղանապետ, սնտես. -general. Վաշտապետ Վերիիվա.*

Majority Կ՛ճ-բէ, *ս. Համարակալութիւն (գնդի); օրինական արիք, չարահաս; մեծամասնութիւն, մեծամասն.* [խազիր.

Majuscule Կ՛ճ-բէ, *ս. Կըլ.*

Make Կ՛յ, *va* Ելնել, ընել, յօրինել, կազմել, ձեւել, ձեւազնել; հանդիճել. յարդարել; ճանրայ առնուլ, կտել; ընել. կատարել ալ; ներկայացնել, պատուել; (սակ) շահիլ. =տ. Ուղղուիլ, շարժիլ, արդիւնք ունենալ, աճիլ. =ս. Կազմուածք, ձեւ, կերպ. To—as if, To believe. Նմանցնել, այնպէս ցցնել. To—away. Մէջտեղէն վերցնել, ըսպաննել. To—free with. Համարձակ վարուիլ. To—good. Լիցնել, տեղը բերել: To—light of Կարեւորութիւն չալ, չսպել. To—much of. Պատուել. To—money. Սակ շահիլ. To—of. Հասկնալ; արտադրել; համարիլ, պատուել. To—out. Ուսանիլ, զիտնալ; արագսուցանել. =տ. Յաջողիլ. To—over. Փոխարդել; փոխանցել. To—sail. Առաքատ քաշալ. To—strange. Աւարկել. To—up. *va.* Հաշտիլ, բարեխամանալ. =տ. Ժողովել, հաւարել, կազմակերպել, ձեւել; հաշտեցնել, խա-

ղաղցնել; (*for*) տեղը լիցնել. To—way. Յառաջանալ, ճանրայ բանար. To—water. Միզել. Make bate, *ս. Խառնակիլ.*

Maker Կ՛յ՛ճը, *ս. Արարիչ; շինող, յօրինող, արուեստագործ, (խոյր)արար; (փոխ)գիր* քաշող ձեւ. -shift. Ճանրայ, ճար, միջոց, հնարք. -weight --էյք. Կշիռքի մէջ.

Mal, Male Կ՛Լ. Մասնիկ լատիներ կըշտակէ յոռի, գէշ, վատարգր. —administration.

Malachite Կ՛Լ-բէ, *ս. Ազնիւ քար մը, դահանակ.*

Maladroit Կ՛յ-բէ, *ա. Անասակ, անջող, մախանել.*

Malady Կ՛Լ-բէ, *ս. Հիւանդութիւն, սկարութիւն, ախտ* [կա.

Malaga, *ս. Սպ. զինք մը, մալա.*

Malapert Կ՛Լ-բէ, *ա. Կոպիտ, անկիրթ. -ness. ս. -ութիւն.*

Malapropos Կ՛Լ-բէ, *ա. & ad. Անճի, սարաղէպ.*

Malar Կ՛Լ-բէ, *ա. Ալտերա.*

Malaria, *ս. Տնդարք կլիմա.*

Malconformation Կ՛ր-բէ, *ս. Յոռի կազմուածք.*

Malcontent, *ա. Դժգոհ, տհաճ.*

Male Կ՛Լ, *ա. Որձ, արու, առնացի, առնական. -screw. Պատուակ.*

Malediction, *ս. Անէծք, եզրվք.*

Malefactor Կ՛Լ-բէ, *ս. Ձուրագործ, սնրագործ.*

Malevolence Կ՛Լ-բէ, *ս. Քրշտամութիւն, չարակամութիւն; փո.*

Malevolent Կ՛Լ-բէ, *ա. Ձարատէր, չարակամ. -ly, ad.*

Malformation Կ՛յ-բէ, *ս. Տնւտութիւն, հաշտութիւն.*

Malle, *ս. Ինձորական ճիւղ Կ.*

Malice Կ՛Լ, *ս. Չարասիրտութիւն, չարութիւն, չար գործ, նենգութիւն, չարճնիւթութիւն.*

Malicious Կ՛Լ-բէ, *ա. Չար, չար-*

լարոհրս. -ly, ad. Չար մըս. արուձեամբ. -ness, s.
Ign ԿԼԻՅ՝, a. Չար, չարա- խերիմ, անզգամ, վնասա- =ca: Գէշ՝ չարաչար վարուիլ; լ, զրգարեղ, անիրաւի
Ignuancy ԿԻ՛ՆԻԿ՝, s. Չար. ւնիւն, չարուծիւն, նենգու- վասնզաւորուծիւն (չերմի):
Malignant ԿԻ՛ՆԻԿ՝, a. Չա. s. չարասիւս, չար; ժախորդ; բ, գէշ (սիւս), =s. Խոյան աս. Սղուարեան (Eng. Hist.)
y; ad. Չարուծեամբ, նենգու. ամբ; ծանր կերպով
Insiguer ԿԼԻ՛ՅԷ՛, s. Չրպար. , բարբառող
Malignity ԿԻ՛ՆԻԿ՝, s. Չարա. ւծիւն, չարուծիւն; անզգա. ւծիւն; ծանրուծիւն (չերմի):
alignity, ad. Չարսրբուծեամբ. արուծեամբ, նենգուծեամբ
Mallinger ԿԻ՛ՆԷ՛, m. Սուս իւտեղ ըլլալ
Mallison ԿԻ՛ՆԻ՛, s. Անէծք
Mall ԿԼ, Կաւ, s. Փայտե երկ. չիլի Թակ; լսխոս. =va. Գրեթակել բոգւագլանագ. =ԿԼ, s. Հոտարա. կող ճիւղալայր, ծառուղի
Mallard ԿԼԷԿ՝, s. Արու բաղ.
Malleable ԿԼԻ՛ԿԼ, a. Կոս. նեղի, արածակամ, կռելի յեֆիճ յեֆիւ. -ness, -bility ԿԼԻ՛ԿԻԿ՝. ԿԻ՛, s. Կռանելիութիւն
Malleation, s. Կռելը, կռում
Mallet ԿԼԻ՛Կ, s. Թակ բոգւագ.
Mallows ԿԼԷԿ, s. Մոլոշ Կպե կիւճճի. Marsh—. Բաղրջուկ.
Malmsey ԿԻ՛ՅԷ՛, s. Խիստ անոյշ լազողոց եւ զինի մը, մալվաս
Maloder ԿԻ՛ՅԷ՛, s. Գարշահոս.
Malpractice ԿԻ՛ՅԷ՛ԿԻ՛ՅԷ՛, s. Գէշ գործչարիք; անկարգութիւն; յա. վըշտակութիւն.

Malt ԿԻ՛Կ, s. Գարեջրի գարի. կասկ, =va. Կսակել. -drink, liquor Գարեջուր պիտոս.
Malting ԿԻ՛ԿԻ՛, s. Կասկում.
Maltman, Malster ԿԻ՛Կ՝ԿԻ՛Յ, ԿԻ՛ԿԷ՛ԿԷ՛, s. Կասկագործ.
Maltreat ԿԻ՛ՅԿ՝, va. Գէշ կեր. պով վարուիլ, կեղերել, կռւել, չարչրկել -ment ԿԻ՛ՅԷ՛Կ՝ԿԻ՛ՅԷ՛. s. Կեղերում. խոշտանգում.
Malvaceous, a Մողոշազգիք.
Malversation ԿԷ՛Կ՝Կ՝-s. Պաշ. տօնի մէջ խոտում, յափշտակու. Թիւն, զոդութիւն.
Mamelake ԿԿԻ՛ԿԷ՛-; s. Հեծ. եւլ զինուոր յեղպոսոս, մեծուք.
Mamma ԿԿԻ՛, s. Մայրիկ
Mammal ԿԿԻ՛ԿԼ, s. Սննաւոր. կաննու (կենդանի). -ian ԿԿԻ՛ՅԷ՛- ԿԻ՛Յ, a. Սննաւորաց.
Mammalia, pl. Սննաւորք.
Mammary ԿԿԻ՛ԿԷ՛, a Ծիծի.
Mammifer, -ous ԿԿԻ՛ԿԷ՛ԿԷ՛-; a. Սննաւոր, ծիծ ունեցող, կաննու.
Mammillary, Mammiform, ԿԿԻ՛ԿԷ՛ԿԷ՛, -ԿԻ՛ՅԷ՛ԿԷ՛, a. Չեղանէ ԿԷ՛; ծիծերու, սեանց.
Mammon ԿԿԻ՛Յ՝, s. Մամոնայ.
Mammoth ԿԿԻ՛ՅԷ՛ԿԷ՛. s. Տեսակն անճիսած հսկայ փիղ մը, փոսա. փիղ =a. Ահագին, վիճխարի.
Man ԿԿ, s. (pl. Men ԿԿ) Մարդ; կաւարեալ այր, մարդկային ազգ; էրիկ մարդ, էրիկ; կարող; ծառայ; տղիւսարար տան բաշք, բուլ, = va. Ահրացնել, զինել, գէնք՝ զօրք լեցնել. —of straw. Ոչինչ մարդ; ընտելի, Թիկնածու. —of war. Ա. ուսչին կարգի զրահաւոր. —slaughter. Մարդասպանութիւն.
Manacle ԿԿԻ՛ԿԼ, s. Ձեռնա. կապ, դասակապ ճեղքակ. =va. Ձեռնակապել, շղթայել.
Manage ԿԿԻ՛ՅԷ՛, va. Վարել, կա.

ուսմանը, ուղղել; (ծին) նուսմել, զսպել; կատարել, ի զուրս հանել պէճերէնքս =տ. Գործը ուղղել, դարձնել, սնտսել :

Manageable ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵԼԻ; նուսմելի, դիւրընտելի -ness, ս. Դիւրընտելութիւն, հլուծիւն.

Management ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ; ԳՆԱՅՈՒՄԻՆ, ԳՆՈՐԻՆՈՒՄ, ԳՎԱՐԶՈՒՄ; նուսմում; խոհանոց, ցարսարում.

Manager ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ; ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ; ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Manakin, ս. Հնդկական Բ.

Manatee ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ; ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Manchineel ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Manciple ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Mandamus ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Mandarin ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Mandatory ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Mandate ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Mandible ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Mandibular, ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Mandolin ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Mandrager, ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Mandrel ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Mandrill ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Manducate ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Mane ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Manege ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Պիւն; Ժիւղարձոց, հնծ ժարան [F.]

Manes ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Maneuver, ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Manful ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Manganese ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Mangel-wurzel ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Manger ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Manginess, ս. Գոստուրիւն.

Mangle ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Mango, ս. Մանգոնիի պտուղ, մանգ. — tree. Մանգոնի. [ղենի.

Mangosteen, -tan, ս. Մանգաս.

Mangrove, ս. Մանգոտի Բ.; Յ.

Mangy ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Manhood ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Mania ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Maniac, -al, ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Manichee, -chean ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Manichæism ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

Manifest ԳՆԷՂԻ, ԳՎԱՐԵՆԻ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ, ԳՆՈՐԱՐԱՐՈՒՄ.

ծանուցանել -ness, s. Բացորոշումիւն -ation, s. Յայնուծիւն, ցոյց; ծանուցում, հրատարակում.

Manifestly Գնիտիւն, ad. Բացորոշ, յայնուպէս, ակն յանդիման: **Manifesto** -ֆիտո, (pl. -toes Գնիտիւնք.) s. Յայտարարումիւն.

Manifold Գնիտիւնք, a. Զանազան, այլեւայլ; բազմադիմի, բազմապատիկ. -ly, ad. Բազմօրինակ. -ness, s. Շատուծ, բազմաւորում.

Manikin Գնիտիւն, s. Փայտէ՛ մոմէ մարդ, մարդապատկեր; գանձ; յիմար. [Բ.]

Manioc Գնիտիւն, s. Մանիոս **Maniple** Գնիտիւն, s. Բուռ մը, դասակ մը (խոս); զօրադասակ, խումբ; բազկուրար էի.

Manipular, a Զօրագասակի **Manipulate** Գնիտիւնք, va. Զեռնով շինել = տ. Գործիքնել. որ վարել Բէ. -tion Գնիտիւնք, լեւ, s. Զեռնով շինելը, ձեռնավարում. -tor Գն. Զեռնավար.

Manitou Գնիտիւնք, s. Ամեր. Զնդկաց շատուած. [Յի ընդերք.]

Manitrunk Գնիտիւնք, s. Միջա-

Mankind Գնիտիւնք, s. Մարդկուծիւն, մարդիկ, մարդկ. սեռ.

Manliness Գնիտիւնք, s. Այրուծիւն, արիւնքիւն, քաջուծիւն.

Manly Գնիտիւնք, a. Արի, քաջ, վեհ, ազնիւ, առնուցիլ = ad. Արիաբար.

Manna Գնիտիւնք, s. Մանանայ Մէ: գազգէն գուտրք հեղձաբ.

Manner Գն. s. Տեսնակ, կերպ, ձեւ, տարազ, ոճ = pl. Վարք, կենցաղ, ընծացք; սովորուծիւն. Good = s. Քաղաքավարուծիւն. After the -լուս. In a -բրել Սէ. To make one's -s. Խոնարհիլ, բարեւելլ.

Mannerism Գնիտիւնք, s. Տարազ, ճաշակ; միօրինակուծիւն.

Mannerist, s. Մէկ տարազի

հետեւող. [վարուծիւն.

Mannerliness, s. Քաղաքավարուծիւն, կիրք, շնորհալի.

Mannish Գնիտիւնք, a. Մարդկային; առնական, առնայիլ.

Manoeuvre See **Manoeuvre**.

Manometer, s. Անոպայաչափ.

Manor Գն. (Ազնուականի) կալուած, տւտ, հող. -house. Իրգետակ. Lord of the - Ըւտապետ. -ial Գնիտիւնք; a. Աւտական.

Mansard-roof Գնիտիւնք, s. Զեղնայարկի կտր թիւ.

Manse Գն. (Աքայ)տարան, (երկրա)տուն, ագարակ, կալուածք.

Mansion Գնիտիւնք, s. Բնակարան, տուն; ապարանք, դղետակ. -house. Քաղաքապետի պալատ (Լոնտոնայի).

Manslaughter Գնիտիւնք, s. Մարդասպանուծիւն.

Mantel Գնիտիւնք, s. Բուխերիկի դարաւանդակ տնագ տաշմաղը որ է -piece, -shelf, -tree.

Mantelet Գնիտիւնք, s. Կրկնուցակ սիւլիլ մանթո; շարժուն խախտապանէշ -է.

Mantilla Գնիտիւնք, s. Կրկնուցակ մանթիլ; խլատու, քցակ, քոլ.

Mantle Գնիտիւնք, s. Կրկնուցակ վերարկու, լողիկ մանթո, ճեքածեք; քոլ, ծածկոյթ = va. Վերարկուով զոցելլ = va. Տարածել, երկընդրնել (Սեւերը); զուարճանալ, ուրախանալ; տարածուիլ, փրփրիլ.

Mantua Գնիտիւնք, s. Շրջագոցուս. -maker. Գործակուցիլ.

Manual Գնիտիւնք, a Զեռնով, ձեռնագործ, ձեռնական, ձեռնակերտ = s. Համառուուծիւն, պզգի մասեան, գրքոյկ; ժամագիրք Գ. -ly Գնիտիւնք, ad. Զեռնով.

Manufactory Գնիտիւնք, s. Արուեստանոց, (ձեռն)գործարան:

Manufacture Կէ-տէ-ւէր, *s.* Տարագործութիւն, արուեստագործութիւն; ձեռնագործ. = *va.* Տարագործել. շինել, յօրինել. **-tural**, *a.* Տարագործական. **-turer**, -տէ-ւէր, *s.* Արուեստանոցի բանուոր, տարագործ; վարպէս.

Manorable, *a.* Մշակելի.

Manumission Կէ-տէ-ւէր; *See* **Emancipation**. [cipate.

Manumite -տայր, *See* **Eman-**

Manure Է-ն, Կէ-տէ-ւէր, *s.* Աղբ. = *va.* (Հողը) աղբել, պարտաւացնել.

Manurer, *s.* Պարտաւացնող.

Manuscript Կէ-տէ-ւէր, *a.* Ձեռնագիր. *s.* Ձեռագիր մատենան, գրչագիր.

Many Կէ-տէ-ւէր, *a.* (More, *sup.* most) Ծառ, բազմաթիւ. = *s.* Ամբոխ, բազմութիւն. How—? Որչա՞ք, բանի.

Many a. Ծածե՛րը, բազումք. A great, A good—, Ծառ մը; խուռն ամբոխ. —headed. Բազմալիսի; խուժան. colored. Գունայեռ, գոյնզգոյն.

Map Կէ-տէ-ւէր, *s.* Աշխարհագրոյց, քարտէս. *va.* Քարտէս զծել, քարտնել.

Maple, *s.* Դղրի, բիծխի խֆե՛ն. *տան աղանձ*. Sugar— Ծաքարացախ.

Mar Կէ-տէ-ւէր, *va.* Ապականել, աւրել. խանգարել; մոռնել.

Marabout Կէ-տէ-ւէր, *s.* Աբաբացի կրօնաւոր, սուրբ, մորպէս; մորպէսի դամբան; պետահաւ Խ.

Marauatha Կէ-տէ-ւէր, *s.* Նըզո՛ք, նզովիւ Սէ. [Syriac]

Maraschino Կէ-տէ-ւէր, *s.* Բալոցի վիշնէ՛կ բազա՛ռ. [It.]

Marasmuse Կէ-տէ-ւէր, *s.* Սասիկ ծիրուռ, հալուճա՛շ, հիւժոճմ.

Maraud Կէ-տէ-ւէր, *vn.* Գողոպտել, աւարի առնուլ; ապագականել.

Marauder Կէ-տէ-ւէր, *s.* Աւարառու, յելուզակ. [քնիոն մանդըր.

Maravedi Կէ-տէ-ւէր, *s.* Դանկ, **Marble** Կէ-տէ-ւէր, *s.* Մարմարին,

մարմար, կուճ; մարմար զնակ, զնակ; լուսարար. = *a.* Մարմարեայ; մարմարակերպ, երակ երակ (գոյն). -hearted. Խստասիրտ. -edged. Մարմարաներկ (գրքի եզր).

Mare Կէ-տէ-ւէր, *s.* Կովիւ, **Marcasite** Կէ-տէ-ւէր, *s.* Հուսարար, ուշնայ. [չորցած.

-cescent Կէ-տէ-ւէր, *a.* Թոշնած, **March** Կէ-տէ-ւէր, *s.* Մարտ, Արեգ.

March Կէ-տէ-ւէր, *vn.* Երեւալ, քանել. = *va.* (Չորքը) թալեցնել. = *s.* Կանոնաւոր թալեցնել, ընծացք;

չու, Խափոր, զօրաչու; չուերգ, քայլերգ մարշ էր; չուճանաք, օրուղի դէ; = *pl.* Սահման. -man, եզրաքնակ. March! Յառա՛ջ արջ.

Quick—! Օ՛ն անդր, յառա՛ջ.

Marchpane Կէ-տէ-ւէր, *s.* Զանգահաստեայ պատե՛կ խի. [քիզուհի.

Marchioness -տէ-ւէր, *s.* Մարմարեալ Կէ-տէ-ւէր, *a.* Վէրտ, ունած, Խալկահար, դեղնած.

Mare Կէ-տէ-ւէր, *s.* Մասակ ժիւ, ճայիկ, զամբիկ գըսրագ. To find a—'s nest. Զեղած բան մը գտած համարիլ. -'s nest. Այլանդակ, չգոյ իր; ծիագի Խ.

Mareschal Կէ-տէ-ւէր, Կէ-տէ-ւէր, *s.* Մարաշախա. [աճաղիկ.

Margarites -տէ-ւէր, *s.* Մարգարիտ. **Margay** -տէ-ւէր, *s.* Վագրկատու.

Marge, -gent, *See* **Margin**.

Margin Կէ-տէ-ւէր, *s.* եզր, շուրճ; գրքի եզր. լուսանցք; առ ու ծախի զնյ տարբերութիւն, առնել. = *va.* Լուսանցք՝ եզր Թողուլ; լուսանցքին վրայ գրել, լուսանցագրել.

Marginal Կէ-տէ-ւէր, *a.* Լուսանցային; առ ընծերագրեալ.

-ginate, -ted, *a.* Լուսանցաւոր.

Margrave Կէ-տէ-ւէր, *s.* Մարհմանակոմս; մարքիզ (Գերմանիոյ).

-viate, -vate, *s.* մանակոմսութիւն.

Marigold Կէ-տէ-ւէր, *s.* Վաղնիկ

այնի սեփա էւ. —window. Վար-
դածու պատուհան որ և Catharine
wheel. French, African— Անտ-
ուուկ (ծաղիկ)գարիֆէկ լիլյէյի.

Marine Կրթի, a. Ծովու, ծո-
վային, նաւային; ջրասական (եր-
կիր) երբ. = ծովային զօրք, ծո-
վագօրք; ծովային զօրուծիւն; ծո-
վային գործեր, շահեր.

Mariner Կրթի, s. Նաւագ,
նաւաստի, ծովու մարդ. [չգ.]

Mariolatry, s. Մարեմապաշտութ.

Marital Կրթի, a. Էրիկի,
էրկան, —rights. Առնական (իրաւ.)

Maritime Կրթի, a. Ծովային,
նաւային; ծովագերեայ (քաղաք):

Marjoram Կրթի, s. Զուփ-
րակ սաքար օրու. Sweet— Մա-
րեմիտս սկրզեկկիւշ.

Mark Կրթի, s. Նշան, նիշ,
հետք, դրոշմ. կնիք; սպաւորութիւն;
ստուանիշ, նիշ մարգա; շուք, պա-
սիւ, արժանիք; կէս նպասակի, թի-
րախ, նպասակ; խաչանիշ (ստ-
րագրութիւն); յասկանիշ (ստորոգ.) Կ-
որ և Differential. = va. Նշան դը-
նել, նշան զարնել, նշանակել, դը-
րոշմել, (ստուանիշել, խարանել;
շեշտել, ուշադրութիւն տալ, դիտել
= տ. Նշանակել, դիտել. —price,
—rate. Ընծացիկ զին. To—out. Գծա-
գրել, զծել; ընտել, որոշել. Bad,
good—s. Յոռի, լաւ նիշ հաւ.

Mark Կրթի, s. Գերմ. դրամ (6 գր.)
—edly, ad. Նշանաւոր կերպով.
Marker Կրթի, s. Իրոշմիչ. կըմ-
քաղիւր; նշանակող; խաղի կէտե-
րու նշանակիչ; տղաղիւր զինուոր.
Market Կրթի, s. Նուկայ, վա-
ճառանոց; հրապարակ, առուտու-
րի քաղաք. = տ. Առուծախ ընել,
զնել ծախել. —town. Վաճառա-
քաղաք, աւան. —man, —woman.
Վաճառական, —ուհի. —տէր, a.

Վաճառելի, ընծացիկ, —ing Կր-
տիչի, s. Վաճառագիւմ.

Marketer Կրթի, s. Վաճա-
ռարեր. շուկան վաճառք սերող.

Marking Կրթի, s. Իրոշմի.

Marksmanship Կրթի, s. Վար-
պետ նշանառու, նշանածիզ.

Marl Կրթի, s. Կրախառն ու
կաւային հող, մարնա. = va. (Կա-
ւոտ հողով) աղբիւ; մարնիւն չո-
ւան փամբել Կ. —aceous Կրթի,
—ice, a Մարնախառն, մարնային.

Marline Կրթի, s. Բարակ մա-
լուխ մը. = va. Մալուխով փամ-
բել, —spike. Փայտեղիւն պիզ Կ.

Marly Կրթի, a. Մարնու.

Marmalade Կրթի, s. Քաղց-
րաւենի խիւսանոյշ բեկեչ քարիչ.

Marmoreal, —rean Կրթի, s. Ա-
մարմարայ, մարմարակերպ.

Marmose Կրթի, s. Գարկերէ Կ.

Marmoset Կրթի, s. Ման-
րուկ կապիկ մը, պլուզ.

Marmot Կրթի, s. Արջամուկ,
մկնաւջ տաղ քարեպի.

Maro Կրթի, s. Վերգիլիոս Բ.

Maronite Կրթի, s. Կանո-
նիկ սաւորի, մարոնի.

Maroon Կրթի, s. Փախած
լեռնաբնակ սնու գերի. = va. Կաս-
կաքոյն ֆէքսանէ բեկի. = va. Ան-
բնակ ամայի տեղ ձգել Կ.

Marplot Կրթի, s. Խառնա-
կիչ, խռովարկու, խառնող.

Marque Կրթի, s. Բաց արտ-
նագիր որ և Letter of Marque.

Marquee Կրթի, s. Մեծ վրան.

Marquess, **Marquis** Կրթի,
—s, Կրթի, s. Իրոքսի եւ կոմսի
մէջտեղ սիտոս մը, մարքիզ.

Marquestry Կրթի, s. Ազու-
ցիկ, երփնագրուակ սեփեփի իշի.

Marquisate Կրթի, s. Մար-
քիզութեան երկիր, մարզպետութ.

Marriage Գրէ՛մ, Գրէ՛ց, *s.* Ամուսնութիւն; հարսնիք, պսակ.
-able, *a.* Հարսնութեան, ամուսնութեան; կարգուելիք, հասուկ.
Married Գրէ՛ր, *a.* Ամուսնացած. կարգուած; արամիքի, կամամի; ամուսնական.

Marroon, *See* Maroon.

Marrow Գրէ՛, *s.* (Ոսկրի) ծուծ իշիկ; էական՝ լաւագոյն մասը, ուղեծուծ. —bone. ՅուՍ իշիկ ֆեմիլի. The spinal—. Ողնածուծ. —fat. Եղոց լուրիս. [ծի.]

Marrowless, *s.* Առանց ծու.

Marrowy Գրէ՛, *a.* Ծուծոս.

Marry Գրէ՛, *va.* Ամուսնանալ, կարգուիլ, պսակուիլ; զուգել, = *vn.* Էրիկ երեւալ, հարս ըլլալ, կրնիկ առնուլ, աշխարհ մտնել.
Marry! Անշուշտ, ինչ ըսիլ է:

Mars Գրէ՛, *s.* Չասուած պատերազմի, Արես Գրէ; հրատ (մուրաւ) —*war*; պատերազմ; երկամ.

Marah Գրէ՛, *s.* ձախին, մահին պարագ. Salt—. Եղսիւր. —land. ձախնուս. —harrier. Սարասակ առ գարթալը. —mallow. Տուլոց հիւշ խարմի. —marigold. Վաղենիկ ջրային Բ.—rosemary. Վայրի խընկուկի. —sapphire. Օշնան Գ.

Marshal Գրէ՛ց, *s.* Արարողագետ; հիւրանծար; սուրհանդակ, պատգամաւոր ԳԻ; բանակի քննիչ, վերակացու; մարաջախ (Ֆալիոյ); նախրակ, վարդաւոր չափոյց, քաջաս. = *va.* Նահել, գասաւորել, կարգագրել; առաջնորդել, առջեւն իջնալ. —ship, *s.* սովիւն. —ler Գրէլուր, *s.* կարգագրող, յարդարիչ.

Marshy, *a.* Տղմուս, մախնային.

Marsupial, —**plate** Գրէ՛ր Բ. Եւլ. —բիւտ, *a.* Գարկոււոր (կենդանի):

Mart Գրէ՛, *s.* Վաճառանոց.

Martello Գրէ՛ց, *s.* Եղերա.

պահ (աշտարակ), ռազմարուրգ.

Martagon, *s.* Կարմիր շուշան.

Marten Գրէ՛ր, *s.* Կղարքս զերտեղս Կ; վայրի ծիծառ, քարա.

Mar-text Գրէ՛ր Գրէ՛ր, *s.* Անճարակ քարոզիլ.

Martial Գրէ՛ց, *a.* Գատերազմական, զինուորական; երկամախառն (զիղ) —law. Մարտային (օր.) —ly, *ad.* Կրիճ կերպով, քաջաբար.

Martin, **Martlet** Գրէ՛ր Գրէ՛ր, *s.* Բարածիծառ քաջ զըրանընթը.

Martinet Գրէ՛ր Գրէ՛ր, *s.* Քիստ գորավարժ՝ սպայ; առագաստամեղիք չուան, հանգրէճ և.

Martingal, —**gale** Գրէ՛ր Գրէ՛ր, *s.* (Ձիու) զլխափոկ.

Martinmas Գրէ՛ր Գրէ՛ր, *s.* Սրբարհնոսի օտն (տոյ. II) Ի.

Martyr Գրէ՛ր, *s.* Նահատակ մարտիրոս, վկայուհի; անշուղղ, չարչկուող. *va.* Նահատակել; անշղի, չարչարել. —dom, *s.* Մարտիրոսութիւն, նահատակութիւն.

Martyrology Գրէ՛ր Գրէ՛ր, *s.* Վկայարանութիւն, յայտաւորք. —**gic**, —**al**, *a.* Վկայարանութեան. —**gist** Գրէ՛ր Գրէ՛ր, *a.* Վկայարան.

Marvel Գրէ՛ց, *s.* Սրանչելիք, հրաշալիք; զարմանք; հիացում. = *vn.* Հիանալ, սրանչանալ. No—! Անտարակոյս զարմանայի չէ. —of Perou. Ցայգածաղիկ, գեշերազուարճ.

Marvelous Գրէ՛ց, *a.* Սրանչելի, հրաշալի, զարմանայի. —ly, *ad.* Սրանչելապէս, մեծահրաշ. —ness, *s.* Հարմանք, սրանչելիք.

Mary-bud, *s.* Վայրենիկ Բ.—**Masculine** Գրէ՛ր Գրէ՛ր, *a.* Արու, արական; արի, քաջ, հզօր, առնական; արական (սեռ) Գ. —ly, *ad.* Առնաբար, արիաբար. —ness, *s.* Արուութիւն, արիութիւն.

Mash Գրէ՛ր, *va.* ձմնել, ճըզ.

մել, ճմբել; իրար խառնել, շաղել
 =s. Բառնուերդ; (սար ջուրի եւ
 քացխած զարեջուրի)խառնուածք
 -vat,-tab, Mashng—tab. Գասկի սաշո.
Mashy Կ՝ի, a. ձմրուած:

Mask Կ՝+, Կ՝++, s. Դիմակ մաս.
 ֆէ; ծածկոյթ, քոզ; դիմակահան-
 դէս, դիմակախաղ ԲԻ; դիմակա-
 տուր; պատուակ, կեղծիք, =va.
 Եպսեի, ծածկել; քողարկել, դի-
 մակաւորել, =vn. Դիմակ անցնել

Masker Կ՝+՝, s. Դիմակաւոր.

Maslin Կ՝լի, s. Հածարախա.
 որն ցորեն =a. Խառնուերդ.

Mason Կ՝ն, s. Ումնադիր; քա-
 րակոփ. -le -ի+, a. Մասնական.

Masonry Կ՝ն-ճի, s. Ումնա-
 դրի շինուածք, պատ; ումնադրուծ.

Masora Կ՝ոբ, s. Ս. Գրոց վը-
 րայ հրեայ վարդապետաց քննուծ.

Masoretic, a. Մագորական.

Masorite Կ՝ոբ, a. Մագորագէտ.

Masque Կ՝+, s. Դիմակաւոր-
 ներու կարաւ, դիմակահանդէս.

Masquerade Կ՝+լընյո՝, s. Դի-
 մակահանդէս; ծաղրանք, կեղծիք,
 տ. Դիմակահանդէս ընել; ծպտիլ.

Masquerader Կ՝+լընյո՝լը, s.
 Ծպտեալ, դիմակաւոր մասխաւա.

Mass Կ՝(Գ), s. Չանգուած;
 կոյս, շեղջ, դէզ; գլխաւոր մաս;
 պատարագ ԳԿ. =vn. Ժողովել, խըռ-
 նուիլ. The masses. Ամբոխ, խու-
 ժան. High—. Չախաւոր պատա-
 րագ, Low—. Թիւ պատարագ ԳԿ.
 Evening—. Իրիկնայոթք; եկեցէզ,
 հսկում. -book. Խորհրդատետ, պա-
 տարազամայոյց, -house. Մասուռ.
 —priest. Ժամարա, պատարագի,
 -meeting. Ժողովրդային զուարուս.

Massacre Կ՝+լը, s. Գոտորած,
 ցարդ. արիւնահեղուծիւն, =va.
 Գոտորել, ջարդել, սպաննել, կոխ-
 կրուել:

Masseter Կ՝+լը, s. Ենօսա-
 ժիզ ղնդեր ԿԵԳ.

Massicot Կ՝+լը, s. Կապա-
 րարուռ յեօնիք սըրը.

Massive Կ՝իլ, a. Սուռաւոր, ծա-
 նըր, Թանծր; կուռ, միապաղաղ;
 միածոյլ հ+. -ness, Massiness
 Կ՝իլ, s. Սուռարուծիւն.

Maat Կ՝ոբ, Կ՝ոբ, s. (Նաւու)
 կայմ; կայմեղէնք; փիճապտուղ,
 խոզկաղին, մաշկամիրգ, =va. (Նա-
 վը) կայմաւորել, մանրակայմերը
 դնել, -head, s. կայմազուխ. va. (Իր
 պատիժ) կայմին գրուելը սպասցնել:

Masted Կ՝իլ, s. (Միա)կայմ.

Master Կ՝ոբ, Կ՝ոբ, s. Գլուխ,
 մեծ, պետ; տէր, իշխան, (վերա)-
 տեսուչ, (հողայ)տէր; վարժապետ,
 ուսուցիչ, վարպետ; նաւապետ; տէր,
 վարդապետ ՍԳ. =va. Իշխել, տի-
 րապետել, նուածել, Grand—. Մեծ
 վարպետ; կարգապետ (Մալճայի
 սպանաց) Head—. Ուսուցչապետ,
 —at-arms. Նաւային ուսիտու —
 —of-Arts. Վարդապետ արուեստից
 [M.A.] հ-ժ. -of Ceremonies. Աւարդ-
 դապետ. —of the Horse. Ախոռա-
 պետ; —hand, -stroke, -touch. Վար-
 պետ, ճարար(արուեստ), -key. Շա-
 դուներ քայտող (քանայի); համա-
 քանկիք, -mind. Հանճար. —piece.
 Գլուխ արժոյց, -wort. Մարգարե-
 ծուկ գըրայ օրու. Master Henry.
 Գ. Հենրիկոս (պատանեաց կարուի):

Masterly Կ՝ոբ, a. Զար-
 սար(արուեստ), գերազանց, հնա-
 րագէտ; իշխանական, տիրական.

Mastership, s. Վարժապետու-
 թիւն, ճարարուծիւն, վարպետու-
 թիւն; գերազանցութիւն:

Mastery Կ՝ոբ, Կ՝ոբ, s. Իշ-
 խանութիւն, հեղինակութիւն, գե-
 րազանցութիւն; արուեստ; հնարք;
 յաղթանակ ԳԻ.

Mastic, Mastich Կ-՚րիւ, s. Գիւ, մազաքաղ, ծիւծ մաքրիխ Բ-; հերձի, ծորենի սազրգ աղանդ; որ- մազամբուռ մամունն. -able Կ- ՚րիւ-ւ, a. Ծամկի:

Masticate Կ-՚րիւ-ւ, va. Ծա- միլ, Ծաքելի. -tion, s. Ծամելը, Ծամողութիւն. -tory -իւ-՚րէրէ, s. Ծամելու նիւծ, Ծամակ.

Masticot, See Masticot, Mastiff Կ-՚րիւ, s. Գամիւռ.

Mastless Կ-՚րիւ-ւ, a. Առանց կայմի, կայմակոտ; անհոգակ (փիճի), անկողին.

Mastlin Կ-՚լ-ւ, See Maslin.

Mastodon Կ-՚րիւ-ւ, s. Բրա- ծոյ անասուն մը, պոկածանի.

Mastoid, s. Գեկակերպ, ծիծի պէս:

Masturbation Կ-՚րէրէ-ւ, s. Օնանու մեղքը, գիծութիւն.

Mastology, s. Գեկարանութիւն.

Mat Կ-՚ր, s. Խորի, փսիւած. ու- նախիր; հանգրիմայեց բայեղ-ւ-ւ. =va. (Որմը) փսիւածով պատել; հիւսել, հիւսակել. =vn. Հիւսուիլ. -grass. կազմուէ Բ-ւ. -weed. կեմ Բ-ւ.

Matachin Կ-՚րիւ-ւ, s. Խեղկա- յակ կարուիլ, կարաւ.

Matadore Կ-՚րիւ-ւ, s. (Մըր- ցումի մէջ) զլապան.

Match Կ-՚լ(Գ), s. Բուծին, պատ- ռոյզ փեթիչ; վառիկ, լուցիկ իր- քիք; հաւասար, ընկեր; ամուլ, ա- մուսին; (քառա)մրցութիւն, (քա- ռա)մարտութիւն, մրցում; ամուս- նութիւն; հարսնացու, փեսացու. =va. Նախանձորդ հանդիսանալ, մրցիլ; ընկեր՝ մրցող ըլլալ; մրցումի գնել; հաւասարցնել, յարմարցնել; ամուսնացնել, կարգել. =vn. Լը- ծակցիլ, ամուսնանալ; հաւասար- իլի, համեմատիլ. Love.— Սիրային ամուսնութիւն. Quick.— Դիւրա- վառ պարտոյց, Good.— (Իրէլ վե-

րին հետ) ամուսնութիւն. —lock. Գատուզաւոր հրացան. —maker. Վառիկագործ; (ամուսնութիւն)միջ- նորդ. —box. Լուցառուփ. -making, Ծմբառաշինութիւն իրարեմէնիք. -able, s. Բարդասելի; հաւասար.

Matcher Կ-՚լը, s. Միջնորդ.

Matchless, a. Անուզական; անհամեմատ, անմահ; անյարմար.

Mate Կ-՚ր, s. Հնկեր, ընկերա- կից, հաւասար, (պաշտօն)կից; ամուսին, կենակից, կին; յոյզ(Պըռ- չունի); եր-նաւազապետ-ւ; վերն- կացու, գործավար; օգնական, երկ- բորդ; պաշարում արքայի (ճատա- կի). =va. Լծակցիլ, ամուսնանալ (մրցման մէջ) հաւասարիլ, ընկեր ըլլալ. -less Կ-՚լը, a. Միայնակ, միակուկ, միամիտակ.

Materia Կ-՚րիւ-ւ, s. —Medica. Բուժանիւծ; փոտութիւն բուժա- նիւծոց, ղեղափոտութիւն.

Material Կ-՚րիւ-ւ, a. Նիւծա- կան, իրական, մարմնեղէն; էա- կան, կարելու. =s. Նիւծ ֆէրու- ք, մասէ. Combustible.— Դիւրա- վառ նիւծ. Not.— Անկարելու. Building.— Շինութեան նիւծ. -ly, ad. Նիւծապէս; էապէս, իսկապէս. -ness, s. Կարելութիւն.

Materialism, s. Նիւծապաշ- տութիւն, -կանութիւն, -կրօնութիւն; մարմնապաշտութիւն. [էլ.

Materialist, s. Նիւծապաշտ- ւի, -al, a. Նիւծապաշտական.

Materiality -իւ-՚րէրէ, s. Նիւ- ժականութիւն; կարելութիւն.

Materialize Կ-՚րիւ-ւ, va. Նիւծեղէն համարիլ, նիւծականա- ցնել. -zation, s. -ժականացում.

Materiel -րէրէ, a. (Բանակի, ան) կահուկազմած, կահեար.

Maternal Կ-՚րիւ-ւ, a. Մայ- բնի, մայրական, մօր, մօրենա-

կան. -ly, ad. Մայրական, dor պէս.
Mater'nity, s. Մայրութիւն.
Mathematic, -al Կրօնագիտական, a Զափագիտական, ուսողական =pl. Ուսողութիւն, չափաբերութիւն, քանակագիտութիւն.
 -ly Կրօնագիտական, ad. Զափագիտորէն, ամենամիջոց կերպով.
Mathematician -ի Կրօնագիտական, s. Զափագէտ, քանակագիտութիւն.
Matin Կրօն, a. Առաւօտեան =s. Առաւօտեան պաշտօն՝ ժամերգութիւն, ստօտայր.
Matinée Կրօն, s. Նուագային ակումբ (ցերեկեայ) [F.]
Matrass Կրօն, s. Երկայնափող սրուակ, ապակեփող ք.
Matricaria, s. Ինծաղիկ ք.
Matrice Կրօն, s. See **Matrix**.
Matricidal, a. Մայրասպանի.
Matricide Կրօն, s. Մայրասպանութիւն, մայրասպան.
Matriculate Կրօն, s. Մայրագրութիւն, մայրագրութիւն.
Matriculation Կրօն, s. Մայրագրութիւն, մայրագրութիւն.
Matrimonial Կրօն, s. Մայրամուսնական, նուծեան. -ly, ad.
Matrimony Կրօն, s. Ամուսնութիւն, պսակ, հարսնիք.
Matrix Կրօն, s. (Matrices Կրօն) Արգանդ, փոր; մետաղը պատղ նիւթ, գուղձ; գրի կարգապար, մայր; pl. 5 զլխա. գոյները.
Matron Կրօն, s. Ծառէց կին; ծայսարար իսկուս, թամիշ; մանկարար, դայեակ (հիւանդանոցի). [նուծեան]
 -age, s. Իսկուսութիւն; իսկուսութիւն.
Matronal, a. Վերակարգուցող.
Matronly Կրօն, s. Իսկուսութիւն, անցուկ; իսկուսութիւն, ծառայիկ.
Matter Կրօն, s. Նիւթ, մար-

մին; նիւթ (գրքի); պիտանութիւն, պէտք; անորոշ չափ բաժին; Թարախ, շարաւ (վէրքի); գործ, աւարք; դաս, խնդիր էք. --տն, Կարեւոր պէտք ըլլալ; Թարախութիւն.
 What is the--! Ի՞նչ կայ, Ի՞նչ եղաւ.
 No--! Լնոց չէ. --of-fact. Իրական զէպք, իրականութիւն.
Matting Կրօն, s. Սփրթն, փրփրաթ. խտր; խտրեղէնք.
Mattock Կրօն, s. Բրիչ, փեւաս, շեղամարկիկ գազմա.
Mattress Կրօն, s. Տապասակ, մահին միւսնիւթ.
Maturant, s. Բարախիչ (զեղ).
Maturate Կրօն, s. Զատնայնացնել; Թարախացնել. --տն, Եարաւանայ, հասունայ, -tion, s. Զատնայնացը; Թարախում.
Maturative Կրօն, s. Զատնայնացող, Թարախար (զեղ).
Mature Կրօն, s. Զատնայնացող, անցուկ, հասուն; կասարեայ, չափահաս; լաւ մարտած; Թարախից, =va. կասարեայ, հասունցնել, հասունցնել; պատասխան ընել, յարմարցնել. --տն, Զատնայնացող; (տոմարիկն պայմանաժամը) լրանալ. -ly, ad. Զատնայնացող կերպով; լաւ արժանայն. -ness, **Maturity** Կրօն, s. Զատնայնայնացում; հասուն հասուն, չափահասութիւն; պայմանաժամի լրացում է. [լիք]
Matures'cent, a. Զատնայնացող.
Matutine, -tinal Կրօն, s. Առաւօտեան, կանուխ.
Maudlin Կրօն, s. Դժբախտ, a. Զարթած, ապուշ, Թրթած, Թանձրամիտ. =s. Զարթածութիւն ք.
Mauger, **Maugre** Կրօն, s. քրթալէտ, հակառակ, չնոյնը.
Maul Կրօն, s. Իրձակ ազած բռնագ. =va. Իրձակագի, ծնծել,

Մրջել: վիռաւորի. —stick. (Նկարիցի) ծեռնակալ:

Mauud, Mauner հասարակաց, տ.

Մաւուայ: քիմիայի; գառանցելի:

Maundy-Thursdai հասարակաց, տ. Կարգաւորի. Կարգաւորի. Կարգաւորի.

Mauresque, See Moresque.

Mausoleum հասարակաց, տ. Գամբարանի: Mausoleum հասարակաց, տ. Գամբարանի: Mausoleum հասարակաց, տ. Գամբարանի.

Mauve հիշ, Ե. Բարձրակարգ կարգի կարգի: Բարձրակարգի.

Mavis հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ սարդ.

Maw հասարակաց, տ. Կարգաւորի (կենդ.) Կարգաւորի: Կարգաւորի (կենդ.) Կարգաւորի. —wort. Փոքր սարդ սարդ.

Mawkish հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

Maxillar, —ry հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

Maximum հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

May հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

May հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

May հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

May հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

May հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

May հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

May հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

May հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

May հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

May հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

May հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

—fly. Կերպարան. —lady, —queen. Մայրանի Կարգաւորի. —lily. Բարձրակարգի.

May հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

Mayor հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

—ally, Ե. Բարձրակարգի.

—ess, Ե. Բարձրակարգի.

Maze հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

Mazer հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

Mazology, Ե. Բարձրակարգի.

Mazy հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

Me հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

Mead հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

Mead, Meadow հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

Meadow հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

Meager, —gre հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

—ness, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

Meal հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

—time. Կերպարանի ժամանակ, ժամ.

Mealliness, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

Mealy հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

—mouthed. Կերպարանի, Կերպարանի.

Mean հիշ, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

—ness, Ե. Արեւիկայի, սարդ սարդ.

միջին, միջակ, սանկ նանկ; դուզ-
նարեայ, դոյզն, ինդն; միջին Բ.
= Ե. Միջին եզր; միջին քանակ-
միջին չափ. pl. Միջոց, գործիք;
կարողութիւն, հարստութիւն, ճար-
ճարակ, միջոց. By all — Ե. Անշուշտ,
անտարակոյս, ամենայն կերպով.
By any — Ե. Ուել կերպով, ըստ կա-
րելոյն. By no — Ե, by no manner of
— Բնաւ երբէք. — time, — while.
Միեւնոյն ասեն; նոյն միջոցին.

Mean ԿՅ, va. (Meant ԿԻԴ.)
Գամենայ, փափարիլ; մարէն ան-
ցել, մեծել; նշանակել, յայտնել.

Meander ԿԻԿԵՐ, Ե. (Պետի)
ոլորուս շրջան, ծովու մուռ ճան-
քա; օճապոյտ դարձուածք, բա-
ւրդ. = an. Օճապոյտ ընծայք՝ ուղ-
ղութիւն բռնել, ոլորել.

Meaning ԿԻՅՅ, Ե. Իմաստ, նը-
շանակութիւն; նպատակ, կամք.

Meanly ԿԻՅԻ, ad. Անարգ՝ նը-
ւաս կերպով; խեղճութեամբ, ըս-
տրուութեամբ; խոնարհարար.

Meanness, Ե. Ստրուութ., ցա-
ծութ., խեղճութ., նուաստութիւն.

Means ԿԻԿ, pl. See Mean.

Mease ԿԻ, ԿԻԿ Ե. 500 (առտելի).

Measles ԿԻԿԿ, pl. Հարսանիք

գըզամուգ; գողութիւն (տողի).

Measly ԿՊԳ, a. Հարսանիքէ
բռնուող; քորտ, գող (խող).

Measurable ԿԻԿԵԿԿ, a. Չա-
փելի, չափաւոր. -ness, Ե. -ly.

ad. Չափաւոր կերպով.

Measure ԿԻԿԵ, Ե. Չափ, կը-
շիւ, կոս Կոյէֆ; քանակ, քանա-
կութիւն; սահման, կարողութիւն;
(պարի) արագութիւն, ժամանակ,
չափ, ոտք եր; խաւ եր; = va. Չա-
փել, գնահատել, արժեքներ; բաժ-
ներ. = vn. Չափ ունենայ. Lineal
or long — Երկայնութեան չափ.

Measureless, a. Անասի ան-

սահման, տարապայման.

Measurement ԿԻԿԵԿԿԵ, Ե. Չափելը, չափում; չափում ըս-
նակութիւն. [փող.

Measurer ԿԻԿԵՐ, Ե. Չա-
Meat ԿԻԿ, Ե. Ուտելիք, կեր;

միս, — offering. Մտի պատարագ.

Meaty ԿԻԿԵԿ, Ե. Մտու, մտու.

Mechanic ԿԻԿԵԿԵԿ, Ե. Մեքե-
նագործ, մեքենազար, արհեստ-
ւոր. -s, pl. Մեքենագիտութիւն.

Mechanic, -al, a. Մեքենա-
կան; ձեռագործական (արհեստ).
-ly, ad. Մեքենական կերպով.
մեքենապէս, -ness, Ե.

Mechanician, -nist ԿԻԿԵԿԵԿԵ,
ԿԻԿԵԿԵԿ, Ե. Մեքենազէ.

Mechanism, Ե. (Մեքենայի)
յորինումք, շինումք, կազմութիւն.

Mechlin ԿԻԿ, Ե. Ճանդլա մը.

Mechoacan, Ե. Խորձուիլ Բ.

Meconium, Ե. Մեկուրի հիւք;
նորածին մանկանց հղկոյնք.

Medal ԿԻԿԵԿ, Ե. Շքանշան,
մեալ; հնարամ.

Medalist -ԿԻԿԵԿԵԿ, Ե. Շքանշան
ընդունող, միտալաւոր; հնարամէ
հասկցող վարպետ, մեալազէ.

Medallie, a. Միտալի.

Medallion ԿԻԿԵԿԵԿԵԿ, Ե. Մեծ
դահեկան, մեալիոն; յուշապակ;
կորածու հարձրանդակ, վահանակ

Meddle ԿԻԿԵԿԵԿ, vn. Խառնու-
ելի, միջամտել, միջամուխ ըլլալ,
նետել. [տակալ.

Meddler, Ե. փութիկոս, պատրաստ.

Meddlesome, **Meddling**, a.
Ուրիշին գործին խառնուող.
-ness, Ե. Չամբարի փութիկոսութիւն.

Medieval ԿԻԿԵԿԵԿԵԿ, Ե. Միջին
գարուց, միջնադարեան.

Medial ԿԻԿԵԿԵԿ, a. Միջին.

Median ԿԻԿԵԿԵԿ, a. Միջնակայ.

Mediant, Ե. Միջնորակ եր.

Mediate Գրե՛լ, *a.* Միջին, միջանկեալ *= va.* Իրազործել, միջամեղ; Ի գուլն հանել: *= vn.* Մէջեղ մանել, միջամեղ; մէջ իյնալ, միջնորդել. *-ly*, *ad.* Միջնորդուեանմբ, միջնորդար, Ի ձեռն.

Mediation Կրե՛լ, *s.* Միջնորդութիւն; միջամուծիւն.

Mediatize, *va.* Ուղղակի հըպասակուեցնէ հանել, միջնակել.

Mediator Կրե՛լ, *s.* Մէջեղ մանալ, միջնորդ; հաշարար; բարեխօս. *-ial* Կրե՛լ, *a.* Միջնորդի, միջնորդական. *-ship*, *s.* Միջնորդական պաշտօն, միջնորդութիւն. [բուժելի.

Medicable Կրե՛լ, *a.* Բժշկելի.

Medical Կրե՛լ, *a.* Բժշկական; բուժական, բուժիչ. *- jurisprudence.* Բժշկական օրէնք. *-ly*, *ad.* Բժշկականօրէն. [Գեղ.

Medicament Կրե՛լ, *s.*

Medicate Կրե՛լ, *vn.* Ասածել, դարմանել; բուժել, աղէկցնել.

Medication Կրե՛լ, *s.* Դարմանում, զեղատուութիւն.

-tive Կրե՛լ, *a.* Բուժիչ.

Medicinal Կրե՛լ, *a.* Բժշկական, զեղական. *-ly*, *ad.* Դեղով.

Medicine Կրե՛լ, *s.* Դեղ, դարման, բժշկութիւն, բժշկականութիւն.

Medieval, *See* **Mediaeval.**

Mediocre Կրե՛լ, *a.* Միջին, միջակ, հասարակ. *-ocrity*, *s.* Միջակութիւն, միջակ աստիճան.

Meditate Կրե՛լ, *vn.* Խորհիլ, խոյակ, որոնալ, մտածել, վերծանել. *= va.* Խորհիլ, նիւծել, ծրարագրել. *-tation* Կրե՛լ, *s.* Արտածութիւն, խոյութ, որոնք; մտածական(աղօթք). *-tive*, *a.* Խորհող, մտախոհ; խոյման, մտածական.

Mediterranean Կրե՛լ, *a.*

Միջերկրական, միջերկրեայ.

Medium Կրե՛լ, *s.* (*-dia*, *-diams.*)

Միջոց, միջավայր; հետք, ճանապարհ, գործիք; միջին մեծութեամբ Պուղձ մը (*տր.*). [մուշա.

Medlar Կրե՛լ, *s.* Չղբար մուշ.

Medley Կրե՛լ, *s.* Խառնուրդ, խառնուածք; խառնանուագ եր.

Medullar, *-ry* Կրե՛լ, *s.* Ոսկրածծային. ուղղալից; հիւսալից եր.

Meed Կրե՛լ, *s.* Վարձ, հատուցում, փոխարէն; ընծայ.

Meek Կրե՛լ, *a.* Հեզահամբոյր, հեզ, խոնարհ. *-ly* Կրե՛լ, *ad.* Հեզութեամբ. *-ness*, *s.* Բացբութիւն.

Meerschaum Կրե՛լ, *s.* Ծովափրփուր շիշի քաշք; ծխալամուճ.

Meet Կրե՛լ, *va.* (*Met* Կրե՛լ.) Իրար հանդիպիլ, պատահիլ; բախիլ, զարնուիլ; ընդունիլ, գննել; վճարել; յարմար գալ. *= vn.* Պատահակցիլ, հանդիպիլ, միանալ; զերար զքսնել; զարնուիլ, ձեռնուիլ; ժողովրդիլ, հարուիլ, համաձայնիլ, միարանիլ. *= a.* Յարմար, վայելուց.

Meeting Կրե՛լ, *s.* Հանդիպում, պատահում; տեսակցութիւն; հաւաքում, ժողով; աղօթքի ժողով; զեասխառնութիւն. *-house.* Աղօթասեղի, ժողովարան, մատուռ.

Meetly Կրե՛լ, *ad.* Վայելչօրէն, յարմար կերպով. **Meetness**, *s.* Վայելչութիւն, պաշտօնութիւն.

Megalosaur, *-us* Կրե՛լ, *s.* Բրածոյն միայն գնուած ահագին մողէզ մը, հոյամողէզ.

Megatherium, *s.* Բրածոյ ախտուն մը, մեծագազան.

Megrin Կրե՛լ, *s.* Գլխի մէկ կողմի ցաւ, անգար.

Melancholia Կրե՛լ, *s.* Անլամաղձութիւն, մեղամաղձութիւն.

Mekhitarist Կրե՛լ, *s.* Մխիթարեանք (Ի վենետիկ).

Melancholic, *ա.Սեւամաղճոս;*
orsolic, *սխուռ.* մելամաղճոս.
-cholliness, *ս.Մելամաղճոսութ.*

Melancholy *Գլխիւք.* *ս.Մե-*
լամաղճութիւն; *սխուռութիւն,* *ors-*
մութիւն. = *ս.Տրուտ,* *սխուռ.*
Յաղճագին, մկլամաղճիկ, երագուն

Melange *Գլխիւք.* *ս. Խառնը-*
լած, խառնուրդ. [F.]

Mell *Գլ.* *տ. Խառնուիլ.*

Mélée *Գլխիւք.* *ս. (Բազմութեան*
մէջ) խառնուրդ; ծեծկաւք, կը-
ռութ առ կռութ կոխ. [F.]

Mellot *Գլխիւք.* *ս. Բարաւուռոյս.*

Mellorate *Գլխիւք.* *տ. Բար-*
ւորել, լաւացնել = *տ. Աղէկնալ,*
ճանրու մանիլ, բարգաւանիլ.

Melloration *Գլխիւք.* *ս. Բար-*
ւորում, բարելաւումիւն

Melliferous, **Mellific** *Գլխիւք.*
ըլը. *Գլխիւք.* *ս. Մեղրաբեր.*

Mellification, *ս. Մեղրագործում.*

Mellifluence *Գլխիւք.* *ս. Բա-*
ղարութիւն, անուշութիւն.

Mellifluent, **fluuous** *Գլխիւք.*
ճէր. *Գլխիւք.* *ս. Մեղրածորան,*
մեղրահոս, անուշիկ.

Mellow *Գլխիւք.* *ս. Հասած, հա-*
սուն; կակուղիկ, փափուկ, Սոյլ,
քնքուշ; կակուղ (հող); զուարճա-
ցած, եղած. տ. Կակուղնալ, Սո-
լոնալ, հասուննալ; կաւարուիլ. =
տ. Կակղցնել; փոշիացնել. -ness,
ս. Հասունութիւն, կաւարութիւն.

Melocoton, **-toon** *Գլխիւք.*
Գլխիւք. *ս. Սերկեւիկ; սանձ մը.*

Melodeon *Գլխիւք.* *ս. Դաշնա-*
կարան, եղիգարնար.

Melodious *Գլխիւք.* *ս. Բազգ-*
րանուակ, քաղցրամայն, ներգաշ-
նակ. -ly, ad. Գեղզեղիայ. ներ-
գաշնակութեամբ. -ness, ս. -ութ.

Melodist *Գլխիւք.* *ս. Մեղզիկ*
յորինոյ; երգայարար.

Melodize *Գլխիւք.* *տ. Ենդալ,*
նակաւորել. = *տ. երգ յորինել.*

Melodrama *Գլխիւք.* *ս. Ա-*
րնական՝ անոճ թատերախաղ, զը-
րուցերգութիւն. -tic, a. Ձրուցի-
զական; անոճ, ոչինչ.

Melody *Գլխիւք.* *ս. Բազգր ել-*
լագ, մեղզիկ, ներգաշնակութիւն
զեղզեղ; եղանակ.

Melon *Գլխիւք.* *ս. (Musk-) Սեխնել,*
սեխ զափուն. Water—, Ձմերու.

Melopasty, *ս. Այլաչինութիւն.*

Melt *Գլխիւք.* *տ. Հալիցնել, հալ-*
լուծել, կակղցնել, ամոքել, փլու-
կեցնել, յուզել. = *տ. Հալլիլ, ջու-*
կարիլ; գորովիլ, կակուղնալ. To
away. Հալիլ, ցնդիլ. To—down. Հա-
լեցնել, ի մի ծուլել. [F.]

Melter *Գլխիւք.* *ս. Հալիչ, ծու-*

Member *Գլխիւք.* *ս. Անդամ*
անդամակից, ընկեր, ժողովակ-
մաս, անդամ (չօտքի). -ship,
Անդամակցութիւն; ժողովական.

Membrane *Գլխիւք.* *ս. Բա-*
ղանդ, պարուսակ, մաշկ զար.

Membraneous, **-braneous**,
naceous *Գլխիւք.* *Գլխիւք.*
Գլխիւք. *ս. Բաղանդային, մա-*
կեայ. -mology, ս. -դարանութիւն.

Memento *Գլխիւք.* *ս. Յիշեցի-*
յուշարար, նշան, յուշանիշ.

Memoir *Գլխիւք.* *Գլխիւք.* *ս. Գլ-*
րաւոր ծանօթութիւն, յիշատակ-
գիր, յուշագրութիւն, կենսագրու-
թիւն; ծանօթագրութիւն.

Memorabilia *Գլխիւք.* *ս. Յիշ-*
ատակութեան արժանի բանք

Memorable *Գլխիւք.* *ս. Յիշ-*
ատակելի, երեւելի, արժանալի
շատակ. -ly, ad. Անմոռաց կերպով.

Memorandum *Գլխիւք.* *ս. Յիշ-*
ատակագիր; հաշու-

(ք). -um Յիշատակագիր; հաշու-
Սուղի; (զատի մը) յիշատակարար
—book. Յուշատակ, ծոցատակ.

Memorial Կ՛հիւ, s. Յիշատակ; յիշատակարան; յիշատակազիր, տեղեկագիր: =a. Ի յիշատակ, յիշատակաց -ist, s. Յուշագիր: յիշատակագիր; նուիրատու:

Memory Կ՛հիւ, s. Յիշողութիւն, ուշ, միտք, յիշում, յիշատակ; համբաւ, անուն. To have a good— Լաւ յիշողութ. ունենալ. Of blessed— Բարեյիշատակ, լուսահոգի. Of happy— Երջանկայիշատակ. In—of. Ի յիշատակ.

Mem Կ, pl. of Man.

Menace Կ՛հիւ(տ), va. Սպառնալ; վախ տալ =s. Սպառնալիք, սաս. **Menacing**, a. Սպառնական, սպառնալից. s. Սպառնալիք:

Ménage Կ՛հիւ, s. Տնտեսութիւն, տնտեսութիւն; հազուագիւտ կենդանեաց հաւարոյթ, գաւազին:

Menagerie Կ՛հիւ, s. Գազանց հաւարոյթ, արգելոց, գաւազին; սասանոց:

Mend Կ՛հիւ, va. Նորոգել, կարկանդակել; շտկել, ուղղել, բարւոքել; փութագնել, յառաջ մղել =տ. Լուանալ, բարւորիլ. **Mendable** Կ՛հիւ, a. Նորոգելի:

Mendacious Կ՛հիւ, a. Խաբէական, սուտ; ստախոս:

Mendacity, s. Ստախոսութ.

Mendicant Կ՛հիւ, s. Նորոգող:

Men'dicancy, **Mendicify**, s. Մուրալը, մոյր, մուրացականութ.

Mendicant Կ՛հիւ, a. Մուրացական, մուրացիկ, տղաքա, հաւորոյ: =s. Մուրացիկ կրօնաւոր ԳԳ:

Mending Կ՛հիւ, s. Կարկանդակ, նորոգութ. (գրչի) հասում; բարւորում:

Menhaden Կ՛հիւ, s. Ձուկ մը:

Menial Կ՛հիւ, s. Ծառայական; անարգ: =s. Ծառայ, լամ:

Meninges Կ՛հիւ, pl. Ուղեղի 3 ծաղանձը, ուղեղակրանք ԿԳ:

Meningitis, s. Մղնասպա. **Meniscus** Կ՛հիւ, s. [pl. -es -իւ] (Գիտակի) զոգ-կորննարդ ապակի, մահիկ. [s.

Meniver Կ՛հիւ, s. Մանրագորշ

Menology, s. Յայտաւուրք:

Mensal Կ՛հիւ, a. Ամսական:

Menses Կ՛հիւ, pl. Դաշան:

Menstrual Կ՛հիւ, a. Ամսական, ամսօրեայ, միամեսայ:

Menstruant, a. Դաշանաւոր. -uous, a. Դաշանաւոր, նային:

Menstruum Կ՛հիւ, s. Լուծիչ նիւթ, հալաչուր Գ:

Mensurable Կ՛հիւ, a. Չափելի. -bility, s. —հանձմանք:

Mensuration Կ՛հիւ, s. Չափելը, չափում; անդաշտփութիւն:

Mental Կ՛հիւ, a. Մտքի, մտւոր; մտւորական, իմացական. -ly, ad. Մտքեւ, մտքի:

Mention Կ՛հիւ, s. Յիշատակութիւն, յիշում. =va. Յիշատակել, յիշել, անուանել. Above—ed. Վերոյիշեալ. -able, a. Յիշելի:

Mentor Կ՛հիւ, s. Առաջնորդ:

Menu Կ՛հիւ, s. Կերակուրի ցանկ:

Mephitic, -al Կ՛հիւ, a. Թունաւոր, ծահահոտ, նոցա:

Mephitic, -tism, s. Թունաւոր արտաշնչութիւն, նիզ:

Mercantile Կ՛հիւ, s. Առեւտրական, վաճառականական:

Mercenarily Կ՛հիւ, ad. Վարձկանօրէն. -riness, s. -ութ.

Mercenary Կ՛հիւ, a. Վարձուած, վարձկան, վարձրոյ; անծնասէր, շահամոլ: =s. Վարձկան զինուոր (օտարագրի):

Mercer Կ՛հիւ, s. Կերպասաւոր, փերեզակ:

Mercery Կ՛հիւ, s. Կերպասեղէնք; փերեզակութիւն:

Merchandise Կ՛հիւ, s. Կրկնաւոր:

ս. Ազրանք, վաճառք; առուսուր. =տն Առուսուր ընել.

Merchant չէր'ի'դ, ս. (Մեծ) վաճառական. =ա. վաճառական (ազգեր), վաճառականական; վաճառաշահ. —service. Ծովային վաճառականութիւն, -able, ա. Հն. սիր, վաճառելի. -man չէր'ի'դ'՝Վ, ս. վաճառականական նաւ.

Merciful չէր'ի'դ--ւ, ա. Ողորմած, զեւած, բարեգութիւն. -ly, ad. Գեղով, ողորմութեամբ. -ness, ս. Ողորմածութիւն; զեւութիւն.

Merciless, ա. Անզուտ, անողորմ, խիստ. -ly, ad. Անզուտութեամբ. -ness, ս. Անզուտութիւն.

Mercurial չէր'ի'դ--ւ, ա. Աշխոյժ, կայտաւ; վառվռու; ղերամածհաս; սնդկային, սնդկաւոր.

Mercurialize չէր'ի'դ--ւ, ս. Սնդկով ազդել; սնդկով ծիծել.

Mercury չէր'ի'դ--ւ, ս. Տիւր, Հեքմետ Հ. րէ; սնդկի ճիւղ; փայլածու (մոլորակ); լրաբեր (մանչ); լրաբեր; կլմշտուկ Բ.

Mercy չէր'ի'դ, ս. Գեւորութիւն, շքեղութիւն; ողորմութիւն, ներողութիւն. -seat. Քաւութիւն (տապանակիւն)ՍԳ.

Mere չէր'ի'դ, ա. Հոկ, պարզ, մի միայն, սոսկ. =ս. Կիճ, լծակ.

Merely չէր'ի'դ, ad. Պարզապէս.

Meretricious չէր'ի'դ--ւ, ա. Գողնկական; սնտի, լպիր, անմեծ. -ness, ս. Լպրշտութիւն.

Merganser, ս. Հողամաղ Բ.

Merge չէր'ի'դ, va. Խոնել, մխել, ընկղմել. Մաճխել. =տն. Մխուիլ, մխոճիլ, սուզուիլ, Յաղուիլ.

Merger չէր'ի'դ, ս. Սուզող; կալուածքի ոչնչացում եր.

Meridian չէր'ի'դ--ւ, ս. Միջօրէ, կէտօր; փառաց կասար, գազաճնակէս; միջօրէական զիծ, միջօրէական, =ա. Կիսաւուր; միջօ-

րէական. —of a globe, Brass— (տրկնա)գուննի շքանակ.

Meridional չէր'ի'դ--ւ, ա. Հարաւային, միջօրէականի. -ity -ւ'ի'դ, ս. Հարաւայնութիւն.

Meringue, ս. Ազնի հաստայ մը

Merino չէր'ի'դ, ս. Սպանիական ոչխար մը եւ բուրդը; մերինոս.

Merit չէր'ի'դ, ս. Արժանիք, արժանաւորութիւն; արդիւնք, երախտիք; զովելի հակամարտ; Տարտարութիւն, =va. Արժանի լինիլ, արժանանալ. **Meritorious** -ւ'ի'դ--ւ, ա. Արժանապարտ, արդիւնաւոր. -ly, ad. Արժանաւորապէս. -ness, ս. Արդիւնաւորութիւն. արժանիք.

Merle չէր'ի'դ, ս. Սարեակ Բ.

Merlin չէր'ի'դ, ս. Ռի Բ.

Merman չէր'ի'դ, ս. Համարու.

Merman չէր'ի'դ, ս. Տրիտոն.

Merrily չէր'ի'դ, ad. Չուրաճութեամբ, խնդալից, ուրախ ուրախ.

Merriment, -riness -ի'դ--ւ, ս. Ուրախութիւն, ցնծութիւն.

Merry չէր'ի'դ, ա. Ուրախ, գուրաւ; խնդալի, քերկրալի. -andrew. Խեղկասակ, ծաղրածու. -making. Ուրախութիւն, խնձոյթ. —thought. Հաւրաշ, ջինակ նաստք Բ. Վիճի.

Mersin չէր'ի'դ, ս. Միւրճում.

Mesalliance, See **Misalliance**.

Mesdames, pl. of **Madam**.

Mesenteric չէր'ի'դ--ւ, ա. Միջընդերական. [ջաղի.

Mesentery, ս. Միջընդեր, մի-

Mesh չէր'ի'դ, ս. (Հիւսուածքի՝ ուռկանի) աչք, օղ; pl. Ուռկան. =va. Ուռկանով բռնել.

Meshy չէր'ի'դ, ա. Օղակ օղակ.

Mesmerism չէր'ի'դ--ւ, ս. Մեսմերականութիւն. [ցորեն.

Meslin չէր'ի'դ, ս. Համառախառն

Mess չէր'ի'դ, ա. Միջին եր.

Message չէր'ի'դ, ս. Պատգամ,

գրոյց; պատգամաւորութիւն.

Messenger Գ-ԿՆԷՐ, *s.* Պատգամարեւ, բանբեր: հրեշտակ, զօրական, յառաջընկաց; արհեստագիտ.

Messiah, Messias Կ-ՄԻ, Կ-ՄԵ, *s.* Մեսիա, օծեալ Սէ.

Messianic, *a.* Մեսիական.

Messieurs, Messrs Կ-ՄԵ, Կ-ՄԵՐԷ, *pl.* Տեսար, պարոնայր.

Messmate, *s.* Սեղանակից.

Message, *s.* Կարուածք եր.

Met ԿԿ, *See* Meet.

Meta- ԿԴԻ,

-carpal, *a.* Վերհածուեային.

-carpus ԿԴԻԿԴԷՐ, *s.* Ենթա-
դասակ, վերնածուն ԿԿ.

-chronism, *s.* Կանխածուում.

-grammaton ԿԴԻԻԻԿԴԷՐ, *s.* Տառադարձութիւն. [ԿԴ.

-leptis, *s.* Փոխակարգութիւն.

-leptic, **-al**, *a.* Շրջան թէր.

-morphic, *a.* Կերպարանափոխ (ժայռեր) ելի; փոփոխելի.

-morphism ԿԴԷՖԷՐ, *s.* Շրջում, կերպարանափոխում ելի.

-morphome ԿԴԷՖԷՐ, *va.* Կերպարանափոխ ընել, այլակերպել.

-morphosis, *s.* Փոփոխում, կերպարանափոխում; այլակերպում.

-phor ԿԴԷՐ, *s.* Փոխարեւութիւն ելի.

-phoric, **-al**, *a.* Փոխարեւական.

-phrase, **-phrasis**, *s.* Բանական թարգմանութիւն.

-physic, **-al**, *a.* Բնականցական; աննպօքրացեայ (զազափար).

Mess ԿԵ, *s.* (Աման մը) կերակուր; սեղանակիցք, ընկերք; բառեակ, չորհրիխ; խառնուրդ, շփումութիւն; հացկերոյթ քն.

-physician, *s.* Բնականցագէտ.

-physics, *pl.* Բնականցութիւն; հոգեբանութիւն. [ԿԴ.

-plasm, *s.* Փոխակերպումութիւն.

-statis, *s.* Տեղականցում. ԿԴԷՐ.

-tarsal, *a.* Ենթաթանկ. [Թանկ.

-tarsus. Վերնածան, ենթա-

-thesis, *s.* (Բիւ մը) տեղափոխութիւն, գրափոխութիւն.

Metage ԿԴԷՐ, *s.* (Հանքածուխի) չափուն; կշռողէք.

Metal ԿԴԷՐ, ԿԴԷՐ, *s.* Հանքային նիւթ, մետաղ; չափ, զօրութ. (հրեանեաց) ԿԵ. **-iferous**, *a.* Մետաղարեւ. **-iform**. Ղանձան.

Metallie ԿԴԷՐԷԿԷ, *a.* Մետաղայ-մետաղային, մետաղակերպ.

Metalline ԿԴԷՐԷՐ, *a.* Մետաղային, մետաղախառն.

Metallist, *s.* Մետաղագործ.

Metallize ԿԴԷՐԷՐ, *va.* Մետաղի դարձել, մետաղացնել.

Metallography ԿԷՐԷՐԷՐԷՐ, *s.* Մետաղագրութիւն, զափօնութիւն.

Metalloid, *sa.* Մետաղակերպ.

Metallurgic, **-al**, *a.* Մետաղագործութեան. **-gist**, *s.* գործ.

Metallurgy ԿԷՐԷՐԷՐ, *s.* Մետաղագործութիւն, մետաղ բանելը.

Metaphor, *s.* Փոխարեւում.

Metempsychosis ԿԴԷՐԷՐԷՐԷՐ, *s.* Հոգեփոխութիւն. [ԿԵ.

Meteor, *s.* Օդերեւոյթ, մետէրեւութեան, մետէրական.

Meteorite, **Meteorolite** ԿԴԷՐԷՐԷՐ, ԿԴԷՐԷՐԷՐ, *s.* Երկնաքար.

Meteorologic, **-al** ԿԴԷՐԷՐԷՐԷՐ, ԿԴԷՐԷՐԷՐԷՐԷՐ, *a.* Մետէրաբանական.

-gist, *s.* Օդերեւութաբան.

-logy ԿԴԷՐԷՐԷՐԷՐԷՐ, *s.* Օդերեւութաբանութ., մետէրաբանութ.

Meter, Metre ԿԴԷՐԷՐ, *s.* Չափող; (չուրի կազի) կշիռ; ոքք, չափ բն; չափ մը, մեղր.

Meteglin, *s.* Մեղրաքար.

Methinks ԿԴԷՐԷՐԷՐ, *ad.* Քուրի թէ;

Method ԿԴԷՐԷՐ, *s.* Ոճ, կարգ,

կանն, կերպ, ճանքս; եղանակ, մեթոս; ընթացք:

Methodic, -al Կրհ-ութիւն, a. Կարգաւոր, օրինաւոր, մեթոսաւոր. -ly, ad. Կարգաւոր կերպով:

Methodism, լ. Մեթոսականութ.

Methodist -ութիւն, s. Կարգաւորեան, մեթոսական թր.

-**diatic**, a. Մեթոսականաց:

Methodize -ւել-լ, va. Կարգաւորել, կանոնաւորել, չափչփել:

Metonymic, -al Կրհ-ութիւն, a. Փոխանունական, [ժեղի թէ.:

Methought Կրհ-ութիւն, ad. Կար

Metonymy, s. Փոխանունութ.

Metope Կրհ-ութիւն, s. (Սեան) քանակութիւնական, միջոց. [դրութ.]

Metric Կրհ-ութիւն, a. Մեղրական

Metrical -ւել, a. Չափական, չափեալ, ոսանաւոր; տղայափական. -ly, ad. Չափաչափօրէն:

Metropolis Կրհ-ութիւն, s. Մայրաքաղաք, ոսան:

Metropolitan Կրհ-ութիւն, a. Մայրաքաղաքացի, ոսանիկ. = s. Արքեպիսկոպոս; մետրոպոլիտ.

political, a. Մայրաքաղաքի; արքեպիսկոպոսական, Սեմական. -**rotomy**, s. Արգանդահատում:

Mettle Կրհ-ութիւն, s. Նիւթ, տարր; ընաւորութիւն, արիւնթիւն, զօրութիւն, սիրտ, խրատոյս. Full of-- Կրկնութիւն, արիատիրտ. **Mettled** Կրհ-ութիւն, a. Արի, ազնիւ, սրտ.

Mettleless Կրհ-ութիւն, a. Ենան. դուն, աշխոյժ, քաջ -ly, ad. Ենանդեամբ:

mess, s. Ենանդ, ոգի:

Mew Կրհ-ութիւն, s. Ամար Բ-; մնա. վանդակ (բազէի); մեծարան; փակարան; բան; միաւիւն, նուալ (կատուի) = տ. Նեանի, Սափեի, (փեռտը) փոխել; զոցել, փակել, վանդակել. = տ. (Փեռտը) փոխել; փոխակերպել; նուալ, մլուել:

Mews Կրհ-ութիւն, (pl. -es Կրհ-ութիւն) Արքայական ախոռ; ծիսանոց, արտոն.

Mewl Կրհ-ութիւն, տ. (Տգան) ճեղ:

Mezereon, s. Դափնեակ Բ-:

Mezzo Կրհ-ութիւն, Կրհ-ութիւն, a. Միջին:

-rilievo -ութիւն, Միջնարանակ. -**soprano**, s. Կիսազիլ (ժայն):

-tinto, -**tint**. Սեւամոյր, կիսաներկ փորագրութիւն. [It.]

-voce -ութիւն, Կիսաձայն. [It.]

Miasm, **Miasma** Կրհ-ութիւն, s. (pl. -ata) Ժահարոյր. [բոյր.]

Miasmal, -**matic**, a. Ժահար

Mica Կրհ-ութիւն, s. Բիթղոն, փայլար Գ-; -**ceous** Կրհ-ութիւն, a. Բիթղոնախառն; Թիթղոնային:

Mice Կրհ-ութիւն, pl. of **Mouse**.

Michaelmas Կրհ-ութիւն, s. Տօն Սր. Միքայէլի (29 սեպտ.); աշուն:

Mickle Կրհ-ութիւն, a. Ետս, մեծ:

Micro Կրհ-ութիւն, -**cosm**, s. Փոքր աշխարհ; մարգ;

-graphy, s. Մանրագիտական բաներու նկարագիր, մանրագրութ.

-meter, s. Մանրաչափ Գ-:

-phon, s. Բամբաչափ Գ- Ի-:

-scope Կրհ-ութիւն, s. Մանրացոյց. -**scopic**, -**al** -ութիւն, a. Մանրագիտական; ամենամանր (բան) փոխարկութիւն. s. Մանրագիտութիւն. [սիկ.]

Microb, s. Մանրածի մը, կեն.

Mid Կրհ-ութիւն, a. Միջին, մէջեղի:

Midday Կրհ-ութիւն, a. Կէս օր:

Middle Կրհ-ութիւն, a. Միջին, միջակ, մէջեղի, միջանկեալ. = s. Մէջեղը, մէջ; կեդրոն. -ages. Միջին դար. -aged. Միջանոսակ; տաւջ. -ground. Կեդրոն Կ-; -**man**. Միջնորդ-տղատար; երեսփոխան:

-most, a. Ճիշտ մէջեղի:

Middling Կրհ-ութիւն, a. Միջին, միջակ; չափաւոր:

Midge Կրհ-ութիւն, s. Ճանճիկ, մուն:

Mid-heaven, *s.* Միջակէս երկնից; միջօրէական երկնից.

Midland, *a.* Միջնաշխարհի, ներսի; միջնրկհայ. [ջինը]

Midlent, *s.* (Մեծի պահոց) միջինը.

Midnight *գրեգոր.* *s.* Կէս գիշեր, միջգիշեր. = *a.* Կէս գիշերուտն. խոր մտն. [բակ]

Midrib, *s.* (Տերեւի) միջնեւ.

Midriff, *s.* Առոճանի հեր.

Midship, *ad.* Նաւուն մէջ տեղը.

Midshipman *գրեգոր.* *s.* Տեղակալի օգնական (Նաւու):

Midst *գր.* *ad.* Մէջտեղ, մէջ. = *s.* Մէջինը, մէջտեղինը. In the -of. Մէջտեղ, տեսնենք.

Midsummer *գրեգոր.* *s.* Ամառնամէջ-*holidays.* Պարապուրդ

Midway, *s.* Կէս ճանքա.

Midwife *գրեգոր.* *s.* Մանկաբարձ, դայտակ կոյ գասըն.

Midwinter *գրեգոր.* *s.* Դայնկուռն:

Midwinter, *s.* Ձմեռնամէջ.

Mien, *գրեգոր.* կերպարանք.

Miff *գր.* *s.* Դժտութիւն.

Might *գր.* *imp.* of *May.*

I might go even now. Հիմայ ալ կրնամ երեւալ եթէ ուզեմ.

Might *գր.* *s.* Զօրութիւն, կարողութիւն, ոյժ. With—and main. Ամենայն գորութեամբ.

Mightily *գրեգոր.* *a.* Զօրեղապէս, հզօրապէս, մեծապէս; սաստիկ, խիստ, շատ.

Mightiness *գրեգոր.* *s.* Զօրութիւն, կարողութիւն; մեծութիւն; Բարձրութիւն (տիպար):

Mighty *գրեգոր.* *a.* Հզօր, զօրաւոր, ուժով, բուռն; խոշոր, վիճխարի; գերազանց, ազնիւ, շատ, բազմաթիւ *ad.* խիստ, շատ, սաստիկ.

Mignon *գրեգոր.* *a.* Սիրուն, սիրունիկ, փափուկ, մինիսիկ. = *s.* Անուշիկ, սիրական, սիրուհի.

Mignonette *գրեգոր.* Յաիուկ բուռն. (Թրուշուռ) փաղեղի տեղափոխելու չուրի.

Migrate *գրեգոր.* *vn.* (Թրուշուռ) փաղեղի տեղափոխելու չուրի.

Migration *գրեգոր.* *s.* Զուտ տեղափոխութիւն (Յունացոց). **-tory**, *a.* Թափառական, վրանարնակ; զաղճական, չուրի.

Mikado *գրեգոր.* Կայսր ճարտնի.

Milage *գր.* See *Mileage.*

Milch *գր.* *a.* Կաննաւոր.

Mild *գր.* *a.* Քաղցր, անուշ; կակուղ, հեղ, մեղմ, բարեխառն, փափուկ; ազնիւ. **-ly** *գրեգոր.* *ad.* Յուշիկ, մեղմիկ, մեղմօրէն, դաշն ծայրիւ. **-ness** *գրեգոր.* *s.* Քաղցրութիւն, հեղութիւն; մեղմութիւն, փափուկութիւն.

Mildew *գրեգոր.* *s.* Ժանգ, բորբոս իւր. *an.* (Յորենը) անխաւար ընել; բորբոսի ժանգահարիլ.

Mile *գր.* *s.* Մղոն. — *post*, — *stone.* Մղոնացոյց, մղոնաքար.

Mileage *գրեգոր.* *s.* Մղոն զուրկ վարձ, մղոնչէք.

Milfoil *գրեգոր.* *s.* Հազարտերեւուկ ճիւղան բերքի թուղ.

Miliary *գրեգոր.* *a.* Կորեկանըման; մանտախիկ. — *fever.* Կորեկկրօսիկ տաք հիւանաւք.

Militant *գրեգոր.* *a.* Ձինուռեւալ (եկեղեցի); յարձակող, պատերազմող. — *Church.* Քրիստ. եկեղեցի.

Mil'itarily, *a.* Ձինուռաբար, զինուորական կերպով եղանակաւ.

Militarism *գրեգոր.* *s.* Ձինուռական գրութիւն գերակայութիւն, զինուորապետութիւն.

Military *գրեգոր.* *a.* Ձինուռական, բանակի, ռազմային. = *s.* Ձինուռական, զօրական; բանակ.

Militate *գրեգոր.* *vn.* Հակառակիլ, մարտնչիլ, մարտնչիլ.

Militia *գրեգոր.* *s.* Քաղաքազօր բերքի *աւսեր.* — *man.* Պատերազմի զին.

Milk Կլէ(ր), *s.* Կաթ = *va.* Կը-
Պել, կաթ հանել, ծծել. — *maid*,
— *man*. Կաթնարդական. կաթնուհի;
կողկիթ, կՊող. — *pan*. Կաթնադոյլ.
— *pan*. Կաթնածափ. — *pap*. Սիսեր,
ծիծիկ. — *sop* Կլւ-բ. Կաթնաճուրճ
(հաց); կնառ, սկար մարդ. — *tooth*.
Կաթնասամ. — *tree*. Կաթնածառ.
— *white*. Կաթնուրակ. — *wort*. Կաթնխոս
սիւնչիչեմ օրու.

Millenian Կլէ'է'ն, *s.* Կեդասցի,
հին իռլանդացի. [Պնու.

Miller Կլէ'ը, *s.* Կաթ կՊող; կա-

Milky Կլւ'է. *a.* Կաթնեղէն, կաթ-
նային, կաթնուրակ; քաղցր. կա-
կուղ. քնքուշ. — *way*. Յարզող,
ծիր կաթին — *ր*.

Mill Կլ, *s.* Սէնդիկ 'յու ը դրամ.

Mill Կլ, *s.* Աղօրիք; ջաղացք;
գործարան, արուեստանոց; մամուլ,
(սպաճոյի) = *va.* Աղալ, մանրել;
(մամուլով) կոխել, ճմխել, լմել; (ղը-
րամը) եղբւուրեք; (անկանխն մէջ)
ծեծել; բուռնցով զարնել' լմել.
— *dam*. (Ջաղացքի) ճուրճ. — *race*.

Աղօրիքի սահմար. — *stone*. Աղօրէ-
քար, երկան. **Milled** Կլւ. *a.* Եղ-
բաւորեալ (դրամ): լմած (ստուկ).

Millenarian Կլէ'է'րէ'ն, *s.* Հա-
զարամեան (աղանդաւոր):

Millenary, *a.* Հազարաւոր.
Millennial Կլէ'է'ն, *a.* Հազա-
րամեկի, հազարամէկից.

Millennium, *s.* Հազարամեայ
ժամանակ, հազարամեակ Յ-ր. ի.
Milleped Կլէ'է'ր, *s.* Օձասանդր,
նեպուկ քեսպիս պեռնեյի.

Millepore, *s.* Բիւրածակ է.

Miller Կլէ'ը, *s.* Աղօրէպան, մը-
լաղաց. — 's thumb. Կապուռ (ճուկ).

Millesimal Կլէ'է'ն, *a.* Հա-
զարհարող, հազարաւոր.

Millet Կլէ'ր, *s.* Կորեակ.

Milliard Կլէ'ր, *s.* Հազար մի-

լիոն, երկիլիոն.

Milligram, *gramme* Կլէ'է'տ',
s. Հազարորդակգրամ. — *liter*, — *litre*
Կլէ'է'րէ'ր, — *լիտր*. *s.* Հազարորդա-
լիդր. — *metre*, — *meter* Կլէ'է'րէ'ր,
— *մէտր*. *s.* Հազարորդամեդր.

Milliner Կլէ'նէ'ր, *s.* (Կանանց)
փեղուրագործ (ուհի).

Millinerie Կլէ'նէ'րէ'ն, *s.* Նորե-
լուկք, նորածեւուծիւնք (կանանց).

Millton Կլէ'ն, *s.* Հազար հեղ
հազար, միլիոն; քիւրաւոր, անհա-
մար. — *ary* — *է'նէ'րէ'ն*. *a.* Միլիոնաւոր.

Millionaire Կլէ'նէ'ր, *s.* Մե-
ծահարուստ, միլիոնաւէր, — *ուհի*.

Millionth, *a.* Միլիոնեւորող.

Millrea, — *ree*, — *reis* Կլէ'ն. Կլէ'-

րէ'. *s.* Բորդուկալի դրամ (30 'յէ զէ.)
Milt Կլւ, *s.* Փայծաղ աչառց;
ձկնասերմ. = *va.* (Ձկան հաւկիճը)
բեղմնաւորել.

Mime Մ-յ, *s.* Խեղկասակուծ.
զաւեշ; հեպիս, միմու.

Mimetic, — *al*, *a.* Խեղկասակի,
ծաղրածու, զաւեշասկուն.

Mimic, — *al* Կլ'է'ն, *a.* Ծաղ-
րածու, շարժումներով նմանցնող.

Mimic Կլ'է'ն(ր), *s.* Խեղկասակ,
ծաղրածու. = *va.* Նմանցնել, մշ-
կասակել, ծաղրել. [բածու.

Mimicker — *ի'րէ'ր*, *s.* Միմու, ծաղ-
Mimicry Կլ'է'րէ'ն, *s.* Մնչկա-
սակուծիւն, միմոսուծիւն.

Mimosa Մ-յ, Կ, *s.* Գոէլ Բ-

Minaret Կլ'է'րէ'ր, *s.* Մինարէ.

Minatory Կլ'է'րէ'ր, *a.* Սպառ-
նական, սպառնալից.

Mince Կլ'-(ր), *va.* Յօշել, կտր-
ել, մանրել; կրճատել յապա-
ւել, կարճ կապել. = *va.* Սիզանճ
քալել, սիզալ, կորտուիլ, կորտու-
նալ, ծեքաքանել. — *pie*. Յօշածոյ

քարքար. **Minc'd-meat**. Յօշած գլխա-

Mincingly Կլ'է'նէ'ն, *ad.* Հարե-

լացի, վեր ի վերոյ; կոստուկով.

Mind Լ-ն-ր, *s.* Միտք; հոգի; կարծիք, դատողութիւն; կամք, սիրտ, համոյք; զօրութիւն; յիշողութիւն, յիշատակ, ուշ. =*va.* Ուշադիր ըլլալ, խորհիլ, մտածել. =*տ.* Յօժարիլ, հակիլ, միտիլ. To make up one's— *Որոշման յանգիլ. վճռել.* Never—! Հոգ չէ, կանցնի.

Minded Լ-ն-ր ֆ-ր, *a.* Հակամէտ, միտեալ, յօժար. (Բարդութեանց մէջ յաճախ Feeble—, High—.)

Mindful Լ-ն-ր ֆ-ր, *a.* Ուշադիր, զգուշաւոր, մտադիր. -ly, *ad.* -ness, *s.* Զգուշաւորութիւն.

Mine Լ-ն, *a. & pr.* Իմին, իմինս, իմս. =*s.* Հանք, բոզ; քրէական նիւթ, հասք; ական, նաղմ լազրճ ֆ-ր, =*տ.* Փոս փորել, ական հասանել րանալ, հիմ փորել; քանդել, կործանել. —of copper. Գոծածասք պազրճ մասկնի.

Miner, *s.* Ականահաս, նաղմափոր գն; հանքագործ, բովահաս.

Mineral Գ-ն րըւ, *a.* Հանքային, հանքի. =*s.* Անգործ մետաղ, հանածոյ, -ist Գ-ն րէրէր-ր, *s.* Հանքաբան. —waters. Հանքաջուր.

Mineralize Գ-ն րէրէր-ր (ր), *va.* Հանքի փոխարկել; հանքացնել, հանք համարիլ. =*տ.* Հանք ժողվելու ելլել, արշաւել. -zation, *s.* Մետաղի հանածոյ դառնալը, հանածոյում; (ջուրի) հանքացում.

Mineralizer Գ-ն րէրէր-ր, *s.* Հանքացնող, հանքի փոխարկող.

Mineralogy Գ-ն րէրէր-ր ֆ-ր, *s.* Հանքաբանութիւն. -gical Լ-ն ֆ-րէրէր-ր, *a.* Հանքաբանական. -gist Գ-ն ր-ր, *s.* Հանքագէտ, հանքաբան.

Miner Գ-ն րէր, *s.* Կնգում.

Mingle Գ-ն ր, *va.* Խառնշկել; խառնել; բաղադրել. =*տ.* Միանալ, խնամուծ. ունենալ; խառնուիլ.

Miniate Գ-ն ր-ր, *va.* (Խրուկի) կարմրուկով ներկել.

Miniature Գ-ն ր-ր, *s.* Մանրանկար; պոքիկ քան.

Minikin Գ-ն ր-ր, *a.* Պոքիկ, մինիկ, սիրունիկ. =*s.* Սիրական, աչքի-լոյս; պոքի գնդասեղ.

Minim Գ-ն րէ, *s.* Մանրօքիկ, պոքիկ, ամենազոյգն քան; զաման; կամիլ մը; կիսաիլազ ~ ր.

Minimize Գ-ն ր-ր, *va.* Ամենափոք մասի վերածել.

Minimum Գ-ն րէր, *s. pr.* -nima. Փոքրագոյնը, նուագագոյնը.

Minion Գ-ն ր-ր, *s.* Սիրական, սիրունիկ, քծնող; զրի շեսակ մը.

Minister Գ-ն ր-ր ր, *s.* Սպասաւոր, ծառայ; պաշտօնեայ, նախարար; դեսպան; քահանայ, քարոզիչ, երէց. =*տ.* Ենորհել, տալ, մատուցանել, մատակարարել; ծառայել, սպասաւորել. Officiating— Ժամարար քահանայ, —of Foreign Affairs. Արարիւն գործող նախարար. —of religion. Քահանայ, պաշտօնեայ. -terial Գ-ն ր-ր րէրէր, *a.* Նախարարական, դեսպանական, պաշտօնէից, քարոզական.

-ly, *ad.* Իրել պաշտօնեայ.

Ministrant, -tering Գ-ն ր-ր ր-ր, *a.* Հլու, մեղեսու; ծառայ.

Ministration, *s.* Պաշտօն; պաշտօնէութիւն; քահանայագործութիւն.

Ministry Գ-ն ր-ր ր, *s.* Պաշտօն, սպաս; պաշտօնէութիւն, քարոզչութիւն; նախարարութիւն; քահանայք, պաշտօնեայք; նախարարք; գործ, գործառնութիւն.

Minium Գ-ն րէր, *s.* Նօթ, սրիկոն սև. յիշեմ.

Miniver Գ-ն րէր, *s.* Կնգում ի.

Mink Գ-ն ր, *s.* Զրաղուէ.

Minne-singer Գ-ն ր-ր ր, *s.* Սիւրբգակ քանասեղծ Գրէր.

Minnow ֆնօ, *s.* Բարակաճուկ.
Minor ֆյօ՛ւր, *a.* Փոքր, պղտիկ, փոքրիկ, զոյզն; փոքրագոյն (սանհուի) եր. = *s.* Կրտսեր; անչափահաս; փոքրագոյն նախադասութիւն ր; Փրանկիսկեան կրօնաւոր ւր.
Minorite ֆյօ՛ւրիտ, *s.* Փոքրութիւն.
Minority ֆյօ՛ւրիտի, *s.* Փոքրութիւն, անչափահասութիւն; փոքրամասնութիւն. [վայրուրդի].
Minotaur ֆյօ՛ւրտուր, *s.* Մինոտար.
Minster ֆյօ՛ւր, *s.* Մայր եկեղեցի, կաթողիկէ.
Minstrel, *s.* Երչուն երաժիշտ, շրջերգակ, բարդ, ջուճակահար.
Minstrelsy ֆյօ՛ւրիտի, *s.* Զուճակահարութիւն; երաժշտաց խումբ; նուագաձուր; երգոց հասարակոյ.
Mint ֆյօ՛ւր, *s.* Փողիւրանոց զարպ. խանէ; հասր, աղբիւր; անուխ անէ, = *va.* Սոսկ կոխել, շինել; հնարել, շեկել, զարբնել. -**man**, **Minter**, *s.* Դրամահաս; հնարիչ.
Mintage ֆյօ՛ւրի, *s.* Կոխում զրամ; զրամ կոխողէր.
Minuend ֆնօ՛ւ, *s.* Մեծ թիւ ք.
Minuet ֆնօ՛ւիտ, *s.* Ցամաւար, յամրապարի եղանակ.
Minus ֆնօ՛ւս, *a.* Պակաս, նըլազ. բացասական.
Minute ֆնօ՛ւիտ, *a.* Մանրուկ, փոքրիկ; պղտի, բարակ, նուրբ, մանրակրկիտ, զգուշաւոր. = ֆնօ՛ւր, *s.* Վայրկեան, բոպէ; մանրամաս (1/60 աստիճ.) է; առաջին ձեռք, նախագիծ, նախարական. = *va.* (Գրուածքի մը) նախարական հանել, յուշագրել. — *book*. Յուշատետր. -*glass*. Զրազող, աւազի ժամացոյց. -*hand*. (Ժամացոյցի) վայրկենացոյց.
Minutely ֆնօ՛ւիտի, *ad.* Մանրակրկիտ կերպով, մի ըստ միոջէ, մէկիկ մէկիկ, մշղիւ. = ֆնօ՛ւրիտի վայրկենական. .... ւապէս.

Minuteness ֆնօ՛ւիտիտ, *s.* Փոքրութիւն, նկնութիւն; նրբութիւն; մանրախառնութիւն.
Minutia ֆնօ՛ւիտի, *s.* (pl. -*tiae* -իէ) Չնչին իրեր, սնտիք.
Minx ֆնօ՛ւ, *s.* Ցոփուհի, լրբուհի, շուտիկ; շիկ; ջրազուէս ք.
Miny ֆնօ՛ւիտ, *a.* Հանքալից; ընդերկրայ. [գոյն (շրջան) երկ-].
Miocene ֆյօ՛ւսիտ, *a.* Յեսնա.
Mirabel, *s.* Սալոր մը.
Miracle ֆրօ՛ւտ, *s.* Սրանչելիք, հրաշք, զարմանալիք, նշան.
Miraculous ֆրօ՛ւտիտ, *a.* Հրաշալի, հիանալի, զարմանալի. -**ly**, *ad.* Սրանչելապէս, հրաշիւր.
Mirage ֆրօ՛ւտ, *s.* Կրկնեւեւոյթ.
Mire ֆյօ՛ւր, *s.* Տիղմ; զմուտ, մորուս. = *va.* Յիխտել, սղմանաւ ընել. [Թիւն].
Miriness ֆյօ՛ւրիտ, *s.* Յիխտում.
Mirk, **Mirky** ֆրօ՛ւտի, *See* **Murky**.
Mirror ֆրօ՛ւր, *s.* Հայելի, հայիկ; օրինակ, սիպ. = *va.* Անդրադարձել, ցոյացնել.
Mirth ֆրօ՛ւտ, *s.* Զուարճութիւն, ցնծութիւն, խնծիլ, կերուխում. -**less**, *a.* Տրտում. սխուր.
Mirthful, *a.* Ուրախ, զուարթ, բերկրալից. -**ly**, *ad.* -**ness**, *s.*
Miry ֆյօ՛ւրիտ, *a.* Տղմուտ, զմայիւն.
Mirza ֆրօ՛ւտի, *s.* Իշխան *Per*.
Misacceptation ֆնօ՛ւիտիտիտ, *s.* Սխալ հասկացումութիւն.
Misadventure ֆնօ՛ւիտիտ, *s.* Զախողանք, աղէտ, փորձանք.
Misalliance ֆնօ՛ւիտիտիտ, *s.* Վարձկու մը հետ խնամութիւն, վատախանամութիւն. [ներկայացնել].
Misallege ֆնօ՛ւիտիտ, *va.* Սխալ.
Misanthropic, -**al** ֆնօ՛ւիտիտիտիտ, *a.* Մարդատեաց, մարդատեցիկ. -**ropy** ֆնօ՛ւիտիտիտիտ, *s.* Մարդատեցութիւն.

Misapplication, *s.* Յոռի գործածումըն, զեղծում:

Misapply Գ-Ի-Է-Յ', *va.* Չարաչար գործածել:

Misapprehend, *va.* Սխալ հաս-

Misapprehension, *s.* Սխալ հասկցողութիւն, թիրխմացութիւն:

Misascibe, *va.* Սխալ վերագրել:

Misassign, *va.* Սխալ նշանակել:

Misbecome Գ-Ի-Է-Յ', *va.* Չյարմարիլ, չվայելիլ:

Misbegot, -*ten* Գ-Ի-Է-Դ', *p.* *a.* Անհարապահ; վատարար:

Misbehave -Կ-Է-Լ, *vn.* Չարանալ:

Misbehavior -Կ-Է-Լ-Է-Տ. *s.* Վատ-ծարութիւն, յոռի վարք:

Misbelief, *s.* Սուս հաւատք, մոլոր դատանութիւն:

Misbeliever, *s.* Անհաւատ:

Misbestow Գ-Ի-Է-Դ-Յ', *a.* Սխալ տօրօնուած՝ տրուած:

Miscalculate Սխալ հաշուելի-

-tion -Ի-Յ' Ի-Յ', *s.* Սխալ հաշուելը:

Miscal Գ-Ի-Է-Յ', *va.* Սխալ անուանիլ; եղծանիլ:

Miscarriage Գ-Ի-Է-Գ', *s.* Վրիւպակ, անյաշողութիւն; (մանկան) վիժում; սխալանք; յոռի ընծացք:

Miscarry Գ-Ի-Է-Գ', *va.* Չյաշողիլ, վրիպիլ, թերանալ; տղայ անցնել, վիժիլ, ծնիլ:

Miscast, *va.* Սխալ հաշուել:

Miscegenation, *s.* Խառնուրդ

Miscellanea Գ-Ի-Է-Գ'-Ի-Է', *pl.* Ժողովածոյ, խառներկր:

Miscellaneous Գ-Ի-Է-Գ'-Ի-Է'. *a.* Չանազան, այլեւայլ, խառնիխառն ընդ-**-ness**, *s.* Խառնուած, խառնուրդ, զանազանութիւն:

Miscellany Գ-Ի-Է-Գ'-Ի-Է', *s.* Խառնուրդ, բազումոյք, խառներկր:

Mischance Գ-Ի-Է-Գ', *s.* Չսխալողութիւն, դժբաղդութիւն, աղէտ:

Mischarge Գ-Ի-Է-Գ', *va.* (Հս-

շիւր) սխալ անցունել:

Mischief Գ-Ի-Գ'-Գ'. Չարիք, վրեւաւ, կորուստ, աղէտ, դժբաղդութիւն. —**maker**. Վնասակար, չարագործ: —**making**. Չարութիւն, չարարարութիւն:

Mischievous Գ-Ի-Է-Է'. *a.* Չար, վնասակար, չարատէր, չարագործ, անզգամ. —**ly**, *ad.* Չարութեամբ: —**ness**, *s.* Անզգամութիւն, անիրաւութիւն:

Mischoose Գ-Ի-Է-Է'. *va.* [-**chosed**, —**chosen**] Սխալ յոռի՝ գէշ ընտրել:

Miscitation, *s.* Սխալ կոչում:

Miscite, *va.* Սխալ կոչում ընել:

Miscomputation Գ-Ի-Է-Գ'-Ի-Է', *s.* Սխալ հաշիւ, սխալ; վրիպակ:

Misconceit, **Misconception** -Ի-Է-Գ'-Դ', -Ի-Է-Գ'-Է-Է', *s.* Սխալ ըմբռնում, թիրխմացողութիւն:

Misconduct Գ-Ի-Է-Գ'-Դ-Դ', *s.* Յոռուի կերպով վարել, ուղղիլ:

Miscoujecture Գ-Ի-Է-Գ'-Է-Է'. *s.* Սխալ կարծիք, թեւեւութիւն, = *an* Սըխալ կարծիլ՝ կշռել:

Misconstruction, *s.* Սխալ մեկնութիւն, մոլոր իմաստ:

Misconstrue, *va.* Ծռու մեկնել, սխալ թարգմանել:

Miscounsel, *va.* Չար խորատալ:

Miscount Գ-Ի-Է-Գ'-Դ', *va.* Սըխալ հաշուել, սխալիլ = *s.* Հաշիւի սխալ, սխալ, պակաս:

Miscreant-Ի-Է-Գ'-Դ', *s.* Անհաւատ, անկրօն; ապիւրատ, թշուառական:

Misdate Գ-Ի-Է-Գ', *s.* Սխալ թրւական. = *va.* Սխալ թիւ դնել:

Misdeed Գ-Ի-Է-Գ'-Դ', *s.* Գէշ գործ, չարիք, յանցանք; վնաս:

Misdeem Գ-Ի-Է-Գ', *va.* Սխալ դատել, սխալիլ **Misdemean** Գ-Ի-Է-Գ'-Դ', *va.* Գէշ կերպով վարուիլ:

Misdemeanor Գ-Ի-Է-Գ'-Է-Է', *s.* Գէշ վարք, յանցանք, մեղք:

Misdirect, *va.* Սխալ հասկը-

գրնել՝ ցոյց տալ, սխալ ուղղութեամբ, հասցէն սխալ գրել.

Misdirection, *s.* Սխալ ուղղութիւն, սխալ հասցէ.

Misdo Կոտորել, *va.* (Զարիք) գործել, ընել: սխալիլ, մեղանշել.

Misdoer Կոտորիչ, *s.* Զարագործ, յանցաւոր.

Misdoing Կոտորել, *s.* Զարագործութիւն, մեղք, չարիք.

Misemploy Կոտորել, *va.* Յէշի գործածել, վատնել, ծախսել. **-ment**, *s.* Զարաչար՝ գէշ գործածում, զեղծում, վատնում, կորուստ.

Misentry, *s.* Հաշուի սխալ.

Miser Կոտորիչ, *s.* Կծծի, ազահ.

Miserable Կոտորել, *a.* Հէք, Թշուառ, խեղճ, ողորմելի: չնչին, խեղճուկրակ: ապիբաս, Թշուառական. **-ness**, *s.* Խեղճութիւն. Թշուառութիւն. **-ly**, *ad.* Խղճալի՝ ողորմելի. կերպով, խեղճօրէն.

Misere Կոտորիչ, *s.* Ողորմեան ինձ Աստուած ե: աղէղարձու. Բէ.

Miserly Կոտորիչ, *a.* Կծծի, ժլատ.

Misery Կոտորիչ, *s.* Խեղճութիւն, հիբութիւն, Թշուառութիւն, չքաւորութիւն. [ժէցնել.]

Misestimate, *va.* Սխալ ար-

Misfeasance Կոտորել, *s.* Ցանցանք. [ժու. Թիւն.]

Misfit Կոտորիչ, *a.* Անյարմա. **-form** Կոտորիչ, *va.* Տնուացնել.

Misfortune Կոտորել, *s.* Դըժբաղդութիւն, խեղճութիւն, ծախորդութիւն: չարիք.

Misgive Կոտորել, *va.* Վախ տալ, վախցնել: կասկածիլ, վրիպիլ, զիջանիլ, տեղի ալ.

Misgiving Կոտորել, *s.* Կասկած, վախ, անվստահութիւն.

Misgovern Կոտորել, *va.* Զարաչար՝ գէշ կերպով կառավարել: յոռի մտնել. **-ment**, *s.* Ցողի

վարչութիւն՝ մետնութիւն: անիրաւութիւն, անկարգութիւն.

Misguidance Կոտորել, *s.* Սխալ առաջնորդութիւն. յոռի ուղղութիւն.

Misguide Կոտորել, *va.* Մոլորեցնել, խոտորեցնել, մանրէ հանել.

Mishap Կոտորել, *s.* Թշուառութիւն, ծախորդութիւն, առաւապանք.

Mishear Կոտորել, *va.* Սխալ լսել.

Mish-mash Կոտորել, *s.* Խառնուրդ, խառնակոյտ. [մուտի.]

Mishna, *s.* Առաջին գիրք Գալ-

Misimprove, *va.* Յէշի գործածել, զեղծանել. **-ment**, *s.* Ցողի գործածութիւն, զեղծում.

Misinform, *va.* Այլընդայլոց պատուել, սխալ հասկցնել. **-ation** Կոտորել, *s.* Սխալ տեղեկութիւն.

Mis instruct Կոտորել, *va.* Սխալ վարժեցնել, սխալ կրթել.

Misinterpret, *va.* Սխալ մեկնել, սխալ հասկնալ: ծուռ մարգմանել. **-ation** Կոտորել, *s.* Այլընդայլոց սխալ մեկնութիւն՝ մարգմանութիւն.

Misjoin Կոտորել, *va.* Սխալ միացնել՝ կպցնել. [կորսնցնել.]

Mislay Կոտորել, *va.* Սխալ դնել. **Misjudge** Կոտորել, *va.* Սխալ դատել՝ վճիռ տալ: սխալիլ. **-ment**

Կոտորել, *s.* Սխալ դատողութիւն, անիրաւ դատաստան: սխալ վճիռ. **Misle** Կոտորել, *vn.* Բարակ անժրել. = *s.* Բարակ անժրել.

Mislead Կոտորել, *va.* [pp. Misled] Սխալ առաջնորդել, մոլորեցնել, խաբել. [ցուցիլ.]

Misleader Կոտորիչ, *s.* Մոլորեցնիչ. **Misletoe**, *See* **Mistletoe**.

Mislike, *va.* Չհամիլ, չհաւնիլ.

Misly Կոտորել, *a.* Երացնցուղ

Mismanage, *va.* Յէշ կերպով վարել՝ մտնել կառավարել. **-ment** Կոտորել, *s.* Ցողի գրք. տնութիւն՝ վարչութիւն.

Mismark Գ-Ն-Ե-Ր, va. Սխալ նշանն դրոշմ դնել **Mismatch**, va. Գ-Է. Աղէկ չյարմարցնել չզուգել. **Misname** Գ-Ն-Ե-Ր, va. Սխալ անունն տալ անունանել, կանչել.

Misnomer Գ-Ն-Ե-Ր, s. Անունի վրիպակ էր; սխալ անունն տրուող.

Misobserve, va. Սխալի վրիպիլ

Misogamist -ի-Ն, s. Անունու-ծիւնը տաող, -gynist. Կնասեաց.

Mispel Գ-Բ-Է, See **Misspel**.

Mispend, See **Misspend**.

Mispersuade, va. Սխալ համոզել, Թիւր զարմարենք տալ. -persuasion, s. Սխալ կարծիք.

Misplace Գ-Բ-Ե-Ր, va. Սխալ դրնել, սխալ տեղ դնել. -ment, s.

Misplaced Գ-Բ-Ե-Ր, a. Սխալ դրուած հիմնուած. [նել]

Misplead, vn. Սխալ հետեւցը.

Mispoint, va. Սխալ կէտադրել.

Misprint, va. Սխալ տպել. = s. Տպագրական սխալ.

Misprison Գ-Բ-Ե-Ր, s. Վրիպանք, սխալանք; (հաշուի) սխալ; (ոճիր) պահելը, մասնակցութ. էր.

Misprize Գ-Բ-Ե-Ր, va. Ցարզը կորել, արհամարհել.

Mispronounce, vn. Սխալ հընչել արասանել. **Mispronunciation**, s. Սխալ արասանութիւն. ծուռ հնչում. [մեմանել]

Misproportion, va. Սխալ հա-

Misquotation, s. Սխալ կոչում.

Misquote, va. Սխալ վկայութիւն կոչում բերել. [Թիւն]

Misrecital, s. Սխալ պատմութիւն.

Misrecite, va. Սխալ պատմել վերծանել յառաջ բերել.

Misreckon Գ-Ն, va. Սխալ հաշուել. -ing, s. Հաշուի սխալ.

Misrelate, va. Սխալ պատմել. -tion Գ-Բ-Ե-Ր, s. Անճիշտ սըխալ պատմութիւն.

Misremember, va. Սխալ յիշել.

Misreport, va. Սխալ տեղեկագրել. = s. Սխալ տեղեկագիր.

Misrepresent, va. Սխալ ներկայացնել; Թիւրել, այլափոխել. -ation, s. Այլ ընդ այլոյ ներկայացնելը, խաբէութ., բուռնութիւն.

Misrule Գ-Բ-Է, s. Ցողի վարչութիւն; աղմուկ, շփոթութիւն.

Miss Գ-Ն, va. Չհրնայ զարնել, վրիպիլ, չհասնիլ, փութելիլ; (առիթ) կորսնցնել; Թողուլ, զանց ընել; վշտանայ, ցարիլ. = vn. Վրիպիլ, չյաջողիլ, սխալիլ. = s. Կորուստ, պակասութիւն, չգոյութիւն; սխալ, վրիպակ. To—fire. Կրակ չառնուլ. [ուհի]

Miss Գ-Բ-Է, s. Օրհորդ, բամբիշ.

Missal Գ-Բ-Է, s. Խորհրդատեար.

Misselto -Է, See **Mistleto**.

Missend, va. Սխալ ուղղել.

Misserve, va. Լու չծառայել.

Misshape Գ-Բ-Է, va. Չնէ հանել, տնել, սղեղցնել.

Missile, a. Նետիլ, ընկէցական. = s. Զորութիւնէ մը նետուած բան, արածիզնիպակ, ռէզ. գնետ.

Mission Գ-Է, s. Առարուս, պատգամաւորութ., պաշտօն. գործ; պատուիրակութիւն, զետպանութ.; (միսիոնարական) կայան, առաքելութիւն, դաշտ.

Missionary Գ-Է, Գ-Բ-Է, s. Բարոգիչ, աւետարանիչ, միսիոնար. = a. Աւետարանակոմ, միսիոնար.

Missive Գ-Է, a. Արձակուելիք, դրկուելիք, նետուելիք, ընկէցական. = s. Նամակ, գիր, լուր.

Misspeak Գ-Բ-Է, an. Սխալ խօսիլ, սխալիլ.

Misspell, va. Սխալ գրել հնգել, տառասխալ ընել. **Misspelling**, s. Տառասխալ. [խել]

Misspend, va. Վասնել, մըս-

Misstate, va. Սխալ տեղեկագրել՝ ներկայացնել, խարդախել: **ment** -տէր-էր, s. Անճիշտ պատմութիւն՝ տեղեկագիր:

Misstep, s. Սխալ քայլ: [մտրդի:

Missy, -ish գ-ի գ-իւն Մանկա-

Mist գ-ր. s. Մէջ, ճշուշ, մաստախուզ; ստուիւր անպ. = an. Ամպով պատել; բարակ անձրեւել, Թրճարով:

Mistakable, a. Սխալելի:

Mistake գ-ր-ի, va. [Mistook, -taken] Սխալ հասկնալ, սխալել; (եղիւ անձ) շիտձիլ, փոխանակել: = va. Սխալ դատել՝ կշռել՝ իմանալ: = s. Վերիպակ, սխալանք, սխալ:

Mistaken -տէր-ի, a. Սխալած, խարդած; սխալ, անճիշդ. To be --. Սխալ հասկնալ; սխալել, մտրդիլ: -ly, ad. Սխալմամբ:

Misteach, va. Սխալ սուղեցնել:

Mistell -իւն, va. Սխալ բնիլ:

Mister գ-ր-ի, s. Պարոն, տէր:

Mistern -տէր-ի, va. Սխալ ստիմանել՝ անուանել:

Mistime, an. Անյարմար ասեմն ընել, ժամանակին չյարմարցնել:

Mistiness գ-ր-իւն, s. Միգապատութիւն, ամպոտութիւն, մըծութիւն: [նուն՝ սիւղոս ցալ:

Mistle, -տ-իւն va. Սխալ ա-

Mistle գ-իւն Բարակ անձրեւել:

Mistletoe գ-իւն s. Մղամուռ, ճագով պուրճ՝ հոֆուկ աղաճը:

Mistranslate, va. Սխալ թարգմանել: -tion գ-ր-իւն-իւն, s. Սըխալ թարգմանութիւն:

Mistress գ-ր-իւն, s. Տիկին, տիրուհի; վարժուհի, ուսուցչուհի (դաշնակի); նշանած, տիրուհի; հոմանունի, հարմ: = Իբրև տիպոս գործածուած առեմ գրուի և կնիչութիւն Mrs. գ-իւն գր- Mrs. I. Thomson Տիկին Դամսըն: [բուծիւն:

Mistrial, s. Սխալ դատաւա-

Mistrust, s. Կասկած, անվստահութիւն: = va. Կասկածիլ, չը հաւատալ, չվստահիլ:

Mistrustful, a. Կասկածոտ, անվստահ: -ly, s. -ness. -ութիւն:

Mistune, va. (Ջութակի ձեւերու) յարդարուցը աւելիլ: [նել:

Mistutor, va. Սխալ ուսուցա-

Misty -իւն, a. Միգապատ, միգամած, մաստախուզ; աղօտ, մթին:

Misunderstand, va. Սխալ հասկընալ, սխալ ըմբռնել: -ing, s. Սըխալ հասկացումութիւն, միւրեմտացումութիւն, սխալ; անհամարձայնութիւն:

Misusage -ութիւն, s. Զարաչար գործածութիւն, զեղծում:

Misuse գ-իւն, va. Գէշ չարաչար գործածել: գէշ վարուիլ, անիրաւելի: = գ-իւն, s. Զարաչար գործածութիւն, զեղծում:

Miswed -տէր, va. Անյարմար՝ դժբաղդ կերպով ամուսնանալ:

Misworshiper գ-իւն, s.

Misyoke գ-իւն, va. Գէշ անյարմար կերպով յօդել, միացնել:

Mite -իւն, s. Իւր փոքր բան մի, մասնիկ; (ցորենի) որդ, երեւիլ, մընիւնայ; լուծայ, խեղուէշ, նարարակի:

Miter, **Mitre** -իւն, s. Թագ, խոյր (եպիսկոպոս), միգր: եղեգածու կրած (սպիտակի) = va. Խուրազարդել; միւրամուտի ք:

Mithras -իւն, s. Միհր:

Mitigable, a. Մեղմանալի:

Mitigant, -gative գ-իւն, a. Մեղմացուցիչ ամբոյի:

Mitigate, va. Մեղմացնել, չարաւորել, ամբոյիլ; Թեթեւցնել:

Mitigation, s. Մեղմում, ամբոյում, Թեթեւացում: -tive -իւն: -tor գ-իւն, s. Մեղմացուցիչ:

Mitt, **Mitten** գ-իւն, գ-իւն, s. Կիսածեղնոց, առանց մատի ձեւոց:

To give the—to. (Սիրուհին) լրա-
նել; միրժել, արգիլել To handle
without—s. կոշ, կիրպով վարուիլ.

Mittimus փորձեա, s. Բանասար-
կուծնան հրաման եր.

Mitrailleuse փորձեալ s. Խոր-
քրկէց (Մնկանօձ) [F.] [նիր].

Mity փորձեա, a. Ռդնոս (պա-
ռապետական)

Mix փորձեա, va. [pp. Mixed փորձեա
or Mixt] Խառնել, բաղադրել, լը-
ծորդել, միացնել, զանգել; խառն
շահել, իրար խառնել, =տ. Խառ-
նուիլ, զանգուիլ, խառնակիլ, մի-
անալ, [նըշակող]

Mixer փորձեա, s. Խառնող խառ.

Mixtilineal, -near փորձեալ, փորձե-
ալ, փորձեալ, a. Խառնագիծ.

Mixture փորձեա, s. Խառնութիւն, խառ-
նուրդ, զանգում; խառնագեղ.

Mizzen փորձեա, s. Խիւրախ ճիւղ.

Mizzle փորձեա, va. Մանրէլ սեղալ;
ծգիլ անցիլիլ, =s. Բարակ անձրեւ.

Mnemonic, -al փորձեալ, a. Յիշ-
շական, յիշողութեան.

Mnemonics փորձեալ, s. Մնոնիկ
յիշողութեան, յիշագիտութեան.

Moan փորձեա, va. Ողբալ, հեծել,
մնչել, =տ. Լալ, արտասուել, =s.
Ողբ, վայիւն; հեծեծանք, մնչիւն.

Moat փորձեա, s. Փոս, խրամ —
=s. Խրամով շրջապատել խրամել.

Mob փորձեա, s. Խուժան, խառնի-
նագանձ, սովորի ամբոխ, =s.
Մեծ ջարդ սալ, հարուածել, զար-
նել; տամիլը) խուժել, յարձա-
կիլ, **Mobbish** փորձեալ, a. Գոռ
հիկ, ռամկական; մխորայից, -cap.
Տան զղակ, [շարժուն].

Mobile փորձեալ, a. Եարժական.

Mobility փորձեալ, s. Եարժա-
կանութիւն; դիւրաշարժութիւն,
ժուժիւն; փոփոխականութիւն,
անյարժականութիւն.

Mobilize փորձեալ, va. Եար-

ժուն վիճակի մէջ դնել փորձեալ.
-za-
tion s. (Ջորաջ) շարժականութեան.

Mobocracy, Խուժանավարութեան.

Moccasin փորձեալ, s. Կոշիկ;
ջրային Թուճաւոր օձ մը **Mocha**

փորձեալ s. Սուրճ մը, կոփ; ցորեն (չափ).

Mock փորձեալ, va. (Կապիտէլ)
նստացնել; ծաղրել, հեզնել, բաշ-
կոսել; խաբել, խաբլաբել, =տ.

Խաղալիք ընել, հեզը խնայ, ըզ-
քանուլ, =s. Խաղ, կասակ, ծաղր,
հեզնութիւն, =a. Հեզնութեան, առ
երես. կիցձ -ing-bird. Մանակ փորձեալ.

Mockery փորձեալ, s. Ծաղրելը,
այլանում; ծաղրանք, ծաղր; ծաղ-
րելի քան; հեզնութիւն, պլում.

Modal փորձեալ, a. Եղանակա-

կան փորձեալ; -ily փորձեալ, s. Եղա-
նակաւորութիւն, հանգամանք, որ-
պիտութիւն, -ly փորձեալ, ad. Ըստ
մեղի՝ եղանակի.

Mode փորձեա, s. Օրինակ, կերպ,
ոճ, մեղ, եղանակ; նորածեւո-
թիւն, նորիք մօտ; կերպաւորու-
թիւն փորձեալ; եղանակ (բայից); կերպ,
սարակ եր.

Model փորձեալ, s. Օրինակ, յա-
րացոյց, նախափայ, սրբար; կա-
ղապար, =s. Օրինակը՝ կաղա-
պարը հանել, կաղապարել; նը-
մանցնել, մեւացնել, մեղ տալ, =
տ. Կաղապար շինել (պարիչ)

Modeler փորձեալ, s. Կաղա-

Modeling s. Կաղապարում.

Moderate փորձեալ, a. Պար-
կիչ, զգաստ, չափաւոր, մեղմ, =
s. Չափաւորել, չափ դնել, մեղ-
մացնել, Թեթեւացնել, =տ. Ինք-
զինք թունել, զսպել; (եստղը)

չափաւորել, ամբոխել, -ly ad. Չա-
փաւոր կերպով, մեղմով, -ness
s. Չափաւորութիւն, մեղմութիւն.

Moderation փորձեալ, s. Չա-
փաւորելը, մեղմիլը; չափաւորու-

Յիւն, չափ, հանդարուծ. զգօնու-
ծիւն; Թե՛ծես աղուս, մեղմացում:

Moderator -ընչէր. ս. Մար-
բայեղ կարծիքները մեղմացնող.
չափաւորիչ. ասենապետ; ուղղիչ,
վարիչ. խաղաղարար. -ship, ս.

Modern -ութիւն, Բ. Արդի, այժ-
մու; վերջին, նոր; աշխարհաբար
(հայերէն), = շիմակուան մարդ;
ք. Արդիք, այժմեանք. -ism -ութիւն.
ճ. Հիմակուան րան; նոր
արդի ոճ. -ist -ութիւն. ս. Նո-
րելուկ, անկապաշտ:

Modernize -ութիւն, Բ. նոր
գործով սալ. նորածնել, նորցնել.
-ization ս. նորածնում:

Modernness -ութիւն, Բ. Ար-
դիութիւն, այժմէնութիւն:

Modest -ութիւն, Բ. Ամօժխած,
համեստ, պարկեշտ, առարկինի; ան-
շուք, պարզ, համեստ. -ly ad. Հա-
մեստութեամբ, պարզութեամբ:

Modesty -ութիւն, Բ. Ամօժ-
խածութիւն, համեստութիւն, պար-
զութիւն. [սառ.]

Modicum -ութիւն, Բ. Պա-
-
Modifiable Բ. Բարեփոխելի:

Modification -ութիւն, Բ. Բարե-
փոխում, բարեփոխում, Բ. Բարե-
փոխիչ, փոփոխող, Բ. Գործարարիչ:

Modify -ութիւն, Բ. Բարեփոխել,
բարեփոխել, Բ. Գործարարել:

Modillion -ութիւն, Բ. Պա-
կարիչ սակ մոյձ, ծնօտարիւ:

Modish, Բ. Նորելուկի, նորոյձ,
նորածնական. -ly, ad. նորելուկ.

Modist -ութիւն, Բ. Նորածնելի.

Modiste -ութիւն, Բ. Գործարար-
ի, փեղուրագործուհի (կանանց):

Modulate -ութիւն, Բ. Գործարար-
ել, Բ. Գործարարել; նուագել, գեղգե-
ղել. -tion -ութիւն, Բ. Գեղգեղ, մե-

ղեղի, քաղցրածայնութիւն; Բ. Գ-
նակաւորում էր. -tor -ութիւն;
ս. Եղանակաւորիչ, ծայնարկու:

Module -ութիւն, Բ. Տիպար,
օրինակ; համեմատական օրան-
գիծ, չափարան է. [չափ.]

Modulus, Բ. Համեմատութեանց
Modul -ութիւն, Բ. Մոլուր, Բ. Թանար.
Great - Բ. Ինքնակալ Հնդկ. (Փ. Գ. Գ.)

Mohair -ութիւն, Բ. Այծապատառ
Mohammedan -ութիւն, Բ. Մահմադական. -ism, -medism
-ութիւն, Բ. Մահմադականութիւն:

Moldor -ութիւն, Բ. Գործարար.
Moll -ութիւն, Բ. Աղօտել, ցեխո-

տել, չարաչար աշխատիչ, աստ-
նի յոգնիլ. [կէս.]
Molety -ութիւն, Բ. Կիսամաստ,
Moire -ութիւն, Բ. (Պատարհիմն-
ադի) վէտ վէտ սեւք, վէտփոստ;
փալփոստ պատառ, վէտփոստ.

Moist -ութիւն, Բ. Թոնաւ, օսմուկ.
Moisten -ութիւն, Բ. Տոնկացնել,
խոնակցնել, Բ. Գործել; կակոցնել:

Moistness, Moisture -ութիւն.
Բ. Թոնաւ, Բ. Թոնաւութիւն, օսմ-
ութիւն; Բ. Գործել:

Molar -ութիւն, Բ. Լեսասմուկ,
աղօրիք ազը ճիշի. **Molar, -lary**
-ութիւն, Բ. Աղացող.

Molasses -ութիւն, Բ. Շաքարի
քիւրեղացումէ վերջ մնացած)
ուռի, կոսպ.

Mold, Mould -ութիւն, Բ. Կակոլ
հող, քուսահող; օրինակ, սեւք, փա-
ծել, ծոյլ; կաղապար գաղապար: մը-
լոսութիւն, բորբոս. = ս. Կաղա-
պարել. Թափել, ծելի բերել; Բ. Գ-
րել, շարել, գանգել; բորբոսցնել;
(հողը) աղբել. = ս. Բորբոսիլ, մը-
լիլ. -able, Բ. Թափելի, ծելի-
-iness, Բ. Բորբոս, ծաղկոսութիւն:

Molder, -ութիւն, Բ. Զելի բերող,
կաղապարող; Թափող. = ս. Գ-

շիացնել, մանրել, բրդել, մսխել
=տ. Կործանիլ, փլիլ; օրէ օր իյ-
նալ հասնիլ; հալիլ մաշիլ:

Molding Մօլ՝ն, *ս. Ձուլում, կապարում; Սափ-
ուած՝ ձուլուած երկաթ, Սափծու;*
գարգախան դարեւանդ, Վէսք 4.

Moldy Մօլ՝ն, *ս. Բոր-
քսած, մքած, փաղկոտ իւրֆլիւ:*

Mole Մօլ, *ս. Թումբ, ամբար-
ուակ (նաւահանդ):* Ելունդ, կոծիծ,
պիսակ, նիշ պիսիկ:(արգանդի մէջ)
մսի ուռ: իլուրդ *խօսքպիտի* =
տ. (Խլուրդի նման) փորել, մոլել.
—cast, —hill. Թլորի հողակոյս, մո-
լարուր; բլրակ: աննշան դժուա-
րութիւն. —eyed. Աղօս տնտնդ, սկա-
րասես. —catcher. Խլորդոսակ—cricket.
Թռախլուրդ, —track. Նրբանցք:

Molecular Մօլ՝տիւլ, *ս. Մա-
անրկական (ձգողութիւն):*

Molecule Մօլ՝տիւլ, *ս. Մարմ-
նոյ ամենափոքր մաս, մասնիկ:*

Molest Մօլ՝տի, *տ. Նեղացնել,
չարչրկել, ձանձուրացնել—ation* Մ-
լ՝տիւլ, *ս. Նեղացնելը, չարչր-
կելը, ձանձուրոյթ, տառապանք:*

Molester, *ս. Չարչրկող, նեղող:*

Mollah Մօլ՝լի, *ս. Կարդացող:*

Mollient Մօլ՝տիւլ, *ս. Կակղիչ:*

Mollifiable, *ս. Կակղնալիք:*

Mollification Մօլ՝տիւլ, *ս. Կակղու-
թ., կակղում, մեղմացում:*

Mollifier Մօլ՝լի, *ս. Կակղցնող, կա-*

Mollify Մօլ՝լի, *տ. Ամրսել, մեղմել,
կղցնել: անուշցնել, հանդարտեցնել:*

Molluscan, —**cons** Մօլ՝տիւլ, *ս. Կակղամորձից* **Molluscan**, **Mol-
lusks** Մօլ՝տիւլ, *ս. Կակղա-
մորձ, Յուլամորձ 4.*

Molt, **Moult** Մօլ՝լի, *տ. Մորմ-
մագ փետուր՝ եղջիւր փոխել, փոխ-
ուիլ:* [Սափծու:

Molten Մօլ՝ն, *պ. Կալած,*

Molybdenum Մօլ՝տիւլ, *ս. ձերմակ մետաղ մթ, կապարածամ:*

Moment Մօլ՝տիւլ, *ս. Չահ, վայր-
կեան; գորութիւն, ոյժ; կարեւո-
րութ.:* յարմար բարեպատեհ ժամ,
առիթ; կէտ, մէտ Ժտ. —**arily**, *տ. Ամէն վայրկեան, վայրկեան առ-
վայրկեան. —ariness* Մօլ՝տիւլ, *ժտ., ս. Վայրկեանականութիւն:*

Momentary Մօլ՝տիւլ, *ս. Վայր-
կեանական, վաղանցուկ, առժամայն*

Momently Մօլ՝տիւլ, *ս. Վայր-
կեան մը միայն, մէկ վայրկեանի
մէջ; ամէն վայրկեան,*

Momentous Մօլ՝տիւլ, *ս. Կա-
րեւոր, պիտանի* **Momentum**, *թի-
տա; Մօլ՝տիւլ, ս. կէտ, մէտ, Սափ
Ժտ.; կարեւոր մաս:* [կան:

Monachal Մօն՝տիւլ, *ս. Վանա-
—chism*, *ս. Վանականութիւն:*

Monad Մօն՝տիւլ, *ս. Մենասար*

Monadic, —**al**, *ս. Մենասարի:*

Monarch Մօն՝տիւլ, *ս. Ինքնակալ*

Monarchy, **Monarchal** —**ty**, *ս. Միապետի, արքայական:*

Monarchic —**al**, —**chial** Մօ-
ն՝տիւլ, —**ty** Մօն՝տիւլ, *ս. Միապետական:*
—**chism** Մօն՝տիւլ, *ս. Միապետա-
կանութիւն:* —**chy** Մօն՝տիւլ, *ս. Մի-
անհեծան իշխանութիւն, սիպպե-
տութիւն; կայսրութ. պետութիւն:*

Monasterial Մօն՝տիւլ, *ս. Վանական, վանքապատեհ:*

Monastery Մօն՝տիւլ, —**ty**, *ս. Վանք, մենաստան; կղերանոց:*

Monastic, —**al** Մօն՝տիւլ, *ս. Վանական, վանուց; ձգնաւորական*
—**ly**, *տ. ձգնութեամբ, միանձնական*
կենտր. —**ticism**, *ս. Վանականութ.*

Monday Մօն՝տիւլ, *ս. Երկուշաբթի:*

Monetary Մօն՝տիւլ, *ս. Դրամական:*

Money Մօն՝տիւլ, *ս. Դրամ, ստակ.*
[թ. Մօն՝տիւլ.] —broker, —dealer Փո-

խանակագրի միջնորդ. —changer.
Լուծայագիրս — order. Վճարագիր.
-less, a. Անկուսի, անարժանք.

Moneyed ԴՆԻԿ, a. Հարուստ, գրամատէր. գրամատկան.

Moneyer ԴՆԻԿԵՐ, s. Դրամահաս.

Monger, Fish — (Ձկնա)վաճառ:

Mongrel ԴՆԻԿԵԼ, a. Խառնածին. s. Խառնածին կենդանի, չորի.

Monition ԴՆԻԿԵԼ, s. Ազգարատ. բռնիք, խրատ; սեղիկումիւն.

-tive ԴՆԻԿԵԼ, a. Խրատական.

Monitor ԴՆԻԿԵՐԸ, s. Խրատող, ազգարատ; հսկող, կառավարի, ուսուցիչ-աշակիւն: գրահատու ազգանու. -ial ԴՆԻԿԵՐԵԼ, a. Կառավարչական կարգապահի; ազգարատ(մուղթ).

Monitory ԴՆԻԿԵՐԷ, a Խրատական.

Monitress, s. Կառավարչուհի.

Monk ԴՆԻԿ, s. Վանական; արեղայ, մոնեք, կրօնաւոր. —'s-hood. Ընծախոս. [նուէիւն.

Monkery ԴՆԻԿԵՐԷՑ, s. Վանակա-

Monkey ԴՆԻԿԷ, s. Կապիկ; զրգահար թակ. jacket. Երկայն կրկուցուկ բանկոն. — wrench. Գտուտու կաւոր բանալի Կ. -ism ԴՆԻԿԷԻՑԷ, s. Կապիկութիւն. [վանական.

Monkish ԴՆԻԿԵՆԿրօնաւորական;

Mono- ԴՆԻԿ՝,

-carpous, a. Տարեւոր (սոյս).

-chord, a Միալի. միալար(նը. Լագրտան) [կար.

-chromatic, a. Միազոյն (նը.

-chrome, s. Մենագոյն նկար.

-cotyledon, a. Միարթնակ.

-clinal. ԴՆԻԿ՝, a. Միաղնոց բ.

-eular, -ulous. s. Միականի.

-cule, s. Միականի միջատ.

-dactylous, a. Միասեղն.

-gamy, s. Միակրումութիւն.

-gamist, a. Միակրիւն.

-genesis, -geny, s. Միածնութիւն.

Monogram, s. Փակագիր.

-graphy, s. Առանձին ճիւղի մը վրայ գրուած, մենագրութիւն.

-logue, s. Մենախօսութիւն.

-mania - s. Մենամոլութիւն.

-maniac, ԴՆԻԿԷԻԿԷՑ s. Մաւնաւոր բանի մը վրայ խնդրութիւն ունեցող, մենախօս, յիմար.

-mial ԴՆԻԿԷԻԿԷՑ. Միալարչի ԿԸ.

-petalous, a. Միաթնակ.

-phthong ԴՆԻԿ՝, a. Միաձայն.

-physite ԴՆԻԿ՝. Միարքական.

-poly ԴՆԻԿ՝. Մենավաճառ.

-polize ԴՆԻԿԷԻԿԷՑ, va. Մենավաճառ ընել, մենավաճառել, մենաշնորհն առնել.

-pteral ԴՆԻԿ՝. s. Միաթեւ.

-plote ԴՆԻԿ՝. Միահողով Է.

-stich ԴՆԻԿԷՑ, a. Միասող բ.

-syllable, s. Միավանկ բառ.

-syllable, a. Միավանկ.

-theism. Միաստուածեանութիւն.

-theist, s. Միաստուածեան.

-thelite ԴՆԻԿԷՑ. Միակամեան.

Monody, Մենախօսութիւն. առանձնեկ -dlist, s. Առանձնեկակ.

Monolith, s. Մենարար.

Monotonous ԴՆԻԿԷՑԷ, a. Միակերպ, միօրինակ; ծանծաղիկ. -ly, va. -ness, s. Միօրինակութիւն.

Monotony ԴՆԻԿԷՑԷՑ, s. Միակերպութիւն; ծանծաղիկ կրկնում.

Monseigneur ԴՆԻԿԷԻԿԷՐԸ, s. Տէր իշխան, Սրբազան Հայր, գերապատիւ. գերապայծառ, անկեղծապատիւ. (Բարձրաստիճան անձնաց տիտղոս է. յոգ. Messieurs) F.

Monsieur ԴՆԻԿԷՑ, s. Տէր, պարոն. (Մանաւորապէս իբրեւ պատուանուն Գաղիոյ արքունական իշխանաց. pl. Messieurs ԴՆԻԿԷՑԷ) F.

Monsoon ԴՆԻԿ՝, s. Վեցամսեայ հով Հնդկաց ծովու.

Monster ԴՆԻԿԷՐԸ, s. Հրէշ, ճի-

ւաղ, ցուցանք, վիժխարի կենդա-
նի՝ թոյս; այլանդակ, ամբարիշտ:

Monstrance ԴՄԻՆ, Տ. Սըր-
բուժեան ճածանչ, ճածանչ Կ:

Monstrosity ԴՄՄԻՆ՝ ԿԻՊԻ, Տ.
Հրէշաւորութիւն, հրէշուծ., ան-
ճոռկութիւն **Monstrous** ԴՄՄ-
ԵՐԸՆ, Ա. Հրէշաւոր, հրէշային,
անհեծեծ, սոսկավիժխար, անա-
զին, =ad. Ահագին, անթիւ. -ly,
ad. Անչափս, սաստիկ, սոսկակի-
-ness, Տ. Հրէշութիւն.

Montanic ԴՄՆ, Ա. Լեռնային.
-tanist, Տ. Մոնդանեան հերետ.

Mont de Piété ԴՄՆԵՔԷԿԵՊԵՎ՝,
Տ. Գրաւատու [Բ.] [(անօթ)]

Monteth ԴՄՊ՝, Տ. Սկահալուաց
Month ԿՇԻՊԻ, Տ. Ամիս. -ling,
Տ. Միամսեայ (մանուկ՝ ծագ).

Monthly ԿՇԻՊԻ՝, Ա. Ամսական,
ամսօրեայ, միամսեայ; = Տ. Ամսա-
զիր (հանդէս), =ad. Ամէն ամիս,
ամսէ ամիս. [լրարտ.]

Montoir ԴՄՊԻՊԻՊԻ, Տ. Հեծե.

Monument ԴՄՆ՝ ԿՇԻՊԻ, Տ. Յի-
շատակ, յիշատակարան: շիրիմ, մա-
հարձան; հոյակապ շէնք, հոյակերտ;
կոթող, արձան, հնակերտ (նիւուէի):

Monumental ԴՄՆ՝ ԿՇԻՊԻՊԻ, Ա.
Յիշատակի արձանական, -ly, ad.
Ի յիշատակ, յիշատակի համար.

Mo ԴՄ, տ. (Գովը) բառաչել.

Mood ԴՄՊ, Տ. Չիւ, տարագ,
կերպ, ոճ; եղանակ (բայից); յո-
ժարութիւն, տրամադրութ., հաս-
զամանք, վիճակ; տրանդութիւն
-ily ԴՄՊԻՔԻ, ad. Տրամագին, տրա-
ւագին; մտախոհ կերպով. -iness, Տ.

Moody ԴՄՊԻ, Ա. Փմահան; տը-
խուր, դժնդակ, գայրացկոտ, կրքոտ.

Moon ԴՄՆ, Տ. Լուսին, լուսըն.
կայ; արբանեակ (մոլորակի); (լուս-
նական) ամիս; կիսալուսին -ly,
-beam. Ճածանչ լուսնի, -calf. ձի-

ւաղ; արգանդի մէջ աւելորդ միս,
ուռ; յիմար, ժամար. -eyed. Լուս-
նահար (աչք); տարածեալ. -light.
Ա. Լուսնկայ, լուսնակ; Տ. Լուսնի
լոյս. -seed. Լուսնկախոտ ԲՄ. -shine.
Լուսնկայոյս, լուսնակ; խարստիկ՝
երեւոյթ՝ փառք, -struck, Լուսնոտ.
լուսնածէս, յիմար. —trefoil. Աս-
պատ գապա եօճճա.

Moonish ԴՄՆՊԻ, Ա. Լուսնա-
նման, փոփոխելի.

Moony ԴՄՆՊԻ, Ա. Լուսնական,
լուսնային; մահիկաւոր.

Moor ԴՄՊ, Տ. Մաւրիանացի,
խափշիկ, մուղրի գախատան; մո-
րուտ, ճահիճ, =տ. Պարսնով կա-
պել՝ կապուիլ, կտտանել. շղթա-
յել՝: պնդել, հաստատել. -buzzard.
Սարատակ սու գարբալը. —cock,
-fowl, -game. Յախարըր ԲՄ. -hen.
Ջրհաւ. —land. Ճախնախուռ, եղ-
տիւր; անթեր դաշտ, իռնազատու.
stone. Անզիլական կրանիղ. -titling.
ժայռաքնակ ԲՄ. [ղի ՆՄ.

Moorage ԿՇԻՔԻ, Տ. Կառանասե-

Mooring ԴՄՊԻՔԻ, Տ. Կառանում
ՆՄ; նաու չուան, կառան, =pl.
Խարսխարկէք (տեղի) ՆՄ.

Moorish ԴՄՊԻՔԻ, Ա. Մորուտ,
-ճախուռտ; մաւրիանակի. -ճանացի.

Moose, -deer ԴՄՊՊԻՔԻ, Տ. Հիւ-
սիսեղն, որմզղական եղջերու.

Moot ԴՄՊ.ՎԱ. Վիճարանել, հա-
կանաւել; յուզել, քրքրել. =տ.
(Բանի մը վրայ) վիճարանութիւն
ընել, վիճել. = Տ. Վիճարանութ.,
բանամ. ցումթիւն. Ա. Յուզելի, վի-
ճելի, անորոշ, վէճի տակ. —case,
-point. Վիճելի ինչկիր. -court, Պայ-
քարակումր.

Mooter ԴՄՊԻՔԻ, Տ. Վիճարան.

Mop ԴՄՊ(Պ), Տ. Տախտակ սրբիչ,
շիշոց; դիմածոութիւն, ծոկտանք;
=տա Ջիշոցով սրբել՝ շփել; փոծ-

փոփել, ծռմել:

Mope Տօ(բ), տ. Յիմարանայ, խենդ՝ իմար ըլլայ: =ա. Ապուշ-ցընել, յիմարանել, =ս. Տիմար:

Mopish Տօ(ի), ս. ԲՊամիս, ապուշ, -ness, ս. ՅիմարուՄիւն:

Moppel, Mopsey Տօ(ի)բ, -ի, ս. Խոծիկ, պուպիկ գուգրա, պեպի: պզի սոջիկ՝ կնիկ, պզիկ:

Moquette Տօ(ի), ս. Պասառ մը:

Moraine Տօ(ի)բ, ս. Խարակ ել:

Moral Տօ(ի)լ, ա. Բարոյական, հոգեկաս, առաքինի, արգար: բարոյակց: =ս. Հոգեկան կարողութիւնը, բարոյական: խրատ (զրքի մէջ): —philosophy. Իմաստասիրութիւն բարոյական: —sense. Բարոյական գիտակցութիւն:

Morale Տօ(ի)լ, ս. Բարոյական հանգամանք՝ վիճակ:

Moralist Տօ(ի)բ, ս. Բարոյագէտ, բարոյախօս: **Morality** Տօ(ի)բ: ս. Բարոյագիտութիւն, առաքինութիւն, ուղղութիւն: բարոյք, բարոյական: բարոյ. ներկայացում բ-դ. **Moralize** Տօ(ի)լ: ս. Բարոյական խորհրդածութիւններ ընել, բարոյախօսել: -յացնել, բարոյականի վերածել: -zation, ս. Բարոյաւորում, -յախօսութիւն:

Morally, ad. Բարոյապէս: բս ամենայն հաւանականութեանց:

Morass Տօ(ի)բ, ս. ձախին:

Morassy Տօ(ի)բ, ա. Մորուս:

Morbid Տօ(ի)բ, ա. Ախտաւոր, ախտոս, դիւանդոս: -ness, ս.

Morbific, -al, ա. Ախտաբեր:

Morbose Տօ(ի)բ, ա. Հիւանդոս:

Morceau Տօ(ի)բ, գեղ, պատառ:

Mordacious Տօ(ի)լ, ա. Խածնող, խայծող. կծող, խածան: կրծու, խիստ, երգիծական:

Mordacity Տօ(ի)բ, ս. Խածանութիւն, կոռուութիւն:

Mordant Տօ(ի)բ, ա. Խածնող, խայծող: կծու, խիստ: յարածնորիչ (զուեղ): =ս. Հաստատող յարածնորիչ նիւն(ներկ), պաղղեղ:

More Տօ, ս. Առաւելը, աւելին: այլ եւս, այլ =ա. Իբրև բազմապէս Much & Many ածակ. Superl. Most.] Առաւել, աւելի. էվէլ, աւելորդ: =ad. Մեծապէս, աւելի եւս, ա՛լ, շակաւին: No— Ոչեւս, բա՛ւ է: հե՛րիք: մեռած, կորուսած. The—. Մեծապէս: մինչև աստիճան մը: Ի վերայ այս ածանայնի. The—the— Տրչափ . . . այնչափ. The—the less Տրչափ շատ . . . այնչափ քիչ [տառ:

Moreen Տօ(ի)բ, ս. Բրդէ պատ:

Morel, Moril Տօ(ի)լ, Տօ(ի)լ, ս. Ուսելի սունկ մը. մորկեղ: բայ:

Morello Տօ(ի)բ, ս. Բալ Քիչեկ:

Moreover Տօ(ի)բ, ա. Այլէ զաւ, բայի, այլ եւս, դարձեալ:

Moresque, ա. Մարիական, մուրի: =ս. Մարիական նկար:

Morganatic Տօ(ի)բ, ա. Իրի վարի հետ՝ ժախճծոնի (ամուսն):

Moribund Տօ(ի)բ, ա. Օրհասական, հոգեվարք, մահածո:

Morion Տօ(ի)բ, ս. Թեճեւ սաղաւարտ մը, զիւանդ:

Morisco, Morisk Տօ(ի)բ, Տօ(ի)բ, ս. Մուրի լեզու պար: պարող:

Morling, ս. Մեռած ոչխ. բուրդ:

Mormon Տօ(ի)բ, ս. Բազմակիս ազանդաւոր, մարմոն: [Միւն:

-monism, ս. Մորմոնականութիւն:

Morn Տօ(ի)բ, ս. Առաւօտ, առտու:

այգ. վաղորդայն, վաղը:

Morning Տօ(ի)լ, ս. Առտու: ըսկիրք. =ա. Առաւօտեան, առտւան: —glory. Պատուակ բ-տար. Առտւակ, լուսաբեր —.

Moroceco Տօ(ի)բ, ս. Մարկենի, այծենի, քեմուխ սախրիեան:

Morose Եօ՞ւ, *a.* Տխուր, Թաղ-
ժագին, -ly, *ad.* Տխրուձեամբ.
-ness, *s.* Թախիծ, տրամուխն.

Morphia, Morphine Եօ՞րֆիէ,
՝ֆիէ, *s.* Մորֆին, քնարիոն ք.

Morrice, -ris Եօ՞րիս, *s.* Մաւ-
րիսական պար, մուրիպար; ման-
կանց խաղ մը, ընկու.

Morrow Եօ՞ր, *s.* Աւտու, վաղ-
ուէնկուց; վաղը; հեռեւեալ օրն.

Morse Եօ՞ր, *s.* Մովափիկ ձ.

Morsel Եօ՞րէլ, *s.* Պարսաւ, մաս,
շերտ, կտոր. [լուն փող]

Mort Եօ՞ր, *s.* Երէի զարնուե-

Mortal Եօ՞րէր, *a.* Մահկա-
նացու, մահառիւթ, մահացու; մահա-
տու, մահաքեր, մահաշունչ; դժըն-
դակ, ոխերիմ, մահու չափ; մարդ-
կային. = *s.* Մահկանացու, մարդ-
-foe or enemy Մահու չափ Թշնամի.

Mortality Եօ՞րէրէրէ, *s.* Մահ-
կանացու թիւ; մահ, կոտորած, ա-
ւեր; մեռելաճաշիւ, մահացու ցակ;
մարդկային ազգ, մարդկութիւն.

Mortally Եօ՞րէր, *ad.* Մահացու
կերպով, մահու չափ, անհնարին.

Mortar Եօ՞րէր, *s.* Շաղախ ֆի-
ռեձ խարճը; հրասանդար հալման
թոթու; սանդ, անկան հալման.

Mortgage Եօ՞րիէճ, *s.* Պարտա-
կանի կալուածոց) անշարժ գրաւ
խոթիչադ, = *va.* (ինչքը) գրաւա-
դրել, վճարուող ապահովել. [ըռու.]
Mortgagee Եօ՞րիէճի, *s.* Գրաւա-

Mortgageor, -ger Եօ՞րիէճ-բ՞,
Եօ՞րիէճը, *s.* Գրաւադիր.

Mortiferous Եօ՞ր, Մահաքեր.

Mortification Եօ՞րէրիէրէրէ, *s.*
Մահացու ցում, մեռուցում, ժուժ-
կալութիւն; կոտորածիւն (Մարմնոյ)
Բէ; ամօձ, փրոարք, ընկճում.

Mortify Եօ՞րէրիէր, *va.* Մահա-
ցնել, մշշել, զսպել, մեռցնել (կիր-
բերը); փսնցնել (մարմին) Բէ; կո-

րացնել, ընկճել, = *va.* (Մարմինը)
փսիլ; անծը մահացնել, մահանալ.

Mortis Եօ՞րիէ, *s.* Փայտի ծայրը
մէջ մօնելու փորուածք, Թորիծ.
-and tenon Թորիծ եւ սփռիչ. =
va. Թորիծ բանալ, ազուցանել.

Mortmain Եօ՞րէրէր, *s.* (Ընչից)
անդարձու թիւն, իրաւամեռուձ.

Mortuary Եօ՞րէրիէրէր, *s.* Մե-
ռելաբաժին, կողպուտ էլ; գերեզ-
ման. = *a.* Թաղման.

Mosaic Եօ՞րիէ, *s.* Խճանկար,
մոզաիկ; խճանկարութիւն. = *a.*

Mosaic, -al Եօ՞րիէրէր, *a.* Մով-
սիսական, մովսիսադիր; խճանը-
կարի. [կան.]

Moslem Եօ՞րիէ, *s.* Մահմետա-

Mosque Եօ՞ր, *s.* Մզկիթ.

Mosquito Եօ՞րիէր, *s.* Մժղուկ-
-bar Մժղարգել շղարշ.

Moss Եօ՞ր, *s.* Մամուռ ետուն;
ճախտուտ. = *va.* Մամուռով պա-
սել, -clad, -covered, -grown. Մամ-
ուռապատ. -rose Մամուռադաղ. -land
Շամբուր, եղջիւր, -trooper. Աւա-
զակ, հէն. [ուպատ.]

Mossy Եօ՞րիէ, *a.* Մամուռայից, մամ-

Most Եօ՞ր, *a.* [Superl of More]
Մեծագոյն, ամենամեծ, առաւե-
լագոյն. = *ad.* Մեծապէս, կարի-
յոյժ, առաւելապէս [ձեռնակալ]

Mostie, -tick Եօ՞րիէ, *s.* Նկարչի)

Mostly Ի՞, *ad.* Մեծաւ մասամբ.

Mot Եօ, *s.* Մրախօտութիւն [F.]

Mote Եօ, *s.* Հիւլէշ, ամանդաղ, փոշի.

Motet Եօ՞ր, *s.* Հոգեւոր երգ.

Moth Եօ՞ր, *s.* Յայգաթիւթեռ
քերպանեք; ցեց, ուսիճ կիւլեք. — *ea-*
ten. Ցեցակեր, որդնակեր.

Mother Եօ՞րիէր, *s.* Մայր; ծնող,
առաճառ, աղբիւր; (պացախի) մար-
բառ. = *a.* Մայրենի, մայրական,
ծնողեան, քնական. = *va.* (Քացա-
խը) բառ բունել, մառուսիլ, բոր-

բոսիլ. —in-law. Ջրանից, կեսուր.
-land. Մայրենի երկիր, հայրենիք.
-of pearl. Սաքափ *akskaf* -tongue.
Մայրենի լիզու. -wit. Բնական ո.
գի, ընդարոյս հանճար-water. Մայր
ջուր ք., -wort. Ասիս ծակակնջ ք. —
Carey's chicken. Պետրահաւ ք.—

Motherhood *ս. Մայրութիւն:*

Motherless *ա. Անմայր, որք:*

Motherly *հարգելի. ա. Մայրա-*
կան, մայրենի, մոր-ած. Մայրաբար:

Motherly *հարգելի. ա. Բարոյ-*
սած, պարտաւճ մարտի (բացախ):

Mothy *հարգելի, ա. Ցեղակիր:*

Motile *հարգելի, ա. Ինքնաշարժ:*

Motion *հարգելի. Եւրժում: կերպ,*
շարժում: արտաքարհ. —ա. Եւր-
ժումներ ընել: արտաքարհ ընել. ա.
ուղարկելի. -less ա. Անշարժ:

Motive *հարգելի, ա. Եւրժող, շար-*
ժական, շարժիչ, =ս. Պատճառ,
շարժարկի: հիմնեղ. [նու] թիւն:

Motivety *հարգելի. Եւրժակա-*

Motley *հարգելի, ա. Բազումիկ,*
խաչաբղէտ, նախշուն: պէս պէս,
երփնագոյն. =ս. Խնդի խառ-
նիկ հանդերձ. Եւրժիւն, շարժիչ:

Motor *հարգելի. Եւրժիչ ԳՕ:*

Motor, -tory *հարգելի. Եւրժիչ:*

Mottle, *բա. Գունազարդել:*

Motto *հարգելի, ս. [ըլ. -toes հար-*
գելի.] Նշանաբան, մտկազիր. -kisses.
Ջուրջուր շարաւահար:

Mould, *See Mold, Molder.*

Moult *հարգելի, See Molt.*

Mound *հարգելի, ս. Սարակ լեռ-*
նակ, բլրակ: Թափում ինչ, պա-
տուար, Թումար. =ա. Ցանկապա-
սել, Թումար շինել:

Mount *հարգելի, ս. Լեռ, սար:*
հեծնելու կենդանի, հեծանելի. =
ա. Ելնել, վերանայ, բարձրանալ,
աճել: հեծնալ: հասնել, նամուրի.
=ա. Վերցնել, բարձրացնել: (Վր-

ու.) հեծցնել: ձի եւ կազմած ալ,
հանդերձ: կազմել, յարգարել. շրք.
կի: ընդլուզել, լեռնու (տղամանդ),
անցնել (շրջանակ, քաղ) To —guard.
Պահակ կենալ. -able ա. Ելուելիք:

Mountain *հարգելի, —ք. Եւ, ս.*
Լեռ. =ա. Լեռնային, լեռնական:
անաթիւ. -ash. Վայրի հացի. -cat.
Գոտուարիւծ. -dew. Ըմպիլի մր:

Mountaineer *հարգելի, ս.*

Լեռնական, լեռնարնակ, լեռնից:

Mountainous *հարգելի, ա.*

Լեռնային, լեռնոյն լեռնալեռնալ:

Mountebank *հարգելի, ս.*

Սուս բժիշկ, շրջիկ ղեղամասնա:

խափարայ, շապակուս. շարժարան:

Mounting *հարգելի, ս. Եւրժ-*

իչ, լեռնածք: կազմածք:

Mourn *հարգելի, բա. Ողբալ, աւղակ,*

սգոյ. —ա. Սուգ ընել, աշխարհել:

Mourner, *ս. Ողբալ, սգակիր:*

Mournful *հարգելի, ա. Սգալի,*
գուսպի, սխրտի, ողբալի: Թա-
խարդ. -ly ad. Ցուսալի կերպով,
գուսպի. սխրագին -ness ս. Ցու-
սալի, սխրութիւն, Թախիծ:

Mourning *հարգելի, ս. Սուգ, ողբ,*
խոր տրամուխ. սգոյ հանդերձ, սեւեր:

Mouse *հարգելի, ս. [ըլ. Mice հար-*

Մուկ. =հարգելի. Մուկ թռնելի՝ որ-

սայ: դիակ. դարանելի. -hole Մկան

ծակ. -ear. Մկանակնջ, յիշած աղիկ

-tray Մկան ականառ, ճիւղիկ. [առ:

Mouser *հարգելի, ս. Մկանակա-*

Moustache *հարգելի, ս. Սիւս*

Month *հարգելի, ս. Բերան: ծակ,*

բացումք. Ցեղք. մուսք: հրապա-

րակախօս, անհարան: դիմածը-

առնութիւն, քիճապչ. հարգելի. Թա-

մնլ, ծաքքել: գոռալ, պոռպոռալ

=առ. Պոռալ կանելի, կանչուր:

-piece Մեղիք թերան: Թաք-

ման, Եւրկայացուցիչ:

Mouthful *հարգելի, ս. Պա-*

առ, մէկ քերան; կտր, մաս.

Movable Լ-՝իւլ, ա. Եարժուն, շարժական, փոփոխական, յեղյեղուկ. = Լ-՝իւլ, pl. Կահկարասիք. -ness Լ-՝իւլ-իւ, ք. Փոփոխականութիւն. -ly, ad. Եարժուն.

Move Լ-՝լ, va. Տեղէն շարժել, շարժել; յորդորել, գրգել, ընել քալ, գրգռել; հանել, յարուցանել; առաջարկել, քշել. = va. Տեղափոխել, շարժիլ, խլթիլ; երթալ; չունել; յառաջ խաղալ քի; առաջարկութիւն ընել. = a. Եարժում; նետելը (Յուղթ, քուէ).

Movement Լ-՝լէ՛՛ք, s. Եարժում, տեղափոխութիւն; ոգեւորութիւն, կենդանութիւն, գրգռութիւն, յուզում քիչաշ; (ժամացոյցի) շարժիչ մեքենայ; ելեւէջ, լար Ի.

Mover Լ-՝լէ՛ք, ք. Եարժիչ գործ. - շարժիչ; առաջարկ ընող.

Moving Լ-՝լի, pa. Փոփոխիչ, շարժիչ; յուզիչ; սրաշարժ.

Mow Լ-՝ւ, s. Ինոի կամ յարդի դէզ, բարդ; գործնկոց, յարդանոց, մարագերեսի ծուռութիւն, քիթպոյ; խոտ հնձել; կոտորել, Խրէ անցնել.

Mower Ի՛ւք, s. Հնձող, քաղող.

Mown Ի՛ւք, pa. Հնձուած.

Moxa Լ-՝իւ, s. Վառ բամբակով խարան, վառխարան.

Mr. Գ-՝էք, ք. Տէր, պարոն.

Mrs. Գ-՝իւ, s. Տիկին.

Much Է՛լ, a. Եատ, բազում, ոչ սակաւ. = a. Եատ, շատուոր; անսովոր, սրտխառք. = ad. Կարի, յոյժ, շատ, անելօք, մեծապէս.

How? Որչափ (քանակութեամբ).

Mucid Գ-՝իւք, a. Բորբոսած.

Mucilage Գ-՝իւք, s. Բուսածոյ, հոյզ, հոյզ ք; խիժացուր. -ginous Ե՛՛ք, a. Հուզային, մածուցիկ.

Muck Է՛ք, s. Աղբախառն յարդ.

պր, կրի; տղմ, գայդ, պկարգութիւն, աղ. = va. Աղբիլ, կրի խառնել. --worm. Բղիւր, քր; աղած, To run a-. Իրայնալ, անյարգար կոտորել. -iness, ք. Աղտորութիւն.

Mucous Գ-՝իւք, a. Մածուցիկ, խիժային; յորձուոր. -ness, s. Լորձնուած. [չուն.]

Muculent a. Մածուցիկ, փակ.

Mucus s. Լորձնահիւթ, խլիթ.

Mud Է՛ք, s. Տիղմ, ցիխ. = va.

Ցիխոնել, ցղմոնել. -cast. Տղմ սայլակ. -fish. Լոր (ժուկ). -scow. Արւագակիր նաւակ. -fill. (Տղմի մէջ դրուած) կամուրջի հիմնաքար. --

wall. Տիղմով շինուած (առանց կիրի) պատ; երաշարհու Ի. -fill Է՛ք-իւ, ad. Աղտոք ցիխոք կերպով.

-diness, ք. Աղբղրութիւն, ցիխ.

Muddle Է՛ք-իւ va. (Ջուրը) պղղջորիլ; զուտը զարնել զարձնել, արքուկել. = s. Ինքնհարութիւն, մտքի պղտորութիւն.

Muddy Է՛ք-ի, a. Ցիխոք, օղղմուտ, օղմաճաճաւ, պղտոր, պղտոտ, կոպիտ; միօրը պղտոր, թանձրամիտ. = va. Աղտոնել, ցիխոնել; պպուշ զարձնել, քծացնել.

Muff Է՛ք, s. Ձեռնպահաբակ; քքեամիտ, ապուշ, բազմալիւլակ;

սխալ, վրիպում (զիպախալի մէջ).

Muffle Է՛ք-ի, s. Բարար վը.

Muffle Է՛ք-ի (ք), va. Փաթեղ, պատել, ծածկել, զոցիլ (վրան լամ փաթեղով) ծայրը խուլցնել; քողարկել. = va. Անորոշ խուլ ծայրով խօսիլ. = s. Հողէ անգի մը, խանակ ք; կենթիքի ծայր, ցուակ.

Muffler Է՛ք-իք, s. Մոտակապ, կզակապակ; փողապատ; քող.

Muff Է՛ք-ի, s. Դեմպետ Ը.

Mug Է՛ք, s. Հողէ աման, պոսիլ.

Muggy Է՛ք-ի, a. Բաց, խոնաւ.

Mulatto Գ-՝իւք-ի, s. Խառնածին.

Mulberry Էլ.՝.Տ.ՔուՑ.ՊԾԵԻԻ.
Muleh Էլ.՝. Տ.ԿոՍուՆը. խոչոր
 յարդ. = va. ԿոՍուՆըով պատել.
Mulet Էլ.՝.Տ. Տոյժ. սուզանը.
 = va. Տուզանը առնուլ, սուզանել.
Mule Կ--Ն. Տ. Զորի; խոտնա-
 ծին առնել. jenny. Բամպակի մե-
 քենայ. spinner. Բամպակ մանող.
 -twist. Մանածի կարժ (մերհնայի).
Muleteer ԳԷ՚. Տ. Զորեպան.
Mullebrity ԳԷ՚. Տ. ԿնուՑիւն.
Mullish Կ--Յ. Ն. Զորիի պէս.
 կամակոր, խոտ.
Mull Էլ.՝. va. (Փրկին) համեմել,
 արքցնել, Կերժօն շինել; վհատե-
 ցնել, ուժը կորել. = Տ. Մարմաշ
 օխրպեմ; հրուանդան; ընչատու փ.
Mullein, -lem Էլ.՝. Տ. Խոլըն.
 դառ սըղըը գայրադու բ--
Muller Էլ.՝. Տ. Քերժօնի աման;
 ներկարարի սանդիստ սերպուկնի
Mullet Էլ.՝.Տ. Տ. Գլխան թե-
 թալ պարզը. [պուր.
Mulligatawny, Տ. Մամուկ.
Mulligrubs Էլ.՝.Ն.Շ.Տ. Փո-
 տի ցու, խոցուկ.
Mullion ԻՆ՝. Տ. Բուկո ու խո-
 տանակը, հասածը (պատու հանի).
Multangular Էլ.՝.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 Բազմանկյունի. -ly, ad.
Multi-, Էլ.՝.Ն.
 -cavous -եյ՝. Տ. Բազմախորշ.
 -dentate, a. Բազմասամ.
 -farious, a. Բազմասահ.
 -fid Էլ.՝.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 -farous, a. Բազմածայիկ.
 -foll, Տ. Տերևազարդ ճ.
 -fold Էլ.՝.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 -form ԳԷ՚.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 -formity, Տ. Գեղարարութիւն.
 -lateral, a. Բազմակողմանի.
 -liment, a. Բազմագիծ.
 -ocular, a. Բազմախորշ.
 -loquent, Տ. Շատխոսուծ.

-loquent, -loquous Էլ.՝.Ն.Շ.
 Կ--Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 -parous, a. Բազմածին.
 -partite ԳԷ՚.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 -pleand, Տ. Բազմապակելի.
Multiplied Էլ.՝.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 պապուհ, զիշամնի թեպէհ պեօ.
Multiple Էլ.՝.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 ԳԷ՚.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
Multiple Էլ.՝.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 ԳԷ՚.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
Multipliable, -licable Էլ.՝.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 -թեթը a. Բազմապակելի (Կիւ).
Multiplicate Էլ.՝.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 a. Բազմապակի, -ղիմը; -պատելու.
Multiplication Էլ.՝.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 a. Վճիլը, բազմացում; բազմապատ-
 կութիւն. -tive, a. Շատցնող, ա-
 ճեցնող. -tor, Տ. Բազմապակիչ բ.
Multiplicity ԳԷ՚.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 սուՑ.՝, բազմութիւն; բազմաութիւն.
Multiplier Էլ.՝.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 Տ. Ա. ճեցնող; բազմազտելիչ.
Multiply Էլ.՝.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 va. Շատ-
 ցնել, բազմացնել; բազմապատ-
 կելի = տ. Շատու, բազմանալ.
Multitude Էլ.՝.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 սուՑիւն; բազմութիւն, ամբոխ,
 խուժան. -tudinary, -tudinous,
 a. Բազմաղիմի, լայնածաւալ.
Multivalve, -valvular Էլ.՝.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 ԳԷ՚.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 պատան, բազմաղիմի (խեցի).
Multocular ԳԷ՚.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
Mum ԷՃ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 Տ. Զորուոր զարեջուր, կասկ.
Mum! Լո՛՛է՛, լու՛, լո՛ւ՛ն կեցիր.
Mumble ԷՃ՝.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 մրմուլ; ժամժմել, լուրումալ. =
 va. Մրմնջել, մնջել. [նիլ.
Mumm ԷՃ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
Mummer ԷՃ՝.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.Ն.Շ.
 խեղկասակ -merg, Տ. Միմուկ.
 խեղկասակութիւն.՝, զիմակաւորութիւն.
Mummification, Տ. Մոմացում.

Mummiform, *a* Մոմիակերպ,
Mummify չէ՛ք'եֆ, *va.* (Դիւ-
կը) զմուսել մոմիացնել.

Mummy չէ՛ք'ի, *s.* Հին եգիպտա-
ցիներէ զմուսեալ մարմին մոմիա.
Mump չէ՛ք, *an.* Բաժխմել, խա.
ծասել, ծախմել.

Mumper չէ՛ք'ը, *s.* Մուրացիկ.

Mumpish, *a.* Ապուշ; դաժան.

Mumps չէ՛ք'ւ, *s.* Յարակաւ-
ջային սապայտու, ակնջիկ քէ.

Munch չէ՛ք'ւ(ք), *an.* Ծամժմել.

Mundane չէ՛ք'տէ, *a.* Աշխարհի.

Mundification, *s.* Մաքրում,
qs. ուժ -*tive*, *a.* Մաքրիչ (դեղ).

Mundungus, *s.* Ծխախոտ.

Mungo, *s.* Կասի Պելլոլուք.

Mongoose *s.* Հետահան է.

Municipal Կ--նի-էք'ւ, *a.* Թա-
ղապետական; պետական. -*ity* -ք'է
էք'ի, *s.* Թաղապետութեան, շրջանակ.

Munificence Կ--նի-էք'ի-էն, *s.*
Աւանստեռնութիւն, -տրտութիւն.

Munificent -իք'ը-էք'ա, *a.* Առա-
սածեռն, բարեխրո. -*ly*, *ad.*

Muniment Կ--նի-էք'ա, *s.* Ամ-
րացում; ամրութիւն, ամրոց; դի-
ւանաթուղթ. [ամրոց, պատնէշ].

Munition -նիք'ը. Թաղամամերք.

Munjeet *s.* Ներկի արմառ մը.

Muns չէ՛ք'ւ, *s.* Բերան. [սի].

Mural Կ--նի-էք'ւ, *a.* Որմական, պա-

Murder չէ՛ք'ա, *s.* Մարդա-
պանութիւն, սպանութիւն. =*va.*
Մեղցնել, սպաննել; կորսնցնել,
գրաւել. [դատական].

Murderer չէ՛ք'ա, *s.* Մար-

Murderess Մարդասպան կին.

Murderous չէ՛ք'ա, *a.* Մար-
դախոշոշ, մարդասպան. արիւնա-
խանձ, վայրագ. -*ly*, *ad.* Արիւն-
ոռուշ, -նահեղ; վայրագութեամբ.

Muriate չէ՛ք'ա, *s.* Գլորաջրաս.

-*ite*, *a.* Գլորաջրասական ք.

Murine Կ--նի, *a.* Մկան.

Murky չէ՛ք'ի, *a.* Աղօտ, մթին.

Murmur չէ՛ք'ը, *s.* Մրմունջ;
շշունջ, կարկաչ. =*vn.* Մրմրալ,
մրմնջել, շշնջել, բզբզալ [ուալով].

Murmuringly, *a.* Քրժմնջիլով, մրմր-
Murmurous, *a.* Մրմունն.

Murrain չէ՛ք'ի, *s.* Գանճարայտ.

Murrhine *s.* Յարգի սեռձ մը.

Muscadel, -*cadine*, -*catel*,
Muscat չէ՛ք'տէ-ւ, -տէք'ի, *s.* Մըշ-
կախաղող, մշկաղինի; մշկասեռձ.

Muscovado չէ՛ք'տէ-ւ, *s.* Ջո-
ուած շաքար [Spanish].

Muscle չէ՛ք'ւ, *s.* Մկուկ, դըն-
դեր; մկնականջ, սլականջ միտ.

Muscovy-Duck, *s.* Մշկասագ.

Muscular չէ՛ք'տէ-ւ, *a.* Դըն-
դերային, դնդերաշառ; լաշըմբունն,
զորաւոր. [Մկանաւորութիւն].

Muscularity չէ՛ք'տէ-ւ, -ւք'իք'ի, *s.*

Muse Կ--ն, *an.* Լուսիկ մնջիկ աշ-
խատիլ, խոկալ, որոճալ, մածեղ,

խորհիլ; երազել, մածմանց մէջ
իյնալ. =*s.* Խորհուրդ, խոկ, ո-

րոճը, մտախորձութիւն, երազ, ապ-
շութիւն; անցք, ցանկալ; Մուսայ,

բանահիւստութիւն, ներշունջը.

Muser Կ--ն, *s.* Երազուն.

Muset չէ՛ք'ա, *s.* (Յանկապատի)
մնցք. [ոն, Պանզարտի].

Museum Կ--նիք'ը, *s.* Մուսէ-

Mush չէ՛ք'ւ, *s.* Լանդակ (կերակ.)

Mushroom չէ՛ք'ա, *s.* Սուկի,
լոռասուկ; ետքէն հարսացած,
պակէն ծաղկած. =*a.* Կարճատեւ,

վաղանցիկ.

Music Կ--նիք'ա, *s.* Նուագադի-
տութեան. երաժշտութեան. նուագածուկ.

Musical Կ--նիք'ը, *a.* Երաժշ-
տական; քաղցրանուագ, ներդաշ-
նակ. -*ly*, *ad.* Ներդաշնակաւոր.

Musicalness, *s.* Կողմող, քաղցրահնչուկ.

Musician -նիք'ը, *s.* Երաժիշ-

նուազագէ. զածու, երգայարգար.

Musing Կ--՝ի, s. Խոհմունք, երագ. = a. Խոհուն, յափշտակեալ.

Musk Է--՝, s. Մուշկ միս. — deer. Մշկերէ. — melon. Սեխ. — ox. Մշկայծեամ. — rat. Մշկամուկ. — rose. Մշկավարդ.

Musket Է--՝իք, s. (Պարուզաւոր) հրացան. — eor Է--՝իքէր', s. Հրացանակիր. — oon Է--՝իք--՝, s. Կարծիող հրացան.

Musketry Է--՝իքէր', s. Հրացանութիւնք, հրացանածգութիւն, հրազէնք. [կահոռութիւն.

Muskliness Է--՝իք'տ, s. Մրշ-Musky Է--՝իք, a. Մշկահոռ. [պեմ.

Musha Է--՝, s. Մարմաշ սիւշ.

Musquash Է--՝իք, Մշկամուկ.

Musquet Է--՝իք, s. Հրացան.

Musquito Է--՝իք'տ, s. Մծեղ.

Musproje, Է--՝իք, ՔՊակալ(սանձի).

Muss, s. Խառնակում. աղմուկ.

Mussel Է--՝իք, Ձկնականջ միսեա.

Musulman Է--՝իք'տ, s. [pl. Է--՝իք] Մահմեական, իսլամ, ասծիկ.

Must Է--՝իք, տ. Իբրև օժանդակ բայ կործանուի. Պարսիլ, պարտաւորուիլ; պէտք' հարկ' արժան պառջան լինիլ. I—learn. Պէտք է որ սորվիմ. =տ. Բորբոսիլ, ՊՊուիլ, պարոսիլ. = s. Բորբոս, մառ, պառ.

Mustache Է--՝իք, s. Պիս.

Mustang Է--՝իք'տ, s. Ձիավայրի.

Mustard Է--՝իք, s. Մանանեխ.

Mustee Է--՝իք'տ, s. Խառնածին.

Muster Է--՝իք'տ, տ. Ժողովել, հաւրել; խմբել, զումարել. =տ. Ժողովուիլ, համախմբուիլ. = s. Հանդէս, զորահանդէս, կոչ, քննութիւն; հաւարում, ժողովում. To pass— Անարգել անցնիլ, ընդունուիլ. — master. Պաշտօնեայ արժանագիր. — roll, -file, -book. Ձինուորաց զուցակ, զորացուցակ.

Mustiness, Մրշուութ. ՊՊուութ. Ժուութ. Munty Է--՝իք'տ, a. Բորբոսած, մրլած; ՊՊուած, հիսցած. մաշած; զանդող, Կանձ, կոշ, կոպիտ.

Mutability Կ--՝իք'տէրէր', s. Անհաստատութ. փոփոխականութ.

Mutable Կ--՝իք'տ, a. Աճհաստատ, փոփոխմիտ, յեղիզուկ, յողողող, յարափոփոխութ. — ness, Mutability. Անհաստատութիւն, փոփոխականութիւն. [փոփոխութիւն.

Mutation Է--՝իք, s. Փոփոխում.

Mute Կ--՝իք, a. Մուռն, համր; լուռ, անձայն, անբարբառ, անխօս. = s. Խուլ; համր սպասաւորք, համերք; լալկան կին, եղբրամայր; (նուազարանի) ձայնարգի; համր զիր (արքեմ b, c, d, g, k, p, q, t) = va. Սեռել. Պափել; (Սուլունք) ծրել.

Mutely Կ--՝իք'տ, ad. Լռիկ մընչիկ, լռիւն, լռիկ, անձայն, անշըշունչ; լռելեայն. Muteness, Կ--՝իք'տ. s. Լուռութիւն, համրութիւն.

Mutilate Կ--՝իք'տ, տ. Կըրծաւել, յապաւել, ծայրաւել, խեղել, հաշնել. — tion Է--՝իք'տ, s. Ծայրառութիւն, յապաւում. — tor Կ--՝իք'տէր, s. Ցապաւիչ. [չի.

Mutineer Է--՝իք'տ, s. Ապսամբ.

Mutinous Կ--՝իք'տ, a. Խռվայոյգ, խռովարար, աղմկիչ. — ly, ad.

Mutiny Կ--՝իք'տ, s. Խռումութիւն, հետուութիւն, խռովութիւն, ապսամբութիւն զի.

Mutter Է--՝իք'տ, տ. Բրձմնջել, մրմալ; մրմնջել; մռնջել, զոռալ. = va. Արարելել. = s. Եշունչ, սօսափիւն, շրշիւն; քարտուր, մրմունջ.

Mutton Է--՝իք'տ, s. Ոչխարի միս. — chop. (Ոչխարի) պառակ, կողկի.

Mutual Կ--՝իք'տ'տ, Է--՝իք'տ, a. Փոփոխակի, փոխարարած. — ly, ad. Փոփոխակի, փոխարարածար.

Mutuality Գ-ը-տ-ե-լ-բ-ի, զփոխազարծուծիւն. [խեցակ]

Mutule Տ-է-ն-ի-ի պասկի զարդ

Muzzle Է-չ-լ-ւ, Տ-Դունք, ցուռկ (շան): ցուռկապ (շան), բերանակապ: ծակ, բերան = Վ. (Շան) բերանակապ դնել, ցուռկապել:

My Ե-յ, ա. Իմ, իմին:

Mycology, Տ-Մնկարանուծիւն:

Mynheer Ե-յ-հ-է-ր', Գ-հ-է-ր', Տ-Տէր, պարոն: Հոյանսացի:

Myology, Տ. Մկանաբանուծ.

Myope Ե-յ-օ-թ': Տ. Կարճատես:

Myopia, Տ. Կարճատեսուծիւն:

Myriad Գ-ր-ի-ե-ր, Տ-Տասը հազար, բիւր: բիւրք բիւրուց, անհամար:

Myriagram, -gramme Գ-ր-ի-ե-ր', Տ. Բիւրաւորամ. -liter, -litre, Բիւրալիթր. -meter, -metre,

Տ. Բիւրամետր. [մը, բիւրոն]:

Myriapod, Տ. Փղակաւորաց սեռ:

Myriare Գ-ր-ի-ե-ր, Տ. Բիւրակալ:

Myriorama, Տ. Բիւրացոյց:

Myrmidon Է-ր-Գ-ր-է-ւ, Տ. Գաման զօրք (Արիլէսի), միրմիդոն: կարծուկ, Թզուկ, ոչինչ:

Myrobalan, -olan Գ-ր-ո-ր-ի-ւ-ն, Տ. Հնդկաստանի չոր միրգ, հալիլայ:

Myrrh Է-ր, Տ. Զմուռու: [եան:

Myrrhine Գ-ր-ի-ն, ա. Միւռին:

Myrtiform Է-ր-ի-ն, ա. Մրսման:

Myrtle Է-ր-Գ-ր-է-ւ, Տ. Մրենի, մուրօ սկրսին աղանդ. [Ե'ս:

Myself Ե-յ-ի-ն, pr. ես ինքն,

Mystagogue Գ-լ-ի, Տ. Կրօնի խորհուրդ սորվեցնող, խորհրդուսոյց:

Mysterious Գ-ր-ի-ն-է-ւ, ա. Խորհրդաւոր, Պարուն, ծածուկ, խորին. -ly, ad. Խորհրդաւոր կերպով. -ness, Տ. Խորհրդաւորուծ:

Mystery Գ-ր-է-ւ, Տ. Խորհուրդ, զաղտնիք: անեղծուած: խորհրդաւոր զաղտնուծիւն: արհեստ, ըզբաղում: խորհրդակալութեամբ: խորհուրդ Հաղորդուծեան է:

Mystic Գ-ր-ի-ն, Տ. Հոգեւոր:

Mystic, -al Գ-ր-ի-ն-է-ւ, ա. Խորհրդաւոր, խորին: այլաբանական, խորհրդական. -ly, ad. Խորհրդական իմաստով, խորհրդապէս (մեկնել): -ness, Տ.

Misticism Գ-ր-ի-ն-է-ւ, Տ. Խորհրդապաշտուծիւն, հոգեւորուծ:

միստիկականուծիւն, սրբազան զբոց զաղտնի միքը ընծայելը, խորհրդաւորուծիւն:

Mystify Գ-ր-ի-ն-է-ւ, Վ. Բնէն բռնել, իարքի, մարդ բռնել. -fication Գ-ր-ի-ն-է-ւ, Տ. Խաբելով խնդալը, խաղաւարուծիւն:

Myth Գ-ր-ն, Տ. Առասպել:

Mythic, -al, ա. Առասպելական:

Mythologic, -al Գ-ր-ն-է-ւ, Գիցարանական, առասպելական:

Mystologist Գ-ր-ն-է-ւ, Տ. Գիցարան, դիցապէս:

Mythology Գ-ր-ն-է-ւ, Գ-ր-ն-է-ւ, Տ. Գիցարանուծիւն:

Nab Ի-դ, Վ. Յանկարծ բռնել, կայանել գաղաւազ:

Nabob Ի-ն-դ-ո-ւ, Տ. Հնդկի իշխան, նապապ: մեծափառճամ, բոջիլո:

Nacarat Ի-ր-ի-ն, Տ. Հալողի (զոյն)

բուրուճնու: հալողի կերպաս:

Nacre Ի-ն-է-ւ, Տ. Սուսափ սեւեթ:

-ous Ի-ն-է-ւ, ա. Գաղաւաղափայլ:

Nadir Ի-ն-դ-ո-ւ, Տ. Սուզակէս:

Nag Ի-ն, Տ. Մանուկ ծի, բուշոյ:

Nalad Ն՛յ՛տ, *s.* Նայուհի Կէջ.
Nail Ն՛յլ, *s.* Եղունգ; մազիկ ճի-
 րան; *զամ, բեւեռ;* 274 մասնա-
 չափ Ա. =*va.* Գամել, բեւեռել;
 հաստաեղ. Բեւեռածախ.
Nailer Ն՛յլը, *s.* Բեւեռագործ.
Nallery *s.* Բեւեռի գործարան.
Nainsook Ն՛յծ, Հնդկիկ շղարշ.
Naive Ն՛յ՛՛, *a.* Բնական, ան-
 պաճոյճ, պարզ [F.] [Պիւն [F.]
Naivite Ն՛յ՛՛՛բէր, *s.* Գարզու-
Naked Ն՛յ՛՛տ, *a.* Մերկ, հո-
 լանի, բաց; անզէն, անպաստպար,
 զուրկ; անսրող, պարզ յայ՛նի; ան-
 պաճոյճ, անզարդ; լերկ (բոյս).—
eye. Առանց պիտոցի՝ պարզ աչք.
 —*sword.* Մերկապատեան Պուր.
-ly, ad. Յայնսպէս, մերկապա-
 րանոց, պարզապէս, ձօրէ մերկ-
-ness, s. Մերկութիւն. [նեղի-
namable Ն՛յ՛՛՛՛ր, *a.* Անուա-
Namby-pamby Ն՛յ՛՛՛՛՛ր, *a.*
 Արուեստակեայ, սեճեւեւեճ, կեղծ(ոճ)
Name Ն՛յ՛, *s.* Անուն; անհաս,
 անծ; համբաւ, հռչակ; յիշատակ;
 ընծանիր, ցեղ; սիսդոս, անուն.—
va. Անունը թայ, կոչել, անուա-
 նել, յիշել; նշանակել; որոշել, ըն-
 րել. In the—of. Յանուն, ի ղիմաց.
 By— Յանուանէ. —*sake.* Անուա-
 նակից, նոյնանուն. [անծանօթ.
Nameless Ն՛յ՛՛, *a.* Անանուն,
Namely Ն՛յ՛՛՛, *a.* Այսինքն, որ է.
Nankeen Ն՛յ՛՛՛՛՛ր, *s.* Զինական
 ղեղին կտաւ, նանքինակ.
Nap Ն՛յ՛բ(բ), *vn.* Մրափել, թա-
 բուծել. = *s.* Թեճեւ քուն, մրափ;
 (չուխայի) թաւակողմագեր; (տուն-
 կի) մագճղուք, թեխր, աղուամագ-
-less, a. Ամագ, անխաւ; մաշած,
 հիմցած. **Nappiness, s.** Թաւա-
 մագութիւն, խառտութիւն.
Nape Ն՛յ՛բ, *s.* Շիշք, ծոճրակ.
Naphtha Ն՛յ՛՛՛՛ր, *s.* Ն՛յ՛՛՛ր, *s.*

Նաթ նեֆր եաղը.
Napkin Ն՛յ՛՛՛՛ր, *s.* Անճեռոց.
Nappy Ն՛յ՛՛՛, *s.* Մազեղ, թաւ,
 թաւարծի; փրփրալից (գարեջուր);
 քնէած, քնաբեր.
Narcissus Ն՛յ՛՛՛՛՛ր, *s.* Նար-
 զէս ներկից; իր գեղեցկութեանը
 զարնուող մարդ, նարկիս Կէջ.
Narcotic, -al Ն՛յ՛՛՛՛՛ր, *a.*
 Թմբիչ, թմբեցուցիչ, թմբուղեղ.
Narcotine Ն՛յ՛՛՛. Բնածմբիր Կ-
Nard Ն՛յ՛՛ր, *s.* Նարդոս ներթեւ.
Narrate Ն՛յ՛՛՛՛ր, Ն՛յ՛՛՛՛ր, *va.*
 Վկայել, պատմել, —*tion* Ն՛յ՛՛՛՛ր, *va.*
s. Գասմութիւն, գրոյց, վէպ.
Narrative Ն՛յ՛՛՛՛ր, *a.* Գաս-
 մական, պատմութեանակն.—*s.* (Ե-
 դած բանի մը) պատմութիւն; ման-
 րամասնութիւն. —*ly, ad.* —մասնօրէն.
Narrator, s. Գասմող, քաղ.
Narrow Ն՛յ՛՛, *s.* Անժուկ, նեղ;
 ամփոփ, համառ օտ, սահմանափակ;
 կարճ, անժուկ (միջք); կծծի; ճըշ-
 գրիս, ճիշտ. =*va.* Նեղցնել, սեղ-
 մել, կծկել, ամփոփել. —*vn.* Միմը-
 լիլ, ամփոփուիլ, հաւքուիլ. —
-minded. Փոքրոգի, կարճամիտ.
Narrowly Ն՛յ՛՛՛, *ad.* Անժկա-
 յոյն, նեղ; համառօթիւ; սերտիւ,
 խնամով, ճշդիւ. —*ness, s.* Նեղութեւ,
 անժկութեւ, աղքատութեւ, ժլատութեւ.
Narrows Ն՛յ՛՛՛, *pl.* Նեղուց
 պողազ; հուն(գետի); կիճ. կապան.
Narwal, Narwhal Ն՛յ՛՛՛՛՛ր, *s.*
 Կիսագլխնե՛րու սճռ, միածանի.
Nasal Ն՛յ՛՛՛ր, *a.* ՔՊի, քՊա-
 յին; ռնգային, քՊէ հնչուած (գիր).
 —*vowel.* Ինքզինցիւն ծայրաւոր,
 ռնգատու. [ռնգականութեւ.
-ity, Ն՛յ՛՛՛՛ր, s. ՔՊէ-հնչում.
Nascent Ն՛յ՛՛՛՛ր, *a.* Դնածին,
 ղեւաբոյս. նորածաղ.
Nastily Ն՛յ՛՛՛, *ad.* Աղտոս կեր-
 պով, անխորժ. **Nastiness, s.**

Անճարութիւն, աղտոտութիւն.

Nastartium ն-տէր'ւէ, *ս. Հնդկոսիմ; բարձրակ բ.*

Nasty ն-տի, *ա. Աղտոտ; զազիր, պիղծ; վառաշ, պազշոտ.*

Natal ն'տել, *ա. Ծնած (օր), ծննդեան, հայրենի, բնիկ.*

Natant ն'տեմ, *ա. Տասանող.*

Natatory, -torial ն'տեմ'ւէ, -տ'րիել, *ա. Հողալու, լուղական.*

Nation ն'տիւ, *ս. Ազգ, տոհմ.*

National ն'տել'ել, *ա. Հասարակաց, ազգային, տոհմային. -ly, ad. Ազգովին, ազգովինք, առհասարակ. -ness, ս. Ազգայնութիւն.*

-ity 'իտի, *ս. Ազգայնութիւն, ազգութիւն; ազգ, ժողովուրդ.*

Nationalize, *va. Ազգայնացնել.*

Native ն'տիւ, *ա. Ծննդեան, Ծնած, ծնունդ; տեղացի, բնաշխարհիկ, բնիկ; ընդամին, ընդարդյա; սկզբնական, նախասիպ. = ս. Բռնիկ, տեղացի. -ly, ad. Բնապէս, սկզբնապէս. -ness, ս, Բնիկութիւն.*

Nativity ն'տիւ'իտի, *ս. Ծնունդ; տոհմային, ծննդեան, ծննդավայր; աստեղական հանգամանք, ժամաքաշխ*

ծննդեան = [մնածխաս.

Natron ն'տրեմ, *ս. Կալարարի*

Natty ն'տի, *ս. Մարուկեկ.*

Natural ն'տելել, *ա. Բնական, բնածին, օրինաւոր, արզարացի; Իրական, անարուեստ, ինքնեղ, ինքնափոր (այր); անշարագաս, պիտակ (զաւակ), = ս. Ի ծնէ ապուշ, իտե; ժայնապարծ, բնկործ ( ) ել.*

-ly, ad. Ի բնէ, բնականաբար, բնական կերպով, բնականապէս; անարուեստ՝ աննեմեւեմ կերպով. -ness, Բնականութիւն. -կան վիճակ.

Naturalism ն'տելել'ւ, *ս. Բռնականութիւն; բնակրօնութիւն, բնապաշտութիւն էի.*

-list ն'տելել'տ, *ս. Բնապաշտ,*

բնակրօն; բնախոյզ, բնապատում.

Naturalize ն'տելել'ւ, *va. Բռնաշխարհիկ ընել, ընտանեցնել, ներմուծել; քաղաքացիութեան Իրաւունք տալ, բնկացնել. = տ*

Ըս բնական օրինաց միկնել.

-zation ն'տելել'ւ, *ս. Բռնաշխարհութիւն, բնկացում.*

Nature ն'տը, *ս. Բնութիւն, իսկութիւն, էութիւն; բնաւորութիւն, հանգամանք, կազմութիւն, տեսակ; տեղեւոր, արարչութիւն; իրաց բնական վիճակ, բուն նիւթ.*

Good— **Բարեւորութիւն. III**— **Ջարութիւն. In a state of—Մտէ մերկ. Good—ed. Բարեմայն.**

Naught ն'տը, *ս. Ոչինչ, = օ. Ոչինչ, չնչին; անպիտան, վարնոց.*

-ily, ad. Ջարութեամբ. -iness. ս. Ջարութիւն, խեղութիւն. (մանկան).

Naughty ն'տը'ի, *ս. Ջարամբարիշտ; յամառ, խեղ, չարամիտ (տղայ).*

Nausea 'նիւ, *ս. Սիւրսխառնութիւն, սոզկանք, զգուանք; ծոզք բռնելը.*

Nauseate ն'տը'նիւ, *an. Սիւրսխառնուիլ; խառնել; զգուանք՝ նողկանք գգալ, գարշել; զգուեցնել.*

-tion ն'տը'նիւ'իւ, *ս. Ջգուանք, գարշանք, սիւրսխառնութիւն.*

Nauseous 'նիւ, *ս. Սիւրսխառնոց, սոճացուցիչ, նողկարար.*

-ily 'ելի, *va. Սիւրսխառնութիւն. -ness 'նիւ, ս. Սիւրսխառնութիւն.*

Nautical ն'տը'իտի, *ս. Նավարկութեան, նավական; ծովային.*

Nauteh ն'տը, *ս. Կայնասօտ.*

Nautilus, *ս. Ծովու խեցեմարմն, խորշխորշեան; նավախեցի ք.*

Naval ն'տել, *ս. Նավային.*

Nave, *ս. Միջանիւ, առեկ; ժամի դռնէն դասը, կոնք, խալարան.*

Navel ն'տի, *ս. Գորս կեռայեք.*

Navev ն'տի'ւ, *ս. Ըողգամ.*

Navicular ն'տի'ւ'իւ, *ս. Նավարկութեան, նավարկութեան.*

անհասել (սուր); նաւակաց.
Navigable Կ՛ԼԻԿ-Ղ, *ա. նաւե-
 ցի, նաւարկելի, -ness, -bility, s.*
Navigate Կ՛ՇԻԵՂ, *տ. նաւար-
 կել, նաւել; նաւը վարել, ղեկա-
 վարել; -tion -նի՛յ, ը՛. s. նաւար-
 կումիւն; նաւուղղում. -tor, s.
 նաւարկու, նաւավար, նաւուղիղ.
Navy Կ՛Շ, *s. Հողակիր Կ՛.*
Navy Կ՛Յ, *s. նաւանորմ, -ւա.
 խումբ; ծովային զօրք, ծովագօրք.
Nay Կ՛, *ad. ՁԷ՛, ո՛յ; Յո՛ղ զայլ.
 =s. Մերժում, ժխտում. [Հեռայ.
Nazarite Կ՛ՅՅՂ, *s. Ուխտաւոր
 -rene Կ՛ԿԻԷԷ՛. a. նազովրեցի.
Neap Կ՛ԵԲ, *s. Կառնածող օգ;
 կառքի նեցուկ. =a. Ծած, վար-
 -tides. Զախաղացք.
Neapolitan Կ՛ԻԲ-ՂԻԴԻ, *s. Նէ-
 ապոլիսեցի; Սիկիլեան.
Neat Կ՛ԻԲ, Կ՛Է, *a. Մերժ, մօճ,
 մօճիկ, մօճակու; սեր, մերիմ;
 ճիշդ ուղիղ; ուղղակի, անմիջական;
 ժլատ. կծծի; (հեծնախ) մախակողմ:
 =ad. Մերժակայ, անընՅեր, հուպ;
 գրեձէ, իբր. =pr. Մերժ, անընՅեր.
 =an. Մօճնալ, մերժնալ; մօճիկըը-
 նել, մօճեցնել. -sighted. Կարճատես.
Nearly Կ՛ԻԲ, *ad. Մօճէն, զը-
 րեձէ, իբր. Nearness Կ՛ԻԿ՛, s.
 Մօտաւորումիւն; մերժում.;* խը-
 նամութիւն; ժլատութիւն.
Neat Կ՛ԻԴ, *a. Մաքուր; զու,
 յստակ, անարտօ; վայելուչ, կոկիկ;
 պարզունակ, համեստ.
Neat Կ՛ԻԴ, *s. Արջան, պաճար
 արդր (եզ, զոզ) =a. Արջառային.
 -head -հըր. Գովարած, եզերապահ:
Neatly Կ՛ԻԴ, *ad. Կոկիկ, մա-
 քուր; ըստ պաշտմի, շնորհրով.
Neatness Կ՛ԻԴ, *s. Մաքու-
 րիւն, վայելչութիւն, կոկուճիւն.
Neb Կ՛Կ, *s. Կեռնց, քիթ. ցնուկ.
Nebula Կ՛ԿԻ-Կ, *s. [pl. Աէ՛ յ.]*************

Միզամած (աստղահոյ), միզասող.
Nebular Կ՛ԿԻ-Կ, *a. Ամպա-
 մած, Յիպահոծ, միզամածային.
Nebulosity Կ՛ԿԻԴ, *s. Միզա-
 մածութիւն; շողմաման նիւթ. =.
Nebulous Կ՛ԿԷ-Ը, *Ամպանման,
 միպահն; միզապա; միզաստեղ.
Necessarian, sitarian Կ՛ԿԻ-
 -ԻԴԷ՛. *Անհրաժեշտական (փիլիսո.)
Necessarily Կ՛ԿԻԴԻԻԻ, *ad. Ի
 հարկէ, առ հարկի, հարկաւորա-
 պէս. Necessariness Կ՛ԿԻԴԻԻԻ,
 s. Անհրաժեշտութիւն, հարկ.
Necessary Կ՛ԿԻԴԻԻ, *a. Կարե-
 ւոր, հարկաւոր, անհրաժեշտ, էա-
 կան. =s. Արարեցող, հարկաւոր. =
 pl. Պիտոյք, պիտուան յկվագիւմաք.
Necessitate Կ՛ԿԻԴԻԴԻԴ, *va.
 Սիպել, պահանջել, հարկադրել.
Necessitous Կ՛ԿԻԴԻԴԷ՛, *a. Զրա-
 ւոր, (քաղմա)կարօտ, արքաւո-ly, ad.
 -ness, s. Զրաւորութիւն, կարօտութիւն.
Necessity Կ՛ԿԻԴԻԴԷ՛, *s. Զարկ,
 պէտք; հարկաւորութիւն, բուխազա-
 տութիւն. =pl. Պիտոյք, պէտք.
Neck Կ՛Կ, *s. Վիզ, ճիտ, ուլ, պա-
 րանոց; արժ (տուկի); լեզու, նեղ
 երկիր արժ. -cloth Կ՛ԿԷԻԴ. Վզկապ
 գրավաք. Neckerchief. -tie. Փողպաւս
 (կանանց). [քայո.
Necklace Կ՛ԿԻԴԷ՛, *s. Մանեակ,
Necro-, Կ՛ԿԻԴԷ՛.
 -logie, *a. Մեռելաբանական.
 -logist Կ՛ԿԷ՛, s. Մեռելաբան.
 -logy Կ՛ԿԷ՛Է՛, s. Մեռելոց տու-
 մար, մահ, մեռելաբար, մահացուցակ.
 -mancer Կ՛ԿԻԴԷԻԴԷ՛, *s. Մե-
 ուելանալ, կախարհ.
 -maney Կ՛ԿԻԴԷԻԴԷ՛, *s. Մոզու-
 թիւն, մեռելախարցութիւն.
 -mantle, *a. Կախարդական.
 -phagous Կ՛ԿԷ՛Է՛, *s. Մեռելալիկեր.
 -pollis Կ՛ԿԷ՛Է՛Է՛, *s. Մեռելաւա-
 սան, մահաքաղաք, զերեզման.*****************

Nectar նէրէր, *s.* Աստուած-
ըմպելի, նեկտար րէջ; գերընտիր
ըմպելի; մեղրահիւն (ըռւոնց).

**Nectaral, -rean, -reous; -
tarous** նէրէր/էրէլ, -'րէլ, -'րէյ-
րէլ, *a.* Անուշակ, քաղցրահամ.

Nectarine, s. Լերկ դեղձ մը.
-tary, s. Ծաղկի մեղրոս մաս.
Née նէ, *pp.* Ննեալ, դուստր.

Need նէյ, *s.* Պէտք, հարկ; կա-
րօտութիւն, չբաւոռութիւն = ան-
հոգ՝ պէտք ունենալ, պէտք զգալ;
պէտք ըլլալ, պահանջել, ուզել,
կարօտիլ [Երբեմն կործածուի իբր
օժանդակ, ան ասեմ Սահմ. եղ. Յրդ.
դէմքը քիտուիլ. He need not go. ոչ
ձէ He needs.] [քաս.

Needer նէյրէր, *s.* Կարօս, անդ-
Needful նէյթ'իւլ, *a.* Հարկա-
ւոր, կարեւոր, պիտանի **-ly, ad.**
ի հարկէ. -ness, s. ունութիւն.

Needily, ad. Հարկաւորապէս
-iness, s. Կարօտութիւն, պէտք.

Needle նէ'րլ *s.* Ասեղ; սլաք
(կողմնացուցի); կոճող. -book. Ասղ-
նակալ, ասղանոց. -gun. Ասղնաւոր
հրացան. -woman. Դերծակուհի,
կարուհի. -ful, *s.* Թել մը (դերծան).

Needless նէյ'իւ, *n.* Անօգուս,
անպէտ, անպիտան, անկարեւոր.

-ly, ad. Յուսմպէտ. **-ness, s.**

Needs նէյթ, *ad.* Ի հարկէ, ան.
հրաժեշտ կերպով, հարկաւ.

Needy նէյ'թ, *a.* Կարօս, անքաս.

Ne'er նէր, *ad.* Կրճատ. **Never** ի-
do-weel. Անպիտան, չարասիրտ.

Nefarious նէֆ'րէլ, *n.* Եղեռ-
նագործ. ապիրատ, անզգամ. **-ly, ad.**

Negation նէյ'նէլ, *s.* Ժխտում,
բացասութիւն. բացասում.

Negative նէյ'րէլ, *a.* Բացա-
սակիւն, ժխտական, միեմող = *s.*
Ժխտական նախադասութիւն; բա-
ցասական բառ; մերժում, ժըխ.

սում վեղր; ժխտական ապակի քէլ.
= *va.* Ժխտել, մերժել, հերքել. **-ly,**
ad. Բացասաբար.

Neglect նէյլէ'ր, *va.* Չանց'ան-
եստ ընել. հոգ չսանիլ; անփոյթ ըլ-
լալ, անհոգանալ; բանի տեղ չըը-
նել, չսեպել. = *s.* Անփութութիւն,
անհոգութիւն, զանցառութիւն.

-ful, a. Անփոյթ, անհոգ.

Négligé նէյլէ'իւ, *s.* Անյարգա-
րութիւն; (առաւօտեան) ասն հա-
զուս; (ըռւոսէ) մանեակ.

Negligence նէյլէ'իւ, *s.* Ան-
փութութիւն, անհոգութիւն, ան-
խնամութիւն. **Negligent** -'իւ'ր,
a. Անհոգ, անփոյթ, ճերմհոգ.
-ly նէյլէ'իւ'րէլ, *ad.* Անհոգաբար,
հարեւանցի, անփութօրէն.

Negotiable նէյլէ'իւլ, *a.* Փո-
խադրելի. վաճառելի. **-bility, s.**

Negotiate նէյլէ'իւ'ր, *vn.* Առու-
տուր ընել, գործ ընել; բանակցիլ
= *va.* Միջնորդել, խօսիլ, բանակ-
ցիլ, կարգադրել; (երրորդի մը) ծա-
խել, փոխանցել.

Negotiation նէյլէ'իւ', *s.* Միջ-
նորդութիւն, բանակցութիւն; շա-
հալաճառ; առուծախ. [տորդ.

-tor -'րէր, *s.* Բանազնաց, միջ.

Negress նէյլէ'իւ, *s.* Սեւուհի,
սեւամորթ կին.

Negro նէյլէ'ս, *s.* [pl. -roes նէյ-
րէլ.] Թափշիկ, սեւ, սեւամորթ.

Negrato -'րէ', *s.* Սեւամորթիկ.

Negus նէ', *s.* Խաւնըմպելի.

Neigh նէյ(ո), *vn.* (Ձին) վրնջել,
խինջել ինչնեմէ'ս. վրնջիւն ժիւ.

Neighbor նէյ'րէլ, *s.* Դրացի,
հարեւան, դրակից; ընկեր = *a.* Մեր-
ձակայ, մօտաւոր, մերձ, կից = *va.*
Սահմանակից՝ մօտ գտնուիլ, կից
ըլլալ. **-hood** -'հոո, *s.* Դրացեւու-
թիւն, դրացիք; շրջակայք.

-ing նէյ'րէլիւ, *a.* Դրացի, կից.

Neighborly, *a. Մտերմական, սիրտ. մարդասէր, բնականական.*

Neither *Կ'հէջ, pron.Ոչ այս ոչ այն, ո՛չ որ; ո՛չ մէկը. = con. Ոչ այ; ոչ . . . ոչ . . .*

Neology *Կ'լէճի, s. Նորարարութիւն; նորաստեղծութիւն Ա՛.*

-logic, -al; logistie, -al *Կ'օլ-ճի, Կ'լէճի, a. Նորարարական -logist -լէճի. Նորարար.*

Neophyte *Կ'օփ-յո, s. Նորընծայ, նորադարձ; հասարակ.*

Neoteric, -al, a. *Արդի, նոր.*

Nepenthe, -thes *Կ'էփ-էֆ, Կ'էփ-էֆիչ, s. Յնժամաս բն.*

Nephew *Կ'էփ-ու, Կ'էփ-ու, s. Եղբորդի, քեռորդի եկեկն.*

Nephritic, -al *Կ'էփ-էֆիչլ, a. Երիկամի, երիկամանց; երիկամացառո; երիկամաղեղ.*

Nepotism *Կ'էֆ-էֆիչ, s. Ազգականասիրութիւն -tist, s. Ազգականները յառաջ քշող, սեղաւորող.*

Neptune *Կ'էֆ-էֆիչ, s. Ծովու յասուած, Պիսիդոն; Նեպտուն -.*

Neptunian *Կ'էֆլ, a. Ծովու.*

Nereid *Կ'էֆիչ, s. Ծովային յաւերժահարս, նիրեւուհի Գէյ. [Լի].*

Nervation, s. *Ջղաշարք(ներհ.)*

Nerve *Կ'էլ, s. Ջղի, ջիլ սիմիթ; ոյժ, գորութիւն; մագնզուք, նեար. դիժ(ներեւի). = va. Ջորացնել, ուժ տալ; -less, a. Ուժէ ինկած ջլասած*

Nervine *Կ'էլիչ, a. Ջղագրգիւ, ջլապինդ(դեղ), ջլաղեղ.*

Nervous *Կ'էլչ, a. Ջղային ջիդերու, ջլաց, հուժկու, կարշնեղ; կորովի, կորովաբան; դիւրագրգիւ, ջլային(մարդ). -ly, ad. Ջղոս կերպով, ուժով մը; ջլային գրգռու. ջնամբ -ness, s. Ջղութիւն, ոյժ; ջլային սկարութիւն. [Պիւն]*

Nescience *Կ'էլիչ, s. Տգիտութիւն*

Nest *Կ'էֆ, s. Բոյն եռվա; թը-*

նակութիւն, տուն; իրարու մէջ գրուած տուփեր. -an. Բոյն դնել, բռնել; բնակեցնել. -egg. Բոյնկալ

Nestle *Կ'էլ, va. Բոյն շինել, գուրգուրալ, գրգալ. =տ. Թառիկ, պուպուկի, սրիլի, սեղաւորով.*

Nestling *Կ'էլիչ, s. (Բոյնէն բռնըւած) մագուկ, Պնչնիկ, ճիւճիկ.*

Nestorian *Կ'էֆ-էֆիչ, a. Նեստորական Յէ; ծեր, փորձառու.*

Net *Կ'էֆ, s. Վարմ, ցանց, ուռկան, ծուղակ. Պակարդ; ցանցալիերայ հիւսք, ցանցկէտ. = a. Ջուժ մարուր (հասոյթ, շահ), = va. Ուռկանով որսալ; ուռկան շինել, ցանցակերպ շինել, օղ օղ հիւսնել (զուշահ) արսալիւնել. -work. Օղածոյ*

Nether *Կ'էֆ-էֆլ, a. Ցած, վար-*

-most. a. *Ստորնագոյն, վարնց;*

Netting *Կ'էֆիչ, s. Ցանցկէտ.*

Nettle *Կ'էֆլ, s. Եղիճ շարքան օրու. = va. Թայնիլ, գրգռել.*

Neuralgia *Կ'էֆ-էֆիչլ, s. Ջրլացաւ(ութիւն). -gic, a. Ջղացալի*

Neurology, s. *Ջղաբանութիւն*

Neuropter, s. *Ջղսնեւ ի.*

Neurotomy, s. *Ջղահատութիւն:*

Neuter *Կ'էֆ-էֆլ, a. Չէգոր; ո՛չ արու ո՛չ էգ. = s. Չէգոր, անսարմեր(բանաստեղծալ); անծին էգ, մարի (մեղու). --verb. Չէգոր բայ.*

Neutral *Կ'էֆ-էֆիչլ, a. Անսարմեր, չէգոր, ոչ բարի ոչ չար, կէսակէս. -ly, ad. -- կերպով.*

Neutrality *Կ'էֆ-էֆիչլ, s. Ուռլէ կողմ չըլլալը, չէգորութիւն.*

Neutralize *Կ'էֆ-էֆիչլ, va. Չէգոր ընել, չէգորացնել; անաղդեցիկ ընել ր; փճացնել, ջնջել.*

Neutralization *Կ'էֆիչլիչ, s. Չէգորացում, չէգորութիւն.*

Never *Կ'էլչ, ad. Բնականորէրէր, ամենեւեմ.*

Nevertheless *Կ'էլչ-էֆիչլ, ad.*

Սակայն եւ այնպէս, այլ սակայն, այսու ամենայնիւ.

New նիւ, *a.* Նոր, Սարմ; արդի, այժմեան, նորալէպ, անսովոր; անփորձ, խակ, նորընծայ, համբակ. —fangled. Նորեկակ, նորածեւ. —fashioned. Նոր, նորագիւտ. —model. *va.* Նոր ձեւ. կերպարանք ճալ. —style. Լատինական տուճար. —year's-day. Կաղանկ, ամսնոր. —year's gift. Կաղանկչէք, կաղանկչեայ.

Newish նիւիւ, *a.* Նորկեկ.

Newly նիւիւ, *ad.* Ի նորոյ, անյն, նոր; նորածեւումեամբ.

Newness նիւիւ, *s.* Նորութիւն, Սարմումիւն; նորածեւումիւն, խակութեւ, համբակութիւն.

News նիւս, *s.* Նորալուր, լուր, տեղեկութիւն. Good—. Աւերիս. Bad—. Բռն, գոյժ. —monger. Լրատու, լրատող. —boy, —man, —vender. Յրուիչ, լրագրագանա. —paper. Լրագիր, ձերթ. Daily—. Օրամերթ, օրագիր. [Կաղիաց.]

Newt նիւտ, *s.* Մողէզ մը, կռ.

Next նիտ, *a.* [Sup. of Nigh.] Առաջիկայ, հետագայ, հետեւեալ, գալիք; մտաւոր, կից, քովի. =ad. Ապա, ետքը, յետոյ, եւկորոք.

Nib նի, *s.* Կտուց, գրչի ծայր; հատիկ. =va. Ծայրը կտրել, ծայր շինել. —bed նիտ. (Կորա)կտուց.

Nibble նիլ, *an.* Կրծել, խած. խրծել. =s. Խածեցել, խածուք, խայթ. **Nibbler** նիլը, *s.* Խածնող.

Nibelungen, --**Lied** յիւ, *s.* Հնագոյն Գերմ. դիւցազներգութիւն **Nice** նիս, *a.* Ինգլիցիկ, հանելիկ, ընտիր; գիրգ, քերուչ, փափուկ, գողորիկ, բարակ, նուրբ, ազնիւ, համեղ, համազամ; դժուարահամ.

Nicely նիսիւ, *ad.* Փափկօրէն, ճշգորէն; շէնք շնորհք, լուազոյն կերպով. —ness, *s.* Ճշգրութեւ, փափ-

կութեւ, ներումիւն, գոռչաւորութեւ.

Nicene նիսիւ, *a.* Նիկիական.

Nicety նիսիւ, *s.* Ներումիւն, փափկութիւն. =ք. Համազամ կերպուր; ճշգրութիւն.

Niche նիչ, *s.* Բասուց հիւճիւ.

Nick նիք, *s.* Հաշուեկայս յեքիք; փայտանիշ **ֆրէքիք**; ճգնաժամ, կէտ, պատեհ անիւ. =va. Կտրել, նիշել **ֆրէքիք**; յարմար ան. Պիւ գործել, անաւելութիւն քսանայ. To—a horse. Չիւն ազնիւ նիշել. Old—**Շնծեր**, սիւ սասանայ.

Nickel նիլ, *s.* Մետաղ մը.

Nicknacks, *pl* Խաղալիք.

Nickname նիք, *s.* (Մաղրակայն) մականուն. =va. Անուն կախել.

Nicotian նիտ, *a.* Միսխտոսի. —**cotin**, —**tine**, *s.* Միսխտոսի ք.

Nictate, **Nictitate** նիքիտ, *va.* Աչքը գոցել, Սարմել. —**tion**

նիքիտիւ, *s.* Քարծու, քթիւ.

Nidamental, *a.* Բոյնեւում.

Nidificate, **Nidulate** նիքիքիտ, *va.* Բոյն շինել, թխել. —**tion**

նիքիքիտիւ, *s.* Բունաշինութիւն.

Niece նիս, *s.* Գեռաղջիկ, եղբորաղջիկ եկեղեց. [Կնիւ.]

Niello նիլլո, *s.* Սիւ կիտուած **Niggard** նիքըր, նիքըր, *s.* Կծծի-

—**liness**, *s.* Կծծութիւն. —**ly**, *a.* Ամենակծծի, ազան.

Nigger նիքըր, *s.* Խաղիչիկ.

Nigh նի, *a.* [Co. Nigher, sp. Nighest, next.] Մօտ, մօտիկ, մերձ, մերձակայ. =ad. Գրեմէ. =pr. Առընձեր, տո, ոչ հեռի.

Night նիտ, *s.* Գիշեր, միջկիս, ճրագլառում; խաւար, միջութիւն; ճգնութիւն; մահ. By—. Գիշերանց, մութեւն. To—. Այս գիշեր. —**cap.** Գիշերազգակ; գիշերնոց. —**fall**. Մընընկիս, ճրագլառում. —**fire**, Շէշմոյի (հոր). —**gown**, Գիշերանոց

-heron, raven. **Քոնոր** բ.— hawk. **Խոլմուկ**, զոդոշ բ.— mare. **Մոգուանեշ**, խալիկ քապուս — piece. **Փիշերանկար**, միանկար. — soil. **Ալքր**, կոյ. — walker. **Փիշերայած**, քնաշորքիկ. — walking. **Փիշերայածուծիւն**. — watch. **Փիշերապահ**, պահապան.

Nightingale Նոյթիւել, *s.* Սոխակ, պլպուլ.

Nightly Նոյթի, *a.* Փիշերուան, **Փիշերային** — *ad.* Փիշերայն, զիշերանց, ամէն զիշեր.

Nightshade Նոյթիւյտ, *s.* Շընխադող, մորմ. **Deadly** —. **Շիկասակ**, *արուպ* բ.— Enchanter's —. **Մոգական քոյս**, կիրկէ. **Woody** —. **Ործալայրի**. **Negrescent**, *a.* Սեւուկ.

Nigrification, *s.* Սեւացում.

Nihilism, **Nihility** Նոյհիւլիզմ, Նոյհիլիզմ, *s.* Անհոգութիւն, ոչնչութիւն. — **Ուտ**, հիլիւտ, *s.* Ոչնչական.

Nil Նիլ, *s.* Գծուած, ոչինչ չէ.

Nilometer, *s.* Նեղոսաչափ. Է.

Nimble Նիմբլ, *a.* ձագուկ, կենցաղաւոր, զիրաւոր, երազ. — **ness**, *s.* Թեթեւութիւն, արագութիւն, շուտութիւն.

Nimbly Նիմբլ, *a.* Թեթեւութեամբ.

Nimbus Նիմբուս, *s.* Լուսպակ, ծածանջ ՚; անձրեւած (ամպ).

Nincompoop, **Ninkum** Նինկոմպոօ, *s.* Յիմար, ապուշ, անմիտ.

Nine Նոյ, *s.* Ինը. **The Nine**. Ինն **Մուայր** — holes. **Փնդախաղ մը** — pins. **Փնդախաղ** — pence. Իննոց (դրամ).

Ninefold Նոյնքու, *a.* Իննպատիկ.

Nineteen Նոյնթիւ, *s.* 19.

Nineteenth Նոյնթիւն, *a.* 19րդ.

Ninetieth Նոյնթիւն, *a.* 90րդ.

Ninety Նոյնթի, *a.* Իննսուն.

Ninny Նինի, *s.* Ապուշ, խեւ.

Ninth Նոյն, *a.* Իններորդ.

Ninthly Նոյնթի, *ad.* Իններորդ.

Nip Նիփ(տ), *v.* Մատուցած սխմել,

կամծել, կծել, խայծել, խմծել; խածնել; (ցուրտը) այրել, խաշել. — կամիծ, խածուր, խայծ; ցրահարութիւն; ծաղր.

Nipper Նիփէր, *s.* (Ձիու) առաջըի սկոռ, հերձածակի; արծան, լաւիս գըսսան; շիծ, կամիլ.

Nippers, *pl.* Արծանիկ, լաւիս.

Nipple Նիփլ, *s.* Ծիծի պուկ;

շողկաղիր քիւֆեմֆ մեմեքի.

— *wort.* Խոբու (խոս).

Nisi Նոյսի, *con.* Եթէ ոչ, չէնէ.

Nit Նիտ, *s.* Ոջլիլ անիծ, մին.

Nitency, *s.* ձիգ, ջանք; փայլ.

Niter, **Nitre** Նոյտր, *s.* Բորակ.

Nitid Նիտիտ, *a.* Փայլուն.

Nitrate Նոյտրիտ, *s.* Բորակա.

Nitric Նոյտրիտ, *a.* Բորակային.

Nitrify, *va.* Բորակի փոխել.

Nitrogene Նոյտրօքսիտ, *s.* Բորակածին.

Nitroglycerine Նոյտրօքսիտ, *s.* Բորաքաղցունի ք.

Nitrous, **Nitry** Նոյտրուս, Նոյտրիտ, *a.* Բորակային, բորակաբեր.

Nitty Նիտի, *a.* Ոջլոս; փայլուն.

Niveous Նիվուս, *a.* Ձիւնեղէն.

No Նո, *aa.* Ձէ, ոչ, երբէք, ոչ որ.

Noachian Նոյիտիտ, *a.* Նոյեան.

Nobility Նոբիլիտիտ, *s.* Ազնուականութիւն, քաջասոհմունք, ազնուականը, աւագործար, ոստանի;

զեմտութիւն, բարձրութիւն.

Noble Նոբլ, *a.* Ազնուագամ, քաջասոհմ, ազնուական; զեմ, վըսեմ, հոյակապ, գերապանծ, փառաւոր; ազնիւ, զեմանծն, առաստծուն. — *s.* Ազնուական, պատրիկ; ազնուադրամ.

Nobleman, *s.* Ազնուական.

Nobleness, *s.* Ազնուութեան, զեմանծնութիւն; ազնուականութեան;

զեմտութիւն, գերազանցութիւն.

Nobless, — *lesse* Նոբլիս, *s.* Ազնուականը, աւագործար ազնուա.

կանուծ. **Nobly**, Ազնուութեամբ, վեհանվճարէն, վեհմութեամբ.

Nobody Կո՛ւմէ, և. Ոչ ոք:

Noceful Կո՛ւմէ, և. Հազու հաց:

Noctant Կո՛ւմէ, և. Վնասակար, չար:

Noctambulist, և. Քնաշքիկ:

Noctivagant, և. Գիշերաշքիկ:

Nocturn Կո՛ւմէ, և. Գիշերա-
յին ժամերգութ., ցայգապաշտօն.

Nocturnal Կո՛ւմէ, և. Գիշեր-
ուան, գիշերային, գիշերորսակ:

Nod Կո՛ւմէ, և. Ծռիլ, հակիլ; խո-
նարհեցնել, ծռել; զլխով նշան ը-
նել, ցնցել; զուխը ծռել, բարե-
ւել; մրափել, Խմբիլ, քնասիլ =
և. Խոնարհում (զիխի); ծռելը, ծը-
ռիլը, ցնցում, հակում; մրափ; Խե-
ծել քուն. [Իրական.

Nodated Կո՛ւմէ, և. Ուռուց, վա-

Noddle Կո՛ւմէ, և. Գլուխ:

Noddy Կո՛ւմէ, և. Անմիտ, հաստ-
զուխ; խօլախու բռ.

Node Կո՛ւմէ, և. Կապ, հանգոյց,
կղձկապ, խեղդկապ; ծռւնր. հան-
գոյց (ցողունի) պողում; հանգոյց .

Nodose Կո՛ւմէ, և. Կապ կապ,
վարակոս պողում; պուռագը:

Nodosity Կո՛ւմէ, և. Կապ,
վարակ բռ; վարակաւորութիւն.

Nodular Կո՛ւմէ, և. Գնամեւ.

Nodule Կո՛ւմէ, և. Զանգը-
ւամ, գունն. [մը; սեպ.

Nog Կո՛ւմէ, և. Գաւաթիկ; քարեշուր

Noggin Կո՛ւմէ, և. Ըմպանակ:

Nogging Կո՛ւմէ, և. Միջնորմ:

Noise Կո՛ւմէ, և. Զայն, շունիւղ,
ժխոր, աղաղակ, զոչիւն, շշուկ,
աղմուկ, շշկոց; = և. Տարածել,
անուն հոչակ հանել, աղմուկ. մը-
խոր հանել, զորդել. -less, և. Ան-
ձայն, անշշուկ. [լլց.

Noisily, և. Ժխորալից, շշուկա-

Noisiness, և. Ժխոր, աղմուկ:

Noisome Կո՛ւմէ, և. Վատաւուջ,

վնասակար, ապականիչ, անհա-
ճոյ, անախորժ. -ly, ad. -ness,
և. Կարշահուութիւն. **Noisy** Կո՛ւմէ,
և. Աղմկալից, մեծազոյ, շը-
ւնդալից, անհանդար, խռովաւէր:

Nomad, -ade Կո՛ւմէ, և. Վը-
րանաբնակ, վաչկազուն.

Nomadic Կո՛ւմէ, և. Բափա-
ռական, շրջուն. -dism Կո՛ւմէ, և.
և. Վրանաբնակութիւն. [եղջիր.

Nombres Կո՛ւմէ, և. Ընդերք

Nombril Կո՛ւմէ, և. Գորտ բռ:

Nome Կո՛ւմէ, և. Գաւառ:

Nomenclator Կո՛ւմէ, և. Անուանադիր, -lature Կո՛ւմէ, և. Անուանադրուծ., բառագումար,
բառերու հաւաքոյթ.

Nominal Կո՛ւմէ, և. Անուամբ
միայն, անուանակամ; անուկի.
-ly, ad. Անուանապէս, անուամբ.

Nominalism Կո՛ւմէ, և. Անուա-
նականութ. Կիւ. -list, և. -նական.

Nominate Կո՛ւմէ, և. Ան-
ուանել, կոչել; սահմանել, կարգել.
-nation Կո՛ւմէ, և. Կարգում, ան-
ուանում; անուանելու իրաւունք.
-tive Կո՛ւմէ, և. Անուանական,
ուղղական (հոլով). = և. Ուղղական
է; անուն բայի, ճէր բայի. -tor,
Կո՛ւմէ, և. Կարգող, անուանող.

Nominee Կո՛ւմէ, և. Անուան-
եալ, կարգեալ անձ: քնտրիկ.

Non Կո՛ւմէ. Բացասական մասերի որ
բարդութ. մէջ միայն կգործածուի.

-attendance. Բացակայութ.

-commissioned. Անպաշտօն
դէ. — officer. Տասնապետ:

-compliance. Դժկամակութ.

-compos, և. Յիմար:

-concur, և. Տհաճութիւն.

-conductor. Անհաղորդիչ բռ.

-conformist. Այլադաւան Ան.

-conformity, և. Պեսական եւ-
կեղեցիէ հերձուած՝ բաժանու մ

-**constat** -տէ՛-րեք. Անորոշ էր.
 -**content**, Հակառակ, ոչ (քու է):
 -**descript**. Չգրասկարգուած:
 -**entity**. Անէութիւն Ա՛.
 -**essential**. Ոչ-էական:
 -**existence**. Չգոյութիւն:
 -**existent**. Անգոյ, չգոյ:
 -**fulfilment**. Չկատարելը:
 -**jurimg**, -**juror**, Հնազանդու-
 թիւն, երդում չընող:
 -**naturalis**, թլ. Անոնականը:
 -**observance**, s. Չկատարելը:
 -**payment** Չվճարում, մերժում:
 -**performance**, s. Չպահելը:
 -**residence**, Ճարակայութիւն:
 -**resident**, s. Բացակայ:
 -**resistance** s. Հլութիւն:
 -**resistant**, a. Հլու:
 -**sequitur**, s. Բացառութիւն:
 -**user**, s. Անկիրառութիւն:
Nonage Կ՛-է, s. Անչափա-
 հասութիւն: իրաւունք, կողոպուտ է:
Nonagenarian Կ՛-է, s. Իննսուներեք, 90 տարեկան:
Nonagesimal Կ՛-է, s. Իննսներորդ աստիճան -.
Nonagon Կ՛-ան, s. Իննանկիւն:
Nonee. For the —. Այս անգամ:
Nonehalance Կ՛-ը, s. Անփութութիւն, անհոգութիւն. Մու-
 լութիւն. -**lant** -ւ, a. Անփոյթ, անհոգ:
None Կ՛, Կ՛, a. & pr. Ոչ որ,
 ոչ մէկ (մտրդ), ոչ. —of. Ոչ երբէք:
Nones Կ՛, թլ. Իններորդ ժա-
 մու ալօթը պէ: Մայ. Յուլ. եւ Հոկ
 ի 7րէ եւ միւս ամսոց 5րէ օրը, նոն-
 նայք Հ. [լրասելի:
Nonesuch Կ՛-ը, s. Անբաղ-
Nonillion, Կ՛-ը, Ինըլիոն:
Nonpareille Կ՛-ը, s. Ան-
 զուգական, աննման: խնձոր մը;
 մանր շաքարահաս: նեղ երկր: զը-
 րի ձեռակ մը:
Nonplus Կ՛-ը, s. Աննմա.

րութիւն, կնճիտ. =va. Բանգա-
 րել, նեղել. **Nonpros** s. Բացա-
 կայութեան տրուած վճիռ է:
Nonsense Կ՛-ը, s. Անիմաստ
 անհամ խօսք, ոչնչաբանութիւն:
Nonsensical Կ՛-ը, s. Անիմաստ,
 անլի, անհամ: -**ly**, ad
-ness, s. Անհեթեթութիւն:
Nonsuit, s. Յետակացում էր:
Noodle Կ՛-ը, s. Ապուշ, խու:
Nook Կ՛-ը, s. Անկիւն, խորշ:
Noon Կ՛-ը, s. Կէս օր. =a. Կի-
 սաւուր. -**day**, -**tide**, Միջօրեայ,
 կէս օր Միջօրէի, ական: կիսաւուր:
Nooning, s. Կիսաւուր քուն:
Noone Կ՛-ը, Կ՛-ը, s. Ինչոք.
 կապ իրմէ. =va. Թոյլ հանգոյց
 խեղդկապ ընել:
Nopal Կ՛-ը, s. Հնդկամուգ:
Nor Կ՛, con. Բացասական ձա-
 նիկ որ **Neither** ի հետ կը գործա-
 ծուի. Ոչ . . . ոչ . . .
Norm Կ՛-ը, s. Օրինակ:
Normal Կ՛-ը, a. Կանոնա-
 ւոր, բուն: իր օրինակ ժառանգող,
 թիպար. =s. Ուղղամիջ զիծ. school-
 վար-ժառանգանոց, ուսուց. դպրոց:
Norman Կ՛-ը, sa. Նորման-
 ական, -ացի: նորմաններէն:
Norroy Կ՛-ը, s. Երրորդ ա-
 բարոզապետ արքունի Ա՛:
Norse Կ՛-ը, s. Հինն Սկանսի-
 նական: սկանսիններէն:
North Կ՛-ը, s. Հիւսիս. =a.
 Հիւսիսային. =տ. Հիւսիս դառ-
 նալ. -east. Կ՛-ը, Հիւսիսային
 արեւելք: հիւսիս-արեւելիսան. -east-
 tern. Հիւսիս-արեւելիսան. —west-
 tern. Հիւսիսային արեւմտեան. —west-
 tern. Հիւսիս-արեւմտեան.
Norther Կ՛-ը, s. Հիւսիսա-
 յին հով. -**ly** -ը, ad. Հիւսիսա-
 յին: դէպ ի հիւսիս. [սիսային
Northern Կ՛-ը, a. Հիւ.

-most, *a.* Ծայրագոյն հիւսիսի
Northing Նօրհինգի՛ն *s.* (Դէպ ի հիւսիս առնուած) ճանրայ Նօ.

Northman, *s.* Հիւսիսաբնակ, հիւսիսական. [հիւսիսի]

Northmost, Նօրհոգ, *a.* Ծայրագ.

Northward, -wards, -wardly Նօրհոգի՛ւմ, *ad.* Դէպ ի հիւսիս, հիւսիսային. [եան, Լորդելիսացի.]

Norwegian Նօրուեցի՛, *a.* Նորվեկ.

Nose Նօզ, *s.* Քիթ; հոռուռու.

Սիւն; ցուռկ, կիճիճի. = *va.* Հոռ առնուլ, հոռուրալ; քիթը հոռ առնուլ, գուշակիլ. = *vn.* Քիթը մեծեցալ, հպարտանալ, յոխորալ, քիթը խոճել, մէջ մանել. — *of wax.*

Կակուղ, ճկուն; զիւրահաւան. To have one's nose on the grindstone.

Քիթը քսուիլ, ճնշուիլ. To lead by the —. Գուրաքար առաջնորդել. To put ones — out of joint. Սրզողցնել.

To blow —. Խիշել. — bleed. Քիթարիւնեկը; հազարահեռեան բօ.

— *gay.* Ծաղկեփռուեց.

Nosology Նօզաբանութիւն, *s.* Ախտաբանութիւն. **-gical** Նօզաբանութեան, *a.* Ախտաբանական [նիբի կարօտ.]

Nostalgia Նօստալգի՛, *s.* Հայրենասիրտ; ընչուհի.

Nostrill Նօստրիլ, *s.* Քիթափող, քիթի ծակ; քի. ուղղուք.

Nostrum Նօստրում, *s.* Գաղտնի զեղ, պառաւանջ զեղ.

Not Նօտ, *s.* Ոչ, չէ, չ. Not at all. Բնաւ, ոչ կրէք. Not but that. Եւ սակայն, բայց; [նշանաւոր մարդ]

Notability, *s.* Նշանաւորութիւն;

Notable Նօտաբան, *a.* Նշանաւոր, երեւի, մեծ. = *s.* Երեւելի մարդ.

-ly, *ad.* Հզուութեամբ [րական.]

Notarial Նօտարիալ, *a.* Նոտար.

Notary, -public, *s.* Նոտար էր.

Notation Նօտաբանութիւն, *s.* Նշանաբանութիւն (գրահաշուի եւլն.)

Notch Նօչ, *s.* Հաշուեփայ.

սի նիշ, խազ, կած **սփրթիք**, յիճքիքիկիրճ, կապան = *va.* Գտնել, նիշել.

Note Նօտ, *s.* Նշան, կէս; ծանօթութիւն, ծանօթագրութիւն, դիտողութիւն; ծանուցագիր, յիշատակագիր; տմասկ, մուրհակ; խազ, մայնանիշ, նոճաբ էր; պատի համբաւ. = *va.* Ծանօթագրել, նշանակել; դիտել, միտ դնել. To take —.

s. Յուշագրել. — *book.* Յուշագիրք, ծանօթագրութիւն. — *worthy.* Արժանաշիշատակ.

Noted, *a.* Երեւելի, ազնուաւոր, մեծ. **-ly**, *ad.* **-ness**, *s.*

Nothing Նօրինչ, *s.* Նշան, ոչինչ; ոչնչութիւն; ընչին բան. **-ness**, *s.* Ոչնչութիւն, անէութիւն.

Notice Նօտիս, *s.* Ծանօթագրութիւն, ծանօթութիւն, տեղեկութիւն, լուր; պատի, մեծարանք, ուշադրութիւն. = *va.* Ծանօթագրել, դիտել, միտ դնել, նշանակել; պատուել. **-able**, *a.* Դիտելի.

Notification Նօտիֆիկացի՛, *s.* Ազգ, գեկոյց, նշան.

Notify Նօտիֆիկացիլ, *va.* Ծանօթացնել, տեղեկացնել; հրատարակել.

Notion Նօտիոն, *s.* Գաղափար, ծանօթութիւն; կարծիք, միտք, դատողութիւն; քի. Անշան մարանք.

Notional Նօտիոնալ, *a.* Գաղափարական, մտացածին, երեւակայական.

Notionist, *s.* Երազուն.

Notorious Նօտորիոս, *a.* Քայտալայ, հանրածանօթ, երեւելի, յայտնի. **-ly**, *ad.* Յայտնապէս. **-ness**, *s.*

Notoriety, Նօտորիոսութիւն, *s.* Աշխարհածանօթ յայտնութիւն, յայտնաբերմանութիւն.

Notwithstanding Նօտուստանդի՛ստ, *pr.* Թեպէհեւ, առանց միտ դնելու. Հնայելով. = *con.* Սակայն, այսու հանդերձ, այսու ամենայնիւ:

Nought Նօտ, *s.* Ոչինչ.

Noun Նօւն, *s.* Գոյական, անուն

Nourish նւրիշ(ւ), *va.* Սնուցանել, կերակրել, կամ ապ, դիեցրեցել; ուսովցնել, գորացնել, քաջալտրել; կրթել, մարզել -**ment**, *s.* Բուս, սնունդ, ուսես, կերակուր; սնուցանելը -**able**. *a.* Սընանելի, սննդական. [ցիչ]

Nourisher նւրիշ(ւ), *s.* Սնու-
Novet նովետ, *a.* Նորոհնակ, նորանշան, նոր. =*s.* Սիրովէպ, նորավէպ; յաւելուածական օրէնք:

Novellette նովետ, *s.* Վիպակ

Novelist նովետիստ, *s.* Վիպագիր

Novelty նովետի, *s.* Նորուծ, նորածուծութիւն; նորանշան քան

November նոյեմբեր, *s.* Նոյեմբեր

Novenary նովենարի, *a.* Իննից

Novennial, *a.* Իննամեայ

Novercal, *a.* Բործար, մօրուի

Novice նովիտ, *s.* Դեռակիրթ, Թերազարժ, համբակ, իսկ, անփորձ; նորընծայ ԻԿ

Novitiate նովիտիատ, *s.* Աշկերտութիւն, նորընծայութիւն

Now նա, *ad.* Այժմ, զարդիս, հիմա, արդ. —and then. Երբեմն, մերթ ընդ մերթ. But —, Just—. Քիչ առաջ. [մեր օրերը]

-adays նախօրեայ. *ad.* Զարդիս

Noway, -ways, -wise նախօրեայ, *ad.* Ոչ երբէք, ամենեւին

Nowhere նախօրեայ, *ad.* Ոչ ուրեք

Noxious նոքսիոս, *a.* Վնասակար, սպաւանիչ, -ly, *ad.* -ness, *s.*

Noyau նուայ, *s.* Կորիզօղի

Nozzle նոզլ, *s.* Քիթ, ցոռուկ

Nubia նուբիա, *s.* Քօղ

Nuclense նուկլենս, *s.* Կորիզ, կուս (պսուղի): կարծրադոյն մաս, կեղտոն; բուն մաս, մարմին (զիստորի). [կացում]

Nudation նուդատիւն, *s.* Մեր-

Nude նուդ, *a.* Մերկ, հոլանի; անգոր, ոչինչ էր.

Nudge նիճ, *va.* Արմուկով զրպնալ, զեղել, մշտել

Nudity նուդիտ, *s.* Մերկութիւն, մերկացում; մերկ մաս

Nugatory, *a.* Ոչինչ. պարապ

Nugget նիճիկ, *s.* Զոյլ ոսկի

Nuisance նուսանս, *s.* Վիշտ, ցաւ, աղէտ; փորձանք, վատնք էր

Null նուլ, *a.* Ոչինչ, փուժ, աննշան. -**ification**, *s.* Ոչնշացում

Nullify նուլիֆայ, *va.* Փճացնել, քրել, ջնջել. **Nullity**, *s.* Դատարկութիւն, ոչնչութիւն, անգորութիւն

Numb նամբ, *a.* Բամբռն, ընդամացած *va.* Ընդամացնել, Թմբեցնել:

Number նամբ, *s.* Թիւ, Թըւանշան; Թուարիւր, Թուահամար. Թերթ; արժէք; բազմութիւն, շատութիւն; քանակութիւն. =*pl.* Ներգաշնակութիւն, ոտանաւոր; Գիրք Թուոց, Թիւք Սէ. =*va.* Համբել, հաշուել, Թուել. In—. Թերթ առ Թերթ. **Numberless**, *a.* Անհամար, անթիւ, անբաւ, անչափ

Numbles, *s.* Փորոտիք (եղջ)

Numbness, *s.* Թմբուցութիւն

Numerable նումբար, *a.* Հաշուելի. համարելիք, Թուելիք

Numeral նումար, *a.* Թուական, Թիւ յայտնող. =*s.* Թուանշան

Numerary նումարայ, *a.* Օրինական (արժէք), Թուական

Numerate նումերատ, *va.* Թըւարել, կարգաւ, -**tion**, *s.* Համբելը, Թուելը, հաշուելը, Թուարկութիւն. -**tor** նումերատոր, *s.* Համարիչ (կոտորակի)

Numeric, -al նումերիկ, *a.* Թիւերու, Թուական; նոյնաթիւ. -**ly**, *ad.* Ըստ Թուոյն, Թուապէս

Numerous նումերոս, *a.* Բազմաթիւ, շատուոր; ներդաշնակաւոր. -**ly**, *ad.* -**ness**, *s.*

Numismatic, -al, *a.* Դրամա-

կան. -tics ԿԻՒԿԿԿԿԿԿԿ, քի. Դը-
րամագիտութիւն. -matologist,
s. Դրամագէտ: [Դրամական.

Nummery-mular, -lary, a.
Numskull, s. Ապուշքախտիկ.

Nun ԿՆ, s. Հաւատուհի, կու-
սան, կրօնուհի; ջրանծեղ Բ.

Nunchion ԿՆ՝ԿՆ, s. Միջնա-
նաշ, նախընթացիկ.

Nuncio ԿՆ՝ԿՆ, s. Դեսպան;
նուիրակ (Պապին):

Nuncupate ԿՆ՝ԿՆ, va. Յայ-
տարարել. -tive, -tory ԿՆ՝, ԿՆ՝
ԿՆ՝ԿՆ, ԿՆ՝ԿՆ, a. Յայտարար-
ական, անգիր, քերտուց (կտակ):

Nundinal. -nary ԿՆ՝ԿՆ՝ԿՆ, a.
Տօնականատի, վաճառի (օր):

Nunnery ԿՆ՝ԿՆ, s. Կուսաս-
ան, կուսանոց.

Nuptial ԿՆ՝ԿՆ, a. Հարսանեաց
-նական, հարսնիքի. = քի. Հարսնիք.

Nurse ԿՆ՝ԿՆ (Կ), s. Իայնակ, սըըն-
ու: հիւանդապահ. = va. Կամ ջամ.
քիլ, ծծցնել; դարմանել, ինամել,
հոգ տանիլ. Wet.—Անու. ծիծմայր

Nursery ԿՆ՝ԿՆ, s. Դիեցում,
դարմանում; մանկանոց, մանկա-
սածուծիւն; մասդաղ ծառոց ըըն-
կարան, սորանոց, -man, s. Ծա-
ռոց պահպան; սնկարկ.

Nursling ԿՆ՝ԿՆ, s. Ծծկանի
տուած, դայեկատուն, երախայ.

Nurture ԿՆ՝ԿՆ, s. Դիեցում;

կրթութիւն; սնուիլ; հիւծ. = va
Սնուցանել; կրթել.

Nut ԿՆԿ, s. Կաղին, ընկոյգ; էգ
պտուտակ վիտ սօմուռու. = va. Կա-
ղին ժողվել. —brown. Կասանա-
գոյն. -cracker. Կաղնաքիկ; ընկու-
գաքիկ Բ. —frame Բուն (սեան),
(հրացան)բուն. -gall. Գղձոր մա-
զը. —hatch. -jobber. Ընկուգաքիկ
Բ. —hook. ձիւղածիգ ակիշ. -shell.
Փեճեկ (ընկուզի՝ նուշի). —tree.
Ընկուգնեի, կաղնի. [հակ Բ.

Nutant ԿՆ՝ԿՆԿ, a. Վայրա-

Nutation ԿՆ՝ԿՆ, s. Ճօճում.

Nutmeg ԿՆԿ, s. Մշկընկոյգ.

Nutria, s. Ջրաղուեսնեի.

Nutrient ԿՆ՝ԿՆ, a. Մնուցիչ.

Nutrient ԿՆ՝ԿՆԿՆԿ, s. Սը-
նուցիչ, կերակուր. -al, a. -ղական.

Nutrition ԿՆ՝ԿՆԿՆ, s. Մն-
ղառուծիւն, սնուիլ, կեր.

Nutritious, -tive ԿՆ՝ԿՆԿՆԿ,
a. Մնղարար, սնուցիչ.

Nux vomica ԿՆ՝ԿՆ՝ԿՆԿ, s.
Ժանընկոյգ գարգա պիտիէն.

Nuzzle ԿՆ՝ԿՆ, va. Խնամել, սը-
նուցանել, պահել.

Nylghau ԿՆ՝ԿՆ, s. Յամոյր մը Գ.

Nymph ԿՆ՝ԿՆ, s. Յաւերժահարս
ԿԿ; չքնաղ աղջիկ.

Nymph, -pha ԿՆ՝ԿՆ, s. Հարս-
նեակ (որդ). [նամոլուծ.]

Nymphomania ԿՆ՝ԿՆ, s. Հարս-

O I օ, int. Ո՛վ, ո՛հ, օ՛, բարէ:
Oaf օֆ, s. Ապուշ սղայ, լամուկ;
իմար, քիսմիտ. -ish, a. Յիմար.
Oak օ, s. Կաղնի մեշէ. -apple.
Գղձոր, բալուտ. -en օն. Կաղնիէ;
կաղնի. -ling օլին, s. Կաղնիկ.

Oakum օ՛գէ, s. Վուշի կամ կա-
նեփի խոշրտուք, խծուծ իւտքիւտքի.
Oaky, a. Կաղնիի պէս, կարծր.
Oar օ, s. Թիակ. Թեւեակ, Թի,
= an. Թիակարել, Թի քաշել.
Oarsman օ, օլ, s. Թիակար.

Oary օրի, *a.* Քիանման.
Oasis օյ՝վ, *s.* [pl. -ses -օյվ] (Անապատի մէջ) դալարաձայր.
Oast օ՛ւր, *s.* Հմուլի փուռ.
Oat, Oats օ՛ր, օ՛յ *s.* Վարսակ, -cake. Վարսակէ քարքար: -meal. Վարսակի ալիւր. **Oaten**, *a.* Վարսակէ:
Oath օ՛րդ, *s.* Երդում.
Obdurate -օ՛րի-բէյր, *a.* Կամակոր, յամառ; խստասիր, անզեղչ. -ness, **Obduracy** ֿէյրի, *s.* Խստասրուծիւն, անզգայութիւն; յամառութիւն. -ly, *ad.* Անողորմարար.
Obeah օ՛րիւ. *s.* Քանծրակուռք.
Obedience օբ՛էյտիւն, *s.* Հնազանդութիւն, հպատակութիւն.
Obedient օբ՛էյտիւն, *s.* Հնազանդ, հլու. -ly, *ad.*
Obeisance օբէ՛յտիւն, *s.* Խոնարհութիւն, մեծարանք. -sant օբէ՛յտիւն, *a.* Մեծարու, հլու.
Obelisk -օբէ՛լիս, *s.* Բարկոնոյ, կոնոյ; խաչանիշ, խաչ (+) րդ.
Obese օբէ՛յն, *a.* Քանծրամիս, զէր, սնր. -ness, **Obesity** օբէ՛յնիւն, *s.* Կիրութիւն, սոնրութիւն.
Obey օբէ՛յ, *va.* Հնազանդիլ, անսայ; օսկը լինել, հպատակիլ; զըլուխ ծռել, ճկիլ.
Obfuscate -օբֆու՛ստէր, *va.* Մընջնել, ծածկել, խափանել, մըթագնել. -tion, *s.*
Obit -օբիտ, *s.* Մահ, վախճան; յուղարկաւորութիւն; հոգեհանգրսեան (պաշօն) . -nal օբիտ՝նալ, *a.* Մուեղոց, ննջեցելոց.
Obituary օբիտ՛ի-բէյ, *s.* Մահագոյծ, մեռելաթմար; մահագղ.
Object -օբ՛յէտ, *s.* Աւարկայ; բան; դիտում: նպասակ, վախճան; շարժառիթ, նիւծ; սեռի խնդիր օ. =*va.* Մէջ բերել, աւարկել, ղէմ հանել, հակառակիլ. -lesson, -teaching. Իրագիտութիւն, իրարանուծիւն.

Objection օբ՛յէտիւն, *s.* Աւարկութիւն, ընդդիմութիւն. -able, *a.* Աւարկելի, մեղադրելի.
Objective օբ՛յէտիւն, *a.* Աւարկին աւարկանէրէ եկած, աւարկական, արտարին. =*s.* Հայցական հոլով; աւարկական ապակի (հեռադէփ). -ly, *ad.* Աւարկայայտէս ինչ. -ness, *s.*
Objector օբ՛յէտէր, *s.* Ընդդիմարան, աւարկու, աւարկող.
Objection -օբ՛յէտըմնջնելը.
Objurgate օբ՛յէտիւն, *va.* Կըշտամբլ. -tion -ուր, *s.* Կշտամբնք.
Oblate -օբլէտ, *a.* Տափակ, տափակցուած (ի հեւելուս) -ութիւն.
Oblation -օբլէտիւն, *s.* Մատուցում, ձօնում, նուէր, զոհ.
Obligate -օբլիգէր, *va.* Գարաւորել, սիպել, հարկ դնել; երախտապարտ պարտաւոր կազմուցանել.
Obligation -օբլիգէտիւն, *s.* Գարաւորութիւն, պարտաւորութիւն, պարտք; շնորհապարտութիւն; ծառայութիւն մատուցանելը; պարտաւորակ -tory ֿրէ, *a.* Հարկաւոր, սիպողական, պարտաւորիչ.
Oblige օբլիգէ, *va.* Գարաւորել, սիպել, երախտապարտ ընել, զոհ՝ շնորհակալ ընել.
Obliged օբլիգէտ, *a.* Երախտապարտ, շնորհապարտ, պարտաւոր.
Obligee -իբլի, *s.* Գարհանջատէր.
Obliging օբլիգիւն, *a.* Գարաւորող, ազիլ, բարեւէր. -ly, *ad.* Ազնուութեամբ, պատուասիրարար.
Obligor -օբլիգիտ, *s.* Գարտատէր.
Oblique օբլիկէ, օբլիկէ(տ), *a.* Խոռուր, ծուռ, շեղ; անուղիղ, ծամաժուռ, կողմնակի, խտուրեակի =*vn.* Առ ի շեղ դառնալ, շեղիլ. —*case.* Խոռուրակ հոլով. -ly, *ad.* Կողմնակի, ծուռ, առ ի շեղ. -ness, **Obliquity** օբլիկիտիւն.

ս. Շուռ.Պ. շեղուծ: խոտորուծիւն.

Obliterate Էրիտ' Էրիտ, յա. Աւ. Էրի, ջնջել, անհետ ընել, եղծել. **-tion.** Ջնջում, եղծում, բարձում.

Oblivion Էրի՛՛՛՛՛, ս. Մոռա. ցում, -ացումիւն; անյիշաչարուծ.

Oblivious Էրի՛՛՛՛՛, ա. Մոռ. ցընող; մոռցող, մոռացկոս. **-ly, ad. -ness, s. -ուծիւն.**

Oblong օ՛ւլ, ա. Երկայնածել, **-ish** օ՛ւլի՛՛, ա. Երկնկեկ.

-ly, ad. Երկայնուծեանը.

Obloquy օ՛ւլտ'տ', ս. Մեղադ. րանք, բամբասանք; գրպարուծ.

Obnoxious օ՛ւտ'տ'լ, ա. Մե. դադրելի, յանցաւոր; Ենձարկեայ, նշաւակ, ճակ. **-ly, ad.** Դժպի՛ի՛ ւ. Ենելի կերպով. **-ness** օ՛ւտ'տ'լի՛՛, ս. Աւելի հանգամանք.

Oboe օ՛ւփ, ս. Բարձրասիւնգ.

Obole օ՛ւլ, ս. Դանգ (12 ցորեն):

Obolus օ՛ւլ, ս. Ածեկի դը. բամ մը, զանգ (30 բարա) Դէք:

Obvate օ՛ւփ, ա. Ձուածել.

Obscene օ՛ւփի՛՛, ա. Լիփի, յայ րաս, պիղծ, խայտաւակ; աղտոյի. **-ly, ad. -ness, Obscenity** օ՛ւփի՛՛ Դէք, ս. Լիտուծիւն, անառա. կուծիւն, պղծուծիւն.

Obscuration օ՛ւփի՛՛, ս. Նը. սեմացնելը, -մուծ., մժագիւծ.

Obscure օ՛ւփի՛՛, ս. Մուծ, խաւար, նսեմ, աղօս; խաւարա. քնակ; դժուարիմաց, խրձիւն; ան. նշան, անծանօծ; անշուք, անփա. ոռնակ = յա. նսեմացնել մժա. գնել, խրձնել, մժնցնել. **-ly, ad.** Ընդ աղօս, մուծ՛ խրձիւն՛ աննշան կերպով. **-ness, Obscurity** օ՛ւփի՛՛ Դէք, ս. Մժուծիւն, խաւար, մուծ; խրձուծիւն; անշքուծիւն, առանձնուծիւն.

Obscure օ՛ւփի՛՛ Դէք, յա. Խղ. րել, աղիքել. **-tion, s. Աղաչանք,**

մաղձանք; պաղանք Դք.

Obsequious օ՛ւփի՛՛. ա. Մասիկ պառուալոր, կարեմեծար, քըծ. նող. **-ly, ad.** Զափազանք խոնար. հուծեամբ, սրկուծեամբ. **-ness, s. Շառայականուծ., սրկամուծ.**

Obsequies օ՛ւփի՛՛, քլ. Թաղման հանդէս, յուզարկաւորուծիւն.

Observable օ՛ւփի՛՛ Դլ, ա. Դի. սելի, Երեւելի, զգալի. **-ly, ad.**

Observance օ՛ւփի՛՛, ս. (Գան. նա) պահուծիւն, (օրինա) պահու. ձիւն; համակերպուծիւն; օրէնք, կանոն, ծէս; յարգանք.

Observant օ՛ւփի՛՛ Դք, ա. Օրինա. պահ, կանոնապահ, ուշադիր.

Observation օ՛ւփի՛՛ Դլ, ս. Դիտողուծիւն, զննուծիւն, քննու. ձիւն, խորհրդանուծիւն. **-tor, s. Դիտող. զննող. -tory** օ՛ւփի՛՛ Դք Դէք, ս. Դիտանոց, դիտարան Դք.

Observe օ՛ւփի՛՛, յա. Նկատել, դիտել, զննել; զգուշացնել, դիտել յալ; կատարել, պահել; մեծարել, յարգել = յա. Ուշադրուծիւն ընել, դիտել, քննել.

Observer, -ving, ա. Դիտող; քննող, զննող, պահող. [րուծ.

Obsession օ՛ւփի՛՛ Դլ, ս. Պաշարար.

Obsidianal օ՛ւփի՛՛ Դլ, ա. Պաշարման. —crown. Պաշարմա. հաս պակ ձ.

Obsolence օ՛ւփի՛՛ Դլ, ս. Անգործածուծ. **-cent**, -ծածելի.

Obsolete օ՛ւփի՛՛ Դք, ա. Հիմցած, վաղեմի, անգործածելի, խափան. ուած; անորոշ. **-ness** օ՛ւփի՛՛ Դլ, ս. Անգործածելիուծիւն.

Obstacle օ՛ւփի՛՛ Դլ, ս. Խոչ, խափան, արգելք, ընդդիմուծիւն.

Obstetric, -al օ՛ւփի՛՛ Դլ Դէք, ա. Մանկաբարձական. **-trician** օ՛ւփի՛՛ Դլ Դէք, ս. Մանկաբարձ. **-tries**

ըրտերէի, s. Մանկարարձուծ.

Obstinacy -ոյ՝-ութիւն, s. Յամառութիւն: **Obstinate** -ոյ՝-ութիւն, a. Յամառ, պինդզուլ:

Obstipation, s. Խափանում:

Obstreperous ըրտերէ՛բբբ, a. Ծանդալից, աղմկալից, -ly, ad. Մեծածայն: -ness, s. Ժխոր, աղմուկ:

Obstruction ըրտ, s. Պարտաւորութիւն, հարկ, բռնադատում:

Obstruct ըրտբբբ, va. Գոցել, խափանել, խցել, արգիլել:

Obstruction -բբբ՛ւն, s. Խոչ, խափան, արգելք; խցում:

Obstructive, a. Արգելիչ:

Obstruent -ոյ՝-, a. Խցող:

Obtain ըրտերն, va. Ստանալ, ձեռք ձգել՝ բերել, շահիլ, հասնիլ = ք. Հասնուիլ:

-able, a. Ստանալի, շահելի:

Obiect -ոյ՝-ութ, va. Աղերսել:

-ation -ոյ՝ s. Աղերս, խնդիր:

Obtrude ըրտբբբ, va. Բռնի ընդունիլ ապ, ստիպել; մտնել; խռնել: = ք. Ծանրանալ, հարկադրել; բռնի մտնել:

Obtrusion ըրտբբբ՛ն, s. Ըստիպում, հարկ; բռնադատում:

Obtrusive բբբ՛-իչ, a. Գուլիցաւցող, ծանրացող, բաց բերան:

Obtund ըրտբբ, va. Բնացնել:

Obtuse ըրտբբբ, a. Բուռ, քրթածայր; բնամիտ: -angled. Բնակիւն, -ly, ad. -ness, **Obtusion**, s. Բնութիւն, բնամտութիւն:

Obverse ըրտբբ, a. Կոթին կողմը բարակ (սեղեղ). = ք. ըրտբբ, s. Երես (գրամի). [չրջել:

Obvert ըրտբբ, va. Դարձնել:

Obviate -ոյ՝-ութ, va. Առաջ գալ, կանխել; առջեւը առնուլ: -tion, s. Միջամտութիւն, արգելում:

Obvious -ոյ՝-իւն, a. Յայնի, պարզ, դիւրիմաց, -ly, ad. -ness,

s. Պարզութիւն, յսակութիւն:

Obvolute, -ted -ոյ՝-ութ, a. Կիսափակ, կիսախուլ բն:

Occasion ըրտբբն, s. Պատահութիւն, առիթ. պարագայ, դէպք, պատահար. = ք. Առիթ՝ պատճառ. ըլլալ, յառաջ բերել, առիթել:

Occasional բբն, a. Պատահական, առիթ եղող, առիջ, -ly, ad. Դիպումաձու, ըստ դիպաց, երբեմն:

Occasive ըրտ. Արեւմտից:

Occident -ոյ՝-ութ, a. Արեւմուտք, -al, a. Արեւմտեան, -մեայ:

Occipital ըրտ, a. Ծածրակի:

Occiput -ոյ՝-ութ, s. Գլխու յետաւորդ, ծածրակ կեփս:

Occlusion ըրտբբբ՛ն, s. Գոցումիլ, փակում, խցում (աղիաց):

Occult ըրտբբբ, a. Ծածուկ, Թաքուն, գաղտնի: -ation -ոյ՝-ութ, s. Ընդունումութիւն -ութ: -ness ըրտբբբն, s. Թաքուս:

Occupancy ըրտ, s. Ստացում:

Occupant -ոյ՝-ութ, s. Ըստացող, տէր: **Occupation** -ոյ՝-ութ, s. Ստացում, սիրացում; գործ, գրագում, պարագում, արհեստ: **Occupy** -ոյ՝-ութ, va. Ստանալ, սիրանալ, տէր ըլլալ, գրաւել; գրաւիլ, պարագիլ, աշխատիլ:

Occur ըրտբբ, va. Ըլլալ, պատահիլ, հանդիպիլ; մտքը գալ, յիշել:

Occurrence ըրտբբ, s. Պատահում, պատահար, դէպք, անցք:

Ocean ըրտ, s. Ովկիանոս, անհունութիւն, անբաւումութիւն: -ic -ոյ՝-իւն, a. Ովկիանեան:

Ocellated, a. Աջամամ:

Ocelot ըրտ, s. Վագրակատ:

Ocher, Ochre ըրտբբ, s. Գունահող աշր պոյա: -ous, a. Սուււրային:

O'clock ըրտբբ, s. Ժամ:

Ochlocracy ըրտբբբն, s. Անբոխապետութիւն:

Octagon -ո՛րթե՛ց, *s.* Ութանկիւն, -al ըրթե՛ց, *a.* Ութանկիւնի.

Octahedron, -ral -ո՛րթե՛ց, *a.* Ութանկիւնիս (մարմին).

Octangular, a. Ութանկիւնի.

Octant, -tile -ո՛րթե՛ց, -թիւ, *s.* Կիսաքառորդ է; 45° սահմանի շրջ.

Octave -ո՛րթե՛ց, *s.* (Տօնի) ութօրէք, ութերորդ օր; Տէր ծայն, ութերեակ; ութ ծայնասիճանք, ութեակ. [քեր, սահմի.]

October ըրթե՛ց, *s.* Հոկտեմբ.

Octavo ըրթե՛ց, *a.* Ութաճալ.

Octennial, a. Ութամեայ.

Octo-, -o- -ո՛րթե՛ց

-decimo, a. Տասներուկաճալ.

-genarian, s. Ութսնամենի.

-genary, a Ութսնամեայ.

-pod -ո՛րթե՛ց, *a.* Ութոտեան.

-style, a. Ութասիւն.

-syllabic, a. Ութապանկ.

Octroi -ո՛րթե՛ց, *s.* Քաղաքաբաժ, մարս քօքրագ պասք.

Octuple -ո՛րթե՛ց, *s.* Ութնպատիկ.

Ocular -ո՛րթե՛ց, *a.* Այլի, ակնային. -ly, *ad.* Ակնասես.

Oculist, s. Ակնաբոյժ.

Od -ո՛ր, *s.* The odylic force.

Odalisque -ո՛րթե՛ց, *s.* Հարճ.

Odd -ո՛ր, *a.* Անզոյգ, կոճաս թեք; զուգակորոյս; անհեծեծ, արտաւոր, այլանդակ; գրեծէ, սաչափ. Twenty and—years. Քսան սաչափ սարի. -fellow. Համերաշխական. . . -money. Մանրուկ դրամ. -or even. Դար ու կոճաս թեք միջի թ օյուռու.

Oddity -ո՛րթե՛ց, *s.* Այլանդակութիւն, անսովորութիւն.

Oddly -ո՛րթե՛ց, *ad.* Այլանդակօրէն.

Oddness -ո՛րթե՛ց, *s.* Անսովորութիւն; եզականութիւն.

Odds -ո՛ր, *s.* Տարբերութիւն, անհաւասարութիւն; գերազանցութիւն. At —. Անհամաձայն, կռուո՛ւք. -and

ends. Կտր քրդուճ, Թափթփուք.

Odeon -ո՛րթե՛ց, *s.* Նուագային փորճերու տեղ, Թատրոն, օղէն.

Ode -ո՛ր, *s.* Տաղերգ, տաղ.

Odious -ո՛րթե՛ց, *a.* Ատելութիւն շարժող, զարշիլի, ատելի. -ly, *ad.*

Odium -ո՛րթե՛ց, *s.* Ատելութիւն, Թշնամութիւն, զարշանք.

Odometer -ո՛ր, *s.* Ուղեչափ է.

Odontalgia, -gy -ո՛րթե՛ց, -թիւ, *s.* Ատամնացաւ. -tology -ո՛րթե՛ց, *s.* Ատամնաբանութիւն.

Odor -ո՛րթե՛ց, *s.* Հոտ, բուրուհ. To be in lead —. Երեսէ իյնալ.

Odoriferous, Odorant, Odorous -ո՛րթե՛ց, -թիւ, -թիւ, *s.* Անուշահոտ, քաղցրաբոյր, հոտաւէտ, բուրոյ. [Թիւն.]

Odyle, s. Մետաֆիզիկական գորու.

Ecumenical, See Ecumen.

O'er -ո՛ր, *abb.* of **Over.**

Of -ու, Նախդիմ Սեռականի. քաղաքին, աշխարհին. 2. Բաշխականի. բանուց, քաղքէն, պարտալ. 3. Պատմականի. վրայ, մասին, գտնել. 4. Տեղը. Լոնտոնցի. 5. Հակառակը. անդին. A ring of gold. Ոսկի մասանի; A glass of water. Գաւաթ մը ջուր. Man of the pen. Գրագէտ. Out of . . . էն. —course. Բնականաբար. —late. Վերջերս. —old Ի վաղուց: **Քաղղ** - 1. Արեւելեան, որսական, տաղանդաւոր, գիտութեամբ, իրաւագէտ. 2. Կաւեայ, հրային, տեղ, ոսկեկուռ, աղամանդեայ. 3. Կեսարացի.

Off -ո՛ր, *ad.* Հեռու, հեռուէն, հեռուանց, վրայէն, հակառակ կողմը. From — . . . էն. Off and on. Սանկ նանկ, ընդհատ ընդհատ; երթալ զալով. To be —. Երթալ, գատուիլ, իջնալ; հեռանալ. To come —. Խուսափել, փախչիլ; տեղի ունենալ. To get —. Փախուստ տալ, ծիէն իջնալ. To go —. Զատուիլ, մեկ-

նիլ, ձգել; (հրացանը) պարպուելիլ
To take—. Տանել; ձեռացնել, շի-
նել. Well—, Badly—, Ill—. Յաջող,
անյաջող; հարուստ, աղքատ.

Off -ֆ, pr. . . . էլ, . . . էն. =
a. Ծայրագոյն; միւս կողմը. **Off** l
Օ՛ն անդր, կորուէ, անդին, ի բաց.

Offal -ֆ՛ւլ, s. փոռօտք, ան-
շարժիս; աւելցուք, ստասկ; աղբ.

Offence, Offense շֆ՛ու, s.
Նախասիք, Կշամանք; յանցանք,
մեղք, օրինականցում. : գրկանք.

Offend շֆ՛ուր, va. Թշնամա-
նել, նախասել; բարկացնել; մեղքի
մէջ ձգել. =տ **Մեղանկել**, բար-
կանալ, գայժակղիլ. [նազանց.

Offend'er, s. Յանցաւոր, օրի-

Offensive շֆ՛ու-ֆ՛ւլ, a. Ծանր,
նախասական, Կշամանիչ; վնա-
սակար; յարձակողական (ղիւրք).

-ness, s. Վնաս, վիշտ, չարութիւն.

Offer -ֆ՛ւր, va. Մատուցանել,
ընծայիլ, նուիրել; հրամայնել; ա-
ռաջարկել, ներկայացնել, տալ;
ձեռնարկել, ընել. =տ. Անձը մա-
տուցանել, ինքզինք նուիրել; ներ-
կայանալ; ձեռք զարնել; փորձել.
=s. Մատուցում, առաջարկ, ա-
ռաջարկութիւն, զին տալը. **-able**
a. Առաջարկելի, մատուցանելի.

Offering -ֆ՛ւրէն, s. Ընծայ, նը-
ւէր, զոհ, պատարագ.

Offertory, s. Մերասացութիւն,
ընծայման նուագ, ընծայում.

Off-hand -ֆ՛հէր, aa. Վաղ,
շուտ, անվուրս, յանպատասխից.

Office -ֆ՛իս, s. Պաշտօն, գործ,
պարտք; պաշտօնավարութիւն; գրա-
սեննակ, պաշտօնատեղի, դուռ; ժա-
մատացութիւն, ժամերգութիւն. =
pl. Թոհանոց, ամխանոց, լուսացա-
բան, մառան, արարանոց.

Officer -ֆ՛իւսը, s. Պաշտօնա-
լիւ, -նասար, -վար, -էր, -աւոր,

սպայ, սալար, ոստիկան, դատաւոր.
=va. Պաշտօնակարգել.

Official շֆ՛իւս, a. Պաշտօնական,
ի պաշտօնէ. =s. Պաշտօնեայ եւն.
տես **Officer**. -ly, ad. Պաշտօնական
կերպով, պաշտօնապէս.

Officialate շֆ՛իւսէր, տ. Պաշտօն-
կատարել, պատարագել; ի պաշտօնէ
գործել, պաշտօնավարել; (մէկու
մը *եղը) թռնել, անցնիլ.

Official շֆ՛իւս-ֆ՛իւս, -ֆիւ-ֆիւ-
a. Պատաս(ղեղ), դեղական(տուեկ):

Officialous շֆ՛իւս, a. Հանցոյա-
կասար, փութկոտ; ուրիշին գոր-
ծին խառնուող. -ly, ad. Յօժա-
րափոյթ. **-ness, s.** -ութիւն.

Offing, s. Բաց ծով, ծովամէջ.

Offscouring, Offscum, s.
Թափձփուք, խեշերանք, աղբ.

Offset -ֆ՛իւս, s. Ընծիւղ, շա-
ռաւիղ; հակակորտէ; (պատ) քո-
րակցած ք; (հաշուի) մնացող, կը-
շիւ. =va. Հաշիւը գոցել, հաւա-
սարակշռել. [ւիղ.

Offshoot -ֆ՛իւս, s. Շառա-

Offspring -ֆ՛իւսիւ, s. Ջաւակ;
սերունդ, ծնունդ, արատրութիւն, ազգ

Offuscate, -tion, See Obscu-

Off, Offeu -ֆ՛իւ, -ֆիւ, -ֆիւ ad-

Եանձախ, շտտ մնգում, բազմիցս.

-times. Սեւէլ, յանձախիլ, շտտ.

Ogee օ՛գի, s. Միտօ, զիկ գէհէ գ.

Ogive, s. Կամարակիւն, ջլան.

Ogle օ՛լ, va. Աչքին ծայրով
նայիլ. =s. Քոմիտի նայուածք.

Ogre, Ogress օ՛լը, օլիտ, s.

Մարդակեր միւսաղ, միւսաղուհի.

Oh օ՛, int. Ո՛հ, վա՛յ, ա՛յ, վա՛խ.

Oil օ՛լ, s. Իւղ, եղ. =va. Իւ-
ղով օծել, լիւղել. —cake. Կոպտն
ֆոֆթիւն cloth. Մոմպար, մոմ.
շոր մուշամպա. —cup. Իւղընկալ
ֆո. —gas. Քարիւղ. —man. Իւղա-
գործ, -վանաւ. —mill, —press. Մա.

սարայ -stone. Յեսանարար -tree.

Տղկադաս -well. Քարիւղի ճոր.

Oiler -ւեր, s. Իւղավաճառ.

Oilness, s. Իւղոտութիւն, պա.

բարտութիւն. **Oily** -ւիւ, a. Իւղա-
յին. Իւղոտ; լաիրժ, փայլուն.

Ointment, s. Օծանելիք; իւղ.

Okra -օրէր, s. Պամի պատեա.

Old -ու, a. Տարիքը առած, աս-
րէց, ծեր; հին, վաղեմի, հինաւուրց;

հինցած, մաշած, ինկած; վա-
րպետ, փորձաւու. Of old. Ի հնուց;

վաղեմի, վաղուց. - bachelor. Տա-
րիքոտ ամուրի, տուը մնացած. -

-fashioned. Հնամուտ. -girl. -maid.
Ամուրի կին. —man. Ալեւոր, ծե-
րունի. -style. Հին տմար. -woman.

Պառաւ; ինքժած. How old? Քանի
տարեկան՝ օրուան, ամսուան.

Three days, two months, 30 years — Ե-
րեք աւուր, 2 ամսուան, 30 տարու.

Olden -ու՛ն, a. Հին, վաղեմի.

Oldish -ու՛իւ, a. Հինկիկ.

Oldness, s. Ծերութիւն, արե-
ւոյթ; հնգածութիւն, հնութիւն.

Oleagenous -ուեյ՛ն, a. Իւ-
ղային, -նման, իւղոտ. -ness, s.

Oleander -ուեյ՛ն-ուր, s. Դարի-
նեկարդ զգրճ. [ձիթենի].

Oleaster -ուեյ՛ն-ուր, s. Վայրի

Olephant -փ-ւ՛ն, s. Իւղատու ք.

Oleograph, s. Իւղաներկ ն.

Olifactive, -tory -ուի՛ն-տէր, a. -
տէր. Հոտոտելաց, հոտառական.

Olibanum, s. Խունկ մը.

Oligarchy -ուլի՛ն-տէր, s. Սակա-
ւապետութիւն.

Olio -օլի, s. Ջանազան մտերէ
ձան; խառնուրդ, հաւաքածոյ եր.

Olivaceous, s. Ձիթազոյն.

Olive -ուլի, s. Ձիթենի; ձիթա-
պտուց; ձիթազոյն. [ձիւտիւն].

Ollapodrida, s. Թոցապտու.

Olympiad -օլիմպի՛ադ, s. Պա.

նամեայ շրջան, ոլիմպիադ ճ.

Olympian, -pic -ուլիմպի՛ան, a.
Ոլիմպիական (խաղերու).

Ombre, **Ombre** -օմբր, -մօ՛-
ուր, s. Թուղթի խաղ մը. [Է.

Ombrometer, s. Անձրեւաչափ

Omega -օմեյ՛գ, s. Օմեղա, քէ Սփ.

Omelet -օմեյ՛տ, s. Ջուազեղ.

Omen -օմեն, s. (Գուշակութեան)
նշան, զուշակութիւն. =va. Գու-

շակել; ցցնել. Ill — ed. Ջարագու-
շակ. Of good —. Բարեգուշակ.

-tum, s. (Սաղմի) գլխաթաղանդ.

Omer -օմեր, s. Փող (չափ) Սփ.

Ominous -օմինոս, a. Ջարաշուք,
աղէտաւոր ճախորդ; բարեգուշակ.

-ly, ad. — կերպով. -ness, s.

Omissible, a. Ջանցառնուելիք
Omission -ուլիմի՛սիոն, մոռացում, թողուլը.

Omit -օմիտ, va. Ջանց ընել, զուրս
ձգել. մոռնալ, թողուլ. **Omitter**

-օմիտէր, s. Ջանցառու. [կտար.

Omnibus -օմնիպոս, s. Հանրա-

Omnio -օմնի, -օմնի՛ն.

-ferious, a. Բազմաեստակ.

-ferous, a. Ամենաբեր.

-fle, a. Ամենաստեղծ.

-form, a. Ամենաեստակ.

-genous, a. Համայնատեղ.

-parity, s. Համահաստարութիւն.

-parous, s. Համայնաբեր.

opotent -օպօտենտ, a. Ամե-
նակալ, -գոր, -կարող, հզոր.

-potence, -cy, s. -ութիւն.

-present, s. Ամենուրեք.

-presence, s. -ութիւն.

-scient, a. Ամենազէտ, -իմաստ.

-science -օմնիպոս, s. -ութիւն.

-vorous -ուր, a. Ամենակեր.

Omnium -օմնի, s. Վճարամուղծ
(Գանձուց) -gatherum. Խառնուրդ.

Omphale -օմփալէ, a. Գոցապտու.

Omphale -օմփալէ, a. Գոցապտու.

ՕՈՆ ռ, *pr.* Վրայ, վրայէն; վրայօր, ճասին; ըստ, կողմ, դէպի = *ad.* Յառաջ, հետզհետէ, շարունակ, միշտ; միացած, վրան. **ՕՈՆ!** Յառաջ, *On fire.* Այրելու վրայ, բռնկած. *On high.* Ի բարձունս, յերկինս. *And so on.* Եւ այլն. *On a sudden.* Յանկարծ: *(Come on! Եկու նայինք.* *Go on! Քայլէ՛, հապճն, շարունակէ՛.* [*ցիռ.*

Օnager ռ'իւ, *s.* Վայրի էջ, **Օnanism** ռ'իւիւ, *s.* Օնանու մեղքը, զիճուծ, աննապատեւծ.

Օnce ռ-ը, *ad.* Անգամ մը, ա. տեսօր. *At - . Մէկէն, յանկարծ.*

Օn dit ռ'իւ, *s.* Տարածայնուծ.

Օne ռ-ը, *a.* Մէկ հաս, մէկ; միակ; մէկը, որ; նոյն. = *s.* Մէկ թիւ, մէկ. *All* . Հաւասար, նոյն, մէկ. *Any - . Մէկը, ո եւ է մէկը.* *At - . Միարան.* *Every - . Ամէն որ, աշխարհ արարաս.* *In - . Միատեղ.* *No - . Ոչ որ.* *- by - . Մէկիկ մէկիկ.* *Little ones.* Գոթիկները, մինիկները. *One's self.* Ինք, ինքզինք. *Some one.* Մէկը, մարդ մը. *- eyed.* Միականի, -horse. Միամի-

-sided. Միակողմանի; անիրաւ.

Օneirocritic, ռ-ալ ռ-յրտէր-իւ, *a.* Երգասան, երգազոյց.

Օneness ռ-ը, *s.* Միութիւն.

Օnerary ռ', *a.* Բեռնակիր.

Օnerous ռ', *s.* Դժուարակիր.

Օnion ռ'իւ, *s.* Սոխ.

Օnly ռ'իւ, *a.* Միմիայն, միակ, միայն; եզական, միայնակ. = *ad.* *Լոկ, միայն, սոսկ, պարզ.*

Օnomancy ռ'ը- *Անուահմանյուծ.* *-masticion, s.* Բառագիրք.

Օnomatopœia ռ-ըտտօթիւ, *s.* Նմանաձայնութիւն, նական բառ.

Օnset, Onslaught ռ'իւ, ռ'իւ-ը, *s.* Յարձակում, արշաւանք.

Օnto ռ'իւ, *pr.* Գլուխը, վրան.

Ontology ռ'իւ-ը, *s.* Էսթա-նութիւն, -ցիւ ռ'ը-ը. -ական.

Onus ռ'ը, *s.* Բեռ; պէտք.

Onward, Onwards ռ'իւ-ը, ռ'իւ-ը, *ad.* Յառաջ, դէպ առաջ. = *a.* Յառաջադէմ; աճեցուն. = *Օն, յառաջ.*

Onyx ռ'իւ, *s.* Եղնզնաքար.

Opilite ռ'ը, *s.* Ձուարք.

Opology ռ-ը, *Հաւկիւսարանու թ.*

Opolog ռ-ը, *s.* Հնար սեւ ճէյ.

Opoe ռ-ը, *vn.* Մեղմով վա-

զել, ծորել, կանկթել սրգեաց. = *s.* Լճի սիղմ, սիկ; ծորում սրգեաց; ծորած սրզընդը.

Opzy ռ'իւ, *a.* Սկային.

Opaque, Opake ռիւ, ռիւ. Թափանցիկ, զիմարտ, աղօտ, մուծ.

-ness, Opacity ռիւ-իւ, ռիւ. Թափանցիկութիւն, մծութիւն.

Opal ռ'իւ, *s.* Ազնիւ քար մը, արեւակն.

Opalesce ռիւ-իւ, ռիւ. Արեւակնի գոյն ապ. *-lescent, a.* Արեւակնափայլ.

Opaline, a. Արեւակնային. **Opallize** ռիւ-իւ, *va.* Արեւակնի փոխարկել.

Opé ռիւ, *an.* Բացուած, բաց;

Open ռ'իւ, *a.* Բացուած, բաց; հասարակաց, արձակ; պարզ, յայն-նի, բացալայ; տարածուած, պարզուած; անկեղծ, համարձակ, անկախ. = *va.* Բանալ, արձակել, պարզել, տարածել, յայննել; սկիւիլ. = *vn.* Բացուիլ, երեւնալ, սկիզբ առնուիլ. *-eyed.* Արձուն, աչքբաց, *-handed.* Առատձեռն. *-headed.* Գլխաբաց. *-mouthed.* Թուլ բերան; բաց բերան.

Opening ռ'իւ, *s.* Ճեղք, ծակ, բացուածք; սկիզբ, բացում.

Openly ռիւ, *ad.* Բացէ իրաց, յայննապէս; յայննի համարձակ, պարզապէս.

Openness ռ'իւ-իւ, *s.* Բացութիւն, պարզութիւն.

Opera -բ'ըբ', *s.* Նուագաւոր
 Թասերախաղ, զուսաներզուծիւն;
 նուագախաղ, օրներա; Թասերն. —
glass. Փորրիկ դիտակ. -bouffe. Կա-
 սակազուսան. -**tical** -բ'տ'էբ'է, *a.*
 Գուսաներզական, քնարերզական.

Operameter, *s.* Գործաչափ.

Operate -բ'ըբ'էր, *vn.* Գործո-
 յուծիւն ընել, գործել; ներգործել-
 ազդել, գործողութ. կատարել քեր;
 կտրել, կտրել հանել. =*va.* Ներ-
 գործել, ազդել, գործել.

Operation -բ'ըբ'էր, *s.* Գոր-
 ծողութիւն, գործ, ազդեցութիւն,
 ներգործութիւն; հաշիւ, գործառ-
 նութիւն; վիրահատութիւն. -**tive**
 -բ'ըբ'էր, *a.* Ներգործող, ազդու,
 զօրաւոր, արդիւնազործ. =*s.* Ար-
 հեսաւոր, գործաւոր. -**tor** -բ'ը-
 բ'էր, *s.* Գործող, ընող; վիրահատ,
 բժշկական գործողութ. կատարող.

Operose -բ'ըբ'ու, *a.* Տաժա-
 նելի, ծանր, դժուար. -**ness**, *s.*

Ophicleide -ֆ'իքլէյթ, *s.* Օմա-
 փող, նուագարան մը.

Ophidian, *s.* Օմագգիթ է

Ophiology, *s.* Օմարանութիւն.
 -**mancy**, *s.* Օմահմայութիւն.

Ophthalmia, -**mia** -ֆ', -բ'թ-
 հեբ', *s.* Աչացաւ. -**mic**, *a* -ցաւի.
Opiate օբ'իէթ, *s.* Ափիոնաւոր
 դեղ, ոպիոն, մարադեղ. =*a.* Քնա-
 բեր, Թոբեցուցիչ.

Opine շօն, *va.* Կարծել, դա-
 սել, համարիլ, կարծիք յայտնել.

Opiniative շօն'իէր, *a.* Կա-
 մակոր, յամառ; կարծիական.

Opinion շօն'իէր, *s.* Կարծիք,
 միտք, Թուրք; զարափար, համո-
 զում, համարում; ծայն, բուէ ք-ք-
 -**ate**, -**ated** -իէր, *a.* Յամառ.

Opiniative -իէն'իէր, *a.*
 Կամակոր, յամառ, պինդ զուլս.
 -**ly**, *ad.* -**ness**, *s.* -ութիւն.

Opium օբ'իւթ, *s.* Ափիոն, [իդ.]

Opodeldoc, *s.* Քափրահաւոն

Opossum, *s.* Կրկնապարկ է.

Opponent շօն'իէր, *a.* Հա-
 կառակ, ներհակ; հանդիպակաց,
 դիմացի, հակադիր. =*s.* Հակառա-
 կորդ, ախոյեան, ընդդիմաբան, -դիր

Opportune -բ'ըբ'էր, *a.* Պատ-
 շամ, դիպուկ, դիպող, յարմար.

-**ly**, *ad.* Ի դէպ ժամու, յարմար
 առթիւ. -**ness**, *s.*

Opportunity, *s.* Պատեհութ. .
 դիպողութիւն; (պատեհ) առիթ.

Oppose շօն'ու, *va.* Ընդդիմա-
 նալ, դիմադրել, հակառակիլ; վի-
 ճիլ, կռուիլ, դէմ դնել; հակակըշ-
 ունել, արգիլել. =*vn.* Առարկել, հա-
 կառակիլ. **Opposer** շօն'ու, *s.*
 Հակառակորդ, ախոյեան.

Opposite -բ'ըբ'էր, *a.* Հակա-
 ուակ, ներհակ; հանդիպակաց, հա-
 կադիր, ընդդիմադիր. =*s.* Հակա-
 ուակորդ; հակառակը. -**ly**, *ad.*

Opposition, *s.* Ընդդիմութիւն,
 հակառակութիւն, արգելք; ընդդի-
 մադիրք; հանդիպակացութիւն.

-**ist**, *s.* Ընդդիմադիր (կուսակց.).

-**sitive** շօն'ու, *a.* Վիճարանելի.

Oppress շօն'իէր (թ), *va.* Ճնշել,
 ընկճել, ծանր կոխել, նեղել հա-
 բրասհարել. **Oppression** շօն'իէ-
 շ, *s.* Կեղքերում, ճնշում, նեղու-
 թիւն, զրկանք; **Oppressive** շօ-
 ն'իէր, *a.* Ճնշիչ, նեղիչ. -**ness**, *s.*

Oppressor շօն'իէր, *s.* —րիչ.

Opprobrious շօն'իէր, *a.* Նա-
 խասական, ամօթալից, խայտա-
 ուակ. -**ly**, *ad.* -**ness**, *s.*

Opprobrium -րիբ'ի, *s.* Ամօթ,
 նախասինք, խաղրութիւն.

Oppugn շօն'իէր, *va.* Յար-
 ձակիլ, դիմադրել, զարնել. -**ancy**,
s. Գիմադրութիւն, հակառակութ.

Optate, *va.* Ընտրել, կամենալ.

Optative -բ'դիբ'դի, *a.* Հղճական, մաղթական.

Optic, -al -բ'դիբ'դի, *a.* Տեսողական, աչքի; տեսարանական.

Optic -բ'դի, *s.* Աչք.

Optics -բ', *s.* Տեսարանաբան.

Optician -բ'դիբ'դի, *s.* Տեսարան; դիտակազորժ, ակնոցազորժ.

Optimacy -բ', Ազնուականութիւն.

Optimate -բ', *s.* Ազնուական.

Optimism -բ'դիբ'դի, *s.* Հաւատարմութիւն, լուսավաշտութիւն քիւլտիստ.

Optism -բ'դիբ'դի, *s.* Հաւատարմութիւն, լուսավաշտութիւն.

Option -բ'դի, *s.* Ընտրութիւն, կամք. -al, *a.* Կամուճ.

Opulence, s. Հարստութիւն.

Opulent -բ'դիբ'դի, *a.* Առատ, հարուստ, ճոխ. -ly, *ad.*

Or -բ', *con.* Կամ, եւ կամ, կամ թէ. = Սովեզոյն, դեղին քիւլտիստ.

Oracle -բ'դիբ'դի, *s.* Պատգամ վճիռ; պատգամաբան շարժում; պատգամաբան; խօսք, պատգամ (Աստուծոյ); պատգամաբան.

Oracular բ'դիբ'դի, *a.* Պատգամային, մական, պատգամի նրման, իշխանական, վաւերական, միջին, երկդիմի. -ly, *ad.*

Orale ս'բ'դի, *a.* Բերնի, բերանայի, բանաւոր. -ly, *ad.* Բերնով.

Orange -բ'դիբ'դի, *s.* Նարինջ, նարնջենի; ջուզոյն. -ade -բ'դիբ'դի, *s.* Նարնջի օշարակ, նարնջաբուր.

Orangery բ'դիբ'դի, *s.* Նարնջասան, նարնջանոց.

Orange-oulang բ'դիբ'դի, *s.* Մարդկապիկ մր, որանգուսան.

Oration բ'դիբ'դի, *s.* Հրատարակախօսութիւն, տեսնարանութիւն, բանախօսութիւն, ճառ.

Orator -բ'դիբ'դի, *s.* Ենտարան. ճարտարախօս, հրատարակախօս; դասախօս, փաստաբան. -ial -բ'.

բ'դիբ'դի, *a.* -ական.

Oratorical -բ'դիբ'դիբ'դի, *a.* Ենտարանական; ճարտարանական.

-ly, ad. Գերժօղէն.

Oratorio -բ'դիբ'դի, *s.* Հոգեբանութիւն, աղօթարան (սան).

Oratory -բ'դիբ'դի, *s.* Ճարտարախօսութիւն; աղօթարան.

Orb -բ'դի, *s.* Գուն, երկնային մարմին; շրջանակ, անիւ.

Orbed -բ'դի, *a.* Կլորածեւ, զընդակերպ, զնդածեւ; կլոր.

Orbicular բ'դիբ'դիբ'դի, *a.* Գընդածեւ զնդակերպ. -ly, *ad.* Բոլորածեւ. -ulate, *a.* Գնդակերպ.

Orbit -բ'դիբ'դի, *s.* Մոլորակի շաւիղ, ոլորտայն, ծիր; ակնակապիժ, աչքի խորշ. -al, *a.* Ոլորտային.

Ore -բ'դի *s.* Որքայ (ձուկ).

Orchard -բ'դիբ'դի, *s.* Մրգենեաց պարտէզ, մրգասան.

Orchestra, -ter, -tre -բ'դիբ'դիբ'դի, -բ'դիբ'դի, *s.* Երաժշտարան, նուագասեղ քիւլտիստ; նուագախումբ, զարանք.

Orchil, -il, -al -բ'դիբ'դի, *s.* Լոռաներկ; քարաքոսութիւն. -բ'դի, *s.* Լոռաներկ; քարաքոս.

Orchis -բ'դիբ'դի, *s.* Զուածադիկ.

Ordain բ'դիբ'դի, *va.* Կարգել, հաստատել; կարգադրել, սահմանել, վճռել, տնօրինել; կարգ տալ, ձեռնադրել. [արժանաւոր.

Ordainable, a. Զեռնադրելի.

Ordainer, s. Զեռնադրող.

Ordeal -բ'դի, *s.* Անձնողութեան փորձ (ջրոյ եւ հրոյ); շարժարանք.

Order -բ'դի, բ'դիբ'դի, *s.* Կարգ; կարգադրութիւն, յօրինում, դասաւորութիւն; շար, շարք; օրէնք, կանոն; կարգ կանոն, բարեկարգութիւն; հրաման, պատուէր, արարչականք; դասակարգ, դաս, խումբ, ուխտ, միտքանութիւն; կարգ, աստիճան է; տնայի ի հրամանի ձ. = *va.* Կարգի դնել, կարգադրել, կա.

նոնաւորել; ճօրինել, ուղղել, վարել; հրամայել =տ. Ուղղութիւն **սալ.** — of knighthood. Ասպետական կարգեր [Ճերակապի, Բաղանեաց, Ս. Պատրիկ և Եղբանի.] In— կարգաւ; առողջ, լաւ. In—to. նպասակաւ, որպէս զի. To give an— **Յանձնարարել,** ապսպրել չք.

Orderless, Բանկարգ, անկանոն.

Ordering, Բարգյարդարում.

Orderly —բ, Բաննաւոր; կանոնապահ, հանդառ; պահակ **Ահպիք զն.** =Տ. Բանիւր սոյա **Ահպիքճի յավոչ,** = Բաննաւորապէս, կարգաւ.

Ordinal —բիւ, Բասական **Թիւ** +; ծիսարան. մաշտոց.

Ordinance —բիւ, Բասասեղ, վճիռ, օրէնք, կարգ; արարողութիւն, ծէս.

Ordinarily —բ, Ըստ կարգի, սովորաբար, բական կերպով.

Ordinary —բիւ, Բաննաւոր; սովորական, հասարակ, զովանքեայ =Տ. Դասաւոր, դաս, պաշօնեայ; Թեմական եպիսկոպոս, առաջնորդ; ճաշարան, սովորական ճաշանդոջ նաւ, նաւազր.

Ordinate —բիւ, Բաննաւոր, կոկիկ =Տ. Հակահաս Ե.

Ordination —բիւ, Բարպաղութիւն; ձեռնադրութիւն.

Ordinance —բիւ, Ըրեւանի (Յղաեծք, ուժք, զնակ ևն); Թեմական արարողութիւն.

Ordinance, Բօրնուածք.

Ordure —բ, Ապաւառ, աղբ.

Ore օր, Բնուող, հանք.

Oread օրիւ, Ընուանոյ շէջ.

Organ —բիւ, օրլէ, Բորժաւան, միջոց, զործի; կտր. մաս; բերան, Թերք; երգիչն.

Organic, —al —բիւ, Բորժարանական; կազմուածոյ, զոր-

ժարանաւոր; զործիական երածո-
-ly, ad. Բորժապէս, զործիով.

Organic, Բարձր թիւ.

Organism —բիւ, Բօրնուածք, կազմութիւն.

Organist —բ, Բերգիտնահար.

Organize —բիւ, Բարգարդել, կազմաւորել; կարգողելի —**zation** —բիւ, Բարգարդումութիւն, կազմակերպումութիւն.

Organography, -logy —բիւ, Բարձրագոյն, Բարձրագոյնագրութիւն, Բարձրագոյնագրութիւն.

Organzine, Բերկնոյր մետաքս.

Orgasm —բիւ, Բուզում.

Orgest —բիւ, Բարձրագոյն F.

Orgios —բիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Orichalch օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriel օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Կամար պատահան.

Orient օրիւ, Բարձրագոյն (արեւելք), փայլուն, կատարեալ; արեւելիկան =Տ. Արեւելք.

Oriental օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն =Տ. Արեւելքի —**ist,** Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

Oriente օրիւ, Բարձրագոյնագրութիւն.

առուցի. —sin. Սկզբն. մեղի Ա.՝
Originality, s. Այլանդակութ. ;
 նորութիւն, ինքնասպումիւն.
Originally բնի՛.՝. ad. Իսկզբա.
 նէ, ի ծնէ; բնագրին մէջ.
Originate բնի՛նէ՛ր, va. Ակիբր՝
 ծագում պալ, գոյացնել, յառաջ
 բերել. =տ. Սկիզբ՝ ծագում առ-
 նուլ, սկսիլ. -tion նի՛յն, s. Եր-
 նունդ, ծագում, սերում, սկզբնա.
 ւորութիւն. -tor՝նէ՛ր, s. Սկզբ-
 նապատճառ, հեղինակ, հնարիչ.
Oriole օ՛րիւ, s. Ոսկեսարեակ.
Orion օր-՛յն, s. Հայկ համաս.
Orison օր՛նի, s. Աղօթք բն.
Orlop օր՛ւք. Կառաննոց ն.
Ormolu օր՛ւք.՝. Ոսկի արոյր.
Ornament օր՛նի, s. Զարդ,
 զարդարանք; շքանշան. =va. Զար-
 զարել, դրոււագիլ, պննիլ. -al օր-
 նի, a. Զարդական. -ation, s.
 Զարդարանք, պննում.
Ornate օր՛նի, a. Զարդա-
 բուն, զեղազարդ; շիզդակիր. -ly,
 ad. -ness, s. Ներդումիւն.
Ornithology օրնի-՛ւք, s. Թռչ-
 նաբանութիւն. -logic, -al օր-
 նի, a. ական. -logist օրնի-՛, s.
 Թռչնաբան. **Ornithorhynchus**
 օրնի-՛րնի, s. Ցուկնիչ.
Orology, -graphy օր-՛ւք, s.
 Բնի, s. Լեռնագրութիւն.
Orotund, a. Գեղամայն հր.
Orphan օր՛նի, օրնի՛ն, s. Որբ,
 որբուհի. -age նի, s. Որբութիւն;
 որբանոց. -ism, s. Որբութիւն.
Orphaned, a. Որբացեալ, լքեալ.
Orphean, -phic օր՛նի, բնի՛ն,
 a. Որփէսեան, որփէական.
Orpiment օրնի՛.՝. Զառիկայ ք.
Orrery օրնի՛.՝. Մոլորակացոյց.
Orris օրնի՛.՝. s. Թրաշուշան, հով-
 աց շուշան; սակեղիպակ.
Orthodox օրնի՛ք, a. Ուղ

ղափառ, ուղղափառ, ուղիղ. -
 ness, -doxy օրնի՛ք, s. Ունիւն
Ortho- օրնի՛ք,
 -dromy, s. Ուղղագնացութիւն.
 -epic, -al, a. Ուղղափաստ.
 -epy օրնի՛ք, s. Ունիւն.
 -gonal օրնի՛ք. Ուղղանկիւնի.
 -graphic, -al, a. Ուղղագրական.
 -graphy օրնի՛ք, s. Ուղղա-
 գրութիւն; ուղղագիր է. [գիր.
 -grapher. Ուղղագիր, բառա-
 -pedy, s. Ոննարժուութիւն.
 -pteron, a. Ուղղաթև է.
Ortive, a. Արեւելից, -եյան.
Ortolan օրնի՛ք, s. Իրախա.
 պան եէչի գուշու.
Oryx օրնի՛ք, s. Ճեղղջերու.
Oscan օրնի՛ք, s. Սամնիացի լ.
Oscillate օրնի՛ք, տ. Ճօծել,
 առանել, ծփիլ, ճռնաւալ. -tion
 օրնի՛ք, s. Ճօծում, առանում, ծփի-
 ծրիւմ. -atory օրնի՛ք, a. Ճօ-
 ճական, առանական, թռնուն.
Oscitancy օրնի՛ք, s. Յօրան-
 ջում; զանդաղութիւն, քննում.
Oscitant օրնի՛ք, a. Յօրան-
 ջող; քնն, թոյլ, զանդող. [սքի.
Oscitate, տ. Յօրանել կունի-
 -tion օրնի՛ք, s. Յօրանջում.
Osculant, a. Համարող.
Osculate օրնի՛ք, va. Համ-
 բուրել, պագնել; հպիլ, շօշափել է.
 -tion օրնի՛ք, s. Շօշափում է.
 -tory օրնի՛ք, a. Շօշափական.
Ostler օրնի՛ք, s. Զրուռի, ոզորի;
 ոզորիի նս, ոզոր. [ոն ք.
Osmium, s. Մեթաղ մը, ոսմի.
Osnaburg, s. Հաս կհաւ մը.
Ospray, -rey օրնի՛ք, s. Գե-
 արծիւ, սկրիւլ.
Osselet օրնի՛ք, s. Սկրայտոց
Osseous օրնի՛ք, a. Սկրէ, սկր-
 բուն; սկրային, սկրեղէն.
Ossicle օրնի՛ք, s. Սկրիկ.

Ossiferous, *a.* Ոսկրաբեր.
Ossific, *a.* Ոսկրի դարձնող =
ation --իֆիկացիոն, *s.* Ոսկրացում.
Ossifrage, *s.* Ոսկրիուկ բռն.
Ossify --իֆաց, *an.* Ոսկրի փոխել, ոսկրացնել; ոսկրանալ.
Ossivorous ընկճ, *a.* Ոսկրակեր.
Ossuary --ուսուար, *s.* Ոսկրակոյն, --ուսուան, շիրիմ, դամբարան.
Ostensible --օստենսիբլ, *a.* Ցուցանելի, յայտնի, որոշ, --յ, *ad.*
Ostensive ընկճ, *a.* Ցուցական.
Ostent --օստենտ, *s.* Երեւոյթ, կերպարանք, ցոյց, շուք.
-ateous --օստենտացի, *a.* Ցուցանող, պարծուկ, --ation, --տենտացի, *s.* Ցոյց, ցուցամոլութիւն. [բացառ.]
Osteocyte --օստեոցիտ, *s.* Ոսկրօստեոցիտ.
Osteogeny, *s.* Ոսկրազարգացում.
Osteology --օստեոլոգի, *s.* Ոսկրաբանութիւն.
-ologist, *s.* Ոսկրաբան.
Ostler --օստլեր, *See* Hostler.
Ostracean --օստրացի, *s.* Ոստրեակզգիւր.
Ostracism --օստրացիզմ, *s.* Ինքնզրկում (ԱՊեննացի); արտոք.
Ostracize շրջապահել, *va.* Խնդել.
Ostrich --օստրիչ, *s.* Չայլաճիւղ.
Otalgia ըօտալգի, *s.* Ականջի ցաւ.
Other ըօթեր, *pr.* & *a.* Միւս, մէկալ, ուրիշ, այլ. The--day. Անցեալ օր, առջի օր, անցեալները.
-wise --օտրալ, *ad.* Ուրիշ կերպ, այլ ազգ; ապա թէ ոչ, եթէ ոչ.
Otioscope, *s.* Ականջադէտ փոխարկ.
Otiose օտիւս, *a.* Շոյլ, ճոյլ.
Ottar, Otto --օտտեր, --օտտ, *s.* Երկրի, ջրշուն առ սկանդինաւ.
Ottoman --օտտոման, *a.* Թրքական, Օսմանեան. = *a.* Արեւելեան բազմոց, սուր սեւեռ.
Outch --օուչ, *s.* Մասնիկ արջկապիճ, ճանակ; քայլ, մանեակ.
Ought --օուտ, *See* Aught.

Ought --օուտ, ըլք. Գիտազուրկ բայ որ իբրև օժանդակ կգործուի. Պէտք է, պայել է, յարմար էր.
Once --օնս, *s.* Ունկի, օժճ; յովազիկ ֆիչիւք բարս, եռուց.
Our --օուր, *pr.* Մեր. --self, *pr.* [pl. Ourselves] Մենք. **Ours** --օուրս, *pr.* Մերը, մերինը.
Ourology, Ourosocopy --ուրոլոգի, *s.* Միզաքննութիւն.
Ousel, Ouzel --ուզել, *s.* Կենդանի, սարեակ գարս քայլուց.
Oust --օուստ, *va.* Նետել, Թափել; վերցնել. [կուճ.]
Ouster --օուստեր, *s.* Իրաւազրք.
Out --օուտ, *ad.* Դուրս, դուրսը. 1. Ցունէն դուրս, բացալայ, մեկնած. I was-- 2. Լուսած, յայտնուած. The secret is-- 3. Մարած The fire, the candle is-- 4. Պարպուած, հատած; Թափուած. The wine is-- To be-- 50 pounds. 5. Անգործ, անպաշտօն, առանց. He is-- of business, Who is in, who is--? 6; 8 վերջ, լաւ մը, լաւ. Hear me-- Play--the play. 7. Զեռքէն ելած, առանց The land is-- 8. Մխալած, շփոթած. I have forgot my part and I am-- 9. Պատուած, ծակած, հիկնած. To be--at knees, elbows, at heel. 10 Յայտնապէս, բարձրածայն To laugh --, To shine-- 11. Out! Կորուէ՛ւ --upon you it! Զեռի, քա՛ւ լիցի, սաճ'՞.
Out of --օուտ --ու, *pr.* Առանց, դուրի; 'ի... ..էն դուրս --breath. Ենչստապառ, հեւ ի հեւ. -cash. Անկուտի. -countenance. Երկնած, կարտրած. --danger. Անվանից ապահով. --design. Դիտմամբ, կամաւ. --favor. Երեսէ ինկած. --fear. Վախէն, առ ահին. --hand. Իսկոյն, շուտով. --hope. Անյոյս. --measure. Սաստիկ. անչափ. --mind. Մտքէ ելած, մոռցուած. --office. Պաշտօ.

ննակ, —order. Արուած, անկասկէ. —patience. Անհամբեր. —poc. —ket. Գրպանը ծակ, վնաս քրած, ստակ մզած. —print. Սպառած (գիրք): —reach. Անհասանելի. —season. Անպատեհ; ձիւր անցած, ձեւազանգիկ. —sorts. Տրոււմ, սիուր; աւրուած, քէնցած. —spirits Հոգին սխմուած, սիուր. —temper. Գրգռուած; անհամբեր, զայրացած. —trim. Լուսելու անպատրաստ շ. —tune. Աններդշնակ, կոշ. Time —mind. Ի վարդ. հետէ, շատնց.

Out ---բ. Տ. Պաշտօնանկ; բաց տեղ՝ միջոց; յապաւում բ. **Outset**, va. Անցիկ, գերազանցիկ **Outbalance**, va. Ծանր կշռել **Outbid**, va. Աւելի գին տալ **Outblaze**, va. Փայփոյել **Outbound**, a. Գուրս երկարիք **Outbreak**, —burst ---բ՝ դեպք, —բ. Տ. Գողմկալը, պայթիւն. —building, Տան յարամասուերք **Outcast**, a. Վարեալ, արտոհայ **Outcome**, Տ. Արդիւնք, հասոյթ **Outcrop** —բ. Տ. Արահաւումիւն ելլ: դուրս ցցուած ծայր **Outcry** ---բ՝ բ. Տ. Ազգայակ, վայնասոււն; աճուրդ: — ---բ. Տ. Վ. Պոռ չտալ. [լինել **Outdare** —բ՝ բ. Տ. Դիմագրու **Outdo**, va. Անցնիկ, գերազանցել **Outdoor** —բ՝ բ. Տ. Տնէն դուրս, դրսի —doors, ad. Գուրսը. բաց օդին **Outer**, a. Դրսի. արտաքին **—most**, a. Էն ծայրի, ննապոյն **Outface**, va. Դիմագրաւել **Outfit** ---բ՝ բ. Տ. Պատրաստում, կազմում շ. արժակուրդ **Outfrown**, va. Այլը վայնցնել **Outgeneral** ---բ՝ բ. Տ. Վ. Պոռ չտալ. Գերազանցիկ զ. [ուսանալ **Outgive**, va. Աւելի տալ, ա **Outgo** ---բ՝ բ. Տ. Վ. Պոռ չտալ. Գին

առաջ անցնիլ; վրայ հասնիլ, պաշարել. = Տ. Ծախում, վաճառում **Outgoer**, Տ. Երկող, մեկնող **—going**, Տ. Ելք, մեկնում; ծախս, մսխում; սահման, ծայր **Outgrow** —բ՝ բ. Տ. Աւելի մեծնալ՝ անիլ; (նաղեղծը) պզտիկնալ; աւրուիլ. [ծում **Outgrowth**, Տ. Արակարգ աւ **Outguard**, Տ. Ցառաքապահ զ. **Out-herod** ---բ՝ բ. Տ. Վ. Պոռ չտալ. Անգրեանալ, յոյժ չարանալ **Out-house**, Տ. (Տան) յարմարանքն; զոմ, կառնասուն, շտեմարան **Outlast**, va. Աւելի տեւել **—landish**, a. Վայրենի, կոպիտ **Outlaw** ---բ՝ բ. Տ. Վ. Պոռ չտալ. Իրաւունքներէ զրկել. = Տ. Իրաւազուրկ; ելուզակ, գող **Outlay** ---բ՝ բ. Տ. Ծախսելը, մսխելը; ծախք, ծախս **Outlet**, Տ. Ելք, ճանապ, ծակ **—let**, Տ. Բացակայ; ծայրի կտոր **Outline** ---բ՝ բ. Տ. Երջանակ, ծիր, ծրագիր, ուրուագիծ, նախագիծ. = va. Ուրուագրել, զծել **Outlive** —բ՝ բ. Տ. (Մէկուն մեռնելէն վերջ) ողջ մտալ, ապրիլ **Outlook**, Տ. Պահպանումիւն, դիտանոց, դիտարան; տեսումիւն **Outlying**, a. Հեռուար; դուրսի, արտահամար **Outmarch** ---բ՝ բ. Տ. Վ. Պոռ չտալ. Գաւառացի, տեւել ձգել **—measure**, va. Չափը անցնել **Outnumber**, va. Անաւելուլ **Out-of-door** ---բ՝ բ. Տ. Վ. Պոռ չտալ. օդին մէջ, բաց **Out-of-the-way**, a. Անսովոր **Outport**, Տ. Փոքր նաւահագիտ **Outpost**, Տ. Առաջապահ զ. **Outpour** —բ՝ բ. Տ. Վ. Պոռ չտալ. Չարաւ **Outrage** ---բ՝ բ. Տ. Վ. Պոռ չտալ. Թշնամանել, լուռալ

ս. նախահինք, թշնամանք, լուսանք:

Outrageous -բ, Կէբ, a. թշնամական, նախասպից . -ly, ad -ness, s. թշնամուկիւն:

Outrank, va. Գերազանցել:

Outré --բէ՛, a ծայրայեղ:

Outreach, va. Անդին անցնիլ:

Outride --բբ, va. Ելուս ժրվարել: =տ. (Ձիով, կառքով) շրջազայիլ: **Outrider** -բբբ, s. Իշխանի կառքի յառաջընթաց ծառայ, նախընթացիլ:

Outright, ad. Իսկոյն, մէկէն; բոլորովին. [զանցել:

Outrun, va. Անցնիլ, գերա.

Outsail, va. Ելուս նաւարկել:

Outsell, va. Ծուղ ծախել:

Outset, s. Սկիզբ. [լայ:

Outshine, va. Փախիլիլ, ցոլցը.

Outside, a. Իրսի, արտաքին. =s. Արտաքին մաս, դուրսը; ծայրինը, ծայրագոյնը; դրսին. . At the —. Ան առակելի. -sider --բբբ, Արտաքին, օտար:

Outskirt --բբբ, s. Սահման, եզերք; արուարձան. [բաժնել:

Outspread, va. Ծաւալել, տար.

Outsand, տ. Ցցուիլ; առկախի անվճար մնալ, երկննալ:

Outstare, va. Աչքը վախցնել, ամչցնել. [կնցնել:

Outstretch, va. Տարածել, եր.

Outstrip, va. Յառաջ անցնել:

Outtalk, va. Խօսքով յաղթել:

Outvalue, տ. Արժէքը աւելնալ:

Outvie -բբ, va. Գերազանցել:

Outvote -բբ, va. Աւելի քուէ շահիլ, յաղթել, խօսքը քշել:

Outwalk --բբբ, Ելուս քալել:

Outwall, s. Նախապարիսպ:

Outward --բբբ, a. Իրսի, արտաքին, առ երեւոյթաց; մարմնաւոր, նական. =ad. Դէպի դուրս, դէպ արտասահման. -bound. Դուրս

երթալու. -ly, ad. Դուրսէն, արտարուս, երեսանց.

Outwards, See **Outward**.

Outwatch, va. Լաւ պահպանել:

Outwear, va. Աւելի քշել՝ սեւել:

Outweigh, va. Ծանր կշռել:

Outwit, va. Խաբել, նենգել:

Outwork, va. Աւելի աշխատել:

Ouzel --բբ, s. Կեռննիլ:

Oval օ՛վա, a. Զուածն.

Ovary, -rium օ՛վբէ, օվբէբէ.

s. Զուարան Կբ; սերմնարան բ.

Ovate, -ted օ՛վբբ, -բբբ, a.

Զուակերպ, Խերասալին .

Ovation օ՛վբ՛ւծ, s. Փոքր յաղ.

Թամուսք Է; պատուոյ ցոյց, պատիւ.

Oven օ՛վն, s. Ընոց, փուռ.

Over օ՛վբ, pr. Վրայ, ընդ:

1. Մէկ կողմէն միւսը, վրայէն, ընդ.

To leap a stream, a table, From —. the seas (ընդ ծով). 2. Վրայ, վերե.

— all the earth. To reign—. Clouds

— our heads. 3. Միջոցին, բոլոր առակն, մէջ. To keep corn — winter. —

night. 4. Մինչև, ելած. The water is — she shoes. =ad. Վերը, վերե.

1. Մէկ կողմէն միւսը, լայն, լայնկեկ.

A board three foot—. A three four foot—. (հաստ): 2. Դիմացը. Boat is

safe—. 3. Մէկէն միւսին (անցիլ).

To deliver—goods to another. 4. Լեկիցուս, աւելի. Running—. Դուկ. 2.

38. 5. Աւելի, քան, շուրջ. 6. Ընդ, ցվերը, լիովին. To read— a book, To

argue a question— again. **Ոճեր**. Over

again. Անզամ մ՛ալ. — against. Դի.

մացը, նախարը. — and — Դարձնալ

եւ դարձնալ, գրտելով. To give

— Դողարել; յոյսը կտրել.

Over-, օ՛վբբ, [դել:

-abound՝ տ. Առատ ըլլալ, յոր.

-act՝ va. Զափը անցնել:

-alls, pl. Վրայի լայն սահաս.

-arch, va. Կամարածեւել:

-awe, va. վախցնել, ահաբեկել.
 -balance, va. Ծանր կշռել =
 և Աւելցած, աւելի, աւելցուք.
 -bear, va. նկուն ընել, նուանել.
 -bearing, a. Իշխեցող, գոռոզ.
 -bid, va. Աւելի զին ուզել.
 -board, ad. Նաւէն դուրս, քովը.
 -burden, va. Ծանրաբեռնել.
 -cast +---ք va. Նսնմել, մնա-
 զնել; չափազանց արժէցնել.
 -charge, va. Ծանրաբեռնել,
 ճնշել; խնողել, բարդել; (հրացանը)
 շատ լեցնել; (հաշիւը) բեռնաւո-
 ռել. = s. Չափազանց զին՝ բեռ; (հը-
 րացանի) անչափ լեցուածք.
 -cloud, va. Անպով պատել.
 -coat, s. Վրանոց, Թիկնոց.
 -come, va. Յաղթել, նուանել,
 գերազանցել; արշաւել.
 -costly, a. Չափազանց սուղ.
 -do գըր՝-, va. Չափէն աւելի
 ընել, եփել, խաշել; չարաչար յոգ-
 նեցնել. = m. Չարաչար աշխա-
 սիլ; յոգնիլ.
 -dose, a. Չափէն աւելի զեղ.
 -draw -քը՝, va. [pl. -drew, drawn]
 Պահանջէն աւելի փոխ/գիր քաշել.
 -drive, va. Չարաչար յոգնեցնել.
 -due, a. Ուշացած, յաղաղեալ.
 -feed, va. Շատ կերցնել.
 -flow. an. Յարդել ողողել, կո-
 խել, շատնալ, գեղուլ, ծածկուիլ
 = s. Հեղեղ; յորդութիւն.
 -flowing, s. Ճեղուժ, առատութ.
 -freight, va. Շատ բեռցնել.
 -grow -ըր, an. Չափազանց ա-
 ճիլ, բարձրանալ, ծածկիլ.
 -hang, an. Խուրս ցցուիլ, կախ-
 ուել; ծռիլ.
 -haul հուլլ, va. Քննել, նայիլ,
 զննել; ետեւէն հսանիլ, շահիլ և-
 -head, ad. Վերք, ի բարձունս.
 -hear, va. Դիպուածաւ լսել.
 -heat, va. Շատ

-issue, s. (Պահրամսի) խնդուժ.
 -joy, va. Ուրախութեամբ ընուլ.
 -labor, va. Չափազ. յոգնեցնել.
 -lade, va. Շատ բեռցնել.
 -land, a. Յամարի (ճանրով).
 -lap -լք՝ (ք) va. Նորէն ծալել,
 -lay, va. Ծածկել, պատել, գո-
 ցել; վրան պառկիլ, խղզել.
 -leap, va. Անցնիլ, ցատկել.
 -leather, s. Մուճակի երես.
 -lie -լյ՝, va. Վրան պառկիլ.
 -load՝, va. Շատ բեռցնել.
 -look -լք՝, va. Վերէն նայիլ;
 տեսարան ունենալ; աչքէ անցնել,
 կարգալ, վրայէն անցիլ; անդին՝
 հեռուն նայիլ; զանց՝ անեստ ընել,
 ներել; ետեւէն նայիլ, կարգալ; վը-
 րան հսկել.
 -master, va. Չափել, նուանել.
 -match, va. Յաղթել, գերազան-
 ցել. = s. Գերազանց, յաղթող.
 -measure, s. Աւելորդ, աւելի.
 -much, a. Չափազանց, չափէ
 դուրս. = ad. Ինչս, շատ, կարի.
 -night -նյք, s. Երէկ գիշեր,
 սուշի գիշեր.
 -pass, va. Վրայէն անցնիլ, կրթ-
 րել; զանց ընել. [ալ, վճարել].
 -pay, -քը՝, va. Չափէն աւելի
 -plus, s. Աւելորդ, մնացող.
 -ply, va. Մտն յոգնեցնել.
 -poise, va. Ծանր կշռել.
 -power, va. Նուանել; ազդել.
 -press, va. Հարստահարել, ճնշել.
 -prize, va. Շատ արժեցնել.
 -rake, va. (Ակրը) խորակել.
 -rate, va. Չափազանց արժեցնել.
 -reach՝, m. Հասնիլ, արւամուիլ;
 խարիլ. -reacher, s. Խարդղ.
 -ride, va. Ինչս յոգնեցնել; (մի-
 ու) կտել անցնիլ. [տուղ].
 -ripe, a. Անցած, լիկած (պը-
 -rule, va. Իշխել, տիրել; ուղղել,
 վարել; հերքել, ջրել.

-ruling, s. Վարիչ, իշխող
 -run oւրէշ, va. Ողողել, սարածել; ասպասակել, նուածել, ճնշել; ճգնել, կոխկոծել; լայն շարել ԿԿ. =տ. ծորդել, ողողել
 -see, va. Հսկել, նայիլ
 -seer, s. Վերակացու, խնամակալ
 -set, va. Շրջել, դարձնել, [բել
 -sew --o, va. Վրայկոխ ընել, կա-
 -shade, va. Շուր ընել՝ ձգել
 -shadow, va. Շուր ձգել, հովա-
 նի ըլլալ, հովանաւորել; պաշտպանել, ծածկել, -shoe, s. Մարմաւճակ
 -shoot, տ. Նշանը անցնիլ, սուրալ
 -shot-wheel, s. Վերահոյ, քրանի
 -sight, s. Սխալ, վրիպակ; վերակի-
 ցուծ. պահպանուծ; զանցառուծ.
 -sleep, տ. Երկայն քնանալ
 -spread, va. Տարածել; պատել
 -state, va. Չափազանցել
 -stay, տ. Շոտ՝ երկայն կենալ
 -step, va. Չափը անցնիլ
 -strain, va. Տաժանել, ճզնել
 -take, va. Վրայ հասնիլ, բռնել
 -task, va. Եսանը հարկ զնել
 -throw, va. Վեր ի վայր ընել, շրջել; կործանել, տապալել, յաղ-
 Թնել, s. Շրջում, տապալում, կործա-
 -top ԿԿ, va. Գազաթը ելլել, բարձրանալ, զերազանցել
 -trade, va. Խիստ շատ գնում ընել
 -turn, va. Շրջել, դարձնել, տա-
 պալել, կործանել, կորսնցնել, նը-
 ւանել = s. Վեր ի վայրում, զլիխ-
 վայրում իւն, շրջում [հասել
 -value, va. Չափազանց գնա-
 -weening, a. Ցանճնապատասան
 -weigh --եյ, va. Աւելի կշռել
 -weight, s. Աւելորդ (ծանրուծ)
 -whelm, va. Տարածել, ճնշել;
 ճնշել, ճզնել, ցախըսխել. -ly, ad.
 -work, va. Չարաչար աշխատիլ
 Overt oւրէշ, a. Ցայտնի, քա-
 շայայ. -ly, ad. Բացէ ի բաց

Overture oւրէշ, s. Բացուածք, օղանուտ, ճեղք; առաջարկ, ձեռ-
 նարկ; նախերգան (օրերայի)
 Ovicular oւիվ, a. Հակվիթի
 Oviduct oւիվուկ, s. Չուանցք
 Oviform oւիվ, a. Հակվածան
 Ovine oւիվ, a. Ոչխարի
 Oviparous, a. Չուածին
 Oviposit oւիվուկ, va. (Մի-
 ցաք) հակվիթ ամելիլ -ion oւիվուկ-
 լւծ, s. (Միջնաց) ձուածուծիւն
 -or oւիվուկ, s. Չուածու
 Ovisac oւիվուկ, s. Չուախորշ
 Ovoid, -al oւիվուկ, շրջուկ, a.
 Չուակերպ [ձուակ Գ.
 Ovolo oւիվուկ, s. Չուածել զարդ
 Ovology oւիվուկ, s. Չուարանուծ.
 Ovoviparous oւիվուկ, s. Չուա-
 կենդանածին
 Ovule oւիվուկ, s. Չուիկի
 Ovary oւիվուկ, s. Չուաման
 Owe s, va. Գարտիլ, պարտական
 ըլլալ; պարտաւորիլ
 Owling oւիվուկ, s. Գարտապաշտան,
 օրինաւոր; ընծայելի, համակերպի
 Owl ---ուկ, s. Բու, հուզու պայ-
 գուշ. =տ. Մարտախուզուծ. ընել
 Owler ---ուկ, s. Մարտահէն
 Owllet ---ուկ, s. Բուիճակ
 Owlsh ---ուկ, a. Բուանման
 Own ու, a. Անճնական, յատուկ
 Մասնաւորապէս կործանուի Ստաց-
 դերանուանց հետ. գոր. My—. Իմս,
 անճնականիս. Your—. Նոյն իսկ
 ձեր, ձերինն.
 Own ու, va. Ստանալ, սեպագա-
 կանել, սիրանալ; ընդունիլ, խոս-
 տովանիլ [խանգ
 Owner oւիվուկ, s. Տէր, ծա-
 -ship, s. Սեպագականուծիւն
 Ox ---ուկ, s. [pl. Oxen --ուկ. Եզ
 --bow. (եզնա) լուծ, անուր գէրկե.
 -eye. Եզնակն Բ. Բ. -fly. Գողեղ,
 եղնանանճ. -goad. Խճան, մէտաւ

—heart. կեռ առ մը .lip. Գարեա .
ծաղիկ . -stall. Գաղարք եզի .եզնոց .
զոմ . -tongue. եղնայեզու .

Oxalic, a. Գառնակահնչի .

Oxide -+-' ., va. Ժանգոսելի .

Oxide -+-' ., s. Ժանգ, որսիս .

Oxygen -+-'ի՛ն ., s. Թթուածին
(կազ) ; ճեմկցնող փոշի . -ous -'ի-
նը ., a. Թթուածնի . Թթուածնային .

Oxymel, s. Բացախածան .

Oxyton -+-' ., s. Յանգաշեշ .

Oyer o'յէր ., s. Ոնկնդրուծին .
-and Terminer .ծղեռնազաւ ասեան .

Oyex o'իէ ., int. Լի՛ւռն .լսեցէք .

Oyster -յ-՛տէր ., s. Ոսրկ . -

-plant. Գոզի .սօրջինա .

Ozema ըլ՛նէ ., s. Ոնգածան .

Ozone o'զն ., s. Ոզոն .

Pabulum բե-՛լ-ի-նը ., s. Սնունդ,
ճարակ, վառելանիւծ . -lar բե-՛լ-
ի-նը ., a. Սննդական .

Paca բե-՛լ-ի ., s. Կենդանի մը .

Pace բե-՛լ-ի ., s. Բայլափոխ .
քայլ ; քալուածք, ընթացք ; զնացք
(միւ) ; քայլաչափ (3-3 սոք) . =vn.
Բայլ առ քայլ շարժիլ . քայլել . ճե-
մել . =va. Բայլաչափել ; քալուածքը
կանոնել . ուղղել .

Paced բե-՛լ-ի ., a. (Յամբ) ընթաց .

Pachyderm, -atous բե-՛լ-ի-
նը ., s. Թանձրամորթ .

Pacific, -al բե-՛լ-ի-նը ., a. Խա-
ղաղական . -սէր . -ւէտ . հաշտարար .
-Ocean. Մեծ Ովկէան .

Pacific'ation բե-՛լ-ի-նը ., s.
Խաղաղացում, հաշտութիւն ; հան-
դարութիւն . -tor -ի-նը ., s. Հաշ-
տարար, խաղաղարար . -tory, a.
Հաշտարար, խաղաղական .

Pacify բե-՛լ-ի-նը ., va. Խաղաղել,
խաղաղցնել ; հանդարտցնել .

Pack բե-՛լ-ի ., s. Ծրար, պաթաս,
կապոց ; հակ ; թեռ ; պառական (որ-
սի շանց) ; խուճք, զոհմակ ; խաղի
ճալճ բազլճ ; սառնակոտորք . =
va. (Թեռ) կապել ; ծրարել, փաթա-
նել ; տեղադրել ; կուտել, տեսել .

Երեթել, մերկնայել ; շուտով զը-
կել . յղել . զխէ նետել . զուտել ;
շեկել . =vn. Տեղադրուելի, սըխ-
մըլի ; մեկնիլ, անցնիլ . To-off-
ըրկել ; վուտել ; ձգել երեթալ . To-
up. (Սնուկը) տեղադրել . -horse.
Գրաստ, թեռկիր ծի . -man. Փերե-
զակ գօշրուզում . -saddle. Կուրդին,
համես տեւեր . -thread. Առասան
սիճիճ . -wax. Լրհրհուկ, կարշ (զգի) .

Package բե-՛լ-ի ., s. Պատասում ;
ծրար, կապոց ; պաթասէք .

Packet բե-՛լ-ի ., s. Պզի ծրար,
ծրարոց . =va. Ծրարել, ծրարով
ղրկել . -boat, -ship. Նաւ, շո-
քենաւ բոթա .

Pact, **Paction** բե-՛լ-ի ., բե-՛լ-ի .
s. Յարմարում, դաշինք, ուխտ .

Pad բե-՛լ ., s. Կածան, նրբուկի .
քաշընթաց ծի աւելան ; հուղկա-
հար . աւազակ ; (յարգէ, մազէ) բար-
ժիկ ; ծծուն թուղթ ; ծծասերտ . =
va. Բայել, ճամբորդել, կողոպտել,
զարնել ; (ըւրդ, մազ) լմել ; (յար-
ղով, մազով) բարձ լեցնել, բարեով
գորդարել . **Padding**, s. (Բրդով)
լեցնելը ; բուրդ . մազ . յարգել ; նորոգում

Paddle բե-՛լ-ի ., s. Թիակ, մե-
նակ ; անոււսախակի . =va. կախա .

դուռ; ճանկ, ճամ (կրիայի) = an.
 Զուրիս հեռ խաղալ, ժքնել; Թի-
 պվարել, բարեցնել — board. Ան-
 ուսասխասակ — box. Անուայարկ
 բավլուսկազ և — wheel. Զրանիւ.

Paddock բէր՝ւ, ս. Ոստիս գործ
 դողոշ; շրջափակ, արօս.

Paddy բէր՝ի, ս. Իռլանդացի
 (հեզն.); (կենսալ վրան) բրինձ.

Paddock բէր՝ւ, ս. Կախիս-
 կանք, կոպղէզ ասնա սիլիս. = va.
 Կոպղիզել, բալլիքել. [պաս մը.

Paduasooy բէր՝ւ, ս. Կեր-
 բան բէր՝ի, ս. երգ պողմն.

Pæony, See Feony.

Pagan բէր՝ի, ս. Հեթանոս, կը-
 ուսպաշտ. = a. Հեթանոսական.
 -ism բէր՝ի, ս. ուժիւն.

Paganize, va. Հեթանոսացնել.

Page բէր՝ի, ս. Մանկկաւիկ, ըս-
 պասիկ, մանչ; էջ, երես; նուիրակ,
 բարապան. = va. երեսները Թը-
 ւագրել, իջագրել.

Pageant, -ry բէր՝ի, -ի, ս.
 Երկայայցում, հանդէս, ցոյց; շը-
 քեղուժիւն, շքեղ սեսարան.

Paginal բէր՝ի, a. երեսներէ.

Paging, -gination, s. Իջագրում.

Pagoda բէր՝ի, ս. Կուստուն;
 կուռք; Հնդ. դրամ (51 դահ.).

Paid բէր՝ի, a. վճարեալ.

Pail բէր՝ի, a. Կոնք, դոլլ զօվա-
 -խալ, a. Կոնք մը (լեցուն).

Pain բէր՝ի, ս. Պատիժ. վճիռ;
 ցաւ, վիշտ, սանջանք, նեղուժիւն;
 հնհնուք, տաղնապ, կակիժ; տղա-
 բերք, երկունք. = pl. Յոգնուժիւն,
 աշխատանք. = va. նեղել, սանջել,
 վշտացնել, ցաղցնել.

Painful բէր՝ի, a. Վշտագին,
 ցաւալի, կակժալի; սաժանելի, դը-
 ժընդակ, աշխատալի. -ly, ad. Ճա-
 ւագին, վշտալից; բազմաշխատ.
 -ness, s. Ճաւ, վիշտ, նեղուժիւն.

Painim բէր՝ի, s. Հեթանոս.

Painless, a. Անցաւ, անվիշտ.

Pains բէր՝ի, pl. Յոգնուժիւն,
 աշխատանք. -taker, -taking. Աշխա-
 տաւէր, աշխատաւոր; բազմաշխատ.

Paint բէր՝ի, s. Գոյն, ներկ; սըն-
 գոյր, շպար, կարմիր. = an. Պա-
 կերը հանել, նկարել, գծել; ներ-
 կել; նկարագրել. = va. նկարչուժ.
 ընել; (դէմք) սնգուրել, շպարել.

Painter բէր՝ի, s. Նկարիչ,
 պատկերահան; շուան, -ի կար և.

Painting բէր՝ի, s. Նկարչուժ;
 նկարագրում; պատկեր, նկար.

Pair բէր՝ի, s. Զուխասակ, զոյգ;
 ամուլ. = an. Զուգել, ուիլ, -զակցիլ,
 լծակցիլ; համաձայնիլ, յարմարիլ.

Palace բէր՝ի, s. Պալատ, ա-
 պարանք; արքունիք. [պէս.

Paladin բէր՝ի, s. Մեծ առ.

Palankeen, -quin բէր՝ի, ս. Գահաւորակ, դեսպակ.

Palatable, a. Ախորժահամ.

Palatal, a. Գահային (գիր).

Palate բէր՝ի, s. Վիմք սիւնազ;
 ճաշակ, համառուժիւն.

Palatial բէր՝ի, s. Պալատա-
 կան; հոյակապ, փառաւոր.

Palatic, a. Գահային, քմաց.

Palatine բէր՝ի, s. Պալատի,
 պալատականի, իշխանական, ար-
 քայական. = s. Պալատիոս, պա-
 լատունի. Count — Առնաւոր, ար-
 քայական կոմս. County — Արքա-
 յական կոմսուժիւն, պալատունիք.
 -tinate, s. Պալատիոնուժիւն.

Palaver բէր՝ի, s. Եղաղկ-
 րատուժիւն; շնջանք, փաղաքշխանք.
 = va. Յնջարանել, շնջել.

Pale բէր՝ի, a. Դեղնած, գու-
 նաս, սժգոյն, սժոյն, դալկամար;
 աղօս. = an. Գոյնը նեւել, դեղնիլ,
 գունասիլ; դեղնեցնել; պարփակել,
 ցանկել. = s. Յից, ցցաշարք.

դափակ, ցանկ; վիճակ; ձող բռնիք, սահման.

Paleaceous Բէյնէ՛լ, a. ճարդանման; յարդային.

Palely Բէյնէ՛, ad. Դէմքը նեւած, գունաս; սխուր.

Paleness, s. Գունառուծիւն.

Paleography Բէյնէ՛րէֆէ, s. Հին ձեռագիր կարգալու արուեստ, հնագրութիւն. -pher, s. Հնագրող. -phic, -al, a. Հնագրական.

Paleology Բէյնէ՛լէֆէ, s. Հնախօսութիւն. -gist, s. Հնախօս.

Paleontology Բէյնէ՛րէֆէ, s. Հնէաբանութիւն (քաժողից).

Palestra Բէյնէ՛րէ, s. Մարզարան; մարզանք. -tric, a. Մարզական, ըմբշական.

Palette Բէյնէ՛ր, s. Գունառասակ, գունակալ (նկարչի).

Palfrey Բուլֆէ, s. Նժոյգ, հանդիսի ձի; փոքր ձի, բռնոյ.

Palligy Բէյնէ՛լէֆէ, s. Կրկնուժէր.

Pallimpsest Բէյնէ՛րէֆէ, s. Կրկնագիր, ջնջագիր (մազաղամ).

Palindrom, s. Անդադարձ.

Palling Բէյնէ՛, s. Յցաշարք.

Palfinode, s. Վերերգութիւն.

Pallisade Բէյնէ՛րէ, s. Յցապատէշ -ի. =va. Յցապատել.

Pallish, a. Գունաս, ժճոյնի.

Pall Բուլ, s. Վերարկու; եսիփորոն, պալիոն (եպիսկոպոսի); զագաղի ծածկոյթ. =an. Մածկել; անծուր՝ անել ընել, համը փակցնել; յափրանալ, նողկել; ծանծանալ, պաղիլ; վհասնցնել. -bearer. Սցակիր, զագաղակիր.

Palladium Բէյնէ՛րէլ, s. Գալլասի արձան; պաշտպանութիւն, զբաւական; պալլասիոն ք.

Pallet Բէյնէ՛ր, s. Գունառասակ. ն. սպիղի անկողին, իշխան; q; մօֆ

Palliate Բէյնէ՛ր, va. Ծածկել, քողարկել, սքողել, պարսկել; ամսքել. բարեքել. -tion, s. Գողարկում; ամոքում. -tive, a. Ամոքիչ, մեղմացնող (ղեղ).

Pallid Բէյնէ՛ր, a. Տճոյն, գունաս, սխոյն. -ness, s. -ութիւն.

Pall-mall Բէյնէ՛լ, s. Մակաւախաղ, ճոկանախաղ; -նավայր.

Pallor Բէյնէ՛ր, s. Տճգունութ.

Palm Բուլ, s. Ափ, Խամ; ուլուկ (4 մաս); խարսիսի ճիրան; ուղէշ, պորան (այժեանսի); արմաւնի; յաղթութեան նշան, բարիոն, պատկ. =va. Ձեռքին ժէշ պահել, (ձեռքէն) աներեւութացնել; խաքել, նենգել. - Sunday. Ծաղկազարդ Ել.

Palma Christi, Palmcrist Բէյնէ՛րէֆէ, s. Տղկաղաս Կրիստի.

Palmar, -ry Բէյնէ՛րէ, a. Ափի.

Palmary, a. Երեւելի, վեմ.

Palmate, -ted, a. Արածն.

Palmer Բուլլէր, s. Խաղաղորձ; ուխտաւոր, մահեստի. -worm. Արդ, Խճուր. [ւնելի]

Palmetto Բէյնէ՛րէ, a. Արմա-
-miferous, a. Արմաւենաբեր.

Palmiped, a. Մաշկոտ.

Palmistry Բուլ, s. Ձեռնահըմայութիւն.

-ter, s. Ձեռնահմայ.

Palmly Բուլլէ, a. Արմաւենաաց;

փառաւոր, ծաղկեալ, յաղթանակի.

Palp Բէյնէ՛ր, s. Շոշափուկ (միջ).

Palpable Բէյնէ՛րէլ, a. Շոշափելի; յայտնի, զգալի. -ly, ad. Ակնորեւ. -ness, -bility, s.

Palpation, s. Դոշափում.

Palpebral, a. Արեւնանց.

Palpitate Բէյնէ՛րէրէ, տ. Բարսիւլ, տրոփել. Խնդալ. -tion, s. Տրոփում, Խնդում (տրփ).

Palsgrave Բուլլէնէլ, s. Գալաական, իշխան. -vine, s. -ուփի

Palsical, *a.* Անդամայոյծ.
Palsied ԲՅԷԼ՝ԻԿ, *a.* Հաշմ.
Palsy ԲՅԷԼ՝Ի, *s.* Անդամայու-
 ծուծիւն. = *va.* Անդամայուծելի.
Palter ԲՅԷԼ՝ԵՐ, *vn.* Հեռը իյ-
 նալ, խաղալ, *er* - ԴԵՐԵՐ, *s.*
Paltriness, *s.* Անպիտանութիւն.
Paltry ԲՅԷԼ՝ԵՐԻ, *s.* Ոչինչ, փա-
 նարի, չնչին. [Նային.
Paludal ԲԻՆ՝՝ԵԼ, *a.* Ճահս.
Paly ԲԻՆ՝՝Ի, *a.* Տճգոյն ստոյն.
Pampas ԲԻ՝՝ԲԵՂ, *s.* Ընդար-
 ձակ գաշ (հար. Ամ.); բամբաս.
Pamper Ի՝ԵՐ, *va.* Յափաղանել.
Pamphlet ԲԻ՝՝ՖԻՅԵ, *s.* Գրքոյիկ,
 տետրակ; պատուատետր. *-eer*, *s.*
 Տետրակագիր, պատուագիր.
Pan ԲԻՆ, *s.* Տապակ, կոճոյձ
 սան; դաշխուտան, ծափ; սկահակ
 քիւզիկն ֆայեսալ: գանկ: Պան ԻԵՅ;
 քրքնկալ խաւ (երկրի) To - out. (Ու-
 կին) հայիլ, քուտայիլ; փոխիլ.
Panacea ԲԻՆ՝՝ԻՅԵ, *s.* Համայ-
 նարոյծ, համադիւ.
Panada, *-de*, *-do* ԲԻՆ՝՝ԻՅԵ,
-re, *s.* Հազարան քիտիք.
Panama, *s.* Կնիւնէ զլլաակ.
Pancreas ԲԻՆ՝՝ԵԻՅԵ, *s.* Փորի
 մէջ գնդ. պանկրէտ ԻԵԿ. *-reatic*,
a. Պանկրէտային. [արինգ.
Pandean ԲԻՆ՝՝ԻՅԵ տնդէզնա.
Pandect ԲԻՆ՝՝ԵԻՅԵ, *s.* Համայ-
 նապատմ ճառ. = *pl.* Ձեռնաւո-
 րակ (հաւար. Հոյովմ. օրինաց).
Pandemic, *a.* Համաճարակի-
-mo'niun, *s.* Համադիւարան.
Pander ԲԻՆ՝՝ԵՐ, *s.* Կուտա.
Pandour, *-dour* ԲԻՆ՝՝ԵՐ, *s.*
 Հունգ. անկանոն հեռեւակ զօրք.
Pandore ԲԻՆ՝՝ԵՐ, *s.* Փանդիւ.
Pane ԲԻՆ, *s.* Քառակուսի ա-
 պակի; մաս (պատի), մասնորմ.
Panegyric, *-al* ԲԻՆ՝՝ԵՐ՝ԵԼ, *a.*
 Ներբողական, գովութեան. *-gyric*,

s. Ներբողեան, գովութիւն. *-gyrist*,
s. Ներբողարան, գովասան. *-gyrize*
 ԲԻՆ՝՝ԵՐ՝ՅԵ, *va.* Ներբողել.
Panel ԲԻՆ՝՝ԵԼ, *s.* Իրան երեսիկ,
 ապակ Գ; կոփած քարի երես;
 երդուելոց ցուցակ, երդուեարք;
 պատկերցու ստիւտակ Կ.
Pang ԲԻՆ, *s.* Տանջանք, վիշտ,
 տուայանք; հոգեվարք.
Pangolin, *s.* Թեփամողէզ.
Panic ԲԻՆ՝՝Ի, *a.* Ցանկարժա-
 կան, փունճ, խօթական (վախ), պա-
 նական (երկիւղ). *-grass*, **Pan-**
nicle, *s.* Զիակորեակ.
Paulele ԲԻՆ՝՝ԵԼ, *s.* Յուրան բո-
Pannade, *s.* Կորակազք ծիւռ.
Pannier ԲԻՆ՝՝ԵՐ, *s.* Սակառ,
 զամբիւլ, կողով պէշկիթ ֆլեֆէսի.
Panoply ԲԻՆ՝՝ԵԻՅԵ, *s.* Սպառա-
 զնութիւն; զինախումբ.
Panorama ԲԻՆ՝՝ԵԻՅԵ, *s.* Երջա-
 պակեր, համայնացոյց.
-mic, *a.* Կաւ տեսարանով.
Pansy ԲԻՆ՝՝Ի, *s.* Ինդամայիկի.
Pant ԲԻՆ՝՝ԵՐ, *vn.* Հնուայ, խախել;
 աննկալ, հառաչել; = *s.* Թասում,
 սրտի ճնդիւն.
Pantagraph, *s.* Համագրող Գ.
Pantalets, *pl.* Ծնկառափաս.
Pantaloon ԲԻՆ՝՝ԵԼ՝ՅԵ, *s.* Ինդ-
 կառակ, Իանդալոն ԻԿ; *pl.* Տափաս.
Pantheism ԲԻՆ՝՝ԵՐ՝ԵԻՅԵ, *s.* Հա-
 մայնաստուածութիւն. *-theist*, *s.*
 Համայնաստուածեան. *-theistic*,
a. Համաստուածութեան.
Pantheon ԲԻՆ՝՝ԵՐ՝ԵՅԵ, *s.* Ամե-
 նադից մեհեան, բանդիւն.
Panther ԲԻՆ՝՝ԵՐ՝ԵՐ, *s.* Յովազ.
Pantile Ի՝ԵՐ՝ՅԵ, *s.* Կոր կոմիւն.
Pantler Ի՝ԵՐ, *s.* Հացաբաշխ.
Pantofle Ի՝ԵՐ՝ՖԵԼ, *s.* Հոլանտափ.
Pantograph, *s.* Բան օրինա-
 կիւլու քործիք; համագրող Գ.
Pantology, *s.* Հանրագիտակ.

Pantomime բե՛րբոյ՛, *s. Ան-
խոս ներկայացում, մնչկասակ.*
-mimic, -al, a. *Մնչկասակի.*
Pantry բե՛րբե՛, *s. Ուսեսա-
դարան, ծառան.*
Panym բեյ՛նի, *s. Հեծանոս.*
Pap բեբ, *s. Միծ, ծիծիկ; ա.
Սերայ լափս; պոսուկի միս; սնունդ.*
Papa բ-բ, *s. Հայրիկ.*
Papacy բեյ՛բե՛ի, *s. Պապուծ.*
Papal բեյ՛բել *a. Պապական.*
Papaverous բեբե՛լբե՛, *a. Մե-
կոնի, խաշխաշի (պէս).*
Papaw բեբե՛, *s. Հնդկ սեխ.*
Paper բեբեբ, *s. Թուղթ; կը-
տուր, Սերձ (Սղթի):* րազիբ; գրու-
ծիւն; մուրհակ, փոխգիր, Սղթա-
դրամ, արժէձուղթ; որմանուղթ =
va. Թղթորմի (սենեակը); Սուղ-
թին մէջ դնել, Սղթել. — hangings,
Պունաւոր որմանուղթ. — stainer,
Որմանուղթ շինող. -case, -holder,
Թղթանոց; ծանրոց, Սղթապինդ.
-credit, -currency, Պանքոսմ, Սղթ-
ձարու ան, -cutter, -knife, Թղթահոս,
-faced, Ճերմակերես. -folder, Մա-
լոց, -hanger, Թղթամսմոյց (մարդ),
-kite Թոսուցիկ, Վիշապակ. -making,
Թղթաշինում. -money, Իրմասոսմ,
Սղթադրամ. -weight, Ծանրոց.
Papescent, a. *Մսուս (պուղ):*
Papier-maché բեբե՛նեյ՛-նեյ,
s. Թանժուսնուղթ.
Papilionaceous բեբեյ՛ւնեյ՛-
a. Թիկեռնակերպ, նամաղիկ.
Papilla, pl. -lae, *Ելուկ, կոն.*
Papillary, -lose, -lous բեբե՛-
իեյ՛եյ՛, *a. Գոնտնային, պսկակերպ.*
Papillote, s. *Գանգրանղթիկ.*
Papist բեյ՛բեթ, *s. Պապական.*
-ic, -ical բեբե՛, *a. Պապուծեան.*
Papistry, s. *Պապականութիւն.*
Pappous, -pose բեբե՛լ, *-ու,
a. Բրզոս (բոյս):*

Papulous, -lose, a. *Պալա-
րայից.*
Papyrus բեբե՛յբե՛, *s. [pl. -ri-
բեյ.] Եղէզ մր, պրտու, պապիր.*
Par բ-բ, *s. Հաւասարութիւն,
բուն գինն ունենալը, գլուխ գրկի
զալը. At—, Յաւի, զիխի (արժէ-
ձուղթ). On a—, Հաւասար, հարձ.*
Parable բեբե՛րալ, *s. Առակ.*
Parabola -րոլի, *s. Զուգորդ.
Parabolic, -al* բեբե՛րալեթ, *a.
Ալլաքանական, առակաւոր; գու-
զորդական, յարածիգ ե. -ly, ad.
Առակով, զուգուրդէն.*
Paraboliform, Paraboloid
բեբե՛րալե՛, *a. Զուգորդակերպ.*
Parabolist, s. *Առակախոս.*
-boloid, s. *Զուգորդակերպ.*
Paracentric, -al բեբե՛նե՛, *a.
Առակեղբոն. [մասնական.*
Parachronism բեբե՛րե՛-նեթ,
Parachute բեբե՛րեթ, *s. Ան-
կարգի (օդապարիկի).*
Paraclete բեբե՛նեթ, *s. Միխի-
ձարիչ, Հոգին Սուրբ.*
Parade բեբեթ, *s. Տոյց, շուր,
շոշոկանք; զօրահանդէս = va. Տոյց
ընել, ծեւացնել; զօրահանդէս ը-
նել; ժողովիլ.*
Paradigm բեբե՛նեթ, *s. Յարա-
ցոյց, օրինակ (լծորդ.) +.*
Paradise բեբե՛նեթ, *s. (Նդե-
մական) դրախտ, եղիմ; սրբայու-
ծիւն, երկիրն. Paradisiacal*
բեբե՛նեթեթեթ, *a. Եղիմական.*
Paradox բեբե՛րեթ, *s. Ալլան-
դակարծիք, յարակարծիք. -ical,
a. Խորօրհնակ, յարակարծական.*
Paraffine, s. *Թունամեծ.*
Paragoge բեբե՛նեթ, *s. Վեր-
ջադրուծիւն. -gic, -al* բեբե՛նեթ-
եթեթ, *a. Վերջադրական.*
Paragon, s *Օրինակ, զազափար*
Paragraph բեբե՛րեթեթ, *s. Հաս.*

ուած, պարբերութիւն; հասուածի
կշան (§): [ծական.]

Paraphrastic, -al, a. Հասուա-

Paraleipsis բերելովք-ի, **s.**
Յապաւում էր. [զանական.]

Parallactic, -al -իք-. Տեղա-

Parallax, s. Տեղազանութիւն.

Parallel բերել, **s.** Զուգա-
հեռագիծ; նոյնութիւն, հաւասարու-
թիւն; զուգ. խումբ, զուգահեռակ
գիծ; ուղղագիծ (||) արդ. = **a.** Զու-
գահեռական; միօրինակ, հաւա-
սար. = **va.** Զուգ. ընել, դնել; հա-
ւասարիւր **-ism, s.** Զուգահեռու-
կանութիւն **-ogram, s.** Զուգա-
հեռական ծել **-opiped, -on, s.**

Երկայնածել խորանարդ.
Paralogism բերելէքէք, **s.**
Թիւր պատճառարանութիւն.
-logy, s. Սոս ծեռնարութիւն.
-lysis, s. Անդամալուծութիւն.
-lytic, -al, a. Անդամալոյծ.
Paralyze բերելուք, **va.** Լու-
ծել, անդամալուծել.

Paramount բերելուք, **a.**
Գերագոյն, գերազանց, բարձրա-
գոյն, զիսաւոր.

Paramour բերելուք, **s.** Հո-
մանի, հոմանում հի; սիրուհի, հարճ.

Paranymph բերելովք, **s. փես-**
աղբար, հարսնետուր, հարսնքոյր;
օգնական, ընկեր.

Parapet բերելուք, **s.** Բարձր.
կնկ եզր, ծնօտ; հողակոյտ ար.

Paraph բերելք, **s.** Գծերու
հիւսակ, պատուածք սահն.

Paraphernalia -իքնիքնիքն, **pl.**
Գնորդապատկան (ինչք), արդուզարդք

Paraphrase բերելովք, **s.** Ըն-
դարձակ մեկնութիւն՝ թարգմանու-
թիւն, յարասութիւն. = **an.** Ընդար-
ձակորէն թարգմանել, լայնարար
մեկնել, յարասել.

-phrast, s. Թարասող, ընդլայնող.
-phrastic, -al, a. Թարասու-
կան, ճոխագոյն, ազու (Պարգ.)

Paraplegy, -gia բերելովքէք,
իքն, **s.** Ստորնալուծութիւն.

Paraquet, See **Parrakeet.**
Parasang բերելուք, **s.** Հրա-
սախ, փարսախ. [Պիւն.]

Paraselene, s. Շրջալուսնու-

Parasite բերելուք, **s.** Հացկա-
սակ, պնակալէզ; մակարոյծ (մի-
ջաս, բոյս) **-tic, -al, a.** Մակա-
րուծական, պատուարուծի.
-tism, s. Մակարուծութիւն.

Parasol բերելուք, **s.** Հովանոց,
հովանիկ, **-ette, s.** Հովանոցիկ.

Parboll բերելուք, **va.** Կիսեք
ընել, ձերխաշել.

Parbuckle բերելուք, **s.** Բեռ-
նարձումբ. = **va.** Բեռ վերցնել.

Parcel բերելուք, **s.** Մաս, մաս-
նիկ, կտոր, բաժնի; ծրար, կապոց;
հասուած, կտորիկ էր. = **va.** Մաս
մաս բաժնել = **aa.** Մաս առ մաս,
կտոր կտոր.

Parcenary, s. Ժառանգակցու-
թիւն **-cener, s.** Տիրակից.

Parch բերելուք, **an.** Խանձասել,
խանձել, խանձիլ գազաւրմագ; չոր-
ցընել, ազակել. [կապակ.]

Parchment բերելուք, **s.** Մա-

Pard բերելուք, **s.** Ինձ, ընծառիւծ.

Pardon բերելուք, **va.** Թողութիւն.
ալ, ներել, շնորհել, ներողամիտ
ըլլալ = **s.** Թողութիւն, ներում.
ներողութիւն **-able** բերելուք,
a. Ներելի **-ness, s.** **-ly, ad.**

Pare բերելուք, **va.** Կնդրել: կո-
փել, քերծել; յապաւել, կրճատել.
Paragoric, a. Ցաւամոյր (դեղ).

Parent բերելուք, **s.** Ծնողք, հայր
մայր; պատճառ, սկիզբ.

Parentage -իքնիքնիքն, **s.** Տոհմ,
Parental բերելուք, **a.** Ծնո-

դական, ծներաւէր: -ly, ad.

Parenthesis քերէ՛լ քը՛տ, s. թանկարկ: թանկարկի խօսք; փակագիծ ( ) քք. -thetic, -al, a. Միջանկեալ.

Parer քերէ՛ր, s. թանկարկ.

Parerget քերէ՛ր քը՛տ, s. Պարսի ծեփ. = va. Ծեփել, -ing, s. Ծեփի.

Parhelion քերէ՛ր քը՛տ, s. Շըր-շարեւուծիւն, սուրաբել -.

Pariah քը՛տ, քերէ՛ր, s. Հնդկացի տեղի զատակարգէ մարդ, մեծիկ.

Parian քերէ՛ր քը՛տ, s. Պարոսեան.

Parietal քերէ՛ր քը՛տ, a. Որմական, պատի; կողմնական (գանկուսի).

Paring քերէ՛ր քը՛տ, s. Կտուրք, կրտսրած, յապում; քաշիկ.

Parish քերէ՛ր քը՛տ, s. Թեմ, ժողովրդագիտութիւն; եպ. նասարակութիւն, ծխականք. = a. Թեմական, ժողովրդագիտական. -ioner s. Թեմական, ժողովուրդ; ծուխ.

Parisyllabic, -al քերէ՛ր քը՛տ, a. Հասարակական, զուգականի.

Parity քերէ՛ր քը՛տ, s. Հանգիստութիւն, նմանութիւն, հաւասարութիւն.

Park քը՛տ, s. Փակարան (երէնեւրո), արտավայր: ցանկապատ (խաշանց), մականաւանդ; ցանցապատ, ձկնորսարան; զրօսավայր, ճեմավայր; (բանակի) սայլեար, հրազէնք. = va. Ցանկապատել, փակել, նպաստել.

Parlance քը՛տ քը՛տ, s. Խօսակցութիւն, խօսք, զրոյց, ոճ.

Parley քը՛տ քը՛տ, s. Բանակցում.

Parliament քը՛տ քը՛տ քը՛տ, s. Խորհրդարան; աւագածոցով; գերագոյն տեսան. [հրդարանական. -arian, -ary քերէ՛ր քը՛տ, a. Խոր.

Parlor s. Խօսարան, հիւրանոց.

Parochial քերէ՛ր քը՛տ, a. Թեմական.

Parody քերէ՛ր քը՛տ, s. (Իրուածքի մը) խեղիկաձակ նմանութիւն, յարերգութիւն, ձերբնայ. = va. Ծե-

քննայել -dist, s. Յարերգութիւն.

Parol, parole քերէ՛ր քը՛տ, s. Խօսք էր; խոսում, պատուոյ խօսք; անցախօս քարոզա. = a. Խերանացի, անգիր.

Paronomasia քերէ՛ր քը՛տ քը՛տ, s. Յարարանութիւն, (բառախաղ). -nym, s. Յարանուն (բառ). -nymous քերէ՛ր քը՛տ քը՛տ, a. Յարանուն, նոյնանուն (բառ) զօր. All, awl. Լծարդ, նոյնարմատ.

Paroquet քը՛տ քը՛տ, s. Պապկայ.

Parotid s. Յարականջ քը՛տ.

Paroxysm քերէ՛ր քը՛տ քը՛տ, s. Բորբորում, գայրագիտութիւն. զրգում.

Paroxysmal, a. Ցնցական.

Parquet, -quette քը՛տ քը՛տ, քերէ՛ր քը՛տ, s. Գուսանամաս (ղեղ), գիտնայարկ քը՛տ. [սուսմ.

-ry, քը՛տ քը՛տ քը՛տ, s. Տախտակայա.

Parr քը՛տ, s. Լոսկիկ ձ.

Parrakeet s. Պատկայ.

Parricide քերէ՛ր քը՛տ քը՛տ, s. Ծննդատուական, հայրասպան, մայրասպան, հաւատական; հայրենամարտ. -cidal քերէ՛ր քը՛տ քը՛տ, a. -ական.

Parrot քերէ՛ր քը՛տ, s. Թռուծակ.

Parry քերէ՛ր քը՛տ, an. Զգուշանակ, խոյս տալ, առջեւ առնուլ, ի դերել հանել. [լուծել +.

Parse քը՛տ (ք), va. Վերլուծել.

Parsee քը՛տ քը՛տ, քը՛տ քը՛տ, s. Կըրականապաշտ, զրոյաշտական. -ism, s. Զրոյաշտութիւն.

Parsimonious քը՛տ քը՛տ քը՛տ, s. Զափականց խնայող, կցիր, կծի. -ly, ad. -ness, Parsimony քը՛տ s. Կծիկութիւն, խնայողութիւն.

Parsley քը՛տ քը՛տ, s. Ալլասքեղ մաշտանոս. [զար.

Parsnip, -nep քը՛տ քը՛տ քը՛տ, s. Գարսնի.

Parson քը՛տ քը՛տ, s. Ժողովուրդապետ, Թեմերէց; եկեղեցական.

-age քը՛տ քը՛տ քը՛տ, s. Երկրատու.

Part ք-րտ, s. Մաս, կտր, բաժին; վիճակ, տեղ; շահ, անձ, կողմ, գործակցութիւն; դեր, ք-ր: նուազամաս էր. =va. Բաժնել, կիսել; զատել, անջատել; միջամտել, =vn. Բաժնուիլ, զատուիլ, մեկնել: In good—. բարեկամարար. In ill— Իժգոհանօր. For my— Ըստ իս, իսկ ես, իմ մասիս. In part. Մասամբ մը. —and parcel. Էական մաս, բաժին.

Partake ք-րտէյ', an. Հաղորդ՝ մասնակից ըլլալ; մաս՝ բաժին ունենալ, մասնակցիլ, հաղորդիլ:

Partaker -րէյ'ւ'ւ'ւ', s. Մասնակից, հաղորդ. կցորդ [օհեւնէյ յետոյ]:

Parter -ւ'ւ'ւ', s. Բաժնող, զատող:

Parterre -էր'ւ'ւ', s. Ծաղկոց, ամու:

Partial -ր'ւ'ւ'ւ', a. Մասնակի, մասնաւոր, կուսակից. աւտուր, կողմ. բաշտող. [Թեամբ

-ly, ad. Մասամբ; ակնառու.

Partiality ք-րէյ'էլէյ'էլ, s. Կողմնակցութիւն, աչառութիւն.

Partible ք-րտ'էլ, a. Բաժանելի. -bility, s. Բաժանելիութիւն.

Participant ք-րտէլ'էլէյ'էլ, a. Մասնակից, հաղորդ, կցորդ.

Participate -էլէյ'էլ, vn. Մասնակցիլ, մաս ունենալ, հաղորդ ըլլալ. -tion, s. Մասնակցութիւն, մաս, բաժին; բաշխում, բաժանում.

-tive, a. Մասնակցական.

-tor, s. Հաղորդ. մասնակցող.

Participial ք-րտէլ'էլէյ'էլ, a. Դերբայական. -ly, ad. Դերբայօրէն:

Participle ք-րտէլ'էլէլ, s. Ընդունելիութիւն, դերբայ. [մասնիկ.

Particle ք-ր'տէլ'ւ'ւ', s. Պզտի մաս.

Particular ք-րտէլ'էլ'ւ'ւ', a. Մասնաւոր, առանձին, յատուկ; մանրամասն, ճիշդ, բժանիւնգիր; նորանշան, անսովոր. =s. Առանձին հանգամանք; մասնաւորը, առանձ-

նականութիւն. In—. Մասնաւորապէս, առանձինն, յաւէտ. -ly, ad. Մասնաւորաբար, որոշակի, զատ, յատկապէս, մի ըստ միջոցի.

Particularity -էր'էլ'էլ, s. Մասնաւոր պարագայ, առանձին յատկութիւն, հանգամանք, մանրամասնութիւն: **Particularize**, va. Մասնաւորել, մանրամասնել.

Parting ք-րտ'էլ'էլ, s. Բաժանում, անջատում, մաս, բաժին.

Partisan ք-ր'տէլ'էլ'էլ, s. Կուսակից, համախոհ, կողմնածու; մեկնակազմուց զօրափար; անկանոն զօր, մեկնակազմ պաշտպօզուց; զեղարդ մը, արզն. -ship, s.

Partition ք-րտէլ'էլ'ւ'ւ', s. Բաժանում, անջատում, բաշխում; (կողմնորոշ) միջնորմ, սահապա. =va. Բաժնել; միջնորմել, անջատել.

-tive -րէլ'էլ'էլ, a. Մասնակի.

Partly ք-րտ'էլ'էլ, ad. Մասամբ.

Partner ք-րտ'ւ'ւ'ւ', s. Բաժանորդ, ընկեր, ընկերակից; պարակից; լծակից, կողակից. Sleeping, silent, dormant—. Գիտադիր ընկեր.

-ship, s. Ընկերակցութիւն.

Partridge ք-ր'տէլ'էլ'էլ, s. Կարաւ.

Parturient ք-րտէլ'էլ'էլ'էլ, a. Ծննդական, ռզարբերի վրայ.

-turbation ք-րտէլ'էլ'էլ'էլ, s. Տղարբեր.

Party ք-ր'տէլ'էլ, s. Կուսակցութիւն, կողմ, դրոշ; խմբակ, ակումբ, հաւարոյթ; կուսակից, կողմնակից; լրեսն զօրագունդ; հակառակ կողմ զատարակ էր; անհատ, անձ. -colored. Թայտարուէտ, նախընտր. -jury. (Տեղացի-օտար) խառն երդուեալը. Dinner—. Երեկոյթ.

Parvenu ք-ր'տէլ'էլ'էլ, s. Ետքէն հարստացած. պիկէն ծաղիկած, չեստ.

Paschal -էլ'էլ, a. Զատիկական.

Pasha ք-ր'տէլ'էլ'էլ, s. Բաշա.

Pasque-flower քէր-՝ ֆլ-ա-քէր, *s.* փննունա, դարունաճ, խաչափայտ, ծափկոսրուկ.

Pasquin, -ade քէր-՝ ք-՝ քէր, *s.* Գոհնիկ երգիծանք, պատկերնոյ.

Pass քէր, ք-՝ (ք), *տ.* Անցնիլ, երթալ; աւուրիլ, թողալիլ, կորսնելիլ; տեղի ունենալ, պատահիլ; շրջաբերիլ; վաւերանալ, ընդունուիլ; = *va.* Անցնիլ; անցունել. յանձնել, ալ; առատանել, խօսիլ; անդին անցնիլ, գերազանցել; զանց ընել, թողալ. To bring to —. Կատարել, ընել. To come to —. Տեղի ունենալ, ըլլալ. To let —. Յիշել չտալ. To — along. Անցուարձ ընել, երթալ զար. To — away. Սահիլ, անցնիլ, թաւաւիլ. To — by. Վրայէն անցնիլ, զանց ընել; չսպել. To — for. Ինպոստ տուէլ; ծախել իբր. To — on, upon. Որոշել, սահմանել; վանել. To — out. Գուրս ելլել. To — over. Զանց ընել, չիշել.

Pass քէր, *s.* Անցք, կիրճ; անցազիր, մուտք, արձուագիր, անցքէ; հարուած (արի); ձեռաց շարժում, ձեռնաշարժք; վիճակ, դիրք. -book. Հաշուէ գիրք. —key. Համարանլիք. -word. Անցախօս. -able, *a.* Անցնելիք, անցունելիք; ընդունելի, միջակ, չափաւոր. -ably, *ad.* Ըստ բաւականին, զո՞ր մտալու չափ, սանկ նանկ. **Passade, -do** քէր-՝ քէր, -քէր, *s.* Մի հարուած; մի վազցնելը.

Passage քէր-՝ էճ, *s.* Անցնիլը, անցում, անց; ճանքայ. երթելու, չու, նստարկութիւն; անցագին, ուղեգին, անցատուրք; մահ, փոխում; արահ, նրբանցք; դէպք, պատահար; հատուած (գրքէ մը), նըլագամաս; վաւերացում (օրինաց):

Passant, a. Քալող (կենդ.) ք-՝.

Passenger քէր-՝ էճ, *s.* Անցող, անցուոր, ճամբորդ.

Passe-partout ք-՝ ք-՝ քէր-՝ էճ, *s.* Համարանլիք; թղթէ շրջանակ; հասարակաց բանալի.

Passer քէր-՝ էճ, *s.* Անցող, ճամբորդ. —by. Անցուոր. [կաց.

Passerine քէր-՝ էճ, *a.* Ճնճրդ.

Passible քէր-՝ էճ, *a.* Յաւ հասոյր զգալու կարող, կրակած, անսակիր. -bility, *s.*

Passim քէր-՝ էճ, *ad.* Հոս հոն.

Passing, քէր-՝ էճ, ad. Գերազանց, գերազանց. -bell. Մահու զանգակ.

Passion քէր-՝ էճ, *s.* Կիրք, յոյզք, հոգույ կարիք; Զարչարանք (Քրիստոսի); փափաք, կրուտում. : բարկութիւն; սէր, սիրիք, սարժանք; սաստիկ տենչ; սիրոյ առարկայ. -flower. Անուածաղիկ, խաչածաղիկ. —Sunday. Գալստեան Կիրակի. -tide. Զ. է. կիրակի Մեծի Պահոյց. —week. Աւագ շաբաթ.

Passionate քէր-՝ էճ, քէր, *a.* Գուրագրգռ, կրքոտ; խանդավառ, կաթողին, չնրո. -ly, *ad.* Սաստիկ, խանդազին. -ness, *s.*

Passionless քէր-՝ էճ, քէր, *a.* Աւանց կրից, հանգուտ.

Passive քէր-՝ էճ, *a.* Կրող, հըլու, անգործ; կրուտական.

-ly, *ad.* Կրուտալէս. -ness *s.* Հլուութիւն, հանդարտութիւն.

Passless, a. Աւանց, -անելի.

Passover քէր-՝ էճ, *s.* Պարսալ, պատիք; զատական գառ.

Passport ք-՝ քէր, *s.* Անցագիր, ճամբու թուղթ.

Past ք-՝ էճ, *a.* Անցեալ, անցած; անցած գացած, լնցած.

Paste քէր-՝ էճ, *s.* Զանգուած, խմոր; սինձ, մածուկ; սուտ բար. = *va.* Սոսնձել, փակցնել, կպցնել. —board. Խուարտ.

Pastel քէր-՝ էճ, *s.* Ներկամասիտ; լրջարոյս, կոկուկ չիվիտ օրու.

Pastern բի՛ւր, *s.* Ձիու ոսկապաի սեղ. նսխանոց.

Pastil, -tille բի՛ւր, բի՛ւր, *s.* Ընուշահոս ծխելիք, բուրակ գուրս; սնուշահամ զիզակ; ներկամասիս.

Pastime բի՛ւր, *s.* Թեժել լրագունք, զբուսնք, ժամանց.

Pastor բա՛ր, *s.* Հովիւ, խաշարած; երէց, քարոզիչ. **-ship, torate** բի՛ւր, *s.* Երիցուծիւն, ոգուծիւն.

Pastoral բի՛ւր, *s.* Հովուան. = *s.* Հովուերգուծիւն; **-ly, s.** Եր հովիւ, հովուարար.

Pastorale բա՛ր, *s.* Հովերգ է; հովուապար. [It.]

Pastry բի՛ւր, *s.* Շալ, պղանդ, խմորեղէն. **-cook, ծաղարար:**

Pasturage բի՛ւր, *s.* Հուծուծիւն, խաշարածուծիւն; առ, առօսովոյ; ճարակ.

Pasture բի՛ւր, *s.* Ճարակ, եր, խոս; առօ. = *an.* Ճարակիլ, արածուլ; արածել.

Pasty բի՛ւր, *s.* Կարկանդակ.

Pat բի՛ւր, *a.* Ճիշդ, յարմար. = *s.* Յարմար ասենին, ժամուն; դէպ. = *s.* (Ձեռքի, մասի) զարուածք. հարուած; շեռ, կոռ. *va.* Գափողափել, մեղմով զարնել.

Patch բի՛ւր, *s.* Կարկանդակ, կոռ, կոռ; շինծու պիտակ (քող); պի մաս, կոռ. = *va.* Կոռ դնել, արկել, նորոգել; կեղծ պիտակ ոլ դնել; շփել շփրակի. **-work.** արկառուն, երկնագարդ վերմակ.

Pate բի՛ւր, *s.* Թելապառակ.

Patent բի՛ւր, *s.* Սկաւառակ; սղզմայ (սկիհի).

Patent բի՛ւր, բի՛ւր, *a.* Յայ. *s.* ակնբերել; արածուն բ.; արննայ. = *s.* Հրովարակ, վկայար. *va.* Կուղծ; արժանագիր, մենարժ. = *va.* Արժանագրել.

Patentee բի՛ւր, *s.* Արժանագր.

Paternal բա՛ր, *a.* Հայրենի, հոր կողմէ, հորենական.

Paternity բի՛ւր, *s.* Հայրուծ.

Paternoster բի՛ւր, *s.* Հայր մեր; օրհնարան.

Path բա՛ր, *s.* [pl. բա՛ր] ձանքայ, ուղի, պողոտայ, շաւղ, արահեռ.

Pathetic բի՛ւր, *a.* Մառուռւց, հոգեյոյց, յուզիչ. **-ally, ad.**

Pathless բա՛ր, *a.* Անկոխ.

Pathognomonic բի՛ւր, *a.* Ախտոյց (եղան) բի՛ւր.

Pathology բի՛ւր, *s.* Ախտաբանուծիւն. **-gist** հա՛լ, *s.* Ախտաբան. **-ic, -al, a.** Կախան.

Pathos բի՛ւր, *s.* Հոգեյոյց ծեւեր, կարիք.

Pathway բա՛ր, *s.* Կառան, նրուղի, արահեռ. [կրիի]

Patible բի՛ւր, *a.* Տանելի.

Patience բի՛ւր, *s.* Համբերուծիւն, համբերք, երկայնձուծիւն, յարսեւում. *s.* անյուկ աշխատ օրու. **Patient** բի՛ւր, *a.* Համբերող, համբերասար, երկայնամիտ; հիւանդ (քժշկի մեղք); կրող, ենթակայ. **-ly, ad.** Համբերուծեամբ; հանգրսուծեամբ.

Pat'in, s. Մաղզմայ (սկիհի).

Patois բա՛ր, *s.* Գեղջկաբարբառ, կրճմայ, յովակեզու.

Patriarch բի՛ւր, *s.* Եահպետ; հայրապետ; պատրիարք. **-al, -ic** բի՛ւր, *a.* Կախան. **-ate, -ship, -archy** բի՛ւր, *a.* Գառիարքուծիւն, հայրս պետուծիւն; պատրիարքան, կաթողիկոսարան.

Patrician բի՛ւր, *a.* Ազնւական, պատրիական. = *s.* Իշխանագուն, ազնուական, պատրիկ.

Patricide բի՛ւր, *s.* Հայրասպան.

Patrimonial ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *a* Հայրենական; պատկենական. -ly, *ad.* Ժառանգութեամբ.

Patrimony ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* (Հօրենական) Ժառանգութիւն, հայրենական ստացուածք; (եկեղեց.) կայուածք. **Patristic**, -al ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *a.* Հայրապետական.

Patrol ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Գիշերապահութիւն; գիշերապահք գառաջօր; = *an.* Պահակ շրջիլ, պահիլ.

Patron ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Կերեւէր, տանուէր, շէր Հ; պաշտպան, ջատագով, բարեկամ; պաշտպան սուրբ; փաստարան; (ժամի) հատուակայ; խնամակալ. -less, *a.* Անպաշտպան:

Patronage ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Պաշտպանութիւն, հովանաւորութիւն; խնամակալութիւն էլ. [պան.

Patronal, *a.* Պաշտպան, պահա-

Patroness, *s.* Պաշտպանուհի

Patronize ՎՈՂՎԱԾ Պաշտպանիլ, ծնուք բռնիլ, սգնիլ.

Patronymic, -al ԻՍԿԱՆՈՒԹՅԱՆ, *va* Հայրանունական; -ուներութիւն.

Patroon ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Տանուէր.

Patten ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Սանդալ, ջրմուշկ, փայտոյլ; սեան ոտք.

Patter ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *vn.* (Անձրեւը, կարկուտը) Թարփափիլ, ճրոփիլ, Թնդակոծիլ; (աղօթք) մրմնջիլ. = *s.* Կարկուտի ձայն, ճրոփ.

Pattern ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Կաղապար, օրինակ, նմոյշ, փորձ, ծրագիր; փրպար; = *va.* Օրինակիլ, նմանցնիլ; օրինակ ըլլալ. To—alter. Հետեւիլ, նմանող ըլլալ.

Patty ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Մանր կարկանդակ, փոկեղ. —pan. Ծաղկանակ.

Paucity ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Գիշուծիւն.

Paucity ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Բոցածուկ.

Pauline ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *a.* Պաւղոսի.

Paunch ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Տախտամորս (որոճայնոց); փոք, փորոսիք.

Pauper ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Ինձն, աղքատ, մութացիկ. -ism, *s.* -ութիւն չքաւորութիւն. -ize, *va.* Աղքատացնիլ.

Pause ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Հանգիստ, դադար, դուլ; միջոց, առկախութիւն; -ութիւն, հանգիստ էլ. = *vn.* Դադար աւել, հանգիստ առնուլ, կիներ.

Pave ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *va.* Քարայտակ շինիլ, յատակիլ; շէկիլ, դիւրացնիլ. -ment, *s.* Քարայտակ, սալայտակ.

Paver, Pavier, Pavoir ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Քարակիր, սալափէլ.

Pavilion ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Վրաստանացի; պոմ ֆոօֆ; գոթ, կշիշան; ականջամուսք էլ. = *va.* Վերան հարկանիլ. [մոյշ.

Paving ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Քարայտակ.

Pavonine ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *a.* Սիրամարգ.

Paw ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Բռնուլ; Թափ (որոճի), միրան, ճանկ, ճանք, Թափ = *an.* Ոտքերը գետնի վրայիլ, Թափիլ, օտարկիլ, կրիկուտիլ.

Pawl ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Սղոցածու անիլ.

Pawn ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Գում, գումար, կան. ապահովութիւն; (ճարտ. մէջ) վահանակ, հետեւակ պիւլ = *va.* Գում դնիլ. —broker. (Գումով) փոխառու.

Pawnee ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Գումառ.

Pawner, -nor ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* -առ.

Pax ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Երեսնուհին. (պառ.)

Paxwax, Paxywaxy ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *s.* Զրհրուց, կարշ (վզիլ).

Pay ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, *va.* [քր. Paid ԲԻՐԵՆՆԻՒՆ, հատուցանիլ, աւել, փորձարիլ; պատճիլ; ծեծիլ; քալ. կարածիւծիլ (նաւը). = *vn.* Հատուցում ընիլ, պարտք աւել. = *s.* Վճարում, վճարք, վարձ, հատուցում. Ծոշակ. To—down. Վճարիլ, հետեւիլ. To—for. Փոխարինիլ, քալ. To—off. Հաշիւը տեսնիլ, ճանկի կախացնալ (նաւը). To—on. Վճարումը շարունակիլ; կրել, քալ.

—out. (Չուանը) դուրս ալ վի-
 ր կրճէր. — To up. Հաշիւը գո-
 յի վճարելիք — bill, list, roll. Թո-
 յի կառուաց ցանկ՝ ցուցակ, մուր-
 յի սկիզբի — master. Գանձապետ.
Payable բէրելիք. a. վճարելիք.
Payee բէր, a. վճարուելիք.
Payer բէր, s. վճարող.
Payment բէրելիք, s. վճա-
 ւում, հասուցում, վճարք.
Paynim, See **Painim**.
Pea բէ, s. [pl. Peas, Pease բէք.]
 ու պիզգիւն; ծաղիկոյտ.
Peace բէ, s. Խաղաղութիւն,
 մղարսութիւն, լուռութիւն; հաշ-
 ւութիւն, համաձայնութիւն. — maker.
 սղաղարար. — offering. Խաղաղու-
 ան գոհ. — officer. Հաշարար (դա-
 ւար). **Peace!** Լուռութիւն, լուռ.
Peaceable, Peaceful բէրելիք.
 — a. Խաղաղ, —ստէր, —ական.
 մղարս, անվրդով, անխռով, լը-
 նի. —ness, s. —ութիւն. —ly, ad.
 մղարսիկ, խաղաղիկ.
Peach բէք, s. Դեղձ, դեղձենի
 ու. Ամբասանել, չտրախօսել.
Peachick բէք, s. Սիրամարգիկ.
Peacock բէք, s. Սիրամարգ.
Peafowl, -hen, էգ սիրամարգ.
Peak բէք, s. Լեռան սուր
 սյր, սար, կիսար; ցուկածողի սայր
 . —va. Ծայրը վերցնել, ճկել.
Peaked բէք, a. Մածայր.
Peal բէք, s. Թղիւն, զոմբիւն,
 ոտուճ, շառաչիւն, զողանջիւն.
 ու. Թնդալ, մնչել, ռեսալ.
Pean բէք, s. Ցաղթուճ. երգ.
Pear բէք, s. Տանձ.
Pearl բէք, s. Մարգարիտ; գո-
 ւր; բարիզան ջառ քոյ. —ash.
 վարար գաշիյն բաշը. —oyster.
 սղարար. —white. Փոշենցողիք.
Pearly բէք, a. Մարգարետայ;
 զարգ, —այնա, —ափայլ; —անան.

Pearmain բէք, s. Խնձոր մը
Peasant բէք, s. Գիւղացի,
 գեղջուկ, շինական, անկիւն.
Peasantry բէք, s. Երկնակներ.
Peas-cod, s. (Բակլայի) պահած.
Pease բէք, pl. Ոլտուճ.
Peat բէք, s. Կիզահող, անար
 եկր բեզեյի. —moss. Անարեղէնք.
Peaty բէք, a. Անարային.
Peba բէք, s. Խեցիւրէ.
Pebble բէք, s. Խիճ, մանրա-
 խիճ, կոպիճ յազը; ժայռ, սոր.
Pebbly բէք, a. Կոպճու.
Pecan, -na բէք, s. Ընկոյզ մը.
Peccable բէք, s. Մեղան-
 չական. —bility, s. —ութիւն.
Peccadillo բէք, s. Թե-
 ան մեղք, փոշեխալ մեղք.
Peccant բէք, a. Մեղաւոր,
 յանցաւոր; գէշ, վատ, սուրուած.
Peccavi բէք, Մեղայ.
Peccaney բէք, s. Ապա-
 կանութիւն; մեղք, յանցանք.
Peccary բէք, s. Մշկախոզ.
Peck բէք, s. Գրիւի չորոր-
 դը; կայ, բազմութիւն. —an. Կը-
 ցել, կրցահարել, (կուրցով) զար-
 նել; խնայել; փորել, քրել. [Բ.—
Pecker, s. Կցահար; մայրափոր
Pectinal; -tinate, -ted բէք.
 բէք, բէք, a. Մանրածել
 (ճուկ, սերել).
Pectoral բէք, a. Կուրծ-
 քի, յանջային; կրծոցու (զեղ) . =
 s. Լանջապանակ Սէ; —անել (ձկան)
Peculate բէք, —ելիք, տ. Խո-
 բել, նենգել, գողնալ, իւրացնել.
-tion, s. Իւրացնելը, խորուճ, զան-
 ժահասութիւն. —tor —բէք, s. Գան-
 ժահա, գող, կոփիչ.
Peculiar բէք, —ելիք, —ելիք, a.
 Առանձին, մասնաւոր, յատուկ, անպ-
 հական. —s. Անձնական սաց-
 ուածք; առանձին իրաւասութիւն.

-ine բայ, *va.* Մասնաւորել, **-ly**, *ad.* Մասնաւորապէս, յատկապէս, առանձինն, անսովոր կերպով

Peculiarity բիւթ-իւթիւթի, *s.* Առանձնայատկութիւն, մասնաւոր հանգամանք; մասնաւորութիւն

Pecuniary բիւթ-աւիթի, *s.* Դրամական, ստակի

Pedagogic, **-al** բիւթի-ճիւթի, *s.* Մանկավարժական, վարժապետական. **-gics** ի-ճիւթի, *pl.* Մանկավարժութիւն. **-gism**, **-ի-ճիւթի**, *s.* Վարժապետութիւն **-gogue** բիւթի-թի, *s.* Վարժապետ, պատուելի

Pedal բիւթի, *a.* Ոտքի, ոտքի; **բիւթի**, *s.* Ոնստիկ (երգեհոնի); ոտնառան, ոտնկայ (ղաշնակի)

Pedant բիւթի, *s.* Խմաստակ, երբակրկիտ **Pedantic**, **-al**, *a.* Իմաստակի, խմաստակական **-ly**, *ad.*

Pedantry բիւթի-թի, *s.* Հմտութիւն ծախսելը, իմաստակութիւն

Peddle բիւթի, *an.* Ապրանք պրըջցնել; չնչին բաներով զբաղիլ

Peddler, **Pedlar** բիւթի-լը, *s.* Ոտքի վրայ բան ծախող, փերեզակ

Peddlerly բիւթի-լը, *s.* Փերեզակութիւն; փերեզակէնք

Pedestal բիւթի-թի, *s.* Պատուանդան, ոտք

Pedestrian բիւթի-թի, *a.* Ոտքով, հետի, հետիտան. **ս. Հետեւակ **-ism**, *s.* Հետեւակութիւն**

Pedicel բիւթի-թի, *s.* Պզտի կոծոն, ծղիկ բ-

Pedigree բիւթի-թի, *s.* Ազգաբանութիւն, նիւղահամար

Pediment բիւթի-ձակի պսակ

Pedobaptism բիւթի-թի-թի, *s.* Մանկավարժութիւն. **-tist**, *s.* -ական

Pedometer բիւթի-թի-լը, *s.* Ուղեչափ բ-

իւթի-թի-թի (ծաղիկ), *s.* Կոծոն (ծաղիկ), *s.* Կր

Peek բիւթի, *an.* (Գողակի) նայիլ

Peel բիւթի, *an.* Կեղեւը հանել կեղեւել, զերծուլ, քերթել; յափըշակել, կողոպտել; մերկանալ (հակերծը) հանել; **ս. Գաշի-մաշկ կեղեւ, փնճեկ; փուռնի հրթի**

Peeler, *s.* Կեղեւող; կողոպտող

Peep բիւթի-թի, *va.* (Ձագերը նուողել, ձուլալ; զողակի ակնարկ նետել, զաղազողի՝ կիսխուժ նայիլ; երեւնալ, զուրի ցցնել; **ս. ձուողիւն, ծլաբոն, ծրլիւն; հարեւանցի ակնարկ, զողակի նայուածք. **-show**. See Raroe-show**

Peep բիւթի-լը, *s.* Նորածին ծագ պիլիկ; զաղնաղէտ, լրեստ; ալք

Peer բիւթի, *s.* Հաւասար; զոյգ ընկեր; ազնուական. **ս. Կիսխուժ նայիլ, դիտել; երեւնալ**

Peerage բիւթի-թի, *s.* Աւագութիւն, ազնուականութիւն. [նուկի]

Peeress բիւթի-թի, *s.* Ազնուական

Peerless, *a.* Անմասն, զերտ. **զանց** **-ly**, *ad.* Անբարդատելի **-ness**, *s.* -ութիւն

Peevish բիւթի-թի, *a.* Դաժան, դէժ թիթիկ, անհանելի, անհամար **-ly**, *ad.* Անհամոյ կերպով **-ness**, *s.*

Peg բիւթի, *s.* Ծրիթ, սեղ, ցից, լիկի; բոյթ (նուագարանի). **ս. Բոյթերով ցցիկներով պնդել; հեղուել, վարսել**

Pekoe բիւթի, *s.* Սեւ թէյ

Pelagian բիւթի-թի, *a.* Պելագեան (աղանդ); ծովու, ծովային

Pelrine լըթի, *s.* Թիկնոցակ

Pelf բիւթի, *s.* Կարմուռ, կրծօն

Pelican բիւթի-թի, *s.* Հաւալուռ թռչնախ **բ-**; երկկուց (Սորանոց)

Pelisse, *s.* Մետարէ թիկնոց

Pell բիւթի, *s.* Մորթ; մազաղակ **-icle**, *s.* Բարակ մաշկ, փառ

Pellet բիւթի-թի, *s.* Գնդակ **-ell-mell** բիւթի-թի, *ad.* Բառնի

սառև, ակնուզայ, խառնաշփոթ
Pellucid բերելի: *ա. Թա-*
հանցիկ, պայծառ, յսակ-ness,
ity բերելի: *ս. -ուծիւն.*

Pelt բերելի, *ս. Մորթ քօսք; զար-*
ուածք: =va. (Քար) նետել, զար-
ելի. — monger. Մորթագործ, մոր-
ծափածառ. [պարածել.

Peltate, -ted բերելի, *ա. Ա-*

Peltry բերելի, *ս. Մորթեղէնք,*
ուշակք; չնչին հասարակ իրեր.

Pelvic բերելի, *ս. Ռոզայնակոնքի.*

Pelvis բերելի, *ս. (Ռոզայնակոնք).*

Pemmanian բերելի, *ս. (Նղջե-*
ուի) ապուխս.

Pen բերելի, *ս. Գրիչ, ծայր; գրա-*
լիս; փակարան, փարախ. (եզան),
լանոց, հաւտուն. =va. Գրել; փա-
լել, արգելոցել. — holder. Գրչակալ,
ոթ. — case. — stock. Գրչատուփ.

Penal բերելի, *ա. Գատական.*

Penalty բերելի, *ս. Գատիծ,*
պատճառ; տուգանք. [րանք.

Penance բերելի, *ս. Ապաշխա-*

Penates բերելի, *քի. Հնսա-*
լի աստածներ, Խերափք.

Pence բերելի, *քի. of Penny.*

Penchant բերելի, *ս. Զառիվայր,*
ար; հակամիտութիւն, բերում.

Pencil բերելի, *ս. Վրճին (նը-*
արչի); մատիտ, կապար գրիչ; նը-
արչութիւն; մատագայթ. =va. նը-
արել, գծել; գծագրել, նշանա-
ել, մատիտել.

Pencraft բերելի, *ս. Վա-*
լլագրութիւն; արուեստ գրչութեան.

Pendant բերելի, *ս. Կախա-*
ւոր; զինդ, օղ; օղի քար, զին-
քար; նմանք, գոյգը; դրօշ.

Pendéney, s. Առկախութիւն.

Pendent բերելի, *ա. Կախ,*
խառած, առկախ; ցցուած.

Pending բերելի, *ք. Առկախ,*
որոշ. =pr. Միջոցին, ասեն, (զի-

չեր) այն. Pen'dulous, a. Կախ.
Pendulum բերելի, *ս. ձօ-*
նանակ, կշռոց (ժամացուցի).

Penetrable բերելի, *ս. Թա-*
փանցելի, Թափանցիկ; հասկանա-
լի, իմանալի. — bility, s. — ուծիւն.

Penetralia բերելի, *ս. Ե-*
ներքնասենեակ; սրբարան ձ.

Penetrance, -cy բերելի, *ս. Ե-*
ներսմանելը, անցնելը, Թափանցում

Penetrate բերելի, *va. Մէ-*
ջը մտնել, անցնել, Թափանցել; լու-
զել, ազդել, համակել; խորերը մտ-
նել, հասկնալ. — tion, s. Թափան-
ցում, խելամուծիւն; կորովամը-
տութիւն, սրամտութիւն.

Penetrative, -ting, a. Թա-
փանցող, սուր, կորովալիս. — ly,
ad. Խորամտականց. — ness, s.
Նրամտութիւն. [բ.

Penguin, s. Թեւառ, պարար

Peninsula բերելի, *ս. Թեւա-*
լի, s. Թերակղզի, ցամաքակղզի.

Peninsular, a. Թերակղզային.

Penis բերելի, *ս. Առնանդամ.*

Penitence բերելի, *ս. Ապաշ-*
խարութիւն, զղջում, ապաշառ.

Penitent բերելի, *քի. քի. քի. a.*
Ապաշխարող, զղջացեալ, ապաշա-
ւող. =s. Խոստովանողի, դուստ.

Penitently, ad. Զղջմամբ.

Penitential բերելի, *ա. Ա-*
պաշխարութեան, զղջման. — diary
բերելի, a. Ապաշխարանաց. =s. Ա-
պաշխարահայր; ապաշխարող; ըզ-
գասարան, քան.

Penknife բերելի, *ս. Զմելի.*

Penman բերելի, *ս. Գեղագիր;*
մասնագիր. — ship բերելի, *ս.*
Գեղագրութիւն; գրութիւն, գիր.

Pennant բերելի, *ս. Դրօշ, զը-*
րօշակ; կայմադրօշիկ, բոցիկ զի-
լաներէ և. [Յուլաւոր.

Pennate, -ted, a. Փետրածել,

Penniless, *a.* Անկուսի.

Pennon բն՛ւ՛ն, *s.* Դրօշ.

Penny բն՛ի, *s.* [*pl.* Pennies, Pence.] Քեննի, քանննոց; դանկ, քնինն; սասկ, դրամ. — *a-liner.* (Տոգը քնննինոց) լրահաւար. — *post.* Նամակարարչի: *royal.* Վայրի դազժ, խոռ Քիլիսիսիւնն. — *weight.* 24 ցորեննոց չափ ծր. — *wise.* Քնայող, կծծի. — *worth* բն ՚ի—ւրդհ, ՚նւրդ, *a.* Քնննինոց; սակարկուծ:; քիչուծ.

Pensile բն՛ւ՛ն, *a.* Կախուած, առկախ. — *ness*, *s.* — *ուծիւն.*

Pension բն՛ւ՛ն, *s.* Վարձք, Թոշակ, *a.* Թոշակի կապել, Թոշակելի. — *ary* — *իւն, a.* Թոշակաւու, — *կաւոր;* նախապաշտօնեայ.

Pensioner բն՛ւ՛ն, *s.* Թոշակաւոր, — *առու միտքգաի;* երկրորդական ուսանող (ի Քէյսպրիճ).

Pensive բն՛ւ՛ն, *a.* Մտախոհ, քազմահոգ, մածկոտ, թխուր. — *ly*, *ad.* — *ness*, *s.* Տխուծիւն, մելամաղձուծիւն.

Pent բն՛ւ՛ր, *pp.* & *a.* Գոցուած.

Penta-.

-**capsular**, *a.* Հնգապատիճ բն.

-**chord**, *s.* Հնգալի (քնար).

-**gon** — *իւն, s.* Հնգանկիւն.

-**gonal**, *a.* Հնգանկիւնի.

-**gynean**, — *nous*, *a.* Հնգիգայ.

-**hedron**, *a.* Հնգանիստ.

-**graph** — *իւն, s.* Համագիր բն.

-**meter**, *s.* Հնգաչափ բն.

-**angular**, *a.* Հնգանկիւնի.

-**ptote**, *a.* Հինգհոյովեան.

-**stich** — *իւն, a.* Հինգգողեան.

-**style** — *իւն, a.* Հնգասիւն.

Pentateuch բն՛ւ՛ր, *s.* Հնգամատեան (Մովսիսի) Սք.

Pentecost բն՛ւ՛ն, *s.* Հոգեգալուստ, Գնեսկոստէ.

Penthouse բն՛ւ՛ն, *s.* Որմայեց սանձուրճ.

Pentile, *See* Pantile.

Pentroof, *s.* Շէկերգիք.

Penult, — *ima*, — *imate* բն՛ւ՛ն, — *իւն, — րիւն, — րիւն, s.* Վերջննեան.

Penumbra նւ՛ւ՛ն, *s.* Թեքասուել, կիսասուել; միանց ՚ի.

Penurious նի՛ւ՛ն, *a.* Կծծի, ժլատ. — *ly*, *ad.* — *ness*, *s.* — *ուծիւն.*

Penury բն՛ւ՛ն, *s.* Աղքատուծիւն; լրաւորուծիւն.

Peon բն՛ւ՛ն, *s.* Ուսիկան, նուիրակ; պարտկան մշակ, ստրուկ.

Peony բն՛ւ՛ն, *s.* Փննուկայ; փնննայր կիւլիւ.

People բն՛ւ՛ն, *s.* Ժողովուրդ; մարդիկ; հասարակուծիւն, ռամիկը. — *va.* Բազմամարդիկ, շաքըննի, շէնցնի.

Pepper բն՛ւ՛ն, *s.* Գոլպեղ. — *va.* Գոլպեղ ցանել, պղպեղել; քարոտել, քարկոծել. — *box.* Գոլպեղաման. — *corn.* Գոլպեղահաս; չնչին իւրգրաս. — *grass.* Հերիւստեւ կոտեմ, քաղքակ. — *plant.* Գոլպեղենի. — *idge.* Հեղի խէժ; ծորենի բն. — *mint.* Անանուխ; անուխի օղի. — *sauce.* Աղուպղպեղ. — *wort.* Նուարակ խորանուղ բն.

Peppermint — *իւն, s.* Զուրանուխ եապանի եանէ; անուխի օղի. — *drop.* Անուխշաքար.

Peppery բն՛ւ՛ն, *a.* Գոլպեղուծ, կծու; խիտ, ցասկոտ.

Pepsin բն՛ւ՛ն, *s.* Կերակուրը մարտող նիւծ, քնանոց. [կան.

Peptic, *a.* Մարսիչ, մարսաւ.

Per բն՛ւ՛ն, *pr.* Ի մեռն, միջոցաւ. — *annum.* Տարին. — *cent.* Արհարիւր. — *Paul.* Պողի միջոցաւ. *A loaf* — *man.* Մարդ գլուխ նկան մը.

Peradventure բն՛ւ՛ն, *s.* Երբեք, գուցէ; պատահմամբ.

Perambulate նւ՛ւ՛ն, *s.* Երբեք, շրջիլ, յաճիլ, պատիլ; քննել, խուզարկել. — *tion*, *s.* Պտոյն, շրբ.

չազայումիւն; զնկումիւն; շքանակաւ, **-tor** փեփշեր, օ. Շքանայող; քոնջնի; օրոց ծնոքի կանոն

Perceivable փել, a. Չգալի, իմանալի, **-bly**, ad. — կերպով

Perceive փել, va. Չգալ, իմանալ, ըմբռնել, հասկնալ, նշմարել

Percentage փերփշ, s. Հարիւրորդումիւն, հարիւր-սակումիւն

Perceptible փերփշ, a. Ըզգալի, իմանալի, ըմբռնելի, **-bility**, օ. ումիւն, **-ly**, ad. — կերպով

Perception փերփշ, s. Ըմբռնում, ըմբռնողումիւն փշգրտիւմ, զգացում, հասկցողում, **-tive**, a. Ըմբռնման, ըմբռնողական, **-tivity**, s. Ըմբռնողում

Perch փեր(տ), օ. Պերզէ խանէկ պաշտոն; ձող, կանճոխ սրբզ; ձողաչափ, 5/16 մեր; (Պրոչնոց) Պառելու ձող, Պառ. = ար. (Քալունը) Պառիլ, զաղարիլ; ձողին վրայ զնել

Perchance փերչան, ad. Թեւեւ, պատահմամբ

Percher փերչ, s. Թառող

Perceptant փերփշ, a. Ըմբռնող, հասու, խելամուտ, **Perceptience** փերփշ, s. Ըմբռնում

Percolate փերչել, a. Գամել, զտել, անցնել; զտցէ անցնիլ, միլի: **-tion**, s. Գամում, զտում, մզում, **-tor**, s. Գամոց, զտոց

Percontation փերչել, s. Հարուած, բախում, զարնուածք, — cap. (Հրացանի) շողիկ գաքսիլ, — լոք. Խանձ (հրացանի) չափագ

Percontative փերչել, a. Ընդհարող

Perentient փերչել, s. Հարկանող, զարնող

Perdition փերփշ, s. Կորուստ, կորձանում, աւերում

Perdu, **Perdue** փերփշ, a. Դազնի, Պարուն; կորուած

Peregrinate փերփշ, va. Ճամարդել, հեռուն երթալ, **-tion**, s. Ճանապարհորդումիւն (հեռաւոր), **-tor**, s. Ուղիւր, տարագաց

Peremptory փերփշ, a. Վճռական, անպատասխանելի; բացարձակ, դրական, **-storily**, ad. Բացարձակապէս, վճռաբար, **-riness**, s. ումիւն

Perennial փերփշ, a. Տարեկան; տեւական, մշտնջեմաւոր; երկարատեւ (տունի), **-ly**, ad. Եւրունակ, անդադում, [բանուած

Perennity փերփշ, s. Երկար

Perfect փերփշ, a. Կատարել; անձեռի; աւարած, լմնցած; կատարուն, լման, = փերփշ, va. Պշտիլի հանել, կատարել, լրացնել, աւարել, **-tense**. Անցնալ ժամանակի, **-ly**, ad. Կատարելապէս, լմնորջովին, զլիտովին, լիտովին, մշտնութեամբ, s. Կատարելումիւն

Perfectible փերփշ, a. Կատարելագործելի

Perfection փերփշ, s. Կատարում, լրում; կատարելումիւն, **-ist**, s. Կատարելական, մարգարծ

Perfective փերփշ, a. Կատարող; լրացուցիչ, [եզործ

Perfidious փերփշ, a. Բացարկաւոր; ուխտադուտ, դրժման, **-ly**, ad. Եննզումեամբ, **-ness** փերփշ, s. Անհուստարմումիւն

Perfidy փերփշ, s. Եննզումիւն, դժողումիւն, դժամբ

Perfoliate փերփշ, a. Տրամածոց, պարագողուն (սոյս)

Perforate փերփշ, va. Ծակ քանալ, ծակել, **-tion**, s. Ծակում; ծակումածք, ծակ, **-tive**, a. Ծակող

Perforce փերփշ, ad. Բռնի

Perform փերփշ, va. Ընել, կատարել, առաջ բերել, զը

լուխ հանել, գործադրել = տ. ծա-
շողիլ, (տուգադիլ, (խաղալ Բ-
-able ֆ-ր'տ-ւ, ք. Գործադրելի.

Performance ԲԷՐՖ-ր'ժ-ս, ք.
Գործադրումը, կատարում, լը-
րում, աւարում, արարք, գործ,
հանդէս, մարզանք, դեր, [բասան.

Performer, ք. Գործադիր, դե-

Perfume ԲԷՐՖ'ի-ս, ք. Անու-
շահոտութիւն, բուրմունք, բոյր; հո-
սեղէն, բուրանիք, խուսկի = ԲԷՐ-
Ֆ'ի-ս, ք. Հոտաւէտիլ, ինկել; բուրելի.

Perfumer ԲԷՐՖ'ի-ս, ք. Ին-
կեցից; հոտավաճառ.

Perfumery, ք. Հոտեղէնք.

Perfunctory ԲԷՐՖ'էլ'տէր, ք.
Անհոգ, անխոյժ, Պերահոգ.

Perfunctorily, ad. Վեր ի վե-
րոյ, հարեւանցի, անխուժօրէն.

Perfuse ԲԷՐՖ'ի-ւ, ք. Սրսկել,
քիւսել, ծաւալել, տոգորել.

Perhaps ԲԷՐՖ'ի-ս, ad. Թերեւս,
զոյցէ, հուանականաբար.

Peri ԲԷՐ'ի, ք. [թ. ԲԷՐ'էլ]. Գարիկ.

Perianth ԲԷՐ'ի-տ, ք. Ծաղկի զրսի
պստեան, պարսածաղիկ, կապիճ.

Pericardiac, -dian, -dial,
-dic ԲԷՐ'ի-տ'ի-տ, ք. Արտակրանքի.

Pericardium -տ'էլ, ք. Սիրտը
պատող մաշկապարկ, սրտակրանք.

Pericarp ԲԷՐ'ի-տ'է, ք. Հուն-
սերու պատիճ, պատուտակ.

Perigee, -geum ԲԷՐ'ի-ժ, -ժ'էլ,
ք. Երկրամերձ կէտ, մերձակէտ.

Perigraph, ք. Սխալ ծրագիր.

Perihellion, -hium ԲԷՐ'ի-ժ'էլ-
էլ, ք. Արեւամերձ կէտ, -ամերձ.

Peril ԲԷՐ'էլ, ք. Վտանգ, կո-
րուս; = ք. Վտանգել.

Perilous ԲԷՐ'ի-ւ, ք. Վտան-
գաւոր, -ly, ad. Վտանգաւ -ness
ԲԷՐ'ի-տ'ի-տ, ք. -ուժիւն, վտանգ.

Perimeter ԲԷՐ'ի-տ'էլ, ք. Շո-
րագիծ, շրջապատ, պա-

Period ԲԷՐ'էլ, ք. Շրջան (լու-
նի); ժամանակա միջոց, դարաշր-
ջան, շրջան; միջոց, ժամանակ;
ծայրակէտ, ծայր; պարբերու ժիւն
էր; վերջակէտ (ս) ԳԿ.

Periodic, -al ԲԷՐ'ի-տ'ի-տ'էլ, ք.
Շրջանաւոր, -ական, պարբերական.

-ly, ad. Գարբերաբար, կանոնա-
ւորապէս. **Periodical**, ք. Գար-
բերական հանդէս Պերիժ.

Periodicity -տ'ի-տ'ի-տ, ք. Շո-
ջանաւոր դարձ, պարբերականութ.

Pericæci -ս, ք. Շրջաքնակք.

Periosteum, ք. Ոսկրամիջն.

Peripatetic ԲԷՐ'ի-տ'ի-տ'ի-տ, ք.
Արիստոսեղեւան, Տեմական.

Periphery ԲԷՐ'ի-ժ'էլ, ք. (Բո-
լորակի) շրջապատ. -pheric, -al
-ժ'էլ'էլ, ք. Շրջապատի, արտաքին.

Periphrase, -rasis ԲԷՐ'ի-ժ'էլ'էլ,
ք. Խօսքի դարձուածք, շրջաբանու-
թիւն = ք. Դարձուածքներով խօ-
սիլ. -rastic, -al, ք. Շրջաբանական.

Peripneumony, ք. Քոքորտապ.

Peripteral, ք. Սիւնապատ.

-rous, ք. Սիւնապատ շինուած.

Periscope, ք. Շրջադիտուժիւն.

Periscians, **Periscii** ԲԷՐ'ի-
էլ'էլ -ի-ս, թ. Շրջասուեղեւանք.

Perish ԲԷՐ'էլ (թ), ք. Կորսուիլ,
կործանիլ, ջնջուիլ, փճանալ; մեռ-
նիլ, կեանքը կորսնցնել; օրէ օր
կոյնալ, հիւժիլ; հալիլ մաշիլ.

Perishable ԲԷՐ'էլ'էլ, ք. Կո-
րսական, անցաւոր, վաղանցիկ.

-ness, ք. -ուժիւն. [ջանքն.

Perisperm ԲԷՐ'ի-տ'էլ, ք. Շո-
-spheric, -al, ք. Գնդածնկ, կլոր.

Peristaltic ԲԷՐ'ի-տ'ի-տ'ի-տ, ք.
Վերէն վար (կծկում աղեաց).

Peristyle ԲԷՐ'ի-տ'ի-տ'էլ, ք. Սիւ-
նապարզ (շէնք, վայր).

Peritoneum, ք. Փոքրամաշկ.

tropal, ք. Ոլորտապոյտ.

Periwig փեր՛ի--ի, *s.* Սուս մազ, կեղծամ քերուփա

Periwinkle փեր՛իլ, *s.* Կուսածաղիկ; արուսիկ (խեցեմորթ)

Perjure փեր՛յ--ր, *va* Սուս երդնուլ, երդմանհարել; երդմագանց ըլլալ, երդումը ուսել [դում]

Perjurer, *s.* երդմագանց, սեբ.

Perjured, *a.* Սեբդում

Perjury, *s.* Սուս երդում

Perk փեր՛, *a.* Հպարտ, սիգապանծ, սէզ; աշխոյժ, կայտառ = տ. Գլուխ բռնել, պերճանալ, զոռոզանալ = *va.* Հազուիլ սզուիլ զարդարուիլ; վերցնել

Permanence, *-cy* փեր՛տեմ--թ, *s.* Շարունակութիւն, տեւակաւնութիւն **Permanent** փեր՛տեմ--թ, *a.* Տեւակաւն, հաստատուն, կայուն, մնայուն. *-ly*, *ad.* — կերպով

Permeable փեր՛տել, *a.* Թափանցիկ, ցական-**bility**, *s.* -ութ.

Permeate փեր՛տել, *va.* (Ջուրը) անցնիլ, թափանցել. **-tion**, *s.* Թափանցում, ներս մտնելը

Permissible փեր՛տել, *a.* Խառնելի; ներելի. թոյլատրելի

Permission փեր՛տել, *s.* Հրաման. թոյլտուութիւն **Permissive** փեր՛տել, *a.* Թոյլատրական

Permit փեր՛տել, *va.* Թոյլ տալ, թողուլ; թոյլատրել; շնորհել, ներել = փեր՛տել, *s.* Արժանագիր, հրամանագիր, հրամանի. **-tance**, *s.* Թոյլտուութ. **-ter**, *s.* Արժանատւ.

Permutation փեր՛տեմ--ութիւն, *s.* Փոխանակութիւն, փոփոխում

Pernicious փեր՛տել, *a.* Վնասակար, վանգաւոր. *-ly*, *ad.* — կերպով. **-ness**, *s.* -ութիւն

Pernoctation փեր՛տեմ--ութիւն, *s.* Գիշերաջանութիւն, պահութիւն

Peroration փեր՛տեմ--ութիւն, *s.* Վերջաբան (ճառի)

Peroxide փեր՛օքսիդ, *s.* Վերօքսիդ

Perpend փեր՛բեմ, *s.* Գաւթի հաստութեանը քար, երկկողմեայ որմնաքար

Perpendicular փեր՛բեմ--ութիւն, *a.* Վերէն վար, ուղղահայեաց, ուղղորդ (զիծ). *-ly*, *ad.* Վերէն վար. **-ity** փեր՛բեմ--ութիւն, *s.* -ութիւն

Perpetrate փեր՛բերեմ, *va.* (Չար գործ մը) ընել, (ոճիւր) գործել; (շն)ալ, (մեղանջ)ել, յանցաւոր ըլլալ. **-tion**, *s.* Կատարում, գործադրութիւն, չարագործութ. **-tor**, *s.* (Չար)գործ, (ոճիւր)գործ

Perpetual փեր՛բերեմ, *a.* Մըջաբնական, յաւերժական, յարունակ, անդադուր; անհալ՝ մշաստանայց (միւնեբ); ցիւանա (արուր, հիւպատոս). *-ly*, *ad.* Անդադուր, յաւերժաբար, մշնջնի

Perpetuate փեր՛բերեմ--ութիւն, *va.* Յաւերժացնել, մշնջնաւորել, անմահացնել. **-tion**, *s.* Մշտսեւութ.

Perpetuity փեր՛բեմ--ութիւն, *s.* Անդադուր սեւողութ., մշնջնաւորութ.

Perplex փեր՛բեմ--ութիւն, *va.* Շփոթել, խառնակել, կնճռել, շուտելցնել. **-edly**, *ad.* Շուտաւած, վարանալ, խառնաշփոթ, կնճռոթ.

Perplexity փեր՛բեմ--ութիւն, *s.* Վարանում, վարանք, շփոթութիւն

Perquisit փեր՛բեմ--ութիւն, *s.* Յանձնարար վարձ, հասոյթ. **-tion** փեր՛բեմ--ութիւն, *s.* Փնտռումը, խուզարկութ.

Perry փեր՛թ, *s.* Տանձողի

Persecute փեր՛բեմ--ութիւն, *va.* Չարչրկել, հալածել, նեղել, ետեւէն իջնալ. **-tion** փեր՛բեմ--ութիւն, *s.* Հալածում, հալածանք, նեղութիւն. **-tor** փեր՛թ, *s.* Հալածող, թշնամի

Perseverance փեր՛բեմ--ութիւն, *s.* Յարատեւութիւն, հաստատութիւն

Persevere փեր՛բեմ--ութիւն, *va.* Դիմանալ, յարատեւել, հաստատ մը.

նաշարունակիլ -veringly -ի-ր-ի-լի. ad. Յարասեռութեամբ.

Persia քեր-ի, s. Պարսկաստան.

Persian քեր-ի-ն, a. Պարսից, պարսկական; պարսիկ; պարսկերէն. — berry. Դեղնուկ ճեճերի. — wheel. Զրազարձ անիւ.

Persiflage քեր-ի-ֆլ-է-ժ, s. Բժէն թռնելը, ծաղր, հեղձութիւն.

Persim'mon, s. Բլաւմենի բուսակիլ, յարասեւել, յամառիլ, իը փոխուիլ: **Persistent**, -sistive քեր-ի-տ-ի-ն, -ի-լ. a. Յարասեռող, անշարժ, հաստատ, պիմող, -tenace, -cy քեր-ի-տ-ի-ն, s. -ութիւն.

Person քեր-ն, s. Անձնաւորութիւն, անձ; կերպարանք, դէմք; մէկը, մարդ, էակ, անհաս, անձ (այր, կին); դէմք +. Artificial — Միաբանութիւն էր. In —. Անձամբ. 1^ա, 2^ա, 3^ա —. Ա. Բ. Գ. Դէմք +.

Personable քեր-ն-ե-լ, a. Տեսողական, գեղեցիկ, լավ լիցահասակ.

Personage քեր-ն-է-ժ, s. Անձնաւորութիւն, անձ բ-տ; նշանաւոր անձ, մեծ մարդ.

Personal քեր-ն-է-լ, a. Անձնական, առանձին, յատուկ, անհասական; արտաքին, ըլս մարմնայ; անձամբ; դիմաւոր (բայ) +. -ly, ad. Անձամբ, անհասարար.

Personality քեր-ն-է-լ-ի-թի, s. Անձնաւորութիւն, անձն-խնդիր, անձնակառուցութիւն.

Personate քեր-ն-է-թ, va. Դերը խաղալ, ինքզինք ծախիլ, նրմանցնել, կարծեցնել; ներկայացնել, կեղծել, ծպտել. = a. կրն-ճըթակերպ (բոյս) -tion, s. ներկայացնելը, կեղծելը, դեր խաղալը, ծպտում: -tor քեր-ն-է-թ-է-ր, s. Դերը խաղող; ինքզինք ծախող.

Personification քեր-ն-է-թ-ի-թի, s. Դերացում, անձնաւորութիւն.

Personify -ի-ֆ-ի-լ, va. Կերպարացում ալ, անձնաւորել; նմանցնել.

Personnel քեր-ն-է-լ, s. Մարդիկ, պաշտօնայր.

Perspective քեր-քեր-ի-թի-լ, s. Հեռանկար, հեռապատկեր, տեսարան. = a. Հեռաստիլ; տեսարանական.

-ly, ad. Դիմացէն, հեռուացող.

Perspectograph քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, s. Մրագրիչ է.

Perspicacious քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, a. Մտախ, արամիտ, կորովամիտ.

-cacity -ի-թ-ի-թ-ի, s. Մտախութիւն, կորովամտութիւն; յստակութիւն.

Perspicuous քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, a. Պայծառ, յստակ, պարզ, բացորոշ.

-ly, ad. — կերպով. -ness, **Perspicuity** -ի-թ-ի-թ-ի, s. -ութիւն.

Perspirable քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, a. Արտաշնչելի.

-ness, s. -ութիւն.

Perspiration քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, s. Արտաշնչութիւն, թեթեւ քրտնալուծում.

-tive, -tory -քեր-ի-թ-ի-լ, -քեր-ի-թ-ի-լ, a. Բռնարար, արտաշնչական.

Perspire քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, a. Արտաշնչել, քրտնիլ; զուրս ելնել, թորիլ; քրտնքցնել. [Համոզելի]

Persuadable քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, a. Համոզելի.

Persuade քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, va. Համոզել, հաւանեցնել, հաւատցնել.

Persuader -ի-թ-ի-լ, s. Համոզիչ, համոզող; անհերքելի փաստ.

Persuasible քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, a. Համոզական, համոզելի.

-bility -ի-թ-ի-թ-ի, s. Համոզելիութիւն.

Persuasion քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, s. Համոզում, համոզում, յորդու; հաւատ, դաւանանք.

Persuasive, -sory քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, -քեր-ի-թ-ի-լ, a. Համոզիչ, վրասանելի, համոզիչ.

-ly, ad. -ness, s. Համոզում, վստահութիւն. [կրպիտ]

Pert քեր-թ, a. Յանդուզն, լիք,

125. s. Անձնաւորութիւն, անձնաւորութիւն.

Personify -ի-ֆ-ի-լ, va. Կերպարացում ալ, անձնաւորել; նմանցնել.

Personnel քեր-ն-է-լ, s. Մարդիկ, պաշտօնայր.

Perspective քեր-քեր-ի-թի-լ, s. Հեռանկար, հեռապատկեր, տեսարան. = a. Հեռաստիլ; տեսարանական.

-ly, ad. Դիմացէն, հեռուացող.

Perspectograph քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, s. Մրագրիչ է.

Perspicacious քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, a. Մտախ, արամիտ, կորովամիտ.

-cacity -ի-թ-ի-թ-ի, s. Մտախութիւն, կորովամտութիւն; յստակութիւն.

Perspicuous քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, a. Պայծառ, յստակ, պարզ, բացորոշ.

-ly, ad. — կերպով. -ness, **Perspicuity** -ի-թ-ի-թ-ի, s. -ութիւն.

Perspirable քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, a. Արտաշնչելի.

-ness, s. -ութիւն.

Perspiration քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, s. Արտաշնչութիւն, թեթեւ քրտնալուծում.

-tive, -tory -քեր-ի-թ-ի-լ, -քեր-ի-թ-ի-լ, a. Բռնարար, արտաշնչական.

Perspire քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, a. Արտաշնչել, քրտնիլ; զուրս ելնել, թորիլ; քրտնքցնել. [Համոզելի]

Persuadable քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, a. Համոզելի.

Persuade քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, va. Համոզել, հաւանեցնել, հաւատցնել.

Persuader -ի-թ-ի-լ, s. Համոզիչ, համոզող; անհերքելի փաստ.

Persuasible քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, a. Համոզական, համոզելի.

-bility -ի-թ-ի-թ-ի, s. Համոզելիութիւն.

Persuasion քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, s. Համոզում, համոզում, յորդու; հաւատ, դաւանանք.

Persuasive, -sory քեր-քեր-ի-թ-ի-լ, -քեր-ի-թ-ի-լ, a. Համոզիչ, վրասանելի, համոզիչ.

-ly, ad. -ness, s. Համոզում, վստահութիւն. [կրպիտ]

Pert քեր-թ, a. Յանդուզն, լիք,

Pertain ԲԵՐԻՒՆ, տ. Վերաբերիլ, անկ' յասուկ լինիլ; պատշաճիլ, պատկանիլ:

Pertinacious ԲԵՐԻՒՆԻՆ, ա. Պինդղուլի, յամառ, կամակոր: յարտեւ, հաստատ, անլիսատ. -ly, ad. Յամառուութեամբ, պնդուութ. -ness, -tinacity, -tinacy ԲԵՐԻՒՆԻՒՄԻՒՄ, ԻՒՄԻՒՄ, Ե. Կամակորութիւն, յամառութիւն; հաստատանութիւն:

Pertinence, -cy ԲԵՐԻՒՆԻՒՄ, Ե. Յարմարութիւն, պատշաճութ.

Pertinent ԲԵՐԻՒՆԻՉ, ա. Յարմար, պատշաճ, վայելուց. -ly, ad. լրարար.

Pertly ԲԵՐԻՒՄԻՒՄ, ad. Յանդգծօղէն, լրարար.

Pertness, Ե. Լրարութ. **Perturb** ԲԵՐԵՐՄ, va. Վրդովել, խռովել, յուզել. -ation, Ե. Յուզում, խռովակում. [Ժակում.]

Pertusion ԻՒՄԻՒՄ, Ե. Տակելը, **Peruke** ԲԵՐՄ, Ե. Վեղծամ.

Perusal ԲԵՐՄՎԵԼ, Ե. Կարդալը, ընթերցում, վերծանում.

Peruse ԲԵՐՄՎԵԼ, va. Կարդալ, ընթերցում; վերծանել, քննել.

Peruvian ԲԵՐՄՎԵԼ, Ե. Բերուցի. -bark. Գինայի կեղև.

Pervade ԲԵՐԵՐՄ, va. (Մէջէն) անցնիլ, թափանցել; տարածել, սրբունել; տրանսլ. [ցում, ներս մանելը.]

Pervasion ԻՒՄԻՒՄ, Ե. Թափանց. -sive ԻՒՄԻՒՄ, ա. Թափանցող.

Perverse ԲԵՐԵՐՄ, ա. Տուռ, խոտոր; խեղ, կամակոր, ապիւրտ, չար. -ly, ad. -ness, Perversity ԲԵՐԵՐՄԻՒՄ, Ե. Ռութ. [խանգարում.]

Perversion ԻՒՄԻՒՄ, Ե. Խոտորում, **Pervasive** ԻՒՄԻՒՄ, ա. Թիրեցիլի.

Pervert ԻՒՄԻՒՄ, va. Արել. Թիրեցիլ, ծռել, խանգարել; դարձնել, զլխէ հանել. = ԲԵՐԵՐՄ, Ե. Անառակ, մոլորած. -ible, ա. ղիրամոլոր.

Perverter ԻՒՄԻՒՄ, Ե. Մոլորցնող. **Pervious** ԲԵՐԵՐՄ, ա. Գերա-

մուտ, ղիրանց, թափանցիկ; հասկընայի. -ness, Ե. Ռութիւն.

Pesky ԲԵՐԻՒՄ, ա. Մեծ, ծանր. **Pessary** Ե. Արգունդակալ Է.

Pessimist ԻՒՄԻՒՄ, Ե. Տուռ. **Pest** ԲԵՐՄ, Ե. Մեծ համաճարակ, տրածութիւն, մահաբաժամ, ժանտախտ; փորձար, աղէտ. -house. Զգուշարան, մաքրանոց.

Pester ԻՒՄԻՒՄ, va. Զարհկել, նեղել, զուլս ցաւցնել, տաղիացնել.

Pestiferous ԻՒՄԻՒՄ, ա. Ժանտախտ; մահաբեր, ցու, վնասակար.

Pestilence ԻՒՄԻՒՄ, Ե. Զամաճարակ, ժանտախտ, զիտու փորձանք.

Pestilent ԻՒՄԻՒՄ, ա. Ժանտախտ, մահաբեր, մահաշունչ, մահացու, ապակահիչ, չար. -ly ԻՒՄԻՒՄ, ad. - կերպով.

Pestilential ԻՒՄԻՒՄ, ա. Ժանտախտ, ժանտ, մահաշունչ.

Pestle ԻՒՄԻՒՄ, Ե. Մանդիտոն ել; թակ, գրծակ բոգաթ.

Pet ԲԵՐՄ, Ե. Տղու բէն, բարկութիւն, անուշիկ, սիրունիկ; աչքի լուս, սիրական [շնիկ, գառնուկ, կատուիկ]. = va. Գուռել, փայտալի, քնքշել, սիրել.

Petal ԲԵՐՄ, Ե. Բերուց, Ե. (Մաղկա) թերթ, շափրակաբեր. -oid, ա. -ածել. -ous, ա. -աւոր.

Petalism ԻՒՄԻՒՄ, Ե. Զնալիայ տար, սերեւակոյս վճիռ.

Petard ԻՒՄԻՒՄ, Ե. (Գոռնիկ) վառօղատուի, պայծառ փ.

Peteccial, -teccial ԻՒՄԻՒՄ, Ե. Գիղգուռ, ժանտախտ (սննդ).

Peter-pence ԻՒՄԻՒՄ, Ե. Գապական տուր, պղղի (մննգ.) Ե. Է.

Petiolar, -lary, -late ԻՒՄԻՒՄ, Ե. Գրծի, Ե. Գրծի. -ible, ա. Կրծնաւոր (սերել). [Թիկ, կրծնու.]

Petiole ԻՒՄԻՒՄ, Ե. Տերեւի կո-

ս. Դեղագիրք, հաւար. դեղագրոց.
-copolist -ոբէլ. Դեղագրամառ.

Pharmacy ֆարմա-ս. Դեղա-
գործութիւն, դեղարարութիւն.

Pharos ֆարոս, ս. Լուսաշա-
րակ, փարոս; (փարոսի) յապսեր.

Pharynx ֆերինգ, ս. Ստուգնա-
քերան, ըմբան. -ryngeal -րինգ-
էնէլ, ԲՆճանային. -ryngotomy
ֆերինգէթ, ս. Ըմբանահասու.

Phase, Phasis, pl. -ses ֆէյզ,
ֆէյզ, -ֆէյզ, -ֆէյզ, ս. Ջանագան
երեւոյթ, փուլ, փոփոխմանը.

Pheasant ֆէյզ, ս. Փաս-
եան սիւլիւն գուշու.

Phenix ֆէյզ, ս. Փիւնիկ.

Phenol, Phenyl, s. ֆենոլ ք.

Phenomenon, pl. -mena ֆե-
նոմէն, ֆէնոմէն, (Ջարմանայի՝ նո-
րանշան) երեւոյթ, բներեւոյթ, նը-
շան. -menal, Բ. նորանշան.

Phial ֆիյէլ, ս. Միշ, սրուակ.

Philander, vn. ֆիձնիլ, պլընիլ.

Philanthropy ֆիլանթրոպի, ս.
Մարդասիրութիւն. -pic, -al ֆիլ-
անթրոպիէ, Բ. Մարդասիրական.
-pist -ֆիլանթրոպի, ս. Մարդասէր.

Philharmonic, Բ. Բրաժշտասէր.

Philippic ֆիլիպիէ, ս. Փիլիպ-
պականք, փիլիպպեանք; Քշնա-
մական՝ բուռն ճառ. [Պանոս.

Philistine, s. ֆիլիստին, հե-

Philology ֆիլոլոգի, ս. Բանա-
սիրութիւն; լեզուագիտութիւն, լեզ-
ուաբանութիւն. -ger, -gist -լոլոգէր,
-լոլոգի, ս. Բանասէր, լեզուաբանին.
-gic, -al ֆիլոլոգիէ, Բ. Բանա-
սիրական, լեզուագիտական.

Philomath, s. Ուսումնասէր.

Philomel, Philomela ֆիլոմել,
ֆիլոմել, ս. Սիլսակ բն.

Philopena ֆիլոպէն, ս. Գրաւա-
խաղ մը, նուշընծայ, ընծայախաղ.

Philoprogenitiveness ֆիլոպրո-
գենիտիւն, ս. Ջաւակասիրութիւն.

Philosopher ֆիլոսոֆ, ս. Փի-
լիսոփայ, իմաստասէր. -'s stone.
Ոսկեշիջիկ քար; ոսկեհանք.

Philosophic, -al ֆիլոսոֆի-
կէ, Բ. Փիլիսոփայական, իմաս-
տասիրական; պարկշտ, հանդար.

-ly, ad. Փիլիսոփայորէն; իմաս-
տութեամբ. **Philosophy** ֆիլոսոֆի-
կէ, ս. Իմաստասիրութիւն, փիլիսո-
փայութիւն. -sophism, ս. Սու-
ստասիրական փոխաբանութիւն.
-sophize ֆիլոսոֆիզմ, Բ. Իմաս-
տասիրել, նրբարանել.

Philotechnic, -al ֆիլտէքնի-
կէ, Բ. Առուեստասէր, սիրական.

Philter ֆիլտր, ս. Սիրայոյգ ըմ-
պելի, սիրադեղ, =va. Մէրք բոր-
բորի շարժել, դիւթել.

Phiz ֆիզ, ս. Երես, դէմք Գէ.

Phlebotomy ֆլեբոտոմի, ս. Ե-
րակահասութիւն. -tonize, Բ. Ե-
րակէ արիւն առնուլ. -mist ֆլե-
բոտոմիզմ, ս. Երակահաս.

Phlegm ֆլեյմ, ս. Մաղաս, խուխ,
պղղամ; պղղարիւնութիւն, հան-
դարեութիւն. -atic ֆլեյմատի, Բ.
Մաղասային, աւշային (կազմ);
պղղ, պղղարիւն, հանդար.

Phlegmon ֆլեյմոն, ս. Ենթա-
մորձային սալ: -ous, Բ. Ենթասալի

Phleme ֆլեյմ, See Fleam.

Phlogiston ֆլոգիստոն, ս. Կի-
զասար, բոգանիւթ ք. -tic ֆլո-
գիստի, Բ. Կիզային. [Բ.

Phlox ֆլոք, ս. Երիւնծաղիք

Phoenix ֆէյնիք, See Phenix.

Phoca ֆոքէ, ս. Ծովամայր, փոկ.

Phonetic, Phonic ֆոնէթիկ, ֆո-
նէթի, Բ. Ձայնական, ձայնի.

-tics, s. Ձայնագիտութիւն.

-tist, s. Ձայնագէտ, ձայնաբան.

Phono-, [ձական.

-camptic ֆոնէթիկ, Բ. Ձայնաղար.

-gram, s. Ձայնագրութիւն.
 -graph -ֆի-ը-ք, s. Ձայնագիր Գ.
 -grapher, s. Ձայնագրիչ.
 -graphic, -al, a. -գրական.
 -graphy ֆը-ք-ի-քի-ֆի, s. Ձայնագրութիւն; սղագրութիւն.
 -logist, -ger, s. Ձայնագէտ.
 -logy ֆը-ք-ը-քի, s. -գիտութիւն.
 -logic, -al ֆը-ք-ը-ք-ի, -գիտական.
 -type ֆի-ը-ք-ի-ք-ի, s. Ձայնատպութիւն.
 Phosphate ֆո-ս-ֆատ, s. Լուսածնային Փոսֆոր, -us ֆո-ս-ֆատ, -i ֆո-ս-ֆատ.
 s. Առաւօտեան սասղ, Արուսեակի.
 Phosphorated, a. Փոսֆորացուած.
 Phosphoresce -թ-ֆ-ը-ք-ի-ք-ի, v. a. Փոսֆորանման փայլեցնել.
 -rescent, a. Փոսֆորափայլ.
 -rescence, s. -րափայլութիւն.
 -phorous, a. Փոսֆորային.
 -phoric, -al, a. Փոսֆորական.
 Photogenic ֆը-ք-ե-ք-ի-ք-ի-ք-ի, a. Լուսածնային -geny, s.
 Photograph ֆո-թ-ը-ք-ի-ք-ի, s. Լուսանկար (պատկեր). -grapher, -phist ֆը-ք-ի-ք-ի, s. Լուսանկար (իչ); լուսագրող.
 -graphic, -al ֆո-թ-ը-ք-ի-ք-ի-ք-ի, a. Լուսագրական, լուսանկար.
 -graphy ֆը-ք-ի-ք-ի-ք-ի, s. Լուսանկարչութիւն, լուսագրութիւն.
 լուսանկար [ընթացութիւն].
 Photology ֆը-ք-ը-ք-ի-ք-ի, s. Լուսագրութիւն.
 -tochromy, s. Գունանկարում.
 Photometer, s. Լուսաչափ Գ.
 -litograph, s. սալիմագրութիւն.
 Phrase ֆի-ր-ա-զ, s. Ասացումը, խօսք, պարբերութիւն; գրուցումը, դարձումը; ոմ. խօսքի ձև. =va. Արտայայտել, բացատրել, անուանել.
 -ology -ի-ք-ը-ք-ի, s. Խօսքի ձև, ասացումը, ոմ. յատկաբանութիւն.
 Phrenetic ֆրենի-ք-ի-ք-ի, a. Ինքնազգացող, բախուկ, խելագար.
 Phrenitis ֆրենի-ք-ի-ք-ի, s. Մտածականութիւն, խելագարութիւն:

Phrenology ֆրենի-ք-ը-ք-ի, s. Մտածականութիւն, գանկաբանութիւն.
 -logic, -al, a. -բանական.
 -logist ֆրենի-ք-ը-ք-ի-ք-ի, s. Գանկաբան.
 Phrensy, Sec Frenzy.
 Phrygian ֆրիգի-ք-ի-ք-ի, a. Փռիկազի, փռիկազական Էր.
 Phthisic, Phthisis ֆի-թի-սի-ք-ի-ք-ի, s. Ծիւրահիւս, հիւծահիւս; Ծորահիւս վերիւր; շնչարգելութիւն.
 Phthisical, Phthisicky ֆի-թի-սի-ք-ի-ք-ի-ք-ի, a. Ծնչարգել, դժուարաշնչակցան.
 Phylactery ֆիլակ-թերի-ք-ի-ք-ի, s. Զրամայեկ, կարճ, բժժանք հաճախի; նուսխա; գրապանակ (հրէից).
 Phycology, s. Լուսարմանութիւն.
 Phylloid, s. Տերեւանման.
 Phyllon, s. Բաժանկի տերեւ Էր.
 Phyllophagous, a. -տիկեր.
 Phylloxera ֆիլլոք-երա-ք-ի-ք-ի, s. Բազողի որդ, որմայրուիչ.
 Physter ֆի-թ-եր-ք-ի-ք-ի, s. Կեանքանի (ձուկ); փարգուս (ճիւղ).
 Physic ֆի-զի-ք-ի-ք-ի, s. Բուժագիտութիւն, բժշկութիւն, դեղ, դանման; լուծողական դեղ. =va. (Լուծող) դեղ ալ, բազմադեղ; բուժել.
 Physical ֆի-զի-ք-ի-ք-ի, a. Ծիզիքական; բնական; նիւթական, իրական, իսկական, ժողովրդական (ցաւ). -ly, ad. Բնական օրինօք, ընապէս; նիւթապէս.
 Physician ֆի-զի-ք-ի-ք-ի, s. Բժիշկ.
 Physics, s. Բնագիտութիւն.
 Physiognomy, -mies ֆի-զի-ք-ի-ք-ի, s. Կերպարանք, դէմք; դիմագիտութիւն, ընազնութիւն; երեւոյթ Էր.
 -nomic, -al ֆի-զի-ք-ի-ք-ի-ք-ի, s. Գիմնագիտական.
 -nomist ֆի-զի-ք-ի-ք-ի-ք-ի-ք-ի, s. Գիմնագէտ.
 Physiology ֆի-զի-ք-ը-ք-ի-ք-ի, s. Բնախօսութիւն.
 -ger, -gism; s. Բնախօս. -gic, -al, a. -ազնան:

Physique ֆիզիկ, *s.* Բնական կազմուածք:

Phytorous, -tophagous ֆիտոֆագ, *a.* Բուսակեր, խոտակեր:

Phytography, s. Տնկագրութիւն:

Phytology ֆիտոլոգի, *s.* Տնկաբանութիւն, բուսաբանութիւն:

Phytotomy, s. Բուսահատութիւն:

Pi փ, *s.* Խառնուած գրեր:

Piacular, -lous փակար, *a.* Քառակական, քառակական; ոճրագործ, չմրագործ:

Pia Mater փաթեր, *s.* Արեւիկի ներքին մաշկ, գորովենի:

Pianissimo, ad. Մեղմագոյն:

Pianist, s. Դաշնակահար:

Piano, ad. Մեղմ գաշն. Իբ. It.

Piano, -forte փաֆե, *s.* Դաշնակ, դաշնամուր:

Piaster փասթեր, *s.* Դահլիճական:

Piazza փաչչա, *s.* Կամարացած փ; հրապարակ, ճեմենիք ևր:

Pib-corn, s. Եղջերասրինգ:

Pibroch փիբրոչ, *s.* Տիգոր:

Pica փաչի, *s.* Անձեղ, կաշաղակ; 12նոց զիր ար; թնացոյց ԷԷ:

Picador փիտոր, *s.* Նիզակահար (ցամառի մէջ) Մո:

Picaron փարոն, *s.* Ենկառնէն:

Picallilli փիլլի, *s.* Մախոխ:

Pick փիկ, *va.* Կցահարել, կցել; ինձել, ծակել; (փականքը) բանալ; (բամպակը) սեկել; զննել; (պտուղ) բրցնել, բարել, կծել; ժողովել; որոշել, ընտել; ուղել, փափարիլ, փնտել; = *vn.* կրծել; լաւ ընել; ուշ զննել; շրթել, գողնալ; = *s.* Բրիչ գագնա; ընտելիւն:

To - off. Բրցնել, բարել; նշան տանուլ ցն. To - out. Բաշել բրցնել (ծառ); հանել (աչք); ընտել. To - up. Ընտելել. առնուլ; զննել, սորվիլ, փորձել; վերցնել. - *ax.* Փնտալ, քարհան ֆիզիկէկ:

-lock. Ազատուկ քաշում ֆիլի; զուռ բացող. -pocket. Գնակահան:

Pickaninny, s. Սևուկ:

Pickapack, Pickback փիկափակ, փիկափակ, *ad.* Կանակը, ետել:

Picked փիկեթ, *a.* Մրծայր, սուր; ընտել, զանազան. - *out.* Խայտաբողէս, զարդարուն. - *ness, s.* Կուռ:

Pickcer փիկեր, *va.* Աւարել, ժողովել; զարնուիլ ցն:

Picker փիկեր, *s.* Հաւքող, քուրդող; փնտալ, քարհան. [նակ]

Pickeral փիկերալ, *s.* Դաշնակահար:

Picket փիկետ, *s.* Տից գաղղգ; ժող, պանիշածող; յառաջապահ ջոկատ ցն; քարդախող մը. = *va.* Յանկապանել, շրջափակել; ցիցի կապել, պնդել. Outlying - Յառաջապահ. Inlying - , - guard. Լնծե լազորաց պահճու զուղի:

Picking փիկինգ, *s.* Ժողովել, (մրգա)բող; ճուրղող; հաւքարղ պաշագ; զիլուծիւն, զողոծ:

Pickle փիկլ, *s.* Աղիւր սաշամուր; Թնուած քաղցիւր բուրշու; քաղցիւր (միս, ձուկ); սահակ, ախառակ. = *va.* Աղջրել, աղել, քաղցիւրամնել; սուղ ծախել; պնտախել. To be in a - : Շան նեղուիլ. To put a road in - : Պատել խրանել ուղիլ. [նիկ]

Pickwick փիկուիկ, *s.* Քնա:

Picnic փիկնիկ, *s.* (Ընկերական) զաշակերոյթ, դիր-կեր:

Pict փիկ, *s.* Պիկտացի:

Pictorial, -tural փիկտորիկ, փիկտուրալ, *a.* Եկարագարի; պատկերներու - *ly, ad.* Պատկերներով:

Picture փիկչեր, *s.* Պատկեր; նկար; նկարագիր; նմանութիւն. = *va.* Պատկերն հանել, նկարել, զրծել, կրել; նկարագրել, պատկերել:

Picturesque փիկչերիկ, *a.* Նրկարելու մրծամ, նկարավայել:

կարագի, կարու, կարելի
Picul բի՛ւլ, *ս. Կենդինար.*

Piddle բի՛ւլ, *տ. ժամավա-
ճառ ըլլալ, ջուր թափել, յիջիլ.*

Pie բ-յ, *ս. Կալաղակ սագաղգան;*
կարկանդակ (ճաածանդ, մկնածաղ,
պղածաղ); խառնուած գրեք րոյ;
ճաշոց, սօնացոյց րոյ.

Piebald բ-յ՝ րուբ, *ա. Գիսակա-
ւոր, խայտախարի, գոյն-լզոյն.*

Piece բի՛ւ (բ), *ս. Կոբ, մաս, պա-
սառ, բեկոր, նշխար; կապեք, կար-
կան; պրակ, պուրակ թօք; զըր-
ուածք, երկ, զործ, (տուազային) հա-
ուած; հրանձ, գնդընկէց, Կըն-
դանօձ; դրամ, սօակ. = Վա. Կա-
պեք՝ կտոր դնել, երկնցնել; միա-
ցնել. Apiece. Մէն մի, ամէն մէկը.
կտոր, հատը. Of a piece. Նոյն, նը-
ման, պէս: In—s. Կտոր կտոր. —
goods. Կտորով ծախուող ապրանք.*

Piecemeal -իլ, *ad. Կտոր կտոր,
կտորով, մաս առ մաս, քչիկ քչիկ.*

Piecer բի՛ւլ, *ս. Կարկող.*

Pied բ-յ, *ա. Գոյնըզոյն, բազ-
մերանգ, պիսակ - ness բ-յ, Կե-
ս. Խայտապտուռնութիւն.*

Pier բեյ, *ս. Կամարակալ (մոյժ՝
կամրջի) ք; անջրպէս, միջնորմ պա-
տահանաց; քարաղէզ (առ ծովե-
զերք); ամբարակ, քարափ. -glass.
(Պատահանաց մէջքեղի) հայելի-
-table. (երկու պատահանաց մէջ-
քեղ դրուող) սեղան.*

Pierce բի՛ւր (բ), *Վա. Ծակել, ծակ
բակալ; մէջէն անցնել, թափան-
ցել; մխտիլ, մանել; շարժել, յու-
զել; (զաղտնաց) խորամուխ ըլ-
լալ, հասկնալ. = Վո. Թափանցել,
մանել, բացուիլ; ներգործել, ազդել.*

-able, *ա. Թափանցելի, ծակելի.*

Piercing բի՛ւր, *ա. Հառու, սուր;
դառն, խիստ. -ly, ad. Դառնապէս.*

Pierian բ-յ՝ բե՛ւ, *Մուսայից.*

Pietist բ-յ՝ երի՛տ, *ս. Զերմն.
ուանդ, բարեպաշտօնեայ ճք.*

Piety բ-յ՝ երի՛տ, *ս. Աստուածպաշ-
տութիւն, բարեպաշտութիւն; եր-
կիւրածութիւն, մեծարանք, սէր.*

Pig բի, *ս. Խոճկոր, խոզի ծագ;
մեծաղի ծոյլ. գանգուած ինչի՛ն
= Վա. Խոզը մնկնիլ; (խոզի պէս)
Պապիկիլ, սզմի մէջ Պաւալիլ —
-iron. Զոյլ երկաթ.*

Pigeon բի՛ճ, *ս. Աղաւնի. —
English. Զինախառն Անգլիերէն.
-hearted, -livered. Միամիտ, պարզ-
միտ, զսխկոտ. -hole. Խորշ, ծակ
(աղաւնեան); ւայք, խորշ (ղա-
րանի). -house. Աղաւնեան.*

Pigeonry բի՛ճի, *ս. Աղաւնե-
ան, աղաւնոց (բ-յ, ս. Խոզանոց).*

Piggery, **Pigsty** բի՛ճի, *բի՛-
Piggin* բի՛ն, *ս. Կերտի.*

Pigment բի՛ճի, *ս. Գոյն, ներկ.*

Pigmy բի՛ն, *ս. Թզուկ, գաճճ.*

Pignoration -բե՛ւ, *ս. Գրաւ,
գրաւ դրուած սագուածք, ըռգակ.*

Pignorative -բե՛ւ, *բի՛ւր, ս. Գրա-
ւադրեալ. [վարստուան քերչեճ.*

Pigtail բի՛նի, *ս. Խոզի պոյ;*

Pike բ-յ, *ս. Գայլածուկ թու-
նա պալըզ; շէզ, սուրն զք; բա-
ժանուն (ճանրայի).*

Piked բի՛ւր, *բ-յ, ք, Սրածայր.
-man. Նիզակաւոր, սուրիաւոր.
-staff. Նիզակաւորութիւն, [սիւն, մոյժ.*

Pilaster -բեյ, *ս. Գառակուսի*

Pillehard բի՛նի, *բ-յ, ս. Աղկեր
սարեայ պալըզ.*

Pile բ-յ, *ս. Դէզ, բարդ, սիւ-
նակ, շեղջ; մեծ շինուածք, կա-
ռոյց; (եղիկ) բարդ, սիւնակ; գի-
նախուրծ, ռ. Դաշտեղջ զք; ցից գա-
զըզ; Պաւակողմ, խաւ (Պաւիշի);
դրամի յեակողով, շրջօնք. = Վա.
Դիզել, կուսել, բարդել; ցից գա-
նել; լեփեցուն ընել. Funeral—*

Փայտալուս, խարոյի -driver, -engine. Տցահար շահմեքանե -wort. Ծիծեռնախոռ: [Սուծք մաշարչ

Piles ք-յու, ք. Տիւասեսուռւթ.

Pilfer քէլքեր, առ. Գողնայ, խորել, շործել:

Pilgarlic, Pilled-garlic ա. Լեռսթափ, կնդակ; խեղճուկ:

Pilgrim քէլքի, ս. Ուղեւոր, պանդուխտ; ուխտաւոր, մահեստի -age քէլքի-է, ս. Ուխտաւորութ. ուխտագնացութ. պանդխտութիւն:

Pill քէլ, ս. Դեղահաս հապ. = va. Աւարել, Թալլել, կողոպտել:

Pillage քէլքի, ս. Աւարտութ. Թիւն, աւար, կողոպտութ. = va. Կողոպտել, լափշտակել:

Pillager -ի, քէլք, ս. Աւարտութ.

Pillar քէլք, ս. Սիւն, մայթ; նեցուկ:

Pillion քէլք, ս. Թամբի բարձ,

Pillory քէլքի, ս. Ցուցարան, նշաւակացից. = va. (Յանցաւորը) նշաւակից; անուր անցնել:

Pillow քէլք, ս. Երեսի բարձ, սնար; բարձիկ Կ+ = va. (Գլուխը) ղծել, հանգչեցնել. -bier. -case. Կէր, Բարձի երես. -block. Բարձիկ Կ+:

Pilose ք-յուլք, ա. Թաւարձի, մազեղ, մազոռ. [Սիւն.

Pilosity ք-յուլքի, ս. -ութ.

Pilot ք-յուլք, ս. Նաւուղիղ; առաջնորդ. = va. (Նաւը) ուղղել, ծանրայցցնել, առաջնորդել. -bread. Նաւու պարցամաս. - cloth. Հաստ կտակ. -fish. Գոմպիլոնչի. -age. Էլքի-է, ս. Նաւուղիղութ. ցուցուլէք (վարձ).

Pilous ք-յուլք, ա. Մազոռ:

Pimenta, -to քէլքի-է, ք-յուլք, ս. Դարապղպեղ պած պիպերի:

Pimp քէլք, ս. Բոզաւագ:

Pimpernel քէլքի-է, ք-յուլք, ս. Բըզ-րուկ, եգրուկ, սամուխ փարե զուլպը ք-:

Pimple քէլքի, ս. Գուռ, էլուկ սիվիչի:

Pimpled քէլքի-է, ա. Գալս.

Pin քէլ, ս. Գնդասեղ, զնծի քօփ-լու; սեպ, երիթ, սողնակ, մղլակ, փականք; չնչին բան; սոնակ մա. գարս սիլի. = va. (Գնդասեղով) բռնեցնել. հաստատել, պնդել, կըցել, միացնել; զոցել, փակել, բանտարկել. I dont care a-- Մաղիւ չափ հոգ չեմ ըներ. -case, Առեղամսն.

-cushion. Աղիւակալ (բարձիկ).

-feather. (Փետած հատի) մանար-սիկ փետուր, նորափետուր. -footed. Թաղանձապատ. -hole. Գնդասեղով շինուած ծակ, բացք. -money. Գնդ-նոջ տուած նուէր, դրամ. -worm.

Փորի երկայն որդ. ղերձանորդ.

Pinafore քէլքի-է, ս. Տղու կրճ.

կալ, զոզնոց.

Pincers, Pinchers քէլքի-է, ք-յուլք, ք. Արծան, կաստ քիպքիլի.

Pinch քէլքի (ք), va. Կամծել; սեղ-մել, բռնել, ճմլել, ճնշել, նեղել. = va. Նեղուրի, խնայութ. ապրիլ.

Pinchbeck ս. Մամոնսիկ ք.

Pindarie, -al, a. Գինդարեան.

Pine ք-յուլք, ս. Թեղօշ, շոճի, մայ-րի զամ աղանդ; = va. Թալլանալ, Թօշնիլ, Թարշամիլ; նուաղիլ, մա-շիլ. = va. Ուժամափ ընել, նըրո-ղել; արատուել, ողբալ. -apple. Արքայխնձոր, անանաս. -cone. Խոզակ. -marten. Մամուլ սեմճուր.

Pineal քէլքի, ք-յուլքի, ս. Խո-զակածու. -gland. Նախուղղակա-լին (զեղձ) կոնագեղձ էք.

Pinery ք-յուլքի, ս. Անանասի ղաշ, աննաստութ.

Pinfold քէլքի-է, ս. Փարալի.

Pinion քէլքի-է, ս. Թեւածայր (Թռչնոց), փետուր, Թեւ կապանք, կապ (Թեւի); առամաւոր անուակ. = va. Թեւերը կապել, բանեղ, ձեռ-

նակապ զնել, կաշկանդել: (Սըռչ-նոյ) Յեւերը ծայրանել:

Pink բիլ(ք), օ. հաճոքրամ գա-րեմքի լիչիչի: վարդեզոյն ղեմպէ; ազնիւ՝ ընտիր մաս, ծաղիկ: հարմ-յասակ նաւ, բնիքա. = va. Ծակ-ծկել: օղակներ շինել; վարդազոյն ներկել. = օ. Մանաւանդ բարդու-Թեանց մէջ փորք աչք, աչուկ; ողջ, օղակ. Pinked. Փորքաչեայ, մանր-աչուի. Pinkeye. Աչուկ; սղակ օյա կեօգի. = sternerd. Խելանել՝ հարմ-յասակով (նաւ). [ւակ.]

Pinnace բիլ(ք), օ. նաւ, նա-

Pinnacle բիլ(ք), օ. Աշտարա-կիկ (տան); գագաթ, արեւան.

Pinnate, ted բիլ(ք), օ. փետրածէւ, փետրաւոր:

Pinnatifid, օ. փետրաներծ:

Pinnatiped, օ. Լուղակոն Կ:

Pinner բիլ(ք), օ. Խաշնաղար-ման, -բոյծ; գնդասեղ շինող; զը-խու զարդ, զիսաշուք. [րակ.]

Pint բիլ(ք), օ. Լեղ, չափ, դո-

Pintle բիլ(ք), օ. Բոյզ (Յեղա-նօթի) որ ձանեղ (ղեկի):

Piny բիլ(ք), օ. Թեղօշու.

Pioneer բիլ(ք), օ. Ռահվի-րայ պաշտօնը, գաղճաճը զն; ճան-քա հարձող, ռահվիրայ. = va. (Ճան-քան) հարձել, մարքել, բանալ, շեկել:

Piony բիլ(ք), See Peony.

Pions բիլ(ք), օ. Բարեպաշտ, Եր-կիզած, աստուածախա; սիրա-լիր, պատուատէր. -ly, ad. Բարեպաշ-տուծեանք, երկիր դժուծեանք:

Pip բիլ(ք), օ. (Հաւուց) լեզուախոս արքանդ; կէտ, Սիւ Գլի; (խնձորի) կուտ. = vn. (Ձագերը) ճուռողել, ճուռուար:

Pipe բիլ(ք), օ. Եղէգնափող, արինգ գալալ; խողովակ, փողոցակ ղեմք; փող, ծխաքաշ, ճուխքաշ յապուտ: (500 հոխանոց) զինիլ օա-

կառ. = an Մրինգ ածել, փող զար-նել; սուլել, շչել, կանչել. — clay. Խեցեկաւ:

Piper բիլ(ք), օ. Մրնգահար:

Piping բիլ(ք), օ. Ոլոռն մե-տար, երիզ; ճիւղ, տունկ գիշան. = a. Հիւանդոտ, արագող; տար, Ե-րուցող, պիպուտ:

Pipkin բիլ(ք), օ. Պոռկ:

Pippin բիլ(ք), օ. Գորտախնձոր:

Piquancy բիլ(ք), օ. Կծուութիւն, բարկութիւն, սաստիկութիւն:

Piquant բիլ(ք), օ. Կծու, կր-ծուհամ, լեղի, բարկ, սաստիկ, զօրաւոր. -ly, ad.

Pique բիլ(ք), օ. Գծուութիւն, ա-տելութիւն, դիմ. = va. Գրգռել, զայ-րացնել, սրդողնել; դժուարանալ, դժուարը զալ: [մը:]

Piquet բիլ(ք), օ. Թղթախաղ

Piracy բիլ(ք), օ. Աւագակութիւն: ծովահենութիւն: բանագողութիւն:

Pirate բիլ(ք), օ. Ծովա-հէն, ծովապատանակ: նաւատապանակ: բանագող. -ratic, -al բիլ(ք), օ. Ծովապատանակաց:

Pirogue բիլ(ք), օ. Երուսփոր նաւակ, զայրենակուր; զեանաւ:

Pirouette բիլ(ք), օ. Ինք իր վրայ շրջան, դարձող ծիկ. = vn. Ինք իր վրայ դառնալ, պտտարել, շրջաշրջել. [Բ.]

Piscatory, torial բիլ(ք), օ. Բիշ-տիլ(ք), օ. Ձկան, ձկնորսութեան:

Pisces բիլ(ք), pl. Ձուկ հա.

Pisculture բիլ(ք), օ. Ձկնաստուծութիւն:

Fish բիլ(ք), օ. Ձուկ, զառ:

Pismire բիլ(ք), օ. Մրջիւն:

Pisolite բիլ(ք), օ. Ոլոռ-նաքար: [պարտիկութիւն.]

Pissasphalt բիլ(ք), օ. Բիշտիլ(ք), օ.

Piss բիլ(ք), օ. Միզել, շնել:

Pistachio բիլ(ք), օ. Բիշտիլ(ք), օ.

փասուղ, պիսուակ ժբարդ:

Pistareen, *ս. Իրամ մը* (4 դամ.)

Pistil բի՛րէլ, *ս. Բուսոց էգ գործարան, իգալ:*

Pistol, *-et* բի՛րէլ, բի՛ր. ի՛րէ՛, *ս. Արճանակ, արճանակիկ:* = *ca. Արճանակով զարնել:*

Pistole բի՛րէ՛լ, *ս. Սպ. ոսկի:*

Piston բի՛րէ՛, *ս. (Զրհանի) միջին ձող, մկոց բխրօն:*

Pit բի՛ր, *ս. Փոս, իրամ, գուր, քհոռ; անդունդ, գծոխք; գերեզման; անձնէջ. անուձ գոյթուգ: ըստամբարխոռչ, փորոք; գեներալայր, գեներալսի Եւր; կուռարան, միր. ցարան:* = *va. Կուռի կանչել՝ զըրգուն; դէմքը սորսորիլ, աւրուիլ; փոս փոս ընել, փոսել:* [խոն.

Pitapat բի՛րէ՛բի՛ր, *ad. Բարա-*

Pitch բի՛լ(բ), *ս. Զիւն, կրպ. րամիւթ զիժք; խաձղան գաքրան:* = *va. Զիւնով ձեփել, կրպմիւթել; սեղնել, մեղնել, -pine. Կարենի գաքրան աղամը. -dark. Աղջամուղջ:*

Pitch բի՛լ(բ), *ս. Բարձրուծիւն, ստիճան; ծայնաստիճան՝ պէրսէ; երկայնուծիւն, հասակ; գաղաթ, ծայր, զոսիվայր, էջք; քեղիկոն, պարուրածու Գ. = va. Նեփել, արճակել, զլորել, հաստանել, զեփել. ղել, ճեկել; յարգարել, ոլորել եր. = va. Նեփուիլ, իյնալ; որոշման յանգիլ, որոշել; բանակիլ; (Նաւը) տասանիլ, օրօրուիլ, զլուիլ բունել. -circle, line. Պարուրածու Գ. -farthing. Մասանիխաղ. -fork. Երկրժանի օք չաքաղը. -pipe. Զայնացոյց բանալի եր. -wheels. Ատամաւոր անիւ, ազոյց. Pitched battle. Դէմ առ դէմ.*

Pitcher բի՛լեր, *ս. Թակոյի, ըստման, կուծ. -plant. Անտամակ:*

Pithey բի՛լ, *ա. Զիւնապատ, միւնային, սեւ, մուն.*

Pitchiness, *միւնու. սեւուծ.*

Pit-cool ի՛ուլ, *ս. Հանրածուխ.*

Piteous բի՛րէ՛, *ա. հոգրմիլի խղճալի; խեղճուկրալ; հէգ. Քըշաւտ, անարգ. -ly, ad. -ness, s.*

Pitfall, *ս. Ծուղակ, որոգայթ.*

Pith բի՛րէ՛, *ս. (Տունկի) արուկասձեղ; ծուծ (սուրի); էական լաւագոյն մատր, ուղեւծուծ; ուծգուն. կարեւորուծիւն. -ily, ad. ուծգին, ազղու կերպով. -iness, s. ուծգուն. Սիւն, կորով. -less, a. Տկար:*

Pithy բի՛րէ՛, *ա. մուղպից, ծուծալի; կրավի, կորովաբան, զօրաւոր, ազղու:*

Pitiable բի՛րէ՛լ, *ա. Կեղճալի, ողորմելի, զճաշարձ; Ժշուառ:*

Pitiful բի՛րէ՛լ, *ա. Կարեկից, զճած, ողորմած; Ժշուառ, ողորմելի; անարգ, նուաստ, չնչին, անպիտան. -ly, ad. Կարեկցաբար:*

Pitman ի՛մ, *ս. Վարէն սորցող, խիզար բաշող; հանրի գործաւոր:*

Pitiless բի՛րէ՛լ, *ա. Անգութ, անողորմ, ժան, անազորոյի. -ly, ad. Անգութէն. -ness, s. Անգութուծ:*

Pitsaw բի՛ր. *ս. Իիզար:*

Pittance բի՛րէ՛, *ս. Կերուկոյ թածին, կերպածին, պարէն քային; փորք թածին:*

Pituitary, Pituitous ի՛րէ՛լ, ի՛րէ՛լ, *ա. Մաղասային, մաղասո:*

Pity բի՛րէ՛, *ս. Գեղութիւն, զուծ, արգահասանք, խղճալի՝ ցաւալի բան:* = *an. Գեղալ, ողորմիլ, ի գուծ շարժիլ. կարեկցիլ, խանդալասիլ. Out of —. Խղճալով:*

Pivot բի՛լեր, *ս. Առանցք սիւն. կիլ; զլիւսուր նեղուկ.*

Pix *ս. Մասնատուի. See Pyx.*

placable բի՛լ. ի՛րէ՛լ, *ա. Դիւրահաշտ, հաշտելի, հեզ, անխախալ. -ness, -bility, s. -ուծիւն:*

Placard բի՛րէ՛ր, *ս. Աղագեր.*

որմազիր, զգրուազգ, յայտարարու-
 թիւն . =*va.* Յայտարարութիւն՝
 Յուղծ փակցնել, հրատարակել, հը-
 րապարակել [սեցնել, ժողոբել]

Placate, *va.* Սիրը առնուլ, հաշ-

Place ԲԵՅ՝(բ), *s.* Տեղ, վայր,
 կայան; առօրեան, դիրք, վիճակ;
 պատիւ, իշխանութիւն, պաշտօն;
 բնակարան; կողմ, երկիր, քաղաք,
 բերդաքաղաք, =*va.* Դնել, զետե-
 ղել, տեղադրել; հաստատել. կար-
 զել, որոշել. Bye— Կողմնակի ճան-
 քա սարա ետ: In—of. Տեղը, փո-
 խանակ. In its proper— Տեղն ի
 տեղը. Out of—Անտեղի. անպատեհ;
 պաշտօնանել. To take— Տեղի ու-
 նենայ, պատահիլ. [նասար]

Placeman ԲԵՅ՝ՎԻ, *s.* Պաշտօ-

Placenta, *s.* Պակիկի զար

Placer, ԲԵՅ՝ԵՐ, *s.* Դնող, =

ԲԵՅ՝ԵՐ. Ոսկի հանք, ոսկան :

Placid ԲԵՅ՝ԻՒ, *a.* Հանդարտ,
 խաղաղ, հեղ, քաղցր. **-ness, Pla-**
cidity, *s.* -ութիւն **-ly**, *ad.* -օրէն

Placket ԲԵՅ՝ԻՒՄ, *s.* Կարճ շոր.
 ջազգեստ, ներքնազգեստ (կանանց):

Plagal ԲԵՅ՝ԻՒԼ, *a.* Պլակալ

Plagiary, **-arist** ԲԵՅ՝ՎԻՐԷԻ, *s.*
 Բանազող, բանարազող **-giarism**,
s. -ութիւն, **-giarize** ԲԵՅ՝ՎԵՂԵՂ,
va. Բանազողութիւն ընել

Plague ԲԵՅ՝Ի, *s.* Ժանախիտ, սը-
 բաժութիւն մեծ համաճարակ; ա-
 դէս, չար իր, պատուհաս, սանջանք
 =*va.* Նեղել, սանջել; չարչիկել

Plaguer ԲԵՅ՝ՆԵՐ, *s.* Նեղիչ

Plaguily *a.* Չարաչար; շատ

Plaguy ԲԵՅ՝ՎԷԻ, *a.* Չարչիկող

Plaise ԲԵՅ՝Ր, *s.* Տախաժուկ

Plaid ԲԵՅ՝Ր, *s.* Բանկոն Սչ

Plain ԲԵՅ՝Ր, *a.* Հարթ, շիտակ,
 տախարակ; պարզ, սրոշ, յայտնի,
 յստակ; անպաճոյճ, ընտանի, հա-
 սարակ, =*s.* Շիտան երևիւր դաշտ,

դաշտագոտին. =*ad.* Պարզօրէն=
va. Հարթել, տախարակել; որթալ,
 ցարիլ. **-dealer** Ուղիղ, շիտակ (մարդ)
-dealing Անկեղծութիւն, համարձա-
 կութիւն. =*a.* Անկեղծ, ազատ-
 խօս. **-hearted** Ճշմարտասէր. **-spoken**
 Ազատասխօս, համարձակասխօս

Plainly ԲԵՅ՝ՆԷԻ, *ad.* Պարզօրէն

Plainness, *s.* Հարթութիւն, հա-
 ւասարութիւն; պարզութիւն

Plaint ԲԵՅ՝ՆԷԻ, *s.* Տրուել, գան-
 զաս. բողոք; որբ, լաց, կոծ

Plaintiff ԲԵՅ՝ՆԷԻՔ, *s.* Դատախազ
 Opp. Defendant. Ամբասանետալ

Plaintive, *a.* Ծաւազին, վըշ-
 տազին, աղիողորմ; արճեղող. **-ly**,
ad. Ողորմ, ցաւազին, սղբազին
-ness, *s.* Տխրութիւն, արճելը

Plait ԲԵՅ՝Ր, *s.* Ծալք, ծալուածք;
 հիւսակ, հիւս (մազերու), =*va.* Ծալ-
 լիլ, կրկնել; հիւսել, ոլորել;
 կնճուել, խառնակել

Plan ԲԵՅ՝Ր, *s.* Ծրագիր, ստու-
 բագիր, յառակազիծ, մեւ; խոր-
 հուրդ, դիտում. գաղափար. =*va.* Ծը-
 բագրել; զծագրել, զծել; պատկե-
 ռիլ, նկարել, մեւագնել

Planch ԲԵՅ՝ՆԷՐ, *va.* Տախա-
 կով պատել, տախամածնել

Planchet ԲԵՅ՝ՆԷՐ, *s.* (Իրամ-
 ցու) յարդարուկ մետաղ

Planchette ԲԵՅ՝ՆԷՐ, *s.* Տախ-
 սակիկ; տարաչափ է; ծրագրոց է

Planching ԲԵՅ՝ՆԷԻՔ *s.* Տախ-
 սակամած; տախամածում

Plane ԲԵՅ՝Ր, *a.* Հարթ հաստատ.
 տախարակ, հարթ. =*s.* Հարթ շի-
 տակ երես, մակարդակ է; քերիլ
 բկնէկ, =*va.* Հարթել, տալլորիլ
 բկնէկիւնէկ. **-tree** Սօսի, սարդ լը-
 նար աղամբ. [տաշող, տալլորիլ

Planer, *s.* Իրահար, գրամակիր

Planet ԲԵՅ՝ՆԷՐ, *s.* Մոլորակ
-stricken, **-struck** Լուսնահար, ասծ.

դահար, զարնուած. -arium բլծ-
երէ/ւել, Ե. Մոլորակացոյց Է.

Planetary բլծ'երէ, Ե. Մո-
լորակային, մոլորակաց. [տերն.

Planifolious բլծ'վը, Ե. Տափա-
-petalous, Ե. Տափաթերթ.

Planimetry բլծ'երէ, Ե. Հար-
ժայտիութիւն. -metric, -al բլծ-
ի'երէ, Ե. Հարժայտիական.

Planish բլծ'ել (է), Ե. (Մրճոյ)
հարժել, յղկել, ողորկել, փայլցնել.

Plank բլծ'ի (է), Ե. (Հաս) տախ-
տակ; (գետնցիկ) զաւազան; նե-
ցուկ; յայտարարութիւն. = Ե.
Տախտակել, տախտամածել, յաս-
կել, (ստակը) վարձ հնել.

Planner բլծ'եր, Ե. Մագրոյ.

Plano-, -concave, Ե. Հարժ-գո-
զաւոր. -conical, Ե. Հարժակոն.
-convex, Ե. Հարժ-կորնձարդ.

Plant բլծ'եր, Ե. Տունի, բոյս,
ձուփ; կահու կազմած, կազմածք,
= Ե. Տնկել; սերմանել, ցանել; քըն-
կազարդել, ցցել, վարսել, միտել,
սեւեռել; հաստատել, տեղադրել;
ուղղել, դարձնել. -louse. Տնկոջիլ.

Plantain բլծ'եր, Ե. Դառնա-
լիզու սխիբոյն օք; աղամանուզ,
մանզի մկվզ, որ է tree.

Plantation բլծ'ել, Ե. Տնկար-
կութիւն, տնկարժուութիւն; (տնկ)-
ասան, (ծիթ) ասան; տնկարան; զաղ
ժականութ., զաղութ.; հաստատութ.

Planter բլծ'եր, Ե. Տնկող, քըն-
կազորժող; մշակ, տնկարկ, հողատէր.

Planticle, Plantule բլծ'
րիւ. -րիւ, Ե. Մողմնասունկ, բու-
սասողմ. [ներբանագնաց.

Plantigrade բլծ'երէ, Ե. Ե.
Plash բլծ'ել (է), Ե. (Լճացեալ) ջը-
րակոյտ, ջրաշնդջ; (չովի, ջուրի)
ցայտուկ, ժրձանք; կիսահատ ճիւղ.

= Ե. (Ջուրը) ժիժիլի; (ջուրը) ցայ-
տել, ցայտեցնել; (ճիւղը) կտրել, կը-

րել հիւսել. [ցիխուս, ժորուս.

Plashy բլծ'ել, Ե. Ջրոս, տղմուս.

Plasm վի, Ե. Մայր կաղապար.

Plaster բլծ'եր, Ե. Գած, բուռ
այլք; ծեփ սլվա; սպիղանի, ճիճ
մեղմն. = Ե. Գածով ծեփել, ծեփ
զարնել; սպիղանի դնել; ծածկել.
-- of Paris. Գածարար.

Plasterer բլծ'եր, Ե. Գածա-
րար, ծեփարար, որմնաղոր.

Plastering բլծ'երի, Ե. Գա-
ծեղէն; ծեփում, ծեփիլ.

**Plastic, Ե. Ձեւացուցիչ, կերպա-
րանիչ, կազմիչ; կերպընկալ, կախող**

Plasticity բլծ'եր, Ե. Ձեւա-
նութիւն, կերպընկալութիւն.

Plastron բլծ'ել, Ե. Լճացապահ.

Plat բլծ'եր, Ե. Հիւսել, հիւսա-
կել (մազ). = Ե. Հիւսակ; հիւսա-
ծոյ; դաշտակ, անդեակ.

Platau, -tane բլծ'ել, Ե. Սոս.

Plate բլծ'եր, Ե. Մետաղի տախ-
տակ, թիթեղ; պահպանակ, զրահ;
տիսէ, պնակ, սկուտեց; արձան-
պապար (տեղանի); փորագրութիւն,
քանդակ, պատկեր; նմանածոյլ իջ-
լիշէ րո; ծպեղակալ. = Ե. Ռսկե-
ղուազ արձանակուռ ընել, ղըր-
ուագել; զրահուորել; պնակազար-
դել; թիթեղել, կտել. -glass. Հա-
յնպակիլ. [յնունադաշտ.

Plateau բլծ'եր, Ե. Մարահարթ.

Plateful բլծ'ել, Ե. [բլ. -ֆուլ]
Պնակ մը (միս). [մուլի].

Platen բլծ'եր, Ե. Ճնշան (մա-

Platform բլծ'եր, Ե. Բեմ, ար-
պիտն; տախտակամած, ծրագիր,
յատակագիծ; յայտագիր; հետա-
կալ ստահարթ վի; սահանակալ
(վանդակ), (կամօջիլ) հարժյա-
տակ; լրիկ, մայմ.

Platina, tinum բլծ'եր, Ե. Բնի,
-բնի, Ե. Լնտուկի. Բլատին.

Plating բլծ'եր, Ե. Վրայ փակ.

ըընելը, գրուագում, -գագործում.

Platitude Բլյ՛տլի՛տ, ս. (Ոճի) ցամարումիւն, հեծեւակումիւն; օտիակ՝ անհամ խօսք.

Platonic, -ալ Բլյ՛տնի՛տ, գ. Պլատոնական; գաղափարական(սէր).

Platonism Բլյ՛տնի՛տ, գ. Պլատոնական իմաստասիրութ. -ոլիս, ս. Պլատոնական (իմաստասէր).

Platoon Բլյ՛տոն, ս. Դասակ զին.

Platler Բլյ՛տեր, ս. Դաշխուրան.

Plaudit Բլյ՛տի՛տ, ս. Իրափահարութ., ծափք, -օրյ, գ. Գովումեան.

Plausible Բլյ՛տի՛ւ, ա. (Ըստ երեւումի) զովիլի, հոււանելի. ընդունելի. -ness, -billity, ս. -ու. թիւն. -ly, ած. — Կերպով մը.

Plausible Բլյ՛տի՛ւ, ա. Գովելի.

Play Բլյ՛, տ. 1. Բաղալ, զրօսելու, զուարճանալ. 2. Բաղալ, կատարել. 3. Գործածել, շարժել (ջրհան). 4. Եարժիլ, դառնալ. 5. Ընել, կենցաղիլ, վարուիլ. 6. Ստակով խաղալ. 7. (Դաշնակ) ածել, (քնար) զարնել, (փող) հնչեցնել, նուագել. 8. Դեր կատարել, ծելա. ջընել. =va. 1. Բաղալ, ներկայացրնել, ծելացնել. 2. Նուագել, զարնել (եզամակ). 3. Դեր կատարել. 4. (Խաղ) խաղալ, (ժողով) նետել. 5. Կատարել, ի գործ դնել. =ս. 1. Բաղ, զուարճումիւն, զրօսանք. 2. (Թղթ) խաղ, (սուռ) խաղ, նար. 3 Կատակ, խաղ. 4. Գործ. 5. Գործելու կերպ, գործածութ. 6. Եարժում, դիւրջարժութիւն. 7. Չար. նուածք, նուագածութիւն. 8. Եարժելու տեղ, միջոց, դիւրութիւն. 9. Թարեհրգում. ներկայացում: -of colors. Գոււնխաղ. -bill. Ազգագիր: խաղացոյց. -day. Ար. նակուրդ վաճակցա. -fellow, -mate. Բաղակից, խաղընկեր. -house. Թարոն. -thing. Բաղալիկ. -

Player Բլյ՛եր, ս. Դերասան;

ծաղրածու, խեղիկասակ (նուագչածու, (դաշնակ) հար; խաղամուլ.

Playful Բլյ՛ֆուլ, ա. Բաղա.

սէր, զուարճարան; զուարճալի.

Plea Բլյ՛, ս. Յառաջբերութիւն, պաշտպանութիւն, ջաչագովութ.: փաստ, պատճառանք, չըմեղանք. էր; դատ(ասացումիւն).

Plead Բլյ՛, տ. Դատ վարել. (մէկուն) դաջ պաշտպանել, փաստարանել, ջաչագովել. =va. Պաշտպանել, պատճառարանել, յուզել արդարացնել, չըմեղացնել.

Pleader Բլյ՛եր, ս. Փաստարան.

Pleasant Բլյ՛ի՛տ, ա. Հաճելի, ախորժելի, հաճոյ, վայելու, հեշտալուր, սիրուն; զուարթ, ուրախ, ոգեւորեալ. -ly, ած. Վայելցօրէն. -ness, ս. Վայելչութիւն.

Pleasantry Բլյ՛ի՛տ, ս. Չուար.

ճախօտութ. զուարթութ. կատար.

Please Բլյ՛ել, va. Հանճեցնել, զոհացնել. =տ. Հանճելի ըլլալ. հաճոյ զուիլ, հաճոյանալ, պատմանել, ախորժիլ, սիրել, հաւանիլ. If you please Ե՛մէ կը հասնիր, հաճեցէք. To be -d. Հաճիլ, շնործել (with) Հաւանիլ. [փոխարտ.]

Pleaser Բլյ՛եր, ս. Կամակատար.

Pleasing Բլյ՛ի՛լ, ա. Սիրուն, հաճելի, ընդունելի. =ս. Բարեհաճութիւն. -ly, ած. — Կերպով.

Pleasurable Բլյ՛ի՛ւ, ա. Հաճոյ, հաճելի, սիրալիլ, սիրուն.

Pleasure Բլյ՛եր, ս. Ախորժ, հաճոյք, հաճութ., բերիլանք: զուարճութ., զուարթութ.; յօժարութ. կամք: =va. Հանճեցնել, զուարճացնել. At -Lus հաճոյս. To do a - շնործնել. To take - in - Ենորհ պատմունենալ. what is your - Ի՞նչ կը կամիր, ի՞նչ կը հրամէք. Use your - Do your - Ուզածիդ պէտքէ. - grow

Ծառասան, սեմապայր, բույ:

Pleat բիւր, ք. Ծալմալ, գոն (շապկի) զքրմա = Վա. Ծալմալի:

Plebeian բիւ՛նիւն, ք. Ռամկական, հասարակ, ժողովրդային. = Վ. Ռամկ, սոսկական. -ism բիւ՛նիւնիւն, ք. -ունիւն:

Pled բիւր, քք. of **Plead**.

Pledge բիւ՛(ր), ք. Գրաւ, զքրաւական; պատանդ; երաշխաւորումիւն. = Վա. Գրաւի զննլ, զքրաւականի; երաշխաւորել; գաւաթ պարպել, կենաց ընել:

Pledgee -իւն, ք. Գրաւառու էր:

Pledger -իւն, ք. Գրաւատու:

Pledget բիւ՛նիւն, ք. փեռաւել; վիրաբարձիկ, խժուծ:

Pleiad, pl. Pleiades բիւ՛նիւն, բիւ՛նիւնիւն, ք. Բազմաստղը, քոյր:

Pleinary բիւ՛ն, բիւ՛նիւն, ք. Լիուլի, առլի, լեցուն, լիակատար (նեւրոլումիւն), կատարելա. -narily բիւ՛նիւնիւն, ք. Գլխովին, լիովին:

Plenipotent, -iary բիւ՛նիւնիւն, բիւ՛նիւնիւն, ք. Լիակոր (պաշտօնայ, զեսպան, պատուիրակ):

Plenipotence, -cy բիւ՛նիւնիւն, բիւ՛նիւնիւն, ք. Իշխանումիւն լիակոր:

Plenist բիւ՛նիւն, ք. Լիակաշտ էլ:

Plenitude բիւ՛նիւնիւն, ք. Ամբողջումիւն, լիումիւն, լրումիւն, կատարելումիւն; լեցունումիւն:

Plenteous բիւ՛նիւն, ք. Լի, յորդ, առատ, յորդհոս, ճոխ. -ly, ք. Առատորէն, լիուլի. -ness, բիւ՛նիւնիւն, ք. Լիումիւն, օրհնենք:

Plentiful բիւ՛նիւնիւն, ք. Զոխ, առատ, լեցուն, բազմա(խոս). -ly, ք. Զոխաբար, լիաբուխ. -ness, ք. Առատիւն, յորդումիւն, շատումիւն. = Վա. Յորդ, առատ, ճոխ. — of time. Երկար ատեն:

Pleonasm բիւ՛նիւնիւն, ք. Աւել-

լարանումիւն, ավելաբարումիւն էր. -nastic, -al -իւն, ք. Լական:

Plesiosaurus բիւ՛նիւնիւն, ք. Մեծուտորէն (բրածոյ) էր:

Plethora բիւ՛նիւն, ք. Արեան եւ հիւճոց առատումիւն, արեւայեղգումիւն. -thoric, -al բիւ՛նիւնիւն, ք. Արեւայեղգ. հիւճոցառատ:

Pleura բիւ՛նիւն, ք. Եւրոպայի:

Pleurisy բիւ՛նիւնիւն, ք. Կողմայի արթնան. -ritic, -ritical, ք. Կողմայի; կողացաւոս:

Pleuro-pneumonia, -itis ք. Կողմայի արթնան հիւճոցառատ:

Plexiform, a. Զանցակիւն:

Flexus, s. (Ձգա) ճիւղակ:

Pliable բիւ՛նիւն, ք. Գարւածիք, ճկուն, ճակուկ; կալուկ, ճաքայր, հեղ. -ness, -bility, ք. Զանցակիւն:

Pliant բիւ՛նիւն, ք. Զազուկ, կալուկ, ճկուն, ճալլուկ, ճլու, համար, դարձկալ:

-ness, Plifancy բիւ՛նիւնիւն, ք. Կակողումիւն, ճկանումիւն:

Plicate, -ted բիւ՛նիւնիւն, բիւ՛նիւնիւն, ք. Ինքնաշարժան, ծալումիւն, խոտարումիւն:

Pliers բիւ՛նիւն, ք. Անճիւղակ զքսած; կշռոց, հակեճիւն -ել:

Plight բիւ՛ն, ք. Գրաւ. ետաշխաւոր սալ, ուխտել, հաստատ խոսք սալ. = Վա. առատաշիտայ; (զժուարին) կացում. դիր, ճիւղակ:

Plinth, s. Ստորեք (սեան):

Pliocene բիւ՛նիւն, ք. Եւրոպայի (շրջանի), [Երկրաբանական յետ Tertiary շրջանի]:

Pled բիւ՛ն, ք. Անդուլ աշխատիլ, զուն գործել, յարատենել; դրժւարաւ քալել: **Ploddingly** բիւ՛նիւն, ք. Անդուլ աշխատել:

Plot բիւ՛ն, ք. (Կտար) երկիր, հող, գետին; ծրագիր, յատկագիր, ճեւ. = Վա. Ծրագրել, ձծել; դաւադրել դաւաճանել; -ter բիւ՛նիւն:

ը, 8. Գաւաղի, դաւաճան.

Plover Բլեւը, 8. Գարադր հաղ-
մուր գռչու.

Plow, Plough Բլ--(ւ), 8. Ա-
բօր սապան; երկրագործութիւն,
արօրադուռութիւն; աղօղիկ, մառնէք
(հիւսան) ք; Յղժաւաս ք. =va Ա.
բօրադրել, հերկել, վարել; ճեղքել,
ախօսել (ծովը), պատուել; (Յուդիքը)
կտրել; վեր վար ընել, կործանել,
--boy. Լծվար, հօտալ; զեղացի քը-
ղայ. --man. Գեղացի, մշակ, հո-
ղագործ. --iron, -share -լէր, խոփ
սապան ակիտի. --weight. Սայլա-
գործ. --Monday. Առաջաւորաց կի-
տակի. -able -ել. a. Հերկելի.

Plougher, plower Բլ--ըր,
8. Աբօսակալ, մշակ, հողագործ.

Pluck Բլեւ(ք), va. Քաշել փր-
ցընել, խլել, կորզել, փետտել; հա-
մարձակիլ, քաջանալ. =s. Կո-
զում, խլում, վերցնել; սիրտուժոր
(ոչխարի); արտօռութիւն; քաջուժ.
To--up courage. Համարձակիլ.

Plucky, Բլեւէ. a. Արտոս, քաջ.

Plug Բլեւ, 8. Խցան, խից քա-
ջա, քրքան; ծխախոտի փունջ. =
va. Խցել, խցել.

Plum Բլեւ, 8. Գաման, սալոր;
սալորենի; չամիչ; հարիւր հազար
(Անգղիական ոսկի), հարսուժիւն.
-age Բլեւ-ճ, 8. Փետուներ, -pie.
Համիչի կարկանդակ.

Plumb Բլեւ, 8. Տրամալար շա-
գուչ. =a. Ուղղաճայեաց, շիտակ
=va. (Տրամալարով) չափել, ուղ-
ղել, տրամազննել; փորձել, զննել.
-line. Տրամալար ք; ուղիղ զիծ.

Plumbago Բլեւ-դէլ, 8. Ուր-
ուարար, գարար. -ginous Բլեւ-
դէլ-բեւ, a. Գրարարի.

Plumbean, -beous Բլեւ-դէլեւ,
Բլեւ-դէւ, a. Կապարեայ, կա-
պարագոյն; սեւ-կապուտ, ծանր,

դանդաղ, ապուշ.

Plumber Բլեւ-ըր, 8. Կապարա-
գործ, -bery Բլեւ-ըրի, 8. Կապար-
ագործութիւն; կապարառան.

Plumbing Բլեւ-դէլ, 8. Կապար-
ագործութիւն, կապարապատմ;
կապարեայ խողովակ (ջրի).

Plumbe Բլեւ-է, a. Փետուր; զար-
գափետուր. փետրափունջ, զուլ;
պատույ նշան. =va. Փետրազո-
ղել, ցցունազարդել; (Յոռ չունք) փե-
տել; կողոպտել; զոռզանալ, մե-
ծարանել. -less, a. Փետրաձափ,
անփետուր. [փետրաուր.

Plumigerous Բլեւ-դէլ-ըր, a.
Plumiped, a. Փետրագործ(ար):

Plummet Բլեւ-դէր, 8. Խորակափ
կապար, տամալար; ծանրութիւն;
կապար գրիչ.

Plumose, -mous Բլեւ-մեւ,
Բլեւ-մեւ, a. Փետրանման, փետրա-
ուր; փետրակերպ.

Plump Բլեւ-բ, a. Յայր, գէր, ճո-
ւղչիկ; հաստ, կոշտ, կապիւր =ad.
Յանկարծ, մէկանց. = Բլեւ-բ(ք) ար-
Գիւրցնել, պարտել, զերնալ, լի-
ցուիլ; ուռեցնել, փչել, աւելիլ; մե-
կելն իյնալ. -ly, ad. Ծիկէ շիտակ,
պարզապէս, համարձակ. -ness.
Բլեւ-բ-ւեւ, 8. Գիւրուժիւն.

Plumpy Բլեւ-բէլ, a. Գիւրուկ.

Plumy Բլեւ-մէլ, a. Փետրակի,
փետրազարդ; ցցունազարդ.

Plunder Բլեւ-ըր, va. Յափր-
տակել. Սալիլ, կոտորակել. =s Ա-
ւար, կողոպուտ; կապուտ, գոյք, -er.
Բլեւ-դըր, 8. Աւարտու.

Plunge Բլեւ-ճ, va. Մխել, խո-
ծել, մխրճել, ընկզմել, =en. (Ջու-
րը) մխուիլ, սուզուիլ, իյնալ; (ձո-
վի խորն) իջնել. երծալ; ընկզմիլ.
Յամխուիլ, համակուիլ; (զլիսիկայր)
խոյանալ, (ձին) նետուիլ. =s. Ըն-
կըղմոււմ, մխրճում, սուզում; խո.

յացում, ցունց (փու) :

Plunger փշե՛հը, s. Լուղորդ, սուզակ սաղորձ; քհանի մխոյ :

Pluperfect, s. Փերականութիւն :

Plural փշե՛հը, a. Յոգնակի, բազմաւոր. -ist, a. Բազմածեմ, բազմածուխ (քահանայ) : -ism փշե՛հը, s. -ութիւն :

Plurality փշե՛հը, s. Բազմաւորութիւն (աշխարհներու), բազմ. (աստուածութիւն), (ընէից) մեծամաս, մեծ մաս -of votes. Քուէից :

Pluralize փշե՛հը, va. Յոգնակի շինել, յոգնականացնել :

Plurally, a. Յոգնակի խմաստով :

Plus փշե՛հը, s. Առաւել (+) :

Plush փշե՛հը, s. Թաւապասառ :

Plutonian, -tonic, -tonist փշե՛հը, -տի, -տիստ, a. Պլուտոնական, ներքնահրային երգ. **Pluvial**, -vius փշե՛հը, -իւս, a. Անձրեան, անձրեային :

Pluviometer, -viometer փշե՛հը, -մետր, s. Անձրեանչափ :

Ply փշե՛հը, vn. Ընել, գործել, պատարել, ճղել, յարասելել; (հովին դէմ) ըջել :-; (քար) ծիգ ըլլալ, յոգնեցնել : =va. Ծալել; ստիպել, ծանձրացնել : =s. Ծալք, կրկնը. ւածք; ծալքի նշան. փոռ :

Pneumatic, -al փշե՛հը, a. Յղային. -matics փշե՛հը, pl. օդաբանութիւն. -matology, s. Հոգեխոսութիւն, շնչարանութիւն :

Pneumonia փշե՛հը, s. Թոքախտ : -monia փշե՛հը, a. Թոքախտի; Ծորածէս; -տէիկ (ղեղ) :

Poach փշե՛հը, va. Եփել (հսկի՞ իւղի, շոքի մէջ); զողնալ (որս), ասնել, տալիս; բանազող լինիլ : =vn. Պարկը ղնել, զաղտորսել :

Poacher փշե՛հը, s. Պաղտոր :

Poachy փշե՛հը, a. Խոնաւ, ցամուխ; թաց : կակրուլ :

Poaching փշե՛հը, s. Պողտորսանք, զաղտորսութիւն :

Pock փշե՛հը, s. Ծաղկախտի պալար, խաղաւար : -mark. -հետք նշան :

Pocket փշե՛հը, s. Գրպան; քսակ; պարկ : =va. Գրպանել; շորձել, տպարակել : To - an insult or affront. Մարտել, կլլել : -book. Թղթակալ, Թղթապանակ; յուշատետր. -glass. Պղտի դիակ, հայելի. -knife. Զննի :

Pocky փշե՛հը, s. Ծաղիկէ աւուած, ծաղկոս (երես); սնառակ, սրիկայ :

Poco փշե՛հը, ad. Սակա ինչ : քիչ մը եք. It. **Pocoquantum** փշե՛հը, -տի, -տիք, s. Անտաքերութիւն :

Pod փշե՛հը, s. (Բակլայի) պարիծ, փնճիկ, կանանչ, պարկուճ :

Podagric, -al փշե՛հը, -ի, a. Ծոգասափ; ոսնացուտ բէ :

Poem փշե՛հը, s. Քերթուած, բանաստեղծութիւն :

Poesy փշե՛հը, -ի, s. Բանաստեղծութիւն, քերթողութիւն; տաղաստեղծութիւն, տանաւոր :

Poet փշե՛հը, s. Բանաստեղծ, բանահիւս, քերթող, պուէստ, -laureate. Պալիւտ բանաստեղծ :

-aster, s. Անշահ բանաստեղծ :

Poetess փշե՛հը, s. Քերթուհի :

Poetic, -al փշե՛հը, a. Բանաստեղծական, քերթողական; վըրտեմ, լեցուն. -ly, Բանաստեղծօրէն :

Poetics փշե՛հը, s. Քերթողական. [սեղծել, քերթել] :

Poetize փշե՛հը, vn. Բանաստեղծել :

Poetry փշե՛հը, s. Բանաստեղծութիւն, քերթում, քերթուած :

Poh փշե՛հը, int. Վա՛շ, քա՛հ, հո՛գ զէ :

Poignancy փշե՛հը, s. Գծութիւն, սասկուճութիւն :

Poignant փշե՛հը, s. Բայձիկ, ծակող, կակծեցնող, սասիկ -ly, փշե՛հը, ad. կակծափն :

Point փշե՛հը, s. Սուր ծալք :

սայր, ծայր; 2. Գիծ, հրուանդանիկ; 3. Գրոց, (Նրբա)սլաք(փորագրչի); 4. Մահաուռութիւն, ճարտարանուծիւն; 5. Կէտ; 6. Նիշ, բիծ, խազ, կիտանիշ, Թիւ, համբանք; 7. Բոպէ, պահ, միջոց, ժամ; 8. Գիրք, վիճակ, կացութիւն, աստեման; 9. Էական մաս, յատկութիւն, հանգամանք; 10. Հատուած, մաս; 11. (Միջակ)կէտ, (ստորակէտ, (վերջակէտ); 12. Նպասակ, առարկայ; 13. Ամենաճորմ մաս, նրբութիւն; 14. Եղանակ, խազ եւ; 15. (Աստիակերտ) բանկոն ճառագանք. = բա. Ծայրահանել, սրել; Նպասակին ուղղել, շօկել; կէտաղբել, կիտանիշել; (քարկցուածքի) շողախլ լեցնել. = տ. Մասնանիշ ընել, ցցնել, ակարկել; (շունը՝ որսի) հոտ առնուլ, քնայլ. In all. — Ամենայն կերպով. In — of. Գայով, մասին, համար. In — of fact. Ըոտ ինքեան, իրապէս. In the — of. (Մահուան) ժամուն. To — out. Մասնանիշ ընել. — blank. Ուղղակի, շեշակի, շիկիշիակ. = ա. Ուղիղ, շիսակ.

Pointed քօյճէք. ա. Մրածայր, ծայրասուր, սլաքեալ; բծախնդիր, խճբժող, խայժող. — Իջ քօյճէք. ա. Մրամէտ; նրբութեամբ, ճարտարութեամբ; ուղղակի.

Pointer քօյճէք, ս. Մլաք, ասեղ (ժամաց.); կանգառիկ շուն (հոտ առնելով) [բուծ, գուլ; սխմար.

Pointless քօյճէք. ա. Անծայր.

Poise քօյճէք. ս. Մանուկութիւն; կշիռ (դրամի); հասասարակչութիւն. զուգակշիռ. = ս. Հաւասար բերել, հաւասարակչութիւն; բեռնաւորել.

Poison քօյճէք, քօյճ, ս. Թոյն, ժահր, ժանկ. = ս. Թունաւորել, Թունել; ապականել. [Լորիլ;

Poisoner քօյճէք ս. Թունահար.

Poisonous քօյճէք. ս. Թունա-

լից, Թունաւոր; ապականիչ.

Poker քօյճէք, ս. Գրպան, սպարակ, պարկ; սրածայր զիտարկ; միջլը, հրերելը, կոխելը; զանդաղ, ծոյլ; ցանկարգել (եզի) ք; լայրունի, եղեմաւոր. = ս. Զարնել, քշտել, մշտել, դնել; (սո)ղուարձանայլ. = տ. (Մուկին մէջ) փնտռել, խարխալել.

Poker քօյճէք, ս. Հրակիշ, հնոցիակիշ, երկամ; Թողմատաղ մը, պոկեր; մարդակերպ խրատիլակ, ճիւղայ.

Polacca, Polacre քէլէք, քէլէք. ս. Եռակայմնաւ մը (իմիջերկ.).

Polar քօյճէք, ս. Բեւեռային, բեւեռական. [Բեւեռաչափ ք.

Polariscope քէլէք, քէլէք, ս.

Polarity քէլէք, քէլէք, ս. Բեւեռամիտութիւն, -կանութիւն. (մագնիսի).

Polarize քօյճ. ս. Բեւեռացնել.

-zation քէլէք, քէլէք, ս. Բեւեռացում.

Pole քօյճ. ս. Զող, կանճիկ, սղորգ; սիւն, կայմ; ժողովարկ (6); կանգ;

բեւեռ; երկինք քօյճ; լեհացի. = ս. Մոյժեր ղնել, մոյժել; ժողարած

ընել; քշել, վարել. Under bare — ս. Առազասններ ծալլուած. — ax, axe.

Sպար, սակր. — cat. Ժանակուղ ք.

— star. Բեւեռային աստղ.

Polemarch, ս. Զորապետ 4. ք.

Polemic, -al քէլէք, քէլէք, ս. Վիճարանական, բանակուռի.

Polemic, ս. Վիճարանող. = ք. (Կրօն.)

Վիճարանութիւն Աժ.

Polite քէլէք. ս. Սոսիկանութիւն. քարայրին կազմակերպութիւն. ապահովութիւն. — man, Սոսիկան, փեսաւոր.

Polity քէլէք, ս. Քաղաքակա. նութիւն. — զիտութիւն, աշխարհակարութիւն; ընթացք, վարպետութիւն, նրբամտութիւն; ապահովագիր եւ.

Polish քէլէք, քէլէք, ս. Փայլեցնել, յղկել, կոկել; միջք զարդարել, կրճել; բարբերն ազնուացնել. = տ. Յղկուիլ, փայլել, կոկուիլ. =

ս. Յղկում, որոշում, փայլուն, փայլ-
-able, և Յղկելի [յղկիչ; յղոց Է-

Polisher Բ-լիշեր, ս. Յղկիչ,

Polite Բելլիտ, և Յղկուն, փայլուն, որոշի; հրձեայ, բարեկիրթ, քաղաքավար. -ly, ad. Բաղաքավարունեամբ. -ness, ս. Բարեկիրթունեան, քաղաքավարունեան.

Politic Բ-լիտիտ, և Բաղաքական; քաղաքագէտ, հնարիմաց; նըրբամիտ, խորագէտ, խորամանկ.

Political Բելիտիտել, և Բաղաքական; քաղաքագիտական, աշխարհավարական. -ly, ad. Բաղաքագիտօրէն, հնարունեամբ.

Politician Բ-լիտիչ, և Աշխարհավար, քաղաքագէտ; խորամանկ.

Politics Բ-լիտիտ, և Բաղաքականունեան, գիտունեան, աշխարհավարունեան; վարպետունեան.

Polity Բ-լիտի, և Աշխարհավարունեան, քաղաքական սկզբունք.

Polka Բոլշա, և Էնգլիական պար մը, քոլբա; պարեղ.

Poll Բ-լ, և Գլուխ, զագած; ընտրողաց ցուցակ, ցանկ; ընտրունեան. =va. (ծառը) զագածնասել, յօսել, ճիւղհասել; գնծել, սսփրել; խուզել; ցուցակը անցնել, (արժանա) գրել. -tax, Գլխահարկ.

Poll Բ-լ, և Թունակ; (առանց նիշի) վկայական (ի Բէժպրիճ).

Pollard Բ-լերդ, և Ճիւղհաս, զլխահաս (ծառ); կապտածուկ; ձեփալիւր. [(ծաղկանց).

Pollen Բ-լեն, և Բեղնափոռիչ

Poller Բ-լեր, և Յօտիչ; բանագող, աւարառու; արժանագիր (քուէի).

Pollwig Բ-լիւիգ, և Ծերեպիկ (գորսի ձագ). [քաղիտ ձե.

Polleck Բ-լետ, և Մերլան շու.

Pollute Բելլուտ, և Աղտոսել, Խախտել, պղծել; ապականել, եղծել, աւրել, անպատուել. -tion

Բելլուտ, և Պղծունեան, ապականունեան; մեղք. [-արար.

Polluter Բ-լուտեր, և Ապականիչ,

Polonaise Բոլշայ, և Էնգլիտիչ; յօղիկ մը (կան.); կարալ մը.

Polt, և Հարուած, գարնուածք.

Poltroon Բելլտրոն, և Վախկոտ, վաստիտ, անարիւն. -ery Բելլտրոն. -ըն, և -ունեան.

Poly- Բ-լի-

-acoustic, և Բազմաձայն.

-androus, և Բազմորձայ Բ-

-andry, և Բազմայրունեան.

-anthus, և Բազմադաղիկ.

-archy, -արչի, և Բազմիշխան.

-chromy, և Բազմագոյն.

-gamist, -gamous Գ-գոյտ, և Բազմակին, բազմամուսիկ.

-gamy Գ-գոյտ, և Բազմակունեան.

-glot Բ-լիտր, և Բազմակերպ, բազմակերպունեան (Ածաշունչ).

-gon, -al, և Բազմանկիւն.

-gram Գ-գր, և Բազմագրծ.

-graph Գ-գրիտ, և Բազմագիր. -ical, և Բազմագրող, գրական.

-graphy Գ-գրիտ, և Բազմագրունեան.

-hedral, -hedral, -hedrous Բ-լիտրիտ, և Գ-գրիտել, և Գ-գրիտ, և Բազմանիս (մարմին).

-hedron, և Բազմանիս.

-mathy, և Բազմահմունեան.

-nomial Գ-գրիտ, և Բազմաբաշխ. =ս. Բազմեղ.

-orama Էրթոյտ, և Բազմցոյց.

-phonic, -phonous, Գ-գրիտ, և Գ-գրիտ, և Բազմաձայն.

-pode Գ-տ, և Գասպայիճ Բ-

-scope Գ-տիտ, և Բազմացոյց.

-spermous, և Բազմասերմ.

-style Գ-տիտ, և Բազմասիւն.

-syllable, -syllable, և Գ-գրիտ, և Գ-գրիտ, և Բազմական.

-technic, և Բազմարուեստան.

-thalamous, և Բազմախոր.

-theist -տէիստ, *ս. Բազմասու-
տուածկան, բազմաստուած.* -**ic**,

-ical, *ս. Բազմաստուածական:*

-theism, *ս. Բազմաստուածութիւն.*

Polyp -փք, *ս. Բազմոտանի, պոլիպ.*

Polypus քալիքու, *ս. [pl. -es, -pi
-լիք-յ.] Թազմոսն, բազմամաս; պո-
լիպ շխաբոջ; աւելորդ միս քէ.*

Pomace քուտ, *ս. Խնձորի շիւ.*

Pomaceous քուտաւոր, *ս. Խնձ-
որային, խնձորի.*

Pomade, Pomatum քուտաւոր,
քուտաւոր, *ս. Օծանելիք, հոտանիւթ,
օծանոյշ, քիւ. [Պու խնձոր.*

Pomecitron քուտիտրուտ, *ս. Բըղ-*

Pomegranate քուտիտրուտ, *ս.
Նուռ; նուննի; նունակ (զարդ) Սէ.*

Pomeroy, -al Արքայախնձոր.

Pomiferous, *ս. Խնձորաբեր.*

Pommel քուտ, *ս. (Սուրի) երա-
խակալի գունդ; Պամփի գունդ էյեր
գաղչ. = ս. Բունցի ծեծել, կոփել.*

Pomology քուտաւորագիտ., *ս. Պոմոլո-
գիականութիւն, -gist, ս. Պոմոլոգ.*

Pomp քուտ, *ս. Երեւոյութիւն, շուք,
պերճութիւն, պերճանք.*

Pomposity քուտաւորութիւն, *ս. Պեր-
ճութիւն, շքեղութիւն, ցոյցք.*

Pompous քուտաւոր, *ս. Երեւոյութիւն,
մեծաշուք; սնափառ, փրոցուողոյց.*

-ly, *ad. փառաւորապէս, առօր փա-
ռօր. -ness* քուտաւորութիւն, *ս. Փա-
ռաւորութիւն, շքեղութիւն.*

Poncho քուտ, *ս. Լոյլիկ Սոյ.*

Pond քուտ, *ս. Լճակ, ջրկայք,
աւազան, ձկնոց.*

Ponder քուտաւոր, *տ. Մտածել,
կշռել, խորհիլ, խոկալ, քննել: -able,
ս. Կշռելի: -ance, -osity* քուտաւոր-
ութիւն, *ս. Ծանրութիւն, կշիռ.*

Ponderous քուտաւոր, *ս. Ծանր,
ծանրաբեռ, ծանրակշիռ; կարեւոր;
բռնուն, հուժկու: -ly, ad. -ness, ս.*

Ponent քուտ, *ս. Արեւմտեան.*

Pongee քուտ, *ս. Վարնոց մետաքս.*

Poniard քուտաւոր, *ս. Դաշնիկ, զաշ-
նակ գամա, խանձիկ: = ս. Դաշնակ:*

Pontae, *ս. Բարեկուտոյ զինիլ.*

Pontage քուտ, *ս. Բաժանորդի ստակ.*

Pontiff քուտաւոր, *ս. Քահանայա-
պետ Սէ: հայրապետ, Պապ.*

Pontific, **-al** քուտաւոր, *ս. Քա-
հանայապետական, պապական.*

-ly, *ad. Իրեւել քահանայապետ.*

Pontifical քուտաւոր, *ս. Ե-
պիսկոպոսաց մարտոյց.*

Pontificate *ս. Հայրապետութիւն,
քահանայապետութիւն, պապութիւն.*

Ponton, Pontoon քուտ, *ս. Տափակ նաւ,
կամքանաւ, կամքարկու նաւ.*

Pony քուտ, *ս. Մասաղաճի.*

Poodle, *ս. Գանգրահեր (շնիկ):*

Pool քուտ, *ս. Զրակոյց, լճակ,
աւազան, լիճ. [ցուպ.*

Pooler քուտաւոր, *ս. Բաղախոյլի*

Poop քուտ, *ս. Նաւու յետակողմ,
խելք. = ս. (Իւր) զարնուիլ քուտ.*

Pooped քուտաւոր, *ս. Խելաւոր.*

Poor քուտ, *ս. Աղքատ, ծանկ,
չքաւոր; աղքատիւ, խեղճ, ոչինչ,
կածուկրակ, անշահ, վախ, նի-
հար, անպտուղ; Պշուռառ. — fellow.*

Poorly քուտաւոր, *ս. Խեղճ,
թեղճ մարդ, մեղք. — house. Աղքա-
տանոց, անկեղանոց, -spirited Վա-
տասիրտ, երկչոտ. Poorly* քուտաւոր,
*ad. Աղքատ կերպով, աղքատեղէն,
աղքատեղանք; խեղճօրէն. = ս.*

Poorness քուտաւորութիւն, *ս. Աղքա-
տութիւն, խեղճութիւն; անշահ
բան; սակաւութիւն.*

Pop քուտ, *տ. Յանկարծ նե-
ուիլ, նետել; պայթիլ, պայթեցնել
բարչամագ; մտնել, մտցնել; տեղ
տեղ շարժիլ. = ս. Պայթիլ, շա-
չիւն; ճայթիլ. = ad. Յանկարծ,
մէյ մ'ալ. -gun. Պայթուցիկ, դիշայթ*

Pope բօբ, s. Հռովմայ հայրապետ, պապ. —joan Ժոն. Թղթախաղ մը, դեղին ձգուկ. —'s-eye. (Զիստ) աշային կծիկ, ընկուզակ:

-dom բօբ՝ւզէ, s. Պապութիւն:

Popery բօբ՝ւզէ, s. Պապակա. նուծիւն,անդրալեւնականութիւն:

Popinjay բօբ՝ւզէ, s. Թռ. Քակ; փայտուր եւ; սիւսար, յիւսար; Թռչնակեայ նշան, նպասակ:

Popish բօբ՝ւզէ, a. Պապութեան, պապական. —ly, ad. Կրեւ պապ:

Poplar բօբ՝ւզէ, s. Կաղամար:

Popline բօբ՝ւզէ, s. Պաստու մը:

Popliteal, -littic, a. Երջիկի:

Poppy բօբ՝ւզէ, s. Մեկոն, խաշ. խաշ; հարսնուկ կերիւնիքիչիչի. head. Խաշխաշ, պուպրիկ ք.

Populace բօբ՝ւզէ, s. Խա. ժամուժ, ռամիկ, խուժան:

Popular բօբ՝ւզէ, a. Ժողովրդեան, ժողովրդական; ընտանի, սովորական, հասարակ. —ly, ad. Առհասարակ, ռամիկ. —ity բօբ՝ւզէ, s. Ռուծիւն:

Popularize, va. Հանրացնել:

Populate բօբ՝ւզէ, va Ետս. ցընել, բազմամտրդել, շէնցնել, լեցընել. =տ. Բազմանալ, շասնար. —tion լեջ՝ւզէ, s. Բնակիչք, բազմամարդութիւն, ժողովուրդ:

Populous բօբ՝ւզէ, a. Բազմամարդ, մարդաշատ, շէն. —ly, ad. —ness, s. Ռուծիւն:

Porcelain բօբ՝ւզէ, s. Ճեւնապակի, յախճապակի ֆաղթուրի:

Porch բօբ, s. Սիւնազարդ սրահ, անդասակ; գաւիթ է:

Porcine բօբ՝ւզէ, a. Խոզի:

Porcupine բօբ՝ւզէ, s. Կոզի, ցիցոզի, խոզուկ իրի իրի:

Fore բօբ, s. Մործի ծակ, սիւլք. տա. =տ. Յատիլ, սլշնուլ, անքընի նայիլ:

Porer բօբ, s. Ներկուռ, ռամնոյ:

Porgee, Porgy, s. Հասածուկ:

Porism բօբ՝ւզէ, s. Հետեւութ. է:

Pork բօբ, s. Խոզի միս, խոզնիս

Porker բօբ՝ւզէ, s. Խոզի ծագ:

Porous բօբ՝ւզէ, a. Ծակոտ, ծակակէն. —ness, Porosity բօբ՝ւզէ, s. Ռուծիւն. [փրեհան:

Porphyritic բօբ՝ւզէ, a. Պորփիր:

Porphyry բօբ՝ւզէ, s. Պորփիր, ծիրանաքար արմատի սերտք:

Porpois բօբ՝ւզէ, s. Թռչակ ծուկ, ծովախոզ, խորապինա:

Porridge բօբ՝ւզէ, s. Աղուր:

Porringer բօբ՝ւզէ, s. Թանաճան:

Port բօբ, s. Նաւահանգիս, դուռ, անցք; հրեւածակ; ձախկողմէն; շոզի-անցք քէ; ընծացք, վարք; Բորզոյի զինի. =va. Հրել, անիլ. —hole. Թնդածակէն. Free. Նաւահանգիս: crayon Մասիսակալ

Portable բօբ՝ւզէ, a. Կրելի, անելի; դիւրաստ, տառժեռ. —ness, —bility, s. Ռուծիւն:

Portage բօբ՝ւզէ, s. Փոխադրութ.; անողջէք, ուղեգին(նաւէ նաւ երթալիք) ցամաքի ճանապարհ:

Portal բօբ՝ւզէ, s. Մայրանակաւ է; մուտք, դռնակ, դուռ:

Porteallis, See **Hesse**:

Porte բօբ, s. (Արքունի) դուռ; (Բարձրագոյն) Դուռ. Ծամանեան սերուծիւն, Տանխաստն. [նակ. —monnaie լեջ՝ւզէ, s. Դրամապա.

Portend բօբ՝ւզէ, va. (Կանխա)զուշակել; առաջէն ցցնել:

Portent բօբ՝ւզէ, s. Զարագուշակ նշանութ. բօբ՝ւզէ, a. Զարագուշակ. —ly, ad.

Porter բօբ՝ւզէ, s. Դռնապան, բեռնակիր; անդ. գարեջուր. —age, s. Տանողջէք, դռնապանութիւն:

Port-folio բօբ՝ւզէ, s. Թեր

Պակալ; Պղծապանակ միզամ; Կաշտեղնութիւն. (կապ սրահ):

Portico Բօր, Դի, Ե, Ե. Կամարա.

Portion Բօր, Դի, Ե, Ե. Մաս, բաժին, կտոր; ժառանգութիւն, օժիտ, կերք, պահոյց. =va. Բաժին չալ, բաժնել, բաշխել; օժտել, պուզել: -less; Ե. Ածօխ, անժառանգ.

Portliness Բօր, Դի, Ե, Ե. Երփնութիւն, պերճութիւն (ղիմաց); գիրութիւն, մարմնեղութիւն.

Portly Բօր, Դի, Ե, Ե. Փառահեղ, շքեղապանծ, զիրուկ, Սիկնաւէ:

Portmanteau Կ, Դ, Ե, Ե. Կրկնացափր, ծորճակալ, կաշի պայուսակ

Portrait, -ure Բօր, Դի, Ե, Ե. Բնագր. Ե. Ակար, կենդանագիր, պատկեր; նկարչութիւն.

Portrait Բօր, Դի, Ե, Ե. Չափերն հանել (կենդանագրել, նկարել, նկարագրել. -al Բօր, Դի, Ե, Ե. Նըկարագրութիւն, նկարագիր. -er, Ե. Նկարիչ, պատկերահան, նկարագրիչ.

Portress, Ե. Դռնապանուհի:

Port Բօր, Ե. Իրավել, շփոթեցնել, նեղը ձգել, վարանեցնել:

Power Բօր, Ե, Ե. Եփովցնող, նեղող; ղճուարահարց:

Position Բօր, Դի, Ե, Ե. Կացութիւն, կեցութիւն, դիրք, կացք, դիր, օնդ; առաջարկ. -al Բիւն, յստաշարութիւն; վիճակ, հանգամանք.

Positive Բօր, Դի, Ե, Ե. Իրական, իրական; բացարձակ; ստոյգ, հաւաստի. =s. Իրականութիւն, զըրանալը, պարզ +. -ly, ad. Իրականապէս, հաւաստեալ, բացարձակօրէն. -ness Բօր, Դի, Ե, Ե. Իրականութիւն, իրականութիւն.

Positivism Բօր, Ե, Ե. Իրական փրփրոսիքայութիւն, զրականութիւն. -ivist, Ե. Իրապաշտ, փորձապաշտ.

Possess Բօր, Ե, Ե. (Չսպող) զօրութիւն.

Possess Բօր, Ե, Ե. Բէր, Ե, Ե. Ե.

ըլլալ, ստանալ, սիրանալ, իւրացրնել, գրանել; գիւհահարիլ, ասկ ըլլալ.

Possession Բօր, Դի, Ե, Ե. Սեացում, սիրացում, իւրացում; ըսացութեամբ, ինչը, կայութեամբ; (գիւլ) հարութիւն. -sive, Ե. Սեացական.

Possessor Բօր, Դի, Ե, Ե. Սեացող, ստացող, սիրացող, սէր. -sory, Ե. Սեացող մնալու, ստացող.

Posset Բօր, Ե, Ե. (Գինիով մակարութեամբ) մածոն. =va. Մակարելի.

Possible Բօր, Դի, Ե, Ե. Չհարաւոր, հնարին, հաւանական, կարելի. -ibility -ելիք, Ե. -ութիւն.

Possibly Բօր, Դի, Ե, Ե. Կարելի է, թերեւս, գնդէ, հաւանակաբար.

Post Բօր, Ե. Չող, ցից, գերան; (զօրա) կայան, հանգոյց, օ. Սեւան; պաշտօն, դիրք; սուրհանդակ, Պղծապան; նամակի Պողոթ. =ad. Սուրհանդակաւ, մեպ խնայոյ. =vn. Սուրհանդակաւ ճանաչողել, արտաւ. =va. Կարգել, դնել, կեցնել; Սեւանցոյն յանձնել; (օրհաշիւէն) մայրհաշիւը) տանիլ, անցնել; ընդկեցանել, ազգարարել, յայտարարել, թայտաւակել. =է. նաև մասնիկ լատին, որ միայն ի բարբառութեամբ թե՛նագոյն յեթին, վերջի նշանակութեամբ. -boy. Սուրհանդակ սիրիւմիւ. -captain. Արքունի նաւապետ. -coach, chaise -ել. ձեւ պրնիաց, մեպակառք. -date, va. Յե՛տեպոյն Պուլական դրնել; յե՛տեպոյն. =s. (Փոխիգրի) յե՛տեպոյն. -delavian. Յե՛տեպեղեղեան, -entry. Յանելուած ապրանք (մարտի); յանելուածաբան հաշիւ. -existence. Գալու աշխարհ, հանդերձեալ. -free. Ծախսը վճարուած (նամակ). -haste, ձեպ ի մեպոյ, սուրհանդակի պէս. -horse, hackney Սուրհանդակի ծի. -house. Նամա.

-man. Սուրհանդակ. -mark.

Նամակադրոջմ բռչ; նամակի կր-
նիք սահա; -master general. Քըղ-
մասարական սետուչ; —meridian.
Յեւ-միջաուր [P. M.]; —mortem
Դիազննութիւն. -note. Վճարագիր
(զանձասան վրայ); —obeit. (Հօրը
մահուընէ՛ յետոյ ժառանգութեւն
նէն վճարելի) մուրհակ. —office.
Նամակասուն. -office order. (Նա-
մակասան վրայ) վճարագիր. -paid.
Ծախսը վճարուած; —script. Յեւ
գրութեան (նամակի), յաւելագիր.
-town. Սուրհանդակի քաղաք; նա-
մակասուն ունեցող քաղաք.

Postage Բ՝՝՝՝՝, ս. Փոխադրող-
չք, ուղեգին, սուրհանդակի ծախս
—stamp. Նամակադրոջմ. [կան.

Postal Բ՝՝՝՝՝, ս. Քղմասար-
Poster Բ՝՝՝՝՝, ս. Սուրհանդակի,
ազրագիր. յայտարարութիւն.

Posterior Բ՝՝՝՝՝՝՝, ս. Յեւ-
նադոյն, յետագայ, հետեւորդ; քլ-
Յետոյն, տեւը. -ity, ս. Յետեւութիւն.

Posterity Բ՝՝՝՝՝՝՝՝՝, ս. Որդիք,
Յոռուք, սերունդ, ապագայ.

Postern Բ՝՝՝՝՝՝՝, ս. (Գարսպի)
զաղազող, զաղօնի անցք, դռն.

Postfix Բ՝՝՝՝՝՝՝՝՝, ս. Յետա-
տու, յետագանկ, յաւելական մաս-
նիկ, յետամանիկ. =va. (Վրան՝
մասնիկ) աւելցնել.

Posthumous Բ՝՝՝՝՝՝՝՝՝՝, ս. Վ.
Հօր՝ մօր մահուընէ ետք ծնած,
որրածին; (հեղինակին) մահուընէ
յետոյ սպուած, վերջարիւ; յետ-մա-
հու, ապամահ (գիրք) -ly Բ՝՝՝՝՝՝.
հիւ-հիւ, ad. Յետ մահու.

Postillion Բ՝՝՝՝՝՝՝՝՝, ս. Սուր-
հանդակ; նախակառավար.

Postpone Բ՝՝՝՝՝՝՝, va. Ուրիշ
աւեծի ճողուլ, յետաձգել, յապա-
ղել; յետադրել.

Postulant Բ՝՝՝՝՝՝՝՝՝, ս.

Հայցարկու, հայցորդ, ընթելի.
Postulate Բ՝՝՝՝՝՝՝՝՝, va.
Թախանծել, ընդրել, հայցել; պա-
հանջել. =s. Խնդրուածք, պա-
հանջք; յառջարկութիւն Կ.
-tion, ս. Հայցարկութիւն.

Posture Բ՝՝՝՝՝, ս. Կիրք, կացք,
կեցուածք (մարմնոյ); վիճակ, կար-
գութիւն. -master. Կացավարժիկ.

Posy Բ՝՝՝՝՝, ս. Բանավճիւր; Կը-
շանքան, -դրոջմ ծաղիկփուշք.

Pot Բ՝՝՝՝, ս. Աման, անոն, կուծ,
բարչ; պոսուկ, սան, պոյս; քեհեհեհ;
զաւած մը (զարեջուր); մանրա-
Սերձ Թուղի. =va. Ամանը կոխել,
խաւեկել, ամանել; Թաղարել (տուել)
To go to.— Կործանել, սնանկացալ.

—bellied. Մեծփոր, գէր, գիրուկ
—belly. Մեծ փոր. -boy. (Գիտեսն)
մանչ; —hanger. Կեռ, ճանկ յեւ-
կի; կրակարանի ճանկաւոր շրդ-
ճայ, կընպար. —herb. Բանջար,
անուխ, դարաքիւր. -hook. Կրկնպար;

սիւն, սիւնակ (m, n, u տառերու).
—house. Գարեջրատուն. -luck. Աւ-
տելի ունէ բան. To take pot-luck.

Գեածն ունել. -sherd. Գոտկի կը-
տորուանք. -valiant. Գլուխը տարցած

Potable Բ՝՝՝՝՝՝՝, ս. Խմելու
լիք, ըմպելի. -ness, ս. — ըլլալը.

Potash, Potassa Բ՝՝՝՝՝՝, ս.
Բէր՝՝՝՝, ս. Տիկալ Կ.

Potassium Բէր՝՝՝՝՝՝՝, ս. Բո-
ղասիւն, սնկաբուսարի Կ.

Potation Բէր՝՝՝՝՝, ս. Խմելը,
խմուածք; ըմպելիք, խմելիք; զտ-
լամ պարպելը, կենացը.

Potato Բէր՝՝՝՝՝՝, -բէ, ս. [քլ.
Potatoes Բէր՝՝՝՝՝՝՝՝] Գետնխնձոր.

Poteen Բ՝՝՝՝՝, ս. Իռլանտ. աղի.

Potency Բ՝՝՝՝՝՝, ս. Կարողու-
թիւն, զօրութիւն, ազդեցութիւն.
Potent Բ՝՝՝՝՝՝, ս. Աւճով, զօ-
րաւոր, կարող, զօրեղ, հզօր, Կ.

դեցիկ. -ly, ad. Զօրեղապէս, հր-
զօրապէս, մեծապէս. -ness, s.
Զօրութիւն, ազդուութիւն.

Potentate քօտէտէր, s. Պե, իշխան, ինքնակալ.

Potential քօտէնշլ, a. Զօ-
րութեան, կարողական, երկ-
բայական, Մէական +. -ity, էքտէ-
նշլէր, s. Զօրութեանականութիւն,
-ly շլլէր, ad. Զօրութեամբ.

Pother քօտէթ, s. Աղաղակ,
ժխտ, ազմուկ, շիտճութիւն.

Potion քօտէն, s. Դեղըմպելի,
դեղաջուր. [պուր, Պան].

Pottage քօտէ՛՛, s. Բանջարաւ.

Potter քօտէր, s. Բրուս, կա-
ւազարձ. = քէ՛, քօտէր, տ. Ոչինչ
գործեցով զբաղել, սնանալ; հոս
հնն իյնալ, շարժակիլ. [ցանկ].

Pottern-ore քօտէր, s. Բարձար.

Pottery քօտէրի, s. Խեցեղէն
անօթ, խեցեղէնք; բրտեղէնք;
կաւազորձարան.

Pottle քօտլ, s. (1 1/2 հոխա-
նոց) հեղանիւթի չափ մը; աման,
սակառ, սակառի (պօղոյ).

Pouch քօտչ, s. Կաշնպարկ,
տոպրակ, քսակ, գրպան; (խոշոր,
մեծ) փոռ; խածի, կենտր (Պռչ.)
գուրպագ. = va. Գրպանը նետել,
գրպանել; կլլել, ուտել. [մը].

Pouchong քօտչոնց, s. Սեւ Պէլ

Poudre քօտրէր, s. Զոր-
ցած աղբ, փձիր.

Poult քօտլ, s. Վառեակ. -erer
քօտլէր, s. Վառեակվաճառ.

Poultice քօտլիս (ք), s. Խիւս,
սած, ձեփիլիք լափա. = va. Խիւս
դնել. Mustard. Մանանխուս.

Poultry քօտլիս, s. Հուտեղէն,
հաւք/հաւ. -house, Հաւտուն, -նոց.

Pounce քօտնս (ք), s. Գրի ա-
ւազ; չնարէկ; ածխէքսակ և; ճի-
բան, մագիլ. = va. Փոշի ցանել.

փոշիով յղել, փոշարկել; ծակել;
մագիլներով բռնել, ճանկել.

Pouneeet-box քօտնէտք քօտնէտք
s. Ինկանոց, խնկարան, հոսառուփ.

Pound քօտն, s. Լիւրա, սակի
(£); լիւր, քաշ, լիւրագ; փակա-
րան, պահարկոց (ձիւնի). = va.
Փակարանը՝ փարսիլը դնել, փա-
կել; սանդը դնել, ձեծել, փշրել,
մանել, փոշի լնել, լիսուլ. -a-
voirdupois. Սովորական քաշ, լիւր
(142 տրամ), -trois. Դեղորէից, սու-
կերչաց լիւր (117 տրամ).

Poundage քօտնէր, s. Ոս-
կի գումար առնուած հարկ, բաժ.
տուրք; լիւրաչէք.

Pounder քօտնէր, s. Ծնծող,
լետող, սանդիտագ; ... հոխանոց,
սակիւնոց. A ten. Տասը սակիւնոց
տոմս մը. Fourteen. 14 լիւրա-
նոց, հոխանոց.

Pour քօտ (ք), va. Վազցնել, պար-
պել, թափել, լցնել, հեղուլ; ար-
ձակել, դրկել, բուրել, հանել. =
տ. Հոսիլ, վազել, թափիլ. [բել].

Pouring, a. Հեղեղանման (անծ-
-

Pout քօտ, s. Դահուկ, դու-
ռայն լիլ գուշ; կառուածուկ,
կապուս; ձուկտուր, խեղուանք. =
va. Պուկուտը ծուրհելիլ, խեղուել,
քիթը կախել; Պուշերը կարմիր լի-
ցուլ ըլլալ. **Pouter** -եր, s. Երեւոյ
կախած, կախերես; ցալաղաւնիլ.

Poverly քօտրէր, s. Աղքատ-
ութիւն, խեղճութիւն, յարուստութիւն.

Powder քօտրէր, s. Փոշի; վա-
ռօղ; հերափոշի, փոշանոցոր բոս-
րա. = va. Փոշեգօծել (մագիլը);
փոշիացնել, ծարձատել. = տ. Փո-
շիանալ, ծարձատիլ. -box. Փոշե-
տուփ. -flask, horn. Վառօղաման
-mill. Վառօղարան. **Powdery**
քօտրէր, s. Կիւրափոշուր, փոշե-
նման, փոշեղէն, փոշոս, փոշոսած.

Power բառը, *s.* Կարողութիւն, զօրութիւն; պատիւ, ոյժ, ազդեցութիւն; իշխանութիւն, տիրութիւն; փոխանորդագիր էք. Horse-՝ զուռութիւն. -loom. Միքիմական արտասք, շոգեգործ մասնուրդ.

Powerful բառը, *a.* Զօրաւոր, հզօր, ազդեցիկ. **-ly**, *ad.* Զօրեղապէս, ազօրաբար, ուժով զորմեծապէս. **-ness** բառը, *s.* Զօրութիւն, իշխանութիւն.

Powerless, *a.* Անկարող, անզօր. **Pow-wow** բառը, *s.* Իղձ, գէտ, հարցուկ, գուշակ (Հնդկի); շունդակից թողչութիւն, կախարդութիւն.

Рок բառը, *s.* (Պայտարալից, աստփոխիկ) խախտք են՝ ծաղկախտ, արտակիթ, վառեկախտ, գաղտնախտ.

Poyou բառը, *s.* Զրահան Կ.

Pozzolana բառը, *s.* Գարահող.

Praam բառը, *s.* Տափանալ.

Practicable բառը, *a.* Կազմելի, գործածելի, գործադրելի, կարելի, երեւոյցելի. **-bility**, *s.* Կարելիութիւն, հնարաւորութիւն. **-ly**, *ad.* Գործնականապէս, դիւրաւ.

Practical բառը, *a.* Գործնական. **-ly**, *ad.* Գործնականապէս, գործիրով; սովորաբար, առհասարակ. **-ness**, *s.* Դիւրութիւն.

Practise բառը, *v.* Վարժուցանել, ունակութիւն, փորձառութիւն; սովորութիւն, գործածութիւն, սովորոյթ; գործնական մաս, գործնականը; գործադրութիւն, կատարում; գործողութիւն, կերպ, մեղեդանակ, ճանապարհ. = *va.* Ի գործ դնել, ի կիր առնել, գործադրել, կատարել, ընել. = *vn.* Վարժուցանել, փորձով ուսանել (բժշկութիւն) ընել; դաւադրել.

Practicer, Practitioner բառը, *s.* Փորձառու, փորձառական, գործնական (բժիշկ, փաստաբան).

Pragmatic, **-al** բառը, *a.* Գործի, գործնական, նիւթական; ձեռնբեղք, փութկոտ, միջամուխ, անարդի. — *sanction.* Արքունի հրարովարակ (Մեծնուպա 1438, 1724). **-ly**, *ad.* Կրթօրէն, ձեռնբեղքութեամբ. **-ness**, *s.* Տարօնիկ պատճառելի, ինքնահաւանութիւն.

Prairie բառը, *s.* Մարգագետին, մարգ. — *dog.* Դաշաշուն, -squirrel. Մարգամուկ, -wolf. -գայլ.

Praise բառը, *s.* Դուռախր, գովեստ; օրհնութիւն, զովութիւն, փառք. **-less**, *s.* Դուռախր, անփառք. **-worthy**, *s.* Գովելի, օրհնելի, պատուական.

Praiser բառը, *s.* Գովարան, փառաբանիչ.

Prance բառը, *v.* (Ձին) վերկանգնել, ժառանգել, կայքել, ուսել, սիգօրէն քայլել, սիգար.

Prank բառը, *v.* Գծնել, զարդարել, շքել. = *s.* Արտառոտութիւն, փառք; շարահմոտութիւն, կատակ. **-ish**, *a.* Բզէզ, շարահմոտ.

Prate բառը, *v.* Շատախօսել, շաղկիւրատել; ջարդել, բշել. = *s.* Անշարժութիւն, շաղկապանք.

Pratique բառը, *s.* (Հեռախօսական նաւու տրուած) մեծնաւու հրաման, յարձակութիւն.

Prattle բառը, *v.* Շատախօսել, զարարանել. = *s.* Շաղկիւրատք.

Pravity բառը, *s.* Վասնաւարացում անկում (սարոյապէս).

Prawn բառը, *s.* Կարիսոս քիֆի.

Praxis բառը, *s.* Վարժութիւն. **Pray** բառը, *v.* Ինդրել, աղաչել, հայցել; մաղթել, աղօթել. = *va.* Աղերսել, պաղատել.

Prayer բառը, *s.* Աղօթող, խնդրարկու. = բիբլի. *s.* Աղաչանք, պաղատանք, խնդրումք; աղօթք, մաղթանք. — *book.* Աղօթագիրք.

—meeting. Ազօթրի ժողով.

Prayerful բերե՛լիք, ա. Ազօթաւոր, աղօթկեր, արեւկաշու -ly, ad. Բարեպաշտութեամբ, աղօթքով.

Prayerless բերե՛լիք, ա. Ազօթը չընող, անապաշաւ.

Preach բերե՛լ (բ), va. Բարեգիւ, անհարանել; հուշակել, սորվեցընել, յորդորել. =va. Բարող տալ, խրատ տալ -ing -իլ, s. Բարողութ., քարոզ, -ment, s. Բարող հիւր.

Preacher բերե՛լիք, s. Բարեգիւ; **Preadamite** բերե՛լիք, s. Ենթամարգեան (քնակիլ).

Preadamish բերե՛լիք, va. Առաջէն իմացնել, ազդարարել.

Preamble բերե՛լիք, s. Յառաջարան, կանխարանութ., նախաշաւիղ **Prebend** բերե՛լիք, s. (Գանձակիրսի) հասոյթ, ժողով, -al -դիք, -ել, s. Հասուծաւոր, հասուծի. -ary -դիք, s. Հասուծ կանխիկութ.

Precautious բերե՛լիք, s. Ազօթող.

Precaution բերե՛լիք, s. Աւրիշ կախաւած, անհաստատ, անկայուն, անսոյզ. -ly, ad. Թոյլտուութեամբ. -ness, s. Անստուգութ.

Precautionary բերե՛լիք, s. Ազօթող, ազդարար, խնայող.

Precaution բերե՛լիք, s. Նախազգուշութիւն, շրջհայեցութիւն. =va. կանխաւ գզող շաղկեր.

Precautional, -ary -ելիք, a. Նախազգուշական.

Precautious բերե՛լիք, a. Չգոյշ.

Precede բերե՛լիք, va. Առջեւէն երթալ, յառաջել, կանխել.

Precedence, -cy բերե՛լիք, s. Առաջնութիւն, նախաժողովութիւն, կարեւորութիւն.

Precedent բերե՛լիք, a. Յառաջընթաց, նախընթաց, առջի, նախորդ. =բերե՛լիք, s. (Նախընթաց) օրինակ էր. -ed բերե՛լիք, a.

Օրինակի վրայ հիմնել: -ly -իք, ad. կանխաւ, յառաջագոյն.

Preceding, a. Նախընթաց, առջի.

Preconator բերե՛լիք, s. Երգապետ, դասապետ, դպրապետ էր.

Precept բերե՛լիք, s. Գաւառէր, կանոն, հրաման, պատահան; հրահանգիր էր. -ive, a. Վարդապետական, խրատական, հրահանգիչ.

Preceptor բերե՛լիք, s. Գաւառարակ. -ial -իք, s. Աւսուցչական. -tress, s. Վարժուհի.

Preceptory բերե՛լիք, s. Երգարական, հրահանգիչ. =s. (Տաճարական Ապետաց) մեծասան.

Procession բերե՛լիք, s. կանխուծ (զիշերահաւասարի) -ութ.

Proclinet բերե՛լիք, s. Երգապետ, սաման, կոպար; Երգ.

Precious բերե՛լիք, a. Թանկագին, պատուական, մեծագին, արհիւ, անզին. -ly, ad. Իբրեւ թանկագին բան, մասուծքի պէս, պատուով, յաւ մը. [Թիւն]

Preciousness, s. Թանկագնութ.

Precipice բերե՛լիք, s. Գահազէծ, անդունդ, զահաւանդ, խորխորատ.

Precipitable, a. Վայրասուզող, օակը իջնիլիք (Նիւթեր) ք.

Precipitance, -cy, s. Արտահար, շտապ, հապճեպ, խուճապ.

Precipitant բերե՛լիք, a. Գահազէծ, զլխկայր, հապճեպ, յախուռ, շուտ. =s. Վայրասուզիչ (հեղանիւթ) ք. -ly, ad. Արտահար, շտապաւ, զահազէծ կերպով.

Precipitate բերե՛լիք, va. Վար նետել, զահազէծել, զարեւ: շտապել, արտոյցնել; վայրասուզել ք. =ք. Ինքզինք նետել, նետելի, զահազէծիլ; շտապել, արտոյց: (զիւրը) վայրասուզիլ, ամանին օակ իջնալ, սուզիլ. =s. Վայրասուզող (Նիւթ), վայրահարիչ ք. =a. Գա.

հավէժ, գլխիվայր, շուք շուք, ար-
տո՛րնօր, յախուռն; արագ, սաստիկ
շուքսփոյթ (մահ), -ly, ad. Շա-
պաւ, հապճեպով:

Precipitation Բրէ-ի-բէր-ի-ւն, s.
Գահալիժում: գահալէժ վա-
ղելը, սաստիկ հոսում (ջրի); սաս-
տիկ արտո՛րանք, հապճեպ; վայրա-
սուզում, վայրահոսում ք.

Precipitous -ի-բէր-ը, a. Գըլ-
խիվայր.գահալէժ:շուք շուք,հապ-
ճեպ, -ly Բրէ-ի-բէր-ը-ի, ad. Շու-
քսփոյթ, արտո՛րնօր, -ness, s.

Precise Բրէ-ո՛յ, a. Որոշ, մե-
կին, ճիշդ, ճշգրիտ, բացայայտ;
բժախնդիր, ճշգրտահ: -ly, ad.
ճշգրիւ, ճշգրութեամբ, ճշգրտահու-
թեամբ; հապա, այո: -ness, s.
ճշգրտահութիւն, ճշգրութիւն:

Precision Բրէ-ի-ճ, s. Մեծ
ճշգրութ., ճշգրտութ., խնամք, հոգ:

Preclude Բրէ-ի-լ-ո՛ւ, va. Արգի-
լել,խափանել, դէժ կենայ,մերժել:

Preclusion Բրէ-ի-լ-ո՛ւ-ի-ն, s.Ար-
գիլելը, մերժում, խափանում:

Preclusive Բրէ-ի-լ-ո՛ւ-ի-ն, a.Ար-
գիլիչ, խափանարար, -ly, ad.

Precocious Բրէ-ի-ւն, a. Կան-
խահաս,վաղահաս, կանուխ, վաղ-
հասուն (պտուղ), -ly, ad.Կանխա-
հաս, -ness, **Precocity** Բրէ-ի-ւն-
ի-ն, s. Վաղահասութիւն, կանխա-
հասութիւն; կանխահաս անում:

Precogitate Բրէ-ի-լ-ի-լ-ի-ն, va.
Կանխամտածել:

Precognition Բրէ-ի-լ-ի-լ-ի-ն, s.
Նախամտնայում, կանխարնում:

Preconeit -ի-ն-ի-լ-ի-ն, s.Կանխա-
կալ զաղախար:նախընկալ կարծիք
Preconeive Բրէ-ի-ն-ի-լ-ի-ն, va. Ա-
նաշուց երեւակայել, մտքերել:

Precognition Բրէ-ի-ն-ի-լ-ի-ն, s.
Կանխակալ կարծիք:

Preconeert -ի-ն-ը-ր-ի-ն, va.Անա-

շուք խորհրդակցիլ, կանխաւ մտա-
քանիլ:=-ի-ն-ը-ր-ի-ն, s.Նախորոշում:

Precontract, s. Նախադաշն:

Precursive, Precursory Բրէ-
ի-ն-ի-ն, Բրէ-ի-ն-ը-ր-ի-ն, a. Յառաջըն-
ծաց, նախկարագիտ:

Precursor -ի-ն-ը-ր-ի-ն, s. Յառա-
ջընծաց, կարագիտ:սուրհանդակ:

Predaceous, Predatory Բրէ-
ի-ն-ը-ր-ի-ն-ի-ն, Բրէ-ի-ն-ը-ր-ի-ն, a. Ֆիշակեր, զի-
շախիչ, -խանձ, յափշտակող, անձնի:

Predecessor Բրէ-ի-ն-ը-ր-ի-ն, s.
Նախորդ, նախնի, նախահայր:

Predestinarian -ի-ն-ը-ր-ի-ն, a.
Նախասահմանեան (ած.արան):

Predestinate Բրէ-ի-ն-ը-ր-ի-ն-ի-լ-ի-ն,
va. Ի յախտենից սահմանել, նա-
խասահմանել, =a. Նախասահ-
մանեալ, -tion -ի-ն-ը-ր-ի-ն, s. Նախա-
սահմանում, նախասահմանութիւն
-tor -ի-ն-ը-ր-ի-ն-ը-ր-ի-ն, s. Նախասահ-
մանող; նախասահմանեան Ա:

Predestine -ի-ն-ը-ր-ի-ն, va. Կան-
խասահմանել, նախասահմանել:

-tined, a. Նախասահմանեալ:

Predetermined Բրէ-ի-ն-ը-ր-ի-ն-ի-լ-
ի-ն-ը-ր-ի-ն-ը-ր-ի-ն, s. Նախորոշում:

Predetermine -ի-ն-ը-ր-ի-ն, va.
Նախորոշել, առաջուց սահմանել:

Predial, a. Զոդային, կալուածոց

Predicable Բրէ-ի-ն-ը-ր-ի-ն, a. Ստորոգելի:
= s. Ստորոգելի, -գութիւն:

Predicament Բրէ-ի-ն-ը-ր-ի-ն-ը-ր-ի-ն, s.
Դրութիւն, վիճակ, ստորգութիւն:

Predicate Բրէ-ի-ն-ը-ր-ի-ն, va. Հաս-
տատել, ըսել, = s. Ստորոգելի:

-tion, s. Հաստատութիւն, ստորոգութիւն:

-tory -ը-ր-ի-ն, a. Հաստատակարար, ստորոգակարար, դրական:

Predict Բրէ-ի-ն-ը-ր-ի-ն, va. Գուշա-
կել, առաջէն ըսել, մարգարէանալ:

Prediction Բրէ-ի-ն-ը-ր-ի-ն, s. Գուշակութիւն, մարգարէութիւն: -tive

բո՛րք'իւ, a. Մարգարէական. -tor
-բըք, s. Գուշակ, կանխաւաց.

Predilection քի՛նք'ըն, s. նախախորհիւն, նախամիժարութ'.

Predisponent, -posing բո՛ւնք'ըն, բո՛ւնք'իւ a. նախապատասխանող.

Predispose քի՛նք'ըն, va. նախապատասխանել, աւաջուց կարգել.

Predisposition բո՛ւնք'ըն, s. նախապատասխանութիւն, միտում, սրամաղուռութիւն.

Predominance, -cy բո՛ւնք'ըն, բո՛ւնք'իւ, s. Տիրուածութիւն, գերակըշտութիւն, գերազանցութիւն.

Predominant բո՛ւնք'ըն, a. Գերակշիռ, առաւելակշիռ, գերազանց, իշխող, գերակայ
-ly, ad. Գերազանցօրէն.

Predominate բո՛ւնք'ըն, va. իշխել, տիրել, գերակշռել
-tion, s. Գերակշռութիւն.

Predominance բո՛ւնք'ըն, s. Գերազանցութիւն, նախապատուծ.

Pre-eminant բո՛ւնք'ըն, a. Գերազանց, գերիկերայ, գերազանց, նախապատուծ
-ly, ad. Գերազանցօրէն.

Pre-emption քի՛նք'ըն, s. նախազեման իրաւունք, նախազեմում.

Preen բո՛ւնք'ըն, s. Գերձանի իրկ. ժանի յարգարիչ, զնծիկ ք. = va. (Թռչունը) փնտռելեր յարգարիլ

Pre-engage բո՛ւնք'ըն, va. Աւաջուցնէ գրաւ դաշինք դնել.
-ment, s. նախադրում. [սասել.

Pre-establish, va. նախհաս.

Pre-exist բո՛ւնք'ըն, va Ան ա. Էջն գոյութիւն ունենալ նախապէս ըլլալ [a. նախապէս.

-ing, Pre-existent քի՛նք'ըն, va.

Pre-existence բո՛ւնք'ըն, s. նախապոյութիւն.

Preface բո՛ւնք'ըն, s. Յանաջարան, նախաշարիկ. = va. Յանաջարան գրել, ղնել.

Prefatory բո՛ւնք'ըն, a. Յանաջարանի նման.

Prefect բո՛ւնք'ըն, s. Կուսակալ կարմնապետ 2; գուսապետ Գուշակ.

-ship, Prefecture բո՛ւնք'ըն, s. -ութիւն, գուսապետութիւն.

Prefer բո՛ւնք'ըն, va. նախամիժար մեղել, նախադասել, նախընտրել, ընծայել, մատուցանել.
Preferred-stock. Առանձնաշնորհիւյ բաժնեւորութիւն.

Preferable բո՛ւնք'ըն, a. նախամիժար, լաւագոյն, ընտելի.

-ness, s. նախապատուծութիւն.
-ly, ad. նախամիժար, լաւ հաս.

Preference բո՛ւնք'ըն, s. նախապատուծութիւն, առաւելութիւն.

Preferential բո՛ւնք'ըն, a. Արտասովոր մեծաշնորհիւյ.

Preferment բո՛ւնք'ըն, s. Պատուոյ նմանը, յանաջարում.

Prefiguration բո՛ւնք'ըն, s. Խորհրդանշան, օրինակ, տարրապատկերում.

-figuring, a. Նշանով ցուցում.
Prefigure բո՛ւնք'ըն, va. Օրինակով պատկերել.

-ment բո՛ւնք'ըն, s. նախապատկերում.

Prefix բո՛ւնք'ըն, va. Սկզբը ձայնը դնել, որոշել, նախակարգել.

-ive բո՛ւնք'ըն, s. նախապատուծական, նախամասնիկ.

Prefulgency, s. Փոպկոպում.

Preguant բո՛ւնք'ըն, s. Յղի. ծնողութեան ընթացքը, արգասանդ, արգասանդ.

-ly, ad. Գլխովիկ, առաւելիկ, [բոյնիկ.

Prehensible բո՛ւնք'ըն, a. Կարգաւորելի.

Prehensile բո՛ւնք'ըն, a. Թանաք.

Prehension բո՛ւնք'ըն, s. Թանաք.

Prejudge, Prejudicate բո՛ւնք'ըն, va. Կանխապատկերել.

սել, նախավճռել; վնաս հասցնել, վնասել -ment, ս. Կ. սնխադատում.

Prejudice ԲԻԷ՝-ՊԻ՝-Գ, Տ. Նախապաշարում, կանխակալ կարծիք; վնաս, կորուստ = va. Կանխաւ դասել, նախապաշարել, կանխադասել; վնաս հասցնել, վնասել -against. Հակակրուծիւն. -for. Համակրանք. -to. Վնաս.

Prejudicial Գ՝-ՊԵ՛ԼԸ, Գ. Վրնասակար. -ness, Տ. -ուծիւն.

Prelacy, Տ. Առաջնորդութիւն.

Prelate ԲԵ՛ԼԷ՝Գ. Տ. Առաջնորդ, մեծաւոր, արքեպիսկոպոս -ship, Տ. -ուծիւն, [ըաջնորդական.

Prelatie, -al ԲԵ՛ԼԷ՝ԳԵ՛Լ, Գ. Ա. **Prelatist** ԲԵ՛ԼԷ՝ԳԵ՛Լ, Տ. Կղերամիս, կղերամոյ.

Prelection ԲԵ՛ԼԷ՝ԳԵ՛Լ, Տ. Բանախումբիւն, ծառասացութիւն. -tor՝ ԵՐԸ, Տ. Ճառասաց, դասախոս.

Predilation ԲԵ՛ԼԷ՝ԳԵ՛Լ, Տ. Նախանշակի, ակուսածածիկ.

Preliminary ԲԵ՛ԼԷ՝ԳԵ՛Լ, Գ. Նախնական, նախակարգ; = Տ. Նախաշախիղ, յառաջնորդական պատրաստութիւն. մուտք.

Prelude ԲԵ՛ԼԷ՝ՊԵ՛Լ, Տ. Նախերգան, սկիզբ, մուտք, ճայնի փորձ. = ԲԵ՛ԼԷ՝ՊԵ՛Լ, Գ. Չայնի փորձել, նախերգել, սկսիլ.

Prelusive, -sory ԲԵ՛ԼԷ՝ՊԵ՛ԼԵ՛Լ, Գ. Յառաջաբանական, ներածական.

Premature ԲԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛Լ, Գ. Կանխահաս, վաղահաս, արածամ, արհաս -ly, ad. Ահենէ առաջ, կանխագոյն; անճիմն, անապարանօր. -ness, **Prematurity** ԲԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛ԼԵ՛Լ, Տ. Կանխահասութիւն, շապ.

Premeditate ԳԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛ԼԵ՛Լ, Գ. Առաջուց մտածել, խորհիլ, կըռել.

Premeditation ԴԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛Լ, Տ. Առաջէն մտածելը, յառաջախոհութիւն.

Premier ԲԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛Լ, Գ. Առաջին,

զիսաւոր. = ԲԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛Լ, Տ. Առաջին պաշտօնայ, նախարարութե, վարչապետ. -ship, Տ. -ուծիւն.

Premise ԲԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛Լ, va. Առաջ դրնել, առաջարկել, բացարկել; = ԲԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛Լ, Տ. [pl. ԲԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛ԼԵ՛Լ]. Նախառաջարկ, յայտարարութիւն; նախարհայ ԳԵ՛Լ; կայուած, յարամատւնք (շէնքի) է.

Premium ԲԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛Լ, Տ. [pl. ԳԵ՛ԼԵ՛ԼԵ՛Լ]. Պարգև, մրցանակ; պատճովակին; վարգել (քննողի. տրուած).

Premish ԲԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛ԼԵ՛Լ (Գ), va. (Առաջուց) զգուշացնել, սղորարել.

Premoultion ԳԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛Լ, Տ. Նախազգուշութիւն, սղորարութիւն.

Premontory ԲԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛ԼԵ՛ԼԵ՛Լ, Գ. Ազդարարական, նախազգուշոյց.

Premunition ԲԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛ԼԵ՛Լ, Տ. Նախապատրաստութիւն, -զգուշութիւն.

Prenomen ԲԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛ԼԵ՛Լ, Տ. Անազգանի անուն, հիբրեանէ; քուն անուն է.

Prenominate ԳԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛ԼԵ՛ԼԵ՛Լ, va. Կանխաւ անուանել -tion՝ ԳԵ՛ԼԵ՛Լ, Տ. Նախանուանում. [զիսութիւն.

Prenotion ԲԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛ԼԵ՛Լ, Տ. Կանխա.

Prenstice ԲԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛ԼԵ՛ԼԵ՛Լ, Տ. Աշկերտ.

Preoccupancy ԳԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛ԼԵ՛ԼԵ՛Լ, Տ. Նախասացում. **Preoccupied** ԲԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛ԼԵ՛ԼԵ՛Լ, Գ. Նախասաց, մտադրաղ.

Preoccupation ԳԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛ԼԵ՛ԼԵ՛ԼԵ՛Լ, Տ. Նախագրաւութիւն է; կանխակալութիւն; մտադրաղ վիճակ.

Preoccupy, va. Նախագրաւել է; մտադրաղ ընել, զրաղեցնել.

Preordain ԲԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛ԼԵ՛ԼԵ՛ԼԵ՛Լ, va. Նախակարգել, նախասահմանել.

Preordination ԳԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛ԼԵ՛ԼԵ՛ԼԵ՛Լ, Տ. Նախորոշում, կանխասահմանում.

Prepaid ԲԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛ԼԵ՛ԼԵ՛ԼԵ՛Լ, Գ. Կանխապատրաստութիւն, հանդիմանք.

Preparative ԲԵ՛ԼԷ՛ԼԵ՛ԼԵ՛ԼԵ՛ԼԵ՛Լ. Գ. Պատրաստող, (նախա)պատրաստ-

կան, նախնական. = ռ. Գասրաս. անդ, հանդիմանք; պատրաստում.

Preparatory բրեթերէրէ, օ. Տարրական, նախնական, սկզբնական, պատրաստական.

Prepare բրեթերէ, օ. Գասրաս. սել, հանդիմանել, կազմել, շինել, յարգարել, նախակրթել. = ռ. Գասրաս ընել, պատրաստելիւ. -մեսս. 'ն'ն'ն, օ. Գասրասականումիւն.

Preparar 'ւք, օ. Գասրասող. բար ընել, առաջուց վճարել.

-ment, ռ. Կանխալմար, իրկանք.

Preponse բրեթերէ, օ. Յառա. չախոհ, կանխամտած.

Prepollence, -cy բրեթերէ, օ. Գերագորումիւն, -lent 'ւք, օ. Գերագոր, գերազանց.

Preponderance, -cy բրեթերէ, օ. Առաւելիակշիւումիւն, աւելի ծանրումիւն. -derant 'ւք, օ. Գերակշիւ, առաւելակշիւ.

Preponderate բրեթերէ, օ. Աւելի զալ' կշռել, ծանրանալ; ծանր կոխել, առաւելուլ.

-tion, օ. Աւելիակշիւումիւն.

Proposition բրեթերէ, օ. Նախագրումիւն, նախդիր. -al բրեթերէ, օ. Նախողական.

Propositive բրեթերէ, օ. Տարրական, նախադիր, (նախա)՝նանիկ. = ռ. նախդիր, նախամասնիկ.

Preposess բրեթերէ, օ. Նախագրաւիւն, նախապաշարել, սէր լինելիւ. -ing, օ. Իրաւիչ, սիրուն, հանդիպան. -or, օ. (Մտա)գրաւ.

Prepossession բրեթերէ, օ. Կանխագրաւում, նախա. տացում; կանխակալումիւն, (նախամիտումիւն, սէր, հակալիւումիւն).

Preposterous բրեթերէ, օ. Իհիքի գէմ, անխելք, այլանպակ. -ly, օ. Յիմարաւ. -ness, օ. Ան.

հեծեծումիւն. [ծեփիկ]

Prepuce բրեթերէ, օ. Թշխաւ, Prerequisite բրեթերէ, օ. Նախ եւ առաջ, պէտք, խիստ անհրաժեշտ. = ռ. Անհրաժեշտ պէտք.

Prerogative բրեթերէ, օ. Առանձնաշնորհում. արտօնում.

Pressage բրեթերէ, օ. (Գուշակումեան) նշան. = բրեթերէ, օ. Առաջուց ցցնել, նախագուշակել, յայտնել, զոնալու.

Presbyter բրեթերէ, օ. Երէց, հոգիւ; բահանալ Արք. -ian 'ւք. բրեթերէ, օ. Երիցական (քրիստոնէայ) Եր. -ianism -րեթերէ, օ. Երիցականումիւն Եր.

Presbytery բրեթերէ, օ. Երիցումիւն, երիցուկ, -ցածողով.

Prescience բրեթերէ, օ. Կանխագիտումիւն, նախագիտումիւն.

Prescient բրեթերէ, օ. Նախագէտ, կանխագէտ, կրողովածիւ.

Prescribe բրեթերէ, օ. Գաս. ուրիւն, հրամայել; սահմանել. = ռ. Հրաման' պատուէր տալ; ղեդա. զիր գրել; կանխագրաւում. շահիլ.

Prescript բրեթերէ, օ. Գաս. ուրիւն, հրամայում, -ible բրեթերէ, օ. Նախագրելի.

Prescription բրեթերէ, օ. Կանոն, պատուէր, հրաման, ղեդագիր; ժամանակ անցնելով սիրացում, ժամանցում, կանխագրաւումիւն, նախագրաւումիւն.

-ive, օ. Նախագրաւումիւն.

Presence բրեթերէ, օ. Ներկայումիւն, առաջիկայում. ,առաջը; ժողով, ասեան; կերպարանք, ղէմք, shup. - chamber. Արքունի զանգիւն. -of mind. Մտաց արձնում. պատրաստարանումիւն.

Present բրեթերէ, օ. Ներկայ, այժմու, արդի, սոյն, այս; անմիջական; մտքի մէջ, աչքի առաջ;

պատաս, առձեռն. = ք. ներկայն, ներկայ ժամանակ; նուէր. ընծայ, պարգև; կաշառք; մուրհակ, փոխանորդակիր: -tense. ներկայ ժամանակ +.

Present քրեչիւր, ք. ներկայացնել, քալ, մատուցանել; ցցնել; ղնել; կարկառել, երկնցնել; քնծայել, քալ, պարգևել, շնորհել; (կնունքի) քանիլ էլ; (սուրի ծայր) ցցնել, ուղղել. To - arms. Հրացանով բարեւի կենսալ -able քրեչիւր, ք. իմաց հանելիք, ելիքիք, ներկայանալի, ընծայելի:

Presentation քրեչիւր, ք. ներկայացում, ներկայացնելը; ընծայում, նուիրում էլ; ներկայացում, հանդէս ք. -tive քրեչիւր, ք. ընծայման.

Presentee քրեչիւր, ք. ընծայացող (վիճակաւոր) էլ.

Presenter քրեչիւր, ք. Պաշտօնի ներկայացող [խազագող.

Presentient քրեչիւր, ք. նախ-
Presentiment քրեչիւր, ք. Մտի վկայութ., նախազգացում.

Presently քրեչիւր, ք. Իսկոյն, մէկէն, անմիջապէս; այժմ, զարդիս.

Presentment քրեչիւր, ք. ներկայացում. ընծայում, մատուցում.

Preservable քրեչիւր, ք. Պահելի, պաշտպանելի.

Preservation քրեչիւր, ք. Պահպանութիւն, ապահովութիւն, -tive, -tory -իւր, ք. Պահպանողական, ապահովական (միջոց).

Preserve քրեչիւր, ք. Պահել, պահպանել; (փռելէ) պաշտպանել, ապահովել; համեմել, քաղցրաւենի շինել. = ք. Քաղցրաւենի, սինձ, բանդակ բէրի; միսաւազան, ծրկնարան, որտարան.

Preserved քրեչիւր, ք. Պահուած; բանդակ, անուշ.

Preserver քրեչիւր, ք. Պահպանող, պահպան, բանդակագործ.

Preside քրեչիւր, ք. Նախագահել, գահութիւն վերակցեցութիւն ընել.

Presidency քրեչիւր, ք. Նախագահութիւն, գահերիցութիւն.

President քրեչիւր, ք. Նախագահ, գահերէց. -ial -իւր, ք. Նախագահական.

Presider -իւր, ք. Նախագահող.

Press քրեչիւր, ք. ձմել, ճնշել, քամել, մամլել, սեղմել, սիսմել, կոխել; ստիպել, նեղել, թախանծել. = ք. Ճնշուիլ, նեղուիլ, խոնուիլ, զիզուիլ; ճմլիլ, քաղցնալիլ. = ք. Ճրվելու մեքենայ, ճնշան; հնձան ձեռք; (սպառ.) մամուլ; սպազութիւն; լրագրութիւն; մամուլ; քաղմութիւն, արտիս; մղում, ստիպում; քաղցնալ, հնձուր. հոգ; դարակ քաղցնալ. Liberty of -.

Pressing ad. Մամլողաբար.

Pressure քրեչիւր, ք. Ճնշում, ճմլում, սեղմում, մամլում; ստիպում, հարկ, բռնութիւն, նեղութ., վիշտ.

Prestdigitator քրեչիւր, ք. Անպարար.

Prestige քրեչիւր, ք. Պատիւ, կախարհանք, ազդեցութ., հմայք.

Presto -իւր, ք. Արագազոյիլ.

Presumable, ք. Ենթադրելի, համարելի, մտքի մօտ. -ly, ad.

Presume քրեչիւր, ք. Ենթադրել, համարել, կարծել, մտքողնել; համարում ունենալ. [հաճ.

Presumer, ք. Ենթադրիչ, ինքն-
Presumption քրեչիւր, ք.

կարծիր, վարկած, ենթադրումը; մեծ հաւանականութ., մեծամղ-
տութիւն, ինքնահաւանութիւն.

Presumptive բռնութիւն, ա.
ենթադրական, համարուած, կար-
ծեցեալ. -ly, ad. ենթադրութեամբ.

Presumptuous բռնութիւն, ա.
a. Յանձնապաստան, յանդուգն,
ժպիրհի. -ly, ad. Յանդգբօրէն.

Presumptionness, a. Յան-
դրգնութիւն, մեծամտութիւն.

**Presupposal, Presupposi-
tion** բռնութիւն, ա. կանխակալ
ենթադրութիւն, նախակարծիր.

Presuppose բռնութիւն, ա.
կանխաւ ենթադրել, համարել.

Presurmise բռնութիւն, ա.
կասկած, կարծիր, կռահում.

Pretend բռնութիւն, ա. Պատր-
ւակել, մեւազնել; կեղծել, նման
ցընել. =տ. Հետամտիլ, Պեկնա-
ծու ըլլալ. To—illness. Սուս հի-
ւանդ ըլլալ. To—ignorance. Չգիտ-
նալէն գալ, զգիտութիւն ծախել.
-edly -ութիւն, ad. կեղծեօք.

Pretender բռնութիւն, ա. Հե-
տամուս, Պեկնածու.

Pretense, -tence բռնութիւն, ա.
Պատրուակ, կեղծիր, բարուրք; ե-
րևույթ, ցոյց; պահանջ, յաւակնութ.

Pretension բռնութիւն, ա. Քեկ-
նածութիւն, հետամտութիւն, յա-
ւակնութիւն, պահանջանք.

Pretentions բռնութիւն, ա.
Յաւակնութ, պահանջութ.

Preterhuman բռնութիւն, ա.
a. Գերմարդկային. [ար +

Preterimperfect, a. Անկա-

Preterite, -rit բռնութիւն, ա.
Անցեալ ժամանակ, անցեալ.

Preterition բռնութիւն, ա.
Հանցաւորութիւն, լուծել, անցում.

Pretermitt, va. Հանց աւտուլ.

Preternatural -ութիւն

Գերբնական, արտակարգ, կարգէ
դուրս. -ly, ad. Գերբնապէս.

Preterperfect, a. Անորոշ անց-
եալ +. [a. Գերակատար +.

Preterpluperfect -իւն -բեր-

Pretext -ութիւն, ա. Պատրուակ,
պատճառանք, կեղծիր, երեւոյթ.

Pretor բռնութիւն, ա. Աստիակալ,
կուսակալ, պրեսոր Հ. -ial, -ian
բռնութիւն, բռնութիւն: a. Պրեսա-
րական, դատաւորական.

Prettily բռնութիւն, ad. Սիրուն
հաճելի կերպով, վայելչօրէն, աղ-
ուոր, լաւ.

Prettiness բռնութիւն, a. Քըն-
քըշութիւն, փափկութիւն, սիրուն
մեւեր, սիրունութիւն, շնորհք.

Pretty բռնութիւն, ա. Սիրուն, քըն-
քուշ, վայելուչ, հաճելի. = ad. Զա-
փաւոր, ըստ բաւականին, սանկ
նանկ. [քրթիկ.

Pretzel բռնութիւն, ա. Քարքար մը.

Prevail բռնութիւն, տ. Զօրանալ,
յաղթել, շահիլ; բռնակալ, տիրել;
համոզել, գրաւել; յանձնաւ տեղի ու-
նենալ. -ing բռնութիւն; p. a. Իշխող,
տիրող, գերակշիռ, ազդեցիկ.

Prevalence բռնութիւն, ա. Աղ-
ղեցութիւն, զօրութիւն, ուժգնութիւն.

Prevalent բռնութիւն, ա. Աղ-
ղեցիկ, գերակշիռ; աւելակշիռ, տի-
րող, յանձնապէս. -ly, ad. Հզօ-
րապէս, սաստկութեամբ.

Prevaricate բռնութիւն, տ. Թոյս
սալ, փախուստ տալ, փոխփոխել;
(փաստաբանը) մեծծել, դաւել, սը-
տել. -tion բռնութիւն, ա. Ճշմար-
տէն խուսափում, փախուստ. -tor
ա. Խուսափող, դատաւոր (դատախազ),
դժող, ստախօս.

Prevenient բռնութիւն, ա. Նա-
խժաման, յառաջընթաց.

Prevent բռնութիւն, ա. Ընդի-
մարդիկ, խափանել, կասեղը-

նել. -able, a. Խափանելի. -er
-րէր, s. Խափանիչ, արգելիչ.

Prevention Բրէվէն, s. Արգելում, խափանում, արգելք, խոչ-
-տիւր Բրէվէն, a. Արգելիչ, խա-
փանարար. =s. Արգելք, խոչ, կան-
խարգել (դէպ):

Previous Բրէվէն, a. Նախըն-
-թաց, նախկին, առջի. -ly, ad. Ցա-
ռաջագոյն, կանխաւ. -ness, s.
Առաջնութիւն, նախորդութիւն.

Prevision Բրէվէն, s. Նախա-
-տեսութիւն, կանխագիտութիւն.

Prey Բրէ, s. Կապուտ, աւար,
կողոպտու: կեր, ճարակ, որս(գա-
զանի), =տ. Աւար ժողովել: յա-
փըշակել, որսալ: սնանիլ, կրծել,
փառասել. Beast of—. Գազան.

Preyer Բրէյ, s. Կողոպտիչ,
զիշտիչ, շաղկապիչ.

Price Բրայն(ք), s. Գին, արժէք;
տիտուր, փոխարէն, վարձ. =va.
Գին կտել, արժեցնել. -current,
-list. Ընթացիկ զին, սակ, ցուցակ,
նիհ-լես, a. Անզին, անզնահասելի.

Priced Բրայն, a. High—Սուղ,
արժէքաւոր. Low—. Աժան.

Prick Բրէ(ք), va. Խայծել, ծա-
կել, խոցել, խճանել: գրգռել, մը-
րակել, կակծցնել; Թժուեցնել; (ա-
կանջ) սնկել; նշան դնել, նշանա-
կել. =տ. (Ասեղ, փուշ) մանել, խայ-
ծել; (զինին) Թժուել, դառնալ; կի-
տադրել, նիշել; (մին) գրգռել, մը-
րակել; պծնիլ, զարդարուիլ. =s.
Խայծոց, խճան, մտրակ; ծակուածք,
խոց, նշան; կակիծ, ցաւ. [Պան].

Pricker -'ք, s. Խայծոց, խը-
-րիկ Բրէվէն, s. (Երկու տա-
րեկան) մասող եղջերու.

Pricking, s. Խայծելը, խայծ,
խոցուկ; (նապաստակի) տնանիտ.

Prickle Բրէլ, s. Փուշ, խայծ.
Prickliness, s. Փշոտութիւն.

Prickly Բրէլի, a. Խայծող, կը-
-ծու: փշոտ, փշալից. -bush. Մա-
ցառուտ. -pear. Հնդկաթուղ.

Pride Բրայն, s. Գոռոզութիւն,
հպարտութիւն, մեծամտութիւն; ազնիւ
հպարտութիւն, հպարտանք; ջրեղու-
-թիւն, պերճանք, փառք, պատիւ. =
va. Հպարտանալ, սիգալ, պարծենալ.

Priedieu Բրէյէ, Ազոթարան.

Prier Բրայն, s. Հնարքբիւր.

Priest Բրէյն, s. Քահանայ, Ե-
րէց, պաշտօնեայ, քուրմ, մոզ. —
craft. Կղերականութիւն, մերենա-
յութիւն, խաբքալութիւն. —rid-
den. Կղերին մեքը մնացած, կը-
ղերին գերի. -hood, s. Քահանայու-
-թիւն, քահանայից դաս, քահանայք.

-liness, s. Քահանայի մեւ, կերպ.

Priestess, s. Քրմուհի, քրմանոյշ

Priestly Բրէյնի, a. Քահա-
նայական, քահանայի.

Prig Բրէլ, s. Գող, քակահաս;
անճուռի, ճեթեւամիտ. =an. Եռ-
-թել, ճոցնել, զոյգել; սակարկել
պագարչաշագ, -gish Բրէլի, a.
ինքնահաւան, մեծամիտ.

Prim, a. Բեկրեկ, կոթորոզ, ար-
ուեստակեայ. =va. Պննազարդել.

Primacy Բրայնի, s. Առաջ-
նորդական պաշտօն, արքեպիսկո-
պոսութիւն. [խաղուսան. [It.]

Prima-donna -'մա-մի, s. Նա-

Primage Բրայնի, s. (Նաւապե-
տի տրուած) պարգեւ, նաւողեայ.

Primal Բրայնի, a. Առաջին.

Primarily Բրայնի, ad. Ի
սկզբան. զառաջինն, առաջնորդ.

Primariness, s. Առաջնութիւն.

Primary Բրայնի, a. Նախնա-
կան, սկզբնական, առաջին, զը-
խաւոր; սարրական, պատրաստական
(զպրոց), ծաղկոց. =s. Գլխաւոր
մեծ (փետուր Թռչնոց).

-meeting. Կուսակցական ժողով.

Primate Բրայմա, Երեւոյիսկոպոս, առաջնորդ, նախնապիսկոպոս: -ship, Ե. Գերագահութիւն:

Prime Բրայմ, Ե. Առաջին, զրիխաւոր, մեծ, երեւելի, գերազանց, ազնիւ: սկզբնական, կանուխ: = Ե. Սկիզբ, ծագում, արշալոյս, գաւուն, մանկութիւն, ծաղիկ հասակ, առուզումբիւն: լաւագոյն մաս, ծաղիկ, սեր: առաջին ժամերգութիւն Կ. = va. (Հրազէնին) խանձղնել: յառակի ներկ տալ Կ.

-meridian. Առաջին միջօրէական:

-minister. Նախարարական:

-mover. Գլխաւոր զօրութիւն:

-number. Նախնական թիւ (5, 7, 11, 13): [զխաւորութիւն:

Primeness, Ե. Առաջնութիւն:

Primer Բրայմէր, Ե. Հրեի փութիւնը ծակող սանդ, գնձիկ: = Բրայմէր, Ե. Այնտրան, քերական Long—. Իննց բոլորգիր. Great—. 16նց բոլորգիր Կ.

Primeval Բրայմալ, Ե. Վաղեմի, նախնի, սկզբնական, առաջին:

Priming Բրայմինգ, Ե. Հրազէնի խանձ աղբջ օրու: յառակի ներկ, նախաներկել: ջրանյութ (կաթասելն՝ զանին) Կ.:

Primitive Բրայմիտիւ, Ե. Հին, վաղեմի, նախնական: հանդիսաւոր, ձեւական: արմատական, բուն, զիստուր: = Ե. (Բառից) արմատ, արմատ բառ. -ly, ad. Ի սկզբան, առաջնեբր. -ness, Ե. Առաջնութիւն:

Primly Բրայմիլի, ad. Կոտրուելով, նազուն: [շանք, սեծեւեծ:

Primness, Ե. Նազանք, քնքր:

Primogenial Բրայմիջիալ, Ե. Նախածին, նախահինկ: սկզբնական. -genitor, Ե. Նախահայր:

Primogeniture Բրայմիջիալ, Ե. Անդրանիկ. -ship, Ե. Անդրանիկութիւն:

Primordial Բրայմորիալ, Ե. Նախնական, սկզբնական, վաղեմի. = Ե. Սկիզբ, ծագում:

Primrose Բրայմրոզ, Ե. Գարնանածաղիկ, կոկացնձուկ:

Prince Բրայմինս, Ե. Վեհապետ: արքայազուն: իշխան, իշխանազուն, պայազատ. Crown —. Բազմաճառանգ իշխան Գրայմ. -of Wales. Գարնանազուն, Կալի իշխան. — Rupert's drops. Ապակի արցունք Բրայմ. —'s metal. Սուսուկի թեճուկ. -dom Բրայմոմ, Ե. Վեհապետութիւն, իշխանութիւն. -liness Բրայմլինս, Ե. Վեհապետութիւն, իշխանական շուք, ազնուականութիւն:

Princely Բրայմինսի, Ե. Իշխանական, արքայական, վսեմ, սիրական:

Princess, Ե. Իշխանուհի:

Principal Բրայմինսիալ, Ե. Գլխաւոր, առաջին, երեւելի, կարեւոր: = Ե. Գլուխ, առաջնորդ, պետ: զրիխաւոր է: բուն խնդրի: պարտքով մար, մայր. -ity Բրայմինսիտի, Ե. Վեհապետութիւն, իշխանութիւն: իշխան: իշխանապետութիւն. -ly, ad. Գլխաւորաբար, մանաւանդ:

Principle Բրայմինսիալ, Ե. Ծագում, նախապատճառ, սկիզբ: սկզբունք, տարերք: հիմ, օրէնք, սար: կանոն, առած: յառաջանիւթ, տար Կ. = va. Սկզբունքի վրայ հիմնել: սպաւորել: հաստատել. A man of —. Սկզբունքի տէր մարդ. Of no —. Անսկզբունք. On —. Սկզբունքով, կանոնով:

Prink Բրայմինկ, Ե. Գծնել, փերել: քաղաքուհի:

Print Բրայմինտ, Ե. Տպագրել, տպել, կոխել, պատկերել, դրոշմել: սպաւորել: նշան դնել: = va. Գիրք տպել, հրատարակել: = Ե. Տպարարութիւն, դրոշմ, տպ, հետք, նշան, փորագրութիւն: լրագիր: տպած:

պատնա, յիթ. Out of— Սպառած, հազուազրիւս. —shop. Խանութ.

Printer Բրէ՛րէ՛ր, s. Տպագրատպե՛ր, տպագրիչ:

Printing Բրէ՛րէ՛րի, s. Տպագրութիւն, տպ(գրքի):տպութ(կերպասի): -house. Տպարան: -ink. Տպագրական մեղանք. —press. Տպագր. մամուլ:

Prior Բրօ՛յէ՛ր, a. Յսուաշիկայ, զլիաւոր: վանահայր. մեծաւոր. -ship, Priorate, s. Մեծաւորութիւն.

Prioress Բրօ՛յէ՛ր, s. Վանահայր, մեծաւորուհի:

Priority Բրօ՛յէ՛րի, s. Առաջնութիւն, զլիաւորութիւն: (վանք):

Priory Բրօ՛յէ՛րի, s. Մենասան.

Prism Բրէ՛րէ՛ր, s. Հասուածակողմ:

-atic, -al Բրէ՛րէ՛ր, a. -եան:

Prismoid s. Հասուածամեկ:

Prison Բրէ՛րէ՛ր, s. Բանտ. —va. Բանտարկիւ: -base. Գերառիկ (խաղ մը):

Prisoner Բրէ՛րէ՛ր, s. Բանտարկեայ: զերի. [կան, հին.

Pristine Բրէ՛րէ՛ր, a. Նսխնա.

Prithce Բրէ՛րէ՛րի. Աղաւաղում I pray thee. Նորո՛յ ըրէ՛ք, համեցէ՛ք:

Privacy Բրէ՛րէ՛րի, s. Գաղտնութիւն, առանձնութիւն:

Private Բրէ՛րէ՛ր, a. Անհասական, առանձնական, առանձին: գաղտնի, թաղուն. —s. Ձիւնուոր, անհաս նեֆէր. In—. Գաղտնի, լուռիեան. -ly, ad. Առանձնապէս, անհասապէս: գաղտնի. -ness, s. Առանձնութիւն, անհասականութիւն:

Privateer Բրէ՛րէ՛րի, s. Նու:

Privation Բրէ՛րէ՛րի, s. Զրկում, (պաշտօն)զրկութիւն: կարօտութիւն, զրկանք, պակասում: բացակայութիւն. -tive Բրէ՛րէ՛րի, a. Զրկողական, պակասական, զրկող: բացասական. —s. Ժխտում, բացատնութիւն: պակասական մասնիկ:

Privet Բրէ՛րէ՛ր, s. Կիպրենի զը:

նա աղանջ, —hedge. Յանկենի.

Privilege Բրէ՛րէ՛րի, s. Առանձնաշնորհ, արօտութիւն, մենաշնորհ. —va. Մենաշնորհ մը պարգևել:

Privileged Բրէ՛րէ՛րի, s. Մենաշնորհեալ:

Privily Բրէ՛րէ՛րի, a. Գաղտնի:

Privy Բրէ՛րէ՛րի, s. (Գաղտնի) գիտութիւն, տղեկութիւն: գաղտնիք: մասնաւոր պայմանագիր. —pl. Ամօճոյք, առականք:

Privy Բրէ՛րէ՛րի, a. Մասնաւոր, ստական, առանձին, գաղտնի, թաղուն. —s. Իրաւաւէր էր: Տեմիշ, արտաքնոց. —Chamber. Արքունի դահլիճ Ա՛դ. —Council. Պետական խորհուրդ Ա՛դ. —Councillor. Ներքին խորհրդական Ա՛դ. —purse. Մասնաւոր Արկղ. —seal. Արքունի կրկնիք: կնքապահ:

Prize Բրէ՛րէ՛ր, s. Մրցանակ, պարգև, բարբին: բռնութեամբ նաւ, ասուր: բաղդ, փնակ (վիճակահանութեան): լծակ ճանապէհա. —va. Գին կերել, արժեցնել, զնհանել, պատուել. —vn. Լծակով վերցնել, -fighter. Կռիւմարտիկ. The highest —. Մեծագոյն պարգև (վիճակահանութեան). [ու ղէմ:

Pro and con Բրէ՛րէ՛րի, s. Թե՛ր Թե՛ր.

Proa Բրէ՛ր, s. Վայրենեաց ծառափոր նուակ, վայրենակուր.

Probabilist Բրէ՛րէ՛րի, s. Հաւանապաշտ էլէ -lism, s. -ութիւն:

Probable Բրէ՛րէ՛րի, a. Հաւանական, հաւանելի. -bility, s. Հաւանականութիւն. -ly, ad. Հաւանականաբար. հաւանօրէն:

Probate Բրէ՛րէ՛րի, s. Գնակի պաշտօնական վաւերացում:

Probation Բրէ՛րէ՛րի, s. Ապացոյց, փաստ, քննութիւն, փորձ. -al, -ary, -դէ՛րէ՛ր, -ւէ՛ր, a. Բնութեան, փորձական, քննական. -er էր. s. Նորուս, հարակ, նորընծ:

Probative, -tory բո՛ղոյիւ, բարձր, ա. Ֆենական, ապացուցական՝ **-tor** բռե՛տ'բը, ս. Քննիչ:

Probe բո՛ւ, ս.Վիրազննիչ գործի, վիրաչափ, մուծակ փո. = Վիրաչափով քննել; խուզել, փորձել, զննել:

Probitly բո՛ղոյիւ, ս. Առաքինութիւն, ուղղութ., անմեղութ.:

Problem բո՛ւլ: -մ, ս.Իրևոր, առաջարկութ., առեղծուած:

Problematic, -al բո՛ւլ: -ի, ս.Երկրայական, չապացուցուած, անորոշ, կեղակարծ: **-ly, ad.** երկրայութեամբ:

Proboscis բռե՛տ'ի, ս. [-cides -ո՛ւ'իւլ:] (ֆղի) պատիճ խորտուս; ծոնոց, կնճիթ (միջատաց):

Procedure բռե՛տ'ի, ս. Ընթացք, վարք, քայլ, յառաջադիմութիւն, գործ:

Procede բռե՛տ'ի, տ. Յառաջ գալ, ծագիլ, ծնանիլ, բխիլ, ելիլ; (մէկէն միւսին) անցնիլ; գործի սկսիլ, վարել; դաս վարել = բո՛ւ'ի, ը. Հասոյթ, արդիւնք, Net —. Զուս շահ հասոյթ:

Proceeding բռե՛տ'ի, ս. Ընթացք, վարմունք, գնացք, շարժում, կերպ; ձեռնարկ, գործառնութիւն; ահեմագրութ. բո՛ւ; դաս:

Process բո՛ւ'ի. ս. Գնացք, ընթացք, շարք; յառաջադիմութիւն; արարք, գործք, եղանակ, կերպ; դասավարութիւն; դասաձեռնարք, Թուղթք; ցցունք (ոսկրի):

Procession բռե՛տ'ի, ս. Թափոր, հանդէս; շքողորք, ուղեկիցք: **-al, -ary** -տ'իւլ, -տ'իւլ: ա. Թափորի, հանդիսաւոր. = ս. Թափորի երգարան ու:

Proclaim բռե՛տ'ի, տ. Հրատարակել; հռչակել, քարոզել:

Proclamation բո՛ւ, ս. Հրատարակութ., հռչակ; յայտարարութ.

արտարարութ., հռչակ; յայտարարութ.

Proclivity բռե՛տ'ի, ս. Հակամիտութիւն, միտում; յօժարամտութիւն, դիրքութիւն:

Proconsul բռե՛տ'ի, ս. Փոխանակ քղեղխ, անթի-հիւպատոս **-ar, -ary** -տ'ի, ա. Անթիպատոսական: **-ate, -ship** -տ'ի, ս. Անթիպատոսութիւն:

Procrastinate բռե՛տ'ի, տ. Թափառ, թեւատաճել, յապաղել, ձգձգել, երկնցնել: **-tion, -s** Թապաղանք, յապաղում; յետաձում, յամուրդ: **-tor** բռե՛տ'ի, տ. Զգձգող, յապաղող, երկնցող, յետառ:

Procreate բո՛ւ'ի, տ. Ծնանիլ, արտադրել, ստրիլ: **-tion -տ'ի, -ուլ** ս. Ծնելութիւն, ծնունդ; որդեծնութիւն: **-tive** բո՛ւ'ի, տ. Ծնելական; ծնելաւոր: **-tor** բո՛ւ'ի, տ. Ծնանող:

Procrustean բռե՛տ'ի, տ. Գաղափարածոյ:

Proctor բո՛ւ'բը, ս. Գործակատար; հոգաբարձու, փոխանորդ էլ; կարգապահ հո՛ւ. **-ship** -տ'ի, ս. -ութիւն: **-ial** բռե՛տ'ի, տ. Գործակալի, գործակալութեան:

Procumbent բռե՛տ'ի, տ. Երեսանկեալ, յորսայ:

Procurable, a. Հայթայթի:

Procuracy, a. Փոխանորդութ.

Procurator բո՛ւ'ի, տ. Հայթայթութ.; փոխանորդութիւն, գործակալութիւն; փոխանորդակիր; պողի-տոր բո՛ւ'ի, տ. Գործակատար, փոխանորդ:

Procure բռե՛տ'ի, տ. Հայթայթել, գնել, ճարել, հոգալ, շահիլ; բերել, պատճառել. = տ. Բողաւարութիւն քննել: **-ment, -s** Հայթայթում, ճարելը, մատակարարութիւն, ստացում, շահիլը:

Procurer -տ'ի, տ. Ստացող,

հայՅայժիչ; թողաւագ, կաւաս.

Procuress, *s.* կաւասուհի.

Prod Բր-ր, *s.* Խճան; ճերիւն.

Prodigal Բր-ր Իլէլ, *a.* Անառակ, շռայլ, մսխող, չխնայող. **-ly**, *ad.* Եռայլութեամբ. **-ity** Իլէլիտի, *s.* Եռայլութ., վասնում, մսխում.

Prodigious Բր-ր Իճը, *a.* չըրաշալի, սրանչելի, զարմանալի; ահագին, առարոյ կարգի, վիժխարի. **-ly**, *ad.* Սասիկ, սրանչելի կերպով. **-ness**, *s.* Անհնարին մեծութիւն, զարմանալիք.

Prodigy Բր-ր Իճի, *s.* Սրանչելիք, զարմանալիք, հրաշք.

Produce Բր-ր Իճի (Բր), *va.* Ցառաջ դնել, ի ցոյց ածել; արտադրել, գոյացնել, ծնանիլ; պատճառ ըլլալ, առթել, հասցնել; շինել, հանել; երկնցնել, երկարած գել (զիծ) Ե. *s.* Արտադրութիւն, բերք (երկրի), հասոյթ, արդիւնք.

Producer, *s.* Ծնող, արտադրիչ.

Producible Բր-ր Իճի, *a.* Արտադրելի. **-ness**, **-bility**, *s.* արտադրելի.

Product Բր-ր Իճի, *s.* Արդիւնք, պտուղ, բերք, հասոյթ, արտադրութիւն; արտադրեալ (թիւ) Բ. **-ile** Բր-ր Իճի, *a.* երկարելի, տարածելի.

Production Բր-ր Իճի, *s.* Արտադրութիւն, արդիւնք, բերք, ծրնունդ, պտուղ, հասոյթ; երկարում.

Productive Բր-ր Իճի, *a.* Արտադրիչ, բուսցնող, պտղաբեր, արգասաւոր. **-ness** Բր-ր Իճի, *s.* Արդիւնատուութիւն, մուտք.

Proem Բր-ր Իճի, *s.* Ցառաջարան.

Profanation Բր-ր Իճի, *s.* Պղծութիւն, ամբարշտութիւն.

Profane Բր-ր Իճի, *a.* Պղծ, ամբարիշտ, անսուրբ; մարմնական, սրբապիղծ; երդում ուսող; արտաքին, աշխարհական. *va.* Պղծել, ապականել, խանգարել, եղծել.

-ly, *ad.* Սրբապղծութեամբ.

-ness, **Profanity** Բր-ր Իճի, *s.* (Սրբա)պղծութիւն, ամբարշտութիւն, հայհոյութիւն; (կրօնի) անհոգութիւն, տգիտութիւն. [պղծ.

Profaner Բր-ր Իճի, *s.* Սրբապարակա խոստովանիլ, դաւանիլ,

յայտարարել; ցոյց տալ, ցցնել; ի գործ դնել, ընել, վարել. *va.* Խոստովանանք ընել, խոստովանցնել.

Professedly Բր-ր Իճի, *ad.* Բացէ ի բաց, հրապարակա.

Profession Բր-ր Իճի, *s.* Հրապարակա խոստովանութիւն, դաւանանք, ուխտ (արդուութիւն); զբաղում, գործ, պաշտօն; (ուսուցչու) Թիւն. **-al**, *a.* Պաշտօնի, զբաղման, արհեստի; ուխտալ. **-ally** Բր-ր Իճի, *ad.* Արհեստով.

Professor Բր-ր Իճի, *s.* Դաւանող, խոստովանող; ուսուցիչ, վարժապետ. **-ship**, *s.* Վարժապետութիւն, ուսուցչութիւն. **-ial** Բր-ր Իճի, *a.* Ուսուցչական.

Proffer Բր-ր Իճի, *va.* Ընծայել, մատուցանել, տալ. *va.* Ընծայ, առաջարկ, մատուցում, փորձ.

Proficiency, **-cy** Բր-ր Իճի, *s.* Ցառաջարկմութիւն, կարողութիւն, կորով.

Proficient Բր-ր Իճի, *a.* Հըմուտ, քաջ, կորովի, յառաջադէմ.

Profile Բր-ր Իճի, *s.* (Երեսք) կողմնական տեսք, կիսադէմ; շրջագիծ. *va.* Կողմնակի նկարել.

Profit Բր-ր Իճի, *s.* Ետի, օգուտ; հասոյթ, բերք; օգտակարութիւն. *va.* Օգուտ քաղել, օգտիլ, շահիլ; զարգանալ, յառաջդիմել; օգտակար ըլլալ, ծառայել. *va.* Ետիցնել, օգնել. **-less**, *a.* Անշահ, անօգուտ.

Profitable Բր-ր Իճի, *a.* Ետաւոր, օգտակար, շահեկան, պի-

տանի, -ness, զ. -ութիւն, -ly
բռնիչութիւն, ad. — կերպով.

Profligacy բռնիչութիւն, զ. Ա.
նառականութիւն, անբարոյութիւն.

Profligate բռնիչ, զ. Ա.
նառակ, լկտի, կրից անմեատու,
անբարոյական; ապիւրստ, անզգամ,
-ly, ad. Անբարոյութեամբ.

Profound բրբռն, զ. Խոր-
ունկ, խոր, խորին, անյասակ;
խորիմաց, բազմամտութեան;
խորհարհ, = Տ. Անդունդ, այր, խորք;
ովկէան, ծով, -ly, ad. Խորունկ,
ի խոր, -ness, **Profundity** բրբ-
ռնութիւն, զ. Խորութիւն, խորք.

Profuse բրբռն, զ. Բխտ
առատութեան, շուայ, առատ, յորդ,
-ly, ad. Առատապէս, շուայաբար,
-ness, **Profusion** բրբռնութեան,
զ. Անշագի առատութեան, շուայ-
ութեան, վասնում, յորդութեան, զեղում.

Prog բռնիչ, զ. Մուրալ, ուսե-
լիք ժողովել; շորհել, Թուցնել, զող-
նալ, = Ս. Ասեղիք, կեր; մուրացիկ.

Progenitor բրբռնիչ, զ. Տա-
խանայր, պապ.

Progeny բրբռնիչ, զ. Սերունդ,
ծնունդ, զաւակ, զարմ.

Prognosis բրբռնութիւն, զ. Ախ-
տազուշակութիւն, -nostie Բռն-
ութիւն, զ. (Ախտացոյց, (ախտա)զու-
շակ, կանխացոյց (նշանք) բռն.

Prognosticate Բռնութեան, զ.
Գուշակել, առաջնէ զիմնալ, -tion
-ութեան, զ. Կանխացոյց նշան; կան-
խածանութիւն բռն. -tor Բռնութեան,
բռն, զ. Ախտազուշակ, կանխագէտ.

Program, -gramme բրբռնիչ, զ.
Տ. Յայտագիր, հիմնագիր (ուսումնաց).

Progress բրբռնիչ, զ. Յառա-
ջադիմութիւն, զարգացում; ճա-
րակում (ախտի), յառաջացում (ա-
նակի), սասկացում (չեղում) = բրբռ-
նիչ (բռն), զ. Յառաջադիմել, յառա-

ջանալ, սասկանալ, շարունակել.

Progression բրբռնութեան, զ. (Ա-
նընդհատ) շարունակութիւն, յա-
ռաջատութիւն; յառաջխաղացու-
թիւն, ընթացք, -al բրբռնութեան,
զ. Յառաջադիմական.

Progressive բրբռնիչ, զ. Յա-
ռաջադիմական, յառաջխաղաց,
անցում, -ly, ad. Հետզհետէ, յա-
ռաջատութեամբ, -ness, զ. -ութեան.

Prohibit բրբռնիչ, զ. Արգի-
լել, խափանել, -er, զ. Արգիլող.

Prohibition բրբռնութեան, զ. Ար-
գելում, խափանում, արգիլք, -ist,
զ. Մարսապաշտ, -tive, -tory բրբ-
ռնիչութիւն, -ութեան, զ. Արգիլիչ.

Project բրբռնիչ, զ. Արժա-
կել, ձգել (շուրք); ծրագրել, զժա-
գրել (ծիր, յատկացիք); խորհիլ,
միտք դնել, միտք ունենալ, = Ս.

Գուրս ելնել, դուրս ցցուիլ, ցրու-
կել, = բրբռնիչ, զ. Խորհուրդ զի-
տում, միտք, զաղափար, ծրագիր,
-or բրբռնիչ, զ. Խորհուրդ երկ-
նող, ծրագրող, -ure բրբռնիչ, զ.
Գուրս ցցում մաս; քիթ, ելուստ.

Projectile բրբռնիչ, զ. Ան-
կեցիկ, արածիգ, օդընկէց, = Տ.
Զօրութեան մը նետում ժարմին,
ծիգ (զնդակ, ռումբ, քար).

Projection բրբռնութեան, զ. Ար-
տազուշակութեան, նետելք, արձակում;
դուրս ելած մաս, արամաս, սա-
րաւանդ, քիթ չըգնա; խորհուրդ,
զաղափար; ծրագիր, նկար, քա-
ռէս. Powder of—. Ոսկեփոխ փոշի.

Prolate բրբռնիչ, զ. Երկարա-
ծիգ, [[միջատի].

Proleg բրբռնիչ, զ. Նախարուն

Prolepsis բրբռնութեան, զ. Կան-
խում բռն; նախամանակութիւն.

Proletaire բրբռնիչ, զ. Անշա-
զուրկ, անպիտան, սինկոր. [ուսե-
լիք].

Prolicide բրբռնիչ, զ. Մանկասպա-

Proliferous Բրժժեղձ, *a. Արտադրիչ, ծաղկածին (բոյս):*

Prolifile Գժժի, *a. Բեղմնաւոր, արգասաւոր, ծննդագործ, պտղաբեր:*

Prolix Բրժժի, *a. Երկայն, երկարատեւ, ծանծաղի -ness, -ity, s. Երկայնութիւն, երկայնտարանութիւն:*

Prolocutor Բրժժիչ, *s. Ժողովի քերան, ասենապետ:*

Prologue Բրժժի, *s. Նախերգան, նախարան, յառաջարան:*

Prolong Բրժժիլ, *va. Երկնցնել, երկարել; յապաղել, ուշացնել -action Բրժժիլել, s. Երկարում, երկարածողութիւն -or Բրժժիլչ, s. Երկնցնող [խափործ]:*

Prolusion Բրժժիլ, *s. Նախաբան:*

Promenade Բրժժիլ, *s. Շրջապայուսիւն, ճեմ, պտոյտ; ճեմապայտ -տ. Պտոյտ ընել, շրջապայել, հիտ գալ:*

Promethan Բրժժիլ, *a. Պոմեթան, կենսառու, ներշնչող:*

Prominence, -cy, s. Ենդունածք, ելուս, քիթ; արակառկառում:

Prominent Բրժժիլ, *a. Դուրս ցրցուած, ելած; երեւելի, կարեւոր -ly, ad. Գերազանցօրէն, կարկառուն:*

Promiscuous Բրժժիլ, *a. Խառնիխառն, խառնակ, խառնաշփոթ; հասարակ -ly Բրժժիլի, ad. Անհնձեհ կերպով:*

Promise Բրժժիլ, *s. Խոստում, խօսք, ուխտ; յոյս -an խօսքայ, խոստանալ; վստահեցնել, հաստատել, յուսացնել, յոյս տալ: The Land of -Անտանգ երկիր: To break a - Խոստանալանց ըլլալ:*

Promisee Բրժժիլ, *s. Խոսքըմառու; խոսացեալ:*

Promiser, -or Բրժժիլ, *s. Խոսացող, յանձնառու: [սպից]:*

Promissing, s. Թուստառու, յուս:

Promissory Բրժժիլ, *a. Խոստ:*

ման. —note. Տոմակի հրամանի:

Promontory Բրժժիլ, *s. Հրուանդան, սարաւանդ -ի:*

Promote Բրժժիլ, *va. Ցուռաշարնել, պաշտպանել, Սեւարկել, բաշարել (ասիմանը) բարձրացնել:*

Promoter Բրժժիլ, *s. Ծառաշարող, խրախուսիչ, պաշտպան:*

Promotion Բրժժիլ, *s. Ծառաշարում, բարձրացում; ասիմանառ, վերնծայում; յառաջընդունիւն -ive Բրժժիլ, a. Ծառախից, խրախուսիչ:*

Prompt Բրժժիլ, *a. Պարտաս, կազմ, արագ շուտ, փութկոտ, ճիշտ -va. Թելադրել; ներշնչել, պարզել; օգնել, խրախուսել; միտք ձգել, յիշեցնել -at repartee. Պարտասարան -ness, Promptitude Բրժժիլի, s. Արագութիւն, շուտութիւն, պարտասակառնութիւն, փոյթ, աշխուժութիւն -ly Բրժժիլի, ad. Ետուով, փութով:*

Prompter Բրժժիլ, *s. Ծառաշար (Սարսնի):*

Promulge, -mulgate Բրժժիլ, *va. Հրատարակել -gation, s. Հրատարակում, հրատարակութիւն -gator, -mulger Բրժժիլ, s. Հրատարակող:*

Proner Բրժժիլ, *a. Հակեալ, կոր, զրլիկ վայր, հակամէտ, դուրամէտ, ծրուած; (ցանկա) սէր -ly, ad. Իճի վար -ness Բրժժիլ, s. Հակում, միտում, յօժարութիւն, կորութիւն:*

Prong Բրժժիլ, *s. (Երեքժամանոյ) արձէն, ժանիք, ծայր, մաս -buck, -horn, s. Կորեղջերուի քի:*

Pronominal Բրժժիլ, *a. Դերանունական [Նուն 4]:*

Pronoun Բրժժիլ, *s. Դերանուն:*

Pronounce Բրժժիլ, *va. Արասանել, հնչել; յայտարարել, ծանուկանել (վճիռ); ասենարանել:*

ճառախօսել; հասարակ -able, a. Արասասնելի. [րոշ, վճռական.

Pronounced արտասանվող, a. **Pronouncing** արտասանող, a. Արասասնական, հնչմամբ.

Pronunciamento, -miento Բրեճնման արտասանում, s. Յայտարարում ինչ.

Pronunciation Բրեճնման արտասանում, s. Արասասնում ինչ, հնչում; ըստածք, խոստածք, -tive Բրեճնման արտասանական.

Proof Բրեճնման, s. Փորձ, նշան, ապացոյց, վկայում ինչ, փաստ, ցոյց; անջրանցիկ, անկիզբելի; հաստատմանում ինչ. = a. Քաջարի, կրօնիմ, -sheet. Գրքի փորձող; փորձակը շիռվի. -less, a. Առանց ապացոյցի.

Prop Բրեճնման, va. Նեցուկ մոյթ ղնել, մոյթել; ժող ղնել. = s. Նեցուկ, յննակ, մոյթ.

Propagable Բրեճնման, a. Տարածելի, անեցուն, ծննդական.

Propaganda Բրեճնման, s. Հաւասարած ժողով (ի Հռոմ), ծաւալող, -dism, s. (Հաւասարածում, -dism, s. Կարծիքներ ծաւալող, զողափարածաւալ.

Propagate Բրեճնման, va. Շարժել, սերել; տարածել, ծաւալել, -tion, s. Սերում, անում; տարածում, ծաւալում. -tor, s. Տարածող, զողափարածաւալ.

Propel Բրեճնման, va. Ցատաշ մղել, վարել, քշել. -ler Բրեճնման, s. Մղիչ, շարժիչ, յարաշարժար; շոգնեալի պոռակ.

Propense Բրեճնման, a. Հակեալ, (յար)մէս, յօժար. -ness, -pensity, **Propensity** Բրեճնման, s. Միտում, բերում, հակում, հակամիտում ինչ.

Proper Բրեճնման, a. Յարուկ, սեպհական; բուն, բնիկ, բնական; յար-

մար, բաւական, պատշաճ, ճիշտ, վայելուչ, կոկիկ, ընդունակ. -ly, ad. Ըստ պատշաճի, շէնք շնորհք, շնորհքով, կոկիկ; պատշաճապէս, ուղղակի. -ness, s. Վայելում, զգեալ.

Property Բրեճնման, s. Սեպհականութիւն, յատկութիւն, որպիսութիւն; առանձին հանգամանք, բնութիւն; կայունածք, ինչք, ըստացում; յարակիցք, կազմածք, մանրաստք ի. -ty.

Prophecy Բրեճնման, s. Մարգարէութիւն, զուշակութիւն, ուսուցանելը.

Prophet, s. Կանխասաց.

Prophecy Բրեճնման, s. Մարգարէանալ, զուշակել; ուսուցանել, քարոզել.

Prophet Բրեճնման, s. Կանխասաց, մարգարէ, զուշակ; մեկնիչ, -ess Բրեճնման, s. Մարգարէուհի.

Prophetic, -al Բրեճնման, a. Մարգարէական, յարձուրտութեամբ.

Prophylactic, -al Բրեճնման, a. Նախապահեստ, նախարգելի.

Propinquity Բրեճնման, s. Մերձակորութիւն, մօտակորութիւն; ազգականութիւն. [քիլի.

Propitiable Բրեճնման, a. Ամո-

Propitiate Բրեճնման, va. Սիրք առնուլ, կակոզել, ողորդել, ամոքել. հանդարտեցնել, մեղմել.

-tion Բրեճնման, s. Հանդարտում, խաղաղում, ամոքում; քաւութիւն, հաշտութիւն, պատարագ. -tor Բրեճնման, s. Հաշտարար. -tory Բրեճնման, s. Քաւաշարար, քաւչական, հաշտարար. = s. Քաւութեան սեղան, քաւութիւն Ս.

Propitious Բրեճնման, a. Նրպատաւոր, հաշտ, հանց, յաջողակ. -ly Բրեճնման, ad. — կերպով.

Propolis Բրեճնման, s. Ականամոմ քիտապօշու. [արկուլ.

Proponent Բրեճնման, s. Ա.

Proportion քրքօ՛ւն, s. Համեմատութիւն, ներդաշնակութիւն; բաժին, մաս. =va. Համեմատութիւնը պահել, համեմատել, յորմարցնել. In- Համեմատութեամբ.

Proportionable ւնէ՛ւլ, a. Համեմատական, ըստ չափու-
-ness, s. -ly, ad. Համեմատաբար.

Proportional քրքօ՛ւնել, a. Համեմատական. համեմատ, պատշաճ. **-ly, ad.** Համեմատաբար, համեմատութեամբ. **-ity** քրքօ՛ւնելի-
-տի, s. Համեմատականութիւն.

Proportionate քօ՛ւնէլ, a. Համեմատական, պատշաճ. =va. Համեմատել, համեմատութիւնը պահել. **-ly, ad.** Համեմատութեամբ.
-ness -ւնէլի, s. Համեմատութիւն.

Proposal քրքօ՛ւնել, s. Առաջարկութիւն, խնդիր.

Propose քրքօ՛ւլ, va. Առջեղնել, առաջ հանել; առաջարկել; առաջադրել, նպատակ դնել, մըտադրել. =տ. Առաջարկել, խորհիլ, որոշել; (ամուսնութիւն) առաջարկել, ուզել.

Proposition քրքօ՛ւնել, s. Առաջարկութիւն, նախադասութիւն:
-al, a. նախադասութեան.

Propound քրքօ՛ւնել, va. Առաջարկել, առջեղնել.

Proprietary քրքօ՛ւնելի, s. Տէր, ստացի; (կալուածա)տէր, հոգանարք. =a. Հողատիրոջ.

Proprietor քրքօ՛ւնելի, s. Տէր, ստացող. **-ship, s.** Սեպհականութիւն, տիրութիւն. **-tress** քրքօ՛ւնելի, s. Հողատիրուհի.

Propriety քրքօ՛ւնելի, s. Յարմարութիւն, պաշտօնութիւն, վայելչութիւն.

Propugn քրքօ՛ւնել, va. Պաշտպանել, ջատագովել **-er, s.**

Propulsion քրքօ՛ւնել, s. (Յառաջ)մղում, յուռաջվարում.

-sive քրքօ՛ւնելի, a. Մղիչ, վարիչ.
Prorogation քրքօ՛ւնելի, s. Անդհատում, յետաձգում (խորհրդրեկ).

Prorogue քրքօ՛ւլ, va. (Նիստը) յետաձգել, ընդհատել; ժողովը զադրեցնել (սաջափ ատնել). [ըում.

Prorruption քրքօ՛ւնելի, s. Ժայթ-
Prosaic, -al քրքօ՛ւնելի, a. Արձակաման; ժանձրալի, հետեւակ, անշուք. **-ly, ad.** Հետեւակ կերպով.

Prosaism քրքօ՛ւնելի, s. Արձակ.
Prosaist քրքօ՛ւնելի, s. Արձակագիր.

Prosenium քրքօ՛ւնելի, s. Նախասեսլարան, բնի 4. ք. ք.

Proscribe քրքօ՛ւնելի, va. Ի կորուստ մատնել, դատապարտել; մերժել, արարել, արստել.

Proscription քրքօ՛ւնելի, s. Ծարագրութիւն, արստ; (անդատատան) ի մահ դատապարտելը. **-tive** քրքօ՛ւնելի, a. Ծարագրական.

Prose քրքօ՛ւլ, s. Արձակ (շարագրութիւն), =va. Արձակ շարագրել; գրել; ժանձրացնել. [Հալածելի].

Prosecutable քրքօ՛ւնելի, a.

Prosecute քրքօ՛ւնելի, va. Ետեղնել իյնալ, հալածել; (քանի մը) աշխատիլ, հետամուտ ըլլալ; դատիքը դատախազել, **-tion** քրքօ՛ւնելի, s. Ետեղնել իյնալը, հետամուտ; դատական մեղադրութիւն. **-tor, s.** Հետամուտ; դատախազ.

Proselyte քրքօ՛ւնելի, s. Նորահաւատ, նորադարձ. =va. Նորահաւատ ընել, դարձնել.

Proselytiam քրքօ՛ւնելի, s. Մարդորսութիւն. **-tize** քրքօ՛ւնելի, va. Հաւատքի բերել, դարձնել, շահիլ.

Proser քրքօ՛ւնելի, s. Արձակագիր; անշահ, հետեւակ (գրող). [ընել].

Prosily քրքօ՛ւնելի, ad. Հետեւակ.

Prosliness, s. Հետեւակութիւն.
Proslavery, a. Գերեզմարական.
Prosocial, -dical քրքօ՛ւնելի,

բբբբբբբբ, a. Առողջանութեան

Prosodian, -dist բբբբբբ, բբբբբբ, բբբբբբ, a. Առողջանութեան հմուտ.

Prosody բբբբբբ, a. Առողջանութիւն; սաղաջականիւն

Prosopopœia բբբբբբբբ, a. Գիմառնութիւն բբ.

Prospect բբբբբբբ, a. Տեսարան, տեսիլ, երևոյթ: քնախայր, դաշանկար: հեռանկար: ակնկալութիւն, յոյս: = an. Գննել, խուզել, փնտռել.

Prospection բբբբբբբ, a. Նախատեսութիւն, հետախուսութիւն.

Prospective, a. Նախատես, հետախուս: սպառնալից, գալիք, յետագայ. = s. Հիշանկար: դիտել.

Prospectus բբբբբբբբ, a. Ցայտարարութիւն, յայտագիր.

Prosper բբբբբբ, տ. Ցաղցողիլ, զարգանալ, առաջ երթալ. բարգաւաճիլ, ծաղկիլ. = va. Ցաղցողիլ.

Prosperity բբբբբբբբ, a. Ցաղցողութիւն, բարգաւաճում.

Prosperous բբբբբբբ, a. Ցաղցող, բարգաւաճ, բարեբաստ. -ly, ad. Ցաղցողութեամբ բարեբաղդաբար. -ness, s. Բարեխաղցողութիւն.

Prosthesis բբբբբբբբ, a. Ցաղցողութիւն.

Prostitute բբբբբբբբ, va. Պոռնիկութեան մասնել, պոռնիկել: ծախել, անարգօրէն անմեղսութիւնըլ. = a. Պոռնիկ, բող, ծախուած, վարձկան, անպատիւ.

Prostitution բբբբբբբբբբ, a. Պոռնիկութիւն: անպատիւութիւն, անարգօրէն թողութիւնըլ. -tor բբբբբբբբբբ, s. Ենացող.

Prostrate բբբբբբբբբ, a. Գետնաբարձ, երեսնակալ. = va. Տարածել, պառկեցնել: թափել, զգեսնել, կործանել: իջեցնել, խորհեցնել. To — one's self. երկր-

պագելի զուծ ինչալ. -tion բբբբբբբբ, a. Երկրագոյնութիւն, լըրում, պարատում, կիսուսութիւն, կործանում: անպատիւութիւն բբ.

Prostyle բբբբբբբ, s. Սիւնաշար սրահ.

Prosy բբբբբ, a. Արձակաման: սաղակալից, ծանծաղի, հեռեւակ.

Prosyllogism բբբբբբբ; s. Հարարարանութիւն. նախադասութիւն բբ.

Protasis բբբբբբբբ, s. Միջանկեալ նախադասութիւն. [փոփոխութիւն]

Protean բբբբբբբ, a. Ցարապետ, փոփոխ, փոփոխ, փոփոխ.

Protect բբբբբբբբ, va. Պաշտպանել, պահպանել, պաշտպանել: Գաշտպանելի -tion բբբբբբբբ, s. Պաշտպանութիւն, հովանի, պաշտպան, Գաշտպանութիւն. -ist բբբբբբբբբբ, s. Պաշտպանական, մարտապաշտ. -tive բբբբբբբբբբ, a. Պաշտպանողական.

Protector բբբբբբբ, s. Պաշտպան, պահպան, կուսակ: խնամակալ: (ի Հում) հոգատար. -ate, -ship բբբբբբբ, -բբբբբբբ, s. Խնամակալութիւն (Գրումուէլի): -ess, s. Խնամակալ Թագուհի: խնամակալուհի, պաշտպանուհի.

Protégé բբբբբբբբ, s. Պաշտպանեալ, անչափահաս.

Protest բբբբբբբբ, va. Բողոքել, հրապարակալ յայտարարել. = va. Հրապարակալ իրօքանալ, հաւատել, ապահովել. = բբբբբբբբ, s. Բողոք. To — a bill or note. Փոխկրիչ չնկողնութեան ղէմ բողոքել.

Protestant բբբբբբբբբբ, a. Բողոքող, բողոքական. -ism բբբբբբբբբբ, s. Բողոքականութիւն.

Protestation բբբբբբբբբբ, s. Բողոքում, բողոքագիր: յայտարարութիւն. [բարկութիւն]

Protester բբբբբբբբբ, s. Բողոքող.

Prothonotary բբբբբբբբբբ, s. Բողոքող.

ս. նոստրոպես Հ; դիւանապես.

Protocol քր՝ քէւ-ւ, s. Ա. Ե. Լուգրու թիւն, արձանագիւր.

Protomartyr, s. նախավկայ.

Protoplasm քր՝ քէրէւ՛ւ, s. նախածիւն, նախախմոր. [նակ.

-plast քր՝ քէր-տ, s. նմոյշ, օրի-

Prototype քր՝ քէր-տ, s. նախահիպ, սկզբնահիպ.

Protozoan քր՝ քէւ՛ւ, s. նախակենդանի, կենսապարզիկ.

-zoite, a. նախակենդանական.

Protract քր՝ քէր-տ, va. Երկարածողի, երկարել, յապաղել. յի.

saddocki. **-tion** քր՝ քէր-տ, s. երկարածում, յապաղում. **-tive**, a.

Երկարող, յամեցնող. **-ter**, **-tor** քր՝ քէր-տ, s. Յապաղող, երկարող; անկիւնաչափ գործի մը, վե.

rածիչ; վերամարիչ է.

Protrude քր՝ քէր-տ, va. Յանաջ քշել, երկնցնել, դուրս հանել. =տ. Ելել, քշել.

Protrusion քր՛ւ, s. Մղում, քշելը, ցցուիլը, սնկումը. **-sive**

-իւ, a. ծցում, ցուկած.

Protuberance քր՝ քէր-տ, s. Ուռոյց, դարււանդ, ցցուացք

գապարը. **-rant** քր՝ քէր-տ, a. Դուրս ելած, կարկառուն ցըռ.

կուն, ցցում.

Protruberate քր՝ քէր-տ, va. Դուրս ելնել, ցցուիլ, ցռկիլ.

-tion քր՛ւ, s. Դուրս ցցուիլը.

Proud քր-տ, a. Հպարտ, գոռոզ ամբարտաւան, սնափառ; կրթ.

դամ, շիրմանդամ (կենդ.) -flesh, Աւելորդ մասն (յարգամոլի). **-ly**, ad. **-ness**, s. [ցուրտանիլի.

Provable քր՛-իւ, a. Ապա-
Prove քր՛-ւ, va. Ապացուցա-
նել, փորձով ցցնել, յայտնել, ըս-
տուցել, հաստատել, վկայել.

Provençal քր՛-իւ-ւ, s. Բրու-

վանի, Միջին Դարու գլխաբեւեւ.

Proven քր-ւ, p. a. Փորձուած.

Provender քր-ւ, s. Բուսանարակ, խար, յարդ, ախր.

Proverb քր-ւ, s. Առակ, առած; առակախար.

Proverbial քր՝ քէր-ւ, a. Առակաւոր, առակ դարձած; առակաց.

-ism, s. Առակաբանութիւն.

-ist, s. Առակախօս.

-ly, ad. Առակի կարգ անցած; առակաբան, աշխարհածանօ.

Provide քր՝ քէր-տ, va. Հայժայ-
ճել, հոգար, պատրաստել; կազմել,
յարդարել. =տ. Հագանիլ, նա-

Provided քր՝ քէր-տ, con. [that.] Հերիք է որ, միայն թէ, պայմանաւ որ.

Providence քր-ւ, s. նախատեսութիւն, հետատեսութիւն; նախախնամութիւն Աձ.

Provident քր-ւ, a. նախատես, հետատես, զգուշաւոր, խոհեմ.

-ly, ad. Կանխատեսութեամբ, զգուշութեամբ.

Providential քր՛-իւ, a. նախախնամական. **-ly**, ad. նամարար.

Province քր-ւ, s. նահանգ, գաւառ; կողմ, աշխարհ; իշխանութիւն, երկիր; վիճակ; պաշտօն, գործ.

Provincial քր՛-իւ, a. Գաւառական, նահանգային; գաւառացի, զեղջուկ, անպաճոյճ. =տ.

Գաւառացի; գաւառապետ, վիճակահայր յդ. **-ism**, s. Տեղական ասացումը, շեշտ, գաւառարար.

-ity քր՛-իւ, s. Գաւառաբանութիւն, գաւառական ո՞՞շեշտ.

Provision քր՛-իւ, s. նախապատրաստութիւն; նախատեսութիւն, համար, համար. =տ. Պէտքեր հայժայճել, պաշար լեցնել.

ճասկարարելի -al, -ary բռնի՝ շէլ, Վէրի, Ե. Առժամանակեայ, առժամեայ, -ally բռնի՝ շէլ, Ե. Ե. Առժամապէս, առժամային:

Proviso բռնի՝ շէլ. Ե. [pl. -ւոյ] Թէական պայման, դաշինք:

Provisor բռնի՝ շէլ, Ե. Վերահացու, հոգաբարձու. -sory -ղբի, Ե. Թէական, առժամանակեայ:

Provocation բռնի՝ շէլ, Ե. Գրգռ; գրգռում, գրգռումիւն. -tive բռնի՝ շէլ, Ե. Գրգռիչ, սիրաշարժ զարնուցիչ. = Գրգռիչ, պահանջ:

Provoke բռնի՝ շէլ, Ե. Գրգռել, շարժել, գրգռել; զայրացնել, բարկացնել. To be -d. Զայրահայ, բարկուձեան քրդի:

Provoking բռնի՝ շէլ, Ե. Գրգռիչ, զայրացուցիչ:

Provost բռնի՝ շէլ, Ե. Վերահեսուիչ, դասաւոր; շնորհիւ հ-մ. -martial բռնի՝ շէլ, Ե. Բանակի քրն. նիչ-դասաւոր. -ship, Ե. -ումիւն:

Prow, Ե. Նաւառաջք, ցուռի:

Prowess բռնի՝ շէլ, Ե. Քաջագործում. քաջում. շահաւանդում:

Prowl բռնի՝ շէլ, Ե. Դառնալ, Թափառիլ, սլքալ. = Եր Թափառիլ, որսի պահիլ; աւարել, Թալիլ:

Proximate բռնի՝ շէլ, Ե. Ամօփիլ, մերձաւոր, անմիջական. -ly, Ե. Ամօփիական կերպով, -ջապէս:

Proximity բռնի՝ շէլ, Ե. Մերձաւորումիւն, մօտիկումիւն:

Proximo բռնի՝ շէլ, Ե. Գալ ամիս

Proxy բռնի՝ շէլ, Ե. Փոխ անորդու. Թիւն, փոխանորդ: փոխանորդագիր:

Prude բռնի՝ շէլ, Ե. Պարկեշտ մուտգող կին, սուս-դգաստ, նամեսունակ

Prudence բռնի՝ շէլ, Ե. Խոն. մտնիւն, խոնակեանումիւն:

Prudent բռնի՝ շէլ, Ե. Խոնեմ. խոհական, իմասուն. -ly, Ե. Խոնեմ.

Ամուձեամբ, խոհեմաբար:

Prudential բռնի՝ շէլ, Ե. Խոհական, զգուշական; ընդհանրական, զործարհի:

Prudery բռնի՝ շէլ, Ե. Սուս-դգաստումիւն, ամօձխածումիւն:

Prudish բռնի՝ շէլ, Ե. Սուս-դգաստ, շնորհունակ:

Prune բռնի՝ շէլ, Ե. Ծառը մաքրել, յօսել, միւղհատել, քշել; (փեսուրները) յարդարել. = Եր. Փերեւեակ պննել, յարդարել. = Եր. Զորցած սալոր, դամնչիք. Pruning-bill, -hook. Ցասոց, յօսոց պղղղը. -knife, -shears. Հասոցիկ, սուսհատ Է:

Prunella, -nello շէլ, Ե. Ե. Պասառ մը; սալոր մը, մամխի:

Prurience, -cy բռնի՝ շէլ, Ե. Սասիկ փափաք, մարմաջ; երթիք. **Prurient** բռնի՝ շէլ, Ե. Մարմաջուն, ցանկացող, երթոց:

Prurigo բռնի՝ շէլ, Ե. Քրտիք. խաշ, երթիք. -ginous, Ե. երթոց:

Prussian բռնի՝ շէլ, Ե. Բրուսիական; բրուսացի. —blac. Երկանախածուկ Է. [սխա:

Prussiate բռնի՝ շէլ, Ե. Բրու.

Prussic, Ե. Բրուսիական (ՊՊՈՒ):

Pry բռնի՝ շէլ, Ե. Հնարգօտել, քննել, լրտեսել, որոնել; լծակով շարժել, վերցնել. = Ե. Լծակ:

Psalms --, Ե. Հոգեւոր երգ, սաղմոս. -ist, -odist --, Ե. Երգիչ, Ե. Սաղմոսերգող, երգասաց; սաղմոսերգ:

Psalmedy -ի՝ շէլ, Ե. Սաղմոսերգում. -սարան; երգասացում:

Psalmodography -ի՝ շէլ, Ե. Սաղմոսագրումիւն, երգաշինում:

Psalter -ուր, Ե. Սաղմոսահան, սաղմոս. [սաղմոսահան

Psaltery, Ե. Նուագարան մը, **Pseudonym** -ի՝ շէլ, Ե. Տեղեկ

-ոսն. -ոսն -ի՝ շէլ, Ե. Անու.

անուն, կեղծանուն: [գարէ:
Pseudoprophet, *s. Unus-dar-*
Pshaw ը'ւ, *տե. Լա'հ, օ'ն անդր.*
Psora -օ'թ, *ս. քոս -իւ.*
Psychic, -al -ոյ'իւ, -ււ, *ա.*
(Մարդկային) հոգևոյ, հոգեկան.
Psychologic, -al -ոյ'ււ, -ւ'ի.
 +ււ, *ա. Հոգեբանական. -logist*
 -ոյ'ււ, -ւ'ի, *ս. Հոգեբան.*
Psychology -ոյ'ււ, -ւ'ի, *ս. Հո-*
գեբանութիւն. [հմայութիւն.
Psychomancy -օ'ւ, -ի, *ս. Հոգե-*
Ptarinigan, *ս. Դարմիկան ք.*
Pterodactyl րէրէրէ'տէ, *ս.*
Մաշկամասն Կ. [կոնն.
Pteropod րէրէ'ւ, *ս. Մաշ.*
Pterophylle, *ս. Թեւասերեւ.*
Pterophorus րէրէ'ւ, *ս.*
Փետրաքեր (ՍիՍ.). [(դրուՍ.)-ոյ.
Ptolemaic ր-ւ, *ա. Պտղոմեան*
Ptyalism ր-ւ, -ի, *ս. Բազ-*
մաձրութիւն ք.
Puberty ք-ւ, -ի, *ս. Չափա-*
հասութիւն, արևույտ, լի հասակ.
Pubescent ք-ւ, -ի, -ւ'ի, *ա.*
Չա. Խա հաս; աղումամագոս (քոյս).
 -cence ք-ւ, -ի, -ւ'ի, *ս. Արանք,*
չափահասութիւն; աղումամագր.
Public ք-ւ, -ի, *ա. Հանրային,*
հասարակաց, ժողովրդական, հր-
րապարակային. =ս. Հասարակու-
թիւն, ժողովուրդ; հանրութիւն.
 In—. *Հրապարակաւ, առ հասար-*
ակի. —house. Պանդոկ, զինեռուն.
 —Law. Միջազգային օրէնք -mind.
Հասարակաց' հանրային կարծիք.
Publican -ւ, *ս. Հարկահան,*
մարտաւոր Հ; պանդոկապետ, զի-
նեպան. [սարակութ., զիրք.
Publication -ւ, -ի, -ւ'ի, *ս. Հրա-*
Publicist ք-ւ, -ի, -ի, *ս. Աղ-*
գաց օրինաց վրայ գրող.
Publicity ք-ւ, -ի, -ի, *ս. Հան-*
րականութ., հրապարակութիւն.

Publicly ք-ւ, -ի, -ի, *ad Հրապար-*
ակաւ, պաշտօնապէս.
Publish ք-ւ, -ի, -ի, *va. Հրա-*
սարակել, ի յոյս ածել; ծանուցա-
նել, հո չակել, քարոզել, տարածել.
 -er ք-ւ, -ի, -ի, *ս. Հրասարակիչ.*
 -ment, *ս. Հրասարակութիւն, (ա-*
մուսնութեան) ծանուցում.
Puce ք-ւ, -ի, *ս. Լուազոյն.*
Puceron -ւ, -ի, *ս. Լուիճ Փի-*
սան պիթի, որժայտիճ Քիոսֆուրա:
Puck ք-ւ, *ս. Չար ոգի, պայ;*
ցայգոգի. —ball. Փոշետունկ.
Pucker ք-ւ, -ի, *ս. Փոճ, կրն-*
ճիւ, խորշում, ծալք; շփոթութիւն,
խառնակութիւն. =va. Փոճ փոճ
ըլլալ, խորշումիլ, քաշումիլ, կծկիլ.
Pudder ք-ւ, -ի, *ս. Աղմուկ, ժը-*
խոր, վայնասուն.
Pudding ք-ւ, -ի, *ս. Կարկան-*
դակ; երշիկ սուճուգ; խնուլ կօ-
սկն. —stone. Ենդչագոգ, զոգարար
երէ. —time. Ճաշածամ.
Puddle ք-ւ, -ի, *ս. Զրակոյս, եղ-*
ջիւր; ջրաշեղջ; ջուր բունելու) կա-
ծեփ. =va. Տնխոսել, պոսորել;
ջուրին աղը ծեփել, օկել; (ծոյլ
երկամը' հնոցին մէջ) գեւել, կարծ-
րացնել, պուսելիլ. A—in a storm.
Մափորին մէջ փոթորիլ.
Puddler ք-ւ, -ի, *ս. Պուսող.*
Puddling, *ս. Անջրանցիլ ընելը,*
օկի ծեփ; երկամը կարծրացնելը.
Puddy ք-ւ, -ի, *ա. Տղմուս, ցե-*
խոս, պղտոր, աղտոս.
Pudicity ք-ւ, -ի, -ի, *ս. Պար-*
կեշտութիւն, ամօժխածութիւն.
Pueblo ք-ւ, -ի, -ի, *ս. Սպանիա-*
կան արան (ի Հար. Ամերիկայ).
Puerile ք-ւ, -ի, -ի, *ա. Մանկա-*
կան, տղայական. -ness, Pue-
rility, ս. Տղայութիւն, խակութ.
Puerperal ք-ւ, -ի, -ի, *ս. Աճը-*
ղարերթի, ծննդականի (ջերմ).

Puff բշփ(բ), *ս. փչում, (քերիկ, հովի)չուն, շնչիլը, յորժանք, ամպ (մուխի), փուր; ձուեկոզի(հասե-կայ)ճը; փրոզուսոյց, ուռուցիկ (զովես) = աս. փչել, շնչել; մուխի յորժանք տալ, մուխ փչել; ուռիլ, ուռննալ. = աս. փչել ուռեցնել, փրպցնել, զովառնել. -ball Գոյ-լափուր, փոշետուկ.*

Puffer, *ս. փչող, զովասանող.*
Puffin բշփն, *ս. փոշետուկի -ness բշփնեան, ս. Ուսոյց.*

Puffy բշփի, *ա. Ուսացիկ, պո-ուսասոս, փրպցեալ; ուսած.*

Pug բշ, *ս. կապիկ; շնիկ.*

Pugh բո, *տե. Թմեհ, րու.*

Pugilist բո-ճիլ, *ս. Գողուցի -ism բո-ճիլի, ս. կռիվամարտիկ.*

Pugilist բո-ճիլի, *ս. կռու-փամարտիկ, -ic, ա. կռիվամարտի-*

Pugnacious բշփեճ, *ա. կռու-ուազան, կռուաէր. -ness, Pug- nacity, ս. կռուազանութիւն.*

Puisne բո-նի, *ս. կրտսերքոր.*

Puissance բո-նի-նե, *ս. կա-րողութիւն, սք, զօրութիւն.*

Puissant բո-նի-նե, *ա. կա-րող, հզօր, զօրաւոր, ուժեղ, աղ-ղեցիկ, -ly, ած. Զօրեղապէս, ուժով.*

Puke բո-ք(ք) *տ. Ո՞ճալ, փրս-խել, զուր տալ. = աս. Ո՞ճալու-ցիլ, փսիսեցնող (ղեղ).*

Pulchritude բշփրիքի-տ, *ս. Գեղեցկութիւն, վայելչութիւն, գեղ, շնորհ:*

Pule բո-լ, *տ. ձիկ, լալ.*

Pull բո-լ, *տ. Բաշել, քաշկըռ-տել, քաշքշել, հանել; փրցել, քա-ղել, կորզել, ժողովիլ; (ծովը) պաս-տել. Սի քաշել. = աս. Թի քաշել, Թիալարել. -s. Քաշիլը, Սիալա-րելը; ճիզ, ջանք, ցնցում, պայքար. To - apart. (Թիալարելով) զատուիլ, հեռանալ; (չուանը) քցնել. To - down. Տապալել, կործանել; վար*

քաշել. To - foot. Վաղել. ընթա- նալ. To - up. Վեր քաշել; արձատէն խելի, կորզել; սանձը քաշել, կեցնել (ծին). -back. Կորզել, խոչ, կապիւն.

Puller բո-լը, *ս. (Թիալ) վար.*

Pullet բո-լի, *ս. Վառեակ.*

Pully ճի, *ս. ձախարակ. [կինակ.]*

Pullicat, -cate. Մեքսիկա Քաշ-

Pulmonary, -monie բշփե-

շըի, -ճի, *ս. Թորախի զեղ; Թո-րախաստոր. = աս. Թորալին.*

Pulp բշփ, *ս. (Գուղի) միս, Սամր; (Սուղի) զանդուած, խմոր.*

Pulpit բո-լիք, *ս. Ամպիոն, թեմ; թեմաազգութիւն, սրբազան պեճախստութիւն, քարոզ.*

Pulpos, Pulpy բշփե, *բշփ- թի, ա. Մուս, կակուղ. -ness բշփ- բշփե, բշփնեան, ս. կակուղութիւն.*

Pulque բո-լիք, *ս. Ալաուզի.*

Pulsate բշփեք, *տ. (Սիրը) զանել, սրտիկը, քարախիլ. [իլ]*

Pulsatile բո-լիք, *ս. Սուազի.*

Pulsation բշփեճ, *ս. Ջարկ, քարախում, Սնդիւն, սրտփում, -tive, -tory. Տրտուել, Սնդական.*

Pulse բշ, *ս. (Շնչերակի) զարկ, երակազարկ; սրտփում, ճօճում, Թրժում; կանանչեղէն, ընդեղէն.*

Pulverable, *ա. Փոշիանալի.*

Pulverize բշփըք *տ. փո-շիացնել, ծարձասել, լեսուլ. = աս. փոշիանալ. -zation բշփըքեճ, ճի, ս. փոշիացում, ծարձասում.*

Pulverulent բո-լիքի-նեք, *ա. փո-շեցեակի, փոշոտ, փոշեկից, -lence բշփըքեճ, ս. փոշոտութիւն.*

Puma բո-մա, *ս. Կատուախիժ.*

Pumice բշփե, *ս. Ջեշարար. -ous բշփըք, ա. մալոցկէն, չեջանման.*

Pumace, Pummel, See Pomace, Pommel.

Pump բշփ(ք), *ս. Զրհան; նրր-ուսումնակ սփարին. = աս. (Ջըր.*

հանով ջուր) վեր հանելի, քրհա-
նել; պարպել, բաշել; քրհնէն խօսք
խելի, քաշքշելի. — brake, —handle.
Ջրհանի լծակ, Սնու սրբաբ.

Pumpion, Pumpkin բըբ' -
բը, բըբ' քի, s. Գրում գապագ.

Pun բը, s. Բառախազ, հա-
մանունութ. = բա. Բառախազ ընելի.

Punch բըչ(ք), s. Գարուբիչ,
կիրահար զրճպա, ճաթգալ; ջեր-
ձողի, բուխ; հեպիս, խնդկասակ;
կարծուկար ծի՛ մարդ; կուռփ,
բուռնց. = բա. Կնրահարել, դրոշ-
մահարել, ծակել; կոփել, բուցի-
գառնել, —bow Գուռ Բուռնի գառաթ.

Punchoon բըչը, s. կիրահար,
դրոշմահար, կնրոց զրճպա; աս-
կառ (250-360 հոխանոց); (ծեղու-
նի) ուղղադեւան.

Puncher բըչըբ, s. Գրոշմագր-
ծի; կրտսոց գարծի, պարուբիչ.

Punchinello բըչնէլլո, s. Եղի-
կասակ, մրմուռ, հսպիս. [գէբ.

Punchy բըչի, a. Կարծ կրտ.
Punctate, -ted, a. Կէ՛ս կէ՛ս.

Punctilio բըչիլի, s. Չա-
փազանց մեծարանք, ծեւեր, ծե-
ւազանցումիւն.

Punctilious բըչիլիլի, a.
Իծրձող, թմահնդիր, նրասէր. —ly
-իլի, ad: Բարակ թարակ —ness
-նէնի, s. Բժանիպրումիւն.

Puncto բըչտո, s. Բարակ ծե-
ւեր, թմահնդումիւն; ծայրան-
կիւն (ժաւ. կոցի); Թրամայր.

Punctual բըչտլ, a. Ճշդ-
պապա՛, ճիշդ, մասնամակրապա՛ն;
ամիսամիշդ, ճշգրտ.՝, նրբանդիր.
-ity -լիլի, s. Ճշգրտաբանութ.,
ճշգրտութ. —ly, ad. Ճշգրտաբան կեր-
պով, սիձ ճշգրտեւանք, անփելպ.

Punctuate բըչտլ, բա կե-
տադիր, -tion -լիլի, s. Կեւա-
դրումիւն. **Punctor**, **Punctuist**

բըչտլիլի, s. Կեւադիր.

Puncture բըչտըբ, s. Խայ-
Պուածք, ծակուածք; ծնկ, բաց-
ուածք. = բա. Խայթել, ծակծկել,
ծակել. [բանփն. կարգադրոց.

Pundit բը՛տիթ, s. Գիտուն Պը-
Pung բըչ, s. Բնականաբ.

Pungency բը՛ճը-ի, s. Կծու-
ուածիւն, դառնութիւն, Թծուութ.

Pungent բը՛ճըթ, a. Ծակող,
խայթիչ; կծուհամ, կծու, բարկ,
լիպի; սասիկ, կակածակն, աղէկէգ;
խիստ, խայծող. —ly բը՛ճըթիլի, ad.
Կծու՛ խիստ կերպով.

Punic բի՛նի, a. Կարթեղո-
նական. Պունիկեան. — faith, Դըր-
ժողովիւն. [կուրիւն.

Puniness բի՛նիլի, s. Փոքրը.

Punish բը՛իլ(ք), բա. Պատժել,
պատժանել, ծեծել. խրատել.
-able, a. Պատժելի, պատժոյ ար-
ժան, պատժապարտ —ment, a. Պա-
տժանաւ, պատժ; ծեծ, Գանձանք.

Punitive բի՛նիլիլի, a. Պա-
տժական, պատժողական.

Punk բըչ, s. Բագ, պոռնիկ;
արիթ, ծառի կիզիւ.

Punner, Punster բը՛բըբ, -բըբ, s.
Բառախազ շինող, երկղիւնարան.

Punt բըթ, s. Լարձանաւ.

Puny բի՛նի, a. Ոչինչ, խնդն,
սկար, փանարի, չնչին, փոքրիկ.

Pup բըբ, բա. (Շուկի) ծկնիկ,
ձագ ըրելի. = բա. Լակոս, բոձոձ.

Pupa բի՛նի, s. [pl. Pupae -բիլ]
Լարանեակ (միջատ) պատճե.

Pupil բի՛նիլի, s. Աչքի ըրք;
աշակիւրտ, անն. —age բի՛նիլիլի,
s. Աշկիւրտութիւն; անչափանաստ
ձիւն բի՛նիլիլի —lary բի՛նիլիլի, s. Ա-
չաք ըրքի, ըրաչիւն; աշակիւրտ.

Puppet բըբիթ, s. Պոլ արիկ, պա-
նուճապատանք ուղղադրաւ. —show Պա-
տժանացոյց, փիկիլոն գողցաւ ոյմնում.

Puppy ԲԵՔՒ, *ս. Լակոս, շանձագ; յաւակոս, մորս; ինքնահաւան, Թեթևսովիկ զեզգեկ. -ism* ԻՒՄ, *ս. Ինքնահան յիմարութիւն, մորսութիւն, անմիտ անձնազոգութիւն, զէլզէկութիւն:*

Pur ԲԵՐ, *տ. Կառուն մրմուալ; =ս. Մրմուր, խորոզ (կառուի); անձայն հաւանութիւն, հրմ:*

Purblind ԲԵՐՂԾԻՒ, *ս. Կարճատես, կոյր. -ness, ռ. -ութիւն:*

Purchasable ԻՒՄ, *ս. Գնելի:*

Purchase ԲԵՐՆԵՐ(Մ), *տ. Գրելի, ծախու առնուի; ստանալ, առնել; =ս. Գնուի, ստացում; զնածրան, զնած, զնածոյ, ստացք; տարողութիւն, զօրութիւն ԳԻ; կազմած, անրած ԳԻ:*

Purchaser ԲԵՐՆԵՐ, *ս. Գնող, զնոր, յանախորդ:*

Pure ԲԻՐ, *ս. [com. ԲԻՐՆԵՐ, sup: ԲԻՐՆԵՐ.] Մարուր, յսակ, զոս, պարզ; անարատ, անմեղ, սուրբ, ողջախոհ, անպակ, միմիայն:*

Purely ԲԻՐՆԵՐ, *ad. Անքծօրէն, սրբութեամբ, յսակութեամբ; միմիայն, էպպէս, պարզապէս, կոկիկ:*

Pureness ԲԻՐՆԵՐ, *ս. Մարութիւն, յսակութիւն, պարզութիւն, անարատութիւն: [րակերտել:*

Purify ԲԵՐՓԼ, *տ. Բանիլ, նկա:*

Purgation ԲԵՐՆԵՐ, *ս. Զուում, մարում; արգարացում էր. -tive, ս. Մարողական, յուծողական(ղեղ):*

Purgatory ԲԵՐՆԵՐԵՐ, *ս. Քաւարան ԳԳ. =ս. Քաւական, մարական. -torial, -torian* ԲԵՐՆԵՐՆԵՐ, *-իւն, -իւն, ս. Քաւարանի:*

Purge ԲԵՐՔ, *տ. Մարել, զեղ, սրբել, քանել; արգարացնել էր; ներսը մարել, քակել; =տ. Գարզելի, զօուի; ներսը մարուիլ; =ս. Մարում, զօում; մարողական զեղ:*

Purification ԲԻՐՆԵՐՆԵՐ, *ս.*

Մարում, զօում; օրինական մարութիւն ՍԷ; սրբութիւն, քաւութիւն. -tory, ս. Մարող, -ական:

Purifier ԲԻՐՆԵՐՆԵՐ, *ս. Մարող, զեղի; սրող, քաւող:*

Purify ԲԻՐՆԵՐ(Մ), *տ. Մարելի, զեղի; սրել, քանել; =տ. Մարուիլ:*

Purism ԲԻՐՆԵՐ, *ս. Լեզուի մարութիւն, վայելչաբանութիւն:*

Purist ԲԻՐՆԵՐ, *ս. Վայելչաբան, վայելչասու, նրախոս:*

Puritan ԲԻՐՆԵՐԸ, *ս. Մարական Յե; յասական, յասակեաց; =ս. Մարականի. -ism* ԲԻՐՆԵՐՆԵՐ, *ս. Մարականութիւն:*

Puritanic, *-al* ԲԻՐՆԵՐՆԵՐ, *ս. Մարականի, ս. Մարականի; խրատական, մոլեռանդ, կրօնաւոր:*

Purity ԲԻՐՆԵՐԻ, *ս. Մարութիւն, պարզութիւն, զօութիւն, անխառնութիւն, յսակութիւն, անքծուութիւն, սրբութիւն; յսակախօսութիւն:*

Purl ԲԵՐԸ, *ս. (Ազնագործի) եզերազարդ, ճիլիկ; ծածանում, ծռփանք, ծուփ; մրմունջ, խոխոխ (առուակի); կակաջուր, գիծողի; =տ. Խոխոջիլ, մրմունջիլ (առուակը), փրփրիլ; =տ. Եզերազարդել:*

Purloin ԲԵՐՆԵՐ, *ս. Երջակայ, արուարձան:*

Purlin, *-line* ԲԵՐՆԵՐ, *ս. Առասաղի հեծան մը, ծպղալակալ:*

Purloin ԲԵՐՆԵՐ, ԲԵՐՆԵՐ, *տ. Երծնել, խորնել, յափշտակել. -er* ԲԵՐՆԵՐԸ, *ս. Ցափշտակիչ, զող:*

Purple ԲԵՐՔԸ, *ս. Ծիրանի ներկ, ծիրանի, կարմիր գոյն; կայսերական իշխանութիւն; արքայական պատիւ, ծիրանի չ; քլ. Ծիրանախոհապատ. =ս. Ծիրանեզոյն, ծիրանի, կարմիր; կայսերական, արքայական; =տ. Ծիրանի՝ կարմիր ներկել:*

Purport ԲԵՐՔԵՐ, *ս. Նպատակ, զիտում; իմաստ, նշանակութիւն,*

արժէք. = va. նշանակել, իմաստալ.

Purpose ԲԵՐՔԷ, s. նպատակ, ղիտաւորութ., ղիտում, միտք, մտադրութիւն, խորհուրդ, ձեռնարկ. = va. Առաջադրել, միտք ընել, կամենալ; նպատակ ղենել, որոշել, ուղղել. = vn. նշանակել, իմաստ ունենալ. On—. նպատակաւ, ղիտամբ, -less, a. Աննպատակ. -ly, ad. նրպատակաւ.

[Բ. 4.]

Purple ԲԵՐՔԷՐ, s. Երանի

Purr ԲԵՐ, vn. (կատուն) մրմռալ.

Purse ԲԵՐ (Գ), s. Գտակ; գանձ; ելուժուռ; (ծիրաշախ) մրցանակ. = va. Գտակին մէջ ղենել; քսակը գոցել, կծկել, պոստել. -net. (Քերտեր քաշուելով գոցուող) քսականրման ուռկան; ցանցէէն քսակ. -proud. Հարսուճեանը հպարտ.

Purser ԲԵՐՔԷՐ, s. Գանձագետ, ծախսարար. = հաշուակալ.

Pursiness, s. կարճաշնուծ.

Purslain, -lane ԲԵՐՔԷՐ, s. մետքենկ, փրփրեմ սեւիզ օրու.

Pursuable ԲԵՐՔԷՐ, a. Հաւալածելի, հետապնդելի.

Pursuance ԲԵՐՔԷՐ, s. Հետապնդում, հետեւանք, հետեւութիւն, In— of. Ըստ.

Pursuant ԲԵՐՔԷՐ, a. Համեմատ, ըստ, նման, իբրև.

Pursue ԲԵՐՔԷՐ, va. հետեւել իյնալ, քաշել, հալածել, ետեւէ ըլլալ, հետամնիլ, հետեւիլ, աշխատիլ; յառաջ վարել, շարունակել; նմանելու ցանալ. = vn. Շարունակել; ղատախագիլ, ղատի քաշել.

Pursuer ԲԵՐՔԷՐ, s. Հալածող, հետապնդող, ղատախագ.

Pursuit ԲԵՐՔԷՐ, s. Հետապնդում, հալածում; հետազօտութիւն, հետամուծ; փոյթ, ցանք, աշխատանք, երկուսը; գործ, ղարղում.

Pursuivant ԲԵՐՔԷՐ, s.

Թղթատար, քանքեր; (սուրհանդակի) հետեւող.

Pursy ԲԵՐՔԷՐ, a. Մեծփոր, գէր; ծանրաշունչ, ղժուարաշունչ.

Purulent ԲԵՐՔԷՐ, a. Թաւախային, Թարախեղ.

Parvey ԲԵՐՔԷՐ, va. Հողը տանիլ, հողալ, պակասը լեցնել, մատակարարել, ստանալ. = vn. Գաշար լեցնել, հայթայթել, նպարակել. -ance -իւժ, s. Գաշար լեցնելը, ամբարում, նպարակում.

Parveyor ԲԵՐՔԷՐ, s. Մատակարար, հայթայթող, համարածու.

Parview ԲԵՐՔԷՐ, s. Իմաստ, նշանակութիւն; մարմին (հրովարակի); սահման, ընդարձակութիւն.

Push ԲԵՐ, s. Թարախ, շարաւ.

Push ԲԵՐՔԷՐ, va. Մղել, հրել, վարել, քշել; խնկել, մշտել; ստիպել, մնշել. = vn. Հրել, կրծնելիլ; (կոտորով) մշտել, ղարնել; յարձակիլ, ղուրս ելնել. = s. Մղողը, հրելը, կոխելը, մնշում, յարմում, մշտուք; յարձակում, քնք; հարկ, պէտք; էլուկ, խաղաւար Էժ. At a— Ի հարկին. [ժիպեալ.]

Pushed ԲԵՐՔԷՐ, a. Մղուած, քս.

Pushing ԲԵՐՔԷՐ, a. Շահմուլ.

Pusillanimity ԲԵՐՔԷՐ, s. երկչոտութիւն, վախկոտութիւն.

Pusillanimous ԲԵՐՔԷՐ, a. Երկչոտ, վախկոտ, վատասիրտ, սկար.

Puss, Puss ԲԵՐՔԷՐ, s. Կատուիկ, րիսիկ; նպատասակ. [նալ.]

Postulate ԲԵՐՔԷՐ, va. Գալարա.

Postule ԲԵՐՔԷՐ, s. Գալարա խաղաւար, էլուկ. [րալից.]

Putulous ԲԵՐՔԷՐ, a. Գալար.

Put ԲԵՐՔԷՐ, va. [Put, Putting.] Դրնել, հաստատել, կարգել, սահմանել; հարցում ընել, առաջարկել, առաջադրել; արտասանել, ըսել; ստիպել, մնշել. = vn. Ցառաջանալ,

իրծայ, շարժիլ, սղողուիլ = *s. Սա-*
կարանի *արածու* թիւն; **գեղացի**,
 շինականի - and-call. **Արժէք** զո՞նց
 առուստւրի արտուու. *Ս.* To—about.
Դառնայ, ընծացրր փոխելու; **զար-**
ժընել To—away. **Ճանքիլ**, **արձկնիլ**;
ես դարձնել To be—to it. **Դժուա-**
րու թիւն ունենայլ To—back. (**Նա-**
ւր) դառնայլ; **ես դարձնել** To—by.
Փահել, մէկզի զնել, **ինայել**; **հե-**
ռացնել To—down. **Վար զնել**, **ի-**
ջն զնել; չոկցնել, գոցիլ; **գրել**, **նը-**
շանակել To—forth. **Տարածել**, **եր-**
կնցնել, բանայ, ցցնել; բացուիլ.
 To—forward. **Յառայ** բշել, **զնել**
 To—in. **Ներս զնել**, պարունակել;
նեւկայացնել; **մէջ մտնել**; (**Նաւը**)
նեւս մտնել To—oil. **Ճանքիլ**, **հե-**
ռացնել; ձգձգել, յապաղել; **հան-**
դերձը հաննել; **եղերթիւն** գառուիլ
 (**նաւ**). To—on, upon. **Վրան զնել**;
հագնիլ; **կեղծել**, նմանցնել To—
 out. **Դուրս զնել**, **սալ**, **բշել**; (**կը-**
րակը) մտել; **կուրացնել**; սխալե-
 ցնել; շարժու **սալ**, **զործածել**; **վը-**
ռընսել To—over. **Վրայ զնել**, **վը-**
րան զնել To—to. **Հարցնել**, **հար-**
ցում ընել; **կառ ընել** լծել; **աւելցը-**
նել; **ժողովել**; **ենծարկիլ**; (—death).
Մեռցնել (—it.) **Նեկիլ**, **ճնշել**, **զործ-**
ուարեցնել To—up. **Վեր վերցնել**,
կարգիլ, **հաստատել**; **սուրբ պատ-**
հանք չնել; ճամբու պատրաստել;
հրատարակել; **պահել**, **միտքը զնել**.
Putative Բէ—քէքէլ, *a. կար-*
ծեցեայ [սի զերան].
Putlog Բէ—քէլ, *s. կատակեր*.
Put-off Բէ—քէֆ, *s. Պատրուակի*.
Putredinous Բէ—քէքէր Բը—, *a*
Ապակեանած, նեխեալ, հոտած.
Putrefaction Բէ—քէքէր Բը—, *s.*
Նեխում թիւն, նեխ, փտում թիւն.
Putrefactive, *a. ֆսեցնող*.
Putreify Բէ—քէքէֆ, *va. ֆսե-*

ցընել, նեխել, = *va. նեխիլ, փստիլ*.
Putrescent Բէ—քէքէր Բը—, *a.*
Փսեցիլ, նեխիլ, -ence Բէ—քէքէր
 Բը—, *s. — հանգամանք*.
Putrescible Բէ—քէքէլ, *a. Փսե.*
Putrid Բէ—քէքէր, *a. Փսած, նե.*
խական, ապակեանած.
-ness, Putridity Բէ—քէքէր, *s.*
Փսածութիւն, ապակեանում թիւն.
Putter Բըքէր, *va. Ոչինչ բա-*
նեռով ժամանակ անցնել.
Puttock Բըքէր, *s. Յին յայլաք*.
Putty Բէ, *s. Խմոր, մածիկ (ապա-*
կեգործի), = *va. Խմորի, փակցնել*.
Puzzle Բըչըլ, *va. Եփոծել, խը-*
ռովել, վարանեցնել, = *va. Եփո.*
ծիլ, շուտել, վարանել, նեղը մը-
նայ, = *s. Խառնակում թիւն, շիտ.*
ծում թիւն, վարանք, սազնապ; նա-
նելուկ, խող [շուտած].
Puzzled Բըչըլ, *a. Եփոծեալ*.
Puzzling Բըչըլ, *a. Խառնա-*
կիլ, շիտեցնող; հանելուկ.
Pye Բըչ, *See Pie*.
Pygarg Բըչըլ, *s. Յամուրի*
սեսակ մը, վերջասպան; արժուր
մը, եփինէլ.
Pygmy, Pygmean Բիչքէ, Բիչ-
 քէքէ, *a. կարճուկ, Թղուկ, գաճա.*
Pyloric Բիլըրի, *a. Ստոյնի*.
Pylorus Բիլըրը, *s. Ստամոքսի*
ստորածակ, ստքէքէր.
Pyramid Բիլըքէր, *s. Բուրդ*.
յուրան, -al, -ic, -ial Բիլըքէր Բը—,
a. Բրգածու, բլրածու.
Pyre Բըչը, *s. Փայտիոյ*.
Pyretology Բըքէքէլ, *s. Ձերձ-*
նարանում թիւն, տեղադրանում թիւն.
Pyriform Բիլը, *a. Տանձածու*.
Pyrites Բիլըրի, *s. Հարար.*
**Pyritic, -al, -ic, *a. Հարարի.*
Pyro- Բիլը, Բըչը—
-lignic, -ligneous Բիլըքէ-
 քէր, *a. Հրոփայտային (ՊՊու)*.**

-logy բարձր. Հրաբանութիւն.
 -mancy բերձ. Հրամայութիւն.
 -meter բարձր. Հրաչափ Գ.
 -phorus բերձ. Հրակիր Գ.
 -scope, s. Հրադէտ Գ. իկան.
 -technic, -al, a. Հրարուեստ.
 -technics, -techny բերձ. Կրտս.
 s. Հրարուեստ, հրարուեստութիւն.
 -xene բերձ. Կրտս. Հրանս հո.
Pyrrhic բերձ. s. Սղապեղջ,
 անգայս բարձր. զինակարաւր.
Pyrrhonism բերձ. s. Երկ-

բայութիւն, սկիզբականութիւն, պիւհ-
 ոսնութիւն. -nist, s. Սկիզբական.
Pythagorean բերձ. s. Պիտագորան
 (փիլիսոփայ):
Pythian բերձ. s. Պիտիան
 (խաղր, հարցուկ).
Python բերձ. s. Վարազոձ.
Pythoness բերձ. s. Պիտիան,
 հարցուկ, զուշակուհի, պիտիան.
Pyx բերձ. s. Սրբատուփ Գ;
 կողմնացուցի արկղիկ; դրամա-
 փորձ արկղ ԱԳ.

Q

Quab բարձր. s. Լողածուկ.
Quack բարձր. (Սագի) կոխիչ; սուս բժիշկի, բուժակի, շա-
 դակիւտ շարքաբան. =տ. Կռնչելի,
 կրկուսի, կարկաչելի; մեծարանելի.
 -cry բարձր. s. Բարբերայութիւն.
Quadragesima բարձր. Կրտս. Կրտս.
 -mal, a. Կրտս. մեծ պահի.
Quadrangle բարձր. s. Կա-
 ուանկիւն. -gular, a. Կաուանկիւնի.
Quadrant բարձր. s. (Ռո-
 յորակի) բաւորակ, ունենակ (գոր-
 ծի) -al բարձր. s. Կա-
 ուորակի, 90 աստիճանաց.
Quadrat բարձր. s. Կապար
 անջրպետ, զուտական գաւառ Գ.
Quadrat բարձր. s. Կա-
 ուակուսի; չորսով բաժանելի; ճիշդ
 կարուկ, յարմար. =տ. Եւրամարիլ,
 պաշտանիլ.
Quadratic բարձր. a. Կաու-
 կուսի. -Equation. Հաւաս. Բ. աստիճ.
Quadrature բարձր. s. Կա-
 ուակուսիւր, բաւակուսի; բա-
 ուորական դիրք Գ.
Quadrennial բարձր. s. Կա-
 ուորարմանայ, բաւանանայ.

Quadrilateral բարձր. a.
 Կաուակողման, չորեքկողման.
 -lateral բարձր. s. Կա-
 ուորարման, բաւանան.
Quadrille բարձր. s. Կա-
 ուակուսիլ Գ; պարսխուժար,
 պարեղջ. [Կաուիլիոն.
Quadrillion բարձր. s.
Quadrupartite բարձր. s. Կա-
 ուակուսիլ Գ. Կաուակուսիլ.
Quadrissyllable բարձր. a. Կա-
Quadrivalve բարձր. a. Կա-
 ուորարման, բաւանան.
Quadroon, s. Կաուանանի.
Quadruman, **Quadruma-**
nous բարձր. s. Կաուանանի,
 չորեքանանի.
Quadruped բարձր. s. Կա-
 ուորարման, բաւանանի.
Quadruple բարձր. s. Կա-
 ուակուսիլ, չորեքակուսիլ, բաւ-
 անակ. =տ. Կաուակուսիլ.
Quadruplicate բարձր. s. Կա-
 ուակուսիլ, չորեքակուսիլ, բաւ-
 անակ. =տ. Կաուակուսիլ.
Quare, **Query** բարձր. s. Հար-
 ցում, տարակոյս.

Quæstor +-հ'տէր, *ս. Գանձապետ 2.* [լիւ]

Quaff +-օֆ(տ), *va. Խմել, կըլ-*

Quag-mire +-իլ', +-իլ'յոյ, *ս. Ճահիճ, մօրս, մակսի, մօրու.*

Quagga -ի, *ս. Կուլակ (վագրձի):*

Quaggy +-իլ', *ս. Ճախճախուս, յարժուն, մօրու.*

Quahaug, -hog +-օւհ'սի', *ս. Մեծ սանճամիջուս:*

Quall +-իլ', *ս. Լորճարզի Խ. =տ. Ընկնիլ, նկուն ըլլալ, վհասիլ.*

Quaint +-իճ'տ', *ա. Զարդարուն, չքնաղ, հին, արճառոց, -ly, ad. Արուեստական՝ եզական կերպով, -ness, ճ. Նորուձիւն, այ. լանդակուձիւն .*

Quake +-իյ', *տ. Երեքալ, շարժիլ, սարսուռ, զողով, =ս. Սարսուռ, զող, սասանում.*

Quaker +-իյ'էլ, *ս. Մրսփող, երեքական, Բուէյթր Յէ. -gum. Կեղծ հրացան, -ism, ճ. Բուէյթրուձիւն.*

Quahfiable +-օլ'իֆ'յուլ, *ա. Որակելի, մեղմելի, բարեփոխելի.*

Qualification -իֆիտի'յուլ, *ս. Անուանում, իշխանութիւն; հանգամանք, որպիսուձիւն, բարեփոխութիւն; նուազեցնելը.*

Qualify +-իֆ'յուլ, *va. Անուանել, որակել; բարեփոխել, չափաւորել, նուազեցնել; յարճարցնել, =տ. Բարեփոխիլ, չափաւորիլ.*

Qualified +-իֆ'յուլ, *ա. Բարեփոխուալ, չափաւոր, -ifier, ճ. Բարեփոխիչ, չափաւորող.*

Qualitative, *ա. Որակական.*
Quality -օլ'տէ, *ս. Որակ, հանգամանք, որպիսուձիւն, յակուձիւն, բարեխանութիւն, արճանապատուձ., ազնուականութիւն.*

Qualm +-օմ', *ս. Սիրս խաւնուք, նողկանք, պժգանք, թալուկ, խղճի խայճ, -ish, ա. Փսխողական;*

խղճահար, մանրակրկիս; նողկալի.

Quandary +-ան'տէթ, *ս. Տարակոյս, կնճիռ, դժուարութիւն.*

Quantity +-ան'տէթ, *ս. Քանակութիւն, որքանութիւն, չափ, կշիռ, քանակ, զուճար. [կան.*

Quantitative, *ա. Բանակա-*
Quantum, *ա. Թիւ, մաս, զուճար.*
Quarantine +-օւրէլ'տի, *ս. Քառանապահ; մարցանոց.*

Quarrel +-օւրէլ, *ս. Գժտուձիւն, հակառակութիւն, կռիւ, վէճ; քառասյար (նետ); աղիւսածու ապակի =ա. Վիճիլ, զժտիլ, կռուիլ, -some +-օւրէլ'տէ, ա. Կռուարար, կռուապան.*

Quarry +-օւրէթ, *ս. Քարահանք; քառասյար, բազէ որս, =ա. Քար կտնիլ, հանել. [չափ, աման.*

Quart +-օւրտ', *ս. 280 քրամնոց*

Quartan +-օւր'տի, *ս. Քարուրդական, քառօրեայ (չերմ).*

Quarter +-օւրէլ, *ս. Զորքող, քառորդ (չափի, լուսնի, ժամու, ոչխարի); (զպրոցական) շրջան, եռամսեայ; կողմ, թաղ, նահանգ, բնակութիւն; կայան, pl. Զինուորաց բանակեցոյ; (պարսեղոց) շնորհ, =ա. Զորսի բաժնել; բանակեցրնել, իջեւան օալ, -day, -session, եռամսեայ; եռամսէի վերջին օր, -deck. Խելաց ճարտարականութիւն. -foil. Քառանկէլ, քառանկէթ (զարդ) 4. -master. Քսակակալ (բանակի); օսանապետ (նաւագաց) - session. (Հաշարար դասաւորաց) եռամսեայ նիստ, -staff. Կարճ հաստ գաւազան, բիր, -age, -ing, -ly, ճ & a. Եռամսեայ (վարձ, թողակ, հանդէս).*

Quatern +-օւրտ'էլ, *ս. 35 քր. հեղանիւթի չափ, 550 քր. հացի կշիռ.*

Quartet -տէթ, *ս. Քառանակ երգչախումբ.*

Quartile +-օւրտ'էլ, *ս. Քառորդական նայուածք -տ.*

Quarto +-+թ'ր, a. Բաւածալի.
Quartz +-+թզ, s. Բուն գալ-
 յախազ, գաւարզ:

Quarizy, Quartzons, -tzose
 +-+թչէ, -չէ, -չ'ս, a. Գաւարզային
Quash +-+շ(ք), va. Կուսնել,
 ջնջել, ոչնչացնել, ճզնել, ճմլել:

Quasi +-+շ'այ, Իբրև թէ:
Quassia +-+շ'ի, s. Կակ ժի-
 րակենի, ժմիրակ:

Quaternary, -ternion -րէր',
 +-+րէր'նէ, s. Քառեակ, չորս:

Quatrain +-+թ'րէթ, s. Քա-
 ուսար, քառեակ բն:

Quaver +-+շ'լը, va. Գեղգե-
 ղել, Թրթռացնել = s. Գեղգեղ,
 Թրթռում, ջրէ խազ:

Quay թ', s. Քարափ բռիւրը:
Queachy +-+շ'ի, a. Խախուս:

Quean +-+թ', s. Անպարկեշտ,
 բոզ, քրքրիւիկ կին:

Queasy +-+շ'ի, a. Սիրտա-
 ուրնուր, դժուարահմ:

Queen +-+թ', s. Քազուհի, զըշ-
 խոյ = va. Քազուհւոյ հոգիւր առ-
 նուլ, — consort. Իշխող թագաւորի
 կին, — dowager. Այլի թագուհի —
 Regent. Ինամակաւորի, — post. Ձեղ-
 նայարկի սիւն, — s apple, Queening.
 Գորսախնձոր, — s bench, — court.
 Բարձրագոյն Ասեան Ա՛դ, — like,
Queenly, a. Դշխոյանման:

Queer +-+թ', a. Այլանդակ, Ե-
 զական, զարմանալի, — ly +-+թ'ի,
 ad. Այլանդակորէն:

Quell +-+ել, va. ձնջել, կոխել;
 զսպել, կուսնել:

Quench +-+ել, va. (Մոմ) մա-
 րել, անցնել, ջնջել, խաղաղցնել:
-able -իւլ, a. Դիջանելի, — less
 +-+ելի, a. Չմարելու, անշէջ:

Quercitron +-+լը-ի-րէ, s.
 Դեղնակաղնի. [քիքիզ]

Quereomonious -ի'նէլ, s. Դէզ

Querist +-+ի', a. Հարցաւէր:
Querulous +-+ի'նէլ, a. Դըժ-
 գոհ, օրհնիչ, օրհնչող, — ness, s.

Query +-+ի'ի, s. Հարցում, ար-
 արկոյս = va. Հարցում ընել, հար-
 ցնել, արարկութիլ:

Quest +-+ի-ր', s. Ինդիր, հարց,
 հետազօտութիւն, **Question** -ի՛ն,
 s. Հարցում, հարց, ինդիր; վէճ,
 արարկոյս; հարցափորձ; ձանջանք.
 = va. Հարցաքննել, խնդրոյ արկ ձը-
 գել, արարկութիլ. In—. Ինդրոյ
 վէճի արկ. Beyond all —. Անար-
 արկոյս, անվիճելի. Out of the —.
 Անհարին, անկարելի:

Questionable +-+ի'նէլ, a.
 Անսոյզ, երկարայիլ:

Questioner +-+ի'նէլ, s. Հար-
 ցաւէր, խնդրող, քննող:

Questor -ր'ը, s. Տրամաւար ձ.
Quhair, Quair +-+ի'ր, s. Գիրք:

Quib +-+ի, s. Երգիծախանութ.

Quibble +-+իլ, s. Փախուս,
 խուսափանք, իմաստակութիւն, =
 va. Խուսափիլ:

Quick +-+ի', a. Կենդանի, ա-
 ուոյզ, աշխոյժ, արագաշարժ, շուտ,
 երազ, սրամիտ, յարողակ, = s.
 Մարմնոյ միտ, — ad. Արագ, շուտ,
 փութանակի, — eyed, — sighted, Մրա-
 սես, խորաձափանց, — grass. Սէզ
 այրըզ, — lime. Չմարած կիր, — match.
 Հրազենքի պատրոյզ, — sand. Աւա-
 զուք, — set. Դալարագեղ (ցանկ),
 — silver. Սնդիկ ձիվա, — step. Արագ
 արագ էր. — with child. (Մնանելու
 մօտ) յղի, — witted. Մրամիտ:

Quicken +-+ի', va. Կեն-
 դանացնել, ոգեւորել, փութացը-
 նել, զօրացնել = va. Կենդանա-
 նալ, ոգեւորիլ. [րէն, շուտ]

Quickly +-+ի'ի, ad. Արագօ:

Quickness +-+ի'նէլ, s. Արա-
 գութիւն, աշխուժութիւն:

Quid, *s. Ե/ստիտիտիտի*, ծամօն:
Quiddity +--ի'ի'ի', *s. Իսկու-
 Պիւն, զիմուՊիւն, էուՊիւն ԷԷ.*
Quidnunc, *s. Լոգոս, հետարքիր:*
Quiesce +--ի'ի' (ք), *va. (Գիրք)*
համր մնալ, ծայն չհանել:
Quiescence, -cy +--ի'ի'՛՛՛՛,
s. (Տառի) համրութիւն, յուութիւն;
անշարժութիւն. դադար. -cent -ի'ի'.
՛՛ք, a. Համր, հանդարտ, լուռ.
Quiet +--ի'ի'ք, *a. Հանդարտ,*
խաղաղ, հեղ, անշարժ, լռիկ, ան-
խրոնով. = s. Հանգիստ, համրութիւն.
անշարժութիւն. = va. Լռեցնել,
համոզել, խաղաղել. -ly, ad. Լը-
ռիւն, լռիկ, հանդարտօրէն. -ness,
s. Հանդարտութիւն, խաղաղութիւն.
To keep— Հանդարտիլ, լռել.
Quietism +--ի'ի'ի'ի'՛՛, *s. Մարի*
հանդարտութիւն. հանգստականութիւն.
Quiescende +--ի'ի'ի'ի'—ք, *s. Հան-*
դարտութիւն, հանգիստ.
Quiescent +--ի'ի'ի'՛՛, *s. Մահ,*
լուռութիւն, լռեցնելիլ.
Quill +--ի'ի'՛՛, *s. Փետուր, գրիչ;*
(ոգնիի) փուշ; մատուրտ, կենսոց.
= va. ՓոՊիւսնել. -driver. Մրագիր,
մրատուր. —wort. Բրամիստ ք.
Quilt +--ի'ի'ք, *s. Վերմակ, քըն-*
քշարկ. = va. Վերմակի նման կա-
րել, շուլիլ.
Quinary +--ի'ի'՛՛քի'ի', *s. Հնգեակ.*
Quince +--ի'ի'՛՛, *s. Սերկիւիլի.*
Quincunx ձառակածեւ (կարգ)
Quinine +--ի'ի'ի'՛՛, +--ի'ի'ի'՛՛ք,
s. Ինարքինա ք.
Quinquagesima +--ի'ի'ի'ի'ի'՛՛-
ի'ի'՛՛, s. Ինն քառեկն նոյան (կիր.).
Quinquangular Հնգանկիւնի
Quinque, [ամեայ]
-ennial +--ի'ի'ի'ի'ի'՛՛՛՛, *a. Հընգ-*
-foliate, -fed, *a. Հնգաճեղիկ.*
-lateral -ի'ի'՛՛, *a. Հնգատառ.*
-valve, -valvular. Հնգափեղիկ.

Quinsy +--ի'ի'ք, *s. Փողացառ.*
Quint, *s. Հնգակ (քիքէղի).*
Quintain, -tel, -tin +--ի'ի'ի'՛՛,
-լէլ. -ի'ի'ի'՛՛, s. Կէս նոյառակի.
Quintal -լէլ, *s. Կենդինար.*
Quintan -լէլ, *s. Հնգօրեայ.*
Quintet, -tette, -tetto +--ի'ի'՛՛-
ի'ի'ք, +ի'ի'ի'ի'՛՛, s. Հնգեակ եք.
Quintessence +--ի'ի'ի'՛՛՛՛, *s. Ուղեւ-*
ծուծ, ազնուագոյն ներաճիւթ ճաս
Quintillion, *s. Հնգիլիոն.*
Quintuple, *s. Հնգապատիկ.*
Quip +--ի'ի'ք (ք), *s. Ներխախտու-*
թիւն. = va. Ծաղրել, քաշկռծել.
Quire +--ի'ի'ք, *s. Իպրաց դաս,*
սիրացուք, խմբերք; դաս (ժամի
մէջ); սրցակ, պրակ.
Quirk +--լէլ՛՛, *s. Ներխախտու-*
թիւն; փախուստ, դարձ.
Quit +--ի'ի'ք, *a. Ապարտ, ար-*
ձակում, ազատ. = va. Չգել, Պո-
ղուլ, Պող սալ; կատարել, լնուլ;
յանձնել. To be— s. with one. Չի-
րար գորացնել, հաշտ սարկիլ. -claim.
Արձակում; արձակման հրամանա-
գիր էք. -rent. Պայմանաժամաւ վարձ
Quite +--ի'ի'ք, *ad. Բոլորովին,*
լիովին, զլիսովին.
Quittance +--ի'ի'ի'՛՛, *s. Անդոր-*
րագիր, անպարտագիր, հատուցում.
Quiver +--ի'ի'լէք, *տ. Դողալ, սար-*
սըռիլ; ԾոՊուրզիլ. = s. Կապարձ.
Qui vive! +--ի'ի'լ. Ո՛վ էք. To be
 on the—. Չորոշ՝ արձուն կենալ.
Quixotic +--ի'ի'ի'ի'ի'՛՛, *a. Տոն*
Քիշոդական, յիմարական. [Պիւն.
Quixotism, *s. Տոն Քիշոդու-*
Quiz +--ի'ի'լ, *s. Կատակ, խա-*
ղարարութիւն; ծաղրիչ, պլլիչ; ալ-
լանդակ մարդ. = va. Պլլել, քաշ-
կըռծել, ծաղրել; զուարեացնել.
Quizzical +--ի'ի'ի'՛՛՛՛, *a. Խոթ-*
ղական, գրգռիչ; զուարեացուցիչ.
 Quizzing glass. Միականի ակնոց:

պատահանաց հայլի կենսան այնկսի.
Quodlibet, *ս. Իմաստականութիւն.*
Quoif +---յֆ, *ս. Գլխանոց:*
Quoin +---յն, +յն, *ս. Անկիւն;*
 սուր փայտ. [Նարար, սկուսեղ]:
Quoit +---յդ, *ս. Խաղալու բըռ.*
Quondam +---ան'դէ՛ն, *ս. Ինչպիսի.*
Quorum +---ո'քէ՛, *ս. Թրինական*
 Թիւ, մեծամասնութիւն (ժողովոյ):
Quota +---ո'քի, *ս. Մաս, բաժին.*
Quotable +---ո'քիչ, *ա. Կոչելի,*
 վկայութիւն բերելի:

Quotation +---ո'քիչ՝ *ս. Վը-*
 կայութիւն, կոչում; հրատարակի գին.
Quote +---ո'ք, *ս. Վկայութիւն*
 բերել, կոչում ընկի, յաւասջ բերել,
 յիշել, մէջ բերել, ըջել; զինները ան-
 ուանել:
Quoter +---ո'քէր, *ս. Միշտ վը-*
 կայութիւն. բերող, վկայանող, -յարբեր.
Quoth +---ո'ք: Ասաց, ըսաւ.
Quotidian +---ո'քի'ի, *ա. Հա-*
 նապագործայ, ամենուուր.
Quotient 'ւէ՛ր, *ս. Քանդող:*

Rabbet բե՛րէր, *ս. Փողածեւ*
 փորուածք, ախոսիկ 4; անկիւնա-
 մեւ եղերք, ալուցակ 4. = *va. Փո-*
 դածեւ փորել, ալուցիկ շինել, —
 plane. Գլխաղոր իշչոհեհեհ.
Rabbi, Rabbin բե՛րէի, բե՛րէյ,
 բե՛րէն, *ս. Բարբի, Բարունի. Grand—*
 Բարուն պատ: [Բարունական.
Rabbinic, -al բե՛րէի'եւ, *ա.*
Rabbit բե՛րէր, *ս. ձագար. Doe*
 —, she —. Էգ ձագար. Welsh —
 Չանրի խոռով:
Rabble բե՛րէլ, *ս. Խուժան, խառ-*
 նիճաղանճ, ռամիկ. [հաշիւ.
Rabdology բե՛րէլ-լէ՛քի, *ս. Ցըպ-*
Rabdomaney, s. Ցպհմայութիւն.
Rabid բե՛րէի, *ս. Կասաղի, մո-*
 լեզին, փրփրած. -ness, *ս. -ութիւն.*
Raca բե՛րէի, *ս. Մոռոս, անմիտ [H.]*
Raccoon բե՛րէն, *ս. Մկնբէլ 4.*
Race բե՛րէ(ր), *ս. Տոհմ, սերունդ,*
 ցեղ; ժիրնաց, արշաւ, ընթացք;
 համ, հաշակ (զինւոյ); հոսանք,
 ջրանցք, ջրմուկ; արմատ. = *vn. Ար-*
 շաւել, վազել, ընթանալ, մրցիլ;
 = *va. Վազցնել (ծին).* — *horse. Ար-*
 շաւի ձի, պէշաօպիկ. Tail —. Զա-
 դացքի առսւ. — *ginger. Կոճապղղ-*

պեղի արմատ. To win the —. Մըր-
 ցանակը առնուլ:
Raceme բե՛րէ՛, *ս. Ենթակողկողզ:*
Racemiferous, a. Ողկոյզաբեր
Rachitic բե՛րէր'ի, *ս. Ասկութեանք:*
Rachitis բե՛րէր'ի, *ս. -ութիւն.*
Raciness բե՛րէի'եւ, *ս. Հողե-*
 համ, սպառնական (զինւոյ), յաս-
 կանիշ, հանգամանք:
Rack բե՛ր(ր), *ս. Գնարան, պըր-*
 կոց; մտուրի վանդակ; յեմարան,
 .. կալ; կեռածանի (անւոյ) 4 +; կըք-
 կըռուր տոտում հշիին (ծիւն) = *va.*
 Կեղեքել, ցանջել, զելուլ, պրկել;
 զսել (զինին), բաշել; (ծին) տո-
 տել; շոգիանալ, ցնդիլ — *rent. Զա-*
 փագանց ծանր վարձ, հարկ:
Racker բե՛րէր, *ս. Դահին, հա-*
 րբասհարիչ; տոտող ձի:
Racket բե՛րէր, *ս. Գնդխաղի*
 գործի, թաթ; ծիւնի հողաճափ,
 լագան; աղմուկ, բոմբիւն. = *va.*
 Աղմկել, զրդղել:
Racking բե՛րէի, *ա. Տանջող:*
Racy բե՛րէի, *ա. Զօրաւոր (համ,*
 հոս); հողահամ, տօխ, յասկանիշ
 ունեցող, մասնաւոր:
Raddle բե՛րէլ, *տ. Հիւսելի =*

ս. Բոք, աղէկաս *korokk*; (հիւս. ուլած) ցանկապաս.

Radial բէ՛րէ՛իւ, *a.* ձառագայ. Թային; ծղոսկրային.

Radiance, *cy* բէ՛րէ՛իւ, *s.* ձառագայթ, փայլուն, պայծառութ.

Radiant, *a.* փայլուն, շողշո. դուն. *-ly, ad.* Շողարձակ, փայլփլուն.

Radiate բէ՛րէ՛իւ, *en.* ձառագայթարձակ ըլլալ, ճառագայթել, ցոլանալ, = *a.* ձառագայթածել, = *s.* [ը. -ta բէ՛րէ՛իւ] ձառագայ. Թաւոռ (աստղածուկ, բուս.) *-tion*, *s.* ձառագայթում, ցոլացում. *-tor*, *s.* ձառագայթարձակ.

Radical բէ՛րէ՛իւ, *a.* Արմաս. կան, հիմնական; բնական; գլխո. վին, սկզբնական. = *s.* Արմաս, ար. մասական (բարեկարգի) *-ism*, *-ness*, *ad.* Արմասական նշան [V] *-ly, ad.* Հիմնովին, գլխովին. *-ism, -ness*, *s.* Արմասականութիւն.

Radicate բէ՛րէ՛իւ, *a.* Արմասցող, արմասարն բ. [սիկ բ.

Radice բէ՛րէ՛իւ, *s.* Արմա.

Radicie, *s.* Երկ, Թելիկ բ.

Radish բէ՛րէ՛իւ, *s.* Բոլկ բարբ.

Radius բէ՛րէ՛իւ, *s.* Շառաւիղ Է; ծղոսկրիկ Էր. [Ղ. Radü բէ՛րէ՛իւ] *-vector*. Վառարանի շառաւիղ Է.

Radix բէ՛րէ՛իւ, *s.* Արմաս.

Raff բէ՛րէ՛իւ, *s.* Կրգիկ, խեշերանք.

Raffle բէ՛րէ՛իւ, *s.* Վիճակահանու. Թիւն, բաղդախաղ թիանգօ. = *an.* Վիճակ քաշել.

Raft բէ՛րէ՛իւ, *s.* Լասսափայտ. = *oa.* Լասսով փոխադրել.

Rafter բէ՛րէ՛իւ, *s.* Լասսավար; ծուրք գերան, ծպեղ. [վար.

Raftsmen բէ՛րէ՛իւ, *s.* Լասսա.

Rag բէ՛րէ՛իւ, *s.* մնացի, հնոսի; քե. կոր; չեչարար. = *pl.* Խեղճուկ Է. բեւոյթ. *To* — *off.* Յաղթանակ ստա. նալ. Worn out to — *s.* Բոլորովին պա.

սառաւուն. *-bolt*. Ժանաւոր փրին. *-fair*. Փերեզականոց պիրպազարբ. *-gatherer, -man*. Փերթարաղ. *-stone*. Յեսանարար. *-tag*. Խամիկ. *-weed*. *-wort*. Յակարենի բ. — *wheel*. Ող. նանիւ, — *amuf'fin*, *s.* Սահահ, ա. նառակ.

Rage բէ՛րէ՛իւ, *s.* Սրմոռութիւն, ցասում, մոլեգնութ. կասաղու. Թիւն; մոլի տենչանք, զակասանք; սասկու. Է; նորածնութեան մո. լութիւն; յափշտակութիւն մտաց. = *en.* կասաղիլ, սրմոսիլ, զայրանալ, սասկանալ. *-ful* բէ՛րէ՛իւ, *a.* կասաղի, մոլեգն.

Ragged բէ՛րէ՛իւ, *a.* Պառնած, ցնցոսի; Թաւ, ծարեղ, անհարթ. խորդուրդ; կոշտ, չարածայն; վարակոս. — *robin*. *s.* ձանձխար, շո. դավար բ. *-ness* բէ՛րէ՛իւ, *s.* Հինումաշ հազուս, քուրջ; անհար. Թութիւն, կոշտութիւն.

Raggy բէ՛րէ՛իւ, *s.* Սանտիոս բ.

Raging բէ՛րէ՛իւ, *s.* կասաղու. Թիւն, ցասում. = *a.* կասաղի.

Ragout բէ՛րէ՛իւ, *s.* Պորանի.

Raid բէ՛րէ՛իւ, *s.* Ասպասակութիւն.

Rail բէ՛րէ՛իւ, *s.* Վանդակասիւն; երկամածոց; նաւու զօսի, խոր. դավար, շարժանակ Է. = *pl.* Թիկունք, յենարան. = *oa.* Վան. դակել, ցանկել. = *en.* Ծարեղ; ալ. պանել. *By* — *car.* երկամուղի. *-car.* կառք ճանապարհորդաց. — *road*, *-way*. երկամուղի. *-er*, *s.* Ծարեղ.

Railing -ի, *s.* Վանդակ, ցանկ.

Raillery բէ՛րէ՛իւ, *s.* Ծարեղ, ալ. պանք, աղոսնում, կասակ.

Railroad, Railway *See* **Rail**

Raiment բէ՛րէ՛իւ, *s.* Հանդերձ.

Rain բէ՛րէ՛իւ, *s.* Անձրել. = *en.*

Անձրել, տղալ. *-bird*. Գարաղբ

Է. *-bow*. Ծիածան. *-deer*. Արտղ

ընձաց եղջերու. *-gauge*, *-gauge* -ի, Է.

Անճրեւաչափ. -y, a. Անճրեւոս.

Raip բէք, s. Գեանաչափի խր.

Raise բէչ, va վերցնել, կանգնել; կառուցանել, (հարկ, տուրք) ժողովել; (ստակ) հաւարել; արժըն. գունել, կենսաւորել; սեղծել; հանել. To— a purchase. Փաղանգը շիսկել Ն—. To— from the dead. Մեռելներէն յարուցանել. To— cain, to— a racket. Ազմուկ հանել; To— an opinion. Գաղափար կազմել.

Raisin բէշ, բէշ, s. Չամիչ. — of the sun. Հնդկապղպեղ ԿԷ.

Raising -ից, s. Վերացում, յարուցում, կանգնումն, հիմնարկում.

Raisonné բէշըտէ, a. Պատճառաբանեալ.

Raja, Rajah բէճ, s. Հնդիկ իշխան ռամա.

Rake բէչ, s. Տրմուղ, փոցղ; քուռակներու երամակ; անտուակ, ցոփ; հակում Ն—. =va. Տրմխել; կրկնել, որոնել; ժողովել; երկայն. քէն զնդակոծել. =տ. Քերել, փոցղել; հետազօտել; սրանալ. անցնիլ; հակիլ, ծռիլ; անտուակ կեանք վարել. To— ont. Կրակը քաշիլ, մարել. To— up. Ժողովել. — hell, — shame. Խառնազնայ մարդ.

Baker բէչաւ, s. Քերող, ջրմուխող; փողոցաւոր; ածխահան (հացագործաց); քերիչ.

Rakish բէշիլ, a. Չեղիս, անտուակ, ցոփ; կայմահակ Ն—. .

Rally բէի, va. Վերախմբել; ի կարգ դնել; ծաղրել. =տ. Հաւարուիլ; կատակ ընել. =ս. Հաւարում; կատակ.

Ram բէի, s. Խոյ, գոյ; ռազմական մերքնայ մը, հոյ; նաւացանկ, Hydraulic—. Զրամբարծ Գ+. =va. Զարնել, քաղխել, լեցնել, խնուլ. -ish, a. Գարշահոս, բարկ հոտով. —cat. Ործ կատու. —rod.

Հրացան լեցնելու զաւազան խարափ. —s-block. Սայափար Գ+. —scuttle. Սամբակ, ցոփուհի.—shackled, a. Աւերակ. —s-tongue. Սըրածայր զգախոս Բ—. .

Ramble -ու, տ. Գեղերել, յածել, թափառիլ. =s. Պոյս, շրջան, թափառում. -ր, s. Թափառաշրջիկ. -ing, s. Թափառում, մոլորում.

Ramee, miec բէ, s. Չինխոսբ. **Ramification** բէֆիտէշըտ, s. Ճիւղաւորում; ճիւղ, շառաւիղ, առաջք. [բիլ, ճիւղիլ]

Ramify բէիֆիտէշ, տ. Ճիւղաւոր. **Rammer** -ը, s. Մղիչ; զաւազան Թակ, մուրծ; ծափան (հրապիծուց).

Ramose, -mou բէտէ, բէշըտ, a. Ճիւղոս, ճղուս, բազմաճղի.

Ramp բէթ, s. Ոստում; սողում. =va. Սողալ, պատասիլ; ցատկել. -age բէթից, s. Զօրուծիլն, սասկուծիլն. -ancy, s. Յորդուծիլն, շոպյուծիլն, առատուծիլն.

Rampant բէիֆիտէ, a. Զեղումն, առաս; խրոխտ; ոստու շախ գազգւրջ Բ+. —arch. Վայրահակ կամար Գ. —gardant. Ոստուն առիւծ Բ+. .

Rampart բէիֆուր, s. Պատնէշ, պատուար.

Rampion բէիֆիտէ, s. Մափոյ Բ—. .

Ran բէ, imp. of Run. Վազեց.

Rances cent, a. ԹՊու, կծու.

Ranch, Rancho բէիլ, բէից, s. Հիւղ; ագարակ; փարախ. [Sp.] **Ranchero** բէիլբէ, s. Հիւղաբընակ; խաշնարած. [Sp.]

Rancid բէիֆուր, a. Կծուահամ, ծՊուած. -ity, -ness բէիֆուրիլ, s. Կծուուծիլն, ծՊուում.

Rancor, -con բէիլբէ, s. Անհաշտ ատելում. -ous, a. Ոխտիմ.

Rand բէիլ. Եղերթ, խմբիպ, ծալք.

Random բէիլբէ, s. Դիպումած, պատահար; քարընկեց. =a. Պա.

տահական, դիպուածական. At—
Ըստ դիպաց. [խոսովից.]

Randy բե՛րէ, a. Աղմկալից;

Range բե՛ր, va. Շարել, դա-
սել; կարգաւորել; շրջագայել; մո-
տէն նստել; դիզել; վրայէն ցա-
կել. =տ. Թափառիլ, յածել. =
s. Կարգ, շարք, դաս; շղթայ; շր-
ջան, պոյս; ածխակալ, կասկա-
րայ; սահման; չափ, ծաւալ; ըն-
դարձակութիւն; սանդղամասն. — of
mountains. Լիբանց շղթայ. In—, with-
in— Գնդակաւոր հասնելու չափ:

Ranger բե՛րէ, s. Թափառա-
շրջիկ; յուզաշուն; անտառապահ;
շրջուն զորագունդ.

Rangle բե՛լել, va. Դասարկ
շրջիլ. =տ. Պատահիլ, մազիլ. —
ling plants. Պատասուկ ռուկեր.

Rank բե՛լ, a. Բարեքեր; Թանձր;
խիտ; զօրաւոր; առողջ; չափազանց;
բարձր, մեծ, անհմարին; կծու,
բարկ; բիրտ, անուպայ, լիրք; բրդ-
ջախոհ, վաւաշոս; կողուցի եկամ.
=s. Կարգ, շարք զօրաց; աստի-
ճան; պատիւ, ակազութիւն; կծու
հոտ. A man of—. Բարձրաստիճան
մարդ. House of—. Պատուաւոր ռուկ.
—and file. Հասարակ զինուորք եւ
ասանապետք. To take—before. Յա-
ռաջընթաց լինել. To reduce to the
—. Աստիճանազուրկ ընել. =va.
Կարգադրել, դասել; պատիւ՝ աս-
տիճան տալ; յառաջացնել. =տ.
Կարգուիլ, դասաւորիլ; պատիւ՝ աս-
տիճան ստանալ. To—foremost. Բար-
ձր դիրք գրաւել. -ly, ad. Բար-
բէն; Թանձրախիտ. -ness, s. Ուռ-
ձացում, ակառութիւն.

Ranker բե՛րէ, s. Կարգադրիչ.

Rankle բե՛լ, an. Բարախու-
տիլ, շարաւանալ; կասդիլ.

Ransack բե՛լ-ել(տ), va. Որո-
նել, քրքրել; աւառել, կողոպտել.

Ransom բե՛լ-ել, s. Փրկանք,
փրկութիւն, փրկանակ. =va. Փր-
կանաւորել, փրկել.

Rant բե՛ր, va. Մեծարանել,
բաջալիլ, մոտատել. =s. Մեծա-
բանութիւն. **Ranter**՝ րէ, s. Մե-
ծարան, պոռոտախօս, պարծուկ,
ծառասող (անհմարան). [տահակ.]

Rant'ipole, a. Այլանդակ, ըս-
Ranunculus բե՛լէլ՝ Էլ-լէլ, s.
Հրանուկ բ.—.

Ranz-des-vaches բե՛ր-ել-ել,
s. Լօտերգ (ի Հելուեթիայ).

Rap բե՛ք(տ), an. Զարնիլ; դու-
ռը բաղխել; յախշտելիլ, առեւ-
անգել; փախչիլ. =s. Բաղխիւն,
հարուած. To —out. Զայրանալ.
-per, s. (Իռնայ)հար, (դրա)զարկ.

Rapacious բե՛քէլ, a. Գի-
շատիլ, կողոպտիլ, անյագ.

Rapacity բե՛քէլ-ել, s. Անյագու-
թիւն, զիշատանմունքիւն.

Rape բե՛ք, s. Յափշտակութիւն,
հափափում, բռնաբարութիւն; շող-
գամ մը, կանճրակ բ.— շրուանդ,
շիւ; քերոց բեճեք.

Rapid բե՛քէր, a. Շուտ, արագ.
=s. Ինքի արընծաց հոսանք, սա-
հանք. -ness, **Rapidity** s. Արա-
զութիւն, արընծացութիւն.

Rapier բե՛քէր, s. Երկարաթուր.

Rapine բե՛քէր, s. Կողոպուտ,
յափշտակութիւն, աւար; սաստիկութիւն.

Rapparee բե՛քէր, s. Իռլան-
տացի հուղկահար.

Rappee բե՛քէր, s. Բնախոս.

Rapscallion բե՛քէր, s. Սը-
րիկայ, անբարիշտ.

Rapt imp. of **Rap**. [Թռչ.]

Raptorial բե՛ք, a. Գիշտակեր

Rapture բե՛քէր, s. Յափշտա-
կութիւն(մտաց), զմայլում, երանդ,
խանդ, աւիւն, ուժգնութիւն.

Rapturous բե՛քէր, a. Այլ յայլ-

մէ եղած, սխալի, զմայլելի -ly
բեք' չեւեւ: a. Հոգեզմայլ.

Rare բեք. a. Յանցառ, նուրբ,
անօտ: ցուած, արածուն; ան-
սովոր, ջրնաղ, սակաւագիւտ, հազ-
ուազիւ: կիսեփ, հում.

Raree-show բեք'ից, s. Շըր-
ջիկ ցուցադիր, պատկերացոյց.

Rarefaction բեք'ից'ից, s. Ա.-
Նօւրացում, անզայացում.

Rarefiable բեք'ից'ից'ից, a. Ա.-
Նօւրանելի, անզայ.

Rarefy բեք'ից'ից, առ. Անզայա-
ցընել, անօտել: ընդարձակելի,
ծախոսիլի.

Rarely բեք'ից, ad. Դուրուրեք,
հազիւ, քիչ անգամ: վայելչօրէն,
զեղիցիկ կերպով.

Rareness բեք'ից'ից, s. Անօտ-
րում, սակաւում, նուազումիւն.

Rareripe բեք'ից'ից, a. Կան-
խահաս (պտուղ, բանձ), վաղհաս-
տուկ, շուտհաս.

Rarity բեք'ից'ից, s. Անօտում,
անզայումիւն; նոյնօրինակում,
սակաւում: հազուագիւտ բան.

Rascal բեք'ից, բեք'ից'ից, s. Սին-
լքոր, թախտական, սրիկայ, սի-
կարեան, **Rascalion** բեք'ից'ից'ից,
s. Գոեցիկ, սինլքոր -ly, a. Խարե-
քայ, նուստ, խարբայ.

Rascality բեք'ից'ից'ից, s. Սին-
լքոր, խառնիճայան, թախտիւր:
ստրնումիւն, սրիկայումիւն.

Rase բեք'ից'ից, բեք'ից'ից'ից, s. Աւերել, քեր-
ծել, ջնջել, հանել, կործանել.

Rash բեք. a. Յանդուզն, յա-
խուռն, զահալէժ, յամառ, պիղ-
զուխ, անխորհուրդ, անհոգ: = s.
Դուրս արդևոացում, ժարմոյցք.

Rashly բեք'ից, ad. Յանդզնա-
բար, յախուռն կերպով.

Rashness, s. Ժպրհումիւն,
յանդզնումիւն, անհոգումիւն.

Rasorial բեք'ից, a. Հողը կոցող,
հնախոյզ (հուս): լարակշեռ.

Rasher բեք'ից, s. Խոզպախի

Rasp բեք'ից, բեք'ից'ից'ից, s. Հաս
խարոց մը, սրիտիկ *skorpiu* =
va. Խարոցել, քերել, քսել -berry.
բեք'ից'ից'ից, Արքայամոր, ծոխ շղմա-
ուչա: -atory բեք'ից'ից'ից'ից, s. (Ու-
կրի) քերիչ Կէ:

Rasure բեք'ից'ից, s. Եղծում, քեր-
ծուր, կեղծուր, գերծում.

Rat բեք. s. Մեծ մուկ, առ-
նէ: դասալիք, լքանող; աման ար-
պագրից: = va. Դպայիք ըլլալ, լը-
քանել, մղել: զիննը կոչել, ամ-
ծանցել: To smell a —. Նախաըզ-
գալ, կասկածի երթալ.

Ratable բեք'ից'ից, a. Գնահա-
նելի: հարկելի -ly բեք'ից'ից, ad.
Համեմատութեամբ, չափով.

Ratania բեք'ից'ից'ից, s. Մրգոյի.

Ratan բեք'ից'ից, Sec. **Rattan**.

Ratch, Ratchet բեք. բեք'ից,
s. Կեռածանի (անիւ) սառք մա-
շաշք: — Wheel. Ժանեւոր անիւ
սառք շարխք.

Rate բեք, s. Սահմանելով զին,
որոշելով չափ, նիճ, սակագին: աս-
տիճան, չափ: ընթացք, ցանքայ,
շարժում: հարկ, տուր, սախ =
va. Գին կտել, արժեցնել, գնա-
հասել: սակագրել, հաշուել: կըշ-
տամել, սաստել: = va. Դասակար-
գել: զին կտել.

Rater բեք'ից, s. Գնահատիչ.

Rath, Rathe բեք'ից, aa. Ետ
կանոխ, ժամանակին, ասնին.

Rather բեք'ից'ից, a. Մանաւանդ,
յաւէ, անիլ, միւս կողմէն, լաւ
ես. I would —, I had —. Հաւանոյն
կը համարիմ, կը նախընտրեմ: The
— Մանաւանդ.

Ratification բեք'ից'ից'ից'ից, s.
Դաւերագրծում, վաւերացում.

Ratify բերել, Վաւաստել, վաւերացնել, վաւերագործել.

Ratio բնիկ, բնիկ, Վաւաստութիւն, սահման, քանակութիւն.

Rationalise բնիկացնել, Վաստատարանել, օրամարանել, -**tion** -ութիւն, Վաստատարանութիւն, ձեռնարկութիւն.

Ration բնիկ, բնիկ, Օրապահիկ, օրաբաժին քային, ռոճիկ.

Rational բնիկ, Վաւաստական, քանաւոր, իրաւացի, պատշաճ, արդար, հանճարեղ — quantity. Համաչափ քանակ էր.

Rationale բնիկութիւն, Վաստատարանութիւն, պատճառ, էութիւն.

Rationalism բնիկութիւն, Վաւաստապաշտութիւն. **Rationalist** բնիկութիւն, Վաւաստապաշտիչ, -**ical**, Վաւաստապաշտական.

Rationality բնիկութիւն, Վաւաստականութիւն, քանաւորութիւն.

Rationally բնիկաբար, Վաւաստապաշտաբար, քանաւորաբար.

Ratlin, -**line**, -**ling** բերել, Չուանէ ելնարանի ոտք.

Ratoon բերել, Շարքեղէզի բողբոջ, ծիլ.

Ratsbane բերել, Մկնղեղ.

Rattan բերել, Ռոտենի.

Ratteen բերել, Գանգրամազ պատաստ մը, ռասինակ.

Rattle բերել, Վռնել, Չառաչել; շաչել, լիճալ, ճաչել, շափախել — Վաւազիկ, գլուխ պայծեցնել՝ ռուեցնել. = Վաւաչիւն, ճոխնչ; շափախութիւն, շաղարախանք, զարգարանք; շափախութիւն; ճոխնչալ խաղալիք, կողոպոց, -box, -wort. Բոժոժառունկ-**headed**. Աղմկիչ, փոփոխաժիւ, երեւուն, -snake. Բոժոժաւոր օձ.

Raucity բերել, Գրկեղութիւն, խաղաղութիւն. օրոնութիւն.

Raucous բերել, Վաւաստ, քիթ, կեռիկ, կոշ.

Ravage բերել, Վարձանում, քանդում, ակեր, մեծ վնաս — Վաւազիկ, արեւ, կործանել.

Ravager, Վաւազիչ, քանդիչ.

Rave բերել, Վնորիլ, յիմարանալ, զառանցել, քանդազուշել; պոռպոռալ, կատիլ.

Ravel բերել, Վաւազել, լուծել, քանալ, քակել; Մնուկել, խառնակել — Վաւառնութիւն, քակութիւն — Վաւալի եզրատախակ, -**er**.

Raveline բերել, Վիսալուսին.

Raven բերել, Վոռնափ գուղուն; ռա, կողոպուտ, յափշտակութիւն.

Ravener բերել, Վաւազական.

Ravening բերել, Վաւազութիւն.

Ravenous բերել, Վաւազիչ, լափիկող, անկոշտ — **ty**, **ad**. Վաւազաբար, -**ness**, Վաւառնութիւն, անկոշտութիւն.

Raver, Վաւազիլ, անյազ.

Ravin բերել, Վոռնափշտակութիւն.

Ravine բերել, Վնդդաս.

Ravish բերել, Վաւազական, խլիլ; առեւանգել, հափափել, հրապուրել; ռոնարաբեր, լուկիլ -**ment**, Վաւազականութիւն, առեւանգում; ռոնարաբում, լիկում.

Ravisher, Վաւազականող, Վաւազող, ռոնարաբող, լիկող.

Raw բերել, Վնիւած, հոռ; ջը քանում, անարող, նախնական (նիւթեր); չհասած, ճիւղ, խակ, կանանչ (պտուղ); անողորկ, կոշ (աղաման); անփորձ, համարկ, նոր; ցրատունչ, սաստիկ; անմաշկ, կարմիր, սկրնում (մորթ). = Վաւառնութիւն, վերք, սպի. — **boned**. Վնիւ, նիհար, -**hide**. Կոլու կաշիէ մտակ.

Rawly բերել, Վաւառնութիւն, անփորձութիւն, անպարաստ.

Rawness բերել, Վաւառնութիւն.

հմուծիւն, Թերիաշուծիւն; քր-
տուծիւն, անհմտութիւն, դժնդակութիւն.

Ray բայ, *s.* Ճառագայթ, նշոյլ,
շառաւիղ; ճանանչ; (ծառուղոյ
եզրը) ակօսիկ; կատուածուկ թիսի.
= *va.* Ճառագայթել, փայլիլ, շող-
շողալ. -less, *a.* Մուծ, խաւար.

Raze բայ, *va.* Աւելի, ջնջել,
կործանել, հիմնայասակ ընել.

Raze բայ, *s.* Բ. կարգի մա-
սանաւ, ճղակ: = *va.* (Նաւը) ցածցնել:

Razor բայ, *s.* Ածելի. -bill.
Մրակուց, Թեւաս Իր. — *s of a*
boar. Վարագի կննիւթ. — *strop.* Մրոց.

Razure բայ, *s.* Գերուածք.

Reach բայ, *va.* Երկնցնել,
սարածել; սասնայ, առնուլ; Թա-
փանցել, իմանալ; բովանդակել;
հանդիպիլ, հասնիլ, ժամանել, ղրպ-
նայ; երկնցնել, օալ. = *vn.* Հաս-
նիլ, ժամանել, երկննալ, զալ, օա-
րածուիլ. = *s.* Հասնիլը, ժամանում,
սարածելը, կառկառելը, սարածու-
ծիւն; հասողութիւն, չափ, կարո-
ղութիւն, սահման, միջոց; հնարք,
խորամանկութիւն. To — down. Վար ի-
ջեցնել. To — forth, out. Երկնցնել, օալ

React բայ, *va.* Ներգործել,
վերագործել, հակազդել, նորէն ը-
նել, փոխադարձ ազդել. = *vn.* Հա-
կազդել, վերագործել, հակառա-
կը գործել ընել.

Reaction բայ, *s.* Փոխա-
դարձ ներգործութիւն, հակազդե-
ցութիւն, հակահարուած; վերգոր-
ծութիւն, հակազգործութիւն, ընդ-
դիմազգործութիւն, յետաշրջութիւն.

-ary, Reactive բայ, *s.* Գործ-
ելի, *a.* Տեսաշրջական.

Read բայ, *va.* [Read բայ.] Կար-
դալ, ընթերցում, վերծանել, ու-
սանիլ; հասկնալ, ճանչնալ, զի-
նալ, գուշակել. = *vn.* Գիրք կար-
դալ, ուսանիլ, սորվիլ, սերել. =

a. Հմուց, ներկուց, զիտուց. -able
բայ, *a.* Ընթերցելի, կարդացու-
ելի; կարդալու արժանի.

Reader բայ, *s.* Ընթերցող,
վերծանող, ընթերցուհի; գրակար-
դաց ել; դասասաց (փիլիսոփայու-
թեան յօբաֆըրտ); փորձ սրբագրող,
սրբագրիչ րդ; ընթերցարան.

Readership, *s.* Գրակարդա-
ցութիւն, դասասացի պաշտօն.

Readily բայ, *ad.* Անյապաղ-
իսկոյն, մտադիւր, յօժարամիտ.

Readiness բայ, *s.* Գա-
րասականութիւն, յօժարութիւն,
փոյթ; արագութիւն, դիւրութիւն.

Reading բայ, *s.* Ընթերցում,
վերծանում. — room. Ընթերցա-
սուն, Թանգարան.

Readjust բայ, *va.* Նորէն
յարդարել, շփել, վերաճշդել.

Readmission բայ, *s.*
Վերընդունելութիւն.

Readmit բայ, *va.* Նորէն
ընդունիլ, ներս առնուլ.

Ready բայ, *a.* Գատրաս, պա-
րասական, կազմ, առձեռն; յօ-
ժար, մտադիւր; անյապաղ, արագ,
փոյթ. Ready to. . . . վրայ, կէ-
սին մէջ, յօժար. — *made.* Գա-
րաս, կազմ. [Բահաստատել]

Reaffirm բայ, *va.* Վե-

Reagent բայ, *s.* Հակազ-
դակ, փորձանակ ր.

Real բայ, *a.* Իրական, իսկա-
կան, էական; բուն, անխաղախ;
անշարժ (կալուածք). = *s.* Սպա-
նիական դրամժը, բիալ (45 բարա).

Realgar բայ, *s.* Չնարէկ.

Realism, *s.* Իրականութիւն. Գնչ.

Realist բայ, *s.* Իրականաց-
իչ; իրասէր. *Opp.* Idealism, Nomi-
nalism. -*ism*, *a.* Իրականացական.

Reality բայ, *s.* Իրականու-
թիւն, իրողութիւն, գործնականութիւն.

Realisable բերելի. a. Իրականացի, իրագործելի.

Realize բերել. va. Իրականացնել, իրագործել, ազդեցնել. բերել, կատարել, իրականացնել, իրական համարել բերել (հնչոյ) սակի գերածել; ստանալ, շահիլ. **-zation** բերելիչեւ, s. Իրագործում, կատարում, ստեղծի վերածում.

Really բերել. ad. Իրոք, իրապէս, ազդեցնել, ճշմարտիւ, ազդեամբ.

Realm բերել. s. Պետութիւն; երկիր, տեղ, Թագաւորութիւն.

Realty բերել. s. Անշարժութիւն (կառնածոյ) եր.

Ream բերել. s. Թուղթի 20 արքայ, պուրակ. va. Իրակին մէջը սղորակել. [սախք պուրդուտու.]

Reamer բերել. s. Ետպիտակ.

Reanimate բերել. va. Յուրութիւն տալ, (վերս)կենդանացնել; ուժ տալ, սղորակել.

Reannex բերել. va. Վերսին միացնել.

Reap բերել. va. Հնձել, քաղել, կտել, ժողովել. —ing hook. Մանգալ, գուլան, գերանդի.

Reaper բերել. s. Կտող, հնձող, արտուձ, հնձող սերնեայ, հնձան.

Reappear բերել. va. Երևիլ, երեւիլ, վերերևիլ. **-ance** բերելիչեւ, s. Վերերևում.

Re-appoint բերել. va. Վերսին անուանել, վերանուանել, վերահաստատել. **-ment** բերելիչեւ, s. Վերակարգում.

Rear բերել. s. Ետեի մաս, յետակողմ, վերջապահ; վերջնակարգ (Պափօրի վաշի) = a. Ետեի, յետնապոյն = va. Մեծցնել, կրթել, վերցնել, բարձրացնել; հաստատել, կանգնել. —admiral. Երրորդ ծովակալ, եր-ծովակալ. —guard, ward, վերջապահ (գունդ, զորք).

-rank. Վերջնակարգ (Պափօր, վաշի).

Rearmons բերել. s. Չիչ, ջղջիկան.

Reascend բերել. va. Ետէն ելնել, հեծնել, մագցիլ.

Reason բերել. s. Բան, քանականութիւն, քանակաբանութիւն, մտածողութիւն, պատճառ, նպատակ, սկզբունք; փաստ, հիմ, իրաւունք; սղջանութիւն, իմաստութիւն, մարի ճշդութիւն. խելք = va. Տրամարանել, պատճառաբանել, զիմի հակառակել, (հակառակել) = va. Վիճիլ, վիճարանել; համոզել, հաւաստել. Իջ — of. Ի պատճառս համար. In —, In all —. Իրաւամբ, քանաւորապէս.

Reasonable բերելի. a. Բաւարար, քանական, իրական; շարժաւոր, միջակ, քանական. **-ness**, s. Բաւարարութիւն, խոհականութիւն, շարժաւորութիւն. **-ly**, ad. Բանաւորապէս, քս օրինի, քանական, իրաւամբ.

Reasoner բերելի. s. Տրամարանող, առարկու, ծեռնարկող.

Reasoning բերելի. s. Տրամարանութիւն, պատճառաբանութիւն փաստ, ապացոյց.

Reassemble բերել. va. Ետէն ժողովել, վերամիմիլ, —խմբիլ.

Reassert բերել. va. Ետէն հաստատել. **-ion**, s. Վերհաստատում.

Reassurance բերելիչեւ, s. Կրկնակի ապահովութիւն.

Reassure բերել. va. Կրկնակի վերամիմիլ, —պնդել, զորացնել.

Reave բերել. va. Կողոպտել.

Rebate բերել. va. Բնացնել, գուլցնել, փորձել, նուազեցնել, թիչցնել; գնոյն վրայ գեղջ մը քնել, գեղջել; ազուցակ շինել = s. (Պատահանի) ազուցակ ջուրք թերվաղ.

Rebate, **-ment** բերելիչեւ, s.

Նուազում, պակասում; զիջում, զիջք է: մասնէք փերիկն.

Rebec բե՛րե՛տ *ս. Երեւոյի ջու- Բակ ք. հո աղի.* [բ կրոս.

Rebel բե՛ր՛ւ, *ս. Սաաբակ, խոս.*

Rebound բե՛ր-ւ՛ւտ *տ. Ես ցառ.*

Rebut, ուսիթ(գնդակիր) = բաճակիր- նիլ. = *ս. Ուսիթ, ուսուսում, ուսիթն:*

Rebuff բե՛ր-բ(բ), *տ. Ես մզիլ, Ես հեղի, վանիլ, խոսի մերժելի =*

Rebuild բե՛ր-ւ՛ւթ, *տ. Վերան- բոգիլ, նորէն շինելի.* [սամբիլի-

Rebukable -բե-ւ-իւ, *ա. Կրշ-*

Rebuke բե՛ր-ւ՛ւթ(թ), *տ. Կրշ- սամբիլ, սասիլ, յանդիմանելի, լը- րո հիանիլ. =* *ս. Կշտամբանք, սասս, մերադրանք, յանդիմանումիւն.*

Rebury -բե՛ր՛ի *տ. նորէն թաղելի:*

Rebus բե՛ր-ւ՛ւթ. *ս. [pl. -buses -իւ.]*

Նկարահանելուի, կիցձագրումիւն.

Rebut բե՛ր-ւ՛ւթ *տ. Ես մզիլ, Ես հեղի, վանիլ, մերժել, հերքել էր. =* *տ. Պատասխանելի ք-ւ-ւթ, ս. Դէմպատասխան, հերքում ք-ւ-ւթ.*

Recalcitrat բե՛ր-ւ՛ւթ-ւ՛ւթ-ւ՛ւթ. *ա. Վանոց, արագոց, կից զարնոց.*

Recalcitrate -բե՛ր-ւ՛ւթ-ւ՛ւթ, *տ. կից զարնիւ, վանիլ, մերժելի. -tion, ս*

Recall բե՛ր-ւ՛ւթ *տ. Յնս կոչիլ, Ես առնուլ, Ես կանչելի, զարմնելի:*

Recent բե՛ր-ւ՛ւթ, *տ. (Հասժր) Ես առնուլ, յես կոչում ընելի, յես կո- չիլի. -ation բե՛ր-ւ՛ւթ-իւ՛ւթ, ս. Յնս կոչում, վերակոչում.*

Recapitulate բե՛ր-ւ՛ւթ-իւ՛ւթ-իւ՛ւթ, *տ. Համառօսի կրկնելի, գլխու- րիլ. To - ad. Ի վերջոյ, վերջ ի վերջոյ. -tion -իւ՛ւթ, ս. Համառ օս կրկնում, գլխուրում, վերաբաղ-*

-tory բե՛ր-ւ՛ւթ-իւ՛ւթ-իւ՛ւթ-իւ՛ւթ, *ա. Հա-*

մառօսիլ, կրկնիլ, վերաբաղ.

Recaption բե՛ր, *ս. Վերսագում.*

Recapture բե՛ր-ւ՛ւթ *տ. նորէն առնուլը, վերսացում: առնուած մեջանակ, պարգիւ. =* *տ. Վերսիթ առնուլ, վերսանակ.*

Recast բե՛ր-ւ՛ւթ, *տ. Կրկին նե- շիլ: նորէն ձուլել, վերաձուլել, վերահաշուել.*

Recede բե՛ր-ւ՛ւթ, *տ. Հնդկիլ, նա՛նանջելի, կասիլ, Ես կինայ. քաշ- ուիլ, փախուտ օսլ. իստակիլ.*

Receipt բե՛ր-ւ՛ւթ, *տ. Ընդունիլը, ընդունելումիւն: ընդունելու զիջ:*

Receivable բե՛ր-ւ՛ւթ, *տ. Ընդունելի, Ընդունելու հարց. =* *տ. Ընդունելի օսլ.*

Receivable բե՛ր-ւ՛ւթ, *տ. Ընդունելի. Bill - Ընդունելի օսմակի*

Receive բե՛ր-ւ՛ւթ, *տ. Ընդունիլ, առնուլ, ստանալ: հիւրընկալելի, մաղ ընդունիլ: պարունակելի կը- ըիլ, զգալ: ըմբռնիլ: Սոյլ օսլ.*

Receiver բե՛ր-ւ՛ւթ, *տ. Ընդունող: (շնորհ, հիւր) ընկալ: զոգծանա- րայց է: արունի զանձապահ: ըն- դունարան բե՛ր. ք.*

Recey բե՛ր-ւ՛ւթ, *տ. Նորումիւն.*

Recession բե՛ր-ւ՛ւթ, *տ. Վերա- ըննումիւն, արադրումիւն, վեր- ընձերցում: (գրչագրաց հետ) թաղ- դասում: վերաընձեղ ընձազիլ.*

Recent բե՛ր-ւ՛ւթ *տ. նոր, արդի, նորոց. Թարմ, այժման. -ly, ad. Վերջերս, նորերս, այնինչ. -ness, s. նորումիւն, Թարմում, արդիւն.*

Receptacle բե՛ր-ւ՛ւթ-իւ՛ւթ, *տ. Ընդունարան, աման: հուարարան: պատիճ, ընդունարան բ-.*

Receptible -իւ՛ւթ-իւ՛ւթ, *տ. Ընդունելի. -ibility, ս. Ընդունակումիւն.*

-ive, a. (of) Ընդունող, ընդունակի

Recess բե՛ր-ւ՛ւթ, *տ. Քաշուիլը, հը- րաձարում, հնուացում, մեկնում:*

առանձնուծիւն, բաշտած կեանք: առանձնարան, միեակիտ ց, Սա-
րգոսոց; գողար, հանգիստ (ղըպ-
րոցից; դասարանի); արմատարշ,
բառուց հիւճրէ: գաղտնիք, խորք:

Recession բե-եւճ, ա. Քաշու-
լը, հեռացում, հրաժարում: կա-
սում: յիսողարձուծիւն; կանխում
(գիշերահաս առաւի):

Recharge բեւ-բ, va. Կրկին
ամբասանել, նորէն յարձուկիլ:

Recharter, va. Կրկին փարձնել:

Rechoose բեւ-ւ Վերընտրել:

Recidivation բե-եւ-բ, բեւ-ւ, s.
Վերանկում, քնկրկում:

Recipe բեւ-բ, s. [pl. -բեւ-ւ.]
Դեղագիր: (սոճիկի) պատուէր:

Recipient բեւ-բ, s. Ընդունող:

Reciprocal բե-բ-բ բեւ-բ, a ֆո-
փոխ, փոխադարձ, փոփոխակի,
երկկողմանի; փոխադարձիկ = s.
ֆոխարէն, փոխարարձ; անդրա-
դարձ (բանբոլ $\frac{1}{2} \div \frac{2}{3} = \frac{3}{2}$), -ly, ad.
ֆոխադարձարար, փոխն ի փոխը:
-ness, -ality, s. ֆոխադարձութիւն:

Reciprocate բե-բ-բ բեւ-բ, an.
Փոխն ի փոխը քնել, ըլլալ; փոփո-
խակի կատարել, փոխարինել: -tion
-ւ, s. ֆոխանակում, փոխար-
կում; փոխարինում, փոխադարձում:

Reciprocity բե-բ-բ բեւ-բ, s.
ֆոխադարձութիւն, փոխանակում:

Reclision բե-բ-բ, s. Հստում:

Recital բե-բ-բ բեւ-բ, s. Կրկնու-
ծիւն, երկողողիլը; քերնուց՝ գոց
ըսելը: պատմութիւն; խօսիլը; թը-
ւում, Սուտարկութիւն, հաշիւ:

Recitation բե-բ-բ-բ, s. Խօ-
սիլը (դաս); գոց ըսելը, արտասա-
նումիւն; վերանումութիւն. — room-
նասարան. -tive -բ-բ-բ-բ, s. (Օ-
բէրայի) աննուագ մաս, աննուագ

Recite բե-բ-բ, va. Կրկնել, ը-
սել, յիշել, խօսիլ; յառաջ բերել

(հաստած մը); արտասանել, վեր-
ծանել; (վկայ) պատմել; դասը ը-
սել, սուր = բն. Գոց ըսել:

Reck բե-բ, an. Հաշուել, հոգալ:
Reckless բե-բ-բ, a. Ինձնոց,
անփոյթ, անզգոյշ. -ness, s. ուն:

Reckon բե-բ-բ, va. Թուել, հաշ-
ուել, համեռել; զնել, սեպել, հա-
մարել, դասել, յարգել = բն. Հա-
շիւ քնել, հաշուել, հաշիւ տեսնել;
կարծել, խորհիլ, համարել: To — սը.
Յարգել զուժարել; հաշիւ ընել: -er
բե-բ-բ, s. Հաշուող, հաշուագէտ:

Reckoning բե-բ-բ-բ, s. Հաշիւ,
համար; յարց, վարկ, համարում;
հաշուեցուցակ; մերձաւոր հաշիւ
(երազայտփոխ) և:

Reclaim բե-բ-բ, va. Ընտրա-
ցընել; նուանել, սանձել, կրթել,
բարեկարգել ուղղել: մշակել, պրո-
դարեռել: պահանջել, ետ ուզել յետ-
կուշի. -able, a Պահանջելի; բարե-
կարգելի. -ant, s. Հակահարկող:

Reclamation -եւ-ւ, s. Պա-
հանջանք, քողոր, աղերս (արկում):

Recline բե-բ-բ-բ, a. Վայ-
րահակ (եռեւ) -tion բե-բ-բ-բ-բ, s.
Վայրահակում, միտում:

Recline բե-բ-բ, an. Ետեւ ծը-
ռել, ծոխիլ, հակիլ. [կել]

Recluse բե-բ-բ, va. Վերտփա-

Recluse բե-բ-բ-բ, a ֆակիւսը,
մինսցիսը = a. Միմտակաց:

Reclusion բե-բ-բ-բ, s. Փա-
կում, առանձնութիւն, միմտակե-
ցութիւն. -sive -բ-բ, a. Առանձ-
նակահ. [սում, երկում]

Recoction -բ-բ-բ, s. Վերամար-

Recognition բե-բ-բ-բ-բ, s. Տես-
նալում գիտութիւն: խոստովանու-
թիւն. -zable բե-բ-բ-բ-բ-բ, a.
ձանաչելի, գիտցուելի:

Recognizance բե-բ-բ-բ, բե-բ-բ-
բ-բ, s. Երաշխաւորում, երաշ-

խաղիւր էր. -zation, s. ձանաչում.

Recognize բերելն շնորհակալութիւնով, խոստովանելով, հասկնալ, գիտնալ. -zee բերելն շնորհակալութեամբով էր. -zor, s. երաշխաւոր.

Recoil բերելն, բերելն. Եւ զառնալ, քաշուիլ, քակել կիլ; եւ մըղել, եւ զարնել քիւճիկի = Յետ դարձում, յետ դարձ: յետհարում քիւճիկի կերի քիւճիկի. (խել.)

Recoil բերելն, Եւ. Կրկին կո.

Recollect բերելն բերելն. Եւ. Միտքը քերել. յիշել. = բերելն բերելն, Եւ. Ժողովել, հաւրել, ամփոփել -ion բերելն բերելն, s. Միտք քերել, յիշատակութեամբ, յուշ, յուշաւորութեամբ.

Recommence, Եւ. Վերսկսիլ.

Recommend բերելն բերելն, Եւ. Յանձնարարել, յանձնել, գովել, դուռաւել. -able -ելն, a. Պատուական, մեծարոյ յանձնարարելի.

Recommendation -ելն, s. Յանձնարարութեամբ յանձնարարական; դրուարիք, համարում. -tory -ելն էր. a. Յանձնարարական.

Repentance բերելն բերելն (բ), Եւ. Փոխարինել, (փոխարինել) հատուցանել. վարձարել = Տ. Փոխարինում. փոխարինել, վարձ, հատուցում.

Recompose բերելն բերելն, Եւ. Վերակազմել; ստիչ հանդարտեցնել.

Reconcilable բերելն, a. Հաշտելի, համաձայնելի, միարանելի.

Reconcile բերելն բերելն, Եւ. Հաշտեցնել, միարանել, միացնել. համադրել, խաղաղեցնել; յարմարեցնել. -ment, **Reconciliation** բերելն բերելն, s. Հաշտութեամբ, միարանութեամբ; համաձայնութեամբ; քաւութեամբ. -tory, a. Հաշտական.

Recondite բերելն բերելն, բերելն բերելն, a. Խորին, գաղտնի, ծածուկ.

Reconnaissance. **Reconnoissance** բերելն բերելն, s. Քննու.

Քննել, խուզարկութեամբ. (երկրի, սկզի).

Reconnoiter, **tre** բերելն բերելն Եւ. Երչել, գննել, քննել, խուզարկել.

Reconquer, Եւ. Վերագրաւել.

Reconsider բերելն բերելն, Եւ. Վերքսնել խորհրդածել, քննել; (խորհրդ) վերանկատել. -ation բերելն բերելն, s. Վերանկատում.

Record բերելն բերելն, Եւ. Արձանագրել, գրել, անցնել, յիշատակել = բերելն բերելն, s. Արձանագրութեամբ, յիշատակարան, դիւան; վաւերական օրհնակ; (միարշախ) հաշիւ.

Recorder բերելն բերելն, s. Դիւանագիր, նաւար; դատաւոր; (գրկի) ասնուէր ֆանկաւ.

Recount, Եւ. Պատմել, ճարել.

Recomp բերելն բերելն, Եւ. Կրկին կրել, բաժնել; վնասելն զեղիցել էր.

Recover -ելն, Եւ. Ետէն ձեռք բերելն անցնել, գնալ, վերստանալ; բուժել, աղէկեցնել; վնասը առժել, ստանալ = Եւ. Ապարինել, վրայ զընել, աղէկնալ, բուժուիլ, իւրզիմըր գնել, սնտփիլ այրչմագ; դարձանիլ -able, a. Ապարինելի, բուժելի.

Recovery բերելն բերելն, s. Վերքստացում, աւողջացում, կազուրում; (վնասի, պահանջի) գանձում, ժողովում.

Recreate բերելն բերելն, a. Վերհերտ, վախոտ; ուխտագանց, անհաւատարիմ. -ancy, s. -ութեամբ.

Recreate բերելն բերելն, Եւ. Ազատել, կազուրել, նոր կեանք ստել; քրոսցնել = Եւ. Կազուրել, = բերելն բերելն, Եւ. Վերստեղծել, վերահաստանել. -tion բերելն բերելն, s. Զբօսանք, կազուրում, հանգիստ = բերելն, s. Վերստեղծում. -tive բերելն բերելն, a. Կազուրելից, քրոսից.

Recreation բերելն բերելն, s. Խաւամբ, դիւրս -al, -itous -ելն էր. a. Խաւամային, շնչին, աւելորդ.

Recriminate բերել՝ հեղեղ, տն-
 Հակառակ ամբասանել, զհմամ-
 բասանելի -tion, և Հակամբաս-
 աննումիւն -tery, -ting բերել՝
 հեղեղել, -ի, և Իմամբասանելի

Recrudescence, -cy բեր, և
 (Սասկազին) վերադարձ, նորո-
 գում. իզկիտի բեր; աճում (վերելի)՝
 -cent, և Կարճակին, ցատա-բուսակի

Recruit բերել՝ -բ, և. Պակասը
 լեցնել, լրացնել; գունդերը լրացնել
 գծ. =տն. Լիցիտի, լրանալ, զս-
 րածողով ընել՝ և. լրացում; նս-
 րածողով գծ. -er, և. Զորահաւար
 (սպայ), -ment, և. Զորածողով

Rectangle բերել՝ ն, և. Ուղ-

Rectifiable, և. Ուղղելի.

Rectification բերել՝ նիւն, և.
 և. Ուղղելը, շահելը, սրբագրում;
 վերամորում ք; (կոր զիծի) երկայ-
 նումեան չափը գտնել, ուղղոյն

Rectify բեր, և. Ուղղել, շահել,
 սրբագրել; կրկին գնել, վերամորում
 ելլ, -ել, և. Ուղղակիւն

Rectitude բեր, և. Ուղղու-
 թիւն, սրբագրում. պահել շուտիւն

Rector բեր՝ բեր, և. Ժողովրդա-
 պետ, ժխակիր; վարիչ, սկսուչ հ-բ;
 կառավարիչ (դարոյի), -ship,
Rectorate, և. ունիւն.

Rectory բեր՝ բեր, և. Թեմական
 եկեղեցի; Ժողովրդապետիւն;
 երիցատուն. [կոտեմ.

Rectum բեր՝ բեր, և. Թափան
Recumbence, -cy բերել՝ ղըն, և.
 և. Գառկուածք, ընկողմանում

-bent, և. Երկեցած, պատկաճ, ծայր

Recuperate, տն. Ապաքինիլ

Recur բերել՝, տն. Եւ դառնալ;
 յաճախ դիպիլ, պատահիլ, վիճա-
 կիլ; դիտել -ment, -ring -հեղեղ,
 բերել՝ և. Թաճակաղէպ

Recurrence, -cy բերել՝ նիւն, և.
 և. Դարձ, շրջան

Recurvate, **Recurve** բերել՝
 եղեղ, և. Նորէն ծնել, վերածնել;
 ծայրը կորցնել = և. Ծայրը կոր,
 ծայրակոր բ. որ և **Recurvous**

Recurvation, **Recurvity** բեր,
 և. Ծայրակորում, վերածնում

Recurrent բերել՝ ղըն, և. Զրա-
 ժարոց, յամառ; այլապատան

Red բեր, և. Կարմիր (գոյն); հը-
 րաշէկ, քոյսափայլ; ծայրայից (և ամ-
 կալարակալան) -breast Կարմ-
 անց սագա գուշու. -fish Կարմրա-

խայտ, -gum (Երսիսայից երեսի)
 կարմիր բիծ, -hot Կամարմիր, հը-
 րաշէկ (երկամ) -lead Մերիան
 սիլիկոյն -letter day Բարեկուշակ

օր -scar բերել՝, տն. Երկամը
 սար սար ծնծնել, միճահարել -
 short Ահհրասար, փխրուն (ժե-
 րայ), -skin Կարմրածորմ, հնդկ
 Ահ -start Ցախարեկ բ. -tape

Քաշտոնական երբանկատաժ; կար-
 միր Պղկակալ -top Գառառուոյտ,
 -wing Արեկամագ բ. -wood Նի.

կափայտ, որդան փայտ սղ պագան

Redaction բերել՝ ն, և. Եւ-
 րացիլը, կարգադրելը, խմբագրու-
 թիւն, -teur -բեր, և. Խմբագիր

Redan բերել՝, և. Զարմըն-
Redden բերել՝, և. Կարմրե-
 նել; կարմրիլ, շատ ազնիլ [կեկ

Reddish, և. Կարմրուկ, կարմր-
Reddition բերել՝ ն, և. Եւ դար-
 ձընելը, եւ սալը, հասուցում; քա-
 ցասումիւն

Redeem բերել՝, և. Փրկանա-
 տուիլ, փրկիլ, առժել, վճարել

-able, և. Փրկելի փրկանատուիլի

Redeemer բերել՝ բեր, և. Փրկիչ,
 ապաքիչ (Յիսուս Քրիստոս)

Redeliver բերել՝ ն, և. Կե-
 րավրկել, վերայանձնել

Redemand, va. ես ուզելի.
Redemption բերելիք, s. Փրկ.
 կուժիւն, փրկագործութիւն. փրկ-
 կանք: -**tive**, -**tor**, a. Փրկու-
 թեան (Յիսուսի Քրիստոսի):

Redintegrate բերելուց բերելիք:
 va. Վերանորոգել, նորելի.

Redness բերելիք, s. կարմուռ.

Redolent բերելիք, a. Հոտա-
 ւէտ, անուշահոտ, բաղդը. -**lency**,
 -**cy**, s. ուժիւն, հոտանոյշ:

Redouble բերելու, բերելու.
 an. Գրկնապատկելի, կրկնելի.

Redoubt բերելիք, տ. հոտորովին
 զոգ թերդ, անհոյսի, թերզակ -**ել**.

Redoubtable բերելիք, a.
 Ահաւար, անարկու, անկոյ.

Redound բերելիք, տ. Առաւել-
 լուր. զիկոյ լեցուն ըլլալից: դու-
 նայ: հետեւիլ. պատճառել. առձիլ.

Redown բերելիք, s. Նստալար.

Redress բերելիք, va. Ուղ-
 զիլ, շահիլ. յարգարից: փոխարի-
 նելի, դարձանել. =s. Փոխարինու-
 թիւն, հասուցում, դարձանում:
 -**ive** բերելիք, a. Դարձանոյ.

Redsear բերելիք, տ. See Red.

Reduce բերելիք, va. Վե-
 բաճել. դարձնել. փոխել, շրջել:
 պակսեցնել պղծիկցնել: յոժարե-
 ցրնել, բերել, հասցնել. ձգել: ըր-
 նադատի, նուաճել: վերագիտելի
 վեր-**ment**. վերածելը. վերածում

Reduent, a. վերածիչ. [յի]

Reducible. a. վերածիլի. շրջե-

Reduction բերելիք, s. վերա-
 ծում, շրջում: նուազում, պակսե-
 ցրնելը, նուաճում: վերածութիւն
 ք. շրջ: վերագիտում վեր-**tive**,
 a. վերածիչ, վերածական.

Redundance, -**cy** բերելիք, տ.
 s. Նորդութիւն, առատութիւն, զե-
 դում. -**dant** -**ելիք**, a. Նորդատ առ,
 զեղուն, լեցուն: աւելորդաբան.

-**ly**, ad. Լիովի, անասուէն.

Reduplicate բերելիք, va. Կրկնապատկելի. -**tion**, s. Կրկնա-
 պատկում. կրկնում. -**tive**, a. Կրկն.

Re-echo բերելիք, va. (Վեր)ար-
 ձագանգել, հնչիլ. ձայն ալլ. =s.
 վերաձագանգում.

Reed բերելիք, s. եղէզ: եղէզնա-
 փող, սրինգ, եղէզիտ: մտուռա.

Re-edify, va. վերաշինել.

Reeding, s. եղէզնաղէսք 4.

Reedy բերելիք, a. եղէզնու, կոշո:

Reef բերելիք, s. (Ջուրի երես)
 ձայնագոսի, վիմուք: առագաստի
 օպակի = va. (Առագաստը) ամրութիւն

Reek բերելիք, s. Շոյի, զոյր-
 շի, ծուխ, մուր. =vn. Շոյի ար-
 ձակիլ, մխալ.

Reeky բերելիք, a. Ծխալից, մուր:

Reel բերելիք, s. Կործառ, նազուզ:
 շրջապար, սկսապար. = an. Կար-
 ժտել: սլքալ, ասանիլ.

Re-elect բերելիք, va. վերըն-
 բելի. -**ion**, s. վերընբուծիւն.

Re-eligible, a. վերընբերիլի.

Reeming, s. Կարծիս ձելը.

Re-enforce բերելիք, va.
 վերաբն զորացնել, ամրացնել.
 -**ment** բերելիք, s. վերա-
 բացում: օգնութիւն պակսելը.

Re-enter բերելիք, an. Նորէն
 արձանագրել: վերամուտ ընել: վը-
 բայէն անցնիլ, փորագրել: ներս
 աւնուլ, մացնել, ներս մանել.
 -**ing** angle. ներքսնիլիւն.

Re-entrance, s. վերամուտ.

Re-establish va. վերաձագանգել

Reeve բերելիք, va. (Գարան) անցնել:

Re-examine, va. վերաքննելի.
 -**mination**, s. վերաքննութիւն.

Re-expord, va. վերարտածել.

Refashion, va. վերամուտելի.

Reflection -**ելիք** s. Խնայելու ճաշ:
 -**tive** բերելիք, s. Կազդուրիչ.

-tory. s Անդամառուն, ճաշատուն.

Refer բխբ. va. ետ գրկիլ. յրգիլ. անցնել: համարել, բնծայիլ, վերագրիլ. =տ. Պատշաճիլ, վերաբրիլ, անկ բյլլլ. անկարկել, ուշ գրաւիլ; ուղղիլ, դիմել. **-able**, **-rible** բխբ. եղ. -բեր. եղ. a. վերադրելի. անկ; փոխանցիլի.

Referree -բեր. երաւարար.

Reference բխբ. բեր. s. վերադրում թիւն, վերադրում, վերաբրում թիւն, անխորհում.; վկայում. . . դիմում կամ յուրարկում (հաստատի մը), անխարկիկայ հասուած; իրաւարարի յանձնում.

Refine բխբ. va. Մարեկ. փայլեցնել. սղորկիլ, յղիկիլ, նրբացնել. =տ. Մարումիլ, գտնիլ. նրբանայ. բարակիկայ **-dly** բխբ. -ել. ոճ. նրբութիւն, գուս՝ մարութ կերպով. **-dness**, **Refinement** բխբ. -ել. -ել. s. Չում մարում. Հարկում. նրբում. կատարելում. ազնուում.

Refuser -բեր. s. Չից, մարտիչ. **-nery** -բեր. s. Չարան, գոխչք.

Refut բխբ. va. Նորոգիլ.

Refutment, s. Նորոգումիւն.

Reflect բխբ. va. ետ դիմել, անդրադարձիլ, ցոլացնել; փոխարինել. =տ. Անդրադարձնայ, ցոլանայ, ցայտիլ; խորհրդածիլ, խոկայ; պարտաւել, նախաւել.

Reflection բխբ. -ել. s. Անդրադարձումիւն, ցոլացում, պատկեր, խոկում, խորհրդածումիւն, մտածում.; նախաւելիք, պարտաւել. **-tive** բխբ. -ել. a. Անդրադարձական. ցոլացուցիչ; մտխոնդ, խոհուն; անդրադարձ (բայ). **-tor** բխբ. -ել. s. Անդրադարձող, ցոլացնող; ցոլացիկ (հայիկի).

Reflex բխբ. a. Յոլական, անդրադարձական, շրջական. **-ive**, տ. ետ դարձած, շրջած, փոխադարձ.

Reflexible -ել. a. Յոլական, **-bility** -ել. s. Յոլականութիւն.

Refluence, -բեր, s. Յեռանում, **-luent** բխբ. -ել. Յեռանում.

Reflux բխբ. -ել. s. Յեռանում, ետ դառնայր, տեղադառումիւն.

Reform բխբ. -ել. va. Բարեմորոգիլ, բարեկարգիլ, ուղղիլ, բարեփոխել, վերցնել, փոփոխել, նորձիւ ալլ. վերամուկել. =տ. Բարեփոխիլ, ուղղուիլ, շահուիլ. =տ. Բարեփոխումիւն, բարեկարգում. ուղղում., ուղղիլը. -school, Չգտաւարան. **-ist**, s. Բարեկարգիւն.

Reformation բխբ. -ել. -ել. s. Բարեկարգումիւն, բարեփոխում, նորոգում; բարձում, ուղղում. = բխբ. -ել. -ել. s. վերամուկում, վերակազմում. **-tive** բխբ. -ել. a. վերակազմումիւն. **-tory** բխբ. -ել. -բեր. a. Բարեկարգումիւն.

Reformer բխբ. -ել. s. Նորոգիչ, բարեկարգիչ, բարեկարգող.

Refract բխբ. -ել. va. Բեկանել, քիկեկիկ (ճառագայթ).

Refraction բխբ. -ել. s. Բեկում, քիկեկում. **-tive** -բեր. a. Բեկիչ, քիկեկիչ.

Refractory -բեր. s. Կոտակոր, լմբոս, յամատ; անհայ (մեռում) **-toriness** -բեր. s. ուժիւն.

Refrayable բխբ. Հերքելի.

Refrain բխբ. va. Չսկիլ, սանձիլ, նուձիլ. =տ. Յանկիլ, կրկնորգ նագարար. [կազմիլ.

Reframe բխբ. -ել. va. վերա.

Refrangible բխբ. -ել. a. Բեկեկիկի, քիկանում. **-bility**, s. ուժ.

Refresh բխբ. -ել. va. Չորսցնել, կազդուել, զովացիլ, նորոգիլ; սփոփիլ ոգևորիլ. **-ing**, a. Չովարար. զովացուցիչ, **-ment**, s. Չովում. զովացում, կազդուում, նորոգում, զովարարան, կերակուր.

Refrigerate բիֆրիգերեյտ, օգործող, պարգևատրելու; օգործող.

Refrigeration բիֆրիգերացիոն, ս. Զովարացում, զովարացում. **-gerative, -gerant**, օ. Յրասցուցիչ, զովարացուցիչ (ղեյ). **-tor**, օ. Յրասարան, պարգևատրող (Յրասարանի):

Refuge բիֆրիգերեյտ, ս. Ապաստանարան, ապաստան, ապաստան.

Refugee բիֆրիգերեյտ, ս. Փախուստական.

Refugeance, **-cy** բիֆրիգերեյտի, ս. Փախուստ, լուսափայլում, շրջան, զուգորդում, օ. Շղջողում, փայլում, լուսափայլ. [բիֆրիգերեյտ]

Refund, օ. Ես դառնում, վճարում.

Refusable, օ. Մերժելի.

Refusal բիֆրիգերեյտ, ս. Մերժում, հերքում; ընտելում լրանում.

Refuse բիֆրիգերեյտ, օ. Մերժել, զրանալ, չընդունել, չհատանել. օ. Զամարի, ես կենալ, չուզել. **բիֆրիգերեյտ**, ս. Անկորդ, դիտ; մը. բու. օ. Մերժում, մղում, անվերջ. [բիֆրիգերեյտ]

Refutable բիֆրիգերեյտ, օ. Զերքում.

Refutation բիֆրիգերեյտ, ս. Զերքում, մերժում, կրճ, ջրում. **-tory**, **Refuting**, օ. Մուտ.

Refute բիֆրիգերեյտ, օ. Եղծել, ջրել, հերքել; փաստել.

Regain բիֆրիգերեյտ, օ. Վերստանալ, մտքը ստանալ, նորեն շահիլ.

Regal բիֆրիգերեյտ, օ. Արքայական, արքունի.

Regale բիֆրիգերեյտ, օ. Սեղան տալ, հրամանել, մեծարել. օ. Խնձոր, կոչում, հարկիտ, վառելի **-ment** բիֆրիգերեյտ, ս. Կոչում, սերտում.

Regalia բիֆրիգերեյտ, ս. Արքայանշանք (Սպ, գաւազան); շրանշանք.

Regality բիֆրիգերեյտ, ս. Արքայութիւն իշխանութիւն. See **Kingship**.

Regard բիֆրիգերեյտ, օ. Նայել, հայել, դիտել, ընտել, զննել; յարգել,

մեծարել; նկատել, ակնածել. օ. Անարկ, հայրածք, նայածք; ուշադրութիւն; մեծարանք, ակնածանք, յարգել; վերաբերութիւն. In-to, բա. համեմատ. **-ful**, օ. Զգուշար, ակնածոս. **-less**, օ. Անզգուշ, անարքեր.

Regardant, օ. Ե-ին նայող.

Regent բիֆրիգերեյտ, ս. Խնամապետ, խնամապետ (արքայի); իշխող, վարչիչ. **-ship**, **Regency** բիֆրիգերեյտ, ս. Խնամապետութիւն.

Regenerate բիֆրիգերեյտ, օ. Վերարարել, նորեն բառնել, վերանորոգել, վերածնել. օ. Վերարարող; վերածնող վերադասի ծնած. **-ness**, **Regeneracy**, **-ration**, ս. Նորոգում, վերածնում, վերստին ծնում. **Regime** բիֆրիգերեյտ, ս. Վարչական մե, կառավարութիւն.

Regimen բիֆրիգերեյտ, ս. Վաշտ, զորավար, զանց արջ. **-al**, օ. Զորավարային, վաշտային. **-als**.

բի. (Վաշտային) համազգեստ. **Regiment**, ս. Պանք (կերակրող) բի; առողջական կաման; խնդիր. **Region** բիֆրիգերեյտ, ս. Բնորոշակ աշխարհ, երկիր, գաւառ, սահման; կողմ. մաս.

Register բիֆրիգերեյտ, ս. Արձանագրութիւն մատեան, տուրքարձանագրիչ (պաշտօնային); առիճանագրիչ (շերտաշարի); ընդդիպութիւն (սպիտակ) քաղցրութիւն (հրգիտի, փայտի) բի. օ. Արձանագրել, արձանագրել (տաճակը) յանձնարարել **քանկիտ հրքակ** **-ship**, օ.

Registrar բիֆրիգերեյտ, ս. Արձանագրող, արձանագրող (պաշտօնային);

Registration, ս. Արձանագրում **Registry**, ս. Արձանագրութիւն,

զիւնասուն, յիշատակարան.

Reglet, *s.* Դ)իկ; բանակ 4.

Regnunt բէ՛ն՛է՛ք, *s.* Իշխող.

Regorge բէ՛ր՛ք, *va.* Գուրս ալ, փսիսի; կրկին կլիկ.

Regulate բէ՛նէ՛ք, *va.* (Շէնքին) սեւցած բարեքը սնելի, -**ter**, *s.* Մանրալմաստ.

Regress բէ՛նէ՛ք, *s.* Վերադարձ, վերսանմամբ. -**ion**, *s.* Յետադարձութիւն. -**ive**, *a.* Յետագարծիկ, վերադարձող.

Regret բէ՛նէ՛ք, *va.* Վշտանալ, ցաւի, ցաւ գրգռ աւարիկ, տխուրացի. =*s.* Ուրի ցաւ, մտմտք, վիշտ, տրտմութիւն, զեղջ. -**ful**, -**table**, *a.* Աւարիտի, ցաւալի.

Regular բէ՛նէ՛ւք, *a.* Կանոնաւոր, կարգով կանոնական, ճշդգրիտ. =*s.* Կարգաւոր, կրօնաւոր 77. -**ly**, *ad.* Կանոնաւորապէս, ըստ օրինի. -**ity** բէ՛նէ՛ւք, *s.* Կանոնաւորութիւն, կանոնապահութիւն. կանոն, ուղղութիւն.

Regulate բէ՛նէ՛ւք, *va.* Կանոնաւորել, ուղղել, կարգադրել, կարգի զնել. -**tion** -**ել**, *s.* Կանոնաւորութիւն, կարգադրութիւն; կարգ, կանոն. -**tor** բէ՛նէ՛ք, *s.* Կանոնաւորող; կանոնիչ մաս՝ սարուած, կանոնիչ Գ.

Regulus բէ՛նէ՛ւք, *s.* Անաւաւան, զուս միտար.

Regurgitate բէ՛նէ՛ք, *va.* Փսիսի, գուրս ալ. =*va.* Գուրս մտափել. -**tion** բէ՛նէ՛ք, *s.* Փսիսիք; կրկին կլիկ.

Rehabilitate բէ՛նէ՛ւք, *va.* Վերահաստատել, վերասակել, պահել շահիլ. -**tion** -**ել**, *s.* Վերահաստատում, վերասակում.

Rehear բէ՛նէ՛ք, *va.* Կրկին լըսել; (դար) վերաբնել.

Rehearsal բէ՛նէ՛ւք, *s.* Երկրոր-

դում, կրկնում; փորձ բար; պատմութիւն, ճառ.

Rehearse բէ՛նէ՛ք, *va.* Երկրորդի, կրկնել, պատմել, ըսել; փորձ րնել (աւանդին).

Reigl բէ՛նէ՛ք, *s.* Խոսուց, մտանք.

Reigu բէ՛նէ՛ք, *s.* Իշխանութիւն, տէրութիւն, թագաւորութիւն, զօրութիւն. =*va.* Թագաւորել, իշխել, տիրել; ուղղել.

Reimburse բէ՛նէ՛ք, *va.* Ետդարձնել, վճարել, նստացանել, փոխարինել. -**ment** բէ՛նէ՛ք, *s.* Վճարում, հատուցում.

Rein բէ՛նէ՛ք, *s.* Սանձ, երասանակ.

=*va.* Սանձիկ, սանձահարել, զապել.

Reindeer բէ՛նէ՛ք, *s.* Կարեղչերտ, բէնեղչերտ.

Re-inforce *See* **Re-enforce**.

Reins բէ՛նէ՛ք, *pl.* Երկիւմանք, զուգուրներ, կիւրք.

Reinstall, **Reinstate** բէ՛նէ՛ք, *va.* Վերահաստատել.

Reinsure բէ՛նէ՛ք, *va.* Կրկնակի առահպագրել.

Reintegrate բէ՛նէ՛ք, *va.* Վերահաստատել, նորէն զնել.

Reissue բէ՛նէ՛ք, *va.* Վերատպն հրատարակել. =*s.* Երկրորդ տպագրութիւն. [լուծութիւն.

Reiteration -**ել**, *s.* Կրկն.

Reject բէ՛նէ՛ք, *va.* Մէկ կողմէ գիլ, նետել, մերժել, չընդունել; զլանալ. -**able**, *a.* Մերժելի.

Rejection -**ել**, *s.* Մերժում.

Rejoice բէ՛նէ՛ք, *va.* Ուրախ ըլլալ, ուրախանալ, բերկրիլ, ցընծայ. =*va.* Ուրախացնել, ուրախընծայ.

Rejoin բէ՛նէ՛ք, *va.* Նորէն միացնել, միաւորել, վերակցել; պատասխանել. [խան.

Rejoinder -**ել**, *s.* Գոտա.

Rejuvenate, -**nize** բէ՛նէ՛ք, *va.* Երիտասարդանալ.

Rekindle բեր-յալ, ԵԱ. Նորէն վառելի, վերածարծել, հրահրել

Relapse բեր-բ(բ), ԵԱ. Կեղին մտորիլ,խտորիլ, վերադի. ես գառ. նալ, իյնալ, մեղանելի. = Տ. Ան կոււմ, մեղորում, մեղանչուգի —sing fever. Սովասնից

Relate բեր-բ(բ), ԵԱ. Պատմել, ը. սելի, ճառել, յիշատակել = Վեր արբերիլ, յարարելիլ

Relation բեր-բ(բ), Ե. Պատմիլը, պատմութիւն; վերարբերութ., յարարերութիւն, առնչութիւն, կապակցութիւն, ծանոթութիւն; ազգականութիւն. Լո—of. Մասին -ship, Տ. Ազգականութիւն

Relative բեր-բ(բ), Ե. Վերարբերեալ, պատկանեալ, առնչական, վերարբերական; յարարերական(դիւրանեմ). = Տ. Ազգական; յարարերական +. -ly, ad. Վերարբերութեամբ, յարարերարար, համեմատարար, վերբերապէս -ness բեր-բ(բ), Ե. Երարբերութիւն

Relux բեր-բ(բ), ԵԱ. Թուլցնել, թող ալ, հանգիստ ալ, մեղմել, թեթեւցնել; կակիցնել, ցամքանել, բանալ = ԵԱ. Կակիցնալ, թեթեւալ, մեղմանալ, թուլալ, թեղի ալ; իջնել. -able, Ե. Թուլանալիլ, -ation, Ե. Թուլցնիլը, թուլութիւն, մեղմութիւն, թեթեւութիւն, նուազութ., անհոգութիւն -ative բեր-բ(բ), Ե. Կակիցիլ, յուժողական

Relay բեր-բ(բ), Ե. Փոխարկ (միտն) = ՎԱ. pp. Relaid, Նորէն պառկիցնել

Releasable, Ե. Արձակելի

Release բեր-բ(բ), ԵԱ. Անպարտ թողլ, արձակել, թող ալ. = Տ. Արձակում, զերծում, ներում, թուութիւն, բանաստղութիւն, որ և **Releasement**, Տես նաև Free, Liberate; Freedom.

Relegate բեր-բ(բ), ԵԱ. Ղրկել,

ըշել, արտասահմանել, արտրել, վարել -tion բեր-բ(բ), ԵԱ. Արտասահման, արտր

Relent բեր-բ(բ), ԵԱ. Մեղմանալ, կակիցնալ, թուլանալ, գուժը շարժիլ -less, Տ. Անգութ, անողորմ

Relevance, -cy բեր-բ(բ), Ե. Վերարբերութիւն, յարմարութիւն -v nt, Ե. Պատշաճ, յարմար

Reliable բեր-բ(բ), Ե. Արձանահուան, վստահելի -ness, -bility, Տ. Անթիւն

Reliance բեր-բ(բ), Ե. Վստահութիւն, յոյս, հուսարք

Relie բեր-բ(բ), Ե. Նշխար, մատուցը; մարմին, թառ, մեղացող, յիշատակ

Relief բեր-բ(բ), Ե. Այրի (կին)

Relief բեր-բ(բ), Ե. Բարձում (վըշտաց) կեցնելութիւն; օգնութիւն, նպաստ, մխիթարութիւն; դարման, ճար; պահապանութիւն; բանդակ; արտապայքիլ. Demi—. Կիտարանգակ High —. Բարձրամարմնակ. Ont door. Դռնէն թաշխումը պարմութիւն

Relievable, Ե. Մեղմանալի

Relieve բեր-բ(բ), ԵԱ. Վերցնել, բարձրացնել, զատել, հանել; օգնել; մխիթարել սիրփել, ամբարել; պահակը փոխել, պահակ ըլլալ

Religion բեր-բ(բ), Ե. Կրօնք, հաւատար; առաւածապաշտութիւն -ism, Տ. Կրօնամտութիւն -ist, Ե. Կրօնամտի, մեղմանալ, բարեպաշտ

Religious բեր-բ(բ), Ե. Կրօնական, կրօնքար, կրօն, երկիրաժ, կրօնատէր; վանական, կրօնաւոր; ճգրիտ, հաւատարիւն -ly, ad. Առաւածապաշտութիւն, բարեպաշտ խղճութիւն, ճգրիլ

Reliquish բեր-բ(բ), ԵԱ. Չլիլ, թողալ, լքանել, հրաժարել, մերժել. -ment բեր-բ(բ), ԵԱ. Զրամարում, լքում

Reliquary բեր-բ(բ), ԵԱ. Մա-

ստեքի տուի, մասնառուի
Relish բէլէլ(ր), Վճ. Հասք նա.
 յիլ, նաշակիլ, վայելիլ = Վճ. Ա.
 նուշնայ, բաղլանայ = Վճ. Ճս.
 շակ, համ, ակորճակ, սէր, -able,
 օ. Անորճիկ. բաղլանամ.
Reluct բէլէլ(ր), Վճ. Ընդդիմա-
 նայ, հակառակիլ, մարսելիլ.
Reluctance, -cy բէլէլ(ր)-ի,
 Վճ. Դժկամակութիւն, անկամութիւն.
Reluctant, օ. Դժկամակ, ա-
 կամայ, -ly, ad. Յիկամայութիւնի.
Relume բէլ, Վճ. Նարէլ գառելի.
Rely բէլ(ր), Վճ. Ազգախնդրի, վըս-
 տահիլ, հուսալ, յոյս դնել.
Remain բէլ(ր), Վճ. Մնայ, կե-
 նայ, կայ, բնակիլ = բէլ(ր) շէլ, ը.
 Մնացորդ; նշխար, դի, անխնդ:
 գործը, -der, **Remaining** բէլ(ր),
 Վճ. Վնացած մաս, մնացորդ.
Remake բէլ(ր), Վճ. Վերաշինել
Remand բէլ(ր), Վճ. Երկրի
 յետ կրելի, ներքին բանտ դրելիլ.
Remark բէլ(ր)(ր), Վճ. Դիտել,
 ուշալ, միտ դնել, նշանակել, նըշ-
 մարի, զանազանել = Վճ. Դիտ-
 դուքիւն ընել = Վճ. Դիտողութիւն,
 ծանօթութիւն, մեկնութիւն.
Remarkable բէլ(ր) շէլ, օ. Նշանաւոր, կրեւելի, կարեւոր, աւ-
 աստղար, -ness, Վճ. -ութիւն -ly,
 ad. Նշանաւոր դիտողով, մեծապէս
Remediable, օ. Դարմանելի
Remedial բէլ(ր) շէլ; օ. Բուժիչ
Remediless բէլ(ր) շէլ - բէլ(ր),
 օ. Առանց դիտի, անդարմանելի.
Remedy բէլ(ր) շէլ, Վճ. Դեղ ը-
 նել, բժշկիչ, դարմանելի, դեղ տալ; նո-
 րողի, նորիլ = Վճ. Դարման, դեղ; ճար.
Remember բէլ(ր) շէլ, Վճ. Յի-
 շիլ, յիշատակել; միտը բերելի.
Remembrance բէլ(ր) շէլ, Վճ. Վ.
 Յիշատակ, յուշիկ; յիշում, յիշա-
 տակութիւն - ranceer - շէլ շէլ.

Յիշատակ, յուշարար, յուշիկ.
Remigrate, Վճ. Վերադարձիլ.
Remind բէլ(ր) շէլ, Վճ. Յիշեցնել,
 միտը բերելի - er բէլ(ր) շէլ, Վճ.
 Յիշեցնող, յուշարար.
Reminiscence բէլ(ր) շէլ, Վճ.
 Յիշում, յիշատակ, յիշողութիւն. յու-
 շարարութիւն, յուշը, յուշիկը.
Remise բէլ(ր) շէլ, Վճ. Երաճիւր.
Remiss բէլ(ր) շէլ, օ. Երանդալ, Թոյլ,
 սխալ, անհոգ, անխոյժ. -ly, ad.
 Անհոգարար, հարեւանցի, -ness,
 Վճ. Կրեւ Թուքիւն, դանդաղութիւն.
Remissible, օ. Ներելի, Թողիլի.
Remission բէլ(ր) շէլ, Վճ. Թողութիւն,
 շնորհում, շնորհելիլ; զեղք, զիշում;
 Թեքել, ազում, նուազում.
Remit բէլ(ր) շէլ, Վճ. Տալ, դարձը-
 նել առանցիլ, յանձնել; զրկել, ան-
 զնել, փոխանցել; շնորհել, ներել;
 Թողելիլ = Վճ. Թուքիւն, Թեքում.
 նայ; Թեքելում; -ment, **Remittal**
 բէլ(ր) շէլ, Վճ. Տալը, յանձնում; Թո-
 դութիւն; բանտարկում. -tance
 բէլ(ր) շէլ, Վճ. (Երամի) փոխանցում
 կեկտիլ; փոխանցեալ (գրամ), -tent
 բէլ(ր) շէլ, օ. Աւան-անը պակասող,
 մեղքընդհատ էլ. -ter բէլ(ր) շէլ, Վճ.
 Աւարտող էլ; վերահաստատութիւն
 էլ. -tor, Վճ. վերահաստատող էլ.
Remnant բէլ(ր) շէլ, Վճ. Մնա-
 ցած մաս, մնացած, մնացորդ;
 նշխար. բեկոր.
Remodel, **Remold**, **Re-**
mould բէլ(ր) շէլ, բէլ(ր) շէլ; Վճ. Վե-
 րամուկել, վերաշինելի.
Remonstrance բէլ(ր) շէլ, Վճ. Դիտողութիւն,
 ազգարարութիւն, խրատ. -rant - շէլ, օ. Խրատ-
 կան = Վճ. Խրատող, յանդիմանող.
Remonstrate բէլ(ր) շէլ, Վճ. Դիտ-
 դուքիւն ընել, դիտել, խրատել.
Remorse բէլ(ր) շէլ, Վճ. Երկիւրի խայթ,
 տագնապ, -ful - շէլ, օ. Խղճահար.

-less, a. Անզուժ, անխիղճ.
Remote բե՛տ, *o.* Հեռաւոր, հեռի. *osure*, -ly, *ad.* Հեռուէն, Ի հեռուս; Ծեռեւորէն. **-ness** բե՛տ'ն, *s.* Հեռաւորութիւն.
Removable բե՛ւել, *a.* Եւրժելի. փոխադրելի, պաշտօնանկելի. **-bility, s.** — հանգամանք.
Removal բե՛ւլլ, *s.* Տեղափոխութիւն, շարժում, հեռացում, արտարում, պաշտօնափոխութիւն, բարձում. վերջացնելը.
Remove բե՛ւլ, *va.* Տեղափոխել, փոխադրել, շարժել; պաշտօնանկ ընել, հեռացնել, արտարել; վերջացնել, վերցնել. =տ. Տեղափոխութիւն ընել, մեկնել, հեռանալ. գալովել; Իրկունք քարձնել. =Տարժում, տեղափոխում; մեկնում, հեռացում. պաշտօնանկութիւն; մթոց, հեռաւորութիւն; աստիճան.
Remunerable բե՛ւլլ'լլ, *a.* Վարձարեկի. **-nerate** բե՛ւլլ'լլ, *va.* Վարձարել; փոխարինել, վնասը չալ.
Remuneration նլլ'լլ, *s.* Վարձարութիւն, վարձ, փոխարէն. **-tive, -tory** նլլ'լլ'լլ, *s.* Վարձարեկութիւն; շահաւէտ.
Renaissance բե՛ւլլ, *s.* Վերածնութիւն (1453-1610).
Renal բե՛ւլլ, *a.* Երկամայրն.
Renard բե՛ւլլ, *s.* Ակուէս.
Renaissance, -cy բե՛ւլլ'լլ, *s.* Նորոգում, վերաբուսում, վերկենցողում. վերածնութիւն. **-cent** նլլ'լլ, *a.* Վերածնեաց վերաբուսեաց, վերանորոգեաց, վերկենցողեաց.
Renounter, -countre բե՛ւլլ'լլ, *s.* Չասահում, հանդիպում; բաղիւմ, յանկարձականկութիւն. =տ. Պատահիլ, հանդիպիլ, բաղիլիլ, ընդհարիլ.
Rend բե՛ւլլ, *va.* [Rent, —ing.]

Պատել, ներքիլ, բաձնել.
Render բե՛ւլլ'լլ, *va.* Դարձնել, վերադարձնել, չալ. եւ չալ; հարուցանել, մատուցանել, ընել, ընժայիլ; յանձնել; Թարգմանիլ; Իմացնել; շինել. **-able, a.** Հարուցանելի. **-ing** բե՛ւլլ'լլ, *s.* Պատժելի; Թարգմանութիւն.
Rendezvous բե՛ւլլ'լլ, *va.* Ժամադրիլ, միանալ. =տ. Ժամադրութիւն; ժամադրեաց, ժամադայր.
Rendition բե՛ւլլ'լլ, *s.* Անձնատու. անձնատու. յանձնում, վերադարձնելը; Թարգմանութիւն.
Renegade, -gado բե՛ւլլ'լլ, *s.* Ռուսոց, ուրացեաց, հաւատարմաց; դատ լիք, փախսական; դատարկաց.
Renew բե՛ւլլ'լլ, *va.* Նորոգել, նորել, նոր կիանք չալ; վերակիրկնել; վերահաստատել (սլ, **-able, a** Նորոգելի. **-edly** բե՛ւլլ'լլ'լլ, *ad.* Դարձում, սնվում մ'ալ.
Renewal բե՛ւլլ'լլ, *s.* Նորոգում; նորոգում իւր. [բե՛ւլլ].
Reniform, a. Երկիւմսման (սե.
Renitent բե՛ւլլ, բե՛ւլլ'լլ, *a.* Իմաստը, ընդդիմակաց; ընդդիմահար բե՛ւլլ.
Rennet բե՛ւլլ'լլ, *s.* Ռեննոց Կրտսանք. խախտոց զրրգ պայր.
Renounce բե՛ւլլ'լլ'լլ, *va.* Անըրաժարիլ, բաշտիլ, մղել. Թողլլ; ուրանալ, մխել. **-ment** բե՛ւլլ'լլ'լլ'լլ, *s.* Հրաժարում, մղելը.
Renovate բե՛ւլլ'լլ, *va.* Նորոգել, վերաբուսում, նորոգութիւն.
Renown բե՛ւլլ'լլ, *s.* Համբաւ, անուն, հռչակի. **Renowned** բե՛ւլլ'լլ'լլ, *a.* Հռչակուոր, համբաւուոր, անուանիլ. **-ly, ad.**
Rent բե՛ւլլ, *imp. & pp.* of **Rend.** =տ. Պատուում, ներք, հերձ, բաձնում; վարձ, կիւմուս, հասոյթ.

-noll. Հաստատար = an. վարձու
 ալ կամ բռնել, վարձել; վարձու
 առուիլ -able, a. վարձելի -al,
 s. Հաստատար -er, s. վարձակալ,
 վարձարձակ. [հիւսել]

Renter, va. ծարելում կարել

Renunciation, *Sée* Renou-
 cement.

Reorganize բե-բե-ռալ, va.
 նորէն կազմակերպել. վերակազ-
 մել, -zation, s. վերաբաղում.

Repair բեբեբե, va. նորոգել,
 կարելի; հասուցում ալ ընել;
 դարձանել, շիւկել, սեղը բերել =
 տ. վերադառնալ, երթալ, դիմել
 =s. նորոգում, հասուցում. դ ար.
 մանում -able. **Reparable**, a. նո-
 բոգելի, հասուցանելի, դարձանելի.

Reparation բեբեբեբե, s. նո-
 բոգումիւն; հասուցում, այլ: դար-
 ման. -tive բեբեբեբեբե, s. նորո-
 գումիւն, հասուցում = a. նորո-
 գիչ, դարձանիչ

Repartee բեբեբեբե, s. (Պարտաւս)
 պատասխան = տ. Շուտալ կիմու
 պատասխանել [նորէն դառնալ

Repass բեբե, an. նորէն անցնել

Repast բեբեբե, s. Հացկերոյթ,
 սեղան; կերակուր, ուտեստ.

Repair բեբեբե, va. կրկին վնա-
 ընել, վերադարձնել, հասուցանել,
 վճարել; փոխարինել; վարձառել,
 գոհացնել. -able, a. (Յեսս) վը-
 ճարելի -ment բեբեբեբեբե, s. վը-
 ճարում, հասուցում.

Repeat բեբեբե, va. Յեսս կրել.
 խափանել, ջնջել =s. Յեսս կու-
 չում, խափանում.

Repeat բեբեբե, va. կրկնել, եր-
 կրողել = s. կրկնում, կրկնում.
 կրկնանիշ եր. -edly, ad. կրկին
 կրկին, երբուր ետեւէ. -er, s.
 կրկնիչ; կրկնահար շարտ աստար.

Repel բեբեբե, an. ետ մղել, ետ

հրել; ետ բշել վանել; ընկրկիլ: զի-
 մալ: ել: մերժել. ջնջողակիւն -lence,
 -lency, s. վանողական զորու-
 թիւն. -lent, a. վանողական, վա-
 նիչ (այժ): խտտելի (զիւղ).

Repent բեբեբե, va. Չղջալ,
 զեղջի գալ = բեբեբեբե, a. Գիտնա-
 սող, սողկազեաց -ance բեբեբեբե-
 շե, s. Չեղջ, ստջանք -ant, -er,
 a. Չղջալոյ ալ սշխարող. [գիւլ]

Repeople բեբեբե, va. Բնազմամար-
Repercussion բեբեբեբեբե, s.
 Յետամղում, անդրադարձում, ներք-
 սովարումիւն. -sive -բեբեբե, a. ետ
 հրող, ներքավար, ետ սղում.

Repertory բեբեբեբեբե, s. Ճանել-
 ցուցակ, աղբւսակ, շեմամարան.

Repetend, s. Աւեր (տուն). բ.

Repetition բեբեբեբեբե, s. Կրկ-
 նում, կրկնումիւն; խտտել (զաս).

Repetitious, a. Կրկնող.

Repine բեբեբե, va. Բրձմնջել,
 մաւնայ, տեսչել, դժգոհել; նա-
 խամծիլ -er, s. Բրձմնջող.

Replace բեբեբեբե (բ), va. նորէն
 դնել, տեղադրել, զեփելի; մէկուն
 տեղը դնել, յաջարկել, փոխանդ-
 դիլ; վերահին վճարել.

Replant բեբեբեբե, va. նորէն
 քնկել (տունկիլ) փոխարկել -ation,
 s. (Տնկող) փոխարկումիւն.

Repentish բեբեբեբեբե (բ), va.
 Լեցնել. [ցուն, զեղում.

Replete բեբեբեբե, a. Լիկիւ-
Repletion բեբեբեբե, s. Լիւ-
 թիւն, առատութիւն, արիւնաշա-
 սում. խա կում բեբե -tive, a. Լեցնող.

Replevin, **Replevy** բեբեբեբե,
 s. Բարձում մալ զիլլ զիւրցնող զիւր ե.
Replication, s. Պատասխան.

Reply բեբեբե, an. Պատասխանել,
 պատասխան ալլ = s. Պատասխան.

Repolish բեբեբեբե, va. վերաշիւկել
Report բեբեբեբե, an. Տեղեկու.

թիւն առ, պատել, սեղեկագրել, = Տեղեկագիր, սեղեկումիւն, գրոյց, լուր, համար; ծայն, ճայ-
ժիւն (հրապիւնոց)

Reporter, Տ. Տեղեկագիր, լու-
սեր, սեղեկագրեր; աղագիր, գրագիր:

Reposal, Տ. Դնելը, զհեղիլը:

Repose բէբու, Վ. Դնել, նրս-
սեցնել, հանգչեցնել, հանգստացը-
նել; հանգիստ առլ, պատկեցնել;
աւանդ առլ, դնել = Վն Հանգչիլ,
քնանալ, հանգիստ առնուլ, հան-
գրտանալ; կանկ առնուլ, կինալ.
վրասալիլ; (քան մը) մկելլ = Տ Հան-
գիստ, հանգստումիւն; քուն, հան-
գիստումիւն, անկորուումիւն; հան-
գրտավայր (նկարի), -ness բի-
բուդե, Տ. Հանդարտումիւն:

Reposit բիբուդե, Վ. Վստա-
հիլ, աւանդ դնիլ, -ory -դեդ բիբ.
Շնամարան, մնեւանոց, պահարան:

Repossess բիբուդե (բ), Վ. Վե-
րդասին ստանալ, պիբել, վերստանալ.
-ion -դիլը, Տ. Վերստացում:

Reprehend բիբուդե (բ), Վ. Կը-
տարիլ, յանդիմանել, մեղադրել.
-er -հիւբ, Տ. Յանդիմանող:

Reprehensible բիբուդե (բ), Վ.
Ա. Պարտաւելի, եպիբելի, -ness,
Տ. -ումիւն, -ly, ած.

Reprehension, Տ. Պարտաւանք,
եպիբանք, դարով, -sive, -sory,
Ա. Յանդիմանական:

Represent բիբուդե (բ), Վ. Նո-
բէն առ չիւ հանիլ, ներկայացնել;
ներկայացում ընել, ցուցնել; նը-
կարագրել; ներկայացուցիչ ըլլալ,
փոխանորդել, ներկայել:

Representation -դեդե (բ), Վ.
Տ. Ներկայացում, ցնելը; մեւա-
ցում; պատկեր, օրինակ, մեւ; նը-
կարագրումիւն; ներկայացուցիչ
ներկայացուցիչը, -tive -դեդե (բ),
Ա. Ներկայացնող, փոխանորդող, =

Տ. Ներկայացուցիչ, փոխանորդ,
երեսփոխան:

Repress բիբու (բ), Վ. Ճնշել,
զապել, -ion բիբուդե (բ), Տ. Արգիւում,
զրպում, -ive բիբուդե (բ), Ա. Զըս-
պողական, ճնշիչ, կասեցուցիչ:

Relieve բիբու (բ), Վ. Յապա-
ղել, ի կախ մզիլ, ուշացնիլ, յե-
տաձգել = Տ. Յամուրդ, յետաւը-
զում (մահապատմի); զուլ, զարար:

Reprimand բիբու (բ), Վ. Սաս-
տել, կշտամբել, յանդիմանել = Տ.
Սաստ, կշտամբանք, յանդիմանում:

Reprint բիբու (բ), Վ. Վերստը-
պել, նորէն ապել = Տ. Վերստը-
պում, նոր ապագումիւն:

Reprisal բիբու (բ), Վ. Փոխա-
բէն, վնաս, վրէժմակրումիւն:

Reprise բիբու (բ), Վ. Վարձել:

Reproach բիբու (բ), Վ. Մե-
ղադրել, երեսը զարնել, չիկիլ,
յանդիմանել, = Տ. Մեղադրանք,
սքտանք, պարտաւ, եպիբ, -able,
Ա. Մեղադրելի, պարտաւելի:

Reproachful -դեդե (բ), Ա. Նա-
խասալից, Թշտամական, անզոս-
նելի, -ly, ած. Նախասանօր:

Reprobate բիբու (բ), Վ. Մե-
րեմել, անարգիլ, դատապարտել,
խոտել = Ա. Խոտիլ խոտան, վնաս,
Թար, = Տ. Ամբարիշտ, չար, սրկիայ-
-ness, **Reprobation** բիբու (բ), Վ. Նա-
սապարտումիւն, խոտում, մեծ մեւ:

Reproduce, Վ. Նորէն յաւաջ
բերել, բուսցնիլ, զի առապրել:

Reproduction բիբու (բ), Վ. Վերստացումիւն, մեղապարտու-
միւն, -tive, -tory, Ա. Վերստ-
ապրիչ, աղիւնաբեր, չպարտաւ:

Reproof բիբու (բ), Վ. Կշտամբանք,
Reprovable բիբու (բ), Ա. Մեղադրելի,
պարտաւելի:

Reproval, Տ. Յանդիմանում:

Reprove բիբու (բ), Վ. Յանդիմանել,

կշտարիկ, պարտաւել, մեղադրել

Reptile ռէփ՛րէլ, *ա. Ջիւուն, սողուն(կենդանի) հաշտար; սողացող; գիւնարար; չարամէնի, գնուծ*

Republic ռէփըլիք, *ս. Հասա. բախուպիսուծիւն, հանրապետութիւն*
- of letters- Գրագիտաց դաս

Republication, *ս. Վերապում:*

Republish ռէփըլիք(տ), *Վերհրատարակել, վերապել (ու. բոշ երկիր), [ձեռի, հրատարակել]*

Reputable ռէփըլեբլ, *ա. Մեր.*

Repudiate ռէփըլեիք, *Վա. Քողով, մերժել, հրատարիլ; (կին) արձակել, -tion, ս. Հրատարում; կնամպուռ, արգահարգանք-տոր, ս.*

Repugnant ռէփըլեք, *ա. Հակառակ, դժկամակ ներհակ, Թշուարմի -ly, ad. -nance, -cy, s. -ութիւն*

Repulse ռէփըլս(տ), *ս. Յետ մղում, վանում; (մրտում, զլացում) = Վա. Ետ մղել, բշել, վանել, ի բաց մղել*

Repulsion ռէփըլսն, *ս. Վանելը, վանողութիւն, -sive, ա. Վանողական, միժմողական; ցուրտ; խորշոպ, քաշուպ*

Repurchase, *Վա. Նորէն գնել, կրկին ծախսու առսուլ, վերապնել*

Reputable ռէփըլեբլ, *ա. Յարգելի, մեծարուել -ly, ad. Պատուար կերպով, պատուով*

Reputation ռէփըլեբլն, *ս. Համբաւ, բարի անուն, պատիւ*

Repute ռէփըլեք, *Վա. Համբաւել, կարծել, ճանչնալ, տեղ գնել = Վա. Կարծիք, համարում; պատիւ, համբաւ -dly, ad. Առ հասարակ, տարածանութեամբ*

Request ռէփըլեք, *ս. Հայցուած, խնդրած; խնդր, խնդրանք; շնորհ; աղաչանք = Վա. Հայցել, խնդրել, ուղի, աղիտել, աղաչել -er, s. Աղերարկու*

Requiem ռէփըլեք, *ս. Հոգեհանգիստ, հանգստան (պաշտօն) էլ*

Requirable ռէփըլեբլ, *ա. Ինչպիսի, պահանջելի*

Require ռէփըլեք, *Վա. Ուզել, խնդրել, պահանջել; կարգադրել, -ment, s. Պահանջանք, պահանջում; հարկ, պէտք; պահանջանք*

Requisite ռէփըլեք, *ա. Պահանջուած, հարկ եղած, հարկաւար, անհրաժեշտ էլ. -ness ռէփըլեք, s. Պէտք, հարկ*

Requisition ռէփըլեքն, *ս. Պահանջանք, պահանջում; խնդր, խնդրանք; հրատարակել*

Requit ռէփըլեք, *ս. Փոխարէն, հատուցում, արիւտ*

Requite ռէփըլեք, *Վա. Փոխարէն հատուցանել, փոխարինել, վարձարել*

Reward, *Վա. Բարձրադիմաց*

Resail ռէփըլեք, *Վա. Ետ երթալ, կրկին նստել [ճանում]*

Resale ռէփըլեք, *ս. Վերստին վա*

Rescind ռէփըլեք, *Վա. Զրկել, ջրնջել, խափանել, յետ կոչել*

Rescission ռէփըլեքն, *ս. Զնջում, խափանում -sory, ս. Զնջման ինք*

Rescript ռէփըլեք, *ս. Հրովարակ, (կայսերական) հրաման; (պապական) կոնդակ -ion ռէփըլեք, s. Նամակի դէմ, պատահանք*

Rescuable, *ա. - աւելի*

Rescue ռէփըլեք, *ս. Օգնութեան համակ, փրկել = Վա. Փրկութիւն*

Research ռէփըլեք, *ս. Ինչպիսիքութիւն, հետազոտութիւն, խոյզ, խնդր, = Վա. Նորէն փնտնել, հետազոտել, խուզարկել, փնտնել; քննութիւն կատարել*

Resent ռէփըլեք, *Վա. Նորէն նշանակել, հատանել*

Reseize ռէփըլեք, *Վա. Նորէն գրաւել, բռնել, համակել, մեծք անցնել*

Rescizure բիւ՛ւր, *s.* Վերա-
գրուում.

Resell բիւ՛ւր, *va.* Աւնել ծա-
խել, նորէն ծախել, վաճառել.

Resemblance բիւ՛ր ղիւն, *s.*
Նմանութ., երեսայն, կերպարան.

Resemble բիւ՛ր ղլ *va.* Նման
լինիլ, նմանիլ, ն հանցնել, քաղցասել

Resent բիւ՛ր, *va.* Զգալ; ըզ-
գածուիլ, սիրոյ մաւ:ցաւիլ, սը-
ղողիլ; թէն՝ վրէժ պահել **-er** բի-
ւ՛ւր, *s.* Դիւրագրիւ, դիւրա-
զգած, զգայուն, **-ful**, *a.* Զգայուն,
սխակար **-ment**, *s.* Զգայնութ.,
ոխ, քինապահում., հաճումիւն.

Reservation բիւ՛ւր, *s.*
Վերապահումիւն, վերապահում;
զգուշութիւն, խոհականութիւն;
սեղմում ամբողջում **-tory**, *s.* Պա-
հելու սեղ պահարան, ընդ սնարան

Reserve բիւ՛ւր, *va.* Եւ ընկ
պահել; սահմանել, վերապահել
=*s.* Վերապահում, պահեստի գուճը,
բանակ; մական վերապահում,
զգուշաւորութիւն, արգելիլ

Reserved բիւ՛ւր, *a.* Վերա-
պահել; զոյշ, խոհական, պաղ-
-ly՛ւր, *ad.* Զգուշութեամբ, խոհեմ
կերպով **-ness**, *s.* Երջանայեցում.

Reservoir բիւ՛ւր, *s.* Զրշեղջ,
ջրամար առեղն, աւազան.

Reset բիւ՛ւր, *va.* Նարէն զնկ,
շաւել, զն-ե լիլ, սեղաւելիլ.

Resettle բիւ՛ւր, *va.* Նոր, ն հաս-
տաւել, վերահաստաւել **-ment**, *s.*
Հաստաւորեցնելը վերահաստաւում.

Reside բիւ՛ւր, *va.* Բնակիլ,
նս-իլ, կենսւլ **-nee**, **-ncy** բիւ՛ւր
բնակութ., կայան, նըս-
տոց, բնակարան, բնակատեղի.

Resident բիւ՛ւր, *a.* Բնա-
կեալ, բնակող, հաստատւած; =
s. Բնակիչ, բնակող; երկրորդական
սեղակալ, պատուիրակ որ և Resi-

denter. **-iary** բիւ՛ւր, *a.* Բը-
նակող, կեցող, բնիկ, =*s.* Են-
պակալ (կանոնիկոս)

Resider բիւ՛ւր, *s.* Բնակող.

Residual բիւ՛ւր, *a.* Մը-
նացող, մնացած.

Residuary բիւ՛ւր, *a.* Թա-
ւերւածոյ, յաւելուածական, —
legatee. (Ժառանգութեան մնացո-
ղին կ. տակախաւ, հրեականութ.)

Residue բիւ՛ւր, *s.* Մնա-
ցող (հաշուի), մնացած մաս.

Residuum բիւ՛ւր, *a.* Մը-
նացող, մնացած; զիւր *v.*

Resign բիւ՛ւր, *va.* Թողալ, ձը-
գել, հրաժարիլ, յանձնել, սըլ

Resignation բիւ՛ւր, *s.* Թո-
ղալը, հրաժարում, համակերպու-

Resigned բիւ՛ւր, *pa.* Համա-
կամ, հնազանդ, հպատակ, հիւ.

Resilience, **Resilition** բիւ՛ւր
բիւն; բիւնելն, *s.* Եւ նետալը,
սոսնում **-lient** բիւ՛ւր, *a.* Եւ
նետող, սոսուն.

Resin բիւ՛ւր, *s.* Ռեզին.

Resinous, *a.* Ռեզինային, —elec-
tricity. (Ժառանգան ելեկտրականութ.)

Resist բիւ՛ւր, *va.* Դիմանալ,
զիմարել, հակառակիլ, ընդդիմա-
նալ; սոկրլ **-ance** բիւ՛ւր, *s.*
Դիմարումիւն, զիմակարակիւն,

-ant բիւ՛ւր, *a.* Դի-
մարող ընդդիմակալ, զիմարողուն,
սոկուն **-er** բիւ՛ւր, *s.* Ընդդի-
մակալ **-less**, *a.* Անընդդիմարելիլ.

Resistible, *a.* Հակառակելիլ.

Resoluble բիւ՛ւր, *a.* Դիւ-
րացիմ, լուծելի, հալելիլ.

Resolute բիւ՛ւր, *a.* Ին-
զախ, անզնեւ, բաշ, հաստա-
ւոր **-ly**, *ad.* Աներկիւր, համար-
ձակ **-ness**, *s.* —ութիւն.

Resolution բեւոյճ, աւու-
ծում, բովանդակում, որոշում; խոր-
հուրդ, միտք; հաստատում, հանձն-
յունում ք. [ձեռք, հանդիս]

Resolvable բեւեւելի, աւու-
ծելի

Resolve բեւել, տ. լուծել, կակողցնել, բավել, հաշտել, վեր-
լուծել, բացարկել: սեղեկումիւն
տալ; համազել, սահմանել, որոշել;
փորձել (ուսեցր) ք. = տ. Հա-
լիլ, լուծուիլ; որոշիլ =: Գիտա-
ւորումիւն, որոշում; վճիռ; սե-
ղեկումիւն, բացարկումիւն

Resolved բեւելի, ա. Հաստա-
տամիս, -ly, ad. Հաստատմու-
թեամբ, -ness, s. -ումիւն

Resolvent բեւեւելի, ա. Փա-
րահիչ, լուծիչ (ուսի) ք.

Resonance բեւեւում, s. Հրն-
չակնումիւն էք; հնչիւն, -nant,
a. Հնչում, ստակոծայն

Resorbent բեւեւելի, s. Նե-
րածիչ, կլորդ

Resort բեւեւելի, տ. Դիմել, եր-
թալ, յանձնել; ապաստանիլ =: Դիմում, յանձնում, այցելումիւն;
ժամագրավայր, ժողովատեղի; ա-
պաստան, —ասնարան (առանի)

Resound բեւեւելի, տ. Չայն
տալ, արձագանգել, անդադարձել;
զովարանել = բեւեւելի, տ. Նո-
րէն-ժայն հանել, հնչել

Resource բեւեւելի, s. Յոյս, ա-
պաստան; ճարճարակ, ճամբայ, մի-
ջոց, ճար, աղբիւր; ինչք; (գրա-
մական) միջոց, դրոշմ, -less, s.
ճարճարակ չունեցող

Respect բեւեւելի, տ. Մեծա-
րել, յարգել, ակնածիլ; խնայել
վերաբերիլ =: Ակնածումիւն,
մեծարանք, պատիւանք; անուն,
համբաւ; վերաբերումիւն; շար-
ժանի՞մ, նպասակ, պատշաճ; նկա-
տում, խնայում. In-of-նկատմամբ

Respectable բեւեւելի, ա.
Յարգելի, յարգոյ մեծարելի, պատ-
կասելի; ըստ ակամ (չղեղ) -ness,
-bility, s. -ումիւն -ly, ad. Յար-
գանօր; ըստ բաւակամին, մեծար
տալու չարի

Respectful, a. Յարգելի,
յարգանք; ակնածական. -ly,
ad. Պատիւանօր, մեծարանօր
-ness, s. -ումիւն

Respecting բեւեւելի, ad.
Նկատմամբ, վերաբերեալ; գաղով

Respective բեւեւելի, ա. Փո-
խադարձ. ամէն մէկն իր. անձն-
իւր; պատկանելի, վերաբերեալ
-ly, ad. Վերաբերումիւնամբ; փո-
խադարձաբար, իւրարանչեւոր;
յարարերարար, համեմատաբար

Respell բեւեւելի, վերահեղել

Respirable բեւեւելի, ա. Շնչելի

Respiration բեւեւելի, s. Շնչա-
տումիւն շունչ, շնչում, -tor
-tory, s. Շնչատեղ, -tory բեւե-
ւելի, a. Շնչատական, շնչական

Respire բեւեւելի, տ. Շնչել, առնել,
ալ, շնչել; շունչ առնել, հանգիլ
Respite բեւեւելի, s. Դուր, դա-
դար, հանգիստ, Գոյլ; ժամանակ;
պալմանամամ յետագում (պատ-
ժոյ) = va. Ի կախ թողուլ, տը-
կախել, կախակայել

Resplendence, -cy բեւեւելի,
-ent, s. Լուսափայլումիւն, փող-
փողում, -dent, a. Լուսափայլ,
փայլուն, շողշողուն

Respond բեւեւելի, տ. Պատաս-
խան տալ, պատասխանել; յարմա-
րիլ, համապատասխանել; փոխա-
րինել, -ent բեւեւելի, a. Հա-
մապատասխանող, համաձայն

Response բեւեւելի, s. Պատաս-
խանիլը, պատասխան

Responsible, a. Երաշխաւոր
պատասխանատու. -ness, -bility,

s. **Պատասխանատուութիւն.**

Responsive բառակցութիւն, *ա. Պատասխանող, նական, նասու; հասմեմաս, պատշաժ.* [խանական.

Responsory շէքի, *ա. Պատաս-*

Rest բառ, *ս. Հանգիստ, հանգստութիւն; հանդարտութիւն, անդորրութիւն; դադար, դուլ; յենարան, բուն; հանգստարան; լուսմահանգիստ բառ.*

Rest բառ, *ս. Հանգիստ, հանգստութիւն; հանդարտութիւն, անդորրութիւն; դադար, դուլ; յենարան, բուն; հանգստարան; լուսմահանգիստ բառ.*

Restaurant բառ, *բարձրագոյն.*

Restaurateur բառ, *բարձրագոյն.*

s. **Ճաշարանագետ.** [F]

Restiff, Restive բառ, *հաստատութիւն, անհամար.*

Restitution բառ, *հարգում, արդարացիութիւն.*

Restless բառ, *անհանգիստ, անդադար, մշտաշարժ, անհանգիստ;*

Rest բառ, *անհանգիստ, անդադար.*

Restorable բառ, *արդարացի.*

Restoration բառ, *արդարացիութիւն.*

Restorative բառ, *արդարացի.*

Restor բառ, *արդարացի.*

Restorer բառ, *արդարացի.*

Restorer բառ, *արդարացի.*

Restorer բառ, *արդարացի.*

Restrain բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Restrained բառ, *արգելիլ.*

Retail բերել, օր. Բիլ քիլ՝ փոքրքրանակ ծախել; մանրամասնել; = Տ. ֆոքրքրանակ վաճառում: -**er** բերելու, Տ. Մանրավաճառ: **Retain** բերել, օր. Գուր պահել, վար դնել; վարձել, բռնել; պահել. - **or** բերելու, Տ. Առարակայ, հեռեւակ, ծառայ; կան. խալճար (փաստարանի):

Retake, օր. վերառնալ:

Retaliate բերելիք, օր. փոխարհնել, վրէժ լուծել -**tion** բերելիք, Տ. Փոխվրէժ, ակն ընդ ակն, փոխարհել - **live**, -**tory**, բերելիք, -**քեր**, օր. փոխարհական, վրէժխնդրական.

Retard բերել, օր. Ցապաղել, ուշացնել, երկայնել; արգիլել, վար դնել -**ation** բերելիք, Տ. Ցապաղանք, դանդաղանք; յամբացում; արգելք. [նիլ, որձալ:

Retch բերել (ք), օր. Փոխելու ճրգ:

Retell, օր. Կրկնել:

Retention բերելիք, Տ. Իրեն պահելը, վերապահում, պահեստ; արգել; բան; ըմբռնում, յիշողութիւն. -**of urine**, դժուարամիզութիւն -**իք**. -**tive** բերելիք, օր. Ցիւղական; (միտքը) բռնող, պահող:

Reticent բերելիք, օր. Առակայ, -**cence**, -**cy** բերելիք, -**ք**, օր. Ախոսիլը, պահելը, լուռութիւն:

Reticle, **Reticule** բերելիք, օր. Գլխու ճանցեակ (տեղադրելի); ձեռնապարկ, շմբոց (կանանց):

Reticular, late, lated, Retiform բերելիք, -**լուք**, -**լիք**, -**քեր**, օր. Ցանկակերպ, վանդակակերպ:

Retiulation, Տ. Ցանցակերպութիւն. [(աչքի):

Retina բերելիք, Տ. Ցանցնի **Retinue** բերելիք, Տ. Հետեւորդք, արքանեակ, շքադիր:

Retire բերել, օր. Հեռանալ,

ձգել երթալ, քաշուիլ, հրաժարիլ, թողուլ արանձնանալ, մեկուսանալ. = օր. Ետէն ետ՝ դուրս քաշել; հրաժարեցնել. -**dly** բերել, **ad. l.** Առանձին, քաշուած, մեկուսիւ-**edness**, **Retirement**, Տ. արանձնութիւն, միայնութիւն, մեկուսութիւն, մեկակեցութիւն, մեկառն:

Retiring բերելիք, օր. Ցաշուող; անչցող, շիկնող. —**pension**, հանգստեան թոշակ:

Retort բերել, օր. Երգարձնել՝ ծռել, շրջել; ետ՝ հեղը դրկել; (փաստը՝ հակառակորդին) ղէժ գարձնել; ետ գարնել, ցրլացնել. = Տ. Գատատ պատասխան; անդադարձ, պատասխան; Եղջիւր, փուկել. = Տ. -**ion** բերելիք, Տ. Դէժ՝ ետ գարձնելը:

Retouch բերել, օր. վերջարդարել, վերհպել, արագրել:

Retrace -**ել** (ք), օր. Ետէն գրծել; ակտիւ բռնելիք; հետագոսել:

Retract բերելիք, օր. Գաշել, կծկել; ետ առնել, յետ կոչել:

Retractable, -tile, tive բերելիք, -**իլ**, -**ան** արամփոփող ներքսածիգ:

Retraction բերելիք, Տ. Ցետ կոչում, վերադուռում; կծկիլը, ամփոփում; ներքսածութիւն:

Retreat բերելիք, Տ. Ցաշուիլը, արանձնութիւն; նահանջում; արանձնոց, թարսոց; զորադարձ, նահանջ. = օր. Ցաշուիլ, մեկուսանալ:

Retrench բերելիք (ք), օր. Ցապաղել, կտրել, կրճատել, պակսեցնել (ծախքը), -**ment**, Տ. Կրճատում, յապում, դակիշ, ամբացում ք:

Retribute բերելիք, օր. վարձքը քալ՝ հատուցանել:

Retribution բերելիք, Տ. վարձատրութիւն, վճարում, վարձ - **tive**, -**tory** բերելիք, օր. վարձատրական, փոխարհական:

Retrievable, *a.* Վերստանալի.

Retrieval, *s.* Վերստացում.

Retrieve բերել, *va.* նորէն գտնել, վերստանայ; նորոգել.

Retract բ՛ - , բերել, *va.* Յետ ազդեցիկ լինելի. **-ion** -ի՛ւն, *s.* Յետ ազդեցումն. **-ive** բերելի *a.* Յետազդեցիկ.

Retrocete բ՛ - , բերել, *an.* ես ես երթալ, յետադիմել; ես դարձնել; շնորհել.

Retrocession բերելիւն, *s.* Յետախաղց շարժում, յետադարձումն; շնորհում.

Retroflex, **-ed**; **-fract**, **-ed**, *a.* ես ծնած՝ դարձած, կորած ք.

Retrograde բերելիւն, *a.* Յետախաղց, յետադարձ, յետադէմ. **-dation** -իւն, *s.* Յետախաղց շարժում, յետադարձումն; յետադիմումն.

Retrogression բերելիւն, *s.* Յետադարձում, յետադիմում. **-sive** -իւն, *a.* Յետախաղց, - դարձ.

Retrospect բերելիւն, *an.* ես նայիլ, ակնարկ նետել (անցելոյն); = *s.* Անցելոյն ակնարկ. **-ion** բերելիւն, *s.* Յետանայեաց ակնարկ, յետանայեցումն. **-ive** -իւն, *a.* Յետանայեաց.

Retrovert *an.* ես դարձնել.

Return բերել, *an.* (Վերա)դառնալ; վերսկսիլ; պատասխանել; վերայցելիլ, = *va.* Դարձնել, առարել, յղել; դիմել (առ որ անկ է); վճարել, հասուցանել; տեղեկագրել, = *s.* Վերադարձ, դարձ; վճարագիր; պաշտօնական տեղեկագիր; առարում (վճուխ, տեղեկագրի); շահ, վարձ. **-able**, *a.* դարձնելիք.

Retuse բերել, *a.* Տափկցած.

Reunion բերելիւն, *s.* Միացում, հաւարում, միաւորում, միում.

Reunite բերել, *va.* Կրկին

միացնել, միաւորել, ժողովել.

Reveal բերել, *va.* Երևան հանել, վեր հանել, յայտնել.

Reveille բերելիւն, բերելիւն, *s.* Չարձուցիչ փող, ճմբուկ.

Revel բերել, *an.* Ուտել, խմել, զուարճանալ, = *s.* Կերուխում, զբարձումն. - *route*, Կերուխում, շրջայտնել; խառնիմացանք, ամբողջ. **-ry** բերելիւն, *s.* Հարկինք, կողուներ.

Revelation բերելիւն, *s.* Յայտնումն; վեր հանելիք.

Revenge բերելիւն, *va.* Վրէժ տունով հանել, լուծել, վրէժխնդիր ըլլալ. - *s.* Վրէժխնդրութիւն, վրէժատու.

Revengeful -իւն, *a.* Քինայող, սխալալ, վրէժխնդիր. **-ly**, *ad.* **-ness**, *s.* [հաս, մուտք.]

Revenue բերելիւն, *s.* Ելումուս.

Reverberent բերելիւն, *a.* Հնչող, հնչական, թրղացող.

Reverberate բերելիւն, *va.* Հնչեցնել, արձագանգ առնել, անդրադարձնել, ցրտցնել, = *an.* Հնչել, արձագանգել; ցրտանալ, անդրադառնալ. **-tion** - դարձիւն, *s.* Յովազում, անդրադարձումն. **-tory** -իւն, *a.* Յովազիկ, ցրտացնող, յուսացայ.

Revere բերելիւն, *va.* Մեծարել, յարգել, պատուել, ակնածել.

Reverence բերելիւն, *(-ty)* *s.* Յարգանք, մեծարանք, պատու, ակնածումն; խոնարհումն, բարեւում; մեծարգունք, արժանապատուանք. = *va.* Յարգել, պատուել; մեծարել.

Reverend բերելիւն, *a.* Արժանապատու, գերապատու, պատուելի. Most - , Ամենապատու (Արքեպիսկոպիտի) Right - , Գերարգոյ, գերապատու (եպիսկոպիտի) Very - , Վերապատուելի. Rev. J.F. Smith, D.D. Պատ. Տոգ. Սմիթ.

Reverente, **-ial** բերելիւն, *a.* Անչափ մեծարող, յարգու-

մեծար,ակնածու:ly,ad.ակնածու-
Սեհաթ, մեծարանօր, յարգանօր:

Revery րե՛ւեր՝ տ. Յնորք, խոհանք, երազ [չում:

Reversal րե՛ւեր՝-ել, s. Վճռաջն-

Reverse րե՛ւեր՝ (դ), ԵԱ. Շրջել, գլխիվար դարձնել:խափանել,կոր-
ծանել,սպալել,սակնուվրայընել,
ջնջել էր. = ս. Հակառակ կողմ,
կոնակ, ետել, հակառակ:ձախոր-
գութիւն: = Կոնկի վրայ, գիլի-
վայր, շրջու թխու: -ly, ad. Կոն-
կի վրայ, պորեն ի վեր:

Reversible, Ե. Շրջելի:

Reversion -ւել, s. Վերադարձ.
յեւազարձ (ժառանգութիւն):յաջոր-
դելու իրաւունք,վերջամնացութիւն:

Revert րե՛ւեր՝, ԵԱ. եւ դար-
ձնել, շրջել: եւ դառնալ, վերա-
դառնալ: -er, s. Շրջող, յեւա-
դարձ էր. -ible, Ե. Կրկնելի: -ive,
Ե. Շրջող, փոխող, դարձող:

Revest րե՛ւեր՝-տ, ԵԱ. (Կրկին)հագ-
ցնել, հագուեցնել, հագնել:աւան-
դել, ալ (պաշտօն): վերստանմնել:

Revetment րե՛ւեր՝-ել, s. (փոսի,
հողերու) պատուած -ել:

Review րե՛ւեր՝, ԵԱ. նորէն քննել,
վերաքննել:կարգալաչքէ անցնել,
սրբագրել: դասել: զօրահանդէս,
քաղուածք ընել: = Ընտր)քննու-
թիւն,քննարկատուութիւն,դիտողութիւն:
անդէս: (պարբեր.) Սերձ, հանդիսա-
րան,հանդէս:զօրահանդէս:վերըն-
ձերցում, սրբագրութիւն. -er, s.
քննադաս, գրադաս: վերաքննիչ:

Reville րե՛ւել, ԵԱ. նախասել:
Սճնամանել, գրպարսել:

Revisal րե՛ւել, ԵԱ. վերաքն-
նութիւն: վերընձերցում ԵԱ:

Reviser րե՛ւել, ԵԱ. նորէն քննել
ալքէ անցնել, սրբագրել, վերա-
քննել: = Ե. Երկրորդ փորձ ԵԱ:

Reviser րե՛ւել, ԵԱ. Սրբագրիչ:

Revision րե՛ւել, ԵԱ. վերաքն-
նութիւն, վերընձերցում,

Revisional, -nary, -sory. ԵԱ.
Վե՛ւել -ւել:րե՛ւել: ԵԱ. վերա-
քննութեան, սրբագրութեան:

Revisit րե՛ւել, ԵԱ. նորէն քն-
նել՝ այցելել: -ation -ել, ԵԱ.
վերաստուութիւն, վերայց:

Revival րե՛ւել, ԵԱ. վերակեն-
դանացում, ոգեւորութիւն:արձնու-
թիւն (հոգեւոր):նորագութիւն. -ist, -տ.
ս Արձնութիւն. քարոզող պաշտօնեայ:

Revolve րե՛ւել, ԵԱ. վերակեն-
դանացնել, նոր կեանք ալ, ոգե-
ւորել, նորոգել, արձնցնել: ԵԱ.
գննդանանալ, վերկենցաղիլ: վե-
րաձնիլ, նորոգելի:

Revivification րե՛ւել, ԵԱ. ԵԱ.
ս. վերակենդանացում, -դանութիւն:

Revivify րե՛ւել, ԵԱ. վերակեն-
դանացնել, ոգեւորել:վերաձնիլ:

Reviviscence, -cy, -ցաղութիւն:

Revocable րե՛ւել, ԵԱ. Սեղանալ-
չելի, նահանջելի: -ness, -bility:

Revocation րե՛ւել, ԵԱ. Սեղ-
անութիւն, նահանջութիւն: խափանում

Revoke րե՛ւել, ԵԱ. Սեղանալ-
չել, եւ առնուլ, ջնջել: այլազոյձ
Սուղթ նետել ԵԱ:

Revolve րե՛ւել, ԵԱ. Քաւալել,
դառնալ, զրորիլ: դարձնել, գլխիլ:
-ney, -ել, ԵԱ. Քաւալում:

Revolver րե՛ւել, ԵԱ. Քաղմ-
հարուածեան, վեցհարուածեան,
շրջահար (առճանալ):

Revnlsion րե՛ւել, ԵԱ. Ցեւա-
շրջում, խոտորում, -sive -ել:
Գարձուցիչ, խոտորցնող:

Rewart րե՛ւել, ԵԱ. Փոխարե՛ն-
վարձ, հատուցում, վարձատրութիւն:
պատիժ. = ԵԱ. Փոխարե՛նել, հատու-
ցանել, վարձարել. -able, ԵԱ.
վարձարելի:

Rewrite, ԵԱ. նորէն գրել:

Rhabdology, mang, See *Rab-*
Rhapsody բիֆօլէրի, Տ. Հագներ-
 զուծն, գաւազաներգութիւն; կար-
 կասուն ճառ. - **dist,** արիւր, Տ.
 Հագներգութիւն, հագներգող.

Rhenist բիւն. Հռենոսեան.
Rhetoric բիֆօլէրի, Տ. Հռետ-
 րուծիւն, ճարտասանութիւն, գրագի-
 տութիւն. - **al** բիֆօլէրի, Տ. ճարտասա-
 նական. - **aily,** Տ. ճարտասանութիւն
 - **ion** - լը, Տ. Հռետր; ճոռոմարան,
 ճարտասան, հռետրարան.

Rheum բիւն, Տ. Հարբուխ, իջ-
 ուածք. - **atic** բիւն, Տ. Յողա-
 ցաւական. - **atism** բիւն, Տ. Յողացաւ.

Rhino բիւն, Տ. Արծաթ, սակ.

Rhinoceros բիւն, Տ. Ռինո-
 շերտ, կերկրեան, [Պիւն.

Rhinoplasty, Տ. Քիւրուստո-
Rhizoma բիւն, Տ. Ընդհող.

նայ բուն, կոծորմաս (տունկ).

Rhodium, Տ. Վարդաւեազ.

Rhododendron, Տ. Մրսավարդ.

Rhomb, Rhombus բիւն, Տ. Քա-
 ղանկ, Տ. Շեղանկիւն, արանկիւն.
 սպառազան շեֆի.

Rhomboid բիւն, Տ. Տարան-
 կիւնակերպ. - **al** բիւն, Տ. Տարան-
 կիւնակերպ.

Rhubarb բիւն, Տ. Գար,
 խաւարծիլ, խաշնդեղ. Դալիս.

Rhumb, -line բիւն, Տ. Հող-
 մագիծ.

Rhyme բիւն, Տ. Ռիմ, Տ. Ռիմ, Տ. Ռիմ,
 բանաստեղծութիւն; յանգ, նոյնա-
 վերջութիւն գափիկ. = Վա. Ռիմա-
 նոր գրել, նոյնայանգել, ներդաշ-
 նակել. = Վա. (Բաւերը) յանգաւորիլ.
 Without — or reason, առանց պատ-
 ճառի, առանց իմաստի.

Rhymer, Rhymster, Rhi-
mist բիւն, Տ. Ռիմ, Տ. Ռիմ, Տ. Ռիմ,
 մոլ, յանգաստեղծ; անհամ բնած.

Raym բիւն, Տ. Ռիմ, Տ. Ռիմ, Տ. Ռիմ,
 դաշնակութիւն; շարի. - **ic, ical** բիւն.

Գլու, Տ. Գլուական, դաշնակաւոր.

Rib բիւն, Տ. Կողոսկր, կող. քով **k-**
 յեկիւ. **fr** յեկի; կողակից, կիւն; Խաւո-
 սանոյք բութա; փայտամոյթ. 4; միջ-
 նաշիլ (սերեւի); անցնէնք, ջրի (հան-
 դերծի վրայ) ջրպուգ, ետջ. = Վա. (Խա-
 ւը) ամոյիլ, կողիլ. — roast, լաւ ծե-
 ծել. - **bed** բիւն, Տ. ջրազարդ ետջեղ,
 ջրպուգու; կողալից.

Ribald բիւն, Տ. Անաւակ, լիցի;
 պիղծ, յայրաս, խայտակ. - **ry,** Տ.
 Լիտու, լիցի բան, խայտակ խօսք.

Ribbon, Riband, Ribband

բիւն, Տ. Ժապաւէն, = թե-
 նասանակ **աք** յեկիլիկի. = Վա.
 Ժապաւիներ, ժապաւինազարդիլ.

Rice բիւն, Տ. Ռիզ, բրինձ. — bird,
 — bunting, Ռիզահաւ, սեւասարիկ
 Բ. — milk, կաթնապուր. — paper, Ռ.
 Ռիզանուղի. — weevil, ցորենոց.

Rich բիւն, Տ. Հարուստ, ունեւոր,
 մեծասուն; առատ, յորդ, լեցուն;
 արգաւանդ, բերրի; պատուական,
 փառաւոր, շքեղ. - **ly,** Տ. ճոխ՝
 շքեղ կերպով, առատութիւն. — **ness,**
 Տ. հարստութիւն, ճոխութիւն.

Riches բիւն, Տ. Հարստութիւն, ինչ
 ստացուածք; ճոխութիւն, առատութիւն.

Rick բիւն, Տ. Թոսի՝ յարդի ղեզ,
 բարդ; մարագ, յարդանոց. [Պիւն.

Rickets բիւն, Տ. Ռիզաներու-

Rickety - Բիւն, Տ. Ռիզաներու-

Ricochet բիւն, Տ. (Գնդակի)
 ոստոսում, ցակեկը; հրացա-
 նածգութիւն.

Rid բիւն, Վա. [Rid, Rid] Արձակել,
 փրկել, մարքել Toget — of, ճո,
 դրպիլ, պրծիլ.

Riddance բիւն, Տ. Զերծում.

Riddle բիւն, Տ. Քոկէ մաղ, խար-
 բալ, կալմաղ; հանելուկ, առեղ-
 ծուած. = Վա. կալմաղէ անցնել,
 մաղել; մաղ դարձնել, ծակծկել;
 մեկնել, լուծել; հանելուկ ըսել.

Ride բայ, տ. [Rod, Ridden] (Ձի, կառք) հեծնել; ժիավարել: մըսնել (նաւ), նաւարկել, Թիավարել; երկամի վրայ ըլլալ և. = va. Հեծնել, վարժել; մենել, նստիլ (նաւ); հեծցնել, =ս. Հեծ, պոյոյ, շրջապայուծիւն (ծիով):

Rideau բառ, ս. Հողակոյս [F].

Rider բայ, տ. Ձի հեծնող, ժիավարժ, հեծելու հի; յաւելուած, ծայրադիր, երկայնորդ (կտակի են); շրջուն գործակատար, շրջադպիր է:

Ridge բառ, ս. Ող, Թիկունք, կրոնակ, քամակ; զագած, կատար, ծայր = va. Ակօսեմք բանալ, ակօսել; հոգադոսի շինել; ակօսեմք իմր շմմեր Թողուլ, հեք մցել. — pole, — plate, — piece, Զեղուկի ողնափայոյ:

Ridgy բառ, ս. Ակօսուոր:

Ridicule բառ, ս. Ծաղր, կատակ, երգիծանք; ծաղրաբանութիւն = va. Ծաղրելի ընել, ծաղրել, ծաղրի առնուլ:

Ridiculous բառ, ս. Ծաղրելի, ծաղրատէր, ծիծաղելի -ly, ad. — կերպով -ness, ս. ծաղրանք, քաշկռտք:

Riding բայ, տ. Ձի հեծնելը, ժիավարութիւն; հեծելուդի; գաւառ, նահանգ. — habit, հեծելի հանդերձ, ամագոնակ (և.) — hood, հեծելազգակ (և.) — school, հեծելարան, հեծելալարժ:

Ritot'to, ս. Իտալ. պարերգ:

Rife բայ, ս. Գորդ, առաս, մոխ, լի -ly, ad. Լիովի, առասօ՛ւն -ness, ս.

Rifle, **Riffler**, ս. Ծակի խարոյ

Riffraff բառ, ս. Անպիսան բան, Թափժփուք; խուժան:

Rifle բայ, տ. Վառի շակել, կորոպակել; աւարի առնուլ, Թալլել; ակօսել, մասնքել; սրել, յեսանել (մանգաղ) = ս. Խորշաւոր հրացան, կարքին շեհանէ: սեսան պիշեյի

թաշը. — man, կարքնաւոր, հրացանակիր, արծակամար:

Rifler բառ, ս. Աւազակ, հէն: **Rift** բառ, ս. Զեղրուած, մասնոր; սահանք = an. ճեղքել, Զեղրուիլ:

Rig բառ, ս. Հագուեցնել, պննել, զարդարել; կազմել, հանդերժել = ս. Կողմածք, սարուած (նաւու) վրայ գլուխ, հագուստ, փերեւէթ; անտակութիւն, Bo run the —. Կատակել, մէկուն խաղ խաղալ:

Rigger բառ, ս. Նաւայարգար; փոկանիւ և. :

Rigging բառ, ս. Կազմածք, սարուածք քազք և. :

Rigado'on, ս. Պարերգ մը:

Right բայ, ս. Ուղիղ, շիտակ, ուղղորդարգար, իրաւացի; վայելուչ, կանոնաւոր, յարմար; աջ (մեք) աջակողմ, աջողակ = ad. Շիտակ, ուղղուած ամբ, մշղուեծիմ, մշմարիտ; յոյժ, շատ (պատուական) = ս. Աջակողմ, աջ մեք; օրէնք, կանոն, իրաւունք, արդարութիւն, մըշմարտութիւն = va. Ուղիղ շէկել; իրաւունք ընել, կարել; ուղղուիլ, շէկուիլ, To set to — s, to put to — s, Շէկել, յարգարել, կանոնաւորել — angled, Ուղանկիւնի. — handed, Աջամեռնի:

Righkous բայ, տ. Ուղիղ, արգար, առաքինի; արդարացի, իրաւացի -ly, ad. Արդարութեամբ, իրաւամբ, ուղղութեամբ -ness, ս. Արդարութիւն, ուղղութեւն, սրբութեւն:

Rightful բայ, տ. Ա. Օրինաւոր, արդարացի, իրաւացի -ly, ad. կերպով, օրինաւորապէս -ness, ս. **Rightly** բայ, տ. ad. Ուղղութեամբ, վայելջօրէն, իրաւամբ, ստուգիլ:

Rightness, ս. Ուղղութիւն:

Rigid բառ, ս. Զոռու, անճկուն, կարծր; անաչառ, խիստ -ly, ad. Խստիւ, անխնայ -ness, -ity, բառ:

Քէրէրէ, *s.* ութիւն. [Սիւն.]

Rigmarole, *s.* Ոչնչարանու.

Rigor բիւր, *s.* կարծրութիւն, բռնութիւն; անաշխուհիւն, խստութիւն; ստատկութիւն; ջերմաստարտութիւն.

Rigorous բիւր, *a.* Խիստ. անաշխուհիւն, դժնդակ. **-ly, ad. ness, s.**

Rile բուլ, *va.* Բարկացնել.

Rill բիւ, *s.* Առուակ, վտակ.

Rim բի, եղերք, եզերել.

Rime բույ, *s.* Եղեամ.

Rimose բիւ, *a.* ձկնորսած.

Rimple բիւ, *s.* Ծալք, փոթ.

Rimy բույ, *a.* Եղեմնապատ.

Rind բույ, *s.* Կեղեւ, փեմեկ. պատեան, մորթ, դրոխ երես.

Rindle *s.* (Փղջի)ուխ, առուակ.

Ring բի, *s.* Օղակ, մանեակ, շրջանակ; մասնիկ; մրցարան, կուռուարան; Կնդիւն, հնչիւն, հունչ, ծայր; հնչական կազմած, հնչաւորք. — bolt, Մանեկածեւ նետ. — dove, հաւթակ, վայրի աղանի. — finger, Մասնեմաս. — formed, shaped, օղակածեւ, մանեկածեւ. — leader, խոսվարար, պարագլուխ. — streaked, օղակ օղակ. — tail, Յարդասուն. — worm, Որքիւն.

Ring, *an.* [Rang or Rung, Ringing.] Հնչեցնել զարնել; ծայր հանել, հնչել: կրկնել, օղակել; (շրջա)պատել; օղակ անցնել; օղակածեւ կտել.

Ring, *verb.* (Բ) ՝ Վա. Լուսել, ցօղակել.

Riot բույ, *s.* Արիտկ. յուզում, խռովութիւն, վրդովմունք. = տ. վ. դովել, խռովել, յուզուիլ, յուզել, օսկնուվայ ընել. **-er** բույ, բեր. Տ. Խռովայող, օղակիչ; անառակ.

Riotous բույ, *a.* Խռովաւէր, խռովարար. **-ly, ad. -ness, s. -ուհի.**

Rip բի (Բ) ՝ Վա. Պատել, ճնդրել. = Փ. Պատում. բացում, ճնդր. To — out, Գուր սալ, ծայր թել.

Riparian, *a.* Գետեզերի.

Ripe բույ, *a.* Հասած, հասուն; կատարեալ, չափահաս, հասուն; կարմրագոյն; պատրաստ. **-ly, ad. -ness, s.** հասունութիւն, կատարելութիւն.

Ripen բույ, *an.* Հասուննալ, ցնիլ; պատրաստել, կատարելացնել.

Ripple բիւ, *an.* (Ջուրը) վէտ ճօնիլ, պուս վ. ծփծփիլ; խոպուել, գոնգրել. = ճ. Պուսում, փոթ (սլեաց); ալեակ; օտտանում; (կանեփի, բրդի) սանրոց — mark. Ալեհետ երէ.

Rise բույ, *an.* [Rose, Kisen) ելիլ, բարձրանալ, կանգնել. 2. Ծագել, երկել, յարաչ գալ, սկսիլ. 3. Շատնալ, սծիլ, բազմանալ, զիզուիլ. 4. յուզուիլ. 5. Զօրանալ, հասնել (պատուոյ). 6. Ծիլիլ, բուռնիլ, ուռիլ (խմորը), ցըցուիլ. 7. Յարութիւն առնուլ, կենդանանալ 8 ծաղովը գոցել, շուռել. = բույ, բույ. *s.* Ելիլը, ելը. 2. Ծագում, սկիզբ, սկզբնաւորութիւն, աղբիւր, ծնունդ. 3. Վերելք, բարձունք, զարիվայր. 4. Աճում, ստանալութիւն, բարձրացում. 5. Բարձրութիւն (ծայրի), ձայնաբարձ.

Risen բի, *verb.* Ելած, յարուցեալ.

Riser բույ, *s.* Ասիճան, ուրոչք (սանդուխի).

Risible բի, *a.* Ծաղրելի, ծիծաղաշարժ. **-ibility, s.** ութիւն.

Rising բույ, *s.* Ելք, վերելք, ծագում; յարութիւն.

Risk բի (Բ) ՝ Վա. Վատեղ, սպանալ; հաշիւ, վտաս. = Վա. Վատեղ, վտանգի ենթարկել, նետել, զնել (խաղի); փորձ փորձել; աչքը առնել. To run a —, to expose to —, Վատեղիլ. To take a —, Վատեղը զգալ, ապահովագրել. At your —, Քու հաշուիդ, թաղիիդ, շահ վնաս, լեզի. At the — of his life, Իր կեանքը վատեղի զնելով.

Risky բի (Բ) ՝ Վա. Վատեղաւոր.

Rite բույ. *s.* Ծէլ, արարողութիւն; շուք, հանդէս ելլ. [Եր.

Ritornelle, **-nello, s.** Կցուրդ

Ritual բիտ'ւ-ււ, *a.* Ծիսական, = *s.* Ծիսարան, մաշոց; տնացոյց, -**ism**, *s.* Ծիսականութիւն. -պաշ-տութիւն, -**ist**, *s.* Ծիսարան, -գիր, -տէր, -**ly**, *ad.* Հանդիսաւոր կերպով, ծիսով

Rival բիւ'ււ, *s.* Տախանձորդ, հա-կառակորդ, մրցակից; ախոյեան, սոսիս, -**ship**, **Rivalry** բիւ'ււ, *s.* Մրցութիւն, մրցում, նախանձորդութիւն

Rive բիւ'ււ, *an.* ձլլել, ճկուել

Riven բիւ'ււ, *tr.* of **Rive**.
River բիւ'ււ, *s.* Գետ; առասու-թիւն. —horse, գետծի. —**ed** բիւ'ււ, *s.* Գետաշատ.

Rivet բիւ'ււ, *s.* Ծայրուր գամ, = *va.* Գամին ծայրը ոլորել պէր-լինչեմէք; գամել, հաստանել, պնդել

Rivulet բիւ'ււ, -ւիւր, *s.* Վտակ

Rix-dollar, *s.* Գերման. դրամ

Roach բիւ'ււ, *s.* Խարակածուկ; զիջածնի. As sound as a —, կա-տարեայ առողջ

Roar բիւ'ււ, *s.* Ճանրա, պողոտայ; նաւու կայան, նաւակայք. —stead, նաւակայք. —ster, նաւակայքը կեցող նաւ; ճանրու ծի.

Roam բիւ'ււ, *an.* Թափառել, յաճել, ղեգերել. —**er** -ււ, *s.* Թափառական

Roan բիւ'ււ, *a.* Ճարտուկ, ճանճկէն (ծի) տեւիտ գրըր; ոչխարննի, մաշք, ճիշտ տեղի, —tree, Սիս իւզից ք.

Roar բիւ'ււ, *an.* Մռնչել, գոռայ, գոչել, տալ, դղրդել; ճարճասիլ; մե-ծածայն խնդար. = *s.* Մռնչիւն, գո-չում, գոռում, աղաղակ. = **er** -ււ, *s.* Մռնչող, անհանգիստ, խռովայոյց:

Roaring -իլ, *s.* Գոչիւն, աղաղակ

Roast բիւ'ււ, *va.* Խորովել, բորհել, գալուրեմագ; չորցնել; այրել, մրկել. = *va.* Խորովել, եփել. = *as.* խո-րոված, խորով. To rule the —, զուլիս բռնել, առաջնորդել

Roaster բիւ'ււ, *s.* Խորովեփ-եաց, փայտածր; կասկարա; խո-րովելի (զաւ).

Rob բիւ'ււ, *va.* Գողնալ, յափշտա-կել, կողոպտել; գրկել. —**ber** բիւ'ււ, *s.* Գող, աւագակ. —**bery**, *s.* Գողու-թիւն, աւագակութիւն.

Robe բիւ'ււ, *s.* Պատմուճան, պարե-գոս, հանդերձ; արջնիք, գայլենի. = *va.* Հագուեցնել, հագցնել.

Robin բիւ'ււ, *s.* Կարմրալանջ խ-թրթր գուլու, սր եւ. —-nedbreast.

Roborant, *a.* Զօրացուցիչ դեղ

Robust բիւ'ււ, -ւիւր, *a.* Զօրաւոր, կո-րով, առողջ, չարքաշ. —**ness**, *s.* -ութիւն. [**-alum**.

Rock-alum բիւ'ււ, See **Rock**

Rochello Powder -իւ'ււ. See **Sedlitz**.

Rochet բիւ'ււ, *s.* կարճ շապիկ-վտակ (եպիսկոպոսի) Դք.

Rock բիւ'ււ, (*τ*), *s.* Ծայռ, ապառաժ քար, վէժ; աղէկաս *korkfk*. = *an.* Շարժիլ, տատնիլ, որորիլ; շար-ժել. —alum, Զուս պողելոյ, արջի- — away, Զքուսակառք մէ. — caudy, Վանաշարք ևն պար շիթրի.

— crystal, Վանակն հւտ, —oil, Քարիւղ կազ ետըր. — salt, աղիճուկ, աղի-հանք գայտ բուզու. — work, Խճե-րով շինուած բան, խեցեմած.

Rocker բիւ'ււ, *s.* Օրորող, օրո-րուհի; հակերեր կշռող. (օրորող, աճողի) [մեծուր, ճարտուկ բիւ'ււ]

Rockets բիւ'ււ, *s.* Հրկիւղ Քիշեկի

Rockiness բիւ'ււ, *s.* Ժեռու-տութիւն, քարտուութիւն.

Rocking բիւ'ււ, *a.* Տատնող, շարժուն, օրորուն. — chair, Շար-ժունաճոռ, տատնոց. — stone, Տատնաքար.

Rocky բիւ'ււ, *a.* Ապառաժ, ա-պառաժուտ, ժեռուտ, քարուտ; խիստ, քար(սիւր), անզայ, կարծր.

Rod բիւ'ււ, *s.* Ճղիկ, սոս; ճիպոտ, Թաթ, գաւազան; իշխանութիւն, ձողաչափ, ձող [5-29 տեքտ]

Rode բո, imp. of **Ride**.

Rodent բո՛ւճԻ, a. Կրծող Է.

Rodentomata բո՛ւճեպէր, Մեծաբանութիւն; = va. Մեծաբանելի.

Roe բո, սէգայժեմ, եղնիկ; ձկնկիթ խափեար; — buck, Այծեմնիկ.

Rogation բլ, բօհրանք, 8. Օրինազիծ, Հ: աղերս, պաղասանք; — days, Անղասանօրհնէք էլ.

Rogue բօ, 8. Մրիկայ, աւազակ; Քափառական; կասողած փիղ.

Roguish բօ՛ւճէ, 8. — ունիւն.

Roguish բօ՛ւճէ, a. Մրիկայ, ստամբակ, չարանճիւ —ly, ad.

Roil բօլ, բօլ, va. Պղտորել, խառնակել, յուզել, զրգուել [մկարար.

Roister, terer բօ՛ւճբբբ, 8. Աղ-
Rôle բօլ, 8. Կեր. (F.)

Roll բօլ, va. Թաւալել, զլորել, դարձնել. 2. Պլորել, պատատել, փոթ-
ծել. 3. (Գլանով) բռնալ, տարածել, հարծել, շտկել. 4. Թմբուկ զարնել = բռ. Թաւալել, զլորել, դառնալ, շրջել, շրջան ընել. 2. (Մաւր) տատանել, օրորուել. 3. (Գլանով) բացուել, տարածուել. 4. Գոռալ, դափրտալ (Թմբուկ) 8. Թաւալում, զլորում, շրջշրջում. 2. Գլան, լողար. 3. Պատատ, գալար, կիսածերթ (Ձիթի) մսագաղաթ. 3. Յանկ, ցուցակ, տոմար, արձանագրութիւն. 5. Շուտ շուտ թափիւն, դափրտող (Թմբուկի). 6. Տերկայն հաց. սրեգհաց. 7. (Կլտաւի) փամօղթ. — call, Կերկայունիւն ստուգելը, կոչ, անուանակոչ Եօզյանա. Rolling-mille, — machine, Թիթեղնագործ, Թիթեղնոց. — pin, Գրենակ, զուղան օզրադու.

Roller բօլբ, 8. Հողակոյր փըշ-
բող գործի. ճափան; զեփին հարձող զլան, լողբոր; վիռպանի պատաս, վիռ; անուի անուակ; կապուե-
պուտ Ի—լու.

Rolly-polly, 8. Թաւալխաղ.

Romale բօ՛ւճէ, a. Յունարէն.

Roman բօ՛ւճէ, բօ՛ւճէ, a. Հռովմէական, հռովմայեցի, պապական; բոյրագիր բո; գրաւոր (Քիւրք I. IV.)

Romance բօ՛ւճէ (թ), 8. Վիպասանութիւն. վէպ, առասպել; Ռոմանեան լեզու. = va. Առասպելել, վիպախօսել, վիպել.

Romaneeer, — բլ, 8. Վիպասան.

Romanesque բօ՛ւճէ, a. Հռոմական (ոճ) շի. 4. ստորին (լա-
սինէրէն՝ ի Գաղիա).

Romanic բօ՛ւճէ, a. Հռովմէական, հոռոմոց, ռոմանական (լեզու).

Romanism բօ՛ւճէ, 8. Հռովմէկեղեցի, պապականութիւն. —nist, 8. Պապական, հռովմէական. —nize, բօ՛ւճէ, a. Լատինացնել, պապականացնել, հռովմ ընդունիլ.

Romantic բօ՛ւճէ, a. Վիպական, առասպելական, այլանդակ, չհաւասարիք. —ally, ad. —կերպով. —ness, —icism, բօ՛ւճէ, 8. Վիպասանական ոճ, առասպել.

Romish բօ՛ւճէ, a. Հռովմէական, պապական (եկեղեցի.)

Romp բօ՛ւճբ, 8. Չարանճի աղջիկ, գեղջկուհի; գեղջկային խաղ, ժխորախաղ. = va, ժխորածայն խաղալ, պոռպուել.

Rompish բօ՛ւճբ, a. Աղմկալից, ժխորալից, քիւրաւ Եեեե. —ness, 8. Շինականութիւն. գեղջկականութիւն, կոշուծիւն.

Rondeau բօ՛ւճբ, 8. Կրկնաւոր աղ, եռանգ, պարոյր, ոլորակ.

Ronion բլբ, 8. Գիրուկ կիւն.

Rood բօ՛ւճբ, 8. Արագար; խաչելութիւն; երրորդութիւն. (պատելք).

Roof բօ՛ւճբ, 8. Տանիք, երկր շաքը, ճամբ, ձեղուն, առիք, ձեղնա-
յարկ. = va. Տանիքով ծածկել, ձեղնել, յարկել. —tree, Պրշակ, պշրակ; օանիք. —ing բօ՛ւճբ, 8. Տանիքի կազմած, օանիք. —less բօ՛ւճբ, a.

Առանց անիրի; անապաւէն, ան-
տուկի: -let, -լէտ, s. Փայր երզիք.
անէւ: սնակ, հիւղակի.

Rook բ--(ր), s. ձեղազու
բ-- դրեակ(սահրիննի)րիխ: =տ-
վարպետութիւն բանեցնել խաբիլ.
-ery՝բէ, s. Ազուաւասան, ազուա-
ւնոց; ապառաժուք, խուժասան.

Rooky բ--ի, a. Ազուաւորնակի

Room բ--մ, s. Տեղ, միջոց, կա-
յան, վայր; սննեակ, խուց. =տ,
քնակիլ. To give —, քաշուիլ, տեղի
սալ. In — of, Տեղը փոխանակ. To
make —, Տեղ սալ, բացուիլ.

Roomy բ--ֆ, a. Կայն ընդար-
ձակ, -miness, s. Կայնութիւն, ըն-
դարձակութիւն, արարձութիւն.

Roost բ--ք, s. Թառելու փայտ
(հաւնոցի), Թառ. =տ. Թառիլ որ կ.
To go to —, To be at —, -er
բ--քբ, s. Արդաղ.

Roost բ--ք, s. Աճաս; սկիզբ,
պատճառ; հիմ, խարխիս; նախա-
հայր, պապ. =va. Աճասանալ, ար-
մաս բռնել; հաստասիլ; քծնիլ, շքն-
նիլ, քքսովիլ. =va. Աճասացնել,
խորը ճնկել. հաստասել; (Աճասէն)
խլել, փրցնել; (խոզը կնճրճովը) փո-
րել, պեղել, փորփշակել; քքրել,
խուզարկել. To — out up, արմասարի
ընել, քակել, -let, -լէտ, s. Աճասիկ.

Rooted -իք, a. (Խոր)արմաս:

Booty Աճասալից, քազմարմաս

Rope բֆ(ր), s. Չուան, լար, պա-
րան, առասան, մատլիս հաշք; (ա-
նպաստի) եզրալար. =va. հիւսել,
մանկիլ. — dancer, Լարահաղաց,
անպարար ճանկագ. — ladder, Չը-
ւաննայ սանդուխ. — walk, **Ropery**
բֆբէ, s. Չուանարան, չուանի
գործարան. [ժակնուութիւն.

Ropiness, s. Կպչուսութիւն, մա.

Ropy բֆէ, a. Կպչուս, մ. սոսուցիկ.

Roquelaure բ--բբ, Լոզիկ.

Roriferous, a. Ցողաբեր.

Rorqual, բ--բլ, Կիսամաշկ ձ.

Rosaceae բֆբ՝բբ, a. Վարդա-
ներնեան (ծաղիկ); վարդազգի.

Rosary բֆբբէ, s. Վարդասան,
վարդ(ենիք), -արան; աղօթհամփիլ.

Rose բֆլ imp of Rise. Ելաւ.
=s. Վարդ; վարդածել գարդ. Under
the —. Դադանի, ծածուկ. — bay.
Մրասվարդ. — bud. Վարդի կոկոն,
բոլորք. — bug, — chafer, — fly, Ու-
կեճանճ. — bush, վարդենի. — cold.
— fever, Մարգաշերմ (Յուկեփ մէջ)
որ կ Hay — fever, — colored, — hued,
Վարդագոյն. — diamond. Վաղ ա.
ղամանդ. — gall, Վարդաքոտ. — water.
Վարդեշուր. — window. Վարդածել
ճ. — wood. Վարդափայտ.

Roseate բֆբբբ, a. Վարդալից;

-գոյն, -փնիթ, -գեղ, -մա.

Rosemary բֆբբէ, s. Խնկու-
նի պիպերիկ բ.

[գարդ վարդ.

Rosette բֆբբ, s. Վարդածել

Rosierucian բֆբբբբբբ, s. Վարդախաչեան փիլ

Rosin բ--լէ, s. Ռեզին բէյնա.

=va. Ռեզինով շիկել. [սի]

Ross բ--՛, s. Արակեղեցի (ծա.

Ros'ter, Սպայից ցանկ քբ.

Rostral բ--՛, a. Ցուկածել.

Rostrate, ted, a. Կսուցածել.

Rostrum բ--բբբբ, a. Կսուց;
նաւացուկ, քիթ; քիմ.

Rosy բֆբ. a. Վարդագոյն, -ծել,
-գեղ, փնիթ, -մասն, բուսուրդի.

Rot բբբ, առ. Փակ, փակցնել;

նեխիլ, ապականիլ; խանգարել, ա-
րել. =s. Փակութիւն, փուս, նեխ;
ծաղկախոս, ծաղիկ(խաշանց).

Rotary, **Rotatory**, -tive, a.
Թաւաղող, հոլովական.

Rotate բֆբբբ, տ. Դառնայ,
Դաւալիլ, շրջրջիլ, գլորիլ. =a.
Անուածել բ.

Rotation, բօրե՛լ, շե՛ն, *s.* Թաւալում, հոյովում, դառնալը, գորում

Rote բօր, *s.* Անուաջութակ; ունակութիւն, կրկնութիւն, վարժութիւն

Rotten բօր՛ն *a.* Փայծ, նիխած, —stone, Արձնարար: —ness, *s.* ունակութիւն

Rotund բօրե՛ղ. *s.* Կլոր, բոլորակ; կասարեալ, ամբողջ: —ity, *s.* ունակութիւն: —ifolious, *a.* Բոլորատերեւել

Rotunda, *s.* Բոլորածել շէնք

Roué բօրե՛ղ, *s.* Անառակ [F.]

Rouge բօր՛շ, *s.* Սևոյր կարմիր: շպար: = առՆպարէլ, սիւղորել

Rough բօր՛ջ, *a.* Անհարթ, խորտորտ բարուտ; անտաշ (աղամանդ), ալեկոծ, մրկակից: խիստ; կոշտ, կուպիտ, անկիրձ ալմնդակ; կծու, բարկ: = *s.* Սիւղոր խուժան, շրջոս: = *va.* Խորտորտել, բռակցնել

In the —, Անկոփ, անտաշ, խաճ. *u.* նարգ: To — it, Դժուարութեանց հանդիպել եւ տկար: — cast բօր՛ջ — *va.* Առաջադիւն, նստագծել;

(գաճով, շաղախով) ծեփել: = *s.* Ուրուագիծ, նախագիծ; պատի ծեփ: — draw, *va.* Ստուերագ: ել, ուրուագրել: — drought, Ուրուագիծ: — dry, *va.* (Չ՛արցու կած) լիւթ չորցնել: — gness, Վերիվերոյ գապա քախմիւն: — hew, *va.* (Քարը) կտկել, կտփել; *sa.* շիլ, հարձել — rider, Ձիավարժ: — shod, Կռակայտ: պուզ մըխը իշեկնաշրջ: To ride —, նպասակին ուղղել, ստնակոխ ընել: —ness, *s.* ունակութիւն [Տես վերի անակունքը:] —ly, *ad.* Տմարդուէն, կոշտաբար; վերիվերոյ; վրայէն; խորտորտ:

Roughen բօր՛ջն, *va.* Խորտորտել ընել՝ ըլլալ, քրտացնել:

Roulette բօր՛ջե՛ղ, Գլորխաղ

Round, *s.* Մանիչ, կրծ քաղ: Կռ:

Round բօր՛շ, *a.* Կլոր, բոլորակ, գնումս, օղակածն, զանածն: 2, Կատարեալ, ամբողջ: 3, Շրջանապատ:

4, Թաւալում, գլորում, շաղորդութիւն: 4, Մանիչի ոտք, սանդղամատ: 6, Ընդհ. հրոցսանձգութիւն: 7, Գրեքնապահութիւն գոյ 8, Կրկնաւոր երգ, նուագ, շրջերգ: = *ad.* Անն կողմէն, շուրջանակի, բոլորածն: = *prep.* Գրեթէ, իբրև, շուրջ, շուրջը: = *va.* Կլորցնել, բոլորակել: բոլորել, շուրջ դառնալ, լինցնել, կատարել: = *vn.* Գնականալ, կլորիլ, շուրջը նստել, շրջանակել, գլորխ հանել, լրացնել: To — to, (նաւը) հոսնել, գլորնալ: To bring —, նորոգել: To come to —, to get —, շքրջան ընել, դառնալ: To hand —, to pass —, Շրջեցնել, պտտցնել: To move —, Շրջիլ, դառնալ: A. of cart-ridges, Խրաքանիւրի մէկ փախփուշտ գլխ: All —, Շուրջանակի, բոլորովին, մէկանց: At a — rate, Արագ արագ, արագութեամբ: — of beef, Մսի խոշոր շերտ: — about, Արտուղի, գարտուղի: շրջակայ: Ծոյլ: = (Տղոց) փայտածի, ճոնիկ: — hand, Նարագիր: — house, Պահակարան, կարճահերձէք: — number, Պահականոց: խցիկ, արտաքնոց (նաւու), — number. (Տասնով բաժանելի) կլոր թիւ, մերձաւոր հաշիւ: — robin, Շրջանակածն ստորագրեալ հանրագիր: — shouldered, Թիկնեղ, լայնուս: — trot, Արշաւատը ընձացք (ձիւ): ԲՐՇԸԱ

Roundel, —delay բօր՛շե՛ղ, բօր՛շե՛ղ, *s.* Կլորակ վահան: կլոր պատկեր՝ ձեւ, շրջանակ; տաղ մը, շրջերգ:

Roundish, կլորակ: կլորակ:

Roundlet, *s.* Շրջանակիկ

Roundly, *ad.* Կլորածն: յայննապէս, համարձակ: արագ, շուտ շուտ:

Roundness բօր՛շե՛ղ, *s.* Կլորութիւն: քնական ձեւ: անկեղծութիւն, դաշնակութիւն (ոճի):

Rouse բօր՛շ, *va.* Արթնցնել; ոգևորել, շարժել, յուզել: = *vn.* Արթննալ, ոգևորիլ: = *s.* Կերու:

խում, զուարճութիւն. [վիլ.

Roust բռնութիւն, տաճար, խոտ.

Rout բռնութիւն, ս. Բաժամուժ ամբոխ, խուժան, ջողի; հաւարում, զուժարում; արդուկ, խոտութիւն; շրահանդէս; պարտութիւն, խորհակում, խառնաշփոթ փախուսութիւն. = սա. Խորհակել.

Route բռնութիւն, բռնութիւն, ս. ձանքա, ուղի, ուղեգիծ, ընթացք.

Routine բռնութիւն, ս. Ունակում; սովորամուտութիւն; վարժութիւն.

Rove բռնութիւն, անհասկանալի, դժգոհ. բիլ, շրջիլ; (անուղ) սանտրիլ.

Rover բռնութիւն, ս. Բաժամական, ասանդական; անազակ (ծովա) հէն.

Roving բռնութիւն, ս. Միանգամ մանուած (բամբակ). -ly, ad. Բաժանել.

Row բռնութիւն, ս. Կարգ, շարք, դաս; Թիակարութիւն, պոյոյ; ժխոր, արդուկ, վայնասուն. = ան. Թիակարել, անիլ; ալիքներէ բշտել.

Rowdy բռնութիւն, ս. Անարակ.

Rowel բռնութիւն, ս. Թաճար; վիճապարտութիւն. = սա. վիճապարտել.

Rowen բռնութիւն, ս. Աշունխոտ.

Rower բռնութիւն, ս. Թիակար.

Rowing, ս. Թիակարութիւն.

Royal բռնութիւն, բռնութիւն, ս. Արքայական, արքունի, արքունական; ազնուական. երեւելի. -ism, ս. Միապետութիւն. -ist, ս. Արքայական. -սէր. -ly, ad. Արքայութիւն. -ավայել.

Royalty բռնութիւն, ս. Թագաւորութիւն, իշխանութիւն; հանքաւորք.

Rub բռնութիւն, ս. Շփել; արքայականութիւն; քսել, օծել, մարմնել. = սո. Շրփում, քսում, մաշում, քսել; խոշոր, կնճիկ. լեզուի հարուած, խայծում. To—down, Մրքել, մարքել, յղկել, սղորկել, (ժիւն) քերել, քերոցել. To—off,

Մրքել, ջնջել. To—up, մարքել, սղորկել, ործնել; արձնցնել, ողբերգել.

Rubber բռնութիւն, ս. Մրքիչ, շփոց, արոց, քերիչ, խոզանակ; մեծ խարտոց կշի; կրկնասակ (հուխող) ժէշ. = ըլ. (Չգիտէ՞ ժէ) կրկնակ շփիչ.

Rubbish բռնութիւն, ս. Աւրուկ, աղբիւնք. խոշորունք, փլասակ, փլածք, ստերածք մոշոգ.

Rubble բռնութիւն, ս. Մարքար, փոքրարքար, խիպար, stone, Թմարքար.

Rubefacient, ս. Մորթաշիկիչ.

Rubescent, ս. Կարմրկէլ, շէկ.

Rubicund բռնութիւն, ս. Կարմրաղէմ, շէկ, խարտաշ.

Rubific բռնութիւն, ս. Կարմրող. -ation, ս. Կարմրացում.

Rubiform, ս. } Կարմրկէլի.

Rubiginous, ս. } Կարմրկէլի.

Rubigo բռնութիւն, ս. Գոտ անէր.

Rubric բռնութիւն, ս. Թորագիր, վերագիր; կարմրագիր խրատ (ժամագրքի); կանոն, սովորչուժ. -ial, ս. Կարմիր, կարմրագիր; խորագիր. -ate -էրք, սա. Կարմիր գրով նշանակել.

Ruby բռնութիւն, ս. Սուսակ նազուք, աչ կազուք; 5/2 նոց գիրք. = ս. Հսլողի, կարմիր.

Ruche բռնութիւն, ս. Ծալածալ, պան.

Ruck բռնութիւն, ս. Կկուզ նստիլ, պուպուզել; փոռփոռ ըլլալ. = սա. Ծալածալել, փոռփոռնել. = ս. փոռ, ծալք, խորշոմ. [կէշիւմէ.

Ructation բռնութիւն, ս. Չգիտ.

Rudd բռնութիւն, ս. Արքայածուկ, պար.

Rudder բռնութիւն, ս. Գնկ. [պուճիտ.

Ruddiness, ս. Կարմրութիւն.

Ruddy բռնութիւն, ս. Սուսաշք պոյոյ.

Rude բռնութիւն, ս. Անհարձ, անաշխոյշ, կոպիտ, անկիրձ, քիտ; վայրենի. -ly, ad. Անկիրձութիւն, քիտութիւն, խստութիւն, ս. Տմարու. -ness, ս. Տմարութիւն, կոշուտութիւն, խստութիւն.

Rudiment բառի սկզբնական, սովորական, սարքեր, նախագիտելիք; նախազորք էր. -al, -ary ԴՐԵԼ, a. Տարական; նախահիստիկ.

Rue բառ, տ. վշտանալ, ողբալ, աւաղել: = փեղեղեղայ սասեք օրո:

Rueful, a. Ազալի, ցաւալի, ողորմ. -ly, ad. Տրտմազին:

Ruff բառ (Դ), s. Վախաւ, փոթ. օձիք գրքնալը եագա: ծիական Բ. = Ե. Եփոթել, խառնակել. — sed grouse, Ասպիտահաւ Բ.

Ruffian բառ էր, s. Մարդապան, աւազակ. -ly, a. Վայրագ, սրիկայ. -ism, s. -ուծիւն.

Ruffle բառ էր, Ե. փոթիւն, կրծկել, ծալել: ծիպել, պոստել, ծածանել: շարժել, վրդովել: խառնել, փոկ զարնել, կոշիլ զԵ. = տ. Տնկուիլ, ցցուիլ, խառնուիլ, = փոթովիք, փոթել գրքնաւ եագա: Իւրաքանչիւր, վրդովում: շփոթում, Թմիկահարուծիւն, կոշ:

Rufous բառ էր, a. Կարմրիկ, կ.

Rug բառ, s. Թաղիք ապա, ֆեյշ.

Rugged բառ էր, a. Խորտուք, անհարթ: կոշ, անխորտ: բուռն, դաւաճան, սաստիկ (հով, օղ): խոտոտաղէմ. -ly, ad. -կերպով, սաստիկապէս. -ness, s. -ուծիւն.

Rugine բառ էր, s. Բերիչ էր.

Rugose բառ էր, a. փոթիւն. -sity, բառ էր, s. -ուծիւն.

Ruin բառ էր, s. Կործանում, քանդում, աւերում, անկում: աւերակ, փայտակ, ամայութիւն: = Ե. կործանել, աւերել, քանդել, աւերել. = տ. Փլիլ կործանիլ, կորսուիլ. -ation բառ էր, s. Կործանում.

Ruinous բառ էր, a. Աւերակ, խաբխուլ, փած: աւերիչ, կործանիչ. -ly, ad. -կերպով.

Runnable բառ էր, a. Իշխելի, կառավարելի, իրելի:

Rule բառ էր, Գոնգ, քանակ հեշիչ: կանոն, կարգ, օրէնք, օրինակ: իշխանութիւն. հեղինակութիւն: = Ե. Իր թաշիլ, զծել: իշխել, իրել, ուղղել: = տ. շրամայիլ, իշխել: որոշել, վճռել, սահմանել, հաստատել.

Ruler բառ էր, s. Բանակահեշիչ: կառավարիչ, իշխան, էր.

Ruling բառ էր, Ե. թա. Իշխող, կառավարող, էր: զիսաւոր.

Rum բառ, s. Շարքաղի բառ.

Rumble բառ էր, տ. Մոնել, մոմալ, Թունժունալ: որոտալ: = Ե. (Կառավարի) նստարան.

Rumbling, s. Որոտ.

Ruminant բառ էր, Ե. Որոտող կեղիշ կերթիւն.

Ruminate բառ էր, տ. Որոտալ, վերծանել, խոկալ. -tion բառ էր: s. Որոտում, որոտ: խորհրդածութիւն. -tor, s. Որոտող: վերծանող.

Rummage բառ էր, Ե. (Կարակը) կրկնել, փնտռել, քրքրել: = Ե. Կահախոտութիւն, փնտռութիւն, որոտալ:

Rummer բառ էր, s. Սկան.

Rumor բառ էր, s. Ձրոյց, սարածայնութիւն: ծայն, համաւշիշիւն: = Ե. Տարածայնել, տարածել. -er բառ էր, s. Լուսահոշակ, լրահաւար.

Rump բառ էր, s. Գաւակ (ծիւղ) սաղար: սղնիլար գաւաղուն: զկուր, զակ, երասան.

Rumple բառ էր, Ե. ձմոթել, անոթել: = Ե. ձմոթուր, փոթ.

Rumpus, s. Այմուկ, խոփում.

Run բառ, տ. [Ban, run] Վազել, զիւնել, ընծանալ, անցիլ, սահիլ, սրանալ. 2. Վազել, (ղոբ) հոսել, ծորել, կանիլ, կանկիլ, Երարիլ. 3. Անապարել. շտապել սրանալ. 4. Խոյտալ, խուսիլ, փախիլ, քաշուիլ. 5. Բալել, սահիլ, ընծանալ, նաւարկել. 6. Սրննաց արշաւել, մրցիլ. 7. Յառաչել, քալել: բանիլ (ժամաւ

ցոյց) 7. (Նիւթէ նիւթ) սնցնիլ: հարեւանցի կարգալ յիշել: (տեղէ տեղ) երթալ 9. Վազել, ղեմել, խուժել, ծանրանալ 10. Տարածուիլ, պարզուիլ, սիրտուիլ: համբաւ՝ սուսուն հանել, հոչակուիլ 11. Ձեռքէ ձեռք սնցնիլ, շրջարեբիլ, պտտիլ, դառնալ (սնցնել) 12. Ուղղուիլ, շրտկուիլ = սա. Վազցնել, սնցնել, քալցնել 2. Մխել, խոթել, մտցնել, թափանցել 3. Հալել, ձուլել. վազցնել 4. Որոշել, սահմանել 5. Քշել, ստիպել: մարտն փոխցնել 6. Կիցկարել, շուլալ ընել = ս. Գնացք, ընծացք, վաղելը, հոտանք, հոտում 2. Արշու, արշուանք 3. Գետակ, առուակ, փտակ 4. Վճարմանց խուժում, խնդում հարկ 15. In the long —, Ի վախճանի, ի գլուխ ամենեցուն. To let go by the —, Ձուանները թուլցնել. To — about, Վազվտուիլ. To — after, Ետեւէն իջնալ, հալածել: փնտռել. To — against, Ընդհարել: հակառակիլ, Յշխմանալ. To — at, Կոտորով զարնել. To — away, Փախչիլ, խոյս տալ: (ձին) փրփրիլ. սանձաբձակ փախչիլ: [with the idea] կարծել, համարել. To — down, (Նուր) ընդհարել եւ ընկզմիլ: կոխկոկել, ճշել, նուսնել, յաղթել. To — hard, Քաշկոտել, հեզնել: նեղել, բռնադատել. To in, into, Ներս վազել: մխել. Ստիանցնել. To — on, Շարունակել, շարունակուիլ: քաշկոտել, հեզնել. To — out, Վերջանալ, լմնալ: տարածուիլ: հատիլ, հատցնել: մղել, տարածել, ի գլուխ հանել. To over, Ձեղանիլ. Ստիլի քաշմագ: հարեւանցի կարգալ: կոխկոտել, սնցնիլ. To — riot, Չախազանցել

Runagate բռնիէտ, ս. Փախըստական, դատախիւր: հաւատուացի.
Rundle բռնու, ս. Սանդղամաս,

որոշք: (մտարսի) նազուգ.
Rune բռնու, ս. Սկանդինաւեան սյուրբէն, ռունասառ.

Ring բռնու, imp. & pp. of Ring. ս. Սանդղամաս, որոշք: կողագայտն.

Rinlet, -nel, ս. Վազակ, առու.

Runner բռնու, ս. Վազող, վազուկ: սուրհանդակ: շուսաւիղ բ: լայխիբի ոտք, դահուկ: սընձաց (ձի): պանդակի զորձակասար.

Rennet բռնու, sec **Rennet**.

Runt բռնու, ս. Անպիտան կենդանի

Rupture բռնու, va. Քիզել, խլրզիլ: պայծեցնել, խորհակիլ = ս. Կոտորածք, խլրուածք, խլում, խորհակում: զժամ. զժամեղծում (խաղաղութ): աղէթախուծիւն. որ է **Ruption** բռնու.

Rural բռնու, ս. Գնդչկական, դաշտային. -ist, ս. Գնդչկական

Ruse բռնու, ս. Խուճապանկումն.

Rush բռնու, ս. Կնիւն, պրտ, յարգի շիւղ, մանձուղ չքօր, ոյնել յար: դիմում, յորձակում, մկում. տ. Գիմել, յարձակիլ, խոյանալ ննուիլ, խյնալ. — light, — candle, Հսկապատոյգ, յայգականձեղ իտարէ ֆիթիլ.
Rushy բռնու, ս. Պրտալից, կրնիւնապոտ. -shiness, s.

Rusk, բռնու, ս. Պարգամաս.

Russ բռնու, բռնու, ս. Ռուսերէն.

Russet, -ing, ս. Շիկախնձոր.

Russet, -y բռնու, ս. Շիկախնու, խարսիւալ.

Russian բռնու, բռնու, ս. Ռուսիացի, Ռուս: -տէն. = ս. -ական.

Rust բռնու, ս. ժանդ բռնու: = ս. ժանդակ, ժանդախիլ. -հարել.

Rustic բռնու, ս. Ինդչկական, շինական: բիրտ, գունճիկ, կոպիտ: պարզիտ, անսարուեստ, պարզ. = ս. Գնդչկական, զեղջուկ. -ally, ad. զեղջուկէն. -alness, -city բռնու, բռնու, ս. զեղջուկութիւն.

Rusticate բւ՛րժե՛լ, տ. Գիւղը բնակիլ = ռ. (Գիւղը) արտոբել; ար. արքանի, գիւղ գրիել հւ՛մ. -tion ռւ՛մ, Տ. Երևարնակուծ, շինարարուծ հւ՛մ.

Rustily, բւ՛րժե՛ի, ad. Ժան. գահար, ժանգոսած, փոսած.

Rustiness, բւ՛րժե՛լ, Տ. Ժան. գահարուծիւն, փուս.

Rustle բւ՛րժե՛լ, Տառայելի, խշրտալ, խարշափել (սրել): = Տ. Սոսա. փիւն. խշրտը, որ և **Rustling**.

Rusty բւ՛րժե՛, a. Ժանգահար, ժանգոս, բարսած, մրլոսած.

Rut բւ՛րժե՛, s. Կողանք (կղզերու ի); անիւի հետք, անուահետք; = ռ. Ձու. գաւորիլ, կողիլ; անիւը հետք ձգել.

Rutabaga, Տ. Եուէթի շողգամ.

Ruthless բւ՛րժե՛լ, a. Անգուծ, անագորոյն. -ly, ad. Անիւնայ, անգորէն. -ness, Տ. Անգուծիւն.

Rutty բւ՛րժե՛, a. Լեշուսաբ, արու. փոս; անիւէ մտշած, անուամաշ.

Rye բւ՛րժե՛, s. Համար յայտար. — grass, Արօսխոս; որով սէյիսէ օրու.

Ryot բւ՛րժե՛, s. Լիւ. զիւղացի.

Rysome ter, s. Ընծացալափ.

Sabaoth -ի՛րժե՛լ, s. Lord of —, Տէր Զորուհեանց, Զորաց Տէրը Սէ.

Sabbatarian -ի՛րժե՛լ, բւ՛րժե՛լ, Տարածական, շարածական -ism, -ի՛ւ՛, Տ. Եարածականութիւն.

Sabbath -ի՛րժե՛լ, Տ. Օր հան. գոսեան, շարած, կիրակի; հոծ. ներող ամ Հբ. — breaker, Եարածական, կիրակին սւրող.

Sabbatic, -al, a. Եարածի, շարածական. [բուծիւն.]

Sabbatism, Տ. Եարածաբար.

Saber, -bre -ի՛րժե՛լ, Տ. Թուր, նրան. — tash. Կախագրպան.

Sabeian, **Sabeian** -ի՛րժե՛լ, a. Հրապաշտական, արեւապաշտ, սարեական. -ism, Տ. ուծիւն.

Sable -ի՛րժե՛լ, Տ. Սամուր սեւ. մուր; սամուրենի (կաշին); սեւ, արջնանոյր թ.

Sabot -ի՛րժե՛լ, Տ. Փայտու ճակի.

Sac -ի՛րժե՛լ, Տ. Պարկ, տպրակ.

Saccede, Տ. Սանծ Թոնուելը.

Sacchariferous, a. Եարարաբիւր.

Saccharine -ի՛րժե՛լ, a. Եարարեղէն, շարարային. — Տ. Եարարիս.

Saccharoid, -al, a. Եարար.

Saccharometes, -ի՛րժե՛լ, Տ. Եարարայափ Է.

Sacerdotal -ի՛րժե՛լ, բւ՛րժե՛լ, a. Պահանայական, բոհանայարար.

Sachem, -ի՛րժե՛լ, Լնդի պետ.

Sack -ի՛րժե՛լ, Տ. Պարկ, տպրակ, մախալ; բաց սուտառկ հ. Է. քանարեան զինի Ս; ւււար, կողպուս (քաղաքի); = ռ. Պարկի մէջ զընել. տպրակիլ; ւււարել, կողպսել.

Sack -ի՛րժե՛լ, Տ. Աւարառուծիւն. — cloth, Տ. Խարար, բուրծ, խորգ (սպլ). — posset, Գինի-մածուկ.

Sackbut, Տ. Լայնասրինգ.

Sacker -ի՛րժե՛լ, Աւարառու.

Sackful -ի՛րժե՛լ, Տ. Պարկ մը (իցուծ). [կուծ.]

Sacking -ի՛րժե՛լ, Տ. Պարկու.

Sacrament -ի՛րժե՛լ, Տ. Խորհուրդ ել; Ս. Հաղորդութիւն. -al,

-arian, -ary, Էն՛րժե՛լ, Էն՛րժե՛լ, -ի՛րժե՛լ, a. Խորհրդական, սրբական, Ս. Խորհրդի. -ally, ad. Խորհրդարար.

Sacret -ի՛րժե՛լ, a. Եւլիրական, սրբական, խորհրդաւոր, նու իւրեւլ, օծեւլ. սուրբ, օրհնած; անբուս.

Sacred -ի՛րժե՛լ, ad. Սրբութեամբ, սրբօրէն. -ness, Տ. ուծիւն.

Sacrifice -տ՛րի՛թ-յւ, va. Ձոհագործել, գոհել, պատարագել, զննուլ, նուիրել, սրբել. =տ. Ձոհմատուցանել. =ս. Ձոհ, պատարագ, նուէր:

Sacrificial, -ֆի՛լէլ, a. Ձոհի:

Sacrilege -տ՛րի՛թի՛ճ, s. Սրբապղծութիւն. -gist, s. Սրբապղծ.

Sacrilegious -տ՛րի՛թի՛ճ, a. Սրբապղծ, ամբարշտ. -ly, ad-ness, s.

Sacristan, s. Հուսարար:

Sacristy, -տ՛րի՛թի՛ս, s. Աւանդատուն, պահարան ել.

Sad -տ՛ր, a. Տխուր, սրտու՛մ; սրամտի՛մ; Սուխկեկ, մու՛ժ, մը ճի՛ն (գոյն); ծանր, լուրջ, ծանրաբարոյ; չարածնի, չար. -den, -տ՛ր. va. Տրածեցնել, խեղցնել:

Saddle -տ՛ր՛ւ, s. Թամբ կշիք; (ոչխարի)քով. =va. Համեռնել, թամբիք; բռնցնել. -bag, կաշի փակեղեմ հեշպե, սեֆիւն. -bow, Թամբագունդ կշիք գաշք. -cloth, Տապճակ հաշա. -girth, Քաշիկ, Պանգ, ողնուլար գոյան. -house, Թամբարան. -maker, Համեռագործ, թամբագործ սարտան. -tree, Թամբաղեղ կշիք գաշքաղք:

Saddler -տ՛ր՛ւլ, s. Թամբագործ:

Saddlery -լէրի, s. Թամբուսարք (ծիռ); Թամբագործութիւն. [կիցի:

Sadducee -տ՛րի՛ս-ի, s. Սադուս.

Sad-iron -լէրի, s. Արղուկ:

Sadly -տ՛րի՛; ad. Տխուրէն:

Sadness, s. Վիշա, սրտու՛ժ:

Safe -տ՛րի՛, a. անվնաս, անվճար; ապահով, դերձ, անվտանգ. =s. երկամարկղ, արկղամուր գացա; ուսեստղարան. -conduct, Ապահովագիր, պաշտպանագիր; պահպանիկ (մարդ). -guard, Պաշտպանութիւն, հովանի; պահպանիկ (չո: կիս, Սուղթ). -keeping, Պահպանութիւն, պաշտպանութիւն.

Safely -տ՛րի՛, ad. -կերպով ապահովապէս:

Safeness, s. Ապահովութիւն:

Safety -տ՛րի՛, s. Ապահովութիւն. զգուշութիւն; փրկութիւն. -lamp, Ապահով կանճեղ հո. -valve, Ապահով կախարիք հո.:

Safflower, s. Ասիուր ք.:

Saffron -տ՛րի՛ ռէ, s. Քրքու՛ժ գաճառան. =a. Քրքմազոյն, դեղին:

Sag -տի, an-ձնշել, ծանրաբռնել, կրել; իջնել, կրիլ, հակիլ:

Saga -տի՛ի, Սրանս. գրոյց. վէպ:

Sagacious -լէր, a. Խորագէտ, նրամտի, ճարտար. -ly, ad. -կերպով:

Sagaciousness, Արձնութիւն.

Sagacity -տի՛ի, կորովամտութիւն.

Sagamore, s. (Հնդիկ) պետ:

Sage -տի՛ճ, s. Եղեսպակ, կենսագետ. =a. Իմաստուն, խոհմ, խելօր; ծանրազուլիս. =s. Իմաստուն փիլիսոփայ. -ly, ad. Իմաստունիմբ. -ness, s. Իմաստութիւն:

Sagittal, -tate, a. Աղիղանձու:

Sagittarius, -tary -տի՛ի-տի՛ի, s. Ալիղնաւոր. -ly, ad. զից.

Sago -տի՛. Նուրբ օսլայ (Հոք.):

Sagoite, s. Կրակապիկ ք.:

Sole -տի՛ի. s. Տնկ. նաւ, շայկել:

Said -տր, p. a. of Say, Յիշեալ, նոյն, վերոյիշեալ էք:

Sail -տի՛ւ, s. Առագաստ; նաւ, նաւակութիւն. =տ. Առագաստով նաւել; նաւարկել; առագաստ պարզել, առագաստել, ճամբայ ելլել. =a. նաւարկել, կռել, անցնել; նաւը վարել, դիկավարել. -cloth, Կտաւ, առագաստ. -loft, Առագաստանոց. -yard, Առագաստակալ. -able, a. նաւարկելի, նաւարկիլի:

Sailer, s. Առագաստանաւ:

Sailing -տի՛ի, s. նաւարկութիւն, նաւելը; նաւաղութիւն. [լաւ:

Sailor -տի՛ւլ, s. նաւաստի, նաւ.

Sainfoin, *s.* Երեքնուկ բ.

Salut -տէտ, *sa.* Սուրբ = *va.*

Մրթոց կարգը դասել, *սրբացնել*,

- *Vitus's* dance. Կարաւարս. -**ly**, *a.*

Մրթաման, *սրբացեալ*, *սրբակրօն*.

hip, *s.* Մրթուծիւն:

Sainted -տէտէտ, *a.* Մրթա-

կեաց, բարեպաշտ, սուրբ; լուսա-

նօրհի, հանդուցեալ, երանելի:

Sake -տէտ, *s.* Աէր, յարգանք, նկա-

տառում խաբըր, ուղուր; նախա-

պատճառ, վախճան, նպատակ, ա-

ռիթ. *For God's* —. Ի սէր Ածոյ:

For my — իմ սիրոյս, խաձեքս հմր:

Sal -տէտ *s.* Աղ Գ. [ռեյի]

Salable -տէտէտ *a.* Վաճա-

-ly, *ad.* - կերպով - **-ness**, *s.* -ուծիւն:

Salacious -տէտէտ, *a.* Հեշտա-

սէր, տփռոս - **city** -տէտէտ, -ուծիւն:

Salad -տէտէտ, *s.* Աղցան ապաքա:

Salamander -տէտէտէտ, *s.* Սա-

լամանդր է. - **drine**, *a.* Անկէզ:

Salary -տէտէտ, *s.* (Տարէ) Թո-

շակ: ամսական, վարձք, աւուրչէք:

Sale -տէտ, *s.* Վաճառ, վաճա-

ռում, բշում; առուծախ, առու-

տուր. *For* —. Ծախուլ. — **work**, *s.*

Ծախուլ գործ; ոչինչ՝ անշահ գործ:

Sales -տէտէտ — *man*, վաճառական,

վաճառորդ, ծախող. — *at auction*

Աէ. — *on auction Աէ.* - Անուրդ մեզաս:

Salle -տէտէտ, *a.* Սալեան (օրէնք

որով արուր միայն զանկը ժառանգեն)

Sallent -տէտէտէտ, *a.* Գունու ելած,

ենկուած, ցգուած, անկուրջուշա-

գրաւ, աչքի զարնոց; օրահայեաց

(անկիւն), ցիւռնկէն է.

Salliferous, *a.* Աղաբեր.

Sallifiable, *a.* Աղանալի:

Salify -տէտէտ, *va.* - Աղացնել, ա-

ղաշղջել Գ. - **fiable** -տէտէտէտ, *a.*

Աղանալի, աղաշղջելի Գ. - **fication**

-տէտէտէտէտ, *s.* Աղացում Գ.

Saline, - **linous** -տէտէտ, -տէտէտ,

-տէտէտ, *a.* Աղի, աղային = *s.*

Աղարան, աղանանք:

Saliva -տէտէտ, *s.* Լորձուք,

շողիք. - **ry**, - **vial**, - **vous** -տէտէտէտ,

-տէտէտէտ -տէտէտ, *a.* Լորձային,

շողիքոտ: - **vate**, -տէտէտէտ, *va.*

Շողիքները վազցնել, լորձոտել

բէ. - **tion**, *s.* Լորձանհոտուծիւն բէ.

Sallow -տէտէտ, *s.* Ուղորի տէտ =

-տէտէտ, *a.* դեփղեղին, պատի գոյն.

- **ness**, *s.* Գունատուծ, դեղնուծ:

Sally -տէտէտ, *s.* Պաշարողաց դէմ

յարձակում, ելք, խոյանք; խոտոհում;

բմայք, սրախտուծիւն; սրամտութ.

աշխուժում = *va.* Գունու յարձակի-

լիւլիլ — *port.* (Պարսպի) զաղապողուծ:

Salmagundi -տէտէտէտէտ, *s.*

Խառնաղամ, միաղղան:

Salmon -տէտէտ, *s.* Լոսի սօմուն

պաղղը. — *trut.* Կարմրախայն ճի:

Salon -տէտէտ, *s.* Գահլիմ:

Saloon -տէտէտէտ, *s.* Դիւրանոց:

Salsify -տէտէտ, *s.* Քոշմորուք բ.

Salt -տէտէտ, *s.* Աղ; համ; համով

կասակ, սրախտուծ. = *a.* Աղած,

աղի = *va.* Աղել, աղհամեմել —

box, — **cellar**, Աղաման. — **junk**, Ա-

ղած եզան միս, աղածոյ. — **marsh**,

— **pan**, — **pit**, — **works**, Աղարան, ա-

ղաւազան բուրջաւ. — **mine**, Աղա-

հանք. — **rheum**. Որքիւն բուրջաւ

պաղղամ. — **wort** : Ազնիւ օշնան:

Saltation -տէտէտէտ, *s.* Ծախկիլը,

-տուր. - **tory**, **Saltant**, *a.* Ծախող:

Salter -տէտէտ, *s.* Աղիչ:

Saltern -տէտէտ, *s.* Աղարան:

Saltier -տէտէտ, *s.* Ծուռ խաչ (X):

Saltigrade, *s.* Ուտոսին է:

Saltling -տէտէտէտ, *s.* Աղում: արան:

Saltish -տէտէտ *a.* Աղհամ:

Saltiness -տէտէտ, *s.* Աղիւռնիւն:

Salubrious -տէտէտէտէտ, *a.*

Առողջարար. - **ly**, *ad.* **Salubrity**

-տէտէտէտէտ, *s.* Առողջութիւն:

Sanhedrim -տ՛հեդրիմ, *ս.Յե-
ակոյ, առան, սանեդրիոն հր.*
Sanicle, *ս. Առողջենի բ.*
Sancies -տ՛հեյէ, *ս. Եարաւ.*
Sanious -տ՛հեւ, *ս. Եարաւային.*
Sanitary -տ՛հեյէ, *ս. Աղջ-
պահիկ, առողջական. [Յիւն.]*
Sanity -տ՛հեյէ, *ս. Աղջմտ.*
Sank, *imp. of Sink. [քրիդ.]*
Sanscrit -տ՛հեյէ, *ս. Մանրս.*
Sap -տ՛հ(ք), *ս. Բուսական, հիւն,
աւիշ կօզ; սպիտակուց, Պերափայտ
(ծառի); (ընդհողայ) ական շա-
ղջ, սղջան եօշու. = an. Հիմեւը
փորել, բանդել, սպալել; ական
բանալ, յաւացիլ քն. — green.
Դեղուկ (ներկ) — rot. Փայտիւր
քն. — wood. Սպիտակուց, Պերա-
փայտ (ծառի); քոս ճիւղ.*
Sapid, *ս. Համ ունեցող, համեղ.*
-ness, -ity -տ՛հեյէ, *ս. ունիւն.*
Sapience -տ՛հեյէ, *ս. Գիտում.,
իմաստութեան.*
Sapless, *ս. Անհիւն, ազագուն.*
Sapling -տ՛հ(ք), *ս. Նորասունկ.*
Sapodilla, *ս. Սապոսենի Ծռ.*
Saponaceous, *ս. Օճառային.*
Saponify, *va. Օճառացնել.*
Saponule -տ՛հ(ք), *ս. Արծապ.*
Sapor -տ՛հ(ք), *ս. Համ, հաշակու-
իւց, -ous -տ՛հ(ք), Համածին, -քեր.*
Sapper -տ՛հ(ք), *ս. Փոսահա քն.*
Sapphire -տ՛հ(ք), *ս. Երկաթ.
փիղայ կոօֆիազութ. Sapphirine
-տ՛հ(ք), ս. Երկաթայն.*
Sappy -տ՛հ(ք), *ս. Հիւնայից,
աւշային; մասող, դեղաբոյս; ման-
կական. [պարսեան.]*
Sappiness, *ս. Հիւնեղութիւն.*
Sap'sago, *ս. Լու պանիր.*
Sar'aband, *ս. Սպան. պար.*
Saraceni -տ՛հ(ք), *ս. Հազարացի,
Սարակիներ. -ic, -ical, a.*
Sarcasm -տ՛հ(ք), *ս. Հեզնու-
թիւն, երգիծանք.*

Sarcastic, *-al -տ՛հ(ք), -al -տ՛հ(ք),
ս. Հեզնական. -ly, -տ՛հ(ք), ad.*
Sarcenet -տ՛հ(ք), *ս. Սնդու.*
Sarcology -տ՛հ(ք), *ս. Մաս-
նանութ. -gic, -gical, a. -ական.*
Sar'coma, *ս. Մուտ ունեցող.*
Sarcophagous -տ՛հ(ք), *ս. Մաս-
նանութ. -phagy, -տ՛հ(ք), -ական.
Մասնա- -phagy, -տ՛հ(ք), -ական.*
Sarcophagus, *ս. Դամբարան.*
Sardine -տ՛հ(ք), *ս. Աղկեր սար-
սկըս պաշտը.*
Sardinus -տ՛հ(ք), *ս. Սարդինի.*
Sardonic -տ՛հ(ք), *ս. Զլա-
ժիգ, ակամայ, հեղեղական(ծիծաղ).*
Sardonian, *ս. Սարդիոնեցի(եան)*
Sargasso, *ս. Երկաթ Աղկանդ.*
Sarmentose, *տոս -տ՛հ(ք),
-տ՛հ(ք), ս. Առ սիրիք, բուսականաշաշ-
տ.*
Sarsaparilla, *ս. Սարսարան.*
Sartorius, *ս. Ծալաղկոյն հր.*
Sash -տ՛հ(ք), *ս. Կամար, զօֆի;
շրջանակ չեղջիկ.*
Sassafras, *ս. Սասափրի Ծռ.*
Sat -տ՛հ(ք), *imp. of Sit. Նստալ.*
Satan -տ՛հ(ք), *ս. Սատանայ. -
ic, -ical -տ՛հ(ք), a. -ական.*
Satchel -տ՛հ(ք), *ս. Մախաղ.*
Sate -տ՛հ(ք), *va. Կշտացնել. -less
-տ՛հ(ք), a Անյագ, անկուշտ.*
Satellite -տ՛հ(ք), *ս. Արան-
հակ, լուսին; կամակասար.*
Satiare -տ՛հ(ք), *va. Կշտացնել,
յագեցնել. = a. Կուշտու- -tion.*
Satiety -տ՛հ(ք), *ս. Կշտանալը,
յագուրդ; յափրանք. To - ճյագ.*
Satin -տ՛հ(ք), *ս. Սնդու. — spar.
Սնդուսարար հտ. [փայլ.]*
Satiny -տ՛հ(ք), *ս. Սնդու.*
Satire -տ՛հ(ք), *ս. Հեզ-
նութիւն, երգիծարանութիւն.*
Satiric, *-al -տ՛հ(ք), -ական. Հեզ-
նական, դառն. -ly, ad. Հեզիտէն.*
Satirist -տ՛հ(ք), *ս. Երգիծարան-
-rize, -տ՛հ(ք), va. Երգիծարանել.*

Satisfaction -ԻՐԻՓԻՂԸ, *s.* Գոհութիւն, գոհուածական; հաճութիւն, բերկրութիւն; զոհացում, հաճուցում. **-torily** *ad.* Գոհացուցիչ կերպով. **-toriness, s.-tory, -րէի, a.** Գոհացուցիչ.

Satisfier, s. Կշացնող.

Satisfy -ԻՐՔԻՓԷՅ, *va.* Յագնցնել, կշացնել; հանելոցնել, գոհացնել, համոզել; հաճուցանել, վճարել. I am—fied. Գոհ եմ.

Satrap -ԻՐՐԻՔԷ, *s.* Կուսակալ, կողմնապետ, ղեկավար (հին Գարսից)

Saturable, a. Կշացուելիք.

Saturate -ԻՐՔԻՐԷՅՐ, *va.* Յագնցնել, տոգորել **-tion** -ԻՐՂԸ, *s.* Յագնցում. Թատարում **-ting, -rant a.** Կշացնող, ծծիչ **-**

Saturday -ԻՐՐԷՐԻՅ, Շաբաթ.

Saturn -ԻՐՐԷՐԸ, *s.* Կուսնոս, Ջրուան, Սասուրնոս Գէշ: Երեւակ **-;** Կապար հին **-** **-alia, -nalian** -ԻՐՔԻՐԷ, *pl.* Մասուրնեան (սոնք) **-line** -ԻՐՐԷՐԸՆԸ, *a.* Երեւակային.

Saturnian, a. Ոսկեղաբեան.

Satyr -ԻՐՐԷՐԸ, *s.* Այծամադ.

Sauce -ՍԷՐ, *s.* Համեմ, թացան բերքիչ, աչոյց; մրգանոյշ, շաքարամիրգ; լրութ. = *va.* Համեմել, համովցնել; լրանալ. —box. Չարածնիկ. —pan. Օան, պտուկ թեկնեղեղ.

Saucer -ՍԷՐԸ, *s.* Սկահակալ.

Saucily, ad. Լրբորէն, ժպրհու.

Sauciness, s. Լրբութ. [Պեամբ.

Saucy -ՍԷՐԻՅ, *a.* Լիբր, մարդի.

Sauerkraut. Աղբորով կաղամբ [G]

Sauter -ՍԷՐԸ, *vn.* Պարապ պտտել, վայրաշրջիլ. **-er** -ՍԷՐԸՐԸ, *s.* Դասարկայած.

Saurian -ՍԷՐԸՆ, Մողիկասեռ.

Sausage -ՍԷՐԷՑ, *s.* Երշիկ, խրճուղ սուճուղ. [խնայելի.

Savable -ԻՐՔԻՐԸ, *a.* Փրկելիի.

Savage -ԻՐՔԻՐԸ, *a.* Վայրենի, վայ-

րի, անրհեել, բարբառոս, զազանաբարոյ, վայրագ. **-ly, ad.** Վայրագորէն **-ness, -ry, Savagism** -ԻՐՔԻՐԸ, **-ԻՐՔԻՐԸՆԸ, s.** Վայրենութ. բարբառութ., վայրագութ., անզմուտիւն.

Savanna, s. Պանարատ.

Savant -ՍԷՐՎ, *s.* Գիտնական.

Save -ԻՐՎ, *va.* Փրկել, պահել; խնայել, պահել; պահել, պաշտպանել. = *vn.* Խնայողութիւն ընել. = *pr.* Բացի, ի բաց ստեղծալ. —*all.* (ճրագը մինչեւ տակը վառելու) մտկալ. To—appearances. Երեւոյթէն խորշիլ. —*that.* Միայն թէ. The last—one. Վերջինէն առաջին.

Saver -ԻՐՎԸՐ, *s.* Ազատող, խրնայող. [նի սաջ աղաճը.

Savin -ԻՐՎԻՐ, *s.* Յիրտ, ցրտ.

Saving -ԻՐՎԻՐ, *pa.* Խնայողական; խնայաւէր. = *pr.* Բացի զատ. = *s.* Բացառութիւն **-ness, s.** Խնայութիւն, կծծութիւն. —*s-bank.* Խնայողական սնտուկ.

Savior, Saviour -ԻՐՎԻՐԸ, *s.* Փրկիչ, Յիսուս Քրիստոս.

Savor -ԻՐՎԻՐԸ, *s.* Համ, ճաշակ. = *vn.* Մանաւոր համ ունենալ, բուրելի, **-ily, ad.** Ախորժանօր. **-iness, s.** Համեղութիւն; բուրութ. **-less, a.** Անի, անհամ.

Savory -ԻՐՎԻՐԸ, *a.* Համեղ, համով. = *s.* Կորիւն սաքտօր օրոք.

Savoy -ԻՐՎԻՐ, *s.* Դանդուռ կաղամբ

Saw -ՍԷՐ, *imp. of* See. Տեսալ. = *s.* Սղոց *skupkerk;* առած, խօսք. = *an.* [Sawed, Sawn -ՍԷՐԸ, -ՍԷՐԸՆԸ]

Սղոցել, կտրել; սղոցուիլ. —*dust.* Սղոցուք պղպղբ բօզու. —*fish.* Սղոցածուկ. —*fly.* Սղոցածանճ. —*mill.* Սղոցարան. —*pit.* Խիզար քաշող.

ներու փոս. —*set.* Սղոցեսան.

Sawyer -ՍԷՐԸ, *s.* Սղոցող.

Saxifrage, s. Բարկուրուկի.

Saxon -ԻՐՎԻՐ, *a.* Սաքսոն, սաք-

ստնեան; ալան; երէն; Սարսնիա-
ցի -ism, s. Սարսնարանութիւն.

Say -ել, va. [Said, Saying] ըսել,
արասանել, խօսիլ, պատմել, կրկ-
նել. = a. Ասացուածք, խօսք. That
is to say. Այսինքն, որ ըսել է.

Saying -ելի, s. Ասացուած,
առած, առակ.

Scab -տէր, s. Վէրքի կեղեւ, կոծ;
(ոչխարի) քոս, քոր ուռուզ. [եան.

Scabbard -դէր, s. (Սուրի) պատ-
Scabbed, **Scabby** -տէր-դէր,

-դէ, a. ֆոսոս, բորոս; անպիտան,
չնչին, խեղճ. -ness, s. -ութիւն.

Scabious -տէր-դէր, a. ֆոսա-
յին, քոսանման, բորոս.

Scabrous -տէր-դէր, a. Անհարձ,
կոշտ, խորուքորոս. -ness, s. -ութ.

Scaffold -տէջ-լէք, s. Հասա-
կերտ, լաստակ խփեյք: կառափնաս,
կախարսն. = va. Էնչքի լաստակ
կանգնել. -ing, s. Հաստակադիրք,
լաստակերօք; լաստեղէնք.

Scaglio'la, s. Կեղծ մարմար.
Scalable -տէյ-լէր, a. Ելանելի.

Scalade -տէյ-լէք, s. Սանդուխ-
ներով յարձակում (պարսպի) գե.

Scald -տալ, va. Տաք ջրով այ-
րել, խաշել. = s. Այրած, այրում: քոս,
կիզ (զլխու); Սկանսինաւեան պը-
ւէս; սրայտ. -head, Գոնջուձ. ֆէլ-
յիֆ. -ic -տէլ-իտ, a. Սրայտեան.

Scale -տէյ, s. Կշռի թափ, նծար;
կշիռ (մանաւանդ յոգ.); ձուկի ծեփ;
տաշեղ, թերթ (մետաղի եւայլն); ել-
նարան, սանդուխ; ծայնաշար, էջել
էք; աստիճան (ջերմաչափի եւն) քէք;
չափ; առիճման, կարգ. = առ. Շուլ-
լուիլ, մազիլ; սանդուխով ելլել;
պատէն պատուհանէն մտնել; թե-
փը մարել, թեփաթել; թերթա-
ծել; թերթաթիլ, թեփոթիլ.

Scalene -տէլ-ի, a. Տարհաւա-
տար (եռանկիւն) անհասարակող

Scaled, **Scaly** -տէլ, -տէյ, a. Թեփամորթ, թեփոս. -iness,
s. Թեփամորթութ. թեփոսութիւն.

Scall -տալ, s. Գոնջութիւն.

Scallion -տիլ-լէք, s. Ասկալոնիկ,
սխորուկ արքանքք սօղանք.

Scallop -տալ-լէք(ք), s. Ենփոր,
թիփ (նսրէի) սեփեք; ծանիկ օջա;
նսրէ մը, կտին. = va. Ժանիկածեւ
կտրել. -ped -լէք, a. Ժանիկաւոր;
պատենին մէջ եփած (նսրէ եւն).

Scalp -տիլ(ք), s. Գանկամաշկ.
զազաթ. = va. Գանկին մորթը հա-
նել. -el, -er, -ing-iron, -տիլ-լէք,
-լէք, s. Հերձողանակ. [(խէճ).

Scammony, s. Վակամոնի
Scamble -տէլ-լէք, an. Վիճիլ,
կռուիլ, մարախիլ; թափառիլ, յո-
շիլ, կտրել. -bler -տէլ-լէք, s.

Պնակալէզ, անամօթ.

Scamp -տէլ, s. Միկայ, ան-
պիտան. -er -տէլ-լէք, va. Խոյս
տալ, փախիլ.

Scan -տել, va. (Տողի) վանկերը
համբել, անդամատել, հետազօտել,
իլը ծիլը քննել.

Scandal -տէլ-լէք, s. Գայթակե-
ղութիւն, գայթակցանք; անուա-
նարկութիւն; շշուկ, շշնկոց; խայ-
տառակութիւն, նախատիւք, ամօթ.

-ize -տէլ-լէք, va. Գայթակցե-
ցնել; նախաւել, սղարտել, նշաւա-
կել, վատահամբաւել, անուանար-
կել, անպատուել, անարգել.

Scandalous -տէլ-լէք, a. Գայ-
թակցական, -լալից, խայտառակ,
ամօթալից, վատ. -ly, ad. Անամօ-
թարար. -ness -տէլ, s. [լող.

Scandent -տէլ, a. Վեր մագ.

Scan sion, s. Անդամատուլք.

Scansor'ial, a. Մազող ք.

Scant -տէլ, va. Սեղմել, ած-
փոփել, չափաւորել, կարճել. = a.
Թուլնալ, քիչնալ. = a. Պզտի, դրզն,

հազիւ -ily, -ly, ad. Ինդօրէն, գրծուծ: հազիւ, դժուարաւ: խեղճ: -liness, -ness, s. Նեղուծիւն, աննկուծիւն, նուազուծիւն, -ling

-տիւր'սի, s. նորք սախաակ:

Scanty -տիւր'տի, a. նեղզճուկ, նեղկեկ: հազուազիւ: նուազ, քիչ: կծծի

Scape -տիւր, s. Կոճ, ծիղ, ցօզուն: —goat. Ժողովրդեան մեղքերը շալկող, մեղաւոր նոխազ. Դև. ժգ. 8. —grace, —gallows. Չիք բլլալիք, անպիտան. -ment, s. See Escapement. [կանման.]

Scaphoid -տիւր'ֆոյր, a. Նուա.

Scapula -տիւր'ֆուլ, s. Ուսակ:

-lar -լար, a. Ուսակի. -lary -լար, s. (Գրտաւորի) փորուբար:

Scar -տիւր, s. Սպի, երաշխէպ, վէրքի նշան: =տ. Սպիանալ.

Scarab, Scarabee, Scarabaeus -տիւր'տար, -տու, s. Բզէզ:

Scaramouch -տիւր'տուշ, s. Սև հսպիս իտ. Բար.

Scarce -տիւր, a. Հազուազիւ, հազուազէպ, նուազ, սուղ: -ly, ad. Քիչ անզամ, հազիւ, դուռուրեք:

-ness, Scarcity -տիւր, s. -ուծիւն:

Scare -տիւր, va. Վախցնել, սհարել ընել. —crow. Իրտուրակ:

Scarf -տիւր'ֆ(տ), s. Իլասեռ, վրդ. նոց, ուանոց, շալ: Պեւակալ (կապ) քի: ազուցիկ փորուած (սախաակ) ենկ եերի ք. =va. Իբար անցնել, զօղել (սախաակ): վրան առնուլ, վրան ձգել (շալը). —skin. Վերնամորթ, վերնամաշկ քի:

Scarification -տիւր'ֆիտիւր, լու. s. Շառած հաճանք:

-tor, -rifler -տուր, -տիւր'ֆիտիւր, s. Շառատիչ, շառատագործի, նշորակ հաճ. զեպերէքի:

Scarify -տիւր'ֆիտիւր, va. Շառտել հաճանք կրելք:

Scarlet -տիւր'ֆիտիւր, s. Ծիրանի խւֆրէք, ալ: =a. Նարնջադոյն, շի:

կակարմիր. —fever, Scarlatina -տիւր'ֆիտիւր, s. Կարմրախ, շառատանոց գրգռլ հիւմա.

Sharp -տիւր'ք. Ենպ, լիք խեն. սկֆ կրէքի -ք. =va. Վերին վարուղորդ կտիւլ, սեպացնիլ:

Seath, Scathe -տիւր'ֆ(տ), -տիւր'ֆ(տ), s. Կորուստ, վնաս, աւերում: =va. Վնասել, արել. -ful, a. Վրնասակար. -less, a. Անվնաս:

Scatter -տիւր'ք, a. Յիրուցան ընել, ցրուել, ցանել, սիրել, տարածել: =տ. Ծրուիլ, ցիրուցան բլլալ. —brain. Անուշաղի, մտացուր. -ed -ք, a. Յիրուցան:

Scour -տիւր, s. Ապառած:

Scavenger -տիւր'ֆիտիւր, s. Տղամ.

կիր, աղբահաւար չորճի:

Scene -տիւր, s. Թատերարտ, տեսարան: տեսարանի վարդ, (կողմնա) վիժակ: տեսիլ, հանդէս, պատկեր. երևոյթ: տեսարան, (հանդիսա) վայր. Պատարն. -ry -տիւր'ք, s. Թատերարտ, գարգաւանք: Թատերարտ ներկայացում, տեսարան, վիժակ, դաշառնկար:

Scenic -տիւր, -տիւր'ֆ, -տիւր'ֆ, -տիւր'ֆ, a. Թատերական, Պատերազանական:

Scenography -տիւր'ֆիտիւր, s. Տեսլագրութ., հեռանկարութ. -phic, -տիւր'ֆիտիւր'ֆիտիւր, a. Տեսլագրական:

Scent -տիւր, va. Հոտոքայ, հոտանել, հոտ առնել: բուրել, հոտիլ: նայազգալ: =s. Բուրում, հոտ: հոտանիլք, հոտառութիւն: բուրանիւթ, հոտեղէն: ունակիր, շաւիղ, որս. -less, a. Անհոտ:

Scepter, -tre -տիւր'ք, s. Արքայական գաւազան, մական: Թագաւորութ., =va. Գաւազան առնուլ, սալ:

Sceptic, -al -տիւր'ֆիտիւր, a. Սկեպական, երկարական, կասկածութ. -ism -տիւր'ֆիտիւր, s. Սկեպականութիւն, պիւհոսնութիւն քի:

Schedule -տրէ-ու յո՞ւ-ու
-տի-ու-ը. *s.* ճուգակ, ցանկ.

Scheme -տի-ս, *s.* ճաշակագիծ,
Ծրագիր, գաղափար. = *an.* Ծրագ-
րել, յորինել, գծել; ստորագծել է;
մերձնայել, նիւթել.

**Schemer, Schemist, s. Ծրագ-
րող, գծող, գաղափարող.**

Schism -ի-ւ. *s.* Չառակոտմ,
հերժուած ել; Երկպառակութիւն
- **atic**, - **al** -ի-ւ-ի-ւ, *a.* Հերժ-
ուածող, հերժուածական.

Schist ի-ւ, *s.* Թերթաքար
ի-ի: - **ose**, - **ous** ի-ւ-ի-ւ, - **ite**, *a.*
Թերթաքարային, Թերթահերժ.

Scholar -տ-ը, *s.* Ուսանող,
աշակերտ, դպրոցական; (քաջա)
հմուտ. գիտուն; վարժապետ, պատ-
ուելի հէ-ի: - **like**, - **ly**, *a.* Ուսանո-
ղական, աշակերտավայել. - **ship**,
s. - ութիւն, գիտութիւն; (շնորհ-
եայ) Թոշակ, հոգոհ հ-ի.

Scholastic, - **al** -տ-ի-ւ-ի-ւ, *a.*
Դպրոցական, սկոլաստիք Ա. էի;
պատուելի, իմաստակ. - **ly**, *ad.* - *n.*
Տոգ, ձեռով. - **icism**, *s.* - ութիւն.

Scholast, *s.* Մեկնիչ (Հոմերի).
Scolium, - **lia**, *s.* Մեկնութիւն.

School -տ-ու, *s.* Դպրոց, վար-
ժարան; կրթարան, ծաղկոց, ման-
կարան; աղանդ, վարդապետութիւն
(Քանդի); ոճ, դպրոց (Թափայելի
եւայլն) Կ; աշակերտք, դպրոցա-
կանք; խումբ (ծկանց). — boy, —
girl. Աշակերտ, - ուհի. — dame, —
mistress. Վարժուհի, յետիմուհի.
— fellow, — mate. Աշակերտակից, քն-
կերակից. — house. Դպրատուն. —
man. Սկոլաստիք, հին գլուխ պատ-
ուելի. — master. Վարժապետ, յետէն.

Schooner -տ-ը, *s.* Երկկայմ
պզի նաւ մը, Թեթեւ նաւ.

Schorl տը, *s.* Տմաքար հ-ի.
Sclerography. Ստուերագիր հ.

Sciatic -ի-տի-ս, *s.* Այնպաշխիցաւ
ազդերացաւ բ-ի. = *a.* Ազդերային.

Science -տի-ս, *s.* Վիտութիւն,
հմուտիւն, տեղեկութիւն.

Scientific, - **al** -տ-ի-տի-ի-տ-ի-ս.
Վիտական. - **ly**, *ad.* Վիտակէս.

Scimetar, *s.* Դաշնակ բաշա.

Scintillate -ի-տի-տ-տ. տ. Ծող-
շողալ, փայլասակել; պլպլալ (աստղ):

- **tion**, *s.* Ծողիւն: կայծարձակութիւն.
- **lant**, *a.* Առասճանանչ, շողշողուն.

Sciolist -տ-ը-տ, *s.* Իմաս-
տակ. - **ism**, *s.* - ութիւն.

Sciomachy -տ-ի-տ, *s.* Ստուե-
րամարտութիւն. - **maney**, - հմայութիւն.

Scion -տ-ը, *s.* Բողբոջ, մտրճ.
Scioptic, - **tric** -տ-ի-տի-տ, *s.*
Ուրուացոյց, ուրուաղէս է. բ-ի.

Scirrhus -տի-ը-ը, *pl.* - **hi**, - **it**,
Անցաւ կարծր ուռեցք, զկեռ. -
hous -տի-ը. *a.* Չկեռային, պինդ.
- **hosity** -տ-ի-տի-տ, *s.* խոյլ.

Scissel, *s.* Միաստի խարտուք.
Scissile -ի-ի, *a.* Հերժելի.

Scission -ի-ը, *s.* Հերժում.
Scissor -ի-ը, *va.* Մկրատել, կլըս-
րել. = *pl.* -ի-ը-ը, Մկրատ.

Scissure -ի-ը, *s.* ձեղք (ուած).
Sclerotic -տ-ի-տ-ի-տ, *a.* կարծր,
պինդ. = *s.* - ենի (Պաղանդ աչքի).

Scobs -տ-ը, *pl.* Սղոցուք, փոշի;
մետաղի աղ, խարամ.
Scoff -տ-ի-տ, *an.* Հեզնել, բաշ-
կութիւն. = *s.* Հեզնութիւն, ծաղր. - **er**,
s. Ծաղրատէր, ծաղրող. - **ingly**,
ad. Հեզնորէն, ինսխասիւն.

Scold -տ-ը, *an.* Սաստիկ յան-
դիմանել, կշամբել, չեխել; պակ-
սութիւն գտնել. = *s.* Կատաղուհի,
կռուական կին; չեխ, կշամբանք.

Scollop -տ-ը-ը. *See* **Scallop**.

Sconce -տ-ը, *s.* Ամրութիւն, ամրոց;
սազարտ, պիտանոց; գլուխ, գանկ,
ուղեղ. ճրագարան, ճրագկալ (պահի)

Չիանուկ. — kale. **Վայրի կայամբ**. — king. **Գլխուոր հէն**, աւազակապետ. — legs. **Անասան ոտք(ա)նկոժուծեան աստեն**. — lettuce, կաղանչան, ախար-**փի սխիտիչիկն բո**. — level. **Մովու երես**. — lion. **Մովառիւծ**. — maid. **Համարու սու գըզը րէյ**. — man. **Նաւագ, նաւաստի**. — manship. **Ու-Պիւն**. — mark. (**Մովու մէջ**) ձողանշան, **ասկառանիջ**. — miew, — mall, — mell, — mule. **Ամար բո**. — monster. **Մո-վահրէշ**. — moss. **Քուսու**. — navel. **Մովամաշ բո**. — nettle. **Մովեղիճ, խոզ բո** — nymph. **Ցաւէր ժահարս**. — Otter. **Չրամայր**. — pad. **Մովասող կ**. — panther. **Թիւնս չի**. — piece. **Մո-վանկար**. — port. **Նաւահանգիստ**. — room. **Մովամէջք, բաց ծով**. — ser-**pent**. **Մովոձ**. — shell. **Խեցեմորթ, ծո-վախեցի**. — shore. — side. **Մովեզր, ծովափ**. — sick. **Մովէն բռնուած, ծո-վահար**. — sickness. **Ուժիւն, ծովախտ**. — term. **Նաւաստեաց լեզու՝ ոձ**. — town. **Նաւահանգիստ**. — unicorn. **Մի-աժանի(կէտ)**. — urchin. **Եքինուկոզ-նի**. — ward. **Իէպի ծով**. — weed. **Մովաժուր, ցրիժուր, ծովագաղձ, գոր-աքըրուր**. — worthy. **Դիմացկուն, լաւ**.

Seal - նշ, **ս. Մովահորթ, փոկ աշը պաշըդը: կնիք, մասնի, կնքոց: կնքամոմ**. = va. **Կնիք՝ դրոշմ գա-րնել, կնքել: հաստատել, վաւերացնել: զոտմահարել, գոցել, խցել, կղպել** | Herolom's — **Գոհարուկ, մասնիկ բո**. — ed - նշ, **ա. կնքուած, մաս-նէհարած**. — er - նշ, **ս. կնքահար, դրոշմահար (պաշտօնեայ)**. — **ing, ս. կնքելը, ժամէհարում**. — **փոկոր-սումիւն**. — wax. **Կնքամոմ**.

Seam - նշ, **ս. կարուածք, կա-րան, կաւ: կցուած, զող, կիցք: վէր-քի նշան, սպի, խաւ, երակ եւ: խողի ճողած ճարպ, խոզփի: չափ, սեր(8 գրիւ ցորեն, 43 հոխս ապակի,**

108 հոխանց ձիւ բեռ փայտ) = va. **Կարել, կից կարել: յողել, կցել: սպիտել**. — **less, a. Առանց կարի, անկար**. — **stress** - նշ, — **նշ՝ րէթ, ս. Դերմակուճի, կարուճի** | **Սի**. **Seam'y, a. Կար ունեցող, ներ-** **Seauce** - նշ, **ս. Նիս, ժողով**. **Sear** - նշ, va. **Ցամբեցնել, չոր-ցնել: ցողել, քարել, խանձել: խար-կել, աւել**. = a. **Չոր(ցած)րեղնած, Խոռամխալ**. — cloth. **Քուժական մոմչոր**. — **edness, ս. Այրածուժիւն:** **Search** - րէ (ր), va. **Քննել, զնն-նել, հետազօտել: փնտել, որոնել**. **նայիլ**. = տ. **Փնտռուքի ելլել, որո-նել**. = s. **Քուզարկումիւն, փնտրու-քուք, խոյզ ու խնդիր, հետազօտու-թիւն**. **To** — ont. **Փնտել գտնիլ: To** — for. **Փնտել, -able, a. որոնելի, խուզարկելի**. — **er - րէ, ս. Փն-տող, խուզարկու, քննիչ**.

Season - նշ (ր), **ս. եղանակ: (յարմար) ժամանակ: դիպուկ, ա-սիւն: (ժամանակա) միջոց**. = va. **Պատրաստել: սովորեցնել, ընտելել: (ասաղծը) պահել, չորցնել: աղել:** **համեմել: համովցնել: ատորել, չա-փաւորել, բարեխառնել**. = տ. **(Ա-սաղծը) չորնալ, յարմարիլ**. **In** — **ժամանակին**. **Out of** — **Նաս ուշ, սանէպ, արածած - ed** - նշ, **ր. a. Չորցած: յաղած, համեմեալ**. — **er - նշ, ս. Համեմող, համեմ**. — **ing, - նշ, ս. Համեմ (անք)**.

Seasonable - նշ, **ս. Յարմար, պատշաճ, դիպող - ness, s. ուժ**. — **ly ad. Ի դէպ ժամու, յարմար առ թիւ**.

Seat - նշ, **ս. Ամոռ, քազոց, նստա-րան: քնակում, քնակարան, վայր, կայան (զիւղա, օւն: (ձիւ վրայ) նսուածք: նսոց, յասակ, նստօտել**. = va. **Քազմել (նստ) ցնել, գրեղել**. **հաստատել: (սնողը) յասակել**.

Sebaceous -տոյ՛ւն, *a.* ձար-պային, սրագուրի նման:

Secant -տոյ՛ն, *a.* կտրող, հասանող. = *s.* Հասագիծ, հատիչ ե-

Secede -տե՛ն, *v.* Չատուիլ, քաժնուիլ. [հեյլ]

Secern -տե՛ն, *v.* Չատել, պահեցնել, *s.* Բաժանում:

Seckel -տել, *U* սունտ սանձ:

Seclude -տիտե՛ն, *v.* Անջատել, քաժնել, մեկուսացնել; դուրս ձրգել՝ հանել, արտաքսել:

Seclusion -տիտե՛ն, *s.* Գաշուիլը, հրաժարում:

Second -տե՛ն, *a.* երկրորդ; ստորին, պակաս, վար. = *s.* Օգնական, երկրորդ; (մեկամարտի) վկայ; մաներեկրորդ; ծայնի երկրորդ ուլորում, երկրորդակ; մերձագիլ, ալդուր ել. = *v.* երկրորդել, հանել, հեծելի; օգնել, ստատել. — *hand.* Բույլացոյց (ծամ): գործածուած, ձեռքէ, աժան; ուրիշէ առնուած. — *rate.* երկրորդ կարգի. — *sight.* Արատուծ. հեռատեսուծ. — *arily,* -

ly, ad. երկրորդ (աբար). — **ary** -տէ, *a.* երկրորդական, ստորագաս; արաննակ. — **or,** *s.* երկրորդող:

Secrecy -տե՛ն, *s.* Գաղտնիք, գաղտնիութիւն. գաղտնապահութիւն:

Secret -տե՛ն, *a.* Գաղտնի, գաղտուկ, ծածուկ, ներքին, Թարու. = *pl.* Առականք. In — Գաղտուկ, գաղտնի, ստանձնի. — **ly, ad.** -ness, *s.*

Secretary -տե՛ն, *s.* Բարտուղար, գրագիր, ատենադպիր; նախարար, պաշտօնեայ; գրատեղան; օժարայ թ. — *of State for Foreign Affairs.* Արտաքին գործոց նախարար: — *s of* ֆե. նախարարատուն: — *of Embassy, Legation* Գիտպան. խորհրդական. — **ship,** *s.* Բարտուղարութիւն:

Secrete -տե՛ն, *v.* Պահել; գաժել, արտոռնել յր. — **tion** -տէ, -

ւն, *s.* Հիւժանջատում; անջատհիւժոք. — **titious** -տէրէ՛ն, *a.* Հիւժանջատ (քրիսթ): — **tory** -տէրէ՛ն, *a.* Հիւժանջատական:

Secretive -տէրէ՛ն, *a.* Գաղտնապահ, խորհրդապահ: — **ly, ad.** Գաղտնի

Sect, *s.* Աղանդ, սերժուած; յարանուանութիւն. — **ary, s. Աղանդաւոր:**

Sectarian -տէրէ՛ն, *a.* Ներժուածող, յարանուանական. =

Աղանդաւոր, հեծեւոր, աշակերտ. — **ism,** -տէրէ՛ն, *s.* -ութիւն:

Sectile -տէրէ՛ն, *a.* Հասանելի:

Sectlon -տէ՛ն, *s.* Կտրել, հատում, բաժանում; բաժին, մաս, հատուած; հասած (գրքի ջ); հասած ե; կիսադէմ, կտրած (շէնքի):

-al, a. Մասնական, հատուածական:

Sector -տէր, *s.* (Բոլորակի) հատած; համեմատուածան կարկին:

Secular -տէ՛ն, *a.* Զարկուածեայ, դարուոր; բազմամեայ, բազմադարեան, հնամի; աշխարհային, աշխարհիկ; աշխարհական. = *s.* Աշխարհական, աշխարհական. — **ly, ad.** Ըստ աշխարհի, աշխարհորէն. — **ness, -larism, -ity,** *s.* Աշխարհականութիւն. — **ist, s.**

Secularize -տէ՛ն, *v.* Ծարկուածեցնել, աշխարհականացնել; — **zation,** *s.* Աշխարհականացում:

Secundine -տէ՛ն, *s.* Տղընկեր, դեզ կշ, սօմ ձր; ներքնաճաղանդ ե:

Securable, *a.* Ապահովելի:

Secure -տէ՛ն, *a.* Ապահով, վըստահ, ստոյգ. = *v.* Ապահովել, վըստատել, ապահովել; պնդել, հաստատել, ամրացնել; ճէր ըլլալ ստանալ. — **ly, ad.** Ապահովապէս, հատուածաւ, անվեհեր. — **ness, s.**

Security -տէ՛ն, *s.* Ապահովութիւն, վստահութիւն; երաշխաւոր, -ութիւն; գրուական:

Sedan -տէ՛ն, Գարգին սեւեա-

Sedate -տէտէ, ա. Խաղաղ, իկ, հանդարտ, անխռով. -ly, ad. Խաղաղիկ, հանդարտիկ. -ness, s. Ծանրութիւն, լրջութիւն, հանդարտութիւն. -five -տէտէվ, a. Յաւամար, հանդարտիչ (դիպ):

Sedentary -տէտէտէ, a. նըստողական. նստուկ. -riness, s. -տէտէտէ, նստուկ կեանք. [քու.]

Sedge -տէ, s. ձղմ, ճիլ գումօ.

Sedged, Sedgy a. կնիւնալից.

Sediment -տէտէտ, s. Մորուր, դիրս: -ary, a. Մրային.

Sedition -տէտէ, s. Խռովութիւն.

Seditious -տէտէ, a. Խռովական, յոյգ, խռովարկու. -ly, ad. կերպով.

Sedlitz Powders, s. Սիտլից.

Seduce -տէտէ- (տ), va. Մոլոր. ցնեի, հրապուրեի, խաբեի: աւրեի, զլխէ հանեի. -ness, **Seduction** -տէտէ, s. Հրապուրանք, մոլորութիւն: հրապուր, բաղորութիւն, փորձութիւն.

Seducer, s. Հրապուրիչ, զզլխիչ. -cible, a. Հրապուրելի, դիւրախաբ. **Seductive** -տէտէվ, a. Յանկուցիչ, հրապուրիչ, մոլորիչ.

Sedulous -տէտէ-լ, a. Ուսումնասէր, ջանասէր, մշտջան. -ly, ad. Անձանձիր, յարատեսութեամբ. -ness, **Sedulity** -տէտէ-լէտէ, s. Ցարատեսութիւն, ջանք, խնամք.

See -է, va. [Saw, Seen -ս, -ի.] Տեսնել, նշմարել: դիտել, զննել, զգալ, իմանալ, հասկնալ: տեսութ. ուսննալ, այցելել: ծանօթանալ: ուշադիր ըլլալ == a. Ածող, Թեմ (եպիսկոպոս): Գապական ածող, Սք. Ածող. Let us—, Let me— Տեսցուր.

Seed -էտ, s. Սերմ, հուն: սերմանիք, ցան: սերունդ, ցեղ, զարմ: աղբիւր, սկիզբ: = aռ. Միլ, բողբոջել, հունս կապել, ասորանալ. A grain of—, Հասիկ, կուտ, ունդ.

—bud. Չուիկ, սերմածիլ. —cake, Անխոնով զամայ. —coat. Վերնամիզ. —corn. Ցանքի ցորեն. —grain. Սերմանիք, ցան: —leaf, —lobe. Բլթակ (սերմի): —plot. Սերմնարան, ածու. —time. Վարուցան, ցանք. —vessel. Սերմնակրանք, հունսի պատիճ: —trade, Հնարավտարութիւն. [(ծառ).

Seedling, a. Հունսէն հասած **Seedsman**, s. Էջէտ, Սերմնավաճառ, հնարավտար.

Seedy -էտէ, a. Հասակաց, ասոց (հասկ), սերմնաբեր: սասիկ մաշած, ցնցոսագգեաց, խեղճ. [որուժ.

Seeing -էի, con. Որովհետեւ, ըստ

Seek -էտ, an. [Sought -տէտ] Փնտեսել, որոնել, խուզել: հարցափորձել, ջանալ. -er -էտէր, s. Փնտող, յուզակ, խնդրակ, հարցուփորձող.

Seel, va. Այլը կարել, կուրցնել. **Seem** -էտ, va. Քուրել, երեւիլ. -er, s. Զնացնող, կեղծաւոր. -liness, s. Զնւ, վայելչութիւն. -ly, a. Պատշաճ, վայելուչ.

Seeming -էտէի, p. a. Աներեւոյթ, երեւութական: փայլուն: = s. Երեւոյթ, կերպարանք. -ly, ad. Աներեւոյթ. -ness, s. Տեսք, կերպարանք.

Seen pp. of **See**. = a. Հմուտ.

Seer -էտ, s. Տեսնող, զուշակ **Seesaw** -էտ, s. Տատանիկ խաղ, հեծանախաղ ամկալա բիշոքի: հեծանախայտ: տօնում: = տ. Օրուիլ, որուրիլ: = a. Որորուող, ելելէջող.

Seethe -տէտ, [Seethed Sodden] եռացնել, եփ հանել, խաշել. = տ. եփելիլ, պեպճալ, եռալ, եփելիլ.

Segment, s. Մաս, հատուած.

Segregate -տէտէտ, va. Անջատել, բաժնել, գատել. -tion -ւն, s. Անջատում, բաժանում.

Sedlitz -տէտէ, See **Sedlitz**. **Seigneurial** -տէտէ, a. Տա.

նուստրական, աւաստական.
Seignior -էյ'էր, s. Հողակալ.
 աւաստյե, s. Էր. պարոն.իշխան.
Age -էյ'էրէ՛, s. Դրամահասփէ
 քրաւունք; հեղինակի քրաւունք.
Seigniorly, s. Իշխանութիւն,
 հողակալութիւն, աւաստականութիւն.
Seine -էյ', s. Մեծ վարմուտական.
Seizable -էյ'էրլա, Գրաւելի.
Seize -էյլ, va. Կորզել, յաիրշ-
 ակել; գրաւել, սիրել, առնուլ, քրա-
 նել; պարանով կապել, կառանել.
Seizin -էյ'է, s. Տիրութիւն,
 գրաւում, ստացում: [ցորդ էր.
Seizor -էյ'էր, s. Գրաւող, ստա-
Seizure -էյ'էր, s. Գրաւում,
 սիրում, առում, ունենալը; գրաւ-
 ւայ ինչք, ստացում: [էր.
Selah -էյ'լ, s. Հանգիստ Մթ. Դ.
Seldom -էյ'լէ՛, ad. Դուռ ու-
 ռեր, քիչ անգամ, հազիւ.
Select -էյ'էր', va. Ընտրել, որո-
 շել, ջոկել, զատիլ = a. Ընտրել,
 (հաս)ընտիր, ազնիւ. -ion -'յէ, s.
 Ընտրութիւն, ընտանք, որոշում.
 -man, s. Ենցփոխան Ա՛. -ness,
 s. Ընտիր ըլլալը. պատուականու-
 թիւն. -or -էյ'էր', s. Ընտրող.
Selenite, s. Լուսնաքար հւ.
Selegraphy, s. Լուսնագրութիւն.
Self -էյ'ֆ, s. [pl. Selves -էյ'ֆլ]
 Ինք, ինքն իսկ; անծ. անհաս: Be-
 side one's —. Ինքիմէ ելած, յիմար.
 By one's —. Միայնակ, ինքիրեն.
 Of one's —. Ինքիմէ, —abuse. Անծ-
 նազարութիւն. —conceit. Ինքնա-
 հաւանութիւն, անծնասիրութիւն.
 —conceited. Ինքնահաւան, մեծա-
 միտ. —confident. Յանձնապաստան.
 —confidence. -ութիւն. —conscious.
 Ինքնածանայ; ամբարտաւան. —
 control, —government. Ինքզինք զըս-
 ակելը, պաղարիւն. —defence, —
 defence. Ինքնապաշտանութիւն.

—denial. Անծնուացում. —անծնու-
 բութիւն. —esteem, —ation. Անծ-
 նահաճութիւն, ցուցանողութիւն. —evi-
 dent. Ինքնայայտ, բացայայտ. —
 existent. Ինքնալի. —homicide, —
 murder. Անծնաստանութիւն: —interest.
 Շահախնդրութիւն. —love. Անծնա-
 սիրութիւն. —made. Ինքնաբոյս
 (հանձար). —made man. Ինքնաշ-
 խատ. —moving. Ինքնաշարժ.
 —possession. Հանպարտութիւն, պաղա-
 րիւնութիւն. —praise. Անծնագովում.
 —reproach. Անծնահարութիւն. —
 sufficient. Յանձնապաստան, զու-
 առուք. —will. Կամակորութիւն. —
 willed. Կամակոր, յամառ.
Selfish, a. Շահատէր, -խնդիր,
 -մոլ. անծնատէր, անամուլ. -ly, ad.
 Անծնասիրաբար. —ness, -ութիւն.
Sell -էլլ, va. [Sold. Selling] վա-
 ճառել, ծախել; մասնել; իտքել =
 տ. Առուսուր ընել, ծախուիլ =
 s. Պարանք, խար. —er, s. վաճառող,
 (գրա)վաճառ. [(Ձուխայ)եղիչը.
Selvadge, -vedge -էյ'է՛, s.
Nemophor -տ'էֆոր, s. Երշ-հե-
 ազգի. —ric, -al -ֆ-էր', -գրական.
Semblance -զլէ, s. Նմանութիւն,
 կերպարանք, երևոյթ, պատկեր.
Semen -է'էն, s. Սերմ.
Semester -է'է', s. Վեցամ. մայ.
Semi -է'է', կէս. կիս(ամսեայ).
 -annual, a. Կիսամ(վեցամ)եայ
 -annular, a. Կիսամսնեակ.
 -breve. Բոյր (խաղ), Թերաս էր.
 -chorus -չոր, Կիսապար.
 -circle -չրլ, Կիսաբոլորակ.
 -circular. Կիսաբոլորատե.
 -colon. Միջակէ (;).
 -diameter. Կիսադրամագիծ.
 -diaphanous. Կիսամափակ.
 -fluid -ֆլլէր, Կիսածորան.
 -lunar, -lunatic. Մահիկամն.
 -official. Կէս-պաշտանական.

-ordinate . Կիսա - հակահաս
 -pedal . Կիսոսն . [(գիծ) .
 -quaver . Երկոր (խազ) .
 -spheric , -al , a . Կիսազնդա-
 -steel . Քերապղինձ . [ձեւ .
 -tone . Կիսածայնի .
 -tonic . Կիսածայնի . [ե , շ .
 -vowel . Կէս-ծայնաւոր (ա , y ;
 Seminal -Ի՛՛՛բւր , a . Սերմնա-
 կան ; նախնական , սարրական .
 Seminary Ի՛՛՛՛՛՛բւրբւր , s . Ժա-
 ուանգաւորաց դպրոց , դպրեվանք ,
 զպարսնոց ; կղերանոց ; համա-
 լսարան , ուսումնարան , վարժա-
 րան , ճեմարան - rian , -rist Ի՛՛՛
 Ի՛՛՛բւրբւր , Ի՛՛՛բւրբւր . Կղերանոցի
 ելած , ժառանգաւոր .
 Semination , s . Սերմանում .
 Semiotic , -al , a . Սերմնաբեր .
 Semitic , a . Սեմական .
 Semolino , Semoule , Երեմուկ
 Sempiternal , a . Մշտատեւ . ան-
 վախճան , անկերց : -nitց , s . ուժ .
 Sempstress , s . Դերձակուհի .
 Sen'ary . Վեցաւոր , վեցեակ .
 Senate Ի՛՛՛Երբ , s . Օրէնսդիր
 ժողով , ծերակոյտ . — house , Ի՛՛՛
 Երբ-հաս-ը . Ծերակոյտի դահլիճ .
 Senator Ի՛՛՛՛՛բւրբւր , s . Ծերակու-
 թի անդամ , ծերակուտական , -կու-
 տորդ . -ial Ի՛՛՛բւրբւր a . Ծերակու-
 տական , -ially , ad . -ship , s .
 Ծերակուտի անդամութիւն .
 Send Ի՛՛՛Երբ , va . [Sent] Դրկել , յղել , ա-
 ուարել [արձակել , նետել ; պարզել ,
 շնորհել] = տ . Մարդ լուր դրկել .
 Senescence Ի՛՛՛՛՛բւր , s . Մա-
 շուճ , ծերացում . -cent , a . Մաշած .
 Seneschal Ի՛՛՛՛՛բւրբւր , s . Չարա-
 թի հազարապետ , սննեկալ .
 Senile Ի՛՛՛Երբ a . Ծերուժեան .
 Senility Ի՛՛՛Երբ , s . Ծերուժիւն .
 Senior Ի՛՛՛բւրբւր , a . Մեծ , սարեց ,
 աւագ , երէց (կարգի) . = s . Ծեր ,

ծերունի ; աւագ կարգի ուսանող ,
 երէց . -ity , s . Երիցուժիւն , հը-
 նուժիւն , կանխուժիւն .
 Senna Ի՛՛՛Երբ , s . Աճալ սիւնակէֆ .
 Sennight Ի՛՛՛՛՛բւրբւր , s . Եօթնհակ .
 Senocular , s . Վեցաչիտայ .
 Sensate Ի՛՛՛՛՛բւրբւր , a . Զգացեալ .
 Sensation Ի՛՛՛՛՛բւրբւր , s . Զգա-
 ցում . , զգացողութիւն . , արգում . -al , a .
 Զգայական . -alism , s . ուժիւն .
 Sense Ի՛՛՛՛՛բւր , s . Զգայում . , զգա-
 յարան ; զգացում , ճանաչում ; իմա-
 ցում . ժիւն , խելք ; շատողութիւն . ; իմաստ
 միտք , նշանակութիւն ; կարծիք . The
 five—s . Հինգ զգայարան . The
 of feeling , hearing , seeing , smelling ,
 tasting . Շօշափելիք , լսելիք , տես-
 նելիք , հոտոնելիք , ճաշակելիք .
 Common —. Խելք , միտք . Moral — .
 Խիղճ . In a good — . Բարի մտքով .
 In a bad — . Զար մտքով . -less ,
 Ի՛՛՛՛՛բւրբւր , a . Անմիտք , անիմաստ .
 Sensible Ի՛՛՛՛՛բւրբւր a . Զգայուն ;
 զգալի , ըմբռնելի ; զգածուող , դիւ-
 րազգած ; քնքուշ ; խելացի , մտա-
 ցի . -ness , billity , s . Զգայութիւն .
 զգայականութիւն , դիւրազգածու-
 ժիւն ; զգայուն սիրտ ; սեծ ճշտութիւն .
 (կշռի) -ly , ad . Զգալի կերպով , զգա-
 յալէս ; ակներեւ ; խելքով , արգով .
 Sensitive Ի՛՛՛՛՛բւրբւր , a . Զգա-
 յուն , դիւրազգած . զգայական . =
 s . Զգայնիկ , պատկառուկ բ- -ly ,
 ad . Զգալարար . -ness , s Զգայնութիւն ;
 դիւրազգայնութիւն , զգողութիւն .
 Sensorium , -ry Ի՛՛՛՛՛բւրբւր ,
 Ի՛՛՛բւրբւր . s . Զգայանոց , զգայնոց -ry ,
 -rial Ի՛՛՛՛՛բւրբւր a . Զգայնոցի .
 Sensual Ի՛՛՛՛՛բւրբւր a . Զգայա-
 կան , -սէր ; ճնշաստէր , ցանկատէր ,
 տոկական . -ism , s . Հնշաստիւրու-
 ժիւն ; զգայապաշտութիւն . -ist , s .
 Հնշաստէր , զգայական , շնական ;
 զգայապաշտ էլի -ity , s . ուժիւն ,

տրիւի -ize, va. Գանկատէր ընել։
-ly, ad. Հեշտասիրարար։

Sensuous, a. Տուփական։

Sentence -Ի՚ԴԻՆ-(Դ) , s. (Դա-
տա)վճիռ, (մահա)վճիռ; դատակր-
նիք, դատապարտութիւն; առած,
վճիռ; պարբերութիւն, խօսք =
va. Դատապարտել, վճռել։ [կան։

Sentential -Ի՚ԴԻՆ-ԻՆ, a. Վճռա-

Sententious, a. Վճռական, ազ-
դու, իմաստալից, -ly, ad. -կերպով,
վճռարար -ness, s. -ութիւն, խե-
լամութիւն։ [-ական, -աւոր։

Sentient -Ի՚ԴԻՆԻՆ, a. Զգայուն,

Sentiment -Ի՚ԴԻՆԻՆ, s. Զգա-
ցողութիւն, զգացում, զգայակա-
նութիւն; միտք, կարծիք, դատում

Sentimental, a. Զգացում
յայտող, զգայուն, զգայական; սուտ
զգայուն, շինովի -ism, ity, s.
Զգացականութիւն; զգայունութ-
; ցնորք, կեղծիք - ist, s. Զգա-
յուն, դիւրագգած - ize, տ. Զգա-
յուն ծնունտայ, -ly, ad.

Sentinel, Sentry -Ի՚ԴԻՆԻՆ
-Ի՚ԴԻՆԻՆ, s. Պահանորդ, պահապան
դէ. գաւառոյ, նեկպէքնի; պահա-
կերութիւն, Sentry-box. (Պահնոր-
դի) հիւղակ գուշիպէ։

Sepal -Ի՚ (Բաժակի) փերթ ք--

Separable -Ի՚ԴԻՆԻՆ, a. Բա-
ժանելի, զատելի, անջատելի -ness,
-bility -Ի՚ԴԻՆԻՆ-ԻՆԻՆ, s. -ութիւն։

Separate -Ի՚ԴԻՆԻՆ, va. Զատել,
բաժնել, անջատել = տ. Իրարմէ
զատուիլ, բաժնուիլ = a. Որոշ,
անջատ, զատ; բաժանել; անժա-
մին -ly, ad. Զատ զատ, առան-
ժին -ness, s. Մենակեցութիւն։

Separation -Ի՚ԴԻՆԻՆ, s. Ան-
ջատում, բաժանում; արձակում,
ամուսնալուծութիւն - tism, s.
Հերժուած, բաժանում - tist, s.
Հերժուածող, բաժնուող - tor ,

s. Բաժնող, զատող։ [պուր։

Sepawn -Ի՚ԴԻՆԻՆ, s. Լազուսա-

Sepia Մեղանձուկ; մեղան-

Sepoy -Ի՚ԴԻՆ, s. Հնդկ զինուոր

(անգլիական), սպայիկ, սեւազօր։

Sept, s. (Իսլան) տոմ, ցեղ-

September -Ի՚ԴԻՆԻՆ-ՆԵՐ, s. Թեպեմբեր, Հոռի։

Sept-, -Ի՚ԴԻՆ, ԵՈՅՆ, ԵՈՅՆԱ-

-angule, s. ԵՈՅՆԱՆԿԻՆ։

-angular, a. ԵՈՅՆԱՆԿԻՆԻ-

-enary, a. 7 ամեայ; ԵՈՅՆԱՆՈՐ-

-ennial, a. ԵՈՅՆԱՄԱՍայ։

-entrion, ֆոյր Արշ, Հիւսիս-

-al, a. Հիւսիսային։

-lla'teral. 7 նակովման։

-illion. ԵՈՅՆԻՍԻՆ։

-insular. ԵՈՅՆԱԿՂՁՄԱՆ։

Sep'tic, -al, a. Փսեցնող։

Septua-, -Ի՚ԴԻՆԻՆ- - genarior,

-ry, a. 70 ամեայ - gesima, s.

Առաջաւորաց կիրակի - gesimal.

70 նեկի; 70 ամեայ։

Septuagint -Ի՚ԴԻՆԻՆ-ԻՆԻՆ, s.

ԵՈՅՆԱՆԱՆԻց Խարգմ. Սբ. Գրոց։

Septum -Ի՚ԴԻՆԻՆ, pl. -ta -Ի՚ԴԻՆԻՆ, s.

Միջնորմ-խարոց; խորշափակք-Ի՚ԴԻՆ

Septuple -Ի՚ԴԻՆԻՆ-ԻՆ, a. ԵՈՅՆՆ-

պատիկ, -նեկին = va. -ապակելի

Sepulcher, -chre -Ի՚ԴԻՆԻՆ, s.

Գերեզման, շիրիմ, = va. Թաղելի

Sepal'chral, a. Գերեզմանա-

կան, դամբանական։ [ղում։

Sepulture -Ի՚ԴԻՆԻՆ, s. Թա-

Sequacious -Ի՚ԴԻՆԻՆ-ԻՆ, a. Հե-

տեղ, հիւր։ [շարք; դիպում։

Sequel -Ի՚ԴԻՆԻՆ, s. Մարումնական։

Sequence -Ի՚ԴԻՆԻՆ, s. Ցայր-

ղումիւն, շարունակութիւն, շարք

-ent -Ի՚ԴԻՆԻՆ, a. Հետազայ, յաջորդ-

Sequester, -trate -Ի՚ԴԻՆԻՆ, s.

-Ի՚ԴԻՆԻՆ, va. Արգելակ դնել, արգիլել;

պատանդել հազգ քրտեք, մէկդի զը-

նել, անջատել -able, a. Պատանդելի։

Sequester, *s.* Գառան. դուժ, գրառում, սկզբկտրո, հանգ; արգել, մեկուսացում-տօր ԳԷԷ. *s.* Գառան-լուսահան; գրաւարար.

Sequin -ի-տ-ի. Սնկեդրամ ժը: **Seraglio** -ի-ի-ի. -ի-ի-ի. *s.* Գալաս; կանանի, կանանոց.

Seraph -ի-ի-ի. *pl.* -im -ի-ի. Սերափէ Սէ. -phic, -al, *a.* Սերոփ-բէական, հրեշտակային: -phine -ի-ի-ի-ի, *s.* Երգի հոնիկ.

Sere -ի-ի, *a.* Ձոր, ցամաք:

Serenade -ի-ի-ի-ի. *s.* Ճայգանուագ: = *va.* Ճայգանուագ ջայ:

Serene -ի-ի-ի. *a.* Գայծառ, պարզ, բաց այգ (օդ); խաղաղ, լռիկ, հանդարտ-ly, *ad.* Գարու ճեմամբ; անխռով. -ness, **Serenity** -ի-ի-ի-ի, *s.* Գարու ճեմին, պայծառու ճեմին, հանդարտութիւն:

Serf -ը-ի, *s.* Գրկաղցի, ստրուկ:

Serge -ը-ի, *s.* Սերիկ շայագ:

Sergeant, -jeant -ը-ի, -ը-ի-ի-ի. *s.* Բարապան, նուիրակ; յիսնապետ լափուշ; վարդապետ օրինաց, օրէնագէտ. — *at arms.* Վարուցաւոր լափուշ պաշտ ԳԷԷ. — *major.* Գաշ լափուշ. -ship, **Sergeancy** -ը-ի-ի-ի. -ը-ի-ի-ի. ճեմիննապետութիւն:

Serial -ի-ի-ի-ի. *a.* Դասաւոր, պարբերական, յարորդական. = *a.* Գարբհրատարականութիւն. (հանգէտ, վէպ):

Serialism -ի-ի-ի-ի. Դաս դաս:

Serieous -ի-ի-ի. *a.* Մեծարք:

Series -ի-ի-ի. *s.* Գարգ, շարք, ընկացք, դաս, բաժին; Գուշարք [7. 10. 13] [*sակ.*]

Serio - comic, -al, Լըշակա.

Serious -ի-ի-ի. *a.* Ծանր, լուրջ, անխաղաղ; ծանրակշիռ, կարեւոր, մեծ-ly, *ad.* Լըջօրէն, ծանրութեամբ, առանց կատակի-ness, *s.* Լըջութեամբ, հանդիսաւորութիւն:

Sermon -ը-ի-ի-ի. *s.* Բարոգ, ծառ.

-ize, *va.* Բարոգ կարգալ, -գրել: **Seroon**, -ron, *s.* Բնուակ, պատաս սեկի [ըրային հիւն:

Serosity -ի-ի-ի-ի. *s.* Երճուկ;

Serous -ի-ի-ի. *a.* Զրոտ, ըրային; շնային:

Serpent -ը-ի-ի-ի. *s.* Օձ; օձաբարոյ; օձախող. -ine, -ի-ի-ի-ի. *a.* Օձածուկ, պոյտ. = *s.* Օձակութեամբ:

Serrate, -d, *a.* Սղոցածուկ:

Serua -ի-ի-ի. *s.* Լիբիւնաշուր:

Ser'val *s.* Վարգակառու:

Servant -ը-ի-ի-ի. *s.* Սպասաւոր, ծառայ, ստրուկ:

Serve -ը-ի *va.* Ծառայել, սպասաւորել; գործի մէջ ըլլալ, գործել; երկրպագել (գլխաւորած), պաշտել; ջալ, հրամայել, բաժնել (կերակուր); օգնել, նպաստել, գոհացնել, գործի զալ. = *vn.* Գերի՝ ծառայ ըլլալ, ծառայել սպասել, սպասաւորել; բանի մը զալ, գործածուիլ; տեղ լինիլ՝ բունն; զինուորութիւն ընել: To — *an attachment, execution etc.* Տուգանք առնուլ: To — *a process or writ.* Գոյնագիրը կալանագիրը ներկայացնել էր: To — *a warrant.* Զերբակալել, կալանել: To — *a rope.* Զուռնով բոլորել:

Service -ը-ի-ի. *s.* Ծառայութիւն, պաշտօն, գործ; պաշտամունք, ծամերգութիւն; զինուորութիւն; պիտանութիւն, շնորհ, օգուտ; տեղանի սպասք; հազորան, սին խմբէք ԳԷԷ; ներգին, աղիւսի ԳԷԷ:

Serviceable, -ի-ի. *a.* Գիտանի, օգտակար, շահուէտ; գործունեայ, ծառայել սիրող. -ness, *s.* Գարատասականութիւն, օգտակարութիւն. -ly, *ad.* -կերպով:

Servile -ը-ի-ի. *a.* Ետաստ, ցած, անարգ, ծառայ (ական), -ness,

Servility -ի-ի-ի-ի. *s.* Ծառայութիւն. -ly -ը-ի-ի-ի, *ad.* Ծառայաբար:

Servicing-maid, s. Սպասուհի
Servitor -ւր ԿԻՐ, s. Մատայ,
 հետևող, արքանեակ; Սոչակառու
 ուսանող (յՈՐԱՔՐԻՐ)։ [a այուՍ.]
Servitude -ւր ՎԻԻ-Գ, s. Մա
Sesame -Կ-ԿԳ, s. Շուշույ, կրն-
 ճիՍ. Oil of —. Շիրիկ շՔՂՂԳՊԱՆ
Sesquipedal, -lan. 1¹/₂ ոտք
Sessile -ԷԼ, a. Անկոճուն բ-
Session -ԿԷՃ, s. Նստաշրջան,
 նիս, ժողով -ալ, a. -շրջանի
Sess-pool, s. Կոյուղի ջրփոս
Sesterce -ՎԵՐ, s. Գահեկան 4.
Set -ԿԳ, va. (Set, Setting) Գնել,
 գտնել, տեղադրել, հաստատել 2.
 Կարգել, որոշել, սահմանել 3. Յար-
 զարել, կանոնադրել 4. Ճշգել, շըտ-
 կել 5. Տնկել, սերմանել, ցանել 6.
 Սրել, յետանել 7. Հոգցնել, անցնել,
 ընդելուզել 8. Ելանակարել եր. =
 տ. Խոնարհել, մար մտնել 2. Ար-
 մատ կապել ծիլի 3. Փղանալ, հաս-
 տատակել, խորանալ 4. Ուղղութիւն
 բռնել, դառնալ 5. (Շունը) որսի հոտ
 առնուլ = բ. a. Հաստատուն, պիւղ,
 յամառ 2. Միճան, կանոնադր 3.
 Հաստատել, օրինադր ։ To —
 about. Ակսիլ, ձեռնարկել. To —
 against. ԳոՑցնել. հակառակիլ; կըռ-
 աւեցնել. To — apart, aside. Վերա-
 պահել, յատկացնել, գատել. To — a
 saw. Սղոցի բերանը ծռել չարսաւք
 վերսկի. To — at defiance. Գիմագրա-
 ւել, խրոխաւ. To — at ease. Հանդար-
 տեցնել. To — at naught. Անարգել,
 չսպել. To — a trap, snare. Որոգայթ
 լարել. To — before. Ներկայացնել,
 To — by. Զատել, մէկդի դնել To — down.
 Վար դնել; իջեցնել, հունել; գրել. To —
 eyes on. Այք տնկել, սեւեռել. To —
 forth. Յառաջ բերել, յիշել; ցուցնել,
 հրատարակել. To — forward. Յառաջ
 մզել, բշել. To — free. Արձակել. To —
 in. Զետեղել, դնել. To — in order.

Կարգի դնել. To — off. Զարդարել,
 պննել; երեւել ընել. To — on, upon
 Գրգռել, յորորել. To — on, cap at
 or for. Ուշադրութիւն գրաւելու չա-
 նալ, պչրել. To — one's self against.
 Հակառակիլ. To — on fire. Կրակ տալ.
 To — on foot. Ճանքայ հանել. To —
 out. Ելանակել, որոշել, յայտնել; զար-
 դարել; սկսիլ. To — over. Ընտրել,
 կարգել, դնել. To — right. Շտկել. To
 — sail. Առաջատ քանուլ, ճամբայ ել-
 լել. To — value on. Արժէք՝ կարե-
 ւորութիւն տալ. To — the fashion.
 Զեւատիպար ըլլալ. To — the teeth
 on edge. Ակոսն առնուլ. To — to .
 Ինքզինք տալ, նուիրել. To — up. Կանգ-
 նել, տնկել; գովել; տեղադրել; գոր-
 ծի սկսիլ; ներմուծել.
Set -ԿԳ, s. (Արեւ)մայր, (արեւ)
 մարք. 2. Մատաղատունկ Փիւսն
 3. Զեւագեղձութիւն ԿԳ. 4. Հաւաք,
 դաս, կարգ, խումբ, խմբակ 5. Հաւ-
 աքածոյ, շարք. կազմած, ձեռք (հո-
 գուտի, գրքի կայլն) քազքճ. զոյգ
 ուղղութիւն (հովի). Dead —. Յարձա-
 կում; դաւ. խաբխաղ մէջ. To beat a
 dead —. Դադարիլ, կենալ. To make
 a dead — upon. Յարձակիլ; ննզել
 — back. Հարձարողուագ (պատի վրայ)
 — bolt. Հեղոյս, գլխանի երիՍ յա-
 կէյի 4. — down. Յանդիմանում.
 A — off. Փոխարինութիւն, փոխարէն;
 զարդ (արանք), դրուագ; հակապահանջ
 էք. A — speech. Խնամակ ճառ. — to.
 Կոխամարտութիւն; կազ, կրիւ. The set
 for 15 L. T. (Գին)ամբողջը 15 սովի
Setaceous -ԷԿԷ՛ՅԵ՛. **Setose**
 -ԷԿԷ՛ՅԵ՛, **Setous** -ԷՎԵ՛ՅԵ՛. a. Մա.
 զոս, Գաւաւսել. [լամու
Setiform -ԷՎԷ՛ՅԵ՛ՅԵ՛, a. Սե.
Setigerous -ՎԷ. a. Սեւալից.
Settee -ԿԳԿ՛, s. Նստահան.
Setter -ԿԳՎԵ՛, s. (Նուագա)ար-
 դար; (ուճու)գիւ; (հոս առնելու)

կանգառիկ շուն, յուզաշուն.

Setting -ԻՄԻ՛, ռ. Դենլը, հաս. օտելը, զետեղում; արեւամուտ, փանարհում; լեռուած, քնդելու զած (զոհար); ուղղում իւն. կողմ (հովի),

Settle -ԻՄԻ՛, ռ. նստարան, բազմոց, լայնածոռ. = va. Հաստատել, դնել, տեղադրել, որոշել. 2. Հանդարտեցնել, հանգստացնել. 3. (Մըբուրը) նստեցնել, գտել. 4. Հարձել, բանալ, չորցնել (ծանրան). 5. Ճնշել, կոխել, նստեցնել. 6. Շտկել, յարգարեն, կարգի դնել, կարգադրել, մաքրել, լինցնել. 7. Գողթագործել (եք. կիրը). = vn. Հաստատուիլ, տեղաւորուիլ, նստիլ, բնակիլ, կենալ. 2. Սիրտը իջնել, կակղիլ, հանդարտիլ. 3. Ձտուիլ, մաքրուիլ, բամուիլ, տակը չորցիլ.

Settlement, ռ. Հաստատում., գաղթականութ., գաղութ; հաշուեյարդարում., իրաւախոհում., կարգադրում իւն; մուր. դիւրս բօր. բա; աւայր, հուղ, մահր (էրիկէն օրուած); քնակում իւն, քնակարան.

Settler -ԻՄԻ՛, ռ. Գաղթական, գաղթարքնակ;

Settling, ռ. Հաշուեյարդարում իւն, կարգադրում իւն; գաււմ, քամելը. = բլ. Մրուր, սկուր.

Seven -ԻՄԻ՛, ռ. եօթը. — fold, ճ. եօթնապատիկ. — night -ԻՄԻ՛ -ԵՅԻ՛, ռ. եօթնեակ.

Seventeen -ԻՄԻ՛, ռ. 17.

Seventeenth, ռ. 17րդ.

Seventh -ԻՄԻ՛, ռ. եօթներորդ; եօթներեակ էր. -ly, ռ. 7րդ.

Seventieth -ԻՄԻ՛, ռ. 70րդ.

Seventy -ԻՄԻ՛, ռ. 70.

Sever -ԻՄԻ՛, ռ. Անջատել, բաժնել, գահել; բաժնուիլ. — **ance** -ԻՄԻ՛, ռ. Բաժանում, անջատում.

Several -ԻՄԻ՛, ռ. Որոշ, զատ, զանազան, արբիւր, այլեւայլ, մէկ քանի. -ly, ռ. Զատ զատ, ա-

ռանձին. -ty, ռ. Առանձնակաւ նուձին, բաժանուի.

Severe -ԻՄԻ՛, ռ. Իստաստիկ, զառն: անաչտ, դժնդակ; անդորրելի; խոժոռ, դժնեայ, անժպիս.

-ly, ռ. Իստիւ, խստօրէն. -ness,

Severity -ԻՄԻ՛, ռ. Իստում., զառնում իւն, մեծ ճշտում իւն.

Sew -ս, ռ. (կար) կարել.

Sewer -ԻՄԻ՛, ռ. Սեղանապետ; կոյուղի շաղթմ. -age, Sewage

-ԻՄԻ՛, ռ. ԻՄԻ՛, ռ. Կոյուղի, անոց.

Sex -ԻՄԻ՛, ռ. Սեռ; իզական սեռը, զեղեցիկ սեռ, կամայք.

Sex -

-agenary, ռ. Վաճանամենի.

-agesima -ԻՄԻ՛, ռ. Ան. ճարակի, վաճանքորդ կիր. էլ.

-angular, ռ. Վեցանկյանի.

-ennial, ռ. Վեցամեայ.

-fid, -ifid, ռ. Վեցմասնեան.

-tain, ռ. Վեցողեան բն.

-tant, ռ. Վեցեակ է; (բոլորակի) Վեցերորդ.

-tle, ռ. Վեցերորդեան դիրք.

-tillion, ռ. Վեցիլիոն. [18°].

-todecimo, ռ. 16 ամայ [18°].

-tuple, ռ. Վեցապատիկ.

Sexton -ԻՄԻ՛, ռ. Ժամկոչ, եկեղեցական. -ship, ռ. ուձիւն.

Sexual -ԻՄԻ՛, ռ. Սեռական.

Shab -ԻՄԻ՛, ռ. Չարում իւն ընել, ննկել. -bily, ռ. Ինքնօրէն, կրծծօրէն, հինում իւն. — **business**, ռ. Կծծում իւն, խեղճում իւն.

Shabby -ԻՄԻ՛, ռ. ԱՄաշած, հինում իւն, բղկած; աղտոտ, փնձի; նուստ, ցած.

Shack -ԻՄԻ՛, ռ. Աշնառ.

Shackle -ԻՄԻ՛, ռ. Եղծայ զարնել, կաշկանդել, շղթայել; կցել, կապել է; արգիլել. = ռ. Ռնաւ. կապ, շղթայ; արգելք, խոչնդոտ; կառնագոյց էր.

Shad *ս. շարքնգամայր չի.* [Մը] **Shaddock** *ՎԷԺ. Մեծ նարինջ*
Shade *ՎԵԴ. Տ. Շուք, հովանի, սոււեր; մուկ. խաւար; նշոյլ, հեք, նշան, հոս; ոգի, ուրուական (մեռելի); մահասն. (նրք) քրանգ չի; մանր գունազանուկ.;* (կաննեղի) լուսամփոփ. = *va.* Հովանի ընել, շուք օայ: պաշտպանել, հովանաւորել; նը սեմացնել, միացնել, աղօսացնել.
Shadiness, *Տ. ՄՊուկ.*, շուք
Shadow *ՎԻՊ. Տ. Շուք, սոււեր; մՊուկ., խաւար, մուկ; անկասար պակեր, երեւոյթ; օրինակ, ժպ; պաշտպանուկ., պասսպարան. = va.* Շուք ձգել, մինցնել, նսեմացնել; պաշտպանել. հովանաւորել; շուք օայլ, սոււերակել չի; ուրուագրել, ակիւսար նկարագրել.
Shadowy, Shady *ՎԻՊ՝Տ. ՎԵՂ՝Տ. Գ. Շովանաւոր; աղօս; մին, նսեմ; սոււերամած, շուք; Պաւախիս; երեւուկական, մացածին, ցնորական.*
Shaft *ՎԷԳ. Տ. (Սեան) բուն; (հրացանա) բուն; նեւ, սլար, հերձակ; ծխանի կուտար, ծխնելոյգ; գանգակառան սուր ծայր, սլար; փետուրի փող; սամի, քեղիք արապա օգու; (քանա) հոր, փոս, ծակ (հանքի); մերհնայարուն, գլան.*
Shag *ՎԻ, Տ. Բաւ մագ; Պաւ. շակերպ. բլիշ. = va.* Զարիացնել, — bark. կարքնելոյգ. — **gedness, giness** *ՎԻ՝ԷՊ՝Է. ՎԻ՝ԻՊ՝Է. Տ. Բաւուկինն, մագոտուկին.*
Shaggy *ՎԻ՝Է. Գ. Բաւարծի, մագեղ, մագոտ, Պաւամագ, ծարեղ.*
Shagreen *ՎԻ՝ԷՊ. Տ. Շասակաշի.*
Shah *Վ՝. Տ. Նահ (Պարսից).*
Shake *ՎԵԺ, ՎՊ. ՎՊ. [Shook, Shaken ՎԵԺ՝Ն] ծունց օայ, շարժել, ցնցել, ՊՊուկել, ՊՊափել; սասանեցնել, զրդել. խախտել; խռովել, ակնուկրայել; ծայրը զողողացնել, =*

*տ. Շարժիլ, ՊՊուկուկիլ, ցնցուիլ, զրդիլ, զողայ. = Տ. Ճնցում, ցունց; երեւում, սասանում; ՊՊուկելը, սեղմում (ձեռքի); ՊՊուրացում, Պրիլ Եր; Ճեղք, ճայՊուք.
Shaker *ՎԵՂ՝Տ. Տ. Շարժող, ցրն, ցող, սասանող; Շարժականք չի.*
Shako *ՎԻՊ՝Տ. Տ. Զորագակ.*
Shaky *ՎԵՂ՝Տ. Գ. Ճեղքեամ, մաշած; հիւանդոտ; սասանող.*
Shale *ՎՊ. Տ. Հերձակաւ ԳՊ.
Shall ՎԷ. Պակասաւոր օտանդակ բայ, ապանելի նշան է և կը զորձածուի նշանակելու. 1. Ա. զէմքին հետ անորոշուկին և հաւանականուկին. I shall go home to-morrow. (կարելի է) վաղը տուն երթամ. 2. Բ. և Գ. զէմքերուն հետ որոշ նպատակ կամ հրաման. խոստում. Thou shalt not kill. Սպանուկին չ'պիտի ընես. He shall not go. Զ'պիտի երթայ, պէտք չի՝ որ երթայ. He shall be punished. (Անշուշտ) պիտի պատժուի. You shall be rewarded. Պիտի վարձատրուիս կը խոստանամ. 3. Զարգման մէջ կը զորձածուի իմանալու համար Թէ ի՞նչ է կամքը կամ մտքը անոր՝ որուն կը հարցուի. Shall I go? երթամ, հրաման կուտաս. Ի՞նչ կընես, կուզես որ երթամ.
Shalloon *ՎԷՊ՝Ն՝. Տ. Բրապաստու. [կուրայ]
Shallor *ՎԻ՝ԷՊ. Նաւ մը, կար.
Shallot ՎԷՊ՝Տ. See Eschalot.
Shallow *ՎԷՂ՝Տ. Գ. Ծանծաղ սղջ; հարեւանցի, վերիվերոյ, ծանծաղամիտ, հոճոկ. = Տ. Ծանծաղու, ծանծաղ. -ness, Տ. Ծանծաղուկ, ծանծաղամտուկ., ժամարուկին.
Sham *ՎԷՂ՝Տ. Պարանք, կեղծիք, խաբէուկին. = Գ. Խաբեայ, սոււ, կեղծուպատի. = տ. Ի ղերել հանել, խաբել, խաղալ; կեղծել,******

Նմանցնել [Դիւժապաշուծիւն.

Shaman չԻ՛ճ. Տ. Դիւժ. -ism, Տ.

Shamble չԻ՛ճ. տ. Քաշքշուիլ. քսկռուելով քալել. = pl. Մսա-
վածառ անոց.

Shame չԻ՛ճ, Տ. Անպատուութիւն,
խայտաւակութիւն, ամօթ, նախա
օհնք; պատկառանք: համեսութիւն,
ամօթիաժողովիւն; ամօթոյք: = Եւ-
Ամփցնել, խայտաւակել, նախա-
օհլ. To put to. - Ամփցնել For-
ԱմճՊ է. - faced -Ֆէյթ. Ամփկոս,
ամօթիաժ, խպնոս.

Shameful չԻ՛ճ Կ-ւ. Խայ-
տաւակ, ամօթալից, անշնորհք. -ly,
ad. նախատեսութիւն, խայտաւակաբար:

Shameless, Տ. Անամօթ լիքը,
խայտաւակ. -ly, ad. - արար-
-ness, Տ. -ութիւն. [skrf.]

Shampoo, Տ. Քարայծծնի կիւ.

Shampoo չԻ՛ճ, va. Շիփիլ,
շփշփիլ, մարձիլ skuk սիւրճիկ:
(զրուխ) ամսանել. [մը, երեքնուկ.

Shamrock չԻ՛ճ, Տ. Առուույտ

Shank չԻ՛ճ, Տ. Սրունք; սրունքի
մեծ ոսկր, ուրբ; ծիլ, ցօղուն (տուն.
կի): կոթուն, կանծ (զործիքի).

Shanty չԻ՛ճ, Տ. Հիւզակ.

Shape չԻ՛ճ, va. [Shaped, Shapen
չԻ՛ճ, չԻ՛ճ] Ձեւ տալ, ձեւել.
յօրինել, շինել, ձեւացնել; յղա-
նայ, արտադրել; ուղղել, կազմել;
երեւակայել. = Տ. Ձեւ, կերպա-
տանք, պատկեր; շեսիլ; հատում,
կտրում, կոփ. -less, Տ. Աձեւ,
սձեւ, անհնձեւ. -ly, Տ. Գեղե-
ցիկ, վայելուչ, ձեւաւոր.

Shard չԻ՛ճ, Տ. (Շիշի, պտուկի)
կտրուանք, պիպիշ; (թղէզի) վեր-
նաձեւ, պատենաձեւ.

Share չԻ՛ճ, Տ. (Արօրի) խոփ
տաղան սեփեթի. մաս, բաժին, մաս-
նակցութիւն; բաժին, բաժնեկողմ
(ընկերութեան). = Եւ. Բաժնել.

բաշխել; բաժանորդ՝ հաղորդ ըլ-
լայ, մաս ունենալ, մասնակցիլ,
մէջ գտնուիլ. To go - Տ. Մասնակ-
ցիլ, բաժնուիլ. -holder. Բաժնե-
-ւէր, շահակից. [բաժանորդ.

Sharer չԻ՛ճ, Տ. Բաժնող; (տ)

Shark չԻ՛ճ, Տ. Շանձուկ; պա-
տարար, խաբքայ. = Եւ. Ասկէ
անկէ շակել, շորձել; հաւքել. [Ըր.

Sharker, Տ. Հացկատակ, ննկա-

Sharp, Տ. Սուր, հատու; արա-
ծայր, սայրասուր; արամիս, ուշիմ,
մացի, հանձարեղ; կծու, թիւս,
բարկ, խիստ; շող(բաղամայն). =

Տ. Սուր ձայն, զիլ: վերնախաղ. կիս-
վեր; ամենասուր անոց. = Եւ.
Սրել, յետանել; սուրիլ; (ձայնը)

կիսվերել. -ly, ad. Խսիւ. սաստ-
կութեամբ. -ness, Տ. Սուրութիւն,
սրամտութիւն. -set. Շասկեր. -

shooter. Հրացանածիլ, վարպետ
նշանաւոր. - sighted. Մտաստ,
սրամիտ. -witted. Ուշիմ, կայտա-

Sharpen չԻ՛ճ, va. Սրել, Թե-
քիլ, յետանել; սասակացնել, զառ-
նացնել. Թնուցնել; ձայնը կիս-
վերել. = Եւ. Սրուիլ; բարակնալ

Sharper չԻ՛ճ, Տ. Խաբքայ.

Shatter չԻ՛ճ, va. Խորակել,
փշրել, ջարդել, շախշախել; աւերել,
խանգարել. = Եւ. Կտր կտր ըլլալ

= pl. Կտր, քկտր, կտրուածք.
Shattery, Տ. Խրտարիկ, կոտորու:

Shave չԻ՛ճ, va. [Shaved, Shaven

չԻ՛ճ] Աձիլել, գերծնլ, սափրել; քե-
րել, առնուլ շէնէշիւճի. քաշել;
մանրաշերտել կեղեւել; քերել ան-

ցնիլ; կողոպտել, կեղեքել. = Եւ.
Աձիլուիլ. = Տ. Բարակ շերտ, Թերմ;
սափրում, աձիլուիլ; արատաժօր

զեղչ (տոմսի) է; քերիլ շէնէշ. To
- շ note. Ստոր զեղջով Թուղմ կոտ-
րել է. -ling, Տ. Աքեղայ, մոնթ.

Shaver չԻ՛ճ, Տ. Սափրիչ, ա-

քարոզիչ, հովիւ եւ; արքիւստու, սի-
րագ. -ess. Հովուուհի; զեղչուուհի:

Sherd լէր, s. Գոր, շիւր.

Sheriff իբ'իֆ, s. Տեսահանգապետ;
անծնակալ դատար. -alty, -val-
ty, -ship, -arck, s. -ուժիւն.

Sherry, s. Անտալուզեան գինի.

Shew, Shewed, Shewn ջ. լ'ր.
լ'ն. See Show, etc.

Shibboleth, s. Փորձախօս.

Shield լիշ, s. Վահան, աս-
պար; պահպանութիւն, պաշտպա-
նութիւն; զինանշանի շախտակ,
կամարածն խաւ ելի = va. պա.
քրպարել, ծածկել, պաշտպանել.

Shift իֆ'տ, va. Փոխանակել,
փոխել; տեղափոխել, փոխադրել
= va. (Տեղ. լաժ) փոխել, փոխադրել
= s. Փոփոխութիւն; միջոց, հնարք,
պարուակ, վարպետութիւն; (կա-
նանց) շապիկ. To make shifts.
Գործը չպիտի կարգադրել.

Shifter լիֆ'էր, s. Խաբեբայ.

Shiftless, a. Անճարակ, ան-
յոյս; անօգուտ. -ness, s. -ութիւն.

Shellalah, -ly, s. Վիրգ, բիր.

Shilling իլ'ի, s. Դրամ մը (6 դճ.)

Shilo լշ'լ. Օծեալ.

Shily լշ'ի, a. Ե-կշոուժեամբ.

Shimmer իֆ'էր, va. Փայլիլիլ.

Shin ին, s. Պոք ինճիֆ. = va. Մա-
զըլցիլ -plaster. Վարնոց Թղթադրամ

Shindy, s. Գոլու, ազմուկ.

Shine լշ'ն, va. [Shone, Shined]

Շողալ, շողշողալ, փայլիլ; անքի գար-
նել, երեւիլ. = s. Պայծառութիւն, փայ-
լիւն; զեղեցիկ օր; ըմբոսնոյք, կամք.

Shiner լշ'ն, s. Կարմուկ ոս-
կի; խարածուկ. [չոուժիւն.

Shininess, s. Ամօժխաձուժ, խրս.

Shingle ին'լի, s. Բարակ շախ-
տակ, կաւառ թէ՛ քար; ծովափի
թիճ. pl. Օծախա մը պարսիկ հուր.
= va. Կաւառով ծածկել, գոցել.

Shining, **Shiny** լշ'նի, լշ'նի.

a. Պայծառ, շողուն, շողշողուն.

Ship իֆ' (թ), s. Նաւ; լուսա-
փայ; եւակալակ նաւ. = va. Բեռ-
նաւորել բեռնցնել, նաւ դնել; (ապ-
րանել) դրկել, ճամբայ դնել, յիշել,
առարել; տեղաւորել, զտեղել. =
տո. Նաւային գործի մանել. - board.
Նաւուն վրան' մէջ. նաւը. - build-
er. Նաւակառոյց. - carpenter, -
wright Նաւահիւսն - Chandler. (Նա-
ւային պիտոյից) հայժայթիչ. -
master. Նաւապետ տէր. - mate.
Նաւասաթի, ընկերակից. - 's-hus-
band. Նաւայարդար. - shape. Կա-
նոնաւոր, վայելույ.

Shipment իֆ'տի, s. Նաւ
բեռնցնելը; նաւու բեռ; յուղար-
կում, աւարում; ապրանք. [ցուած.

Shipped իֆ'տ, a. Ղրկուած, բեռ-

Shipper իֆ'էր, s. (Ապրանք)
խրկող, բեռնցնող. [տրծիլ.

Shipping իֆ'տի, s. Նաւա-

Shipwreck իֆ'տ+(թ), va. Նա-
ւաբեկել, խրեցնել. խորակել. =
s. Նաւաբեկութիւն; ծովակոր
(հաւ); կորուստ, աղէտ, կործանում.
To be - ed. Նաւաբեկիլ.

Shire լշ'ր. իբ'ր. s. Գաւառ, նա-
հանգ Ա. - town. Գաւառագլուխ.

Shirk լէր+, va. Փախուստ առլ,
խոյս առլ. = s. Հսցիւտակ.

Shirr լէր, s. Խծիլ ֆիթիլ.

Shirt լէր, s. Շապիկ. = va.
Շապիկ հագցնել փոխել. - ing, s.
Շապիկցու կտաւ.

Shittim, s. Սողմ(փայտ) Ս. Գ.

Shive լշ'լ. s. Շեւ, կտոր.

Shiver իլ'էր, s. Պատու, պզտի
շեւ, կտորիկ; դողալը, դող, սար-
սուտ. = va. Դողալ, դողողալ; սար-
սուիլ, երեւալ; իշրուիլ. = va. Կտոր
կտոր ընել, փշրել.

Shivery փէւթ, *a.* Դողդոջուն; դիւսքեկ, փիւրուն կէփէկ:

Shoal լշ, *s.* (Ձկն)երամժան. ծաղուս, խրուս արջ. զուսայլ = *a.* Ծանծաղ. = *a.* Բռնիլ, խմբիլ; ծանծաղանայլ, ծանծաղացնել. = *iness.* *s.* Ծանծաղութիւն:

Shoaly լշի, *a.* Ծանծաղուս. Shoat լշ, *s.* Բոճկոր է:

Shock շ+ (տ), *s.* Զարնուածք, բախիւն, (ընդ) հարում; հարուած, ցնցում; օրան, ղէզ(գորնեի); Սաւարժի, ժարի (շուն); զիսախիւ մագ արապ սալը. = *va.* Զարնել, զարնուիլ, հարուածել; ցնցել, շարժել; զգուցնել, զայժակղեցնել: To be—ed at. Յնցուիլ; ամսնէ կորնայլ, ղէշնայլ:

Shocking շ+ի, *a.* Ահռելի, սոսկալի, դժնդակ; զգուցիլ, ամօ. Յայիլ, -ly, -ի, *ad.* [կուր:

Shoddy, *s.* Բափթփուր, րս.

Shoe շո, *pl.* շո-ա. *va.* [pp. Shod] Պայտել; ոռնման հագցնել; անցնել, սակ ղնել; = *s.* Ոռնաման, մուսակ, հողանափ; պայտ նայ; սս. հասախակ(ղահուկի); —black կօշկաներկ, —horn, —ing-horn. Կօշկածիզ *skrapa*. —maker. Կօշկակար. —tie. Կօշկի կապ:

Shoer շո-ւթ, *s.* Պայտառ.

Shone լի, շո, *pp.* of Shine.

Shoo շո-ւ. *impr.* Քըս րըս:

Shook շո+ *imp.* of Shake. = *s.* Տակառ աշեռս փըլը բախբասը:

Shoot լշ-տ, *va.* [Shot լշտ] Ենեիլ, արձակել, պարսել; (հրա. ղէնքով) զարնել, վիրաւուել; քշել, բողբոջել; կտրել անցնիլ; = *vn.* (Ձէնք) զործածել, քաշել, նետել; խոյանայլ, նետուիլ; ծիլի, պակիլ, քշել. = *s.* (Ղը. բաղէնքի) արձակում, պարսում; նետածք; րնճիւղ, բարունակ:

Shooting լշ-տի, *s.* (Ղըացանա)

ծգուծ; նշանառութիւն. —*star.* Ասուպ:

Shooter շո-ւթ, *s.* (նետ) ծիզ, (հրացանա) ծիզ; հրաշէն:

Shop շոփ(տ), *s.* Բանուկ, կրպակ; զործառու. = *va.* Եուկա ելլել, զնում ընել, զնել. —book. Տոմար, տարակ. —keeper. Բանուկպան, կրպակաւոր. —lifter, —thief. Բանուկի զող. —lifting. Կրպակահատութիւն. —man. Բանուկպան; խանութի մանչ, —*per* շոփ-ւթ, *s.* Կնոյ, զնոյ:

Shore լշ, *s.* Ծովեզ, լճափ, ղեռափ; նաւի նեցուկ. = *va.* Մոյնեռ ղնել, մոյնել. [ուած:

Shorn լշ-թ, *pp.* of Shear. Բուզ:

Short լշ-տ, լշ-տ, *a.* Կարճ, համառ, հակիրճ; կարճահեւ; յօտակայ մերժաւոր; զիւրաքեկ, կորուն; փխրուն կէզքէփ (խուր, եղէն); Սեբի, նուագ; սուղ(սառ). = *s.* Համառօտութիւն, *pl.* (Ալիւրի) Սեփ. = *ad.* Կարճ, կորուկ; համառօտու. Լո—. Ի հակիրճ, վերջապէս. The long and—. Բոլորը մէկանց. —breathed, —պէտէտ. Իժուարաշունչ. —cake. Կսկում գըրըր. —coming. Պակտութիւն, նուագութիւն, պարտազանցում, մոռացում. —hand. Սղագրութիւն; արագագութիւն. —lived լշ-իւ, կարճասեւ, —կեաց, վաղանցիկ. —sighted. Կարճասեւ. —sight, sightedness. —ութիւն. —waisted. (Մէջքը) կարճ. —winded. Դժուարաշունչ, ճատուն, —witted. Կարճամիտ:

Shorten լշ-տի, լշ-թ, *va.* Համառօտել, կարճել, ամփոփել; կարճեցնել, կնտել; նեղցունել, սեղմել; փխրունել (խմորն ղէնը). = *vn.* Կարճալ, պզտիկալ; կծկիլ. —ing -ի, *s.* Կարճելը, կարճցնելը, համառօտութիւն:

Shortly *ad.* Ի հակիրճ, կարճ ի կարճոյ, փոքր ի շատէ, համառօտ:

Shortness լւրդեմ, *s.* կարճութիւն, համար օրումիւն, նուազութիւն, պակասութիւն.

Shot լւր. *pp. of Shoot.* = [թ. լւր, լւջ] (Հրացան) ձգութիւն; զնդակ; ումար; հասողութիւն; (զնդ, ումար) ընկէց; նշանակից, առու; հաշիւ (ծախք) = *va* (Հրացանը) լեցնել. — *free.* Ծախքէ ազատ.

Shote լւր, *s.* կարմրախայտա պաշտք; խոզի ձագ, խոնկոր.

Shotten լւր, *a.* կարկառուն; կերած (կաթ), — *herring.* Փորը պարպուած առնել (ծուկ).

Shough լւր, *s.* Քարածի (շուն).

Should լւր, *imp. of Shall,* Տեսանդ. Չարէի, պարտաւոր էի, պարտիմ.

Shoulder լւր, *s.* Ուս, շալակ; Սիկունք, քամակ, նեցուկ; (ոչխարի) երի *skoz.* = *va.* Ուսը առնել, շալկել; հրել, մղել, վանել. — *belt.* (Քր)կապ, (հրացան) փող գալը. — *blade.* Ուսուկր ֆիւտեֆոր կ *Omoplate, Scapula:* — *knot,* — *strap.* Ուսանոց, — *qiri.* — *ed.* լւր, *a.* Քիկնեղ, լայնուս շալկուած.

Shout լւր, *տ.* Ձայն ձգել, պոռայ, կանչուրոսել. = *s.* Աղաղակ, ձայն, զոյիւն.

Shove լւր, *va.* Մղել, հրել, քշել, մշել, լստ աջ վարել. = *տ.* Քշուիլ, մղուիլ. = *ս.* Մղում, հրելը, ստիպում.

Shovel լւր, *s.* Քի ֆիւտեֆ. = *va.* Քիով նետել, ժողվել, քերել, գիզել. — *er.* լւր, *s.* Դալկուց (քաղ):

Show վ. *va.* [Shown, Showed] ծուցնել, երեցնել, իցոյց դնել հանել; բացատրել; սորվեցնել; յայտնել, պարզել; նշանակել; շնորհել, տալ. = *տ.* Երեւիլ, սեմուիլ; երեւնալ, Սուիլ. = *s.* Երեւոյթ, ցոյց; հանդէս, տեսարան; պարծանք, շքեզութիւն, վայելչութիւն, զարդ; ցնորք.

To—forth. Ծանուցանել, հրատարակել. *To—off.* Ի ցոյց դնել, ցուցնել, ի հանդէս քերել. *To—up.* Երեւան հանել, նշանակել. — *bill.* Յայտարարութիւն, ազգագիր (զրքի). — *bread.* Առաջաւորութեան հաց. — *case.* Ցուցասուփ. — *of hands.* Չեռամբարձ (քուէ).

Shower լւր, *s.* Ցուցնող. = լւր, *s.* (Յանկարծա, տեղա) տարափ, Սոն տալանագ; առատութիւն, յորդութիւն. = *va.* Անձրեւել; թափուիլ, տեղալ, հոսել, ցողել. — *bath.* Թօնընկէց, ցնդան, ջրցան, տաշ.

Showery լւր, *a.* Անձրեւային, — *տ.* — *արեւ.* [խառաւոր]

Showily լւր, *a.* Ան երեւոյթ;

Showiness *s.* Երեւոյթ, փայլ.

Showy լւր, *a.* Փառաւոր, շքեղ; փայլուն; ցուցամիլ, սնափառ.

Shrapnel, *s.* Հրացանը զի.

Shred լւր, *va.* [Shred] թուէն ծուէն ընել, զգել, քրծնել; (երկայնքին) կտրել, մանրել, շերտել. = *s.* կտր, ծուէն, պատառ, շերտ.

Shrew լւր, *s.* Կռուատէր կին, կատարուհի ձագը; մկնաքիս է.

Shrewd լւր, *a.* Խորակէտ, վարպետ, ճարպիկ, նրամիտ. — *ly,* *ad.* — *ու* ճեմար — *ness,* *s.* — *ու* թիւն.

Shrewish լւր, *a.* Սասող, չեխող, խեղ, դէզ, անկզամ. — *ly,* *ad.* Միմալովով. — *ness,* *s.* — *ու* թիւն.

Shriek լւր, *տ.* Պոռայ, աղաղակ բառնայ. = *s.* Աղաղակ, ճիչ, կողկողանք.

Shrift լւր, *s.* Խոստովանանք

Shrike լւր, *s.* Անձեղ.

Shrill լւր, *a.* Սուր, բարձր, ճիչ (ձայն), = *տ.* Ճիչ, սուլիլ; ծակել, մխն, վիրաւորել. — *ness,* *s.*

Shrilly լւր, *ad.* Սուր տառիկ (ձայնով). [թիֆ]

Shrimp լւր, *s.* Կարիզոս

Shrine յէ՛՛, օ. Նշխարատեփ, մասունքատեփ; սրբարան, խորան.
Shrink քի՛տ, տո. [Shrank, — ing] ցծկիլ. սեփոփոխիլ, կարկաճիլ, չորնալ. քաշուիլ; սարսափիլ, զոզալլ = օձ. ցծկիլ. = օ. Սարսափ, զոզ; չորնալը կծկում էր և **Shrinkage**. -ingly, ad. Քաշուելով, վախ. նալով [խոստովանիլ (մեղրը)].
Shrive չէ՛ւ, օ. Խոստովանցնել;
Shriveled չէ՛՛, օ. Կծկել, կծկուիլ.
Shroud չէ՛ւ, տո. Ծածկոյթ; հովանի; (մեռելի) պատանք. քի. Գայմակալ չուան, սարան չարճիւ և. = օ. Գասանքել, պատնել; պատել, ծածկել.
Shrove չէ՛ւ, օ. Քարեկենդանի վերջին օր, փակեալ - խորան էլ.
Shrub չէ՛ւ, օ. Գոգի ծառ, Յուփ. Կփիկ ընծոյարակ -bery չէ՛ւ, օ. Բոփղէի; Պաուու. կափուլ; Կփասան -by չէ՛ւ, օ. Բոփփայից. Կփայիս -business, օ. ուն.
Shrug չէ՛լ, օ. Ուս ճոճուել վեր ընել; հնոճիլ. = օ. (Ուս) ճոճուելը, վեր ընելը.
Shuck չէ՛, օ. (Ննկուզի) կեղեւ.
Shudder չէ՛ւ, տո. Իոզալ, սարսուլիլ. = օ. Իոզ, սարսուռ.
Shuffle չէ՛լ, օ. Խառնել, խառնելը; Գնդակ (Պաուու) հրել, հրճակել; ննկել, խաբել. = տո. Օրուելով քայել, սլքալլ. = օ. Խաղ, վարպետ. Խառնելը -board (եփխաղ).
Shun չէ՛, տո. Քաշուիլ, խորշիլ, խուսափիլ.
Shunt չէ՛ւ, օ. Մէկրի քաշել, խոտորցնել էլ; քաշուիլ. = օ. Կողմնակի գիծ էլ.
Shut չէ՛, տո. Իոցել, խփել, փակել; կպպել, բանլիքել; արգիլել, խափանել. = տո. Իոցուիլ, փակուիլ. = քձ. Կտուկ, զոց (ծայ-

նաւոր). -ter չէ՛ւ, օ. Իոցող; (պատեհանի) փեղկ, զոց, վանդակապաս գունես; կափարիչ, խուփ.
Shuttle չէ՛ւ, օ. Կիոց. մազոզ -cock, cork. Քաղ մը. փեթազուկ.
Shy չէ՛, օ. Երկյառ, զոզուշաւոր; համեստ, անօնխամ; կասկածու. = տո. Խրչիլ -ly, ad. Զոզու. Սեամք. -ness, օ. Անօնխամու. Սիւն, երկչոտ. Սիւն, խորշում.
Sialagogue չէ՛ւ, Լործնարք.
Sibilant չէ՛ւ, օ. Սուլիլ, շշող (տառ, զոր. S. Z.). -lation, -ելիք, -օ. Սոյլ, սուլում; շշիւն.
Sibyl չէ՛ւ, օ. Իուշակուհի, հարցուկ կին, սիրիլլայական.
Silue չէ՛ւ, օ. Սիրիլլայական.
Siccity չէ՛ւ, օ. Զորու. Սիւն.
Sice չէ՛ւ, օ. Վեց (նարսի) շէշ.
Sick չէ՛, օ. Հիւանդ, սկար; փսխող, սիրեք խառնուած; զրգուած. մանճրաքած. To feel — Սիրեք խառնուիլ.
Sicken չէ՛ւ, օ. Զոզուցնել; ուժը կտել, հիւանդացնել. = տո. Յափրանալ, նողկալ; հիւանդանալ.
Sickish չէ՛ւ, օ. Սիրե խառնող, նողկալի; հիւանդութեան, սկար. -ness, օ.
Sickle չէ՛ւ, օ. Մանգալ, — տա. Հնճող. — wort. Գանդուկ ք.
Sickly չէ՛ւ, օ. Հիւանդութեան, սառողջ, արտաւոր; ծնգած ք.
Sickness չէ՛ւ, օ. ուն.
Sickness չէ՛ւ, օ. Հիւանդութիւն; սիրե խառնուք.
Side չէ՛ւ, օ. Կողմ, քով, դի; կող, կուշտ պէտքիւր. ետն; ստրոտ, դարուվար (լեռան); քերան, շուրթ, եզր (աւժակի); կուսակցութիւն; մաս. = օ. Բովնաի, արտուկակի օձ. -Տիւն աշ կողմը. —by—. Բով քովի. — arms. Հատուկ էր, սուր. -board. Սպասադարան; շքասեղան. -ling. Հողագօտի; հակ

եայ, հակամէս. -long. Ծուռ, շեղ, քոյմսի. —saddle. (Գանանց) քովսի ծամք. — walk. Գողմնական ծառուղի. — ways, — wise. Գովսի, կողմնակի մէկ կողմէն.

Sided -այ՛եք. a. (...) կողմնան

Sideral, -real -եք՛, -այ՛րեւել a. Առեղական, -դային, -դալից.

Siderography -եք՛ըբ-լէրէֆէ. s. Գողպասագրութ. -graphic, -al, a.

Sidle -այ՛ը. տ. Գովսի երկալ

Siege -եֆ՛. s. Փաշարում, քանք.

Sienna, s. Սննահող Վլ.

Siesta, s. կիսաւուր բուռ.

Sieve -իֆ՛. Մաղկամաղ, խարբալ.

Sift -եֆ՛ք, va. Մաղել; զատել -er -եֆ՛քը, s. Մաղող, մաղ.

Sigh -այ, տ. Հառաչել, հեծել, մրմնջել. —va. Ողբալ, աֆ բաշել; —s. Հառաչանք, հեծ. հառաչ.

Sight -այ՛ք, s. Տեսողութիւն, տեսանելիք, այք; տեսարան, տեսք; տեսութիւն, գաղափար; Նիշակօճակ (հրացանի ծայր). —va Ռեղ. ղել. նշան տեսնել; ղիտել, նայիլ. At —. Տեսօրին, ի տես (վճարելիք). At first —. Առաջին տեսութեամբ. զառաջինն. At 3 days —. Տեսօրէն 3 օր յետոյ. Before my —. Աչքիս առջեւ. In —. Տեսանելի, այքի տակ. In the — of. Առջեւ. Out of —. Անտեսանելի, չտեսնուելիք. — seeing. Հեսարքիր. -less, a. Գայր; չգիտիլ -ly, a. Վայելուչ, զեղեցիկ. -liness, s. -ութիւն.

Sighted -այ՛եք, (—) տես.

Sign -այ՛ք, s. Նշան, նշմար, ցոյց; նշանակ (խառութի); դրօշ, կնիք, հրաշք, սրանչելիք; կենդանակերպ

— = va. Նշանակել; ստորագրել, դրոշմել, կնիքել. —տ. Նշան նշմար ընել. — manual. Ձեռնագիր, ստորագրութիւն. — post. Մղոնացոյց.

Sighted -այ՛եք, (—) տես.

Signoid, -al, a. Միղմայակերպ.

Sign -այ՛ք, s. Նշան, նշմար, ցոյց; նշանակ (խառութի); դրօշ, կնիք, հրաշք, սրանչելիք; կենդանակերպ — = va. Նշանակել; ստորագրել, դրոշմել, կնիքել. —տ. Նշան նշմար ընել. — manual. Ձեռնագիր, ստորագրութիւն. — post. Մղոնացոյց.

Signal -իֆ՛ել, s. Նշան, նշանակ; ազդանշան. = a. Երեւելի, նշանաւոր, աղանաւոր. = va Նշան տալ. -ize -իֆ՛ելը, va. Անուանի ընել, հուշակել; նշաններով յայտնել, -ակել. -ly, ad. Նշանաւոր կերպիւ.

Signature -իֆ՛ելը, s. Կնիք, դրոշմ, նշան, ստորագրութիւն; Թերթանշան Եր.

Signer -այ՛քը, s. Ստորագրող.

Signet -իֆ՛եք, s. Կնիք (արք.).

Significance, -cy -իֆ՛իֆիտէ, -տէ, s. Իմաստ, միտք, նշանակութիւն, զօրութիւն, կարեւորութիւն.

Significant, -ative, -ator, a. Ազդու; նշանակիչ, նշանական, նշանակող, -նաւոր. -ly, ad. -կերպով, ծանրակշիռ, կարեւոր.

Signification -իֆիֆիլէ, s. Նշանակութիւն, իմաստ, միտք.

Signify -իֆիֆի, va. Նշանակել, ցուցնել, յայտնել; ծանուցանել, յայտնի ընել. = տ. Ազդու նշանակութիւն ունենալ.

Signior, Signor -իֆիֆը, s. Տէր, տիար, պարոն (իւլացի).

Signora -իֆիֆը, s. Տիկին էր.

Silence -այլէ՛ս, s. Լուռութիւն; լուակացութիւն; անկարտութիւն; առանձնութիւն, մոռացութիւն. = տ. Լուռ, լուռեցէք սաւա. —va. Լուռեցնել, հանդարտեցնել, հանգստացնել.

Silent -այլէ՛ք, a. Լուռ, լուիկ, լուակաց, անշուշտ; հանդարտ, խաղաղ; անգործ; համր (տաւ). -ly, ad. Լուիկ մնչիկ, լուին. -ness, s.

Silix -այլէ՛ս, s. Գայծքար.

Silhouette -իլիֆէ, s. Ենթէն բաշուած կիսաղէմ, դիմաստուեր.

Silica -իլիֆէ s. Ինսակայծքար.

Siliceous, -cious, -cic -իլիֆէ, -տէ, a. Գայծքարային (ԹՊու).

Silicon, -cium. Սիլիկոն Ե.

Silicle, **Silicula**. Միլիքակ (պահեմ) բ. [տիմ].
Silique, **Siliqua**. Միլի(պահեմ) բ. **Silk** -իչ. **S**. Մեարս, ապրիլ. շում; մեարսեղէն. կերպասալուր. զուտի մազզուկ. Sewing — Ապրիլում. — mercer. Մեարսավաճառ. — worm. Շերամ.
Silken, **Silky** -իչ, -իչի, **a**. Մեարսեայ, մեարսեղէն; կապուկ, ողորկ.
Silkiness -իչի, -իչի, **s**. -ուծիւն.
Sill -իւ, **a**. Շեմ, սեամ; զուրս կլամ եզր, ծնօս. [զինի].
Syllabus -իչի, -իչի, **s**. Կանոն.
Silliness, **s**. Անմտութիւն.
Silly -իչի, **a**. Անմտ, միամիտ, ապուշ; յիմարական.
Silt -իչի, **s**. Տիւղ, ցեխ, սիկ = ա. Սրկով լիցնել; ծորել, կանկկիլ.
Silurian -այ. Միլուրեան երկ.
Silva -իւն. *See Sylva*.
Silvan -իչի, **a**. Անտառու.
Silver -իւն. **s**. Արծաթ. = **a**. Արծաթ; արծաթանման = **va**. Արծաթել, թափօծել; արծաթ պէս փայլեցնել. — smith Ոսկերիչ. — **ing**, **s**. Արծաթագոմ, պատում.
Simarre *See Cymar*.
Similar -իչի, **a**. Նման, օրինակ, հանգոյն. — figure. Հանգունա. տիպով. — **ity**, **s**. Նմանութիւն. նոյնութիւն. — **ly**, **ad** Նման; ասանկ. այլպէս.
Simile, **Similitude** -իչի, -իչի, **s**. Նմանութիւն եր.
Simitar, *See Cimetar*.
Simmer -իչի, **an**. Չհալալ.
Simoniac -իչի, -իչի, **s**. (Գործի) շեռհազան.
Simony -իչի, **s**. Նորհազան.
Simoom, **-moun**. **s**. Բորշակ.
Simper -իչի, **s**. Անխիլիկեղծ ժպիտ. = **va**. Անտօրէն խնդայ.
Simple -իչի, **a**. Չարգ; ան-

անձեւեթ, անպաճոյն; անկեղծ. անխարդախ; միամիտ, պարզամիտ, ապուշ; լոկ, սոսկ, զուտ, յուսակ. = **s**. Անպաճոյնը. պարզը; բժրկական խոտ. **-ness**, **Simplicity** -իչի, -իչի, **s**. -ուծիւն.
Simpler, **-ist**. Բոլորապարզ(բ.)
Simpleton -բ. Ապուշ, միամիտ.
Simplify -իչի, -իչի, **va**. Չարգել, դիւրացնել. — **tion**, **s**. Չարգում.
Simplify, **ad**. Չարգալէս, օրէն, պարզութեամբ, լոկ, միայն.
Simulate -իչի, -իչի, **va**. Չուցնել, կեղծել. = **a**. Կեղծ. շինծու. — **tion**, **s**. Կեղծում, ծուլացում.
Simultaneous -իչի, -իչի, **s**. Միանակեան, միեւնոյն ատեն կատարուող, համազէպ. — **ly**, **ad**. Միատարար. — **ness**, **s**. Համաժամութիւն.
Sin -բ., **s**. Եզր; մեղքի պատճառք. = **va**. Մեղանշնել. Deadly or mortal. Մահացու մեղք. — **born**. Մեղաձգիւն.
Sinapism -իչի, -իչի, **s**. Մանածուխ (խիւս).
Since -բ., **ad**. Ի վեր, հետէ, սկսեալ, (այն օր) էն. = **con**. Ըստ որում, որովհետեւ, ցորչափ.
Sincere -իչի, **a**. Անկեղծ, աննենգ, անխարդախ, պարզ. — **ly**, **ad**. — **ness**, **Sincerity** -բ. եր. եր. **s**. -ուծիւն. [(զլխի).
Sinciput -իչի, -իչի, **s**. Գագաթ.
Sine -բ., **s**. Ծայ (անկեան).
Sinecure -իչի, -իչի, **s**. Անաշխատ պաշտօնեայ, հանգստապաշտօն. — **rist**, **s**. Թոշակակեր (պաշտ.)
Sinew -իւն, **s**. Նարդ (ախաւճ), շիղ, զգան; ոյժ. = **a**. Անուր կապել. — **ed** -իչի, — **ly**, **ad**. Չարգ, ա. Չարչին, ջղուտ, ջրապինդ; կորովի. — **less**, **a**. Անզօր, սկար.
Sinful -իչի, — **ly**, **a**. Մեղաւոր, չար; մեղանշակեան. — **ly**, **ad**. կերպով. — **ness**, **s**. -ուծիւն.

Sing -ի, տ. [Sang, Sang] Երգել, սարճոսել, նուագել; զայլոյցել, յոյգեղեղել (Մռ. 1. 4); խաղ կանչել, լույսել; հազներգել և. = Վր. ւագել; գրուածել, գովել, հո չակել, —song. Անճոռնի երգ. —er -ի ւր, 1. Երգիչ, երգեցող, զուսան.

Singe -ի՛ւ, Վ. Բանձնել. = Տ. Բեձնել այրուածք, խանձ.

Singing -ի՛ւն, Տ. Երգեցողութ., երգ, նուագ. —book. Երգարան. —master. Երածիչ, երգի դասառու.

Single -ի՛կ, Ե. Միակ, անհաս; մինակ, միայնակ; ամուրի; պարզ; մարուր, անարաս. To—out. Ընտրել, դասել, մեկուսացնել. —handed. Միամիտակ, միակողակ. —hearted. Հուսաւարիմ, անկեղծ. —ness, Տ. Մինակութիւն, պարզութիւն.

Singly -ի՛կ, ad. Անհասարար, առ անձին; ինքինն; մէկկի մէկիկ.

Singular -ի՛կ, —ւր, Ե. Միակ, անհաս; եզակի(միւ) Է; եզական, նորոհիտակ; չնայխարհիկ; նշանաւոր. —ity, —ի՛ւր, Ե. Տ. ու. Միակ. —ly, ad.

Sinister -ի՛ւր, Ե. Զխակողեան; ձխող չարաշուք. —գուշակ; անհուսաւարիմ, գէշ, ծուռ, սխալ.

Sink -ի՛ւ, տ. [Sank, Sank] Ընկկմիլ, տուզիլ; յաղձուիլ, ընկնիլ; իջնել, նստիլ; խոնարհիլ, մարլ մտնել; նուզիլ, փչիլ; = Վ. Ընկկմիլ, խոնել; մնչել, իջեցնել, պակսեցնել; նկուճ ձգել, նուստացնել; (պարտք) վճարել, լմեցնել. = (Թոհասան) յուսացրան; կոյուղի, պկան. —er -ի՛ւր, Տ. Փոս փորող; ուղկանի կապար. —ing fund. Պահծու պարտացիք զրամ.

Sinless -ի՛ւ, Ե. Անմեղ, անարաս, անպարտ. —ly, ad. —ness, Տ.

Sinner -ի՛ւր, Տ. Մեղաւոր.

Sinologue -ւի, Տ. Զինագէտ.

Sinople, Տ. Սուլուր Զ; կանանչ.

Sinuate -ի՛ւր, Ե. Վամածուել Սեքիլ. —tion -ի՛ւն, Տ. Սեքում. **Sinnous** -ի՛ւր, —ւր, Ե. Վամածուռ, օծարպառ, բազմաձեք. —ity -ի՛ւր, —ի՛ւր, Ե. — ու. Միւն, —ly -ի՛ւր, —ւր, օձ. Մուռուտուռ.

Sinus —ի՛ւր, Տ. Խորշ, խինծ (ուկի) Կր. ; զողիկ (ծովու); ծակ.

Sip -ի՛ւր, Ե. Մի շիճ ումպ ումպ խմել, շիճ շիճել; = տ. Ըմպմպել, պուս պուս խմել. = Տ. Պուս, ումպ, շիճ.

Siphon —ի՛ւր, Տ. Կոր խողովակ, սիփոն.

Sir —ւր, Տ. Պարոն, Տէր.

Sire —ւր, Տ. Մնող, հայր; հեղինակ արադրող; յովասակ, հայր (ձի); Տէր արքայ, վեհափառ Տէր. = Վ. Մնանիլ, արադրել.

Siren —ի՛ւր, Տ. Ցուշկապարիկ, համարու; քրմողէս, խլեզուկ Է; հրապուրիչ կին; յուշկապարիկ Է.

Sirius -ի՛ւր, —ւր, See Canicula. **Siriolo** —ւր, —ւր, Տ. Գուակ, մէջք.

Surname —ւր, —ւր, See Surname.

Sirocco -ի՛ւր, —ւր, Տ. Խորշակ.

Sirrah -ի՛ւր, Սօ սղայ.

Sirup -ի՛ւր, Տ. Եարար.

Sis'kin, Տ. Գարինահալ Է.

Sister -ի՛ւր, Ե. Փոյր; միանձնուհի, կրօնուհի, մայրապետ. — in—law. Գննիլ, ալ, ներ. —hood, Տ. Փոյրութիւն; գժու. Պետան քոյրեր, քորք, միանձնուհիք. —ly, Ե. Բրոջ նման, քեռավայրի, գուրգուրանօք.

Sit -ի՛ւր, տ. [Sat, Sat] նստիլ, բազմիլ; դիրք առնուլ Է; զողարիլ, մնալ, բնակիլ, Պարիլ; Պըխսել (հալ); նիստոգով ընել; (հանդերձ) վայլել, փակիլ. — down ! նստէ; շնձուկէ.

Site —ի՛ւր, Տ. Դիրք, տեղ, վայր.

Sithe —ի՛ւր, Տ. Գերանդի քորքան.

Sit'ter, Տ. նսող, Պարող.

Sitting -ի՛ւր, Տ. նիստ, նստիլ; կացք Է; նստչրան.

Situate -իւ-կ-էր, **ted' քէր**, **a.** Կարգեալ, հաստատւն, զեցեցեալ.
Situation -իւ-կ-էր, **a.** Կիրք, վիճակ, կայուն. To find **a-** Գործ գտնել.
Six -ի-տ, **a.** Վեց: To be at **and seven.** Տակնուվրայ ըլլալ. **fold**, **a.** Վեցպատիկ. — pence **էէս շիլիննոց.**
Sixteen -ի-տ-թիւ, **a.** 16.
Sixteenth -ի-տ-թիւ, **a.** 16րդ.
Sixth -ի-տ-հ, **a.** Վեցերորդ.
Sixty -ի-տ-ի, **ad.** Վեցերորդ.
Sixtieth -ի-տ-իւրեւ, **a.** 60րդ.
Sixty -ի-տ-ի, **a.** 60.
Sizable -ալ-եւ, **a.** Խոշորկէկ.
Sizar քէր, **a.** Զրիավարձ ուսանող.
Size -ալ, **a.** Մեծում, հասակ: Ժաւար: հասում. խոշորում. սառւաբում: չափ(կօշկի): քաժին. օրու. տես հ-տ: սին, մածուկ. — **va.** Կարգի զննի, դաստարակի: Ժուղը որորկի փայլեցին: Ծնի մաղէ անցնել.
Sixiness -ալ-ի-տ, **a.** Կպլումնում.
Sizing -ալ-ի, **s.** Սին, մածուկ.
Sized -ալ, **Large** — Մեծադիր.
Middle — Միջակ. **Small** — Փոքրադիր.
Sizy -ալ-ի, **a.** Մածուցիկ, կպլուն: իմային. լուստոյ, շչիւն.
Sizzle -իւ-կ, **vn.** Սուլիլ. = **s.** Սուսկալ. **Skald** -իւ-կ, **See** **Seald**.
Skate -իւ-կ, **s.** Սահմոյիկ, չմուշկ: կասածուկ թխի.
Skedaddie, **vn.** Կծիկը զննի.
Skein -իւ-կ, **s.** Կարձ, կարձ յիւ.
Skeleton -իւ-կ-էր, **s.** Կմախք, սկրասի. — key. Զամարանիք.
Skeptie -իւ-կ, **See** **Sceptie**.
Sketch -իւ-կ-ի, **s.** Սկիզբ, նախապիծ. — **va.** Սկիզբից, ծրագրել: ստեղծել: **Sketchy** -իւ-կ **a.** Անկատար, Թերի.
Skew-back **s.** Յնարան.
Skewer -իւ-կ, **s.** Շամփուր. — **va.** Շամփիլ, շիշը անցնել.

Skid, **s.** Անուարգի: արգելակ.
Skiff, **s.** Կուր, նաւակ. — **vn.** -իւ-կիլ.
Skill -իւ-կ **s.** Զմուռիւն, տեղեկութիւն, ճարտարութիւն, կարողութիւն. — **ed** -իւ-կ, **a.** Կարող. **Skillful** Սանխակին. [շոյակ. **Skillful** -իւ-կ-էր, **a.** Զմուռվարձ, ճարտար: ճարպիկ, հանճարեղ. — **ly**, **ad.** -ness, **s.**
Skim, **va.** Փրփուրն առնուլ, փրփրաքաղիլ: քերել, մօտէն անցնիլ. — **vn.** Սահիլ, վրայէն անցնիլ (զպչելով). — **milk.** Սերն առնուած կամ. — **mer** **s.** Փրփրաքաղ **Տեքիւ-միւնց**, **s.** Փրփրաքաղում: սերնում: փրփուր, սեր.
Skin -իւ-կ, **s.** Մորթ, կաշի, մաշկ, կեղև. — **va.** Քերծել, մործել, սկիզբի հանել: կեղևել: մործով պատել. — **vn.** Մործով ծածկուիլ. — **deep.** Երեսանց, քարակ. — **skin** Կծծի. — **less**, **a.** Անմորթ, քարակ. մորթ. — **ner** -իւ-կ, **s.** Մործավաճառ. — **ny** -իւ-կ, **a.** Զորոսկր, վախ.
Skinch, **va.** Կարճ ալ, խնայել.
Skip -իւ-կ (չ) **vn.** Ցատկել, խաղալ: ստել, ցատկել. — **va.** Ցատկել, Խոզուլ. — **s.** Ոսում, ցատկում: զանց ընելը. — **jack.** Խակ, համակ: իլաստոն (միջաւ). — **ping-rop.** Ցատկաւորի չուան. — **per** -իւ-կ, **s.** Ցատկաղ, պարող: մակուկապիւ: պանիրի որդ.
Skirmish -իւ-կ-ի (չ), **s.** (Ցառապարհից մէջ) Ծեծել ընդհարում, Թերամար: մրցում, կռիւ. — **vn.** Թեծել մը զարնել, Թերամարից. **Skirret** -իւ-կ, **s.** Ժախ պար. շաղգ ք: ցմախ առ **Տերկիզի.**
Skirt -իւ-կ, **s.** Բոյակոյր, շաւիկ: եզեր, լուսանց: (շրջազգեստ) մեծիակ մաս, վառակ. — **an.** եզերի: եզերք թափիլ.

Skitt'ish, *a.* վախոտ, խրատոյ; *յախտուն*, *չուտիկ*. -ly, *ad.* -ness, *s.* **Skittles** ԿՐԼ. *s.* հորնախաղ

Skiver ԿՐՎ. վարճոց սեկ

Skulk ԿՐԸ(Կ), *vn.* Գահուրբիլ, Թաքչիլ, ծակամուտ ըլլալ **Skulk**, -er, *s.* Գործէ փախչող, ծակամուտ

Skull ԿՐԼ. *s.* Դանկ, գլխուկ; հաստ գլուխ — *cap.* (Գագամի) *գանկ*; սկուտդի Ի-

Skunk ԿՐԼ. *s.* Ժանտակուզ Է. — *bird*, — *black bird*. Սեւասարիկ, որի գաճաւ. — *cabbage* ճոտակաղամբ

Sky ԿՐԳ. *s.* Երկինք; օդ. կլիմայ. — *color* երկնագոյն կապոյտ. — *lark*. Արոյտ մը, արեղածագ. — *larking*. Ինդկասակու թիւն. — *light*. Լուսամուտ. — *rocket*. Օդասլաց հրթիռ հագա քիչեկի. — *sail*. Հայեկի առագաստ. [բային

Skyey ԿՐԳ. *a.* Երկնային, եմբ

Slab ԿՐԿ. *s.* Սալարար; (մետաղեայ) սախակ, Կրկեղ

Slabber ԿՐԸ, ԿՐԴ. *an.* Լորժուկըր վագցնել; լորժուկըրսիլ = *s.* Լորժուկը, շոկը. -er, *s.* Լորժ. նոս, Թժոնս, ճգուկ; ապուշ

Slack ԿՐԺ. *a.* Յամբ, դանդաղ, ծանր, Թոյլ, սկար; անհոգ. անփոյթ. = Լժխափոշի; Կուլ չուան. -ly, *ad.* Թերի՛ անկասար կերպով. -ness, *s.* -ու թիւն, անգործութեանս. — *water*. կայուն ջուր

Slack, Slacken ԿՐԻ, *vn.* Թուլնալ, նուազիլ յամբանալ, մեղմանալ, իջնալ, սկարանալ. = *va.* Թուլցնել, յամբացնել, կամացցնել, սկարացնել; արգիլել

Slag ԿՐԺ. *s.* Հալած մետաղի աղ, խարած; (հրաքիային) կղկղանք

Slake ԿՐԿ(Կ), *vn.* Ծարաւ անցրելի, յագեւ; (կիրք) մարել. = *vn.* Մարիլ, անցնիլ; — *ked lime*. Մարած կիր

Slam ԿՐԺ. *va.* Ուժով զոցել

(զուռը). = *vn.* Ուժգնակի՛ շառայմամբ զարնուիլ

Slander ԿՐԻԿ, *s.* Մուր, զրբպարտութիւն. = *va.* Զրպարտիլ, բամբասել մուր քսել; -er -՝ ԿՐԸԸ, *s.* Զրպարտող, չարախօս

Slanderous ԿՐԻԿ, *a.* Զրպարտ. -իչ, -ական -ly, *ad.*

Slang ԿՐԺ. *s.* Գողի լեզու. ժուռ. լեզու, ռամկորէն

Slant ԿՐԿ, ԿՐԴ. *a.* Իստորնակ, շեղ, հակեալ. = *s.* Զառի վայր, դարվար. = *an.* Իստորեցնել, ծոնեցիտորիլ, հակիլ. -ingly, -ly, -wise, *ad.* Զառի վայր, կողմնակի, խտորնակի. -ing, *a.* Հակեալ, շեղ

Slap ԿՐԺ. *s.* Ապակ. = *va.* Ապակիլ. — *dash*. Մէկէն իմէկ, յափսի-ժեքս. — *jack*. Զուագեղ մը ճըրճաւ

Slash ԿՐԼԿ, *va.* Զարնել յօշաեւիլ, երկայնքէն կտրահել, խզահել. = *vn.* Ապին անդին զարնել. = *s.* Երկայնքէն կտրածք, յօշածք, խզահում

Slat ԿՐԿ. *s.* Փայտի կտի քիթից

Slate ԿՐԿ, *s.* Հերձարար, սեւարար; բարէ սախակ. = *va.* Հերձարարել (սան յարկը), ծածկել

Slater, *s.* Յարկի ծածկիչ, յարկիչ, [Թեղնարար, սեւարար

Slating, *s.* Հերձարարակում; Թի-

Slattern, *s.* Աղտոս բնդի կին, շրխսի. -ly, *aa.* Նըլխսի, աղտոս-պով

Slaty, *a.* Թերձարարային

Slaughter ԿՐԸԿ, *s.* Նախմիրք, արիւն, կոտորած, ջարդ; ըսպանդ, գեճում (անասնոց). = *va.* Կոտորել, ջարդել, սպաննել; մորժել. — *house*. Սպանդանոց. — *man*

Մագործ. -ous -՝ ԿՐԸԸԸ. *s.* Մարդախոշոր, կոտորիչ

Slave ԿՐԺ. *s.* Սարուկ, ճորտ; ծառայ, աղաքին

Slaver ԿՐԸԸ, *s.* Լորժուկըր, շոկիք

—տ. Եղորդ վազել, լորձուներտի: **Slavery** -յն էր, s. Ստրկու-
թիւն, ծառայութիւն:

Slavish -յն է: a. Ստրկական,
ծառայական, նուաստ, ցած: -ly,
ad. Ստրկորէն: -ness, s.

Slaw -յոջ, s. Կաղամբազցան:

Slay -յի, va. [Slew, Slain -ւ՛-
-յի] Կհանքէ գրաւել, սպաննել:

Sleave -յն է: s. (Գերմանի) կարճ
բերուս բութք. = տ: (Կարճը)
գաւել, քակել, բանալ:

Sleazy -յն է, a. Նուրբ, թեթեւ:

Sled, -ge -յի, -յի, s. Բալխիր
գլղագ; քարահաս (մուրճ) վարեօ:

Sleek -յի, a. Ողորկ, փայլուն.
հարձ: -ly, ad. -ness, s.

Sleep -յի, տ [Slept, Sleeping]
Ֆնանալ, ննչից; չարժիլ, անհոգ
կեննալ; անգլի, մտնել: = s. նինջ,
քուն; հանգիստ. To go to - Քմբ.
հի, նիրհել, մրափել — walker. Քնա-
չըջիկ, որ է Somnambulist. — walk-
ing, -ուձ: -less, a. Անքուն, արձուն:

Sleeper -յի էր, s. Քնացող, քնա-
սէր, ծոյլ: գոտեփայտ քապան է:

Sleeping, s. Քուն, հանգիստ;
յաննասու, զլիաղիր (ընկիր):

Sleepy -յի է, a. Քնեայ, քնոտ;
քնէած, քնաբեր, ճմարի; Կուլցած,
լիկած (սանձ). -pily, ad. -կեր.

պոյ: -piness, s. Քնասու թիւն:

Sleet, s. Մանր կարկուտ, սիկիկ,
տալու սեքիէն: -ly, a. Կարկաքեր:

Sleeve -յն է, s. (Զլեխտի) ձեւ,
Թեզանիք ջոյ: — batton. Թեւնոցի
կոճակ. -less, a. Անձեւ:

Sleigh -յի, s. Բալխիր: -ing,
s. Բալխրուղի; ուղ ճամբորդել:

Sleight -յոջ, s. Արագութ;
հնարք, վարպետութիւն, խաղ: — of
hand Անպարարութիւն, ձեւնամոտութիւն:

Slender -յն է էր, a. Նուրբ, քա-
րակ; քիչ, պզտի, խնդն, զուգ.

նարեայ. -ly, ad. -ness, s. [շուՆ.

Sleuth -յն է էր, —hound. Յուզա-

Sley, **Sleid** -յի, -յի, s. Մըշ-

տուսի սանբ, = va. Մշտուտ հիւնել:

Slice -յոջ (չ), va. Ծերտ շերտ

կտել, մանրել, յոշել: = s. Ծերտ,

պատառ ծիլիւն; բաժին, կտոր; կտոր

շերտ, բոլորաշերտ; հրձի (կտորն

կոճով ծայրը տափակ); ճափակ

քար, սալաքար; ձուկի դանակ,

ձկնատ; (դեղագործի) բահակ:

Slide -յոջ, տ. [Slid, -den -յի էր]

Սահիլ, սկրուկ; սողակիլ, սպրդիլ,

փահիլ; սահիլ անցնիլ, կորուսել;

սահիլ, իյնալ: = va. Սահեցնել;

(կամայ մը) մտնել, խոճել, ձգել:

= s. Գայթուճ, սահուճ, սահալաղ;

սահող; սահուկ տել, սահուղի;

խազակապ ե; հողասահք ե:

(մոզական լապտերի) պատկեր:

Sliding -յոջ է, a. Սահուն,

սահուկ, սկրուկ. — rule. Համեմա-

տական քանակ է. — scale. Մար-

տի համեմատական սակ:

Slight -յոջ է, a. Թեթեւ, նուրբ;

քարակ, նիտար; քիչ, չնչին, ոչինչ

թոյլ; հարեւանցի, վերիվերոյ: =

s. Արհամարհանք, քամահանք: =

va. Առ ոչինչ գրել, արհամարհել: -

ly, ad. Թեթեւ կերպով. -ness, s.

Silly -յոջ է, ad. Բորամանկու.

ձեամբ, վարպետութիւն, ծածուկ:

Slim -յն է, a. Թեթեւ, սկար. -

ness, s. -ու թիւն:

Slimes (Հնի) ծիլ, սիլ; (խոլխուն-

ջի) լորձափութ, ճիթ, ճողորճիթ:

Slimy -յոջ է, a. Սկալիս, սկուտ;

Կոճուտ, ճիթ: -miness, -ու թիւն:

Slung -յն է [Slung] va. Գարսել,

պարսպարեցնել, արձակել; կա-

խել, որոտել: = s. Գարսակ, պարս

սաքան; յարուած, նետուածք; կապ

մը, ձեւակալ, պարսէտ էր; ձը-

գափոկ, ձգանք թիտանի; կա-

խոց, խառն ասգը և; շարա-
ւորի րով. -er, s. Պարսաւոր.

Slink սլիկ, տ. [Slunk, Slank.]
Քաշուի, խուսափիլ, խոտորիլ
սխալիչմէ; (ծին) վիժել.

Slip սլիփ(ք), տ. Սահիլ, քուռիլ;
սխալիլ, գծել, սայթաքիլ, 2. սպրդիլ, ստ-
ղուսիլ, փախիլ, 3. առնել անցնիլ, կոր-
սուիլ, =ս. Սահեցնել, փախցնել, 2
կորսեցնել, 3(հեղ)բրցնել, 4 վիժել, =s.
1. Գայթուժ, սահուժ. 2. սխալում, վրի-
պում 3. անկուած ոտս, ածք, չաւ, 4.
Ճառի տակէ շառաւիղ, շաքիլ. 5.
Ճառի շառաւիղ, ստեղն. 6. շանկապ, 7.
փախուտ, խուսափում. 8. նեղ եր-
կայն կտոր. 9. յարածերթ, յաւելուած
(լրագիր): 10. քեռնամատոյց և. 11.
փուռ, գրբում. 12. երկար նստարան
էլ. To -away. Սողոկիլ, անցնիլ
To -down. Սահիլ, To -in, into. Կա-
մաց վը դնել, մոցնել, խոծել, ձգել,
To -off. Վրայէն հանել, թոժուել,
To -out. Սողոկիլ, սպրդիլ, To -
the cable. Պարսի չուանը իչեցնել,
-knot. Հանգոյց, կղծկապ իլմէփ.

Slipper սլիփէր, s. Հողածափ;
անուարգիլ.

Slippery սլիփէրէ, a. Սահուն,
ողորկ; զիւրասահ, լարծուն; յող-
ղող, անհաստահ; նենգաւոր, զը-
րուժան. -perly -էրիէ, ad. -կեր-
պով. -periness, s. -ուծիւն.

Slipshod սլիփշոթ, s. Կրուկը
կոխած (մուճակ), թափթփած,
անփոյթ. [ըմպելի.

Slipslop սլիփշոթ, s. Կրճուկ
Slit սլիթ, va. [Slit, Slit] Երկայն
երկայն պատռել, կտրել, շերտել;
ճեղքիլ, =s. Երկայն ճեղք կտր.
ուածք, գէգ; նեղ բացուածք. -
ting-mill. Հերձանոց, ժողանոց.
հոտոց. -ter սլիթէր, s. Շերտահաս.

Sliver սլիւէր, սլիւէր, va. Շեր-
տակտոր, ճիւղ. =s. Փայտի շերտ.

Sloat սլոթ, s. Պարզունակ, գոտի.
Slobber սլոբբը. See **Slabber**.

Slobbery a. Լորձոն, ծագ,
Sloe սլո, s. Մածուխ ք. [տի.
Slogan սլոգան, s. Հրահր մար.
Sloop սլոփ, s. Շարուպա և.
Slop սլոփ, s. Զաւակոյտ, -շեղջ;

աղոտ չուր, լուացուք, ցնխիլ ջուր.
=pl. Պարսաւ հագնելիք, զոխ-
սեղէն; ճերմակիղէն. =an. Թա-
փել, հեղուլ, (ամանը) ծռել; ջուր
ժափել, լղճորել. — shop. Զոխ-
տի մճերանոց.

Slope սլոփ, s Զանկվայր, դար-
վար; դարու վարուծիւն, շեղում. =
an. Շեղեցնել, շեղիլ; ծռել, ծռիլ.

Sloping սլոփիլ, a. Թոտոր, ծուռ,
շեղ. [նաւ, սղմանիկ.

Sloppy սլոփի, a. Տամուկ, խո-
ւ.

Slosh սլոշ. See **Slush**.
Slot սլոթ, s. Թորիժ է.

Sloth սլոթհ, սլոթհ, s. Ժանդա-
ղուծիւն, ծուռուծիւն, թաւար-
կուծիւն, յամբուէլ է.

Slothful սլոթհիփ, a. Ծոյլ,
դանդաղ. -ly, ad. -ness, s.

Slouch սլուշ(ք) s. Դանդաղ,
կախզուխ. =an. Կախել; կախիխիլ.

Slough սլուգ, s. Ճահիճ, =
լեճ, s. Օձի շապիկ, խորխ; սեւ
կեղեւ, կոճ (վէրքի). = տ. Թա-
րախոթիլ, շարաւանալ.

Sloven սլուեն, s. Թափթփած
մարդ. -ly, a. Փլմիոյ, կեղտոտ.

Slow սլո, a. Յամբ, յուշիկ,
մեղմ; կամաց; ծանր, ծանրաշարժ,
դանդաղ; ետեւ, ետք (ժամաց);
ըմամիտ, սխմար. =s. Ուշացնել;
եւ կեցնել; կամացցնել. — worm.
Կուրծ է. — gait, — paced. Ծան-
րաշարժ. — match. Պարտոյգ գլ.
-ly, ad. Ուշ, ուշիկէլ; կամացուկ,
կամաց կամաց; մեղմով. -ness.
s. Յամբուծիւն, դանդաղուծիլ.

Slab -ւել, ս. Ոլոր, պահիւս-ber, Վաճառող գէշ կոչք գործեր

Sludge -ւել, ս. Տիղմ: գայլու

Sludgy --, an. Դարձնել, դառնայ

Slug -ւել, ս. Սլոքացող, ծոյլ; շողո, յորձուկ սխախչիլ պեռ ձեխ; (հրացանի) զանուկ շիշ: -gard -ւել՝ ւեր, ս. Ծոյլ:

Sluggish, a. Անխոյժ, անհոգ; անգործ, դանդաղ. -ly, ad. -ness, s.

Sluice -լի--լի(տ), ս. Սահանաղուռ, սահանք, դուռ; յորձանք, հոսանք == va. Ուղղել, կոխել:

Slum -ւել, ս. Աղտոս՝ անել փողոց:

Slumber -ւել՝ ւեր, տ. Մրափել. նիրհել, քնանալ; Խմբիլ, ընդարմանալ. == s. Մրափ, նիրհ, Թեթել րուհ, տրեւծուր. -er -ւերեր, ս. նիրհող, տրեւծող. -ous -ւել՝ -ւեր, a. Քեխած, քնաքեր.

Slur -ւել, va. Աղտեղել, Թաթաւել; խաքել, պահել; == s. Աղտեղել, արտ; խաղ, կասակ; կապ եր.

Slush -ւել, ս. Զրահողմ, ցեխ; հալած ծիւն; (մոխի) Թափժիւր, ճարպ; մեքենայի ներկ. == տ. ճարպոտել.

Slut -ւել, ս. Բնդի, աղտոս, շլլխի; քած շուն. [Պփած.

Sluttish -ւել՝ էլ, a. Անհոգ, Թափ-

Sly -ւել, a. Խորամանկ, վարպետ: On the -- ճարտարութեամբ, զաղտուկ. -- boots. Վարպետողի -ly, ad. -ness, s.

Smack -սէ, an. Ծառայմար պագնել՝ ուտել, պաչել, լրուրտել, շափշփել; համ ունենալ, հոտի; ապակիլ:

Small -սել, a. Փոքր, պզտիկ, մանր; քիչ, դոյզն, ոչինչ, Թեթել; կարճահասակ, մանրուկ. == s. Փոքրագոյն ներագոյն մաս. -- arms. Արձապակ, հրացան (բաց ի Պըն-Թանթէ). -- beer. Մրմուկ գարեջուր. -- clothes; Ծապկրկեր,

վարտիր. -- hours. (Կէս գիշերէն յետոյ) երեք ժամեր. -- por. Ծաղիկ, ծաղկախոս. -- wares. Ժապարհներէնը. -ish, a. Գզտիկ, ման-ըրտիկ. -ness, s. Գզտիկութիւն.

Smart -սել, ս. Կապոյտ կիսուած:

Smaragdine -սել՝ էլ, a.

Smart -սել, ս. Անհնարին ցաւ, կսկիծ, սաստիկ վիշտ. == a. Կսկծիչ, աղէկէլ; սաստիկ, խայծիչ, սուր, ազդու; աշխոյժ, գործօն; մապի, ճարպիկ; հազուած, շքուած: == տ. Սաստիկ ցաւիլ, կսկծալ, այրիլ: վշտանալ, պատուիլ. -- money. Տուգանք. -ly, ad. Արագ, ազդու կերպով. -ness, a. Աշխոյժութիւն, աշխոյժ; հանճար; վայելչութիւն.

Smash -սել(տ), va Խորտակել. ջախջախել, կտր կտր ընել. Ծզվել. == s. Փշրում, խորտակում.

Smatter -սել՝ ւեր, տ. Տգիւսար խօսիլ, վեր ի վերոյ գիտնալ. == s. Թեթել ծանօթութիւն, դոյզն հիտուութիւն, նշոյլ. որ է **Smattering**. -er -սել՝ ւեր, ս. Կէս վիտուհ, իմաստակ:

Smear -սել, va. Աղտեղել, Թաթաւել; շաղախել, քսել, օղմոտել պուշաջըրնագ; աւրել. == s. Արտ, կիղս, քիծ; աւրուածք; աննշան նկար.

Smell -սել, va. [Smelled, Smelt] Հոտ առնալ; հոտոտել, հոտուրալ; (նախա)զգալ, իմանալ. == տ. Հոտիլ, բուրել; համ հոտ ունենալ. == s. Հոտոտիլը, հոտառութիւն; հոտ, բուրում; անոյշ հոտ, բուրումը. -er -սել՝ ւեր, s. Հոտուրացող; քիթ. -ing -սել՝ էլ, s. Հոտառութիւն; քիթ; (անուշա) հոտ. -- bottle. Հոտի շիշ, արուակ:

Smelt -սել, va. Զալիլ, հալի, ցնել (միտաղը). == s. Մանուշակամուկ, զմարտի. -er, s. Զուլիլ, հալիցնող գալնը. -ery -սել՝ ւեր, s. Զուլարան, հալարան:

Smell -սել, va. [Smelled, Smelt] Հոտ առնալ; հոտոտել, հոտուրալ; (նախա)զգալ, իմանալ. == տ. Հոտիլ, բուրել; համ հոտ ունենալ. == s. Հոտոտիլը, հոտառութիւն; հոտ, բուրում; անոյշ հոտ, բուրումը. -er -սել՝ ւեր, s. Հոտուրացող; քիթ. -ing -սել՝ էլ, s. Հոտառութիւն; քիթ; (անուշա) հոտ. -- bottle. Հոտի շիշ, արուակ:

Smelt -սել, va. Զալիլ, հալի, ցնել (միտաղը). == s. Մանուշակամուկ, զմարտի. -er, s. Զուլիլ, հալիցնող գալնը. -ery -սել՝ ւեր, s. Զուլարան, հալարան:

Smelt -սել, va. Զալիլ, հալի, ցնել (միտաղը). == s. Մանուշակամուկ, զմարտի. -er, s. Զուլիլ, հալիցնող գալնը. -ery -սել՝ ւեր, s. Զուլարան, հալարան:

Smelt -սել, va. Զալիլ, հալի, ցնել (միտաղը). == s. Մանուշակամուկ, զմարտի. -er, s. Զուլիլ, հալիցնող գալնը. -ery -սել՝ ւեր, s. Զուլարան, հալարան:

Smelt -սել, va. Զալիլ, հալի, ցնել (միտաղը). == s. Մանուշակամուկ, զմարտի. -er, s. Զուլիլ, հալիցնող գալնը. -ery -սել՝ ւեր, s. Զուլարան, հալարան:

Smerk, Smirk -հլբ(դ)տ.Ա. պուշուճեանք խնդալ, շինոճի ծիծաղիլ: = Շինոճի պուշու ծիծաղիլ:

Smilax -հլբ: Տ.Սարարնա բ.

Smile -հլբ. Տ. Ժպիտ, բժժիծադ; զուարճութիւն; յաջողութիւն. = տ. Ժպիտ; խնդալ; պաշտպանել, նպաստել; յաջողիլ; հանելի երեւիլ. -ingly, ad. Ժպտելով, Ժպիտ իշուրճն զուարճողէմ:

Smireh -հլբ. տ. Աղտտել;

Smite -հլբ, տ. [Smote; Smitten, Smit] Ձարնել, քշտել, սպառնալ; հարուածել, մտոցնել, (զնկակա) հարել; տակ ձգել, պատծել; հրապուրել, քաշել. -er -հլբ. Տ. (Քրնդակա, շանճա, պատակա) հար:

Smith -հլբ, Տ. Մետաղագործ, մրճագործ. Gold—Silver—Նսկերիչ; Copper — Պղնճագործ. Black — Երկաթագործ. Gun — Հրացանագործ. Lock — Դարբին. Tin—, White — Քիճեղագործ. -ery, **Smithy** -դհլբ, -հլբ, Տ. Դարբնոց, երկխանութ; հնոց; երկաթագործութ:

Smitt, Տ. Կարմիր կաւ, սոււրտ.

Smock -հլբ, Տ. (Կանանց) շապիկ; (բանուորի) բանկոնակ, բաղէն, որ է -frack.

Smoke -հլբ(դ), Տ. Ծուխ, մուխ; գոլորշի, ճիւճեր. = տ. Ծխել, մխալ; գոլորշի փռել հանել, ճիւճերիլ; յորճոյիլ, վտարիլ; (սիկառ եւն.) ծիւղել. = տ. Մուխի ցցնել, ծխել, չորցնել (մխ) թիւքիւքիւքի; մխացնել, ծխոտել; (մեղուն) մխացնել, փայցնել. — jack. Ծխաժար խորովի շիշ. -less, a. Անծուխ:

Smoker -հլբ, Տ. Ծխող.

Smoky -հլբ, a. Մխացող, ծխոտ, ծխագոյն, մուրտ; մուխով սեւցած, մրտած, սեւցած. -kiness -հլբ, Տ. Ծխոտութիւն:

Smolder, Smoul- -հլբ, -հլբ -դհլբ, տ. Առանց բոցի մխալով վառիլ

Smooth -հլբ, Տ. Երկշիտակ, հարթ. հաւասար, հարթածաւալ (ծոճ); ողորկ, կոկ, յղկեալ; լերկ, կարճահեր; բարակ. մեղմիկ, բաղդրահոտ, խաղաղ; դուրահոտ, հեզաբայլ; մեղրածոր, անոյշ, փազարուշ, տ. Հարթել, շիտկել; դուրացնել; ողորկել, յղկել; վազցնել. -ly, ad. Հարթ կերպով, իւրի պէս; խաղաղիկ, անոյշ մը. -ness, Տ. Հարթութ; հեզութ, փաղարշանք:

Smother -հլբ, Տ. տ. Խողով, անշնչացնել, հեղձամահ ընել; խափանել, մարել, ծածկել. = տ. Շունչը կտրելիլ, խողովիլ, մարիլ:

Smug -հլբ, a. Պննալարց.

Smuggle -հլբ, տ. (Մարտէն ապրանք) փայցնել, -gler -հլբ, Տ. Մարտախոյզ, հէն, նննգ.

Snut -հլբ, Տ. Աճուխի փռչի, մուր; աճխահարութ. բ; անհամեսութ. = տ. Սեւցնել, աղտեղել, մուրտել; փտցնել, աճխահարել (յորենըլ). = տ. Սեւնալ, մրտիլ, փտիլ. -tily, ad. Աղտոտ մրտ կերպով. -tiness, Տ. Աղտոտութ; անհամեսութ. -ty, a. Աղտոտ, սեւ, մութ, մրտ, ժանգափար, անպարկեշտ:

Smutch -հլբ(դ), տ. Մրտել, սեւցնել. = տ. Քիծ, արատ, մուր:

Snack. To go—Տ. Բաժնուրիլ:

Snaffle -հլբ, Տ. Քիճեղ պախուց, պախրցակ. = տ. Պախրցել. — bit. Դանդանաւանդ:

Snag -հլբ, Տ. Ճղիկ, վարակ պուտազ; քոտելունդ (ծառի բունի); ակոյայ (հեզն.); (զոտի մէջ) ծառի բուն. -ged, -gy -հլբ, -հլբ, -հլբ, ad. Վարակոտ, ուռուցած:

Snail -հլբ, Տ. Խլուռն սայլակոյզ; ծոյլ, վատ. -like, a. Ծոյլի պէս: **Snake** -հլբ(դ), Տ. Օձ. = տ. Օձալ:

պոյոյ ընձացք բռնելի. — root. 0ձա-
բարձ, օձակալ: — moss. Գեւեմամամուկ:

Snaky ֆէյթ, a. 0ձապոյոյ,
օձածնի; օձայից:

Snap ֆէթ(տ), տ. կոսրիլ, բրզիլ,
խզուկի; խածնելուզելի, խածնելի.
= va. Շառաչելի, շայչիլ, գարնելի;
կշամբելի, չիխելի; կոսրելի. = s.
Խզում, բրզիլը; խածնելը; ճայթիւն,
շառաչ(մտակի); (զրքի) ճարմանդ
գոթբա; ցրահար եղանակի; շեր-
քաքար. To — one up. (կնպատեհ
կերպով) չիխելի. — dragon. Շան.
բերան բ:; (բերան այրող) պատառ
(խաղ). — ping-turtle. Լճի կրիայ.

Snappish ֆէլ, a. Խածնել(շուն);
կռուտախէր. դեզ. -ly, ad. -ness, s.

Snare ֆէթ, s. Ծուղակ, որո.
գայի, Կակարգ. վարան; Թմբակի
չուան. = va. Որոգայի լարելի,
ծուղակը ձգելի, դարանելի.

Snarl ֆէթ, տ. Մոնչիլի, մրո.
մուպ; սասելի, չիխելի = va. Խառ-
նըշակելի, Թնձուկելի. — ling-iron.
Փորագրի սլար. -er, s. Խա.
ժան շուն; սասող, չիխող.

Snatch ֆէլ(տ) va. Խլելի, կոր-
զելի, յափշտակելի = s. Կորզելը,
խլում; (կարճ, արագ) շարժում;
կոսր, պատառ. — block. Ծծոնուկ
աչքգ ճագարա. [կոճ.

Snath ֆէթ, s. Գերանդի

Sneak ֆէյթ(տ), տ. Սողոսիլ,
սպրզիլ, սողալ. = s. Վախկոս, վաս.

-ing, ֆէլ, a. Վաս, ցած; կծծի.

Sneer ֆէյթ, տ. Ծաղրելի, կէս-
ծիծաղիլ. = s. Կէս ծիծաղ, քեքել.

-ingly, ad. Լեզնուծեամբ.

Sneeze ֆէլ, տ. Փոնզալի,
= s. Փոնչիւն, փոնզոսը.

Snicker, **Snigger** ֆէթ, ֆէթ,
ֆէթ, տ. Բնիւն սակէն՝ գաղտնի
խնդալ. = s. Խնդում.

Sniff ֆէթ, an. Բիծը վեր քա.

շելի, ուղաշնչելի; հոտուքալ. = s.
Խնզաշնչում.

Snip ֆէթ, va. Միհրսելի, կարելի; ձե-
ւելի. = s. Կերուածք, ձեւ; կոսր. շերտ.

Snipe ֆէթ, s. Աքար եկչիկ բ.

Snipper - Snapper ֆէթ, ֆէթ,
ֆէթ, s. Կարճ ոչինչ մտրդ.

Snivel ֆէլ, s. Խլիւք, = տ.

Քիծը վտղելի; (սղան) ճչելի, ճգալ.

-er, s. Խլիւքոս, խլնոս; ճգուկ.

Snob ֆէլ, s. Չեսելալաշ, վաս:

bish, a. Չակէն ծաղկած; խայտառակ.

Snooze ֆէլ, s. Նիրհ; քուլն.

Snore ֆէթ, տ. Խորգալ; խորգիւն:

Snort ֆէթ, տ. (Ձիւն) խորգալ.

Snot ֆէթ, s. Խլիւք. -ty ֆէթ, ֆէթ,
a. Խլնոս; աղտոս, բնդի.

Snout ֆէթ, s. (Խոզի) քիծ, կըն-
ճիւծ; քիծ, ցուկ. = va. Բիծ անցնելի.

Snow ֆէլ, s. Ձիւն. = an. Ձիւ-
նելի; ձիւնի պէս սեղալ. It — s. Կը

ձիւնէ, ձիւն կուգալ. — ball. Ձիւ-
նագունդ; ձիւնածաղիկ

— berry. Սառնախիկ բ. — bird. Տորգիկ բ.

— blind. Ձիւնահարուծիւն (աչքի).

— bunting, — flake, — flock, — flight.

Ձիւնախայտ, ձիւն բ. — drift. Բուք

քիփի. — drop. Ձիւնքիկ; կաննա-

ծաղիկ. — drop-tree. Լալէս բ. —

shoe. Ձիւնակոշիկ; լազան, քայլիկ.

— white. Ճեփսեմակ, ձիւնի պէս.

Snowy, a. Ձիւնափայլ, ձիւնի
պէս, ձիւնապատ, -բեր. լի; անբիծ.

Snub ֆէլ, va. Կշամբելի, չե-
խելի; անարգելի ծայրէն կարելի, կըն-
սելի. = s. Ձիւն, կշամբանք. — nose.

Կարճ քիծ, ասփակ քիծ, պնչառ.

Snuff ֆէթ(տ), s. Մոմի քիծ;
քիծախոս կեֆիկ. = va. Քիծը վեր
քաշելի, ուղաշնչելի, հոտուքալ; քիծ-
պոլ ընել; քիծը արևուլ; քիծախոս
քաշելի. — box. Քիծախոսի սուկ, ըն-
չառուկի. Up to —. Խորամանկ.
-ers, pl. Քիծառիլ, քաղմակալ մտալ

մագաւար. —stand. Բազմակարգ.

Snuffle օւշփլտ. ԲՊէն խօսիլ, կակմալ, ունկախօսիլ. օ'ler, s. Ռըն. գախօս. օ'les օւշփլտ ըլ. Հարբուխ.

Snuffy a. ԲՊախօսով (աղտ).

Snaug օւշ, a. Անդորր, հանգիստ, օարուկ; վայելուչ, շնորհրով; Թա. գուն. ցեղ, օւշփլտ, տ. Բնքշիլ, փաթժուիլ. օ'ly, ad. օ'ness, s.

So օ, ad. Այսպէս, սասնկ, ա. տասնկ. Inquire, whether these things are so or not. Is it so? 2. Նոյնպէս, նմանապէս (as էն լետոյ). As the tree is, so the fruit. 3 Այսչափ, այսքան, այնքան. He is so prudent that. 4. Ուստի, ուրեմն, ասոր համար. So I shall ask her. 5. Լու՛ւ. If your father will do me any honor, so, if not.... 6. Գրեժէ, չար. A week or so. օ'ներ. If so, ուրեմն. So forth. Լայլն, և որ զկնի. So that. so as. Այնպէս որ. So, so. Սանկ տասնկ, ըստ բաւականին; շատ աղէկ, կը բաւէ. Not so. Ոչ այդպէս. Why so? Ինչու. So—and—so. (Պարոն) այսինչ. Քիչան. So it is. Այդպէս է.

Soak օօ(տ), va. Թաթխել, Թըր. ջել, ջուրը դնել. =տ. (Ջուրը) մնալ, Թըջուիլ; ջուրը քաշել, ներս անցնիլ, ծծել. To—one's clay. Սասնիկ խնել. օ'er, օ'ուր, s. Խման, լր. լիկ. օ'ing, a. Սասնիկ (անձրել).

Soap օօթ, s. Օճառ, սապոն. =va. Աճըռել, օճառել. —boiler. Օճառագործ. —bubble. Պղպջակ, —stone. Ճարպարար. —wort. Արծպայ, սապոնխոտ. Ժոյհե՛ն. [ռոս.

Soapy օօթէ, a. Սապոնային; օճա.

Soar օօթ, տ. Ելնել, բարձրանալ; խոյանալ, Թռիչ առնուլ. = s. Թռիչք, խոյանք.

Sob օօթ. տ. Հեկեկալ, հեծկլտալ.

= s. Հեկեկանք, հեծկլտուք, կական.

Sober օօղջ, a. Զգաստ, պար.

կեջ; ժուժկալ, ողջախոհ; համեստ, առարկինի; չափաւոր, բարեխառն; սակաւապէտ, կեր; լուրջ, ծանր. =տ. Գինովուհիւնը փառասել, զգաստանել; զգաստանալ.

—minded. Լրջախոհ, խոհեմ, ծանր.

-ly, ad. օ'կերպով. օ'ness, **Sobriety** օօթուիլէ, s. ուհիւն.

Sobriquet օօթուիլէ, s. Մականուն.

Soc օօ, s. Առեւակաւն իրաւասուծիւն; հարկագործուծիւն.

age օօթուիլէ, s. Հողակալուծիւն.

So-called. Ինքնակոչ, իբր Թէ.

Sociable օօթուիլ, a. Ընկերական,

ընկերասէր, կէնցաղասէր, դուրահամբոյր, բարոյ. օ'ness, օ'bility,

Sociality օօթուիլէ, s. ուհիւն.

Sociably օօթուիլ, ad. օ'կերպով.

Social օօլու, օօլու a. Ընկերական, օ'ւտ, դուրաբարոյ; խմբասէր (տունկ). օ'ly ad. Ընկերուծեամբ.

Society օօթուիլէ, s. Ընկերուծիւն, օ'կցուծիւն; ակումբ, ժողով, միաբանութիւն, կերակրութիւն; հաղորդակցութիւն, յարաբերութիւն.

Socialism օօթուիլ, s. Սոկիներան.

Sociology օօլու, s. Ընկերագիտութիւն.

Sock օօ, s. Կասակերգուծ.

մոյկ, պատի; կասակերգուծիւն; կարծ զուլպայ, բուճ. [մախոջ.

Socket օօթ, s. Օճակ, խոռոց; մո.

Socle, s. Պատուանդան, ոթ.

Socman օօթուիլ, s. Հողակալ.

Socratic օօթուիլ, a. Սոկրատեսի.

Sod օօթ, s. Բուսած, հողակոջտ ֆ. սկի; խարժ լիմ. =va. Թաղել, թնծել.

Soda օօթուիլ, s. Կալարար, օշնանաղ.

—water. Սօսաջուր կազօթ.

Sodal'ity, s. Եղբայրակցութիւն.

Sodden օօթուիլ, a. Թաշած.

Soddy օօթուիլ, a. Թալարագեղ.

Sodium օօթուիլ, s. Սոդիում.

Sodomite օօթուիլ, s. Եղբայրակցութիւն.

ցի, արուագլ, s. օ'omy օօթուիլ.

կան. **-ly**, *ad.* Մեծագոյն, բազմաբարդութ. **-ness**, *s.* ունեւիւն.

Soon *adv.* փութով, շուտ, շուտով: շատ շանցած, վաղվաղակի, ի մտոյ. ընդ հուպ. *As—as, so—as.* (Երևալուն). պէս.

Soot *adv.* (Երևանի) մուր, ունջ գտնում. *va.* Միտեւի, մրոսել

Sooth *adv.* ճշմարտութ.

Soothie *adv.* *va.* Եղումել, շողորոհել, զգուել, շոյել: մեղմել, հանդարտել: համեցնել, կակղել.

Sooter, thing *adv.* շոյել, *s.* Լամորից, մեղմացուց, շողմարար.

Soothsayer *adv.* Լուսաբան, *s.* Առաջէն ըսել, գուշակել. *er adv.* Ինչ, *s.* Գուշակ.

Sooty *adv.* Բարխառն, սեւ, մուր: աղոտ. **-tiness**, *s.* ունեւիւն.

Sop *adv.* Թրմանաձեւի պատա: Թուրմարգանակ բիթիթ: պատա, խայծ, սուկու (շան) *va.* Թրմանաձեւի ըսել.

Sophist, s. հմասակ, սովետէսէս: -ry, ism, -ry, -ism, *s.* ունեւիւն.

Sophister, s. Գրասեր, երէց հմ.

Sophistic, -al, *a.* Սովետական

Sophisticate *adv.* Թրմել, *va.* Թրմել, աւելի, խորգախել, իմաստակել. **-tion**, *s.* Ննկում, խորգախում: իմաստակումիւն.

Sophomore *adv.* Բար, *s.* Բարու ուսանող, կրասեր հմ. **-ric, -al** *adv.* Թրմել, *a.* Սովետական: հպարտ, գոռոզ. [թեր.

Soporific, -ferous, *a.* Բնա.

Sopra'no, s. Ձիլ (ճայի) եր.

Sorb *adv.* Սիւն իւլիս ճա.

Sorcerer *adv.* Գախարհ, *s.* Կախարհ, վնուկ. **-ress, Կախարհուհի, դիւն.**

-rous *adv.* Գախարհական.

Sorc'ery, s. Կախարհումիւն.

Sordid *adv.* Կեղծի, քրտի. **-ly, ad. -ness, s.**

Sordine *adv.* Գրտի, *s.* Չայնարգել, հեղձակ եր.

Sore *adv.* Վերք, սկզբուր, ուռեցք: ցաւ, վիշտ. *va.* Ծաւած, դիւրագգած, փափուկ: սաստիկ, կսկծագին. *ad.* Մեծապէս, կարեւոր. **-eye**. Այրի ցաւ. *throat*. Փողացաւ. **-ly, ad. Սասկապէս, խորին. **-ness, s. Ծաւ, կսկիծ.****

Sorghum *adv.* Գարիմ.

Sorites. Համաբարդումիւն.

Sororicide, a. Գոյրասպան.

Sorrel *adv.* Թուրի դեղին, շառագոյն. *va.* Թրմնշուկ բ.

Sorribly *adv.* Ինքնորէն.

Sorri'ness, s. Տխրումիւն.

Sorrow *adv.* Ծաւ, վիշտ, կսկիծ, տրտմութ. *va.* Տխրիլ, ցաւիլ.

Sorrowful *adv.* Գախարհակ, *ad.* Ծաւած.

-ness, s. Ծաւ, վիշտ.

Sorry *adv.* Գախարհ, տխուր, վշտացալ: չնչին, խեղճ. *I am—ly* ցաւիմ.

Sort *adv.* Ծաւակ: կերպ, եղանակ, ձեւ: աստիճան. *va.* Ընտրել, գտնել, դատարել: մարտել, սկիզբ *va.* Ծաւածիլ, վայել: ընկերանալ, յաշողիլ. **-able**. Թրմելիլ. *a.* Ծաւած, պատշաճ. **Sortie** *adv.* Ծաւակ. *Sec Sally*.

Sortilage. Վիճակած գումիւն.

So-so *adv.* Բնականակ, միջակ

Sot *adv.* Գինեծուլ, խման.

Sottish *adv.* Բնական, խեղճ.

-ly, ad. Ախեղցիկ.

Souchong *adv.* Սեւ շայ մր.

Sough *adv.* Լողողումիւն.

Sought *adv.* Ծաւակ.

Soul *adv.* Լոգի: անձ, հոգի.

մարդ: հիմ, հոգի -less, a. Անհոգի, անշունչ: անգոր, վատ.

Sound *adv.* Առողջ, սղջ.

անվճար, անձեռի սաղ, սողջամ;
կորովի, գորսուր; ողջամիս. ուղիղ;
լաւ, մարութ; խորին, անոյշ (ընկն);
—s. Չայն, հունչ, հնչուն, գան-
գիւն, աղմուկ; նեղուց (ծովու);
լուղական փամփուշ (ծկան); վի-
րաչափ, մուծակ միշ ք. —va. Հըն-
չեցնել, զարնել; նշանակել, իմաց
սալ; (ստոք) հնչել; իայն սալ, հրա-
սարակել; վիրաչափով զննել, մու-
ծակել; փորձել, քննել; խորաչա-
փել (գետ) =տ. Չայն հանել, հըն-
չել; գունգ իւրաչափ նետել; սա-
րածուիլ. —ly, ad. —ness, s.

Sounding —աւ. բլի, a. Հնչող.
Քնդական, հնչուն, բաջահնչուն
(ժայն), —s. Խորաչափում (ծո-
վու, գետի) — board. Հողմա-
րան (երգիւնի), վակուրծ.

Soup —բ. s. Ապուր, ձան.
Sour —աւ, a. Թճու, Թճուած,
աւրուած, կծու, դառն —s. Թճու,
սախ. —an. Թճուեցնել, Թճուիլ,
բայխիլ; նեղել; զայրանալ. —croat,
—kroat. Աղբաժ կաղամբ. —ly,
ad. —ness, s. —ուծիւն.

Source —աւ, s. Աղբիւր, աւ-
մաս, ծագում, պատճառ; ակն,
աղբերակն, ակունք.

Souse —աւ, s. Աղբուր սաչա-
մարա; բացախամոք (խոցնի);
մխրճում, սուզում. —va. Աղբիւր;
խոյանալ (Պաշուկը որսին).

South —աւ. բհ, s. Հարաւա-
կողմ, հարաւ. —a. Հարաւային
—ad. Դէպի հարաւ, հարաւէն.

South —աւ. բհ, va. Դէպի հա-
րաւ երթալ.

South —east. Հարաւային ա-
րեւելք *հեղիչիւն*. —east, —eastern,
—easterly. հարաւային արեւելեան.
—west. Հարաւ-արեւմուտք յօտու.
west, —western, —westerly. Հարաւ-
արեւմեան (հով) —ward —աւ. բհ, —աւ. բհ.

ad. Դէպի հարաւ; հարաւակողմ.
Southerly, Southern —աւ. բհ, —աւ. բհ, a. Հարաւային, միջօրէա-
կանի —most —աւ. բհ, Ծայրագոյն հա-
րաւ. —wood. Հոռզուենի, կնճարչու.

Southerner, South'ron. s.
Հարաւայնակ. [Հարժու. Թիւն.
Southing —աւ. բհ, Հարաւա.

Souvenir —աւ. բհ, s. Յիշատակ.

Sovereign —աւ. բհ, —աւ. բհ, s.
Վեհապետ, գերագոյն սէր՝ իշխան;
վեհադրամ, ոսկի Ա. —a. Վեհա-
պետական; գերագոյն, միահեծան;
գերագանց, բարձրագոյն. —ly, s.
Վեհապետու, գերիշխանու Թիւն.

Sow —աւ, s. Մասակ խոզ.

Sow —a, va. [Sowed, Sown —աւ. բհ,
—աւ. բհ.] Սիւժանել, ցանել; արա-
ծել, սփռել.

Sower —աւ. բհ, s. Սիւժանացան.

Soy —աւ, s. Բուսամտի.

Spa —աւ. բհ, s. Հանրային գերմուկ.

Space —աւ. բհ, (պ), s. Միջոց, տեղ;
(ժամանակա) միջոց; արածուծ,
անջրպետ; զատական, բացատ —
—va. Տեղ՝ միջոց ձգելով շարել,
բացանել —աւ.

Spacious —աւ. բհ, a. Անսահ-
ման, անեզր, լայնատարած. ըն-
դարձակ. —ly, ad. —ness, s.

Spade —աւ. բհ, s. Բահ, քրիչ
պիլ; քլ. սլաք մաշա Բիք. —va. Բա-
հով փորել. —ful. Բահ մը (հող).

Spadiceous. Ետուտ սօռու.

Span —աւ. բհ, s. Թիզ. Թաչափ
գարշչ; կամարի բացուածք; լար
(աղեղի); լայնք (նաւու); զոյգ (ծի)
գօշուտ. —va. (Թզով) չափել; (ծի)
լծել. —long. Թիզ մը (երկայն)
—worm. Գետնաչափ Թիզուր. —
drel —աւ. բհ, s. Կամարի մը եւ վրա-
յի հեծանի միջոցը, կամարամէջ.
Spangle —աւ. բհ, s. Վահանակ
բաւլ. [հացի].

Spaniard —աւ. բհ, —աւ. բհ, s. Սպան.

Spaniel -'tɛɫ. Սպանիկ շուռ։
Spanish -'tɛɫ. Սպանիական; սպաններէն։ — bayonet. Եռագնի սերել։ —brown. Թիասնոց (ներկ)։ —fly. Խարսնածանճ հիմն սիճեյի։
Spank -'tɛɫ(ɾ). Վաճախ գարնել։ ծափել; ապակել։ =տ. Սուրալ, ճեպել։ -'er, s. Գառառագաս բանակ նկիճեյի; կորիճ, խոշոր; մեծարայլ (մարդ); խոշորկէկ բան։ -ing, a. Արագընձաց, արարչաւ։ —breeze. Սասիկ հով։
Spanner -'tɛɫ. Գառակաւծիզ վիտա անախարք։
Span-new, a. Բոլորովին նոր։
Spar -'tɛɫ, s. Գերան, սիւն սերեկ; արաս (քար); կափամարս։ = va. կափամարտի; կռուրիլ, ծեծկուրիլ [մանր գամ]։
Sparable -'tɛɫ. Կոշկի։
Spare -'tɛɫ, va. Խնայողութիւնել, խնայութեամբ գործածել, պահել, խնայել; ալաւ ծգել, չալ, ինայել (աշխատանք); զանց ընել, ներել, խնայել; փրկել, չճողուլ։ շնորհել։ =տ. Խնայել; զգուշանալ, հրաժարիլ։ =a. Զափաւոր, սակաւ, քիչ; սակաւապէտ, աւելորդ, էվէլի; փոխնորդ ետեփ; նիհար, փիտ, ազազուն։ —rib. Կողիկի խոբոված։ -ly, ad. Խնայողութեամբ։
Sparing -'tɛɫ. Ի, a. Խնայող, կծծի; ճիշտ, չափաւոր, քիչ։ -ly, ad.։
Sparke -'tɛɫ, s. Կայծ գըղըլճըւ; պղտի կայծ, կայծիկ; սշմաւանք, նշոյլ; աշխոյժ, համարձակ (սիրահար)։ =տ. Գծնիլ, սիրաբանել։ -ist, a. Գէն ու աշխոյժ, առույց; հազուած շրուած։
Sparkle -'tɛɫ, s. Կայծ; լոյս, փայլիւն, մարճասիւն։ =տ. Բոցափայլիլ, շողալ, փայլաւակել; կայծ արձակել; փրփրիլ (գինի)։ -ling -'tɛɫ. a. Ծողշողուն, բոցա-

նշոյլ, հրափայլ; փրփրոց։
Sparrow -'tɛɫ, s. Ճնճողուկ, grass. Մնեքնկ, փերփեր գուշ գուշուց։ —hawk. Ռրի, բազէ, արճաւա։
Sparse -'tɛɫ, a. Աւուր, ցանցաւ։ -ness, s. -ութիւն։ [ցան]։
Spar'sim ad. Սփիւռ, ցիւռ։
Spartan, s. Սպարտացի։
Spasm -'tɛɫ, s. Սնճանք, սթազո։ -odic, -al, **Spastic** -'tɛɫ, -'tɛɫ, a. Սնճական; հակառակական (դեղ)։
Spat -'tɛɫ, s. Ժծմակ է; Պեծեւ ապակ; կռուրաւք, վէճ։
Spathe -'tɛɫ, s. Գաստ ք։
Sparry, **Spathaceous**, -thiform; -those, -theous; -thic -'tɛɫ, -'tɛɫ, -'tɛɫ, -'tɛɫ, a. Թերթաւոր, արասային (քար); պաստաւոր (բոյս)։
Spatter -'tɛɫ, va. Բծաւորել, սիզմ ցատկեղնել, ցիտտեղնաւորաւորել։ —dashes. Զակ բոզուց։
Spatula -'tɛɫ, -'tɛɫ (Ռիդազործի) բահակ։ -late, a. Բահակաւք։
Spavin -'tɛɫ, s. Զիռ կարճի ուն. սպաւան։ -ed, a. Զռնակէց։
Spawn -'tɛɫ, s. (Զիւն) հաւկիթ; լակոտ, հաւկիթ քիճ; ցեղ, ճէտ, սերունդ; շարիլ, շով քիճ ք։ =va. (Զուկը) հաւկիթ ածել; յարաւք քերել, ծաննիլ։ -er -'tɛɫ, s. Էզ ծուկ։
Spay, va. Կտել (ճուարան)։
Speak -'tɛɫ, v. [Spoke, Spake; Spoken.] Թերծէն խօսք հանել, խօսիլ, գրուցել, խօսակցիլ; ճառել, ասեւարանել; պաշտպանել; ծայր հանել, խօսիլ, հնչել։ =va. Խօսիլ, լսել; ուղղել; ճառել, արասանել; լայնել; հաղորդակցիլ։ —, հրատարակել։ So to—, Որ ըսել է կամ թէ, To—out, up. Գինդ ըսել; բացէն խօսիլ։ To—for itself, Ինքնալայտ ըլլալ։ -able, a. Խօսելի, ճա-

ռելի: արատանելի -ing, s. Արատասանութիւն, ասենարանութիւն. — trumpet. Ձայնասար, սուրիչ:

Speaker -ֆի+չբ, s. Խօսող; ասենարան, ճառարիտ; ասենապետ; ճառասեր, ճառընթիր. -ship, s. Ասենապետութ. (Երեսի. ժող.)Ա՛ք.

Spear -ֆիբ, s. Կիզակ, գեղարդ, սէգ; արձէն, շամփուր; երեքժանի (մկնորսի) զրպարը; ծրօս, ծիղ, շիղ. = va Տիզահաս ընել. — head. Գեղարդածայր. — man. Գեղարդաւոր. — mint. Անուխ մը, լեղընտուկ.

Special -ֆիւլ, a. Մասնաւոր, առանձին, յատուկ, ուրոյն; սեսակի, սեսակային; սեսպիական. — pleading. Զուրանալով առարկել. In -ly, ad. Մասնաւորապէս; մասնաւանդ. -ist, s. Մասնագէտ. -ity, -ty -ֆիւնէլէրի. -ֆիւլէրի, s. Մասնաւոր պարագայ, առանձին յատուկութիւն; մասնաւորութիւն; մասնագիտութիւն, մասնածիւղ.

Speckle -ֆիլի, s. Հնչուկ դրամ. **Speckles** -ֆիլիւ, s. Տեսակէր; ազգ, դաս, ցեղ է. ֆ; կերպարանք, ձեւ էր.

Specific, -al -ֆի-իֆի+. a. Տեսակի մը սեպիական, յատուկ. առանձին; սեսակարար (ծանրութ.); մասնաւոր (դեղ), մասնադեղ. -ly, ad. Ցատկապէս. -ness, s. Առանձնայատուկութիւն.

Specify -ֆի-իֆի-, va. (Մանրամասնօրէն) նշանակել, ցուցակագրել, մանրամասնել. -fication -ֆի+իւ-, s. Մանրամասնում; մանրամասն ցուցակ. [օրինակ, փորձ.

Specimen -ֆի-իֆի, s. Նմուշ.

Spectacles -ֆիւլ, a. Գեղեցիկ, գեղասեսիլ; ճշմարտաման, սեփեւեփեալ. -ly, ad. Իրաւի կերպարանքով. -ness, s. Ճշմարտակերպութիւն; գեղեցիկութիւն.

Speck -ֆի+իւ, va. Բծաւորել. =

s. Արատ, քիծ, նիշ յիֆ, պեճեֆ. **Speckle** -ֆիւլ s. Գզի քիծ.

Spectacle -ֆի+իւլ s. Տեսարան; ներկայացում. քլ. Ակնոց կոտորիւն. -eled -իւլ, a. Ակնոցաւոր.

Spectacular -ֆի+իւլ-լը, a. Տեսարանական, ային, ակնոցային.

Spectator, -tress, -trix, s. Գիտող; հանդիսական, -դիտասեալ. **Specter**, -tre -ֆի+իւլ, s. Մեծելի ոգի, ուրուական, ցնորք. -tral -լը, a. Մեծելական, լուսապակերային. -trum -ֆի+իւլ, s. Լուսապակեր; սեսիլ երեւոյթ.

Spectroscope, s. Լուսադէտ է.

Spectacular -ի-լը, a. Յղացիկ.

Speculate -ի-լը, va. Ինքնիլ, խոյալ, մտածել; շահդիտութիւն ընել, շահդիտել. -tion -իւլ, s. Նայեցողութիւն, խոյութ; շահդիտութիւն; սեսութիւն; կարծիք. -tist, -tor -ի-լը-իւլ-իւլ. -իւլը, s. Նահագէտ; դիտող, զննող.

Speculative, -tory -ֆի+ի-լը, a. Նայեցողական, մտազիւն; շահդիտական; -ly, ad. Տեսականօրէն:

Speculum -լը s. Նայելի, ցուցիկ; զննարան, քաջակ(գործի)էք.

Speech -ֆի, s. Խօսիլը, խօսողութիւն; բառ. խօսք; լեզու: (Չաւաւ) բարբառ; զրոյց, ասացուածք; ճառ, ասենախօսութիւն. -ify -ֆիլիֆի-, տ. ճառարիտել, ճառասեր. -less, -ֆիլիւ. a. Համբ, անխօս, պապանձեալ.

Speed -ֆիւ, va. [Sped, Speeding]. Աճապարհել, փութալ, վազել; յաջողիլ; ըլլալ, ունենալ. = va. Փութացնել. յառաջ փարել; յաջողցնել; գործը լմնցնել, անդին դրկել. = s. Աճապարհիլը, շապ, արագութիւն; յաջողութիւն ուղղութիւն. -ily, a. Ճեպով, փութով, -iness, s. Արագութիւն, շուտութիւն.

Speedy -ֆէր'ի, *a. Եուս, արագ.*
Spelaw -ֆայ, *s. Նիքիլ-դառիկ հտ.*
Spell -ֆել *a. Հմայք, դիժու.*
 Քիւն, դիժարառ; շջան, կարգ,
 քաշիկ նկզպէք; կարճ միջոց; =
va. Տեղը անցնել, օգնել. — bound.
 Թողեալ, դիժեալ.

Spell -ֆել, *an. [Spelled, Spelt]*
 Ուղղագրել; հեղել կապիլ (քառ.);
 (out) կարդալ, քակել, հանել, -er
 ֆելլէր; *s. Հեզոզ; հեզարան.* -ing
 ֆելլին, *s. Ուղղագրութիւն; հեղելը,*
 հեզ, հեզում. — book. Հեզարան.

Speltz, *s. Յորեն մը, ճօն սիյեզ.*
Spelter -ֆելլէր, *s. Զինկ.*

Spence -ֆիմ, *s. Մառան.* [նոց.
Spencers. -ֆամ, *s. սննտունմեկ.*

Spend -ֆիմ, *va. [Spent, Spent]*
 Եսխսել վասնել, սպառել, մխիւն;
 կորսնցնել, = *vn. Եսխսուիլ, վաս.*
 նուիլ, -er, *s. Եսխսող, մխտող, ծախ-*
 սէր. — thrift. Եռայլ, ծախսէր. մխտող.

Sperm -ֆէր, *s. (Կենդանեաց)*
 սերմ; (ձկան, զորսի) հաւկիթ. —
 oil. Կիսածարպ. — whale. Կիսածանի.
 — acceti -ֆիմ, *s. Կիսածարպ. -*
 ary -ֆիմ, *s. Սերմարան ֆիմ.*
 -atic, -al, *s. Սերմային.* -atocele
 -ֆէր, -ֆիմ, *s. Սերմերնութիւն.*

Spew -ֆիմ, *va. Դուրս աալ,*
 փսխել; արձակել, ժայթքել.

Sphacelate -ֆիմլէյր, *vn. Փը-*
 սիլ -ֆիլոն -ֆիմ, *s. Փռութիւն.*

Sphene -ֆիմ, *s. Սեպարա.*
Sphenoid -ֆիմլայր, *այր, a.*
 Սեպաձև. = *s. Սեպապի ֆիմ.*

Sphere -ֆիմ, *s. Գնդածե մար.*
 մին, գունդ; գունս, երկրագունդ,
 երկնագունդ; պարունակ(երկնից),
 երկինք; շջանակ, սահման; կոպար,
 չափ = *va. Գունդին մէջ դնել, կորց.*

Spheric, -al -ֆիմլէլ, *a. Գնդա-*
 ձև: զնդական. -ly, *ad. -ness,*
Spheric'ity, *s. Գնդածեութիւն.*

Spherics, *s. Գնդաբանութիւն.*
Spheroid, -al; -roide, -al.

-ֆիմլէլ, *a. Գնդակերպ.*

Spherule -ֆիմլէլ, *s. Գնդիկ.*
Sphinx -ֆիլի, *s. Սպինքս.*

Sphragistics, *s. Գնդաբանութ.*
Spice -ֆայ (թ), *s. Համեմանք,*

բովիճայք պահար; հոս, նշան, համ.
 = *va. Համեմել.* -ry -ֆայլէր, *s. Հա-*
 մեմեղէնք; համեմատութ. [ճառ.

Spicer -ֆայլէր, *s. Համեմալագ.*
Spick -ֆիմ, *s. Գամ.* — and span
new. Նսփնոր.

Spicular, *a. Գեղարդածել, ար-*
 ծայր. -late -ֆայր, *va. Եայրը արել.*

Spicule, *s. Սուրժայր; գեղարդիկ.*

Spicy -ֆայլ, *a. Համեմային;*
 կծու, բարկ, սուր.

Spider -ֆայլէր, *s. Սարդ մա.*
 մուկ; տապակ, պտուկ. [նի ծակիլ]

Spigot, *s. Իցան, քոյթ (տակա).*

Spike -ֆայլ (թ), *s. Մեծ գամ,*
 հեղոյս; բեւեռ, ցից; ծիլ ք. (յո-
 բնի) հասկ պաշագ; հուսամ ք. —
va. Հեղուսել, բեւեռել; ցից ցից
 սնկուիլ, ցցուիլ -let, *s. Հասկիկ.*

Spikenard -ֆիմլէլէր, *s. Նարդոս*

Spiked, Spiky -ֆայլ, -ֆայլի,
a. Ժանեռ, արածայր. [ծակիլ]

Spile, *s. Իցան, քոյթ (տակա)*

Spill -ֆիլ, *va. [Spilled, Spilt].*
 Թափել, հեղուլ, կորսնցնել, = *vn.*
 վազել, հոսիլ, վասնուիլ, կորսուիլ.
 To — a sail. Հովը պարսելի.

Spin -ֆիլ, *va. [Spun] Մանել;*
 (out), երկնցնել, տարածել; դարձ-
 նել; բացարեւել, երկնցնել; վա-
 նել, կորսնցնել = *vn. (Իրժան) մա-*
 նել, ոլորել; դառնալ, պտուսիլ.

Spinach, -nage -ֆիլլէլ, *s.*
 Եռիկն սպանագ.

Spinal -ֆիլլէլ, *a. Ողնայարի.*
 — cord. Ողնածուծ. — column. Ող-
 նայարի սիւն.

Spindle -բիլ, ս. Բլ, Լիկ Խյ; կո-
նիկ; Խլ(ծածակ) մի; ծիղ, կոն, ցո-
ղուկ: =տ. երկայնքին քշել Բ--...-leg-
ged, —shanked, —shanks, —leggs. Եր-
կայնասրուն(մոդ). —shaped. Խլածեւ.

Spine -բոյ, ս. Ողնայար, ողն
օճուղա; փուշ:

Spinel, nelle -բոյ, -բիլ, Լիկ.
ս. Շիկաքար հւտ. [Լիկ]

Spinet -բիլ, ս. Կիսասա.

Spiniferous -բոյ, ա. Փշաբեր.

Spinner -բիլ, ս. Մանող, հիւ.
սող; սարղիսիկ, մամուկ -ետ -բիլ-
ւեր, ս. Կորզան (սարղի):

Spinning -իլ, ս. Ոլորում -jenny,
—wheel. Ջտհրակ, մանոց յրգրդ

Spinose, -nous -բոյ, Փշոս,
-sity -նիլ, ս. ուժիւն [սին]

Spinster. Մանուհի; անամու.

Spiny -բոյ, ա. Փշոս, փշա-
լից; կնճուռ, փշոս; փշային. [Բ--]

Spiraea -բիլ, ս. Մարգարիտ

Spiracle -բոյ, Ենթածակ; ծակ.

Spiral -բոյ, ա. Ոլորա-
պոյս, պարուածեւ. =ս. Ոլոր-
տագիծ, պարոյր Ե. -ly, ad.

Spirant, a -Հագագային, Թաւ.

Spire -բոյ, ս. Մրածայր գան
զակասուն; ծիղ (ցորենի). =
տ. Ելիլ (Քրջած գարին):

Spirit -բիլ, ս. Եունչ, կեանք;
2 աննիւժ էակ, հոգի; 3 ուրու-
կան ոգի խորթագ 4 շնորհք. ոգի
(մարգարէութեան) 5 խելք, հան-
ճար, արամուծիւն; 6 կարծիք,
սկզբունք. ոգի; 7 իմաստ, ոգի, միւր;
8 քլ. Ոգի, արտհոլ սքիթք: =տ.
Ոգեւորել, քաջալերել, խրախուսել;
(արայ) քաշել, վաստկիլ, չնձել. Holy
—Հոգին Սուրբ. -ism. ս. Ոգեհար-
ցումիւն -ist, ս. Ոգեհարցուկ.

Spirited, a. Եռանդուն, աշխոյժ;
կրակոյ. -ly, ad. Քաջուժեամբ.

Spiritless, a. Անգոր, սկար,

վախկոս. -ly, ad. -ness, s.

Spiritous -ւ, ս. Ոգնճան, ոգե-
ղէն; զուս, մարուր; ոգեղէն, աշխոյժ.

Spiritual -բիլ, -ւ, -ւալ
ա. Անմտմին, աննիւժ, հոգեղէն;
հոգեկան, մաւոր; ներքին, բարո-
յական; կրօնական, հոգեւոր; ան-
ուածային, սուրբ. -ism, s. Հո-
գեւորումիւն; հոգեպաշտումիւն
էիլ; ոգեհարցումիւն -ist, s. Հո-
գեպաշտ էիլ; հոգեւոր մարդ; ոգե-
հարց. -ity, s. Հոգեղինումիւն; ան-
նիւժականումիւն -ly, ad. Հոգե-
պէս, հոգուով, հոգեւորապէս.

Spiritualize -ւ, -ւալ, տ. Հո-
գիացնել, հոգեկանել, հոգեւորել,
-zation, s. Հոգեկանացում.

Spirituos -բիլ, -ւ, -ւալ, ս. Ո-
գեղից, արողաւոր (ըմպիլի):

Spiro'meter, s. Ենչաչափ Գ.

Spirit -բեր, տ. Բիլիլ, ցայտել.

Spiry -բոյ, ս. Ոլորում; բըր-
գածեւ, սրածայր. [Բունճում].

Spissitude -բիլ, -ւ, -ւալ, ս.

Spit -բիլ, ս. Եամփուր շիշ; ցա-
մաքի լեզու -իլ; շողիք. լորճուք,
ձուր; բահ մը (լեցուն, խորունկ)
=տ. Եամփուրի գարնել, շամփուրել,
միսել; ցայտեցնել, ձուցնել; Թքնել,
ձուր նետել. —fire. Արիւնարբու,
վայրագ. -ter, s. Եամփուր; լորճ-
ուտ; մասող եղջերու -tle -բիլ, ս.
Շողիք, ձուր. -toon, s. Թքման.

Spite -բոյ, ս. Անելում, քէն, ոխ:
=տ. Անել, չսիրել, անտոգել, չարա-
խօսել. In—of Չնայելով, հակառակ.

Spiteful, a. Բիւսայոյգ, յիս-
կալ, ոխերիմ. -ly, ad. -ness, s.

Splash -բիլ, (տ). տ. (Ջուր)
ցատկել. ժայթքել; ծփծփիլ =տ.
(Տիղմ) ցատկեցնել; ջուրեղ գարնել,
=ս. Տղմի ցայտել, սիղմ.

Splashy -բիլ, ս. Տղմաձուր.

Splay -բիլ, տ. (Ուսը) խախտել.

==a. **Sarcadուած**, շրջած: ==s. **Շեղ դրանդի**—foot, —footed. **Թիւրսարունք**. —mouth. **Լայնքերանք**.
Spleen -բէթ, s. ֆայծաղ օտ. **լագ**; բարկութիւն, մազո՛; մելամազոճուծիւն. -ish, -ւ'յ, a. **Մնւլամազոճոս**, դիւրազգիւն.

Splendid -բէթ'տէթ, a. ֆայլուն, պայծառ. շքեղ, երեւելի.

Splendid -տէթ, a. ֆայլուն, շոգշողուն; շքեղ, երեւելի. -ly, ad.

Splendor -տէթ, s. ֆայծառութիւն, շքեղութիւն, շոք, մեծութիւն. [ոս.

Splenetic -բէթ, a. Սնամազ.

Splice -բէթ, (տ), va. (Ձուան. ներու) ծայրը իրար հիւսել; միացնել. ==s. **Հանգոյց կէկ ներքի**. To—the main brace. **Օղի մը լսնել**.

Splint, Splinter -բէթ, տէթ, s. Բնկոր, կոտ. շերտ; ոսկրակայ (փայտ)էր; ==va. **Կոտածը օտիւսանդիկէր**, շերտ շերտ յօշուիլ -տերջ, a. ֆած, կոտած; շերտանման.

Split -բէթ, va [Split] ձեղքել, պատռել ճանկեցնել, պայթեցնել; բաժնել, զատել. ==տ. **ձեղքիլ**; [խրնդալէն] ճաճիլ; **կոտարիլ**; ըսել, յայտնել (զարնիքը) ==s. **ձեղք, ճեղքում**; բաժանում, պատակում.

Splutter, s. Էփսոսայ; ժխոր.

Spoil -բէթ, va. Յափշտակել, կողոպտել; եղծանել, կորսնցնել; աւելի խանգարել. ==տ. **երես հա. նել**, աւել; աւուրիլ. ==s. **Կողպուտ**, աւար; կողոպտել; եղծում, խանգարում. -er -բէթ, s. Աւարտու, յափշտակիչ; եղծիչ.

Speak -բէթ, imp. of **Speak**, ==s. Անուամոտ, ճղուղ; սանդղի մոտ; անուարզել ք. —shave. **Քերիչ բէթ**. —sman -բէթ, ք. Բերան (մոլոկի), Պարզման.

Spoken -բէթ, p. a. Խօսուած.

Spoilate -բէթ, va. Կողոպ-

տել, յափշտակել. -tion, s. Կողոպտելը, կողոպտանք; աւարտութիւն.

Spondee -տէթ, s. Համքոյր բն.

Sponge -բէթ, s. Սպունգ ախլակեր; անակալէղ, սգունկ; փարսոց (Միդ.) քի; քայխած խմոր. ==va. Սպունգով սրբել, մաքրել, աւելի; փարսել (Մնդ.) ==տ. **Յպունգի պէս ծծել**; հացկատակել, շօկել; խմորը ծակոկիլ. —ging-house. **Փարսկանի բան**: [կալէգ.

Sponger -բէթ, s. Փն.

Spongy -բէթ, a. Սպնայիւն, սպնեանման; ծակոկէն, ծծող, Խախտուն. -giness, s. -ութիւն.

Spon'sal, a. Հարսանեկան.

Spon'sion, s. Երաշխաւորութիւն.

Sponsor -բէթ, s. Երաշխաւոր; կիրահայր, կնքամայր.

Spontaneous -բէթ, նիւթ, a. Ինքնաբեր, ծին, բոխ, կամ, կամաւոր; ինքնաբոյս (տուղի) —ly, ad. Ինքնին; ինքնաբերաբար, կամաւորness, -taneity -բէթ, էթ, s. Ինքնակամութիւն, ինքնաբերութիւն.

Spontoon. Պզի սէգ, սուռնակ.

Spool, s. Թելոյ մատուր.

Spoon -բէթ, s. Դգալ. —bill.

Դգալհոտք բ. —ful. Դգալ մը (լեցուն); քիչ մը. —meat Զրի կերտ.

Spoey -բէթ, a. Ակալուշ, յիմար.

Spoey -բէթ, s. Սերմիկ.

Sporadic, -al -բէթ, էթ, a. Սփիւռ բէթիւք, ցիւրցան.

Sport -բէթ, s. Փաղ զօտանք; խաղալիկ; կատակ, ծաղր; (դ. սի) զուարճութիւն, ուս, ծիարշաւ, ծրկ, նորութիւն. ==va. **Ձուարճացնել**, զօտցնել; խաղալ, ներկայացնել; հազիլ, զործածել. ==տ. **Հեսն իլ**, նալ, ծաղրել; խաղալ, զուարճանալ.

-er, -sman -բէթ, ք. s. Տրտրդ, որսաւէր. —ful, -ive -բէթ, էթ, a. Խա-

դասէր, զուարթ; իբրև կասակ.

Spot -բ-բ, սևութ, փոփոցութիւն; սեղ, վայր; պիտակ = սևութ, փոփոցութիւն, թմաւորի: On the — Անմիջապէս. -less, անփոփոց, անարատ, մաքուր. -ted, -ty -բ-բ-բ, -բ-բ-բ, օ. Պիտակաւոր, արատաւոր. — fever. Ժանասաննդ չիֆօ. **Spottiness** -բ-բ-բ-բ, օ. Թմաւորութիւն.

Spousal -բ-բ-բ-բ, օ. Հարսանեկան, ամուսնութեան, պրտակի. = pl. Հարսնիք.

Sponse -բ-բ-բ-բ, օ. Հարս; փեսայ. -less, օ. Ամուրի, անամուսին.

Spout -բ-բ-բ-բ, օ. Բողոքակի, փող, փողոքակ; քերան, կոնց (Պորանոցի). = տ. Բխիլ, ցայտել, վազել; ճառասել, խօսիլ. = ս. Վազցնել.

Sprain -բ-բ-բ, տ. Ուրբ որձիլ պորտուրմագ. = ս. (Ուրբ) զեղում, զախարում. **Sprat**, օ. Զմարի (ձուկ):

Sprawl -բ-բ-բ, տ. Տարածուիլ, երկննայ, պռակիլ; ճառախիլ.

Spray -բ-բ-բ, տ. Տարածուիլ; ծոզու փրփուր; շիկ; ջուր.

Spread -բ-բ-բ, տ. [Spread, Spread] Տարածել, բռնալ, լայնցընել, երկնցնել; պարզել, փռել, պարտասել, հուշակել, հրատարակել; ցաննել, սփռել, վարակել. = տ. Տարածուիլ, ծախալիլ, ընդարձակել; ցրտիլ, խօսուիլ, հուշակուիլ. = ս. Բացուիլ; տարածուիլ, սփռուլ; խնձոր, սեղան.

Spree -բ-բ-բ, տ. Կերուխում.

Sprig, տ. Սոս, ճիւղ; Սոսազարդել. -gy, -բ-բ-բ, օ. Սոսալից.

Spright -բ-բ-բ, տ. Ողի, երկ. ւոյժ. -less, օ. Ստեղծ, Պոյլ, արագ. -ly, օ. Կայտառ, առոյգ, աշխոյժ. -liness, տ. Մեծիւն.

Spring -բ-բ-բ, տ. [Sprung; Sprang] Ոստուլ, ցատկել, նետուիլ; զարնուիլ, ծռիլ; ըղիսիլ, ելլել, ծագիլ,

սերիլ; ըլլալ յառաջ զայն բուսնի՛ր թշիլ, ընծիւզիլ. = ս. Ցատկեցնել, վերցնել (որու); պայծեցնել, նետել (ակնը); ճպծեցնել, ճեղքել. = ս. Գարուն; աղբուր, ակն; զապանակ, մղանակ; սոսում. Պափ, առած. զուսուլ; ընդոսում. ցատկըլ; սկիզբ, պատճառ, արմատ. To — back. Եւ զարնել՛ ցատկել. To — forward, in, out, up. Ցառաջ՛ ներս՛ դուրս՛ վեր ցատկել. To — on. Վրան յարձակիլ. — halt. (Ձիու կարճի) մակուռ. — head. Արեւորակն, ակ. — tide, — time. Գարուն.

Springer -բ-բ-բ-բ, տ. Ցատկող, ճեշայոյգ (շուն); նորատունկ; մոյժ. օ.

Springy -բ-բ-բ-բ, տ. Առածգական, ճապակ; քարքիլ. -giness, տ. Պ.

Sprinkle -բ-բ-բ-բ, տ. Ծաննել, ցանցնել, սրակել, ցոյլել; սերմաննել, սփռել, նետել. = տ. (Անձրեւը) ցանցնել, սրակիլ. = ս. Սրակում. ցողում; (անձրեւի) սրտիք. -ling, տ. Բիլ մը սեղատարակ; կոթ մը, բլիկ մը; կանիլ մը. [կայմ.

Sprit -բ-բ-բ տ. (Նաւու) ցոկա.

Sprite -բ-բ-բ Ողի, ուրուական.

Sprout -բ-բ-բ-բ, տ. Բշիլ, ծլիլ. = ս. Ծիլ, ընծիւզ; կաղամբ.

Spruce -բ-բ-բ, տ. Հազուած շքուած, կոկուած. = ս. Հագուիլ սպուիլ. = ս. Եղեւիլ ազ յամ. — deer. Եղեւնակասիլ. -ly, տ. Չնկարգ. -ness, տ. Չնկարգ. պծուում.

Spry -բ-բ-բ, տ. Կայտառ.

Spud -բ-բ-բ, տ. Բիւնիլ բրիլ մը, խախարակ; պզտի կարծ բան.

Spume -բ-բ-բ-բ, տ. Փրփուր = ս. Փրփուր, -իլ. -scence. Փրփում.

Spumous, -my -բ-բ-բ-բ, -բ-բ-բ-բ, տ. Փրփրանման, -ից, -ղէզ.

Spun -բ-բ, տ. of Spin.

Sponge -բ-բ-բ, տ. See **Sponge**.

Spunk -բ-բ-բ, տ. Արնիլ ցով

հուր, խանդ, զփ. -ky, a Ողբեարեալ
Spur -բւր, s. Խճան մահուոգ;
 (արորի) բի; հանդիպագօսի (լի-
 բան); բիս, արմաք Բ-; գրգիւ, մղուս;
 ստածայր շինուած, սիծ; (կամբը-
 շի սեան) մոյն = an. Խճել, ժղել,
 գրգռել, մտրակել, անուպարել,
 -gall. Խճանի վէրք. -wheel
 ձակասի անիւ Կ+

Spurge -բւրճ, s. Բռիկան Բ-
Spurious -բւրճեւ, a. Անհա-
 բուգաս, կեղծ; պոռնկորդի. -ly,
 ad. -ness, s. -ութիւն.

Spurn -բւրճ, va. Ոտքով զար-
 նել, արանցի; մերժել, արհամար-
 հել = տ. Կից զարնել = s. Մեր-
 ժում, արհամարհանք.

Spurred -բւրճ, a. Խճանահար;
 խճանաւոր; բաւոր Բ-.

Spurt, -բւրճ, va. Ցայտել ֆըշ-
 գըմագ. = s. Ցայտում, ցայտոք.

Sputter -բւրճ, va. Ցոլուք ցա-
 կեցել, լիսալ; (պտտոյզը) ցցոցել,
 սուլել = s. Ծողոր, ծուր.

Spy -բւրճ, s. Դէս, լրտես. = va.
 Լրտեսել, դիտել, տեսնել, քննել —
 boat. Լրտեսանալ. —glass. Դիտակ.

Squab -բւրճ, a. Անփնտուր,
 յարժանդամ խոշոր, կոշ = s.
 Աղանի, ժագ; բագմոյ, անոն;
bish, -by, a. Գիրուկ.

Squabble -բւրճ, va. Կռուիլ,
 կռուել, կրուիլ; (գրեռու շարքը)
 խառակիլ = s. Կռիւ, կռուութիւն.

Squad -բւրճ, s. Դասակ (նաս-
 նապետի) ակ; զունդ; -ron -բւրճ-
 բճ, s. Նաւաստում, նաւախումբ;
 զուսարակ. զունդ.

Squalid -բւրճ, a. Աղիտ, կեղ-
 յոտ, սոճած -ly, ad. -ness, -ity, s.

Squall -բւրճ, s. Աղմուկ, զո-
 ռում, գոյում; փոռորիկ. = va Աղ-
 միլ, պոռ չալ -er -բւրճ, s. Գոռ չը-
 սան, աղմկիլ. -ly, a. Փոռորկայոյզ.

Squaloid, a. Ծանաճուկի պէս.
Squamose, -mose, a. Բն.

փոս, թեփոսալից. [ուել].

Squander, va. Վասնել ցըր.

Square -բւրճ, a. Բառա-
 կուսի; ուղղանկիւն; ուղիղ, արդար,
 շիտակ. = s. Բառակուսի, քառան-
 կիւն; ծեց, զեւայ կեօնեա; հրա-
 պարակ մէջանըջ; չորեքկուկ
 զունդ, քառեակ Կ+; հաւասարու-
 թիւն, ուղղութիւն = va. Բառա-
 կուսից; ուղղել, շիտակել, յարմար-
 ցնել. կանոնաւորել; ինքրժով բազ-
 մապատկել, ինքնապատկել. = տ.
 Յարմարիլ, պատշաճիլ; կո փամար-
 տի պատշատիլ. To—the circle.
 Խորակիւն մակերեսը չափել To

-yards. Կայծերը շօկել. On the—,
 upon the—. Բացէ ի բաց; ուղղա-
 միտ. —measure. Մակերեսի չափ. —
 rigged. Բառակուսի (առաջադաս);

-ly, ad. Բառակուսանի, քառե-
 կանի. -ness, s. Բառակուսութիւն.

Squash -բւրճ, va. Չզկել, ճմլել,
 կոխել (խաղողը). = s. Ճմում, ճըզ-
 մելը; դում մ պալ գապաղջ; անկում.

Squat -բւրճ, va. Կլուզ նստիլ,
 կկրիլ; պահուրսիլ, պուպուզիլ (կա-
 զաւր); բռնակալել (հողը). = s. Կկր-
 լը, պպուզ. = a. Կկուզ, դողդոջացոյ;
 կունս, կկուր -ter, s. Բռնի հողակալ.

Squaw -բւրճ, s. Հնդկուհի Ա.

Squeak -բւրճ, տ. Չձալ, ճուալ,
 ճանչել. = s. Չձիւն, սրիւն.

Squeal տ. Գոռ չալ, գոալ,
 խանչել. = s. Չձիւն, խանչիւն.

Squeamish -բւրճ, a Սիրը
 խառնուող, փափուկ, զօճուարա.
 հաճ. -ly, ad. -ness, s.

Squeeze -բւրճ, va. Ճնշել, ճըժ-
 լել, սխմել, քամել; հրել, մղել, նե-
 դիլ; խոռել, թխմել. = տ. Հրմշտե-
 լով մանել. = s. Սխմելը, սեղմում,
 ճմում; ամբոխ; To—through. Հրել,
 մղել. To get a—. Սխմուիլ.

Squelch, va. ձգել, նզգել.
Squib +-իւ, s. Փամիրուշ, պայմակ Քիչիք, հեղուկ թիւն.
Squid +-իւ, s. Մելանամուկ.
Squill, s. Միկսոխ սա սողանք; սկիւր, ծովսոխ Կխառնիմ(Վիշառ)
Squint, a. Ելակն, շիլ շաշի. = s. Ելակնուձիւն, շուձիւն. = va. Ելուձ շիլ նայիլ; կասկածիլ. — eye. Ելիլ այք. — eyed. Ելակն, շիլ.
Squire +-իւ, s. Տիար, վարպետ, պարսն, աղա. See **Esquire**.
Squireen, s. Գիւղի պնուական
Squirr +-ւր, ad. Սողալ, սողակիլ; շուլուրիլ. [սղնճապ].
Squirrel +-ւր, s. Յկիւռ.
Squirt +-ւր, va. Զրցանել զըզրբմազ. — s. Ելուստնո գե. սակ, փող, գրեմ, ջրցան.
Stab-րէ, va. Խոցել, զարնել, ծակել; ծեղցնել; բռնաբանել. = va. (Սըրով) զարնել. = s. Խոց, վերք; զաշու. նահաճուձ. -ber, s. Խաշունահար.
Stabat. Կայ առ իսաչին(երգ).
Stable +-ու, s. Ախոռ, գոմ, փարակ; = va. Ախոռ դնել; բնակիլ — a. Հաստա, կայուն, մնալուն, անփոփոխ, անշարժ. — boy, — man. Զիպարման. —ness, —bility, s. —ուձիւն, —ly, ad. —կերպով. —ling +-րէ, ին, s. Ախոռ.
Staccato +-ու. Որոշ, զաւ եր.
Stack +-րէ(ր), s. Օրան, դէզ (խոտի); ծխանի շարք; ծխան պաճա. = va. Դիզել, կուտել, քարդել. — of arms. Զինախուրժ, զինաշեղջ.
Stact, s. Սաշխ(հոտ, իւղ) [ծառ].
Staddle, s. Նեցուկ; անսառի.
Stadium +-րէ, ին, s. Ասպարէզ, սպասիոն.
Stadtholder +-րէ(ր)ու, s. Նախագահ, կառավարիչ (հին Հոլանտայի).

Staff +-րէ, s. [pl. Staves, Staffs +-րէ(ր)ու] Յուպ, գուլազան; լախա աքա, նեցուկ; զնուզան, սանդուխ եր; գալազան(ըշխանուձ.); դրոշմող, սիւն [pl. Staffs +-րէ(ր)ու] Սպալակոյս; սպալի նեցուրդ մայք.
Stag +-րէ, s. Եղջերու, եղ.
Stage +-րէ, s. Սարաւանջակ, լասակեռ, իսֆէ, Զիւմ, Պար; սեսարան, Պատերաթ, Կարոն, Պատերաթուձիւն, 3. Կարապիլաս, 4. Զիւրձակարան, 5. Ածիւն, իջեւան գոնազ, 6. Ասիւն, միճակ, 7. Ճակակառք, պնդակառք մեկնիլ. — coach. Ճակակառք driver. Վուրձանջակ. — play. Քուստրախալ. — struck. Դերյակ.
Stager +-րէ, s. Փորձաւոր, եփած; ճեպակառք մեկնիլ պէշիլի.
Stagger +-րէ, va. Երկուցլուղողջել, զնդել, զոզգալ; աւսամսիլ, երկմտիլ. = va. Կողպնել, երեքնել. = pl. Գլխու պոյս, զանդանք (միւռ) ingly, ad. Կողպալով.
Staging +-րէ, ին, s. Կապակիլ, ֆէ, սուրճանդ, ճանարդուձիւն.
Stagnant +-րէ, ին, a. Անշարժ, մնացած, լնացալ; անգործ. — nancy, — nation +-րէ, ին, s. —ուձիւն. [անգործ հինգ].
Stagnate +-րէ, va. Անշարժ.
Staid +-րէ, ին, va. of **Stay**, = a. Ուշիմ, խոհեմ, լուրջ, ճանգարս. —ness, s. —ուձիւն.
Stain +-րէ, s. Բիծ, աւա; = va. Բծաւորել, աւաւորել, ներկելիլ. — ed +-րէ, ին, a. Ներկուած. — less, a. Անաւա, անբիծ; մարդ.
Stair +-րէ, s. Ասիւն, սոք. սանդուխ, սեամ, շեմ. Pair of—ս Սանդղաշարք. Սք—ս. Վերջ. Down —s. Վարք. — case. Սանդղամաս

(սան) ; սանդուխ. — way. (Դրան առջեի) սեամք .

Stake - Գէյ (Գ) . Ե . Յից գազրգ ; Եշանածող ; ցցահարուծիւն , մարտիարուծիւն ; գրաւ . = va . Յիցերով գահել , ցից զարնել ; գրաւ ղընել , վանգել . At — . Վանգեալ . — holder . Դրաւաղիր . [քարի .

Stalactic, -itic, a. Գաղա-
Stalactite - Գէյ + Գ - Գ , pl . - Գ - Գ , Գ . Ե Յարար . [կարար .

Stalagmite - Գէյի + Գ - Գ , Ե . Գ ըս .

Stale - Գէյ , Ե . ՍՅեկ պայար ; հիս , անպահան . = տ . (Ձիւն) միգել գաշամագ . — mate . Ձէզորուծիւն Շահի (ի մտարակի) . -ness , Ե . Հնուծիւն , օճեկուծիւն .

Stalk - Գ - Գ + (Գ) . Ե . Միղ , ցողուն , կոծ ; կոծիկ , կոծուն Բ - ; փետուրի փող . = va . Սոնքալով քայել , սիգալ ; կարանիւր , որսալ . — horse . Գնդ ծի (որսն դարանելու) ; պատմաւանք . -er - Գ - Գ + Ե , Ե . Դարանով որսացող ; (ծկնորսի) ցանց , ուռկան .

Stalky - Գէյ . Կոծի պէս (ամուր) .

Stall - Գ - Ե , Ե . Ախոռ , մուր , ասպասան ; փայտէ խանութիկ ; ցուցադուծիւն , կրպակ , խանութ ; (ժամի դասը) նստարան ; մասի վիտակապ . = va . (Ձիւն) պարարել , պտել . — feed , va . Գտել . — age , - Ե , Ե , Ե . Յուցադրի տուրք .

Stallion - Գ - Գ + Ե , Ե . Յովասակ , խարսի (Է) պղչ , օտըզըզ .

Stalwart - Գ - Ե , Ե . Կարիւն , քաջ .

Stamen - Գ - Գ + Ե , Ե , pl . - Գ - Գ + Ե , Ե . Առէչ , որմայ Բ - . = [pl . Stamina - Գ - Գ + Գ + Գ] Դերման ; պնդագոյն մաս (մարմնի) ; ոյժ , կորով . - eal , - eous , - minal - Գ - Գ + Ե , Ե , Գ - Ե , Ե . Առէչա . յիւ . **Staminate** - Գ - Գ + Գ , Ե . - աւոր .

Stammer - Գ - Գ + Ե , Ե , տ . Թոնովել , կակազել , ճլուտանել . = va . Թոնովսօսի . - Գ - Գ , ad . Թոնովելով .

Stamp - Գ - Գ + (Գ) . Ե . Դրոշմ , կնիք , կնքանշան օտագա ; դրոշմահար , դրոշմակէտ ; իպկ , կաղապար գաշլչպ ; դրոշմամուղի , ճղծադրոշմ քալ ; սանդ սիպէք , հալման . = va . Ոտըզարնել , դափել , դափերել , դոփել , օրոփել ; դրոշմ , կնիք ղնել , դրոշմել , ատանիշել , պաւարել ; դրամ կոխել , կտել ; (սանդի մէջ) լետուլ . = տ . Ոտըզտիւնը զարնել . — act . Դրոշմի օրէնք . — duty . Դրոշմատուրք . - er - Գ - Գ + Ե , Ե . Սանդ , անմկան սիպէք որ է stamping-mill .

Stanch - Գ - Գ + (Գ) , Ե . Հոսուը դարերցնել , կեցնել ; (աղիւնը) կեւալ . = a . Հաստան , պիւն . — lion - Գ - Գ + Ե , Ե , Ե . Ինչակ , նեցուկ . - ness , Ե . Հաստաուծիւն .

Stand - Գ - Գ + Ե , տ . [Stood ; Stood] Ոտը կենալ , կանգնել , կայնիլ , կենալ . 2 . Տեղը կենալ , ըլլալ , գտնուիլ . 3 . Կանգ առնուլ , գաղղիլ . 4 . Տեկել , տուկալ . 5 . Հաստատուն անկողնոխ մնալ . 6 . Դիրք գրաւել , բռնել . 7 . Ուղղել , շտկել (ճամբան) Ե . 8 . Յարատել . = va . Համբերել , տանիլ , տոկալ ; տեղի տալ ; դիմադրել . **Stand!** Կենցիբ . To — by . Մօտը բով ըլլալ ; պաշտպանել . To — for . Ընտրելի ներկայանալ ; կողմը բռնել ; փոխանորդել ; ուղղել ղէպի Ե . To — in hand . Կարնորուծիւն ունենալ . To — out . Յցուիլ , երկել ; տուկալ , դիմանալ . To — to . Յամտիլ , պինդ կենալ ; ստիպել . To — up for . Գաշտպան կանգնել ; պահանջել . To — it . Տոկալ , դիմանալ . To — one's ground . Ինքզինք պաշտպանել . To — trial . Փորձի դիմանալ ; սուբյաքնուիլ .

Stand , Ե . Տեղ , վայր ; կայան , կայարան , կառնարան ; հանգիստ , դադար ; ստրաւանդակ , լաստարան իսպիւր ; դնոց , սեղան ; դիմադրուծիւն . To be at a — . Ձգործել , կենալ , դադարիլ . To make a — Դի .

մաղբել, դիմանալ. -point. Կայան; սկզբունք, ծեսակէտ: -still. Դադա. բիլը, կանգառ. Stander-by. Հանդիսական, հանդիսորդ:

Standard -տիւրէր, -եր, s. Դրօշ, դրօշակ; կշիւ, չափ,աստիճան այտ, օրինակ; դրօշ բ-; նեցուկ, սիւն; անպասպար ծառ: =a. Բնօրինակ, բնագիր, նախնական, բուն, ճիշդ, նախասիրտ, օրինակական. -bearer. Դրօշակիր:

Standing -տիւրէի, a. Ոսրի վրայ, ոսկնայ; հաստատ, հիմնական; կայուն, լճացեալ(չուր); սեւ. դական, շարմնակական. =s. Կենալը, ունկացուծ: աստիճան, դիրք, պատիւ; սեւտղուծ. -order. Գործելու կանոն. -rigging. Անշարժ մալուխ և-. -bolt. Կրկնածայր նիզ:

Standish -էլ, s. Գլխաման, լրակ:

Stanhop -ըբ, s. Կառք մը, Թըրթ:

Stannary -տիւրէր, s. Անագահանք. [գարբեր, անագային]

Stanniferous -իջւրէ, a. Անագաւոր:

Stanza -տիւրէի, s. (Երգի) տուն:

Staple -տիւրէլ, s. Գլխաւոր առատութիւն, առատոյ; զլխաւոր նիւթ, սար; (դերձանի) թել; (դռան) սողնակալ ֆօքսիւ; խամանգործ նիւթ. =a. Գլխաւոր, մասնաւոր, կանոնաւոր. -ler -բլւր, s. Դերձանավաճառ, փերեղակ:

Star -տիւր, s. Աստղ, աստղածն նշան. աստղանշան; աստղանիշ, եռաստղ. =va. Աստղադարձել =տ. Շողայ, փայլելի -board. -տիւրէր, s. Նաւու աջակողմ, նաւաղոյր. -chamber. Հին Պատժական Ասեան Աւ. -finch. Ֆախսարիկ բ-. -fish. Ծովաստղ. -fart. Աստղածոն ամրոց. -gazer Աղ. Խարժոյ, աստղադէտ. -light. Ստեղծափայլ; լուսնակ գիշեր, աստղոյ լոյս, լուսընկայ:

Starch -տիւր(տ), s. Նշայ, շոճ գօյա. =va. Շոճել, նշայել. -ed -տիւր, a. Շոճագօծ; ինքնահաւան, պինդ. -y -տիւրէի, a. Օսլայ. jns; օսլայանման, ծիգ, պինդ:

Stare -տիւր, առ. Աչքը ճնկել, պշնուլ, անբնիժ նայիլ. =s. Պշնում:

Stark -տիւր, a. Լոկ, միայն. =ad. Բոլորովին, զիտովին, բացարձակ:

Starling Տարմահաւ սըղըքճգ

Starry, -red -տիւրէի, -տիւր, a. Ասեղալից, ասեղազարդ; ասեղանման, ասեղաձեւ. -փայլ:

Start -տիւր, տ. Տնցուկ, ցատկել; Թունս ելլել, սարսուիլ, խրջել; ոտք կոխել, սկսիլ; ճամբա ելլել, մեկնիլ. =va. Խրջեցնել, ցնցել; դող հանել, ահաբեկել; քալեցնել, շարժել, ճանքա հանել; զիւտ ընել, զսնել, սկսիլ. =s. Ճատելը, խրջչիլը, Թունս, սոսկում; ճամբա ելլելը, մեկնում; յանկարժեք ելլ. երթ; սկսիլ, սկսիլը; ազիւ, կոտոր. To get the—. Նախակիլ. To

-from, out of, aside off. Մեկնիլ, ճանքա ելլել, զատուիլ, բաժնուիլ. To—up. Ցատկել, ելլել; յանկարժեքելի; սկսիլ. -ing-post. Մեկնելու ծող. -up, s. Պակէն ծաղկած, ետքէն հարստացած. -ling, a. Հիւսցուցիչ, ապշեցուցիչ:

Startle -տիւրէլ, առ. Խրջեցնել, խրջիլ, դող հանել. =s. Խրջում:

Starve -տիւրէլ, տ. Սովամահ ցրահար ըլլալ, մեռնիլ. =va. Սովամահ ընել, մեռցնել; ուժը կտրել, նետել, տկարացնել. -ling, a. Անօթի, ազազուն, սովալուկ. -vation -տիւրէլ, s. Անօթութենէ հիւժում, անսուաղութիւն:

State -տիւր, s. Վիճակ, հանգամանք, կացութիւն, դիրք, կարգ, աստիճան; երկիր, վիճակ, նահանգ, տէրութիւն, պետութիւն; մեծութիւն:

փառք, շուք = va. Յայտարարել, բացարարել, ցցնել. -house. Քաղաքապետարան. -prisoner. Քաղաքայնայնուր. -room. Հիւրասեննակ-ment -տէյթ'Վէթ. Ե. Իրայայու-ծիւն, պատմութիւն.

Stated -տէյթ'Վէթ. a. Կարգ-եայ, հաստատուած, կանոնաւոր. -ly -Վէթ, ad. Որոշեայ տեսն.

Stately -տէյթ'Վէթ. a. Երեզ, հո-յակապ, պերճ, վսեմ. =ad. Եր. րեղորէն. -illness, s. -ուծիւն.

Statesman -տէյթ'Վէթ. s. Աշ-խարհավար, քաղաքագէտ. -ly, ad-ness, s. -ուծիւն. [կան.]

Static, -al -տէթ'Վէթ. a. Կշռա.

Statics, s. Կշռաբանութիւն.

Station -տէյ՛Վէթ. s. Գիրք, վայր, պաշտօնատեղի, պաշտօն, գործ, արհեստ, զբաղում; կայարան է՛ի; կա-յան(միսիոն.); ոստիկանատուն; յա-ծարան(մատրանաւուց.) = va. Դնել, որոշել, սահմանել. -al -տէյ՛Վէթ. a. Կայանի. -ary -՛Վէթ'Վէթ, a. Կա-յուն, հաստատուն, սեղապան. -er -տէյ՛Վէթ, s. Քողմալսանաւ. -ery -՛Վէթ'Վէթ, s. Գրեկիցէն, պիստան.

Statist -տէյ՛, s. Քաղաքագէտ.

Statistic, -al -տէթ'Վէթ'Վէթ. a. Վիճակագրական. -tics, pl. Վիճա-կագրութիւն. -tician -տէյ՛Վէթ. s. ագիւ-

Statuary -տէթ'Վէթ'Վէթ. s. Ար-ձանագործութիւն; անգրիագործ, արձանեղէնք.

Statue -տէթ'Վէթ. s. Արձան.

Stature -տէթ'Վէթ. s. Հասակ.

Statute -տէթ'Վէթ. s. Օրէնք.

կանոն. -tory, -table, a. Ըստ օրինի.

Staunch -տէ՛Վէթ. See **Stanch**.

Stave -տէ՛Վէթ. s. Տակտ աշիւրս Փշլը բախբաւը; տուն (երգի) = va. ձեղքել, ծակ բանալ, վազցնել; (իայտով) զարնել, հրել, կոխել.

Stay -տէյ, va. [Stayed ւ՛մ Staid]

Կենալ, մնալ, շարունակել; սպասել, ուշանալ; բնակիլ, հանգչիլ; վրս-տահիլ, ապաւինիլ. = va. Վար դնել, սպասեցնել, կեցնել, արգիլել; կըռ-ծընցնել, բռնել, կապել; զօրացնել, հաստատել; (նաւը) դառնալ աշա-րպանաւ = s. Կենալը, մնալը, դա-դար, բնակութիւն; արգել; խոչ; նեցուկ, զօտի = pl. Չփակ գօ-տէ; կայմակալ պարան. In -s. Գտնալու վրայ. To miss -s. (Նա-ւը) չկրնալ դառնալ. -lace. Չփա-կի լար. -sail. Կայմակալ պարան.

Stead -տէ՛Վէթ. s. Փոխարէնը. տեղը To stand in -Միժ օգուտ ունենալ.

Steadfast -Վէթ. a. Ամուր, հաստատուն, պիսկ. -ly, ad. -ness. s.

Steady -տէ՛Վէթ. a. Ամուր, հաս-տատ, անխախտ, անփոփոխ, անյոդ-զողդ: = va. Եւրժուսը կեցնել, բռնել.

Steadily, ad. - կերպով. -diness, s.

Steak -տէյ, s. Խորոված.

Steal -տէ՛Վէթ, va. [Stole, Stolen] Գողնալ, շորձել, չնձել = va. Գո-ղութիւն ընել, գողունի երթալ գալ. To - a march. Առիձէն օգտուիլ.

Stealth -տէթ'Վէթ. s. Գողութիւն.

Stealthy -տէթ'Վէթ. a. Գողանի, գողունի, գաղտագողի. -thily, ad.

Thinness -Վէթ. s. Գողնալը.

Steam -տէ՛Վէթ, s. Եղօք, գոլորշի; մէզ, ծուխ = va. Ծուխ՝ շոգի ելլել; գոլորշիանալ, ցնդիլ; քրտնել; շոգե-նաւել. = va. Եղօքով լվել՝ շինել; ցնդեցնել. -boat -տէյ՛Վէթ. Եղօք, նաւակ. -boiler. Եղօքեկամայ. -engine. Եղօքմեքենայ. -gauge. Ան.

գայտաչափ է. -packet. Քողմաւար շոգեմաւ, նաւ. -ship, -vessel. Եղ-գեմաւ. -tug. Նաւածիզ՝ շոգեմաւ.

Steamer -տէյ՛Վէթ, s. Եղօքեմա-վարտ; հրշէջ ջրհան.

Steamy -տէյ՛Վէթ, a. Գոլորշիա- նուտ. յղգելից.

Stearine -սթէրէն, ճարպային:
Steatite -սթէյթ, Սապոնքար:
Stedfast, See **Steadfast**.
Steed -սթէյթ, Տ. Երկվայր, ծի:
Steel -սթիլ, Տ. Պողպատ: դաշոյն, դուռ, պողոպտահիկ: սրոցնաստ: կայծ հասն շագնագ: կարծրութիւն. = va. Պողոպտահիկ պատել, պողպատել: կարծրացնել. — yard. կենդինար, կշռոց:
Steel's, Տ. Պողպատեայ, նման:
Steep -սթէյփ, Տ. Դարվար, սեպ: = Տ. Զառիվեր, դարուվար: = va. (Զուրի մէջ) Պրսնել, Թամիսել: -ly, ad. Դարվար, -ness, Տ. ուժիւն:
Steeple -սթիլֆլ, Տ. Զանգակատուն, աշարակ: chase. Փասարշաւ (ձիով):
Steepy -սթիլֆէ, Տ. Սեպացեայ:
Steer -սթէյր, Տ. Զուարակ, եզնիկ բօսուն: = va. Դեկավարել, ուղղել: — sman. Դեկավար տիւնհնձի:
age -սթէյրէփ, Տ. Դեկավարութիւն: իցառաջք, ծածք և. [Թիւն:
Steganography Մածկագրութիւն:
Stellar, -ry, -late, -ted, Տ. Մոլորակային, -ձեւ, -գարդ, -փայլ:
Stem -սթէմ, Տ. (Մտռի) բուն, կոճղ, արմ, իրան: ցողուն, ծղօս, ծիրղ: արմատ, նախահայր: սերունդ, շառաւիղ: ցունդ, նաւառաջք: (խազի) փուշ, պոչ: = va. (Հոսանքը) պատռել, ետ մղել և: ղէմղնել: -less, Տ. Անցողուն. [Թիւն:
Stench -սթէնչ, Տ. Դարշահոտութիւն:
Stencil Տ. Կաղապար, ձեւակ:
Stenography -սթէնֆրէֆի, Տ. Սղագրութիւն. -pher, Տ. Սղագիր:
Stentorian, Տ. Զայնք հուժկու:
Step -սթէփ(թ), Տ. Քայլափոխ, քայլ: քայլաչափ, աստիճան (սանդղղի): քայլուածք, ընթացք, դարձուածք: ոսնածայն, ոսնահետ, (քայլա)նշան, շալկոյ: աստիճան, յառաջադիմութիւն: (սիւնի) պատուանդան: Եղանակ, կերպ, քլ. Սան-

դուխ. = va. Քայլ նետել, քալել: երթալ, գալ, պատել. = va. Ոտք դնել կոխել: (սնան) ոտքը հաստատել. -by-. Քայլ առ քայլ. — ping-stone. Ոսնդիր (քար, շուրի մէջ):
Step-, -սթէփ-. — brother. Խորթ եղբայր: — daughter. Խորթ աղջիկ, — father. Խորթ հայր, հօռու. — mother. Խորթ մայր, մօրու. — sister. Խորթ քոյր, խորթակից. — son. Ուրջու:
Steppe -սթէփ, Տ. Տափասան:
Stercoraceous, Տ. Աղբային:
Stereo-, -սթէրէ- ,
-graphy. Հաստատութիւն:
-metry. Հաստատչափութիւն:
-scope, Տ. Հաստատչէս ք.
-tomy. Հաստատհատութիւն:
-type -սթէյփ, Տ. Հաստատչափ:
Sterile -սթէրիլ, Տ. Ամուլ, անծին: անբեր, անպտուղ, չոր. -lity, Տ. ուժիւն:
Sterling -սթէրլինգ, Տ. Անգլիական դրամ: հարազատ, գուտ, հնչուն:
Stern -սթէրն, Տ. Խոժոռ, -աղէմ, դաժան, խիստ. = Տ. նաւու յետակողմ, խելք գէյ. — board, — way. նաւու ետ ետ երթալը. — chaser. Խելաց մնդանօթ. — post. Խելածայրի հետան. — sheets. Խելատակ. -al -սթէրնէլ: Տ. Կրծոսկրի. -ly, ad. Խոժոռութեամբ. -ness, Տ. Խստութիւն:
Sternum -սթէրն, Տ. Կրծոսկր:
Sternutation -սթէյնտուրնէյտ, -սթէնտուրնէյտ, -tive, -tory, Տ. Փնկացացող:
Stertorions, -rons. Խորհրնի:
Stethoscope, Տ. Կրծաղէս ք.
Steve -սթէյվ, va. Բեռը տեղադրել: և. — dore. (Քեռ) գետեղիչ:
Stew -սթէյ, va. Ծոզեցնել, շոգեփիլ եսնել կրակի. = Տ. Զաքուն, քսնաբան, ցերմավայր: պոռնկանց: շոգեփ կաննի. — pan. Պոռնկ:
Steward -սթէյւարտ, Տ. Ծախսարար, մատակարար: նաւամանչ:

Lord.— Լորտ Մասակարար Ափ. — ship, s.-ուժիւն-ess, s.Տնտեսուհի:

Stick -տիտ, s.Տուպ, զաւազան; ձող, կայծ; (ծառի) ծիւղ, ծղոտ, ծիղ; խոցելը, զարկ = va. Մխել, վարսել, խոցել, զարնել; սեւեռել, հաստահել, անցնել; շարել ար. = տ. Յարիլ, փակչիլ, կցիլ, մնալ, զարդիլ, կենալ; վարանիլ, երկմեիլ: To — at. Տասամսել, To — by. Յարիլ, փակչիլ; ծանծրացնել, To — out. Տցուիլ, դուրս ելլել: To — to. Հաստաս ըլլալ. — lack. Դոճի խէժ:

Stickle, տ. Հանալ, գուն գործել. — back. Փշածուկ, կարուակուլեր, s. հրաւրեսիր, վկայ, շահասակ:

Sticky -տիտի, a. Մածուցիկ, խրժային, կպչուն: -kiness, s. ուժիւն:

Stiff -տիտի, a. Գիւղ, կարծր, խիստ, ճկանալ, պիտկ, չծռող, անճկուն; յամառ, քիթ. — necked. Կիտք. Խրստապարանոց, կամակոր. — en -տիտի, va. Կարծրացնել, պնդացնել: = տ. Կարծրանալ, պնդանալ, փայտնալ, քրտնալ. — ly, ad. — կերպով. — ness, s. — ուժիւն:

Stifle -տիտի, va. Խղզել, մարել, անցնել; խափանել: = s. Ձիու ոլորի լիսեռ:

Stigma -տիտի, s. Վէրքի սպի, խառան; (անպատուի) նշան, դրոշմ; կնիք բ. — tic, — al, a. Անպատուիչ, — tize, — Կրչւլ, va. Խրան զարնել, խարել; նշանակել, անպատուել:

Stile, s. (ծամ.) սլաք; ցանկ, պատ.

Stiletto -տիտի, s. Դաշնակ:

Still -տել, va. Լռեցնել, հանդարտել; կանեցնել, թորեցնել ար. = a. Հանդարտ, խաղաղ, լռիկ, անշարժ. = s. Անդորուժիւն; թորանոց իմպի. — ad. Դեռ, դեռ եւս, տակառիկ, դարձեալ, շարունակ: Be — ! Դնէ, — birth, — born. Մեռելածին, վիժած. — burn, ար.

Այրել, թորել ար. — life. Սպանել կենդանիք Կ. — ings, s. Թորում; (սա. կառի) ղնոց. — ness, s. Հանդարտութ.

Stilly -տիտի, a. Հանդարտ, անձայն: **Silt** -տիտ, s. (ձխիւնը) քաշելու) ոսնցուպ, փայտոն; (հո. դի երեսը) արմատ.

Stimulant -տիտի, — լիտ, a. Դրդող, գրգռող, խճող, դրգան (դեղ):

Stimulate -տիտի, — լիտ, va. Խճել, գրգռել, դրգնել; ոգեւորել բ. — tion, — mulus, s. Դրդում, գրգռու. — tive, — tor, s. Գրգռիչ:

Sting -տի, va. [Stung, Stang] Խայծել, կծել, շիծել (պիծակը); ցաւցնել, գրգռել. = s. Խայծոց, շիծոց, կիծ; խայծուած, կծուած, խայծ; բառախաղ, սլաք բ.:

Stingo. Հին կծու գարեջուր:

Stingy -տիտի, a. Կծծի, ազգի;

խայծիչ, կծու. — giness, s. ուժիւն:

Stink -տիտ, տ. [Stank, Stank] Հոսիլ, նեխիլ. = s. Գարշահոտութիւն. — ard -տիտի, — րտ, s. Հոտած (մարդ); ժանտամուկ և:

Stint -տիտ, va. Չափաւորել, սեղծել, ամփոփել; խնայել, չծախսել. = s. Չափ, սահման, կոպար:

Stipe -տիտ, s. Ծղոտ:

Stipend -տիտի, — Թոշակ, վարձարար, — Թոշակաւոր, վճարուած **Stipple** -տիտի, va. Կիսանիշել, կէտով քանդակել:

Stipulate — լիտ, — լիտ, va. Պայման դնել, պայմանադրել. = a. Եղաւոր (տրեւ). — tion, s. Կոշան, պայման:

Stipule, — la, տեղ, շիղ (տերեւի):

Stir, va. Եարժել, երեւցնել, խառնել, ցնցել, յուզել, գրգռել. = տ. Խրքիլ, շարժիլ; (առ. տու) ելլել. = s. Խառնակութ., աղտուկ, շփոթութ., իրարանցում. — rer — րտ, s. Եարժել. — րտ, — րտ, — րտ, s. Աս.

պանդակ կօղեկի. — leather, strap. Ասպանդակիլ գահնա.

Stich ՝ՏԻՆ(Տ), an. կար կարել, կարելի ։։ կարուածք, կար; (արօրի շինած) հողագօտի; ասղնուք բէ.

Stithy ՝ՏԻՏԳԻ, s. Սալ koru.

Stiver ՝ՏԻՎԷՐ, s. Քսանննց.

Stoat, s. (Ամրան) կնզում:

Stock ՝ՏՈՒՏ, s. կոճի, իրան, բուն (ծառի) 2. Մեղեի, բուն, կոճ գուն. սագ, սար: 3. Դրամագլուխ, դրամ, գումար: 4. Ապրանքի մեքեր, հաւար: 5. Հասանողմ, արժէժողմ, բաժնե-ժուղմ: 6. Ազարակի անասունք, շար-ժազոյք: 7. Խարսիի փայտանէ: 8. Չարմ, սերունդ, գաւազան, նախահայր: 9. Շահպակ շեպպուլ իւ: 10. Արգանակ բիտիք: 11. ը. Ունակապ, կոճի քօճուզ: 12. Նաւու կերտարան ։։ (Ապրանք) մեքեր, դիզել, ժողվել, լեցը-նել, շատցնել (ազարակը): To take a — Մեքերագիրը շինել, Dead — Հողա-գործի գործիներ (յուժ, մահակ են): — broker. Արժէժողմի միջնորդ. — dove. Վայրի աղանի. — exchange. Սակա-բան պօստա: — fish. Աղած չոր ձուկ, ծուկիք: — holder. Բաժնէտէր, ար-ժէտէր: — jobber. Արժէժողմի շահա-ղէտ: — still. Անշարժ:

Stockade ՝ՏՈՒՏԵՂՐ, s. Յցա-պանէշ զբ: ձոգափակ. [չուլլի]

Stocking ՝ՏՈՒՏԻՆ, s. Գուլպա,

Stockish, a. ԲՊՄաիս, ապուշ:

Stocky, a. Գլու ու կարճ:

Stole ՝ՏՈՒՏԻՒ, a. Սոյիկեան. -ism ՝ՏՈՒՏԻՒԷՒ, s. ու.Պիւն. [ԷԲ.

Stoker ՝ՏՈՒՏԵՂՐ, s. Հնոցպան

Stole, len, mp. & pp. of **Steal**.

Stole, s. Ուրար, փորուրար էլ:

Stolid ՝ՏՈՒՏԻՒ, a. ԲՊՄաիս, ա-պուշ. -ity, s. ու.Պիւն.

Stomach ՝ՏՈՒՏԻՒՅԷ, s. Սամորս; ախորժակ; հակում, իղծ ։։ va. Ունել, մարսել. համբերել. -er

՝ՏՈՒՏԻՒՅԷ, s. Իրանազարդ. -ic ՝ՏՈՒՏԻՒՅԷ, a. Սամորսային.

Stomp, vn. Հեք ձգել, դռոյմել:

Stone ՝ՏՈՒՅԷ, s. Բար; (գրեթե-մանա) քար; աղամանը; քարախօ բէ; ամործիգ էք; կորիզ, կուօ (պողոց) ։։ va. Բարկոծել, քար նեծել; կուօը հանել. — coal. Ած-խաքար. — cutter. Բարակոփ բաշճը. — fern. Բարստեմնիկ բ. — fruit.

կորիզաւոր պտուղ — marten. Վի-ժարիս. — pit. Բարահանք. —'s cast, — throw. Բարնկէց. — ware. Գուկե-ղէն, պոթիչ. — work. Որմածուժիւն.

Stony ՝ՏՈՒՅԷ, a. Բարեղէն, քա-րու; քարացուցիչ; սիսիս. — hearted. Բարսիր. -iness, s. ու.Պիւն.

Stook, s. (Որայից) խուժ:

Stool ՝ՏՈՒՅԷՒ, s. Անձել աճու-ռակ; նստարան, միգարան; ծառի արմա:; շարիլ բիճ:

Stoop ՝ՏՈՒՏԻՒ(Տ), vn. Ծռիլ, զծիլ, կուզը հանել; (արսին վայ) իջնել, խոյանալ; յօժարիլ, իջիլ, խոնարհիլ; նուաստանալ, իջնել, ցածնալ. ։։ Ծռիլը, կորուծիւն; (կունակի) կզուծիւն; խոյացուժ (արծիի), յարձակում; (դռան) քարաւոր; խմիչք, գաւանձ:

Stop ՝ՏՈՒՏԻՒ(Տ), va. Կեցնել; վար զնել, արգիլել; գոցել, խցել. ։։ vn. Կեցնալ, մնալ; կասիլ, դադարիլ; սնան-կանալ. ։։ s. Կեցնալը, կաց. դադա-րում; արգելք, խափան, խոչնդոս; ընդհատում; հանգիս; փակազակ, քանոն (երգիոնի); միջակէ (.) — cock. Ծորակ սուսուլուգ. — gap.

ձար, մարակ (օգնութիւն առժամայ).

page ՝ՏՈՒՏԻՒՅԷ, s. Կեցնելը, գոցելը,

խցում; փակում, սնանկութիւն.

per ՝ՏՈՒՏԻՒՅԷ, Գոցելը, խցում; փա-

կում, սնանկութիւն. **per** ՝ՏՈՒՏԻՒՅԷ,

s. Փակոց, խից բշգան; չուանի

կտր ։։ ։։ va. Գոցել, խցել. **ple**

՝ՏՈՒՏԻՒՅԷ s. Խից բաքա.

Storage -տօժի, s. Ետնարանուկ, պահելէք, վարձք ֆիթալիէ:

Storax, s. Ախուրակ գարաֆին.

Store -տօժ, s. Պահեստ, մեքեր; առատութիւն; մեքերանոց; խանութ, կրպակ; pl. Ուսեստելէք: --va. Ժողովել, մեքերել, դիզել, հաւքել, ամբարել. To set--by. Բանի մեծ արժէք տալ. In--. Պարտաս. --house, --room. Ետնարան.

Storied -տօժի, a. Պատուած, զարդարուած, (սաս) պատուաւ:

Stork -տօժ, s. Արագիլ:

Storm -տօժի, s. փոթորիկ մտրիկ; յոյզ, ծուփ, այնկրծանք, փոռմանք; բուռն յարձակում, գոռոհ զէն: --տ. Մրրիկ հանել, փոթորկել; անձրեւել. ձիւնն; գոռոհ տալ, յարձակիլ (սեր-դին վրայ): --beat, --tossed, --vexed. Մրրկածուփ. փոթորկեալ:

Stormy -տօժի, a. Մրրկալից, յոյզ, այնտանք, փոթորկեալ; սաս. սիփ, կառապի--minness, s. -ուժիւն.

Storthing, ֆորհրդ. նորվեկիոյ:

Story -տօժի, s. Պատմութիւն; զրոյց, վէպ. հեքիաթ; առասպել, սուռ; դասիկոն, յարկ (սան): --va. Պատմել. --teller. Վիպասան, առասպելարան, զոգոման երգիչ; ստախօս:

Stoup -տօժ, s. Օրհնած ջրի աման; աման, շիշ:

Stout -տօժ, a. Զօրաւոր, հուժկոտ, բաշ, անվեհեր; խոշոր: --s. Զօրաւոր գարեջուր. -ly, ad. -կերպով. -ness, s. -ուժիւն.

Stove -տօժ, s. Զերմոց սօպա. --imp, of Stave. Զարնուած:

Stover -տօժ, s. Դոռ, յարդ, ալիք:

Stow -տօ, va. Տեղաւորել, զե-տեղել, լեցնել; փանձել. -age -տօժի, s. Զետեղում; զետեղէք (վարձք); զետեղարան [նուժիւն.

Strabismus -տօժի, s. Դուռ:

Straddle -տօժի, va. Մը

բանալով քայլել, կենալ: --s. Մընը-ները լարելը, միջոցը, բացուածք:

Straggle -տօժի, va. Զամբելն ելլել, խոտորիլ, շեղիլ; ցրուիլ. -ler -տօժի, s. Թախառտախն, յետամնաց զէն.

Straight -տօժի, a. Ուղիղ, շի-տակ, ուղղորդ, նեղ, անձուկ, ամփոփ. --ad. Անմիջապէս, ուղղակի. --forward. Շիփ շիտակ --way Առանց յապաղման -ly, ad. Ուղիղ կերպով. -ness, s. Շիտակութիւն.

Straighten -տօժի, va. Եր-կել, հարձել, ուղղել:

Strain -տօժի, va. Զիտել, պրկել, լարել; վնասել, աւերել, քամիլ. --տ. Քամուիլ; նկրտիլ, քքնիլ, ճիգ մտափել. --s. Զիտում; պրկում; ճիգ, ջանք. փոյծ; նուագ, աւազ; ոճ, կերպ, կիւթ (տաղի); միտում, սէր. -er -տօժի, s. Քամոց սիւզկէն:

Strait -տօժի, a. Անձուկ, նեղ; խիտ, պինդ, սերտ. --s. Դժուարութիւն, նեղութիւն. pl. Կիթ, կապան, նեղուց. --jacket, --waistcoat. Զոպիչ, քոթանակ. --laced. Սեղմուած, պրկեալ; խստապահանջ. -en -տօժի, va. Պրկել, նեղցնել, սեղմել, մկտել; նեղել, տառապեցնել. -ly, ad. Սերտիւ, խստիւ, մտերմաբար. -ness, s. Խստութիւն, սասկուտութիւն, ճշդութիւն; տառապանք, նեղութիւն.

Strake -տօժի, s. Երկաթի կապ, զօտի (անուխ); տախաշարք. --s.

Stramony, -ium. Արջընկալ:

Strand -տօժի, s. Լճափ, ծո-վեգր; չուանի կուղ գար: --an. (Նա-ւը) խեցնել, խրիլ; քակել (չուան).

Strange -տօժի, a. Անսովոր, արտօրինակ; արտարիւ, օտար; այ-լանդակ, խորձ; զարմանալի. -ness, s. -ուժիւն. -ly, ad. Կար-տիւ, արտօրինապէս.

Stranger *Իրե՛ն՝ճԸ, s. Օտա՛րակա՛ն, օտարուհի; դրսեցի, պանդուխտ; անծանօծ.

Strangle *Իրե՛նէլ va. Խղղել; արգիլել, կոխել, ճնշել: — pl. Չիռուսիս մը, պնչատապ, —led *Իրե՛ն՝. ԿԸ, a. Խղղուած, հեղձամահ.

Strangulation *Իրե՛նէ՛—ւլ՝. շ. Խեղղում, խեղղը, —lated —ւլ՝. Իրե՛ր, a. Հեղձամահ, խեղղամահ.

Strangury, s. Միզակաթուռ.

Strap *Իրե՛ք, s. Փոկ, իրաց զայրջ; սրափոկ, քսոց (ածելիի); երկաթի կապ (գերանի) = va. Փռկով ծեծել՝ կապել: (ածելիս) սրափոկել, —pado *Իրե՛քէ՛ր, s. (Յանցաւորը չուանով վեր վերցնելով) ծով ձգելը, ծովարկ, —ping *Իրե՛քէ՛ն, a. Խոշոր, գէր.

Stratagem *Իրե՛ր՝ճԸ, s. Ռազմական հնարք, կնիւրք; վարպետութիւն, —getics, **Strategy**, Մարտագիտութիւն, ռազմագիտութիւն, —gic, —al *Իրե՛րէ՛ն, a. Ռազմականական, —gist, s. Ռազմագէտ.

Stratify *Իրե՛րէ՛ն, va. Խաւաղասել, խաւաղարել, —fication, s. Խաւաղասում, —fied *Իրե՛րէ՛ր, a. Խաւասնիս, —form, a. Խաւամեւ.

Stratum, —ta *Իրե՛ր, ք. ը. *Իրե՛ր, s. Խաւ, շար, կարգ երեք.

Straw *Իրե՛ք, s. Յարդ սաւան; փոճոկ, ծանծ (գարիի): յարդի շիւղ, ոչինչ, —bail. Ոչինչ նրաշխաւոր, —berry. Ելակ չիւիք —color. Յարդազոյն, դեղնկեկ. [յարդազոյն]

Straw *Իրե՛ն, a. Յարդային,

Stray *Իրե՛ն, va. Խոսորդիլ, շեղիլ, մոլորել: = a. Մոլորեալ մոլորուն, թափառական. = s. Կորուած անասուն.

Streak *Իրե՛ն, s. Գիծ, գծած, պիտակ ետ, չքառոց; սախակաշարք և. = va. Մասնէքել, պիսա-

կել, —ed, **Streaky** *Իրե՛ն, Իրե՛նէ՛ն, a. Երփնազոյն, երփնեռակ.

Stream *Իրե՛ն, s. Գետ; հոսանք, հեղեղ, ուղի; թազում, թիւն; սիլիք, պատճառ. = va. Վազել, հոսիլ; հոսեցնել, —let, s. Վտակ, գետակ, —er *Իրե՛ն, s. Խոշ; ալօս լոյս: **Streamy** —էն, a. Բազմավտակ.

Street *Իրե՛ր, s. Փողոց: **Strength** *Իրե՛ն, ք. շ. Չորութիւն, ոյժ, կարողութիւն; արիւնքութիւն, քաջութիւն, պնդութիւն, կրող; տկուտութիւն; ուժգնութիւն, սաստկութիւն.

Strengthen *Իրե՛նէ՛ր, va. Չորացնել, ոյժ տալ, ամրացնել: քաջաբերել, խրախուսել, = va. Չորանալ, ռւժովնալ.

Strenuous *Իրե՛նէ՛ն, —ւլ, a. Կորովի, ժիր: —ly, ad. —ness, s. Չանք, ոյժ.

Stress *Իրե՛ն, s. Կարեւորութիւն, լրջութիւն; քննութիւն, ուժգնութիւն:

Stretch *Իրե՛ն, (ք), va. Երկնցնել; սարածել, սփռել, քանալ, պարզել; պնդել զատմագ: չափազանցել, մեծցնել, = va. Երկննալ, քացուիլ, հասնիլ, սարածուիլ, չափազանցել; (նալը) երծալ, = s. Չգում, քանալը, սարածում; սարածանք, միջոց, սարած; ընծացք, ուղղութիւն; նաւու նամբայ պօրտա, —er *Իրե՛ն, s. Որմասալ կարգը; (նաւակի մէջ) ոճնդիք; պատգարակ.

Strew *Իրե՛ն, *Իրե՛ն, va. (Խոտ, ծաղիկ) փռել, սփռել, պատել.

Stria *Իրե՛ն, s. Մասնէք, —te, —ted *Իրե՛ն, Իրե՛ր, a. Մասնէքաւոր.

Stricken *Իրե՛ն, va. Ըարնուած; գառամ, պառաւ; հինցած, մաշած; ամբողջ (ժամ):

Strickle, s. Գերանդիի յետան.

Strict *Իրե՛ն, a. Նեղ, անձուկ; սեղմ, սեղմեալ: ճիշդ, խիստ, ճշդպահ, խստապահանջ, —ly, ad. Իրս-

ռուծեամբ, խստիւ. -ness, հ. Իրս. անձիւն; մեծ ճշգրտ. ձիւն.

Stricture -ՏՐԻՎՆԵՐ, հ. Եպի. րանք, պարտա; պնդում, փակում (միզանցքի եւայնն):

Stride -ՏՐԻՎՆԵՐ, ան. [Strid, Strode, Stridden] Մեծ արայլ քայել, կարկինները բանալ. շերքել; ցատկել. =ս. Մեծ քայլ, շերք.

Strife, հ. Կագ, կռիւ. վէճ.

Strike -ՏՐԻՎՆԵՐ, ՎԱ. [Struck; Struck, Stricken] 1. Զարնել, բախել, տրոփել. 2. Կոխել, կտրել (ստակ). 3. Զալել, հնչեցնել, դափել. 4. Վարանուլ, ամփոփել. 5. Ազդել, տպաւորել (միտքը). 6. Դաշինք դնել, կռել. 7. Երեսնալ, գալ. 8. Արտադրել, բերել. 9. Հարծել, սրբել (ցորենաչափը). =տ. Զարնել, զարնուիլ. 2. Յարձակիլ. 3. Թափանցել, անցնիլ. 4. Գործադուլ ընել. 5. (Դրոշակը) վարանուլ. 6. Յանկարծ սկսիլ, ձեռնարկել. =ս. Յորենաչափը (հոյկի) շտկելու տախտակ, արդակ. 2. Գործադուլ (չործաւորաց). 3. (Խաւեզերքի) հորիզ. ուղղութիւն ելի. To —hands. Ծափահարել. To —in. Թափանցել, խրեցնել. To —off. Տպագրել, տպել, կոխել; զարնել, բաժնել; ջնջել, իջեցնել. To —out. Արտադրել, յառաջ բերել; ջնջել, աւրել; հնարել, ստեղծել. To —sail. Կասիլ, կենալ. To —up. Հնչեցնել, չալել; չալելու՝ երգելու սկսիլ, պարել. To —with horror. Անարեկել, շուարեցնել.

String -ՏՐԻՎՆԵՐ, հ. Զուան, լար, առասան, կապ; դերձան թել; ժապաւէն, երիզ; դաս, կարգ, շարք; լար, աղի, ձիւ ել; նետաղ, ձիւ (տունկի), մանրամթնը (ջիդերու.) =ՎԱ. [Strang, Strung] Լար անցնել (ընձձակին); դերձանը շարել, յեռուլ; պնդել, լարել, զօրացնել; ձիւլ՝ մազը սկսել (լուրիայի).

—halt. (Ձիու կարծի) մակուռ. —ed -ՏՐԻՎՆԵՐ, հ. Լարաւոր. —er. Լարաղէն.

Stringent -ՏՐԻՎՆԵՐ, հ. Բխիւ. սաստիկ, պինդ, բազմապահանջ. —gence -ՏՐԻՎՆԵՐ, հ. —ուձիւն.

Stringy -ՏՐԻՎՆԵՐ, հ. Բազմամթնել ձիւլային; կպչուն. —ginness, հ. —ուձ. **Strip**, ան. Հանել, մերկացնել հանուիլ. =ս. Ծուրիկ սըրբ.

Stripe -ՏՐԻՎՆԵՐ, հ. Մասնէք, պիսակ եօլ, լրպուգ; մարակի հարուած, նշան. =ՎԱ. Գունազարդիլ, մասնէքել. —ped -ՏՐԻՎՆԵՐ, հ. Մաս. **Stripling**. Պատանի. [Միքաւոր. **Strike** -ՏՐԻՎՆԵՐ, տ. [Strove, Striven] ձգնիլ, ջանալ, զուլ գործել; կռուրիլ, մրցակցիլ. [Բ. —

Stroble -ՎՆԵՐ, հ. Խոզակ զօգած **Stroke** -ՏՐԻՎՆԵՐ, հ. Հարուած, բախիւն, զարնելը; արար, գործ, բան; գրչի հարուած, զիծ; ժայն, հընչիւն (ժամացուցիլ). =ՎԱ. Փայլալ, զգուել; ողորկիլ, շիտել. —sman. Առասանն թխավար հռայնաձը. At a —

Մէկէն, մէկ հարուածով. Straight —, Thick —. (Գրչի) շիտակ յայն զիծ. **Stroll** -ՏՐԻՎՆԵՐ, տ. Չտոյն ընել. —er -ՏՐԻՎՆԵՐ, հ. Թափառական.

Strong -ՏՐԻՎՆԵՐ, հ. Ուժով, ուժեղ, զօրաւոր, հզօր, կոթողի. 2. Ամուր, անստիկ (բերդ). 3. Ծնուլուն, դիմացկուն (կերպաս). 4. Քայտափրոտ, կտրիծ, բալ. 5. Ոգելից, բարկօղի. 6. Ազդու, ուժգին (ոճ). 7. Դժուարամարտ, ծանր. —hold. Կնքու. —ամուր, ամրոց. —ly, ad. Զօրութեամբ, ուժով, սաստիկ.

Strontia, -tian. Կըռուներար. **Strop** -ՏՐԻՎՆԵՐ, հ. (Աժեղի) քոնց; ճոպան, պարան. =ՎԱ. Մերկքնել.

Strophe -ՏՐԻՎՆԵՐ, հ. Տուն (աղի). **Strove** -ՏՐԻՎՆԵՐ, imp. of **Strike**.

Strow -ՏՐԻՎՆԵՐ, See **Strow**.

Structure -ՏՐԻՎՆԵՐ, հ. Յօրինուածք, շինուածք, շէնք; մեւ, կազ.

մուծ. -ral, Բ. Ըս կազմուծեան.

Struggle *ԻՐԷ՛ԼՎ. Գու՛ն գործել, նկրել, մարտնչել, պայքարել, ջանալ. = Ե. Պայքար, ճիգ, ազգասպ, մեցում; հոգեկարք. [յին.

Strumose, -mons, Բ. Խոլյա-

Strumpet *ԻՐԷ՛՛. Ե. Գոռնիկ.

Strut *ԻՐԷՐ, Ե. Սիգորէն քալել, սիգալ, սոնգալ. = Ե. Սիգա. ճես ընձացք, սոնգ; (պատի)գոտի, ենակ. -tingly, Բ. Սիգորէն.

Strychnia, -nine. Բնամորմ.

Stub *ԻՐԷՂ, Ե. Թուփի բուն, արմ. = Ե. Արմատէն խլել; զարնել. -bed, -by *ԻՐԷՂ՛ԻԻ, *ԻՐԷՂ՛Է՛, Բ. Կարճ ու կլոր. -ble *ԻՐԷՂ՛Է՛. Զընձած ցորենի խոզան, ծղօն.

Stubburn *ԻՐԷՂ՛ՂԷ՛, Բ. Կամակոր, յամառ, խստապարանոց. -ly, Բ. -ness, Ե. -ուծիւն. [ղախ.

Stucco, Ե. Կճամեփ, կճաշա.

Stud *ԻՐԷՂ, Ե. (Մեծզուխ)զամ, հեղոյս; (շապկի) կոճակ; նեցուկ Է; ծիսասան, ծիան. = Ե. Բեւեւ. Բազարդել. —bolt. Կրկնաձայր նիգ. —ding-sail. Մանրաուզաս. [նոդ.

Student *ԻՐԷՂ՛՛Ի՛Ի, Ե. Ուսա-

Studied *ԻՐԷՂ՛՛Ի՛Ի, Բ. Ուսում. նասիրեալ, խնամով քննուած; ուսեալ, սորվուած; [սանոց.

Studio *ԻՐԷՂ՛՛Ի՛Ի, Ե. Արուես.

Studious *ԻՐԷՂ՛՛Ի՛Ի, Բ. Ուսում. նասէր, աշխատասէր, ջանաղիր. -ly, Բ. -ness, Ե. -ուծիւն.

Study *ԻՐԷՂ՛՛Ի՛Ի, Ե. Ուսում, ուսմունք, պարապում, սերտողութիւն. 2. Քննութիւն, ուսումնասիրութիւն [խնդրի մը]. 3. Սերտելու՝ սորվելու բուն; մասնաւոր փոյթ, խնամք. 4. Աշխատութեան սենեակ; գրասենեակ. 5. Դաշտանկար, սորվելու օրինակ Է. = Ե. Ուսանիլ, սերտել, աշխատիլ; բան գործ ընել. = Ե. Ուշադիր քննել, հետազօտել, ուսումնա-

սիրել; բերնուց սորվիլ; մտածել.

Stuff *ԻՐԷՔ՛(Ի), Ե. Նիւթ, աւազճ խարճ, ֆերքսիք; բուրդէ պասառ. կտու; անշահ անպիտան բան. = Ե. Մէջը լեցնել, խժկել; խճողել, խոկել; խճողել ծօլմա եքմէք. = Ե. Խոզի պէս ուտել, փորը լցնել. -ing *ԻՐԷՔ՛՛Է՛, Ե. Խոշոր. արք, խժուծ, մեղել; (հաւի) փորը լեցուած միտ, լիցք.

Stuffy *ԻՐԷՔ՛՛Է՛, Բ. Յամառ, դէգ.

Stultify *ԻՐԷՂ՛՛Ի՛Ի, Ե. Ապուշ դարձնել, քնացնել. [ցու շիւտ.

Stum *ԻՐԷՔ՛, Ե. Մրմուռ, քաղ.

Stumble *ԻՐԷՂ՛ՂԷ՛ Ե. Ոտքը սահիլ. զթել, գայթել, սայթաքիլ; զըլորիլ, իյնալ; սխալիլ. մոլորիլ. = Ե. Սխալ քայլ. սահում; զորում, սխալանք. —ling-block. Խոչնդոտ, քար գայթակողութեան.

Stump *ԻՐԷՔ՛(Ի), Ե. Կոճոց, իւրան, մնացորդ ֆէրքիք; թղթամատիտ սոպք; քլ. Մուռք. = Ե. Ոտքով զարնել; ծայրասել, կնեյլ; ընտրական արշա ընել. To take the— Ընտրական ճառ խօսիլ.

Stumpy -Է՛Է՛, Ե. Կարճ ու զէր.

Stun *ԻՐԷՂ՛՛. Ե. (Գլուխը) հարուածով սասանել, թնացնել; պայթեւ.

Stung, Stunk See **Sting, Stink**.

Stunt, Ե. Անուսը արգիլել.

Stupe *ԻՐԷՂ՛՛Է՛, Ե. Տած, դիլէ ԷԻ՛

Stupefy *ԻՐԷՂ՛՛Է՛՛Է՛, Ե. Ապշած ձգել, ապշեցնել, ընդարմացնել.

Stupefaction -Է՛Է՛՛՛՛՛՛՛՛, Ե. Ապշում, թմրուծ. ընդարմացում. -tive *ԻՐԷՂ՛՛Է՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛, Բ. Ապշեցուցիլ.

Stupendous *ԻՐԷՂ՛՛Է՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛, Բ. Սիրալի, հիանալի. -ly, Բ. -ness, Ե.

Stupid *ԻՐԷՂ՛՛Է՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛, Բ. Ապուշ, քնամիտ, հիմար սխալիք. -ly, Բ. -ness, Ե. -ուծիւն.

Stupor *ԻՐԷՂ՛՛Է՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛, Ե. Ապշանք. **Stupration**, Ե. Կուսապղծութիւն.

Sturdy -ԿՐԻՒԻ. *a.* Կամակոր, ժպիրճ, թիրս; *qorawoor* -**dilly**, *ad.* -**diness**, *s* ժպրհուծիւն.
Sturgeon -ԿՐԵՎԷՆ, *s.* Թառախի մերսին պալղը.
Stutter -ԿՐԵՂԸ, *տ.* Թոճովել կմկմալ. = *s.* Կակաղելը, Թոճով.
Sty -ԿՐԵՂ, *s.* Խոզանոց; զարիկ կոզարքանդը բէ. - *տ.* Խոմըղնել.
Stygian -ԿՐԻՎԷՆ, *a.* Սիւրսեան, զոճիային, զոճիա (լուր).
Style -ԿՐԵՂ, *s.* (Մոճի վրայ գրելու) սլաք, գրոց; սլաք. կնիք բէ; բարիս (ծաղկանց); խօսելու՝ գրելու կերպ, ոճ; եղանակ, կերպ, ձեւ; տիպոս, մականուն; սուսուր (հին, նոր). = *va.* Անուանել, տիպոս ալ
Styler, *s.* Դաշնակ խանդեր
Stylish, *a.* Վայելուչ, գեղեցիկ
Styptic, -**al**, *a.* Պնդեցնող (ղեղ).
-ity -ԿՐԻՎԷՐԻՒՄ. *s.* Պնդում. [ի.
Suabie ---ԿՐԷՂ. *a.* Դաւապարտ.
Suasion ---ԿՐԷՂ, *s.* Համոզում.
-sive, -**sory** -ԿՐԷՒՄ, *a.* Համոզիչ.
Suavity ---ԿՐԷՂ, *s.* Քաղցրում.
Sub-, -**ս** ԵՆԹ-, *ա* կ.
-acid -ԿՐԻՒԻՄ, *a.* Թժուռաչ.
-acrid -ԿՐԷՂ, *s.* Կծու համ, քիչ կծու.
-alpine -ԿՐԷՂ, *a.* Ստորալպեան.
Subaltern -ԿՐԷՂԸ, *a.* Ստորակարգ, երկրորդական. **-ate**, *a.* Ստորակարգել, ստորակայ [կայ.
-astral. Ընդ առեղծոք, երկրա.
-astringent. Քիչ պնդացնող.
-audition. Լսելիայն իմացում.
-chanter, *s.* Տիրացու, դպիր.
-committee Գերայնմնախումբ.
-cutaneous. Ենթամորձային.
-deacon -ԿՐԷՂ, Կիսասարկաւազ.
-divide, *va.* Ստորաբաժանել.
-division, *s.* Ստորաբաժանում.
Subdue -ԿՐԻՒՄ, *va.* Հնազանդեցնել, տիրել, նուսնել, ենթարկել, զնել, հա-

մոզել, ընթանցնել. [ենթարկեալ.
Subdued -ԿՐԷՂ. *s.* Ենթաճեալ.
Suberic, *a.* Սնկային. սուսիկ.
Subite, *ad.* Ճիսով, յանկարծ.
-family, *s.* Ենթատոհմ բ.
-genus -ԿՐԷՂ, *s.* Ընդացեղ բ.
-ja'cent. Տակի, ենթա (հիւս)՝.
Subject -ԿՐԷՂԻՄ, *a.* Ենթարկեալ, ներքե, տակ, ենթակայ. = *s.* Հպատակ, ծառայ. 2. Առարկայ, նիւթ 3. Առիթ, նշանակ (վէճի). 4. Ենթակայ, տէր բայի +. ԿՐԷՂ. 5. Վարձան, նպատակ (բժշկութեան). 6. Ենթադրեալ, նիւթ երբ 7. Հերձելի (դիակ) բէ. - *matter*. Վիճելի նիւթ. - **-tion** -ԿՐԷՂԻՄ, *s.* Հնազանդութիւն, հըպատակութիւն, հլումիւն.
Subjective -ԿՐԷՂ, *a.* Ենթակայական; ներքին. **-ly**, *ad.* -**ness**, -**tivity**, *s.* Ընթակայումբիւն.
Subjoin, *va.* Յարել, աւելցնել.
Subjugate -ԿՐԷՂԸ, *va.* Նուսնել, տիրել. **-tion** -ԿՐԷՂԸ, *s.* Նուսնում, հնազանդումիւն.
Subjunction -ԿՐԷՂԸ, *s.* Ցաւելում, կցելը. **-tive** *a.* Ցաւելական. = *s.* Ստորադասական (եղանակ).
Sublimate -ԿՐԷՂԸ, *va.* Վերացնել (անդիլը); վստմացնել. = *s.* Վերացոյթ +. **-tion** -ԿՐԷՂԸ, *s.* Վերացում +; վստմացնելը.
Sublime -ԿՐԷՂԸ, *a.* Բարձր, վերին, բարձրացոյն, գերազոյն; վստմ, վեհ, վստմական. = *s.* Վստմ ոճ. = *va.* Վերացնել +; վստմացնել, ազնուացնել, = *տ.* (Թաւա կան մասերը) վերացնել, **-ly**, *ad.* Վստմաբար. **-ness**, -**ity** -ԿՐԷՂԸ, *s.* Բարձրում, վստմում. [Ա.
-lapsa'rian *s.* Ենթազգիւն.
-linea'tion, *s.* Ենթազգիւն.
-lin'gual, *a.* Ընդ լեզուեան.
-lunar, -**ry** -ԿՐԷՂԸ, *s.* Ենթալուսնային; երկրաւոր. [զիւր-

-marine, *ա. Ընդձովեայ (հեռ. ա. -merg)*
Submerge -ւել, *սա. Ընկղմել, մխրճել, խղթել; հեղեղել, ողողել*
-nce, **-merston** -ւել, *սա. Ընկղմում, -միլը, մխրճում, ընկղմում, ողողում* [տոյգ.]
Submerse, **-ed**, -ւել, *սա. Ընկղմողութիւն, հլուծիւն, խուստ. վանուծիւն; մեծաբանք*
Submissive -ի, *սա. Ընկղմող, հլու, -ly*, *ad.* **-ness**, *ս. Ընկղմողութիւն, հլու, -ness*, *ս. Ընկղմողութիւն, հլու, -ness*
Submit -ւել, *սա. Ընկղմել, վիշտիլ; սակ դնել, ենթադրել, ենթարկել, յանձնուիլ, հպատակիլ*
-multiple, -ւել, *Ստորագասիկ*
-nascent, *ա. Ենթարթ*
-ordinary *Ստորակարգութիւն:*
Subordinate -ի, *սա. Ստորակարգութիւն, սակ դնել, կախեալ ընել; հնազանդեցնել* = *ա. Ստորակարգ, ստորակայ, -կարգ*, **-ly**, *ad.* *իւր երկրորդ, սակ*, **-tion**, **-ordinacy**, *ս. Ստորակարգութիւն, կախում, հպատակութիւն*
Suborn -ւել, *սա. Ստորակարգում ընել ձալ; հրապուրել, որոտար*, **-ation**, *ս. Ստորակարգութիւն*
-oval *Զուակերպ է. [ժիւն]*
-pena, **-pena**, *ս. Դատարարութիւն*
-rector, *ս. Փոխ-ստուղծ հատ*
-reption *Նենկատայ (շնորհ)*
-salt -ւել, *սա. Դեղատար*
Subscribe -ւել, *սա. Ստորագրել; (զրամ) ստորագրուիլ; խոստանալ* = *սա. Ընկղմել, հանձնել; (մեք. մի) բաժանորդագրուիլ*
-ber -ւել, *սա. Ստորագրել; (լրագրի) բաժանորդ*
Subscription -ւել, *սա. Ստորագրութիւն; հանձնակութիւն; բաժանորդագրիւն*
Subsequent -ի, *սա. Ստորագրութիւն, -ի, -ness*, *սա. Ստորագրութիւն, -ի, -ness*

-մէն յետոյ, **-ly**, *ad.* **Յետոյ, յետոյ**
-sequence, *ս. Ընկղմողութիւն*
Subserve -ւել, *սա. Ընկղմողութիւն, -ness*, *սա. Ընկղմողութիւն, -ness*
Subservient, *ս. Ստորակարգութիւն, սակ դնել, ստորակարգութիւն*
-servience, **-cy** -ւել, *սա. Ընկղմողութիւն*
Subside -ւել, *սա. Ընկղմողութիւն, -ness*, *սա. Ընկղմողութիւն, -ness*
Subsidiary -ի, *սա. Ընկղմողութիւն, -ness*, *սա. Ընկղմողութիւն, -ness*
-sidize -ւել, *սա. Ընկղմողութիւն, -ness*
Subsidy -ւել, *սա. Ընկղմողութիւն, -ness*
Subsist -ւել, *սա. Ընկղմողութիւն, -ness*
-ence -ի, *սա. Ընկղմողութիւն, -ness*
-ent -ի, *սա. Ընկղմողութիւն, -ness*
Subsoil -ւել, *սա. Ընկղմողութիւն, -ness*
Subspicies, *ս. Ընկղմողութիւն, -ness*
Substance -ւել, *սա. Ընկղմողութիւն, -ness*
Substantial -ւել, *սա. Ընկղմողութիւն, -ness*
-ity -ի, *սա. Ընկղմողութիւն, -ness*
-ness, *ս. Ընկղմողութիւն, -ness*
Substantiate -ւել, *սա. Ընկղմողութիւն, -ness*
-tion -ի, *սա. Ընկղմողութիւն, -ness*

Substrate, -tum ռշ-րէի: **Substratum** ռշ-րէի: **Substratum** ռշ-րէի: **Substratum** ռշ-րէի: **Substruction, -ture** ռշ-րէի: **Substratum** ռշ-րէի: **Subtangent, s.** ենթաշոշափ: **Subtend, va.** Ստորաձգել: **Subtense, s.** Ստորածիկ(ղիծ): **Subterfuge, s.** Խուսափանք: **Subterranean, -neous** ռշ-րէի: **Subtile** ռշ-րէի: **Subtle** ռշ-րէի: **Subtlety** ռշ-րէի: **Subtly** ռշ-րէի: **Subtilize** ռշ-րէի: **Subtraction, -ion** ռշ-րէի: **Subtract** ռշ-րէի: **Suburb** ռշ-րէի: **Subvention, s.** Կարգում: **Subvert** ռշ-րէի: **Succedaneum, -neous** ռշ-րէի: **Succeed** ռշ-րէի:

Subterfuge, s. խուսափանք: **Subterranean, -neous** ռշ-րէի: **Subtile** ռշ-րէի: **Subtle** ռշ-րէի: **Subtlety** ռշ-րէի: **Subtly** ռշ-րէի: **Subtilize** ռշ-րէի: **Subtraction, -ion** ռշ-րէի: **Subtract** ռշ-րէի: **Suburb** ռշ-րէի: **Subvention, s.** Կարգում: **Subvert** ռշ-րէի: **Succedaneum, -neous** ռշ-րէի: **Succeed** ռշ-րէի: **Success** ռշ-րէի: **Successful, -ly, ad. -ness.** շողակ: **Succession, -ly, ad. -ness.** շողակ: **Successive, -ly, ad.** շաշողակ: **Successor, -ry, s.** ճաշողակ: **Succinat, -ry, s.** ճաշողակ: **Succinic, s.** ճաշողակ: **Succor, -ry, s.** ճաշողակ: **Succory, -ry, s.** ճաշողակ: **Succulent, -ly, ad. -ness.** ճաշողակ: **Succumb, -ry, s.** ճաշողակ: **Suction, -ion, s.** ճաշողակ: **Sucker, -ry, s.** ճաշողակ: **Suckle, -ry, s.** ճաշողակ: **Suckling, -ly, ad. -ness.** ճաշողակ: **Suction, -ion, s.** ճաշողակ: **Suctorial, -ly, ad. -ness.** ճաշողակ: **Sudatory, -ry, s.** ճաշողակ: **Sudden, -ly, ad. -ness.** ճաշողակ:

կի, շուտ մը, մէկէն ի մէկ.-ness, s.

Sudorific a. -ի-... ֆրենսքեր.

Suds -ւծ, s. Սապոնջուր.

Sue -ի-... va. Դատախաղով դա.
«ի բաշելի» = տ. Ուզելի, խնդրելի,
աղերսելի, ետեւէն իյնալի. To - out.
Հրաման ձեռք բերել Դ-... [ղը.

Suet -ի-...-տ, s. ձարսլ իջ եւ.

Suety -ի-... a. ձարսլային, -ուս.

Suffer -ւժբ, va. Թողուլ, մզել;

բաշելի, կրելի, համբերելի, դիմանալի,
սանիլի = տ. Չարչարուիլ, նեղ-
ուիլ; պատիժը կրելի, վնասուիլ.

-able, a. Տանելի, կրելի, ներելի.
-ance -ւժբ, s. Չարչարանք,
վիշտ, տառապանք; համբերուածիւն;
ճողլուածիւն. -er -ւժբ, s. Թողացուցիչ,
հիւանդ, վշտակիր, տա-
ռապեալ. -ing -ւժբ, s. Ցաւ,
սանջանք, նեղուածիւն. [ցնելի.

Suffice -ւժբ, տ. Բաւելի, գոհա-

Sufficiency -իւժբ, s. Բաւա-
կանութ. բաւականք; կարողութ.

Sufficient -ւժբ, s. Բաւա-
կան, հերիքի-ly, ad. Բաւականի-

Suffix -ւժբ, s. Վերջադիր
(մասնիկ) = -ւժբ, va. (Բա-
նին) վերջը աւելցնել.

Suffocate -ւժբ, տ. Թողելի,
խղզուիլ. -tion, s. Թողելի, խղզուիլը:

-tive -ւժբ, տ. Գծուցիչ
Suffragan -ւժբ, s. Քո-

ւնախկնպոս, օգնական.

Suffrage -ւժբ, s. Չայն, քուէ;
հաւանութիւն; աղօթք էլ. [սիւ.

Suffumigation Ծխում քիւք-

Suffuse -ւժբ, va. Տարա-
ծելի, քսելի, ներկելի. -sion -ւժբ, -
ել, s. Սփռում, ծաւալում; պսղիլը,
ծծում; կարմրութիւն, շիկնում.

Sugar զն-իւժբ, s. Շաքար. = va.
Շաքար զնելի ցանելի, շաքարելի -
candy. Վանաշաքար նեղաբշէ ֆերի-

-cane. Շաքարեղէգ. -loaf. Կոնսա-

շաքար ֆրիւ-plant. Անուշ սոռո բ-...

Sugary շ-իւժբ, a. Շաքարա-

յին, անուշ.

Suggest -ւժբ, -ւժբ, va.
Թելադրելի, ազդելի, միտքը ձգելի.

-ion -ւժբ, s. Թելադրութիւն.
-ive -ի-...-իւ, a. Թելադրիչ, [ճեան.

Suicidal -ւժբ, Անձնասպանու-

Suicide -ի-...-յ, s. Անձնաս-
պանութիւն; անձնասպան.

Suit -ի-...-տ, s. Աշխատանք, շանք;
աղջիկ ուզելը, հետամնութիւն;
դատաւարութիւն, պահանջք; հան-
դերձի ծալք. = va. Յարմար.

ցնելի, համեցնել; յարմարիլ, ըլլալ.

Suitable -ի-...-իւ, a. Յարմար,
համաձայն. -ness, s. -ութ. -ly, ad.

Suite -ի-...-տ, s. (Եղանակ) մար-

դիկ, հետեւորդք; կցորդ մալքք;
յաջորդութիւն, շարք, կարգ; (սե-
նեկ) շարք. **Suitor** -ի-...-ր, s.
Դատախաղ; աղերսարկու; հետա-
մուտ, սիրահար. [տոր.

Sulcate, -ted, a. Մասնէրա-

Sulk -ւժբ, տ. Երեսը կախելի-
ily, ad. Կախերես. -iness, s. -ութ.

Sulks -ւժբ, Երեսը կախելը.

Sulky -ւժբ, Ծուռերես, կախ.

Sullen -ւժբ, a. Տխուր, սըխ-

րաբարոյ. -ness, s. -ութիւն. -ly,
-ւժբ, ad. Երեսը կախած.

Sully -ւժբ, va. Արատաւորելի, աղ-

տեսել; աղտոսիլ. = s. Աղտ, արատ.

Sulphate -իւժբ, s. Ծմմառս Դ.
-of copper. Ժանկաւ կեօզ բաշը.

-of iron. Արջասլ գարս պոյաշ.
-of zinc. Ըսկի ծմմառս Դ.

Sulphur -ւժբ, s. Ծծումք.

-eous, -ous, -y -ի-...-իւ, -իւր.

-ւ, -ւժբ, a. Ծմմալային. -et
-ւժբ, s. Ծմմալուր Դ. -ic

-ւժբ, -իւ, a. Ծմմալական Դ. -
acid. Ծմմալածու գած ետը.

Sultan -սուլթան, *s.* Սուլթան-
-ess, -ան *a* -սուլթանի-, -սուլթանու-
s. Սուլթանուհի:

Sultry -սուլտրի, *a.* Տոճազին, հեղ-
ժուցիչ, խոզոտի, -iness, *s.* Տոճ, սաք:

Sum -սոմ, *s.* Գումար, բովան-
դակութիւն: (սակի) գումար: (Յուլար-)
խնդիր. = *va.* Գումարել, ժողովել;
պարունակել, ամփոփել: (փեսուր-
ները) բունսիր: -total, Համագումար:

Sumac, **Sumach** -սոմաչ, *s.*
Աղառ սուճազ:

Summary -սոմարի, *a.* Համա-
ռօս, հակիրճ; կարուկ. = *s.* Քա-
ղուած, համառօտութիւն. -rily -սոմարի-
-րէն, *ad.* Ի հակիրճ, կարուկ կերպով:

Summation, *s.* (Համա)գումար:

Summer -սոմեր, *s.* Ամառ, յաշա-
կի հեծած ք: = *vn.* Ամառ անոց եր-
կալ. *Indian*-. Աշնան սաք. -
fallow. Ամառուան հերկ. - house.
Ամառանոց. -sault, -set. (Լարա-
խաղացի) ողաբջան:

Summit -սոմիթ, *s.* Գլուխ,
զագագ; ծայր, կասար, ծագ:

Summon -սոմոն, *va.* Կանչել,
կոչում ընել, ազդարարել; ասեան
կոչել Գ-Գ: [ձեռնարկ]

Summons -սոմոնս, *s.* Կոչնագիր

Sumpter -սոմպթեր, *s.* Գրաս.

Sumptuous -սոմպթուս, *a.*
Ծախսեղու, ծախսական:

Sumptuous -սոմպթուս, *a* Մե-
ծածախ, շքեղ, հոյակապ. -ly,
ad. -ness -սոմպթուսի-, *s.* -ութիւն:

Sun -սոն, *s.* Արեւ արեգակ. =
va. Արեւը դնել, չորցնել. - beam.
Ճառագայթ. - beaten. Արեւածար,
արեւակէզ. - bonnet. Լայնեզ-
զլիարկ. - burn. Արեւը զարնել,
այրել. - dew. Վարզախոս. - down.
Արեւացոյթ. - down. (Արեւ)
մայր, արեւմուտ. - fish. Լուսնա-
ձուկ. - flower. Արեւածաղիկ. -

light. Արեւու լոյս, արեւ. -stroke
Արեւահարուածի թ:

Sunday -սոնդայ, *s.* Կիրակի-
school. Կիրակիօրեայ դպրոց:

Sunder -սոնդեր, *va.* Բաժնեկ-
զատել, կիսել. = *s.* Բաժնեկը.
-ries -սոնդերի:

Sung, **Sunk** *pp.* of Sing.
Sunken -սոնկն, *a.* Ընկզմած,
Սաղութած; խորատոյգ; կործանած:

Sunless, -սոնլէս, *a.* Անարեւ.

Sunny -սոնի, *a.* Արեւու; արե-
ւոտ; արփիարփայլ, արեգակնափայլ:

Sunrise, -rising -սոնրայզի-
-րայզի, *s.* Արեւծագ, -ագալ; -կիլ:

Sunset, -setting -սոնսեթի-
-սեթի, *s.* Արեւեկ, արեւմուտ:

Sunshine -սոնշայն, *s.* Արեւ, լոյս:

Shiny -շայնի, *a.* Արեւոտ, արթուկ:

Sup -սոփ, *an.* Ընծերկ; շիթ շիթ
խմել, շիթ շիթել. = *s.* Ուսուց, պոս:

Super-, -սուփեր-, *prefix.* [Հին-
չումներուն համար տես արմատը]
-able. *a.* Յաղթելի:

-abound', *vn.* Բխս շատ.
ուտ լինիլ, լեցուն ըլլալ. -ance.
s. Մեծ առատութիւն. -ant, *a.* Յորդու-

ուտ. -antly, *ad.* Առատարար, լիութե-

-add, *va.* Յաւելուլ, աւելցնել:

-annuate. Ծերանալ, հալալել:

Superb -սուփերբ, *a.* Հոյակապ

շքեղ, պերճ, սէզ, -ly, *ad.*

-cargo, *s.* Բեռնատեսուչ և-

-cilious -սուփերբիլէն, *a.* Այգ-
հպարտ, գոռոզ. -ly, *ad.* -ness, *s.*

-eminent, *a.* Գերազանց, գոյթ:

նախագահութիւն. -nence, *s.* -ութիւն:

-erogation. Չարսթ շատ քան:

-ex'cellent, *s.* Հիանալի, գեր-

զիւրոյ. -ience, *s.* -ութիւն:

-fotation. Կերտոյցման ար-

-ficial -ֆիչիւս, *a.* Մակերես-

նախան, երեսի; ծանծաղ, վեր-

զիւրոյ. -ly, *ad.* Հարեւանք:

-ness, *s.* Հարեւանքի արեւն:

-ficles -ֆիլիկ, s. Մակերեւոյթի.
 -fine, a. Գերազնիւ, գերընտիր.
 -furious -ֆուրիւս, a. Անօգուտ.
 աւելորդ,անպէտ. -ly, ad. -ness,
 -fluity -ֆլուիտիւթիւթ, s. -ու-
 թիւն; մեծ ճոխութիւն.
 -human, a. Գերմարդկային.
 -impose, վրան դնել [նիստ].
 -incumbent, վերակայ, վերա-
 -induce, va. Աւելցնել, դնել.
 -induction. Մակադրութիւն.
 -intend -ֆինտէնտ, va. Կերակոհել, հսկել.
 -intendent -ֆինտէնտ, s. Վերակացու, տեսուչ, հսկող, ոստիկան.
 -ence, -cy, -շնֆ, s. -ութիւն.
 Superior -ֆիւօրիօր, a. Վերին, բարձրագոյն, գերազանց, = s. Գլխաւոր, մեծ; (վահրի) մեծաւոր, -ութիւն.
 -ity, -իտի, s. -ութիւն.
 Superlative -սուպերլատիւ, a. Գերի վեր; գերադրական (ածական) -ness, s. -ութիւն. -ly, ad. Անդիի ծայր.
 Supernal, -lunar -սուպերնալ, -լունար, a. Վերի, վերին: երկնային, երկնաւոր. [լողացող].
 -stant -ստանտ, a. Վրան
 -natural -նատուրալ, a. Գերբնական, կարգէ դուրս, արօրինակի.
 -ly, -լի, ad. Գերբնապէս. [թիւ].
 -numery -նումերի, s. Աւելա-
 -position, s. Մակադրութիւն.
 -scribe, va. Հասցի գրել, ուղղել:
 -scription. Հասցի; մակագիր.
 Supersede -սուպերսէյտ, va. Տեղը բռնել՝ անցնել, յաջորդել; պաշտօնանկ ընել, դարձեցնել; անօգուտ ընել, ջնջել. - as -ասիտ, s. Պատահարգիր.
 Superstitious -սուպերստիտիօս, a. Աւելորդապաշտ, սնապաշտ, նախապաշարեալ; չարիականց, զգուշաւոր. -ly, ad. -ness, -stition -սուպերստիտիօս, s. -ութիւն; նախապաշարութիւն.

-struction, s. Վերնայարկ.
 -structure, s. (Վրայի) շէնք.
 -vene -վենա, վրայ գալ, հասնել.
 -vise -վիզ, va. Հսկել.
 -visor, s. Վերակացու, հսկող.
 -vision -վիզիօն, s. -ութիւն.
 Supine -սուպին, s. Քայանուն.
 = a. Կռնակիկրայ, պառկած; անհոգ. -ly, ad. -ness, s.
 Supper -սուպեր, s. Ընթրիք. -less, a. Առանց ընթրիքի, անօթի.
 Suppliant -սուպլիանտ, va. Ոտք ահեցնել, թառնել, տեղը անցնել.
 Supple -սուպլ, a. ձկուտ, կակուղ; հեղ, դիւրանալ, -ness, s. -ութիւն.
 Supplement -սուպլէմէնտ, s. Մաւելում (գրքի) = va. Աւելցնել.
 -al, -ary: -pletive, -tory -սուպլէմէնտարի, -տորի, -սուպլէմէնտական, լրացուցիչ.
 Suppliant, -licant -սուպլիանտ, -լիկանտ, a. Աղաչաւոր, սղեւարակու.
 Suplicate -սուպլիկատ, va. Աղերեսել, պաղատել, խնդրել. -tion -սուպլիկատիօն, s. Աղերես, խնդրութիւն, մաղթանք.
 -tory -սուպլիկատորի, a. Պաղատական.
 Supply -սուպլայ, va. Պէտքը հոգալ, պակասը լրացնել, մատակարարել; դնել, կարգել. [pl. lies -լայլայլ] Համար, պաշար, մեք.
 Support -սուպորտ, va. Վեր բռնել, վերցնել, կրել. 2. Հանդուրժել, համբերել, սանկի, տոկալ, դիմանալ. 3. Օգնել, պաշտպանել. 4. Ապրեցնել, ծախքը հոգալ, պահել, նայիլ. = s. Վեր բռնելը. 2. Նեցուկ մոյթ. 3. Պաշտպանութիւն, զօրավիգ, թեւ թիկունք, ցուպ. Self-—ing. Ինքնապահ, -able, a. Տանելի, կրելի, հանդուրժելի; պարեցնելիք, պահուելիք: -er -սուպորտէր, s. Նեցուկ, խնչակ, պաշտպան, մեռնուտ; վահանաբարձր. -
 Supposable, a. Ենթադրելի.

Suppose -զբֆ՝, Վա. Ենթադրել, դնել, սեպել, համարել, կարծել; սօրէն վերագրել, քննել. = տ. Են. Թարգմանքով դնել, երեւակայել.

Supposition -զբբլիչ՝, Ե. Են. Թարգմ. կարծիք, -ալ, Ե. դրական:

Supposititious -զբբլիչիչ՝, Ե. Են. Թարգմ. կարծեցեցեալ, մտացածին. -ly, ad. **Usortէն** -ness, Ե. Սուս. [ծեցեալ]

Suppositive -զբբլիչիչ՝, Ե. կարծեցեցեալ

Suppress -զբբլիչիչ՝ (բ), Վա. Կոխել, ճնշել, նուսճել, սանճել, արգիլել; շնչել, խափանել, -ion -զբբլիչիչ՝, Ե. Արգիլում, զսպում, նուսճում, ճնշում, բարձում. -ive -զբբլիչիչ՝, Ե. Արգիլիչ:

Suppurate -զբբլիչիչ՝, Վա. Թարախիլ. -tion -բիչիչ՝, Ե. Թարախում. -tive -բիչիչիչ՝, Ե. Թարախիլիչ:

Supralapsarian -ի-բիչիչիչ՝ -իչիչ՝, Ե. Նախազանցական Ան:

Supremacy -ի-բիչիչիչ՝, Ե. Գերագոյն իշխանութիւն, զիսաւորութիւն, գերիվերութիւն:

Supreme -ի-բիչիչիչ՝, Ե. Գերագոյն, բարձրագոյն, վերին, ծայրագոյն. -ly, ad. Յետին աստիճան, ամենա (բարձր): [վագ.

Surbaze -զբբլիչիչ՝, Ե. Պսակ բեր.

Surcharge -զբբլիչիչ՝, Վա. Ծանրաբեռնել; շատ լեցնել; չափազանց գին ուզել. = Զափազանց բեռ.

Surcingle -զբբլիչիչ՝, Ե. Վերնաճանգ իւր գոյան; զօսի, կամար էլ.

Surcoat -զբբլիչիչ՝, Ե. Միկնոց, գրաս.

Surd -զբբլիչիչ՝, Ե. Անհամաչափ (ճիւղ); համր (գիր):

Sure -զբբլիչիչ՝, Ե. Սոյոգ, հաստատի, աներկրայ, վստահ, ապահով, անկասկած. To be—. Ճշմարիտ, սուղիւ. To make—. Ապահովցնել, վստահեցնել. -footed. Անսայթար. -ly -զբբլիչիչիչ՝, ad. Ճշմարիտ, հաստատ.

պէս, անվանք. -ness, Ե. Սուս. գուծ., ապահովութ.: երաշխաւոր ֆեֆիլ-tyship, Ե. երաշխաւորութ.

Surf -զբբլիչիչ՝, Ե. Ալեղարձ. —boat Ա. լինաւակ. —duck Ա. կերպար, [բերայն.]

Surface -զբբլիչիչ՝, Ե. Երես, մակն.

Surfeit -զբբլիչիչ՝, Ե. Զափազանց յազուրդ, յափրացում; չափազանց կերուխում. = Վա. Զափազանց յագեցնել, յափրացնել պղծագործիւնը. չափ ունել խմել.

Surge -զբբլիչիչ՝, Ե. Մեծ ալիք, կոհակ. = տ. (Ալիքները) բարձրանալ, ուռիլ, ծփծփիլ. = Վա. (Առազատի չլուանը) ճուլցնել, սանճնել.

Surgeon -զբբլիչիչ՝, Ե. Վիրաբոյժ.

Surgery -զբբլիչիչ՝, Ե. Վիրաբուծութ.: արան. -gical, Ե. ական.

Surgy -զբբլիչիչ՝, Ե. Ալիքոծ. [բլլ.]

Surlain -զբբլիչիչ՝, Ե. Յուսն Սիկլումէջք.

Surly -զբբլիչիչ՝, Ե. Խժոռո, դէզ.

Surlyly -զբբլիչիչիչ՝, ad. -կերպով.

Surliness -զբբլիչիչիչ՝, Ե. ուժիւն.

Surmise -զբբլիչիչ՝, Վա. կարծիք ընել, կասկած ունենալ, կասկածիլ, կռահել, կարծել. = Վասկած, կարծիք, կռահելը.

Surmount -զբբլիչիչ՝, Վա. Երես. վրէժի վրան ելլել, գագաթը գտնել; գրել, յարկնել, նուսճել; գերազանցել. -able, Ե. Յարկնելի.

ed -բիչիչ, Ե. Վերայեց. [ճուղ.]

Surmullet -ի-բիչիչիչ՝, Ե. Միխա.

Surname -ի-բիչիչիչ՝, Ե. Հնուանեական անուն, մակն. = Վա. Մականուանել.

Surpass -զբբլիչիչ՝, Ե. Բն. Ե. Գերազանցել, անդին անցնիլ, վեր լինիլ. -able, Ե. Գերազանցելի.

ing -բիչիչիչ, Ե. Գերազանց.

Surplice -բիչիչիչ՝, Ե. Շապիկ էլ.

Surplus -age -զբբլիչիչ՝, Ե. Բն. Ե. Ե. Աւելորդ, մնացորդ; ուլ-էականքի.

Surprisal -'փլէ, *s.* Յարժակում.
Surprise -բր-յ՛, *va.* Ցանկարծ առնուլ, յանկարծակիի բերել, հիացնել, պաշտօնել: *s.* Ցանկարծակիի գալը՝ բերելը; զարմացում, զարմանք
Surprising -լի, *a.* Ցանկարծական, նորասրանչ, հիանալի: *-ly, ad.*
Surrebutter, -rejoinder -բր-ի՛ւմ-պատասխան, անդադարձ ք-ք
Surrender -բր-բ՛ւ՛ք, *s.* Անձ. նահուձիւն, յանձնում; յանձնելը, օալը = *va.* Ցանձնել, օալ, թողուլ; յանձնուիլ, անձնատու ըլլալ
Surreption, See Subrep.
Surreptitious -բր-բ՛ւ՛ք, *a.* Գաղտնագողի, նենգութեամբ; անհրամսն: *-ly, ad.* [խանդող]
Surrogate -բր-բ՛ւ՛ք, *s.* Փո.
Surround -բր-բ՛ւ՛ք, *va.* Շրջ. ջապատել, պատել; շուրջ կողմն առնուլ, պարփակել: *-ed* -բր-բ՛ւ՛ք, *a.* Շրջապատեալ: *-ings* -բր-բ՛ւ՛ք, *pl.* Պատուար, պարագայր, շրջապայր
Surtout -բր-բ՛ւ՛ք, *s.* Թիկնոց
Surveillance -բր-բ՛ւ՛ք, *s.* Հսկողութիւն: *-lant, s.* Հսկող
Survey -բր-բ՛ւ՛ք, *va.* Նայիլ, դիտել, ղննել, քննել; չափել, գեռնաչափել: = *s.* Նայիլը, հայուածք; քննութիւն, զննութիւն, գիտողութիւն; (գեռն)չափութիւն, չափելը: *-ing* -բր-բ՛ւ՛ք, *s.* Անդաչափութիւն
Surveyor -բր-բ՛ւ՛ք, *s.* Տեսուչ, վերակացու, այցելու, քննիչ; երկրաչափ, անդաչափ; մարտախոյզ արայրճը: *-ship, s.* -ութիւն
Survival -բր-բ՛ւ՛ք, *s.* Ուրիշէ ետք ապրելը, վերջամնացութիւն
Survive -բր-բ՛ւ՛ք, *va.* (Մէկուն մեռնելէն ետք) ողջ մնալ, ապրիլ
Survivor -բր-բ՛ւ՛ք, *s.* Վերջամնաց
Susceptible -բր-բ՛ւ՛ք, *a.* Ընդունակ, -ական; զիւրազգայ, զիւրազգիւն: *-ness, -ibility, -cep-*

tivity -բր-բ՛ւ՛ք, *s.* -ութիւն
Susceptient, *a.* Ընդունող
Suspect -բր-բ՛ւ՛ք, *an.* Կասկած ունենալ, -իլ: *-able, a.* Կասկածելի, անվստահ: *-edness, s.* -ութիւն
Suspend -բր-բ՛ւ՛ք, *va.* Առկախել, կախել; կախ ձգել, առկախ թողուլ; (պաշտօնէ) զազրեցնել, արգիլել, կախակախել; (առժամապէս) հասձգել = *vn.* (Վճարմունքը) զազրեցնել, ընդհատել: *-ers* -բր-բ՛ւ՛ք, *pl.* Զգանակ անաղջ
Suspense -բր-բ՛ւ՛ք, *s.* Անքուտգութիւն; առժամայ զազրուում
Suspension -բր-բ՛ւ՛ք, *s.* Առկախում, կախում; առժամայ զազրում, ընդհատում: *-bridge, Առկախ կամուրջ, -sory* -բր-բ՛ւ՛ք, *a.* Կախում, առկախեալ, ի կախ, կախելու: = *s.* Կախոց աստղ; աղէկապ գառաջ պաղջ
Suspicion -բր-բ՛ւ՛ք, *s.* Կասկած, կուսիում, վարանք
Suspicious -բր-բ՛ւ՛ք, *a.* Կասկածոտ; կասկածելի: *-ly, ad. -ness, s.*
Suspiral -բր-բ՛ւ՛ք, *s.* Շնչածակ
Sustain -բր-բ՛ւ՛ք, *va.* Վերվերցնել, բռնել, կանգուն պահել; ոյժ օալ, կազդուրել, ներսը բռնել; հաստատ վառ պահել, զօրացնել; ենթակուիլ, կրել, քաշել; օտկալ, զիմանալ; շարունակել եւ: *-able* -բր-բ՛ւ՛ք, *a.* Հաստատելի
Sustenance -բր-բ՛ւ՛ք, *s.* Մուտք, ապրուստ, ուտեստ
Sustentation -բր-բ՛ւ՛ք, *s.* Հաստատութիւն, նեցուկ; կենսոյթը բռնող բան, կենսոյթ պահեստ; սնունդ
Sutler -բր-բ՛ւ՛ք, *s.* (Վանակի) նպարավաճառ, զինեմաճառ
Suttee -բր-բ՛ւ՛ք, *s.* Ինքնակէզ (այրի՛ շնդիկ); կնակի գութիւն
Suttle -բր-բ՛ւ՛ք, *s.* Զուտ կշիռ Կ
Sutural, *a.* Կարուածքի

Suture ---ւբ, *s.* Վէրքի կարան; (գանկի ոսկրներու) կարուածք.
Suzerain ---ւբ, *s.* Գերիշխան. -յ, բէթէթ, *s.* ուժիւն.
Swab ---ւդ, *s.* Տախտակորիչ, շնչան: =*va.* Մրքել, մարքել.
Swaddle ---ւդ, *va.* Խան. մարքել, բալուլել, փաթաթել (տղան): =*s.* Խանձարուր գունեաց. —ling-band, —ling-cloth. (Մանկան) շոր, կտաւ, պինդ, որլամ.
Swag ---ւդ, *vn.* Կախուիլ, կրիլ. -gor ---ւբ, *vn.* Մեծարանել, յոխրտալ, ջարդել. -gering, *s.* Մեծարանելը, ջարդելը. -gy ---ւբ, *a.* Կախուած, լիկած.
Swain ---ւթ, *s.* Պատանի հո. վիւ; փրահար հովիւ. [խին].
Swale ---ւչ, *s.* Հովիտ; ճա.
Swallow ---ւչ, *s.* Ծիծառ, ծիծեռնակ; կոկորդ, հազազ; կլլելը, ումպ. =*va.* Կուլ տալ, կլլել.
Swam ---ւթ, *pp.* of Swim.
Swamp ---ւթ, *s.* Ճախին, մորու: =*va.* Սուզել, խորել, ընկլուզել; հեղեղ, ողող; պարտապ հան. աւելել.
Swampy ---ւթ, *a.* Ճախին.
Swan ---ւթ, *s.* Կարապ.
Swap ---ւթ, *va.* Փոխանակել.
Sward ---ւթ, *s.* Մարգ; մոր.
Swarm ---ւթ, *s.* Մեղուապար; հոյլ, խուճ, երամ: =*vn.* Փեթակը Թռիլ; խոնուիլ, ժողովուիլ; շատնալ, առատանալ; (ծառը) շուլլուիլ, լլել.
Swart, Swarth ---ւթ, *a.* Թուխ, թխագոյն. -iness, *s.* -ly, *ad.*
Swarthy, a. Սեւաճոյր, թուխ.
Swash ---ւչ, *s.* Մեծարան գապա տալը; ժխուր, աղմուկ, հո. տանք (ջրոյ); ջրադարձ, առու: =*vn.* Շառաշել, աղմկել.
Swath ---ւթ, *s.* Կապ, երկզ, փաթոյթ; խուճ (որայի); հնձուած մա: ---ւթ, *a.*

Swathe ---ւթ, *s.* Մանկան խոր. ճուճ, շոր. =*va.* Փաթաթել, կապել.
Sway ---ւթ, *va.* ձօճել, գար. ձընել, օրել, շարժել; իջխել, հով. ուել, կառավարել; մէկ կողմ ձուել, հակեցնել, դարձնել; վերցնել. =*vn.* Հակիլ, ծռիլ; ազդեցութիւն ունենալ, սիրել: =*s.* Երեցնելը, ճօճում; իջխանութիւն, գաւազան, ազդեցութիւն; (կշռի) հակում.
Sweal ---ւչ, *vn.* Հալիլ, վազել.
Swear ---ւթ, *vn.* [Swore] Sware, Sworn] Երդում ընել, երդ. նուլ, երդութիւն տալ; վկայել եւ; յիշոց հանել, հայհոյել: =*va.* երդ. նուլ, հաստատել, ուխտել; երդում տալ եւ. -er ---ւբ, *s.* Հայհոյիլ. -ing, *s.* Երդումը; երդում, յիշոց.
Sweat ---ւթ, *s.* Քրտինք, քրտ; ջանք, աշխատութիւն; ամուլում, խոնաւութիւն. =*va.* Քրտնիլ, դուրս տալ, Թորիլ; քրտնցնել: =*vn.* Քրտնիլ; Լեղութիւն կրել, ամուլում. —ing-sickness, *s.* Քրտնաւապ.
Sweaty ---ւթ, *a.* Քրտնիլ; քրտնոտ, ամուլ; քրտնազին. -tiness -իւ, *s.* Քրտնիլը.
Swedish ---ւթ, *a.* Շուէտի, Շուէտական. =*s.* Շուէտերէն.
Sweep ---ւթ, *va.* [Swept; Swept] Աւելել, սուլել; գետնը քուլիլ (քղանցք); մարքել, սրքել; քստ ընել; քշել, հարածել (ամպ): =*vn.* Քրել անցնիլ, քուլելով անցնիլ; (սուրը) տատանիլ, ճօճիլ; քշուիլ, տարուիլ; շքով անցնել; շոշոկել: =*s.* Աւելում, սուլում; տատանում, ճօճում; շքանակ, անջրպիտ; աւելում, ծխան մարոզ; թեւեակ փռէթ. —stakes, (Ձիարշախ) բոլոր պարզեւները շահող. —ings ---ւթ, *pl.* Աւելում, աւելուկ սխալութիւն. ---ւթ, *a.* Վազանցիկ

Sweet ---տ, *a.* Բաղր, անոյշ; անուշակ, անուշիկ; բարցբալուր, ախորժնիկ; գեղեցիկ, հաճելի; անուշ, անի(շուր); կակուղ, Թարմ, փափուկ. = *s.* Անուշիկ, հոգիս; բլ. Անուշեղէն. — basil. Ռահան ֆեւշիյեմ. — bread. (Հորձի) վգաւքան. — brier. Դաշաւարդ, փշաւ. սիկ, — fern. Զարխոս, պիտեր. — flag. Ինկեղէզ. — heart. Զարփա. ծուսիրուհի. — marjoram. Մարտխոս մեղանկիւշ. — meat. Ծաբաւ. րամիրգ. — oil. Զէճ. — potato. Ին. Լասանձ, պղղիկ. — scented, — smelling. Բաղրցարայր, անուշա. — william. Վաշեւորի հիւսնիւ կուտուժ.

Sweeten ---տ, *va.* Անուշեցնել, անուշ խոսնել; ամոքել, մեղմել, կակղցնել; պարտացնել. = *տ.* Բաղրանալ, անուշնալ. (կան.) **Sweeting**, Անուշ խնձոր; սիրա- **Sweetish**, ---տ, *a.* Անուշիկ. **Sweetly**, *ad.* Անուշութեամբ. **Sweetness**, *s.* Բաղրութիւն.

Swell ---տ, *vn.* [Swelled; — led, Swollen, Swoln] Ուռիլ, ուռեանալ, ցցուիլ, այնուլ; աւելնալ; մեծնալ; հպարտանալ, խոժոռիլ. = *va.* Ուռեցնել, մեծցնել, աւելցնել. = *s.* Ուռիլ, այտում; կոհակ, ալիք; (գետնի) բարձունք, վէտ. վէտ; աճում, Կրճուում ետ; Թեճեւտղիկ. — mob. Բարեծու հազում զողեր. — ing ---տ, *s.* Ուռ, այտուց. [միլ.]

Swelter ---տ, *vn.* Տաքն մար- **Swerve** ---տ, *vn.* Մոլորիլ, շեղիլ, խոտրիլ, սահիլ.

Swift ---տ, *a.* Արագ, շուտ, երագ; ճիշդ, ճշդպահ. = *s.* Բարածիժաւ. —ness, *s.* ուժիւն. —ly, *ad.* Արագութեամբ, շուտ շուտ.

Swig, Swill, *an.* Ըստ շատ խմել, տեղի, նետիլ; խմցնել. = *s.* Զափազանց խմուածք, մեծումալ; ըմպելի.

Swim ---տ, *vn.* [Swam, Swim] Լողալ; (հոսանքէն) քշուիլ, տարուիլ. ծփծփիլ, սահիլ; առասանալ, յորգել. = *va.* Լողացնել, լողակ անցնիլ. = *s.* Լողալը, սահիլը; (ձկան) լուղական փամփուշտ. —mer —*s.* Ը, *s.* Լողացող. —mingly ---տ, *s.* Ը, *ad.* Մեղմով; յաջողութեամբ.

Swindle ---տ, *va.* Գրծել, պոսցնել, գողնալ. —ler ---տ, *s.* Խաբերայ օտանքործը.

Swine ---տ, *s.* Խոզ, խոզեր. — herd. Խոզարած. —pox. Բարձաղիկ քի.

Swing ---տ, *vn.* [Swung; Swing] Օրորուիլ, մօծիլ, տարուբերիլ, կախուիլ, տատանիլ; դառնալ. = *va.* Օրորել, մօծել; դարձնել. = *s.* Ռորուիլը, տատանում; յակուրջի, մօծք աշխնճագ. —tree, Swing-le-tree. (Գառքի քեղիի) փոկակալ փայտ պարտա. —bridge. Բացխփիկ կամուրջ.

Swinge ---տ, *s.* Գշեւի, զարնել, ծեծել. —ing —*s.* Խոշոր, վիճխարի.

Swingel, gte; Swiple, *va.* Կանի ծեծել, տփանել. = *s.* Տոփան. **Swinish** ---տ, *a.* Խոզու պէս; անասնական, խոզու. [բեշուր.]

Swipes ---տ, *s.* Բժուում զա.

Swirl, *s.* Գոյտ, յորձանք.

Swiss ---տ, *a.* Հելւեոսացի. **Switch** ---տ, *s.* Զիպոտ, ճիւղ; արժան մագա Ի. = *va.* Եծել, Կրջիլ; արժանով դարձնել Ի. —man. Արժանավար մագաւնը.

Swivel ---տ, *s.* Երջարձ կեռ; առանցաւոր Թնկանօձ.

Swoon ---տ, *s.* Մարիլ, մարմուռ. = *vn.* Մարիլ, նուաղիլ.

Swoop ---տ, *vn.* Խոյանալ, վրան յարձակիլ, բռնել, յափշտակել. = *s.* Խոյացում (բազէի).

Swop ---տ, *s.* Բոյանակութիւն.

Sword ---տ, *s.* Սուր, Թուր, սուսեր. —belt. Մրափոկ, Թրկագ.

blade. Երախակալ. -- fish. Քրածուկ: --knot.Մեղեքիսածոպ:--player. Ընկիչ. --smn.Վարպետ սրախաղ.
Sworded -տ'եր. a. Մրակիր.
Sybarite -ի'եր-յր. s. Քոյլ'հեշ-ասաւր մարդ. -tic, -al. -սիրական.
Sycamine -ի'եր-յ. s. Քոյլ'հեշ.
Sycamore -ի'եր. s. Ժամանակի.
Sycee -ի'եր. s. Զոյլ արծաթ.
Sycophant -ի'եր-յր. a. Քուտ. մասնիչ; պնակալէզ, շոգոսործ.
Syenite -յ'եր-յր. s. Գրա. նիթ մը, հասարար. [կի.
Syllabic, -al -ի'եր-ի+. a. Վան-
Syllabicate, -bify, va. Վանկ վանկ բաժնել. -cation, s. -առուս.
Syllable -ի'եր-լ. s. Վանկ հեզ.
Syllabus -ի'եր. s. Գաճակագիր.
Syllabus, s. Համառոտութիւն.
Syllepsis, s. Բակառութիւն.
Syllogism -ի'եր-ի. s. Հաւա-
 րարանութիւն. **gistic**, -al, a. -բա-
 նական. -gize, va. -ընել.
Sylph -ի'ի. s. Օդային ոգի. օ-
 դապայ. -ic -ի'ի'ի+. s. Չարիկ.
Sylva -ի'ի'ի. s. Մանրաբաղ
 քերթուած.
Sylvan -ի'ի'ի. a. Անտառային;
 գեղջկային; անտառու. =s. Ան-
 տառի դիրք. Եահարիկ.
Symbol -ի'ի'ի. s. Խորհրդա-
 նշան, պատկեր, օրինակ, սիւլ: նշա-
 նակ, նշան. -ic -ի'ի'ի-լի+. a. Խոր-
 հրդական, նշանակական. -ical-
ly, ad. Նշանացի. -ism -ի'ի'ի-
 լի. s. Հանգանակք ԱՅ.
Symbolize -ի'ի'ի-լ. va. Եմանիլ. =va. Եմանցնել.
Symmetrical, a. Զուգայակի,
 համա-. -ly, ad. Զափակցութեամբ.
Symmetry -ի'ի'ի-լի. s. Համե-
 մասութիւն, չափակցութիւն, համաչա-
 փութիւն. -rize -ի'ի'ի-լ. va. Զափակցել.
Sympathetic, -al -ի'ի'ի-լի.

ի+. a. Համակրական, համակրելի.
 -կրող; զարանի, աներեւոյթ (մե-
 լան). -ly, ad. Համակրածօր.
Sympathy -ի'ի'ի-լի. s. Հա-
 մակրութիւն. համակրանք. -thize
 -ի'ի'ի-լի. va. Համակրիլ.
Symphony -ի'ի'ի-լի. s. Միա-
 ժան երգ, երգակցութիւն; հա-
 մանուագ, համերգ. -phonious
 -ի'ի'ի-լի. a. Ներդաշնակ.
Symphysis -ի'ի'ի-լի. s. Ոսկ-
 րազոյք, կցութեամբ. [կերթիւմ.
Symposiic, -sium, s. Հաց-
Symptom -ի'ի'ի-լի. s. Ախտա-
 նշան, ախտանիշ, նշան. -atic,
 -ի'ի'ի-լի. a. Ախտանշանական.
Synagogue -ի'ի'ի-լի. s. Ժողովա-
 րան, ժամատուն (Հրէից). [+.
Synalepha -ի'ի'ի-լի. s. Բառա-
Synarthrosis -ի'ի'ի-լի. s. Բոզակցութիւն.
Synchroanal, -nical -ի'ի'ի-լի.
 a. Համաժամանակ, ժամանակակից
Synchronism -ի'ի'ի-լի. s. Բառա-
 նշանակութիւն. -nize -ի'ի'ի-լի. va. -ըլլալ.
Synecopate -ի'ի'ի-լի. va. Կր-
 ճասել (գիր). -tion, **Syncope**
 -ի'ի'ի-լի. s. Կրճատում
 (գրի, վանկի); տուաղում.
Syndic -ի'ի'ի-լի. s. Գործակալ,
 հոգաբարձու, նախատեսակալ.
Synecdoche -ի'ի'ի-լի. s. Բառ-
 լամբութիւն. -chical, -ական.
Synod -ի'ի'ի-լի. s. Միւնհոդոս,
 սինհոդ; եկեղեցական ժողով.
Synadic, -al -ի'ի'ի-լի. s. Միւն-
 հոդական. -ly, ad. Միւնհոդ.
Synonym, -ous -ի'ի'ի-լի. s. Եմ-
 նիւն. a. Համանշան, փոխանուն.
Synopsis -ի'ի'ի-լի. s. Համա-
 ընդ պատկեր, համառոտութիւն.
Synoptic, -al. Համատեսական.
Synovia -ի'ի'ի-լի. s. Եմանիւն,
 -ի'ի'ի-լի. a. -ային.

Syntactic, -al -Ի՚ԻԻԻ՚ԻԻԻ, a. Համաձայնութեան, նական, [նու.Ս.]
Syntax -Ի՚ԻԻԻԻ, s. Համաձայնագրութիւն; համադրութիւն. Գ. -
thetic, -al, a. Բաղադրական.
Syphilis -Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. Գաղիական ախտ, տ. փախտ.
Syphon -Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. Սիփոն ԲԻԻ.
Syren -Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. Յուշկապարիկ.
Syriac -Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, a. Ասորական; Ասորաց. = a. Ասորերէն.
Syringa -Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. Մրտնի յասմիկ, խունկիծառ ֆուչպահար Բ.՝

Syringe -Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, va. ներարկել. = ց. ներարկող, շրինկ. -**gotomy**, = ց. հեղանկատութիւն ԿԻԻ.
Syrtilis -Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. Խրուս.
Syrnp -Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. Դեղաջուր.
System -Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, -Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. Խրութիւն; յօրինուածք, կերպ; տնտեսական; դասաւորութիւն, կազմութիւն. -**atic**, -al, a. Կարգաւ, կանոնաւոր. -**ize** -Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, va. Կանոնաւորել, կարգի կանոնի վերածել.
Systole, s. Մրտի կծկանք.
Systyle -Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. Մասսիւն.
Szyzgy -Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. Համակազմութիւն.

Tabard -Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. Լողիկ, ամզան.
Tabby Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. Ճամնչաւուր (կերպաս); աղախ խորասան, խարճ; (խառնօրէն) կատու. = a. Խառնօրէն, պիսակոս.
Tabernacle Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. Տաղաւար, վրան; Վկայութեան խորան, Տապանակ; սրբարան, տաճար. = տ. Տաղաւարիլ, բնակիլ. Feast of—. Տօն Տաղաւարահարաց.
Tables Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. Հիւծախտ.
Table Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. Սեղան, տ. ս. պիկ, դնոց; (քարէ) տախտակ, պնակիս; ցանկ, տախտակ; պատկեր, տախտակ, աղիւսակ; նկար, արձանագրութիւն; ուսելիք, կերակուր, սեղան, բազմականք. = va. Ցանկ շինել, ցուցակագրել; արձանագրել, գրել; կերցնել, սնուցանել; իրարու մէջ անցնել, ազուցել Գ. The Lord's—. Սուրբ Հաղորդութիւն.
 To lay on the—. (Խնդիրը) կախ ձգել. —beer. Քեթիւ գարեջուր. —book. Ցուցատետր, տետր. —cloth,

—cover. Սեղանի լաթ, փոնոց. —d'hôte Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. Չանդակատան, հիւրասեղան. —land. Սարահարձեայրագ. —spoon. Ապուրի մեծ դգալ. —talk. Սեղանի խօսակցութիւն, սեղանատանութիւն. — tipping, — turning. Սեղանադարձութիւն.
Tableaux Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. Չափեր; կենդանի ցուցապատկեր. [p. -leaux-ը.]
Tablet Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. Ցուցատետր, տետր; (քարէ) տախտակ, պնակիս; աղիւսածն ղեղ. [տետր].
Tabling, s. Ազուցակ (փայ.
Taboo Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, va. Արգիլել.
Tabor, -et, -ine, **Tabret** Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. Չգոյ Թաբուլ, Թաբուլ.
Tabouret Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, s. (Անտիկ) անոռակ; քարկան ֆերֆեֆ.
Tabular Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, a. Սեղանածն, հարձ, համադրոյց. Թերթ Թերթ (քար).
Tabulate -Ի՚Ֆ՚ԻԻԻ, va. Հարձաշինել, տաշել; ցուցակագրել.

սկսիլ, սկսիլ; ուստ հանել, չեխել; ձեռնարկել; ընդունիլ To — with.

Հասնիլ հասնիլ ըլլալ [միմոսուծ.]

Take-off Դէյ-ֆ. Տ. Նմանցնելը.

Taking, ա. Հմայիչ, յանկուցիչ.

Tale Դէյ, Տ. Տալոուն երրեւն. բուլու. -ous, -ose, -y ա. -ային.

Tale Դէյ, Տ. Մանրավէպ, պատմութիւն; վէպ, առասպել; համար, հաշիւ, թիւ, Պոռուծ. By — Հասով. — bearer Դէյ-Ղեբբ, Տ. Քուռ, բանասարկու. — bearing, Տ. -ութիւն.

Talent Դէյ-Ղ, Տ. Կշիռ մը, բանքար, ազանդ Կ. Է; բնական ժիրք՝ կարողութիւն, սազանդ. — ed Դէյ-Դէյ, ա. Տաղանդաւոր.

Tales Դէյ-Ղ, Տ. Երգութալի յաւելում (ներկայեւէէ), — man. Յաւելեալ երգութալ. [Թիւն.

Talisman Դէյ-Ղ, Տ. Յուռու-

Talk Դէյ(Դ), Վո. Խօսիլ, գրուցել. խօսակցիլ, շաղակրատել. = va. Ըսել, խօսիլ, ճառել. = Տ. Զրոյց, խօսք, խօսակցութիւն; համարաւ, մայն.

Talkative Դէյ-Դէյ, ա. Ետ. ախիստ, շատգրուց, թուրքեան. —ness Դէյ-Դէյ, Տ. -ութիւն.

Tall Դէյ, Տ. Բարձրահասակ, երկայն, կարիճ. —ness. Կայտառ հասակ

Tallow Դէյ, Տ. Ճրագու, ճարպ. = va. Ճարպութիւն, ճարպով օծել. — chandler. Մոմագործ, մոմավաճառ. — tree. Մոմաքեր արմալանիլ.

Tally Դէյ, Տ. Հաշուեփայտ չէքեչեք: ընկեր. = an. Յարմարցնել, յարմարիլ; փայտափշել, խազել չէքեչեք. — ho! Ահա՛ երէն երէն. — man. փայտանիշ չէքեչեչեչ, ապառիկ ծախող. — shop. Ապառիկ խանութ.

Talma Դէյ-Ղ, Տ. Ըղիկ.

Talmud Դէյ-Ղ, Տ. Թայմուս (Հէյից) —ic, —al, —ist, —istic, ա. Թայմուսական. [Թան.

Talon Դէյ-Ղ, Տ. Մազիլ, ճի-

Talus Դէյ-Ղ, Տ. Զառիկայր, շեղ, շեպ. [լանալի.

Tamable Դէյ-Ղ, Տ. Ընդծ.

Tam'arack, Տ. Կուենի գարաւն աղանջ. —rind Դէյ-Դէյ-Ղ, Տ. Հնդկարմաւ քեւր հիւնօի. —risk, Տ. Մոշայ, գգմաստ ըլլըն աղանջ.

Tambour Դէյ-Ղ, Տ. Թմբուկ; (կոր) քարկահ ֆերիկֆ. —ine Դէյ-Ղ-Դէյ-Ղ, Տ. Թմբակիլ, թափ դէֆ.

Tame Դէյ, ա. Մարդընդել, ընտել, ընտնի, ընտնեցած; անհամ, ափակ (ոճ). = va. Ընտնեցնել, ընդելիլ; նուածել, ինչօրցնել. —ly, ad. Թոյլ ոճով, Պուրութեամբ; նուաստօրէն. —ness, Տ. Ընտնութիւն; վասուութիւն; անհամութիւն.

Tamis, **Tammy** Դէյ-Դէյ, Դէյ-Ղ, Տ. Կաւէք քամոց.

Tamp Դէյ-Ղ, Վո. Ծակը իցել, գոցել. —er Դէյ-Ղ, Վո. Միջամտել, խառնուիլ. —ion Դէյ-Ղ-Ղ, Տ. Հրեանուոյ խից.

Tan Դէյ, Տ. Կարնիլի, աղտորի կեղեւափոշիլ. = va. (Կաշին) խաղախորդել. —իլ; արեւակէզ ընել, սեւցնել. —yard. Կաշեգործարան. —dem Դէյ-Ղ-Ղ, ետելիլ (ժուած).

Tang Դէյ, Տ. Կոճ, բուն; համ.

Tangent Դէյ-Ղ, Տ. Շօշափող, շօշափագիծ Է. —ial Դէյ-Ղ, ա. —ական.

Tangible Դէյ-Ղ, Տ. Շօշափելի, զննելի. —bility, Տ. —ութիւն.

Tangle Դէյ-Ղ, Վո. Կնճուկ, թընճուկել, խառնուիլ. = va. Խառնըշտել, կնճել, կնճուկել (Պելիքը), = Տ. (Գերձանի) թնճուկ, կնճուկ: կողմուխ, անտուգ Է.

Tank Դէյ, Տ. Աւազան, ջրամբար. —ard Դէյ, Տ. Գաւաթ, պոթից.

Tanner Դէյ-Ղ, Տ. Խաղախորդ, կաշեգործ ճկպաղ. —y Դէյ-Ղ, Տ. —արան; —ութիւն. (ՊՊՈՒ).

Tannic Դէյ-Ղ, ա. Դանական

Tannin ԴԵՒՅ. *s.* Բնական Դ.
Tansy ԴԵՒՅԻ. *s.* Ագարիոն Բ.
Tantalike ԴԵՒՅԻ. *va.* Սիրոյ Յելձեւ ընել, մաշել, չարչրկել, անհելլ. *zation* ԴԵՒՅԻ. *s.* Մաշում, չարչրկելը. [չաւասար. նոյն.]
Tantamount ԴԵՒՅԻ. *a.*
Tan'tivy, *ad.* Արագութեամբ.
Tantrum. Չարոյթ. գասում.
Tap ԴԵՒՅԻ. *vn.* Մեղմով գարնել, զափել; կոշիկն ներքան զնել; մեղրել, ծակիլ; բանալ, քաշել, հանել, ծորակ զնել (սակառնի). = *s.* Մեղմ հարուած; ներքանի կարկըսան; սակառի ծակ, ծորակ; հոսող ըմպելի, ծորած; ըմպելարան; պուտակի գայլիկոն. —bolt. Գրլիանի պուտակ. —house. Գինեռուն. —root. Աղղարմաս (ծառ).
Tape ԴԵՒՅԻ. *s.* (Գերման) երիզ.
Taper ԴԵՒՅԻ. *s.* Մոմ, մրագ. = *a.* Երթալով արակցող, կոնածել, քրքրածել. = *an.* Բրգնալ, կոնածելու.
Tapestry ԴԵՒՅԻ. *s.* (Չաս գարգարող) սրահակ, վիժակ. [Բ.
Tapioca ԴԵՒՅԻ. *s.* Դապիոկ
Tapir ԴԵՒՅԻ. *s.* Դաբիր է.
Tapis ԴԵՒՅԻ. *s.* Գորգ, օճոց, սեղանի ծածկոյթ. Upon the —. Գննութեան սակ. [մանչ.
Tapster ԴԵՒՅԻ. *s.* Գինեան
Tar ԴԵՒՅԻ. *s.* Կուլք, ծիւծ; նաւասի, նաւորդ. = *va.* Կուլքել, ծիւծել. —water. Կարաշուր.
Tarantula ԴԵՒՅԻ. *s.* Թուխաւոր սարդ մը, մոր, փաղիծ.
Tardy ԴԵՒՅԻ. *a.* Ուշ, անագան; յամբ, զանդազ; յապաղեալ.
Tardily ԴԵՒՅԻ. *ad.* Դան. զաղօրէն, ուշկեկ. —*diness*, *s.* Դանդաղութիւն, յամբութիւն.
Tare ԴԵՒՅԻ. *s.* Որոմ սկիսէ. վիզ պարչազ; ապրայ սարս.
Target ԴԵՒՅԻ. *s.* Ասպար; կէս նպասակի.

Targum ԴԵՒՅԻ. շինհասկարանի քաղղեարէն մեկնութ., Պարգում.
Tariff ԴԵՒՅԻ. *s.* Նիհ, սակագին.
Tarn ԴԵՒՅԻ. *s.* Լճակ; ճահիճ.
Tarnish ԴԵՒՅԻ. *v.* Բուծ. ցնել, աղօտել, փայլանել. = *vn.* Աղօտանալ. = *s.* Անփայլութ., աղօտութ.
Taro ԴԵՒՅԻ. Նուրիկ (արմատ).
Tarpaulin ԴԵՒՅԻ. *s.* Ձիւծապատ կաւ, մուշոր տուշանպատ նաւասի. [խուճ Բ.
Tarragon ԴԵՒՅԻ. *s.* Թար.
Tarry ԴԵՒՅԻ. *vn.* Կենալ, մնալ, սպանել; յապաղել. = *s.* Կենալը, յապաղանք. = ԴԵՒՅԻ. *a.* Ձիւծապատ, կարանման [մաս, ուն.
Tarsus ԴԵՒՅԻ. *s.* Ոտի ետեւի
Tart ԴԵՒՅԻ. *a.* Կծու, զիժու. Թծուած ճաշուց; խիս, թծան. = *s.* Գուղի հաստնայ.
Tartan ԴԵՒՅԻ. *s.* Գառնեկաւոր պատառ ասքրանէլը բաւաւ.
Tartar ԴԵՒՅԻ. *s.* Գինեմուր; ալուայի աղ; Ետող, Թաժար. Լեւորէն, *a.* Գինեմուրական (Թծու).
Tartly, *ad.* Թծու. կծու կերպով.
Tartness, *s.* Թծութ., կծութ.
Tartrate, *s.* Գինեմուրաս Դ.
Tartuffe ԴԵՒՅԻ. Կեղծապարիշ.
Task ԴԵՒՅԻ. *s.* Մահմանեալ գործ, աշխատանք, ընելիք բան, պարք, հարկ, պաշտօն; պարտականութ., դատ հատ. = *va.* Գործ սահմանել, հրամայել, հարկաւորել. մեղել, նեղել. —master. Գործավար, վարպետ ուստա պաշտ. —work. Կապալառութիւն, կապալ.
Tassel ԴԵՒՅԻ. Մոպ քիւսկիւ.
Tastable ԴԵՒՅԻ. Ծաշակելի.
Taste ԴԵՒՅԻ. Ծաշակելը, համառութիւն; ճաշակելիք; ճաշակ համ; ընտրողութիւն, ճաշակ; ընտրելիք) ճաշակախորժանք; փորձ, ճաշակ. = *va.* Համն առնուլ, ճա.

ակել; համը նայիլ; փորձն ընել, փորձել; մասնակցիլ, = տ. Համ տունուլ; բերանը ղնել, համահետել; լայելիլ, զմայլիլ, արորժիլ.

Tastful տէր՝ֆու-ս. Համեղ. աղցրահամ, անուշակ արորժիլի-ly, ad. -ness, s. ձաշակ.

Tasteless տէր՝ֆու-ս. Անհամ, անարորժ, անձաշակ -ness, s. Յո. ւի ճաշակ, անձաշակութիւն.

Taster տէր՝ֆու-ս. Համ նայող, ամետ; (պանրի) փորձաձաշակ.

Tasty տէր՝ֆու-ս. ձաշակաւոր, լեղեցիկ. -tily, ad. Աղուոր.

Tattler տէր՝ֆու-ս. Հին քուրջ, ինցոսի, զրգիկ. — demalion տէր՝ֆու-ս. Մուռացիկ, քրջազգեաց. -ed էր, a. Պատաստուն, պատաստ.

Tattle տէր՝ֆու-ս. Շատխօսել, աղակրատել, = Շատխօսութիւն. -ler տէր՝ֆու-ս. Շատխօս.

Tattoo, s. (Կէս-գիշերուան) ձմրկահարութիւն; վէտք, կտած հաճի լըշանք. = Վարժիճը) կտածել.

Tatonay տէր՝ֆու-ս. Թեցեւէ.

Taught տէր՝ֆու-ս. Գրք. of Teach.

Taunt տէր՝ֆու-ս. Երեսը զար-նել, կշռամբել, պախարակել; = Կըշ-ամբարնը. -ingly, ad. Նախաանօք.

Taurus տէր՝ֆու-ս. Յուլ -ուր.

Taut տէր՝ֆու-ս. Պինդ կեղիկ.

Tautog տէր՝ֆու-ս. Բարակածուկ.

Tautology տէր՝ֆու-ս. Փուճ լրկնարանութիւն, նոյնարանութիւն. -gist տէր՝ֆու-ս. Կրկնարան. -gic, -al տէր՝ֆու-ս. -ական. -gize տէր՝ֆու-ս. Կրկնարանել. -lophony, s. Կրկնաձայնութիւն.

Tavern տէր՝ֆու-ս. Պանդոկ, ձաշարան, զինեսուն.

Taw տէր՝ֆու-ս. (Մանկանց) զնդակ.

Tawdry տէր՝ֆու-ս. Ինքզինք անի տղ ղնող, յաւակնո; ան-ձաշակ. -rily, ad. -riness, s.

Tawer տէր՝ֆու-ս. Կաշեկոկ.

Tawny տէր՝ֆու-ս. Բարսեաշ, Թուխ:

Tax տէր՝ֆու-ս. Հարկ, սակ, բաժ, տուրք; ծահերութիւն. -able, = Վարկ՝ տուրք ղնել, տուրքի ենձարկել; զին սահմանել, սակադրել (հարց); ամ-բաստանել, պախարակել. -able, a. Հարկելի. -ation տէր՝ֆու-ս. Հարկադրութիւն; սակադրութիւն. (հարցի). **Taxiny**, s. Կարժամատ.

Tea տէր՝ֆու-ս. Թէյ, չայ; Թէյի նա-խընձրակ, Թէյարարութիւն. -cup, Թէ-յի զաւաճ. — dealer. Թէյարկանաւ. —kettle, -urn. Առատակ սահաճար. —pot. Թէյաման. —party, -արարութիւն.

Teach տէր՝ֆու-ս. [Taught; Taught] Ուսուցանել, վարժել, կրթել, սոր-վեցնել, մարգել, հրահանգել. -ing տէր՝ֆու-ս. Ուսուցանելու ար-հեստը, ուսուցչութիւն.

Teachable, a. Ուսուցանելի; ղիւրամարգ, կիրթ, հյուս. -ness, s.

Teacher տէր՝ֆու-ս. Վարժապետ.

Teague տէր՝ֆու-ս. Գնդացի, իռլանդ.

Teak տէր՝ֆու-ս. Տիկնիկ. [աղցի.

Teal տէր՝ֆու-ս. Բաղ մը, մրտիմ.

Team տէր՝ֆու-ս. (Եղբու) ա-մուրք; անդուլար բազրու. -ster տէր՝ֆու-ս. Կառապան.

Tear տէր՝ֆու-ս. Արցունք, շիժ, կայլակ. —ful տէր՝ֆու-ս. Արատ-ուալից, ազին; անոր. -less տէր՝ֆու-ս. Այլքերը չոր, անարտու.

Tear տէր՝ֆու-ս. [Tore; Torn] Պատռել, խզակ, բզրակ, ցաւաճել, յոշոտել; ճեղքել, պառակել, բաժ-նել, հերժատել. = տ. Թեղի պէս վազել, կատարել; սատկութեամբ հոսիլ. = Տ. Պատռած խզած; ճեղք-ւոր տէր՝ֆու-ս. Պատռող; կատարի.

Tease տէր՝ֆու-ս. Գզել, սան-րել; (ջուլան) քերել, խաւա-տել; նեղել, ծանձացնել.

Teasel, -sle, -sle տէր՝ֆու-ս. Ակրան,

ուզափուշ; թափչի Եկրան, զգենի:

Test ԴԵՄ, s. Սփինք, ծիծ:

Technic, -al ԴԵԿՆԻԿԵ, a. Արուեստական, գիտական (քառեր): -ness, -ity ԴԵԿՆԻԿԵ, s. -ուծիւն: -ly ԴԵԿՆԻԿԵԱՅ, ad. [գիտութիւն:

Technics ԴԵԿՆԻԿԵ, s. Արուեստա:

Technology ԴԵԿՆԻԿԵՅԻ, s. Արուեստաբանութիւն: -gic, -al ԴԵԿՆԻԿԵՅԻ, a. -բանական: -gist ԴԵԿՆԻԿԵՅԻՍ, s. Արուեստաբան. [ղէգ:

Techy ԴԵԿՆԻԿԵ, s. ծասկոս, խեռ:

Tectonic ԴԵԿՆԻԿԵՆԻ, a. Նիւտուածոց:

Ted ԴԵԴ, va. (Հնժուած խոսք) զարժնել, չորցնել:

Te Deum ԴԵԴԵՄ, s. Գոհարանական երգ մը, ջրեղ Աստուած:

Tedious ԴԵԴԻՍ, a. Չանձրայի, աղակալի, դանդաղ: -ly, ad. -ness,

Tedium, s. Չանձրոյթ, աղառուկ:

Teem ԴԵՄ, տ. մնիլ, արտադրել, բերել, պուղ սալ, յղանալ: վիսալ, վժիժալ գայնահագ. [հր:

Teens ԴԵՄ, pl. 13—19 տա:

Teeth ԴԵԿԵ, pl. Ակռաներ: = ԴԵԿԵ, va. Ակռա հանել: -ing ԴԵԿԵՆԻ, s. Ակռա հանելը, առամաւորութիւն:

Tectotal ԴԵԴԵԿՆԵԿԵ, a. Գլխովին, բոլորովին: -er, s. Գինն հասից ընկանդաւ, գինեմերժիկ: -ism ԴԵԴԵԿՆԵԿԵՅԻ, s. Գինն հասական սկզբունք:

Tectotum ԴԵԴԵԿՆԵԿԵ, s. Նունչան:

Tegular, a. Կղմարանման:

Tegument ԴԵԴԵԿՆԵԿԵ, s. Եածկոյթ, պատեան, թաղանթ: -ary ԴԵԴԵԿՆԵԿԵՅԻ, a. -ային:

Tell ԴԵԼ, s. Կակղի ծէջամուր:

Telegram ԴԵԼԵԿՐԱԿԵ, s. Հեռագրայուր, հեռագիր, թելեգրաւ:

Telegraph ԴԵԼԵԿՐԱԿԵՅԻ, s. Հեռագիր: = va. Հեռագրել: -er, -ist ԴԵԼԵԿՐԱԿՐԱԿՐՈՅԻ, -ic, -al, a. Հեռագրական: -graphy, s. Հեռագրութիւն:

Teleology ԴԵԼԵԿՐԱԿԵՅԻ, s. Գի-

տութիւն վախճանական պատճառաց, վախճանաբանութիւն: Ա:

Telephone ԴԵԼԵԿՐԱԿԵՅԻ, s. Հեռաձայն:

Telescope ԴԵԼԵԿՐԱԿՔԵՅԻ, s. Հեռագրէր: -pic, -al ԴԵԼԵԿՐԱԿՔԵՅԻ, a. -դիտակ:

Tell ԴԵԼ, va. [Told; Told] Հաւրել, հաշուել: ըսել, պատմել: իմն:

գրնել, խօսիլ, ծանուցանել: յարնել, ցցնել: ցանել, հասկնալ: = vt. Հուր տալ, ըսել: ազգել, —ta. Քառ, մասնիչ, տեղեկագրող: առգալափ ԴԵԼԵԿՐԱԿՔԵՅԻ, s. Հարգութիւն (սուս) գրոյց: պատմող: արկղակա

Telluric, ԴԵԼԵԿՐԱԿԵՅԻ, a. Գնդա-

րական: -rium, s. Գնդուր:

Telotype, s. Հեռատպ:

Temerity ԴԵԼԵԿՐԱԿԵՅԻ, s. Ժպրհոութիւն, յանդուութիւն:

Temper ԴԵԼԵԿՐԱԿԵՅԻ, va. Բարեխառնել, մեղմել, չափաւորել: ս. մորել, զովացնել: ջուր՝ մուխ տ (երկամիլ), = s. միջոց խառնուած չափ ցըլաւ: չափաւորութիւն, բարեխառնութիւն: քնաւորութիւն, տաւաղութիւն, (մտքի) հանդարտութիւն: քնաւորութիւն: ջուր տալը, պատկանում (երկամիլ): -ament ԴԵԼԵԿՐԱԿԵՅԻ, s. Խառնուած քղագումութիւն: -ness, -ance ԴԵԼԵԿՐԱԿԵՅԻ, s. Ժուժկալութիւն, քափաւորութիւն, բարեխառնութիւն: -ature ԴԵԼԵԿՐԱԿԵՅԻ, s. Բարեխառնութիւն. ջերմաստիճան ԲԵԼԵԿԵ:

Temperate ԴԵԼԵԿՐԱԿԵՅԻ, a. Չափաւոր, չափաւորեալ, -ած: բարեխառն, հանդարտ, ժուժկալ: մրջին: -ly, ad. -ness, s.

Tempered ԴԵԼԵԿՐԱԿԵՅԻ, a. Good-Բարեհամբոյր, բարեբարոյ, High-Չարսիր: High-Չար ԴԵԼԵԿՐԱԿԵՅԻ Աննի ջուր տուած (ղանակ

Tempest ԴԵԼԵԿՐԱԿԵՅԻ, s. Փոթրիկ, մորիկ, ամպրոպ: = vt. Փոթրիկ հանել, փոթորկել:

aten. Ալեասեղ, մերկածուփ.
Tempestuous Գ՛-ՆՇ, Ե Ա.
 կոծ, փոճորկայոյոյ, մերկայից,
 րկաբեր (հոյ), -ly, ad. -ness, Ե.
Templar Գ՛Ի՛ԼԵ, Ե Տանարա-
 սն (ասպետ); իրաւագուստնոց.
Temple Գ՛Ի՛ԼԵ, Ե Տանար (ե-
 վայի); մեհեան (ղից); ժամ, ժո-
 վարան; բունք Ի՛Գ; իրաւա-
 նուծեան զարոց (ի Լոնսոն).
Templet Գ՛Ի՛ԼԵ՛Կ, Ե Կցանի
 րգելակ, Կերեակալկազմարարի):
Temporal Գ՛Ի՛ԼԵՐԵԱ, Ե Աշ-
 արհային, աշխարհիկ, մարմնա-
 ուր; քաղաքական; բունքերու
 տիր): =pl. (Պարզաւորի) հասք,
 արդիւնք, իրաւունք որ է
Temporalities Գ՛ԼԵ՛ԿԻ, -ly
 ելի, ad. Ըստ աշխարհականին.
Temporary Գ՛Ի՛ԼԵՐԵԻԵ, Ե
 ամանակաւոր, ամ ժամանակեայ,
 նեցաւոր, -rily, ad. -riness, Ե.
Temporize Գ՛Ի՛ԼԵՐԵՅԿ, Ե Ա.
 են անցնել, ասեն շահիլ; (ասե-
 իլյարմարիլ, -zation -Գ՛Ի՛ԼԵ՛, Ե
 զձգողութիւն; ժամաշահութիւն.
Tempt Գ՛Ի՛Կ, Ե Փորձ փոր-
 ծել, փորձել; փորձութեան մէջ
 զիլ, հրապուրել; իղծ շարժել, փա-
 նագ ազդել, -able Գ՛Ի՛ԿԵՂԱ Ե
 րոճելի, հրապուրելի, -ation
 Գ՛Ի՛ԿԵՂԵ՛Կ, Ե Փորձութիւն, Թելա-
 րուծիւն ի չարն; փափագ, յօժա-
 ութ, -er, -ress Գ՛Ի՛ԿԵՐ, Գ՛Ի՛ԿԵ՛-
 Ե, Ե Փորձիչ, սասանայ, բանասա-
 րու, -ing Գ՛Ի՛ԿԵՐԻ՛Կ, Ե Լրտպութիլ:
Ten Գ՛Ի՛Կ, Ե Տասը.
Tenable Գ՛Ի՛ԿԵՂԱ Ե Չաշտպա-
 նիլի, կեցութիւնք, -ness, Ե -ութիւն.
Tenacious Գ՛Ի՛ԿԵՂԱ, Ե Գիւ-
 ամսած, կպլուն; յամառկոն, կառ-
 ոյ, փակչոց, հաստատուն; կծծի,
 սրահ, -ly, ad. -ness, **Tenacity**
 Գ՛Ի՛ԿԵՐԻ՛Կ, Ե -ութիւն.

Tenancy, Ե Լոգակալութ. Ի՛Կ.
Tenant Գ՛Ի՛ԿԵՐ, Ե Վարձարձակ,
 վարձակալ; (սան) սէր, =va-վար-
 ձու բունել, վարձել, -able, Ե
 Բնակելի, վարձելի, -less, Ե Անբը-
 նակ, -ry Գ՛Ի՛ԿԵՐԵԻ, Ե Վարձակալը.
Tench Գ՛Ի՛Կ, Ե Տիկկայ Յ.
Tend Գ՛Ի՛Կ, Ե Լոգ ամենել,
 պահել, պահպանել, զոռչանալ,
 =տ. երթալ, ձգուիլ, հասնիլ, զի-
 մել, ուղղուիլ, ձկնիլ, միտիլ; միջոց
 ըլլալ, նպաստել, -ency Գ՛Ի՛ԿԵ՛ԿԵ՛Կ,
 Ե Ձկնում, բերում, յօժարութիւն,
 միտում; ուղղութիւն.
Tender Գ՛Ի՛ԿԵՐ, Ե Ծառայ;
 ամխանաւակ, ամխասայլի՛Ց քն-
 ծայ, նուէր; (զումար մը վճարելու)
 առաջարկ, յօժարութիւն, =va-
 Մատուցանել, հրամցնել, առաջար-
 կել =a. Կահուղ, փափուկ, զոզոր;
 զիրազգած, փափկասուն; ձիզմ,
 մատղաշ, մատաղ, զԳասիրտ, զորու-
 վալի; զողորիկ, բազր. -hearted.
 Գորովազուծ, խանդակած. -
 loin. (եղի) ազնիւս. սոյնիլ, -ly,
 ad. Մեղմոզ, հեղիկ, զորովանօր-
 -ness, Ե Կակրութիւն, մատղա-
 շութիւն, մատաղութիւն; փափկու-
 թիւն; խանդաղասնք, զորով, սէր.
Tendinous Գ՛Ի՛ԿԵ՛Կ, Ե Բնդերային
Tendon Գ՛Ի՛Կ, Ե Ներդախուր.
Tendrill, Ե Սաւարձիլ, ընծիի Կ.
Tenebrious, -rous Գ՛Ի՛ԿԵ՛ԿԵ՛Կ,
 Գ՛Ի՛Կ, Ե Մթին, խաւարչին, մռայլ.
Tenement Գ՛Ի՛ԿԵ՛ԿԵ՛Կ, Ե Վարձ-
 հայտուն, պզարակ հեղ, -al, Ե -ային:
Tenet Գ՛Ի՛Կ, Ե Կարծիք, հաւատք.
Tenfold Գ՛Ի՛Կ, Ե Տասնպատիկ:
Tennis Գ՛Ի՛ԿԵ՛Կ, Ե Գունդիայոց,
 ակում. - court. Գունդիայարան.
Tenon Գ՛Ի՛Կ, Ե (Փորուածքի մէջ
 մտնող) տախակի ծայր, ստիւիչ.
Tenor Գ՛Ի՛ԿԵ՛Կ, Ե Վերնարմար
 էր; իմաստ; պատճէն, օրինակ էր.

Tense ԴԻՆ, **a. Զկեցալ, լարուած կերի.** = *s.* Ժամանակ (այսից). **-ness, ԴԻՆՆԵՑ.** *s.* Զկուռ.

Tensile ԴԻՆՆԵՆ **a. Զկեցի.**

Tension, -sity ԴԻՆՆԵՆ, ԴԻՆՆԻԴԻ, *s.* Զկուռ, լարում; սաս. տիկ ուշադրութիւն.

Tent ԴԻՆԻ, *s.* Վրան, խորան; ծուռա, փիլիճայ ֆիթիչ փէ. = *va.* Վէրբ փիլիճայի; խուզել, փորձել.

Tentacle ԴԻՆԻԴԻՆՆԵՆ **a. Բողկուկ, հպիլիք (միջատի).** -**cular, a. -եաց.**

Tentative ԴԻՆԻԴԻՆՆԵՆ **a. Փորձական**

Tented ԴԻՆԻԴԻՆՆԵՆ **a. Վրանաւոր.**

Tenter ԴԻՆԻԴԻՆՆԵՆ **a. Բիշակ լուգա կերկիսի.** To be on the — *s.* Տագնապիլ, տուսապիլ. — **hook.** Կարճագլուխ զան. [ներող.]

Tenth, -ly ԴԻՆԻԴԻՆՆԵՆ **aa. Ծաս.**

Tenuous ԴԻՆԻԴԻՆՆԵՆՆԵՆ **a. Կուրբ, Կեղծ, քարակ, անօր, ջրա.**

Tenuity ԴԻՆԻԴԻՆՆԵՆՆԵՆ **a. -ութիւն.**

Tenure ԴԻՆԻԴԻՆՆԵՆՆԵՆ **a. Վարձ, տուրբ.**

Tennistosters, a. Երակտուցբ.

Tepify, va. (Ջուրբ) եղիկել.

Tepid ԴԻՆԻԴԻՆՆԵՆՆԵՆ **a. Գաղջ, եղի ընձազ. -ness, -ity, Tepor** ԴԻՆԻԴԻՆՆԵՆՆԵՆ **a. -ութիւն.** [կուրբ. Կեղծափ]

Teraphim ԴԻՆԻԴԻՆՆԵՆՆԵՆ **pl. Տիական**

Teratology, s. Զրէշարանութիւն.

Terce ԴԻՆՆԵՆ. *See Tierce.*

Tercel, s. Երեքադեղայ; երեքակ.

Tergiversation ԴԻՆԻԴԻՆՆԵՆՆԵՆ **a. Բուսափանք, խոյս, փափկութիւն**

Term ԴԻՆՆԵՆ, *s.* Սահման կողար, վախճան, վերջ. Կէս. 2. Երջան. միջոց. հոսանսայ. 3. Պայմանա. ծած. *or.* Ժամանակ. 4. Ետաշրբ. ջան (տողափ) ԴԻՆՆԵՆ. 5. Բառ. ք. խօսք. ոճ. 6. Պայման, դաշն, դիրք, վիճակ, ջուր. 7. Եզր, սահման ԴԻՆՆԵՆ. = *va.* Անուանել, կոչել. To be on good — *s.* Միտով ըլլալ. To bring to — *s.* Համոզել. To make — *s.* Միարանիլ. ուղաշնագ.

Termagant ԴԻՆԻԴԻՆՆԵՆ, **a. Ա. մրկայոյց, կռուական, խռովայոյ (կին).** -**gancy, s. -ութիւն.** [ԴԻՆՆԵՆ]

Termer, -or ԴԻՆՆԵՆ, *s.* Ենդեղ.

Termes ԴԻՆՆԵՆ, *s.* Զերմակ մրջիւն, ճեւաւեր: **pl. Termites** ԴԻՆՆԵՆՆԵՆՆԵՆ **a. Սահմանաւոր, ենյի: շիջական, փրկանացո.**

Terminal ԴԻՆՆԵՆՆԵՆ **a. Ծայրական; բժական, ապուկ, զագագանայ.**

Terminate ԴԻՆՆԵՆՆԵՆ, **va. Կտրել, վերջանալ.** = *va.* Կտրել հանել վերջացնել, աւարտել.

Termination ԴԻՆՆԵՆՆԵՆՆԵՆ **a. Աւարտում, աւարտ; սահման, եզր; վախճան, հետեւանք; վերջաւորութիւն, ծայր.** -**al, -tive, -ting, a. -մայրի; որո:**

Terminer ԴԻՆՆԵՆՆԵՆ. *See Oyer.*

Terminology ԴԻՆՆԵՆՆԵՆՆԵՆ **a. Բառագիտութիւն, լազկարանութիւն.**

Terminus ԴԻՆՆԵՆՆԵՆ, *s.* Գիլսկայաւան; սահմանարար, սահման. [ջիւն.]

Termitte ԴԻՆՆԵՆՆԵՆ, *s.* Զերմակ մրջիւն.

Tern ԴԻՆՆԵՆ, *s.* Ծովածիծառ.

Ternary ԴԻՆՆԵՆՆԵՆՆԵՆ **a. Երեքական, երեք.**

Terra ԴԻՆՆԵՆՆԵՆ, *s.* Երկիր.

Terrace ԴԻՆՆԵՆՆԵՆ, *s.* Դարադափ. սէս; հարթ տանիք, սաճալ.

Terrapine, s. Մեծ կրկայ.

Terraqueous ԴԻՆՆԵՆՆԵՆՆԵՆ **a. Զողէ, ջուրէ, հողա (զոնս).**

Terras *See* **Trass.**

Terrene ԴԻՆՆԵՆՆԵՆ, *a.* Երկրային.

Terrestrial ԴԻՆՆԵՆՆԵՆՆԵՆ **a. Երկրաւոր, երկրային. ցամաքային. -ly, ad. Կարկուտակայի, անաւոր. -ness, -ութիւն. -ly, ad. -կերպով, սասակալէ.**

Terrier ԴԻՆՆԵՆՆԵՆ, *s.* Խրչաշուն.

Terrific ԴԻՆՆԵՆՆԵՆՆԵՆ **a. Անարկու, սարսափելի. [սարսափելի.]**

Terrify ԴԻՆՆԵՆՆԵՆՆԵՆ, *va.* Սարսափել.

Territory ԴԻՆՆԵՆՆԵՆՆԵՆ **a. Զողել.**

կիր; կիսանհանգ, վիճակ. **trial** ր'հէլ, *a.* արին; սահմանաւոր.

Terror րէ'րէ, *s.* Սարսափ, երկիւղ, արհաւիրք. **ism**, *s.* Ահալարում. **-ist**, *s.* վարական, ահալարու.

Terser րէ, *a.* Հակիրճ, վայելույ, զեղեցկահիւս. **-ly**, *ad.* **-ness**, *s.*

Tertial րէրէլ, *s.* Թեի երրորդ կարգի փետուր. = *a.* երրորդ կարգի.

Tertian 'իլ, *s.* Օր ընդ մէջ, *n.* **orbis** (չեմ) : [ղական (չբջան)]

Tertiary րէ'րէրէ, *a.* երրոր.

Tessellate րէ'րէ, *va.* երփնադրուագել **-tion**, *s.* երփնադրուագ.

Test րէ-ր, *s.* Բուրայ, հարց, փորձարար; քննումիւն, փորձ; հա. կարգակ, փորձանակ *v.* = *va.* ֆորմել, քննել; հայեցնել. — **Act**. Հակա. կաթոլիկ երզում, փորձի. Աճ.

Testable րէ'րէրէլ, *a.* Կատկելի.

Testacea, **-ceans** րէ-րէ'րէ, *s.* Կէլ. *s.* Ինքնմորթ, խեցեպատեան. **-ceous** րէ'րէլ, *a.* Գասնաւոր է.

Testament րէ'րէ'րէրէ, *s.* Կտակ էր; (Հին եւ նոր) կտակարան. **-al**, **-ary**, *a.* Կտակային, կտակի, կտակաւ.

Testate րէ'րէրէ, *a.* Կտակաւոր.

Testator, **-atrix** րէ-րէ'րէրէ, *s.* րէ'րէ, *s.* Կտակագիր, արար, կտակող.

Tester 'րէրէ, *s.* Ամպհովանի (զա. հու վրայ); արհալակալ (անկողնի).

Textile րէ-րէ'րէլ, *s.* Ամորձիք.

Testify րէ'րէ'րէ, *va.* Վկայել վկայութիւն տալ = *va.* Հաստատել երդնուլ, յայտարարել. [Պեամբ.

Testimony 'րէրէ, *ad.* Կամ սկորու.

Testimony րէ-րէ'րէլ, *s.* Վկայութիւն, ապացոյց, վկայ; հաստատում. (Օրինակ) կրկին ախտակր, Ս հիրք. **-mental** 'րէլ, *a.* Վկայութեան, վկայող. = Վկայական (գիր):

Testy րէ-րէ, *a.* Յամառ, խոժոռ, ղէգ թիթիգ. **-tily**, *ad.* **-ly** երպով. **-tiness**, *s.* **-ու** թիւն.

Testudinal, **-neous**, *a.* Կրիայի

Tetanus րէ'րէլ, *s.* Ձրկախո.

Tête րէր, *s.* Սուս մազ, կեղծամ.

-à-tête րէրէլ, *s.* Առանձին սեռում.

Tetrad 'րէր, *s.* Քառեակ, չորս.

Tether 'րէ, *s.* Ոսնակապ, չուան

Tetra 'րէրէ, [ֆուրքի.

-chord, *s.* Քառաղի (քնար).

-gon. Չորս քուսի, քառանկիւն.

-gonal 'րէլ, *a.* Քառանկիւնի.

-hedral, **-ron**. Քառանիս.

-hexahedron րէրէրէ'րէ'րէ'րէ'րէ'րէ'րէ, *s.* Քառազեցանիս.

-meter, *s.* Քառալիքան (աղ).

-petalous, *a.* Քառաթերթ ք.

-phyllous, *a.* Քառաթերթ.

-ptote 'րէ'րէրէ, *s.* Քառահողով.

-stich րէրէ'րէ'րէ, *s.* Քառա.

տող, քառեակ (աղ).

-style, *a.* Քառասիւն (առաջ).

-syllable, **-bic**, *a.* Քառապանի.

Tetrarch, *s.* Չորրորդապետ.

Tetrarchy, **chate** րէ'րէ'րէ'րէ, *s.* Չորրորդապետում. Հ.

Tetter րէրէրէ, *s.* Ուրիւն ք.

Teutonic րէ-րէ'րէ'րէ, *a.* Տիւ.

տոնեան. [կղղցնել.

Tew րէ- *va.* Ծեծել, կա.

Text րէ-րէ, *s.* Բուլ օրինակ, քնագիր; (քարոզի քնարան, նիւթ. **-book**. Քառագիրք. — **hand**. Թռչող նօսրգիր.

Textile րէ-րէլ, Հիւսուած.

Textorial 'րէ, *a.* Հիւսական.

Textual, **-ary**, **-arist** րէ-րէ'րէ'րէ, *s.* Բնագրի,

քնագրական; քստ առ քստ.

Texture րէ-րէ'րէ, *s.* Հիւսում; հիւսուածք, գործուածք, հիւսք; հիւսածոյ, հիւսել ն(լաթ) կապակցում

Than րէ'րէ, *pr.* Քան թէ, քան. Better me, you. Ինձմէ, քննէ աղէկ.

Thane րէ'րէ, *s.* Ազնուական.

Thank րէ'րէ'րէ, *va.* Ենդհակալ ըլլալ. — **worthy**. լուծեան արժանի.

Thirstiness, *s. Ծարձաւուծիւն*.
Thirteen Գ՛հը՛ ԴԻ՛ն, *a. 13.*
Thirteenth Գ՛հը՛ ԴԻ՛ն Գ՛հ, *a. 13րդ.*
Thirtieth Գ՛հը՛ ԴԻ՛ն Գ՛հ, *a. 30րդ.*
Thirty Գ՛հը՛ ԴԻ՛ն, *a. երեսուն.*
This Գ՛հի, *pron. [pl. These Գ՛հիչ, Այս, այդ, այն; պսիկա, ասիկա, անիկա.*
Thistle Գ՛հի՛ւ, *s. Եկրան, որոզ, ուղղափուշ; Սկոպսիա Բն. [կալից.*
Thistly Գ՛հի՛ւ, *s. փշուռ, օտաւա.*
Thither Գ՛հի՛ւ, *ad. Հոն, հող.*
ward --*ըտ, ad. Ինչպի հոն, հոն.*
Thole Գ՛հի, *s. Սամիր (Պեւ. Ծակի) շագարձու. [փոկի.*
Thong Գ՛հի, *s. (Խարազակի)*
Thoracic Գ՛հը՛ ԴԻ՛ն, *a. Կուրծքի.*
Thorax Գ՛հի, *s. Կուրծք, լանջ.*
Thorn Գ՛հի, *s. փուշ Գ՛հի;*
փշուռ, փշենի; վիշտ, նեղուծիւն.
—back, կասուածուկ. — hedge, փշացանդ. [փշեղէն, սուր.
Thorny Գ՛հի, *a. փշալից.*
Thorough Գ՛հի, *a. Ամբողջ, անձերի, կատարուն. — base. Միաշար բամբ. ցած-բամբ. — bred. Անխառն, զուտ ինկէյան; կատարուն. — fare. Գոյն, փողոց, անցք. — going. Բաց, — paced. Անձերի, կատարեալ, — wort. Երեսանկ Բն. —ly, ad. Լիովին, ամբողջովին, ծայրէ ի ծայր, բոլորովին-ness, s. Կատարելութիւն.*
Those Գ՛հի, *pron. pl. of That.*
Thou Գ՛հի, *pron. Դու, դուն.*
Though Գ՛հի, *con. Թէ եւ, Թեպէտ, Թեպէտեւ. As-իարեւ Թէ, որպէս Թէ.*
Thought Գ՛հը՛ ԴԻ՛ն, *pp. of Think. ==s. Խորհուրդ, միտք, մտածութիւն, խորհրդածութիւն; կարծիք, դատում; հոգ, մասանջութիւն; նպատակ.*
Thoughtful Գ՛հը՛ ԴԻ՛ն, *a. Մըձախոնջ, խոհուն; խոհական, խոկման. —ly, ad. —ness, s. —ութիւն.*
Thoughtless Գ՛հը՛ ԴԻ՛ն, *a. Ան-*

խորհուրդ, անհոգ. —ly, ad. —ness, s. Կատարելութիւն.
Thousand Գ՛հի, *a. 1000.*
Thousandth Գ՛հի, *a. 1000րդ.*
Thrall Գ՛հը՛, *s. Գերի, ստրուկ; գերութիւն. —dom, s. Գերութիւն.*
Thrash Գ՛հը՛ (Գ), *va. Յարնծծել, կասել, կամենել; քիչել, ծծել (մէկը). —ing-floor. Գալ, սար. մանեկի. —er Գ՛հը՛ ԴԻ՛ն, s. Գամնա-վար; մեծ շանաձուկ մը. [պարծ.*
Thrasonical --*ութիւն, a. Մնա.*
Thread Գ՛հը՛ ԴԻ՛ն, *s. Դերձան, թել; (սկզբ) մազմզուր; կարգ. շարք; (պտուտակի վիշտ) պարոյր, զալարած. —va. Դերձան անցնելը, բերել, անցնիլ. —bare. Բաւերը Թա. փած, մաշած, անպիտան.*
Thready Գ՛հը՛ ԴԻ՛ն, *a. Դերձանախառն; դերձանի պէս թել թել.*
Threat Գ՛հը՛ ԴԻ՛ն, *s. Սպառնալիք.*
Threat, —en Գ՛հը՛ ԴԻ՛ն, *va. Սպառնալ, վախցնել; զուշակել. —ening, —ful Գ՛հը՛ ԴԻ՛ն, Գ՛հը՛ ԴԻ՛ն, a. Ըստառնական, նալից; երկիւղալի.*
Three Գ՛հի, *a. երեք. — cornered. Եռանկլիւնի. —decker. Եռալարկ նաւ. —fold. Եռապատիկ. —pence, —penny. Երեք բենիկնոց; վարնոց, զէշ. —score. Վաթսուն.*
Threnody Գ՛հը՛ ԴԻ՛ն, *s. Ողբ.*
Thresh, —er. See **Thresh, —er.**
Threshold Գ՛հը՛ ԴԻ՛ն, *s. (Դրան) սեամ, շեմ կշիֆ; նախաբայլ, սկիզբ.*
Threw Գ՛հի, *pp. of Throw.*
Thrice Գ՛հի, *a. երեք; քս, յոյժ. —blessed. Երեք երանալի.*
Thrift Գ՛հի, *s. Խնայողութիւն, խնայութիւն; յաջողութիւն, հարստութիւն; մեծնալը, աճում (բուստ), —less, a. Եռայլ. —ly, ad. Խնայողութեամբ. —ness, s. Խնայողութիւն.*
Thrifty Գ՛հի, *a. Խնայող.*
Thrill Գ՛հը՛ ԴԻ՛ն, *s. Թունդ, սար.*

առւռ. խայտանք: ճռուողիւն, դայ-
ջայիկ; զայիկոն 4. = առ-ժակել,
Թափանցել; խոնկել իլլել, սարսռիլ,
դողալ, խոթալ

Thrive Կհր-չլ, տ. [Thrived;
Throven] Յաջողիլ, Կարստանալ; ուռ-
ճանալ, աճիլ, մեծնալ, զարգանալ

Throat Կհր-տ, Ե. Կոկորդ, որկոր.

Throb Կհր-ռ, տ. Զարնել, արո-
փել, բարբախել. = Տրոփիւն.

Throe Կհր-թ, Ե. Գահ, աճոռ, Կա-
հոյր, արբայունքիւն.

Throng Կհր-ռ, Ե. Խուժան, ամ-
բոխ. = տ. Խոնուիլ, դիզուիլ.

Throstle Կհր-տ, Ե. Տորդիկ ար-
ճաճ գոշուռ; (բուրդի) սանարոց.

Throttle Կհր-տ, Ե. Խռչափող,
= Վա. Խղղել, սխմել (վիզը).

Through Կհր-ռ, քր. 1. Մէկ
կողմէն միւսը, մէջէն, ընդ. To bore
— a board. To ride—the conuntry. 2.
Մէջէն; մէջտեղէն. To pass—a gate.

3. Միջոցաւ, շնորհիւ, (ձեռք) ով,
— these hands.— the senses. 4. Մէջ-
տեղը, մէջը անցնելով. To move—
water. To ran—a thicket. 5. Ծայրէ
ի ծայր, մինչև վերջը. — life,— the
year. = օձ. 1. Մէկ ծայրէն մէկ կող-
մէն միւսը. To pierce a thing— . 2.
Սկիզբէն ցվերը. To read a letter— .

3. Յվերը. Իր նպատակին. To carry
a project —, օձեր. To fall —. Ի դե-
րեւ ելլել: օձեր-տ. Կ. Ամենտեղ,
ամենուրեք. ամեն կողմ; ամբողջ (օրը).

Throw Կհր-թ, Վա. [Threw; Thrown]
Չեռալէ նետել, նետել, ձգել; գետիւնը
զարնել, զգեսնել, օսալալել; ղեռձա-
նը ղլորել, փիլթայել. = տ. Քուէ նե-
տել զար արձագ. = Տ. Արձակում,
նետուածք (քուէի); — (քար) ընկէց.
To — away. Վառնել, ցրուել; նետել.
To — back. Ետ դարձնել. To — by
Երես; ձգել. To — down. Գետին

նետել; փլցնել; շնչել; (one'sself)
պառկիլ. To — in. Ներս տալ, նե-
րարկել; վրայ տալ, աւելցնել. To
— off. Մարբել, արտաքսել; մեծծել,
նետել. To — on. Վրան ղնել, բեռ-
ըննել; (one'sself) ուրիշին բեռ
ըլլալ. To — out. Նետել, արտաքսել,
մեծծել; խօսք նետել, ըսել; գոր-
ծին վնասել. To — up. Փսխել, զուրս
տալ; հրածարիլ, ձգել.

Throwster Կհր-տ, Ե. Մե-
տարսալաճառ զագոյր.

Thrum Կհր-տ, Ե. Ծոպ, ծայր
(թելի). = Վա. (Դաշնակը) զանկ-
զանկել; հիւսել, գործել.

Thrush, Ե. Տորդիկ Բ-; սեւ-
ղունչ (ոչխարի); երախամաշըքթ.

Thrust Կհր-տ, Վա. [Thrust,
Thrust] Մխել, մշցնել, խոծել, հրել,
ղնդել. = տ. Ցարձակիլ, մխել, սուի-
նահարել. = Տ. Ղեյլը, հրելը, զարնը-
լաժք, հարուածք, ոյժ տալը, կրիե-
լը. To — through. Ծակել, թափանցել.

Thud Կհր-տ, Ե. Հարուած.

Thug Կհր-տ, Ե. Հնդիկ խեղդիչ.

Thule, Ե. Ծայրագոյն հիւսիս.

Thumb Կհր-տ, Ե. Բթամաս, բոյթ.
= Վա. (Գիրքը) ձեռնոտել, աղոտել;
— screw. Բթակապ. — stall. Բթա-
մասի մասնոց, բթանոց. [լուծ.]

Thummim Կհր-տ, Ե. Կաւարե-

Thump Կհր-տ, Ե. Բախիւն, հար-
ուած. = առ. (Մուրճը) իյնալ, զարնել,
ծեծել. — ing, Ե. Խոշոր, վիժիարի.

Thunder Կհր-տ, Ե. Որոտում;
Պնդիւն, բամբիւն. = տ. Որոտալ,
շանձել. = Վա. Սպառնալ, որոտալ.
— bolt. Ծանծ, կայծակ. — clap, —
crack. Որոտում. — shower, — storm.
Որոտախառն անձրեւ փոժորկի-
struck. Ապշահար, կայծակնահար,
զարհուրեալ. — er Կհր-տ, Ե. Ծան-
ծածից չաստուած, Արամագ — օս
— Կհր-տ, Ե. Որոտածայն, որոտընդուն.

Thurible Գհիւ, ս. Խնկաման.
Thursday Գհըւ, ս. Հինգշաբթի
Thus Գհու, օ. Աւանկ. այսպէս.
 —far. Մինչև հոս, —much. Այսպէս.
Thwack Գհուտ(ք), օ. Զարնել,
 դափել; = օ. Զարնելը, հարուած.
Thwart Գհուք, օ. Խոտորնա-
 կի, = օ. Կտրել, անցնել; ընդդի-
 մանալ; = օ. (Նաւակի մէջ) նըս-
 արան, տախ.
Thy Գհու, քրոն. Բուկին, քու.
Thyine-wood Գհու. Խնկափայտ;
Thyme Գհու, օ. Զամբուռ, ուրմ.
Thyroid Գհու. օ. Վահանակերպ
Thyrus, օ. Բագոսեան նիզակ.
Thyself Գհու. քրոն. Ինքն, ինքնդ.
Tiara Գհու, օ. Խոյր, Թագ.
Tibia Գհու, օ. Սրունքի մեծ
 ոսկր, որք ինձիք. **Tibial**, օ.
 Ողորնային. [Գհու. Միկնացունց.
Tic-douloureux Գհու. օ. Գրգռ-
Tick Գհու(ք), օ. Ապառիկ, վարկ;
 (բարձր) Երես զըրդ; (ժամացոյցի)
 դիրքաք; թիզ կենեկ, ք. պրի բակ-
 լայ, Թրմուս. = օ. Կիրքաք ընել;
 ապառիկ ալ. [Երես զըրդ.
Ticken, Ticking Գհու, օ. Ե-
Ticket Գհու, օ. Գրասկ, տոմս,
 տոմսակ. = օ. Թղթիկ ղնել՝ փակ-
 ցընել, պիտակել; —of leave. Բան-
 տաճողի հրաման. [ղել.
Tickle Գհու, օ. Խոտորել; [ussը.
Ticklish Գհու. օ. Կիրախիտիկ. -
ness, օ. Խոտորիլը; փափուկ. փանց.
Tidal Գհու, օ. Ծովախաղացքի.
Tidbit Գհու, օ. Աղուր պատառ.
Tide Գհու, օ. Ծովու ջրոց ել-
 լել ու իջնելը, ծովախաղացք;
 հոսանք, ընթացք; առիթ, միջոց;
 ժամանակ, եղանակ. = օ. Հոսան-
 քին երթալ նաւել; —'s-man, —wait-
 er. Մարտի ղէս թիսկաւան. [քու.
Tidily Գհու, օ. Կոկիկ, մա-
Tidiness Գհու, օ. Մարտու.

Tidings Գհու, օ. Լուր.
Tidy Գհու, օ. Կոկիկ, մարտու,
 վայելուչ; = օ. (Տղու) լրծկալ; ա.
 Խոտր ծածկոյց.
Tie Գհու, օ. Կապել; հանգու-
 ցել; կցել, զոգել; արգելք ալ, ար-
 գիլել; = օ. Կապ, կապանք; հան-
 զոյց, կղձկապ; արգելք; հաւասար
 մրցում; զոյ էր. [ու.
Tier Գհու, օ. Կարգ, շարք, ար
Tierce Գհու, օ. Տակառ
 (155—160 հոխանոց); 3ը Բ. Բ. էր.
Tiercelet Գհու, օ. Արու բազէ.
Tiercet Գհու, օ. 3տղեայ Բու.
Tiff Գհու, օ. Մամլ, բաժակ; զայրոյթ,
 թէն, —any Գհու, օ. Նըրատու կազ.
Tiger Գհու, օ. Վագր թիկնի;
 (կառք) ծառայ, սպասիկ. —cat. Վա-
 զըրկասու. —lily. Բժաւուր շուշան.
Tight Գհու, օ. Խիտ, պինդ,
 սերս սըզը, պիւր կերկի; հասա-
 տուն, անջրանցիկ; խնայող կծծի;
 վայելուչ, կոկիկ; կէս-զիտով. —ly
 Գհու, օ. ad. Սերտի. —ness, օ. ուն.
Tighten Գհու, օ. Գրկել.
Tigress Գհու, օ. Էզ վագր.
Tike Գհու, օ. Կեղացի; բաժ, շուն.
Tilbury Գհու, օ. Թեթիւ
 բաց կառք.
Tile Գհու, օ. Կղմինար թիկնի,
 = օ. Կղմինարի, ծածկել. —ry Գհու,
 օ. Կղմինար. **Tiler** Գհու, օ.
 Կղմինարագործ; (օնեկի) քարապան.
Till Գհու, օ. (Մակի) զգրոց լի-
 մեճե. = օ. Զերկել, մշակել, վա-
 ռել; = քր. Մինչև. —now. Տարգ.
 —then. Այնչափ, մինչև այն ասն.
-able, օ. Մշակելի. —age Գհու, օ.
 Զերկելը, մշակում; մշակելու հող.
Tiller Գհու, օ. Երկրագործ;
 (ղեկի) փայտ, քեղի. = օ. ձեղ
 քշել, ընձիղել.
Tilt Գհու, օ. Վրան; (սայակի, նա-
 ւակի) ծածկոյթ, վալ; (Կիզակի)

հարուած; նիզակախաղուծ; ջրաշարժ մուրճ; հակուժ, ծոխիլը. = va. Վաջով ծածկել, վաչել, ծայրը վերցնել, ծռել; (Նիզակա) հարել; մեծոսել, ծեծել. = vn. Նիզակամարտի; պուռկիլ, ծռիլ. —er-դեր. Եր. s. Նիզակախաղ, արդնընկէց.

Tilth ԴԻԼԿ, s. Մշակութ., հերկ.
Timber ԴԻՄՂԵՐ. s. Ասաղձ, ասխոսակ, փայտ; բուռ, արմ; հեծան, գերան; ասաղձ, նիւծ; պշակ գապուրդու ն. —ed ԴԻՄՂԵՐԷՐ, a. Փայտաշէն, ասխոսակամած. [ղափ.

Timbrel ԴԻՐԵԼ. s. Թմբկիկ.

Time ԴԻՄԿ, s. Ժամանակ, ասեն; պահ, ժամ, միջոց; անգամ, հեր, նուազ; դար, շրջան; ամանակ եր. = va. Միջոց՝ ժամանակ որոշել; ժամացոյցը շահել; ներդաշնակաւորել. Seven times three. Եօժն անգամ երեք. At—s. Երբեմն, ասեն ասեն. At the—. Անեմին. This—. Էս հեղուն, այս անգամ. For—. Պայմանաժամաւ. In—. Ասենին. In due—, In the nick of—Յարմար ժամանակին. In good—Կանուխ, շուս. To keep—. Երսակ երծալ (ժամացոյցը). To lose—. Ես մնալ (ժամացոյցը). —keeper, —piece. Ժամաչափ, ճշդացոյց.—server. Կեդ-ծաւոր. — serving. Մարդահամ; —ուժիւն. —table. Ժամանակացոյց.

Timed ԴԻՄԿԷՐ, a. III—Անդէպ. Well—. Յարմար, դիպուկ.

Timely ԴԻՄԿԷՒ, ad. Կանուխ, ժամանակին. = a. Դիպող, դիպուկ; յարմար, ճիշտ. —liness, s. Պատշաճութիւն, յարմարութիւն.

Timid ԴԻՄԿԷՐ, a. Երկչոտ, վեհեռոտ, վախկոտ. —ity, s. —ութ. —ly, ad.

Timorous ԴԻՄԿԷՐ, a. Երկչոտ, խղճահար, երկիւղած. —ly, ad. —ness, s.

Timothy ԴԻՄԿԷՐ. Կասուածն (սոս)

Tin ԴԻՄ. s. Կլայելի, անագ գա-

լայ; Թիժեղ բէճէֆ; փող, սակի = va. Կլայելիլ. —foil. Անագի Թերթ. —man. Թիժեղնագործ. —type. Անագաբար. [բակ Դ.

Tincal ԴԻՄԿԷԼ. s. Ոսկերո-

Tinctorial Ներկագործական.

Tincture ԴԻՄԿԷՐ. s. Ներկ, գոյն,

երանգ, տոգոր; նշմարանք, նշոյլ,

հետք, հոտ; զուեաշուր, ոգի բե-

= va. Գոյն տալ, ներկել; Թեժեղա-

կի ազդել՝ ծանծաղանել.

Tinder ԴԻՄԿԷՐ, s. Արեթ գալ.

Tine ԴԻՄԿԷՐ, s. (Պատառարարի,

երեքժանիի) մաս, ախալ. **Tined**

ԴԻՄԿԷՐ, a. (Երկ) ժանի, (եռա) ժանի.

Ting ԴԻՄԿԷՐ, s. Չանգակի սուր ծայն.

Tinge ԴԻՄԿԷՐ, va. Գունաւորել,

ներկել; գոյն տալ. = s. Գոյն, ե-

րանգ, ներկ; հոտ, համ.

Tingle ԴԻՄԿԷՐ, vn. (Ականջը) դուրն-

ել, այրիլ, Թրեւալ, Թնտալ, խօսիլ.

Tinker ԴԻՄԿԷՐ, s. Շրջիկ կամ

սանտոգ, Թիժեղնագործ բէճէ-

ֆէճի. = va. Լորոզել.

Tinkle ԴԻՄԿԷՐ, an. Հնչել, ղո-

ղանջել; Թնդանջել. = s. Դողան-

ջիւն; Թնդիւն (զանգակի) որև. —ling.

Tinsel ԴԻՄԿԷՐ, s. Սուս ոսկե-

Թիժեղ, շրջանակ; սուս փայլաբոյ-

Tint ԴԻՄԿԷՐ, s. Թեժեղ գոյն, մոյն.

= va. Գունաւորել, գոյն տալ, տոգորել.

Tintinnabulary-ions ԴԻՄԿԷՐԷՐԷՐԷՐԷՐ, a. Հնչալի, հնչուն.

Tiny ԴԻՄԿԷՐԷՐ, a. Փանաքի, պսօիկ.

Tip ԴԻՄԿԷՐ, s. Ծայր, ընծայ.

= va. Ծայր հանել, շինել; մեղ-

միւ գարնել; ընծայ տալ; մէկ կողմ

ծռել. = vn. Ծռիլ, նետել, մեռնիլ.

To—the wrinkle. Ակնարկել, աչք

ընել. —cat. Զայուրիւր, պիլի յէլիֆ

յօժագ օյունու. —staff. Բարապան,

հեշուպ. —toe. (Ոսքի) մասանց ծայր.

—top. Գերագանց, յետին ծայր. [տակ.

Tip'pet, s. (Կանանց) լիղի մուշ-

Tipple, *an. Իմելլ. անկելլ, նեանլ*.
Tippler Ի՛՛՛՛՛, *Տ. Բման, արբշխ.*
Tipsy Ի՛՛՛, *Տ. Իննեմոլ. զուարթ.*
Tirade, *Տ. Բշնամանաց շարք.*
Tire Ի՛՛՛, *Տ. Կարգ. շարք; խոյր.*
 գլխազարդ: (ազու) կրծկալ; անուագօտի չկնպեր. = *va.* Յոզնիլ, խոնջիլ; (Սոչուներ) որսը բռնել, փառասել; = *va.* Հոզին հանել, յոզնեցընել. — woman Ազուցիչ կին Ի՛՛՛.
Tiring-room. (*Ինտրասանի*) սենեակ.
Tired Ի՛՛՛՛՛, *Տ. Յոզնած, լրիկած.* — **ness**, *Տ. (Սաստիկ) յոզնուծ.*
Tiresome Ի՛՛՛՛՛, *Տ. Զանծուցուցիչ, ժանծուցիչ, նեղիչ.* — **ness**, *Տ.*
Tiro Ի՛՛՛՛՛, *Տ. Նորուս, համբակ.*
Tistic Ի՛՛՛՛՛, *Տ. Ժուրախ, հիւծախ.*
Tissue Ի՛՛՛՛՛, *Տ. (Ոսկե հուռ.)* կերպաս, (ծաղկեայ) զիպակ; հիւսուուած Է՛՛՛; շարք, հիւս. = *va.* Հիւսել. — *paper.* Մեռքաթուղթ.
Tit Ի՛՛՛՛՛, *Տ. Գրաս, ծի; կնիկ, կին;* երաշտհաւ. — *for tat.* Հաւասար, ակնընդ ական. — *bit.* Համեղ պասառ, ազնիւ կտոր, ծաղկարար. — *lark.* Խօլարայտ. — *mouse.* Երաշտհաւ.
Titanium. Մեռաղ մը, սիւսն.
Tithe Ի՛՛՛՛՛, *Տ. Տասանորդ.* = *va.* Տասանորդն առնուլ, տասանորդել.
Tithable, *Տ. Տասանորդելի.*
Tithing Ի՛՛՛՛՛, *Տ. Բարամաս, թար(10 տունով).* — *man.* Դահապետ.
Titillate Ի՛՛՛՛՛, *Վա. Խօզելլ.*
-tion Ի՛՛՛՛՛, *Տ. Խօիլ, խօզան.*
Title Ի՛՛՛՛՛, *Տ. Անուն, սիզոս;* (զրքի) վերնագիր, գուռ; (զլխոց) խորագիր; հասուած, համար (օրինագրքի); իրաւունք է; Թուղթ, մուրհակ; պատուանուն, սիզող, շրանուն. = *va.* Անուանել, կոչել. — *page.* Գրքի գուռ.
Titter Ի՛՛՛՛՛, *Վա. կէս-ծիծաղիլ, քերքելլ.* = *Տ.* կէս-ծիծաղ, քերքել.
Tittle Ի՛՛՛՛՛, *Տ. Հաս, հասիկ, կէտ,*

մասնիկ. — *tattle.* Շաղկրատուծ.
Titular, Ի՛՛՛՛՛, *Տ. Տիտղոսաւոր, անուանական.* — *ly, ad.* — *ապէս.*
To Ի՛՛՛՛՛, Ի՛՛՛՛՛, *pr.* Տրակմնի նախդ. Առ, ց, ի, յ. To God, to them, to Van, to heaven: (Գարբն, տղուն, բերնի, որու, գլուխ): Չ: Մինչև, չափ. 1861 to 1894. Յ. Ըստ, համաձայն, համեմատ. A husband to her mind. 4. Համար. To this end. (Չրկելիք, հարսնացու, տանելի, ծախու, վարձու) 5. To have եմ յետոյ պարտաւորուծ. I have to write. 6. Անբերթի էլան. To be or not to be. (Գլ կամ ոչ գոլ). I like to read. (Կարգալը կը սիրեմ): ՈՅեր. To and fro. Ատ անդ, հոս հոն. To come. Գալիք, բապապայ. To the face. Իմաղէմ, առչել. To wit. Որ ըսել է, որ է.
Toad Ի՛՛՛՛՛, *Տ. Դողորմ զարս զարպաղ.* — *eater.* Դողորմ, շննդ. — *stone.* Դողորշարք. — *stool.* Թընօպի սուկ. Թնշուկ.
Toady Ի՛՛՛՛՛, *Վա. Նուասարար.* Դողորմնել, շննել. = *Տ. Դողորմ.*
Toast Ի՛՛՛՛՛, *Վա. Խորովել, կարմրցնել; կենաց ընել, խմել.* = *Տ. Խորված հացաշերտ;* (արեւշափ) բաժակ, մաղնանք, բաժակարան, գեղունի. — *master.* Բաժակարան.
Tobacco Ի՛՛՛՛՛, *Տ. Ծխախոտ, ծուխ քիւրիւն; ծխերը քեկպէֆի.* — *box.* Ծխաուտի. — *pipe.* Ծխափող, մուխըշ. — **ist**, *Տ. Ծխալմանու.*
Tocology, *Տ. Մանկաբաժնուծ.*
Toesin Ի՛՛՛՛՛, *Տ. (Վանգի, շապի) զանգակ, ճգնազանգ.*
Tod Ի՛՛՛՛՛, *Տ. Բրդի կշիռ (10 հոխա).*
To-day Ի՛՛՛՛՛, *Վա. Այսօր.*
Toddle Ի՛՛՛՛՛, *Վա. (Տղան) քալելլ սկսիլ; քաշուիլ, երթալ.*
Toddy Ի՛՛՛՛՛, *Տ. Արմալի գինի, արմալօղի; շարսօղի.*
To-do Ի՛՛՛՛՛, *Տ. Աղմուկ.*

Toe րօ, s. Ոսթի մաս; կոշկի քիթ. =va. Ոսթով դպչիլ:

Toffy ր֊ֆի, s. Ռուսի շաքար:

Toga, s. Բրդէ պատմուճան Հ.

Toged, Togatd րօ֊տ, րօ֊տքեր, a. Պատմուճանաւոր:

Together րէ֊տհ֊ւր, ad. Մէկսեղ, միասեղ, միասին, միանգամայն, միահողոյն; միախուռն, համագունել. —with. Միասեղ. [դէն:

Togery ր֊ւր, s. Ձրասե.

Toggle ր֊վ, s. (Յեռնամարմ) գելրնակ, կասասնով և. — joint ր֊վ֊հ֊տք, s. Գելրնայօղր:

Toil ր֊ու, տ. Աշխատի յոգնիլ, նեղուիլ =s. Աշխատութիւն, աշխատանք, յոգնութ. ցանց, թակարդ:

Toilet ր֊տք, s. Արդուզարդ; (կնոջ) արդասեղան; —տար, ծածկոյթ:

Toilsome րօ֊ւր, a. Ծանր, անծանելի, աշխատալի, դժուարին. —ness, s. —ութիւն. [կան գինի:

Tokay րօ֊այ, s. Հունգարա.

Token, s. Ենշան, նշանակ; յիշատակ; դրամանիշ; 10 պուրակ Պուղթ:

Told րօ֊ւր, imp & pp. of Tell.

Tole րօ֊ւ, va. Քաշել, հանել:

Tolerable ր֊ւր, a. Ծանելի, հանդուրժելի, քաշուելիք; միջին, լուկեկ, աղէկուկ. —ness, s. Զափաւորութիւն. —ly, ad. կերպով:

Tolerate ր֊ւր, va. Ներդամիս ըլլալ, Պոյլատել, սանիլ. —tion, **Tolerance** ր֊ւր, s. Համբերութիւն, տկ; զիջում, ներողութիւն, Պոյլատութիւն:

Tolerant, a. Ներող, Պոյլատ:

Toll րօ, s. Ուղերաժ, բաժ; աղալէք, վարձք; (զանգակի) յամհնչիւն. =va. Ձնջել, անյայտ ընել; քաշել; (մեռելի) զանգակ զարնել. —bar, —gate. Բաժաղու. —booth. Բանտ. —bridge. Բաժի կամուրջ. —gatherer, —man, **Toller** րօ֊ւ.

ւր, s. Բաժահաւար, բաժառու:

Tom ր֊տ. —boy, —rig. Սամբակ, լամուկ; լիթի աղշիկ, ջրդիկ: —cat. Որժ կատու, մույոյ. —cod. Գաղ, լոսդ(ձուկ). —fool. Խայտաւակ, միմու. —tit. Երաշահաւ:

Tomahawk ր֊տ֊հ֊ւր, s. (Վայրենեաց) կացին, գլխահար: =va. կացինով սպաննել:

Tomato րօ֊տք, s. Ոսկիխմոր:

Tomb ր֊տ, s. Գերեզման, դամբան, շիրիմ. —stone. Տապանաքար:

Tombac ր֊տ֊ս, s. Ձնկապղինձ:

Tome րօ֊տ, s. Գիրք, հատոր:

To-morrow ր֊տ֊հ֊ւր, ad. Վաղը

Tompson ր֊տ֊հ֊ւր, s. Թընդանօթի խից:

Ton ր֊տ, s. Ձու, նորեյուկ մօս. =ր֊տ. 18 կենդինարնոց չափ մը, դոնտ; տակտաւաչափ (1000 քիլոկրամ), դոնէլաղր:

Tone րօ֊տ, s. Ձայն; ծայնի աստիճան, ոլորում; երանակ, կեպ, մեկ (խօսելու); աստիճան, երգածայն, ոլորակ եւ; մկտում, ոլոր բէ; (զուկնոց) դաշնակ, երանգ: To—down. (Ձայնը) իջեցնել, կակդցնել; (գոյները) ներդաշնակել. [չա:

Tongs ր֊տ֊կ, pl. Ունելի մա:

Tongue ր֊տ֊կ, s. Լեզու; խօսք, բարբառ; ազգ, ժողովուրդ; (կշիռքի) մէս, լեզու; նեղ երկիր, ցամաքալեզու; զղակ (ազոյցի բօգա). To hold—լռել. —tied ր֊տ֊տք, a. Ծանրալեզու. —less, a. Անխօս, անբարբառ:

Tongued ր֊տ֊կ, a. (կարծ) լեզու:

Tonic ր֊տ֊կ, a. Եղանակի; զօրացուցիչ (դեղ); ոլորական, ծրրական (ոյժ). [զիջել:

To-night ր֊տ֊տք, ad. Այս

Tonnage ր֊տ֊հ֊ւր, s. (Տակաւաչափական) տարողաչափ և; տարողաբաժ. [ճիփ:

Tonsil ր֊տ֊իւ, s. Ծծակ տի:

Tonsile -'ի, *a. Խուզելի (մազ)։*
Tonsorial ԻՇ-ի, *a. Սափրիչի։*
Tonsure ԻՇ-ը, *s. Հերախուռ-
 զուծ։ պակ, կուլակ (քահանայի)։*
Tontine. Փոխապահովագրութ
Too Ի-- , *ad. Չափէն աւելի, ւափազանց, խիստ, շատ; նաեւ, ալ, նմանապէս, եւս։*
Took Ի-- , *imp. of. Take.*
Tool Ի-- , *s. Գործիք, կազմած։ -
 va. (Գործիքով) աշակերտ, փայտի, շինել։*
Tooth Ի-- Ի, *s. [pl. Teeth] Ակուս, ասամ։ = va. Այրուս ան-
 ցընել; ասամնածել։ In the teeth, Ուղղակի, դիմադէմ։ To the teeth, Բացէ ի բաց, երեսին. —and nail, Մազելով խածնելով; բոյր ու-
 ժով, կաստղութեամբ. —ache. Ախ-
 ուայի ցաւ. —drawer, Այրուս քա-
 շող. —edge, Այրուս աւելել, լոր-
 ձուժ. —pick, —picker, Ասամսա-
 բոր, քիփորի հիջուլ. —powder. Ա-
 սամսափոշի. —less, *a. Առանց ակ-
 ուայի, անասամ։ -some* Ի-- Ի, *-
 -ւժ, a. Համեղաճաշակ։*
Top Ի-բ, *s. Գագան, զլուխ, ծայր, արեւան; երես, մակերեւոյթ; բարձրութ., (բարձրագոյն) աստի-
 ճան, պատիւ; պես, զլխաւոր; շոքն-
 չան քրչլսագ; զազանի մազ, զլուխ; (նաւու) հայել չանագլոգ; =տ-
 Բարձրանալ; իշխել, հիւել; գերա-
 զանցել. =va. Ծածկել, պատել;
 (ծանր) զագաննասել, ծայրասել։
 To—off, Ի կասար հանել, լմնցնել,
 զարդարել. —boots. (Կոշիկ) ճիւղի
 վերնամաս, դարձ. —cloth. Գա-
 խորանի ծածկոյթ Ի-- . —gallant,
*a. Հարձակայմի, հորիզոնակայմի
 պապաֆինկունուռ. —heavy. Վերի
 մասը ծանր. —knot. (Կանանց)
 զիսակոյս. —mast. Հայելի կայմ.
 —sail. Հայելի առազաս դասիկ։*
Toparch Ի-բ-բ, *s. Վայրապետ։***

Topaz Ի-բ-բ, *s. Տապալոն։*
Tope Ի-բ, *va. Շատ խմել, նետել։*
Toper Ի-բ-բ, *s. Խման, զղկիկ։*
Tophet Ի-բ-բ, *s. Գեհեան։*
Tople Ի-բ-բ, *s. Նիւն; կէս, փաստ; արարին ղեղ. —al* -ի-բ, *a. Տեղական (ղեղ). —ally, ad. [րին։*
Top'most, *a. Բարձրագոյն, վե-*
Topography Ի-բ-բ-բ, *s. Տե-
 ղագրութիւն. —pher* -բ-բ, *s. Տեղա-
 գիր. —phic, —al, a. Տեղագրական։*
Topping Ի-բ-բ, *a. Բարձր, գե-
 րագանց, հարստ. [սապալի։*
Topple Ի-բ-բ, *vn. Վար իյնալ։*
Topsy-turvy Ի-բ-բ-բ-բ, *ad. Տակնուվայ։*
Torch Ի-բ-բ, *s. Զահ մեղալիկ. —bear-
 er. Զահակիր. —light. Զաւակ լոյս։*
Tore, Torn *imp. & pp. of Tear.*
Torment Ի-բ-բ, *s. Տանջանք, չարչարանք; տանապանք. =բ-բ-
 -ի-բ, va. Տանջել, չարչարել; նե-
 ղել, զուխ ցարցնել. —er, —or,
 բ-բ-ի-բ-բ, s. Նեղիչ, չարչարող։
Tornado Ի-բ-բ, *s. (Մոլոր) Թա-
 ճաւ, փոթորիկ, վիշապ խորան։*
Torpedo Ի-բ-բ-բ, *s. Տրեմակ, Թմարձուկ; ծովառու մթ քորթիլ։*
Torpid Ի-բ-բ, *a. Թմած, ընդամացած, անշարժ. —ness,
 ity; Torpor, Torpidity* Ի-բ-բ-բ, *Ի-բ-բ-բ-բ, s. Թմարութիւն, ընդամացում; անշարժութիւն։*
Torporific, *a. Թմարեցուցիչ։*
Torrefy Ի-բ-բ-բ, *va. (Սուրճ) բոհել զավառանգ; (մետաղ) մըր-
 կել, կրակէ անցնել. —faction*
 Ի-բ-բ-բ-բ, *s. Բոհում, բոհուկիւր։*
Torrent Ի-բ-բ-բ, *s. Ուխ, հե-
 ղեղ; (զօրաւոր) հոսանք, յորձանք։*
Torrid Ի-բ-բ, *a. Արեցեալ (զօր)։ տեղան, իրասալ. [գլուռ։*
Torsion Ի-բ-բ, *s. Գալարում, Թորս* Ի-բ-բ, *s. (Արձանի) ի-**

րան, կոծի [էր.

Tort ԿՐԻ, 8. Զրկանք, վնաս
Tortile, -tive. Հիւսած, ոյրած:

Tortoise ԿՐՒՄ, 8. (Յամա-
քի) կրիայ; վահանափակ (գօրաց)
ձ. —shell ԿՐՒՄ-ԻՒ, 8. Կօս.

Tortuous ԿՐՒՂԸ, 8. Ծուռու-
մուր, մանուածոյ, օժածել, -պտոյ8.

Torture ԿՐՒՂԸ, 8. Տանջանք,
կսանք; նեղութիւն, սառապանք.
=va. Տանջել, չարչարել.

Torus ԿՐԸՄ, 8. (Սիւնախա-
րխախ) կլոր գէս. [ԱԿ.

Torry ԿՐՒՄ, 8. Պանկանական

Toss ԿՐՈՒ, va. [Tossed ԿՐՈՒ
or Tost] (Վերձնեցի; վեր վար նե-
սել, ցնցել, շարժել; երերիլ, 8ա-
րուբերիլ; շողացնել, խողցնել, 5օ-
ճել. =տ. Ցնցուիլ, 8ասանիլ, արե-
կոծիլ, ծփիլ, յուզուիլ. =8. Արժա-
կելը, նեցելը, ցնցիւն. To—for.
(Գրամով) խաղալ. To—off. Շուտով
խմել, 5նկիլ. To—up. Գիր Թէ կնիք
խաղալ եզքը բուռս օյնամագ.

Total ԿՐԸՂԸ, 8. Բոլոր, բոլորա-
կան, ամբողջ; իսպառ, կատարելալ
=8. Բովանդակը, ամբողջը, համա-
գումար. -ity, 8. Ամբողջ գումարը.

Totter ԿՐՒՂԸ, տ. Իողողալ, դե-
ղել; երերիլ, ցնցուիլ. -ing, 8. Փլչե-
լու վրայ, դողողոջուն, խախտու8 [լն].

Tottle ԿՐՒՂԸ, տ. Գայթի գայթ քա-

Toucan ԿՐՒՂԸ, 8. Տուքան ը-

Touch ԿՐԸ (Կ), va. Դպչիլ, հպիլ,
կից ըլլալ. 2. Շօշափել. 3. Հասնիլ,
ձօտնելալ, հանդիպիլ. 4. Վերաբերիլ,
պատշաճիլ. 5. Ակնարկել, ճառել շօ-
շափել, ըսել. 6. Միջամտել. 7. (Սիրտ)
շարժել, յուզել, գրգռել, ազդել. 8.
(Քնար) զարնել, նուագել. 9. Շարուա-
ծել, վիրաւորել, դպնալ. =տ. Ձեռք
զարնել, դպչիլ. հասնիլ, ձօտ լինիլ;
շփուիլ. քուռիլ. =8. Դպչիլը, դպում,
շօշափում, հպում. 2. Շօշափելիք,

հպելիք. 3. Փորձ (ուկիի), վորձա-
քար. 4. Գուծ, գորով, խանդ. 5. Գրչի
գիծ, գծում. 6. Քանդակում, նկար-
ում ճշ, ոճ (վարպետի). 7. Ազդեցութ.,
նեքործութ.. 8. Հարուած, յանդի-
մանութիւն. 9. Գոյն ճաշակ, համ.
10. Փորձ, քննութիւն. 11. Ձարնը-
ւածք, կերպ. To—and go. Յասա-
կը քուռելով երթալ. ձ. To—at.
Հանդիպիլ. To—up. Վրայէն անց-
նիլ, ուղղել. To—on. Հարեւանցի
յիշատակելի. —holo. Հրածակ (Պըն-
դանօթի). —me-not. Հինսածարիկ,
ամուծիլ իւշիւն օքու. —stone.
Փորձարար սեճեճի—wood. Աքեթ.

Touchable, 8. Հպելի, շօշափել.

Touchiness, 8. Դիւրագրգռութ.

Touching ԿՐԸՂԸ, 8. Դուրով
լից, ազդու, սրտաուշ; =ք. Նը-
կատմար, վրայ. [ժանս.

Touchy ԿՐԸՂԸ, 8. Ցատկոտ,

Touch ԿՐՔ, 8. Թխս, պինդ,
կարծի; տկուն, դիմացկուն; վար-
ձող; անճկելի; սաստիկ. -ly ԿՐՔՒՄ,
ad. -կերպով. -ness, 8. -ութիւն.

Toughen ԿՐՔՉ, 8. կարծ-
րացնել, կարծրանալ.

Tour ԿՐՒՂԸ, 8. Շրջան, պտոյ8,
ճեմ. -ist ԿՐՒՂԸ, 8. Ձրօսաշրջիկ.
-maline, 8. Բար մըր, 8րմալոն.

Tournament, Tourney ԿՐԸՂԸ-
ԻՒՂԸ, ԿՐԸՂԸ, 8. Նիզակխաղութ.
մրցահանդէս. [սեղմ, պնդակալ Կ.

Tourniquet ԿՐԸՂԸ, 8. Երակա-
Tournaure ԿՐՒՂԸ-ԸՂԸ, 8. Կեղծո-
ւիկ; դարձ, շրջան. [Կուռընիլ.

Touse, Touse ԿՐՒՂԸ-ՂԸ, տ.

Tow ԿՐՈՒ, 8. Խծում զբռնող; նա-
ւարարչութիւն; =va. նաւ քաշել,
քաշելով սանիկ. —boat. Նաւածիկ
(շոգննաւ). —line. Նաւարարչ
պարան. —path. Նաւածիկ ուղի.

Towage ԿՐՒՂԸ, 8. Նաւածող-
թիւն; քաշողչէք.

Toward, Towards Ի՛ւր, Ի՛նչ, *pr.* Ի՛նչպիսինկամամբողջպի; մօտ, քովը; ածնննորը, միջոցննորը.

Toward, -ly Ի՛նչ, Ի՛նչպիսին, *a.* Հլու, հեզ; մտադիր, յաջողակ, **-liness, Towardness**, *s.* -ու թիւն, քերուամ.

Towel Ի՛նչ, *s.* Անծնուոց հաշու.

Tower Ի՛նչ, *s.* Աշտարակ; միջնաբերդ. = *տ.* Վերէն նայիլ, բարձրանալ, **-ing, a.** Աշտարակացեալ, բարձրացած; խիստ, սառսիկ, **-ed, Towerly** Ի՛նչ, *a.* Աշտարակազարդ.

Town Ի՛նչ, *s.* (Պոլիս)քաղաք, ավան; քաղաքացիք; Հնտան. մայրաքաղաք, *-clerk.* Իրանապետ. *-crier.* Մուննիկ, *-hall.* Քաղաքատուն, խորհրդարան, *-house.* Քաղքի տուն, *-folk.* Քաղաքացիք, *-s man.* Քաղքցի; քաղաքակից հեմ. *չհերի.* *-talk.* Զրոյց, [ման, հող.

Township Ի՛նչ, *s.* (Աւան) սահմ.

Towser Ի՛նչ, *s.* Գուռիկ, շնիկ.

Toxicology Ի՛նչ, Ի՛նչպիսին, *s.* Թունաբանութ., **-gical, a.** անական.

Toy Ի՛նչ, *s.* Խաղալիք. = *տ.* Խաղալ, զուարճանալ — *man.* Խաղալիկ ծախող, *-shop.* Խաղալիկի խանութ.

Trace Ի՛նչ, (Ի՛նչ), *s.* Ոսնահետ, հետք, նշան, շախիղ; անուահետ; կառածիզ փոկ գայրջ, = *տ.* Քայլերուն հետելիլ, հետքին երթալ, հետքերէն գտնել, հանել; վրայէն գծել, մակագծել; ուրուագծել, օրինակել և; ճշդիւ հետելիլ, **-able** Ի՛նչ, Ի՛նչպիսին, *a.* (Իրծերուն, հետքի) հետելիլ.

[նի զարդ և.

Tracery Ի՛նչ, Ի՛նչ, *s.* Ճանցա.

Trachea Ի՛նչ, Ի՛նչ, *s.* Շնչափող; շնչանոթ (միջասաց), **-cheotomy** Ի՛նչ, Ի՛նչ, *s.* Շնչափողատում. Ի՛նչ.

Trachyte Ի՛նչ, Ի՛նչ, *s.* Խոսաքար

Track Ի՛նչ, (Ի՛նչ), *տ.* Եւալիներուն հետքերուն հետելիլ; (նաւը) քաշել եհսմկ. = *s.* Հետք, նշան,

ոսնահետ, քայլ; կածան, նրբուղի (ղաշտի մէջ); ընկացք, ուղի, ճամբա, **-age** Ի՛նչ, (նաւա) քաշում. **-less, a.** Առանց շախիթի, անհետ.

Tract Ի՛նչ, Ի՛նչ, *s.* Տարածութ., ընդարձակութիւն; կողմ, մաս; երկիր, զաւառ; տեսակ, ճառ. — *Society.* Տեսակի ընկերութիւն.

Tractable Ի՛նչ, Ի՛նչ, *a.* Հլու, հեզ, դիւրանաց, **-ness, -bility, s. -ութիւն, **-ly, ad.** -կերպով.**

Tractile Ի՛նչ, *a.* Տարածելի,

երկնցող, կարճող, ծաւալական.

Traction Ի՛նչ, Ի՛նչ, *s.* Քաշելը, քաշուկը, քաշում, **-tive, a. Քաշող, **-tor** Ի՛նչ, *s.* Քաշող զործի.**

Trade Ի՛նչ, Ի՛նչ, *s.* Առուտուր, վաճառականութիւն; գործառնութ., զործ; արհեստակից դաս կանափ, արհեստաւոր. = *տ.* Առուտուր ընել.

-mark. Վաճառանիշ ճարգա. — *sale.* (Գրքի) ամուրդ, — *wind.* Կանոնաւոր առեւտրական հով. — *s man, -folk, -people, Trader Ի՛նչ, *s.* Խանութպան, կրպակաւոր կանափ.*

Tradition Ի՛նչ, Ի՛նչ, *s.* Տալը, յանձնում, ավանդում; ավանդութ.

Traditional, -nary Ի՛նչ, Ի՛նչ, *a.* Աւանդութեան, ավանդական; ապահ. **-ly, ad.** -ութեամբ, [տել.

Traduce Ի՛նչ, Ի՛նչ, (Ի՛նչ), *տ.* Զրպար.

Traffic Ի՛նչ, Ի՛նչ, (Ի՛նչ), *s.* Առուտուր, շահավաճառ; փոխադրութիւն Ի՛նչ. = *տ.* Առուտուր ընել. [իրքե.

Tragacanth Ի՛նչ, Ի՛նչ, *s.* Ֆազիխէժ

Tragedian Ի՛նչ, Ի՛նչ, *s.* Ողբերգու (ղերասան), եղերերգակ, ողբերգակ

Tragedy Ի՛նչ, Ի՛նչ, *s.* Ողբերգութիւն, ողբերգ; եղերական դէպք.

Tragic, -al Ի՛նչ, Ի՛նչ, *a.* Ողբերգական; եղերական, ողորմ, աղետալի, աղէտաւոր, **-ly, ad.** -կերպով.

-ness Ի՛նչ, Ի՛նչ, *s.* Թշուառութ.

Tragi-comic, -al, s. Կասակող.

բերական. -comedy, s. -ուծիւն:

Trail ԻՐԵԼ s. Ընդերք, փորո-
սիք (Յոչնոց); հետք, նշան, հոս(որսի);
գետեաքարշ ծայր, ազի, րղանցք:
-va. Հետքերուն հետեւիլ, փնտռել;
(ծայրը) գետինը քսիլ; քաշել:

Train ԻՐԵԻ, va. Քաշելով ա-
նիլ, քաշել, քաշքշել, քաշլուծել;
համոզել, որսալ; վարժել, կրթել,
սորվեցնել, հեռանդել; քնտնեցը-
նել, լծել (կգ); որմայեց ընել (ծառը);
ձնդանօձը ուղղել ն. = տ. երկա-
րածգուլի = s. Բարէնուծիւն, հնարք;
հանդերձի տու, րղանց; Յոչնոց
ազի; հետևորդ, աղի, խուճք, կարգ,
շարք; վառօձի տղան ֆիթի; կա-
ռախուճք, կառասորմ. To -տր. ու.
սուցանել. -bearer. Սպասիկ, քղան-
ցակալ. -oil. Չկան իւր. -able
ԻՐԵԻՆԵՂ a. վարժեցի, դիրադարձ-
er, s. վարպետ, վարժիչ, մարզիչ:

Traipse ԻՐԵԻ, տ. Թափառիլ
Trait ԻՐԵԻ, s. Գրչիլ զիծ, քաշ-
Traitor, -ess ԻՐԵԻՆԵՂ, ԻՐԵԻ-
ԻՆ, s. Մասնիչ, նենգաւոր:

Traitorous ԻՐԵԻՆԵՂ, a. նեն-
գաւոր. -ly, ad. -ness, s. -ուծիւն:

Traject ԻՐԵԻՎԻՄ, va. Անցնել;
նետել, արձակել. = s. նաւասայլ,
կուր; անց. -ion -ՎԻՇ, s. Արձա-
կելը, նետելը; բխում. -ory -ՎԻՎ-
ԻՐԵԻՆԵՂ, s. նաւիղ (առումսի). [բերում. s.]

Tralation ԻՐԵԻՆԵՂ, s. Փոխա-
Tram ԻՐԵԻՎ, s. Ածխակառք
Մ. -way, -road. Չիով երկա-
ձուղի, դրամուէյ:

Trammel ԻՐԵԻՎԵԼ s. Ուռական
մը; խոչ, խոչընդոտ, արգել; (ծիու)
ոսնակապ; կնուակ, կնուուս չկն-
կէչ; կարկին մը, ձերասագիծ. =
va. Արգիլել (ոտը), ոտնակապել:

Tramontane, a. Օտար, վայրի:

Tramp ԻՐԵԻՎ, տ. Թափա-
ռական, պատիլ, թափառիլ. =

s. Դասարկաշրջիկ, թափառիկ:

Trance ԻՐԵԻՆԵՂ, s. Յափշա-
կուծիւն մտաց, հիացում; ուշա-
բարձուծ. Բժ. [արհամարհել:

Trample ԻՐԵԻՎԵԼ, va. Կոխուծել,
Tranquil ԻՐԵԻՎԵԼ, a. Հան-
դար, խաղաղ, -աւէտ, հանգիստ-
-lity, -ness, s. -ուծիւն. -ly, ad.
-orէն, հանդարտիկ. -ize -ՎԻՎ-ԻՆԵՂ,
-չւ. s. Հանդարտեցնել, խաղաղեցնել:

Trans, ԻՐԵԻՆԵՂ, ԻՐԵԻՆԵՂ
-act -ՎԻՎԻՄ, va. Ընել, կատարել,
-action, s. Գործ առնում; գործ.
-alpine -ԲԻՎ, a Անդրալպեան,
-atlant'ic, a. Անդրասլանեան:

Transcend ԻՐԵԻՎԻՄ, տ. Անց-
նիլ, գերազանցել. -ent -ՎԻՎԻՄԻՄ,
a. Գերազանց, վերահայն, վերադոյն,
գերակայ; վերանցական էլ. -ence,
-entness ԻՐԵԻՎԻՄԻՄԻՄ, ԻՐԵԻՎԻՄԻՄԻՄԻՄ-
ԻՐԵԻՎԻՄ, s. -ուծ. -ently, ad. -orէն:

Transcendental ԻՐԵԻՎԻՄԻՄ-
ԻՐԵԻՄԻՄ a. Գերազանց, գերիվե-
րոյ; վերանցական էլ. -ism -ԻՐԵԻՎԻՄ-
ԻՐԵԻՎԻՄ, s. վերանցականութ. էլ.
-cribe -ՎԻՎԻՄ, va. Օրինակել,
-cript ԻՐԵԻՎԻՄԻՄԻՄ s. Օրի-
նակ, պատճէն:

-cription -ՎԻՎԻՄԻՄ, s. Օրինա-
կում; արգափոխումիւն էր. [Յեւ.]

Transept ԻՐԵԻՎԻՄԻՄԻՄ, s. (Ճամի)

Transfer ԻՐԵԻՎԻՄԻՄ, va. Անցնել,
փոխանցել էր; փոխադրել. = s. Փո-
խանցում; փոխանցալը. -able,
-rible -ՎԻՎԻՄԻՄ a. Փոխանցելի:

-figuration, s. Այլակերպութ.
(Տեան); վարդավառ (տօն 6 Օգոստ.)

-figure -ՎԻՎԻՄԻՄ va. Այլակեր-
պել, փառաւորել. [խոցել]

-fix -ՎԻՎԻՄ, va. (Դաշոյն) խոծել:

-form -ՎԻՎԻՄ, va. Այլակերպել:

փոխել, դարձնել, ձևափոխել:

-formation -ՎԻՎԻՄԻՄ s. Փո-
փոխում; փոխակերպութիւն:

-fusion -'էն, s. Փոխամասնում:

-fuse, va. Ամանէ աման թափել:

Transgress Կր-ն-էրէ- (Կ), va. Չպահել, կոտրել, չբռնել, դէմ գործել. = vn. Մեղանջել -ion -էրէլէն, s. Պատուիրանազանցում իւն, (օրինա)զանցում իւն; մեղք, ոճիր. -ive -էրէ-էլ, a. Պատժապարս, յանցաւոր. -or -էր-ըր, s. Մեղապարս, մեղաւոր:

Tranship', va. See **Transship'**.

Transient Կրէ-լէն, a. Անցաւոր, վաղանցիկ, կարճատեւ. -ly, ad. Հարեւանցի, կարճ. -ness, s.-ում.

Transilience, -ey, s. Ընդոսում:

Transit Կրէ-էր, s. Անցնիլը, անցք. -ion Կրէ-էլէն, s. Փոխիթում, անցնիլը; անցք էր; (նիւթէ նիւթ) անց:

Transitive -'էրէլ, a. Անցողական(ութիւն), -ly, ad. Անցողաբար:

Transitory -էրէլ, a. Անցաւոր, փաղանցիկ. -toriness, s.-ում իւն:

Translate Կր-ն-էր, va. Փոխադրել, (տեղէ տեղ) փոխել; Թարգմանել. -tion -էլէն, s. Փոխադրում իւն; Թարգմանում իւն. -tor -էր, s. Թարգմանիչ. [սում. -location -լէրէլ, s. Տեղափո-

-lucent, a. Կիսամափանց; վճիռ. -lucence, -ey -լէ-ն-էլ, s.-ում.

-marine -մրէլ, a. Անրճովեան. -migrate -մրէլ, vn. Գաղթել:

-tion, s. Գաղթում; հսգեփոխում. -mission Կր-ն-էլէն, s. Փոխադրում, առարկում; փոխանցում էր:

Transmit Կր-ն-էր, va. Հաղորդել, դրկել; անցնել, փոխանցել; աւանդել, հասցնել. -tible, -missible, -missive, a. Փոխանցելի; (հայրեն) աւանդ. -mutable, a. Փոխելի, շրջելի. -mute Կր-ն-էր, va. Փոխիսել, շրջել. -mu-

tation, s. Շրջում; քնաշրջում:

Transom -ըր, s. Դրան վերի սեւանը, բարաւոր; խելագօտի և.

Transparent -էրէլէն, a. Թափանցիկ, պայծառ. -ly, ad. կերպով. -ness, -parency -էրէլէն, s. Թափանցկում իւն. -pious Կր-ն-էրէլէն, a. Թափանցիկ. -pierce -էրէլէն, va. Ի խոր խոցել, դաշունել:

Transpire -էր, va. Արսաշնչել, դուրս ալ; յայտնուիլ, ծայր ալ; պատահիլ. -piration Կրէ-էրէլէն, s. Արսաշնչում իւն:

Transplant va. (Տունկը) փոխադրել, տեղէ տեղ տանիլ. -ation, s. Փոխատնկում, տեղափոխում իւն:

Transport Կր-ն-էր, va. Ուրիշ տեղ տանիլ, կրել, փոխադրել; արտաշխարհել, արտոնել; այլ յայտէ ընել, յափշտակել. = Կրէ-էր, s. Փոխադրում իւն; փոխադրանաւ դէ; ուժգնում իւն, խանդ, ետանդ. -able, a. Փոխադրելի. -ation -էլէն, s. Փոխադրում; արտաշխարհում. -ed -էրէլէր, a. Փոխադրեալ; արտաշխարհիկ; այլ յայտէ, զմայլեալ. [փոխում.:

Transposal -էլէլ s. Տեղա-

Transpose -էլ, va. Տեղափոխել, փոխադրել; ծայնափոխել էր. -sition, s. Ետեւառջում, շրջում, տեղափոխում; ծայնափոխում իւն:

Transship, va. Ուրիշ նաւ փոխադրել, նաւափոխել. -ment, s. Նաւափոխում ազգարեւ:

Transubstantiate -ըր, va. Ուրիշ նիւթի փոխել, գոյափոխել. -tion -ըրէլէն, s. Գոյափոխում իւն Աշ-

-sudation, s. Արսածորում. -versal, -verse -լէր, a. Լայնքի, խոտորեակ, = s. Լայնքէ զիծ, խորնիկ:

Trap Կրէ-էր, s. Կափուլ, ծուղակ (աղուէտի); որոգայթ, դարան;

կառք, = pl. կահկարասի, հանդեր-
ձեղէն; տապան ժայռ երէ. = va.
Թակարդել, ծուղակը բռնել. —
bat, — ball. կահուլախաղ. — door.
Վերնադուռ ֆրեկնի. — per րբբ'ւր,
s. (Արհեստի) արտոգ. — pings ք'էնչ,
pl. (Չիռ) սապազէն, զէնուարդ.

Trapezeum րբբ'ւր, զէնչ, s. Տրա-
պիզ. — zoid 'էւչր, a. — ածել.

Trash րբբ'ւր, s. Թշերանք, ա-
ւելցուք, Թափձիւք. [վարնոց,

Trashy րբբ'ւր, a. Անպիտան.

Trass րբբ'ւր, s. Ծեփ, քարահող.

Traumatic րբբ'ւր, զէնչ, s. Վէր-
քի, վիրական; վէրք բուժող.

Travail րբբ'ւր, տ. Աշխատիլ,
հզնիլ; ցաւ բաշել, երկնել. — s.
Աշխատանք, սաժանք; տղաքերք.

Travel րբբ'ւր, տ. ձանրորդել,
բալել; կտրել, անցնիլ. — s. ձան-
րորդութիւն. — led րբբ'ւր, a. Շատ
տեղ տեսած, փորձառու. — ler

րբբ'ւր, s. Աղետ, ձանրորդ; շր-
ջուն դպիր է; օղակ հալգաւ. [ժելի.

Traversable, a. Անցանելի; մե-
ր.

Traverse րբբ'ւր, a. Թոտու-
նակ, — s. (Թոտունակ) տրահակ,
վարագոյր, գերան, նստարան; շե-
ղաքուր — է; ժխտում, ուրացում

է; խոտոր գիծ է. — va. (Մէկ կող-
մէն միւսը) անցնիլ, կտրել անցնիլ;

արգելք հանել, խափան ըլլալ;
(հրացանը) ուղղել, շտկել; (երկայն-
քին) տապաքերել է; մերժել, ժխտել

էր. — տ. Առջեւն առնուլ, խոտոր-
ցընել (սուրք); առանցքին վրայ
դառնալ, գործել. To — a yard. Ա-

ռազատակալը պրկել. — jury. Փոքր
երգուեալք րբբ'ւր. — sailing. Աստան-
դական շրջան, ճեմք է. — [ժխտող.

Traverser — էր, s. Յուցակ է;

Travertine — էր, զէնչ, s. Կրաքար.

Travesty րբբ'ւր, զէնչ, s. Թեղ-
կատակ նմանութիւն, ծերեմայ.

Trawl րբբ'ւր, տ. Միծ վարձու-
կան. — er րբբ'ւր, s. Ցանցանաւակ.

Tray րբբ'ւր, s. Տաշիկ, ախտէ.

Treacherous րբբ'ւր, զէնչ, a. Ախ-
տադուժ, անհաւատարիմ; դաւ. — ly,
ad. Ենդուժեալք. — ness, s. ուժ.

Treachery — էր, տ. Մատուժիւն.

Treacle րբբ'ւր, s. Թիւրակէ
քիտաֆ; շաքարի փրփուր.

Tread րբբ'ւր, տ. [Trod; Trod,
Trodden] Ոտք դնել կոխել; քալել,
երթալ; բեղմնաւորիլ, զուգաւորիլ

(Թռչ.) — va. կոխտել, կոխկոտել;
վրայէն քալել; հմելել, կոխել. — s.
Գնացք, քալուածք; քայլ, կոխ-
ուածք; (սանդուխի) աստիճան. To

— on, upon. Գայլ առ քայլ հետե-
լիլ. — mill. (Պատժի) աղորիք.

Treadle րբբ'ւր, s. Բանարան.

Treason րբբ'ւր, s. Բրտախա-
յանձանք, դաւաճանութիւն. See High.

Treasonable, a. Բրտախան-
ness, s. Մատուժիւն. — ly, ad.

Treasure րբբ'ւր, s. Գանձ,
շտեմարան, մթերք. — va. Գանձել,
ժողովել, մթերել. — house. Գանձա-
տուն. — trove. Թաղեալ գանձ տեղիկէ.

Treasurer — էր, s. Գանձապետ.

Treasury րբբ'ւր, s. Գանձա-
տուն, գանձ; ելմտից պաշտօնէութիւն.
պաշտօնատուն. First Lord of —.

Treat րբբ'ւր, va. Վարուիլ, վար-
ձուել ունենալ; խօսիլ, գրել, ճա-
ռել; սեղան տալ, խմցնել; (հիւանդ)

դարձանել, ստածել; ազգակներու
ենթարկել ր. — տ. Խօսիլ, ճա-
ռել; բանակցիլ. — s. Կոչուելք,
խնձոյք; հրճուանք, խնդութիւն. —

ment, s. Վարձուելք, ընթացք;
կերպ, ոճ; ստածում, դարձան; են-
թարկեալ գործողութիւն. ր. [խօսք.

Treatise րբբ'ւր, s. ձառ.

Treaty — էր, s. Դաշնադրութիւն.

Treble րբբ'ւր, a. Սուր, զիլ, ծայն;

եռապատիկ—*an. եռապատիկել-կիլ*;
-ly, ad. երիցս, եռակի [ըսի]

Trebuchet ԿՏ. Գամփող, ծուռ

Tree ԿԻ, Ե. Ծառ, օռնկ; փայտ
—of a saddle. Թամբազուկ, աղեղ
գաշ; —frog, —toad. Մացառա-
գործ: —nail. Սեպ, երիթ

Trefoil ԿԻՖՅԼ. Ե. Առուոյ
ծօնա; առուուսակ Է.

Trellage ԿԻԷԿ. Ե. Զողարարծ.

Trellis Ծանցակերպ կազմած.

Tremble ԿԻԷՂ. Վո. Դողալ,
ղողղալ; երերալ, սասանիլ; վախ-
եալ, սարսուլ; (ձայնը) զողղալ.
== Ե. Դողոջ, սարսուռ, զոյ.

Tremendous ԿԻԿՆՆԵ, Ե. Ասուկալի,
սարսափելի, զարհու-
րելի. **-ly, ad. -ness, Ե. -ուծիւն.**

Tremolite, Ե. Թրթռարար ԿԿ.

Tremor ԿԻԷՆ. Ե. Դող, սարսուռ.

Tremulous ԿԻԷՆՆԵ, Ե. Դողա-
ցոյ. զողղոջուն. **-ly, ad. -ness, Ե.**

Trench ԿԻԵՆ(Ե), Վո. Կերել,
փորել (փոս) == Վո. Ցափշակել
== Ե. Փոս, խրամ խեփեփ. —plow,
—plough. Խրամահա (aror) **-ant**

ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Հասու, սուր. **-er**
ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Փոսապեղ, խրամա-
հա; (մսի) ցափշակ, յօշարան.

Trend ԿԻԵՆ, Վո. Ուղղուիլ, զի-
մել, երթալ. == Ե. Ուղղուծ, մկտուծ.

Trendle ԿԻԵՆՆԵ. Ե. Անիւ.

Trental ԿԻԵՆ Երեսերեայ (պա-
տարագ՝ մեռելի): հոգեհանգսեան.

Trepan ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Նաղափ
ԿԻ; որոգայծ. == Վո. Գանկը ծա-
կել; Թակարդել [չաղափ.

Trephine ԿԻՖՅԵ, Ե. Գանկա.

Trepidation, Ե. Դող, սարսափ.

Trespass ԿԻԵՊԵ(Ե), Վո. Ոտըն-
ճըզուծիւն ընել; մեղանելի կոտերել.
== Ե. Ոտնձուծիւն ընել; մեղք, յանցանք.

Tress ԿԻԵ, Ե. Մազի) Գլուսակ,
հիւսք, խոտտակ թափել, գիւլիւլ:

Trestle ԿԻԵՆՆԵ. Ե. Իշուկ, ոտ
արքա; սեղանակալ. [հազգր.

Tret ԿԻԵԵ, Ե. Գծառ, ցանքար

Trevet, Ե. Խաչեղան ամանայած

Trey ԿԻԵ, Ե. Երեքնոց ԳԿԵ.

Triable ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Դատելի

Triad ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Երեքուծ.

Trial ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Գննուծ, փործ;
փործուծիւն, վիշտ, փործանք; զառ.

Tri-, ԿԻԵՆՆԵ,

-angle ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Եռանկիւն. [նի.

-angled, -gular, Ե. եռանկիւ-

-angulate ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Եռանկիւն
եռանկեանց բաժնել. **-tion, Ե.**

եռանկիւնաւորուծ. [տուծիւն.

-archy ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Եռապետ.

Tribe ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Ցեղ, օղակ, ժո.

ղովուրդ. [կերչի) հարթիլ մուրծ.

Triblet, -bolet ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Սո-

Tribometer ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Զփաշակի

-brach ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Երեքիւ (չափ) Ե.

Tribulation ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Փոր-
ծուծ, փործանք; վիշտ, ծախսորդուծ.

Tribunal ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Դատարան,
աւսեան; վերնատուն եր.

Tribune ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Տրամկա-
վար, արիքուն չ; ընծ (աւսնախօ-

սի) **-ship, Ե. -ուծիւն.** [նախան.

Tribunitial ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Տրամու-

Tributary ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Զարկ
վճարող, հարկատու, ստ.

բազաս, գերիշխան.

Tribute ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Զարկ,
սուրք; նուէր, ընծայ, պարգև.

Trice ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Գցել, կապել.
== Ե. Ակնթարծ, բոպէ. In Ե.

Ի քՊԵՆՆԵ ական. [նամայ.

-cennial ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Երես-

-chord, Ե. Եռադի (նուսի).

Trick ԿԻԵՆՆԵ, Ե. Երեսնուծիւն,
հնարք, խաբէուծիւն; մեռքի շու-

սուծիւն, մեռնածուծիւն; սովոր-
ոյն, կերպ; զեշ վարք; մեռք մը
ԳԿԵ. == Վո. Խաբել; զարդարել, շքել:

—track, Տապալի քաշում: -ster
 ԿՐԻՒՐԵՐ, s. Խարքայ, ննկող:
Trickish, **Tricky** ԿՐԻՒՐԵՐ,
 ԿՐԻՒՐԵՐ, a. Խարէական, պատիւ: -ly,
 ad. -ness ԻՐԻՒՐ, s. ննկումնիւն:
Trickle, տ. (Արցունք) վազել:
 -color ԿՐԻՒՐԵՐ, a. եռագոյն(գրոշ):
 -dent երեքժանի, -արձէն ԿՐԻՒՐԵՐ,
 -ennial ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆ, a. եռամ,
 Եայ. -ly, ad. Ամեն երեք արիւն:
Trier ԿՐԻՒՐԵՐ, s. (Հարցա)քննիչ:
 -fallow, va. երկու հերկել:
 -fid ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆ, a. եռարաշխ:
Trifle ԿՐԻՒՐԵՐ, s. փունճ չնչին
 բան, սնտք; նուշ հրուշակ =
 տ. փունճ բաներով խաղալ, սնտ-
 ետք գրումուլ: To—with, կատա-
 կել, a. օտարաբանի, -ling, ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆ,
 ինչ, s. թեթիւ, չնչին, անպիտան:
 -lingly, ad. Յումայէս, վայրա-
 պար, թեթեւօրէն. [եռածաղիկ
 -florate, -rous ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆ, a.
 -foliate, -ted, a. եռաթերեւ:
 -form ԻՐԻՒՐԵՐԻՒՆ, s. երեքերպեան:
Trig, va. (Անիւր)կեցնել: -ger
 ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆ, s. Անուարգել; ձգան քեթիֆ:
 -glyph ԻՐԻՒՐԵՐԻՒՆ, s. եռարանդակ 4.
Trigonometry ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆԻՒՆ, s.
 եռանկիւնաչափութիւն: -tric, -
 al ԻՐԻՒՐԵՐԻՒՆԻՒՆ, a. չափական:
 -rically, ad. եռանկիւնաչափօրէն:
 -he'dral, -ron, s. եռանիս:
 -jugous ԻՐԻՒՐԵՐԻՒՆ, a. եռագոյգ:
 -lateral, a. եռակողմեան:
 -literal ԻՐԻՒՐԵՐԻՒՆ, a. եռազիր:
Trill, s. Գնդգեղ, Թրժոռում, խաղ-
 ցումածք: = va. Չայնք Թրժոռացնել,
 խաղցնել: = տ. կամիլ, կայլակիլ:
Trillion ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆ, s. եռեկոտն:
 -lobate ԻՐԻՒՐԵՐԻՒՆ, a. եռարթակ:
 -lobite, s. եռարթիւ 1. երկ:
 -ocular ԻՐԻՒՐԵՐԻՒՆԻՒՆ, a. ե-
 ռախինծ. [Պատերախաղ:
Trilogy ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆԻՒՆ, s. եռամաս

Trim ԿՐԻՒՐԵՐ, a. կոկիկ, վայելուչ,
 մարուր: = va. կոկել, շահել; ժա-
 պաւինել, շրջապարզել (մոմք); կտրել,
 յարգարել; (մազք) սափրել, կնճել,
 խուզել; տաշել, ողորկել; հաւասար-
 ակշռել և. = s. Չարդ, հանգա-
 մանգ, կերպարանք; կազմալինճակ
 կեանքին: skնկի. -ly, ad. Կանոնա-
 նոր, կոկիկ. -ness, s. -ութիւն: -mer
 ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆ, s. Տարափոփոխ. -mings,
 շլ. Շրջապարզ (հանդերձի) խառն,
Trimourti ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆԻՒՆ, s. (Հըն-
 դիկ) եռանծումնիւն. [Տիկ:
Trinal ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆ, a. եռապա-
 կաց) երրորդեան հայեացք:
Tringle ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆ, s. Գոտի; կանոն
 4; (վարագոյրի) ձողիկ, զուր շիշ:
Trinitarian ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆԻՒՆ, a.
 երրորդութեանական. = s. եռադա-
 ւան. -ism, s. -ութիւն:
Trinity ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆԻՒՆ, s. երրորդու-
 թիւն. —House. Ծովային գործա-
 կալութիւն [ի կնեսոն]:
Trinker ԻՐԻՒՐԵՐԻՒՆ, s. Ամենկէկ զարդ,
 մասնի, կոծակ; սուս ու փուս բան:
 -nomial. եռարաշխ (եզք):
Trio ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆ, s. եռանունակ
 երգ; երրախումբ, երրորդութիւն:
Trip ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆ, տ. Սայնաքել, սա-
 հիլ, իյնալ, սխալ քայլ առնուլ,
 վրիպիլ; սխալիլ, մեղանչել; շրջիլ,
 պտտիլ: = va. Ոտքը սահեցնել, ձգել,
 (խառխալք) վերցնել: = s. Սխալ
 քայլ, սայնաքում; վրիպում, սխալ;
 պոտ, շրջան; Թանում այսպ յեշ-
 մե. —hammer. Զրաշարժ մուրճ:
Tripartite ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆԻՒՆ, a. ե-
 ռամասն, եռարժիւն; եռօրինակ:
Tripé ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆ, s. (կովի) աղիք,
 ընդերք; քաղերթ իշխանակ:
Tripersonality, s. երրորդութիւն:
 -petalous, a. երեքթերթեան:
Triphthong ԿՐԻՒՐԵՐԻՒՆԻՒՆ, s. եռա-

ճայն, եռարարքառ. -al, a.-ական.
Triple ԿՐԻՒԼ ա. եռապատիկ,
 երեքակ. = առ. եռապատիկ, -կիլ
Trip'let, s. երեքակ; եռասող.
Triplicate -ի'ի'էյ, a. եռապատիկ. = եռապատեմէն. -tion, -lic-
ty ԿՐԻՒԻՒՒՅԻՒՄ, s. եռապատկում.
Tripod ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. եռոտանի.
Tripoli ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. Արծնահող.
Tripas ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. Համալս-
 րննուհիւն [ի Քէլմպրիճ].
Trippingly ԿՐԻՒՅԻՒՄ, ad. Արագու.
 Սեամբ, ՍեՍեւորէնի [հողով +.
Triptote ԿՐԻՒՅԻՒՄ, a. եռա-
Trireme ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. (եռա-
 կարգ Սիւրով) ցականաւ.
Trisect ԿՐԻՒՅԻՒՄ, va. երեքի բաժ-
 նելու. -ion -ի'ի'էն, s. եռարաշխուժ.
Trisyllable: -bic, -al ԿՐԻՒՅԻՒՄ
 երեք -ի'ի'էն, a. եռականի (բառ).
Trite ԿՐԻՒՅԻՒՄ, a. Հինյամ, մաշած;
 հասարակ. -ly, ad. -ness, s.
Tritheist ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. եռասո-
 ուածեան. -theism, s. -ուծիւն.
Triton ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. Մովու կիս-
 ասուած, սրիտն; սրիտն ՚.
Tritone -տօն, s. եռաստիման եր-
Triturate ԿՐԻՒՅԻՒՄ, va. Մանրել,
 փշրել. -tion, s. Մանրում,
 փշրում. -rable ԿՐԻՒՅԻՒՄ, a. Փշրելի,
 ծասքելի.
Triumph ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. Յաղթանական
 մուտք, յաղթամուտք. Հ., ցնծու-
 ցիւն, շքեղ հանդէս; յաղթուցիւն,
 յաղթանակ. = տռ. (Հռոմէականի
 գորավարը) յաղթական մուտք ընել,
 պատիւ ընդունիլ; յաղթանակել,
 յաղթել; պարծիլ, փառաւորութիւն.
 -al ԿՐԻՒՅԻՒՄ, a. Յաղթուցիւն, յաղ-
 փական, մեծաշուք, փառաւոր.
Triumphant ԿՐԻՒՅԻՒՄ, a. Յաղթական,
 յաղթող; մեծաշուք, շքեղ,
 փառաւոր; վճռական. -ly, ad.
 Յաղթանակաւ.

Triumvir, -viri, -virs ԿՐԻՒՅԻՒՄ
 զ'էր. pl. -էրոյ, -էրու. s. եռապատե
 Հ. -ate -էրեդ, s. -ուծիւն.
Trium ԿՐԻՒՅԻՒՄ, a. երեքակեւծի.
Trivial ԿՐԻՒՅԻՒՄ, a. Հասարակ,
 ոչինչ, հեշտակ; սակաւ, քիչ. -
 ness, -ity -ի'ի'էն, s. -ուծ. սնոսիր.
 -ly, ad. Հեշտակ կերպով (գրել).
Trivium, s. եռուսմունք.
Tri-weekly, s. եռաշաբաթեան.
Trocar ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. երեքաշի
 (գործի) իւր. [(աղ).
Troche ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. Մեծասար
Trochil -ի'ի'ւ, s. Տրոքիլոս բ.-
Trod, -den imp. & pp. of Tread.
Troglodyte ԿՐԻՒՅԻՒՄ, Այրաբանակ.
Troll ԿՐԻՒՅԻՒՄ, va. (Գաւառը) դար-
 փոխել. պոստիւն; (կարգաւ) երգել.
 = տռ. Դառնալ, պոստիւն; կար-
 փով ծով որսալ. = s. Սորապայ
 րէն. -op ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. Թերահող
 կին, շխտի, ջրկիր. [գափող.
Trombone ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. Աւա-
Troop ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. երաժ. խումբ,
 զունդ, ջոկ, ջոկաւ; դերասանա-
 խումբ; pl. Չորագունդ, զօրք. = տռ.
 Հարութիւն, ժողովուրդ; յառաջանալ,
 քայլել. -er ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. Այրուծի
Trope ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. Փոխակերպում.
Trophy ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. Յաղթու-
 ցեան նշան, յաղթանակ, աւար,
 կապուտ; խորհրդանիշ, յիշատակ.
Tropic ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. Արեւադարձ
 (Խեցցեանի, Այժմեղջեր).
Tropic, -al ԿՐԻՒՅԻՒՄ, a. Արե-
 ւադարձային; փոխարեանական. -ly,
 ad. Փոխարեանաբար. [աւուծի.
Tropology ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. Այլա-
Trot ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. (Ձիւ) միջակ՝
 ընդոս քայլածք չեմք, տրոտ;
 = տռ. (Ձիւ) տրոտ; արշաւատի
 երթալ, սուրալ. = va. Տրոտել ալ,
 վազցնել. -ter ԿՐԻՒՅԻՒՄ, s. Տրո-
 տող (ծի); ոչխարի ոտք.

Troth ԿՐԻՏ, Տ. Հաւասար, հաւաւարմովութիւն; ճշմարտութիւն.

Troubadour ԿՐԻՎՊՊՐ, Տ. Հաւասարի բանաստեղծ, հագնեցող.

Trouble ԿՐԵՎ, ՎՍ. Պոտորել, յուզել, ցնցել; անհանգիստ ընել, նեղել; վրդովել. = Տ. նեղութիւն, ծանծաղթ; վիշտ, ցաւ, հնկնութ, հոգ, ազնապ. To take the— Չանծոռթ յանծն առնուլ.

Troublesome ԿՐԵՎՆԵՎ, Վ. Յոգ-նեցուցիչ, նեղիչ, ծանծաղցուցիչ, —ly, ad. —ness, Տ. [խալ; նեղիչ]

Troublous ԿՐԵՎ, Վ. Շփոթ, յուզ.

Trough ԿՐԵՎ, Տ. Կուր, ջրօն հաֆթ; ուրդ օրուզ. [Պջել]

Trounce ԿՐԵՎՆԵՎ, ՎՍ. Ծեծել.

Trousers ԿՐԵՎՆԵՎ, ՎՍ. Անդրավարսիք, սարսիք; վարսիք. [Յ]

Troust ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Կարմախայտ.

Trover ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Գահանջի դաս.

Trowel ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Ծեփիչ մալա.

Troy-weight ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Ոսկերչի չափ.

Truant ԿՐԵՎՊՐ, Վ. Խաբոցէն փախչող, ծոյլ, պաշտօնազանց. To play the— Խաբոց չերթալ, ծուլանալ.

Truce ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Չինազադար, զինադուլ; հանգիստ, դադար.

Truck ԿՐԵՎՊՐ, ՎՍ. Փոխանակել, փոխել. = Տ. Փոխանակութ. քրտնքա; ծնոքի կառք, ցածասայլ; բեռնակառք էք; կայմի զլիարկ է; կառանի (Պնդաճօթի) քն.

Truckle ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Անուակի — bed. Սայլախոջակ, մահիճ.

Truculent ԿՐԵՎՊՐ, Վ. Վայրագ, անազորոյն, անողորմ. —lence, —cy ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Ուն.

Trudge ԿՐԵՎՊՐ, ՎՍ. Ոքով քայլել.

True ԿՐԵՎՊՐ, Վ. Ճշմարտի, ստոյգ; շիտակ, ուղիղ, ճիշդ, յարմար; հարազատ, անկեղծ, հաւասարիմ, զուտ, բուն. — blue, — hearted, — penny.

Հաւասարիմ, անկեղծ, միամիտ. — born. Հարազատ, օրինաւոր. — love, — knot. Սիրային հանգոյց, — ness ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Ճշմարտութիւն, ճշտութիւն, հաւասարմովութիւն.

Truffle ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Թայլ ք.

Truism ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Բացաւայտ ճշմարտութիւն.

Trull ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Փողոցի պոռնիկ.

Truly ԿՐԵՎՊՐ, ՎՍ. Արարել, յիւրաւի; ճշողութեամբ, էպպէս.

Trump ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Փող պօռու; (փղի) կնճիթ; ջոջ, յաղթուկ գօգ էք; ազնիւ մարդ. = ՎՍ. Յաղթուկ նետել. = ՎՍ. Թուղթը վաստկել. To put to the— Վերջին ճիգը թափել. To— up. Խաբել, դաւել, — ery ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Խաբէութիւն.

Trumpet ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Փող; փողար պօռուգին. = ՎՍ. Հրատալիկ, փող զարնել. — er ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Փողար; ծանծնող, Թուրքան; փողամալ ք.

Truncate ԿՐԵՎՊՐ, ՎՍ. Կտրել, յապաւել (ճիւղեր), ծայրացել. = ՎՍ. Ծայրակտր. — as (կոն) որ կ. — cated.

Truncheon ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Կարծուկ լախտ, քիբ; զուազան.

Trundle ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Անուակ (անոռի); ցածանիւ (կառք); Թաւալում, զորում (կառքի) = ՎՍ. Թաւալել, զորել; դարձնել, դառնալ.

Trunk ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Կոն, քուն (ծառի); իրան, արմ; փղի պալիճ խօրքաւ; արկղ, սնունկ. — hose. Վարսիք.

Trunnel ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Սնայլ.

Trunnion ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Թնդալառքերու սնայլ քօք տալլուտալ.

Truss ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Յարկի խուրճ; աղեկապ գաւաղք պաղք; կայմակալ (ժող) է; երգակալ (հնճան) = ՎՍ. Խուրճ ընել կապել; պատրաստել (հաւ. եփելու); կախել, մեղցնել.

Trust ԿՐԵՎՊՐ, Տ. Վստահութիւն,

հաւասք; յոյս, ապաւինումիւն; աւանդ, պահանջ; ապառիկ առուտուր; պաշտօն, խնամք. = va. Վըսահիլ, ապաւինիլ, հաւասալ; ապառիկ տալ; յանձնել, աւանդել: To be—ed. Վասահիլի. —worthy. Արժանահաւատ. —worthiness. Վըսահում, ուղղում. —er Կըստը. s. Վարկատու. -ful, a. Վասահամիտ, վստահ; վստահող, հաւասացող. -less, a. Անհաւասարիմ, խարդախ. [պահ, խնամակալ.]

Trustee Կըստի, s. Աւանդատ. **Trusty** Կըստի, a. Հաւասարիմ, ուղիղ; հաստատուն. -tily, ad. Հաւասարմութեամբ. -tiness, s. ուն.

Truth Կրտսի, s. Ճշմարտութիւն, ճշդութիւն, ուղղութիւն, հաւասարմութիւն, հաստատութիւն, արդարութիւն, անկեղծութիւն; իրականութիւն, իսկութիւն. Truth! Իրաւ որ, իրաւութիւն. To tell the— Պէտք է ըրնի որ. Of a—. Յիրաւի.

Truthful Կրտսի, a. Ճշմարտախօս, ճշմարտասէր; ուղիղ, շիտակ. -ly, ad. -ness, s. ուն.

Try Կրտսի, va. Փորձել, համը նայիլ; քննութեամբ փորձի ենթարկել, քննել, կշռել; (մետաղը) գտել, մարտի, հայել; դատել, վճիռ տալ, վճիռ կտրել. = vn. Փորձ փորձել, ջանալ, աշխատիլ. To—the eyes. Այրերը լարել. To—on. (Հանդերձը) փորձել. To—tallow. Հայել, գտել; հայեցնել. -ing Կրտսի, a. Սիր հասցնող, սաստիկ; այք առող, յոգնեցնող. [Յիւն.]

Trust Կրտսի, s. Ժամադրութիւն.

Tub Կըս, s. Տաշիկ կերտ; տակառակ. = va. Թաղարը դնել.

Tube Կրտսի, s. Փող, խողովակ; փողակ քօճեքենկ, ֆլուէ; փող, պուկ(երգիտնի). = va. Խողովակներ անցնել. [լուսն (գեւնախնձորի).]

Tuber Կրտսի, s. Արմատ, խը-

Tubercle -ըսի, s. Ուռ Տըր; ուռեցք թ. -cular, -culous Կրտսի, a. Ուռեցաւոր.

Tuberose Կրտսի, Կրտսի, s. Բրաբիտն քակեր յիշեցի. **Tuberous** Կրտսի, a. Ուռեցաւոր, ուռոց; գնդակաւոր, խլընկաւոր. -rosity Կրտսի, s. -ութիւն; խորուրդութիւն (ոսկրի).

Tubing Կրտսի, s. Խողովակաւաշինութիւն; խողովակի շարք.

Tubular, -ious -late, -ted Կրտսի, a. Խողովակաձեւ, խողովակային, կաւոր. [վակիկ.]

Tubule Կրտսի, s. Խողուր.

Tuck Կըս(ք), s. Երկարաճուր, սուր; յետք (նաւու); գծաձեւ զարդ, գծազարդ (քղանցի). = va. Վեր ժողվել, հանգրիցել, սոճիցել; ժապաւինել, թիփել. To—in. (Ծայրը) տակը խոծել, խցել, ժողվել; կլկլնեցել. To—up. Թոխթել, կոխել; սոճիցել, ժողվել; կախել. A—out. Կերուխում. -er Կըս(ք), s. Կրճանց. [շարժիլ.]

Tuesday Կրտսի, s. Երեք. **Tufa**, **Tuff** Կրտսի, s. Ծակոսկէն քար մը, հողաքար; փխար.

Tuft Կըս(ք), s. Վարձ, ծոպ, ցցուներ քերչեմ, քիւսկիւ; մացառ, Թաւուս; ազնուական հագ. = va. Փունչ կապել; ցցունազարդել. — hunter. Պնակալէզ, հացկասակ.

Tufted, **Tuffy** Կրտսի, Կըս(ք), a. Թաւ, խիտ, վարսաւոր, քրոնկաւոր.

Tug Կըս, an. Քաշել, քաշողել; ճգնիլ, ջանալ. = s. Քաշելը; (նաւածիզ) շոգնաւակ.

Tuition Կրտսի, s. Դաստիարակութիւն, կրթութիւն; դպրոցական վարձ, դասագին.

Tulip Կրտսի, s. Կակաչ.

Tulle Կրտսի, s. Եղարջ քիւլ.

Tumble Կըս(ք), va. Թաւալիլ,

գլորելի, Թապալտիլ: Թաւալգոր ըլլալ, գլորեցիլ, գահալիժիլ: փլիլ, իյնալ, = Վա. Գլորել, ծգել: Խառնշօկել: = Թաւալում, գլորում, անկում:

Tumbler ԴԷ՛-ըւր, Տ. Անպարար, խնդկասակ: ցուրի գաւաթ: Թեւարախ աղաւնի:

Tumbrel, Tumbrel ԴԷ՛-ըւլ ԴԷ՛-ըն: Տ. Խճասալ, սայլակ, բեռնակառք: ոգորի զամբիւղ:

Tamefy ԴԷ՛-ճֆ, առ-Ուռնեցընել, ուռնիլ, -faction, Տ. Ուռնիլը:

Tamid ԴԷ՛-ճԷ, ա. Ուռած, ցցուած: փշուած, ուռուցիկ:

Tumor ԴԷ՛-ճԷ, Տ. Ուռեցը, ուռ. **Tump** ԴԷ՛Գ, Տ. Բլրակ:

Tumular ԴԷ՛-ըւր, Տ. Բլրային: **Tumult** ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Աղմուկ, ժխոր, յուզում, յոյզ, վրդովմունք:

umary ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Աղմկալից, անկարգ: **Tumultuous** ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Բռնովայից, աղմկալից, յուզեալ, վրդովեալ, -ly, ad. Բռնաւափնդոր:

ness, Տ. Վրդով. [կառակոյտ. **Tumulus** ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Կար-

Tun ԴԷ՛, Տ. Տակառ (100 հոխանոց): = Վա. Տակառը՝ կարասը լեցնել:

Tunable ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Ներդաշնակ:

Tune ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Երաժշտութիւն, եղանակ: ներդաշնակութիւն, համեմատութիւն: որպիսութիւն, համեմատութիւն: = Վա. ներդաշնակել, շօկել: նուագել, երգել: = Վո. ներդաշնակիլ: **Tuning**. Tuning-fork. Երկմասնեակ ահեկ մաշասը, -քուլ, Տ. ներդաշնակաւոր. քաղցրամայն, -նուագ, -less, ա. Աններդաշնակ:

Tungsten ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Մեծաղմը, տնկողքն:

Tunic ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Պատմունքայն իյ զաճքանը: պատեան, մաշկ, Թաղաղը. [լակ, լողիկ:

Tunicle ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Թակա-

Tunnel ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Տաղառ խու-

նի: փապուղի, ներքնուղի: = Վա. (Լեռը) ծակել: վարձով որսալ:

Tunny ԴԷ՛, Տ. Թիւնու ձի:

Top ԴԷ՛, Տ. Խոյ զօջ:

Turanian ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Տաներան, Դուրանեան, սիւլեթական:

Turban ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Փաթոց: ապարօշ սարք: զիսպաս (կանանց): -ed -ըւլ, Տ. Փաթոցաւոր:

Turbary, Տ. Խարժի իրաւունք:

Turbid ԴԷ՛-ըւլ, ա. Պղտր:

Turbinate, -ted ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Գաւուրածեւ, շունչածեւ. [աղաւնի:

Turbit ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Կարճկոնց

Turbith, Տ. Հնդկագեղձ, քաղիկ:

Tarbut ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Վահանածուկ:

Turbulent ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Անհանդարտ, կռուասէր, աղմկալոյց:

լիր- -lence, -cy, Տ. -ուլ. -ly, ad. **Turcism** ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Թրքաւնութիւն. [ժամ քեւսէ, կիւլիճ:

Tureen ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Դաշխուրան:

Turf ԴԷ՛(ճ), Տ. Թարձ լիւն: կիւլագոզ, արիկ: ժխաշաւ. = Վա. Թարձով պատել: ծածկել, խարձեալ:

Turfy ԴԷ՛(ճ), ա. Կանչագեղ:

Turgent, -gescence, **Turgid** ԴԷ՛-ըւլ, -ցեւըլ, ԴԷ՛-ըւլ, ա. Ուռուցիկ -gentness, -gidity: -gescence, -cy, Տ. Ուռում, այնում:

Turkey ԴԷ՛(ճ), Տ. Տանկասան: հնդկահաւ. —bizzard. Անդր:

Turkish ԴԷ՛(ճ), ա. Տանկական, Թրքական: տանկերէն. [քում:

Turmeric ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Հնդկ ըրը:

Turmoll ԴԷ՛-ըւլ, Տ. Աղմուկ, կռիւ:

Turn ԴԷ՛, Վա. ձախարակել (տիւն ածոռ). 2. Ձկն կերպարանք տալ, յօրինել: 3. Դարձնել, պտտցնել, դարձուած տալ, ճանքան փոխել: 4. Երբցել, փոխել: 5. Խոտոցնել, ծռել: 6. Թարգանել, փոխադրել (ի հայ): = Վո. 4. Դառնալ, շուրջ դառնալ, շրջաշան ընել: 2. Կարեւակ լինիլ: 3. Փոխ-

ուելի, դառնալ 4. Դարձուածք առ-
 նուլ, ելք ունենալ 5. (Կաթը) Սըճ-
 ուիլ, (զոյնը) արուիլ; քաջիլ; (սիր-
 տը) դառնալ, Սնտալ 6. (Նծարը)
 Ժոխիլ, հակիլ = 8. Դառնալը, դար-
 ձուածք, 2. Բորբուժ, շրջան, Սաւա-
 լում 3. Պոյոյո, 5եմ, շրջան 4. Փո-
 փոխուծիւն, փոփոխում 5. Շրջան,
 կարգ, անգամ, քաջիկ Անօպէք 6.
 Կերպ, հանգամանք, ձեւ, ոճ 7. Դիպ-
 ուած, սպտոսհուժ, քաղղրատիժ, դէպք
 8. Արարք, գործ, վարձուեր 9. Շըր-
 չելը, շքչում (հանդերձի), 10. Օղակ,
 կղձկապքձայք (չուանի), 11. Ոլորակ,
 դարձ էր. By—s. Փոխն ի փոխ, փո-
 փոխակիւ իւ—. Կարգու, ետեւէ ե-
 տեւ. To a— ձշղիւ. To take—s.
 Զիրար յաջորդել —Of life. Դարձ
 կենաց, ձերուծեան սկիզբ. To—about.
 Շըջըջիլ; դարձնել; անդին դառնալ.
 To—aside. Խոտորցնել, դարձնել. To
 —away. Արձակել; մէկդի դարձնել,
 դառնալ; բովէն հեռանալ; վանտել.
 To be—ed of. Անցնիլ (տարիքով).
 To—down. Մալել; շրջել. To—the
 edge of. Գուլցնել, բժացնել (բերա-
 նը). To—in. Ներս դարձնել՝ դառնալ,
 ծալլել; մտնել; պառկիլ. To—off.
 Դառնալ, կենալ; արձակել, հեռացնել.
 To—out. Դուրս դարձնել՝ նետել, վը-
 դընտել; յատիանել, տեղը փոխել; դուրս
 ելլել, ցցուիլ; (անկողնէն) ելլել; յա-
 ուաչ գալ; շղիկել, հասցնել. To—over.
 Դարձնել, դառնալ; շրջել, Սաւալել;
 Սղձստեղ, կարգալ, բննել; (մէկէն միւ-
 սին) անցնիլ. To—up. Կապել, ար-
 գիլել, սսնձել; վեր դառնալ՝ դար-
 ձընել. To—the tables. Բազդին վի-
 ճակը փոխուիլ. To—to. Դիմել —key
 Դէ՛՛նէ՛. Փակակալ, բառտապետ —
 coat. Դաւալիք, ուրացող —out.
 Ընդհ. գործադուլ; ուզեղարձ է՛; կառք;
 —over. Շըջում; կիսալարձ (քաքար).
 —sole, Արեւածարիկ վանիչիւ. —

spit. Շամիրալար, շամիրաղար-
 ձոյց (մանչ, շուն, մերնայ). —stille.
 Դառնալի (դուռ). —table. Շըջուն
 տախտակ է՛. [կիչ չըգըզգճի.
 Turner Դէ՛՛ւր, s. Ճախարա-
 Turning Դէ՛՛րիլ, s. Դարձ, ան-
 կիւն, արմ սիւռէք, պիւք; ման-
 ուած, որուք; խոսորում; ճախա-
 րակագործուծիւն —point. Վըճ-
 ուական կէս, դարձակէս.
 Turnip Դէ՛՛րիլ, s. Շողզամ.
 Turnpike Դէ՛՛րիլ, s. Բաժա-
 դուռ; քանուկ ճանրա. [խէժ.
 Turpentine Դէ՛՛րիլ, s. Բնւնիլիլի
 Turpitude, s. Խայտառակուծ.
 Turquoise Դէ՛՛րիլ, s. Փերուզակ.
 Turret Դէ՛՛րիլ, s. Աշտարակիկ-
 ed, a. Աշտարակածնէ; —րակաւոր.
 Turtle Դէ՛՛րիլ s. Մովու կրիայ;
 սաքակ գունձոս որ կ.—dove.
 Tush, Tut Դէ՛՛րիլ, int. Լուէ՛.
 Tusk Դէ՛՛րիլ, s. Ժանիք, վրիժակ
 (վզի). —ed Դէ՛՛րիլ, a. Ժաննւոր.
 Tussle Դէ՛՛րիլ s. Կուլու. պայքար.
 Tutelage Դէ՛՛րիլ, s. Փերուզակ.
 մակալուծիւն, պաշտպանուծիւն.
 Tutelar, —ry Դէ՛՛րիլ, s.
 Խնամակալ վասի; [ժազդնիլ Կ.
 Tutenag Դէ՛՛րիլ, s. Պըլըն.
 Tutor Դէ՛՛րիլ, s. Խնամակալ
 վասի; վարժապետ —va. Սոր.
 վնցնել, վարժել —ess՝ Դէ՛՛րիլ, s. Վար-
 ժուհի. —ial, a. Վարժապետակուն.
 Tutty Դէ՛՛րիլ, s. Աղպար քիչքեա.
 Twaddle Դէ՛՛րիլ, s. Շաղակ-
 բառանք, —տ. Շաղակաւ.
 Twain Դէ՛՛րիլ, a. Երկու, կրկին.
 Twang Դէ՛՛րիլ, տ. (Անդիլ լարը)
 շաչել, շառացել, —s. Շառաչ. [ծել.
 Twattle Դէ՛՛րիլ, տ. Շաղակաւ.
 Tweak Դէ՛՛րիլ, va. Սլսմել,
 կամձել —s. Կսմիժ; ցաւ, վիշտ.
 Tweedle, va. Դուռել, փայփայել.
 Tweezers Դէ՛՛րիլ, s. Մազխիլ.

Twelfth Գ-Ի-ԲԳ, a. 12րդ. — night. Ասուածայայնութ. (sob).

Twelve Գ-Ի-Բ, a. Տասներկու. — month. Տարի, ամ. [20րդ.]

Twentieth Գ-Ի-ԲԻԲԳ, a. • **Twenty** Գ-Ի-ԲԻ, a. Գասն.

Twibil Գ-Ի-Բ, Երկապրի ուրագ: **Twice** Գ-Ի-Բ, ad. Կրկին.

Twig Գ-Ի-Բ, s. Ոս, ճիւղ: = va. Ծծծել; հասկնալ; իմանալ. — gy Գ-Ի-ԲԻ, a. Բազմաճիւղ.

Twilight Գ-Ի-ԲԻ, s. Այգ, աղօթրան, մութնուլուս, վերջալոյս; աղօս նշոյլ. = a. Մութնուլուսի, աղօս կիսաքող (լոյս).

Twill Գ-Ի-Բ, s. Գալահիւս, պրնգահիւս (կտաւ). = va. Գալահիւսել.

Twirl Գ-Ի-Բ, s. Երկուրեակ Է. ֆիգ: pl. Երկաւոր (համաստեղութ.):

Twine Գ-Ի-Բ, va. Ոլորել, մանել; (իրար) հիւսել, փաթծել: = տ. Ոլորուիլ, փաթծուիլ. = s. Առասան, չըւան; հիւսուածք, գալար; փաթծելը.

Twinge Գ-Ի-Բ, an. Կսկծցնել, խոցալ, կոցալ. = s. Սայրասուրցաւ, խոցուր; կսկիծ, վիշտ.

Twinkle Գ-Ի-ԲԻ, տ. Նողալ, շողշողիլ, փայլիլ (աստղ); Թարթափել, թծծել (աչք). = s. Բծիծ, Թարթափ (աչաց); ցոլալը, շողշողում որ և **Twinkling**.

Twirl Գ-Ի-Բ, va. Նըջըջել, դարձնել. = տ. Ինք իր վրայ դառնալ, պլլուիլ. = s. Արագ դարձուածք, պլլում որ և **Twirling**.

Twist Գ-Ի-Բ, va. Ոլորել, գալարել, դարձնել; պլլել, փաթծել; մանել, հիւսել (աւորդ); բռնազօսել, քաշկուսել, խծածել (բառը). = տ. Փաթծել, պլլուիլ, գալարուիլ,

ծռիլ. — er Գ-Ի-ԲԳ, s. Թելոր Է+; քարաման, ջահր. [չելսել.]

Twit Գ-Ի-Բ, va. Երեսը ալ, **Twitche** Գ-Ի-Բ (Գ), va. Կորակիլ, խլել. = s. Կորակուիլ. — grass. Սէգ.

Twitter Գ-Ի-ԲԳ, տ. Դայլայլել, հռուողել; յուզուիլ, արուրերիլ; ճխճխալ, շաղպրահել. = s. ձիւճիւ, հռուողիւն, խնդուր; սրտխաղ, յուզում.

Two Գ-Ի-Բ, s. Երկու. In—. Երկուրի, — edged Գ-Ի-ԲԳ, a. Երկապրի. —fold. Կրկին. — handed. Երկձեռնի; կրօզվի, խոշոր. — pence՝ Երկու րեննիւնց (40 բարս).

Tymbal Գ-Ի-ԲԳ, s. Թճթուկ.

Tympan Գ-Ի-Բ, s. Մամլոյ Թճթուկ: — um Գ-Ի-ԲԻԲԳ, s. Ակզնի Թճթուկ.

Tympany, s. Փոքի փքացում:

Type Գ-Ի-Բ, s. Սկզբնափայ, նախափայ; նշան, օրինակ, փպար, պատկեր, փայծուլուած գրեր, նըշանագիրք, գրեր Գ. — founder. Գրածուլիչ, [Անկիբրէնի մէջ խիստ գործածական տպագրական տառք Տե՛ս ի Յաւելուածն:]

Typhoid Գ-Ի-ԲԳ, a. Ժանաստենդային. [Էան մրրիկ.]

Typhoon Գ-Ի-ԲԳ, s. Ճարոն.

Typhus Գ-Ի-Բ, s. Ժանաստենդ.

Typic, — al Գ-Ի-ԲԻԲԳ, a. Այլարանական, խորհրդաւոր. —ly, ad. Այլարանօրէն. —ness, s. Գնուագնել.

Typify Գ-Ի-Բ, va. Կերպարանել.

Typography Գ-Ի-Բ, Գ-Ի-ԲԻԲԳ, s. Տպագրութիւն. — phic, — al Գ-Ի-ԲԻԲԳԻԲԳ, a. Տպագրական.

Tyrian Գ-Ի-ԲԳ, a. Տիրոսի.

Tyro Գ-Ի-Բ, a. Հաճրակ.

Tzar, Tzarina, See **Czar**.

Unassum'ing, *a.* Խոնարհ.
Unavail'ing, *a.* Անօգուտ, շահ.
Unavoid'able, *a.* Անհրաժեշտ,
անխուսափելի. **-ly**, *ad.* Անխուսափելի.
Unawares ընդ-տեղ, *ad.* Ան-
զգուշութեամբ; յանկարծակի. =
a. Անճաշիր. [լասար; բաց Կ].
Unbalanced 'իւր, *a.* Անհա-
Unballasted ընդդէմ-դէմ, *a.*
Անհաստատ, մշտատատան. [բանալ].
Unbar'ed զէնք, *va.* Նիզը վերցնել.
Unbecom'ing, *a.* Անկայելուչ.
Unbegotten ընդդէմ-դէմ, *a.* Անեղ,
անծին, ինքնազոյ, անստեղծ. [նոճ].
Unbeknown ընդդէմ-դէմ, *a.* Անծա-
Unbelief', *s.* Անհաւատութիւն.
Unbeliever, **Unbelieving**
ընդդէմ-զէնք, ընդդէմ-էն, *s.* Անհաւատ.
Unbend ընդդէմ-դէմ, *va.* [Unbent]
Թուլցնել, Թող տալ, արձկել. **-ing**,
a. Անողոր, անկեղիկ; յամառ.
Unbi'as, *vn.* Նախապաշարու-
մէ զերծ ընել. [նալ, արձկել].
Unbind ընդդէմ-դէմ, *va.* Քակել, բա-
Unblemished ընդդէմ-էնք, *a.*
Անբիծ, անսգիւտ. [նալ].
Unblest', *a.* Զօրհնուած; նզով.
Unbolt, *va.* Նիզերը վերցնել.
Unborn, *a.* Դեռ չծնած, զալիք.
Unbo'som, *va.* Սիրքը բանալ.
Unbounded ընդդէմ-դէմ, *a.* Անահման.
Unbowl', *va.* Աղիքը հանել.
Unbraid, *va.* Հիւսքը քակել.
Unbridled ընդդէմ-դէմ, *a.* Անսանձ.
Unbur'den, *va.* Բեռը պարպել.
Unburied ընդդէմ-դէմ, *a.* Անձաղ.
Uncertain ընդդէմ-դէմ, *a.* Անսոյզ,
անորոշ, արճամ. **-ty**, *s.* -ութիւն.
Unchain ընդդէմ-դէմ, *va.* Արձակել.
Uncharitable ընդդէմ-դէմ, *a.* Անզուժ.
Unchaste ընդդէմ-դէմ, *a.* Անպար-
կելիչ, անհամեստ. **-ity**, *s.* -ութիւն.
Unchristian, *s.* Անհաւատ. [ի].
Unchurch, *va.* Արացքել, կերել.

Uncial ընդդէմ-դէմ, *a.* Երկաթագիր,
զլիագիր. [Պածնե].
Unciform ընդդէմ-դէմ, *a.* Կար.
Uncircumcision ընդդէմ-զէնք, ընդդէմ-
ընդ, *s.* Անժլիատութիւն.
Uncivil ընդդէմ-դէմ, *a.* Անբարոյար-
գար, քիտ. **-ized** ընդդէմ-էնք, *a.*
Անբարոյարակիրժ. վայրենի. **-ly**
ընդդէմ-էնք, *ad.* Տմարդուժեամբ.
Unclass', *va.* Կոճակը արձկել.
Uncle ընդդէմ-դէմ, *s.* Զօրեղբայր, մօր-
եղբայր; հօրքուրայր, մօրքուրայր.
Unclean ընդդէմ-դէմ, *a.* Անմաքուր,
անսուրբ, պիղծ, աղետղի. [նալ].
Uncleinch, *va.* (Գոց ծնոքը) բա-
Unclose ընդդէմ-դէմ, *va.* Բանալ.
Uncomfortable, *a.* Անկախ-
ձար, տրտուտ; անհանգիստ. **-ly**, *ad.*
Uncommon ընդդէմ-դէմ, *a.* Անսո-
վոր, հազուագիւտ. **-ly**, *ad.* **-ness**, *s.*
Uncom'promising, Անսպառ.
Uncon'cern, *s.* Անհոգութիւն.
-ed ընդդէմ-զէնք, *a.* Անիողոյժ, անար-
բեր. **-edly**, *ad.* Կերպով. [ման].
Uncond'itional, *a.* Անպայ-
Unconscionable ընդդէմ-դէմ, *a.* Ան-
բանաւոր; անսովոր; անզուժ. **-ly**, *ad.*
Unconscious ընդդէմ-զէնք, *a.* Անզի-
տակից, անզէտ, անտեղեկ. [ման].
Unconstitu'tional, *a.* Անսահ.
Unconverted ընդդէմ-զէնք, *a.*
Անղարձ, անզեղչ, անպաշտաւ.
Unconple ընդդէմ-դէմ, *a.* (Շունե-
րը) իրարմէ զատել, արձկել.
Unconrteous ընդդէմ-դէմ, ընդդէմ-
էնք, *a.* Անբարոյարգար, անկիրժ.
Unconth' ընդդէմ-դէմ, *a.* Այլանդակ,
անճոռնի, անհեծեծ, կոշտ. **-ly**, *ad.*
Uncover, *va.* Հոլանել, բանալ;
բաց Թողուլ. = տ. Գլխարկը հանել.
Unction ընդդէմ-դէմ, *s.* Օծութիւն,
օծում; օծանիւթ, իւլ, հոգեւորոյզ
հանգամանք; քաղցրութիւն.
Unctuous ընդդէմ-զէնք, *a.* Լ

դաւոր, իւղոս, պարտա. -tuosity շէտը--էրէ, 8. -ուծիւն. [կիրթ.
Unculture, a. Անմշակ, ան-
Undaunted արշտ'եր. Անվախ:
Undecagon. Անասանանկիւն
Undeceive շտ'ել, va. Չաս-
 րանքը փարատել, աչքը բանալ.
Undeniable արշտ'ել. Անժխե-
 լի, հաւաստի. -ly, ad. Հաւաստաւ.
Under շտ'ը, pr. 1. Տակը, ներ-
 քու, ներքոյ. — a tree. — water. —
 — foot. — me. 2. Տակէն. To pass
 under the clouds. 3. (Թուական)աւ,
 (գրօջակ)ով, անուամբ, (ուխ)ի.
 — the date of Sept. 8. — the Turkish
 flag. — the name of love. — Vow. 4.
 Ժամանակները, օրով. — this good
 King. 5. Վար, պակաս, ստորին.
 — a doven. — age. (Անչափահաս). —
 me. — a duke. Ոնիւր. — arms. Չա-
 րաս. — sail. Առագաստ պարզած.
 — sentence. Դասապարտութեան
 ներքեւ. — the breath. Փսփախով,
 մեղմագին. — the lee. Իջակի հովին
 փչած կողմը. — way. Ճանքա ելած
 (նաւ). — the notion. Կարծիքով,
 գաղափարով. [բորդ, վար, ցած.
Under շտ'ը, a. Ստորին, երկ-
 -age ւէջ, a. Անչափահաս.
-hand', -hand'ed, a. Գաղտնի,
 ծածուկ, զարգագողի; սմեղուկ.
-lay ւէջ, va. Տակը մոյթ դնել.
-layer ւէջը, s. ենթախաւ.
-lease ւէջ, va. ենթավարձել.
-let ւէջ, va. Վարձածը վար-
 ծու տալ, ենթավարձել; ածան
 զնով վարձու տալ.
-lie շտ'ը, va. Տակը ըլլալ,
 մնալ; հիմ ըլլալ. [ծել (բառը).
-line շտ'ը, va. Ստորագը-
-ling շտ'ը, a. Ստորակարգ.
-mas'ter, s. Կառավարիչ.
-meal, s. Յեռ-ճարու (կերակ.).
-mine շտ'ը, va. Ական բա-

նալ, փորել; փլցնել, կործանել.
-most շտ', a. Ամենէն տակի.
-neath շտ'ը, va. Վարը,
 տակը. — ad. ներքեւ, տակը, վարը.
-pay, va. Ինս թիչ վճարել.
-pin րթ, va. նեցուկի առնել.
-pin'ning, s. նեցուկ, մոյթ, բար.
-plot, s. Միջանկեալ դէպք բտ.
-prop', va. Բռնել, վերցնել.
-rate, va. Քիչ արժեցնել, [մագ.
-run', va. Սահեցնել. — գայտը.
-score', va. (Բառ.) ստորագծել.
-Secretary, s. Ինտանտար-
 պիւր; խորհրդական միւսքշար.
-sell ւէջ, va. Ածալ ծախել.
-shot շտ', a. ենթահոս (ջրանիւ).
-sign ւէջ, va. Ստորագրել.
-sized շտ'ը, a. Մանրտիկ.
-state', va. Մասամբ ըսել.
-strapper, a. Ստորակարգ.
-stratum, s. ներքնախաւ եւջ.
Understand շտ'ը, va. [stood; -stood] Հասկնալ, իմանալ,
 վերահասու ըլլալ; ճանչնալ, զիտ-
 նալ, տեղեկանալ; զօրութեամբ ի-
 մանալ. -ing արտ'իւն, s. Հասկո-
 դութիւն, իմացութեւ, միջոց; հասու-
 դութեւ, զիտութեւ; համամտութեւ,
 համամտութեւ; մտաւոր կարողութեւ,
 իմացականութեւ. To come to an —
 Ջիւրտ հասկնալ, համամտայնիլ.
Undertake շտ'ը, va. [took, -taken] Չեռք զարնել, ծնո-
 նարկել; սանձնել, յանձն առնել.
 վրան առնուլ; ծնունամուխ ըլլալ,
 տնձգութեւ ընել. -taker արտ'իւն, s.
 Չեռնարկու; մեռնալարձակ քաղաք-
 ան. -takings. Չեռնարկութեւ,
 ծնունարկ, փորձ; գործ, խորհուրդ.
-tenant արտ'իւն, s. ենթավարձող.
-tone արտ'իւն, s. Փսփսուք, հիմ ժիւն.
-tow շտ', s. Ընդձովնայ հոսանք.
-treasurer, s. Գեռ-գանձապետ.
-value արտ'իւն, va. Վար գին

աւլ; յարգը չգիտեալ. [Պուփ.

-wood ընթացողութիւն անառ;

-work ընթացողութիւն, va. [-ed, -wrought]

Վար զնով բանեցնել; փորել, օսպայել; =տ. Ածան աշխատել; =

s. Ասորին գործ. [աշխարհ.

-world ընթացողութիւն, s. (Ընդունեալ)

-write ընթացողութիւն, va. [-wrote; -written] Տակը գրել, ստորագրել;

ապահովագրել (տու), [գրող.

-writer ընթացողութիւն, s. Ապահովա-

Undescribed Զարգացում:

Undesigning ընթացողութիւն, Անկեղծ.

Upline ընթացողութիւն, s. Զրոյ ոգի, ջրապայ, ջրանոյշ, ծփանոյշ րէջ.

Undisciplined ընթացողութիւն, a. Անկարգ, անհրահանգ; անուս.

Undo ընթացողութիւն, va. [Undid; Undone] Աւել, քակել, փորձանել, եղձանել, քանդել, շնչել; արձկել, խզել, բանալ.

Undoubted ընթացողութիւն, a. Անսահակոյս, կասկած. -ly, ad. Անշուշտ.

Undress՝, a. Նախուցնել, հանել, մերկացնել. =s. Տան հագուստ (կնոջ); սովորական հագուստ չի.

Undue ընթացողութիւն, a. Ապօրէն, անվայել; (պայմանաժամը) չհասած.

Undulate ընթացողութիւն, va. Վէտ վէտ ծփիլ, ծփծփիլ, ծածանիլ; =

va. ձօնել, երեցնել. -tion -ութիւն, s. Ծփում, ծածանում, ծփանք, ծուփ;

ելեւէջ, դողդոջ (ձայնի); -tory ընթացողութիւն, a. Տասանեալ, ծածանուս, զոդածուփ, զեղածածան,

ալեծածան, այն ծուփ. theory. Թրեւական սետուիլ; ծածանակում.

Unduly ընթացողութիւն, a. Ցանկաւ, չափազանց; անկանոն.

Unearth ընթացողութիւն, va. Հողէ հանել; երեւան հանել, զանել հանել.

-ly, ad. Գորմարդկային, բնական.

Uneasy ընթացողութիւն, a. Անհանգիստ; ծանծախի -sily -ութիւն, ad. -siness, s.

Unending, a. Անվերջ, անանց.

Unequal ընթացողութիւն, a. Անհաւասար; անկանոն, անկարգ. -ed

-ութիւն, a. Անհամեմատ; անզուգական. -ly, ad. Անհաւասար կերպով.

Unerring ընթացողութիւն, a. Անխախտ.

Uneven ընթացողութիւն, a. Անհարթ, խորտորոց; անհաւասար; անզոյգ, կոճաս քէփ. -ness, s. -ուճիւն.

Unexampled ընթացողութիւն, a. Անհամեմատ, անօրինակ, անմասն.

Unexceptionable, a. Անմեծելի, անբացարկի. -ly, ad. -կերպով.

Unexpected ընթացողութիւն, a. Անյուսալի. -ly, ad. Յանկարծալի.

Unexpired՝, a. Զհասած վէ.

Unfailing, a. Անվրէպ, ցիշոյ.

Unfair ընթացողութիւն, a. Անիրաւ, նենգաւոր. -ly, ad. -ness, s. Նենգութիւն.

Unfaithful ընթացողութիւն, a. Անհաւասարիմ, դաւածան. -ly, ad. -ness, s.

Unfasten ընթացողութիւն, va. Բանալ.

Unfathomable ընթացողութիւն, a. Անյասակ, անչափելի.

Unfavorable, a. Անչափող, ծախող. -ly, ad. Զախողակի. [կից.

Unfeeling, a. Անզգայ, անկարեւոր.

Unfetter, va. Նղծալագործել.

Unfilial, a. Որդւոյ անվայել.

Unfinished, a. Անկատար, թերի.

Unfit ընթացողութիւն, a. Անյարմար, անճարակ; =va. Անպիտանցնել. -ly, ad.

Unfix՝, va. Թուլցնել, խախտել.

Unfold ընթացողութիւն, va. Ծախրը բանալ; պարզել, բացաղբել; դուրս հանել.

Unformed ընթացողութիւն, a. Անկերպարան; դեռ չստեղծուած; չդասաւորեալ (մտորակ).

Unfortunate, a. Դժբաղդ, թշուուտ, ծախող. -ly, ad. -ness, s.

Unfounded ընթացողութիւն, a. Անհիմն.

Unfrequant, a. Մակաւառ, անհաճ. -ed ընթացողութիւն, a. Առանձին, ամալի խախտ. -ly, ad. Գիշ անգամ, հազիւ.

Unfriend'ed, a. Լքեալ, անոր.

Unfriendly, *a.* Քշնամական; կոշո, անբարեկամական-**liness**, *s.*
Unfruitful, *a.* Անպտուկ, անբեր; անուլ, անզատակ-**ness**, *s.*
Unfurl շփռել, *va.* Ծայրը բանալ, պարզել, արածել [անշրջանել]
Unfurnish, *va.* Մերկացնել
Ungainly շփեկ, *թ.* Այլանդակ, անճոռնի, կոշո-**liness**, *s.* ուժիւ
Ungen'eous, *a.* Կծծի, ազահ
Unglrd չլքել, *va.* (Փոսին) արժեքը
Unglue, *va.* (Փակցվածը) քակել
Ungodly շփեկ, *a.* Ամբարիշտ, անօրէն, չար-**liness**, *s.* ուժիւն
Ungovernable, *a.* Անսանձ, անզուսպ, ըմբոս-**ly**, *ad.* Անձարձակ
Ungraceful շփեկ, *թ.* Անշնորհք, սճեւ-**ly**, *ad.*
Ungracious չլքել, *a.* Տմարդի
Ungrateful չբերել, *a.* Ապարաս; անխորժ; անպտուկ-**ly**, *ad.*
Unhapp'ny, *a.* Գործարդ, թշուառ, եղկելի-**ness**, *s.* [նակ]
Unharm'ous, *a.* Աններդաշ
Unharness շփել, *va.* Ձիու կազմածը հանել; զինեմափել
Unhealthy չհիւանդոս-**ness**, *s.* վատողջ, հիւանդոս-**thiness**, *s.*
Unheard, *a.* Ձլուած, անլուր
Unhewn չհիւ, *a.* Չթաշուած
Unhinge չհիւ, *va.* Ծխնին հանել, խախտել; զամէն վար առնուլ
Unhitch, *va.* Գամէն հանել
Unholy չհիւ, *a.* Անսուրբ, պիղծ
Unhorse, *va.* Ձիւն վար առնուլ
Unhoused չհիւ, *a.* Անուհի
Unhousel'd չլքել, *a.* Անհաղորդ
Unhurt չհարել, *a.* Անվնաս, ողջ

Unicorn Եւրոպացի զարկուկ (կենդանի առասպելական)
Uniform Եւրոպացի, *a.* Միակերպ, միօրինակ; համածու; հաւասար, (հաստ) նման. = *s.* Համագոյն-**ity** -փոխել, *s.* ուժիւ-**ly**, *ad.* Միածու, օրինակ, յարեւնման
Unify Եւրոպացի, *va.* Միացնել
Unimpeach'able, *a.* Անմեղ
Uninterested, շփեկ, *թ.* Անշահախնդիր [փան]
Uninterrupt'ed, *a.* Անխախտ
Union Եւրոպացի, *s.* Միութիւն, միաբանութիւն, համաձայնութիւն, դաշնակցութիւն, ընկերակցութիւն; զրոշ. *See Concord.* —down-վանգի զրոշակ Եւրոպացի-խաչ միացեալ-**ist** Եւրոպացի, *s.* Միութենական
Uniped Եւրոպացի, *a.* Միոտն
Unip'arous, *a.* Միածնունդ
Unique Եւրոպացի, *a.* Մէկ հատիկ, միակ; եզակի, անզուգական [բ]
Unison Եւրոպացի, *s.* Միաձայնութիւն
Unit Եւրոպացի, *s.* Միակ, մէկ, միութիւն, միաւոր (թիւ); [ուր]
Unitary Եւրոպացի, *a.* Միապարտական (ազանդ)-**ism**, *s.* ուժիւն
Unite Եւրոպացի, *va.* Միացնել, միաւորել, միաբանել; զօղել, յարեկցել; լծողել, զուգել. = *տ.* Միանալ, միաբանել
United Եւրոպացի, *a.* Միացեալ (նահանգ); միաբանեալ (եղբարք)-**ly** Եւրոպացի, *ad.* Ի միասին, միահարոյն, միաբան
Unity Եւրոպացի, *s.* Միութիւն; համաձայնութիւն, միակերպութիւն; միութիւն, մէկ թիւ; կապակցութիւն
Univalve, -ved, -vular Եւրոպացի, *s.* Եւրոպացի, Եւրոպացի, միասնական, միասնական [բ]
Universal Եւրոպացի, *a.* Անշրջան

հանուր, ընդհանրական; համաշխարհական, սիեզերական, ողջոյն, համօրէն, բովանդակ, համայն. = ընդհանուր գաղափարք, ընդհանուրը. — joint. Աժէն կողմ դարձող խաղ. — ism, s. Համափրկութ. Այ. — ist, s. Համափրկական. — ity — Ի՛ւ, s. Ընդհանրականութիւն, ընդհանրութ. ; ամբողջութ. — Իյ. — Իւնի, ad. Ընդհանրապէս, առհասարակ
Universe Ի—Նի՛ւլը, s. Աշխարհ ամենայն, սիեզերք; աշխարհ.
University Ի—Նի՛ւլը—Ի՛րթ, s. Համալսարան ; վարդապետանոց.
Univocal Ի—Նի՛ւլէ+Ի՛ւ, a. Համանուն, միանուն, համանշանակ.
Unjoint Ը՛հ+Ի՛ր, va. Խախտել.
Unjust Ը՛հ+Ը՛ր, a. Անիրաւ, անարդար. — Իյ, ad. — արար.
Unkind Ը՛հ+Նի՛ր, a. Տմարդի, անբարետէր, անզուժ; անբնական, կոշտ. — Իյ, ad. — ness, s. Անզուժութիւն.
Unknit Նի՛ր, va. Բանալ, գատել.
Unknown Ը՛հ+Նի՛ր, a. Անծանօթ.
Unlace Ի—Նի՛ւ, va. (Խրաց մը) Թուլցնել, հանել; չփակը քակել (կնոջ).
Unlade Ի—Նի՛ր, va. Բեռ պարպել.
Unlatch Ի—Նի՛ւ, va. Դուռ բանալ.
Unlawful Ը՛հ+Ի՛ւ, a. Ապօրէն, ապօրինաւոր, անվաւեր. — Իյ, ad.
Unlay Ը՛հ+Ի՛ր, va. Ոլորքը բանալ.
Unlearned Ը՛հ+Ը՛ր+Ի՛ր, a. Տգէտ, անուս, անհմուտ; անծանօթ.
Unless Ը՛հ+Ի՛ր, con. Եթէ ոչ, բայց միայն, մինչեւ որ.
Unlike Ը՛հ+Ի՛ր, a. Անման, տարբեր. — Իյ, ad. Անհաւանական.
Unlimber, va. Թնդակառքի առաջակողմը (թօթարագ) վերցնել.
Unlimited Ի—Նի՛ւ, a. Անսահման, անպայման, բացարձակ. — ness, s.
Unload Ը՛ր, va. Բեռը իջեցնել, պարպել; (սիրքը) բանալ, Թափել.
Unlock Ը՛հ+Ի՛ր, va. Փականքը

դարձնել, բանալ; բաց ձգել.
Unloose Ը՛հ+Ի՛ւ, va. Թուլցնել. = va. Քայքայուիլ, քակուիլ.
Unlovely Ը՛հ+Ի՛ւ, a. Անհամոյ, զէշ, անհամարչ. — liness, s.
Unlucky — Ի՛ւ, a. Զախտող, անյաջող, Թշուառ, չտարագուշակ. — killy, a. — ուժեւամբ. — kiness, s. — ուժիւն.
Unmake Ի—Նի՛ւ, va. Աւերել, եղծել.
Unmalleable, a. Անկաւանելի.
Unman Ը՛հ+Ի՛ւ, va. Աւալել, իրազրնել; կիսամարդի ընել, ընկճել; զօրքը արձակել, զինամափել. — Իյ, ad. Գիսամարդից ամ, նուաստ. [ար.
Unman'nerly, aa. Բիրտ; քրտա.
Unmask, va. Դիմակը հանել.
Unmeaning Ի—Նի՛ւ, a. Անիմաստ.
Unmerciful Ը՛հ+Ի՛ւ, a. Անզուժ, անրդորմ. — Իյ, ad. — ness, s. — ուժ.
Unmoor Ը՛հ+Ի՛ւ, va. Կառանք քակել, արձկել (խալ). [խալ.
Unmuf'fle, va. Վերցնել, բա.
Unmuz'zle, va. Բերանակապը հանել, [կան, խորձ, շինծու. — Իյ, ad.
Unnatural Ի—Նի՛ւ, a. Անբնարեւոր, անպէտ, անպիտան. — ri-ness, s. — rily, ad. [Տմարդի.
Unneighborly Ը՛հ+Ի՛ւ, a.
Unnerve Ը՛հ+Ը՛ր, va. Տկարացնել.
Unostentatious — Ի՛ւ, a. Պարզ.
Unpack Ի—Նի՛ւ, va. Քափել, բանալ.
Unpaid Ի—Նի՛ւ, a. Անվճար; ծրի.
Unpalatable Ը՛հ+Ի՛ւ, a. Անախորժ, նողկալի [զուգական.
Unparalleled Ի—Նի՛ւ, a. Ան.
Unparliamentary — Ի—Նի՛ւ, a. Խորհրդ. օրինաց հակառակ.
Unpin, va. (Գնծիկները) հանել.
Unpleas'ant, a. Անհամոյ, անախորժ, ծանր. — Իյ, ad. — ness, s.
Unpopular — Ի—Նի՛ւ, a. Ժողովրդի անհամոյ, անժողովրդական.
Unprecedented, a. Անօր-

նակ; նոր. -ly, ad. [պաշարեալ]
Unprejudiced, a. Այնխա-
Unpretending, a. Չարկեչ-
 -ly, ad. [աւերջանբարոյական]
Unprin'ciple, a. Անկրկ-
Unproductive, a. Անույ-
Unprofitable, a. Անօգուտ,
 անշահ. -ly, ad. Առանց շահու-
Unpromising, a. Անյուսալի-
Unprosperous, a. Չախող-
Unqualified +---լիք, a. Անճարակ,
 անհմարակ, անասակ; քացարձակ-
Unquestionable, a. Անհակա-
 ռակելի: -ly, ad. Անճարակոյս, շուշտ
Unquiet ը+---յիք, a. Անհան-
 զիւտ, դարտ, յարածուփ, -ness, s.
Unravel va. (Թնճուկը, կարժը)
 քակել, շփել, քանալ, պարզել; շի-
 ւեղել, խառնակել, [բաս, դանդաղ]
Unready ը+---ի, a. Անպատ-
Unreal, Անիրական, առեւելոյթ
Unreasonable ը+---ել, a. Ան-
 քանական, անպատշաճ; անհեթեթ,
 չափազանց, -ness, s. -ly, ad.
Unreliable ը+---ել, a. Անհաւա-
 արիմ, չվստահելիք, [անդադում-
Unremitt'ing, a. Անդադար,
Unreserved, a. Բոլորովին;
 համարձակ, յայտնի; անկեղծ-
Unrest, s. Անհանգստութիւն-
Unrid dle, va. Լուծել, մեկնել-
Unrighteous ը+---ել, a. Ան-
 բարիչ, անօրէն; արդար. -ness, s.
Unrip ը+---ի, va. Կտրելով քա-
 նալ, քակել (կարժ):
Unripe ը+---ի, a. Տհաս, խակ;
 տարժամ, անդէպ; կանխահաս,
 անկատար; անկազմ. [զել]
Unroll ը+---ել, va. Բանալ, պար-
Unruffled -ֆլ, a. Հանգարտ-
Unruly ը+---ի, a. Անուղղայ,
 անզուսպ, անսասնմ. [հանել]
Unsa'd'le, va. Թամբը՝ համեքը
Unsafe, a. Վտանգաւոր, անա-

պահով. [ղժգոհ, չհամողութեամբ]
Unsa'tisfied, a. Անյակ, ծարաւ-
Unsa'vory, a. Անհամ, նողկալի-
Unsay ը+---ել, va. Յետ կողջել,
 ետ առնուլ. [սաղը հանել]
UnscREW ը+---ել, va. Չտու-
Unscrupulous, a. Խիղճ չը-
 նող, անխիղճ. [բել, բանալ]
Unseal ը+---ել, va. Կնիքը կոտ-
Unsearch'able, a. Անքննելի-
Unseasonable ը+---ել, a. Տարժամ, անդէպ; անազան,
 ուշ; անվայել. -ly, ad.
Unseat, va. (Ձիէն) վար առնուլ-
Unseaworthy ը+---ել, a. Ծովու չըլմացող. [ՍԵՍ]
Unseen, a. Անվայել, անհե-
Unseen, a. Չեստուած; անհետ-
Unset'tle, va. Խախտել, շարժել-
Unshack le, va. Եղծաները հա-
 նել; պայմանէ զերծ ընել. [քաշել]
Unsheathe ը+---ել, va. Թուրը
Unship; va. Հանել; պարպել-
Unsig'htly, a. Տգեղ; տծել-
Unskil'ful, a. Անվարժ, քզէտ-
Unsociable ը+---ի, a. Ան-
 համբոյր, խեղ. -ly, ad.
Unsound ը+---ել, a. Վատա-
 ռողջ, փուտ, փոսժ չիւրիֆ, պո-
 զուգ; Թերի; անիրաւ; յոզեալ. -
 ness ը+---ել, s. ֆուտիւն-
Unsparing ը+---ի, a. Չը-
 խրնայող, սուսամեղն, շոայլ-
Unspea'k'able, a. Անճառելի,
 անասելի, անմեկնելի, անպատմելի-
Unspot'ed, a. Անքիծ, անարատ-
Unsteady ը+---ի, a. Անհաս-
 տատ, յողողող, դիրքափոփոխ, -
 dilly, ad. -diness, s. -ութիւն-
Unstock, a. Առանց պաշարի-
Unstop, va. Խիցը հանել, քանալ-
Unstring ը+---ի, va. Չուսնը
 քակել, Խուլցնել. [ղժբաղղ-
Unsuccess'ful, a. Անյաջող,

Unsuitable, *a.* Անյարմար.
Unswear, *an.* երզուըը ունելի.
Untangle, *va.* Քննուկը քակելի.
Unteach շտէլի, *va.* Մոռցնելի.
Unthink'ing, *a.* Անխորհուրդ.
Unthread, *va.* Ինքուանը քակելի:
Untie շտէլի, *va.* Արձկելի, քա-
 նայի, քակելի; լուծելի, պարզելի.
Until շտէլի, *pr.* Մինչև (ժամա-
 նակի համար). — *now.* Յարդի.
Untimely շտէլի, *a.* Կան-
 իսահաս, սարածամ, անդէպ.
Unto շտէլի. Տրականի նախ-
 զիր. Առ, մինչև, ց(մահ):
Untold քուր, *a.* Չպատմուած,
 չյայտնուած; չհամբուած. [յամառ.
Untoward, *-ly, aa.* Կամակոր,
Untravelled, *a.* Տեղ չզացող,
 անփորձ; անկոխ (հանքա):
Untrue շտէլի, *a.* Անստոյգ; խա-
 րբքայ, անհաւատարիմ. [պանօր.
Untruely, *ad.* Առուժեամբ, վրի-
Untruth, *s.* Առիւ, ստուծիւն.
Untwine, *va.* Քակելի, զատելի.
Untwist, *va.* Հիւսըը քակելի.
Unusual շտէլի, *a.* Անսո-
 վոր, հազուադէպ. **-ly, ad.** — **ness, s.**
Unutterable, *a.* Անասելի.
Unvalued շտէլի, *a.* Անարժէք.
Unvarnished շտէլի, *a.* Առանց
 ջրղեղի; անպաճոյճ, պարզ.
Unveil շտէլի, *va.* Քողը հա-
 նել, հոլաննել, բանայի.
Unwarily շտէլի, *ad.* Ան-
 զգուշուժեամբ. **-riness, s. Ան-
 խորհմուծիւն. [կոր, շիտակի.
Unwarped, *a.* Չձուած, ան-
Unwarrantable, *a.* Ապօրէն,
 անիրաւ. **-ly, ad.** Յանիրաւի.
Unwary շտէլի, *a.* Անակնկալ.
Unwearied շտէլի, *a.* Անխոնջ.
Unweave, *va.* (Հիւսըը) քակելի.
Unwell, *a.* Հիւանդոս, սկար.
Unwholesome շտէլի, *a.* Ա.**

պառողջ, վատառողջ. **-ness, s.**
 — *ուժիւն.* [ղալ, յամբ, ծանր.
Unwieldy շտէլի, *a.* Իսն-
Unwilling, **-ly, aa.** Ակամայ,
 չուզելով. **-ness, s.** Չկամուծիւն.
Unwind շտէլի, *va.* (Փառձը-
 ւածը) պարզել, քանալ. — *vn.* Քակուիլի
Unwise շտէլի, *a.* Անխելը,
 անմիտ. **-ly, ad.** Անմտօրէն. [ժեմամբ.
Unwittingly, *ad.* Տգիտու.
Unworded, *a.* Անսովոր, նոր;
 հազուադէպ. **-ly, ad.** — **ness, s.**
Unworthy շտէլի, *a.* Ան-
 նարժան; անպիտան, անվայելուց.
-thily, ad. — **thinness, s.** — *ուժիւն.*
Unwrap, *va.* Ծալըը քակելի.
Unwreathed, *va.* Քանալ, զատելի.
Unwritten շտէլի, *a.* Անգիր.
Unyield'ing շտէլի, *a.* Ցա-
 մառ, պինդ; հաստատ. [զատելի.
Unyoke, *va.* Արձկելի, հանելի.
Up շտէլի, *ad.* 1. Վեր, վերը,
 բարձրը. Up there. 2. Դէպ ի վեր,
 վեր բռնած, շիտակ, ուղղորդ, կան-
 զուն. Up the river. Up the hill. Climb
 up a tree. 3. Վերել, վերի կողմը,
 վրան (իրմէ յետոյ to կամ with). To
 be up to the chin in water. 4. Ի
 վեր, անդասին. From his youth up.
 5. Յոտնկայս, կանգուն, ելած. He is
 up. **Աճեր.** Up! Նիլի, կայէն, ուտը
 ել, արի՛. Eat it up. **Բուլըը կեր.** Fill
 it up. **Մինչև բերանը լեցուր.** Up
 with it! **Վերցոր.** The time is up.
 Ժամանակը սոցաւ. To blow up.
 Ուռեցնել; օղը հաննել, պայծեցնել;
 լայնցնել; շէկելի. To draw up. **Շա-
 րել;** (ցուցակա) գրելի. To grow up.
Քշել, ծիլի, սեղիլ. Up sound. **Ծովէն.**
 Up stream. **Գետն ի վեր.** Up the
 country. **Դէպ ի ներսերը.** Up to snuff,
 trap. **Խորամանկ, վարպետորդի.**
Up շտէլի, *s.* Ելը, զառ ի վայր.
 — *pr.* Դէպ ի, ի վեր, վերը. In going

up a hill. To sail up the river.

Upas Ի--'ի, . s. Հիւժը Յու-
նաւոր ծառ մը, ուպասնի:

Upbraid շէ-դէյ, va. Մեղադ-
րել, պատարակել: [ցուցած.]

Up'cast, a. Վեր ելած, վեր-

Upheaval շէ-հէլ, va. s. Ամբար-
ձու՛մ, բարձրացում: [ցընել.]

Upheave շէ-հէլ, va. Վեր վեր-

Uphill շէ-հէլ, a. Վեր գա-

ցող, գառիվեր; դժուարին:

Uphold շէ-հոլ, va. [Upheld]

Վեր վերցնել, վեր հանել, բարձ-
րացնել, նեցուկ դնել; կողմ բրո-
նել, պաշտպանել: [վիզ, պաշտպան.]

Upholder շէ-հոլ'տէր, s. Զորա-

Upholsterer շէ-հոլ'տէրէր, s.
Փնոցարար, վիճակագործ, կահա-

յարդար: -tery-տէր, s. -ուժիւն:

Upland շէ-լէն, s. Սարահարձ,

լեռնադաշտ: = a. Բարձր, լեռնային:

Uplift լի-ֆէյ, va. Վեր վերցնել:

Up'most, a. Բարձրագոյն, վերին:

Upon շէ-ոն, -ֆ-ոն, pr. Վրայ:

Upper շէ-ըր, a. [որի բաղդատ.]

Վերին, բարձրագոյն; վերի.—House.

Լորսերու ժողով: —ten thousand,

—ten. Աղնուպետականք; nusա-

նիկք.—hand. Առաւելուձ:—leather.

Կոշիկ երես:—most. Բարձրագոյն,

վերին, գերագոյն: [բարտաւան.]

Uppish շէ-իշ, a. Գոռոզ, ամ-

բէրէք: va. Վերցնել:

Upraise, **Uprear** շէ-րէյ՛, շէ-րէյ՛,

va. Վերցնել:

Upright շէ-րայտ, a. Ուղիղ, կան-

գուն, ուղղահայեաց; անկեղծ, առ-

դար: =s. Սիւն. -ly, ad. Ուղղակի,

ուղղութեամբ: -ness, s. Ուղղութեամբ:

Uprise շէ-րայտ, va. [Uprose,

Uprizen] Ելլել, կանգնել:

Uproar շէ-րոյր, s. Աղմուկ, ամբոխ:

-ious շէ-րոյրէն, a. Ժխտրայից: [խլել.]

Uproot շէ-րոյր, va. Արմատել

Uprouse շէ-րոյրէն, va. Արձնցնել:

Upset շէ-էթ, va. [Upset; Upset]

Գլխիվայր դարձնել, շրջել; ակնու-
վրայ ընել: =s. Շրջում (կառքի):

Upshot շէ-էթ, s. Աւարտ,
ելք. վախճան, վերջ:

Upside շէ-սայտ, s. Վրայի վերին
մաս:—down. Տակնուվրայ:

Upstart շէ-տարտ, va. Վեր
ցատկել: =s. Գեղէն ծաղկած:

Upturn, va. Վեր դարձնել:

Upward շէ-աւըր, a. Վեր ելնող:

Upward-wards շէ-աւըր, ad.
Դէպի վեր, դէպ յերկինս; աւելի եւս:

Uranium, s. Ուրանիոն հո-

Uranography, **Uranology**

Ի--րէյն-լէճի. s. Երկնագրութիւն:

Uranus Ի--րէյն-լէճ, s. Կրոնոս

էրէյ: Հերշել:—

Urate Ի--րէյտ, s. Միզաս:

Urban շէ-րբն, a. Քաղաքային:

Urbane շէ-րբն, a. Բարեկիրթ,

ազնիւ: -nity շէ-րբն'էթի. s. -ուժ:

Urchin շէ-չին, s. Ողնի խիթի,

լամուկ, լախոս, ստամբակ:

Ureter Ի--րէյտէր, s. Մէզը փամ-

փուշըր'աւնող փող, միզերակ:

Urethra Ի--րէյտէրի. s. Մի-

զանցք: -ral 'տէրէլ, a. Միզանցքի:

Urge շէ-ըր, va. Ստիպել, բռնադա-

սել, թախանծել, ներգել; գրգռել:

Urgency շէ-ըրնէթի, s. Ստիպողկա-

նութեամբ, հարկ, կարեւորութեամբ, պէտք:

Urgent շէ-ըրնէթ, a. Ստիպողական,

կարեւոր, թախանծագին: -ly, ad.

Urim Ի--րէյն, s. Լոյս:

Urial Ի--րէյնէլ, a. (Հիւանդի)

միզաման; միզարան (փոստոց):

Urinary, **Urinous** Ի--րէյնէթի,

էրէյնէթ, a. Միզային, միզաման:

Urine Ի--րէյն, s. Մէզ, շեռ:

Urn շէ-ըրն, s. Սափոր: [ղութեամբ.]

Ursa շէ-ըրն, s. Արջ (համաստե-
ստեամբ):

Ursine շէ-ըրն, a. Արջու:

Us շէ-ըրն pron. սլ. Մեզի, զմեզ:

Usable ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԳՈՐԾԱԾԻՒԹՅՈՒՆ
Usage ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Տ. ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅՈՒՆ, սովորուածիւն, սովորոյթ; ընթացք, կերպ, վարմունք
Usance ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Տ. (ՆՈՒՄԱՏԱՅ) պայմանաժամ.
Use ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Տ. ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅՈՒՆ, կիրառուած; պիտանուած, պէտք, օգուտ; վաշխ, շահ; վարժուած, սովորուած. = ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, ՎՈՒՄՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ ԳՈՐԾԱԾԻՒԹՅՈՒՆ; Ի զործ դնել, բանեցնել; վարուիլ, = ՎՈՒՄՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ ԳՈՐԾԱԾԻՒԹՅՈՒՆ, սովորիլ.
Used ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ա. ԸՆՏԱՆԻՒՄ.
Useful ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ա. ՕՂՏԱԿԱՐ, պիտանի. -ly, ad. -ness, Տ. -ուած.
Useless ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ա. ԱՆՕՂՏ, անպիտան, անշահի. -ly, ad. -ness.
User ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Տ. ԳՈՐԾԱԾՈՂ.
Usher ԸՆԴՈՒՄ, Տ. ԲԱՐԱԿԱՆ, հեջուպ բէրեհի յափուշ; հիւրամեծար; փոխ-վարժապետ, պատուելի գաղթա-ՎՈՒՄՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ, ներկայացնել.
Usquebaugh ԸՆԴՈՒՄ, Ա. ԶՆՈՒՄԻ ՏՐԻՍ, քրքմողի.
Ustion ԸՆԴՈՒՄ, Տ. ԱՅՐՈՒՄ.
Usual ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ա. ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ, կիրառիկ. -ly, ad. ՍՈՎՈՐԱՔԱՐ.
Usucaption ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ա. ՍՈՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՏՐԻՍ ԻՆՆԵՐ, ԻՐԱՆԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ ԳՏՏԻՄ.
Usufruct ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ա. ՍՈՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԱՅՐՈՒՄ, արդիւնառուածիւն. -uary -ֆրէճՅՈՒՆ, Տ. ԱՐԴԻՆԱՐՈՒՄ. [ՈՒՄՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ].
Usurer ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Տ. ՎԱՇԽԱՎԱՐ.
Usurious ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ա. ՎԱՇԽԱՎԱՐ.

խառու, վաշխի.
Usurp ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, ՎՈՒՄՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ, Տ. ՎԱՇԽԱՎԱՐ, կեղծ շորձել. -ation -ֆրէճՅՈՒՆ, Տ. ՎԱՇԽԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ. -er -ֆրէճՅՈՒՆ, Տ. ՎԱՇԽԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ, անաւակալ.
Usury ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Տ. ՎԱՇԽԱՎԱՐ.
Utensil ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ա. ԱՆՕՒՄՈՒԹՅՈՒՆ.
Uterine ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ա. ԱՐԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, արգանդային; համամայր.
Uterus ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ա. ԱՐԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ.
Utilitarian ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ա. ՕՂՏԱԿԱՐ, օգտաւար ՏՐԻՍ. -ism -ֆրէճՅՈՒՆ, Տ. ՕՂՏԱԿԱՐՈՒԹՅՈՒՆ.
Utility ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ա. ՕՂՏԱԿԱՐ, շահ.
Utilize ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, ՎՈՒՄՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ, Տ. ԲԱՆԻՒՄ, օգտի զործածել. -zation -ֆրէճՅՈՒՆ, Տ. ՕՂՏԱԿԱՐՈՒԹՅՈՒՆ.
Utmost ԸՆԴՈՒՄ, Ա. ՎԵՐՅՈՒՆ, ծայրագոյն. = Տ. ՎԵՐՅՈՒՆ ՏՐԻՍ.
Utopia ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ա. ԵՐԱՊԱԿԱՆ ԵՂԵՄ, երանասանձքասան. [ԽՈՒՄ].
Utopian, Ա. ԵՐԱՊԱԿԱՆ, ցնորա-
Utricle ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Տ. ԽՈՐՇՈՒՄ.
Utter ԸՆԴՈՒՄ, Ա. ԲՈՎԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, քոյր, ամբողջ; բացարձակ, կատարել. = ՎՈՒՄՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ, ԳՈՐԾԱԾԻՒԹՅՈՒՆ, զնել (արժէք ուղղութիւն); ըսել, խօսիլ, արտասանել. -able, Ա. արտասանելի. -ance, Տ. ԸՆԴՈՒՄ, արտասանուած; շրջաբերուած. -ly, ad. Իսպառ, համակ, բոլորովին. -most, Տ. ՏՐԻՍ, վերջին, ծայրագոյն.
Uvula ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Տ. ՊԵՏԻՍ ԼԵՂՈՒ, զանգիկ.
Uxorious ԸՆԴՈՒՄ, Ա. ԿՆԱՎԱՐ, իզամուլ. -ly, ad. -ness, Տ. -ուած.

Vacancy ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Տ. ԴԱՏԱՐԱՆՈՒԹՅՈՒՆ; պարապ տեղ, անօր տեղ, միջոց; արձակուող վախճան; պա-

րապուրդ (տեանի), թափուր (առնուի) մահուշ.
Vacant ԿՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ, Ա. ԳԱՐԱԿԱՆ.

դասարկ; Պափուր, բաց (աճող, սեղ), չգրաւուած, չընտուած; տէրն անտոյզ, անտերուն է: -ly էջ' -ի-րէ, ad. Անգործ; խնդի պէս:

Vacate էջ' էջ' տ, va. Դասարկել, անտերնել; ջնջել, անվաւերել -tion էջ' էջ' լ, s. Պարապուրդ (ասեանի); արձակուրդ, դադար (դպրոցի); անտերնուծիւն:

Vaccinate էջ' էջ' տ, va. Պատաստել -tion էջ' էջ' լ, s. Պատաստում (ծաղկի) աշք, -tor, **Vaccinist** էջ' էջ' տ, էջ' էջ' տ, s. Պատաստիչ (բժիշկ):

Vaccine էջ' էջ' լ, էջ' էջ' լ, a. Կովու (պատուաստի):

Vacillate էջ' էջ' տ, va. Դեղելիլ, երերիլ, զողողալ; երկմտիլ, վարանիլ -tion էջ' էջ' լ, s. Վարանք, երկմտութիւն; երերում:

Vacuity էջ' էջ' տ, s. Դասարկութիւն; դասարկ միջոց, պարապ:

Vacuum էջ' էջ' լ, s. Դասարկութիւն մէջ դասարկութիւն ընդունող, դասարկական:

Vacuity էջ' էջ' տ, s. Դասարկութիւն; դասարկ միջոց, պարապ:

Vade-mecum էջ' էջ' տ, s. Անբաժան ընկեր, գրքոյիլ **Vagabond** էջ' էջ' տ, a. Թափառական, աստանդական. = s. Թափառիկ, դասարկաշրջիկ: -age, -ism, -ry էջ' էջ' լ, էջ' էջ' տ, s. ուժ:

Vagary էջ' էջ' տ, s. Այլանդակութիւն, քմահաճոյք:

Vagina էջ' էջ' տ, s. Իզափող:

Vagrancy էջ' էջ' տ, s. Թափառական կեանք:

Vagrant էջ' էջ' տ, a. Թափառական, դասարկապոռ: -ly, ad.

Vague էջ' էջ' տ, a. Անհաստատ, անորոշ -ly, ad. **ness**, s.

Vain էջ' էջ' տ, s. Բող վէշօ: **Vain** էջ' էջ' տ, a. Պարապ, ոչինչ, փուռ, ունայն; անհիմն, սնոսի;

անպարծ, ունայնամիտ. In — . Փուռ սեղը, ի գուր. -glorious . a. Մնապարծ, մնափառ. -glory էջ' էջ' տ, s. ուժիւն:

Vainly էջ' էջ' տ, ad. Ի գուր, վայրապար; մնափառութեամբ:

Vainness էջ' էջ' տ, s. Ունայնութիւն; մնապարծութիւն:

Valance էջ' էջ' տ, s. Ծոպ, վերջաւոր սայազ. [դաշտ:

Vale էջ' էջ' տ, s. Զոր, հովիտ:

Valediction էջ' էջ' տ, s. Հուսկողջոյն, կացարով: -tory էջ' էջ' տ, a. Հրածոջի, = s. Հրածոջի ճառ, հուսկողջոյն հատ:

Valentine էջ' էջ' տ, s. (Ստարգոսի սօնիկ, փետր. 1 ին ընտրուած) արտաւոր; (նոյն օրը զըրկուած) սիրասոմ:

Valerian էջ' էջ' տ, s. Կասուլիս, աղբորակ, կծկուած պաշքը: Root of — Մրուան, մրուանդակ

Valet էջ' էջ' տ, s. Ծառայ — de chambre. Բշտակ, s. Սննկապան:

Valetudinary, -dinarian էջ' էջ' տ, էջ' էջ' տ, s. Ցաւազար, հիւանդոս:

Valiant էջ' էջ' տ, a. Քաջ, արի, կերիմ. -ly, ad. Անվեհեր:

Valid էջ' էջ' տ, a. Վաւերական, ճշմարիտ. -ity էջ' էջ' տ, s. ուժիւն:

Valise էջ' էջ' տ, s. Պայուսակ:

Valley էջ' էջ' տ, s. Զոր, հովիտ; (սանիքի) ջրփող. [կրճուութիւն:

Valor էջ' էջ' տ, s. Քաջութիւն:

Valorous էջ' էջ' տ, a. Արի, քաջ, կերիմ. -ly, ad. ուժեամբ. [կան:

Valuable էջ' էջ' տ, a. Պատուաւոր:

Valuation, s. Գնահատութիւն:

Value էջ' էջ' տ, s. Գին, արժէք, յարգանք. = va. Գին կերի, արժէք դնել, արժեցնել, գնահատել, յարգել, պատուել: -less, a. Անարժէք, չնչին:

Valuer էջ' էջ' տ, s. Գնա

Valve ԿՎ. *ս.* (Շարժական) կա-
փոյր. խուփ գաբագ; կափոյց պագ-
բաձ սիլի; (խնցեմորձի) սիփ; պա-
սենիկ Բ-; դռնակ. փեղիկ (արտի).
Valvate, Valved, Valvular
ԿՎ՝ԿՅԵ. ԿՎՅ. ԿՎ՝ԿՅ-ԱԸԸ. *ա.* Կա-
փուլցաւոր; (երկա) սիփ Բ- . [ցիկ]

Valvule ԿՎ՝ԿՅ-Ա *ս.* Կափու-
Vamp ԿՎՔ. *բա.* Կարկեղի = *ս.*
Մուճակի երես.

Vampire ԿՎՔ՝Բ-ՅԵ. *ս.* Մարդու
արիւն ծծող սուրմական, յարա-
լէզ; կեղծքի; չղջիկ մը, առլէզ, Պեր-
Պու նչ-**rism** ԿՎՔ՝ԷՎ. *ս.* Կեղծքի մ.

Van ԿՎ. *ս.* Ճանախ (գորաց); ճոսիչ,
որնիչ եապանքը; հովսահար; բնու-
նակաւոր — courier. Առաջապահը.

Vandal ԿՎ՝ԿՅԼ *ս.* Բարբարոս,
բանդիչ, վանդալ-**ism**, *ս.* -ու Պիւն

Vane ԿՎՅ. *ս.* (Տանիքի) ճողմա-
ցոյց եկջոցակն; (փետուրի) քիս; (չաղացանեւի) ախաակ, Պեւ.

Vanilla ԿՎ՝ԷՎՆ *ս.* Ջամմուկ;
համեմունի, վամիլիա.

Vanish ԿՎ՝ԷՎ (Տ). *բա.* Անհետ
ըլլալ. փախիլ, անցիլ Պ ո ի ի, ցնդիլ;
անհետանալ, անցիլ, չըսանալ, կոր-
սուիլ — ing line. Խոտորնագիծ: — ing
point. (Շեւ. անկարի) խոտորնակէտ.

Vanity ԿՎ՝ԷՎԷ. *ս.* Ունայնու-
թիւն, նանրութիւն, պատհանք;
անափառութիւն, հպարտութիւն.
Without —. Պարծենալ չըլլալ.

Vanquish ԿՎ՝ԷՎՆ *բա.* Յաղ-
ձել; զսպել, նուաճել, յաղթանա-
րել (ձիւն) — ed — ԷՎ՝ԷՎՏ. *ս.* Նկուն,
պարտեալ — able, *ս.* Պարտելի յաղ-
ձահարձիլ — ment, *ս.* Պարտութիւն.

Vantage ԿՎ՝ԷՎՏ *ս.* Շահ; առաւել-
լուծութիւն — ground. Պատուարողիքը.

Vapid ԿՎՔ՝ԷՎ. *ս.* Անկի, անհամ;
եկար; Պոյլ, ստրուած — ly, ad-
-ness, -ity, *ս.* Անամուծիւն.

Vapor ԿՎ՝ԷՎԸ. *ս.* Շոգի, գոլոր-

չի; մէզ, ծուխ, մեծեմբ. ամպ; քի-
սուամաղձութիւն գուրուճքու; =
բա. Գոլորշիանալ, ցնդիլ; շարդել,
մեծաբանել, — bath. Քրտնարան,
շոգեբաղնիք — able ԿՎՔ՝. *ս.* Շո-
գիանալի; ցնդելի. — ize ԿՎՔ՝ԸՊԸ.
առ. Շոգիացնել; շոգիանալ, ցնդելի.
-ous, Vapory ԿՎ՝ԷՎԸԸ. ԿՎՔՎԷ.
ս. Գոլորշու. շոգիլից, շոգեմման;
փրալից, հոգմալից; ախտնական
գուրուճքու. քիթից — ish ԿՎ՝-
ԷՎԷԸ. *ս.* Ջրագար. ջրախաւար (կիւն).

Variable ԿՎ՝ԷՎՊԸ *ս.* Փոփո-
խական, փոփոխուկ (Պիւ); անկա-
նուն հով Է- . = *ս.* Անհաստաւ յեղ-
լիտուկ, յողողող; փոփոխելի — ness,
-bilty, *ս.* -ութիւն — ly, ad.

Variance ԿՎ՝ԷՎՆ. *ս.* Տարբերութիւն,
փոփոխում. կո իւ, երկպառակութիւն.
At —. Անհամաձայն, Պնչամի.

Variate ԿՎ՝ԷՎԷՎ. *բա.* Փոփոխիլ,
տարբերիլ — tion ԿՎ՝ԷՎՆՎՆ. *ս.* Փո-
փոխութիւն, փոփոխում, այլալուծութիւն,
պլակախտութիւն; խոտորում, շե-
ղում; յեղծրգ, զանազանակ ԷՎ.

Varicocle ԿՎ՝ԷՎԷՎՆ. *ս.* Ամոր-
ծիքի երակաց լայնոյթ, ծուրուեց.

Varicose, -cous. Լայներակոյթ

Varied, Variegated ԿՎ՝ԷՎԷ,
ս. Խայտարէտ, խայտաբոս.

Variegate ԿՎ՝ԷՎՎՎՎ. *բա.* Փո-
փոխել, պէտպիսիլ զունագունելի
-tion ԿՎ՝ԷՎՆ. *ս.* Խայտարէտու-
թիւն, խայտաբոսութիւն.

Variety ԿՎ՝ԷՎՎՎՎ. *ս.* Պէտպի-
սութիւն, զանազանութիւն. բազմազա-
նութիւն; տարբեր տեսակ, զանազա-
նակ Բ-; զանազանք, այլուայլք.

Varioloid ԿՎ՝ԷՎՎՎՎՎ. *ս.* Ջր-
ծաղիկ. [կախիսի]

Variolous ԿՎ՝ԷՎՎՎՎՎ. *ս.* Ծաղ-
կախի.

Various ԿՎ՝ԷՎՎՎ. *ս.* Պէտպի-
սական, բազմազան; երբմե-
րանգ — ly, ad. -ութեամբ.

Varlet Լ-՛՛՛ր, *s.* Սրիկայ.
Varnish Լ-՛՛՛նի (ր), *s.* Զրդեղ, վերնիք; փայլ, շպար, սեփեռեփ, երևույթ. = *va.* Զրդեղել, վերնիքել; շպարել, փայլ աւլ. -*er* Լ-՛՛՛ր. ՚իւր, *s.* Բռազօծ.
Vary Վե՛՛ր, *va.* Փոփոխել. = *vn.* Տարբերիլ, փոփոխիլ, այլայլիլ; տարակարծիք ըլլալ, չսիրաբանիլ; խոտորիլ, զատուիլ.
Vascular Վե՛՛ր-՛ւր, *a.* Անօ-ճային, անօճաւոր. -*ity*, *s.* -ուծ.
Vase Վե՛՛, Վե՛՛, Լ-՛ւ, *s.* Անօճ, աման, (ծաղկ)աման.
Vassal Վե՛՛ւ, *s.* Հպատակ, ճորտ; ծպռայ, -*age* Լ-՛՛՛՛՛՛՛, *s.* -ուծիւն.
Vast Լ-՛՛՛ր, Վե՛՛ր, *a.* Ընդարձակ, լայն, լայնասարած, ամաւալ, արձակ, -անիս; անհուն, ահագին; վիթխարի. = *s.* Համասարած (վայր): -*ly* Լ-՛՛՛ր, *ad.* Հայնարար, ընդարձակապէս. -*ness*, *s.* [մեծ].
Vasty Լ-՛՛՛ր, *a.* Ընդարձակ.
Vat Վե՛՛ր, *s.* Կուր, տաշ, տակառ.
Vatleide Վե՛՛ր-՛ւր, *s.* Մարգարէտական, մարգարէտապանութիւն.
Vaticinal, *a.* Մարգարէական.
Vaticinate Վե՛՛ր-՛իւր, *va.* Մարգարէանալ, գուշակել. -*tion* Վե՛՛ւ, *s.* Մարգարէութիւն. -*tor* Վե՛՛ր, *s.* Մարգարէ, գուշակ.
Vaudeville Վե՛՛՛՛՛՛՛ *s.* երգախառն ճանրախաղ, երգամար; պարայայի երգ, երգիկիկ.
Vault Վե՛՛, *s.* Կամար փճեր; նկուղ, մառան, ներքնասուն; (ընտանեկան) տապանասուն; (ծիու) սասում բերքապ. = *an.* Կամարաճնել; կամար ձգել; ցտակել, ճախրել. -*ed* Վե՛՛ր-՛իւր, *a.* Կամարայարկ, կամարաճնել, զոգ. - *er* Վե՛՛ր, *s.* Ճակող, ճախրող.
Vaunt Վե՛՛ր, *an.* Գովուիլ, պարծիլ, պանծալ. = *s.* Մնապարծուծ.

պարծանք. -*er* Վե՛՛ր-՛իւր, *s.* Մնապարծ. -*ingly*, *ad.* Գանձանոր.
Veal Վե՛՛, *s.* Հորձնու միս. [իդ].
Vector Վե՛՛ր-՛ուր, *s.* Միջաշառա.
Veda Վե՛՛ր, *s.* Հնդկ Ս. Գիրք.
Vedette Վե՛՛ր, *s.* Հնծնապահակ.
Veer Վե՛՛ր, *an.* Դարձնել; դառնալ, շրջիլ.
Vegetable Վե՛՛ր-՛ուր, *s.* Բուսեղէն, բուսակ; բոյս, տունկ. = *a.* Բուսական, բուսաբեր. - *ivory* Բուսական փղոսկր. - *kingdom* Բուսական աշխարհ. - *marrow* Գրդմընկէն սազըզ գապաղը.
Vegetal Վե՛՛ր-՛իւր, *a.* Բուսանշի, անական; բուսային.
Vegetarian Վե՛՛ր-՛իւր, *s.* Բանջարակեր, բուսամոլ. -*ism*, *s.*
Vegetate Վե՛՛ր-՛ուր, *vn.* Աճիլ, սնանիլ, ապրիլ. -*tion* Վե՛՛ւ, *s.* Աճում, կեանք (բուսոց); բուսեղէնք; բուսամիս, շաղի (վերքի վրայ). -*tive* Վե՛՛ր-՛իւր, *a.* Բուսական, անողական (կեանք); բուսցնող.
Vehemence, -*cy* Վե՛՛ր-՛իւր, *s.* Ուժգնութիւն, սասկումբիւն, կորով, եռանք. [ուժով, կորովի] -*ly*, *ad.*
Vehement Վե՛՛ր, *a.* Սաստիկ.
Vehicle Վե՛՛ր, *s.* Կառք, սայլ, բռնաբարձ; անցք, անդուլար, միջոց; ղեկավար, ղեկասար (չուր); անդուլար բերքից Կ. Կ. -*cular*. -*ry*, *a.* Կառքի, բռնաբարձ. [եան].
Vehmic Վե՛՛ր, *a.* Գաղտն.
Veil Վե՛՛, *s.* Քողաշալկ, շոր; ծածկոյթ, ծածկոց. = *va.* Քող ձգել, սրօղիլ, քողարկել, ծածկել. = *vn.* երեսը քող ձգել, ծածկուիլ. To take the —. Մայրապէս ըլլալ.
Vein Վե՛՛, *s.* Երակ ջամբ; (երեսի) շիղ: բնաւորութիւն, հանգամանք.
Veined, **Veiny** Վե՛՛ր-՛իւր, *a.* Երակաւոր; շոքտ (սերեւ):

Velliste վելլիստե՛ր *va.* Բաշ կրօսիլ, փեռտիլ, կամծել. -**tion**, *s.* Բաշըշելը, կրփիծ: Չգային ցնցում:

Velleity վելլեթի՛տե՛ս. Թոյլ՝ սը. կար կամք, կամէութիւն. [ղաթ.]

Vellum վելլե՛ժ *s.* Ընտիր ձագա.

Velocimeter վելլեթի՛մէթը. *s.* Երագաչափ. [ծելանիւ.]

Velocipede վելլեթի՛քտը. *s.* Հէ.

Velocity վելլեթի՛տե՛ս. Արագութիւն, շուտութիւն, երագութիւն.

Velvet վելլեթթը. *s.* Թաւիշ գաթի-ժե. -**een-թի՛ն՝ *s.* Բամպակէ Պառիշ: -**ing**, *s.* Թաւշողէն; Պաւշամագ:**

Velvety վելլեթթի՛. *a.* Թաւշային. կակուղ: Պաւշա՛յն Սուշէ՛.

Venal վելլե՛ւ. *a.* Երակային, երակաւոր: վարձկան, կաշառաւէր (գրիշ): ծախս. վաճառելի-**ity** վելլեթթի՛, *s.* վարձկանութիւն, կաշառակերութիւն.

Venary վելլեթի՛. *a.* Ուսի

Vend վելլե՛ր, *va.* վաճառել, ծախել. -**or**, **er** վելլեթթը *s.* վաճառող

Vendee վելլեթի՛, *s.* Կնարդ:

Vendible վելլեթի՛ղ. *a.* վաճառելի, ծախուելիք. -**ness**, -**bility**, *s.*

Vendition, *s.* վաճառում.

Vendue վելլեթթը. *s.* Աճուրդ.

Vener վելլեթթը. *s.* նուրբ արտաւանդ զրուագաբայան, զրուագրի փայլ: -*va.* Դրուագել. -**ing** վելլեթթի՛. *s.* Դրուագագործութիւն

Venerable վելլեթի՛ղ. *a.* Յարգելի, մեծարու. պատիւաւելի. -**ness**, *s.* -**ly**, *ad.* Յարգանք

Venerate վելլեթի՛ր. *va.* Պատուել, մեծարել. -**tion**, *s.* Յարգանք, մեծարանք: աճ երկիրդ:

Veneral վելլեթի՛ւ. *a.* Տոկախան, սփրոցիսեան; սփառու(ղեղ).

Venery վելլեթթը. *s.* Ուսուրդութիւն, որս:

Venesection վելլեթթի՛ւն. *s.* Երակահատութիւն, արիւնառութիւն:

Venetian վելլեթի՛ն. *a.* վենետիկ. եան, վենետիկ: վենետիցի.

Vengeance վելլեթ՛չ. *s.* վրիժաւառ Պ., վրէժխնդրութիւն, վրէժ:

Vengeful վելլեթթի՛ւ. *a.* վրէժխնդիր, վրիժաւառ. -**ly**, *ad.*

Veniel վելլե՛ւ. *a.* ներելի, փոշեծեսակ (մեղք), Պոլլարեբալ, օրինաւոր. -**ly**, *ad.* [երէմիս.]

Venison վելլեթթը. *s.* Երէի միս,

Venom վելլեթթը. *s.* Թոյն.

Venomous վելլեթթի՛ւ. *a.* Թոյնաւոր, Պունակից: քինայոյգ, ասելի.

Venous վելլեթթը. *a.* Երակային, երակաւոր.

Vent վելլեթթը. *s.* Շնչածակ, օդամուտ, ծակ, ճեղք, ծորակ. 2. (Թրեղանօթի) հրածակ ֆայլա. 3. (Բերրի) հրածեբալ. 4. (Թոյնոց) ոտիկ, ոտճիկ. 5. Փայտաւառ, արտահոսում. 6. Յայտնում (զաղտեիքի). 7. Լսումա՛յն խօսք. -*va.* Դուրս ելլել, դուրս տալ, բանալ, վազցնել, արձակել: պարպոհիլ, յայտնել, խօսիլ, հռչակել. —hole. Օդամուտ, ծակ. -**iduct**, *s.* Օդափող, ցուղ.

Ventilate վելլեթթի՛ր. *va.* Լուզել, հովահրել, հովոնել; հոսել, երնել (ցորեն); յուզել, քննել. -**tion** -վելլեթթի՛ւն, *s.* Բաց օդի զննել, հովոնում, օդը նորոգելը. օդափոխում, հովահարում; հոսում, երնում (ցորենի); քննութիւն, լուսարանութիւն. -**tor** վելլեթթի՛ր. *s.* Օդափոխ գործի, հովահարիչ:

Ventosity վելլեթթի՛ւն. *s.* Ռոզայնի փրոտու. -*ness*, *s.* սնափառութիւն.

Ventral վելլեթթի՛ւ. *a.* Փորի

Ventricle վելլեթթի՛ւն. *s.* Խոռոչ, փորոք, ստորնախորշ (սրտի).

Ventriiloquist վելլեթթի՛ւն. *s.* Ռոզայնիստ. -**quism**, *s.* ուժիւն:

Venture վելլեթթը. *s.* վաճառարձեբալ թաղի ծնունարկ, առեւտրական ծնունարկ, շահադիտութիւն:

արկած, պատհար, բաղդի ==տ.
Յանդզնիլ, համարձակիլ; վասնզեյ,
 ծեռնամուխ ըլլալ, նետուիլ ==տ.
 Ի վսանզ դնել, ըստ բաղդի ղրկել,
 նետիլ. Not to—. Վախնալ, ըստ-
 ուիլ. At a—. Ըստ բաղդի.

Venturesome, Ven'turous
 Վերջե՞թանդուզնի, արկածախնդիր.

Venue Ինչե՞տ, Տ. Մերժավայր.

Venus Ինչե՞տ, Տ. Աստղիկ, Անա.
 հիտ շէջ; Արուսեակ --ք.

Venacious Ինչե՞լու, Տ. ձշմար-
 սախոս, -սէր; ճշմարիտ, անկեղծ.
-ly, ad. ձշմարտախոսութիւն. [տուծ.]

Veracity Ինչե՞տի, Տ. ձշմար-

Veranda Ինչե՞տի. Տ. (Տան առ-
 ջեւ վրան զոց) Տնեկիլիք. վերճեմոց.

Veratria, -ria, -rine, s.

Verb Էրդ, Տ. Բայ +. [Մտիտ ք.

Verbal Էրդե՞լու. Ա. Բերանացի,
 անգիր; բաներու, բան ական; բայի,
 բայական — noun. Բայանուն. **-ly,**
 ad. Բերանացի, խօսքով. [բառ.]

Verbatim Էրդե՞տի, Տ. Բառ առ

Verbena Էրդե՞նի, Տ. Աղու-
 նիմ միևս ինչի.

Verberation Է՞յ, Տ. Հարուած,
 ծեծ; անդրադարձութիւն (ձայնի).

Verblage Էրդե՞նի, Տ. Շա-
 խօսութիւն, բազմաբանութիւն.

Verbose Էրդե՞տի, Տ. Շատա-
 խօս, երկարաբան. **-ness, Ver-**
bosity Էրդե՞տի, Տ. -ութիւն.

Verdant Էրդե՞տի, Ա. Կանաչա-
 զարդ, կանաչագեղ, դալար; համ-
 բակ, սգէտ. **-ly, a.** Կափկանանդ.

Verdancy Էրդե՞տի, Տ. -ութիւն.

Verd-antique Էրդե՞տի, Տ. Կանանչ
 մարմար պեղդափ մեքենա.

Verderer, -or Էրդե՞տի, Տ. Արքունի
 անստապահ.

Verdict Էրդե՞տի, Տ. Երզուխոց
 վճիռ; (դատ) վճիռ, կարծիք.

Verdigris Էրդե՞տի, Տ. Գոնճի

ժանգ, ժանկառ. [Մանթիզ ք.

Verditer Էրդե՞տի, Տ. Կապ.

Verdure Էրդե՞տի, Տ. Կանաչու-
 թիւն, կանաչ, դալարիք. **-rous-ry,**
 a. Դալարագեղ, կանաչազարդ.

Verge Էրդե՞տի, Տ. Գաւազան, վա-
 րոց; ստճման, շրջապատ (պալատի).
 եզր, ծայր, ճոն; (ժոյ. ծօծանակի
 ծողակ) ==տ. Հակիլ, միտիլ, մօտենալ.

Verger. Էրդե՞տի, Տ. (Վարոցա-
 ւոր) բարապան; ժամկոչ; [գեղի]

Verifiable Ինչե՞տի, Տ. Աստ.

Verification Ինչե՞տի, Տ. Աստու-
 զութիւն, վաւերականութիւն.

Verify Ինչե՞տի, Տ. ձշգրեւիլ, ստու-
 զիլ; հաստատիլ, վաւերացնիլ.

Verily Ինչե՞տի, ad. Աստուգիւ. ձըշ-
 մարսիւ, արդարեւ, իրագնէ.

Verisimilar Ինչե՞տի, Տ. Ա.
 ձշմարտաման, հաւանական. **-si-**

millitude Ինչե՞տի, Տ. -ութիւն,
 ձշմարտութեան երեւոյթ.

Veritable Ինչե՞տի, Ա. ձշմար-
 իտ, բուն, ստոյգ. **-ly, ad.** ձշմար-
 տիւ, հաւատարմ, ստուգիւ.

Verity Ինչե՞տի, Տ. ձշմարտութիւն.

Verjuice Էրդե՞տի, Տ. Ազո-
 խի ջուր, ժուռ.

Vermicelli Ինչե՞տի, -ի, Տ. Հերման,
 թելախաչա շեհիլի.

Vermicular Էրդե՞տի, Ա. Որդանման,
 որդանկերպ, որդային (շարժում).

Vermiculated Էրդե՞տի, -աբ-
 էր, Ա. Կիտուածածել, որդանկերպ
 (զարդ); որդանկեր. ճնկեր. **-lation**
 Ինչե՞տի, Տ. Որդային սողնական
 շարժում; որդանկերութիւն.

Vermiform Էրդե՞տի, Ա. Որդ-
 նածել, որդանման. [լած (զոյ).

Vermifuge Ինչե՞տի, Տ. Որդան.

Vermil'ion, s. Vermilion զեհնէ՞ք.

Vermin Էրդե՞տի, Տ. Գարշաճնի
 (մուկ, որդ, ճանճ, ոչիլ, անիծ, լու).

անշահ մարդեր, անպիտաններ, -ous -իւլւ, a. Ուղղակից, [նակեր.

Vermivorous -իւլւ, a. Ուղղակից.

Vernacular իւրձիւլւ, a. Մայրենի, բնիկ, տեղական (լեզու).

Vernal իւրձիւլւ, a. Գարնանա. յին; ծաղիկ հասակի.

Vernation իւրձիւլւ, s. (Գարնան մօտ) կոկոնին մէջ սերելին շարքը, նախասերել. [չափ 4.

Vernier իւրձիւլւ, s. Մասնա.

Veronica փրձիւլւ, s. Բերի- նիկէ եպփան օրու.

Versatile իւրձիւլւ, a. Դիւրա- դարձ, դիւրափոփոխ, յեղեղուկ, փոփոխական, -ness, -tility իւրձիւլւ, s. -ուծիւն.

Verse իւրձիւլւ, s. (Ոսանաւորի) սոց, յանգստոց; ոսանաւոր, բերձուած; տաղաչափութ., բանաստեղծութ.; տուն, համար (Ս. Գրոց, երգի).

Versed իւրձիւլւ, a. Փորձ, վարժ, հմուտ; շրջել (ծոց) անկեան).

Versicolored իւրձիւլւ, a. Գոյնզգոյն. [Տաղաչափութիւն.

Versification իւրձիւլւ, s.

Versify իւրձիւլւ, v. Տաղաչա- փելիւ, -սա. Ոսանաւորի շրջել. [Թիւն.

Version իւրձիւլւ, s. Թարգմանու.

Verst իւրձիւլւ, s. Բուսական մղոն (1400 կանգուն); [ուակ եր.

Verus իւրձիւլւ, a. Դէմ, հակա.

Vert իւրձիւլւ, s. Ծառատունկ, դա- լարիք (անտառի); կանաչ գոյն եւ.

Vertebrae, -brae իւրձիւլւ, pl. -իւլւ, s. Ողն սկուորա ֆեմիլի.

Vertebral -իւլւ, a. Ողնային. --column. Ողնայար սկուորա.

Vertebrate, -ted իւրձիւլւ, a. Ողնաւոր, ողնայարային.

Vertex, pl. **Vertexes, -tices** իւրձիւլւ, s. Գագանակէտ, ծայր, գագանի, կատար, ճոն, գեղիկ.

Vertical իւրձիւլւ, a. Գագան.

նահայեաց, ուղղահայեաց, -ly, ad. -կերպով, -ness, s. -ուծիւն.

Verticillate, -ted, a. Բոլորչի.

Vertiginous իւրձիւլւ, a. Գլը- խու պտոյտ ունեցող, ցնորուակ.

Vertigo իւրձիւլւ, s. Գլխու պտոյտ; պտուսակածու խնցի. [չխա օրու.

Vervain իւրձիւլւ, s. Աղաւսիճ մե-

Very իւրձիւլւ, a. Իրական, իսկա- կան, ճիշդ, նոյն. --ad. Յոյժ, շատ, կարի

Ves'icant, -atory իւրձիւլւ, s. Խարան, -աղեղ; լարանիշ.

Vesicle իւրձիւլւ, s. Բշտիկ գա- պարճըգ; փամփոշիկ բ.

Vesicular, -late իւրձիւլւ, a. Բշտիկածու, փամփոշիկածու.

Vesper իւրձիւլւ, s. Գիշերավար, (Արուսեակ); pl. իւրձիւլւ, b. Երեկոյ- նան ժամերգութիւն, -time իւրձիւլւ, a. Երեկոյեան, երեկոյնի.

Vessel իւրձիւլւ, s. Անոթ, աման, ընդունարան; լասապիպոյտ, նա- թիկէ; անց, անոթ, երակ եր.

Vest իւրձիւլւ, s. Բաճկոն եղէկ; պատմական, կապայ, ռա. Հագցնել,

պճնել; սալ. = տ. Իյնալ, վիճակի.

Vestal իւրձիւլւ, s. Վեստեան (կուսան), վեստանոյշ; առաքինի.

Vestibule իւրձիւլւ, s. Գաւիթ, նա- խասնեակ; (ականջի) անդատակ.

Vestige իւրձիւլւ, s. Հետք, ու- նահետ; նշան. [հանդերձ.

Vestment իւրձիւլւ, s. Զգեստ,

Vestry իւրձիւլւ, s. Հանդերձա- տուն, աւանդատուն եկ; Թաղական խորհուրդ. --man. Թաղական.

Ves'ture, s. Հանդերձ, ծածկոյթ.

Vetch իւրձիւլւ, s. Վիզ, քիսամպուր- յագ -ling իւրձիւլւ, s. Բոսիկան.

Veteran իւրձիւլւ, a. Հինօրեայ, -աւուրց, հին (զինուոր); քաջակիր.

Veterinarian իւրձիւլւ, s. Անասնաբոյժ, պայտաւ. [-ուծ.

Veterinary իւրձիւլւ, s.

Ve'to, [pl. *Vetoes* փե'տֵ] Մեր-
ժուժ. ոչ-կամիմ: վաւերելու մերժե-
լու իրաւունք. = *va*. Ընդդիմանալ

Vex փե'տ. *va*. Նեղդացնել, զայ
բացնել, բարկացնել: *անջել*, *նե-
ղել*; աղմկել, զրգոել: տխրոյնել,
յուզել. -**ation** փե'տ'յ'ւն. *ս. Գլխու-
ցաւ*, *վիշտ*, նեղութիւն վրդովում,
սրտնեղութիւն: զրկանք. -**ed** փե'տ.
ա. Զրկեալ, նեղեալ. -**ingly**, *ad*.
Նեղութեամբ, առապանօք.

Vexatious փե'տ'յ'ւն. *ա. նե.*
ղիչ, *առնապիցնող*. -**ly** փե'տ'յ'
ւն. *ad*. Նեղութեամբ. [բով.]

Via էյ'տ. *ad*. Վրայով, ճան.

Viable էյ'տ'ւն. *ա. Ապրելիք*.

Viaduct էյ'տ'ւն. *ա. (Զորի'
գետի վրայէն) անցուղի.*

Vial էյ'ւն. *ս. Մուսակիկ, շիշ.*

Viameter էյ'տ'ւն. *ս. Ուղեչափ.*

Vindictive էյ'տ'ւն. *ս. Կերակու.*

Vitiated էյ'տ'ւն. *ա. ձանրու. -um*
էյ'տ'ւն. փե'տ. օ. ձանրու պաշար, սրակ;
վերջին ճորակ. հաղորդ, ճաշակ չա.

Vibrate էյ'տ'ւն. *ս. Քրճուալ, տ. Քրճուալ,
ճօնել, զողզողալ. -va. Քրճուացնել,
շարժել, ճօնել. -tion* էյ'տ'ւն. *օ. Քրճուում,
ժամանում, ճօնում, ճօնում, շարժում. -tory*
էյ'տ'ւն. *ա. Քրճուում, ճօնում; Քրճուացնող,
ճօնական.*

Vicar փե'տ. *ս. Տեղապահ, փոխ-
երէց; ժողովրդապետ. -General*.
Անուակալ. -age փե'տ'ւն. *օ. ժո.*
ղովրդապետութիւն; *երիցառուն*,
ժխառուն. -ial էյ'տ'ւն. *օ. Տե-*
ղապահական, անուակալի. -
ship, **Vicarlate** փե'տ'ւն. *էյ'տ'ւն.*
օ. ժողովրդապետութիւն.

Vicious էյ'տ'ւն. *օ. Տեղա-
պահական. -ly, ad.* Փոխանորդաբար

Vice էյ'տ. *օ. Չակասութիւն.*
Պերու. օ. մուլ. օ. անասակութ. օ.
խնցանք. մեղք; խնու. (ձիւն);
մամլակ (զարբի). = է

փոխանակ, սեղը. = էյ'տ. *prefix.*
Փոխանորդ, սեղակալ — *Admiral.*

Դերժովակալ. — *Admiralty. -ու. օ.*

— *chancellor. Փոխ-գլխանապալի.*

— *Consul. Դերհրպառու. -gerent*

էյ'տ'ւն. *օ. Տեղապահ, փոխա.*

ւորդ. -**gerency** էյ'տ'ւն. *օ. -ու. օ.*

— *legate. Փոխ-նախագահ. -President*

Դեր-նախագահ. *Presidency. -ու.*

Պիւն. — *regal. Փոխարքայական. -*

versa. -իւն. օ. Փոխադարձաբար.

Viceroy էյ'տ'ւն. *օ. Փոխառ.*

քայ *վեզիր. -ship, -alty* էյ'տ'ւն.

օ. Փոխարքայութիւն.

Vicinate, Vicinity փե'տ'ւն.

օ. Դերհրպառութիւն, մօտութիւն;

շրջակայք, մերձակայ [ցի.]

Vicine, -nal փե'տ. *ա. Դրա.*

Vicious փե'տ. *օ. Թերի, ան-*

կասար; պակասաստ, անասակ,

սուրած; չար. խն (ձի). -ly, ad.

կերպով խնու. ճամբար; յոռեպէս.

անասակութեամբ. -ness, օ. -ու. օ.

Viciastude փե'տ'ւն. *օ. Փոխփոխութիւն, փոփոխականութիւն.*

(կանքի): *փոխստորգութիւն.*

Victim փե'տ'ւն. *օ. Զոհ. -ize*

փե'տ'ւն. *օ. Զոհել; խաբել.*

Victor փե'տ'ւն. *օ. Յաղորդ. յաղ-*

կական. -ine էյ'տ'ւն. *օ. Վզի մուշակ.*

Victorious փե'տ'ւն. *օ. Յաղ.*

Յող, յաղկական. -ly, ad. Յաղ.

Պութեամբ. -ness, յաղկական.

տէր. օ. ՅաղՊութիւն, յաղկական.

Victual փե'տ'ւն. *օ. Չէրը հայ.*

Պայքել. պաշար ալ լեցնել համ.

բարել. -er. ւն. օ. Կարապաճառ.

Victuals փե'տ'ւն. *օ. Ուսկիք.*

անդեղէն. կերակու.

Vide էյ'տ'ւն. *բայ հրամ. Տե'տ. -*

licet էյ'տ'ւն. *Այսինքն խմա' (viz.)*

Vi'dual փե'տ'ւն. *օ. Այլիմութեան:*

Vie էյ'տ. *տ. Գրու խ ենել մեղքի.*

View փե'տ. *օ. Դիտել, զննել.*

լրտեսել, քննել, = Տնայուածք. տեսու. Թիւն. 2. Չնու. Թիւն, դիտողութ., քննու. 3. Տեսարան, տեսիլ, պատկեր: 4. Երեւոյթ, ցոյց: 5. Տեսութեան միջոց: 6. Նպատակ, վախճան, միտք: 7. Կամք, խորհուրդ Point of —. Տեսակէտ At a —, at first —. Մէկէն, նայուածքով մը. In —, with this —. Այս նպատակաւ. **Viewless** Ինչպէս, a. Անտեսանելի, անտես, կոյր: առանց տեսարանի.

Vigesimal Էյսիմալ a. 20րդ:

Vigil Իգիլ s. Հսկողութիւն, պահպանութիւն: հսկում, եկեղեցիէ: նախաստեակ, խնում. -ance Իգիլան, s. Արձնութ., սքնութիւն.

Vigilant Իգիլանտ a. Արձուն, աշատուր, հսկող, ուշադիր -ly, ad. Արձնութեամբ. լրջստեղծեամբ.

Vignette Իգնետ, Իգնետի, s. Ջարդ, զարդապատկեր, -ազիր: եզրապատկեր.

Vigor Իգոր, s. Զորութիւն, ոյժ, կոճով: ուժգնութիւն, սաստկութիւն, ազդուութիւն.

Vigorous Իգորու, a. Ուժեղ, կոճովի, զօրաւոր, հզօր. -ly, ad. Ուժգնութեամբ, խստութեամբ: -ness Իգորուտեան, s. Կոճով. [ճակ.

Viking Էյգիկ, s. Ծովասպա.

Vile Էյլ a. Անարգ, նուաստ, չնչին, անպիտան, ամօթալի, պիղծ: -ly Էյլիկ, ad. Գէշ՝ անշահ՝ ամօթալի կերպով. -ness, s. Ցածու. Թիւն, նուստութիւն, վատութ.

Vilify Իլիֆայ. va. Արհամարհել, անարգել, զրպարտել.

Villa Իլլա, s. Ամառանոց.

Village Իլլեճ, s. Գիւղ, շէն.

Villager Իլլեճեր, s. Գիւղացի.

Villain Իլլան, s. (Աւատական) ստրուկ, ծորս, սրիկայ.

Villainous Իլլանու, a. Անպիտան, անշահ, ապիտան, անզգամ: զգեղ, ամօթալի. -ly, ad. -արար.

-ness, Villainy, Villany Իլլանութիւն, Իլլանի, s. -ութիւն.

Villanage, Villenage Իլլանիւճ, s. Զորութիւն.

Vill Իլլայ, pl. Աղուամազ Է: Թաշափառ, սերեկ (աղիքի):

Villous Իլլուս. a. Թաւ, մազեղ.

Vinaigrette Ինայիտ, s. Քաղցրահամ: քաղցրահամ.

Vinculum Ինկուլու, s. Օղակ, հալգա: կապ Է: Էրան.

Vindicate Ինվայտ, va. Չարպանել, շատագովել. -tion, s. Չարպանութ., շատագովութիւն. -tory, a. Արդարացուցիչ, շատագովական.

Vindictive Ինվայտիւ, a. Վրէժխնդիր, դիակալ -ly, ad. -ness, s.

Vine Էյն, s. Ուժ սաճա: կոճ: բաւոր (տուկ). — branch. Ուժի ճիւղ, անկուռ. — dresser. Այգեգործ, այգեպան. — frettyer. Ուժապիտիւ: — saw-fly. Ուժապիտիւ.

Vinegar Ինայեր, s. Քացախ.

Vinery Էյնայեր, s. Ուժի ջերմոց.

Vineyard Ինայերտ, s. Այգի: pl. Այգեսան.

Vinous Էյնուս, a. Գինե(հոս), զինեհամ, զինեւէս, զինե (զոյն).

Vintage Ինայերտ, s. Այգեկութ, զինեկութ, քաղոց. [ճառ.

Vintner Ինայեր, s. Գինեկու.

Viny Էյնի, a. Ուժաւէս, այգեւէս. զինեւէս (դաշտեր):

Viol Էյլ a. Մեծ ջութակ.

Violable Էյլուբլ a. Եղծանելի: դժեկի. [Մանիշակազոյն.

Violaceous Էյլուսիւ, a.

Violate Էյլուսիտ, va. Եղծանել, ապականել: բռնաբարել, դժեկ, չպահել: լիկել, պղծել (կոյս). -tion Էյլուսիտ, s. Իրժում. բռնաբարութ.: կուսապղծութիւն. -tor Էյլուսիտ, s. Իրժիչ, բռնաբարիչ, ուխտագանգ: կուսապիղծ.

Violence Է՛յ՛ւլի, ս. Ուժգը-
նութիւն, սասկուծիւն, բռնու-
ծիւն; բռնաբարութիւն.

Violent Է՛յ՛ւլի, ա. Բու՛նն,
սասկուծիւն; բռնաշունչ, սխա-
րասկուծ, սեծ, ծանր. -ly, ad. Բու՛նի.

Violet Է՛յ՛ւլի, ս. Մանիշակ սե-
նեկ

Violin Է՛յ՛ւլի, ս. Զու՛նակ ֆե-
ման -ist, **Violist**, ս. Զու՛նակահար

Violoncello Է՛յ՛ւլի, ս. Բու՛ն-
արարչութիւն: **Violoncellist**, ս. Բու՛ն-
արարչութիւնահար.

Viper Է՛յ՛ւլի, ս. Իժ Կնիկրեկ-
նի, իժանման; Խու՛նաւոր, ցարակզու.

Virago Է՛յ՛ւլի, ս. Խոշոր առ-
նանման աղջիկ, կին, առնակին.

Virelay Է՛յ՛ւլի, ս. Խորով (երգ).

Virgin Է՛յ՛ւլի, ս. Կոյս. = a.
Կուսական, կուսութեան պարկեշտ.
-s bower. Կուս որան բ. -ity

Է՛յ՛ւլի, ս. Կուսութիւն. -al Է՛յ՛ւլի
ս. Կուսադաշնակ (գործի) եր.

Virgo Է՛յ՛ւլի, ս. Կոյս հաս-
տատ.

Virile Է՛յ՛ւլի, ա. Տղամարդի.

Virility Է՛յ՛ւլի, ս. Այրութիւն,
առնութիւն, կորով.

Virtu Է՛յ՛ւլի, ս. Գեղարուեստի
ճաշակ, արուեստասիրութիւն

Virtual Է՛յ՛ւլի, ա. Զորութե-
նական -ly, ad. Զորութեամբ.

Virtue Է՛յ՛ւլի, ս. Զորութիւն,
ոյժ; առաքինութիւն, պատու, արդշա-
խոհութիւն. (կնոջ): Էրեշակաց դաս
մը, Զորութիւնք. In -of, By -of. Զո-
րութեամբ, միջոցաւ; պատճառաւ.

Virtuoso Է՛յ՛ւլի, ս. Քաջահը-
մուտ, սպառնաւոր, արուեստագէտ.

Virtuous Է՛յ՛ւլի, ա. Առա-
քինի, պարկեշտ, ազնիւ; առաքի-
նական, -ասէր. -ly, ad. Առաքի-
նութեամբ. -ness, ս. Առաքինութիւն.

Virulent Է՛յ՛ւլի, ա. Ժահրա-
ւոր, ժահրակց; ամենաբուռն,
ժանտ. -lence, -cy, Է՛յ՛ւլի, ս.
-ութիւն. -ly, ad. Դառնաբուռն.

Virus Է՛յ՛ւլի, ս. Թոյն, ժահր -ի-
ր.

Vis Է՛յ՛ւլի, ս. Զորութիւն.

Visa, **Visé** Է՛յ՛ւլի, ս. (Անցա-
գրի վրայ) վաւերագիր, տեսագիր, տե-
սաք: -va. (Անցագիրը) վաւերագրել.

Visage Է՛յ՛ւլի, ս. Տես, դէմք,
կերպարանք. [դէմ.

Visaged Է՛յ՛ւլի, ա. (Գեղա-
ւոր) Է՛յ՛ւլի, ս. Զանդիպար-
կաց. դէմագէտ; հանդիպակադ.

Visceral Է՛յ՛ւլի, ս. Փորոտեաց.

Viscerate, va. Փորոտիւն հանել.

Viscera, pl. **Viscus** Է՛յ՛ւլի, ս.
Փորոտի (ուղղի, մորսիւր).

Viscid Է՛յ՛ւլի, ա. Մածան, մա-
ծուցիկ, կպչուն, -ity, **Viscosity**

Է՛յ՛ւլի, ս. Մածականութիւն.

Viscount Է՛յ՛ւլի, ս. Կերկուս:
-ess, ս. Ունի. -ship, ս. Ունիւն.

Viscous Է՛յ՛ւլի, ս. Կպչուն.

Visible Է՛յ՛ւլի, ա. Տեսանելի,
երեւելի, յայտնի, ակներեւ. -ness,

-ibility Է՛յ՛ւլի, ս. Տեսելիութիւն. -ly
Է՛յ՛ւլի, ad. Տայտնապէս.

Vision Է՛յ՛ւլի, ս. Տեսութիւն,
տեսողութիւն; տեսիլ, յայտնութիւն, ա-
նուշխարհ; ցնորք, երազ, բանազու-
շանք. -ary Է՛յ՛ւլի, ս. Երազատե-
ցնորական. երազ, բանազուշխարհ.

Visit Է՛յ՛ւլի, va. Տես երեւելի,
այցել, այցելել, երեւել; քննութեան
ելլել; քննել, փորձել, դատել, հա-
տուցանել Սէ. = տ. Զիւրար այցել
= ս. Այցելութիւն, այց, տեսութիւն;
քննական պոյտ, Խնամայ եկզըն-
ութիւն. To pay a-. Փոխադարձ
այցել. -able, ս. Այցելի -ant
Է՛յ՛ւլի, ս. Այցելու. -ation Է՛յ՛ւլի,
ս. Քննական պոյտ, այց;
հատուցանել -ատասան Սէ; Այցել.

լումթիւն Ս. Կուսին (Յուլիս 2).

Visitor վիճեր, *s.* Այցելու, այցուհի; քննիչ, այգարար. -ial -բ'իւլ, *a.* Քննական, այցելուի.

Visne վի՛նի, *s.* Դրացութիւն.

Visor ւի՛ւր, *s.* (Ոսղաւարտի) երեսնոց, դիմապանակ: դիմակ; (զլիսանոցի) ճակատ, ճակատնոց, -ed վ'ւր, *a.* Դիմակաւոր, ծպտելալ.

Vista վի՛տ, *s.* Ծառուղի; (ծառասանի մէջէն) ճեւարան.

Visual վի՛ւալ, *a.* Տեսութեան, տեսողական(անկիւն.ճառագայթ).

Vital վի՛ալ, *a.* Կենսական, կենդանական. կարեւոր, էական; կենդանի. -ity, -ization ւարիւլ-իւրի, -իւրիւլ, *s.* -ութիւն, կեանք, կենդանութիւն. -ize ւի՛ալիւլ, *v.* Կենդանացնել. -ly, *ad.* Կենսականապէս, էականապէս.

Vitals ւի՛ալիւլ, *pl.* Կենսական մասուներ; սիրտ, հոգիի տուն.

Vitiate վի՛տիւր, *v.* Աւերել, եղծել, խանգարել. -ted ւի՛տ, *a.* եղծելալ, խանգար. -tion ւի՛տիւլ, *s.* եղծում, խանգարում, ապականում.

Vitiosus etc; *See* Vicious.

Vitreous վի՛տիւլ, *a.* Ապակեւնման, եփայլ; կեայ, կեղէն. — electric. Դրական ելեկտրականութիւն.

Vitrescent վի՛տիւլ, *a.* Ապակիացող: -cence, -cy, *s.* Ապակիացում.

Vitrify վի՛տիւլիւլ, *v.* Ապակիի փոխակերպակեցրչել.

Vitrification, -fication, s. Ապակեփոխում. -facture ւի՛տիւլիւլ, *s.* Ապակեգործութիւն. -fiable ւի՛տիւլիւլ, *a.* Ապակեցրչելի. -form ւի՛տիւլիւլիւլ, *s.* Ապակեման.

Vitriol վի՛տիւլ *s.* Ծծմբաւոր; արջասպ գաւա, գարս սոյա. Blue — ծանգաւ կեօզ բաշք. Green — Արջասպ գաւա՞ր գարշգ. White — Զեմակ արջասպ ագ գաւ. Oil of

— Ծծմբաթթու գաւ եղալ.

Vituperate ւի՛տիւլիւլիւլ, *v.* Պախարակել, պարստել. -tion ւի՛տիւլիւլիւլ, *s.* Պարստանք, մեղադրանք. -tive, *a.* Պարստալից, դորովալից.

Vivacious ւի՛ւիւլիւլ, *a.* Աշխոյժ, առոյգ, եռանդոր, վառվառն. -ness, **Vivacity** ւի՛ւիւլիւլիւլ, *s.* Աշխուժութիւն, եռանդ, կենդանութիւն, հուր, ուժգնութիւն.

Vivary, -rium ւի՛ւիւլիւլիւլ, *s.* Կենդանիւլիւլիւլ, *s.* Զկնաւազան, ձկնոց.

Vivat ւի՛ւիւլիւլ, *s.* Կեցցէ՛.

Vivid վի՛ւիւլիւլ, *a.* Կենդանի, աշխոյժ; վառվառն, գուարծ. -ly, *ad.* -ութեամբ. -ness, *s.* -ութիւն.

Vivify ւի՛ւիւլիւլիւլ, վի՛ւիւլիւլիւլ, *v.* Կենդանացնել, կեանք հոգի տալ. -ation, *s.* Կենդանագործութիւն. -ative ւի՛ւիւլիւլիւլիւլ, *a.* Կենարար.

Viviparous ւի՛ւիւլիւլիւլ, *a.* Զաւարբերող, կենդանածին. **Vivisection, s. Կենդանահերժութիւն. (փորձի ձմր.) քի՛.**

Vixen վի՛ւք, *s.* Էգ աղուէս; կառաղուհի. -ly, *ad.* Էգ աղուէսի պէս.

Vocable ւո՛կիւլիւլ, *s.* Բարբառ.

Vocabulary ւո՛կիւլիւլիւլ, *s.* Բարբառաբար գրութիւլ: արցունակ.

Vocal ւո՛կիւլիւլ, *a.* Զայնական, ձայնի; ձայնաւոր, բանաւոր. — music. Զայնական երաժշտութիւն. -ly ւո՛կիւլիւլիւլ, *ad.* Բարբառով, բերանացի.

Vocation ւո՛կիւլիւլիւլ, *s.* Կոչում, յոժարութիւն, քրմարութիւն, աղանդաւորչութիւն, արհեստ, քննութիւն; կոչում Աժ. -tive ւո՛կիւլիւլիւլ, *a.* Կոչական(հոլով).

Vociferate ւո՛կիւլիւլիւլիւլ, *v.* Պոռայ կանչել, կանչորոշել. -tion ւո՛կիւլիւլիւլիւլ, *s.* Աղաղակ. -ferous ւո՛կիւլիւլիւլիւլ, *a.* Մեծաձայն, բարձրազուլիւլ.

Vocule ւո՛կիւլիւլիւլ, *s.* Եղունչ.

Vodka Վոճ, զանազանի, [նել]
Vogue Կի. To be in.—Անուն հա-
Voice Կայ, Կայ, զայն; հըն-
 ցին, խօսք; միք կարծիք, քուէ,
 հրաման. = յա. Լարել, յարդարել
 էր. Active, Passive.—Ներգ., կրաւոր.
 բայ.—less, a. Անձայն լռիկ մնչիկ
Voiced Կայ, a. (Մեղմա) ձայնի
Void Կայ, Կայ, a. Պարապ,
 դատարկ, թափուր; գերծ, անմասն,
 զուրկ, հեռի; անվաւեր, փուճ. = յ.
 Դատարկութիւն; պակասութիւն. = յա.
 Ձգել, թողուլ, պարպել; եղծել,
 անվաւերել. -able, a. Դատարկե-
 լի; եղծելի. -ance Կայ, Կայ, զայն.
 Պարպել, պարապութիւն; թափուր (ա-
 թոսի). -er Կայ, Կայ, զայն. Սակառ.
Volant Կայ, a. Թռչող, օդա-
 սրլաց; արագաշարժ, ճապուկ.
Volatile Կայ, Կայ, a. Թռչա-
 կան, ցնդական; զուարթ, փոփոխա-
 կան. -ness, -ility, զ. -ութիւն.
Volatilize Կայ, Կայ, զայն. թռչ-
 դնել, զոգիացնել. -zation
 Կայ, Կայ, զայն. թռչում. [յին].
Volcanic Կայ, Կայ, a. Հրաբխա-
Volcanist Կայ, Կայ, a. Հրաբխագէտ
Volcano Կայ, Կայ, զայն. Հրաբուխ
Vole Կայ, զայն. Համաշարհութիւն
 է; մարգամուկ.
Volltion Կայ, Կայ, զայն. Կամայն
 կամք. -tive Կայ, Կայ, a. Կամական.
Volley Կայ, զայն. Երկուստեք
 կայլակ արկ. [ծիւռ] շրջան.
Volt, զ. Հարուածախուսութիւն.
Voltaic Կայ, Կայ, a. Վոլթայան.
Voluble Կայ, Կայ, a. Կիրա-
 ստի, լոյծ; արագախօս, ճոռճո.
-bility Կայ, Կայ, զայն. -ութիւն, ստի-
Volume Կայ, Կայ, զայն. Հատ,
 զիրք; զախրուած, շրջան; արա-
 ծութիւն, ընդարձակութիւն; ծաւալ
 (ձայնի) է; կոյտ, դէզ (չուրի, կա-
 զի), ամպ (մուխի). -tric Կայ, Կայ,

Կայ, Կայ, a. Ծաւալաչափական.
Voluminous Կայ, Կայ, a.
 Անուար, ճոխ, մեծահատոր (զիրք);
 բազմահատոր (հեղինակ). -ly,
 ad. -ness, զ. -ութիւն.
Voluntary Կայ, Կայ, a. Կամա-
 ւոր, կամայական, ինքնակամ, յօժա-
 րակամ. = յա. Նախերզան (նուագի).
-tairiness Կայ, Կայ, զայն. -ութիւն.
-tarily, a. Կամաւոր, ինքնակամ, մտադիր.
Volunteer Կայ, Կայ, a. Կամա-
 ւոր զինուոր, կամագինուոր.
Voluptuary, -tuous Կայ, Կայ,
 Կայ, Կայ, a. Հեշտասէր, ցան-
 կասէր; հեշտալի, հեշտարոյր. -ly,
 ad. Հեշտութեամբ, ախրժիւ. -
 ness, զ. -ութիւն, փափկութիւն.
Volute Կայ, Կայ, զայն. Սեան խո-
 յակի ոլորագարդ, խոյոյ ֆ. [նոյ].
Vomica Կայ, Կայ, a. Փսիսցը-
Vomit Կայ, Կայ, զայն. Փսիս-
 ծալ; զուրս ալ, ժայթքել, ործա-
 կել. = յա. Փսիսած, փսիսել, ործա-
 ցուցիլ (ղեղ). Black.—Դնդին սենդ-
 որ է **Vomito** Կայ, Կայ.
Vomitive Կայ, Կայ, a. Փսիս-
 ցընող. -tory Կայ, Կայ, զայն. Փսիսա-
 զեղ, մաղձաղեղ (Պարոսինի) դու.
Voracious Կայ, Կայ, զայն. Ետա-
 կեր, անյագ, արիւնջ. -ly, ad. -ness
Voracity Կայ, Կայ, զայն. -ութիւն.
Vortex Կայ, Կայ, զայն. Յորճանք,
 պոյտ; փոթորիկ. [պոսրոյ].
Vortical Կայ, Կայ, զայն. Յորճանք.
Vorticeal Կայ, Կայ, զայն. Կործանի.
Vote Կայ, Կայ, զայն. Ուխ-
 ասցեալ կին, ուխտանուէր.
Votary, **Votarist** Կայ, Կայ,
 Կայ, Կայ, զայն. Ուխտալ, անձ.
 նուէր; ուխտացեալ, ուխտանուէր.
Vote Կայ, զայն. Քուէ; համուժ, հա-
 ւանութիւն. = յա. Քուէ ալ, քուէար.
 կել. = յա. Որոշել, քուէով ընդունիլ.
 -er, զ. Քուէարկութիւն, ատու.

Votive Կ՛՚ԻԼ, *a. Ուխտի, ուխտական, ուխտանուէր. -ly, ad. Ուխտի.*
Vouch Կ՛---Լ(ր), *an. Վկայ կան. չել, երգմըննել; երաշխաւորել, վկայել, հաստատել, ցցնել. [նուող.]*
Vouchee Կ---ՆԷ, *a. Հարցարքն.*
Voucher Կ---ՆԷր, *s. Վկայ; փաստ; մուհակ, հաստատագիր.*
Vouchsafe Կ---ՆԷ՛՛՛, *va. Նընորհել, տալ, թողուլ ==տո. Հաճել, հաւանիլ, զիջանիլ. [բար.]*
Voussoir Կ---ՆԷ, *s. Կամարա.*
Vow Կ---, *s. Ուխտ, խոստում, որոշում; իրզ, փափաք ==va. Ուխտել; նուիրել, ընծայել; խոստանալ, ==տո. Ուխտ ընել, երդնուլ.*
Vowel Կ---ՎԷ, *s. Չայնաւոր (գիր). -point. Չայնանիշ հարկէ.*
Voyage Կ՛՛Է՛, *Կ՛՛Է՛, s. (Ծովա. յին) ճանրորդութիւն, ուղեւորութիւն, =տո. Նաւարկել, ճանրորդել.*
Voyageur Կ---ՎԷ՛՛, *s. Ուղեւոր, ճանրորդ.*
Vulcan Կ՛՛՛՛՛՛, *s. Հեփեսոս րէշ. -ist, s. Հրարիագէտ. -ian*

Կ՛՛՛՛՛՛՛՛, a. Հեփեսոսեան. -ize Կ՛՛՛՛՛՛՛՛, va. (Չգախէժը) ծծմբաւորել. -ization, s. Ծծմբաւորում.
Vulgar Կ՛՛՛՛՛, *a. Ռամկական, հասարակ, աշխարհիկ; ստորին, զրոնեհիկ. =s. Ռամկութիւն, սովորական. -fraction. Հասարակ կոտորակ. -ism, s. Ռամկական. աշխարհիկ ոճ. -ity Կ՛՛՛՛՛՛, s. Ռամկութիւն; հեռեւակութիւն, ստորնութիւն. -ize Կ՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛, va. Ռամկացնել, ծաւալել, հանրացնել. -ly -ի, ad. Հասարակութիւն, սովորելի; զոնեհիկ կերպով.*
Vulgate Կ՛՛՛՛՛՛, *s. Լատին թարգ. Ս. Գրոց. Վովկադ.*
Vulnerable Կ՛՛՛՛՛՛՛՛՛, *a. Թոցելի, վիրաւորելի. -ness, -bility, s. -ութիւն. [խորագէտ.]*
Vulpin Կ՛՛՛՛՛՛՛, *a. Աղուեսու;*
Vulnerary Կ՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛՛, *a. Վիրօգուտ (ղեղ). =s. Վիրաղեղ, վիրահոտ.*
Vulture Կ՛՛՛՛՛՛՛՛, *s. Անզղ ագլապա.*
-turine Կ՛---ՎԷ՛՛՛, *a. Անզղեղ; զիջակեր*
Vulva Կ՛՛՛՛՛՛՛, *s. Բունտը.*
Vying Կ՛՛՛՛՛՛, *a. Մրցող.*

Wabble ---ՎԷ(ր), *va. երերիլ. զողողել շարժակի(անխը).*
Wacke --Կ՛՛՛՛, *s. Գրաւակ հոտ.*
Wad ---Կ՛՛՛՛, *s. (Հրացանի) խժուճ; (խոտի յարկի) խուրճ. =va. Թծկել, խժուճել (հրացան); բամպակել (վերմակ). -ding ---Կ՛՛՛՛՛՛՛, s. Թժուճ. խոշորտուք; (վերմակի) վասկայ.*
Waddle ---Կ՛՛՛՛՛, *տո. Տասանիլ, օրորուիլ.*
Wade --Կ՛՛՛՛, *տո. (Գետի) հունէն կէփէ եկէի անցնիլ, թալել, դժուա.*

րաւ անցնիլ. [բարուն(Յոչուն)].
Wader Կ՛՛՛՛, *s. Հունանց; բարձր.*
Wafel --Կ՛՛՛՛՛՛, *s. Նըքհասեայ, ծաղժաղ; նշխար (պասարագի); կնքոյ նշխար թուլ. =va. Նշխարով կնքել. [բար.]*
Waffle ---ՎԷ՛՛՛՛՛՛, *s. Ծակուկ քա.*
Waft ---ՎԷ՛՛՛, *տո. (Հովը) քշել, տանիլ; (օդին մէջ) տարւաբերիլ.*
Wag --Կ՛՛՛՛, *va. Ցնցել, թոնոնել. =տո. Նարժիլ, ցնցուիլ; երթալ, չուել. =s. Կատակախօս, խեղկատա.*

tail. Խաղուտիկ, խաշներեր գույ-
րուգ սաղայան Բ.

Wage --եյ, s. Բողակ, վարձ
=va. Իրա ղնել պահս կրճեքի;
վանգել; ընել, վարել

Wager --եյ, s. Իրա քրո.
նուած բան, գրաւական, գրաւ
պէս = va. Իրա ղնել, ընել - of
battle. Մենամարտի գրաւ.

Wages --եյ, pl. վարձ
(տարեկան, ամսական, շտրաձա-
կան), աւուրչէք. [սակուծիւն]

Waggery --եյ, s. Խեղկա.

Waggish --եյ, a. Գասակախոս
խեղկասակ -ly, ad. -ness, s. [ցնել]

Waggle --եյ, an. Երերի, երեր-

Wagon --եյ, s. Բեռնարարձ
կառք Ի. -er --եյ, s. (Ապրան-
քի) սայլորդ: Մեծ-Արջ. -ette
--եյ, s. Սայլակ. [եյր ինչը]

Waif --եյ, s. Կորսուած'ան.

Waile --եյ, an. Ողբալ, լալ, կոծել

Wain --եյ, s. Կառք, սայլ;
Մեծ-Արջ. -rope. Կառանայուան.
-scot. Որմադրուագ.

Waist --եյ, s. (Մարդու) մէջք;
նաւածնոս, միջոց. -band. Մէջքի
կողմ, զօտեւեղ. -cloth. Խոնջան.
-coat. --եյ, s. Բանկոն եկեքի -er
--եյ, s. Աւելածու և.

Wait --եյ, v. Սպասել; կե.
նալ, մնալ, նայիլ; ծառայել. =s.
Որոգայթ, դարան. -ing-maid, -
ing-woman. Աղախին, նաժիշտ. -er
--եյ, s. Ծառայ, մանչ (պանդո-
կի) սպասարկու; ամիսէ բեքիսի.
To -- on, upon. Հրամանի սպասել,
սպասուորել. [րիլ, Թողուլ]

Waive --եյ, va. Հրածա.

Wake --եյ, v. [woked; woked,
waken] Արձննալ, արձուն կենալ,
գարձնուլ =va. Արձնցնել, շար-
ժել, գրգռել; հսկել. =s. Հսկում, նա-
խասօնակ; (մեռելի քով) զիշեր ան-

ցրնելը; քնուծ., արձնուծ.; նաւու
հետք, ղեկաշուր. In the -- of. (Մէկու
մի) ետելն, անմիջապէս յետոյ.

Wakeful --եյ, a. Աչա-
լուրջ, արձուն, հսկող -ly, ad.
-ness, s. Անքունուծ., արձնուծ.

Waken --եյ, an. Արձուն մը.
նալ, արձնալ, յուզել. See Wake.

Wale --եյ, s. (Մորի վրայ'
խարսկանի) հետք, նշան. pl. ներսէն
հաստ կողնոցք, ներքնագօտի և.

Wales --եյ, s. Վալէշ, Կալ-
լես, Կալ (նահանգ).

Walk --եյ, v. Բալել, երթալ;
ճննել, շքել, պտտիլ; (ժամաց.) բանել.
=va. Բալել, կարել, անցիլ; պաշտ-
ցնել, քալեցնել. =s. Բալումար, ըն-
թացք. 2. Ճեմ, շրջագայութ., պտոյտ.
3. Գտնելու տեղ, ճեմալայր. 4. Ա-
րահետ, ուղի. 5. Արտ, նարակ. 6.
Գաշտօն, վիճակ, սապարէգ.

Walker --եյ, s. Բալող.

Walking --եյ, a. Gentle-
man. Երկրորդական' անիոս ղե-
րասան, -ուհի, երեւակ Բ. -leaf.
Տերեւանման միջատ. -staff, -stick.
Յուպ, ճիպոս, ճպկի.

Wail --եյ, s. Գառ, որմ; pl. Գա-
րիսպ, ամուծ. (քաղաք) որմ. =va.
Գառ քաշել, որմել. To take the --.
Վրայ ելլել, առաջին ըլլալ. To go to
the --. Բշուիլ, ներուիլ. -creeper.
Ծաղրիկ Բ. -cress. Արաքնի Բ.
-eye. Սպիակածիր այք (ժուռ). -
flower. Մեմփածաղիկ. -fruit. Որմա-
յեց ծաղոց պտուղ, մահասիլ. -
plate. Գառի ձողակալ հեծան.
-tent. Սենեկանման վրան.

Wallop --եյ, v. նալ,
պղպջակիլ, զորեկիլ. =va. Ծծել,
Քրջել. -ing, Ծծ, գան; խոշոր, յաղմ.

Wallow --եյ, v. (Տղմին մէջ)
Քաւալիլ, զորել, թապակիլ; թաձ-
խուիլ; աղեղիլ, ընկղմիլ. -er

---լ՛ւր, 8. Անառակ, շուայս.
Walnut ---ւ՛ւր, 8. Ընկոյզ.
Walrus ---ւ՛ւր, 8. Ծովածի.
Waltz ---ւ՛ւր, 8. Երջապար,
 վայս. =տ. Վալսել: [խառնուի].
Wamble ---ւ՛ւր, տ. Սիրար
Wampum ---ւ՛ւր, 8. (Ապակ)
 ուլունք, ճմիրին գարր պօճճուղու:
Wan ---ւ՛ւր, 8. Տճգոյն, դեղնած.
Wand ---ւ՛ւր, 8. Գաւազան.
Wander ---ւ՛ւր, տ. Խոտորիլ,
 մուտիլ: վրիպիլ: Թափառիլ, շը-
 ջիլ: ցնորիլ. բանդադու շելի. -er
 ---ւ՛ւր, տ. 8. Թափառական, աս-
 անդական, վարանդիլ [կապիլ].
Wanderoo ---ւ՛ւր, 8. Գար-
Wane ---ւ՛ւր, տ. (ուսինը) նը.
 ւաղիլ, անցնիլ, պակասիլ. իո-
 նարհիլ, իյնալ. = 8. Նուաղում, հաս-
 նում (լուսնի): անկում, պակասում.
Wanness ---ւ՛ւր, 8. Տճգունութ.
Wanuish ---ւ՛ւր, 8. Տճգունած.
Want ---ւ՛ւր, 8. Գակատութ., պէքք,
 պիտոյք, կարօտութ., աղքատութ. -
 va կարօտիլ, ուզել, պէքք ունենալ
 չունենալ. փափաքիլ, ըղձալ. = տ.
 Գակալիլ, պակաս կարօտ ունենալ:
 բացակայիլ. Իո—. կարօտ, -ed
 ---ւ՛ւր, 8. Գրասնացու, պէք
 քի: պէքք եղած. -ing ---ւ՛ւր, 8. Գակա-
 տ, բացակայ, չունի. Թերի.
Wanton ---ւ՛ւր, 8. Զուարթ,
 կայտառ: վաւաշոտ, քուփոտ, յայրատ;
 անպարկեշտ լիրք: անասնծ. = 8.
 Բույ, պոռնիկ: սրիկայ. = տ. Խա-
 ղալ, խնկալ, զրօնուլ, ճիտալ. -ly,
 ad. Անստակութեամբ: զուարթու-
 Թեամբ. -ness, 8. [Նասնակ].
Wapentake ---ւ՛ւր, 8. Գար-
Wapiti ---ւ՛ւր, 8. Ծնկեղջերու.
War ---ւ՛ւր, 8. 8. 8. Կռիւմ, մարտ:
 զինուորութիւն: զինուոր. բանակ
 = տ. Մարտչիլ, կռուիլ.
Warble ---ւ՛ւր, 8. Կեղծարարիլ,

Թրժուացնել, երգիլ. = pl. ---ւ՛ւր, 8.
 8. (Գոգալ) կռնկի որդ խմի: Թամբի
 ունեցք: ճուռոյիւն, երգ, գեղգեղ.
Warbler ---ւ՛ւր, 8. Երգիչ,
 երգակ: Թռչուն.
Ward ---ւ՛ւր, 8. Գահել, պահ-
 պանել: պաշտպանել: (հարուածը)
 խոտորել, զարձնել. = 8. Գահպանու-
 Թիւն, պահ. 2. Գահակ, պահպան.
 3. Գաշտպանութիւն. 4. Ինճակա-
 լութիւն վասիչիֆ. 5. Անճակապահութ.
 (հարուածէ): 6. Որք երթիւն. 7. (Գա-
 կարի) Թաղ, շրջանակ. 8. (Զինանդանո-
 ցի) սրահ. -robe. Լանդերճանոց, հան-
 դերճարան. -room. (Մարտանսուտ
 պաշտօնէից) սրահ զանաւա. -ship,
 8. Գահպանութիւն: խնամակալութիւն.
Warden ---ւ՛ւր, 8. Գահպան,
 պահակ. -ship, -ry, 8. -ութիւն.
Warder ---ւ՛ւր, 8. Գահպան.
Ware, Wares ---ւ՛ւր, 8. Գար-
 8. Վաճառք. ապրանք. Small -
 -ութիւն. 8. Փերեղդիչնք.
Warehouse ---ւ՛ւր, 8. Մե-
 Մեքանոց. վաճառարան, խա-
 նութ. = va. Մեքերի. համարել. -
 man. Մեքանոցի տէր, վաճառատէր.
Warfare, 8. Գայրար, կռիւ.
Warily ---ւ՛ւր, 8. Զգուշու-
 Թեամբ. Գրասնացու, 8. Զգուշութ.
Warlike ---ւ՛ւր, 8. Զինուորական.
Warlock ---ւ՛ւր, 8. Կախարդ.
Warm ---ւ՛ւր, 8. Գարուկ, տաք:
 ջերմ. եռանդուն, աշխոյժ, վառ-
 եալ. բուռն, սաստիկ, կրակոց: զե-
 ղին կարմիր (զոյն) չի. = va. Գար-
 ցընել, վառ պահել. = տ. Գարալ,
 ջերմուլ. -blooded, 8. Գարալիւն
 (կենդանի) -hearted. Իտ. 8. Գար-
 ցիւն. -ing-pan, 8. Անկողնի ջե-
 ւուցիչ. -ly ---ւ՛ւր, 8. ad. Ե.
 ունդեամբ, կաթնոցիւն, ջերմագին.
Warmth ---ւ՛ւր, 8. Զինուորութ.,
 արտութիւն: աստիկութիւն, ուճգը-

հու. ժամանակ, պահ (հաւու): 7. (Մո-
ցի) ժամացոյց. =տ. 1. Հսկել, դի-
տել: 2. Պահակութիւն ընել, պահա-
կերել, պահպանել: 3. Սպասել, առ-
թի նայիլ: 4. Դարանիլ, կենալ: 5. Արժու-
նի մնալ, զգուշանալ: 6. (Զու-
րին վրայ) տատանիլ: 7. (Հիւանդին
մօտ) զիշերը մնալ. =տ. Աչքէ չհե-
ռացնել: նայիլ; պահել, հոգալ, խնու-
մել. —and — (Ամէն չորս ժամին) փո-
փոխական գործ է. — dog: Պահա-
պան շուն: —house. Պահականոց: պա-
հակարանտ. —light. Յայտականձեղ:
—night. Ամպերջի հսկում (Մորպ-
եանց). —tower. Իրփանոց. —word.
Անցախօս, կարգախօս: [պահ:

Watcher —տ.՝ ւեր, s. (Հիւանդա).

Watchful —տ.՝ չհաւաւ, a. Արժուն,
անքուն, պալուր, զգոյշ —ly, ad.
Արժնութեամբ. —ness, s. Արժնութեամբ,
անքունութեամբ, հսկում: [պահ, դէտ.

Watchman —տ.՝ չհաւ, s. Պահա.

Water —տ.՝ ջր, s. Ջուր; ծով,
զեռ, լիճ, անծրել; մէզ, շեռ; փայլ,
ջուր (ակոյախի) =տ. Ուղղակի ջրել;
Ջրջել, ջուր խառնել; (պատասաղը)
վէտվիտել. =տ. Ուղղակի, ջուր
առնուլ. To make—. Միզել, ջուր
հափել. The mouth—s. Բերնի՛ն ջու-
րերը վազել, անծկել. —baillif. Եւ.
ւերու քննիչ. —bearer. Զոհոս (կեն-
դանակերպ). —cart. Փողոց ջրելու
կառք. —closet. Արաքնոց, սա-
համբայ. —color. Զրաներկ. —course.
Հոսանք, ջուր. —cresses. Զոկոթիս
ուտ քրտքախ. —cure. Զարքուժում. —
—dog. Անծրելարի: ամպ; նաւա-
սի. —fall. Զրվէժ, ցրցայտ. —flea.
Զրային լու. —fowl. Զրահաւ. —gauge.
Խորաչափ, ցրաչափ. —gilding. Զր-
դուաց տու նաչըզը. —gruel. Ոսպի՛
վարսակի ապուր. —level. Զուրի մա-
կերես. —lily. Հարսնամառ, կոկոր-
line. Ծիփական զիծ տու ֆուխմի

ւ. —melon. Զմերուկ. —man. Նաւա-
վար; մի ջրոլ. —mill. Զրապոց, ջա-
ղացք. —ousel. Կեննիխ Բ. —power.
Զրոյ զօրութիւն. —privilege. Զուրի ի-
րաւունք. —proof. Անջրանցիկ. —ram.
Զարարժ մերննայ. —rotted. Զրէն
փռած, ցրափուտ. —shed. Աղբերա-
կաց անջրպետ. —spout. (Մոզու վրայ)
վիշապ, Թաժառ. —tight. Զուրը
ըննուած. —trefoil. Զրառուոյտ.
—wheel. Զարարչիակական անիւ, ցր-
անիւ. —works. Զարարժանիք:

Watering —տ.՝ ջրի, —place.
Զուրեր; հանքային ջուրեր. —trough.
Կուռ. —pot. Զրցան գօգալ [ջրոս.

Waterish —տ.՝ ջր, a. Զրային,
Watery —տ.՝ ջր, a. Զրոս, ջրի,

ժոյլ; ցրային; լոյժ, հեղուկ; խոնաւ.

Wattle —տ.՝ ջր, s. (Հաւի) մօ-
րուր, մալկ, ուղի ռոս, ողորի; ոս-
տահիւս գործ, վանդակ. =տ. Ո-
գորահիւտել. [ւել, նուալ

Waul —տ.՝ ջր, տ. (Կառու) մյա.

Wave —տ.՝ ջր, s. Ալիք, կոհակ
=տ. Տասանիլ, երեւալ, ծիփալ, տա-
րուրերիլ. =տ. Ալիկոծել, շարժել,
ճօծել; նշան ալ; Թողուլ, զանց
ընել. —offering. Երեցնելու ընծայ
Սէ. —less, a. Հանդար, խաղալ.

Waver —տ.՝ ջր, a. Վարանիլ,
երկմտիլ. —ing, a. Դանդալ; շարժուն

Wavy —տ.՝ ջր, a. Ալիկոծ; երեւուն,

Wax —տ.՝ ջր, s. Մեղրամոմ, մոմ;
կնքամոմ; (ականջի) աղ, սուղ; զե-
րժանի մոմ. =տ. Մոմ քսել, մոմել.
—տ. Մեծնալ, ըլլալ. —candle. Մոմ.
—chandler. Մոմագործ. —end. Մոմնել,
մոմպատ. —taper. Կերուն. —wing. Շա-
ւ ափ Բ. —work. Մոմեղէն (արժան).

Waxen —տ.՝ ջր, a. Մեղրամոմէ;

մոմի պէտ, կակուղ, զեղիւն; մոմագօծ

Waxy —տ.՝ ջր, a. Մոմային, կակուղ.

Way —տ.՝ ջր, s. Ճանաւ, ուղի, ու-
ղի, պողոտա, անց, արահետ; մի-

չոց, հեռաւորութիւն; հնարք. ճար; ուղղութիւն. ընթացք; սեղանակ, կերպ, ձև; սովորութիւն; սահնուղի (Նաւը ծով իջնցնելու). By the — Անցողաբար; միտքս ինչպէս. By — of. Իրքեւ Սէ. In the family — . Յիմ, ծոցուր. In the —. Ճանրուն վրայ, արգելք. Out of the —. Զարանդի, կողմնակի սարք; անսովոր; անցի՛ր, մէկզի՛ վարսա. To be under —, to have — Ճանրա ելլել, բալել (նստը): To give —. Տեղի տալ, կորել, փրկել թիւ, սասկում սամք թի բաշել. To make —. Տեղ բանալ, յատաշա. նալ. -bill. Ուղեւորաց ցուցակ, -farer. Ճանրորդ, ուղեւոր. -faring Ուղեւորութիւն. -lay -- է՛յ, է՛յ. va. Սպասել, դարսնել. -mark. Հետք, ոտնահետք. -side. Ճանրու եզիրք. **Wayward** -- է՛յ, -- է՛ր. a. Խիստ, դժգոյ: խն. յամառութիւն. -ly, ad. -ness, s. **Waywode** -- է՛յ, է՛ր. s. Կառավարիչ; գորապետ (Ռուսաց). **We** -- է, pron. Մենք, մեր **Weak** -- է՛յ, a. Տկար, անզօր; վաստակոյց, հիւանդ, հիւանդոտ; աղօթ (լոյս); ջրի, թոյլ, թեթեւ (Սէլ); անհասարակ, վարձոց. -ling, s. Տկարը. կիներ. -ly, ad. Տկարութեամբ, թուութեամբ. -- է՛յ, է՛յ, a. Հիւանդոտ, անզօր. -ness -- է՛յ, է՛ր. s. Տկարութիւն, պակասութիւն; թուութիւն. **Weaken** -- է՛ն, va. Տկարացնել. **Weal** -- է՛լ, s. Յարգողութիւն. [խաւ. **Wealden** -- է՛լ, է՛ր. a. Վեպեան **Wealth** -- է՛լ, է՛ր. s. Հարստութիւն; ինչք, սացումք. -ily, ad. Ճորի կերպով, հարստութեամբ. -iness -- է՛լ, է՛ր, s. Հարստութիւն. **Wealthy** -- է՛լ, է՛ր. a. Հարստոտ. **Wean** -- է՛ն, va. Կանթէն կտել; (համոյթ) գրկել, կտել. -ling, s. Կանթէն կտած (տղայ, գառնուկ). **Weapon** -- է՛ր, է՛ր. s. Ձէնք

-less -- է՛ր, է՛ր. a. Անզէն. **Wear** -- է՛ր, va. [wore; worn] Հագնել, գործածել. կրել; հիւնցնել, մաշել; ուտել, մաշեցնել; յոգնեցնել. = տ. Նաւը դառնալ; գործածութիւն, մաշիլ, հիմնալ, անցնիլ; տկար, դիմանալ. = s. Իմացկունութիւն; մաշում: կերպ, սովորոյթ. — and tear. (Մերհնայի) մաշիլը, մաշումք. -able -- է՛լ, a. Գործածելի, կրելի. **Wear** -- է՛ր, s. Գետի փակուց. -iless, a. Անխոտ. -ily, ad. Թուութեամբ. -iness -- է՛ր, է՛ր. s. Յագնութիւն; ծանձոյթ. խոնջէր **Wearisome** -- է՛ր, է՛ր. a. Յոգնեցուցիչ, ծանձուցուցիչ, ծանծաւ. -ness, s. Զանձոյթ, տարտուկ. **Weary** -- է՛ր, է՛ր. a. Յոգնած, խոնջեալ, ծանձուցած, ծանձուցի. = va. Յոգնեցնել, նեղել, ծանձուցընել. To — out. Հոգի հանել [փող. **Weasand** -- է՛ր, է՛ր. s. Շնչա. **Weasel** -- է՛լ, s. Արիս. **Weather** -- է՛ր, է՛ր. s. Օդի վիճակ, օդ. = va. Օդը դնել, հովոտել, չորցնել; (տրուանդանէ մը) անցնիլ; տկար, դիմանալ. Stress of —. Ստատիկ հով. -beaten. Հող. մակոծ. -board. (Նաւակի) ջրարգել սահասակ. -bound. (Օդին զէլութեանէն) արգիլեալ. -cock. Հող. մացոյց; փոփոխամիտ. -gaze. Նըպատաւոր օդ հով. -glass. Ծանրաչափ. -molding. Տանիքի ծնօտ. -proof. Օդի դիմացող, սնանած. -wise. Օրագրչակ. **Weave** -- է՛լ, va. [Wove; Wove, Woven] Հիւտել, գործել. = տ. (Հոր, կտա) գործել, ոտայնանկել. **Weaver** -- է՛ր, s. Ոտայնակ, ջուրհակ; ջուրի բղէլ; բունահիւս բռ. **Weazen** -- է՛լ, a. Վտիտ, նիհար; բարակ, սուր.

լաւ. Աս—... աս...; . . . չափ, պէս, նաւել. —done! Կեցցե՛ս, ապրի՛ս աճերհն. —enough. Բաւական. — met. Բարճ՛վ տեսանք. —nigh. Գրե՛ծէ:

Well --ել, a. Լաւ, աղէկ. —being. Բարեկեցուծ., հանգիստ. —borer, —sinker. Հոր բացող գոչուծու. —born. Քաջառահիկ, ազնուական. —bred. Բարեկիրթ, քաղաքավար. —doing. Պարտուց կատարում, բարեգործուծ., —favored. Գեղասեփելի, վայելուչ. —head, —spring. (Ջուրի) ակ, աղբերակն. —hole. Սանդղի գրաւած միջոց, սանդղարան եվ. —known. Բարեհամբաւ. —mannered. Բարեկիրթ. —meaning. Բարի նպատակաւ. —nigh. Գրե՛ծէ. —spoken. Քաջգրուծեամբ խօսուած. —sweep. Զրհորի ծել, կենակ. —wisher. Բարեցակամ. [Աւաղ.]

Welladay --ելիւրի, int.

Welsh --ելլ, s. Կալլեցիկ, կալլեցի; Կալլե լեզուն, կալլեւէն.

Welt --ելլ, s. Մուծակի միջակաշի. —er՝ րէր, տ. Թաւալիլի, շաղախիլ.

Wen --ել, s. Ուռ, ուռոյց, խոյլ. —nish, —ny --ելի, a. Ուռուցաւոր.

Wench, s. Աղջիկ; բոզ. [րել.]

Wend --ել, տ. Երթալ, կրս.

Went pret. of Go. Գնաց.

Wept, imp. of Weep. Լացաւ.

Were --ել, --ելք, pret. of To Be. էինք, էիք, էին (ստորագաս.) Եթէ ըլլայի, ըլլար, չի՞նք, չի՞ք, չին.

Wert --ելք, Անկատար էիր; Ատաղասական Եթէ ըլլայիր.

West --ելք, s. Արեւմուտք. = a. Արեւմեան, արեւմտից, = ad. Յարեւմուտս, դէպ արեւմուտք. —ly, a. Արեւմուտքի հակող. —ing ՝իլ, s. (Յարեւմուտս առնուած). —ward --ելք, ad. Գնել ի արեւմուտք.

Western ՝րէր, a. Արեւմեան.

Wet --ելք, a. Բաց, խոնաւ;

անճրեւոտ. = s. Անճրել, ջուր. = an. Թրջել, ճրջուիլ. —nurse. Դայեակ. —shod. Կոշիկը՝ ոտը Թրջած. —ness, s. Տաճկուծ., Պացուծիւն.

Wether --ելք, s. Կարած խոյ, մալ. [հարուած չաքքիւր.]

Whack --ելք, s. Գաւազանի

Whale --ելլ, s. Կէտ աստ պալլըր. —bone. Կիտսուր, կիտաճանի, —man. Կիտրու. [(նաւ, մտար).]

Whaler --ելլ, s. Կիտրու

Whap --ելք, an. Լաւ ծեծ մը ալ. —per ՝ րէր, s. Խոչորեկի սուռ.

Wharf --ելք, հասք, s. [pl. Wharves հասքը, Wharfs.] Երաւ. մտայց, քարակ խափէկ. —age ՝իւր, s. Քարակէք (վարձ); —inger հասքիւր, s. Քարափասէր.

What հասք, pron. Ինչ, որ (անշունչ իրաց համար). — 's o'clock. Ժամը քանի՞ն է. —'s the matter. Ի՞նչ եղաւ, ի՞նչ ունիս. —of that? Ինչու՞ պէտք, քեզի ի՞նչ. —day. Ո՞ր օր. —, hol Ինձի՞ նայէ, է՞ջ.

—ever, —soever, հասքիւր, —soէլք, pron. Ինչ որ, ինչ որ ալ.

—not. Յարկազարան, դարակ (զորքի); ուրիշ ի՞նչ, ալ ի՞նչ, ի՞նչեր.

Wheal --ելլ, s. Ծեծի նշան, սպի

Wheat հասք, s. Ծորեն. —ear. Ծորենի հասկ; ջրակցար Ի. —ear հասքի, a. Ծորենի (հաց).

Wheedle հասքիւր va. Ոլորել, համոզել, փաղաքշել; շահիլ.

Wheel հասք, s. Անի բեկեռիկ, չարի. 2. Զրանիւ օջապ. 3. Ճախարակ ջրգրդ. 4. Դուրդ (բրուտի); 5. Տանջանիւ. 6. Դեկանիւ, քեզիտուն սխմեմ օջապը և. 7. Գորտ, շրջան, դարձուածք. = va. Գորտիւր, դարձնել, զալարել; կտրով տանիլ, պտտցնել. = տ. Թաւալիլ, գլորիլ, շրջիլ, դանակ. —animalcule. Թաւալուկ ի. —barrow.

Ջեռնատայլ, -carriage. **Կառք**, -house. **Ֆեղիտուն**, -shaped. **Անուան**, -work. **Մեքենայի անիւք**, -wright. **Անուագործ**, սայլագործ: **-ing** հո-տիւն, s. **Սայլարարձուծիւն**.

Wheeze հո-տէ, տ. **Հեւայլ**.

Whelk, s. **Փողարդ** (խեցի մը).

Whelm հո-տէ, va. **Կոխել**, **խըղղել**, **ընկղմել**; **զոցել**, **ծածկել**.

Whelp հո-տէ, s. **Ձագ** (շնիկ, լակոն); **շունշանորդի**. =տ. **Ձըկնիլ**, **ձագ բերել**.

When հո-տէ, ad. **Երբ**, **երբոր**; **մինչդեռ**. **-ever**, **-soever**. **Երբ եւ իցէ**, **ե՛րբ որ ալ ըլլայ**, **երբ**.

Whence հո-տէ, ad. **Ուսկից**, **ուրկէ**. **-soever**. **Ուրկէ ալ ըլլայ**.

Where հո-տէ, ad. **Ուր**, **ուր տեղ**. **-about**, **-abouts**. **Մ՛ր տեղերը**, **ուր**; **տեղ**, **կողմ**. **-as**. **Որովհետեւ**, **սակայն**; **մինչդեռ**. **-at**. **Ինչո՞ւ՝ որո՞ւ համար**, **առ ինչ**; **վասն որոյ**, **առ որ**. **-by**. **Որով**, **ընդ որ**, **ինչով**. **-ever**. **Ուր որ ալ**, **ուր եւ իցէ**.

-fore. **Ուստի**, **ասոր համար**; **ինչո՞ւ**, **առ ինչ**. **-in**. **Յորում**, **ուր**, **ուրաւոր**. **-into**. **Դէպ ի ուր**, **ուր**. **-of**. **Որմէ**, **յորմէ**; **ինչէ՞**, **ինչ բանէ**.

-on. **Որոյ վրայ**. **-soever**. **Ո՛ր որ ալ**, **ո՛ր ալ**. **-upon**. **Որոյ վրայ**, **որոյ սակի**, **առ որ**. **-with**, **-withal**. **Որով**, **ի ձեռն որոյ**. [Լակ]

Wherry հո-տէ, s. **Կուր** (խա-

Whet հո-տէ, va. **Մրել**, **յեսասել**; **զրգել**, **բանալ** (սխորժակ). =s. **Մրելը**; **սխորժարեւ** (խոս). -stone. **Յեսասարար պիտէյի**. **-ter** հո-տէ, s. **Յեսանող**, **սրող**.

Whether հո-տէ, con. **Թէ ոչ**, **թէ՛ եղբա**. **Whether or no** ի՛նչ որ ալ ըլլայ. [հայտ]

Whew հո-տէ, int. **Օ՛ն**, **հո**

Whey հո-տէ, s. **Կաթի շիճուկ**.

Which հո-տէ, pron. (Կենդան-

եաց եւ իրաց համար) **որ**, **զոր**, **ի՛նչ**, **որոնք**; **որք**, **ինչը՞**, **ո՞վ**. **-ever**, **-soever**. **Ինչ որ**.

Whiff հո-տէ, s. **Յորձանք**, **ամպ**, **շունչ** (մուխի). =տ. **Միւրդուր** **սալ**.

Whiffle, տ. **Տասանիլ**; **շարժիլ**. -tree. **Փոկակալ** (կառքի) **պարխա**.

Whig հո-տէ, s. **Ջասական**. **-gery**, **-gism** ՚իւլ. s. **Ջասականութիւն**.

While հո-տէ, ad. **Մինչդեռ**, **երբ**. =s. **Ժամանակ**, **միտոց**, **պահ**; =տ. **Ժամականաւ ըլլալ**, **ըստուիչ**. **To be worth** - **Արժել**, **հասուցանել**.

Whilom հո-տէ, ad. **Անեծոր**.

Whilst հո-տէ, ad. **Մինչդեռ**.

Whim հո-տէ, s. **Այլանդակ ծաշակ**, **բմահանոյք**. **-wham**. **Իննդու**, **ձիւն**. **-per** հո-տէ, s. **Այլանդակ լալ**, **հեծել**, **նզալ** (տղան). **-sey** ՚իւլ. s. **Այլանդակութիւն**, **փոճուճուճ բան**.

Whimbrel, s. **Մոլակացար**, **արօր**.

Whimsical հո-տէ, ՚իւլ. s. **Այլանդակ**, **անհեծեծ**, **խենթ**. **-ness**, **-ity**, s. **ուժ**. **-ly**, ad. **կերպով**.

Whin հո-տէ, s. **Փշեղէն որոճ**, **խոպնուկ գաբըր բրձնազը**. -chat. **Թխալանջ**, **խաղանիկ բո**. -stone. **Կանաչաքար**, **տապ**. -yard. **Թուր**.

Whine հո-տէ, տ. **Կաղկանձել**, **նչել**. =s. **Կաղկանձ**, **նչիւն**, **հեծ**.

Whinny հո-տէ, տ. **Վրցել**.

Whip հո-տէ, (տ). va. **Խարազանել**, **մորակել**, **ծեծել**, **զարնել**, **ձաղկել**. 2. **Երգիծանել**, **հեզնել**, **քաշկառել**. 3. (Յորեն) **ծեծել**, **կասել**. 4. **Վեր ի վերոյ կարել**, **քոծել**, **կցանել**. 5. **Վերցնել**, **խլել**, **շործել**. 6. **Չուանով փառծել**, (մալուխին ծայրը) **փառուծել**. =տ. (Շուտ մը) **խլել**, **կորզել**.

=s. **Խարազան**, **մորակ**; **կառապան**; **բեռնամբարձ պարան բաշակառ**; **հողմազցի ծել**. **To** -in. **Որսի շուները** **չցրուել**, **ժողովուրդը**; **բուժատուները** **ժողովել**, **ներս մղել**. -cord. **Մարակի ջը**-

ան, մարակածել -graft. Մերևագատարանել -lash. (Խարազանի) չը-
 անեայ մայր -poorwill. Խոյունակ
 խաւց զուշու բ-- saw. Խիզար -
 staff. Էնիկ լծակ -stock. Մարակի
 կոթ, մարակ:

Whipper հ--իք'ըբ, ս. Խարազանի,
 Եիկ, խարազանահար; ածխահան
 (նաւու): -in. Ենավար (որորդի)
 -snapper. Մրիկայ, անպիտան:

Whipping հ--իք'իլ, ս. Մտա-
 փահարում, ծաղկանք, ծեծ -post.
 Չաղկանքի ցից(որուն կը կապեն):

Whipple-tree հ--իք'լըլ
 Գառքի փոկակալ պարխա:

Whir հ--ըբ, ս. Բզզիւն:

Whirl հ--ըբ, va. Արագորէն
 զարձնել, շրջըշել, պտուտել =
 տ. Գտուտել, զառնալ = ս. Գտոյս,
 դարձուածք, շրջան; տրեւավարդ
 բ-- bat. Չեռակապանակ (ըմբիշի)
 -bone. Յնկոսկր -igig. Եռնչան
 Քըրչիսագ; ջրային լու է -pool.
 Զուրերու պոյոյս, յորձանք -wind.
 Գտուտելու հոմ, մրհիկ [շիւն:

Whirr հ--ըբ, ս. Խշուտը, շրբ:

Whisk հ--իտ, ս. (Հակիթի)
 ծփոց, քշոց; խոզանակ = va.
 Խոզանակից, մարտի; հակիթը ծը-
 փել; արագուծեամբ շարժիլ, գոր-
 ծել, նետել, արձակել = տ. Նետ-
 ուիլ Քըրչիսագ, -er հ--իտ'ըբ, ս.
 Կիսամօրուս; (կատուի) պիտի -
 ered հ--իտ'ըբ, ս. Կիսամօրուս.
 Նի; պիտաւոր (կենդանի):

Whiskey հ--իտ'ի, ս. Ընդողի(ցո-
 ռենողի, վարսակօցի, լազուսօղի):

Whisper հ--իք'ըբ, տ. Փսփո-
 ցալ, հծծել = ս. Հծծանք, փսփո-
 ցուի -er հ--իք'ըբ, ս. Փսու:

Whist հ--իք, ս. Հախաղ:

Whistle հ--իք'ըլ, տ. Սուլիլ;
 = va. Սուլիլով կանչել, սուլիլ =
 ս. Սուլիլը, սոլլ, սուլում; սուինչը

(սարեկի), սուլումը (հոմի); սու-
 լիլու գործի, սուլիչ; քերան [Ճը:

Whit հ--իք, ս. Գուռ մը, փցառ

White հ--յք, ս. Ճերմակ, սպի-
 օակ; զեղնած, գունաս (զէմք);
 մարուր, անթիծ, անարաս = ս.
 Ճերմակ գոյն, Ճերմակը; սպիտա-
 կուց(աչքի), Ճերմկուց (հակիթի);
 սպիտակամորթ(մարդ); pl- Ճերմակ
 դաշտան = va. Ճերմկցնել -bait.
 Սպիտակածուկ -heat. Սպիտակ ար-
 ասշէկուծիւն -lead. Սպիտակաղեղ
 իւտիլախճ -livered. Երկչոս, վախ-
 ւոս kosuhic, -meat. Գառէ կե-
 ակուր, շաշ -smith. Թիթեղնագործ;
 լարին -squall. Յամարահով Է--
 -swelling. Յողումածի ուռեցք, խա-
 դուռեցք -wash. Բուածեփ, բուռ
 պատանա; (դէմքի) շպար = va.
 (Պար)բուց; անմեղ'մարուր հաննել
 (մէկը) -weed. Ճփնի, ոսկիծաղիկ:

Whiten հ--յք, տ. Ճերմակ-
 ցնել; Ճերմկնալ, Ճերմկիլ:

Whiteness ս. Ճերմկումիւն;
 տգունումիւն; մարուրիւն:

Whither հ--իք'ը, ad. Ո'ւր, ո'ւր

տեղ, ո'ւր տեղերը -soever. Ո'ւր որ:

Whiting հ--յք'իլ, ս. (Գրելու)
 կաւիճ; կիպիխոս սքավրիս չէ:

Whitish հ--յք'իլ, ս. Ճերմը-
 կեկ, լսնագոյն [Ճերմակ կաշի:

Whittle հ--իք'ըլ, ս. Դանակ,
 կերոց, չափու; քրդէ Թիկնոց = va.
 Դանակով կտտել; ասշել, կոփել:

Whiz հ--իք'ըլ, տ. Բզզալ:

Who հ--իք, pron. [whose; whom]

Ո'վ, որոնք; որ, ոյթ -ever. Ով որ:

Whole հ--իք, ս. Բոլոր, ամբողջ;
 բովանդակ, ողջոյն, համօրէն; կա-
 տարեալ, անձերի; անվար, անվը-

նաս; առողջ. = s. Բովանդակութ.,
 ամենը, բոլորը, ամենքը. Upon the
 —ի վերայ այս ամենայնի—hoofed
 -հ—հ, a. Միասնակ. -ness, s.
 Արողջութիւն; առողջութիւն.

Wholesale հօլ-էլ, a. Մեծա-
 քանակ, ամբողջական (վաճառում):

Wholesome հօլ-սը, a. Առող-
 ջարար: առողջ; օգտակար, պիտա-
 նի, հոգեշահ. -ly, ad. -ness, s. [վին.]

Wholly հօլ-լի, ad. Բոլորովին, լի-
 օրով. հոմ., pron. Զով, զոր.
 Of—, Որմէ. To—, Որու. [Զով որ.]

Whomsoever -տէ՛ւք, pron.

Whoop հօ-ք, s. Գոչիւն, հայ-
 հուչ, աղաղակ; կոխնչ (ըռի.) =
 տ. Հայհուչել. պոռչալ; կոնչել.
 -ing-cough. Գապուհ հազ.

Whop հօ-ք, See Whap.

Whore հօր, s. Բոզ, պոռնիկ.

Whorl հօ-ւրլ, հօ-ւրլ, s. Տե-
 ռւեւվաղ բռն (խեցիկ) բորբոք,
 պոռչ. [Մերխազող, հապալառի.]

Whortle-berry հօ-ւրթ-բերբէ. s.

Whose հօ-ւ, pron. Որուն, որու;
 որոց, որոնց. -soever, **Whoso-
 ever** հօ-ւ-տէ՛ւք, հօ-տէ՛ւք. Ով որ.

Whur հօ-ւք, տ. Թանձրաբա-
 նել, դայաքանել [Ք ը Պ.]

Why հօ-ւ, ad. Ինչո՞ւ. ինչու
 համար, է՞ր. -not. Ինչո՞ւ չէ.

Wick -տէ, s. Պատրոյզ.

Wicked -տէ՛տ, a. Զար, ա.
 պիտա, անզգամ. -ness, s. -ուծ.,
 մեղք. -ly, ad. Զարուծեամբ.

Wicker -տէ՛ւք, s. Սղորի ոս,
 ոգու. ուժի ճիւղ. = a. Սղոր. սնիւ.

Wicket -տէ՛տ, s. Դռնակ,
 դռն (մեծ դռան մէջ); ձոցատուփ
 (քրիթէղի); հիւլակ.

Wide -ույ, a. լայն, -ասարած,
 -ածաւալ, -անխոս, ընդարձակ, բաց;
 անազին, մեծ, հեռու, հեռաւոր.
 = ad. Ինչ, մեծապէս, հեռու. Far

and—, երկար բարակ. -awake, Պատ-
 րաս, արձուկ; լայնեզ զիբարկ.
 -ly, ad. Ընդարձակորէն, լայնաբար;
 մեծապէս. -ness, a. լայնութիւն.

Widen -ույ, տ. Ընդարձակել,
 լայնել; ընդարձակիլ, լայնալ.

Widgeon -տէ՛ւք, s. Մրցիմ (բաղ).

Widow -տէ՛ւ, s. Որբուլի,
 այրի տու; = va. Այրիացնել, մե-
 նացնել; կողոպտել. -er -տէ՛ւք,
 s. Կնիկը մեռած, այրի. -hood,
 s. Այրուծիւն. [բացուծիւն.]

Width -տէ՛ւ, s. Հայտուծիւն.

Wield -ույ, va. Վարել, շար-
 ձել, Տօճել; վերցնել. -er, s. Վարիչ.

Wife -ույք, s. [քի.] Wives -ույքն
 Կին, ամուսին. -hood, s. Կնուծիւն.

Wig -իլ, s. Սուս մազ. կեղ-
 ծամ քերտիս. -ged -տէ՛ւք, a.
 Կեղծամաւոր. [մանուծիւն.]

Wigging -տէ՛լիլ, s. Յայրի-

Wight -ույ, s. Մարդ, մէլք.

Wigwam -ույ, s. (Ամ. Հնդ.) Կղկիկ

Wild -ույ, a. Վայրենի, վայ-
 րի; կատարի, անսպիծ, քիտ; ամա-
 յի, անշէն, անքնակ; անպատասպար.
 = s. Անպատաս յեռ. To sow one's

-oats. Ինչը զուխը զալ, խեղճը-
 նալ. -boar. Կինճ, վարազ. -beast.
 Գազան. -cat. Վայրի կատու, մեռնիմ.
 -trefoil. Հանդադուր. -grave. Անա-
 ո ապահ. -goose chase. Զուր ջան.

Wildier -տէ՛ւք, va. Մոլոր-
 ցրնել. -ness, s. Անպատ.

Wilding -ույ, տ. Ե. Վայրի իըն-
 ձոր, ամուր; ինքնաբոյս վայրի ձառ.

Wile, s. Հնարք, վարպետութիւն.

Willful etc; See Willful.

Willily -ույ, տէ՛ւ, ad. Վարպե-
 տութեամբ. [մանկութիւն.]

Willness -ույ, տէ՛ւ, s. Իտրա-

Wilk -տէ՛ւք, s. Փողափղ (խեցիկ).

Will -տէ՛ւ, s. Կամք, հրաման,
 նպատակ, իրո՞ք, փափար; կեանք. =

va. Կամենալ, որոշել, ուզել, հրա-
մայել; կօակ ընել, կօակալ սալ:

Will --իւ, [impr. Would] Պակա-
սաւոր օժանդակ բայ, կը գործածուի
Ապառնիին հետ, նշանակելու. 1. Ա.
զէմբին հետ կամք, դիտաւորութիւն,
խտամուկք. I will go. Պիտի երթամ
(ի՛նչ որ ալ ըլլայ): I -do if for you.
Քեզի՛ համար կընեմ (կխոստանամ).
2. Բ. Գ. ղէմբերու հետ անորոշութ.
Է հաւանականութիւն, պարզ ըսել մը.
You--soon be there. Քիչ ատենէն
հոն կըլլաս (հաւանականաբար). They
--see him to-morrow. 3. Հարցա-
կանին մէջ երեք ղէմբով ալ կամք,
դիտաւորութիւն հասկնալու կը ծա-
ռայէ. Will you go? Կուզե՞ս երթալ,
կերթա՞ս: Will the boat leave to day.
Նաւը այսօր կ'ելլէ՞. Will he go?
Կուզէ՞ երթալ (կամք ունի՞):

Willful --իւթ--ւ, a. Կամակոր,
յամառ. -ly, ad. -ness, s. ուն.

Willing --իւթ, a. Կամեցող, յօ-
ժար, պարաստակամ. -ly, ad. -ness

Willow --իւ, s. Ուռնի; բամ-
պակի մերենայ. -herb. Եղղղորի.

Willowy --իւթ, a. Ուռնազարդ

Wilt --իւ, 2d person of Will.
==տ. Թուլնալ, Թոշնիլ, լիկիլ.

Wily --իւ, a. Խորամանկ.

Wimble --իւ, s. Շաղափ Է.

Wimple --իւ, s. Քօղ, լաջակ.

Win --իւ, va. [Won; Won] Շա-
հիլ, վասակիլ; ստանալ, հասնիլ:

==տ. Յառաջել, յաղկել:

Wince --իւ, (v). տ. Կից զար-
նել, արացել; ընկրկիլ, վհատիլ.

Winch --իւ, s. (Քեռնարարձ)

անիլ չարխ; զարցնելու կոթ; մանիչ:

Wind --իւ, va. [Wound;
Wound] Փչել, հնչեցնել, չալել:

Wind --իւ, s. Հով, քամի;

շունչ; օդ; փոքր, տեղ. ==va. Հոսն
առնուլ; յօգնիլ; շունչ առնուլ; զար-

ժընել, փաթթել, պլլել, կծկել; ուղ-
ղիլ, վարել; սահեցնել. =տ. Շըր-
ջիլ, դառնալ, պտտեքիլ; զալա-
րիլ, սլորուիլ; (ընթանը) փաթթուիլ:

Between--and water. (Նաւուն) ջու-
րին երեսին հաւասար մասը. Down
the--.

Հովուի հետ և--.

To carry the
--.

(Ձիւն) գլուխը վեր բռնել. To
raise the--.

Գործը կարգի դնել.
To take--.

To get--.

Յայտնուիլ, փ-
մացուիլ. To wind up. (Ժամացոյցը)

լարել; (հաշիւը) շակել, յարգարձիլ.
զոցել; փաթեթել, կծկել. -bound.

Հովէն արզիլուած. -broken. Գրժ-

ոււրաշունչ, Թասուն. -egg. Էրխ-

կած հաւկիթ ճրջք. -fall. Հասանկ,
մահասի(պտուղ); անակնկալ, հիփ-

սակ, աւար ֆլէթիտ. -flower. Երփ-
կոտուկ, փննուկ. -gall. (Ձիւն)

մախայտուց. -guage. Հողմաչափ Է-
gan. Հողմահար (հրացան). -hover.

Հողմավար սըլանիչ Է--.

-instrument. Փչական (նուարգարան). -lass.

Քեռնարարձ Է+. -mill. Հողմաղաց,
-pipe. Շնչափող խըրրյաք. -pump.

Օղահան (ջրհան). -row --իւ, Է.
Խոտի խուրձ. -ward. Հովի կողմ.

=ad. Դէպ ի հովին կողմը.

Windage --իւ, Է, s. (Հրա-
ցանի) խաղացք, արկ մեքէս բայը.

Winder --իւ, Է, s. Փաթեթուող,
պատասող; կարճառ, նազուգ. [տեղ.

Windiness --իւ, Է, s. Փքոտութ.

Winding --իւ, Է, s. Ոլորտ,
մանուած; սոյլ, կոչ և--; ծամա-
ծուռ. -sheet. Պատանք.

Window --իւ, Է, s. Պատու-
հան, լուսամուտ; փեղկ զանա.

Windy --իւ, a. Հովոտ; հովի; հող-
մայոյգ, մրկածուի; պարսպ, սին.

Wine --իւ, Է. Գինի; ըմպելի.
-bibber. Գինով, արբշիւ. -glass.
Գինոյ բաժակ. -measure. Լեղա-
նիւթօց չափ. -merchant. Գինե-
վաճառ. -press. Լնձան.

Wing --ի, *s.* Թել; հովանի, Թեւարկուծ: (ցորենի) հոսիչ; բաւակի Թել; կողմանոց (շէնքի); քեւակի դմբ. = *va.* Թելեր ապ. Թոցնել; Թելեր կտել, զարնել. On the—. Թոյնով. Under the—. Ընդ հովանեաւ. —and—. Նաւու շենգակի դիրք. -case, -shell. Միջաօթ պատեան. -less; *a.* Անթել.

Winged --ի, *a.* Թելաւոր; արագ; Թեւահար. [*բազ.*

Wingy --ի, *a.* Թելաւոր; արագ.

Wink --ի, *v.* Աչքը գոցել. Թարթիլ; ակնարկել, այր ընել; անասն ընել = *s.* Ակնծարծ; ակնարկ. -er, *s.* (Ձիռու) այսպապհոր.

Winning --ի, *a.* Հրապուրիչ, գեղանի; շահող, վաստկող = *s.* Շահուած գումար, ստակի (շահ).

Winnow --ի, *va.* (Յորենը) օրնել, հոսել; մաղել, քննել.

Winso --ի, *a.* Չուրած.

Winter --ի, *s.* Չմեռ. = *vn.* Չմեռել. -green. Կուսածաղիկ, աղաւնիխոս. -quarters. Չմեռոց գըշրա. -kill, *va.* Յուրսէն մեռցնել, ցրտահար ընել. -wheat. Աշնացանի.

Wintery 'տը, *a.* Չմեռնային.

Wipe --ի, *va.* Մրսել; մարել, չորցնել, ջնջել, հանել. = *s.* Սրբելը, մարբելը; Խրգիծանք; ապակի.

Wire --ի, *s.* Թել, մետաղաձեւ. = *va.* Թելով կապել. փաթ. Թել, բռնել, քաշել. -draw 'տը, *va.* Կորգանէ հասէք անցնել, կորգանել. -drawer. Թելածիզ քեշնի; կորգանիչ սղորմահեշ. -gauze. Մետաղաձեւ կտաւ. -puller. Լարախիլ գուգաճը, խեչաճը. -worm. Թելորդ.

Wiry --ի, *a.* Թելային; պինդ.

Wisdom --ի, *s.* Իմաստ. Թիւն, հանճար; գիտութիւն, խոհեմութիւն. -tooth. Չարմանութեան ասամ.

Wise --ի, *a.* Իմաստուն, խո-

հեմ, ինկոր; գիտուն; հանճարող, մտաղի; բարեպաշտ; մոգ, վհուկ. = *a.* Եղանակ, կերպ. -acre. Ինկանի (Դաւիթ). -ly, *ad.* Իմաստունեամբ.

Wish --ի, *vn.* Ուզել, րազմով, կամենալ, ցանկալ, սենչալ. = *va.* Փափարիլ, մաղնել, հայցել. = *s.* Իզմ, փափար, ցանկութիւն, սենչ. I wish. Կամիմ: կմաղնեմ որ. To—good morning. Բարի լոյս մաղնել.

Wishful --ի, *a.* Փափարուրդ, ցանկացող, սենչալի. -ly --ի, *ad.* Փափարով. [*Սոյլ.*

Wishy-washy, *a.* Տկար, անզօր.

Wisp --ի, *s.* Բուռ մը ցախ, յարդ, աւել. [*դիր,* մտացի.

Wistful --ի, *a.* Ուշա-

Wit --ի, *s.* Հանճար, խելք, միտք, ուշիմութիւն; սրամտութիւն, հանճարաբանութիւն; սրասնոս, կուսակարան. To wit. Որ ըսել է, այսինքն, իմա'.

Witch --ի, *s.* Կախարդ կին, վհուկ; հմայիչ. = *va.* Կախարդել, դիւծել. -elm. Նշողարի, արժիք (ծառ). -craft, -ery --ի, *s.* Կախարդութիւն, հմայք. -ing --ի, *a.* Կախարդ; հմայիչ, Թողիչ.

With --ի, *pr.* Մէկտեղ, հանգրծ, հետ. — *me.* — his mother. Չ. Գործիակախ հողով (Երկր) իւ. (հաց) ով, (ձեռք) ով. —clean hands. —her. -you. 3. Բազրա. սարարք, բովը. Compared — him. —al --ել, *ad.* Միանգամայն, նաև, այլև.

Withdraw --ի, *va.* Ետքաշել, հեռացնել; յետ կուշել, ետ առնուլ. = *vn.* Կանգնել, քաշուիլ, սեղի սալ. —ing-room. Հիւրանոց սաշուն. -al, -ment --ի, *s.* Ետքաշում, հեռացում. [*բի;* ոգորի կապ.]

Wither --ի, *s.* Ունեմիտ, սրտոգ-

Wither --ի, *s.* Թարշաւիլ, Թառամիլ, Թոշնիլ, չորնալ; փօթիլ, նքողիլ; հիւծիլ, հալիլ, մա-

շիլ. = va. Զորցնել, թառամեցնել, փռեցնել. [ստուգ պաշտ.]

Withers --իտ'ըւ, s. (Զիու) ուլ

Withhold --իտ'հոլդ, va. [-held; -held] ԶՊողով, չձգել, բռնել, արգիլիլ

Within --իտ'հիս', pr. Ի. մէջ. յ.

— these doors. 2. Միջոցին, մէջ. — 10 days. 3. Ներքեւ, տակը. — my power. = ad. Ներսը, ներսէն; մոքքէն, ներքին կերպով; տունը, ներսը.

Without --իտ'հուտ', pr. Ա. ունց, բացի. = ad. Իրսէն, դուրսը.

Withstand --իտ'հուտ'տ', va. [-stood] Ընդդիմանալ, հակառակիլ

Withy --իտ'հի, s. Ուռննիի ոս.

Witless --իտ'լիս, a. Ցիմար, անհանճար, անմիտ. -ly, ad. -ness, s.

Witling --իտ'լին, s. Խելանի.

Witness --իտ'նիս, (տ), s. Վկա. յուժիւն; վկայ. = va. Վկայուժիւն տալ, վկայել; ակնանասել ըլլալ, տեսնել, լսել. — my hand. Ի վկա. յուժիւն որոյ (կատարագրեմ)

Witticism --իտ'իտ'իս, s. Կոշտ արտաբանութիւն, անհամ կասակ.

Witty --իտ'իտ'ի, a. Մտացի, ուշիտ; արամիտ, երգիծական. -tily, ad. Մտամտութեամբ. -iness, s. Մտամտութեամբ, հանճար. [մուսնանալ.]

Wive --ուլ, տ. Կին առնուլ, ա-

Wives --ուլիս, pl. of Wife. Կանայք.

Wizard --իտ'լաւ, s. Կախարդ Կին, գիտիկ, գուշակ, մոգ. [շու.]

Woad --ուա, s. Լըջու լիվիս օ.

Wo, woe --ու, s. Ցաւ, աղէտ, վիշտ, տառապանք. **Woe!** Վայ, ո՛հ, եղուկ. Woe is me. Վայ ինձ.

— begone, a. Ցաւազին, եղկելի.

Woful --ուֆու, a. Աղէտալի,

խուր; տառապեալ, տառու. -ly, ad. Խղճալի, որոհմելի, ցաւալի, գէշ կերպով -ness, s. Աղէտ, ժշուառութեամբ.

Wold --ուօ, s. Անտառ; դաշտ.

Wolf --ուֆ, s. Ֆայլ. -dog. Շնա.

գայլ. -fish. Ծովագայլ; [արբակ. -ram --ուլ'իտ'ի, s. Կռնկենի հո.

—'s bane. Ֆայլասպան ակոնիտ. **Wolfish** --ուֆիս, a. Ֆայլանման.

Wolverine -ուլերին, s. Քշան Կ.

Woman --ուհի, pl. **Women**

--ուհիս, s. Կին, կնիկ; սպասուհի. -hood, s. Կանանց սեռը, կանայք;

կնութիւն. -ish, a. Կանացի, կնոց; իրական. -kind, s. Իրական սեռը, կանայք. -ly, ad. Կնկան պէս,

կնավայել. = a. Կանացի, իրական. **Womb** --ուօմ, s. Արգանդ, փոր.

Wombat --ուօմ'պոմ, s. Կրկնապարկ Կ.

Won --ուօ, imp. of. **Win.**

Wonder --ուօն'ըւ, s. Զարմացում, զարմանք; շուարում, ապշուցութիւն; սրանչելիք, հրաշք. = տ. Զարմանալ; հիանալ, ապշիլ, շուարիլ; հետաքրքրուիլ, տանջուիլ.

What a! Զարմանալի բան; զարմանք է այս. 1. — Արդեօք անկրկան -ingly 'բերիլի, ad. Զարմանօք.

Wonderful --ուօն'ըւֆու, a. Զարմանալի, սրանչելի. -ly, ad. Ըսրանչելապէս. [ի հիանալի. -ly, ad.]

Wondrous --ուօն'ըւ, a. Զարմանալի.

Wont --ուօն, a. Սովորած, սովորական; վարժ. = s. Սովորութիւն.

Woo --ուօ (տ), va. Միտարանել, բծնիլ, դարբասել; փառօքջել, խունկ ծխել.

Wood --ուօ, s. Անտառ; փայտ, առողժ ֆերեքի; փառելափայտ. = տ. Փայտ տալ, առնուլ, -bine. Այծտերեւի հանրժ կիփ. -chuck. Ֆայլանկի, մկնարջ Կ. -cock. Գեցար չուլլուգ. -craft. Որսորդութիւն, որսի արհեստ. -cut. Փայտի վրայ փորագրութիւն, փայտագրութեամբ. -cutter. Փայտագիր; փայտահատ. -fretter. Փայտորդ, մսի. -house. Փայտանոց. -lar.

անտառ. վար.

Արոյս. -man. Անտառապահ գորու-
 ճու; որսորդ; փայտահաս. -nymph.
 Ծառանոյշ, դրիպ. -pecker. Ծառ-
 կրօնիկ, փայտփո բաղան զագան Բ-
 -pigeon. Տարակ. -reeve, -ward. Անտա-
 ռապահ. -work. Փայտաշէն, փայտէ:

Wooded -'տ, a. Անտառալից:

Wooden -'ծ, a. Փայտաշէն, փայտեայ, փայտէ; անճոռնի, սգեղ:

Woody -'տ, a. Անտառալից, -ախիս, փայտաշառ; փայտաշէն:

Wooer -'ւր, s. Տարփածու:

Wool -'ւֆ, s. Թեղան, Սել-
 ցու; հիւսուածք:

Wool -'ւլ, s. Բուրդ, ար; խիս
 ու զուգ մագ արայ սալը. -comb-
 er -'տւր. Գզից հայլան. -fell. Թաւ
 մործ. -gathering. Մացրուծիւն
 -grower. Աջխարարոյծ. -pack. Բուր-
 դի հակ. -sack. Բուրդէ տպրակ.
 -stapler. Բրդալանճառ. [խել]

Wood -'ւլ, va. Կայմը մալ:

Woolen -'ւլ, a. Բրդէ, բուրդ. = քի. Բրդէ սպրանք, ասուի, ջուղա. [բրդոս; բրդային, թաւ-
 ջուղա:

Woolly -'ւլ, a. Բրդեղէն,

Wootz -'ւլ, s. Ննդկ. պողպատ:

Word -'ւր, s. Խօսք, բառ; գրոյց; նշան, հրաման; խոսուած, խօսք; պատգամ, լուր; Ս. Գիրք. = va. Բացայայտել, խօսիլ. By—of mouth. Բերանացի. Good—. Գոգու-
 թիւն. In a—. Ի մի բան. The—. Բանն Ասուած, Բանն. — for—. Բառ
 առ բառ, Տիրչը. -book. Բառարան;
 բառաեօր. -square. Բառ հանելուկ.

Wording -'ն, s. Խօսքի մեւ, ոճ:

Wordy -'ւր, a. Երկայնա-
 բան, երկայն. -diness, s. -ուծ:

Wore -'ւր, imp. of Wear.

Work -'ւր, va. [-ed, Wrought
 -'ւրտ, բերտ] Աշխատիլ, գործել, բանիլ. 2. Շարժիլ. 3. Պաշտօնը կա-
 տարել, բանիլ. 4. Ներգործել, ազ-

դել, լուծում տալ. 5. Խճորել (զա-
 րեչուրը). = va. Բանեցնել, աշխատ-
 ցընել. 2. Վրան գործել, բանիլ, նկա-
 ռել, ազնագործել. 3. Արտարել, յօրինել. 4. Շարժել, ուղղել, վարել.
 = s. Աշխատութ., աշխատանք, գործ.
 2. Ձեռագործ, կար, զարդում 3. Բանուածք, գործուածք. 4. Գիրք, երկա-
 սիրութիւն. 5. Ազնագործութ. 6. քի-
 Շէնք, դաստակերտ (հասարակաց),
 ամբուծիւնք. 7. Բարեգործութիւն
 Ա. To—a passage. Եւաղչէքի սեղ
 գործել. -able, a. Գործելի. -bag.
 Ազնակալ, բարձիկ. -box. Պիտե-
 ւան եօջ գուրուտու. -day, -ing-day,
 Worky-day. Լուր or, գործի or. -
 fellow. Գործակից. -folk. -հօ. Գոր-
 ծաւոր. -house. Զգաստարան; աղ-
 քասանոց, անկեկանոց. -shop. Գոր-
 ծարան, գործատուն, կրպակ, դարձ-
 անոց. -table. Գործասեղան, կարի սե-
 ղան. -woman. Կարուհի, դերձակուհի

Workman, s. Գործարու, ար-
 հեսաւոր; վարպետ. -like, -ly, ad.
 Վարպետութեամբ. -ship, s. Վար-
 պետութ. : գործ; գործողչէք, վարձ.
World -'ւր, s. Աշխարհ; տի-
 եգերք; երկիր; երկրներ, ընկերու-
 թիւն, աշխարհ, մարդիկ, մարդկութ.
 սովորոյթք, ընթացք կենաց, կեանք,
 ասնուոր, ասէն; մեծ, բազմաթիւ.
 -'s end. Աշխարհիս ծայրերը. —
 without end. Ասկից զարեւ յախիս.
 Եւանս յախիսնից. -liness, s. Աշ-
 խարհասիրութ. -ling, s. Աշխար-
 հասէր, զուարճասէր. -ly, a երկա-
 տուր, աշխարհային, զանաբարչկեն-
 ցողասէր. -minded. Աշխարհասէր.

Worm -'ւր, s. Որդ, ճնի; փո-
 տոս առաւելան; խղճի խայծալը.
 տուակի սլորոս, գոյլիկոն; խճճա-
 հան քիւժեկն պարզուտու; մորա-
 նոցի խտարան. = va. Գաղտնի խօս-
 կերպով գործել, սողոսկիլ. = va.

Վարպետութեանը կամաց մը մը-
ցրնել, սահեցնել, սպրդել; խոր-
մանկուծիւն բանեցնել, To—one's
self into. Վարպետութեանը մը սա-
հիլ, -eaten. Յեցակեր, որդեակեր,
-fence. Օծապոռոյ ցանկ, -seed. Ե-
ղեւեհուն, խորասանի, -wood.
Օշինդր բէլին օրու

Wormy --ըբ'ի, a. Որդեակեր,
որդեակից; ցած, երկրաբարշ.

Worn --ըբ', pp. of Wear. -
out. Հինցած, հինուժին մաշած.

Worry --ըբ'ի, va. Բոքսել,
պատանել; Եղծել, տանջել, չար-
չործել, յոգնեցնել.

Worse --ըբ', a. [Comp. of Bad]
Աւելի զէշ, չար եւս. The—վեաս.

Worship --ըբ'իէթ, s. երկր-
պագուծիւն, պաշտօն; գուրգու-
րանք, պաշտում (կնոջ), =va. եր-
կրպագել, պաշտել (զԱժ.); հոգի
սալ, պաշտել. Your—. Տէրութիւն,
Ձեր Արժանապատուութիւն; Պատկա-
ռելի Տէր (դասուար); -er -բըբ'.
երկրպագու, (հրա) պաշտ, (ղիւս)
պաշտ. -ful -իէթ'ի. a. Մեծարոյ,
մեծաշուք, արժանաբար

Worst --ըբ'թ, [sup. of Bad]
Ձարագոյն, յոռեգոյն, վատիւս.
բագոյն, =va. նկուճ ընել. յաղթել.

Worsted --ըբ'թիթ. s. Մանած
բուրդ, ճեզան.

Wort --ըբ'թ, s. Խոս, (մուս)
բոյս; կաղամբ; մ'մուկ գարեջուր.

Worth --ըբ'հ, vn. Ըլլալ, Ե-
ղիցիլ. =s. Արժէք. գին; յարգ, պա-
հիւ; արժանիք, =a. Արժանի, ար-
ժան; արդիւնաւոր, արժող, ընդ.
To be—. Արժել, -ily --ըբ'հիէթ,
a. Արժանաւորապէս. -iness --ըբ'-
իէթ'ի, s. Արժանիք, արժանաւո-
րութիւն, -պատուութիւն. -less --ըբ'հ-
ի, a. Անարժէք, նշիկ; սրկայ.

Worthy --ըբ'իէթ, a. Արժանա-

ւոր, արժանի, վայել; լաւ, ազնիւ,
պատուաւոր; =s. Երեւելի, նշա-
նաւոր մարդ.

Would --ըբ', imp. of Will.
I would go. Պիտի երթայի եմէէ...
-be. Ըլլալիք, ինքնակոչ.

Wound --ըբ', imp. of Wind.
=va. Վիրաւորել, խոցել =s.
Վէրք, հարուած. [Weave.

Wove, Woven --ըբ'. See
Wrack բի, s. Գորսարորդ, կոսոյ
բ.; բարակ ճեղքու մակ; նաւա-
քելութիւն, կորուստ, վնաս.

Wrath բի, s. Ուրուական.

Wrangle բի, vn. Վիճիլ, կրո-
ւրոյիլ. =s. Վէճ. կռիւ, կազ. Senior
wrangler. Մամեմ. լաւ ընձուծիւն
անցնող ուսանող (ի Քէյմպրիճ).

Wrap բի, va. [Wrapped բիթ
or Wrapt] Պատանել; պլորել, պլլել.
փաթծել; պահել. պատել. -rascal.
Տառասուկ գառք.

Wrapper բիթ'բըբ', s. Պահարան,
փաթծող, ծար; ճեղքու վրանոց.

Wrasse բի, s. Նրճնուճուկ.

Wrath բի, s. Բարկութիւն.
ցատում, զայրոյթ; արգար պատիժ.

Wrathful բիթ'իէթ'ի, a. Բար-
կացոյ, կատաղի, մղեգին. -ly,
ad. -ness, s. -ութիւն. [դիլ ըլլալ.

Wreak բիթ(թ), va. Վրէժիքըն-
ել.

Wreath բի, s. [բիթիթ'իէթ'
Պատի, բոյր ծաղկանց, ծաղկե-
փունջ. [բիթ, բոյրեղ (ծաղկեղ).
Wreath բի, va. Չիւսել, Ե-
Wreathy բիթ'ի, a. (Ծաղկա)
պատի, բոյրածուլ.

Wreck բի, s. Նաւաքելութիւն;
ժամում, կորուստ, անք; նշխար,
քելք, մնացորդ, =va. Նաւաքել'
ժողովոր ընել; խորսակել, կո-
ծանել. -ed բիթ, a. Ծովապու-
նաւաքել; խորսակեալ. -er բիթ'բըբ',
s. Կողպսիչ, ծովագնէն, նաւաքիչ.

Wren բն, *s.* Յախարիկ Բր-
Wrench բն, *va.* Բաշել, փըր-
 ցընել, ոլորել, կործել, զելու
 պոռչոքութեամբ: *==* Բռնի ոլորում,
 խլում; ոսլի զելում; բանալի
 պոռչակի (կտաց):

Wrest բն, *va.* Չեղքը մեղ
 ոլորել, բռնի առնուլ, կորզել; բաշ-
 կըռսել, բռնագոսել (բառ): *==* Ե-
 Ոլորելը, կորզում, բռնումըն:

Wrestle բն, *vn.* Գրկըղ-
 խառն մրցիլ, մղէմարսիլ կիշիշ-
 մեք: ոգորիլ, ցոցիլ, կուռիլ - **ling**
 բն, *s.* Ըմբշամարտըն

Wrestler բն, *s.* Ըմբիշ,
 գոգէմարսիկ քեհիվան:

Wretch բն, *s.* Թշուառական,
 հէգ; անպիսան, անզգամ:

Wretched բն, *a.* Թշուառ,
 ողորմելի, դժբաղդ: խղմալի, խնդ-
 ճողորմելի; չնչին, փանաքի - **ly**,
ad. Խղմալի կերպով, խնդճօրէն -
ness, *s.* Խնդճումըն, հիրու-
 մըն, Թշուառումըն:

Wriggle բն, *vn.* Գալարուել
 (օձի); շարժելիլ, Թալէնիլ շա-
 պալանմագ; շարժիլ, կայտելիլ:

Wright բն, *s.* Արհեստուոր,
 մեքենագործ. Ship - Ետակերտ:

Wring բն, *va.* [Wrung; Wrung
 բն] Ոլորել, զարմնել, քամել (ջուրը);
 մեշել, մկնել, խանգարել, ծռել,
 նեղել, ասնջել; կորզել, բռնի առ-
 նուլ. -bolt. Գելընակ, կանկիչ;
 ing wet. Զրամուռ. [պողիլ]:

Wrinker բն, *s.* Գրկոց,
Wrinkle բն, *s.* Փոթ, կնճիւ, խոր-
 շոմ, ծալք; անմարտում: ինդելում.,
 բան մը. = an. Խորշոմիլ, կնճել:

Wrinkly, -kled բն, *s.* Բնակի
 պոռչակի (կտաց):

a. Կնճոս, փոթ փոթ; պոռչած:

Wrist բն, *s.* Դասակ պիշիքի.
 -band. Շապիկ նեղելիի եզր:

Writ բն, *s.* Հրաման, -ագիր
 պուշոյոյոս, վճիռ; Ս. զիրք:

Write բն, *va.* [Wrote; Written,
 Writ բն, բն, բն] Գրել, տ-
 դել, դրօշմել; արձանագրել, մե-
 նագրել; հեղինակել, շինել =
 տ. Գիր՝ նամակ գրել; զիրք շի-
 նել, հեղինակել:

Writer բն, *s.* Գրող, հեղի-
 նակ, մասնագիր, գրագէտ; գրիչ,
 դպիր. - to the Signer. Փաստա-
 բան սկովաքի:

Writhe բն, *a.* Ծռել, ոլորել,
 գալարել; նեղուել, ասնջուել:

Writing բն, *s.* Գիր գրելը,
 գրումըն; գրածք, զիր; մուրհակ,
 մենագիր; ք. Զեղինակում: գործք,
 զիրք. -book. Գրի տետր, տետրակ. -
 master. Գրի դասատու, զեղագիր. -
 desk. Գրասեղան, -paper. Գրի Պուղձ:

Wrong բն, *a.* Ծռու, սխալ, մո-
 լար, սուտ, անմիշդ, խտտրնակ,
 հակառակ (կողմ) քրտ; տարա-
 պատ. -doer, **Wronger** բն, *s.*
 Վնասակար. -headed. Յամտ, պինդ
 գլուխ. -ly, *ad.* Ցանկրուել, չարա-
 չար. -ness, *s.* Սխալ. [սակար:

Wrongful բն, *a.* Վնա.

Wroth բն, *a.* Թուռ, զայրա.

Wrought, *pp. of Work.* [գած.

Wrung բն, *imp. of Wring.*

Wry բն, *a.* Ոլորած, ծռած, շե-
 դած. -face. Դիմածուռ. -neck. Ծուռ
 վիշ; խտրնակի քր. -
ness բն, *s.* Ծռում., կորում.:

Wycheim բն, *s.* Դիմակի բարձիկ
Wye բն, *s.* Դիմակի բարձիկ

Xanthic վիճի, *a. Դեղնակեղ*
Xanthine վիճի, *s. Տորնի զեղին նիւթ*. [պէք]
Xebec վիճի, *s. Նաւ մը, սու.*
Xerasta վիճի, *s. Հերազոսուծիւն է*. [բակերուծիւն]
Xerophagy վիճի, *s. Ձու*
Xerophthalmia վիճի, *s. Զու*

s. Ձու աչացաւ. [բաժն]
Xiphoid վիճի, *a. Թը*
Xylite վիճի, *s. Փայտաբար*
Xylography վիճի, *s. Փայտագրութիւն*. -**phic** վիճի. -*գրական*
Xylophagous վիճի, *a. Փայտակեր*. [բիջ վիճի]
Xyster վիճի, *s. Ոսկի թե*

Yacht եւր, *s. Ձրօսանաւ*. -**ing** եւրի, *s. Նաւային զրօսանք*
Yager եւր, *s. Ուսող զինուոր*
Yak եւր, *s. Ձորախոյ* է.
Yam եւր, *s. Դիոսկորի բ.*
Yankee եւր, *s. Ամերիկացի*
Yap եւր, *տ. Հաչել, ոռնալ*
Yard եւր, *s. Անգլիական կանգուն, ձողաչափ եւրաւ; բակ զաւրիք (տան); առաջաստակալ սերեւն, առնի, ձող*. -*arm. Առաջաստի ծայր*. -*stick, -wand. Ձողաչափ*
Yare եւր, *a. Արագ, մարտար*
Yarn եւր, *s. Թել, դերման; առասպել, վէպ*. [ճիշտն բերեկութի]
Yarrow եւր, *s. Հազարսերեւի*
Yaw եւր, *տ. Շողշողի (նաւը)*
Yawl եւր, *s. Մակոյկ մը, հոլ*
Yawn եւր, *տ. Յօրանջել, բերանը բանել, ցանկալ, փափաքիլ*. =*s. Յօրանջ*
Yaws եւր, *s. Ժոխացաւ բէ*
Yeaped եւր, *a. Անուամբ*

Ye եւր, *pron. Դոլք*
Yea եւր, *է. ad. Այո, յիշալի*
Yean եւր, *տ. (Ոչխարը) ծնիլ*
-ling եւր, *s. Ձագ (ուլ, զաննի)*
Year եւր, *s. Տարի, ամ; քի*
Մերուծ. -*book. Տարեցոյց*. -**ling**. *a. Մէկ տարեկան (ձագ, մանուկ)*
-ly եւր, *է. եւր, ad. Տարեկան, տարին սի անգամ, տարուէ տարի*
Yearn եւր, *տ. Կանոզնիլ*. [անդադարիլ, մտմտիլ, անծկալ, կարօնալ]
Yeast եւր, *s. Գարեջուրի փրփուր (խոր հացի խմոր)*. [խր]
Yeasty եւր, *a. Խմորուց փրփուր*
Yelk եւր, *s. Հաւ կթի զեղնուց*
Yell եւր, *տ. Կողկանծել (շան), ոռնալ (զայլի)*. =*s. Կողկանծ, կողկանծիւն, ճիլ*
Yellow եւր, *a. Դեղին, -berries. Ալամահրի, զեղնուկ*. -*bird. Ոսկի խոյս բ.* -*boy. Ոսկեղամ*. -*fever. Դեղին տենդ*. -*hammer, beating*

Ոսկիսարեակ. -haired. Գոճայթ, խարսիչահեր. -ness, s. Գեղնուժ. **Yellows** ԵԼԼՆ, s. (Արջաուի) դայուկ սարչըգ. **Yellowish** ԵԼԼՆ, a. Գեղնկեկ. դեղնագոյն, դեղձան. -ness, s. **Yelp** ԵԼԻՔ(Ի), տ. (Շունը) Պնձկալ, վնկվնկալ. **Yeoman** ԵՕՏ, s. [pl.-men] Հարուս, ոստանիկ Առգ; դեր-Պիկ. նայահ. [նիկ դաս. **Yeomanry** ԵՕՏԻ, s. Ոստ. **Yes** ԵՕ, ad. Այո, հրատեբես. **Yester** ԵՕՏԵՐ, a. Երեկուան. -day ԵՕՏԵՐԵԿ, ad. Երէկ. -night, ad. Երեկ զիշեր, երեկ զիշերուան. **Yest** ԵՕՏ, s. Փրփուր. **Yet** ԵՕՏ, ad. Տակաիին, դեռ. = con. Սակայն, բայց եւ այսպէս. **Yew** ԵՕՏ, s. Գեղձ, կարմրա. ծառ պօրսուգ աղաճը. **Yield** ԵԼԵՐ, va. Տալ, բերել, արտադրել, բուսցնել; ըլլալ, զիջա. նիլ; հաւանիլ, արձունք. = տ. Յանձն. նուիլ, անձնատուր ըլլալ; անսալ, յանձն առնուլ, զիջանիլ, տեղի տալ. = s. Արտադրութիւն, բերք, հասոյթ. **Yielding** ԵԼԵՐԻ, a. Հակող, միտող, հաւանող; զիւրաբեկ. -ly,

ad. -ness ԵԼԵՐԻ, s. -ութիւն **Yoke** ԵՕՏ, s. Հում գոյաւտեռ. բուր; անուր, գերութիւն; գոյգ, ա. մոյ. = va. Հծել գոջմագ. -fellow, -mate ԵՕՏԻՅԻ, s. Հծակց, ընկեր. **Yolk** ԵՕՏ, s. Հաւկիթի դեղնուց. **Yon, Yonder** ԵՕՆ, ԵՕՆԵՐ, a. Անդիի, անտեղի, սա. = ad. Հոն. **Yore** ԵՕՏ, ad. Անտեղի, հնուան. **You** ԵՕՏ, pron. Դուք. **Young** ԵԼՆ, a. Մասաղ, նորասի, դեռափձիւն; անփորձ, տղ. = s. Ձագ, ժագուկ. With—Յիի, ծոցուր. -ling, s. Ձագ, ժագուկ. -ster ԵԼՆԻՔԵՐ, s. Գասանեակ, մանուկ, սղայ. -ish ԵԼՆԻՔ, a. Մտաղայ, դեռասի. **Yunker** ԵՕՏԻՐ, s. Գասանի. **Your, Yours** ԵՕՏԻ, ԵՕՏԻՐ, pron. Ձեր, ձերին; ձերիքը, ձերդ. -self. Դուք ձեզի, զուք ինքնին. **Youth** ԵՕՏԻՐ, s. Մանկութիւն, պատանութիւն, երիտարդութիւն; պատանի, երիտասարդ. **Youthful** ԵՕՏԻՐԻՔ, a. Մասաղ, նորահաս; երիտասարդական. -ly, ad. -ness, s. -ութիւն. **Yttria** ԵՏԻՐԻՔ, s. Իտրիոն. [տաղ]. **Yttrium** ԵՏԻՐԻՔ, s. Իտրոն (մե. **Yule** ԵՕՏ, s. Ծնունդ Տեառն.

2

Zany ՎԵՆԻ, a. Յիմար, խեղ. կատակ. [բուժ. եռանդ. -less, a. **Zeal** ՎԵԼ, s. Նախանձ, ախիլընդ. **Zealot** ՎԵԼԵՐ, s. Նախանձա. նոր, նախանձախնդիր, նախան. ձայոյգ. -ry ՎԵԼԵՐԻ, s. -ութիւն. **Zealous** ՎԵԼԵՐ, a. Նախանձա. նոր, եռանդոյ. -ly, ad. Եռանդ. եամբ. -ness ՎԵԼԵՐԻ, s. Եռանդ.

Zebra ՎԵՐԵ, s. Վագրձի. **Zebu** ՎԵՂՆ, s. Եզնուղտ, հնդ. կաեգ, Պիկնուռ. **Zechin** ՎԵՐԻՔ, s. See Sequin. **Zedoary** ՎԵՐԵՐԻՔ, s. Ջիտարմաս. **Zemindar**, s. Հնդ. աւասապե. **Zend** ՎԵՂՆ, s. Ջանդիկ լեզու. **Zenith** ՎԵՐԻՔ, s. Գագաճնակէ. **Zephyr** ՎԵՐԵ, s. Ջեփիւռ, սիւր.

-ա զ'իբր, *s.* Զնիւն Դիշ.
Zero զ'րօ, *s.* Զրոյ; ոչինչ.
Zert զ'րբ, *s.* Զաշակ, համ.
Zigzag զի'զի, *s.* Ծուռուժուռ, օձագիծ, օձապոյտ; մանուածա. պաս, զիկակ, = առ. Ծամածուել, ծուռուժուռ երկալ.
Zinc զի'տ, *s.* Զինկ թիթեա. = Վա. Զինկով պատել. զինկել. -white. Սպիտակաղեղ իւրթիւքաձ. -iferous զի'տի'բրբ, *s.* Զնկաթիւր. -ous **Zinky** զի'տբ. զի'տի, *a.* Զնկային.
Zincography զի'տի'բրբի, *s.* Զնկագրութիւն -pher -րի'բբ *s.* Զնկաթիւ (պատկեր), զնկագրող.
Zion զի'շ, *s.* Սիոն.
Zircon զի'շի, *s.* Ազնիւ բար մը, յարգօն. -ium, *s.* Յարգոնիկ.
Zodiac զի'շի, *s.* Կենդանականաւ, զոգիական. [դիականի.
Zodiacal զի'շի'բբբ, *a.* Զո.
Zone զի', *s.* Գօթիկամար; զօ.

թի (երկազնի). [թի ունեցող.
Zoned զի'ա, *a.* Գօթուտր, զօ.
Zoography զի'րի'բի, *s.* Անասնագրութիւն. -pher զի'րի'բբբ *s.* Անասնագիր. -phic, -al զօի'րի'բի'բբբ, *a.* Անասնագրական. [թիւն **Zoolatry**, *s.* Կենդանապաշտութիւն.
Zoolite, *s.* Կենդանաքար.
Zoology զի'շի'բի, *s.* Կենդանաբանութիւն. -gic, -al զօի'շի'բի'բբբ, *a.* Կենդանաբանական. -gist զի'շի'բի'բբ, *s.* Կենդանաբան.
Zoonomy, *s.* Կենսաբանութիւն.
Zoophyte, *s.* Կենդանատունկ.
Zoophytology, *s.* Կենդանատունկագիտութիւն.
Zootomy զի'շի'բի'բբ, *s.* Անասնազննութիւն, -ահասութիւն. [դորմնա.
Zounds զի'շի'բբ, *int.* Տէր ո.
Zygomat. Լծոսկրի, այսօսկրի.
Zymology, *s.* Խմորաբանութիւն.
-meter, *s.* Խմորաչափ ք. [չուր.
Zythum զի'շի'բի'բբ, *s.* Կորեկա.

ՅԱԼԵԼՈՒԱՏՔ ԵՒ ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆՔ

Angel-shot Կ՛ԷՆՄ, օ. Նըղ-
 Թայսկապ ուուք. [Պիւն, յոյս.
Anticipation, օ. Ակնկալու.
Armadillo. Թածկողնիզինուկ
Aril. Սերմի պոսալար բ.- [զըմ.
Assortment. Կարգ, ձեռք բա.
Audience-room, օ. Մահ
Avenger Ե-ԵԼ Ոխակալ
Azalea Ե-ԵԼ Ըղրի.
Backwoodsman, օ. Անաւ.
 ուարնակ (զաղթական) Աժ.
Bactery Ե-Մ. ձոկանակ.
Bandore, օ. Փանդիւն էր.
Barberry. Կոծոխուր.
Beech Ե-Մ. Արժի, կնձողւր.
Black-fish. Խարակածուկ.
Bladdery, օ. Փանկչածուկ.
Bone-set. Երեսնանկ բ-
Bow ԿԵ յաւ. Աղեղ էայ.
Bust Ե-Մ. Իրան, անմնիր.
Cameo ԿԷՔ. Թեցիքանդակ.
Caper's-bush-tree Կապրցախ
Capybara, **Cabial**. Կարի Կ.
Castor Կ-ԵԵ Չըռն.
Catechu Ե-Մ. Մշկահոյզ.
Chair. Բեմ, դամախօսու Պիւն.
Chestnut Ե-Մ. Մոշմուկ.
Chicken ԿԷՔ, ձկնոզ [ջինջ.
Chimneysweeper. Եխանա.
Chirp, ԵՄ. ձուպ, երգիւ, գեղ-
 գեղիւ. **Chirper**. ձիսցող, զուարձ.
Clavicle. Անրակ եագա քժիչի.
Class Կ-Մ. Կարգ, դաս հ-է.
 Senior —. Երիցագոյն, աւագ *Junior*
 —. Երէջ. *Sophomore* —. Միջին.
Freshman —. Կրտսեր. *Sub-Freshman*
 —. Կրտսերագոյն.
Classification. Դասաւորում.
 Կ. բ- Խուճմերը կկոչուին *Kingdom*.
 Ազգ. *Branch*. Բաժին. *Class*. Դաս.

Order. Կարգ. *Family*. Ենդ. *Tribes*. Տոհմ.
Genus. Սնն. *Species*. Տեսակ. *Variety*.
 Զանազանակ *Individual*. Անհաս.
Clef. Հնգայն, սանդուխ էր.
Clique ԿԷՅ. Խմբակ օճագ.
Cold Կապոյտ եւն. գոյն Կ.
Confest. Յայնի, որոշ.
Confine, ԵՄ. Բանտել, փակել.
Confuse. Պճոքել, խառնչակել.
Confused. Պճոք, շփոթ.
Congenial. Կ-ԵԵ. Համարուն,
 ոչ թէ Համարան.
Courant. Յամբապար.
Coyote. Դաշտագայլ. [Վարկ.
Creditableness, օ. Կ-ԵԵ.
Cross, ԵՄ. Գործը աւելի.
Dastardliness. Վաստատում.
Daub ԿԵԸ, օ. Բաւած, առատ; մրո-
 սում, մրոսած; անշահ նկար.
Daw Ե-Մ. Զուլակ, ճուլա.
Decenary, օ. Տասնամեակ.
 Կաղամաս շրջանակ, Կաղ (10 տնոյ)
Defendant. Պաշտպանող; ամ-
 բարտանեալ. դատախազակ *مدعی*
Demimond ԿԷՔ. ԿԷՔ, օ. Կիս-
 աշխարհիկ կին.
Denounce. Դատապարտել.
Dentirostral, Աւամնակտուց.
Deristively. Հեզնումեամբ.
Detent. Զգուք քերթի.
Device. Գծագրել, գծել.
Diode ԿԵԸ Երկ (շուն).
Diagnosis. Ախտագնում Պիւն.
Disselzin. Զ-Կում, գրկանք.
Dissipated. Տրուեալ, վասնը-
 ւած; զուարճատէր, անառակ, ցոփ.
Docetist. Երեսնակական.
Draw-back Ե-Մ. Արգելք.
Drill. Տրմիզոք (կտու).
Dry-rod. Գոս. [գարբալը.
Duck-hawk. Սարառակ սու

Երկուց. Հարկեր (Archi.
 Եստերա. Քաղաքապետ
 Երեւոյ. Այստեղի
 Երեւոյ. Երեւոյ. Երեւոյ.
 Երեւոյ. Երեւոյ.
 Երեւոյ. Երեւոյ.

Erythraean Sea. Երեւոյ.
 Erythraean Sea. Երեւոյ.
 Erythraean Sea. Երեւոյ.
 Erythraean Sea. Երեւոյ.
 Erythraean Sea. Երեւոյ.

F.

Faintly. Բացակայում է.
 Faintly. Բացակայում է.
 Faintly. Բացակայում է.
 Faintly. Բացակայում է.

Fletilla. Բացակայում է.
 Fletilla. Բացակայում է.
 Fletilla. Բացակայում է.
 Fletilla. Բացակայում է.

G, H.

Gable. Գլխարկ.
 Gable. Գլխարկ.
 Gable. Գլխարկ.
 Gable. Գլխարկ.
 Gable. Գլխարկ.
 Gable. Գլխարկ.
 Gable. Գլխարկ.

Gable. Գլխարկ.
 Gable. Գլխարկ.
 Gable. Գլխարկ.
 Gable. Գլխարկ.
 Gable. Գլխարկ.
 Gable. Գլխարկ.
 Gable. Գլխարկ.

I, J, K.

Ice-bear. Իսկուհի.
 Interference. Ինտերֆերենս.
 Introspective. Ինտրոսպեկտիվ.

Ivory-ant. Իվորի.
 Jove. By—. Եւրոպ.
 Kastrel. See Wind.

L, M, N.

Lamentive. Լamentiv.
 Lime-tree. Լայմ.
 Limited. Լիմիտ.

Lamentive. Լamentiv.
 Lime-tree. Լայմ.
 Limited. Լիմիտ.

Lotus Անփար իւրդ անեար.	Misinform Կրէթիւք. ս. Այլըն.
Malaria Կեղբէր, ս. ձահնա.	դայլոյ պատճի.
յին սենդ; (ճախնա) սենդ, ջերմ.	Mistletoe. ձագոմ կեղծիկ.
Magian յոս. Մոգ, մովպետ.	Mole-cricket. Խրդածղրիդ.
Mammalian. Կաճնտուաց.	Mop-board. Ասորասախս սիւ.
Mangrove. Շայրամաս.	քիւրկի քախքաւք.
Manikin. Գածած, մարդուկ.	Musk-mallow. Բարթի, սօսի.
Minor յոս. Թոյլ դամ էր.	Nettle-tree. Փռնչի, լսանի.

O, P.

Out-building . Սայլասուն	Petal. Շամբրակածերթ. [կան.
առնետուն.	[ձուխկ.
Ovule օվուլ, ս. Սերմնածիլ.	Photographic. Լուսանկարչա
Ox-eye-daisy. ձիւնի քո.	Placenta յոս. Տղընկեր էր.
Parquet. Գուսանամաս (սեղ).	Plot, See Conspiracy.
Penny-royal. Վայրի զաղճ.	Prefoliation, See Vernation
	Professor յոս. Ուսուցչապետ.

R.

Radius, pl. Radii ռեյդիուս.	Reseda. Յափուկ քո.
------------------------------------	---------------------------

FOREIGN WORDS AND PHRASES.

Ab initio. Ի սկզբանէ:
Ad gloriam. Ի փառս:
Ad Kalendas Græcas. Յունական
 Կաղանդին. ոչ երբէք:
Ad interim. Եղոյն միջոցին. [չափ:
Ad libitum. Ըստ կամս, ուզուածին
A l'Anglaise. Եւրոպայի. Անգլիական
 սարքով. ըստ անգլիականին:
Ap revoir. Երբեք—տա՛. Յետեւեւին:
Bona fide. Կոմ-ֆայդի. Անկեղծա-
 բար: Իրական, զուտ. [սար են:
Cæteris paribus. Եթէ այլը հաւա-
Cui bono? Ի՞նչ օգուտ:
Cum privilegio. Արտօնութեամբ:
Dei gratia. Ծնորդքն Աստուծոյ:
De novo. Վերստին, Ի նորոյ:
Deo volente. Եթէ Տէր կամեցի:
Entre nous. Իրարմէն. Խօսքը
 մեր մէջ (F.)
Ex animo. Ի բոլոր սրտէ:
Ex officio. Պաշտօնապէս:
Ex professo. Հրապարակաւ. յայտնի:
Errare est humanum. Միայնիլը
 մարդկային է: Eureka ես—բէ՛ գա. Գտի:
Et tu, Brutus! Գու՛ն ալ Բրուտոս.
 քնէ՛ զայս չէ՛ի յուսար:
Excelsior. Բարձրագոյն:
Exempli gratia. Իրր նմոյշ. [հուր:
Furor poeticus. Բանաստեղծական
 Gloria in excelsis. Փառք Ի բար-
 ձունս. —patri. Փառք Հօր:
Hic jacet. Աստ հանգչի:
Id est. Որ է, այսինքն:
In esse. Գոյ, կայ, է:
In extenso. Մանրամասնաբար:
In extremis. Մահուան ժամուն:
In future. Յապագային:
In loco. Տեղը:
In pace. Ի բարե. Խաղաղիկ:
In situ. Ըստ առաջնոյն:
In re. Ի հարկին:
Ipsa facto. Եովին գործով:
Ipsissima verba. Եովին բանի:
Irse dixit. Ես՛ ստաց:
Jus civile. Քաղաք, օրէնք:
Jus gentium. Միջազգ. էօրէնք:
L'allegro. Զուարճախօսը:
Lapsus linguæ. Լեզուէն չզստնայէն:

L'homme propose, Dieu dispose.
 Իորհուրդ մարդկան կամք Աստուծոյ:
Mater familias. Մայր:
Me judice. Ըստ իւ:
Memonto mori. Յիշէ՛ մահը:
Multum in parvo. Քիչէն շատ:
Ne plus ultra. Գերազանց, կա-
 տարելագոյն:
Nolens volens. Կամայ ակամայ:
Non compos mentis. Պակաս:
Non libet. Չեմ հանճիր:
Non sequitur. Չհետեւիր թէ:
Non est. Չիք. [դիր:
Nota bene. Եօրէ պէ՛ն. [ա՛ւ ուշ
Notre Dame. Եօրէ տա՛. Մարիամ
 Մայր:
On dit. Երբեք ի կրտսն թէ: [կեր:
Particeps erimnis. Յանցաւորի ըն-
Pari passu. Զուգընթաց:
Penseroso. Մեկամաղձոտ:
Per diem. Օրը, օրական:
Perfas et nefas. Յիրարի անիրարի:
Per interim. Եղոյն առին:
Per se. Բէւ չէ՛. Ինքնին:
Poste restante. Բաց ընդհատ. Մին-
 չեւ փնտոտիլը թողատուելը սպասէ:
Probatum est. Ապացուցեալ է:
Quantum libet. Ուզուածին չափ:
 —sufficit. Ըստ բաւականին:
Semper paratus. Միշտ պատրաստ:
Seriatim. Կարգաւ:
Sine dubio. Անտարակոյս:
Sine die. Առանց օր յիշելու:
Sub rosa. Ընդ վարդենեալ, գաղտնի:
Sub silentio. Լռութեամբ:
Sui generis. Իր տեսակին մէջ:
Summum bonum. Մեծագոյն բարին:
Terra firma. Յամար (երկիր):
 —incognita. Անծանօթ երկիր:
Toties quoties. Քանի անգամ որ:
Toto celo. Երկնիւ չափ:
Una voce. Միաձայն:
Ut supra. Որպէս եւ Ի վերոյ:
Vide et supra. Տես եւ վերը:
Vox populi vox Dei. Չայն բազ-
 մայ ձայն Աստուծոյ. (բաւ է):
Verbum sapiente. Իջիլքին խօսք էր:
Ultima ratio. Վերջին սպացոյց:

ABBREVIATIONS

USED IN

WRITING AND PRINTING

<p>A. A. A. S. Fellow of the American Academy.</p>	<p>Bot. Botany. Bp. Bishop.</p>	<p>E. Ed. Edition; Editor.</p>
<p>A. B. (<i>Artium Baccalaureus</i>), Bachelor of Arts. [man.]</p>	<p>C.</p>	<p>E. G. (<i>Exempli gratia</i>), For example.</p>
<p>A. B. Able-bodied sea-</p>	<p>C. (<i>Centum</i>), A hundred; cent; centime.</p>	<p>E. I. East Indies.</p>
<p>A. C. (<i>Ante Christum</i>), Before Christ.</p>	<p>C. or Cap. (<i>Caput</i>), Chapter.</p>	<p>Encyc. Encyclopedia.</p>
<p>A. D. (<i>Anno Domini</i>), In the year of our Lord.</p>	<p>Capt. Captain. [Bath.]</p>	<p>E. N. E. East-Northeast.</p>
<p><i>Æt.</i> Aged.</p>	<p>C. B. Companion of the</p>	<p>Eng. England; English.</p>
<p>A. M. (<i>Artium Magister</i>), Master of Arts. (<i>Ante Meridiem</i>), Before noon. (<i>Anno Mundi</i>), In the year of the world.</p>	<p>C. E. Civil Engineer.</p>	<p>E. and O. E. Errors and Omissions Excepted.</p>
<p>Am. American.</p>	<p>C. J. Chief Justice.</p>	<p>Ep. Epistle.</p>
<p>An. (<i>Anno</i>), In the year.</p>	<p>Co. Company; County.</p>	<p>E. S. E. East-Southeast.</p>
<p>Anon. Anonymous.</p>	<p>Col. Colonel; Colossians.</p>	<p>Esq. Esquire.</p>
<p>App. Appendix.</p>	<p>Coll. College; Collector.</p>	<p>Etc. (<i>Et cetera</i>), And so forth.</p>
<p>A. R. A. Associate of the Royal Academy.</p>	<p>Cons. (<i>Contra</i>), In opposition.</p>	<p>Exr. Executor.</p>
<p>A. S. Anglo-Saxon.</p>	<p>Cong. Congress.</p>	<p>F.</p>
<p>A. U. C. (<i>Anno Urbis Condite</i>), In the year from the building of the city, <i>i. e.</i> Rome.</p>	<p>C. P. Common Pleas.</p>	<p>Fahr. Fahrenheit.</p>
<p>A. V. Authorised Version.</p>	<p>C. P. S. Keeper of the Privy Seal.</p>	<p>F. C. Free Church of Scotland.</p>
<p>B.</p>	<p>Cr. Credit or Creditor.</p>	<p>F. H. S. Fellow of the Historical Society.</p>
<p>B. A. Bachelor of Arts.</p>	<p>C. S. (<i>Custos Sigilli</i>), Keeper of the Seal.</p>	<p>F. M. Field Marshal.</p>
<p>Bart. or Bt. Baronet.</p>	<p>Cts. Cents.</p>	<p>Fo. Folio.</p>
<p>B. C. Before Christ.</p>	<p>Cycl. Cyclopedia.</p>	<p>F. R. S. Fellow of the Royal Society.</p>
<p>B. C. L. Bachelor of Civil Law.</p>	<p>D.</p>	<p>F. S. A. Fellow of the Society of Arts.</p>
<p>B. D. Bachelor of Divinity.</p>	<p>D. (<i>Denarius</i>), A penny.</p>	<p>G.</p>
<p>B. L. Bachelor of Laws.</p>	<p>D. C. Dollars and Cents.</p>	<p>G. A. General Assembly.</p>
<p>B. M. Bachelor of Medicine.</p>	<p>D. C. L. Doctor of Civil Law.</p>	<p>G. B. Great Britain.</p>
	<p>D. D. (<i>Divinitatis Doctor</i>), Doctor of Divinity.</p>	<p>G. C. B. Grand Cross of the Bath.</p>
	<p>Deg. Degree.</p>	<p>Gent. Gentleman.</p>
	<p>Del. Delete.</p>	<p>Geog. Geography.</p>
	<p>D. G. (<i>Dei gratia</i>), By the grace of God.</p>	<p>Geol. Geology.</p>
	<p>Do. Ditto; the same.</p>	<p>Geom. Geometry.</p>
	<p>D. P. Doctor in Philosophy.</p>	<p>G. M. Grand Master.</p>
	<p>Dr. Debtor; Doctor.</p>	<p>G. P. O. General Post Office.</p>
	<p>D. V. (<i>Deo volente</i>), God willing.</p>	<p>G. R. (<i>Georgius Rex</i>),</p>

George the King.
Gr. Greek; Grains; Gross.

H.

H. B. M. His or Her
Britannic Majesty.

M. C. M. His or Her
Catholic Majesty.

Heb. Hebrews.

Hist. History.

H. M. His or Her Maj-
esty.

H. R. House of Rep-
resentatives.

H. R. H. His Royal
Highness. [lies.]

H. S. (*His situs*), Here.

I.

Ib. or Ibid. (*Ibidem*), In
the same place.

Id. (*Idem*). The same.

I. e. (*Id est*). That is.

I. H. S. (*Jesus Homin-
inum Salvator*), Jesus,
the Saviour of men.

Imp. Imperial.

Incog. (*Incoquito*), Un-
known.

I. N. R. I. (*Jesus Naz-
arenus Rex Jude-
orum*), Jesus of Naz-
areth, King of the
Jews.

Inst. Instant; the pres-
ent month.

I. O. U. I owe you.

It. Italian; Italy.

J.

J. P. Justice of the
Peace.

Jr. or Jun. Junior.

Jul. P. Julian Period.

K.

K. A. Knight of St. An-
Kal. The Kalends. [drew.]

K. B. Knight of the
Bath; King's Bench.

K. C. Knight of the

Crescent; King's
Counsel.

K. C. B. Knight Com-
mander of the Bath.

K. G. Knight of the
Garter.

K. G. C. Knight of the
Grand Cross.

K. G. C. B. Knight of
the Grand Cross of
the Bath.

K. M. Knight of Malta.

K. C. S. I. Knight
Commander of the
Star of India.

Kt. Knight. [de.]

K. T. Knight of the This-

L.

Lat. Latin; Latitude.

L. C. J. Lord Chief
Justice.

Lieut. Lieutenant.

L. L. B. (*Legum Bacc-
laureus*), Bachelor of
Laws.

L. L. D. (*Legum Doctor*),
Doctor of Laws.

Lon. Longitude.

Lond. London.

L. S. (*Locus Sigilli*),
Place of the Seal.

L. S. D. Pounds, Shillings,
and Pence.

LXX. The Septuagint
or Seventy.

M.

M. A. (*Artium Magis-
ter*), Master of Arts;
Military Academy.

Mad. Madam.

Maj. Major.

Marq. Marquis.

M. B. (*Medicinae Bac-
calaurus*), Bachelor
of Medicine.

M. B. (*Musicae Bac-
calaurus*), Bachelor
of Music.

M. C. Member of Con-
gress.

M. D. (*Medicinae Doctor*),
Doctor of Medicine.

Mem. (*Memento*), Remem-
ber; Memorandum.

Messrs. (*Messieurs*),
Gentlemen; Sirs.

M. P. Member of Par-
liament.

MS. Manuscript.

M. S. (*Memoriae sacrum*),
Sacred to the Memory.

MSS. Manuscripts.

N.

N. A. North America.

Naut. Nautical.

N. B. (*Nota Bene*),
Note well; Take No-
tice; North Britain.

N. E. Northeast; New
England.

Nem. Con. (*Nemine
contradicente*), No one
contradicting; Unan-
imously.

Nem. Diss. (*Nemine
dissentiente*), No one
dissenting.

N. Lat. North Latitude.

N. N. E. North-Northeast.

N. N. W. North-North-
west.

No. (*Numero*), Number.

N. P. Notary Public.

N. S. Nova Scotia; New
Style.

N. W. Northwest.

N. Y. New York.

O, P.

Ob. (*Obiit*), Died.

Obs. Obsolete.

O. F. Odd Fellows.

O. H. M. S. On Her
or His Majesty's Ser-
vice.

O. S. Old Style.

Oxon. (*Oronia*), Oxford.

Parl. Parliament.
 P. C. Privy Councillor.
 Per or pr. By the; as,
per yard. [the year.
 Per an. (*Per annum*), By
 Per ct. (*Per centum*), By
 the hundred. [osophy.
 Ph. D. Doctor of Phi-
 P. M. (*Post Meridiem*),
 Afternoon.
 P. M. Post-Master.
 P. O. Post-Office. [Order.
 P. O. O. Post-Office
 PP. or pp. Pages or
 printed page; past
 participle.
 Pres. President.
 Pro. For; In favour of.
 Prob. Problem.
 Prof. Professor.
 Pro tem. (*Pro tempore*),
 For the time being.
 Prox. (*Proximo*), Next.
 P. S. (*Post scriptum*),
 Postscript.

Q, E, S.

Q. B. Queen's Bench.
 Q. C. Queen's Counsel.
 Q. E. D. (*Quod erat de-
 monstrandum*), Which
 was to be demon-
 strated.
 Q. E. F. (*Quod erat
 faciendum*), Which was
 to be done.
 Q. S. (*Quantum sufficit*),
 A sufficient quantity;
 Quarter Sessions.
 Q. V. (*Quod vide*),
 Which see. [Queen.
 R. (*Rex*), King; (*Regina*),
 R. A. Royal Academy
 or Academician; Royal
 Artillery.
 R. C. Roman Catholic.
 R. E. Royal Engineers.
 Rect. Rector; Receipt.
 Regt. Regiment. [public.
 Rep. Representative; Re-

R. N. Royal Navy.
 Rom. Cath. Roman
 Catholic.
 Rt. Right. [able.
 Rt. Hon. Right Honor-
 Rt. Rev. Right Reverend.
 S. A. South America.
 Sax. Saxon. [Engraved.
 Sc. or Sculp. (*Sculpsit*),
 Schr. Schooner.
 Scil. (*Scilicet*), To wit;
 Namely.
 S. E. Southeast.
 Sec. Secretary.
 Sect. Section.
 Sen. Senator; Senior.
 S. Lat. South Latitude.
 S. P. G. Society for the
 Propagation of the
 Gospel.
 S. P. Q. R. (*Senatus
 Populusque Romani*),
 Senate and People
 of Rome.
 Sq. Square.
 Sq. Ft. Square Feet.
 Sq. M. Square Miles.
 Sr. Sir or Senior.
 SS. (*Scilicet*), Namely.
 S. S. E. South-Southeast.
 S. S. W. South-South-
 west.
 St. Saint; Street.
 S. T. D. (*Sacra The-
 ologiæ Doctor*), Doctor
 of Divinity.
 S. T. P. (*Sacra Theol-
 ogiæ Professor*), Pro-
 fessor of Theology.
 Sup. C. Superior Court.
 S. W. Southwest.

T, U.

T. Town; Territory.
 Text Rec. Received text.
 Theol. Theology.
 Trin. Trinity.
 Typ. Typographer.
 U. K. United Kingdom.
 Ult. (*Ultimo*), Last, or

the last month.
 U. P. United Presby-
 terian.
 U. S. United States. (*Uti
 supra*), As above.
 U. S. A. United States
 of America; United
 States Army.
 U. S. M. A. United States
 Military Academy.
 U. S. N. United States
 Navy. [Senate.
 U. S. S. United States

V.

V. (*Vide*), See; Verso.
 V. C. Victoria Cross.
 V. D. M. (*Verbi Dei
 Minister*), Minister of
 the Word of God.
 V. i. Verb intransitive.
 Vis. Viscount. [To wit.
 Viz. (*Videlicet*), Namely;
 Vol. Volume.
 V. P. Vice President.
 V. R. (*Victoria Regina*),
 Queen Victoria.
 V. t. Verb transitive.

W, X.

W. I. West Indies.
 W. Lon. West Longitude.
 W. N. W. West-North-
 west. [Signet.
 W. S. Writer to the
 W. S. W. West-Southwest.
 Xmas. Christmas.
 Xn. Christian.
 Xnty. Christianity.
 Xt. Christ.

Y.

Yd. Yard.
 Ym. Them.
 Yr. Your.
 Yrs. Yours.

Z.

Zool. Zoology.
 & And. [so forth.
 &c. (*Et cætera*), Ar^d

ՅԱՏՈՒԿ ԱՆՈՒԱՆՔ

ԱՆՈՒԱՆՔ ԱՐԱՆՑ

A

Aaron Էրէն զեմ, պերճ.
Ահարոն **H.** [ծոյ. Արդիէլ **H.**

Abdiel Էրէն ծառայ Աստու.

Abel Էրէն շունչ, անցառու.
Բուծիւն. Հարէլ **H.**

Abiathar Էրէն Էրէն հայր
առասուծեան. Արիաղար **H.**

Abiel Էրէն հայր զօրու.
Թեան. Արիէլ **H.**

Abiezzer Էրէն հայր օգնու.
Թեան. Արիէլ **H.**

Abner Էրէն հայր լուսոյ.

Abraham Էրէն հայր բազմու.
Թեան. Աբրահամ **H.** [Աբրամ **H.**

Abram Էրէն հայր բարձր.

Absalom Էրէն հայր խաղաղ.
Թեան. Արիստոմ **H.**

Adam Էրէն մարդ, կարմիր
նոյ. Ադամ **H.**

Adin, Adino Էրէն, Էրէն
կակուղ, փափուկ. Ադին **H.**

Adolph, Adolphus Էրէն,
Էրէն ազնիւ գայլիկ. Աստու.

Alan, Allan, Allen Էրէն, Էրէն
ներդաշնակուծիւն. Ալլեն. *Celt.*

Alaric Էրէն ամենահարուս.
Ալարիկ **G.** [Բերդու.

Albert Էրէն երեւելի. Ալ.

Albion Էրէն լեռնազաւառ.
Ալբիոն, Մեծն Բրիտանիա. *Celt.*

Alexander Էրէն մարդ.
կան պաշտպան. Ալեքսանդր **Թ.**

Alfred Էրէն բարեխրաս.
Ալֆրեդ **G.** [Ալգերոն **F.**

Algernon Էրէն պիսառու.

Alphonso, Alonzo Էրէն,
Էրէն կամաւոր. Ալֆոնսո **G.**

Alpheus Էրէն փոխանակու.
Յիւն. Ալֆիսո **H.**

Ambrose Էրէն աստու.
ծային, ամմահ. Ամբրոսիոս **Թ.**

Amos Էրէն քաջ. Ամոս **H.**

Andrew Էրէն կրիճ. Անդրէ.
Էրէն **Թ.** [խարհակալ. Անդրոնիկոս.

Andronicus Էրէն Էրէն աշ.

Anselm, Ansel Էրէն, Էրէն
պաշտպանուծ. Տեառն. Անսելմոս **G.**

Anthony Էրէն զովելի. Ան.
տոնիսոս. [Թան. Ապոզոս **Թ.**

Apollo Էրէն ապոզոն.
Archelaus Էրէն իշխան.
Արքեղայոս **Թ.**

Archibald Էրէն քաջ.
մարտիկ. Արքիբալդ **G.**

Ariel Էրէն առիւծ Աստու.
ծոյ; զոհարան. Արիէլ **H.**

Aristarchus Էրէն Էրէն բարի.
իշխան. Արիսարքոս **Թ.**

Arnold Էրէն արժուէման.
զօրաւոր. Առնոլդ **G.**

Artemas Էրէն անհասա.
տուծ. Արտեմաս **Թ.** [Արթուր *Celt.*

Arthur Էրէն բարձր, զեմ.

Asaph Էրէն հաւարի. Ասափ.

Asher Էրէն ներշնչիկ. Ասեր **H.**

Ashurt Էրէն Ասորոսան **H.**

Athanasius Կրօնէջիչիւն ան-
մահ. Աթանաս Թ.

Athelstan Կրօնէրէն ազ-
նիւ բար. Աեթլստան A. S.

Aubrey շէրէի իշխան ոգևոյց G.

Augustin, -tine, Austin շէ-
լէն շէրէի, շէրէի, շէրէի օգոստեան.
Օգոստինոս L. [Արեղիոս L.

Aurelius շէրէիւն ռակեղէն.

Azariah Կրօնէջի օգնութիւն
Տիանն, Ազարիա H.

B.

Baldwin շէրէի թաշ թա-
րեկամ. Բալդուինոս G.

Baptist շէրէի ժպրոզ,
ժաքրոզ. Մկրտիչ Թ.

Barachias շէրէի ժէրո-
ջը օրհնածը. Բարաքիա H.

Bardolph, Bardulph շէր-
տի. շէրէի երեւելի օգնական G.

Barnabas, Barnaby շէր-
նաբա. շէրէի ժիսիծարութեան
որդի. Բառնաբաս H.

Bartholomew շէրէի ժիսի-
ծարութեան օգնական G.

Basil շէրէի արքայական.
Բարսեղ Թ. [Բենեդիկտոս L.

Benedict շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Benjamin շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Benoni շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Bernard, Barnard շէրէի ժիսի-
ծարութեան օգնական G.

Bertram շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Boniface շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Brian շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Bruno շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

C.

Cæsar շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Caleb շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Calvin շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Cecil շէրէի աղօս. Կեկիլ L.

Cephas շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Charles շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Christopher շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Clarence շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Claudius, Claude շէրէի ժիսի-
ծարութեան օգնական G.

Clement շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Conrad շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Constant շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Constantine շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Cornelius շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Crispin, Crispus շէրէի ժիսի-
ծարութեան օգնական G.

Cyprian շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Cyril շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Cyrus շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

D.

Dan շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Daniel շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Darius շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

David շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Demetrius շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Denis, Dennis, Dionysius շէր-
էի ժիսիծարութեան օգնական G.

Derrick, See Theodoric.

Dexter շէրէի ժիսիծար-
ութեան օգնական G.

Donald ԴՆՆԸ զեհ իշխան.
Duncan ԴՆՆԸ Թուխ ցեղա-
 պետ. *Sուերան Celt.*

E.

Eben ԻՂՆՆ քար. Երեն **H.**
Ebenezer ԻՂՆՆՅՂԸ օգնու-
 Թեան քար. Արենհգիր **H.** [A.S.]
Edgar ԻՂՆՆ քննապահ. Եղկար
Edmund ԻՂՆՆ Կալուածա-
 պահ. Եման **A. S.**
Edward ԻՂՆՆ քննից պա-
 հապան. Եղուարդ **A. S.** [S.]
Edwin ԻՂՆՆ քննասաց **A.**
Elbert ԻՂՆՆ Կալերթ **G.**
Eldred ԻՂՆՆ ածուելի **A.S.**
Eleazer ԻՂՆՆ արում օգնէ
 Ասուած. Եղիազար.
Eli ԻՂՆՆ արեղգիր. Հեղի **H.**
Elisha ԻՂՆՆ արում հայր է
 Ասուած. Եղիսր **H.**
Elias, Elijah ԻՂՆՆ, ԻՂՆՆ-
 Ենույալ Ասուած իմ է **H.**
Elisha, Ellis ԻՂՆՆ, ԻՂՆՆ
 Ած. Գրկուծիւն է. Եղիշէ **H.**
Emmanuel ԻՂՆՆ Կա-
 սուած ընդ մեզ. Էմանուէլ **H.**
Emery, Emory ԻՂՆՆ Կա-
 րող, հարուստ **A. S.** [սո Յ.]
Eneas ԻՂՆՆ ցովեալ. Ենէ.
Enoch ԻՂՆՆ նուիրեալ Ենուր **H.**
Euos ԻՂՆՆ մարդ. Ենուս **H.**
Ephraim ԻՂՆՆ պաղայից.
 Եփրեմ **H.** [Բազմոս Յ.]
Erasmus ԻՂՆՆ սիրուն. Ե.
Erastus ԻՂՆՆ սիրելի. Ե-
 րաստոս **Յ.** [Ենես **G.**]
Ernest ԸՂՆՆ ջերմուտանդ.
Esau ԻՂՆՆ Թաւ. մագոս. Ե.
 սաւ **H.** [Եթան **H.**]
Ethan ԻՂՆՆ հաստաւծիւն.
Eugene ԻՂՆՆ, ԻՂՆՆ ագ-

նուական. Եւզիենոս, Օշին **Յ.**
Eusebius ԻՂՆՆ քարե-
 պաշտ. Եւսեբիոս **Յ.** [աքէոս **Յ.**]
Eustace ԻՂՆՆ առողջ. Եւս-
Even ԻՂՆՆ Յովհաննէս.
Everard ԻՂՆՆ վարապա-
 նման. Եպարտ **G.** [Եզեկիէլ **H.**]
Ezekiel ԻՂՆՆ գորուծ. Տեառն.
Ezra ԻՂՆՆ օգնուծ. Եզրաս **H.**

F.

Felix ԻՂՆՆ Երջանիկ. Փելիքոս
Ferdinand, Fernando ԻՂՆՆ
 Գերման. ԻՂՆՆ քաջ. Փերն-
 նանոս **G.** [սո **L.**]
Festus ԻՂՆՆ արախ. Փես-
Francis, Frank, Franklin
 ԻՂՆՆ, ԻՂՆՆ, ԻՂՆՆ անկախ.
 Գրկուած. Փրանկիսկոս, Ջասիկ **F.**
Frederic ԻՂՆՆ խաղաղա-
 սէր. Փրեդերիկոս **G.**

G.

Gabriel ԻՂՆՆ մարդ Աս-
 սուծոյ. Գաբրիէլ **H.** [իոս **L.**]
Gaius ԻՂՆՆ արախացի. Գայ-
Gamaliel ԻՂՆՆ արախու-
 Տեառն. Գամաղիէլ **H.**
Garret, Gerald, Gerard
 ԻՂՆՆ, ԻՂՆՆ, ԻՂՆՆ գեղարդ
 գորաւոր. Գերարդոս **G.**
German, Germaine ԻՂՆՆ,
 ԻՂՆՆ գերմանացի. Գերմանիկոս.
Geoffrey, Godfrey ԻՂՆՆ,
 ԻՂՆՆ. Կոնղապրէ **G.**
George ԻՂՆՆ, ԻՂՆՆ մշակ, հո-
 դասէր. Գէորդ **Յ.** [սոն **H.**]
Gershom ԻՂՆՆ նոյնն. Գեր-
Gideon ԻՂՆՆ կորուսից. Գե-
 դեոն **H.** [Գիլգերդոս **G.**]
Gilbert ԻՂՆՆ ղեկնափայլ.

Giles հայլէւ այծ. Վահան,
Եսթրիէս Թ. [Գոգարդոս G.
Goddard Իտլէր բարեպաշտ.
Godwin Իտլէր բաշամար-
սիկ A. S.
Gottlieb Իտլէր. Թէոփիլոս G.
Gregory Իտլէրէ արժուն. Գրի.
Griffith Իտլէրէ շէկ. [գոր Թ.
Gustavus Իտլէրէ զիւցազն.
Կոստանո Տո.
Guy Իտլ առաջնորդ. Գուիսոն,
Կարապետ F.

H.

Hannibal հիւնիւ Բահալի
շարհը. Անհիբալ Punic.
Harold հիւնը ըմբիշ. Հարոլդ.
Heman հիւնէն հաւատարիմ.
Եման H.
Henry, Harry հիւնէրէ. հիւնի
սան զուխ, իշխան. Հննիկոս G.
Herbert հիւնը փառք զի-
նուց A.S. [համբաւ. Հերակլես Թ.
Hercules հիւնիւն վեծա-
Herman հիւնէն մարտիկ.
Հարմա G. [Տեառն. Եզեկիա H.
Hezekiah հիւնիւն զօրուծ.
Hilary հիւնիւն զուարթ. Հի-
լարիոն L.
Hillel հիւնիւ զովես H.
Hiram հիւնը ազնուագոյն.
Քիրամ H.
Homer հիւնը գրաւ. Հոմերոս.
Horace, Horacia հիւնիւ,
հիւնիւն. Որասիոս L. [սիա H.
Hosea հիւնի փրկումիւն. Յով-
Howell հիւնիւ ողջ Brit.
Hubert հիւնիւն հոգեփայլ.
Հիլբերդոս G.
Hugo, Hugh հիւնիւ, հիւն-
հոգի, միսք. Հիւլիո G.
Humphery հիւնիւն ընթանեաց
պաշտպան. Հիմբրիսոս A. S.

I.

Ichabod Իտլիւն փառագործ.
Իսաբոլդ H.
Ignatius, Inigo Իտլիւն.
Ինիգո Կրակոս. Իգնատիոս Թ.
Immanuel Իտլիւն Մանուէլ.
Isaac Իտլիւն խնդացող. Իսա-
հակ H. [Եսայի H.
Isiah Իտլիւն փրկում. Տեառն.
Israel Իտլիւն զինուոր Աս-
տուծոյ. Իսրայէլ.
Ivan Իտլիւն Թովհանէս R.

J.

Jabez հիւնիւ ցաւալից. Յաբիս.
Jacob, James հիւնիւ, հիւնիւ
սահեցնող, ոսք աւնող. Յակոբ,
Յակոբոս H. [Յաքոբ H.
Japheth հիւնիւն լայնուածիւն.
Jasper հիւնիւն. Գասպար P.
Javan հիւնիւն Կաւ. Յաւան H.
Jedediah հիւնիւն սիրեց-
եալ Տեառն. Յեդիդիա H.
Jeffrey հիւնիւն Կրօնփրկոս.
Jeremiah, Jeremias, Jere-
my հիւնիւն, հիւնիւն, հիւնիւն թարծ-
րացեալ ի Տեառնէ. Երեմիա H.
Jerome հիւնիւն, հիւնիւն սուրբ
անուն. Յերոնիմոս Թ. [H.
Jesse հիւնիւն առողջում. Յեսսէ
Job հիւնիւ վշտացեալ. Յոբ H.
Joel հիւնիւ Տէրը Աստուած է. Յո-
վել H. [Աստուծոյ. Յովհաննէ H.
John հիւնի շնորհալի պարգեւ
Jonah, Jonas հիւնի, հիւնի-
աստրակ. Յովնան H.
Jonathan հիւնիւն Եհովա.
Եի պարգեւ. Յովնանան H.
Joseph հիւնիւ, հիւնիւ յաւել-
ցէ Տէր. Յովսէփ H. [Եման H.
Joshua հիւնիւն Ած. փրկու.

Josiah, Josias Գոսյի, Գոսյի.
 և Տիրատուր. Յոզիա **H.**
Jotham Գոթհեմ բարձրեալ
 Տէր. Յոզամամ **H.** [ղա **H.**
Judah Գոդա գովեալ. Յու.
Julian Գյուլիան. Յուլիանեան,
 Յուլիանոս **L.**
Justin, Justus Գլուստի, Գլուս-
 տը արդար. Յուստինոս, Յուստոս **L.**

K.

Kenelm Կենելմ պաշտպան.
Kenneth Կենեթ առաջնորդ.

L.

Laban Լեյան ճերմակ. Լա-
 րան **H.** [հողատէր **G.**
Lambert Լեմբերտ հարուս
Lancelot Լեյնսլոտ զուար-
 ծուն, հերշապիկ **H.**
**Laurance, Lawrence, Lo-
 renzo** Լորենցո, Լորենցո զափ-
 նեպակ. Լաւրենսինոս **L.**
Lazarus Լեյզար Տէրը պի-
 տի օգնէ. Լազարոս **H.** [մարդ **B.**
Leander Լեյնդեր առիւծա-
Lebbeus Լեյլեբեոս գովեալ. Լե-
 բեոս **H.** [սեղծ. Լեմուել **H.**
Lemuel Լեյմուէլ Ասուածաս.
Leonard Լեյնարդ առիւծի
 պէս քաջ. Լեյնարդոս **G.**
Leonidas Լեյոնիդէս առիւծա-
 նման. Լեոնիդաս **B.** [սիկ **G.**
Leopold Լեյօպոլդ քաջամար-
Levi Լեյւի միաւորուած. Լեւի **H.**
**Lewis, Lodovic, Louis, Lu-
 dovic** Լուի, Լուիս, Լուիս, Լու-
 յովի քաջամարտ. Լուիզովիկոս **G.**
Lionel Լայօնէլ կորիւն **L.**
Lot Լոտ ծածկոց. Լոպէ **H.**
Lubin Լուբին մտերիմ **A. S.**

Lucian Լուսիան. Լուկիանեան,
 Լուկիանոս. [ծին. Լուկիաս.
Lucius Լուսիուս արշալուսա-
Luke, Lucas Լուկա, Լուկաս
 լոյս. Լուկաս **L.** [Լուսեր **G.**
Luther Լուտեր քաջ, կտրիճ.
Lycurgus Լիկուրցոս զայլազար-
 Լիկուրկոս **B.**

M.

Madoc Մադոկ լաւ, բարի.
Malachi Մալաքի զեսպան
 Ասուածոյ. Մաղաքիա **H.**
Manasseh Մանասե ժողա-
 ցում. Մանասէ **H.** [Մարկեդոս **L.**
Marcillus, Marcus, Mark Մար-
 կիլլոս, Մարկոս, Մարկ **L.**
Martin Մարտին Արէս շաս-
 ուածին, մարաքոս. Մարտինոս **L.**
Matthew, Matthias Մատթէոս,
 Մատթէոս. Ասուածասուր, Մատ-
 թէոս **H.** [րիս **L.**
Maurice Մուրիս սեւուկ. Մո-
Maximilian Մաքսիմիլիանոս
 Եմիլիոս. Մարքիմիլիանոս.
Meshae Մեշաէ սէր երկրի. Մի-
 սաթ **H.** [նման. Միքիա **H.**
Micah Միքիա Ասուածա-
Michael Միքիէլ, Միքիէլ սփ
 է Ասուածոյ նման. Միքայէլ **H.**
Miles Մայլզ զինուոր. Միլես **L.**
Morgan Մորգան ծովաբնակ
 Երի. [ուած. Մոզգէս **H.**
Moses Մոսէ, Մոսէ ջրէ հան.

N.

Naaman Նաան զեղանի-
 նեման **H.** [Յիւն. Նաուս **H.**
Nahum Նախում միքիմարու.
Napoleon Նափօլէօն, Նափօլէօն
 անառի առիւծ. Նաքոլէօն **B.**

Nathan Նեյտըն պարգել. Նա.
Թան H.
Nathaniel, -nail Նեդհեյն-յել
 պարգել Ասուծոյ. Նաթանայել **H.**
Neal, **Neil** Նեյլ մթին; ցեղա-
 պետ. Նեղոս **L.**
Nehemiah Նեհեմյա մխիթա-
 բուծիւն Տեառն. Նեհեմիա **H.**
Nicolas, **Nicholas** Նիքոլե
 յաղթանակ. Նիկողայոս **B.** [**H.**
Noah Նոյ, Նո' հանգիստ. Նոյ
Noel Նոել ծնունդ (soñ) **L.**
Norman Նորման հիւսիսական.
 Նորմանացի **G.**

O.

Obadiah Օբադյա ծառայ
 Տեառն. Արդիու **H.**
Obed Օբեդ Ասուծոյ ծառա-
 յոց. Ովբեդ **H.**
Octavius, **Octavus** Օտեյվեյ,
 Օտեյվեյ ուծերորդածին. Հոկ-
 տախանոս **L.** [բեր **L.**
Oliver Օլիվեր ծիծեռնի. Ոլի-
Orestes Օրեստես լեռնաբը-
 նակ. Ովրեստես **B.** [**G.**
Orlando Օրլանդո. Որլանդոս
Oscar Օսքար անվեհեր մար-
 տիկ. Ոսկար **Celt.**
Osmond, **Osmund** Օսմոնդ
 պաշտպանութիւն Տեառն **G.**
Oswald, **Oswold** Օսուոլդ կա-
 բողոթիւն Տեառն. Ոսվայ **G.**
Owen Օյն գառնուկ **Celt.**
Oziah Օզայա գորուծիւն
 Տեառն. Ովսիա **H.**

P.

Patrick Բեդրէթ ազնիւ. ազ-
 նուական. Գաթիկ **L.**
Paul, **Paulus**, **Paulinus** Բեւ.

Peter Բեթեր վէմ. Գեթրոս **B.**
Philander Փիլանդեր մար-
 դաւէր. Փիլանդրոս **B.**
Philemon Փիլեմոն բարեկա-
 մական. Փիլիմոն **B.** [պոս **B.**
Phillip Փիլիք ծիսաւէր. Փիլիպ.
Phineas Փինեյս պոնձարե-
 բան. Փենեհես **H.** [**L.**
Pius Բիւս բարեպաշտ. Գիոս
Pliny Բլինիւս. Պլինիոս **L.**
Polycarp Բոլկարպ պոզա-
 քեր. Պոզիկարպոս **B.** [ղոմէոս **B.**
Ptolemy Բուլեմի քաջգոռ. Պրո-

Q, R.

Quintin Գինտին հինգերորդ.
 Գուինթիանոս **L.**
Ralph Բալֆ, Բեյֆ. Հոռոզիփոս.
Randal Բեյրեյլ ճնազայլ.
Raphael Բեֆեյլ Բժշկուծիւն
 Տեառն. Բափայել **H.**
Raymond, **Raymund** Բեյ.
 Բեյ իմաստուն պաշտպանութիւն.
 Հոռեմոն **G.**
Reginald, **Reynold** Բեյնլդ,
 Բեյնլդ զօրաւոր իշխան. Հոռեկի-
 նայոս **G.** [Ռուբեն **H.**
Reuben Բեյնեյլ ահա՛ որդի.
Richard Բիչլեր մեծահոգի,
 զօրաւոր. Հո իբրատոս **G.**
Robert, **Rupert** Բոբերտ, Բոբ-
 Բեյր հոյակաւոր. Հոռոբերդ **G.**
Roderick Բոբերտ մեծա-
 նուն. Բոսերիկոս **G.**
Rodolph, **Rudolph** Բոբոլֆ,
 Բոբոլֆ ղիւցազն. Հոռոզիփոս **G.**
Roger Բոգեր նիզակը համբա-
 ւաւոր **G.** [բաւ երկրի-Ռոյան **G.**
Roland, **Rowland** Բոլանդ համ-
Rufus Բոբիւս կարմիր. Ղի-
 կաճեր. Հոռուփոս **L.**

S.

Salmon Ի՛կէ՞ն հովանաւոր.
Samson, Sampson Ի՛հ'՝Նն,
 Ի՛հ'՝Նն փայլուն արեւ. Սամսոն **H.**
Samuel Ի՛հ'՝Նն Տէրը լսեց.
 Սամուէլ **H.** [Լուր **H.**
Saul Ի՛հ'՝Նն խնդրուած. Սա.
Sebastian Ի՛հ'՝Նն պատուար-
 ժան. Սեբաստիանոս.
Sereno, Serenus Ի՛հ'՝Նն,
 Ի՛հ'՝Նն հանդարտիկ.
Seth Ի՛հ'՝Նն որոշեալ. Սեթ **H.**
Shadrach Ի՛հ'՝Նն Արեւ Աս-
 ուած. Սեդրաք **H.** [(Սափա) **H.**
Seba Ի՛հ'՝Նն երեւելի. Սաբա
Sigismund Ի՛հ'՝Նն յար-
 թական պաշտպանութ. Սիկիսմունս.
Silas, Silvanus, Sylvanus
 Ի՛հ'՝Նն, Ի՛հ'՝Նն անտառարեւակ.
 Շիրա, Սիղուանոս **L.**
Silvester, Sylvester Ի՛հ'՝Նն
 Տէր գեղջարնակ, գեղջուկ.
Simeon, Simon Ի՛հ'՝Նն, Ի՛հ'՝Նն
 Տնօրէն ժողովրդ. Սիմոն, Շմաւոն **H.**
Solomon Ի՛հ'՝Նն խաղաղա-
 սէր. Սողոմոն **H.** [Փանոս **B.**
Stephen Ի՛հ'՝Նն թագ. Ստե.

T.

Thaddæus Դ՛հ'՝Նն իմաս-
 տուն. Թադէոս [Syrian].
Theobald Դ՛հ'՝Նն Տէրը ժողովրդաւէր **G.** [Թէոդորոս **B.**
Theodore Դ՛հ'՝Նն Ամասուր.
Theodoric Դ՛հ'՝Նն մեծն ի ժողովուրդ. Թէոդորիկոս **A.S.**
Theophilus Դ՛հ'՝Նն Աս-
 ուածաւէր. Թէոփիլոս **B.**
Theron Դ՛հ'՝Նն որսորդ.
Thomas Դ՛հ'՝Նն երկուոր.
 Եակ. Թովմաս **B.**
Timothy Դ՛հ'՝Նն Աստու-
 ժավար. Տիմոթէոս **B.**

Titus Դ՛հ'՝Նն Տիտոս **L.**
Tobiah, Tobias Դ՛հ'՝Նն
 ընտելալ յԱստուծոյ. Տովթիթ **H.**
Tristram, Tristram Դ՛հ'՝Նն
 Դ՛հ'՝Նն խոհուն, մելամաղձիկ **L.**
Tybalt Դ՛հ'՝Նն Դէոպալ **G.**

U.

Ulysses Ի՛հ'՝Նն ասեցող.
 Ողիսես **B.**
Urban Դ՛հ'՝Նն քաղաքացի-
 Ուրբանոս **L.** [Իրա **H.**
Uriah Ի՛հ'՝Նն սիրալոյս. Ու-
Urian Ի՛հ'՝Նն մշակ [Danish]:
Uriel Ի՛հ'՝Նն Այ-Ուրիէլ **H.**

Y, W.

Valentine Ի՛հ'՝Նն գորա-
 ւոր. Վաղենտինոս **L.**
Victor, Vincent Ի՛հ'՝Նն
 յարթող. Վիկտոր, Վինկենտինոս **L.**
Vivian Ի՛հ'՝Նն գուարձ. Վիւիւան **L.**
Walter Ի՛հ'՝Նն գորսպէտ **G.**
William Ի՛հ'՝Նն պաշտպան.
 Գուլիելմոս, Կիլյով **G.** [ուէր **A.S.**
Winfred Ի՛հ'՝Նն խաղաղա-

X, Z.

Xenophon Ի՛հ'՝Նն Գենոն.
 փոն, Զենոք **B.**
Zabdiel Ի՛հ'՝Նն Ածասուր **H.**
Zaccheus Ի՛հ'՝Նն անմեղմա-
 քուր. Զաքէոս **H.**
Zachariah Ի՛հ'՝Նն Ած. մէ
 յիշուած. Զաքարիա **H.** [ղովկ **H.**
Zadok Ի՛հ'՝Նն գնուած. Սա.
Zebina Ի՛հ'՝Նն գնուած. Սա.
Zephaniah Ի՛հ'՝Նն Սեֆանիա **H.**
Zedekiah Ի՛հ'՝Նն արգա-
Zenas Ի՛հ'՝Նն Արամազդասուր.
 Զենաս **B.** [պահուած. Սոփանիա **H.**
Zephantiah Ի՛հ'՝Նն Ած. մէ

Della Դելլե. Դեղոսեան Յ.
Diana Դայնա. դիցուհի **L.**
Diantha Դայնթա. Մանիշակ,
 մեխակ Յ. [**H.**]
Dinah Դայնի դասեալ. Դինա
Dora, Dorothea, Dorothy
 Դորա, Դորոթեհի, Դորոթի. Աստ-
 ուածասուր. Դորոթէա Յ.
Dorcus Դորկուս. Այծեանիկ. [ղա.]
Drusilla Դրուսիլլա. Դրուսիլ.

E, F.

Edith Էդիթ. Երջանկուհ. Եսիթ.
Edna Էդնա. Հանոյր **H.**
Eleanor Էլեանոր. Հեղինէ Յ.
Ellisabeth, Eliza Էլիզաբէթ,
 Էլիզա. Խորհեալ Այ. Եղիսաբեթ **H.**
Ella, Ellen Էլլա, Էլլեն. Հեղինէ Յ.
Elvira Էլվիրա. Տերմակ **L.**
Emeline, Emmeline, Emily,
Emma Էմելին, Էմմելին, Էմ-
 մա Սիրակահ. Եմմա, Եմիլի **G.**
Ernestine Էրնէստին **G.**
Esther Էսթեր. Ասող **P.**
Ethel Էթել. Ասելինա **G.** [**G.**]
Ethelind Էթելինդ. Ազնիւ իծ
Eudora Էւդորա. Երջանկու պար-
 զեւ Յ. [Ֆէյնի. Երզնէ. Էթելին Յ.]
Eugennia, nie Էւգենի, Էւգեն-
Eulalia Էւլալի. Եւլալի. Եւլալիսու.
 Եւլալիա Յ. [Միւն. Եւսիկէ Յ.]
Eunice Էւնիս. Եւնիսյան զոյ.
Euphemia Էւփեմի. Եւփեմի. Եւփեմի.
 Եւփեմի. Եւփեմի. Եւփեմի. Եւփեմի.
Eva, Eve Էւա, Էւ. Էւ. Էւ. Էւ. Էւ.
Evangeline Էւանգելին. Էւան-
 գելին. Եւանգելին. Էւանգելին.
Evelina Էւելինա. Էւելինա Յ.
Faith Ֆէյթ. Բաւար. Պրագոս.
Fanny Ֆէյնի. Տրանսիկ. Տրանսիկ **G.**
Faustina Ֆոստինա. Բարե.
 Բարե. Փաւստինա **L.** [Միւն **L.**]
Felicia Ֆելիսի. Երջանկու.

Fidelia Բիւրի. Բաւարիս.
Flora Ֆլորա. Ժողովուրդ. Փորոս **L.**
Florence Ֆլորեն. Ժողովար-
 թի Յ. **L.** [**G.**]
Frances Ֆրանսիս. Տրանսիկ.
Frederica Ֆրեդերիկա.

G, H.

Georgiana, Georgina Գեոր-
 Գիանա, Գեորգինա. Գեորգինա.
Geraldine Գերալդին. Գերալ-
 Գիանա. [Եւայ **G.**]
Gertrude Գերտրուդ. Գերտրուդ.
Grace, Gratia Գրեյս, Գրեյս.
 Գերտրուդ **L.** [Նուհի **G.**]
Griselda Գրիսելդա. Գրիցաղ.
Hannah Կեյ. Աննա.
Harriet, Harriot, Henrietta
 Կարիտի, Կարիտի. Կարիտի. Կար-
 իտի. Կարիտի. Կարիտի. Կարիտի.
Helen, Helena Կելլեն, Կել-
 լեն. յոյս. Հեղինէ Յ.
Hephzibah Կեփզիբա. Ընդ որ
 Կանաչ Եւ. Եփսիփէ **H.** [Մեր-
Hester, Hesther Կէսթեր. Եւ-
Hilaria Կիլարի. Կիլարիա.
Honora, aria Կոնորա. Կոնորի.
 Կոնորի. Կոնորի. Կոնորի. Կոնորի.
Hope Կոփ յոյս. Եփսիս.
Hortensia Կորտենսի. Կորտեն-
 սի. Կորտենսի.
Hosanna Կոսաննա. Կիլարի.
 Կիլարի. Կիլարի. Կիլարի. Կիլարի.
Huldah Կուլդա. Կիլարի. Կիլարի. Կիլարի. Կիլարի.

I, J, K.

Ida Իդա. Կիլարի. Կիլարի. Կիլարի.
Inez Ինէ. Ազնիւ.
Irene Իրեն. Կարգալ. Կիլարի. Կիլարի.
Isabel, Isabella Իսաբել, Իսա-
 Կիլարի. Կարգալ, Կիլարի. Կիլարի.
Jane, Janet, Jean, Jeanne,
Jeanette Կեյ, Կեյ. Կեյ. Կեյ. Կեյ.

Գեյլեր. Յովհաննիս, Հաննա **H. Jaqueline, Jamesina** Գեյլեր, Գեյլերն. Յակոբիս **H. Jemima** Գեյլերն աղաւնի. Ե. Ժիմա **H. [րուսա H. Jerusha** Գեյլերն մարտի Յե. **Joan, Joanna, Johanna** Գեյլեր, Գեյլերն, Գեյլերն. Յովհաննա. **Josepha, Josephin** Գեյլերն, Գեյլերն. Յովսեփիս **H. [ղիմ H. Judith** Գեյլերն գովեայ. Յու. **Julia** Գեյլերն. Յուլիա **L. Juliana** Գեյլերն. Յուլիանէ **L. Juliet** Գեյլերն. Յուլիանա **L. [L. Justina** Գեյլերն. Յուստինանէ **Kate, Katharine, Katherine** Գեյլերն. Գատարինէ **Թ. Keturah** Գեյլերն. Կետուրա. **Գեյլերն H.**

L, M.

Laura, Laurinda, Lorinda Լորանդ, Լորանդ. Լաւրա **L. Leonora** Լեոնորա. Լեոլինէ. **Letitia** Լետիտիա. Լետիտիա. **L. Love** Լոււ սէր. Լորէ, Ագապի. **Lettice** Լետիտիա. Լետիտիա. **Lillian, Lily** Լիլիան. Լիլիան. **Lois** Լուիս. Լուիսիան. Լուիսի. **Louisa, Louise** Լուիսա. Լուիսա. Լուիսա. **Lucia, Lucinda, Lucy** Լուչիա. Լուչիան. Լուչիան. **Lucrece, Lucretia** Լուքրետիա. Լուքրետիան. Լուքրետիան. **Lydia** Լիդիան. Լիդիան. **Mabel** Լեյբլ. Լեյբլ. **Madeline, Magdalene** Լեյբլ. Լեյբլ. Մաղծաղիանէ. **Marcella** Լեյբլ. Մարկելան. **Marcia** Լեյբլ. Մարկիան. **Margaret** Լեյբլ. Մարգարիտ.

Maria, Marion, Mary Մարիա, Մարիան, Մարիան. Մարիան. **Marianne** Մարիան. Մարիան. **Martha** Մարտա. Մարտան. **Matilda, Mathilda** Մատիլդա. Մատիլդան. Մատիլդան. **Mand** Մանդ. Մաղաղիանէ **G. May** Մայ. Մայիս. Մարիամ. **Թ. Melicent** Մելիսենտ. Մելիսենտ. **Melissa** Մելիսա. մելիսա. **[G. Mildred** Միլդրէդ. միլդրէդ. **Miranda** Միրանդա. Միրանդան. **Myriam** Մարիամ. Մարիամ. **Myra** Մայրա. սուլադ. Միրրա **Թ.**

N, O.

Nancy Նանսի. Աննա. [Լեոլինէ. **Nora, Nellie** Նորա, Նելլի. **Octavia** Օկտաւիա. Լուիսիա. **Olive, Olivia** Օլիւիա. Օլիւիան. **Զիմեմիս L. [Ոլիմպիա Թ. Olympia** Օլիմպիա. Երկնայան. **Ophelia** Օփելիա. Օփելիան.

P, R.

Paulina, Pauline Քաւլինա, Քաւլինա. Քաւլինա. **Penelope** Քենելոպէ. Լիսոպ. Քենելոպէ. Քաւլինա. **Persis, Perside** Քէրսի. Քէրսի. **Phebe** Քեյբի. անքիծ. Փիբէ. **Phillis** Քիլիս. Բողբոջ. **Priscilla** Քրիստիլա. վաղեմի սէր. Քրիստիլա. **[H. Rachel** Քեյթլ. մարի. Ռաքել **Rebecca** Քեյթլ. գեղամայ. **Rhoda** Քոզմա. վարդ. Լուսիկէ **Թ. Rosa** Քոզմա. վարդ. վարդուհի **L. Rosabel, Rosalia** Քոզմա. Քոզմա. Քոզմա. Քոզմա. **Rosamond** Քոզմա. Քոզմա.

ուած G. [Հոորանա P.

Roxana բռնակառայարգիս.

Ruth բռնակառայարգիս.

Հոռու H.

S.

Sebina երգչուհի. Սարգիսի Յի L.

Salome երգչուհի խաղաղիկ. Սո.

զորով H.

Salva երգչուհի. Անդր L.

Sara, Sarah երգչուհի իշխա.

Նուրի. Սառա H.

Selma երգչուհի. Լուսին Յ.

Serena երգչուհի. Սիրենա L.

Sibyle, Sibylla երգչուհի. Սիբիլա Յ. [Սոփիա Յ.]

Sophia բռնակառայարգիս. Սոփիա Յ.

Stella երգչուհի. Աստղիկ L.

Susan, Susanna, Susannah

Երգչուհի. Սուսան H.

T, U.

Tabitha բռնակառայարգիս. Այծեմնիկ

Syr.

[Գորա Յ.]

Theodora բռնակառայարգիս. Թեո.

Theodasia բռնակառայարգիս. Աս.

ուածապարգիս. Թեոդոսիա Յ.

Theresa, Tracy բռնակառայարգիս.

Թերեզիս. Թրեյսա Յ.

Ulrica բռնակառայարգիս. Սուրուսա G.

Urania երգչուհի. Արանիա Յ.

Ursula բռնակառայարգիս. Արսուլա L.

Արսուլա Յ.

V.

Valeria երգչուհի. Վալերիա L.

Victoria բռնակառայարգիս. Վիկտորիա L.

Vida բռնակառայարգիս. Վիդա Յ.

Virginia բռնակառայարգիս. Վիրջինիա Յ.

Վիրջինիա Յ. [Երջեմնիկ].

Վիրջինիա Յ.

W, Z.

Wilhelmina բռնակառայարգիս.

Zenobia բռնակառայարգիս. Զենոբիա.

Զենոբիա.

Zoe բռնակառայարգիս. Զոյե Յ.

Note.—Արական անունաց իգականներուն նշանակութիւնն կրկնուած չէ:

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that proper record-keeping is essential for transparency and accountability, particularly in the context of public administration and government operations. The text notes that without reliable records, it becomes difficult to track the flow of funds, assess performance, and identify areas for improvement.

2. The second part of the document outlines the various methods and tools used for data collection and analysis. It highlights the need for standardized procedures to ensure consistency and reliability of the data. The text also discusses the challenges associated with data management, such as ensuring data security, maintaining data integrity, and addressing issues of data quality. The author suggests that investing in modern data management systems and training staff can significantly enhance the efficiency and effectiveness of data collection and analysis.

3. The third part of the document focuses on the role of technology in improving data management and analysis. It discusses the benefits of using software solutions for data storage, processing, and visualization. The text notes that technology can help reduce manual errors, speed up data processing, and provide more comprehensive insights into the data. However, it also acknowledges the challenges of implementing new technologies, such as the need for adequate infrastructure, training, and support. The author suggests that a strategic approach to technology adoption, involving careful selection of tools and thorough training of staff, is essential for realizing the full potential of technology in data management.

4. The fourth part of the document discusses the importance of data security and privacy. It emphasizes that sensitive data must be protected from unauthorized access, disclosure, and loss. The text notes that data security is not only a legal requirement but also a key factor in building trust and confidence among stakeholders. The author suggests that implementing robust security measures, such as encryption, access controls, and regular security audits, is essential for ensuring the confidentiality and integrity of the data. Additionally, the text discusses the importance of data privacy, particularly in the context of personal information, and suggests that organizations should adhere to relevant data protection regulations and implement clear policies and procedures for handling personal data.

5. The fifth part of the document discusses the role of data in decision-making and performance improvement. It emphasizes that data-driven insights can help organizations identify trends, opportunities, and risks, and make more informed decisions. The text notes that data analysis can help organizations optimize their operations, improve their services, and enhance their overall performance. The author suggests that organizations should invest in data analysis capabilities and encourage a data-driven culture where decisions are based on evidence and data. Additionally, the text discusses the importance of data literacy, particularly for decision-makers, and suggests that providing training and support to help staff understand and use data effectively is essential for maximizing the value of data.

6. The sixth part of the document discusses the challenges and opportunities of data management and analysis. It notes that while data management and analysis offer significant benefits, they also present several challenges, such as data silos, data quality issues, and the need for skilled personnel. The text suggests that organizations should address these challenges through a combination of technical, organizational, and human resources. Additionally, the text discusses the opportunities offered by data management and analysis, such as improved decision-making, enhanced transparency, and increased efficiency. The author suggests that organizations should embrace these opportunities and continue to invest in data management and analysis capabilities to stay competitive in the digital age.

7. The seventh part of the document discusses the future of data management and analysis. It notes that the volume and complexity of data are increasing rapidly, and organizations must adapt to these changes to remain effective. The text suggests that the future of data management and analysis will be characterized by the use of advanced technologies, such as artificial intelligence and machine learning, to automate data processing and analysis. Additionally, the text discusses the importance of data governance and data ethics, particularly in the context of large-scale data collection and analysis. The author suggests that organizations should establish clear data governance frameworks and adhere to ethical principles to ensure the responsible use of data.

8. The eighth part of the document discusses the role of data in public administration and government operations. It emphasizes that data can help governments improve their services, increase transparency, and enhance accountability. The text notes that data analysis can help governments identify areas for improvement, optimize their operations, and make more informed decisions. The author suggests that governments should invest in data management and analysis capabilities and encourage a data-driven culture. Additionally, the text discusses the importance of data security and privacy in the context of public administration, and suggests that governments should implement robust security measures and adhere to relevant data protection regulations.

9. The ninth part of the document discusses the role of data in business operations. It emphasizes that data can help businesses improve their performance, increase their revenue, and reduce their costs. The text notes that data analysis can help businesses identify market trends, customer needs, and operational inefficiencies. The author suggests that businesses should invest in data management and analysis capabilities and encourage a data-driven culture. Additionally, the text discusses the importance of data security and privacy in the context of business operations, and suggests that businesses should implement robust security measures and adhere to relevant data protection regulations.

10. The tenth part of the document discusses the role of data in research and innovation. It emphasizes that data can help researchers discover new insights, develop new technologies, and advance our understanding of the world. The text notes that data analysis is a key component of many research projects, and the ability to collect, manage, and analyze data effectively is essential for research success. The author suggests that researchers should invest in data management and analysis capabilities and encourage a data-driven culture. Additionally, the text discusses the importance of data security and privacy in the context of research, and suggests that researchers should implement robust security measures and adhere to relevant data protection regulations.

